കലക്കത്തു കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ

തുള്ളക്കഥകൾ.

ശ്രേയസ്

ഭാരതത്തിന്റെ ആദ്ധ്യാത്മികജ്ഞാനവും സാംസ്കാരികപൈതൃകവും പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മഹദ്ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, അവയുടെ മൂല്യവും വ്യക്തതയും ഒട്ടും ചോർന്നുപോകാതെതന്നെ, നൂതന സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിച്ച് പരിരക്ഷിക്കുകയും ജിജ്ഞാസുകൾക്ക് സൗജന്യമായി പകർന്നുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന ശ്രേയസ് ഫൗണ്ടേഷന്റെ ലക്ഷ്യ സാക്ഷാത്കാരമാണ് ശ്രേയസ് ഓൺലൈൻ ഡിജിറ്റൽ ലൈബ്രറി.

ഗ്രന്ഥശാലകളുടെയും ആദ്ധ്യാത്മിക പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും വ്യക്തികളുടെയും സഹകരണത്തോടെ കോർത്തിണക്കിയിരിക്കുന്ന ഈ ഓൺലൈൻ ലൈബ്രറിയിൽ അപൂർവ്വങ്ങളായ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങൾ സ്കാൻചെയ്ത് മികവാർന്ന ചെറിയ പി ഡി എഫ് ഫയലുകളായി ലഭ്യമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇവ കമ്പ്യൂട്ടറിലോ പ്രിന്റ് ചെയ്തോ എളുപ്പത്തിൽ വായിക്കാവുന്നതാണ്.

ശ്രേയസ് ഓൺലൈൻ ഡിജിറ്റൽ ലൈബ്രറിയിൽ ലഭ്യമായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വ്യക്തിപരമായ ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി സൗജന്യമായി ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ വാണിജ്യപരവും മറ്റുമായ കാര്യങ്ങൾക്കായി ഇവ ദുരുപയോഗം ചെയ്യുന്നത് തീർച്ചയായും അനുവദനീയമല്ല.

ഈ ഗ്രന്ഥശേഖരത്തിന് മുതൽക്കൂട്ടായ ഈ പുണ്യഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചയിതാവിനും പ്രകാശകർക്കും നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

ശ്രേയസ് ഓൺലൈൻ ഡിജിറ്റൽ ലൈബ്രറിയെക്കുറിച്ചും ശ്രേയസ് ഫൗണ്ടേഷനെക്കുറിച്ചും കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ അറിയാനും പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളിയാകാനും ശ്രേയസ് വെബ്സൈറ്റ് സന്ദർശിക്കുക.

http://sreyas.in

കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ

അമ്പലപ്പുഴെ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നും മൂന്നുനാലുവിളിപ്പാടു തെക്കായി "നമ്പ്യാർമഠം" എന്നു പേരുള്ള ഒരു ചെറിയ ഭവനം ഉണ്ടു്. അവിടം ഇപ്പോൾ ഒരു പരദേശബ്രാഹ്മണന്റെ കൈവശമാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഏകദേശം ഒന്നരശ്ശതവൎഷത്തിനു മുമ്പു് അവിടെ വസിച്ചിരുന്ന ആൾ ഇപ്പോഴത്തെ കൈവശക്കാരനിൽനിന്നും വളരെ ഭിന്നനായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം യശശ്ശരീരനായി മലയാളഭാഷാസംസ്ഥാനത്തിൽ ജീവിക്കുന്നു. ഉന്മേഷവത്തായ പ്രജ്ഞാശക്തികൊണ്ടു കേരളീയരുടെ ഭാഷയ്ക്കു വികാസവും വിശാലതയും സാഹിത്യത്തിനു് അസാമാന്യസമ്പത്തുകളും സമ്പാദിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ള ഈ മഹാന്റെ വാസസ്ഥാനമായിരുന്ന പ്രസ്തുത ഭവനത്തെ, ഷേക്സ്പീയർ, വേർഡ്സ്വത്തു് മുതലായ ആംഗലകവിശ്രേഷ്ഠന്മാരുടെ വാസസ്ഥലം മുതലായവയെ സാഹിത്യരസികന്മാർ ചെന്നു സന്ദൎശിക്കുന്നതുപോലെ ഭാഷാഭിമാനികൾ ഇപ്പോൾ ചെന്നുകണ്ടു ബഹുമാനിക്കമാറില്ല. ഈയിടയ്ക്കു തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛന്റെ സ്മരണയെ നിലനിൎത്തുന്നതിനുവേണ്ടി തിരൂർ എന്ന സ്ഥലത്തു ചെയ്തുവരുന്നതായ യത്നങ്ങൾക്കു സദൃശമായി ഒരാരംഭവും അമ്പലപ്പുഴെ കാണ്മാനില്ല. എങ്കിലും അനേകം ഓട്ടന്തുള്ളക്കാർ മുൻപറഞ്ഞ ഭവനത്തിൽചെന്നു പ്രദക്ഷിണംവെച്ചു തൊഴുതുപോകുന്നതു കണ്ടിട്ടുള്ളതായി ഇപ്പോൾ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ആളുകൾ വളരെപ്പേർ എന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. അഥവാ ഭാഷാകവിതയാകുന്ന നഭോമണ്ഡലത്തിൽ അതിപ്രകാശമാനമായി നിന്നു ജനങ്ങളെ ആഹ്ലാദഭരിതന്മാരാക്കിത്തീൎക്കുന്ന ഈ നക്ഷത്രത്തിനു ബാഹ്യങ്ങളായിരിക്കുന്ന ബഹുമാനപ്രകടനങ്ങൾ ഇല്ലെങ്കിൽ എന്തു ഹാനിയുള്ളു? ഈ മഹാനാകട്ടെ ഭാഷയിൽ പുതുതായൊരു സാഹിത്യസംസ്ഥാനം നിൎമ്മിച്ചു് അതിന്റെ അധിപതിയായിനിന്നു ഭാഷാഭിമാനികളുടെ മാനസികശ്രദ്ധാരൂപമായ കപ്പത്തെ കൈപ്പററിവരുന്നു. ഇതിനു് ഇദ്ദേഹത്തിനുള്ള അവകാശങ്ങൾ എന്തെല്ലാമെന്നു നിൎണ്ണയിക്കുന്നതിനാകുന്നു ഇതിനുപരി യത്നിച്ചുകൊള്ളുന്നതു്. ഈ മഹാന്റെ ആദരണീയമായ നാമധേയം കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ എന്നാകുന്നു എന്നു് ഇപ്പോഴേക്കും നിങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുമല്ലോ.

കവികളുടെ ജീവചരിത്രത്തെക്കുറിച്ചു പ്രകൃത്യാ ജനങ്ങൾ ജിജ്ഞാസുക്കളാകുന്നു. നമ്മോടു സരസമായി അരമണിക്കൂർ സംസാരിക്കുന്ന ഒരുവനെപ്പററി നമുക്കെല്ലാമോ ജിജ്ഞാസയുണ്ടാകുന്നസ്ഥിതിക്കു രസാത്മകങ്ങളായ വാക്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു വ്യാപാരംചെയ്യുന്ന കവികളെപ്പററി ജനങ്ങൾക്കിപ്രകാരം ആകാംക്ഷ അങ്കുരിക്കുന്നതു ഏററവും ന്യായമായിരിക്കുമല്ലോ. കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ ജന്മദേശം കിള്ളിക്കുറിച്ചിമംഗലമാകുന്നു. കിള്ളിക്കുറിച്ചി, കിള്ളിക്കുറിച്ചി എന്നു ഭാവിച്ചു് അതിനു സംസ്കൃതത്തിൽ ശുകപുരം എന്നും ഒരു നാമധേയം കാണുന്നുണ്ടു്. കിള്ളിക്കുറിച്ചിയും അതിനടുത്തുള്ള തിരുവില്വാമലയും നമ്പ്യാരുടെ ജനനകാലത്തു കൊച്ചിരാജാവിന്റെ വകയായിരുന്നു; പക്ഷേ കിള്ളിക്കുറിച്ചി പിന്നീടു ടിപ്പുവിന്റെ ആക്രമക്കൊടുങ്കാററു് ഉത്തരകേരളത്തിൽ ചുററിയടിച്ചതിനോടുകൂടിയാണെന്നു തോന്നുന്നു, ചിന്നിച്ചിതറി നയജ്ഞരായ ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ കൈവശത്തിൽപെട്ടു. തിരുവില്വാമല ഇപ്പോഴും കൊച്ചീസംസ്ഥാനത്തു ചേൎന്നതാകുന്നു. കവിയുടെ ജനനം കൊല്ലം ൮൮൦-മാണ്ടിടയ്ക്കാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛൻ ഒരു നമ്പ്യാരുതന്നെ. കുഞ്ചന്റെ സഹോദരനായി ദാമോദരൻ എന്നൊരു നമ്പ്യാരും അദ്ദേഹത്തിനു് അനന്തിരവരുണ്ടായിരുന്നസ്ഥിതിക്കു സഹോദരിയായി ചുരുങ്ങിയപക്ഷം ഒരു നങ്ങ്യാരുമുണ്ടായിരുന്നു. അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം ആട്ടക്കഥയായി രചിച്ചിട്ടുള്ള രാഘവൻനമ്പ്യാർ കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ ഒരു ഭാഗിനേയനാണെന്നു ചിലൎക്കു് അഭിപ്രായമുള്ളതായി കാണുന്നു. കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ ബാല്യത്തിലെ കഥാനങ്ങൾ എന്നു വിചാരിപ്പാനിടയുള്ള കൃതികൾ നോക്കിയതിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യവിദ്യാഭ്യാസം കാവ്യനാടകാലങ്കാരപൎയ്യന്തം ജന്മദേശത്തുതന്നെയായിരുന്നെന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നു. വിശിഷ്ടമായ സരസ്വതീവിലാസം ദിവ്യജനപ്രസാദംകൊണ്ടല്ലാതെ ഉണ്ടാകയില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന

ല നമ്പ്യാരെപ്പററിയും കഥകൾ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പുത്രികളെ
ൻ യാചിച്ചുണ്ടാക്കിയ സല്പധനവുംകൊണ്ടു കിള്ളിക്കുറിച്ചിയിൽ
സാധു ബ്രാഹ്മണൻ പണക്കിഴി കുളക്കടവിൽ വച്ചിട്ടു കുളിച്ചുകൊ
ആ വഴി കടന്നുപോയ ഒരു പശു കിഴിയുടെ മുകളിൽതന്നെ അതു മൂട
ച്ചും ചാണകമിട്ടെന്നും നമ്പൂരി കുളിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ കിഴി കാണായ്കയാൽ വള
ദുഃഖിച്ച് അമ്പലത്തിൽ പോയിരുന്നെന്നും അനന്തരം നമ്പ്യാരുടെ മാതാവായ ന
ങ്യാർ ഗോമയം വാരുവാൻ ചെന്നപ്പോൾ കണ്ടുകിട്ടിയ കിഴി ഉടമസ്ഥനായ ബ്രാഹ്മണ
കൊണ്ടക്കൊടുത്തു എന്നും അതുകൊണ്ടു സന്തുഷ്ടനായ അദ്ദേഹം "പ്രസിദ്ധനായ പു
ത്രനുണ്ടാകട്ടെ" എന്നു നങ്യാരെ അനുഗ്രഹിച്ചു എന്നുമാണ് ഒരു കഥ. ഇനിയൊരു
കഥയുള്ളതു സംസ്കൃതത്തിലാകയാൽ കുറേ കൂടി ഗൌരവഭാവമുള്ളതാണ്. "അതു മ
ഹാശചരിതം" എന്നൊരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ നമ്പ്യാരെ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതാണെന്നു പറഞ്ഞ് ഒ
രാൾ അമ്പലപ്പുഴ, തലവടിയിൽനിന്നു എനിക്ക് അയച്ചുതന്നിട്ടുള്ളതാകുന്നു. "ക
ദാചിൽ സസപ്തവാർഷികോ ഗുരുഗൃഹം പ്രതിഗച്ഛൻ മദ്ധ്യമാർഗ്ഗം കുത്രചിൽ ഗിരിതട
പ്രദേശേ ഗരമൂർച്ഛിതേന ഗരിഷ്ഠകാളസർപ്പേണ വാമപാദമദ്ഗുഷ്ഠേ സൻദഷ്ടചേതനഃ ഛി
ന്നമൂലസ്തരുരിവ പപാത. തദാ തദൈവ ചിന്തിതസന്താനലതയാ മഹിതയാ തയാ മഹാ
ദേവതയാ ശരച്ചന്ദ്രചന്ദ്രികാനിന്ദന ജഗദാനന്ദമന്ദഹാസമരന്ദസാന്ദ്ര സുന്ദരവദനാരവിന്ദ
യാ കന്ദുകസ്തനകാരവിന്ദയാ തത്രാഗതിരകാരിഷ്ട. തതശ്ച അത്ഭുതസുകുമാരീ കുമാരമി
വ പ്രേമാതിരേകേണ കടാക്ഷചന്ദ്രികയാ ശിശിരീകൃത്യ ഹസ്താംബുജേന ഗൃഹീതപാദാലിം
ഗ്യ നിജകനകകമണ്ഡലുസ്ഥന പയസാ ഭിഷിച്യ ദിവ്യം പയഃ പായയിത്വാന്തർദ്ധേ തദാ
പ്രഭൃതി,, ഇതിനു മലയാളത്തിൽ പറയുമ്പോൾ "അവനേഴുവയസ്സുള്ളപ്പോൾ ഒരിക്കൽ ഗു
രുഭവനത്തിലേയ്ക്കു പോകവേ വഴിയിൽ മലഞ്ചരിവിൽവച്ചു വിഷമൂർച്ഛയുള്ള ഒരു പാമ്പി
നാൽ ഇടത്തുകാലിൽ കടിക്കപ്പെട്ടു, വേരററ മരംപോലെ വീണു എന്നും; അപ്പോൾതന്നെ
പുഞ്ചിരിപ്പുനിലാവു പൊഴിയുന്ന മുഖപ്രസാദത്തോടുകൂടി ഭഗവതിവന്നു കൈകൊണ്ടെടു
ത്തു ആലിംഗനം ചെയ്തു കൈയിൽ ഇരുന്ന പൊൻകിണ്ടിയിലെ പാലുകൊണ്ട് അഭിഷേ
ചിച്ചു ദിവ്യമായ പാലു കുടിപ്പിച്ചു മറഞ്ഞു, എന്നും അർത്ഥമാകുന്നു. ഇപ്രകാരം ദേവി
യാൽ അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ട നമ്പ്യാർ ഗുരുവിൻെറ അടുക്കൽ ചെന്നപ്പോൾ "ഗുർവ്വർത്ഥമ-
ർത്ഥിശ്രുതപാരദൃശ്വാ" എന്നു തുടങ്ങുന്ന രഘുവംശശ്ലോകത്തെ സരസമായി വ്യാഖ്യാനിച്ചു
ഗുരുവിനെ കേൾപ്പിച്ചുപോലും

നമ്പ്യാരുടെ ഗുരുനാഥനാരെന്നുള്ള വിചാരത്തിൽ ഭാഷാചരിത്ര കർത്താവിനു സ
ല്പം പരുങ്ങൽ നേരിടുന്നതായി തോന്നുന്നു.

"നേന്ദ്രകാടവിനായകൻ ഗുരുബാലരവിപരദൈവതം
നന്ദിനൽകണമെനുക്കു തിരുക്കുന്നുകരിപൂരഭഗവതി"

എന്നു ത്രിപുരദഹനത്തിൻെറയും,

"ക്ഷോണീമണ്ഡലം തന്നിലൊക്കവെ പുകൾന്നോരു
ക്ഷോണീവാനവൻ വീരൻ ദ്രോണമ്പള്ളിയാചാര്യൻ
ആചാര്യോത്തമൻ ബാലരവിയെന്നു പുകൾന്നോരു
ശ്രീപരമസാത്രുപൻെറ ചരണാംഭോരുഹംരണ്ടും"

എന്നു സഭാപ്രവേശത്തിൻെറയും,

"ദിക്കുപത്തും പുകൾന്നോരു ദ്രോണമ്പള്ളി

....

കണ്ണിണകൊണ്ടൊന്നനുഗ്രഹിക്കേണമേ"

എന്നു സ്യമന്തകോപാഖ്യാനത്തിൻെറയും ആരംഭത്തിൽ നമ്പ്യാർതന്നെ പറ
ഞ്ഞിരിക്കെ, ഈ വിഷയത്തിൽ അധികം പതറിട്ടു കാര്യമില്ല. ഇവിടെ "ദ്രോണമ്പള്ളി"
എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു "ഓണേപ്പള്ളി" എന്നു വചനപ്പേരുള്ള ഒരുബ്രാഹ്മണനെയാകു
ന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭവനവും ഭവനക്കാരും ഇപ്പോഴും അമ്പലപ്പുഴ നെടുമുടി പ്രവൃ
ത്തിയിൽ ഉണ്ട്. ദ്രോണാചാര്യവംശ്യന്മാരെന്നു പറയുന്ന ഇവരാകുന്നു കലാവിദ്യകളിലും
യുദ്ധോപദേശത്തിലും മാത്തൂർപണിക്കർക്കു ഗുരുസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നതു. ദ്രോണമ്പള്ളി നാ
യ്ക്കരുടെ മൂലഭവനം ദക്ഷിണ കന്നടകെ ജില്ലയിൽ ഉടുപ്പിക്കടുത്തുകളിലാകുന്നു. അവിടെ

നിന്നും അവർ അമ്പലപ്പുഴെ വരുവാനുണ്ടായ കാരണത്തെ കാണിക്കുന്നതായും ഒരു ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. പണ്ടു് ആയുധാഭ്യാസത്തിനായി അമ്പലപ്പുഴെ തെക്കുംകൂർ മുതലായ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നു് അനേകംപേർ ഉടുപ്പിയിൽ ചെന്നു ദ്രോണമ്പള്ളിയുടെ അടുക്കൽ പഠിക്കപതിവായിരുന്നു. ഈ കൂട്ടത്തിൽ ഒരിക്കൽ മാത്തൂർ നിന്നു് ഒരു പണിക്കരും ഉണ്ടായിരുന്നു. പണിക്കർ ആയുധാഭ്യാസത്തെക്കാൾ പശുവിനെ തീററുക, വെള്ളംകോരുക മുതലായി അന്തർജ്ജനങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന ദാസ്യവേലകൾ ശീലിച്ചുപോന്നിരുന്നു. ഇങ്ങനെയായി ശിഷ്യരെ പിരിച്ചയക്കേണ്ട കാലം വന്നപ്പോൾ ആയുധപ്രയോഗനിപുണന്മാരായ മററു ശിഷ്യരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പണിക്കരും ഗുരുദക്ഷിണകഴിച്ചു. യാത്രവഴങ്ങി മററുള്ളവരെപ്പിരിഞ്ഞു പണിക്കർ അന്തർജ്ജനത്തോടു യാത്ര ചോദിക്കാൻ ചെന്നപ്പോൾ അഭ്യാസമൊന്നും വശമാകാതെ തിരിച്ചുപോകേണ്ടിവന്ന പരിഹാസ്യമായ തന്റെ സങ്കടസ്ഥിതിയെക്കുറിച്ചു കരഞ്ഞുപറകയും "കരുണാശീതളസ്വാന്ത"യായ ആ സ്ത്രീരത്നം ദ്രോണമ്പള്ളിയുടെ കുലദേവതയായ ഭഗവതിയുടെ ബിംബം ഭർത്താവറിയാതെ എടുത്തുകൊടുത്തു് "ഇതു കൊണ്ടുപോയി പ്രതിഷ്ഠിച്ചു പൂജിച്ചാൽ അതു നിനക്കു ഐശ്വര്യമായിരിക്കു"മെന്നു് അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. പണിക്കർ പോന്നശേഷം കുലദേവതയെ അപഹരിച്ച ശിഷ്യനെത്തേടി ആചാര്യൻ തിരിച്ചു് അമ്പലപ്പുഴെ വന്നുകൂടുകയും ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിന്റെ അനുനയംകൊണ്ടും പണിക്കരുടെ ആശ്രിതഭാവം കൊണ്ടും താൻ ശിഷ്യന്റെ അപരാധത്തെ ക്ഷമിച്ചു്, സ്വയംബിംബപ്രതിഷ്ഠകഴിച്ചു് അതിന്റെ പൂജയ്ക്കായി നെടുമുടിയിൽ പണിക്കർ തീർപ്പിച്ചുകൊടുത്ത ഭവനത്തിൽ പാർപ്പുതുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെയാകുന്നു മാത്തൂർ ഭഗവതിയുടെ ആഗമം. ദ്രോണമ്പള്ളിക്കു നമ്പ്യാർ ഗുരുസ്ഥാനം കൊടുത്തതു് തുള്ളലെന്ന കലാപ്രവർത്തകനായിട്ടാണെന്നും, അല്ലാതെ അക്ഷരവിദ്യാഭ്യാസവിഷയമായിട്ടല്ലെന്നും ചിലർ പറയുന്നതിൽ വളരെ യുക്തിയുണ്ടെന്നുതോന്നുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ നമ്പ്യാരുടെ ആദ്യത്തെ തുള്ളൽ "കല്യാണസൌഗന്ധികം" ആണെന്നുള്ള സാധാരണജനബോധം വളരെ സംഭാവ്യമാകയാൽ ആ കൃതിയിൽ 'മന്ദാരദാരുവാം ബാലരവിയെ [അതായതു് ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിനെ] കുറിച്ചു പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു്, ബ്രാഹ്മണഭക്തനായ കവി ദ്രോണമ്പള്ളി തന്റെ അക്ഷരവിദ്യാഗുരുവായിരുന്നെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിനെക്കുറിച്ചു മൂകനായിരുന്നിരിക്കുമോ? ആകയാൽ ദ്രോണമ്പള്ളിയെ തന്റെ ഗുരുവായി നമ്പ്യാർ വരിച്ചതു തുള്ളലിനു പ്രസിദ്ധി വന്നശേഷം അതൊരു കലാവിദ്യയെന്നു വിചാരിച്ചാണെന്നു തോന്നുന്നു. നമ്പ്യാർക്കു സംസ്കൃതത്തിൽ വ്യാകരണപര്യന്തം പാണ്ഡിത്യമുണ്ടായിരുന്ന സ്ഥിതിക്കു് അദ്ദേഹം ഈ വകയൊക്കെയും അഭ്യസിച്ചതു് ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിന്റെ പക്കൽനിന്നാണെന്നു വന്നുകൂടുന്നു. ഈ കുറുപ്പു് തകഴിയിൽ കണ്ടങ്കരിമുറിയിൽ നന്ദികാട്ടുവീട്ടിലെ ഒരാളായിരുന്നു. വീടും വീട്ടുകാരും ഇപ്പോഴും ഉണ്ടു്. അക്കാലത്തു് വ്യാകരണാദി വിഷയങ്ങളിൽ പാണ്ഡിത്യമുള്ള നായന്മാർ അമ്പലപ്പുഴെ ഉണ്ടായിരുന്നോ എന്നു തർക്കിക്കുന്നവരോടു സമാധാനമായി പണ്ടു നായന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അനേക വിദ്വാന്മാർ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നെന്നും ഇപ്പോഴും അനേകം തറവാടുകളിലെ ഗ്രന്ഥപ്പുര പരിശോധിച്ചാൽ വ്യാകരണം, വേദാന്തം, ജ്യോതിഷം, തന്ത്രം, മന്ത്രം, മുതലായ വിഷയങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന അനേക പ്രൌഢഗ്രന്ഥങ്ങൾ കാണ്മാനുണ്ടെന്നും മഹാജനങ്ങളുടെ ഉദാരമായ കടാക്ഷമുണ്ടാകുന്ന പക്ഷം ഇപ്പോൾ അപ്രസിദ്ധങ്ങളായ അനേകം കാവ്യങ്ങളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുവാൻ ഞാൻ തന്നേ ശക്തനായിത്തീരുമെന്നും മാത്രം തൽക്കാലം പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു. എന്നാൽ അമ്പലപ്പുഴെ വരുന്നതിനുമുമ്പു് സ്വദേശത്തു വച്ചു നമ്പ്യാരെ അക്ഷരാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചതാരെന്നുള്ളതു ഇനിയും അന്ധകാരമായിരിക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസശേഷം നമ്പ്യാർ വടക്കോട്ടു കുറെ ദേശസഞ്ചാരം ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. പക്ഷെ, ഇക്കാലത്തായിരിക്കാം ഒരിക്കൽ കോലത്തുനാട്ടിൽ ചെന്നു പട്ടിണി കിടക്കാനിടയായ കവി,

കോലഭൂപസ്യനഗരേ വാസരാഹരിവാസരാഃ
മശകൈർമ്മത്കുണൈശ്ചാപി രാത്രയഃ ശിവരാത്രയഃ

എന്ന പ്രസിദ്ധ ശ്ലോകംകൊണ്ടുകോലത്തുനാട്ടു രാജാവിനെ ആരാധിച്ചു ഭിത്തിയിൽ എഴുതിവച്ചതു്. ഇതിനുശേഷം അദ്ദേഹം ഗുരുവായൂർ, വടക്കാഞ്ചേരി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ പോയി പരിചയപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. തൃശ്ശി

സ്വയംവരാരംഭത്തിൽ "ഇന്ദുകാനനസ്ഥലേ വിളങ്ങിടുന്നോരംബികെ" (ഇന്നു കാണുന്ന സ്ഥലേ എന്നതു അച്ചടിപ്രമാദം) എന്നു കാണുന്നതു വടക്കാഞ്ചേരിക്കു സമീപമുള്ള തിങ്കൾക്കാട്ടു എന്ന സ്ഥലത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്നു് ഇപ്പോൾ തിരുവനന്തപുരം രാജകീയ കോളേജിൽ മലയാളപണ്ഡിതരായ മിസ്റ്റർ കൃഷ്ണപ്പിഷാരടി പറയുന്നു. 'തിങ്കൾക്കാടു' ഇപ്പോൾ 'ഇങ്കക്കാട്ടു' എന്നു ബഹുജനങ്ങളുടെ സംസാരത്തിൽ രൂപഭേദം വന്നുപോയിരിക്കാമല്ലോ.

ഹരിണാങ്കാടക ചാരണീശോഭിത

ഭരണായരംഭുവിഹരിണാസദ്ഭാരൻ എന്നു നളചരിതാരംഭത്തിൽ അച്ചടിച്ചുകാണുന്നതു "ഹരിണാങ്കാടവീചാരണി" എന്നു തിരുത്തേണ്ടതായി തോന്നുന്നു. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ "ഇന്ദുകാനനത്തെപ്പറ്റി" നളചരിതത്തിലും നമ്പ്യാർ ഭക്തിയെ വ്യക്തീകരിച്ചതായി വിചാരിക്കാവുന്നതാകുന്നു. പ്രസ്തുത തിങ്കൾക്കാട്ടു ഒരു ഇല്ലത്തു നമ്പ്യാർ കുറേക്കാലം പാർത്തിരുന്നതായും അവിടത്തെ അന്തർജനങ്ങളുടെ ആവശ്യം പ്രമാണിച്ചു കൈകൊട്ടിക്കളിക്കു ചേരുന്ന രുഗ്മിണീസ്വയംവരം പാട്ടുവൃത്തം അവിടെവച്ചു് ഉണ്ടാക്കിയതായും കൂടി മിസ്റ്റർ പിഷാരടി പറയുന്നു.

അനന്തരം നാം നമ്പ്യാരെ കാണുന്നതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛൻനമ്പ്യാരുമായി കിടങ്ങൂർ താമസിക്കുന്നതായിട്ടാകുന്നു. അവിടെ അച്ഛൻനമ്പ്യാർക്കു ക്ഷേത്രത്തിൽ എന്തോ ചില ജോലിയുണ്ടായിരുന്നു. കിടങ്ങൂർ താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ നമ്പ്യാർ കുമാരനെല്ലൂർ കുടമാളൂർ മുതലായ ദേശങ്ങളിൽ കൂടിപോകയും അവിടെ തെക്കേടത്തുഭട്ടതിരി ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവു മുതൽപേരുടെ പരിചയം സമ്പാദിക്കയും ചെയ്തിരുന്നതായി തോന്നുന്നു. രുഗ്മിണീസ്വയംവരം തുള്ളലിൽ കുടമാളൂർ വേട്ടയ്ക്കൊരുമകനെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നുണ്ടു്. ഇങ്ങനെ താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ കുമാരപുരേശചരിതസ്തോത്രം എന്നൊരു കീർത്തനം ആദ്യമായി നമ്പ്യാരുണ്ടാക്കിയതായി കാണുന്നു. മാതൃകയ്ക്കു് ഒരു ഭാഗം താഴെ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു.

ശ്രീകുമാരാലയംതന്നിൽവിളങ്ങുന്ന

....

പിന്നെയായിജ്ജനമോർത്തുകണ്ടാൽ.

നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴെ വന്നുചേർന്നതു കിടങ്ങൂരിൽ നിന്നാണെന്നു ഇപ്പോൾ അവിടെയുള്ള ഗ്രാമവൃദ്ധന്മാരുടെ അറിവു്. ഇതു വാസ്തവമായിരിപ്പാൻ വളരെ ഇടയുണ്ടു്. ഇങ്ങനെ വന്നുചേർന്നതു കിടങ്ങൂർ താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവു തെക്കേടത്തുഭട്ടതിരി മുതൽപേരുമായി താൻ സമ്പാദിച്ചിരുന്ന പരിചയംവഴിയോ അഥവാ ഇപ്പോഴും കോട്ടയം മുതലായ ദിക്കുകളിൽനിന്നും കൂത്തിനായിട്ടു് അമ്പലപ്പുഴെ വരുന്ന പതിവുള്ളസ്ഥിതിക്കു കിടങ്ങൂർ നിന്നോ മറ്റോ കൂത്തിനുപോയ വല്ല ചാക്യാർക്കും സഹായമായിട്ടോ ആയിരിക്കണം. ചാക്യാരും നമ്പ്യാരും തമ്മിൽ വൈരം അങ്കുരിച്ച പ്രസിദ്ധമായ ആ കൂത്തിനു നമ്പ്യാർ മിഴാവു കൊട്ടുവാനിടയായതു പതിവായി മിഴാവുകൊട്ടി വന്നിരുന്ന നമ്പ്യാർക്കു് ആശൌചം നേരിട്ടതുകൊണ്ടായിരുന്നെന്നു പറയുന്നവരും ഇല്ലെന്നില്ല. പക്ഷേ ൻ൭൦൦മാണ്ടിടയ്ക്കു കോട്ടയം വടക്കുംകൂർ മുതലായ രാജ്യങ്ങൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു് ആക്രമിച്ചതോടുകൂടി കിടങ്ങൂർമുതലായ ദിക്കിലെ വാസം അസുഖമായിട്ടു നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴയ്ക്കു പോയതായിരിക്കുമോ? അമ്പലപ്പുഴെ വന്നതിൽ ആദ്യം നന്ദികാട്ടു് കുറുപ്പിനേയും പിന്നീടു ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവു് മാത്തൂർപണിക്കർ ഇവരേയുമാശ്രയിച്ചു നമ്പ്യാർ പാർത്തിരുന്നു. കല്യാണസൌഗന്ധികത്തിൽ നന്ദിക്കാട്ടുകുറുപ്പ് നമ്പ്യാരുടെ കല്പകവൃക്ഷമായി കല്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇതു കൂടാതെ തകഴിയിലും അദ്ദേഹം കുറേനാൾ പാർത്തിരുന്നതായി തെളിവുണ്ടു്. അമ്പലപ്പുഴെ താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളതായും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായും അനേകം ഫലിതങ്ങൾ കേട്ടുകേൾവിയുള്ള ആളുകൾ ഇപ്പോഴും പറയാറുണ്ടു്. ജിജ്ഞാസുക്കളുടെ കൌതുകനിവൃത്തിക്കുവേണ്ടി അവയിൽ ഒന്നു ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കാം. ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിന്റെ ഭൃത്യവർഗ്ഗത്തിൽ കൈപ്പിഴ എന്നൊരു നമ്പൂരിയുണ്ടായിരുന്നു. രാജാവിനു് കാഴ്ച വരുന്ന പദാർത്ഥങ്ങളെല്ലാം ഇദ്ദേഹം എടുത്തുകൊണ്ടുപോവുക പതിവായിരുന്നതുകൊണ്ടു അനുഭവങ്ങൾക്കു കുറവു നേരിട്ട രാജപരിചാരകന്മാരുടെ അപേക്ഷാനുസരണം നമ്പ്യാർ

കൈപ്പിഴയെ രാജാവിൽനിന്നു മറെക്കുവാൻ ഉദ്യോഗിച്ചു. ഒരു ദിവസം രാജാവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിഴലെന്നപോലെ സൎവ്വദാ സഹവാസം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന കൈപ്പിഴയുംകൂടി ഒരുമിച്ചിരുന്നപ്പോൾ സമൎത്ഥനായ നമ്പ്യാർ എന്തോ പാത്രവും എടുത്തുകൊണ്ടു രാജാവിന്റെ മുമ്പിൽകൂടി കടന്നുപോകയും മനഃപൂൎവ്വമായി പാത്രം താഴെ ഇടുകയും ചെയ്തപ്പോൾ ശബ്ദം കേട്ട് അതെന്താണെന്നു രാജാവു ചോദിക്കയും 'കൈപ്പിഴ വന്നതുകൊണ്ടുള്ള ഗ്രഹപ്പിഴയാണെ'ന്നു നമ്പ്യാർ ഉത്തരം പറകയും ചെയ്തപ്പോൾ. ഇംഗിതജ്ഞനായ രാജാവിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബുദ്ധിമാനായ ഗുരുവിനും നമ്പ്യാരുടെ അന്തൎഗതം മനസ്സിലാകയും അതിനുശേഷം കൈപ്പിഴ നമ്പൂരിയുടെ ലോഭചാപല്യങ്ങൾക്കു വളരെ ശമനമുണ്ടാകയും ചെയ്തുവത്രെ. ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിനു അമ്പലപ്പുഴെ പന്ത്രണ്ടു പ്രവൃത്തികളിലും കൊട്ടാരങ്ങളും മഠങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു രാജാവിന്റെ എഴുന്നള്ളത്തോടുകൂടി സഞ്ചരിച്ചിരുന്ന നമ്പ്യാൎക്കു ആ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഒക്കെയും താമസിക്കാൻ ഇടയുണ്ടായിരുന്നു. സത്യാസ്വയംവരത്തിലും കുംഭകൎണ്ണവധത്തിലും, ത്രിപുരദഹനത്തിലും കല്ലുൎക്കോട്ടു ഭഗവാനെ സ്തുതിച്ചു കാണുന്നുണ്ടു. തകഴിയിൽ ശാസ്താവിനേയും മാത്തൂർ ഭഗവതിയേയും മിക്ക തുള്ളക്കഥകളിലും നമ്പ്യാർ സവിശേഷം വൎണ്ണിക്കുന്നു. പുറക്കാട്ടുള്ള വാസംകൊണ്ടു പറങ്കികളുടെയും ചെട്ടികളുടെയും മറ്റും പരിചയവും നമ്പ്യാൎക്കു സിദ്ധിച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും കവിയുടെ മുഖ്യതാമസം അമ്പലപ്പുഴെയും തകഴിയിലും നെടുമുടിയിലും ആയിരുന്നു.

ചെമ്പകശ്ശേരി രാജ്യം ൯൨൫-ാമാണ്ടു തിരുവിതാംകോട്ടേക്കു അടങ്ങിയതോടുകൂടി മാത്തൂർപണിക്കർ മുഖാന്തരം തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നു വിക്രമശാലിയായിരുന്ന മാൎത്താണ്ഡവൎമ്മമഹാരാജാവിന്റെ ആശ്രിതസ്ഥാനത്തെ അനേക പണ്ഡിതന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ നമ്പ്യാരും സ്വീകരിച്ചു. തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചും നമ്പ്യാർ അനേക ഫലിതങ്ങൾ പ്രവൎത്തിച്ചിട്ടുള്ളതായി കേൾവിയുണ്ടു. 'കാതിലോല' 'നല്ലതാളി' 'നമ്പിയാരെ'ന്നുത്തരം പറഞ്ഞതു 'കറി കലക്കിയ കുളത്തിൽ കളിച്ചതു' ഇത്യാദി കഥകൾ ഇന്നും പ്രസിദ്ധങ്ങളാണല്ലോ. ഈ കൂട്ടത്തിൽ അധികം പ്രസിദ്ധമല്ലാത്ത ഒരു കഥകൂടിപ്പറയാം. ഒരിക്കൽ ശ്രീപത്മനാഭക്ഷേത്രത്തിൽ പുതുതായി ഒരു കമ്പവിളക്കു പണിയിച്ചതിന്നപ്പോൾ അതു കാണുന്നതിലേക്കായി മഹാരാജാവു എഴുന്നള്ളി. അവിടുത്തെ ആശ്രയിച്ചു താമസിച്ചിരുന്ന കവികളും എഴുന്നള്ളത്തോടു കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു. വിളക്കിന്റെ പണികണ്ടു മഹാരാജാവു സന്തോഷിച്ചതിന്റെ ശേഷം കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്ന കവികൾ ഓരോരുത്തരും അതിനെ വൎണ്ണിച്ചു ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടാക്കുവാൻ കല്പിച്ചു. ശബ്ദാലങ്കാരവും അൎത്ഥാലങ്കാരവും തിക്കിച്ചെലുത്തി, മററുള്ളവർ എല്ലാം പദ്യങ്ങൾ രചിച്ചശേഷം നമ്പ്യാർ 'ദീപസ്തംഭം മഹാശ്ചൎയ്യം, നമുക്കും കിട്ടണം പണം. ഇത്യൎത്ഥം ഏഷാം ശ്ലോകാനാം അല്പാതൊന്നും അവിഷ്യതേ' എന്ന ചെറിയ ശ്ലോകം കൊണ്ടു മററു ശ്ലോകങ്ങളുടെ അലങ്കാരാഡംബരത്തേയും അവയുണ്ടാക്കിയവരുടെ അത്യാഗ്രഹത്തേയും ഏകകാലത്തിൽ അപഹസിച്ചു.

"അരുതുചൊരുതുകൊൾവാൻ കൊട്ടണത്തൊനെനിക്കു", എന്നു കവി സങ്കടം പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു അദ്ദേഹത്തിനു മഹാരാജാവു പക്ഷത്തു ഊണാക്കിയതായി കാണുന്നു. ൯൩൩-ൽ ആശ്രിതവത്സലനായ മഹാരാജാവു നാടുനീങ്ങിയതിന്റെ ശേഷവും നമ്പ്യാർ തിരുവനന്തപുരത്തുതന്നെ താമസിച്ചു അയ്യപ്പൻമാൎത്താണ്ഡപ്പിള്ള ദളവാ, കാൎത്തികതിരുനാൾ രാമവൎമ്മമഹാരാജാവു മുതൽപേരെ കുറേക്കാലത്തേക്കുകൂടി ആശ്രയിച്ചുപോന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴും ഇടയ്ക്കിടെ മാത്തൂർപോയി താമസിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. മഹാരാജാവിന്റെ എഴുന്നള്ളത്തോടൊരുമിച്ചു നമ്പ്യാർ, ശുചീന്ദ്രം കന്യാകുമാരിമുതലായ ദേശങ്ങളിൽ പോയിരുന്നു. ഏകദേശം ൯൪൦-ാമാണ്ടു കഴിഞ്ഞു രാമവൎമ്മമഹാരാജാവിനോടു അനുവാദവും വാങ്ങി അമ്പലപ്പുഴെ പോയി സ്ഥിരമായി താമസംതുടങ്ങുകയും മൂന്നുനാലുകൊല്ലങ്ങൾക്കുള്ളിൽ മരിക്കുകയും ചെയ്തതായി തോന്നുന്നു. അയ്യപ്പൻമാൎത്താണ്ഡൻപിള്ളയ്ക്കു മുമ്പും പിമ്പും ദളവകളായിരുന്ന രാമയ്യന്റെയും സുബ്ബയ്യന്റെയും കാലത്തു നമ്പ്യാൎക്കു സിദ്ധിച്ചുവന്നിരുന്ന പ്രോത്സാഹനം വളരെ വലുതായിരുന്നിരിക്കാനിടയില്ല. പോരെങ്കിൽ കാൎത്തികതിരുനാൾരാമവൎമ്മമഹാരാജാവു കഥകളിയിൽപക്ഷപാതിയായിരുന്നതുകൊണ്ടു തുള്ളക്കഥക്കാരനായനമ്പ്യാൎക്കു സാമാന്യമായനിരസംകൂടി തോന്നിയിരിക്കാം. മരിക്കുമ്പോൾ നമ്പ്യാൎക്കു വാൎദ്ധക്യമായിരുന്നതുകൊണ്ടു ഏകദേശ

൯൦—൯൫ വയസ്സുണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം. നമ്പ്യാർ മരിച്ചതു് ഒരു പേപ്പട്ടികടിച്ചാണെന്നാണു ജനവിശ്വാസം. പേപ്പട്ടി കടിച്ചതിന്റെ ശേഷം ചികിത്സയ്ക്കായി നമ്പ്യാർ മാത്തൂർപോയി താമസിച്ചു ചികിത്സകൾ ചെയ്തുവന്നിരുന്നു. പേപ്പട്ടിയുടെ വിഷം പൂർണ്ണമായി ശമിക്കുന്നതിനു വിധിച്ചിട്ടുള്ള മൂന്നുമാസം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പായി സഭ്യപ്രിയനായ കവി നെടുമുടിയിൽനിന്നു് അമ്പലപ്പുഴെ തിരുമല്ലാടിന്റെ കോവിലകത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു മാസമടിയന്തിരത്തിനു പോയിരുന്നുവെന്നും സദ്യ ഉണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടായ അപഥ്യം ഹേതുവായിട്ടു സുഖക്കേടു വീണ്ടും കടുക്കുകയും അതു മരണമായി പരിണമിക്കുകയും ചെയ്തു എന്നും വിശ്വസിക്കത്തക്കവണ്ണം പറഞ്ഞുകേൾവിയുണ്ടു്. ഇതാകുന്നു പ്രസ്തുത കവിയുടെ ജീവചരിത്രസംക്ഷേപം. നമ്പ്യാരുടെ ശിഷ്യന്മാരായി അനേകം ഓട്ടൻതുള്ളൽക്കാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇവരിൽ പ്രധാനൻ ഉമ്പുക്കാട്ടു് അച്ചോമ്മച്ചാർ എന്നൊരുവനായിരുന്നു. നമ്പ്യാർക്കു് അമ്പലപ്പുഴക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു ഇരുനാഴി പായസവും രണ്ടപ്പവും താലൂക്കിൽനിന്നു മാസം ഒന്നുക്കു് പതിനഞ്ചുപണം അടുത്തൂണും മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അനുവദിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ൯൪൨-ാമാണ്ടു് ചൊക്കട്ടൂമണ്ഡപത്തിലിരുന്നു മഹാരാജാവും തെക്കേടത്തുഭട്ടതിരിയും മേലെഴുത്തുപിള്ളയും ഇഷ്ടിനമ്പൂതിരിപ്പാടുംകൂടി വ്യവസ്ഥയാക്കിയ പായസപ്പകർച്ചക്കണക്കിൽ നമ്പ്യാരുടെ ഇനം കാണാതിരിക്കകൊണ്ടു് അപ്പോഴേക്കും നമ്പ്യർ മരിച്ചിരിക്കുന്നതായി വിചാരിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. പക്ഷേ "കുഞ്ചൻ നമ്പ്യാരുടെ കാലം' എന്ന പ്രസംഗത്തിൽ നമ്പ്യാരുടെ ചരമഗതി കൊല്ലവർഷം ൯൪൫ മിഥുനമാസത്തിലാണെന്നു മിസ്റ്റർ ഡി. ഡി. ഡേവിഡ് വാദിക്കയും അതിന്നാധാരമായി

"കൊല്ലംതൊള്ളായിരത്തഞ്ചിരുപതുമിരുപത്താറുമേവഞ്ചപത്തും
ചെന്നിട്ടുന്നോരുകാലം മിഥുനമുപഗതേ ഭാസ്കരേ ധന്യധന്യഃ
കൃഷ്ണേപക്ഷേ ചതുർത്ഥീചതയയുതദിനേ മംഗലഃകൃഷ്ണനാമാ
വിഷ്ണോസ്സായൂജ്യമാപ്തോവിഹിതഹരിനമസ്യാദിഭോഗോപഹീനം.

എന്നൊരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മിസ്റ്റർ ഡേവിഡ് പറയുന്നതുപോലെ പ്രസ്തുതപദ്യം നമ്പ്യാരുടെ ഭവനത്തിൽ ഇപ്പോഴുമുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ളതാണെന്നു് എന്റെ അന്വേഷണത്തിലും അറിയുന്നു. പക്ഷേ, ഇതിൽ പറയുന്ന "കൃഷ്ണനാമാ' കുഞ്ചൻ നമ്പ്യാരാണോ എന്നു ശങ്കിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ സാക്ഷാൽ നാമധേയം രാമൻ എന്നായിരുന്നെന്നു അർത്ഥമാകത്തക്കവണ്ണം മിസ്റ്റർ എസ്സ്; ടി. റെഡ്യാരുടെ തുള്ളക്കഥാസമുച്ചയത്തിന്റെ രണ്ടാംപതിപ്പിലുള്ള മുഖവുരയിൽ മി. നാണുപിള്ള ആശാൻ കിള്ളിക്കുറിച്ചിമംഗലത്തു ക്ഷേത്രത്തിലെ ബലിക്കൽപ്പുര കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ പണിയിച്ചതാണെന്നു കാണിപ്പാൻ

"ശ്രീബലിപ്രസ്തരശ്ശുംഭോഃ ശ്രീശുകാലയവാസിനഃ
രാമേണപാണിവാദേനകാരിതോഭൂതയേധ്രുവം

എന്നൊരു ശ്ലോകമുള്ളതായി പറയുന്നു. ഇതു ശരിയാണെങ്കിൽ നമ്പ്യാരുടെ പേരു രാമൻ എന്നായിരുന്നതായി വിചാരിക്കണം. മിസ്റ്റർ ഡേവിഡിന്റെയോ, മിസ്റ്റർ ആശാന്റെയോ, ശരിയായ അഭിപ്രായം എന്നു ഖണ്ഡിച്ചു പറവാൻ സാമഗ്രികൾ കൈവശമില്ല. ൯൪൫-ൽ ആണു നമ്പ്യാർ മരിച്ചതെങ്കിൽ ൯൪൨-ലെ പായസക്കണക്കിൽ നമ്പ്യാരുടെ ഇനം കാണാതിരിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണവും വ്യക്തമാകുന്നില്ല. അനന്തരം കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ അനന്തിരവനായ കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാരെന്നൊരാളവന്നു് അമ്പലപ്പുഴെ താമസിച്ചിരുന്നതായും ഈ അവകാശങ്ങൾ പററിയിരുന്നതായും ൯൫൯-൯൬൦-ഈയാണ്ടുകളിലെ ദേവസ്വം കണക്കുകൊണ്ടു തെളിയുന്നു. ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ കൊല്ലത്തിൽ ടി നമ്പ്യാർ മരിച്ചു വസ്തുക്കളും പാത്രങ്ങളും മററും അന്യംനില്പായി മുതൽക്കൂട്ടുവാനാരംഭിച്ചപ്പോൾ കിള്ളിക്കുറിച്ചിയിൽ നിന്നു പാർവ്വതിനങ്ങിയാർ എന്നൊരു സ്ത്രീവന്നു് അവകാശം ബോധിപ്പിച്ചനുവദിപ്പിക്കയും ൯൮൧-ൽ അവരുടെ മരണശേഷം മുൻപറഞ്ഞ പതിവുകൾ അതേ കുടുംബത്തിൽ രാമൻനമ്പ്യാർ എന്നൊരാളിന്റെ പേരിൽ ഗവർമ്മെണ്ടു പതിച്ചു കൊടുക്കയും ചെയ്തു.

നമ്പ്യാരുടെ കൃതികൾ എന്തെല്ലാമെന്നാണു് ഇനി നമുക്കിവിടെ നോക്കാനുള്ളതു്.
(1) രുഗ്മിണീസ്വയംവരം പത്തുവൃത്തം, (2) ഭഗവദ്ദൂത്, പതിനാലുവൃത്തം, (3)

ഭാഗവതം, ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം, (4) ശീലാവതി, നാലുവൃത്തം. ഇവയും (5) നളചരിതം കിളിപ്പാട്ട്, (6) ചാണക്യസൂത്രം കിളിപ്പാട്ട് മുതലായവയും നമ്പ്യാരുടെ യൌവനത്തിലെ കവനങ്ങൾ ആകുന്നു. (7) കുമാരപുരേശ്വരീസ്തോത്രത്തിന്റെ കഥ മുമ്പുതന്നെ പറഞ്ഞുവല്ലോ. തുള്ളക്കഥകളായി ൬൦-എണ്ണം ഉള്ളവയിൽ ഒട്ടുവളരെ അമ്പലപ്പുഴെവച്ചുണ്ടാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയാണ്. ഈ കൂട്ടത്തിൽ കല്യാണസൌഗന്ധികം, കിരാതം, ബാല്യുത്ഭവം ഗണപതിപ്രാതൽ, പുളിന്ദീമോക്ഷം ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം ത്രിപുരദഹനം അഹല്യാമോക്ഷം ഹിഡിംബവധം, രാമാനുകരണം, നളചരിതം പാത്രചരിതം, ഐരാവതപൂജ, കാർത്തവീര്യവിജയം, ശീലാവതിചരിതം, സത്യാസ്വയംവരം, രുഗ്മിണീസ്വയംവരം, ലങ്കാമർദ്ദനം; പ്രഹ്ലാദചരിതം, സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം, ഘോഷയാത്ര, രാവണോത്ഭവം മുതലായവ ഉൾപ്പെടുന്നതാകയാൽ ഇവയുടെ നിർമ്മിതികാലം ഏകദേശം ൯൧൦-നും ൯൨൫-നും മദ്ധ്യേയായിരിക്കണം. കീചകവധം പറയൻതുള്ളലിൽ കിള്ളിക്കുറിച്ചി മഹാദേവനെയും അമ്പലപ്പുഴെ കൃഷ്ണനെയും തകഴിയിൽ ശാസ്താവിനേയും സ്തുതിച്ചുകാണുന്നതല്ലാതെ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനെയോ തെക്കൻ ക്ഷേത്രങ്ങളേയോ പരാമർശിച്ചിട്ടില്ലാത്തസ്ഥിതിക്ക് ഈ കൃതിയും ൯൨൫ നു മുമ്പു വിരചിതമായിരിക്കണം. സഭാപ്രവേശം, കൃഷ്ണലീല, കാളിയമർദ്ദനം, നളകൂബരമോക്ഷം ധ്രുവചരിതം, പൌണ്ഡ്രകവധം, ഹരിണീസ്വയംവരം, പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം, കുംഭകർണ്ണവധം, പഞ്ചതന്ത്രം മുതലായവ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ രാജ്യഭാരകാലത്തു രചിതങ്ങളാണ്. കൃഷ്ണലീല, കാളിയമർദ്ദനം, നളകൂബരമോക്ഷം ഇവ തുടർന്നെഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. കാളിയമർദ്ദനം പടനായർകളുടെ വച്ചുണ്ടാക്കീട്ടുള്ളതാണ്. ഇത് അയ്യപ്പൻ മാർത്താണ്ഡൻപിള്ള അവർകളുടെ ആവശ്യപ്രകാരം രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണെന്നു കാണുന്നതുകൊണ്ടും പടനായർകളുടെ നടക്കാവുണ്ടാക്കിച്ചതു ടി. ആളെക്കൂടി ചേർന്നിട്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടും കൃഷ്ണലീല എഴുതിയപ്പോൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു ജീവിച്ചിരുന്നുവെന്നു അതിൽനിന്നു സൂക്ഷ്മമായി ഗ്രഹിക്കാവുന്നതിനാലും കൃഷ്ണലീല മുതലായിട്ടുള്ള കവിതകൾ ൯൨൫-നും ൯൩൩-നും മദ്ധ്യേ ഉണ്ടാക്കിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. കൃഷ്ണലീല ൯൨൫-ാമാണ്ടിൽ തിരുവവതാരം ചെയ്ത അശ്വതിതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ ബാലലീലകളെക്കൂടി ഉദ്ദേശിച്ചു രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതായിരിക്കുമോ? ഹരിണീസ്വയംവരവും ഹനുമദുല്പത്തിയും പടനായർകളുടെ വച്ച് ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ളവയാണ്. സഭാപ്രവേശാരംഭത്തിൽ 'വിക്രമാദിത്യന്മാർ കൊണ്ടരിപുതിരാജ്യമശേഷമേ ആക്രമിച്ചുടനാകവേ പരിപാലനേന മഹോത്സവം ശക്രലോകസമാനമാക്കി വരുത്തി വാണരുളീടിനാൻ അർക്കതുല്യഭുജപ്രതാപനശേഷഗുണനിധി പാർത്ഥിവൻ" എന്നു പറഞ്ഞുകാണുന്നതുകൊണ്ട് ഏകദേശം ൯൨൭-ാമാണ്ടിടയ്ക്ക് ഇതു നിർമ്മിച്ചിരിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. ൯൨൭-ൽ ശ്രീപത്മനാഭനായി രാജ്യം സമർപ്പിച്ചശേഷം രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണു പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം എന്നു കാണിക്കുവാൻ ഭാഷാചരിത്രകർത്താവുദ്ധരിക്കുന്ന 'പത്മനാഭസമർപ്പിതരാജ്യധനാജനൻ ധരണീശ്വരൻ ഇത്യാദിഭാഗം എന്റെ കൈവശമുള്ള 'പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം' ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണ്മാനില്ല. പഞ്ചതന്ത്രത്തിന്റെ രചന ഇതിനുമുമ്പായിരിക്കാം. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അതിൽ പാകത്തിലുണ്ണുന്നതിനെപ്പറ്റി കവി അസന്തുഷ്ടനായി കാണപ്പെടുന്നതുകൊണ്ട് അയ്യപ്പൻമാർത്താണ്ഡപ്പിള്ള മുതൽപേർ അന്നു കവിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങീട്ടില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം; നാളായണീചരിതം, പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം ഈ കൃതികളും തുടർന്നു വിരചിച്ചിട്ടുള്ളവയാണ്. പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം അവസാനഭാഗത്ത്

> അടുത്തുസന്ധ്യയുമിപ്പോളട്ടുന്നാളേനിശ്ശേഷം
> കട്ടത്തക്രൂരിതട്ടും വന്നടുത്തുനേരമില്ലിപ്പോൾ

എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന കഥയെ തുടർന്നു നാളായണീചരിതാരംഭത്തിൽ 'പിറ്റേന്നാളുദിക്കുമ്പോൾ ദ്രുപദൻപാണ്ഡവന്മാരും മറ്റുള്ള നൃപന്മാരും ധരണീനിർജ്ജരന്മാരും"

എന്നു പ്രസ്താവനയോടുകൂടി കഥതുടരുന്നു. നാളായണീചരിതത്തിൽ മൌദ്ഗല്യനും നാളായണിയും തമ്മിൽനടന്ന പലവിധമായ രതിലീലകളെ വർണ്ണിച്ചശേഷം പിന്നെ

ഷ്ഠം അലാഭാവം ലഭിക്കാതിരുന്ന മൌല്ഗല്യൻ ശപിക്കുന്ന ഭാഗംകൊണ്ടു് കഥ സമാപ്തി ചെയ്യുന്നു. അതിനെ തുടന്നു്

താപസപ്രവരൻ കൊട്ടത്തൊരുശാപവാക്കുകൾകേട്ടുടൻ
....
കല്യൻവ്യാസനുമങ്ങുമറഞ്ഞുമംഗലംസിദ്ധം

എന്നു് അവസാനിക്കയും ചെയ്യുന്നു; അതുകൊണ്ടു ശേഷമുള്ള കഥ, വാസ്തവത്തിൽ പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനമല്ല. "പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം രണ്ടാംകളം" എന്ന പേരിട്ടു മിസ്റ്റർ റെഡ്ഡ്യാർ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന കഥയ്ക്കു പാഞ്ചാലീപരിണയമെന്നപേർ കുറേക്കൂടി യുക്തമായിരിക്കും. ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം നൃഗമോക്ഷം ഇത്യാദി തുള്ളലുകളും ശംബരവധം ബാണയുദ്ധം (അപ്രസിദ്ധം) കൈലാസയാത്ര, ഗോവർദ്ധനയാഗം, സ്യമന്തകം മുതലായ ചില ആട്ടക്കഥകളും കാർത്തികതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തു് ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ളവയാകുന്നു.

രാമതുല്യൻമഹാവഞ്ചിരാമവർമ്മന്ദ്രഭൂപാലൻ
....
സഞ്ചിതമഞ്ചിതമാക്കിസ്സന്തതംസംജയിക്കുന്ന

എന്നു ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതാരംഭത്തിൽ ചെയ്തിരിക്കുന്ന രാജാരാധനം നോക്കുക.

ഇതുകൂടാതെ ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം മണിപ്രവാളകാവ്യവും രാമചന്ദ്രവിലാസം എന്നൊരു സംസ്കൃതകാവ്യവും അനേകമൊററശ്ലോകങ്ങളും കീർത്തനങ്ങളും പാട്ടുകളുംകൂടി നമ്പ്യാരുണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. രാമചന്ദ്രവിലാസം മുഴുവൻ വായിച്ചുനോക്കാൻ എനിക്കു് ഇടയൊഴികയാൽ അതിനെപ്പററി ഒരഭിപ്രായവും ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ മുൻപതിപ്പുകാലത്തു പറയാൻ ഞാൻ തുനിഞ്ഞില്ല. നമ്പ്യാരുടെ കൃതിയായ രാമചന്ദ്രവിലാസമാണെന്നുപറഞ്ഞു ഒരാൾ എനിക്കയച്ചുതന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥം അന്നും എന്റെ കൈവശം ഉണ്ടായിരുന്നു. ആദിഭാഗത്തു് അന്നു കുറെ വായിച്ചുനോക്കിയപ്പോൾ അതു ലളിതകവിതാരീതികൊണ്ടു നമ്പ്യാരുടെ കൃതിതന്നെയായിരിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ കൃതിയുടെ ഒടുവിൽ,

ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദഗുരുപാദാനാം പ്രസാദോദയാ-
ദേതത് കിഞ്ചന രാഘവീയമിതി യത്കാവ്യം കൃതം കേനചിത്
അപ്രജ്ഞതാവശാദമുഷ്യ മഹതോ ദോഷാനശേഷാനിധോ
രക്ഷേയുർത്ഥബലാച്ച തത്രസുലഭോ ദോഷോ ബുധൈഃ ക്ഷമ്യതാം

എന്നുകാണുന്ന സ്ഥിതിക്കു് അതിന്റെകർത്താവു നാരായണഭട്ടതിരിയുടെ ശിഷ്യനായ ഒരാളെന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നു. പ്രസ്തുതശ്ലോകത്തിൽ പറയപ്പെടുന്ന നാരായണഭട്ടപാദർ പ്രസിദ്ധനായ മേല്പുത്തൂർ നാരായണഭട്ടതിരിയാണെങ്കിൽ, ഈ കൃതി നമ്പ്യാരുടേതാവാൻ ഒരുതരവുമില്ല. നമ്പ്യാരുടെ ഗുരുക്കന്മാരുടെകൂട്ടത്തിൽ ഒരു നാരായണഭട്ടതിരിയുണ്ടായിരുന്നതായി മറെറാരുവിധത്തിൽ അറിവുപെടുന്നുമില്ല. പിന്നെയും എന്റെകൈവശംകിട്ടിയകാവ്യത്തിന്റെപേർ "രാഘവീയം" എന്നു സർഗ്ഗാവസാനങ്ങളിലും ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിലും കാണുന്ന സ്ഥിതിക്കു രാമചന്ദ്രവിലാസം എന്ന ഒരു കൃതിയുണ്ടെങ്കിൽ അതു ഇതല്ലെന്നുതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. രാഘവീയം എന്നു പേർപറഞ്ഞ പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ കർത്താവു് രാഘവൻ എന്നു പേരായ ഒരു കവിയാണെന്നൂഹിക്കുക കുറേക്കൂടി യുക്തമായിരിക്കും. രാഘവീയം അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ളതായി അറിയാത്തതുകൊണ്ടു് അതിലെ കവിതാരീതിയെ ഉദാഹരിക്കാൻ ഏതാനും ശ്ലോകങ്ങൾ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

ദശരഥന്റെ അനന്തരസന്താപവർണ്ണനം.

"അഥാന്തരാധിപ്രസരോ മഹീപതേ രസൂചി വക്ത്രേണ ഭൃശം വിശുഷ്യതാ
വനസ്പതേഃ കോടരരന്ധ്രമാശ്രിതഃ പ്രസൂനജന്മേവ യഥാ ദവാനലഃ

വനവർണ്ണനം.

ഘനലതാനികുരംബകരംബിതേ പതതി യത്ര വിപിനേ ന രവിത്വിഷഃ
തമപി തത്ര തമോ വിജൃംഭതേ ഖചരണീചരണാനിലിധിതാനധോ

രാമാശ്രമവർണ്ണനം.

തുംഗൈരൈരാവതസ്ത്വമൂക്ഷ്യ ഉദ്ഗ്രീവൈർഗ്ഗജരാജയുവഭിഃ

ശങ്കേസ്മരഃ ശങ്കരനേത്രവഹ്നൗ വപുഃ സ്വകീയം ജ്ജുഹവാംബഭൂവ.
സീതാസൌന്ദൎയ്യവൎണ്ണന.
അരാളനീലാളകകാളികാളീകളീകൃതാഗ്രസ്യ ലലാട നാമ്നഃ
അൎദ്ധസ്യ ചന്ദ്രസ്യ തമാലപത്രം തസ്യാഃ കളങ്കാൎദ്ധതുലാം ബിഭൎത്തി
വൎഷവൎണ്ണന.
തസ്യാ നിൎജ്ജിതനിജശ്രിയഃ ശ്രിയം നിൎജ്ജയാൎത്ഥമിവ സജ്ജകാൎമ്മുകൈഃ
ആസ്യമാനനവശീകരാശ്രുഗൈഃ പ്രാവൃഷേണ്യജലദൈരുദസ്യത
ലംബമാനജലവിന്ദുമൌക്തികൈസ്സ്തദ്ഗുധതടിദ്ഘടാചതുൎഭിഃ
നൃത്യതാമനുവനം കലാപിനാം അംബരേ ബത ധൃതാ വിതാനതാ

ഇവയിൽ ശ്രീരാമൻെറ അംഗവൎണ്ണനയിലെ ഒരു ശ്ലോകം ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചതു നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടിൽ നളൻെറ അംഗസൌഭാഗ്യം വൎണ്ണിക്കുന്ന

പുഷ്പബാണൻ തൻെറ സൎവ്വാംഗമംഗിക്ക
നിഷ്പ്രകാശത്വം ഭവിക്കുമെന്നോൎക്കയാൽ

ഇത്യാദിഭാഗത്തിലെ ആശയം തന്നെയാണെന്നുള്ളതു വിസ്മരിക്കത്തക്കതല്ല. എന്നാൽ ആ ആശയസാദൃശ്യം നമ്പ്യാർ രാഘവീയം വായിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു സംഭവിച്ചതാണെന്നു വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിൽ അപാകമൊന്നുമില്ല. ഇതുകൂടാതെ പ്രസ്തുതകൃതി കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടേതാണെന്നു വാദിപ്പാൻ വല്ലതും സഹായിക്കുമെങ്കിൽ അതു ഈ കൃതിയുടെ ലാളിത്യസാരള്യാദി ഗുണങ്ങളും പ്രാസവിചാരവും മാത്രമാകുന്നു. കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ സാക്ഷാൽ നാമധേയം രാഘവൻ എന്നായിരുന്നിരിക്കുമോ, കുഞ്ചൻ എന്നു ചെറുപ്പത്തിൽ ഓമനപ്പേരായി വിളിച്ചു സ്ഥിരപ്പെട്ടുപോയതാണോ, ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദർ എന്നു പറഞ്ഞതു് ഒരുപക്ഷേ ഗുരുവായ രാണനമ്പൂരിയുടെ പേരായിരിക്കുമോ എന്നും മററുമുള്ള സന്ദേഹങ്ങളും ഈ വിഷയത്തിൽ തീരെ ബാധിക്കുന്നില്ലെന്നുമില്ല.

ഉത്തരരാമചരിതം കിളിപ്പാട്ടു് കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ കൃതിയാണെന്നു ഭാഷാചരിത്രകൎത്താവു നിവിശങ്കം അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകാണുന്നു. എന്നാൽ അനേക ഭാഗങ്ങൾ കൊണ്ടു് അതു് അന്യന്മാരുടെതല്ലെന്നും എഴുത്തച്ഛൻെറതന്നെയല്ലയോ എന്നും തക്കം തോന്നിപ്പോകുന്നു. നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടു നമ്പ്യാരുടെ തന്നെയാണെന്നുള്ളതിനു തക്കമില്ല. 'ശുകപുരകൃതസ്ഥിതേ, ശൂലപാണേ' എന്ന നളചരിതാവസാനത്തിലെ മുദ്രതന്നെ കാണുക. നളചരിതത്തിൻെറ കവിതാരീതിയിൽ നിന്നും പ്രത്യക്ഷമായി ഭിന്നമാകുന്നു ഉത്തരരാമായണകവിതാരീതി. 'യാഗം ചെയ്യിപ്പാനായേ' ഇത്യാദി ഉത്തരരാമായണപ്രയോഗങ്ങളിൽ അന്ത്യമായി കേൾക്കുന്ന (ഏ) എന്ന നിപാതം കുഞ്ചൻെറ കാലത്തു് വളരെ പ്രചാരത്തിൽ ഇരുന്നിരുന്നു. 'മുററുവിചാരംകൊണ്ടുകളഞ്ഞേ' 'ശ്രുരണതല്പരരായേ' ഇത്യാദി കുഞ്ചൻശപ്രയോഗങ്ങൾ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാകുന്നു. ഈ നിപാതത്തിൻെറ പ്രയോഗം എഴുത്തച്ഛൻെറകാലത്തിലും സാമാന്യമായുണ്ടു്.

കീകസാത്മജകുല നാശകാരിണിയായേ
താദൃശാത്മജനായേവന്നുഞാൻ പിറന്നീടും

ഇത്യാദി രാമായണപ്രയോഗങ്ങൾ തന്നെ ഈ വാദത്തെ ആധരിക്കും. എന്നാൽ കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെകാലത്തു ഇതുമാതിരിപ്രയോഗങ്ങൾ നിലച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെതോന്നുന്നു. 'വൃഗ്രിച്ചു' എന്നനാമധാതു ഉത്തരരാമായണത്തിലും ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തത്തിലും കാണുന്നുണ്ടു്. പിന്നെയും താഴെവരുന്ന ഉത്തരരാമായണ ഭാഗങ്ങൾക്കു് എഴുത്തച്ഛൻെറ കവിതയുമായുള്ള സാദൃശ്യം വളരെ ഗണ്യമായിട്ടുള്ളതും പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിൻെറ കൎത്തൃത്വം എഴുത്തച്ഛനിൽ തന്നെ ചുമത്തിക്കേണ്ടതാണെന്നു തെളിയിപ്പാൻ പൎയ്യാപ്തമായിട്ടുള്ളതുമാകുന്നു.

൧. ദേവിയുമനുജനും വാനരപ്പടയുമായ്, (ഉത്തരരാമായണം)
ദേവിയുമനുജനും വാനരപ്പടയുമായ് (അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)
൨. ഉത്സാഹമുണ്ടുനനക്കെങ്കിലവൎണ്ണനം (ഉ)
ഉത്സാഹമുണ്ടുനിനക്കെങ്കിലിക്കാലം (അ)
൩. ബന്ധുസൽക്കാരംപരിഗ്രഹിച്ചാദരാൽ (ഉ)
ബന്ധുസൽക്കാരംപരിഗ്രഹിച്ചുനാഥ (അ)

൫. ഗതചാപിതാമഹം നതചാരസസംഭ്രമം (ഉ)
ഗതചാമുഷ്ഠർ നമസ്കൃതചാസസോദരം (അ)
൬. അഗ്രജൻ തന്നെ പരിചരിച്ചിട്ടുകനിത്യം (ഉ)
അഗ്രജൻ തന്നെപ്പരിചരിച്ചെപ്പൊഴും (അ)
൭. പാന്ഥന്മാർ പെരുവഴിയമ്പലംതന്നിൽവന്നു
താന്തരായിരുന്നുടൻപിരിഞ്ഞുപോകുംപോലെ (ഉ)
പാന്ഥർ പെരുവഴിയമ്പലംതന്നിലേ
താന്തരായ് കൂടിവിയോഗംവരുമ്പോലെ (അ)
൮. ചതുരാനനനിതിസ്തുതിചെയ്തുനേരം (ഉ)
ചതുരാനനനിതിസ്തുതിചെയ്തുനേരം (അ: ബാല)
൯. വൃത്തമെൻപതിന്നാലുപേരുമുണ്ടറിഞ്ഞിട്ട് (ഉ)
എന്നിവർപതിന്നാലുപേരുമുണ്ടറിഞ്ഞിട്ട് [ഭാരതം]
൧൦. രക്തവുമാറായൊഴുകിപലവഴി (ഉ)
ചോരയായുള്ളൊരു വാരിപ്രവാഹവും
പെയ്തുപെയ്തൊക്കെനിറഞ്ഞുനദികളായ്
ഓരോരോ വഴിയെ (ഭാരതം)
൧൧. ജ്ഞാനമാചാര്യനരീശനുമൊന്നായി
മാനസേതോന്നിവരുന്നിതുമാമകേ (ഉ)
ഈശനുംപ്രപഞ്ചവുംദേശികൻതാനും ജ്ഞാനം
ഈശന്റെ കാരുണ്യത്താൽ കേവലമൊന്നായ് കാണ്മൻ (ഭാഗവതം)
൧൨. ത്യാഗവും വധവുമൊക്കെനിരൂപിച്ചുകണ്ടാൽ (ഉ)
ഇത്യാഗവും വധവുമൊത്തുഫലമേതിനു [ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം]
൧൩. ഓരോന്നുതമ്മിൽപറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിന്മദ്ധ്യേ
ആരാനുംവരികിൽനീയവരെവധിക്കേണം (ഉ)
മന്ത്രാന്തരമദ്ധ്യാഗതനെക്കൊല്ലണമിന്നീയെങ്കിലോ [ര. വൃത്തം]

ഇതുപോലെ ഇനിയും പത്തുനാല്പതു ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾകൂടി എന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇത്രമാത്രം സാദൃശ്യം കാണുന്ന സ്ഥിതിക്ക് ഇതു് എഴുത്തച്ഛന്റെ കൃതിയല്ലെന്നു പറയുന്നതു എങ്ങനെയെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല.

ഇങ്ങനെ സാദൃശ്യങ്ങൾ കാണുന്നതു് ഉത്തരരാമായണം എഴുതിയ കവി എഴുത്തച്ഛന്റെ കവിതകൾ ദൃഢമായി പഠിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടാണെന്നു വരുമോ എന്നിവിടെ ഒരു വാദം വല്ലവരും ഉത്ഭാവനം ചെയ്തേക്കാം. എന്നാൽ ആ വാദത്തിനു ബലമുണ്ടെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ സാധാരണയായി ഒരു കവി, മറെറാരു കവിയിൽനിന്നു വിശേഷപ്പെട്ട ആശയങ്ങളെയോ വിശേഷപ്പെട്ട വാചകങ്ങളെയോ അല്ലാതെ സ്വീകരിക്കാറില്ല. മുൻദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാൽ യാതൊരു വിശേഷവുമില്ലാത്ത ആശയങ്ങളും വാചകങ്ങളും സദൃശങ്ങളായിരിക്കുന്നതു പ്രത്യക്ഷമാണല്ലോ. ഒരു കവിയുടെ കൃതികൾ നന്നായി പഠിച്ചിട്ടുള്ള മറെറാരു കവിയുടെ കവിതയിൽ പൂർവ്വകവിയുടെ വാചകങ്ങൾ അറിയാതെ കടന്നുകൂടുകയോ ചിലപ്പോൾ ഇതു കൂടാതെതന്നെ യാദൃച്ഛികമായി രണ്ടു കവികൾ സദൃശപാഠകകളായിത്തീരുകയോ ചെയ്യാവുന്നതാണെന്നുള്ള സംഗതി ഞാൻ വിസ്മരിക്കുന്നില്ല. ആധുനികമായ ഒരു ഉദാഹരണത്തിനു, "സന്താപക്ലാന്തസകലജഗതാം സ്കന്ദനേവന്ദനംചെയ്തേ"ന്നുള്ള മയൂരസന്ദേശശ്ലോകപാദത്തിനു "സന്താപക്ലാന്തസകലജഗതാം ശാർങ്ഗചാപാഭിരാമം" എന്ന ചമ്പൂരാമായണശ്ലോകപാദവുമായി അറിയാതെതന്നെ സംഭവിച്ചിരിക്കാനിടയുള്ള സാദൃശ്യം മതിയാവും. പക്ഷേ മുമ്പു കൊടുത്തിരിക്കുന്നിടത്തോളം സാദൃശ്യങ്ങൾ യാദൃച്ഛികമായോ അറിയാതെയോ സംഭവിക്കുമെന്നു വിശ്വസിപ്പാൻ തരമില്ല. ഉത്തരരാമായണകർത്താവു നമ്പ്യാരുതന്നെ എന്നും മേല്പടി സാദൃശ്യങ്ങൾ എഴുത്തച്ഛന്റെ കവിതയുമായുള്ള പരിചയംകൊണ്ടു പററിയതാണെന്നും വാദത്തിനുവേണ്ടി സമ്മതിക്കുന്നപക്ഷവും ഇതുപോലെ സാദൃശ്യം നമ്പ്യാരുടെ അന്യകവിതകളിലും കാണേണ്ടതല്ലേ? എന്നൊരു ചോദ്യത്തിനു വല്ല അവകാശം സിദ്ധിക്കുന്നു. നമ്പ്യാരുടെ എഴുത്തച്ഛന്റെ കൃതികളു പരിചയമുണ്ടായിരുന്നെന്നു സാധിപ്പാൻ മാർഗ്ഗമുള്ള മൂന്നു

നാലു ഭാഗങ്ങൾ എൻെറ ദൃഷ്ടിയിൽ പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ അവ സർവ്വസന്ദേഹവിമുക്തമെന്നു പറയുവാൻ നിർവ്വാഹമില്ല. ഉദാഹരണത്തിന്നു രണ്ടുഭാഗങ്ങൾ എടുക്കാം.

൧ നീലമഹാമലയുടെമുകളിൽനിന്നഥ
കോലാഹലമൊടുമരുവിവരുംപടി (ഐരാവതപൂജ)
നീലപർവ്വതത്തിൻെറ മുകളിൽ നിന്നു ചാടി
നാലഞ്ചു വഴിവരുമരുവിയാറുപോലെ (അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

൨ ആരവാരങ്ങളും സിംഹനാദങ്ങളും
....
പെരിയരഥമലറിയുടനിളകമതിഘോഷവും
ബാണയുദ്ധം തുള്ളൽ (റെഡ്യാരുടെ പതിപ്പു്)
തകിൽമുരശുപറപടഹതുടികളൊടുശംഖവും
....
ചെണ്ടമദ്ദളത്തോടുകാഹളികൾനാദവും (ഭാരതം ഭീഷ്മം)

ഇവിടെ ഒന്നാംഭാഗത്തിൽ ഐരാവതപൂജയിൽ അർജ്ജുനൻെറ ബാണംകൊണ്ടു കാലൻെറ ദംഷ്ട്രയും മററും ചതഞ്ഞു ചോര ശരീരത്തിലൊലിച്ചതും ലക്ഷ്മണൻ കുചനാസികാച്ഛേദം ചെയ്തതുകൊണ്ടു ശൂർപ്പണഖയുടെ ദേഹത്തിൽ രക്തം പ്രവഹിച്ചതുമാണു നീലമലയുടെ മുകളിൽനിന്നുള്ള വെള്ളച്ചാട്ടത്തോടു സാദൃശ്യപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതു്. യമനേയും ശൂർപ്പണഖയേയും നീലമലയോടുപമിക്കാൻ രണ്ടു കവികൾക്കും സ്വയമേവ തോന്നുവാനിടയുള്ളതാകുന്നു. ശൂർപ്പണഖയുടെ കാതുകൾ കുചങ്ങൾ മുതലായ ദിക്കുകളിൽനിന്നു രക്തമുത്ഭവിക്കയാൽ നാലഞ്ചുവഴി വരുന്ന അരുവി, എന്നു് എഴുത്തച്ഛൻെറ പ്രയോഗത്തിലും യമൻെറ ഗുഹാപ്രായമായ മുഖത്തിൽനിന്നു ചോരയൊലിച്ചതുകൊണ്ടു നമ്പ്യാരുടെ പ്രയോഗത്തിലും സ്വതന്ത്രമായ യുക്തിയും കാണ്മാനുണ്ടു്, ആകയാൽ നമ്പ്യാർ എഴുത്തച്ഛൻെറ പ്രയോഗത്തെ സ്വീകരിച്ചിരിക്കണമെന്നു നിഷ്കർഷമായി വാദിക്കാവുന്നതല്ല. രണ്ടെന്നുള്ള അക്കത്താൽ ലക്ഷിതമായ ഭാഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സാമ്യം അസാമാന്യമായിരിക്കുന്നു:

“ചോരായമപാഹരതികവിഃ പദമേകംപാദമേകമർദ്ധം വാ
സകലനിബന്ധനഹർത്രേ സാഹസകർത്രേ നമസ്തുഭ്യം”

എന്ന ശ്ലോകത്താലുദ്ദേശിക്കുന്ന പുച്ഛത്തിനു ബാണയുദ്ധം തുള്ളപ്പാട്ടിൻെറ കവി പാത്രീഭവിക്കാതെ കഴികയില്ലെന്നു തോന്നിപ്പോകുന്നു. പക്ഷേ പരൻെറ കവിത സ്വകവിതയാക്കുന്ന “ദുഷ്ടചികണ്ടകന്മാരെ സമക്ഷത്തൊരേടത്തു കണ്ടുപോയെന്നാൽ കുളിച്ചു പുണ്യാഹാദികൊണ്ടു തന്നംഗം വിശുദ്ധമാക്കീടണം” എന്നു നിർദ്ദയമായി അന്യകാവ്യങ്ങൾ കരണ്ടുതിന്നുന്ന കവിമൂഷികന്മാരെ നമ്പ്യാർ ആക്ഷേപിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു്, ഈ സാഹസത്തിനു് അദ്ദേഹം സ്വയം പുറപ്പെട്ടുമെന്നെങ്ങനെ വിചാരിക്കാം. അച്ചടിക്കാർക്കും തുള്ളൽക്കാർക്കും സഹജമായുള്ള പ്രമാദം ഈ സാമ്യത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ ഒരുമാതിരി ഉതകുമെന്നു തൽക്കാലം വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഉത്തരരാമായണവും അദ്ധ്യാത്മരാമായണാദി ഗ്രന്ഥങ്ങളും തമ്മിലുള്ള സാദൃശ്യം അനേകം കവിതകൾ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള കവികൾക്കു സാധാരണ സംഭവിക്കാറുള്ള തരത്തിൽപ്പെട്ടതാകുന്നു. ഷേക്സ്പീയർ, കാളിദാസൻ, എഴുത്തച്ഛൻ, നമ്പ്യാർ, മുതലായവർ അനേകമാശയങ്ങളേയും വാക്യങ്ങളേയു ആവർത്തിച്ചു പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതു സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. കവിതയിൽ പ്രമാദങ്ങൾ നമ്പ്യാർക്കും എഴുത്തച്ഛനും പററിയിട്ടുണ്ടു്. ഉദാഹരണമായി ദമയന്തിയുടെയും അവളുടെ മാതൃഷ്വസാവായ ചേദിരാജമാതാവിൻെറയും ചാർച്ച നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടിൽ തെററിച്ചിരിക്കുന്നതു കാണുക. പക്ഷേ,

കിന്നുപാപം കൃതംപൂർവ്വം
കോവാദാരൈർവിയോജിതഃ॥

എന്ന ഉത്തരരാമായണഭാഗത്തെ

ഞാൻ മുന്നമനേകമാനുഷരെ ദുഃഖിപ്പിച്ചു
കാന്ത്യദാരങ്ങളോടുവേർപെടുത്തതിൻഫലം
ഞാനിപ്പോളനുഭവിച്ചീടുന്നതു

എന്നു തർജ്ജിമചെയ്തിരിക്കുന്നതിൽ കാണുന്നതുപോലെയുള്ള നിസ്സാരക്കുറവുകൾ നമ്പ്യാരുടെ കവിതയിൽ അധികം കണ്ടിട്ടില്ല.

"മാതരു" "വെന്നി" "ആവല്ല" മുതലായി ഉത്തരരാമായണത്തിൽ കാണുന്ന പദങ്ങളും പ്രയോഗങ്ങളും നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളിൽ കാണ്മാനില്ല. ആകയാൽ പ്രസ്തുതകൃതി നമ്പ്യാരുടേതെന്നു പറയുന്നതു് എന്തോ അബദ്ധമായ ഐതിഹ്യത്തെ മാത്രമാസ്പദമാക്കിയാണെന്നു തോന്നിപ്പോകുന്നു. "ചാണക്യസൂത്രം" കിളിപ്പാട്ടിന്റെ കർത്തൃത്വവും സംശയിതമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. അതു കുഞ്ചക്കുളങ്ങര രാമപ്പിഷാരടിയുടെ കൃതിയാണെന്നു ചിലർക്കുള്ള ഭാവത്തെ ഭാഷാചരിത്രകർത്താവും ഏകദേശം സമ്മതിക്കുന്നു. മിസ്റ്റർ രാമക്കുറുപ്പു ബി. ഏ. ചാണക്യസൂത്രം നമ്പ്യാരുടെ ബാല്യകവിതകളിൽ ഒന്നാണെന്നു അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകാണുന്നു. ഈ അഭിപ്രായം ശരിയാണെന്നു വിചാരിക്കാൻ വളരെ ന്യായങ്ങൾ ഉണ്ടു്. ചാണക്യസൂത്രം കിളിപ്പാട്ടു് പ്രാചീനതരകൃതിയായ ചാണക്യസംഗ്രഹത്തേയും മുദ്രാരാക്ഷസനാടകത്തേയും ആസ്പദമാക്കി രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ചില ദിക്കുകളിൽ തർജ്ജിമയ്ക്കു് അവ്യക്തതയും ചില ദിക്കിൽ തർജ്ജിമ ചെയ്യുന്നതിനു കവിയുടെ അശക്തിയും കവിതാഗുണത്തിന്റെ അസ്ഫുർത്തിയും വ്യക്തമാകകൊണ്ടു് ഒരു ബാല്യകവിത എന്നു പറയുന്നതു യുക്തമായിരിക്കുന്നു.

> കള്ളക്കാരങ്ങളിനെത്തള്ളിയിഴച്ചുടൻ
>
> ....
>
> മെയ്യുക്കമൂട്ടിലുണ്ണാനതിവീരന്മാർ.

ഇങ്ങനെയുള്ള ചാണക്യസൂത്രപ്രയോഗങ്ങൾ നമ്പ്യാരുടെ കവിതാപ്രപഞ്ചത്തിന്റെ അങ്കുരങ്ങൾ പോലിരിക്കുന്നു. മുദ്രാരാക്ഷസം നമ്പ്യാർക്കു പരിചിതമായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു അനേകലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉണ്ടു്.

> ധീയതേബാലിശസ്യാപി സൽക്ഷേത്രപതിതാകൃഷിഃ
>
> നശാലേസ്തംബകരിതാവാപ്തുർഗ്ഗുണമപേക്ഷതേ,

എന്ന മുദ്രാരാക്ഷസശ്ലോകം സ്യമന്തകംതുള്ളലിന്റെ ആദ്യം ഉദ്ധരിച്ചുകാണുന്നു. പിന്നെയും

> ഭൂഷണാദ്യുപഭോഗേന പ്രഭുർഭവതിനപ്രഭുഃ
>
> പരൈരപരിഭൂതാജ്ഞസ്ത്വമേവപ്രഭുരുച്യസേ

എന്ന മുദ്രാരാക്ഷസശ്ലോകത്തെ

> സർവാഭരണം അലങ്കരിച്ചാൽനൃപൻ
>
> ഉർവീപതിയാകയില്ലെന്നുനിർണ്ണയം
>
> ആജ്ഞയ്ക്കൊരന്തരം കൂടാതെനിത്യവും
>
> പ്രാജ്ഞനായുള്ള രാജാവുരാജാവല്ലൊ.

എന്നു തർജ്ജിമ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഈ ആശയംതന്നെ പതിനാലുവൃത്തത്തിലും പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതായി കാണുന്നു.

> കടകമണികാഞ്ചിമകുടമിവയെല്ലാം
>
> ....
>
> നരശനരൻതാൻ പ്രണതമുകുന്ദം,

ഇങ്ങനെയുള്ള സംഗതികൾകൊണ്ടു ചാണക്യസൂത്രം നമ്പ്യാരുടെ കൃതിയെന്നു പറയുന്നതിനു വളരെ സാംഗത്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം ഓട്ടൻതുള്ളൽ നമ്പ്യാരുടെ കവിതകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ തന്നെ ഭാഷാചരിത്രകാരനാൽ ഗണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈയിടെ ഇതു അമ്പാട്ടു പണിക്കരുടെ കൃതിയാണെന്നു ചിലർക്കു് അഭിപ്രായമുള്ളതായി കാണുന്നു. പദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ നമ്പ്യാർ വളരെ സ്വാതന്ത്ര്യം കാണിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയത്തിൽ കാണ്മാനുള്ളതുപോലെ 'കംബീരുഖൻ വിയപതി (വിയൽപഥെ) വിജമാർഗ്ഗണ ക്രൂരുഭുജസുതൻ (ക്രൂരുഭുകസുതൻ) എന്നതിനുപകരം മംഗലദേവതകാമുകൻ' എന്നൊക്കെ വ്യാകരണവിരുദ്ധമായും ഗോഷ്ഠിയായും നമ്പ്യാർ,ശബ്ദങ്ങളെ പ്രയോഗിക്കുമെന്നുവിശ്വസിക്കുവാൻതരമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. തനയൂർ എന്ന ദേശത്തെപ്പററി നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളിൽ ഒരു പ്രസ്താവവുമില്ലെന്നുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാകുന്നു.

ഈ പുസ്തകത്തിൻെറ മുൻപതിപ്പുകാലത്തു അറിവില്ലാതിരുന്നതും പിന്നീടു കരുനാ
ഗപ്പള്ളിൽ പാവറയിൽ ചക്കാട്ടുവീട്ടിലെ ഗ്രന്ഥപ്പുരയിൽ നിന്നു കണ്ടുകിട്ടിയതും ഭാഷാ
പോഷിണിമാസികയിൽ എന്നാൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടതും ആയ കൃഷ്ണാർജ്ജുനയുദ്ധം അ
ഥവാ മാധവലീല എന്ന കൃതിയിലെ കഥതന്നെ കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം തുള്ളൽക്കഥയാക്കി
യതാണെന്നു് അനായാസേന കാണാവുന്നതാകുന്നു. ഈ സംഗതിയും കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജ
യത്തിൻെറ കർത്താവു നമ്പ്യാരല്ലെന്നു തെളിയിക്കുന്നതിനു നമ്മേ സഹായിക്കുന്നു.

പ്രസിദ്ധ പുസ്തകവ്യാപാരിയായ മിസ്റ്റർ എസ്. റ്റി. റെഡ്ഡ്യാർ നമ്പ്യാരുടെ കൃതി
കളായി ചേർത്തിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള തുള്ളൽക്കഥയുടെ കൂട്ടത്തിൽ കാണുന്നതെല്ലാം നമ്പ്യാരുടെ കൃ
തി തന്നെയാണോ എന്ന ശങ്ക നിവർത്തിക്കുവാൻ ആ പതിപ്പിൻെറ പ്രസാധകന്മാർതന്നെ
സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നു കാണുന്നു. ആ കൂട്ടത്തിൽ അംബരീഷചരിതവും നിവാതകവചകാ
ലകേയവധവും പ്രസിദ്ധനായ പൂന്തോട്ടം നമ്പൂരിയുടെ കൃതികളാണെന്നു മിസ്റ്റർ കൊട്ടാ
രത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയ്ക്കു നിസ്സംശയം അറിയാമെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നിവാതകവചകാല
കേയവധത്തിൻെറ കാര്യത്തിൽ മി: എസ്. പരമേശ്വരയ്യരും ടി കൃതി നമ്പ്യാരുടേതല്ലെ
ന്നു പറയുന്നതിൽ യോജിക്കുന്നു. 'കിള്ളിക്കുറിച്ചി പരബ്രഹ്മമൂർത്തിയെ കുള്ളംവെടിഞ്ഞുവ
ണങ്ങുമടിയൻെറ' എന്നുള്ള കിള്ളിക്കുറിച്ചിദേവസ്തുതിയും

മ. ഉർവ്വശിയിൽ നിന്നൊരു സുന്ദരമർത്ത്യൻ സു
....
വ. ഗാണ്ഡീവചാപവും ദിവ്യബാണങ്ങളും
ഖാണ്ഡവം ചുമപ്പതുപോലെഭവിച്ചുതേ

ഇത്യാദി സൗസാദൃശ്യയോഗങ്ങളും നിവാതകവചവധം നമ്പ്യാരുടെ കൃതിയാണെന്നു
പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ ഒരു ശങ്ക ജനിപ്പിക്കുമെങ്കിലും ആന്തരികമായ കവിതാരീതിഭേദം ആക്കാ
ര്യത്തെ വ്യക്തപ്പെടുത്തുന്നു. മി. റെഡ്ഡ്യാരുടെ പതിപ്പിൽകാണുന്ന ഗോവർദ്ധന
ചരിതം, കിർമ്മീരവധം, ബകവധം, ധേനുകവധം ഇത്യാദി കൃതികളിൽ വിശിഷ്ടങ്ങളായ
കവിതാഗുണങ്ങൾ വളരെയൊന്നും കാണുന്നില്ലെന്നും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

രുഗ്മിണീസ്വയംവരം, ലങ്കാമർദ്ദനം, പ്രഹ്ളാദചരിതം, ഈ മൂന്നു കൃതികളിലും ഗു
രുവായൂരപ്പനെ സ്തുതിച്ചുകാണുന്നുണ്ടു്. ഈ മൂന്നുകൃതികളുടെ ആരംഭവും ഒരേമാതിരി
യുള്ളതാണു്. ഈ കാരണങ്ങളാലും നമ്പ്യാർക്കു ഗുരുവായൂരപ്പനെപ്പററി വിശേഷപ്രതി
പത്തിക്കു കാരണം കാണാത്തതുകൊണ്ടും ഈ കൃതികൾ മററു വല്ലവരുടേയുമായിരിക്കുമോ
എന്നൊരു സംശയത്തിനു വകയുണ്ടു്. പക്ഷേ സൂക്ഷ്മമായി ആലോചിച്ചാൽ ഇവിടെയും
ഭ്രമത്തിനു് അവകാശമില്ല. രുഗ്മിണീസ്വയംബരത്തിൽ അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണനേയും, കടമാ
ളൂർ വേട്ടക്കൊരുമകനേയും സ്തുതിച്ചുകാണുന്നതിൽനിന്നു് ആ കൃതി നമ്പ്യാരുടെ തന്നെയാണെ
ന്നു വ്യക്തമാകുന്നുണ്ടു്. കടമാളൂർ എന്നു പറയുന്നതു് അമ്പലപ്പുഴ രാജാവായിരുന്ന
ചെമ്പകശ്ശേരി നമ്പൂരിയുടേയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ മന്ത്രിയായിരുന്ന തെക്കേടത്തുഭട്ടതിരിയു
ടേയും നാടാകുന്നു. ലങ്കാമർദ്ദനത്തിൽ വില്വമലനാഥനേയും അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണനേയും,
ഹരിപ്പാട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യനേയും (ഹരിഗീതാലയം) പ്രാർത്ഥിച്ചിരിക്കുന്നതിൽ നിന്നു ഗ്രന്ഥക
ർത്താവു് ആരെന്നു തെളിയുന്നുണ്ടു്.

നമ്പ്യാർ മലയാള സാഹിത്യത്തിൽ മുഖ്യമായി ഗണിക്കപ്പെടുന്നതു തുള്ളക്കഥകളുടെ
പ്രഥമനിർമ്മാതാവു് എന്നുള്ള നിലയിലാണല്ലോ. അദ്ദേഹം തുള്ളക്കഥയുണ്ടാക്കുന്നതിനു
ഹേതുവായ സംഗതി സുപ്രസിദ്ധമാകുന്നു. ചാക്യാരാൽ അപഹസിക്കപ്പെട്ട നമ്പ്യാർ തു
ള്ളക്കഥകൾ നിർമ്മിച്ചു ചാക്യാരെ ലജ്ജിപ്പിച്ചു എങ്കിലും ഈ മത്സരത്തിൻെറ അവസാനം
നമ്പ്യാർക്കു അത്ര ശുഭമായിരുന്നില്ല എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഇവരുടെ കലഹത്തെപ്പററി
സങ്കടപ്പെട്ടു ചാക്യാരുടെ മുഖത്തിൽനിന്നു തന്നേ ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവു് അറിഞ്ഞതി
ൻെറ ശേഷം, കൂത്തും തുള്ളലും കൂടി ഒരുദിക്കിൽവച്ചു നടക്കുക അസാദ്ധ്യമാണെന്നുകരു
തി, അമ്പലപ്പുഴ ക്ഷേത്രത്തിൽ അന്നുമുതൽ തുള്ളൽ പാടില്ലെന്നു കല്പിച്ചു, ഇന്നും അമ്പ
ലപ്പുഴ അമ്പലത്തിൽ തുള്ളൽക്കഥ പതിവില്ല. അങ്ങനെ കല്പന ഉണ്ടായതുകൊണ്ടായി
രിക്കാം നമ്പ്യാർ തുള്ളൽക്കഥ അഭിനയിക്കുന്നതിനു തകഴിയിൽ ക്ഷേത്രം ഒരു പ്രധാന രം
ഗമാക്കിത്തീർത്തതു്. എന്നാൽ ആട്ടക്കഥ കൊട്ടാരക്കരരാജാവും സാമൂതിരിപ്പാടും തമ്മിൽ
പിണങ്ങിയതിൽ നിന്നുണ്ടായി എന്നു പറയുന്നതുപോലെതന്നെ ആകുന്നു ചാക്യാരും ന

മ്പ്യാരും തമ്മിൽ പിണങ്ങിയതുകൊണ്ടു തുള്ളക്കഥകൾ ഉത്ഭവിച്ചു എന്നു പറയുന്നതും. ഇ
തുകൊണ്ടു തുള്ളൽക്കഥയുടെ നിദാനം എന്തെന്നറിവാൻ നാം അശക്തന്മാരാകുന്നു. ദ
ക്ഷൻ ആക്ഷേപിച്ചതുകൊണ്ടു കോപിഷ്ഠനായ ശിവൻ ജട നിലത്തടിച്ചപ്പോൾ വീരഭ
ദ്രൻ ചാടിവീണതുപോലെ ചാക്യാരാൽ അധിക്ഷിപ്തനായ നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴെ എണ്ണ
കളിത്തട്ടിൽ കയറി നിന്നപ്പോൾ തുള്ളലിനുവേണ്ടതായ സകല സാമഗ്രികളും വന്നുകൂടി
എന്നു ഭാവിക്കുന്നതു ഭാഷയുടെ പൂർവ്വചരിത്രത്തെക്കുറിച്ചു ദയനീയമായ അജ്ഞതയെ പ്രദർ
ശിപ്പിക്കയാകുന്നു; തുള്ളലിനു വേണ്ടതായ വൃത്തം എവിടെ നിന്നുണ്ടായി? തുള്ളൽക്കവി
തയുടെ കവിതാരീതി എവിടെനിന്നു കിട്ടി? ഈ കവിതാരീതി ജനങ്ങൾക്കു് ആദരണീ
യമായി തോന്നുവാൻ കാരണമെന്തു്? ഇങ്ങനെയൊക്കെ ചില ചോദ്യങ്ങൾക്കു് ഉത്തരം പ
റയുക എന്നുള്ള ദുർഘടമായ കൃത്യം തുള്ളൽക്കഥകളെപ്പററി നിരൂപിക്കുവാൻ പുറപ്പെടുന്ന
ഒരുവനിൽ നിൽക്കാതെ കഴികയില്ല. ഈ അംശങ്ങളെക്കുറിച്ചു് ആകയാൽ ഇതിനുകീ
ഴിൽ യത്നിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഒന്നാമതായി തുള്ളൽക്കഥകൾക്കു മുമ്പായി നമ്മുടെ സാഹിത്യ
ത്തിൻെറ സ്ഥിതിതന്നെ നോക്കുക. എഴുത്തച്ഛൻെറ കൃതികളായ കിളിപ്പാട്ടുകളേയും ഇ
രുപത്തുനാലുവൃത്തം മുതലായവയേയും മാതൃകയാക്കി കിളിപ്പാട്ടുകളും മററും നിർമ്മിക്കുകയാ
യിരുന്നു അക്കാലത്തെ കവിതയുടെ മുഖ്യലക്ഷ്യം. കൊട്ടാരക്കരെ രാജാവിൻെറയും കോട്ടയ
ത്തു രാജാവിൻെറയും മററും കഥകളിപ്പാട്ടുകൾ വളരെ പ്രചാരത്തിൽ ഇരുന്നിരുന്നു എന്നും
ആട്ടം അക്കാലത്തെ മുഖ്യവിനോദങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു എന്നും സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടു്. സം
സ്കൃതവിദ്യാഭ്യാസം വളരെ പ്രാബല്യത്തിൽ ഇരുന്നു. സംസ്കൃതകവനവും വളരെ കാ
ര്യമായിരുന്നു. ചമ്പൂക്കളുടെ കാലം അന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. സംസ്
കൃതകവികളെ, പ്രത്യേകിച്ചു്, അർത്ഥത്തെക്കാൾ ശബ്ദത്തിനു പ്രാധാന്യം കല്പിക്കുന്ന അവാ
ചീനകവികളെ അനുസരിച്ചു കാവ്യങ്ങളും ശ്ലോകങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിവന്നിരുന്നതായും തെളി
യുന്നു. ശുകസന്ദേശം ചാതകസന്ദേശം യുധിഷ്ഠിരവിജയം ഉത്തരനൈഷധം നാരായ
ണീയം മുതലായ കൃതികൾ ഇക്കൂട്ടത്തിൽ വളരെ ശ്രേഷ്ഠപ്പെട്ട ഉദാഹരണങ്ങൾ ആകുന്നു. കൃ
ത്രിമങ്ങളായ നിയമങ്ങളേയും അർത്ഥശൂന്യങ്ങളായ സങ്കേതങ്ങളേയും ഗണ്യമാക്കാതെ സ്വ
തന്ത്രമായി കവിതചെയ്യാനുള്ള ധൈര്യം സാമാന്യകവികൾക്കിനിയും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ചു
ററും നടക്കുന്ന സംഗതികളെ ലക്ഷ്യമാക്കി വർണ്ണിക്കുന്നതിനു ചില സംസ്കൃതകവികളുടെ
സമ്പ്രദായങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ആദരവു സമ്മതിക്കാതിരിക്കയോ മനോധർമ്മവിലാസം കവി
കൾക്കു ചേരാതിരിക്കയോ ചെയ്തിരുന്നതായി തോന്നുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ
എന്തും പ്രമാണം, സംസ്കൃതത്തിൽ പറയുന്നതു സകലവും സരസം, എന്നൊക്കെ ഭാവി
ക്കുന്ന ആളുകൾ ഇപ്പഴും നമ്മുടെ ഇടയിൽ അവിടവിടെ അവശേഷിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഈ
സ്ഥിതിയുടെ അസഹ്യത നമ്പ്യാരുടെ കാലത്തു, പ്രത്യേകിച്ചു ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവി
ൻെറ രാജധാനിയിൽ വളരെ പ്രബലമായി പ്രവർത്തിച്ചിരിക്കാം. സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ സ
ദസ്സിൽ ഭാഷാകവിയായ പുനംനമ്പൂരി അരക്കവിയായിരുന്നുള്ളു. അക്കാലത്തെ രാജ
സദസ്സുകളിൽ പലദിക്കുകളിൽനിന്നു വിദ്വാന്മാർ വന്നുകൂടി വേദാന്താദിവിഷയങ്ങളെ അ
ധികരിച്ചു വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ നടത്തുകയും ജയിക്കുന്നവർക്കു വിരുതുകൾ ലഭിക്കയും ചെയ്തു
പോന്നിരുന്നു. വിദ്വാന്മാരെന്നും ശാസ്ത്രിമാരെന്നുമുള്ള സമ്മതി ഇങ്ങനെയുള്ള സദസ്സുകളി
ൽവച്ചായിരുന്നു ലഭിച്ചുവന്നിരുന്നതു്, ഇതു ത്രിപുരദഹനത്തിൽ നമ്പ്യാരുതന്നെ സൂചിപ്പിക്കു
ന്നു. സംസ്കൃതകവികളുടെ അനുകരണം ദുസ്സഹമായിവന്നുതുടങ്ങിയപ്പോൾ വേറെമാർഗ്ഗത്തിൽ
പ്രവർത്തിക്കാം എന്നു വിചാരിച്ചിരുന്നാൽ കിളിപ്പാട്ടുകൾ എന്നും കഥകളിപ്പാട്ടുകൾ എന്നും
രണ്ടു കവിതാപ്രകാരങ്ങൾ അല്ലാതെ അന്നു തുറന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ രണ്ടുരീതികൾക്കും
ഉള്ള വൈകല്യങ്ങൾ അവയിലേക്കു നമ്പ്യാരെ ആകർഷിക്കാതിരുന്നതായിരിക്കണം. മഹാ
നായ എഴുത്തച്ഛൻെറ കിളിപ്പാട്ടിനു വിഷയീകരിച്ച ദിവ്യങ്ങളും, പരിശുദ്ധങ്ങളും ആയ
വിഷയങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിൻെറ സരളബന്ധങ്ങളായ വാക്യങ്ങളും പാകവും കാണുന്ന ഒരു
കവിക്കു്, ആ പന്ഥാവിൽ പ്രവേശിച്ചു സ്വാതന്ത്ര്യം കാണിക്കാമെന്നോ, എഴുത്തച്ഛനുതു
ല്യനായിക്കൊള്ളാമെന്നോ ഒരു ദുർമ്മോഹവും ജനിക്കയില്ല. കാവ്യരചന കഴിഞ്ഞു ന
മ്പ്യാർതന്നെ ചാണക്യസൂത്രം, നളചരിതം ഇവ കിളിപ്പാട്ടായിട്ടെഴുതിയിട്ടു് അതുപ്പന്നൊ
പോലെ ആ രീതിയിൽനിന്നു വിരമിച്ചതായി തോന്നുന്നു. പഞ്ചതന്ത്രം എഴുതാൻ ഇട
യായതു വല്ല പ്രേരണയാലും ആയിരിക്കാം, കൃഷ്ണഗാഥാകർത്താവിൻെറ വൃത്തത്തിൽ കവി

ത എഴുതാം എന്നുവിചാരിച്ചു നമ്പ്യാർ കുമാരപുരേശ്വരിസ്തോത്രവും ശീലാവതിയും കു റെ എഴുതിയതായി കാണുന്നു. എന്നാൽ ചെറുശ്ശേരിയുടെ ഇഴഞ്ഞുകട്ടു, ചൊടിപ്പുകുറയുന്ന നമ്പ്യാർക്കു വളരെ പിടിച്ചിരിക്കാൻ ഇടയില്ല. ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം മുതലായവയുടെ മുഖ്യവൈഷമ്യം ഓരോ ശ്ലോകത്തിനും ഓരോ ആശയം ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാകയാൽ ക്രമപ്രവൃദ്ധമായും നിരന്തരമായും ഒരുകാര്യത്തെ പ്രതിപാദിക്കുവാൻ ആ രീതിയിലുള്ള നിർവ്വാഹശൂന്യതയാകുന്നു. ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം മുതലായവ അനേകമണികൾ കോർത്തിട്ടുള്ള മാലകൾ പോലെയാണ്. ജപിക്കുമ്പോൾ നാം ഓരോമണിയും എണ്ണേണ്ട ആവശ്യമുള്ളതുപോലെ ഓരോ ശ്ലോകത്തിലും നാം നിൽക്കേണ്ടതായി വരുന്നു. വെള്ളമൊഴുകുമ്പോഴുള്ള ധാരപോലെ കവിക്കു ഒരു ഗതി അതിൽ അസാദ്ധ്യമാകുന്നു. പിന്നെയും കിളിപ്പാട്ടുമുതലായ മുൻപറഞ്ഞ കവിതകൾക്കുള്ള ഒരു കുറവു് അതിൽ നാടകാദികളെപ്പോലെ പ്രത്യക്ഷമായും പ്രബലമായും കണ്ടു രസിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ രസപുഷ്ടി വരുത്തുവാൻ പാടില്ല എന്നുള്ളതാണ്. ഈ അംശം ആട്ടക്കഥകളിലും ചാക്യാർ കൂത്തിലും ഉണ്ടു. ആട്ടക്കഥ കണ്ടുരസിക്കുവാൻ ആട്ടക്കാരനും, കാണാൻചെല്ലുന്നവനും, അഭ്യാസം വേണ്ടതാകുന്നു. പോരെങ്കിൽ ആട്ടക്കഥകളുടെ വിഷയങ്ങൾ സ്വർഗ്ഗലോകത്തും, പാതാളത്തും, ഹസ്തിനപുരത്തും, ദ്വാരകയിലും സംഭവിച്ചതായി കവികൾ ഭാവിക്കുന്നതിനപ്പുറമേ ചുറ്റുംനടക്കുന്ന സംഗതികളുടെ ഒരു ഛായ കൂടി സ്വകൃതികളിൽ പതിക്കുവാൻ ആട്ടക്കഥാകർത്താക്കൾ സമ്മതിക്കുന്നുമില്ല. നീരസങ്ങളായ സങ്കേതങ്ങളും ആട്ടക്കഥാകവികൾ അനേകം അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ടു്. സംസ്കൃതകാവ്യങ്ങൾ പഠിച്ചു ആട്ടക്കഥാകവികളുടെ ബുദ്ധി കല്ലിച്ചുപോയതുകൊണ്ടായിരിക്കാം മലയാളപദങ്ങളെ ഉപയോഗിക്കുന്നതിൽ അവർ വളരെ വിരസന്മാരായി കാണപ്പെടുന്നതു. ചാക്യാർകൂത്തു പൊതുജനങ്ങളാൽ ഗ്രാഹ്യവും പ്രത്യക്ഷരസപുഷ്ടിയും ആകുന്നു. എന്നാൽ പറഞ്ഞുതീരുന്നതോടുകൂടി അതു നശിച്ചുപോകുന്നതും ശ്രവണേന്ദ്രിയവിഷയമായ സംഗീതരസം അതിനു ലേശവും ഇല്ലാത്തതും ആണെന്നുള്ള രണ്ടു മുഖ്യ ആക്ഷേപങ്ങൾ ഇതിലും കാണുമാറുണ്ടു്. ആകയാൽ കിളിപ്പാട്ടുകളിലെപ്പോലെ വല്ല വൃത്തനിയമത്തെ അനുസരിച്ചു സംഗീതരസം കൊടുക്കുന്നതും ആട്ടത്തിലെപ്പോലെ സരസം സ്പഷ്ടമായി അഭിനയമുള്ളതുമായ ഒരു കൂത്തു കണ്ടുപിടിച്ചാൽ അതു ഒരു പുതിയ സാഹിത്യമാർഗ്ഗമായിരിക്കുമെന്നുള്ള ബുദ്ധി നമ്പ്യാർക്കു് ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം. വസ്തുതത്തിൽ തുള്ളക്കഥകൾ വൃത്തനിയമത്തോടുകൂടി അഭിനയിക്കപ്പെടുന്ന ചാക്യാർകൂത്തുകളാകുന്നു. ശീതങ്കൻ, ഓട്ടൻ, പറയൻ എന്നു മൂന്നുതരം തുള്ളൽപ്പാട്ടുകളും എഴുതിയിരിക്കുന്ന വൃത്തങ്ങൾ ഭാഷാചരിത്രത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നവതന്നെയാണു്. അവയെ നമ്പ്യാർ സ്വകൃതികളിൽ പ്രയോഗിച്ചു എന്നല്ലാതെ സൃഷ്ടിച്ചതായി പറയാവുന്നതല്ല. ചെമ്പകനാട്ടിന്നു ചക്രവർത്തിനാം തമ്പുരാൻ ദേവനാരായണസ്വാമിയും’ എന്ന ശീതങ്കൻവൃത്തം

രാജ്യം നിനക്കെനിക്കു വിപിനവും
പൂജ്യനാം താതൻ വിധിച്ചതു മുന്നമേ

എന്ന കിളിപ്പാട്ടു വൃത്തത്തിൽ നിന്നു ഭേദം ഉള്ളതല്ല. “മുല്ലപ്പൂംപൊടിയേറ്റുകിടക്കും കല്ലിനുമുണ്ടാമൊരു സൌരഭ്യം” എന്ന ഓട്ടൻതുള്ളൽവൃത്തം കേരളത്തിലെ ഒരു പ്രാചീനവൃത്തമാകുന്നു. ഇതിൽ രണ്ടടിചേർന്നതാകുന്നു കണ്ണശ്ശന്റെ നിരണവൃത്തം. “വന്ദിച്ചേൻ ഗണനായകനാകിയ പരമേശ്വരകോമളനാട്ടു വാണീമാനസം” എന്ന പദംതന്നെ കാണുക. നമ്പ്യാരുടെ കാലമായപ്പോഴേക്കും ഈ നീണ്ട പദത്തെ രണ്ടായി മുറിക്കാൻതുടങ്ങി എന്നും ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉണ്ടു്. തുള്ളപ്പാട്ടുണ്ടാകുന്നതിനു മുമ്പായി നമ്പ്യാർതന്നെ അതു പ്രയോഗിച്ചിട്ടും ഉണ്ടു്. ചമ്പുക്കളിലെ ഗദ്യവും ഈ വൃത്തമാകുന്നു.

പരമിഹ സംപ്രീതിക്കുള്ളവനാം
പരമസഖാർത്ഥമപാർത്ഥൻതാനും

എന്ന പതിനാലുവൃത്തത്തിലെ ആദിപ്പാദം ഓട്ടൻതുള്ളൽവൃത്തമല്ലെങ്കിൽ പിന്നെ എന്താണെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ഇതുപോലെതന്നെ “മോഹനമകരന്ദപാനവുംചെയ്തു” എന്ന കിളിപ്പാട്ടുവൃത്തത്തെ നടുവെ മുറിച്ചുണ്ടാകുന്ന “ഏണനയനേ ദേവി, വാണിക്കുളത്തമ്മേ” എന്ന വൃത്തം “ചെ[illegible] വളർത്തണം” എന്ന പാദൻവൃത്തം പതിനാലുവൃത്തത്തിലെ [illegible]തന്നെയാകുന്നു. ഇതു സംസ്കൃതത്തിലെ മല്ലികാവൃത്തംതന്നെയാണ്. ഇതിനു മാത്രമേ [illegible] മലയാളത്തിൽ പ്ര

യോഗിക്കാറുണ്ടു്. "മിത്രബാന്ധവലോകരൊക്കെയുമത്രപോന്നുവരംവിധൌ" ഇത്യാദി ഭുജംഗപ്രയാതത്തിനാലുവൃത്തത്തിൽ ഇതു് എഴുത്തച്ഛനാലും ഉപയോഗിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാകുന്നു. "നമസ്തേ വിഷ്ണുരാജമാവേ, നമസ്തേ വിശ്രുതാത്മാവേ" എന്ന പറയൻവൃത്തം ശീതങ്കനിലും നമ്പ്യാർ പ്രയോഗിക്കുന്നുണ്ടു്. ഇതു അമ്പലപ്പുഴെ വേലകളിയുടെ താളരീതിയിൽ ആകുന്നു. വേലകളിയെ പരിഹസിച്ചു കുട്ടികൾ ചൊല്ലാറുള്ള "വെള്ളത്തേരിൽ പടകേറി മുണ്ടുകീറി തുണികീറി" എന്ന ഈരടിക്കു് ഇതുമായുള്ള സാമ്യം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. "ചെമ്പകകമലായതലോചനനഞ്ചിതമഞ്ജുളശീലൻ" ഇത്യാദി പതിനാലുവൃത്തത്തിലെ വൃത്തംതന്നെയാകുന്നു "ഉജ്ഝിതമതിനരപതിതന്നുടെ വാക്കുകൾകേട്ടു" ഇത്യാദി കല്യാണസൌഗന്ധികഭാഗം. ഇങ്ങനെ വേറേയുള്ള വൃത്തസാമ്യങ്ങളും ബുദ്ധിമാന്മാർ കണ്ടുകൊള്ളുമല്ലോ

നമ്പ്യാരുടെ കവിതയേപ്പററി എന്തെങ്കിലും പറയുന്നതിനു മുമ്പായി അദ്ദേഹം അന്യകവികൾക്കു എത്രമാത്രം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നു സാമാന്യമായെങ്കിലും ഒന്നുപരിശോധിക്കേണ്ടതായുണ്ടു. എഴുത്തച്ഛൻ ചെറുശ്ശേരി മുതൽപേരുടെ വൃത്തം നമ്പ്യാൎക്കു പരിചിതമായിരുന്നെന്നു മുമ്പുതന്നെ തെളിഞ്ഞല്ലോ. കൃഷ്ണഗാഥയും ശ്രീകൃഷ്ണചരിതവുംതമ്മിൽ വളരെ സാദൃശ്യങ്ങൾ കാണുന്നതു രണ്ടു കവികളും കൃഷ്ണകഥാമൂലഗ്രന്ഥമായ ഭാഗവതത്തിൽനിന്നു ആശയങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണെന്നു തോന്നുന്നു. നമ്പ്യാരുടെ കഥകളെല്ലാം ഭാരതം ഭാഗവതം മുതലായവയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. എന്നാൽ ഇവയിൽ ഒട്ടുവളരെ എണ്ണം ചാക്യാന്മാരുടെ പാഠകത്തിനു ഉപയോഗിക്കുന്ന പ്രബന്ധങ്ങളെ ആധാരപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളവയാണു്. ഇങ്ങിനെയുള്ള പ്രബന്ധങ്ങൾ ഇപ്പോൾ വളരെ ദുർല്ലഭങ്ങളാകയാൽ ഈ അഭിപ്രായത്തിനു വേണ്ട പ്രകാശതയില്ലെന്നു സമ്മതിച്ചുകൊള്ളുന്നു. കിരാതം പ്രബന്ധത്തിൽ പാർവതി കാട്ടാളസ്ത്രീ ആയപ്പോൾ;

ഉരോജയോഃ കുഞ്ജരകുംഭതുല്യയോഃ ഭൃശം ഗുഞ്ജാഫലദാമബിഭ്രതീ

എന്നു വർണ്ണിച്ചുകാണുന്നു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ

കുന്നിമണികളുമതിനനുകൂലം
കുന്നിക്കുരു കലമാലയണിഞ്ഞു

എന്നു കിരാതം തുള്ളലിലും കാണുന്നുണ്ടു്. ഇതുകൂടാതെ ഭൃംഗീരടി, ഭൃംഗി മുതൽപേരുടെ യാത്ര, നായാട്ടു് ഇത്യാദി കാൎയ്യങ്ങളിലും പ്രബന്ധവും തുള്ളലും തമ്മിൽ വളരെ സാദൃശ്യം ഉണ്ടു്, തുള്ളൽകഥകളിൽ ഉപകഥകളായി അനേകം കാണുമാറുണ്ടു്. ഘോഷയാത്രയിൽ എലിയും പൂച്ചയും തമ്മിൽ ഇഷ്ടമായതും കേളപ്പുറം കുറുക്കനും ആനയും തമ്മിൽ ഉള്ള കഥയും ധ്രുവചരിതത്തിലെ വസുലക്ഷ്മിയുടെ കഥയും പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിലെ ശിവശർമ്മാവിന്റെ കഥയും സത്യാസ്വയംവരത്തിലെ ചിരികണ്ടച്ചാരുടെ കഥയും കുംഭകർണ്ണവധത്തിൽ മുല്ലയ്ക്കൽവീട്ടിലെ മൂത്തകുറുപ്പിന്റെ കളത്രത്തിന്റെ കഥയുംമററും ഇതിനു ഉദാഹരണങ്ങളാകുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ഉപകഥകൾ മിക്കവാറും നമ്പ്യാൎക്കു അന്യകവികളിൽനിന്നും സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളവയാണു്. അന്യദിക്കുകളിൽനിന്നും താൻ ഈപ്രകാരംകഥകളെ സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ ഔചിത്യബുദ്ധികൊണ്ടു അവയ്ക്കു വേണ്ടതായ ഭേദഗതികൾ വരുത്തുന്നതിൽ നമ്പ്യാർ വളരെ ശ്രദ്ധിക്കാറുണ്ടു്. കാട്ടാളന്റെ വലയിൽ പെട്ടതായ മാർജ്ജാരത്തെ കാട്ടാളൻ വരുന്നതിനു സ്വല്പം മുമ്പു് ഒരു എലി ചെന്നു രക്ഷിച്ചതായും പിന്നൊരിക്കൽ എലിയെ പൂച്ച സ്നേഹഭാവത്തോടുകൂടി ചെന്നു വിളിച്ചപ്പോൾ ഒരു കാൎയ്യവശാൽ നാം ഇഷ്ടമായിരുന്നു എങ്കിലും ആ കാൎയ്യം അവസാനിച്ചതോടുകൂടി പണ്ടത്തെപ്പോലെ നാം ശത്രുക്കളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു എന്നു എലി പറയുന്നതായും ഘോഷയാത്രയിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന കഥ കഥാസരിത്സാഗരത്തിൽ യോഗേശ്വരനോടു യൌഗന്ധരായണൻ പറയുന്നതാകുന്നു. എന്നാൽ ഔചിത്യവിശേഷംകൊണ്ടു അതുപോലെതന്നെ നമ്പ്യാർ ആ കഥയെ സ്വീകരിക്കുന്നില്ല. ഒരു മൂങ്ങയും, ഒരു കീരിയും ഒരു എലിയും ഒരു പൂച്ചയുംകൂടി കാട്ടിൽ ഒരു മരത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിലായി വസിച്ചിരുന്നു എന്നും ഒരു മൂന്നു ജന്തുക്കളുടേയും ഭക്ഷണസാധനമായ എലി ആ ജന്തുക്കൾ മൂന്നും ഇല്ലാതിരുന്ന സമയത്തു വെളിയിലിറങ്ങി സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവേ കാട്ടാളന്മാരുടെ വലയിൽ പെട്ട പൂച്ച രക്ഷിക്കണമെന്നായി എലിയോടു യാചിച്ചു എന്നും എന്തുചെയ്യേണ്ടു എന്നു എലി വിചാരിച്ചുനിൽക്കുമ്പോൾ മൂങ്ങയും കീരിയും വരുന്നതുകണ്ടു എലി ഓടി ഓടി പൂച്ചയുടെ അടുക്കൽ പോയി വല്ല കണ്ണിയുമറ്റായി പല്ലുകൊണ്ടു ആരംഭിച്ചു, നേരം വെളുത്തു, വേ

ടൻ വരുന്നതുകണ്ടു വല മുറിച്ചുതീർത്തു എന്നും വേടനെക്കണ്ടു പൂച്ച ഓടിപ്പോയി എന്നും എലി ഇപ്രകാരം മററു മൂന്നു ജന്തുക്കളിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടതിന്റെശേഷം, ഒരിക്കൽ ആഹാരം കിട്ടാതെ വലഞ്ഞു പൂച്ചത്തടിയൻ എലിയേ കളിപ്പിക്കാനായി കൂട്ടുകാരാ! കൂട്ടുകാരാ! എന്നു വിളിച്ചു എന്നും ഈ കൌശലം ഗ്രഹിച്ചു എലി കാൎയ്യവശാൽ തനിക്കു പൂച്ചയുമായുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹം കാൎയ്യമവസാനിച്ചതോടുകൂടി അവസാനിച്ചുപോയി എന്നു പറഞ്ഞുവെന്നും ആകുന്നു കഥാസരിത്സാഗരത്തിലെകഥ. ഇതിൽ മൂങ്ങായുടേയും കീരിയുടേയും കാൎയ്യം നമ്പ്യാർ ഉപേക്ഷിച്ചുകളഞ്ഞു. ധ്രുവചരിതത്തിലെ ധനദത്തവസുലക്ഷ്മിമാരുടെ കഥയും കഥാസരിത്സാഗരത്തിൽനിന്നും എടുത്തിട്ടുള്ളതാകുന്നു. മൂലഗ്രന്ഥത്തിൽ ധനദത്തന്റെ സ്ഥാനത്തിൽ സമുദ്രദത്തനെന്നും വസുലക്ഷ്മിയുടെ സ്ഥാനത്തിൽ വസുദത്തയെന്നും പേരുകൾ കാണുന്നു. വസുദത്തയുടെ ജാരഭൎത്താവിനു കഥാസരിത്സാഗരകാരൻ ഒരു പേരും ഇട്ടിട്ടില്ല. എങ്കിലും നമ്പ്യാർ അവനു കണ്ടച്ചനായരെന്നു പേരിട്ടു കഥക്കു ഒരു വാസ്തവസ്വഭാവം വരുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇതിനും പുറമേ രാജാവു ധനദത്തനെ വിളിച്ചുപറയുന്നതായും മൂലഗ്രന്ഥത്തിൽ യാതൊന്നും കാണ്മാനില്ല. കേളച്ചാരും കറുക്കനും ആനയും ഉൾപ്പെടുന്നതായി ഘോഷയാത്രയിൽ ഉള്ള കഥ പഞ്ചതന്ത്രം രണ്ടാം തന്ത്രത്തിൽ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീ എള്ളുകൊടുത്തു എള്ളു വാങ്ങിച്ചതു എന്ന ഭാഗത്തിൽ പറയപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു കഥയെ സ്വല്പം ഭേദപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഇപ്രകാരം ശേഷമുള്ള ഉപകഥകൾക്കും പ്രായേണ മൂലം അന്യ കവിതകളാണെന്നു തെളിയിക്കാവുന്നതാണ്. സ്വകവിതയിൽ അവിടവിടെയായി അനേകം സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളും നമ്പ്യാർ തൎജ്ജമചെയ്തു ചേൎത്തിട്ടുണ്ട്.

കണ്ഠാരുണ്ഡുളമന്തരേണരണിതംഗാഢസ്വകാക സ്വയം

എന്നു തുടങ്ങുന്നശ്ലോകം കിരാതത്തിലും,

കഃകാലഃകനിമിത്രാണി കോദേശഃകൌവ്യയാഗമൌ
കശ്ചാഹംകാചമേശക്തിരിതിചിന്ത്യം മുഹുർമ്മുഹുഃ

എന്ന ശ്ലോകം സത്യാസ്വയംവരത്തിലും തൎജ്ജമചെയ്തുകാണുന്നു; താഴെ വരുന്ന ഭാഗങ്ങൾ നമ്പ്യാരുടെ വിശാലമായഗ്രന്ഥപരിചയത്തെയും ഹൃദയംഗമമായ ഭാഷാന്തരീകരണരീതിയേയും വിശദമാക്കുവാൻ നല്ല ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളായിരിക്കും

ഗംഗാജലൈർഭുവിഭഗീരഥയത്നലബ്ധൈഃ
കിംതൎപ്പണംനവിദധാതിജനഃപിതൃണാം (ഭോജചമ്പു)
മുന്നംഭഗീരഥൻ പാരം പണിപ്പെട്ടു
....
മജ്ജനംചെയ്യുന്നു തൎപ്പണം ചെയ്യുന്നു (കല്യാണസൗഗന്ധികം)

൨. നഹിവന്ധ്യാ വിജാനാതി
ഗുൎവ്വീം പ്രസവവേദനാം (കുവലയാനന്ദം)
ഈററനോവിന്റെ പരമാൎത്ഥമൊക്കെയും
പെററപെണ്ണുങ്ങൾക്കു തന്നേയറിയാവൂ (ഗണപതിപ്രാതൽ)

൩. ഘൃതകുംഭസമാനാരീ
തപ്താംഗാരസമഃ പുമാൻ (സുഭാഷിതം)
ഇശ്ശുണ്ട പുരുഷന്മാർ നെയ്ക്കുടംപോലെതന്നേ
മശ്ശുണ്ണിമാരെല്ലാരും തീക്കട്ടതന്നെപ്പോലെ (കിരാതം)

൪. ശ്രിതാസി ചന്ദനഭ്രാന്ത്യാ
ദുൎവ്വിപാകം വിഷദ്രുമം (ഉത്തരരാമചരിതം)
ചന്ദനമെന്നോൎത്തു വൃക്ഷം
കാഞ്ഞിരമായ് വന്നിതിപ്പോൾ (ത്രിപുരദഹനം)

൫. ശരാസനം ശാതമഖം നവാനാം
അംഭോമുചാമാഭരണം ബഭൂവ (ബാലഭാരതം)
ചണ്ഡമതാകിനകോദണ്ഡം മമ
മണ്ഡനമാക്കി മേഘങ്ങൾക്കു (നളചരിതം)

൫. സ്രജമപി ശിരസ്യന്ധഃ ക്ഷിപ്താം
ധുനോത്യഹിശങ്കയാ (ശാകുന്തളം;
മാലയെന്നു നിനച്ചേററം വിശ്വസിച്ച ധനാമെല്ലാം
കാളസർപ്പങ്ങളായ്ത്തീർന്നു കാലദോഷത്തിന്റെ മൂലം (ത്രിപുരദഹനം)

൬. ദേഹീതിവചനം ശ്രുത്വാ ദേഹസ്ഥാഃ പഞ്ചദേവതാഃ;
ദേഹാൻ നിർഗ്ഗത്യ ഗച്ഛന്തി ശ്രീഹ്രീധീധൃതികീർത്തയഃ
ദേഹിയെന്നക്ഷരം ചൊല്ലും ജനത്തിന്റെ
ദേഹത്തിൽനിന്നുമാറും മഹാലക്ഷ്മിയും (പഞ്ചതന്ത്രം)

൭. കാളിന്ദീജലജനിതശ്രീഃ ശ്രയന്തേ
വൈദഗ്ധീമിഹ സരിതഃ സുരാപഗായാഃ (മാഘം)
കാളിന്ദിയും ഗംഗയുമേകഭാഗേ
മേളിച്ചകാന്തിപ്രസരം കലർന്നു (മണിപ്രവാളം)

൮. ചാതകസ്ത്രിചതുരാൻ പയഃകണാൻ
യാചതേ ജലധരം പിപാസയാ
സോഽപി പൂരയതി വിശ്വമംഭസാ
ഹന്തഹന്ത! മഹതാമുദാരതാ (സുഭാഷിതം)
"ഇക്ഷിതിമണ്ഡലമേവുന്നൊരുവേഴാമ്പലെന്നുള്ള
പക്ഷികൾക്കുവഴിപോലെ മാരികോരിച്ചൊരിഞ്ഞാലും
കുക്ഷിപൂർത്തിവരുത്തീടുന്നില്ലയോ വാരിവാഹങ്ങൾ
രക്ഷചെയ്യും ജനത്തിന്റെ ലക്ഷണമങ്ങനെയുള്ള (സഭാപ്രവേശം)

൯. അധുനീത ഖഗസ്സനൈകധാ തനുമുത്ഫുല്ലതനൂരുഹീകൃതാം
കരയന്ത്രണദന്തുരാന്തരേ വ്യലിഖച്ചഞ്ചുപുടേന പക്ഷതിം
അയമേകതമേന പക്ഷതേരധിമധ്യാർദ്ധഗജാംഘ്രിണാ
സ്ഖലനക്ഷണ ഏവ ശിശ്രിയേ ധൃതകണ്ഡൂയിതമൗലിരാലയം
സഗതേ ചനദുർഗ്ഗദുർഗ്രഹാൻ കടകീം ഗതഃ സതഃ ക്വചിൽ
നഖദേതനകണ്ഡുപണ്ഡിതഃ പടുചഞ്ചുപുടകോടികുട്ടനൈഃ (നൈഷധം
"മന്നവനിങ്ങനെയുരചെയ്തപ്പോൾ
....
ചെറുകിളിത്തതിനടനതുടങ്ങി (നളചരിതം)

൧൦. അലമേവീരയുഗസ്യ നഖപാടനസംഭൃതം
....
വ്യാഘ്രാണാനഖനിർഭേദനാരാഭഃ പരിതുഷ്യതി (ബാലരാമായണം നാടകം)
ആനകൾതങ്ങളിൽ പാഞ്ഞേറ്റങ്ങനെ
....
പിന്നെയുംപിന്നെയുമുണ്ടെനിക്കാഗ്രഹം (സുഭദ്രാപസുഭദ്രാഖ്യാനം)
ആബദ്ധകൃത്രിമസടാജടിലാംസഭിത്തി
....
നാടംകരിഷ്യതികഥം ഹരിണാധിപസ്യ (ഭർത്തൃഹരി)
പട്ടിണിപട്ടങ്ങുമാങ്ങും നടക്കുന്ന പട്ടിക്കുതാടിയും മീശയും ദംഷ്ട്രയും
... ...
വേഷത്തിനൊത്തൊരു ശബ്ദം പുറപ്പെടാ ബബ്ബൌയിതെന്നൊരു.
[ശബ്ദംപുറപ്പെട്ടം (പൌണ്ഡ്രകവധം)

ഇപ്രകാരം വളരെ ഉദാഹരണങ്ങൾ ഇനിയും ഉണ്ട്. കൃഷ്ണചരിതത്തിൽ വളരെ ഭാഗങ്ങൾ ഭാഗവതത്തിൽനിന്നും നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടിൽ വളരെഭാഗങ്ങൾ നൈഷധം രഘുവംശം (സ്വയംബരഘട്ടം) ഇവയിൽനിന്നും പ്രതിഫലിതങ്ങളാകുന്നു. മുകളിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്നഭാഗങ്ങളിൽ ചിലതു മൂലകവിയുടെആശയത്തിന്റെഛായമാത്രവും, ചിലതു നിഷ്കർഷമായ തർജ്ജിമയും ചിലതു തർജ്ജിമയ്ക്കുപുറമെ ചുറവുമുള്ള സംഗതികളുടെ ചമൽക്കാരംകൊണ്ടു പരിഷ്കൃതവും ആയിരിക്കുന്നതു വായനക്കാർ ധരിച്ചിരിക്കുമല്ലോ, ഒരു

കവിക്കുവേണ്ടുന്ന സൎവ്വതോമുഖമായ സാമാന്യജ്ഞാനം നമ്പ്യാൎക്കു സമൃദ്ധമായുണ്ടായിരുന്നു. ജ്യോതിഷം, മന്ത്രവാദം, തന്ത്രം, വൈദ്യം, വ്യാകരണം, വേദാന്തം, സംഗീതം, ശില്പിശാസ്ത്രം നാട്ടുനടപ്പുകൾ മുതലായ കാൎയ്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സാമാന്യജ്ഞാനം സ്വകൃതികളിൽ പ്രതിബിംബിച്ചുകാണ്മാനുണ്ട്. പ്രശ്നരീതി പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചുകാണുന്നു. യക്ഷിപീഡ, മാടക്കം ഇളക്കൽ മുതലായ മന്ത്രവാദകാൎയ്യങ്ങളും ശക്തിപൂജ മുതലായ തന്ത്രകാൎയ്യങ്ങളും 'ഛിന്നചന്ദനശുണ്ഠ്യംബുപുഷ്പദേശേരസാധിതം' ഇത്യാദി യോഗശ്ലോകങ്ങളും അസനവില്വാദി, ഭൃംഗാമലകാദിപ്രഭൃതി എണ്ണകളും പഞ്ചതന്ത്രോപാഖ്യാനത്തിൽ പരാമൎശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പ്രക്രിയാകൌമുദി, സിദ്ധാന്തകൌമുദി, പ്രക്രിയാമഞ്ജരി, കാശികാവൃത്തി, പ്രക്രിയാസാരം, പ്രക്രിയാസൎവ്വസ്വം മനോരമ, പദ്യമഞ്ജരി, ശബ്ദകൌസ്തുഭം, ധാതുവൃത്തി, ദുൎഘടവൃത്തി, വൃത്തിരത്നം, ധാതുപാഠം, വാക്യപദീയം മുതലായ വ്യാകരണഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു പരിചിതമായിരുന്നെന്നു ധ്രുവചരിതാരംഭത്തിൽനിന്നു തെളിയുന്നു. 'ഊട്ടുണ്ടെന്നാൽ യങ്ങൾക്കില്ല' എന്നൊക്കെ വ്യാകരണംകൊണ്ടു നേരംപോക്കു പറയാൻകൂടി നമ്പ്യാൎക്കു വൈഷമ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ജസ്സു ഹസ്സു ങിസ്സു കിസ്സു യങ്ങളുക്കുതുണപ്പെടും
ജെപ്പു ജിപ്പു തിപ്പു ശിപ്പുതമങ്ങളെന്നും ചമങ്ങളെന്നും
ഹവ്യപദപച്ചകിടപഞ്ചവ്യാകരണമേച്ചോക്ഷമേവം

എന്നിപ്രകാരം വ്യാകരണസങ്കേതങ്ങളെ ദക്ഷയാഗം പറയൻതുള്ളലിൽ വൎണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

മാലതീമാധവം, ശാകുന്തളം, വേണീസംഹാരം, മുദ്രാരാക്ഷസം, മാഘം, നൈഷധം ഭട്ടികാവ്യം, കിരാതാൎജ്ജുനീയം, വിഷ്ണുപുരാണം, കൂൎമ്മപുരാണം, ഭോജചമ്പു മുതലായ പ്രസിദ്ധകൃതികൾക്കുപുറമേ മല്ലികാമാരുതം കൎപ്പൂരമഞ്ജരി പ്രിയദൎശിക യുധിഷ്ഠിരവിജയം മുതലായ അപ്രസിദ്ധകൃതികൾ കൂടി അദ്ദേഹം വായിച്ചിരുന്നതായി ധ്രുവചരിത്രത്തിൽനിന്നും ദക്ഷയാഗത്തിൽനിന്നും മറ്റും അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നമ്പ്യാരെപ്പോലെ പഴഞ്ചൊല്ലുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന വേറെ ഒരു മലയാളകവി ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും ദൃഢമായ പാണ്ഡിത്യത്തിനുപുറമേ പ്രാകൃതവും നാടോടിത്തമിഴും നമ്പ്യാൎക്കു സാമാന്യം പരിചിതമായിരുന്നു; സഭാപ്രവേശത്തിലും ത്രിപുരദഹനത്തിലും പ്രാകൃതഭാഷയിൽ കവിത ചെയ്തുകാണുന്നു. ഈ ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ കൃതിയിൽ തമിഴ്ഭാഷയും ഒരു ഭാഗം കാണുന്നുണ്ട്,

മലയാളകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ നമ്പ്യാൎക്കുള്ള ഒരു മുഖ്യബഹുമാനഹേതു പൂൎവ്വകവിസങ്കേതങ്ങളേയും മാമൂലുകളേയും വിട്ടു സ്വബുദ്ധിയിൽ ചുറ്റുമുള്ള അവസ്ഥകൾ നിഴലിച്ചുണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രതിബിംബങ്ങളെ സ്വാതന്ത്ര്യമായും നിശ്ശങ്കമായും പ്രതിപാദിക്കുന്ന ധീരമായ ഒരു രീതി അദ്ദേഹം ഏൎപ്പെടുത്തി എന്നുള്ളതാകുന്നു. ഗുരുഭക്തനായ എഴുത്തച്ഛനു പൂൎവ്വാചാരങ്ങൾ വിട്ടുനടക്കുക പരമവൈമനസ്യമത്രെ. കൃഷ്ണഗാഥാകൎത്താവു സ്വാതന്ത്ര്യം വളരെയുള്ള ആളാണെങ്കിലും പൂൎവ്വമാതൃകകളെ കേവലം ധിക്കരിച്ചുനടക്കുന്ന കൂട്ടത്തിലല്ല. ചമ്പൂകൎത്താക്കൾക്കു അതിലും സ്വാതന്ത്ര്യം കുറവെന്നു പറയാം. നമ്പ്യാൎക്കു ചെറുപ്പത്തിൽ തുടങ്ങിത്തന്നെ തന്റെ അനുഭവത്തിലും ബുദ്ധിയിലും തോന്നുന്നതുപോലെ കവിതചെയ്യണമെന്നുള്ള മോഹം പ്രത്യക്ഷമായി കാണുന്നുണ്ട്. ഈ മോഹം കവിക്കു വാൎദ്ധക്യമായപ്പോഴേക്കും വളരെ പടൎന്നു സ്ഥിരീഭവിക്കയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പ്രഭാതവൎണ്ണനയ്ക്കു പങ്കജങ്ങളുടെ വികാസവും ചക്രവാകപ്പക്ഷികളുടെ സന്തോഷവും സൂൎയ്യകാന്തക്കല്ലുകളുടെ ജ്വലനവും; അതുപോലെതന്നെ സന്ധ്യാവൎണ്ണനയ്ക്കു ചന്ദ്രകാന്തക്കല്ലിന്റെ അലിവും കോകങ്ങളുടെ വിയോഗവും സംസ്കൃതകവികളിൽ ചിലൎക്കു ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ഉരുപ്പടികളാകുന്നു. ചക്രവാകങ്ങളും ചന്ദ്രകാന്തക്കല്ലും മറ്റും എവിടെ കിട്ടുമോ? നമ്പ്യാരും ഈവക ചിലപ്പോൾ ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും അവയ്ക്കു് അത്യന്തം തുച്ഛമായ സ്ഥാനമേ അദ്ദേഹം അനുവദിക്കുന്നുള്ളു. നമ്പ്യാരുടെ ബാല്യകവിതകളിൽ ഒന്നായ ശീലാവതിയിൽ പ്രഭാതവൎണ്ണന ചെയ്തിരിക്കുന്നതു് ഇപ്രകാരമാകുന്നു.

നാലാമിടവസമുദിച്ചുദിശിവെയിലും പാരെങ്ങും പരന്നു
വിപ്രന്മാരുക്കളുടങ്ങിത്തുടങ്ങളെപ്പോഴുതുമനിങ്ങിയടങ്ങി

താമരപ്പൂക്കൾവിരിഞ്ഞുളുചിതാമരസിയാതെവിളങ്ങി
ഹോമങ്ങൾനിലെത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ ധൂമങ്ങൾപൊങ്ങിത്തുടങ്ങി
എല്ലാരും വാതിൽതുറന്നു ഗൃഹമെല്ലാം അടിച്ചുതളിച്ചു
ദേവാലയങ്ങളിൽ പൂജാബലിശീവേലിഘോഷം തുടങ്ങി.
സ്ത്രീകളൊക്കെത്തന്നിൽചെന്നുപാകാദികർമ്മം തുടങ്ങി
ചോരന്മാരോടിയൊളിച്ചുനൽകുമാരന്മാർചാടിക്കളിച്ചു

ഒരു കേരളീയഗ്രാമത്തിലെ സൂര്യോദയം ഇതുപോലെ വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കവിയും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഈ വിധം സ്വാനുഭവവിഷയങ്ങളെക്കൊണ്ടു വർണ്ണിക്കുവാനുള്ള ശീലം കവിയുടെ വാർദ്ധക്യകാലത്തെ കൃതികളിൽ ഒന്നായ കൃഷ്ണലീലയിലെ പ്രസിദ്ധമായ സന്ധ്യാവർണ്ണനം നോക്കിയാൽ എത്രമാത്രം പ്രബലപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു എന്നു കാണാവുന്നതാണ്.

കനലിൽപുടമിട്ടെടുത്തൊരു കനകച്ചഷകംപോലെ
ദിനകരനുടെ ബിംബം തുടുതുടെനിറംതേടി
ചരമമാം പർവ്വതത്തിൻമുകളിലങ്ങെഴുന്നള്ളി
പരിശോഭസ്ഥിതിപ്പൂണ്ടടുത്തുകാണായിവന്നു.
വിരിഞ്ഞ താമരപ്പൂക്കൾ വിരിഞ്ഞങ്ങനെ കൂമ്പുന്നു.
പിരിഞ്ഞു ചക്രവാകങ്ങൾ കരഞ്ഞങ്ങനെനടക്കുന്നു

ഇങ്ങനെ പൂർവ്വരീത്യാ ചിലതു് ഉപന്യസിച്ചിട്ടു പിന്നെ പറയുന്നതൊക്കെയും തിരുവനന്തപുരം മുതലായ പട്ടണങ്ങളിൽ അക്കാലത്തു ഒരു സന്ധ്യാസമയത്തു നടന്നിരിക്കാൻ ഇടയുള്ള സംഗതികൾ അല്പം അതിശയോക്തിയിൽ 'കുടുക വരുത്തിട്ടുള്ളതു്' മാത്രമാകുന്നു. വീടുകൾതോറും വിളക്കു വച്ചിരിക്കുന്നു, യുവതിമാർ മുല്ല മുതലായ പൂക്കൾ ഒരുക്കുന്നു. കാമിനിമാർ പടിക്കൽചെന്നു 'വലാതി കിടക്കുന്ന' നായർവിടന്മാരെയും വേശ്യമാരെത്തേടി നിർല്ലജ്ജമായി 'പൂട്ടെരിച്ചു പിടിച്ചു' കൊണ്ടു നടക്കുന്ന പച്ചപ്പരദേശിമാരെയും മറ്റും അവരുടെ ഗൂഢവ്യാപാരത്തിലശ്ലീലനീക്കി ജനസമക്ഷം കൊണ്ടുവന്നു നിർഭയമായി വർണ്ണനാവ്യാജേന കവി മർദ്ദിക്കുന്നു. നമ്പ്യാരുടെ അലങ്കാരങ്ങളും ചുറുചുറുക്കുള്ള സംഗതികളെ സ്ഥാപിച്ചാകുന്നു. ശ്ലേഷാഗർഭങ്ങളായ ഉപമകൾകൊണ്ടു് ചില സംസ്കൃതകവികൾ എന്തിനെയും വേറെ എന്തിനോടും സദൃശപ്പെടുത്താറുണ്ടു്. കത്തുന്ന വിളക്കു് ഒരു മഹാരാജ്യതുല്യമാണെന്നു് ഞാൻ ശ്ലേഷംകൊണ്ടു തെളിയിക്കാം. ഒരു മഹാരാജ്യവും വിളക്കും ചക്രവത്തിപ്രകാശിതമാണല്ലോ, പക്ഷേ വിളക്കു വട്ടത്തിലിരിക്കുന്ന തിരികൊണ്ടു ശോഭിച്ചതെന്നും രാജ്യം ചക്രവർത്തിയെക്കൊണ്ടു ശോഭിച്ചതാണെന്നും ആണ് എന്റെ വിവക്ഷ. ഈ പ്രകാരം വാക്കുകൊണ്ടുള്ള ചെപ്പടിവിദ്യകൾ നമ്പ്യാർക്കു വളരെ ചുരുക്കമാകുന്നു. കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനൻ കൈകൾ കൊണ്ടു നർമ്മദാനദിയിൽ ചിറകെട്ടിയിരുന്നതു മാററിക്കളഞ്ഞപ്പോൾ വെള്ളത്തിൽ ഒഴുകിപ്പോയ രാവണൻ ഇരുപതുതണ്ടു് വച്ചുമുറുക്കിയ വഞ്ചിപോലെ പോയി എന്നും, കാളിയൻ ശ്രീകൃഷ്ണനെപാഞ്ഞടുത്തപ്പോൾ

ഉച്ചണ്ഡമാംഫണാമണ്ഡലമാകവേ
ഉച്ചത്തിലങ്ങുയർത്തിപ്പിടിച്ചങ്ങിനെ
മെച്ചത്തിലോട്ടുന്നവഞ്ചികണക്കിനേ
കൊച്ചുഗോവിന്ദനെപ്പാഞ്ഞടുത്തീടിനാൻ

എന്നുമാണ് കവി ഉപമ ചെയ്യുന്നതു്.

ബലവീര്യപരാക്രമമില്ലാത്ത കൈകൾ 'പേരാൽതന്നുടെ വേരുകണക്കെ' കാരാഗൃഹത്തിൽ അടയ്ക്കപ്പെട്ട രാവണൻ 'വലയിൽപെട്ട കുരങ്ങുകണക്കെ' ഐരാവതപൂജയിൽ അർജ്ജുനൻ യുദ്ധത്തിനു വരുമ്പോൾ ഞങ്ങൾ യുദ്ധംചെയ്യാമെന്ന ഭാവത്തിൽ 'ആകാമെന്നു പറഞ്ഞവരെല്ലാം ഊമൻമുട്ടിട്ടതുപോലെ' കററപോലവൻ നിൽക്കുന്നവർ 'കുററികണക്കെ' നിസ്സാരനായ ഒരുവൻ മേയാന്തിയുമായിരിക്കുന്നതു 'നല്ലമിനുത്ത കുടുമിക്കാരൻ മുല്ലപ്പൂമലർ ചൂടിയപോലെ' യുദ്ധത്തിൽ തോററവർ 'ചാട്ടാപിഴച്ച കപിക്കൂട്ടംകണക്കെ' പുരോചനനെ ഭീമൻ ചവുട്ടിയപ്പോൾ 'പഞ്ഞികണക്കേ മുഞ്ഞിയരഞ്ഞു', യുദ്ധത്തിനായി പടയിൽ വന്നു ചാടിയവർ 'കോരുകൾ പൊട്ടിക്കരപോലിട്ടമൊരാററിലെ വെള്ളത്തിരകൾകണക്കേ നീററിൽനക്കമുതലകൾപോലെ ചീററിയടുക്കുകെ' ത്രിപുരന്മാർക്കു വെയിലുതട്ടി ശരീരങ്ങൾ 'കോലു

പോലെ ചമഞ്ഞൊരുത്തി തേച്ചുകുളിച്ചുഴിഞ്ഞിട്ടും ശീലമേതും പകന്നില്ല' 'വണ്ണാൻവാഴക്കണക്കെ തടിച്ചൊരു പെൺതടിയനതാകിയളിമൻ' 'കുറിക്കചക്കക്കണ്ടിക്കും കണ്ണക്കൊക്കുംമയമെപ്പേരുംമെരുക്കി' എന്നും മററും പരിചിതവസ്തുക്കളുമായുള്ള ഉപമകളും

'നീററിൽനടക്കുംനക്രം ചീററിയടുക്കുന്നേരം
ആററിലേക്കുഴുനാസ്സ്ൾ മാററുവാൻമതിയാമോ'
'ഇരുമ്പുകട്ടിയെ അട്ടിമറിക്കാമെന്നു ഭാവിച്ചാൽ
ഉറുമ്പിൻകൂട്ടത്തിനുണ്ടോ തരിമ്പുംസാദ്ധ്യമാകുന്നു.' (കുംഭകർണ്ണവധം)
'തീയേററുപാമ്പിനങ്ങളാണൊരു പാററയ്ക്കുഭിലാഷം.' (ഫര വൃത്തം)
'രവിയോടെതിരാകുമോ മിന്നാമിനുങ്ങെന്നുള്ളജന്തുക്കൾ' (സഭാപ്രവേശം)

ഇങ്ങനെയുള്ള അപ്രസ്തുതപ്രശംസകളും ആണ് നമ്പ്യാരുടെ കവിതാവനിതയുടെ അലങ്കാരങ്ങൾ. നമ്പ്യാരുടെ വേറെ ഒരു വിശേഷം വർണ്ണനയുടെ ഊർജ്ജിതത്വവും തന്മയത്വവും കൊണ്ടു് വർണ്ണ്യവിഷയങ്ങളെ സാക്ഷാൽകരിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തിയാകുന്നു. 'ഭ്യാഭോഭ്യാഭോഭോശരവൃഷ്ടം ചെയ്തു' പുച്ഛങ്കൾ 'കകകകകംസൻ' 'കികികികിച്ചുണ്ണൻ' പുപുപുപുപു പൂതന' എന്നു തുടങ്ങുന്ന വിക്കന്മാർ 'ഘ്ണംഘ്ണമേഘ്ണമായ മണികൾ' 'സരിഗമപ നിസ' എന്നു തുടങ്ങുന്ന പാട്ടുകാർ ഒരു ചൊവ്വദോഷം കാൺമാനുണ്ടു്' എന്നും മററും പറയുന്ന കണിയാന്മാർ 'ഘനചന്ദനാത്തുഞ്ചുംബു പച്ചടോശീരസാധിതം' ഇത്യാദി പറിച്ചു് സഞ്ചരിക്കുന്ന വൈദ്യന്മാർ, 'ഭീഷ്മന്നു' കൊള്ളുന്ന ശരങ്ങൾ, ഇപ്രകാരം തന്മയങ്ങളായ പാത്രങ്ങളേയും പദാർത്ഥങ്ങളേയും കൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാററം. ഒരു വസ്തുവിന്റെ പ്രതീതിയുണ്ടാക്കുവാൻ അതിനെ കവി കേവലം പകത്തുകയല്ലെന്നും ആ വസ്തു ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതിന്നു് അവശ്യംവേണ്ട ഘടകാംശങ്ങളെ കണ്ടുപിടിച്ചു പ്രതിപാദിക്കുകയാണെന്നും നാം പ്രത്യേകം ഓർത്തിരിക്കണം. യാതൊരു ഭാഗങ്ങളെ വർണ്ണിച്ചാൽ ഒരു വസ്തുവിന്റെ ബോധമുണ്ടാകുമോ അവയെ കണ്ടുപിടിക്കാൻ, ചില കാര്യങ്ങളിൽ നമ്പ്യാർക്കു പ്രത്യേക വാസനയുണ്ടു്.

'മെലിഞ്ഞ കൈകാലുകളെക്കൊണ്ടു ചെറിഞ്ഞുതാമ്രമെഴുപ്പുരം കൊഴിഞ്ഞമേനിയും ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞു കണ്ണിലെകാഴ്ചയുംമറഞ്ഞുപീളയും വന്നുനിറഞ്ഞു' കടന്നിരുന്ന കല്യാണസൌഗന്ധികത്തിലെ മൂത്തകുരങ്ങിന്റെ വർണ്ണന പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ഇപ്രകാരം തന്നെ ബാല്യത്തിൽ ബാലന്മാരെ വർണ്ണിക്കുമ്പോൾ അവ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ചാടുന്നതും, വാല്യത്തിനടക്കുന്നതും കാഞ്ഞിരക്കുരു ചപ്പിക്കൊണ്ടു നടക്കുന്നതും സ്ത്രീകളെ പല്ലിളിച്ചു കാണിക്കുന്നതും മററുമാണു് നമ്പ്യാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെടുന്നതു്. പിന്നെയും മൂക്കിൽ ഈയം ഉരുക്കിയൊഴിച്ചു് കുംഭകർണ്ണൻ ഉണരുന്നതിനെ കവി വർണ്ണിക്കുന്നു.

'കണ്ണുതുറന്നു കിഞ്ചന ചഞ്ചല രണ്ടുചാണികളും കടഞ്ഞഥ കോട്ടുവാപൂനരിട്ടുടൻ രണ്ടു കയ്യുമിളക്കിയൊന്നുവലിച്ചു മുഞ്ഞിചുളിച്ചുടൻ' ഇത്യാദി. ദേവേന്ദ്രന്റെ ദുഷ്പ്രഭുത്വമൂർഛയെ കാണിപ്പാൻ ഇന്ദ്രൻ അപ്സരസ്സുകളുടെ നാടകംകാണ്മാൻ പോയിരുന്നപ്പോഴും വെററിലക്കാരനും പങ്കത്തെ യജമാനന്മാർക്ക അവശ്യം വേണ്ടിയിരുന്ന കാര്യങ്ങളെക്കാരനും വേണമെന്നു സിദ്ധാന്തിച്ചതായി കവി വർണ്ണിക്കുന്നു. പിന്നെയും നാടൻപട്ടിയുടെ സ്വഭാവം കവി വർണ്ണിക്കുന്നതു കാൺക

പുള്ളിച്ചേവകനെന്നുണ്ടൊരു പട്ടി മമവീട്ടിൽ
....
ഞൊണ്ടുപോയാലെന്നപിന്നെക്കുള്ളനേക്കാണുകയില്ല (ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം)

ചിലപ്പോൾ വളരെ സംക്ഷിപ്തമായും ചിലപ്പോൾ പടർത്തിയും നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കാറുണ്ടു്.

കേട്ടീലയോനിങ്ങളുത്താനപാദന്റെ
വീട്ടിലെക്കോലാഹലങ്ങളിന്നൊക്കവേ
ജ്യേഷ്ഠത്തിയുംമജത്തിയുംതങ്ങളിൽ
ചട്ടികലങ്ങളും കൂടെപ്പൊരുത്തുപോൽ

എന്നു് ഉത്താനപാദന്റെ ഗൃഹച്ഛിദ്രവർണ്ണനകണ്ടു് ഈ ഭാഗം വളരെ വിവരിച്ചു് ധ്രുവചരിതം തുള്ളപ്പാട്ടുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടു ചെന്ന വേറെ ഒരു കവിയുടെ കൃതി മഹാരാജാവു തീയിലിട്ടുചുട്ടുകളഞ്ഞതായി ഒരു കേൾവിയുണ്ടു്.

കണ്ണിണകൊണ്ടു കടുകുവറക്കുന്ന
പെണ്ണിനെക്കണ്ടാലടങ്ങുമോ പുരുഷൻ

എന്നു സ്ത്രീകളുടെ വശീകരണശക്തിയെ സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. പിന്നെ ഗന്ധമാദനം വർണ്ണിക്കുമ്പോൾ എന്തെല്ലാമോ കാട്ടുംപടലും കവിവർണ്ണനയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കാണുന്നു എന്നതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാകുന്നു. ചിത്രമെല്ലാം വരച്ചുകഴിഞ്ഞു ജീവചൈതന്യം വരുത്തുവാൻ മുഖത്തും മറ്റും ചിത്രകാരന്മാർ ചില മിനുക്കുവേലകൾ ചെയ്യാറുള്ളതുപോലെ നമ്പ്യാർക്കു ചില പൊടിക്കൈകൾ ഉണ്ടു്. വിശന്നു വന്നപ്പോൾ കഞ്ഞികിട്ടാതെ വന്ന നായർ വെറുതെയിരുന്ന കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ തലയിൽ കഞ്ഞുകണ്ണ വെള്ളമെല്ലാം ഒഴിക്കയും ചിരവ എടുത്തെറിക്കയും അരകല്ലു കിണററിലെറികയും മററും കഴിച്ചു് ഉറഞ്ഞുകൊണ്ടു പുരയുടെ ചുററും മണ്ടിനടന്നപോലും! പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ ഗാന്ധർവ്വവേളികൊണ്ടു സാധാരണ കല്യാണത്തിനു വേണ്ട പന്തൽ, സദ്യ, കരക്കാരുടെയും പടകക്കാരുടെയും ആരാധനം, ബ്രാഹ്മണർക്കു ദക്ഷിണ മുതലായി അനേകമെണ്ണങ്ങൾ വേണ്ടിവന്നില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം ആറാമത്തെ ലാഭമായി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു് "കണിയാർക്കു രണ്ടു ചക്രം കവടി കാണ്മാൻ കൊടുക്കേണ്ടാ" എന്നുള്ളതാണു്. പിന്നെയും പലവെന്നു കയറിയാലുള്ള വൈഷമ്യങ്ങൾ കാണുക.

കണ്ടഗൃഹത്തിൽ കലവുംതവിയും
കണ്ടെന്നാലവർകേറിയെടുക്കും

എന്നുതുടങ്ങി ബ്രാഹ്മണരേയും അന്തർജ്ജനങ്ങളേയും ഉപദ്രവിക്ക, വീടിനു തീവെയ്ക്കു, വാഴ്ച്ച്, ഉരുളി ആഭരണങ്ങൾ, അതിന്നിടയിൽ ഒരാളിന്റെ വക ഓട്ടുകിണ്ടി, മുണ്ടു്, കന്നുകാലി, ഇവയ്ക്കു നാശം, ഇത്യാദികൾ പുറമെ,

കണ്ടച്ചാരുടെ മുണ്ടുംപോയി
....
ചെങ്ങാതിക്കൊരു പ്ലാവുംപോയി

ഇങ്ങനെ അവസാനിക്കുന്നു. നമ്പ്യാരുടെ വേറെ ഒരു ഗുണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതിദൃഢമായ ഔചിത്യബുദ്ധിയാകുന്നു. ഇതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്യഗുണങ്ങളെപ്പോലെ തന്റെ കവിത വായിക്കുവാനും കേൾക്കുവാനും ഉള്ള ജനസാമാന്യത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യവും ബുദ്ധിശക്തിയും ഇത്രമാത്രമേ ഉള്ളു എന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു് അറിവുണ്ടായിരുന്നതിന്റെ ഫലമാകുന്നു. മുൻപറഞ്ഞ ഔചിത്യം മൂന്നുവിധത്തിൽ കാണുന്നുണ്ടു്. ഒന്നാമതായി ഭാഷ.

സംസ്കൃതത്തിൽ വ്യാകരണപര്യന്തം വൈദുഷ്യമുണ്ടായിരുന്ന ഒരാൾ അക്കാലത്തു തന്റെ പാണ്ഡിത്യം പ്രകടിപ്പിക്കാതെ നമ്പ്യാരെപ്പോലെ ലളിതമലയാളത്തിൽ കവിതയുണ്ടാക്കുവാൻ യത്നിച്ചിരിക്കയില്ല.

ഭടജനങ്ങടെ നടുവിലെഴുന്നള്ളാത്ത പടയണിക്കിഹ ചേരുവാൻ
വടിവിയന്നൊരു ചാരുകേരളഭാഷതന്നെ ഉചിതംവരൂ

എന്ന ബോധം നമ്പ്യാർക്കു ചെറുപ്പത്തിൽ തന്നെ ഉണ്ടായതായി തോന്നുന്നു. ആകയാൽ സംസ്കൃതം അധികം കലരാതിരിക്കണം എന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രത്യേകം നിഷ്ഠയുണ്ടായിരുന്നു. ഭാഷാകവനത്തിനു താൻ തുനിയുന്നതു സംസ്കൃതഭാഷാവിഷയമായ അപാണ്ഡിത്യംകൊണ്ടല്ലെന്നും ശ്രോതാക്കളുടെ പ്രീതിക്കും രീതിക്കും ഭാഷയായാൽ ഉചിതമാകയുള്ളു എന്നും നമ്പ്യാർ കീചകവധത്തിൽ വ്യക്തമായി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. എങ്ങനെയെന്നാൽ,

ഭാഷയായ് പറവാനുമടിയനു സംസ്കൃതത്തിലുമെന്നപോൽ
ദോഷഹീനപരിചയമല്ലുമിപ്പൊഴുതുണ്ടിവിടിന്നതിൽ
ശേഷിയില്ലഭടജ്ജനങ്ങൾ ധരിച്ചിടാ കടുസംസ്കൃതം
ഭാഷയായ് പറയാമതിൽ ചില ദൂഷണംവരുമെങ്കിലും

എങ്കിലും ആദ്യം സ്വല്പം സംസ്കൃതം കൂടുതലായിത്തന്നെ കാണ്മാനുണ്ടു്.

ധർമ്മജന്മവരാചകാരക കിമകുർവ്വത
മനോവ വചാംസി കഥയമാചാര്യമേ

ഇത്യാദി സംസ്കൃതസ്പർശംകൊണ്ടും മററും അല്പം ചവർപ്പുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ കാലക്രമത്തിൽ പരിപാകങ്ങളായി കോമളവിന്യാസങ്ങളായി

കണ്ടായോ കനിവൊട്ടു ചൂതവൃക്ഷമേ നീ
കണ്ടാലങ്ങെഴുകടയോത്ത ചാതുരൂപം
തണ്ടാർബാണനുമവനോട്ടുതുല്യനല്ലെ-
ന്നുണ്ടാകുംമാനസിതവാപികയ്ക്കതാകിൽ

ഇത്യാദി മധുരവാക്യങ്ങളായി പരിണമിക്കുന്നു. നമ്പ്യാരെപ്പോലെ മലയാളഭാഷയ്ക്കു അയവും വിശാലതയും വരുത്തീട്ടുള്ള വേറൊരു കവിയുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ദുർഗ്രഹമായ വേദാന്തവും തുച്ഛങ്ങളായ ലൌകികകാര്യങ്ങളും പ്രതിപാദിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷ ഒരുപോലെ പ്രയോജനപ്പെടും. വർണ്ണ്യവസ്തുവനുസരിച്ചു ഭാഷയ്ക്കു ഗൌരവം വരുത്തുന്നതിൽ കവി സശ്രദ്ധനാണ്. ഉദാഹരണമായി കാളിയമർദ്ദനത്തിൽ കാട്ടുതീ പിടിക്കുന്നതു അദ്ദേഹം വർണ്ണിക്കുന്നു;—

സതതരതരമത്തമതംഗജകടതടപുടമദശബളം
ഉദ്ധതപരിബാധമഹാനലകടുതരചടപടബഹളം
ജൃംഭിതമദസംഭ്രമചംക്രമസരഭസമിളദലിതരളം
കമ്പിതബഹുശാഖപലാശകഘനകഷരതരതരളിതം

ശബ്ദാലങ്കാരത്തിലും അർത്ഥാലങ്കാരത്തിലും കവിക്ക് ആദ്യമുണ്ടായിരുന്ന ഭ്രമം കാലക്രമേണ ക്ഷയിച്ച് അവസാനകൃതികളിൽ പദങ്ങളുടെ ശുദ്ധിയും സുശ്രാവതയും അർത്ഥപുഷ്ടിയും കവിതക്കാർ സശ്രദ്ധം പരിപാലിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള ഭാവത്തിൽ പരിണമിക്കുന്നു. എങ്കിലും എഴുത്തച്ഛൻ, ചെറുശ്ശേരി, ഉണ്ണായിവാര്യർ മുതലായവരെപ്പോലെ നമ്പ്യാരും ഭാഷാകവിതയ്ക്കു പ്രാസം വേണമെന്നു കൂട്ടാക്കുന്നു. പക്ഷേ വശ്യവാക്കായ ഒരു കവിയും പ്രാസത്തിനു ബുദ്ധിമുട്ടാറില്ല.

രാമാപദീരാമസംഭോഗസാരംഭ
സാമോദനാരംഭശൃംഗാരപാരസികൾ”

ഇത്യാദി ചില ദിക്കിൽ പ്രാസത്തിനു സംസ്കൃതത്തെക്കൂടി സഹായത്തിനു വിളിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും

ഇടിയുമുടനടലിടിയുമതുവൊരുവെടിയുമൊരുവിധമടികളും
തടിയനുടെതടിയുമുടയിടിയുമിടിപൊടിതധിമിതികടുതരകടികളും
ഈരേഴുലകെന്നുപേരാംമരത്തിന്റെ
....
സാരമാംഭക്തിവിശ്വാസമില്ലായ്ക്കയറാൽ

ഇങ്ങനെ ഭാഷാപദപ്രാസത്തിനും അദ്ദേഹത്തിനു ക്ലേശമില്ല. പരിഹാസരസത്താൽ പരിതപ്തമായുരുകിയൊഴുകുന്ന ഭാഷാസുവർണ്ണപിണ്ഡം ചില ദിക്കിൽ ചുഴന്നു കട്ടിപിടിച്ച ലോകോക്തിരൂപത്തിൽ സർവദാ കാവ്യപുരുഷന്റെ കൈവിരലിലെ കനകമോതിരം പോലെ പരിശോഭിക്കുന്നതാണ്. (ക) ഗതികെട്ടാൽ പുലി പുല്ലും തിന്നും (ഖ) തോണികണ്ടോനാൽ തുഴകൊണ്ടു (ഗ) കനകംമൂലം കാമിനിമൂലം കലഹം പലവിധമുലകിൽ സുലഭം (ഘ) കടിയാപ്പട്ടി കുരയ്ക്കുമ്പോളൊരു വടിയാൽ പിൽക്കുമതല്ലാതെന്തിഹ (ങ) ചോരകളെന്തു വരുന്നോർത്തു കൂട്ടത്തോടെ (ച) കണ്ടുകിട്ടിയ കനകമുപേക്ഷിച്ചീടും കൊതിയനിച്ഛിക്കേല്ലാ (ഛ) ഉറക്കത്തിൽ പണിക്കനും തനിക്കുമെനിക്കുമില്ല ഇത്യാദി ഈ വകയിൽ ഏതാനും മാത്രമാകുന്നു. രണ്ടാമതായി പ്രതിപാദനരീതി അന്യകവികൾ സാമാന്യം കൊണ്ടും തന്മാത്രഗുണങ്ങൾകൊണ്ടും വർണ്ണിക്കുന്നതു, നമ്പ്യാർ വിശേഷംകൊണ്ടും ധ്വനികളെക്കൊണ്ടും വർണ്ണിക്കുന്നു. ഇതുകൊണ്ടും പറയുന്നതിനു ക്ലിഷ്ടതയില്ലെന്നു ശൈലിയാൽ അതിനൊരുഭംഗികൂടി ചേരുന്നു. കിരാതാർജ്ജുനീയകാവ്യത്തിൽ

തപസാനിപീഡിതകൃശസ്യ
വിരഹിതസഹായസമ്പദഃ
സപദിവിഹിതാതുലംബുദ്ധ്യോ
[illegible]

എന്നു ശിവൻ പറയുന്നതിന്റെ സ്ഥാനത്തിൽ പക്ഷെ ഇതിന്റെ അർത്ഥംതന്നെ എഴുത്തു കിരാതം തുള്ളലിൽ,

എലിയെപ്പോലെയിരിക്കുന്നവനൊരു
പുലിയെപ്പോലെവരുന്നതുകാണാം
നേരററുവിശന്നുകിടക്കുംഫൽഗുന-
നേററുവരുമ്പോൾശ്രീകലുങ്ങും

എന്നു നമ്പ്യാർ പറയുന്നതിനു കൂടുതൽ സ്ഫുടതയും ശക്തിയുമുണ്ടു്. സാമാന്യ വിശേഷങ്ങളെക്കൊണ്ടു വർണ്ണിക്കുന്ന രീതിയേയും ഉദാഹരിക്കാം.

അക്കാലംരൈവതകമായപർവ്വതത്തിങ്കൽ
....
പുഷ്കരാക്ഷികൾകോപ്പിട്ടേററവുംഫലിപ്പിച്ചു

എന്നു് എഴുത്തച്ഛന്റെ അന്തർഭാഗത്തിലെ ഉത്സവം വർണ്ണിക്കുന്നതിൽ കൂടുതലായി ഒരംശം ചേർപ്പാൻ കാണുന്നില്ല. നമ്പ്യാരുമൊരുത്സവം വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ടു്. അതിൽ എഴുത്തച്ഛൻ പറയുന്നതിൽ കൂടുതലൊന്നുമില്ല. പക്ഷെ വാദിത്രാദിഘോഷങ്ങളെ എഴുത്തച്ഛൻ പറയുന്നതിന്റെ സ്ഥാനത്തു ചെണ്ട, തിമില, ശംഖ്, മദ്ദളം മുതലായ വാദ്യങ്ങളും അതു കൊട്ടുന്ന കൊമരി, കേളൻ മുതൽപേരെയും

കാളമെടുത്തു വിളിക്കണമെന്നാൽ
കേളനെവച്ചിട്ടൊരുവനുമില്ല
മേളംകൂട്ടുകിലങ്ങവനല്ലും
താളംതെററുമതുണ്ടൊരുദോഷം

എന്നും മററും അവരുടെ സ്വഭാവവും കൂടി നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നു. ഉത്സവത്തിനു ആളുകൾ വന്നു് ആൽത്തറമേൽ കേറുന്നു. ആ കൂട്ടത്തിൽ മണ്ണാപ്പാടൻമുണ്ടു നീട്ടിയുടുത്തു 'വടിയും കയ്യിലെടുത്തു വരുന്നൊരു തടിയൻ പുറകെയൊരുത്തിയുമുണ്ടേ' ഇതിനിടയിൽ ഉത്സവത്തിൽ മേളക്കാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പോരു ചാത്തിയാൽ ഒന്നുമില്ലെങ്കിലും ശാപ്പാടെങ്കിലും കഴിയുമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു ചെന്നിട്ടുള്ളവരെ കവി കണ്ടുപിടിച്ചു് 'ഊട്ടിനുവന്നു കിടക്കുന്നവരുടെ കൂടക്കാരെ ചാത്തുകയില്ല' എന്നു നേരത്തെ അവർക്കു മുന്നറിവു കൊടുക്കുന്നു; ഇങ്ങനെ ഓരോന്നും പ്രത്യേകമെടുത്തു അതിൽ വല്ലതും പരിഹാസത്തിനു വകയുണ്ടോ എന്നു പരിശോധിച്ചാണു നമ്പ്യാരുടെ വർണ്ണനാരീതി. വർണ്ണനയ്ക്കു മൂർച്ചകൂടി 'ഭോഗഗാരാത്തു്' എന്ന ചരിത്രകാരനെപ്പോലെ തലയിൽ ഒരു ചെറിയ പോറൽ ഉണ്ടെന്നു പറയേണ്ട ദിക്കിൽ തല മുറിഞ്ഞുപോയി എന്നുപറഞ്ഞു കലാശിപ്പിക്കുന്നതിനും കവി മടിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിലല്ല. ദുഷ്പ്രഭുക്കന്മാരെക്കുറിച്ചു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് ഇതിനു നല്ല ദൃഷ്ടാന്തമാണു്. അന്യ സുന്ദരികളെക്കുറിച്ചു തിലോത്തമയുടെ അസൂയ വർണ്ണിക്കുമ്പോൾ അവൾക്കു് 'പല നാരികളെക്കണ്ടാൽ തലനോവു തുടങ്ങീടും' എന്നു കവി തട്ടിവിടുന്നു. [കാളിയമർദ്ദനം]

ഹരിണീസ്വയംവരം തുള്ളലിൽ ലക്ഷ്മീസ്വയംവരം നാടകം അഭിനയിക്കുന്നതിനു ചിത്രസേനൻ ഉർവ്വശ്യാദികളായ അപ്സരസ്സുകളോടു പറയുന്നു.

അങ്ങുമിങ്ങുംനോക്കിവല്ലതുംകാട്ടിയാൽ
....
വാടീടുമെന്നുടെകാരണംചൊൽകെടോ

ഇത്യാദി വായിക്കുന്നവർക്കു അച്ചികുറുപ്പും അടിച്ചുതളിക്കാരും തമ്മിലുള്ള ഇടപാടല്ലാതെ സരസന്മാരായ അപ്സരസ്ത്രീകളുടെ രമണീയകമോ സൌകുമാര്യമോ മനസ്സിൽ സ്ഫുരിക്കുന്നതല്ല

ഔചിത്യബുദ്ധിയുടെ ഫലമായി മൂന്നാമതൊരു ഗുണം സങ്കല്പശക്തിയുടെ ഗതിവിശേഷമാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ലോകത്രയവും താൻ അമ്പലപ്പുഴയും തിരുവനന്തപുരത്തും കണ്ട തരത്തിലുള്ള ജനങ്ങളെക്കൊണ്ടു പരിപൂർണ്ണമായിരുന്നു. ദുര്യോധനൻ, ദേവേന്ദ്രൻ, രാവണൻ മുതൽപേർ അക്കാലത്തെ പ്രഭുക്കന്മാരുടെയും രാജാക്കന്മാരുടെയും, ഉർവശി, ദമയന്തി മുതലായവർ കുട്ടനാട്ടുസ്ത്രീകളുടെയും ഛായകളായിട്ടാണ് ആ ദേഹത്തിന്റെ സങ്കല്പം. ഉപമാദികളായ അലങ്കാരപ്രയോഗംകൊണ്ടു വർണ്ണ്യവസ്തുവിന്റെ പൂർണ്ണ പ്രതീതിയുണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തിക്കും പല ഉദാഹരണങ്ങളെ ഉദ്ധരിക്കാം.

നന്മദാജലപ്രവാഹത്തിൽ ഒഴുകിപ്പോയ രാവണനെ ഇരുപതു തണ്ടുവച്ചുമുറുക്കിയ വഞ്ചിയോടുപമിച്ചതു മുൻപുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. ഉപമയിൽ കൈകളെ തണ്ടുകളോടു സദൃശീകരിച്ചു് അവയ്ക്കു പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചതു രാവണൻ വെള്ളത്തിൽ ഒഴുകിപ്പോകാതെയിരിക്കുന്നതിലേക്ക കൈത്തണ്ടുകൾകൊണ്ടു വളരെ തുഴയുകയും കുഴയുകയും ചെയ്തു എന്ന സംഗതിയെ ലക്ഷീകരിച്ചാകുന്നു. പിന്നെയും പൌണ്ഡ്രകവധം തുള്ളലിൽ, കൃഷ്ണനും പൌണ്ഡ്രകനും തമ്മിലുള്ള പരിഹാസകരമായ ആളുമാറാട്ടവഴക്കിൽ കൃഷ്ണനെക്കുറിച്ചു പൌണ്ഡ്രകന്റെ ആക്ഷേപം.

> അച്യുത! നീ എന്റെകോപ്പുകളാകവെ
> ......
> കൊച്ചുഗോപാലന്റെ ദുർമ്മാഹാത്മ്യം

ഇവിടെ കള്ളിൽ കോലത്തോടു കൃഷ്ണനെ ഉപമിച്ചതിൽനിന്നുള്ള രസം അനവധി വാക്യജാലങ്ങളെക്കൊണ്ടു വർണ്ണിച്ചാലും സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല. ഈ ഭാഗത്തെ സമർത്ഥിക്കാൻ വേറൊരു ഉദാഹരണംകൂടി ഉദ്ധരിക്കുന്നു. മിക്ക തുള്ളക്കഥകളിലും സദ്യയേയും സദ്യ ഉണ്ണുന്നവരേയും നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ടു്.

> പരാന്നം പ്രാപ്യദുർബുദ്ധേ മാപ്രാണേഷുദയാംകുരു
> ദുർല്ലഭാനിപരാന്നാനി പ്രാണാഃജന്മനിജന്മനി

എന്ന തത്വത്തെ പ്രമാണമാക്കി സദ്യയുണ്ണാൻ നടക്കുന്ന പാത്രാളകുക്ഷികളായ ജനങ്ങളോടു നമ്പ്യാർക്കു സ്വല്പമായ ഈർഷ്യയും അതുകൊണ്ടുള്ള വൈരവുംകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. പാഞ്ചാലീപരിണയത്തിലെ സദ്യവിസ്താരത്തിൽ അത്താഴക്കാർക്കു ഭക്ഷ്യപദാർത്ഥങ്ങളോടുള്ള പരാക്രമത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിൽ,

> രണ്ടുവല്ലം നിറച്ചുള്ള പപ്പടത്തെപ്പൊടിച്ചിട്ടു
> രണ്ടുകൊട്ടപ്പഴംകൂടി തൊലിച്ചിട്ടൊന്നമർത്തീട്ടു
> അഷ്ടഗന്ധം പോലെയാക്കിയൊട്ടുശേഷിപ്പിച്ചിട്ടതിന്നും
> പട്ടരുണ്ണുന്നതു കണ്ടാൽ ഗോഷ്ഠിയല്ലാതൊന്നുമില്ല

എന്നു വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ അതിശയോക്തികൊണ്ടുള്ള വർണ്ണനക്കു പുറമേ പപ്പടവും പഴവുംകൂടി കുഴച്ചു ഉദരോപരിഭാഗത്തു ഭിത്തികെട്ടിയ ഊണുകാരെക്കുറിച്ചു് അഷ്ടഗന്ധോപമകൊണ്ടു വേറെ ചില സംഗതികൾകൂടി ധ്വനിക്കുന്നു. അഷ്ടഗന്ധപ്രയോഗം സാധാരണ ബിംബപ്രതിഷ്ഠകളിലാണു്. അതുകൊണ്ടു പ്രസ്തുത സദ്യ ഊണുകളിൽ പപ്പടപ്പഴക്കൂട്ടമായ അഷ്ടഗന്ധം നിറച്ചു എന്നു പറയുമ്പോൾ മേപ്പടിയാന്മാർ അകമേ തിക്കിക്കയറിയ ചരക്കിന്റെ ഭാരംനിമിത്തം കരിങ്കൽപ്രായത്തിൽ നിശ്ചലന്മാരായിരുന്നു എന്നുകൂടി കവി സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഹസ്തിനപുരത്തും ദ്വാരകയിലും ലങ്കയിലും നായന്മാരുതന്നെ പാർക്കുന്നു. അവിടെ ഒക്കെ കേളച്ചാരും ഇട്ടിച്ചാരും ചിരികണ്ടച്ചാരും കണ്ടച്ചനായരും വാളും പരിചയും ചുരികയും വില്ലും മറ്റുമെടുത്തു പിടിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്നു. സ്വർഗ്ഗത്തിൽ കാളിപ്പെണ്ണും നീലിപ്പെണ്ണും വിലസുന്നു. നളന്റെ ഭടന്മാർ കുണ്ഡിനനഗരത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ 'ഗണപതിപ്പട്ടർക്കുമുപ്പണവും പലിശയുമങ്ങു കൊടുപ്പാനുണ്ടു്' എന്നുള്ള കാര്യത്തെപ്പറ്റിയാണു സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നതു്. ബാണന്റെ നഗരത്തിൽ കൃഷ്ണന്റെ പടചെന്നപ്പോൾ 'വടി ഇങ്ങാട്ടെട്ട് കഞ്ഞിപ്പെണ്ണേ വടി ഞാനിവിടെ കണ്ടില്ലെന്നും പിലേക്കിട്ടുകിടക്കുമിതെന്നും' മറ്റും ലഹള നടക്കുന്നു. ഹസ്തിനപുരത്തിൽ കോമളപ്പുറം, കോശ്യപ്പള്ളി, വാളക്കോട്ടു്, വള്ളിക്കോട്ടു മുതലായ തമ്പുരിമാർ വസിക്കുന്നു അഷ്ടവസുക്കൾ കറിക്ക അറുക്കുന്നു. കൃഷ്ണൻ മുതലായ രാജാക്കന്മാർക്കു കൂട്ടുവാൻ ചിലപ്പോൾ വല്ല ചീരയോ താളോ ഒക്കെയാം ചിറ്റപ്പാകം. തിലോത്തമ സൃഷ്ടികാലത്തു ഒരു ശില്പിയെപ്പോലെ 'അംഭോജസംഭവൻ താനങ്ങു മുഖത്തു കണ്ണാടിവച്ചങ്ങു നോക്കിരസിക്കയും' ചെയ്യുന്നു. കുംഭകർണ്ണൻ ഉറങ്ങി എഴുന്നേൽക്കുമ്പോൾ ശാപ്പാടിനു കുറെ കോഴി, ആടു്, പോത്തു ഇവയൊക്കെ ഒരുക്കിനിന്നു. ദുര്യോധനന്റെ ഭടന്മാരായ നായന്മാർക്കു 'കടൽപ്പഴക്കാർക്കറിയില്ലാതെ' ഊണുകഴിക്കാൻ കഴികയില്ല. ചോറു് സമയത്തു കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ അവർ കുട്ടിപ്പട്ടരെ എത്തമിടിക്കുന്നവരാണു്, ഇങ്ങനെയൊക്കെ ചുറ്റുമുള്ള ജനങ്ങളും സംഭവങ്ങളും സങ്കല്പശക്തികൊണ്ടു ദൂരദേശങ്ങളിലും സ്വർഗ്ഗാദികളിലുംകൂടി വ്യാപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു,

ഔചിത്യബുദ്ധിയെ ഇനിയും ഉദാഹരിക്കാം. കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയത്തിൽ രാവണൻ പുഷ്പവിധിസമയത്തു ചിത്രയോധിയോടു സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നതു് സംസ്കൃതമാ

ഷയിലാണ്. ആ അവസരത്തിൽ മലയാളഭാഷ ഉപയോഗിച്ചാൽ ഭക്തിക്കും പൂജയുടെ ശുദ്ധിക്കും കുറവുതട്ടുമെന്നു വങ്കനായ രാവണനുള്ള നാട്യത്തെ കവി ഇതിനാൽ സരസമായി ആക്ഷേപിക്കുന്നു. ഇതുപോലെ നാളായണീചരിതത്തിൽ മൌൽഗല്യൻ ആഢ്യബ്രാഹ്മണനായി ആശ്രമത്തിൽ വസിക്കുമ്പോൾ ഇന്ദ്രസേനയോട് സംസ്കൃതത്തിലെ സംസാരിക്കാൻ ഭാവമുള്ളു. ആ ദമ്പതിമാർ പാണ്ടിയിൽ ചെന്നപ്പോൾ തമിഴിലും തെലുങ്കനാട്ടിൽ ചെന്നപ്പോൾ തെലുങ്കുഭാഷയിലും കർണ്ണാടകരാജ്യത്തു എത്തിയപ്പോൾ കർണ്ണാടകത്തിലും കൊങ്ങിണിമാരായപ്പോൾ കൊങ്ങിണിഭാഷയിലും, ലാടന്മാരായപ്പോൾ ലാടഭാഷയിലും ആണ് ഭാഷണം ചെയ്യുന്നതു്.

ചിലപ്പോൾ കവിയുടെ മനോധർമ്മം വളരെ വികടമായ വിധത്തിലും വിചാരിക്കാത്ത മാർഗ്ഗത്തിലുമാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നതായി കാണപ്പെടുന്നതു്. വായുവില്ലാതായാലുള്ള വൈഷമ്യങ്ങൾ, കാലനില്ലാതായാലുള്ള ദുർഘടങ്ങൾ, ഈവക വിഷയങ്ങൾ നമുക്കു ബോധം ജനിക്കത്തക്ക വിധത്തിൽ വർണ്ണിപ്പാൻ നമ്പ്യാർക്കു ഒരു പ്രത്യേക സാമർത്ഥ്യമുണ്ടു്. വായുവില്ലാതായപ്പോഴത്തെ വൈഷമ്യങ്ങൾ കവി ഇപ്രകാരം വർണ്ണിക്കുന്നു.

ധാത്രിയിലുള്ളോരു ജന്തുക്കളാകവേ
....
തെങ്ങുകേറുന്നവൻ തെങ്ങേലിരിക്കുന്നു.

ഇത്യാദി ഹാസ്യോൽപത്തി. പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിലെ 'കാലനില്ലാത്തകാലം' എന്ന ഭാഗം ഞാൻ തന്നേ 'ഭാഷാപോഷിണി'യിലും രസികരഞ്ജിനിയിലും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. എങ്കിലും അതു പുസ്തകരൂപേണ അച്ചടിച്ചിട്ടില്ലായ്കയാൽ ചില അംശങ്ങൾ താഴേ ചേർക്കുന്നു.

വൃദ്ധന്മാരുടെ കൂട്ടം നിറഞ്ഞു ഭൂതലംതന്നിൽ
....
സമർത്ഥനെങ്ങുമേ പണ്ടാലൊരർത്ഥംകിട്ടുകയില്ല

ഇത്യാദി

നമ്പ്യാരുടെ കവിതാഗുണം പറയുമ്പോൾ 'നേരമ്പോക്കിനും വീരശൃംഗാരാദി രസവർണ്ണനകൾക്കും തുല്യനായി ഇതരകവിയില്ലെന്നു' ഭാഷാചരിത്രകാരൻ പറയുന്നു. ഇവിടെ നേരമ്പോക്ക് എന്നു പറഞ്ഞതിൽ നിഷ്കർഷക്കുറവുണ്ടു്. ഹാസ്യരസത്തിന്റെ സാധാരണ ഹേതു വിചാരിച്ചിരിക്കാതെ സംബന്ധമില്ലാത്തവ തമ്മിൽ സംബന്ധം ഉത്ഭാവനം ചെയ്കയാകുന്നു. ത്രിപുരന്മാരുടെ ഉപദ്രവം കൊണ്ടു ദേവലോകത്തുണ്ടായിരുന്നതെല്ലാം അവിടെയില്ലാതെയായി എന്ന സംഗതിയെ, സങ്കടപ്പെട്ട ദേവന്മാർ ശംഭുകോണേ കൃതം പാപം കുംഭകോണേ വിനശ്യതി എന്ന ശ്ലോകാർത്ഥത്തോടുപമിക്കുന്നു. ഇവിടെ ഉപമാനോപമേയങ്ങളുടെ ഘടന നാം തീരെ വിചാരിക്കാത്തതാകുന്നു. ഓരോ കാര്യങ്ങളിലും ഉള്ള അസംബന്ധങ്ങളും അനനുരൂപങ്ങളും ആയ അംശങ്ങളിൽ പരിഹാസരസികനായ കവിയുടെ ദൃഷ്ടി ഝടിതി പതിക്കുന്നു. ഇതിൽ നമ്പ്യാരുടെ വാസന ബഹുകുശലമാകുന്നു. സത്യാസ്വയംവരത്തിനു എത്രയോ ആളുകൾ പോകുന്ന കൂട്ടത്തിൽ നമ്പ്യാർ ഒരു മുതുക്കൻ നമ്പൂരിയെപ്പിടിച്ചു്

'എഴുപതെട്ടു വയസ്സു തികഞ്ഞൊരു
കിഴവബ്രാഹ്മണനിത പോകുന്നു.
കൊടുവെയിൽ തട്ടിച്ചുട്ടു കഷണ്ടിയിൽ
ഒരുപിടി നെല്ലാൽ മലരു പൊരിക്കാം'

എന്നു വർണ്ണിക്കുന്നു. ത്രിപുരന്മാരുടെ പടഭൂമിയിൽ വന്നപ്പോൾ വിഷമിച്ചവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു സാധു പരദേശബ്രാഹ്മണനെ പിടികൂടുന്നു.

കുട്ടികളെപ്പിടിച്ചോരോ കുട്ടകത്തിനകത്താക്കി
....
പടയിൽ പട്ടരുകൈക്കെന്നാശൌല്യമെന്നതറിയാമൽ

ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു. ഐരാവതപൂജയിൽ അർജ്ജുനന്റെ ശരം കൊണ്ടു കുഴഞ്ഞവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ നമ്പ്യാർ കടമയറനായ കുബേരന്റെ പരുങ്ങലും ഓടാൻവഹിയായ്കയും കണ്ടുപിടിക്കുന്നു. ബാണയുദ്ധത്തിൽ ഇതുപോലെതന്നെ കടമയറനായ ഗണപതിയുടെ പരുങ്ങൽ പ്രത്യേകം കവി എടുത്തുപറയുന്നു, പിന്നെയും രുഗ്മിണിയെ വിവാഹം ചെയ്യാൻ കൊള്ളേറുന്നവർക്കുള്ള ആക്ഷേപങ്ങൾ കാൺക;

ഉലതിരമ്യമൊരുത്തനുകാൽക്കൊരു
മുടവുണ്ടവനുനടക്കുന്നേരം
മററുംപലഗുണമുണ്ടെന്നാലും
കുററംവരുമിതുഗുരുനിന്ദകളാൽ

[രുഗ്മണീസ്വയംവരം]

ഈവിധം ദോഷങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കാനുള്ള സാമർത്ഥ്യം കൊണ്ടു ഹ്യൂഡിബ്രാസ് (Hudibrar) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താവായ (Butler) എന്നകവിയെപ്പോലെനമ്പ്യാരും ദോഷങ്ങൾ കാണുന്നവൎക്കു ഒരു പബ്ലിക്ക് പ്രോസിക്യൂട്ടർ എന്നുതന്നെ പറയാം.

വൎണ്ണനാവിഷയത്തിൽ നമ്പ്യാരുടെ നൈപുണ്യപൂൎണ്ണതയെ കാണിപ്പാൻ ഏതാനും ഉദാഹരണങ്ങൾകൂടി ചുവടെ ചേൎക്കുന്നു. അതി സൌഭാഗ്യവതിയായി സകലസുഖസമ്പൽസമൃദ്ധയായിരുന്ന പാഞ്ചാലിയുടെ വിധിദുൎവിപാകത്തെയും വിരാടനാട്ടിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ അവൾക്കുണ്ടായ ഭാവഭേദത്തെയും ഇപ്രകാരം വൎണ്ണിക്കുന്നു. പാഞ്ചാലിയുടെ കൃത്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ

മുററമൊക്കെയടിച്ചുളുത്തുതളിച്ചുമംഗിവരുത്തണം
....
ശൂപ്പവയ്യർവെറുത്തു ചെയ്തിട്ടുമട്ടഹാസമതേൽക്കണം
വെപ്പുകൌശലമുണ്ടയാൾക്കതിൽമെച്ചമുണ്ടതുമോൎക്കണം

ഇത്യാദി കീചകവധം

ഇവിടെ പാഞ്ചാലിയുടെ ദയനീയമായ സ്ഥിതിഭേദം വൎണ്ണിതമായിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ അതോടുകൂടിത്തന്നെ ഭിന്നമായ മറെറാരു രസംകൂടി ഉള്ളതു വിസ്മരിക്കത്തക്കതല്ല: പാഞ്ചാലിയുടെ കഷ്ടപ്പാടിനെ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതിനാലേ തന്നെ വിരാടരാജധാനിയിലെ അരിവെപ്പുകാരൻ പട്ടരുടെ ദുഃഖവും മേല്പുകാരനായ ശൂപ്പവയ്യന്റെ ശുണ്ഠിയും അസത്തുക്കളായ ദാസിമാരുടെ ഉദാസീനതകളും രാജസ്ത്രീജനങ്ങളുടെ പ്രൌഢിയും മററും കൂടി അളവേ വൎണ്ണിക്കപ്പെടുകയും അവയെപ്പററി വായനക്കാൎക്കു ചെറുതായി ഒരു പുച്ഛരസം തോന്നുകയും ചെയ്യുന്നു.

നിൎദ്ദിഷ്ടമായ ലക്ഷ്യത്തെ ഭേദിച്ച് അൎജ്ജുനൻ പാഞ്ചാലിയെ സ്വയംബരം ചെയ്തശേഷം പഞ്ചപാണ്ഡവൎക്കായി പാഞ്ചാലിയെ വിവാഹം ചെയ്യണമെന്ന് ധൎമ്മപുത്രൻ ദ്രുപദരാജാവിനോടാലോചിക്കുന്നു. സ്ത്രീനിമിത്തമായി അധൎമ്മമായി ഇപ്രകാരമൊരു കാൎയ്യം ധൎമ്മപുത്രർ പോലും പറഞ്ഞല്ലോ എന്നു ദ്രുപദൻ അത്ഭുതപ്പെടുന്നു. ആ ഘട്ടത്തിൽ സ്ത്രീ നിമിത്തമായുണ്ടാകുന്ന ഭാവഭേദം വൎണ്ണിക്കുന്നു.

അഞ്ചുപത്തുവെള്ളപ്പിനേറുകളിച്ചുമന്നവുമിട്ടവൻ
... ...
തിത്തൈയെന്നുടനേപിടിച്ചുമറിച്ചു നമ്മുടെമന്മഥൻ

ഇവിടെ ധൎമ്മപുത്രരുടെ മതിദാൎഢ്യം എത്ര കലാശൽ! പക്ഷേ കാമദേവന്റെ കൌശല്യം ഇത്ര സാധുവായ ആ മഹാത്മാവിനെക്കൂടി ഞാണിന്മേൽ കളിക്കാരന്റെ കരണം മറിച്ചിലുപോലെ തലകീഴായ് മറിച്ചല്ലോ എന്നു ദ്രുപദന്റെ അത്ഭുതം സരസമായി വൎണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

അസഹ്യകോപാന്ധം വിവേകഹീനനുമായ ഒരുവന്റെ ശകാരപ്രകാരത്തിനു ഒരു ഉദാഹരണംകൂടി കാണിച്ചു ഈ ഭാഗത്തെ നിൎത്തുന്നു. ശിവസ്സദസ്യരോടുകൂടി യാഗം നിശ്ചയിച്ച ദക്ഷനോടു വൈശ്രവണൻ ശിവനേ ക്ഷണിക്കേണ്ട ആവശ്യം കാണിച്ചു വളരെ ഗുണദോഷിക്കുന്നു. അതിനുത്തരമായി ദക്ഷന്റെ ഈൎഷ്യ.

ഇപ്രകാരം വൈശ്രവണൻപറഞ്ഞൊരുമൊഴികേട്ടു
....
തൽക്ഷണംപോയവനോടൊരക്ഷരവുംപറയാതെ

ഇവിടെ കോപാവേശം പിടിപെട്ട ദക്ഷന്റെ ശകാരവും മാനിയായ വൈശ്രവണന്റെ നിശ്ശബ്ദമായ കോപപ്രകാരവും അസാമാന്യസ്ഫുടിമയോടുകൂടി വൎണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

നമ്പ്യാരുടെ ശൃംഗാരവൎണ്ണനയെപ്പററി എനിക്കു വളരെബഹുമാനമില്ല. മററു കവികളെപ്പോലെ സ്ത്രീകളുടെ കേശാദിപാദവൎണ്ണന നമ്പ്യാരും ചെയ്യാറുണ്ട്. പക്ഷേ അവരുടെ സംഭാഷണങ്ങളും മനോഗതികളും വൎണ്ണിക്കുമ്പോൾ ഒന്നുകിൽ സ്ത്രീസ്വഭാവത്തിനു സ

ഹജമായ മർദ്ദവം പ്രത്യക്ഷപ്പെടാതെയോ അല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ മനോഗതിയിലുള്ള രസ്യ ത്വം നമുക്കു കിട്ടാതെയോ പോകുന്നു. കേവലം അപരിഷ്കൃതയായ ഒരു നാടൻ സ്ത്രീയുടെ സംഭാഷണംപോലെ തോന്നിപ്പോകുന്നു. ദമയന്തിയുടെ സംഭാഷണം. സാധാരണമായി അന്യോന്യസ്പർദ്ധയുമുള്ളവരും ആക്ഷേപരസികകളും ആയിട്ടാണ് നമ്പ്യാരുടെ സ്ത്രീകൾ കാണപ്പെടുന്നത്. രണ്ടു സ്ത്രീകൾ ഒരുമിച്ചു കൂടിയാൽ മൂന്നാമതൊരു സ്ത്രീയെക്കുറിച്ചും അനേകം സ്ത്രീകൾ കൂടിയാൽ പൊതുശത്രുവായ പുരുഷജാതിയെക്കുറിച്ചും ആയിരിക്കും ആക്ഷേപമെന്ന് ഒരു പ്രസിദ്ധപാശ്ചാത്യഗദ്യകാരനുള്ള അഭിപ്രായത്തെ പിൻതാങ്ങുവാൻ നമ്പ്യാരും ഏറെക്കുറെ സന്നദ്ധനായി കാണപ്പെടുന്നു. മൃദുലങ്ങളായ ഭാവങ്ങൾ വർണ്ണിക്കുന്നതിനു അദ്ദേഹം കുറെ പിന്നോക്കമെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു. കട്ടമഷിയിലെഴുതിയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിചയം. സൂക്ഷ്മരേഖകളെക്കൊണ്ടും മൂടുച്ഛായകളെക്കൊണ്ടും ശീതളഭാവത്തിൽ ചിത്രമെഴുതുവാൻ അദ്ദേഹം പഠിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് തോന്നുന്നില്ല.

അന്യ മലയാളകവികൾക്കെന്നു മാത്രമല്ല സംസ്കൃത കവികൾക്കും ഇല്ലാത്തതായ ഒരംശം നമ്പ്യാരിൽ വളരെ അഭിവൃദ്ധമായി കാണ്മാനുണ്ട്. ഇതു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിഹാസകവനമാകുന്നു. ഇതിനു ഇംഗ്ലീഷിൽ 'Satire' (സററയർ) എന്നു പറയുന്നു. ഈ വിധം കവിതയുടെ ഉദ്ദേശ്യം ജനസമുദായത്തെയും ജനങ്ങളുടെ കൃത്യങ്ങളെയും പരിഹാസം കൊണ്ടാക്ഷേപിച്ചു സന്മാർഗ്ഗരീതി മുതലായവയെ ഉപദേശിക്കയാകുന്നു. ഇത്തരം കവിതക്കാർ പുരാതന ഗ്രീസിലും (ഉദാഹരണം ആർച്ചിലോക്കസ്സ്, അരിസ്റ്റോഫെനീസ്സ്) പുരാതന റോമാരാജ്യത്തും, (ഉം, ല്യൂസിലിയസ്സ് ജുവെനൽ) ഇംഗ്ലണ്ടിലും ഉ-ഡ്രൈഡൻ. സ്വിഫ്റ്റ്, പോപ്പ്, ആഡിസൺ,) ഫ്രാൻസിലും (ഉം. മാളിയർ, വാൾട്ടയർ,) ഉണ്ടായിരുന്നു. പരിഹാസകവനം റോമിൽ ഉത്ഭവിച്ചതും ഇവിടെ ഉത്സവാവസരത്തിൽ കൂത്തിൽ നിന്നും തുള്ളലുണ്ടായതു പോലെ, റോമിൽ ഉത്സവത്തിനു കൂടിവന്നിരുന്ന ജനങ്ങളെ വിനോദിപ്പിക്കുവാൻ അഭിനയിച്ചുവന്നിരുന്ന രൂപകങ്ങളിൽ നിന്നായിരുന്നു. പരിഹാസ കവനത്തിനു പറ്റപ്പെടുന്ന ഒരു കവിയുടെ മുഖ്യമായ ആയുധം രസികതയാകുന്നു. ഇതു നമ്പ്യാർക്ക് ധാരാളമായുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതു മുമ്പു തന്നെ തെളിഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. പരിഹാസകവനങ്ങളിൽ പ്രത്യേകിച്ച് ജനസമുദായോദ്ദേശകമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവയിൽ കവിയുടെ കാലത്തെ സമുദായസ്ഥിതിയും സന്മാർഗ്ഗികാവസ്ഥയും ആചാരങ്ങളും സ്ഫുരിക്കുന്നതാണ്. നമ്പ്യാരുടെ കാലത്തെ സമുദായസ്ഥിതി തുള്ളക്കഥകളിൽ ഭംഗിയായി പ്രതിഫലിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവയെത്തന്നെയാണ് നമ്പ്യാർ പുരാണകഥാവ്യാജേന വർണ്ണിക്കുന്നതും. അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന ദുഷ്പ്രഭുക്കളും അല്പരാജാക്കന്മാരും ആണ് നമ്പ്യാരുടെ പ്രധാന വിഷയം. അക്കാലത്തിന്റെ അവസ്ഥയും കാണുക. തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യം അനേകം അല്പരാജ്യങ്ങളായി കിടന്നിരുന്നു. അവയുടെ ഭരണകർത്താക്കളിൽ ഓരോരുത്തരും സ്വാതന്ത്ര്യംകൊണ്ടുള്ള അഹംഭാവചാപല്യങ്ങൾ കാണിച്ചിരുന്നതും ക്രമേണ മഹാപ്രതാപനായിരുന്ന മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ ആക്രമണത്തിനു ലക്ഷീഭവിച്ചു വലഞ്ഞിരുന്നതും നമ്പ്യാർക്കു തന്നെ കാണ്മാൻ സംഗതിവന്നു.

കാരിയക്കാരനായ് പണ്ടു കോലകത്തുമാളികമേൽ
നാരിയെക്കൊണ്ടുപോയ് വച്ചു സുഖിച്ചു വാണവനിപ്പോൾ
അരിയച്ചെട്ടിയെച്ചെന്നു കാൽപിടിച്ചുകിടക്കുന്നു
കാരിയം രണ്ടുപറെറങ്ങാൻകിടച്ചെങ്കിൽചത്തുതന്നെ.

ഇങ്ങനെ നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നത് അക്കാലത്തെ അല്പരാജാക്കളും അവരുടെ പ്രഭുക്കളും സ്വരാജ്യസ്വാതന്ത്ര്യം ഒഴിഞ്ഞുപോയശേഷം അനുഭവിച്ച ഭാഗ്യപ്പകർച്ചയെ ചൂണ്ടിയാണെന്നു സ്പഷ്ടമത്രെ. അക്രമരീതികൊണ്ടു പശ്ചാകുലമായും അസ്വസ്ഥമായും ചമഞ്ഞിരുന്ന അക്കാലത്തു രാജ്യങ്ങളുടെ അധഃപതനം കേവലം സ്വപ്നത്തിൽ എന്നതുപോലെ അത്ര ഝടിതി സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇന്നലെ സ്വതന്ത്രനായിരുന്ന രാജാവ് ഇന്ന് അടുത്തൂൺ പററുന്നുവെന്നോ ബന്ധനസ്ഥനാക്കപ്പെടുന്നുവെന്നോ അന്നു കേൾക്കുമായിരുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള കാലദേശാവസ്ഥകൾ നമ്പ്യാരുടെ പ്രജ്ഞയെ ഉന്മേഷപ്പെടുത്തുന്നതിനും ആപപ്പെടുത്തുന്നതിനും വളരെ പ്രയോജനപ്പെട്ടിരിക്കണം. കല്യാണസൗഗന്ധികത്തിൽ ഭീമന്റേയും കിരാതത്തിൽ അർജ്ജുനന്റേയും രാമാനുകരണത്തിൽ ശത്രുഘ്നന്റേയും, രുഗ്മിണിയുടേയും, ഘോഷയാത്രയിലും സഭാപ്രവേശത്തിലും, ദുര്യോധനന്റേയും, കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയത്തിലും മററും രാവണന്റേയും പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിൽ ദേവേന്ദ്രന്റെയും ഐരാവതപൂജയിൽ ദേവന്മാരുടേയും, ദുഷ്പ്രഭുത്വവും അഹംഭാവവും എത്രമാത്രമാ

യിരുന്നു എന്നും അവ എങ്ങനെ ശമിച്ചു എന്നും ഊർജ്ജിതാശയനായ കവി വർണ്ണിക്കുന്നു. 'തന്നെത്താനറിയാത്ത മഹാപാപികളൊഴിയന്മാരെ'പ്പോലെ നിന്ദ്യന്മാരും പുരുഷത്വമുള്ളവരെപ്പോലെ ശ്ലാഘ്യന്മാരും ആരുമില്ലെന്നത്രെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിഹാസങ്ങളിൽ സ്ഫുരിക്കുന്ന ആശയം. കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയം, ഘോഷയാത്ര മുതലായവയിൽ ഏഷണിക്കാരെയും സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം കുംഭകർണ്ണവധം സത്യാസ്വയംവരം മുതലായവയിൽ സ്ത്രീ നിമിത്തമുള്ള കലഹങ്ങളെയും കവി പരിഹസിക്കുന്നു. നമ്പ്യാർക്കു പരദേശബ്രാഹ്മണരോടു പ്രത്യേകം വൈരമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു പറയുന്ന ഒരു കഥയുണ്ട്. ഇതു വാസ്തവമാണോ എന്ന് എനിക്കു നിശ്ചയമില്ല. അങ്ങനെ ഒരു കാരണമില്ലാതെതന്നെ അദ്ദേഹം അവരെ ആക്ഷേപിക്കുമായിരുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ നമ്പ്യാരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ബ്രാഹ്മണർ ഈശ്വരഭക്തന്മാരായും, വൈദികകർമ്മാനുഷ്ഠാനതല്പരന്മാരായും മാത്രമേ ഇരിക്കാവൂ എന്നു കാണുന്നു. പരദേശബ്രാഹ്മണരിൽ ചിലർ അന്നു ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ പണം പലിശയ്ക്കു കൊടുത്തു വലിയ പലിശ വാങ്ങുക, കെട്ടുംചുമടുമെടുത്തുകൊണ്ടു നടന്ന് അങ്ങുമിങ്ങും കച്ചവടം ചെയ്ക മുതലായ ജീവികാമാർഗ്ഗപ്രവൃത്തികൾ നമ്പ്യാർക്കു വളരെ പുച്ഛമായിരുന്നു. ഇതുപോലെ ഇതരസമുദായങ്ങളെയും അദ്ദേഹം ആക്ഷേപിക്കുന്നുണ്ട്; നായന്മാർ അടക്കമില്ലാത്തവരാണെന്നും, അവരിൽ കാരണവന്മാർ തറവാട്ടു മുടിക്കുന്നവരാണെന്നും ചിലർക്കു മദ്യപാനവും കറുപ്പും കഞ്ചാവും മറ്റു ദോഷങ്ങളും ഉണ്ടെന്നും ആക്ഷേപിച്ചുകാണുന്നു. നമ്പൂരിമാരും എമ്പ്രാന്മാരും അമ്പലവാസികളും ഭീരുക്കളാണെന്ന് അപഹസിക്കുന്നു. ദാനവും പ്രതിഗ്രഹവും അന്വേഷിച്ചു നമ്പൂരിമാർ നടക്കുന്നതിനേയും ആക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നു. നായന്മാരെ ആക്ഷേപിക്കുന്നതിനു ഹേതുവായിത്തീർന്നതു, തകഴിയിൽവച്ചു കുറെ നായന്മാർകൂടി നമ്പ്യാരെ അടികലശൽ ചെയ്ത സംഭവമാണെന്നു ചിലർ പറയുന്നു. ചമ്പക്കുളത്താററിൽകൂടി നമ്പ്യാർ ഒരിക്കൽ പോയപ്പോൾ പള്ളിക്കടവിൽ കൂടിനിന്നിരുന്ന ചില ക്രിസ്ത്യാനികൾ അദ്ദേഹത്തെ ആക്ഷേപിക്കയോ കല്ലെറിയുകയോമറ്റോ ചെയ്തതുകൊണ്ട് അവരെ ആക്ഷേപിക്കുന്നതായും ഒരു തുള്ളൽകഥ എഴുതിയിട്ടുള്ളതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇതൊക്കെ യഥാർത്ഥമെന്നു സ്ഥാപിക്കാൻ വേണ്ട തെളിവുകൾ കാണുന്നില്ല. കലികാലപ്രഭാവംകൊണ്ടു ജനങ്ങൾക്കു വളരെ ഭാവപ്പകർച്ച വന്നുപോയി എന്നും, എല്ലാവരും ഈശ്വരഭക്തന്മാരായി, ധർമ്മനിഷ്ഠന്മാരായി വ്യാജവും പരിഹാസങ്ങളുമില്ലാത്ത കൃഷി മുതലായ തൊഴിലുകളിൽ മാത്രം പ്രവർത്തിച്ചുകൊള്ളണമെന്നും ആണു കവിയുടെ സർവ്വ കൃതികളേയും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ആശയം. കാട്ടിലെ വേരുകളെല്ലാം കഷായത്തിനും കൽക്കത്തിനും കുറിക്കുന്ന വൈദ്യന്മാരെയും 'ചട്ടിച്ചുമത്തിവിരുത്തെടുക്കുന്ന' ആട്ടക്കാരെയും 'ജാതകം നോക്കി കൈതവം പറയുന്ന' ജ്യോതിഷക്കാരെയും ചുങ്കക്കടവുകളിൽനിന്നു ജനങ്ങളെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്ന ചുങ്കപ്പിള്ളമാരേയും അഞ്ചിടങ്ങഴി മൂന്നിടങ്ങഴിയാക്കാൻ സാമർത്ഥ്യമുള്ള കണക്കെഴുത്തുകാരേയും ഏഷണികൂട്ടി ഭീഷണികൾ കാണിക്കുന്ന യജമാനന്മാരേയും ദുർമ്മന്ത്രവാദികൾ, വെളിച്ചപ്പാടന്മാർ മുതൽപേരേയും ആയുധമില്ലാത്ത നായന്മാരേയും യുദ്ധം എന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ തുടളുള്ളവരേയും "വെറ്റിലതിന്നു മുഴുപ്പിച്ചുകൊണ്ടു"നടക്കുന്ന രസികന്മാരെയും സ്ത്രീലമ്പടന്മാരേയും അപരാധികളുടെ കൂട്ടത്തിലുൾപ്പെടുത്തി പിൽക്കാലക്കാരുടെ മുമ്പിൽ അദ്ദേഹം നിരത്തിനിറുത്തുന്നു. വക്കീലന്മാരും മല്ലാമ്പികളും അന്നില്ലാതിരുന്നതു അവരുടെ മഹാഭാഗ്യമത്രെ.

"കോൽത്തേനൊലേണമോരോ പദമിഹയിൽ നറുമ്പാലിൽ നീരെന്നപോലെ" ഇത്യാദി ശ്ലോകത്തിനാൽ കവിതയുടെ രീതി ഇന്നവിധമായിരിക്കണമെന്നു നമ്പ്യാർ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. തുള്ളൽകഥയുടെ വിഷയത്തിൽ തനിക്കുണ്ടായിരുന്ന രചനാലോചനകളെയും അദ്ദേഹം പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. എങ്ങനെയെന്നാൽ, പാഞ്ചാലീചരിതത്തിൽ

മാധുര്യഗുണങ്ങളും അക്ഷരവ്യക്തിയുംവേണം

....

ചിതജ്ഞന്മാരറിഞ്ഞെല്ലാം സഹിക്കേണം വണങ്ങുന്നേൻ

കവിതാവനിതാമൊട്ടുമിക്കവാറും ഇതിൽ അന്തർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുതന്നെ പറയാം. ശബ്ദങ്ങളെക്കൊണ്ടു പ്രവർത്തിക്കുന്ന കവിശില്പിക്കു ആദ്യമെ സാധുക്കളും മധുരങ്ങളും ആയ പദങ്ങളെ സമ്പാദിക്കേണ്ടതാണ് ആവശ്യകത. അനന്തരം ആ പദങ്ങൾ തന്റെ ആശയങ്ങളെ ആവിഷ്കരിക്കാൻ പര്യാപ്തമായിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. ഇതുതന്നെയാകുന്നു ബോധിക്കാനറിവുള്ള കൗശലമെന്നു നമ്പ്യാർ പറയുന്നത്. പിന്നീടു കവിയുടെ ആശയങ്ങൾ

ഏതുതരത്തിലുള്ളവയായിരിക്കണമെന്നുള്ള വിചാരത്തിൽ നാവ ബോധമുള്ളവക്കു അതായതു വിദ്വാന്മാൎക്കു ബഹുമാനം തോന്നുന്നവയായിരിക്കണമെന്നു സിദ്ധാന്തിക്കുന്നു. കേവലം പാമരന്മാൎക്കു പ്രീതികരങ്ങളായ ആശയങ്ങൾ കവിതയിൽ അസമീചീനമാകുന്നു. വിദ്വജ്ജനങ്ങളുടെ സന്തോഷകമ്പമായ സംപ്രീതിയെയാണ് കവി കണക്കാക്കേണ്ടതു്. ഇതുതന്നെ കാളിദാസനും "ആപരിതോഷാദ്വിദുഷാം നസാധുമന്യേ പ്രയോഗവിജ്ഞാനം" ഇത്യാദി ശാകുന്തളാരംഭത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. "ഹാസത്തിനെന്തുമാർഗ്ഗം" ഇത്യാദി ശ്ലോകം മറ്റും ഭാഗങ്ങൾ കൊണ്ടു സ്വകവിതാരീതിയേയും നമ്പ്യാർ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. പരിഹാസരസികത സ്വകവിതയ്ക്കു അവർജ്ജ്യമായ ആഭരണമായി നമ്പ്യാർ അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു മുൻപ്രസ്താവിച്ചതിൽനിന്നു സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. തുള്ളൽക്കഥകളിൽ പരിഹാസസാരസമായ കവിതയ്ക്കു പ്രകാശം സിദ്ധിക്കയുള്ളൂ എന്നു നമ്പ്യാൎക്കു അനുഭവസിദ്ധമായ സംഗതിയാകുന്നു. ഹരിണീസ്വയംവരത്തിൽ അദ്ദേഹം പറയുന്നു,—

കലികാലങ്ങളിലുള്ള കാണികൾക്കു കഥകേട്ടാൽ

....

സ്മരിപ്പാൻ ഭാവമില്ലാൎക്കുമെന്തോ മനീമ്മരിയാദ

ഈവകവിചാരംകൊണ്ടു തന്നെയായിരിക്കണം സഭ്യൎക്കു ഹാസ്യരസോദ്ദീപകമായി തുള്ളൽക്കഥകളിൽ വളരെ ഉപകഥകൾകൂടി ചേൎത്തു അദ്ദേഹം കവിതാവിതാനത്തിനു ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതു്. പക്ഷെ അത്തരം പരിഹാസാഖ്യാനങ്ങൾ കേവലം ഹാസത്തിനായി സാഹസപ്പെട്ടു സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടവ മാത്രമല്ല, ജനസമുദായത്തിനു ഗുണദോഷവിചാരമുണ്ടായി വിവേകവും സന്മാർഗ്ഗജാഗ്രതയും ജനിക്കണമെന്നുകൂടി കവിക്കു താല്പൎയ്യമുള്ളതാകുന്നു. തന്റെ പരിഹാസരസംകൊണ്ടു് ആൎക്കും വിശേഷാൽ വേദന ജനിപ്പിപ്പാൻ താൻ തുനിയുന്നില്ലെന്നും അതുനിമിത്തം തന്നോടു് അനാവശ്യമായി വല്ലവൎക്കും വിരോധം തോന്നിയാൽ തന്മൂലം തനിക്കു തരിമ്പും കൂസലില്ലെന്നും അദ്ദേഹം സധൈൎയ്യം പറയുന്നു. പാമരന്മാരുടെ ഹിതാഹിതങ്ങളെ നോക്കിയല്ല താൻ കവിതയ്ക്കു തുടങ്ങുന്നതെന്നു്,

ഒരുത്തൎക്കും ലഘുതചേൎത്തുവാൻ മോഹമില്ല

ഒരുത്തനു പ്രിയമായിപ്പറവാനും ഭാവമില്ല

എന്ന ഭാഗം കൊണ്ടു അദ്ദേഹം സ്പഷ്ടമാക്കിയിരിക്കുന്നു.

അന്നത്തെ സമുദായസ്ഥിതിയും നോക്കുക. ജനങ്ങളുടെ മുഖ്യമായ ഉപജീവനമാർഗ്ഗം കൃഷിയായിത്തന്നെ കാണപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ കൃഷിക്കാൎക്കു നിലങ്ങൾ തങ്ങളുടെ വകയെന്നു വിചാരിക്കത്തക്കവണ്ണം ഉടമസ്ഥതയ്ക്കു അത്ര ഭദ്രതയുണ്ടായിരുന്നില്ല. നാടുവാഴിക്കും, യജമാനന്മാൎക്കും അപ്രീതി തോന്നിയാൽ ഒരുവന്റെ വസ്തു എടുത്തുകളയുന്നതും വിലക്കം ചെയ്യുന്നതും ദുഷ്കരമല്ലായിരുന്നു. "എങ്കിലസ്സു സുയോധനൻ മമ വസ്തുവന്നു വിലക്കമോ" എന്നു സഭാപ്രവേശത്തിലെ ബ്രാഹ്മണൻ ചോദിക്കുന്നു. പക്ഷെ ഈപ്രകാരം ഉടമസ്ഥതയുടെ അസ്ഥിരത്വം ചിരത്തിവ്യവസ്ഥയുടെ സഹജമായ ഫലമായിരുന്നിരിക്കാം. രാജ്യത്തിലേക്കുവേണ്ടി യുദ്ധം ചെയ്യുന്നവരും സൎക്കാർപണിക്കാൎക്കും ഇങ്ങനെയുള്ള ദേവസ്വം ആനമേയ്ക്കുന്നവരും പാത്രം തേയ്ക്കുന്നവരുംകൂടി ചിരുത്തിയേൎപ്പാടിൽ നിലവും പുരയിടവും വിട്ടുകൊടുക്കുകയായിരുന്നുവല്ലൊ പ്രതിഫലം. ഭടന്മാരായി ജോലിചെയ്യുന്നതിനു ജനങ്ങൾ അന്നു ഗവൎമ്മെണ്ടിനാൽ നിർബന്ധിക്കപ്പെട്ടുപോന്നിരുന്നു. ഓരോ കൂട്ടം ഭടന്മാരെ ഭരിപ്പാൻ യജമാനന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. ഇവർ തങ്ങളുടെവക കളരികളിൽ ആളുകളെ കടകം ഓതിരം മുതലായ അടവുകളും വെട്ടും തടയും മറ്റും അഭ്യസിപ്പിച്ചിരുന്നതായി കാണുന്നു. വില്ലു, അമ്പു, വാളു, പരിച, ചുരിക, കുന്തം, കട്ടാരം, കട്ടുതല, മുസ്സുണ്ഠി, വേലു്, പലമാതിരി കത്തികൾ, വടികൾ, തോക്കു് മുതലായ ആയുധങ്ങളും തകിൽ പെരുമ്പറ, മുരശു, തമ്പേർ, കുഴൽ, കൊമ്പു, കാഹളം ചെണ്ടകൾ മുതലായ വാദ്യവിശേഷങ്ങളും യുദ്ധസാമഗ്രികളിൽ പ്രധാനങ്ങളാണ്. യുദ്ധയാത്രയ്ക്കും മറ്റുമാരംഭിക്കുമ്പോൾ ആളുകളെ സംഭരിക്കുന്ന രീതി ഇങ്ങനെയായിരുന്നു.

നാട്ടിലിരിക്കും നായന്മാരെ കൂട്ടിസ്സംഭരിച്ചീടുകവിരവൊടു

....

നസ്രാണികളും ജോനകർ പത്തുസഹസ്രാധികമിഹ വന്നീടേണം

അണിവെടിവെച്ചു ഭടന്മാർ യുദ്ധത്തിനു നിരക്കുന്നതും അതിൽ ചിലർ അഭ്യാസരീത്യാ താണുകളിച്ചു വെട്ടുന്നതും മററു യുദ്ധവിധങ്ങളും നമ്പ്യാർ വൎണ്ണിക്കുന്നുണ്ടു്, (സത്യാസ്വയംവരം)

പട ധന്നു കേറിയാലുള്ള ഉപദ്രവങ്ങളും ദ്രോഹങ്ങളും പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിലും ത്രിപുരദഹനത്തിലും ബാണയുദ്ധത്തിലും മറ്റും വിവരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നായന്മാരുടെ ശൌര്യത്തിനും ധീരതയ്ക്കും നമ്പ്യാർ തന്നെ സാക്ഷി. ചിത്രസേനനെ ഭയന്നു ഉരുണ്ടു പെണ്ടകത്തു കേറിയൊളിച്ചവരും കരിയില കൊണ്ടു ശരീരം മൂടി ചത്തതുപോലെ കിടന്നവരും ത്രിപുരന്മാരെ ഭയന്നു ഉത്തരത്തിൽ കേറി താനൊരു പാവയാണെന്നുള്ളമട്ടിൽ ഇരുന്നവരും,

തിട്ടകം വന്നടുക്കുമ്പോൾ മിടുക്കൻ നമ്മുടെ ചേട്ടൻ
പൊട്ടക്കെന്നു പുറപ്പെട്ടു അട്ടകളെക്കൊണ്ടു
കിടപ്പെല്ലാമവനിപ്പോൾ അട്ടപ്പിലന്നതും കേട്ടു

എന്നു വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരും നായന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും

എങ്കിൽ വാടാ കഴുവേറി നിൻകഴുത്തു പിളപ്പൻ ഞാൻ
അങ്കമൊന്നു പൊരുതണം ശങ്ക കൂടാതുര ചെയ്തു
ശങ്കരച്ചാരെഴുന്നേറ്റുതൊരങ്കവാളും പരിചയും
തങ്കരത്തിലിളക്കിക്കൊണ്ടങ്കണത്തിൽ ചാടിനിന്നു
മുറവുമൊന്നു തുടങ്ങീട്ടു പാറിനിന്നു കളിച്ചപ്പോൾ
അറ്റമില്ലാതസുരന്മാർ തേറവുമങ്ങടിക്കാട്ടുപുക്കു

ഇങ്ങനെ ത്രിപുരദഹനന്മാരേക്കൂടി ഓടിക്കത്തക്ക ശൂരന്മാരും അവരുടെ കൂട്ടത്തിലില്ലാതിരുന്നില്ല. നമ്പ്യാരുടെ കവിതയുടെ ഓരോ പുറത്തും നായന്മാരുടെ വാളുകൾ മിന്നുന്നു. കച്ചവടം ചെട്ടികൾ മുതലായ ജാതിക്കാരുടെ മുഖ്യതൊഴിലായി കാണപ്പെടുന്നു. "ലന്ത പറങ്കിയും ഇങ്കിരിയേസ്സും" തിരുവിതാംകോട്ടു പ്രവേശിച്ചിരിക്കുന്നു. പരദേശത്തുനിന്നു ജവുളിക്കച്ചവടക്കാർ നാട്ടിൽ നാനാ വാണിഭം തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. നമ്പൂരിമാർ എമ്പ്രാന്മാർ മുതൽപേർക്ക ജപഹോമാദികർമ്മാനുഷ്ഠാനത്തിൽ താല്പര്യം അത്രവളരെ ശിഥിലീഭവിച്ചിട്ടില്ല. നെൽകൃഷികൊണ്ടും അച്ചിങ്ങ, പീച്ചിങ്ങ, പാവയ്ക്ക, കോവയ്ക്ക മുതലായ സസ്യസമൃദ്ധികൊണ്ടും സമ്പന്നമായിക്കാണുന്നു ഭൂമി. നാട്ടുവഴികളുടെ [illegible] പ്രവൃത്തികൊണ്ടു സ്ഥാവരവസ്തുക്കൾക്കു അസ്ഥിരത വന്നിട്ടില്ലപോലെ ജംഗമങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥന്മാർ കള്ളന്മാരെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം അതികലശലായിരുന്നു. രാജശിക്ഷ അതിതീക്ഷ്ണവും അവ്യവസ്ഥവുമായി കാണപ്പെടുന്നു. നികുതിക്കു പുറമേ രാജഭോഗങ്ങളിൽ അങ്കം, ചുങ്കം, മുപ്പറ, കാഴ്ചകൾ, അടിയോടികളിൽനിന്നു കരം, ഇത്യാദിയും ഉൾപ്പെടുന്നു. കൊടി, കുട, തഴ, ചാമരം ഇത്യാദിയോടും, അകമ്പടിക്കാർ തുടങ്ങി വെറ്റിലച്ചെറുക്കൻ കാല്യത്തെക്കാരൻ വരെയുള്ള പരിചാരകന്മാരോടും കൂടിയുള്ള എഴുന്നള്ളത്തുകളും യാത്രകളും എത്ര പ്രമാദപ്പെട്ടവയായിരുന്നിരിക്കണം.

ചെല്ലുന്നനൃപതിക്കു തല്ലുന്നു സചിവന്മാർ
തല്ലുന്നനൃപതിക്കു കൊല്ലുന്നു സചിവന്മാർ

എന്ന മട്ടിൽ നിന്നിരുന്ന മന്ത്രിമാരും

പാലുകുടിച്ചു തടിച്ചൊരു കൂട്ടം
[illegible]

എന്നു പരിഹസിക്കപ്പെട്ട യജമാനന്മാരും നാലുപണം വയ്ക്കുമ്പോൾ വിഴുങ്ങുന്നതു [illegible] ചിരിക്കുന്നു, കണ്ണുകെട്ടുക, കാണെഴുതുക, കൈക്കൂലിവാങ്ങിക്കുക ഈ വകകളിൽ [illegible] ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ഭയങ്കരന്മാർ തന്നെയായിരുന്നു.

[illegible]

... ...

ഇക്കുസവന്മാരു തന്നെ നിന്നു കെട്ടിച്ചമയ്ക്കുന്നു

[illegible] കൃഷി, കച്ചവടം മുതലായവയെപ്പോലെ രാജസേവകരുടെ തൊഴിലായിരുന്നെ[illegible] പക്ഷേ,

കേട്ടാലുമിക്കുറ്റമെന്തൊന്നു ചെയ്യേണ്ടു

....

കോട്ടണച്ചോറും കടിച്ചുകിടക്കയോ?

എന്നീ ഭേദങ്ങൾ ബ്രാഹ്മണവിനോട്ടു സങ്കടമുണർത്തിക്കുന്നതിൽ നിന്നു നമ്പ്യാരുടെ [illegible] രാജസേവയുടെ സ്ഥാനം [illegible] യിരുന്നെന്നും സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടു.

[illegible] കൊണ്ടും വിദ്യാഭ്യാസംകൊണ്ടും ആ കാലത്തിനു ശേഷമായി [illegible] വിവാഹബന്ധം എത്രമാത്രം ദുഷിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും തെളിയുന്നു

ണ്ടു്. ജനസമുദായാവസ്ഥയെ കൂലങ്കഷമായി പ്രതിഫലിപ്പിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചതിൽ, ഇതു ഹേതുവായിട്ടു്, നമ്പ്യാരുടെ കവിതയിൽ ചില ഭാഗങ്ങൾ ഇപ്പോൾ അസഭ്യങ്ങളായിത്തീൎന്നിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ അതു പരിഹാസരസികനായ കവിയുടെ അപരാധമല്ലെന്നുള്ളതു് ഇംഗ്ലീഷിൽ ബൈറന്റെ ഡ്യാൺജ്യുവാൻ മുതലായ കൃതികൾ വായിച്ചിട്ടുള്ളവരോടു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ല. സഭ്യതയ്ക്കു ഹാനികരമായ സംഗതികൾ വൎണ്ണിക്കാനതിനു് അസാമാന്യമായ വൈമനസ്യം കവിക്കുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാകുന്നു. കീചകവധത്തിൽ കീചകൻ പാഞ്ചാലീനിൎദ്ദിഷ്ടമായ സങ്കേതരംഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചതിൽ പിന്നെയുള്ള കഥയെ പററി കവി പറയുന്നു—

ദോഷമായശകുനത്തെശകലം ഗണ്യമാക്കാതെ

....

ദൂഷണംവന്നിടുമെന്നുശങ്കകൊണ്ടു ചുരുക്കുന്നു.

ഇങ്ങനെ സന്മാൎഗ്ഗബുദ്ധികൊണ്ടു് കവി നിബദ്ധനായിക്കാണുന്നു.

കോട്ടുക്കച്ചി, മണ്ണപ്പാടൻ മുണ്ടു്. മുതലായവ പൊതുജനങ്ങളുടെയും പച്ച, പാലാവു, ഉറുമാൽ, ചന്ദ്രകാവി, ഇത്യാദി പട്ടുകളുടെയും അലങ്കാരങ്ങളിൽ പ്രധാനമാണു്. നായാട്ടു, നായന്മാരുടെ ഒരു പ്രിയ വിനോദമായിരുന്നു. ഇതു കൂടാതെ ആട്ടം, മോഹിനിയാട്ടം, ചാട്ടം, വാളേറു്, തട്ടുമ്മേൽക്കളി, കൂത്തു പാഠകം, അമ്മാനയാട്ടം, തിരുവാതിരകളി, കുടംപൂജ, ഏഴാമത്തുകളി, ചതുരംഗം പകിട തായംകളി മുതലായി അനവധിയുണ്ടായിരുന്ന അനേകവിനോദങ്ങളിൽ മിക്കതും ഇപ്പോൾ ക്ഷീണാവസ്ഥയിലായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു. ഓണം വിഷു ഇത്യാദി വിശേഷദിവസങ്ങൾ വളരെ പ്രധാനങ്ങളായിരുന്നു. ജനങ്ങളിൽ ചിലർ വഴിയൂട്ടു കഴിക്കുന്നു. ചിലർ ദാനധൎമ്മാദികൾ ചെയ്യുന്നു. മരുമക്കത്തായികൾ അമ്മാവന്മാരെ ദുഷിക്കാനും അമ്മായിമാരെ പഴിക്കാനും തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

ഇപ്രകാരമുള്ള ജനസമുദായത്തെ, വിശിഷ്യ അതിലുള്ള 'ചെണ്ടക്കാരേയും' 'തണ്ടുതപ്പികളേയും' 'തെണ്ടന്മാരേയും' 'പോക്കളേയും' 'മാററികളേയും' 'മരഞ്ചാടികളേയും' 'രസികച്ചാരന്മാരേയും' 'പാഴന്മാരേയും' 'കുഴിയരേയും' 'തുടത്തുള്ളുന്നവരേയും' 'ആണത്തമില്ലാത്തവരേയും' 'ദുഷ്കവികണ്ടകന്മാരേയും' അശാന്തമായ പുച്ഛരസത്തോടെ കടാക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നൊരുൽഫുല്ലിതാശയനായ കവി തുള്ളക്കഥകളിൽ നിന്നുകൊണ്ടു ഒന്നര ശതവൎഷകാലമാകുന്ന ജവനികയുടെ ഇടയിൽക്കൂടി നമ്മെ നോക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു.

ഒരുവരുമിളകാതങ്ങൊരു കോണിലിരുന്നേച്ചാൽ
പരിഹാസംനടത്തുന്ന നമ്മൾക്കുവകയില്ല

എന്ന സങ്കടത്തോടുകൂടിയാണെങ്കിലും, 'കോണിലങ്ങൊതുങ്ങിച്ചോരുണ്ണപോലെ ഇരിക്കാനോ ഉരിയാടാതിരിക്കാനോ' കവി പഠിച്ചില്ല. തീരത്തടിച്ചും വളരെച്ചുടിച്ചും അല്ലാതെ അരോഗദൃഢഗാത്രനായ ഇദ്ദേഹം,

പിടിയാതവരുടെ വികൃതികൾകണ്ടാൽ
മടിയാതവരുടെതല മുടിച്ചുററി
പ്പിടിയാതവനതി ഭോഷൻ; വടികൊ-
ണ്ടടിയാതവനതിനേക്കാൾ ഭോഷൻ

എന്ന പ്രസംഗത്തിനനുരൂപമായി 'ചെപ്പടിയ്ക്കു' ബലംകൊടുപ്പാൻ 'ചെപ്പടി-പൊടി'ക്കാരനും മടിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിലല്ല. ഇന്ദ്രനേയും ചന്ദ്രനേയും 'വകവയ്ക്കാതിരിക്കുന്ന കവിക്കു് ശത്രുക്കളായിരുന്നു് ആക്ഷേപം കെട്ടിച്ചമച്ചിട്ടുള്ളവരുമില്ലെന്നില്ല. കുററം നോക്കിപ്പറവാൻ കുററികണക്കെ നിന്നിരുന്നവരെ അദ്ദേഹം സ്വഭാഷാവജ്രത്തിനുള്ള ഉഗ്രപാതത്തിന്റെ സ്വാദറിയിപ്പിക്കാതെ വിട്ടിട്ടില്ല. നമ്പ്യാർ സന്മാൎഗ്ഗനിഷ്ഠനും ഈശ്വരഭക്തനും ഗുരുജനവത്സലനുമായിരുന്നു. ആക്ഷേപത്തിൽ ശാന്തമനസ്സായിരുന്ന ഈ ജനസാമാന്യകവിക്കു് ആദ്യം തുടങ്ങി അന്ത്യംവരെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഈശ്വരഭക്തി ഒരു പ്രത്യേകംതന്നെ ആയിരുന്നു. വിശേഷിച്ചു വാൎദ്ധക്യമായപ്പോഴേക്കും 'ജലത്തിലെ പോളകളെന്നപോലെ ചലം മനുഷ്യൎക്കശരീരബന്ധം' എന്ന തത്വം കാണാതെ അഹങ്കരിച്ചിരുന്ന അസത്തുക്കളെ വിട്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സു ഹിമാദ്രിസ്വരൂപണം കൊണ്ടു് ദീപംപോലെ അചഞ്ചലമായിക്കാണുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മാവിനു പ്രപഞ്ചശില്പി പ്രശാന്തിയെ പ്രദാനം ചെയ്യട്ടെ.

പി. കെ. നാരായണപിള്ള ബി. എ., ബി. എൽ.

കലക്കത്തു കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ

തുള്ളക്കഥകൾ.

ഒന്നാംഭാഗം—ശീതങ്കൻതുള്ളലുകൾ.

൧. കല്യാണസൗഗന്ധികം.*

കുലഗിരിസമമായ കുലയാനത്തലവന്റെ
കുലമെല്ലാമൊരുമ്പാടേ കൊലചെയ്തോരുമാകാ-
[ന്തൻ
കുലുങ്ങാതെകരിവേഷം കലർന്നാശുവിരവോടേ
മലമകൾപിടിയായി മലമൂട്ടിൽകളിക്കുമ്പോൾ
മലർബാണംതറച്ചാശു മലതന്റെര ടംതന്നിൽ
മദനാരിയെഴുന്നള്ളിപ്പലനേരംരമിക്കുമ്പോൾ
ഉലകിന്റെശുഭകർമ്മഫലമാശുവരുത്തുവാൻ
അലസാതെപിറന്നാശു(1)ബാലനായിട്ടിരിക്കു-
[ന്ന
പരദൈവംഗണനാഥൻ(2)കലവിയോടടിയ-
[ന്റെ
കലുഷത്തെക്കളഞ്ഞാശുപലനേരംതുണയ്ക്കേണം.

കലയേഹംനമസ്കാരംകലയേഹംനമസ്കാരം
കളവാണീസരസ്വതീതെളിവോടേമനക്കാമ്പിൽ
വിളയാടിക്കളിക്കേണംകളങ്കങ്ങളകറ്റേണം.
കളികൾക്കുള്ളൊരുവിഘ്നംകളഞ്ഞെന്നെത്തുണ-
[യ്ക്കേണം
ഹരിഹരസുതനയ്യൻതിരുവടിയടിയന്റെ
മനതാരിൽപരിഭവമകലുവാൻതുണയ്ക്കേണം.
(3) വാനോർനദീപുരേവാണരുളീടുന്ന
ദീനാനുകമ്പിയാംകൃഷ്ണൻതിരുവടി
ദീനാംകുട്ടഞ്ഞെന്നെരക്ഷിച്ചുകൊള്ളണ-
മാനന്ദമുള്ളിൽവളരേവളർത്തണം
ചെമ്പകനാട്ടിന്നലങ്കാരഭൂതനാം
തമ്പുരാൻ(4)ദേവനാരായണസ്വാമിയും

---

* കല്യാണസൗഗന്ധികം എന്നാൽ കല്യാണവർണ്ണമായ സൗഗന്ധികം എന്നർത്ഥമാകുന്നു. കല്യാണം=സ്വർണ്ണം. "കല്യാണം അർജ്ജുനം കളധൌതം ഗൈരികം ഭൂരിചന്ദ്രം വസു" എന്ന് സ്വർണ്ണപര്യായങ്ങളിൽ ക്ഷീരസ്വാമി കല്യാണവർണ്ണം ആയ സൗഗന്ധികം എന്നു വേണ്ടിടത്ത് മദ്ധ്യമപദലോപിയായി വർണ്ണശബ്ദം ലോപിപ്പിച്ചു കല്യാണസൗഗന്ധികം എന്ന്, "ശാകപാർത്ഥിവാദി" പോലെ സമാസം. കല്യാണസൗഗന്ധികത്തെ അധികരിച്ചു ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥത്തിനു കല്യാണസൗഗന്ധികമെന്നു സംജ്ഞ.

(1) ആശുബലൻ എന്നു പാഠാന്തരം സ്വീകാര്യം. ആശുബലൻ=വേഗത്തിൽ ബലവാനായവൻ. "ക്ലീബേ ശീഘ്രാദ്യസത്വേസ്യാൽ-ത്രിഷ്വേഷാം സത്വഗാമിയൽ" എന്നുള്ളതുകൊണ്ട് ആശുശബ്ദത്തിനു വാച്യലിംഗത്വംസിദ്ധം; "മേരുമേത്യമരുദാശുവാഹനഃ" എന്നു കുമാരസംഭവത്തിൽ കാളിദാസപ്രയോഗവും കാൺക.

(2) കളി. "സംഭാഷണകലവിവളക്കുന്നത്രുഡാളിമാനം" എന്നു കല്യാണസൗഗന്ധികം ചമ്പു. "അലമലം പരിഹാസകലവികളാലേ" എന്ന് ഉണ്ണായിവാര്യർ.

(3) വാനോർനദീപുരേ=അമ്പലപ്പുഴെ എന്നർത്ഥം. അംബരപ്പുഴ എന്ന ശബ്ദത്തിൽനിന്ന് 'അമ്പലപ്പുഴ' നിഷ്പാദിച്ചതായി സങ്കല്പിച്ചിങ്ങനെ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

(4) ദേവനാരായണൻ എന്നുള്ളതു ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാക്കന്മാരുടെ സ്ഥാനപ്പേരായിരുന്നു. "ഭാതിശ്രീദേവനാരായണധരണിപതിർമ്മന്ദഹാസാമൃതാംശു" എന്നു നാരായണഭട്ടതിരി.

ക[illegible]ഞ്ഞാനെരക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം
[illegible]നാനിന്നുതമ്പലംഭോജനം.
(5) ന[illegible]കാരണ്യമാംമന്ദിരേവാഴുന്ന
[illegible]ഭവാംബാലരവിയുടെ
ന[illegible]ചരത്തുന്നകണ്ടങ്കരിക്കാവി-
ലി[illegible]പ്രിയേ! വന്ദേഭഗവതി!
[illegible]രംമമമാനതിത്തുടൻ
വ[illegible]ഭതന്നിലൊന്നുവിലസണം.
ക[illegible]റിസ്സിയെന്നുള്ളപൂരംതന്നി-
ലുള്ളപരദൈവമുള്ളത്തിൽവന്നുടൻ
ക[illegible]ളാകവേതള്ളിപ്പുറത്താക്കി
വെള്ളത്തിലേപോലെതള്ളിപ്പുരക്കുന്ന
വെ[illegible]സരസ്വതീവള്ളിപീർപ്പുങ്ങളും
പുള്ളിവിസർഗ്ഗമെന്നുള്ളവകകൾക്കൊ-
ന്നെള്ളോളമില്ലൊരുകള്ളംവരാതെക-
ണ്ടുള്ളിൽസലാതിരവുള്ളംഭവിക്കണം.
തുള്ളൽക്കളങ്ങളിൽപള്ളികൊള്ളേണമേ
ഭാഷയായിട്ടുചമയ്ക്കുന്നവാക്കുകൾ
ദോഷമകന്നുവരുത്തുവാൻദുർഘടം;
ശേഷമുള്ളോർകൾകേട്ടുനന്മെകൊണ്ടു
ദൂഷണംകെട്ടിച്ചമയ്ക്കുന്നാകയാൽ,
ഘോഷമായുള്ളോരെനിക്കുകനക്കവേ
ദൂഷണമെന്നുമനസ്സിലുറയ്ക്കുന്നു.

ഏറത്തുടങ്ങിയാലൊന്നുംപറയുവാൻ
വാറില്ലവാക്കിനെന്നെല്ലാവരുമിനി-
ക്കുറുള്ളവർകൾക്കുമോർമിച്ചിൽതുടങ്ങണി-
പ്പോറത്തമേറെപ്പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയാൽ,
ആളൊരാലെങ്കിലുംകോരിവിളമ്പിയാൽ
സ്വാദില്ലയെന്നുവരുമിനിനിന്ദയും.
പഞ്ചസാരപ്പൊടിയേറംചെലുത്തിയാൽ
നെഞ്ചകത്തെരുചിയുംകുറഞ്ഞുപോം!
ചൊല്ലുന്നതൊക്കെക്ഷമിച്ചംബനന്നുറച്ചിട്ടു
പല്ലവാധരെണ്ണുവാനിച്ഛതുടങ്ങിയോ,
നെല്ലുംപണങ്ങളുമുണ്ടെന്നുറച്ചിട്ടു
കല്ലിലുംപുല്ലിലുംമുക്കിത്തുടങ്ങിയോ
നല്ലതെബുദ്ധിമാന്മാരിക്കഥാസാരം
എല്ലാമറിഞ്ഞുനിറഞ്ഞസഭതന്നി-
ലുല്ലാസമോടേപ്രയോഗിച്ചുകണ്ടെങ്കിൽ
കല്യാണമല്ലോകവികൾക്കുസന്തതം
അംഭോജനാളത്തിലുന്മീലിതം(6)പൊരു-
ളൻപതുപത്തുരണ്ടിൽപെരുക്കീട്ടറു-
പഞ്ചാക്ഷരത്തടിശാഖാലതാപുഷ്പ-
സഞ്ചയത്തിൽമറഞ്ഞുനികരുന്ന
സന്താനവേദപ്പൊരുളുകൾവെച്ചിട്ടു,
(7)താമരസാക്ഷന്റെമെത്തേടെതാഴത്തു
താങ്ങിക്കിടക്കുന്നവനെച്ചുമക്കുന്ന,

(5) നന്ദികാരണ്യം=നന്ദിക്കാട്. ഇതു തകഴിപ്രവൃത്തിയിൽ കണ്ടംകരിമുറിയിൽ ഉള്ള ഒരു വീടാണ്. വീട് ഇപ്പോഴുമുണ്ട്. അവിടുത്തെ ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പ് നമ്പ്യാരുടെ ഒരു ഗുരുസ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു. "ഉണ്ണിരവിയെന്നുപേരായപൂരുഷൻ പുണ്യപൂരാകരൻനമ്മുടെദേശികൻ" എന്നു സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനത്തിലും, "നന്ദിക്കാടവിവാസിയാം ഗുരുബാലരവി പരദൈവതം" എന്നു ത്രിപുരദഹനത്തിലും നമ്പ്യാർതന്നെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു കാൺക. ഉണ്ണിരവി എന്നതിനെ സംസ്കൃതീകരിച്ച് ബാലരവി എന്നിവിടെ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

(6) 'ഉന്മീയതിൻപൊരുൾ' എന്നു കാണുന്ന പാഠം ദുഷ്ടം എന്നു ശങ്കിക്കുന്നു. അംഭോജനാളത്തിൽ ഇത്യാദി ഭാഗം താഴെപ്പറയുന്നതുപോലെ വ്യാഖ്യാനിക്കേണ്ടതാകുന്നു. താമരത്തണ്ടിൽ ഉന്മീലിതമായ (വികാസിത) പൊരുളിനെ (സാരത്തെ അതായത് ഇതളിനെ) അമ്പതുപത്തുരണ്ടിൽ പെരുക്കീട്ട് (ആയിരമാക്കീട്ട്) അറുന്ന (അവസാനിക്കുന്ന) തായ പഞ്ചാക്ഷരത്തടിശാഖാലതാപുഷ്പസഞ്ചയത്തിൽ മറഞ്ഞുനികരുന്ന (ലീനമായി വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന) സന്താനവേദപ്പൊരുളുകളെ (സ്വാമീസ്വരൂപങ്ങളായ വേദവാക്യാർത്ഥങ്ങളെ) വെച്ചിട്ടു (തൽക്കാലത്തേക്ക് ഒഴിച്ചുവെച്ചിട്ട്)

ഷട്ചക്രങ്ങൾക്ക് ഉപരിസ്ഥിതമായ സഹസ്രദളപത്മത്തിൽ ശിവനും പാർവ്വതിയും കൂടി വിലസുന്നതായിപ്പറയുന്ന യോഗസിദ്ധാന്തം ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

"സഹസ്രാരേപത്മേസഹരഹസിപത്യാവിഹരസേ" എന്നു സൗന്ദര്യലഹരി. കഥാരംഭത്തിങ്കൽ പാർവ്വതീപരമേശ്വരസ്മരണയോടുകൂടിയാണല്ലോ ആമുഖം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. അങ്ങനെയിരിക്കുന്ന ശിവസ്മരണയെ തൽക്കാലം ഒഴിച്ചുവച്ചിട്ട് ഉപരി പറയുന്നു എന്നു താൽപ്പര്യം. വെച്ചിട്ട് എന്നുള്ളത് "ഒഴിച്ചുവെച്ചിട്ട്" എന്നുള്ള അർത്ഥത്തിൽ നമ്പ്യാർ വേറെയും പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. "കോളുമെടുത്തുവളിക്കണമെന്നാൽ കേളനെ വെച്ചിട്ടൊരുവനുമില്ല" എന്നു നളചരിതം.

(7) താമരസാക്ഷന്റെ ഇത്യാദി:— ഈ ഭാഗത്തിനു സാധാരണ പറഞ്ഞുവരുന്ന അർത്ഥം ഇങ്ങനെയാകുന്നു. താമരസാക്ഷന്റെ (വിഷ്ണുവിന്റെ) മെത്തേടെ (അനന്തന്റെ) താഴത്തു താങ്ങിക്കിടക്കുന്നവനെ (ആദികൂർമ്മത്തിനെ) ചുമക്കുന്ന വമ്പന്റെ കൊമ്പന്റെ (ചുമക്കുന്നവനായ വമ്പനായ കൊമ്പന്റെ അതായത് ഗജശ്രേഷ്ഠന്റെ അതായതു ഗണപതിയുടെ എന്നു ഭാവം) കൊമ്പൊന്നൊടിച്ചോന്റെ (സുബ്രഹ്മണ്യന്റെ) ജ്യേഷ്ഠനെ (ഗണപതിയെ) പിടിച്ചു നാട്ടിന്നുപോയോന്റെ (കുബേരന്റെ) കൂട്ടിന്റെ (പുഷ്പകവിമാനത്തിന്റെ) കൂട്ടി

വമ്പന്റെകൊമ്പന്റെകൊമ്പൊന്നൊടി-
ച്ചോന്റെ
ചേട്ടനെപ്പേടിച്ചുനാട്ടിന്നുപോയവന്റെ
ചാട്ടിന്റെക്കുട്ടിന്റെകോട്ടംതിമിർത്തവ-
ന്നുണ്ണികഴുത്തറുത്തൊരുപുരുഷനെ-
ന്നുള്ളംതെളിവോടുവന്ദനമുണ്ണണം.
കല്യാണശീലനാംകാർമുകിൽവർണ്ണനെ-
കല്യാണമോടെവന്ദിച്ചുകൊണ്ടുഞാൻ
കല്യാണസൌഗന്ധികാഖ്യകഥാഭാഗ-
മുല്ലാസകാരണംഭാരതസത്തമം.
ചൊല്ലേറുമീക്കഥാലേശംചുരുക്കിഞാൻ
ചൊല്ലുന്നതുണ്ടിന്നുദേവികാനുഗ്രഹാൽ;
കാലേഹാരപ്പുഷ്പമേറ്റിച്ചഭീമന്റെ
കല്യാണവിക്രമംവർണ്ണിച്ചുചൊല്ലുവാൻ
തെല്ലുംമതിയാകയില്ലഞാനെങ്കിലും
വല്ലതുംകിഞ്ചിൽകഥിക്കുന്നതേയുള്ളു;
(8)നല്ലവിദ്വാന്മാർപറഞ്ഞുചമപ്പിച്ച
നല്ലോരുകീർത്തിലഭിച്ചകഥാമൃതം
കില്ലുകൂടാതെകഥിപ്പാൻതുടർന്നവൻ
നല്ലഭോഷച്ചാരതിനില്ലസംശയം;
എന്നുപറഞ്ഞുപരിഹസിക്കുന്നവ-
രൊന്നുബോധിക്കണമിന്നുമാലോകരേ!
മുന്നംഭഗീരഥൻപാരംപണിപ്പെട്ടു
മന്ദാകിനീജലംകൊണ്ടുവന്നാദരാൽ
മന്നിടംതന്നിൽപരത്തിമഹാരഥൻ
തന്നുടെമുൻപിൽമരിച്ചപിതൃക്കളെ
ഒന്നൊഴിയാതെവാനത്തിലെത്തിച്ചു
ധന്യരെസ്വർഗ്ഗത്തിലാക്കിയപോലുംനൃപൻ

അങ്ങുലംതന്നിൽമറവുള്ളഗംഗാജനം
മജ്ജനംചെയ്യുന്നതർപ്പണംചെയ്യുന്നു (9)
ഗർജ്ജനംചെയ്യുന്നപോലെമഹീതലേ
ദുർജ്ജനംനമ്മെപ്പരിഹസിച്ചെങ്കിലും
അർജ്ജുനാഗ്രഭവൻതന്റെപരാക്രമം
വർജ്ജിച്ചുമറ്റൊന്നുവർണ്ണിക്കയില്ലഞാൻ.
(10)എങ്കിലോപണ്ടുയുധിഷ്ഠിരൻഭീമനും
മങ്കമാർമൌലിയാംപാഞ്ചാലപുത്രിയും
മാദ്രിസുതന്മാരിരുവരുമുള്ള-
മദ്രിവനാന്തേനടക്കുംദശാന്തരേ;
ഗന്ധവാഹനത്താൽസമാഹൃതമായസൌ-
ഗന്ധികംകണ്ടുടൻകൌതുകാൽപാർഷതി
ഗന്ധവാഹാത്മജൻതന്നോടുചൊല്ലിനാൾ
(11)ഗന്ധദ്വിപപ്രൌഢമന്ദസഞ്ചാരിണി,
“കണ്ടാലുമാശ്ചര്യപുഷ്പമെൻവല്ലഭ!
കണ്ടാൽമനോഹരംകാഞ്ചനാംഭോജം
പണ്ടുഞാനീവണ്ണമുള്ളോരുവസ്തുവെ
കണ്ടറിയുന്നീലകാന്ത!ധരിക്കെടോ
തണ്ടാർമധുരസംതേടിപ്പറക്കുന്ന
വണ്ടുകളെല്ലാംമുരണ്ടുകുലാകുലം
പൂണ്ടുവനങ്ങളിൽപണ്ടുള്ളപുഷ്പങ്ങൾ
കൊണ്ടുള്ളഭാവംതെണ്ടുന്നതല്ലെന്നു
കണ്ടുടൻവൃന്ദവുംകൊണ്ടുപുറപ്പെട്ടു
മണ്ടിവരുന്നതുംകണ്ടീലയോഭവാൻ?
കണ്ടിവർകേശമാക്കണ്ടാംദുരാഗ്രഹം
കൊണ്ടല്ലുഞാനിതുകണ്ടുപറയുന്നു
രണ്ടുഭാവംനിനക്കുണ്ടാകവേണ്ടെടോ!
രണ്ടുനാളെങ്കിലുംകൊണ്ടുവന്നീടണം

ന്റെ കോട്ടം തീർപ്പവന്റെ (രാവണന്റെ) ഉണ്ണിയുടെ (പുത്രന്റെ) കഴുത്തറുത്ത പുരുഷൻ (ഹനുമാൻ). വമ്പന്റെ കൊമ്പന്റെ എന്നുള്ളിടത്തു് വമ്പനായ കൊമ്പന്റെ എന്നു വ്യാഖ്യാനിക്കേണ്ടതാണ്. “കമലാകാന്തന്റെ കാരുണ്യശീലന്റെ കമനീയാംഗന്റെ കാമസമാനന്റെ” എന്നു വിശേഷണവിശേഷ്യവിഭക്തിപ്പൊരുത്തം ചെയ്തു് അന്യത്ര നമ്പ്യാർതന്നെ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുമുണ്ടു്. ഭൂമി ആദിശേഷന്റെ ഫണങ്ങളിൽ ഇരിക്കുന്നു എന്നും, ആദിശേഷനെ കൂർമ്മം താങ്ങുന്നു എന്നും, കൂർമ്മം ഗജമസ്തകത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു എന്നും പുരാണപ്രസിദ്ധം. സുബ്രഹ്മണ്യൻ ഗണപതിയുടെ ഒരു കൊമ്പൊടിച്ചുകളകയാൽ ഗണപതിക്കു് ഏകദന്തൻ എന്ന പേർ പ്രസിദ്ധം.

(8) നല്ലവിദ്വാന്മാർ എന്നുള്ളതിനു് “കല്യാണസൌഗന്ധികം ഭാഷാചമ്പു” മുതലായ പൂർവ്വകൃതികൾ ഇവിടെ പരാമർശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതായി തോന്നുന്നു.

(9) “ഗംഗാജലൈർഭുവി ഭഗീരഥയത്നലബ്ധൈഃ
കിം തർപ്പണം ന വിദധാതി ജനഃ പിതൄണാം”

എന്ന ശ്ലോകാർദ്ധത്തിന്റെ ഭാവം ഇവിടെ പ്രതിഫലിച്ചിരിക്കുന്നു.

(10) കല്യാണസൌഗന്ധികകഥാകാലത്തു് അർജ്ജുനൻ പാശുപതാസ്ത്രം വാങ്ങിക്കൊണ്ടു ദേവലോകത്തു പോയിരുന്നതിനാൽ യുധിഷ്ഠിരാദികളോടുകൂടെയുണ്ടായിരുന്നില്ല. “ശ്രീമാൻ പാശുപതാസ്ത്രമിന്ദ്രതനയൻ കൈക്കൊണ്ടു കാമാരിയോടാദരാലേനമഹേന്ദ്രലോകമുടനേ സമ്പ്രാപ്യമേവംവിധാ [illegible] പാഞ്ചാല്യാസഹഭ്രാതൃഭിർവനമതും പാണ്ഡോഃ [illegible] നഗന്ധമാദനമഹാശൈലേന്ദ്രമാപേദിരേ” എന്നു കല്യാണസൌഗന്ധികം ചമ്പു.

(11) ഗന്ധദ്വിപം എന്നാൽ മദഗന്ധപ്രധാനമായ ദ്വിപം (ആന) എന്നർത്ഥം. വിശിഷ്ടമായ ഗജം എന്നു താൽപര്യം.

“ഗന്ധോൽകടേരുചിപൌഷ്പവൃക്ഷ
ഗന്ധദ്വിപസ്യവനവദ്വിരദഃ” എന്നു രഘുവംശം.

ഉണ്ടുകാനിവെങ്കിൽവേണ്ടുവോളംമതി;
കണ്ഠീരവംക്രൂരതമങ്ങിഗ്രസിച്ചിതു-
കൊണ്ടുവരാനിവാക്കണ്ടുപരാക്രമം.
കുണ്ടാമെലങ്ങളുംകുണ്ടവൃക്ഷങ്ങളും
കണ്ടകക്കൂട്ടവുംകാണ്ടലതാഗമ-
കൊണ്ടുതകർത്തുതകർത്തുസാനിപ്പതിൽ
വേണ്ടുംബലംനിനക്കുണ്ടെന്നുനിശ്ചയം.
പണ്ടേൽനിൻകരംകൊണ്ടുഹിഡുംബൻറ
കണ്ഠംപിടിച്ചാശുകണ്ടിച്ചെറിഞ്ഞതും
ശുണ്ഠിച്ചുവന്നോരുകിമ്മീരനെബ്ഭവാ-
നണ്ടിച്ചുവെന്നല്ലരണ്ടായ്പിളർന്നതും
കുണ്ഠതമെന്യേബകനെവധിച്ചതും
കണ്ടുകേട്ടുള്ളിലുറച്ചുണ്ടെനിക്കെടോ!
ഉത്തരാശാമുഖംതന്നിൽനിന്നെത്രയും
ഉത്തമമായോരുസൌരഭ്യമിങ്ങനെ
സത്വരംവന്നതുസൂചിപ്പിക്കുകേൾ
സത്വവാനല്ലോസമീരസൂനോഭവാൻ;
ഇത്തരംപുഷ്പങ്ങളുണ്ടാമുണ്ടെന്നു
ചിത്തരംഗത്തിലിനിക്കുണ്ടുനിശ്ചയം
തത്രചെന്നാശുഹരിക്കഭവാനെങ്കി-
ലത്രനിന്നാശുഗമിച്ചാലുമാദരാൽ;
എത്രയുംമോഹംനമുക്കിങ്ങതിന്നുനീ
പാത്രമെന്നുള്ളതുംസന്ദേഹമില്ലെടോ!
പെണ്ണിൻെറചൊൽകേട്ടുചാടിപ്പുറപ്പെട്ട
പൊണ്ണൻമഹാദോഷനയോദ്ധ്യാധിരാജൻ
ഖണ്ഡിച്ചുരപ്പാൻവശമില്ലായ്കയാൽ
ദണ്ഡിക്കമാറായിവന്നുവൃഥാഫലം.
ഇത്യാദിനമ്മെദുഷിക്കുംമഹാലോക-
രത്യാഗ്രഹംമൂലമെന്നുശങ്കിച്ചുനീ
ചിത്തേവിഷാദിച്ചുനിൽക്കേണ്ടവല്ലഭ!
പഥ്യമല്ലെങ്കിൽപറഞ്ഞതുമില്ലഞാൻ.
ധർമ്മാടവീവാസിയാകുന്നരാഘവൻ
തന്മാനിനീവാക്കുകേട്ടുമോഹിക്കയാൽ
പൊന്മാനിനെപ്പിടിപ്പാനായ്പുറപ്പെട്ടു
തന്മായകൊണ്ടുഴന്നോടിവാഴുംവിധൌ
വൈദേഹിയെക്കട്ടുകൊണ്ടുപോയീടിനാൻ
വൈദേശികവ്യാജസന്യാസിരാവണൻ
വാമാക്ഷിവാക്യംപ്രമാണിക്കകാരണം
രാമാദികൾക്കുമബദ്ധംപിണഞ്ഞുപോൽ,
എന്നതുകൊണ്ടുപറഞ്ഞിതുവല്ലഭ!
എന്നുടെചൊൽകേട്ടബദ്ധംഭവിക്കൊലാ.
തന്നുടെബുദ്ധ്യാവിചാരിച്ചുറച്ചതു
നന്നെങ്കിലിങ്ങനെവേണമെന്നാഗ്രഹം."
ദ്രുപദനന്ദിനിതൻെറവചനമിങ്ങനെകേട്ടു
നൃപതിമാരുതിഭീമൻചിരിച്ചുകൊണ്ടുരചെയ്തു;
"ചപലസ്ത്രീകളെപ്പോലെകഥിക്കുന്നെന്തെടോ
[ബാലെ!
സഫലംനിന്നുടെകാര്യംസപദിസംഭവിച്ചീടും
ശുകവാണീമണേനിൻെറഹിതമെന്തെങ്കിലും
[ചെയ്യാൻ
സുകരംമാരുതിക്കിന്നുധരിക്കനീമഹാഭാഗേ!

ധരണീസ്വർഗ്ഗപാതാളപ്രദേശങ്ങൾമുഴുവൻ
[ഞാൻ
തിരഞ്ഞുകാഞ്ചനപുഷ്പംവിരഞ്ഞുകൊണ്ടു
[പോരുമ്പോൾ
സുരന്മാർദാനവന്മാരുംനരന്മാർപന്നഗന്മാരും
ചരന്മാർചാരണന്മാരുംപരന്മാർപാർത്ഥിവന്മാ-
[രും
തടുക്കുംകോപമോടെന്നോടെതിർക്കുംനേരമാ
[പാഞ്ഞെ-
ണ്ടടുക്കുംഞാൻഗദകൈയിലെടുക്കുംസംഗരേനല്ല
മിടുക്കുംവീര്യശൌര്യങ്ങൾനടിക്കുംകശ്മലന്മാർക്കി-
ട്ടിടിക്കുംകൈകളുംകാലുമൊടിക്കുംദേഹമപ്പേരും
പൊടിക്കുംഭൂമിയിലുള്ളപടിക്കുംപാത്രമാക്കും-
[ഞാൻ
ഇടിക്കുംമുഷ്ടികൾകൊണ്ടുപിടിക്കുംമർദ്ദനം
[ചെയ്യു-
മടിക്കുംതാഡനംചെയ്യുംമുടിക്കുംവൈരിവൃന്ദത്തെ
കടിക്കുംപാമ്പിനെപ്പോലെകടക്കുംമന്ദിരന്തന്നിൽ
കിടക്കുംവിത്തവുംവാരിക്കൊടുക്കുംവിക്രമമെല്ലാം
അടക്കുംസ്ഥാനമാനങ്ങൾമടക്കുമെന്നിയേവിശപ്പ-
മടക്കുംഭീമസേനൻഞാൻനടക്കമിങ്ങനെചൊല്ലു-
മടക്കംമാരുതിക്കില്ലാഹൃദവാർമൌലികേബാലേ!
വടക്കുള്ളിക്കിനെനോക്കിനടക്കുംപത്തമാശു
കടക്കുംനമ്മുടെമാർഗ്ഗംമുടക്കുംവൈരികളെല്ലാം
കടക്കാകാലഗേഹത്തിൽകിടക്കുംകുംഭീപാകത്തിൽ
പൊട്ടക്കെന്നാശുനിൻകാര്യംലഭിച്ചുപോരുവൻ
[ഭീമൻ."
ഇത്ഥംപറഞ്ഞുഗദയുംവഹിച്ചുകൊ-
ണ്ടുത്ഥാനവുംചെയ്തുഗന്ധവഹാത്മജൻ
ഉത്തരാശാമുഖംനോക്കിപ്പുറപ്പെട്ടു
സത്വരാഹങ്കാരഗംഭീരപൂരുഷൻ
അഗ്രഭാഗേരണ്ടുപന്തീനിരക്കവേ
അഗ്രഹാരംകണ്ടുകൌതുകംപൂണ്ടുടൻ
നിഗ്രഹാനുഗ്രഹാധികൃതപ്രൌഢരാം
വിപ്രലോകാഗ്രേസരന്മാരെവന്ദിച്ചു.
വിഗ്രഹശക്തനാംവീരൻവൃകോദരൻ
വ്യഗ്രതാഹീനംനടന്നുതുടങ്ങിനാൻ;
ഉഗ്രമാംകാനനംതന്നിലകപ്പെട്ടു
ദുർഗ്ഗ്രഹക്രൂരധീരാകാരപൂരുഷൻ.
നക്ഷത്രമാർഗ്ഗത്തിലെത്തിക്കിളർന്നോരു
വൃക്ഷങ്ങൾകണ്ടുടൻവിസ്മയിച്ചീടിനാൻ
ലക്ഷകോട്യർബുദംധൂളീപരാർദ്ധവും
ലക്ഷീകരിക്കയില്ലെണ്ണിത്തുടങ്ങിയാൽ;
താലംതമാലവുംനക്തമാലങ്ങളും
സാലംരസാലവുംഹിന്താലജാലവും
അർജ്ജുനംകേസരംനീലംപലാശവും
സർജ്ജൂരംഖർജ്ജൂരകാരസ്കരങ്ങളും
ചൂതംപനസവുംശിംബികാചമ്പകം
മാതുലുംഗങ്ങളുംമാകന്ദവൃന്ദവും
പുന്നാഗനാഗപ്രിയാളദ്രുമങ്ങളും
പിന്നാമ്പലങ്ങളുംപൂപ്പാതിരികളും

അശ്വത്ഥജാലം കപിത്ഥദ്രുമങ്ങളും
ശശ്വത്തണലുള്ള പേരാലശോകവും,
വിട്ടിയും തേക്കും തിലകദ്രുമങ്ങളും
ചോട്ടിൽപതിക്കും ചുഴലിവൃക്ഷങ്ങളും
അത്തിയുമിത്തിയും പിലാപ്പൂത്തിയും
പൂത്തിലഞ്ഞിക്കൃതമാലജാലങ്ങളും
മന്ദാരകന്ദകരണ്ഡഷണ്ഡങ്ങളും
കന്ദരാളങ്ങളും കാട്ടുപുഷ്പങ്ങളും
തിന്ത്രിണീവൃക്ഷങ്ങൾ വംശദ്രുമങ്ങളും
ലന്തവൃക്ഷങ്ങളും ജംബൂകദംബവും
ജംബീരവൃക്ഷവും ശിഗ്രുദ്രുമങ്ങളും
തുമ്പിലതകളും താംബൂലിക്കൂട്ടവും
ഗുഞ്ജാനികുഞ്ജവും മല്ലികാവല്ലിയും
മുഞ്ഞവല്ലികളും മാലതീജാലവും
ഇപ്രകാരം പുഷ്പവല്ലീദ്രുമങ്ങളാൽ
തൽപ്രദേശം മഹാഘോരം വനാന്തരം
ക്ഷിപ്രം പ്രവേശിച്ചു ഭീമസേനൻ മുദാ
തൽപ്രദേശം കണ്ടു സന്തുഷ്ടമാനസൻ
എട്ടുദിഗന്തങ്ങൾ പൊട്ടുമാറുച്ചത്തി-
ലട്ടഹാസോത്ഭവം പൊട്ടിച്ചിരിക്കയും
പൊട്ടുന്നമാനത്തു മുട്ടുമൊരു മര-
ക്കൂട്ടങ്ങളിൽ ഗദാഘട്ടനം ചെയ്കയും,
ചുട്ടറ്റവൃക്ഷങ്ങൾ പൊട്ടിത്തകർന്നാശു
മുട്ടിപ്പതിക്കുന്ന കോലാഹലങ്ങളും
കെട്ടല്ലതങ്ങളിൽ കെട്ടിപ്പടർന്നി
കെട്ടിപ്പിണഞ്ഞാശു പൊട്ടുന്ന ഘോഷങ്ങൾ
കേട്ടുപാരം ഭയപ്പെട്ടു മൃഗങ്ങളും
തെറ്റെന്നു മണ്ടിഗ്ഗമിക്കും പ്രകാരവും,
പെട്ടെന്നൊരു മരം പൊട്ടിപ്പിളർന്നാശു
മറ്റൊരു വൃക്ഷേ പതിക്കുന്നനേരത്തു
മറ്റതും ഖണ്ഡിച്ചു മറ്റതിന്മേൽ വീണു
മറ്റതും മറ്റതും മറ്റതും ചൂർണ്ണമായ്;
മുറ്റും മരങ്ങളിൽ ചുറ്റുന്ന വല്ലികൾ
ചുറ്റും ഗദാഘാതമേറ്റുടൻ മൂലങ്ങൾ
അറ്റുമരങ്ങളിൽ നിന്നു പൊടിഞ്ഞാശു
ചുറ്റും തകർന്നാശു മുറ്റും പതിക്കയും;
ഊറ്റപ്പുലികളും സിംഹഗണങ്ങളും
ചേറ്റിൽകിടക്കുന്ന പന്നിത്തടിമരം
ഏറ്റുപുറപ്പെട്ടു പാഞ്ഞടുക്കും വിധൌ
കാറ്റിന്മകൻ ഗദാ ചുറ്റിത്തിരിക്കുന്ന
കാറ്റുമാത്രം മെയ്യിലേറ്റോരനേരത്തു
പാറകൾപോലെ പലായനം ചെയ്കയും
അത്യുന്നതം ഗന്ധമാദനപർവ്വതം
അത്യന്തവിസ്താരശൃംഗശതാപരം
ഉത്തുംഗശൃംഗങ്ങൾ നക്ഷത്രമണ്ഡലത്തി-
ലെത്തുന്നതൊട്ടുപത്തുത്തരായിരം
കന്ദരാതിക്കൽ ജലപ്രപാതത്തി-
നൊത്തുള്ള രത്നപ്രകാശങ്ങളുള്ളതാം
നദിയൊഴുകുന്നപൂന്തോപ്പുപോലായതിൽ
നദിക്കളികൾക്കുമസാധ്യനക്രങ്ങളും
പാതാളരന്ധ്രത്തിനൊക്കും ഗുഹകളിൽ
ചേതസി മോദാൽ കളിച്ചു വസിക്കുന്ന
വേതാളപാളിയും കാളിയും കൂളിയും
ഭൂതാളിപൂതനാജാലങ്ങളും കപിൽ
പ്രേതാശരേന്ദ്രനരകേന്ദ്രഗണങ്ങളും
ഏതാനുമല്ലൊരു ലക്ഷവും കോടിയും
വാതവേഗങ്ങളാം മാൻകുലങ്ങളും
മാതംഗയൂഥവും സിംഹഗണങ്ങളും
വള്ളിപ്പുലികൾ വരിയൻപുലികളും
പുള്ളിപ്പുലികൾ കരിമ്പുലിക്കൂട്ടവും
വള്ളിക്കുടിലകത്തുള്ളിൽ കടന്നങ്ങു
തുള്ളിക്കളിക്കുന്ന പുള്ളിമാൻപേടകൾ
കൊള്ളിക്കുമാറുള്ള ബാണം പ്രയോഗിച്ചു
കൊല്ലുന്ന കാട്ടാളജാതിയെക്കാണുകയാൽ
ഉള്ളിൽ ഭയംപൂണ്ടു മണ്ടും മൃഗങ്ങളെ
തരത്തിലെത്തിപ്പിടിച്ചു കടിക്കുന്ന
വായിലാക്കിക്കൊണ്ടു പാഞ്ഞു പോകുന്ന കടു-
വായും പുലികളും ചെന്നവലകളിൽ
ചാടിക്കിടന്നഴന്നീടുന്നനേരത്തു
പാടെമുടിപ്പാനൊരുമ്പെട്ടുച്ചുടൻ
ഓടിവന്നീടുന്ന വേടൻ കണക്കൊണ്ടു
പാതനം ചെയ്തുവധിക്കും പ്രകാരവും
പേടിച്ചൊളിക്കുന്ന ചെമ്പുലിക്കൂട്ടങ്ങ-
ളോടൊക്കെലന്നുപോരാൻ വന്നെത്തിടും
എട്ടടിമാനിനെപ്പെട്ടെന്നു കുന്നത്തി-
ലിട്ടു കളിപ്പിച്ചു കാട്ടാളരാജന്റെ
ചുട്ടറ്റ വിക്രമം കൊണ്ടു പുകഴ്ത്തുന്ന
കാട്ടാളരാജനും ക്രൂരന്മാരാകവേ
വേട്ടയ്ക്കു കോപ്പുകൾ കൂട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു
കാട്ടിൽപ്പുറത്തും കണ്ടുകൊൾകെന്നവൻ
ചെമ്പിച്ചതാടിയും മീശയും കേശവും
വമ്പിച്ച കൈകളിൽ വില്ലും ശരങ്ങളും
ചെമ്പരത്തിപ്പൂ കണക്കെ നേത്രങ്ങളു-
മമ്പിളിപോലെ വളഞ്ഞുള്ള പല്ലുകൾ
അഞ്ജനപർവ്വതം പോലെ ശരീരവും
ഗുഞ്ജാഫലം കൊണ്ടു കോർത്തുള്ള മാലകൾ
കുഞ്ജരന്മാരുടെ കുംഭതടങ്ങളെ-
ബ്ഭഞ്ജനം ചെയ്തെടുത്തുള്ള മുത്തുകൾ
അഞ്ജസാ കോർത്തിട്ടു ചേർക്കാർത്തങ്ങനെ
സഞ്ചാരമായുള്ള ചാപകലാപവും
മഞ്ഞക്കുറികളും മയൂരപിഞ്ഛവും
മഞ്ചാടിമാലയും ചാർത്തിപ്പലതരം
ഉച്ചത്തിലുള്ളൊരു കൂവലുകളും
മെച്ചത്തിലുള്ളൊരു വീശ്ശുവേഷങ്ങളും
കച്ചകെട്ടിച്ചിലരാടലും പാലുകി-
ട്ടത്യന്തഘോഷമാം വേഷം ഭയങ്കരം
കത്തുത്തരം നല്ലനായ്ക്കളോടൊട്ടു
കാട്ടുപ്പുണ്ണാക്കിസംഗോഷ്ഠസൂത്രംചില-
ർ കൊണ്ടു മുറുക്കിപ്പിടിച്ചു പിൻഭാഗത്തു
മണ്ടിച്ചു കൊണ്ടു നടക്കുന്നിതു ചിലർ
വേടാചാര്യന്നു വമ്പനും നല്ലക-
രുമ്പൻ വെള്ളമ്പനും മുണ്ടനും നീളനും

[illegible]വാണതാം
[illegible]വെള്ളവും
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ന്നതേ.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible],
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]വേണ്ടു.
[illegible]
[illegible];
[illegible]
[illegible]മേടോ!
[illegible]
[illegible]മേടോ!
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible],
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]!
[illegible]
[illegible];
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]പോകുന്നു;
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]!
[illegible]
[illegible]
[illegible]കുടിച്ചും[illegible]

[illegible]ങ്ങളും;
[illegible]
[illegible]?
[illegible]
[illegible]
[illegible]?
[illegible]കുടിച്ചിട്ടുമോ?
വീട്ടിലുണ്ടെങ്കിൽ[illegible]ചോറും കിട്ടും-
[illegible];
[illegible]
വീട്ടിലിരുന്നാൽ[illegible];
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]വിസ്മയം!
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible];
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]മേടോ!
[illegible]
[illegible],
[illegible]
[illegible];
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible];
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]?
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

മാംസത്തിലാഗ്രഹമുള്ള പരിഷയ്ക്കു
മാംസത്തിലന്നമില്ലെങ്കിലും കിംഫലം?
പന്നിയിറച്ചിക്കു തുല്യമായിട്ടുമ-
റ്റൊന്നില്ല മാംസത്തിലെന്നു ബോധിക്കണം;
എന്നിങ്ങനോരോ പരദൂഷണം പറഞ്ഞങ്ങു
നിന്നീടിനാരങ്ങു ചെണ്ടകൊട്ടും സഖേ!
കൊന്നിട്ടു നായാട്ടിനായിപ്പുറപ്പെട്ടു
പൊന്നങ്കകാട്ടിൽക്കയറിക്കണ്ണകൊണ്ടു
പന്നിത്തടിയരെക്കൊന്നു മറവുക-
ളൊന്നും കുറയാതെ കണ്ടു പന്നി കണ്ടിച്ചു
തന്നായി വെച്ചു കടിച്ചു കൊണ്ടീടുവാൻ
വന്നാലുമൊക്കിക്കൊന്നാലുമിങ്ങനെ
എന്നിങ്ങനെ വാക്കു ഘോഷിച്ചു കാനനേ
ചെന്നു നിറഞ്ഞിതു കാട്ടാളവൃന്ദവും
ഇത്തരം വേടരും നായാട്ടുവൃന്ദവു-
മെത്തി നിറഞ്ഞൊരു ഘോഷം വനാന്തരേ.

കംബികളുടെ കൊമ്പുകളിലന്നു കളവുമുലക്കം
ജൃംഭിതമായ വനചരനായ്വിയന്നു ചാട്ടിയസ-
മക്ഷം
മാരികളെന്നതു പോലെ ചുറ്റുന്നതു കണ്ടതിമത്തുതുട-
ങ്ങി
മന്ദതരമെന്നു ചൊന്നാളുകണ്ടു രസിച്ചു തുടങ്ങി
ആനകൾ മറിമാനുകളൊരു വകാ പന്നികളെന്നി-
വ ചില്ലും
കാനനവീഥികളിലലഞ്ഞുമഹാഭയമായതു പോ-
ലെ
മാനസമൂടെ വിറയ്ക്കും നിലയിലാനയാനങ്ങളുടങ്ങി
ഒന്നമയാതെ നിരക്കെ വരുന്നകപുലികൾ വലയ-
ലിലം
വലയിൽ ചിലമാനിവയെ ... പുലിപ-
ടികളും
തലയിൽ ചിലർ തച്ചു കരച്ചു വിറച്ചു തിരിച്ചു തുടങ്ങി
കലഹിച്ചു കടിച്ചു തിരിഞ്ഞു കടിച്ചു പൊളിച്ചു തു-
ടങ്ങി
കലമാനുകൾ പിടികളെയോർത്തു പതറിയൊളിച്ചു-
തുടങ്ങി
പൊത്തുകളിൽ പന്നികളാനകളുമിവ ചുറ്റും ക-
ളമില്ലാതെ
കൊത്തുടനോടി നിരന്നു പൊത്തുകളയലു-
ത്തുതവൻ
വിത്തുവിഭ്രമം നിറച്ചുനാനാ തരങ്ങൾ കണ്ടിനോടിൽ
പാടി
പൊത്തുമറിക്കാതെ തെറിച്ചു ചാടിച്ചു പെരുത്തൊരു-
ഭോഷൻ
വട്ടമായൊരു ഞാനവരെപ്പോലൊരു ഭയമെന്നെപ്പോ-
ടിച്ചെന്നാല
കാട്ടുവഴിയിൽ വഴിയിൽ പുകളുകനാലു നിരക്കാ-
രൻ
കട്ടു തകിനാൽ കൊമ്പുകൾ തിങ്ങിയൊരു മുറുകിച്ചു-
ടനേ
വീട്ടുകോണിൽ പാഞ്ഞു തിരിച്ചിതു വനാന്തരമേവനാം
നോക്കി

വരിയൻപുലി വലയിൽ പെട്ടഥ വലയുന്നതു ക-
ണ്ടുടനേ
പരിചൊടു നിജ പെൺപുലി ചെന്നു കടിച്ചു പൊ-
ളിച്ചിതു വലയും
വലയും കെട്ടിപ്പൊക്കി നാവശനായതു കൊണ്ടതി-
വേഗം
മലയുടെ ഗുഹതന്നിൽ പുക്കിതു പെൺപുലിയൻ
പുലിയോട്ടം
ഇടിരവമിയലും ചെവികളോടെ വടിയും
ഝടുതി പിളിപതി താനിതു കിടകിടെ നടുങ്ങും
പെരുതര വടി കൊണ്ടുടനടവുകളിട നാനാതര-
വുകൾ വടിവും
തടികളിൽ മുഴങ്ങുന്നതു കേട്ടപ്പോളെ വളരെ മൃഗങ്ങൾ
കേട്ടാൽ പൊറുക്കാതെ താവക ക്രൂരങ്ങളെ പാ-
വിള്ളയാട്ടം
ഉലകുകളെല്ലാം പെട്ടതിനാലുടനെ കൂട്ടം പെരുകി-
യോട്ടം
ഇത്തരമതിഭീഷണമാകിന ഘോഷം
സത്വരമതു കണ്ടു രസിച്ചു തിരിച്ചൊരു ഭാഷ
ഉദ്ധതമതിയാകിയ മത്തൻ പുത്രൻ
ഉത്തമഗിരികേറിനടന്നു വിചിത്രൻ.

കായാമ്പൂമലർ തുല്യവിലാസമെഴുന്നൊരു
കായാ, കാർമുകിൽ വർണ്ണനിമയമെന്നുള്ളൊരു
പായസപ്പൂമണിശംഖസുപ്രീയ, മോഹാ!
ജയ പുത്രമിത്രങ്ങളുമായി സാഗരമാരൻ-
പ്പായ തരമെന്നുള്ളൊരു പോലെയും, മകരമോ
തോയത്തിൽ കളിച്ചാലും ഒരു കാമുകനാലും
കായലികളിൽ തുള്ളിച്ചാമോദമതാണോ
തോയജനയനൻ കാന്തനെ സ്മരിച്ചാലും
ആരാകിലും അനന്താനന്ദകരമായാലും,
നാമമെന്നുള്ളൊരു കാമം മനസ്സിലും
കാമിനിമാരെ കാമിച്ചു വലയാതെ
സ്വാമിതൻ പാദഭക്തിയോടനുഭജിച്ചാലും,
ഭീമൻ കഥാശ്രോതാവു ഭഗവാൻ കേട്ട കാലമും,
ധീമാന്മാർ മൂലം ക്ഷേമം സേവിച്ചീടും.

കല്യാണങ്ങളും തല്ലി തകർത്തൊരു-
ങ്ങുന്നു സമേതെങ്ങും ചൊല്ലുന്നൊരു
വല്ലിഗൃഹങ്ങളിൽ വല്ലിമയമെന്ന
നല്ലതോഗന്ധർവ്വ മല്ലാക്ഷിമാരോടെ
സല്ലാപസാരസ്യമല്ലോ പലതുള്ളൊരു
കല്ലോലവിഭ്രമം വെല്ലുന്നകളോടു
തെല്ലിന്റെ ഭംഗിയും ചില്ലിവില്ലുമുള്ള
മല്ലൻ തന്റെ മൃദുല്ലഹാസനാ
യല്ലിപ്പൂവും പൂന്തേനും വെല്ലുമ്പോൾ വലഞ്ഞും
വല്ലികാമെല്ലെ തന്നല്ലിയിൽ ചേർക്കുന്ന
പല്ലിന്റെ ശോഭയും നല്ലധരവും
ജംഭാരിതന്നെ കണ്ടിട്ടുവരുന്ന
കുംഭത്തടത്തിന്റെ ഡംഭം കുറയ്ക്കുന്ന
സംഭോഗനാൾ കാക്കുന്നവരോടു കൊണ്ടു
സംഭാവനം ചെയ്തു ഗംഭീരനായുള്ള

ജംഭാരിപുത്രന്റെമുമ്പിൽപിറന്നവൻ
വമ്പൻവൃകോദരൻകമ്പിട്ടുനോക്കിനാൻ
പന്തണികൊങ്കമാർപന്തിനിരക്കവേ
പാടിക്കുന്നതുംചിന്തുപാടുന്നതും
ഭാതികേകണ്ടൊരുകന്ദീകമാരകൾ
സന്തുഷ്ടനായ്നിന്നതല്പനേരംമുദാ
പന്നഗസ്ത്രീകളുമപ്സരസ്ത്രീകളും
പിന്നെസ്സുരസ്ത്രീസമൂഹവുമത്രചിൽ;
വിദ്യാധരികളുമന്യത്രചിൽ
സിദ്ധനാരികളുംചാരണസ്ത്രീകളും
വീണാപ്രയോഗങ്ങൾവേണുനാദങ്ങളും
ചാരുസംഗീതഗാനങ്ങളുമത്രചിൽ
ചെമ്പടതോടിവരാടികളിത്തര-
മമ്പോടനേകംപ്രയോഗങ്ങളിങ്ങനെ
പാട്ടുംകളികളുംപർവ്വതാന്തേമുദാ
കേട്ടുംവിലോകനംചെയ്തുംഗമിക്കുന്ന
ഭീമസേനൻഗന്ധമാദനാധിത്യകാം
ഭൂമിതന്നിൽതലമനോജ്ഞംമഹാന്തരേ
ശ്യാമളംനല്ലകദളീമഹാവനം
കോമളശ്രീപൂണ്ടമാശുകണ്ടീടിനാൻ;
രാമദാസൻമഹാവീരൻകപീശ്വരൻ
ശ്രീമഹാദേവന്റെബീജജനജാതനാം
ശ്രീഹനുമാൻമുദാവാണരുളീടുന്ന
ശ്രീമഹാപുണ്യപ്രദേശംമനോഹരം
പച്ചക്കദളിക്കുലകൾക്കിടയ്ക്കിടെ
മെച്ചത്തിൽനന്നായ്പഴുത്തപഴങ്ങളും
ഉച്ചത്തിലേറെക്കണ്ടാൽപവിഴവും
പച്ചരത്നക്കല്ലുമൊന്നിച്ചുകോർത്തുള്ള
മാലകൾകൊണ്ടുവിതാനിച്ചളിക്കുന്ന
മാലോകരൊക്കെയുംശങ്കിക്കുമാറുള്ള
ലീലാവിലാസേനനില്ക്കുന്നവാഴകൾ
നാലുഭാഗങ്ങളിൽതിങ്ങിവിങ്ങിതദാ
ബാലാനിലൻവന്നുതട്ടുന്നനേരത്തു
കോലാഹലംപൂണ്ടാടുംദലങ്ങളും
ആലോകനംചെയ്തുവിസ്മയിച്ചീടിനാൻ
കാലാത്മജാനുജൻവീരൻവൃകോദരൻ;
തെക്കുഭാഗത്തുവീണുകിടക്കുന്ന
വാൽപ്പുഴംകൊണ്ടുമൂടിമഹീതലം
പാറപ്പെട്ടുവിരിച്ചകണക്കിനേ
പൊഴ്ച്ചുചുറ്റുംപ്രകാശമുണ്ടപ്പൊഴും
വാലലുകൊങ്കുംപച്ചക്കിളികളും
പ്രാവുകൾചുറ്റുംപറന്നുനടക്കുന്ന
പക്ഷികൾവന്നിപ്പഴുത്തപഴങ്ങളെ
ഭക്ഷിക്കുന്നില്ലപേടികൊണ്ടാരുമേ
രക്ഷിപ്പാനന്തരീവനമെന്നു
വീക്ഷിച്ചുനോക്കിത്തുടങ്ങിവൃകോദരൻ.
ഒട്ടുകാതൂരത്തുമാരുതതുല്യംപ്രീതികൈ-
[കൊണ്ടു
കപിവരൻമാരുതിതന്റെമതികൊണ്ടുനിരൂപിച്ചു
“മമശ്രേഷ്ഠനിതന്മതിമോദംവരുത്തുവൻ
ബലവീരനിവൻഭീമനതിവേഗംഗമിക്കുന്നു;
മനുജനാനിവനെന്റെയനുജനാമനിലപുത്രൻ
മനുജന്മാർക്കൊരുകാലത്മനുജാതൻക്ഷിതിത-
[ന്നിൽ
മതത്തിനുപിറന്നോരുകരത്തുള്ളസഹജന്റെ
കരത്തിന്റെബലമിന്നുതരത്തിലിങ്ങറിയേണം
അടുത്താശുഗമിക്കാതെതടുത്തുനിർത്തുവൻകി-
[ഞ്ചിൽ
പടുത്വത്തെയമിപ്പിച്ചാൽകൊടുക്കാമോപ്പുവമ്പി-
[ന്നെ”
മനംകൊണ്ടിങ്ങനെചിന്തിച്ചനന്തരമൊരു-
[മൂത്ത
കരങ്ങന്റെവടിവായിച്ചമഞ്ഞുകൈകളുംകാലും
കുഴഞ്ഞുവാലുമക്കാലംമെലിഞ്ഞകൈകളെക്കൊണ്ടു
ചൊറിഞ്ഞുരോമമൈക്യത്തംകൊഴിഞ്ഞുമേനിയും
[ചുക്കി-
ച്ചുളിഞ്ഞുകണ്ണിണകൊണ്ടുകരഞ്ഞുപീളയുംവന്നു
നിറഞ്ഞുതൻവഴിയിൽച്ചെന്നുറച്ചുനേത്രവുംചി-
[മ്മി-
ശ്ശയിച്ചുമൂന്നാലോകങ്ങൾജയിച്ചുള്ളമഹാവീരൻ.
തുമ്പികരംകൊണ്ടുമുമ്പിൽപലപല
വമ്പിച്ചവന്മരക്കൊമ്പുപിടിച്ചൊടി-
ച്ചമ്പോടെടുക്കുന്നവമ്പൻകൊലയാന-
ക്കൊമ്പന്റെകൃത്തുള്ളകൊമ്പുരണ്ടുംപിടി-
ച്ചമ്പത്തുചുറ്റുകളിപ്പംകലർന്നാശു
മുമ്പിൽകളിപ്പിച്ചവമ്പൻവൃകോദരൻ
കാട്ടുംതകർത്തുകൊണ്ടോട്ടുംമൃഗങ്ങളെ-
ച്ചാടിക്കടിപ്പിഴച്ചോടിയടുക്കുന്ന
കണ്ഠീരവങ്ങടെകറ്റകണക്കകൊണ്ടു
കണ്ഠോത്തരംകോർത്തുമണ്ടിച്ചുമങ്ങനെ
കെട്ടോടുനല്ലകദളീവനംതന്നി-
ലുൾപ്പുക്കുവേഗംനടന്നുതുടങ്ങിനാൻ;
ഉദ്ധതനാകുന്നഭീമസേനൻതന്റെ
പദ്ധതിതന്നിൽമുടക്കിക്കിടക്കുന്ന
വൃദ്ധനായോരുവലീമുഖനെക്കണ്ടു
ക്രുദ്ധനായിപ്പറഞ്ഞീടിനാനാഞ്ജസാ;
“നോക്കടാനമ്മുടെമാർഗ്ഗേകിടക്കുന്ന
മർക്കട!നീയെന്തുമറിക്കിടാശഠാ!
ധൂർത്തുകൊണ്ടോണ്ടുവന്നുശയിപ്പാൻനി-
നക്കൊരുതോന്നുവാനെന്തൊരുസംഗതി?
നാട്ടിൽപ്രജകളെക്കണ്ടാലറിയാത്ത
കാട്ടിൽകിടക്കുന്നമൃഗങ്ങളേന്നോ';
ഒട്ടുംവകതിരിവില്ലാത്തവല്ലാത്ത
കൂട്ടത്തിൽവന്നുപിറന്നുവല്ലോനീ,
ചാട്ടത്തിനിന്നുപിഴച്ചുപോയെന്നിനിയാഞ്ഞാൽ
കൂട്ടത്തിലാരുമില്ലാത്തതെന്തെടോ?
പെട്ടെന്നുനീയൊന്നുപോകായ്കിലിപ്പൊളു
പെട്ടിടുമാപത്തറിക്കനീവാനര!”,
ഇത്തരംഭീമന്റെരൂക്ഷണംകേട്ടു
വൃദ്ധൻചിരിച്ചുപറഞ്ഞുപതുക്കവേ
“ഉത്തമാകേൾക്കുപറയുന്നതെന്തുനീ;
ഉത്തമനാണെന്നിക്കേതുമെല്ലതല്ലോ,

മറ്റൊരു മാർഗ്ഗമായ് പൊയ്ക്കൊള്ളേണം ഭവാൻ
കുറ്റമല്ലിക്കാര്യം ചൊന്നേനെടോ!
കണ്ണും തിരിയാ ശരീരം വിറയ്ക്കുന്നു
ദണ്ഡം പലതുണ്ടു പൊയ്ക്കൊള്ളുക നീ കൊൾ?
കൈയിനും കാലിനും ശേഷിയില്ലാതെയായ്
മെയ്യും തളരുന്നു പൊയ്ക്കൊൾക മാനുഷ!
അയ്യോ! പരമാർത്ഥ തത്ത്വം ഗ്രഹിയാതെ
നീയെന്തു ശാഠ്യം പിടിക്കുന്നു പൂരുഷ
പാരം വലഞ്ഞു കിടക്കുന്നവർകളോ-
ടോരോന്നു ചൊല്ലി കലമ്പുമാറില്ലെടോ!
നേർവഴി വിട്ടുണ്ടു പൂവടങ്ങളൊട്ടു
മാറിപ്പോവാനുള്ള വൈഷമ്യം നിനക്കെടോ;”
വാനരവൃദ്ധന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടുടൻ
മാരുതി ഭീമൻ കയർത്തു ചൊല്ലീടിനാൻ;
“ആരെന്നറിഞ്ഞു പറഞ്ഞു നീ വാനര,
പാരം മുഴുക്കുന്നധികാരസാഹസം;
പൂരുവംശത്തിൽ പിറന്നു വളർന്നൊരു
പൂരുഷശ്രേഷ്ഠൻ വൃകോദരനെന്നൊരു
വീരനെക്കേട്ടറിവില്ലേ നിനക്കെടോ?
ധീരനാമദ്ദേഹമിദ്ദേഹമോർക്ക നീ!
നേരായ മാർഗ്ഗം വെടിഞ്ഞു നടക്കയി-
ല്ലാരോടുമില്ലനാം തോല്ക്കയുമില്ലെടോ,
മാറിനില്ലെന്നു പറയുന്ന മൂഢന്റെ
മാറിൽപ്പതിക്കും ഗദാഗ്രമെന്നോർക്കണം;
ഏറെപ്പറയാതെഴുന്നേറ്റു ദൂരത്തു
മാറിക്കിടക്ക നീ മർക്കടപ്രാകൃത!
സജ്ജനാചാരം പിടിപെടാതുള്ളൊരു
ദുർജ്ജനം നമ്മെ ദ്വേഷിപ്പാനൊരുമ്പെട്ടു
ലജ്ജ കൂടാതെ വഴി മുടക്കീടിനാൽ
ലജ്ജനജ്യേഷ്ഠൻ സഹിക്കയില്ലേതുമേ.
ധർമ്മപ്രകാരം ഗ്രഹിക്കാതെ നിന്നോടു
ധർമ്മം പറവാൻ നമുക്കെന്തു സംഗതി?
ധർമ്മപുത്രാനുജൻ ധർമ്മം വെടിഞ്ഞൊരു
കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്കയില്ലെന്നു ബോധിക്കണം”
എന്നുള്ള വാക്കുകൾ കേട്ടു ചിരിച്ചു കൊ-
ണ്ടന്നരൻ ചെറ്റുഹാസ്യമാരമിതെന്നു;
“നന്നെടോ! ഭീമ, നയജ്ഞൻ ഭവാനെന്നു
ചൊന്നവർക്കെല്ലാം കനക്കിലുക്കമോ?
ധർമ്മജ്ഞന്മാരായ ധാർമ്മികന്മാർ നിങ്ങൾ
ധർമ്മകൃത്യമൊന്നും ചൊല്ലുകയില്ലയോ?
പാഞ്ചാലിയെന്നൊരു പെണ്ണിനെക്കണ്ടിട്ടു
പഞ്ചബാണാർത്തി പിടിപെട്ടു ഹോ നിങ്ങ-
ളഞ്ചുപേരും ചെന്നു കൈക്കുപിടിച്ചു കൊ-
ണ്ടഞ്ചാതെ വേളി കഴിച്ചെന്നു കേട്ടു ഞാൻ
അഞ്ചിലുമഞ്ചും കണക്കെന്ന വാക്കൊരു
ചാഞ്ചല്യമില്ലതെല്ലുപോലും നിങ്ങ-
ളഞ്ചുജനങ്ങളും കൺമുനകളിനാൽ
വഞ്ചിപ്പതിന്നവൾ പോരും വൃകോദര!
നാലഞ്ചു ഭർത്താവൊരുത്തിക്കതാനത്രേ
നാലുജാതിക്കും വിധിച്ചതല്ലോർക്കണം.
നാലുപേർ കേട്ടാൽ നിരക്കാത്ത വസ്തു വി-
വാലുള്ള വാനരന്മാർക്കും ഹിതം വരാ;
ചേട്ടത്തിയാമൊട്ടനുജത്തിയാമൊട്ടു
ചേട്ടകൾ തന്റെ കളത്രമെന്തിങ്ങനെ!
കേട്ടന്ന ഗോഷ്ഠികൾ കേട്ടാൽ ചിരിയാകു-
മൊട്ടും ഗുണമില്ല കുന്തികുമാരക!
നേരായ മാർഗ്ഗം വെടിഞ്ഞു നടക്കാത്ത
വീരൻ വൃകോദരനെന്നാണെ നമ്മുടെ
നേരെയണഞ്ഞു പറവാൻ മടിയില്ല
നാരായണ! ശിവ! മറ്റെന്തു ചൊൽവതു!
തെറ്റീട്ടുമാറില്ല ഞങ്ങളെന്നിങ്ങനെ
കാറ്റിൻമകൻ നീ പറഞ്ഞതും വിസ്മയം!
നൂറുപേർ നിങ്ങടെ നാട്ടും നഗരവും
ക്രൂറുകാരേയുമടക്കിവെച്ചീലയോ?
കാറ്റും മഴ മഞ്ഞു മേറ്റു കൊണ്ടെപ്പോഴും
കാട്ടിൽ കിടക്കുന്ന കൂട്ടമല്ലേ നിങ്ങൾ?
(12) കാട്ടിക്കിടക്കുന്നു ദുർമ്മാർഗ്ഗശക്തിയാൽ
വീട്ടിൽ കിടപ്പാൻ വിധിയില്ല നിങ്ങൾക്കു;
നാട്ടിൽനിന്നാശു സുയോധനമന്നന-
നോട്ടിക്കളഞ്ഞതിൽ പിന്നെയൊരിക്കലും
നാട്ടിൽ കടപ്പാൻ കഴിയുന്നതുമില്ല
കാട്ടിൽ സുഖമെങ്കിലായതും കൊള്ളാം;
കല്ലിലും പുല്ലിലും കാലേ തറയ്ക്കുന്ന
മുള്ളിലും വള്ളികൾക്കുള്ളിലും കാട്ടിലും
തള്ളിയലച്ചു നടക്കുന്ന നിങ്ങടെ
ഭള്ളുകൾ കേൾക്കും തരമില്ല നന്നെടോ
കള്ളത്തരം ചൂതു കൊണ്ടു ദുര്യോധനൻ
തള്ളിപ്പുറത്താക്കി നിങ്ങളെ തൽക്ഷണം,
ഉള്ളിൽ ഭയം പൂണ്ടു മണ്ടുന്ന നിങ്ങളെ-
ത്തുള്ളിപ്പതിന്നൊരു പെണ്ണും പുറപ്പെട്ടു
കണ്ട വസ്തുക്കളിൽ കാംക്ഷയുണ്ടാകയാൽ
കൊണ്ടുവാ കൊണ്ടുവായെന്നു കല്പിക്കയും
ശണ്ഠ കൂടീട്ടു മനോരുത്ഭയം പൂട്ടു
മണ്ടിത്തുടങ്ങും മടങ്ങാതെ നിങ്ങളും.
കണ്ടനേരം തന്നെ നിന്റെ പരാക്രമ-
മുണ്ടായ് നമുക്കെന്നറിക വൃകോദര”
ദുർഭാഷണം കേട്ടു കോപിച്ചു ഭീമനും,
“സർവ്വവുമെല്ലാം മതി മതി വാനര,
കാനനത്തിങ്കലായ് ചുറ്റിനൊരങ്ങളിൽ
പാഞ്ഞു നടക്കും മരഞ്ചാടി മൂഢനെ
ദണ്ഡനം ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതെന്റെ മുറ-
ഞ്ജനാപുത്രന്റെ ജാതിയെന്നോർക്കയാൽ;
ഭീമനെന്നെന്റെ പരാക്രമമൊന്നാമി
ധൂമകേതുക്കരഞ്ചാൽ ഗ്രഹിച്ചീല
രക്ഷസ്സുകൾക്കു വരനാം ഹിഡിംബന്റെ
വക്ഷസ്സു തള്ളിപ്പിളർന്ന വൃകോദരൻ
രൂക്ഷത പൂണ്ട ബകനാമസുരനെ
കാൽക്ഷണം കാലപുരിക്കാക്കിക്കൊണ്ടതും

(12) കാണിച്ചിട്ടുള്ളതായ.

[illegible] കൊമ്പൻകൊലയാനതുമ്പിക്കരംകൊണ്ടു
പറിച്ചുസാലംപിളർന്നു കന്നിനെ
[illegible]ച്ചുവാനരരാക്ഷസന്മാരെൻ
[illegible]വിഗ്രഹംതന്നെയും [illegible]
കീർത്തിനാശം [illegible]
ചർമ്മങ്ങൾതന്നുംഗളംകൊണ്ടടിച്ചുള്ളം
നിർമ്മലന്മാരായ താപസന്മാരുടെ
ധർമ്മസംരക്ഷണം ചെയ്യുന്ന കോമരൻ
ഉത്തമം പരാക്രമം വാനരമെന്നുണ്ടേ
സിദ്ധമല്ലാതൊരു വൈഭവം [illegible]
[illegible] കോപമേ!
[illegible], ഭോ, [illegible], ധർമ്മതേ;"
അങ്ങനെ പാർത്ഥന്മാർ ചൊല്ലിതരാരം,
"ഇങ്ങനെ ചൊല്ലുന്നതെന്തിനെടോ സഖേ!
രാക്ഷസന്മാരെക്കൊലചെയ്തു നിന്നുടെ
[illegible] ഇന്നവരെ [illegible],
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] പിടിച്ചു വലിച്ചിഴച്ചുമെന്ന
[illegible] കിരീടത്തിൽ [illegible]
[illegible]കൊണ്ടുനേരേ [illegible]
[illegible]
[illegible] ഉള്ളൊരു [illegible],
കണ്ണുംമിഴിച്ചു [illegible]
[illegible] പരാക്രമം
[illegible]?
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] വേണ്ടതു?
[illegible]?"
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

കുളുർ [illegible] ചെയ്യുമല്ലും

വധിപ്പാനും ചിതം പോരാ വധിച്ചാലും ചിതം
[പോരാ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]"
അതുകേട്ടു [illegible],
[illegible]
[illegible]
വഴി [illegible]
വഴിപോലെ [illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]"
[illegible]
[illegible]
[illegible]!"
[illegible]
[illegible]?
[illegible]"
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]!
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].
[illegible]
[illegible];
രണ്ടു [illegible] പിടിച്ചുടൻ
[illegible]

കൊണ്ടുടൻതിക്കിക്കല്പക്കിപ്പലവിധം
കൊണ്ടുമിളക്കാംതരിമ്പില്ലവാലിതു
നീണ്ടുതടിച്ചൊരുപുച്ഛാഗ്രഭാഗത്തു
രണ്ടുരോമംപോലുമൊന്നുമിളകില.
വേണ്ടുംപ്രയോഗങ്ങളെല്ലാംപ്രയോഗിച്ചു
വേണ്ടുവോളം [illegible] കെട്ടുമാറിനാൻ
[illegible] ഗദകൊണ്ടു
പൊക്കുവാൻ [illegible] കുന്നുവന്നല്ലോ
മിക്കതുമെല്ലാം [illegible] ഭീമന്റെ
വിക്രമമിപ്പോൾ [illegible] ത്തെന്തഹോ!
തെറ്റെന്നു [illegible] ന്റേതായ പ്രയോഗമേ,
മുറ്റുംഫലിക്കാതെ [illegible] വാൻമേൽ ബലം!
കാറ്റിൻമകനോ [illegible] ടത്തോടേനാട്ടു
തോറ്റു [illegible] കേൾക്കുന്ന [illegible]
ത്തോറ്റവർ [illegible] പരിഹാസിച്ചീടുമേ
ക്രൂരകാർ [illegible] പരിഹസിക്കുംപ്രായം
മൂറുമിനിക്കിനി [illegible] ച്ചിരിപ്പതി-
നൊട്ടുംകൊതി [illegible] യല്ലതനാകിലും
മുഷ്ടികൾകൊണ്ടു മുട്ടുകൾകൊണ്ടെന്റെ
നാസ്തിവരുത്തും [illegible] ഉള്ള പാണ്ഡവൻ
പെട്ടെന്നു [illegible] കുവാൻമടിയില്ല
കഷ്ടമിതേ [illegible] പ്പെട്ടിരിക്കുമോ!"
ഇത്തരംചിന്തിച്ചു കോപിച്ചു ഭീമൻ
സത്വരം [illegible] കൊണ്ടൻ,
"ഞാനൊരു [illegible] മായ പ്രയോഗങ്ങ-
ളിൽക്കൂടി [illegible] നിന്നുടെ
മുഷ്കു [illegible] ക്രിക്കാതെ
മുഷ്കര! [illegible] ളീടു നാൻ,
ഇക്കണ്ടതൊന്നും [illegible] മെന്നു
ധിക്കാരമല്ല [illegible] വലീമുഖ!
വക്കാണമെന്തിനാ [illegible] പ്പെട്ടു
വെക്കം [illegible] ന്റെ
ശ്രേഷ്ഠപ്രയോഗം [illegible] മോ!
മൂഢ [illegible] ചപല!
(13)കൂടപ്രയോഗ [illegible] വിദ്യയാലിന്റെ
കൂടപ്രയോഗം ഫലിക്കാതെയായ്‌വന്നു
കണ്ടുപഠിച്ചതും കേട്ടുപഠിച്ചതും
കൊണ്ടുഫലിപ്പിപ്പതിന്നു ചിന്തിച്ചു നീ
തണ്ടുതപ്പിക്കാതെ [illegible] ത്തുവന്നാലിന്നു
കണ്ടുകൊള്ളാം [illegible] വൈദഗ്ദ്ധ്യമൊക്കവേ;
പണ്ടൊരുനാളും പ്രയോഗങ്ങളിങ്ങനെ
കണ്ടറിവില്ലെന്നു [illegible] തിന്നതോൻ;
കണ്ടറിവാൻസമർത്ഥനല്ലെങ്കിൽനീ
കൊണ്ടറിയുമതിനില്ലസംശയം.
വേണ്ടാസനം [illegible] കാരണം
വേണ്ടിവന്നു ചില [illegible] ങ്ങളും
മന്ത്രസേവാബലംകൊണ്ടോ നിനക്കെന്റെ
മാർഗ്ഗംതടുക്കുവാൻശക്തിയുണ്ടായതും
മന്ത്രവുംതന്ത്രവുംമറ്റുള്ളവിദ്യയും
മാരുതപുത്രനോടേതുംഫലംവരാ.
ക്രൂരൻമഹി [illegible] ഗോപുരം [illegible]
വാനരന്മാരെല്ലാം [illegible] മട്ടു?
വാനര! നില്ലെന്നു [illegible] ത്തു
വാലുമുയർത്തിപ്പുറക്കും [illegible] കൾ;"
ഇത്തരംഭീമന്റെദുർഭാഷണംകേട്ടു
വൃദ്ധൻ ചിരിച്ചു പറഞ്ഞു പതുക്കവേ:—
"മക്കളെ [illegible] ലെടോ,
മർക്കടന്മാരിലുംമുഷ്കരന്മാരുണ്ടു
പണ്ടൊരുമർക്കട [illegible] പാരതി-
[illegible] രാമചന്ദ്രനെ
വാലുകൊണ്ടാശുവരിഞ്ഞുകെട്ടിക്കൊണ്ടു
നാലുസമുദ്രങ്ങൾചാടിക്കടന്നതും.
മറ്റൊരുമർക്കടം [illegible] വാരിധിയെ
സത്വരംചാടിക്കടന്നു ചെന്നാശുസം,
ശക്രപ്രതാപ [illegible] വീരന്റെ
ലങ്കയിൽപ്പുക്ക [illegible]
കിങ്കരന്മാരെപ്പലരെവധിച്ചതും
തൻകേളികാനനംതല്ലിത്തകർത്തതും
ഹുങ്കാരമോടു രണത്തിനടുത്തൊരു
ലങ്കേശപുത്രന്റെകണ്ഠംമുറിച്ചതും
പങ്കേരുഹാക്ഷിയാംവൈദേഹിതന്നുടെ
സങ്കടമെല്ലാംപറഞ്ഞുകളഞ്ഞതും
യുദ്ധത്തിനെത്തിയ [illegible] രാമചന്ദ്രന്റെ
[illegible] ട്ടിലമ്മാറു ചാടിക്കരേറിട്ടു
ചണ്ഡമായുള്ളൊരു പാണിതലംകൊണ്ടു
ഗന്ധസ്ഥലങ്ങളിൽ [illegible] ചെയ്തതും;
മാനമുള്ളോർ [illegible]
[illegible] ചിലരുണ്ടു പാണ്ഡവ!
(14)മർക്കടൻമർക്കടനെന്നു നീയിങ്ങനെ
ധിക്കരിക്കാതെ ഗമിക്കനല്ല സഖേ,"
എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞുവൃകോദരൻ—
"നിന്നുടെ [illegible] ഗ്രജൻ
ശ്രീരാമദാസൻ പവനാത്മജനൊരു
ശ്രീഹനുമാൻ [illegible] പരാക്രമൻ

(13) വ്യാകരണ പ്രയോഗം. കൂടശബ്ദത്തിനു 'മായാനിശ്ചലയന്ത്രേഷു കൈതവാ [illegible] രാശിഷു അയോഘനേ [illegible] കൂടമസ്ത്രീയാം' എന്നു വിവിധാർത്ഥങ്ങളുണ്ടു്.

(14) മർക്കട ശബ്ദത്തെ [illegible] മർക്കട [illegible] എന്നുള്ള [illegible] വ്യുൽപാദിക്കുന്നു. [illegible] ഉണാദിസൂത്രത്തിലെ അടൻ പ്രത്യയം [illegible] കങ്കടാദി ശബ്ദങ്ങളെപ്പോലെ വ്യുൽപാദിക്കുന്നു. [illegible] അതുവഴിച്ചിരിക്കുന്നു. [illegible] മർക്കടന്മാരും നിരാഗർഭമാണു്.

ഞാനുമിഹ വന്നു ഭവാനെന്നുമഹോ ഹന്ത!
ദൂരത്തു നിന്നു പ്ലവംഗമതിമതി
ചക്ഷുസ്സുകണ്ടു ഗന്ധമെന്നോർത്തിട്ടു
ചില ക്രൂരമാളികളും കണക്കിനെ
ശ്രീരാമദാസന്റെ വംശേ ജനിക്കയാൽ
പാരം നിനക്കഹംഭാവമിങ്ങനെ”

ഉക്തമതി നരപതി തന്നുടെ വാക്കുകൾ കേട്ടു
ബുദ്ധിയിലതികനിവു കലർന്നു കുതുകമിയന്നു ഹനൂമാൻ
വർദ്ധിതതരമായ് വളർന്നിതചലസന്നിഭതുംഗശരീരൻ
നെട്ടനെ കിനാക്കൊടിമരമെന്ന കണക്കെ തടിച്ചോരു വാലും
ഉട്ടുടനായന്ന ജ്വല്ലമമ്പോടു ചെമ്പുകിടാരം പോലെ
കുടിലാകൃതി ശശികല പോലെ വിളങ്ങിന ദന്തകദംബം
ചട്ടുലസ്പഷ്ടസടകളുമിടകലരുന്ന ഭയങ്കരമുഖവും
പരിചൊത്തൊരു ചപ്പെമ്പൊരുതീടിന പ്രഥിതതരകരദണ്ഡയുഗം
ഖരതരനഖനികരനികായവുമുൽക്കടകാന്ത്യാഢ്യം
ഗിരിവരസമമാകിന വിസ്തൃതതരമുദരമുരം
ഉരുതരകടിതടവും തുടകളുമുടമയിലതിഗംഭീരം
ലങ്കാപുരഗോപുരമിളകുന്ന കരുത്തൊരു ജംഘായുഗളം
കിങ്കരകുലമിളകിപ്പോടിയാകിന ചടുതരമടിമലർവടിവും
ശങ്കര! ശിവ! ഭുവനഭയങ്കരമാകിന വിപുലശരീരം
ശശധരനിഭ വെളുമതിങ്ങനെ വിരവൊടു കാട്ടി ഹനൂമാൻ
ഉൽക്കടകടലിരമ്പുന്നതുമൽഭുതകിലുകിലരവവും
മർക്കടകുലമകുടമഹാമണി തന്നുടെ തടിയുടെ വടിവും
കർക്കശതരകരചരണാദികൾ ഭീഷണവേഷവിശേഷം
മുഷ്ടിമേതുമൂന്നു ജഗത്തിലുമത്ഭുതമെത്രവിചിത്രം!
അംബരതലമൊക്കെ നിറഞ്ഞുക വിഞ്ഞു വിളങ്ങിന രൂപം
അംബുധിയുടെ ലംഘനസമയസമുല്ലസിതമെന്നതുപോലെ
വെൺമയിലെഴും വിന്ധ്യമഹാചലശിഖരമതാകണക്കെ
കൺമിഴികളിലിണയൊട്ടു കണ്ടു വിരണ്ടു വൃകോദരവീരൻ
എന്നോർത്തു മതിയാമതിങ്ങനെ സംഗതി വന്നിതിദാനീം
എന്തിനിങ്ങനിഹ ചെയ്യുന്നതുമിദമെന്തൊരു വിസ്മയമേവം.”

ചിന്തയിലുടനിങ്ങനെ തികഞ്ഞതിതീവ്രതരം ഭയമോടേ
കുന്തികുമാരൻ വീരൻ പാട്ടുപരവശഭാവമിയന്നു തദാനീം
ലക്ഷണമതു കേട്ടു ധരിച്ചതു തെളിവൊടു കണ്ടമശയാം
തൽക്ഷണമുളവായിതു ചേതസി മൽഗ്ഗുരുഹനൂമാൻ തന്നെ
ലക്ഷ്മണപൂർവ്വജനുടെ ഭക്തശിരോമണി മാരുതിവീരൻ
രാക്ഷസകുലശലഭഹുതാശനനെന്നറിഞ്ഞഥ ഭീമൻ
“ജയ! ജയ! ജയ ജനകസുതാപതിഭൃത്യ മഹാഗുണരാശേ,
ജയ ജയ ജയ! ജാനകീമാനസസരസിജസവിതൃമഹാത്മൻ,
ജയ ജയ ജലരാശിവിലംഘന, ജയ ജയ ജഗതീബന്ധോ,
ജയജയ ഹാ! മന്നിതിനുതിയോടെ വീണു വണങ്ങിപ്പദാന്തേ
വാനരകുലവീര, വരമതുല്ലകധീര, വാരിധിഗംഭീര,
വരഗുണഗണസാര, നിശിചരകുലകാല,
നിസ്സീമമരണ, വിലോല, നിരുപമകുലശീല,
താഡിതദശവദനതനുനികരകൃതാഘന,
പാടലസമവദന, പരിഹൃതരിപുഹനന,
നിന്തിരുവടിയുടെ പദയുഗള-
ച്ചെന്തളിരതികരുണം, ഞാനശരണം
ചിന്തയിലിഹ നിനവിപ്പോഴാക
ചിതമൊട്ടു തവ ചരണം ശരണം.”

ഇത്ഥം വണങ്ങി സ്തുതിക്കുന്ന ഭീമന്റെ
ഹസ്തങ്ങൾ രണ്ടും പിടിച്ചു കപീശ്വരൻ
നക്തഞ്ചരാസൃങ്ങളേറ്റുവട്ടുകെട്ടി
വിസ്താരമായുള്ള തന്നുടെ മാറത്തു
ചേർത്തു പുണർന്നു കൊണ്ടാപാദമസ്തകം
പേർത്തുപേർത്തശ്രുതലോചനം കൊണ്ടു
മൂർദ്ധാവുതൊട്ടങ്ങനുഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ
മാർത്താണ്ഡശിഷ്യനാം മർക്കടാധീശ്വരൻ;
ഭീമസേന, മഹാവീര, ധരിക്ക നീ
രാമഭദ്രസ്വാമി തന്നെയും സേവിച്ചു
താമസം കൂടാതെ പോകല്ലെൻ നിന്റെ
കാമസംപ്രാപ്തിക്കു ബാധയില്ലെന്നുമേ;
രാമായണം കഥ കേട്ടു കൊൾക ഭവാൻ
ആമോദമോടേ ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞിടാം
സമ്മോദമായിതു കേട്ടു കൊണ്ടീടുക
ക്ഷേമോദയം രാമനാഥചരിതം
മാർത്താണ്ഡവംശേ ദശരഥൻ തന്നുടെ
പുത്രനായ് വന്നു പിറന്നു നാരായണൻ
ഉത്തരകോസലത്തിങ്കലയോദ്ധ്യാഖ്യ-
നുത്തമശ്രീരാജധാനിയിൽ വാണിനാൻ.
കൌസല്യതന്നുടെ പുത്രൻ രാമൻ

കൈകേ[illegible]പുത്രൻഭരതനും
ത്ര[illegible]ജൻലക്ഷ്മണൻ
ശത്രു[illegible]നാജാതരായ്;
അ[illegible]വിശ്വാമിത്ര
സ[illegible]ക്ഷിപ്പവാൻ
വില്ലു[illegible]പ്പെട്ടു
തെല്ലു[illegible]നുജനും,
കാടക[illegible]ണ്ടുവന്നൊരു
താടക[illegible]രഘൂത്തമൻ;
സിദ്ധാ[illegible]ൾക്കുംവിധൌതത്ര
ബദ്ധ[illegible]മുടക്കീടുവാൻ
വന്ന[illegible]ഷ്ടജനങ്ങളെ—
കൊന്നു[illegible]വുംരക്ഷിച്ചുരാഘവൻ
ചെന്നു[illegible]മോക്ഷംകൊടുത്തുടൻ
പിന്നെ[illegible]നകന്റെമന്ദിരംപ്രാപിച്ചു
ത്രൈയംബകചാപമുള്ളവില്ലങ്ങുതന്നുടെ
കൈകൊണ്ടെടുത്തുകുലച്ചുമുറിച്ചുടൻ
സീതാവിവാഹവുംചെയ്തുമുദാതന്റെ
സോദരന്മാരുംവിവാഹംകഴിച്ചിതു;
മാർഗ്ഗേവന്നുതടുത്തുകടുത്തൊരു
ഭാർഗ്ഗവരാമനെക്ഷിപ്രംജയിച്ചുടൻ
സാകേതമന്ദിരംപുക്കുടൻസീതയാ
സാകംവസിച്ചുസുഖിച്ചുരഘൂത്തമൻ;
ഭവ്യനായുള്ളദശരഥപുത്രനു
യൌവനേരാജ്യാഭിഷേകവുംഭാവിച്ചു
ദൈവബലേനമുടക്കിനാൾകൈകേയി
കൈവല്യശീലൻപുറപ്പെട്ടുകാനനേ;
പ്രാപിച്ചുസൌമിത്രിസീതാസമേതനായ്
ഭൂപാലനന്ദനൻഭൂപന്മഹാരഥൻ
ധരിച്ചുവല്ക്കലംപിന്നെപ്പിരിച്ചുചെഞ്ചിടാ—[ഭാരം
തിരിച്ചുഗുഹനുംഗംഗതരിച്ചുചിത്രകൂടത്തിൽ
വസിച്ചുകാന്തികൾകൊണ്ടുല്ലസിച്ചുഭൂവരന—[പ്പോൾ
ഗ്രഹിച്ചുദേവലോകത്തെഗ്ഗമിച്ചുതാതനെന്നി—[ത്ഥം
വ്യഥിച്ചുതല്പദാംഭോജേപതിച്ചോരുഭരതനെ
തനിച്ചുപാദുകംനൽകിയയച്ചിട്ടത്രിയെച്ചെന്നു
നമിച്ചുദണ്ഡകാരണ്യേവസിച്ചുരാഘവൻതത്ര
മദിച്ചോരുവിരാധനെവധിച്ചുമാമുനിമാരെ
സ്തുതിച്ചുതീർത്ഥവുമാടിനടന്നുഘോരകാന്താരേ
കടന്നുചെന്നഗസ്ത്യന്റെഗൃഹത്തിങ്കലകംപുക്കു;
ഉടനേവന്ദനംചെയ്തുപരിതോഷാൽഗോദാ—
വരീതീരേവസിക്കുമ്പോൾ,വരിപ്പാനാഗ്രഹ—[ത്തോടെ,
വരുന്നശൂർപ്പണഖേടേമുലയുംമൂക്കുമൊക്കവേ
കരവാൾകൊണ്ടുടനാശുഛേദനംചെയ്തുസൌമിത്രി
കരഞ്ഞുശൂർപ്പണഖപോയ്ഖരൻതന്നോടറി—[യിച്ചു;
ഖരനുംദൂഷണൻതാനുംകരുത്തുള്ളത്രിശിരാവും,
പരന്നവൻപടയുമായ്വരുന്നനേരമേരാമൻ,
കടുത്തസായകംചാപേതൊടുത്തുരാഘവൻവേ—[ഗാൽ,
അടുത്തരാക്ഷസന്മാരെ,കൊടുത്തുകാല[illegible]ക്കാ—[ക്കി;
അതുകേട്ടുദശഗ്രീവനതിലേറ്റംകലർന്നാശു
ചതിപ്പാനായ്പുറപ്പെട്ടുമുനിവേഷമവൻപൂ—[ണ്ടു.

അമ്മാമനാകുന്നമാരീചനെച്ചെന്നു
പൊന്മാൻവടിവാക്കിവിട്ടുദശാനനൻ;
സമ്മോഹമുണ്ടാക്കിരാമന്റെപത്നിക്കു
തന്മായകൊണ്ടാശുവേറാക്കിവേഗേന
മട്ടോൽമൊഴിയായസീതയെത്തൽക്ഷണം
കട്ടുരഥത്തിൽകരേറിഗ്ഗമിക്കുന്ന
ദുഷ്ടനെച്ചെന്നുതടുത്തജടായുവെ
വെട്ടിവധിച്ചുകളഞ്ഞുദശാനനൻ
പട്ടററലങ്കാപുരത്തെപ്രവേശിച്ചു
കഷ്ടമദ്ദേവിയെതത്രവെച്ചീടിനാൻ.
മാരീചമാനിനെക്കൊന്നോരുരാഘവൻ
തത്പ്രാണദേവിയെക്കാണാഞ്ഞുഖിന്നനായ്
തമ്പിയോടൊന്നിച്ചുതേടിനടകൊണ്ടു
വമ്പിച്ചകാനനേവന്നുചരിച്ചൊരു
വൻപനാംഗൃദ്ധ്രനെസംസ്കരിച്ചീടിനാൻ.
കമ്പംവെടിഞ്ഞുകബന്ധനേയുംകൊന്നു
സമ്പന്നമോദംശബരിക്കുമോക്ഷവും
സംഭാവനംചെയ്തുതാനുമനുജനും
പമ്പകടന്നുനടന്നുവരുംവിധൌ
വ്യഗ്രതകൂടാതെഞാൻചെന്നുവന്ദിച്ചു—
അനുഗ്രഹംവാങ്ങിമഹാഗിരിതന്നുടെ
അഗ്രേവളരെഭയപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന
സുഗ്രീവനോടൊത്തുസഖ്യവുംചെയ്യിച്ചു
ഉഗ്രങ്ങളായുള്ളസാലങ്ങളുംമുറി—
ച്ചുഗ്രനാംബാലിയെബാണേനരാഘവൻ
നിഗ്രഹിച്ചമ്പോടുരാജ്യപ്രഭുത്വവും
സുഗ്രീവനാക്കിക്കൊടുത്തുവാഴിച്ചിതു.
ദിക്കുകൾനാലിലുംജാനകീദേവിയെ
ച്ചിക്കെന്നുതേടുവാനായിപ്പുറപ്പെട്ട
മർക്കടന്മാരുടെകൂട്ടങ്ങളായതിൽ
തെക്കോട്ടുതേടുവാൻഞാനുംപുറപ്പെട്ടു
അക്കടൽചാടിക്കടന്നുതെരിക്കെന്നു—
രക്കന്റെലങ്കാപുരത്തെയുംപ്രാപിച്ചു
മൈക്കണ്ണിമാർമണിയാളെയുംകണ്ടുഞാൻ
തൃക്കാഴ്ചവെച്ചിതുരാമാംഗുലീയകം.
ചൊൽക്കൊണ്ടരാമദേവന്റെകൃപകൊണ്ടി—
തൊക്കെയുംസാധിച്ചുഞാനുംപൃക്കോരെ,
മേടിച്ചുചൂഡാമണിയടിച്ചുകല്പകവൃക്ഷം
മുടിച്ചുകാനനമെല്ലാംചൊടിച്ചുരാക്ഷസന്മാർക്കി—
ട്ടടിച്ചുമേഘനാദൻതാൻപിടിച്ചുമൽക്കരംകെട്ടി—
പ്പിടിച്ചുരാവണൻമുൻപിൽഗമിച്ചുരാക്ഷസൻകൊ—[ണ്ടു
ചിരിച്ചുനമ്മുടെവാലുംകരിച്ചുവൈരികളുട—
ന്നടുത്തുഞാനമപ്പോൾവാലെടുത്തുമാളികയ്ക്കുതീ

കെട്ടിത്തുടങ്ങിനാൻ കടന്നു സംപ്രഹാരത്തി-
നൊത്തുവാനരന്മാർ കെട്ടുന്നു മുറ്റത്തൊന്നാം
കെട്ടുമുറയ്ക്കുകരിക്കുമത്യോർക്കിൽ കൊ-
ണ്ടന്യൂനപ്പൊരുന്നതേയത്തിലെച്ചങ്ങാൻ പോ-
[ന്നു
സൈന്യസമേതിച്ചു പോരിനായി പുറപ്പെട്ടു
പോരാതെ കപിശ്രേഷ്ഠന്മാരൊക്കെയൊരുമിച്ചു
ചിറപോലെ വൻവാനരൻ പാരിധി തദ്ദേശേ
ദ്വീപസമീപം തന്നാൽ പോരാതെ പാർപ്പിടമൊരു-
[ക്കിച്ചു
അനന്തരം വിഭീഷണൻ ചെന്നു രാമനെക്കണ്ടു
വന്ദിച്ചു കപികളോടൊന്നിച്ചു വസിപ്പിച്ചു
ചുറ്റുമേമടിയാതെ സേതുബന്ധനം ചെയ്തു
പാറകൾകൊണ്ടു പൂമാകേതു പാലമതും പണ്ടന്നോ
സംഖ്യകൾകൊണ്ടുകരിഹേതുവായതും രാമ-
സേതുവെന്നതിനിപ്പോഴുമുണ്ടു സംശയമില്ല;
ചാടിച്ചു സമുദ്രത്തെ ലങ്കയിലകംപുക്ക
ഭേദിച്ചു വരുന്നോരു രാക്ഷസികളെല്ലാം
ഇക്കരതാനും രാക്ഷസപ്പടമാരും
എല്ലാം തമസ്കരിച്ചു വില്ലും അമ്പും വാളും
കല്ലും വൃക്ഷവും ശൂലം കല്ലുമെന്നിവ കൊണ്ടു
തല്ലും തലകളിലോരോന്നു കുലയും വെട്ടും
കൊല്ലുന്നതങ്ങനെ ചൊല്ലുവാൻ പാടില്ലേറം
കുത്തുകൊണ്ടോരോ കൂട്ടം ചത്തുപോയതുമുള്ള
യുദ്ധമിങ്ങനെ കൂട്ടി വൃദ്ധന്മാരതിൽ ചിലർ
ഉന്മാരതിൽ ചിലർ സമയത്തുനേരം
ധൂമ്രാക്ഷൻ മകരാക്ഷനക്ഷപാക്ഷൻ പ്രഹസ്തകാ-
[യൻ
അതിക്ഷൻ വിരൂപാക്ഷൻ ശോണിതാക്ഷനും
[പിന്നെ
കുംഭൻ നികുംഭനും കമ്പനനെന്നുള്ളോരു
പാദമുന്നാം നിശിനാരിവ്യാസവും
കുംഭകർണ്ണൻ മേഘനാദനെന്നുള്ള
കങ്കാളി വീരന്മാരായ വൈരികൾ
സംഹാരമാന്തളർച്ചു ലീലയാം പുക്ക
സംഗ്രാമമൊക്കെപ്പുറപ്പെട്ടു രാവണൻ
രാവണൻ കുംഭകർണ്ണാത്മജൻ കൊണ്ടു
രാഘവൻ കണ്ണിച്ചു കണ്ടിച്ചു പിന്നെയും
കൂട്ടത്തോടെതിരെ വന്നോരാശ-
കണ്ഠനെ ബ്രഹ്മാസ്ത്രമാകുന്നസായകം
കൊണ്ടുവധിച്ചു പതിപ്പിച്ചു ഭൂമിയിൽ
കണ്ടുസ്തുതിച്ചു വാനോർ സുരന്മാരും
അങ്ങനെ കണ്ടതാനും സുരസ്ത്രീകളും വന്നു
രേണ്ടുവിധ പ്രശസ്തം പ്രശംസിച്ചിതു
ഉടനെ സാധിച്ചു സാദ്ധ്യങ്ങളൊക്കെയും
തീയിനാലെ രാമചന്ദ്രസ്വാമി.
ലങ്കാധിരാജൻ വിഭീഷണൻ താനെന്നു
പങ്കജനേത്രൻ കല്പിച്ചു, സീതയെ
പാവകപ്രവേശനശുദ്ധയാക്കിക്കൊണ്ടു
പുഷ്പകം പുല്കവേറിപ്പുറപ്പെട്ടു
തന്റെ ദേശത്തെ സാകേതമതിൽ പ്രാപിച്ചു

പട്ടാഭിഷേകവും സാധിച്ചുമന്നിടം
ത്തുടിയിൽ രക്ഷിച്ചുവാഴുന്നകാലത്തു്,
ലോകാപവാദേന സീതയെക്കാനനേ
ശോകേന സന്ത്യജ്യ ലോകാധിനായകൻ
വിശ്വമെല്ലാം വെളുപ്പിച്ചുകീർത്ത്യാപരം
വിശ്വവീരൻ മമ സ്വാമി രഘൂത്തമൻ
അശ്വമേധമഖം ചെയ്യും ദശാന്തരേ,
വൈദേഹിപെറ്റുള്ള രണ്ടുശിശുക്കളെ
സാദരമന്നതു ബാലരോടൊന്നിച്ചു
വാല്മീകിമാമുനിശ്രേഷ്ഠനുമന്നുടൻ
രാമായണകഥ കേൾപ്പിച്ചു മാമുനി;
ഗിരിനാൽ രാമനെ വന്ദിച്ചനന്തരം,
തണ്ടാർകഴൽമണി വൈദേഹി വഹ്നിയിൽ
രണ്ടാമതും പ്രവേശിപ്പാൻ നിയോഗിച്ചു
കൊണ്ടാടിയിലവൾ, ഭൂമിപിളർന്നങ്ങു
തണ്ടാരിൽമാതുതാൻ പാതാളം പുക്കിതു;
അന്തകൻ താനെതു നേരമയോദ്ധ്യയിൽ
അന്തണവേഷം ധരിച്ചുവന്നാദരാൽ
മന്ത്രിച്ചുപോയതു നേരത്തു സൌമിത്രി
യന്ത്രിച്ചാണ്ടിവൈകുണ്ഠം പ്രവേശിച്ചു;
വൈകുണ്ഠനം ശത്രുഘ്നനും ശംഖ-
ചക്രങ്ങളായിച്ചമഞ്ഞോരനന്തരം
നമ്മോടു യാത്രയും ചൊല്ലി രഘൂത്തമൻ
നിർമ്മായ വിഷ്ണുസ്വരൂപം ധരിച്ചുടൻ
പാലാഴി പുക്ക ഫണീന്ദ്രതല്പേ മുദാ
ത്രൈലോക്യനാഥൻ വസിപ്പൂ സദാകാലം,
ഞാനും വിഭീഷണൻ ജാംബവാൻ താനുമീ
മൂന്നാളുമിങ്ങനെ ശേഷിച്ചു ഭൂമിയിൽ,
മറ്റുള്ള വാനരന്മാരുമയോദ്ധ്യയിൽ
പെറ്റുവളർന്നോരു നാനാജനങ്ങളും
തെറ്റെന്നു ദേഹം വെടിഞ്ഞു സുരാലയം
പറ്റി സുഖിച്ചു വസിക്കുന്നു സാദരം.
ഇക്കഥാകീർത്തനം ചെയ്യും ജനങ്ങൾക്കു
ദുഃഖങ്ങളെല്ലാമകന്നുപോമത്രയു-
മല്ലൽക്കാമ്പിലും ഞാനുമുണ്ടാം വൃകോദര,
നീ കാമിച്ചീടുമാസൌഗന്ധികം ചെന്നു
പുക്കാൽ പിറന്നും വളർന്നും മരിക്കുമി-
ദ്ദുഷ്കർമ്മയോഗവും വേർപെട്ടു സംസാര-
മാർഗ്ഗങ്ങളും വിട്ടു മന്നവസുന്ദര-
സ്വർഗ്ഗം ഗമിക്കാം, രഘുപ്രവീരൻ തന്റെ
സൽക്കഥാസംവാദമുള്ള വണ്ണം തന്നെ
കേൾക്കുന്നവർക്കു ധരിക്ക വൃകോദര.
പൊയ്ക്കൊൾക നീയിനി ഭീമസേന! ഭവാൻ
വൈകുന്നിയാളുടെ മോദം വരുത്തുക.
ചൊൽക്കൊണ്ട കല്യാണസൌഗന്ധികങ്ങളെ
കൈക്കലാക്കിക്കൊണ്ടുപോകെടോ പാണ്ഡവ,
അക്കസുമങ്ങളും വിത്തേശരാജന്റെ
പുഷ്കരണിയിൽ നിറന്നിൽക്കുന്നതിചെന്നു
തൽകടത്തിലൊക്കെ ഹരിക്കുന്നേരത്തു
പാക്കാണമെത്രവാൻ വന്നീടും ചില
മൂർഖരായുള്ള കാവൽക്കാരരക്ക-

കർക്കശൻക്രോധവശൻമഹാകർക്കശൻ
വെക്കമിട്ടത്തുതടുക്കുന്നേരത്തു
മുഷ്കരമായ ഗദകൊണ്ടുതാഡിച്ചു
ശീഘ്രമവരോടിച്ചുകൊൾകപ്പോകോമള,
വ്യാഘ്രംവരുമ്പോൾകുറുനരിക്കൂട്ടങ്ങ-
ളൊക്കവേപേടിച്ചുമണ്ടുന്നതുപോലെ
വിക്രമമുള്ളനീകാര്യംഭരിക്കെടോ;”
ഇത്ഥംപറഞ്ഞുമറഞ്ഞുഹനൂമാനു-
മെത്രയുംമോദിച്ചുകുന്തീകുമാരനും,
അത്രനിന്നാശു ഗമിച്ചുദിവ്യസ്ഥലേ
വിസ്താരവാപീയിലാചെന്നിറങ്ങീടിനാൻ.
കല്ലോലജാലംകളിക്കുന്നതുകണ്ടു,
(15)കമലമണിനിറമുടയ കമലമതുകണ്ടു,
കല്യാണിമാരുംകളിക്കുന്നതുകണ്ടു,
പൊലിമയൊടു ചടുലജലവടിവുമതുകണ്ടു,
അന്നങ്ങളുടെപറക്കുന്നതുകണ്ടു,
അനവരതമവരുടെ നടനമതുകണ്ടു,
ചക്രവാകങ്ങടെവിക്രമംകണ്ടു,
ചടുലമലർമിഴികളുടെകളിവിരുതുകണ്ടു,
മത്സ്യങ്ങളോടിനടക്കുന്നതുകണ്ടു,
മണിമയമണികസുഗന്ധികളതുകണ്ടു,
മത്തേഭംഗോദ്യൽപ്രയാണങ്ങൾകണ്ടു,
മലർമധുരതരനിരകളഭസപദികണ്ടു,
സത്സംഗസംഗാരഭാവങ്ങൾകണ്ടു,
സരസതരസരസിരുഹനികരമതുകണ്ടു,
ചക്രവാകങ്ങടെചാപലംകണ്ടു,
ചടുലതരുണികളുടയ സരസരതികണ്ടു,
നക്രങ്ങൾകേറിക്കളിക്കുന്നതുകണ്ടു,
നടുവിലതിചടുലമതിവടിവുമഥകണ്ടു,
വക്രങ്ങളായുള്ളതീരങ്ങൾകണ്ടു,
വലിയജലതിരനിരകൾവിരവിനൊടുകണ്ടു;
ഗന്ധദ്വിപംവന്നുപൊങ്ങുന്നകണ്ടു,
ഗളഗളിതവരരണിതകളപൊലിമകണ്ടു,
ഗന്ധർവിമാർവന്നുനിൽക്കുന്നകണ്ടു,
ഗഗനചരകുലമഖിലമുപരിമേവതകണ്ടു,
(16)കല്ഹാരപുഷ്പംനിരന്നതുകണ്ടു,
പുളിനഭുവിനളിനികടെതെളിവുമഥകണ്ടു,
ഐരാവതംവന്നിറങ്ങുന്നകണ്ടു,
അവനുടയവിഹരണവുമിഹസപദികണ്ടു,
മാരാരികൂറൻമദിക്കുന്നകണ്ടു,
മദനനുടെകൊടിയുടയമകരമതുകണ്ടു,
ആദിദേവന്റെതുരഗങ്ങൾകണ്ടു,
അരികിലുടനവരുടെനടനമതുകണ്ടു,
ഇങ്ങനെസൌഗന്ധികപ്പൊയ്കകണ്ടു,
ഇരുപുറവുമഥരജനിചരവസതികണ്ടു,
ഇംഗിതംചേരുന്നപുഷ്പങ്ങൾകണ്ടു,
ഇതുസകലമിഹസുലഭമതിമനസികണ്ടു.
പാടിമെല്ലവേപുഷ്പവാടിയിൽഭീമസേനൻ
മോടിയിൽമുടിതന്നിൽചൂടിനല്ലൊരുപുഷ്പം,
പേടിപൂണ്ടുനക്രങ്ങളുമോടിദൂരമേമാറി
താടമീശയുംപൊന്നിമൂടിരാവംകൊണ്ടു,
പാടിവാരിജംതന്നിലാടുകയെന്നാം
വാടിപ്പൂത്തപുഷ്പങ്ങൾതേടിച്ചക്രവാകം
കോടിസാരസങ്ങളിൽകൂടിയെത്രയുമുള്ളിൽ
പേടികാരണംതാമരസങ്ങളിൽനിന്നു
സാരസങ്ങളെല്ലാംദൂരത്തുപറന്നങ്ങു
തീരത്തുവസിക്കുന്നു;
സാരസ്യമുടയൊരവിടെനിന്നുഭീമസേനൻതാൻ
ചാരുതചമയുംകല്ഹാരങ്ങൾകരംകൊണ്ടു
കണ്ടിച്ചുമുതലയെമണ്ടിച്ചുവരുന്നതും
കണ്ടപ്പോളരക്കരുംഞെട്ടിച്ചുപുറപ്പെട്ടു.
ശണ്ഠയ്ക്കുഞങ്ങളൊരുവെട്ടുകുട്ടപലർകൂടി-
ച്ചെണ്ടക്കോൽക്കിമാനംകൊണ്ടുമാത്തടക്കൂടി.
“കല്ഹാരപുഷ്പങ്ങൾ കട്ടുപറിക്കുന്ന
കള്ളാനിനക്കടികൊള്ളുമെന്നിങ്ങനെ
കൊള്ളാമഹംഭാവമെന്തെടാകശ്മലാ
വെള്ളത്തിൽനിന്നങ്ങുകേറിനിന്നീടുക
കല്യാണസൌഗന്ധികംപറിച്ചുമോഷ്ടിച്ചു
മെല്ലെത്തിരിച്ചങ്ങുകൊണ്ടുപോവാൻനിന-
ക്കില്ലെടാസാമർത്ഥ്യമല്ലോമഹാജള,
നില്ലെടാനിന്റെവിനാശംവരുംദൃഢം.
ഞങ്ങടെതമ്പുരാനായധനേശ്വരൻ
ഞങ്ങളെക്കാവലുകല്പിച്ചിരിക്കുന്നു;
എങ്ങാനുമീവകപുഷ്പംലഭിക്കുമോ?
ചങ്ങാതിമോഹിച്ചതെല്ലാംവൃഥാഫലം.
കല്പവൃക്ഷങ്ങടെപുഷ്പങ്ങളെക്കാളു-
മത്ഭുതമാകുന്നകല്ഹാരപുഷ്പങ്ങൾ
കെല്പോടുകൊണ്ടുവന്നങ്ങുഞങ്ങൾതമ്പുരാൻ
എപ്പോഴുമങ്ങിരിപ്പോരില്ലചിന്തിതം.
ഒമ്പതുകൂട്ടംനിധിവച്ചിരിക്കുന്ന
തമ്പുരാനിപ്പോളതിലുംവിശേഷിച്ചു
പൊൻപൂവിലേറെയുണ്ടെന്നുധരിക്കനീ
വമ്പുതുടർന്നാൽകണക്കില്ലപൂരുഷ.
തമ്പുരാനിപ്പോളുടുപ്പാൻകൊടുക്കുന്ന

(15) പത്മരാഗം.

(16) ‘സൌഗന്ധികന്തു കല്ഹാരം’ എന്നമരം. ഇതു് താമരപ്പൂവിന്റെ ഒരു വകഭേദമായി മഹാഭാരതത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. കല്യാണസൌഗന്ധികംകിട്ടാരംഭത്തിൽ മഹാഭാരതം:—

“തതഃപൂർവ്വോത്തരോവായുഃ പ്ലവമാനോയദൃച്ഛയാ
സഹസ്രപത്രം അർക്കാഭം ദിവ്യംപത്മം ഉപാഹരത്
തദപശ്യതപാഞ്ചാലീ ദിവ്യഗന്ധംമനോരമം
അനിലേനാഹൃതംഭൂമൗ പതിതം ജലജം ശുചിഃ
തച്ഛുഭാശുഭമാസാദ്യ സൌഗന്ധികമനുത്തമം.” ഇത്യാദി.

പെൺപിറന്നോർപലരുള്ളൂരിൽകുറവില്ല,
പൊൻപൂവുംപൂവുംവെക്കാൻകോട്ടുകണ്ണ-
ന്നുചൂണ്ടിച്ചിരിപ്പുണ്ട്.
ഇതുപോലെവെളുവെളെവെളുവെളെ
മുലകൾപൊങ്ങിയപൂക്കുന്നാഞ്ഞെൾക്ക
തിരുമാറിലപ്പോക്കണ്ണ-
ഭംഗംപുലർത്തുന്നതെന്നാരി.
അരമിഴിപ്പൂതിറക്കിട്ടുവാൻ
കുറുക്കണ്ണുകൾചൊന്നാക്കുത്തുകൊണ്ടു
ചോറുചൊലിക്കയില്ലമ്മമാർതങ്ങൾക്ക
കോറിയിടംതേപ്പാനുമെല്ലാംതരമല്ലോ.
ബ്രാഹ്മണംതെല്ലുണ്ടിവർക്കുന്നങ്ങടെ
ദൂഷണക്കാർചെന്നമ്പൂപ്പിലെക്കേൾപ്പിച്ചാൽ
ദൂഷണിക്കാരുംപലരുണ്ടവരുടെ
ഭീഷണികൊണ്ടുഭയമില്ലങ്ങൾക്ക
പെൺപിറന്നോർചെന്നണത്തിച്ചതെന്നമി-
ന്നവരാൻകേൾക്കാതിരിക്കില്ലനിശ്ചയം.
പൊൻപൂവുകാക്കന്നങ്ങളെവച്ചേച്ചു
പെൺപിറന്നോർക്കുസംസാരമില്ലെടോ
കാരിയക്കാരുണ്ടുമേനോക്കിയച്ചന-
ണ്ടാരിയപ്പട്ടരച്ചന്മാർപലരുണ്ട്.
കോയിമ്മമാരുണ്ടടുക്കളക്കാരുണ്ട്
നായന്മാരായുള്ളകമ്പടിക്കാരുണ്ട്.
ചന്തക്കുഴൽക്കാർപതിനെട്ടുപുള്ളിയു-
ണ്ടന്തമില്ലിപ്പോളുളകാപുരിതന്നി-
ലന്തണന്മാരുംപ്രഭുക്കളും ഭൃത്യരും
ചന്തമേറിടുംപണിക്കരച്ചന്മാരും.
എന്തിനനേകംപറഞ്ഞിട്ടുകാരിയം
ചിന്തിച്ചുകണ്ടാലിതിന്നൊത്തരാജ്യമി-
ന്നന്തികത്തെങ്ങുമില്ലെന്നു
സന്തതംചൊല്ലുന്നുസർവ്വജനങ്ങളും.
ഈവണ്ണമുള്ളകുബേരന്റെനാട്ടിന്നു
നീവന്നുകേറിക്കവർന്നു തുടങ്ങിയാ-
ലീവന്നങ്ങളിലേകനുള്ളനന്നി
ഭാവിച്ചതൊന്നുംനടക്കയില്ലത്തുമേ.
ഇക്കാണുന്നങ്ങൾക്കെജമാനനേകനു-
ണ്ടുൾക്കാമ്പിലായാൾക്കുതെല്ലുംഭയമില്ല,
ചൊൽക്കൊണ്ടരാക്ഷസൻക്രോധവശനെന്നു
ദിക്കുകളൊക്കെജയിച്ചൊരുപൂരുഷൻ.
ക്രോധവശനെന്നുപേരുകേട്ടാൽതന്നെ
ബോധംവരുംനിനക്കായവൻവിക്രമം,
വമ്പനാമവനോർക്കയാത്തുവരുന്നതിൻ
മുമ്പതെരിക്കനെപ്പോയ്യ്ളോൾകനീരം,
പൊൻപൂപറിക്കുന്നതിന്നൊപ്പിടിപെട്ടു
ചെമ്പുകിമ്പരത്തിപ്പിടിട്ടുവരാതെ
തമ്പുരാൻതൃക്കാലിണയാണമോഷ്ടല്ല
ഡംഭുകാട്ടാതെനടക്കനീട്ടമ്മതേ.
ശംഭുസഖന്റെസരസ്സിലെപുഷ്പാത-
തിന്പുചേരലുംകൊണ്ടുപോവാൻകഴിവരാ.
ഇത്തരംഘോഷിച്ചു ചന്നാടത്തീടുന്ന
നകരഞ്ചരന്മാരെയൊക്കെയകൊണ്ടു
താഡിച്ചുതാഡിച്ചുമണ്ടിച്ചുമണ്ടിച്ചു
താമസിയാതെകയത്തുവൃകോദരൻ;
തല്ലുകൊണ്ടിട്ടിനകിങ്കരന്മാരുടെ
കണ്ണുപോയിചിലർകാലുപോയിചിലർ
എല്ലൊടിഞ്ഞുചിലർപല്ലുപോയെന്നല്ല
വല്ലാതെദേഹംവളഞ്ഞുപോയിചിലർ
ഒക്കവേചെന്നങ്ങുക്രോധവശന്തന്റെ
കാൽക്കൽപ്പതിച്ചുപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർ:
"വെക്കാണമേറുന്നൊപൊന്നുതമ്പിയനാം
ധിക്കാരിമാനുഷൻപോന്നുവന്നിങ്ങനെ
ചൊൽക്കൊണ്ടകല്യാണസൌഗന്ധികങ്ങളെ-
യൊക്കെപ്പറിച്ചുകരസ്ഥമാക്കിക്കൊണ്ടു
നിൽക്കുന്നനേരത്തുഞങ്ങൾവിരോധിച്ചു
മുഷ്ക്കുള്ളവനിഹതെല്ലുംഭയമില്ല;
എന്നല്ലഞങ്ങളെത്തല്ലിയോടിച്ചവൻ
പിന്നെയുംപുഷ്പംപറിക്കുന്നുകശ്മലൻ
മണ്ടുമെട്ടത്തങ്ങുയത്തിപ്പിടിച്ചുടൻ
കണ്ണുംചുവത്തിക്കയത്തുവരുന്നൊരു
കാലനെപ്പോലെകരുത്തുള്ളവൻതന്നെ
കാലനുംകൂടെത്തടുപ്പാൻവശമല്ല;
കാവൽക്കുകല്പിച്ചകിങ്കരന്മാർഞങ്ങൾ
ധാവനംചെയ്തുപോയെന്നതേ തന്നല്ല
മൂക്കുമുറിഞ്ഞിതുമുഞ്ഞിചതഞ്ഞിതു
കാൽക്കുമുടക്കംപിലക്കുവന്നുപിന്നെ,
നാക്കുമുറിഞ്ഞുപോയ് വാക്കുപുറപ്പെടാ
ചാക്കുമാത്രംപുനരാർക്കുംലഭിച്ചീല.
നോക്കുന്നെടിക്കിലിപ്പൊന്നുൻഗദയുമായ്
പാക്കുന്നുകൊൽവാൻവരുന്നെന്നുതോന്നുന്നു
രാക്ഷസാധീശ്വര,രാജരാജൻതന്റെ
രൂക്ഷനായുള്ളോരുഭൃത്യൻമഹാബലൻ
കാൽക്ഷണംവൈകാതെചെന്നപ്പുരുഷനെ
കാലന്തക്കാക്കുവാനെന്തോമടിക്കുന്നു?"
എന്നുള്ളകിങ്കരന്മാരുടെവാക്കുകേ-
ട്ടൊന്നുകയത്തുപുറപ്പെട്ടുതൽക്ഷണം
വാളുംപരിചയുംകൈയിലാക്കിക്കൊണ്ടു
ചീളെന്നുചെന്നുതടുത്തുനിശാചരൻ.
"നില്ലെടാമൂഢ!നിനക്കിന്നു നമ്മുടെ
കല്ഹാരപുഷ്പംകവർന്നുകാരണം
വല്ലാത്തഹാഭാവമെല്ലാംശമിപ്പതി-
നുള്ളൊരുസംഗതിവന്നുകൂടീജള!
വിക്രമിയാകുന്നക്രോധവശൻപണ്ടു
ശക്രനെച്ചെന്നുജയിച്ചുപലകുറി
ദിക്കുംഭികുംഭങ്ങൾതല്ലിത്തകർത്തൊരു
ദിക്കുകൾപത്തുംജയിച്ചുവിളങ്ങുന്ന
നക്തഞ്ചരേന്ദ്രനെപ്പേടികൂടാതെനീ
മത്തനായ്‌വന്നിങ്ങധികസൌഗന്ധികം
കട്ടുകൊണ്ടോട്ടുവാൻഭാവിക്കയാലിന്നു
വെട്ടുകൊണ്ടന്തകൻവീട്ടുപുക്കീടുമേ.
അഷ്ടലോകാധിപന്മാരിൽവെച്ചേറ്റവും
ശ്രേഷ്ഠനാംവിത്തേശനാഥന്റെപുഷ്പങ്ങൾ
കിട്ടുമോമൂഢ,നിനക്കൊട്ടുമ്മദ!

കിട്ടുംതലയ്ക്കിട്ടുവെട്ടുമെന്നോർക്ക നീ.
മറ്റുള്ളടിക്കിൽനടന്നുഫലിപ്പിച്ചു
മറ്റുള്ളവില്ലുകളെല്ലാം പ്രയോഗിച്ചു
തെറ്റെന്നു കിട്ടും വിരുതുകെട്ടിക്കൊണ്ടു
മുറ്റും നടക്കുന്ന കൃത്രിമങ്ങളൊക്കെയും
ഇട്ടിക്കിൽ വന്നു മടങ്ങാതെയാരധി-
പ്പിത്രനാളും കണ്ടുപോരുന്നതിങ്ങനെ.
ഇന്നു വിരുതഴിപ്പിക്കുന്നതുണ്ടു ഞാൻ
എന്നോടെതിർപ്പാൻമതിയാകയില്ല നീ
പെട്ടെന്നു നിന്നെ ജയിച്ചീല ഞാനാകി-
ലിട്ടതല്ലെന്റെ പേരച്ഛനാണെന്നിന്റെ
മസ്തകം വെട്ടിപ്പിളർക്കുന്നതുണ്ടു ഞാൻ
ഹന്ത സന്നാഹപ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുന്നു ഞാൻ.
മൺകുടമൊന്നടിച്ചിട്ടു കലങ്ങളും
മൺകൊണ്ടു കൊട്ടിയുണ്ടാക്കും കുശവൻ താൻ
പങ്കജസംഭവ ബ്രഹ്മാവു താനെന്നു
സങ്കല്പമുള്ളോർ മുഴക്കുന്നു സംഭ്രമം
സൃഷ്ടിക്കു പേരുള്ളതിന്നു വിരിഞ്ചനു
പുഷ്ടിക്കു പേരും പ്രവൃത്തിയെന്നിങ്ങനെ
അഷ്ടിക്കു വേണ്ടിക്കലം കൊട്ടി വില്ക്കുന്നു
ചട്ടറ്റഹംഭാവമയ്യോ! ശിവ! ശിവ!
എന്നതുപോലെ ജനങ്ങളെല്ലാം സമ-
മെന്നു നിനക്കുള്ളിലുണ്ടാമഹംഭാവം
ഇക്കാലമായതു പോക്കാം പിടിപ്പിച്ചു-
ന്നിക്കണ്ട രാത്രിഞ്ചരേന്ദ്രൻ മഹാബലൻ.
അർക്കനെക്കണ്ടൊരു മിന്നാമിനുങ്ങുപോ-
ലക്കണക്കായ്‌വരും നിന്റെ പരാക്രമം.
അളകാമന്ദിരം തന്നിലിളകാതെയിരിക്കുന്ന
(17) ഇളബിളാസുതൻ തന്റെ കളികളിക്കളം ത-[ന്നിൽ
കിളുത്തുണ്ടായൊരു പുഷ്പമൊളിച്ചു കൊണ്ടുപോ-[വാനായ്
പുളച്ചുവന്നൊരു നിന്റെ തിളപ്പു പൊങ്ങിവി-[ളങ്ങുന്നു.
വെളിച്ചെണ്ണക്കിടാരത്തിൽ വലിച്ചിട്ടു വറക്കാതെ
നിലച്ചീടില്ലെനിക്കുള്ളിൽ ജ്വലിച്ചിട്ടുന്നൊരു കോ-[പം,
കുലച്ചു വില്ലു ഞാനായ് തൊടുത്തു ബാണമെയ്യു-[മ്പോൾ
മലച്ചുവീണു നീയങ്ങു മരിച്ചു പോമതല്ലെങ്കിൽ
പിടിപ്പിൻ മുഷ്ടികൾകൊണ്ടു കൊട്ടുപ്പിൻ നിങ്ങ-[ളങ്ങോട്ടു
നടപ്പിൻ മന്ദനെക്കെട്ടിയെടുപ്പിൻ മന്ദിരേ ചെന്നു
കടപ്പിൻ ചോരനെക്കൊന്നു മുടിപ്പിൻ മന്ദനോ-[ടിതം

ചപ്പിച്ചുകാട്ടിയായ് വച്ചുവനക്കിളിപ്പൈതലിൻ [നിമേൻ.
ഇത്തരം ദുർവാക്കുരയ്ക്കുന്ന ദുഷ്ടരോ-
ടുത്തരം സത്വരം ചൊന്നാൻ വൃകോദരൻ:—
ഉത്തരം നിങ്ങടെ വംശം മുടിച്ചു ഞാ-
നത്ര ഭാരാപരനാം കുബേരന്റെ
പത്തനം കത്തിക്കഴിച്ചുടനിട്ടൊട്ടു
വിത്തങ്ങളെല്ലാം കരസ്ഥമാക്കീടുവൻ.
(18) പത്മിമഹാപത്മമുള്ള നിക്ഷേപങ്ങ-
ളൊത്തവെണ്ണീറ്റപൊന്നവേഗേന ഭൂതലം
ചത്തിക്കഴിച്ചങ്ങെടുത്തു കൊണ്ടുപോ-
യെത്തുന്നതുണ്ടു മൽപാദേന സത്വരം;
പോട, കരാള, നിശാചര, നീചാ,
ദുർദ്ധരണത്തിന്നവകാശങ്ങളൊക്ക,
കൂടപ്രയോഗം തുടങ്ങുന്നൊരു നി-
നാട്ടും തകർത്തിടുന്നോടും ജള, നിന്റെ
നാട്ടുവെടിഞ്ഞങ്ങു പാട്ടുപെട്ടും കാല-
നോട്ടുള്ള സംഗമം കൂടാതെ പോകയില്ലോടാ-[യ് കിലിന്നാ;
തന്നെത്താനറിയാതെ താനൊക്കാൾ ബലമുള്ള
ധന്യന്മാരൊട്ടു ചെന്നു സന്നാഹം തുടങ്ങിന്നാൽ
പിന്നെത്താനറിയാമെന്നു നീ ധരിച്ചാലും
മന്നിലും സുരലോകം തന്നിലും പുകഴ്ന്നൊരു
മന്നവൻ വൃകോദരൻ ഞാനെന്നു ധരിച്ചാലും
ഇന്നുള്ള വീരന്മാരൊന്നും നമ്മുടെ നേരെ
നിന്നു സംഗരം ചെയ്കയില്ല ശങ്കയില്ലതും
അയ്യോ! രാക്ഷസാധമ, നീയോ നമ്മോടു യുദ്ധം
ചെയ്യാമെന്നൊരു ബാണമെയ്യാനായ് പുറപ്പെട്ടു
അയ്യോ! ഭോഷരേ, നിങ്ങളായിരവും കോടി
ലക്ഷവും സ്വരൂപിച്ചിട്ടെത്രനാക്രോശന്റെ
പക്ഷമായ് പുറപ്പെട്ടതത്ക്ഷണം ചതുരനാകി-
ലിക്ഷണമടിച്ചു ഞാൻ തൽക്ഷണം മുടിച്ചിട്ടും
പക്ഷികൾ തൊരുപോലെ ഭക്ഷിപ്പാൻ വകയാ-[ക്കും.
ഇത്ഥം പറഞ്ഞു ഗദകൊണ്ടു വേഗേന
യുദ്ധം തുടങ്ങി മടങ്ങാതെ പാണ്ഡവൻ
നക്തഞ്ചരന്മാരുമത്യന്തകോപേന
യുദ്ധമായ് ഘോരപ്രയോഗം തുടങ്ങിനാർ.
രക്ഷോഗണം ചണ്ണം കയർത്തു വരുന്നൊരു
യക്ഷലക്ഷത്തെയും തൽക്ഷണം മാരുതി
ക്ഷിപ്രം ഗദകൊണ്ടു താഡിച്ചു മണ്ടിച്ചു
പുഷ്പങ്ങളെല്ലാമറുത്തു സംഭരിച്ചു
കെട്ടിത്തലയിലെടുത്തു പുറപ്പെട്ടു
പെട്ടെന്നു വനകപീന്ദ്രനെ വന്ദിച്ചു
ഗന്ധവാഹാത്മജൻ മോദേന സാദരം

(17) ഇളബിള എന്നതു് കുബേരന്റെ മാതാവിന്റെ പേർ.

(18) പ. പത്മം വ. മഹാപത്മം ന. ശംഖം ര. മകരം ഇ. കച്ഛപം ന. മുകുന്ദം ൧. കുന്ദം വൃ. നീലം ൻ. ഖർവ്വം എന്നു നവനിധികൾ. മാർക്കണ്ഡേയപുരാണത്തിൽ നിധികൾ എട്ടായി പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

(19)ഗന്ധമാദമരണ്യേനപോയ്ചെന്നുടൻ
ശത്രുവടിവൊടുപായസുതൻധർമ്മ-
പുത്രരേയുംഭാര്യതന്നെയുംകണ്ടുടൻ
സന്തുഷ്ടനായ്നിന്നുവന്ദിച്ചുജ്യേഷ്ഠനെ
ചന്തമേറുംനല്ലപുഷ്പങ്ങളൊക്കവെ
ദ്രൌപദിതന്നുടെകൈയിൽകൊടുത്തിതു
ദ്രുപതിനന്ദനൻദ്രൂപൻമഹാബലൻ
ഇങ്ങനെകല്യാണസൌഗന്ധികാഖ്യാനം
മംഗളംചാരുകല്യാണംശുഭം ശുഭം.

കല്യാണസൌഗന്ധികം, ശീതങ്കൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

2, സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം

ഹരിശ്രീവല്ലഭൻദേവൻ ഹരിൽപരാധിപ-
[ന്മാരും
ഹരിദശ്വൻവിരിഞ്ചനും ഹരിണാങ്കൻഗുരുശു-
[ക്രൻ
ഹരിഹയനമരന്മാർ ഹരിഹരനന്ദനനും
ഹരിപാദതടിനിയും അരികിൽമേവിനകാലം
ഗിരിശൻശ്രീമഹാദേവൻ കരരാജാകൃതിപൂണ്ടു
ഗിരിജാദേവിതാനപ്പോൾ കരിണീവേഷവും-
[പൂണ്ടു
ഗിരിരാജതടവിപിനത്തിലിരുവരുമൊരുമിച്ചു
പരിചോടത്ഭുതക്രീഡാ പരിതോഷംതുടർന്നാശു
പരിരംഭാദിയുമുള്ള സുരതത്തിനൊരുമ്പെട്ടു
ഉരുവുംനല്ലൊരുനേരം തരസാസംഭവിച്ചൊരു
കരിമുഖൻഭഗവാന്റെ തിരുവുടലൊരുചിത്രം
തരത്തിൽപീനമാംതുമ്പിക്കരത്തിൻഭംഗിയുംമേഘ
ഖരത്തുംമാനസപ്രീതിവരുത്തുംഭാവവുംകേളി
ഭരത്തിൽപ്രേമവുംമേഘസ്വരത്തിന്നൊത്തൊരു
[കണ്ഠ-
സ്വരത്തിന്റെഗുരുത്വവുംധരത്തിന്നുന്നതിഭംഗം
വരുത്തുംതുംഗമാമംഗസ്ഥിരതപ്രൌഢിയും-
[പിന്നെ
പെരുത്തഭക്തിമാന്മാർക്കുവരത്തെനൽകുവാനേ-
[റ്റം
ഉരുതരമുള്ളൊരുലീലാചരിതമെന്നിവയെല്ലാം
ഒരിക്കലുംത്യജിക്കാതങ്ങിരിക്കുന്നകരിമുഖൻ
ചിരകാലമെനക്കമ്പിലിരിക്കേണംതുണയ്ക്കേണം
ഇരിക്കുന്നജനങ്ങൾക്കുനിരക്കുന്നകവിചൊൽ-
[വാൻ
ഗുരുക്കന്മാർതുണയ്ക്കേണംഅവർക്കേറ്റംവണങ്ങു-
[ന്നേൻ
കവിമാരുംമുനികളുംകവികളുംകനിവോടെ
കവിതാരീതികൾചെയ്യുന്നവിരുതംതുണയ്ക്കേ-
[ണം.
(1)മത്തൂർമന്ദിരേമംബാഭഗവതി
കാത്തുകൊള്ളേണമേകാരുണ്യശാലിനി
മത്തഗജത്തിന്റെമസ്തകാഡംബരം
കുത്തിക്കവർന്നാരുകൂർത്തനഖങ്ങളും
ചിത്താഭിരാമമാംസത്തപ്രദായകം
ലൃത്തങ്ങൾകോലാഹലത്തോടുകൂടുന്ന
കൃത്തിസ്ഥാനങ്ങളോടൊത്തൊരുതാളത്തി-
ലുത്തുംഗമേളാവരുത്തിപ്പുരത്തൊരു
തത്തൽപലാഷ്ടതവൃത്തിപ്രപഞ്ചത്തി-
ലെത്രയുംമഹാധൂളിമേളിച്ചനർത്തനം
ചിത്തത്തിലോർത്തുതാനന്ത്യാഭയം
ഭക്ത്യാവണങ്ങുന്നമാത്തൂരധീശ്വരി;
പത്തനാർനളീപുരേവാണരുളീടുന്ന
ദാനവാരാതിയാംദാമോദരൻകൃഷ്ണൻ
ആനന്ദദായകൻഗോപികാനായകൻ
നാനാഗുണാകരൻനാരായണൻപരൻ
മാധവൻഗോവിന്ദനിന്ദിരാവല്ലഭൻ
രാധികാകാമുകൻരമാനുജൻപാർത്ഥ-
സൂതൻസുരാധീശവന്ദിതൻസുന്ദരൻ
ചേതോഹരൻമമചേതസിഭാസതാം.
ചെമ്പകനാടണിവമ്പനാകുംമമ
തമ്പുരാൻദേവനാരായണസ്വാമിയും
ഇമ്പമോടിങ്ങുനന്നെത്തുണയ്ക്കേണമേ
തമ്പുരാൻതിരുമുഖംകമ്പിടുന്നേനഹം
ദിക്കുപത്തുംപുകഴ്ന്നോരു(2)ദ്രോണംപള്ളി
നൽകുലഭൂഷണൻമദ്ഗുരുനായകൻ
വിക്രമവാരിധിവീരൻവിശേഷജ്ഞ-
നിക്കഥാരംഭേകടാക്ഷംതരേണമേ-
ചണ്ഡികാദേവിയെസ്സേവിച്ചുമേവീടു-

(19) ഗന്ധമാദനശബ്ദത്തിലെ നകാരം ലോപിപ്പിച്ചിവിടെ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. "അപിമാഷം മഷം കുര്യാത് ഛന്ദോഭംഗം നകാരയേത്" എന്ന ന്യായേന സാധുകർത്തവ്യം.

(1) അമ്പലപ്പുഴ നെടുമുടിയിലുള്ള ഒരു നായർപ്രഭുകുടുംബം. ഈ കുടുംബക്കാർക്ക് പണ്ടു ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിന്റെ സേനാധിപത്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഇവരുടെ ആശ്രയത്തിൽ നമ്പ്യാർ വളരെക്കാലം ഇരുന്നിരുന്നു. ഇവരുടെ കുലദേവതയായി ഒരു ഭഗവതീപ്രതിഷ്ഠയുണ്ട്.

(2) ദ്രോണംപള്ളി എന്നതു മാത്തൂർപ്പണിക്കരുടെ ആചാര്യനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ ഇല്ലപ്പേരാകുന്നു. അവർക്കു ദക്ഷിണകന്നാകുളിപ്പാടിലും ഗൃഹമുണ്ട്. മാത്തൂർവക ക്ഷേത്രത്തിലെ പൂജയുമുണ്ട്.

ഉണ്ണീരച്ചിയെന്നുപേരാമപൂരുഷൻ
പുണ്യപൂരംകൊണ്ടെൻനമ്മുടെദേശികൻ
കണ്ണിണകൊണ്ടൊന്നനുഗ്രഹിക്കേണമേ.
മണ്ണിലുംവിണ്ണിലുംമേവുന്നദൈവങ്ങ-
ളെണ്ണമില്ലല്ലോഗണിക്കുന്നനേരത്ത്
അണ്ണുവമ്പോലെപരന്നോരവർകളെ
വർണ്ണനംചെയ്യാനെളുതല്ലനന്തരം
വന്ദനംമാത്രംപ്രണയേനചെയ്തീടിനാൽ
വന്നീടുമല്ലോപുരുഷാർത്ഥമൊക്കെയും.
മന്ദനായുള്ളൊരെൻമഹാമൌഢ്യമേറുന്ന
പണ്ഡിതന്മാരിരിക്കുംസഭാന്തരേ
പണ്ടൊരുസത്കഥചൊല്ലുന്നതുണ്ടെന്നു
തോന്നിപ്പുറപ്പെട്ടതൊന്നാണുസാഹസം
ചിന്തിച്ചുകാണുകിൽസാഹസമല്ലേതും
സന്തോഷമുൾക്കൊണ്ടുസജ്ജനംതന്നുടെ
അന്തികേസഞ്ചരിച്ചീടുംജളൻപോലും
അന്ധതതീർന്നുസമർത്ഥനായീടുന്നു
കർപ്പൂരധൂളിയിൽമേളിച്ചുകൂട്ടിനാൽ
കല്പൊടിക്കുംനല്ലസൗരഭ്യമുണ്ടാകും,
ഇപ്രമാണാർത്ഥംവിചാരിച്ചുഞാനിയ-
ല്ലംജല്പനംനമുക്കില്ലമഹാരസം.
വേഷങ്ങൾകണ്ടുരസിക്കുംചിലജനം
ശ്ലേഷങ്ങൾകണ്ടുരസിക്കുംചിലജനം
ദോഷംപറഞ്ഞുചിരിക്കുംചിലജനം
രോഷംകലർന്നുതിരിക്കുംചിലജനം
ദൂഷണംകെട്ടിച്ചമയ്ക്കുംചിലജനം
ഏഷണികൂട്ടിത്തുടങ്ങുംചിലജനം
ഭീഷണവാക്കുരയ്ക്കുംചിലജനം
ഭാഷണംനിന്ദനംചൊല്ലുംചിലജനം
നാനാപ്രകാരമായുള്ളജനത്തിന്റെ
മാനസമെന്നുധരിക്കേണമേവരും
(3)ഗാനാമൃതംകൊണ്ടുസർവജനങ്ങൾക്കു-
മാനന്ദമുള്ളത്തിലുണ്ടാക്കുവാൻപണി,
കാരംപറഞ്ഞുപരിഹസിക്കുന്നവ-
ർക്കറാമിടുക്കുതുംവിചാരിച്ചുകാണുമ്പോൾ
കൂട്ടംകലമ്പിദുഷിച്ചുനടക്കുന്ന-
ക്കൂട്ടരെയൊട്ടുമേക്കൂട്ടാക്കയില്ലഞാൻ
എട്ടുനാലക്ഷരംകൂട്ടിപ്പലതരം
പാട്ടുംകളികളുംഗദ്യവുംപദ്യവും
കെട്ടിച്ചമച്ചുരംഗങ്ങളിൽചെന്നു
ഞെട്ടാതെകാട്ടിപ്പറഞ്ഞുഫലിപ്പിപ്പ-
തൊട്ടുംനിനച്ചാലെളുതല്ലനല്ലൊരു
പട്ടാങ്ങുചേരുംപ്രയോഗങ്ങളോരോന്നു
കേട്ടുരസിച്ചുവസിച്ചുകൊൾകെന്നിയേ
പെട്ടെന്നുമറ്റൊന്നുമെന്നുചിതംവരം.

ഗുരുക്കന്മാരുടെസ്നേഹംഭവിക്കുന്നാകിലപ്പോൾ [ഞാൻ
പൃഥുകത്തിലൊരുഭാഗമരയ്ക്കുന്നതിനുനേരം
അരയ്ക്കാൽനാഴികനേരംസ്മരിക്കാംകൃഷ്ണനെ- [യെന്നാൽ
തരിക്കാണ്ണുവംപോലെപരക്കുംദുഷ്കൃതമെല്ലാം
ഗതിക്കുംനല്ലിതുലോകോചിതക്കുംനല്ലതുനല്ല
മതിക്കുംശുദ്ധിയുണ്ടാകുംകരിക്കമിത്രമായീടും
അതിക്രൂരംനരകത്തിൽപതിക്കുന്നോർമുകുന്ദ- [നാമ
സ്മരിക്കുംമാനുഷന്മാർക്കുതരിക്കുംസാരബോധ- [ങ്ങൾ
ശമിക്കുംപാപമപ്പോഴേഗമിക്കുംവിഷ്ണുലോകത്തു
നമിക്കുന്നേൻകഥാശേഷംകേട്ടുരമിക്കുംമാനസമപ്പോൾ,
ഉറയ്ക്കുംകൗതുകംചിത്തേനിറയ്ക്കുംഭക്തിയന്നേരം
മറയ്ക്കുംമുന്നിലെക്ലേശംതുറക്കുംജ്ഞാനനേത്രങ്ങൾ.
തരിച്ചഭാരതംതന്നിൽജനിച്ചപാണ്ഡവന്മാരെ
നിനച്ചാലപ്പൊഴേപാപംതിരിച്ചിട്ടുംനരന്മാരെ;
പഞ്ചേന്ദ്രതുല്യരാംപാണ്ഡവന്മാരുടൻ
പാഞ്ചാലിതന്നുടെപാണിഗ്രഹംചെയ്തു
വാഞ്ഛാനുകൂലമാംലീലാവിശേഷേണ
ചാഞ്ചല്യഹീനംസുഖിച്ചുവസിച്ചീടിനാർ
(4)വാസവശ്രീകരാംകുന്തീസുതന്മാർക്കു
വാസവപ്രായമെന്നുള്ളമന്ദിരം
വാസുദേവൻകൃപയാലലങ്കരിക്കയാൽ
വാസസൗഖ്യംപരംസംഭവിച്ചുസദാ.
ഭാസുരന്മാരായതാപസശ്രേഷ്ഠരും
ഭൂസുരന്മാരുംമഹായോഗിവൃന്ദവും
ദാസകന്മാരായനമ്മബന്ധുക്കളും
ദാസജനങ്ങളുംദായാദവർഗ്ഗവും
നാനാസുഖങ്ങൾക്കുവേണ്ടുംപദാർത്ഥവും
സേനാപതികളുംമന്ത്രിപ്രവീരരും
ആനപ്പടകൾകുതിരപ്പടകളും
യാനരഥങ്ങളുംകാലാൾപ്പടകളും
നാനാഗൃഹങ്ങളിൽകേളിയാടുന്നൊരു
നാരീജനങ്ങളുംനല്ലപുരുഷരും
പാടിക്കളിക്കുന്നദേവദാസികളും
മോടിത്തരങ്ങളുംശൃംഗാരഭംഗിയും
പാടിയുംതോടിയുംപന്തുവരാടിയും
പാടിക്കുഴൽവിളിക്കുന്നജനങ്ങളും
പാടീരപങ്കംകുഴയ്ക്കുന്നസുന്ദരർ
ചൂടിത്തലമുടികെട്ടിക്കുറിയിട്ടു
നാടൻപുഴുകുംതിലകങ്ങളുംചാർത്തി
തേടിസ്ത്രീമാരുടെവീടുംകുടികളും
തേടിപ്പലതരംരാജമാർഗ്ഗങ്ങളി-

(3) പദ്യാമോദകരംകൊണ്ടു തുള്ളൽപ്പാട്ടെന്നർത്ഥം.

(4) വാസവശ്രീകന്മാർ—ദേവേന്ദ്രനു തുല്യമായ ശ്രീയുള്ളവരെന്നർത്ഥം.

“നദ്യൃതശ്ച” എന്ന സൂത്രംകൊണ്ട് ഈകാരാന്തം ഊകാരാന്തം ഇവയിലവസാനിക്കുന്ന സ്ത്രീലിംഗശബ്ദങ്ങൾക്കും ഋകാരാന്തങ്ങൾക്കും ബഹുവ്രീഹി സമാസാന്തത്തിൽ ക പ്രത്യയം വിധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു

ലോകൈകനാ[illegible]ഷീതാം,
[illegible]
[illegible]മന്ത്രം
[illegible]ങ്ങളെക്കാക്കുന്ന[illegible]-
[illegible]സങ്കീർത്തനം
ശ്രീ[illegible]വിഷ്ണോ രമാനാഥ,
നാരായണാനന്ദഗോപാലകേശവ,
വാരിജലോചന, ശൗരേ ജനാർദ്ദന,
വാരിജനാഭ, വരദ, മുരാന്തക,
പീതാംബരാച്യുത, ചക്രപാണേ ഹരേ,
സീതാപതേ വിഭോ, കൃഷ്ണ, വൃഷ്ണീശ്വര,
രാധാപതേ, മധുസൂദന, മാധവ,
സാധാരണനാമമെൻനാവിന്നു[illegible]തേ.
പാണിപങ്കജംതന്നിൽ വിളങ്ങുന്ന
വീണയിലിങ്ങനെ ഘോഷിച്ചുകൊണ്ടുടൻ
കാണായി താപസശ്രേഷ്ഠനാം നാരദൻ
ക്ഷോണീതലത്തിലിറങ്ങിവരുന്നതും
ധർമ്മാത്മജൻ കണ്ടു വന്ദിച്ചു മെല്ലവേ
സമ്മാനപൂർവ്വം മഹാരത്നമണ്ഡപേ
ധർമ്മം പിഴയ്ക്കാതെ പൂജിച്ചു സേവിച്ചു
ശർമ്മം വരുത്തിയിരുത്തി ത്തദാസനേ.
പഞ്ചാപൂച്ഛജടകളക്കി വിനീതനായ്
ചഞ്ചലം കൂടാതെ മന്നവൻ ചൊല്ലിനാൻ:
“അഞ്ചിതശ്രീമഹാപുണ്യരാശേ, മുനേ,
കിഞ്ചന താപം മമ വാക്കു കേട്ടീടണം.
നിന്തിരുവുള്ളിലിവണ്ണമുണ്ടാവ്വര-
നെന്തൊരു പുണ്യം വിശേഷിച്ചു ചെയ്തു ഞാൻ?
ഹന്ത! മേ സാമ്പ്രതം നാടും നഗരവും
അന്തരമെന്നിയേ ശുദ്ധമായീട്ടധം.
ചൊല്ക്കൊണ്ട മാമുനിശ്രേഷ്ഠ ഭവാനുടെ
തൃക്കാലിണപ്പൊടിസംഗമുണ്ടാവുന്ന
ദിക്കിന്നൊരിക്കലുമില്ലനർത്ഥാദികൾ
മേൽക്കുമേലുണ്ടാമനേകസമ്പത്തുകൾ
നാരായണപ്രീതിപാത്രമായുള്ള ഭവാൻ
പാരാതെ കണ്ടിങ്ങെഴുന്നരുളീടുവാൻ
കാരണമെന്തെന്നരുൾചെയ്തു കേൾക്കണം
പാരമുണ്ടാഗ്രഹം നാരദമാമുനേ,”
ഇത്തരം ധർമ്മജൻ ചോദിച്ച വാക്കുകൾ-
ക്കുത്തരമിത്ഥമരുൾചെയ്തു നാരദൻ:
‘ഉത്തമക്ഷോണീശ, കേട്ടുകൊണ്ടാലുമെ-
ഞ്ചിത്തത്തിലുള്ളോരഭിപ്രായമാദരാൽ,
പാഞ്ചാലപുത്രിയെ പ്രേമമോടെ നിങ്ങ-
ളഞ്ചുപേരും കൂടെ ലാളിച്ചു വേളിച്ചു
കിഞ്ചനകാലം വസിക്കുന്ന കാലത്തു
കിഞ്ചന വൈരം പരസ്പരം ജാതമാം.
പഞ്ചായുധനെന്നു പേരായ വീരന്റെ
വഞ്ചനാകൗശലം ചിന്തിച്ചു കൊള്ളുവിൻ
പഞ്ചബാണാസ്ത്രങ്ങളാകുന്ന ബാണങ്ങൾ
നെഞ്ചിൽ തറച്ചു ചൊരിച്ചു കൊൾവാൻ പണി.
[illegible]പ്പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലും
പഞ്ചസാരപ്പൊടി വെല്ലുന്ന വാണിയും
സഞ്ചാരഭംഗിയും സാരസ്യരീതിയും
ചഞ്ചലാലോകവും ചാരുഭാവങ്ങളും
കിഞ്ചിത് സ്മരിക്കുന്ന നേരം മനോഭവൻ
നെഞ്ചിൽ കരേറി സ്ഥലം പിടിക്കും ശഠൻ
അഞ്ചാറു നാഴികയ്ക്കുള്ളിൽ പുരുഷന്റെ
നെഞ്ചുറപ്പൊന്നു മറിച്ചു വയ്ക്കും ദൃഢം.
കണ്ണിണകൊണ്ടു കടുകമാറുന്ന
പെണ്ണിനെക്കണ്ടാലടങ്ങുമോ പൂരുഷൻ
വിണ്ണിലെ രാജ[illegible]യെക്കണ്ടിട്ടു
[illegible]ച്ചതിന്നു മുഷിക്കുന്നു സജ്ജനം.
അണ്ണന്റെ പെണ്ണിന്നനുജൻ നിനയ്ക്കുമോ?
അണ്ണൻ സഹജന്റെ പെണ്ണിന്നു വയ്ക്കുമോ?
കണ്ണിന്റെ പിമ്പേ മനസ്സും ശരീരവും
പെണ്ണിന്റെ നേരേ തിരിക്കും ധരിക്കെടോ,
തന്നുടെ കാന്തയോടൊന്നിച്ചു മറ്റൊരു
സുന്ദരൻ മേവുന്നതു കണ്ടു നില്ക്കുമോ?
അന്നേരമേ ചെന്നു താഡനം കൂട്ടുവാ-
നിന്നുള്ള ലോകർക്കു സന്ദേഹമില്ലെടോ;
രണ്ടു പുരുഷന്നു കാന്തയായിട്ടൊരു
വണ്ടാർകുഴലിയാളുണ്ടാകിലപ്പൊഴേ
രണ്ടു പേരും തമ്മിലിഷ്ടമില്ലെന്നല്ല
ശണ്ഠയും തല്ലും പിടിയും ഭവിക്കുമേ
ശുണ്ഠീകടിപ്പും നിതുവെച്ചു മറ്റൊന്നു
കണ്ടീല ഞാനെങ്ങുമെന്നും യുധിഷ്ഠിര,
ശണ്ഠയ്ക്കു തമ്മിൽ തുടങ്ങുന്ന നേരത്തു
രണ്ടു പക്ഷക്കാരുമുണ്ടാമസംശയം.
ഏഷണിക്കാരനൊന്നൊന്നു പറയുന്നു
രോഷമുള്ളാളുകളെന്നവരുകിലും
ഏഷണി കൂട്ടുവാനല്ലിങ്ങു വന്നതു-
ദ്ദോഷം പറഞ്ഞു കളയുവാൻ വന്നു ഞാൻ.
രണ്ടുപേർ തമ്മിൽ കലക്കുന്നതു കാണ്മാ-
നുണ്ടു നമുക്കു മനക്കാമ്പിലാഗ്രഹം.
വേണ്ടാത്ത മത്സരം വേഗം വളർത്തുവാൻ
വേണ്ടും വിധത്തിലിങ്ങുണ്ടൊരു കൗശലം
ഇല്ലാത്ത വസ്തുക്കൾ വച്ചു വിവാദിച്ചു
വല്ലാത്ത കോപം മുഴുത്തു ചമഞ്ഞുടൻ
പല്ലും കടിച്ചങ്ങു ചുണ്ടും വിറപ്പിച്ചു
കല്ലും തടിയുമെടുത്തു പിടിച്ചാശു
മല്ലും നടിച്ചു തടിച്ചവർ തങ്ങളിൽ
തല്ലുന്ന കണ്ടാലെനിക്കെന്റെ പാണ്ഡവ!
നല്ലൊരു കല്യാണമെന്നേ പറയാവൂ
മല്ലാരിപാദങ്ങളാണെ പൊളിയല്ല.
(5) ആനകൾ തങ്ങളിൽ പാഞ്ഞു കുത്തുന്നതെ

(5) ഈ ഭാഗം ബാലരാമായണം നാടകത്തിൽ ചില ശ്ലോകങ്ങളുടെ ഭാവത്തെ സ്വീകരിച്ചു നമ്പ്യാർ രചിച്ചിട്ടുള്ളതായി തോന്നുന്നു.

൫. ‘‘അലാമേവീരയുധസ്യ നഖപാടനസംഭൃതം

ഷാനനംകത്തിത്തകൎത്തുതിമിൎത്തുകൊ-
ണ്ടാനനംകത്തിപ്പിളൎന്നതുകാൺകി-
ലാനന്ദമല്ലാതെനിക്കൊന്നുമില്ലെടോ.
ക്രൂരതംക്രൂരതംതമ്മിൽപ്പിണങ്ങുന്ന-
തേറെമഹോത്സവംതന്നെനമുക്കെടോ.
കുക്കുടംതമ്മിൽകയൎക്കുന്നതുമിന്നു
മിക്കതുംകണ്ടാലുപേക്ഷിക്കസങ്കടം.
അച്ചിമാർതങ്ങളിൽകൊഞ്ഞനംകാട്ടുന്ന-
തച്ഛനാണെത്രയുംകണ്ടാൽമനോഹരം.
പൂച്ചൂല്ലുകൊണ്ടുതലയ്ക്കിട്ടടിക്കയും
കൊച്ചിനെക്കൊണ്ടുതടുക്കയുംവിസ്മയം.
ഇന്നതെന്നില്ലകലഹങ്ങൾകാണ്മവാൻ
പിന്നെയുംപിന്നെയുമുണ്ടിനിക്കാഗ്രഹം.
എന്നതുകാരണംനാരദൻനാരദ-
നെന്നപേരെനിക്കാക്കമക്കളുമിട്ടു.
ഇങ്ങനെനമ്മുടെശീലമെന്നാകിലും
നിങ്ങളോടങ്ങനെയല്ലെന്റെമാനസം
തങ്ങളിൽസ്നേഹത്തിനന്തരംകൂടാതെ
നിങ്ങളിരിക്കണമെന്നുചൊല്ലുന്നതാൻ.
പേടമാൻകണ്ണിമാരേതുകൂട്ടുംവിയോഗ
മൂഢമാൎക്കുംബുധന്മാൎക്കുമുണ്ടാസ്ഥിതം.
ഏടലർബാണന്റെബാണംതറയ്ക്കുമ്പോ-
ളാടലുണ്ടാംവിചാരങ്ങളനാസ്ഥയാം.
ചേട്ടനെക്കൂട്ടാക്കുകില്ലസഹോദരൻ
ചേട്ടകളായുള്ളനാരിമാർകാരണം
പണ്ഡിതന്മാരുംപരാക്രമിമാരുമ-
പ്പെണ്ണിനെക്കാണുമ്പൊളൊന്നുപകച്ചുപോം
പാണ്ഡവന്മാരെ,ദേവന്മാരെക്കുറി-
താണ്ഡവംചെയ്യിക്കുമിങ്ങനെചിന്തിച്ചാൽ.
സ്നേഹമുണ്ടല്ലോപരസ്പരംതങ്ങൾക്കു
മോഹമുണ്ടാകയില്ലെന്നുമോൎക്കേണ്ട,
ഊഹംകണക്കല്ലിതിങ്ങനെനല്ലോരു-
ബാഹംഞാനൊരുകഥിക്കാംപുരാതനം.
സുന്ദോപസുന്ദയോരാപത്തുപറ്റതു-
മിന്നുപറഞ്ഞറിയിക്കാംസുധീമ്മിര,
എന്നാൽഭവാന്മാരേയസോദരന്മാൎക്കു-
മന്യമനസ്യൎക്കുമുണ്ടാം പ്രബോധനം,

കഥാരംഭം.

സുന്ദനെന്നുമുപസുന്ദനെന്നുംരണ്ടു
സുന്ദരന്മാരസുരന്മാരുളവായി,
സുന്ദരിമാരുടെനേത്രചകോരിമാ-
ൎക്കിന്ദുക്കളായിവളൎന്നാരിരുവരും.
കുംഭ(6)നികുംഭാസുരാത്മജന്മാരവർ
കുംഭീന്ദ്രഗാമികൾകുംഭാരിവൈരികൾ
ആരംഭജൃംഭണസാരാശോഭിപ്പിച്ചു
ജൃംഭിച്ചിരിക്കുന്നഗംഭീരകാന്തികൾ.
ഉംഭോളിപ്പാണിമാൎക്കുമ്പീന്ദ്രവീരന്മാർ
കുംഭസ്ഥലീതടസംഭേദലാലികൾ
രംഭാപരിരംഭസംഭോഗസംരംഭ-
സംഭാവനാരംഭത്തുംഭവിലാസികൾ
രംഭോരുമാരുടെചിത്തംകവരുവാൻ
(7) കുംഭിലകന്മാരുമന്നാളിമാനികൾ
ചെമ്പകപ്പൂമ്പൊടിക്കിമ്പംപുലമ്പുന്ന
ചെമ്പൊന്നുകൊണ്ടുടൻഗന്ധത്രപികൾ
കൊമ്പന്മാൎക്കൊച്ചെറുമ്പന്മാരണ-
ന്മാരോടണഞ്ഞവൻമുമ്പിൽക്കളിച്ചിട്ടു
തുമ്പിക്കരംപിടിച്ചമ്പുമുയൎത്തിട്ടു-
മിമ്പംതുടരുന്നചമ്പൎക്കമാഹകർ.
ശങ്കരൻകോപിച്ചനല്ലൊരുവിഗ്രഹം
ചെങ്കനൽക്കണ്ണിനാൽദഹിപ്പിക്ക കാരണം
പങ്കജബാണന്റെചിത്തത്തിലുള്ളൊരു
സങ്കടമെല്ലാംകളഞ്ഞീടിനാരവർ.
അന്നുശരീരംദഹിച്ചതുമില്ലെങ്കിൽ
ഇന്നുതാൻനാണിച്ചിരിക്കേണ്ടിവന്നീടും
എന്നതിനിച്ചതന്നാംഗംദഹിച്ചതു
നന്നതെന്നുതാനംഗജൻബോധിച്ചു.
വിശ്വത്തിലെത്രയുംസുന്ദരന്മാരാകു-
മശ്വിനീദേവകൾതോറ്റുപോയിതദം
വിശ്വാസമന്യോന്യമെത്രയുംവിസ്മയം
വിശ്വലോകങ്ങളിലിങ്ങനെനില്ലുമേ.
തമ്മിൽപ്പിരിഞ്ഞൊരുക്ഷണംപൊറുക്കാ
സമ്മതമല്ലിരുപേൎക്കുമിതോൎത്താലും.
തങ്ങളിൽകൈകളുംകോൎത്തുപിടിച്ചവ-
രങ്ങിങ്ങുംനടന്നീടുമിങ്ങനെ

സാപത്ന്യകലിംസ്ത്രീണാം പശ്യാമിച്ഛന്നുമിവ.

൫. ലാവകതിത്തിരികൂട ശൈഷമ്മഹിഷബായരണക്രീഡയാ
ദ്രുഹിണാച്യുതകലിഭ്യോദ്യന്തേ സ്ത്രോത്പ്രീതൈനാരദസ്യമുനേഃ

൬. വീരാണാം ശസ്ത്രസംശ്ചേദേ കരിണാംമത്തചെട്ടതോ
വ്യാഘ്രാണാം വാണീഭേദേ നാരദ ഹരിതൃപ്യതി.,, ഇത്യാദി ബാലരാമായണം
നോക്കുക.

(6) മഹാഭാരതത്തിൽ സുന്ദോപസുന്ദന്മാർ നികുംഭാസുരപുത്രന്മാരായി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.
മഹാസുരസ്യാന്വവായേ ഹിരണ്യകശിപോഃ പുരാ
നികുംഭോ നാമ ദൈത്യേന്ദ്ര തേജസ്വീബലവാനഭൂത്
തസ്യപുത്രൌമഹാവീര്യൌ ജാതൌ ഭീമപരാക്രമൌ
സുന്ദോപസുന്ദൌ ദൈത്യേന്ദ്രൌ ദാരുണൌ ക്രൂരമാനസൌ.,, ഇത്യാദി മഹാഭാരതം.

(7) കുംഭിലകൻ=തസ്കരൻ.

കൂടെനടക്കയും കൂടെക്കിടക്കയും
കൂടെക്കളിക്കയും കൂടെക്കുളിക്കയും
കൂടെബ്ഭുജിക്കയും കൂടെബ്ഭജിക്കയും
കൂടെരസിക്കയും കൂടെഹസിക്കയും
രണ്ടാമതൊപ്പരവുള്ളമക്കളെന്നുള്ളതു
കണ്ടാലൊരുത്തർക്കുമുണ്ടാകയില്ലപോൽ
വേണ്ടുന്നവിദ്യകളെല്ലാം പഠിച്ചവർ
കൊണ്ടാടിവാണാരനേകനാളിങ്ങിനെ
ചിന്തിച്ചു സുന്ദൻ പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാ-
നെന്തൊന്നു നാമിനിച്ചെയ്യേണ്ടു സോദര,
എന്തൊന്നു ചെയ്താലൊരിക്കലുമയ്യസ്സി-
നന്തരം കൂടാതിരിപ്പു നമുക്കെടോ,
ശത്രുക്കൾനേരെ വരുന്നതു മാറ്റുവാ-
നിത്രമാത്രം ബലം പോരാ സഹോദര,
വൃത്രാരി താൻ വന്നു കാൽക്കൽ പതിക്കണ-
മത്രോളമുണ്ടു മനസ്സിൽ കിടക്കുന്നു.
ഇക്കൂട്ടമെല്ലാമെതിരേകയില്ലെന്നാ-
ധിക്കരിക്കുന്നരിപുക്കളെന്നോർക്കനീ
ഇക്കാലമൊന്നു പരീക്ഷിച്ചു നോക്കണ-
മിക്കണ്ടതെല്ലാം കണക്കെന്നറികനീ.
ദേശങ്ങളോരോന്നുരുട്ടിത്തകർത്തുടൻ
നാശം തുടങ്ങുന്ന നമ്മളിരുവരും
മിശവിറപ്പിച്ചിട്ടക്കന്നേരത്തു
കാശിക്കുപോമിഹ നമ്മുടെ വൈരികൾ.
ഈശതമിങ്ങുലഭിക്കണമെങ്കിൽ നാം
ആശുതപസ്സു തുടങ്ങണമാവയം:
ക്ലേശങ്ങൾ കൂടാതെ കാര്യം ഭവിക്കുമോ?
കാശഴിയാതെ കറിക്കൂട്ടു കിട്ടില്ല
ഒന്നുകിൽ പ്രാണൻ കളയണമല്ലെങ്കിൽ
ഇന്നുവരുത്താവതെല്ലാം വരുത്തണം.
ഒന്നോർത്തുപോകുമ്പോ, കല്പിച്ചുകൂട്ടിയ-
ലൊന്നോളമുൾക്കർഷമിന്നാർക്കുമില്ലെടോ;
ശങ്കരനെന്നോടു നേർത്തുവന്നീടുകിൽ
ശിങ്കകളിപ്പിപ്പനപ്പനാണേ ഞാൻ;
പങ്കജയോനിയെ ചെന്നു തപം ചെയ്തു
സങ്കടംതീരുംവരങ്ങൾ വരിക്കണം.
എങ്കിൽ നാം പോക തപം ചെയ്തിരുവരും
ശങ്കവെടിഞ്ഞു നടന്നുതുടങ്ങിനാർ
വൻകാടകം പുക്കു വൈകാതെളിച്ചുവ-
ന്നാകെരിതോരം തപം തുടങ്ങീടിനാർ.

നല്ലൊരു വാപിനദികളും കുന്നുകളോരമ[തമാം
കല്ലുകൾ പലപുല്ലുകളെന്നിവനികിറിരുപ്പുവരു[ന്തി
വല്ലഭതരവല്ലികൾകൊണ്ടൊരു ശാലയുമാശു ചമ[ച്ചു
കല്യതപൈതകിനായിരിതയോടു തപസ്സു തുടങ്ങി
സുന്ദനുമുപസുന്ദനുമൊരു തന്മതിമൃനമഭിമത[മോടെ
സുന്ദരതനു നിഹിതമനസിജഗുണഗണനിപുണ[തമന്മാർ

ചന്ദനമാദിനന്ദനമുകുടെല്ലാം വടിവൊടു തിങ്ങി
ചന്ദനപുഴവെണ്ണിവസൂക്ഷരസംഗതിലവൃക്ഷലതകളെ[മന്നു
പങ്കജമൊഴിമന്ദിരമെന്നജൈര ജയപാരതരകി[ത്ത്,
സങ്കടഹരസരസിജലോചനപരിചൊടുവിതര[ണംമേ
നിങ്കഴലിണനിരുപമമൈക്കടമെനതിലതിവി[ലസേണം
കിങ്കരനാഹമവരജനാമമപരിഹരപ്പരിത്തംമേ
ഇങ്ങനെപലതരിവചനങ്ങളുമനവധിഭക്തി[പൂണവർ
തിങ്ങിനമഹാവിനയഭയത്തോടപട്ടതരസാരളു[ത്താർ
അംഗനയുടെകടിലകടാക്ഷവുമധരവുമവയവലീ[ലം
ഭംഗിയുമിവമനസ്സിമറന്നവരവിരതനിയമമി[യന്നു
നാല്പുവരവുമഗ്നിയെരിച്ചുടനതിനുടെനടുവിൽ[വസിച്ചു
മേലിലുമധികതിരവരുടെഗ്രതേജസിദൃഷ്ടിയുറ[ച്ചു
മേലരികളിലനലകണങ്ങളുമവരുടെവപുഷിപി[ടിച്ചു
കാലിണകരയുഗളമിവറിനിളയുമൊരിക്കലു[മില്ലാ
ആതപവും വാതഹിമങ്ങളുമവികലജലധാരകളും
ഭീതികരം ഭ്രൂതരവം ഘനവനമൃഗഗണമീഷ[ണിയും
ധൂതഗഹമനേകതങ്ങടെ ചടചടപട്ടഘോഷമതും
ഏതുമറിഞ്ഞിലസാധിയിലതിശയിത[നിയമന്മാർ
ഘോരതപം കൊണ്ടു ചരാചരഭുവനവുമവശമാ[തായി
പാരിടവും ഭ്രമിമാറാഗിരിനികരവുമൊന്നുകലു[ങ്ങി
പാരമിയന്നീടിനപട്ടത പൊരിപടലവുമിടക[ലരും
ഗാഢതരം മേഘന്നമിളകിനമിശിമിശി ചുട്ടുഴു[ങ്ങി
അത്രയുമല്ലേബഹുചിത്രമിതെല്ലാം മേത്രയും മൂന്നം[ഭയ—
മത്രവളർന്നു സുരജനമെല്ലാമതിപരവശമായി
പരഗതിയെന്തെന്നാനന്ദ് വ്രപണമേറി
ഏറിപൊരിന്ന ഘോരവുമൊരു വകതേടി
ഹരഹര! ശിവശങ്കര! പരിഹര! പാപം
ഇവരുടെ തപസാഖിലഭുവനമശേഷം
അവിഞ്ഞുഭയസങ്കടമിതി ജനമൂചെ.
ഈ വണ്ണം നിന്നുതപം ചെയ്തുമേവുന്ന
പൂർവ്വാരിനന്ദനന്മാരുടെ മാനസ-
ഭാവമിളക്കിച്ചമയ്ക്കണമെന്നോർത്തു

ദേവേന്ദ്രനംഗനമാരെ നിയോഗിച്ചു
ഉൎവ്വശീമേനകാരംഭാദികൾ ചെന്നു
സൎവ്വവിലാസങ്ങൾ ഭാവിച്ചിതന്നേരം
ഗൎവ്വിതന്മാരുടെ നേരെ ഫലിച്ചീല
നിൎവ്വേദമോടെ മടങ്ങി സുരസ്ത്രീകൾ.
ആയതു കണ്ടു മഹേന്ദ്രനനന്തരം
മായകൾകൊണ്ടൊരരക്കനെ നിൎമ്മിച്ചു
വായുംപിളൎന്നുടൻ മായാനിശാചരൻ
സായന്തനത്തിങ്കലാശു പുറപ്പെട്ടു
വിന്ധ്യാവനത്തെ നടുക്കിത്തിമിൎത്തവ-
നന്തരം ക്രൂരതെ ദാനവന്മാരുടെ
അന്തികേ ചെന്നുടൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊ-
ണ്ടെന്തെടാ മൂഢ, തപം ചെയ്യുന്നിങ്ങനെ,
ശൂലംകൊണ്ടാശു കൊലചെയ്തു നിന്നെ ഞാൻ
കാലന്റെ വീട്ടിന്നയയ്ക്കുന്നുണ്ടു്;
ആലോചനം ചെയ്ക നീയെന്നുരചെയ്തു
ശൂലമുയൎത്തിപ്പിടിച്ചു നിന്നീടിനാൻ;
മുന്നിലരക്കനെച്ചിക്കെന്നു കണ്ടിട്ടു
സുന്ദോപസുന്ദന്മാരേതുമിളകീല;
എന്നതു കണ്ടു നിശാചരനപ്പൊഴേ
സുന്ദോപസുന്ദഗൃഹത്തിലകം പുക്കു,
സുന്ദരിമാരെയും മാതാക്കന്മാരെയും
ചെന്നു പിടിച്ചു വലിച്ചിങ്ങു കൊണ്ടന്നു
ദാനവന്മാരുടെ മുന്നിലിട്ടോരോരോ
മാനക്കേടാശു വരുത്തിത്തുടങ്ങിനാൻ
മുടിവലിക്കയും താഡനം ചെയ്കയും
കുത്തിപ്പിടിച്ചു ബാധനം ചെയ്കയും
അയ്യോ മക്കളേ, രാത്രിഞ്ചരൻ വന്നു
ചെയ്യുന്ന വിക്രമം കണ്ടില്ലയോ നിങ്ങൾ?
ചൊല്ലുന്നതുകളെല്ലാമല്ലെന്നു കൊല്ലുന്നു,
നിൎദ്ദയനിവനയ്യോ സുന്ദ, ഉപസുന്ദ,
മാതാക്കന്മാരുടെ സങ്കടമീവണ്ണം
ജാതമായുള്ളതു കണ്ടവരന്നേരത്തു
ഏതും മനസ്സിളകുന്നതുമീല
ചിത്തദാൎഢ്യം ദാനവന്മാൎക്കഹോ!
മായാനിശാചരൻ മാനഭംഗത്തോടു
പോയിതനന്തരം പിന്നെയും വാസവൻ,
ആയാസമോടോരോന്നനേകം പ്രയോഗിച്ചു
ആയതുമെല്ലാം വൃഥാഫലമായി പോൽ.
പൂൎവ്വം ഹിരണ്യാക്ഷവംശജന്മാരുടെ
ദാവാഗ്നിപോലെ ജ്വലിക്കും തപംകൊണ്ടു
കേവലം ധൂമമയമാം ജഗത്ത്രയം
ജീവജന്തുക്കൾ പരിതാപമുഴക്കയാൽ,
ദേവാധിരാജനും ലോകാധിപന്മാരു-
മാവലാധിപ്പൂണ്ടു പുറപ്പെട്ടു തൽക്ഷണം,
ധാവനം ചെയ്തു വിരിഞ്ചനെ പ്രാപിച്ചു
സേവിച്ചു വാൎത്തകളെല്ലാമറിയിച്ചു;
സത്യലോകത്തിങ്കൽ നിന്നു വിരിഞ്ചനും,
സത്വരം താഴത്തിറങ്ങി പ്രസാദിച്ചു;
ദൈത്യകുമാരകന്മാരുടെ മുന്നിലായ്
പ്രത്യക്ഷനായിട്ടുരചെയ്തു സാദരം;
സന്തുഷ്ടനായി ഞാൻ സുന്ദോപസുന്ദരെ,
എന്തു വരം വേണ്ടു ചൊല്ലുവിൻ ചൊല്ലുവിൻ
ചിന്താനുകൂലം വരം തരുന്നുണ്ടു ഞാൻ
സന്താപഹീനം വരിച്ചുകൊൾവിൻ മുദാ"
സുന്ദനന്നേരമുരചെയ്തു മെല്ലവേ,
"ഇന്ദ്രത്വമിന്നു വരം തരേണം ഭവാൻ;
എന്നതു കേട്ടു വിധാതാവുരചെയ്തു
സുന്ദ, തരമല്ല നിന്റെ ദുരാഗ്രഹം;
ഇന്ദ്രത്വമാൎക്കും കൊടുക്കാവതല്ലതു-
നിന്നതിന്നായിട്ടപേക്ഷിക്കയും വേണ്ട;
ഇന്ദ്രത്വമെന്യേ മറ്റുള്ളതെന്തെങ്കിലും,
തന്നീടുവാനിങ്ങു സന്ദേഹമില്ലെടോ,
അപ്പോളുരചെയ്തു കല്പ്പോടിതു വരം,
മുപ്പാരടക്കി ചിരഞ്ജീവികളാകിമ്പു ഭവാൻ;
അല്പം വരം തന്നയയ്ക്കാൻ തുടങ്ങേണ്ട,
ദുഷ്പ്രാഭവങ്ങൾ കൂട്ടി നടിക്കേണ്ട,
ഈരേഴുലോകങ്ങളൊക്കെജ്ജയിപ്പതി-
ന്നാരോമലുത്സാഹമുണ്ടു ഞങ്ങൾക്കെടോ,
ആരാലുമാപത്തു വരാതിരിപ്പതി-
ന്നാരാധനം ചെയ്തുവിധാവേ, ഭവാനെയും,
പാരാതെ വേണ്ടും വരം തരേണം ഭവാൻ
നേരായമാൎഗ്ഗം പറഞ്ഞിതു ഞങ്ങളും
അന്യോന്യബന്ധുതാസന്തുഷ്ടരാം ഞങ്ങ-
ളന്യോന്യമല്ലാതെ മറ്റൊരു ഭൂതവും
കൊന്നീടരുതെന്നതാണു മനോരഥം
ഞാനുലുബ്ധിച്ചിടുന്നാകിലോ വരം;
ആയതു നൽകുവാൻ ബന്ധമെന്നാലങ്ങു
പോയാലുമാരു ചൊല്ലീട്ടു വന്നു ഭവാൻ?
ആയിരം വത്സരം കൂടെ തപം ചെയ്തു
കായനാശം വരുത്തുന്നുണ്ടു ഞങ്ങളും.
കഷ്ടം കൂടാതിരിക്കുന്നതിങ്ങളെ
ചെണ്ടകൊട്ടിക്കാൻ ഭവാനെളുതല്ലെടോ,
തണ്ടുതപ്പിപ്പാൻ തുടങ്ങേണ്ടതെങ്ങൾക്കു
വേണ്ടും വരം തരാമെങ്കിൽ തുടങ്ങുക."
എന്നുള്ള വാക്കുകൾ കേട്ടു പ്രസാദിച്ചു
മന്ദം ചിരിച്ചുരചെയ്തു വിരിഞ്ചനും,
"ഉണ്ണികളേ, വരം വേണ്ടുന്നതു തരാം,
ദണ്ണമില്ലൊട്ടും മടിയും നമുക്കില്ല.
മണ്ണിലും വിണ്ണിലും മറ്റുള്ള ദിക്കിലു-
മെണ്ണമില്ലാതെ വസിക്കും ജനങ്ങളാൽ
എന്നും ഭവാന്മാൎക്കു നാശം ഭവിക്കയി-
ല്ലന്യോന്യമല്ലാതെയില്ലാ മരണവും;
എന്നാലതങ്ങു പോകുന്നു"വെന്നങ്ങുരചെയ്തു
നന്നായ്തെളിഞ്ഞു മറഞ്ഞു വിരിഞ്ചനും.

അന്നേരമസുരന്മാരുല്ലാസമോടെ
മതിതന്നിൽ കരുതി മഹിതമെല്ലാം ലഭിക്കയാൽ
അതിമോദിച്ചു പ്രസാദിച്ചു മതിയാക്കി തപസ്സെല്ലാം
ഭ്രമമൊട്ടു ചേൎക്കുന്ന കൃതകൃത്യതയും വന്നു
ജടവല്ക്കങ്ങളെയെല്ലാം വെടിഞ്ഞു സ്നാനവും ചെയ്തു
പലതരമാഭരണങ്ങളുടലിൽ മംഗലിയോടു
തുടൎമണികടകങ്ങൾ ചെറുകുണ്ഡലങ്ങളും

തുങ്ഗതുങ്ഗവിളങ്ങുന്നോപട്ടതരകിരീടങ്ങൾ
ചൂടഞ്ഞണിഞ്ഞുംകൊണ്ടുടനേക്ഷണത്തിനു
തുടങ്ങിനാരിരുവരുംഉടനാകൌതുകത്തോടെ
ലോകംനാലുംവേണംനാലാഞ്ഞൊരാജ്യവുംവേ- [ണം
നിരുപമാംസൌഖ്യവുംവേണംപാരിലമരത്വവുംവേ [ണം
ചാരിയപാണിയെക്കൊന്നുകരിയുംകോപ്പുകൾവേ [ണം
ചരിയതണ്ഡുലംവെച്ചുനിറയെഭക്ഷണംവേ [ണം
പോരുമിങ്ങനെനിത്യംപലവിധദേവന്മാർക്കും
മുട്ടിക്കാച്ചുദനംനാട്ടോച്ചുഴികാംഷെമച്ചുറു-
മിട്ടുക്കിസുരരിമാരെത്തഴുകിച്ചുംപാനംചെയ്തും
അഴകിൽസമ്മദമോടെയാഴുകിപ്പൂന്തോട്ട- (ത്തു
ഒട്ടിസുരാദമതികഴ്കിക്രീഡനംചെയ്തും
താത്തിൽകാമിനിമാരെപത്തിസാമരത്തെൻറ
പൂന്തേനിൽപൂമണിത്തപ്പിയിത്തിക്കൊണ്ടിരുവരും
പാടിച്ചുംപാട്ടുകൾപാടിരസിച്ചുംകൌതുകംകൊ (ണ്ടും
പാടിച്ചുംകേളികൾകൊണ്ടുരസിച്ചുംപങ്കജ- (ബാണ-
കേളിതൻകേങ്കകളെല്ലപ്പുണർന്നുംമന്ദഹക്രീഡാ
വള്ളിമാനുന്ദരമേഹംതള്ളിനുംമേവിനകാലം,
ഒന്നായിങ്ങിരുവരുംകരംകോർത്തുപിടിച്ചുകൊ-
ണ്ടിന്നുപാരിലമരാലയത്തിലെച്ചൊല്ലിനാരേവം
നാകവാസികളെല്ലാംജയിക്കേണമിന്നതിനൊ
ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടുനാളെക്ഷണിക്കംദേവന്മാരെ,
നടപ്പിൻദേവലോകത്തുകടപ്പിൻദേവരാജാലയ
ത്തുപ്പിൻഭീഷണമായനടിപ്പിൻസുന്ദരിമാരെ-
പ്പിടിപ്പിൻമല്ലമാതംഗങ്ങളെക്കൊട്ടിപ്പിൻവിശ്വക- (ള്ളോരേ-
ന്തെറ്റിപ്പിൻ, കല്പവൃക്ഷങ്ങളോടിപ്പിൻ, മഹിരം- (തല്ലി-
പ്പൊരിപ്പിൻ, കിങ്കരന്മാർകിട്ടിപ്പിൻ, വാടക- (ളെല്ലാം
ഇളിപ്പിൻ, നന്ദനാരാമംമുടിപ്പിൻ, കന്തവും (വില്ലു-
മെടുപ്പിൻ, ക്രൂരശരബാണംതൊടുപ്പിൻ, സ- (ന്തതംപാരാ
തെടുപ്പിൻ, ഹംസഗണങ്ങൾകടിപ്പിൻ, ഭോഗ- (ഭോഗങ്ങ
ളെടിപ്പിൻ, സ്ത്രീകളോടൊത്തുഭ്രമിപ്പിൻ മെല്ലവേ (ചെന്നു
തളിപ്പിൻ, കൊണ്ടുപോരേണംഭ്രമിപ്പിൻക്രൂരങ്കി (ല്ലെങ്കിൽ
ക്ഷമിപ്പിൻ, നല്ലനാഴികമിഴിരിപ്പിൻ, ഗ്രാമ (ങ്ങൾവെള്ളം
ചരിപ്പിൻ, തനാവുംപൊന്നും ഹരിപ്പിൻ, ചെ- (ന്തിയെക്രൂരമ
ഭരിപ്പിൻ, നീളംരംപൊട്ടിച്ചിരിപ്പിൻ, വല്ലതും (ച്ചോർത്തി-
ച്ചിരിപ്പിൻ കിങ്കരന്മാരേ,

അത്യുഗ്രമല്ലപ്പുതർകാരംചെന്നു
ധാത്രീതലത്തിലുപദ്രവിച്ചീടണം,
ധാത്രീപതികടെനാട്ടുംനഗരവും
തത്തികൾകത്തുവിപത്തുവരുത്തണം
പൊന്നുംപണവുംപിടിച്ചുപറിക്കണം
മന്നവന്മാരെപ്പിടിച്ചുബന്ധിക്കണം
തമ്പാംഗിമാരെയുംകൊണ്ടിങ്ങുപോരേണം
പിന്നെരസാതലംകൂടിജ്ജയിക്കണം.
പന്നഗന്മാരെപരിഭവിച്ചീടണം
പന്നഗിമാരെപരിഗ്രഹിച്ചീടണം
മൂന്നുംനിരൂപിച്ചുലോകങ്ങളൊക്കവേ
ഇന്നുനാമൊക്കവേസാധിച്ചുപോരേണം.
സുന്ദോപസുന്ദന്മാരിങ്ങനെഘോഷിച്ചു
സന്നാഹംകൂട്ടിത്തുടങ്ങീപതുക്കവേ
അന്നേരംവന്നുനിറഞ്ഞുമഹാസുര-
വൃന്ദങ്ങളൊക്കെസമുദ്രംകണക്കിനെ
ഓരോകരക്കാർക്കൊരോരോജമാനൻ
വീരൻമഹാരണശൂരൻമഹാബലൻ
പെട്ടകംപെട്ടിയുംവാളുംപരിചയും
കട്ടകംകെട്ടുംകട്ടിലുംമെത്തയും
കെട്ടിയെടുപ്പിച്ചുതട്ടിനടത്തിച്ചു
പട്ടങ്ങികളെവരുന്നുസചിവന്മാർ
സേനാപതികളുംമേളമാക്കിയച്ചനം
നാനാഭടന്മാരുംസേനാസമൂഹവും
ആനകുതിരകൾപീനരഥങ്ങളും
ദാനവന്മാരുടെക്കൂട്ടംപലവിധം
വില്ലുംശരങ്ങളുംതോക്കുംതിരികളും
നല്ലകട്ടത്തിലകന്തംപവിഴവും
ഈട്ടിയുംശൂലവുംവേലുംമുസലവും
പാട്ടുകന്തങ്ങളുംകൂടമുല്ഗരം
പത്തികൃപാണവുംകത്തിച്ചുരികയും
ഇത്തരംആയുധജാലംവഹിച്ചുകൊ-
ണ്ടെത്തിത്തുടങ്ങിതേവീരരനവധി;
സുന്ദോപസുന്ദന്മാരാശുപടകളോ-
ടൊന്നിച്ചുയാത്രപുറപ്പെട്ടുചെന്നുടൻ
ഇന്ദ്രന്റെമന്ദിരംതന്നിലകംപുക്കു
ഇന്ദ്രനെയാട്ടിപ്പുറത്താക്കീടിനാർ.
മറ്റുള്ളദേവകളെല്ലാംഭയപ്പെട്ടു
തെറ്റെന്നുമണ്ടിപ്പലവഴിചെന്നുടൻ
മുറ്റുംവനങ്ങളിലദ്രിഗുഹകളിൽ
പാറിയൊളിച്ചുവസിച്ചു ശിവ! ശിവ!
ഇന്ദ്രാദിതിക്കമരാധാനമണ്ഡപ-
ത്തിനിൽവസിച്ചിതുസുന്ദോപസുന്ദരും
സുന്ദരിമാരെവരുത്തിപ്പലതരം
നന്ദിച്ചുകൊണ്ടുരമിച്ചുതുടങ്ങിനാർ.
പിന്നെപ്പുറപ്പെട്ടുവെകുമിരുവരും
മന്നിടംതന്നിലിറങ്ങിപ്പലതരം
മന്നവന്മാരുടെനാടുമുടിപ്പതി-

അന്നതിമോദേനനാളുകഴിനാർ.
അമ്പലംതന്നിലകത്തുകടക്കയും
ചെമ്പുപലകകൾപൊളിച്ചുകളകയും
നമ്പൂരിമാരെപ്പിടിച്ചുന്തുകയും
അമ്പലവാസികളോടുകയർക്കയും
ഇല്ലങ്ങളോരോന്നുകത്തിത്തകർക്കയും
ഇല്ലാത്തപരാധംചൊല്ലിനടക്കയും
ചെല്ലവുംനെല്ലുംപിടിച്ചുപറിക്കയും
ചെല്ലമതുള്ളളിക്കിൽനടക്കയും
വീടുകളിൽചെന്നുകുടിച്ചുജനങ്ങളെ
താഡിച്ചുകൊണ്ടുനടക്കുംനേരത്തു
പേടമാൻകണ്ണിമാർപേടിച്ചുപോകുമ്പോൾ
ഓടിയണഞ്ഞവർമാറിവിളിക്കയും
വാടീസുലോചനവീടികനൽകുവാൻ
ചേടിജനങ്ങളെക്കൂടെവരുത്തുക
വാടീമലർമാലചൂടിമനോഹരം
മോടികൾക്കൂടിട്ടുമട്ടലർസായക-
നാടകമാണെന്നുംഓരോരോ
മൂഢതചേരുംമൊഴികളുരയ്ക്കയും
ഇങ്ങനെലോകങ്ങളെല്ലാംജയിച്ചവർ.
തിങ്ങിനമോദമോടൻസുരാലയംപ്രാപിച്ചു
തങ്ങളിലുള്ളൊരുവിശ്വാസത്തിന്നൊരു
ഭംഗംവരാതെവസിച്ചാരിരുവരും
നമ്മുടെശത്രുക്കളെല്ലാവരുംകൂടി
ന[illegible]നാണമയമില്ലാതെയാക്കുവാൻ
[illegible]രോഗോഷ്ഠികൾകാട്ടിയ
[illegible]
[illegible]
[illegible]ചൂർത്തി
[illegible]നിയോഗിച്ചാ-
[illegible]
[illegible]കൊണ്ടു[illegible]
[illegible]
[illegible]ഇങ്ങുനാദോഷമാ[illegible]
[illegible]കൂട്ടിയെന്നുധരിക്കനി.
[illegible]ജലതപംപറഞ്ഞുടൻ
[illegible]മാർവാണസുരാലയേ.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]കഴിക്കയും
[illegible]
[illegible]
[illegible]പ്രധാനികൾ
[illegible]തെളിഞ്ഞുവസിക്കുന്നകാലത്തു
[illegible]മുതലായദേവകളും[illegible]
[illegible]പുറപ്പെട്ടുസത്യലോകംപുക്കു
[illegible]വൃത്താന്തമെല്ലാംവിരിഞ്ചനോ-
ടൊക്കെയൊന്നൊഴിയാതെധരിപ്പിച്ചു
“ഞങ്ങടെസന്താപമെല്ലാംഗ്രഹിച്ചിട്ടു-
നങ്ങതിരിക്കരുതേപങ്കജസംഭവ,

അങ്ങോട്ടുസേവിച്ചുകാര്യംലഭിച്ചോര
ചെങ്ങാതിനന്നായതെത്രനമ്മെക്കളെ:
ഇഷ്ടികളെല്ലാംമുടങ്ങുകകാരണം
അഷ്ടിക്കുമുട്ടിച്ചമഞ്ഞിതുഞങ്ങൾക്കു
നഷ്ടിപിടിച്ചുജഗത്രയത്തിങ്കലും
ദുഷ്ടരെക്കൊണ്ടുമനസ്സുമുട്ടീവിഭോ,
ശിഷ്ടതയുള്ളോരുനമ്മുടെകൂട്ടത്തെ
ഇഷ്ടമല്ലാർക്കെന്നാശീമഹാമതേ,
കഷ്ടമസ്സോമപന്മാരെപ്പിടിച്ചു
വിഷ്ടപംവിട്ടുനടക്കുന്നതെത്രയും
മുറ്റുംദേവാസുര[illegible]
മറ്റൊന്നുമാശ്രയമില്ലിങ്ങനാമർക്കു
കൊറ്റിനുപോലുംവകയില്ലിങ്ങൾക്കു
കുറ്റമതെത്രയും[illegible]ജഗല്ലാതെ,
ഇഷ്ടനത്തോട്ടുപിണങ്ങുവാനായുള്ള
ദുർഘടന്താനേ[illegible]ജഗത്രയേ
സജ്ജനംപാരംകരത്തൊ[illegible]
ലജ്ജയില്ലിന്നുഗോഷ്ഠികൾകാട്ടുവാൻ
ആണുങ്ങളെന്നുള്ളപേരിന്നുചേരുന്ന
നാണംപരാക്രമംശൗര്യവുംവീര്യവും
വേണംനമുക്കെന്നാഭാവമുണ്ടെങ്കിലി-
പ്രാണങ്കളവാൻമടിക്കരുതാവതും.
വാണീപതേഞങ്ങളെത്രയുംദീനർ
ഏണാക്ഷിമാരെക്കാണാതെവസിക്കുന്നു.
വാണിടുവാനൊരുദേശവുമില്ലാതെ
കേണീടുമാറായിമറ്റെന്തുചിന്തിതം
നാട്ടിന്നുമാറിപ്പൊറുത്തുനടക്കുന്ന
കൂട്ടത്തെയാർക്കുംവിളമ്പാനവുമില്ല
ചാട്ടംപിഴച്ചകുരങ്ങിന്റെകുട്ടിനു-
കൂട്ടംപിരിഞ്ഞുനടക്കേതാംവഴി.
കേട്ടാലുമിങ്ങനെയെന്താനുചെയ്യേണ്ടു?
നാട്ടാർക്കമാസ്സപ്രവൃത്തികൾചെയ്കയോ?
ആട്ടംപഠിച്ചുപകലംനടക്കയോ?
[illegible]പാടി[illegible]പോകയോ?
പട്ടിണിയിട്ടുപരവശരാകയാൽ
പട്ടണംതോറുമിരന്നുനടക്കയോ?
പെട്ടെന്നുരാജസേവയ്ക്കുപുറപ്പെട്ടു
കൊട്ടാരമുറ്റംകെടിച്ചുകിടക്കയോ?
എന്തിനിതെല്ലാംവളരെപ്പറയുന്നു
ചിന്തിതമുള്ളതുണ്ടെങ്കിൽസുഖംവരും
സന്താപകോപങ്ങൾകൊണ്ടുപറഞ്ഞതു
ചിന്തിച്ചുസർവംക്ഷമിക്കണമെന്നുതേ.”
ഇന്ദ്രാദിഭാഷിതംകേട്ടുവിരിഞ്ചനും
മന്ദംചിരിച്ചരുൾചെയ്താനിതേവം,
“ഒന്നുംഭയക്കാതിരിക്കയിന്നിനി-
നൊന്നിനുമാകാ[illegible]വാസവ,
എന്നുള്ളകൊണ്ടിത്രനാളുംക്ഷമിച്ചുതാ-
നൊന്നുലിഖിച്ചിലയാനുതുടങ്ങണം.
ആശിനിമേവക[illegible]ചൊന്നതെരിക്കുന്ന
വിശേഷകർമ്മവിനെ[illegible],
ഈശ്വരാനുഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിലിന്നുടൻ,

വാസ്സുതുമുണ്ടാമുപദേശമത്ഭുതം;"
എന്നുപറഞ്ഞിരിക്കുന്ന നേരത്തു
വന്നാനഹോരാത്രമാവുവിശ്വകർമ്മാവുടൻ,
വന്ദിച്ചുനിൽക്കുന്ന വിശ്വകർമ്മാവോടു
നന്ദിച്ചുകൊണ്ടരുൾചെയ്തു പിതാമഹൻ.
"ഇന്നൊരു നാരിയെ സൃഷ്ടിക്കണം ഭവാ-
നിന്ദിരാദേവിയെക്കാളും വിശേഷമായ്
സുന്ദരിയായി ഭവിക്കണമിന്നവൾ
സുന്ദോപസുന്ദപ്രവിധ്വംസകാരണം.
നിന്നുടെ കൗശല്യമുണ്ടെങ്കിലിന്നതൊ-
ന്നൊന്നു പരീക്ഷിപ്പ"നെന്നാജ്ഞണത്തിച്ചു;
വിശ്വത്തിലുള്ള പദാർത്ഥങ്ങളെ
വിശ്വകർമ്മാവു വരുത്തീടിനാൻ;
കൊണ്ടാടിനല്ലൊരു തണ്ടാർമധുരസം
ഉണ്ടിനടക്കുന്ന വണ്ടിന്റെ സാരവും,
എല്ലാജനങ്ങൾക്കുമല്ലൽകൊടുക്കുന്ന
മല്ലവിശിഖന്റെ വില്ലിന്റെ സാരവും
തള്ളിയലയ്ക്കുന്ന വെള്ളത്തിരകളിൽ
തുള്ളിക്കളിക്കുന്ന മീനിന്റെ സാരവും,
ഉല്ലാസമോടു വികാസം കലരുന്ന
നല്ലതിലകസുമത്തിന്റെ സാരവും,
കണ്ടാൽ നയനങ്ങൾ രണ്ടിനുമാനന്ദ-
മുണ്ടാകുന്തൊണ്ടിപ്പഴത്തിന്റെ സാരവും,
അർണ്ണവമേഴുമിളക്കിമറിക്കുന്ന
പൂർണ്ണനിശാകരൻ തന്നുടെ സാരവും,
ബാലച്ചകോരങ്ങളാശ്വസിച്ചീടുന്ന
ബാലക്കളൂർവെണ്ണിലാവിന്റെ സാരവും,
തുംബുരുനാരദവീണയിൽ മേവുന്ന
തംബുരുവീണാസ്വരത്തിന്റെ സാരവും
പങ്കജലോചനൻതന്നുടെ പാണിയിൽ
അങ്കിതമാകിയ ശംഖിന്റെ സാരവും,
മട്ടലർബാണന്റെ ചെട്ടപ്പൂകമ്പിട്ടു
ചുട്ടററതാമരമൊട്ടിന്റെ സാരവും,
ദൈത്യാരിവീരനാം ദേവൻ ജനാർദ്ദനൻ
മേവീടുമാലിലതന്നുടെ സാരവും,
ഉന്നതനാകുന്ന മത്തേഭത്തിന്റെ
ഉത്തുംഗമസ്തകംതന്നുടെ സാരവും,
ഇമ്പം കലർന്നൊരു വമ്പൻ കൊലയാന-
ക്കൊമ്പന്റെ തുമ്പിക്കരത്തിന്റെ സാരവും,
ദർപ്പം കലർന്നൊരു പുഷ്പായുധൻ തന്റെ
ശില്പം തികഞ്ഞ മണിച്ചെപ്പിന്റെ സാരവും,
ചന്തം മുഴുത്തൊരു പൂന്തേൻ പൊഴിക്കുന്ന
ചെന്താമരപ്പൂവിതളിന്റെ സാരവും,
ചെമ്പകപ്പൂമലർ തന്നുടെ സാരവും,
ചേതനാമറവുപവത്തിന്റെ സാരവും,
എള്ളോളമെള്ളോളമെല്ലാമെടുത്തുടൻ,
കള്ളംകളഞ്ഞൊരു പാത്രേ സമർപ്പിച്ചു
നല്ലോരമൃതിൽ കുഴകിപ്പതുക്കവേ
മല്ലികപ്പൂവൊടുമെല്ലെത്തളിച്ചതിൽ
ചാതുര്യമോടംഗനാരൂപസൃഷ്ടിക്രമം
കല്യാണശീലൻ തുടങ്ങി സുരാശാരി.

അബ്ജജസംഭവൻ തന്നുടെ മുമ്പത്തു
കണ്ണാടിവച്ചങ്ങു സൂക്ഷിച്ചിരിക്കയും,
തന്നുടെ ചിത്തത്തിലൊക്കാത്തതൊക്കെയും
പിന്നെയും പിന്നെയും മാറ്റിപ്പണിക്കയും,
കൗശലമോരോന്നു ചൊല്ലിക്കൊടുക്കയും,
സംശയം കൂടാതെ തന്നെ താൻ സ്തുതിക്കയും,
ഇങ്ങനെ വിശ്വകർമ്മാവും വിരിഞ്ചനും
തങ്ങടെ കൗശലമെല്ലാമെടുത്തു കൊ-
ണ്ടംഗനാരത്നം വഴിപോലെ നിർമ്മിച്ചു
ഭംഗിയോടങ്ങുയിർപ്പിച്ചു മെല്ലവേ;
പിന്നെ ചതുർമ്മുഖൻ വെള്ളം ജപിച്ചു കൊ-
ണ്ടൊന്നു തളിച്ചൊരു നേരത്തു കാമിനി
കണ്ണുരണ്ടും തുറന്നാലോകനം ചെയ്തു
വിണ്ണവർനാഥനെയൊന്നു കടാക്ഷിച്ചു
ബ്രഹ്മാവിനെയും മുനികളെയും മുദാ
ചെമ്മേ വണങ്ങിനാണിച്ചുനിന്നീടിനാൾ;
വിണ്ണവർനാട്ടിലെ പെണ്ണുങ്ങളൊക്കവേ
തിണ്ണം വിളങ്ങുന്ന പെണ്ണിനെക്കണ്ടുടൻ,
കണ്ണും മിഴിച്ചങ്ങു നിന്നുപറഞ്ഞാരു
മണ്ണുകൊണ്ടുള്ളൊരു പാവകണക്കിനെ,
തമ്മിൽ പതുക്കെപ്പറയുന്നു നാരിമാർ
നമ്മുടെ നാണിയം നാസ്തിയാക്കീയിവൾ
എന്തിനു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു മേനകേ,
എന്തോഴിമാരേ ഇളപ്പെട്ടു നാമഹോ,
ഉർവ്വശീ നീയെന്തു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു?
സർവ്വജനങ്ങൾ പരിഹസിച്ചീടുമേ;
രംഭേ വരികനീ കമ്പം വെടിഞ്ഞുടൻ
സ്തംഭംകണക്കിനെ നിന്നു പോകേണ്ടുന്നീ
ആയിരം കണ്ണുള്ള രാജാവിനെത്തന്നെ
ആയവർ കണ്ണിണകൊണ്ടു മയക്കുന്നു
ഈയൊരു ഭാവവും സൂക്ഷിച്ചു കണ്ടെന്നി
പൊരുളുള്ള പാരം പകർന്നു നിസ്സംശയം;
നമ്മളെല്ലാവരുമെന്തൊന്നു ചെയ്യേണ്ടു
ജന്മലാഭം വൃഥാതന്നെ നമുക്കഹോ!
മെച്ചമേറീടുന്ന പൊന്നിന്റെ മുന്നില-
പ്പിച്ചളയ്ക്കുണ്ടോ പ്രകാശം ഭവിക്കുന്നു?
അംബരസ്ത്രീകളെ നാണം കെടുപ്പതി-
നംബുജസംഭവൻ പെണ്ണിനെ സൃഷ്ടിച്ചു
എണ്മണിയാളും ജഗത്സാരമായ
പെണ്മണിയാളെച്ചമച്ചു വസിക്കുന്ന
ബ്രഹ്മദേവന്റെ കളത്രത്തിനും ചെറു
ദുർമ്മുഖമുണ്ടാമതിനില്ല സംശയം.
ഇങ്ങനെയോരോന്നുരചെയ്തു നാരിമാർ
തങ്ങളിൽ തങ്ങളിൽ നോക്കിത്തലതാഴ്ത്തി
മങ്ങിനഭാവവും ഖേദവും നാണവും
തിങ്ങിനടംഗവും പൂണ്ടു മേവീടിനാർ.
നാരിമണിക്കു തിലോത്തമയെന്നൊരു
പേരുംവിളിച്ചരുൾചെയ്തു വിരിഞ്ചനും
"ബാലേ, മധുമൊഴിമാലേ, തിലോത്തമേ,
ബാലേന്ദുഫാലേ, തരുണീകുലോത്തമേ,
ത്രൈലോക്യപാലനം ചെയ്തീടുവാൻ ചാതു-

ശീലേ, വിരവൊടു നിന്നൊടൊന്നുണ്ടാക്കി
സുന്ദോപസുന്ദരാം സുന്ദരന്മാരെന്നീ
ചെന്നു വശീകരിക്കേണം കൃശോദരി,
നിന്നുടെ വൈഭവം കൊണ്ടവർ തങ്ങളിൽ
അന്യോന്യവധിക്കുമാറാകണം നീയെടോ,
എന്നാൽ ജഗൽപരിപാലനം സാധിച്ചു
നന്നായ്‌വരികെന്നാശീശിരോമണേ,"
കല്പനകേൾപ്പാൻ മടിയില്ലടിയനെ-
ന്നല്പലലോചന താനുരചെയ്തു;
തൽപദാംഭോജം വണങ്ങിപ്പുറപ്പെടവേ,
ഷട്പദവേണി നടന്നുതുടങ്ങിനാൾ.

പരിമളമിളകിന പുരികുഴലഴകും
പരിചലദളകാവലി കരകമലതും
പരിണതശശിമണ്ഡലസുലളിതമുഖവും
സരസിജദളകോമളമിഴികളുമുചിതം
ഇളകിന കനുചില്ലികളുപചിതകുതുകം
പുളകിതമൃദുഗണ്ഡവുമതിരുചിരരവും
തരളിതമണികുണ്ഡലയുഗമതിലളിതം
പരിചലദരുണാധരമധുരവുമധികം
തരിവളകടകാഞ്ചിതകരതലയുഗളം
വിരലുകളണിമോതിരമണിഗണരുചിയും
വെളുവെളെവിളയാടിന നഖമണിതതിയും
കളികളിലിളകും പടുകങ്കണവുമതുലം
പടുതരഗിരിശിഖരത്തോടുപമകലരിപ്പടപൊരു–
തടമുലകളൊടൊട്ടുവിൽ പലമട്ടുമലരിടകലരും [ത്തും
വടിവൊടു മണിഗണമാലകളിടസരിപ്പൊന്നകനകം
തുടുതുടവിലസിന വിദ്രുമമണികളണിമിടിച്ചു–
മതികൃശമുദരതലം പുനരമ്പനജഘനതലം
ചിതമൊടു പലമണികാഞ്ചികളതിശയമധിക [തരം
മൃദുതരവസനദുകൂലവുമതിനവമലതരം
മദഗജകരമകരോജ്ജ്വലതരതുടയിണയും
ചരണവുമരുണസരോരുഹസുലളിതമതിസരസം
ഘനതരകളകളനൂപുരമതിമൃദുവിരലുകളും
ചടുതരമടിമുടിശോഭകളവയവമിവ സകലം
വടിവൊടു പറവതിനിങ്ങൊരു പടുതയുമിഹക [റയും

ചിരവൊടു തരുണിതിലോത്തമ കമലമുഖി
സുരവരപുരമതിൽ നിന്നൊട്ടു സരസതരം
സുരകുലരിപുവിനെ നോക്കി നടന്നുതദാ
വരതനു പുനരപി വിന്ധ്യനതടവിതടേ
ദിതിസുതപരികടശീലകൾ കാണ്മതിനായ്
ഞരിപ്പനക്കളികളിയണിഞൊരു സുരവനിത
മതിതളിർ തെളിവൊട്ടു കിഞ്ചനസമയമുടൻ
ലതയുടെ തണലിലിരുന്നിതു ചതുരതരം
അപരിമിതമതിസുന്ദരയുവതികളും
നവനവതരുണരുപനമളിനയവും
ചപലദളമൊഴികളോടിടനടനമതും
ദിവിദിവസമൊടുകളുകനിമരുവി.

ഋതുക്കൾ വിളിച്ചുകളാക്കെല്ലാമിടുകളുതരു–
[ണികൾ

ഉടുക്കും മേളവുമായെടുക്കുമ്പോളസുരന്മാർ
കൊടുക്കും കങ്കണം കൈക്കപിടിക്കും മാല്യവും ചൊ–
[റു–
കൊടുക്കും തങ്ങളുമൊട്ടു കടിക്കും താലവും പിന്നെ
പിടിക്കും താണ്ഡവം താനേ നടിക്കും കിഞ്ചന
[നേരം
നടക്കും പാറമേലേറി കിടക്കും കാമിനിമാരെ
വിളിക്കും കൌതുകം പൂണ്ടു കളിക്കും കാനനം പുക്കു–
ഞെളിക്കും കണ്ടു പോകുമ്പോളൊളിക്കുമിങ്ങനെ–
[പ്പൊഴും;
അന്നേരം തിലോത്തമാ പൂത്തുകെപ്പുഞ്ചിരിയോ–
[ടെ
മനുജന്മാരുടെ മുമ്പിലതിമോദം പ്രകാശിച്ചു
ചതുരസുന്ദരിയാകുമതിമുഖിയുടെ രൂപം
ദിതിജന്മാരവർ കണ്ടു കളകാമി സ്വയം പ്രേമ
മതിമോഹമെഹാനന്ദമെതിയായിട്ടവരെല്ലാം
ഉളിച്ചുമാനസന്തന്നിലകപ്പെട്ടങ്ങതു പക്ഷം
അകപ്പെട്ടസങ്കടമിന്നു സഹിച്ചു കൂട്ടുകില്ലെന്നു
നിനച്ചു ദാനവന്മാരും കൊച്ചുനിന്നവളോടു
വരികാവല്ലഭേയെന്നു സരസമായുരചെയ്തു
പിതാതൻ സുന്ദനന്നേരമരികിൽ ചെന്നവളുടെ
തരസാദക്ഷിണമായ കരപല്ലവം പിടിച്ചങ്ങു
പരിചോടു പുണരുവാൻ വിരവോടു തുടങ്ങു–
[മ്പോൾ
അനുജനാമുപസുന്ദൻ കനിവോടങ്ങടുത്തു ചെ–
ന്നനുരാഗാലവളുടെ ഇടത്തു കൈപിടിച്ചാശ്ലേ–
ഷണമോദം പൂണ്ടവനാലവൾക്കു മോദമുണ്ടായി.
സരസം സുന്ദരൻ സുന്ദനുരചെയ്തു വിരവോടെ
"അത്തരുസോദര ബാലാ! ഗുരുതരം സംഭവിച്ചീടും
ഗുരുവിന്റെ കളത്രത്തെ സ്പർശിച്ചീടുകകഷ്ടം!
കരം വിട്ടു തിരിച്ചാലും താമസില്ലറിനക്കേളും"
കനിവോടങ്ങുപസുന്ദനതുനേരമുരചെയ്തു
"അനുജന്റെ കളത്രത്തെ ഗുരുവിന്നു കൊതിക്കാ–
[മോ?
വനിതാം പാണിപിടമെന്നെവെടിഞ്ഞാലും വിര–
[വോടെ
അനുരാഗം പൂണ്ടരണ്ടാളും വളിൽ ഭ്രമമാണിപ്പോ" [ള്ള
പറഞ്ഞു പിന്നെയും സുന്ദൻ "പരിഹാസം ചിതമ–
പറഞ്ഞവാക്കറികേൾക്ക സഹജ! നീ സഹിച്ചാലും
പടയും രാജ്യവും വെള്ളിക്കുടയും രത്നവുമെല്ലാം
മടിയാതെ നിനക്കിന്നു തരുന്നുണ്ടുപസുന്ദ!,
ചടുലലോചനയാകുമിവളെത്രേയെനിക്കെ
വിടുക പാണിപിടിച്ചതങ്ങൊടുക്കുകയോഗ്യമ–
[ല്ലേതും
അരിയനൊന്നാടെ ചേട്ടാ പടയും പൊരുളും വേണ്ടാ
മടവാർമൌലിയാമിവളെൻ മഹിഷിയായിരിക്കേണ്ടു
കുടയും ചാമരങ്ങളും മടിയതിന്നിങ്ങു ഞങ്ങൾക്കോ?
ശഠതകൾ പറയാതെ നടന്നോളും കാലമൊഴിയാതെ.'

അപ്പോളുരചെയ്തു സുന്ദൻ മഹാസുരൻ
ഉല്ലോലവചനം തുടങ്ങിനാൻ സോദര,
സദ്ഭാവമെന്നോടു കാട്ടാതിരിക്കനീ,

മൽഭാര്യയെ കണ്ടു കാമിക്കുന്നതെടോ,
സുന്ദൻ്റെ ഭാര്യയെക്കാംക്ഷിച്ചുപോലുപ-
സുന്ദനെന്നിങ്ങനെ കേട്ടാൽ മഹാജനം,
നിന്ദിക്കുമെന്നതും നിന്നെയും സോദര,
നന്നല്ല നിന്നുടെ ശീലവും ഭാവവും”
എന്നതു കേട്ടുപസുന്ദനും ചൊല്ലിനാൻ
എന്നുടെ ഭാര്യയെക്കൈക്കലാക്കീടുവാൻ,
ഇന്നു ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ലേതുമഗ്രജ,
വന്നതെല്ലാം വന്നു കല്പിച്ചുകൂട്ടി ഞാൻ;
സുഗ്രീവനല്ലോ താരയെപ്പണ്ടു
പരിഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ ബാലീബലീമുഖൻ
നിഗ്രഹത്തിന്നതു കാരണമെന്നപോ-
ലഗ്രജനീവണ്ണമങ്ങോർത്തിരിക്കണം;
ഇത്ഥമനുജൻ്റെ വാക്കുകേട്ടഗ്രജൻ
ചിത്തം കലങ്ങിപ്പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ;
“ദുഷ്ടാത്മാവെന്നോടു നേരിട്ടു ചൊല്ലിനാൽ,
മസ്തകം തല്ലിപ്പിളർക്കുന്നതുണ്ടു ഞാൻ,
ധിക്കാരമിക്കാലമിക്കണ്ട ചണ്ഡികൾ-
ക്കൾക്കാപത്തിലാക്കപ്പുറക്കുന്നു സന്തതം;
ഇക്കാലമൊന്നെങ്ങുമില്ല നായക്ഷികൾ
മുഷ്കുകൂടുന്നു നാവാക്കെത്ര നിന്ദിതം!
ചേട്ടനെന്നുള്ളൊരു വിശ്വാസമില്ലാത്ത
ചേട്ടകൾക്കെന്നാമുഗ്രതപോഗ്രതകളെ
ഭ്രഷ്ടാക്കളോടൊത്തു ചുറ്റുന്നതിരിയാത്ത
ദുഷ്ടരെയപ്പോഴേ നിഗ്രഹിച്ചീടണം
ചാട്ടിക്കകത്തുമിപ്പൊട്ടിയനെൻ്റെ
തോളിൽക്കയറിക്കളിച്ചിട്ടുതൊട്ടന്നു;
ചോറിട്ടുപാണിയിൽക്കേറിക്കിടക്കുന്ന
ക്രോധാപ്പിയായ്പ്പോലെ തുടങ്ങുന്നു;
കുളുക്കടിച്ചു മടിക്കുന്ന കള്ളൻ്റെ
ചെള്ളയ്ക്കു രണ്ടു ചിമുക്കുന്നതുണ്ടു ഞാൻ;
തള്ളയെപ്പോലും ബഹുമാനമില്ലാത്ത
പിള്ളയെക്കണ്ടാൽ മതിക്കണമപ്പോഴേ”
ശണ്ഠകളിങ്ങനെ കേട്ടോരു നേരത്തു
കോപിതം ക്രൂരമായ് ചൊന്നാനനുജനും,
“ശുദ്ധിക്കിച്ചതിൽപ്പലതില്ലെടോ ജ്യേഷ്ഠ ബ-
കാസ്സിതൻ കൊണ്ടു ഞാനും പോയീടുമഗ്രജ;
ഇതെന്നുലകിൽ നീയൊന്നുമുള്ളൊരു
നാരിയെ ഞാൻ പണ്ടു കണ്ടീല നിർണ്ണയം;
നേരെ ചമഞ്ഞൊരുവാളെയുമോക്കിച്ചു
ദൂരവസിക്കുന്ന ശേഷനാട്ടുകാരൻ,
തന്നുടെ ഭാര്യയെക്കൊള്ളീട്ടുമൊടുക്കുവാൻ
തന്നുടെ പ്രാണൻ കളവാൻ മടിക്കുമോ?
പൊന്നും പണവും ചെലവഴിച്ചാലുമി-
ത്തന്വംഗിയാളെ ലഭിച്ചീടുവാൻ പണി;
പൊൽത്തങ്കമൊത്തുള്ളിൽ മൂലം പൊറാഞ്ഞിന്നു
വക്കാണമേതുമൊന്നുണ്ടായതാകിലും,
ഇക്കോമളാംഗിയെക്കൈവിടുന്നീല ഞാൻ
ധിക്കാരമെന്നോടു വേണ്ട പറ്റില്ലിതും;
ചൊല്ലിന്നു ചൊല്ലുണ്ടു, എല്ലിന്നെല്ലുണ്ടു,
തല്ലിന്നു തല്ലുണ്ടു, കല്ലിന്നു കല്ലുണ്ടു,
വില്ലിന്നു വില്ലുണ്ടു, വാളിന്നു വാളുണ്ടു,
വല്ലാതെ വന്നു കയർക്കേണ്ടതാരെടോ,
ഉഗ്രഭാവത്തെ നടിച്ചുകൊണ്ടെന്നോടു-
രാഗ്രഹം കൈക്കൊണ്ടു വാക്കേറമേറിനാൽ
അഗ്രജനാണെന്നു വെക്കില്ല ഞാനെടോ
നിഗ്രഹം ചെയ്യുമതില്ലിങ്ങു സംശയം;”
എന്നതുകേട്ടുരചെയ്തിതു സുന്ദനും
“നിന്നുടെ മുഷ്കുകളെന്നോടു കൂട്ടമോ?
എന്നുടെ ഭാര്യയെത്തൊട്ടൊരു നിൻ കരം
ഛിന്നമാക്കുന്നുണ്ടു കാൺക കൊൽക്കാരാ!
തന്നുടെ ചേട്ടനോടിന്നതേ ചൊല്ലാവൂ-
വെന്നതില്ലാത്ത കുള്ളക്കുടിയൻ്റെ
കണ്ഠം മുറിപ്പാൻ മടിക്കുന്നതല്ല ഞാ-
നങ്ങോ വിചാരത്തിനിപ്പോളവകാശം?”
അന്യോന്യമിങ്ങനെ സുന്ദോപസുന്ദന്മാർ
നന്നായ്ക്കയർത്തു പറയുന്ന നേരത്തു
കൊണ്ടൽവേണീമണിയാകും തിലോത്തമ
രണ്ടുപേരെയും കടാക്ഷിച്ചു മേവിനാൾ;
നിന്നുടെ ഭാര്യ ഞാനെന്നുള്ള ഭാവങ്ങൾ
നന്നായിരണ്ടുപേരോടും നടിക്കയും,
പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലും ചില്ലിവില്ലാട്ടവും
ചഞ്ചൽക്കടാക്ഷവും ചാരുഭാവങ്ങളും
പഞ്ചായുധച്ചൂടു വർദ്ധിപ്പതിന്നുള്ള
തഞ്ചങ്ങളും നല്ല സല്ലാപഭംഗിയും,
എല്ലാം പ്രകാശിച്ചു നിൽക്കുന്നവളോടു
ചൊല്ലിനാരിങ്ങനെ സുന്ദോപസുന്ദരും.
“പെൺകൊടിയാളെ, ഭയപ്പെടുന്നതിനി
സങ്കടം തീർത്തു ഞാൻ കാത്തുകൊള്ളുന്നുണ്ടു,
നിങ്കടാക്ഷങ്ങൾക്കു പാത്രമായുള്ള ഞാൻ
നിങ്ങളവൻ മഹാസുന്ദരപ്പൂരുഷൻ
ദുഷ്ടത കാട്ടുകിൽപ്പോഴവൻ്റെ മസ്തകം,
മുഷ്ടികൊണ്ടാശു മുറിക്കുന്നതുണ്ടു ഞാൻ;
ഇഷ്ടി നിനക്കു വരുത്തുവൻ ഞാൻ പ്രിയേ,
ഇഷ്ടനാമെന്നെ നീ മാലയിട്ടീടുക;”
രണ്ടുപേരും പറഞ്ഞീടുന്ന വാക്കിനെ
കൊണ്ടാടിനില്ലേ പനിമതിലോത്തമ,
ചുണ്ടും വിറപ്പിച്ചു കണ്ണും ചുവപ്പിച്ചു
രണ്ടുപേരും ഗദ കൈയിലെടുത്തീടിനാർ;
ഓരോരോ കൂറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടപ്പോളിരുവരും,
നാരീമണിയുടെ കൈക്കു പിടിക്കയും
മറ്റേക്കരങ്ങളിലങ്ങു ഗദകളും
ചുറ്റിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടങ്ങടിതുടങ്ങിനാർ.
നോക്കെടാ മൂഢ, തടുത്തിട്ടടിച്ചു ഞാൻ
വെക്കം യമപുരേ നിന്നെയയക്കുന്നേ-
നൂക്കോടെ കോപം പറഞ്ഞു ഗദകൊണ്ടു
തൽക്ഷണം തമ്മിലടിച്ചിതിരുവരും;

നീട്ടു ഗദകൊണ്ടടികൊണ്ടങ്ങു കണ്ടക [മസ്തകയുഗളം
പൊട്ടിത്തെറിച്ചു തകർന്നു ചലശിഖരവുമെന്നാ [വിറച്ചു

കുട്ടികളിടപെട്ടോരശോകർകൾതുടങ്ങുടെയുടലധി [കതരം
കെട്ടിയചിറപൊട്ടിയപോലെതുമുടലുകൾമുഴ [നൊലിച്ചു
രണ്ടുമലകൾതമ്മിലിടഞ്ഞുടനവിടെ തറിഞ്ഞതു [പോലെ
രണ്ടുമദേജകുണ്ടകരണ്ടുപോട്ടുധരണിയിലാശു പതി [ച്ചു
ചത്തൊരു ചരിതെത്രഭയങ്കരമഭശവമിടിപൊടിയാ [യ്
കുത്തകരികളതൽപിണഞ്ഞിഹവന്നതിലോടിന [ടന്നു
സുന്ദമുപസുന്ദന്മിങ്ങനെമരണമിയന്നതു [നേരം
ഇന്ദ്രമഹേന്ദ്രചന്ദ്രരഗ്നിയുമന്തകനമരന്മാരും
കിന്നരവരകിമ്പുരുഷാദികളുംദേവതകളും
...രാചരമഖിലവുമതിമുദമൊന്നു
...ലോത്തമസുരവരകാഴ്ചമ [ശേഷം
...ലക്ഷണചടുലതകൊണ്ടു [വരുത്തി
...സംഗമനമധുരതര ... ചനിതുവിധിയുടെ [മുന്നിൽ

വാരനമഭിനന്ദനമൊന്നിവചൊരിചെയ്തു ചാടുവച [സിച്ചു.

ചതുരവദനിരിയോടുവിരിഞ്ചനരമപ്പോൾ
പുഞ്ചിരികലരുംപടികിഞ്ചിദവാദിൽ;
ഉത്തമഗുണശാലിതിലോത്തമയേനീ,
സത്വരമിഹ ചെയ്തതു ചിത്രമശേഷം!
വിഷ്ടപപരിപാലനമിഷ്ടമിദംമേ
ദുഷ്ടരെയുടനേകൊലചെയ്തതുനീ കൃതം
രഥകരിതുരഗാദികൾപടയൊടുത്താൽ
അതിവിഷമമതായൊരരിപുജനനാശം
പടുതരമിളകീടിനകൺമുനകൊണ്ടെ
ദൃഢതരമിഹസംഗതിഭവതിവരുത്തി
സുഖമൊടുമരുവീടുകസുന്ദരിനീതാൻ
സുമധുരസുരസേവിതസൂര്യസമീപേ
സുരമുനിമനുജാദികപാലനശീലേ,
സുരവരപുരസീമനിവാഴ്കനീഭദ്രേ,

വാരിജസംഭവൻതന്റെഗിരംകേട്ടു
വാരിജലോചനയാംതിലോത്തമ
വാരിജബന്ധുലോകാന്തപ്രവേശിച്ചു
വാരിജാസ്ത്രക്രീഡയാടിവാണിടിനാൾ.

സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ — സമാപ്തം.

൯. ധ്രുവചരിതം.

ഇമ്പംകലർന്നുള്ളവിഷ്ണുഭക്തന്മാരിൽ
മുമ്പനായുള്ളധ്രുവന്റെചരിതത്തെ
പൻചിച്ചവിലചുനങ്ങളെല്ലാവരും
അമ്പോടുകേട്ടിന്നനുഗ്രഹിക്കേണമേ!
ഉത്തമംധന്യനായുള്ളമനുവിന്റെ
പുത്രനായിട്ടൊരുമന്നവനുണ്ടായി
ഉത്താനപാദനെന്നിങ്ങനെദിക്കുകൾ
പത്തുംപുകഴ്ത്തുന്നൊരുനാമമുടയവൻ
ചിത്തകാരുണ്യമൂർത്തിയാംമന്നവൻ
പാരിടംതന്നിലെമർത്ത്യജനങ്ങളെ
ആർത്തിശമിപ്പിച്ചുകീർത്തിവർദ്ധിപ്പിച്ചു
പാരിടംതന്നിലകീർത്തിനടത്തിച്ചു
പൂർവരെയെല്ലാമമർത്തുവാനിശാചര-
വാർത്തകളെപ്പൊഴുമോർത്തുധനങ്ങളെ
ശാസ്ത്രസമ്പാദിച്ചുനേർത്തുവരുന്നൊരു
പാർത്ഥിവരാദിയാംശത്രുജനങ്ങളെ
ക്രൂരതരംകൊണ്ടുമൂർത്തിതകർത്തുട-
ന്നാർത്തിപിടിപ്പിച്ചുപാർത്തലേയോടിച്ചു
കാൽത്തളിർകുമ്പുന്നപാർത്ഥിവന്മാരിൽനി-
ന്നർത്ഥങ്ങൾമേടിച്ചുനർത്ഥംശമിപ്പിച്ചു
അർത്ഥിജനത്തിനുമർത്ഥംകൊടുത്തുട-
നാർത്തിയുംതീർത്തുകൃതാർത്ഥതകല്പിച്ചു
മാർത്താണ്ഡതുല്യനാംമാർത്താണ്ഡപുത്രജൻ
ധാത്രിവരോത്തമൻധാത്രീപരിത്രാണ-
മെത്രയുംചിത്രമായത്രചെയ്യാൻനല്ല
ക്ഷേത്രംപണിയിച്ചുപാത്രങ്ങൾതീർപ്പിച്ചു
വട്ടത്തിലോരോരോകുളങ്ങൾകുഴിപ്പിച്ചു
വെട്ടിപ്പിടിപ്പിച്ചുനാട്ടുവഴികളിൽ
നാട്ടുകല്ലിട്ടുനടക്കാവുവയ്പിച്ചു
കാട്ടിലോരോവഴിവെട്ടിത്തെളിപ്പിച്ചു
ഊട്ടുവാനോരോരോകൊട്ടിലുംകല്പിച്ചു
കൂട്ടുവാനുള്ളതുമൊട്ടുംകുറയാതെ
ഊട്ടിൽപതിനെട്ടുകൂട്ടംകറികളും
നാട്ടിലിരിക്കുന്നപട്ടന്മാർക്കുംപിന്നെ
മുട്ടാതെനിത്യവുമൂട്ടതുംകല്പിച്ചു
പട്ടണംതോറുമങ്ങാടികൾകെട്ടിച്ചു

ചെട്ടിത്തെരുവുകൾ പട്ടാണിവീടുകൾ
മുട്ടിപ്പുരകളും കൂട്ടാക്കടികളും
നാട്ടിൽ പതിനെട്ടു കെട്ടുള്ള വീടുക-
ളൊട്ടല്ല ചാനെതുകൊണ്ടു പണിയിച്ചു
ചട്ടങ്ങളിങ്ങനെ കൂട്ടിക്കരീതലേ
ദുഷ്ടരെ ശിക്ഷിച്ചു ശിഷ്ടരെ പ്പാലിച്ചു
പുഷ്ടിയെഴും മഹത്തു പുഷ്ടരായുണ്ടായി.
നിഷ്ഠയേറും ബ്രാഹ്മ ശ്രേഷ്ഠരെക്കൊണ്ടുടൻ
ഇഷ്ടിയും ചെയ്യിച്ചു ധർമ്മത്തിനൊത്തൊരു
കർമ്മങ്ങളൊക്കവേ നിർമ്മിച്ചു ഭൂതലേ
ശർമ്മം പരത്തുന്ന നിർമ്മലഭൂപതി
ധർമ്മസചിവന്മാരോടങ്ങൊരുമിച്ചു
ധർമ്മാസനമേലിരുന്നരുളീടിനാൻ,
മേന്മയാക്കിയ ചമൂസേനാപതികളും
മാനമേറീടുന്ന മന്ത്രിപ്രവരരും
ദീനമകന്നുള്ള നാനാജനങ്ങളും
ഹാനിക്കൂടാതെ സുഖിച്ചു വാണീടിനാർ.
അച്ചിമപിച്ചിഞ്ഞ പാവയ്ക്ക കോവയ്ക്ക
കാച്ചിലെന്നിത്തരം കെട്ടിപ്പടുപ്പിച്ചു
കാഴ്ചവെച്ചൻപൊടു പാദത്തിൽ വണങ്ങുന്നു
വീഴ്ചയെന്യേ ലോകവാസികളൊക്കെയും
അന്നവൻ തന്നുടെ മന്ദിരം തന്നുള്ളിൽ
ഒന്നിച്ചുകൂടുന്ന പൊന്നും പണങ്ങളും
മന്നിൽ വിളയുന്ന ധാന്യരത്നങ്ങളും
ഉന്നതമാകിനൊരാനപ്പടകളും
മന്നിൽ പ്പരക്കും കുതിരപ്പടകളും
ചിന്നംമിടിലും മിടുക്കമണിയുന്ന
കന്നൽമിഴികളുമന്യജനങ്ങളും
ചൊന്നൊരു ലക്ഷ്മിനിവാസങ്ങളിങ്ങനെ
കാണുന്നതേതും സഹിയാഞ്ഞു വിത്തശാ-
ലത്തിൽ നില്ലാകമലയെന്നല്ലമെല്ലവേ
നാണിച്ചു കേണങ്ങൊളിച്ചു വാണീടുന്നു
ഏണാക്ഷിമാരുടെ വക്ത്രങ്ങൾ കാൺകയാൽ
പൂർണ്ണാങ്കനൊട്ടൊട്ടൊളിച്ചു നടക്കുന്നു;
കാണാതെ ജന്മം കഴിക്കേണമെന്നോർത്തു
താണു മേഘങ്ങളിൽ ത്തന്നെ നടക്കുന്നു;
മാളികാ സൌധം മുകളേറിമേവുന്ന
കാണിനേരമൊരിടത്തു കാണുന്നീലാ;
ഉത്തമനാം പാണ്ടൻ പത്തനം തന്നിലെ-
ന്നുത്തമസ്ത്രീകൾ തൻ നൃത്തപ്രയോഗവും
മദ്ദളക്കാരുടെ ഒത്തും കലാശവും
നൃത്തിനിണങ്ങുന്ന തിത്തിപ്രയോഗവും
വൃത്തിക്കു ചേരും പ്രവൃത്തിപ്രസംഗവും
മംഗലമാകും മൃദംഗശബ്ദങ്ങളും
തുംഗങ്ങളായുള്ള രംഗങ്ങളിൽ പുന-
രംഗനമാരുടെ സംഗീതഭംഗിയും
ശൃംഗവരങ്ങളിൽ ശൃംഗാരലീലയും,
തുംഗഹർമ്മ്യങ്ങളിലംഗജക്രീഡയും
കാളംകടുന്തുടി ചേങ്കിലയും നല്ല
താളം തകിലും മൃദു ശംഖും കുഴൽ വില്ലും
പാഠകന്മാരുടെ പാഠകം നാടകം

ചേടകന്മാരുടെ ചാട്ടുകടംപൂജ
വിളയുന്നതിനു മംഗല്യങ്ങൾ പല്യങ്ങൾ
സദ്യോചിതമായൊരു സദ്യാഗസമ്പത്തു
സദ്യാഗൃഹങ്ങളിലുദ്യാനലീലക-
ളുദ്യോഗമോടുടൻ പദ്യാദിലേഖനം
വിദ്യാലയങ്ങളിൽ വിദ്യാദാനോത്സവം
സദ്യഗൃഹങ്ങളിൽ വാദ്യപ്രയോഗവും
ഗ്രന്ഥികന്മാരോരോന്നുരക്കുന്നുടൻ
സന്തതമന്നവൻ മന്നിലിരുന്നോരോ
ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നോക്കിവായിച്ചുമർത്ഥൽപ-
ഞ്ഞൊരു കൂടാതെ കാലം കഴിക്കയും
മാലതീമാധവം ശാകുന്തളം പിന്നെ
ബാലരാമായണം കർപ്പൂരമഞ്ജരി
മാളവികാഗ്നിയും ചിത്രമുർവ്വശിയും
മേളം കലർന്നൊരു മുദ്രാരാക്ഷസം,
മല്ലികാമാരുതം നല്ല ധനഞ്ജയം
കല്യാണസൌഗന്ധികം പ്രിയ...
വേണീസംഹാരം പ്രബോധചന്ദ്ര-
മാണം പ്രഹസനം പിന്നെ

ഉത്തരരാമചരിതം നളേന്ദ്രയം
ഇത്തരം നാടകം കൂടെ
മാഘം കിരാതാർജ്ജുനീയം ... ഭട്ടിയും
മേഘസന്ദേശം രഘുവംശവും പിന്നെ
ചൊൽക്കൊണ്ട നൈഷധം ശിലകസ്തോമവും
സൽക്കാരം ബാലഭാരതമെന്നിവ
കാവ്യങ്ങളും ചിലവായിച്ചു കേൾക്കയും
കാവ്യപ്രകാരം വിചാരിച്ചിരിക്കയും;
കൌർമ്മം പുരാണവും വിഷ്ണുപുരാണവും
വാല്മീകിരാമായണം മഹാഭാരതം
അദ്ധ്യാത്മരാമായണം ഹരിവംശവും
ഉൽകൃഷ്ടമാം ശ്രീഭാഗവതം വിശേഷിച്ചു
സ്കാന്ദം പുരാണവും വായുപുരാണവു-
മെന്നുതുടങ്ങി പുരാണം പഠിക്കയും
പ്രക്രിയാകൌമുദീ സിദ്ധാന്തകൌമുദീ
പ്രക്രിയാമഞ്ജരീ കാശികാവൃത്തിയും
പ്രക്രിയാസാരവും നല്ല മനോരമാ
പ്രക്രിയാസർവ്വസ്വവും ബാലമഞ്ജരി
ധാതുവൃത്തി ശബ്ദകൌസ്തുഭ ഭൂഷണം
ധാതുപാഠം നല്ല ശുദ്ധാശ്രുവൃത്തിയും
ദുർഘടവൃത്തിയും വൃത്തിരത്നം പിന്നെ
ദുർഘടമായുള്ള വാക്യപദീയവും
ധർമ്മവൃത്ത്യാദിയാം വ്യാകരണങ്ങളെ
ധർമ്മിയാം മന്നവൻ വായിച്ചുകേൾക്കയും;
ഇത്ഥം സുഖിച്ചു രസിച്ചങ്ങു വാണീടു-
മുത്താനപാദനു രണ്ടുണ്ടു ഭാര്യമാർ
ഉത്തമശീലയായുള്ള സുനീതിയും
ചിത്താഭിരാമയായുള്ള സുരുചിയും
രണ്ടുപേരോടുമൊരുമിച്ചു ഭൂപതി
തണ്ടാർശരോത്സവമാടിവാണീടിനാൻ;
കണ്ടാലധികം മനോജ്ഞമാരായുള്ള

താമരലോചനയ്ക്കു ക്ഷേമഗുണമില്ല,
താമസവുംപുനരൊട്ടേറെയുണ്ടാകും
ഭൈമീപതിക്കിപ്പോളെന്തിതുതോന്നുവാൻ?
എന്നിവചിന്തിച്ചുപിന്നെധനമത്തൻ
പണ്ടാരകപ്പടിക്കാരൊരുത്തൻകൂടവേ
ചെന്നുതിരുമുമ്പിൽവന്ദനവുംചെയ്തു
നിന്നതുനേരത്തരുൾചെയ്തുമന്നവൻ;
ഞങ്ങടെവാണികളെല്ലാമതിലാക്കി
ചണ്ടാതിയെന്നിപ്പോളെല്ലാവരുംചൊല്ലുന്നു
ഞാനെന്നുമുള്ളൊരു [illegible] കൊണ്ടന്നു-
നങ്ങതിരുന്നാൾമതി [illegible] ധനമത്ത!
കല്പനക്കാരെന്നാ [illegible] ലിപ്പോൾ
കപ്പലോട്ടത്തിനുകോപ്പു [illegible] ടുക
കേൾപ്പോട്ടവേണ്ടുംചൊ [illegible] കറിട്ടുക!
ഇപ്പോളുടനെ [illegible] പട്ട് ധനമത്ത
[illegible] ചൊന്നതുകൊണ്ടു
പന്നഗഗമനയെ [illegible] തുക്കവേ
സുന്ദരമുഖിയായതി [illegible] ച്ചികാരണം
[illegible] നിമ്പ്യോ,
ഞാനടെചട്ടലക്ഷണം [illegible]
പൊട്ടം [illegible]
രണ്ടുപെണ്ണുങ്ങൾ [illegible]
ചെണ്ടതെ [illegible] നെക്കണ്ടു
[illegible] കോ-
[illegible] വാത്തുവാരങ്ങളിനെ
[illegible] പണിപ്പെട്ടു
[illegible] വഴിതന്നിൽ
[illegible] ണികൊണ്ടു
[illegible] മനോധൈര്യം
[illegible] ചിത്രം [illegible] വള്ളുടെ
[illegible] മുഖംപിന്നെപ്പുറത്തുവിലാസങ്ങൾ
[illegible] നന്റെകൃത്യശതങ്ങൾകൊണ്ടു
ക്രൂരം ചൊടിതന്നിലെത്തുംനടകൊണ്ടാൻ
ഇങ്ങനെകപ്പൽക്കരേറിധനമത്തൻ
[illegible] കടൽമാർഗ്ഗമേ
[illegible] പുറപ്പെട്ടുമെല്ലവേ
[illegible] മായ് ചെന്നുവാണീടിനാൻ;
[illegible] വസുലക്ഷ്മി
[illegible] തനിക്കുള്ളതോഴിമാ-
രൊത്തുമോദിച്ചുകൂടിപ്പുതുക്കവേ
ആടിക്കളിച്ചുസുഖിച്ചുവാഴുന്നനാൾ
[illegible] മെട്ടത്തെ [illegible] കൂട്ടങ്ങളൊന്നും
ഓടിനടക്കുന്നമോടികൾകണ്ടവൾ
പാടാതെചെടിയോടിങ്ങനെചൊല്ലിനാൾ;
കണ്ടച്ഛനെന്നൊരുനായരങ്ങാടിയിൽ
മണ്ടിനടക്കുന്നകണ്ടാലുമിന്നൊഴി!
കണ്ടാലഴകുള്ളകണ്ടച്ഛനെക്കണ്ടു
കണ്ടുനിന്നീടാൻ തണ്ടാർശരതാപം
കൊണ്ടാടിനിചെന്നുകൂട്ടിച്ചുമെല്ലവേ
കൊണ്ടുപോന്നാലുംമടിക്കാതെ [illegible]"
എന്നതുകേട്ടാഥതോഴിപുറപ്പെട്ടു

ചെന്നങ്ങവൻചെവിതന്നിലറിയിച്ചു
സുന്ദരിയായുള്ളചെട്ടിച്ചിതന്നുടെ
മന്ദിരംതന്നിൽവന്നീടണമെന്നിങ്ങനെ
കേട്ടനാംകണ്ടച്ഛനിപ്പോളിതൊന്നുമേ
കൂട്ടാക്കയില്ലിതുരണ്ടാമതില്ലിന്നോ;
ചോറിനിക്കില്ലെന്നചൊടിക്കുന്നാളതോ
പോടീ [illegible] കിടികളെന്നുതുടങ്ങേണ്ട
കൂടാതെപോകയില്ലിന്നുഞാനെന്നവൾ
കൂടെഞാൻപോരികില്ലെന്നുകണ്ടച്ഛനും,
കൂടിയാട്ടംകരയുന്നതിതെങ്ങിനെ
കൂടിയിരിച്ചുകൊതിയനെന്നോവേണ്ടു
മാടംകരേറിയപ്പെണ്ണിനെക്കണ്ടപ്പോ-
ളുടൽപിടിപെട്ടുകണ്ടച്ഛനായർക്ക്
മേനികിടുകിടെനെന്നുവിറയ്ക്കുന്നു
മേനികേടായുള്ളഭാവംനടിക്കുന്നു
മാനിയം [illegible] മാനംതുറക്കുന്നു
മാനിനിതന്നിൽമനക്കാമ്പുറയ്ക്കുന്നു
പെണ്ണിങ്ങനെയുള്ളതണ്ടാർമിഴികളെ
കണ്ടച്ഛനാമവൻകണ്ടിട്ടുമില്ലഹോ!
പെണ്ണിപ്പുഴയൊത്തചുണ്ടുരണ്ടുംകണ്ടു
കൊണ്ടാടിമിണ്ടാതെനിൽക്കുന്നനേരത്തു
[illegible] വസ്ത്രലക്ഷ്മിയാമവൾ
[illegible] യെപ്പുറത്തിൽപിടിച്ചണച്ചീടിനാൾ;
തൊട്ടനേരത്തവൻഞെട്ടിത്തുടങ്ങിനാൻ
ചെട്ടിച്ചിയോട്ടുമേകൂട്ടാക്കിയുമില്ല,
എണ്ണയെടുത്തവൾതേപ്പിച്ചിതന്നര-
മെണ്ണവഴിഞ്ഞതവൻ [illegible] കലിക്കുന്നു
എണ്ണയെന്നുള്ളതുകേട്ടിട്ടുമില്ലാത്ത
പൊണ്ണനെക്കുളിപ്പിച്ചാളച്ചുണ്ടീടിനാൻ
[illegible] കുളിച്ചുവരുമ്പോളിണയാമവൾ
[illegible] വെച്ചുവിളമ്പിട്ടുപാർക്കുന്നു,
[illegible] തന്നാട്ടിയ
[illegible] ത്തിത്തുടങ്ങിനാൻ
[illegible] വേണ്ടുന്നതെല്ലാമവൾചെയ്ത-
[illegible] വാണീടിനാൻ
രണ്ടുമാസംകഴിഞ്ഞപ്പോളുടൻനല്ല
രണ്ടു [illegible] ചെട്ടിയുംകപ്പലും
[illegible] പണവും [illegible] പ്പിച്ചു
കൊണ്ടുവന്നുധനമത്തനുംകണ്ടുകൊൾ;
കണ്ടച്ഛനപ്പോളൊളിച്ചുമണ്ടീടിനാൻ
തണ്ടാർമിഴികുമ്പ [illegible] തവുമായി;
കണ്ടവരെയൊന്നാകെ [illegible] ചെട്ടിയെ
കണ്ടപ്പോൾ [illegible]
വേണ്ടാതെയുള്ളചിരിയുംകളികളും
കണ്ടാലറിയാത്തമൂഢനൊടൊന്നിച്ചു
രണ്ടുനാലെട്ടുദിവസംകഴിഞ്ഞു
കണ്ടച്ഛനെയുംവരുത്തിത്തുടങ്ങിനാൾ,
കണ്ടവരൊക്കെപറഞ്ഞുതുടങ്ങിയ-
[illegible]
[illegible] കണ്ടച്ഛനായരെ
കിട്ടുകതിൽപിന്നെനമ്മുടെചെട്ടിച്ചി

കെട്ടിയ ചെട്ടിയെക്കൊട്ടിപ്പുറത്താക്കി
ദുഷ്ടത്തിയായുള്ള ചെട്ടിച്ചിപ്പെണ്ണിനെ
ചെട്ടിയാരെന്നതുംകേട്ടുകൂടാതെയായ്
കഷ്ടമെന്നിങ്ങനെമാലോകർചൊല്ലുന്നു
കെട്ടിലയെന്നവൾവച്ചിരുന്നീടിനാൾ,
അക്കാലമങ്ങൊരുനാളിൽചതുക്കവേ
അർക്കൻമറഞ്ഞൊരുനേരത്തുകണ്ടച്ചൻ
ഉൾക്കൊണ്ടുചെട്ടിയുറങ്ങുന്നതുംപാർത്തു
തക്കത്തിലങ്ങൊരുകട്ടിലിരുന്നിതു
അപ്പോളവിടെയുണ്ടെത്രയുംദുഷ്ടനായ്
കപ്പാൻനടക്കുന്നചോരരാക്ഷസൻ;
അപ്പുരമാർഗ്ഗംപ്രതിബോധിച്ചൊത്തു
കല്പിച്ചുകിങ്കരന്മാരോടുചൊല്ലുവാൻ
കിങ്കരന്മാരതുകേട്ടുതിരഞ്ഞങ്ങു
ശങ്കകൂടാതെവനത്തിലകംപുക്ക
കണ്ടില്ലനായതുണ്ടപ്പോളൊരേടത്തു
മിണ്ടാതെകണ്ടിതുചിന്തിച്ചിരിക്കുന്നു?
കൊള്ളാമിതുതന്നെകള്ളനെന്നോർത്തവർ
വള്ളികൾകൊണ്ടവനെയുംകെട്ടിനാർ
ചിക്കെന്നടിച്ചുകൊണ്ടച്ചത്തിലാക്കുടൻ
ചൊക്കത്തിലുള്ളമരത്തിൻെറകൊമ്പത്തു
തൂക്കിയകിങ്കരന്മാരങ്ങുനടകൊണ്ടാർ;
അന്നേരമച്ചെട്ടിതാനായുറങ്ങുമ്പോൾ
വന്നാൾവസുലക്ഷ്മികണ്ടനേരംപുൽകുവാൻ
അങ്ങവനപ്പോൾമരത്തിന്മേൽകൊമ്പത്തു
തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്നകണ്ടവൾദുഃഖിച്ചു
ചാറിപ്പിടിച്ചുമരക്കൊമ്പിന്മേലേറിട്ടു
തെറ്റെന്നുകെട്ടഴിച്ചങ്ങിറക്കീട്ടുടൻ
കെട്ടിപ്പിടിച്ചുകരഞ്ഞുകൊണ്ടങ്ങുശവം
കെട്ടിപ്പുണർന്നുകിടക്കുന്നനേരത്തു
വേതാളമെന്നൊരുദേവതവന്നുടൻ
പ്രേതത്തിനുള്ളിൽമറയ്ക്ക്യനായ്തുള്ളിനാൻ;
പുക്കൊരുവേതാളമപ്പോഴപ്പെണ്ണിൻെറ
മൂക്കുംകടിച്ചങ്ങുചാടിത്തിരിച്ചുടൻ
ഒക്കെയുംകണ്ടുമിണ്ടാതെനിൽക്കുന്നൊരു
ധിക്കാരിയാംകള്ളനേതുമിളകീല
ആരുമറിയാതെകെട്ടിയചെട്ടിതൻ
ചാരത്തുചെന്നവൾചോരയുംതൂകിനാൾ
ദുഷ്ടനാംചെട്ടിയെൻമൂക്കുകടിച്ചെന്നു
കഷ്ടമയ്യോചെന്നുവാവിട്ടലറിനാൾ,
ചെട്ടിയുംഞെട്ടിയുണർന്നിരുന്നീടിനാൻ
കഷ്ടമിതെന്തൊരുവിസ്മയമിങ്ങനെ?
കേട്ടവർകേട്ടവരോടിവന്നെന്തൊരു
കഷ്ടമെന്നിങ്ങനെചെട്ടിയെകെട്ടിനാർ;
കെട്ടിയകെട്ടിയോനായയിച്ചെട്ടിക്കു
കെട്ടിയപെണ്ണിൻെറമൂക്കുകടിക്കാമോ?
വെട്ടംതുടങ്ങിയനേരത്തുകോയിക്കൽ
നാട്ടിലുള്ളോർകളൊക്കെസ്വരൂപിച്ചു
കൂട്ടംതുടങ്ങിയച്ചെട്ടിയെവെട്ടണം
കെട്ടിയപെണ്ണിൻെറമൂക്കുകടിച്ചില്ലേ?
ചാടികരത്തിൽക്കവന്നീടവേണമേ

കൂടിയലോകരുംരാജാവുമിങ്ങനെ
കൂടിവിചാരിച്ചിരിക്കുന്നനേരത്തു
കൂടിപുരുഷാരംപിന്നെയുംപിന്നെയും
കാട്ടുകൾമറുനാട്ടുകൾവീടുകൾവാടകൾ [കോട്ടകളെല്ലാം
നാടകമിതുനല്ലൊരുവിസ്മയമിങ്ങനെകേട്ടൊരു [നേരം
പാടേമിളകിനടന്നുനടന്നങ്ങുനിറഞ്ഞുതുടങ്ങി
ഐശ്വര്യമതേറിനനായന്മാരുടെമീശവിറച്ചുതുട [ങ്ങി
കാര്യമിതൊക്കെയുമിവിടെവരുത്തണമെന്നുമുറച്ചു [തുടങ്ങി
നാരികളുടെമൂക്കുകടിക്കുംദോഷമിതൊരുടെനേരേ
ആരുമിളക്കാതാലെന്തിനിമേലിൽവരാത്തതു [പാർത്താൽ
എത്രയുമൊരുകലിയുഗകാലമിതു [illegible]ന്നു— [ഴുത്തി.
ട്ടിതുചപലതയാകിനഗോഷ്ഠികൾകാട്ടുകചിത— [മെന്നാമേ
ഇത്രസംസാരികൾതന്നുടെമൂക്കിനുദോഷംകഷ്ടം
ഇത്രയുമല്ലിനിമേലിൽതമ്മിൽകൊന്നിഹതിന്നു [തുടങ്ങും
അച്ചികളുടെനിയമത്തൊരുപുരുഷന്മാരൊടിണങ്ങു— [കയില്ല
കൂച്ചകൾപുടവമാലികൾവേണ്ടതുകൊണ്ടുകൊടു— [ത്തെന്നാലും
ഇച്ചതിപടകാട്ടുംക്രൂരതിതെന്നാവർകരുതിക്കൊ— [ള്ളും
നിശ്ചയിയച്ചെട്ടിപിണച്ചൊരുദൂഷണമെല്ലാതല്ലേതും
നമ്മുടെധനമത്തച്ചെട്ടികളിങ്ങനെമൂക്കുകടിപ്പാൻ
ദുർമ്മദമൊട്ടുബുദ്ധിപകർച്ചവിപ്പതിനെന്തവ— [കാശം?
പൊന്നുമണിവസുലക്ഷ്മിനിമിത്തമനേകമനർത്ഥ— [മടുത്തു
ധർമ്മങ്ങളൊക്കെനശിപ്പതിനുള്ളൊരുപെരുവഴി [കൂടി;
അങ്ങിനെവരുമിങ്ങിനെപലരുംപലവിധമങ്ങ— [റിയിച്ചാർ
ഇങ്ങൊരുപിഴയില്ലെന്നുധനമത്തന്മാരുരചെയ്തു;
അച്ചികളായതുകൊണ്ടുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
ഇച്ചതിവുകൾകേൾക്കണമംഗനമാരേ!
ഇങ്ങിനെചിലപാപികൾചെയ്തുതുടർന്നാൽ
ഞങ്ങൾപൊറുതികൊരുവകയില്ലാതെയുമാം
പെണ്ണിനുപലദൂഷണമുണ്ടെന്നാലും
പെണ്ണുങ്ങളവളുടെമൂക്കുകടിച്ചീടാമോ?
ഇക്കാലത്താലവളെവേണ്ടായെന്നുമൊഴിക്കാം
ഒട്ടുരുകാട്ടീടരുതെന്നറിയരുതോ
നമ്മുടെനായകനീവകയില്ലം
നമ്മൊടുകോപിച്ചുകലങ്ങളുടയ്ക്കും
പുരമുറിയതിലുരിയാടാതെകിടക്കും
പിരവിധിനിക്കിട്ടോനങ്ങുകിടക്കും

കൊച്ചിനെവന്നാശുപിടിച്ചുപറിക്കും
കച്ചകൾപുടവാദികൾചുട്ടുകരിക്കും
അച്ചാതങ്ങടെവന്നതുതോന്നുകയില്ല
വല്ലാതെതട്ടിയതതിങ്ങനെവരുമോ?
മല്ലാക്ഷികളിങ്ങനെപലരുംകൂടി
ചൊല്ലുന്നൊരുഘോഷവുമങ്ങൊരുദിക്കിൽ
അന്തണരതുകേട്ടുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
സന്തതമതുപാടിനടന്നുതുടങ്ങി.
ഇങ്ങനെയെല്ലാപ്രജകളുംരാജാവു-
മങ്ങുവിചാരിച്ചുനിൽക്കുന്നതുനേരം
ഉണ്ടായവൃത്താന്തമൊക്കെയുമാക്കള്ളൻ
വന്നുപതുക്കവേനന്നായുണർത്തിച്ചു;
"കൊള്ളമില്ലേതുമേനമ്മുടെചെട്ടിക്കു
കള്ളമെല്ലാംവസുലക്ഷ്മിക്കിരിക്കുന്നു;
ഉള്ളവൃത്താന്തങ്ങളെല്ലാമടിയന്റെ
ഉള്ളിലുണ്ടാകാറിയായ്കയുംവേണ്ട;
തമ്പുരാൻതന്നുടെഭൃത്യജനങ്ങളിൽ
മുമ്പരായുള്ളൊരുകമ്പടിക്കാർവന്നു
കൊന്നാരടിയനെന്നോർത്തുകൊണ്ടിന്നലെ
മന്നനായുള്ളൊരുകണ്ടച്ചനായരെ
കോന്നുവരംതന്നിലേററിത്തിരിച്ചിങ്ങു
പോന്നാനവർകുറഞ്ഞൊന്നുചെന്നപ്പോൾ
[illegible]വിടെയിരുന്നുടെഭാര്യയും
[illegible]തന്നിലേറിയപ്രേതത്തെ
[illegible]യാക്കിവെച്ചുൻപോട്ടു
[illegible]നേരത്തു
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]നാറാംസമീപത്തൊരേടത്തു
[illegible]പിച്ചൊളിച്ചിരുന്നീടിനേൻ
[illegible]നാകിലലോകാണാമവൻവായിൽ
[illegible]കുന്നതുണ്ടോ ഇല്ലതൊന്നുമേ!
[illegible]ള്ളോന്റെവാക്കുകേട്ടപ്പൊഴു-
[illegible]അയുംകൊണ്ടനുമോദിക്കിനാർ;
[illegible]ചിടത്തങ്ങുനോക്കംവിധൌ
[illegible]തന്നുടെമുഖത്തിൽ
[illegible]നാകപരിവീരനും
[illegible]ക്കവേണ്ടതുനൽകിച്ചിട്ടീടിനാൻ
[illegible]യുള്ളചെട്ടിച്ചിപ്പെട്ടിനെ
[illegible]പാടിച്ചങ്ങുനാട്ടുംകടത്തിനാർ.
[illegible]നയുണ്ടായിപണ്ടൊരവസ്ഥയെ-
[illegible]കളിയുണ്ടായതേകാരണം
[illegible]ക്കതിരുക്കുതയെത്രയു-
[illegible]മാരടെയുവിശ്വസിപ്പാൻമൊഴാ
[illegible]നപാലന്റെവൃത്താന്തമിങ്ങനെ
[illegible]താരും പറഞ്ഞുമേവുംവിധൌ
[illegible]പാല നാം ശ്രീപാലനുംതന്റെ

ചിത്തത്തിനൊത്തസുരുചിയാംഭാര്യയും
ഉത്തമനെന്നപേരായുള്ളപുത്രനും
സത്തുക്കളായുള്ളവിപ്രവരന്മാരും
ഒത്തുസുഖിച്ചുവിലാസംതുടർന്നിച്ചു
മുത്തുരത്നക്കൂച്ചുറുംവിളങ്ങീടു-
മൊരുമണിമണ്ഡപംതന്നിലൊരുദിനം
സ്വസ്ഥതയോടെവസിക്കുന്നനേരത്തു
ചെന്നാനവിടെക്കുബേരനെന്നപേരായ
നന്ദനൻതന്നെകുളിച്ചുകുറിച്ചുടൻ
മന്നവൻതന്റെമടിയിൽക്കരയേറി
മാനമോടേമോദങ്ങളിരുന്നീടിനാൻ
തങ്ങൾക്കിഴിയാംസുരുചിയപ്പോളതു-
കണ്ടുകയർത്തുപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൾ;
"വേണ്ടാകുമാര! കേൾതായാട്ടുകൂട്ടിയാൽ
കൊണ്ടുപോമെന്നുടെതല്ലന്നറികനീ
കണ്ടകങ്ങളൊക്കവന്നുകരേറുവാ-
നുണ്ടാക്കിവച്ചുതാണുകാലമല്ലേടോ,
പണ്ടാരമായുള്ളസിംഹാസനങ്ങളിൽ
പണ്ടൊരുമേവന്നുകേറുമാറില്ലപോൽ
തെണ്ടരെകൊണ്ടിപ്പാൻവിരുതുള്ളവർചൊല്ലു
കൊണ്ടില്ലയോവന്നുകേറിനീബാലക!
കണ്ടാൽപറവാൻമടിയില്ലനിക്കതി-
ന്നിണ്ടലുണ്ടായാൽതരിമ്പുംഫലമില്ല.
വേണ്ടാത്തകൂട്ടനക്കുള്ളക്കിഴിയനെ
കൊണ്ടുപോയ്നാടപ്പുറംകടത്തീടുവാൻ
പണ്ടാരമാംമൂതൽതിന്നുമുടിക്കുന്ന
ചണ്ടികൾകൂട്ടംമിടുക്കില്ലാതെയായ്
ആണുങ്ങളുണ്ടെങ്കിലിപ്പോൾമടിക്കാതെ
പ്രാണനാശമുണ്ടാക്കീടുമിക്കത്തുനന്നാടെ
നാണംകെട്ടീതരപ്പാറിനോരന്തനെ-
[illegible]അമ്പിലങ്ങസോ
[illegible]യിലടുത്തുക്കംപിയെന്ത്
ഒട്ടുപാവടിക്കാംഭാസംഭ്രമം
കൂട്ടുവാൻപോരാത്തഗർവിച്ചുനമ്മുടെ
പട്ടരെദ്ദൂഷണംചൊല്ലുന്നജ്യേഷ്ഠകൾ
അക്ഷിയെന്നല്ലാതെമററൊരുസംസാര-
മിക്കുമില്ലാതെയായ്കഷ്ടമിതെത്രയും
നാട്ടിലുണ്ടാകുന്നനർത്ഥങ്ങളൊന്നുമേ
കേട്ടാലതുകൊണ്ടുകോട്ടമില്ലാതെയായ്
എന്തൊരുകഷ്ടമീബാലനെത്തൊടുവിച്ചു
ചന്തംകെട്ടപ്പാനൊരുത്തനുംകെല്പില്ല;
താന്തോന്നിയായിത്തുടങ്ങുന്നിവനോട്ടു-
മെന്തെന്നുചോദിപ്പാൻരാജാവുമെളുതല്ല
മാനിനിയായുള്ളൊമാനിനിപ്പാരാതെ
ഹീനനാംബാലനെശിക്ഷിക്കയുംചെയ്യും
ആനുകൂല്യംതുപനിപ്പെങ്കിലുംമമ
മാനഭംഗംസഹിക്കുന്നവരിക്കില്ല
മന്നവൻതന്റെമടിയിൽമടിക്കാതെ,
വന്നുകരേറുവാനെന്തൊരുസംഗതി
നിന്നുടെതള്ളയുംനിന്റെയച്ഛനും കി-
ലിനതകൊണ്ടുപറഞ്ഞുകളിപ്പിച്ചാൽ!

ദുർഭഗതൻറവയററിൽപിറന്നുള്ളോ-
രർഭകനാകിയനിന്നുടെയോരോരോ
സൽഭാവങ്ങളെനെകാൺകയാലെന്നുള്ളി-
ലുത്ഭവിച്ചീടുന്നുകോപമെന്നോർക്കനീ.
അച്ഛനെത്തന്നെയുംകൂട്ടാക്കയില്ലഞാൻ
കൊച്ചുകുമാരനെന്നോർക്കയുമില്ലനീ
അച്ഛൻറമടിയിൽനിന്നങ്ങിറങ്ങീടായ്കി-
ലച്ഛനാണിനിഞാൻതച്ചിറക്കീടുവൻ!
ഇത്തരമോരോരൂക്ഷവാക്കുരച്ചുടൻ
ക്രൂരയായുള്ളസുരുചിയെഴുന്നേററു
സത്വരംബാലനെത്താഡിച്ചിറക്കിനാ-
ളുത്തരംചൊൽവാൻസ്വപക്ഷമെങ്ങുമില്ല
അത്തൊഴിൽകണ്ടൊരുനേരംപൌരന്മാരേ
സത്തുക്കളെല്ലാംവിഷാദിച്ചുമാറിനാർ;
ഉത്താനപാദനുമന്നേരമുള്ളത്തി-
ലങ്ങൽപ്പൂണ്ടുവിയർത്തിതുദേഹവും
ചിത്തെവെറുത്താൽമഹത്തവള്ളില-
ലത്യന്തമായുള്ളകാംക്ഷയിരിക്കവേ
അന്നേരമേററംവിഷണ്ണനാംധ്രുവൻ
ഖിന്നതയോടെകരഞ്ഞുവിരഞ്ഞുപോയ്
തന്നുടെപെററമാതാവാംസുനീതിതൻ
മുന്നിലാബ്ബാലകൻവീണുകേണീടിനാൻ;
എന്നുണ്ണിയെന്തിനുവീണുകേണീടുന്നു
എന്നോടവസ്ഥകളെല്ലാംപറകനീ
നിന്നുള്ളിലീവണ്ണമുണ്ടായശോകത്തി-
ന്നിന്നെന്തുബന്ധംവിരവോടുരചെയ്ക
കണ്ണുനീരയ്യോപൊഴിക്കാതെന്നുണ്ണി
മണ്ണിൽവീണിങ്ങനെകേഴാതെന്തഹോ
ഉണ്ണീമകനേ!വിഷാദംകളകനീ
ഖേദമെന്തെന്നതുമെന്നോടുകല്പിക്ക
ഈവണ്ണമമ്മതൻവാക്കുകൾകേട്ടവ-
നീവാർത്തയെല്ലാമറിയിച്ചുമെല്ലവേ.

ജനകൻറമടിയിൽചെന്നിരിപ്പാൻഞാൻ [തുടങ്ങുമ്പോൾ
ജനനിയാംസുരുചിവന്നതിരേകംകോപത്തോടെ
ഖരജകൾസഹിയാത്തവചനങ്ങളുരചെയ്തു
കനിവില്ലായ്കകൊണ്ടെന്നെമടിയിൽനിന്നിറ- [ക്കിച്ചു
മടിയിങ്കൽകരേറുവാനവളുടെപുത്രനേയോഗ്യൻ;
കിട്ടുകില്ലാതിനിക്കിപ്പോളതുപോലെന്നവനു
ഉടയവരിനിക്കില്ലസ്വപാന്റെതാതനല്ല
പിടിപാടനിക്കില്ലാതായിവന്നുള്ളതുകാലം,
മടിക്രീഡതിനിക്കിട്ടെന്നോടിച്ചൊല്ലിയമ്മ
പിടിച്ചങ്ങുപുറംതള്ളിവെച്ചിതുകററവുംപിന്നെ
കടക്കണ്ണുംചുകത്തിട്ടുപറഞ്ഞവാക്കുകൾകേട്ടാൽ
നടുങ്ങിപ്പോമകതാരിൽകനിവുള്ളജനമെല്ലാം
ജനകനിത്തൊഴിൽകണ്ടിട്ടൊന്നുംപറ- [ഞ്ഞില്ല,
ജനകനുമുതനെപ്പക്ഷമെന്നവസ്ഥവന്നു
ജനത്തിനുധനത്തിനുംകാട്ടിലുംനാട്ടിലുംപി- [ന്നെ
ഗൃഹത്തിന്നുംബന്ധമില്ലാതാകുമെന്നവനുകൂടി;
ഇവയെല്ലാംപറഞ്ഞിട്ടുമമ്മകേണ്ടുഖേദിച്ചിപ്പോൾ
ഭുവനത്തിലിരുന്നിട്ടുപൊറുപ്പാനുമെളുതല്ല;
സുതന്റെവചനങ്ങൾകേട്ടനേരംസുനീതിയും
സുതനോടങ്ങുരചെയ്തുപരിതാപംശമിപ്പിപ്പാൻ
മകനേനിന്നോടുമുന്നംപറഞ്ഞില്ലേഞാനെല്ലാം
പകയുള്ളജനങ്ങളോടുകൂടിവാണാൽസുഖമില്ല
പകയില്ലാതിരിക്കുന്നുദൂഷണങ്ങളുള്ളവരാകാൻ
പകൽപോരാരാവാണിന്നിവരുടെകൈതവ- [ങ്ങൾ
സകലനാഥനാംവിഷ്ണുഭഗവാനെപരിചോടു
അകതാരിലുറപ്പിച്ചുകൊൾകവലാടിക്കാതെ
അകല്മഷമായനല്ലവനംതേടിഗ്ഗമിച്ചാലും
അകല്മഷംനിനക്കേറെസുഖവുംമേലിലുണ്ടാകും
ജനനിതന്നുടെവാക്കുകനിവോടെകേട്ടനേരം
മനക്കാമ്പുമെല്ലത്തെളിഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടുധ്രുവൻതാനും
ഘനമായവനംപുക്കനന്തരമന്തരംഗത്തിൽ
ഭവജനാശനൻതന്റെചരിതങ്ങളുരചെയ്തു
മനസാകർമ്മണാവാചാനിനച്ചുവന്ദനംചെയ്തു
കനിവോടെതിരുനാമമുരചെയ്തുനടക്കുമ്പോൾ.
മുനികളുംബഹുമാനിച്ചുവസിച്ചീടുന്ന
കനികളുംഫലമൂലമിതെല്ലാംകൊണ്ടുകൊടുക്കുന്നു
വിനയശാലികളെല്ലാംകണ്ടുവിസ്മയംപൂ-
ണ്ടനവധിമോദത്തോടെധ്രുവൻതന്നെസ്തുതിക്കുന്നു ;
ഭവനത്തെവെടിഞ്ഞാശുഭവനത്തെനിനയാതെ
ഭുവനത്തിൽവസിക്കുന്നോരവനത്തെവരുത്തു- [ന്നോ-
രവനെത്തന്നെചിന്തിച്ചിട്ടാവനത്തിൽനടന്നോ- [രോ
ദിവസത്തെക്കഴിക്കുന്നാവനത്തിൽചരിക്കുന്ന
മരത്തിന്റെനിഴൽതോറുംതരംനോക്കീട്ടിരിക്കു- [ന്നു
കരിമ്പാറപ്പുറമേറിച്ചരിഞ്ഞാശുകിടക്കുന്നു;
തരിമ്പുംപേടിക്കാതെതരപ്പെട്ടകല്ലുംകഴിക്കുന്നു
വെള്ളക്കമ്പോളമൊഴുകുന്നതെളിഞ്ഞുള്ളനദിയ- [ന്നിൽ
കുളിച്ചുകൊണ്ടവനൊട്ടുമിളകാതെനടക്കുന്നു;
മലകളുടെഗുഹകളിൽപുലികടെരവംകേട്ടാൽ
കുലുക്കമില്ലകതാരിലലസ്സാതെനടക്കുന്നു;
അതുകാലമൊരുനാളിലതുലമായൊരുകാന്തി
മതിതന്റെപ്രഭപോലെവിളിതാംബരംത- [ന്നിൽ
അതിശയമായ്വിളങ്ങുന്നതരചനന്ദനൻകണ്ടു
ശാരദചന്ദ്രനുദിച്ചുപൊങ്ങുന്നിതോ?
ക്ഷീരാബ്ധിതന്നുടെയോരംകാണുന്നിതോ!
ഐരാവതംവന്നിതെത്തുന്നിതോ
ഹാരങ്ങൾകോർത്തിച്ചൊരിഞ്ഞുതുടങ്ങിതോ
പാൽഗംഗാജലംതാനേവരുന്നിതോ
താരങ്ങളെല്ലാംപൊഴിഞ്ഞുകാണുന്നിതോ
വീരനാംബാലനീവണ്ണംനിരൂപിച്ചു
ദൂരവേമെല്ലെപ്പുനരൊക്കിനിൽക്കുംവിധൌ

പാരത്തുകാണായിവീണയുംകൈക്കൊണ്ടു
നാരദമാമുനിമെല്ലെവരുന്നതു:
ശ്രീരംഗഗോവിന്ദ! ഗോപാല! വൈകുണ്ഠ
നാരായണ! കൃഷ്ണ! വിഷ്ണോ! മുരാന്തക!
കാരുണ്യവാരിധേ! ശൗരേ! ജനാർദ്ദന!
ക്ഷീരാബ്ധിശായിൻ! ഹൃഷീകേശ! കേശവ!
സീതാപതേ! സത്യഭാമാപതേ! ഹരേ
പീതാംബര! നാഥ! ലക്ഷ്മീപതേ! വിഭോ!
രാധാപതേ! മാധവാംഭോജലോചന!
[illegible] ശ്രീശ്രീപത്മനാഭ [illegible]!
ഇങ്ങനെ നല്ല തിരുനാമമെപ്പോഴും
ഉച്ചരിച്ചീടുവീണകൊണ്ടു ഘോഷിക്കയും
ചിത്തംതെളിഞ്ഞു മൂന്നുലോകത്തിലും
നിത്യംനടന്നു ദിവസംകഴിക്കയും,
അമ്മുനിപുംഗവൻകണ്ടജനങ്ങളെ
തമ്മിൽപ്പിണക്കിച്ചു ചെറ്റുരസിക്കയും,
കണ്ടീലകേട്ടീലയെന്നുനടിക്കയും
കണ്ടവരെക്കൊണ്ടു ചൊടികൂട്ടിക്കയും
പെൺമുനകാട്ടിക്കലഹമുണ്ടാക്കയും,
[illegible] കൂട്ടിനടക്കയും
ദുഃഖമുള്ളേടം തിരഞ്ഞുനടക്കയും
ഭക്തിപ്പതിന്നുപായങ്ങൾ നിനയ്ക്കയും
ബുദ്ധിമുട്ടുമ്പോൾ പ്രസാദിച്ചുനല്ലൊരു
[illegible] മാർക്കും കൊടുക്കയും
ഇങ്ങിനെകാലംകഴിക്കുന്നനാരദൻ,
[illegible] ചെന്നണഞ്ഞിനാൻ;
ധന്യനാമയൊരു ധ്രുവനെന്ന ബാലന്റെ
മുന്നിലന്നേവമുരച്ചുതുടങ്ങിനാൻ;—
എന്തെടോ! ബാലകാ! കേവലമായുള്ളൊരു
കാന്താരമണ്ഡലംതന്നിൽനടക്കുന്നു?
[illegible] നിനക്കില്ലയോ ഹന്ത!
സന്താപകാരണംചൊല്ലുകമെല്ലവേ
[illegible] കാൺകയാം–
[illegible] ല്ലയോ ചൊല്ലു നീ?
[illegible] താതനാരെടോ! നിൻ തായുമാരെടോ!
സന്തോഷമോടതുംചൊല്ലുകമെല്ലവേ,
[illegible] കളികളും
[illegible] സൌഖ്യങ്ങളും
[illegible] കാട്ടുകൾ പണ്ടു നീ
[illegible] ബാലക!”
എന്നതുകേട്ടു [illegible] ധ്രുവൻ മെല്ലെ
[illegible] ണർത്തിച്ചു
ഉത്താനപാദന്റെ പുത്രനാകുന്നതു–
[illegible] ധ്രുവനെന്നു നാമവും
[illegible] സുനീതിയെൻ മാതാവു
[illegible] മഹാമുനേ!
[illegible] ചെന്നടിയന്റെ
[illegible] വരികയാൽ
[illegible] സങ്കടം
[illegible] കല്പിച്ചു
[illegible] ഉപേക്ഷിച്ചു

കാട്ടുവാഴുന്നു ഞാനിങ്ങനെ സംഗതി
കൈടഭവൈരിതൻ കാരുണ്യമുണ്ടെങ്കി–
ലാടലില്ലേതുമേ കാട്ടുംനഗരമാം”
ഇത്തരംബാലന്റെവാക്കുകൾകേട്ടതി–
നുത്തരം നാരദൻ സാരമതുൾച്ചെയ്തു;
“സത്വരം നാരായണന്റെ പാദാംബുജം
ചിത്തേയുറപ്പിച്ചുകൊൾകനീ ബാലക!
[illegible] നിത്രനന്നായിട്ടു
വസ്തുമറ്റൊന്നില്ലതിനു ബോധിക്കനീ;
ലോകനാഥൻ പരൻ ലോകൈകകാരണൻ
ലോകരക്ഷയ്ക്കു വൻദീക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു
ആകുലന്മാരുടെ ശോകമകറ്റുവാൻ
ആകവേ മാധവൻതന്റെ ചരിത്രങ്ങൾ;
മീനായ്പ്പിറന്നു ഹയഗ്രീവനാകിയ
ദാനവപ്രൌഢനെപ്പണ്ടുവധിച്ചതും,
താനൊരു കൂർമ്മരൂപത്തെ ധരിച്ചുടൻ
താണൊരു മന്ദരം പൊക്കിയെടുത്തതും,
ഘോരനായുള്ള ഹിരണ്യാക്ഷനെപ്പുരാ–
വരാഹരൂപംധരിച്ചുടൻ കൊന്നതും
വീരനായുള്ള ഹിരണ്യകശിപുവെ
നാരസിംഹാകൃതിപൂണ്ടുപിളർന്നതും
വാമനനായി മഹാബലിതന്നോടു
ഭൂമിയെല്ലാമേയളന്നുമേടിച്ചതും
മിത്രവംശേ രാമചന്ദ്രനായിട്ടുരം
രാത്രിഞ്ചരേന്ദ്രന്റെ കണ്ഠം മുറിച്ചതും
വൃഷ്ണിവംശേ ബലഭദ്രനാകുന്നതും
കൃഷ്ണനാകുന്നതും ഖഡ്ഗിയാകുന്നതും
മന്വന്തരങ്ങളിലിങ്ങനെ രൂപങ്ങൾ
പിന്നെയും പിന്നെയും നിർവ്വഹിക്കുന്നതും
സന്ന്യാസിമാർക്കു മോക്ഷം കൊടുക്കുന്നതും
ധന്യജനങ്ങൾക്കു പുഷ്ടിനൽകുന്നതും
ശത്രുകുലങ്ങളെ സംഹരിക്കുന്നതും
ഇത്രിലോകങ്ങളെക്കാത്തുകൊള്ളുന്നതും,
സജ്ജനന്മാർക്കു നായകനായതും
സത്രങ്ങൾക്കു ഫലദായകനായതും
സ്ഥാവരമായതും ജംഗമമായതും
കേവലം വിഷ്ണുതാനെന്നു ബോധിക്കനീ;
ഈവണ്ണമുള്ളതിലോർത്തുകൊണ്ടിനി
ഈവക ദുഃഖങ്ങളുണ്ടാകയില്ലെടോ!
ഈരേഴുലകിനുമാധാരമായവിൻ
നാരായവേരായ നാരായണ സ്വാമി
ആരായലവനിന്നോരായ്ക മൂലതി–
[illegible] ത്തി–
ലോരായിരം [illegible] മനുഷ്യര–
ന്നോരോവിധങ്ങളിൽ വീണു ദുഃഖിക്കുന്നു;
മനുഷ്യന്മാരുടെ മോഹങ്ങളോരോന്നേ
ന്നെണ്ണിച്ചൊല്ലുന്നതു കേൾക്കനീ ബാലകാ!
കിട്ടും പണമെങ്കിലിപ്പോൾ മനുഷ്യർക്കു
ദുഷ്ടതകാട്ടുവാനൊട്ടും മടിയില്ല;
കിട്ടിയതൊന്നും മതിയല്ല പിന്നെയും
കിട്ടിയാലും മതിയല്ലതിരാഗ്രഹം;

രണ്ടുപണംകിട്ടുമെന്നുകേട്ടാലവർ
രണ്ടുംപതിനെട്ടുകാതമെന്നാകിലും;
കിട്ടിയാലപ്പോഴേകണ്ടപെണ്ണുങ്ങൾക്കു
കൊണ്ടുപോയിക്കൊടുപ്പാനുമെടിയില്ല;
ഭോജനത്തിന്നുംപ്രധനത്തിന്നുംപിന്നെ
രാജസേവയ്ക്കുംദുരാഗ്രഹംലോകർക്കു
രാജാവിനെച്ചെന്നുസേവിച്ചാൽക്കയും
വ്യാജംപറഞ്ഞുപലരെച്ചതിക്കയും
കൈക്കൂലിമെല്ലെപ്പിടുങ്ങുവാനല്ലാതെ
ഉൾക്കാരിയക്കാരനാക്കില്ലവാഞ്ഛിതം
മൂക്കിൽവിരൽതള്ളിനിൽക്കുന്നവരെയും
നോക്കുവാൻപോലുമവസരമില്ലപോൽ;
എത്രയുംദുർഘടമാംരാജസേവാദിക-
ളെത്രജനങ്ങളതിന്നുഴലുന്നു
ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടാക്കിയാലിന്നുനമ്മുടെ
ശോകങ്ങൾതീരുമെന്നോർത്തുനിരൂപിച്ചു
ശ്ലോകംചമയ്ക്കുംപദങ്ങളുംനിർമ്മിക്കു-
മേകൻദുരാഗ്രഹംകൊണ്ടുതുടങ്ങുന്നു;
പാട്ടുകിട്ടുമ്പൊഴുംസന്തോഷമില്ലവ-
നൊട്ടുംപണംകൂടെവേണമിന്നായാൽ
വീരവാളിച്ചേലകിട്ടിയെന്നാകിലോ
പോരാതരിവളകിട്ടുവാനാഗ്രഹം
പാരിലോരോജനംദ്രവ്യമുണ്ടാക്കുവാൻ
ഓരോരോവിദ്യകൾകാട്ടുന്നുസന്തതം;
ആട്ടംപഠിക്കുന്നുചാട്ടംപഠിക്കുന്നു
കൊട്ടുപഠിക്കുന്നുപാട്ടുസാധിക്കുന്നു;
മുട്ടാതെകച്ചകെട്ടുന്നുചിലർനിന്നു
വെട്ടുംതടയുംവെടിയുംപയറ്റുന്നു;
പാഠകംകൊണ്ടേചിലർപ്പുവിക്കാലമെ-
ന്നായതിന്നുംചിലതൊക്കെപ്പിടിക്കുന്നു
ആയുധംവേണമെന്നാൽപണംകിട്ടുമെ-
ന്നായുധവിദ്യയ്ക്കൊരുവൻതുനിയുന്നു
വിദ്യകൾമറ്റുള്ളതെല്ലാംവൃഥാതന്നെ
വൈദ്യംപഠിക്കണംദ്രവ്യമുണ്ടാക്കുവാൻ
കാരസ്കരാദ്യംഗുൽഗുലുതിക്തകം
ചേരുന്നനൈകളുമെണ്ണപ്പൊടികളും
സാരമായുള്ളഗുളികയുംകൊണ്ടുചെ-
ന്നോരോരോവിധംപണംകൈക്കലാക്കീടുന്നു.
മന്ത്രവാദംപഠിക്കുന്നുചിലർപിന്നെ
മന്ത്രങ്ങളോരോന്നെഴുതിക്കൊടുക്കുന്നു
മന്ത്രികളോടുമരചരോടുംചെന്നു
മന്ത്രിച്ചുപട്ടുംവളയുംപറിക്കുന്നു
ജ്യോതിഷശാസ്ത്രംപഠിച്ചവർമിക്കതും
പാതിരാജ്യംകൈക്കലാക്കാൻതടവില്ല
ജാതകംനോക്കീട്ടവർപറഞ്ഞീടുന്ന
കൈതവംകേട്ടാൽകൊടുക്കാംപലവസ്തു;
ജ്യോതിഷക്കാരനുംമന്ത്രവാദിക്കുമ-
ച്ചാതുര്യമേറുന്നവൈദ്യനുംവേശ്യയ്ക്കും
ഏതുംമടിക്കാതെവേണ്ടതുനൽകുവാൻ
ഭൂതലവാസികൾക്കില്ലൊരുസംശയം
മറ്റുള്ളവിദ്യകളെല്ലാംപണിപ്പെട്ടു
പഠിച്ചുകൊണ്ടുനടക്കുന്നഭോഷർക്കു
കൊറ്റുമാത്രംപോലുമെങ്ങുംകഴിവരാ
മറ്റുള്ളതോപിന്നെഒട്ടുംനിനയ്ക്കേണ്ട
നീറ്റിലെപ്പോളയ്ക്കുതുല്യമാംജീവനെ
പ്പോറ്റുവാനെത്രദുഃഖിക്കുന്നുമാനുഷർ
അറ്റമില്ലോരോന്നുചിന്തിച്ചുകാണുമ്പോൾ
മുറ്റുംദുരാഗ്രഹമെന്നേപറയാവൂ;
കാണുന്നതൊന്നുംപരമാർത്ഥമല്ലെന്നു
കാണിനേരംബോധമില്ലമനുഷ്യർക്കു
ഊണുമുറക്കവുംകൊണ്ടുദിവസങ്ങൾ
പോണതുമാർക്കുമനക്കാമ്പിലില്ലെടോ
ഓണത്തിനില്ലത്രെവേണ്ടുംപദാർത്ഥങ്ങൾ
കാണാഞ്ഞൊരുത്തനുഴന്നുനടക്കുന്നു;
ഓണപ്പുടവതരങ്ങളെടുപ്പതി-
ന്നോണച്ചരക്കുവന്നില്ലെന്നൊരുവിധം
പ്രാണനോടുംകൂടിവാഴുന്നൊരാനെക്കി-
ലേണമിഴിയാൾക്കുവേണ്ടതുനൽകുവാൻ
ആടലില്ലേതുംവിഷുവിന്നുകാപ്പും
വീടുപണിയിക്കണമെന്നൊരുവിധം;
കേടുതീർത്താൽമതിതാളികരണ്ടിയു-
മോടിറക്കാൻപണമില്ലെന്നൊരുവിധം;
കണ്ടേടമെട്ടുള്ളദിക്കിൽക്കടിയിത-
ന്നുണ്ടുകൊള്ളാമെന്നൊരുത്തന്റെവാഞ്ഛിതം;
കേട്ടുച്ചമട്ടുമെടുത്തുനടന്നിട്ടു
വീട്ടിലുള്ളോരെപ്പൊറുപ്പിക്കയുംചിലർ;
കിട്ടുന്നതെല്ലാംകളത്രത്തിനേകീട്ടു
പട്ടിണിതന്നെകിടക്കുന്നിതുചിലർ;
പട്ടുംപണങ്ങളുംകെട്ടിവച്ചുംകൊണ്ടു
നാട്ടിലുള്ളൂട്ടുകൾതേടുന്നിതുചിലർ
പട്ടരോടേറ്റംകടംകൊൾകകാരണാൽ
പട്ടരെക്കണ്ടാലൊളിക്കുന്നിതുചിലർ;
മായാസ്വരൂപിയാംനാരായണൻതന്റെ
മായാസമുദ്രത്തിൽമുങ്ങിയുംപൊങ്ങിയും;
പ്രായേണസർവ്വജനങ്ങളുംദുഃഖിക്കു-
ന്നായവസ്ഥാന്തരംചിന്തിക്കബാലക!
നാനാജനങ്ങൾജനിച്ചുംമരിച്ചും
നാനാവിധങ്ങൾനിനച്ചുംസുഖിച്ചും
ഓരോരോദിക്കിൽചരിച്ചുംചിരിച്ചും
ഓരോരോഭാവംനടിച്ചുംതടിച്ചും
മദ്യമാംസാദികുടിച്ചുംപൊടിച്ചും;
ഉദ്യോഗമോടേമുടിച്ചുംമെലിച്ചും
സാധുജനത്തോടടുത്തുംകടുത്തും
സാധനമോരോന്നെടുത്തുംകൊടുത്തും,
സംസാരദുഃഖംസഹിച്ചുംവഹിച്ചും
കംസാരിനാമംജപിച്ചുംരസിച്ചും
സത്സ്വഭാവങ്ങൾകുറച്ചുംമറച്ചും
ദുസ്സ്വഭാവങ്ങൾനിറച്ചുംവിറച്ചും
സുന്ദരിമാരെത്തിരഞ്ഞുംവിരഞ്ഞും
മന്ദതയോടേകരഞ്ഞുംപറഞ്ഞും
കുത്സിതമെല്ലാംകളഞ്ഞുംതെളിഞ്ഞും
ത്തണ്ടാർശരത്താൽവലഞ്ഞുംപിണഞ്ഞും

ഗർഭാഗ്നിമാനംതിളച്ചുംപുളച്ചും
സർവ്വദാചെന്നുകളിച്ചുംചിരിച്ചും
ദിഗന്തേനടന്നുംഗ്രഹത്തിൽകടന്നും
സുഖിച്ചുകിടന്നുംസുഖത്തോടിരുന്നും
ജഗത്തിൽപ്പരന്നുംപിണക്കംവളർന്നും
മനോരുചിതീർന്നുംഹിതന്മാരിതെന്നും
സുതന്മാരിതെന്നുംസുമന്ത്രങ്ങളെന്നും
ചരിത്രങ്ങളെന്നുംവിചിത്രങ്ങളെന്നും
സാരങ്ങളെന്നുംവിസാരങ്ങളെന്നും
വിനോദങ്ങളെന്നുംമനസ്സിൽനിനയ്ക്കയാൽ
കാണാത്തതൊന്നുംപരമാർത്ഥമല്ലെന്നു
കാണിനേരംബോധമില്ലാമനുഷ്യർക്ക്
വേണുവീണാദികൾകൊണ്ടുപലനേര-
മുറക്കംകൊണ്ടുംതൻപിണക്കംകൊണ്ടു-
മേണാക്ഷിമാരുടെകേളീരസംകൊണ്ടും
ആയുസ്സുപോകുന്നതാക്കുംനിനവില്ല;
കായംനശിക്കുമെന്നുള്ളതുമോർക്കില്ല
കാലംപോവുന്നെന്നുചിന്തിക്കയുമില്ല
മായാംബോധിതന്നിൽമുഴുകിക്കിടക്കയാൽ
ദേഹാഭിമാനിക്കിടക്കുന്നദോഷവും
ദേഹത്തിനേതുംകുറവില്ലബാലക!
ദേഹമെന്നുംതന്റെദേഹിയെന്നുംപല
സാഹസംചിന്തിച്ചുതന്നൊനടക്കയും
ജ്ഞാനംമനസ്സിലുറയ്ക്കുന്നനേരത്തു
ജ്ഞാനാനന്ദമാവംനോക്കുംകുമാരക!
ജ്ഞാനമുണ്ടാകുന്നകാമ്പിലേററവും
[illegible]ക്കുന്നിതുശിശോ!
ഇപ്രകാരംനാരദമുനി[illegible]
സൽപ്രകാരംപാരമസ്സുതബോധിപ്പിച്ചു
[illegible]പുറപ്പെട്ടി-
ട്ടപ്പുരോദകചന്ദ്രാംശുകുമാരകൻ
സന്തതംതത്ത്വത്തിൽചിത്തമുറപ്പിച്ചു
ഉത്തമമായുള്ളവനപ്രദേശത്തിങ്ക-
ലേകാകിയായ്മനാരതേനിന്നു
[illegible]ചരിച്ചുതപസ്സുചെയ്യുംവിധൌ;
പിന്നെഭഗവാനായനാരദമാമുനി-
ക്കന്നുത്താനപാദനെപ്രാപിച്ചു
പാണിവിശേഷങ്ങൾകൊണ്ടവനുടെ
പ്രാണനാരക്ഷിച്ചെഴുന്നരുളീടിനാൻ
[illegible]ധ്രുവൻതാനു
[illegible]വോളമൊരുപോലെ
സാദരംമുമ്മൂന്നുവാസരംകൂട്ടുമ്പോ-
ളുന്താദമോദനഫലങ്ങൾഭുജിക്കയും
രണ്ടാമമാസത്തിലാറാറുവാസരേ
കന്ദത്തെകൈവിട്ടുപത്രംഭുജിക്കയും
മൂന്നാമമാസത്തിലൊമ്പതാംവാസരേ
നന്നായ്ക്കുറച്ചുജലപാനമാക്കിനാൻ
നാലാമതാംമാസിപന്തിരണ്ടാംദിനേ
ബാലാനിലമാത്രമാഹാരമാക്കിനാൻ
അഞ്ചാമതായുള്ളമാസത്തിലപ്പോല-
നഞ്ചാതെസർവ്വംപരിത്യജിച്ചീടിനാൻ

പഞ്ചാത്മകമായദേഹത്തിലുംവായു-
സഞ്ചാരമെല്ലാമടക്കിവാണീടിനാൻ
ഏകപാദംഭൂമിതന്നിലുറപ്പിച്ചു
ലോകമീരേഴുംമനസ്സിലാവാഹിച്ചു
ലോകനാഥൻവിഷ്ണുതാനെന്നുകല്പിച്ചു
ശോകമോഹാദികളെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചു
കാമവുംക്രോധവുംരാഗവുംദ്വേഷവും
നാദവുംസ്വേദവുംദാഹമോഹാദിയും
രോഗംവരോഗവുംവേർപെടുത്തീടിനാൻ
ഘോരമായുള്ളോരുനിഷ്ഠയുറച്ചപ്പോ-
ളീരേഴുലോകവുമൊന്നുഭയപ്പെട്ടു
മാരുതസഞ്ചാരമെല്ലാമടങ്ങുക
കാരണംമാരണമായദശാന്തരേ
കൊത്തിച്ചമച്ചമരപ്പാവകൾപോലെ
മർത്ത്യജനങ്ങൾക്കിളക്കമില്ലാതെയായ്
പത്തനംതോറുമിരിക്കുംജനങ്ങടെ
വൃത്താന്തമെത്രയുംചിത്രമായ്വന്നിതു;
നിത്യകർമ്മങ്ങളുമെങ്ങുമില്ലാതെയായ്
ധാത്രീതലത്തിലെവാർത്തകളത്ഭുതം
ഉണ്ടിരിക്കുന്നവൻവായുംതുറന്നങ്ങു
മിണ്ടാതിരുന്നാനുരുളയുംകൈക്കൊണ്ടു;
കണ്ടിരിക്കുന്നവൻകണ്ണുംതുറന്നൊരു
തണ്ടികപ്പാവയെപ്പോലിരുന്നീടുന്നു
മുണ്ടുടുക്കുന്നവൻരണ്ടുകരംകൊണ്ടു
മുണ്ടുംഞൊറിഞ്ഞുപിടിച്ചുനിന്നീടുന്നു
തണ്ടെടുത്തുംകൊണ്ടുമണ്ടുന്നവനൊരു
കുണ്ടിൽമറിഞ്ഞുകിടന്നാൻതടിപോലെ
മുങ്ങിക്കിടക്കുന്നുവെള്ളത്തിലുംചിലർ
പൊങ്ങുന്നതിൻമുമ്പുവായുശമിക്കയാൽ
എണ്ണതേയ്ക്കുന്നവരപ്പാടിരിക്കുന്നു
കണ്ണെഴുതുന്നവരങ്ങിനെപാർക്കുന്നു;
കഞ്ഞികോരിക്കുടിപ്പാൻതുടങ്ങുന്നവൻ
മുഞ്ഞിയുംതാഴ്ത്തിട്ടനങ്ങാതിരിക്കുന്നു
പാട്ടുപാടുന്നവർകയ്യുംചെവിക്കൽവ-
ച്ചൊട്ടുവായുംപിളന്നങ്ങിനെനില്ക്കുന്നു
മദ്ദളംകൊട്ടുന്നവിദ്വാൻകഴുത്തിലാ-
മദ്ദളമിട്ടുകൊണ്ടങ്ങിനെനില്ക്കുന്നു
പറവുവാദിക്കുംകഴക്കാരനന്നേരം
തെരൊന്നുകാലുംകവച്ചുനിന്നീടുന്നു
എത്രയുംവിസ്മയംസർവ്വജനങ്ങളും
ചിത്രമെഴുതിയപോലെകാണായ്വന്നു
ധാത്രീതലത്തിലധർമ്മവുംകർമ്മവും
ധാത്രീപതികടെദാനവുംമാനവും
വിപ്രജനത്തിന്റെവേദവുംജ്ഞാനവും
ക്ഷിപ്രംനശിച്ചിതുകീർത്തിയുംപൂർത്തിയും
വേശ്യാജനത്തിന്റെകേളിയുംമേളവും
വൈശ്യജനത്തിന്റെനാണിഭംവാണിഭം
ശൂദ്രജനത്തിന്റെവീര്യവുംശൌര്യവും
ശൂന്യമായകാലമെന്നേപറയാവൂ
ഇഷ്ടിയില്ലാഞ്ഞിട്ടുദേവകൾക്കൊക്കെയും
പുഷ്ടിയില്ലാതെയായ് അഷ്ടിയില്ലാതെയായ്

പുഷ്ടിയില്ലാതെയായ് വൃഷ്ടിയില്ലാതെയായ്
കഷ്ടമിതെല്ലാം പറഞ്ഞാലൊടുങ്ങുമോ?
ഇന്ദ്രനുമഥ ചന്ദ്രനുമർക്കനുമഗ്നിയുമമരന്മാരും
മന്ദനുമരവിന്ദജനിന്ദുജനർക്കനസുരന്മാരും
ശുക്രനുമതിവിക്രമമേറിന കാലനുമരുണൻവ-
[രുണൻ
ശക്രനുടെ പടകളുമിടവകമന്ത്രികളാതി-
[ക്കോരും
അഷ്ടകരികളഷ്ടവസുക്കളുമഷ്ടഫണീന്ദ്രന്മാരും
സപ്തമുനികൾസപ്തമരുത്തുകൾസപ്തഗുരുക-
[ന്മാരും
യക്ഷമുനികൾകിന്നരചാരണസാദ്ധ്യവിദ്യ-
[ഗന്ധന്മാരും
വൃദ്ധമുനികളിത്തരമനവധിവാനവവൃന്ദം കൂടി
മുരഹരനുടെ ചരണസരോരുഹമുടനേ നമനം-
[ചെയ്വാൻ
തെരുതെരെയൊരു പരിഷകളുവരവരവിരത-
[മവശതയോടെ
അഹമഹമിതു പറയണമുടനിതു പറയണമറി-
[യിക്കേണം
ബഹുഭയമിതു കരയണമിഹ ദ്രവമെന്നു പല-
[ക്കർബോധം
പാൽക്കടലുടെ തടഭുവി ചടുല ചട ചടഘോഷ-
[ത്തോടേ
വാക്കുകളിവ പലതരമുരചെയ്താരകലാശ്രനി-
[ഞ്ഞു
ജയ: ജയ! പുരുഷോത്തമ! മാധവ! കേശവ! വാ-
[മനശൗരേ
ജയ, ജയ! ജഗദീശ്വര! വിശ്രുതവിശ്വമഹാഗു-
[ണസിന്ധോ!
ജയ! ജയ! നരപാലനലോലവിശാലസുശീലന-
[മസ്തേ
ഇതി ബഹുതരസ്തുതിവചനങ്ങളനേകമുരത്തു-
[സുരന്മാർ
ദിതിസുതരിപുചരണയുഗത്തെ വണങ്ങി വണ-
[ങ്ങിനിതാന്തം;
അതിതരമതിപരവശഭാവമൊടങ്ങവർ നിന്നാ-
[ഭരായാം
കുതുകമൊടഖിലചരാചരനാഥനുമന്നരു-
[ൾചെയ്തു;

മതിമതി മതിഖേദമമർത്ത്യന്മാരേ!
ഗതിപുനരതിനുണ്ടിഹ കണ്ടിതു ഞാനും
പരിചിനൊടിഹ നിങ്ങടെ ദുഃഖമിതെല്ലാം
ചിരതരമതിദുസ്സഹമെന്നറിയേണം
ധ്രുവനുടെ നിയമാഗ്നിയെരിഞ്ഞു തുടങ്ങി
ധ്രുവമവനതിമാനുഷനെന്നറിയേണം
ശിവശിവ! ശിശുവെങ്കിലുമെത്ര സമർത്ഥൻ
നവനവമൊരു ഭക്തിയുമെത്ര വിചിത്രം!
കുവലയദളലോചനനത്ഭുതശീലൻ
അവനഹമുടനിന്നു വരങ്ങൾ കൊടുക്കാം
പരിണതഗുണശാലികൾ നിങ്ങൾ ഗമിപ്പിൻ!"

മുരഹരവചനങ്ങൾ നിശമ്യ തദാനീം
സുരകുലമുടനാർത്തി ശമിച്ചു ഗമിച്ചു
പരിചിനൊടു നിജമന്ദിരമെത്തി രമിച്ചു
ഉരുതരമതി കൌതുകമോടു വസിച്ചു.

മായാസ്വരൂപിയാം നാരായണൻ ജഗ-
ന്നായകൻ തന്നുടെ വാഹനമാകിയോ-
രായിരംപത്രമുള്ളോരു ഗരുഡന്റെ
കായം തടവിക്കരം കൊണ്ടു മെല്ലവേ
കണ്ഠത്തിലാമ്മാറു കേറി ക്രമേണ വൈ-
കുണ്ഠലോകത്തിങ്കൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു
രണ്ടുഭാഗത്തും നിറഞ്ഞു മുനികളും
കണ്ടുകൊണ്ടെത്തുന്ന ഭക്തജനങ്ങളും
തുംബുരുതന്മേൽ തിരുനാമമോതുന്ന-
തുംബുരുനാരദനെന്നുള്ള വിപ്രരും
അംബുജവാസിയും വാണിയും ശർവാണിയും
അംബരചാരികൾ തന്നുടെ കൂട്ടവും
ത്ര്യംബകൻ താനും ഗിരീന്ദ്രതനൂജയും
തമ്മിലലങ്കാരമായി പുറപ്പെട്ടു.
മന്നവബാലകൻ കണ്ണുമടച്ചങ്ങു
നിന്നു തപസ്സും ചെയ്തീടും പ്രദേശത്തു
ചെന്നു മധുകാനനാന്തേ മുരാന്തകൻ
നന്നായ് പ്രസാദിച്ചു നിന്നരുളീടിനാൻ
പാഞ്ചജന്യധ്വനി കേട്ടു ധ്രുവൻ മുദാ
കിഞ്ചന നേത്രം തുറന്നു നോക്കും വിധൌ
നെഞ്ചിൽ നിനച്ച വണ്ണം കാണ്കകൊണ്ടു രോമ-
ഞ്ചഹർഷാശ്രുക്കൾ പൂണ്ടു നിന്നീടിനാൻ
ആറുമാസം തപം ചെയ്തോരു ബാലകൻ
ഏറിയ കൌതുകത്തോടു മുരാരിയെ
ക്രൂരളവായി പ്രസാദിച്ച വൃത്താന്ത-
മീരേഴുലകിലും പാടുന്ന സജ്ജനം
അപ്പോൾ ധ്രുവനാം നരേന്ദ്രകുമാരകൻ
തൽപാദപങ്കജം വീണു കൂപ്പീടിനാൻ
തൽപരമാർത്ഥമറിഞ്ഞു പുകഴ്ത്തുവാൻ
കെൽപു കുറകയാലന്നേരമന്നനാ-
യുഗ്മ്യവിലാകുലം തേടി നിൽക്കുന്നതും
ചിൽപുമാൻ ബോധിച്ചു മന്ദസ്മിതം പൂകി
തൽപാണിപത്മേ വിളങ്ങുന്ന ശംഖു കൊ-
ണ്ടപ്പോളവന്റെ കപോലസ്ഥലങ്ങളിൽ
ആദരവോടൊന്നു തൊട്ടോരു നേരത്തു
മോദം കലർന്നോരു ബാലകൻ ദേവേന്ദ്ര-
സോദരനായ മുകുന്ദനെ വന്ദിച്ചു
വേദാർത്ഥസാരം സ്തുതിച്ചു തുടങ്ങിനാൻ:—
"വന്ദേ ജഗൽപതേ! വന്ദേ വിയൽപതേ!
വന്ദേ ഹരിൽപതേ! വന്ദേ മരുൽപതേ!
വന്ദേ രമാപതേ! വന്ദേ ദയാനിധേ!
വന്ദേ മഹാപതേ! വന്ദേ ഗുണനിധേ!
സൃഷ്ടികർത്താവായി വാഴുന്നതും ഭവാൻ
പുഷ്ടികർത്താവായി വാഴുന്നതും ഭവാൻ
ഇഷ്ടഫലത്തെ വരുത്തുന്നതും ഭവാ-
നിഷ്ടദാതാവെന്നു കേൾക്കുന്നതും ഭവാൻ
തുഷ്ടിഫലത്തെ വരുത്തുന്നതും ഭവാൻ

വിഷ്ണുപാലംബനമാകുന്നതുംഭവാൻ
മഴകൾകൊണ്ടുവലയ്ക്കുന്നതുംഭവാ-
നായതുപിന്നെയൊഴിക്കുന്നതുംഭവാ-
നായതമായുള്ളധാത്രീതലംഭവാൻ
വൃക്ഷങ്ങളായിവസിക്കുന്നതുംഭവാൻ
പക്ഷികളായിപ്പറക്കുന്നതുംഭവാൻ
പുല്ലുകളായിക്കിളുക്കുന്നതുംഭവാൻ
കല്ലുകളായികിടക്കുന്നതുംഭവാൻ
നല്ലകർമ്മങ്ങൾതുടങ്ങുന്നതുംഭവാൻ
വല്ലാതെയാക്കിച്ചമയ്ക്കുന്നതുംഭവാൻ
ഇല്ലങ്ങളെപ്പൊറുപ്പിക്കുന്നതുംഭവാൻ
ചില്ലങ്ങളെല്ലാംനിറയ്ക്കുന്നതുംഭവാൻ
ഭക്ഷിക്കവേണ്ടതുനൽകുന്നതുംഭവാൻ
പട്ടിണിതന്നെകിടത്തുന്നതുംഭവാൻ
മുട്ടിപ്പതിന്നുതുടങ്ങുന്നതുംഭവാൻ
മുട്ടുന്നനേരത്തുനൽകുന്നതുംഭവാൻ
വെട്ടത്തുകണ്ണാതിരിക്കുന്നതുംഭവാൻ
പട്ടററസവേശമാകുന്നതുംഭവാൻ
ഓടുന്നതുംഭവാനാട്ടുന്നതുംഭവാൻ
ചാടുന്നതുംചാട്ടമാകുന്നതുംഭവാൻ
വിശ്വത്തിലുള്ളപദാർത്ഥസാധ്യങ്ങളിൽ
വിശ്വനാഥ!ഭവാനെന്നുഞാനെപ്പൊഴും
വിശ്വസിച്ചീടുന്നുവിശ്വാസവാരിധേ!
വിശ്വൈകബന്ധോ!നമസ്തേനമോസ്തുതേ;"
ഈസ്തോത്രങ്ങളിങ്ങനെകേട്ടുപ്രസാദിച്ചു
പത്രീശവാഹനനാനന്ദമരുൾചെയ്തു:—

"ധാത്രീശനന്ദന!ഖേദംകളകനീ
ധാത്രീതലംനിനക്കെല്ലാമധീനമാം
വിക്രമമേറ്റംലഭിക്കുംനിനക്കെടോ
ചക്രവർത്തിത്വവുംവന്നുകൂടുംധ്രുവം.
ശുക്രബൃഹസ്പതിമാരോടൊരുമിച്ചു
ശക്രലോകേവസിപ്പാനുംകഴിവരും
മുപ്പതിനായിരംദിവ്യസംവത്സരം
കെല്പോടുരാജ്യവുംവാണുസുഖിക്കനീ
അപ്പുറവുംദേവലോകത്തിലങ്ങെത്രയു-
മത്ഭുതമാംപദംകിട്ടുംനിനക്കെടോ
പുഷ്പമീഭൂമിയുമുള്ളോരുനാളിലും
ചൊല്ലാർന്നതിക്കിലിരിക്കാമെന്നല്ലെടോ
എല്ലാപ്രപഞ്ചംനശിക്കുന്നകാലത്തു-
മില്ലവിനാശംനിനക്കുറപ്പിക്കിലും
ധാത്രിയിൽവാഴുന്നകാലംതവാനുജ-
നുത്തമൻനായാട്ടിനായിപ്പുറപ്പെട്ടു;
എത്തിപ്പിടിപെട്ടുയക്ഷപ്രധാനികൾ
കത്തിക്കൊലചെയ്യുമെന്നുബോധിക്കനീ
പെട്ടെന്നുപുത്രവിയോഗംസഹിയാഞ്ഞു
കാട്ടുതീയിൽവീണുചാവുംസുരുചിയും"
ഇഷ്ടങ്ങളിങ്ങനെയെല്ലാമരുൾചെയ്തു
തൊട്ടുതലോടിധ്രുവനെവഴിപോലെ
വേണ്ടുംവരങ്ങളുംനൽകിപ്പുതുക്കവേ
തണ്ടാരിൽമാനിനീകാന്തൻമറഞ്ഞപ്പോൾ
ഇണ്ടലകന്നുസുനീതികുമാരകൻ
കൊറ്റോത്തരംപുരംപുക്കുവാണീടിനാൻ.

ധ്രുവചരിതം ശീതങ്കൻതുള്ളല്, സമാപ്തം.

൭. പാത്രചരിതം.

കുരുവീരൻയുധിഷ്ഠിരൻഭ്രാതാക്കളോടന്യസ-
[ല്ലാത്രം
[illegible]ജ്ഞാനചൂഡാമണിയെൻധാർമ്മികശ്രേ-
[ഷ്ഠൻ
[illegible]പാദാംബുജഭക്തൻതപസ്സയശോധരംക്ക-
[ത്വം
പു[illegible]രി പൃഥ്വീനമതവീടുന്നതുകാലം
ശകുനിതൻചതിവാദേപകിടപ്പോരതിൽതോ-
[റു
പകയുള്ളതലവുംചെയ്കയാക്കിവഴക്കാലേ
ധനവുംധാന്യവുംനാനാജനവുംരാജ്യവുംതോറ്റോ-
രനന്നായിശിവശിവവനവാസംതനിക്കായി
ജനനിയെവിദുരന്റെഭവനേതാൻഭരമേല്പി-
ച്ചനുജന്മാരൊടുംഭാര്യയോടുംകാടകംപുക്കാൻ
ചൊല്ലേറുംതപന്മാരുംനല്ലഭൂസുരന്മാരു-
മെല്ലാരുംവിപിനത്തിൽവല്ലാതെയകംപുക്ക
ചൊല്ലുന്നജനങ്ങടെചെവികളിൽതറയ്ക്കുന്ന
ഝില്ലീകാഗണങ്ങടെഝിലീഝിലിരവങ്ങളും

ഭല്ലൂകങ്ങളുംകണ്ടാൽഭയമേറുംമൃഗങ്ങളും
മല്ലന്മാരാശരന്മാർമനുജരെക്കൊന്നുതിന്നോ-
രെല്ലാംകേറാവുംകണ്ടാലെളുതല്ലേഭയംതോന്നും
ഈവണ്ണംമഹാഘോരമായുള്ളവനങ്ങളിൽ
കൈവന്നുപാണ്ഡവർക്കുദൈവംതൻനിയോഗ-
[ത്താൽ
കാടകംതന്നിൽവിശന്നുനടക്കയും
കൂടലർചെയ്തചതിവുനിനയ്ക്കയും
മേട്ടുംപുറമേറിഒട്ടുനടക്കയു-
മാടൽപൂണ്ടേറ്റംവിയർത്തുവലകയും
ചൂടുനിമിത്തംപിടിച്ചാൽമരങ്ങടെ
ചോട്ടിൽതണലുകൾനോക്കിയിരിക്കയും
പേടമാൻകണ്ണിയാൾപാഞ്ചാലിതന്നുടെ
വാടിയോരാനനപങ്കജംകാണുകയാൽ
തേടിയസന്താപമെന്തഹോവഹ്നിയിൽ
കൂടെച്ചൊരിഞ്ഞൊരുനെയ്കണക്കേവന്നു
ഭൂസുരന്മാരുംപുരവാസിലോകരും
ഭാസുരന്മാരായപാണ്ഡവന്മാരുമായ്

ആതുരന്മാരായ് വിശപ്പുകൊണ്ടന്നൊരു
വാസരേപാരംപരാധീനരായിപോൽ
പാണ്ഡവന്മാർനല്ലപൌരുഷശാലികൾ
പാണ്ഡിത്യമുള്ളൊരുപാവനപാത്രങ്ങൾ
ഓരോഗുണങ്ങൾനിനച്ചാലവർക്കൊരു
പൂരുഷരെങ്ങാനുമുണ്ടോമഹീതലേ
ബുദ്ധിഗുണങ്ങളുംശുദ്ധിഗുണങ്ങളും
ഭക്തിഗുണങ്ങളുംഭുക്തിഗുണങ്ങളും
ജാതിഗുണങ്ങളുംനീതിഗുണങ്ങളും
ഭൃതിഗുണങ്ങളുംഖ്യാതിഗുണങ്ങളും
പുത്രഗുണങ്ങളുംമിത്രഗുണങ്ങളും
ക്ഷത്രഗുണങ്ങളുംചിത്രഗുണങ്ങളും
വീര്യവുംശൌര്യവുംസ്ഥൈര്യവുംധൈര്യവു-
മോരോരോഗുണങ്ങൾപറഞ്ഞാലൊടുങ്ങുമോ
ഈവണ്ണമുള്ളമഹാപുരുഷന്മാരു-
മാപന്നരായ്മഹാദുഃഖംഭവിക്കയാൽ
ഈശ്വരകല്പിതംലംഘ്യമല്ലെന്നതു
വിശ്വസിച്ചീടണമെല്ലാജനങ്ങളും
ഇന്നനാളിവണ്ണമൊക്കെഭവിക്കേണ-
മെന്നുണ്ടുദൈവംതലയിൽവരച്ചിട്ടു
വന്നതുവന്നുഭവിച്ചീടുംമാറുവാൻ
പന്നഗശായിക്കപോലുമെളുതല്ല.

കുരുവീരന്മാരിവണ്ണംപെരിയോരുവനാ-
[ന്തരിൽ
സരസംപാഞ്ചാലിയോടുംതരസാസഞ്ചരിക്കു-
[മ്പോൾ
പരമപാവനയായസുരനദിഗംഗയുടെ
സുരുചിരതീരംതന്നിൽപരിചോടെചെന്നുപു-
[ക്കാർ
പുരുഷരത്നങ്ങളവരങ്ങിനെചെന്നതുനേരം
തിരമാലകളുംവന്നുകരയേറുന്നതുപിന്നെ
അരവിന്ദത്തിൽവണ്ടുമുരളുന്നഘോഷങ്ങളും
ഒരുമിച്ചുകണ്ടുവെന്നാൽപരിചേറുംഭാഗീരഥി
കരവല്ലികളെനീട്ടിത്തരസാപാണികളോടും
പുരുമോദാൽപ്രപന്നരെയെതിരേററായെന്നു-
[തോന്നും
ഗംഗാസലിലമതിൽഭംഗ്യാമുങ്ങിക്കുളിച്ചു
ജന്മാന്തരങ്ങളിലുമമ്മാചെയ്തോരുപാപം
ചെമ്മേകളഞ്ഞുമോദിതന്മാരായ്പാണ്ഡവന്മാർ
പിന്നെയുംതീരത്തിങ്കൽതന്നെവന്നിരുന്നിട്ടു
തന്നോടുക്രീഡിവനാനിടമേവകൾക്കു
അന്നമാനമില്ലാഞ്ഞുഖിന്നനായ്ധർമ്മസൂനു
തനപാംഗിയാജ്ഞസേനീതന്നോടിവണ്ണംചൊ-
[ന്നാൻ

ബാലേവരികനീപാഞ്ചാലരാജാത്മജേ!
നീലാരവിന്ദായതാക്ഷിമനോഹരേ
പ്രാലേയഭാനുവെപ്പോലെവിളങ്ങുന്ന
ചേലുന്നനീമുഖംവാട്ടുവതെന്തഹോ
നാലഞ്ചുപേർഞങ്ങളിങ്ങനെയുള്ളനാ-
ളാലസ്യമേതുംനിനക്കരുതോമലേ
കാലദോഷങ്ങളെന്നുള്ളതേബാലികേ
കാലകാലന്നുംവരുന്നതാകുന്നിതു
ഭക്ഷണത്തിന്നുംനമുക്കുണ്ടുപായമീ
വൃക്ഷങ്ങടെഫലമൂലപാകപാളികൾ
ശിക്ഷയിൽവേണ്ടുന്നതൊക്കെഭുജിച്ചിടാം
കുക്ഷിയിലെത്രകൊള്ളുന്നതെന്നാലത്ര
വസ്ത്രങ്ങൾവേണ്ടുന്നതിന്നുമരത്തൊലി
ഛത്രങ്ങൾവേണ്ടുകിൽപത്രങ്ങളുമുണ്ടു്
ശുദ്ധസ്ഥലങ്ങളായീടുന്നപാറകൾ
മെത്തപ്പുറത്തിനുതുല്യമായ്കാണുന്നി
ധന്യരായീടുംമഹാമുനിശ്രേഷ്ഠരും
തന്നുടെപത്നിമാരോടുമൊന്നിച്ചു
അന്വഹമിങ്ങനെവാഴുന്നകാനനേ
പിന്നെയെന്താവുനമുക്കൊരുസങ്കടം
പന്ത്രണ്ടുമൊന്നുംപതിമൂന്നുവത്സര-
മെന്നാകിലുമിങ്ങുവാഴുകയുള്ളുനാം
സന്താപമെന്തിന്നുപിന്നെക്കരുതുന്നു
ചിന്തിക്കവിണ്ടാംവിണ്ണുലോകത്തെന്നെ
നമ്മെപ്പിരിഞ്ഞങ്ങുപാർപ്പാൻവഹിയാഞ്ഞു
നമ്മോടുകൂടിത്തിരിച്ചിങ്ങുപോന്നൊരു
ബ്രാഹ്മണർക്കുംപുരവാസിജനത്തിനും
ഉണ്മയോടിപ്പോളില്ലൊരുവസ്തുവില്ലഹോ
നമ്മുടെകോപ്പുകളൊന്നുംകണക്കില്ല
ചെമ്മേസുഖിച്ചുവസിപ്പവരാകയാൽ
അന്നോപലംശങ്ങൾവേണ്ടുന്നതിന്നുനീ-
യിന്നോമുതൽസൂര്യദേവനെസ്സേവിക്ക
എന്നാൽഭഗവാൻപ്രസാദിച്ചുനൽകീടു-
മെന്നൊണ്ടുതോന്നുന്നിതിപ്പോളെൻറമാനസേ
ആപത്തുകാലത്തുരക്ഷിപ്പതീശ്വര-
നാദിത്യദേവനെപ്പോലെമറ്റാരൊരുള്ളു.
ഈവിധംവാക്കുകൾകേട്ടുടൻപാഞ്ചാലി
സാവധാനംപറഞ്ഞീടിനാളിങ്ങിനെ
ആദരശാലികളായിപ്പുറപ്പെട്ടു
മേദിനീനിർജ്ജരന്മാരുംജനത്തിനും
ഓദനംനൽകുവാനില്ലായ്കകൊണ്ടൊരു
ഖേദമിനിക്കമനസ്സിലുണ്ടായതും
സ്വർല്ലോകവാസികൾപോലുംപുകഴ്ത്തുന്ന
നല്ലോരുവീര്യപരാക്രമശാലികൾ
വല്ലഭന്മാർനിങ്ങളഞ്ചുപേരുള്ളനാൾ
ദുർല്ലഭമായിനിയില്ലൊന്നുമുള്ളതുഭൂപതേ?
കല്യാണദായകൻമാർത്താണ്ഡദേവൻറ
നല്ലൊരുകാരുണ്യമുണ്ടാവതിന്നുഞാ-
നുല്ലാസമേറുംവ്രതമനുഷ്ഠിക്കട്ടെ
എല്ലാവരുമാജ്ഞചെയ്യാവതാകിലെ
അങ്ങിനെയെന്നവരാദരവുംകൈക്കൊണ്ടു
ഗംഗാജലേകുളിച്ചങ്ങൊരുഭാഗത്തു
ഭംഗ്യാപ്രതിമയായവച്ചുടൻപൂജിച്ചി-
ട്ടിങ്ങനെമംഗലസ്തോത്രംതുടങ്ങിനാൾ.

മർമ്മതാളം.

പങ്കജകുലബന്ധോപരമദിവാകരദേവ!-
[നമസ്തേ
സങ്കടഹരപങ്കജദലലോചനശങ്കരനായനനമസ്തേ

കിങ്കരജനശങ്കരവരഗുണനാസംഘടനായനമസ്തു
പങ്കജനീരമണപരാപരകാരണരൂപനമസ്തു
കാലത്രയഹേതോകരുണാസാഗരമൂർത്തിനമസ്തു
ലോകത്രയസൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയകാരണഭൂതനമ
[സ്തു
താപത്രയശമനചരാചരബോധപ്രകടനമസ്തു
വേദത്രയമൂർത്തേബഹുവിധകീർത്തേമിഹിരനമ-
[സ്തു
സുരവരജയശുഭകരജയജയസുന്ദരരൂപനമ
[സ്തു
ദിനകരജയദീനപ്രിയജയമുനിജനവിനുതനമ
[സ്തു
ഹരിപദചരണായനമസ്തേഹരിരൂപായനമ-
[സ്തു
പുരഹരരൂപായനമസ്തേപുരഹൂതായനമസ്തേ
കാരണപുരുഷായനമസ്തേകലിഹരണായനമ-
[സ്തു
കാരുണികപരായപരായചിരായനമോസ്തുനമ
[സ്തു
ഇത്തരമവരുടെമൊഴികളുംപലവഴികളും-
കേട്ടുതെളിഞ്ഞുഭഗവാൻ
സത്വരമഴകൊടുദിനകരൻഭക്തജനാപരൻസമ-
[മേറീടിനസാധുൻ
ഭക്തിയൊടരികടെകഥകളുംനിജവ്യഥകളുംനിഖി
[ലവുമറിയിച്ചപ്പോൾ
ഉൾത്തളിരതിലതികൃപയൊടേറ്റുപസ്തുതയുടെകര
[തലമ്പൊടുഭഗവാൻ
അക്ഷയതരബഹുഭോജനംഭരഭോജനംനൽകി-
[യിവണ്ണംചൊന്നാൻ.
പാഞ്ചാലകന്യകേബാലയായ്കേട്ടാലും
പാത്രമിതക്ഷയപാത്രംഗ്രഹിക്കനീ
ചാഞ്ചല്യമെന്നിനമാനസേനിന്നുടെ
പാതിവ്രത്യത്തിന്നൊരുചിന്താമണിയിതാ
ഉത്തമരായിരമാളുകൾക്കെങ്കിലും
ചോറുംകറികളുംവേണമെന്നിട്ടുനീ
ചിന്തിച്ചിതിന്നുരുചിക്കിലപ്പോഴേ
ചോറുംകറികളുമൊക്കെയുണ്ടാമതിൽ
ഉപ്പുംപുളിയുമെരിവുംമധുരവും
കയ്പുംചവർപ്പുമെന്നുള്ളവിധങ്ങളിൽ
ഉപ്പുകൂട്ടിച്ചതുർവിധമന്നവും
നിൻഭോജനത്തിലുണ്ടെന്നുഗ്രഹിക്കനീ
നിന്നുടെഭുക്തികഴിഞ്ഞുവെന്നാകിലോ
അന്നുണ്ടാകയില്ലെന്നുമറിന്നിയം
ചൊല്ലുവതോരോരൊഭൂസുരന്മാരുടെ
കല്യാണസമ്പത്തുമാശുവരുത്തുക
ഇത്തരംചൊല്ലിദേവൻദിവാകരൻ
മോദമോടംബരലോകവുംപ്രാപിച്ചു
പുഞ്ചിരിതൂമൊഴിപാഞ്ചാലകന്യയും
മന്ദംസന്തോഷപീയൂഷവാരിധിയിൽ
മുങ്ങിയായിട്ടുമനസ്സോടുംമോദിത്വ-
മന്നവഭോജനത്തോടുംതെരുന്നനേ
ഭർത്തൃപാദാന്തികേചെന്നുടനുണ്ടായ
വൃത്താന്തമൊക്കയുംകേൾപ്പിച്ചവരുടെ
ചിത്തസന്തോഷംവരുത്തിയുജ്ജ്വലിപ്പിച്ചു-
ത്സുകരായവൾപണ്ടുശാലാസ്ഥലേ
പാത്രവുംവെച്ചുടനന്നുഭോജനപാത്രവും
ഭക്തിപുരസ്സരംധ്യാനിച്ചുമാനസേ
കണ്ണുമടച്ചുകരങ്ങളെന്തേനേരം-
പുണ്ഡരീകാക്ഷിനിരൂപിച്ചനേരത്തു
എണ്ണമറ്റാതകറികളുംചോറുമാ-
പൊന്നുച്ചരകിലുണ്ടായ്വന്നാവിസ്മയം
വർണ്ണംതടവുന്നകോപ്പുകളൊക്കയും
വർണ്ണിപ്പതിന്നെളുതല്ലമനോഹരം
ഉന്നതശ്രീവിളങ്ങീടുമാഭോജനം
തന്നിലെയന്നതിരട്ടിവെളുക്കയാൽ
അന്നമെന്നുള്ളപക്ഷികളുംതൂടരു-
മന്നമെന്നുള്ളൊരുഭേദമുണ്ടാകുന്നു
പപ്പടംപകൃതങ്ങളുംപരമാന്നവും
പച്ചടിച്ചാറുപരിപ്പുംതൂകയലും
ഇഞ്ചിത്തയിർപുളിയിഞ്ചിപുളിശ്ശേരി
നെഞ്ചിൽതെളിയുന്നപഞ്ചാമൃതാദിയും
കൊഞ്ചിക്കഴഞ്ഞുകോരിക്കുടിച്ചീടുന്ന
പഞ്ചാരച്ചേർത്തുള്ളപാല്പായസങ്ങളും
എന്നുവേണ്ടാനല്ലവസ്തുക്കളൊക്കവേ
ധന്യമാംപാത്രത്തിലുണ്ടായിവിസ്മയം
ഭോജ്യങ്ങളൊക്കയുംദൃഷ്ട്വായുധിഷ്ഠിരൻ
രാജ്യംവെടിഞ്ഞുള്ളഖേദവുംകൈവിട്ടു
പൂജ്യരായീടുന്നഭൂസുരന്മാരോടും
പ്രാജ്യമോദംപറഞ്ഞീടിനാനിങ്ങനെ ;
അല്ലയോകാരുണ്യവാരാനിധികളേ
ചൊല്ലെഴുന്നീടുന്നഭൂസുരശ്രേഷ്ഠരേ
എല്ലാവരുംകുളിച്ചിങ്ങുവന്നീടുവിൻ
കല്യാണമായ്ഭക്തിചെയ്യേണമേവരും
എന്നിലെവാത്സല്യമേറെയുണ്ടാകയാ-
ലിന്നലെശുഭോപവാസമത്യേഫലം
ഇനിയച്ചുണ്ണുംവരാതെയിരിപ്പതി-
ന്നിന്നിതാസൂര്യപ്രസാദംമഹാധനം
നിങ്ങടെകാരുണ്യമുണ്ടാകയാലത്രേ
വന്നിതുസാഫല്യമിപ്പോൾനമുക്കഹോ
മങ്ങാതെചെന്നങ്ങുഗംഗാജലേകുളി-
ച്ചിങ്ങുവന്നാലുംമഹാജനമേവരും
എന്നരുൾചെയ്തതുകേട്ടുമഹാജനം
നന്നായ്തെളിഞ്ഞുകുളിച്ചുവന്നീടിനാർ
ധരിത്രീനിർജ്ജരന്മാരെയുതത്തിക്കുണ്ട്യും
[പാത്രം
നിരത്തിസ്സൂര്യനെച്ചിത്തേവരുത്തിദ്രുഷ്ണമൊ-
[ക്കെ
ത്തുരത്തിപലതരത്തിൽകറിനിരത്തിഭോജനം
[ഭോജ്യ
വിളമ്പിമോദമേവക്കുമുളമ്പികൊണ്ടുവാഎന്നു
വിളിച്ചുംകൊണ്ടുതന്നരത്തിളച്ചുംഅവർകളിച്ചും
[അ...

പൂജിച്ചുംഅവർവിളിച്ചുംഅവർതെളിച്ചുംഭോജനം
[വേഗം
കഴിച്ചുംഭോജനംവേഗമൊഴിച്ചും സാവധാനംകൊ
ണ്ടൊഴിച്ചുംവന്നവരേററംവളിച്ചുംഅവർഭുജിച്ചു–
[ങ്ങ

അന്തണർക്കുംസുരന്മാർക്കുമന്നിങ്ങിനെ
സന്തോഷമോടക്ഷോഭ്യ നൽകിപാഞ്ചാലി
വമ്പുറേററക്ഷയപാത്രബലത്തിനാൽ
എൺപത്തെണ്ണായിരമാളുകൾക്കിങ്ങിനെ
ഇമ്പത്തോടന്നാളിയെത്തിയവത്സ–
രുപക്കുള്ളവരവിടെവാണീടിനാർ.
പാർത്ഥന്മാരഞ്ചുപേരും പതിപാഞ്ചാലി–
[യുമാ–
യത്രകൌതുകമോടെകാനനേവസിക്കുമ്പോൾ
പാർത്ഥിവൻനളൻമുന്നംഭൈമിയോടുമങ്ങിനെ
പാർത്തീടുന്നകാലംപുഷ്കരനെന്നപോലെ.
നാലാഴിച്ചുററുംമഹിയിലകപ്പെട്ട
പാലാഴിമാതിന്നുദ്യോധനാലയം
ലീലാഭവനമാക്കീടിനാൾചാപല്യം
ശീലമെന്നുള്ളതുംനീളെപ്രസിദ്ധമായ്
നാലുദിക്കിങ്കലു നിന്നുസുയോധനൻ
നാലുപായങ്ങളെക്കൊണ്ടുവരുത്തിയ
നാനാധനങ്ങൾനിറഞ്ഞുൾധനാധിപൻ
നാണമായിട്ടൊരുകോണിലൊളിച്ചിട്ടും
ഏഴയുംകോഴയുമെച്ചങ്ങളും
പാഴ്നിലങ്ങടെരാജഭോഗങ്ങളും
നാഴികതോറുംനയജ്ഞൻവിചാരിച്ചു
കോഴകൂടാതെവരുത്തിയിരിക്കയും
നാട്ടിലുള്ളാളുകളെല്ലാമവൻതന്റെ–
പാട്ടിലായ്പാണ്ഡവന്മാരോടസൂയയും
രാകാശശാങ്കനൊപ്പോലെതെളിഞ്ഞുട–
നേകാധിപത്യക്കുടയുംപിടിപ്പിച്ചു
ലോകാധിവീരപരാക്രമിയെന്നിട്ടു
പാകാരിയെക്കാൾവലുതെന്നഭാവിച്ചു
വീരചൂഡാമണിതാനെന്നുകല്പിച്ചു
ചാരുസിംഹാസനേവാണുസുയോധനൻ
നാനാപ്രകാരേണപാണ്ഡവന്മാരുടെ
നേരങ്ങിനെയെന്നറിയാഞ്ഞിരിക്കുമ്പോൾ
പാന്ഥന്മാർചൊല്ലിധരിച്ചുസുയോധനൻ
കൌന്തേയന്മാരുടെവൃത്താന്തമൊക്കെയും
സൂര്യൻപ്രസാദിച്ചുകാര്യങ്ങളൊക്കെയും
ചാരനായിച്ചെന്നുകേട്ടോരനന്തരം
പാരംപരിതാപമാനസനായ്വന്നു
വീരൻസഭയിങ്കൽവന്നുവിചാരിച്ചു
മാതുലനെങ്ങുശകുനിമഹാമതി
സൂര്യസൂനോസഖേകർണ്ണാവരികെടോ
പാതകംകൌന്തേയവൃത്താന്തശല്യങ്ങ–
ളേതുമൊന്നുംഭവാന്മാരുകേട്ടിലയോ
ഇന്നവർക്കിന്നതുംനേരുകേട്ടിതെന്നു
മാരുംപറയാതറിയായിവന്നല്ലോ
വ്യാജവസ്തുക്കളെനമ്മളുചെയ്തതു
രാജധർമ്മമല്ലയെന്നതുംവന്നല്ലോ
നിങ്ങൾക്കവരോടുക്രൂരുണ്ടെന്നാകിലോ
വല്ലദിക്കിങ്കലുംപോകുന്നതാനഹോ
നല്ലവട്ടംകൂടിയെന്നോപറയാവൂ
വില്ലാളിനീയെന്നുമിണ്ടാതെനിൽക്കുന്നു
എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞുശകുനിയും
നന്നുനന്നിപ്രബന്ധംനിരൂപിച്ചതും
ഭാഗധേയാംബുധേഭാഗിനേയാഗ്രണ
നാഗകേതോ!നരവീരചൂഡാമണേ!
ഭാഗ്യശാലിഭവാനേഭവാനസ്സിത
ശോകമേകീടൊലാഭോഗഭാഗ്യാംബുധേ!
കുന്തീസുതന്മാരെനിർഭയപ്പെട്ടിഹ
ചിന്താപരവശനാകുന്നതെന്തെടോ
ഹന്തകഷ്ടം!മഹാസിംഹശിങ്ങളെ
സ്സന്തതംപേടിച്ചുവാഴണോകാനനേ
എന്തിന്നനേകമിതോരോന്നുചിന്തിച്ചു
സന്താപമേറുന്നിതിന്നുമാനസേ
നേരുകൊണ്ടിക്കാലമേതുംഫലംവരാ
നേരരീക്ഷിപ്പവൻഭോഷനെന്നാവരു
ചൂതുപോരിങ്കൽനാമിന്നാൾജയിച്ചതും
വാതുകൊണ്ടല്ലേതിമിംരാക്രമിച്ചതും
യാതൊരുശകരികൊണ്ടല്ലയോപിന്നെയീ–
വ്യാജമാകായെന്നുചൊല്ലുവാനെന്തഹോ
രാജകാര്യംനിരൂപിച്ചുകണ്ടാലുമീ
വ്യാജമെന്നല്ല സകലകാര്യത്തിനും
പാണ്ഡവന്മാരുടെസല്യമുടക്കുവാൻ
ഞാൻപറയാമതുകേൾക്കവഴിപോലെ
കർണ്ണാദരിക്കസമസ്തകാര്യത്തിനും
നിർണ്ണയമുണ്ടുനമുക്കൊന്നുകേൾപ്പിലെ
വിണ്ണവർകോൻമകൻനിന്നോടുതുല്യനോ
വണ്ണിക്കയല്ലവരിങ്ങോട്ടിനിവരാ
വഞ്ചനകൊണ്ടവരെജ്ജയിച്ചീടുവാൻ
കിഞ്ചനസംശയംവേണ്ടാസുയോധനാ
ദുർവ്വാരകോപസ്വരൂപനായീടുന്ന
ദുർവ്വാസസ്സെന്നമഹാമുനിശ്രേഷ്ഠനെ
സർവ്വശിഷ്യോത്തമന്മാരോടൊരുമിച്ചു
നിർവ്വികല്പംക്ഷണിച്ചിങ്ങുകൊണ്ടന്നുടൻ
ഇഷ്ടഭോജ്യങ്ങളാൽസന്തുഷ്ടനാക്കീട്ടു
പെട്ടെന്നുനമ്മുടെകാര്യംപറയണം
പട്ടാംഗയെന്നബോധിക്കുമുനീന്ദ്രനും
തുഷ്ടനേമുക്കാഗ്രഹങ്ങളുംസാധിക്കാം
നമ്മുടെജ്യേഷ്ഠൻയുധിഷ്ഠിരൻകാനനേ
തന്റെകനിഷ്ഠരോടൊന്നിച്ചുവാഴുന്നു
ചാരുമോദമവിടേക്കെഴുന്നള്ളിയ
പ്പാണ്ഡവന്മാരുടെസൽക്കാരമേൽക്കണം
ഏതുംകുറവില്ലവക്കവേണ്ടുന്നതു
പാരമതെഞാൻകൊടുത്തങ്ങയച്ചീടുന്നു
ചോറുംകറികളുമെണ്ണയുംവസ്ത്രവും
വേറൊന്നുകൂടാതെദ്രൌപദിനൽകുന്നു
എല്ലാമടിയൻകൊടുത്തയച്ചീടുന്നു
നെല്ലുംപണവുമെന്നെല്ലാംപറയണം

ചാലവേ പിന്നാലെ ചെന്നൊന്നു ചൊല്ലണം
ലൌകികമെന്നേ അവർക്കു തോന്നീടാവൂ
ബാലപാഞ്ചാലി ഭക്ഷിച്ചിരിയാവെന്നാലും
ചാലവേ ബോധിപ്പിച്ചീടേണം മുനീശ്വരൻ
എന്നുരചെയ്തു മുനിയേയയക്കേണം
പിന്നെ മുനീന്ദ്രനവർകളെ ശപിച്ചിട്ടും
ഇങ്ങിനെയൊന്നുള്ളിലുറച്ചു തോന്നീടുന്നു
നിങ്ങളതിന്നുദ്യമിക്കണം വൈകാതെ
എന്നതു കേട്ടു നാഗധ്വജൻ വേഗേന
നല്ലൊരു വിപ്രനെയയച്ചാക്കീടിനാൻ

മഞ്ജരീവൃത്തം;

ഭൂമിസുരൻ ചെന്നു ധൌമ്യമുനിവരനെത്തൊഴു-
[തറിയിച്ചു
ഭൂമിപകുലമണിയാം ദുര്യോധനന്നുടെ ഭൂതന-
[യേറെ ഞാൻ
കാമിതമേകിനിന്നൊരു സല്ക്കഴിക്കണമെന്നു-
[യഥാവൽ
കാമ്പിനോടതിന്നരി കറികളും പലവഴികളും
[വട്ടമൊരുക്കീടുന്നു
[illegible]ശിഷ്യതമെന്നോടും ക്രമം-
[ത്തെന്ന
[illegible]തിനാതത്തെഴുന്നള്ളണമതിന്നെന്നു നി-
[യോഗിച്ചുരചൻ
[illegible] ദുര്യോധനൻ താൻറ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ക്കേട്ടു പുനരയച്ചുടൻ
[illegible]ണി യശാലയിൽ മെല്ലവേ
[illegible] നാകോപ്പു കൂട്ടീടിനാൻ
[illegible]യാളുള്ള സേവാദിക-
[illegible]വഴിപോലെ വേഗം കഴിച്ചുടൻ
[illegible] ശിഷ്യരുമായി
[illegible]ഭിക്ഷയിലാശു കഴിച്ചുടൻ
[illegible]കൊന്നെഴുന്നള്ളി മുനിവരൻ ;
[illegible]ണങ്ങളും മാമതർ ചെയ്തു
ഖണ്ഡാകവംശജന്മാരായ രാജാക്കൾ
പിന്നെ വണങ്ങി മഹാമുനിശ്രേഷ്ഠനെ
ഇന്നു ഞാൻ വേണ്ടതു ചൊല്ലുവിൻ നിങ്ങളും
ചന്തമോടാശു ഞാൻ ചെയ്യുന്ന വഴിപോലെ
എന്നതു കേട്ടു പറഞ്ഞു നാഗധ്വജ-
നിന്നടിയന്നൊന്നു വേണ്ടു മഹാമുനേ
നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠൻ യുധിഷ്ഠിരൻ കാനനേ
ചെമ്മേ വസിക്കുന്നു സോദരന്മാരോടും
നിർമ്മലരായ ഭൂസുരന്മാരുമായ്
ശർമ്മിലരായ ദ്രൌപദിതാനുമായ്
കർമ്മങ്ങളൊന്നുമവർക്കു മുട്ടാതെ ഞാൻ
നന്മയോടെ വേണ്ടതൊക്കെയും നൽകീടുന്നു
ചോറും കറികളുമെണ്ണയും വസ്ത്രവും
വേറൊന്നു കൂടാതെ ദ്രൌപദി നൽകുന്നു
എല്ലാമടിയൻ കൊടുത്തയച്ചീടുന്നു
നെല്ലും പണവുമെന്നെല്ലാമറിയണം
കല്യാണദായകനായ മഹാമുനേ!
പൊയ്യല്ല ഞാൻ പറയുന്നതു കേവലം
നല്ലവണ്ണമവർ ചെയ്യുന്ന ഭിക്ഷകൾ
വല്ലഭമോടേറവുന്നനായ് തെളിഞ്ഞുടൻ
എല്ലാവരേയുമനുഗ്രഹിച്ചീടുകിലോ
കല്യാണമായ് ഞങ്ങൾക്കെന്നുമുണ്ടാം നിർണ്ണയം
ഏവം സുയോധനൻ ചൊന്ന വാക്യം കേട്ടു
ശപ്രസാദമിയന്നു മുനീശ്വരൻ
അങ്ങിനെയെന്നു വാമവും കൈക്കൊണ്ടു
മംഗലാത്മാവു യാത്രയും തിർന്നീടിനാൻ
കൈതവമാനസൻ ഗാന്ധാരിനന്ദനൻ
കൈതൊഴുതന്നു നമിച്ചാൻ മടിക്കാതെ
അങ്ങു ചെല്ലുമ്പോഴുണ്ടാം ഭൈക്ഷ്യം
ചെമ്മേയടിയന്നു സങ്കടമാമാറു
ഏറിയ ഭൂസുരന്മാർക്കും ജനത്തിനും
ചോറും കറികളും വച്ചു വിളമ്പുവാൻ
ബാലപാഞ്ചാലിയെന്നുള്ളതു കേട്ടു ഞാൻ
ലോലനേത്രയ്ക്കതു സങ്കടമല്ലയോ
നിന്തിരുമേനിയും ശിഷ്യരും ചെല്ലുമ്പോ-
ളൊന്നു കൂടെ ധ്യാനമേറെയുണ്ടാമല്ലോ
എന്നതുകൊണ്ടങ്ങു വിടെയെഴുന്നള്ളി
[illegible]നവന്മാരുടെ പർണ്ണശാലാന്തികേ
നിന്നു വിചാരിച്ചു പാർത്തു തിഭോജന-
മങ്ങു കഴിഞ്ഞിട്ടു വിടെയ്ക്കു ചെല്ലാവൂ
ദുര്യോധനൻ തന്റെ കൈതവവാക്കിനെ
[illegible]സംഭവൻ സത്യം നിനയ്ക്കാതെ
[illegible]സാനന്ദം തൻ ശിഷ്യരോടൊന്നിച്ചു
പുരനാശനനിഭൻ മാമുനിപുംഗവൻ
മൃത്യുഞ്ജയ വിഭോ ശങ്കര ശംഭോ
കൃത്തിവാസസേ നമസ്തേ എന്നിത്തരം
സ്തുത്യങ്ങളുച്ചരിച്ചത്യന്തമോദേന
മർത്ത്യാത്മലോകനാഥ സാദരം
നാട്ടും നഗരവും തോട്ടം പുഴകളും
കാട്ടും മലവേടർ തേടും വനങ്ങളും
പാടേ കടന്നങ്ങുടൻ തുടങ്ങിനാർ
പാടവമേറും മുനീന്ദ്രനും കൂട്ടവും
കുന്തീസുതന്മാർ വസിക്കും വനാന്തി-
ലന്തികത്തികലണഞ്ഞു ചിന്തിച്ചുടൻ
മന്ദിരഗാമിനി പാഞ്ചാലി ഭക്ഷണം
ചന്തമോടേ കഴിഞ്ഞോരവസ്ഥാന്തരേ
ചിത്തം തെളിഞ്ഞു മുനീന്ദ്രൻ സ്വപക്ഷ-
സത്തമൻ തന്തിരുമുമ്പിലെഴുന്നള്ളി
അത്രാന്തരേ തപനാസ്ഥാനസിദ്ധി-
നുത്ഥാനവും ചെയ്തു സോദരന്മാരോടും
ധാത്രിയിൽ വീണു നമസ്കരിച്ചീടിനാൻ

ധാത്രീസുരവരന്മാരുംവണങ്ങിനാർ
ചിത്തംതെളിഞ്ഞങ്ങനുഗ്രഹംനൽകിനാൻ
ചിത്തജവൈരിതന്നംശസമുത്ഭവൻ
എത്രയുംഭക്ത്യാപണിതന്നേയന്നിനുടൻ
ധാത്രീസുരേശ്വരന്മാരതുചെയ്തു
ചിത്രതരജപാമീകാലങ്ങൾക്ക
ഇത്രമായമിന്നുസംഭവിച്ചുബലാൽ
ഇത്രനാളുംചെയ്തപുണ്യഫലമായാൽ
പാത്രമൊന്നുണ്ടഭവൽഭാഗ്യത്തിനാം
സപത്നിയോട്ടുസമനായാഗിനാലി-
തന്നിലിറങ്ങിനീരാടിവഴിപോലെ
വന്നാലുമാശ്രുതൽശിഷ്യരോടൊന്നിച്ചു
ഉന്നതവേണ്ടഹോമഭ്യാഹാമായിതു
ധർമ്മാത്മജൻതന്റെവാക്കുകൾകേട്ടുടൻ
സന്മാർഗ്ഗചാരിയാംമാമുനിപുംഗവൻ
സമ്മതമാന്ദത്തൽശിഷ്യരോടൊന്നിച്ചു
സമ്മോദമോടവനതളിപുക്കിതു
യോഗ്യാദിയുള്ളൊരഖിലാമോദമായാൽ
ഭാഗ്യവാൻതാനെന്നകല്പിച്ചുധർമ്മജൻ
അഗ്രെവിളിച്ചുപറഞ്ഞുപാഞ്ചാലിയോ-
ടുഗ്രനാമുത്തമാതിഥ്യംവരിച്ചതും
വ്യഗ്രമാനമാരാണുകേട്ടുഭയപ്പെട്ടു
വൽഗ്ഗസ്യാപിന്നീചൊല്ലിനാൾമന്ദമായ്
അഗ്ഗ്രാമമന്നാഥകേട്ടുകൊള്ളണമേ
ഭപാത്രമുള്ളയെന്നുടെഭക്തികഴിഞ്ഞിന്നു
ചെയ്യാവതെന്തൊന്നുകാന്താനമുക്കിനി
ഉള്ളൽക്കുളങ്ങളുംപാഹിജനാർദ്ദനാ
കേവലാനന്ദസ്വരൂപ!നമോസ്തുതേ
കേവലമംപരിപാഹിനമോസ്തുതേ
ദേവകീനന്ദനാപാഹിനമോസ്തുതേ
ദേവശൗരേഹരിപാഹിനമോസ്തുതേ
ദുർവ്വാസസംഭവൻതന്മതിയിൽകോപ-
ലേശംഭവിക്കാതെകാത്തുകൊൾകാരുണ്യാ
ലേശവാനിൻകൃപാലേശമുണ്ടാകയാ-
ലാശയേക്ലേശമൊഴിഞ്ഞുവസിപ്പതും
പണ്ടുദുശ്ശാസനൻപാണ്ഡുസുതാദികൾ
കണ്ടുനില്ക്കെവിധൌക്കൂന്തൽപിടിപെട്ടു
കൊണ്ടുസഭതന്നിലന്നേരത്തു
കൊണ്ടൽവർണ്ണൻകൃപാകൊണ്ടുതന്നോപുന-
രിണ്ടൽതീർപ്പാവമേറവുംവിധൌപുന-
രിങ്ങുമീവണ്ണമകപ്പെട്ടതുംബത
കുണ്ഠിതപ്പായമിതിന്നിനിനിൻകൃപാ-
യുണ്ടാകണംവേണ്ടുവോളംദയാനിധേ!
മംഗലമൂർത്തേ!മധുരിപോമാധവാ
ഗംഗാധരപ്രിയപാഹിയെന്നിത്തരം
തിങ്ങിനഭക്ത്യാവസിക്കുന്നവൾമുമ്പി-
ലങ്ങെഴുന്നള്ളീമുകുന്ദൻകനിവോടെ
പൂർണ്ണചന്ദ്രാനനൻകഞ്ജലോചനൻ
പുണ്യജനാർദ്ദനൻകംസാരിസേവിതൻ
അണ്ഡജവാഹനൻകണ്ണൻകരിമുകിൽ-
വർണ്ണനീവണ്ണമരുൾചെയ്തതെല്ലാമേ

പഞ്ചായുധോപമന്മാരായപാണ്ഡവ-
രഞ്ചുപേർക്കുംപ്രിയയായുള്ളനീമുദാ
കിഞ്ചനനാൾകണ്ണുമോദമന്നിനി-
ക്കുഞ്ചനനാനെഞ്ചകംകുത്തുകൊണ്ടേറവും
വഞ്ചനയല്ലാകഥിക്കുന്നുനിന്നോടു
കൊഞ്ചുംമൊഴിമടിച്ചീടുന്നതെന്തുനീ
പഞ്ചസാരക്കുളമെന്നിത്തരങ്ങളിൽ
നെഞ്ചകംതന്നിൽകൊതിയില്ലതെല്ലുമേ
ഇഞ്ചിയുംനാരങ്ങമാങ്ങയെന്നീവക-
യഞ്ചിതമാകുംകറിപലതുള്ളതിൽ
കിഞ്ചനവല്ലതുംചോറ്റുതന്നാൽമതി
പാഞ്ചാലരാജേന്ദ്രനന്ദിനിസുന്ദരി
വിഷ്ടപനാഥൻറവാക്കുകൾകേട്ടുടൻ
കൃഷ്ണക്ലേശോദരിക്ഷ്ണീകമ്പിട്ടുടൻ
പുഷ്ടഭക്ത്യാകനിവോടുചൊല്ലീടിനാ-
ളൂഷ്ടികഴിഞ്ഞുപോയിനാടിയൻവിഭോ!
അഷ്ടികവേണ്ടുന്നതൊന്നുമിഭാജനേ
ശിഷ്ടമാകില്ലപിന്നിഷ്ടമെന്നഹോ
പുഷ്ടദയാബ്ധിശ്രീകൃഷ്ണനരുൾചെയ്തു
കഷ്ടമെന്തൊന്നുചെയ്യുമിഹദൈവമേ
അക്ഷോണിപാലാത്മജാംഗിതമിങ്ങനെ
പക്ഷിധ്വജൻകേട്ടുതൽക്ഷണംചൊല്ലിനാൻ
ഇക്ഷോണിതന്നിലെപ്രസിദ്ധമല്ലോപുന-
രക്ഷയപാത്രമാഹാത്മ്യംസുമദ്ധ്യമേ
സാക്ഷാൽദിവാകരദത്തമെന്നാൽകമ്ര-
സാക്ഷിയാംദേവൻത്യജിക്കുമോഭക്തരെ
അക്ഷയമെന്നുള്ളപാത്രമൊരിക്കലു-
മക്ഷരമാകെല്ലാതെയായ്‌വരാ
ഉക്ഷകേതുപ്രിയേഭാജനംകൊണ്ടരി-
കക്ഷമനാകുന്നുക്ഷുത്തുകൊണ്ടേറവും
തൽക്ഷണംപാത്രമെടുത്തുകൊണ്ടന്നുടൻ
സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയനേരത്തുകാണായി
ശിക്ഷയിൽശാകപത്രംലേശംമൂലമാ
പക്ഷിധ്വജനതെടുത്തുഭുജിച്ചു
തൽക്ഷണംതോയവുമൊട്ടുകുടിച്ചുടൻ
കുക്ഷിതൻപൂരണാനന്തരംപ്രീതനായ്
ലക്ഷ്മീശനുംമറഞ്ഞാനങ്ങതിദ്രുത-
മക്ഷിചിമ്മിത്തുറക്കുന്നതിൻമുമ്പമേ
തന്നുടെമന്ദിരംവന്നൊരുവേളനെ
നിന്നുവിചാരിച്ചുപാർഷതിപിന്നെയും
എന്നുമഹാകഷ്ടമിന്നുമുരാന്തക-
നൊന്നുമേകല്പിയാതങ്ങുഗമിച്ചതും
പിന്നെമഹാമുനിതന്നെയശിഷ്യരോ-
ടൊന്നിച്ചുഭക്ഷണത്തിനുക്ഷണിച്ചതും
ഇന്നിനിച്ചെന്നവർസ്നാനംകഴിച്ചിങ്ങു
വന്നിടുംഭക്ഷണത്തിനെന്റെദൈവമേ
അന്നേരമായവർചെയ്വതെന്തോന്നിഹ
നന്ദാത്മജൻതന്നെസാക്ഷിയെല്ലാററിനും
ഗാന്ധാരിനന്ദനന്മാരുടെകൈതവാൽ
കാന്താരസീമ്നിവാഴുന്നിതുക്ലാന്തരായ്
ചെന്താരിൽമാനിനീകാന്തനെന്ന്യമറ്റു

ബന്ധുവായിട്ടാരുമില്ലെന്റെദൈവമേ
മത്തേഭഗാമിനിപാഞ്ചാലപുത്രിയും
ചിത്തചാഞ്ചല്യമോടെവസിച്ചീടിനാൾ.

മർമ്മതാളം.

ധന്യതപോധനനക്കനേരംതന്നുടെശി-
[ഷ്യരുമായി
ചെന്നുടനേവനനളിതന്നുടെസന്നിധിസമസ-
[മല്പ്പോൾ
ആനളിയുടെമാഹാത്മ്യം കണ്ടുനാതശുകം പൂണ്ടു
ചൊന്നാനീവണ്ണംശിഷ്യരൊടെന്നോവിസ്മയമോ-
[ർത്താൽ
സപ്താബ്ധിയുമിതിനോടുതുല്യമതല്ലെന്നുരചെ-
[യ്തീടാം
എന്നാലിനിമറ്റൊന്നുവേണ്ടകുളിപ്പിൻനിങ്ങളുമെ-
[ല്ലാം
മുനിവരനുടെകല്പനയിങ്ങനെകുനിവൊടുകേട്ടവ
[രെല്ലാം
പെരുതരകുതുകത്തോടുവേഗാൽവനനളിതന്നി-
[ലിറങ്ങി
സ്നാനമാത്തവർപന്തിനിരന്നഥകുളിയുടെഭംഗി
[തുടങ്ങി
ഭക്തിതതായിടിനമോദാലവർമതിയങ്ങുമയ-
[ങ്ങി
ഒരുവർനാചങ്ങളുമങ്ങൊന്നങ്ങളുമാകെകലക്കി
ഒരുവർമ്മോദാലവർനളിയതിൽ മുങ്ങിപ്പൊങ്ങി-
[യനേരം
മറ്റുള്ളതാപസരാശികളൊടു കൂടവെയങ്ങുകിളമ്പി
ചൊടവൊടവരുമത്തങ്ങളിലങ്ങമരവോടെത്രനേരം

ഒററന്നുതീരത്തുകേറിനിന്നേവരും
...പെരുപ്പരംചൊല്ലിത്തുടങ്ങിനാർ
...ൽനിന്നാരാൽകുളിച്ചുകേറുംവിധൌ
...റാളനരാശികളൊരുക്കയും
...റന്നുമരേകിളമ്പീടുമാറുണ്ടോ
...ന്യപുനരെന്തൊരുവിസ്മയം
...ൻ്റുരവരാകേട്ടരുളീടണം
...കാക്കാത്തകൌതുകംജാതമായ്
...ഭമികാംപുരംപ്രതി
...ആശ്ചിസംപൂരണാൽ
...കാണാതെപോകിലോ
...സ്തീതിയുംവരും
...ചനാല്പടൻപുന-
...ളുമണ് ...പാണ്ഡുസുതാദികൾ
...ലിനിനല്ലതെന്തെന്നതും
...വിചാരിച്ചുരചെയ്കമാമുനേ
...കനാംമാമുനിശ്രേഷ്ഠനു-
...തിലറാംഹ്രമന്തരേ
...കിളമ്പീട്ടു
...ങ്ങേടുന്നതാംബുവും
...ങ്ങടെവാക്യവുമീട്ടശ-
...തിന്നുകാരണമെന്തെന്നു

ഭക്തതയേറുന്നൊരത്രിപുത്രൻദിവ്യ-
ചക്ഷുഷാസൃക്ഷിച്ചറിഞ്ഞതിൻകാരണം
രൂക്ഷതയേറുംസുയോധനാകൃത്യവും
സാക്ഷാൽമുകുന്ദന്റെമായാപ്രയോഗവും
ദക്ഷരായീടുന്നപാണ്ഡവന്മാരുടെ
സാക്ഷാൽപരമാർത്ഥഭക്തിവിശ്വാസവും
എല്ലാംവിചാരിച്ചറിഞ്ഞുമുനിവരൻ
നില്ലാതെകോപാന്ധചിത്തനായിട്ടുടൻ
സ്ഫുല്ലാരവിന്ദമായതലോചനം
മെല്ലവെയൊന്നുചെറുകിക്കലങ്ങിട്ടു
ചൊല്ലവതല്ലാതെചുവന്നുകാണായ്വന്നു
ചില്ലിയുഗവുംഞെറിഞ്ഞുവളഞ്ഞതി
കല്യതയേറുംമുനീന്ദ്രനുംതദ്രുഷാ
മുല്ലബാണാരിപുരന്മാരെന്നപോൽ
എട്ടുദിക്കെങ്ങുമേഞെട്ടുമാറങ്ങുട-
നട്ടഹാസംചെയ്തുവഞ്ചനചെയ്തു
ധൃഷ്ടതയേറുംധൃതരാഷ്ട്രപുത്രന്മാർ
കഷ്ടമിവണ്ണംചതിവുപറകയാൽ
ശിഷ്ടരായീടുന്നപാണ്ഡുസുതാദികൾ
നഷ്ടമാക്കിടട്ടെനിങ്ങൾമതത്തെയും
പെട്ടെന്നിവണ്ണംചെയ്തമാമുനി
രുഷ്ടനായ് തന്നുടെശിഷ്യഗണത്തൊടു-
മൊട്ടുമേതാമസിയാതെഗമിച്ചിതു.
ക്ലിഷ്ടരാംപാണ്ഡവന്മാരുടെസന്നിധൌ
ധൃതിമാനായ മുനീന്ദ്രനെക്കണ്ടതി-
ഭീതിയുംതാപവുംകൈക്കൊണ്ടുവേഗേന
ഭൂതലംതന്നിൽവീണാശുവണങ്ങിനാൻ
ഖ്യാതനായിപാർത്ഥജനാദികളേവരും
പ്രീതോഹമെന്നരുൾചെയ്തുമുനീന്ദ്രനും.
വീതസന്ദേഹമെട്ടുമെഴുന്നേല്പിച്ചു
ഭൂതിസന്തപ്തരാംപാർത്ഥന്മാർകളെ
പ്പൂതമനസ്സോടുമാമുനിപുംഗവൻ
ഭൂതിയാൽപൂർണ്ണമാംമേനിലണച്ചുടൻ
ആധിപോമ്മാറുവെവ്വേറെപുണർന്നിട്ടു
ശീതളമായുള്ളവാക്കുകളിങ്ങിനെ
മോദമാമ്മാറങ്ങരുൾചെയ്തമാമുനി
ധർമ്മരാജാത്മജാഭീമാധനഞ്ജയാ
നിർമ്മലശീലാ നകുലാസഹദേവ!
നിർമ്മലമൂർത്തിയാംകൃഷ്ണകലിങ്ങനെ
കല്മഷഹീനരാംനിങ്ങൾക്കസർവ്വദാ
സാമ്യമില്ലാതൊരുഭക്തിമുഴുക്കയാൽ
ധർമ്മജാ മറെറന്തുവേണ്ടതതിൽപരം
ദുർമ്മദമേറുംരിപുക്കൾചെയ്തീടുന്ന
നിർമ്മരിയാദങ്ങളെല്ലാമൊഴിച്ചുടൻ
ചിന്മയൻതാൻപരിപാലിച്ചുകൊള്ളുമി-
തുൺമയെന്നുള്ളിലുറച്ചുകൊൾകവിൻനിങ്ങൾ
ധൂർത്തരായുള്ളദുര്യോധനാദികൾ
ളാർത്തികളീട്ടുമാചേർത്തവയാകവേ
തീർത്തുടനിമനുകമ്പിച്ചുകൊള്ളുംജഗ-
ദാർത്തിഹരൻമധുമർദ്ദനൻകേവലം
എന്നിത്തരംമുനിതന്നുടെവാക്കുകൾ

നന്ദിച്ചുകേട്ടുകേട്ടിട്ടാപാണ്ഡവൻ
നന്ദനാംഗജൻതന്നിലുന്നതമായ് മതി
തന്നിൽനിറഞ്ഞുവഴിഞ്ഞൊരുഭക്തിയാൽ
തന്നെമറന്നു ചിത്രാർപ്പിതമെന്നപോൽ
നിന്നാനരക്ഷണമെന്തേ പറയാവൂ.
ശ്ലാഘ്യനാകുംമുനിശ്രേഷ്ഠനരുൾചെയ്തു
കേൾക്കധനഞ്ജയ ദുഃഖങ്ങളകന്നീ
മൂർഖരാകുന്നരിപുക്കൾമദം തട്ടു
നേക്കാംവിധൌപോർക്കളത്തിലവർമദം
പോക്കുവാൻനോക്കിലോ നീതിയല്ലത്രം
ജ്യേഷ്ഠൻചൊന്നതെന്നോർക്കേണമാവാ
ദണ്ഡകാരണ്യേവസിക്കനിമിത്തമായ്
ദണ്ഡംമനസ്സിൽജനിക്കേണ്ടനിങ്ങൾക്കു
ചണ്ഡരിപുക്കളെഖണ്ഡിച്ചുവൻധരാ-
മണ്ഡലമൊക്കെജ്ജയിച്ചുതിറവാങ്ങി
ഖണ്ഡാരലക്ഷസമ്പന്നരായിട്ടുതി-
പുണ്യംവളരുന്നയജ്ഞങ്ങളുംചെയ്തു
വിണ്ണവർകോനൊത്തപെരുമകളോടൊരു
ഖണ്ഡതെന്യെകഴിപ്പാനുംകഴിവരും
ബാലികമാർകുലമൌലിമണേ ദ്രൌണ
ബാലേദ്രുപദനൃപാലജേ! മദ്ഗിരം
കാലസ്വരൂപന്റെലീലയറിയാതെ
മൂലനാശത്തിന്നുവേലചെയ്യുംഖല
ശീലൻകലിപുരുഷൻ ദുര്യോധനൻ
കാലേപറഞ്ഞൊരുകൈതവവാക്കുമ-
ക്രൂരമെന്നോർത്തുതിരിച്ചിതിവിടേയ്ക്കു
കാലോചിതമായ്ഭവിച്ചുനിങ്ങൾക്കും
ഹേധർമ്മനന്ദനാ! സ്നേഹപാരാന്നിധേ!
ബോധിച്ചുനിന്നുടെതത്ത്വങ്ങളൊക്കെയും
സാധുമതേ! തവഖ്യാതിയിത്തൂമല-
മാചന്ദ്രതാരകമുണ്ടാവൂ സംബന്ധം
മാധവൻതന്നുടെസ്വാധീനമീദൃശം
ബോധിച്ചതിന്നുവഴിസാധുവർഗ്ഗങ്ങൾ
എങ്കിലോകേൾപ്പിൻഗമിക്കുന്നിനിമുദം
പങ്കജയോനിപിതാമഹൻതന്നുടെ
ചെങ്കഴൽക്കൂപ്പുവാനെന്നരുൾചെയ്തുടൻ
തൻപദപങ്കജംരണ്ടുംവിരവോടു
പങ്കഹരംവരുമാറുവഴിപോലെ
തിങ്കൾവംശാധിപന്മാരുടെമൌലിമേൽ
ചേർത്തുവെച്ചേറെയനുഗ്രഹംനൽകീട്ടു
തീർത്ഥപാദന്മാർനടന്നുതുടങ്ങിനാർ
ഉത്തമശ്ലോകനാംമാമുനിശ്രേഷ്ഠനു-
മത്രാന്തരേയരുയാത്രവഴങ്ങീട്ടു
പേർത്തുടനാസ്ഥാനമുൾപ്പൂക്കവേഗേന
വല്ലഭേ! പാദമൊരുവാരിജലോചനേ!
നല്ലാർകുലമൌലിമാലികേ ബാലികേ
വല്ലാതെവൈരികൾചെയ്യുംകുമന
യെല്ലാംവിരവോടൊഴിച്ചുവഴിപോലെ
മല്ലാരിരക്ഷിക്കുമില്ലൊരുസംശയം
വല്ലാതെഖേദിക്കവേണ്ടടോസുന്ദരി
ഇത്ഥമരുൾചെയ്തുപാർത്ഥിവസത്തമ-
നസ്തീന്ദ്രഗാമിനിതന്നോടുമോദേന
പൃത്ഥീസുരവരസത്തമന്മാരോടും
നിസ്തുല്യരാംനിജസോദരന്മാരോടു-
മൊത്തുടൻസല്യകഴിച്ചുമുകുന്ദനേ
ചിത്തേനിനച്ചുസുഖിച്ചുവാണീടിനാർ.

പാത്രചരിതം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൩. കൃഷ്ണലീല.

ശ്രീമഹാദേവനുംപാർവ്വതീദേവിയും
ശ്രീമദാനന്ദസ്വരൂപൻമുകുന്ദനും
ശ്രീമഹാഭാരതിയുംഗണനാഥനും
ശ്രീമഹീദേവനാംമൽഗുരുനാഥനും
സോമസൂര്യാദിഗ്രഹാഗ്രേസരന്മാരു-
മാമയധ്വംസിധന്വന്തരിമൂർത്തിയും
സാമവേദാദിവേദങ്ങൾമുന്നാലുമ-
ശ്ശ്യാമളാകാരനാംവേട്ടയ്ക്കൊരുമകൻ
കാമദാതാഭൂതനാഥനുംനമ്മുടെ
കാമാദ്യകുലംതുണച്ചരുളേണമേ.
വെള്ളിനശൈലോദരംപോലെവിശുദ്ധമ-
ന്നുള്ളത്തിലീശനെചിന്തചെയ്തീടുകിൽ
വെള്ളത്തിരപോലെശബ്ദസാഹിത്യമ-
ന്നുള്ളസമ്പത്തുടൻവന്നുദിക്കുംദൃഢം;
കള്ളത്തൊഴിലുംകനത്തോരസൂയയും
ഭള്ളുംമനക്കാമ്പിലുള്ളജന്തുക്കളെ
കൊള്ളിക്കരുതൊരുനേരത്തുമെന്നല്ലൊരു
കൊള്ളിക്കപോലുംബഹുമാനമില്ലഹോ!
കണ്ടതുംകേട്ടതുംകൂട്ടികൊണ്ടന്നുതാൻ
ഉണ്ടാക്കിയോരുപ്രബന്ധമെന്നിങ്ങനെ,
കണ്ടമിക്കിൽചെന്നുചേരുന്നദുഷ്ടവി-
കണ്ടകന്മാരെസമക്ഷത്തൊരേടത്തു
കണ്ടുപോയെങ്കിൽകുളിച്ചുപുണ്യാഹാദി-
കൊണ്ടുതന്നംഗംവിശുദ്ധമാക്കീടണം;
രണ്ടുമൂന്നക്ഷരങ്ങൾതാനുമുള്ളോർക്കിതു
കണ്ടുസഹിക്കയില്ലെങ്കിലുമെന്തൊന്നു
വേണ്ടുനിരൂപിച്ചുകണ്ടാൽകവിതകൾ
കൊണ്ടുനൽകീർത്തിയുണ്ടാക്കാൻമഹാപണ്ഡി-

കവിചൊല്ലിഫലിപ്പിപ്പാനെളുതല്ലെങ്കിലും—
[നമ്മെ—
കവിയുന്നകവിതകൾകവികെട്ടിച്ചമച്ചർത്ഥം,
ചെവികൊണ്ടുവഴിപോലെശ്രവിക്കുമ്പോളിവ—
[ർക്കുള്ളിൽ
കവിയല്ലചികാരത്തിൽപികാരംവന്നുകൂടീട്ടും
അവിവേകമെന്നുതീരുംഇവൻകൂടെപ്രയോഗി—
[ച്ചാൽ
കവിയോടൊക്കുമോമിന്നാമിനുങ്ങെന്നുള്ളജന്തു—
[ക്കൾ
രവിവന്നുജനിക്കുന്നജനങ്ങൾക്കൊക്കെയും—
[മോദം
ഭവിപ്പാനുള്ളവസ്തുക്കൾപലതുണ്ടെങ്കിലുന്നല്ല
കവിതാചാതുര്യമുള്ളകവിവാണീപ്രയോഗത്തെ
ശ്രവിക്കുന്നസുഖംപോലെചെവിക്കപിന്നെ—
[യെന്തുള്ളു.
[illegible]വുംകാവുംനോക്കിപ്പറവാനുണ്ടൊരുകൂട്ടം
[illegible]മിഴിച്ചങ്ങനെവസിക്കുന്നു.
[illegible]മായവുമെല്ലാംമറിച്ചുവെച്ചുകൊണ്ടെല്ലാം
[illegible]ജനമെന്നുപുറമേഭാവവുംകാട്ടി
[illegible]നിനിന്നോരോന്നിറമേറുംസഭതന്നിൽ
[illegible]സഖ്യംചൊല്ലിത്തുടങ്ങുംപൂരുഷന്ത—
[ന്റെ
[illegible]ണംകണ്ടുനിറഞ്ഞുള്ളിലസൂയകൊ—
[illegible]ഓരോന്നുപറഞ്ഞുഭേദനംചെയ്യു
[illegible]അറിഞ്ഞൊരുജനം—
[കാരം
[illegible]ണ്ടുതന്റെ[illegible]
[മില്ല
[illegible]മഹാത്മ്യ[illegible]വാക്കുപറയു—
[മ്പോൾ
[illegible]കാലൊടിക്കുമെന്നറിഞ്ഞുകൊൾവി—
[നെല്ലാരും
[illegible]നൽപുരംതന്നിൽഅനന്തശയൻശ്രവി—
[കാന്തൻ
[illegible]പള്ളികൊള്ളുന്നോരനന്തൻശ്രീപ—
[ത്മനാഭൻ
[illegible]തത്തിൽഅനന്തമൂർത്തനാമെ
[ന്റെ
[illegible]പാദപത്മംതല്ലിത്തൊഴുന്ന
[ള്ളേണം
[illegible]കൾക്കൊപ്പമാളാമെന്നുടെപോ—
[റി
[illegible]വരുവാണീടുംതുടിശേഷവ!പരമം
[illegible]അക്ഷരാർത്ഥങ്ങ—
[ളിന്റെ
[illegible]കുഴലുന്നകവികലശേഖര!
കരുണാവാരിരാശേ!നിൻചരണാംഭോരുഹം—
[വന്നു
[illegible]ചൊല്ലിയെന്നാകിൽസാരസ്വതികളായ—
[വരും;

ഓണനാട്ടുകരനാട്ടിലിയലുമീശ്വരന്മാരും
വേണാട്ടുകരനാട്ടിലിയലുമീശ്വരന്മാരും
ചേണെഴുന്നിടിനക്ഷിഞ്ഞൊത്തരംബിംബരിനാ—
[ട്ടിൽ
കണ്ണോക്കുന്നൊരുദേവാധീശന്മാർകളുമിന്നെ,
അമ്പലപ്പുഴെവാഴുംഅരവിന്ദാക്ഷനുമെന്റെ
വമ്പിച്ചപരബ്രഹ്മസ്വരൂപികൾവഴിപോലെ
സമ്പന്നപ്രകാരത്തെവരിച്ചുവഞ്ചിരാജന്റെ
സമ്പത്തിന്നനുകൂലംപ്രകാശിച്ചുവിളങ്ങുന്ന
പാർത്താലൽഭുതശീലമാർത്താണ്ഡക്ഷിതീന്ദ്ര—
[ന്റെ
പാർത്താൽവൈഭവമെല്ലാമേതാലന്തമില്ലേതും
മാർത്താണ്ഡപ്രതാപൻശ്രീമാർത്താണ്ഡധരണീ—
[ചന്ദ്രൻ
മാതൃശാംബികേ!നമ്മെകാത്തുകൊൾകനീമായേ
ക്ഷോണീതലേശുചീന്ദ്രാദ്യപുണ്യസ്ഥലേ
വാണരുളീടുന്നദേവൻകൃപാനിധി
സ്ഥാണുനാഥസ്വാമിനമ്മുടെഭാരതി
തന്നെപോക്കാതെനീകാത്തീടവേണമേ
കഷ്ടം!കലിയുഗംവന്നുമൂർഛിക്കയാൽ
ദുഷ്ടദുർജ്ജനങ്ങൾക്കേറിമഹീതലേ
ഇഷ്ടിലോഭംകൊണ്ടുപുഷ്ടിലോഭംവന്നു
തുഷ്ടിയില്ലെന്നല്ലനഷ്ടിപിടിപെട്ടു
കഷ്ടിപിഷ്ട്യാനമുക്കഷ്ടിയെന്നാകയാൽ
തുഷ്ടിയില്ലാതെയോരെഷ്ടിയാസ്സന്നിത്തു;
മുട്ടിവ്രതങ്ങളുംചട്ടികലങ്ങളും
കെട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടുചെട്ടിച്ചിമാർചിലർ
ചട്ടിത്തലച്ചിമാർഅഷ്ടിക്കുദേഹീതി
നാട്ടിലോരോതരംകൂട്ടമിട്ടങ്ങിനെ
കഷ്ടമയ്യോചോറുകിട്ടുമെന്നോർത്തിട്ടു
നഷ്ടമാരിഷ്ടമീകഷ്ടകർമ്മത്തിന്നു,
പെട്ടെന്നുകാരണമായതിതുംപിന്നെ
ദുഷ്ടനായുള്ളകലിയുടെജൃംഭണം;
സ്വർണ്ണങ്ങളെന്നൊരുജാതിയുംസൃഷ്ടിച്ചു
പെണ്ണുങ്ങളെന്നൊരുജാതിയുംസൃഷ്ടിച്ചു
വർണ്ണങ്ങളുംകണ്ണുപൊട്ടിച്ചുമോഹമി—
വർണ്ണമനോഭാവംരണ്ടുനിർമ്മിക്കയാൽ
ഏറ്റുന്നസംസാരവാരിധിയിൽചാടി
നീന്തുന്നമർത്ത്യനുകാണാൻതരംവരാ.
ഭ്രാന്തോന്നിനക്കെന്നുചോദ്യാനുകൂലമാം
താന്തോന്നിഭാവമിരണ്ടുംകൊണ്ടുംവരും;
സ്വർണ്ണത്തിലാഗ്രഹംകൊണ്ടുള്ളനർത്ഥങ്ങൾ
വർണ്ണിച്ചുബോധംവരുത്തുവാനുണ്ടുഞാൻ;
അർണ്ണവത്തിൽകപ്പലോടിച്ചോരോതരം
വർണ്ണത്തിലുള്ളവർവാണിഭംചെയ്യുന്നു;
രെട്ടുകൊണ്ടോറംകനത്തൊരിരുമ്പടി
കൊട്ടുംതലയിൽചുമന്നുപുറപ്പെട്ടു
തെരെന്നുമണ്ടുന്നുസൂകരന്നാലഞ്ചു
കിട്ടുമെന്നാഗ്രഹംകൊണ്ടങ്ങൊരോതരം
രാജകാര്യങ്ങളെപ്പേശികയെന്നൊരു
വ്യാജംനടിച്ചുസാധുസാധുക്കളെ

ഭോഷജാപവ്യാപാരംചെയ്തുവിത്തമാർജ്ജിച്ചുകൊ-
ണ്ടാജീവനാന്തംപൊറുക്കുന്നിതുചിലർ;
ചൂതസ്ഥലങ്ങളിൽച്ചെന്നുപഥികരെ-
ക്കിങ്കരന്മാർകളെക്കൊണ്ടുമറിപ്പിച്ചു
സങ്കടപ്പെട്ടുകിട്ടുന്നപണംകൊണ്ടു
മങ്കമാർവീട്ടിൽപുലരുന്നിതുചിലർ
ചെക്കനെക്കൊണ്ടുതൻസഞ്ചിയെടുപ്പിച്ചു
ചിക്കനെച്ചെന്നുചികിത്സയുംകല്പിച്ചു
കൽക്കത്തിലാംകഷായത്തിലാംകാനനേ
നില്ക്കുന്നവേരുകളെല്ലാംപറിപ്പിച്ചു,
തക്കത്തിലെണ്ണയുംനെയ്യുംപൊടികളും
മിക്കവാറുംതന്റെപുസ്തകത്തിൽകണ്ട-
തൊക്കെപ്രയോഗിച്ചുപട്ടുംപണങ്ങളും
കൈക്കലാക്കിക്കൊണ്ടുപോകുന്നിതുചിലർ
ആട്ടങ്ങളാടിനടക്കുന്നിതുചില-
രൊട്ടുജനംധനംമോഹിക്കകാരണം
പാട്ടുകാരുംചിലമദ്ദളക്കാരരും
കൂട്ടുകാരുംകടക്കാരുംപ്രധാനിയും
ചെട്ടിയെട്ടുക്കുമുത്തജനങ്ങളും
കുട്ടിപ്പുറമേറിമാരാശിശുക്കളും
ഒട്ടുതപ്പുംകുഴൽക്കാരരുംതമ്പുരു
[illegible]വില്ലുംവെടികളും
ചെപ്പുകാരൻചാണയുംചുട്ടിച്ചുരട്ടും
ചാപ്പിച്ചിപ്പൂട്ടുകെട്ടിയേറിപ്പുറപ്പെട്ടു
[illegible]മക്കളെന്നിച്ചു
[illegible]വന്റെപൂരംപൂക
[illegible]യജമാനന്നേതന്നു
കേട്ടിട്ടങ്ങുകരേറിപ്പൂരംപൂക
[illegible]ക്കിളികളിക്കാറ-
[illegible]വസ്തുമാകവേ
[illegible]ചിലജനം
[illegible]വെന്നുംവരും
[illegible]ചിലർ
[illegible]കെട്ടിച്ചവെന്നുംവരും
[illegible]കൃഷ്ണനാട്ടംശുഭം[illegible]
[illegible]കാട്ടംവരും[illegible];
[illegible]ശ്രീവേഷവും
കെട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടുപൊട്ടിച്ചിരിക്കയും
[illegible]ചിരിക്കയും
[illegible]കളിക്കയും,
കെട്ടിച്ചമഞ്ഞുജടയുംപുറപ്പെട്ടു
[illegible]കളിക്കയും,
[illegible]ളിൽ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]കളി
[illegible]

മാനക്ഷയംവന്നുകാണുന്നതില്ലയോ?
ദീനതാഭാവവുമർത്ഥനാശങ്ങളും
സ്ഥാനവിപര്യവുംപ്രാണാവസാനവും
കാമാർത്തികൊണ്ടുഭവിക്കുന്നദോഷങ്ങൾ
കാൺമാനുമുണ്ടഹോകേൾപ്പാനുമുണ്ടഹോ!
അന്തഃപുരങ്ങളിൽഗ്രന്ഥംവസിക്കുന്നോ-
രന്തർജ്ജനങ്ങളെക്കണ്ടുകാമിച്ചുചെ-
ന്നന്തിനേരങ്ങളിൽദോഷപ്പെട്ടുതത്തുകൊ-
ണ്ടന്തകൻവീട്ടിൽവിരുന്നിനുയാത്രയും
പ്രേമാതിരേകമയോഗ്യസ്ഥലങ്ങളിൽ
കാമാർത്തികൊണ്ടുഭവിക്കുന്നപൂരുഷൻ
ശ്രീമാനതെങ്കിലുമാരോഹണോപരി-
ശ്രീമാധവായനമോയെന്നാരിപെട്ടും;
ശ്രീരമകൃഷ്ണാഹരേ!പരമാനന്ദ!
നാരായണാ!നന്ദ!നാളീകലോചന!
കാരുണ്യമൂർത്തേ!കടാക്ഷിച്ചുകൊള്ളേണ-
മാരംഭമെൻപോറ്റുപൂർണ്ണമായീടുവാൻ
സാരമായുള്ളകഥാഭാഗമൊന്നുഞാൻ
പാരാതെചൊല്ലീടുവൻബ്രഹ്മരൂപിയെ
സൈപരമാംവണ്ണംമനസ്സിലാക്കീടുവാ-
നാരോമലാഗ്രഹിക്കുന്നുമാലോകരേ!

അക്കാലംദേവകന്റെമകളായദേവകിയെ
ചൊൽക്കൊണ്ടവസുദേവർവേട്ടുകൊണ്ടാനന്നാളി[ന്നാ]ളിനാം
ഊക്കേറുംകംസനുമായതേരിലേറിഗ്ഗമിക്കു[മ്പോൾ]
കേൾക്കായിതൊരുവാക്യമാകാശത്തിൽനിന്നു
"കേട്ടാലുംഭോജരാജ! ദേവകിക്കുപിറ[ന്നൊരു]
എട്ടാമത്സുതൻനിന്നെപ്പെട്ടെന്നുകൊലചെയ്യും
ഒട്ടേറെവിചാരിച്ചോ"യെന്നുള്ളവചനത്തെ
കേട്ടപ്പോൾകോപിതനായ്കംസനാംഭഗിനീടെ
ചട്ടറ്റതലമുടിപിടിച്ചുവലിച്ചങ്ങു
വെട്ടാനായ്തുടങ്ങുമ്പോൾവസുദേവർവചനത്താൽ
ഒട്ടുള്ളിൽപരിതാപംകലർന്നായുധമുടൻ
വിട്ടേച്ചുഗമിച്ചുവൾവസുദേവനുംപുക്കു;
ദേവകിക്കുണ്ടായകാലംപിറന്നോരുസുതന്മാരെ
കേവലംപോയാറുപേരെകംസനപ്പോൾകൊലചെയ്തു
അവൾക്കേഴാമതുംഗർഭംധരിച്ചപ്പോൾമുകുന്ദന്റെ
നിയോഗത്താലുടൻമായാഭഗവതിയെഴുന്നള്ളി
എടുത്തങ്ങുരോഹിണിക്കുമകനായിജനിപ്പിച്ചു
പെട്ടെന്നങ്ങുദോഷമാകയായിതാൻപിറന്നാൾ
വിശാലാക്ഷനാകുംവസുദേവനന്ദനൻ
യശോദേടെസവിധത്തിലാക്കിനാൻമുകുന്ദനെ
യശോദാമകളെയുംനിയായിക്കൊടുത്തങ്ങു;
ക്രൂരനാരിദേവകീടെസവിധത്തുകിടത്തിനാൻ;

കട്ടക്കെന്നുകംസനപ്പോൾഎട്ടത്തേരതിലിതമേൽ
അടിപ്പാനായ്ത്തുടർന്നപ്പോളവൾചാടിലിവംപൊക്കാൽ
"അമ്പാടിതന്നിൽപിറന്നുവളരുന്ന
വൻപനാംനിന്നെക്കൊലചെയ്യുതിന്നിഹ
കനമകനൊരുബാലകനെന്നതും
അൻപോടു ചിന്തിക്കകംസ! ജളമതേ!"
ഇത്തരമൊന്നരുൾചെയ്തുഭഗവതി
സത്വരമങ്ങുമറഞ്ഞൊരനന്തരം
ചിത്തത്തിലത്തൽപെരുത്തൊരുകംസനും
പത്തനംതന്നിലകംപുക്കുതന്നുടെ
ചിത്തത്തിനൊത്തൊരുമന്ത്രിജനങ്ങളെ
എത്തിച്ചുകാര്യവിചാരംതുടങ്ങിനാൻ;
"എല്ലാവരുംനിങ്ങൾമെല്ലെവിചാരിച്ചു
നല്ലോരുമാർഗ്ഗങ്ങൾചൊല്ലേണമെന്നോടു
വല്ലാതെവന്നൊരുശല്യംമനക്കാമ്പി-
ലുള്ളതുമേറുന്നതെല്ലാംകുറയ്ക്കെടോ!
ചൊല്ലേറുമെന്നെയുംകൊൽവാൻപിറന്നുപോൽ
കള്ളിനുനല്ലവിരുതനാംബാലകൻ;
ചൊല്ലേറ്റാണ്ടകന്യകതന്നുടെവാക്കുകൾ
ഒക്കെയവൻമാർധരിക്കേണമാദരാൽ
ഗോക്കളെമേച്ചുനടക്കുന്നകൂട്ടത്തിൽ
ഒക്കവേധിക്കാരമേറീട്ടുമാറായി
ഗോകുലംതന്നിൽവളരുന്നുപോലവൻ
ചൊൽക്കൊണ്ടദേവകൾക്കാശ്രയംപോലവൻ
ലോകത്തിനൊക്കെയുമീശ്വരൻപോലവൻ
ഇക്കണ്ടനമ്മൾക്കൊരന്തകൻപോലവൻ;
ബ്രാഹ്മണർക്കൊക്കെയുംബന്ധുവാകുന്നുപോൽ
ഊനമില്ലാത്തബലമുണ്ടുപോലവ-
ന്നൊന്നിനുമേതെന്നുമില്ലാത്തജന്തുക്കൾ
അന്തികേചെന്നവനെത്തൊഴുന്നുപോൽ
ഹന്ത! നിക്കംസനെന്നെല്ലാജനങ്ങളും
[illegible]മെന്നെദുഷിച്ചുനിൽക്കുന്നുപോൽ
[illegible]ക്കോങ്കമാരൊക്കെയക്കുഞ്ഞിനെ
ചിന്തിച്ചുസന്തോഷമോടിരിക്കുന്നുപോൽ,
[illegible]ന്നുംതള്ളയാരെന്നതും
[illegible]ന്നുംകേട്ടതുമില്ലഞാൻ
[illegible]സന്താപമെന്നുള്ളി-
ലങ്ങു[illegible]ച്ചുമകയാൽ
[illegible]വിരുതുള്ള
മന്ത്രികളേ[illegible]ക്കവേ
ബന്ധുക്കളാകുന്നനിങ്ങൾ[illegible]നച്ചുകൊ-
ണ്ടേതുമേറുന്നക[illegible]ന്നോടു
[illegible]കൻവീട്ടിൽപിറന്നാ[illegible]
ചിന്തയിൽസന്തോഷമേറംവരുത്തുവിൻ!"
ഇത്തരംകംസനരുൾചെയ്തിന്നുട-
നന്തരമായിട്ടൊരുത്തനണഞ്ഞിച്ചു
"തിരുമനമതിലിനുപരിതാപമരുതേതും
[illegible]രികളെക്കൊലചെയ്യുന്നടിയങ്ങൾക്കതിയാകും
തിരുവുള്ളംതെളിവോടൊന്നരുൾചെയ്താലതുംപോരും
വിരുതുള്ളൊരസുരന്മാർപലരിങ്ങുവിലസുമ്പോൾ
ഉലകിങ്കലെവനിന്നുകലഹിപ്പാൻതുനിയുന്നോ?
ചിലരങ്ങുതുടങ്ങേണ്ടാകലുങ്ങാതെവസിച്ചാലും!
അടിയങ്ങൾമടിക്കാതെപടക്കോപ്പുമിളക്കിക്കൊ-
ണ്ടടുക്കുമ്പോൾനടുങ്ങേണംകട്ടക്കൊന്നീയുലകെല്ലാം;
സമരത്തിന്നടുക്കുമ്പോളമരന്മാർപറന്നീടും;
കമലസംഭവൻതാനുംകമലത്തിലൊളിച്ചീടും,
സുരപതിപുരങ്ങളിൽമരുവുന്നജനങ്ങളെ-
ത്തരസാചെന്നമർത്താനിന്നടിയൻതാനൊരുവൻപോരും"
കട്ടക്കെന്നിങ്ങനെയൊരുമിട്ടുകനെങ്ങുരത്തപ്പോൾ
കടന്നുമറ്റൊരുവൻതാൻനൃപനോടങ്ങുണർത്തിച്ചു
"അടിയനുംതുടങ്ങുന്നുതിരുമനസ്സറിയിപ്പാൻ
വടിവോടെതിരുവുള്ളംതെളിഞ്ഞങ്ങുധരിച്ചാലും
പലരുണ്ടെന്നതുവന്നാൽപലവാക്കുംപറഞ്ഞേക്കും
ഫലമേതുമതുകൊണ്ടുവരത്തില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും
പലവാക്കില്ലടിയനെന്നിതുബോധിച്ചരുളേണം
കലഹത്തിൻകരുത്തെല്ലാംഫലംകൊണ്ടങ്ങറിയിക്കാം
തനിച്ചേറ്റിന്നെനിപ്പോളുംപിടിച്ചിങ്ങുവരുത്തീടാം
കനക്കെട്ടുവരുത്തീടാംധനംനന്നായ്ലഭിച്ചീടാം
മരുജേശൻനിരൃതിക്കമരവാദംവരുത്തീടാം
വരുണനെവരുത്തീടാംശരത്തിനാലടുത്തീടാം
തിറവാങ്ങിധനനെപ്പുരികേചൊടങ്ങിരുപ്പിക്കാം
പരമേശൻതിരുവടിയിരന്നല്ലേനടക്കുന്നു,
ഒരുകാര്യമവനേതുംഫലിക്കില്ലാനമുക്കിപ്പോൾ
അലങ്കാരമവനെല്ലാമെല്ലുംചാമ്പലുംപാമ്പും
തലയോട്ടെല്ലുമെല്ലാംനല്ലവെള്ളച്ചുരമായി
മലങ്കാട്ടിൽനടക്കുന്നമഹായോഗിക്കിടക്കുന്നു
ബലംകെട്ടമുതുകാളമതുകൊണ്ടൊരുഫലമില്ലാ
വിലകണ്ണാച്ചുരക്കിങ്ങുവരുത്തീടുന്നതുംപാരിൽ
രവിതന്റെകിരണങ്ങൾതണുപ്പിച്ചുചമച്ചീടാം
അടിയൻപേടിയെന്നുള്ളതറിഞ്ഞിട്ടില്ലൊരിക്കലും
വൻപനാംഭവാനുടെശത്രുവായിട്ടൊരുബാലൻ
അമ്പാടിയതുതന്നിൽജനിച്ചതുനിനച്ചിട്ട്
കമ്പവുംഭവിക്കേണ്ടതിരുമനതാരിലൊട്ടും
അൻപോടെതിരഞ്ഞീടുമറിഞ്ഞാശുഹനിച്ചിടും;
[illegible]കരവുംപെരുത്തൊരക്കുഞ്ഞിനെക്കൊലചെയ്യാൻ
പൂതനയ്ക്കൊരുകൂട്ടംവിരുതുണ്ടെന്നറിഞ്ഞാലും!
ചേതസിതെളിവോടെയവളെയങ്ങയച്ചാലും!
ഏതുംസംഭ്രമംവേണ്ടാസാധിക്കുംകാര്യമെല്ലാം!

ഇത്തരമവരുടെവാക്കുകേട്ടോരനന്തരം
ചിത്തതാർതെളിവോടെഭോജരാജനുരചെയ്തു
എത്രയുംസുഖമായിനമുക്കെന്നുധരിച്ചാലും
ചിത്തത്തിൽകിളുത്താശുതളിർത്തുപൂത്തുകാച്ചീടും
അത്തൽപാദപംനിങ്ങൾപിഴതങ്ങുകാട്ടുകയാൽ
എത്രയുംസുഖമായിനമുക്കെന്നുധരിച്ചാലും!
ശത്രുവിനെക്കൊലചെയ്വാൻവിരുതേറുംപൂതന-[യെ
യാത്രയാക്കാംമടിയാതെഗോകുലത്തെക്കുറിച്ചി-[ട്ടിപ്പോൾ
അന്തിയുംവന്നടുത്തല്ലോചിന്തയെല്ലാംമതിയാ-[ക്കാം:
മന്ത്രിവീരന്മാരെല്ലാംപിരിഞ്ഞാലുംമടിക്കാതെ,
ചിന്തയെല്ലാമിനിശ്ശേഷംകറിനാളിൽ കഴിച്ചീടാം
ചിന്തിതംപൂതനേത്തന്നെവരുത്തേണംമടിയാ-[തെ
ഇത്ഥമെല്ലാമരുൾചെയ്തുകംസനന്തഃപുരംപൂക്ക
ചഞ്ചന്മോദംകാന്തമാരോടൊത്തുലീലയ്ക്കൊരു-[മ്പെട്ടു
മന്ത്രികളുമതുനേരംമന്ത്രശാലയിൽനിന്നിറങ്ങി
ചന്തമോടെതങ്ങൾതങ്ങടെവീടുകളിലകംപുക്ക
കനലിൽചുട്ടെടുത്തോരുകനകച്ചങ്ങലപോലെ
ദിനകരനുടെബിംബംതുടുതുടെനിറംതേടി
ചരമപർവ്വതത്തിന്റെമുകളിലണഞ്ഞാളി
പരിചോടസ്തമിപ്പാനുമടുത്തുകാണായിവന്നു
വിരിഞ്ഞതാമരപ്പൂക്കൾപിരിഞ്ഞങ്ങിനെകൂമ്പു-[ന്നു
വിരഞ്ഞുചക്രവാകങ്ങൾകരഞ്ഞങ്ങിനെനടക്കുന്നു;
നിറഞ്ഞംശുവിളക്കുകൾഎരിഞ്ഞങ്ങിനെവിളങ്ങു-[ന്നു
തരുണിമാർവീടുതോറുംതരംനോക്കീട്ടൊരുകൂട്ടം
തരുണന്മാർനടക്കുന്നുതരമല്ലെന്നൊഴിക്കുന്നു;
തനിച്ചുവേശ്യമാരെല്ലാംകറിച്ചുനായരെത്തന്നെ
നിനച്ചുംകൊണ്ടുകച്ചൂട്ടുംതീകച്ചങ്ങിനെവസി-[ക്കുന്നു
കളുർമുലത്തടങ്ങളിൽകളഭങ്ങൾതഴുകുന്നു
ഒളിവീടൻവീടുതോറുംഒളിച്ചോടിനടക്കുന്നു,
കുസുമങ്ങളറുക്കുന്നുകുറുനിരനറുക്കുന്നു
കറിക്കൂട്ടുമരയ്ക്കുന്നുകാറ്റുതട്ടിവെറുക്കുന്നു
പെട്ടകങ്ങൾതുറക്കുന്നുവെറ്റയ്ക്കുമുറിക്കുന്നു
കുട്ടികളെഉറക്കുന്നുപാട്ടിൽവന്നങ്ങുറയ്ക്കുന്നു,
കാമുകന്മാർനടക്കുന്നുകാമനെന്നുനടിക്കുന്നു
കാമിനിമാർപടിക്കൽപോയ്ക്കാവലായിക്കിടക്കു-[ന്നു,
മണിമച്ചിൽകടക്കുന്നുപണമെന്നെണ്ണെടുക്കുന്നു
പിണക്കത്തെനടിക്കുന്നുപെണ്ണിനായിക്കൊടുക്കു-[ന്നു
പടിക്കൽചെന്നൊരുപുള്ളിനടക്കുന്നഭടന്മാരെ
കടക്കണ്ണിറുന്നകൊണ്ടുകടക്കാമെന്നുരയ്ക്കുന്നു"
ഇനിക്കെന്റെചട്ടരച്ചാമിനക്കേടില്ലൊരിക്കലും
തനിച്ചാനായരെൻവീട്ടിൽപിരിയാതെയിരി-[ക്കുന്നു

കുനക്കേട്ടവരുമിന്നാക്കഴവേറിയറിഞ്ഞെന്നാൽ
മനസ്സില്ലായ്കയുമല്ലെന്നൊരുപുള്ളിപറയുന്നു
നടക്കാവിൽപകൽകണ്ടപെണ്ണുതന്റെവീടുതേ-[ടി
പടിതോറുംനടക്കുന്നുവിളിച്ചുംകൊണ്ടൊരുഭോ-[ഷൻ
പണംമേടിച്ചവളുടെവീടുകാണാഞ്ഞൊരുപച്ച-
പ്പുരമേശിചുട്ടെരിച്ചുപരിതാപാൽനടക്കുന്നു;
കറിച്ചുനായരെത്താഞ്ഞുവെറുത്തുംകൊണ്ടൊരു-[നാരീ
പുറത്തോട്ടങ്ങിടയിടെമറിഞ്ഞങ്ങിനെനോക്കുന്നു

രാത്രിയിലുള്ളവിശേഷങ്ങൾചൊല്ലുവാൻ
പാത്രമാകുന്നീലപാർത്തുകണ്ടാലതും
നേത്രമോരായിരംനൽകീട്ടിനിക്കതി
പുത്രനായുള്ളശതപത്രസംഭവൻ
വെട്ടമറ്റത്തപ്പോളെട്ടുദിഗന്തങ്ങൾ
ഏറ്റംതെളിഞ്ഞങ്ങുചട്ടെന്നുകാണായി;
ചുട്ടറ്റതാമരമൊട്ടുവിരിഞ്ഞതിൽ-
പെട്ടൊരുവണ്ടുകളോട്ടംതുടങ്ങിനാർ;
ഓട്ടുവിളക്കുകൾകെട്ടുതുടങ്ങിനാർ
മുട്ടാതെശംഖുംകേട്ടുതുടങ്ങിനാർ
നാട്ടുവഴികളിൽകെട്ടുപെരുത്തൊരു
കൂട്ടാജനങ്ങൾനടന്നുതുടങ്ങിനാർ
ചെട്ടികളങ്ങാടികൊട്ടിത്തുറക്കുന്നു
പെട്ടികൾപട്ടുകൾപെട്ടെന്നെടുക്കുന്നു
ദുഷ്ടനാംകംസനംപെട്ടെന്നെഴുന്നേറ്റു
ഇഷ്ടജനങ്ങളോടൊത്തുവിചാരിച്ചു
പോതകന്മാർക്കൊരുയാതനാദേഹമാം
പൂതനേത്തന്നെവിളിച്ചൊന്നരുൾചെയ്തു
"പൂതനേ! നീയുംമടിക്കാതെചെന്നുടൻ
ഭീതിയുണ്ടാക്കുവാൻഹേതുവാകുന്നൊരു
പോതകംതന്റെപുരത്തിലകംപുക്ക,
കൈതവംകൊണ്ടുവധിച്ചുവരികെടോ!"
എന്നരുൾചെയ്തൊരുനേരത്തുപൂതനാ
നന്നായ്ക്കുളിച്ചുതൊഴുതുപുറപ്പെട്ടു,
ചെന്നുപള്ളമ്പാടിതന്നിലകംപുക്ക
സുന്ദരിവേഷംചമഞ്ഞുനിന്നീടിനാൾ;
അച്ചിമാരന്നേരമൊക്കെപ്പുറപ്പെട്ടു
കൊച്ചിനെക്കാണ്മാൻനടന്നുതുടങ്ങിനാർ;
നച്ചിരയിച്ചീരിനാറിയുണ്ണമച്ചിയും
താച്ചിയുംനേച്ചിയുമിട്ടിച്ചിയച്ചിയും
കുഞ്ഞിയുംകൊഞ്ഞൊണ്ണുംകുഞ്ഞിമാണിക്യവും
കുഞ്ഞുമാതേവിയുംകുഞ്ഞുകല്യാണിയും
നാണിയുംനീലുവുംതാലുവുംമാലുവും
മാധവിലക്ഷ്മിയുംകോളിയുമുണ്ണൂലിയും
എന്നതുകൊണ്ടുള്ളച്ചിമാരൊക്കെയും
നന്നായകംപുക്കുനിന്നോരനന്തരം
സുന്ദരനാകുമശോകകുമാരനെ
ചെന്നുടൻമേടിച്ചുകൊഞ്ചിത്തുടങ്ങിനാർ;
പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലുംതഞ്ചുംതിരുമുഖം
അഞ്ചോരിവാത്സല്യംചാരുഹാസവും

ചഞ്ചലമായിവിലാസവുംതിരുമിഴി-
ത്തഞ്ചവുമഞ്ചിതമായൊരുഭാവവും
കായാമ്പൂതന്നുടെകാന്തികലരുന്ന
കായവുംമായമില്ലാത്തവിലാസവും
ആയിരംകാമദേവന്മാരുടെകാന്തി
ആയതെല്ലാമൊരുകൂട്ടുന്നശോഭയും
ചെന്തളിരൊത്തൊരുപാണിപാദങ്ങളും
ചന്തത്തിൽവന്നുപരന്നൊരുകുന്തലും
സന്തോഷമോടങ്ങുകണ്ടുഗോപികളും
ഹന്ത!ഹന്താനന്ദവാരിയിൽമുങ്ങിനാർ.
തൃക്കാലുരണ്ടുംകുടഞ്ഞുകളിക്കുന്ന
മട്ടോർമുകിൽവർണ്ണനെക്കണ്ടുഗോപിമാർ
തൃക്കൈകൾരണ്ടുംപിടിച്ചുപതുക്കവേ
വെക്കംമുലയുംകൊടുത്തുതുടങ്ങിനാർ.
"ഉണ്ണീമകനേ!കരഞ്ഞീടരുതേടോ
കണ്ണുനീരയ്യോപൊഴിക്കുന്നതെന്തിനു?
അമ്മിഞ്ഞിനന്നായ്ക്കുടിച്ചുകൊൾക!നിന്റെ
അമ്മയാകുന്നതുഞാനെന്നറിഞ്ഞീടുനീ
ഇങ്ങുവന്നീടുനീയിങ്ങുവന്നീടുനീ
ഞങ്ങളെക്കൂടെയനുഗ്രഹിക്കേണമേ"
ഇങ്ങനെയോരോരോഗോപാലനാരിമാർ
തിങ്ങിനമോദേനമേടിച്ചുമേടിച്ചു
മംഗലരൂപനാംഗോപാലബാലനെ-
ബ്ഭംഗിയോടങ്ങുലാളിക്കുംദശാന്തരേ
പൂതനയല്ലൊരുസുന്ദരീവേഷമായ്
കൈതവക്കുഞ്ഞിനെച്ചെന്നുമേടിച്ചവൾ
അംഭോജമൊട്ടിനെത്തെട്ടിക്കുമക്കുച-
കുംഭംപതുക്കവേബാലന്നുനൽകിനാൾ,
അംഭോജലോചനനപ്പോളവളുടെ
ഗംഭീരമായുള്ളഭാവംകളഞ്ഞവൾ,
ജംഭാരിമന്ദിരംതന്നിലുളവായ
രംഭാദികളോടുകൂടിച്ചമഞ്ഞുള്ള
സംഭോഗമൊക്കെയുമനുഭവിക്കേണമെ-
ന്നാമ്പാടിതൊക്കെമനസ്സിലുറയ്ക്കയാൽ,
തൻപാലുമെല്ലെക്കുടിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ
തൻപ്രാണനേയുംവലിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ
സുന്ദരമായുള്ളവേഷംവെടിഞ്ഞവൾ
അന്ധകാരത്തിനോടൊത്തശരീരമായ്
സന്ധ്യാകാലോത്തളർന്നുവരികയാൽ
ബന്ധുജനങ്ങളലറിത്തുടങ്ങിനാൾ;
"ഹാഹാ!കൃഷ്ണാ!മോചിക്ക!മോചിക്ക!
മോഹനീയാംഗ!ചൂചുകംമോചിക്ക"
ഭീതിയാലിങ്ങനെവാവിട്ടലറുന്ന
പൂതനതന്നുടെജീവിതമൊക്കെയും
ഏതുമാടിക്കാതെഗോപാലബാലകൻ
വീതശങ്കംകുടിച്ചീടിനാനന്നേരം
നീരദംപോലെകറുത്തതടിച്ചതി-
ക്രൂരയായുള്ളനിശാചരിതന്നുടെ
ഘോരഘോരങ്ങളാമാർത്തസ്വരങ്ങളാൽ
പാരിടമൊക്കെക്കലങ്ങിച്ചമഞ്ഞിതേ
സർവേശ്വരന്റെകൃപകൊണ്ടുപൂതനക്കു-
നിർവ്വാണവുംവന്നുവാനോർപുരിപുക്കു;
ഉർവ്വശിമേനകരംഭാദിയൊന്നിച്ചു
നിർവ്യാജമോദംസുഖിച്ചുവാണീടിനാൾ.
പർവ്വതംപോലെകനത്തശരീരവു-
മുർവീതലത്തിൽമറിഞ്ഞോരനന്തരം;
സർവ്വജനങ്ങളുമോരോരോദിക്കിനു
കാർവ്വർണ്ണനെത്തിരഞ്ഞങ്ങുവരുംവിധൌ
ചാലവേപൂതനതന്നുടെമാർവ്വത്തു
കാലുംകുടഞ്ഞുചിരിച്ചുകളിക്കുന്ന
ബാലനെക്കണ്ടുമൃഗാക്ഷികൾകയ്യുംവെച്ചു
നാലുഭാഗത്തുംനിറഞ്ഞുനിന്നീടിനാർ;
വന്നുയശോദയുംചെന്നുകുമാരനെ
മന്ദമെടുത്തുമുലയുംകൊടുത്തവൾ
നന്ദനോടൊന്നിച്ചുനന്ദാലയംതന്നിൽ
നന്നായ്തെളിഞ്ഞുസുഖിച്ചുവാണീടിനാൾ;
പൂതനതന്നുടെദേഹംദഹിപ്പിച്ചു
പൂതമാക്കീടിനാൻനന്ദന്റെമന്ദിരം
ജാതമോദംവസിച്ചീടുന്നനാളൊരു
ദൂതനെക്കംസനയച്ചാനൊരുദിനം;
കൂടലർകീടകനാകാശമാർഗ്ഗേണ
ചാടിവന്നാനവൻബാലനെക്കൊല്ലുവാൻ,
ചാടായിവന്നവൻബാലന്റെമേനിമേൽ
ചാടാൻതുനിഞ്ഞങ്ങൊരുങ്ങീടിനാൻ
ചാടായതേയുള്ളചാടായിവന്നില്ല
ചോടുകൊണ്ടക്കുഞ്ഞുതട്ടിത്തകർക്കയാൽ
ചാടൊരുനൂറായ്ത്തകർന്നോരനന്തരം
പേടികലർന്നോരുകംസഭൂപാലനും
തെറ്റെന്നുബാലന്റെയറാംവരുത്തുവാൻ
മറ്റൊരസുരനെയാത്രയാക്കീടിനാൻ
കാറ്റായിവന്നൊരുമാറ്റലർകീടകൻ,
ചുറ്റുംചുഴലിയായ്‌വീശുംദശാന്തരേ;
അറ്റമില്ലാതെകൊടുങ്കാറ്റടിക്കയും
കറ്റക്കുഴലിമാർപേടിച്ചുമാറിയും,
ചുറ്റുംമരങ്ങളുംപൊട്ടിവീണീടുന്നു
മുറ്റുംപൊടിഞ്ഞുപൊടിക്കൂട്ടമംബരേ;
പറ്റിപ്പരന്നങ്ങുയർന്നുകാണായ്വന്നു
മുറ്റുംചവറ്റിലചുറ്റിപ്പറക്കയും
മുറ്റുംമരങ്ങളിൻമോട്ടിൽപതിക്കയും
ഏറ്റംചരാചരമേഘോഷമുറയ്ക്കയും
മുറ്റത്തുനിന്നങ്ങുപൂളിപറക്കയും
കുറ്റംവിലോചനങ്ങൾക്കുഭവിക്കയും
കറ്റവാർവേണിമാർചിത്തംവിറയ്ക്കയും
കാറ്റിനെക്കണ്ടുകുമാരൻരസിക്കയും
കാറ്റിന്നടുവിലൊരുറ്റനാംദാനവൻ
തെറ്റെന്നുകുഞ്ഞിനെച്ചെന്നെടുത്തപ്പോഴേ
മാറ്റലർകീടമുയർന്നുതുടങ്ങിനാ-
നറ്റംവരാതുള്ളകാലമടുക്കയാൽ;
കുഞ്ജരാകാരന്റെകണ്ഠത്തിലാകുഞ്ഞു
കുഞ്ഞിക്കൈകൊണ്ടുമുറുക്കിത്തുടങ്ങിനാൻ;
കഞ്ജനാഭന്റെപിടുത്തംപൊറുക്കായ്കയാൽ
അഞ്ജനസന്നിഭദേഹൻനിശാചരൻ

കൊല്ലാനൊരുമ്പെട്ടമത്തിപ്പിടിച്ചൊരു
മല്ലാരിതന്നുടെശൌര്യാഢ്യക്കയാൽ
തിണ്ണംതൊഴിച്ചങ്ങുകണ്ണുംതുറിച്ചങ്ങു
പൊന്നൻമലപോലെവീണാൻമഹീതലേ.
പാറപ്പുറത്തങ്ങുചത്തുവീണീടുന്ന
പോററമ്മജഡത്തിൻമാറത്തുബാലനും
കാറൊത്തകുന്നിൻമുകളിൽവിളങ്ങുന്ന
കായാമ്പൂതന്മലർപോലെവിളങ്ങുമ്പോൾ
അമ്മയുംബാലനെച്ചെന്നെടുത്തുടൻ
നന്മവരുവാൻതിരുനാമമോതിനാൾ.
ദുർഗ്ഗയെസ്സേവിച്ചിരിക്കുന്നകാലത്തു
ഗർഗ്ഗനാംമാമുനിതാനങ്ങെഴുന്നള്ളി
അർഗ്ഗളബാഹുവാംരോഹിണീപുത്രനു
നിർഗ്ഗതസംശയംരാമനെന്നോതിനാൻ;
പിന്നെയശോദാകുമാരനാംകൃഷ്ണനെ-
ന്നുള്ളൊരുനാമംവിളിച്ചെഴുന്നള്ളിനാൻ;
കോമളന്മാരായരാമനുംകൃഷ്ണനും
പ്രേമാതിരേകമേവൎക്കുമമ്പാടി
ആമോദമോടെവളൎന്നുതുടങ്ങിനാർ
സീമയില്ലാതൊരുലീലയുംതേടിനാർ
നന്ദജനസുന്ദരൌസുന്ദരീനന്ദനൌ
മന്ദചരസ്സരൌമണ്ഡിതമാലിനൌ
സഞ്ജിതശോഭരൌസാന്ദ്രലീലാപരൌ
ഗോനാഥഭാസുരൌഗോധൂളിധൂസരൌ
ഗോപാലമൌലിതൌഗോപികാലാളിതൌ
നീലകേശാഞ്ചിതൌരക്താബ്ജശോഭിതൌ
അച്ചിമാർചെന്നൊട്ടൊളിച്ചമോടപ്പുറമേ
പിച്ചനിർത്തിച്ചിലപിച്ചകളിപ്പിച്ചു
അച്ഛനമ്മയുംവന്നുചിരിപ്പിച്ചു
ഇച്ഛയുള്ളോരുനാപിച്ചകളികളും
പച്ചവാഴപ്പോളകൊണ്ടുചമച്ചങ്ങു
അച്ചിമാർകൊണ്ടന്നുമെല്ലെക്കൊടുക്കയും
കാച്ചിയപാലുംപഴവുംഗുളങ്ങളും
പാൽച്ചോറുമെല്ലാമവൎക്കുകൊടുക്കയും
നിച്ചലുമിങ്ങനെരോഹിണീപുത്രനും
അച്യുതൻതാനുംകളിച്ചുമേവീടിനാർ;
വെണ്ണയുംപാലുമിരിക്കുന്നദിക്കിലാ-
കണ്ണന്റെകണ്ണുകൾചെന്നുതുടങ്ങിനാൻ;
ഒട്ടുവെളുക്കുമ്പോളമ്മയുംവേഗേന
തൈരൊന്നുകാലേമോരുംകുഴക്കിച്ചു
തൈരൊന്നുമൂക്കുറിയുമണിയിച്ചു
കാലേച്ചിലമ്പുകൾചാലേയുറപ്പിച്ചു
നാലഞ്ചുവട്ടംതഴുകിക്കൊണ്ടോടെ
പീലിത്തിരുമുടിതന്നിലുംചുംബിച്ചു
ചാലേവരുന്നൊരുചങ്ങാതിമാരോടു
താലോലിച്ചങ്ങുകളിപ്പാനയക്കയും
അഞ്ചാറുനാഴികചെല്ലുന്നനേരത്തു
പഞ്ചാരക്കുട്ടികളൊന്നായച്ചോറുമായ്
ചഞ്ചലനേത്രനെക്കാണാഞ്ഞമാതാവു
കൊഞ്ചിവിളിച്ചങ്ങുനീളെനടക്കയും;
പിന്നെയുമുണ്ണികൾചങ്ങാതിമാരോടു-
മൊന്നിച്ചുമുററത്തിരുന്നുകളിക്കയും
കണ്ണൻചിരട്ടയിൽപൂഴിനിറച്ചിട്ടു
കണ്ണുംതുളച്ചങ്ങുയർത്തിപ്പിടിക്കയും
മണ്ണുപൊഴിയുന്നകണ്ടുരസിക്കയും
മണ്ണിൽക്കരംകൊണ്ടുനീളെവരക്കയും
കൊച്ചുകരംരണ്ടുകൊത്തിപ്പൊടിതന്നിൽ
പൂച്ചക്കരണംമറിഞ്ഞുകളിക്കയും
മെച്ചത്തിൽനല്ലൊരുപൂഴിച്ചോറുണ്ടാക്കി
കൊച്ചുകൾക്കെല്ലാംവിളമ്പിക്കൊടുക്കയും
ആച്ചെളിമേളിച്ചുമേനിവിയർക്കയും
കച്ചകൊണ്ടച്ചിമാർചെന്നിട്ടുതുടക്കയും
മച്ചിലൊളിച്ചുചിലരങ്ങുപാർക്കയും
മെച്ചംതിരഞ്ഞുകണ്ടുച്ചത്തിലാക്കയും;
തച്ചനുംകൊച്ചനുംകൊച്ചിട്ടികേളനും
കോന്നനുംചേന്നനുംകുഞ്ഞുനാരാണനും
രാമനുംതാമനുംകേളനുംകേലനും
കോരനുംകോരിയുംകോന്തനുംകോന്തിയും
ചുണ്ടനുംകുണ്ടനുംപൊണ്ടനുംമണ്ടനും
ഇട്ടിളന്നാമനുമിട്ടുണ്ണിരാമനും
ചാത്തനുംചാത്തുവുംശങ്കരൻശങ്കുവും
ഈച്ചരൻപൂച്ചരൻകാക്കരൻശേഖരൻ
ചാക്കരൻചേകരൻ ചാരനുമെന്നിവർ
മുപ്പത്തുരണ്ടുകിടാങ്ങളോടൊന്നിച്ചു
കൈൽപ്പാട്ടുമെല്ലാകളിപ്പതിന്നന്തികേ
കൈൽപ്പാടവരോടൊരുമിച്ചുരാമനും
കൃഷ്ണനുംചെമ്മേസുഖിച്ചുമേവീടിനാർ
വെണ്ണയുംപാലുമിരിക്കുമ്മുറികളിൽ
ഉണ്ണിയോട്ടക്കണ്ണിട്ടുനോക്കുന്നിതു
പാലുംനവനീതമെല്ലാമിരിക്കുന്നാ-
ലയംതന്നിലകത്തെഴുന്നള്ളിയും
നാലുഭാഗത്തുമെറിഞ്ഞങ്ങുനോക്കിയും
മേലാഞ്ഞുതാനേപുറത്തെഴുന്നള്ളിയും;
അമ്മകളിപ്പാൻഗമിച്ചോരനന്തരം
ചിന്മയൻചെന്നൊരകത്തുപുക്കീടിനാൻ;
കിങ്കിണീജാലംകിലുങ്ങുന്നശങ്കിച്ചു
തൻകരംകൊണ്ടങ്ങുപൊത്തിപ്പതുക്കവേ
കായതലംകൊണ്ടുറിയെത്തായ്കകാരണം
പീഠത്തിൽനല്ലോരുപായംനിനച്ചുടൻ
മത്തുംകുടങ്കൊണ്ടുപാൽനിറഞ്ഞീടുന്ന
പുത്തൻകുടത്തിനിട്ടൊന്നുകുത്തീടിനാൻ
തിന്നുംപൊഴിയുന്നകാച്ചിയപാലൊക്കെയും
കിണ്ണത്തിലാക്കിക്കുടിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ,
പെണ്ണുങ്ങളോടിവരുന്നതുകണ്ടിട്ടു-
കണ്ണനുംപിന്നാലൊളിച്ചുനിന്നീടിനാൻ
ഉണ്ണീ!യിതെന്തെന്നുരച്ചൊന്നവരോടു
കണ്ണൻമുഖംതാഴ്ത്തിനിന്നുചൊല്ലീടിനാൻ,
പൂച്ചവന്നിക്കുടംതട്ടിയുടച്ചതി—
ന്റൊച്ചകേട്ടിട്ടുഞാനിപ്പോൾവന്നേയുള്ളൂ,
നിങ്ങൾക്കസൂക്ഷ്മമില്ലാഞ്ഞാൽവരുന്നതി-
ന്നിങ്ങേതുമാവതില്ലെന്നുധരിച്ചാലും!
ഇത്രപൊക്കത്തിലിനിയുറിതൂക്കിയാൽ

ഇപ്രകാരമിനിമേലില്ലമുണ്ടാകും
ഉത്തരത്തിൽനിന്നു പൂച്ച ചാടുന്നതു
നിൽത്തീടുവാൻമേലാഗോപക്കന്മാരീടിനാൽ
കള്ളങ്ങളിങ്ങനെയോരോന്നുരചെയ്തു
കൊഞ്ചിച്ചിരിച്ചുതിരിച്ചുമുകുന്ദനും
കല്യാണിമാരെ വഞ്ചിപ്പതിനായി
കല്യാണരൂപൻമുതിർന്നുതുടങ്ങിനാൻ
എല്ലാരുമോരോരോ കോട്ടിന്നു പോയപ്പോൾ
മെല്ലെക്കടന്നൊരുനാരീലയംതന്നിലും
മറ്റൊരുബാലൻ്റെതോളിൽകരയേറി
തെറ്റെന്നുറിയിൻവെണ്ണയുരുളിങ്ങമ്പോൾ
ചോറ്റുകുടിയിൽനിന്നീടുന്നബാലക
ഒട്ടുംകൊടാഞ്ഞുചവിട്ടിച്ചുമങ്ങിനാൻ
ചാടുവാൻമേലാഞ്ഞു കണ്ണനെപ്പിടി-
ച്ചാടിയുഴന്നു നിസ്സീമനാബാലകൻ
കേഴുന്നകേട്ടിട്ടുബാലനെച്ചെന്നുടൻ
ചാലേപിടിച്ചങ്ങിറക്കിനിർത്തീടിനാൻ
ശിക്യംപിടിച്ചുനിന്നാടീടുവാനിന്നു
ശക്യമല്ലെങ്കിലെന്നവനുക്ഷമാകാം!
ഏവമോരോന്നു പറഞ്ഞതുകേട്ടപ്പോൾ
ബാലൻമുഖംതാഴ്ത്തിനിന്നുചൊല്ലീടിനാൻ
അമ്മമാരറിയാതെയെന്നെനോക്കീടുവാൻ
ചെമ്മേപിടിച്ചിന്നുനിന്നേനഹം
ഇമ്മായമെന്നറിഞ്ഞതുമില്ല ഞാൻ
നിൻമുലയുണ്ടൊരുപാലിയല്ലചൊല്ലുന്ന
പാലിൽക്കൊതിയെനിക്കില്ലനാരികന്മി
പാലെന്നുചൊല്ലുന്നതെന്തെന്നറിഞ്ഞില്ല
ബാലനെക്കൊണ്ടിങ്ങനെകണ്ടുനിന്നവരുള്ള
പാലിന്നുകൈപ്പുമാവുമെന്നുമറിയാം
എന്തെന്നതൊന്നറിഞ്ഞിട്ടില്ലെനിക്കേലും
പാല്പാലെന്നതുകേൾക്കുമെന്തെന്നു
നോക്കാൻകരയേറിനൊന്നൊന്നാരികന്നി,
കൊള്ളരുതിക്കടംതന്നിലെപ്പാലിന്
കള്ളംപറകയല്ലമ്മേ ബോധിക്കണം
ഉള്ളിലുണ്ടൊന്നുവെള്ളത്തുരങ്ങങ്ങടിനെ
തള്ളിനടക്കുന്നതെന്തെന്നറിഞ്ഞില്ല
നന്നായടച്ചുവച്ചീടായ്കകാരണം
വന്നിതെന്നാത്രനാളൂഷത്തെന്നീടുന്നു
എന്നുള്ളബാലൻ്റെവാക്കുകേട്ടമ്മയും
നന്നായ്ചിരിച്ചുമുലകൊടുത്തീടിനാൾ
അച്ചിമാർവീടുതിലൊളിച്ചുനൊള്ളിയും
നിച്ചലുംവെണ്ണയുംപാലുംകവർന്നിട്ടു
പൂച്ചക്കുനൽകിയുംപിള്ളർക്കുനൽകിയും
ഇച്ഛയാവോളംകുടിച്ചുനടക്കയും,
നല്ലകലങ്ങൾകുടങ്ങളുടച്ചിട്ടും
മെല്ലവേകിണ്ടിതൊട്ടതങ്ങൊളിച്ചിട്ടും
വല്ലവിമാരോടുരച്ചിതതോറുള്ള
വല്ലായ്മകാട്ടിത്തുടങ്ങിനാനജൻ
ഗോപജനങ്ങളുംഗോപാലബാലൻ്റെ
രൂപവുംശീലവുംലീലകടാക്ഷവും
മന്ദഹാസങ്ങളുംശൃംഗാരഭംഗിയും

മണ്ടുന്നമംഗലസല്ലാപലീലയും
അങ്കണംതന്നിൽകളിക്കുംകളികളും
കങ്കണജാലംകിലുങ്ങുംകരംവീശി
ശങ്കവെടിഞ്ഞുനടക്കുംപ്രകാരവും
കണ്ടുരസിച്ചുകൊണ്ടപ്രിയമൊന്നുമേ
മിണ്ടാതെവേശമില്ലാതൊന്നുമഴീടുന്ന
ബാലൻ്റെചാപല്യമെല്ലാംദിനംപ്രതി
ചാലവേഏറിയേറീട്ടുമെച്ചിത്തേ.
പോലെത്ര ചോരീട്ടുപിന്നെവിചാരിക്കി-
ലേവനിതില്ലപാലമെന്നാരികന്നി!
മേവുകിലെപ്പുത്തലെക്കാടക്കീടുവാൻ
മേഘീയാഞ്ഞുള്ളോരതരോദനേ പ്രാപിച്ചു
ഗോപാലനാട്ടിലുള്ള ച്ചിഹരോക്കയും
ആവശ്യത്തിപ്രകാരംപറഞ്ഞീടിനാർ,
സ്വാമിനിയേത്രമിയൊക്കതന്നെയോ
കാമിനിമാരെസങ്കടമാക്കയും
പുത്രൻ്റെ ലീലങ്ങളെത്രയുംകാണുമെ-
ന്നത്രേപറകെച്ചുറയുന്നസംജ്ഞനം
ഇത്രപേയ്ക്ക്ഷർഷിച്ചുനീലവർൻനിങ്ങളും
മിത്രങ്ങളുംക്രീഡിലാളികളാം,
ലാളിക്കനാല്ലുകത്തുവൽക്കൊന്നാരു-
കേളിയുമായുത്തങ്ങൾചൊല്ലേണമോ?
തല്ലുകൊണ്ടങ്ങുവളരണ ബാലകർ
നല്ലവരെന്നല്ലാതെങ്ങളും ചൊല്ലുന്നു
വല്ലത്തെയൊക്കളിക്കില്ലാത്തകേളി-
ന്നെല്ലാംപോരക്കവേചൊല്ലുന്നതില്ലയോ
തായോട്ടുപാറോംപൈതങ്ങളുകൊണ്ടങ്ങൾ
ഇന്നാട്ടിലൊരുത്തരുണ്ടെന്നിരിക്കിലും
ഇവ്വണ്ണമിപ്പോളൊരേറ്റബാലനെ
ചെറ്റുഞങ്ങൾഗോപികമാർകണ്ടിട്ടില്ല
ഞങ്ങളെല്ലാവരുംവെച്ചിരവെച്ചിരെ
വെണ്ണയുംപാലുംതൈരുമോരൊക്കെയും
അന്നേരമൊക്കെപ്പിണച്ചുംകളഞ്ഞവൻ
പിന്നെക്കരതിയിൻ മതിപ്പൊന്നൊരുവെട്ടു
എന്നുമോരോന്നുവയ്പാനെളുതല്ല
മാമലിറ്റുതാ; കലങ്ങൾ, കുടങ്ങളും
പാടേതിമറിഞ്ഞക്രുദ്ധരാണെന്നു
അപഹിതനെയൊരുവരുംഇടുന്നു
നല്ലവട്ടംക്രീഡയെൻ്റെഗോപാലികേ!
എല്ലാരുമിന്നിനാൽപോകാൻകഴിവുന്നു
ഗോരസംവിറ്റുനടക്കും ജനങ്ങൾക്കു
നീരസമായിച്ചമഞ്ഞിപ്രവൃത്തികൾ;
പാടുന്നെൽക്കിട്ടാനില്ലാജനങ്ങൾക്കു
കുട്ടപെങ്ങന്മാരെയും കുലിക്കേവലില്ല
കെട്ടിയിരിക്കുംപുതല്ലവില്ലൊട്ടുമേ
പെട്ടികളെപ്പോലെകട്ടാടവുമില്ല
എന്നുപ്രതിഗ്രഹം പാലുംപശിക്കയി-
ല്ലംഗനമാർക്കുഞങ്ങൾചൊല്ലേണമോ?
ശാന്തിവന്നീലതപസ്സുചെയ്തിടുവാൻ
ശാന്തിചെയ്യാനുമേങ്ങൾക്കെളുതല്ല
എന്നിങ്ങനാങ്ങൾക്കമേലിൽപൊറുതിയെ-

ന്നെല്ലാംവിചാരിച്ചുചൊല്ലുകമെല്ലവേ!
ഓരുവില്ലെന്നിയെമറ്റൊന്നു ഞങ്ങൾക്ക
ചേരുവോന്നല്ലെന്നതില്ലെന്നറിയുന്നു.
മാരുതൻപോലുംകടക്കാത്തമന്ദിരെ
ഭണ്ഡാരംവെച്ചാലുമിപ്പോൾഫലമില്ലം
ആരുമറിയാതെവന്നുനിൻനന്ദനൻ
ചോരണംചെയ്യുന്നുനിത്യവുംനിത്യവും
അന്നേരമങ്ങൊരുഗോപിചൊല്ലീടിനാൾ
അന്യായമല്ലാതെനിന്മകനില്ലെടോ!
അച്ഛനുവേണ്ടീട്ടിരുന്നാഴിപ്പാലു ഞാൻ
കാച്ചിയൊരുകിണ്ടിലാക്കിപതുക്കവേ
മച്ചിലകംകണ്ടതിൻവാതെകെട്ടിവീട്ടിലെ
മച്ചിലുംവെച്ചടച്ചിങ്ങുപോന്നീടിനേൻ
കൊച്ചുവന്നെല്ലാംപണിച്ചുകൊണ്ടായതിൽ
പച്ചവെള്ളംനിറച്ചിങ്ങുപോയീടിനാൻ;
അച്ഛനത്താഴംകഴിഞ്ഞുവന്നൊക്കെയും
നിശ്ചലനായപ്പോലെനന്നായ്ചെലുത്തിനാൻ
പച്ചവെള്ളംചുവച്ചീട്ടന്നതെന്തെടി
കാച്ചാതെവെച്ചുനീയെന്നെച്ചതിച്ചിതോ
പെട്ടന്നിവണ്ണംകയർത്തച്ഛനാകിണ്ടി
വെട്ടത്തുകൊണ്ടെന്നെകെട്ടഴിച്ചീടിനാൻ
കള്ളിയായുള്ളനീവെള്ളംകുടിപ്പിച്ചോ?
കൊള്ളാമെടീനിന്റെകള്ളങ്ങളിങ്ങിനെ
ഉള്ളോരുഘോഷമുണ്ടാക്കിച്ചതിച്ചതി-
കള്ളനാണെന്നങ്ങൊരുത്തിചൊല്ലീടിനാൾ;
അപ്പോൾകടന്നൊരുഗോപിചൊല്ലീടിനാൾ;
ഇപ്പടിയെന്തെല്ലാംചെയ്യുന്നുനിന്മകൻ
അപ്പുറത്തെവീട്ടിലെക്കാളക്കിടാവിനെ
കട്ടവൻനമ്മുടെവീട്ടിലുംകെട്ടിനാൻ
അപ്പാട്ടുമച്ചിമാർകാളയെക്കാണാഞ്ഞു
കെല്പോടുനീളത്തിരഞ്ഞുവരുന്നേരം
അപ്പൊഴുതെന്നുടെവീട്ടിലെക്കാളയെ
നില്പതുകണ്ടവർനന്നായുലമ്പിനാർ
വീട്ടുകാർതങ്ങളിൽകട്ടുതുടങ്ങിയാൽ
നാട്ടിന്നുനാട്ടിൽപൊറുക്കുന്നതെങ്ങിനെ
ഉൾക്കുരുതോന്നിയാലെന്തിപ്പൊ ഞങ്ങൾക്ക
നാക്കുപിടിപ്പാനെടുക്കയേകാരണം
മൂക്കിക്കമുട്ടിയാൽവന്നിരന്നീട്ടവിൻ
കട്ടുതുടങ്ങിയാൽതരമല്ലൊരുവനും
ഇത്തരമൊന്നുകയർത്തുപറഞ്ഞൊരി-
ന്നേരമായീട്ടുഞാനുമുരചെയ്തു;
എന്തിനിങ്ങളീവണ്ണംപറയുന്നു
ചിന്തിച്ചതൊക്കെയല്ലഞാനിക്കഥ
കട്ടിട്ടതാണെന്നുപട്ടാങ്ങുചേരുവാൻ
മുട്ടാക്കുമൊക്കെത്തെളിവിൻകുറവില്ലാ
ഓകമിക്കപ്പെട്ടാൽകുറവില്ലെന്നിക്കെടോ
ഗോപികളിലെത്തുംഫലമില്ലറിയേണം
ഗോൽച്ചിപ്പതിന്നുമെല്ലതല്ലനിങ്ങൾക്ക
തെളിച്ചിടിയുമെന്നിക്കെന്നുബോധിക്കണം,
ഇങ്ങിനെനമ്മിൽതട്ടത്തുംപിടിച്ചുടൻ
ഞങ്ങളെല്ലാരുമുഴലുന്നനേരത്തു

അഞ്ചാറുപിള്ളരുമായിട്ടുനിന്മകൻ
അഞ്ചാതെവന്നങ്ങുനിന്നുചൊല്ലീടിനാൻ;
"ആച്ചിമാർതങ്ങളിൽതച്ചുപിണങ്ങേണ്ട
അച്ഛനാണിച്ചതിഞാനാണേചെയ്തതു
കളഞ്ഞുടയവർകാളയെക്കൊണ്ടുനീ
ചിളെന്നുപോയലുമെന്നരുൾചെയ്തിതു;
പുഞ്ചിരികൊഞ്ചലുംതൂകിനിന്നീടിനാൻ
പഞ്ചബാണോപമനാകിനനിന്മകൻ
വഞ്ചനമെല്ലാമടക്കുന്നൊരങ്ങളും
കിഞ്ചനഭേഷമവുംതഞ്ചുന്നതില്ലെടോ!
ചേതാംഗളിങ്ങിനെവന്നാലുമെന്നുടെ
ചേതസ്സിലിത്തിരൊരുകോപമെത്രിക്കലും
മറ്റൊരുഗോപിചെന്നപ്പോൾമുകുന്ദന്റെ
കുറങ്ങളോരോന്നുചൊല്ലിത്തുടങ്ങിനാൾ;
കോലംകണ്ടാൽകിനിശീലമെന്നിങ്ങിനെ
മാലോകർചൊല്ലുന്നതെല്ലാംപൊളിയത്രെ;
കാലിക്കിടാവിനെകാലത്തുചെന്നിവൻ
ചാലവേവിട്ടുകുടിപ്പിക്കകാരണം
പാലുകറപ്പാൻകുറഞ്ഞുകാണുന്നുഗോ-
പാലികമാരതുംകണ്ടുപൊറുക്കുന്നു
കൂട്ടിൽകിടക്കുംപശുക്കളെയൊക്കെയും
കൂട്ടുതുറന്നിവൻകാട്ടുപുക്കീടുന്നു;
കാട്ടുകാട്ടുംവിധംവെവ്വേറെചൊല്ലുവാൻ
പാടവംപോരാനമുക്കെന്നറിഞ്ഞാലും!
ഇന്നലെക്കൊണ്ടുകൊണ്ടൊന്നൊരുമങ്ങലി-
ന്നന്നാസ്സുരിച്ചതിൽപാലുകാച്ചീട്ടുവാൻ
കൊള്ളാതിതെന്നോർത്തുപ്പത്തുവെച്ചതിൽ
വെള്ളംനിറച്ചിങ്ങുപോന്നിരുന്നീടിനേൻ
കള്ളംപെരുത്തൊരുനിന്മകൻവന്നതിൻ
പള്ളയ്ക്കുകൊള്ളികൊണ്ടൊന്നുതുളച്ചതിൽ
തുള്ളിയിളച്ചങ്ങുപോന്നിരുന്നീടിനാൻ
വെള്ളംപൊഴിയുന്നകണ്ടതേയുള്ളു ഞാൻ
കള്ളംപറകയല്ലെൻഗോപാലികേ!
കോടക്കാർവർണ്ണന്റെകൂട്ടുകളൊക്കെയും
ചേടിജനത്തോടുകൂടിനടക്കുന്നു;
പാറകംചൂറകുതറകമെന്നിവ
പാടേയെടുത്തിങ്ങുകൂടെയോടിക്കുന്നു;
ചാതുരകത്തൊരുനമ്മുടെകണ്ണന്റെ
നാടകംപാരംകടുത്തെന്നതേവേണ്ടു
ഈവണ്ണമുള്ളൊരുനാരീജനത്തിന്റെ
ആവലാതിപ്രകാരംകേട്ടുയശോദയും
കേവലമൊന്നുചിരിച്ചുപതുക്കവെ
ഭാവംതെളിഞ്ഞുപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൾ,
പെണ്ണുങ്ങളെല്ലാരുമൊന്നുബോധിക്കണം
കണ്ണന്റെശീലംകപടമെന്നാകിലും
ഉണ്ണിയെശിക്ഷിപ്പതിന്നൊന്നാളല്ല
തിണ്ണംതിരണ്ടൊരുമോദമുഴകയാൽ;
മണ്ണുമടങ്ങളുഞ്ഞതിനൊക്കെയും
തിണ്ണംവിലതരാംമേടിച്ചുകൊള്ളുവിൻ
എന്നുപറഞ്ഞവൾനാരിമാർക്കൊക്കെയും
പൊന്നുംപണവുംപുടവയുംനൽകിനാൾ;

നന്നായ് തെളിഞ്ഞവർനന്ദകുമാരനെ
നന്ദിച്ചുവന്ദിച്ചുവീടുകളിൽപുക്കാർ;
കണ്ണനൊരുദിനംപുലർച്ചയാകുമ്പോൾ
ഉണർന്നുചിണുങ്ങുന്നുകേട്ടുണ്ടെശോദയും
കണ്ണുംചുവപ്പിച്ചുകോപിച്ചുചൊല്ലിനാൾ
ഉണ്ണീ ചിതംചിതംദുസ്സഹംദുസ്സഹം!
ഉണ്ണുമ്പോളുമ്മിചിണുങ്ങിച്ചാലും പാലുകുടിച്ചാലും
കണ്ണൻപകലെയുംരാവുംചിണുങ്ങിച്ചാലും
ഉണ്ണിപൈദാഹമായ്‌കൈകൊണ്ടുനീ
ചിണുങ്ങിക്കുന്നകഷ്ടമിതെത്രയും!
ചാടുന്നതിനുനീയേതുംമടിക്കാതെ
ദേവാദിദേവന്മാരെന്നോട്ടുക്രുദ്ധരാകുമാരകാ!
മാതാവിവണ്ണംകയർത്തുപറഞ്ഞപ്പോൾ
ചെന്താമരക്കൺവായുംതുറന്നുനിന്നിടിനാൻ
അപ്പോളശോദയുമൽഭുതംകണ്ടുവാഴ്ത്തുവാൻ,
സർപ്പാധിരാജനുംകെല്പില്ലനിർണ്ണയം
പുഴവെക്കണ്ണൻ്റെവായിലാമാതാവു
പൂഴിനോക്കാനായ്ത്തുനിഞ്ഞോരുനേരത്തു
ഊഴിതലമൊക്കെവെവ്വേറെകണ്ണായി
ആഴികളേയുംനിരന്നങ്ങുകാണായി
ഇന്ദ്രനെക്കാണായിചന്ദ്രനെക്കാണായി
ചന്ദ്രരേകന്മാരെയൊന്നിച്ചുകാണായി
മന്ദാകിനീതടംമന്ദരേവാടിയും
മന്ദവാത്യാഹരിചന്ദനവൃക്ഷവും
ഉർവശീമുമ്പായനാരീജനങ്ങളും
ഗർവിതന്മാരായദാനവവീരരും
സർവ്വദേവകൾസർവ്വമുനികളും
സർവ്വാധാരനായവിഷ്ണുവുംബ്രഹ്മനും
ദേവനുംവിഷ്ണുനുംപാർവതീദേവിയും
ചേറ്റിതൻക്രൂറരുംഭൂതവൃന്ദങ്ങളും
അറ്റമില്ലാതൊരുപാതാളരന്ധ്രവും
മറ്റുംപലവിധംതെറ്റെന്നുകാണായി,
യാദവന്മാരെയുംകംസനെത്തന്നെയും
തന്നെയുംതന്നുടെചങ്ങാതിമാരെയും
പുത്രനിട്ടുനാകണ്ണനെത്തന്നെയും
ചമ്പകാംഭൂതപ്രേതവൃന്ദത്തെയും
തിങ്ങിനിറഞ്ഞങ്ങുകണ്ടുപേടിച്ചവൾ
കണ്ണടച്ചുതിരുനാമമോതിനാൾ
പാട്ടുക്കനേവാമുറുക്കീടുനീ;
വിഷ്ണുനാഥാ!വാമുറുക്കീടുനീ
കാരുണ്യവാരിധേ!വാമുറുക്കീടുനീ
ചാരത്തിലുമ്മവാമുറുക്കീടുനീ
അമ്മയുടെസങ്കടംകേട്ടൊരുനേരത്തു
കല്മഷനാശനൻവാമുറുക്കീടിനാൻ
അമ്മിഞ്ഞിതന്നാലുമെന്നുചൊല്ലിക്കര-
ഞ്ഞമ്മമടിതന്നിൽചെന്നുകേറീടിനാൻ
മാതാവൊരുദിനംതൈർകടഞ്ഞീടുവാൻ
വിതാന്യകാഴ്ചുംതുനിഞ്ഞോരുനേരത്തു
പീതാംബരൻചെന്നുതായാട്ടുകാട്ടുമ്പോൾ
ഏതുമേടിക്കാതെവാരണംചെയ്കയാൽ
ഡിംഭൻകയർത്തൊരുകോലുമെടുത്തിട്ടു
കുംഭത്തിനിട്ടൊന്നുപൊട്ടിച്ചനേരത്തു
ഗംഭീരകോപിയായ്മാതാവെഴുന്നേറ്റു
സംഭ്രമത്തോടങ്ങുപാഞ്ഞെത്തീടിനാൾ
നില്ലെടാ!പൈതലേ!പായുന്നതെന്തിനു
നല്ലതിനല്ലനീയിന്നുതുടങ്ങുന്നു;
എന്നുപറഞ്ഞവൾചെന്നുപിടിപെട്ടു
ഖിന്നതയോടേകരഞ്ഞുനിന്നിട്ടന്ന
ബാലനെക്കോലുകൊണ്ടൊന്നുകൊണ്ടനേരത്തു
കോലൊരുതെറ്റുകീറായിവീണിടിനാൻ
സംശയംകൂടാതെപാശമെടുത്തിട്ടു
കേശവൻമേനിക്കുചേർത്തോരുനേരത്തു
പാശത്തിനൊട്ടുമേനീളമില്ലാഞ്ഞിട്ടു
പാശഖണ്ഡങ്ങളെയേച്ചുടൻബാലനെ
ആശുകെട്ടീടുവാനായിത്തുനിഞ്ഞിട്ടും
പാശമെത്തായ്കയാൽഖേദിച്ചുഗോപികാ
ആശയസന്താപമൊട്ടുവളർന്നിട്ടു
ക്ലേശിപ്പതുമതിയമ്മേക്കെണമെന്നുള്ള
കേശവലീലയിൽപെട്ടുമോഹിച്ചിട്ടു
തെറ്റെന്നുരലുതന്നോട്ടുകെട്ടീടിനാൾ
വിഷ്ണുപാദീശനെത്തെറ്റെന്നൊശോദയും
ഉരഗശായിയരംകൃഷ്ണനുരലാശുവലിച്ചും
[കൊ-

ണ്ടരികത്തുമരുവുംരണ്ടുമരുതരങ്ങളായുള്ള
മരുതുകളിടയിൽചെന്നിതുപാട്ടുമമരത്തപ്പോൾ
തെരുതെരെമുറിഞ്ഞങ്ങുമരുതുകൾനിലംവീണു
പരിചോടേതുകത്തപ്പോളിരുപേരുംപുരുഷന്മാ-
രരികത്തിന്നെഴുന്നേറ്റുപരിചോടേകരംകൂപ്പി
മുരവൈരിചരണാംഭോജേവീണുനമിക്കയും
തിരുനാമമുരചെയ്തുപരിതോഷംലഭിക്കയും
പുരതസ്തോഭിതരൂപപരമാർത്ഥംനിനയ്ക്കയും
മനുജതാംബടിച്ചോരുദനുജനാശനദേവം
മനതാരിൽകനിവോടീജനത്തെനീതുണയ്ക്കേണം
ധനദനെൻ്റതനയന്മാർഅടിയങ്ങളിരുപേരും
മുനിശാപബലംകൊണ്ടുമരങ്ങളായ്ച്ചമഞ്ഞു-
[പോയ്

ഇരുപേരിലൊരുവനുനളകൂബരനെന്നുപേർ
മണിഗ്രീവനപരനുമനുഗ്രഹംലഭിച്ചപ്പോൾ
ഉദഗ്രശാപവാക്കിൻെറഉഗ്രതശമിക്കയാൽ
പരിചോടിപ്പുനങ്ങളെജനകൻെറസമീപത്തെ-
ക്കനുവദിച്ചയയ്ക്കേണംമനുജനാശനദേവാ!
ഇതിബഹുമുകുന്ദനെസ്തുതിചെയ്തുവിരവോടെ
വിധിചേതുംപടിപോയിനിധിപതിസുതന്മാരും
അതുകാലംനന്ദഗോപൻഅഥബന്ധുക്കളുമായി
അതികൌതുകമോടൈസുഖിച്ചുവാഴുന്നാനം-
[ളിൽ

കൃഷ്ണലീല ശീതങ്കൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൩. കാളിയമർദ്ദനം.

ചെന്നങ്ങളെല്ലാമൊക്കവേകണ്ടങ്ങുനിൽക്കവേ
കണ്ണൻജനനിതൻമുന്നിലെഴുന്നള്ളി,
കണ്ണീരുതിണ്ണംപൊഴിഞ്ഞുവീണീടുന്ന
കണ്ണുനീരോടുരചെയ്തുതുടങ്ങിനാൻ:—
ചേലിലെനിക്കിനികാലിക്കിടാങ്ങളെ
പാലിക്കയെന്നതെളുതാകയില്ലമ്മേ!
ബാലൻ്റെവാക്കുകളീവണ്ണംകേട്ടപ്പോൾ
നീലക്കുഴലാളുമെല്ലവേചോദിച്ചു;
ഉണ്ണി!നിനക്കെന്തുസങ്കടമെന്നതു—
മെന്നോടുചൊല്ലുകയേതുംമടിയാതെ
എന്നതുകേട്ടുചിരിച്ചരുളീടിനാൻ
നന്ദകുമാരകനമ്മയോടീവണ്ണം;
“കാനനമേച്ചുവനത്തിൽനടക്കുമ്പോ—
ളൊന്നൊഴിയാതെയിപ്പൈക്കളെല്ലാമൊക്കവേ
വന്നുടനെന്നോടുചുറ്റുംനിറഞ്ഞുടൻ
നിന്നോരോരോവാക്കുകളെല്ലാമുരയ്ക്കുന്നു
എന്നതുമല്ലമ്മേമെല്ലെയിപ്പൈതങ്ങ—
ളെന്നെപ്പിടിച്ചുംതൻകൈകൊണ്ടുമെത്തുന്നു;
നന്നായണഞ്ഞുമുലകളുൽമാറിടം
തന്നിലണച്ചുപിടിച്ചുമുറുക്കുന്നു;
ഉത്തമരെന്നെപ്പിടിച്ചുമക്കുന്നതി—
ന്നതുംചൊല്ലിപ്പതിന്നൊന്നുപോരുമോ
എന്നതുകൊണ്ടുഞാനെന്നുംവനങ്ങളിൽ
കന്നുമേച്ചീടുവാനായ്ഗമിക്കില്ലനിശ്ചയം,”
കോടക്കാർവർണ്ണൻ്റെവാക്കുകൾകേട്ടങ്ങു
പേടിച്ചുതമ്മിൽനോക്കിത്തുടങ്ങിനാർ
കോമളശീലൻമുകുന്ദനൊരുദിനം
രാമനെക്കൂടാതെചങ്ങാതിമാരുമായ്
താമസമെന്നിയേഗോക്കളെയുംമേച്ചു
താമരക്കണ്ണൻവനത്തിലെഴുന്നള്ളി;
കാളിന്ദിതന്നുടെതീരത്തുചെന്നങ്ങു
കേളിയുമാടിനടക്കുന്നനേരത്തു
ബാലകന്മാർശിശുക്കളുംഗോക്കളും
കാളിന്ദിതന്നിലിറങ്ങിത്തുടങ്ങിനാർ
കാളിയനെന്നമഹോരഗംതന്നുടെ
കാളുന്നകത്തുന്നഘോരവിഷത്തൊടെ
ചീളന്നുയർന്നതടത്തോലടിച്ചിട്ടു—
ഓളങ്ങൾതുള്ളിമറിഞ്ഞുവരുന്നേരം
നീളെപ്പരന്നിട്ടുകാറ്റുകളോടിട—
ചേളിച്ചുതുള്ളികൾമേനികളിൽതട്ടി
കാളിന്ദീതീരത്തുമോഹിച്ചുവീണതു
കാളുംപുമാൻമുകുന്ദനുംകാണായി
പിന്നെയുമോരോന്നുസൂക്ഷിക്കുമപ്പോഴേ
മുന്നിലനേകംവിശേഷങ്ങൾകാണായി;
തീരത്തുനിൽക്കുംമരങ്ങൾനിരക്കവേ
വേരോളമൊക്കക്കരിഞ്ഞങ്ങുകാണായി;
ദൂരത്തുനിന്നുടൻമോഹിച്ചണയുന്ന
ഘോരമൃഗങ്ങൾമരിച്ചങ്ങുകാണായി;
പക്ഷികളംബരമാർഗ്ഗേപറക്കുമ്പോൾ
പക്ഷംകരിഞ്ഞുപതിക്കുന്നകാണായി;
വൃക്ഷങ്ങളിൽപിടിപെട്ടൊരുപാവകൻ
തൽക്ഷണംനീറിയങ്ങുതിരുന്നകാണായി;
മോഹിച്ചുവന്നൊരുദേഹികളൊക്കവേ
മോഹിച്ചുവീഴുന്നസാഹസംകാണായി;
ദേഹികളങ്ങനെദേഹംതളർന്നപ്പോൾ
ഹാഹാ!മഹീതലേവീഴുന്നകാണായി;
കംസവിരോധിയുമപ്പോളവനുടൻ
തുമ്പികരങ്ങളുമംബുവിലാകുമ്പോൾ
സംഭ്രമത്തോടെമറിഞ്ഞുവീണങ്ങിനെ
ഗംഭീരനാദംമുഴക്കുന്നകേൾക്കായി.

തിരകളിൽകളിക്കുന്നപരൽമീനങ്ങളുമെല്ലാം
തെരുതെരെമരിച്ചങ്ങുകരതന്നിലണയുന്നു;
പരിചോടെമുതലകൾപരിതാപസഹിതരായ്
കരകേറിധരണിയിൽപലതരമുരുളുന്നു
പെരുവഴിനടക്കുന്നപുരുഷന്മാരൊരുമിച്ചു
സരസമാംജലംതന്നിലിറങ്ങികൗതുകത്തോടെ
കരംകൊണ്ടുവിരവിനോടെടുത്തങ്ങുകുടിക്കുമ്പോ— [ൾ
തിരിഞ്ഞങ്ങുജലംതന്നിൽപതിക്കുന്നുമരിക്കുന്നു
ഉരഗപുംഗവൻതൻ്റെഗരളത്തിൻവിളയാട്ടം
അതുമെല്ലാംകണ്ടന്നുകരളേറ്റംതെളിക്കലേ
ധരണിയിൽമരുവുന്നനരന്മാർക്കുംപശുക്കൾക്കും
പരിതാപംവരുത്തുന്നകരുതനാമുരഗത്തെ
പരിചോടടക്കുമിന്നുമലമെല്ലാംകളയേണം
ഉരത്തോടാമ്പിനെക്കൊൽവാൻപരമൊരുവടി— [വേണം
മനുജനാഗനാശനമെന്നതാരിൽനിരൂപിച്ചു,
കനിവോടുകടാക്ഷംകൊണ്ടനുഗ്രഹിച്ചുനേരം
മനുജന്മാർപശുക്കളുംശിശുക്കളുംമൃഗങ്ങളും
കനത്തസംഭ്രമംതീർത്തങ്ങരിക്കലേയെഴുന്നേറ്റു
തടംതന്നിൽമരുവുന്നകടമ്പിൻ്റെമുകളേറി
കടൽപോലെമറിയുന്നതടിനിവാരിയിൽചാടി
കടൽവർണ്ണൻമടിയാതെകിടന്നങ്ങുകളിക്കയും
ചെടിനെന്നജലംതന്നിൽപൊട്ടുപൊട്ടെയടിക്ക— [യും
പടുരോഷംതുടിക്കയുംതിരതള്ളിക്കടക്കയും
ശഠനാകുംകാളിയനെത്തിരഞ്ഞങ്ങുനടക്കയും
വിരവിനോടൊട്ടുക്കയുംവിരുതുകൾനടിക്കയും
തെരുതെരെത്തിരതള്ളിക്കരതന്നിലടിക്കയും
ഝടഝടരവംകൊണ്ടുകരയെല്ലാമിടിക്കയും
വിടപികൾപൊഴിഞ്ഞൊട്ടുതടിനിയിൽപതിക്ക— [യും

[illegible]മെല്ലാമിടിയുന്നു മലകളുമടരുന്നു
[illegible] നാലുംകലങ്ങുന്നു കടൽവന്നു തെളിയുന്നു
[illegible]കണാം പെരുകുന്നു ജലജങ്ങൾ വിടരുന്നു
[illegible]ല്ലാം തകരുന്നു ജലമെല്ലാം നുകരുന്നു.
കാളാഹിരാജനാം കാളിയൻ നല്ലൊരു
[illegible]രിക്കുമ്പോളുള്ള കൂടായൊരു
[illegible]ങ്ങൾ കണ്ടോരു കേളിക്കിന്നു [illegible]
[illegible]നന്തരം ചിക്കന്നു ചിക്കന്നു
[illegible]ങ്ങി മറിഞ്ഞൊരു [illegible]
[illegible]മിഴിച്ചമ്മാറു നോക്കിത്തുടങ്ങിനാൻ,
[illegible]ജന്തുക്കളെല്ലാവെ ഭയപ്പെട്ടു
[illegible]നടന്നു ഗമിക്കുന്നതെന്തുവാൻ?
[illegible]പ്രഭയെ ജയിക്കുന്ന കാന്തിക-
[illegible]രയെക്കെ ജ്വലിക്കുന്നതെന്തുവാൻ?
[illegible]കടൽ പോലെയിരിക്കുന്ന കാളിന്ദി-
[illegible]ക്കലങ്ങിയലയ്ക്കുന്നതെന്തുവാൻ?
[illegible]മേറുന്ന നക്രങ്ങളിങ്ങനെ
[illegible]ങ്ങളിൽ ചാടി നടക്കുന്നതെന്തുവാൻ?
[illegible]ന്നു കാളിയനിത്തരം ചിന്തിച്ചു
[illegible]നന്തരം പൊട്ടുമാറിങ്ങിനെ
[illegible]പൊട്ടിച്ചിരിക്കയും തട്ടി വിളിക്കയും
[illegible]ചുവക്കയും [illegible]
[illegible]കണ്ണൊരു [illegible]മിരിക്കുന്നു
[illegible]മൊഴിമാർക്കു [illegible]വരുത്തുവാൻ
[illegible]തട്ടിപ്പുവാക്കുക-
[illegible]ളുപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ;
[illegible]ചാഴ്ന്നാകം [illegible]
[illegible]വിശേഷങ്ങൾ
[illegible]രാജന്മാം [illegible]
[illegible]
[illegible]പ്രധാനന്മാം [illegible]
[illegible]രാജന്മാം
[illegible]ചെയ്തു സംഭാവിപ്പിക്കുന്ന
[illegible]
[illegible]മ്പോൾ [illegible]
[illegible]ക്കാരായിച്ചമഞ്ഞിതോ?
[illegible]
[illegible]കാട്ടുന്നതിങ്ങനെ?
[illegible]വിഷജ്വാലതട്ടുമ്പോ-
[illegible]
[illegible]
[illegible]ക്കൂട്ടങ്ങൾ,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]പിടിപെട്ടു [illegible]
[illegible]തട്ടി [illegible]
[illegible]കാളിയന്റെ
[illegible]വൻവിഷത്തീക്കനാൽ കട്ടക-
[illegible]സഹിപ്പാനരുതെന്നുതാങ്കാവേ
[illegible]വന്നിങ്ങു നോക്കുന്നതെന്തെടോ?

നോക്കെടാ നിന്നൊന്നു നാക്കം കെടുത്തിന്നു
വെക്കം കടിച്ചുടലൊക്കെപ്പിടിപെട്ടു
അക്കാത്മജൻ തന്റെ ത്വക്കൊപ്പലമ്മാറു
ട്ടക്കാഴ്ചവച്ചിങ്ങു കിക്കെന്നു പോരുവൻ.
വെള്ളത്തിൽ നിന്നൊരു കള്ളനെന്തിങ്ങനെ
തള്ളിക്കടന്നങ്ങു തുള്ളിത്തുടങ്ങിനാൻ,
വെള്ളക്കടപിടിച്ചുള്ളം തെളിഞ്ഞെടാ
വെള്ളക്കയങ്ങളിൽ പള്ളികൊള്ളുന്നനാം,
തെള്ളി പൊളിച്ചങ്ങിളക്കാതിരിക്കുമോ?
തള്ളിക്കടും വിഷത്തുള്ളികൾ മാറി-
കൊള്ളുന്ന നേരത്തു തുള്ളലും പോയ് നിന്റെ
തള്ളലും തീരുമേ കള്ളവും [illegible]
ആയിരമുള്ള ഫണങ്ങളിലൊന്നുകൊ-
ണ്ടായിരം കോടി ജനത്തെ ദഹിപ്പതി-
നായൊരു നാഴിക വേണ്ടയിനിക്കേതും
ഞായമല്ലെന്നിട്ടടങ്ങുന്നു ഞാനെടാ,
തായാട്ടു വന്നിങ്ങു കാട്ടിത്തുടങ്ങിയാ-
ലായോധനത്തിനു കോപ്പിടും കാളിയൻ;
[illegible]വെടിഞ്ഞങ്ങടുക്കുന്ന നേരത്തു
നായിച്ചു കൊണ്ടുഫലം വരുത്തില്ലെടോ,
പോയാലുമങ്ങു നീ കാളിന്ദിതന്നിലി-
ത്തോയത്തിൽ വന്നു കളിച്ചാൽ ചിളപ്പിട്ടും
കായം മുടക്കിച്ചു [illegible]
തായം നമുക്കേറെയുണ്ടെന്നറികനീ
വൃദ്ധനെന്നാകിലും ക്രുദ്ധനെന്നാകിലും
മത്തനെന്നാലും കുരുത്തനെന്നാകിലും
യുദ്ധത്തിനെത്തുന്ന [illegible]നെന്നാകിലും
ബദ്ധനെന്നാകിലും സാദ്ധ്യനെന്നാകിലും
വിത്തേശനാകിലും [illegible]നാകിലും
സർവ്വേശനായ പരമേശനാകിലും
അക്ഷണത്തിലതത്തജനങ്ങളെ
ഭക്ഷിപ്പതിന്നു സന്ദേഹമില്ലെടോ!
അർണ്ണവം പോലെയലയ്ക്കും ജലങ്ങളിൽ
തിണ്ണം പൊഴിക്കുന്ന പൊണ്ണത്തടിയനെ
കണ്ണുകൾ കൊണ്ടു ഞാൻ നോക്കുന്ന നേരത്തു
വെണ്ണീറതിനില്ല കില്ലേതുമേ
കണ്ണുകളായിരമുണ്ടെന്നു ചിന്തിച്ചു
വിണ്ണവർനാഥനുമൊട്ടും [illegible]
കണ്ണുരണ്ടായിരം [illegible]ഫണങ്ങളിൽ
[illegible]ഭയങ്കരമുണ്ടിങ്ങറികനീ;
എങ്ങും വിഷജ്വാല കൊണ്ടു ജഗത്ത്രയ-
മിങ്ങു ദഹിപ്പതിനേതും പണിയില്ല.
ഇങ്ങനെയോരോ ജല്പം പറഞ്ഞവ-
നംഗനമാരെ ഫലിപ്പിച്ചനന്തരം
ഉച്ചണ്ഡമാം ഫണമണ്ഡലമൊക്കവേ
ഉച്ചത്തിലങ്ങുയർത്തിപ്പിടിച്ചങ്ങനെ
കൊച്ചുഗോവിന്ദനെപ്പാഞ്ഞടുത്തീടിനാൻ
മെച്ചത്തിലോടുന്ന വഞ്ചികണക്കിനെ
[illegible]പോലെ കാറിനങ്ങളായുള്ള
[illegible]ങ്ങളന്തരം ക്രൂരങ്ങളിൽ
സന്തതം തെറ്റിയിടയുന്ന നേരത്തു

ചെന്തീക്കനൽക്കട്ടപൊട്ടിത്തെറിക്കയും
പന്തിനിരത്തിപ്പിടിച്ചഫണമണി-
കാന്തിപടലങ്ങളൊക്കെജ്വലിക്കയും
ഏന്തികാളിക്കുവിഷപ്രഭാവങ്ങളും
ചിന്തിവല്ലാതെജലത്തിൽവസിക്കയും
കോപാൽചിരിക്കയുംകോട്ടംകൊടുക്കയും
ഗോപാലബാലനെച്ചെന്നുതടുക്കയും
മൂഢതതേടുന്നകാളിയൻതന്നുടെ
ക്രുദ്ധാവലേപമാംകർമ്മങ്ങളൊക്കവേ
ഗാഢാഭിമാനിയാംകൃഷ്ണൻതിരുവടി
പ്രൌഢതയോടെസഹിച്ചുനിന്നീടിനാൻ;
ഉരഗേശനതുനേരത്തുരംകൊണ്ടങ്ങടുത്താശു
ഹരിതന്റെതിരുമേനിതെരുതെരപ്പിടിപെട്ടു
അടിതൊട്ടുമുടിയോളംതിരുവുടൽകെട്ടുപെട്ടു
ചുറ്റുകോപാൽമുഴക്കക്കൊണ്ടട്ടഹാസംമുഴക്കി-
[നാൻ
ശഠനായപട്ടവേനിയടക്കംക്രുടാതെവന്നു
കിട്ടുകകാട്ടുകമ്മൂലംമടക്കംവന്നതിനിപ്പോൾ,
കടക്കാമോനിനക്കെന്റെതടിനീമന്ദിരംതന്നിൽ
അടക്കമെന്നുദുർമ്മോഹംതുടങ്ങാതെഅടിക്കാമോ
കടുകോപംകാട്ടാവുന്നകട്ടംപാമ്പിൻപടുതപ-
[ങ്ങൾ
ഒട്ടുക്കമില്ലൊരിക്കലുംവടിവോടെധരിച്ചാലും
പെരുത്തകാളിയൻവിരന്നിരിക്കുന്നപുരംതന്നി-
[ൽ
ഒരുവനുംവരുമാറില്ലറികനീയെടാഭോഷാ
ഉരഗനാഥനാമെന്റെഗരളാഗ്നിസഹിപ്പാനും
നരന്മാർക്കുംസുരന്മാർക്കുമെളുതല്ലെന്നറിഞ്ഞാലും
തനിക്കുള്ളബലംമുമ്പിൽനിനയ്ക്കേണംമനക്കാ-
[മ്പിൽ
തനിക്കൊത്തജനത്തോടേപിണക്കത്തിനുട്ടുക്കാ-
[വൂ
തനിക്കാവുന്നവരോടുമെതിരിട്ടാലതിരേകം
ജനകേട്ടുജനിച്ചീടുംപരിഹാസംതുടങ്ങീടും
ഇതിബഹുപരുഷമായ്പലതരമുരയ്ക്കയും
ചതുരസുന്ദരമായതിരുവുടൽകടിക്കയും
അതിമോഹബലത്താലെപരമാർത്ഥംനിനച്ചീല
വിധിബലമെഴിക്കാമോളുവനത്തിലൊരുവനും
അതുകാലംഗോകുലത്തിലിരിക്കുന്നനന്ദഗോപൻ
സുതനെക്കാണായ്കകൊണ്ടുപരിതാപംമുഴക്ക-
[യാൽ
ചിതമല്ലശകുനങ്ങൾപലവിധംകാൺകകൊ-
[ണ്ടും
ഹിതന്മാരെവിളിച്ചങ്ങുവിലാപിച്ചുപറയുന്നു
വനംതന്നിൽഗമിച്ചോരുതനയനെക്കണ്ടില്ല-
[ല്ലോ
ദിനമൊന്നുകഴിഞ്ഞതുനിനയ്ക്കാതെയിരിക്കാമോ
ദിനകരനസ്തമിപ്പാനടുക്കുമ്പോൾനടയെല്ലാം
ദിനംതോറുംപശുക്കളെതെളിച്ചിങ്ങുവരുമല്ലോ
അശനത്തിൻവകയൊന്നുംവനത്തിലില്ലതുമൂലം
വിശന്നങ്ങുതളർന്നോരുദിശിചെന്നുകിടക്കയോ
വിശപ്പേറ്റുംപൊറുത്തുടാശിശുക്കൾക്കെന്നറി-
[ഞ്ഞാലും
ഭൃശംഖേദംനമുക്കുള്ളിൽവളരുന്നുനിനച്ചാലും
നടപ്പാനങ്ങരുതാഞ്ഞിട്ടടവിയിൽകിടക്കയോ
കടുവാവന്നിടക്രൂടികടിച്ചങ്ങുഹനിച്ചിതോ!
കടുത്തകണ്ടകംകാലിൽകൊണ്ടുകേറിക്കിടക്കയോ
നെടുത്തപാമ്പുകൾവന്നുകടിച്ചങ്ങുവലിക്കയോ
ചിലശങ്കവളരുന്നുമനതാരിലെനിക്കിപ്പോൾ
ഫലംക്രൂടാതിരുന്നിങ്ങുവിലാപിക്കുന്നതുംപാ-
[ഴിൽ
പലർക്രൂടിത്തിരയേണംമടിയാതെശിശുക്കളെ
പലവഴിതിരയേണ’മെന്നുനന്ദൻപറഞ്ഞ-
[പ്പോൾ
തെരുതെരെപ്പുറപ്പെട്ടുജനനിയുംസഖിമാരും
പരിജനമഖിലവുംജനകനുംബലനതാനും
തിരഞ്ഞങ്ങുയമുനയോടെതടന്തന്നിലടുത്തപ്പോൾ
പരിചോടുമുകുന്ദനെജലന്തന്നിൽപലർകണ്ടു
ഉരഗേശൻപിടിപെട്ടുവരിഞ്ഞങ്ങുകിടക്കുന്നു
ഹരിയെന്നുനിരൂപിച്ചുകരകയുംതൊഴിക്കയും
ധരണിമണ്ഡലംതന്നിൽവീണുരുണ്ടുകിടക്കയും
തിരതന്നിൽചെന്നുചാടാനൊരുമ്പെട്ടങ്ങടുക്കയും
മുരവൈരീതുണയ്ക്കേണംപുരവൈരീതുണയ്ക്കേ-
[ണം
ഹരിപ്രിയതുണയ്ക്കേണംഗണപതിതുണയ്ക്കേ-
[ണം
നരന്മാരുംതുണയ്ക്കേണംഗുരുക്കന്മാർതുണയ്ക്കേ-
[ണം
വിരവോടങ്ങൊരുമിച്ചുകരംക്രൂപ്പിത്തൊഴുകയും
മരിപ്പാറായ്ത്തുടങ്ങുന്നപുരവാസീജനങ്ങളെ
പരിചോടെബലഭദ്രനെഴുന്നള്ളിത്തടുക്കയും
പരഗുരുവുപദേശിവയെല്ലാംപലവിധം
ഹരികണ്ടുകരുണയുംമനതാരിൽനിറകയാൽ
ഉടലൊന്നുകടഞ്ഞപ്പോളുരഗവുംകെട്ടഴിഞ്ഞു
വടിവോടെജലംതന്നിൽകിടന്നാനപ്പോട്ടഭോഷൻ
വടിവോടങ്ങെഴുന്നേറുവാസുദേവൻതിരുവടി
ഫണിതന്റെഫണങ്ങളിലടിമലർകടിവെച്ചു
തുടങ്ങിനാനതുനേരംപടുതയോടൊരുനൃത്തം
ചെട്ടചെടെഫണങ്ങളിലടികൊണ്ടങ്ങടിക്കുന്നു.
ചെമ്പാചെമ്പടപഞ്ചകാരികകണ്ണാരാഗമട-
[ത്തയും
കുംഭകാരികലക്ഷ്മിഭൈരവിമായയാലടിയകവും
താളമീവകകാല്യകൊണ്ടുചവിട്ടിനിന്നുനടിക്കയും
മേളമോടിടക്രൂടിയല്ലൊരുഭാവവുംമൃദുഹാസവും
ഈഷലുംപുനരിനിശാസുപടീരനാട്ടനളത്തയും
വീരതാക്കിതശരിഗൌരികാനക്കുറിഞ്ഞിയുമി-
[ങ്ങിനെ
ഇത്തരംപലരാഗമാലകൾഗീതവുംബഹുഗായക-
[ൻ
നിരതരംമുരളീമുഖേനവിളിച്ചുനിന്നുകളിക്കയും
നറുംപീലികലരുന്നതിരുമുടിയഴിയുന്നു
കുറുനിരവിറയ്ക്കുന്നുനറുമലർകൊഴിയുന്നു

കവിളിണവിളങ്ങുന്നുകടകങ്ങൾകിലുങ്ങുന്നു
ഉടയാടകിഴിയുന്നുഉടഞാണമഴിയുന്നു
തുടരണ്ടുമിളകുന്നുവനമാലതളരുന്നു
ഘനമോദംവളരുന്നുചിലമ്പുകൾവിലസുന്നു
ഒരുകൂട്ടംസുരസ്ത്രീകളൊരുമിച്ചുപുറപ്പെട്ടു
സുരപുരംനിറഞ്ഞുപരിചോടെവരുന്നേരം
സരസമാംവചനങ്ങളുരചെയ്തുവസിക്കുന്നു;
തരുണിമാരുടെനാമംതമ്മിലങ്ങുവിളിക്കുന്നു
ചിത്രലേഖേ!വരികെടോ!ചിത്രമാംതാണ്ഡവം-
[കാണ്മാൻ
പത്രലേഖേ!നടന്നാലും!ചിത്രമധ്യാസിതമല്ലോ
വൃത്രവൈരിപുരങ്ങളിൽസത്രമേറുന്നതിൻമുമ്പേ
തത്രചെന്നങ്ങുറയ്ക്കേണംനേത്രമോദംവരുത്തേ-
[ണം
ഉർവശിക്കുംമേനകയ്ക്കുംഗർവ്വപാരംമനക്കാമ്പിൽ
പർവ്വതാരികാദരാംഗംസർവ്വദാഞങ്ങളിലത്ര
സർവ്വനാരികളെപ്പോലെനിർവിശങ്കം കണ്ടകാഴ്ച
യ്ക്കുവിനോക്കിപ്പുറപ്പെട്ടാൽതരമല്ലെന്നൊരുഭാ-
[വം
തിലോത്തമയ്ക്കൊരുനേരംകലഹംതീരുമാറുണ്ടോ?
ചലനാരികളെക്കണ്ടാൽതലനോവുംതുടങ്ങീടും
വലയങ്ങൾചമച്ചാലുംതലമുടിവിടിർത്താലും
മുലകളിൽപലതരംപലമജ്ഞമണിഞ്ഞാലും
വലയങ്ങൾചിലപൊന്നുംചിലമ്പുകൾധരിച്ചാലും
ഒരിക്കലുംനമ്മുരങ്ങിലലംഭാവംവരുന്നില്ല
കളകാഞ്ചികളിയല്ലകളുകാഞ്ചണിഞ്ഞാലും
കളഞ്ഞാലുംകളിയല്ലാകളികാണ്മാൻനടന്നാലും
കളമൊഴികളേ!നിശംവെച്ചുമാറ്റുന്നുടങ്ങള്ളാ
ലളിതനാംമുകുന്ദന്റെകളിയങ്ങുകഴിഞ്ഞിട്ടും
കാമസേനയ്ക്കൊരുനേരംകാമുകന്മാർതരംപോര-
താമസിപ്പാനരുതെന്ന്യേഹേതുവെന്നുംവന്നുകൂടി
താമരക്കണ്ണനെയിപ്പോൾകാണ്മതിനുംവിധി-
[യില്ല
വാമഭാവംമനതാരിൽകാമിനിക്കുജനിക്കയാൽ;
രംഗവല്ലി!ഇങ്ങുവാനീടുംഗിരനോക്കിനടക്കാതെ
ഭംഗമേതുംവരികില്ലഞങ്ങളോടുകൂടിനിന്നാൽ
അംഗമൊട്ടുചിതംനിന്റെപിംഗലാക്ഷീനടന്നാ-
[ലും
മംഗലാംഗൻമുകുന്ദനുമംഗജാർത്തിവരുത്തേണം.

വിണ്ണിൽമേവീടുന്നമങ്കമാരങ്ങൊക്കവേ
തിണ്ണംവിളങ്ങുന്നകണ്ണനെക്കാൺകയാൽ
കണ്ണിനാനന്ദംമുഴുത്തുമുകുന്ദനെ
വർണ്ണിച്ചുതമ്മിൽപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർ
"രംഭേ!ധരിക്കധരിത്രീതലത്തിങ്ക-
ലംഭോരുഹത്തിന്റെഭാഗ്യമൊട്ടല്ലെടോ
അംഭോജബാണനെപ്പോലുംജയിച്ചീട്ട-
ലംഭോജനേത്രനോടൊന്നിച്ചുനല്ലൊരു
സംഭോഗമാടുവാൻസംഗതിവന്നിതേ
രംഭോരുമാരാകുമമ്പാടിതന്നിലു-
ള്ളംഭോജനേത്രമാർതൻഭാഗ്യവുംതഥാ
അംഭോജകോമളമായതിരുമുഖ-
മമ്പോടുകണ്ടുകണ്ടങ്ങുരസിക്കയും
രംഭാമളംപോലെശീതളമാംദേഹ-
മിമ്പംകലർന്നുപുണർന്നുരമിക്കയും;
വമ്പനാംനമ്മുടെതമ്പുരാനായുള്ള
ജംഭാരിദേവനുപോലുമൊരുദിനം
കുമ്പിട്ടുപോരുവാൻകിട്ടാതിരിക്കുന്ന
തൻപാദപത്മങ്ങൾരണ്ടുംകനക്കവേ
കമ്പംവെടിഞ്ഞുതടവുന്നുനിത്യവും
കുംഭികുംഭത്തിനാഡംഭടക്കും കുച-
കുംഭങ്ങളിൽചേർപ്പതിന്നുംകഴിവരും
അംഭോജജയനിക്കൂറില്ലനമ്മളിൽ
അമ്പാടിതന്നിലല്ലീജനിപ്പിച്ചു
ഉമ്പർകോൻനാട്ടിൽജനിച്ചതുകൊണ്ടിങ്ങ്
സാമ്പ്രതമെന്തുനമുക്കുഫലമെടോ
അമ്പിളിചൂടുന്നതമ്പുരാൻനല്ലൊരു
ചെമ്പകബാണനെച്ചുട്ടെരിച്ചീലയോ?
ഇപ്പോളതെത്രയുംനന്നെന്നുതോന്നുന്നു
അപ്രിയമൊന്നുംനമുക്കില്ലമേനകേ!
അപ്പടിചെയ്തില്ലയെങ്കിലാമന്മഥൻ
ഇപ്പോളിളപ്പെട്ടിരിക്കേണ്ടിവന്നേനെ
അംബുജനേത്രനാംഗോപാലബാലന്റെ
ബിംബാധരാമൃതംനന്നായ്നുകർന്നുടൻ
ചുംബിച്ചുമോദേനമേവുന്നഗോപനി-
തംബിനിമാരെത്തൊഴേണംതിലോത്തമേ!
പാലാഴിമകൾതൻകാന്തപുണരുന്ന
ബാലഗോവിന്ദന്റെമന്ദഹാസങ്ങളും,
ആലോലമാംവനമാലാവിലാസവും
ഫാലാനുകൂലംമുരളീനിനാദവും;
ബാലാർക്കശോഭാമമ്പരാഡംബരം
കോലുന്നചേലനംതന്നുടെഭംഗിയും;
കണ്ടുകണ്ടോരോമനംകലുങ്ങീടുന്നു
തണ്ടാർശരന്റെശരങ്ങൾതറക്കയാൽ
ഇണ്ടൽപെരുകുംസുരാംഗനാവൃന്ദത്തി-
നുണ്ടായസംഭ്രമംകണ്ടാൽമനോഹരം
തുംഗമാംകാളിയൻതന്റെഫണാമണി
രംഗംമുകളേറിനാടകമാടുന്ന
മംഗലരൂപനാമിന്ദിരാകാന്തന്റെ
ശൃംഗാരലീലകൾചൊല്ലാവല്ലേതുമേ!
നിർഭയമിങ്ങനെദേവൻജനാർദ്ദനൻ
ദുർഭഗനായൊരുകാളിയാധീശനെ
മർദ്ദനംചെയ്യുന്നനേരത്തവൻവിഷം
ഛർദ്ദിച്ചുമോഹിച്ചുവീണുമഹീതലേ
ഭർത്താവുതന്റെഫണങ്ങളിലിങ്ങനെ
നൃത്തമാടീടുന്നകൃഷ്ണനെക്കണ്ടോരോ-
മാർത്തിതേടീടുന്നനാഗീജനങ്ങളും
പാർത്തറിഞ്ഞാശുവണങ്ങിത്തുടങ്ങിനാർ
കീർത്തദയാനിധേ! കാത്തരുളേണമേ
കീർത്തിപെരുത്തൊരുമൂർത്തിയല്ലോഭവാൻ
ധൂർത്തരോടെന്നിയേധൂർത്തുകാട്ടീടൊല്ല
ഭർത്താവിനെബ്ഭവാനോർത്തുകൊള്ളേണമേ
അമ്പോടെൻനാഥനുകീർത്തിനൽകേണമേ.

പൂർത്തിദോഷത്തിനാൽകീർത്തിനേർത്തീടുമേ
സന്താപഹാരിണംസന്താനകാരിണം
ചിന്താനിവാരണംസിന്ധുരദാരിണം
ദൈവോപകാരിണംദേവാരിവൈരിണം
ദേഹാന്തകാരിണംദേഹിസംസാരിണം
വനജാലചാരിണംവനമാല്യധാരിണം
മനുജാന്തകാരിണംമനുജോപകാരിണം
ജനനാപഹാരിണംജനദോഷഹാരിണം
ജനമോദകാരിണംച്യുതാന്തംരടന്തംഭജാമോദ- [വന്തം
സ്ഫുരന്തംഭവന്തംഭ്രമന്തംമുനീനാ-
മനന്തംകരാന്താപഗാന്തേചരന്തം
ദുരന്തംവരന്തംപ്രമോദേരമന്തം
ഇന്ദിരാനായക!വരസുന്ദരീവല്ലഭവരദേ!
തുന്ദിലാഡംബരവരദേ!ചന്ദ്രബിംബാനനവരദേ!
അപരാധമൊരുനേരംനിരൂപിച്ചില്ലടിയങ്ങൾ
അപകാരമതുമില്ലാകൃപാസിന്ധോ!നിനച്ചാലും
യാഗമൊന്നുംമുടക്കീല,നാഗരാജനൊരുനാളും
രാഗമൂലംസതിമാരെക്കൊതിച്ചെന്നുംനടന്നീല
ഗുണമുള്ളപരിഷയ്ക്കുതുണയ്ക്കാതെയിരുന്നില
ഭുവനത്തിലൊരുദോഷംഭുജഗേശൻനിനച്ചീല
ഭുവനനായക!നീയിന്നിവനെക്കാത്തുകൊള്ളേ- [ണം
ഭവാനല്ലാതൊരുഗതിയില്ലെങ്ങൾക്കൊരുനേരം
സ്തുതികേട്ടുതെളിഞ്ഞാശുമുകുന്ദനുമതുനേരം
മതിയിനിയിതമെന്നുമതിതന്നിലുറപ്പിച്ചു
അതിമോദംകാളിയന്റെഫണത്തിൽനിന്നിറ- [ങ്ങിക്കൊ-
ണ്ടതിലീനംനാഗരാജംകൃപയോടേകടാക്ഷിച്ചു
അതുനേരംലീനമെല്ലാംശമിച്ചാശുനാഗരാജൻ
അതിചെമ്മേപേവിട്ടെഴുന്നേറ്റുനിന്നനേരം
കരംകൊണ്ടുവിരവിൽകല്ലുരഗന്റെശരീരത്തെ
ഹരിതന്നെതടവിക്കൊണ്ടവനോടങ്ങരുൾചെയ്തു
ഉരഗനായക!കേൾക്കചിരമൊടുഗിരംനിന്റെ
ഗരളംകൊണ്ടൊരുവരുംപൊറുതിയില്ലറിഞ്ഞാ- [ലും
പ്രാണികൾക്കുപ്രാണനല്ലോജലമെന്നുധരിച്ചാ- [ലും
പ്രാണനാശംവരുത്തുന്നകർമ്മമെന്നേപറയാവൂ
പലരുംപറഞ്ഞിട്ടുംഫലമില്ലകാളിയ!ഹേ
ജലത്തെനീയുപേക്ഷിച്ചുഗമിച്ചാലുംമടിക്കാതെ
അരുളപ്പാടുകേട്ടുകാളിയനുംഭാര്യമാരും
അതുലമാംപട്ടുംപൊന്നുംതരളിതനാഗരത്നം
കടിസൂത്രംമുൻമണിക്കുടതഴച്ചവട്ടം
കടകാംഗദപൂരങ്ങളുമുണ്ടാപലവിധം
ഹരിക്കാഴ്ചകൊടുത്താശുതിരിച്ചാരംബുധിമ- [ദ്ധ്യ
പരിചോടുരമണകദ്വീപമാണാർസുഖമോടെ
പരിചോടങ്ങതിനാലെയുടനുല്ലിതഗോപാലം
പരിതോഷംകലർന്നാശുതൊഴുതാൻനാഗനാഥനും
ഉരുതരമോദമോടെമനസിവെച്ചാനാദരം

പരമാത്മാവെന്നുപുൽകിപുരവാസിജനങ്ങളും
സന്ധ്യയുംവന്നടുത്തൊരുനേരത്തു
സന്തോഷമോടെമഹീസുരന്മാരുടൻ
കാളിന്ദിതന്നിൽകുളിച്ചുംകളിച്ചും
പുളച്ചുമുളച്ചുള്ളകൗതുകത്തോടങ്ങു
സന്ധ്യാവിധികൾകഴിച്ചുതുടങ്ങിനാർ
ചെന്താമരാക്ഷനെച്ചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചു
നന്നായ്ചരിതങ്ങളോർത്തുതുടങ്ങിനാർ
നന്ദനുംവൃന്ദവുംചെന്നോരടവിയിൽ
അന്നേരമങ്ങൊരുകാട്ടുതീയങ്ങനെ
കാട്ടിലൊരുവിധംപാട്ടിലുറങ്ങുന്ന
കാട്ടുമൃഗങ്ങടെക്കൂട്ടങ്ങളൊക്കവേ
ഞെട്ടിയുണർന്നുടനോട്ടംതുടങ്ങുന്നു
കഷ്ടംചിലതതിൽപെട്ടുമരിക്കുന്നു;
മുട്ടകളിട്ടങ്ങുപെട്ടന്നുനല്ലൊരു
പോട്ടിൽകിടക്കുന്നകാട്ടുമൃഗപ്പട
ചുട്ടൊരുനേരത്തുകുട്ടികളെചിലർ
കെട്ടിപ്പിടിച്ചങ്ങുകാട്ടിൽനടക്കുമ്പോൾ
കാട്ടുതീവന്നുടനാട്ടിപ്പിടിപെട്ടു
മുട്ടകളൊട്ടങ്ങുപൊട്ടിത്തെറിക്കയും
പെട്ടെന്നുതീയിലുംപെട്ടുവലകയും
ഒട്ടൊട്ടൊഴിഞ്ഞാശുവട്ടംനടക്കയും,
സതതരതരമത്തമാതംഗജകടതടപുടമദാം- [ബുദം
ഉദിതപരിണതമദഹുതാശനകടുതരചടചട- [ബഹളം
ജൃംഭിതമതിസംഭൃതചക്രലശരഭകരഭയുശല്യം
കമ്പിതകപിമുഖ്യമൃഗാദികദാവദഹനകര്യക- [രിതം
ഇങ്ങനെവനപാവകനമ്പോടുകാടുകളിടകൂടി- [യുടൻ
തിങ്ങിനവിപിനേപിടിപെട്ടുപൊട്ടിയവിടപി- [നിരയും
തങ്ങളിലുലഞ്ഞുമലഞ്ഞുഝടഝടിതിദഹിച്ചൊരു- [നേരം
നന്ദസഖവൃന്ദവുമൊക്കെയുണർന്നുഭയത്തോടുകൂടെ
പുരുഷോത്തമനോടുവിളിച്ചുകരഞ്ഞുപറഞ്ഞിതു- [ടനേ:
ചിന്മയ!യദുകുലജനദേവസുരവരവന്ദിതനാ- [ഥാ!
നന്ദനന്ദനസുന്ദരലോചനപാലയ!പാലയ!- [ശൗരേ!
വൃന്ദാവിപിനമാശുദഹിപ്പതിനഗ്നിതിമർത്തുവരുന്നു;
എന്തൊരുവിധംവേണ്ടുവതെന്നിഹചിന്തയവ- [സ്ഥാമൂർത്തേ
സന്തതസുഖഭജനപാരായണകിന്തവപരമല്ലാ- [ത്തു?
ഉത്തരമഹിതികലരുന്നൊരുഗോപകസംഘാ- [ശേഷം
സതതരമവനത്തിലുണർന്നുവനത്തിലിങ്ങന്നുമുക- [ന്ദൻ

കത്തിയെഴുംപാവകനെപ്പുനരെത്തിയെടുത്തുവി–
[ഴുങ്ങി
ചിത്രസുഖത്തോടുംരാത്രിരമിച്ചുവസിച്ചുഗമിച്ചു.

കാട്ടുതീയെ ശമിപ്പിച്ചോരനന്തരം
കൂട്ടരിളകിപ്പുറപ്പെട്ടുചെന്നുടൻ
ഗോഷ്ഠമാകത്തുകടന്നിട്ടുഭൂസുര-
ഗോഷ്ഠരോടൊത്തുസുഖിച്ചുമേവീടിനാൻ
ശ്രീവാസുദേവനുംശ്രീബലഭദ്രനും
ശ്രീനന്ദഗോപരുംഗോപീജനങ്ങളും
ശ്രേയസ്സിനോടേവസിച്ചിതതുകൊണ്ടു
ഭൂയോപിലോകേഭവിച്ചിതുമംഗലം.

കാളിയമർദ്ദനം ശീതങ്കൻ തുള്ളൽ, സമാപ്തം.

൭. പ്രഹ്ലാദചരിതം.

ലോകനാഥനാഥയായലോകനാഥേ!പാഹിമാം
ലോലലോചനേ!സുവേണി!വാണിദേവിപാ–
[ഹിമാം
അമലകമലഹൃദയവാസേകമലപാണേപാ
[ഹിമാം
കമലസദൃശവദനേമായേവിമലേദേവിപാഹിമാം
സകലദിതിജദനുജമനുജബോധരൂപേ,പാ
[ഹിമാം
ദനുജനിഹതിചെയ്തുരജതഗിരിനിവാസേ,
[പാഹിമാം
വചസാമധിപനഭയമരുൾകപാഹിപാഹി
[പാഹിമാം
കൃഷ്ണമുകുന്ദമുരാരേ,പാഹിപുണ്ഡരീകലോചന
[ശൌരേ
കൃഷ്ണമതിയായെന്നിൽഭവാൻതൃഷ്ണ
[പൂണ്ടീടുകനാഥകൃഷ്ണാ!
മാരാരിമുമ്പായദേവന്മാരുംആരാഞ്ഞറിഞ്ഞു
[തൊഴുന്ന
നാരായണസ്വാമികൃഷ്ണന്റെ
മരതകാകൃതിപൂണ്ടതിരുവുടൽമുഴുവനടിയന്മ
[നസിതന്നേകൃഷ്ണാ!
അക്ഷികൃഷ്ണശാലിയായഭവാൻലക്ഷ്മീഭഗവതി
[യോടും
ശിക്ഷയിൽവന്നുണ്ണപ്പനായി
പക്ഷിവാഹനചരണസരസിജമീക്ഷണംഹൃദി
[കരുതിനേനിഹകൃഷ്ണ!
ചാരുപാദയുഗംസേവിപ്പോരിൽ
കാരുണ്യമേറുകയാലെ
ചേരുകവേണംമനസ്സതിനുകരുണതരുവതി
[നായനിഹ
ഗുരുപവനപുരമതിൽമരുവുമീശകൃഷ്ണമുകുന്ദ!
വല്ലകണകില്ലുംഞാൻചൊല്ലുന്നവാക്കിന്നാരു
തെല്ലുംപിഴവരാതെകണ്ടും മെന്നപോലെ
നല്ലവണ്ണമുദിപ്പാനുള്ളാനന്ദത്തോടുംകൂടി-
യെല്ലാനാൻഗ്രഹിക്കകല്യാണാലയദേവി
മല്ലാരികൃഷ്ണൻകഥാസല്ലാപത്തെക്കാളൊന്നു
നല്ലതില്ലെന്നതിനുനല്ലോർപറഞ്ഞുകേട്ടു
വല്ലാതെമോഹമതിനില്ലസാമർത്ഥ്യമെന്നാൽ
നല്ലകഥയിലല്ലോചൊല്ലുന്നബുദ്ധിയെന്നാ-
ണെല്ലാരുംനിരൂപിച്ചനല്ലതെന്നാക്കിത്തീർപ്പാൻ
മല്ലാരിസേവയിങ്കലുല്ലാസത്തോടുംകൂടി-
ട്ടുള്ളഭൂസുരന്മാരുമല്ലാതെയുള്ളവരും
നല്ലപോലെയെനിക്കകല്യാണംനൽകവാനാ-
യെല്ലാവരെയുമിതാവെവ്വേറെവണങ്ങുന്നേൻ
വെള്ളക്കറികളുംപുള്ളിമാനുംനല്ല
വെള്ളവുംവെൺമഴുവുംധരിച്ചുംകൊണ്ടു
വെള്ളിമലയതിൽദേവിയോടുംപള്ളി-
കൊള്ളുന്നനാഥനായുള്ളമഹേശ്വരൻ
ഉള്ളംതെളിവോടുകാത്തുകൊണ്ടീടുവാൻ
കള്ളംകളഞ്ഞുനമസ്കരിക്കുന്നഞാൻ
വെള്ളംനിറഞ്ഞുസകലലോകങ്ങളും
ഉള്ളിൽപ്രവേശിച്ചകാലത്തതിങ്കേന്നു
തള്ളിയലയ്ക്കുന്നകല്ലോലസംഭൃതി-
യുള്ളിൽശയിക്കുന്നനാഥന്റെഭക്തരാ-
യുള്ളജനങ്ങളിൽമുമ്പുള്ളപ്രഹ്ലാദ-
നെന്നുള്ളബാലകൻതന്റെചരിത്രവും
എല്ലാജനത്തെയുംകാത്തുരക്ഷിക്കുന്ന
മല്ലവിലോചനൻതന്നുടെലീലയും
തെല്ലുംസംക്ഷേപിച്ചുചൊല്ലുവാനാശ്ചന-
സ്സുല്ലസിച്ചീടുന്നിതെന്നാൽനമുക്കതു
എല്ലാവരുംകഥചൊല്ലുന്നതുകേട്ടു
ചൊല്ലുമതുപോലെയെന്നല്ലവാഞ്ഛിതം
കല്യാണവാരിധിതൻകഥാതന്നില്ലു
ള്ളുല്ലാസമല്ലാതെയൊന്നല്ലകാരണം
ചൊല്ലിയതോർത്തുസഭയതിൽകിഞ്ചന
ചൊല്ലിഫലിപ്പിപ്പതിന്നെന്റെവാക്കിനു
വല്ലഭമില്ലാതമൂലമബദ്ധങ്ങൾ
വല്ലതുംവന്നുഭവിപ്പതിനുള്ളതാം
വല്ലാതെന്നാകിലുംസത്കഥചൊല്ലിയാൽ
നല്ലതെന്നോർത്തുക്ഷമിക്കണമേവരും
കല്യാണവാരിധേകൃഷ്ണ!കൃപാനിധേ
കല്യാണമെന്നിൽവരുത്തേണമീശ്വര!
എങ്കിലോമുന്നംജഗന്നിവാസൻതന്റെ
മങ്കതൻകൊങ്കപുണരുന്നമാധവൻ

എങ്കിലുമുള്ളൊരക്കളങ്കമൊഴിക്കുന്നു
സംക്രന്ദനാനുജൻ പങ്കേരുഹേക്ഷണൻ
തൻകാലക്കേർക്കുസങ്കടവങ്കടൽ
തങ്കരേകേറുന്നാൾക്കരുസവിതൻ
തങ്കിങ്കരരാംജയവിജയന്മാരെ
പങ്കേരുപമോട്ടസനകാദികൾശപി-
ച്ചുംകരിച്ചീടിനതാപംനിമിത്തമ-
യ് പങ്കജാക്ഷൻതാനവരോട്ടചൊല്ലിനാൻ
കിങ്കരന്മാർനിങ്ങളെങ്കലെഭേഷമാ-
തങ്കംവെറാതനുഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ടിട്ടകിൽ
ശങ്കവേണ്ടാവന്നുജന്മനാനിങ്ങളു-
മെങ്കലെചേർന്നീടുമില്ലൊരുസംശയം
ഈശ്വരവാക്കുകളിങ്ങനെകേട്ടുട-
നാശ്വാസമാണ്ടവർരണ്ടുപേരുംതദാ
കാശ്യപമാമുനിതൻതനയരായ്
കാശ്യപിതന്നിൽദിതിസുതരായതിൽ
ഒന്നുഹിരണ്യകശിപുവെന്നുംപിന്നെ
യന്യൻഹിരണ്യാക്ഷനെന്നുപേരുകൾ
തന്നേതമേവർചെയ്തപരാക്രമ-
തിന്നുപറവതിനാളല്ലനന്തരം
പാണിതന്നുള്ളിൽഹിരണ്യാക്ഷനാലരാൽ
ക്ഷോണിയേയുംകൊണ്ടുപാതാളലോകത്തു
വാണോരുകാലംപരൻപൂമാനീശ്വരൻ
ഘോണിയായ്ചെന്നവൻതന്നെവധിച്ചുടൻ
ക്ഷോണിയെതേറ്റമേൽവെച്ചുകൊണ്ടന്നതി
ക്ഷീണംകളഞ്ഞുരക്ഷിച്ചുപരിഭവ-
ക്ഷീണതമൂലംഹിരണ്യകശിപുവും
മാധവനെയുംപരിപന്ഥികളെയും
ബാധകൂടാതെയുപദ്രവിച്ചീട്ടവാൻ
വേധാവുതൻതപക്രൂരടവേണമെന്നു
ബോധിച്ചുതിന്നുതുനിഞ്ഞാനവൻതദാ
ബഹുതപസ്തുചെയ്തതപസ്സുചെ-
യ്തുനാവിധാതാവുവന്നുപ്രത്യക്ഷനായ്
നിന്നുചൊന്നാൻനിനക്കുവേണ്ടുംവരം
തന്നീടുകൊള്ളാമെന്നുകേട്ടോരനന്തരം
നന്നായ്തൊഴുതവൻനന്ദികലർന്നുടൻ
മന്ദഹാസംവിധാതാവിനോടുചൊവാൻ,

വേധാവേ ഭവാനെന്നാളിൽകൃതത്തിന്ന-
[കിൽ

ബാധയൊരാലുംകൂടാതാധികളൊഴിക്കണം
ബാധിച്ചീടൊലാമൃത്യുഭവൽസൃഷ്ടഗണങ്ങളാൽ
സാധിക്കാതിരിക്കേണം പതിനെട്ടായുധങ്ങളാലും
ബാധിക്കവിപക്ഷങ്ങൾപലതുണ്ടെന്നാലുംമൃത്യു
ബാധിക്കാതിരിക്കേണംബലംപാരംമുഴുക്കേണം
ഭേദിച്ചുനിവയെല്ലാംബോധിച്ചുവിധാതാവും
ഭാതിനാൻനിനക്കൊക്കെസാധിക്കുംഗമിച്ചാലും

ഇത്ഥംവിധാതാനുഗ്രഹംകൈക്കൊണ്ടു
ചിത്തെകൌതുകംപൂണ്ടുവന്നാലരാൽ
ഉത്തമനാകിയദേവാനുജ്ഞയാൽ
ദൈത്യരോടൊന്നിച്ചുപത്തനേവാണുടൻ
അത്യുഗ്രനാമവൻചെയ്തപരാക്രമം
അത്യന്തകഷ്ടംപറഞ്ഞാലൊട്ടുങ്ങുമോ
വൃത്രാരിമുമ്പായദേവോത്തമന്മാർക്കു-
മത്തൽപ്പെട്ടുതാൻകുലസ്ത്രീജനത്തിനു-
മുത്തമകർമ്മിസമൂഹത്തിനുംപിന്നെ
സത്തമന്മാർക്കുംവരുത്തിനാൻദുഷ്ഷണം
സത്തമരായവർപത്തനേവാഴ്കിലും
തത്രചെന്നാത്തൽകൂടാതെവധിച്ചങ്ങു
തത്തൽസമസ്തപദാർത്ഥങ്ങളൊക്കെയും
പത്തനവുംതൻകരസ്ഥമാക്കുംദ്രുതം
ചട്ടങ്ങളിങ്ങനെയെന്നല്ലവൻപിന്നെ
വിഷ്ടപംമൂന്നുംകരസ്ഥമാക്കീടിനാൻ
വിഷ്ണുപോലുംഭജിച്ചീടുലാഭേനാസ-
ന്തുഷ്ടരായ്മേവുന്നശിഷ്ടമുനിജനം
ഞെട്ടുംഹിരണ്യാക്ഷരംകേട്ടുവെങ്കിലോ
കെട്ടുപോവനുടെകഷ്ടകർമ്മംതുലോം
വിഷ്ണുപേരൻഞാനിതിനില്ലസംശയ-
മിഷ്ടിയാഗങ്ങളെനിഷേധിച്ചീടണം
പുഷ്ടഭക്ത്യാജപിച്ചീടണമെന്നാമ-
തിഷ്ടലാഭമവർക്കെന്നാലകപ്പെട്ടും
നാരായണായനമഃജപിക്കൊലാ
മാരാരിനാമവുമുച്ചരിച്ചീടൊലാ
ആരെങ്കിലുംജപിച്ചീടുന്നതാകിലോ
ചേരുന്നതവരിങ്ങീടുവതെന്നഞാൻ
ധീരൻഹിരണ്യകശിപുതാൻചെയ്യുന്ന
ഘോരപ്രവൃത്തിനാലല്ലഞാനാഹോ
നാരായണഹരേ!പാഹിമാംപാഹിമാം
പാരേഴുരണ്ടിനുംനാഥമുരാന്തക-
ഇത്തരമവനാൽപെട്ടജഗത്തുകളൊക്കെയു-
[മപ്പോൾ

സത്വരമാശുസത്തമദേവകൾദൈത്യസമൂഹത്തോടും
ഉത്തമമുനിമാരൊട്ടുമൊന്നുടനോർത്തിതുനാഥ-
[മായി

ഉത്തമപുരുഷംപ്രതിഗതപാദദൈത്യജമത്തലുര-
[ച്ചു

മധുരിപുരിതിവിധിയൊട്ടുമധുരമുവാച
പരവശതകളുള്ളതശേഷമൊഴിക്ക
കരബലനിധിനാശമടുക്കെയടുക്കും
സുരപതിയുടെപരവശമൊക്കെനശിക്കും
സുരരിപുവരസുതനുടെഭക്തിനിമിത്തം
നരഹരിവടിവാശുധരിച്ചുഹനിക്കും
സരസിജഭവ,ലോകപുരംപ്രതിവാഴ്ക
മുരരിപുവുരതിതുമൊഴിയിങ്ങനെകേട്ടു
നിജനിജപദമാശുഗമിച്ചുവസിച്ചു

അക്കാലമക്രമിയായഹിരണ്യന്റെ
മക്കളിൽമൂത്തവൻവിഷ്ണുഭക്തോത്തമൻ
കല്ഹാരപുഷ്പമൃദുഗാത്രനായുള്ളൊ
രാഹ്ലാദശാലിയാംപ്രഹ്ലാദബാലകൻ
ഉറവരായുള്ളബാലകരുംപിന്നെ
മറ്റുള്ളദൈത്യബാലന്മാരുമൊത്തുടൻ
കുറവറ്റീടുംഗുരുസുതന്മാരുടെ
ചുറ്റുമിരുന്നുടനേറ്റംകുതൂഹലാൽ

അററമില്ലാതുള്ള വിദ്യകളൊക്കെയും
തെററുകൂടാതഭ്യസിക്കും ദശാന്തരേ
അത്യന്തബുദ്ധിമാന്മാരവരേവരും
അത്തൽപ്പെടാതെ പഠിച്ചു സമസ്തവും
സത്തമന്മാരാമവരിൽ വച്ചെത്രയും
ഉത്തമനാകിയ പ്രഹ്ലാദബാലകൻ
ഉത്തമപൂരുഷനാം ഹരിയെപ്പരം താൻ
ചിത്തത്തിലാക്കിവെച്ചീടുക കാരണം
സിദ്ധിച്ചു ഭക്തിയങ്ങാർത്തടേ വച്ചതിൽ
ശ്രദ്ധയാകും വളമിട്ടു മുളപ്പിച്ചു
ഉൾകൃപാനനച്ചു വേരൂന്നിപ്പടർന്നിതു
ജ്ഞാനങ്ങളാകുന്ന പത്രസമൂഹങ്ങളും
ധ്യാനങ്ങളാകുന്ന പുഷ്പസമൂഹവും
മോക്ഷമാം പക്വഫലിക്കും ലതയ്ക്കൊരു
വൃക്ഷമായ് വന്നിതു പ്രഹ്ലാദബാലകൻ
വിഷ്ണുഭക്ത്യാലയിച്ചീടുക കാരണം
വിഷ്ണു ജഗത്സർവമെന്നു തേറീടിനാൻ
കൃഷ്ണ കൃഷ്ണ! ഹരേ! നാരായണ ജയ!
വിഷ്ണോ ജയ ജയ ജഗന്നാഥ ജയ ജയ!
ബാലനീവണ്ണമുറപ്പിച്ചു വാണൊരു
കാലമദ്ദൈത്യൻ ഹിരണ്യകശിപു താൻ
ബാലകൻതന്നെ വിളിച്ചു മടിയിൽ വെ-
ച്ചാലോലവീഴുന്ന ഹർഷാശ്രുധാരയാ
ക്ഷാളനം ചെയ്തുടൻ ചുംബിച്ചു മൂർദ്ധനി
ലാളനശീലനാം ബാലനോടോതിനാൻ
ബാലാ ഭവാനിത്രനാളുമിന്നാക്കെട്ടു
ചാലേ പഠിച്ചുള്ള വിദ്യകളുള്ളതിൽ
മേലേ വിശേഷമാം വിദ്യയെന്തൊന്നതും
നേരേ പറക കുമാര മടിക്കാതെ
ബാലകൻ ലീല വെടിഞ്ഞു മന്ദേതരം
കാലിണ കൂപ്പിത്തൊഴുതു ചൊല്ലീടിനാൻ
ലോലായതാക്ഷനാം വിഷ്ണുതൻ ഭക്തിയിൽ
മേലേ മറെറാന്നില്ല ഞാൻ കണ്ടതില്ലഹോ
ഘോരം മനസ്സിലുറച്ചു നമുക്കതു
നേരേ ധരിക്ക തിരുമനസ്സിൽ ഭവാൻ
ധീരതപൂണ്ടവൻ ചൊന്നതു കേട്ടതി
ക്രൂരനാം ദൈത്യൻ പിടിച്ചു തള്ളീടിനാൻ
ഘോരം പണിപ്പെട്ടെഴുന്നോരു ബാലനും
നാരായണ പാഹിയെന്നു കൈകൂപ്പിനാൻ
കക്കശനാകുമവൻ ക്രുദ്ധിച്ചു ബാലനോ-
ടിക്കണക്കോ നിന്റെ ബുദ്ധി മഹാജള!
ഭോ! നാക്കെടാ ബാലകനിന്നുടെ ദുർഘട-
വാക്കുകളെല്ലാം മതി മതി കശ്മല
നീക്കമില്ലാതെൻ വിരോധിയായുള്ളൊരു
പാൽക്കടൽവർണ്ണനോ നിന്നുടെ നായകൻ
നോക്കു നോക്കെന്നു പറഞ്ഞു കോപിച്ചവൻ
പാർത്തു ഗുരുസുതന്മാരോടു ചൊല്ലിനാൻ
ഇക്കാമ്പിലോരോ മതങ്ങൾ ധരിച്ചുട-
നിക്കണക്കേയിവൻ തന്നെപ്പഠിപ്പിച്ച
ധിക്കൃതിയേറുന്നിങ്ങളെല്ലാവരും
[illegible]ല്ലുക

വാക്കുകളീദൃശം കേട്ടു ഭയപ്പെട്ടു
കാൽക്കൽ തൊഴുതു നിന്നാശു ചൊന്നാരവർ
ഇപ്പോളിവൻ ചൊന്ന വാക്കുകളൊക്കെയു-
മെപ്പോഴതെങ്കിലും കേട്ടീലിതിൻ കീഴിൽ
ഇപ്പാരിലേററമഗതികളാം ഞങ്ങ-
ളല്പമെന്നാലും പഠിപ്പിച്ചതല്ലിതു
ഏറുന്ന കോപങ്ങളിങ്ങനെ കാൺകയാൽ
നീറുന്നു മാനസം പൊയ്യല്ല മന്നവ!
ആരാൻ പറഞ്ഞതു കേട്ടതോ കശ്മലൻ
നേരേ ധരിക്കുവിൻ നേരറിഞ്ഞീടുവിൻ
വാരണം ചെയ്യണം പാരം പ്രഹരിച്ചു
തീരണമീവിധം കാണരുതിനിമേല
പോകണം പോകണം ബാലകം കൊണ്ടുപോ-
യാകുന്ന വണ്ണം പഠിപ്പിച്ചു കൊള്ളുവിൻ
ഇത്തരം കേട്ടവർ സത്വരം ബാലനോ-
ടൊത്തു പുറത്തു പോന്നത്തലോടും തദാ
ഉത്തമബാലകനോടു ചോദിച്ചുവ-
രിത്തരം നിന്നെപ്പഠിപ്പിച്ചതാരെടോ
ചിത്തത്തിലുള്ളതോ മററാരുതാൻ നിന്റെ
ചിത്തത്തിലാക്കി ധരിപ്പിച്ചതോയിതു
സത്യം പറകെന്നു കേട്ടതിനുത്തരം
സത്യവാന്മാരാമവരോടു ചൊല്ലിനാൻ
ഭാവനരൂപനാം വിഷ്ണുവിൻ മായയാ
ഭാവനാഭേദങ്ങൾ തോന്നുന്നിതന്വഹം
മായാമയൻ മമ പാർശ്വൻ ജഗദ്ഗുരു
തോയാകരവാസിയായ നാരായണൻ
ഏവം പറഞ്ഞു മുറച്ചും പ്രവർത്തിച്ചു-
മീവണ്ണമുള്ളൊരു ബാലകൻ തന്നുടെ
ഭാവം പകരുവാനോരോ വിധം ക്രൂര-
ഭാവം നടിച്ചു ശിക്ഷിച്ചു മുനിസുതർ
അടിക്കും നിൻ തലയ്ക്കിട്ടു ഞെക്കിടിക്കും പല്ലുകൾ [തല്ലി
തകർക്കും കാലുകൾ രണ്ടുമൊടിക്കും നിന്നുടെ ദേഹം
പൊടിക്കും ഭൂമിയിലുള്ള പൊടിക്കും പാത്രമാക്കി [ഞെം-
നിഴയ്ക്കും പാരമെന്നല്ലാം കഴിക്കും ഹിംസയും പക്ഷേ
പാടവമേറും മുനിസുതരിങ്ങനെ
ആടലോടും ശിക്ഷ ചെയ്തു ത്രിവർഗ്ഗവും
പാഠമാക്കിപ്പഠിപ്പിച്ചാർ വരുന്നു
പാടവശാലിയിവനെന്നാച്ചുടൻ
കൈടഭവൈരി തൻ ഭക്തനെക്കൊണ്ടുപോയ്
പേടികൂടാതെ വണങ്ങിനാർ ദൈത്യനെ-
പ്പേടിയും മോടിയുമില്ലാത്ത ബാലനെ
മാടിവിളിച്ചരികത്തിരുത്തിത്തദാ
ലാളനാശ്ലേഷാദി ചെയ്തു ചോദിച്ചിതു
ബാലാ പഠിച്ചതിൽ നല്ലതെന്തൊന്നു ചൊൽ
വിഷ്ണുതൻ ഭക്തിയിൽ മേലെ മറെറാന്നില്ല
കൃഷ്ണ നാരായണ എന്നവൻ പിന്നെയും
തുഷ്ടിപൂണ്ടിങ്ങനെ ചൊൽ കേട്ടു ദാനവൻ
ഉണ്ണിച്ചു ഭത്സിച്ചു ചൊല്ലിനാനെന്തിദം
മൽക്കരാതാധനത്തിങ്കൽ ഭയപ്പെട്ടു

ദിക്കുകളിൽപാർക്കുന്നതെന്നുറച്ചുടൻ
പാൽക്കടലിൽപുക്കൊളിച്ചവനാനത്രയും
ഭക്തനെന്നാരെടൊചൊല്ലിക്കൊടുത്തതും?
അക്രമമിങ്ങനെപുത്രനെത്തന്നെയേല്പിച്ചു
ധിക്കാരികളായനിങ്ങളെല്ലാവരും
ഇക്കാലമില്ലാതെയാക്കുന്നതുണ്ടുഞാൻ
നിശ്ചയിച്ചാലതിനില്ലപക്ഷഭയം
ഇത്ഥംപറഞ്ഞതിക്രുദ്ധനായ്നിൽക്കുന്ന
ദൈത്യനോടത്തൽപൂണ്ടാശുചൊന്നാരവർ-
ഭുവനനായകാവീരാജവനശീലനാംനാഥാ
ഇവരാരുംഗ്രഹിച്ചതല്ലിവനിച്ചൊല്ലിയവാർത്താ
മതിയിങ്കലിതുമൂന്നുംസ്ഥിതിയുള്ളതറിഞ്ഞാലും
ചതിയല്ലപറയുന്നുപിതാവാണെസത്യമത്രെ
ഒരുപോതുംനിരൂപിച്ചാൽതരമില്ലങ്ങളാലെന്നു
തിരുവുള്ളമതിലാവാൻപറയുന്നിന്നടിയങ്ങൾ
തിരുമേനിയൊഴിച്ചിന്നങ്ങൊരുഗതിയില്ലചൊ-
ല്ലാം
പരമാർത്ഥമിതെന്നുകരുതിപ്പാലയനാഥാ
ഏവംപറഞ്ഞതുകേട്ടോരനന്തരം
ദേവപകനാംഹിരണ്യകശിപുവും
ദൈവാനുകൂലമേറുന്നൊരുബാലനെ
ദൈവംമറന്നുകൊണ്ടിങ്ങനെചൊല്ലുവ
ഏവരുംചൊല്ലുവാനാവതല്ലാത്തതു
ദേവദേവ!ഞാൻപറഞ്ഞാലൊട്ടുമേ
ഭക്ത്യാപിതാവിനിതുപറയുന്നതിൽ
പൂജിപ്പോരാതെവന്നാലുപിഴയ്ക്കിലും
ഭക്തപ്രിയഭവാൻകാത്തുകൊള്ളേണമേ
മുക്തിപ്രദ!പാഹിപാഹിനാരായണ
വാളിൽപരിചയമേറുന്നഭൃത്യരെ-
ത്താളികളോടുകല്പിച്ചുറപ്പിച്ചിതു
ബാലനെക്കൊണ്ടുപോയ്ക്കൊല്ലുവിനെന്നുടൻ
വാളുംകൊടുത്തുപറഞ്ഞയച്ചീടിനാൻ
ദുഷ്ടനാംദൈത്യനീവണ്ണംപറഞ്ഞങ്ങു
വിട്ടതുനേരംമഹാജനമൊക്കവെ
കഷ്ടമാഹന്തകഷ്ടംകഷ്ടമിങ്ങിനെ
ശിഷ്ടരായുള്ളവർചൊല്ലിനിന്നീടിനാർ
കേട്ടുകേട്ടങ്ങുലോകവാസികൾജനം
കൂട്ടംതുടങ്ങനാരിങ്ങനെതങ്ങളിൽ
കേട്ടീലയോതാൻവിശേഷങ്ങളൊന്നുമേ
കേട്ടീലചൊല്ലുവിനെന്തൊരുവാസ്തവം
കുട്ടിയെത്തമ്പുരാൻവെട്ടുവാൻകല്പിച്ചു
കുട്ടിയേയോ,കുട്ടിയെത്തന്നെനിശ്ചയം
തമ്പുരാൻതന്നുടെപുത്രനോആയവൻ
തമ്പുരാൻതന്നുടെമൂത്തപുത്രനവൻ
എന്തൊരുകാരണംകൊണ്ടുഹനിക്കുന്നു
ബന്ധമേതെങ്കിലുംകേട്ടുവോതാനത്ര
ബന്ധംപറവാൻവിചാരിക്കണംകിഞ്ചിൽ
ബന്ധംനമുക്കൊരുണ്ടതിനാസ്പദം
എന്തോരുകുപോരുചൊല്ലിനാനായവൻ
ബന്ധമെന്തെങ്കിലുംപറഞ്ഞീട്ടവൻ
കുട്ടികളെവിളിച്ചുപഠിപ്പിച്ചുകൊള്ളണം

ഒട്ടുംപറയാതിരിക്കണംപോരിതു
നമ്മുടെബാലകനിശ്ശീലമെന്നതു
ധർമ്മവിചാരിക്കിലില്ലനിസ്സംശയം
കേളുനാംനമ്മുടെബാലകനിന്നലെ
കാലിലൊരുകല്ലുതട്ടുകകാരണം
നാരായണായെന്നൊരുശിരംശബ്ദിച്ചു
ആരുംഗ്രഹിച്ചീലതെൻഭാഗ്യമത്ഭുതം
താച്ചനെന്നങ്ങൊരുബാലനിനിക്കവ-
നൊച്ചയില്ലാപുറത്താക്കൊരുതെല്ലുമെ
തച്ചുവെന്നാലുംകരയുമാറില്ലവ-
നിച്ചരിത്രംനിരൂപിക്കിലത്ഭുതം
പേർപറയാത്തവൻപേർപറഞ്ഞീടൊല
പാരമാപത്തിനുകാരണമാകൊലാ
ഇത്ഥംപലരുംപറയുന്നതുനേര-
മുത്തമനായ്ക്കുമാരനോടുംതദാ
എത്തികൊലസ്ഥലത്തപ്പോഴെഭൃത്യരും
ചിത്തത്തിലുള്ളതോരോന്നവർചൊല്ലിനാർ
വെട്ടുകബാലനെയൊട്ടുംമടിക്കാതെ
വെട്ടുമോനീയെടാഞ്ഞാരാണെടായിതു
വെട്ടുവാൻതമ്പുരാനെന്നോടുകല്പിച്ചു
വെട്ടിയാൽകൊണ്ടുവായെന്നുകല്പിക്കിലോ
വെട്ടേണ്ടപോകനാമെന്നോട്ടുവൈകാതെ
വെട്ടണംതാമസിച്ചീടുവിൻകാൽക്ഷണം
കൊച്ചുരാജാവേഭവാനെഹനിപ്പതി-
ന്നച്ഛന്റെവാക്കിനാൽകൊല്ലുന്നതങ്ങളും
അച്ഛനിന്നെന്നെവധിപ്പാൻപറഞ്ഞാകി-
ലിച്ഛയാകെനാലുമെന്നുചൊല്ലീടിനാൻ
ഏവംപറഞ്ഞൊരുബാലകനപ്പോഴേ
ഭാവനരൂപനെധ്യാനംതുടങ്ങിനാൻ
ദേവദേവാകൃഷ്ണനാരായണാപാഹി
ദേവാദിനാഥ!പാഹിനാരായണ!
ലോകത്തിലെല്ലാംഭവാനുംവസിക്കുന്നു
ലോകങ്ങളെല്ലാംഭവാങ്കലുംവാഴുന്നു
പാകുന്നതല്ലഭവൽകൃപയുണ്ടെങ്കി-
ലാകുന്നതല്ലഹനിപ്പാനൊരുത്തനും
നാരായണാ!പാഹിനാരായണാ!പാഹി
നാരായണാ!പാഹിനാരായണാ!ഹരേ!
ധ്യാനമീവണ്ണമുറച്ചുനിൽക്കുംവിധൌ
മാനംനടിച്ചതിലേകദൈത്യൻചെന്നു
കാലുവെച്ചുമാറിനിന്നുമടുത്തുടൻ
ബാലനെക്കൊല്ലുവാനായിവെട്ടീടിനാൻ
ബാലന്റെദേഹത്തിലെത്തുമാറായൊരു
കാൽവിരൽപോരാഞ്ഞുവാളുചെന്നപ്പോഴേ
കാലിന്റെമേലേമുറിഞ്ഞവനുംചെന്നു
കാലപുരിപുക്കുവാണതുകണ്ടതിൽ
അന്യൻപുറപ്പെട്ടുചെന്നുവെട്ടുമ്പോഴ്
തൊന്നുപിടിച്ചുവാൾമേലോട്ടുപോയിതു
കത്തിനിറുകയിൽവീണിതങ്ങുകൊണ്ടു
ത്തത്രനിന്നീടുന്നദൈത്യഭടന്മാരും
ഒത്തുവെട്ടീടിനാർതങ്ങളിൽതങ്ങളിൽ
ചത്തുപോയെന്നോപറയേണ്ടൂനരവരും

അത്തല്ലുംബാല്യകനെത്തിലതെല്ലുമേ
സത്വരംപിന്നെയുംബാലനെക്കൊല്ലുവാൻ
ധിക്കൃതിയേറുന്നൊരിക്കരിവർഗ്ഗത്തെ
ഒക്കെവരുത്തിച്ചുകുത്തിച്ചുബാലനെ
പാൽക്കടൽവർണ്ണനെധ്യാനിച്ചിതപ്പൊഴും
അക്കരിവർഗ്ഗദന്തങ്ങൾപൊടിഞ്ഞിതു
അഷ്ടനാഗങ്ങളെവിട്ടിതവർചെന്നു
ദുഷ്ടരോഷംകടിക്കുന്നതിൻമുന്നമേ
കുറ്റിയോടെപല്ലശേഷംപൊഴിഞ്ഞുപോയ്
വിഷ്ണുദേവന്റെമായാവൈഭവത്തിനാൽ
കുണ്ഡത്തിലിട്ടെരിച്ചീടേണമെന്നോർത്തു
കുണ്ഡംകുഴിച്ചതിൽതീയുംജ്വലിപ്പിച്ചു
തിണ്ണെന്നുബാലനെകെട്ടിയെറിഞ്ഞിതു
കണ്ണനെയപ്പൊഴുമുള്ളിലാക്കീടിനാൻ
ഉണ്ണിയാംപ്രഹ്ലാദനങ്ങുചെല്ലുംവിധൌ
വഹ്നിയുംകെട്ടുതണുത്തുതദ്ദേശവും
സർവ്വജ്ഞബാലനെപ്പിന്നെപ്പിടിപെട്ടു
ദുർവ്വീകരപാശബന്ധനംചെയ്തുകൊ-
ണ്ടുർവ്വരാമേഖലതന്നിലാക്കീട്ടുമേൽ
പർവ്വതസംഘങ്ങളേററിമുക്കീടിനാർ
സർവ്വംസഹാനാഥനെച്ചിന്തചെയ്കയാൽ
പർവ്വതസംഘംപൊടിഞ്ഞുപാശങ്ങളും
പൊട്ടിയബാലനെയപ്പുതികണ്ടുടൻ
അബ്ധിതൻതീരംകരേററിവച്ചീടിനാൻ
ഭക്ഷണാദ്യങ്ങളിൽക്ഷ്വേളംകൊടുത്തതും
രക്ഷിസ്ഥിതനീശൻഭക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിതു
കാററുംചുഴലിയുംവന്നടുത്താനതും
ഏററില്ലബാലകനെന്നല്ലപററിനെ
ഏററംപരവശമാക്കിട്ടഹിപ്പിച്ചി-
ച്ചുററംപെരുത്തൊരുദേവകൃപാവശാൽ
ഇങ്ങിനെയോരോന്നുചെയ്തതൊന്നുംബാല-
നങ്ങുതട്ടാഞ്ഞൊരുനേരത്തുദാനവർ
തങ്ങളിൽചൊല്ലീട്ടൊരുത്തൻപറഞ്ഞിതി-
ന്നിങ്ങൊരുകൌശലമുണ്ടതുചെയ്യണം
ഗഹ്വരംതീർത്തതിൽപ്രഹ്ലാദബാലനെ
സത്വരംനിക്ഷേപണംചെയ്തുഗഹ്വരം
മൃത്തികകൊണ്ടുമൂടീടുകതൽക്ഷണേ
ചത്തുപോയീബാലനെന്നുകഥിച്ചിടാം
[illegible]ൽതീർന്നുനമുക്കുംദൈത്യരാജനും
ചിത്തത്തിലിതമുറച്ചിതുദാനവനാ-
ത്യന്തമൂഢനൊരുത്തൻപറഞ്ഞിതു
നിക്ഷേപണംചെയ്തുവെങ്കിലീബാലകൻ
തൽക്ഷണംതന്നെമുളച്ചുവരുംദൃഢം
വൃക്ഷമുണ്ടാകുംമഹീരുഹത്തിൽനല്ല
ശിക്ഷയാംപ്രഹ്ലാദനാംഫലംചാലിച്ചിട്ടും
ആയതുകൊണ്ടതുംചെയ്തുകൂടാനമു-
ക്കാവതല്ലെന്നങ്ങടങ്ങുകനല്ലതു
പിന്നെയുംബാലനെദൈത്യേശ്വരൻ[illegible]
സന്നിധൌകിങ്കരന്മാർപാർപ്പിച്ചുകൊണ്ടുടൻ
മന്ദതപോവാൻഗുരുവിങ്കലാക്കീട്ടു
മന്ദേതരംപഠിപ്പിച്ചുതുടങ്ങിനാർ

അന്നവർചെയ്താഭിചാരകർമ്മത്തിനാൽ
വഹ്നിയിൽനിന്നുജനിച്ചുള്ളകൃത്യകൾ
ചെന്നുകുമാരനെക്കൊല്ലുവാനോങ്ങിനാർ
തന്നുള്ളിൽവാഴുന്നവിഷ്ണുചക്രംകൊണ്ടു
വഹ്നിയിൽപാററകളെന്നകണക്കിനെ
നന്നായ്ദഹിച്ചിതുകൃത്യകളൊക്കെയും
എന്നുള്ളവാർത്തയുംകേട്ടുദൈത്യേശ്വരൻ
തന്നുള്ളിലേററംവിചാരംകലർന്നിതു.
നന്ദനനാമിവനിന്നുള്ളഭക്തിക്കു
മന്ദതയില്ലവർദ്ധിക്കുന്നുമേൽക്കുമേൽ
എന്തിനിവേണ്ടുവെന്നന്തരാസന്തതം
ചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചുദാനവാധീശ്വരൻ
പത്തുശതയോജനോന്നതമായുള്ളൊ-
രുത്തമസൌധാഗ്രദേശത്തിലേകദാ
ആസ്ഥാനമണ്ഡപേഭൃത്യരോടൊത്തുസ-
ന്തോഷംനടിച്ചുവാണീടുംദശാന്തരേ
പുത്രനാംപ്രഹ്ലാദനത്തൽതീർന്നുള്ളഗു-
രുപുത്രരോടൊന്നിച്ചുതത്രചെന്നീടിനാൻ
സത്വരംചെന്നുതൊഴുതനേരംദൈത്യ-
കല്പനമൂലമായ്ഭൃത്യവർഗ്ഗംതദാ
ഉത്തമബാലന്റെഹസ്തവുംകാലുമ-
ങ്ങത്യന്തരോഷാൽവരിഞ്ഞുകൊണ്ടീർഷ്യയാ
അക്ഷണമങ്ങവരാശുകീഴ്പോട്ടേയ്ക്കു
വിക്ഷേപണംചെയ്തുപ്രഹ്ലാദബാലനെ
പക്ഷിധ്വജനായനാരായണംനല്ല
ശിക്ഷയാംമാനസംതന്നിലാക്കിദൃഢം
തൽക്ഷണംപാശങ്ങളററുകീഴ്പോട്ടേയ്ക്കു
പക്ഷിപോലേപോന്നാൻദക്ഷിണനാമവൻ
അക്ഷികർണ്ണശായിതാൻനിയോഗിക്കയാൽ
അക്ഷിതിപ്രത്യക്ഷരൂപിയായുടൻ
ലക്ഷണയുക്തനാംബാലനെക്കയ്യിലേ
റക്ഷിതിതന്നിൽനിർത്തീടിനാൾമെല്ലവേ
എന്നതുകണ്ടതിസന്തോഷസംയുതം
ധന്യനാംബാലൻതൊഴുതുചോദിച്ചിതു
എന്നെക്കുറിച്ചിത്രകാരുണ്യശാലിയാ-
യിങ്ങനെതാങ്ങുവാൻസംഗതിയെന്തഹോ!
എന്നമ്മയെന്നെയുപേക്ഷിച്ചിരിക്കവേ
നന്ദിപൂണ്ടിങ്ങനെചെയ്തതുകാരണം,
എന്നമ്മയാംദേവിതൻപാദപങ്കജേ
നന്നായ്വണങ്ങുന്നഹേ[illegible]ഞാൻ
എന്നുള്ളവാക്കുകൾകേട്ടുഭഗവതി
മന്ദംകുമാരനോടിങ്ങനെചൊല്ലിനാൾ
പന്നഗശായിതൻകല്പനയാലുടൻ
ധന്യനാംനിന്നെരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടീടുവാൻ
മന്നിടദേവിഞാൻവന്നതാകീടിനേൻ
[illegible]
എന്നരുളിക്കൊണ്ടുകൈകൊണ്ടുതലോടീട്ടു
മാനംമറഞ്ഞിതുഭൂമിദേവിതദാ
എന്നതുകണ്ടുടൻദാനവൻ[illegible]
[illegible]
[illegible]

വന്നുംകുമാരനനിന്നൊരുകാരണം
ധന്യനിവനൊന്നുകാരണമൊക്കവെ
നന്ദിച്ചുവാഴ്ത്തിസ്തുതിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ
പിന്നെയുംബാലനെവിദ്യപഠിപ്പതി-
ന്നന്യനരോഷാൽപറഞ്ഞയച്ചീടിനാൻ
ധന്യജനങ്ങൾക്കുചെയ്യുന്നതൊക്കയും
നന്നെന്നൊഴിഞ്ഞുഭവിക്കമോകുത്രചിൽ
അന്നൊരുനാൾഗുരുവില്ലെന്നുകാൺകയാൽ
തന്നോടുകൂടിപ്പഠിക്കുന്നബാലരെ
ഒന്നൊഴിയാതെയരികെവിളിച്ചവർ
തങ്ങളോടൂചിവാൻപ്രഹ്ലാദബാലകൻ
ഞാനിന്നൊരുനല്ലവാക്കുചൊല്ലുന്നതു
മാനംനടിച്ചുധരിപ്പിനെല്ലാവരും
മാനുഷനായ്ജ്ജനിച്ചാകിൽമുകുന്ദനെ
മാനസംതന്നിലാക്കീടുകനല്ലതും
മന്നിടംതന്നിൽജനിച്ചുള്ളഭോഗങ്ങൾ
നന്നെന്നുതോന്നുന്നതെത്രയുമത്ഭുതം
ജന്മമരണമോരോന്നുനിനയ്ക്കിലോ
നിന്ദിതമെന്നേപറയേണ്ടുസർവ്വവും
ഇന്നതൊന്നുംവരാതെകഴിച്ചീടുവാൻ
നന്ദജൻതൻനാമമുച്ചരിച്ചീടുവിൻ
എന്നുള്ളവാക്കുകൾകേട്ടുടൻബാലരും
നന്നായ്തൊഴുതുചോദിച്ചിതുബാലകം—
അവനീനായകൻതന്റെസുതനായഭവാനി- [പ്പോ
ളിവയെല്ലാമെവിടുന്നുപഠിച്ചുചൊല്ലുകരാജൻ
ഒരുനേരംഭവാനോടുപിരിയാതെയടിയങ്ങൾ
ഒരുവൻതൻനികടത്തിലൊരുപോലെപഠിച്ച- [തിൽ
തിരുവുള്ളമതിലേവംവരുവാൻകാരണമിന്നു
പരമാർത്ഥമടിയങ്ങൾക്കറിവാനാഗ്രഹംനാഥാ
മതിമാൻബാലകനേവംമതിയിൽകൌതുക- [മോടെ
ദിതിജബാലകരോടുമതിയിലുള്ളതുചൊല്ലി
പണ്ടൊരുനാൾപിതാവായദൈത്യാധിപൻ
കുണ്ഠേതരംതപസ്സിന്നുപോയാനതു
കണ്ടുദേവേന്ദ്രൻജയിച്ചിതുദൈത്യരെ
കൊണ്ടുപോയീടിനാനെന്റെമാതാവിനെ
കണ്ടുവന്നുമുനിനാരദനപ്പൊഴേ
വീണ്ടുമാതാവിനെക്കൊണ്ടുപോയ്പാർപ്പിച്ചു
ഗർഭത്തിൽവാഴുമെന്നെക്കരുതിക്കൊണ്ടു
ഗർഭിണിയാകിയമാതാവിനോടന്നു
ചിൽപുരുഷൻതന്റെഭക്തിയെപ്പേരുമേ
സൽപുമാൻമാമുനിബോധ്യംവരുത്തിനാൻ
ഭൂഗശോകയാലമ്മമറന്നിതു
അർഭകനായഞാൻസൂക്ഷിച്ചുമാനസേ
അപ്രകാരംഗ്രഹിച്ചുള്ളൊരുവസ്തുവെ-
ന്നിപ്പരമാർത്ഥമറിഞ്ഞുകൊണ്ടീടുവിൻ
ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞദൈത്യബാലക്കു
ചില്പുരുഷഭക്തിമാർഗ്ഗംകൊടുത്തിതു
തൽപ്രകാരങ്ങൾഹിരണ്യകശിപുവും
ക്ഷിപ്രംധരിച്ചതുനേരത്തുബാലനെ
കല്ലറതന്നിലിട്ടാശുപൂട്ടിബ്ബാല-
നില്ലതുകൊണ്ടുവിഷാദമശേഷവും
നല്ലരാംദൈത്യബാലന്മാരവിടെയും
അല്ലൽതീർപ്പാൻചെന്നുചൊല്ലിനാരീദൃശം
കാരാഗൃഹത്തിൽകിടക്കയാലിന്നൊരു
പാരവശ്യംവേണ്ടരാജചൂഡാമണേ
കാരുണ്യരാശേഭവാനിഷ്ടമെന്തതു
ആരുംഗ്രഹിക്കാതെഞങ്ങൾതന്നീടുവൻ
ഏവംമൊഴികേട്ടുപ്രഹ്ലാദബാലകൻ
ദേവദേവൻതാൻതരുമിനിക്കൊക്കെയും
എങ്കിലിനിക്കൊരുകിഞ്ചനനൽകണം
നിങ്ങളെന്താഗ്രഹംചൊല്ലുകവേണ്ടതു
എൻകരേപാൽപ്പായസംതന്നുവെങ്കിലോ.
അംഗീകരിക്കുമമസന്തോഷമേററവും
പങ്കജലോചനൻതന്നെസ്മരിക്കനീ
ശങ്കവേണ്ടാലഭിക്കുംനിനക്കായതു
അപ്രകാരമവൻചിന്തചെയ്തീടിനാ-
നപ്പൊഴേപാൽപ്പായസംനിറഞ്ഞുകരേ
ക്ഷിപ്രംപറഞ്ഞിതുമററരുത്തനെന്നി
ക്കപ്പത്തിനാഗ്രഹംപാരമുണ്ടാക്കണം
അപ്പംനിനച്ചാലതുലഭിക്കുംനിന-
ക്കല്പംവിഷാദംഭവിക്കേണ്ടമാനസേ
അപ്രകാരംകൊടുത്തപ്പരമാർത്ഥത്തെ
എപ്പേരുമേബോദ്ധ്യമാക്കിനാൻബാലകൻ
നാരായണഭക്തിയെന്നിയേമറെറാന്നു
നേരേവിചാരിക്കിലില്ലയെന്നുള്ളതും
പാരമുറച്ചുമനംതെളിഞ്ഞവരും
നാരായണാഹരേഗോവിന്ദമാധവ
നാരായണാകൃഷ്ണവിഷ്ണോജഗല്പതേ
നാരായണപാഹിയെന്നുതുടങ്ങിനാർ
നാരായണഭജനത്തിൻപ്രഭാവങ്ങൾ
നേരേജനങ്ങൾക്കുബോദ്ധ്യമാക്കീടുവാൻ
നാരായണൻതാൻജനിച്ചവതാരമോ
നാരായണാഹരേമറെറന്തുചൊൽവതു
ഇത്തരംകേട്ടുജനങ്ങളെല്ലാവരും
സത്വരമൊത്തുപുറപ്പെട്ടുചെന്നുടൻ
ദൈത്യാധിരാജൻഹിരണ്യകശിപുവിൻ
പത്തനേചെന്നുണർത്തിച്ചാരവസ്ഥകൾ
കേട്ടുകോപംപൂണ്ടുദൈത്യനുംചൊല്ലിനാ—
നൊട്ടല്ലവന്റെദുഷ്ടതപാർക്കിലോ
പെട്ടെന്നുഭൃത്യരാംനിങ്ങളാവരുത്തുവിൻ
വെട്ടിയെൻവാളിന്നുചോരനൽകീടുവൻ
മട്ടുമേടിക്കാതവർകൊണ്ടുവന്നിതു
ശിഷ്ടനാംബാലൻതൊഴുതുദൈത്യേന്ദ്രനെ
രുഷ്ടനാംദൈത്യനുംപുത്രനോടൂചിവാൻ
ദുഷ്ടാനിനക്കാരെടാസഖിചൊല്ലുക
ദുഷ്ടബുദ്ധേനിനക്കിഷ്ടനായുള്ളൊരു
വിഷ്ടപനാഥനെന്നുള്ളവനെങ്ങെടാ
ക്രുദ്ധനായ്ദൈത്യേന്ദ്രനിത്തരംചൊന്നതി—
നുത്തരംബാലൻതൊഴുതുചൊല്ലീടിനാൻ.

ഈരേഴുലോകത്തിനീശനായീടുന്ന
നാരായണനെന്റെമിത്രമെന്നുള്ളതു
നേരായതല്ലനിരൂപിക്കമാനസേ
നാരായണൻലോകബന്ധുതാനല്ലയോ
പാരേഴുരണ്ടിലുംവാണരുളീടുന്നു
പാരാതതിലുള്ളവകളിലൊക്കെയും
തൂണിലുംകോണിലുംകാണുന്നവററിലും
കാണാതെകേൾക്കുന്നവററിലുമെന്നല്ല
എല്ലാപദാർത്ഥങ്ങളിലുംമറഞ്ഞുടൻ
കല്യാണവാരിധിവാഴുന്നു സർവ്വദാ
അങ്ങിനെയുള്ളമുകുന്ദംസ്മരിക്കാതെ
യിങ്ങിനെകാലംകഴിക്കേണ്ടനിഷ്ഫലം
ദൈത്യേന്ദ്രനിന്നുടെദൈത്യബുദ്ധിംത്യജ
സത്യസങ്കല്പനെ ധ്യാനിക്കമാനസേ
ഇത്തരംകേട്ടതിക്രുദ്ധനാംദാനവൻ
സത്വരംവാളുമെടുത്തിളക്കിത്തദാ
ഉഗ്രതമൂലമായ് ദൃഷ്ടിയിൽനിന്നുതീ-
ക്കട്ടകൾപൊട്ടിത്തെറിച്ചുവീഴുംവണ്ണ-
മഷ്ടദിക്കുംധരയുംഞെട്ടുമാറുച്ചത്തി
ലട്ടഹാസംചെയ്തുചൊല്ലിനാനിങ്ങിനെ
ദുഷ്ടയെടാനിന്നെവെട്ടുന്നതുണ്ടുഞാൻ
ഇഷ്ടനാംനിന്റെനാരായണൻതൂണിൽനി-
ന്നിഷ്ടതചെയ്യുന്നതുകണ്ടീടണംശഠാ
അട്ടഹാസിച്ചുഹസിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങിനെ
മുഷ്ടിയാൽപെട്ടെന്നിടിച്ചിതുതൂണതിൽ
വട്ടംതിരിഞ്ഞുഞെരിഞ്ഞൊരുതൂണിൽനി-
ന്നട്ടഹാസംകേട്ടുഞെട്ടിലോകത്രയം
വട്ടത്തിലുള്ളൊരുദൃഷ്ടി ദംഷ്ട്രയും
അഷ്ടബാഹുക്കളുംനിഷ്ഠുരനാദവും
ഞെട്ടുമാറുള്ളൊരുഘോരസ്വഭാവമാ-
യൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടനേരമദ്ദൈത്യനും
ഞെട്ടിഭയപ്പെട്ടുകൊണ്ടെട്ടുദിക്കിലും
ദൃഷ്ടികൾകൊണ്ടുനോക്കീട്ടുമണ്ടുംവിധൌ
ആട്ടിപ്പിടിപ്പാനടുത്തൊരുനേരത്തു
പെട്ടെന്നു ദൈത്യൻചെറുത്തുനിന്നീടിനാൻ
ഉദ്ധതന്മാരവർചെയ്തുഭയങ്കര
യുദ്ധംപറവാൻനമുക്കെളുതല്ലഹോ
മാർത്താണ്ഡനസ്തമിച്ചീടിനനേരത്തു
ദൈത്യാധിരാജനെച്ചെന്നുപിടിപെട്ടു
പത്തനത്തിൻപടിമദ്ധ്യത്തിൽവച്ചുടൻ
ഹസ്തപാദങ്ങളുംമസ്തകവുംമമ
ർത്ത്യുഗ്രമാംതൻനഖങ്ങളാൽമാറിടം
ഭിത്വാപതഞ്ഞൊരുശോണിതമൊക്കെയും
പീതാംബരൻമാലപോലെയെടുത്തു
തൃക്കഴുത്തിൽചാർത്തിയട്ടഹാസംചെയ്തു
നിഗ്രഹംതന്നതുകണ്ടിട്ടുദാനവ
വർഗ്ഗങ്ങളുഗ്രഭയത്തിനാലഗ്നിയിൽ
മഗ്നങ്ങളാകുന്നപാററകളെപ്പോലെ
ദഗ്ദ്ധരായ് വന്നാരട്ടവരൊക്കെയും
അപ്രഭാവംകണ്ടുമണ്ടീടിനാർചില-
രിപ്രകാരംചെയ്തുനാഥൻജനാർദ്ദന-
നപ്പൊഴുതല്പംശമത്തെധരിച്ചുടൻ
ക്ഷിപ്രമസ്സിംഹാസനേവസിച്ചീടിനാൻ

നരഹരിയുടെതിരുവുടലുനതിഭയമൊട്ടക [ണ്ടജവിധിയും
പുരരിപുഭഗവാനുംസുരഗണസഹിതനതാകിയ [ഹരിയും
സുരമുനികളുമവരൊട്ടുചെന്നൊരുമുരരിപു- [സേവകജനവും
നരഹരിവടിവാശുധരിച്ചൊരുതിരുവുടൽ [തൊഴുതുപുകഴ്ത്തി

മാമവനരഹരിരൂപ! നതജനഹതപാപ!
മാമുനിമനദീപ! മനസിജസമരൂപ!
നീരജസുമലോല! നിരുപമഗുണശീല!
ദാനവകുലകാല! ദിതിസുതസുതപാല!
സാരസദളനയന! ശരധിശയന!
ഹാടകരുചിവസന! ഹലധരസഹജന!
കോമളമൃദുഹാസ! കമലജഹൃദിവാസ!
പാലയപരമേശ! ജയജയജഗദീശ!

ഇപ്രകാരങ്ങളുംപിന്നെയുമോരോന്നു
സൽപുമാനെസ്തുതിച്ചിട്ടുംനമിച്ചിട്ടും
അല്പവുംഭാവംപകന്നുകാണായ്കകൊ-
ണ്ടുല്പലസംഭവൻതാൻനിയോഗിക്കയാൽ
ഉല്പലപത്രാക്ഷിയായഭഗവതി
അല്പംസമീപത്തുചെന്നോരനന്തരം
സൽപുമാനൊന്നുകടാക്ഷിച്ചതുകണ്ടു
കെല്പപോരാമനസ്സിന്നൊന്നുമാറിനാൾ
ബ്രഹ്മാദിദേവകൾചെന്നുപ്രഹ്ലാദനെ
സമ്മാനപൂർവ്വംപറഞ്ഞയച്ചീടിനാർ
പ്രഹ്ലാദബാലകൻചെന്നുതൊഴുതപ്പോ-
ളാഹ്ലാദശാലിയായുള്ളനരഹരി
വത്സനാംപ്രഹ്ലാദബാലനെത്തന്നുടെ
വത്സേപിടിച്ചുചേർത്താലിംഗനംചെയ്തു
ചിത്സ്വരൂപനവൻമൂർദ്ധനിചുംബിച്ചു
തത്സമംഭാഗ്യമൊരുത്തർക്കുകിട്ടുമോ!
ദേവദേവൻതങ്കലുള്ളൊരുഭക്തിയീ-
വണ്ണംവരുന്നവനേവനെന്നാകിലും
ദേവൻപ്രസാദിച്ചുവേണ്ടതുനൽകുമെ-
ന്നേവരുംബോദ്ധ്യപ്പെടേണമെന്നിങ്ങനെ
കാണികൾകാണമാറാൻകാണിനേരംഹരി
പാണിയാൽബാലംഗ്രഹിച്ചിരുന്നീടിനാൻ
പാണികൾകൂപ്പിസ്തുതിച്ചിതുബാലകൻ
പ്രാണികൾക്കീശ്വര! നാഥ! ജയ ജയ!
വാണീഭഗവതി നാഥനുമീശനും
വാനവർനാഥനുംദേവസമൂഹവും
ദാനവസംഘവുംമാനവസംഘവും
ദാനയജ്ഞാദിയാംസൽകർമ്മങ്ങളും
നാടുംനഗരവുംകാടുംമലകളും
തോടുംപുഴകളുംകൂടുംസമുദ്രവും
ഓടുംമൃഗങ്ങളുംചാടുംകപികളും
പാടുംകുയിലുകളാടുംമയിൽകളും

മാട്ടുംമഹിഷവുംമാട്ടുംതൃണങ്ങളും
ചാട്ടുംരഥങ്ങളുമോട്ടുംവഴികളും
എന്നുവേണ്ടാപിന്നെമന്നിടമേഴര-
ണ്ടുള്ളതിലുള്ളസമസ്തവസ്തുക്കളും
മന്നിടദേവനായുള്ളഭവാനെന്നു-
മെന്നല്ലവഭവാൻതങ്കലെന്നുള്ളതും
എന്നുള്ളിലോർത്തിരിക്കുന്നതൊന്നെപ്പൊഴും
സുന്ദരാംഗ!ജഗന്നാഥ!ജനാർദ്ദന!
എന്നിങ്ങനെയുംപലവിധവുംബാല-
നന്യൂനമോദംസ്തുതിച്ചുകൈകൂപ്പിനാൻ
നാരായണൻതന്റെഭക്തരിലുത്തമൻ
നാരായണസ്തുതിചെയ്യുവതോരോന്നു
നേരേപറവാനറിയരുതായ്കയാൽ
നാരായണയെന്നുകൈവണങ്ങുന്നോൻ
നാരായണനിവയെല്ലാംസ്മരിച്ചുടൻ
സാരജ്ഞനാംബാലനോടരുളീടിനാൻ
നേരേപറകനീവേണ്ടുംവരങ്ങളെ
പാരാതെഞാൻതരുന്നുണ്ടുനിനക്കെടോ!
എന്നുകേട്ടപ്പൊഴേപുണ്യനാംബാലകൻ
നന്നായ്തൊഴുതുകൊണ്ടിങ്ങനെചൊല്ലിനാൻ
“എന്നുക്രൂരന്മാരാമരിശത്രുക്കളും
മുന്നമച്ഛൻചെയ്തദുഷ്കർമ്മസംഘവും
ഒന്നുംഫലിക്കാതിരിപ്പതിനായ്കൊണ്ടു
നന്നായനുഗ്രഹിക്കേണംദയാനിധേ!
എന്നപേക്ഷിച്ചാനതുംകൊടുത്തുപിന്നെ
യൊന്നുപറഞ്ഞുജഗന്നിവാസൻഹരി
“ഇന്നുനീവന്നിക്കുലത്തിൽജനിക്കയാൽ
ധന്യരാംനിന്നുടെപൂർവജന്മാരവർ
ഇന്നേവരെച്ചെയ്തപാപംനശിച്ചിതു
ചെന്നുതാതന്റെസംസ്കാരാദിചെയ്കനീ
മന്വന്തരാവധിമാനവശ്രേഷ്ഠനായ്
മന്ദതതീർന്നുവാണാലുംമഹാമതേ
പിന്നെഎന്നോടൈക്യംലഭിച്ചിടാം”
എന്നുപറഞ്ഞനുഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ
നാരായണൻജഗന്നാഥൻജനാർദ്ദനൻ
കാരുണ്യപൂരുഷൻകാരുണ്യവാരിധി
മാരാരിമുമ്പായദേവരോടുമൊന്നിച്ചു
പാരാതെയങ്ങുമറഞ്ഞരുളീടിനാൻ
ഇപ്രകാരംചെയ്തനാഥൻമുരാന്തക!
സൽപുമാനാകിയനാരായണഹരി
അല്പജ്ഞനാമെന്നെരക്ഷിക്കവേണമേ
ഭക്തപ്രിയജയ കൃഷ്ണജയജയ!

൭. ധ്രുവചരിതം ശീതങ്കൻ തുള്ളൽ സമാപ്തം.

൮. ഹരിണീസ്വയംവരം.

ശ്രീമഹാദേവനുംപാർവതീദേവിയും
ശ്രീമദനന്തസ്വരൂപൻമുകുന്ദനും
ശ്രീമഹീദേവിമാരംഗനാധീശനും
ശ്രീമഹീദേവനാമെൻഗുരുനാഥനും
സോമസൂര്യാദിഗ്രഹാഗ്രേസരന്മാരു-
മായയശപാംസിദാനന്ദമൂർത്തിയും
സീമഹീനോദയശ്രീരാമചന്ദ്രനും
കാമപാലാനുജൻഗോപാലബാലനും
സാമവേദാദിയാമ്മൂന്നുവേദങ്ങളും
ശ്യാമളാകാരനാംവേട്ടയ്ക്കൊരുമകൻ
കാമദാതാഭൂതനാഥനുംനമ്മുടെ
കാമാരിരൂപംതുണച്ചരുളേണമേ:
വെള്ളിശൈലേശനംപോലെവിശുദ്ധമാ-
മുള്ളിൽകൃപാമൃതംസംഭരിച്ചീടുന്ന
കിള്ളിക്കുറിശ്ശിവാണീടുംമഹേശന്റെ
പള്ളിത്തിരുമേനിയോടൊത്തുവാദാമഹേ
പ്രാണിഹിതപ്പൂമേ!കാമരൂപേ!കല്യ-
വാണീമണികലശ്രേണിശിരോമണേ!
പാരിൽപടാർകളംവാണരുളീടുന്ന
പാർവതീദേവി!നമസ്തേനമോസ്തുതേ,
അല്പേതരപ്രാഭവത്തോടുഭോഗീന്ദ്ര-
തല്പേമുദാപള്ളികൊണ്ടരുളീടുന്ന
ശ്രീമത്തിരുവനന്താലയാധീശ്വര!
ശ്രീപത്മനാഭ!നമസ്തേനമോസ്തുതേ!
വഞ്ചിക്ഷമാപാലബാലമാർത്താണ്ഡനാം-
രഞ്ചിതശ്രീകുലശേഖരാജ്ഞാകരൻ;
ആർത്താവനോദാരശീലനാമപ്പ-
മാർത്താണ്ഡമന്ത്രിനിജസ്വാമിശാസനാൽ
ബാലലീലാവിനോദാരംഭമമ്പോടു
കാലാനുകൂലപ്രസംഗിക്കാരണാൽ
കാലാരിദേവൻപടാർക്കളംവാഴിപൻ
ലീലാനടൻകടാക്ഷിച്ചുകൊള്ളേണമേ!
കവിചൊല്ലിഫലിപ്പിപ്പാനെളുതല്ലേതുമേഭ-
[ക്തി
കവിയുന്നകവിതകൾക്കവികെട്ടിച്ചമച്ചർത്ഥം
ചെവികൊണ്ടുവഴിപോലെശ്രവിക്കുമ്പോളവ
[നൊട്ടും
കവിയല്ലവികാരത്തിൻപികരംചെന്നുകൂടീടു-
മവിവേകമെന്നുതീരുമിവൻകൂടെപ്രയോഗി-
[ച്ചാൽ

കവിയോടൊക്കമേറിനാമിങ്ങിതിനുള്ളജന്തു-
[ക്കൾ
കവിവനാജനിക്കുന്നജന്തുവിനൊക്കെയുമോമം
കലിപ്പുറമുള്ളവസ്തുകൾപലതുണ്ടാകിലുമില്ല
കവിതാചാതുരിയുള്ളകവിവാണിവിശേഷത്തെ
ശ്രവിക്കുന്നസുഖം പോലെ ഭവിക്കപിന്നൊ-
[യെന്നില്ല
കറവുംകുറവുംനോക്കിപ്പറവാനുണ്ടാരുക്കുട്ടം
തുറുകണ്ണുമിഴിച്ചങ്ങരുകേഴ്വേ വസിക്കുന്ന
മറിവുംമറയവുമെല്ലാംമറച്ചുവെച്ചുകൊണ്ടല്ലും-
മറിവുള്ളജനമെന്നുപുറമേഭാവവുംകാട്ടി
തറമേലെറിനിന്നൊരോന്നിതമേറുംസഭതന്നി-
ലിരുന്നിസൽക്കഥചൊല്ലിത്തുടങ്ങുംപൂരുഷന്ത-
[ന്റെ
കറവാഗുണംകണ്ടുനിറഞ്ഞുള്ളിലസൂയകൊ-
ണ്ടുറഞ്ഞുചാടിമാറാതുപറഞ്ഞുതപസനം-
[ചെയ്യും
കാതുകമുഖവിശേഷമതയറിഞ്ഞുള്ളജനം-
[ക്കറം
പറഞ്ഞെങ്കിലതുകൊണ്ടുതരിമ്പുംസങ്കടമില്ല;
അറിയാത്തമഹാമൂഢന്മാരറിവാകപറയും-
[പോൾ
മുറിഞ്ഞുകാലൊടിക്കാമെന്നറിഞ്ഞുകൊൾ
[വിനല്ലാരും
തനിക്കുള്ളഗുണങ്ങളെത്തനിയേവർണ്ണനംചെ-
[യ്യും
തനിച്ചുസഭക്കവിമാനിക്കുനിപ്പാലാവതില്ലേ-
[തും
നിനച്ചാലജ്ഞന്മാരോടുനമ്മുക്കുച്ചുവരികയി-
പ്പിനാരകാട്ടിയാൽപോലുമവൻബോധിക്കയി-
[ല്ലേ;
മനസ്സും പട്ടിക്കുണ്ടാകിക്കുന്നതിങ്ങേസ്താത്ര-
മൂഢന്മാരുടെയിപ്പാട്ടിരിക്കട്ടെയവരെല്ലാം
മൂഢന്മാരുടെപോലെമേരിക്കലുംമാറാതെ
[illegible]
[ല്ലും
[illegible]
[മെല്ലും
[illegible]
[illegible]
[മേവൻ
[illegible]
[മനാഭൻ
[illegible]
[ന്റെ
[illegible]
[ണ്ണേം
തിരുവട്ടാക്കരമൂത്തിഭഗവാനാമിരുകേശവൻ
തിരുവട്ടാറുവാഴുന്നപരബ്രഹ്മപ്രസാദിക്ക,
ക്ഷോണിതലേശുചീന്ദ്രപുണ്യസ്ഥലേ
വാണരുളിടുന്നമേവൻമയാനിധി

സ്ഥാണുനാഥസ്വാമിനമ്മുടെമരതീ
താണുപോകാതെനികത്തീടവേണമേ
വെക്കംപ്രസാദിച്ചുഞങ്ങളുംമഹാവിഷ്ണു
തെക്കൻപെരുമാളുമന്യദൈവങ്ങളും
[illegible]
[illegible]
കന്യാകുമാരിപുരാധിവാസിനീശൈലെ
കന്യാഭഗവതികാർത്ത്യായനീശിവെ;
[illegible]
ധന്യാത്മകളേ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
കട്ടിചിലപ്പോൾകട്ടിയെന്നാകയാൽ
[illegible]
മുട്ടിയതങ്ങളുമിപ്പെട്ടിതങ്ങളും
പട്ടികലങ്ങളും കെട്ടിപ്പുറത്തിട്ട
[illegible]
പട്ടിണിയിട്ടവർ പെട്ടികൂന്നകിനെ
[illegible]
[illegible]
വീട്ടിലൊരാന്തരം കാട്ടിലോരാന്തരം
കുട്ടമിട്ടിരിക്കാനൊ [illegible] കൾ
കേട്ടപുറപ്പെട്ടനാട്ടുവഴികളിൽ
പാട്ടുപാടുംചില[illegible]ചില
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
സപ്തസമുദ്രങ്ങളുംനാശമാറിയപ്രകാശിച്ച
പെണ്ണുങ്ങളെഎന്നാശജാതിയുംപ്രകാശിച്ച
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
താതെന്നാരിക്കാരൊളിക്കൊണ്ടുംവരം
[illegible]
വർണ്ണിച്ചുവെപ്പാൻ[illegible]
അന്നവൾത്തിൽകപ്പലോടിച്ചോരുവിധം
[illegible]
ഒട്ടകകൊണ്ടുക്കറാറുംകണ്ടോരിയെടി-
[illegible]
[illegible]
കിട്ടുമെന്നാശ്രഹാംകൊണ്ടങ്ങൊരുവിധം
രാജ്യംകാണ്മാനുള്ളൊശിക്കയെന്നൊരു
വ്യാജംനടിച്ചുമഹാസ്സസാധുക്കളെ
[illegible]
ണ്ടാജീവനാന്തരംവൃദ്ധിക്കുന്നിതുചിലർ;

ചുങ്കസ്ഥലങ്ങളിൽചെന്നുപഥികരെ
കിങ്കരന്മാർകളെക്കൊണ്ടുമടിപ്പിച്ചു
സങ്കടപ്പെട്ടുകിട്ടുന്നപണംകൊണ്ടു
ഭംഗമാർവീടുംപുലർത്തുന്നിതുചിലർ
നാട്ടിലെങ്ങാനുംപ്രതിഗ്രഹമുണ്ടെന്നു
കേട്ടുകടയുമെടുത്തുപുറപ്പെട്ടു
കാട്ടുവഴികളിൽമണ്ടിമണ്ടിപ്പുരം
കേട്ടുപലേടംനടക്കുന്നിതുചിലർ;
അച്ചടിക്കാസടികച്ചകരിമ്പടം
നിച്ചുളംവെച്ചവനായുംപലവിധം
നിച്ചുളംവാണിഭംവെച്ചുവിററങ്ങിനെ
മിച്ചത്തിലർത്ഥമുണ്ടാക്കുന്നിതുചിലർ;
ജ്യോതിഷക്കാരനായ് ചെന്നുധനികന്റെ
ജാതകമെല്ലാംവരുത്തിവിചാരിച്ചു
കൈതവംനന്നായ് പറഞ്ഞുഫലിപ്പിച്ചു
നേകോടകംകൊണ്ടുപോകുന്നിതുചിലർ
ചെക്കനെക്കൊണ്ടുടൻസഞ്ചിയെടുപ്പിച്ചു
ചീക്കന്റെച്ചെന്നുചികിത്സയുംകല്പിച്ചു
കൽക്കത്തിനുംകഷായത്തിനുംകാനനേ
നിൽക്കുന്നവേരുകളൊക്കെപ്പറിപ്പിച്ചു
തൈലത്തിലെണ്ണയുംനെയ്യുംപൊടികളും
മിക്കവാറുംതന്റെപുസ്തകത്തിൽകണ്ട-
തൊക്കെപ്രയോഗിച്ചുപട്ടുപണങ്ങളും
കൈക്കലാക്കിക്കൊണ്ടുമണ്ടുന്നിതുചിലർ
ജ്യോതിഷക്കാരനുമന്ത്രവാദിക്കുമി-
ഷ്ടാത്തുമേറുന്നവൈദ്യനുംവേശ്യയ്ക്കും-
മേളുംമടിക്കാതെവേണ്ടതുനൽകുവാൻ
ഭൂതലവാസികൾക്കില്ലൊരുസംശയം
മാവുള്ളശാസ്ത്രങ്ങളെല്ലാംപണിപ്പെട്ടു
പഠിച്ചുകൊണ്ടുനടക്കുന്നഭോഷനു
കൊറുമാത്രംപോലുമൊന്നുംകഴിവരാ
മാവുള്ളതോപിന്നെയെന്തുപറയേണ്ടു
പാഠകന്മാരെന്നഭാവിച്ചരങ്ങത്തു
പാടാതെനിന്നുടൻജല്പിച്ചുജല്പിച്ചു
മൂഢരബോധംവരുത്തിക്കരസ്ഥമാ-
ക്കിടുന്നവിത്തംവിശേഷരായുള്ളവർ;
ചെപ്പടിക്കാരനഞ്ചില്ലിക്കൽനോട്ടിയും
ചെപ്പുനിരത്തിക്കരത്തിലെപ്പന്തുകൾ
കെല്പിനോടങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടുമിട്ടൊളി-
ച്ചല്പനേരംകൊണ്ടുകണ്ണുലാക്കുംധനം
സമ്പത്തുമോഹിച്ചുപൊക്കത്തിലുള്ളൊരു
കമ്പത്തിലേറിക്കളിക്കുന്നിതുചിലർ
അമ്പട്ടുതാണുമേലേറിനടന്നുകൈ-
യമ്പതുചാടിമറിയുന്നിതുചിലർ;
ഒട്ടകങ്ങളോടിനടക്കുന്നിതുപല-
ക്കൂട്ടംജനംധനംമോഹിക്കകാരണാൽ;
പാട്ടുകാരുംപലകളിക്കാരരും
കൂട്ടുകാരുംകടക്കാരൻപ്രധാനിയും
പെട്ടിയെടുക്കുമുത്തജനങ്ങളും
കട്ടിപ്പുരമേൽമിനുത്തങ്ങൾതുക്കളും
കെട്ടുതപ്പുംകൊട്ടുകാരനുംതംബുരു

ഷ്ട്യവാദ്യംചിലവിളിപ്പുംവെടികളും
ചെപ്പുകൾചാണയുംമുട്ടിച്ചിരട്ടയും
ശപ്പുശിപ്പുംകെട്ടിയേററിപ്പുറപ്പെട്ടു
മുപ്പതുംനാല്പതുമാളുകളൊന്നിച്ചു
നല്ലധനമുള്ളവന്റെപുരമ്പുക്കു
കെട്ടുമിറക്കിയജമാനനേതെന്നു
കേട്ടറിഞ്ഞങ്ങുകരേറിയകംപുക്കു
ധാർഷ്ട്യംപറഞ്ഞങ്ങിരിക്കളിക്കാരു-
മിട്ടുപുരയിൽസ്ഥലംവയ്ക്കുമൊക്കവേ
പെട്ടിവരുന്നതുകണ്ടാൽചിലജനം
കൊട്ടിക്കരുതുകടച്ചിതെന്നുംവരും
അർദ്ധമാത്രംകൊട്ടുതങ്ങയയ്ക്കുംചിലർ
കഷ്ടിച്ചുകേളികൊട്ടിച്ചിതെന്നുംവരും
ആളുകളിൽകൃഷ്ണനാട്ടംശുഭാരാമ-
നാട്ടംതുടങ്ങിയാൽകോട്ടംവരുംദ്രവം;
ചുട്ടിയുംകുത്തിമെശ്രീവരവേഷവും
കെട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടുപൊട്ടിച്ചിരിച്ചങ്ങു
കൊട്ടിക്കലാശംചവിട്ടിത്തകൃത്തുടൻ
ചട്ടിച്ചുമഞ്ഞിവിയർത്തുവലകയും
കെട്ടിച്ചമഞ്ഞജടയുംപുറപ്പെട്ടു
വട്ടത്തിലോടിപ്പറന്നുകളിക്കയും
ഇന്നനീസീതയെക്കൈവിട്ടരാവണാ!
പിന്നെഞാൻകൊല്ലുകയില്ലെടോചൊല്ലിടാം
ഉത്തമപടങ്ങളിൽതങ്ങളിൽഘോഷിച്ചു
യുദ്ധംതുടങ്ങിപിടിച്ചുംപറിച്ചുമ-
ങ്ങെത്രയുംപോരുബലക്ഷയംവന്നുടൻ
ചത്രമെടുക്കുംവെളിച്ചംതുടങ്ങിയാൽ
വിത്തത്തിലാഗ്രഹംവന്നുകനക്കവെ
ചിത്തത്തിലുൾപ്പുക്കദുഃഖങ്ങളിങ്ങനെ
തത്തൽപ്രകാരംവരുത്തുന്നതൊക്കവേ:
തത്വംവിചാരിക്കിലീശ്വരന്റെകളി;
മാനിനിമാരിൽഭ്രമിക്കുംപുരുഷനും
മാനക്ഷയംവന്നുകാണുന്നതില്ലയോ!
ഹീനതാഭാവവുമർത്ഥനാശങ്ങളും
സ്ഥാനവിഭ്രംശവുംപ്രാണാവസാനവും
കാമാർത്തികൊണ്ടുഭവിക്കുന്നദോഷങ്ങൾ
കാൺമാനുമുണ്ടുകേൾപ്പാനുമുണ്ടിഹ;
അന്തഃപുരങ്ങളിൽശ്രദ്ധംവസിച്ചിട്ടു-
മന്തർജ്ജനങ്ങളെക്കണ്ടുകാമിച്ചുചെ-
ന്നന്തിനേരങ്ങളിൽദോഷപ്പെട്ടതാകും-
ണ്ടനേകൻപിട്ടിൽവിരുന്നിതയാത്രയും
പ്രേമാതിരേകമയോഗ്യസ്ഥലങ്ങളിൽ
കാമാർത്തിമൂലംഭവിക്കുന്നുപൂരുഷൻ
ശ്രീമാനതെങ്കിലുമാരോഹണോപരി
ശ്രീമാധവാനന്ദയോയെന്നടിപെട്ടും
ശ്രീരാമകൃഷ്ണ!ഹരേപത്മനാഭശൌരേ!
നാരായണാനന്ദനാളീകലോചന!
കാരുണ്യമൂർത്തേ!കടാക്ഷിച്ചുതങ്ങണ-
മാരംഭമേമ്പോട്ടുപൂർണ്ണമായിടുവാൻ
സാരമായുള്ളകഥാഭാഗമൊന്നുഞാൻ
പാരാതെചൊല്ലിപറഞ്ഞുമതിപിന്നെ

സൈചരമാംവണ്ണംമനസ്സിലാക്കിടുവാ-
നാരോമലാഗ്രഹിക്കുന്നുമാലോകരേ!
ഇന്ദ്രൻമഹാസുന്ദരാംഗൻപ്രതാപവാ-
നിന്ദ്രാണിയോടുമൊരുമിച്ചുതന്നുടെ
മന്ദിരന്തന്നിൽസുധർമ്മാസഭാന്തരേ
സുന്ദരീസന്ദോഹസംബന്ധബന്ധുരേ
മന്ദാകിനീതടംതന്നിൽവിളങ്ങുന്ന
നന്ദനപ്പൂങ്കാവിൽനിന്നുവരുന്നൊരു
മന്ദാരമാകന്ദകന്ദവൃന്ദങ്ങളിൽ
ഇന്ദിന്ദിരങ്ങളാൽനന്ദിതമാകുമെ-
രന്ദബിന്ദുസ്യന്ദിസൌരഭ്യമുൾക്കൊണ്ടു
ഇന്ദിന്ദിരങ്ങടെത്ധംകാരസംഗീത
മന്ദവാതങ്ങളുമേറ്റുകൊണ്ടാനന്ദ
സാന്ദ്രമാംവണ്ണംസുഖിച്ചുമേവീടിനാൻ;
കേളീവിധാനങ്ങളിൽചാതുര്യമേറുന്ന
നാളീകലോചനമാരാമവരുടെ
ആളീജനങ്ങളുംവന്നുസഭാന്തരേ
കേളിതുടങ്ങണമെന്നുപറഞ്ഞവെ
ലാളിച്ചുകൊണ്ടരുൾചെയ്തുപുരന്ദരൻ
മേളിച്ചുകൂടിസുരാംഗനാവൃന്ദവും
കേളികളുണ്ടെന്നുകേട്ടുടൻഗീർവ്വാണ-
പാളികൾവന്നുതുടങ്ങീകുതൂഹലാൽ
ഗന്ധർവ്വസിദ്ധവിദ്യാധരശ്രേണിയും
ഗന്ധവാഹാഗ്നിവിത്തേശനുംപാശിയും
അർക്കചന്ദ്രന്മാരുമശ്വിനേയന്മാരു-
മഷ്ടവസുക്കളുമന്യവർഗ്ഗങ്ങളും
ഒക്കവേചെന്നങ്ങുകേളീരംഗസ്ഥലേ
മിക്കനാളുംനിറഞ്ഞത്രവാണീടിനാർ;
നൃത്തംതുടങ്ങുവാൻഭാവിച്ചൊരുത്തമ
സുസ്ത്രീജനങ്ങൾക്കുനാടകംചാർത്തുനാം
ചിത്രസേനൻവന്നുകല്പനകേൾപ്പിച്ചു
ചിത്രലേഖാദ്യരംഭാതിലോത്തമേ
ലക്ഷ്മീസ്വയംവരമെന്നുള്ളനാടകം
ലക്ഷണങ്ങൾക്കൊരുന്നീക്കമുണ്ടാകാതെ
തൽക്ഷണംനിങ്ങൾനടിക്കണമായതു
വീക്ഷണംചെയ്യുവാൻനമുക്കുണ്ടുകൌതുകം;
താളംകഴപ്പാത്തപാട്ടുകാരുംനല്ല
മേളംകഴപ്പാത്തമദ്ദളക്കാരരും
നിളംപെരുത്തുള്ളകാലങ്ങളിൽവേണ-
നാളങ്ങളിൽനിന്നുനല്ലനാളങ്ങളും
എല്ലാമൊരുമിച്ചുകൂടിമേളിച്ചെങ്കിൽ
എല്ലാജനങ്ങൾക്കുമുണ്ടാംകുതൂഹലം
അല്ലാതെമേളംകലമ്പിത്തുടങ്ങിയാൽ
വല്ലാതെവന്നുഭവിച്ചുപോമിന്നൊരോ
കാലുംകരങ്ങളുംകണ്ണുംപുരികവും
നാലുംപരസ്പരംചേർന്നുവന്നീടുകിൽ
പാലുംമധുവുംകുളംപോലെസാരപ്പെടി
നാലുംകലർന്നപോലുണ്ടുമാധുര്യവും
നാട്യങ്ങൾകാട്ടുന്നതിനുംവിശേഷിച്ചു
ഭംഗിയുണ്ടെങ്കിലേകണ്ടാൽസുഖംവരൂ
അങ്ങുമിങ്ങുംനോക്കിവല്ലതുംകാട്ടിയാൽ
ലംഗനമാരെന്നുവെയ്ക്കുകില്ലേഷഞാൻ
തെല്ലുംമടിക്കാതെവെള്ളിത്തടികൊണ്ടു
തല്ലുംതലയ്ക്കിട്ടുതന്നെമടിക്കാതെ
ചൊല്ലുകേളാതെനടക്കുംപരിഷയ്ക്കു
തല്ലുകൊള്ളുന്നതിന്നാവതില്ലേതുമേ
വാടീതിലോത്തമേനിന്റെമുഖമൊന്നു
വാടീടുവാനെന്തുകാരണംചൊൽകെടോ!
ആടിപ്പരിചയമില്ലാത്തനാടകം
ആടിഫലിപ്പിക്കവൈഷമ്യമെന്നതോ
പേടിനിനക്കെന്തുവൈഷമ്യമാരെയും
പേടിനിനക്കുതരിമ്പില്ലനിർണ്ണയം
മോടികൂട്ടിക്കൊണ്ടുചെന്നങ്ങരങ്ങത്തു
കേറിയാൽനിന്നെജയിപ്പതിന്നാരെടോ
സുന്ദോപസുന്ദരെത്തങ്ങളിൽതല്ലിച്ചു
കൊന്നൊരുമന്ദസ്മിതവുംകടാക്ഷവും
ഇന്നുംപുകഴ്ത്തുന്നുമാലോകരായതി-
ലൊന്നിലർദ്ധംകൊണ്ടിവിടെജയംവരും;
നാരായണോരുപ്രദേശേപിറന്നൊരു
നാരീശിരോമണേവന്നാലുമുർവ്വശീ
ഓരായിരക്കോടിദേവിമാരുണ്ടു
പാരാതെനാണംകെടുത്തയച്ചോരുനീ
പോരാത്തപെണ്ണല്ലവിണ്ണോർക്കധീശ്വര-
നോരായിരംകണ്ണിലൊന്നുരണ്ടെങ്കിലും
പാരാതെമറവുള്ളദേവിമാരിൽചെന്നു
ചേരുവാൻനീയയക്കില്ലെന്നുനിർണ്ണയം
പൌരവംശേന്ദ്രൻപുരൂരവാമന്നവൻ
പൌരുഷാഗ്രേസരൻനിന്നുടെവല്ലഭൻ
നിൻകൃത്തുകാണ്മതിന്നാഗ്രഹംകൊണ്ടിന്നു
പൊൻകൂത്തുകാണ്മാൻപുറപ്പെട്ടുനിർണ്ണയം
പാലാഴിമങ്കേടെവേഷംചമഞ്ഞുനീ
ലീലാകടാക്ഷങ്ങൾകൊണ്ടുമനോജ്ഞമാം
ആലാപവിഭ്രമംകൊണ്ടുംപതുക്കവെ
നീലാളിവർണ്ണന്റെചിത്തംകുളുർപ്പിച്ചു
മാലയിട്ടീടണമുർവ്വശീ!ബാലികേ!
കാലാഴികെട്ടിക്കടകംപാദകവും
മാലാകലാപവുമെല്ലാമണിഞ്ഞുനീ
കാലുംകലാശവുംകൺമിഴിപ്രൌഢിയും
കാലോചിതംനല്ലചില്ലിവില്ലാട്ടവും
കോലാഹലങ്ങൾതുടങ്ങുംമദാന്തരേ
കാലാരിദേവനുംനമ്മുടെനാഥനും
നാലാനനന്താനുമാലോകനംചെയ്തു
നല്ലഭാഗങ്ങളിൽനിന്നുകൂത്താട്ടമേ
കാലംകളയാതെകഞ്ജാക്ഷിമാർനിങ്ങൾ
മാലോകർവന്നുനിറഞ്ഞുസഭാന്തരേ
മാലൊട്ടുകൂടാതെനൃത്തംതുടങ്ങുവിൻ!

ഇത്തരമത്ഭുതവാക്യമ്പസനകേട്ടനേരം-

[ദേവാളം

സതപരതരമമരവധൂജനമമ്പൊടുസംഭ്രതമോദം
കൊത്തുവളതരിവളപിരിയളകാഞ്ചനകഞ്ചോ-

[കചാ...

മുത്തുപവിഴമണിമാലകളരമണിവിരൽമോ- [തിരവും
മുത്തുമുലകളിലവിരളമിളകിനസുരതരുകുസു- [മകലാപം
കുറുനിരകളിലുരുതരപരിമളകോമളമസൃണം
താടങ്കനാളകനകമണിമയമണ്ഡലകുണ്ഡല- [മിതം
തരുണികളുടെതടമുലതലമതിലമലമുലപ്പട- [ബന്ധം
ഇളകിനചിലങ്കംഗിവരത്തിവിളങ്ങിനമംഗല- [വേഷം
തിങ്ങിനസുരചാരണകിന്നരമനസിമഹാപ- [രിതോഷം
അംഗനമാരഴകോടണഞ്ഞുസുമംഗളകങ്കണ- [ഘോഷം
തുംഗകനകരംഗമനോജ്ഞതരംഗിതകാന്തി [വിശേഷം
തിങ്ങിക്കളിക്കുമ്പോൾ കൂട്ടംകെട്ടുമെട്ടുമട്ടും
മങ്ങിനാട്ടുമാട്ടുമുരതരമുരളികൾമുഖവീണകളും
തിങ്ങിനിതമഥിമദ്ദളകഥിമികിട്ടധണ്ണത- [ത്തിങ്ങിണതോം
തത്തുംതകതതിങ്ങണതതിംതണതോം
ഇപ്രകാരമിളകിനകളികളില വിരളകളകള- [ഘോഷം
സൽപ്രമോദമെരമയുജനപതതരനാടനവി- [ലാസം
അപ്രമേയരസമനുപമതിലതിശയമതില്ല- [മനേകം
തൽപ്രഭാവതിനതിപ നിഹണിപതിമ- [തിപറവതിനു
പാടിമലർപന്തുവരാടിമുഖരിവരാടിസുരുട്ടി
തോടിനാട്ടലഹരിബേലഹരിമോഹനമാക- [ലിരാഗം
തൈരവികാമോദരിമാളവികല്യാണിയുമന്തരിയും
സാരംഗംപേകടധന്യാസികന്നടമധ്യമണ്ടാരം
ഇന്ദിരമലരിനളമിനളമാത്തന്നീലാംബരിയും,
എന്നിവപലപലരാഗംപരിചൊടുപാടിയുമാ- [ടിയുമധികം
നിന്നിഹചിലകരണംചാരിയുമാടിയുമാടലകന്നും
സുന്ദരമുഖിമാരുടെനാടകനടനമിതെത്ര്യമ- [നോജ്ഞം
കളവമ്പുരളിവിളിച്ചുകളിച്ചുകളിച്ചുപുളച്ചും
തളവുകളിളകിനകളികളിലുള്ളൊരതല്ലല്ല- [ലിച്ചും
കളർമുലകളുന്നിശമിടഞ്ഞുതടഞ്ഞുമുലഞ്ഞു- (മലഞ്ഞും
കളർമതിയൊടുപടപൊരുതുന്നമുഖങ്ങളെവി- (യർത്തുതളർന്നും
സുരതരുവരകുസുമസമൂഹസുഗന്ധമനന്തമുയർന്നും
കരിമുകിൽനിറമുടയൊരുതലമുടിവടിവിലഴി- (ഞ്ഞുകിഴിഞ്ഞും

പുരികുഴൽമണിനടുവിലണിഞ്ഞസുമങ്ങളുമ- (ങ്ങുപൊഴിഞ്ഞും
പരിചൊടുചടുചടരവമൊടുപദതലപാതമി- (യന്നും
അംബരചരതരുണികലോത്തമസുമുഖിതി- (ലോത്തമയെങ്ങ്?
ശംബരരിപുശരവരസന്നിഭരംഗമപാംഗവി- (ലാസ-
ഡംബരഹരമമരജനങ്ങളുടെപലവഴിവിലസ- (ണമിങ്ങോൾ;
കിംബഹുതവകിമപിവിളംബനമംബുജകോ- മളനയനേ!
ജംഭശമനകരീവരകുംഭസമാനസ്തനശ്ചഞ്ച- (ലങ്ങളേ!
സംഭൃതരസമുടയവളേനളഭുവബന്ധപരി- (രംഭേ!
സംഭ്രമമതിഹാവകളികളിൽമരന്നിതംബി (നിരംഭേ!
സംപ്രതിമാസവിധവരികവരോരവിരാ- (ജിതരംഭേ!
നിർമ്മലാംഗി! നിന്നുടെവിതളുകളിന്നവലി- (രണമെങ്കിൽ
മർമ്മരാളമിങ്ങിനെവിരവൊടുനിന്നപ്രയോ- (ഗിച്ചാലും
മർമ്മസാരമറിയുംപരിഷകളിന്നിഹബഹുമാ- (നിക്കും
ദുർമ്മദേനചിലതുദ്വേഷിക്കുമതെന്തിനചിന്തിക്ക- (ന്നു?

കാരികതാളം.

നാരികളെല്ലാനിഹനാടകമാട്ടും
ശാരികപോതലകളവാണികളോടും
തംബുരുവീണാമുഖവീണകളോടും
ശംബരവൈരിപ്രിയശാരികളോടെ
കരതലവലയാവലികളുകളുമോടെ
തരളിതചന്ദ്രനഖങ്ങളുപരിചമോടെ
വിചലിതമണികുണ്ഡലവിലസിതമോടെ
വികസിതകുസുമങ്ങടെസുരഭിതയോടെ
കുചഭരപരികമ്പഹാരസമോടെ
കുചഭരബന്ധബന്ധനവിഘടനമോടെ
അവിരതമിളകിനകാഞ്ചികളോടെ
അവിരളപുളകാവലിശോഭനമോടെ
പടുതരപദതാഡനകേളികളോടെ
തടമുലയിളകുന്നനിജാളികളോടെ
തുടുതുടെയധരപ്രഭയുടെവടിവോടെ
കിലതകചില്ലികളുടെകളിയോടെ
ചഞ്ചലനയനാഞ്ചലവിലസിതമോടെ
സഞ്ചിതരസമോഹനവിഹസിതമോടെ
കുഞ്ചിതകുരളാവലിവിചലനമോടെ
വഞ്ചിതജനമാനസവരഗുണമോടെ
സുരകല്പകമണിജനതാണ്ഡവമേവം
സുരുചിരമദനോദയമഞ്ജുളമേവം

പരിചൊടുബതകണ്ടഥദേവസമൂഹം
വെറുകിന്നതിപൂണ്ടിതുപരിധൃതമോഹം;
ലഘുലഘുലഘുഗുരുയുതകാരികതാളം
ലഘുതരമിതുമാത്രംപഞ്ചകയുക്തം
മറ്റുള്ളതാളമിടയ്ക്കുകളെത്തുടനൊത്തുകിൽഞാൻ
വിദ്യകളെല്ലാംകൊണ്ടുമിന്നിഹവിരവിലെടുത്തിടാം
ചാട്ടുകൾവെച്ചുപലങ്ങളുമാട്ടകപാട്ടുകനി
പാട്ടുകചാരുവിധങ്ങളിലോട്ടകഫാരതരം
നാടകപാഠവുമുള്ളോരതനാകനിതംബിനിമാർ
പാട്ടുകയില്ലൊരുതെല്ലതുമൊരേടവുമില്ലഭേദം
കൃത്തികൃസലുമുള്ളവർഥരവുംപറയുമ്പോൾ
ഭേതരമെന്നൊരുഭൂഷണമൊക്കേറസാരന്മാർ;
ഭനുത്തുവരുന്നജനങ്ങളെലധൃത്തുനിലപ്പതിനും
ഭപത്തുവിധങ്ങളനേകമെടുപ്പതിനുണ്ടറിവിൻ
ജംഭനെയങ്ങുവധിച്ചൊരുവമ്പനുമുമ്പിലഹോ
ഡുംഭുപറഞ്ഞുമതിമതിരംഭേ!വരികരികേ
സംഭ്രമരഹിതമൊരഭിനയമൻപൊടുകാട്ടുകനീ
കണ്ടനാച്ചിതാളമകമ്പുമായമോളവുമിങ്ങിനെ
രണ്ടുകൂട്ടവുമൊത്തുവരണം
കണ്ടവർക്കൌതുകമുണ്ടതാതമൈത്ര്യമായതു
കൊണ്ടുനല്ലകീർത്തിയുമുണ്ടാം
ചെണ്ടകൊട്ടുമീവകകണ്ടതാളമൊക്കെയെട്ടു-
(ത്തിഹ
കൊണ്ടുവന്നുകൂട്ടിയടുത്താൽ
പണ്ടുകണ്ടറിഞ്ഞതുകൊണ്ടുപോരുമെന്നുമതം-
(പുന-
രണ്ടരിൽചിലർക്കിതുകൊള്ളും
പന്തിരണ്ടുമാത്രയാഗിനുപണ്ടുകല്പിതമിങ്ങിനെ
യെന്നിവണ്ണമുള്ളോരുതാളം
മാനിലുള്ളവർക്കിതുതന്നിലുള്ളപാടവമേറുമ-
തെന്നതേറുംമാനിനിമാരേ!
സദ്രുതാലഘുചയീസദ്രുതലഘുത്രയിചിമ്പട
സദ്രുതാലഘുചയിപിടനാ
സദ്രുതംപ്ലുതംപുനരിതരംസ്വരൂപമതാകിന
ചന്ദ്രതാനിതെന്നറിയണം
കുംഭതാളമിതുമതിമതാംജനബഹുമതംകേഷ-
കുംഭനതാംഗികളേ!തിങ്ങാ
ജംഭവൈരിയുടെയുവതിമാരിംഹഭവതി-
ചരിതിഗിപിമ്പമിയന്നിതുവിൻ
രംഭയുമവളുടെസഖികളുംമതിമുഖികളും-
(ഗതസംഭ്രമമിന്നുടനേ
സംഭ്രമരസമൊടുകളികളുകേൾവിളികളുമി-
ഹസംപ്രതിചെയ്യുശുഭം
ലഘുലഘുലഘുലഘുലഘുകളും ദ്രുതയുഗളവുംല-
(ഘുമൂന്നദ്രുതഭേദവും
ലഘുഗുരുഗുരുലഘുലഘുകളുംലഘുലഘുലഘുരു-
(ത്തുമൂന്നമശബ്ദമിടം
ലക്ഷ്മിയുടെലഘുലക്ഷണവുമിഹലക്ഷിതമാ-
ണുരുമതിനമുതിരുന്നു
ലക്ഷണമേറിനതരുണികളെയിതുശിക്ഷയി
(ലധുനാപിടിച്ചുകളിതുടരാം

മററെല്ലാമതിലളിതമഹോയിതുപറവുകവിഷ-
(മംനമുക്കനടനവിധൌ
കറാംവന്നുടനിടകൂടാമിതുതറവുകിലുടനേ-
(ചിരിക്കുമഖിലജനം
രണ്ടുലഘുഗുരുരണ്ടുദ്രുതംലഘുഗുരുവുംലഘുവും-
(ലഘുദ്രുതഭേദം
സലഘുദ്രുതലഘുമൂന്നുദ്രുതംലഘുരണ്ടതിനഗ്രേ-
(ലഘുത്രയമശബ്ദം
ഇരുപതുമാത്രകളിതിനുമാതു പരിചൊടുമ-
(നസാൽധരിച്ചുകൊള്ളേണം
സുരനാരീജനങ്ങനെമിളംതാതിഹരസംസുര-
(സാമ്യസഭയിലഭിനയം

ദുർമ്മദനെന്നൊരുഗന്ധർവ്വനേകദാ
ദുർമ്മദത്തോടെനടക്കുമ്പോളന്നേരം
ഉർവ്വശീദേവിയെക്കണ്ടുകാമിക്കയാൽ
ഉർവ്വശിദ്രുതചേതോവൃത്തിയാമവൻ
ഗർവ്വിലൻമഹാമൂഢൻമഹാജളൻ
നിർവ്വിശങ്കംചെന്നുചോദിച്ചോരളവിനം
ക്രുദ്ധിച്ചുധിക്കരിച്ചാളുപോയാളവൾ
ബുദ്ധിക്ഷയംപൂണ്ടുമാറിഹദാശരൻ
സിദ്ധിക്കുമെന്നുള്ളമോഹമാനസ
വർദ്ധിച്ചുകാമേനപിന്നെയുംപിന്നെയും
മൂർദ്ധാവുകൊണ്ടുവണങ്ങിയാചിച്ചിട്ടു
മൂർദ്ധചമാക്കീട്ടയച്ചീടിനാളുർവ്വശി.
ധൂർത്തനപിന്നെയുംമോഹംനിലച്ചില
ക്രൂരമാരാശുഗമെയ്യിൽതറയ്ക്കയാൽ
കൃത്തുകാണാമാനവൻചെന്നങ്ങവളുടെ
കത്തുമുലകളുംവക്ത്രാരവിന്ദവും
പാർത്തുകണ്ടാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുമേവിനാൻ
കൃത്തികലേതുമിടയില്ലദോഷന്ന്
നൃത്തകോലാഹലമെല്ലാംപതുക്കവേ
നിർത്തിയനേരംപിരിഞ്ഞുമഹാജനം
സൌമ്യൻറെപുത്രൻപുരൂരവോനാമം
സൌന്ദര്യസാഭാവസ്ത്രവാശീദേവിയും
തങ്ങളിൽദൃഷ്ടികൊണ്ടുദ്യാനവാടിയിൽ
സംഗമസ്ഥാനംകുറിച്ചുപിരിഞ്ഞിതു;
പെൺമണിയാളുടെവക്ത്രാംബുജത്തെൻറ
കൺമണിരണ്ടുമുറപ്പിച്ചുനില്ക്കുന്ന
ദുർമ്മദൻബോധിച്ചുസങ്കേതകല്പന
മർമ്മംഗ്രഹിച്ചാനവരണ്ടുബുദ്ധിയും;
എങ്കിലിന്നുർവ്വശിപ്പെൺകിടാവിനുള്ള-
ഹംഭാവമിന്നുഞാൻമാറിവച്ചീടുവൻ.
സങ്കേതവാടിയിൽഞാൻചെന്നു പൂക്കു
പങ്കേരുഹാക്ഷിയെചെന്നുകെട്ടിച്ചുടനേ
പാരംകൊതിച്ചുള്ളകാമിനീസംഗമം
പാരാതെസാധിച്ചുപോരുന്നതുണ്ടുതാൻ
ദുർമ്മദൻചിന്തതെളിവുമുറച്ചുകൊ-
ണ്ടുവമയെന്നൊരുവിദ്യാധരിയോടു
ചെമ്മേവിജനേവിളിച്ചുപറഞ്ഞിതു
"മന്മൊഴികേൾക്കെടോമാനിനീരത്നമേ!
മന്മഥാവേശംസഹിക്കാവതല്ലെടോ!

മന്മനോമോഹസംപൂർത്തിവരുത്തുക!
എത്രനാളുണ്ടു ഞാനെന്നുറക്കവും
ഗാത്രസംസ്കാരമാംസ്നാനവുംപാനവും
എല്ലാമുപേക്ഷിച്ചുപാർക്കുന്നുഹാഹന്ത!
കൊല്ലാനൊരുമ്പെട്ടുനില്ക്കുന്നുമന്മഥൻ
മല്ലാക്ഷിമാർമണിനീയെന്റെമാനസേ
വല്ലാത്തശല്യമൊഴിച്ചുരക്ഷിക്കണേ;"
മങ്കമാർമൌലിയാമുന്മദതാനുമീ
സങ്കടംകേട്ടുവിചാരിച്ചുമാനസേ,
എങ്കിലുമുള്ളാഗ്രഹംകൊണ്ടുപറകയോ
ശങ്കയുണ്ടെല്ലാമറിയാംപതുക്കവേ;
ഇങ്ങിനെചിന്തിച്ചുചൊല്ലിനാളുന്മദാ
"അങ്ങിനെമോഹംതനിക്കെങ്കിലായതി-
നിങ്ങൊരുസംശയമില്ലിന്നുരാത്രിയി-
ലങ്ങുവന്നാലുമാരുംഗ്രഹിക്കാതെടോ?"
സല്ലാപമിങ്ങിനെകേട്ടുഗന്ധർവ്വനും
വല്ലാത്തഭാവംനടിച്ചുചൊല്ലീടിനാൻ
"കല്യാണിനമ്മുടെചിത്തത്തിലുള്ളൊരു
ശല്യമൊഴിഞ്ഞതേതിന്നുമല്ലെന്നില്ല
മധ്യന്നിയാളാകുമുർവ്വശിനമ്മളെ
ധിക്കരിച്ചീടുന്നതിങ്കൾബിംബാനനേ!
ചിക്കെന്നവളെപ്പരിഗ്രഹിച്ചാശ്രുത-
നൾക്കബിലേശർവ്വുപോക്കേണമിന്നെടോ-
നന്ദനാരാമനരേന്ദ്രൻബുധാത്മജൻ
ചന്ദനപ്പൂങ്കാവിൽവന്നീടുമിന്നെടോ
മുന്നമേചെന്നങ്ങുപാർത്തിട്ടുമുർവ്വശി-
ക്കുള്ളസാരംഗ്രഹിച്ചുഞാനുന്മദേ
ഉർവ്വശിവേഷംധരിച്ചുനീയങ്ങുചെ-
ന്നുവീശനെപ്പരിതാമസിപ്പിച്ചുടൻ
യത്രകുത്രാപിഭൂപാലനോടൊന്നിച്ചു
ചിത്തസംഭോഗേനകാലംകഴിക്കനീ,
അത്രാന്തരേഞാൻപുരൂരവസ്സിൻവേഷമാൽ
തത്രചെന്നുർവ്വശീസംപ്രയോഗോത്സവം
സാധിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങുപോരുന്നതുണ്ടിന്നു
ബോധിക്കരുതിതുമററാരുമുന്മദേ
ഉർവ്വശീസംഗമമുക്കുലഭിച്ചീട്ടു-
മുർവ്വീശസംഗംനിനക്കുംലഭിച്ചിട്ടും
ഈവണ്ണമുള്ളൊരുകൌശലംലോകത്തി-
ലേവനുതോന്നുംപിദുർമ്മദനെന്നിയേ
ദുർമ്മദനിത്ഥംപറഞ്ഞുംഹൃദി
സമ്മോദമേററംനിറഞ്ഞു,ഉദ-
മുന്മദാകേട്ടുതെളിഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടുതന്മതമെല്ലാമ-
[റിഞ്ഞു
തന്നുടെവേഷംമറച്ചു,അവ-
ളുർവ്വശീവേഷംധരിച്ചു,അതി
സുന്ദരമോടിയുംക്രൂട്ടിനടനുകളിച്ചുചിരിച്ചുതിരിച്ചു
കുത്തുമുലകളിൽചേരും,നല്ല
കസ്തൂരിചന്ദനച്ചാറും,പല
വസ്തുപരിമളഭംഗിവിളങ്ങിനശൃംഗാരമോടിക
[ളേറും
ഭൂവേഷംവിശേഷമിയന്നു,ചരി-

തോഷവുമാശുവളർന്നു,സവി-
ശേഷവിലാസവിലോലവിലോകനകേളികളോ-
[ടെന്നന്നു
നന്ദനപ്പൂങ്കാവിൽചെന്നു,ഹരി
ചന്ദനവാടിയിൽനിന്നു,ബുധ-
നന്ദനനാകിയസുന്ദരമന്നനെത്തന്നുള്ളിലോർത്തു
[സുഖിച്ചു
മല്ലികവാടിയിൽചെന്നു,തത്ര
നല്ലശിലാമേലിരുന്നു;അവ-
ളുല്ലാസത്തോടെപദങ്ങളുംപാടിരസിച്ചുകളിച്ചുവ-
[സിച്ചു
ഇന്ദിശരാഗവുംപാടി,നല്ല
കുന്ദകുസുമത്താൽചൂടിസുഖ-
മിന്ദിരാദേവിയെപ്പോലെമനോഹരസുന്ദരമാ-
[ക്രീഡമോടി
പന്തുവരാടിവരാടി,അതിൽ
ചിന്തുംപദങ്ങളുംപാടി,ഉള്ളിൽ
ചെന്താർശരന്റെശരങ്ങളെക്കൊണ്ടുള്ളസന്താ-
[പംപൂണ്ടുടൽവാടി
അന്നേരംവന്നുനരേന്ദ്രൻ,അങ്ങു
മന്ദിരംതന്നിൽമഹേന്ദ്രൻ,സുര-
സുന്ദരിമാരുടെമാനസമാംകന്നകൈരവങ്ങൾ-
[ക്കൊരുചന്ദ്രൻ
കങ്കേളിബാണന്റെബാണംകൊണ്ടു
സങ്കടംപൂണ്ടതിക്ഷീണാ,ലത്ര
സങ്കേതഭൂമീതലംനോക്കിപ്പോയുടൻ
സന്താനവാടിയിൽചെന്നു
സംഗതികൂടാതെദൂരെ,ഒരു
സംഗീതമന്നേരംകേട്ടു,അവൻ
സങ്കേതമാർഗ്ഗംപിഴച്ചോനമുക്കെന്നു
ശങ്കിച്ചവിടേക്കുചെന്നു
ഉർവ്വശീവേഷംചമഞ്ഞു,മേവു-
മുന്മദയെയത്രകണ്ടുഇവ-
ളുർവ്വശീതാനെന്നുചിന്തിച്ചുമന്നവ-
നന്തികസീമനിചെന്നു
ഉന്മദചെന്നുവണങ്ങി,നല്ല
സമ്മോദത്തോടങ്ങിണങ്ങിനാഥാ
നിന്മുഖപങ്കജംകാണാഞ്ഞുകേണുഞാൻ
നിന്നെത്തിരഞ്ഞിങ്ങുവന്നേൻ
എന്തിത്രതാമസമയ്യോ!നന്മെ
ചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചുഞാനും,അത്ര
സന്ധിക്കയില്ലെന്നുറച്ചുപുറപ്പെട്ടു
സങ്കേതദേശത്തവിട്ടു;
പത്തുനൂറായിരംകോടിസ്ത്രീക-
ളെത്തുന്നമാർഗ്ഗത്തിൽക്രീഡിഭവാ-
നത്തുംഗപീനസ്തനിമാരെക്കണ്ടു,
കൊതിച്ചങ്ങുതാമസിച്ചായോ?
പൊൺമണിമാർനിന്നെക്കണ്ടു,നല്ല
കൺമണിപ്പാശങ്ങൾകൊണ്ടു,നിന്നെ
വെൺമയോടാശുവരിഞ്ഞങ്ങുബന്ധിച്ചു
കൊണ്ടങ്ങുപോകയില്ലല്ലീ!

മാറുള്ളമാനിനിമാരോടെന്റെ
കുറ്റംപറഞ്ഞുചിരിച്ചുകൊണ്ട്
ഒരെറെന്നുനേരംകഴിഞ്ഞതറിഞ്ഞീലാ
കുറ്റമല്ലേതുംമഹീശ!
എങ്കിലുമെന്നുടെമോഹങ്ങൾക്കു
നിങ്കൽകുറവില്ലകാന്താ, അങ്ങു
സങ്കേതഭൂമിയിലോളംനടപ്പാനി-
നിക്കക്ഷമയില്ലതെല്ലും;
മല്ലികാമണ്ഡപംതന്നിൽ, ഇന്നു
മെല്ലെന്നുചെന്നകംപുക്കു,നല്ല
മുല്ലക്കണയുംകരിമ്പുവില്ലുംകര-
പല്ലവംതന്നിലൊതുക്കും;
കന്ദർപ്പൻതന്റെനിയോഗം,പുന-
രൊന്നൊഴിയാതിനിവേഗംബുധ-
നന്ദന!നാമിനിയാമിനീ
തന്നിലനുഷ്ഠിക്കവേണമിദാനീം;
കൈകേയവംശ്യപ്പെൺമണിതന്റെ,ബഹു
കൈതവസല്ലാപംകേട്ടു,നിജ
ചേതസിനേരെന്നുറച്ചുമഹീപതി
കൗതുകമോടെചടുക്കെ
കള്ളപ്പെണ്ണാളെപ്പുണർന്നു,തന്റെ
ഉള്ളത്തിൽകാമനണഞ്ഞുനല്ല
വെള്ളപ്പുടവവിരിച്ചുശയിച്ചുകൊ-
ണ്ടുള്ളവിനോദങ്ങളെല്ലാം
സാധിച്ചുസൌമ്യതനൂജൻഏതും
ബോധിച്ചീലന്നേരംവ്യാജംകന്ദ-
ർപ്പാധിപിടിപെട്ടെഴലുംപുരുഷനു
ബോധവിവേകമുണ്ടാമോ?
മന്മഥസന്താപത്തോടെ,ചിര-
മുന്മത്തനാമന്നേരംഹേളി
സമ്മോദംപൂണ്ടുരമിച്ചുതനിക്കു
സ്വപ്നത്തിൽപോലുമസാദ്ധ്യം
രോഹിണിയാത്മജൻതന്റെ,അതി
മോഹനമായശരീരം,ചാരം
മോഹിച്ചുപോർമുലമാറിലണച്ചു
പുണർന്നുപുണർന്നുസുഖിച്ചു
ദുർമ്മന്താനംപുത്രരവാമന്റെ
ഹൃദ്യമായുള്ളോരുവേഷംധരിച്ചുടൻ
ദുർമ്മതിചെന്നങ്ങുസങ്കേതമണ്ഡപേ
മന്മഥാവേശംസഹിച്ചുമേവീടിനാൻ;
കട്ടിന്മേൽചെന്നുകിടക്കുംക്ഷമിക്കാഞ്ഞു
പെട്ടെന്നെഴുന്നേറ്റിരിക്കുംമദനന്റെ
കോട്ടമ്പുകൊണ്ടുസഹിക്കാഞ്ഞുമണ്ഡപേ
വട്ടത്തിലോടിനടക്കുംമഹാജളൻ
പെട്ടെന്നിറങ്ങുംഭയപ്പെട്ടുമാറുമ-
ങ്ങൊട്ടല്ലസങ്കടംസങ്കേതഭൂമിയിൽ
കുട്ടിനകരായമൊച്ചക്കരങ്ങളിന്റെ
കൂട്ടഘോഷോക്തികൾകാട്ടുംപലതരം;
മട്ടോൽമൊഴിതൻവഴിനോക്കുവാൻവെക്ക-
മെട്ടെട്ടുമെങ്ങുചെന്നിങ്ങോട്ടുമാറിയും
മട്ടനെപ്പോലെകിടന്നുഴന്നീടുന്ന
ദുഷ്ടന്റെചേഷ്ടകൾകണ്ടാൽചിരിവരും;
കാമാന്ധിതമെല്ലവേപൌർണ്ണമാസിതന്നി-
ലേണാങ്കബിംബമുദിക്കുംകണക്കിനെ
ശോണാധരിതൻമുഖാംഭോജമൻപോടു
ചേണാർന്നമന്ദസ്മിതാമൃതോല്ലാസിതം
മാലതീബാണന്റെനീലത്തഴപോലെ
നീലമേഘാവലിപോലെനിറംകോലു-
മാലോലകുന്തളംചന്തമോടേകണ-
ങ്കാലോളമങ്ങുകവിഞ്ഞുവീണീടുന്ന
നീലാളകംകൊണ്ടുശോഭിച്ചിരിക്കുന്ന
ഫാലാന്തരേനല്ലചാന്തുംകുറികളും
ബാലേന്ദുമദ്ധ്യേകളങ്കരേഖാബിന്ദു
പോലെവിളങ്ങുന്നകസ്തൂരിലാഞ്ഛനം
മല്ലീശരൻതന്റെവില്ലിനെവെല്ലുന്ന
ചില്ലീയുഗത്തിന്റെനല്ലവില്ലാട്ടവും.
നല്ലകരിംകുവളപ്പൂവിനുള്ളതി-
നല്ലൽപെടുക്കുന്നസല്ലോചനങ്ങടെ
കല്ലോലഹല്ലോഹലങ്ങൾപോലുള്ളൊരു
നല്ലവിലാസങ്ങളെല്ലാംമനോഹരം
വല്ലഭമേറും തിലകുസുമത്തിനെ
തല്ലിയോടിക്കുന്നനാസികാഭംഗിയും
ഉല്ലസൽകുണ്ഡലംകർണ്ണപാശദ്വയം
മല്ലായുധൻതന്റെതൂണീരസന്നിഭം
പല്ലവംപോലെയുംവിദ്രുമംപോലെയും
നല്ലതൊണ്ടിപ്പഴംപോലെയുമേറ്റമ-
ങ്ങുല്ലാസമേറുന്നബിംബാധരംനല്ല
മുല്ലമൊട്ടിന്നിടർചൊല്ലുന്നപല്ലുകൾ;
കല്യമായുള്ളോരുചന്ദ്രപ്രഭാജാല
തുല്യമായുള്ളോരുമന്ദസ്മിതോദയം
സ്ഫുല്ലപത്മത്തിനുംപൂർണ്ണചന്ദ്രനുമ-
ങ്ങല്ലൽവളർക്കുംമുഖത്തിന്റെശോഭയും
ശംഖിനുതന്നുടെഭംഗിപോയെന്നുള്ള
ശങ്കാവിഷാദംവരുത്തുംഗളാന്തരേ
തങ്കപ്പതക്കങ്ങൾമുത്തുംപവിഴവും
സംഘടിച്ചീടുംകരാംഭോജയുഗ്മവും;
ഉത്തുംഗമാംകുചകുംഭദ്വയത്തിന്റെ
വിസ്തൃതമാംജഘനസ്ഥലത്തിന്റെയും
മദ്ധ്യസ്ഥമായോരുദരംകൃശംപരം
അസ്തിവാനോനാസ്തിവാസന്ദേഹഗോചരം
മത്തഗജത്തിന്റെമസ്തകാഡംബരം
കുത്തിക്കവർന്നങ്ങുസംഹരിച്ചീടുന്ന
തത്താദൃശപ്രകാശംകടീഭാഗവും
ചിത്താഭിരാമംദുകൂലസംവേഷ്ടനം
അഞ്ചിതാനേകരത്നപ്രഭാമണ്ഡലീ
സഞ്ചിതംകാഞ്ചനകാഞ്ചീകലാപവും
പഞ്ചബാണന്നുവസിപ്പതിനായുള്ള
മഞ്ചമായുള്ളോരുകാഞ്ചീപദത്തിനു-
മഞ്ചൽപ്രകാശംമണിസ്തംഭവിഭ്രമം
തഞ്ചുംസുചാരുവാമൂരുകാണ്ഡദ്വയം
രംഭായുഗത്തിന്റെഡംഭാതിരേകത്തി-
നമ്പോടുഭംഗംവരുത്തുമെന്നിഞ്ഞയം

കേതകീമൊട്ടിനു ഖേദമുണ്ടാക്കുവാൻ
ചാതുൎയ്യമേറും കണങ്കാൽ വിലാസവും
ആനന്ദപാരമഭിരാമം പദദ്വന്ദ്വ-
മാനന്ദശോഭം നഖേന്ദുസന്ദോഹവും
ആപാദചൂഡമനോജ്ഞമായുള്ളൊരു
രൂപാമൃതം മുദാ വൎണ്ണിച്ചു ചൊല്ലുവാൻ
ശ്രീപത്മനാഭന്റെ പള്ളിമെത്തയ്ക്കുമി-
ന്നാവതില്ലെന്നു ചൊല്ലുന്നു മഹാജനം
തണ്ടാർകുലങ്ങളിലുണ്ടാം മധുഗ്രഹണം
തെണ്ടിപ്പറന്നങ്ങുമിങ്ങും നടക്കുന്ന
വണ്ടിന്റെ വൃന്ദങ്ങൾ വണ്ടാർകുഴലിതൻ
കൊണ്ടൽക്കുനിര കണ്ടു [illegible]
കൊണ്ടും മുരണ്ടുമിരണ്ടു ഭാഗേ ചെന്നു
കൊണ്ടു നിറയുന്ന കണ്ടാൽ മനോഹരം
രണ്ടു കരങ്ങളും വീശി മൃദുനട-
കൊണ്ടു പതുക്കവേ ചെന്നു കൊണ്ടുർവ്വശി
കണ്ടകനാകുന്ന ദുർമ്മദൻ കൈതവം-
കൊണ്ടു പുരൂരവസ്സായി വസിക്കുന്നു;
കണ്ടു നിജപ്രിയനെന്നു കല്പിച്ചവൾ
കണ്ഠേ കരങ്ങളെക്കെട്ടിപ്പിടിച്ചുടൻ
രണ്ടു കുചങ്ങളും കള്ളന്റെ മാറത്തു
കൊണ്ടുപോയ് ചേർത്തു പുണർന്നു നിന്നീടിനാൾ
പണ്ടേ വളരെക്കൊതിച്ചു ലഭിക്കാതെ
കണ്ടു കിടക്കുന്ന കാമങ്ങളൊക്കെയും
തണ്ടുതപ്പിക്കലഭിക്കകൊണ്ടങ്ങുള്ളി-
ലുണ്ടായ സന്തോഷമെന്തു ചൊല്ലാവതും?
തൊണ്ടിപ്പഴത്തിനഴകിണങ്ങൽ വളർക്കുന്ന
ചുണ്ടിന്റെ ശോഭകൾ കണ്ടു വിശേഷിച്ചു-
മുണ്ടാമനംഗാർത്തി കൊണ്ടു മനക്കാമ്പി-
ലിണ്ടലും പാരമങ്ങുണ്ടാകയാലവൻ
കംബുകണ്ഠീമണി തന്നുടെ കോമളം
ബിംബാധരേ മുദാ ചുംബനം ചെയ്കയും
താംബൂലപൂഗങ്ങൾ ചർവ്വണം ചെയ്കയും
ജാംബൂനദാഭമംഗം പുണർന്നവൾ
തന്മൂലമുണ്ടായ മോഹങ്ങളൊക്കവേ
താമസം കൂടാതെ സാധിച്ചു ദുർമ്മദൻ
ദുർമ്മദം കൊണ്ടൊരു ഹാസമുണ്ടായ്വന്നു
ഉർവ്വശി തന്നുപരിഹാസമെന്നോർത്തവൾ
എന്തു മൂലം ചിരിപ്പാനെന്നു ചോദിച്ചു?
ഏതുമല്ലെന്നവനുത്തരം ചെയ്തു
ഹേതു കൂടാതെ ചിരിക്കുമോ [illegible]
കൈതവമെന്തിതു ചൊല്ലുക വല്ലഭ!
ഏതാനുമിന്നു [illegible]-
[illegible]
[illegible]
ചാതുൎയ്യമേറുന്ന [illegible]!
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

തുറ്റവർക്കില്ലാമട്ടത്തതോന്നവ!
കറ്റക്കുഴൽമണിയാളാകുമുർവ്വശി-
ക്കേറ്റമില്ലാത്തുള്ള താപവും കോപവും;
പറ്റി മനക്കാമ്പിലായതു കാരണ-
മേറ്റു പുറപ്പെട്ടു മിണ്ടാതെ കണ്ടവൾ
മുറ്റത്തിറങ്ങി നടന്നു ഗമിച്ചിതു
ചെറ്റും ചതി പറ്റിയെന്നതോർക്കാതവൾ;
തക്കത്തിലായതു നേരത്തു ദുർമ്മദൻ
പൊക്കത്തിലുള്ളൊരു മണ്ഡപേ നിന്നുടൻ
ചിക്കെന്നു ചാടിത്തിരിച്ചു മണ്ടിപ്പുരം
പുക്കൊളിച്ചങ്ങു കിടന്നുറങ്ങീടിനാൻ;
മൈക്കണ്ണിമാർമണി താനും വിചാരിച്ചു
മല്ക്കാന്തനെന്നിൽ കനിവു കുറഞ്ഞിതോ?
ഉൾക്കാമ്പിലങ്ങേക്കു കോപമുണ്ടായ്വരാൻ
തക്കൊരു കുറ്റം നമുക്കില്ല നിർണ്ണയം
മുന്നമിക്ഷോണീന്ദ്രനിങ്ങനെയല്ലതാ-
നെന്നെച്ചൊല്ലി കലഹിച്ചു മാറീടുകിൽ
പിന്നാലെ വന്നു കരഞ്ഞു പറഞ്ഞുകൊ-
ണ്ടെന്നുടെ കാല്ക്കൽ നമസ്കരിച്ചീടുവോൻ
അന്നേരമേറ്റം പ്രസാദിച്ചു ഞാനും ചു-
ണ്ടന്നീട്ടു മറ്റുണ്ടു വേണ്ടും വിധങ്ങളിൽ;
ഇന്നെന്തു കാരണം പിമ്പേ വരാഞ്ഞതും?
മന്നവൻ മറ്റൊരു മോഹമായ്വന്നിതോ
എന്നെപ്പിരിഞ്ഞൊരു നാഴിക പോലുമീ
മന്നവാധീശനിരിപ്പാനെളുതല്ല;
എന്നുടെ കോപഭാവങ്ങൾ കാണുംവിധൌ
നിന്നു വിറച്ചു വിയർത്തു വീർത്തിങ്ങിനെ
ഖിന്നഭാവത്തോടനുസരിക്കും കനി-
ഞ്ഞന്യഭാവം വെടിഞ്ഞെന്റെ പദേ കുമ്പിടും
കന്ദർപ്പതാപം സഹിക്കാഞ്ഞു മാനസേ
മന്ദഭാവം പൂണ്ടു നില്ക്കുമെന്നന്തികേ
മുന്നമീവണ്ണമേ കണ്ടു പോരുന്നവൻ
തന്നുള്ളിലാശ കുറഞ്ഞിതോ ദൈവമേ!
ഇത്യാദി ചിന്തിച്ചു നില്ക്കുന്ന നേരത്തു
വിദ്യാധരിയെയും കാണായതന്നാളും
വിദ്യോതമാനനാം ദുർമ്മദനെന്നെയും
സദ്യോ വിലോകനം ചെയ്തു താനുർവ്വശി
കിഞ്ചന നേരം വിചാരിച്ചുറച്ചിതു
വഞ്ചന ചെയ്തു മഹാശഠൻ ദുർമ്മദൻ!
[illegible] കണ്ടാലറിയാവതന്റെ
വാഞ്ഛിതം സാധിച്ചു ചാടി മണ്ടീടിനാൻ
അഞ്ചിതാകാരനാമെന്നുടെ കാന്തനെ
വഞ്ചിച്ചു ദുഷ്ടയാമുന്മദാദേവിയും
ഇത്തരം ചിന്തിച്ചു നില്ക്കുന്ന ദേവിയെ
സത്വരം പ്രാപിച്ചു ചോദിച്ചിതന്നവൻ;
ചിത്തരംഗേ നിനക്കെന്തൊരു സന്താപ-
മുത്തമാംഗോപാംഗഭംഗി മനോഹരേ!
എന്നെപ്പിരിഞ്ഞൊരു [illegible]-
[illegible]
എന്നതു കേട്ടു [illegible]
[illegible] ജളൻ

ദുർമ്മദനെന്നൊരു ഗന്ധർവ്വൻ താൻ
നിർമ്മലതമൻ നിന്റെ വേഷം ചമഞ്ഞവൻ
നമ്മെച്ചതിച്ചു നിരൂപിച്ച കാര്യവും
ചെമ്മേ ലഭിച്ചു തിരിച്ചു വിലക്ഷണം
ഉന്മദയെന്നൊരു വിദ്യാധരാംഗന
നമ്മുടെ വേഷം ചമഞ്ഞു ഭവാനെയും
ചെണ്ട കൊട്ടിച്ചു ഗമിച്ചു വെന്നാലിനി
രണ്ടുപേരേയും ശപിച്ചു ഞാനിന്നൊരു
കണ്ടിലാ ഞാനതും കണ്ടു കൊൾക ഭവാൻ
രണ്ടുപക്ഷം നമുക്കില്ല മഹീപതേ!
രൂക്ഷതയേറുന്ന ദുർമ്മദൻ ഭൂമിയിൽ
രാക്ഷസനായ്‌ പിറന്നീടേണമിപ്പൊഴേ
കാൽക്ഷണം കൊണ്ടിവൻ താഴത്തു വീഴുന്ന-
തീക്ഷണം ചെയ്യാലുമിന്ദുപുത്രാത്മജ!
ഉന്മദപ്പെണ്ണിതാ വിന്ധ്യധരിത്രിയിൽ
ജന്മദുഃഖം ഭവിച്ചീടേണമഞ്ജസാ
കർമ്മദോഷത്താൽ വരുന്ന രോഗങ്ങൾക്കു
ചെമ്മേ കഷായം കുടിച്ചാൽ ഫലിക്കുമോ
എത്രയും ദുർബ്ബുദ്ധിയാമിവൾ ധാത്രിയിൽ
ക്ഷത്രിയപുത്രിയായ്‌ വന്നു പിറക്കണം
അത്രയല്ലേകനെക്കാംക്ഷിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ
തത്ര വന്നന്യൻ കരസ്ഥമാക്കീടണം
ഇത്ഥം ശപിച്ചെന്നു കേട്ടങ്ങിരുവരും
ഇത്ര ചെന്നങ്ങുടനുന്മദാ ദുർമ്മദൌ
താപമോടു ശ്രീപാദേ നമിച്ചുടൻ
ശാപമോക്ഷത്തെക്കനിഞ്ഞപേക്ഷിച്ചിതു
കോപം കളഞ്ഞതു തെളിഞ്ഞു കൊണ്ടാദരാൽ
ശാപമോക്ഷം കൊടുത്തീടിനാളുർവ്വശി
ഉന്മദേ കേളെടൊ നിന്നുടെ പുത്രനായ്
ദുർമ്മദൻ വന്നു ജനിക്കും കനക്കവേ
നമ്മോദമാഹീരനരാധീശമന്ദിരേ
നിന്മകൻ വെട്ടി മരിക്കും രണാങ്കണേ
നിന്നുടെ ഭർത്താവുമപ്രകാരം തന്നെ
ഇന്നാകണേ മരിച്ചീടുമെന്നോർക്കനീ
അന്നു നീയഗ്നിപ്രവേശവും ചെയ്തിങ്ങു
വന്നു കൊണ്ടാലും ജവേന വിദ്യാധരി!
നിന്നുടെ വിദ്യുന്നവെട്ടി മരിച്ചൊരു
നിന്നുടെ പുത്രനീ ദുർമ്മദൻ താനുടൻ
പാപമൊഴിഞ്ഞു സ്വർഗ്ഗപദേ നിന്നുടെ
ഭൂപനാകുമെന്നു സന്ദേഹം കൂടാതെ ചെയ്‌
രണ്ടുപേരും നടന്നാലുമെന്നിങ്ങിനെ
അണ്ടർ പെൺ ശാപമോക്ഷം കൊടുത്തുടൻ;
കൊണ്ടൽവേണീമണി കാന്തനോടൊന്നിച്ചു-
കൊണ്ടിന്ദ്രലോകേ സുഖിച്ചു വാണീടിനാൾ.

രുഗ്മിണീസ്വയംവരം ഒന്നാംകളം

സമാപ്തം.

—൩൦—

രണ്ടാംകളം.

വേദമഞ്ജുധരണിയിൽ പതിച്ചാളുന്മദാദേവി
വേഗവാനെന്നു പേരാകും വിദേഹക്ഷോണിപാ-
[ലന്റെ
ഭാര്യതന്റെ ജഠരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചാളതുനേരം
വീര്യമേറും വിദേഹേന്ദ്രൻ പ്രസാദിച്ചു പഴി-
[പോലെ
ഗർഭരക്ഷാപ്രകാരങ്ങളൊക്കവേ ചെയ്യിത്തുനല്ലോ-
രർഭകാത്മജ വിക്കേണമെന്നു മോഹിച്ചിരിക്കുന്നു;
വിപ്രവർഗ്ഗങ്ങളെക്കൊണ്ടു ജപം ഹോമം നാമ-
[സ്മരണ
ക്ഷിപ്രമങ്ങു തുടങ്ങിച്ചു വിത്തദാനം പശുദാനം
ഇപ്രകാരം പലവസ്തു തുടങ്ങാതെ തുടങ്ങിച്ചു
തൽപ്രദേശങ്ങളിലൊക്കെ കൊട്ടില്ലു കെട്ടിയ-
[ങ്ങാകെ
സപ്രമോദം നിന്നു തന്നെ സദ്യനീളെത്തുടങ്ങേണം
വിപ്രമോദം കൊണ്ടു വേണം സുപ്രജാസംഭവം-
[മെലിഞ്ഞ്
കെല്പിനോടങ്ങമാത്യന്മാർ നാട്ടിലുള്ള ജനത്തോടു
കല്പനാഗൌരവത്തോടെ പറഞ്ഞു ധരിപ്പിച്ചു:
ഊട്ടിനുള്ള പലർത്ഥങ്ങളു നമ്മെന്യേ വരുത്തേണം
വീട്ടിലങ്ങു വിനോദിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നാൽ തരമല്ല
നാട്ടിലുള്ള കമ്പളങ്ങൾ ചേന വാഴക്കയുമോരോ
കൂട്ടമെല്ലാം ഞെന്നു തെണ്ടിക്കൊണ്ടു മണ്ടിവന്നി-
[ടേണം
കൂട്ടിലിട്ട കിളിപോലെ കുശാലിശകലമ്പുന്ന
കൂട്ടമോരോ തടിയന്മാർ മടിയന്മാരെങ്ങുടെ ഠാ-
ചേട്ടകൾക്കു നാണമില്ല തടി കൊണ്ടു താങ്ങാനാകാ
കൂട്ടിയല്ലാതിവരിങ്ങു പാട്ടിലാവാനെളുതല്ല
തമ്പുരാന്റെ ചോറു തിന്നു മുടിപ്പാനെന്നറിയേ-
[ണം
കൊമ്പരാകുമിവരെക്കൊണ്ടൊരു വസ്തു പാടില്ല;
ചെമ്പിലന്നം നിറച്ചങ്ങു കൊണ്ടു ചെല്ലുന്നാളുകൾ-
[ക്കൊട്ടും
മുമ്പിൽ വന്നു സ്ഥലം വെച്ചു കാല്ക്കൽ വെച്ചു നിന്നു-
[കൊള്ളും
വമ്പുപാരം പട്ടരോടെ വെച്ചതെല്ലാം വിളമ്പാ-
[ഞ്ഞാൽ
തമ്പുരാന്താനെന്ന ഭാവം ഭക്ഷണത്തിനായിരിക്കു-
[മ്പോൾ
നമ്പിമാർ നമ്പൂരിമാർ പട്ടേരിമാരെന്നിവർ പ-
[ന്നാൽ
മുമ്പിൽ വെച്ച കാലെടുത്തു പിമ്പിൽ വെപ്പാൻ മടി-
[ച്ചീടും
വമ്പടയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു കോട്ടവാതിലടക്കുമ്പോൾ
പിമ്പിലൊന്നൊതുങ്ങിയാൽ കടക്കയില്ലിവർ-
[ക്കും
ചോറ്റുതിന്നു പാർക്കുന്ന കൂട്ടമെല്ലാം കൂമ്പാരം-

ഞാം പടിക്കാരെന്നുപേരുകിട്ടിയിട്ടുപേക്ഷിച്ചു
പെമ്പിറന്നോരങ്ങുകഞ്ഞികുടിക്കാതെകിടക്കുന്നു
താമ്പിറന്നതെങ്ങുനിന്നെന്നാക്കമന്വേഷണം-
[നാസ്തി;
കള്ളത്തെണ്ടിനടപ്പാനേകാലമുള്ളതൻറെകയ്യി-
ലുള്ളതെല്ലാംവകയാക്കിക്കൈക്കുടഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടു
കള്ളമെന്നുള്ളതിനൊരുംകുറവില്ലാതനിക്കുള്ള
പിള്ളയെക്കൂടവേവിറ്റുതിന്നില്ലായ്കിലതും-
[കൊള്ളാം
തള്ളമാരെപ്പേടിപ്പിക്കാനുള്ളകള്ളക്കശ്മലൻറെ
ഉള്ളുകണ്ടാലെന്നുരണ്ടുതൊഴിപ്പാനാരുമില്ലല്ലോ
അച്ചിവീട്ടിലിരുന്നോരോവീരവാദംപറഞ്ഞും-
[കൊ-
ഞ്ചച്ചിമാരെപ്പലിപ്പിക്കാനുമുള്ളസമർത്ഥന്മാർ
മുച്ചൂളുള്ളോരുവാളെടുത്തൊരുത്തനെതിർത്തു-
[വന്നെങ്കിൽ
പൂച്ചയെക്കണ്ടെലിപോലെവിറച്ചങ്ങൊളി-
[ച്ചീടും
ഉടയ്ക്കുനല്ലവരാരുംപടയ്ക്കുനല്ലവരല്ല
പടയ്ക്കുവന്നവരാരുമിടയ്ക്കുനല്ലവരല്ല
ഇടയ്ക്കുമ്പടയ്ക്കുനടപ്പുള്ളഭടന്മാർശൂരന്മാരല്ലോ
തടിക്കുമാത്രകേടോടുകിടക്കുന്നാകിലീരാജ്യം
പൊട്ടുകെന്നുപുകഴ്ത്തിവെക്കംഉട്ടക്കാനുംഭുജിപ്പാ-
[നും
കൊട്ടപ്പാനുംമടിയില്ലകൊട്ടക്കംകെട്ടക്കൻചിറവു
മുട്ടിക്കുംകടിക്കുമുള്ളപിടിക്കമടിക്കംതമ്മിൽ
തട്ടുകുമ്മിട്ടുകൊമ്പരെപടയ്ക്കങ്ങുകൊണ്ടുചെ-
[ന്നാൽ
അനർത്ഥമിജ്ജനങ്ങൾക്കുവടക്കന്മാർക്കുമിക്കൂട്ടം
പിടിക്കാതങ്ങിനെതിരുകൂട്ടക്കനാട്ടുകാർവൈരി
പടയ്ക്കങ്ങടുക്കുന്നേരമ്മടക്കംമുടക്കംവന്നാ-
ലങ്ങോട്ടുകൊടുക്കംവെക്കന്തടിച്ചുള്ളഭടന്മാരും
തടിച്ചുള്ളതടിക്കുണ്ടാൽചിതക്കാരനെന്നതോന്നും
നടിച്ചുള്ളമിട്ടുകൂണ്ടാനടക്കുന്നുനമുക്കെല്ലാം
എന്തുകാര്യംശകാരിച്ചാലപ്രിയമെന്നതത്തീരു
ജന്തുധർമ്മമുപേക്ഷിപ്പാനാർക്കുമാർക്കുംവശമല്ല;
ബന്ധുവെന്നുംശത്രുവെന്നുംവിചാരിക്കാത്തവ-
[രോട്ടും
ബന്ധുരമയ്യൂരചെയ്താലെന്തുകാര്യംവരാനുള്ള
സന്തതിയില്ലായ്കകൊണ്ടുതമ്പുരാനുംപ്രജക-
[ൾക്കും
സന്തതമുള്ളഴലെല്ലാമന്തമില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും!
അന്തരങ്ങളെത്തുമൂലംവന്നുപോമെന്നിരിക്കുമ്പോ-
ളെന്തുകൊണ്ടെന്നറിഞ്ഞീലപൂർവ്വപുണ്യങ്ങളേ-
[ക്കൊണ്ടോ
അന്തണന്മാരുടെനല്ലദേവസേവാവൈഭവംകൊണ്ടോ
ചന്ദ്രചൂഡജനത്തിന്റെമനസ്സിന്റെനേരുകൊ-
[ണ്ടോ
തമ്പുരാൻറെപരദൈവങ്ങളിലുള്ളഭക്തികൊ-
[ണ്ടോ
തമ്പുരാട്ടിതിരുവയർവാണവെന്നുള്ളതുംകേട്ടു

അമ്പിനോടെശുഭമായിട്ടുള്ളതെല്ലാംതുടങ്ങേണം
അമ്പലത്തിൽനെയ്വിളക്കുമ്മാലയുംപൂജയുംപി-
[ന്നെ
ശർക്കരപ്പായസംനല്ലപഞ്ചസാരപ്പായസവും
നിഷ്ഠിഷിച്ചുലസാതെവെച്ചുനേദിക്കയുംവേണം
ഉച്ചയാകുന്നതിനുമ്പേനമ്മയോടെകറിനാലും
വെച്ചുകൊണ്ടുനമസ്കാരംബ്രാഹ്മണരെഭുജിപ്പിച്ചു
മെച്ചമോടെവെററിലപാക്കംപണവുംദക്ഷിണ-
[ചെയ്തു-
ഞ്ഞെച്ചിലേറിമടിസ്സാനംഗർഭിണിക്കുലഭിക്കേണം
നിച്ചലുമിങ്ങനെകോയ്മിക്കലുംസദ്യതുടങ്ങേണം
പച്ചടിയുംപരിപ്പുംഞാറെന്നിതെല്ലാംചമയ്ക്ക-
[ണം
പച്ചമാങ്ങാക്കറിയിഞ്ചിപ്പച്ചടിവേപ്പിലകൂട്ടി
കിച്ചടിനല്ലെരിശ്ശേരിപുളിശ്ശേരിപ്രഥമനും
ശർക്കരപ്പുരിയുഞ്ചക്കപ്രഥമനുംവിശേഷിച്ചു
ശർക്കരതേമ്പഴംനെയ്യുംപപ്പടംപഞ്ചതാരയും
ചുക്കമിട്ടുമോരുകാച്ചിജീരകവുംപൊടിച്ചിട്ടു
വെക്കമങ്ങുകൊണ്ടുചെന്നുവിളമ്പേണംമടിക്കാ-
[തെ
ഇക്കണക്കരിപ്പാനുംപരിപ്പുകാർപലർവേണം
കൈക്കണക്കപിഴയ്ക്കാത്തപിള്ളമാർനിന്നെഴുത-
[ണം
ഒക്കവേനമ്മുടെചന്ദ്രക്കാരനിന്നുശ്രമിച്ചെന്നാൽ
നീക്കമൊന്നുംവരാനില്ലനീളെയെത്താന്തടവില്ല
അങ്ങുമിങ്ങുനടക്കുന്നമടപ്പള്ളിക്കാരരെല്ലാ-
മിങ്ങുതന്നേവിളിച്ചാക്കിചാർത്തിവെപ്പിക്കയുംവേ-
[ണം
തങ്ങളിൽശാസ്ത്രമിട്ടുവെപ്പുകോരിക്കഴപ്പിച്ചാൽ
പൊങ്ങുമെന്നല്ലിനിനാട്ടിൽനിന്നുതന്നെപുറ-
[ത്താക്കം
കഞ്ഞിവേണ്ടുന്നവർക്കെല്ലാംകഞ്ഞിവെച്ചുവിള-
[മ്പേണം
മുഞ്ഞിവീർപ്പിച്ചുകൊണ്ടങ്ങുദുർമ്മുഖംകാട്ടുന്നോരും
കൊട്ടിലിലങ്ങിലവെച്ചാലൊട്ടുമേതാമസിക്കാ-
[തെ
കൊണ്ടുചെന്നുവിളമ്പേണംകാരിയക്കാർമടി-
[ക്കാതെ;
ഉണ്ടിരിക്കുന്നവർക്കേതുംമുഷിച്ചിൽസംഭവിക്കാതെ
വേണ്ടതെല്ലാംവേണ്ടുവോളംകോരിവാരിക്കൊ-
[ടുക്കേണം
മുണ്ടുവന്നുപിടിച്ചാലുമൊഴിച്ചുപോരികേവേണ്ടു;
ശാസ്ത്രായിട്ടുകലമ്പാതെവിളമ്പിപ്പോന്നുകൊള്ള-
[ണം
കണ്ടുനിന്നുപ്രയോഗിച്ചാലാവലാതിവരാനില്ല
കണ്ടകന്മാരൊരുകൂട്ടമേഷണിക്കാരുമുണ്ടാകും
കണ്ടുകൂട്ടക്കാരർതമ്മിൽതാഡനംതുടങ്ങാ-
[ലും
കണ്ടീലെന്നായുടൻമാറിക്കൊള്ളുകനല്ലനമുക്കെ-
[ല്ലാം
രണ്ടുപക്ഷത്തിലുംചെന്നുകടികടിത്തുടങ്ങുമ്പോൾ

കണ്ടുനില്ക്കുന്നവർകൂടെക്കടന്നുഗോഷ്ഠികൾകാ- [ട്ടും;
അത്രപോയിമുഴക്കുമ്പോൾസത്രമെല്ലാംകുഴപ്പാകും
ശത്രുമന്നന്മാർക്കുനല്ലോരുത്സവമായ്വരുമെന്നാൽ
എത്രപാരംപണിപ്പെട്ടുവട്ടമെല്ലാമുളവാക്കി
സത്രമങ്ങുതുടങ്ങുന്നുഅത്രദോഷംവരുത്താമോ,
അത്രമാത്രംപറഞ്ഞേക്കാമറിവുള്ളജനമെല്ലാ-
മത്രവന്നുശ്രമിച്ചീടുമതിനുശാസനവേണ്ടാ
ചൊല്ലിയാലുംവടികൊണ്ടുതല്ലിയാലുംപിടിച്ചങ്ങു
തള്ളിയാലുമൊഴിച്ചങ്ങുതുള്ളിയാലുമനങ്ങാത്ത
കള്ളനെക്കൊണ്ടൊരുവേലയെടുപ്പിപ്പാനെളുതല്ല
വള്ളമേറിക്കടലിലങ്ങുതിവച്ചീടുവാന്തോന്നും
മന്ത്രികളേവമിരുന്നുപറഞ്ഞു
മാലോകർവന്നുപുരത്തിൽനിറഞ്ഞു
അന്തണന്മാരുംപലരുംവരുന്നു
ആകുംവണ്ണംജപങ്ങൾതുടർന്നു
പൊന്നുംപണവുംനിരത്തിത്തുടങ്ങി
പോരാത്തതെല്ലാംവരുത്തിത്തുടങ്ങി
അന്നദാനത്തിന്റെവട്ടങ്ങൾകൂട്ടി
ആഗന്തുകന്മാരുംവന്നിടകൂടി
ചോറുംകറികളുംവച്ചുചമച്ചു
ചോമാതിരിമാരുംവന്നുശ്രമിച്ചു
ഭട്ടതിരിമാരുംനമ്പൂതിരിമാരും
പട്ടന്മാരുംതുളുനമ്പിമാരും
ഊട്ടുപുരയിൽസ്ഥലംവെച്ചിരുന്നു
നാട്ടുപട്ടന്മാർപുറത്തുമിരുന്നു
നീളെയിലവെച്ചുചോറുംനിരന്നു
നീക്കംവരാതങ്ങുസദ്യകഴിഞ്ഞു
വെററിലപാക്കുംപണങ്ങളുംനൽകി
വേണ്ടുന്നപട്ടുംപുടകയുംനൽകി
നിത്യവുമിങ്ങനെചട്ടങ്ങളെല്ലാ-
മെത്രയുംവിസ്മയമെന്നുചൊല്ലാം
പത്തുമാസങ്ങൾതികഞ്ഞുനൃപന്റെ
പത്നിക്കമപ്പോൾപ്രസവമടുത്തു
ഇഷ്ടജനങ്ങളോടൊന്നിച്ചുമെല്ലെ
ഈററില്ലംതന്നിലകത്തുകടന്നു
അച്ചിമാർവന്നുനിറഞ്ഞുതുടങ്ങി
മച്ചിമാരങ്ങുമറഞ്ഞുതുടങ്ങി
വൃദ്ധന്മാർവന്നുകലമ്പിത്തുടങ്ങി
ബദ്ധപ്പെട്ടോരോന്നുരത്തുതുടങ്ങി
നെല്ലുമരിയുംനിറപറവെച്ചാൻ
തെല്ലുമെൻമക്കളേതാമസിക്കേണ്ടാ
ഈററനോവങ്ങുവരുന്നൊരുനേരം
ഏറവുനില്ലേണ്ടാമകളേ! പതുക്കെ
കാററുകൊള്ളാതങ്ങിരുന്നാലുമിപ്പിള്ളേ
ചോററിന്നുട്ടതെന്നുതോന്നുന്നുകണ്ടാൽ
താണുവയറൊന്നിടിഞ്ഞുകൂടി
താമസമില്ലിനിത്താഴെക്കിടക്കാം
അയ്യോചരിഞ്ഞുകിടക്കൊല്ലപിള്ളേ
കയ്യൊന്നുകുത്തിയപ്പൊക്കിക്കൊൾക
കാലുരണ്ടുമൊറുനീട്ടിക്കൊണ്ടാലും
കാലമായില്ലകരയെക്കമിപ്പിൻ
കത്തിയിരുന്നുപ്രസവിച്ചുവെന്നാൽ
കുഞ്ഞിന്റെമുഞ്ഞിനിലംകുത്തിപ്പോമേ
പിമ്പിലിരുന്നുമുതുകുപിടിപ്പാൻ
ചെമ്പിറന്നോരാരുമില്ലേകണക്കിൽ?
എന്തൊരുകഷ്ടമിപ്പെണ്ണുങ്ങൾക്കിപ്പോൾ
എന്തെന്നുമേതെന്നുമില്ലൊരുവസ്ഥ,
വേദനയങ്ങുതുടങ്ങുന്നനേരം
വേഗേനചെന്നുപുറംതിരുമ്മേണം
മേല്പോട്ടുശ്വാസമയക്കുന്നതിപ്പോൾ
മെല്ലവേകീഴ്പ്പോട്ടമർത്തുകൊണ്ടാലും
കമ്പിട്ടിരുന്നാലപായവുമുണ്ടല്ലോ
തമ്പുരാട്ടിക്കുംചെറുപ്പമിതല്ലോ
അച്ചിമാരെന്തോന്നനങ്ങാത്തതിപ്പോൾ
പച്ചിലകൊണ്ടന്നുതാഴെപ്പിടിപ്പിൻ
പിള്ളത്തലചെറ്റുകണ്ടുതുടങ്ങി
പിന്നോട്ടുമാറിയിരിക്കെന്റെപിള്ളേ
പ്രസഭമിങ്ങിനെനാരീജനത്തിന്റാരവ- [ങ്ങൊക്കെ
പ്രസവമന്ദിരമങ്ങുമുഴങ്ങുന്നുപുഴങ്ങുന്നു,
പ്രസവകാലവുംവന്നുലഗ്നമുള്ളസമയത്തിൽ
പ്രസവിച്ചുരാജപത്നിപ്രയാസമെന്നിയേതന്നെ
പുത്രനല്ലപിറന്നതുംപുത്രിയെന്നിങ്ങിനെകേട്ടു
തത്രമേവുന്നതരുണിമാർപറഞ്ഞങ്ങുമഹാരാജൻ
പുത്രിയെന്നാലതുതന്നെവേണ്ടതിപ്പോളിനി- [മേലിൽ
പുത്രരുണ്ടാമിവൾക്കിപ്പോൾചെറുപ്പമല്ലയോ- [ചൊൽവിൻ
എത്രയുംപ്രീതിയുണ്ടായിനമുക്കെന്നുവേഗമാ- [ന്നേ
ചിത്തമേററംപ്രസാദിച്ചുപെട്ടകങ്ങൾതുറന്നാശു
വന്നുകേൾപ്പിച്ചവർക്കെല്ലാംപൊന്നുകൊണ്ടുവരി- [ഷിച്ചു
മന്നിലുള്ളമഹീദേവന്മാർക്കുപട്ടുംപുടകയും
പൊന്നുകൊണ്ടുള്ളലങ്കാരമ്പിന്നെയുമ്പിന്നെ- [യുംനൽകി
പൊന്നണിഞ്ഞഗോസഹസ്രംപ്രദാനംചെയ്തിതു- [ഭൂപൻ
ജാതകർമ്മാദിയായുള്ളകർമ്മമെല്ലാമനുഷ്ഠിച്ചു
ജാതകത്തെഗണിതക്കാരോട്ടുചെമ്മേവിചാ- [രിച്ചു
ഏതുമില്ലദോഷമെന്നങ്ങവരുംചൊല്ലിനാര- [പ്പോൾ
പ്രീതിപൂണ്ടുവേഗവാരുംവസിച്ചുകൌതുക- [ത്തോടെ
ഹരിണവണ്ണമുള്ളോരുമകൾജനനമായപ്പോൾ
ഹരിണിയെന്നുപേരിട്ടുവിരവിലാദരവോടെ
ക്രമത്താലാറുമാസത്തിൽചോറുമുണ്ടുടൻകാട്ടു- [ന്നോരങ്ങു
സമർത്ഥസ്ത്രീകളെക്കൊണ്ടുവളർത്തുകൊള്ളുക- [illegible]

ചമച്ചുമോതിരമ്മിങ്കൈയരഞ്ഞാണങ്കാൽചില
[മ്പും
ലാളിച്ചുമന്നവന്തന്റെപുത്രിതന്റെഗുണങ്ങൾകൊണ്ടു
സമത്തിലുള്ളൊരുബാലപ്പെൺകിടാങ്ങളോടുകൂടി
സമസ്തക്രീഡയുമാടിക്രമത്താലെവളരുന്നു
തരുണന്മാരുടെചിത്തംകവർന്നുകൊള്ളുവാൻ
ഗുരുവൈദഗ്ദ്ധ്യമുള്ളൊരുയൗവനംവന്നുകമ്പുക്ക
ചരണപാണിപത്മങ്ങളധരവുമിവയെല്ലാം
അരുണകോമളമായിവിരിഞ്ഞുമാറിടംതിങ്ങി
ച്ചുരുങ്ങിമദ്ധ്യമന്നേരംകനത്തുശ്രോണിബിംബ-
(വും
മുഴുത്തുകൊങ്കകൾമാറിൽത്താമരമൊട്ടുകൾ-
(പോലെ
ഉരുണ്ടുകൈകളുംകാലുംനയനങ്ങളിടമ്പെട്ടു
വരേണ്ടുന്നഗുണമെല്ലാംവന്നുചേർന്നവഴിപോലെ
അക്കാലമങ്ങുഹിരണ്യപുരത്തിനി-
ല്പുക്കോട്ടുമേവുന്നദീർഘജംഘാഖ്യനാം
നക്തഞ്ചരാധിപൻതന്നുടെപുത്രനാ-
യ്ക്കുംജനിച്ചിതുദുർമ്മദൻദുർമ്മതി,
തുംഗഘോരാകാരനായുള്ളപുത്രനു-
പിംഗാക്ഷനെന്നുപേരിട്ടുനിശാചരൻ
അംഗങ്ങളെല്ലാമൊരഞ്ജനക്കുന്നിന്റെ
ശൃംഗങ്ങൾപോലെകറുത്തിരുണ്ടങ്ങിനെ,
ചെമ്പിച്ചകേശങ്ങൾവമ്പിച്ചമസ്തകം
ചെമ്പരത്തിക്കുസുമങ്ങൾപോൽകണ്ണുകൾ
അമ്പിളിപോലെവളഞ്ഞുള്ളദംഷ്ട്രങ്ങ-
ളമ്പനത്താലങ്ങൾപോലെകരങ്ങളും,
കൊമ്പൻകൊലയാനതന്റെകൂർത്തുള്ള
കൊമ്പുകൾരണ്ടുംപിടിച്ചുപൊക്കിക്കൊണ്ടാ-
നമ്പത്തുചുററിയെറിഞ്ഞുമ്പിടിച്ചുകാ-
ളിമ്പംതുടങ്ങിചെറുപ്പത്തിലേശാൻ;
ഉമ്പർകലത്തിനുംമർത്ത്യവൃന്ദത്തിനും
കമ്പമനക്കാമ്പിലേററംവളർന്നിതു
സമ്പത്തശേഷംനശിപ്പിപ്പതിന്നൊരു
ചെമ്പൻപുറപ്പെട്ടുപിംഗാക്ഷരാക്ഷസൻ
ദീർഘജംഘാഖ്യനാമച്ഛനെപ്രാപിച്ചു
ദീർഘംനമസ്കൃതിചെയ്തുപിംഗാക്ഷനും,
മൂർഖതയോടെപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
"കേൾക്കമേവാക്കുകൾതാത!മഹാമതേ!
ഭക്ഷണമല്ലാതെമറെറന്തുകക്ഷിക്കു
രക്ഷണംജീവജന്തുക്കൾക്കുഭൂതലേ
ലക്ഷണംനോക്കിപ്പുറപ്പെട്ടുഞാനിനി
തൽക്ഷണംമന്നിലുംമററുള്ളദിക്കിലും
രാക്ഷസന്മാരോടുകൂടെപ്രവേശിച്ചു
രൂക്ഷകർമ്മങ്ങൾതുടങ്ങാതടങ്ങുമോ?
കാൽക്ഷണംകൊണ്ടുമനുഷ്യരെക്കൊല്ലുന്ന-
തീക്ഷണംചെയ്യേണമെങ്കിൽപുറപ്പെടാം
മാനുഷന്മാരുടെമാംസവുംചോരയും
ഞാനശിക്കുമ്പോൾകണികാട്ടുവാനിങ്ങു
മാനിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നുണ്ടുതാത.നി-
സ്ഥാനംതപിതന്നാലുമായോടേസമം

താടിയുംനീട്ടിത്തപംചെയ്തിരിക്കുന്ന
താപസന്മാരെപ്പിടിച്ചുനിർത്തിക്കൊണ്ടു
താഡിച്ചുതാഡിച്ചുകൊല്ലുന്നനേരത്തു
പേടിച്ചുപേടിച്ചുമണ്ടുന്നതാപസ-
ശ്രേഷ്ഠമാങ്കുണ്ണിമാരേയുംപിടിപെട്ടു
കണ്ടാലവർക്കൊട്ടുജന്മിതമുണ്ടെങ്കിൽ
വേണ്ടാനമുക്കെന്നുപേക്ഷിക്കയില്ലഞാൻ
മിണ്ടാതെനില്ലെന്നുചൊല്ലിപ്പിടിച്ചിങ്ങു
കൊണ്ടുവരുന്നുണ്ടുകണ്ടുകൊൾകഭവാൻ
കഷ്ടതമേറുന്നമർത്ത്യപ്പുഴുക്കളെ
കണ്ടെത്തുമെങ്കിൽകരസ്ഥമാക്കിക്കൊണ്ടു
കണ്ഠത്തിൽനല്ലപാശംകൊണ്ടുബന്ധിച്ചു
കണ്ഠത്തിലിട്ടിഴയ്ക്കുന്നതുമുണ്ടുഞാൻ
പണ്ടുപണ്ടേനമുക്കുള്ളകൃത്യങ്ങളെ
കണ്ടുഗ്രഹിച്ചിതോതാതനെന്നുനമ്മൊടു
കണ്ടുനില്ക്കുംകൊലകിങ്കരന്മാർകരം
കൊണ്ടുതൊഴുതുചോദിക്കമാറാകുവൻ
വേണ്ടുംവിധങ്ങളിലുണ്ടുപ്രയോഗങ്ങൾ
കണ്ടുഗ്രഹിച്ചങ്ങുകൊണ്ടുപോവാൻരുചി-
പ്പൂണ്ടചപലജനമുണ്ടുനടക്കുന്നു
തണ്ടുതപ്പിത്തരംകൊണ്ടുഫലമില്ല;
മണ്ടിയൊളിക്കുന്നകണ്ടിവർകേറിയ-
തെണ്ടിപ്പിടിപെട്ടുകൊണ്ടിങ്ങുപോന്നുഞാൻ
ശണ്ഠിതമോരോന്നുമണ്ടിത്തുടങ്ങിയാ-
ലണ്ടിച്ചപ്പിക്കുന്നതുണ്ടിന്നുനിന്നയം
രണ്ടുകാലങ്ങളെക്കൊണ്ടുംപുണരുവാ-
നുണ്ടുമനസ്സെങ്കിലിങ്ങുവരുത്താതെ
രണ്ടുനേരന്നിറയുണ്ടുവാണീടുവാൻ
വേണ്ടുന്നതൊക്കവേകൊണ്ടന്നുനൽകുവൻ
ശൃംഗാരലീലകൾപിംഗാക്ഷനില്ലെന്നു
ചെങ്ങാതിമാരായനിങ്ങൾശങ്കിക്കേണ്ട
ഞങ്ങളൊന്നോരോതരങ്ങാതിരിക്കുംക-
രങ്ഗാക്ഷിമാരന്റെശൃംഗാരമോടിയും
സംഗീതസാഹിത്യഭംഗിവിധങ്ങളും
മങ്ങാതെകണ്ടെങ്കിലംഗീകരിപ്പതി-
ന്നെങ്ങുംതടവില്ലനംഗനുപോലുമീ-
ഭംഗിവരത്തില്ലഭംഗിവാക്കില്ലെടോ!
ഇത്ഥംപറഞ്ഞുനിശാചരന്മാരൊടു
മൊത്തുപുറപ്പെട്ടുപിംഗാക്ഷരാക്ഷസൻ
ഉദ്ധതാഡംബരംമന്നിലുംവിണ്ണിലും
ബദ്ധരോഷാതടംസഞ്ചരിച്ചീടിനാൻ
വൃദ്ധബാലാദിയാംമർത്ത്യവൃന്ദത്തിന്റെ
മൂർത്തിപിടിച്ചുകടിച്ചുപിളർന്നുടൻ
ക്രൂരദന്തങ്ങളിൽകോർത്തുകൊണ്ടങ്ങിനെ
പാർത്തലംനീളവേപാഞ്ഞുനടക്കയും
താർത്തേൻമിഴികളെത്തേടിപ്പിടിച്ചുകാ-
മാർത്തതവന്നടിച്ചാർത്തമോദംമഹാ-
ധൂർത്തനാമാശരഞ്ചേർത്തുപുണർന്നന്ത-
ന്നാർത്തിയെല്ലാമശ്രുതീർത്തുവിടുകയും
തീർത്ഥസ്ഥലങ്ങളിൽമൂത്രംപൊഴിക്കയും
തീർത്ഥകന്മാരെപ്പിടിച്ചുഭക്ഷിക്കയും

പാർത്ഥിവന്മാരുടെപത്തനംകത്തിത്ത-
കത്ത്രുതിമത്തുടൻതീവെച്ചെരിക്കയും
സത്രങ്ങളിൽചെന്നുസത്രംവിരോധിച്ചു
തത്രമേവുംബഹുശ്രോത്രിയന്മാരെയും
ശാസ്ത്രിജനത്തെയുംസാത്വികളായുള്ള
ധാത്രിസുരേശ്വരന്മാരെയുംനിഗ്രഹി-
ച്ചാർത്തുവിളിച്ചുകളിച്ചുപുളച്ചുകൊ-
ണ്ടേറ്റംകോലാഹലംസഞ്ചരിച്ചീടുന്ന
രാത്രിഞ്ചരേന്ദ്രൻറെദുഷ്ടകർമ്മംകൊണ്ടു
ധാത്രിതലങ്ങളിൽധർമ്മവുംകർമ്മവും
നഷ്ടമായെന്നല്ലനല്ലപെണ്ണുങ്ങളും
ശിഷ്ടജനങ്ങളുംനെല്ലുംധനങ്ങളും
തുഷ്ടിയുംപുഷ്ടിയുമഷ്ടിയുമിഷ്ടിയും
വൃഷ്ടിയുംകൃഷിയുംനഷ്ടമായ്വന്നിതു
നഷ്ടിപിടിപെട്ടനാനാജനങ്ങളും
കാട്ടിലുംവീട്ടിലുംനിന്നുപുറപ്പെട്ടു
കാട്ടിലുംകോട്ടിലുമോരോതരംമല-
മൂട്ടിലുംതോട്ടിലുംപുക്കൊളിച്ചീടിനാർ
ശക്രൻറനാട്ടിലുംചെന്നുനക്തഞ്ചരൻ
വിക്രമമോരോന്നുകാട്ടിത്തുടങ്ങിനാൻ
നിഷ്കുടംപുക്കുടൻദുർഘടൻദുർമ്മുഖൻ
മർക്കടംപോലെമുടിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ
ഇക്കണക്കുള്ളൊരുദുഃഖത്തിനൊക്കവേ
മുഖ്യന്നിയാളാകുമുർവ്വശിതന്നുടെ
ഉഗ്രമായുള്ളശാപംനിമിത്തമെ-
ന്നിക്കഥകൊണ്ടുദ്ദീക്ഷിക്കനുദേവകൾ;
പിന്നെയുംപോന്നിതുപിംഗാക്ഷരാക്ഷസൻ
കന്നിടംതന്നിൽനടക്കുംദശാന്തരേ
ഉന്നതമാകുംവിദേഹരാജാവിന്റെ
മന്ദിരംതന്നിലുംചെന്നുപുക്കീടിനാൻ
അന്നേരമങ്ങുഹരിണീകുമാരിയും
തന്നുടെചങ്ങാതിമാരുമൊരുമിച്ചു
ചന്ദനപ്പൂങ്കാവുതന്നിൽകളിക്കുന്നു
ഉത്സവംതങ്ങളുമേറ്റുസുഖിക്കുന്നു
പന്തുകളാടുന്നുപുഷ്പങ്ങൾചൂടുന്നു
ചിന്തുകൾപാടുന്നുമേളങ്ങൾകൂട്ടുന്നു
ചന്തമോടിങ്ങനെമേവുംഹരിണിതൻ
കാന്തിവിശേഷങ്ങൾകണ്ടുനിശാചരൻ
പഞ്ചബാണൻറെശരങ്ങളേറ്റന്തികേ
സന്താപമുൾക്കൊണ്ടൊളിച്ചുനിന്നാനവൻ
പന്തണിക്കൊങ്കപാർമൌലിയിവൾമമ
കാന്തയായ്വന്നെങ്കിലെത്രമഹോത്സവം
ചിന്തിച്ചുസംഭോഗമെല്ലാമിനിക്കിന്നു
സാധിക്കമാറുള്ളസംഗതിവന്നിതു
ഏന്തിവരുതാമസിക്കുന്നുഞാനെന്നുകൊ-
ണ്ടന്തികേനിന്നുപറഞ്ഞുബോധിപ്പിച്ചു
സമ്മതത്തോടെലഭിക്കയോവേണ്ടതു
നിർമ്മരിയാദംപിടിക്കയോവേണ്ടതു
സമ്മതമെങ്കിലതുതന്നെയെന്നിയേ
സമ്മതമല്ലെങ്കിലാശുഹരിക്കയും
മന്മനോമോഹംലഭിക്കാതെപോയെങ്കിൽ
മന്മഥൻനമ്മെത്തരംകെടുക്കുംശഠൻ
ഇത്തരംചിന്തിച്ചുനക്തഞ്ചരാധമൻ
സത്വരംചെന്നുപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
ഉത്തമസ്ത്രീമണേ!കന്യകാരത്നമേ!
നക്തഞ്ചരേന്ദ്രനാമെന്നെനീകാൺകെടോ
എത്രയുംസുന്ദരൻഞാനെന്നറികനീ
നേത്രാംബുജങ്ങൾമിഴിച്ചുനോക്കീടുക
രാത്രിഞ്ചരന്മാർക്കെജമാനനേഷഞാൻ
ധാത്രിയുംപാതാളദേവലോകങ്ങളും
ഇത്രിലോകങ്ങളെല്ലാംജയിച്ചീടുന്ന
ശക്തിമാനാമെൻറഭാര്യയായ്വാഴ്കനീ
സക്തിയുള്ളൊരുപിംഗാക്ഷനാമെങ്കൽ
വിരക്തികാട്ടീടൊലാകഞ്ജായതേക്ഷണേ!
സംഗാഗ്രഹംകൊണ്ടിവണ്ണംപറയുന്ന
പിംഗാക്ഷനെക്കണ്ടുപേടിച്ചുകന്യയും
ചങ്ങാതിമാരുംഭയന്നുവിയർത്തീട്ടു-
മംഗംതളർന്നുകരഞ്ഞുവിരണ്ടഹോ
തിങ്ങിനസങ്കടംപൂണ്ടങ്ങെഴുന്നേറ്റു
മങ്ങിനഭാവേനപോവാൻതുടർന്നപ്പോ-
ളിങ്ങുവാടീ!മഹാമോഷിയായുള്ളനീ
എങ്ങുപോവാൻതുടങ്ങുന്നുമമപ്രിയേ!
എന്നുപറഞ്ഞുകരത്തിലെടുത്താശു
കന്യയെക്കൊണ്ടുതിരിച്ചിതുമേല്പോട്ടു
ആകാശമാർഗ്ഗത്തൂടെയന്നുനിശാചരൻ
ഹാകാരമോടുകരഞ്ഞിതുകന്യകാ
അയ്യോ!ജനക!ജനനി!സഖികളേ!
അയ്യോ!ശിവശിവ!ദേവീ!വിശ്വംഭരേ!
അയ്യോ!ഗൃഹോദ്യാനദേവതാവർഗ്ഗമേ
അയ്യോ!മഹാമഹീദേവവൃന്ദങ്ങളേ
അയ്യോ!ഗുരുവരന്മാരേനമുക്കിന്നു
ദുർയോഗമിങ്ങനെവന്നുകപ്പെട്ടിതോ!
അയ്യോമഹാഘോരരാക്ഷസൻതന്നുടെ
കയ്യിലായ്വന്നുഞാനിന്നുമാലോകരേ!
ഏവംവിളിച്ചുകരയുന്നകന്യയെ
ദേവമാർഗ്ഗേണകൊണ്ടങ്ങുമണ്ടിദ്രുതം
കേവലംനല്ലൊരുകാട്ടിൻനടുവിലെ
ഭൂവലയത്തിലിറക്കിപ്പതുക്കവേ
ഏറ്റംമിനുപ്പുള്ളപാറമേലന്മോടു
കേറിയിരുത്തിക്കനിവോടുരാക്ഷസൻ;
മാറ്റിത്തമുള്ളവൻകന്യകാരോദനം
മാറ്റിവെയ്പാൻപ്രയത്നംതുടങ്ങീടിനാൻ;
അക്കാലമിങ്ങയോദ്ധ്യാപുരംവാഴുന്ന
ചൊല്ക്കൊണ്ടമന്നരിൽമന്നൻമഹാരഥൻ
ശക്തൻവസുമനസ്സെന്നുപേരായവൻ
മുക്തസന്ദേഹൻമുകുന്ദസേവാപരൻ
വിത്തസമ്പത്തിനാൽവിത്തേശസന്നിഭൻ
നിത്യധർമ്മംകൊണ്ടുധർമ്മരാജോപമൻ
തത്വബോധത്താൽബ്ബൃഹസ്പതിക്കൊത്തവൻ
സത്വഗുണംകൊണ്ടുവിഷ്ണുതുല്യോദയൻ
ശാസ്ത്രവിജ്ഞാനേനശംഭുതുല്യൻനല്ല
ശസ്ത്രാസ്ത്രവിദ്യയാർഭാർഗ്ഗവൻതാനവൻ

ഗാത്രസൗന്ദൎയ്യേണകാമദേവോപമൻ
ഗോത്രശുദ്ധ്യാപരമേഷ്ഠിക്കുസന്നിഭൻ
വീൎയ്യവുംവിദ്യാവിവേകവുംശൗൎയ്യവും
കാൎയ്യബോധങ്ങളുംധൈൎയ്യഗാംഭീൎയ്യവും
വൈൎയ്യപായംവരുത്തീടുവാനെത്രയും
ക്രൌൎയ്യവുംകീൎത്തിയുമോൎത്താൽമഹീതലേ
സൂൎയ്യവംശത്തിൽജനിച്ചതിന്നേതുമെ
പോരായ്കയില്ലെന്നുചൊല്ലുന്നുസജ്ജനം
മന്ത്രജ്ഞനാകുംമഹീശനുചേരുന്ന
മന്ത്രീശ്വരന്മാരുമാരുംകുറവില്ല
ബന്ധുക്കളുംനല്ലസേനാപതികളും
സിന്ധുപ്രമാണംപുരുഷകാരങ്ങളും
പൂജ്യതപമേറുംദ്വിജന്മാരുമുള്ളൊരു
രാജ്യത്തിനേതുമനൎത്ഥമില്ലെങ്ങുമേ;
ആജ്യവുമന്നവുംതങ്ങളിലുള്ളൊരു
യോജ്യംകണക്കേന്നുപരംപ്രജകൾക്കും
ചേൎച്ചയുണ്ടെന്നാകിൽനാട്ടിലൊരേടവും
ചോൎച്ചയുണ്ടാകയില്ലെന്നതുനിൎണ്ണയം
ചാൎച്ചയുള്ളാളുകൾവന്നുകലമ്പുന്ന
തോൎച്ചയുണ്ടാകിലേരാജ്യശുഭംവരൂ;
പെണ്ണുങ്ങളോടുവിചാരിച്ചകാൎയ്യങ്ങൾ
നിൎണ്ണയിച്ചീടുംപ്രഭുക്കളെക്കാൾപച്ച-
മണ്ണുകൊണ്ടുള്ളകുടത്തിനാപ്പേറു-
മെന്നുചൊല്ലുന്നുമഹത്വമേറുന്നവർ;
കാൎയ്യാധികാരിയെക്കണ്ടാൽനമുക്കിന്നു
കാൎയ്യങ്ങൾസാധിക്കവൈഷമ്യമായ്വരും
നാണിയെക്കണ്ടാലെളുപ്പമാമെന്നൊരു
നാണിയംനാട്ടിൽനടത്താതിരിക്കണം;
നാട്ടിന്നധീശനാകുമ്പോൾനടേതന്നെ
പാട്ടിലാക്കേണംവിചാരമുള്ളോൎകളെ;
നാട്ടിലെവാൎത്തകളെല്ലാമവരോടു
കേട്ടുഗുണദോഷമെല്ലാംവിചാരിച്ചു
പട്ടാങ്ങുചേരുന്നപോലെനടത്തുവാ-
നഷ്ടാംഗയോഗിക്കുപോലുമെളുതല്ല
കേട്ടതുംകണ്ടതുംകാട്ടിത്തുടങ്ങിയാൽ
കാട്ടുകോഴിക്കെന്തുസംക്രാന്തിയെന്നപോൽ
നാട്ടുകാരാരുംയജമാനനെച്ചെറു
കൂട്ടാക്കുകില്ലെന്നുവന്നുപോകുംക്രമാൽ;
കൂട്ടങ്ങളീവകയൊന്നുംവസുമതീ
ശ്രേഷ്ഠഭൂപാലന്റെനാട്ടിലില്ലെങ്ങുമേ
വേട്ടയ്ക്കുവേണ്ടുന്നവട്ടങ്ങളൊക്കവേ
കൂട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടുഭൂപാലപുംഗവൻ;
നാട്ടിൽനായന്മാരശേഷംവിളികൊണ്ടു
വീട്ടിൽനിന്നൊക്കെപ്പുറപ്പെട്ടൊരുങ്ങുന്നു;
കാക്കരെന്മാരെങ്ങുപോയിതനിക്കുള്ള
തോക്കുംനമുക്കുതരാമോതനിക്കെടോ?
തോക്കതൊന്നങ്ങൊരുകൊങ്ങിണിച്ചെട്ടിക്കു
ള്ളുക്കപ്പുകയിലക്കായിട്ടുവിറ്റുപോയ്
എന്തിനുപാഴിൽകുരളപറയുന്നു
കോന്തിപ്പണിക്കരെച്ചെന്നുകൊടുത്തൊരു
കുന്തംപകരമായ്മേടിച്ചുതാനതു
ചന്തമില്ലെന്നിട്ടുവെച്ചിരിക്കുന്നുപോൽ;
തമ്പുരാൻകല്പിച്ചുവൈകാതെവേട്ടയ്ക്കു
വമ്പരായുള്ളവർവന്നീടണമെന്നു
വമ്പിനിക്കുണ്ടെന്നുതമ്പുരാൻബോധിച്ചു
വമ്പുലിയെപ്പണ്ടുകുത്തിപ്പിളൎക്കയാൽ,
ജന്നിച്ചുതാൻപണ്ടുവേട്ടയ്ക്കുപോയന്നു
പന്നിയെക്കണ്ടുപടലിലൊളിച്ചുതാൻ
അന്നുപിടിച്ചകുഴലപ്പനിതനി-
ക്കിന്നുംപൊറുത്തീലമിണ്ടാതിരിക്കെടോ!
പാൎത്താലുമിന്നുഞാൻപന്നിത്തടിയനെ
കൂൎത്തുള്ളകുന്തത്തിനഗ്രമുനകൊണ്ടു
കോൎത്തുകളിപ്പിച്ചതില്ലെങ്കിലെന്റപേർ
കൊമ്മച്ചനെന്നങ്ങുചൊല്ലാമിണങ്ങരേ!
ലന്തക്കുഴലൊന്നുകിട്ടിയതെങ്കിലോ
തന്തപ്പുലിയെവെടിവെച്ചുകൊല്ലുവാ-
നന്തരമില്ലെന്റവില്ലുംകണകളും
വെന്തുപോയീവീടുപണ്ടുദഹിച്ചന്നു
കാട്ടുജന്തുക്കളെക്കൊല്ലുവാൻനല്ലൊരു
ചാട്ടുകുന്തംപണ്ടുകൊണ്ടുഞാനായതും
ചേട്ടനൊരുകുറിവേട്ടയ്ക്കുകൊണ്ടുപോ-
യ്ക്കാട്ടിൽകളഞ്ഞേച്ചുവീട്ടിൽവന്നാനവൻ
ആയുധംകൂടാതെതാനെന്തെടോകാട്ടിൽ
നായാട്ടിനായ്പുറപ്പെട്ടതുനായരേ
വായുംപിളൎന്നുകടുവാവരുന്നേര-
മായുധമുണ്ടെങ്കിലോട്ടുവാൻദുൎഘടം;
വീട്ടിലിരുന്നുപൊറുപ്പാനിനിക്കിടം
വീട്ടിയല്ലാതെചിതംവരത്തില്ലെടോ!
പട്ടരച്ചൻവന്നുപാടുപാൎക്കുംപണം
കിട്ടാതപോകയില്ലദ്ദേഹമിന്നുഞാൻ
വേട്ടയ്ക്കുപോവാനൊരുങ്ങുന്നനേരത്തു
പട്ടരച്ചൻമരിപ്പാൻവരുമപ്പൊഴേ
എട്ടുരാശിപ്പണമിപ്പോളിരട്ടിച്ചു
മുട്ടിച്ചുപോകുന്നതുകുറവല്ലെടോ
കല്പനവന്നതുകേട്ടിലയോനിങ്ങൾ
കാരിയക്കാരൻകലമ്പിത്തുടങ്ങിയാൽ
നില്പാനൊരേടത്തുസംശയിക്കില്ലെടോ!
സത്ഭാവമാരുംതുടങ്ങേണ്ടിണങ്ങരെ
നായ്ക്കളെയെല്ലാംവിളിച്ചുവരുത്തുവിൻ
നായാട്ടിനങ്ങുനടപ്പിൻമടിക്കാതെ
കേളനെന്നുള്ളനായെങ്ങുതനിക്കുള്ള
കാളനെന്നുള്ളനായെങ്ങെടോനമ്മുടെ
വാലുമുണ്ടന്നായ്ക്കുകാലുമുടക്കമായ്
നാലുമാസമുണ്ടനങ്ങാതെപാൎക്കുന്നു;
വട്ടച്ചെവിയനെക്കൊണ്ടുപുറപ്പെട്ടു
വേട്ടയ്ക്കിറങ്ങുന്നനേരന്തനിക്കുള്ള
കുട്ടിപ്പുലിയനെക്കെട്ടഴിച്ചെങ്കില-
പ്പട്ടികൾതമ്മിൽകടിതുടങ്ങീടുമേ

വട്ടക്കണ്ണനുകണ്ടംചാത്തനുംകുരുമനും
കുട്ടിപ്പാണ്ടനുമ്പിന്നെക്കുറുമോന്തപ്പട്ടിതാനും
കൊട്ടുകാലനുംവാലുമുറിയനുംവെള്ളനായും
കുട്ടിത്തൊമ്മനുംകൂടിക്കുരച്ചുകൊണ്ടടുക്കുമ്പോ-

ളെട്ടടിക്കിലുമങ്ങുജനമെല്ലാംനോട്ടങ്ങടിപ്പോ–
മൊട്ടുംസംശയംവേണ്ടാനടന്നാലുംഭടന്മാരെ
നായാട്ടിന്നൊരുമ്പെട്ടുനടകൊണ്ടുപലക്കൂട്ടം
നായന്മാരൊരുമിച്ചുപറകൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു
നായുംക്കൂട്ടവുംനല്ലവലക്കെട്ടുംവലക്കോലും
ആയുധങ്ങളുംകയ്യിലിളക്കിക്കൊണ്ടവർചെന്നു
കോയിക്കല്പുകംപുക്കുതമ്പുരാന്മുഖംകാട്ടി
സ്ഥായിക്കൊരിവരുന്നതിരുവുള്ളംവഴിപോലെ
പോയിക്കാനനന്തന്നിൽവലകെട്ടിയുറപ്പിച്ചു
നായാടിപ്പരിഷകൾനടേതന്നെപലക്കൂട്ടം
ഭൂമിപാലനുമുന്നംവരുണന്താൻകൊടുത്തൊരു
ജീമൂതാഖ്യമാംദിവ്യക്കുതിരയുണ്ടതിരേകം
വേഗമേറുമശ്വത്തിൻമുതുകേറിമഹീപാലൻ
വേഗേനവനമ്പുക്കുവേട്ടയാടസ്സഞ്ചരിച്ചു;
പന്നികൾകരടികൾപുലികളുങ്കടുവായും
ചെന്നായ്ക്കുലകളുംവലകളിലകപ്പെട്ടു
മാനുകൾമഹിഷങ്ങൾശരഭങ്ങൾതരക്ഷുക്കൾ
ആനകളനവധിമഹാസിംഹങ്ങളുമിന്നെ
വള്ളിക്കഴകൾവള്ളിപ്പുലിപുള്ളിപ്പുലികളും
തുള്ളിച്ചാടിയോടുന്നമുയലുകൾമയിലുകൾ,
മുള്ളമ്പന്നികൾകള്ളക്കുറുനരിചെറുപന്നി
വെള്ളപ്പന്നികൾനിലക്കരങ്ങുകളിവയെല്ലാം
വള്ളിക്കൂട്ടുകൾകാട്ടുമ്പടലുംപുല്ലുകൾകല്ലും
തള്ളിക്കൊണ്ടങ്ങുമിങ്ങുംഭയപ്പെട്ടുമണ്ടുമപ്പോൾ
പക്ഷിവില്ലുലയേററിനരപതിശരമെയ്തു
കൊള്ളിച്ചുമൃഗങ്ങളെത്തുള്ളിച്ചുകടുഞ്ചോര–
ത്തുള്ളികളൊപ്പിനത്തിമുള്ളിലൊക്കവേചേർത്തു
പുല്ലിക്കാട്ടിലുംമുള്ളുവള്ളിക്കോട്ടിലുംതേടി
കണ്ടെത്തുംമൃഗത്തിന്റെകണ്ഠത്തിൽകണകൊണ്ടു
കണ്ടിച്ചുംകളിക്കുന്നുവില്ലന്മാരൊരുക്കൂട്ടം;
മല്ലന്മാർപലദിക്കിൽചെല്ലുന്നമൃഗങ്ങളെ
കൊല്ലുന്നുപിടിക്കുന്നു ചന്തക്കാരൊരുവക
കനക്കാരൊരുദിക്കിൽചത്തപന്നിയെച്ചെന്നു
കുത്തിക്കൊണ്ടോട്ടുകന്നുമലകളിലൊളിക്കുന്നു
കടുപുലികരികിടിപല പലകരടികൾ
വലകളിലകപ്പെട്ടുവലയുന്നുണ്ടൊരുദിക്കി–
ലലയുന്നുണ്ടൊരുദിക്കില്ലലശലിങ്ങിനെകാട്ടിൽ
പലവിധമിഴലുന്നവലപൊട്ടിച്ചോടീടുന്നു
തടിക്കാരനായിട്ടങ്ങൊരുത്തമ്പന്നിയെക്കണ്ടു
പേടിച്ചുപടലിൽപുക്കൊളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കു–
[മ്പോൾ
മോടിക്കാരനായിട്ടങ്ങൊരുത്തൻചെന്നുസൂക്ഷിച്ചു
താഴികണ്ടുടൻനിലക്കരങ്ങെന്നുനിരൂപിച്ചു;
മുഖത്തങ്ങുകഴൽചേർത്തുവെടിവെച്ചുകൊന്നുചെ–
[ന്നു
നോക്കുമ്പോളെന്റെചേട്ടൻപെട്ടുവെന്നുമുറയി–
[ട്ടാൻ;
പൊക്കത്തിൽകേറിനിന്നുകടുവായെവെടിവെ–
[പ്പാൻ
തക്കത്തിലുറപ്പിച്ചുപാർത്തിരുന്നാനൊരുവീരൻ
പൊക്കത്തിലൊന്നുചാടിക്കടുവാവന്നുടത്തപ്പോൾ
ചിക്കെന്നുഭയപ്പെട്ടുവിറച്ചുബോധവുംകെട്ടു
കാട്ടുപോത്തിനെക്കണ്ടുവിരണ്ടുംകൊണ്ടുമണ്ടുന്നു
കാട്ടാളനൊരുപൊണ്ണൻവലയിൽചെന്നകപ്പെട്ടു
കാട്ടുപന്നിയെന്നോർത്തുമറെറാരുത്തൻചെന്നു–
[കുത്തി
കോർത്തുപാർത്തുകണ്ടപ്പോൾചെണ്ടകൊട്ടിയെ–
[ന്നായി
തടിച്ചപന്നികൾപാഞ്ഞങ്ങടുക്കുമ്പട്ടികൾചാടി–
ക്കടിക്കുഞ്ചത്തുവീണങ്ങുകിടക്കുമ്പന്നിയെക്കെട്ടി
എടുക്കുംമറെറാരുക്കൂട്ടംമുടക്കുംതങ്ങളിൽതന്നെ
തടുക്കുംശണ്ഠയുമിട്ടുനടക്കുംതങ്ങടെനല്ല
മിടുക്കുംവീര്യവുമേററംതടിക്കുകള്ളമങ്ങൊട്ടു
കുടിക്കുംകാട്ടിൽവീണങ്ങുപിടിക്കുംമാംസവും–
[നന്നായ്
കിടയ്ക്കുമായത്തുകൊണ്ടുകടുക്കക്കോപമന്നേര–
മടിക്കുന്നമ്മിലിവണ്ണംഭടന്മാർക്കുള്ള ചട്ടങ്ങൾ

ഇപ്രകാരംപള്ളിവേട്ടയാടിക്കൊണ്ടു
തൽപ്രദേശങ്ങളിൽസഞ്ചരിച്ചിടുന്ന
വിപ്രദേവപ്രിയൻവീരൻമഹീപതി
വിപ്രലാപംതത്രകേട്ടുവനാന്തരേ
ക്ഷിപ്രംകുതിരമേലേറിനടക്കുന്ന
സുപ്രതാപൻനൃപൻചെന്നുനോക്കുംവിധൌ
അപ്രമേയാകാരശോഭാമൃതങ്ങൾകൊ–
ണ്ടപ്രദേശത്തെപ്രകാശമാക്കിടുന്ന
കന്യകാരത്നത്തെവീക്ഷണംചെയ്തിതു
ഖിന്നതപൂണ്ടുകരഞ്ഞുകൊണ്ടങ്ങിനെ
പിന്നെക്കുരുത്തിരുണ്ടഞ്ജനക്കുന്നോട്ടു
സന്നിഭനാകുന്നനക്തഞ്ചരനെയും
ധന്യനാഭൂപൻനരേന്ദ്രനരുൾചെയ്തു
“കന്യാശിരോമണേ!ഖേദിക്കവേണ്ടനീ
ഇന്നുഞാനീദുരാചാരനാംദുഷ്ടനെ
കൊന്നുടൻനിന്നെരക്ഷിക്കുന്നുണ്ടെടോ!
സൌരഭ്യമേറുന്നമുല്ലമാലാഗുണം
ക്രൂരനായുള്ളപുലിക്കുവേണ്ടുന്നതോ?
ആരെടാമൂഢാ!നിശാചരനില്ലെടാ!
പാരിടമെല്ലാമ്മുടിക്കുന്നനിന്നുടെ
അന്തകാലംവന്നടുക്കയാലീവണ്ണ–
മന്ധകാരംനിനക്കുള്ളിൽനിറഞ്ഞിതു;
അന്തകന്തന്നുടെവീട്ടിലേക്കുള്ളൊരു
പന്ഥാവുനോക്കിപ്പുറപ്പെട്ടനീശാം
ചാരത്തിൽമൂടിക്കിടക്കുന്നതീക്കട്ട
വാരിക്കരത്തിലെടുത്തുകൊണ്ടിങ്ങനെ
ദൂരത്തുനിന്നുവന്നിക്കാലമെന്നുടെ
ചാരത്തുനിന്നനീഭസ്മമാകുംദൃഢം.”
പെട്ടെന്നുഭൂപാലവാക്യങ്ങൾകേട്ടുടൻ
പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുരചെയ്തുപിംഗാക്ഷനും
വിഡ്ഢിത്തമോരോന്നുരയ്ക്കാതെനില്ലെടാ
വഡ്ഢിക്കരങ്ങടിക്കൂട്ടുന്നതുണ്ടുഞാൻ
രക്ഷിപ്പതിന്നായിവന്നൊരുനിന്നെഞാൻ
ഭക്ഷിപ്പതിന്നായൊരുമ്പെട്ടുമാനുഷാ
ഇക്ഷിതിപാലനെത്തിന്നുനമുക്കിന്നു

കുക്ഷിപൂർത്തികൊൾകയോഗമുണ്ടായഹോ!
പെണ്ണിനെക്കണ്ടുകൊതിക്കകൊണ്ടിങ്ങിനെ
പൊണ്ണൻജളതപറഞ്ഞുപലവിധം
മണ്ണുന്തുരന്നുകിണററിൽകിടക്കുന്ന
മണ്ഡൂകമെന്തോന്നുകണ്ടറിയുന്നതും
മണ്ണിലുംവിണ്ണിലുംമററൊരേടത്തുമീ
പെണ്ണിനോടൊക്കുന്നപെണ്ണുങ്ങളില്ലെന്നു
ഖണ്ഡിച്ചുതന്നെകഥിക്കാംവൃഥാനിന്നു
ഭണ്ഡിച്ചുകൊള്ളാതെപൊയ്ക്കൊൾകനല്ലു നീ
കന്യയെപ്പാലിപ്പതിന്നുമോഹിച്ചു
കാലനൂർപോവാൻതുടങ്ങുന്നതത്ഭുതം
തന്നുടെശക്തിയറിയാതെനമ്മോട്
വന്നുകയർത്തുപറഞ്ഞതുംവിസ്മയം
നില്ലെടാനിന്നെകൃതാന്തനുനൽകുവാൻ
വില്ലെടാതെതന്നെസാധിക്കമിന്നെടാ
പല്ലിടതന്നിൽപിടിച്ചമർത്തിച്ചോര-
തെല്ലിടംതെകുടിച്ചീടുന്നതുണ്ടുഞാൻ.

മാനുഷകുലകീടകനിന്നുടെമൈഥിരമിത്രമ-
[തിമതികേൾ
ഞാനൊരുപശുവല്ലെടനിന്നുടെകടുമൊഴി-
[കേട്ടുസഹിപ്പാൻ
മാനമുടയനിശിചരകുലപതിതന്നുടെനന്ദന-
[നാകും
മാനുഷകുലകണ്ടകനക്ഷീണപിംഗാക്ഷാശര-
[വീരൻ
‘‘ജ്ഞാനതപൊരുകീടിനകുടിലനിശാചരനി-
[ല്ലെടമൂഢ!
വങ്കണികുഴൽമണിയെവലിച്ചുപിടിച്ചുവലി-
[ച്ചതുമൂലം
കണ്ടകതവകണ്ഠവിലുണ്ടാനമിന്നിഹവന്നുഭവി-
[ച്ചു
കണ്ടകപാടവികടകഠോരതകൊണ്ടിതുസംഗ-
[തിവന്നു
കുംഭിനികരകുംഭതടത്തിലടിച്ചുകടിച്ചുപിളർക്കും
ജൃംഭിതബലമുടയൊരുസിംഹമടുത്തുകടുത്തു-
[വരുമ്പോൾ
മുമ്പിലധികചപലതപെരുകിനകുറുനരിമറു-
[തലയാമോ?
വമ്പുകളിളമതിമതിമാനുഷ!ഭീഷണിനമ്മൊ-
[ടുക്രൂടം’’
‘‘നിശിചരകുലകീടക!നിന്നുടെവികൃതശരീ-
[രമിതിപ്പോൾ
നിശിതശിലീമുഖമുഖമേററു മുറിഞ്ഞുമുറിഞ്ഞു-
[പതിക്കും
ദിശിദിശിമരുവുന്നജനങ്ങടെസങ്കടമിന്നുശമിക്കും
ശശിമുഖിയുടെഹരണമിതുംബഹുഗുണഫലമെ-
[ന്നതുവന്നു
ഇത്തരമധമോത്തരവാക്കുകൾതമ്മിലുരത്തുക-
[യത്തും
യുദ്ധരസമിയന്നുമുതിർന്നമടിച്ചുപിടിച്ചുമുറിച്ചും
സത്വരതരമടവീതടങ്ങളിലുൾക്കടപടുരവ-
[ഘോഷം
തത്രകിമപിസമയമജായതസംഗരമധിക-
[വിശേഷം
മന്നവകുലമകുടശിഖാമണിവില്ലുകുലച്ചുവലിച്ചു
വഹ്നിശകലകലിതമതാകിനബാണമെടു-
[ത്തുതൊടുത്തു
ഉന്നതഗിരികഠിനനിശാചരവക്ഷസിവിര-
[വൊടുവിട്ടു
ഭിന്നാംഗനകളേബരനാമവനവനിയിൽവീണ-
[ടിപെട്ടു
അടവിതടവിടപികളഖിലമൊടിഞ്ഞുപൊ-
[ടിഞ്ഞുതകർന്നു
ചടചടകടുരടിതവുമുടനുടനവിടെനിറഞ്ഞു-
[കവിഞ്ഞു
പൊടിപടലികളുടമയിലുപരികിളർന്നുവളർന്നു-
[പരന്നു
വടിവൊടുപലകുലശലമൂലകതിലമ്പൊടുസം-
[ഭൂതമപ്പോൾ
നിശിചരവധമിങ്ങിനെചെയ്തൊരുഭൂതലപാ-
[ലനശീലൻ
ശശിമുഖിയുടെസവിധേചെന്നുകനിഞ്ഞുപറ-
[ഞ്ഞുപതുക്കെ
‘‘കൃശതനു!നനുഭീതികളഞ്ഞുതെളിഞ്ഞുവസി-
[ക്കസുശീലേ
വശഗതനാഹമഹിമകരാന്വയജാതമഹീപ-
[തിപുത്രൻ
തവപുനരിഹമെന്തൊരുകാരണമിങ്ങിനെസം-
[ഗതിവന്നു
കുവലയദളനയനേനിന്നുടെകുലമേതെന്നതു-
[ചൊൽക
അവികലഗുണശാലിനിനിന്നുടെതാതനുമമ്മ-
[യുമെങ്ങു
സുവിശദമതുചൊല്ലുകമമഹൃദികൗതുകമുണ്ട-
[തുകേൾപ്പാൻ

കാരികതാളം.

‘‘നിരുപമരൂപതേമമനിശമയവചനം
നരവരനയനാമൃതരസശരീര!
വിമലയശോരാശി വിദേഹനരേന്ദ്രൻ
മമജനകൻകേവലമവനിമഹേന്ദ്രൻ;
മമപുരിമലർവാടിയിലാളികളോടേ
സമമതിമതിമോഹനകേളികളോടേ
കിമപിസുഖിച്ചങ്ങിനെമേവിനനേരം
കുമതിനിശാചരനിവനുരുതരഘോരം
ഖലമതിചതിയാൽമമമുന്നിലടുത്തു
തലമുടിബതപിടിപെട്ടടനെയെടുത്തു
കുലമലയൊടുസന്നിഭനാകിനപാപീ,
പലപലകടുവാക്കുപറഞ്ഞിതുകോപീ,
വനതലഭുവികൊണ്ടിഹവന്നുദുരാശൻ
നനുതവശരമേററുമരിച്ചുനിരാശൻ
അനുപമകരുണാമൃതസാഗരസുമതേ!

...കുലമണിഭൂഷണ! സുന്ദര! നൃപതേ!
താവകകൃപകൊണ്ടിഹജീവിതലാഭം
കേവലമധുനാമമവന്നുസുശോഭം
പാവനചരിതെ! ഭവാന്മമശരണം
ജീവിതസമ! വിരവൊടുവരമാസ്വരണം.
പുരന്തന്നിൽമരുവുന്നജനകനുംജനനിയും
നരന്മാർനാരിമാരെന്നൊത്തിരയുന്നുകരയുന്നു
ചിരമോടെല്ലാരത്തിൻറെചരിതംപ്രശമി- [പ്പിപ്പാൻ
...തസിലെന്നെയങ്ങുകൊണ്ടുചെന്നുവഴി- [പോലെ
...സാസങ്കടംതീർത്തുപുനരെന്റെവിവാഹത്തെ
...ചൊടേഭവാന്തന്നെചെയ്തുകൊൾകമഹീ- [പാല!
പരമാനന്ദമെന്നാലെജനകനുംജനനിക്കും
പുരവാസിജനങ്ങൾക്കുംനമുക്കുംസംഭവിച്ചീടും
...പാലനരചെയ്തുനളിനദലലോചനേ! ബാലേ
...ന്നിനുടെഭാവമനുകൂലമിദമെങ്കിൽ
...നായിവരേണംഞാനെന്നുതന്നെമമമോഹം
...ന്നോരീസമേ! നിങ്കലനുരാഗമധികമമ
പരമന്തന്നോമലിവ്യത്തുരഗമുണ്ടിനിക്കിപ്പോൾ
...വാണിമണേനിന്നെപ്പുരിതന്നിലാക്കൊണ്ടു- [ചെന്നു
...വോടേവസിപ്പിച്ചുവരുമിങ്ങുസുഖമോടേ
...മൃകപാലേ! തരസാകോമളശീലേ!
...ഭ്രൂലതേ! നിന്റെസ്വയംവരംമഹാ- [ഘോഷം
...ണ്ടാനങ്ങുവളരെത്താമസമില്ല
...ണീനീനരേന്ദ്രന്മാർകണ്ടിരിക്കെകനിവോടേ
...ണെച്ചെയ്കവേണമമാന്നുനീയിന്നുപോ- [യാലും"
...സംഭ്രമിപാലന്റെഗിരകേട്ടുപ്രസാദിച്ചു
...ണിവാജിമേലേറിവസിച്ചുയാത്രയുംചൊല്ലി,
...ഗംധാവതിചെയ്തുവിദേഹന്റെപുരത്തിന്നിൽ
...ഞെന്നുനിന്നപ്പോളിറങ്ങികന്യകതാനും
...ഞ്ഞുപോന്നിതുവേഗാൽതുരഗംഭൂപതി- [തന്റെ
...കിൽവന്നുനിന്നപ്പോൾകരേറിമന്നവ- [ന്താനും
...ങ്ങളയോദ്ധ്യാമന്ദിരന്തന്നിലകംപൂക്കു
വസിച്ചു...സുരമാംവണ്ണംവസുമനോമഹീ- [പാലൻ

അന്നേരമങ്ങുവിദേഹന്റെമന്ദിരേ
കന്യയെക്കാണാഞ്ഞുകേണുഴന്നീടുന്ന
...ന്നവൻവേഗവാൻമാതാവുമപ്പുരി
...ന്നിലുള്ളോരുബാലവൃദ്ധജനങ്ങളും
കണ്ണുനീർവാർത്തുംകരങ്ങൾകരകൊണ്ടു
തിണ്ണമുരസ്സിലടിച്ചുവിലാപിച്ചു;
...ണ്ണിൽകിടന്നങ്ങുരുണ്ടുമിരണ്ടുമീ-
പെണ്ണമാക്കമൊരുദുഃഖേനാടേയൊരു
പെണ്ണിനുമാണിനുമുണ്ടായറിവില്ല;
പുണ്യമില്ലാതൊരുക്രൂരത്തെയിങ്ങിനെ
പുണ്ഡരീകോത്ഭവന്തീർത്തതെന്തീശ്വരാ!
എണ്ണമില്ലാത്തഗുണങ്ങളോടേയൊരു
പെണ്ണിനെതീർത്തുപണിപ്പെട്ടുഞങ്ങടെ
കണ്ണിന്നുകാട്ടിക്കവർന്നുകൊണ്ടാലെത്ര
ഖണ്ഡംജനങ്ങൾക്കഹോഹന്ത! ദൈവമേ!
ചണ്ഡസ്വഭാവമെന്തിങ്ങിനെകാട്ടുന്നു
ക്രൂരമോടേമുറയിട്ടുകൊണ്ടിങ്ങിനെ
കാട്ടിലുംനാട്ടിലുംവീട്ടിലുംപോട്ടിലും
കോട്ടിലുംമേലമൂട്ടിലുംമേട്ടിലും
കാട്ടിലെല്ലാടവുംകൂട്ടുകിണററിലും
പിന്നെക്കുളത്തിൽകുളത്തിൽതളത്തിലും
ചെന്നുതിരഞ്ഞടങ്ങിപ്പാർക്കുമന്തരേ
കന്യകപന്തിഹഗോപുരദ്വാരേണ
മന്ദിരന്തന്നിൽകടന്നുവന്നിങ്ങിനെ
ചെന്നുകാവല്ക്കാരറിയിച്ചനേരത്തു
തന്നുടെമെയ്യിലണിഞ്ഞുള്ളകോപ്പുക-
ളൊന്നൊഴിയാതെകാവല്ക്കാർക്കുനൽകിനാൻ
മന്നവൻകന്യയെച്ചെന്നെടുത്താദരാൽ
തന്നുടെപള്ളിമാടകമേററിക്കൊണ്ടു
തന്നുടെഭാര്യയുംതാനുംസഖികളും,
പിന്നെയുംപിന്നെയുംഗാഢംപുണർന്നുടൻ
കണ്ണുനീർകൊണ്ടുകുളിപ്പിച്ചുകന്യയെ;
രണ്ടരനാഴികനേരമൊരക്ഷരം
മിണ്ടുവാൻമേലാഞ്ഞുകണ്ണുനീരുംവാർത്തു
കണ്ടിവർകേശിയെക്കണ്ടിരുന്നുനൃപൻ
മുണ്ടുകൊണ്ടാനനംതോർത്തുപതുക്കവേ
ചുംബനക്കിപ്പരവശനായ്ത്തുടർന്നു
കണ്ടുഹരിണീവിരഹിനോടേതനി-
ക്കുണ്ടായവൃത്താന്തമെല്ലാമറിയിച്ചു
കൊണ്ടാടിവിസ്മയംപൂണ്ടുനരേന്ദ്രനും
ലോകങ്ങൾമൂന്നിലുംവിശ്രുതനായുള്ള
സാകേതമന്നവന്തന്റെകൃപകൊണ്ടു
രാകാശശിമുഖിയാകുമെൻപുത്രിയെ
ചാകാതെകിട്ടിനമുക്കെന്നുവേഗവാൻ;
ചിത്തേനിനച്ചു "വസുമനസ്സാകുന്ന
പൃഥ്വീപതിക്കെന്റെപുത്രിയെനൽകണം;
പൃഥ്വീതലങ്ങളിലെല്ലാമറിയിച്ചു
പാർത്ഥിവന്മാരെവരുത്തിസ്വയംവരം
പാർത്തിരിയാതിങ്ങുഘോഷിക്കയുംവേണ-
മത്തിരമിപ്പിച്ചുവന്നുകൊടുക്കയും;
പ്രത്യക്ഷമിങ്ങുവരുത്തിക്കൊടുത്താകി-
ലത്യന്തമന്യഭൂപന്മാർകയർത്തുപോം
ഒക്കവേവന്നാൽനമുക്കൊരുകുററംഭ-
വിക്കയില്ലാരുംദുഷിക്കയുമില്ലിനി
മക്കൾക്കുചേർന്നൊരുമാലയിട്ടാലത്ര
മാതാപിതാക്കൾക്കുകുററമായീടുമോ?
കൊച്ചുപെണ്ണിന്നുതെളിഞ്ഞവനേമാല-
വെച്ചുപോരുന്നതുകണ്ടാൽബഹുജനം
അച്ഛന്റെനിച്ചിരിയിത്തമിതെന്നുദു-
ഷിച്ചുപറഞ്ഞാലപവാദമെന്നേവരൂ;

പെണ്ണിന്റെകണ്ണിൽപൊരുത്തമില്ലാത്തുള്ള
ദണ്ണംകൊണ്ടെന്നെച്ചമച്ചതെന്തീശ്വരൻ!
എന്നുവിധിയെദ്ദുഷിക്കയല്ലാതെപി-
ന്നൊന്നുംചിതംവരാമററുള്ളവൎക്കിനി-
കന്നനാമുക്കൊരുപെണ്ണുള്ളരാജാക്ക-
ളൊന്നുരണ്ടല്ലൊരുനൂറുനൂറായിരം
മൂന്നാലിവളെമുറിച്ചുപക്ഷക്കയൊ
മുന്നുവേണ്ടുന്നതു നേരുമറിഞ്ഞീലാ
വാശ്ശ്രുതുംകാണാമതുനേരമെല്ലാൎക്കു-
മീശ്വരനല്ലോപ്രമാണമാകുന്നതും
വിശ്വാധിനാഥനാംശ്രീപത്മനാഭനെ
വിശ്വസിക്കുന്നവൎക്കെന്തഹോസങ്കടം?”
ഇത്രമാത്രംവിചാരിച്ചുമഹീപതി,
പത്രമെഴുതിപ്പലപലദിക്കിലും:
ധാത്രീപതികൾക്കുദൂതവൃന്ദങ്ങളെ
ധാത്രീതലത്തിലോടിച്ചുവേഗവാൻ
“വൃശ്ചികമാസമിരുപതാംതീയതി
നിശ്ചിതമായിഹരിണീസ്വയംവരം
ഇച്ഛയുള്ളജനമെല്ലാമിവിടത്തി-
ലിച്ചൊന്നതിയതിക്കെത്തേണ”മിങ്ങിനെ
വാചകംപ്രത്യേകമായ് ലേഖനംചെയ്തു
വാചികന്മാരെപ്പറഞ്ഞയച്ചീടിനാൻ.
യാചകന്മാരായ് വരുന്നജനങ്ങൾക്കു
രോചകമായുള്ളഭോജനംനൽകുവാൻ
നാല്പത്തുമെമ്പതുംവാസരംസജ്ജ്യ
കോപ്പുകൾക്കൂട്ടുവാൻകല്പിച്ചുമന്നവൻ
അല്പരമെല്ലാമലങ്കരിച്ചീടുവാൻ
താല്പയ്യമേറുന്നമന്ത്രീശ്വരന്മാരെ
എല്ലാംവരുത്തിവിചാരിച്ചുനില്ലവേ-
ചെല്ലുന്മനോവേഗമുള്ളനായന്മാരെ
നില്ലാതെകണ്ടുനിയോഗിച്ചനന്തരം
കല്യാണഘോഷംപുകഴ്ന്നുമഹീതലേ-
അംഗരാജാവുംകലിംഗഭൂപാലനും
വംഗരാജന്താനവന്തിഭൂപാലനും
കണ്ണാടഭൂപതികാശ്മീരഭൂമിപൻ
ശാണ്ണാധിരാജൻനിഷധപതീശ്വരൻ
കേകയൻകോസലൻസൌവീരമന്നവൻ
സാകേതഭൂപൻവസുമനോനായകൻ
കുന്തിഭൂപാലനുമാരട്ടരാജനും
കുന്തിഭോജൻകുരുപാഞ്ചാലമാഗധൻ
സിന്ധുഭൂപാലനുമാന്ധ്രഭൂപാലനും
സിന്ധുഷേണാധിപൻചേദിഭൂവല്ലഭൻ
സൌരാഷ്ട്രമന്നവൻകന്നൽക്കണ്ണിനും
ശൂരസേനാധിപൻസിംഹളാധീശ്വരൻ
മാദ്രൻമഹാരാഷ്ട്രമന്നവൻപാണ്ഡ്യനും
ഭോട്ടകേരളൻവിദേഹരാജേന്ദ്രനും
ആനൎത്തരാജൻത്രിഗൎത്തൽപുളിന്ദനും
ഗോനൎദ്ദരാജനുംകാശിരാജേന്ദ്രനും
മാത്സ്യനുംഗാന്ധാരരാജനുംപുണ്ഡ്രനും
മാഹാത്മ്യശാലിയാം ഹൈഹയാധീശനും
മാളവക്ഷോണീമഹേശനുംഗൌളനും
കാരൂഷനാഥനുംകാമരൂപേശനും
കാംഭോജരാജനുംബാൽഹീകമന്നനും
കന്യകുബ്ജേശനുംകാശ്മീരരാജനും
അന്യരാജ്യങ്ങളിലുള്ളരാജാക്കളും
കന്യാഗുണങ്ങളെക്കേട്ടുകാമാൎത്തിപൂ-
ണ്ടന്യകാൎയ്യങ്ങളെയെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചു
തന്നുടെതന്നുടെസമ്പത്തിനൊത്തൊരു
സന്നാഹമൊക്കവേക്കൂട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു
വമ്പുള്ളകമ്പടിക്കാരുംകുടതഴ
കൊമ്പുകുഴൽവിളിമേളവാദ്യങ്ങളും
കൊമ്പൻഗജങ്ങളുംതേരുമശ്വങ്ങളു-
മമ്പതിനായിരംകാലാൾപ്പടകളും
പെട്ടകംപെട്ടികളുംവെള്ളിപ്പടിക്കവും
കുട്ടകഞ്ചട്ടകംചെമ്പിക്കിടാരവും
പട്ടുരഞ്ചുക്കളുംപള്ളിക്കിടക്കയും
പട്ടമേൽക്കെട്ടിയുംപട്ടുപധാനവും
കട്ടിയുംപല്ലക്കുമാലവട്ടങ്ങളും
കെട്ടിയെടുക്കുംഭടന്മാർപലവിധം
ചെട്ടികോമട്ടിപള്ളിച്ചിവിയാന്മാരും
നട്ടുവമ്പാട്ടുവാൻദാസീജനംദീപ-
യഷ്ടിപിടിക്കുംപുരുഷവൃന്ദങ്ങളും
പുഷ്ടിവരുത്തിപലപ്രകാരങ്ങളിൽ
തുഷ്ടികലൎന്നുനടന്നുപലവഴി
വിഷ്ടപവാസികളീശ്വരന്മാർതദാ
ദിക്കുകൾനാലിലുംനിന്നുവരുന്നചേ-
രൊക്കവേവൈദേഹരാജേന്ദ്രമന്ദിരേ
തെക്കുംവടക്കുംകിഴക്കുംപടിഞ്ഞാറു-
മിക്കണ്ടഗോപുരനാലിലുമുൾപ്പുക്കു
തിക്കിത്തിരക്കിത്തടഞ്ഞുപിടഞ്ഞുക-
ടക്കുന്നനേരമ്മിടുക്കുന്നടിച്ചങ്ങ-
ടക്കമില്ലാതെനടക്കുംനൃപന്മാൎക്കു
മിക്കവാറുംചെന്നുതിക്കുന്നവൎക്കു-
ട്ടുകൻതകൎന്നുമ്പതക്കംമറിഞ്ഞുമ്പ-
തക്കേട്ടുവന്നുഞ്ചിതക്കേട്ടുവന്നുന്ത-
രക്കേട്ടുവന്നുംപരക്കെത്തള്ളൎന്നുംപ-
ത്തുക്കക്കടന്നങ്ങകംപുക്കനന്തരം;
പൊക്കത്തിലുള്ളോരുമഞ്ചങ്ങളിൽചെന്നു
ചിക്കെന്നുകേറിത്തനിക്കുള്ളപൌരുഷ-
മൊക്കവേകാട്ടിപ്പരാക്രമംഭാവിച്ചി-
രിക്കുന്നകണ്ടുചിരിക്കുന്നിതു ചിലർ
ചഞ്ചലംക്കൂടാതെമന്നവന്മാർമണി
മഞ്ചങ്ങൾതോറുംനിരന്നങ്ങിരിക്കുന്നു
ചഞ്ചലാക്ഷീമണിയാകുംഹരിണിയെ
നെഞ്ചിലോൎത്തുംഗംപിയത്തുതളരുന്നു
പഞ്ചബാണാതങ്കമേററംവളരുന്നു
സഞ്ചലൽകുണ്ഡലാലങ്കാരശൃംഗാര
മഞ്ചിതാഭോഗംവിളങ്ങുന്നഭൂപാല
സഞ്ചയമെല്ലാമുദഞ്ചൽകുതൂഹലം
അന്തണന്മാരുടെവൃന്ദങ്ങളെല്ലാ-
മന്തരംക്കൂടാതെവന്നുതുടങ്ങി;
അന്തൎജ്ജനത്തോടുയാത്രയുംചൊല്ലി

കുടയുംകുറിമുണ്ടുമെല്ലാമെടുത്തു
കക്ഷത്തിലോരോകരിമ്പടക്കെട്ടും
വക്ഷസ്സിൽകെട്ടിമുഷിഞ്ഞുള്ളപട്ടും
ലക്ഷത്തിലേററംജനങ്ങളൊരുമിച്ചു
തൽക്ഷണംതിക്കിത്തിരക്കിവരുന്നു;
തങ്ങളിൽതങ്ങളിലോരോവിശേഷം
സംഗതിവിട്ടുപറഞ്ഞുംചിരിച്ചും
അങ്ങുന്നുമിങ്ങുന്നുംവന്നിങ്ങിടകൂടി
തിങ്ങിപ്പുഴങ്ങിനടന്നുവരുന്നു;
"താനിപ്പോളെങ്ങുന്നുപോന്നുവരുന്നു
ഞാനെന്റെയില്ലത്തുനിന്നുവരുന്നു
തന്നുടെചേട്ടന്റെവേളിക്കുവന്നു
ഞാനന്നുകണ്ടേപ്പിന്നിപ്പോൾകാണുന്നു
കേട്ടില്ലയായയെന്താനില്ലത്തെഘോഷം
കേട്ടില്ലതാനിപ്പോളുള്ളവിശേഷം
ചേട്ടാനരച്ചിയെക്കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടന്നു
കെട്ടിന കത്തെപ്പുരയലിരുത്തി
ചേട്ടത്തിവന്നുകലമ്പിത്തുടങ്ങി
ചേട്ടന്നുചോറുകൊടുക്കില്ലെന്നായി;
ചേട്ടൻകയത്തങ്ങടുക്കളയിൽചെന്നു
ചട്ടികലങ്ങളുംതല്ലിത്തകർത്തു;
ആനേരംചേട്ടത്തികോപിച്ചുവന്നു
അച്ചിടെമുത്തിക്കരണ്ടുതൊഴിച്ചു
ചൊന്നതുചേട്ടനുംചേട്ടത്തിയുംതമ്മിൽ
[illegible]ട്ടിക്കഴുത്തുപറഞ്ഞു;
[illegible]വേളിച്ചുവരുന്നിച്ചെ-
[illegible]ച്ചുകളഞ്ഞതി
[illegible]ചേട്ടന്റെചേട്ടാ
[illegible]ങ്ങോക്കിത്തിരിച്ചു
നമ്പൂ[illegible]ള്ളത്തുപാർക്കുന്നചെക്കൻ
[illegible]ചെപ്പുതാനുണ്ടോകേട്ടു
നമ്പൂ[illegible]തറിയാതെയക്കള്ളൻ
[illegible]പത്തായംചെന്നുതുറന്നു
[illegible]പൊന്നെല്ലുമന്നിക്കെടുത്തു
[illegible]ർക്കുമുമ്മാംകൊടുത്തു
[illegible]മാസംകഴിഞ്ഞപ്പോളഗ്രജൻ
[illegible]ചെന്നങ്ങവനെത്തടുത്തു
[illegible]ത്രിയൊളിച്ചങ്ങുമാറി
[illegible]കോലേക്കോയിക്കലേററി
[illegible]കോയിമ്മസ്ഥാനംപിടിച്ചവൻ
നമ്പൂ[illegible]ളെല്ലാംവിലക്കി
[illegible]ചേട്ടനക്കോയിക്കൽചെന്നു
[illegible]പ്പിച്ചുകാരിയക്കാരോടവസ്ഥ
[illegible]ണ്ടത്തെമുപ്പറനില്ക്കുന്ന-
[illegible]ള്ളുന്നാൽവിലകൊടുത്തേക്കാം;
[illegible]കെട്ടിങ്ങുചേട്ടനുമേലിൽ
[illegible]നമ്മൾപൊറുക്കേണ്ടു? കഷ്ടം!
[illegible]ള്ളപകടങ്ങൾനമ്മുടെ
[illegible]ബോധിച്ചിട്ടില്ലയിതൊന്നും,
[illegible]രിമകനിട്ടിവാസു
[illegible]രിമകനോടുംകൂടി
ഏങ്ങാനിരുന്നുചതുരംഗംവെച്ചവൻ
തങ്ങളിൽതാഡിച്ചുപൂണൂലുപൊട്ടിച്ചു
അപ്പൻകിഴവനുമേറവുചെന്നങ്ങ്
ബഹളമെന്നുശകാരംതുടങ്ങി.
അപ്പോളിരുവരുമൊന്നിച്ചിട്ടപ്പന്റെ
മൊട്ടക്കഷണ്ടിയിലബ്ഭളമ്പോട്ടി-
കാരിയക്കാരൻനമ്പൂതിരിയച്ചൻ
വാരിയപ്പെണ്ണിനുടുപ്പാൻകൊടുത്തു;
കാരിയക്കാരന്റെമുഷ്ക്കുകൊണ്ടന്നിക്ക
വാരിയത്തേക്കാരുമല്ലാതെയായി,
ഉണ്ണിനമ്പൂതിരിമാരിലൊരുത്തൻ
പെണ്ണിനെസേവിച്ചുകൂടിപ്പതുക്കെ
പൊണ്ണബ്രാഹ്മണനില്ലത്തുപോയപ്പോ-
ളുണ്ണിബ്രാഹ്മണനുള്ളിൽകടന്നു
അപ്പോളെജമാനൻവന്നുകരേറി,
കെല്പോടുവാതില്ക്കൽതട്ടിവിളിച്ചു;
അപ്പെണ്ണുമന്നേരമുണ്ണിനമ്പൂരിയെ
വമ്പിച്ചപെട്ടിയിലിട്ടങ്ങുപൂട്ടി;
ഏതുമമടിക്കാതവളദ്ദേഹത്തെ
വാതിൽതുറന്നങ്ങകത്തുകരയേററി
ഊതിക്കെടുത്തവിളക്കുകൊളുത്തിവെ-
ച്ചാദരവോടേവിനോദംതുടങ്ങി
വെററിലമെല്ലെത്തെറുത്തുകൊടുത്തു
വെട്ടിഅടയ്ക്കായുംകയ്യിൽകൊടുത്തു;
പെട്ടിതുറന്നോരുവസ്ത്രമെടുക്കേണ-
മെങ്ങെടീതാക്കോലെന്നദ്ദേഹംചൊല്ലി
"പെട്ടിക്കകത്തെന്റെനമ്പൂരിയച്ഛാ
കുട്ടിച്ചാത്തൻവന്നുകൂടികൊണ്ടല്ലോ
മുട്ടിനമുക്കെല്ലാമങ്ങുട്ടെവീട്ടിലെ
മൂപ്പന്റെദുർമ്മന്ത്രവാദമിതെല്ലാം
കൊണ്ടിപ്പുറമ്പിൽകണിയാരെച്ചെന്നു
കൊണ്ടിങ്ങുവന്നുവിചാരിച്ചുഞങ്ങൾ
വേണ്ടാസനംകൊണ്ടൊരുദേഹംവിട്ടൊരു
കുട്ടിച്ചാത്തന്മാർപലരുണ്ടുകാണ്മാൻ
പെട്ടകമുണ്ടെങ്കിലായതിൽകാണാം
പെട്ടിയിൽകാണാംകുടങ്ങളിൽകാണാം
പെട്ടിതുറന്നങ്ങുനോക്കുന്നനേരം
കുട്ടിദ്വിജന്റെവടിവായിക്കാണാം
ഇങ്ങിനെപ്രശ്നംപറഞ്ഞുകണിയാൻ
എങ്ങിനെയെന്നുനമുക്കറിവില്ല;
നിങ്ങൾനിനച്ചാലൊഴിക്കാതവല്ലായ്കി-
ലെങ്ങുമൊഴിയാത്തതെന്നേവരാവൂ
വാരിയപ്പെണ്ണിന്റെകള്ളപ്രയോഗം
നേരെന്നുബോധിച്ചുനമ്പൂരിയച്ഛൻ
പാരാതെപെട്ടിതുറക്കപെണ്ണേ! യിതു
നേരോപൊളിയെന്നുമെല്ലാംഗ്രഹിക്കാം"
എങ്കിൽകുറയങ്ങുമാറിക്കൊണ്ടാലും
ശങ്കിച്ചെനിക്കുതുറപ്പാനുംമേലാ
പെൺകൊതിയാചടോകുട്ടിച്ചാത്തനാണെ
സങ്കടംകൂടാതെരക്ഷിക്കണംനീ
ഇത്ഥംപറഞ്ഞവൾപെട്ടിതുറന്നു;

വെളുപ്പെട്ടേററുയജമാനനപ്പോ-
ഴുള്ളിലിരിക്കുന്നൊരുണ്ണിബ്രാഹ്മണൻ
തള്ളിപ്പുറത്തുപുറപ്പെട്ടുമണ്ടി
നമ്പൂരിയച്ഛനാംദേവതേക്കണ്ടോ?
നാമങ്ങുനോക്കിലപേടിടെമൂലം
നമ്പൂരിക്കുട്ടിയെപ്പോലെയിരിക്കുന്നു
നാമതുകണ്ടുവെന്നാത്രേഹംചൊല്ലി
വാശ്ശത്തുംനമ്മെക്കൂടിക്കാതെപോയാ-
നീശ്വരാനുഗ്രഹമെന്നതേവേണ്ടു;
വിശ്വസിച്ചെങ്ങിനെനിന്നുടെവീട്ടിൽ
വരേണ്ടുഞാനെന്നുള്ളിയുണ്ടെനിക്കും
രണ്ടുമാസത്തേക്കെഴുന്നെള്ളിടേണ്ടാ
രണ്ടിലൊന്നായ്കിൽമുൻപേഗ്രഹിക്കാം
രണ്ടുനാലെട്ടുദിവസമിക്കുട്ടിയും
ഞാനുമായൊന്നുപരീക്ഷിക്കവേണം
കുട്ടിച്ചാത്തന്മാരൊഴിഞ്ഞെങ്കിൽപിന്നെ
ക്രൂസൽക്രൂടാതിങ്ങെഴുന്നള്ളിക്കൊള്ളാം
കുട്ടിക്കുവിട്ടുപോകാൻമനസ്സില്ലെങ്കിൽ
കുറമല്ലിങ്ങനെനമ്മുടെകർമ്മം
ഇങ്ങിനെപെണ്ണിന്റെവാക്കുകൾകേട്ടു
മങ്ങിനഭാവവുംപൂണ്ടുജമാനൻ
അങ്ങുനടന്നിതുവാലിയക്കാരനും
സഞ്ചിയുംമോടിയുമൊക്കവേകൂടെ
വാരിയപ്പെണ്ണുമപ്പോലപരിജനം
സ്വൈരമാംവണ്ണംസുഖിച്ചിരിക്കുന്നു
പാരിലശേഷമപ്പെണ്ണിനെക്കൊണ്ടു
പരിഹാസമല്ലാതെകേൾപ്പാനുമില്ല
കുട്ടിച്ചാത്തൻചെണ്ടകൊട്ടിച്ചഘോഷം!
പെട്ടിതുറന്നുടയപ്പെട്ടഘോഷം!
വിഡ്ഢിത്വംകാട്ടിനടക്കുന്നവിദ്വാനെ
ക്കൂട്ടുകൊണ്ടൊരുഘോഷമന്നിവണ്ണം
അക്കഥയങ്ങിനെനിൽക്കട്ടെയിപ്പോൾ
ഇക്കണ്ടരാജാക്കളാകവേകൂടെ
തിക്കിത്തിരക്കിതരക്കെട്ടരമന-
പുക്കുവസിക്കുന്നതെന്തിനുപാഴിൽ
കന്യകതാനവളൊന്നേയങ്ങുള്ളു
മന്നവന്മാർക്കൊരുസംഖ്യയുമില്ല
പെണ്ണിന്റെദേഹത്തിലുള്ളൊരുരോമങ്ങ-
ളോരോന്നിവർക്കുപകുപ്പാനുമില്ല
കെട്ടുകിടക്കുമാറവത്തിന്റെചുററും
പട്ടികൾവന്നുനിറഞ്ഞുനിന്നാൽ
ഒട്ടുമൊരുത്തൻഭുജിക്കില്ലതങ്ങളിൽ
കെട്ടിക്കുരച്ചുംകടിച്ചുംകിടക്കും
എന്നകണക്കിനെരാജാക്കളെല്ലാം
വന്നുകലമ്പിച്ചുഴലവേകൂടി
പെണ്ണിനെയങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടുമിട്ടും
പിടിച്ചുവലിച്ചുവലപ്പാനേപോരു
കിട്ടുമിനിക്കിനിക്കെന്നുള്ളമോഹം
ഒട്ടുംകുറയാതെരാജസമൂഹം
പട്ടങ്ങളൊക്കവേകെട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു
പെട്ടെന്നുതട്ടിന്മേലേറിയിരുന്നു
തപ്പുംതകിലുംമുരശ്ശുംമുഴക്കി
തപ്പുരഭാഗങ്ങളൊക്കെപ്പുഴക്കി
കോപ്പുംവിരിപ്പുംപുതപ്പുംചെരുപ്പുമി-
ക്കുപ്പശ്ശീലപ്പുംകെട്ടിക്കൊണ്ടുവരുന്ന
ഊഷ്മളമായിട്ടങ്ങുപോകുന്നകാൺമാൻ
പാത്തൊരുളിക്കിൽനില്ക്കേണംനമുക്കും
ആർത്തുവിളിച്ചുപരിഹാസംകൂട്ടണം
ധൂർത്തുപറകല്ലഭൂസുരന്മാരേ!
നാട്ടിൽപ്രഭുക്കളെക്കൊണ്ടുദുഷിച്ചാൽ
നാട്ടിൽപൊറുക്കുമോനമ്പൂരിമാരേ!
കൂട്ടിൽകിടക്കുംപശുക്കളെക്കൂടയ-
ങ്ങാട്ടിത്തെളിച്ചുകൊണ്ടാശുഗമിക്കും
പെട്ടെന്നുവാളിന്നുനെയ്യിട്ടുകൊണ്ടാ-
ലൊട്ടുമനർത്ഥംഭവിപ്പാനുമില്ല
ഇഷ്ടംപറഞ്ഞുനടക്കുംജനങ്ങൾക്കു
പട്ടുംവളകളുംകിട്ടുമെന്നോർപ്പിൻ
അന്തണന്മാർക്കുപ്രതിഗ്രഹമല്ലാ-
തെന്തൊരുകാര്യംവരേണ്ടതുമിപ്പോൾ
പന്തിനിരന്നങ്ങിരുന്നുഭുജിക്കയു-
മന്തിക്കൊരിടത്തുപാളയംപോടാം
അമ്പിനോടങ്ങുപണംവെയ്ക്കുന്നേരം
മുമ്പിൽകടന്നുകരംകാട്ടിക്കൊള്ളാം
തമ്പിക്കുമണ്ണനുംകിട്ടുംപണമൊക്കെ
തമ്മിലൊരുമിച്ചുകൂട്ടിയുംകൊള്ളാം
രണ്ടാമതുംചെന്നുകൈകാട്ടിയെന്നാ-
ലുണ്ടാമനർത്ഥമതോർത്തീടവേണം
ശുണ്ഠികടിച്ചിട്ടുമാര്യപ്പട്ടന്മാർ
മണ്ടിവന്നാശുമുടിക്കുപിടിക്കും,
ആറുള്ളതിലൊന്നുഭാഗംവരാതെ
മാറിക്കൊണ്ടില്ലത്തുപാററിക്കൊണ്ടെന്നാൽ
ആറുമാസത്തിന്നകത്തൊരുദിക്കിലും
വാറുതെണ്ടിക്കൊണ്ടുമണ്ടീടവേണം
പെണ്ണുങ്ങളെക്കാണ്മാൻസംഗതിയുണ്ടോ?
എണ്ണമില്ലാതോളംകാണാമവിടെ
എണ്ണംപടിയനാർകൊണ്ടുവരുന്നൊരു
പെണ്ണുങ്ങളോടൊന്നുരിയാടീടാമോ?
ദൂരത്തുനിന്നങ്ങുകണ്ടുസുഖിക്കാം
ചാരത്തുചെന്നാൽക്കയക്കുമേമുള്ളന്മാർ
ക്രൂരതവമേറെത്തുടങ്ങുംശഠന്മാരെ
ദൂരത്തുനിന്നുകലശലുകൂട്ടാം
ആനകളിപ്പാൻതുടങ്ങുന്നുനിങ്ങൾ
ഞാനതറിഞ്ഞീലവേലിയന്മാരേ!
മാനിനിമാരെഭ്രമംകൊണ്ടവരെക്ക-
ണ്ടാനന്ദിപ്പാനല്ലനിങ്ങൾക്കുഭാവം;
കാഴ്ചയ്ക്കുവന്നീടുമംഗനമാരിൽ
പൂച്ചക്കണ്ണിമാരുമേതാനുമുണ്ടാം;
പാച്ചിയുണ്ടെങ്കിലുംചേച്ചിയുണ്ടെങ്കിലും
വാലെടുപ്പാനിങ്ങുസന്ദേഹമില്ല
ഷൾക്കണ്ണിമാരെതാനെങ്ങാനുംകണ്ടോ
ഷൾക്കണ്ണിമാരെന്നാലാരായതിപ്പോൾ?
ഭോഷ്ക്കല്ലടോകാതില്ലാത്തപെണ്ണുങ്ങളെ

വ്യാകരണത്തെപ്പറ്റിക്കാതെ തന്റെ
വാക്കിന്റെസിദ്ധാന്തമുണ്ടാകയില്ല,
ലോകതയുണ്ടെങ്കിലാക്കുംവിശേഷിച്ചു
വ്യാകരത്തെഗ്രഹിക്കേണ്ടതില്ല
ഇപ്രകാരംപലവാദങ്ങളോടെ
വിപ്രവരന്മാരുംവന്നുതികഞ്ഞു;
സൽപ്രഭുക്കൂട്ടമിടപ്രഭുക്കൂട്ടവും
അപ്രദേശത്തുനിറഞ്ഞുചമഞ്ഞു
പലമിക്കുംവിതാനിച്ചു പഴക്കാത്തുണകൾ–
[നാട്ടി
കുലവാഴാവിധംതേങ്ങാക്കുലകളുമഞ്ഞുതൂക്കി;
ജലതംവെള്ളരിപൊന്നുംവിളക്കുംതാലവുംഗ്രന്ഥം
കലതംമുത്തുരത്നങ്ങൾപവിഴംപുഷ്യർത്നങ്ങൾ
പലരത്നങ്ങളെക്കോർത്തിനിറച്ചങ്ങുപറവെച്ചു
കുലനാരീകുലംനന്നായണിഞ്ഞുകോപ്പുകൾകൂട്ടി;
കുളദംകേസരിച്ചാറുംചന്ദനംനല്ലകസ്തൂരി
കുളർപാടകങ്ങളുമങ്ങളുകിലുംഗുൽഗുലുധൂപം;
കുളമാണിജനത്തിന്റെകരവാഘോഷവുംപാട്ടും
കളിയുംകൂത്തുമോരോരോഘോഷമുണ്ടൊരുദി–
[ക്കിൽ
തളത്തിൽപട്ടുകൾകൊണ്ടുവിതാനിച്ചുമണിദീപം
കൊളുത്തിനിളവേളുക്കികുതതോലകൊണ്ടണി–
[ഞ്ഞു
പെട്ടുതപൂക്കലമാലവെള്ളികുംഭമണികുംഭം
കളുത്തുചന്ദനാലേപമിപ്രകാരമലങ്കാരം
പലനാണിദക്കാരുംവളരെസ്സാധനത്തോടേ
പരന്നാണിട്ടംവെച്ചുപട്ടുചേലമണപ്പുടൻ,
കറിപ്പുണ്ടുനേമ്പാടകസേരക്കുംകച്ചകവണിയും
പുറമാലുംതലപ്പാവുംനിറമുള്ളച്ചുടിക്കൂട്ടം
കരുണ്ടപട്ടുകൾചോപ്പുംനിച്ചളമ്പച്ചവാലായും
കരുണ്ടചേലകൾതുലുംനല്ലപീതാംബരപ്പട്ടും
ചിട്ടപ്പൂക്കലാസുംവിലയേറുഞ്ചുറുളുകൾ
കോല്പട്ടുകൾനല്ലമെമാസ്സുകോസടിമെത്ത
കുപ്പായങ്ങളുംകന്തിപാലകത്തുനീതിയൻ
പച്ചപ്പാനിനീരുംപുഴുകുംപൂമലർമാല
പൂച്ചപ്പട്ടുമെണ്ണപായവ്യകുറയാതെ
സമ്പല്ലിയിവയൊന്നുമെന്നുമാത്രമുരചെയ്യാം
പാത്രങ്ങൾകൊട്ടിക്കളിച്ചുകൊണ്ടുകുംപുക്ക
പാത്രപ്പട്ടുത്തുകരേററിവെള്ളവുംകോരി
സഞ്ചാക്കംതെയരിവെച്ചുകറിവെച്ചും
പാത്രദാനക്കുള്ളജാതിക്കൊക്കവേഭക്ഷണനൽകി
മട്ടുമല്ലാകംഘോഷംമന്നിടംതന്നിലിവണ്ണം
മറന്നാലക്കിലുംകണ്ടുകേട്ടുമാക്കുമറിവില്ല;
കച്ചപ്പുണ്ടുംപുടവയുമുട്ടത്തുമോടികൾകൂട്ടി
കാട്ടുകമ്മാൻപുറപ്പെട്ടുവരുന്നുണ്ടുപലകൂട്ടം
കൂട്ടുകാരതുക്കൂട്ടംഭടന്മാരുംവിടന്മാരും
കച്ചകെട്ടിച്ചുയുമുള്ളോരച്ചിമാരുംചേടിമാരും;
ചച്ചിമാർക്കുംനല്ലസൌഖ്യംവല്ലമിക്കിൽചെന്നുനി–
[ല്ക്കാം
കൊച്ചിനെക്കൊണ്ടുപോകെന്നുള്ളാവലാതി–
[യൊന്നുമില്ല

ഷൾക്കണ്ണിമാരെന്നുചൊല്ലുമാറുണ്ടഹോ;
അച്ഛനെന്നപേരുമില്ലസ്ത്രീകളെവല്ലഭന്മാർക്കും
പച്ചതന്നെപറഞ്ഞേക്കാമെപ്പണ്ണുമാണുമൊരു–
[പോലെ;
ചക്കിയച്ചിക്കുട്ടപ്പാനില്ലെത്രകഷ്ടമവൾക്കുള്ള
ചക്കരവായനെക്കാൺമാനില്ലൊരാവശ്യമുള്ള–
[പ്പോൾ
അക്കരെനിന്നൊരുനായരൊളിച്ചുസഞ്ചാരക്ക–
[ണൊം–
ണക്കരങ്ങെച്ചനുമിപ്പോളെങ്ങുപോയെന്നറിഞ്ഞീല;
നീലിയച്ചികലമ്പിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുതകഴുത്തിൽ
താലിവെച്ചപുരുഷന്റെശീലമേതുന്തരമല്ല;
നാലുപേർകൂട്ടനമിക്കിൽകൊണ്ടുപോനവ–
[ന്നോരം
വാലിയക്കാരനെന്നുള്ളപേരവന്നുമാറിയില്ല?
ഇട്ടിളയച്ചിയുന്തന്റെകൂട്ടുകാരുമ്പുറപ്പെട്ടു
കാലുരണ്ടുമെരുക്കാലക്കയ്യുരണ്ടുംപെരുക്കയ്യ്
നാലുകൊണ്ടുമവൻനമ്മെക്കൊണ്ടുപോയാൽ–
[തരമല്ല
വാളെടുത്തുനശിപ്പിക്കുംബാലവിപ്രന്മാരതിന്റെ
മൂലമെങ്ങുംസമക്ഷത്തുസഞ്ചരിപ്പാനെളുതല്ല
ഇട്ടിളയച്ചിയുന്തന്റെകൂട്ടുകാരുമ്പുറപ്പെട്ടു
ഇടയിൽചെന്നുപാർക്കുന്നുനമ്മുടെതാമസംകൊണ്ടു
പട്ടരച്ചൻവരാതെങ്ങാനൊന്നിനെയങ്ങുപോകേ–
[ണ്ടു
പെട്ടകത്തിന്റെതാക്കോലുംപട്ടരച്ചൻകൊണ്ടു–
[പോയി;
വെററിലയുമ്പാക്കുമെല്ലാംപെട്ടകത്തിലിരിക്കുന്നു
മററുകോപ്പൊന്നുമില്ലായ്കിലതുകൊണ്ടുവേണ്ട–
[തില്ല
വെററതിന്നാതൊരുനേരംപോത്തുകൂടാനമു–
[ക്കെല്ലാം–
ഞെററാറികല്ലുപേക്ഷിക്കാമങ്ങിനെനമ്മുടെ–
[ശീലം
മററൊരുത്തിപായുന്നുനമ്മുടെവീട്ടിലെ ചട്ടം
മററൊരേടത്തിപ്രകാരംകാൺകയില്ലെന്നതേ–
[വേണ്ടു
പൊറമ്പില്ലയ്യോ്വറുകൊട്ടപ്പാമ്പോലുമെ–
[ൻവീട്ടിൽ
പെട്ടവക്കുവകയില്ലാതാക്കിവെച്ചൊരുദേഹം
പിണ്ടാരമ്മാവണ്ടായെന്നച്ഛനൊല്ലിക്കേട്ടു–
[ഞൊരും
കണ്ടർമേനോനെന്നുപേരുകൊടുത്തുതമ്പുരാന–
[പ്പോൾ
രണ്ടുപള്ളിക്കെജമാനസ്ഥാനവുമ്മാനവുങ്കിട്ടി
കണ്ടസാധുക്കളെദ്രോഹിച്ചർത്ഥമേറെക്കൈക്ക–
[ലാക്കി
കണ്ടർമേനോനന്നനിളകേളിപൊങ്ങിയതുമല്ല
കണ്ടവക്കുംകേട്ടവക്കുംചേടിപാരമതുകാലം
കണ്ടപെണ്ണുങ്ങളെയെല്ലാമങ്ങുമിങ്ങുമാളയച്ചു
കൊണ്ടുപോന്നുനശിപ്പിക്കമങ്ങനാശീലമായാലേ

കണ്ടകന്മാൎക്കൊരുമുമ്പൻകാമദേവനെന്നഭാവം
വേണ്ടുവോളംദ്രവ്യമുണ്ടുകൊടുപ്പാനുമ്മടിയില്ല,
രണ്ടുമൂന്നുദിവസങ്ങൾകൂടിനിൽക്കുന്നു,പെണ്ണിന്നു
കണ്ടുകൂടാതാമതിന്നുമാത്രമുണ്ടുദുസ്സ്വഭാവം
ചെട്ടികൾക്കുമുമ്പനാകുംരാമനാഥച്ചെട്ടിവയ്-
[മ്പൻ
കെട്ടിയപെണ്ണിനെയെങ്ങാനൊരേടത്തുവച്ചു-
[കണ്ടു
കിട്ടിയെങ്കിൽചിതമെന്നുനിരൂപിച്ചുകൊതി-
[ച്ചിങ്ങു
വീട്ടിൽവന്നുതന്റെകൂട്ടിപ്പട്ടരോടെചൊല്ലിവിട്ടു
പട്ടരച്ചനങ്ങുചെന്നുനിന്നുചെട്ടിച്ചിയെവേറേ
ട്ടുക്കുകൊണ്ടുവിളിച്ചിങ്ങുവരുത്തിക്കൊണ്ടുമന്ത്രിച്ചു
കേട്ടനേരമവൾപാരംകയൎത്തുവീട്ടിലേക്കോടി
പട്ടരച്ചനതൎഥ്യമായിനമ്മുടെവീട്ടിലുമ്പോന്നു
സമ്മതമല്ലവൾക്കെന്നുപട്ടർചെന്നുധരിപ്പിച്ചു
ദുമ്മദംകൊണ്ടതിരേകംകലമ്പികണ്ടർമേനോനും
നമ്മുടെചോറുതിന്നുന്നോൎക്കൊരുത്തൎക്കുമുശിരില്ല
നിമ്മരിയാദനായുള്ളരാമനാഥച്ചെട്ടിയപ്പോൾ
കൽപ്പലോട്ടത്തിലുണ്ടാകുംചുങ്കമൊന്നുംതരുന്നില്ല
കല്പനചെന്നുകേൾപ്പിച്ചാലവനേതുംകോട്ടമില്ല
എട്ടുപത്തുജനങ്ങളെന്നുതടുത്തിങ്ങുകൊണ്ടുവന്നു
പട്ടിണിയാക്കീടത്തേണംകിട്ടിയല്ലാതെയക്കണ്ടാ
ദുഷ്ടരായുള്ളനായന്മാരതുകേട്ടുപുറപ്പെട്ടു
ചെട്ടിവീട്ടിൽചെന്നുകേറിച്ചെട്ടിയേയുംകയർ-
[കൊണ്ടു
കെട്ടിവെക്കംനടത്തിക്കൊണ്ടിങ്ങുവന്നുപുര-
[സ്സുള്ളിൽ
പട്ടിയെപ്പോൽപിടിച്ചിട്ടുവിലങ്ങിലാക്കിയ-
[ശേഷം
ചെട്ടിയെകെട്ടിയെന്നങ്ങുകേട്ടുചെട്ടിച്ചിയുമ-
[പ്പോൾ
യഷ്ടിയെച്ചെണ്ടകൊട്ടിക്കുന്നുണ്ടുഞാനെന്ന-
[ങ്ങുവെച്ചു
നമ്മുടെമൂലമക്കള്ളൻചെട്ടിയാരെത്തടുക്കുന്നു
ദുമ്മതിയെചതിച്ചാലിങ്ങേതുമേദോഷമില്ലി-
[പ്പോൾ
എന്നുകല്പിച്ചവൾതന്റെദാസിയോടങ്ങുരചെയ്തു
"ഇന്നുതന്നെകണ്ടർമേനോനിവിടെവരുവാ-
[ഞ്ഞൊൽക
ഏത്രനാളുണ്ടുഞാൻതന്നെകാംക്ഷപൂണ്ടുമരുവുന്നു
അത്രവന്നപട്ടരച്ചൻകരളുവന്നറിയിച്ചു
നിങ്ങളെല്ലാതിങ്ങുഞങ്ങൾക്കൊരുമാധാരമില്ലല്ലോ
നിങ്ങൾചെന്നാലതുകേൾപ്പാനിങ്ങുതെല്ലുംകു-
[റവില്ല
വീട്ടിലേക്കന്നിമേലുള്ളപുരമുറിയൊഴിച്ചുഞാൻ
വിശ്വസിച്ചിങ്ങുപാൎക്കുന്നുകണ്ടർമേനോൻഗ്ര-
[ഹിക്കേണം
അൎദ്ധരാത്രിക്കിവിടത്തിലാരുമാരുംഗ്രഹിക്കാതെ
മെത്തയേറിച്ചരിഞ്ഞാലുംഞാനുമപ്പോൾവരു-
[ന്നുണ്ട്

ചെട്ടിയാരെക്കെട്ടഴിച്ചുചുങ്കമെല്ലാമ്പൂക്കുചെന്നു
നീട്ടെഴുതിയൊപ്പുമിട്ടുകൊടുത്തേച്ചിങ്ങുപോ-
[ന്നാലു
ഇപ്രകാരംചെന്നുഗ്രഡംകണ്ടർമേനോനോടു-
[ചൊല്ലി-
ട്ടപ്പൊഴേയിങ്ങുപോന്നാലും"മെന്നവൾദാ-
[സിയേവിട്ടു
മണ്ടിയോടിച്ചെന്നുദാസിവൎത്തമാനംഗ്രഹിപ്പിച്ചു
കണ്ടർമേനോൻപ്രസാദിച്ചുചെട്ടിയെക്കെട്ട-
[ഴിച്ചിട്ടു
പത്തുസംവത്സരമുള്ളചുങ്കമൊക്കെപ്പുക്കുവെന്നു
പത്രികയുമൊപ്പുകുത്തിക്കൊടുത്തുയാത്രയുമാക്കി
അന്തിനേരമവനൎദ്ധക്ഷൌരവുംചെയ്തുകൊ-
[ണ്ടേറെ
ചന്തമോടെപുറപ്പെട്ടുതനിയേപാതിരാനേരം
മെല്ലെമെല്ലെവഴിതപ്പിച്ചെട്ടിവീട്ടിൽചെന്നുമുന്നം
ചൊല്ലിയോരുപുരസ്സുള്ളിൽകരേറിമെത്തമേ-
[ലേറി
കരിമുണ്ടുംപുതച്ചങ്ങുകിടന്നുകാലുകൾനീട്ടി
കറയെക്കണ്ണടച്ചുംകൊണ്ടുറക്കവുമിടകൂടി
കാട്ടിൽനടന്നങ്ങുകായുംകനികളും
പൊട്ടിച്ചുതിന്നുവയറുംനിറച്ചുടൻ
കാട്ടുനീലക്കുരങ്ങച്ഛൻപുറപ്പെട്ടു
കട്ടിലുറങ്ങുവാൻവന്നുകേറീടിനാൻ
കട്ടിന്മേലേയേറികണ്ടർമേനോക്കിയെ
തൊട്ടുനോക്കികരിമുണ്ടുംവലിച്ചിതു
പെട്ടെന്നുണന്നുകരങ്ങളെക്കൈകൊണ്ടു
കെട്ടിപ്പുണന്നുപറഞ്ഞുപതുക്കവെ
ചെട്ടിച്ചിനിന്നെഞാൻകെട്ടിപ്പുണരുവാ-
നൊട്ടുനാളുണ്ടുമോഹിക്കുന്നുസുന്ദരി!
ഒട്ടുമുപേക്ഷകൂടാതെന്റെമോഹങ്ങ-
ളൊട്ടൊഴിയാതെസാധിപ്പിച്ചുകൊൾകെടോ!
മൂർഖനായുള്ളവനിപ്രകാരംപറ-
ഞ്ഞൂക്കുള്ളമൎക്കടത്തെപ്പിടിപെട്ടുടൻ
മൂക്കയൎത്തിച്ചുംബനത്തിനൊരുമ്പെട്ടു
മൂക്കുകടിച്ചുമുറിച്ചതുവാനരൻ;
അയ്യോ!കൃശോദരീ!മൂക്കുകണ്ടിച്ചിതോ
നീയെന്തിവണ്ണംതുടങ്ങുന്നിതോമലേ!
ഇങ്ങിനെചൊല്ലുന്നകണ്ടർമേനോക്കിയെ
തിങ്ങിനകോപേനനീലക്കുരങ്ങനും
മാന്തിക്കടിച്ചുമടിച്ചുംമുഖത്തുനി-
ന്നേന്തിവരുംകട്ടംചോരകുടിക്കയും;
കണ്ടർമേനോനടികൊണ്ടുകടികൊണ്ടു-
മിണ്ടലോടേയൊരുവണ്ണംപുറഞ്ഞോടി
മണ്ടിത്തിരിച്ചങ്ങുവീട്ടിലകംപുക്കു
മുണ്ടുകൊണ്ടാനനംമൂടുത്തുപുരമുറി
പുക്കുകതകുമടച്ചുകടന്നപ്പോ-
ളുൾക്കുളിച്ചുടൻവെയ്ലുംപുറപ്പെട്ടു
ഇക്കഥനീളവേകേട്ടുപരിഹാസ
മൊക്കെപ്പുരനാതുതമ്പുരാൻകേട്ടുടൻ
അപ്പൊഴേവന്നിരുന്നുവൃജനങ്ങളെ

കല്പിച്ചയച്ചങ്ങവരുടെവീട്ടിലെ
ഉള്ളചിരട്ടപോലുമിളയ്ക്കാതെക-
ണ്ടെപ്പേരുമങ്ങുകവർന്നുടൻകള്ളനെ
താഡിച്ചുനാട്ടംകടത്തിവിട്ടീടിനാർ
താമസംകൂടാതെകിങ്കരന്മാരവർ;
അന്നുതൊട്ടുണ്ടായദാരിദ്ര്യദുഃഖങ്ങ-
ളിന്നുംശമിച്ചീലവീട്ടിലെന്നിങ്ങനെ
അച്ചിമാരോരോവിശേഷംപറഞ്ഞങ്ങു
കാഴ്ചകാണ്മാൻചെന്നുനിന്നുനിരക്കവേ
വൈദേഹരാജൻറശാസനംകൈക്കൊണ്ടു
വൈകാതെകന്യാമണിയെച്ചമയിപ്പോർ
വൈകല്യംകൂടാതെസുന്ദരിമാർചെന്നു
വൈദഗ്ദ്ധ്യമേറുംസഖിമാർവഴിപോലെ
മംഗലസ്നാനംകഴിപ്പിച്ചുകന്യയെ
ഭംഗിയിൽനല്ലോരിണപ്പട്ടുടുപ്പിച്ചു
അംഗദംമാലാകടകംകടിസൂത്ര-
മംഗങ്ങൾതോറുമണിയിച്ചുമെല്ലവേ
കണ്ണുമെഴുതിത്തിലകക്കുറിയിട്ടു
കർണ്ണങ്ങളിൽമണികുണ്ഡലവുംചേർത്തു
വർണ്ണപ്രകാരപ്രകാശങ്ങളേറുന്ന
സ്വർണ്ണാലങ്കാരങ്ങൾകൊണ്ടുശരീരത്തെ
പൂർണ്ണമതാക്കിപ്പുതുമലർചൂടിച്ചു
പൂർണ്ണേന്ദുബിംബരുചിയാംഹരിണിയെ
ഉന്നമക്കണ്ടോളമേറിപ്പുറപ്പെട്ടു
പൂർണ്ണപ്രമോദംപുരന്ധ്രീസമൂഹങ്ങൾ
[illegible]മുള്ളോരിടിപ്പക്കുസുമങ്ങൾ
[illegible]ടൊന്നിച്ചുബന്ധിച്ചു
ചാരുതയേറുന്നമാലാകലാപവും
[illegible]കയ്യിൽകൊടുത്തുകുമാരിക്ക
[illegible]മണിമഞ്ചങ്ങളിലേറി
[illegible]സിക്കുന്നരാജാക്കളൊക്കവേ
[illegible]മണിതൻവരവങ്ങു
[illegible]വശഭാവങ്ങൾ
[illegible]ക്കുംപലവിധംഗോഷ്ഠിക-
[illegible]വർണ്ണിച്ചുചൊല്ലുവാൻ
[illegible]ഭംഗിപോരാനമുക്കെന്നു
[illegible]മഹാജനമൊക്കവേ
[illegible]നവൻകന്യക-
[illegible]രൂപസൌന്ദര്യങ്ങൾകണ്ടുടൻ
[illegible]കഴുത്തിളക്കിക്കൊണ്ടു
[illegible]ത്തീടിനാൻ
[illegible]മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ടു
[illegible]പ്പിച്ചു
[illegible]ള്ളോരുപാവകന്നക്കിനെ
[illegible]സിക്കുന്നമറ്റൊരുമന്നവൻ
[illegible]നെഴുന്നേറ്റൊരുമന്നവൻ
[illegible]നിന്നുതരുണീമണിയുടെ
[illegible]മുഖാംബുജംകണ്ടുകൊ-
[illegible]ത്തൊഴുതുതുടങ്ങിനാൻ;
[illegible]മന്നവൻവെറ്റിലതിന്നും[illegible]
[illegible]കണ്ടുകണ്ടങ്ങിനെ

വെററ്ലയെന്നോർത്തങ്ങുവെള്ളക്കരിമ്പടം
തെററെന്നുകീറിത്തെറുത്തുതിന്നീടിനാൻ
കാതരാക്ഷീമുഖംകണ്ടൊരുമന്നവൻ
കൌതുകംകൊണ്ടുമനംമറന്നിങ്ങിനെ
ഏത്തുംമടിക്കാതെഴുന്നേറ്റുനിന്നുടൻ
കാതുംപിടിച്ചുകൊണ്ടേത്തമിട്ടീടിനാൻ
പെണ്ണിൻെറകേശാദിപാദങ്ങളിൽതൻെറ
കണ്ണുറപ്പിച്ചിരിക്കുന്നമറെറാരു
പൊണ്ണൻപുഴുവെന്നുകല്പിച്ചുമെല്ലവേ
ചുണ്ണാമ്പുകൊണ്ടുമുഖംമിനുക്കീടിനാൻ
ബാലികാമൌലിക്കുതന്നുടെകയ്യൂക്ക
ചാലവേകാട്ടുവാൻകയ്യുംചിറപ്പിച്ചു
ആലവട്ടംവീശുവാനായിനില്ക്കുന്ന
ചാലിയക്കാരനെത്താഡനംകൂട്ടിനാൻ
മട്ടോൽമൊഴിയുടെമാറിടത്തിൽപത്മ-
മൊട്ടുപോലുള്ളകുചങ്ങളെക്കണ്ടുടൻ
പെട്ടെന്നുതന്നുടെമാറിടംകൈകൊണ്ടു
തൊട്ടുതിരുമ്പിത്തുടങ്ങിനാനൊരുനൃപൻ
കാമാർത്തിപൂണ്ടൊരുമന്നവൻകന്യയെ
കാണ്മാൻതിരഞ്ഞിരുന്നീടുന്നനേരത്തു
ആമോദമോടങ്ങുഭൃത്യൻകൊടുത്തൊരു
പൂമാലപൊട്ടിച്ചുവായിലാക്കീടിനാൻ;
മാലയുംകയ്യിലെടുത്തുവരുന്നൊരു
മാനിനീമൌലിയെക്കണ്ടൊരുഭൂപതി
നീലത്തലമുടികെട്ടികഴത്തങ്ങു
നീട്ടിക്കുറവുകൾതീർത്തുപാർത്തീടിനാൻ
കണ്ടിപാർകേശിയെക്കാണ്മാനെഴുന്നേറ്റു
രണ്ടുനാൽചോടങ്ങുമുല്പോട്ടുവെച്ചുടൻ
മണ്ടിവന്നാലുമിങ്ങോട്ടെന്നുകൈകൊണ്ടു
മാടിവിളിക്കുന്നുമറെറാരുമന്നവൻ
വമ്പനൊരുനൃപൻമട്ടളംകൊട്ടുവാൻ
മുമ്പുതനിക്കൊന്നവൾക്കുകാട്ടീടുവാൻ
മുമ്പിൽമേവുംമുതുക്കൻെറകഷണ്ടിയിൽ
മുപ്പത്തിരണ്ടുകലാശങ്ങൾകൊട്ടിനാൻ
കല്യാണിയെക്കണ്ടുകാമാന്ധനായൊരു
വില്ലാളിവീരനായുള്ളൊരുമന്നവൻ
വില്ലിൻെറഞാണെന്നുകല്പിച്ചുവിപ്രൻെറ
നല്ലൊരുപൂണൂൽവലിച്ചെടുത്തീടിനാൻ;
വിദ്യയുണ്ടിങ്ങെന്നുഭാവിച്ചുകൊണ്ടൊരു
വിദ്വാൻവിദേഹേന്ദ്രപുത്രികേട്ടീടുവാൻ
ഉദ്യോഗവാനൊരുപുസ്തകംകൈക്കൊണ്ടു
പദ്യങ്ങൾചൊല്ലിപ്പൊരുൾപറഞ്ഞീടിനാൻ;
ചാതുര്യമേറുന്നവൈദേഹിതന്നുടെ
ചേതസ്സിളക്കുവാൻമോഹിച്ചൊരുനൃപൻ
കാതുപിടിച്ചുതലകുലുക്കിക്കൊണ്ടു
ഗീതങ്ങളോരോന്നുപാടിത്തുടങ്ങിനാൻ;
ബാലവൈദേഹിവന്നിങ്ങുതൻകണ്ഠത്തിൽ
മാലവെയ്ക്കുന്നേരമങ്ങോട്ടുനൽകുവാൻ
നാലഞ്ചുകങ്കണംകയ്യിൽപിടിച്ചുകൊ-
ണ്ടാലോകനഞ്ചെയ്തുനിന്നാനൊരുനൃപൻ
പെണ്ണിൻെറമന്ദസ്മിതവുംവിലാസവും

കണ്ണിന്റെഭംഗിയുംകണ്ടൊരുനൃപൻ
എണ്ണിപ്രയോഗിക്കുമംഗജാസ്ത്രംകൊണ്ടു
ഖണ്ഡിച്ചുകണ്ണുനീർവാർത്തിരുന്നീടിനാൻ;
പുള്ളിമാൻകണ്ണിയെക്കണ്ടുകൊണ്ടാനന്ദ-
മുള്ളിൽപെരുകയാൽഭ്രാന്തുപിടിപെട്ടു
പള്ളിമഞ്ചത്തിൻമുകളിൽനിന്നേററങ്ങു
തുള്ളിത്തുടങ്ങിനാനേകഭൂപാലകൻ
ഇത്തരംഗോഷ്ടികളോരോന്നുകാട്ടുന്ന
പൃത്ഥ്വീശ്വരന്മാരിരിക്കുന്നവീഥിയിൽ
ധാത്രീശപുത്രിയെ കൊണ്ടുചെന്നാദരാൽ
ധാത്രീജനങ്ങൾപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർ:—
"അംഗഭൂപാലനെക്കാൺകനീകന്യകേ
അംഗജൻപണ്ടുദഹിച്ചോരനന്തരം
അംഗനമാരെവലപ്പാൻപിതാമഹൻ
ഇദ്ദിനെയിസ്സുരൂപത്തെനിർമ്മിച്ചുപോൽ;
കണ്ടാൽമനോജ്ഞനാമിക്ഷിതിപാലന്റെ
കണ്ഠത്തിൽമാലയിട്ടാലുംമനോഹരേ!
വണ്ടാർകുഴലികേട്ടീലെന്നുഭാവിച്ചു
മിണ്ടാതെയങ്ങുനടന്നുതുടങ്ങിനാൾ;
കോസലാധീശനാംകോമളാകാരനെ
ക്രുസൽക്കൂടാതെവരിക്കനീബാലികേ.
ദാസനെപ്പോലെചരിച്ചീടുമവൻ
വാസനയുള്ളൊരുമന്നവൻതാനിവൻ
ദാസനെഞാൻവരിക്കില്ലെന്നവൾപരി-
ഹാസംപറഞ്ഞുഹരിണീനടന്നിതു
ഭാസുരാകാരനാംഭദ്രാധിനാഥനെ
ഭാവംതെളിഞ്ഞുനീമാലയിട്ടീടുക
ഭദ്രകാധീശ്വരൻകൊള്ളാമിതിൽപ്പരം
ഭദ്രമായിട്ടൊരുമില്ലെങ്കിലെന്നവൾ
ഭാവഭേദംകൊണ്ടറിയിച്ചുമെല്ലവെ
സാവധാനംതത്രനിന്നാഗമിച്ചിതു
ആലിംഗനത്തിനുവാഞ്ഛിച്ചിരിക്കുന്ന
കാലിംഗരാജനെക്കൈക്കലാക്കീടുക
നാലഞ്ചുമന്നരെപ്പിന്നിട്ടുപോന്നുനീ
കാലംവൃഥാകളഞ്ഞീടുന്നതെന്തെടോ
കുന്തളാധീശനെക്കാംക്ഷയില്ലാത്തുള്ള
പന്തണിക്കൊങ്കമാരില്ലെടോകന്യകേ!"
"പന്തണിക്കൊങ്കമാർക്കൂട്ടത്തിലെന്നെനീ
സന്ധിക്കവേണമെന്നില്ലെന്നവൾമതം
"കാമപാലേശനിൽകാമമില്ലെങ്കിൽനീ
കാമനെപ്പോലുംകൊതിക്കയില്ലോമലേ!
"കാമിനിമാരെത്തരംകെടുത്തീടുന്ന
കാമനെക്കാംക്ഷിക്കയോഗ്യമല്ലെന്നവൾ
ലോകമനോജ്ഞൻവസന്തനെന്നുള്ള
സാകേതഭൂപനെക്കണ്ടാലണഞ്ഞുതാൻ
ആകാംക്ഷയോടെവരിക്കണംതു"ണ്ടെന്നു
രാകാശശിമുഖിഭാവിച്ചിരിക്കുന്നു;
കല്പവൃക്ഷത്തെക്കൊതിക്കുന്നഭൃംഗിക്കു
കാന്താരവൃക്ഷത്തിലാശയുണ്ടാകുമോ
അപ്രകാരംഹരിണിക്കുമന്നന്മാരി-
ലല്പമെന്നാലുംരുചിയില്ലനിർണ്ണയ-
മെന്നുള്ളതത്വംഗ്രഹിച്ചോരുതോഴിമാർ
മന്നവന്മാരുടെവംശവീര്യാദികൾ
കന്യയെക്കേൾപ്പിച്ചതില്ലെങ്കിലായതിൽ
വന്നുപോംദൂഷണമെന്നതുകാരണം
സർവരാജാക്കടെരൂപസൌന്ദര്യവും
സർവസമ്പത്തുംകുലത്തിന്റെശുദ്ധിയും
സർവംപറഞ്ഞുവിദേഹേന്ദ്രപുത്രിയെ
സാധ്യമാംവണ്ണംഗ്രഹിപ്പിച്ചുസാദരം
മന്നവന്മാരുടെമുന്നിലശേഷമേ
കന്യയെക്കൊണ്ടുനടന്നുസഖീജനം
ഉന്നതിഭംഗംവരാതെപറഞ്ഞുകൊ-
ണ്ടുന്നിദ്രമോദാലമർന്നുവിലസുന്നു

ഹേഹയാധീശ്വരൻ ഭദ്രശ്രേണ്യനെന്നുള്ള-
[ഭൂപാലൻ
മോഹനീയാംഗിയാകുന്നകന്യയെകണ്ടൊരുനേരം
മോഹമേററംമനക്കാമ്പിൽവളർന്നുസംശയംവിട്ടു
സാഹസംചെയ്യുതിനായിപ്പുറപ്പെട്ടുമഹാവീരൻ
ബാഹുജന്മാരിവരെല്ലാംമിഴിച്ചുനില്ക്കവേതന്നെ
ബാഹുവീര്യംകൊണ്ടിവളെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു-
[പോരുന്നേൻ
ആഹവത്തിന്നൊരുമ്പെട്ടുഭൂമിപന്മാർവരുന്നെ-
[ങ്കിൽ
ദേഹഭംഗമിവർക്കിന്നുഭവിക്കുംസംശയംവേണ്ട
ചഞ്ചലമെന്നിയേചിന്തിച്ചുറച്ചുചാപവുമേന്തി
മഞ്ചഭാഗേനിന്നുചാടിച്ചെന്നുനിന്നുവിരവോടെ
ചഞ്ചലാക്ഷീമണിതന്റെചാരുപാണിപിടി-
[ച്ചാശു
വഞ്ചനമല്ലെടോബാലേ!വരികെന്നങ്ങുരചെയ്തു
തേർത്തടത്തിൽകരയേററിത്താനുമങ്ങുകരേറിക്കൊ-
ണ്ടാത്തവേഗംനടകൊണ്ടുബന്ധുസേനാജന-
[ത്തോടെ
പാർത്ഥിവന്മാരതുകണ്ടുകയർത്തുവില്ലെടുത്തുകൊ-
ണ്ടാർത്തുതിക്കിത്തിരക്കിക്കൊണ്ടടുത്താരൊക്കവേ-
[കൂടെ
നടപ്പിൻവീരരേചാപമെടുപ്പിൻനല്ലബാ-
[ണങ്ങൾ
തൊടുപ്പിൻകള്ളനെച്ചെന്നുതടുപ്പിൻതാഡനം-
[നന്നായ്
കൊടുപ്പിൻവാഹനംതല്ലിപ്പൊടിപ്പിൻവൈ-
[രിയെക്കൊന്നു
മുടിപ്പിൻകന്യയെച്ചെന്നുപിടിപ്പിൻസംഗരേ-
[വെട്ടി
മരിപ്പിൻപേടിയുള്ളോരിങ്ങിരിപ്പിൻപെ-
[ണ്ണിനെക്കൊണ്ടു
തിരിപ്പിൻസാധനംപാടേഹരിപ്പിൻമന്നവന്മീതേ
കരിപ്പിൻമന്ദിരത്തെച്ചുട്ടെരിപ്പിൻനാടശേ-
[ഷംസം-
ഹരിപ്പിൻനാണിയത്തെസംഭരിപ്പിൻസം-
[ഭ്രമംവേണ്ട
കരുത്തുണ്ടെന്നുഭാവിച്ചിട്ടൊരുത്തൻസംശയംകൂടാ

താരത്തിയെപ്പിടിച്ചങ്ങുകരസ്ഥമാക്കിമണ്ടു]
[പോൾ
കരത്തിലായുധമുള്ളോരൊരുത്തൻചെന്നുനേരിട്ടു
രണത്തിൽതല്ലിയോടിപ്പാൻഗുരുത്വമാർക്കുമില്ലയോ
ഉരത്തപാമ്പിനുനേരെപൊരുത്തവടിയെന്നുള്ള
സമർത്ഥന്മാരുടെവാക്കുകിമർത്ഥമാചരിക്കാത്തു?
അനർത്ഥത്തിന്നൊരുത്തനിജ്ജനത്തെയധിക്കരി-
[ച്ചുസ്ത്രീ
ജനത്തെക്കൊണ്ടുപോകുമ്പോൾകനത്തേയുംകള-
[ഞ്ഞുംകൊം-
ണ്ടനങ്ങാതങ്ങിരിക്കുന്നജനത്തെയെന്തിനുകൊ-
[ള്ളാം-
വിനിത്തെല്ലാംമടിക്കാതെയടുത്തെല്ലാമടക്കേണം
ഭദ്രശ്രേണ്യനമപ്പോൾതിരിഞ്ഞുനിന്നുസംഹാര-
രുദ്രനെന്നതുപോലെരുഷിതനായുരചെയ്തു
"ക്ഷുദ്രക്ഷത്രിയന്മാരെ! രണഭീരുക്കളേനിങ്ങൾ
ക്ഷുദ്രവാക്കുകൾഘോഷിച്ചതുകൊണ്ടുഫലമില്ല
ഭദ്രാംഗധൻമാളൻചോളനുംനിങ്ങളെല്ലാരും
ഭദ്രാംഗിഹരിണിയെക്കൊതിച്ചുവന്നിരിക്കു-
[മ്പോൾ
ഭദ്രശ്രേണ്യനാകുംഞാൻഭയമെന്യേഹരിണിയെ
സദ്രംഗമതിൽനിന്നുപിടിച്ചിങ്ങുകൊണ്ടുപോന്നു;
യുദ്ധത്തിലുടൻനമ്മെശരമെയ്തുജയിച്ചാത്തു
ഭദ്രാംഗിമണിയാളെക്കൊണ്ടുപോവാന്മനസ്സെ-
[ങ്കിൽ
…ടയോടെനാശസ്വംപ്രയോഗിപ്പിൻ
…ച്ചുകാമിച്ചുവ്യാമോഹകോലംകളയേണ്ട;
…ശ്ശുമുള്ളരചന്മാർക്കിടങ്ങുംകന്യകാരത്നം
…ച്ചെങ്കിലുംകൊള്ളാമകാച്ചെങ്കിലുംകൊള്ളാം
…നേനെറിയെന്നുംനിരൂപിക്കില്ലവരന്മാർ
…ന്നാകിലുംവന്നാൽവധിപ്പാനുംതടവില്ല;
…പ്പെണ്ണിനെക്കണ്ടുകൊതിച്ചുംകൊണ്ടൊരു-
[ക്കൂട്ടം
…നത്തിന്നുകഴുത്തുംപൊക്കിമൂഢന്മാർ
…രേവന്നുമഞ്ചമേറിവഴിപോലെ
…ൽകാലുമേററിരിക്കുംഭൃംഗന്മാർക്കു
…അംവഴിപോലെകൈക്കലായെന്നതേയുള്ളൂ
…ലഭിച്ചീലപെണ്ണിനെഞാൻകൊണ്ടു-
[പോന്നു
…തേരിമ്പുണ്ടെന്നാകിലുയുദ്ധ-
…കൊള്ളുവിനെന്നുമടിച്ചുതാമസിക്കേണ്ട
…ണ്ടുവാൻമോഹമുള്ളരാജാക്കളുംതന്റെ
…കാരരുംകൂടെയടുത്താലുംതടുത്താലും
…മുതലവായ്പിളന്നുംകൊണ്ടടുക്കു-
[മ്പോൾ
…ക്കുള്ളകാലൊക്കെവന്നാൽതടുക്കാമോ?
…പുലിചാടിക്കളിപ്പാനൊരുത്തനേരം
…ക്കളൊരുലക്ഷംകൂടിനിന്നാപിണങ്ങുമോ?
…പ്രജകളെനശിപ്പിക്കൊനിയമനിങ്ങൾ
…ന്നാതോരുവസ്തുനടക്കയില്ലറിഞ്ഞാലും!
…ക്കപുറപ്പെട്ടുചിലവസ്തുപ്രയോഗിച്ചാൽ
മോഷ്ടിക്കുംജനത്തെപ്പോലവസാനംവന്നുകൂട്ടും
ശ്രേഷ്ഠത്വംനിരൂപിച്ചുതന്നൊന്നാനറിയാതെ
ചേട്ടക്കാരരെഭദ്രശ്രേണ്യനുഭയമില്ല;
കൂട്ടക്കാരരെയെല്ലാംകൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നാലും
കോട്ടക്കാരനെക്കൂടെക്കൂട്ടാക്കിച്ചമച്ചാലും
കോട്ടമൊന്നുകൊണ്ടുമില്ലിങ്ങെന്നുധരിക്കേണം
കൂട്ടാക്കുകയുമില്ലനിങ്ങളെജ്ജള്ളന്മാര്
ആട്ടക്കാരരോരോരോവേഷങ്ങൾചമഞ്ഞോരോ
പാട്ടുംപാടിനിന്നോരോഭാവങ്ങൾനടിക്കുമ്പോൾ
കാഴ്ചക്കാർക്കതുകൊണ്ടുഭയമുണ്ടോ അതുപോലെ
താഴ്ചയില്ലിനിക്കേതുംനിങ്ങടെബള്ളകൾകണ്ടാൽ
മൂർച്ചയുള്ളമ്പുവന്നുശരീരത്തിൽതറയ്ക്കുമ്പോൾ
ചാർച്ചയില്ലവൻകൂടെപോക്കയില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും
കേട്ടുകൌതുകംപൂണ്ടുകന്യകയെവന്നുവെക്കം
വേട്ടുകൊണ്ടങ്ങുപോവാനാഗ്രഹിച്ചുവന്നിങ്ങൾ
വേട്ടുകൊണ്ടന്തകന്റെപുരത്തിങ്കൽഗമിപ്പാനോ
വേഗേനനമ്മെവന്നുവിരോധിപ്പാൻതുടങ്ങുന്നു?

ഇത്തരമോരോന്നുരചെയ്തമന്നവൻ
സത്വരംവില്ലുമെടുത്തുകുലച്ചുടൻ
കൂർത്തുമൂർത്തുള്ളശരങ്ങൾതൊടുത്താശു
നേർത്തുവരുന്നനരേന്ദ്രവൃന്ദത്തിന്റെ
മൂർദ്ധാവുതോറുംപ്രയോഗംതുടങ്ങിനാൻ
കീർത്തിയുള്ളോരുഭദ്രശ്രേണ്യഭൂപതി
പാർത്തിരിയാതെശരവർഷഘോഷങ്ങൾ
പാർത്ഥിവന്മാരുംതുടങ്ങിനിരക്കവേ
ഹേഹയാധീശന്റെബന്ധുരാജാക്കളും
വാഹനക്കൂട്ടവുംസേനാസമൂഹവും
ആഹവമാശുതുടങ്ങിമടങ്ങാതെ
ബാഹുവീര്യങ്ങളെക്കാട്ടിത്തുടർന്നിതു
വാളുംപരിചയുംവില്ലുംശരങ്ങളും
നീളംപെരുത്തചവളങ്ങളുംഭിണ്ഡി-
പാലങ്ങളുംകത്തിവാളുംകട്ടത്തില
ശൂലങ്ങളുംമുസലങ്ങളുംമുൾത്തടി
വേലുംചുരികയുംകുന്തങ്ങളുംനീട്ടു-
കോലുംപരിഘംമുസൃണ്ഡിചക്രങ്ങളും
ഈട്ടിയുംതോട്ടിയുംചാട്ടുകുന്തങ്ങളും
ചാട്ടുകോലൊററവാളുരുഖഡ്ഗങ്ങളും
ലന്തക്കുഴലുംപറങ്കിക്കുഴൽകളും
ചന്തത്തിലുള്ളകുറുംകുഴൽതോക്കുകൾ
കൈക്കടക്കല്ലുംകവണിയുമായുധ-
മൊക്കവേകൊണ്ടുതുടങ്ങിമഹാരണം
പെട്ടെന്നുദിക്കുകളെട്ടുമൊരുപോലെ
ഞെട്ടുംവിധങ്ങളിൽകൊട്ടുംകുഴൽവിളി
ചട്ടയുംതൊപ്പിയുമിട്ടുവഴിപോലെ
കെട്ടിയുറപ്പിച്ചുവെട്ടുന്നിരങ്ങിനി-
ന്നൊട്ടുംമടിക്കാതെവെട്ടുംപരിചക്കു
മുട്ടുമ്മുനകളുംതട്ടുംവിളികളും
നീട്ടുംകളികളുംകൂട്ടനത്തിൽചില
വെട്ടുംമുറിഞ്ഞതുമിട്ടുംകളഞ്ഞങ്ങു
കൂട്ടത്തിലുൾപ്പുക്കുകോട്ടംവരാതൊരു

ക്കൂട്ടംകലമ്പുന്നവാട്ടംഭവിച്ചുകൊ-
ണ്ടോട്ടംചിലരുടെചാട്ടംകബന്ധങ്ങ-
ളാട്ടംകരുമനകാട്ടംഭാജനം
വെട്ടുകൾകൊണ്ടങ്ങുപെട്ടുകിടക്കുന്ന-
തിട്ടുചവിട്ടിയുരുട്ടിക്കളിക്കുന്ന
കാളിയുംക്രൂളിയുംവേതാളപാളിയും
മേളിച്ചുകൊണ്ടുള്ളകേളിയുംനല്ലൊരു
ചായ്ഞ്ചോലപോലങ്ങൊഴുകുന്ന
ചെഞ്ചോരയിൽചാടിമുങ്ങിയുംപൊങ്ങിയും
ചാഞ്ചാടിയാടിയുംപാടിയുംതങ്ങടെ
പാഞ്ചാലക്രൂലംകുടിക്കുന്നചോരയും
കങ്കകഴുനരികാക്കകാശാക്കടെ
സംഘങ്ങടെബഹുകോലാഹലങ്ങളും
സംഘത്തിൽവെട്ടിമരിക്കുന്നവരരെ
ശങ്കക്രൂടാതെവരിപ്പാൻവരുംദിവ്യ-
മങ്കമാർതന്നുടെമെയ്യിലണിഞ്ഞൊരു
കങ്കണംമാലാതരിവളമോതിരം;
അങ്കപ്പുതങ്ങളുംഗളംകുണ്ഡലം
തമ്മിൽതടഞ്ഞിട്ടിടഞ്ഞുപൊട്ടിത്തെറി-
ച്ചങ്ങുമിങ്ങുംപതിക്കുന്നുണ്ടൊരുവിധം
അങ്ങളിൽതങ്ങളിൽതിക്കിത്തിരക്കിവ-
ന്നംഗനമാരുടെസന്നാഹമങ്ങിനെ
സംഗരാഡംബരമെത്രയുംവിസ്മയം!
കൊമ്പുമുഖത്തിങ്കൽതട്ടത്തിട്ടുന്ന
കൊമ്പൻകൊലയാനവമ്പൻമനുഷ്യരെ
തുമ്പിക്കരംകൊണ്ടെടുത്തുയർത്തിപ്പിടി-
ച്ചയ്യമ്പോട്ടുമേല്പോട്ടെറിഞ്ഞൊരനന്തരം
ചന്തത്തിലങ്ങുകീഴ്പോട്ടുവീണിട്ടവൻ
കുന്തത്തിന്നഗ്രമലന്നുപതിച്ചിതു
അന്തരംക്രൂടാതവന്റെഗളംതന്നി-
ലന്തകൻകൊണ്ടന്നുപാശവുംബന്ധിച്ചു
അച്ചീസരസ്ത്രീവനമാലയുംബന്ധിച്ചു
അല്ലംകലശലുണ്ടായ്വന്നുതങ്ങളിൽ;
നില്ലെടീ!നായെന്റെമാലയിട്ടെന്നവൻ
നില്ലെടാ!നിയെന്റെപാശമിട്ടെന്നവൾ
യുദ്ധമരിച്ചാൽനമുക്കടങ്ങീടണം;
യുദ്ധമരിച്ചാൽനമുക്കടങ്ങീടണം
വീരൻമരിച്ചെന്നിനക്കുമരിക്കാവൂ
വീരനല്ലോയിവൻനല്ലൊരുമാനുഷൻ
പൊട്ടീനിനക്കെന്തുബോധമിക്കശ്മലൻ
പൃഷ്ഠത്തുകുന്തംതറച്ചുകത്തിലമോ
മെല്ലെട്ടുഭക്ഷീയമായിട്ടുമരിച്ചവൻ
മെല്ലെപകത്തേക്കുപോമെന്നറികനീ
മെല്ലൊട്ടുഭക്ഷീനിൽക്കാതെമരിക്കയി-
ല്ലിപ്പാരിലുള്ളനരന്മാരിലേകനും
യുദ്ധമെന്നുള്ളുംപറയേണ്ടറിയിനി
ചത്തൊരെയോക്കവേമാലയിട്ടീടുക
അങ്ങിനെമോഹംനമുക്കില്ലകിങ്കര!
അംഗരേചത്തവൻഞങ്ങൾക്കടങ്ങണം
അന്തകൻവന്നുതൊടാതെയൊരുത്തനു-
മന്തംവരാറില്ലനീയെന്തറിഞ്ഞെടീ!

കുന്തത്തിൽവീണുമുറിഞ്ഞെങ്കിലുമെന്റെ
മന്ത്രത്തിൽവീഴാതെചാകയില്ലാരുമേ"
ഇപ്രകാരം ചിലവാദമൊരുദിക്കി-
ലപ്രബന്ധങ്ങൾപറഞ്ഞാലൊട്ടുങ്ങുമോ
അപ്രമേയംമഹായുദ്ധകോലാഹലം
തൽപ്രദേശേവിജൃംഭിച്ചോരനന്തരം
ഹേഹയാധീശന്റെബാണങ്ങളേറ്റുടൻ
ദേഹംമുറിഞ്ഞുമരിച്ചുംബഹുവിധം
ആഹവേജിവൻനശിക്കാത്തരാജാക്ക-
ളാഹാരവംപൂണ്ടുമണ്ടിത്തുടങ്ങിനാർ;
വില്ലുംകളഞ്ഞുതിരിച്ചാനൊരുനൃപൻ
പല്ലുംകളഞ്ഞുപറഞ്ഞാനൊരുനൃപൻ
തെല്ലുംശരീരംമുറിഞ്ഞിലമറ്റുള്ള-
തെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചുപോയാനൊരുനൃപൻ
കാലിന്നുമാത്രംമുടക്കമൊരുത്തന്നു
കണ്ണിന്നുംഭിന്നമായ്മറ്റൊരുമന്നന്
പാലുകുടിച്ചുതടിച്ചദേഹത്തിന്നു
കാലുവിയർച്ചുമണ്ടീട്ടുവാൻസങ്കടം;
മേലുള്ളകോപ്പുപോയെന്നല്ലഹേമപൂണ-
ന്നൂലുംകളഞ്ഞുഗമിച്ചാനൊരുനൃപൻ
കൌപീനവുംമുണ്ടുമെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചു
കൌമാരഭാവേനമണ്ടീടിനാർ ചിലർ
തേരുംകുതിരയുംസൂതനുംപോയതിൽ
തെല്ലുംനമുക്കില്ലസങ്കടമാനസേ
പാരിൽപരനൊരുവീരനെന്നിങ്ങനെ
പേരുള്ളതുർലഭമായ പോയതുസങ്കടം
ഓടിത്തളർന്നങ്ങുചെല്ലുന്നനേരത്തു
പേടിച്ചുപോന്നൊന്നുശങ്കിച്ചുനമ്മുടെ
പേടമാൻകണ്ണികൾകോംക്ഷകരഞ്ഞുപോം-
യീട്ടുമറ്റോരുമാത്രംഭയംമമ
കങ്കണംപോയതുംകാതിലപോയതും
സങ്കടമില്ലിനിതീർത്തുകൊള്ളാമുടൻ
മങ്കമാർക്കുള്ളിലുണ്ടാകുന്നനിന്ദകൾ
മാറ്റിവെപ്പാൻമരുന്നാങ്ങുകണ്ടീലഞാൻ
പെണ്ണിനെമോഹിച്ചുപോകകൊണ്ടിങ്ങുള്ള
പെണ്ണിനുംനമ്മെവേണ്ടാതെയായ്വന്നിതു
കണ്ണൂലിരിക്കുന്നതങ്ങുകളഞ്ഞു
പറക്കുന്നാവസ്ഥപിടിപ്പാൻതുടങ്ങിയാൽ
രണ്ടുംകളഞ്ഞെന്നുതന്നേഫലംവരും
പണ്ടുള്ളചൊല്ലിനുപാഴ്വരുത്താവതോ
വേളികഴിഞ്ഞെഴുന്നള്ളുന്നുതമ്പുരാൻ
വെക്കനിറപറവെക്കണമെന്നിനി
ഇഷ്ടജനങ്ങളുംവാദ്യാരുവിപ്രനും
അഷ്ടമംഗല്യവുംമറ്റുള്ളതൊക്കെയും
വട്ടങ്ങൾക്കൂട്ടിപ്പടിപ്പുരവാരത്തിൽ
വന്നുപാർക്കുന്നനേരത്തിങ്ങുട്ടതൊരു
മുണ്ടുമാത്രംപോലുമില്ലാതെന്നമ്മളെ
കണ്ടുമനംകൊണ്ടുപാലെട്ടുക്കുന്നതു
കൊണ്ടുവിചാരിച്ചുകണ്ടാൽനമുക്കുള്ള
കുണ്ഠിതംപോലെമഹീതലേമറ്റാർക്കു-
മുണ്ടായ്വരുന്നതല്ലെന്നിങ്ങുനിർണ്ണയം

കണ്ടാലുമെന്നുടെമാററിത്തമിങ്ങിനെ
രണ്ടാംവിവാഹത്തിനാഗ്രഹിച്ചപ്പോഴേ-
ചെണ്ടകൊട്ടിപ്പറഞ്ഞാലചലമെന്തിനി?
പെണ്ണിനെയിങ്ങുലഭിച്ചതില്ലല്ലോ
കണ്ണിണയിലൊന്നുപോയെൻറിണങ്ങരേ!
ഉണ്ണാത്തപാഴനെ ഊട്ടുവാൻമേലെന്നി-
വണ്ണംപറയുന്നതെന്തോർത്തിരിക്കമോ?
പല്ലക്കമേറിഞാനങ്ങോട്ടുചെന്നിതു
പല്ലൊക്കെയങ്ങുകളഞ്ഞിങ്ങുപോന്നുഞാൻ
ഉള്ളത്തിലേറെദുരാഗ്രഹമുണ്ടാകി-
ലുള്ളതുംകൂടെനശിക്കുന്നതേവരു;
പൊക്കത്തിലാനക്കഴുത്തിലേറിക്കൊണ്ടു
പെരുംഘോഷത്തോടങ്ങുചെന്നാലിങ്ങോട്ടു
പൊക്കമാസ്സന്നെതിരിച്ചുപോന്നോനൊരു
തക്കത്തിലൂനംനമുക്കധ്യാന്തിലെടോ
കന്യയെക്കാമിച്ചുകയ്യിലുള്ളർത്ഥങ്ങ-
ളൊന്നൊന്നാഴിയാതെകളഞ്ഞെച്ചുപോന്നുഞാൻ
കന്യയുമില്ലനമുക്കമില്ലാതെപോ-
യെന്നതുമെൻറകണ്ണിലോഷമല്ലയോ?
ദൈന്യങ്ങളേവംപറഞ്ഞുമഹീപാല-
സൈന്യങ്ങളൊക്കവേതോററുമണ്ടിപ്പോന്നു
തന്നുടെതന്നുടെഗേഹങ്ങളുൾപ്പുക്കു
ഖിന്നതപൂണ്ടുവസിച്ചോരനന്തരം
[illegible]സുമനസ്സെന്നുള്ള
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]കൊണ്ടുവന്നീടിനാൻ,
[illegible]ചെന്നാശുഭദ്രശ്രേണ്യ-
[illegible]നെപ്പോർവിളിച്ചീടിനാൻ,
നില്ലുനില്ലെങ്ങുനീപോകുന്നുദുർമ്മതേ!
[illegible]നിന്നെത്യജിക്കയില്ലഞാൻ
[illegible]വുംവസുമനസ്സെന്നുള്ള
[illegible]വീരനെക്കേട്ടറിവില്ലയോ?
[illegible]ൻവരുണൊരുകന്യയെ
[illegible]പിടിച്ചുവലിച്ചുനീ
[illegible]ദിപ്പതിനെന്തുബന്ധംശഠ?
[illegible]തകെക്കുന്നതുണ്ടുഞാൻ
[illegible]പെണ്ണിനെസ്വാധീന-
[illegible]കരിച്ചൊരുമൂർഖാമമക്രൌര്യ-
[illegible]നാരതിനെശരംകൊണ്ടു
[illegible]നിനയാത്രയാക്കീടുമോ?
[illegible]ദൈത്യപ്പുങ്ങ-
[illegible]പ്പെട്ടുമണിയെയൊളിക്കുമി-
[illegible]ജൻറപോരുകേൾക്കുന്നോർ-
[illegible]പ്പെട്ടുപോമെന്നാകിലും
[illegible]വീര്യമുള്ളോരനമ്മെനീ-
[illegible]ധിക്കരിച്ചീടിനാൽ
[illegible]സംഭവിച്ചീടുംനിനക്കെടോ!
[illegible]കെട്ടിനിന്നാലിളപ്പെട്ടും

കന്യകാരത്നത്തെവൈകാതെകൊണ്ടുവ-
ന്നെന്നുടെമുമ്പിൽവച്ചാശുവണങ്ങുകിൽ
പിന്നെഞാൻനിന്നോടുകൊലചെയ്കയില്ലതു
തന്നെനിനക്കിന്നുനല്ലൂ നരാധമ!
അല്ലെങ്കിൽനിന്നെയുംനിന്നുടെസൈന്യങ്ങ-
ളെല്ലാമൊരുമിച്ചുഭസ്മമാക്കീടുവൻ
വല്ലതെന്നാലുംഹരിണിക്കണ്ണാനിക്ക
വല്ലഭനായ്വരാനില്ലൊരുസംശയം
എന്നുള്ളദുർവ്വാക്കുകേട്ടുഭദ്രശ്രേണ്യ-
മന്നവൻതാനുംതിരിഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ
ആരുമെങ്കിൽവാടാവസുമനസ്സേനിൻെറ
നാമമാത്രംശിക്ഷമുക്കുന്നതുണ്ടുഞാൻ
കാമഭ്രമംകൊണ്ടുഭ്രാന്തായിട്ടീടുന്ന
കാമിനീദാസനെക്കൂട്ടാക്കുമോവയം
കണ്ഠത്തിൽമാലയേൽക്കാതെകൊണ്ടുണ്ടായ
കുണ്ഠിതംവേണ്ടാനിനക്കിന്നുമന്നവ!
അണ്ടർകോൻനാട്ടിലെപ്പെണ്ണുങ്ങൾവന്നിനി
കണ്ഠത്തിൽമാലവച്ചാനടുത്തുസഖേ!
ചെണ്ടതുമേറുന്നനിന്നെഞാനിങ്ങനെ
കണ്ടെത്തുവാനിത്രമോഹിച്ചിരിക്കുന്നു?
രണ്ടസ്ത്രമങ്ങോട്ടയാത്രയാക്കാമങ്ങു
കൊണ്ടുപോയന്തകൻവീട്ടിലാക്കീടുവാൻ”
ഇത്രമാത്രമുരചെയ്തുടൻഹേഹയ-
ക്ഷത്രിയാധീശ്വരൻപാഞ്ഞടുത്തീടിനാൻ
യുദ്ധംതുടർന്നനയോദ്ധ്യാധിരാജനും
ക്രുദ്ധനാംമാഹിഷ്മതിപുരീനാഥനും
ബദ്ധവേഗംശരശ്രേണിവർഷംകൊണ്ടു
രുദ്ധമാക്കീടിനാൻദിക്ചക്രമൊക്കവേ
മാരുതാസ്ത്രംപാവകാസ്ത്രംകുബേരാസ്ത്ര-
വാരുണാസ്ത്രങ്ങളുംവൈവസ്വതാസ്ത്രവും
പർവ്വതാസ്ത്രംഗരുഡാസ്ത്രംമഹേന്ദ്രാസ്ത്ര-
പൂർവ്വദേവാസ്ത്രങ്ങൾഗാന്ധർവ്വമസ്ത്രവും
ദിവ്യാസ്ത്രജാലങ്ങളേവംപ്രകാരത്തി-
ലവ്യാജഘോരപ്രയോഗംതുടങ്ങിനാർ,
ക്രവ്യാദവൃന്ദങ്ങൾചോരപ്പുഴകളിൽ
വെള്ളപ്പുറെചാടിക്കുളിച്ചുംകളിച്ചുമ-
ങ്ങക്ഷീണഭാവേനചോരയുംമാംസവും
ഭക്ഷിച്ചുഭക്ഷിച്ചുകുക്ഷിപൂരിക്കയും,
യക്ഷിയുംരക്ഷിയുംകാളിയുംകൂളിയും
രക്ഷഃപിശാചപ്രേതാദിലക്ഷങ്ങൾ
തൽക്ഷണംതങ്ങടെകൃത്തിന്നനല്ലവി-
ചക്ഷണതപൂണ്ടുതുള്ളിനാരുള്ളൊരു
ലക്ഷണംകണ്ടാളുംപിഴയ്ക്കുംവി-
ലക്ഷണക്കൂട്ടത്തിനില്ലൊരുനാണവും
ഭക്ഷണംനോക്കിച്ചുതുള്ളുംപരിഷയ്ക്കു
ശിക്ഷയിൽവേണമെന്നില്ലൊരുവിധം
ചാടിത്തുള്ളിക്കയുംവാടിക്കളിക്കയും
ചോരിൽപ്പിഴയ്ക്കയുംരാധിച്ചിഴയ്ക്കയും
ചോരകുടിക്കയുംമാംസംകടിക്കയും
പോരംതടിക്കയുംവീശുംനടിക്കയും
തമ്മിൽപിടിക്കയുംതള്ളിപ്പിടിക്കയും

ചെമ്മേനടിക്കയും ചേർന്നു കിടക്കയും
മുട്ടിച്ചരിക്കയും വെട്ടിച്ചിരിക്കയും
അട്ടിക്കിരിക്കയും കിട്ടിത്തിരിക്കയും
ചട്ടങ്ങളിങ്ങനെ മാംസം ഭുജിക്കുന്ന
കൂട്ടങ്ങൾ വന്നു നിറഞ്ഞു രണാങ്കണേ
വെട്ടുകൊണ്ടങ്ങു മുറിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന
മൊട്ടത്തല കൊണ്ടു പന്തടിച്ചീടുന്നു
പൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നു ചട്ടയും തൊപ്പിയു-
മിട്ടൊരു കൂട്ടം പിടിച്ചു കളിക്കുന്നു;
കട്ടിച്ചചോരയും മാംസവും തങ്ങളിൽ
തട്ടിപ്പറിക്കുന്നു കെട്ടിമറിക്കുന്നു;
ഇത്തരം ഭീഷണമായുള്ള സംഗരം
തത്ര ഭവിച്ചു ഭദ്രശ്രേണ്യ ഭൂപന്റെ
ശസ്ത്രാസ്ത്രവർഷം സഹിക്കാഞ്ഞു സൈന്യങ്ങൾ
ചത്തു ശേഷിച്ചവർ മണ്ടിത്തുടങ്ങിനാർ
ബാണങ്ങൾ കൊണ്ടു മുറിഞ്ഞു വസുമനഃ
ക്ഷോണീശനും തോറ്റുമാറിപ്പണിപ്പെട്ടു
പ്രാണങ്ങളെക്കളയാതെ മഹീപതി
നാണവും പൂണ്ടു മണ്ടിപ്പുരം പുക്കിതു
ചാകാതെയുള്ള പടയോടു മൊന്നിച്ചു
സാകേതമന്ദിരേ ചെന്നിരുന്നീടിനാൻ
ആകാംക്ഷിതം ലഭിച്ചില്ലെന്നതുമല്ല
ലോകാപവാദം ലഭിച്ചു മേവീടിനാൻ;
കന്യയും കൊണ്ടു ഭദ്രശ്രേണ്യമന്നവൻ
പിന്നെയുമങ്ങു ഗമിക്കും ദശാന്തരേ
പിന്നാലെ വന്നു ദിവോദാസനെന്നുള്ള
മന്നൻ മഹാരഥൻ കാശിരാജ്യാധിപൻ
പണ്ടേ മനക്കാമ്പിലുള്ളോരു വൈരണ
ക്ഷോണോത്തരം പടക്കൂട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു
വണ്ടാർകുഴലിയെക്കൊണ്ടു ഗമിക്കുന്ന
കണ്ടു സഹിക്കാഞ്ഞു പാഞ്ഞടുത്തീടിനാൻ
"ഹേഹയ! നില്ലെടാ നീയിന്നു ചെയ്തൊരു
സാഹസം പാരമായ്പ്പോയെടാ പെണ്ണിനെ
മോഹമുണ്ടെങ്കിൽ നാടകന്നെപനാവി-
ദേഹനോടന്യേ യപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളാഞ്ഞു.
ഇക്കണ്ട ഭൂപാലവൃന്ദങ്ങളൊക്കവേ
നോക്കിയിരിക്കവേ വന്നു ഹരിണിയെ
കൈക്കലാക്കിക്കൊണ്ടു മണ്ടിത്തിരിച്ചതു
ധിക്കാരമല്ലയോ കാട്ടുന്നു നീശഠ!
ഇക്കാലമിപ്പൌരുഷം കാട്ടുന്നതും ക-
ണ്ടനങ്ങാതിരിക്കുമോ വിശ്വത്തിലൊക്കവേ
ചൊല്ലേറുണ്ട രാജരാജന്മാരൊരുത്തർക്കു
ചൊൽക്കീഴമർന്നു വസിക്കുമോ ദുർമുഖാ!
പക്കാണമേശുന്ന നേരത്തു നീയെങ്ങു
നില്ക്കുന്നു മൂഢാ! തനിക്കു താൻ പോരുന്ന
ചക്രവർത്തീശ്വരന്മാരായ ഞങ്ങടെ
വിക്രമാടോപം സഹിക്കുമോ നീയെടോ?
മുക്കുള്ള സിംഹങ്ങൾ വായും പിളർന്നങ്ങ-
ടുക്കുന്ന നേരം കുറുനരിഭോഷന്റെ
ധിക്കാരഭാവം ഫലിക്കുമോ ദുർമ്മോഹ-
മൊക്കെയും വിധിയെച്ചിരിക്കാതിരിക്കാവതോ!"

ഇത്തരമുരചെയ്തു മഹാമതി കാശിമഹീശനശങ്കം
സത്വരമഥ വില്ലു വലിച്ചു കുലച്ചു പിടിച്ചു കഠോരം
ഉദ്ധതശരമാരിയുതിർത്തുമുതിർത്തുമെതിർത്തതിമ-
[ത്തും
യുദ്ധകലഹവിലസിതകൗശലത്തുടങ്ങിയ ട്ടതൊ-
[രുനേരം
ഹേഹയകുലകമലദിവാകരനാകിയ ഭദ്രശ്രേ-
[ണ്യൻ
സാഹസമൊടുടനെ തിരിഞ്ഞഥ നിന്നു പറ-
[ഞ്ഞുതുടങ്ങി
"ബാഹുജകുലകീടക! ശക്തികയില്ലെടാ നിന്നുടെ ധാ-
[ർഷ്ട്യം
ബാഹുവിരുതു പെരുത്തു നമുക്കതു കരുതിപ്പൊരുതി-
[ക്കൊൾക കാ
കാശിപുരവരീശ! നിനക്കുരുശാപരാഭവമിപ്പോ-
ളേശുവതിന്നഹഹ! മടിച്ചു നമിച്ചു വലിച്ചതശേഷം
ആശയമതിലതിശമതതിശയനത്തിനു ബലമില്ലാ-
[ഞ്ഞാൽ
നാശകരമതാത്തതനിക്കു ഭവിക്കുമതത്രേയുള്ളൂ
പടയും കുടയും പട്ടുടുപ്പും പടഹാരവ
ഘടഘടഘോഷം കൊടിയും പൊടിയും
ക്ഷിതിതടമിടിയും പടിനടനത്തൊടെ
തടിയൻ മുടിയൻ പല കൂട്ടം വികൃതികൾ കാട്ടി-
[ക്കൊണ്ടിഹവന്നാൽ
തടിയും മുടിയും തവ വടിവൊടു പൊടിയാമുടനി-
[ഹക്കുമതേ!
മൂഢ! ദിവോദാസ! നരാധമ! നില്ലെടാ നിന്നുടെ-
[മോഹം
രൂഢമഹോ ചേതസി വിഫലമതഖിലം ശിഥില-
[പ്രഫലം
മാടണിമുലയാളാമിവളെക്കണ്ടു കൊതിക്കുന്നിമി-
[ത്തം
പാട്ടുകൾ പല ചെട്ടനാണ്ടുമടങ്ങിയടങ്ങിക്കൊൾക
ഇങ്ങിനെ പലവാക്കു പറഞ്ഞവർ തങ്ങളിൽ നേ-
[ർത്തുകടുത്തു
തിങ്ങിന മദശാലികളിരുവരുമമ്പൊടു ചാപമെ-
[ടുത്തു
തുംഗതരശരാവലി തുരുതുരെ വിരവിലുതിർത്തു തു-
[ടങ്ങി
സംഗരമതികഠിനമതങ്ങിനെ ശിവശിവ! പ-
[ണ്ണിക്കുന്നു
ഉൽക്കടതരതരുനികരം വെതളിക്കുകളൊക്കെമ-
[റിച്ചു
തൽക്കരുമന കണ്ടവരുടെയുടൽ കിടുകിടെ നിന്നു-
[വിറച്ചു
വിക്രമമുടയവരുടെയമ്പുകളടിമുടി ഝടിതി തറച്ചു
ചക്രമുടയ കൊടിമരമിരുവരുമരിശമൊടെയ്തു-
[മുറിച്ചു
കപട്ടെന്നഥ കാശിമഹീപതി ഹേഹയ ഭൂപതിത-
[ന്റെ
ചട്ടറ്റ ശരാസനമാശു മുറിച്ചു മറിച്ചൊരു നേരം

മന്നവൻ തന്റെ വില്ലും മെടുത്തു കലച്ചുടനമ്പു തൊടുത്തു
രാവണൻ തന്റെ വില്ലു മുറിച്ചിട്ടിതു വിരവോടു ഭദ്രശ്രേ-
[ണ്യൻ
ദേവൻ തന്റെ ചാപമെടുത്തു കലച്ചു വലിച്ചു പിടിച്ചു
സായികൾ ശരമാരി ചൊരിഞ്ഞു തുടങ്ങി മടങ്ങീലേ-
[തും
ഭാവമതിലനാവധി ശരതതി വിരവിലൃതി-
[ഞ്ഞു സമർത്ഥൻ
ദാനവ വീരന്മാരുടെ സായക തതി മഹനോഹരത്തു-
[ല്യം;
... മെടുത്തു തൊടുത്തു വലിച്ചു ഭദ്രശ്രേണ്യൻ
... പൻ രഥത്തെ മുറിച്ചു തകർ-
[ത്തു;
... രഥമേറിയടുത്തു ജിവോ സാമന്തൻ
... തന്റെ മുറിച്ചാനിതു ചതുർവിധ-
[കൊണ്ടു
... ക്ഷിതിപതിയുടെ കുതിരകൾ നാലു-
[മൊരികൾ
... കൊണ്ടു മുറിച്ചു ജിവോ സമൻ
... ശരം കൊണ്ടതി ദൃഢമിതി ചൊരി-
[യാക്കി
... സൂതനെയും ശരമെയ്തു വധിച്ചിതു വൻ-
[പൻ
... തേരും കുതിരയുമങ്ങു നശിച്ചാശ-
[ശേഷം
... കടുത്തു പിടിച്ചിതു ഭദ്രശ്രേ-
[ണ്യൻ
... മേറി ... കട്ടത്തൊരു കോപ-
[ത്തോടെ;
... കണ്ടു വിരണ്ടു മണ്ടി പടക്കൂട്ട-
[മെല്ലാം;
... ന്നിളിരനു കൃതാന്തസമൻ നരപാ-
[ലൻ
... ഒരു പിളർന്നു കിളർന്നിതു വീ-
[ര്യം;
... നെമോഹം തീർന്നു ജിവോ സമ്പ്ര-
[പൻ
... വിൽ വധിച്ചിതു ശിതശര-
നികരത്താൽ
... ഹേഹയ മന്നവ-
[പ്പോൾ
... ചാളും പരിചയുമുടനേന്തി-
[ട്ടവം;
... താം വെട്ടി മുറിച്ചു തുരംഗമമൊക്കയുമുടനേ
... തലകളഞ്ഞു വധിച്ചു മദിച്ചു കരേറി
... പരിപ്ലവതി വിരവോടു ഭ്രാരശര...
[ക്ഷതിത്തു
... ഹേഹയനൃപന്മാരെല്ലാമണിമതമെ-
[ശാലി
... വേദന കൊണ്ടു തളർന്നു പതിച്ചു നരേ-
[ന്ദ്രൻ

പാരിടമതിൽ വീണഥ ബോധം കെട്ടു കിടന്നൊരു-
[ശേഷം
വിഗ്രഹമതിൽ വിവശതപൂണ്ടു പതികളെയാതി-
[ജനങ്ങ
വിഗ്രഹമതു ചെയ്ത മഹീപതിമാരുടെയുമ്മ-
[ത്തു
ഉഗ്രത്ര ശമുള്ള ജനത്തിനമീശ്വരകല്പനയാലേ
വ്യഗ്രതവെടിഞ്ഞിനെയുള്ള ജനത്തെ ഹനിക്കാതെ-
[തങ്ങൾ

ഇത്ഥം മന്ദാരിക്ഷയം ചുതമാം
സത്വരമഥ കാശിനരേന്ദ്രന്മാരാൻ
തന്നുടെ ചെടയോടെത്തിച്ചു തിരിച്ചു
തന്നുടെ പുരി പുക്കു സുഖിച്ചു വസിച്ചു
ഹേഹയനൃപനാകിന ഭദ്രശ്രേണ്യൻ
മോഹവുമഥ തീർന്നു പതുക്കെ ...
മോഹനതര ... കന്യകയോടെ
ഗേഹമണഞ്ഞു ഗുണാംബുധി വീരൻ;
പാരുമുറിയുള്ളതു ... യെടുത്തു
വീട്ടും കെട്ടിയുള്ളൊരി ... നരേന്ദ്രൻ
കൂട്ടം പുകയും ... വീടുകൾ തോറും
കേട്ടുള്ള ജനത്തിനവൈയല്ലം ചെല്ലു
ശസ്ത്രാദികൾ കൊണ്ടു മുറിഞ്ഞോരോന്നാം
വസ്ത്രാദികളാശു കൊടുത്തു നികത്തി
... കൊണ്ടു വിശാലതയോടേ
ഗോത്രാപതി വാണിതു ഭദ്രശ്രേണ്യൻ
ഹരിണീ പരിണീതി മഹോത്സവമേഷം
കരണീയമിതെന്നു മുതിർന്നു നരേന്ദ്രൻ
തരുണീ തരുണാളി ജനത്തെ വരുത്തി
... മത്രനിറഞ്ഞു

തരുണിമാർമണി മാലാഭരണ ദ്രുതയം ...
ഹരിണീ കന്യക തന്റെ പരിണീതിക്രിയാരംഭം
പരിചോടെ തുടങ്ങി തൻ പുരിതന്നിലലങ്കാരം
പരിതോ നിർമ്മിതമാകിപരിതോഷേണ ഭൂപാ-
[ലൻ
മണിമണ്ഡപസ്ഥലം വേറെ ചമയിച്ചു കനകം കൊ-
ണ്ടണി ... ച്ചു ... ണിമുറ്റം വിതാനിച്ചു
മണിമേടകളെല്ലാം മേൽ ... ഭംഗിയോടേലം
മണിദീപങ്ങളും ... ഒക്കെയുമെല്ലാം
... ചന്ദനച്ചാറും വെള്ളത്താണ്ഡുലച്ചോറും
... വെള്ള ... ചുരന്നങ്ങൾ
കൊണ്ടുവെച്ചുടൻ നല്ലകുലസ്ത്രീകൾ കുമാരിയെ
കളിപ്പിച്ചു കരിന്നായ് തൊടിയിച്ചു ... ചിതമ-
[ന്നിൽ
... സുരഭിയും ശേഷപുഷ്പങ്ങളും ചൂടി-
ച്ചിഞ്ഞപ്പട്ടുമുടുപ്പിച്ചീവിധമെല്ലാമണിയിച്ചു;
കാമിയിട്ടുകൊണ്ടതും ... കൊണ്ടുവന്നു
നാവിര ... മണി രംഗസ്ഥലന്തന്നിൽ
ചന്തത്തിൽ വിവാഹത്തിൽ വിധിപോലെല്ലാമനുഷ്ഠിച്ചു
ധരണീമേൽ വൃന്ദങ്ങൾ ... മാളികൾ ചെല്ലു
... ദ്രസുരന്മാർ ... ഗ്രഹവഴിപോലെ

കരത്താനായിനിറച്ചങ്ങുകനകംദാനവുംചെയ്തു
മണിപൊന്നുംരജതവുംപണവുംപട്ടുവസ്ത്രങ്ങൾ
മടിക്കാതെകോരിവാരിക്കൊടുത്തുഹേഹയാധീ-
[ശൻ

ഗണിതക്കാർവിധിച്ചോരുമുഹൂർത്തമടുത്തപ്പോൾ
മണിരംഗസ്ഥലംതന്നിൽപലഹോമങ്ങളുംചെ-
[യ്തു—
ഉപാദ്ധ്യായദ്വിജന്മാരാലുപദിഷ്ടങ്ങളായുള്ള
വിധിയെല്ലാമനുഷ്ഠിച്ചുവിവാഹകർമ്മവുംചെയ്തു.

ഹരിണീസ്വയംവരം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

---

൯. ബാല്യുത്ഭവം.

ഏകദാപണ്ടൊരുകാലംപുരന്ദരൻ
മങ്കമാരോടുമിടകലർന്നമര-
പ്പൂങ്കാവിലാമ്മാറെഴുന്നരുളിഗ്ഗത-
ശങ്കമോരോരോവിനോദംതുടങ്ങിനാൻ;
തങ്കങ്ങൾകൊണ്ടുചമച്ചോരുമന്ദിരേ
പൊൻകൊടിയാളാംശചീദേവിതന്നൊടു-
മങ്കതിലോത്തമാദിരതിക്കനക്കവേ
വെൺകളിത്തട്ടിലിരുന്നരുളീടിനാൻ
പങ്കജവാടിയിൽനിന്നുവരുന്നൊരു
മന്ദവാതങ്ങളുമേറ്റുകൊണ്ടങ്ങനെ
മാകന്ദികനകാംബുജവൃന്ദങ്ങടെ
മന്ദേതരമാംപരിമളംചേരുമാ-
നന്ദമരുത്തുക്കളെസ്സേവിച്ചുമേവീട്ടു
മന്ദിരങ്ങടെശൃംഗാരസംഗീത-
സുന്ദരമായുള്ളനന്ദനാരാമത്തി-
ലിന്ദ്രനുംപ്രമോദവുംവന്നുനിറകയാൽ
സുന്ദരിമാർക്കുംവിശേഷിച്ചുമാനസാ-
നന്ദംകലർന്നിതന്നേരംകനക്കവേ
ഇന്ദ്രനന്നേരംകളിച്ചുചിരിച്ചുടൻ
സുന്ദരിമാരെവിളിച്ചൊന്നരുൾചെയ്തു:—
"ഉർവ്വശി! മേനകേ! രംഭേ! തിലോത്തമേ!
നിർവ്വഹിച്ചീടേണമിന്നൊരുനാടകം
ലക്ഷ്മീസ്വയംവരമെന്നുള്ളനാടകം
ലക്ഷണങ്ങൾക്കൊരുനീക്കമുണ്ടാകാതെ
തൽക്ഷണംനിങ്ങൾനടിക്കേണമായതു
വീക്ഷണംചെയ്വാൻനമുക്കുണ്ടുകൌതുകം
സർവ്വരസങ്ങളുംസർവ്വതാളങ്ങളും
സർവ്വമേളങ്ങളുംസർവ്വഗീതങ്ങളും
സർവ്വവേഷങ്ങളുംസർവ്വഘോഷങ്ങളും
സർവ്വവധൂമാരുടെവിദ്യകളൊക്കെയും
നിർവ്വിശങ്കംപ്രയോഗിച്ചിന്നുകാണണം
വിണ്ണവർനാട്ടിലെപെണ്ണുങ്ങളേ! നിങ്ങൾ
വർണ്ണങ്ങളുംചിലപാടികളിക്കണം
വർണ്ണങ്ങളൊന്നല്ലരണ്ടല്ലമൂന്നല്ല
നിർണ്ണയംനിങ്ങൾക്കുവേണ്ടുവോളംവരം
വിണ്ണവർനാട്ടിലെപെണ്ണുങ്ങളെന്നിയ-
ന്നെണ്ണമില്ലെന്നുജനങ്ങൾപറയുന്നു
എണ്ണത്തിനൊത്തൊരുവർണ്ണവുംവേണമി-
പ്പെണ്ണത്തമാരുംതുടങ്ങരുതിന്നഹോ!
ആണുങ്ങളിങ്ങുനിൽക്കുന്നതുകാൺകയാൽ
നാണമുണ്ടായ്വരുംനാരിമാർക്കേറ്റവും
ആണുങ്ങളെല്ലാരുമങ്ങുമാറീടുവിൻ!
വേണമെന്നില്ലനമുക്കിന്നൊരുത്തരും
പെണ്ണുങ്ങളുംഞാനുമല്ലാതെയിന്നൊരു
വർണ്ണങ്ങളിന്നുകൃതംഗ്രഹിച്ചീടേണ്ട
നല്ലകാവൽക്കാരുനാലുവാതുക്കലും
ചൊല്ലുന്നകേൾപ്പാനൊരുമ്പെട്ടുനിൽക്കണം
നല്ലവരെങ്കിലുംവന്നുകേറുംവിധൌ
നില്ലെന്നുചൊല്ലിപ്പുറത്തിറക്കീടണം,
മല്ലാക്ഷിമാർവരുന്നേരംമടിയാതെ
മെല്ലെക്കതകുതുറന്നുകേറ്റീടണം
മന്ത്രിമാരുംപുറത്തോട്ടിറങ്ങീടുവിൻ!
മന്ത്രസന്നാഹമല്ലിപ്പോൾതുടങ്ങുന്നു,
പന്തണിക്കൊങ്കമാർനാണിച്ചുനൃത്തത്തി-
നന്തരമുണ്ടാമതുകൊണ്ടുചൊല്ലുന്നു
വാലിയക്കാരുംപുറത്തിറങ്ങീടുവിൻ!
കാലുതെക്കീടുവിൻപെണ്ണുങ്ങളാകട്ടെ!
വെറ്റിലക്കാരനുംപോയാലും! ഇന്നൊരു-
കുറ്റംനിനക്കതുകൊണ്ടുവരത്തില്ല.
കുറ്റക്കുഴലിമാർവേണ്ടുന്നതുണ്ടിന്നു
മറ്റുവേണ്ടുന്നതിനെല്ലാമവർതന്നെ"
ഇത്തരംകല്പനകേട്ടോരുനേരത്തു
സത്വരംമാറിനാർസേവകരൊക്കെയും
ഉത്തമസ്ത്രീകൾകതകമടച്ചുടൻ
നൃത്തിനുവേണ്ടുംചമയംതുടങ്ങിനാർ,
വേഷങ്ങളോരോന്നുകെട്ടിത്തുടങ്ങിനാർ
ഭൂഷണമോരോന്നണിഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർ
യോഷാമണികടെകോലാഹലംകൊണ്ടു
ഘോഷംനിറഞ്ഞുവഴിഞ്ഞുസുരേന്ദ്രനും.
പാലാഴിമാതിന്റെവേഷംചമയുവാൻ
കാലാഴികെട്ടിത്തുടങ്ങിയൊരംഗനാ
ചേലഞൊറിഞ്ഞുടുത്തുപലതരം
മാലാഗണങ്ങളണിഞ്ഞുമുലത്തടം
ചാലേമുറുക്കിത്തലമുടിബന്ധിച്ചു.

മാലതീമാലയുംനാലഞ്ചുപുറാറിനാൾ
നാലിയണിഞ്ഞുടൻനീലാഞ്ജനംകൊണ്ടു
വാലിട്ടുകണ്ണുമെഴുതിത്തിലകവും
ചാലേചമച്ചങ്ങുമൂക്കുത്തിളച്ചതിൽ
കോലാഹലംതെല്ലുമുക്കുത്തിയുംപോട്ടു
നീലക്കമലവുംകയ്യിൽപിടിച്ചുകൊ-
ണ്ടാലോലമായുള്ളശീലത്തരംകൊണ്ടു
മാലേവിളങ്ങിനൽപ്പൂപ്പന്തലുതിത്തു
നാലുഭാഗത്തുംസഖികടെകൈകളിൽ
ആലവട്ടങ്ങൾപിടിപ്പിച്ചുമെല്ലവേ
[illegible]ഴിമതിൻപുറപ്പാടുകൂട്ടിനാൾ
[illegible]ക്കാരത്തിമെല്ലെപ്പുറപ്പെട്ടു
[illegible]മുട്ടിസ്വരംതെളിച്ചീടിനാൾ,
[illegible]സ്യംനന്നച്ചംബിടന്തലതാഴ്ത്തിവെ-
[illegible]ത്തുംകലാശവുംമേളാഷംതുടങ്ങിനാൾ
[illegible]കരങ്ങളായ് പാടേകരങ്ങളാൽ
[illegible]പിടിച്ചുടൻകൊട്ടിത്തുടങ്ങിനാൾ
[illegible]നാക്കനാചേലയുമില
[illegible]വീണയും
[illegible]ണിമാർനാനാവിനോദവും
[illegible]പ്രകാരംതുടങ്ങിനാർ
[illegible]ഴത്തൻപുതപ്പുകൊണ്ടന്നവർ
[illegible]വപിടിച്ചങ്ങുപുറപ്പെട്ടു
[illegible]ളിക്കിൽവേണ്ടുന്ന
[illegible]തുടങ്ങിനാർ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]കളിച്ചുതുടങ്ങിനാർ,
[illegible]
[illegible]ഭോലിച്ചുമവിനാർ,
[illegible]കവും[illegible]കവും
[illegible]ളിനയിതിനെ
[illegible]കാട്ടുന്നതിനൊന്നു
[illegible]ക്കന്നാൽക്കൾ
[illegible]ചവിട്ടുംകലാശവും
[illegible]കോട്ടുംരസങ്ങളും,
[illegible]ണയുംകുട്ടനാപ്പിണിയും
[illegible]കാട്ടുംവികാരവും
[illegible]കണ്ടാൽമനോഹരം
[illegible]ണികാമോദരീ
[illegible]യുംപന്തുവരാടിയു-
[illegible]ഭൈരവിശങ്കരാഭരണവു
[illegible]നീലകാമോദരിഭൈരവി
[illegible]പുന്നാഗവരാടിയും
[illegible]പുന്നാഗവാളിയും
[illegible]ധന്യാശിബിലഹരി
[illegible]ധംവസന്തരാമക്രിയ
[illegible]ലോക്ഷിമലഹരി
[illegible]ത്രിയനാട്ടുസുരുട്ടിയും
[illegible]കിലകാമോദരിപിന്നെ
കന്നാരവുംയമുനാകല്യാണി
മേഘഗാന്ധാരവുംകാനക്കുറിഞ്ഞിയും
കൂടാതെമിന്ദളയിന്ദിരമോഹനം
ശ്രീകാമശ്രീരാഗമിന്ദുസൌരാഷ്ട്രവും
സുരടീരാഗവുംഗൌഡഗൌളങ്ങളും
പ്രൌഢതയോട്ടുടൻപാടുന്നനാരിമാർ
"ഏകതാളംപിടിച്ചിന്ദിശാപാടീട്ടു-
ങ്ങവർനിന്നാടകംനിർവ്വഹിച്ചീടണം
രൂപതാളംപിടിച്ചമ്പിൽമലഹരി
പാടുകകാമിനീരംഭേമടിയാതെ
ഝമ്പതാളംപിടിച്ചിരിത്തിരിപാടിനി
നാടീടുകനീതിലോത്തമേ!സുന്ദരി
ആടന്തരൂപീയടന്തപിടിച്ചനീ-
യാനന്ദഭൈരവിപാടിയാടീടുക
കാമോദിതാളംപിടിച്ചുനവരസ-
മിന്നുപാടീടണമിന്ദുമുഖിമാരേ!
ചമ്പതാളംപിടിച്ചിത്തിരിപാടീട്ടു
പഞ്ചപാദത്തിൽചുവടുചവിട്ടണം
പഞ്ചതാളത്തിൽകവിതകൾകെട്ടണം
കുംഭതാളത്തിലെന്നാകിലുമാമെടോ!"
ഇത്തരംകല്പനകേട്ടോരനേരത്തു
സത്വരപ്രകാരമൊത്തമെട്ടിതു;
ഇന്ദ്രന്റെവല്ലഭമാർകൾമടിക്കാതെ
ഇന്ദ്രപുരത്തിൽതുടങ്ങിനാർനാടകം
രംഗത്തിലന്നങ്ങുഭംഗിയിണങ്ങുന്ന
ശൃംഗാരലീലയോടംഗനമാരുടെ
ശൃംഗാരനാടകമംഗനമാർക്കുമു-
മംഗപ്രയോഗവുംതുംഗംവിളങ്ങുന്നു
ഉച്ചനാസ്യസ്വരംസജ്ജമാക്കിക്കൊണ്ടു
മെച്ചത്തിലങ്ങേളിക്കിഷിതനായവർ
പാർവ്വതീകാന്തന്റെവേഷംചമഞ്ഞു[illegible]-
ണ്ടുപാർവ്വതീ[illegible]നൊത്തനാടീടുന്നു;
ചന്ദ്രലേഖന്റെവേഷംചമഞ്ഞൊരു
കാമിനിമാർകൾകൂടി[illegible]ളിക്കുന്നു;
[illegible]പൂതവും[illegible]കവും
നീലക്കൂന്തൽ[illegible]വിലങ്ങളിലൊന്നു
നാലുമൊട്ടോരംകസുമബാണങ്ങളെ
ചാലകത്തിൽധരിച്ചുചരിക്കുന്നു
കണ്ടാൽമനോഹരമായകരിമ്പിന്റെ
തണ്ടുകൊണ്ടുണ്ടായതല്ലോരുചാപവും
വണ്ടുകൊണ്ടുള്ളൊരുഞാണതേററിയ
തണ്ടാർശരന്തന്റെകേളീവിലാസവും
സേനകളായുള്ളമാനിനീവൃന്ദവും
സേനാപതിയായരാകാശശാങ്കനും
സ്യന്ദനമാകുന്നചന്ദനച്ഛായകൾ
മന്ദംപുറപ്പെട്ടുവന്നുവിലസുന്നു;
വൃന്ദാരകാധിപനായപുരന്ദരൻ
മന്ദഹാസംപൂണ്ടുമന്ദമതുൾചെയ്തു
"അംഗനമാർകോൾക്കനിങ്ങൾമടിക്കാതെ,
ഇങ്ങിനെപാടിപ്പങ്ങൾചൊല്ലീടുവിൻ!
ശാരീരമേറുന്നപെണ്ണുങ്ങൾപാടണം

സ്മരിക്കചെയ്യുന്നതേളുംവരുത്തണം
സാരമാംവിദ്യകളൊക്കെപ്രയോഗിച്ചു
പാരാതെനമ്മുടെമോഹംവരുത്തണം
പത്ന്യങ്ങൾക്കുള്ളിപ്പോരുൾപറഞ്ഞീടവാ-
നുദ്യോഗമില്ലാത്തതെന്തെടോ! മേനകേ!
വിലോചനത്തിന്റെമുമ്പിൽപ്രയോഗിക്കിൽ
വിദ്യകൾക്കേററംതെളിവുമുണ്ടാമല്ലോ.
പൂന്തണിക്കോമളമായതിലോത്തമേ!
പൊന്തിച്ചിടുകപങ്കജലോചനേ!
ചിത്രംതെളിഞ്ഞുവിചിത്രമോടേനല്ല
ചിത്രപ്പാടീട്ടുമുഖവട്ടംചവിട്ടുക!
ആളിമാരേവന്നരംഭിച്ചീടുകെടോ!
കേളിക്കചെയ്യുന്നതേളുംവരുത്തെടോ!
തിണ്ടാതെകണ്ടങ്ങിരുന്നാൽകണ്ണിനല്ല
ശോഭംപിടിക്കുമെന്നോർക്കുകയാതെ,
സംഭാവരിക്കെടോരംഭത്തുനിന്നു!
ശോഭിതമാകുംമൃദംഗംമുഴക്കെടോ
ചൊല്ലോളിപാണിയാംദേവേന്ദ്രാണിയിനെ
സംഭാവനംചെയ്തുമേവുംമോന്തരേ
സൂര്യന്റെതേജസ്സുതന്നിൽവിളങ്ങുന്ന
സാരഥിയായോരരുണൻമഹാബലൻ
വിഷ്ണുമേറുന്നഗരുഡന്റെപൂർവ്വജൻ
സൂര്യനോടാണുതൊഴുതൊന്നണഞ്ഞിച്ചു
„ഭാസ്വാൻ! ദിവാകര! കേട്ടാലുമെന്നുടെ
കാമിതമിന്നുസാധിക്കുമോവിഭോ!
കാമിയാമിന്ദ്രന്റെവല്ലഭമാരുടെ
ആമോദമാകുന്നനൃത്തംവിലാസവും,
സാമോദമിപ്പോളമരാവതീപുരേ
താമസംവിട്ടുതുടങ്ങുന്നുനിർണ്ണയം
കൊട്ടുണ്ടുകേൾക്കുന്നുപാട്ടുണ്ടുകേൾക്കുന്നു
പെട്ടെന്നുകാൽച്ചിലമ്പൊച്ചയുംകേൾക്കുന്നു
ചുററുമഘോഷങ്ങൾകേൾക്കയാലാഗ്രഹം
ഒട്ടല്ലിതിയക്കൂത്തുപാർത്തീടുവാൻ;
ഇന്നുഭഗവാനനുമതമെങ്കിലോ
ഞാനവിടേക്കോട്ടുയാത്രയാകണമേ!”
എന്നതുകേട്ടുദിനേശനരുൾചെയ്തു
“നന്നല്ലതെന്നിനിക്കിന്നുതോന്നീടുന്നു
പെണ്ണുങ്ങൾതന്നെല്ലവേഷവുംകണ്ടു നീ
കണ്ണുംമിഴിച്ചങ്ങുനിന്നുപോയാലഹോ
ഉണ്ടാകുമിത്തിരിവൈഷമ്യമെന്നറിഞ്ഞു നീ
തിണ്ണമാവേഗംവരികമഹാസാരഥേ!
എന്നാൽമടിക്കാതെപോകെടോവൈകാതെ
ചെന്നുകണ്ടാലുംപ്രയോഗങ്ങളൊക്കവേ”
മന്ദാനുശാസനംകേട്ടാരുണനും
കാൽത്തളിർകൂപ്പിപ്പുറപ്പെട്ടുമെല്ലവേ
വൃത്രാരിമന്ദിരംപുക്കപ്പൊളക്കാവേ
നൃത്തശാലയ്ക്കടുക്കുന്നനേരത്തു
കാത്തുനില്ക്കുന്നോർതടുത്തുചൊല്ലീടിനാർ
“കൂത്തുകാണാനിന്നുകൂടാതിരിക്കെടോ!
ധൂർത്തുകളെന്നുഫലംവരത്തില്ലെന്നു
ചിത്രമാചെയ്യുംനടന്നാലുമങ്ങുനീ
ആണുങ്ങളാരാൻവരുന്നതാകിലതിനു-
വാണയിട്ടങ്ങുപുറത്തിറക്കീടുവിൻ
കാണരുതാരെന്നുമാകുന്നുകല്പന
കാണിനേരംവൃഥാനിൽക്കേണ്ടതാനെടോ:
പെണ്ണുങ്ങളെക്കൊണ്ടുവന്നതാണെങ്കിലോ
പെണ്ണുങ്ങൾതാണ്ഡവംകാണാതെപോകണ്ട
പെണ്ണുങ്ങൾവന്നാലകത്തുകേററീടുവാൻ
ഉണ്ടതിനില്ലൊന്നുംകല്പിച്ചതമ്പുരാൻ
ശങ്കിക്കവേണ്ടെടോസ്വാമിയെക്കൂപ്പുവാൻ
പെൺകൂത്തുനിർത്തിയാലുണ്ടാമവസരം
മങ്കമാരായിങ്ങുനിൽക്കുകിലിവക
സങ്കടംവേണ്ടതുചൊന്നാൽഫലിച്ചു”
കിങ്കരന്മാരുടെവാക്കുകേട്ടപ്പോഴേ
പങ്കജബാന്ധവൻതന്നുടെസാരഥി,
അങ്കണംതന്നിൽനിന്നങ്ങുമാറിപ്പോന്നു
മങ്കയാൾവേഷംധരിച്ചുനിന്നീടിനാൻ;
കാർകൊണ്ടിരുണ്ടുചുരുണ്ടുപരന്നോരു
വാർകുന്തളംകെട്ടഴിഞ്ഞുകിഴിഞ്ഞപോൽ.
തമരജാലംവഴിഞ്ഞുപൊഴിയുന്ന
കോമളരൂപിയെക്കണ്ടാൽമനോഹരം!
ഉല്ലാസമോടങ്ങുവില്ലാട്ടമാടുന്ന
ചില്ലിയുഗത്തിന്റെതല്ലിൻവിലാസവും
എല്ലാമുടൻകണ്ടുവില്ലാളിവീരനാം
മല്ലീശരന്തന്റെവില്ലിന്റെസൌഭാഗ്യ-
മില്ലാതെയായെന്നുചൊല്ലിപ്പതുക്കവേ
വില്ലങ്ങളൊക്കെകോണിലെല്ലാമൊളിച്ചുവെ-
ച്ചല്ലൽസഹിയാഞ്ഞുചൊല്ലേറുമംഗജൻ
വല്ലാത്തഭാവങ്ങളെല്ലാംപ്രകാശിച്ചു
നില്ലെന്നുഭാവിച്ചസല്ലാപലീലക-
ളില്ലാതെയാവുന്നകില്ലില്ലനിശ്ചയം;
നെററിത്തടത്തിലെച്ചാന്തുംതൊടുകുറി
ച്ചുററുംനനഞ്ഞതിലേററംവിയർത്തഹോ
മുററുംപൊടിയുടെധൂളികളേററതിൽ
പററിപ്പലതരംമുററുംവിളങ്ങുന്നതേററംമനോഹ-
കണ്ണുടയതിലെസ്വർണ്ണപ്രഭകൊണ്ടു [രം
പൂർണ്ണമായിപ്പലവർണ്ണംകലർന്നോരു
കുണ്ഡലമണ്ഡലംതിണ്ണംശോഭിച്ച
ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളെവർണ്ണിക്കരുതേടോ
തൊണ്ടിപ്പഴത്തിനങ്ങിണ്ടൽപെടുക്കുന്ന
ചുണ്ടുരണ്ടുംമുട്ടികണ്ടാൽമനോഹരം
ചെഞ്ചൊടിവാത്സല്യപുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലും
പഞ്ചബാണൻതന്റെപഞ്ചബാണങ്ങളെ
അഞ്ചിക്കുമാറുള്ളചഞ്ചൽകടാക്ഷവും
പഞ്ചസാരപ്പാടിപഞ്ചാമൃതരസം
വഞ്ചിച്ചമേവുന്നമഞ്ജുസല്ലാപവും
ചന്ദ്രബിംബത്തിനുചന്തംകുറയ്ക്കുന്ന
സുന്ദരമായുള്ളവക്ത്രാരവിന്ദവും
ചട്ടററതാമരമൊട്ടിന്റെഭംഗിയെ
കട്ടുകവർന്നൊരുവട്ടമുലകളും
താലിയുംമാലയുംനല്ലമണികളും
ചാലേയണിഞ്ഞോരുകണ്ഠപ്രദേശവും

പൊന്നുംതരിവളമിന്നുംകരങ്ങളിൽ
പൊന്മോതിരങ്ങളുംപൊന്നരഞ്ഞാണവും
വിസ്താരമായുള്ളമാറിടംതന്നിൽനി-
ന്നൊത്തവണ്ണംതമ്മിലങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും
നാസ്തശങ്കംതിങ്ങിവിങ്ങിവിളങ്ങുന്ന
കൃത്തുമുലകളെച്ചോരത്തിളപ്പ്കൊ.
ണ്ടൌന്നത്യവുംവർദ്ധിച്ചുയുദ്ധംസഹിയാതെ
മദ്ധ്യപ്രദേശംമെലിഞ്ഞുലഞ്ഞങ്ങിനെ
സത്വരംപൊട്ടുമാറേറ്റംഭയപ്പെട്ടു
നിത്യവുംമുണങ്ങുതാങ്ങിനിന്നീടുന്ന
പൊന്മയമായുള്ളവസ്ത്രംഞൊറിഞ്ഞുടു-
ത്തുന്നതമാകുംജഘനപ്രദേശവും
കുംഭിപ്രവരന്റെതുമ്പിക്കരത്തിനെ
കമ്പിടീക്കുന്നതുടകളുമങ്ങിനെ
അന്നക്കിടാങ്ങൾക്കുഖിന്നതനൽകുന്ന
കന്നൽമിഴിയുടെചന്തനടകളും
പൊന്നിൻനിറംതേടുമംഗപ്രഭകളും
ഇന്നാരുതാനോപറവാനെളുതാവൂ,
ക[illegible]ന്ധസാരഥിയായോരണ്ണന്റെ
പൂണ്ണകളേർത്താലിതെത്രയുമത്ഭുതം
ഉത്തമസ്ത്രീയുടെവേഷംധരിച്ചവൻ
ക്ഷുണ്ണകാമനായുറപ്പെട്ടുമെല്ലവേ;
മഹ[illegible]തന്റെവരവുകണ്ടപ്പൊഴേ
കി[illegible]വാതിൽതുറന്നുനിന്നീടിനാൻ;
[illegible]കൈതേറിപ്പുറംപൂക്ക
[illegible]ചനതാനുംപെട്ടുകാമെ
ആ[illegible]ചൊങ്ങുട്ടുള്ളകരുംവിധൌ
[illegible]റാംപ്രകാശിച്ചു[illegible]യാൽ
ആവി[illegible]കണ്ണുള്ളദേഹംപരവശ-
[illegible]നാഴികനേരംവിഷണ്ണനായ്
[illegible]ട്ടങ്ങേസ്ഥമാരശരാംകൊണ്ടു
[illegible]പെട്ടിതിന്ദ്രൻപരവശനായിതു
[illegible]ഷ്ഠകളെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചു
[illegible]ഹസ്രന്റെകണ്ണുകളൊക്കെയും
[illegible]ശരീരത്തിലങ്ങസാ
[illegible]പലതരംകൊണ്ടവർദ്ധിക്കയാൽ
[illegible]ദവുംപാദാദികേശവും
[illegible]നന്മണിയാളെക്കടാക്ഷിച്ചു
[illegible]വന്ധമൂന്നുംമറന്നവൻ
[illegible]കണ്ടുപാരംപരവശ-
[illegible]ഞ്ചുനാഴികകഴിഞ്ഞൊരു
[illegible]ണിപ്പെട്ടുലീലാവിശേഷങ്ങൾ
[illegible]കണ്ടുകാണ്ടിരുന്നീടിനാൻ
[illegible]ങ്ങളിലൊന്നുംമനസ്സില്ല
[illegible]ചോലെചിത്തംഭ്രമിക്കയാൽ
[illegible]ളുകദേവനിത്താവതല്ലയോ
ആരുമ[illegible]ഷംകഴിച്ചുകൊള്ളാമെടോ!
ഇന്ദ്ര[illegible]നിന്നുബാധിക്കകാരണം
[illegible]തളരുന്നുസുന്ദരിമാരുടെ
[illegible]ള്ളവതംപോയല്ലമങ്ങെടോ!
[illegible]യുണ്ടെങ്കിൽനാളെയാമൊക്കവേ

ഇന്നുതലക്കത്തുപാരംമുഴക്കുന്നു
രംഗത്തിരിപ്പാനെളുതല്ലെനിക്കൊട്ടും
അങ്ങൊരുങ്ങിക്കിൽശയിക്കയേയുള്ളു ഞാ-
നിങ്ങിനെഭോഷ്കുപറഞ്ഞു സുരേന്ദ്രനും
മംഗലസ്ത്രീകളെയാത്രയാക്കീടിനാൻ
അംഗജൻനേരിട്ടുബാണംതൊടുക്കയാൽ
മാറിത്തിരിപ്പാൻതുടങ്ങുന്നതന്നെ
ചേരെവിളിച്ചങ്ങരികത്തുനിർത്തീട്ടു
കാറൊളിമിന്നുംതലമുടിചിക്കിനി-
ന്നേറെപ്രസാദിച്ചുചൊല്ലിനാനിന്ദ്രനും,
'നാരീശിരോമണിമാലികേബാലികേ!
ആരോമലേഗജഗാമിനി!കാമിനീ
ആരുനീയെന്നുപറകെടോവൈകാതെ
ചേരുവാനാഗ്രഹംപാരംനമുക്കെടോ!
കല്യാണിയാകുന്നകാമിനിനിന്നുടെ
നല്ലൊരുപൂമേനികാണ്കയാലംഗജൻ
വില്ലുവലിച്ചുകുലയേററിമെല്ലവേ
കൊല്ലുവാനായിവരുന്നൊരുനേരത്തു
മെല്ലവന്നെന്നെപ്പുണർന്നുകൊണ്ടെന്നുടെ
വല്ലാതെവർദ്ധിച്ചൊരല്ലൽകളകെടോ;
അംഭോജലോചനേ!നിൻമുഖംകാണുവാൻ
കണ്ണുകൾപോരായിനിയുംനമുക്കെടോ!
നിർണ്ണയംനിന്നെലഭിച്ചെങ്കിൽമററുള്ള
പെണ്ണുങ്ങളൊന്നുംനമുക്കിന്നുവേണ്ടെടോ!
സുന്ദരീനീയെന്നരികിൽവരികെടോ
വന്നിരുന്നാലുംമടിയിൽമടിക്കൊലാ
നിന്നുടെപോർമുലക്കുംഭങ്ങൾതന്നാണ-
നിന്നുള്ളിലാഗ്രഹമുള്ളതുനൽകുവൻ,
ഇല്ലവുംചെല്ലവുംപാരേതരുന്നതി-
നില്ലൊരുസംശയമിങ്ങെന്നറിഞ്ഞാലും
വല്ലതുംനീപറഞ്ഞീടിലതുംതരാം
വില്ലുതന്നാണപൊളിയല്ലചൊല്ലുന്നു;
മല്ലാക്ഷിബാലികേനിന്നെപ്പുണരുവാ-
നല്ലാതെയാഗ്രഹമില്ലാതെയായിതു
ദുർല്ലഭമായുള്ളവസ്തുലഭിപ്പതി-
നെല്ലാജനങ്ങൾക്കുമാഗ്രഹമില്ലയോ?"
ഇത്തരംകാമപരവശനായുള്ള,
വൃത്രാരിതന്നുടെവാക്കുകേട്ടപ്പൊഴേ
ചിത്തനിലേറംപ്രസാദംകലർന്നതി-
അത്തരംചൊല്ലിനാനാചിത്രസാരഥി
അയ്യോ!സുരേശ്വര!ചൊല്ലുന്നതിങ്ങിനെ
പൊയ്യല്ലഞാനൊരുനാരീമണിയല്ല;
സൂര്യന്റെസൂതനരുണൻകൃപാനിധേ!
കാര്യമല്ലാതെപറയുമാറില്ലഞാൻ
നാരിമാരല്ലാതെകാണുമാറില്ലപോൽ
സാരമാമപ്സരസ്സ്ത്രീകടെതാണ്ഡവം
ദ്വാരപാലന്മാർപറഞ്ഞിങ്ങുകേട്ടുഞാൻ
നാരിവേഷംപൂണ്ടുകണ്ടുകൊണ്ടേനഹോ!"
കാശ്യപിതന്നുടെവാക്കുകേട്ടപ്പൊഴേ
വിശ്വസിച്ചിന്ദ്രനുംമോദാലരുൾചെയ്തു
വാസ്തുതെന്നാകിലുംവേണ്ടതില്ലിങ്ങെടോ!

വേശ്യയായ്വന്നാൽനമുക്കസാധിക്കണം
ഈശ്വരാനുഗ്രഹംകൊണ്ടുനമുക്കിപ്പോ-
ളാശ്വാസവുംമനക്കാമ്പിൽഭവിച്ചിതു;
കശ്മലന്മാരുടെകാന്തയെന്നുള്ളൊരു
ദുശ്ശങ്കയുണ്ടായതെല്ലാമകന്നുപോയ്
ഏവംപറഞ്ഞുപതുക്കെക്കരാംബുജം
ദേവേന്ദ്രനേവംപിടിച്ചുതഴുകിനാൻ
കേവലംശൃംഗാരലീലാലശാന്തരേ
ദേവേന്ദ്രബീജംപകർന്നിതെന്നേവേണ്ടു
ഗർഭമുണ്ടായിഗരുഡാഗ്രജനുടൻ
അർഭകനേയുംപ്രസവിച്ചുകാശ്യപി;
അത്ഭുതസുന്ദരനായകുമാരനെ
കെല്പോടുകണ്ടുഭ്രമിച്ചുതരുണനും
എന്തിനെവേണ്ടുഞാനെന്നുരചെയ്തല്ലു-
മിന്തിനെയെല്ലാംഭേദിച്ചസുരേശ്വര:
എന്നതുകേട്ടുമഹേന്ദ്രനുരചെയ്തു
നിന്നുടെരൂപംപ്രകാരമാക്കീടുക?
എന്നുടെപുത്രനെക്കൊണ്ടുചെന്നാശുനീ
ധന്യയായുള്ളോരഹല്യയ്ക്കുനൽകുക?
ഗൗതമപത്നിയാംതാപസിയെന്നുടെ
ദാരകന്തന്നെവളർത്തുകൊള്ളുംദൃഢം.
എന്നതുകേട്ടരുണൻപതുക്കവേ
സുന്ദരീവേഷംവെടിഞ്ഞുകുമാരനെ
ചെന്നങ്ങെടുത്തുടൻവേഗേനഗൗതമൻ
തന്നുടെമന്ദിരംപ്രാപിച്ചുചൊല്ലിനാൻ
"കല്യേവിതല്യേ!വിശല്യേയഹല്യേ!
കല്യാണിനീയെന്റെവാക്കുകേട്ടീടണം
മല്ലാരിപൂർവ്വജൻതന്റെമകനെനീ
ഉല്ലാസമോടേവളർത്തുരക്ഷിക്കണം
നിന്നുടെപുത്രനെപ്പോലെവഴിപോലെ
ധന്യനാമിന്ദ്രസുതനെവളർത്തുക"
എന്നതുകേട്ടഹല്യയുംചൊല്ലിനാൾ
"തന്നാലുമിങ്ങുനീദേവേന്ദ്രപുത്രനെ
പോയാലുമങ്ങുനീപക്ഷീന്ദ്രപൂർവ്വജ!
മായാവിഹീനംവളർത്തുന്നുണ്ടുഞാൻ
ആയാസമില്ലെനിക്കേതുംമനക്കാമ്പി-
ലായതുചിന്തിച്ചുസന്താപവുംവേണ്ടാ"
എന്നുപറഞ്ഞുകുമാരനെമേടിച്ചു
നന്ദികലർന്നുവസിച്ചാളഹല്യയും,
നന്നായ്പ്രസാദിച്ചരുണനുംസത്വരം
ചെന്നുദിനേശനെത്താണുവണങ്ങിനാൻ;
അന്നേരമാദിത്യദേവൻമഹാപ്രഭൻ,
"നന്നായ്സ്വയത്നംകൊണ്ടിതമരുൾചെയ്തു;
നന്നുനന്നൊത്രയുംനിന്നുടെവൃത്തികൾ
നിന്ദകൊണ്ടല്ലയോനേരംകളഞ്ഞുനീ
എന്നോടുചൊല്ലിയനേരംവരാത്തതി-
നെന്തൊരുകാരണംചൊൽകെടോസാരഥേ
മറ്റൊരുവേലയുംകാര്യമില്ലെങ്കിലും
മുറ്റുംനമുക്കനീതേരാളിയല്ലയോ?
കുറ്റംപറഞ്ഞുഞാനെന്നുതോന്നീടേണ്ട
മുറ്റുമേനീതാൻവിചാരിച്ചുകാൺകെടോ
ധൂളിമാരായുള്ളവിണ്ണവസ്ത്രീകടെ
കേളിയുംകണ്ടങ്ങിളിച്ചുകരംകൊണ്ടു
താളംപിടിച്ചുരസിച്ചുനിന്നീടുവാ-
നാളുഞാനെന്നുനിനക്കുമതമെങ്കിൽ
നാളെത്തുടങ്ങിക്കളിപ്പാൻനടന്നാലും.
മാളിക്കുവേറേയൊരുത്തനുണ്ടാസ്ഥരം,
ആളല്ലനീയെന്റെതേർനടത്തീടുവാൻ
കോളല്ലതാന്തോന്നിയായിത്തുടങ്ങിയാൽ
ആട്ടംപഠിപ്പതിന്നാഗ്രഹമെങ്കിലോ
കൂട്ടംപിരിയാതെനീളെനടന്നാലും
കൊട്ടിനുമാളല്ലപാട്ടിനുമാളല്ല
പെട്ടിചുമന്നുനടന്നാലുമങ്ങുനീ
മുപ്പതുനാഴികകൊണ്ടങ്ങുപറവന-
മുല്പൊരേടത്തുതാമസിപ്പാനേലാ
അപ്സരാധീനങ്ങളെല്ലാമറിഞ്ഞുകൊ-
ണ്ടിപ്രകാരംനിന്റെസ്വച്ഛന്ദതചേരുമോ?
കൂത്തുകാണ്മാനുള്ളമോഹംപെരുകയാൽ
കൂത്തുപോയ്നിന്നുടെയധികാരമിക്കാല-
മോർത്തുകാണുമ്പോൾനിനക്കെന്റെസാരഥേ
ധൂർത്തുപാരംപെരുതെന്നുതോന്നീടുന്നു"
ഉത്തമംദിനേശനരുൾചെയ്തനേരത്തു
ബദ്ധാഞ്ജലിയോടുണർത്തിച്ചരുണനും;
"സ്വാമിൻപ്രസാദിച്ചുകേട്ടരുളേണമേ!
താമസത്തിനുള്ളകാരണമൊക്കെയും
കാമിനിമാരുടെകൂത്തുകണ്ടീടുവാൻ
കാമിനിമാർക്കല്ലതാവുമെന്നിതി-
കിങ്കരർചൊന്നതുകേട്ടങ്ങടിയനും
മങ്കയാംവേഷംധരിച്ചുചെന്നീടിനേൻ
അടിയൻനല്ലൊരുനാരീവടിവായിട്ടകംപുക്കു
നാരിമാരപ്സരസ്ത്രീകൾനടിക്കുംനാടകത്തിന്റെ
ആട്ടവുംഭംഗിയുംസൂക്ഷിച്ചറിഞ്ഞുഞാൻവസിക്കുമ്പോ-
ളുടനേതാണ്ഡവംനിർത്തിനാരിമാരൊക്കെയുംമാറി
അടിയനെയരികത്തുവിളിച്ചുതമ്പുരാനിന്ദ്രൻ
തനിക്കുതാൻപോന്നവന്റെമനക്കാമ്പിലൊരുമോഹം
കനക്കെസംഭവിച്ചിതെന്നിനിക്കുതോന്നിയന്നേരം
കുറഞ്ഞൊന്നുമടിക്കാതെപറഞ്ഞുവാസവൻമോഹം
ഉറച്ചോരംഗജതാപംമറച്ചുകൂട്ടുകയില്ലെ-
ന്നുറച്ചുകൈപിടിച്ചെട്ടുപറഞ്ഞുതാനതുനേരം;
തരുണിയല്ലഞാനയ്യോ!തരണിതന്നുടെസൂത-
നരുണനായതുഞാനെന്നറിയിച്ചേനതുംപിന്നെ
പരമാർത്ഥംപറഞ്ഞിട്ടുഫലിച്ചില്ലപിടിച്ചെന്നെ
പരിതോഷിച്ചഖിലാംഗംപരിചോടെലഭിച്ചാശു
നിറമേറുന്നൊരുപുത്രനുളവായെന്നതേവേണ്ടു
പുത്രനെക്കൊണ്ടുപോയ്ഗൗതമപത്നിക്കു
തത്രവളർപ്പാൻകൊടുത്തുപോന്നേനഹം
ഇത്രതന്നെയുള്ളവൃത്താന്തമൊക്കെയു-

ചിത്രകോപിക്കരുതെന്റെദിനേശ്വര!
[illegible]ത്തല്ലിതൊന്നുംപരമാർത്ഥമെത്രയും
മാർത്താണ്ഡദേവാനമസ്തേ!നമോസ്തുതേ”
ഏവമരുണനുണർത്തിച്ചതുകേട്ടു
ദേവൻദിവാകരൻമോദിച്ചരുൾചെയ്തു;
“കാര്യപ്പുത്രനായുള്ളോരുനീനല്ല
ഭാഗ്യയാളുന്നമഹേന്ദ്രനുമംശങ്ങളിൽ
[illegible]ച്ചയുണ്ടായൊരുപുത്രനുണ്ടാകയാൽ
ഐശ്വര്യസൌഭാഗ്യസൌന്ദര്യമേറിയ
മംഗലവേഷംനമുക്കിന്നുകാണ്മവാൻ
സംഗതികൂട്ടുവാനൊട്ടുംമടിക്കേണ്ട
സംഗമംവേണമെന്നില്ലെടോസാരഥേ!
ശൃംഗാരഭാവരസങ്ങൾകണ്ടാൽമതി”
എന്നതുകേട്ടങ്ങരുണനുണർത്തിച്ചു
നന്നല്ലതെന്നങ്ങിനിക്കുതോന്നീടുന്നു;
[illegible]ംഗനാവേഷംചമഞ്ഞുകണ്ടെന്നാരു-
[illegible]മോഹംപരവശനായ്വരും;
[illegible]നെപ്പോലെഭവാനുമങ്ങനെ-
[illegible]നേരില്ലനിർണ്ണയം”
[illegible]ണ്ഡനപ്പോളരുണനോടോതിനാൻ
“[illegible]ളെന്തുംതരമല്ലസാരഥേ!
[illegible]കൾക്കവാൻപെണ്ണുങ്ങളെക്കണ്ടാ-
[illegible] നമുക്കുഭവിക്കമാറില്ലെടോ!”
[illegible]ൽക്കുള്ളവുള്ളമല്ലാക്ഷിമാരുടെ
[illegible]കൊല്ലംകള്ളക്കടാക്ഷവും
[illegible]വിലാസവും
[illegible]ളിയും
[illegible]
[illegible]ട്ടതക്കു;
[illegible]
[illegible]കില്ലുതാൻ.”
“[illegible]ള്ളോരടിയനിങ്ങടെ
[illegible]തിരികാവതോവിഭോ!
[illegible]വേഷഭാഗീപരംകാട്ടി
[illegible]പരാധീനമെങ്കിലും;
[illegible]വാംനമ്മുടെസ്വാമിക്കൊ-
[illegible]രാതിരിക്കണമെന്നുള്ള
[illegible]കൊണ്ടൊരുപെൺകോല-
[illegible]കാതെകണ്ടുഞാൻ.”
[illegible]ചിത്തകുതൂഹലനരു- [ണൻ
[illegible]സമനോഹരഗുണഗണമോഹ- [നകരണൻ
[illegible]ചകോരവിലോചനതന്നുടെവേ- [ഷം
[illegible]ലസിതമംശുധരിച്ചുബഹുപരി- [തോഷാൽ
[illegible]പൊരുതിടിനപുരികുഴലഴകി- [ലഴിഞ്ഞും
[illegible]ണിമയകഞ്ചുലമഞ്ചനരുചി- [കൾപൊഴിഞ്ഞും
വെള്ളവെളവിളയാടിനബന്ധസുബന്ധുരകാന്തി- [നിതാന്തം
പുളകിനമ്പുനകചകലശങ്ങളുമുന്നതമാകിനകാ- [ന്ത്യാ
വിനതാസുതനാകിയ[illegible]നിതനാ- [യവടിപോയ്
വിരവൊടുടനതിമുട്ടുരൂപംകണ്ടുവിരണ്ടിതുനേ- [ശൻ
മനതാരതിലതികുതുകേനകനിഞ്ഞുനിറഞ്ഞു- [പറഞ്ഞു
സുന്ദരമുഖിവരികരികെമമസുലളിതകോമളശീ- [ലേ
ചന്ദനകളഭങ്ങളണിഞ്ഞുവിളങ്ങിനകുളുർമുലയു- [ഗളേ
നമ്മുടെഹൃദിവിരവൊടുചേർന്നുപുണർന്നാശന- [മിയാവൂ
മന്മഥശരപരവശമഖിലകരാംഗകമാനിനിമൗ- [ലേ
അന്നുപ്പിടനടയാളുംകിയന്നിന്നൊട്ടുക്രീഡിപ്പാൻ
നമ്മുടെമനതാരിലഹോബഹുകൗതുകമംബുജന- [യനേ!
ക്ഷണസമയവിളംബമതിന്നുസഹിപ്പാനെളുത- [ല്ലാത്താൽ
ഗുണമുടയൊരുതരുണിമണിതരികതവാം- [ധരബിംബം
പണമെനവധിപട്ടുംപുടവകളുംപലവകകോപ്പു- [കളെല്ലാം
പ്രണയിനിതവതരുവതിനിന്നൊരുസംശയമി- [ല്ലസുശീലേ,
മനതളിരതിലഴൽപൊരുകി[illegible]പതിദിനത [മയാടെ.
അനുപമഗുണമുടയവിലാസിനിമണിയുടെപാ- [ണിപിടിച്ചു
ഞാനിഹതവകിങ്കരനെന്നുമുരച്ചുഭ്രമിച്ചുവിറച്ചു
മാനിനിയവൾനിനവെത്രരസിച്ചുചിരിച്ചുമദിച്ചു
മാനസചരനാകിയദേവനുമന്മഥതാപമുയർന്നു
മാനസഹരയായിട്ടവളെയണച്ചുപിടിച്ചുപുണ- [ർന്നു

പുത്രനുമപ്പോളവനുജനിച്ചു
പത്രിപതിപൂർവ്വജനേവമുണർത്തി,
നലമൊടുതവനന്ദനനംബുജനാഥാ
മുലകുടിപുനരില്ലതിനെന്തൊരുപായം?
ഉലകിടമതിലാക്കുസുമപ്പ്ലിക്കാവൂ?
ഗൌതമമുനിതന്നുടെഭാമിനിയാകും
കാതരമിഴിയാൾക്കുകൊടുത്തീടുകനീ
വാസരപതിതന്നുടെവാക്കുകൾകേട്ടൊരുനേര- [ത്തരുണൻ
ഭാസുരപദമാശുവണങ്ങിനടന്നു.
മിത്രന്റെപുത്രനെക്കൊണ്ടുചെന്നാദരാ-
ലെത്രയുംമോദാലഹല്യക്കുനൽകിനാൻ,
സൂത്രാമപുത്രനുംസൂര്യന്റെപുത്രനും

അത്രസുഖേനവളൎന്നീടിനേടിനോ
പാലുംപഴംഗുളംപായസാമധു
നാലുകൂട്ടങ്ങൾകൊടുക്കാനവൎക്കില്ല,
ചോലവെള്ളത്തിൽകുളിപ്പിച്ചുമെല്ലവേ
ചാലേവരിനെല്ലുകൊണ്ടുവന്നാദരാൽ
ബാലകന്മാൎക്കവിൽമലരപ്പവും
നാലഞ്ചുകൂട്ടമൊരുക്കിക്കൊടുക്കുന്നു
കായംപെരുത്തുകൊഴുത്തുവളൎന്നൊരു
കാലമൊരുനാളഹല്യയാംതാപസി
രണ്ടുകുമാരരേയുംകൊണ്ടുചെന്നവൾ
ക്ഷ്വാതവിട്ടുകുളിപ്പിച്ചുമെല്ലവേ;
രണ്ടളിതന്നിൽവച്ചിട്ടുവരുന്നതു
കണ്ടൊരുമാമുനിശ്രേഷ്ഠനാംഗൗതമൻ
കണ്ണുംചുവപ്പിച്ചുകോപിച്ചുരൾചെയ്തു
"രണ്ടളിതന്നിലുംപിള്ളയെപ്പേറുവാ
ണ്ടിത്തരമൈത്ര്യകേൾക്കമെൻതാപസീ!
മൎക്കടത്തിന്റെസ്വഭാവങ്ങൾകാട്ടിയാൽ
ദുൎഘടമായ്വരുംകാൎയ്യങ്ങളോൎക്കണം
മൈക്കണ്ണികുഞ്ഞുങ്ങൾരണ്ടുപേരുംതവ
മൎക്കടമായ്പ്പോകയെന്നാശപിച്ചിതു
ഇങ്ങിനെഗൗതമൻതന്നുടെശാപമേ-
റങ്ങിനെവാനരരായിക്കിടാങ്ങളും
അങ്ങോട്ടുചാടിയുമിങ്ങോട്ടുചാടിയു-
മംഗനമാരോടുപല്ലിളിച്ചങ്ങിനെ
ഗോഷ്ഠികൾകാട്ടിമരക്കൊമ്പിലേറിയും
കാഷ്ഠിക്കയുംവാലുപൊക്കിനടക്കയും
കാഞ്ഞിരക്കായുംകടിച്ചുതിന്നങ്ങിനെ
പാഞ്ഞുനടക്കുന്നകൊച്ചുകുരങ്ങുകൾ
തങ്ങളിൽകേറിക്കടിച്ചുംപിടിച്ചുമാ-
ഗസംഗതികണ്ടിട്ടഹല്യയ്ക്കുകണ്ണിതം
ശക്രന്റെപുത്രനുമിത്രന്റെപുത്രനും
മൎക്കടക്കുഞ്ഞുങ്ങളായിച്ചമകയാൽ
ദുഃഖേനമുക്കസഹിക്കാവതല്ലെന്നു
മല്ലാക്ഷിതാപസികേണുതുടങ്ങിനാൾ,
അക്കഥാവൃത്താന്തമങ്ങു വാദികൾ
ഒക്കവേകേട്ടുകുമാരൻപറഞ്ഞുടൻ
ചിത്രസേനാഖ്യനാംഗന്ധൎവ്വവീരനെ
അത്രവിളിച്ചുരചെയ്തുപുരന്ദരൻ;
"ധാത്രിയിൽഗൗതമൻതന്റെതപോവനേ
രാത്രിയിലാരുമറിയാതെചെന്നുനീ
അത്രവസിക്കുന്നമല്പുത്രനുംപിന്നെ
മിത്രന്റെപുത്രനുംമൎക്കടക്കുഞ്ഞുങ്ങൾ
രണ്ടുപേരേയുംപതുക്കവേകൂട്ടിച്ചു
കൊണ്ടുപോന്നിങ്ങെത്തിക്കീടണംഭവാൻ;
അണ്ടർകോനിദമരുൾചെയ്തവാക്കിനെ
കുണ്ഠിതംകൂടാതെകേട്ടുഗന്ധൎവ്വനും
മണ്ടിത്തിരിച്ചങ്ങുചെന്നുശിശുക്കളെ-
ക്കണ്ടുപറഞ്ഞുപിടിച്ചുകരങ്ങൾകൊ-
ണ്ടിന്ദ്രന്റെതൃക്കാൽക്കൽവെച്ചുവണങ്ങിനാൻ
കണ്ടുപ്രസാദിച്ചുശക്രനുംപാണികൾ
കൊണ്ടുശിശുക്കളെത്തൊട്ടുതലോടിനാൻ;
രണ്ടുപേൎക്കുംകല്പവൃക്ഷഫലങ്ങളെ-
ക്കൊണ്ടുചെന്നാശുകൊടുത്തുദേവാളികൾ;
ചന്ദനവൃക്ഷങ്ങളേറിനപ്പിൻ
മന്ദാകിനീജലംതന്നിൽകുളിപ്പിൻ
വാലിന്റെഭംഗിവിശേഷംവരുത്തുന്ന
ബാലീമകനേവരികെന്നരികിൽനീ
ബാലിയെന്നുള്ളൊരുപേരുംലഭിക്കും
മേലിൽപരാക്രമംപാരംഭവിക്കും
നിന്നോടെതിൎത്തുപിണങ്ങുന്നവൻതന്റെ
ഉന്മൂലനാശംവരുത്തുവാൻനീപോരും
യുദ്ധത്തിലെതിൎപ്പിണങ്ങുന്നവൻതന്റെ
അൎദ്ധപ്രതാപംനിനക്കുലഭിക്കും;
ആദിത്യജനായനിന്നുടെതമ്പിക്കു
സുഗ്രീവനെന്നുള്ളപേരുംലഭിക്കും;
വിഗ്രഹംതന്നിലിരിക്കുന്നവരെ
നിഗ്രഹിപ്പാനുഗ്രവീരന്മാർനിങ്ങൾ
ആഗ്രഹമൊക്കെലഭിക്കണംനിങ്ങൾക്കു
വ്യഗ്രതയോടെവസിക്കണംനിങ്ങളും
ഗ്ഗുണംകണ്ടുപ്രസാദിച്ചുപറഞ്ഞൊരിന്ദ്രനെ- [ത്താണ്ട
വണങ്ങിബാലിസുഗ്രീവന്മാരുമാശുവഴിപോലെ
കളിച്ചുകാനനംതന്നിലൊളിച്ചുക്രീഡയാകോപം
നടിച്ചുതൽഫലമെല്ലാംകടിച്ചുതിന്നുമട്ടിക്കീൽ
കളിച്ചുബാലിസുഗ്രീവർചുളച്ചുമേവിനകാലം
ഋക്ഷാളിവാനരന്മാൎക്കുരാജാവാകു-
മൃക്ഷരജസ്സെന്നുപേരാംകപീശ്വരൻ
ഋശ്യമൂകാചലേകിഷ്കിന്ധയാംപുരേ
വിശ്രമിച്ചുമഹാവൃദ്ധൻമഹാബലൻ;
മന്നനവൃദ്ധനായുള്ളോരുജാംബവാ-
നത്യന്തബന്ധുവാംമന്ത്രിപ്രവരനും;
കിഷ്കിന്ധതന്നിലിരുന്നുകപിരാജ്യം
ഒക്കവേപാലിച്ചുകൊണ്ടുമേവുംവിധൌ
തെങ്ങുംപിലാവുമടയ്ക്കാമരങ്ങളു-
മെങ്ങുംനിറഞ്ഞൊരുചൂതവൃക്ഷങ്ങളും
ചമ്പാകരിമ്പുംകരിമ്പനക്കൂട്ടവും
കമ്പവുംചോളവുംനെല്ലുമെള്ളുംനല്ല
ചേമ്പുംകിഴങ്ങുകൾകാച്ചിലുംകുമ്പളം
വെള്ളരിക്കായ്കളുംനല്ലബൃഹതിയും
അച്ചിങ്ങപീച്ചിങ്ങാപാവയ്ക്കകോവയ്ക്ക
കത്തിരിക്കായ്കളുംനേന്ത്രവാഴയ്ക്കയും
കണ്ണനുംകോളിയുംപൂവൻകദളിയും
വണ്ണനുംവാഴപ്പഴങ്ങൾപലവിധം
ചെത്തിചേമന്തിയുംപിച്ചകംചെമ്പകം
മല്ലികാകൈതക്കുമൊഴിക്കൂട്ടവും
സിന്ദുവാരങ്ങളിവററിൽകുസുമവും
ചന്ദനവൃക്ഷങ്ങൾപൂത്തലിഞ്ഞദ്രുമം
കൂപംകുളങ്ങളുംതോട്ടംപുഴകളും
ദിവ്യദ്രുമങ്ങളരത്നവൃക്ഷങ്ങളും
ഇങ്ങിനെയുള്ളപദാൎത്ഥങ്ങളൊക്കെയും
തിങ്ങിവിളങ്ങുന്നകിഷ്കിന്ധയിൽതദാ,
അങ്ങിനെയുള്ളപുരത്തിൻവിഭൂതിക-

എങ്ങിനെവർണ്ണനംചെയ്യുന്നതെന്തെടോ!
മർക്കടശ്രേഷ്ഠനാമൃക്ഷരജസ്സിന്നു
മക്കളില്ലായ്കയാലുൾക്കാമ്പിലെത്രയും
ദുഃഖംപെരുകയാൽജാംബവാനെവിളി-
ച്ചുകൊണ്ടുവിചാരംതുടങ്ങിനാൻ.
മന്ത്രിശേഖര!നമുക്കേതൊന്നുവേണ്ടതു
സന്തതിയില്ലായ്കകൊണ്ടഹോസങ്കടം
നമ്മുടെപത്നിപ്രസവിക്കയില്ലെന്നു
നാരിമാരൊക്കെപ്പറയുന്നുസന്തതം;
[illegible]ന്നുവിവാഹംകഴിച്ചുകി-
ട്ടുണ്ടാമോസന്തതിയെന്നാഗ്രഹമുണ്ടുമേ
[illegible]ത്തനരനുവിശേഷിച്ചു
പെണ്ണിനെസ്സ്നേഹമതുള്ളോർത്തരികില്ല;
കണ്ണിലെദോഷവുംകൂടെനരച്ചൊരു
പൊണ്ണക്കരങ്ങളുമെ[illegible]പ്പൊഴേ
പെണ്ണുങ്ങളൊക്കെവേയോടിയൊളിക്കമീ-
വണ്ണംനിരൂപിച്ചടങ്ങിവാഴുന്നഞാൻ;
ഭൂപതിയ്ക്കൊത്താൽവിവാഹമെന്നുള്ളൊരു
ഭാവംനമുക്കുചിതംവരാനില്ലയം
മർക്കടക്കുഞ്ഞുങ്ങൾരണ്ടുപേരുണ്ടുപോൽ
മക്കളായിട്ടുശക്രനുംദിനേശനും
ഉൽകൃഷ്ടമേറെയുള്ളോരശിശുക്കളെ-
ന്നിക്കഴിയുന്നോർപറഞ്ഞുകേട്ടേനഹം
ഉത്തമനായുള്ളമർക്കടക്കുഞ്ഞിനെ
ദത്തുവെക്കാമിതെന്നെന്റെമനോരഥം
സത്തുക്കൾക്കതുസമ്മതമായ്വരും
സത്വരമായതുസാധിക്കിലുത്തമം
വിണ്ണവർനാട്ടിലെയീശ്വരനായിടും
കണ്ണുള്ളതമ്പുരാൻതന്റെസമീപത്തു
ചെന്നപേക്ഷിക്കനമുക്കെന്തുവൈഷമ്യം?
[illegible]തിരക്കണംനമ്മുടെസ്വാമികൾ
[illegible]ണമേറുംമുഹൂർത്തംവിചാരിച്ചു
[illegible]ണംയാത്രപുറപ്പെട്ടുചെന്നുടൻ
ഇന്ദ്രലോകംപ്രവേശിച്ചിതുവീര്യവാൻ
ഇന്ദ്രനെത്താണുതൊഴുതുണർത്തിച്ചു
[illegible]പുംഗവാധീശഭവാനെന്റെ
[illegible]രാഗംവരുത്തുമാറാകേണം"
ഇന്ദ്രൻ[illegible]കേട്ടരുൾചെയ്തു"ശക്രൻനിങ്ങൾ
[illegible]സ്സാകമെന്നാകമെന്തിദ്ദര
[illegible]തിൻകാരണമെന്തെന്നു
[illegible]ക"നാരുൾചെയ്തുവാസവൻ
[illegible]ണ്ടൊന്നുണർത്തിച്ചുവാനരൻ
[illegible]കടിക്കുന്നതുണ്ടുഞാൻ
"[illegible]കാരംപിഴച്ചുപോയാലെന്റെ
[illegible]മില്ലാതെയായ്വരും
[illegible]നാരന്മാരുംനിരാധാര-
[illegible]കാലതുങ്ങിതിൽതന്നെ
[illegible]ചാരമില്ലാത്തകൂട്ടങ്ങൾ
[illegible]നാവുമിടയിട്ടുതങ്ങളിൽ
[illegible]തുടങ്ങുംകലഹാലോം
[illegible]ദേവൈരമുണ്ടാകയാൽ

ഏവമുരചെയ്തൃക്ഷരജസ്സോടു
സാവധാനമരുൾചെയ്തുപുരന്ദരൻ;
എന്തുഞാൻവേണ്ടുന്നതെന്നാലതിന്നെന്നു
ശങ്കാരഹിതംപറഞ്ഞുകൊൾകായതു
എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞുകപീന്ദ്രനു
മിന്ദ്ര!ഭവൽസകാശത്തിൽവളരുന്ന
നിന്നുടെപുത്രനെസൂര്യപുത്രേണനീ
തന്നീടുകാശുകിരീടാവകാശിയായ്;
ഋക്ഷാധിപൻതന്റെഗിരംകേട്ടുവിര- [വോടെ
ഹരിശ്രേഷ്ഠൻപ്രസാദിച്ചങ്ങരുൾചെയ്തിത- [ഹാസാൽ
ഹരിശ്രേഷ്ഠഭവാനെന്റെപുരംതന്നിലുടൻവന്നു
പരമാർത്ഥങ്ങളെയെല്ലാംപരിചോടെപറഞ്ഞ- [ല്ലോ,
തരുന്നുണ്ടുസുതന്മാരെയരസാകൊണ്ടുപോ- [യാലും
പുരിയിൽകൊണ്ടുചെന്നാശുപരിചോടെവള- [ർത്താലും
കപിവംശങ്ങളെയെല്ലാംപരിപാലിപ്പതിനേ- [റം
കരുത്തുള്ളകുമാരന്മാരിവരെന്നുധരിച്ചാലും
മരുത്തുംവഹ്നിയുംപോലെമഹത്വംസംഭവിച്ചിടും
വരുത്തുമിക്കുമാരന്മാർവളരെപ്രാഭവംമേലിൽ
തിമർത്തുവന്നെതിർക്കുന്നരിപുതന്റെപരാക്രമ-
മമർത്തുവയ്ക്കുമീബാലിക്രമത്താലെന്നറിഞ്ഞാലും
അമർത്ത്യാധീശ്വരനിത്ഥമരുൾചെയ്തുസുതന്മാരെ
വരുത്തിവാനരേന്ദ്രന്നുകൊടുത്തുരണ്ടുപേരെയും
സുവർണ്ണത്താമരപ്പൂകൊണ്ടുളവാക്കീടിനമാല
സുതനായുള്ളബാലിക്കുകൊടുത്തുമാത്രയുമാകി;
ഇവണ്ണംബാലിസുഗ്രീവന്മാരെമേടിച്ചുകൊണ്ടാശു
വണങ്ങിവാനരൻതാനുംനടന്നുകൌതുകത്തോ- [ടെ
പുരിയിൽകൊണ്ടുചെന്നാശുവളർക്കുമ്പോൾക്ര- [മത്താലെ

കാലക്രമത്താൽമഹാവൃദ്ധകപിപുംഗവൻ
കാലപുരത്തിൽഗമിച്ചോരനന്തരം
ബാലിക്കുമൂപ്പുലഭിച്ചുകിഷ്കിന്ധയിൽ
പ്രാപിച്ചുരാജ്യാഭിഷേകവുമക്കാലം
നാലുമന്ത്രീശ്വരന്മാരുണ്ടുകൂടവേ
നീലൻസുഷേണനുംവീരൻവിവിദനും
വൃദ്ധനായുള്ളോരുജാംബവാനുംതഥാ
നിലനുസേനാധിപത്യംവിശേഷിച്ചു
നീട്ടുംകൊടുത്തുനടത്തികപീശ്വരൻ
പാലാഴിമഥനാരംഭമെന്നുള്ളൊരു
കോലാഹലംമുദാകേട്ടോരനേരത്തു
ബാലിയുംതമ്പിസുഗ്രീവൻസുഷേണനും
വീരൻവിവിദനുംജാംബവാനുംതദാ
നാലുലക്ഷംകപിക്കൂട്ടവുമൊന്നിച്ചു
വാല്യമുയർത്തിക്കുതിച്ചുചാടിച്ചെന്നു
പാലാഴിപാറിക്കരേറിനിന്നൊക്കവേ

പാലാഴിമഥനംകണ്ടുമേവീടിനാർ;
മുപ്പത്തുമുക്കോടിദേവകളുമ-
റുപത്താറുകോടിനിശാചരന്മാരുമായ്
കല്ലോട്ടുമന്ദരംപർവ്വതമാക്കിനാർ
സർപ്പാധിരാജനെപ്പാശമാക്കിക്കൊണ്ടു
വാലുംതലയുംപിടിച്ചുവലിക്കയും
കാലുംതലയുംതളർന്നുമറിക്കയും
പാലാഴിതന്നിലെകോലാഹലംകണ്ടു
ബാലിക്കൊരുത്സാഹമുണ്ടാകയാലുടൻ
ഏറ്റംതളർന്നൊരുദേവാസുരന്മാരെ
മാറ്റിനിർത്തിക്കൊണ്ടുതാൻതന്നെപാമ്പിന്റെ
വാലുംതലയുമായ്ക്കൂട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊ-
ണ്ടാലോലചഞ്ചലാക്ഷങ്ങളാശ്ശുതുടങ്ങിനാൻ;
വൻപനാംബാലിവലിക്കുന്നതുകേട്ടു
പമ്പരംപോലെതിരിയുന്നുമന്ദരം
ഉമ്പരിൽമുമ്പനാമിന്ദ്രതനയന്റെ
വമ്പിന്റെസംഭ്രമംകണ്ടുപ്രസാദിച്ചു
നിങ്ങളെന്നായാലിവണ്ണംവരേണമെ-
ന്നുൾക്കാമ്പിലോർത്തുമഹേന്ദ്രൻപ്രസാദിച്ചു
മക്കളെന്നാലൊക്കെമക്കളല്ലേതുമേ
തക്കത്തിൽനതന്റച്ചവെറ്റയിച്ചുള്ള
തക്കവണ്ണംവേലചെയ്യുന്നവൻസുതൻ
ഇക്കുമാരൻബാലിവാനരാധീശ്വരൻ
ദിക്കുകളൊക്കെജ്ജയിക്കകേനക്കവേ
കിഷ്കിന്ധതന്നിൽസുഖിച്ചുവസിക്കണ-
മിക്കാലമെന്നങ്ങനുഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ!
ആരോമലംബുധിതന്നിലതുനേര-
മോരോപദാർത്ഥങ്ങൾവന്നുപൊങ്ങീടിനാർ
ഐരാവതംപിന്നെവെള്ളക്കുതിരയും
പാരിജാതങ്ങളുംകാമധേനുക്കളും
വാരുണിദേവിയുംദേവസമൂഹവും
വാരണഗാമിനിപാലാഴിമകളും
താരകനായകൻചന്ദ്രനുംവന്നങ്ങു
പാരാതെപൊങ്ങിത്തുടങ്ങിതന്നേരം
താരയെന്നിങ്ങനെപേരായൊരുനല്ല
സാരമാംകന്യകാരത്നംപതുക്കവേ
പാൽക്കടൽതന്നിൽനിന്നുണ്ടായനേരത്തു
പാർക്കാതെചെന്നുടൻബാലിമഹാബലൻ
പാണിപിടിച്ചുകരേറ്റിക്കുമാരിയെ
പാണിഗ്രഹംചെയ്തുതൃപ്തനായീടിനാൻ.

ബാല്യുത്ഭവം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

---

൧൦. ദുര്യോധനവധം.

ധർമ്മാത്മജൻരണയജ്ഞമെന്നായിട്ടു
ധർമ്മധരൻയജ്ഞദീക്ഷതുടങ്ങിനാൻ
യാഗഭൂമികുരുക്ഷേത്രമായ്കല്പിച്ചു
യോഗേശ്വരൻസ്രുവമായ്ഭവിച്ചുതദാ
പാഞ്ചാലിയപ്പോളരണിയായുംവന്നു
ചാഞ്ചല്യമെന്നിയേഭീമൻദഹനനായ്
പാചകൻഗാന്ധാരിജൻഹോമധേനുവായ്
അഞ്ചാതെകൃഷ്ണൻഹവിസ്സതായുംതദാ
കാര്യമനുഷ്ഠ്യംകരസ്ഥമാക്കിക്കൊണ്ടു
ഭാരതയുദ്ധംപതിനെട്ടുനാളുകം
ഭാഗീരഥീസുതൻഭീഷ്മർഭഗദത്തൻ
ദ്രോണാചാര്യൻകർണ്ണൻസൌബലൻശല്യരും
ഭൂരിശ്രവാകൃതവർമ്മാബൃഹൽബലൻ
ഭൂരിപ്രയോഗികളാംത്രിഗർത്താദികൾ
കശ്മലനായശകുനിയുംസൌബലർ
അശ്മകനോട്ടുംജയദ്രഥനാദികൾ
ദുശ്ശാസനാദികളാമവരുംയമ-
ദേശമണിവാഴ്കെന്നയച്ചോരനന്തരം
കല്യാംശജാതനായുള്ളസുയോധന-
നുള്ളിൽമുഴുത്തുവിചാരംതുടങ്ങിനാൻ
മക്കളുംതമ്പിമാരുംമരുമക്കളും
ചൊല്ക്കൊള്ളുമാചാര്യരുംബന്ധുവർഗ്ഗവു-
മൊക്കെമരിച്ചുഞാൻകാണുമാറായഹോ
മുഖ്യമുനിവാക്കുസത്യമായുംവന്നു
ഇക്കണ്ടലോകത്തിൽനമ്മെക്കണക്കിന്നൊരു
ദുഷ്കൃതംചെയ്യുവനില്ലെന്നുനിർണ്ണയം
മക്കൾമരിച്ചുദുഃഖംകൊണ്ടുമാതാവു
ചിക്കനെയെന്തോന്നുചെയ്യുന്നറിഞ്ഞീല
കണ്ണുകാണാതിരിക്കുന്നോരുതാതന്റെ
പിണ്ഡത്തിനാരുതാനുംമരിച്ചാലിനി
യിമ്മഹാപാപിയായുള്ളോരുഞാനിനി
ഇമ്മഹീതന്നിലിരുന്നാൽഫലമെന്തു?
കർമ്മഫലോദയംകാലവിലോകനം
കർമ്മണാസത്യക്രിയപരമേവനം
അർദ്ധരാജ്യത്തെഞാനിച്ഛിക്കയാലെന്റെ
യർത്ഥവുംകൂടിയവർക്കുകരസ്ഥമായ്
എന്തുവരികിലുംഞാനിനിപ്പോർചെയ്തു
കുന്തീസുതന്മാരെനിഗ്രഹിച്ചീടുവൻ
ആയതോമാധവൻമായകൊണ്ടേതുമെ
ആയവരോടുഫലിക്കയില്ലെന്നായി
എന്തിനിവേണ്ടതുഞാനെന്റെദൈവമേ
സന്താപശാന്തിക്കൊരുവഴിദൈവമേ
പണ്ടുമുനിവരൻതന്നൊരുമന്ത്രത്തെ
കൊണ്ടിന്നിനിക്കുണ്ടായസങ്കടംപോക്കുവൻ

വാരിയിൽമുങ്ങിക്കിടന്നു മഹാമന്ത്ര-
മാരുമറിയാതെ ഞാൻ ജപിച്ചീടുകിൽ
ചാട്ടം കതിരയുമുണ്ടാമിനിക്കേറെ
നാളും പിന്നെ നിന്നെ ജയിക്കയില്ലാരുമേ
ഇതാം നിരൂപിച്ചുറച്ചു സുയോധനൻ
സത്വരം ശത്രുക്കളാരുമറിയാതെ
ഗത്വാ മുദാ ഹ്രദം തന്നിൽ മുഴുകിനി-
ന്നത്ര മന്ത്രമുരുക്കഴിച്ചീടിനാൻ
ഭക്തപ്രിയനായ കൃഷ്ണനപ്പോൾ നിജ-
ഭക്തനാം ധർമ്മജനോടരുളിച്ചെയ്തു
കുരുപതി സുയോധനനെവിടെയെന്നാരു-[ന്നിങ്ങൾ
തിരകയിലെപ്പൊഴുമുണ്ടൊരു കരുമനയല്ലന്നാകിൽ
ഒരു മന്ത്രമവനുണ്ടതു രാവെത്തിയെന്നുവന്നാൽ
തുരഗ, ചാപ, ഖൾഗങ്ങളുമുണ്ടാമുടനപ്പോൾ
ഒരുവർക്കും ജയിപ്പാനുമെളുതല്ലാതെയാം പിന്നെ
പാർത്ഥിവനായ സുയോധനനിഗ്രഹ-
[illegible]നാൽ പവിത്രമതും പറഞ്ഞീടുവൻ
പാഞ്ചാലതരുണീമണിവാളരും സൽക്കഥ
പാർത്ഥിവശ്രേഷ്ഠനോടെല്ലാമറിയിച്ചു
നരകനാശനഗിരമതു കേട്ടു പാണ്ഡവന്മാർ
[illegible]നാലുദിക്കിലും തിരഞ്ഞു കൗരവൻതന്നെ
പാരാവാരതികളും സ്ഥലേടത്തും തിരഞ്ഞിട്ടും
പരമാർത്ഥമറിയാഞ്ഞു പാരവശ്യത്തോടും കൂടി
മരുവുമ്പോളൊരു വനചാരനുടെ ഗിരം തത്ര
പരമാർത്ഥമറിഞ്ഞവർ പരിചോടെ പുറപ്പെട്ടു
പരമപൂരുഷനോടൊരുമിച്ചു നദീതീരേ
[illegible]ചെന്നു നോക്കുമ്പോൾ ധരണീപാലനെ-[ക്കണ്ടു
[illegible]യാതകയത്തിന്റെ നടുവിലടിഞ്ഞുതാണു
[illegible]പ്രദേശമകമേ ഭക്തിയൊടെ കൈക്കൊണ്ടു
[illegible]ചാടെനിട്ടുതം താൻ ജപിച്ചും വൈരിക-[ളൂരാൻ
[illegible]ണ്ടായെന്നു നാലുവഴിക്കും നോക്കിയുമൊരു
[illegible]പ്രാണിയെപ്പോലെ മരുവീടുന്നതു കണ്ടു
[illegible]തെളിഞ്ഞു മന്ദഹാസസംപൂർണ്ണരായ് ചെയ്തു
[illegible]യിക്കുള്ളനീ വെള്ളത്തിൽ തന്നി-
[illegible]നജപാദങ്ങളോടങ്ങിനെ
[illegible]കീർത്തിച്ചുടൻ പരി-
[illegible]വാഴ്‌വതീദൃശനെ
[illegible]പികണം വൈകാതെ
[illegible]കിഴറിയണം
[illegible]തീർത്ഥങ്ങളാടിവന്നാൽ പിന്നെ
[illegible]പാപസാദൃശ്യമെന്നോ വത്ര
[illegible]വൻകർമ്മം കഴിഞ്ഞാകി-
[illegible]കത്തിലില്ലാരും ജയിപ്പവർ
[illegible]നാകും സുയോധനൻ തന്നുടെ
[illegible]കട്ടുപാടിട്ടുദ്ഘോഷണം ചെയ്ക
[illegible]കേട്ടു വെള്ളത്തിൽനിന്നിങ്ങു
[illegible]ഴുന്നു വരും കുരുപുംഗവൻ
[illegible]സഹി[illegible]താതുള്ള വാക്കുകൾ
കേട്ടുസഹിക്കില്ലഭിമാനിമാനവൻ
കേട്ടതില്ലെന്നുഭാവിച്ചിരുന്നീടുകിൽ
കൂട്ടരേ ചാടിയാൽ വൈഷമ്യമുണ്ടതിൽ
ഇത്ഥം ജഗന്നാഥഗീതകൾ കേട്ടഥ
മത്തനായോരു വൃകോദരവീരനും
ഹസ്തേ ഗദയുമെടുത്തിളകിദ്രുതം
യുദ്ധായ വന്നീടുകെന്നു വിളിക്കയും
നിഷ്ഠുരം ഗർവ്വേണ പല്ലുകടിക്കയും
വർത്തുളമായുള്ള ദൃഷ്ടി ചുരുട്ടിയും
കട്ടകൾ കല്ലുകൾ പൊട്ടിച്ചു വെള്ളത്തി-
ലിട്ടിട്ടു ദുർവ്വചനങ്ങൾ പറകയും
മിത്രാത്മജനായ ചെങ്ങാതിയെങ്ങെടാ
മിത്രമായുള്ള ശകുനിയെങ്ങിപ്പൊഴ്
കള്ളച്ചൂതെങ്ങെടാ കള്ളരായെന്തിങ്ങിനെ
വെള്ളത്തിൽ മുള്ളിക്കിടക്കുന്നു ദുർമ്മതേ
ഉപ്പും പുളിയും കുടിച്ചുള്ള നീയെങ്കി-
ലുപ്പതിച്ചീടെടാ വെള്ളത്തിൽനിന്നിങ്ങു
കെല്പും പടവിയും പൗരുഷം കല്പനാ-
ശക്തിയുമെങ്ങു കളഞ്ഞു സുയോധനാ
ഒററക്കുടെ പ്രൗഢി പച്ചത്തഴക്കൊടി
ചുററുമക്കമ്പടിയും വെടിയും നട-
വട്ടത്തിൽനിന്നാലവട്ടങ്ങൾ വീശുന്ന
വട്ടത്തിക്കൊങ്കമാരിപ്പൊഴെങ്ങെടുള്ളു
പട്ടും കുറുക്കീട്ടു പഞ്ചാരയും ചേർത്തു
ബാലതരുണികൾ കൊണ്ടുവരട്ടെന്നു
കാലിന്മേൽ കാൽവച്ചിരുന്നു കല്പിക്കുന്ന
ചേലുററ കല്പനയിസ്സിക്കേൾക്കട്ടെടാ
നീററിൽ മുഴുകിക്കിടക്കുന്നതിന്നോയി-
ക്കാററിൻ മകൻ പോരിനായ്‌ വിളിക്കുന്നിതാ
തോററാലുമാണുങ്ങളിങ്ങനെ വെള്ളത്തിൽ
മാററലരെ ഭയപ്പെട്ടു കിടക്കുമോ
ഏററം പരിഹാസവാക്കുകളിങ്ങിനെ
കാററിൻമകൻ പറയുന്നതു കേട്ടുടൻ
ചീററം കലർന്നു കുരുകുലമന്നവൻ
നീററിൽനിന്നാശു കടന്നു പൊങ്ങീടിനാൻ
ഈററപ്പുലിപോലെ ചീറി ചിനത്തോടു-
മേററം ജവേന കരേറി സുയോധനൻ
ഊററം കലർന്നു തൻ മാററലരെക്കണ്ടു
കൂററനായുള്ള ഗോവിന്ദനേയും കണ്ടു
ഭീമളുഭാഷണഘോഷങ്ങളാമിഷ്ട
സ്തോമങ്ങൾ മെയ്യിൽ തറച്ചോരനന്തരം
സാമരഘോരവ്രണങ്ങളെക്കാളേററ-
മാമയമേറി സുയോധനനൃപതി
ആയം കലർന്നു ചിഴിഞ്ഞു തോരാതിട്ടീറ-
നായുള്ള തണ്ണിയുടുത്തു കെട്ടീടിനാൻ
സ്വർണ്ണഗദയുമെടുത്തു കുരുപതി
തിണ്ണം തിരിച്ചിട്ടു നിന്നു ചൊല്ലീടിനാൻ
കാട്ടുകടപ്പു പറഞ്ഞാലതുകൊണ്ടു
കാര്യമില്ലഫലം പാണ്ഡുനന്ദന!
കാണണം കൈയ്യൂക്കു പാണ്ഡവ യുദ്ധത്തിൽ വ-
ച്ചാണിന്റെ മമ്മതാണെന്നോർ മാരുതേ

പ്രാണങ്ങളെയുമുള്ളിലുണ്ടതില്ലെന്നല്ല
ഞാനതോർത്തല്ലവെള്ളത്തിൽമുങ്ങിനിന്നേൻ
പാരമേറിത്തുള്ളചോരയുമക്ഷീണവും
തീരുവാനിങ്ങിവെള്ളത്തിൽകിടന്നതും
നിങ്ങൾപലരുമൊരുവനെന്നതുള്ള
ചിന്തവേണ്ടാകൊണ്ടുവച്ചേക്കട്ടൊരുത്തു
സിംഹത്തിനോടുഗജങ്ങൾനേരാകില-
സ്സിംഹത്തിനുള്ളിലെതാനുംഭയമുണ്ടോ
സംഹാരമാചരയുദ്ധംചെയ്തുനിങ്ങളെ
ല്ലാംഹരിപ്പനതിനില്ലൊരുസംശയം
ധാർത്തരാഷ്ട്രഗിരംകേട്ടുധർമ്മാത്മജ-
നതിമോദേനവചനമേകീടിനാൻ
ഞങ്ങളിലേകനോടേപോർചെയ്യുനിന്നോടു
ഞങ്ങളൊരുത്തനെക്കൊണ്ടെതിരിയുണ്ടാകൊല
എന്നുധർമ്മാത്മജൻചൊന്നനേരംകൃഷ്ണ-
നൊന്നുകുറുക്കണ്ണാനോക്കിസസംഭ്രമാൽ
കണ്ണിണകൊണ്ടുചിലതിപ്പൊഴുതൊന്നാ
കണ്ണുമിഴിവന്നുമുരചെയ്തുമാധവൻ
എന്തിന്നിക്കാര്യംപറഞ്ഞാൽനിങ്ങളാരാനും
ദ്വന്ദ്വയുദ്ധത്തിന്നവനോടുനിൽക്കുമോ
ചൊന്നതടിയനാംഭീമനോസംശയം
പിന്നെയിക്കണ്ടതിലൊരുമാളല്ലോ
അഭ്യാസശക്തികളേറുംസുയോധന-
ന്നിപ്പോൾഭീമസേനൻബലംകൊണ്ടുനിൽക്കിലാം
അല്ലതെയിക്കണ്ടനിങ്ങളിലാരുമേ
യില്ലനാഗധ്വജനോടുയുദ്ധത്തിന്
മല്ലാരിതന്റെയഭിമതംകൈക്കൊണ്ടു
കൊല്ലുവനാൾഞാനെന്നുമരുത്സുതൻ
ചൊല്ലുകയാനിനിവല്ലപ്രകാരവും
തല്ലിയിവന്റെതലച്ചോറടിച്ചുട-
ച്ചുല്ലാസമോടൊരുകല്ലിന്മേൽവച്ചര-
ച്ചല്ലാതൊഴിഞ്ഞീടുമോമമവൈരങ്ങൾ
എല്ലാവരുംസ്വൈരമായ്നിന്നുതങ്ങടെ
ചൊല്ലാർന്നയുദ്ധബലംകണ്ടുകൊള്ളുവിൻ
നാട്ടിന്നവകാശമില്ലനിങ്ങൾക്കെന്ന-
ന്നാട്ടിക്കളഞ്ഞതുംതെല്ലിഞ്ഞുസിംഹാസനെ
ക്കൂട്ടരുംകൂടിയിരുന്നുമന്ത്രിച്ചുള്ള
ഗോഷ്ഠികളെത്രതരംപ്രയോഗിച്ചിവൻ
കൂട്ടത്തോടെമുടിപ്പാനല്ലയോയിവൻ
കാട്ടിലുംവനതോട്ടിൽകലക്കിവിഷം
കൂട്ടത്തോടെമുടിപ്പാനൊരുമ്പെട്ടതിൻ
ക്കൂട്ടംമുടിഞ്ഞുനീയുംമരിപ്പാറായി
ക്കൂട്ടരെയെല്ലാമയച്ചുതെക്കോട്ടിനി
ക്കിട്ടില്ലതാമസമെഴുന്നള്ളണംഭവാൻ
കേട്ടിതെല്ലാംകൃപയോടെയുധിഷ്ഠിരൻ
മട്ടാകുമിവണ്ണംപറഞ്ഞീടിനാൻ
കൂപ്പോട്ടിനിയുംനാട്ടിൽഖേദമായങ്ങനെ
കേട്ടുകേൾപ്പിച്ചുചെന്നാളേംസുയോധന
മക്കട്ടുകേൾപ്പിച്ചുചെല്ലേണമെന്നുംപിന്നെ
നാട്ടിൽപകുതിതരേണമെന്നുംപൃഥ-
രാഷ്ട്രപുത്രൻഞാനിരിക്കുന്നകാലത്തു
കൂട്ടുകയില്ലമാർഗ്ഗംധർമ്മനന്ദന!
ശൗര്യമേറുംദുര്യോധനൻതന്നുടെ
ധാർഷ്ട്യപ്രലാപനംകേട്ടുകിരീടിയും
വാട്ടമെന്യേവില്ലുപൂട്ടിക്കുരത്തിന്റെ
കോട്ടവുംതീർത്തൊന്നടക്കുവാൻഭാവിച്ചു
ജ്യേഷ്ഠനാംധർമ്മജൻഭ്രൂക്ഷേപാവിലക്കിയ
പ്പൂട്ടിറക്കിച്ചതുകണ്ടുസുയോധനൻ
കൂട്ടമിവരിനിയെന്തെന്നുമനോർത്തു
വാട്ടമകന്നിവണ്ണംപറഞ്ഞീടിനാൻ
പുണ്യനദിയാംസരസ്വതീതീരത്തു
പുണ്യതമകുരുക്ഷേത്രമവിടത്തി
ലെന്നുമില്ലാതടവൊന്നുമേകാട്ടിയ-
ങ്ങവണ്ണംപോർതുടങ്ങേണംനാമഹോ!
കൊണ്ടൽവർണ്ണനതുകേട്ടുസന്തോഷിച്ചു
കുന്തീസുതന്മാരൊടൊന്നരുളീടിനാൻ
ഇക്കാര്യമായാൽശുഭമില്ലവല്ലത-
രക്കേടുമുണ്ടാമതെന്നുശങ്കിക്കണം
വക്കാണിപ്പോർക്കുരുക്ഷേത്രമവിടത്തിൽ
പൊയ്യല്ലുൾക്കനാംമരിച്ചാൽഗതിക്കേടോ
എന്നുപറഞ്ഞവരെല്ലാവരുംകൂടി
പന്നഗകേതുവാംരാജാവുമൊന്നിച്ചു
ധന്യമാംകുരുക്ഷേത്രംപ്രവേശിച്ചു
നിന്നനേരംശ്രീബലഭദ്രരാമനും
തീർത്ഥങ്ങളാടിവിശുദ്ധമതിയായി
അത്രകുരുക്ഷേത്രമാഗമിച്ചീടിനാൻ
അഗ്രജൻതന്നെയതിവിചാര്യകൃഷ്ണ-
നതിമോദമാരായപാണ്ഡവന്മാരോടും
ഉൾക്കൊണ്ടമോദേനവീണുനമസ്കരി-
ച്ചിക്കണ്ടതിപ്പോൾദുര്യോധനൻതന്റെ
നിഗ്രഹംസമ്മതിപ്പിക്കുവാൻതന്നെന്നു
നിശ്ചയിച്ചത്യന്തമാനന്ദചിത്തനായ്
സ്വാഗതവാക്യങ്ങളൊക്കെയുരചെയ്തു
ലോകനാഥൻപരൻനിൽപ്പുംദശാന്തരേ
നാഗധ്വജനുംഗുരുവീരപാദങ്ങൾ
ശോകത്തോടുംവീണുവന്ദിച്ചുനിന്നിതു
ഭോഗിപ്രവീരകുലാഗ്രജനായുള്ള
സീരിക്കൊട്ടുംമനസ്സിലായ്മിക്കതും
ധീരതമെല്ലാമകന്നുനിൽക്കുംകുരു-
വീരകുലേകണ്ടഭാവക്ഷയങ്ങളും
ശൂരനാംഭീമന്റെപാരിച്ചരോഷപ്ര-
കാരങ്ങളുംകണ്ടുരേവതീവല്ലഭൻ
പാരിച്ചയുദ്ധപ്രകാരങ്ങളെല്ലാംവി-
ചാരിച്ചുകണ്ടുമനസ്സിലാക്കീടിനാൻ
പൂരിച്ചകോപാൽഹലായുധൻതൻപല-
അംഘ്രിയിൽതൊഴുതുസുയോധനൻചൊല്ലിനാൻ
തീർത്ഥമാടേണ്ടുന്നവസരംകണ്ടങ്ങു
തീർത്ഥങ്ങളാടുവാൻപോയതിൽപിന്നെയി
പാർത്ഥന്മാരെല്ലാംയുദ്ധമേറെത്തിനി-
ല്പോക്കിറങ്ങിടുവാൻഞാനേകനായ്ഗുരോ!
ചോറുണ്ടുനിന്നവർക്കാർക്കുമെന്നിൽതെല്ലു
കൂറില്ലയെന്നതുംവന്നുവിധിവശാൽ

സാരനായീടും പിതാമഹൻതന്നോടു
നേരിട്ടുനിന്നുപടയുംതുടങ്ങിച്ചുടൻ
ആറെട്ടുവാസരംക്ലേശിച്ചുയുദ്ധത്തിൽ
മാറിപ്പുറംതിരിഞ്ഞുംപിന്നെയുംവന്നു
നേരിട്ടമ്പുകൾകൊണ്ടുമൂർഛിച്ചുമീടു
വീരനാംപാർത്ഥൻവശംകെട്ടുവാങ്ങിനാൻ
പിൻപത്താംനാളുംപടമേറ്റഫൽഗുനൻ
വമ്പുകളെല്ലാമടങ്ങിയടങ്ങിയ
[illegible]പാട്ടിനെക്കനിവാപുക്കശേഷന്തരേ
[illegible]സാരനാകുമിക്കൃഷ്ണനും
[illegible]ച്ചുംഉള്ളൂക്രൂടിവിചാരിച്ചു
[illegible]കഴിച്ചുപത്താംനാൾപുലരവേ
[illegible]ണല്ലപെണ്ണുമല്ലാത്തശിഖ-
ണ്ഡിയെപ്പേരിട്ടുകൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ
കണ്ടനേരംഭീഷ്മർപിന്തിരിഞ്ഞമ്പുകൾ
കൊണ്ടുശരശയനത്തിന്മേൽവീണിതേ
[illegible]പുത്രനാകിയദ്രോണരുമങ്ങനെ
[illegible]ച്ചുമരിച്ചീടിനാൻപോരതിൽ
[illegible]കൾമറ്റുമുള്ളവർപത്തു
[illegible]നായെന്നതുംസാക്ഷാലറിഞ്ഞീല
ആദിത്യചന്ദ്രന്മാരുള്ളകാലങ്ങളെ-
[illegible]സ്തിനന്ത്രമില്ലാത്തവർപല-
[illegible]മിട്ടുമിങ്ങിപ്രകാരംഭവിച്ചിതു
[illegible]വിയരംക്കുസഹായമെന്നിനാൽ
[illegible]ബന്ധുക്കളായിട്ടുമങ്ങപ്പുറം
[illegible]തിന്നുസാമർത്ഥ്യമുണ്ടായ്വന്നു
[illegible]ചിതമിനിയുമെന്തൊന്നാവ-
[illegible]വിലോത്തമചായ കേടയാനിയേ!
[illegible]തുകേട്ട ചെസ്തുമുസലിയു-
[illegible]മുണ്ടെ തരാധിസുയോധന!
[illegible]നാകില്ലുർവരാജ്യംകൊണ്ടു-
[illegible]ന്യമാസ്ഥാന്നനിന്നുമെന്തതാം
[illegible]തുകേട്ടുതാഴ്ചെസ്തുസുയോധന-
[illegible]ജീവനുള്ള[illegible]ത്തിട്ടമോ
[illegible]രുജയിക്കുന്നതുണ്ടുരാ-
[illegible]ർജാനുജിതനായിട്ടുമോ?
[illegible]കിഫലംപാരപയുദ്ധംതമ്മി-
[illegible]ചൊല്ലീടുത്തുപായിട്ടുക
[illegible]ലദേവൻപറഞ്ഞപ്പോ-
[illegible]പിച്ചുപടിഞ്ഞാറിതത്തിനാൻ
[illegible]ശേഷതൽസുതൻ
[illegible]ഞ്ഞടുത്തീടിനാൻ
[illegible]ചലിപ്പിച്ചു
[illegible]ചിന്തകാൻ
[illegible]നിൽക്കുന്നോരിമനേ
[illegible]ചിരിച്ചുമുകുന്ദനും
[illegible]ഭീമനും
[illegible]പാദവും
[illegible]ച്ചിട്ടുചാടിക്കുട-
[illegible]കിളർന്നിതേ
[illegible]നാരിരാംകുട-

കത്തിനുക്രൂടെക്കടകമടികയും
പട്ടുതരയാമേപടരപോരുമായുധചടചടരടി- [ത്വവുമുടലിൽ
നടിതിമഹാപ്രഹരണവിരുതുകൾസിംഹനാ- [ദികളുമുടലിൽ
കട്ടതരമിടതിടയിൽചാടിയടിച്ചുംപോർപിടിച്ചും
വടിവോടുകതിച്ചുതരിമ്പുതരിച്ചുംചാടിയടിച്ചും
ഉടലിടയവരടിയിടികൊണ്ടങ്ങൊരുങ്ങി- [യധിരം
ഉടനുടനവിടവിടെപ്പൊട്ടിയെഴുച്ചിട്ടുനഗരിരം
തുടവഴതിയിരുന്നതട്ടത്തുചോരിത്തുമെഴിവും- [പ്രഹരം
പട്ടതരമേൽപ്പിപ്പാൻപഴുതുകൾനോക്കിടുവൽ- [ക്കടചടുരം
തുട്ടുതുമ്പുമൈതീരികിട്ടുകലങ്ങിയാറിന്നുതുറിഞ്ഞങ്ങനെ- [ഭ്രമം
പൊടിയിടയിടപെട്ടീടാതെപാസ്സുരമർശനന- [നം
കട്ടതരമധുവിശേഷാദികൾധാപുടപ്രസ്ഥപുര- [ണം
കുടിലകചേഷ്ടിതപരിചിന്തനാക്കുന്നനാബലന്യാന- [സാരണം
മണ്ഡലവിഭ്രമണാദികളും ഫണാപ്രഹാരവുമെല്ലാം
അണ്ഡകടാഹഭ്രമണക്ഷമമെന്നിവിവാദംചൊല്ലാം
മലയാനകളെന്നാകണക്കുകുളിച്ചുപിളിച്ചുതിമിർത്തും
മറിയാനിവരെന്നോർക്കെയാലമെന്നപരാപ- [തമോർത്തും
ഉജ്ജ്വലിതാചലതോളൊലക്കൽസുവലിഞ്ഞുവ- [തംപോ-
ലുസ്രപരീവാഹവുമാഹവമുൽഭടൽഭുതഘോരം
ഇല്ലൊരുപടതിവനിട്ടനാൾകൊട്ടപ്പുറന്നാനി- [നച്ചു
വല്ലാതെവലഞ്ഞുകൃഷ്ണനെനോക്കിപ്പുകോരവീ- [രൻ
മാരുതിയുടെഭാവക്ഷയമീവണ്ണംകണ്ടുകൈരവ-
വീരനുടെൈശ്വര്യംകണ്ടുംചിന്തുടങ്ങിവിജയൻ
നീരജനയനന്റെപദാംബുജമാരാധിച്ചുനമിച്ചു
ഭീരുതയോടുമുരുതരമിങ്ങിനെവിരവോടങ്ങറി- [യിച്ചു

ദേവദേവശരമാരുതിവീരന്റെ
ഭാവക്ഷയംകാൺകകാരുണ്യസാഗര!
കോപാരുണന്തകപോലനാംപന്നഗ
കേതനനേതുമേചാഞ്ചല്യവുമില്ല
മാധവ!നിന്റെതിരുമനസ്സെന്തെന്നു
ബോധിച്ചിടാഞ്ഞുണ്ടുതാപവുംഭീതിയും
എന്നതുകേട്ടരുൾചെയ്തുമുകുന്ദനും
നന്നസുയോധനനഭ്യാസശിക്ഷകൾ
കൊണ്ടുകൊല്ലുവാൻപണിതന്നെയെന്നതോ-
ലെന്നുമുന്നേതന്നെഞാൻപറഞ്ഞില്ലയോ
നിന്നോടെന്നതന്നേഞങ്ങൾപോർചെയ്യുന്നു
വെന്നായാമ്മാത്മജൻചൊന്നതുകാരണം

വനക്കുടിചാപലത്വംനമുക്കിപ്പോ–
ളിന്നിനിനാമെന്തുചെയ്യുന്നുഫൽഗുന!
ശത്രുക്കൾമിക്കതും ചത്തുതീർന്നിട്ടങ്ങൊ–
രുത്തൻമരിയാതെശേഷിച്ചിരിക്കുകിൽ
മൃത്യുവശഗതനാക്കേണമേതുത–
രത്തിലുമപ്പരിപന്ഥിയെനിർണ്ണയം
ഊരുമേൽതല്ലിയാൽചാകുമിക്കൗരവ–
വീരനതിനൊരുശാപമുണ്ടർജ്ജുന!
മാരുതിയോടതറിയിച്ചുകൊള്ളുകിൽ
തീരുംപരിഭവംധർമ്മമല്ലെങ്കിലും
രാജനയങ്ങൾനിരൂപിച്ചുകാണുകിൽ
വ്യാജേനകൊല്ലുംവിപരീതകക്ഷിയെ
ഘോരാപുനരത്തുധർമ്മത്തിനൊട്ടുമേ
പോരിൽചതികരുതെന്നാണുശാസ്ത്രവും
ഘോരാംകടകംഗദായുദ്ധവീരരാം
ഘോരാളികൾക്കെന്നുകേൾപ്പുണ്ടുമാധവ!
വീരാഗ്രഗണ്യനാംപാർത്ഥൻധർമ്മവി–
ചാരാർത്ഥജല്പനമിപ്രകാരംകേട്ടു
നാരായണസ്വാമിചൊല്ലിനാൻനീതികൾ
ചോരാത്തവരോടുചേരുമീവഞ്ചനം
ശ്രീരാമദേവൻപണ്ടുബാലിയെക്കൊന്നതും
പാരാതെതമ്പിലവണനെക്കൊന്നതും
ഘോരാരികളാംയവനപ്രമുഖരെ
യോരോവിധത്തിൽഞാൻനിഗ്രഹംചെയ്തതും
ഓരോന്നുചിന്തിക്കരാജധർമ്മത്തെവി–
ചാരിച്ചതില്ലപരാധമെന്നുള്ളതോ
ഇത്തരംകേട്ടപ്പോൾപാർത്ഥനുംതൻതുട–
യ്ക്കുത്തുംഗകൈകൊണ്ടുകാൽതാളംതുടങ്ങിനാൻ
ബുദ്ധിമാനാകിയഭീമനതുകണ്ടു
ബുദ്ധികൊണ്ടെല്ലാംമനസ്സിലാക്കീടിനാൻ
ത്തുവുകരഞ്ഞേനുകണ്ടുവെന്നാകിലോ
വമ്പനായുള്ളവൻസാരംഗ്രഹിച്ചിട്ടും
ഒന്നുതനിക്കുകൊള്ളാതെകൊട്ടിപ്പുതി–
ഞെരിപ്പുഴതെറ്റംകാണെഞ്ഞുമാരുതി
ഉന്നതമൂർദ്ധാവിലൊന്നൊരുവൻകുരു
നന്ദനൻതന്റെതുടയ്ക്കടിച്ചീടിനാൻ
പ്രാണങ്ങളോടെതുടയുമൊടിഞ്ഞുടൻ
വീണുഭൂമിയിലപ്പോൾസുയോധനൻ
ഭീമൻഗദയുമെടുത്തുടൻവെച്ചു
ഭീമരോഷേണചവിട്ടിനിന്നുംകൊണ്ടു
മുന്നമവൻചെയ്തപരാധമോർത്തതി–
നൊന്നിനൊന്നാണ്ടിക്കേണമെന്നോർത്തവൻ
ഓരോന്നുചൊല്ലിയോരോന്നടിക്കയും
ഘോരഘോരംസിംഹനാദംപൊഴിക്കയും
“നീയല്ലയോരക്കില്ലത്തിലിട്ടട–
ച്ചാരുമറിയാതെതീകൊളുത്തിച്ചതും
നീയല്ലയോഗംഗയിൽകെട്ടിയിട്ടതും
നീയല്ലയോപാമ്പിനാൽകടിപ്പിച്ചതും
നീയല്ലയോവിഷച്ചോറൂട്ടിച്ചതും
നീയല്ലയോഭഗവാനെനിന്ദിച്ചതും
നീയല്ലയോകാനനംപൂകിപ്പിച്ചതും
നീയല്ലയോദ്രൗപതിയെപ്പിടിപ്പിച്ചു
നീയല്ലയോസഭായാമിഴപ്പിച്ചതും”
ഓരോന്നിവണ്ണംപറകയുംതല്ലുകയും
ചോരപ്രവാഹംതടഞ്ഞുകൂടികയും
കണ്ടുബലഭദ്രനേതുംസഹിയാഞ്ഞു
കുണ്ഠതയെന്യേമുസലവുംകൈക്കൊണ്ടു
ലക്ഷണെസ്സംഹരിപ്പാൻപണ്ടഹോവീ–
രഭദ്രൻമഹാരോഷമോടടുക്കുംപോലെ
കണ്ടുവൈകുണ്ഠൻജഗന്മയനീശ്വരൻ
കണ്ടകാരാളികാരുണ്യജലനിധി
മണ്ടിച്ചെന്നഗ്രജംഗ്രഹിപ്പുവേഗേന
പൂണ്ടുമുറുകെത്തഴുകിസ്സഗദ്ഗദം
സാന്ത്വനവാക്യങ്ങൾചൊല്ലീടിനാൻ“നിന്നു–
ശാന്തിയെത്തന്നെഭജിക്കേണമഗ്രജൻ
ബന്ധുക്കളായനാമൊന്നിനുംക്രൂരത–
തെന്തിന്നുകോപമിപ്പോഴുണ്ടുതോന്നുവാൻ
യുദ്ധത്തിനായിവർകോപ്പിട്ടതിൽപിന്നെ
യഗ്രജനാണെഞാനായുധംതൊട്ടില്ല
ദുര്യോധനനിയോഗംകൊണ്ടുപാർത്ഥനു
സാരഥിയായ്ത്തേർതെളിച്ചതിനെന്തഹോ?”
നാരായണഗിരംകേട്ടുമുസലിയും
പാരംപരിഭവംപൂണ്ടരുളിച്ചെയ്തു
“കൊല്ലുമാറുണ്ടുശത്രുക്കളെയേവരും
തല്ലുമാറില്ലമർത്തുനിന്നിങ്ങനെ
ഇല്ലയിടക്കടകംഗദായുദ്ധത്താൽ
നല്ലചതിയല്ലോമാരുതിചെയ്തതും”
“എന്നിതല്ലോചതിയഗ്രജൻകണ്ടതു
നന്നേററമെന്നാൽദുര്യോധനാദികൾ
ഒന്നല്ലരണ്ടല്ലനൂറിലുമപ്പുറം
ദുർന്നീതികൾപാർത്ഥരോടുചെയ്തില്ലയോ
നമ്മുടെബന്ധുക്കളോടുവിശേഷിച്ചു
മിന്നുകോപിപ്പതുന്നാകയുമില്ല
നമ്മുടെതാതന്റെസോദരികുന്തിതൻ
നന്ദനന്മാരിവരെന്നറിഞ്ഞില്ലയോ
അത്രയുമല്ലസുഭദ്രയെവേട്ടതു–
മർജ്ജുനനായമഹാരഥനല്ലയോ
ചാരകണ്ണൊട്ടുമേകാതെഴുന്നെള്ളി
കാര്യങ്ങളെല്ലാംകരസ്ഥമാക്കിട്ടവൻ”
കാര്യമാരക്ഷ്യന്റെഗീരുകളിങ്ങനെ
യശ്ശേനാംശ്രീബലഭദ്രരുംകേട്ടുടൻ
ഉഷ്ണിച്ചുതുക്കണ്ണുരുട്ടിയബ്ഭീമനെ–
സ്സ്വൈരംനോക്കിപ്പുരത്തിന്നെഴുന്നെള്ളി
ദ്വാരകപുക്കുതൻഭാമിനിതന്നൊടും
സ്വൈരംസുഖിച്ചുവാണുബലദേവനും
ഭീമസേനൻനിജകാര്യങ്ങൾസാധിച്ചു
ഭീമപരാക്രമിചൊല്ലിനാനിങ്ങനെ
“അഗ്രജബാധയൊഴിഞ്ഞിനിവാസവ–
പ്രസ്ഥത്തിലിന്നുമെപ്പോലെവാണിടുക!”
പിന്നാലെയുധിഷ്ഠിരനടിപ്പിച്ചുടൻ
തന്നുടെതന്നുടെശംഖവുംമുഴക്കിച്ചു
സൈന്യംപൂക്കുമുകുന്ദനോടുംകൂടെ

[illegible]ലോമജനാംയുധിഷ്ഠിരൻതന്നോടും
[illegible]ല്ലുവേരംവേഹനങ്ങളിൽനിന്നുടൻ
[illegible]പിറങ്ങിവണങ്ങിമുകുന്ദനെ
[illegible]ൽനിന്നുജ്ജുനൻമുമ്പേയിറങ്ങിനാൻ
[illegible]തപ്പോളിറങ്ങിമുകുന്ദനും
[illegible]വിജനേത്രനിറങ്ങിയ നേരത്തു
[illegible]അമെരിഞ്ഞുടൻഭസ്മമായ് വന്നിതു
[illegible]ധമ്മജനതുകണ്ടുഭയപ്പെട്ടു
[illegible]നോടറിയിച്ചു "നിന്തിരുമേനി
[illegible]വെന്തുപോയതു
[illegible]യോനാരായണ!ഹരേ!"
[illegible]കേട്ടുരൾചെയ്തുദാമോദരൻ
"എന്നാലതിന്റെകാരണംകേൾക്കനീ
ദ്രോണാത്മജൻബ്രഹ്മാസ്ത്രം കൊണ്ടുരഥമിതു
നന്നമെന്നേ ഭസ്മമായെങ്കിലും
ഞാനിഹ യോഗശക്ത്യാ കാത്തു
വാണേൻവിജയ!വിജയർത്ഥമിദ്ദിശം
ഇപ്പോളിതിൽനിന്നുതാഴത്തിറങ്ങിഞാ-
നപ്പോൾദഹിച്ചുരഥമെന്നറികനീ"
എന്നതുകേട്ടുതെളിഞ്ഞുധമ്മാത്മജൻ
നന്നായ് വണങ്ങിസ്തുതിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ
നാരായണ! ഹരേ! നാരായണ! ഹരേ!
നാരായണ! ഹരേ! നാരായണ! ഹരേ!

ഉദ്ധ്യോഗനവധം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

---

൧൧. നിവാതകവചകാലകേയവധം.

[illegible]ണിയുന്നഹരന്റെതിക്കിടാവാകും
[illegible]പുത്രനാംയുധിയക്കരിളുതനായൻഗണനാ-
[ഥൻ
[illegible]ന്യാക്ഷരക്കുചമരോജായിതമൗലി
[illegible]ളും
[illegible]ഞ്ചെല്ലാം
[illegible]ങ്ങളുംവിറിവരമെണ്ണകിനാനാകി
[illegible]പോലെശൂരചതുരങ്ങനമ്പിക്കുള്ളിൽ
[illegible]വിനാവനപരിപൂർണ്ണമുളിച്ചപ്പോൾ
[illegible]യന്റെവെണ്ണബാമൊക്കം
[illegible]വരിപ്പൻകടത്തുന്നോർമനക്കാമ്പിൽ
[illegible]ജനം അനിയും സഭതന്നിൽ
[illegible]പചസ്ലച്ചാര ഞ്ഞാളിപ്പിച്ചാൻ
[illegible]നതരുതകാര്യനന്നിരൂപിച്ചാൽ
[illegible]പൊലും അറിയാത്തുള്ളവൻചാടി
[illegible]രാഞ്ഞിടാനൊരുമ്പെട്ടാൽ
[illegible]കണ്ടാൽചിരിതാനേവരുംതാനും
[illegible]ഷമന്നാകിൽ താമസിൽതാന്നുമെ
[ല്പ്പരും
[illegible]സജ്ജനങ്ങൾക്ക്
[illegible]പരമാസമ്മതമല്ലോ
[illegible]പെരിയക്ലേശവുംതേടി
[illegible]കൊണ്ടു
[illegible]ച്ചുവസിക്കു[illegible]

ഗുരുതന്റെ പലാശോജംകരതന്റെമനക്കു—
[ന്നെ
ശരിയായിട്ടുകൊണ്ടുവരുവേ സവസാമ്രാജ്യം
വാരണമുഖനാംഗണനാഥം
കാരണിവേണിശിരോമണിവാണിയും
കാരണപുരുഷനാ അമരകമ്പ—
ഭാരണംചെയ്യുമഹേശനുംഗൌരിയും
ആരണാംഗ്രസന്മാരുംജഗൽസൃഷ്ടി-
കാരണമാകുന്നധാതാവുമക്രൌഞ്ച-
ദാരണമൂർത്തിയുംശാസ്താവുമെന്നിവ
കാരണികൻ ഗുരുനാഥനും പ്രത്യൂഹ-
വാരണംചെയ്യുണമെല്ലാമെന്നുള്ള
ധാരണമുള്ളവിടങ്ങളെക്കൊണ്ടെനോ-
നീരണംചെയ്യുംവിധങ്ങളിൽവച്ചോർത്ത
പൂരണംചെയ്യേണമേറാംഗുണങ്ങളും
ചേരണംദോഷങ്ങളെല്ലാമകപ്പെട്ടു
മാറണം നല്ലബുധന്മാർ ചെവികൊണ്ടു
പാരണംചെയ്യുന്നൊരുസന്തോഷ-
ഭേരണംവൊക്കിൽനിന്നുസുധാരസം
ചോരണം പാരമായെന്നുള്ളശങ്ക
തീരണമെന്നു വിചാരിച്ചുഞാനൊരു
ചോരണംകൂടാതെയൈവതാനാടി-
ത്താരിണസംഘംകൂപ്പുന്നസന്തതം
വെള്ളവുംവെള്ളപ്പൂളും[illegible]
വെള്ളക്കുംകണ്ണുകളിൽഫണികളും
ഉള്ളംകരന്നല്ലപുള്ളിമാനും ധരി-
ച്ചുള്ളംതെളിഞ്ഞുകളിക്കൊള്ളുമൊരു
കിള്ളിക്കിളിപ്പാട്ടുപാടുമമൂർത്തി[illegible]
കള്ളംവെടിഞ്ഞുവണങ്ങുമടിമനെൻ
ജാള്യംകളഞ്ഞുകരാലാനംസ്തുതിക
ഉള്ളനാളെല്ലാംകാത്തുകൊള്ളണമേ

ത്തുള്ള കഥകളിലുള്ള വിധങ്ങളേ
ചൊല്ലിപ്പഠിപ്പിച്ചുകൊള്ളാതിരുന്നൊരു
തള്ളലെഴിച്ചിന്നൊരാളുമുണ്ടെങ്കിലും
ഉള്ളിൽജനിക്കുന്നതില്ലമാലോകരേ
ചൊല്ലുന്നു ഞാൻ ചിലചൊല്ലുന്നു സാമ്പ്രതം
വല്ലാത്തമോഹം മനസ്സിൽജനിക്കയാൽ
ചൊല്ലേട്ടുംഗർഭംകാമങ്ങളെക്കാ-
ണെന്നല്ലാം കേൾക്കുന്നീടുമെന്നാകണക്കിനെ
നല്ല വാക്കുകളും നല്ലഭാവങ്ങളും
ഉല്ലാസമോടങ്ങു ചേർന്നുവന്നീടണം
അല്ലാതെവല്ലതും ചൊല്ലിയാൽ തത്രവും
തെല്ലും പരസ്പരം ചേർപ്പതിന്നൊക്കുമേ
വാരിധിപോലെ പരന്നുകിടക്കുന്ന
ഭാരതത്തിലൊരു ഭാഗം കഥാമൃതം
പാരം ചുരുക്കിപ്പറവാൻ തുടങ്ങുന്നു
പാരം കടപ്പാൻ പണി ഞാനിരിയ്ക്കിലും
സാരമായുള്ളൊരു സൽക്കലാവൈഭവം
നേരോടറിഞ്ഞവരാരെടോ ഭൂതലേ
ആദ്യം ശാസ്ത്രത്തിനും നാലുവേദത്തിനും
ആവാസ്സിളുന്നമാമുനിപ്രേരിതം
ആയാസമുൾക്കൊണ്ടുപണ്ടു കവികളാൽ
ആയവസ്സും കടഞ്ഞുള്ളൊരു സൽക്കഥ
ആയതിൽ ചെന്നു ഞാൻ വിസ്തരിച്ചീടുവാൻ
ആയതോപേതം തുടങ്ങുന്നിതത്ഭുതം
ചൊല്ലുവനാമമുടെ ദോഷതമോക്കിലോ
കല്ലുകൊട്ടിച്ചിരിച്ചീടുമഹാജനം
ആളെയും കടഞ്ഞാലമോദത്തിൽ പാലിനെയും
കലങ്ങിയിട്ടീടുമോ വീണ്ടും കടയുകിൽ
ആയവീവണ്ണം നിരൂപിച്ചു സൽക്കഥ
തിയതെന്നോർത്തുപരിത്യജിച്ചീടലോ
പീയൂഷമേകമിട്ടിച്ചെടുക്കയാൽ
പീയൂഷസാഗരം ത്യാജ്യമായ്ത്തന്നിതോ
അത്യന്തമുഖ്യമായുള്ള വസ്തുക്കളിൽ
നിത്യമുണ്ടാസ്ഥതന്നുതനതപ്പേദം
അതിപ്രബോധം വരുത്തും കഥാലോകം
ചിത്തേ ചിന്തിച്ചുറച്ചു ചൊല്ലുന്നു ഞാൻ
പണ്ടു യുധിഷ്ഠിരൻ താനുമനുജരും
പാണ്ഡവരേണീക്ഷണമൊഴി പാഞ്ചാലിയും
കണ്ടകരാമകൗരവർ ദുര്യോധനാദികൾ
ഓന്നിമിത്തമായ് ചൊന്നവനങ്ങളാൽ
കാട്ടിൽവെച്ചി പരിപ്ലുതശാസ്ത്രലാളി
കൊണ്ടുതരാതേ വച്ചുകൊടുത്തുകൊന്നതേ
കൂട്ടായിക്കൊണ്ടു സഞ്ചരിക്കുന്ന നാൾ
കണ്ടാദരമൊടു മുനിശ്രേഷ്ഠൻ വാക്കിനാൽ
അണ്ടർകോൻ തന്നുടെ പുത്രനാമർജ്ജുനൻ
തങ്ങളേർ ബാണാദിതന്നൊഴിച്ചവൻ
ഉണ്ടൂനമായുധങ്ങളും ബാണവും
പിന്നെക്കൊണ്ടായവൻ ത്രൈപാശം വിധൌ
അണ്ടർകോൻ കഥകൾക്കായല്ലൂർക്കാമ്പി
ലുണ്ടായമോദേന പാരിലൊരു നോട്ടു
കണ്ടങ്ങവൻ ദേവസ്സുഖി തനായ പാർത്ഥനെ

കൊണ്ടുപോന്നീടുവാനായൊരു ചൊല്ലിനാൻ
മാതലേ മാമകസാരഥേ കേൾക്കനീ
ഭൂതലേ വാഴുന്ന മൽപുത്രനർജ്ജുനൻ
ഭൂതിലിപ്തംഗനാമീശനെ സേവിച്ചു
ഭൂതലേ ഭക്തിയോടു മഹീശനായതു
വീതലോപം ശിവപ്രീതി ഭവിക്കയാൽ
കൈതവലേവാഴുന്ന പാശുപതാസ്ത്രവും
പൈതലെന്നാകിലും വൈരിവധത്തിനു
കാതലായുള്ളതീടുമെന്നറിഞ്ഞീടണം
എന്നതുകൊണ്ടു നീ വൈകാതെ മാമക
സ്യന്ദനോപേതനായിന്നു മഹീതലേ
ചെന്നു കണ്ടിന്നുടെ നന്ദനനൊന്നിച്ചു
മന്ദമെന്യേ ഭവാനിങ്ങുവന്നീടണം
എന്നു പുരന്ദരൻ ചൊന്നോരനന്തരം
നന്ദിച്ചു വന്ദനം ചെയ്തുവന്ന് ചൊല്ലിനാൻ
വൃന്ദാരകോത്തംസ ധന്യ മഹാബലേ ഭവൽ
സന്ദേശമെപ്പൊഴും ആചരിച്ചീടുവാൻ
സന്ദേഹമെന്തിനിക്കുള്ളമനക്കാമ്പിൽ
ഇന്നുതന്നെ ഗമിച്ചീടുന്നതുണ്ടു ഞാൻ
മന്നിൽ പ്രവേശിച്ചു ധന്യരാം വീരരിൽ
മന്നനാം പാർത്ഥനെക്കൊണ്ടുവന്നീടുവാൻ
എന്നുപറഞ്ഞവൻ പാദവും കൈക്കൊണ്ടു
വന്ദനം ചെയ്തു നടന്നു നിരാകുലം
സ്യന്ദനോപേതനായർജ്ജുനൻ തന്നുടെ
സന്നിധൌ ചെന്നു നിന്നു വണങ്ങീടിനാൻ
പൃഥ്വീശരോടും വന്മാരായ ഭൂപതി-
മാരതിലഗ്ര്യനാം മാരുതിസോദരാ!
വീര! ധനഞ്ജയ! പരാജയിക്കുന്നീ
വൈരികരാരണ്യമേൽ ദാവപാവകനാം
പ്രൌഢനാം നിന്നുടെ പാടവം കാണുവാൻ
ക്രീഡയാ വേടനായ്വന്നു മഹേശ്വരൻ
കാടകംപൂകിയൊരാശ്ചര്യം ഒന്നാമത്തു
താഡിച്ചു സായകം മേടിച്ചതും ഭവാൻ
ഖണ്ഡം ഭവിക്കാതെ മൂന്നാം ദിനത്തിലാ-
ഖണ്ഡലൻ തന്നെയും തിണ്ണം ജയിച്ചഹോ
ഖാണ്ഡവാരണ്യപ്രദാഹം കഴിപ്പിച്ചു
ഗാണ്ഡീവ കോദണ്ഡമാർജ്ജിച്ചതും ഭവാൻ
അഞ്ചുപേർ നിങ്ങളുമൊരു പോലെയൊന്നിച്ചു
അഞ്ചാതെ കാനനേ സഞ്ചരിക്കുന്ന നാൾ
ചാഞ്ചല്യമെന്നിയെ ലാക്ഷ്യം ഖണ്ഡിച്ചു
പാഞ്ചാലിയെപ്പണ്ടു കൈക്കൊണ്ടതും ഭവാൻ
കേവലം മറ്റൊന്നു ചൊല്ലേണ്ടതില്ലെടോ
കൈബലം ചിന്തിക്കിലിന്നു ഭവൽസമൻ
ഭൂവലയത്തിങ്കലില്ലെന്നതോർക്കവും
ദേവലോകാധിപേ മാകണ്ടെൽ സമ്മതം
ജംഭാരിദൂതന്റെ സംഭാഷണം കേട്ടു
ഗംഭീരനർജ്ജുനൻ ചൊല്ലിനാനിങ്ങനെ
ഡംഭോളിപാണിതന്നുടെ ദൂതനാം നിന്നുടെ
സംഭാഷണം ഭവാനാരെന്നു ചൊൽകെടോ
തൻ പ്രതാപത്തെപ്പുകഴ്ത്തുന്നതു കേട്ടു
ഡംഭം നടിച്ചവർ ...

വമ്പെഴുംനിൻചാട്ടുവാക്യാമൃതത്തിനാൽ
ജൃംഭിതപ്രീതിപാരംസംഭവിക്കുന്നുമേ
[illegible]നപ്പോട്ടുചൊൽകനീയാരെന്നുസത്യമായ്
സാമ്പ്രതംകേൾപ്പതിനാശയുണ്ടാശയേ
[illegible]ാംഭോജസംഭവൻതാനോരമേശനോ
ഗംഭീരതേജസാമിന്നുംഭിനേശനോ
ജംഭാസുരാന്തകനാകമെൻതാതനോ
അംഭോജസംഭവൻതാനോശശാങ്കനോ
[illegible]ളങ്ങുംമഹാശാത
[illegible]തായതേരാരുടെ!
[illegible]നായനിളിവ്യരിലേകന്റെ
[illegible]ള്ളവനെന്നുതോന്നുന്നുമേ.
ഇത്ഥംപാൽഗുനൻചൊന്നതിനുത്തരം
[illegible]രംചൊല്ലിനാനിന്ദ്രസൂതൻമുദാ
പാർത്ഥ! ധനഞ്ജയ! കേൾക്കനീസാദരം
[illegible]ഹന്താവുതൻഭൃതനാകുന്നുഞാൻ
[illegible]നിയോഗംകൊണ്ടുചെന്നിട്ടവൻ
[illegible]തിതെന്നോട്ടുകല്പിക്കകാരണം
[illegible]ിവന്നുഞാനെന്നുധരിക്കെടോ
[illegible]തേപുറപ്പെട്ടീടുകാശുനാം
ഇ[illegible]പറഞ്ഞവനെത്രയുംമോദേന
[illegible]രംതേർത്തടംതന്നിലേററിക്കൊണ്ടു
[illegible]ചത്തനംനോക്കിപ്പുറപ്പെട്ടു
[illegible]ഷ്ഠിതാരാതിസന്താനാചിതന്മാരവർ
[illegible]മാകുംസദസ്സിങ്കലാമ്മാറവർ
[illegible]ച്ചുചെന്നുകടന്നോരനന്തരം
[illegible]നാമിന്ദ്രനെക്കണ്ടുധനഞ്ജയൻ
[illegible]ച്ചുനാമ്നാഭിവാദനപൂർവ്വമാ-
[illegible]സന്തോഷമുൾക്കൊണ്ടിരുവരും
[illegible]ന്യോന്യവീക്ഷണംചെയ്തുനിരന്തരം
[illegible]കരംപിടിച്ചാശുമഹേന്ദ്രനും
[illegible]നന്ദനൻതന്നെത്തഴുകിനാൻ
[illegible]നായകനർദ്ധാസനംകൊടു-
[illegible]നെപ്പെട്ടെന്നിരുത്തിനാൻ
[illegible]മോടന്നേരമർജ്ജുനൻ
[illegible]യോടിങ്ങനെചൊല്ലിനാൻ
[illegible]രനാഥലിശാംപതേ!
[illegible]ഭൂതിഭൂഷപ്രിയ
[illegible]തിച്ചുനിൻപദാംഭോരുഹം
[illegible]ഹംഭജിക്കുന്നുസന്തതം
[illegible]ഭവൽഗാത്രസംഗമാൽ
[illegible]വന്നുശരീരവും
[illegible]കൊണ്ടുവിശേഷിച്ചു
[illegible]ചല്യവുംവന്നുമേ
[illegible]വനാഗ്ചമാക്കീട്ടുവാൻ
[illegible]ഉന്നിഞ്ഞാനാളെത്രയും
[illegible]ക്കടക്കുന്നടിച്ചിതു
[illegible]വാത്സല്യോക്തികൊണ്ടല്ലമേ
[illegible]കൈവിട്ടുവിഗ്രഹത്തിങ്കല-
[illegible]ദ്ധ്യനാദിശത്രുക്കളെ
[illegible]ച്ചുമ്പോട്ടുരാജ്യംലഭിക്കുവാ-
അഗ്രനാകുംനീയനുഗ്രഹിക്കേണമേ
ഇങ്ങിനെഫൽഗുനൻചൊന്നോരനന്തരം
തിങ്ങിനാനന്ദംകലർന്നുപുരന്ദരൻ
ഭംഗികൾഭംഗംവരാതെത്രിപാല-
പുംഗവൻതന്നോട്ടുചൊല്ലിനാനിങ്ങനെ
വില്ലാളിവീര! ധനഞ്ജയ! കേൾക്കനീ
കല്യാണമസ്സുതേ! സവ്യസാചി
സ്വർല്ലോകവീക്ഷണംസാധിപ്പതെത്രയും
ദുർല്ലഭംമാനുഷന്മാർക്കോർക്കനീ
മുല്ലബാണാന്തകൻതന്നുമെകാരുണ്യ-
ഫല്ലോഫലത്തിൽകളിക്കനിമിത്തമാ-
യുല്ലാസമോടെനിനക്കതുംസിദ്ധമാ-
യല്ലാതെമററൊന്നുചൊല്ലേണ്ടതില്ലെടോ
അമ്മയാംകുന്തിയുംബന്ധുജനങ്ങളും
അല്ലണിവേണിയാംപാഞ്ചാലപുത്രിയും
കല്യനാംധർമ്മജൻതാനുമനുജരും
കല്യാണമോടേവസിക്കുന്നിതേഭൂവി
മല്ലനിഷൂദനൻതൻപദാംഭോരുഹം
നല്ലവണ്ണംഭജിച്ചീടുന്നതില്ലയോ
[illegible]ല്ലവിലോചനൻമാധവനച്യുതൻ
കല്യാണമൂർത്തിമുകുന്ദൻമുരാന്തകൻ
വല്ലവീവല്ലഭൻനാരായണൻപര-
നെല്ലാക്കുമീശ്വരനായവൻതന്നുടെ
നല്ലോരുകാരുണ്യമുള്ളോരുനിങ്ങൾക്കു
വല്ലായ്മബാധിക്കയില്ലൊരുതെല്ലുമേ
ഏണാങ്കവംശത്തിനേണാങ്കനായനീ
യേണാങ്കശേഖരൻതന്നെഭജിച്ചതും
ക്ഷീണംത്യജിച്ചുടർചെയ്തുജയിച്ചതും
ബാണംലഭിച്ചതുംപാക[illegible]തൃപ്തതം
പൂജ്യരാംനിങ്ങളെത്തള്ളിക്കളഞ്ഞിന്നു
ലജ്ജാവിഹീനരാംകൌരവന്മാരഹോ
രാജ്യഭോഗങ്ങളനുഭവിക്കുന്നതും
പൂജ്യമായുള്ളനിട്ടമഞ്ജസാനിന്നയും
പാരംകുതൂഹലംകൈക്കൊണ്ടുതങ്ങളിൽ
ഓരോന്നിവണ്ണംപറഞ്ഞുകൊണ്ടിങ്ങനെ
നേരംകുറഞ്ഞൊന്നുചെന്നോരനന്തരം
വീരാഗ്രഗണ്യനാംപാണ്ഡുതനയനും
ജൈചരംജയന്തനോടൊത്തുപുറപ്പെട്ടു
സ്വൈരമാകുംസദസ്സിങ്കൽനിന്നാദരാൽ
നാരിമാർമൌലിയാമിന്ദ്രാണിമേവുന്ന
ചാരുപ്രദേശംപ്രവേശിച്ചനന്തരം
പാർത്ഥനെക്കാണ്കയാലെത്രയുംമോദേന
മൂർദ്ധനിചുംബിച്ചുചുംബിച്ചുപിന്നെയും
പാർഷതീകാന്തനെഹർഷാശ്രുകൊണ്ടഭി-
വർഷിച്ചുസേചനംചെയ്തുപുലോമജാ
ഇന്ദ്രാണിതന്നെയുംവന്ദിച്ചുവാസവി
സാന്ദ്രാ[illegible]വാക്യങ്ങളും
ഒന്നൊഴിയാതെപറഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടു
നന്ദനോദ്യാനംപ്രവേശിച്ചുഫൽഗുനൻ
ഉന്നതമോദമോടോരോരോവൈചിത്ര്യ-
മന്ദാരവീക്ഷണംചെയ്തുതുടങ്ങിനാൻ

മന്ദാരവൃക്ഷങ്ങൾനില്ക്കുന്നതുകണ്ടു
മധുരതരമവയുടെയവിഭവമതുകണ്ടു
മന്ദേതരങ്ങളാംപുഷ്പങ്ങൾകണ്ടു
മണമിയലുമതിലധികമധുവിതതികണ്ടു
മന്ദാനിലൻവന്നുവീശുന്നതുകണ്ടു
മധുമിളിതകുസുമതതിപതനമതുകണ്ടു
വൃന്ദാരകസ്ത്രീജനാഗമംകണ്ടു
വിവിധതരമവരുടെയലളിതഗതികണ്ടു
കല്പദ്രുമങ്ങളുംനില്പതുകണ്ടു
കനകധനരജതമുഖവിഭവമിതുകണ്ടു
രത്നപാത്രജാലംവിളങ്ങുന്നതുകണ്ടു
സരസനവമലതതിയുമിടയിലഥകണ്ടു
അർത്ഥികൾചുററുംവസിക്കുന്നതുകണ്ടു
അഭിലഷിതവിതരണവുമഥസപദികണ്ടു
അർത്ഥങ്ങൾകീഴേപതിക്കുന്നതുകണ്ടു
അമിതതരമതിനുടയഹരണമപികണ്ടു
പാരിജാതത്തിൻഗുണങ്ങളുംകണ്ടു
പരിചിനൊടുപതഗകുലവസതിയതുകണ്ടു
ഭൂരിജാതങ്ങളാംഭൃംഗങ്ങൾകണ്ടു
ഭുവനമതിലതിരുചിരഫലവിതതികണ്ടു
നാരിമാർവന്നുകളിക്കുന്നതുകണ്ടു
നലമൊടിഹതദവയവസുഭഗതകൾകണ്ടു
സാരസ്യമോടെരമിക്കുന്നതുകണ്ടു
സരസകിസലയശയനരചനമപികണ്ടു
പുഷ്പങ്ങൾചെന്നുപറിക്കുന്നതുകണ്ടു
പുരുഷരുടെചാപലതകൾപലതുമിഹകണ്ടു
സർപ്പങ്ങൾചുററിക്കിടക്കുന്നതുകണ്ടു
സപദിപുനരവരുടെഫണമണികൾകണ്ടു
സന്താനവാടികാസന്തതികണ്ടു
സതതമിഹസുരഭിസുമഗളനമപികണ്ടു
സന്തോഷമേകുന്നരത്നങ്ങൾകണ്ടു
സകലദിശിവിലസുമതിനുടെരുചികൾകണ്ടു
സന്താപഹീനപ്രദേശങ്ങൾകണ്ടു
സവിധഭുവിഹരിണകുലശയനമപികണ്ടു
സഞ്ചാരയോഗ്യമാംമാർഗ്ഗങ്ങൾകണ്ടു
സതതമിഹപഥികരുടെഗതികളപികണ്ടു
നന്ദനശ്രേണിവിശേഷങ്ങൾകണ്ടു
ചടുലദലപടലഫലനിചയമഥകണ്ടു
മഞ്ജുളശ്രീമഹാപുഷ്പങ്ങൾകണ്ടു
മധുമുദിതമധുപകുലമവികൃതികണ്ടു
ചന്തത്തിൽമേവുന്നകൊമ്പുകൾകണ്ടു
ചതുരതരവിരുതയുതപതഗഗതികണ്ടു
ചഞ്ചലംപൂണ്ടുള്ളവല്ലികൾകണ്ടു
ചപലതരമവയുടെനടനമപികണ്ടു
കണ്ണിനതീയൊത്തരത്നങ്ങൾകണ്ടു
കനകമണിരജതമണിഫലതതിമിഹകണ്ടു
അത്യന്തപ്രഭാജാലങ്ങൾകണ്ടു
അമരതരുലതകളുടെനിബിഡതകൾകണ്ടു
കൂകുന്നകോകിലക്കൂട്ടങ്ങൾകണ്ടു
കുസുമശരപടഹമിദമിതിമനസികണ്ടു
പൂംകുയിൽമേളികളിക്കുന്നതുകണ്ടു
മദനരസമകതളിരിലുളിതമപികണ്ടു
സാരങ്ങളായുള്ളസാലങ്ങൾകണ്ടു
സരസമതിലമരുമൊരുശുകപടലികണ്ടു
സാരംഗസംഘംമദിക്കുന്നതുകണ്ടു
സരസിരുഹനികരമപിസരസിവെതകണ്ടു
പൊന്മയമായുള്ളഹംസങ്ങൾകണ്ടു
പൊലിമയൊടുവിലസുമൊരുകനകനളികണ്ടു
നന്മയിൽകൂകുന്നകോകങ്ങൾകണ്ടു
നളിനമിഴിമണികളുടെകചസമതകണ്ടു
നിർമ്മലമായുള്ളതോയങ്ങൾകണ്ടു
നിഖിലഹരിനാഥരുടെകളികാടവുംകണ്ടു
ശർമ്മദരമ്യപ്രദേശങ്ങൾകണ്ടു
ശമിതമദമിഹവിബുധമുനിവസതികണ്ടു
വണ്ടുകൾമണ്ടിപ്പറക്കുന്നതുകണ്ടു
വലിയതിരതതികളുടെവരവുമിഹകണ്ടു
കണ്ടകംകൂടാതവല്ലികൾകണ്ടു
കലിതസുഖമതിനുടയകുടിലതകൾകണ്ടു
നീലകണ്ഠങ്ങടെനൃത്തങ്ങൾകണ്ടു
നിഖിലജനനയനസുഖകരണമപികണ്ടു
പീലികന്ധങ്ങൾവിടുക്കുന്നതുകണ്ടു
പിറകിലവരുടെപെരിയവിധുസദൃശമതുകണ്ടു
പാരാവതങ്ങൾപറക്കുന്നതുകണ്ടു
പരിചിലവയുടെതനുരുചിതെളിമകണ്ടു
പാരിച്ചശീരപ്രകാശങ്ങൾകണ്ടു
പലധരണിരുഹനിരകൾപരിചിനൊടുകണ്ടു
സാലങ്ങൾകണ്ടുരസാലങ്ങൾകണ്ടു
സരസദലതാലകതരുജാലങ്ങൾകണ്ടു
താലങ്ങൾകണ്ടുതമാലങ്ങൾകണ്ടു
തരുണഗുണഭരിതകൃതമാലകൾകണ്ടു
കേരങ്ങൾകണ്ടുകരീരങ്ങൾകണ്ടു
കിളിമിളിതലളിതകരവീരങ്ങൾകണ്ടു
വീരങ്ങൾകണ്ടുവിസാലങ്ങൾകണ്ടു
വിബുധദലപടലശിതിസാരങ്ങൾകണ്ടു
അത്തിയുംകണ്ടുപരത്തിയുംകണ്ടു
അതിനുടയസവിധഭുവിചെത്തിയുംകണ്ടു
ഇത്തിയുംകണ്ടുവിരുത്തിയുംകണ്ടു
ഇവപലതിലളികളുടെവൃത്തിയുംകണ്ടു
കന്ദങ്ങൾകണ്ടുമുകുന്ദങ്ങൾകണ്ടു
കുരവതരുകുസുമമകരന്ദങ്ങൾകണ്ടു
കുഞ്ജങ്ങൾകണ്ടുകരണ്ഡങ്ങൾകണ്ടു
കുടജകുലമപിചബഹുഗുഞ്ജങ്ങൾകണ്ടു
കുഞ്ജങ്ങൾകണ്ടുകരഞ്ജങ്ങൾകണ്ടു
കലിതസുഖമസനതരുപുഞ്ജങ്ങൾകണ്ടു
സ്തംഭങ്ങൾകണ്ടുകദംബങ്ങൾകണ്ടു
സ്ഥഗിതരവികിരണകിണനിംബങ്ങൾകണ്ടു;
ഇന്ദ്രന്റെനിവേശമണ്ഡപംകണ്ടു
ഇതിനുടയസവിധഭുവിസുരഭിഗതികണ്ടു
ഇങ്ങിനെനന്ദനശ്രീഭംഗികണ്ടു
ഇരവുപകലിവിടമതിസുഖമിതികണ്ടു.

ഉദ്യാനലക്ഷ്മീവിലാസങ്ങളിങ്ങിനെ
സൂദ്യാനസഞ്ചാരികണ്ടുധനഞ്ജയൻ

ഉദ്യോഗമോടങ്ങുചെല്ലുന്നനേരത്തു
ഖദ്യോതതുല്യപ്രകാശരത്നങ്ങളാൽ
വിദ്യോതമാനംവിശാലംവിഭൂഷിതം
ഹൃദ്യോതകാഞ്ചനംകൊണ്ടുവിനിർമ്മിതം
തദ്യോപരാധീശമന്ദിരംസുന്ദരം
സദ്യോവിലോകനംചെയ്തുമനോഹരം
വിദ്യാധരന്മാർവസിക്കുംഗൃഹങ്ങളും
വിദ്യാവിനോദനംചെയ്യുംപുരങ്ങളും
മദ്യാദിപാനസ്ഥലങ്ങളുംനന്മയിൽ
പദ്യാദിപാഠിരസിക്കുംപ്രദേശവും
പൊന്നിൻമയമായമന്ദിരശ്രേണിയും
മിന്നുന്നരത്നങ്ങൾകൊണ്ടുള്ളഭിത്തിയും
ഉന്നതമായുള്ളഗോപുരംതോരണം
പിന്നെയുംവിവകകണ്ടുധനഞ്ജയൻ
തുംഗങ്ങളായുള്ളസൌധശൃംഗങ്ങളും
മംഗല്യമേറുന്നമണ്ഡപജാലവും
ഭംഗംവരാതുള്ളഭംഗികലർന്നൊരു
രംഗസ്ഥലങ്ങളുംസംഗസ്ഥലങ്ങളും
ജംഗമരത്നങ്ങളായവിളങ്ങുന്ന
മംഗലസ്ത്രീജനംമേവുന്നധാമവും
ഗംഗാജലംകൊണ്ടുശീതങ്ങളായുള്ള
ശൃംഗാടകങ്ങളുംകണ്ടുപലവിധം
ശൃംഗാരയോനിക്കുശൌര്യംവളർക്കുന്ന
ഭൃംഗാരവങ്ങൾമുഴങ്ങുംപ്രദേശവും
ഭൃംഗാരജാലവുംപൂർണ്ണകുംഭങ്ങളും
മങ്ങാതവെച്ചുവിളങ്ങുംഗൃഹങ്ങളും
നാടകശാലയുംപേടികശാലയും
കേടകന്നീടുന്നചേടികാശാലയും
മോടിയിൽതീർത്തുള്ളഘോടകശാലയും
മോടികൂട്ടീടുവാനായുള്ളശാലയും
[illegible]ശാലയുംമഹാമാതംഗശാലയും
[illegible]വാദ്യാലയങ്ങളുംനീളെപ്പലവിധം
[illegible]ആയുധപ്രഭൃത്യാശാധിപന്മാർക്ക
[illegible]ശാങ്കുലംനിവേശായതീർത്തുള്ള
[illegible]സ്ഥലങ്ങളുംവൈഡൂര്യമാണിക്യ
[illegible]വിളങ്ങുന്നതുംകണ്ടുഫൽഗുനൻ
[illegible]ഹോമാദികൾചെയ്യുംപുരങ്ങളും
[illegible]പ്രധാനികൾമേവുംനികേതവും
[illegible]ണിയുള്ളമന്ത്രശാലാളിയും
[illegible]ചന്ദ്രശാലകളും
[illegible]മാരുടെഗേഹങ്ങൾ
[illegible]ങ്ങൾകൊണ്ടതിമോഹനം
[illegible]സ്ത്രീമഹ ചിത്രസേനൻനിജ
[illegible]വസിക്കുംവസതിയും
[illegible]കന്മാരുടെവീണയുംതംബുരു
[illegible]രുടെവേണുക്കൾതിത്തിയും
[illegible]വാദ്യങ്ങളാറും പലവിധം
[illegible]ച്ചുവയ്ക്കുംപുരകളും
[illegible]നായകന്മാർപുരം
[illegible]കന്മാരുടെമന്ദിരം
[illegible]വാസവും[illegible]നിവാസവും

ഹംഹന്തമോഹനംമോഹനസ്ഥാനവും
വിശപ്രസിദ്ധനാംവിശ്വാവസുതന്റെ
വിശ്വരമ്യംപുരംവിശ്വദേവാലയം
അശ്വിനീദേവകൾതങ്ങടെവാസവും
ശശ്വന്മഹൌഷധിപൂർണ്ണംമനോഹരം
പാരിച്ചഗുൽഗുലുതികരാളിച്ചൂർണ്ണവും
കാരസ്കരാദികളിതങ്ങൾതൈലങ്ങളും
ഭൂരികല്പങ്ങളുംലേഹങ്ങളെന്നിവ
പൂരിച്ചുകുംഭങ്ങൾവയ്ക്കുംപ്രദേശവും
ധാരാഗൃഹങ്ങളുംകാരാഗൃഹങ്ങളും
ധാരാളമാഭാസ്വരാലയംഭാസുരം
ചാരണവാസവുംചാരുസിദ്ധാലയം
പാരാതകണ്ടുവലാരാതിനന്ദനൻ
പുഷ്ടമോദംതത്രപിന്നെയുംഫൽഗുനൻ
ദൃഷ്ടവാനായിവിശിഷ്ടഗേഹങ്ങളെ
അഷ്ടവസുക്കൾവസിക്കുന്നധാമങ്ങൾ
ദൃഷ്ടമനോജ്ഞങ്ങളെട്ടുംനിരക്കവെ
ഇഷ്ടിയാമഷ്ടിയാൽതുഷ്ടിപൂണ്ടീടുന്ന
ശിഷ്ടദേവന്മാർക്കിഷ്ടമായുള്ളാഴവാൻ
അഷ്ടിപദംകൊണ്ടുവൃഷ്ടങ്ങളായീട്ടു
മട്ടാലയങ്ങളുംദൃഷ്ടവാനഞ്ജുനൻ
പന്നഗന്മാരുടെവാസസ്ഥലങ്ങളും
കിന്നരന്മാരുടെഗാനപ്രദേശവും
സന്നതാപാംഗിമാർവാഴുംപുരികളും
മുന്നതമോദേനകണ്ടുധനഞ്ജയൻ
ഇന്ദ്രന്റെമന്ദിരംചന്ദ്രന്റെമന്ദിരം
സുന്ദരമായുള്ളസൂര്യന്റെമന്ദിരം
ഇന്ദിരാനാഥൻജഗന്നാഥനെന്നുള്ള
മന്ദിരംമുകുന്ദനാളിയാൽമേവുന്നമന്ദിരം
ഇന്ദുചൂഡൻഭഗവാനുംവിരിഞ്ചനും
കുന്നിൻമാതുംഗിരാംദേവീഗണങ്ങളും
വന്നാലധിവസിച്ചീടുവാൻവെവ്വേറെ
നന്നായ്ചമച്ചുള്ളമന്ദിരശ്രേണിയും
ജാതരൂപങ്ങളാൽജാതമായുള്ളൊരു
ജാതവേദോഗൃഹംപ്രേതരാജാലയം
യാതനാദേഹവുംഭീതിദംദേഹിനാം
യാതുധാനന്റെനികേതനംശോഭനം
ഭൂതജാലങ്ങൾക്കുമേചതസ്സിലേററവും
പ്രീതിവളർക്കുംപ്രചേതസ്സിരിപ്പിടം
വാതങ്ങൾതന്റെനികേതങ്ങളാശ്ചര്യം
ഭൂതങ്ങളെത്രയുംഭൂതങ്ങൾവാസവും
ശാതകുംഭപ്രഭാഭാസംധനാധിപൻ
വീതകമ്പംവസിച്ചീടുംനിശാന്തവും
ജാതകൌതൂഹലംകണ്ടുകണ്ടർജ്ജുനൻ
പ്രീതനായ്സർവത്രസഞ്ചരിക്കുംവിധൌ
കല്പാന്തമേഘങ്ങളുൾപുക്കുമേവുന്ന
കല്പേതരങ്ങളുംതൽപ്രദേശങ്ങളും
തല്പദേശങ്ങളാൽക്ഌപ്തങ്ങളായുള്ള
സപ്തസാലങ്ങൾകിടങ്ങുകൾഗോപുരം
തല്പങ്ങളുംപുനരല്പങ്ങളെന്നിയേ
തൽപ്രദേശേകണ്ടുകെല്പുള്ളപാണ്ഡവൻ

കല്പവൃക്ഷങ്ങടെ പുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ടു
കല്പിതമായുള്ള തല്പങ്ങളിൽ ശയി-
ച്ചുൾപ്രമോദത്തോടുമുൽപ്പലാക്ഷീജനം
ശില്പമായ്‌വാഴുന്ന നൽപ്രദേശങ്ങളും
തൽപരിരംഭം ലഭിപ്പതിനേറവും
തൽപരന്മാരായ തൽപ്രിയന്മാർക്കുടെ
നിൽപ്പതിനായുള്ള നിഷ്കുടസ്ഥലം
കെല്പോടു കണ്ടു വിയൽപ്പതിനന്ദനൻ
നാകലോകത്തുള്ള ധാമങ്ങളീവണ്ണം
ആകവേ കണ്ടു കണ്ടാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടു
പാകവൈരി മരുവീടുന്ന മന്ദിരേ
സാകം സുരൈരേകദാ പുക്കശാന്തരേ
പാരിൽ പ്രസിദ്ധനാം പാണ്ഡവൻ തന്നുടെ
പാരിച്ച സൌന്ദര്യഭംഗി കണ്ടീടുവാൻ
ചാരത്തു വന്നു തുടങ്ങി മഹാജനാ
ചാരുത ചേരുന്ന നാരീജനങ്ങളും
ഉർവ്വശീ മേനക രംഭ തിലോത്തമ
ശർവ്വരീശാനന മൌലീലതാഞ്ചിയും
സർവ്വരത്നങ്ങൾ മറ്റും പലർ കൂടി
നിർവ്വിശങ്കം തത്ര വന്നു തുടങ്ങിനാർ
പർവ്വതാരാതി തൻ നാട്ടിൽ വസിക്കുന്ന
ഗർവ്വിതമാരായ വാരായതാക്ഷിമാർ
ഉർവ്വരാധീശനെക്കാണ്മതിനാശയാ
സർവ്വവും വന്നു നിറഞ്ഞു തദാലയേ
ഉർവ്വിയിൽ നിന്നൊരു സുന്ദരമർത്ത്യൻ സു-
പർവ്വലോകത്തു വരാവോന്നാൽ തദാ
സർവ്വമാർക്കുള്ള സംഭ്രമമെന്തെന്നു
നിർവ്വചിപ്പാനെളുതല്ല ഫണീന്ദ്രനും
എങ്കിലും കിഞ്ചിൽ കഥിക്കുന്നു സാമ്പ്രതം
ശങ്കാർത്തങ്ങടെ മാനസവൈകൃതം
അങ്കപ്രകാശം ശരീരം ധരിച്ചൊരു
പങ്കജാക്ഷീമണി പാർത്ഥനെക്കാൺകയാൽ
കങ്കേളിബാണന്റെ ബാണം തറച്ചുള്ള
സങ്കടം പാരം വിശങ്കടമാകയാൽ
പങ്കജാസ്ത്രൻ തന്റെ കിങ്കരിയായവൾ
ശങ്കവിട്ടന്തികേ ചെന്നു നിന്നാദരാൽ
നിഷ്കൽഭ്രമം നമുക്കീവണ്ണമൊന്നുടെ
ശങ്കേതരം പറകെന്നു തോന്നുംപടി
തൻകരം തന്നിൽ ധരിച്ചുള്ള നൽകേളി
പങ്കജത്തെ ഭ്രമിപ്പിച്ചു നിന്നീടിനാൾ
മറ്റൊരു കാമിനി യൌവനക്കുംഭങ്ങടെ
പറ്റലർകാലനാം പാർത്ഥനെക്കാണുവാൻ
ഏറ്റം പുറപ്പെട്ടു തൽപുരം തന്നിൽ നി-
ന്നേറ്റം പരിഭ്രമിച്ചാടിവരും വിധൌ
മുത്തുമണികളുതിരിയങ്ങളും
കത്തുമുലകളിൽ നിന്നു പതിച്ചതും
സത്വരം ബോധിച്ചതില്ലവൾ തല്പരം
നൃത്തനം ചെയ്തിതു മഗ്നമായി ക്ഷണം
വാരനാരിമാർ മറ്റൊരുത്തീ നിജാലയേ
ജാരനോടൊന്നിച്ചു മാരലീലോത്സവം
സാരമാരംഭിച്ചു മേവും വിധൌനര
വീരന്റെ സംഗതി കേട്ടു കുതൂഹലാൽ
പോരും മനോഭവപ്പോരെന്നു ചൊല്ലിനാൾ
പോരാ നമുക്കെന്നു ജാരനും ചൊല്ലിനാൻ
പോരാത്തതൊക്കെയും നാളെയാമിന്നു ഞാൻ
പോരാതെ പോകുന്നു പോകെന്നു പിന്നെയും
പോരാടികങ്ങളിൽ ചേരാതെയായപ്പോൾ
ആരബ്ധകാര്യം പരിത്യജിച്ചായവൾ
ധീരാശയാ തെരിക്കെന്നു പുറപ്പെട്ടു
പോരാളിവീരന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലെത്തിനാൾ
ഗൌരത്വമശ്രോരധരവും വേഷവും
പാരിച്ച ഘർമ്മബിന്ദുക്കളും കാൺകയാൽ
ചാരത്തു നിൽക്കും ജനങ്ങൾക്കു തൽക്ഷണം
ഘോരം പരിഹാസ്യയായി വന്നാളവൾ
താണ്ഡവത്തിനു തുനിഞ്ഞൊരു മാനിനി
പാണ്ഡവൻ തന്റെ വരവു കേട്ടു ജവാ
താണ്ഡവം കൈവിട്ടു താനേ പുറപ്പെട്ടു
ഗാണ്ഡീവധാരിയാം പാർത്ഥന്റെ സന്നിധൌ
ചെന്നു നിന്നാരബ്ധവാസനാശക്തിയാൽ
ശ്രോണിപുരികമിളക്കിക്കടാക്ഷിച്ചു
പൊന്നാം ചിലമ്പു കിലുങ്ങവേ തക്കിട
തോന്താം തളാംകുതോമെന്നു ചാടീടിനാൾ
കാമപാലാനുജൻ തന്റെ സഖിയുടെ
കോമളമാം കളേബരം കണ്ടുടൻ
കാമനെന്നോർത്തൊരു കാമിനി തൻകരേ
കാർമ്മുകം കൌസുമം കാണായ കാരണാൽ
കെട്ടിയ മൌലിയിൽ കെട്ടിയിരിക്കുന്ന
മട്ടലർമാലയെ കെട്ടഴിച്ചായവൾ
പൊട്ടെന്നു മുളുകണ്ടു കുലച്ചൊരു വില്ലു
കെട്ടിക്കൊടുപ്പതിനാസ്ഥയിന്നാളഹോ
ഞാണിതു വേണ്ടിനിക്കാണാഞ്ഞു ഖേദേന
കേണുഴന്നാണ്ടേറ്റു മിണ്ടാതെ മേവിനാൾ
കാണികൾ കണ്ടു ചിരിക്കുന്നതു കണ്ടു
നാണിയമുള്ളവൾ നാണിച്ചു മാറിനാൾ
തന്വംഗിമാരിൽ മികച്ചവളിന്നു ഞാൻ
എന്നു നിനച്ചോരു കന്നൽവിലോചന
മന്നവൻ തന്നുടെ മുന്നിൽ പ്രവേശിച്ചു
നിന്നു തെളിഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു കൊണ്ടങ്ങു സാ
തന്നുടെ സാരസ്യമൊന്നൊഴിയാതവൻ
തന്നുടെ മുമ്പിൽ പ്രകാശമാക്കീടിനാൾ
പിന്നെപ്പുറം ചാഞ്ഞു നിന്നു വിചാരിച്ചു
തന്നെ ഭ്രമിച്ചവൻ താനേ മമാന്തികേ
വന്നീടുമെന്നാലതിന്മുമ്പിൽ തന്നെ
ചെന്നു മമാലയം നന്നായ് ചമയ്ക്കണം
എന്നു നിനച്ചു നടന്നു ധനഞ്ജയൻ
പിന്നാലെയുണ്ടോ വരുന്നെന്നു നോക്കിയും
മന്ദേതരം നിജമന്ദിരം പ്രാപിച്ചു
സുന്ദരി നന്നായ് പ്രയത്നം തുടങ്ങിനാൾ
തൽപ്രദേശങ്ങളടിച്ചു തളിക്കയും
നൽപനിനീർകൊണ്ടു നീളെ നനയ്ക്കയും
തല്പങ്ങളെല്ലാം കുടഞ്ഞു വിരിക്കയും
കല്പപ്രസൂനങ്ങൾ വാരി വിതയ്ക്കയും

[illegible]ങ്ങളോരോന്നു കല്പിച്ചുകൊൾകയും
[illegible]ചിൽപുമാൻതന്റെ സഖിയെ നിനയ്ക്കയും
കർപ്പൂരലേപങ്ങൾ ചേർത്തിച്ചുവയ്ക്കയും
സൽപുഷ്പഗന്ധങ്ങൾ [illegible] വെട്ടിപ്പൊടിക്കയും
[illegible] പലവട്ടങ്ങൾ കൂട്ടിയും
[illegible] [illegible]കൾ കാട്ടിയും
[illegible] [illegible]ത്തെ നോക്കിയും
[illegible] [illegible] ദ്രുതിച്ചോടിയും
[illegible] കണ്ടൊരു കാണ്മാൻ വരു-
[illegible] [illegible]ന്നു ചൊല്ലിക്കയും
[illegible] [illegible]ന്റെ വൈഭവം കൊണ്ടവൾ-
[illegible] [illegible]ഷ്ഠികളിവണ്ണമെൻകയും
[illegible] [illegible]തന്നിൽ പാരത്തിക്കചങ്ങളെ
[illegible] ലം കൊണ്ടു വിരിത്തു മേവുന്നൊരു
[illegible] [illegible]മിനി പാർത്ഥനെക്കാണ്മവാൻ
[illegible] [illegible]ഫലം പൂണ്ടു പുറപ്പെട്ടു
[illegible] [illegible]മുടികെട്ടിമുറുക്കാതെ
[illegible] [illegible]ള്ളൂനാൻതന്റെ പുരോഭുവി
[illegible] [illegible]തം നിജം വ്യക്തമാക്കിനിനാൾ
[illegible] [illegible]ന്യമായുള്ളനിതു ദേഹിനാം
[illegible] [illegible]ന്നതു തിങ്ങൊരു മാനിനി
[illegible] [illegible]സഖിവരവുണ്ടെന്നു കേട്ടവൻ
[illegible] [illegible]തിണ്ണം വെടിഞ്ഞൊരു
[illegible] [illegible]തെല്ലു മണ്ടി വന്നിടിനാൾ
[illegible] [illegible]ത്തിൽ ചിവന്നിട്ടോരത്തിയും
[illegible] [illegible]തി ചേർത്തന്യവും
[illegible] [illegible]കോകൊണ്ടങ്ങിന്നെ
[illegible] [illegible]യും മണ്ടി വന്നിടിനാൾ
[illegible] [illegible]നാം പാർത്ഥനെക്കാണ്മവാനായവർ
[illegible] [illegible]മതവും ശാന്തരേ
[illegible] [illegible]പത്തുനിൽക്കും ജനങ്ങളും
[illegible] [illegible]നോക്കിച്ചിരിച്ചു തുടങ്ങിനാർ
[illegible] [illegible]പ്പുറയുന്നതനിച്ചൊരു
[illegible] [illegible]മാരെല്ലാം തങ്ങൾ തന്നെ
[illegible] ചിരിച്ചു പോലെ മേവിച്ചുതൻ
[illegible] [illegible]മിനാം പോയാരഹോ
[illegible] [illegible]ങ്കം രത്നതനോ-
[illegible] [illegible]നോട്ടം മുദാ
[illegible] [illegible]വുമോ
[illegible] [illegible]പട്ടുകൾ
[illegible] [illegible]പദങ്ങളും
[illegible] [illegible]ലയും
[illegible] [illegible]കൾക്കുമുലമാം
[illegible] [illegible]ളഭംഗിയും
[illegible] [illegible]ന്റെ കാന്തിക്ക
[illegible] [illegible]മേദയും
[illegible] [illegible]ങ്ങിടം പെട്ടുള്ള
[illegible] കണ്ണു കൊണ്ടു കാകാന്തിയും
[illegible] [illegible]കൾ കണ്ടുള്ള-
[illegible] [illegible]പ്രകാശവും
[illegible] [illegible]ക്കുന്നമാറിതേ

കണ്ടകം പൂണ്ടകം പുക്കിതു തൽക്ഷണം
ചാരുതപൂണ്ടോരു വാരത്തരുണിമാർ
ചാരത്തു വന്നങ്ങെതിരേറ്റു കൊണ്ടവർ
പാരിച്ച പാരിജാതപ്രസൂനങ്ങളെ
കോരിച്ചൊരിഞ്ഞു വിജയന്റെ മസ്തകേ
പ്രേമമാം പാർത്ഥനെക്കാമിക്കുമാരണം
മാതംഗഗാമിമാരേകത്ര വാടിയി-
ലേതൊരു സായകൻ പൊല്ലാതവർകളും
മോടിയോടൊന്നോടാടിത്തുടങ്ങിനാർ
പാടിയും തേടിയും പുഞ്ചിരി തൂകിയും
ചാടിയും ചേടിമാരോട്ട് ചാരാടിയും
കൂടെക്കരം കൊണ്ടു താളം പിടിക്കയും
കൂടെക്കൂടെ പാർത്ഥനെത്തേടിയും
പാടിമന്ദാരവൃക്ഷങ്ങളാലതി
പ്രൗഢമായ്തീർന്ന പൂങ്കാവുതന്നിലേ
പോകാൻ കല്പിച്ചൊരാട്ടനാരത്തു
മോടിയെച്ചൊല്ലുവാൻ ശേഷനാല്പ്പമായോൻ
സമ്പ്രഹൃദ്രുമാമ്പൂശിക്കമല-
മുവീന്ദ്രനാം പാർത്ഥനെക്കാണുമാറ്
ർവ്വോദ്യമുള്ള കാമബാണാമയം
നിവാരിച്ചീടുവാനൊവ്വതല്ലാതെയായ്
ചന്ദനത്തെന്നലും ചന്ദ്രപ്രകാശവും
സുന്ദരീകൾക്കൊന്നുമില്ലതുല്യമായ്
ഉന്മാദമോദവും ശീതവും കൊണ്ടു
മന്ദിലന്റെവൻ വീട്ടും ദേശാന്തരേ
കാമിപ്പുരന്ദരൻ പിടികൂന്നതിൽ വിനേ-
കാട്ടം കൊറിനമായ്ക്കുള്ളന്നമാനസം
ആളിമാരൊന്നിച്ചു കേളിവനം പുക്ക
നാളീകപത്രം വിരിച്ചു ശയിക്കയും
അമ്പിളിവംശം പിറന്നോരു ഭൂപരിൽ
മുമ്പനാം പാർത്ഥനെത്തന്നെ നിനയ്ക്കയും
വമ്പനാമംഭോജബാണനും ചാരിത്തി-
മമ്പിനാലമ്പിനലമ്പിനാളുവശി
മല്ലികാസായകൻ കൊല്ലുന്നതിൻമുമ്പേ
വല്ലതെന്നാകിലുമെല്ലാമുമാറയും
വില്ലാളിവീരനാം പാർത്ഥനെപ്രാപിച്ചു
ചൊല്ലുകെന്നോർത്തുപുറപ്പെട്ടുമെല്ലവേ
ചേടികളോടിട കൂടി പിന്നിലെടലർബാണ-
[ഞ്ചെകൂടി
ബെല്ലുമോദികലന്നുനടനുവിപിനത്തിൽ കൂടി-
[ഭിമാനമേനി
ഉല്ലാനം തന്നിൽ കടന്നു ജ്വാലൽക്കമലോപമമാം-
[മുഖ
അനല്പമുനാം പാർത്ഥനെക്കാമിക്കയില്ലുള്ളിൽ-
[പ്രമോദം തരപംരംപൂ
മുട്ടുകനലമാർക്കും വഴിയും ക്രന്തൽകെട്ടഴിഞ്ഞുവീ-
[ഴും—ത്തു
വാഴ്ത്തുവാനോർത്താൽ കഴിഞ്ഞമല്ലോകാളിമാനം-
[നൊറൊള്ളകലിയും
കഞ്ചിതമാകുമളകം കൊണ്ടഞ്ചിതമാകും-
മളികം തന്നിൽ സഞ്ചിതമാം തിലകവും കണ്ടാൽ

ഉഞ്ചിതമാകുംപുളകം
ചാഞ്ചാട്ടംചില്ലിക്കൊടിയുംബെല്ലു-
ത്തിഞ്ചാട്ടമോമൽചൊടിയുംകണ്ടാ-
ലഞ്ചിതമഞ്ചിതകല്ലോലമാലയും
ചാരുസിന്ദൂരപ്പൊട്ടിയും
കണ്ണുവിളങ്ങുന്നപൊന്നിൻമണി-
കുണ്ഡലംകൊണ്ടങ്ങുമിങ്ങുംമുട്ടു-
ന്നഗണ്ഡങ്ങൾകാണുമ്പോൾനാണംകെട്ടീടും-
മനോജന്റെദർപ്പണത്തിന്നും
ശോഭകംമണികളെച്ചോക്കും
നല്ലമൂക്കിൻഗുണങ്ങളെപ്പാർക്കുന്നേരം
മൂക്കുത്തിലപ്പൂവിതൾപ്പൂവിലപ്രിയം
തക്കില്ലായതിനാക്കും
പീയൂഷസാരംപൊഴിയും
ഉരചെയ്യുന്നചാരുമൊഴിയും
രമണീയങ്ങളാകുംമിഴികളും
കന്നെന്നപോലാണങ്ങൾധൈര്യമൊഴിയും;
തൊണ്ടിബിംബത്തിനോടങ്കംതേ
ടുന്നധരമന്യേചെയ്യുചുംബംവരുത്തും
മാമാർമൌലിയാമുർവ്വശീതൻമുഖ-
ശോഭക്കുകണ്ടാലെത്രതങ്കം
കങ്കണശ്രേണീവിളങ്ങുംചാരു
കരാംതന്നിലിണങ്ങുംകേളി
പങ്കജംകൊണ്ടുള്ളഭംഗികണ്ടാൽ
ചെന്താമരയുംവന്നുവണങ്ങും
താകുകടത്താട്ടചീറുംകളർ-
കൊങ്കതടത്തിങ്കൽച്ചേരുംചാരു-
കഞ്ചുകപ്പൂറുംമുലപ്പുടബന്ധവും
കുങ്കുമാലതിശയമേറും.

കാമികൾക്കുള്ളമുലയുംനല്ലകാമിനിക്കുള്ളമുഖ- [യുംകണ്ടാൽ
കാമനേക്കാൾമനോടോമനിക്കുംമുറ്റുകോമളരോമാ- [വലിയും
കണ്ണുതീയിനെക്കാളുംനിറമെത്തുന്നപൊന്നാ- [ഞ്ഞാണുംമുറ്റു
വന്നുപ്രയോഗവുംകണ്ടാലലംഭാവമുണ്ടാകയി- [ല്ലൊരുനാളും
പൊന്നിൻതൂണൊത്തതുടയുമതിസന്ദേഹമാകു- [മിടയും
അരാലനാപ്പിടയോടിടയുംപരെത്രയുംമന്ദമായീട്ടും- [നടയും
ക്രൂർമ്മപ്പുറങ്ങളെക്കാളുംമുറ്റുകോമളമാംപുറങ്കാ- [ലുംഗുണ-
ങ്ങളെത്രീവകകണ്ടാലിളകുമചേതനവസ്തുക്കൾ- [പോലും

കാകളിവാണിയാമുർവ്വശീവൈചിത്ര്യ-
മാകവേശംപറഞ്ഞെന്നതേയുള്ളകേൾ
ആകവെചൊല്ലുവാനായിരംനാവിനി-
യാകിലലോകേശനെന്നുചെയ്യുന്നതോൻ
ആകലാകെവെടിഞ്ഞവംഗമിച്ചാശു
മേലാകെകവീരനാംപാർത്ഥനോടെത്രയും
ലൌകികാകെവിട്ടുചൊല്ലിത്തുടങ്ങിനാൾ
നാകതന്വംഗിമാർമൌലിയാമുർവ്വശി.

വിജയവിക്രമസിന്ധോ! വികിരവാഹനബന്ധോ!
വിജിതമേഘാകാരാവിജയമസ്തുതേവീര-
അമരമന്ദിരംതന്നിലമരംദേവകൾക്കുള്ള
സമരംനിൻഗുണംകണ്ടാലമരാസംശയമില്ല
സമരവൈഭവംകൊണ്ടുംസമരാരംനിനക്കില്ല
സുരവൈരിഗണവാമൻമരണാറുപോയല്ലോ
വരികാഫൽഗുനനിന്നെയറികിൽകാണ്മതിന്നാ- [ശി
പെരികെക്കാലമുണ്ടല്ലോമരുവുന്നകൊതിയോടെ
സുരമുനിവരനായിമരുവുംനാരദൻവന്നു
പറഞ്ഞുകേട്ടറിവുണ്ടുപരമാർത്ഥമഖിലംതേ
സുരസ്ത്രീകളുമൂലംസുരാസ്ത്യാദസന്തതംനിന്നെ
സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നധരിച്ചാലുംധനഞ്ജയ

സപദാരസുന്ദരിമാരോട്ടുസംഭോഗ-
മുവീജനങ്ങൾക്കസാധിക്കുൾപ്പെട്ട
ഗീർവ്വാണമന്ദിരേവന്നോരുനീയിന്നു
നിർവ്വിശങ്കംലഭിച്ചീടേണമായതു
പാർത്ഥമനോഹരപാർത്ഥിവസുന്ദര
പാർത്തുകേളെന്നുടെവാർത്തകളൊക്കെയും
ചീർത്തൊരുമല്ലുബാണാർത്തിയാലത്യന്ത-
മാർത്തയാമെന്നെനീകാത്തുകൊള്ളേണമേ
പാർത്ഥിവന്മാരുടെധർമ്മംനിരൂപിക്കിൽ
ആർത്തലോകത്രാണമല്ലയോചൊൽകനീ
പാർത്തുവസിക്കേണ്ടപോത്തുകൾചങ്ങളെ
ച്ചേർത്തുപുണർന്നാശ്രുതീർത്തലുമാർത്തിയെ
നിൻമൂലമായുള്ളമന്മഥസ്സ്വാദയം
നിർമ്മൂലമാക്കേണമുന്മേഷമോടുനീ
ബിംബാധരാമൃതാസ്വാദനംചെയ്തുനീ
ജന്മസാഫല്യംവരുത്തെടോഭാസുര!
ശൃംഗാരയോനിതന്നസ്ത്രങ്ങളേല്ക്കയാ-
ലംഗാരതുല്യംതപിക്കുന്നുമാനസം
അംഗീകരിക്കേണമിന്നുനീയെന്നെയും
ശൃംഗാരസൌന്ദര്യസാരപാരാന്നിധേ
ഇന്ദീവരാക്ഷിമാർമൌലിയാമെന്നോടു-
മൊന്നിച്ചുസന്തോഷരംഗംരമിക്കുവാൻ
കന്ദർപ്പസുന്ദര!വന്നാലുമന്തികേ
കിംശുകശാലിയാമേവുന്നതിങ്ങിനെ
മട്ടലർസായകൻവിട്ടുള്ളമൊട്ടമ്പു
തട്ടുന്നനേരത്തുപൊട്ടുന്നുമാനസം;
കഷ്ടമെന്തിങ്ങനെസംശയിച്ചീടുവാൻ
ദുഷ്ടപ്രാവരികനീസംശയിച്ചീടുവാൻ
ഉർവ്വശിതന്നുടെവാക്യങ്ങളീവണ്ണ-
മുർവ്വീശനർജ്ജുനൻകേട്ടോരനന്തരം
സർവ്വമനിന്ദ്യമെന്നോർത്തുവിരക്തിയും
നിർവ്യാജധൈര്യവുംകൈക്കൊണ്ടുചൊല്ലിനാൻ
ധന്യേധരിക്കനീമാന്യേമനോഹരേ
മന്ദേതരാനന്ദമന്ദിരേസുന്ദരി
അന്യായമായുള്ളവാക്യങ്ങളെന്നോടു

നന്നല്ല ചൊല്ലുന്നതൊന്നുകൊണ്ടും തവ
പിന്നെ വിശേഷിച്ചു നിന്ദ്യവസ്തുക്കളിൽ
ചെന്നീടുമോ മനസ്സും ത്വന്മാരുടെ
മന്ദാരവല്ലീമരന്ദം ഭുജിക്കുന്ന
[illegible]ങ്ങൾ കൊന്നാകാംക്ഷിക്കുമോ
[illegible]ഞ്ഞീടണമേണതരുണിക്കു
[illegible]പ്പുല്ലിലയ്ക്കു സൂകരം ചേരുമോ
എന്നിവ ചിന്തിക്കിലിച്ചു നിനക്കൊന്നി-
ച്ചെന്നാം വരുന്നതല്ലെന്നതു നിർണ്ണയം
മുന്നം പുരൂരവസ്സെന്നുള്ള മന്നവൻ
[illegible]ന്നുടെ ദാരങ്ങളായി വാണു ചിരം
എന്നതുകൊണ്ടു നീയെന്നുടെ മാതാവ-
തെന്നു ധരിക്കേണമിന്ദുബിംബാനനേ
[illegible]ക്രീഡിതം ഗുരുതല്പഗാമിത-
[illegible]മെന്നുള്ള പാതകമിന്നിതു ചെയ്യുകിൽ
എന്നതുമല്ല നീയിന്നു വിശേഷിച്ചു
[illegible]നാമിന്ദ്രന്റെ ദാരങ്ങളല്ലയോ
എന്നുള്ള വസ്ഥകളൊന്നും നിനയ്ക്കാതെ
[illegible]ബാണങ്ങളേറ്റു മയങ്ങലോ
[illegible]ശ്രേഷ്ഠനാം ജ്യേഷ്ഠനും വൃന്ദാര-
[illegible]ന്ദ്രനാമെന്നുടെ താതനും ശോഭനേ
[illegible]നാം കൃഷ്ണനും മറ്റും മഹാജനം
[illegible]ക്കമെന്നല്ല കേട്ടാൽ സഹിക്കുമോ
[illegible]യുള്ള കർമ്മങ്ങളിൽ സുഖം
[illegible]ടുമോ പാർത്ഥൻ നിനയ്ക്കുകിൽ
[illegible] ചെയ്യുന്നതായതി-
[illegible]ത്തു കാണും വിധൌ
[illegible]യങ്ങളിൽ കാംക്ഷയുണ്ടാകരു-
[illegible]ണേ പോയാലുമുർവ്വശി
[illegible]നിങ്ങനെ ചൊന്നോരനന്തരം
[illegible]കൊണ്ടു ചൊല്ലിനാളുർവ്വശി
[illegible]കാമ്പന്ധമെന്തു[illegible]
[illegible]രിത്യജിച്ചീടുവാൻ
[illegible]സ്യമം ചിന്തിയിൽ വീണങ്ങു
[illegible]മനോ ത്യജിച്ചതും
[illegible]കരിച്ചേരുന്നാകർമ്മമോ
[illegible]നല്ലയോ
[illegible]ത്താൻ
[illegible]നാം
[illegible]കിൽ
[illegible]ചിക്കുന്നു
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

എന്തിനിവണ്ണം വിഷാദം തുടങ്ങുന്നു
ചിന്തനീയാകൃതേ! കുന്തീകുമാരക
പന്തണിപ്പോർക്കൊങ്കമൊട്ടു പുൽകീടുവാൻ
പന്തിയല്ലീവിധം സാവധാനം തവ
രാകാശശിമുഖിയാളാകുമുർവ്വശി
ശോകാതിരേകേണ ചൊന്ന വാക്യങ്ങളെ
ആകവേ നാകേശപുത്രൻ ധനഞ്ജയ-
നാകർണ്ണ്യ വൈകർണ്യമുൾക്കൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൻ
മാകന്ദചാരുപ്രവാളതുല്യാധരേ
മാഴ്കുന്നതെന്തു നീ പാരം നിരർത്ഥമായ്
ഏകാന്തമായുള്ള ശോകം ത്യജിച്ചങ്ങു
പാകാന്തകാന്തികേ പോകെടോ ബാലികേ
ആകുലം കൂടാതെ പോക നീ വൈകാതെ
ലൌകികം കൈവെടിഞ്ഞുള്ള കർമ്മങ്ങളെ-
ച്ചെയ്കയില്ലേഷ ഞാനീഷലില്ലേതുമേ
നാകലോകാധിപൻ തന്നാണ നിർണ്ണയം
ഖണ്ഡപരശു തൻ മുണ്ഡമടിച്ചങ്ങു
തിണ്ഡം പൊടിച്ചൊരു പാണ്ഡുകുമാരകൻ
ഖണ്ഡിച്ചിവണ്ണം പറഞ്ഞൊരനന്തരം
മണ്ഡിച്ചു ചൊല്ലിനാളുർവ്വശി പിന്നെയും
അല്ലയോ ഫൽഗുനാ നന്നെടോ നിന്മനം
കല്ലിനെക്കാളും കഠിനമാകുന്നു കേൾ
മല്ലാക്ഷിമാരുടെ ചില്ലീലത കൊണ്ടു
തല്ലുന്ന നേരത്തു തെല്ലും കുലുങ്ങാതെ
നല്ലൊരു ധൈര്യവും പൂണ്ടു കൊണ്ടിങ്ങനെ
ചൊല്ലുമോ പൂരുഷന്മാരിലൊരുവനും
മല്ലികാബാണനെപ്പണ്ടു ദഹിപ്പിച്ച
കല്യാണമൂർത്തിയെപ്പോലും ജയിച്ചൊരു
വില്ലാളിവീരനാം നിന്നെ ഭയപ്പെട്ടു
മുല്ലാസ്ത്രനസ്ത്രം പൊഴിക്കുന്നതില്ലയോ
നല്ലാരിൽ മൌലിയാമെന്നോടൊരുമിച്ചു
നല്ല സൌഖ്യങ്ങളനുഭവിച്ചീടാതെ
ശല്യങ്ങളോരോന്നു ചൊല്ലിത്തുടങ്ങിയാൽ
നല്ലതല്ലെന്നു ധരിക്ക ധനഞ്ജയ
വല്ലതുമീവക ചെയ്യുന്ന കൂട്ടത്തി-
ലല്ല നീ വന്നു പിറന്നതെന്നോ ഖല
എന്നാലതും ഞാൻ പറഞ്ഞൊന്നു ചൊല്ലിടാം
മെന്നിതിനും വൈഷമ്യമില്ലിനി കേൾക്ക നീ
നിന്നുടെ മാതാവു ചെയ്തോരവസ്ഥക-
ളെന്നുടെ ചേതസ്സിലുണ്ടെടോ ഫൽഗുനാ
കന്യകാഭാവേന വാഴുന്ന കാലത്തു
വന്ദ്യനാം മാർത്താണ്ഡദേവനെ സ്സേവിച്ചു
വന്നു പുണർന്നു പിറന്നവനല്ലയോ
ധന്യനായുള്ളൊരു കർണ്ണൻ തവാഗ്രജൻ
കേവലം പിന്നെ പതിവ്രതാഭാവേന
മേവുമന്നല്ലയോ ഭർത്താവറിയാതെ
സാവധാനം രവിപുത്രനാം ധർമ്മരാ-
ജാവിനോടൊന്നിച്ചു മേളിച്ചിരുന്നതും
അന്നു പിറന്നവനല്ലയോ ചൊല്ലു നീ
മന്നവനിന്നുടെ പൂർവ്വജൻ ധർമ്മജൻ
എന്നപ്പോലങ്ങു കുട്ടികളുണ്ടായ-

ഗാനംഗ്രഹിച്ചീലതന്നുടെവല്ലഭൻ;
ഒരുത്തനെന്നാകിലുംമക്കളെന്നാകിലും
പുംശ്ചലിക്കില്ലൊരുഭേദംരമിക്കുവാൻ
ആശ്ചര്യമിങ്ങിനെമറ്റൊരുജാതിക്കു
ചേർച്ചയാകുന്നതല്ലിത്തൊഴിലൊന്നുമേ
ഭാഗ്യസംഭോഗംപരസ്ത്രീജനങ്ങൾക്കു
നിത്യമെന്നുള്ളതുചൊല്ലുമാറില്ലെടോ
ഏന്നതുകൊണ്ടല്ലൊപോലെപരിഹസിച്ചു
നിന്നുടെമാതാവുമെന്നോപറയേണ്ടു
ഏറിക്കവിഞ്ഞകാലത്തുകൊണ്ടുപുംശ്ചലി
മാരിൽതികഞ്ഞവളെന്നുമഹാജനം
ചൊല്ലിട്ടുകൊള്ളുംചിരമേഷിച്ചുതന്നെ
വേറിട്ടുദോഷംവിചാരിക്കിലില്ലെടോ
ആദിത്യദേവനെക്കന്യകപുൽകിയാൽ
പാതിത്യമില്ലെന്നുകല്പിച്ചതത്ഭുതം
പാതിത്യമിങ്ങനെകാട്ടുവാൻമറ്റൊരു
ജാതിയെക്കേട്ടറിവില്ലഞാനജ്ഞനാം
ധർമ്മയാകുന്നതെന്നുനീചൊന്നതും
സമ്മതിച്ചേനാമെങ്കിലുംനിന്നുടെ
ധർമ്മചൊല്ലുന്നതെല്ലാംശരിയെങ്കി-
ലധർമ്മകന്നോക്തിയിലധർമ്മയുംചേരുമേ
ചൊല്ലുന്നതിങ്ങളുമിപ്പോളതുപോലെ
ചൊല്ലുള്ളസർവംഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നുഞാൻ
ഹേ പരാക്രൂട! പ്രവേശിച്ചൊരുത്തിയെ
കൈപിടിച്ചെന്നതുംകേട്ടുഞാനജ്ഞനാം
ആയതുനിങ്ങൾക്കുചെയ്യാംജനനിതൻ
ന്യായങ്ങളോരോന്നുചിന്തിച്ചുകാണ്കിൽ
പായുന്നതിന്നുടെകട്ടിപ്പുറമിട്ടും
പ്രായേണസർവംചൊല്ലുന്നതിങ്ങിനെ
ഉന്മത്തന്മാരായവർക്കുടെഗോഷ്ഠിക-
ളെന്നാല്ലുരണ്ടല്ലചൊല്ലിത്തുടങ്ങിയാൽ
നാനാല്പതൊന്നുമെവിസ്തരിച്ചിടുവാൻ
നാനാനനേത്രയുംനിൻഗുണോൽഭിരിതം
ഇങ്ങിനെപാർത്ഥനെപ്രാരംഭിക്കയും
തിങ്ങിനകാമംമനസ്സിൽപൊറായ്കയും
കംഗ്യാവിള്ളെയുംമടിക്കുതാഴ്ക്കയും
ഭംഗംമനോരഥചിക്കേറ്റംഭവിക്കയും
ശൃംഗാരസന്നിഭംചിത്തംപൊഴികയും
ശൃംഗാരമേറുന്നവക്ത്രംകരികയും
അംഗജൻപിന്നാലെവന്നുശാസിക്കയും
അംഗജമായുള്ളതാപംജ്വലിക്കയും
കാമിച്ചകാര്യംകരസ്ഥമാകായ്കയാൽ
കോപിച്ചുകോപേനപിന്നെയുംചൊല്ലിനാൾ
ഭീമസേനാനുജ! കണ്ടാലുമെങ്കിലോ
താമസംകൂടാതെമാമകംവൈഭവം
വാസവൻതന്റെകുമാരനെന്നുംപിന്നെ
വാസുദേവന്റെവയസ്യനെന്നുംപല
ഭാസുരസ്ത്രീകടെസാരസ്യലീലയ്ക്കും
വാസഭൂവെന്നുംവിചാരിച്ചുമാനസേ
ഭാസമാനങ്ങളായുള്ളോരഹങ്കൃതങ്ങ-
ളാസകലംനശിപ്പിക്കുന്നതുണ്ടുഞാൻ

ആസന്നമൃത്യുവിന്നൗഷധംപാറില്ല
വാസവനന്ദന! നന്നായറികനീ
മൂന്നുള്ളലോകത്തിലിന്നുള്ളനാരിമാ-
രൊന്നില്ലനമ്മെക്കൊതിക്കാതെസാമ്പ്രതം
എന്നുള്ളഭാവംനിനക്കുള്ളതിന്നിമേൽ
തോന്നില്ലയെന്നുള്ളഭാഷണമാക്കുവാൻ
വന്നുക്രീഡിക്കനപുംസകതപംനിന-
ക്കെന്നറിഞ്ഞാലുംജളപ്രഭോസാമ്പ്രതം
എന്നരുളിച്ചെയ്തുപായതാക്ഷിയും
ഗാഢാക്ഷമുൾക്കൊണ്ടുപോന്നൊരനന്തരം
ചണ്ഡനാംപാണ്ഡുതനയനുംതന്നുടെ
ഷണ്ഡതചിന്തിച്ചുമോഹിച്ചുഭൂമിയിൽ
തിണ്ണംപതിച്ചുടൻപിന്നെയഴന്നൊരു
കണ്ണുനീർവാർത്തുവിലാപംതുടങ്ങിനാൻ
ഹാഹാ! ശിവശിവ! ഹാഹാ! ശിവശിവ!
ഹാഹാ! ജടാധര! ഹാഹാ! പുരാന്തക!
ഹാഹാ! പൊറുക്കാതെങ്ങിനെഞാനിനി
പാഹിമാംപാർവതീകാന്ത! നമോസ്തുതേ!
ദേഹികൾക്കാശ്രയമാകുംമുകുന്ദ
സ്നേഹമില്ലാതെയായോന്നിതോദൈവമേ!
ഐഹികമായുള്ളസൗഖ്യങ്ങളുംമമ
ദേഹവുംബാഹുവീര്യങ്ങളുംവ്യർത്ഥമായ്
ഷണ്ഡനാമെന്നുടെവിഗ്രഹംകാണ്കിൽ
പെണ്ണുങ്ങൾമാഷിക്കയില്ലൊരുസംശയം
ഗാണ്ഡീവചാപവുംദിവ്യബാണങ്ങളും
ഭാണ്ഡംചുമപ്പതുപോലെഭവിച്ചുതേ
വ്യഗ്രതകൈവിട്ടുശത്രുക്കളെപ്പോരിൽ
നിഗ്രഹിച്ചീടുവാനാഗ്രഹിക്കുന്നൊരെൻ
അഗ്രജനാകുന്നധർമ്മജനെന്നുടെ
വിഗ്രഹംകാണ്മതെങ്ങിനെഞാനിനി
ഏവനുംദേവനെസ്സേവനംചെയ്യുന്ന-
മാവോളമായതുകൊണ്ടെന്തുഫലം;
ദൈവാനുകൂലമില്ലാത്തകാലങ്ങളി-
ലീവണ്ണമെല്ലാംഭവിക്കുമെല്ലാവനും
മുത്തണിക്കൊങ്കമാർമൗലിയാംപാഞ്ചാല-
പുത്രീമുഖത്തുഞാൻനോക്കേണ്ടതെങ്ങിനെ
പൃഥ്വീശരന്മാർക്കുപമാനമായൊരി
പാർത്താലതില്ലുമമിന്നുസങ്കടം
ശത്രുക്കളായുള്ളദുര്യോധനാദികൾ-
ക്കെത്രയുംഹാസ്യത്തിനുള്ളോരുപാത്രമാ-
യെത്രനാളിങ്ങനെവാഴേണ്ടുഞാനിനി
പുത്രീശവാഹന! പാഹിമാംപാഹിമാം
ഇത്തരംകേഴുന്നഫൽഗുനൻതന്നുടെ
വൃത്താന്തമെല്ലാമറിഞ്ഞൊരുവാസവൻ
സത്വരംതത്രചെന്നാശ്വാസയാപാർത്ഥന്റെ
ഗാത്രംതലോടിപ്പുണർന്നുചൊല്ലിനാൻ
ഖേദിക്കവേണ്ടനീഫൽഗുനനന്ദനാ!
മോദിക്കമോനസമെയനമുണ്ടാകുംകാലം
ബോധിക്കതോൻചൊന്നവാക്യംനിനക്കുള്ളി-
ലാധിക്കമോചനംസാധിക്കുമഞ്ജസാ-
പ്രാജ്ഞനാകുംനിനക്കുർവ്വശീശാപവും-

[illegible]ജ്ഞാതവാസത്തിലാവശ്യമായുള്ളതും
[illegible]ജ്ഞാനിയെപ്പോലെ കേഴുന്നതെന്തിനി
[illegible]ജ്ഞസേനാത്മജാഭാഗ്യചിന്താമണേ
ഏവം പറഞ്ഞു സമാശ്വസിപ്പിച്ചുടൻ
ദേവാധിരാജനോ[illegible]ചൊല്ലിനാൻ
കേവലം നിന്നുടെ [illegible]ഭക്തിയാൽ
[illegible]വിലം ചേതസ്സി[illegible]മെഴിഞ്ഞുമേ
എങ്കിലുമി[illegible]ച്ചൊരാവശ്യ-
[illegible]ചൊല്ലാം[illegible]
[illegible]മനാകുമെന്നാഗ്രജൻ
[illegible]വസിക്കുന്ന ഭൂമിയിൽ
[illegible]താനൊന്നും ഗ്രഹിച്ചില്ല
[illegible]കേഴുവാൻ പാത്രമല്ലേതുമേ
[illegible]ചിന്തിച്ചു സന്താപമുണ്ടിനി-
[illegible]റിഞ്ഞാലുമെൻ താതനാകുന്നനി
[illegible]മോരോന്നു ചൊല്ലിമേവും വിധൌ
[illegible]ചൊലിതമെന്നപോലെ തദാ
[illegible]തത്രവന്നാവിർഭവിച്ചിതു
[illegible]കതനാം [illegible]താപസൻ
— [illegible]നാം മാമുനിശ്രേഷ്ഠനെക്കണ്ടുടൻ
[illegible]ന്തോഷേണ വാനവർനായകൻ
[illegible]നിധാനത്തെ പ്രവേശിച്ചു സത്വരം
[illegible]നം ചെയ്തു നിന്നോവദത്തിടിനാൻ
[illegible]ചരണൌ രവിന്ദേ സുഭഗതേ!
[illegible]മഹാമുനേ വന്ദേ മഹാ[illegible]തേ!
[illegible]ഭവൽപാദം വന്ദിക്കകാരണം
[illegible]സുഖം നമുക്കെത്രയും മാമുനേ
[illegible]ല്ലനിന്നെ ഞാൻ കാണണമെന്നുട-
[illegible]യോടെ വസിക്കുന്നു സാമ്പ്രതം
[illegible]മായതു സാധിച്ചതെന്നുടെ
[illegible]വൈചിത്ര്യം വിചാരിക്കിലെത്രയും
[illegible]നന്നിന്നാലെന്തു കാര്യം
[illegible]നിയോഗത്താൽ കേൾക്കേണം
[illegible]ഴിഞ്ഞോരാലു-
[illegible]തിനില്ല സംശയം മാമുനേ
[illegible]പാർത്ഥന്റെ
[illegible]ക്കായ്കകാരണം
[illegible]വന്മാരഞ്ചു
[illegible]ഭൂമിയിൽ
[illegible]യൻ
[illegible]വാർത്തയെ
[illegible]ഭവാ-
[illegible]ടണം
[illegible]
[illegible]ചൊല്ലിനാൻ
[illegible]
[illegible]ചിന്തിക്കിലെത്രയും
[illegible]ടെ സന്നിധൌ
[illegible]വാഴുന്നു ഞാൻ
[illegible]സാധിച്ചു ചോദവാ
[illegible]കലം കൂടാതെ പോകുന്നു ഞാനെടോ

[illegible]ത്രയുമല്ല ഞാൻ ധാത്രീതലത്തിങ്ക-
ലെത്രയും മുഖ്യമായുള്ള തീർത്ഥങ്ങളി-
ലത്രയും ചെന്നു കുളിപ്പാനവകാശ-
മുത്തമന്മാരാമവർക്കു വരുത്തുവൻ
ഇത്ഥം പറഞ്ഞു മറഞ്ഞു മുനീശ്വരൻ
ചിത്തം തെളിഞ്ഞു പുരന്ദരൻ തന്നുടെ
പുത്രനാം ഫൽഗുനൻ തന്നോടരുളിച്ചു
[illegible] സുഖം
[illegible]ങ്കൽ നിന്നസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങളും
ചിത്രസേനനെ സന്ദിപ്പമാം ഗീതവും
[illegible]ശന[illegible]നായ് ഗ്രഹിച്ചു [illegible]
[illegible]യാലേ വരാജന്തികേ [illegible]
അക്കാലമൊരു[illegible]
വിക്രമനിധിയാകും വിജയനോടു ചെയ്തു
[illegible]വിജയനിങ്ങെ [illegible] കാര്യ-
മിക്കാലം ഭവാനെന്നി[illegible]
[illegible]ഗ്രഹിപ്പിച്ചേൻ ഉചിതമാ[illegible]
വാഴ്കുന്നതു ഗുരുപ്രീതി [illegible]
മിക്കതുമതു ചെയ്വാൻ മതിലോ[illegible]
[illegible]മാനാകുമെ[illegible]!
[illegible]ജനകന്റെ [illegible] ചെയ്വാൻ
നീക്കമില്ലതിന്നു [illegible]സമ്മതമല്ലോ
മുഖ്യനാകും [illegible]മുനി തന്റെ [illegible]
ശക്തൻ ഭാർഗ്ഗവനല്ലോ ജനനീനിഗ്രഹം ചെയ്തു
[illegible]
[illegible]
മുക്കണ്ണൻ ഭഗവാന്റെ മുടിയിലല്ലേ [illegible]
[illegible]
[illegible]ബലി തന്റെ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
സുരലോകാധിപൻ തന്റെ [illegible]
[ല്ലാം

നരപതിവരൻ പാർത്ഥൻ [illegible] ചെയ്തു
താതനാം ഭവാനുടെ [illegible]മെല്ലാം
സാധിക്കാമതിനിപ്പോളേതും സംശയമില്ല
യാതൊന്നിലഖിലാക്ഷം [illegible]
സാദരമതുപോലെ ചെയ്തീടാമറിഞ്ഞാലും
ദൈത്യന്മാരുടെ [illegible]
സത്വരമവരെ [illegible]ത്രയും കൊല ചെയ്യാം
[illegible]
[illegible]
[illegible]കൊല ചെയ്വാൻ
[illegible]മില്ലറിഞ്ഞാലും
[illegible]
[ല്ലാം

[illegible]
[illegible]
[മെന്നു

[illegible]ക്കനിൻകൃപയെന്നിലി[illegible]

കല്യനാംപാൎത്ഥനെൻറചൊല്ലുകേട്ടാനന്ദ-
മുല്ലസിച്ചിന്ദ്രനുംമന്ദമരുൾചെയ്തു
കല്യാണശീലധനഞ്ജയകേൾക്കനീ
ചൊല്ലാംവിശേഷിച്ചുവേണ്ടുന്നതൊക്കെയും
കല്യരാംദാനവന്മാരുടെപീഡകൊ-
ണ്ടല്ലലേറിച്ചമഞ്ഞീടുന്നൊരങ്ങളും
കൊല്ലുവാനായതല്ലാഞ്ഞുഭയപ്പെട്ടു
വല്ലായ്മയോടെവസിക്കുന്നുസാമ്പ്രതം
മല്ലാരികാരുണ്യമല്ലാതെമറ്റൊന്നു
മില്ലാതിരിപ്പിക്കിലാശ്രയമേവനും
സ്വൎല്ലോകവാസികൾക്കാൎക്കുംമനക്കാമ്പി
ലില്ലൊരുസന്തോഷസമ്പത്തൊരിക്കലും
ദുഷ്ടൻനിവാതകവചനെന്നുണ്ടൊരു
നിഷ്ഠുരബുദ്ധിവസിക്കുന്നവാരിധൌ
പെട്ടെന്നുതത്രചെന്നായവൻതന്നെയും
കൂട്ടരേയുംകൊലചെയ്തുപോന്നീടണം
എന്നുപറഞ്ഞാശുവൃന്ദാരകോത്തമൻ
തന്നുടെധന്യമായീടുംകിരീടവും
പിന്നെക്കവചവുംദിവ്യബാണങ്ങളും
ധന്യമാംകംബുവുംപാൎത്ഥനുനൽകിനാൻ
അന്നുകിരീടിയെന്നുള്ളൊരുനാമവും
വന്നുധനഞ്ജയനെന്നറിഞ്ഞീടുവിൻ
ഹാനിയില്ലാതുള്ളവസ്തുക്കളിങ്ങിനെ
വാനവർനാഥൻകൊടുത്തോരനന്തരം
മാനവശ്രേഷ്ഠനാമൎജ്ജുനൻതന്നുടെ
മാനസംദാനസമ്മാനസന്തുഷ്ടമായ്
പാരാതെയാത്രയുംചൊല്ലിപ്പുറപ്പെട്ടു
വാരാന്നിധിതടംപ്രാപിച്ചുഫൽഗുനൻ
ശൂരരായീടുന്നദാനവന്മാരോടു
ഘോരഘോരംവിളിച്ചിങ്ങനെചൊല്ലിനാൻ
ക്രൂരനിശാചരന്മാരാമഹാസുര-
ന്മാരെഭയപ്പെട്ടുനീരിലെന്തിങ്ങിനെ
പാരംപണിപ്പെട്ടുമുങ്ങിക്കിടക്കുന്നു
പോരിനാളെങ്കിലോനേരെവന്നീടുവിൻ
വീരനാമൎജ്ജുനൻപോരിന്നുകോപ്പിട്ടു
വാരിധിതീരെവസിക്കുന്നുസാമ്പ്രതം
മാരാരികാരുണ്യമുണ്ടാകകൊണ്ടെനി-
ക്കാരെയുംപേടിക്കവേണ്ടമഹീതലേ
മായകൊണ്ടേതുംഫലിക്കയില്ലെന്നുടെ
നായകൻമായവനെന്നറിഞ്ഞീടുവിൻ
ന്യായകൎമ്മംത്യജിച്ചുള്ളൊരുനിങ്ങളെ
സായകത്താലെഹനിക്കുന്നതുണ്ടഹം
നീചാ!നിവാതകവചാദുരാചാര
നീചാപതിനിന്നാക്രമിച്ചീടുക
മാനുഷന്മാരിലൊരുത്തൻരണത്തിനാ-
യ്ത്താനെവിളിച്ചവമാനിക്കകൊണ്ടൊരു
മാനസേദൈന്യമുണ്ടെന്നാകിലിങ്ങനെ
മീനങ്ങളെപ്പോലെമുങ്ങിക്കിടക്കുമോ?
ശക്രജനുടെധിക്കൃതിവാക്കുകളൊക്കെയുമി-
[ങ്ങിനെകേട്ടു
വൈക്കമൊടസുരകളതിരുഷാതമനപ്പുറപ്പെട്ടു,

തുട്ടുതുടെനിറമുടയൊരുകട്ടതരമിഴികളുരുട്ടിമി-
[ഴിച്ചും
ഉഡുപതിയുടെകലയൊടുസമരുചിതടവിന-
[പല്ലുകടിച്ചും
ഇടിയുടെരവമുടയൊരുപട്ടതരചടചടപടമ-
[ടിച്ചും
പടകളിലുടലിളകിനപൊടികളുടെപടലിയിലക്ക-
[നൊളിച്ചും
ഉത്തരളിതതിരകളിലിളകിനജലനിധിയൊന്നു-
[കലങ്ങി
ഉൽക്കടചരണാഹതികൊണ്ടുമഹീതലമൊന്നു-
[കലുങ്ങി
അംബരമതിലംബരചാരികളമ്പൊടുവന്നുനി-
[റഞ്ഞു
അംബുജഭവനാരദമുഖമുനിവൃന്ദവുമൊത്തുനിര-
[ന്നു
ഹസ്തികളശ്വമുൾത്തടികളുമിലെട്ടത്തുനടിച്ചുമലിച്ചും
പത്തികളൊരുപത്തുസഹസ്രകമൊത്തുകളിച്ചു-
[പുളച്ചും
ഘോരടികളുടെയാടികളങ്ങിടകൂടിനിരന്നതിഘോ-
[രം
പാടവനിധിപാണ്ഡവനാടലകനുവസിച്ചഥ-
[സൈചരം
മുൽഗ്ഗരമുസലാദിമുസൃണ്ഡിപരശ്വധശൂലകൃപാണം
നൽഗ്ഗദയുമതാടക്കൂട്ടത്തിലശക്തിശരാസനബാ-
[ണം
പരിചൊടുബഹുപരിചയമുടയൊരുപരിചകളു-
[സികളസംഖ്യം
സുരുചിരമിവപലവിധമായൊരുദാനവവരരു-
[ടെസംഖ്യം
നിരവധിതരബലഭരമുടയൊരുസുരപതിസുത-
[നുടെസംഖ്യം
വിരവിനൊടമർചെയ്തതിരുതരപരുഷമണ-
[ഞ്ഞുവിശങ്കം
കല്പകാലമതിലുടനിളകിനജലധരമെന്നകണ-
[ക്കേ
ഒപ്പമേറുമസുരകളനവധിവന്നുനിരന്നവരൊക്കെ
കെല്പെഴുമിഷുജാലമെടുത്തുതൊടുത്തുകടുത്തൊരു-
[രുപോലെ
തല്പരമവരെയ്തുതുടങ്ങിധനഞ്ജയവക്ഷസിചാലേ
ക്ഷീണപ്രഭാവംവെടിഞ്ഞുവിജയനും
പ്രാണിപ്രവരരാംദാനവർക്കൊക്കെയും
പ്രാണപ്രയാണംഭവിക്കുമാറിങ്ങിനെ
ബാണപ്രയോഗംതകൎത്തുതുടങ്ങിനാൻ
വീരരായുള്ളവർനേരിട്ടെതിൎക്കയും
വീരോടുഫൽഗുനൻപാഞ്ഞങ്ങടുക്കയും
വാരിധാരാചൊരിഞ്ഞീടുംകണക്കെയും
ഘോരമാംക്രൂരമ്പുകോരിപ്പൊഴിക്കയും
ഭേരിപെരുമ്പറഘോഷിച്ചടിക്കയും
ഭൈരവമായുള്ളഘോഷംമുഴക്കയും
വൈരികൾക്കൂട്ടമിട്ടാൎത്തുപുളയ്ക്കയും

വൈരംമനക്കാമ്പിലേറെജ്വലിക്കയും
ഘോരംകതിരയുമെയ്ത്തുമുറിക്കയും
ഛത്രംകൊടിമരമററുപതിക്കയും
ഭീതികളായവർമണ്ടിത്തിരിക്കയും
ഭീതയല്ലെന്നതോർത്തുരസിക്കയും
ആരിനിയാശ്രയമെന്നുനിനക്കയും
ഓരോന്നുതങ്ങളിൽചൊല്ലിവിളിക്കയും
ഘോരാസ്ത്രഗണംകൊണ്ടുകുന്നംതെറിക്കയും
പാരിച്ചരക്തങ്ങളാറായൊലിക്കയും
പാരിടേവെള്ളംപുഴവന്നുഭവിക്കയും
പോരേറുംചണ്ഡവാൻചൊല്ലിവധിക്കയും
നാരീജനംകണ്ടുപാരംതൊഴിക്കയും
പൂരിച്ചധൂളികൊണ്ടാകാശമൊക്കെയും
ഘോരത്തുസൂര്യനെക്കൂടെമറക്കയും
പാരമിന്ദ്രാരികൾകോപംജ്വലിക്കയും
ധന്യനാംപാർത്ഥനുമന്യപാരംമുഴ-
ങ്ങന്യോന്യമുണ്ടായന്യൂനകോലാഹലം
ഇന്നതിനൊക്കെയെന്നിതുചൊല്ലീടുവാ-
നിന്നിതിനൊത്തതായന്യമില്ലൊന്നുമേ
ഏറവുംവിസ്തരിച്ചോതുന്നതില്ലഞാൻ
അററമില്ലാഹവംചെയ്തുതോൽക്കിൽ
പാററലർകാലനാംപാർത്ഥൻെറസായകം
ഏററുമരിച്ചുനിവാതകവചനും
ഊററമോടിച്ചൂരജാതിനായേററോരു
മററുള്ളദൈത്യരുംപാർത്ഥബാണാഗ്നിയിൽ
അററമററുള്ളോരുപാററകളെന്നതു
തെററന്നശേഷംപതിച്ചുമുടിച്ചിതു
ഉഗ്രരായീടുംനിവാതകവചാദി
നക്തഞ്ചരാധിപന്മാരെശ്ശരങ്ങളാൽ
വ്യക്തമായൊക്കെയുംനിഗ്രഹിച്ചീശൻെറ
ഭക്തനാമർജ്ജുനൻപോരതിശാന്തരേ
കാലകേയാഖ്യനാംദൈതേയപുംഗവൻ
കോലാഹലത്തോടുവാഴുന്നമന്ദിരം
ചാലേവഴിക്കുടനാലോകനംചെയ്തു
കാലപുത്രാനുജൻവിസ്മയിച്ചീടിനാൻ
നാലുഭാഗത്തുംമതിലുംപയോധിയെ
പ്പോലെകിടങ്ങുംവിളങ്ങുംഭയങ്കരം
കൈലാസശൈലംകണക്കെമഹാസൌധ
ജാലങ്ങളുംനല്ലജാംബൂനദത്തിലും
മല്ലുകെട്ടിച്ചമച്ചിച്ചത്യന്ത–
മുള്ളതുംനക്തഞ്ചരാധിപന്മാരുടെ
ഉല്ലാസഗംഭീരഘോരാട്ടഹാസവും
വില്ലുൽപതിപ്രൗഢനിർഘോഷസന്നിഭം
അന്തമില്ലീവകചൊല്ലിത്തുടങ്ങിയാൽ
ദന്തികമാരകൻശോധിച്ചുതന്നുടെ
അന്തികേമേവുമാസൂതനോടത്രയും
സ്വാന്തകൗതൂഹലംകൈക്കൊണ്ടുവിക്രമി
സാരഥേകേൾക്കനീചാരവേകാണുന്ന
ചാരുവാംമന്ദിരംഘോരംഭയങ്കരം
ഇക്കണ്ടമന്ദിരംതന്നിലുണ്ടിന്നൊരു
ചൊൽക്കൊണ്ടദാനവൻവാഴുന്നുനിർണ്ണയം
ഉൽക്കണ്ഠയുണ്ടതിന്നാരെന്നറിയുവാൻ
വയ്ക്കുണ്ടതേരെന്നുരച്ചുനിർത്തീടിനാൻ
ചിക്കെന്നുവില്ലുംകുഴിയെക്കുലച്ചങ്ങു
ദിക്കെട്ടുമൊന്നിച്ചുഞെട്ടുമാറങ്ങിനെ
ഉൾക്കിടുങ്ങുംഞാണൊലിയിട്ടുകിരീടിയും
വായ്ക്കുന്നകോപമോടിങ്ങനെചൊല്ലിനാൻ
മൂഢരിതിസൂതപ്രൗഢ!മഹാശഠാ
വാടാപടയ്ക്കിന്നുപേടിവിട്ടാശുനീ
കൂടാനിനക്കിനിപ്പാടവംകൈക്കൊണ്ടു
ഗൂഢാഭിമാനംവസിപ്പതിനിങ്ങനെ
തേടിവരുന്നുഞാനാളിതേമരാതി
കീടകന്മാരുടെവാടയുള്ളേടവും
ഏടലർബാണാരിഭക്തനാമർജ്ജുനൻ
കൂടലർകാലനെന്നോർത്തുകൊണ്ടീടുക
ചക്രപാണിപ്രിയൻഞാനെന്നറികനീ
വിക്രമമേറുന്നശക്രൻെറനന്ദനൻ
ആക്രമിച്ചീടുന്നശത്രുജനങ്ങളെ
ചക്രംതിരിക്കുന്നശക്തനാകുന്നഞാൻ
ഉഗ്രനായിട്ടുംനിവാതകവചൻെറ
നിഗ്രഹംചെയ്തുവരുന്നുഞാനിക്ഷണം
ആഗ്രഹമുണ്ടിനിക്കല്പംപൊരുതുവാൻ
വ്യഗ്രതവേർപെട്ടതഗ്രേവരികനീ
ഉഗ്രപ്രസാദമുണ്ടെങ്കിലോഞാനിന്നു
വിഗ്രഹേനിന്നെയുംനിഗ്രഹിച്ചീടുവൻ
അഗ്രേസരത്വംനടിച്ചുകൊണ്ടിന്നുതൊ-
ട്ടിഗ്രഹേവാഴുവാനാഗ്രഹിക്കേണ്ടനീ;
മോക്ഷംലഭിപ്പാനപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന
ഭിക്ഷുജനങ്ങളെഭക്ഷിച്ചുതങ്ങടെ
കുക്ഷിനിറയ്ക്കുന്നരക്ഷോജനങ്ങളെ
വീക്ഷണംചെയ്യുകിൽതൽക്ഷണംതന്നുടെ
തീക്ഷ്ണമാംസായകംവക്ഷസ്ഥലങ്ങളിൽ
പ്രക്ഷേപണംചെയ്തുദക്ഷിണദിക്കിന്നു
സാക്ഷിയമംകൊചന്നുദക്ഷിണചെയ്യുന്ന
ദാക്ഷിണ്യശാലീവിചക്ഷണനർജ്ജുനൻ
ശിക്ഷിച്ചിവണ്ണംവിളിച്ചുപറയുന്ന
സംക്ഷേപമായുള്ളവാക്യങ്ങളൊക്കെയും
സൂക്ഷിച്ചുകേട്ടുടൻകാലകേയൻതാനു-
മുൽക്ഷേപണംചെയ്തുദിക്കുമുഴക്കിനാൻ
കൗക്ഷേയവുംനല്ലചാപബാണങ്ങളും
രൂക്ഷഭാവേനകയ്യിൽധരിച്ചങ്ങിനെ
ലക്ഷത്തിലപ്പുറംദാനവന്മാരുമാ–
യക്ഷീണധൈര്യംപുറപ്പെട്ടുപോരിനായ്
തീക്ഷ്ണമാംവീക്ഷണേസംഭ്രമമാശു
ശുക്ഷണിജ്വാലകൊണ്ടേററംഭയങ്കരൻ
ലക്ഷ്മീപതിയായരാഘവൻതന്നോടു
സാക്ഷാൽദശഗ്രീവനേററതുപോലെയും
ലക്ഷ്മണൻതന്നോടുരാവണിപോലെയും
ത്ര്യക്ഷണനോടങ്ങുദക്ഷനെപ്പോലെയും
അക്ഷീണവിക്രമൻപാർത്ഥനെപ്രാപിച്ചു
രൂക്ഷമാമക്ഷരംചൊല്ലിനാനിങ്ങനെ
ഇക്ഷണംനമ്മുടെവിക്രമംകാണ്മവാൻ

കാംക്ഷയുണ്ടെങ്കിലോ വന്നാലുമർജ്ജുന!
ലക്ഷ്യംനമുക്കില്ലയോദ്ധൃജനെങ്കിലും
ത്ര്യക്ഷനെന്നാലുംസഹസ്രാക്ഷനെന്നാലും
ദാക്ഷതപ്രാഭവംകക്ഷ്യയ്ക്കുകത്തനു-
താക്ഷൗഹിണിപ്പടരക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടുഞാൻ
ലക്ഷണംചൊൽകയില്ലിന്നിനിയെന്നോടു
കാൽക്ഷണംനില്ലില്ലദക്ഷനെന്നാകിലും
പക്ഷേപരീക്ഷിച്ചുകൊൾകനീകോദണ്ഡ-
ശിക്ഷാബലംപ്രതിപക്ഷനാമെന്നുടെ
പക്ഷംകരിഞ്ഞൊരുപക്ഷിയെന്നപ്പോലെ
വിക്ഷേപണംചെയ്യുമിക്ഷോണിയിൽഭവാൻ
മക്ഷികതാർക്ഷ്യനോടെന്നപോലെഭവാ-
നക്ഷാന്തികൈക്കൊണ്ടുനമ്മോടെതിർത്തിടും
ഇക്ഷിതീശന്മാരടുത്തെങ്കിലുംരണ്ടു
പക്ഷമില്ലശ്രുതസലക്ഷണംകൊല്ലുവാൻ
നക്ഷത്രമെല്ലാമൊരുമിച്ചുദിച്ചാലു
മൃഗാങ്കനെപ്പോലെശോഭയുണ്ടാകുമോ
ഇക്കുലപാവനനാകുംഭവാനിന്നു
ത്രക്ഷംവൃഥൈവമരിയ്ക്കുന്നതത്ഭുതം
ഇപ്പാരിലെന്നോടെതിർപ്പനിന്നാരുള്ളു
കെല്പെഴുംജ്യാഘോഷമാത്രേണനമ്മുടെ
മുപ്പത്തുമുക്കോടിദേവകളൊക്കയും
ഒപ്പംവിറയ്ക്കുംവികല്പമില്ലേതുമേ
കാലകേയൻഞാനറിഞ്ഞീലയോഭവാൻ
കാലനെപ്പോലുംഭയപ്പെടാത്തുള്ളവൻ
ബാലനായുള്ളനീനമ്മോടെതിർത്തൊരു
ബാലതചിന്തിക്കിലെത്രയുംനന്നെടോ
ഓരോന്നിവണ്ണംപറഞ്ഞങ്ങന്യോന്യ-
മാരബ്ധമായീഭയങ്കരമായോധനം
പാരംപിഴയ്ക്കാതെരണ്ടുപേരുംനിന്നു
ഘോരമാംസംഗരംചെയ്യുംദശാന്തരേ
ആഹവപ്രൗഢനാംകാലകേയൻനിജ
മോഹനാസ്ത്രമഭിമന്ത്രിച്ചയയ്ക്കയാൽ
ദേഹേതറച്ചാശുമേഘവാഹാത്മജൻ
മോഹിച്ചുതേർത്തടംതന്നിൽപതിച്ചുതേ
സാഹസമേറുന്നകാലകേയൻതാനു
മാഹവേപാണ്ഡവൻവീണൊരനന്തരം
ബാഹുല്യമുറ്റദർപ്പത്തോടുതന്നുടെ
ഗേഹംപ്രവേശിച്ചുവാണുയഥാസുഖം
ആർത്തനായ്പാർത്ഥൻപതിച്ചോരവസ്ഥയും
തത്രജഗദീശൻഗ്രഹിച്ചുദുസ്സഹം
ഭക്തപ്രിയൻപരമേശൻപുരാന്തകൻ
ഭക്തിപ്രദൻമഹാദേവനാശാംബരൻ
മൂർത്തിത്രയാത്മകൻമൃത്യുഞ്ജയൻമൃഡൻ
മൃത്യുരഹിതനത്യാനന്ദകല്പകൻ
നിത്യൻനിരഞ്ജനൻനിഷ്കളൻനീതിമാൻ
സത്യസ്വരൂപൻസദാനന്ദനവ്യയൻ
ഭൂതഭർത്താവാംഭൂതകർത്താഹരൻ
ഭൂതഗണാധിപൻഭദ്രഭദ്രകരൻ
ഭൂതനാഥൻപുരുഹൂതാദിപൂജിതൻ
ഭൂതിഭൂഷാങ്കൻപ്രേതാലയാന്തകൻ

ചണ്ഡികാവല്ലഭൻഷണ്ഡകവാഹനൻ
മുണ്ഡമാലാധരൻമുഗ്ദ്ധേന്ദുശേഖരൻ
പൂർണ്ണരൂപൻചിതാതാണ്ഡവതത്പരൻ
ഖണ്ഡലീനാനന്ദമണ്ഡിതൻപുണ്യദൻ
വിശ്വനാഥൻപരമേശ്വരൻശാശ്വതൻ
വിശ്വംഭരാർച്ചിതൻവൈശ്വാനരേക്ഷണൻ
ഭസ്മധാരിപ്രിയൻഭസ്മീകൃതാംഗജൻ
ഭസ്മലിപ്താംഗനപസ്മാരകാശ്രയൻ
പെട്ടെന്നുതത്രചെന്നർജ്ജുനൻതന്നുടെ
ക്ലിഷ്ടതതീർത്താശുദുഷ്ടരാംദൈത്യരെ
നഷ്ടമാക്കീടുവാൻനന്ദീശ്വരനെയു-
മഷ്ടമൂർത്തിനിയോഗിച്ചയച്ചീടിനാൻ
നന്ദിയുംനന്ദിയോടന്നേരമർജ്ജുനൻ
തന്നുടെസന്നിധൗചെന്നുനിന്നാദരാൽ
മന്ദംപിടിച്ചെഴുനീല്പിച്ചുനന്മയോ-
ടുന്നിദ്രമൂർച്ഛശമിപ്പിച്ചുചൊല്ലിനാൻ
ചന്ദ്രവംശാംബുധിചന്ദ്രനാമെത്രയും
സാന്ദ്രശ്രീമാനാംവിളങ്ങുംധനഞ്ജയാ
നന്ദിയാമെന്നുടെഭാരതികേട്ടാലു-
മിന്നുരണത്തിൽനിനക്കുസഹായമായ്
ചെന്നുവാണീടുവാനിന്ദുചൂഡാജ്ഞയാ
വന്നുഞാനെന്നുധരിച്ചാലുമർജ്ജുന!
എന്നതുകൊണ്ടിനിതാമസിച്ചീടാതെ
നന്നായ്പൊരുതുജയിക്കരിപുക്കളെ
ശംഭുദൂതോക്തികേട്ടപ്പോടുചേതസി
സംഭ്രമംകൈക്കൊണ്ടുവിസ്രംഭസംയുതം
ജംഭാരിനന്ദനൻപിന്നെയുംപോരിനായ്
ഗംഭീരവാചാവിളിച്ചോരനന്തരം
വമ്പനാംകാലകേയാസുരൻതന്നുടെ
വമ്പടഹങ്ങളുമപ്പോളടിപ്പിച്ചു
കമ്പംവെടിഞ്ഞുകൊണ്ടുമ്പർകോൻതന്നുടെ
വമ്പടക്കീടുന്നവമ്പടക്കൂട്ടവും
സംഭരിച്ചപ്പോടുസംപ്രഹാരാർത്ഥമായ്
ജംഭാരിവൈരിയാംകാലകേയാസുരൻ
സംഭൃതസംരംഭസംഭ്രാന്തചേതസാ
സംപ്രഹാരത്തിന്നെതിർത്തടുത്തീടുന്ന
വമ്പനാംഭീമസേനാനുജൻതന്നോടു
വമ്പടാഗ്രേസരൻചൊല്ലിനാനിത്തരം
ഉമ്പർകോൻനന്ദനനായൊരുനീമുമ്പി-
ലമ്പുകൊണ്ടൂഴിയിൽവീണുപോയെന്നൊരു
കമ്പമന്തരിലാരകാരിതമ്പേ
പിമ്പതുണ്ടാകുവാൻവന്നോരവനെന്റെ
മുമ്പിലപ്പോളങ്ങൊരേടത്തുകാണിലോ
വമ്പനെന്നാകിലുംവമ്പടക്കീടുവൻ
കുംഭീന്ദ്രകുംഭത്തൊടൊത്തുജൃംഭിക്കുന്ന
ശംബളിമാർകുചകുംഭേലയിച്ചുകൊ-
ണ്ടംഭോജബാണരണത്തിനെന്ന്യെയെതി-
ർത്തായോധനത്തിനാഗ്രഹമുള്ളനീ
സംപ്രഹാരാന്തരമിപ്പതിനായ്മമ
മുമ്പിൽവന്നോരതുംനന്നുരണ്ടാമതും
ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞീടുമസുരനോ-

ട്ടൽപ്രമോദേന പറഞ്ഞു കിരീടിയും
തൽപ്രാണഹാനി സമീപിച്ചിതെന്നുടൻ-
നിപ്രലാപത്താലറിഞ്ഞേൻ ജളപ്രഭോ!
അല്പായുഷാമഹോ യുഷ്മാദൃശാം ദൃഢം
ഇപ്രകാരത്തിൽ പ്രകർഷം പ്രലാപമെ-
ന്നിപ്രപഞ്ചത്തിൽ പ്രസിദ്ധമെന്നോർത്തുനീ-
യിപ്രദേശംവിട്ടു പിന്തിരിക്കായ്കിലോ
മൽപത്രികൊണ്ടിപ്പോളുൽപന്നമാനിനോടെ
കെല്പുള്ള കണ്ഠം മുറിച്ചു കാലാലയേ
ക്ഷിപ്രമയച്ചുവൻ നിഷ്പ്രയാസം മമ
മൽപ്രഭാവത്തിൻ പ്രകർഷം പ്രപശ്യതാം
ഏവം പരസ്പരം മോഹം പറഞ്ഞു കൊ-
ണ്ടാഹവമഹാന്തഘോരം ഭയങ്കരം
സാവധാനംവിനാ ചെയ്തുതുടങ്ങിനാസു-
രേശ്വരൻ പാവകം സായകം സാദരം
സവ്യസാചിക്ഷയത്തിനായയച്ചോരു
ദിവ്യമാമ്പ്രവരവുകണ്ടർജ്ജുനൻ
ആവ്യാജമവ്യയപ്രാഭവൻ ചിന്തിച്ചു
സവ്യേതരേ കരേ വാരുണം സായകം
വാരണത്തിന്നു വഹിച്ചീശഭക്ത്യവ
വീരനഭിമന്ത്ര്യവിട്ടോരനന്തരം
വാരണത്തിന്നുനീയെന്നുരച്ചാസുരം
ഘോരശരം വിട്ടു കാലകേയാസുരൻ
നേരേവരും ശരം മാരുതിസോദരൻ
ഗാന്ധർവ്വമെയ്തുമുറിച്ചമർത്തീടിനാൻ
ശൂരൻ സമീരണസായകം സാഹസാൽ
നേരിട്ടയച്ചതു കണ്ടു ബീഭത്സുതാൻ
ധീരതയോടതു പർവ്വതമമ്പിനാൽ
ദൂരതോ വാരിതമായി പോലഞ്ജസാ
പോരതിലോരോരോ ദിവ്യാസ്ത്രസഞ്ചയ-
ദശരാധീശനയച്ചതിനൊക്കെയും
ശൌര്യമേറീടും ധനഞ്ജയനഞ്ജസാ
പ്രത്യസ്ത്രമെയ്തുമുറിച്ചതതൈലവം
പ്രത്യക്ഷമാം വർണ്ണമസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങളാൽ
പ്രത്യനീകങ്ങളെക്കൊന്നൊടുക്കം വിധൌ
തൽപ്രഭാവം കൊണ്ടു കോപിച്ചസുരനു-
മപ്രകാരം ശരം തൂകിത്തുടങ്ങിനാൻ
അപ്പൊഴുതുണ്ടായവസ്ഥകൾ ചൊല്ലുവാൻ
കെല്പില്ല ഫണീന്ദ്രനുമെന്നൊടങ്ങുന്നതാം

തിങ്ങിന പടനടുവതിലവരുടനിങ്ങിനെ- [പോരുതുടങ്ങി
പൊങ്ങിന ചോടിതിങ്ങിനിറഞ്ഞിട്ടാതപമൊ- [ന്നുമയങ്ങി
സംഗരമതിൽ ക്ഷിതികലങ്ങി ചരാചരമൊടിനടന്നുതുടങ്ങി
ഇങ്ങിനെ പലഘോഷവിശേഷാലുലകുകളെ- [ക്കെനടുങ്ങി
ശൃംഗോജ്വലദിശിതുംഗമഹാചലമിളകിമറിഞ്ഞുതു- [ടങ്ങി
തുംഗതരംതിരമാലകളോടബ്ധികളൊന്നുകല- [ങ്ങി
സംഗരരസമുള്ളിലൊതുങ്ങാഞ്ഞമ്മുനിപാട്ടുതുട- [ങ്ങി
എങ്ങിനെവരുമെന്നറിയാഞ്ഞതിലിന്ദ്രനുമാടൽ- [തുടങ്ങി
മംഗളമാശുവരുവാൻ ദേവകളീശപദസേവതുടങ്ങി
ഭംഗികൾവിട്ടമരാംഗനമാരൊരുദിശിപാച്ചിൽ- [തുടങ്ങി
ഇങ്ങിനെപലദിക്കുകളെല്ലാം മങ്ങിമയങ്ങിനടുങ്ങി
എങ്ങുമവർക്കാശ്രയമില്ലാഞ്ഞരികളൊളിച്ചുതുടങ്ങി
കുംഭികളുടെ കുംഭതടങ്ങളിലമ്പുകൾ കൊണ്ടുതുട- [ങ്ങി
ജൃംഭിതരവമതുകൊണ്ടധികം ദിശിദിശിയൊ- [ക്കെനിറഞ്ഞു
വമ്പടയുടെ നടുവിലഘോരം ബഹുചോരയിലൊ- [ഴുകിനിറഞ്ഞു

രണ്ടുപേരും തമ്മിലിവിധമുണ്ടായ
ശണ്ഠയിലിണ്ടലുണ്ടായിപോൽ രണ്ടിനും
പണ്ടങ്ങൊരേടവും കണ്ടീല കേട്ടില
ശണ്ഠകളിങ്ങനെ കണ്ടവരൊക്കെയും
കൊണ്ടാടിരണ്ടുഭാഗത്തും പലവിധം
ഉണ്ടായഘോഷമതെത്രയും വിസ്മയം
കണ്ടകനായൊരസുരനും പാർത്ഥനും
ശുണ്ഠിച്ചുടപ്പതുമാമുനിമാർകണ്ടു
രണ്ടിലൊന്നർജ്ജുനൻ തോല്ക്കുമോയെന്നുള്ളൊ-
രിണ്ടലാൽ മാനസം താപസംയുക്തമായ്
മണ്ടുന്നവൻ പടക്കൂട്ടം നിരാകൃത്യ
സാഹസം സാഹസം സാഹസസാമരണം
വീണ്ടും പരസ്പരം ചെയ്തുകൊണ്ടായതിൽ
കണ്ടീലവർക്കൊരു ഭാവഭേദങ്ങളും
വേണ്ടതിവിടെയെന്തെന്നസുരേശ്വര-
നാണ്ടുപണ്ടെയ്തൊരു മോഹനമാം ശരം
വീണ്ടും വരിച്ചുരണ്ടട്ടഹാസം ചെയ്തു
കുണ്ഠതവിട്ടുനയച്ചതു ചെന്നങ്ങു
കൊണ്ടക്കപിദ്ധ്വജൻ തേരതിൽ മോഹിച്ചു
രണ്ടുവട്ടം തിരിഞ്ഞാശു വീണീടിനാൻ.

അതുകണ്ടു മഹാദേവസചിവൻ നന്ദികേശ്വ- [രൻ
അതിവേഗമുടനെചെന്നഭിമന്യുജനകന്റെ
മതിമോഹമുണ്ടായതുകൊണ്ടതിമോദം വരുത്തു- [വാൻ
മതിമാൻ തേരതിൽ ചാടിപ്പതിച്ചു രണ്ടുകൈ- [കൊണ്ടും
പതുക്കെച്ചെന്നുടനങ്കന്മൂർദ്ധനിയങ്ങ- [റാം
പകർന്നുഭാവവുമപ്പോളക... മോഹവും തീര
തിരിഞ്ഞുപോരിനായെന്നാണ്ടറിഞ്ഞു നന്ദിയു- [പ്പോൾ
പറഞ്ഞുനീകരാഞ്ഞാനുപിരിഞ്ഞുപാർത്ഥനോ- [ട്ടും
നിറഞ്ഞഭോഷമോടേവം പറഞ്ഞു വൈരിയോടു- [ടൻ

നന്ദനന്നിന്നു നിൻസന്നാഹവൈഭവം
മുന്നിൽനീയെന്നുടെ നിന്നുവെന്നാകിലോ
ചെന്നുരണാങ്കണേ കൊന്നുപതിപ്പിച്ചു
മന്നിടത്തിൽസുഖം നൽകുന്നതുണ്ടു ഞാൻ
എന്നുപറഞ്ഞൊന്നു നന്നായ്ക്കുതിച്ചുചെ-
ന്നന്യൂനവിക്രമൻ തേരതിലേറിനാൻ
മന്ദിച്ചെന്നാശലേറിട്ടനാകുലം
നന്നായ്പിടിച്ചു ബന്ധിച്ചു തൻകൈകളും
പിന്നെപ്പുറത്തുവന്നീടുകെന്നർജ്ജുനൻ
[illegible]ടത്തുകൂട്ടമനോജവീരനും
[illegible]

മൊന്നെടുത്തു ശരം നന്നായയച്ചതു
ചെന്നസുരവൈരിതന്റെ കണ്ഠംമുറി-
ച്ചെന്നല്ല തേരതും ഭസ്മമാക്കീടിനാൻ
അന്നേരമണ്ടടുത്താശു ചൊന്നർജ്ജുനൻ
കുന്നിന്മകൾവരഭർത്തൃപദാന്തികേ
വന്ദിച്ചുവാഴ്ത്തി സ്തുതിച്ചുനിൽക്കുംവിധൗ
വന്നിറങ്ങീടിനാർ ദേവകളൊക്കെയും
ഇന്ദ്രനും ചന്ദ്രനും മറ്റുള്ളവർകളും
സാന്ദ്രകുതൂഹലത്തോടനുഗ്രഹി-
ച്ചിന്ദിരാകാന്തസഖിയോടൊരുമിച്ചു
മന്ദിരംപുക്കു സുഖിച്ചുവാണീടിനാർ

നിവാതകവചകാലകേയവധം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൬൨. അന്തകവധം.

[illegible] പണ്ടു മൃകണ്ഡുവാം താപസൻ
ധർമ്മശാലിയാം മരുദ്വതിയോടും മുദാ
[illegible]ർത്തകല്പം പങ്കജാക്ഷങ്കലും
[illegible] രഹിതമറ്റച്ചമനസ്സോടും
സങ്കടംനീക്കിവസിക്കുന്നനാളൊരു
സന്താനംവേണമെന്നായിട്ടു മാനസേ
സന്തതിയില്ലായ്കകൊണ്ടു മനസി സ-
ന്താപംവളർന്നു ചമഞ്ഞിടനേകിനോ!
അങ്ങനെ വാഴുന്നകാലത്തു ബ്രാഹ്മണി-
പുംഗവൻ കാന്തയോടേകദാ ചൊല്ലിനാൻ;—
"പുത്രരില്ലായ്കയാലെന്നുമേ നമു-
ക്കുത്തമലോകപ്രാപ്തിയില്ലെടോ വല്ലഭേ!
പുത്രന്റെ പുത്രനാം പൌത്രൻ പിതൃക്രിയ
ചെയ്യുന്നതുത്തമമെന്നറിഞ്ഞീടു നീ!
പൌത്രൻ പിതൃക്രിയ ചെയ്യില്ലായ്കയാൽ നമു-
ക്കെത്രയും പാരമധോഗതിയായതും
സേവിക്കവേണം മുകുന്ദനെ നാമിനി
ഭാവിച്ചുവണ്ണം ഭവിപ്പാനറിക നീ"
എന്നതു ചൊല്ലുടൻ പതിയോടൊന്നിച്ചു
നന്നായ്തപസ്സുതുടങ്ങി വൈകുണ്ഠനെ
ഘോരമായുള്ള തപസ്സു ചരിച്ചിനെ
പാരം തെളിച്ചു വളരെക്കാലമത്ഭുതം
നാരായണനതുനേരം പ്രസന്നനായ്
പാരം ദയവിച്ചവരോടരുളിച്ചെയ്തു
"ഘോരമാം തപസ്സിനി നിർത്തുവിൻ വൈകാതെ
ഇച്ഛിതം ചൊൽക ഞാൻ നൽകുവൻ"
നാരായണനെ വണങ്ങി വിരവോടു
കാര്യം വിചാരിച്ചു താപസൻ
"ഹേ പങ്കജാക്ഷ! മുകുന്ദ! ലക്ഷ്മീനിധേ!
സന്താപമൊന്നുണ്ടതെന്തെന്നു കേൾക്ക നീ
ഉത്തമലോകപ്രാപ്തിവന്നുഭവിപ്പതി-
നൊത്തുയും പാരം കൊതിയുണ്ടതിനൊരു
പുത്രജന്മത്തിന്നനുഗ്രഹം നൽകേണ-
മത്രമാത്രം മതി മറ്റില്ലൊരാഗ്രഹം;
എന്നതു കേട്ടരുൾചെയ്തിതു മാധവ-
"നിന്നതിനേറ്റം പ്രയാസമുണ്ടോർക്ക നീ
പണ്ടുവിരിഞ്ചൻ ഭവാന്മാർക്കു സന്തതി-
യുണ്ടാവതിന്നു വരച്ചീല മസ്തകേ
ജന്മാന്തരത്തിങ്കൽ നിങ്ങൾ ചെയ്തീടിന
കർമ്മഫലത്താലതൊക്കെപ്പിഴക്കാമെടോ!
കല്പിച്ച ധാതാവുമീശനും ഞാനുമാ-
[illegible]ക്കിലും പണിയുണ്ടതു നീക്കുവാൻ
മറ്റുവേണ്ടുന്നതു ചൊല്ലുകെന്നാകിലോ
കുറ്റമൊഴിഞ്ഞു തരുന്നുണ്ടു ഞാനുമേ!"
പങ്കജാക്ഷൻതന്റെ ഗീരുകളിങ്ങിനെ
സങ്കടത്തോടങ്ങു കേട്ടു ബ്രാഹ്മണൻ
സന്താപചിത്തനായ് ചെന്താരടിയിണ-
യ്ക്കന്തികേ വീണു കരഞ്ഞു ചൊല്ലീടിനാൻ;
"അയ്യോ! മുകുന്ദ! മുരാന്തക! ദൈവമേ!
നീയെന്തിവണ്ണം കഥിക്കുന്നു മാധവ!
ഞങ്ങളിൽ കാരുണ്യമില്ലയോ തെല്ലുമേ
മംഗലമൂർത്തേ മധുരിപോ! മാധവ!
സേവാനുരൂപഫലമെന്നതല്ലോ നിൻ
കേവലം നീയെന്നു കേൾപ്പുണ്ടു മുന്നമേ
എന്നതുകൊണ്ടു തപസ്സു ചെയ്തു ഞങ്ങ-
ളിന്നിനിയൊത്തപം ചെയ്കയില്ലാരുമേ
ഉള്ളിൽ പ്രപഞ്ചമെല്ലാമടക്കും ഭവാ-
നെള്ളോളമില്ലിന്നിതിനൊരു സങ്കടം
ഇന്നിതു നൽകുവാനേതും മടിക്കൊലാ
പന്നഗശായിൻ! പരൻ പുരുഷോത്തമ!
പുത്രോദയം വരം നൽകുന്നതില്ലെങ്കിൽ
മൃത്യു വരുത്തേണമിന്നടിയങ്ങളെ

രണ്ടിനുമില്ലൊരു ഖണ്ഡനം നിനക്കതു
കൊണ്ടുതന്നെ പറയുന്നിതു മാധവ!
ഭാര്യാസമേതനാം ബ്രാഹ്മണൻ തന്നുടെ
ഗൌരവവാക്യങ്ങൾ കേട്ടു ശ്രീവല്ലഭൻ
ചിത്തേ നിനച്ചാലിനിയെന്തു വേണ്ടതെ-
ന്നത്യാദരമോടരുൾ ചെയ്തിതു മാധവൻ
"ഈരമ്പതുണ്ണികളോ? വേണ്ടതത്രെയും
സാരജ്ഞനായൊരു പുത്രനോ വേണ്ടതു?
അംഗഹീനന്മാർ ചിരംജീവികളവ-
രിങ്ങനെ തീരും ശതം മക്കൾ തീർക്കിൽ
പത്തുമെട്ടാറും വയസ്സു ചെല്ലുന്നനാൾ
മൃത്യു വരും സുതനേകനെന്നാകിലോ
രണ്ടിലും വേണ്ടതു ചൊൽക നീ താപസ!
രണ്ടില്ലതിനു വിവാദമെന്നോർക്ക നീ"
നാരായണന്റെ ഗിരം കേട്ടു മാമുനി
ഭാര്യയോടേറം വിഷാദേന ചൊല്ലിനാൻ
പങ്കജാക്ഷൻ വരം തന്നതു കേട്ടിലേ
പങ്കജലോചനേ വേണ്ടുന്നതെന്തു നാം?
വല്ലാത്ത മക്കൾ ജനിച്ചാൽ സുഖം നമു-
ക്കില്ലാതെയാകുമതു മൂലം ത്രിഷ്ഫലം
വല്ലായ്മ ചൊല്ലും ജനങ്ങളെല്ലാം മറ്റു-
തില്ലാതെയില്ല വരാൻ ഫലം നിർണ്ണയം
നല്ലവനായിട്ടൊരുത്തൻ ജനിക്കിലോ
വല്ലായ്മ കേൾക്കയില്ലെന്നുണ്ടൊരു ഗുണം
മൃത്യു വരും ചെറുപ്പത്തിലെന്നാകിലു-
മത്ര നാളും സുഖമുണ്ടാകുമാനാൽ
പൌത്രോദയം നമുക്കില്ലെന്നാകിലു-
മോർത്താലിതിനെന്തു ചെയ്യേണ്ടതിന്നു നാം?
എങ്കിലും കൊള്ളാം നമുക്കൊരു പുത്രനെ
പങ്കജാക്ഷ! പരൻ പുരുഷ ദൈവമേ
അങ്ങിനെ തന്നെ വരികെന്നരുൾ ചെയ്തു
മംഗലമൂർത്തി മുകുന്ദൻ മുകുന്ദന്തികേ
ദമ്പതിമാരുടെ മുന്നിൽ നിന്നാദരാ-
ലമ്പോടഹോ! ക്ഷണം പ്രസാദിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ
കല്പിതമേ വേണ്ടതിനി വേണ്ടതൊക്കെയും ഗുണ-
മുണ്ടാകുമെന്നരുൾ ചെയ്തു മാധവൻ
ഇക്കാലാഭം വരുമെന്നരുൾ ചെയ്തുടൻ
പെട്ടെന്നു വിമാനമേറി പീതാംബരൻ
ഭാര്യാസമേതനാം വിപ്രൻ പുരം പുക്ക
സൈ്വരം തപസ്സുചെയ്തു ജന്മകാംക്ഷയാ
അപ്പോഴേതാനും വിപ്രൻ തന്റെ പത്നിക്ക
ഗർഭവുമുത്ഭവിച്ചു പരിഭവാൽ
ഗർഭം പരിപൂർണ്ണമായ ബാലകന്തന്നെ
വർഷകനേയും പ്രസവിച്ചു താപസി!
നന്ദനൻ വന്നുതിച്ചു ചേർന്നുടൻ തിങ്കൾ
നന്നായുദിച്ചോ മുള്ളൂർ ലോകവും
ജാതകർമ്മങ്ങളും ചെയ്തു മുനീശ്വരൻ
മോദേന ബാലൻ ജനിച്ചോരനന്തരം
സൂതകമന്നതു നീങ്ങി പിതാവിങ്കൽ
മോദേന ബാലനെ കണ്ടു മുനീശ്വരൻ
ഖണ്ഡമൊഴിച്ചു മൃകണ്ഡുസുതനാമാ-
ർക്കണ്ഡേയനെന്നു വിധിച്ചിതു നാമവും
ബാലൻ വളർന്നു തുടങ്ങിതിനേതിനേ
ശീലവും ഭക്തിയുമെത്ര മനോഹരം
വത്സരമൊന്നതിൽ ഉണ്ടായോരനന്തരം
പിതാ പഞ്ചാക്ഷരമുപദേശിച്ചിതു മാനസം
വേദവും ശാസ്ത്രപുരാണങ്ങളെന്നിവ
ശ്രദ്ധയോടെ ബാലൻ ഗ്രഹിച്ചു സമസ്തവും;
എന്നു വേണ്ടാ കുമാരൻ ഗ്രഹിക്കാതെ ക-
ണ്ടൊന്നും ധരിത്രിയിലില്ല വേണ്ടുവോളം
അന്തിയും ബാല്യം കളിക്കും ദിനം പ്രതി
ശാസ്ത്രതന്ത്രാദി നിയമങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടും
കാമാരിനാരായണന്മാരുടെ തിരു-
നാമമല്ലാതൊരു ചിന്തയില്ലെപ്പൊഴും
ചെന്താർശരാരിയും ചെന്താമരാക്ഷനു-
മന്തണബാലന്റെ മാനസേ വാസമായ്
പത്തുമെട്ടാറും വയസ്സു ചെല്ലുന്നനാൾ
മൃത്യു വരുമെന്നറിഞ്ഞീ ബാലകൻ
താതൻ മൃകണ്ഡുസുതന്റെ മതിയോടു ചേർത്തു
ഖേദിച്ചു പത്നിയോടേകദാ ചൊല്ലിനാൻ,
"കാന്തേ ധരിക്ക സുതന്റെ മരണമെൻ
സ്വാന്തേ നിനച്ചാൽ സഹിക്കാവതല്ല ഹേ!
ഒന്നിച്ചതും കണ്ടിവിടെ ഞാൻ പാഴ്കി-
ലന്നേരമെന്റെ മരണവും നിശ്ചയം
ഓർത്താലിതിന്നു ഞാനാളല്ല വല്ലഭേ!
തീർത്ഥമാടീടുവാൻ പോകുന്നതുണ്ടു ഞാൻ"
"നീയും സുതന്റെ മരണസമയത്തു
തീയിൽ പതിച്ചു മരിക്കാ താപസോത്തമ! ടോ!
ബാലനെ കേൾപ്പിക്കവേണ്ട നീയിങ്ങവൻ
കാലാലയം പ്രവേശിക്കുന്ന വാർത്തകൾ"
എന്നാൽ ഗമിക്കുന്നു ഞാനെന്നുറച്ചു ചെയ്തു
ഖിന്നനാം താപസൻ യാത്രയും ചൊല്ലിനാൻ;
അന്തണൻ മുറ്റത്തിറങ്ങിയനേരം
ആനന്ദമാർക്കണ്ഡേയനവും കരഞ്ഞു ചൊല്ലിനാൻ:—
"താതയോ! ഭവാൻ തീർത്ഥയാത്രയ്ക്കു പോയിട്ടു
പൊയ്ക്കൊള്ളു ബാലകനെന്നെ ചതിച്ചിട്ടും;
എന്തിനു ചെയ്യേണ്ടു ഞാനിനി ദൈവമേ!
ചെന്താമരാക്ഷനൽമങ്കതൻ പുണ്യവിലാസമേ!
എല്ലാം ഭവൽകൃപാലേശം പ്രസന്നമേ-
നല്ലാതെ മറ്റില്ലൊരാശ്രയം കേശവ!
ഭാര്യാവിലാപവും പുത്രന്മരിക്കുന്ന
കാര്യവുമോർത്തേറ്റു ഖേദിച്ചു താപസൻ
ഉഴലിയിൽ വന്നു പിറന്നാൽ വിധിഹിതം
പാഴിലാക്കീടുവാനാവതില്ലാർക്കും,
ധരിത്രീദേവനു മേവുറച്ചു മോദാൽ മോടപ്പോൾ
ധരിത്രീമണ്ഡലത്തുടെ തിരിച്ചു ചൊന്നതോടും
കളിച്ചു ബാലകൻ വന്നു വിധിച്ചു ഭൃത്യകർമ്മ-
[ങ്ങൾ
കഴിച്ചു മാതാവുമപ്പോൾ വിളിച്ചു ഭോജനത്തിനാ-
[യ്
പെരികെ കൌതുകത്തോടെ ബാലകന്നു ഭോജനത്തി-
[ന്നാ-

യരികേ താതനെക്കാണാഞ്ഞതിഖേദേന ചോ-
[ദിച്ചു;
“ഉരചെയ്കെന്നുടെയച്ഛനെവിടെപ്പോയിയി-
[ന്നമ്മേ
താരസാ ഭോജനം ഞങ്ങൾക്കൊരുമിച്ചല്ലയോ നി-
[ത്യം”
തനയൻ്റെ ഗിരം കേട്ടു കനിവോടമ്മയും ചൊ-
[ന്നാൾ
“മുനിനാഥൻ തപസ്സിന്നായ്വനദേശം പ്രവേശി-
[ച്ചു”
“പൊളിയേ ചൊൽക മാതാവേ! ജനകൻ പോ-
[കുന്നനേരം
കളിയല്ലെന്നോടു ചൊല്ലാതിരിപ്പാനെന്തൊരു-
[ബന്ധം
പിരിയുന്നേരമഞ്ചാറുംകരയും നീയതു കൊണ്ടു
പറയാഞ്ഞു” “തവ താതനറികനന്ദന! സത്യം;
മകനമ്മയോടേവം പറഞ്ഞു സങ്കടം പോക്കി
സുഖമായ് ഭോജനം ചെയ്തു വസിച്ചു മന്ദിരം തന്നിൽ
മുരവൈരിഹരന്മാരെബ്ഭജിച്ചു നാമമന്ത്രങ്ങൾ
ജപിച്ചു കാലമങ്ങൊട്ടു കഴിഞ്ഞു വത്സരം ശേഷം
കഴിഞ്ഞു കൂടുവാൻ കാലമണഞ്ഞു കഷ്ടമേ കഷ്ടം!
വയസ്സീരെട്ടു ചെല്ലുവാനടുത്തു വാസരമെന്നു
മനസ്സിൽ ചിന്ത ചെയ്തേറ്റം വിറച്ചു ഭീതിപൂണ്ടമ്മ
വസിച്ചു രാത്രിയും മെല്ലെക്കഴിച്ചു നിദ്രയുംകൂടെ
ത്യജിച്ചു സൂര്യനും വന്നങ്ങുദിച്ചു പൂർവദിക്കിങ്കൽ.

അന്തകനങ്ങതു പൊഴുതവനുടെ കിങ്കരരോടു-
[പറഞ്ഞു
അന്തണനുടെ സുതനെച്ചെന്നിഹ കൊണ്ടുവരേ-
[ണമതിന്നായ്
സത്വരമങ്ങിരുവർ പുറപ്പെട്ടകെനാവരോടരുൾ-
[ചെയ്തു
ക്രുദ്ധനതായതിവേഗമൊടങ്ങെഴുന്നേറ്റു കൃ-
[താന്തൻ
നെട്ടതാകിനപാശവുമവനുടെ ദണ്ഡുമെടുത്തു-
[കരത്തിൽ
കഠിനാകൃതിപൂണ്ടൊരു യമനുടെ രൂപമതപ്പോൾ-
[കണ്ടാൽ
ഝടിതി മരിച്ചീടുമതേവരുമപ്പൊഴുതില്ല വിവാദം
പടുതരമായലറിന നാദവുമെത്ര ഭയങ്കരമോ-
[ർത്താൽ
പൊട്ടുപൊടെ നയനങ്ങളിൽനിന്നു തെറിക്കുമൊ-
[രനലകണങ്ങൾ
ധരണീസുരബാലനിരുന്നരുളുന്ന പുരത്തിന്നടുത്തു
ഒരുഭാഗമണഞ്ഞു വസിച്ചിതു സമയമടുപ്പതിനായി

മദ്ധ്യാഹ്നകാലമടുത്ത നേരത്തിങ്ക-
ലുത്തമസ്ത്രീരത്നമായ വിപ്രാംഗനാ
പുത്രനെബ്ഭക്ഷണത്തിന്നു വിളിച്ചുട-
നെത്രയും താപേന ദുഃഖിച്ചു ദീനയായ്
ചെമ്മേ വയസ്സോരീരെട്ടതികയുന്നു
ജന്മനക്ഷത്രമിന്നല്ലോ കുമാരക
വന്നിരുന്നാലും ഭുജിപ്പതിന്നാശു നീ-
യെന്നു മാതാവു പറഞ്ഞോരനന്തരം
വന്നായിതിന്നെന്നറിഞ്ഞീല ഞാനിങ്ങു
സന്ദേഹമെന്തു വിളമ്പുകെന്നാവൻ
പത്രവുമിട്ടിരിപ്പാനുമിട്ടാദരാൽ
ഭദ്രപീഠത്തെക്കളത്തിൽ വെച്ചീടിനാൾ
ചിത്രമായോരു നിറപറയും വെച്ചു
പുത്രനും വന്നിരുന്നു ഭോജനത്തിനായ്
ഭക്ഷണത്തിന്നുടനന്നവും കൈക്കൊണ്ടു
ദക്ഷിണഭാഗേന ചെന്നു വിളമ്പുവാൻ
പത്രത്തിലന്നം വിളമ്പിയ നേരത്തു
നേത്രത്തിൽനിന്നുടൻ വീണു ജലകണം;
ഭക്ഷണത്തിന്നിരിക്കുന്ന ബാലൻ തൻ്റെ
ദക്ഷിണഭാഗേ പതിച്ചു ബാഷ്പോദകം
ചെമ്മേ ജനനിയോടാദരാൽ ചോദിച്ചി-
തമ്മേ! കരഞ്ഞതിനെന്തൊരു കാരണം?
സന്തോഷമുണ്ടാകവേണ്ടും ദിനമിന്നു
സന്താപകാരണമെന്തെന്നറിഞ്ഞീല ഞാൻ,
മാതാവതു കേട്ടു ചൊന്നാൾ സുതനോടു
താതൻ പറഞ്ഞതോർത്തേറ്റവും സങ്കടം
മല്ലിതാവിങ്ങു വരാഞ്ഞുണ്ടു സങ്കട-
മിപ്പോളതല്ല കരഞ്ഞതു നിർണ്ണയം
സത്യമത്രേ ഞാൻ പറഞ്ഞതെന്നാത്മജ-
ചിത്തേ നിനക്കെന്തു സന്ദേഹമിങ്ങിനെ?
പിന്നെയും ചൊന്നാൻ ജനനിയോടന്നേര-
മെന്നോടു സത്യം കഥിക്കേണമംബികേ
ശങ്കരൻതന്നാണ പങ്കജനേത്രനാ-
ണെങ്കൽ കൃപയുണ്ടു മാതാവിനെങ്കിലോ
ശങ്കവേണ്ടാ സത്യമെന്നോടു ചൊല്ലുക
സങ്കടമൊക്കവേ പോക്കുന്നതുണ്ടു ഞാൻ
ഉണ്മാനുരുട്ടിയ പിണ്ഡവും കൈപ്പിടി-
ച്ചമ്മയോടിങ്ങനെ ചൊന്നോരനന്തരം
ദീർഘമായ് വീർത്തു വിറച്ചു ചൊന്നാളമ്മ
കേൾക്ക നീ നന്ദന! സന്താപകാരണം
എന്മകനിപ്പോൾ മരിക്കുമെന്നോർത്തുട-
നെന്മനം വെന്തുരുകുന്നു കുമാരക!
ഉണ്ണീ! മകനേ കുമാര! മനോഹര!
ദണ്ഡുമായന്തകനുണ്ടു നിന്നന്തികേ
നോക്കീട്ടു പരിഭാഗത്തിങ്കൽ വന്നുടൻ
നിൽക്കുന്നു കിങ്കരരോടും പിതൃപതി”
പെട്ടെന്നതു കേട്ടു ഞെട്ടി കുമാരകൻ
“കഷ്ടമയ്യോ! കഷ്ടമെന്നു ചൊല്ലീടിനാൻ
ഒട്ടുമമ്പോ ഞാനറിഞ്ഞിതെന്നാകിലോ
നഷ്ടമായുസ്സിന്നകപ്പെടാ നിർണ്ണയം
എന്നോടു മാതാവുമുന്നേ പറയാഞ്ഞ-
തെന്നുടെ ദുഷ്കൃതം തന്നെ നിനയ്ക്കിലോ
എന്നാലുമെന്നുടെ പ്രാണനെക്കാപ്പതി-
നിന്നിയുപായം നിനക്കുമുള്ളദ്ധ്വം
പോകുന്നതുണ്ടു ഞാൻ വേഗമിവിടുന്നു
ചാകില്ലമെന്നെ വധിക്കില്ലന്തകൻ
മാതാവു ദുഃഖമൊഴിച്ചു വസിക്ക നിൻ
പൈതലാമെന്നെക്കുറിച്ചു കേണീടൊല”

എന്നുപറഞ്ഞങ്ങെഴുന്നേറ്റുബാലക-
നന്നേരമങ്ങൊരുസത്യവുംചൊല്ലിനാൻ
മട്ടലർബാണാരിനാരായണന്മാർക്കി-
ഷ്ടനായുള്ളൊരുബാലകൻഞാനെങ്കിൽ
ദുഷ്ടനാമന്തകൻബന്ധുകൊണ്ടെന്മേനി
തൊട്ടുപോകില്ലപരമാർത്ഥമോർക്കിലോ
ഇത്തരമൊന്നുരചെയ്തുടൻബാലക-
നത്തരപോരാപുറത്തുചാടീടിനാൻ
ഓടിനാൻബാലകൻപേടിയോടാകുലാൽ
കൂടെസ്വഭടരോടുകൂടി കൃതാന്തനും
ഓടിയുംകൂടിയുമൊട്ടകന്നാശയം
തേടിയുംവാടിയുമിങ്ങിനെചെന്നവൻ
വേഗാൽമുകുന്ദൻവസിച്ചരുളീടുന്ന-
ശ്രീകോവിലിൽചെന്നുപുക്കുവിപ്രാത്മജൻ
പ്രാണനിലാശപൂണ്ടച്യുതൻതൻപദേ
വീണുരുണ്ടേറ്റംവിലാപിച്ചുചൊല്ലിനാൻ:—
"എന്നെക്കൊലചെയ്‌വതിന്നിഹബന്ധുമായ്
വന്നുനില്ക്കുന്നുയമൻഗോപുരാന്തികേ
രക്ഷിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നെകൃപാനിധേ!
ലക്ഷ്മീപതേ!മധുസൂദന!മാധവ!"
കണ്ണുനീരോട്ടമിവണ്ണംകരയുന്ന
ഉണ്ണിതന്നന്തികേപ്രത്യക്ഷരൂപനായ്
കാണായിതദ്ധരണീസുരബാലന
കൌണപാരാതിയാംകാരുണ്യമൂർത്തിയെ
തൃക്കരംകൊണ്ടുപിടിച്ചെഴുനീല്പിച്ചു
ഭക്തനാമുണ്ണിതന്നോടരുളിച്ചെയ്തു
"തെല്ലുംഭയംവേണ്ടവിപ്രേന്ദ്രജാ!നി-
ക്കില്ലൊരുനാളുംമരണമെന്നോർക്കനീ
കാലനോടൊന്നുമാളല്ലഞാനിതു
കാലമുപായവുംചൊല്‌വൻനിന്നോടോ!
മാരാരിമേവുന്നശ്രീകോവിലുണ്ടിതിൻ
നേരെപടിഞ്ഞാറുഭാഗമൊട്ടന്തികേ
വേഗേനചെന്നുവന്ദിക്കനീശനെ
ഭോഗീന്ദ്രഭൂഷണൻരക്ഷിക്കുമോർക്കനീ
നാഥ!ഭവാനരുൾചെയ്തതുകേൾപ്പതി-
ന്നേതുംമടിയില്ലടിയനുശ്രീപതേ!
കാലനെക്കാണുന്നനേരംഭയമിതു
കാലംമനസിവളരുന്നുദൈവമേ"
"എന്നാലതിന്നുമുപായമുണ്ടാക്കുവൻ
ഖിന്നതവേണ്ടതിനൊട്ടുംകുമാരക"
ശ്രീകോവിൽതന്നുടെപശ്ചിമഭാഗത്തു
ശ്രീവാസുദേവനതൊന്നുചവിട്ടിനാൻ
ദ്വാരംമനോഹരമായൊന്നുനിർമ്മിച്ചു
നാരായണൻപുനരൊന്നുചെയ്താൻമുദാ
ക്ഷിപ്രമൊരുപിടിസികതയുംവാരീട്ടു
വിപ്രാത്മജൻതന്റെകയ്യിൽനൽകീടിനാൻ
"പെട്ടെന്നിതുകൈപ്പിടിച്ചുവെന്നാകിലോ
ദുഷ്ടൻയമൻപിന്തുടർകയില്ലതുമേ
പോയാലു"മെന്നഭയംകൊടുത്തീടിനാൻ
മായാമയനായനാരായണൻപരൻ
ശ്രീപാദയുഗ്മംതൊഴുതവൻമോദേന
ഭൂദേവബാലൻപുറത്തിറങ്ങീടിനാൻ.
നീലാചലംപോലെകിങ്കരന്മാരൊട്ടും
കാലനെക്കാണായിതപ്പൊഴുതന്തികേ
മണ്ടിനാൻബാലൻമഹാദേവനാംനില-
കണ്ഠൻവസിക്കുന്നാലിക്കിലെത്തീടുവാൻ
ഗോത്രേന്ദ്രവാസിനാഥൻവസിക്കുമാ-
ക്ഷേത്രപൂർവ്വദ്വാരദേശംഗമിച്ചിതു;
പിന്നാലെബാലനോടുന്നമാർഗ്ഗംതന്നി-
ലുന്നതമായുള്ളൊരാശാപഥന്തികേ
നേരേകടക്കുന്നതല്ലിവനെന്നതു
നേരംതരമെന്നാച്ചുകൃതാന്തനും
ക്ലേശമോടോടുന്നബാലനെത്തന്നുടെ
പാശമാഞ്ഞങ്ങനെറിഞ്ഞുകൃതാന്തനും
മാരാരിതൻകൃപാവൈഭവാലങ്ങു
നേരംവലിയൊരുഗോപുരമുറ്റത്തു
നേരേപിളർന്നുനിൽക്കുന്നതുകാണായി
നേരേകടന്നോടിബാലൻശിവശിവ
ഗോപുരംപിന്നിട്ടുനേരംകുമാരകൻ
താപംപൊറാഞ്ഞുനിലവിളിച്ചീടിനാൻ
"ശൂലപാണേ!ശൂലപാണേ!മഹാദേവ!
നീലകണ്ഠ!പരമേശ്വര!ശങ്കര!
ബാലേന്ദുശേഖര!ഗംഗാധര!പരി-
പാലയമാംപരിപാലയമാംവിഭോ!
കാലനേവാരണംചെയ്കെന്നുചൊന്നൊരു
ബാലന്റെസങ്കടംകേട്ടുഗൗരീശനും
പെട്ടെന്നുകേട്ടുശ്രീകോവിലിൽനിന്നു
പൊട്ടിത്തുറന്നുകവാടവുംതൽക്ഷണേ
ശൂലവുംതീക്ഷ്ണഹസ്തേധരിച്ചുടൻ
കാലനെക്കൊല്ലുവനെന്നുറച്ചീശ്വരൻ
മുമ്പിൽപ്രത്യക്ഷനെക്കണ്ടുവിപ്രാത്മജൻ
ഭക്ത്യാപദാബ്ജേവീണുവണങ്ങിനാൻ
ഉണ്ണിയെക്കണ്ടുവളർന്നകാരുണ്യവും
ഖണ്ഡധരനിലെഴുന്നൊരുകോപവും
കൈക്കൊണ്ടുനിന്നൊരുനേരംഭയമേറെ-
മുൾക്കൊണ്ടുകണ്ടുപാഞ്ഞപ്പോൾപിതൃപതി
ഭാവിച്ചുതണ്ടിവെച്ചനേരംമഹാ-
ദേവൻപിടിച്ചുനിറുത്തീടിനാൻകാലനെ
സംഹാരരുദ്രൻപ്രളയകാലത്തിങ്കൽ
സംഹരിപ്പാനെന്നുതോന്നുംകണക്കിനെ
വാമഹസ്തേപിടിച്ചങ്ങടുപ്പിച്ചുടൻ
സോമാർദ്ധശേഖരനായമായാമയൻ
"കേവലമെന്നെയുംനാരായണനെയും
സേവിച്ചവരോടുബന്ധുമായെത്തിയാൽ
ഏവംഫല"മെന്നരുൾചെയ്തുവേഗേന
ദേവൻയമന്റെകഴുത്തറുത്തീടിനാൻ
ശങ്കരനായോരന്തകനെക്കൊലചെയ്തു
രക്തമണിഞ്ഞൊരുശൂലവുംകൈക്കൊണ്ടു
ഭക്തനിൽകാരുണ്യമോടുമഹാശക്തി-
യുക്തനെക്കണ്ടുമാർക്കണ്ഡേയനെത്രയും
ഭക്തിവർദ്ധിച്ചുകൂപ്പിസ്തുതിച്ചീടിനാൻ
മുക്തിദാതാവിനെക്കരുണാനിധീശനെ:—

“ശങ്കര! സ്ഥാണോ! ഗിരിശ! പുരാന്തക!
കിങ്കരപ്പെട്ടോരഘോരശങ്കര!
പങ്കനൽഫാലവിലോല വിലോചന!
പങ്കജസംഭവവന്ദ്യ! നമോസ്തുതേ!”
ഇക്ഷുകോദണ്ഡസായകനാശകാരണ!
ദക്ഷപ്രൌഢഹ! ഹരാ! നമോനമഃ
ത്രൈപുരാരാതേ! മുരാരാതിവന്ദിത!
ശൈലേന്ദ്ര ഭൂഷണ! നിത്യം നമോസ്തുതേ!”
ഇത്തരം വീണവണങ്ങിസ്തുതിച്ചൊരു
ഭക്തനെച്ചെന്നെഴുന്നീല്പിച്ചു ശങ്കരൻ
ലാളമോടൊന്നുപുണർന്നുപതുക്കവേ
ഭൂദേവപുത്ര! നിനക്കു സുമംഗലം
മാതാപിതാക്കളോടൊന്നിച്ചുമേലിനി-
ഭൂതലത്തിൽവസിക്കപലകാലമിങ്ങിനെ
ആധിയുംതീർത്തുവസിച്ചുകൊൾകമൃത്യു-
ഭീതിവേണ്ടാ ധരണീതലമുള്ളനാൾ;
കുന്നിന്മകൾപതിതന്നെക്കുമാരകൻ
പിന്നെയുംമൂന്നുവലത്തുവെച്ചീടിനാൻ;
നന്നായ്തൊഴുതുമറീടിനാനീശനും
തന്നുടെശ്രീകോവിൽപുക്കുവസിച്ചിതു
മാതാവിനെച്ചെന്നുകണ്ടുടനാത്മജൻ
ചാരുപാദാംബുജേവീണുവണങ്ങിനാൻ
മൃത്യുവശഗതനായകുമാരനെ
സത്വരമന്തികേകണ്ടസമയത്തു
ദണ്ഡമൊഴിച്ചുപുണർന്നുചോദിച്ചിത-
ങ്ങുണ്ണി! കുമാരക! അന്തകനെങ്ങുപോം
അന്തകനന്തകൻതന്നുടെ[illegible]
ചിന്തവെടിഞ്ഞുവസിച്ചിതമ്മേ! സുഖം

അന്തകവധം, ശീതങ്കൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

---

൧൩. നൃഗമോക്ഷം.

ഏണാങ്കചൂഡന്റെബന്ധുവായുള്ളൊരു
ബാണനെസ്സംഗരേ നന്നെപ്പോരിൽജയിച്ചുടൻ
ബാണന്റെപുത്രിയായുള്ളൊരുഷയുടെ
പാണിഗ്രഹമനിരുദ്ധനെക്കൊണ്ടുടൻ
ഉല്ലാസമോടേകഴിപ്പിച്ചുഗോവിന്ദ-
നെല്ലാജനങ്ങൾക്കുമാനന്ദകാരണം
നല്ലാക്ഷിമാരോടുകൂടിക്കൃതാർത്ഥനാം
മല്ലാരിദേവൻവസിച്ചരുളീടിനാൻ
കണ്ണുണ്ണിമാർപതിനാറായിരത്തെട്ടു-
മാക്കെപ്പെറ്റുപത്തുപൈതങ്ങളോരോ
മക്കളെസ്സ്വർദ്ധാലാളിച്ചുലാളിച്ചു-
കടൽവർണ്ണൻരക്ഷിച്ചുവസിച്ചിതു
നൂറായിരംപിന്നറുപതിനായിരം
മേലായിനാല്പതുംപിന്നൊരുനാല്പതും
നാരായണൻതന്റെനന്ദനന്മാർവേദ-
പാരായണാദിവിദ്യാവിശേഷങ്ങളാൽ
ഈരേഴുലോകപ്രസിദ്ധരായീടിനാ-
രീരേഴുമന്ത്രംപിന്നെകലാവിദ്യ
ഒന്നൊഴിയാതെകണ്ടഭ്യസിച്ചീടിനാ-
രന്നുമഖണ്ഡശൌര്യവാന്മാരവർ
ഒത്തുനവണ്ണികൾക്രീഡിക്കളിപ്പതി-
നൊത്തുപുറപ്പെട്ടുകാട്ടുപുക്കീടിനാർ
ചക്കപ്പഴംനല്ലമാമ്പഴംതേമ്പഴം
ചന്തത്തിൽവില്ലുണങ്ങാവൽപ്പഴങ്ങളും
ചക്കപ്പഴങ്ങളുമാഞ്ഞിൽപ്പഴങ്ങളു-
മാകെത്തിരഞ്ഞുവിരഞ്ഞോടുകയും
പൊക്കത്തിലുള്ളമരങ്ങളിലേറിച്ചിലർ
തക്കത്തിലൊക്കെക്കുലുക്കിവീഴിക്കയും
കാട്ടിൽനിൽക്കുംമഹാചൂതവൃക്ഷത്തിന്റെ
ചോട്ടിൽപൊഴിയുന്നചൂതപക്വങ്ങളെ
ത്തെണ്ടിപ്പലവഴിമണ്ടിത്തിരിക്കയും
കുണ്ടിൽപതിക്കയുംതുള്ളികുടിക്കയും
മുണ്ടിൽപെറുക്കിസ്സമ്പാദിച്ചുമാമ്പഴം
കണ്ടിച്ചുതമ്മിൽപകുത്തുകൊടുക്കയും
കണ്ടിരിക്കുന്നവനണ്ടികൊണ്ടേറുകൾ
കൊണ്ടുപൊറുക്കാഞ്ഞുശണ്ഠയിട്ടുംതടി-
കൊണ്ടുടൻതങ്ങളിൽതാഡനംചെയ്കയും
കണ്ടകംകാൽകളിൽകൊണ്ടുകേറിക്കിട-
ന്നിണ്ടൽപെടുന്നതുകണ്ടുചിരിക്കയും
അണ്ടിചപ്പിച്ചിലരങ്ങുമിങ്ങുംവനേ
മണ്ടികിതച്ചുംമറിഞ്ഞുവീണുംചിലർ
നാലഞ്ചുമാമ്പഴംമുണ്ടിൽപ്പൊതിഞ്ഞൊരു
ബാലകൻപാത്തുകൊണ്ടുടലിലൊളിച്ചുവ-
ച്ചങ്ങൊരുദിക്കിൽപഴംപെറുക്കീടുവാ-
നങ്ങൊട്ടുമണ്ടിത്തിരിച്ചോരനന്തരം
കണ്ടങ്ങുനിൽക്കുന്നമറ്റൊരുബാലകൻ
മുണ്ടൊട്ടുക്കൂടവേമാമ്പഴംമോഷ്ടിച്ചു
കൊണ്ടുപോന്നൊക്കവേചൂളിബ്ഭുജിച്ചുടൻ
മുണ്ടിലങ്ങണ്ടിനിറച്ചുപൊതിഞ്ഞതു-
മുന്നമിരുന്നപടലിലൊളിച്ചുവ-
ച്ചന്യദിക്കിനുതിരിച്ചുമണ്ടീടിനാൻ
അപ്പോളതാടേതവൻവന്നുതൻമുണ്ടെടു-
ത്തപ്പോടുകൊണ്ടന്നുകെട്ടഴിച്ചീടിനാൻ.
മുണ്ടിന്നകത്തൊരുമാമ്പഴമില്ല പ-

ഞങ്ങളിയല്ലാതെമറെറാന്നുമെകാണാഞ്ഞു.
[illegible]ങ്ങികടിച്ചുശകാരംതുടങ്ങിനാൻ
ചങ്ങാതികളാരെന്റെമാമ്പഴംകട്ടതു?
ചൊന്നാകൊട്ടിച്ചുതകള്ളന്റെമുമ്പിലക–
ണ്ടുതൊഴിക്കാതടങ്ങുകില്ലിന്നുഞാൻ
ണ്ടില്ലാപക്ഷമീട്ടുന്നെനക്കൊണ്ടുതാ–
നങ്ങിച്ചുപ്പിക്കുന്നതുണ്ടുകണ്ടിട്ടുവിൻ
അച്ഛനാണെ [illegible] ച്ചതിച്ചെ [illegible]
കൊച്ചിനെത്തല്ലിപ്പതംവരുത്തിട്ടവൻ
[illegible]ഷണംചെയ്തവനാരെന്നറിയാതെ
[illegible]ഷണംചൊല്ലുന്നതെന്തുതാനിങ്ങനെ
ഇക്കണ്ടകശ്മലക്കൂട്ടങ്ങളെല്ലാമേ
തസ്കരർമററാരുമല്ലെന്നനിശ്ചയം
കട്ടില്ലഞാനെന്നു [illegible] ചിലർക്കുവാ–
[illegible]ട്ടുംമടിനമുക്കില്ലെന്നൊരാശിച്ചു
അങ്ങിനെചൊന്നാൽകണക്കല്ലവെള്ളത്തിൽ
മുങ്ങിവന്നൊല്ലുവാൻ [illegible] ലിട്ടിടുവിൻ
ഉള്ളത്തിലേതുംവികല്പമില്ലാതവർ
വെള്ളത്തിൽമുങ്ങുന്നതെന്നിതൊന്നും ചിലർ
[illegible]പാമ്പുകടങ്ങുവാനി [illegible]
പാമ്പുപിടിക്കേണമെന്നതതിൽചിലർ
ഇച്ചൊല്ലുമോക്ഷണം [illegible]
[illegible]ന്റെതൃക്കാൽപിടിച്ചുചൊല്ലീടുവൻ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
സംഗതികൂടാതെ [illegible]
ചൊക്കാതികൊണ്ടന്നമ്പഴം [illegible]
നാടാതെതിന്നുമുടിക്കുന്നമൂഢരെ
നിങ്ങളെക്കററംവരുത്തിപ്പുരത്തിൽനി–
ന്നകററിക്കിടുന്നതുണ്ടുഞാൻ [illegible]
നില്ലെടാ [illegible] മേറുംനിനക്കിട്ടു
തല്ലിടാനേതും [illegible] വല്ലുഞങ്ങൾക്ക
വല്ലാത്തവാക്കുപറകൊനാപാഴനെ
കൊല്ലാതെകൊല്ലുന്നതെന്നു [illegible] വും
ബാലകനെന്നാകിലുമീവയസ്സിലുള്ള [illegible]–
[illegible]ലങ്ങൾകാട്ടിപ്പുറത്തു [illegible]
തൈലവുംതേപ്പിച്ചുകട്ടുംകുളിപ്പിച്ചു
വൈലത്തുനിർത്തിത്ത [illegible] വേണം [illegible]
ഉഗ്രപ്രതാപേന [illegible] പ്രസിദ്ധനാം–
മുഗ്രസേനാക്ഷോണിപാലന്റെരാജ്യത്തിൽ
അഗ്രജന്മാരോടനുജൻകലഹിച്ചു
[illegible]ജന്മാർതമ്പിമാരോടുകലഹിച്ചും
ആൾക്കണക്കെല്ലാരുമധികാരമിക്കാല–
മിക്കണ്ടനമ്മൾക്കുസംഭവിച്ചീടിനാൽ
വല്ലാത്തകൂട്ടമിയാലവന്മാരെന്നാ–
തെല്ലാശ്ശനങ്ങളും [illegible]
അല്ലാതിതിന്നൊരുകാര്യംവരുവതി–
നില്ലനമുക്കെന്നറിവിൻശിശുക്കളെ

നമ്മുടെകൂട്ടത്തിലുള്ളപരിഷകൾ
തമ്മിൽപിണങ്ങിത്തുടങ്ങുന്നതോർത്തു
[illegible]നോക്കുന്നേരത്തു [illegible]
ചെമ്മെതലയിൽകരേറിട്ടു [illegible]
ചോട്ടനെപ്പുറ്റിലാക്കി [illegible]
കൂട്ടത്തിൽനിന്നുപുറത്തിറക്കും ചിലർ
ചോട്ടനെക്കൊല്ലിപ്പതിന്നങ്ങനെ [illegible]
പൊട്ടിലാക്കിക്കൊണ്ടുവന്നു [illegible] ചിലർ
മൂപ്പിലെത്തേസ്സുവിച്ചുനിൽക്കും [illegible]
തോല്പിക്കിപ്പോളിളമക്കൂട്ടം [illegible]
ഞങ്ങിനെയുള്ളൊരുകാലങ്ങളിൽ [illegible]–
ക്കെങ്ങിനെനാട്ടിൽപൊറുക്കുന്നുബാലരേ
തങ്ങളിൽതങ്ങളിൽ [illegible] കൂട്ടുവാൻ
നിങ്ങൾക്കൊരുമടിയില്ലെന്നു [illegible]
സംഗതിക്കിപ്പോൾ [illegible] ങ്ങൾക്കുമോർത്തു
[illegible]ങ്ങളിൽതങ്ങളിൽ [illegible]
എന്നതുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു [illegible]
നന്നല്ലനമ്മുടെകൂട്ടത്തി [illegible]
ലക്ഷ്മീസഹായനാംനമ്മുടെതന്ത
ലക്ഷത്തറുപതിനായിരം [illegible]
മക്കളുണ്ടായവർതമ്മിൽകലഹിച്ചു
[illegible]
തെക്കുംവടക്കും [illegible]
[illegible]
ഇക്കണ്ടയാദവന്മാർ [illegible]–
[illegible]
[illegible]
വിക്രമമേറും [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ദ്യോഗമേറുംകുല [illegible]
[illegible]ളെന്നുള്ള [illegible]
വെക്കംതലസ്സിട്ടു [illegible] കൊ–
ണ്ടാക്കവേസംഹരിച്ചീടിനാർ [illegible]ക്കളെ
[illegible]
[illegible]
വത്സലത [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ചേരുന്നതെന്ത്യു [illegible] പിൻ

മർമ്മശാളം.

ഇത്തരമതിലറിവുള്ളവർ [illegible] പറ–
[ഞ്ഞൊരുനേരം
[illegible]
[illegible]

ചിങ്കകമലമതിസുഖരസമൊടുപിരമൃതരപ-
[രിതോഷം
കുലകളുമകപുലികളുമാനകൾപന്നികൾചെന്നാ-
[യ്ക്കൂട്ടം
ഖലകളിലിഹമഹിഷസമൂഹവ്യാഘ്രനവധിവന-
[മൃഗജാലം
ചലവകചിലമയില്പകൾകയില്പകൾമുയല്പകളു-
[ന്നിവസകലം
കുലമൊടുവിളയാടുകപാടുക ചാടുകപാടവമോ-
[ടെ
സംഭ്രമചപലമുടയൊരുകോകിലസരഭസമോടിയ-
[ട്ടത്തും
ശാഖികളുടെകംഭതടങ്ങളിടിച്ചുപൊടിച്ചുതകർത്തും
കൂടിതകടുകസ്വരവതൊടുമുടനഥചോരകടി-
[ച്ചും
സംഭ്രമമൊടുസകലമൃഗങ്ങടെസംഘമതൊക്കെ-
[മുടിച്ചും
ഖഞ്ജികളാം ഹൂകലശലിയന്നൊരുകാട്ടുകൾക-
[ണ്ടുരസിച്ചും
തിങ്ങിനവനവല്ലിഗൃഹത്തിലകത്തുകടന്നാസി-
[ച്ചും
തങ്ങളിലതിഹിതമൊടുചപലവാക്കപറഞ്ഞു-
[ഹസിച്ചും
ഭംഗിയേറിയഹരിസുതരൊമ്പാടുവനഭൂവിവടി-
[വിൽനടന്നു
രണ്ടുപാടികമാരന്മാർഹകപചനരപന്നൊരുസ-
[മയെ
കണ്ണുകൾപോരിയക്രപവുമവിടെക്കണ്ടിതുകൌതുക-
[മോടെ
കണ്ടകപ്രതമുള്ളൊരുവള്ളികൾപുല്ലുകളെന്നിവ-
[യാലെ
കണ്ടറിവതിനതിവൈഷമ്യമതെങ്കിലുമവർ-
[കണ്ടു
കണ്ടറിവതിനതികൌതുകേനകനിഞ്ഞഥനോക്ക-
[ന്നേരം
കുത്സിതമൊടുകണ്ടിലരണ്ടുവിരണ്ടുവിശന്നുതള-
[ന്നും
മങ്ങിനടന്നൊട്ടുകിടന്നുമുരണ്ടുവിരണ്ടുവരണ്ടും
രണ്ടുകാവുമശ്രുകഴഞ്ഞുമിഴഞ്ഞുമൊരാകൃതികണ്ടു
എന്തൊരുമൃതുജന്തുവിതിങ്ങിനെയീവനകിണററി-
[ൽചാടി
പ്പന്തിരിശഭുജിപ്പതിനിതിലിഹഉള്ളജലംപൂ-
[ണ്ടാരില്ലാ
ഹന്തപഴിയൊരുജന്തുകണക്കിനെതോന്നുമൊ-
[രാകൃതികണ്ടാൽ
ശാന്തമഹോനഹിശിവശിവജന്തുവിതൊന്തൊ-
[ന്താരാണം

ഇതിനാടൂരിതംബഹുവിധിയുടെചരിതം
ഗതിപൂരറിവനെന്തിഹഗതമിവനാലിഹ
പാപമിതെന്തിങ്ങിനെകൃപനിപാതം
താപസകൃതമാകിനശാപമിതോപോൽ
ആപതിപതിതംപരിതാപവുമധികം
കൃപമതിൽപരവശമെന്തൊരുകഷ്ടം
മാററിയെവിരവൊടുകരകേററിവിടുന്നതുബഹു
നേററിനമുക്കതിനിഹസംശേതിവരുമോ
നൂററെട്ടുകാളിനോററവരുടെഫലമതി-
നേററംഫലമിതിനെക്കേററിയയച്ചാൽ
നാമജതനയന്മാരനവധിജന്മമുള്ളതി-
ലൊന്നിനുമെന്തകൃപയില്ലെന്നുവരാമോ
തിന്നുമുടിപ്പതിനൊരുവൃന്ദമിതയ്യോഭുവി
വന്നുപിറന്നാരതിമന്ദജളന്മാർ
എന്നൊരുപരിഹാസവുമിന്നിഹവരുമായതു
നന്നൊരുനയഹാനിനമുക്കടനുളവാം
മന്ദതപെരുകീടിനനന്ദതനയസന്തതി
നിന്ദ്യമ്മരുരാജനമെന്നോർത്തുമഹോ
നമ്മുടെകൂട്ടത്തിന്നഹമ്മതിയുണ്ടെന്നതു
സമ്മതമിപ്പോളതിനുമ്മതമൂലം
ധർമ്മമതെന്തെന്നുമധർമ്മമതെന്തെന്നുമൊ-
രിടവകയില്ലാതവനെന്തിനുകൊള്ളാം
പട്ടിണിയിട്ടിങ്ങിനെപൊട്ടക്കിണററിൽബത-
പെട്ടുവലഞ്ഞിടുമൊരേന്തിനെവേക്കം
കെട്ടിക്കരകേററുകിലൊട്ടല്ലിഹനമ്മുടെ
കൂട്ടത്തിനുഗുണമതുചേട്ടനറിഞ്ഞോ
ഇത്തരമുരചെയ്തുടനുത്തമപുരുഷാത്മജ-
സഞ്ചകളവരൊക്കെയുമെത്തിനിരന്നു
സത്വരമവരേന്തിനെയിങ്ങുകരേററുവതി-
നൊത്തുപ്രയത്നവുമുടനത്രതുടങ്ങി

രണ്ടുനാലുണ്ണികൾക്കൂടിപ്പതുക്കവേ
മുണ്ടുകൾകൊണ്ടുവന്നേച്ചുകെട്ടിക്കരം
കൊണ്ടുപിടിച്ചങ്ങുകണ്ടുകൂപംതന്നി-
ലിണ്ടൽപൂണ്ടേററംവിരണ്ടിടുമോന്തിനെ
കുണ്ടിൽനിന്നാശുകരേററുവാനാഗ്രഹം
കൊണ്ടുവളരെപ്രയത്നങ്ങൾചെയ്തതു
കൊണ്ടുംഫലിക്കാഞ്ഞുകഞ്ഞങ്ങളൊക്കവെ
കാണ്ടിതംപൂണ്ടങ്ങുമാറത്തടിച്ചുവെ-
കുണ്ടനാമച്ഛനെച്ചെന്നുതൊഴുതുനി-
ന്നുണ്ടായവാർത്തകളെല്ലാമുണർത്തിച്ചു
രണ്ടായിരംകുമാരന്മാരടിയങ്ങൾ
പണ്ടൊരുമിങ്ങനെചെല്ലാത്തവല്ലാത്ത
കണ്ടകകാട്ടിലകംപുക്കനേരത്തു
കണ്ടൊരുവിസ്മയംകേട്ടരുളീടണം
ഇണ്ടൽപൂണ്ടേററംവിശന്നുതളർന്നൊരു
കുണ്ടുകൂപത്തിൽക്കിടന്നങ്ങുഴലുന്ന-
തുണ്ടൊരുജന്തുവതിനെന്തുചെയ്യാമഹോ!
കണ്ടാൽപരമേന്തെന്നുതോന്നുന്നതങ്ങളു-
ണ്ടതിനെയിങ്ങുകരേററുവാനാഗ്രഹം
കൊണ്ടെത്രസാധിച്ചുപൊട്ടത്തടിയനെ
കുണ്ടതിലേല്പിച്ചപാശംകടിച്ചങ്ങു
കണ്ടിച്ചുമണ്ടിത്തിരിച്ചുമഹാശഠൻ
കേട്ടപോലെയെന്നാകിലങ്ങൊരേടത്തു-
മൂട്ടിലുംവീട്ടിലുംചോർകിട്ടുകില്ലഹോ!
കാട്ടിലെങ്ങാനുമപ്പൊട്ടക്കിണററിന്റെ

ച്ചോട്ടിൽകിടക്കുംവരട്ടേന്തിനെച്ചെന്നു
കെട്ടിക്കരേറുവാൻമുട്ടിച്ചുദണ്ഡിച്ചു-
കുട്ടികൾക്കുംവന്നുതട്ടിമാററിത്തവും
പട്ടിണിയിട്ടുകൊണ്ടൊട്ടുനേരംപണി-
പ്പെട്ടതുംപാഴിലായൊട്ടല്ലസങ്കടം
കഷ്ടമിക്കൂട്ടത്തിനൊട്ടുംവരേണ്ടത-
ല്ലിഷ്ടംലഭിക്കാതെപെട്ടെന്നുപോന്നതും
ദുഷ്ടകർമ്മങ്ങളെപ്പൂർവ്വജന്മങ്ങളിൽ
പെട്ടന്നുചെയ്കകൊണ്ടിജ്ജന്മമിങ്ങനെ
പൊട്ടക്കിണററിൽപതിച്ചുഹാഹാപാപി
കഷ്ടമല്ലെന്നുവരുത്തിവയ്ക്കു, ദൈവം
കട്ടംകവന്നുംമഹാനീചജാതിയെ-
ത്തൊട്ടുംതുടർന്നുംനടന്നോരുദുർഭഗൻ
കഷ്ടിച്ചുകൃത്യംകഴിക്കുംകുടുംബികൾ-
ക്കൊട്ടിമുടക്കിപ്പിടിച്ചുബന്ധിക്കയും
പുഷ്ടിയേറീടുന്നരാജ്യങ്ങളൊക്കവേ
നഷ്ടിപിടിപ്പിച്ചുനാട്ടുമുടിക്കയും
താന്തോന്നിയായിനടന്നോരുജീവനി-
ന്നോന്തായിവന്നുകിണററിൽപതിച്ചതും
എന്തൊന്നുചെയ്യാംനമുക്കിന്നുമൂഢന്റെ
സന്താപമോർത്താലൊഴിക്കാവതല്ലഹോ!
താൻചെയ്തസൽക്കർമ്മദുഷ്കർമ്മമൊക്കവേ
തന്താനനുഭവിക്കേണമവശ്യദൃഢം
കാന്താരകൂപേകിടന്നുകാലാന്തരെ
ശാന്താപ്തനായകലീശ്വരാനുഗ്രഹാൽ
ശാന്തനായിത്തിരിച്ചിങ്ങുപോരാമുടൻ
ഇപ്രകാരമരുൾചെയ്തുമുകിൽവർണ്ണ-
നപ്രദേശത്തെയ്ക്കെഴുന്നള്ളിമെല്ലവേ
അപ്പൊഴുതങ്ങുനഗശ്രേണിപാലന്റെ
വിപ്രശാപാഗ്നിശമിപ്പാനടുക്കയാൽ
ശ്രീപത്മനാഭനുംമക്കളുംകൂടവെ
കൂപത്തിനന്തികേചെന്നോരനന്തരം
കണ്ടാലുമച്ഛനെന്നീവണ്ണമുണ്ണികൾ
കാണിച്ചുപാണികൾകൊണ്ടുപതുക്കവേ
ചിൽക്കാതലായുള്ളവാസുദേവൻവലം-
ത്തൃക്കൈകീഴ്പ്പോട്ടുനീട്ടിവിളിച്ചിതു
പൊക്കത്തിലാമ്മാറുചാടിവീണീടിനാ-
നക്കൃകലാസവ്യംതൃക്കൈതൊട്ടുംവിധൌ
ഓന്തുരൂപംവെടിഞ്ഞത്രയുംനല്ലൊരു
കാന്തിപ്രഭാവപ്രകാശംവിളങ്ങുന്ന
രാജസ്വരൂപംധരിച്ചുനിന്നീടിനാ-
നാജാനുബാഹുക്ഷമാവല്ലഭൻനൃഗൻ
പത്തരമാററുള്ളതങ്കത്തിനൊക്കുന്ന
ഉത്തമാംഗങ്ങൾക്കുചേരുന്നകോപ്പുകൾ
പൊന്നുംകിരീടംകടകംതരിവള
മിന്നുംമണിശ്രേണിസൽകുണ്ഡലങ്ങളും
വീരവാളിപ്പട്ടുടുത്തുകടിതടേ
ചേരുന്നപൊന്നരഞ്ഞാണങ്ങളിങ്ങനെ
ഹാരങ്ങൾമാറിടംതന്നിൽപതക്കവും
സാരങ്ങളാകുംപവിഴമാലങ്ങളും
യത്നങ്ങൾകൂടാതെസംഭവിക്കുംദിവ്യ-
രത്നങ്ങൾകൊണ്ടുള്ളമാലാശതങ്ങളും
മാണിക്യവൈഡൂര്യവജ്രാദിയോഗേന
പാണിക്കുചേരുന്നഭൂഷാവിശേഷവും
വിപ്രശാപത്തിന്റെമോക്ഷംലഭിക്കയാ-
ലിപ്രകാരംപ്രകാശിച്ചുഭൂപാലകൻ
അച്യുതസ്വാമിയെച്ചെന്നുപ്രദക്ഷിണം
വച്ചുവണങ്ങിസ്തുതിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ
കാനക്കുറിഞ്ഞിരാഗത്തോടിടചേർത്തു
ഗാനംതുടങ്ങിമടങ്ങാതെമന്നവൻ
ആനന്ദമൂർത്തേ! കൃപാവാരിധേ! വിഭോ!
ഗോപാലഗോവിന്ദശൌരേ! നമോസ്തുതേ!
ഈരേഴുലകെന്നുപേരാംമരത്തിന്റെ
നാരായവേരായനാരായണാ! ഹരേ!
പേരായിരംതനിക്കുള്ളോരുനീപണ്ടു
പേരാലിലയിൽശയിച്ചില്ലയോ? ചിരം
പാരായവൻകടൽപോലായസംസാര-
കാരാഗൃഹത്തിൽകിടക്കുംമനുഷ്യരെ
പാരാതെബന്ധനംവേർപെടുക്കുംഭവാ-
നാരാധനംമാത്രമൊന്നുചെയ്തീടിനാൽ
നേരായവണ്ണംഭവൽസ്വരൂപംകനി-
ഞ്ഞോരായ്കകൊണ്ടുള്ളപോരായ്കകാരണം
ഘോരമാംദുഃഖമുണ്ടാകുന്നതങ്ങൾക്കു
സാരമാംഭക്തിവിശ്വാസമില്ലായ്കയാൽ
പണ്ടുഹയഗ്രീവനെന്നൊരുദൈത്യേന്ദ്ര-
നുണ്ടായിപോലുംമഹാപാപികശ്മലൻ
വിണ്ടുകണക്കെകറുത്തൊരുവിഗ്രഹം
കണ്ടുപേടിച്ചുവിറയ്ക്കുന്നദേവകൾ
വിണ്ണവർനാട്ടുംപിടിച്ചടക്കിനല്ല
പെണ്ണുങ്ങളേയുംകരസ്ഥമാക്കിദ്ദുരൻ
പുണ്ഡരീകോത്ഭവൻവാണരുളീടുന്ന
പുണ്യസ്ഥലത്തേക്കുചെന്നാനൊരുദിനം
കണ്ണുമടച്ചുവസിക്കുംവിരിഞ്ചനെ
ക്കണ്ടൊരുകണ്ടകൻമിണ്ടാതെചെന്നുടൻ
നാലുമുഖങ്ങളിൽനിന്നുപതുക്കവേ
നാലുവേദങ്ങളുംമോഷ്ടിച്ചുമണ്ടിനാൻ
ദീനാനുകമ്പിഭഗവാനതുകാരണം
മീനായ്പിറന്നങ്ങവന്റെകളേബരം
ഭേദിച്ചുനിഗ്രഹംചെയ്തുവിരിഞ്ചനും
വേദങ്ങൾകൊണ്ടുപോന്നാശുനൽകീലയോ
വാസുദേവാഭവാൻപാലാഴിയിൽപണ്ടു
വാസുകിയെപ്പാശമാക്കിബന്ധിച്ചുടൻ
മന്ദരപർവ്വതംമത്തുമാക്കിക്കൊണ്ടു
മന്ദേതരംദേവദൈത്യവർഗ്ഗങ്ങളെ
രണ്ടുവശത്താക്കിനിർത്തിഗിരീന്ദ്രനെ-
ക്കൊണ്ടുസമുദ്രംകലക്കിച്ചനേരത്തു
താണുഗമിച്ചോരുമന്ദരംതാങ്ങുവാൻ
താനൊരുകൂർമ്മസ്വരൂപംധരിച്ചാശു
കർക്കശമാകിനപൃഷ്ഠാസ്ഥികൊണ്ടദ്രി
പൊക്കിനിർത്തീലയോചക്രപാണേഭവാൻ
ധാത്രിയെക്കട്ടോരുദുഷ്ടാസുരേന്ദ്രനെ
പ്പോത്രിയായ്ചെന്നുവധിച്ചീലയോഭവാൻ

സ്വർല്ലോകഭൂലോകപാതാളലോകങ്ങ-
ളെല്ലാംമുടിക്കുംഹിരണ്യകശിപുവെ-
സംഹരിച്ചീടുവാൻഘോരഘോരനാര-
സിംഹാകൃതിപൂണ്ടുവൈകുണ്ഠനാംഭവാൻ
സിംഹനാദംകൊണ്ടുവിശ്വംമുഴക്കിച്ചു
രംഹസാദുഷ്ടനെച്ചെന്നുപിടിപെട്ടു
താഡിച്ചുതമ്മടിതന്നിൽപതിപ്പിച്ചു
പേടിച്ചുപാരംപിറുക്കുന്നമൂഢന്റെ
മാർപ്പിടംകീറിപ്പിളർന്നുകുടൽചോര-
ക്കോരിക്കുടിച്ചുമദിച്ചീലയോഭവാൻ
ഉണ്ണിയായ്ചെന്നുമഹാബലിതന്നോടു
മണ്ണിരക്കുന്നൊന്നിരന്നുകേടിച്ചുടൻ
അപ്പാട്ടുനിന്നുവളർന്നുജഗത്ത്രയം
ചപ്പാസമസ്തംഹരിച്ചീലയോഭവാൻ
പിന്നെപ്പരശുരാമാഖ്യനായ്ത്തന്നെ
മന്നിൽപ്പിറന്നുപലർക്ഷത്രിയരെ
കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനനാദിയായുള്ളൊരു
പാർത്ഥിവന്മാരെക്കൊന്നാമഹീതലിൽ
മൂവേഴുവട്ടമെച്ചുട്ടെരിച്ചീലയോ
സർവ്വേശനായുള്ളവാസുദേവോഭവാൻ
സൂര്യവംശത്തിങ്കൽവന്നുപിറന്നഹോ
ശ്രീരാമഭദ്രനാമപ്രമേയൻഭവാൻ
ഭള്ളുപറഞ്ഞീടുന്നരാവണ
വീര്യവാനെക്കൊലചെയ്തീലയോഭവാൻ
ഇത്തരമുള്ളപരമാർത്ഥമൊക്കവേ
ചിത്തരംഗത്തിൽപ്രകാശിച്ചുമേവിടോ!
സ്വതപരംനമ്മുടെവിപ്രനാംപാതകൻ
വിസ്തരംകേട്ടുകൊള്ളണംഭഗവാനേ!
ഏത്രയുംപണ്ടുപണ്ടുണ്ടായവൃത്താന്ത-
മത്രമാത്രംചുരുക്കികഥിക്കാമഹം
മന്നിടംതന്നിൽനൃഗനെന്നുപേരായ
മന്നവൻഞാൻപുരാനാട്ടുവാണീടിനേൻ
ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളിൽചൊല്ലിക്കിടക്കുന്ന
ധർമ്മങ്ങളൊക്കെയേചെയ്തേനാദരാൽ
ശർമ്മംമനുഷ്യർക്കുഭവിപ്പാനുള്ള
കർമ്മങ്ങളെല്ലാംമുടങ്ങാതെചെയ്തുഞാൻ
ഗോദാനഭൂദാനവസ്ത്രദാനങ്ങളും
മോദമതുലമാമന്നദാനങ്ങളും
സ്വർണ്ണവുംവെള്ളിയുംരാശിയുംചക്രവും
വർണ്ണാഭരണംവളരെക്കൊടുത്തുഞാൻ
നാട്ടിൽപ്പലപലകോട്ടിൽകിടക്കുന്ന
കാട്ടുമുക്കാൽവട്ടമൊക്കെപ്പണിയിച്ചു
അത്താഴപ്പൂജയുംപാൽപ്പായസങ്ങളും
നെയ്യുംനിറച്ചുള്ളദീപവുംമാലയും
തിങ്കളിലന്നന്നുഘോഷിച്ചുസദ്യയും
ചിങ്ങമാസത്തിൽതിരുവോണപൂജയും
കുംഭമാസത്തിൽകൊടിയേറ്റുമീവണ്ണ-
മമ്പലംതോറുംതുടങ്ങിച്ചുഞാൻപുരാ
ഉച്ചയ്ക്കുമന്തിക്കുമത്രംദ്വിജന്മാർക്കു
കച്ചുവിളമ്പുവാനണ്ണാവിമാരെയും
വച്ചിച്ചുനല്ലരിപ്പുകാരന്മാരെ

ക്കൂപ്പിച്ചുകൊള്ളണമൂട്ടുള്ളവിടത്തിൽ
ഇച്ഛയ്ക്കുചേരുംകറിനാലുമഞ്ചുമെ
പച്ചടിച്ചാറുംപരിപ്പുമങ്ങോലോല-
ന്നേരിതാളകംകൂട്ടുകറികളും
വേപ്പിലക്കട്ടിയുംമാങ്ങനാരങ്ങയും
ഉപ്പുംമുളകുംകുറക്കനചേർക്കാതെ
കയ്യുണ്ണിയില്ലാത്തവിപ്രരെക്കൊണ്ടുമ-
ടപ്പള്ളിവയ്പിക്കരുതെന്നുകല്പന
കല്പിച്ചുവച്ചതുകൊണ്ടേനടിയനും
അർദ്ധരാത്രിക്കുവരുന്നവർക്കൂഴ-
മൂർഖരാക്കീടരുതെന്നുറപ്പിച്ചു
നിർദ്ധനന്മാരുടെവീടുംകുടുംബവും
വർദ്ധനചെയ്തുനാടുരക്ഷിച്ചുഞാൻ
വസ്ത്രമില്ലാത്തോർക്കുവസ്ത്രംകൊടുക്കയും
ഛത്രമില്ലാത്തോർക്കുഛത്രംകൊടുക്കയും
ശാസ്ത്രമില്ലാത്തോർക്കുശാസ്ത്രമുണ്ടാകുവാൻ
ശാസ്ത്രിപട്ടന്മാർപലരെവരുത്തിഞാൻ
അഗ്രഹാരങ്ങളുംതീർത്തുകൊടുത്തവ-
ർക്കാഗ്രഹമെല്ലാമറിഞ്ഞുനൽകീടിനേൻ
നാട്ടിലിരുന്നുപൊറുക്കുംപ്രജകളെ
പാട്ടിലാക്കിക്കൊണ്ടുപാലനംചെയ്കയാൽ
വീട്ടിൽപരാധീനമാർക്കുമില്ലാകടം
വീട്ടിച്ചുകൊള്ളുന്നവിത്തംകൊടുത്തുഞാൻ
വിത്തുകുലിയ്ക്കുംവകയില്ലായെങ്കിൽകൊ-
ടുത്തുവാഴിക്കുമാക്കണ്ടങ്ങളൊക്കവേ
ചിത്തിരട്ടിപ്പാട്ടംനെല്ലളപ്പിക്കു-
മിത്തരംനമ്മുടെരാജ്യരക്ഷാവിധം
ചുങ്കപ്പണംവേണ്ടമുപ്പറയുംവേണ്ട
കിങ്കരന്മാർക്കൊരുകാശുംകൊടുക്കേണ്ട
മങ്കമാർവീട്ടിൽകടന്നൊരുകാച്ചുക
ശങ്കകൂടാതെശകാരിച്ചുവെങ്കിലോ
ആരോരാർഹണത്തേലവരെക്കരേറുവാ-
നാദരാട്ടമൊന്നുംവിചാരിക്കയില്ലഞാൻ
നെല്ലുംപണവുംസമ്പാദിച്ചുവച്ചുകൊ-
ണ്ടില്ലത്തിരിക്കുന്നവിപ്രൻവഴിപോക്കർ
മെല്ലെന്നുവന്നുകേറുമ്പോൾതരിമ്പുചോ-
റില്ലെന്നുചൊല്ലുകില്ലെന്നല്ലനല്ലൊരു
സല്ലാപമോടെസമസ്തസമ്മാനങ്ങ-
ളെല്ലാമനുഷ്ഠിക്കുമക്കാലമിങ്ങിനെ
നെല്ലുംവിലയുണ്ടുകൊള്ളുന്നവർക്കൊരു
തെല്ലുംകെടുകാഴ്മയില്ലെന്നുനിർണ്ണയം
നെല്ലുവിലകുറച്ചങ്ങുവിറ്റീടിനാൽ
കൊല്ലുമിത്തമ്പുരാനെന്നുള്ളഭീതികൊ-
ണ്ടെല്ലാജ്ജനങ്ങളുംനേർവഴിയല്ലാത്ത
വല്ലാത്തമാർഗ്ഗംതുടങ്ങാറില്ലഹോ!
കണ്ടാലഴകുള്ളപെണ്ണുങ്ങളെച്ചെന്നു
കണ്ടാൽകൊതിക്കുന്നകാമുകന്മാർചില-
രുണ്ടായ്വരുമതുകൊണ്ടൊരുവൈഷമ്യ-
മുണ്ടാകയില്ലെന്നുകണ്ടുകൊൾകഭവാൻ
വേണ്ടാസനംമനക്കാമ്പിലുണ്ടെങ്കിലും
മിണ്ടാനെളുതല്ലവരോടൊരിക്കലും

രണ്ടുകരത്തിലുംവാളുംപരിചയും
കൊണ്ടുനടക്കുന്നകിങ്കരന്മാർകളെ
കണ്ടുഭയപ്പെട്ടുമണ്ടിനിന്റെസംസാര-
മുണ്ടാകയില്ലതുകൊണ്ടുംമഹാസുഖം
പത്തുമാറുംമഹാദാനങ്ങൾചെയ്തുഞാൻ
സത്തുക്കൾക്കേറ്റംപ്രസാദംവരുത്തിനേൻ
ക്ഷേത്രങ്ങൾവെൺമാടമാക്കിപ്പണിയിച്ചു
പാത്രങ്ങൾവേണ്ടുംവിധങ്ങളിലുണ്ടാക്കി
സത്രംതുടങ്ങിച്ചുസർവ്വഭൂമണ്ഡലേ
സത്രാശനമാകയാഗങ്ങൾചെയ്തുഞാൻ
ദുർജ്ജനന്മാരെയാട്ടിക്കളഞ്ഞുഞാൻ
സജ്ജനത്തെസ്സമീപത്തുവരുത്തിഞാൻ
ഇജ്ജനംചെയ്യുകാര്യങ്ങൾക്കുകാർത്തവീ-
ര്യാർജ്ജുനൻപോലുംശരിയല്ലമാധവ!
അങ്ങിനെനാംപണ്ടുനാടുവാഴുന്നനാ-
ളെങ്ങുമൊരുത്തർക്കുമല്ലലില്ലേതുമേ
കള്ളക്കുടിയ്യനാകശ്മലന്മാരില്ല
കള്ളനടിക്കുംപിരട്ടുവുമില്ല
കട്ടുമുറിയ്ക്കുന്നകശ്മലന്മാരില്ല
ഒട്ടേറെപ്പോറ്റുന്നദുർമ്മുഖന്മാരില്ല
തള്ളയ്ക്കുതിന്മാൻകൊടുക്കാതെതന്നുടെ
പള്ളയ്ക്കുപൂഴ്ത്തിവരുത്തുന്നവരില്ല
ഉള്ളത്തിലുന്മേഷമില്ലാത്തവരില്ല
വെള്ളത്തിൽമൂത്രംപൊഴിക്കുന്നവരില്ല
കള്ളമൊന്നുള്ളോരുമാനങ്ങളുമില്ല
മുള്ളൊന്നുള്ളോരുസംസാരവുമില്ല
മുക്കാപ്പുകയിലപാക്കുംനിറച്ചുതൻ
തൊക്കുംപണയത്തിലാക്കുന്നവരില്ല
ആർക്കുംസഹിക്കാത്തവാക്കുംപലവിധം
ഭോഷ്കുംപറഞ്ഞുനടക്കുന്നവരില്ല
ഓർക്കുന്നനേരംവെറുക്കുന്നദുഷ്കൃതി
തീർക്കുന്നദുഷ്ടവിപ്ലവങ്ങളുമില്ല
നോക്കുന്നവൈരിയോടേല്ക്കുന്നനേരത്തു
തോല്ക്കുന്നതൊങ്ങപ്രഭുക്കളുമന്നില്ല
നാക്കിന്നുനല്ലതുതാൻതന്നെഭക്ഷിച്ചു
പാക്കാമഹാപാപിമാനുഷന്മാരില്ല
ഗോക്കളെവിറ്റുവലിക്കുംപണത്തിനു
ശാക്കളെക്കൊണ്ടുവളക്കുന്നവരില്ല
തക്രവുംപാലുംവിലക്കാച്ചിങ്ങിനെ
വിക്രയംചെയ്യുന്നിരീശ്വരന്മാരില്ല
വക്രംപറഞ്ഞുചതിച്ചുകൊണ്ടഞ്ചാറു
ചക്രമെന്നാകിലുംവാങ്ങുന്നവരില്ല
നാരിയെച്ചൊല്ലിസമസ്തംമുടിക്കുന്ന
കാരിയക്കാരെന്നുപേരുള്ളവരില്ല
വൈരിയെപ്പേടിച്ചൊളിച്ചുനടക്കുന്ന
വീരക്കളിക്കുംകടന്മാരുമന്നില്ല
വിപ്രരെക്കണ്ടാലെഴുന്നേറ്റുനില്ക്കാത്ത
ദുഷ്ടഭടന്മാരൊരേടത്തുമന്നില്ല
കെട്ടിത്തലയ്ക്കൽപണംവെച്ചുകൊണ്ടുതാ-
നക്കീച്ചിരന്നുനടക്കുന്നവരില്ല
മറ്റുമുള്ളോർക്കൊരുവറ്റുംകൊടുക്കാതെ
കൊറ്റുംകഴിച്ചുതിരിക്കുന്നവരില്ല-
പെറ്റുവളർത്തമാതാവിന്റെകോപ്പുകൾ
വിറ്റുകളത്രംപുലർത്തുന്നവരില്ല
അച്ചിയെച്ചെന്നുതരംകെട്ടിട്ടന്ന
നിച്ചിരിയ്ക്കുന്നമന്ദന്മാരില്ലകാലം
അച്യുതശ്രീപാദപത്മമനസ്സാ-
ദ്ധരിച്ചുഭജിക്കാത്തനിരസന്മാരില്ല
ഇപ്രകാരേണഞാൻനാട്ടുരക്ഷിച്ചുകൊ-
ണ്ടുൽപ്രമോദേനവാണിട്ടുന്നകാലത്തു
വിപ്രശാപത്തിനുസംഗതിവന്നുപോ-
യപ്രസംഗത്തെപ്പറയുന്നുണ്ടുഞാൻ
ഉത്തമബ്രാഹ്മണന്മാരെക്ഷണിച്ചുമൽ-
പത്തനംതന്നിൽവരുത്തിയിന്നേദിനേ
ഭക്ഷ്യപേയംപിഭുജിക്ഷാളനംചെയ്തുഞാൻ
ഭക്ത്യാമനഃപ്രീതിയുണ്ടാക്കിയെല്ലാവേ
പത്തുസഹസ്രംപശുക്കളെക്കൊണ്ടന്നു
പത്തരമാറ്റുള്ളകാഞ്ചനംകൊണ്ടുടൻ
കൊമ്പുകൾരണ്ടുംകുളമ്പുനാലുംപൊതി-
ഞ്ഞിമ്പമോടെപശുദാനംതുടങ്ങിനേൻ
അമ്പതുംനൂറുംപശുക്കളെപ്രത്യേക-
മൻപോടുമേടിച്ചനുഗ്രഹിച്ചാദരാൽ
സമ്പന്നമോദംനിജാഗ്രഹാരങ്ങളെ
സംപ്രാപ്യമോദിച്ചുഭൂസുരന്മാരവർ
നിത്യവൃത്തിയ്ക്കുമുടക്കാതെഗോക്കളെ
കൃത്യംവഴിപോലെചെയ്തുപോരുംവിധ-
ഞ്ഞങ്കലിഞ്ഞന്നതെയ്യപ്പോളു
വേഗേനപോയിട്ടുനമ്മുടെമന്ദിരേ
മറ്റുള്ളഗോക്കളിൽക്കൂടിനിന്നീടിനാൾ
മുറ്റുംഗ്രഹിച്ചീലതാനുമെൻഭൃത്യരും
പിറ്റേന്നാൾഞാനപ്പശുവിനെക്കൊണ്ടന്നു
മറ്റൊരുവിപ്രനുസങ്കല്പിച്ചീടിനേൻ
അന്നേരമാദ്യംകിട്ടിച്ചകോപിച്ചവ-
നൊന്നോടുരചെയ്തുമറ്റേമഹീസുരൻ
നമ്മുടെഗോവിനെമറ്റൊരുവിപ്രനു
സമ്മാനമാക്കിക്കൊടുത്തതുനന്നേടം
നിർമ്മരിയാദങ്ങൾകാട്ടുന്നതിന്നുടെ
ധർമ്മങ്ങളെത്രയുംവിസ്മയംവിസ്മയം!
ഒന്നിനെത്തന്നെപലർക്കുകൊടുക്കുമാ-
റെന്നുള്ളസംസാരമിന്നുകല്പിച്ചുനീ
നന്നുനന്നുസഹസ്രംപശുദാന-
മൊന്നിനെക്കൊണ്ടുനീസാധിയ്ക്കയില്ലതും
ആക്കവേണ്ടീട്ടുനീഗോദാനമെന്നുള്ള
മാർഗ്ഗംതുടങ്ങിമഹാല്പബുദ്ധേയിങ്ങിനെ
ദത്താപഹാരമെന്നുള്ളൊരുപാപത്തി-
ന്നുത്തരമില്ലെന്നറിഞ്ഞുകൊൾകഭവാൻ
ചിത്തതാർക്കുംവിനിക്കില്ലായ്കകൊണ്ടുനീ
ചത്താൽനരകാന്ധകൂപേപതിച്ചുപോം
ഇത്തരംനമ്മൾക്കുകാരിച്ചുവിപ്രനോ-
ടുത്തരംചൊല്ലുവാനില്ലായ്കകൊണ്ടുഞാൻ
അന്നുപശുവിനെമേടിച്ചുവിപ്രനെ-
ച്ചെന്നുവണങ്ങിപ്പറഞ്ഞേനൊരക്ഷരം

ഈവണ്ണംവിപ്രന്നുമുന്നംകൊടുത്തൊരു
ഗോവന്നുകൂട്ടിലകപ്പെട്ടുപോകയാൽ
സംഭ്രമംകൊണ്ടുഞാനാഗോവിനെത്തന്നെ
സംപ്രദാനംചെയ്തുവിപ്രനതിനിസ്തുഹോ
ആപശുനെബ്ഭവാനിങ്ങോട്ടുതന്നാലു-
മാവശ്യമുള്ളപണംതരുന്നുണ്ടുഞാൻ
ഒന്നിനുവേണ്ടിസഹസ്രംപശുക്കളെ
പൊന്നണിയിച്ചുതരുന്നുണ്ടുഭൂസുര!
എന്നതുകേട്ടാദ്വിജനുരചെയ്തു
തന്നതങ്ങോട്ടുതരികയില്ലേഷഞാൻ
ബ്രഹ്മസ്വഗോവിനെപ്പിന്നെക്കൊതിക്കുന്ന
ജിഹ്മസ്വഭാവമുചിതമല്ലമന്നവ!
ആയതിനായിരംഗോദാനമെങ്കില-
ങ്ങായവർക്കുതന്നെകൊടുത്തുകൊൾകഭവാൻ
ഇങ്ങോട്ടുതന്നൊരുഗോധനത്തെത്തിരി-
ച്ചങ്ങോട്ടുമേടിയ്ക്കസാധിയ്ക്കയില്ലെടോ
ഇങ്ങിനെഖണ്ഡിച്ചുരച്ചോരുവിപ്രനോ-
ടെങ്ങിനെഗോവിനെമേടിയ്ക്കുവേണ്ടുഞാൻ
ഖേദേനപിന്നെയുംമറ്റൊരുദ്വിജേന്ദ്രന്റെ
പാദേവണങ്ങിപ്പറഞ്ഞേനഹംവിഭോ!
അങ്ങേപ്പശുവെന്നറിയാതെകണ്ടുഞാ-
നന്യനുദാനവുംചെയ്തുപോയേനഹോ!
എന്നുപറഞ്ഞാലുമദ്ദേഹമാപ്പശു-
താനുടെകൊള്ളുന്നയുള്ളുവില്ലാദ്ദേഹം
ദുർമ്മുഖംകാട്ടുന്നുന്നിലകാരനെ
സ്സമ്മതിപ്പിപ്പാനെളുതല്ലഭൂ
കാട്ടിൽകിടക്കുംകടുവായിനെചെന്നു
കാൽപിടിച്ചെന്നാൽകടിയ്ക്കാതിരിയ്ക്കുമൊ;
കാച്ചിത്തിളപ്പിച്ചപാലിൽകഴുകിയാൽ
കാഞ്ഞിരക്കായിന്റെകയ്പുശമിയ്ക്കുമോ
പോത്തുകൾവെട്ടുവാൻപാഞ്ഞടുക്കുന്നേര-
ത്തോത്തുകേൾപ്പിച്ചാലൊഴിഞ്ഞുമാറീടുമോ
അങ്ങൊന്നൊഴികഴിവുണ്ടാകവേണമെ-
ന്നങ്ങോട്ടുഞാനപേക്ഷിക്കുന്നുഭൂസുര
വാശിയുള്ളത്തണനേകിയഗോവിനെ
ക്ലേശിക്കവേണ്ടഭവാനുംമഹാമതേ
ആശയ്ക്കുചേരുന്നപോലെപകരമാ-
യായിരംഗോക്കളെക്കൂടതരാമഹം
ആശ്രയംകൊണ്ടങ്ങെഴുന്നള്ളുകഭവാ-
നായതിനഞ്ജലികൂപ്പിത്തൊഴുന്നുഞാൻ
താണുതാണിങ്ങിനെയാചിക്കുമെന്നോടു
താൽപ്പര്യംകൂടാതുരചെയ്തുഭൂസുരൻ
നമ്മുടെഗോവെനമുക്കവേണ്ടുമഹാ-
ദുർമ്മതേനിന്നുടെധാർഷ്ട്യംവൃഥാഫലം
ലക്ഷംപകരംപശുത്തരാമെന്നുനിൻ
പക്ഷമെന്നാലുംനമുക്കവേണ്ടാരോ
യാഗത്തിനൊന്നുരണ്ടാട്ടുവേണ്ടുന്നതി
നായിരംഗർദ്ദഭംകൊണ്ടുചെയ്യാവതോ.
വേഗേനനമ്മുടെഗോവിനെത്തന്നാലു-
മാവേശമൊന്നുംതുടങ്ങേണ്ടടോനൃഗ
പൊന്നുകൊണ്ടെന്നുടെദേഹത്തെമൂടുവാൻ
പോരുംഭവാനതിനില്ലൊരുസംശയം
എന്നുവരികിലുമിങ്ങാശയില്ലേതു-
മെന്നുടെഗോവിനെക്കിട്ടിയെന്നാൽമതി
പത്തുലക്ഷംപശുദ്ദാനങ്ങൾചെയ്കിലും
പത്തുനൂറമ്പലംചെമ്പിടീച്ചെങ്കിലും
പത്തായിരംകുളംവെട്ടിപ്പടുക്കിലും
പന്ഥാവുതോറുംനടയ്ക്കാവുവെപ്പിച്ചു
സത്രങ്ങൾനി[illegible]ത്തുടങ്ങിച്ചുവെങ്കിലും
ഛത്രവസ്ത്രാദിദാനങ്ങൾചെയ്തെങ്കിലും
വിപ്രനോടപ്രിയംചെയ്യുന്നപൂരുഷൻ
ക്ഷിപ്രംനശിക്കുമെന്നോർത്തുകൊൾകഭവാൻ
ശുദ്ധിയില്ലാത്തുള്ളബുദ്ധിയിൽകാംക്ഷിക്കു
മൃദ്ധിനിനക്കിന്നുസിദ്ധിക്കയില്ലെടോ
വർദ്ധിക്കവേണംധനമെങ്കിലുള്ളതി-
ലർദ്ധിച്ചുദാനധർമ്മങ്ങൾചെയ്തീടണം
ക്രുദ്ധിക്കവേണ്ടനീശുദ്ധദ്വിജന്മാർക്ക
ബുദ്ധിക്ഷയംവരുന്നേരംകുലത്തിന്റെ
വൃദ്ധിക്കുഭംഗംഭവിക്കുമെന്നല്ലനീ
സിദ്ധിക്കുടുക്കുന്നനേരംകൃതാന്തന്റെ
ഭൃത്യപ്പരിഷകൾവന്നുപിടിപെട്ടു
മൃത്യുപാശംകൊണ്ടുകണ്ഠത്തിൽബന്ധിച്ചു
കത്തുന്നതീയിലുംകല്ലിലുംമുള്ളിലും
കൂർത്തുള്ളപാറപ്പുറത്തുമിഴച്ചങ്ങു
മുൾത്തടികൊണ്ടങ്ങടിച്ചുതകർത്തുതൻ
പത്തനേകൊണ്ടുചെന്നെത്രയുംഘോരമാം
ഖൾഗശൂലങ്ങളെക്കൊണ്ടുഖണ്ഡിക്കയും
മുൾഗരംകൊണ്ടുശിരസ്സിലടിക്കയും
ചെമ്പുകിടാരത്തിലിട്ടുവറുക്കയും
വൻപുള്ളദന്തിയെക്കൊണ്ടുകുത്തിക്കയും
കുണ്ടുകിണററിൽപിടിച്ചുമറിക്കയും
വണ്ടുംകൃമികളുംതേളുംതവളയും
ഞണ്ടുംനിറഞ്ഞുള്ളദുർഗ്ഗസ്ഥലങ്ങളിൽ
കൊണ്ടുചെന്നങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടുമോടിച്ചു
രണ്ടുഭാഗേനിന്നുവജ്രബാണങ്ങളെ
ക്കൊണ്ടുപ്രഹരിച്ചുദേഹംതകർക്കയും
ഭിന്നമാമംഗമമൃതുതളിച്ചാശു
പിന്നെയുംജീവനുണ്ടാക്കിച്ചമച്ചുടൻ
പിന്നെയുംപിന്നെയുംദുഃഖങ്ങളീവണ്ണ-
മൊന്നൊഴിയാതെവരുത്തുംകരുത്തുള്ള
കിങ്കരന്മാരതുചിന്തിച്ചുസർവ്വദാ
ശങ്കരസ്വാമിയെസ്സേവിച്ചുകൊള്ളാതെ
ഹുംകൃതിക്കാരനായുള്ളിൽകനത്തൊര-
ഹംകൃതിവർദ്ധിച്ചുപോയാലൊടുക്കത്തു
സങ്കടംവന്നുഭവിക്കുമെന്നോർക്കനീ
കങ്കണംകുണ്ഡലംകൈവിരൽമോതിരം
തങ്കപ്പതക്കംതരിവളകാഞ്ചിയും
കുങ്കുമംചന്ദനംകസ്തൂരിയുംനല്ല
മങ്കമാരോടുള്ളശൃംഗാരലീലയും
കൊങ്കപുണരുവാനുള്ളോരുമോഹവും
എന്നുള്ളവസ്തുക്കളൊന്നുംഫലിക്കയി-
ല്ലെന്നുധരിക്കനീഭൂപാലകശ്മലാ

എന്തിന്നനേകം പറഞ്ഞിട്ടു കാരിയം
വെൺതിങ്കൾചൂഡനെ ഭക്തിയില്ലാത്ത നീ
അന്തണശ്രേഷ്ഠനാമെന്റെ പശുവിനെ
അന്യവിപ്രന്നു പിടിച്ചു കൊടുക്കയാ-
ലന്തരംഗത്തിൽ കപടമുള്ളോരു നീ
അന്ധകൂപത്തിൽ പതിച്ചു പോക ചിരം
തന്തോന്നിയായിത്തുടർന്നോരു കാരണ-
മോന്തായ്ത്തിറന്നു കിണററിൽ കിടക്ക നീ
പത്തുനൂറായിരം വത്സരം ഘോരമാ-
പത്തനുഭവിച്ചന്ധകൂപാന്തരേ
അത്തൽ പിണഞ്ഞു വലഞ്ഞു കിടക്കുമ്പോ-
ളെത്തുമവിടത്തിലേകദാ ഗോവിന്ദൻ
ഉത്തമപൂരുഷൻ തന്റെ കരസ്പർശ-
മെത്തുമന്നേരത്തു ശാപമോക്ഷം വരും
ഇത്ഥം ശപിച്ചു ഗമിച്ചു മഹീസുരൻ
ചിത്തം വിറച്ചു കുതിച്ചു കിണററിൽ ഞാൻ
വാശ്ശൂതെന്നാകിലും വല്ലന്തിതീരുപാ-
നീശപരാനുഗ്രഹമുണ്ടാകകാരണാൽ
ശാശ്വതബ്രഹ്മസ്വരൂപീ ഭവാൻ നമു-
ക്കാശാസമിപ്പോൾ വരുത്തിയല്ലോ വിഭോ!
മല്പാപമെല്ലാമൊഴിച്ചു കൊണ്ടെന്നെ നീ
സല്പാത്രമാക്കിച്ചമച്ചോരു കാരണം
ത്വല്പാദപങ്കജേ ചേരുവാൻ കാരുണ്യ-
മെപ്പോഴുമുണ്ടാകവേണം രമാപതേ!

മർമ്മതാളം.

പെരുകിന ബഹുഗുണഗണമുടയൊരു സുമതി-
[നൃഗനരപാലൻ
തെരുതെരെ മുരഹരനുടെ തിരുവടിവടിവിൽ വ-
[ണങ്ങിവണങ്ങി
പരിചൊടു നിജപരവശചരിതമിതൊക്കെയുമ-
[റിയിച്ചു
പരിണതിശുഭമനുഭവമനുപമമതിസുഖമാശു-
[ലഭിച്ചു
നരവരനുടെ കരകമലങ്ങൾ പിടിച്ചു പുണർന്നു മുകു-
[ന്ദൻ
പലവചനവുമരുളി മൃദുസ്മിതരവിരുചിനിന്ദിത-
[കന്ദൻ
സുരനരമുനിവിനതപദാംബുജനഖിലജഗത്ത-
[കന്ദൻ
നിരുപമനിജചരിതമഹാനിധിഗുണഗണന-
[ന്ദിതനന്ദൻ
നിജപുരമതിലതിസുഖമോടു രസിച്ചു വസിക്കന-
[രേന്ദ്രാ
ദ്വിജവരനുടെ ഹിതമപി പൂരയ രുചിരതരാന-
[നചന്ദ്ര
ഭുജബലകലധനജനസന്തതിസുകലവിശേഷ-
[മശേഷം
പ്രജകളുടെയരഞ്ജനമതിലിഹ ഭവതു മഹാപരി-
[തോഷം
പടുരസമൊടു മടുമലർമിഴികളുടെ ചടുലകടാക്ഷ-
[വിലാസം
തടമുലതടമൂടുപടമകൊണ്ടിതുടയിണ ചട്ടമൊഴി-
[ഹാസം
തുടുതുടെ മുട്ടചാടിയുടെ വടിവുകളുടിമലരുടയവി-
[കാസം
കുടിലതയൊടു തലമുടിനിടിലവുമുടലുതഗുണഗ-
[ണവാസം
കളികളിലുടനവിരളമിളകിന തളവളകളുമള-
[ഘോഷം
മിഴിമിഴികളുമളികിളികയിൽ മൊഴിലളിതമനോ-
[ഹരവേഷം
കളർമതിയുടെ വെള്ളവെള്ളവിലസുമെഴരവികല-
[രുചിപരിവേഷം
തെളിവൊടു മനമിളകുമനാഹ്വരുചിയനവധിജ-
[നപരിതോഷം
ചതിപെരുകിന ചലമിഴിമണികളിലതിരതിഹി-
[തമതിലേറും
മതിഗുണഗണമുടയൊരു പൂരുഷനൊരുവകവി-
[കൃതികളുമേറും
രതിപതിയുടെ ശരനിരവിരവൊടു കരളിലതേ-
[ല്ക്കുന്നേരം
അതിപരവശമെരിപൊരിപെരുകിന ചരിത-
[വ്യമിടക്രീഡ്യം
ചൂതുപകിടചതുരംഗാദികളൊരുവകമൂഢവി-
[നോദം
വാതുപറകപണയവുമതികടുശഠതയുമിടകൂട-
[മഹോ
കൈതവമതിലധികതരം വരുമാതുരതാപവുമു-
[ണ്ടാം
ഭൂതലപതിമാർക്കുതമാചിതമെന്നു ധരിക്കനതേ-
[ർത്തോ
വിവൊടു നിജപുരവരമാശു ഗമിച്ചു രമിച്ചുവ-
[സിക്ക
നരവരനൃഗമൃഗരിപുവിക്രമശക്രസമാനസ-
[ഖേ!
പെരുകിന ശുഭമവിടെ വരുന്തവ പേശലഗുണ-
[ഗണരാശേ
നിരുപമതമഭക്തിഗുണേന വിമുക്തിയുമുപരി-
സുഭഗേ!
ശമിച്ചു ശാപവും ഭൂപൻ നമിച്ചു കൃഷ്ണനെ ഗേ-
[ഹേ
ഗമിച്ചു സാദരം തത്ര രമിച്ചു വാണൊരു നേരം
ഒളിച്ചു കാനനേ നിന്ന കളിച്ചു കൌതുകാലൻ-
[പൊടു
പുളച്ചും മേവിനമക്കളെ വിളിച്ചു തന്നരികത്തിഹ
വരുത്തി മാധവൻ തന്നുടെ പുരത്തിൽ ചോവതി-
[ന്നൻപൊടു
നടന്നു കാടുകൾ തോടുകൾ കടന്നു ദ്വാരകാപുക്ക
വസിച്ചു വാസുദേവൻ ബഹുരസിച്ചു മക്കളോടിക്കാ-
[ലം
പറഞ്ഞു ധർമ്മസാരം പുനരറിഞ്ഞു സഞ്ചരിക്കുന്ന-
[വർ

കറഞ്ഞുകതസിതന്മാരിഹ നിറഞ്ഞുസത്യമെന്നു–
[ള്ളതു
മറഞ്ഞുമാർഗ്ഗമെന്നുള്ളതുമറിഞ്ഞുമക്കളെമന്മത–
മറിഞ്ഞുകൊൾകെടോതതാമറിഞ്ഞീട്ടപ്പന്റെ–
[സൽകട
ദ്രവിക്കംമറഷന്മാർക്കശ്ശവിക്കംസ്വസമ്പ–
[ത്തിതു
ചെവിക്കംസൌഖ്യമെന്നൻപൊട്ടഭവിക്കംഭേ–
വാകല്ലിതു
ഹരിക്കംബ്രഹ്മസ്വന്തിരിക്കമെന്മഹതാപാടി–
[കൾ
ധരിക്കംബ്രാഹ്മണന്മാരിഹചരിക്കംഭിക്കിനൊ–
[പ്പോളും
സ്മരിക്കംസജ്ജനങ്ങൾക്കപകരിക്കംസ്വസമ്പ–
[ത്തുകൾ
വരിക്കംനാരായണദൂകർതിരിക്കംദേവലോക–
[ത്തിങ്ക
ലരികൽ ബ്രാഹ്മണദ്രവ്യംഹരിക്കുന്നദുഷ്ടന്മാ–
രതിക്രൂരംനരകത്തിൽപതിക്കുമെന്നറിഞ്ഞാലും
കട്ടുകൊന്നാണെദ്രവ്യമടക്കുംദുർജ്ജനത്തെപ്പാ
മ്പാട്ടുകൊലഭടന്മാരെടുക്കംപാരാവുംബന്ധം
കെട്ടുകാരാഘനംനാനാടുഷ്ടക്കംകാൽകരംത–
[ല്ലി
മുടക്കുംമൂർഖരെച്ചെന്നുപിടിക്കുമൊഞ്ഞിയുംമ്മുക്കം
കടിക്കുംകായവുംതല്ലിപ്പൊടിക്കുമുഷ്ടികൾകൊ–
[ണ്ട–
ങ്ങടിക്കുംസിംഹനാദംകൊണ്ടിടിക്കുള്ളെരഹംഭാ–
[വം
മുടക്കുംതൃക്കംപാരംചൊടിക്കുംപല്ലിറുമ്മിനിന്നെ–
ല്ലൂരിക്കുംഭംഗമുണ്ടാക്കുമിട്ടുകവീഴ്ത്തുവൃകമെന്നാ
നകേൾപ്പുനരകൻമാർകടക്കനോരമെല്ലാർക്കും
മടക്കംവന്നുപോമാതമടക്കൊല്ലുന്നാണെദ്രവ്യം
ചൊടിക്കുന്നതന്മാർക്കുകരുണ്ണുചൂവക്കപോം–
ഇളക്കിക്കംവന്നുചോദമേറമിട്ടുകള്ളഭവാന്മാർക്കും.

കേൾപ്പാംകലരന്നാര ശ്രീ സുരേന്ദ്രന്റെ
പാപംഭേദിച്ചൊരുഭൂപാലകൻഗജൻ
പാപമോഹംകണ്ടുകൃപാംബ്രവേശിച്ചു
തപംചെന്നാൾകീട്ടമാപതനഭേദം
ശ്രോപിച്ചുവൃത്താന്തംകേൾക്കണംപിള്ളമാ–
രുള്ളവണ്ണംഗ്രഹിച്ചീലയോചൊല്ലുവിൻ
ഉള്ളത്തിലാശങ്കചപടമതെന്റെ
പിള്ളമാരെപ്പൊഗ്രഹിക്കേണമിക്കഥ
തെള്ളുമെന്തായാടുമേറുന്നനിങ്ങടെ
ഉള്ളലേശംഫലിക്കയില്ലേതുമേ
തെള്ളരാനൊകൊണ്ടുകണ്ണീർതുടിച്ചിച്ചു
കൊള്ളുന്തിരിക്കേണമെൻപിള്ളമാരഹോ!
കള്ളമൊഴിലുള്ളക്രൂരമിനിങ്ങളെ–
ന്തെങ്ങുള്ളാളവുംശങ്കയില്ലിങ്ങുബാലരേ
ഉള്ളത്തിലേഭയംകൊണ്ടന്താണിനി
മുള്ളുചാറയുന്നതെന്നുബോധിക്കണം
പള്ളുനേരാളുകളില്ലെൻപിള്ളമാ–
റൊത്തുകണ്ടാലെത്രലക്ഷത്തിലപ്പുറം
കള്ളംകണക്കുംകതത്തുംഹൃതതാപവും
മെയ്യിന്റെപുഷ്ടിയുംബുദ്ധികൌശല്യവും
നെയ്ക്കുട്ടുവാനിവർക്കേവെവേറെ
പള്ളിനെക്കൊണ്ടുകൊടുത്തിട്ടുമുണ്ടവൻ
ചെട്ടന്റെസേവയുണ്ടായതുമൂലമീ–
ച്ചേട്ടകൾക്കാരെയുംശങ്കയില്ലൊട്ടുമേ
മൂപ്പിലെകല്പനാക്രമംപോലേരത്തു
പാപ്പിക്കപോലുംനാമുകവേണ്ടതും
ഒന്നുമാത്രംപറഞ്ഞേക്കാമെന്നേരത്തു
ചെന്നുകലശലുണ്ടാക്കാതിരിക്കണം;
ബ്രഹ്മസ്വമാതംകഭ്യമാക്കീടൊല
ധർമ്മസ്വരൂപംനിരൂപിച്ചുകൊൾകെടോ!
ധർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടേജയംവരുന്നിന്നു
ധർമ്മത്തിനെന്നാകവേവേദംപ്രമാണവും
വേദങ്ങൾനാലിനുമാധാരമായതൊ
വേദിയന്മാർതന്നെയെന്നതുനിശ്ചയം
എന്നതുകാരണംവേദിയന്മാർകളെ
വന്ദിച്ചുതന്നെവസിക്കേണമേവരും
വിപ്രനോടപ്രിയംചെയ്യുന്നമർത്ത്യൻ
ക്ഷിപ്രംനശിക്കുമെന്നോർത്തുകൊള്ളണമേ
ഇപ്രകാരംഗജശ്രേഷ്ഠൻപറഞ്ഞില്ലയോ
വിപ്രശാപത്തിനുസംഗതിവന്നതും
ദേവേന്ദ്രനായതുംദേവകളായതും
ദേവാദിദൈവമായദേവനായതും
മുക്കണ്ണനായതുംനാന്മുഖനായതും
അർക്കചന്ദ്രാദിഗ്രഹങ്ങളായുള്ളതും
ഒക്കവേവിപ്രകൾശ്രേഷ്ഠരെന്നുള്ളതോർ
മക്കളേനിങ്ങൾധരിക്കേണമാദരാൽ
കാര്യമെന്തുപോൽജീവിതകെടോ
നാരിയെക്കാമിച്ചുനാട്ടിൽനടക്കാതെ
കാരിയംകൊണ്ടുമാത്രംവിചാരിച്ചു
നേരായമാർഗ്ഗത്തിലാകേണമെങ്കിലോ
കാലത്തെഴുന്നേറ്റുനോക്കണമെന്നത്രേ
താലത്തിലന്നംകണികണ്ടില്ലെങ്കിൽ
ചാലത്തരണിയെത്തള്ളിപ്പൂത്തനി
ചൊലത്തുനിന്നിതക്കുന്നവനാണെന്റെ
ശൌര്യപ്രതാപങ്ങളോരമല്ലാതെ
കാര്യത്തിനെത്തുന്നനേരമെടുക്കവും
ആരെപ്പുലർത്തുവാനിക്കുട്ടികളൊന്നെ
കാരിയക്കാരെന്നുചൊല്ലിനടക്കുന്നു
ചെക്കനുംചെട്ടരുംചെട്ടകംചെട്ടിയും
ചക്കലുള്ളോരുവെള്ളിപ്പിടികത്തിയും
ഒക്കവേകെട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടുനേരത്തു
ശക്രനാകുളംപ്രളതാതനിന്നു
മസ്തകത്തിനെഫലിപ്പിപ്പതിന്നതാ–
നാനകളുടനടക്കുന്നനേരത്തു
വക്കാണമേതുവാൻവൈരികൾവന്നൊരു
ലിക്കിൽക്കടന്നുവെടിതുടങ്ങുംവിധൗ
അക്കരിയക്കാരനെക്കണ്ടറിഞ്ഞീല
തെക്കോട്ടുപോമോവടക്കോട്ടുപോമോ

ാചക്കാരനെയുംവേണ്ടപട്ടരെയുംവേണ്ട
ങ്കളെയുംവേണ്ടമററാരെയുംവേണ്ട
ജീവനെകിട്ടിയാൽപോരുമെന്നിങ്ങനെ
ധാവനംചെയ്യുന്നമന്ത്രിക്കമന്നവൻ
ത്രാക്ഷിക്കവേണ്ടുന്നചോറുംകറികളും
ചട്ടിക്കരുട്ടിക്കൊട്ടത്തെങ്കിലുത്തമം,
തള്ളയ്ക്കുനേരെവരുന്നൊരുവഹ്നിയെ-
പ്പിള്ളയെക്കൊണ്ടുതടുക്കുമന്നേരമെ-
ന്നുള്ളപഴഞ്ചൊല്ലുപാഴിലായിട്ടഹോ
കൊള്ളാമിതെല്ലാമനർത്ഥംവരുത്തുവാൻ
എല്ലാവരുംപോരുമായതുതീപ്പുതി-
നല്ലാസമെന്നുള്ളതാക്കുംനഹിനഹി
ഇപ്പോളധികാരിയായിട്ടൊരുത്തനെ
കല്പിച്ചൊരേടത്തുവിട്ടവെന്നാലവൻ
അക്കാരക്കാരെപ്പിഴപ്പിച്ചുരാശിയും
ചക്രവുംനെല്ലുംകരസ്ഥമാക്കിക്കൊണ്ടു
പൊക്കംപിടിപ്പിച്ചയക്കുംപ്രജകളെ
പ്പൊക്കണംകെട്ടിക്കമേവനെന്നാകിലും
രണ്ടുപണംകയ്യിലുള്ളപുരുഷനെ-
ക്കൊണ്ടുപലതരംശിക്ഷകളിപ്പിക്കും
ഉണ്ടായതൊക്കെപ്പിടുങ്ങുമെന്നല്ലൊരു
രണ്ടായിരത്തിനാസ്ഥാനംവാങ്ങുമ്പോൾ
കണ്ടാലെളേക്കവേകണ്ടെഴുതിക്കൊണ്ടു
പണ്ടാരമാക്കിക്കൃഷിയുംതുടങ്ങിച്ചു
പണ്ടാരമേൽക്കാത്തപാട്ടമെയ്യാമയേ
യുണ്ടാക്കിനെല്ലളപ്പിച്ചുസമ്പാദിച്ചു
തമ്പുരാന്മാക്കൊരുകാശുകൊടുക്കാതെ
തൻപുരംരണ്ടിലടക്കിപ്പതുക്കവേ
വിറ്റുപിരിച്ചുകൊണ്ടച്ചിവീട്ടിൽചെന്നു
പാറവമച്ചുണ്ടൊരിമണ്ടതവൾക്കങ്ങു
കൊററിനുംകോപ്പിനുമൊക്കെച്ചിലവിട്ടും
മുററുംമുതലുള്ളതെല്ലാംമുടിച്ചുടൻ
മററുള്ളമാലോകരോടിരന്നീടിനെ

കൊററുംതിരഞ്ഞുനടക്കുമാറായിതും;
കുററങ്ങൾനോക്കിപ്പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയാ-
ലററമില്ലേതുംമതിമതിദൂഷണം
ഇപ്പറഞ്ഞീടുന്നദോഷങ്ങളൊന്നുമ-
കപ്പെടാതെകണ്ടിരിക്കേണമെങ്കിലോ
വിപ്രവര്യന്മാരിലത്യന്തഭക്തിയും
വിശ്വാസവുംബഹുമാനവുംദാനവും
അപ്രിയംചെയ്യാതിരിക്കയുംനല്ലൊരു
സുപ്രിയമെന്തെന്നറിഞ്ഞുസേവിക്കയും
ഇപ്രകാരംഗുണംചെയ്തുകൊണ്ടാൽനമു-
ക്കപ്രമേയൻമഹാവിഷ്ണുവിശേശ്വരൻ
ക്ഷിപ്രംപ്രസാദിക്കുമെന്നാൽവരേണ്ടുന്ന
തെല്ലപ്പുരുമാശുലഭിക്കുംശുഭംശുഭം
ആപത്തുകൂടാതിരിക്കണമെങ്കിലോ
ശ്രീപത്മനാഭനെസ്സേവിച്ചുകൊള്ളുവിൻ
ശ്രീകാന്തനുംനല്ലഭൂമിദേവന്മാരു-
മേകസ്വരൂപമെന്നോർത്തുകൊണ്ടീടുവിൻ
വിഷ്ണുസന്ദർശനംകൂടാതെപോയനാൾ
വിപ്രസന്ദർശനംചെയ്തുകൊണ്ടാൽമതി
ബ്രാഹ്മണൻദൈവതംമൂന്നുജാതിക്കുമ-
ബ്രാഹ്മണർക്കുംമഹാബ്രാഹ്മണൻദൈവതം
ബ്രാഹ്മണാരാധനംകൊണ്ടേശുഭംവരൂ;
ബ്രാഹ്മണക്ഷത്രാദിനാലുവർഗ്ഗത്തിനും
ബ്രഹ്മനുംവിഷ്ണുവുംശ്രീമഹാദേവനും
ബ്രാഹ്മണന്മാരിൽവസിച്ചരുളീടുന്നു
ബ്രാഹ്മണന്മാരുടെവന്ദനമായവർ
മൂന്നുപേർക്കുംപ്രിയമാണെന്നുസമ്മതം
നന്ദനന്മാരെധരിച്ചാലുമിങ്ങനെ
നന്ദഗോപാത്മജൻനാരായണൻപരൻ
നന്നായരുൾചെയ്തുതന്നുടെപാരകം-
മന്ദിരംതന്നിൽവസിച്ചരുളീടിനാൻ
നന്ദനന്മാരോടുകൂടിനാരായണൻ.

ഇതി ശീതങ്കൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

---

൧൪. ധേനകവധം.

അക്കാലമിച്ചവരുംവിധൌരാമകൃഷ്ണന്മാരും
വൈകാതെഴുന്നേററുബാലകന്മാരുമാ-
യുൾക്കനിവേറുംബലഭദ്രനുമായി
ഗോക്കളെമേയ്പാൻവനത്തിനെഴുന്നള്ളി
സല്ക്കഥചൊല്ലിക്കളിച്ചുരസിച്ചുടൻ
നല്ലസുമങ്ങളണിഞ്ഞുവനാന്തരേ
മിക്കതുമോടക്കുഴലുംവിളിച്ചങ്ങു
നില്ക്കുന്നനേരത്തുചാരത്തുകാണായി
ശ്രീദാമാവെന്നൊരുഗോപാലനപ്പോൾ

മോദേനചെന്നവൻരാമരനോടു
സാദരമേവംപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ;
സോദരനായബലദേവൻതന്നോടും
ബാലകന്മാരിതുബോധിച്ചരുളണം
താലവനമുണ്ടരികത്തനവധി
നീലനിറംതേടുംനല്ലഫലങ്ങളു-
മാലസ്യംതീരുന്നതിനതിജലങ്ങളും
മാലോകർക്കുംഫലമില്ലതുകൊണ്ടു
കാലനെപ്പോലെയൊരുത്തനിരിക്കയാൽ

താലവനത്തിൽ സുഖിച്ചു വസിക്കുന്നു
ബാലവേധേനുകനെന്നൊരു ദാനവൻ
ഗർദ്ദഭംതന്നുടെ വേഷം ചമഞ്ഞവൻ
ഗർജ്ജനം ചെയ്തു വനത്തിൽ നടക്കുന്നു
ദുഷ്ടനാമേവനെപ്പിടിപെട്ടു
മർദ്ദനം ചെയ്യുമാറൊരുത്തനെക്കണ്ടീലാ
ഗോകുലരാജനെത്തന്നെയും ധേനുകൻ
മർദ്ദരത്തെപ്പോലെ കൊന്നതിന്നീട്ടുന്നു
നിർദ്ദയനാമേവനെന്നിനച്ചാകിൽ
ദുഷ്ടനാമായിച്ചമയും നമുക്കെല്ലാം
കൂട്ടത്തിലേററം മനുജന്മാരുണ്ടവർ
ക്രോഷ്ടാവിൻ വേഷം ധരിച്ചു നടക്കുന്നു
ദുഷ്ടരെക്കൊണ്ടിഹ താലവനം തന്നിൽ
ശിഷ്ടജനത്തിന്നടുപ്പാൻ വശമില്ല.
കൂട്ടത്തിലുള്ള കുറുനരിക്കൂട്ടത്തെ
കൂട്ടിക്കൊണ്ടോടി നടക്കുന്നു ധേനുകൻ
കൂട്ടാക്കകില്ലവൻ കാട്ടുമൃഗങ്ങളെ
കൂട്ടിപ്പിടിച്ചു കടിച്ചു പൊടിക്കുന്നു
നാട്ടുപെരുവഴി തന്നിൽ നടക്കുമ്പോൾ
ആട്ടിപ്പിടിക്കുന്നു പാന്ഥജനങ്ങളെ
നാട്ടിലും വീട്ടിലും മുട്ടെ നടക്കുന്നു
കാട്ടിലിണങ്ങുന്ന ക്രോഷ്ടാക്കളുമായി
കാട്ടിലിരിക്കുന്ന കേസരിവീരരെ-
ക്കാട്ടിലവനു ബലമുണ്ടു നിർണ്ണയം;
കാട്ടിലതൊക്കെയും കാണുന്നു നാം നമു-
ക്കൊട്ടുമുപായമറിയില്ലത്രമേ.
ശ്രീദാമാവിന്നുടെ വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ
ശ്രീകൃഷ്ണൻ ജ്യേഷ്ഠനോടൊത്തു ചൊല്ലീടിനാൻ:-
താലഫലങ്ങൾ പറിച്ചു കൊടുത്തവ
ബാലജനത്തിന്റെ തൃപ്തി വരുത്തേണം
കാലം കളയാതെ പോക നാമഗ്രജ
കാലികളെയും തെളിക്ക വിരവോടെ
ബാലനീവണ്ണമരുൾ ചെയ്തു സാദരം
താലാങ്കനോടും പശുപജനത്തോടും
കാലികളോടുമിടചേർന്നു ചെന്നുടൻ
താലവനത്തിലകം പുക്കനന്തരം
താലങ്ങളൊക്കെപ്പിടിച്ചു കുലുക്കിയും
ലീലയ്ക്കു ചൊന്ന വാക്യമുരയ്ക്കയും
താലഫലങ്ങളുലച്ചു കടിക്കയും
താലമൂലങ്ങളിൽ ചെന്നു കിടക്കയും
കോലൊടിച്ചോരോ മരത്തെയടിക്കയും
ഹേലയാ കൂക്കുവിളിച്ചു കളിക്കയും
ബാലന്മാരങ്ങനെ താലവനം പുക്ക
കോലാഹലങ്ങൾ തുടങ്ങും ദശാന്തരേ;

കാരികതാളം.

ഗർദ്ദഭരൂപനാകിന ധേനുകനുഗ്രൻ
ഗർജ്ജനമതുകേട്ടുടനതിരമുദഗ്രം
[illegible]ഖാഗ്രം
ഉത്ഭടമിവഘോരതരരവസമഗ്രം
ചടുലതരസടഘടിതകടുകടരടനം
ചടചടരവചരളിതവികടിതഭുവനം
ദൃഢതരമുഖമുരുതരഖരഖുരനികരം
കടുഗളപുടവിഗളിതഘുരുഘുരരവം
നിജവപുരിമതിഘനമതിതരാ പരുഷം
നിജനിജനിപതനഭയപരിഗതപുരുഷം
നിജഗൃഹഹതഗിരിതടമതിരതവിക്ഷതം
നിജജനയുതമപഹതകൃതബഹുനികൃതം
കുറുനരികളുടെ കൂട്ടവുമൊക്കെയിളക്കി
കുറുപടലുകൾ ചാടിനടന്നു കുലുക്കി
കുറുകുറെയൊരു ചാട്ടവുമോട്ടവുമാക്കി
ചെറുവകചിലകുട്ടികൾ കാട്ടിലുടക്കി
പടകളുമിടകൂടി നടന്നു തുടങ്ങി
പൊട്ടപ്പൊടെയൊരു ഘോഷമുടിച്ചുതുടങ്ങി
പൊടിപടലവുമങ്ങു നിറഞ്ഞു തുടങ്ങി
സ്ഫുടതരഗിരികന്ദരമൊന്നു മുഴങ്ങി
ചിലവക നിജചല്ലു കടിച്ചു തുടങ്ങി
ചിലവക നിജമല്ലു നടിച്ചു തുടങ്ങി
ചിലവക പലകല്ലു പൊടിച്ചു തുടങ്ങി
വനതലമതു നേരമുലഞ്ഞു തുടങ്ങി
വനമൃഗമതി ഘോരമലഞ്ഞു തുടങ്ങി
വനഗജകുലക്കൂട്ടവുമൊക്കെ നടുങ്ങി
വനചരജനഹുംകൃതിഘോഷമടങ്ങി
പനകളുടെയിടയിൽ ചിലകൂട്ടമിറങ്ങി
പനകളിലുടനെ പൊട്ടുപാഞ്ഞു തുടങ്ങി
ഘനതരമൊരു കൂട്ടമടുത്തു തുടങ്ങി
ഘനരവമൊട്ടു ചെന്നു തടുത്തു തുടങ്ങി
ഉരുതരനഘധേനുകദാനവനപ്പോൾ
തെരുതെരെയുടനോടിയടുത്തു തുടങ്ങി
കുറുനരികളെയൊക്കെ വിളിച്ചു തുടങ്ങി
കുറവരുതിനിയെന്നു മുരച്ചു തുടങ്ങി
സകലമുടനങ്ങു കടഞ്ഞു തുടങ്ങി
പടുതരമഥ വാലുമെടുത്തു തുടങ്ങി
കടുരവമൊട്ടു ചാടിനടന്നു തുടങ്ങി
പടകളൊടിടകൂടിയടുത്തു തുടങ്ങി
ഹലധരനതുനേരമടുത്തു തടുത്തും
ഹലമതു കരതാരിലെടുത്തു പിടിച്ചും
പലവക പശുപാലകജാലമുരത്തും
ഫലകുലമതുമൊക്കെയെടുത്തു പിടിച്ചും
ഉരുതരബലനാം കഴനായതു നേരം
കുറുനരിനികരത്തോടെതിർത്തു തുടങ്ങി
പെരുകിന നരമണ്ഡലഖണ്ഡനമിപ്പോൾ
പരിചൊടു ഖരമൊരു കാലമടുത്തു
സരഭസമിവരോടു പിണങ്ങണമിപ്പോൾ
പെരുകിന മദമൊക്കെയടക്കണമിപ്പോൾ
തെരുതെരെയൊരു കൂട്ടമടക്കണമിപ്പോൾ
ചിരതരമുടൽ ചെന്നു കിടക്കണമിപ്പോൾ
വനതലമതിൽ വന്നതിധൃഷ്ടതയോടേ
പനകളിലിവരങ്ങു കുലുക്കിയുലച്ചാർ
ഘനതരഫലജാലമശേഷമുടച്ചാർ
പുനരപി ജലപൂരമെടുത്തു കുടിച്ചാർ
ഘനഘനരവമോടു കടന്നു നടന്നാർ
പൊട്ടപ്പൊടെ വനമൊക്കെയിളക്കിയൊളിച്ചാർ

ഉടനുടനിഹനമ്മുടെമുന്നിലണഞ്ഞാർ
ഝടഝടഝടിനെന്നുചവിട്ടിവളഞ്ഞാർ
ഉടലുകളൊടിവോളമടിച്ചുമറിപ്പിൻ
കടുതരമപിവാലുകൾകൊണ്ടുകൊട്ടിപ്പിൻ
പിടരികളിടനോക്കിയടുത്തുകടിപ്പിൻ
തുടുതുടെയിടകൂടിനചോരകുടിപ്പിൻ
ഗൂഢതരമഥജംബുകവൃന്ദമൊടിത്ഥം
ഗാഢമതിരിഹധേനുകവീരനുരത്തും
പുനരപിബലഭദ്രനെനോക്കിയുരത്താൻ
പലവിധമിതിലനവധായകരുത്തൻ

പഞ്ചാരി.

നല്ലതിനല്ലിഹനിങ്ങടെമല്ലുകളെന്നറിവിൻ
കില്ലതുമില്ലിനിയിങ്ങിഹകൊല്ലുവനെന്നചിലം
അല്ലലുമില്ലിഹകിഞ്ചനവല്ലവബാലകരേ
എല്ലുകൾതല്ലിയൊടിപ്പതിനില്ലൊരുകില്ലധുനാ
കുഞ്ഞുകുട്ടിനടക്കണ്ടേചങ്ങാതികൾനിങ്ങളഹോ
പണ്ടൊരുനാളിലുമിങ്ങിനെകണ്ടിലഞാനപരം
തൊണ്ടരിൽമുമ്പരതാകിനകണ്ടജനങ്ങളുമായ്
കണ്ടവനത്തിൽനടന്നിഹമണ്ടിയടുത്തതിനാൽ
ചെണ്ടപിണഞ്ഞതുനിങ്ങളുകണ്ടിലബാലകരേ
തെണ്ടിനടന്നുനടന്നൊരുകണ്ടിൽമറിഞ്ഞുവൃഥാ
നീണ്ടുവളഞ്ഞൊരുപല്ലുകൾകൊണ്ടുകടിച്ചധുനാ
തണ്ടെലൊടിപ്പതിനുണ്ടൊരുകൗതുകമിങ്ങറിവി-
[ൻ
താലവനത്തിൽവിളങ്ങിനധേനുകദാനവനെ
കാലനുമൊന്നിഹപേടിയതെന്നുമറിഞ്ഞിലയോ
താലഫലങ്ങൾകൊതിച്ചുനടോടിനടന്നുവരും
ബാലജനങ്ങളുമൊക്കെവെഹന്തനശിച്ചുമുദാ
ചണ്ഡനരാവലിഖണ്ഡനപണ്ഡിതനാംദനുജൻ
ചണ്ഡതയോടിഹകാനനമണ്ഡിതതാലവനാ-
[ന്തരതാണ്ഡവചണ്ഡനഹം
നിഷ്ഠുരധേനുകനെന്നതുകേട്ടൊരുനേരമുടൻ
എട്ടുദിഗന്തരമമ്പൊട്ടുമെട്ടെണ്ണമെന്നറിവിൻ
എട്ടുകുലാചലമിപ്പൊഴുമട്ടിയടർത്തിടുവൻ
ഒട്ടുമെനിക്കിഹചേതസിഞെട്ടലുമില്ലറിവിൻ
ധേനുകപാലകനെന്നിഹധേനുകനോട്ടടനെ
ദീനതവിട്ടുരണത്തിനുപാഞ്ഞണയുന്നുബലാൽ
മാനിഹമാനവകീടകമൊക്കെയടക്കിടുവാൻ
കാനനസീമനിവന്നതുമാരുഷബാലകരേ.

മന്മതാളവും ലക്ഷ്മീതാളവും കൂടി

നില്ലെടമൂഢനിൻമനമല്ലൊന്നൊട്ടുകൂടാ-
[നല്ലേ
ല്ലുഗജത്തൊടുചടപെടൊരുതീടിനധേനുക-
[ദാനവനാണതുഞാനറിക
ഞാനെന്നുടെനേരെനില്പാൻപോരുന്നതുനേരേ-
[ധീരാ
ഘോരമട്ടുത്തുടനിടിപൊടിയാക്കവന്നുൾക്കട-
[വിക്രമധിക്കൃതശക്രനഹം
ചണ്ഡംമമതുണ്ഡംകണ്ടോരപിണ്ഡീകൃതമുണ്ഡം
[ധൃഷ്ടതയ
ണ്ഡമെട്ടൊന്നൊരുയമഭടമണ്ഡലകാണ്ഡരക്ത-
[നാസുന്തതകന്നമുഖം
നില്ലാതിതുചൊല്ലാമെന്നെൻറഹല്ലോഹലമെല്ലാം-
[മിപ്പോൾ
നല്ലരണത്തിനുവിരുതുപെരുത്തൊരുശത്രുജന-
[ത്തിനെയെതിർത്തിടുവൻ
ജംഭാന്തകനോടുംചെന്നാലബ്ബോധവനോടുംനല്ല
വല്ലഭമൊരുടെതലമുടിചെന്നുപിടിച്ചുവലിച്ചു-
[കളിച്ചുപുളച്ചിടുവൻ
കംസൻതിരുവമ്പൻനല്ലഹിംസയ്ക്കൊരുമുമ്പ-
[ൻഎന്നെ
ത്താലവനത്തിനുകുടിമതിയാക്കിയതെന്നതു-
[മൊന്നിഹമന്ദനറിഞ്ഞിലയോ

മന്മതാളം.

സംഭൃതഭയജംഭനിഷൂദനകമ്പിതചട്ടുചാടരടിത
സംഭൃതനളസംഭ്രമകാരിണിജൃംഭിതഘടചടരടിത
സ്തംഭിതമദശുംഭമഹാവൃഷഭജനിതഘനനനി-
[നാദേ
ഡിംഭനികരഡംഭനിവാരിണിതുംഭിതവനീ-
[തരുധരണേ
ചണ്ഡമരുജഷണ്ഡകളേബരഖണ്ഡനരതജി-
[തിതനയേ
മുണ്ഡകബളരുണ്ഡനികൃന്തനചണ്ഡിതതര-
[സമരപഥേ
തുണ്ഡജകുലമണ്ഡിതശോണിതഖണ്ഡപരി-
[ഹിതമഹീവലയേ
പിണ്ഡിതഭുജദണ്ഡവിരോധിനിതാണ്ഡവമ-
[റഹിതരമയേ
ഉദ്ധതമതിധേനുകദാനവനിത്ഥമുരത്തുനേരം
സത്വരമഥരാമനമൃത്തരമിത്തരമതുളിച്ചുച്ചു
മത്തതയൊടടുത്തൊരുനിന്നുടെശക്തികളൊക്കെ-
[യെടുത്താൽ
ചിത്തകുതുകമെത്തുമെനിക്കിഹദുർമ്മദദുർഘന-
[സത്താൽ
ഭാഷണമിതുദൂഷണമാമിതുമെന്നതുഭോഷ! നി-
[നച്ചോ
ഭീഷണികളുമേഷണികളുമിഹനിന്നുടെഭീഷ-
[ണവാക്കും
രോഷണജനതോഷണമാകിനസംഗരഘോ-
[ഷമടുത്താൽ
മൊഷണപരഭൂഷണമാംതവസാരമശേഷമട-
[ങ്ങും
ദാരുണമയദാരണസാരനിവാരണകാരണഭൂതം
വൈരിണിരണവിക്രമകാരിണിചേരമദുദ്ധത-
[സാരം
ചോരണരതഭീരുജനങ്ങളിലൊന്നുമിതല്ലിനി-
[ച്ചാൽ

തീരണഞ്ഞിനിന്നിടെതെല്ലുമൊന്നോടേറ്റതുമൂലം
ഇങ്ങിനെയവർതങ്ങളിലമ്പോടുരത്തുപൊരുത്തൊരുകോപം
തിങ്ങിനമഥമോടുരണത്തിന്നൊരുങ്ങിയടുത്തുതുടങ്ങി
തങ്ങളിലിടപൊരുതുമടിച്ചുമിടിച്ചുമെടുത്തുമറിച്ചും
തുംഗതതരുനാമരങ്ങളുമങ്ങുപറിച്ചുപിടിച്ചും
ഭൂതലമതുനേരമശേഷമലച്ചുവിറച്ചുതുടങ്ങി
ഭീതിയുമടിപെട്ടുമൃഗങ്ങളുമോടിനടന്നുതുടങ്ങി
ഭൂധരകുലമൊക്കെയുമമ്പിലിടിഞ്ഞുപൊടിഞ്ഞുതുടങ്ങി
ഭുജഗവരകൊമ്പുകളൻപൊടുതമ്മിലിടഞ്ഞുതുടങ്ങി
അപ്പൊഴുതതിലുൾപ്രീതനാം ബലഭദ്രനണഞ്ഞതിഘോരം
കെല്പൊടുപടതേടിനധേനുകദാനവനെപ്പിടിപെട്ടു
ഉടനെമൊരുതാലമരത്തൊടടിച്ചുതടിച്ചശരീരം
മുപ്പതുമുറിയാക്കിവനത്തിലെറിഞ്ഞുകളഞ്ഞുഹനിന്നാൻ
വന്നൊരുകുനരികളെയൊക്കെയുമൊന്നൊഴിയാതെഹനിച്ചാൻ
ചെന്നഥപശുപാലകജാലമൊടങ്ങിടകൂടിവസിച്ചാൻ
ഉന്നതബലവിക്രമമിങ്ങിനെകണ്ടൊരുദേവകളെല്ലാം
ഇന്നുമതിസമ്മതമോടികീർത്തിച്ചുവസിച്ചു
അംബരചരസുന്ദരിമാരഞ്ചിതകൗതുകമോടെ
അംബരതലമൊക്കെനിറഞ്ഞുടനൊത്തൊരുകൃത്തുതുടങ്ങി
അംബുജദലലോചനനാകിനകൃഷ്ണനുമഗ്രജനോടും
നന്മൊഴിയരുൾചെയ്തുസുഖിച്ചുടനൻപൊടുഗോക്കളെമേച്ചും
അക്കണമുടനസ്തമനത്തിനുകാലമടുത്തൊരുനേരം
നൽക്കനകനിറംതടവിട്ടുപശ്ചിമഗിരിയിലണഞ്ഞു
ഗോക്കളൊടൊരുമിച്ചുമുകുന്ദനുമൻപൊടുബാലകരോടും
അഗ്രജനോടുമാശ്രുനന്നിജാലയമങ്ങെഴുന്നള്ളി
സുന്ദരവരനാകിനനന്ദനനൻപൊടുനിലയമതന്നും
മന്ദചലിതകങ്കണസംകുലമോടുകടന്നൊരുനേരം

സുന്ദരികളുമൊന്നിച്ചുനവധിവന്നുനിറഞ്ഞുതുടങ്ങി
സുന്ദരതരവാക്കുകളുംചിലരങ്ങുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
കണ്ടുമുഴുവനോടിനടന്നുടനുണ്ണികളെന്തിനുപാഴിൽ
പാടുപെട്ടൊന്നുമൃഗങ്ങളെക്കൂട്ടമിതെന്നതുപോലെ
മാടുകളുടെപൂഴിയണഞ്ഞൊരുമോടികളിങ്ങനെകണ്ടാൽ
ആടലധികമാണിഹഞങ്ങടെമാനസതാരിലമന്ദം
നീണ്ടധികവിരണ്ടുചുരുണ്ടൊരുകൊണ്ടൽവണ്ടുകൾപോലെ
കുണ്ടപൊടിയിലിട്ടുപിരട്ടിമുഷികകണ്ടതെന്തൊരുകഷ്ടം!
തണ്ടലർശരനിണ്ടൽപെട്ടപ്പതിനല്ലൊരുകോമളരൂപം
കണ്ടതുമതിയെന്നതൊരിക്കലുമില്ലകതാരിൽനമുക്ക
കാഞ്ചനമണികങ്കണകിങ്കിണിനല്ലൊരുപൊന്നരഞ്ഞാണം
കാഞ്ചീവലയഹാരഗണങ്ങളുമോതിരമെന്നിവയെല്ലാം
അഞ്ചിതമിതണിഞ്ഞുവിളങ്ങിനനിന്നുടെഭംഗിവിശേഷം
പുഞ്ചിരികളുമൊക്കെനിനച്ചിഹഞങ്ങടെദിനങ്ങൾകഴിച്ചു
ധേനുകദനുജാധിപനെക്കൊലചെയ്തതുഞങ്ങളുകേട്ടു
ധേനുകപരിപാലനശാലികളമ്പൊടുവന്നുപറഞ്ഞു
കാനനതലവാസിജനത്തിനുമതലശേഷമകന്നു
പീനമധുരതാലഫലങ്ങളുമങ്ങുലഭിപ്പതായി
ബഹുതരമിതിയുവതിജനങ്ങളുമപിബഹുരസമതിസരസം
ബഹുമതിയൊടുമതിതരരതിയൊടുമുടനുടനഞ്ചിതകൗതുകം
ബഹുവിധശിതമനസിജശരശതപരവശതകളോടുമുടനെ
ബഹുളമധുരതരംചെയ്തുനമ്പൊടുനിജനിജമന്ദിരഗാരം

ധേനുകവധം, ശീതങ്കൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

൧൩. ഹനൂമദുത്ഭവം.

കല്യാണശീലനാം കാശീശദേവനും
കല്യാണിയായുള്ള പാർവ്വതീദേവിയും
നല്ലോരുനാഗനാഗവുംപിടിയുമായ്
നല്ലോരുകാനനാന്തത്തിലകംപൂക്കു;
ഉല്ലാസമോടെകളിച്ചുചെല്ലുവിധം
മുല്ലായുധപ്പോർതുടങ്ങിനോരനന്തരം
കല്യമാംമാതംഗരാജാനനത്തോടു
തുല്യമാമാനനത്തോടുംപിറന്നൊരു
ഫുല്ലാരവിന്ദായതാക്ഷൻഗണാധീശ-
നെല്ലാജനങ്ങൾക്കുമാരംഭവിഘ്നങ്ങ-
ളില്ലാതെയാക്കുന്നദേവൻമയാശില-
നല്ലാതൊരാധാരമില്ലെനിക്കെപ്പോഴും
വെല്ലവുംപാലുംപഴംപഞ്ചസാരയും
നല്ലോരുമാതൾനാരങ്ങാമധുഗ്ഗുള-
മെല്ലാംതിരുക്കാഴ്ചവച്ചുകൊണ്ടിന്നുഞാൻ
ചൊല്ലാൻതുടങ്ങുന്നവൈകാതൊരുകഥ
ചൊല്ലുംപ്രബന്ധത്തിനെങ്ങുംതടവുകൾ
തെല്ലുംവരായ്വാനനുഗ്രഹിക്കേണമേ!
സല്ലോകസംസാരസന്താപഹാരിയാ-
യുള്ളൊരുകാരുണ്യമൂർത്തേ!നമോസ്തുതേ!
കുന്ദേന്ദുഗൌരപ്രകാശേ സരസ്വതി
വന്ദേഹമിന്ദീവരാക്ഷി!തേപാദാര-
വിന്ദേവിശേഷേണവിദ്യാവിനോദേഷു
മന്ദനാകുന്നഞാനെങ്കിലുമിന്നൊരു
സന്ദേഹമില്ലനിൻകാരുണ്യപീയൂഷ-
സന്ദോഹമെങ്കൽപതിക്കുംദശാന്തരേ
മന്ദേതരപ്രസാദപ്രബന്ധാവലീ
സന്ദർഭകർമ്മപ്രഗത്ഭനാകുംധ്രുവം;
ഉള്ളിൽകൃപാശാലിമൽഗുരുനാഥനും
കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമഹേശ്വരസ്വാമിയും
തുള്ളൽകവിപ്രബന്ധങ്ങളെച്ചൊല്ലുവാ-
നുള്ളോരുവൈദഗ്ദ്ധ്യമേകീടവേണമേ!
നിത്യംപടാർകുളംവാണരുളീടുന്ന
മൃത്യുഞ്ജയസ്വാമിദേവനുംവിഷ്ണുവും
അത്യന്തഭക്ത്യാഭജിക്കുന്നനമ്മുടെ
വൃത്തിക്കുശുദ്ധിയുണ്ടാക്കീടവേണമേ!
നിത്യൻനിരാമയൻകല്ലോട്ടുസപ്പേശ്വ-
രത്തമേൽപള്ളികൊണ്ടീടുംതിരുവന-
ന്താലയേശ്രീപത്മനാഭനുംനമ്മുടെ
പാലനംചെയ്തരുളേണമേസന്തതം
ബാലമാർത്താണ്ഡധർമ്മേന്ദ്രവീരക്ഷമാ-
പാലചൂഡാമണിപ്രേരണാകാരണം
ലീലാരസജ്ഞനാംമെയ്പ്പുമാർത്താണ്ഡ-
ബാലമന്ത്രിപ്രവീരന്റെനിദേശാനു-
രൂപമായുള്ളവിനോദപ്രമേയമി-
ക്കാലങ്ങളിൽപ്രകാശിക്കേണമീശ്വരാ!
ശൈലേന്ദ്രകന്യകേ!കന്യാകുമാരിയാ-
മാലയേവാണരുളുംപരദേവതേ!
ബാലേന്ദുശേഖരാ!സ്ഥാണോ!ശുചീന്ദ്രാഖ്യ
കൈലാസവാസിൻ!നമസ്തേ!നമോസ്തുതേ!
വില്ലാളിവീരനാംശ്രീരാമചന്ദ്രന്റെ
വല്ലഭയായുള്ളവൈദേഹിയെപ്പണ്ടു
വല്ലാതെവഞ്ചനചെയ്തുകൊണ്ടുപോയ-
ന്നല്ലൽപെടുത്തൊരുനക്തഞ്ചരേന്ദ്രന്റെ
പത്തനമാകവേചുട്ടുപൊടിച്ചൊരു
ശക്തനായുള്ളൊരുശ്രീഹനുമാന്റെ
ഭക്തനായുള്ളഞാൻതജ്ജന്മവൃത്താന്ത-
തത്വംകുറഞ്ഞൊന്നറിഞ്ഞപോലെമഹാ-
സത്തുക്കളേറുംസഭാന്തരേചൊല്ലുവാൻ
അത്തൽകൂടാതെത്തുടങ്ങുന്നുസാമ്പ്രതം;
ചിത്തപ്രസാദേനസർവ്വഭൂമീസുരപ-
ർവ്വോത്തമന്മാരനുഗ്രഹിക്കേണമേ!

കലികാലങ്ങളിലുള്ളകവികൾക്കുകഥകേട്ടാൽ
ഫലിതമുള്ളതെന്നല്ലപലർക്കുമതിനെത്തന്നെ;
വലിപ്പമുള്ളവർകൾക്കുംവയസ്സുചെന്നവർക്കുംനൽ-
കുലത്തിലുള്ളവർകൾക്കുംനാരിമാർക്കുംശിശുക്കൾ-
[ക്കും
ചിരിപ്പാൻസംഗതിയുള്ളകവിതകൾചൊല്ലി-
[യെങ്കിൽ
ചിരിപ്പാനാഗ്രഹമുണ്ടാമെന്നിയേസൽക്കഥ-
[കേട്ടാൽ
ചിരിപ്പാനെന്തൊരുമാർഗ്ഗമെന്നുനോക്കുന്നവരേ-
[ള
മരിപ്പാനൊട്ടടുത്താലുംമാധവന്റെപാദാംഭോജം
സ്മരിപ്പാൻഭാവമില്ലാക്കുമൊരുനിർമ്മരിയാദം
മരപ്പാവകണക്കിനെചരടിട്ടുവലിക്കുമ്പോൾ
നിരപ്പോടെകാലിളക്കുംകയ്യിളക്കുംമെയ്യിളക്കും
ചിരിപ്പാനുംശയിപ്പാനുമിരിപ്പാനുംശക്തിതോ-
[ന്നും
ചരടങ്ങുവിട്ടുനേരംചത്തുവീഴുന്നതുംകാണാം
ചരിതങ്ങളിവയെല്ലാമീശ്വരന്റെകളിയത്രേ!
ഒരുവിദ്യപ്രയോഗിച്ചാലതിന്റെസാരമെന്തെ-
[ന്നു
ധരിക്കാത്തജനംവന്നുവസിക്കുന്നടിക്കിൽനിന്നു
സരസംവിദ്യകാട്ടുന്നപുരുഷനെത്രയുംദോഷൻ
കുരുടന്റെമുമ്പിൽനിന്നുകൃത്തുകാട്ടുന്നതുപോലെ
പരമാർത്ഥമറിയുന്നപരിഷകളിരിക്കുന്ന
പരിഷത്തിൽപ്രയോഗിച്ചേകവിതയ്ക്കുഫലമുള്ളൂ
വിളവില്ലാത്തകണ്ടത്തിൽവിത്തുവാരിവിതയ്ക്കുന്ന
ജളന്മാർക്കുകെടുകാര്യമെന്നിയേമറ്റൊന്നുമില്ല;
വളരെക്ലേശവുംചെയ്തുപഠിക്കുന്നവിദ്യപാഴിൽ
കളയുന്നതിനീമൂഢന്മാരുടെകിക്കിലെത്തിട്ടു
തലകുത്തിമറിഞ്ഞാലുംഫലമില്ലെന്നറിഞ്ഞാലു-
ന്തലക്കുത്തുപിടിക്കുന്നോരൊരുത്തനിക്കൊന്നുംചലിപ്പില്ല;

ധനമേറുംപ്രഭുക്കന്മാരുടെസേവമുഴുത്താലും
തനിക്കുദ്രവ്യമുണ്ടാവാൻകർമ്മമുണ്ടെങ്കിലേകിട്ടൂ
ധനമതിൻറകലത്തിൽസഹിതംപൂണ്ടിരിക്ക-
[ന്ന
മനസിജാന്തകസ്വാമിഭിക്ഷയേറുനടക്കുന്നു
ഉടുപ്പാൻവസ്ത്രമില്ലാഞ്ഞുപുലിത്തോൽകൊണ്ടുടു-
[ക്കുന്നു
കുടിപ്പാൻപാലുകിട്ടാഞ്ഞുവിഷംതന്നെകുടിക്കുന്നു
അലങ്കാരങ്ങളില്ലാഞ്ഞങ്ങസ്ഥിമാലധരിക്കുന്നു
ചിലമ്പുംകാഞ്ചിയുമെല്ലാംപാമ്പിനെക്കൊണ്ടുള്ള-
[വാക്കി
കളഭകുങ്കുമകസ്തൂരിയുമെങ്ങുമേലഭിയാഞ്ഞു
പൊളിയല്ലവെള്ളച്ചാരവുംപൂശിനടക്കുന്നു
മതിക്കുചേർന്നൊരുനല്ലവാഹനത്തെലഭിയാഞ്ഞു
മുതുക്കൻകാളമേലേറിപ്പുറമെസ്സഞ്ചരിക്കുന്നു
തനിക്കുഭക്ഷണത്തിന്നുവകയില്ലാഞ്ഞിരിക്കുന്നു
തനിക്കുതാൻപോന്നവർക്കുംഭവിക്കുംജാതകമോ-
[ഷം
ഇരക്കുന്നജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടതൊക്കെക്കൊടു-
[പ്പാനാ-
യിരിക്കുന്നപുരവൈരിഭഗവാൻശ്രീമഹാദേവൻ
ഇപ്പോളിപ്പരിഷയ്ക്കുസമനായ്സഞ്ചരിക്കുന്നു
മഹിമയെങ്ങിനെയാർക്കുമറിയാമോവിചാരിച്ചാൽ?
ധനമുള്ളജനത്തിന്റെസേവകൊണ്ടുഫലമില്ല
ജനനരാശിയിലുള്ളഫലമൊന്നേതനിക്കുള്ളൂ
ധനവാനായ്വരുവാനുംദരിദ്രനായ്വരുവാനും
ഘനമാംപൂർവ്വകർമ്മത്തിൻപരിണാമമതുതന്നെ
തനുമാന്മാർക്കൊരുമൂർഷംവരുവാൻമോഹമെ-
കിൽശ്രീ
ഹനൂമാനെമനക്കാമ്പിലുറപ്പിച്ചുഭജിച്ചാലും!
രഘുവംശാധിപശ്രീമദ്രാമഭദ്രസ്വാമിതന്റെ
മനോമോദാമൃതത്തിന്നുപാത്രമാംവാനരശ്രേ-
[ഷ്ഠൻ
ഹനൂമാനഞ്ജനാസൂനുവായുപുത്രൻമഹാവീരൻ
ഹനൂമാൻധൈര്യഗംഭീരസ്ഥൈര്യശൌര്യാദി-
[യാംസർവം
അനന്തബ്രഹ്മരൂപന്റെജന്മവൃത്താന്തമാധുര്യം
മനോജ്ഞംപാപസംഹാരംപറഞ്ഞീടാംകുറേ-
[നേരം.

എങ്കിലോപണ്ടുപരബ്രഹ്മരൂപിയാം
തിങ്കൾക്കലാമൌലിദേവൻമഹേശ്വരൻ
അങ്കമാർമൌലിയാംദേവിയെത്തന്നുടെ
അങ്കസ്ഥലേവസിപ്പിച്ചുരസിപ്പിച്ചു;
സങ്കലാനന്ദംനമിപ്രസ്ഥരാകുന്ന
സംക്രന്ദനാദിയാംവാനവന്മാരുടെ,
സംഘങ്ങളേയുംമുനീശ്വരന്മാരെയും
പങ്കജോൽഭൂതനാംദേവനേയുംതദാ
സംഭാവനംചെയ്തുകൊണ്ടുയഥാക്രമം
സംപൂർണ്ണമോദംവസിച്ചരുളീടിനാൻ.
അംഭോജബാണാരിവൈരിസംഘാതസം-
രംഭോദയഖഞ്ചംസലീലാപരായണൻ
കുംഭീനസാധിപൻവാസുകിതക്ഷകൻ
കുംഭീന്ദ്രവക്ത്രനുംതാരകാരാതിയും
കുംഭോദരൻഭൃംഗിസിംഹോദരൻനന്ദി-
കുംഭാണ്ഡകൂശ്മാണ്ഡകുണ്ഡോദരാദിയും
ഭൂതാധിനായകൻവേട്ടയ്ക്കൊരുമകൻ
ഭൂതജാലങ്ങൾമറ്റുള്ളവൃന്ദങ്ങളും
വേതാളപാളിയുംകാളിയുംകൂളിയും
ഏതാനുമല്ലൊരുപത്തുനൂറായിരം
കൈലാസശൈലംനിറഞ്ഞുവഴിഞ്ഞൊരു-
കോലാഹലങ്ങളുമെത്രമനോഹരം!
ഹാലാഹലങ്ങളെസംഭരിച്ചീടുന്ന
കാലാരിദേവന്റെനാനാപ്രകാരമാം
ലീലാചരിത്രങ്ങൾപാടുന്നഗന്ധർവ-
ബാലാംഗനാജനത്തിന്റെകളികളും;
നാലാനനൻതന്റെവേദഘോഷങ്ങളും
ശാലാശതങ്ങളിൽഗാനസ്തവങ്ങളും
കായാമ്പൂവർണ്ണസചത്രപനാകുംവിഷ്ണു-
മായാകുമാരൻവളർത്തുരക്ഷിക്കുന്ന
നായാട്ടുനായ്ക്കുടെകൂട്ടംകുരച്ചാർത്തു
വായുംപിളർന്നുവരുന്നതുകണ്ടുടൻ
പേടിച്ചുമണ്ടുന്നഭൃംഗീരിടിചെന്നു
ചാടിമറിഞ്ഞുവീഴുന്നകാൺകയാൽ,
പെട്ടെന്നുഭൂതങ്ങളുമ്മിങ്ങുംകരം
കൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നഘോഷമൊരുദിശി;
പുററുകൾകത്തിരകത്തുപൊടിച്ചാർത്തു
ക്രൂരന്റെക്രുദ്ധുള്ളകൊമ്പിൻമുനകളിൽ
ചുററിക്കരേറുന്നവമ്പിച്ചപാമ്പിന്റെ
ഫൂല്ക്കാരശബ്ദങ്ങൾകേൾക്കായൊരുദിശി
വേലായുധൻതന്റെവാഹനമായുള്ള
മൈലുകളൊരുദിശിവന്നുപതുക്കവേ
പീലിപരത്തിനിന്നാടുന്നകൂത്തുക-
ളുലോകനംചെയ്തുനില്ക്കുന്നിതുചിലർ,
ഏവംമനോജ്ഞമാംകൈലാസപർവ്വതേ
ദേവഗന്ധർവ്വാദിവൃന്ദങ്ങളൊക്കെയും
സേവാർത്ഥമായിട്ടുചുറ്റുംനിറഞ്ഞങ്ങു
ഷമവുംശാന്തരേദേവൻമഹേശ്വരൻ
കുന്നിൻമകളുടെനല്ലൊരുപോർമുല-
ക്കുന്നുകൾരണ്ടുമണച്ചുപുണരുവാൻ
ഒന്നുമതിന്നുചുഴലവുംദേവകൾ
കണ്ണുംമിഴിച്ചങ്ങുനില്ക്കുന്നതുകണ്ടു
സാദ്ധ്യമല്ലായ്കയാലെങ്ങിനെവേണ്ടുവ-
നുൾത്താരിലോർത്തുടൻനിശ്ചയിച്ചാദരാ-
ത്തുകൺമുനകൊണ്ടറിയിച്ചുദേവിയോ-
ടുൾക്കാമ്പിലുള്ളമനോരഥംശ്രദ്ധമായ്
മസ്തുണ്ണിയാളോടൊരുമിച്ചുശങ്കരൻ
തക്കത്തിലാശുമറഞ്ഞരുളീടിനാൻ
വാനരീവേഷംധരിച്ചുമഹേശ്വരൻ
വാനരീവേഷംധരിച്ചുമഹേശ്വരീ
കാനനേനില്ക്കുന്നവൃക്ഷമുകളേറി
മാനിനിയോടുംരമിച്ചുവാണുശിവൻ,
ഇന്ദ്രാദിദേവഗന്ധർവ്വാദിവൃന്ദങ്ങൾ

ചന്ദ്രാർദ്ധചൂഡനെക്കാണ്മാനുഴന്നങ്ങു
മന്ദരംതോറുമാകന്ദരംതോറുമ-
ത്യുന്നതപ്രൌഢശൃംഗങ്ങൾതോറുംനട-
ന്നന്വേഷണംചെയ്തുകണ്ടുകിട്ടായ്കയാൽ
ഖിന്നതപൂണ്ടുവിചാരിച്ചുമാരുതൻ
തന്നെപ്പറഞ്ഞയച്ചീടിനാർതേടുവാൻ
തന്നെക്കണക്കെമറ്റാർക്കുമില്ലഭ്രമം;
ചെന്നുതിരഞ്ഞുഗ്രഹിച്ചുവരികെടോ!
മന്നിലുംവിണ്ണിലുംമറ്റുള്ളദിക്കിലും
എന്നതുകേട്ടുപുറപ്പെട്ടുമാരുതൻ
കുന്നുകൾകാടുകൾനാടുകൾതോടുക-
ളൊക്കവേവീശിനടന്നങ്ങൊരുവനം
പുക്കുമരങ്ങളിളക്കിത്തുടങ്ങിനാൻ
പൊക്കത്തിൽനിൽക്കുമൊരുമരത്തിൽചെന്നി-
ളക്കുവാനായിപ്രയത്നങ്ങൾചെയ്തവൻ
പൊക്കമായ്നിന്നതേയുള്ളതരിമ്പുക-
ലുക്കമില്ലമരക്കൊമ്പുകൾക്കൊന്നല്ല
നിൽക്കുന്നപത്രങ്ങൾപോലുംകുറഞ്ഞൊര-
നക്കംതുടർന്നതില്ലെന്തൊരുവിസ്മയം!
ദുർഘടമെന്തെന്നുനോക്കുംവിധൌരണ്ടു
മർക്കടന്മാരിരിക്കുന്നതുകണ്ടു
ശങ്കിച്ചുനിശ്ചയിച്ചീടിനാൻമാരുതൻ
മർക്കടന്മാരല്ലിവരെന്നുനിർണ്ണയം;
മുക്കണ്ണദേവനുംപാർവ്വതീദേവിയും
മർക്കടാകാരേണവാണരുളീടുന്നു
ഉൾക്കാമ്പിലിത്ഥമുറച്ചങ്ങുചെന്നുടൻ
തൃക്കാൽവണങ്ങിത്തൊഴുതുനിന്നീടിനാൻ
മൃത്യുഞ്ജയനതുനേരംതിരിക്കനേ
പ്രത്യക്ഷനായിട്ടരുൾചെയ്തുമെല്ലവേ
"മർക്കടപ്പെണ്ണേ!നിജസ്വരൂപത്തെധ-
രിക്കുനീനമ്മെഗ്രഹിച്ചുപോയ്മാരുതൻ
നാണിച്ചുനിന്നങ്ങരുൾചെയ്തുപാർവ്വതി!
നാഥനെമുക്കൊരുവൈഷമ്യമുണ്ടിഹ
ഗർഭമുണ്ടായിച്ചമഞ്ഞുപിറന്നീടു-
മർഭകൻമർക്കടത്താനാസ്യരൂപംദൃഢം
മർക്കടത്താനെങ്കിലെന്തുവേണ്ടുനിന്റെ
മക്കളിലേകൻകുരങ്ങായിരട്ടെടോ!
ഇത്തരംദേവൻചിരിച്ചരുൾചെയ്തതി-
നിത്തരംദേവിയുംകോപിച്ചരുളിനാൾ
വാനരത്തെപ്രസവിക്കില്ലഞാനെന്റെ
മാനക്ഷയംവരുത്തുന്നതെന്തേഭവാൻ?
ആനത്തലവനെപ്പെറ്റുഞാൻപിന്നെയ-
ഞ്ചാറുമുഖമുള്ളവനെപ്രസവിച്ചു
വാനരത്തെയിനിപ്പെറ്റാൽചിതംവന്നി-
താനകളിപ്പാൻവഴിവീണലോകർക്കു
ഞാനിന്മകളുടെ കുഞ്ഞുങ്ങളുള്ളതി-
ലൊന്നില്ലഗോഷ്ഠികൂടാതെയിന്നിങ്ങനെ
ഇങ്ങുമാത്രംതന്നെയല്ലനാണക്കേടു
നിങ്ങൾക്കുമുണ്ടാമതോർക്കുന്നതില്ലയോ?
എന്നതുകേട്ടരുൾചെയ്തുശങ്കര-
നെന്നാൽമരുത്തിന്റെകൈക്കൽകൊടുക്കണ്ടു
ഗർഭത്തിൽനിന്നുടനാകർഷണംചെയ്തു
കെല്പോടുകൊണ്ടുപോയാലുംപ്രഭഞ്ജന!
അർഭകനെക്കൊണ്ടുചെന്നൊരുപെണ്ണിന്റെ
ഗർഭത്തിലാക്കിജ്ജനിപ്പിച്ചുകൊൾകനീ
ഉത്ഭവിക്കുംനിന്റെപുത്രനായത്യ-
മത്ഭുതനേകപ്രഭാവനാംവിഗ്രഹൻ
ചാരുതീവ്രപ്രതാപോൽകൃഷ്ടനാമവൻ
മാരുതിയെന്നുപ്രസിദ്ധനാകുംധ്രുവം
വാരിധിലംഘനംചെയ്തുനിശാചര-
ന്മാരുടെനിഗ്രഹംചെയ്യുംപലതരം
മിത്രന്റെവംശേദശരഥൻതന്നുടെ
പുത്രനായിജ്ജനിക്കുംമധുസൂദനൻ
ശ്രീരാമനെന്നുപേരാകുമവൻതന്റെ
ഭാര്യയായുള്ളൊരുജാനകീദേവിയെ
ചോരണംചെയ്യുംദശഗ്രീവനായതു
കാരണംനിശ്ശേഷരാക്ഷസസമൂഹത്തെ
മാരണംചെയ്യിപ്പതിന്നുംസഹായമാ-
യ്മാരുതിവീരൻപ്രയത്നങ്ങൾചെയ്തിടും
ശങ്കാവിഹീനംസമുദ്രസംലംഘനം
കങ്കേളികാനനത്തിന്റെവിഭഞ്ജനം
ലങ്കാപുരീദാഹമത്രതന്നേയല്ല-
ഹങ്കാരമേറുന്നലങ്കാധിനാഥനെ
ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളിലുപതിലുംക്രമാൽ
ചണ്ഡമാകുംകരാഗ്രംകൊണ്ടുതാഡനം
എന്നുവേണ്ടാസുരന്മാർക്കുമസാദ്ധ്യമാ-
കുന്നകാര്യങ്ങളെച്ചെയ്യുംബഹുവിധം
എന്നതുകൊണ്ടുപറഞ്ഞുനിനക്കൊരു
നന്ദനനുണ്ടാംജഗത്ത്രയവിശ്രുതൻ
ചന്ദ്രാവതംസന്റെശാസനംകേട്ടുടൻ
വന്ദനംചെയ്തുപവനൻമുദാഗിരി
നന്ദിനീതന്നുടെഗർഭംപ്രവേശിച്ചു
മന്ദംമഹാദേവിയ്ക്കുമാംബാലനെ
ആകർഷണംചെയ്തുകൊണ്ടുനടന്നിതേ
ലോകമാതാവുംപ്രസാദിച്ചുതൽക്ഷണം
കാലാരിദേവനോടൊന്നിച്ചുമെല്ലവേ
കൈലാസപർവ്വതേവാണരുളീമുദാ
മാരുതനന്നാശുകേസരിതന്നുടെ
ഭാര്യയാമഞ്ജനാദേവിയെപ്രാപിച്ചു
അഞ്ജനാഗർഭത്തിലദ്രീശപുത്രനെ
രഞ്ജനംചെയ്തിങ്ങുപോന്നോരനന്തരം
അഞ്ജനാദേവിക്കുഗർഭമുണ്ടായ്വന്നി-
തഞ്ജസാപെറ്റുകുമാരനുണ്ടായിതു
അപ്പോഴെതന്നെമകനെയുപേക്ഷിച്ചു
മേല്പോട്ടുയർന്നുതിരിച്ചുജനനിയും!
അപ്സരസ്ത്രീയാമവൾക്കൊരുശാപമ-
കപ്പെട്ടുപോകയാൽവാനരസ്ത്രീയായി,
തദ്രൂപമവുന്നിട്ടു ഞാൻപെറ്റപുത്രന്റെ
വക്ത്രാബ്ജലോകനശാപമൊഴിഞ്ഞിതു
അഞ്ജനതന്നുടെരൂപംവെടിഞ്ഞവ-
ളങ്ങുനടന്നുടൻപോയോരനന്തരം
പുത്രനന്നേരംമുലകുടിയില്ലാഞ്ഞു

വക്ത്രംപിളർന്നുകരഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
എത്രയുംപാരംവിഷണ്ണനായങ്ങനെ
അത്രവസിച്ചിതുകേസരിവാനരൻ
തൊണ്ടിപ്പഴംപോലെശോഭിക്കമക്കനെ-
ക്കണ്ടുപുലർകാലേമാരുതിബാലകൻ
മൂത്തുപഴുത്തപഴമെന്നുചിത്തതി-
ലോർത്തുകുതിച്ചങ്ങുചാടികുമാരകൻ;
അന്നേരമക്കബിംബംഗ്രസിച്ചീടുവാൻ
വന്നോരുരാഹുവെക്കണ്ടോരുമാരുതി
ഇപ്പഴത്തേക്കാൾപെരുതിപ്പഴമെന്നു
കല്പിച്ചുരാഹുവേനേരിട്ടുചാടിനാൻ
മക്കടത്തെക്കണ്ടുപേടിച്ചുരാഹുവും
ശക്രന്റെപേർവിളിച്ചാക്രന്ദനംചെയ്തു
ശക്രനുമൈരാവതത്തിൻഗളമേറി
വെക്കംപുറപ്പെട്ടുവജ്രവുമായുടൻ
പൊന്നാനയൈരാവതത്തെവിഴുങ്ങുവാ-
നണ്ണിക്കുരങ്ങുകുതിച്ചുചാടീടിനാൻ
വിണ്ണോരധീശ്വരൻവജ്രംപ്രയോഗിച്ചു
ഖണ്ഡനംചെയ്തുവധിച്ചുകുമാരനെ
ഗണ്ഡഭാഗേവജ്രമേറ്റുമരിച്ചിങ്ങു
മന്നിൽപതിച്ചോരുപുത്രനെക്കണ്ടുടൻ
താപവുംകോപവുംവർദ്ധിച്ചുമാരുതൻ
താമസംക്രൂടാതെപുത്രനെച്ചെന്നെടു-
ത്തഞ്ജസാപാതാളലോകത്തിലങ്ങുചെ-
ന്നഞ്ജനാപുത്രനേത്തന്മടിതന്നിൽകി-
ടത്തിപ്പുതുക്കെത്തലോടിത്തലോടിജ-
ഗത്തിൽനടക്കുന്നവായുക്കളൊക്കവേ
ആകർഷണംചെയ്തുതന്നുള്ളിലാക്കിവെ-
ച്ചേകാന്തഭാവേനിരുപ്പുവാണീടിനാൻ;
ധാത്രിയിലുള്ളൊരുജന്തുക്കളൊക്കവേ
ചിത്രമെഴുതിയതുപോലെചമഞ്ഞിതു
നില്ക്കുന്നജന്തുക്കളപ്പാടെനിന്നുകി-
ടക്കുന്നജന്തുക്കളപ്രകാരംതന്നെ
ഉണ്ടിരിക്കുന്നവൻകയ്യിലുരുളയും
വെച്ചങ്ങുവായുംപിളർന്നുവാണീടുന്നു;
കണ്ടിരിക്കുന്നവൻകണ്ണുംതുറന്നൊരു
കല്പാവപോലെയനങ്ങാതിരിക്കുന്നു;
മുങ്ങുന്നചെങ്ങാതിമുങ്ങിക്കിടക്കുന്നു
തെങ്ങുകേറുന്നവൻതെങ്ങേലിരിക്കുന്നു
ഊക്കുന്നഭൂസുരൻകൈകളിൽവെള്ളവു-
മാക്കിപ്പിടിച്ചങ്ങനങ്ങാതെനില്ക്കുന്നു;
നാരിയെക്കെട്ടിപ്പുണരുംപുരുഷനും
നാരിയുംകെട്ടിപ്പിണഞ്ഞങ്ങിരിക്കുന്നു
യാഗാദികർമ്മങ്ങൾനിത്യകർമ്മങ്ങളും
യോഗംതപോവ്രതനിഷ്ഠവ്രതങ്ങളും
വേഗേനസർവ്വംനശിച്ചതുകാരണം-
ലാകുലപ്പെട്ടുമഹേന്ദ്രാദിദേവകൾ
സത്യലോകേചെന്നുവൃത്താന്തമൊക്കെയും
സത്യമാംവണ്ണംവിരിഞ്ചനെക്കേൾപ്പിച്ചു
സത്വരംബ്രഹ്മനുംദേവവൃന്ദങ്ങളും
തത്രനിന്നാശുപുറപ്പെട്ടുചെന്നുടൻ
പാതാളലോകംപ്രവേശിച്ചനന്തരം
വാതാത്മജാകൃതികണ്ടുപിതാമഹൻ
ഒട്ടുംമടിക്കാതെനാലുകരംകൊണ്ടു
തൊട്ടുതലോടിത്തുടർന്നോരനന്തരം;
കണ്ണുംതുറന്നെഴുന്നേറ്റുവാതാത്മജൻ
പുണ്ഡരീകോത്ഭവനെത്തൊഴുതീടിനാൻ;
വായുഭഗവാൻപ്രസാദിച്ചുലോകത്തിൽ
വായുസഞ്ചാരംതുടങ്ങിച്ചുസാദരം
ഭാരതീകാന്തനരുൾചെയ്തുപിന്നെയും
മാരുതിയാകുംമഹാവീര്യബാലക!
ശത്രുശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങളൊന്നുമേനിന്നുടെ
ഗാത്രത്തിലേല്ക്കയില്ലെന്നുധരിക്കനീ;
അത്രയല്ലായുരന്തംനിനക്കില്ലസ-
വ്വത്രകാലങ്ങളിൽ ജീവിച്ചിരിക്കനീ
ദംഭോളികൊണ്ടുഹനുവിന്റെഹനുസ്ഥാന
സംഭേദമുണ്ടാകകൊണ്ടുജഗത്ത്രയേ
ശ്രീഹനുമാനെന്നുപേരുംപ്രസിദ്ധമാം
ബാഹുവീര്യംകൊണ്ടുവിശ്വംജയിക്കനീ,
ഏവംപറഞ്ഞുമറഞ്ഞുവിധാതാവും
ദേവാദിവൃന്ദംമുനീന്ദ്രവൃന്ദങ്ങളും
താതനെവന്ദിച്ചനുഗ്രഹവുംവാങ്ങി
ഭൂരിവീര്യാംബുധിശ്രീഹനുമാൻമുദാ
ഭൂതലംനോക്കിഗ്ഗമിച്ചരുളീടിനാൻ
ഭൂതേശവീര്യജൻവീര്യൻസുമംഗലം.

ഹനുമദുത്ഭവം, ശീതങ്കൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

---

൧൬. പൌണ്ഡ്രകവധം.

മാത്തുരാലയംതന്നിൽമരുവും മംഗലാകാരേ!
കാത്തുകൊൾകനീകേളീകളരീവാസിനീകാളീ
ഒത്തുനാലിവനിന്നൊരുപോലെപുകഴ്ത്തുന്ന
ഓർത്തുകണ്ടറിവാനുമൊരുവൻശക്തനല്ലേതും
നൃത്തംപാട്ടുമെന്നുള്ളകൗതുകക്രീഡനങ്ങളിൽ
കുത്തുംദൂഷണഘോഷംകുടിലന്മാർതുടങ്ങുമ്പോൾ
കൂടെദ്ദൂഷണംചൊൽവാൻകുറവില്ലവരുന്നേരം
മൂഢന്മാർപരിഹാസമുടനേകെട്ടിയുണ്ടാക്കും
വാടാതെപ്രയോഗിപ്പാൻസാഹസാവന്നതു-

[കൊള്ളുമേ

പ്രൗഢന്മാരുടെമുന്നിൽപ്രകടിപ്പാനൊരുചണി
മൂഢന്മാർമതിയാതോമുഷിഞ്ഞുപോമതുകേട്ടാൽ
ഗാഢസ്നേഹമുള്ളൊരുഗുരുവിൻറകൃപകൊണ്ടേ
മൂഢത്വമൊഴിഞ്ഞീടുമിനിമാർക്കെങ്കിലുംനൂനം
തന്നുടെഗുരുക്കന്മാരുനിക്കലൈ : തമെന്നു
തന്നെത്താനറിയുന്നതന്മാനമാർധരിക്കുന്നു
ധന്യന്മാരവരെന്നുധരിക്കേണമതല്ലാതെ
നിന്ദ്യന്മാരവരെന്നുള്ളതിനുസംശയമില്ല
മറ്റുള്ളജനങ്ങൾക്കുമനതാരിലനുരാഗം
പെറുന്നപ്രബന്ധങ്ങൾപരിചോടെപ്രയോഗി- [ച്ചാൽ
ചെറുതുംദൂഷണമില്ലചതുരന്മാർപ്രസാദിക്കും
തോറുകൊൾകയില്ലെങ്ങുംതെളിവോടെവി- [നോദിക്കും
കൊറ്റുംവിട്ടുമെല്ലാടംകൊതിയുള്ളജനങ്ങൾക്കു
മുറ്റുംമൃതിയുംനൽകുംമുകിൽവർണ്ണൻമുരാരാതി
തെറ്റെന്നുമുകുന്ദൻറെതെളിവേറുംകഥാശേഷം
മറ്റൊന്നുംനിനയ്ക്കാതെമനസാകേട്ടുകൊണ്ടാലും

പങ്കജാക്ഷൻപതിനാറായിരത്തെട്ടു
മങ്കമാർമൗലിമാണിക്യരത്നങ്ങളെ
കുങ്കുമാലേപനംകൊണ്ടുമനോജ്ഞമാം
കൊങ്കകൾതാവിലണച്ചുപുണർന്നുതൻ
വെൺകളിമാടങ്ങൾതോറുംമഹാനന്ദ-
സംകലക്രീഡാവിശേഷേണസന്തതം
തൻകഴൽപങ്കജംസേവിപ്പവരുടെ
സങ്കടംതീർത്തുസുഖിച്ചുമേവുംവിധൌ
ളുങ്കുതികൊണ്ടുമഹാപാപിപൌണ്ഡ്റകൻ
ശങ്കകൂടാതെമുരാരാതിദേവനോ-
ടങ്കംപൊരുതുവാനാഗ്രഹംകൊണ്ടുടൻ
കിങ്കരനെപ്പറഞ്ഞയച്ചീടിനാൻ
വൻകടൽതന്നുടെമദ്ധ്യേവിളങ്ങുംവി-
ശങ്കടമാകുമാദ്വാരകാമന്ദിരേ
പങ്കജലോചനൻവാണരുളുംഗൃഹേ
ശങ്കാവിഹീനംകടന്നുചെന്നീടിനാൻ
കിങ്കരൻതാനവൻദേവദേവാരാതിത-
നംഘ്രിപാദപംകണ്ടിട്ടുനിന്നുടൻ
തങ്കലപ്രാഭവത്തോടെമുകുന്ദനോ-
ടെങ്കിലോകേട്ടാലുമെന്നുരത്തീടിനാൻ
പാരിൽപ്രസിദ്ധനാംപൌണ്ഡ്റകാഖ്യൻ- [നൃപൻ
പോരിൽപരാക്രമിവീരചൂഡാമണി
ഭൂരിപ്രതാപവാൻഭൂലോകവാസവൻ
വൈരിലോകാരണ്യഘോരദാവാനലൻ
വിത്തസമ്പത്തിനാൽവിത്തേശസന്നിഭൻ
ചിത്തഗാംഭീര്യേണരത്നാകരോപമൻ
മൂർത്തിസൌന്ദര്യേണപഞ്ചശരോപമൻ
കീർത്തികൊണ്ടർജ്ജുനശ്രീരാമസന്നിഭൻ
പാർത്തലംതന്നിലെപ്പാർത്ഥിവന്മാർവന്നു
പോത്തലംതന്നിലണഞ്ഞുപണിഞ്ഞുവാൻ
നേർത്തുകൊണ്ടാർത്തുതകർത്തുവശംവിധൌ
കൂർത്തുമൂർത്തുള്ളബാണങ്ങൾകൊണ്ടംഗങ്ങൾ
കോർത്തുധരിത്രിയിലിട്ടരുട്ടിപ്പൊടി-
ച്ചാർത്തുകൾകൊണ്ടണിയിച്ചുമാലേയങ്ങൾ
ചേർത്തുതാന്തൻറെമന്ദിരത്തിൽചെന്നു
പാർത്തുകൊൾവാനയച്ചുനൃപാലകരി
ഇക്കാലമിക്ഷിതിപാലൻറെവൈരികൾ
ദുഷ്ടാലമെന്നാച്ചുങ്ങമറിതല-
പൊക്കാതെകൊണ്ടൊളിച്ചുങ്ങുമിങ്ങുംതാ
നൾക്കാനിലത്തിൽപിടിച്ചുമുതലുള്ള
തൊക്കെയുംവിറ്റുതിന്നുംകളിക്കൊന്നീയം-
യെക്കുറിക്കുള്ളരാഷ്ട്രവൃദ്ധിക്കുവേണ്ടിട്ടു
വിഢ്ഢിത്തമോരോന്നുകാട്ടിചലിക്കുന്നു
വട്ടിയുംകൊട്ടയുംചട്ടികലങ്ങളും
കെട്ടിച്ചുമന്നങ്ങുകാട്ടിൽനടക്കുന്നു
കാട്ടിയഗോഷ്ഠികളെല്ലാംതമ്പലമി-
പ്പാട്ടിൽകിടന്നുതിരിഞ്ഞുതൽപ്രാണനാ-
ക്കൂട്ടിലിങ്ങുള്ളനാൾനമ്മുടെപേരുള്ള
വീട്ടിൽകടപ്പുന്നതാരംവരത്തില്ലെന്നു
തങ്ങളിൽതങ്ങളിൽമന്ത്രിക്കയുംചിലർ
തങ്ങളിൽതങ്ങളിൽചാടുമറികയും
ഇങ്ങിനെയൊരുരാജാക്കളെനാട്ടിൽനി-
ന്നങ്ങേതേലിക്കലെയ്യാട്ടികളഞ്ഞൊരു
രാജരാജാധിരാജാധിരാജൻമഹാ-
രാജൻമഹാസാമിപൌണ്ഡ്റകക്ഷോണിപൻ
വീതസന്ദേഹമിസ്സന്ദേശവാക്യങ്ങ-
ളോതുന്നുകേട്ടുകൊണ്ടാലുംമഹാമതേ
ആഴികളേഴുമകപ്പെട്ടുക്ഷോണിക-
മൂഴികൾക്കൊക്കെയേനായകൻപൌണ്ഡ്റകൻ
പാഴിൽപ്പുള്ളുവെന്നുഭാവിച്ചിരിക്കാതെ
കോഴകൊണ്ടന്നുനമുക്കുതന്നീടുകിൽ
ആഴിക്കുമദ്ധ്യത്തിലത്രമാത്രേദികിൽ
വാഴാനിനിക്കൊരുചൊല്ലുമില്ലിങ്ങതോ
ദോഷമൊന്നെന്നാലുടനതാനതാളിക-
ത്താഴത്തുമുണ്ടുംവിരിച്ചുശയിക്കയും
ആയുധംകൊണ്ടനേകമ്പടികൂട്ടന
നായരെക്കൊണ്ടുനടക്കാതിരിക്കയും
ആയുധക്കോപ്പുകളൊക്കവേമങ്ങങ്കി-
ലായതെല്ലാംകൊടുത്തിങ്ങയയ്ക്കയും
കുത്തുവിളക്കുംകുടയുംകുതിരയും
കത്തുംമണിച്ചപയക്കിയുംപക്ഷിയും
ഇത്യാദിരാജചിഹ്നങ്ങളൊക്കെവെടി-
ഞ്ഞത്യാദരംനമ്മെവന്നുഭജിക്കയും
ഉൾക്കണ്ടകിങ്കരന്മാരെക്കണ്ടാലിനെ
പക്കത്തിലൊക്കിക്കഴിച്ചുപോക്കയും
മച്ചുണ്ണിമാർപതിനാറായിരങ്ങളിൽ
വക്കണതെല്ലുള്ളപെണ്ണുങ്ങളെത്തിര-
ഞ്ഞൊക്കവെനമ്മുടെദാസദാസകൾക്കുപ്പതി-
നല്പംവികല്പമില്ലെങ്കിൽകനകവെ-
ച്ചപ്പവുംതന്നുപൊകുക്കൊന്നിനക്കിനി
കപ്പലുംപാരുംപിടിച്ചതിത്യാദികൾ
കെല്പോടുകണ്ടുമേരക്കലക്കൂട്ടങ്ങ-
ളെപ്പേർതമിങ്ങുള്ളഭണ്ഡാരമാത്രവും

മുപ്പുറവിത്തുപാടെന്നുള്ളതുംനമു-
ക്കൊപ്പിച്ചുള്ളന്നുബോധിപ്പിക്കയുംവേണം
ഇപ്രകാരംതാനാടങ്ങിയൊത്തുങ്ങിയ-
ങ്ങപ്രിയംചെയ്യാതിരുന്നുകൊണ്ടെങ്കിൽനി
ൻപ്രസാദത്തിനുപാത്രമാമല്ലെങ്കി-
ലപ്പൊടെടുത്തുമരിക്കുമീപൌണ്ഡ്രകൻ
പൊയ്യല്ലകൃഷ്ണാമഹാമൂഢനായുള്ള
നീയല്ലവാസുദേവൻമഹീമണ്ഡലേ
വാസവപ്രൌഢസമ്പന്നനാംപൌണ്ഡ്രകൻ
വാസുദേവൻമഹാവിഷ്ണുസ്വരൂപവാൻ
കങ്കണാലംകൃതംനാലുബാഹുക്കളും
ശംഖുചക്രാംഗദാപത്മചിഹ്നങ്ങളും
ശ്രീവാസമായുള്ളവക്ഷസ്ഥലേമമ
ശ്രീവത്സകൌസ്തുഭംവന്യമാലാഗുണം
ഊർദ്ധ്വപുണ്ഡ്രംമകരാകൃതികുണ്ഡലം
ഊർദ്ധ്വഭാഗേനല്ലപൊന്നുംകിരീടവും
പീതാംബരംരത്നകാഞ്ചീകലാപവും
ശീതാംശുഭാസ്കരാകാരനേത്രങ്ങളും
ലക്ഷ്മിയുംഭൂമിയുംപാർശ്വഭാഗങ്ങളിൽ
പക്ഷീന്ദ്രനുംഫണിരാജനനന്തനും
വെള്ളിശൈലംപോൽവെളുത്തൊരനന്തനാം
പള്ളിമെത്തയ്ക്കുമുകളിൽഞാനെപ്പോഴും
പള്ളികൊള്ളുന്നുമൽപാർശ്വഭാഗങ്ങളിൽ
പുള്ളിമാൻകണ്ണിമാർഭൂമിയുംലക്ഷ്മിയും
മൂന്നാമേപൌണ്ഡ്രകശ്രീവാസുദേവന്റെ
ചിഹ്നങ്ങളൊക്കവേകണ്ടുമോഹിച്ചുനീ
സന്നാഹശീവണ്ണമാക്കിച്ചമച്ചതും
നന്നനന്നെത്രയുംകള്ളത്തൊഴിലുകൾ
നമ്മോടുകൂടുകില്ലെന്നുബോധിക്കനീ
നിർമ്മരിയാദപ്രയോഗങ്ങളിങ്ങനെ
ശങ്കകൂടാതെനീതങ്കലുണ്ടാക്കിയ
ശംഖചക്രാദിയാംചിഹ്നങ്ങളൊക്കവേ
എങ്കഴൽപങ്കജേകൊണ്ടന്നുവച്ചുകൊ-
ണ്ടെന്നെപ്രദക്ഷിണംവെച്ചുവണങ്ങുകിൽ
ഇക്കാലമെങ്ങാനിരുന്നുപൈരുതിക്ക
മുക്കാലരിക്കവകയെഴുതിത്തരാം
ഇക്കാരിയക്കാർക്കിതുംസമ്മതമല്ല
പോകയെയസ്തുണാമെന്നിവക്കാഗ്രഹം
ശ്വാക്കളെക്കെട്ടിഭരിക്കയെന്നാകിലും
ഗോക്കളെമേച്ചുചരിക്കയെന്നാകിലും
കാക്കയാട്ടീടുവാനെങ്കിലുമൊന്നുക-
ലാക്കേണമെന്നുംനടുനമ്മുടെമാനസേ
കാട്ടിൽപശുക്കളെമേച്ചുനടക്കുന്ന
കൂട്ടത്തിലേക്കപ്രധാനിയായുള്ളനി
കാട്ടിക്കിടക്കുന്നഗോഷ്ഠിത്തരങ്ങളെ
കേട്ടാൽചിരിക്കാതിരിക്കാവതല്ലെടോ
വെണ്ണയുംപാലുംകവർന്നുഭക്ഷിക്കയും
പെണ്ണുങ്ങളോടടികൊണ്ടുകിടക്കയും
സമ്മാനമേകവാനങ്ങുവരുത്തിയോ-
രമ്മാവനെപിടിപെട്ടുവധിക്കയും
നിർമ്മരിയാദങ്ങളിങ്ങിനെചെയ്യൊരു
ദുർമ്മതിയാകുന്നനിന്നെപ്രഹരിച്ചു
നമ്മുടെനാട്ടിൽനിന്നാട്ടിക്കളയാതെ
നന്മവരികയില്ലെന്നുണ്ടൊരുമതം
പൌരുഷംകൊണ്ടുപരക്കെപ്പുകഴ്ന്നൊരു
പൌണ്ഡ്രകവാസുദേവൻഞാൻമഹാരഥൻ
വീരനാമെന്നോടുനേർത്തുനില്പാനിഹ
പാരിടംതന്നിലൊരുത്തരുമില്ലെന്നു
വിണ്ണവർനാട്ടിലെപ്പെണ്ണുങ്ങളുംകൂടെ
വർണ്ണിച്ചുനമ്മെഭ്രമിച്ചുവാണീടുന്നു
ഖണ്ഡിച്ചുതന്നെകഥിക്കാംവൃഥാവന്നു
ഉണ്ടിച്ചുതോറ്റുമടങ്ങിത്തിരിക്കാതെ
നമ്മുടെകാൽപിടിച്ചാശ്രയിച്ചീടുവിൻ
നമ്മോടുമത്സരിച്ചീടുന്നമൂഢരെ
ബാണങ്ങൾകൊണ്ടുപരാക്രമിപ്പാൻപാരി-
ലാണുങ്ങളാരാനുമുണ്ടെങ്കിലിന്നുതൽ
പ്രാണങ്ങളിൽകൊതിയെല്ലാംവെടിഞ്ഞൊരു
ക്ഷീണങ്ങൾകൂടാതെവന്നടുത്തീടുവിൻ
ബാണന്റെബാഹുക്കളെസ്സമുറിച്ചൊരു
ബാണങ്ങളുംകൊണ്ടുവാടാശഠാനിന്നെ
നാണംകെടുത്തയച്ചില്ലയെങ്കിൽഞാ-
നാണായ്നടക്കുന്നതില്ലഗോപാലകാ,
പ്രാണാഭിലാഷമുണ്ടെങ്കിൽമടിക്കാത-
ത്തേണാക്ഷിമാർപതിനാറായിരത്തെട്ടും
ചേണാർന്നപൊന്നുംപണങ്ങളുംനിൻപുരേ
കാണായവസ്തുക്കളൊക്കവേകൊണ്ടന്നു
ചൊല്ലേറാണ്ടപൌണ്ഡ്രകവാസുദേവന്റെ
തൃക്കാക്കൽവച്ചുവലംവച്ചുവന്ദി-
ച്ചിളക്കാതെനില്ക്കാംനിനക്കെങ്കിലിക്കാല-
മൊക്കെക്ഷമിക്കാംനമുക്കെന്നുനിന്നോടു
ചെല്ലപറവാൻമഹാരാജനെന്നോടു
കല്പിച്ചയച്ചിതുവമ്പനാംപൌണ്ഡ്രകൻ
സന്ദേശവാക്കുകൾക്കുത്തരംചിന്തിച്ചു
സന്ദേഹമെന്യേപറകഭവാൻതന്നെ
എന്നാലതുംചെന്നുണർത്തിച്ചുകൊള്ളുവ-
നെന്നാലതല്ലാതെമറെറാന്നുസാദ്ധ്യവും
ഇത്തരംദൂതൻപറയുന്നവാക്കുകൾ-
ക്കുത്തരംതാൻഞാൻപറഞ്ഞീടവേണമെ-
ന്നുദ്ധതന്മാരായവൃഷ്ണിവീരന്മാരു-
മത്യന്തരൂക്ഷരാംമന്ത്രീശ്വരന്മാരു-
മൊക്കവേവന്നുദൂതന്റെചുഴലവും
തിക്കിക്കടന്നങ്ങുനിന്നോരനന്തരം
തൃക്കാൽവണങ്ങുന്നസാത്യകിവീരനെ
ത്തൃക്കണ്ണുകൊണ്ടുകടാക്ഷിച്ചുമാധവൻ
ചിക്കെന്നുതാണുതൊഴുതുമുകുന്ദനെ
തക്കത്തിൽനിന്നുപറഞ്ഞിതുസാത്യകി
ധിക്കാരമേറുന്നദൂതാവരികനീ
സല്ക്കാരയോഗ്യംകഥിക്കുന്നുസാത്യകി
ചൊല്ലേറാണ്ടപൌണ്ഡ്രകൻകല്പിച്ചവാക്കിന്നു
നീക്കംവരുത്തുവാനാക്കുള്ളപൌരുഷം
കപ്പവുംകൊണ്ടുവരുന്നുണ്ടുഞാൻനിന-
ക്കപ്പവുംതിന്മാൻതരുന്നുണ്ടുഞാനെടാ

അപ്പൌണ്ഡ്റകൻതന്റെമസ്തകംഖണ്ഡിച്ചു
കൊല്ലോട്ടുകല്ലേലടിച്ചുപൊളിച്ചതി-
നുള്ളിൽകിടക്കുംതലച്ചോറെടുത്തൊരു
വെള്ളിക്കിടാരത്തിലിട്ടുവരുത്തുകൊ-
ണ്ടപ്പുറമാക്കിത്തീർത്തുനിങ്ങളെത്തിരുവം-
നല്ലംവികല്പംനമുക്കില്ലകിങ്കരാ
പാരായതൊക്കവേപാലനംചെയ്യുന്ന
നാരായണസ്വാമിദേവന്റെവിഗ്രഹം
ചാരുകമേലശ്യാമളംകോമളം
ചാരാഭിരത്തിന്നമാത്രയംശാശ്വതം
ശ്രീവാസമന്ദിരംശ്രീവത്സശോഭിതം
ശ്രീവത്സകൌസ്തുഭശ്രീവനമാലികം
ശ്രീപാഞ്ചജന്യാബ്ജകൌമോദകീചക്ര-
ചാപാദിലാഞ്ഛിതശ്രീപാണിപങ്കജം
ശ്രീപാദപങ്കജംകുപ്പുംജനത്തിന്റെ
പാപാന്ധകാരസംഹാരമായുള്ളൊരു
രൂപമതത്തെപ്പരിഹസിപ്പാൻപര-
പ്പാവയെപ്പോലെകരങ്ങൾനാലുണ്ടാക്കി
വേഷവുംകെട്ടിച്ചമഞ്ഞുതുള്ളുന്ന
ഭോഷണകാരനാംഭോഷന്റെദുർവാദ-
ഘോഷങ്ങളൊക്കവേദൂഷണമെന്നല്ല
ശേഷമുള്ളോർക്കുപരിഹാസമായ്വരും
പട്ടിണിപെട്ടുമരിക്കുംനടക്കുന്ന
പട്ടിക്കുതാടിയുംമീശയുംമുക്ക്റയും
കെട്ടിച്ചമയിച്ചുകേസരിയെന്നുനാ
കാട്ടിൽസഞ്ചരിമൃഗങ്ങളൊഴിഞ്ഞീടൽ
കേട്ടിട്ടുകൂട്ടത്തിൽനിന്നുകണ്ഠീരവ-
[illegible]ന്റെചേഷ്ടനോക്കംപരത്തോ പരതോ?
വേഷത്തിനൊത്തൊരുശബ്ദംപുറപ്പെടാ-
ഞ്ഞൊരുവേയിതെന്നൊരുശബ്ദംപുറപ്പെട്ടും
മന്ദംമൃഗപ്രവീരന്റെമസ്തകം
കൊത്തിപ്പിളർന്നുകിളർന്നുചാടീടുന്ന
രക്തംകുടിച്ചുതടിച്ചുതകർത്തുകൊ-
ണ്ടുത്തുംഗകോപംകലർന്നസിംഹത്തിന്റെ
കണ്ഠത്തിൽനിന്നുമുഴങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടും
കണ്ഠാഹീനമാംനാദംകണ്ണക്കിനെ
ശ്ശബ്ദംപുറപ്പെടീച്ചീട്ടുമേചൊൽകനി
ച്ചുറ്റിലുംചുപ്പിക്കിടക്കുന്നപട്ടിതൻ
ന്ചുരിയപ്പട്ടിപ്പൂവുംതറവുകൊ-
ണ്ടൊട്ടുനാപട്ടിതന്നൊച്ചകേട്ടാലൊന്നു
പേടിച്ചുപട്ടിക്കുമാറിത്തകേവരു
പുള്ളിപ്പുലികൾവരിയൻപുലികളും
പുലിക്കിടാങ്ങളുംകണ്ടാലൊരുവിധം
എന്നാൽപുലികളോടങ്കംപൊരുതേണ-
മെന്നുള്ളമോഹമീപ്പുച്ചയ്ക്കുചേരുമോ
കൊക്കാചിരാകംനമുക്കുമുണ്ടല്ലോപ-
റക്കുന്നക്കൂട്ടത്തിൽഞാനംഗരുഡനോ-
ടൊക്കുമെന്നുള്ളൊരുമോഹംനിനച്ചുടൻ
കാക്കനമെല്ലെച്ചെന്നുമറ്റൊരുകാകനെ
അക്കാലത്തിലങ്ങുവിളിച്ചുചോദിച്ചിതു
ചൊൽക്കൊണ്ടതാർക്ഷ്യനനമ്മളേക്കാളേറ-
മുൽകർഷമുണ്ടെന്നുകേൾക്കുന്നതെന്തെടോ;
ഭോഷ്കെന്നുതന്നെനമുക്കുതോന്നീടുന്നു
ഭോഷ്കല്ലയോമഹാവമ്പൻപതത്രീശ-
നാക്കുമവനെജയിച്ചുകൂടാസഖേ!
സ്വർഗ്ഗലോകത്തുപോന്നുചെന്നുദേവ-
വർഗ്ഗത്തെയൊക്കെജ്ജയിച്ചുമഹാബലൻ
ശക്രന്റെമന്ദിരേചെന്നമൃതിനെ
കയ്ക്കലാക്കിക്കൊണ്ടുപോന്നുപോലുംപുരാ
എന്തെടോക്കുപ്പാപ്പഴക്കഞ്ഞിയേക്കാട്ടി-
ലെന്തുവിശേഷമമൃതിനുചൊൽകെടോ
വമ്പനാംകാരിയക്കാരന്റെവീട്ടി-
ലകംപൂക്കുകട്ടുതന്നിൽക്കരേറിയൻ
അച്ചിമാരെല്ലാമൊളിച്ചുണ്ടുനായക്ക
വച്ചിരിക്കുംപഴങ്കഞ്ഞിയുംപാവുമേ
ഒച്ചകൂടാതെഞാൻകൊക്കിലാക്കിക്കൊണ്ടു
മെച്ചത്തിൽമാറിപ്പറന്നിങ്ങുപോരുവൻ
അച്ചിമാരെച്ചീച്ചുംകൊണ്ടുവരുന്നേര-
മുച്ചത്തിൽനിന്നുപറന്നുചെന്നങ്ങിനെ
നിച്ചലുംനിച്ചലുമെച്ചിലുംകൊത്തിവെട്ടു
ങ്ങിച്ചുകൊണ്ടച്ചിമാരെച്ചതിക്കുന്നഞാൻ
വിണ്ണവർനാഥനെപ്പോരിൽജയിച്ചീട്ടു-
മണ്ഡജരാശനെക്കാട്ടിൽസമർത്ഥനി
പെണ്ണുങ്ങളെച്ചതിക്കുട്ടിവാനൊരു
ഉണ്ടമില്ലാതൊരുകാകൻമഹാരഥൻ
അക്കാണക്കാഴ്ചവന്നുസംസാരമിക്കണ്ട
ധിക്കാരികൾക്കൊരുവാലുംതലയുമി-
ല്ലിന്നാരവന്നുസമക്ഷത്തുചൊല്ലാവൂ
എന്നൊരുതെല്ലുംവിചാരമില്ലാതായി
അക്കാളിക്കുന്നനേരത്തെഴുന്നേറ്റു
ചക്രായുധനായിരംമന്ത്രംജപിച്ചങ്ങു
ചൊൽക്കൊണ്ടകാര്യത്തിനായിപ്പുറപ്പെട്ടു
തക്കത്തിലിപ്പുരംപൂക്കതിനിന്നുമം
മാറ്റിത്തരോത്തരാചിതിങ്ങനെസംഗതി
മാററിവയ്ക്കാനിനിസാധിക്കയില്ലെടോ
മാറാലർമന്നനാംപൌണ്ഡ്റകൻതന്നുടെ
ക്രൂരുകാരൻമഹാമൂഢനായുള്ളനീ
നൂറെറ്റക്കൂട്ടംവിധംപാഞ്ഞെങ്കിലും
മന്നാറുവട്ടപ്രവികോപംവരു
ഒട്ടുമേശാമസംക്രുടാതെ ചെന്നുനീ
ദുഷ്ടനാംപൌണ്ഡ്റകൻതന്നോടുകേൾപ്പിക്ക
എട്ടുനാൾക്കിപ്പുറംകപ്പംതരാനുള്ള
വട്ടവുംകൂട്ടിവരുന്നുണ്ടുവൃഷ്ണികൾ
വട്ടങ്ങളെന്തെന്നുവാളുംകടുത്തില
വട്ടപ്പരിശകൾകുന്തംചവളവും
ചട്ടയുംതൊപ്പിയുംചാപാശരങ്ങളും
പട്ടസംതോമരംഭിണ്ഡിപാലങ്ങളും
അന്തമില്ലാതുള്ളലന്തക്കുഴലുകൾ
ചന്തമേറീടുന്നചാട്ടുകുന്തങ്ങളും
ദന്തിപ്പടകൾകുതിരപ്പടകളും
പന്തിനിരക്കുന്നകാലാൾപ്പടകളും
അന്ധകന്മാർവൃഷ്ണിയാദവന്മാർവീര

ജരിഭോജന്മാർകുരുകുലമുഖ്യരും
സിന്ധുപ്രമാണംപുരുഷരിൽമുമ്പുള്ള
സാത്യകിവീരൻസമർത്ഥൻമഹാരഥൻ
അൎജ്ജുനൻതന്നുടെശിഷ്യനാകുന്നവൻ
ദുർജ്ജനദ്ധ്വംസനംചെയ്യുന്നവീരനവൻ
യുദ്ധത്തിനുപോരുന്നപൌണ്ഡ്രകപ്പാളയെ
പോർക്കളംതന്നിലടുത്തുതടുത്തുടൻ
കുത്തുമുത്തുള്ളശരംകൊണ്ടവരുടെ
മുത്താകെകുത്തുവധിച്ചുപതിപ്പിച്ചു
കീർത്തിയുംകൊണ്ടിങ്ങുപോരുന്നുണ്ടവൻ
പാർത്ഥിവരായതവർപറഞ്ഞാലുമിങ്ങനെ
കല്പംകൊതിച്ചങ്ങിരിക്കുന്നവർപോലി
കല്പനതും കണ്ടുകർക്കശനിലയോ
ളുപ്പപോരത്തെയഞ്ചുനാമൊഴിയ്ക്കയി-
ല്ലാതതിൽവില്ലുഗോവിന്ദനാണെങ്കം.

മർമ്മതാളം.

സാത്യകിയുടെവചനമതിങ്ങിനെകേട്ടപ്പൊ
[പൌണ്ഡ്രകനൃപൻ
സഹോദരസമുള്ളിലുടിച്ചൊരുവിശ്വസ്തരോടിതമൊ-
[ഷം
ശത്രുക്കളെചൊല്ലിനെന്നുള്ളകടന്നുള്ളൂ
ശത്രുപക്ഷമരക്കലുംകാണുവന്നചാപത്തില-
[ങ്ങളു
പാർത്ഥിവരുടെപരതന്ത്രിൽചെന്നവരങ്ങുവി-
[ശേഷമശേഷം
പാർത്ഥിവരുടെശിഷ്യനായതങ്ങളുമവിടെകയറി-
[വിച്ചു
പാർക്കുമതികഠിനമതനെപാട്ടുകേട്ടുപറഞ്ഞു-
[ണ്ഡ്രകനൃപൻ
ചിത്തകലഹകലുഷതപൂണ്ടുകയർത്തുപറഞ്ഞുള്ള-
[ഞ്ഞി
നേരുകയറ്റുവിട്ടിസമ്മതമശേഷമതായനാൾ
[ഷത്ത
ജനാർദ്ദനപുരിപുക്കവസിപ്പതിനിനിപലരോതി-
[ക്കുടി
ജനപൌരകിടിനക്കൂട്ടമവരുടെകൂട്ടമെ-
[ല്ലാം
സമരവിദ്യാഭ്യാസമതിനകത്തുകടന്നുകിടന്നെങ്ങും
പ്രതിഭടന്മാരുടെപടകളുമുടനടിപൊടിയാക-
[ണമിപ്പോൾ
ജനപടപാളയംവന്നികരമുതിർത്തിരിത്തു-
[ലഞ്ഞേ
ചതിപാടുകളുംപരവകളുംതന്നെമതിക്കുറിച്ചു
[നില്ലാ
ചതിരാതിമതിരമെത്തിപ്പുതിയനെന്നുമാ-
[ണ്ടമിതാൻ
കോട്ടകളിലെപുരവുമതൊട്ടുമാറ്റിയുമുറ്റിക്കേണം
കോട്ടമതത്തുകിടപ്പിനമുക്കിനിമെത്തിഴമനവധി
[വേണം
ഭാഗ്യതിരമഹാളിനാദിനാദിപാടകിടക്കും-
[വേണം

ചേട്ടകളുടെവരമ്പിലമുനമിതെക്കയൊത്തക്കി-
[ടേണം
കാശിസൂപന്മവെന്തപടകളുമഖിലമൊത്ത-
[ഭിഷേണം
നരശികലിഴന്നുവധിച്ചക്രമെടുത്തുചാരിഞ്ഞി-
[ടേണം
കാന്ത്രപണവുമരിനെല്ലുണ്ണുമിഹസമുല്ലകരി-
[ടേണം
ക്ലേശമതുചിലവിട്ടുവതിനിഹകേശവനോട്ടു-
[പിണങ്ങാൻ
വെടിവപ്പതിനങ്ങളതന്നുകളൊത്തപക്ഷികളുംകളു
ഝടുതിവരുത്തിസാചാരകന്മാരെരശിക്കുന്നു-
[കണ്ടെ
പടവെട്ടംനായകന്മാർക്കിഹപൂകളിലകളുംകാവുമ്പും
കൊടുതകിനകങ്ങോവെന്നിവലഭരെവരുത്ത-
[ടേണം
ചട്ടികളുംകുലവുംകടവുംവട്ടികളുംകൊട്ടകളും
പട്ടികളുംകുട്ടികളുംബഹുപാളയമതിലധികതരം
ചെട്ടികളുംകോമട്ടികളുംകൊങ്ങിണിപട്ടന്മാരും
കൊട്ടിലുമിഹകെട്ടിപ്പുരിചോറ്റുവാങ്ങിപ്പൊതിയുമട-
[ക്കേണം
ശത്രുകുലമെ ഭസ്മമാകിനാശിരങ്ങിനോക്കളും
കൊത്തളമതിലേറിയതന്നറിവുള്ളനങ്ങളകളിട്ടും
പത്തനമുവിച്ചഴവവുമൊപ്പട്ടുവച്ചുനിരത്തിടേണം
പത്തിരചാതുമുപ്പുതുമാളുകൾകാത്തിഹപാർത്തിടേ-
[ണം
കൂടലർകുലമവനിയിൽനാശമുപരനാവന്നൊരു-
[നേരം
കൂട്ടണമിഹപൊട്ടുപാടെവെടികളുമിടിയുടെ-
[കലശലുപോലെ
പാടകളുടെനികടത്തിൽസ്ഥനായർപാർവ്വുന്നോരം
ഭടകളുടെകൂകളിലിതന്നുചിലവെടിവച്ചീടേണം
ആനകളുടെമസ്തകമമ്പുകൾകൊണ്ടുപിളർന്നീടേ-
[ണം
സേനകളുടെതടിപ്പുന്നടിമുടിവെട്ടിയരുക്കിടേ-
[ണം
ആനകുപടഹാദികളനവധികൊട്ടിമുഴക്കിടേണം
പാനകമദ്യമാംസംകഴിച്ചുകടിച്ചുപടതുടരേണം.

കാരികതാളം.

ഇതിബഹുവചനംപൂനരതിമദവചനം
ക്ഷിതിതലപതിപൌണ്ഡ്രകനതിശയകപി-
[തൻ
പലവിധമുരചെയ്തൊരഖിലമതുവരുവോൻ
നലമൊടുബഹുമന്ത്രികളവിടെയിരിന്നു
പലപലമതിചിലവപാളയമിട്ടു
മലകടെനട്ടുവേചിലവാടികൾകെട്ടി
ജലമതുമൊരുപന്തികിടങ്ങുകഴിച്ചു
നിലകളിലരികെപാലകനുചൊല്ലു
മല്ലനടിച്ചുചിലർമണ്ടിനടന്നു
പല്ലുകടിച്ചുചിലർപാഞ്ഞുതുടങ്ങി
വില്ലുകലച്ചങ്ങിനെതെല്ലുവലിച്ചു

നല്ലശരംകയ്യിലെടുത്തുതൊടുത്തും
ഖഡ്ഗമെടുത്തൊന്നുപിടിച്ചുകളിച്ചും
മുൽഗ്ഗരശൂലായുധവർഗ്ഗമെടുത്തും
ചട്ടയുമിട്ടരയുംകെട്ടിമുറുക്കിപ്പല
ചട്ടമൊരുക്കിപ്പലരവിടെനിറഞ്ഞു
കൊട്ടുമുഴക്കിപ്പടയേട്ടുമതിന്നുള്ളൊരു
വട്ടവുമിട്ടങ്ങണിയിട്ടുനിരന്നു
പുരുഷകാരമനാവധിപരിഷകൾക്കുടിയിരവൊട്ട
പരുഷകോപമുടയോരുനരവരനാഗരെ
പരിചിനൊടുപലമിഴിപരിശവാളുമവരവർ
കരുതിവന്നുബഹുവിധമിവിടെയുറച്ചു
കാത്തുശമനനവൻതന്നുടെകല്പന-
യ്ക്കു[illegible]മൊരുതരൻമവൃത്തനിന്നീടുമോ?
രഥരംകുതിരകളാനപ്പടകളും
[illegible]വട്ടങ്ങൾക്കൂട്ടിപ്പടജ്ഞനം
പോരിന്നൊരുക്കംമുതിന്നുനിന്നീടിനാർ
പാരിൽ[illegible]പുരുഷകാരങ്ങളും
വൈരി[illegible]നോക്കിക്കൊണ്ടു
പാരിയിതുല്യംനിന്നുനിന്നുമുടൻ.

രണ്ടാംകളം.

ഉപാരകൂറ്റങ്ങളെവണ്ണെത്തമിടുന്ന
വീരപൃഥ്വീമണിശ്രീവാസുദേവനും
[illegible]കളുടുവും
[illegible]ങ്ങളും
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ച്ചുനാ[illegible]
[illegible]വും[illegible]
[illegible]പുഴകളും
[illegible]പൌണ്ഡ്രകനാമനാ-
[illegible]ശ്രവേശിച്ചു
[illegible]പൌരുഷകാരംചെന്ന
[illegible]വെള്ളങ്ങളുറപ്പിച്ചു
[illegible]കോട്ടകൊട്ടിച്ചു
[illegible]കൊള്ളയിട്ടീടിനാർ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ങ്ങളും
[illegible]മണ്ഡലങ്ങളും
[illegible]വാടിയും
[illegible]ങ്ങളും
[illegible]ങ്ങളും
[illegible]ഗോപുരങ്ങളും
[illegible]ഗോപുരവും
[illegible]ലയങ്ങളുംവെങ്കളിമാടവും
[illegible]ലയങ്ങളുംവൈദ്യാലയങ്ങളും

മണിയരകളണിയരകൾപണിയരകൾതുണിയര-[കൾ
വിട്ടുവിട്ടുനടവിട്ടുപടവിട്ടുപടവിട്ടു
കെട്ടുപതിനെട്ടുപലതട്ടുചിലകൊട്ടിലുകൾ
കുട്ടിലുമെത്തയുമേറ്റംപലവിധം
പട്ടംപൊരിച്ചുംകരിച്ചുംപൊരിച്ചുമ-
ങ്ങൊട്ടുമടിക്കാതെസർവ്വംനശിപ്പിച്ചു
പട്ടണംപാരടച്ചുതുടങ്ങിനാർ;
പെട്ടെന്നുയരുമൊരാരവംമൊരൊരു-
മൊട്ടല്ലകോലാഹലംമഹാസംഗരം
വെള്ളത്തിരപോലെതുള്ളിക്കളിച്ചങ്ങു
തള്ളിക്കരേറുന്നവെള്ളത്തിരകൾ
കൊള്ളയിട്ടീടുന്നപുള്ളിക്കിടങ്ങിടെ-
യുള്ളിക്കടന്നങ്ങുതുള്ളിത്തകർക്കയും
പള്ളിമാടങ്ങളിൽകൊള്ളിവയ്ക്കുന്നേര-
മുള്ളിൽകിടക്കുന്നപുള്ളിമാൻകണ്ണിമാർ
തുള്ളിപ്പിടച്ചുംവിറച്ചുമാക്കണ്ണുനീർ-
ത്തുള്ളികൊണ്ടംഗംനനച്ചുമനക്കാമ്പി-
ലുള്ളോരുസങ്കടംസംഭവിച്ചീടവാ-
നല്ലപ്രതാപംനമുക്കില്ലയൊരാമ!
വെള്ളപ്പളുങ്കുകൊണ്ടുള്ളപുരങ്ങളും
വെള്ളിപ്പുരങ്ങളുംപൊന്നമ്പുരങ്ങളും
കൊള്ളിക്കിരയാക്കിനില്പുമാനോരങ്ങളും
കൊള്ളിക്കുതാതെ പറക്കുടിതരം.
ഇപ്രകാരംപുരംതന്നിൽകടന്നുള്ള
വിപ്രകാരങ്ങളെക്കണ്ടുസഹിയാഞ്ഞു
ക്ഷിപ്രംപുറപ്പെട്ടുപൌണ്ഡ്രകക്ഷ്മാപാല-
നപ്രമേയപ്പടക്കൂട്ടവുംകോപ്പുകൾ-
ക്കപ്പുറംചാടിപ്പടതുടങ്ങീടിനാ-
[illegible]ഘോഷങ്ങൾകോലാഹലം
[illegible]മിടയിൽകടുത്തുകോപ[illegible]
[illegible]
തട്ടിയുന്നിന്നുതാൻചിപ്പുമെത്തുന്നവൊന്നാക്കലങ്കു
തൊട്ടുതൊട്ടുക്രൂരന്മാർകൂട്ടൊതെകെട്ടുന്നുസംപ്രഹാരം.
[ങ്ങൾ
ചിരിച്ചുംചിലർകരിച്ചുംചിലർ
പൊരിച്ചുംചിലരടിച്ചുംതരി-
പൊടിച്ചുംഉഭപിടിച്ചുംപൊടി-
തുടച്ചുംചിലർമരിച്ചുംചിലർ
തിരിച്ചുംചിലർപിരിച്ചുംചിലർ[illegible]രിച്ചുംചില[illegible]-
[illegible]ച്ചുംചില-
തെളിച്ചുംചിലർവിളിച്ചുംചിലർതെളിച്ചുംചിലർ-
[illegible]ച്ചുംചിലർ
വധിച്ചുംചിലർവിധിച്ചുംചിലർ[illegible]ച്ചുംചിലർനാ-
[ടിച്ചുംചിലർ
വലിച്ചുംഭയമുളച്ചുംമതിമുടിച്ചുംതെളിപറഞ്ഞും-
[ചില-
തറഞ്ഞുംഉൾതിർകറഞ്ഞുംവേതമറിഞ്ഞുംചിലർമറ-
[ഞ്ഞുംചിലർ

ഇത്ഥംമുഴുത്തൊരുയുദ്ധപ്രപഞ്ചത്തി-
ലെത്തുംപടജ്ഞനംചത്തുംമറിഞ്ഞുമ-

ന്മുത്തുംഗർവ്വോൽഷംപെരുത്തുംമനസ്സിൽക-
രുത്തുള്ളവീരൻകയർത്തുംകണകൊണ്ടു
ശീർത്തുംകനക്കേത്തിമത്തുംകടന്നങ്ങെ-
തിർത്തുംതകർത്തുംതിമർത്തുംബഹുവിധം
വില്ലുംമുറിഞ്ഞുപോയെല്ലുംതകർന്നുപോ-
യുള്ളുംതകർന്നുപോയ്തല്ലുംതലയ്ക്കിട്ടു
തെല്ലുംപിഴയ്ക്കാതെകല്ലുമരങ്ങളും
പുല്ലുംതകർന്നങ്ങുചെല്ലുംമിടുക്കരേ-
യെല്ലാമതല്ലെന്റെവില്ലുംപിടിച്ചോടി-
ച്ചുല്ലാസമോടെമടിക്കുന്നിതുചിലർ
കാശ്യരാജനുംകാശിരാജേന്ദ്രനും
ഭേദമേറിപ്പുറപ്പെട്ടുവേഗേന
ഉച്ചൈർബാണങ്ങൾതൊട്ടുപ്രയോഗിച്ചു
വീരവാദങ്ങൾപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർ;
ആരെടാപൌണ്ഡ്രകപ്രൗഢനാമെന്നോടു
നേരിടാമെന്നുമോഹിക്കുന്നുമ്മതേ
പാർത്തിടംതന്നിലിപ്പൌണ്ഡ്രകാധീശനെ
ഭൂപരിൽജയിപ്പതിന്നാരുമില്ലാദ്ധം;
ഘൃതംദധിപുളിവെണ്ണയുംക്ഷീരവും
ഭോജനംചെയ്യുന്നഗോപാലബാലന്റെ
ഗർവ്വത്തിനുള്ളകാലമോരാത്തിന്റെ
കാരണംനമ്മുടെനാട്ടിൽവന്നിങ്ങനെ
പാരമാംചെയ്തിവണ്ണപ്പന്തിയും
ഞങ്ങളെന്നോർപുരമെല്ലാംനശിപ്പിച്ചു
തിങ്ങിനാനിന്നവൻസൗരതിക്കാല-
ഗിരാണ തന്നിലിളപ്പെട്ടുനീതാം
വാസുദേവൻഞാനല്ലാതെകേശവ
വാസുദേവൻകൃഷ്ണാധിപൻപൌണ്ഡ്രകൻ
വാസുദേവാകാരചിഹ്നങ്ങൾപൌണ്ഡ്രക-
വാസുദേവാംഗേഷുകണ്ടുകൊൾകഭവാൻ
ശംഖചക്രംഗദാശാർങ്ഗവുംനാന്ദകം
പങ്കജംവക്ഷസിശ്രീവത്സകൗസ്തുഭം
മണ്ഡലാകാരമായുള്ളോരുകുണ്ഡലം
പങ്കജാധീശനായുള്ളോരുവാഹനം
പെണ്ണുങ്ങൾരണ്ടുണ്ടുലക്ഷ്മിയുംഭൂമിയും
എണ്ണങ്ങളെല്ലാമെനിക്കുണ്ടുമാധവാ
അച്യുതനീയെന്റെകോപ്പുകളൊക്കവേ
പച്ചകെട്ടിച്ചമഞ്ഞിങ്ങിനെനമ്മോടു
മെച്ചംപിടിച്ചുപിണങ്ങുവാൻവന്നൊരു
പിച്ചക്കളികളൊഴിച്ചൊടുക്കപ്പെടാദ്ധം;
കച്ചിൽകൊണ്ടുണ്ടാക്കിനെല്ലുകുത്തീടുവാൻ
വച്ചിരിക്കുന്നോരുകോലംകണക്കിനേ
വച്ചുകെട്ടിച്ചമഞ്ഞിങ്ങിനോതുള്ളുന്ന
കൊച്ചുഗോപാലന്റെദുർമ്മോഹമത്രയും
അച്ചിമാരെക്കളിപ്പിക്കാമിതുകൊണ്ടു
ചിൽസ്വരൂപൻഭവാനല്ലെന്നറിഞ്ഞയം.
കച്ചിനിടമൊക്കെമല്ലാദേപങ്കജ
വച്ചുകമ്പിട്ടുപോയ്ക്കൊൾകയാദവാ
ഇത്തരംദുർവ്വാക്കരത്തോരുഭൂപനോ-
ടുത്തരംസാത്യകിവീരൻപറഞ്ഞിതു
സർവ്വാധിനാഥനാംശ്രീവാസുദേവനെ-

ദ്ദുർവ്വാക്കുരക്കുന്നദുർബ്ബുദ്ധിമൂഢന്റെ
ഗർവ്വാദിമാനംശമിപ്പിപ്പതിന്നുഞാൻ
സർവ്വാത്മനാപോരുമെന്നുബോധിക്കനീ
ആട്ടത്തിലീശ്വരന്മാരുടെവേഷവും
കെട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടപിള്ളരെപ്പോലെയീ-
ക്കട്ടിതചക്രോടമരംകൊണ്ടുകൂട്ടിച്ചു
കെട്ടിക്കിരീടവുംപൊട്ടുകൊണ്ടിങ്ങനെ
ഒട്ടുംമടിക്കാതെനേരിട്ടുവന്നതേ-
ത്തട്ടുമേലേറിക്കളിക്കുന്നദുർമ്മദാ
കിട്ടുംതലയ്ക്കിട്ടുതല്ലുന്നതല്ലിനു
വെട്ടുംതരുന്നുണ്ടുകണ്ടുകൊൾകാരണം
കണ്ടത്തിലായാകിലിപ്പോഴെനിന്നുടെ
കണ്ഠത്തിലമ്പുതറച്ചുമറിച്ചൊരു
കണ്ടത്തിലിട്ടുപിരട്ടുന്നതുണ്ടിനു
കണ്ടെത്രെഞാനിന്നുവന്നുവെകേറിയിനി-
ങ്ങിണ്ടുകൊണ്ടാലുംപ്രയോഗങ്ങളെന്നോടു
കൊണ്ടുകൊണ്ടാലുംപ്രഹരങ്ങളൊക്കവേ
പണ്ടുപണ്ടുള്ളോരുദൈവങ്ങളൊക്കെയും
രണ്ടുക്ഷണംകൊണ്ടുപോക്കുന്നതുണ്ടുഞാൻ
തണ്ടുതപ്പിത്തരംകാട്ടുന്നനിങ്ങളെ
കൊണ്ടുകപ്പിക്കുന്നതുണ്ടുഞാൻക്രൂരേണ
കൊണ്ടുവന്നിട്ടുമുണ്ടേകപ്പംതരാൻ
വേണ്ടുന്നവസ്തുക്കളൊക്കെയൊന്നാകവേ
തണ്ടുമാപ്പാശവുംകൊണ്ടങ്ങുകാലനാർ
കണ്ടപ്പുറംവന്നുപോക്കുന്നുഗോപുരേ
മിണ്ടാതെതോക്കിനാകത്തിരിക്കുന്നോര-
ണ്ടുണ്ടപ്പുഴംഗളത്തിന്മാർതരുന്നുണ്ടു
പണ്ടങ്ങുകംസന്റെകപ്പംകുറിച്ചൊരു
പണ്ടാരമപ്പൊണ്ടുകൊണ്ടുവന്നിട്ടുഞാൻ
സന്തംകൂട്ടത്തിലുപചാരങ്ങൾശൂലങ്ങ-
ളന്തമില്ലായുധക്കൂട്ടങ്ങളെന്നതിൻ
എന്തൊന്നുകൊണ്ടുകപ്പംതരേണ്ടുമൊ-
ന്നെന്നാകിലുംതരാമായുധത്താലെ
കപ്പംകൊതിക്കുന്നകശ്മലൻനീയിങ്ങു-
കപ്പമായുംകണ്ടുകൊള്ളണമെല്ലാരും
നേരാൽപ്പൊണ്ടുമീശ്വരന്മാരെദ്ദുഷിക്കുന്ന
ദുഷ്ടനേ!ദുർമ്മുഖാമൂഢാധരാധമാ
അന്തരംകൂടാതെനിന്നെപ്പിടിച്ചുഞാ-
നന്തകൻവീട്ടിൽപുലിക്കൂട്ടിലാക്കുവൻ
ചന്തവുംനിന്റെചമയങ്ങളെല്ലാംകണ്ടു
സന്തുഷ്ടനായ്വരുംധർമ്മരാജാവുടൻ
ഇത്ഥംപറഞ്ഞാശുവില്ലുംകുലച്ചുടൻ
യുദ്ധംതുടങ്ങിമഹാരഥസാത്യകി
ക്രുദ്ധനാംപൌണ്ഡ്രകന്താനുംതനിച്ചൊരു
യുദ്ധനായുള്ളോരുകാശീനരേന്ദ്രനും
രണ്ടുമഹാരഥന്മാരുംശരങ്ങളെ-
ക്കൊണ്ടുടൻസാത്യകിവീരന്റെവിഗ്രഹേ
വർഷംതുടർന്നോരുനേരംമുരാരിയും
കർഷംമുഴുത്തുകലങ്ങിതുകണ്ണുകൾ
ഉച്ചണ്ഡമാർത്താണ്ഡമണ്ഡലത്തെക്കാളു-
മുച്ചപ്രകാശപ്രഭാവങ്ങളുള്ളോരു

ഞ്ഞുച്ചക്രമപ്പോട്ടുവന്നുമുകുന്ദന്റെ
തൃക്കയ്യിലാമ്മാറുകാണായിതൽക്ഷണം
വക്രനാംപൌണ്ഡ്റകാഖ്യന്റെഗളാന്തരേ
ചക്രംപ്രയോഗിച്ചുചക്രായുധൻക്രുധാ
ചക്രപ്രഹാരേണഭിന്നനാംപൌണ്ഡ്റകൻ
ശക്രലോകത്തെഗ്ഗമിച്ചുയഥാസുഖം
വാസുദേവൻഞാനിതെന്നുഭാവിച്ചോരു
വാസനാശക്തിപ്രഭാവംനിമിത്തമായ്
ഭാസുരശ്രീവിഷ്ണുലോകംപ്രവേശിച്ചു
വാസംലഭിച്ചുസുഖിച്ചുമേവീടിനാൻ
മോഹംനിമിത്തമെന്നാകിലുംമാനസേ
സോഹംമുകുന്ദൻമുകുന്ദനെന്നിങ്ങനെ
വിഷ്ണുസ്വരൂപംസ്മരിക്കയാൽപൌണ്ഡ്റകൻ
വിഷ്ണുസായൂജ്യംലഭിച്ചുമനോഹരം
കെല്പോടുവൈരംമുഴുക്കെക്കാണെങ്കിലു-
മെപ്പോഴുമീശ്വരധ്യാനംമുടങ്ങാതെ
യുൾപ്പൂവിലുണ്ടെങ്കിലെല്ലാജ്ജനങ്ങളും
ചിൽപൂരുഷാന്തികംപ്രാപിക്കുമുത്തമം
കാശിരാജാവിന്റെമസ്തകംഖണ്ഡിച്ചു
കാശിരാജ്യത്തെയ്യുരിഞ്ഞുസുദർശനം
കേശവദ്വേഷിയാംപൌണ്ഡ്റകക്ഷ്മാപന്റെ
ദേശവുംനാട്ടുംനഗരങ്ങളൊക്കവേ
നാശംവരുത്തിപ്രകാശമാക്കിപ്പുരി-
ദ്വാരങ്ങളെല്ലാമൊഴിച്ചുലോകങ്ങൾക്ക-
ധീശനായുള്ളോരുവാസുദേവന്തന്റെ
ദേഹംപ്രവേശിച്ചുപുഷ്ടിവിരാമാത്ത-
ദാസാംഗതന്നിൽപ്രമോദപ്രപഞ്ചപ്രു-
കാലംകഴിഞ്ഞുകൊണ്ടന്നുസന്തോഷ-
മാത്രസംഭൃതമാംവണ്ണംസുഖിച്ചുലോ-
കോപനോടൊന്നിച്ചുവാണൊശ്ശുഭംശ്ശുഭം.

കാശീമന്നവൻതന്റെകാമിനീമാരതുനേരം
കാശീമന്ദിരംതന്നിൽകളിയാടിനടക്കുമ്പോൾ
കാശീമന്നവന്തന്റെകാന്തമസ്തകംവന്നാ-
കാശേനിന്നുടൻവീണുകാമിനിമാരുടെമുമ്പിൽ
കേശകുന്തളംകൊണ്ടുവിളങ്ങുന്നമുഖാംഭോജം
ദീപ്തകുണ്ഡലവന്നുപതിച്ചീടുന്നതുകണ്ടു
കാമിനീജനങ്ങൾക്കുകരളിൽഭീതിശങ്കാദി
കാമകൂട്ടുവായികളിയെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചു
കാമിനീഗൌരവംകൊണ്ടുംകമനീയതചങ്ങൾ-
[ക്കൊണ്ടും
കാന്തന്റെമുഖമെന്നുകരളിൽനിശ്ചയംവന്നു
ബന്ധമിളിച്ചുഴലുന്നോരളസാപാംഗിമാരെല്ലാ-
ബന്ധാദിനിറത്തോടെയുഴൽപൂണ്ടുകരയുന്നു.

ഹാഹാമഹാരാജരാജീവലോചനാ
ഹാഹാമഹീലോകസന്താപമോചനാ
ഹാഹാമഹീപാലലോകൈകസുന്ദരാ
ഹാഹാമഹാവീരകാശീപുരന്ദരാ
ഞങ്ങളെയെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചഹോഭവാ-
നെങ്ങുപോയീടിനാനേകാന്തവല്ലഭാ
സംഗതികൂടാതെസംസാരമോചനം
സംഭവിപ്പാനെന്തുബന്ധംമഹാമതേ!
അംഗനമാരായഞങ്ങളെക്കൈവെടി-
ഞ്ഞങ്ങൊരുദിക്കിൽഗമിച്ചതുകാരണം
മംഗലാകാരാഭവാന്റെവിനാശവും
മംഗല്യഹാനിഞങ്ങൾക്കുംകനക്കവേ
ഇങ്ങനെവന്നുഭവിച്ചുപോവാനെന്തു
സംഗതിഹാഹാഹന്തഹാഹന്തദൈവമേ
രാകാശശാങ്കനെക്കാളുംമനോജ്ഞമാ-
മേകാന്തസുന്ദരംനിന്റെമുഖാംബുജം
ആകാശമാർഗ്ഗേണവന്നുഭൂമണ്ഡലേ
ആപതിച്ചീടുവാനെന്തുമൂലംവിഭോ!
ആഴിക്കുമൂഴിക്കുമീശനാക്കിക്കൊണ്ടു
വാഴിക്കുമീശ്വരൻനിന്റെകളേബരം
പാഴിൽകളയിച്ചതെന്തിനയ്യോമനം
കേഴിക്കുമാറാക്കിഞങ്ങളെക്കൊണ്ടുനീ
പൂഴിക്കുമീതിലീവണ്ണംമുഖാംബുജം
വീഴിക്കയെന്നുള്ളതയ്യോകിനാവിലും
കീഴിൽകഴിഞ്ഞനാളോർത്തില്ലഞങ്ങളി-
ങ്ങേഴികലത്താണദോഷ്ഠ്യുള്ളദൈവമേ
തങ്ങാർശരാകാന്തനായുള്ളകാന്തന്റെ
കണ്ഠാന്തഭിന്നമാമാനനാംഭോരുഹം
കണ്ടായിപ്പൂണ്ടൊരുവണ്ടാർകുഴലിമാർ
കുണ്ഠാരരാഗേണകേണാരൊരുവിധം
പണ്ടാക്കിവണ്ണമുള്ളോരവസാന-
മുണ്ടായറിവില്ലതോഴിമാരേഹന്ത
കണ്ടാലുമയ്യോമുഖങ്ങൾനാലുള്ളോന്റെ
വേണ്ടാസനാമഹാദുഷ്ഷണംദൂഷണം
പാതകംചെയ്തുപിറന്നൊരുനമ്മുടെ
ജാതകത്തിന്റെമഹാദോഷമിങ്ങനെ
ജാതമായിട്ടുവാൻബന്ധംനമുക്കെടോ
കാതരാക്ഷീമണിമാരെവരികെടോ
എന്തിനുജീവിച്ചിരിക്കുന്നുനാമിനി-
ച്ചെന്തീയെരിച്ചതിൽചാടിമരിക്കയോ
മന്ത്രീന്ദ്രനെക്കൊണ്ടുകുത്തിച്ചുചാകയോ
ചിന്തിച്ചുചൊല്ലുവിൻനല്ലാർമണികളേ
ആണുങ്ങളായിപ്പിറന്നുനാമെങ്കിലീ
പ്രാണങ്ങളെത്യജിപ്പാനെന്തുദുർഘടം
ബാണചാപങ്ങളുംകൊണ്ടുശത്രുക്കൾ
വാണിരിക്കുംദിക്കിലെത്തിപ്രയോഗിച്ചു
തന്നുടെജീവനെക്കൈവെടിഞ്ഞീടുവാ-
നൊന്നുകൊണ്ടുംപരാധീനമില്ലേതുമേ
പെണ്ണുങ്ങളോർത്താലസാദ്ധ്യമക്കാര്യമീ-
വണ്ണംകരഞ്ഞിട്ടിരിക്കയേയുള്ളുനാം
വേശ്യമാരെപ്പോലെജീവിക്കനന്നല്ല
വാശ്ശതെന്നാലുംശരീരംത്യജിക്കണം
ഈശ്വരാനുഗ്രഹമില്ലാത്തനമ്മളെ-
ക്കശ്മലൻകാലനുംകൈവെടിഞ്ഞോനഹോ
ഭൂമിയിൽവീണുരുണ്ടുകരയുന്ന
കാമിനിമാരുടെശബ്ദങ്ങളിങ്ങനെ
ആകർണ്ണനംചെയ്തുകാശീശനന്ദനൻ
വേഗേനവന്നുകുമാരൻസുദക്ഷിണൻ
അച്ഛന്റെമസ്തകംകണ്ടുവിഷാദിച്ചു

മൂർഛിച്ചുവീണുവിഷാദിച്ചെഴുന്നേററു
കോപംകലന്നുപകന്നുശരീരവും
ചാപംകരത്തിലെടുത്തുകുലച്ചുടൻ
അച്യുതനാണമ്മയാണായുധത്താണതാ-
നിച്ചതിചെയ്യോരുക്രൂരൻപോഴന്റെ
കണ്ഠംശരംകൊണ്ടുഖണ്ഡിച്ചുമസ്തകം
കുണ്ഡത്തിലിട്ടുഞാൻപന്തടിച്ചീടുവൻ
കണ്ടുകൊണ്ടാലുംജനനിമാരെല്ലാരും
കണ്ണീരതെല്ലാംവെടിഞ്ഞുപാർത്തീടുവിൻ
രണ്ടരനാഴികയ്ക്കുള്ളിലാക്കള്ളന്റെ
കണ്ഠംമുറിച്ചിങ്ങുകൊണ്ടുപോന്നീടുവൻ
ആണിന്നുതന്നെപിറന്നുള്ളതൊന്നെന്റെ
പ്രാണനിക്കുട്ടിക്കിനിക്കനാകേണ്ടു
ഇങ്ങനെവൈരികൾക്കാർക്കുമാർക്കുംതലപ്പ-
പൊക്കുവാൻയോഗംവരുത്തുന്നതല്ലഞാൻ
വംശപ്രതിഷ്ഠാപമേവംസുദക്ഷിണൻ
സംശയംകൂടാതെതാനുമാശീരന്റെ
വംശംമുടിക്കാതടങ്ങുമോലോകപാ-
ലാംശമല്ലോമഹാക്ഷത്രിയന്മാർക്കുമോ
ഇത്ഥംപറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നനേരത്തു
സത്വരംപോയിച്ചുമണ്ടിവരുന്നൊരു
ചെക്കന്മാർപട്ടുകോരിയകാരനും
മക്കളുംമറ്റുള്ളകമ്പടിക്കൂട്ടവും
ഒക്കെയുമങ്ങുവന്ദിച്ചുണർത്തിച്ചു
തൽക്ഷണവൃത്താന്തമുണ്ടാമതിങ്ങിനെ
കേശവൻപൌണ്ഡ്രകക്ഷ്മാപനെക്കൊന്നതും
കാശിരാജാവിന്റെകണ്ഠംമുറിച്ചതും
കാരൂശരാജ്യങ്ങളെല്ലാംനശിച്ചതും
ശീരകളൊക്കവേചെത്തിയരിച്ചതും
വാരിജലോചനൻകൃഷ്ണൻജയിച്ചുടൻ
ദ്വാരകാമന്ദിരംതന്നിൽഗമിച്ചതും
പാരാതിതൊക്കെയുംകേട്ടുസുദക്ഷിണൻ
ഘോരംവിയർത്തുവിചാരിച്ചുമാനസേ
ക്രൂരൻപോഴനെസ്സംഹരിച്ചീടുവാൻ
ക്ഷുദ്രംചെയ്കതന്നേഉചിതംവരൂ
ശ്രദ്ധയോടുള്ളപ്രയോഗങ്ങൾകൊണ്ടുഞാൻ
മൂഢനെക്കൊന്നുമുടിച്ചീടുവൻദൃഢം
ദുർമ്മന്ത്രവാദങ്ങൾചെയ്യാൻവിരുതുള്ള
കർമ്മിദ്വിജന്മാരെയെല്ലാംവരുത്തിനാൻ
കർമ്മങ്ങൾചെയ്യിച്ചുകാമാരിയെപ്പരം
ശർമ്മംവരുത്തിപ്രസാദംലഭിച്ചുടൻ
നിർമ്മതിയാളുകൾചെയ്യശത്രുക്കളെ
നിർമ്മൂലനാശംവരുത്തുന്നതുണ്ടുഞാൻ
ഇത്ഥംവിചാരിച്ചുറച്ചുസുദക്ഷിണൻ
മൃത്യുഞ്ജയാരാധനത്തിന്നുവേണ്ടുന്ന
തത്തൽപദാർത്ഥങ്ങളെല്ലാംസമ്പാദിച്ചു
ധാത്രീസുരേശ്വരന്മാരെവരുത്തിനാൻ
ആഭിജാത്യമേറുന്നവർ കാണെത്രയും
ശോഭിതന്മാരായഭൂസുരന്മാരിവർ
ആഭിചാരക്രിയകൊണ്ടുമഹേശ്വര-
നാഭിമുഖ്യംവഴിപോലെവരുത്തണം

സംഹാരരുദ്രൻപ്രസാദിച്ചുടൻവൈരി
സംഹാരമപ്പോട്ടുചെയ്തീടുവാനന്ത-
സംഹാരദേവതാരൂപത്തെവൈകാതെ
സംഭവിപ്പിപ്പാൻപ്രയത്നംതുടങ്ങുവിൻ
നമ്മുടെകാര്യംവരുത്തുവാൻവിപ്രന്മാ-
നമ്മുടെരാജ്യത്തിലർദ്ധംതരുന്നുണ്ടു
മമതമിവ്വണ്ണമാകുന്നുനിങ്ങൾക്കു
സമ്മതമെങ്കിൽക്രിയതുടങ്ങീടുവിൻ
കാശീശപുത്രന്റെവാക്കുകേട്ടപ്പോഴെ
ശീഘ്രമാക്കേണമെന്നങ്ങതിൽചിലർ
രാശിപണംകിട്ടുമെന്നാലതിങ്കലും
ക്ലേശിക്കയെന്നോവരുമെന്നതിൽചിലർ
രാജ്യാർദ്ധലാഭംകൊതിക്കുന്നതാരിന്നോ-
രാജ്യാഹൃതിക്കുതുടങ്ങുന്നതാട്ടമേ
യോഗ്യമല്ലെന്നതേറ്റുമന്ത്രവാദിക്കു
പൂജ്യതയില്ലാതെപോമെന്നതിൽചിലർ
നല്ലതെന്നാകിലുംതീയതെന്നാകിലും
വല്ലതുംചെയ്യാംപണംകിട്ടുമെന്നാകിൽ
ഇല്ലത്തുപാരംപരാധീനമുണ്ടിപ്പോൾ
നെല്ലെത്തുമഞ്ചാറുമാസത്തിലിപ്പൂരം
ക്ഷേത്രങ്ങളിൽചെന്നുശാന്തിചെയ്യുംമാത്രം
മാത്രംലഭിക്കുമിക്കാലമതിനാഞാൻ
പാത്രമല്ലാതെയായ്വാതംപിടിപെട്ടു
ഗാത്രംമുടങ്ങിക്കിടപ്പായ്വരുംക്രമാൽ
മൂത്രകൃച്ഛ്രത്തിന്റെബാധവുംതെല്ലുണ്ടു
മൂത്തനമ്പൂരിക്കുമൊട്ടുംസുഖമില്ല
നേത്രരോഗംകൊണ്ടിളയനമ്പൂരിക്കു
രാത്രിപകലുംതിരിച്ചറിവാൻമേല
കാശിരാജ്യംപാതികിട്ടുമെന്നാകിൽഞാനോ
വാശിപിടിക്കാതെപോരുതെന്നാകിലും
ക്ലേശിക്കയെന്നങ്ങുറച്ചുതനിക്കതി-
നാശയില്ലെങ്കിൽഗമിച്ചുകൊൾകവൻ
ദുർമ്മന്ത്രവാദങ്ങൾചെയ്യാൻതനിക്കുള്ള
കർമ്മങ്ങളൊക്കവേഭംഗംവരുംദൃഢം
ധർമ്മംപിഴയ്ക്കുന്നധാത്രീസുരന്മാർക്കു
ശർമ്മമില്ലെന്നല്ലസർവ്വംനശിച്ചുപോം
അർദ്ധരാജ്യംതരാമെന്നുപറഞ്ഞതു
മൂർഖപ്രധാനൻമഹാലുബ്ധൻസുദക്ഷിണൻ
തോണികടന്നാൽതുഴകൊണ്ടുപിന്നെയ-
ന്നാണിയമുള്ളതുതാനറിഞ്ഞീലയോ
കാര്യംലഭിച്ചാലൊടുക്കംതനിക്കൊരു
കാശുപോലുംതരാകാശിരാജാത്മജൻ
എന്നുപറഞ്ഞവർവഞ്ചിച്ചുചൊന്നാകി-
ലെന്നുമേമന്ത്രവാദത്തിന്റെശക്തിയാൽ
സംശയംകൂടാതെകാശീശപുത്രന്റെ
വംശമശേഷമസ്തമാക്കീടുവൻ
ക്രൂരപാത്രംകൊണ്ടുകാര്യങ്ങൾതീർക്കുന്ന
മൂഢന്റെവംശംമുടിഞ്ഞുപോംനിശ്ചയം
തങ്ങൾചെയ്യിക്കുന്നദുർമ്മന്ത്രവാദങ്ങൾ
തങ്ങൾക്കുതന്നെവിനാശമൂലംധ്രുവം
ഇത്ഥംപരസ്പരംമന്ത്രിച്ചുനില്ക്കുന്ന

പ്രൗഢീസുരേശ്വരന്മാരോടുപിന്നെയും
സാമദാനങ്ങളെക്കൊണ്ടുസുദക്ഷിണൻ
ഭാസിപ്പതങ്ങനുസരിപ്പിച്ചിതേ
ഭൂമിദേവന്മാർകളിച്ചവന്നാദരാൽ
ഭൂമിയിൽ കുണ്ഡംകുഴിച്ചുതീയിട്ടുടൻ
ഹോമംതുടങ്ങിജപംതുടങ്ങീതദ്ര-
ന്ദ്രാമമന്ത്രാഹുതികർമ്മംതുടങ്ങിനാർ
ചണ്ഡമായുള്ളൊരുമന്ത്രപ്രഭാവേന
കുണ്ഡത്തിൽനിന്നുപുറപ്പെട്ടുവേഗേന
മൃത്യുഞ്ജയൻതന്റെഭൃത്യനായുള്ളൊരു
കൃത്യാഗ്നിദേവതാമൂർത്തിഭൂതേശ്വരൻ
ചെമ്പിച്ചകേശവുംതാടിയുംമീശയും
വമ്പിച്ചവക്ത്രവുംവക്രദന്തങ്ങളും
ചെമ്പരത്തിക്കുസുമംപോലെകണ്ണുകൾ
ചെഞ്ചിട്ടാഭാരവുംഘോരനാദങ്ങളും
കാട്ടുതീപാറിജ്വലിക്കുംമഹാദ്രിയെ
കാട്ടിൽകിളർന്നൊരുദേഹവിസ്താരവും
താലങ്ങൾപോലെനെട്ടത്തകരങ്ങളിൽ
ശൂലങ്ങൾചക്രങ്ങൾഭിണ്ഡിപാലങ്ങളും
നാലുഭാഗങ്ങളിൽഭൂതജാലങ്ങളും
നാനാപ്രകാരേണകാളിയുംകൂളിയും
തീക്ഷ്ണമാം ചട്ടത്തുറുക്കണ്ണിൽനിന്നാശു
തീക്കനൽക്കട്ടകൾ പൊട്ടിത്തെറിക്കയും
[illegible]ച്ചത്തിലട്ടഹാസങ്ങളും
[illegible] പ്രകാശിച്ചുവഹ്നിയിൽ
[illegible]
[illegible]ങ്ങളും
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ട്ടിപ്പിളർക്കയുംകണ്ടുഭയപ്പെട്ടു
[illegible]വാസികൾചെന്നുമുകുന്ദനെ
[illegible]വന്ദിച്ചുണർത്തിച്ചവാർത്തകൾ
[illegible]
[illegible]

തൃക്കാൽവണങ്ങിസ്സമീപത്തുനിൽക്കുന്ന
ചക്രത്തെയൊന്നുതൃക്കൺപാർത്തുമാധവൻ
അക്കാലമുത്തപ്രഭാജാലംജ്വലിച്ചോരു
തല്ക്കാലതേജോവിശേഷപ്രകാശേന
ചക്രായുധശ്രേഷ്ഠനംഭോജനേത്രന്റെ
തൃക്കാൽവണങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടുതൽക്ഷണം
കത്തിജ്വലിക്കുന്നകൃത്യാഗ്നിമൂർത്തിയോ-
ടെത്തിപ്പിടിപ്പാനടുത്തോരുനേരത്തു
കുഞ്ചിതംപൂണ്ടുവിരണ്ടുപുറകോട്ടു
മണ്ടിത്തിരിച്ചിതുകൃത്യാമഹാനലൻ
പേടിച്ചുമണ്ടുന്നകൃത്യയെതത്ര നി-
ന്നോടിച്ചുപിമ്പേനടകൊണ്ടു ചക്രവും
കൃത്യാമഹാഗ്നിയുംഭൂതവൃന്ദങ്ങളും
ഭീത്യാപലായനംചെയ്തുകാശീശന്റെ
പത്തനംനാട്ടുമണ്ടാടിയുംവാടിയും
കൊത്തളംകോട്ടയുംകൊട്ടിലുംമേടയും
തൽക്ഷണംചുട്ടെരിച്ചക്ഷീണകോപാൽസു-
ദക്ഷിണൻതന്നെയുംഭസ്മമാക്കീടിനാൻ
തൽക്ഷണംകൊണ്ടങ്ങുസർവ്വംദഹിപ്പിച്ചു
ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയെച്ചെന്നുകുമ്പിട്ടിനാർ
ഉത്തമന്മാരിലീദുർമ്മന്ത്രവാദപ്ര-
വൃത്തികളൊന്നുംഭവിക്കയില്ലെന്നല്ല
തങ്ങൾക്കുതന്നെവിനാശംഭവിക്കുമെ-
ന്നിങ്ങിനെകണ്ടുഗ്രഹിക്കേണമേവരും
സുപ്രഭാവംമഹാചക്രംസുദർശനം
തൽപ്രദേശേനിന്നുവേഗംനടകൊണ്ടു
സ്വപ്രഭുമാധവൻവാണരുളീടുന്ന
സുപ്രദേശത്തെപ്രവേശിച്ചുസാദരം
അപ്രമേയന്റെപാദാരവിന്ദങ്ങളെ
ക്ഷിപ്രംവണങ്ങിസ്സുഖേനമേവീടിനാൻ
വിപ്രപ്രിയൻവിഭുശ്രീവാസുദേവനും
തൽപ്രജാവർഗ്ഗവുംദ്വാരകാമന്ദിരേ
തൽപ്രിയാവൃന്ദവുംതല്പുത്രവൃന്ദവും
സൽപ്രസാദോജ്ജ്വലംവാണുമഹാസുഖം
അപ്രകാരംവാഴുമീശ്വരൻഞങ്ങൾക്കു
സുപ്രസാദംവരുത്തേണംസുമംഗലം.

പൌണ്ഡ്രകവധം, ശീതങ്കൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

---

൨൦. ഗണപതിപ്രാതൽ.

സഭതന്നിൽവിളങ്ങുന്നസരസന്മാരടിയത്തി-
നാശ്രയംതന്നരുളേണമതിന്നായിവണങ്ങുന്നേൻ;
[illegible]കഥപറവാനെൻമനതാരിൽ
[illegible]ണ്ടുപാരമതുകൊണ്ടുതുടങ്ങുന്നേൻ.
പ്രണതവത്സലനായഗണപതിഭഗവാനും
[illegible]ടടിയനുതുണയായിഭവിക്കേണം;
[illegible]ദോഷമറിയുന്നബുധന്മാരിക്കഥതന്റെ
ഗുണദോഷംവിചാരിപ്പാനൊരുമ്പെട്ടുവസി-
[ക്കേണം.
പരബോധംവരുത്തുവാനെളുതല്ലെന്നിരുന്നാലും
ഉരിയാടാതിരിപ്പാൻഞാൻപഠിച്ചില്ലകാണി-
[പോലും;
ഒരുവരുമിളകാതങ്ങൊരുകോണിലിരുന്നേച്ചാൽ
പരിഹാസംനടത്തുന്നനരന്മാർക്കുവകയില്ല

പരിതോഷാടെൻഗുരുനാഥൻഞാനരൾചെയ്തവച-
[നങ്ങൾ
കരളിലുണ്ടെനിക്കേതുംകുറവുമില്ലതുകൊണ്ടു,
കുററംപറഞ്ഞുചിരിക്കുന്നവരേറ്റ
ചിററത്തിനാളുകളേററമുണ്ടാമ്പുറം
മററുംപലരതുകേൾക്കുന്നനേരത്തു
മുററുംഗുണദോഷമെല്ലാംവെളിപ്പെട്ടും
ഏററംകവിതയിലൂടുള്ളവക്കതു
പററുമെന്നതാരിലെന്നാലതുംമതി;
ഊററനോവിൻെറപരമാർത്ഥമൊക്കെയും
പെററപെണ്ണുങ്ങൾക്കുതന്നേഅറിയാവൂ;
കാട്ടുകോഴിക്കെന്തുസംക്രാന്തിയെന്നതും
കൂട്ടംകവിപ്രൗഢരൊക്കെധരിച്ചിട്ടും
ആടിന്നറിയുമോഅങ്ങാടിവാണിഭം?
കൂട്ടാക്കയില്ലഞാൻദുഷ്ടവിശേഷമേ
ഇഷ്ടമില്ലാത്തവരാരൊരുദൂഷണം
കെട്ടിച്ചമച്ചതുകേട്ടാൽനമുക്കൊരു
ഞെട്ടലില്ലേതുംമനസ്സിനെന്നാലതി
ശിഷ്ടംജനങ്ങൾധരിച്ചുകൊള്ളേണമേ!
ദോഷവുംനല്ലഗുണങ്ങളുമുണ്ടെങ്കിൽ
ദോഷംവെടിഞ്ഞുഗുണത്തെഗ്രഹിക്കണം
ശേഷമുള്ളാളുകളെല്ലാമതിനിങ്ങു
ശേഷിയായ്ത്തന്നെഭവിക്കേണമെപ്പോഴും
പാലുംജലവുംകലൎന്നുവച്ചീടിനാൽ
പാലേകുടിപ്പൂഅരയന്നജാതികൾ
ദുഗ്ദ്ധന്നിയേമററൊന്നുംഗ്രഹിക്കില്ല
പൊട്ടക്കുളത്തിൽകളിച്ചീടുമട്ടകൾ
ദുഷ്ടജനത്തിൻെറശീലമപ്പുന്നമെ-
ന്നൊട്ടുംപലതുംപറഞ്ഞുകൊൾപ്പില്ലയോ?
ഏവംപറഞ്ഞാലൊടുക്കമില്ലൊട്ടുമേ
കേവലംകാലംകഴിച്ചൂഎന്നാവരും;
സേവിച്ചുവേണ്ടുന്നവക്കവേണ്ടതന്നെ
ജീവനെപ്പോലുംകൊടുപ്പാൻമടിക്കാത്ത
ദേവനാരായണസ്വാമിമഹീതലേ
ജീവിച്ചുമേവുന്നകാലംജനങ്ങൾക്കു
ദേവലോകവാസസൌഖ്യംലഭിക്കുമോ?
കേവലാനന്ദംസതതംഭവിക്കുന്നു;
ചെമ്പകനാട്ടിന്നലങ്കാരമായാം
ചെമ്പകപ്പൂവൊത്തതമ്പുരാൻതന്നുടെ
ചെമ്പൊൽപ്രഭാപൂരമോമൽതിരുവുടൽ
കമ്പിടുന്നോനിന്നുകമ്പമകററീടുവാൻ
പണ്ടൊരുനാളിലംവിശ്വേശ്വരൻനില-
കണ്ഠൻകൈലാസത്തിൽവാഴുംകാലം
ഉണ്ടിവന്നാശുഗണേശനെട്ടാത്തു
തൊണ്ടൊണങ്ങുംകൂടിഭുജിച്ചുമോദേന
കണ്ടുനില്ക്കുന്നധനേശനപ്പൊൾശിതി-
കണ്ഠനെത്തന്നെതൊഴുതുണർത്തീടിനാൻ:—
"കാലാന്തകഭവൽകാരുണ്യമില്ലാതെ-
രാലംബനംനമുക്കില്ലെന്നറികനീ
ഒന്നുണ്ടെനിക്കുമനക്കാമ്പിലാഗ്രഹം
ചന്ദ്രചൂഡാവിഭോകേട്ടരുളേണമേ!

പ്രാലേയപൎവ്വതപുത്രിയോടൊന്നിച്ചു
ബാലകന്മാരെയുംകൊണ്ടൊരുവാസരം
കാലത്തുതന്നെയെഴുന്നള്ളിനമ്മുടെ
ആലയംതന്നിൽഭുജിച്ചുപോന്നീടണം
എന്നാലതുകൊണ്ടെനിക്കുമേന്മേൽഗുണം
വന്നീടുമല്ലോമഹാദേവ!ശങ്കര!
എന്നതുകേട്ടുമഹേശൻകുറഞ്ഞൊന്നു
മന്ദസ്മിതംപൂണ്ടുചൊന്നാൻധനേശ്വര!
നിന്നുടെയുള്ളിലെഭക്തിയുംസ്നേഹവു-
മെന്നോടുറച്ചേററമുണ്ടെന്നറിഞ്ഞുഞാൻ
എന്നതുകൊണ്ടുനമുക്കുസന്തോഷവും
നിന്നിൽപ്രതിദിനമേറുംധനപതേ!
എന്നതുകേട്ടുധനേശ്വരൻപിന്നെയും
പന്നഗഭൂഷണനോടറിയിച്ചിതു
ഭക്തികൊണ്ടീശ്വരൻപ്രീതനായെങ്കിലും
ഭുക്തമാകിനല്ലവസ്തുക്കൾനൽകുംജനം
എന്നതുകൊണ്ടെഴുന്നള്ളിനമ്മുടെ
മന്ദിരംശുദ്ധമാക്കേണംവിഭോ!ഭവാൻ!
ഇങ്ങിനെചൊന്നതുകേട്ടുലോകേശ്വര-
നങ്ങിനെതന്നെയെന്നുംപറഞ്ഞീടിനാൻ;
യാത്രയുംചൊല്ലിത്തൊഴുതുഗണേശ്വര-
മൂൎത്തിയെനോക്കിച്ചിരിച്ചുപോന്നീടിനാൻ.
ആലയംതന്നിലകത്തുവന്നോരോന്നു
കാലേവരുത്തിത്തുടങ്ങിപൌലസ്ത്യനും
തുമ്പക്കുസുമത്തിനൊത്തൊരുതണ്ഡുലം
സംഭരിച്ചീടിനാനേററംമഹേശ്വരൻ
സദ്യയ്ക്കുവേണ്ടുന്നവസ്തുക്കളൊക്കെയു-
മുദ്യോഗമുള്ളജനങ്ങൾവരുത്തിനാർ;
നീളെനെടുമ്പുരകെട്ടിശ്രമിച്ചതി-
നാളുകളേയുംക്ഷണിച്ചുവരുത്തിനാൻ
ചോററിനുവേണ്ടുംകറിസ്സാധനങ്ങളു-
മേററംപലതരംതത്രവരുത്തിനാൻ;
വിത്തംവളരെക്കരത്തിലുള്ളാളുകൾ
ക്കൊത്തവിധമൊന്നുംവരുംകാൎയ്യമൊക്കെയും
വെപ്പുതുടങ്ങിച്ചുപിന്നെമഹീശ്വരൻ
കല്പിച്ചുവേണ്ടുന്നകാൎയ്യങ്ങളൊക്കെയും
"വെട്ടുവഴികളടിച്ചുതളിച്ചതിൽ
പട്ടുകൾനീളെവിരിച്ചുകൊണ്ടീടണം
നാലുനിറമുള്ളപട്ടുകൾകൊണ്ടന്നു
മേലേവിതാനംചുരുക്കരുതൊട്ടുമേ!
മുത്തുംപവിഴവുംചേൎത്തമാലാഗണം
പത്തുതരംതോരണംതൂക്കണം;
രണ്ടുപുറത്തുംനിറപറദീപവും
രണ്ടുലക്ഷംകുലവാഴയുംവെക്കണം
പൊന്നണിഞ്ഞോരക്കഴുത്തിൽപെരുമ്പറ
പിന്നെയുംവേണ്ടവാദ്യംപരത്തീടണം
മിന്നുന്നപൊന്നിൻതളികയിൽനൽത്തിരി
തന്നൊന്നനച്ചുകൊളുത്തിപ്പിടിക്കണം
മങ്കമാർവേണമതിന്നവർനല്ലൊരു
തങ്കപ്പതക്കമണിഞ്ഞുവന്നീടണം;
കങ്കണംകൈവിരൽകൾവച്ചമോതിരം

കൊങ്കദ്വയങ്ങളിൽമുത്തുരത്നാവലി
കുങ്കുമംനല്ലമലയജംതന്നുടെ
പങ്കവുംനന്നായണിഞ്ഞെതിരേല്ക്കണം;
ശങ്കരീശങ്കരന്മാരെയകമ്പടി
കാലവട്ടങ്ങളുംവെഞ്ചാമരങ്ങളും
കാലമൊട്ടുംകളയാതെവരുത്തണം;
ഖേലയേറ്റോൽമൊഴിമാർക്കുവാണീടുവാൻ
നാലുകെട്ടിനിയുംനാലഞ്ചുതീർക്കണം
നന്ദിമുമ്പായഗണങ്ങൾക്കിരിക്കുവാൻ
മന്ദിരംമന്ദിയായെന്നുനിർമ്മിക്കണം
എന്നുതന്നെയല്ലവേണ്ടുന്നതൊക്കെയു-
മൊന്നൊഴിയാതെവരുത്തിവച്ചീടണം”
ഇങ്ങിനെയെല്ലാംപറഞ്ഞുറപ്പിച്ചുകൊ-
ണ്ടങ്ങറിയിപ്പാൻഗമിച്ചുധനാധിപൻ
തമ്പുരാനേ!ഹര!നിൻകൃപകൊണ്ടുഞാൻ
സംപ്രതിവേണ്ടുന്നകോപ്പുകൂട്ടിവിഭോ!
വൈകാതെവിടേക്കെഴുന്നള്ളിനമ്മുടെ
സല്ക്കാരമേറ്റുതുണച്ചരുളേണമേ!
കാളകണ്ഠനതുകേട്ടൊരനന്തരം
കാളപ്പുറത്തുകരേറിപ്പുതുക്കവെ
പേടവിലോലവിലോചനാപാർവ്വതി
കൂടവേകാളമുകളിൽകരേറിനാൾ;
സ്കന്ദൻഗണേശ്വരൻനന്ദിമുമ്പായുള്ള
വൃന്ദങ്ങളൊന്നൊഴിയാതെപുറപ്പെട്ടു
[illegible]ൽപെട്ടാതെ
[illegible]കൂടിനാർ;
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]കൊണ്ടുവരുത്തിയ
[illegible]കണ്ടാൽവിചിത്രമല്ലോസഖേ!
[illegible]പണമുള്ളവൻനിറച്ചീടുന്ന
[illegible]പ്രയാസമുണ്ടാകുമോ?
[illegible]യെന്നാകിലുംതാമസം
[illegible]കൊണ്ടുപാലകന്മാരുടെ
[illegible]ഗംകേട്ടിളച്ചുനമ്മുടെ
[illegible]ച്ചുകൊണ്ടാൽമതി
[illegible]കെട്ടുവിളിച്ചുഗണേശനെ
[illegible]നേയുംവിളിച്ചങ്ങിരുത്തീടിനാൻ;
[illegible]ലക്കെട്ടെടുത്തതിലോരോന്നു
[illegible]ത്തുടച്ചാശുവെച്ചാദരാൽ
[illegible]കൊണ്ടുള്ളൊരുകോരികതന്നില
[illegible]ച്ചുകൊണ്ടുവിനായകൻ
[illegible]കൾചോറിലയുടെകെട്ടുമാ-
[illegible]കയുംഭുജിച്ചാദരാലുടൻ
[illegible]ധിനാഥനോടേവംപറഞ്ഞിതു
[illegible]നത്തിന്നിലവച്ചുവിളമ്പുക
[illegible]ത്തുമൊരുകെട്ടിലവച്ചതും

കൊണ്ടന്നചോറുംഭുജിച്ചുടൻപിന്നെയും
കൊണ്ടുവാപാത്രവുംചോറുള്ളപാത്രവും
ഉണ്ടുവിശപ്പുതെല്ലുതീർന്നാൽമതി
അച്ഛനോടൊന്നിച്ചുപിന്നെഞാൻസല്ല്യയി-
ലിച്ഛിച്ചവണ്ണംഭുജിച്ചുകൊള്ളാംസുഖം
പിന്നെയുംപിന്നെയുമേവംപറഞ്ഞുകൊ-
ണ്ടന്നംവളരെഭുജിച്ചോരനന്തരം
ചോറുവിളമ്പിവിളമ്പിവലഞ്ഞവർ
മാറിപ്പുതുക്കെയൊളിച്ചുതുടങ്ങിനാർ;
നല്ലവണ്ണംനമുക്കന്നംവിളമ്പുവാ-
നില്ലമനസ്സുധനാധിനാഥനാഹോ
ഏറെപ്പണംകെട്ടിവെക്കുംജനങ്ങൾക്കു
ചോറുകൊടുപ്പാൻമുഷിച്ചിലുണ്ടാശ്ചര്യം;
എന്നാലടുക്കളതന്നിൽകടന്നതൊ-
ന്നൊന്നൊഴിയാതെഭുജിക്കുന്നുണ്ടിനി.

മനതളിരിലിതികരുതിമദനരിപുനന്ദന-
നന്ദംമഹാനസംപുക്കുനോക്കുംവിധൌ;
അതിധവളരുചികലരുമധികതരമന്നവു-
മത്ഭുതമാമാറെരിശ്ശേരിവച്ചതും;
അമൃതിനൊടുസദൃശമഥപലപലചരക്കില-
ങ്ങൊരുക്കൂട്ടുംപ്രഥമനുംകണ്ടിതു
പരമഗുണഗണമുടയസിതയൊടിടചേർന്നൊരു
പാല്പായസംനല്ലതിനെക്കാണ്കയാൽ
ഇതിലധികമധുരമിനിയപരമൊരുവസ്തുവി-
ങ്ങില്ലെന്നുറച്ചതുഭക്ഷിച്ചനന്തരം,
നലമൊടതിനരികിലഥവളരെമധുരക്കറി
നാലെട്ടുവാപ്പിൽകിടന്നതുംപാത്രവും
അഴകിനൊടുസവിധഭുവിയരികഴുകിവെച്ചതു-
മോലനുംപിന്നെക്കറിപലതുള്ളതും
ഏലപലകവിറക്കടുമുളകുമുപദംശവും
എണ്ണയുംനെയ്യുംവെളിച്ചെണ്ണ[illegible]ും
അതികഠിനതരനിമിഷമതിനിടയിലമ്മിയും
അമ്മിക്കുഴവിയുരലുംചിരവയും
അടപലകകയറുകളുമധികമരിവട്ടിയും
അത്ഭുതമായുള്ളപപ്പടക്കൂട്ടവും
വടിവിനൊടുഗജവദനനഴകൊടുഭുജിച്ചുടൻ
വന്നുകലവറതന്നിൽകടന്നുടൻ
രസകദളികദളികളുമഴകൊടതിപക്വമാം
രണ്ടുനാലായിരംനേന്ത്രക്കുലകളും
കനിവിനൊടുകരിവദനനതികുതുകമോടുടൻ
കണ്ണൻകറുങ്കാളിവണ്ണൻപഴങ്ങളും
ഇവപലതുമവിടെയഥഭരണികളിലേറവും
സൂക്ഷിച്ചിരുന്നോരുതേനും[illegible]ങ്ങളും
അതിമധുരമുടയസിതാഘൃതഘടംകണ്ടുട-
നാനന്ദമോടുഭുജിച്ചാനശേഷവും
പുനരപിചഭരണികളിലവധികലങ്ങളും
കണ്ടുകറിക്കുള്ളകോപ്പുഭക്ഷിച്ചതും
അതുസകലമപിചകരിവദനനഥതിന്നുട-
നാനനമുഖമൻപുറത്തിറങ്ങീടിനാൻ
അതുസമയമരികിലഥധനദനെവിളിച്ചുകൊ-
ണ്ടാക്ഷണംകാണ്കെചൊല്ലിനാനിങ്ങിനെ—

"അയിക്കുടില! ധനദമതരികാപുനരന്നവു-
മല്പമെന്നാകിലുംക്രൂട്ടുവാനുള്ളതും
പെരിയപരവശതമെകളവതിനുപോരുന്നി
പ്രാതല്ലുമാത്രമെന്നാകിലുംനൽകണം
അശനമതിലൊരുവനില്ലുഴകിനൊട്ടുവച്ചുകൊ-
ണ്ടെന്നുകൊട്ടക്കാരതയസ്തുകയോഗ്യമോ
അതിലധികമധികാധനമുടയധനദാഭവാ-
നാഗ്രഹണംചെയ്തുകൊണ്ടുപോന്നിങ്ങനെ
ബദരിഫലമതിനുമൊരുകലെബമെങ്കിലും
ഖലനായീടുംനമുക്കതരംഞെളു
ഉചിതമിതിതവമനസികരുതിടുകമേലതി-
ന്നുണ്ണംമുടക്കിയയസ്തുകന്നിതിതം
അയിധനദപുരുഷനിഹപെരിയധനമുണ്ടെങ്കി-
ലദയവൻചെയ്യുതല്ലനേരാസ്സുരം

ഹൃദയമതിലിതുകരുതിമദമധികമുള്ളതേ
ഹൃഷ്ടമീബാലനാമെന്നൊച്ചതിച്ചതും
വചനമിദമതിപരുഷമനദധിപറഞ്ഞുടൻ
വാസ്തുംപിള്ളനോടിയെത്തിവിഘ്നേശ്വരൻ

അതുസമയമാളികളെയമുടയനിധിനായകൻ
ആധിയുംപൂണ്ടങ്ങുമിങ്ങുമോടീടിനാൻ;
"അടിയനിഹകരുതിയതുസകലവുമൊട്ടേയി-
ങ്ങവോളമിന്നിയുംവേണ്ടതുണ്ടാകവൻ
അതിനുപുനരൊരുവചനമവനൊട്ടുരചെയ്യാതെ
ആർത്തനായ് പിന്നാലെമണ്ടിക്കാടിക്കയാൽ
കരിവദനകലഹമതുകളവതിനുനമ്മുടെ
കാലാരിപാദംപിടിക്കനല്ലൂ ജവാൽ
ഇതിമനസിബത കരുതിസപദിനരനായകൻ
ഇന്ദുചൂഡാന്തികേ ചെന്നുവീണേററവും
പിന്നയമൊട്ടുവിമലതരമതിവചനമോതിനാൻ
"പ്രേതപിശാചാദിനാഥാ! നമസ്തേയമാന്തകാ!
അടിയനിഹപിഴപലതുമധികമിഹചെയ്കിലു-
മാശ്രയംമററാരുമില്ലെനിക്കീശ്വരാ!
ജനനിയുടെജഠരമതിലമരുമൊരുബാലകൻ
ജാതനാംമുമ്പെ ചവിട്ടിയെന്നാകയാൽ
മനതളിരിലതിനുബത കലഹമൊരുനാളുമാ
മാതാവിനുണ്ടാകയില്ലെന്നുനിർണ്ണയം;
അടിമലരിലടിമപെട്ടമടിയനുസങ്കടം
അക്കുമൂർത്തേ! ഭവാൻനീക്കിരക്ഷിക്കണം
തവചരണയുഗളമതുശരണമണയുംജനേ
താപംശമിക്കുമെന്നല്ലോബുധമതം

കുസുമശരതനുദഹന! ദിവസകരബിംബവും
കൂരിരുട്ടുംകൂടിയൊന്നിച്ചിരിക്കുമോ?
കലസിതകനകമൃഗ! കലവറയിലുള്ളതും
കാലാന്തകാ! കറിവെച്ചതുമന്നവും
ചെരകശിവവിറകുമുളികരകമിവപാത്രവും
ചെമ്പും ചരക്കുംനെടുമ്പുരയുള്ളതും
പരമശിവ! പരിചിനൊടുഗജമുഖനശേഷവും
പാരാതെഭക്ഷിച്ചൊടുക്കിപുരാന്തകാ!
പുനഃപുനരധികമരിശമൊടുടുത്തുടൻ
പുച്ഛുരാംകൊണ്ടുപിടിക്കുന്നുഹന്തമാം
ജിതശമനതവമനസിബഹുകരുണകൊണ്ടു-
ഞാൻ
ജീവിച്ചിനിച്ചിരകാലമിരിക്കണം
അമൃതകലശകലധരനതികളിതിചെയ്തുട-
നഞ്ജലിക്രൂപ്പിനമസ്കരിച്ചാദരാൽ
അചലവരമകളുടെയചരണകമലങ്ങളും
അത്യന്തഭക്ത്യാവണങ്ങിനിന്നീടിനാൻ,
അതുപൊഴുതുശിവനുമഥശിവയുമരുളീടിനാ-
"രാധിനിനക്കിനിവേണ്ടധനേശ്വര
ചലകറവുപലദിവസമധികമിഹചെയ്കിലും
പാദംപിടിച്ചാൽക്ഷമിക്കുംമഹത്തുകൾ;
ഇതിനുതവപിഴകിമപിയൊരുവഴിനിനയ്ക്കില്ലു-
മില്ലെന്നുനിശ്ചയമുണ്ടുഞങ്ങൾക്കഹോ!
കരിവദനചിരവിനൊട്ടുവരികമമസന്നിധൌ
കഷ്ടംകണക്കല്ലനിന്നുടെ ചേഷ്ടിതം
അയിതനയധനദനിഹമമതപെരുകീട്ടട-
നക്ഷിക്കനമ്മെക്ഷണിച്ചുവരുത്തിയാൽ
ഉചിതമിതുമൃദുവചനമവരൊട്ടുരചെയ്തുകൊ-
ണ്ടുണ്ണിനുതന്നചോറുണ്ടുപോന്നീടണം
അപരനിഹതരുമശനമമൃതിനുസമാനമെ-
ന്നാശംസിച്ചീടണമെന്നേഗുണംവത്സ,
അതിദുരിതഫലമതിനുപരിചൊട്ടുധരിക്കനീ
അന്നദാതാവിനെനിന്ദചെയ്യുന്നതു;
ഇതുസപദികരുതിഹൃദിധനദനെവിളിച്ചുനീ
ഇച്ഛിച്ചതെല്ലാംകൊടുത്തുകൊണ്ടീടണം
സകലജനപരമഗുരുപരമശിവനിങ്ങനെ
സാധുവാംവണ്ണംപറഞ്ഞുകേൾക്കയാൽ
അയിധനദ! നഹികിമപിപരിഭവമൊരിക്കലു-
മാധിയുണ്ടാകകവേണ്ടഹൃദന്തരേ
അതിമൃദുളവചനമതുഗണപതിപറഞ്ഞുട-
നാശാധിനാഥനെച്ചേർത്തു വക്ഷഃസ്ഥലേ
സകലപതിശിവനുമഥപരിചരണഭൃത്യരും
സ്കന്ദനുംഞാനുംമൃഡാനിയാംദേവിയും
സരസമിഹതവമനസികരുതിയതിലപ്പുറം
സാധുവാംവണ്ണംഭുജിച്ചുസന്തുഷ്ടരായ്
ചതുരതയൊടതുസകലമറിവതിനുദിവ്യമാം
ചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടുവിലോകനംചെയ്കനീ
സകലജനനതചരണനഴകൊടുഗണേശ്വരൻ
സാദരംചൊന്നതുകേട്ടുധനേശ്വരൻ
ഹൃദയതലമതിലമരുമമലതരദൃക്കിനാ-
ലീക്ഷിച്ചനേരമറിഞ്ഞുസമസ്തവും,
അതുപൊഴുതുഹൃദികരുതുകമധികമുളവാകയാ-
ലാനനമുഖനെത്തൊഴുതുനിന്നുചിരം
അതുസമയമചലമകൾഗിരിശനുമുരസ്സ്യയാ-
ലന്നവുംസപാദുള്ളതുംനീക്കിയൊക്കെയും
വടിവിനൊടുകരിവദനവദനകമലാന്തരാൽ
വീണവനങ്ങിസമസ്തവസ്തുക്കളും
പുരമഥനനതുപൊഴുതുനിധിപതിയൊടിങ്ങനെ
പുഞ്ചിരിതൂകിയരുൾചെയ്തുസാദരം
ഇഭവദനമുഖഗളിതമിതുതവസമസ്തവു-
മീക്ഷണംചെയ്തുകണ്ണക്കനോക്കിദ്രുതം

പരിചിനൊടുഭരണികളുമഖിലമിഹപാത്രവും
പണ്ടിരുന്നോടത്തുവച്ചിച്ചുകൊള്ളുക
ശർക്കരക്കലമഖിലമിഹച ചിരനലനാവുകൊം-
ണ്ടാസ്വദിക്കുന്നതുപോലെയെല്ലാവരും
തവഭക്തലവിഭവമിഹഗണപതിമുഖംകൊണ്ടു
താല്പര്യ്യമോടെഭുജിച്ചുസന്തുഷ്ടരായ്,
തവഭവനശുഭമിനിയുമഖിലധനവൃദ്ധിയും,
തന്മനസാലിനിപ്പോകുന്നൊനെടോ?
ഇനിയുമിഹചിരവിനൊടുപറകതവവേണ്ടതെ-
ന്നീശ്വരൻചൊന്നതുകേട്ടവൻചൊല്ലിനാൻ
പരിചിനൊടുജടമുടിയിലണിമതിയണഞ്ഞതും
പാമ്പുംപലതരംതുമ്പയുംചാമ്പലും
സരസതരമൊഴുകുമൊരുസുരതടിനിതന്നുടെ
സാരമായുള്ളൊരുകാന്തിപ്രവാഹവും
നിടിലതരനയനമതുമപരനയനങ്ങളും
നെററിത്തടംനല്ലനാസികാഭംഗിയും
ലളിതമണിപവിഴമതിലധികമിഹരക്തമാം
ദന്തവാസസ്സിന്റെസൌഭാഗ്യമുള്ളതും
മുക്തമതിലതിധവളനിറമുടയദന്തവും
മൂല്യമററുള്ളൊരുകുണ്ഡലദ്വന്ദ്വവും;
പരശുവരമഭയമൃഗമിവപലതുമുള്ളൊരു
പാണിപത്മങ്ങളുംനീലമാംകണ്ഠവും
മടിയിൽമലമകളുപുനരഴകൊടുവസിപ്പതും
മത്തദ്വിപത്തിന്റെചർമ്മമുരത്തതും
തുടയിണയുമടിമലരുമടിയനുഹമന്തരേ
തോന്നേണമെന്നുംമഹാദേവശങ്കര!
തൊഴുതുപുനരിതുപറയുമിളിബിളിക്കുമാരനോ-
ടീശ്വരൻപിന്നെയുംചൊല്ലിനാനിങ്ങിനെ
ഇതുസതതമഥഭവതിഭവതുഭവാനിങ്ങിനെ
ഇച്ഛിച്ചതേകിമറഞ്ഞുഭവാനിയും
തദനുപുനരിഭവദനപദയുഗളപത്മവും
താരകാരാതിപാദാംഭോരുഹങ്ങളും
അതിവിനയമൊടുതൊഴുതുധനപതിയൊടാദരാ-
ലസ്തുതേമംഗളമെന്നവർചൊല്ലിനാർ
പുനരവരുമെത്തുമഥപരിജനമശേഷവും
പുണ്യജനേശ്വരൻകാണ്കമറഞ്ഞിതു.—

ഗണപതിപ്രാതൽ, ശീതങ്കൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

കലക്കത്തു കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ

തുള്ളക്കഥകൾ.

രണ്ടാംഭാഗം—ഓട്ടൻതുള്ളലുകൾ.

൭. ഐരാവതപൂജ.

വെള്ളിക്കുന്നിൽപള്ളിവസിക്കും
പള്ളിപ്പരമേശ്വരനുംതന്നുടെ
പിള്ളഗണേശനുമറുമുഖനമ്മയു-
മുള്ളതെളിഞ്ഞുവസിച്ചീടുമ്പോൾ
ഉള്ളിലഹമ്മതിതള്ളിനിറഞ്ഞഥ
[illegible]ള്ളനടിച്ചുതിരിച്ചുധനേശൻ
വെള്ളംചൂടുംപരമേശ്വരനുടെ
പള്ളിക്കാലിണതൊഴുതറിയിച്ചു
"കള്ളമതല്ലിഹനമ്മുടെനഗരേ
പള്ളിവരുന്നിനെഴുന്നരുളേണം
ഉണ്ണികൾഭൃത്യാദികളുംവന്നാൽ
ഉണ്ടംനഹിനഹിവിരവൊടുവരണം.
ഉണ്ണിഗണേശനുവയർനിറവോളം
കണ്ണടച്ചമൃതേത്തുകഴിക്കാം;
ധനപതിതന്നുടെവചനംകേട്ടു
പനിമതിചൂടുംപരമേശ്വരനും
കനിവൊടിവന്റെയഹമ്മതിതീർപ്പാൻ
പണിചെയ്യേണമിതെന്നുമുറച്ചു;
[illegible]വണമിതെന്നാൽവരുവാൻനാമിഹ
കാണിയുമില്ലിഹമടിയെന്നരുളി
ഗണപതിതന്നെക്കമ്പതലോടി
[illegible]മൊട്ടേമുന്നിലയച്ചുമഹേശൻ
ഗണപതിയുംധനപതിയുംകൂടി
കനിവൊടുതൊഴുതിട്ടാശുനടന്നു
[illegible]ഗണമിയലുംപുരമതിലെത്തി
[illegible]ഗണപതിപൂജയ്ക്കാശുമുതിർന്നു;
[illegible]പൊന്നുള്ളൊരുപലകയതിന്മേൽ
[illegible]ഗണനാഥനെയും
[illegible]ധനപതിവിശറിയെടുത്തു
[illegible]ഗണപതിയേയഥവീശി;
[illegible]പാൻകിണ്ണത്തിൽ
[illegible]രെണ്ണയെടുത്തു
[illegible]മെല്ലത്തേച്ചി-
[illegible]ട്ടുകമെന്നുരചെയ്തു
വലിയൊരുകുന്നുദരവുംമൂക്കും
വെളുവെളെമുഖവുംകുംഭയുമെല്ലാം
എണ്ണയൊലിപ്പിച്ചയ്യോ!ശിവശിവ
കണ്ണുംചിമ്മിപ്പിച്ചതുനേരം
താളിയുമിഞ്ചകൾയോജിപ്പിച്ചി-
ട്ടാളികളാൽബതസ്നാനംചെയ്തു
കാലുംകഴുകിച്ചാദരവോടെ
നാലിനകത്താരെടുത്തുതളിച്ചു
മണ്ഡലവുംതേച്ചിലയുംവച്ചുക-
മണ്ഡലുജലമതിടത്തുംവച്ചു
പൊന്നുവിളക്കുകൊളുത്തിപ്പരിചൊടു
മുന്നിൽവച്ചിട്ടാദരവോടെ
ഇലയുടെയരികെപലകയുമിട്ടു
വലിയൊരുഗണനാഥനെയുമിരുത്തി
ജലഗന്ധാക്ഷതധൂപംദീപം
കുസുമംചന്ദനമിവകളണിഞ്ഞു
മെല്ലെയിലയ്ക്കുജലാദികൊടുത്തു
നല്ലൊരുചോറുംകദളിപ്പഴവും
നറുനെയ്യിവകയൊക്കെവിളമ്പി
ക്കുടിനീർവീഴ്ത്തികനിവൊടുകൂപ്പി,
അമ്പൊടുഗണപതിതന്നുടെമടിയിൽ
കമ്പയൊതുക്കീട്ടുണ്ണുതുടങ്ങി;
ഝടുതിവിളമ്പിനവിഭവമതെല്ലാം
ഝടുതടനെന്നമൃതേത്തുകഴിച്ചു
തെരുതെരെയായതുകണ്ടുവിളമ്പീ-
ട്ടരുതരുതെന്നരുളാശുതുടങ്ങീ
കോരികവച്ചവർവട്ടിയെടുത്ത-
ച്ചോറുകൾകൊണ്ടുവിളമ്പുതുടങ്ങി;
ചട്ടമിതൊന്നുചകന്നതുകണ്ടവർ
വട്ടളമാശുപരിച്ചുവിളമ്പി
തുമ്പിക്കരമുംപൊക്കിപ്പരിചൊടു
വമ്പൻവായുംപിളർന്നുവശായി
ചെല്ലുന്നവരവർചോറുംകറികളു-
മെല്ലാംതൊള്ളയിലിട്ടുതുടങ്ങി;

ചോറതൊട്ടങ്ങികറിയതൊട്ടങ്ങി
വീരൻധനപതിയൊന്നുനടങ്ങി;
വെച്ചോരുചോറുംകറികളുമെല്ലാം
കൊച്ചുഗണേശന്‌കൊററുകഴിച്ചു
കലയതെട്ടുത്തുകടഞ്ഞുപഴങ്ങൾ
കലയുടെക്കൂടെയതൊക്കെയൊട്ടങ്ങി
പച്ചക്കായുംവെപ്പടവുംപല
പച്ചക്കോപ്പുകളൊക്കെയൊട്ടങ്ങി;
തെരതൊട്ടങ്ങിമേരതൊട്ടങ്ങി
സൈപരംകംഭവ്യമൊക്കെത്തിന്ന്
ഉപ്പുംമുളകുംചപ്പുംചിപ്പും
ക്ഷിപ്രംഗണപതിയപ്പിതിന്നു
ഉള്ളതശേഷമൊട്ടങ്ങീട്ടുവരുടെ
യുള്ളിലെരോധിവള്ളന്‌വശായി
ഒററക്കൊമ്പനക്കൊററുമുഴക്കം-
ഞൊററ. കോപിച്ചെഴുന്നേററുടനെ
മുൻപിലിരുന്നവിളക്കവിഴുങ്ങി;
ചെമ്പുകളങ്ങുമുതേത്തുത്തുടങ്ങി
ചട്ടകവുംപലകട്ടകവുംചില-
വട്ടികളെന്നിവയൊക്കെവിഴുങ്ങി
മുട്ടിനടന്നങ്ങുരുളിവിഴുങ്ങീ-
ട്ടുരുളിചിയോടുരക്കല്ലുവിഴുങ്ങി
കട്ടോടങ്ങളുലക്കയുമീവക-
പാത്രംശാലയുമൊക്കെവിഴുങ്ങി.
ആർത്തിപെരുത്തുസഹിക്കരുതാഞ്ഞി-
ട്ടൻപിനൊടൈരാവതമുണവിഴുങ്ങി
സത്വരമങ്ങനെടുമ്പുരയുണ്ടു
ത്തൃപ്തിവരാഞ്ഞുഗണേശസ്വാമി;
കണ്ടതശേഷവുമുണ്ടിട്ടുംവത-
കൊണ്ടുവാകൊണ്ടുവായെന്നരുൾചെയ്തു
ധനപതിതാനതുമൊരാധിമുഴുത്തു
മനമതിലോർത്തുഗിരീശനെയുടനെ
ഹരഹര!ശിവ ശിവ!യെന്നുവിളിച്ചു
പരവശനായിനടന്നുതുടങ്ങി
ഒററക്കൊമ്പൻപിമ്പേചാടി;
തെറെറന്നോടിച്ചെന്നുമഹേശൻ
തന്നുടെയടിമലർവീണുവണങ്ങി
ഖിന്നതവന്നതുതൊഴുതറിയിച്ചു
"ഗണപതിയടിയനെയുണ്ണുംമുമ്പേ
ഗിരിശ!കാൽപതിനീരക്ഷിക്കേണം
പാത്രാപാത്രമിതോർക്കാതെന്നെ
പാത്രമാക്കുംതനുഗണേശൻ"
ആതുരതരനെന്നുവിലപിക്കിട്ടങ്ങിനെ
ഒരുപിടിമലരുകൊടുത്തുമഹേശൻ
മതിമതിയെന്നരുൾചെയ്തുകേട്ടു
തുരുതുരെയെല്ലാംഛർദ്ദിതുടങ്ങി
നെടുതായുള്ളനെടുമ്പുരമുൻപിൽ
ചടപടയങ്ങനെരിഞ്ഞതുവീണു
ഉണ്ടതുപോലെക്രമത്താൽത്തുണം
തെണ്ടന്നിവകകണ്ടുതുടങ്ങി
ചെമ്പുംവാർപ്പുംവളികൾപലവക
വൻപെരുമാംശുവമിച്ചാനഖിലം;
എണ്ണവുമേറുന്നതാനങ്ങൊരു
വണ്ണംധനപതിതലയുംതാഴ്ത്തി;
ഇത്തരമുള്ളൊരുഗണപതിഭഗവാ-
നിന്നിതിനൊന്നുതുണച്ചീടേണം.

കളഭാസ്യൻഗണനായകനെന്നുടെ
കളഭാഷ്യത്തിനുതുണയായ്‌വരണം
കളഭാഷിണിവാണിയുമെൻനാവിൽ
കളമാംവണ്ണംവിളയാടേണം
പ്രളയപയോധിയിലിളകിമറിഞ്ഞ
തെളുതെളവരുമൊരുതിരമാലകൾപോലെ
ഇളകിവരേണംവാക്കുംപാട്ടതയിൽ
ഇളകാതൊരുഗുരുകൃപയൊടുകൂടെ
തെളിയണമാരെന്മനമതിനായ്
തെളിവൊടുഞാനിതവന്ദിക്കുന്നേൻ.

കുന്തിയിരിക്കുമിടത്തുംപടിയെ
സന്തോഷത്തോടുവിക്രമരാരും
ഗാന്ധാരിയെമാനിച്ചീവണ്ണം
ഹന്തപറഞ്ഞുരസിച്ചുനടന്നാർ
"സല്യാപ്ഛോഷദുരന്തന്നേപ്യത-
രാഷ്ട്രറക്കില്ലൊരുലുബ്ധദാനിന്നും
ന്നൃപട്ടേടലഭിച്ചതുസുബലജ-
പോർവെട്ടസ്ഥനിമൂലംതാനൊ
പൊവട്ടക്കാറൻശകുനിക്കും
ഈവട്ടംചെന്നിട്ടില്ലൊട്ടും
നാലുംരണ്ടുംമതിയെന്നവനും,
ചൊല്ലട്ടേഗാന്ധാരിയുമുരചെയ്തു
എട്ടുംപത്തുംചെയ്യണമായതി-
നൊട്ടുംസംശയമില്ലെന്നവളുടെ
നെട്ടികൾകൊണ്ടിട്ടൊട്ടലഭിച്ചതു
മിഷ്ടന്മാരേ!ബോധിച്ചാലും
ഭാഗ്യവതിഗാന്ധാരിയവളുടെ
യോഗ്യതമററാർക്കുള്ളതിനച്ചാൽ
അല്ലേനമ്മുടെയന്തികനാക്കിനി-
യില്ലേനാളെയുമിങ്ങിനെപൂജ!
അല്ലേപാണ്ഡുമഹീപതിതന്നുടെ
വല്ലഭയെന്നിവളെന്നറിയേണം
പാതിരാജ്യത്തിന്നവകാശികൾ
ബോധിച്ചാലുംധർമ്മസുതാദികൾ
നാളെത്തന്നെപൂജതുടങ്ങും
നാമെല്ലാംപോയീടരുതിന്നു
കോലപ്പുറവുംകോശ്യപ്പള്ളി;
വാളക്കോട്ടുംവള്ളിക്കാട്ടും
കൂടെക്കേറിച്ചെന്നിട്ടിപ്പോൾ
കുന്തിയൊടുംചോദിച്ചറിയേണം
ആരെല്ലാംസദ്യയ്ക്കുശ്രമിപ്പാൻ
സംഖ്യക്കാരാരുനിന്നീടേണ്ടു
നാളെത്തന്നെയുണ്ടോയെന്നും
നല്ലപ്പോഴേയാവോയെന്നും
നൃപട്ടേത്രലഭിക്കുമിതെന്നും
ബോധിച്ചല്ലോപോകണമെന്നും.

അന്തണഭാഷിതമേവംകേട്ടഥ
ചിന്താപരവശയായിവണ്ണം
നിനയ്ക്കിലിനിക്കെല്ലാകണക്കരാജ്യത്തിന്നു
ഇവർക്കുകുട്ടിനിടെകണക്കുള്ളവകാശം
കൊടുക്കുന്നതുംതിന്നുകിടക്കുന്നവർക്കിപ്പോൾ
അടക്കംനാട്ടമായിനമുക്കിപ്രകാരമായ്
വിധിക്കുംനേരില്ലാതെയിരിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ
ഇരിക്കക്കൊള്ളുംനെല്ലുമരിക്കസകലക്കും;
ഭുജിക്കുംചെല്ലുകമ്മാമാരിക്കുംപിന്നെവന്നു
പിറക്കുംമുന്നേക്കമ്മുള്ളജിക്കുന്നിപ്രകാരം
വചിക്കുന്നതുംനേരായിരിക്കിലിനിക്കിതു
വരുവാൻസംഗതിയുംവരികയില്ലാഞ്ഞതല്ലോ"
    എന്തീശ്വര! ഞാൻമുന്നേജ്ജന്മനി
ഹന്തമഹാപാപംചെയ്തിട്ടോ
കാന്തൻമൃതനായിങ്ങനെയുള്ളൊരു
സന്താപങ്ങൾക്കുള്ളിച്ചീട്ടന്നു?
ഉത്തമവുള്ളന്നിങ്ങനെയൊരുവൻ
വൃത്താന്തംപോലുംചൊല്ലീടാ;
വൃദ്ധൻപൂർവ്വജന്മംപോഷിക്കും!
പൃത്ഥ്വീപതികുലമെല്ലാരചെയ്വൂ!
അവകയെന്നുപറഞ്ഞിട്ടിപ്പോൾ
ഈവിധമായ്‌വന്നതുവിധിവിഹിതം;
ഹാവിധിയേമമകർമ്മഫലംകിമു
ദൈവത്തിന്നതകില്ലാ [illegible]
ഈവിധമാപദമെന്തേകുട്ടാലി-
ക്കീവസുധാതലമെങ്ങിനെശിവശിവ!
നാരായണ!നരകാന്തകവിഷ്ണോ!
നീരദസന്നിഭവാരിജനാഭാ!
ദാരിന്നാധാരംനീയല്ലാ-
താരംനഹിനരസിംഹശരീരാ!
ഏകാദശിതിരുവോണംരോഹിണി
തിരുവാതിരകാർത്തികപൂരത്തികളെ
ശിവരാത്ര്യാദികളുപവാസിച്ചതു
ഫലമതാണ്ടോനമുകിൽവർണ്ണാ!
കരുണാകരകമലാവല്ലഭ!ജയ
[illegible]ധരശരണോ!സകലേശാ;
[illegible]ചിതമെന്നൊരുഗതി
[illegible]നഹിസുരമുനിവന്ദ്യാ!
[illegible]ചൂട്ടിപ്പുളനിൻകരുണാ-
[illegible]നാസ്ഥഹംനഹി!
[illegible]വിലപിക്കുന്നിപ്പോൾ
[illegible]ഴുകപറവൂ
[illegible]ത്രാവിച്ചേറെണ്ടിവി;
[illegible]ക്കൂടൊപ്പംമൈത്രതഭാവി-
[illegible]ങ്ങളിഞ്ഞിടുന്നതുന്നിന്നുടെ
[illegible]പാവലമെല്ലാംപോററി!
[illegible]ക്കടെവയറ്റച്ചാർകൾവോരൻ
[illegible]തയുംനിൻതിരുവുള്ളമത്രേ;
[illegible]കന്നതവകരുണാശക്ത്യം
[illegible]കഴിച്ചീടുന്നിതന്തം;
[illegible]ന്തിതിചിഴിച്ചുതിന്നൊട്ട

ചെന്താമരവർണ്ണാനരകാരേ!
അവളുടെമക്കളുമെന്നുടെമക്കളു-
മവകാശംകൊണ്ടൊരുപോലിവിടെ;
ഇവരുടെയച്ഛൻമൃതനായതിനാൽ
അഹമിതിപിടിയാത്തവളാണെന്നു;
അതിബാലന്മാരിറികിൻമുട്ടക-
ളവരുടെഭാഗ്യംപോരായ്കത്രേ;
അവനീശൻമൃതനായതിനെന്തിനു
പഴതേഞാൻദുഃഖിച്ചീടുന്നു!
മായാമോഹമനാകിയകള്ളൻ
ആയവനുടെകൃപയുണ്ടെന്നാകിൽ
ആയതുസാധിപ്പാൻതാമസമിതി
യമയക്കാമിക്കാഷംതന്നെ;
പണവുംഭണ്ഡാരംകരിഭകാലം
പടയുംനാട്ടുംപാതിയവക്കായ്;
ഒടികടതൊടെവുമൊട്ടപ്പാത്രവു-
മുട്ടുണിപഴയതുമായിനമുക്ക
കൊട്ടണമുണ്ടാമട്ടപാണ്ഡവരും
കൊട്ടണമതുവേണ്ടായെന്നാലും
ഇക്കൂട്ടൂദ്യോധനനതുനേരി
എട്ടരുതെയവർക്കൊട്ടുവേണ്ടു
കൊട്ടുവതിന്നിമ്മക്കളെയെല്ലാം
യുക്തിയുമായിനടക്കാശക്തി;
വിട്ടരുഗംഗാഭൂതമൊഴികെ
വിരുമ്പക്കാരേയുള്ളിവിടത്തിൽ
ഒരുവരുമില്ലനമുക്കൊന്നായി
അരുമയിതെന്നിവിടെസ്സാധിപ്പാൻ
ഇത്തിരിയെല്ലാമുണ്ടുനമുക്ക-
പ്പൊന്നുംപൊടിയുമെടുപ്പാനിന്നും
കിംഫലമിതുസാധിപ്പാൻതാനും
എൻപിള്ളകളുമെതിയകോതായ്
ശരണാഗതവത്സല!ജയശൌരേ!
ശാർങ്ഗഗദാധരശംഖതഗോവിന്ദ!
എന്മക്കൾക്കാഹാരംമററി-
ല്ലിമ്മഹിഷികുലിതതിന്തെതൊഴുതേൻ!
    നിനച്ചീവണ്ണംചിന്തിച്ചഴലുകന്നതിയപ്പോൾ
ശമിച്ചുധർമ്മജനംഭോജമാരുമായി
എടുത്തുഭീമനൊരുകരത്തിൽചോറുമന്യ-
കരത്തിൽപ്രഥമകരാകെത്തിൽപകന്നിട്ടു
കുടത്തിൽമധിളുക്കീഎടുത്തുകിരീടിയും
എടുത്തുമാദ്രികളംകരത്തിലിവമറ്റും
നിരത്തിവെച്ചമ്മയെവിളിച്ചുമ്മാനായപ്പോൾ
മരത്തിൻമകനാതികരുതനായകീകൻ
    അമ്മേ!അമ്മേ!വന്നാലുംതവ
ഉമ്മാനെന്തേവൈകിക്കുന്നു?
ചെമ്മേചോറുംകറികളുമെല്ലാം
ചേലൊടുകൊണ്ടന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ;
ഉമ്മിണിയല്ലോപരമാന്നം
തിമ്മാൻപട്ടർവിളമ്പുകമൂലം
അമ്മേയുണ്മാൻവരുവാറായെ-
ന്നമ്മാനുതതനയൻപറയുമ്പോൾ

ആശു നൽമിഴിയാളാകിയ കുന്തിയു-
മപ്പൊഴിച്ചമ്മക്കപിഴിഞ്ഞു
അമ്മുഴുമതിമുഖവും ബന്ധുകം
ചെമ്മേകമ്പിട്ടമധരോഷ്ഠങ്ങളു-
മാച്ഛാളിച്ചിട്ടു കരകമലത്താൽ
ലിൻഫലമ്പാസത്തോടും കൂടെ;
അമ്മേയീവണ്ണം കണ്ടപ്പോൾ
അന്തകസുതനും ചിന്തതുടങ്ങി;
അന്നേരം ഭീമനമജ്ജനനും
അജരവോടുപാത്തനേവം
എന്താണമ്മയും ജ്യേഷ്ഠനുമിങ്ങനെ
ഹന്ത തുടങ്ങീടുന്നതു കഷ്ടം!
അയുതഗജാധികബലവാനായ് ഞാ-
നനുജന്മായിങ്ങിനെ ജീവിക്കിൽ
അവരിലുമധികമൊരു ശ്രേഷ്ഠവാഴ്വ
അച്ഛൻ പാണ്ഡു നൃപാധിപനാണെ
അച്ഛന്റെ കാലത്തിൽ സുബലജ-
യിച്ഛകളൊന്നും സാധിച്ചീലാ
അശ്രിതഭാവവുമുണ്ടായില്ല-
നയശസ്സുകൾ കേൾപ്പാറായില്ലാ
അച്ഛൻ സ്വർഗ്ഗതനായെന്നാലു-
മനുഗ്രഹമുണ്ടെന്നാലീങ്ങൾ
അച്ഛന്റെ പാതിക്കവകാശിക-
ളിജ്ജനമെന്നതു സംശയമില്ലാ;
ഇച്ഛനമക്കതൊഴിഞ്ഞു കൊടുപ്പാ-
നിജ്ജനമൊട്ടു കയില്ലിഹ ഞാൻ;
അച്ഛന്റോതിലംനാന്നല്ലോ
അജ്ജനുതു ഗാന്ധാരീവചനം
ഉച്ചരിച്ചതു സാധിക്കട്ടിപ്പോ-
ളിജ്ജനമിഷ്ടിപ്രായം വരുവോളം
നൂററിനെയും കൊട്ടിക്കൊണ്ടെന്റെ-
യുറൊമതാം കരകരിശനതിന്നു
കററിനകനാം ഞാനും ജ്യേഷ്ഠനെ
ചൊല്ലിയൊരോ രാജ്യം വാഴിപ്പൻ!
കൊററവനന്ധൻ മുതുപ്രാണിയെ നാം
കൊല്ലേണ്ടാ അതു മഹാവിരോധം
ഇല്ലാതാകെയിവനാലേതും
ചൊല്ലുവതില്ലൊരു ചെറുതു കിടക്കം;
കററണിക്കുഴൽ ഗാന്ധാരിയെ ഇന്നൊരു
ചെറുകടിപ്പിച്ചീടുകയില്ലാ;
കൊററിനമുട്ടിപ്പട്ടിണിയിട്ടു
മുട്ടതയെന്നാൽ വിനച്ചുകരഞ്ഞു
തുഷ്ടിവരുത്തമച്ചിത്തതയെന്നതു
ജ്യേഷ്ഠനുമമ്മയുമ്പോധിച്ചാലും"
ഹരിസമഭുജബലവിക്രമിയാകിയ
ഹരിസുതഗിരമിതു കേട്ടളവായാം
ഹരിഹരവിക്രമിയാകിയ പാർത്ഥൻ
മരിഹയനൂരുവുരത്താനേവം;
"കേട്ടുകിറുതുറവും പാരമശക്കം രാജ്യംവാഴ്വതി-
[ൻ
ട്ടീട്ടുകില്ലാഞ്ഞിട്ടല്ലേകിടക്കന്നീവണ്ണം നാം
അടികീഴ്പൊടിയേറുകിടക്കന്നൊന്നാഭാവം
നടിക്കുമവരിപ്പോൾക്ഷമിക്കുകറഞ്ഞേനൊന്നു
അടൽക്കുയോഗമൈത്തിതാടപ്പുളത്തിലെത്തി
അടുക്കുന്നേരം കാട്ടിക്കൊടുപ്പൻ ഭുജബലം;
മുടിച്ചകള്ളന്മാരെ മുടിച്ചു ചിലരുടെ
മുടിക്കുഭംഗമേററിപ്പിടിച്ചു കെട്ടിനനാ-
യടിച്ചുകൊല്ലുവനു സഹ്യമഗ്രജനും
പടുതപമോടു ഞാനും മുടിപ്പൻ രിപുക്കളെ
മക്കളുടെ ഗിരമേവം കേട്ടു കുന്തിതാനും
ചിക്കനെ മോദാശ്രു പൊഴിച്ചുൾക്കനിവോടെ
ദുഃഖവും അടക്കിച്ചെന്നു തൃക്കൈകൾ കൊണ്ടപ്പോൾ
മക്കളെയനുഗ്രഹിച്ചു ശൽഗ്ഗുലവണ്ണേന
ദുഃഖകാരണങ്ങളെ ഒക്കെയും അകററിനയോൾ
തൽക്ഷണം ചൊന്നതു കേട്ടു ഫൽഗുനനും ചൊ-
[ന്നാൻ
"ധിക്കരിച്ചു പൂജയിതു ദുഷ്ടരാമിതല്ലോ,
മുഷ്ടരമായൊരു കമ്മം അമ്മേ ബോധിക്കേണം
അക്കരീശനേയിവിടെയിക്കിരീടി കൊണ്ടു-
ന്നിക്രിയകഴിപ്പനഹം മൽഗിരീശനാണേ
പുഷ്കരലോചനനുടെ കൃപയാൽ വ്യോമ-
പുഷ്കരചാരികളോടും ശക്രനെ വരുത്തി
സ്വർഗ്ഗവിലാസിനികളാലിഗ്ഗൃഹമലങ്കരി-
ത്യാഗ്രഭൂക്കുകൾ കമ്പുതളുക്കങ്ങളെയാക്കി
സ്വർഗ്ഗവാസികളെക്കൊണ്ടുളുകരവുമുണ്ടാക്കി-
ച്ചിഗ്ഗൃഹേ കഴിപ്പൻ സത്യമിക്കിരീടിനാളെ;
അച്ഛനമരേശൻ പാണ്ഡുവാകുമച്ഛനോടും
ഇച്ഛയിൽ വന്നിവിടിരുന്നിജ്ജനവുമായി
മജ്ജനഭോജനനിദ്രാസക്തരായിമോദാൽ
മാനമോടും ഐരാവതപൂജ കഴിപ്പിച്ചു
വേണ്ടുവോളം ധനം വാരിക്കോരി വിപ്രന്മാർക്കും
കൊണ്ടുപോവാൻ കൊടുപ്പിപ്പനെന്നാണിങ്ങിനിക്കു-
[ശക്തി;
ശക്തികാണണ്ണം കൊണ്ടല്ലോ ആനയല്ലോ പൂജി-
ച്ചുണ്ടർകോനേയും ആനയുമിങ്ങുവരുത്തീട്ടു
രണ്ടുനാലുദിനം കഴിയുന്നതിന്മുൻപേ
ഇങ്ങലെ[illegible] സാധിപ്പൻ ഞാൻ
കണ്ടുകൊൾകെന്റമ്മേ!
ഉണ്ടുകൊണ്ടാലുമിതു കൊണ്ടുണ്ടാകേണ്ടതൊക്കെ
കുന്തതക്കൈവെടികമ്മേ ബന്ധനമസ്കാരം;
ഫൽഗുനഗിരമിവണ്ണം കേട്ടു കുന്തിതാനും
ഫൽഗുനാരിതാപയായി സത്ഗുണിനിവേഗാൽ
ഭക്ഷ്യം ഭോജ്യഖാദ്യപേയലേഹ്യങ്ങളെല്ലാമൻപാൽ
ഭക്ഷണം ശിക്ഷയിൽ താനന്നു തൽദിനം കഴിച്ചു;
ലക്ഷനാമർജ്ജുനൻ സഹസ്രാക്ഷനായിക്കൊണ്ടു
ശിക്ഷയിലൊരു സന്ദേശപത്രിക എഴുതി
തൽക്ഷണമൊരമ്പും കോലേ കെട്ടി വില്ലും പൂട്ടി-
[യൊട്ടു-
തിക്ഷിതിയിൽനിന്നു മേൽഭാഗത്തയച്ചതുമ്പി;
ബാണവുമനോരംജഗൽ പ്രാണവേഗം ഗമിച്ചു-
[ഗീർ-
വ്വാണലോകം പ്രവേശിച്ചു നേരമമരാധിപനും

ഊണുമെല്ലാംകഴിച്ചുടനേണശാബാക്ഷികളോട്ടു
വേണുവിളിച്ചീടുകയുംവീണവായിച്ചീടുകയും
തിത്തിയിൽസ്വരംവിളിക്കമദ്ദളക്കാരൊത്തുകയും
നർത്തകീജനംവിവിധനൎത്തനകൌതുകത്തോ-
[ട്ടും

ഉത്തമനാംനാരദനുംതുംബുരുവുംകയ്യിടിച്ചു
തദ്രുവീണതംബുരുതോളത്തുവച്ചതികൗതുകം
കൃത്തുകണ്ടുരസിച്ചുംമൂർദ്ധാവുകൊണ്ടുസമ്മാനി-
[ച്ചും

തത്രമദ്ധ്യമദ്ധ്യേസുത്രാമാവിനെനോക്കിച്ചിരി-
[ച്ചും,

വൃത്രവൈരിതാനുമേററംസുപ്രമോദംകലൎന്നതി
സ്വസ്ഥനായിസിംഹാസനേഇത്തിരിനേരമിരു-
[ന്നു

പുത്രനാമജ്ജുനനെസ്സൌരസ്ത്ര്യവുംപത്രികയുമായ്
സുത്രാമാവിൻെറമടിയിൽവന്നിരുന്നനേരം
ചിത്ര[illegible]തന്നെനുതൻെറത്തുക്കരങ്ങൾകൊണ്ടെ-
[ടുത്തു

പത്രികനോക്കിവായിച്ചുവാചകവുംധരിച്ചേവം;
പുത്രവാത്സല്യാതിരേകാലെത്രയുംമുഖത്തുകാട്ടി
പത്രികാവൎത്തനെച്ചുനിസ്തുലകൌതുകത്തോടും.

പുഞ്ചിരിതൂകിമഹേന്ദ്രനുമപ്പോൾ
കഞ്ജഭവാത്മജനോടിദമരുളി
"ഹേഹേ!നാരദ!വരികരികേയി-
ങ്ങാധുനാമധുനാവായിച്ചാലും;
ഉർവ്വശ്യാദികളിങ്ങിയിരിപ്പിൻ
ഇങ്ങിയിരിപ്പിൻവാദ്യക്കാരും;
അപ്പോൾനാരദനമരാധിപനോടു
പത്രികവാങ്ങിയുടൻവായിച്ചു,
"അഗ്രജനായജയന്തൻവായി-
ച്ചച്ഛനെയറിയിക്കേണ്ടുമവസ്ഥാ
സുബലസുതാതനയന്മാരിപ്പോൾ
പ്രബലംവിദ്യാഭ്യാസേവരുവാൻ
പ്രബലകരീശ്വരപൂജകഴിച്ചു
പ്രബലതയവിടെക്കാട്ടീതവരും;
[illegible]ഷമിവണ്ണംതന്നെ
[illegible]ലെങ്ങുംകേട്ടിട്ടില്ല,
[illegible]ണ്ടായിട്ടില്ലതി
[illegible]ന്നിതുഞങ്ങൾക്കും;
[illegible]ട്ടുസുരവരരും
[illegible]ചെടിയേപോമ്പോൾ
[illegible]കളിഹവിപ്പ്രന്മാർ
[illegible]ച്ചുനടന്നാരവം;
"[illegible]കണക്കിനിയുണ്ടെന്നാളെ
[illegible]ജാട്ടുസുരരേ!
[illegible]ണംവിംശതികിട്ടിട്ടും
[illegible]തിനില്ലെന്നുംകേചിൽ
[illegible]ൻട്ടതനാകാഞ്ഞെങ്കിൽ
[illegible]തന്നെസംശയമില്ല;
[illegible]കൾപറയുന്നതുകേ-
ട്ടൂ[illegible]ജനനിക്കുംജ്യേഷ്ഠനും

അക്കാര്യത്തിന്നച്ഛൻതന്നെ
അമരവരന്മാരേയുംകൂട്ടി
അക്കരിവരനെയുമിങ്ങുവരുത്തീ-
ട്ടിജ്ജയമാശുതുടങ്ങിക്കേണം;
പിന്നെവിശേഷിച്ചുംതാമസിയാ-
തെന്നിനപേക്ഷവരാതേകണ്ടു
വന്നിടണമച്ഛൻതന്നെയി-
തൊന്നൊഴിയാതെവഹിപ്പിക്കേണം;
ഇപ്പടികൈയെഴുതിയയപ്പുമ്പോൾ
ഇന്ദുകുലേശൻപാർത്ഥനെഴുത്തു;"
കുറിവാചകമതുകേട്ടമരേശൻ
കുറവിയലാതൊരുപ്രണയത്തോടും
മറുവാചകമുരചെയ്യാതെതൻ
മന്ത്രികളോടിദമരുളിച്ചെയ്തു.
"എല്ലാരുംകേട്ടല്ലോയിതുകൊ-
ണ്ടെങ്ങിനെവേണ്ടുയെന്നതുപറവിൻ
ചെല്ലാഞ്ഞാലുണ്ടപോരായ്കകൾ
ചെന്നാലുംപുനരങ്ങിനെതന്നെ;
എല്ലാരുംകൂടിക്ലേശിച്ചു
ചൊല്ലണമെങ്ങിനെവേണ്ടുവെന്നും"
അമരാധിപഗിരമേവംകേട്ടി-
ട്ടമരന്മാരും ചിന്തിച്ചേവം
ക്ഷമതികൾപലർകൂടിക്കൊണ്ടിന്നനെ
നമനംചെയ്തീവണ്ണമുരത്താർ;
"ഇന്ദ്രാണീവല്ലഭ!ദേവേന്ദ്ര!
വന്ദാരോർമന്ദാര:ജയജയ!
സന്ദേശത്തിൽകണ്ടൊരുകാര്യം
സന്ദേഹംതന്നേയാകുന്നു
തദ്ദേശംഗന്തുംനഹിയോഗ്യം
മന്ദേതന്മാരല്ലല്ലോനാം;
വൃന്ദാരാധിപ!നമ്മളിലാരാ-
നിന്നേതിൽക്കീഴിൽഭൂലോകേ
ചെന്നൊരുമർത്ത്യരുമായിസ്സഖ്യം
വന്നിട്ടില്ലതുബോധിച്ചാലും;
ഇന്ദ്രന്മാർപലരുണ്ടായിവിടെ
അന്നിങ്ങിനെയിതുകേട്ടിട്ടില്ല"
എന്നമരന്മാർചൊന്നതുകേട്ടി-
ട്ടിന്ദ്രനുമരുളിച്ചെയ്താനപ്പോൾ
"എന്നാലുത്തരകോസലമായോ-
ദ്ധ്യാവാസികളാകുംനൃപരൊട്ടു
വൃന്ദാരകനാഥന്മാർസഖ്യമി-
തന്നാവഴിപലതുംപറയാമോ!
അതുമിതുമെന്തിനുപറയുന്നിങ്ങിനെ?
ഇതുകൊണ്ടിപ്പോൾവന്നതുപറവിൻ"
അതുകേട്ടവർപിന്നെയുമുരചെയ്തു
"ഇതുതൊട്ടേൽക്കൊട്ടുംചേൎന്നില്ല;
കണ്ടവരുടെയരികണ്ടിടുമ്പോൾ
മണ്ടീടത്തക്കവരല്ലല്ലോ
അണ്ടർപുരാനങ്ങെന്തിങ്ങനെ
ചെണ്ടത്തരമായിട്ടുതുടങ്ങി?
പണ്ടേയീകല്പനകൾക്കല്ലാ-

തൊണ്ടേണ്ടങ്ങൾക്കൊന്നിൽ കാര്യം?
കല്പിക്കുന്നതു കേൾക്കാമിന്നും
കല്പിക്കും വേലകളും ചെയ്യാം;
കല്പിച്ചൊരു കാര്യത്തിന്നിപ്പോൾ
ഇപ്പടിയെന്നേ തോന്നുന്നുള്ളൂ"
എന്നമരന്മാർ ചൊന്നതു കേട്ടു
മന്ദസ്മിതമൊടു ശചിയും ചൊന്നാൾ;
വല്ലായ്മകൾ പറയായ്കിൻ! നിങ്ങൾ
വല്ലായ്മക്കാരായ്വന്നീടും
സ്വർല്ലോകാധിപനുടെ അന്തർഗ്ഗത-
മല്ലോ യിക്കുറി വന്നതുമിവിടെ;
എല്ലാരും വിപരീതിച്ചാലും
വല്ലഭനിതിനായങ്ങു ഗമിക്കും;
കുന്തീ! കുന്തീ! യെന്നു നിശായാം
ഹന്ത! കിനാവിൽ വിളിച്ചീടുന്നു
എന്തെന്നതു ഞാൻ ചെവിപാർത്തപ്പോൾ
എന്തൊരു പുതുമകൾ പറയാവല്ലേ
എല്ലാംകൊണ്ടും പോകയുമാവൂ
അല്ലാഞ്ഞാലമരേശൻ മരണം
വല്ലാതെ പ്രാപിക്കും നമ്മൾ-
ക്കെല്ലാർക്കും സങ്കടമുണ്ടാമേ!
പണ്ടുണ്ടായിന്ദ്രന്മാർക്കാർക്കാ-
നങ്ങിളയിൽ കാമിനിമാരാരാ-
രുണ്ടായിട്ടതുമിങ്ങുണ്ടാ ചില-
ശങ്കകളുണ്ടാമതുകൊണ്ടിവിടെ"
ഇങ്ങിനെ ശചിയുരചെയ്തതു കേട്ടി-
ട്ടിന്ദ്രനുമവരോടരുളിച്ചെയ്തു;
"ഇന്നിതു നിങ്ങൾക്കെല്ലാം പക്ഷം
ചൊന്നതിനിക്കും ചേരാനാരിക,
എന്നാൽ പോകുന്നില്ലെന്നപ്പോൾ
ഇന്ദ്രാദികൾ പറയുന്നതു കേട്ടു
മന്ദസ്മിതമൊടു നാരദമുനിയും
മന്ദേതരമവിടുന്നു നടന്നു;
ഇന്നൊന്നൊരു കൗശലമുട്ടേണ്ടു ഞാ-
നിന്ദ്രനുമർജ്ജുനനും തങ്ങളിലൊരു
ശണ്ഠാകരഞ്ഞൊന്നുണ്ടാവാനൊരു
സംഗതിയുണ്ടാമേ എന്നിങ്ങിനെ
ചിന്തപൊറാഞ്ഞുടനേ നാരദനും
കുന്തീസുതരെക്കാണ്മതിനായി
ഹസ്തിനപുരമതിലസ്തായാസം
ഝടുകുതുഹലി ചെന്നാനപ്പോൾ;
കൊക്കരവീണയുമക്കരതാരിൽ
ഉൾക്കമലേ ഹരിപാദസ്മൃതിയും
തെക്കുവടക്കിടയിട നോക്കുകയും
കൊക്കുകണക്കു ഗളം നീട്ടുകയും
മൗക്തികമണിനിഭദന്തപ്രഭയും
മുക്തസ്ഫടികശരീരപ്രഭയും
അർക്കാഭാജിതമായി കിരീടേ
വിഭ്രമരതകമണിയുടെ പ്രഭയും
തിക്കിത്തള്ളിയടുത്തു വരുന്നതു
ശിവശിവ! കൗതുകം പറയാവല്ലേ;

ഏണാങ്കാന്വയജാതന്മാരും
വീണാപാണിയെയിങ്ങിനെ കണ്ടു
വീണാദരവിൽ കൂപ്പി നിവന്നു
പാണിപ്പയസാ കാൽ കഴുകിച്ചു;
പ്രീണിച്ചു തത്തീർത്ഥമുമാടി
അർഘ്യാദികളാമുപചാരത്താൽ
അർക്കാത്മജസുതനാദരവോടെ
അക്കമലോത്ഭവസുതനെപ്പൂജി-
ച്ചുൾക്കൃപയോടരുൾ ചെയ്തീവണ്ണം!
"ഇന്ദീവരസുന്ദരനയനകഥാ-
നന്ദമമൃതപാനാനന്ദാത്മൻ!
വന്ദേ തവ ചരണാംബുജയുഗളം
വന്ദാരാമന്ദാര! മുനീന്ദ്ര!
എന്തിപ്പോളിവിടേക്കിന്തിരുവടി
ചെന്താർമലരടി കൊണ്ടിഹ ഞങ്ങടെ
മന്ദിരമൊക്കെയലംകൃതമാക്കിയ-
തന്തമ്മോദാലരുളീടേണം;
സ്വർഗ്ഗാവനിപാതാളങ്ങളിലെ-
ന്തിക്കാലത്തൊരു പുതുമകളുള്ളൂ?
നിശ്ശിഷ്ടതവമരുളീടുകിൽ ഞങ്ങൾ-
ക്കാഗ്രഹമേറീടുന്നതു കേൾപ്പാൻ"
ധർമ്മജനുടെ ഗിരമേവം കേട്ടു
നിർമ്മലമാനസനാകിയ മുനിയും
അമ്മഹിപാലകബാലകമൂർദ്ധനി
ചെമ്മേ തൃക്കൈവെച്ചരുൾചെയ്തു
"സ്വസ്ത്യസ്തു യുഷ്മാകം സുഖാസം-
സിദ്ധിർഭവതു സുരൈന്ദ്രം സരസം"
അനുഗ്രഹിച്ചവരെ മുനിപ്രവരനിത്ഥം
കലുഷിജ്ജൂടാമുടി ചെറുപുഞ്ചിരിപൂണ്ടു
അനന്തരമപ്രശ്നക്രമം വചിച്ചു നൃപനൊടു
നിനച്ചു ദേവാദികളുറച്ചകാര്യമെല്ലാം.
"ഇന്ദ്രവംശംകരനാരേണു ഞാൻ വൈക-
[ന്നേരം
നിന്നു വേഗാലമരേന്ദ്രസന്നിധിയിൽ വന്നു
സുന്ദരിമാരോടുമുമ്പർനായകനന്തന്റെ
മന്ദിരനികടേയാടിക്കൂടിയിരിക്കുമ്പോൾ
ശാസ്ത്രവും പത്രികയുമായ് ഗോത്രഭിത്തിൻറങ്കേ
മാത്രയും താമസിക്കാതെ വന്നിരുന്നനേരം
വൃത്രവൈരി താനതെടുത്താദരവോടെന്റെ
ഹസ്തേ തന്നു ഞാനതു വായിച്ചറിയിച്ചാരേ
സത്രഭുക്കുകളുമായിത്തത്ര നിരൂപിച്ചു
ഇപ്പടയ്ക്കു വാസ്തുരികയില്ലയെന്നുറച്ചു;
ഇപ്പടി ധരിച്ചവിടുന്നപ്പോഴേ പുറപ്പെ-
ട്ടിപ്പുരിയിൽ വന്നു വിരയപ്പുറവതിന്നായ്
ഓലയെഴുതിയയച്ചകാരിയത്തിന്നിന്ദ്രൻ
നാളെവരുമെന്നു ഭാവിച്ചിങ്ങിരിക്കവേണ്ട
ആളുമമ്പും കണ്ടു പേടിക്കേണ്ടവനല്ലിന്ദ്രൻ
വ്രീളയാലിക്കുറിയിലെ വാചകങ്ങൾ കേട്ടു
ഇത്ഥമോരോ ഭർത്സനവും കുത്സയായശീരും
സുത്രാമാവും കൂടിക്കൊണ്ടിട്ടു ത്രിദശന്മാരും
വത്സനെന്നാശീർക്കേട്ടു മത്സരിച്ചിന്ദ്രാണി.

ക്ഷത്രിയർ ചെയ്യതൊന്നും ഹന്ത പറയാമോ!
ആയവസ്ഥ കണ്ടും കേട്ടും ഞാനുമതിൽ കൂടി
ആയബന്ധുവർ പറഞ്ഞതാകവേ ധരിച്ചു
ആയവസ്ഥ നിങ്ങളോടു ബോധിപ്പിപ്പാനായി
മായഹീനം ഞാനിവിടെ വന്നതു നരേന്ദ്ര
ആയതിനെന്തിനി വേണ്ടു എന്നു നിരൂപിച്ചി-
ട്ടായുധപാണികൾ നിങ്ങളെ വരമുറച്ചു”.
നാരദഗിരമതു കേട്ടുദാരായം
നലമൊടു ധർമ്മാത്മജനുര ചെയ്തു
ഞാനൊരു പന്തീരാണ്ടേക്കിങ്ങുന്ന
നലമൊടു സേവിച്ചീടുന്നാകിൽ
നഹി സംശയമിവിടേക്കവതതി
[illegible]ന്നീകർമ്മം സാധിക്കുന്നേൻ
ഇത്ഥം ധർമ്മജഗീരുകൾ കേട്ടതി
ബലവാൻ കോപം മാരുതതനയൻ
കോപിച്ചു ബുദ്ധിയിൽ ചതുർമ്മൂർത്തികളെ
[illegible]ംഭിച്ചു ബാലലജ്ജിപ്പിക്കും
കുപിതഭാവം കാട്ടിട്ടവർകൾ
ചട്ടത്തിൽ ചുററിച്ചുരുൾ ചെയ്തു
മദഗജതലവന്മാർ തങ്ങടെ
മസ്തമസ്തായാസമടിച്ചു
ദീർഘാരക്തം പാനം ചെയ്തതി
ക്രുധിച്ചുലറും കേസരിതന്നുടെ
മസ്തകപാടനപടുവാം മൽഗദ-
[illegible]പാണാൻ സുരലോകേ
[illegible]
[illegible]സംഹിതം
[illegible]ത്രാ[illegible]
[illegible]ഗമിപ്പതു മാത്രാസഹ്യം
[illegible]യെട്ടത്താരാതം പോസവ
[illegible]സവെച്ചേച്ചു എന്നാകിൽ
[illegible]തന്നെക്കൊണ്ടിക്കാര്യം
[illegible]ന്നേ്റിവസം സാധിക്കുംഞാൻ;”
[illegible]തതനാഭനാഗീരുക-
[illegible]വിഹീനമിവണ്ണം
[illegible]ൻവിജയൻ കേട്ടുടനേ
[illegible]സമേതൻ ചൊന്നാൻ,
[illegible]വരത്തുണൊണ്ടിന്ദ്രനെ
[illegible]പാകനാരദനും
[illegible]ചിടെവന്നിക്രിയ
[illegible]ഞെന്നറിഞ്ഞാലും
[illegible]വാണം കൊണ്ടു
[illegible]മരരേ
[illegible]ത്തുനേരം
[illegible]ക്കയതു കൊണ്ടു
[illegible]ളകൾ
[illegible]ഞ്ചാലും!
[illegible]ടനെ
[illegible]നാരെന്നും
[illegible]ടും
[illegible]ണം;

ഇന്നാത്തേദിവസം തന്നെ ചെ-
ന്നിന്ദ്രനോടിങ്ങനെ ബോധിപ്പിക്ക;
എന്നർജ്ജുനനുര ചെയ്തതു കേട്ടു
മന്ദസ്മിതമൊടു നാരദമുനിയും
മന്ദേതരമാശിസ്സും ചൊല്ലി
മംഗലധാമാവരുളിച്ചെയ്തു;
ഇന്നീവണ്ണം ചെന്നു പറഞ്ഞാ-
ലിന്ദ്രൻ ബഹുമാനിച്ചുവെങ്കിൽ
വന്നീടുവനഹമിനി [illegible]-
മാന്യതയാകിലതന്യേ തന്നെ;
എന്നു പറഞ്ഞമരാലയഗതനായ്
ഇന്ദീവരസുതസുതനാം മുനിയും;
ഒന്നൊഴിയാതമരേന്ദ്രനൊടർജ്ജുന
സന്ദേശങ്ങളുണർത്തിച്ചരുളി
ഒന്നും മിണ്ടീലാ വാസവനും
നിന്നു കുറഞ്ഞൊന്നവിടെ മുനീന്ദ്രൻ;
അക്കഥയവിടെയിരിക്കട്ടെ പുന-
രർജ്ജുനനഗ്നിനുമിംഗിതമോടും
നിർമ്മൂലനിശ്ചയമറിയണമെന്നതി
നിശ്ചലനായി വസിച്ചു ശശിരാ[illegible];
പിറേറന്നാളതിരേ ഫൽഗുനനും
തെറെറന്ന നിയമങ്ങൾ കഴിച്ചു
ഊററമതാമൊരു വില്ലു കുലച്ചഥ
കാററിൻജവമുള്ള ബാണഗണങ്ങളെ
മുററുന്തെളികടയിച്ചു വെളുപ്പി-
ച്ചൂററം കൂടാതുള്ളൊരു വഴിയിൽ
ഒററാൽക്കൂട്ടം പോലെ തന്നെ
ചുററും കത്തിനിറുത്തി കിരീടി;
വെററിയൊടേത്തലകോർത്തു വലിച്ചഥ
ചുററികെട്ടി മുറുക്കി തമാസിം
തെററിപ്പട്ടും പൊന്തകടാലൊരു
കററം കൂടാതുള്ളതു കെട്ടി;
മററും ചട്ടകൾ തോൽമെത്തകളും
മംഗലധാമാ ഭംഗീകൃതമാം
തെററന്നഥ ചെറുഞാണൊലിയിട്ടട-
നൊററക്കൊമ്പനായിക്കൊണ്ടു
ബാണവരം ചെവികഴിയെ വലിച്ചു
പിന്നെയൊരസ്ത്രം ഭൂമിയിലെയ്തു
ഗുരുഭൂതന്മാരെയുമപി തന്നുടെ
ഒരുദേവതമാരെയുമപി ചിന്തി-
ച്ചുരുതരശൌര്യപ്രകടിതധാമാ
വരശരനിരസുരവരലോകത്തിൽ
തെരുതെരെയങ്ങനെ വർഷിക്കുന്നിതു
കരിമുകിൽനിര പെരുവർഷം പോലെ;
അഭ്രസ്ഥം ഭ്രമദഭ്രം ക്ഷിപ്രം
ശുഭ്രപ്രായേ ജന്യം ഭ്രമ
വഭ്രതിവജ്രധ്വനി വിഭ്രമമൊടു
തൽപ്രതിമജ്ജനസിംഹധ്വനിയി-
ക്ഷിപ്രം ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളുമിളകി;
അഭ്രമുവല്ലഭരേൽഭ്രമമുൾക്കൊ-
ണ്ടഭ്രതലോപരവശനായ്ക്കണ്ടി;

നിട്ടതെത്തരചെറുഞാണൊലികൊണ്ടും
നിദരകത്തുകമ്പമുമ്പമുനിനദം
കിമിമിമിതിസ്മൃതിചേന്നമരകളും
സമരകുതൂഹലിനാരദമുനിയും
ഭ്രമമൊട്ടുകീഴ്പ്പെട്ടുഭദ്രനാക്കമ്പോൾ
ഭ്രമണാശാവലിവന്നുതുടങ്ങി;
അമരാധിപനുംനാടകോലാഹലയി-
ലമിതാഭോഗമിരുന്നിട്ടമ്പോൾ
ധിമിനെന്നാരാപത്രികളാലേ
സമനാസ്തംഭക്ഷോഭം കൊണ്ടു
കടച്ചിത്തുന്നകൾക്കകെട്ടുകൊന്നാമ്പുകൊണ്ടു
നട്ടകംപൂണ്ടുപാരം നട്ടക്കമായിന്ദ്രനും
കടകങ്ങളകത്തൊട്ടുതൊടസ്സുപാതിപെരക്കെ
മിട്ടകന്നാരെത്തുപൊയ് തട്ടകങ്ങളെന്നു
മിടുക്കുള്ളവരോടിയവാദമുന്നോപചാന്നേൻ
തട്ടകാമെങ്കിലമ്പതട്ടപ്പിൻകയ്യന്മാരേ!
ഒട്ടകങ്ങിതുവരുംന്നമുക്കൊന്നതുഞാന-
ന്നരച്ചുതന്നുചെമ്മേനിരസിച്ചിതുമിവർ
കടകിവാകാലെന്നതെസ്സുംചെയ് കകൊണ്ടു
മുടിക്കമിപ്പോഴെന്റമിട്ടകനായകൻ
അടക്കാമമരരെന്തതിൻകില്ലില്ലേതും
ഇതിത്രിദശരാദേവചിച്ചീടുന്നനേരം
പത്രീപതികയാലടച്ചുകതകങ്ങൾ
    അമരന്മാരെല്ലാരെക്കുംശരനിര
ധിമിധിമിനെന്നിടകൊണ്ടുതുടങ്ങി
വരുണാസ്ത്രംചെന്നഗ്നിക്കേററു
പരവശനായതുകൊണ്ടുജ്വലനൻ
പൊരപൊരയങ്ങുപോരിഞ്ഞഥവാങ്ങി
പരാപരനായഥപാഞ്ഞുനടന്നു
അന്തകന്മടെദംഷ്ട്രതിന്നുകൊണ്ടു
ഹന്തപിശാചകബാണംതരസാ;
എന്തൊരുകുതുകംചുണ്ടുചതഞ്ഞു
സന്താപത്തൊടുചോരയൊലിച്ചു
നീലമഹാമലയുടെമുകളിന്നഥ
കോലാഹലമെട്ടേമരുവിവരുംപടി
കോലവുമങ്ങുനിണാംബുവിൽമുഴുകി-
ച്ചുമലാലെതൊട്ടുഗണ്ടിനടന്നു;
വഡ്ഢിശകടയേറച്ചാരാകിയ
വൈശ്രവണനൊരുചെണ്ടപിണഞ്ഞു
ചട്ടററാരുമുഴിയുകെടകാംഗുലി
പൊട്ടക്കെവെളവട്ടപ്പാവും
വെട്ടുമിടിപ്പടപോൽവിലസുന്നൊരു
ചട്ടടതൊണകളൊക്കെയുമറവു
ന്നെട്ടിപ്പോംപൊൽനഗനാതായി
വഡ്ഢ്ഢീംതുള്ളിച്ചോട്ടുംനേരം
എട്ടൊൻപതുബാണംധനമെന്റ
വഡ്ഢ്ഢികിട്ടുഥമിണ്ഡനങ്ങിനെ
മിട്ടേൽകൊണ്ടുപൂടങ്ങികബേരൻ
മുട്ടംകത്തിനടന്നുതുടങ്ങി
ഉർവ്വശിമാലികളാടീടുന്നൊരു
പാവ്വണശശിമുഖിമാൎക്കുപിണഞ്ഞൊരു
ദുർവ്വിഷമങ്ങളുരയ്ക്കാവല്ലതു
ദുർവ്വാക്കാമുത്തമമൊന്നുതരക
അസ്ത്രംകൊണ്ടഥവസ്ത്രംപോയി
വിശ്രുതരാകിനദേവസ്ത്രീകൾ
ഹസ്തംകൊണ്ടവർമദ്ധ്യംപൊത്തി
പേത്തുംപരവശരായ് മണ്ടുമ്പോൾ
പാർത്ഥാശിലീമുഖമേകംചെന്നവ-
ളസ്ഥാംഗുലികളുടെയിടയിൽക്കൂടെ
പൃത്ഥ്വീമണ്ഡലമതിനുടെതാഴ-
ത്തസ്ത്രംകൊണ്ടുപതിഞ്ഞഥനിന്നു
ബാണംകൊണ്ടുതറച്ചിട്ടേതും
പേണിസൂക്ഷിച്ചാൽമുറിവില്ലാ
പ്രാണത്രാണപരായണമാരാം
ദേവസ്ത്രീജനമിങ്ങിനെയാരോ-
ടാവക്കേടുകൾകാട്ടിയതോരോ-
ന്നോതുമെന്നിക്കോപറയാവല്ലേ
കുംഭീശ്വരകുംഭസ്തനിയാകിയ-
രംഭയ്ക്കേറിയൊരമ്പിപിണഞ്ഞു
കുംഭീശ്വരകരഡംഭപ്രതിമസു-
സംഭോഗോത്സുകഗീരനിതംബാ
ഡംബരസംവൃതഭാരംകൊണ്ടും
കുംഭസ്തനയുഗളങ്ങളുതങ്ങടെ
സംഭാരങ്ങടെഭാരംകൊണ്ടും
കമ്പപ്പെട്ടുവിറച്ചുവിറച്ചവൾ
കുംഭീശ്വരഗമനാപായുമ്പോൾ
കല്പെത്തല്പികവിണിട്ടുടനേ
പല്ലവതുല്യാംഗിവീണപ്പോൾ
പല്ലൊന്നുംപോയില്ലവർതന്നുടെ
പല്ലവതുല്യാധരമതസാരം
എല്ലാവരെയുംചുംബിച്ചിട്ടവൾ
പൊല്ലാതുള്ളതങ്ങുകളപ്പോൾ
നല്ലതുപല്ലിനൽകിയമൂലം
മെല്ലമണിച്ചുപല്ലതിനെ
എന്നുപഠിക്കാമവൾവീണപ്പോൾ
തന്നുടെപല്ലുകിറിക്കിണകണ്ടാൽ
തുമ്പികളുക്കണ്ടാരുകുംഭികളഥ
കമ്പംപൂണ്ടോട്ടുന്നതുപോലെ
കുംഭസ്തനികളുമായോരോവഴി
അംബരചാരികളോടിനടന്നു
ശലഭംപായുംപോലെയുമപ്പോൾ
ശരതതികൊണ്ടുവിരണ്ടോടുകയും
ശശവൽച്ചാട്ടുകകാചനമോട്ടുക
ശശിമുഖിമാരെത്തേടുകകൂട്ടുക
കൃശഗാത്രികളെയെടുത്തോട്ടുകയും
പിള്ളനന്മാരിട്ടേച്ചോട്ടുകയും
ആകെവിരണ്ടുംമാലുപിരണ്ടും
ശോകംപൂണ്ടുംമാനസകുന്നിത
ബാണംകൊണ്ടുംനാണംപൂണ്ടും
വീണുമുരണ്ടുംകേണുവിരണ്ടും
ഗുഹകൾകണ്ടുകൊല്ലുവതുകൊണ്ടു
ഒന്നുംരണ്ടുമൊരോഗുഹതന്നിൽ

നിന്നുംകൊണ്ടുമിരുന്നുമൊളിച്ചും
വിബുധാംഗനമാർവിബുധന്മാരും
അമളികൾവിവിധംകാട്ടിയതെല്ലാം
വിവി[illegible]മുഖൻഫണിപതിയുരചെയ്കില്ല-
[illegible]വധിവരാ[illegible]ണ്ടു
ഉ[illegible]ന്ധത്തിലനുചെന്ന
[illegible]കൊണ്ടണ്ടർകോനുടെസുതൻ
[illegible]ട്ടു[illegible]ടെവിണ്ണിൽവീണതുനേരം
[illegible]ചെന്നുതാണ്ടുമ്പോഴവക്കിട്ടു
[illegible]ങ്ങളുതുകൊണ്ടുക്രുട്ടംകാതവർ
[illegible]തനെയുംകൊണ്ടുവന്നിന്ദ്രൻമു-
[ന്പിൽ
[illegible]സന്താപത്താലണ്ടർകോൻനില്ക്കുന്നേരം
[illegible]കാലന്മാർമണ്ടിമണ്ടിവരുന്നു
[illegible]നിരൃതിവരുണാദികൾ
[illegible]ന്മാരായി
[illegible]സന്താപംബാധയോ
[illegible]തരായമാക്കെ
[illegible]
[illegible]പിതൃക്കൾ
[illegible]ടമരുത്തുകൾ
[illegible]ർദേവസ്ത്രീകൾ
[illegible]സുരമുനികൾ
[illegible]ഗന്ധർവ്വക-
[illegible]കളെല്ലാം
[illegible]ത്ത-
[illegible]തയുമായി
[illegible]നിന്നിങ്ങിനെ
[illegible]സികൾചിന്തതുടങ്ങി
[illegible]ത്രമിതേതാത്താലെന്തൊരു
[illegible]വിക്രമമയ്യോ!
[illegible]യുമല്ലപോരുഞാൻ
[illegible]ബോധിക്ക
[illegible]ചോദിച്ചെന്നാൽ
[illegible]ഴിവുണ്ടാമെന്നും
[illegible]വിൻ്റെമുൻപി-
[illegible]ചെൽവാൻ
[illegible]എന്നുംചിലർ
[illegible]വേണം
[illegible]ശ്ശുതി
[illegible]ഴിവുകൾ
[illegible]ചിച്ചപ്പോൾ
[illegible]
[illegible]കേട്ടിട്ടും
[illegible]ചരിതാഖ്യ
[illegible]സ്മിതചണ്ഡൻഹരി
[illegible]സകലാധിനാൻ
[illegible]ചനിശാചര
[illegible]തിരുമെയ്നട്ടവേ
[illegible]ണ്ടായിവിളങ്ങി-
[illegible]തമൊരുപോലെരണ്ടംശം

നരനെന്നുംനാരായണനെന്നും
പരബോധത്തെവരുത്തികൊണ്ടട-
നരിയനിശാചരനെക്കൊലചെയ്തിതു
നരനാകുന്നതുഫൽഗുനനെന്നറി
നരനെന്നാലവനാരാകുന്നതു
പരമാർത്ഥംബോധിപ്പിച്ചിടാം
വാമാംശംവിഷ്ണുദക്ഷിണമാം-
മംശംശങ്കരനെന്നുംകേൾപ്പൂ
സോമാങ്കൻശങ്കരനാകുന്നതു
കാര്യാംശംദക്ഷിണമാംഭാഗം
ആയംശംതന്നേയാകുന്നതു
വിഷ്ണുപുമാനാംഫൽഗുനനെന്നറി
കൃഷ്ണൻശ്രീനാരായണനെന്ന
പ്രത്യേകംപറയേണ്ടായല്ലോ
വണ്ണംകൊണ്ടുംചിന്തിച്ചാലി-
വണ്ണംതന്നെഎന്നുധരിക്കാം;
ശുദ്ധസ്ഫടികവിരാജിതഗാത്രൻ
മൃഗശശാങ്കവിരാജിതമൌലി
ഇത്രൈലോക്യങ്ങൾക്കുംകർത്താ
ഇത്രിദശന്മാർകൾക്കുംകർത്താ
ശത്രുജനാനാംപേർത്തു കർത്താ
സത്രുഭൂജാമുപചാരംകർത്തും
അസ്മൽപ്രസ്യാദഗോർമ്മുഖമാകാരം
വൃഷ്ണികുലേശ്രീകൃഷ്ണനതായി
ഉഷ്ണതരകരകുലേജിഷ്ണുതയാവു-
മത്രമുകുന്ദാംശംതാൻവിജയൻ
തസ്യശരങ്ങൾനിരോധ്യംലോകേ
കോസ്തി!ഭവന്തോപൃച്ഛയംത്രത്?
പോരിമയുള്ളജനങ്ങൾമറുത്താൽ
പോരാട്ടുകൾവന്നീടുംമുൻപേ
ചേരുകതന്നേനല്ലുകൊണ്ടില്ലാതെ
മാനവിരോധംവാനവവരരേ
മാനവനെന്നൊരു നിസ്സബലാലിതു
മാനവിരോധത്തിന്നൊരുവഴിയായ്,
ആമാമെന്നുപറഞ്ഞവരെല്ലാം
ഊമൻമൂളീടുന്നതുപോലെ
ഭീമശരാവലികണ്ടുഭയപ്പെ-
ട്ടാമയമോടഥമണ്ടിനടന്നു;
ഇങ്ങൽനമുക്കുണ്ടായതുതീർപ്പാൻ
വേണ്ടുന്നതുപറയാംകേട്ടാലും
ചെണ്ടക്കാരന്മാരേ!ഇനിയും
മണ്ടിപ്പിൻനാരദനേത്രമൌ
വേണ്ടുംവണ്ണംകല്പിച്ചെന്നതു
കണ്ടുപറഞ്ഞയനന്തുകൾനിൽപ്പു,
കൊണ്ടതിലാക്കാനുണ്ടോമുറിവി-
ക്കണ്ടമരന്മാർക്കൊന്നതുപറവാൻ
രണ്ടുകരത്തിലുമുള്ളൊരുമുട്ടവുകൾ
ചങ്ങലകിങ്ങിണിമണിമാലകളും
കണ്ഠലകവചകിരീടാദികളും
ഖണ്ഡിച്ചോക്കേശരനിരകൊണ്ടു
മണ്ഡനഹീനതവന്നതുമോർത്താൽ

കുന്തീജപവരരേ! അറിയേണ്ടും
കൊല്ലണമെങ്കിൽകൊൽവാനവനെത്ര
ഒല്ലംവേലയുമില്ലെന്നറിവിൻ!
വില്ലാളികൾബഹുമാനിക്കുമീ-
വില്ലിന്റെവൈലക്ഷ്യംകണ്ടാൽ
ഭൂമിയിൽനിന്നുപ്രയോഗിച്ചതുകൊ-
ണ്ടാമയമെത്രലഭിച്ചുനമുക്ക
ഭീമസഹോദരബാഹുബലേരതി-
ധീമതിശാലികളായെല്ലാരും,
എന്തിനുവളരെപ്പറയുന്നിങ്ങിനെ
കുന്തീസുതസന്ദേശംകൊണ്ടും
ഇന്ദ്രാദികളുകോപ്പുകൾകൂതിരുക
ചെന്നിട്ടുടനുന്നേനാരദനെ-
ന്നാനന്ദവരൾചെയ്തതുകേട്ടും
നിന്ദ്യമഹാമുനിനാരദനരുളി;
'മുന്നേതന്നെഞാനവയെല്ലാം-
ചൊന്നതുബഹുമാനിച്ചതുമില്ല
ഓടേണ്ടുന്നവനോടാംനിങ്ങള്ളു-
മോടാതെകണ്ടിട്ടീയിരിപ്പിൻ!
വേട്ടകളിനായുണ്ടാകുമതേനാവ-
നോട്ടുപറഞ്ഞുശമിപ്പിപ്പൻഞാൻ
കൂട്ടുകളേവോളികളുംപുറകേ
മാട്ടുകണ്ണെക്കെല്ലാരുംകൂടി
പേടകംപെട്ടിതുറന്നുജവത്തോ-
ടാടകളാഭരണാദികളെല്ലാം
കൂടെയണിഞ്ഞതിമോടികലന്നി-
ട്ടേതൊരുചേ'വന്നാലുംനിങ്ങൾ;"
നാരദഗിരമീവണ്ണംകേട്ടു.
നയവാനായബൃഹസ്പതിചൊന്നാൻ
തന്നിനിഹസ്തിനപുരിയിൽചെന്നാൽ
ആനന്ദാശികൾചെയ്യവനോടേ
ഞാനതുചെയ്തിട്ടുംപടിപറകളു-
മൃനംകൂടാതെകേട്ടാലും!
ആനകൾസേനകൾമാനിനിമാരും
ജ്ഞാനികളാകിയമാമുനിമാരും
പാനവരെല്ലാമരെയുംകൂട്ടി
വാനവർകോനീവാനിൽക്കൂടെ
ദീനംതന്നൊവരുവാനെന്നതു
താനവരോടുപറഞ്ഞീടേണം;
ഇത്ഥംഗീഷ്പതിവാക്കുകൾകേട്ടി-
ട്ടത്യാദരനാംനാരദമുനിയും
പുരുഹൂതപതിയതിലാഗതനായി
പാർത്ഥനൊടിങ്ങിനെയരുളിച്ചെയ്തു:—
'അരുതരുതമ്പുകളെയ്തീടരുതി-
ന്നമരാലയമതിലമളികൾപലതും
അമരാധിപനുംത്രിദശന്മാരും
ക്രമമൊട്ടയാത്രമുതിന്നിട്ടുണ്ടു.
അവർകൾക്കൊരുവഴിവരുവാനില്ലാ-
ഞ്ഞവിടെത്തന്നെപാർത്തീടുന്നു
അതിനേതാനുംകുശലുണ്ടെങ്കിൽ
ത്രിദശന്മാരിഹവന്നെന്നറിക"

മതിമാനാകിയപാർത്ഥനുമപ്പോ-
ളിതിനാരദഗിരമൻപിൽകേട്ടു
ചതുരൻശരതതികൊണ്ടോരായത
സുഖകരസോപാനങ്ങൾചമച്ചു;
സുരലോകത്തോളമുയർന്നിങ്ങിനെ
സുരുചിരമെന്നേപറവാനുള്ളു

അമ്പുകൊണ്ടുനടകെട്ടീടുമ്പോൾ ഫല്ഗുനൻ
തുംബുരുപ്രമുഖന്മാരവൻപിന്നാട്ടുകൂടി
തുംബുരുമുരളികൊമ്പുംതുമ്പികതാളം
തമ്മിട്ടമുടക്കിടക്കതപ്പുതകിൽചിന്നം
മദ്ദളംപടഹംതാളംതിമിലയുംമിഴാവും
ഒത്തുകൂടിമേളമിട്ടുകൊട്ടുകയുമേവം
കേട്ടനേരമമരന്മാർപുക്കുകുതുകത്തോ-
ടൊട്ടൊഴിയാതെഅമരപട്ടണത്തിൽവന്നു;
ചട്ടമോരോന്നെയാരഞ്ഞിയത്രമുതിരുന്നു
അഷ്ടവസുക്കളുമന്നക്കെട്ടുമെട്ടിപ്പിച്ചു
പ്രൗഢപിവകോനാരെപ്പോലെനിന്നീതോരോ- [പാട്ടിൽ
അശ്വിനിദേവകൾകുളങ്ങളുമെട്ടിപ്പി-
ച്ചുവേഗത്തോട്ടമിന്ദ്രൻപാർശ്വഭുവിവന്നു
ദ്വാദശാദിത്യരരതിരുദ്രഗണംകരിവക
ജാതവേദസ്സെപ്പിച്ചുഹോമപാത്രാദികളെല്ലാം
ഇന്ധനക്കെട്ടുകളെല്ലാമന്തകഭടന്മാർചിമ്മി-
ചിന്ദനംചെയ്തിന്നോരോരാകോടാലിയുംതോൾ- [മേൽവെച്ചു
അന്യഗായന്തിനൊവന്നുഭൂമികളുതിച്ചധിക
സിംഹനാദധ്വനിപോലെഗർജ്ജനവുംചെയ്തു- [കൊണ്ടു
ഹുങ്കൃതികലർന്നുയക്ഷകിംകരസംഘങ്ങൾവന്നു
ശങ്കരാനുഗാമികളുംഭൂതവ്രാതങ്ങളുമപ്പോൾ
പൊൻകലശാംവാങ്ങൾവൻപതക്കകുണ്ഡലു
പങ്കുരാദികളിലൊക്കെയൊത്തുളളവിധവത്തോടെ
കങ്കുരത്തോടൊണ്ടുവന്നുകഞ്ജരപാലകന്മാരു-
മങ്കുസാകങ്കരോപരിഇന്ദ്രനുമമന്ദരുളി-
പൊന്നുകൊണ്ടുചമച്ചേറ്റമുന്നതമാകിയതേരിൽ
കിന്നരഗന്ധർവ്വക്കേറിത്തന്നുടെപടവിയോടെ
എന്നുടെപൗരുഷത്തെയിമ്മന്നിടത്തിൽകാട്ടണ- [മെ-
ന്നനിയോരോചാരണക്കൂട്ടന്മാരെയകമ്പടിയും
പൊന്നുമാണിക്കചെലമാലപ്പൊന്നിന്നൊട്ടുള്ളവാള്ളു- [കൾ
മിന്നൽമിന്നുപോലെമിന്നുംപൊന്നിന്നുടിക്കടവും
കുണ്ഡലമണ്ഡിതഗണ്ഡമണ്ഡലമണ്ഡിതനായി
ചണ്ഡബാഹുത്തുണ്ഡിലതപംഎന്തൊരത്ഭുതമക- [ണ്ടാൽ
ക്ഷീരമാജ്യംദധികളുംപാരമായപാറകളിൽ
ചാരുതരമെട്ടിപ്പിച്ചുദേവർകോനകമ്പടിയായ്
ശർക്കരപഞ്ചതാരയുംപപ്പടംപഴക്കലയും
ഒക്കെയോരോതരവഴിമിക്കതുംചുമന്നിട്ടൊണ്ടു
പെട്ടകങ്ങൾപെട്ടിചെല്ലംകട്ടുഭണ്ഡാരക്കൊട്ടുകൾ
കൊട്ടവട്ടിചട്ടുകങ്ങൾവട്ടുരുളിതരംപക

കട്ടകട്ടയുരുക്കിയിട്ടുള്ളപൊന്നങ്ങോരോവക
കട്ടിയഷ്ഠോളങ്ങൾനീട്ടിയിട്ടുകിടന്നപൊന്നുകൾ
എട്ടുപത്തൊട്ടുകത്തിന്റെറപ്പുഷ്പരാഗത്തിട്ടുംകൊ- [ണ്ടു
ധൃഷ്ടരായഗുഹ്യകന്മാരൊട്ടൊഴിയാതെവന്ന- [പ്പോൾ
ചിക്കനെയസ്സുരനളികാന്തനോടുകൂടിവന്നു
ശക്രനുടെപുരോഭുവിനിർഗ്ഗതരായതിമോദാൽ
ഉർവ്വശിയാദിയായുള്ളസർവ്വനാരിമാരുമായി
ആട്ടകയുംപാട്ടകയുംപാടവംകാട്ടീടുകയും
മന്ദമന്ദമങ്ങുനടന്നീടുകയുംകിന്നരന്മാർ
തുംബുരുവുംനാരദനുംതംബുരുവായിച്ചുകൊണ്ടു
ഉമ്പർകോന്റെമുമ്പിൽക്കൂടിസ്സംഭ്രമിയാതെനട- [ന്നു
വിശ്വകർമ്മാവപ്പോൾവന്നൊരാശ്ചര്യമേറീടുതര- [സാ
വിശ്വദേവപിതൃക്കളുംപാണ്ഡുവാകുംനരേന്ദ്ര- [നും
ഒക്കെയൊരുമിച്ചുദേവലോകവാസിജനമെല്ലാം
നിർഗ്ഗതരായതിനുമ്പേവിശ്വകർമ്മാനടകൊണ്ടു
ഹസ്തിനപുരിയിൽവന്നുപാർത്ഥഗേഹാങ്കണേ- [നിന്നു
തത്രദേവരാജധാനിക്കെന്നപോലെനിർമ്മിച്ചവൻ
ഹാടകനിർമ്മിതനാടകശാലക-
ളോടുനടപ്പുരക്കൂത്തമ്പലവും
ഘോടകശാലകൾപാഠകശാലകൾ
വാടവുകൾചിലചാവടിമാടം
ആട്ടക്കൊട്ടിലരങ്ങറപൂട്ടറ
ഊട്ടുപുരാളികൾകിണറുംകുളവും
ചാട്ടുകൊട്ടില്ലചന്തകൾതെരുവുകൾ
കോട്ടപ്പടികൾപടിപ്പുരമാളിക
നാട്ടിപ്പൊൻകൊടിമരമതിലൊക്കെ
തൂക്കിക്കൊടിക്കൂറകൾനിരനിരവേ;
മിന്നുമിന്നെയങ്ങിനെതെററീടുന്നൊരു
മുററംകണ്ടാലെന്തൊരുകൗതുകം
ഘനകനകത്തറതുളസിത്തറകളു
ഘനപീനസ്തനിമാരുടെസദനം
ഘനഖചിതംമണികാന്തികൾകൊണ്ടു
ദിനകരസദനംപോലെചിലേടം
ഇങ്ങനെപാർത്ഥഗൃഹംകണ്ടാല-
ന്നത്രിദശാലയമെന്നുകണക്കെ
ചിത്രതരംസൃഷ്ടിച്ചതുപാവാൻ
...ബുദ്ധിബലംപോരാതവർക്കു
...ത്രാമാദികളുംദേവകളും
...ത്ര്യയുമാഘോഷിച്ചതിതരസം
...ദോപംവരുമൊരുകോപ്പുകൾ
...ചിയിട്ടുള്ളജനങ്ങളുകണ്ടു
...ശാലികളുൾക്കമ്പംപാർത്തി,
...രിയങ്ങിനെനിൽക്കുന്നോരം
...ടിമിന്നൽകണക്കോരോവക
...ശ്രേണികളെക്കാണായി

നാൽക്കൊമ്പന്റെകഴുത്തിൽക്കേറി
ശ്ശക്രൻചാമരവുംവീശിച്ചു
പൊൽക്കുടകൊടിതഴആമ്പടിമേളം
തികിടക്രുടിട്ടെന്നൊരുഘോഷം
ഉക്ഷവാഹനമേറിത്തരസാ
ത്ര്യക്ഷന്മാരാംരുദ്രന്മാരും
യക്ഷാധിപനുംതേരതിലേറി
ശിക്ഷയിൽവരുമൊരുമേളംകൗതുകം
തൽക്ഷണമപ്പോളിക്ഷിതിതന്നിൽ
തൽക്ഷണമെത്തിനിറഞ്ഞുസുരന്മാർ
ധർമ്മജനാദികളെല്ലാവരുമായി
സ്സമ്മാനിച്ചവരെല്ലാവരെയും
ചെമ്മേയോരോരോഭവനങ്ങളിൽ
വെണ്മതിമുഖിമാരെയുമവരാക്കി;
മണിമണ്ഡപമദ്ധ്യേശക്രനെയും
പ്രണതന്മാരായ്ക്കൊണ്ടയിരുത്തി
പ്രണമനമൊടുചെയ്തപ്പോഴു
ള്ളണയാതുപാണ്ഡുവിനെയുമവർകണ്ടു
പ്രണമനമൊടുചെയ്തപ്പോഴതി
പ്രണയത്തോടേനരപാലകനും
ഗുണവാന്മാരെയണച്ചുപുണർന്നു
പ്രണയത്തോടശ്രുക്കൾപൊഴിച്ചു;
കുന്തിയുമൻപൊടുകാന്തന്റെപാദം
സന്താപത്തോടുവന്ദിച്ചപ്പോൾ
ഇന്ദ്രാണിയുടെസവിധേമാദ്രിയെ
സാന്ദ്രാമോദത്തോടേകണ്ടു
ഇന്ദ്രാണിയെയുംമാദ്രിയെയുംപൃഥ
കുന്തിയണഞ്ചാലിംഗനമോടും
നിന്നിടുമ്പോൾപാണ്ഡുസുതന്മാർ
ചെന്നവരിരുവരെയുംകൈകൂപ്പി
ശചിയുംമാദ്രിയുമമ്മമാരെ
വിശദസ്മിതമൊടുപരിരംഭിച്ചു,
കുചകലശങ്ങളിൽനിന്നുചുരന്നിതു
വിശദപയസ്സപ്പോൾമാദ്രിക്കും
ഇന്ദ്രനുമപ്പോൾമകനെവിളിച്ചു
തന്നുടെയങ്കേതന്നെയിരുത്തി;
മന്ദസ്മിതമൊടുശിരസിമുകർന്നു
മന്ദേതരമിങ്ങനെയരുൾചെയ്തു
എന്തുണ്ണീ!കേൾനെവിജയാഞാൻ
ഹന്തവരാൻവൈകിയമൂലത്താൽ
സന്താപംകുറെയുണ്ടായതുനീ
സന്ത്യജതൽക്കാരണവുംപാരം
നിന്റെബാഹുപരാക്രമമറിവാൻ
നിന്നാണേയിന്നലെവരാഞ്ഞു
ഇന്നുപ്രസാദിച്ചിട്ടത്രേഞാൻ
വന്നതുമിവിടെസ്സുന്ദരഗാത്രാ!
എന്നാലിനിവൈകിക്കാതെക-
ണ്ടൊന്നൊഴിയാതെയൊരുക്കുകവേണ്ടോ
എന്നമരാധിപനരുളിച്ചെയ്തു
നിന്നൊരുദേവകളോടുംതരസാ
വന്നീടുകവാദ്യക്കാരെല്ലാം

ന്നായംഘോഷിപ്പിൻവിരയേ
ദേവൎഷികൾകളിച്ചുവരട്ടേ
ദേവസ്ത്രീകൾനടിച്ചീടട്ടെ
ഒട്ടൊഴിയാതുള്ളമരകളെല്ലാം
ഉത്സവഘോഷംകൂട്ടീടട്ടെ
ദക്ഷന്മാർചിലരരിവെയ്ക്കട്ടേ!
പട്ടന്മാരെക്കൂട്ടിക്കൊൾവിൻ.
ഒട്ടുംവൈകാതെവൈശ്രവണൻ
വട്ടംകൂട്ടുകപഴയരിപാകം
അഷ്ടവസുക്കൾകറിക്കരുക്കുക
ചട്ടികളീന്നരിതൂകദിനകരൻ
കൊട്ടിലിലൊക്കെയടുപ്പേലേററൂ
കൂട്ടുകമാരീചരക്കുകളൊക്കെ
ഇട്ടീടുകവെള്ളംവൈകാതരി-
വട്ടികളിൽക്കൊത്തിക്കൊണ്ടരുവിൻ!
അമരാധിപനുടെകല്പനകേട്ടതി
സാമോദരാംദേവകദംബം
അകമേനല്ലസ്വഭാവത്തോടും
ക്രമമോരോന്നവരുററുതുടങ്ങി,
ബഹുലതരംവാദ്യധ്വനികേട്ടതി
ശമദമമാനസനാകിയമിഷ്ടരം
അമിതമനോജ്ഞനാകിയവിദുരരു-
ഗമിതപരാക്രമനാകിയകൃപരും
അമിതാനന്ദംപാണ്ഡവവാസേ
സുമനസ്സുകളായ്നിന്നതമാനിം;
സുമനോജ്ഞനകരംഘടിതസുരദ്രുമ-
സുമഗന്ധാദികൾകൊണ്ടുവിടുത്തി
ക്ഷമയെല്ലാമാഹ്ളാദകമായി
വിസ്മയമെന്നേപറവാനുള്ള
ദേവാളികളാലപ്പുരമെല്ലാം
കേവലമങ്ങുനിറഞ്ഞീടതിങ്ങി
ആമല്ലാർക്കുമകത്തുകടപ്പാൻ
ആഘോഷംകേട്ടീടാംതാനും
ദുരിയോധനനാദികൾമതിൽച്ചുററും
ചിരയപ്പാഞ്ഞുനടന്നുഴലുന്നു
ദേവാതിൽക്കുംകേറിക്കൂടാ
സുരസംഘങ്ങളുടെമൂലത്താൽ
താപസരാത്തുകളിച്ചെരിച്ചത
പൂജതുടങ്ങിമഹോത്സവസഹിതം
നാടകശാലിപ്പുരങ്ങളിലൊക്കെ
പ്പൂമേരത്നക്കല്ലുകൾവച്ചൊരു
കോടിദിവാകരകാന്തിപ്രവിജിത
കല്പകളായവിളക്കുകൾവച്ചു
നല്ലമുഹൂർത്തത്തോടിഹതന്നെ
മെല്ലെബൃഹസ്പതിപൂജതുടങ്ങി
ജലഗന്ധാക്ഷതധൂപാദികളാൽ
കുലിശായുധനെപ്പൂജിച്ചുടനേ
കൊമ്പനാനത്തലവനെയുംകൂടേ
പൂജകരൊപ്പംപൂജിച്ചുതുടങ്ങി:
അഷ്ടാംഗസംയുക്തംവിരവൊടു
ലബ്ധാഗന്ധംകളഭവിമിശ്രം

കളഭാധിപനെക്കളഭംതേപ്പി-
ച്ചൊളിതിരളുംനെററിപ്പട്ടമിട്ടു
ഗളഭുവികിംകിണിസംഘംകെട്ടി
ഘണഘണരണരണശൃംഖലാബദ്ധം
ശംഖധ്വനിവാദ്യധ്വനിഘോഷം
സിംഹധ്വനിപോലപ്പുംകേരവകൾ
ഭംഗിയൊടേജയജയശബ്ദധ്വനി
ഭാഗവതന്മാരേറെമുഴക്കി
കുങ്കുമപങ്കാങ്കിതകൊങ്കകൾസുര-
മങ്കകൾസംഗീതധ്വനിഘോഷം.
തുംബുരുനാരദർപാട്ടുകഘോഷം;
അംബുജമുഖിമാരാട്ടുകഘോഷം
എട്ടാശാധീശന്മാർതങ്ങടെ
പുഷ്പാടോപത്തോടുംകൂടെ-
ക്കെട്ടിച്ചുററിനടന്നുശ്രമിക്കയു-
മെഷ്ടിയുമായിനടന്നിടുകയും
അഷ്ടികഴിക്കയുമിടിയുടെകൂടെ
തുഷ്ട്യാഭൂമിയിലുള്ളന്തണരും,
സൌരഭ്യകരദ്രവ്യംകൊണ്ടു
സൌരഭ്യാർത്ഥംധൂപിക്കയുമിട-
ഘോഷിക്കയുമുണ്ടേറേരാഗണ്ഡുക-
മർഘ്യാദിക്രമമമരാംഗനകടെ
നൃത്തംഗായകവൈണികവൎഗ്ഗം
നർത്തനവുംവിബുധൌഘസുഘോഷം
ദിഗ്ഗജവരനാംകളഭവരോത്സവം
ദിക്പാലകരുകഴിച്ചിവണ്ണം
ദിവസംമൂന്നുകഴിഞ്ഞിതുപൂജ-
ക്കുവാസനാർഘ്യംനൽകിനശേഷം
ത്രിദശാധിപനൊരുസിംഹാസനമതി-
ലമിതാഭോഗമിരുന്നുംകൊണ്ടു്
ത്രിദശന്മാരോടരുളിച്ചെയ്തു
"പണമെല്ലാമിങ്ങു് കൊണ്ടരുവിൻ"
അപ്പോൾത്രിദശന്മാരെല്ലാരും
മുപ്പറയൻപറകെട്ടിയപട്ടുക-
ളൊപ്പരത്തൊടഴിച്ചുകുടഞ്ഞതു-
മപ്പോ! വലിയൊരുകുലമലപോലെ
അപ്പോഴധനദകൊണ്ടന്നൊരു
കട്ടിപ്പൊന്നുകളരികെക്കൂടെ
പെട്ടികളീന്നുകുടഞ്ഞിട്ടപ്പോ-
ളെട്ടല്ലതുമൊരുചെറുമലപോലെ
ഭൂസുരവരരെല്ലാരുംവരുവിൻ!
ഭൃതികൾവേണ്ടതുകൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊൾവിൻ
ഏതുംനാണിക്കേണ്ടാവരുവിൻ
വാരിക്കോരിത്തരുവൻഞങ്ങൾ-
ക്കാതുരഭാവമിതിപ്പൊഴുമരുതേ"-
നരുളിച്ചെയ്തിന്ദ്രനതേനേരം;
താപസരപ്പോൾമുണ്ടുംപുടവക
ളുംകൈവിരിച്ചുതുടങ്ങിപതുക്കെ;
ഭൂസുരധാമാവിന്റെനിയോഗാൽ
വാരിക്കോരിപ്പൊന്നുംപണവും.
ബഹുലംവിപ്രാർപ്പണവുംചെയ്തു

മതിമാന്മാരാംപാണ്ഡവരപ്പോൾ
കൊണ്ടുപോകാനൊരുകശലില്ലാഞ്ഞതി-
കുണ്ഠിതരായിവിപ്രസമൂഹം
കൊണ്ടുപോകാഞ്ഞരിശപ്പെട്ടവരും
കൂടദ്രവ്യംവാരിയെറിഞ്ഞു
ഭാണ്ഡങ്ങളിൽവാരികെട്ടീട്ടു
പാണ്ഡുസുതന്മാർദാനംചെയ്തു;
പാണ്ഡവയശസ്സുംവർദ്ധിപ്പിച്ചു
പാണ്ഡുവിനംഹ്ലാദികൌതുകമേറി
ആശിസ്സുംചൊല്ലിബ്ഭൂസുരരും
ആകപ്പോയിത്തങ്ങടെദിക്കിൽ;
ആശാപാലകരോടുംശക്രൻ
അരശൻപാണ്ഡുനരപതിയോടും
ഐരാവതഗജപൂജകഴിപ്പി-
ച്ചാദരവോടുഘോഷിച്ചീവണ്ണം;
കുന്തിയോടുംതനയന്മാരോടും
ശന്തനുജൻവിദുരൻകൃപരോടും
അന്തർമ്മോദംപൂണ്ടുസുരന്മാർ
ആമന്ത്രിച്ചുനിജാലയഗതരായ്
അർജ്ജുനനുടെകീർത്തികൾവാഴ്ത്തിദ്വിജ
നിർജ്ജരസംഘംസുഖമാസ്ഥാണു.

ഐരാവതപൂജ, ഓട്ടൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

൨. ഘോഷയാത്ര.

തരണിമതികലയുംസുരവാഹിനിയും
ഫണിപതിഗണഫണമണികളുമണിയും
ഘൃണഗണമേറിനപുരിചിയുടയോൻ
പ്രണതശിവങ്കരനഗജാരമണൻ
കരിണീവടിവുചമഞ്ഞുവിളങ്ങിന
തരുണീമണിയാംഗിരിസുതയൊടുസഹ
കരിവരവേഷംപൂണ്ടൊരുദിവസം
കരിഹരിശരഭവരാഹമഹാമൃഗ
ചരിവൃതമാകിനവിപിനംതന്നിൽ
പരിചൊടുവിഹരിച്ചീടിനസമയേ
പെരുകിനമട്ടുമലർവാസനകൊണ്ടും
സുരഭിമലയപവനാഗതികൊണ്ടും
പരിസരമിളമല്ലിഝംകൃതികൊണ്ടും
പാട്ടതാപഞ്ചമരാഗംകൊണ്ടും
പരിണതശശധരകിരണംകൊണ്ടും
സാലവകുളമുകുളാവലികൊണ്ടും
സാരസിജശരശരനികരംകൊണ്ടും
സരസികമലവനസ്ഥലികൾകൊണ്ടും
പരവശമാനസരാമവരുടനേ
പരിചൊടണഞ്ഞുപുണന്നൊരുനേരം
[illegible]ന്നുപിറന്നുവിളങ്ങും
[illegible]കോടിസമാനൻ
ക[illegible]ദൈവതമേ!
[illegible]കുന്നോൻ,
കല്യാണ[illegible] കല്ലോലജാലംപോലെ
നാ[illegible]കൂട്ടംകൊണ്ടുമമ
ക[illegible]കളകകല്യാണീവാണിദേവി!
[illegible]രുചി വെല്ലുന്നതംഗിയുള്ള
സ[illegible]നങ്ങളുടെതെല്ലോടിടകലരും
[illegible] വില്ലേടെതുലിതമാം
[illegible]കനക വല്ലീവിലാസംകൊണ്ടു-
[illegible]സല്ഗുണമതുവില്ലാതെവിലസുന്ന
[illegible]സല്ലാളനകൾകൊണ്ടു-
മെല്ലാനേരവുമെന്നെ കല്യാണി! കാത്തരുൾക
കല്യേ! ഭഗവതി! നീയല്ലാതിനിക്കഗതി-
യില്ലാമമമനസിവല്ലായ്മവന്നീടുന്ന-
തെല്ലാമകത്തിപ്രതിമല്ലന്മാരുടെമദ-
മെല്ലാംകുറപ്പതിനുനല്ലൊരുവചനകൌ-
ശല്യംതരികമമശല്യങ്ങൾതീർത്തരുൾക
മല്ലധിവാസജായേമല്ലാക്ഷിസരസ്വതി
ചൊല്ലേറുമൊരുകഥചൊല്ലേണമെന്നുരുചി
തെല്ലുണ്ടെനിക്കചെറുകില്ലുണ്ടതിനുപിന്നെ
നല്ലോരമൃതരസകല്ലോലജാലങ്ങൾക്കു
തുല്യങ്ങളാംകവികൾചൊല്ലുംജനങ്ങളുടെ
ചൊല്ലുകൾകേൾക്കത്തന്നെനല്ലു നമുക്കതിനു
തുല്യംകവിതാഗുണമില്ലെന്നറിഞ്ഞീടേണം
വല്ലാത്തകവിതകൾചൊല്ലുന്നവനെക്കാട്ടിൽ
ചൊല്ലാതിരിക്കുന്നവൻനല്ലു നിരൂപിച്ചാല-
തല്ലാതെദുസ്സാമർത്ഥ്യമെല്ലാമെടുത്തുന്നര-
മെല്ലാർക്കുംപരിഹാസമല്ലാതെവരികില്ല;
ഒല്ലാത്തവാക്കുവന്നുചൊല്ലുന്ന പുരുഷനെ-
കൊല്ലാതെകൊല്ലുമുടനെല്ലാമഹാജനങ്ങൾ;
വല്ലാത്തദുഷിവാക്കതെല്ലുംസഹിച്ചുകൂടാ
തല്ലുകൊണ്ടെന്നാലതുതെല്ലുദിവസമങ്ങു
ചൊല്ലുമ്പോൾവേദനകളെല്ലാംശമിച്ചുപോകും;
വല്ലാത്തവാക്കുഹൃദിശല്യംതറച്ചപോലെ
അല്ലൽവരുത്തുമതിനില്ലവസാനമ-
തെല്ലാംവിചാരിക്കുമ്പോൾചൊല്ലുന്നതെളുതല്ല
നല്ലഗുരുകടാക്ഷമല്ലാതൊരുശരണ-
മില്ലാമനുഷ്യർക്കുചൊല്ലാമൊട്ടുക്കിനി;
ധരണീസുരകുലമകുടമഹാമണി
ഗുരുനാഥൻമമവരമരുളേണം
ധരണിസുരപ്രഭുചെമ്പകനാടാം
അരവിന്ദാകരദിനകരനരശൻ
ധരണീധരനുടെചരണാംബുജയുഗ-
ശരണീകൃതനിജകരണീയൻഗുരു

കരുണാമൃതരസവരുണാലയനതി
തരുണാമിതരുചിപരിണാഹംകൊ-
ണ്ടരുണാമലനവകിരണാവലിയുടെ
പരിണാമമയിതകരുണാകാരൻ;
അരുണാംഗുലിനവചരണാംഭോരുഹ-
നരുണാഭാഗസ്ഫുരണാനന്ദൻ
ഹരിണാങ്കനകവിതരണാളിഷ്ടസുര-
തരുണാനീതിഷ്ഠഗുരുണാധൈര്യേ
ഗിരിണാസമഗുണനരുണാ,സുമദ്ധ്യര
തരുണീമാനാപഹരണോചിതനിജ
കരണോന്നതഗുണഭരണോദാരവി-
ഹരണോദാരൻ,സ്മരണോഗ്രൻ,
ചരണാഗതജനശരണോന്നിദ്രൻ;
ധരണീപാലനശീലൻനരപതി
ചരണംപരിചൊടുവന്ദിക്കുന്നോൻ
വരണംമമഗതിപരിണാമസുഖം.

ശ്ലോകം.

ഗോഷ്ഠീഷ്വാവിഷ്ഠനയത്രപ്പെടാതെ
• സത്താപൂരോഭാഗിനാം,
നാരീസാഖല്യദുർല്ലഭാനകസ്തൃതി
ശ്ലിഷ്ടംയമീയംമനഃ,
ശുഭ്രാംഭോജാതലംബിതീരജരജോ-
രാജിന്നയല്ഭൂഷയേ.
ഭൂസ്സാധഞ്ചസുഖംതഥാവിലയതേ
ദുഃഖാന്ധവൃത്തിന്നായൽ;

ഇതിനുടെപൊരുളുപറഞ്ഞീടാമത്ര
മതിമാന്മാരിഹനയണതിലൊന്നി;
അതിയമുള്ളഗുണങ്ങൾവരുമ്പോ-
ളതിലൊരുദോഷമകപ്പെട്ടല്ലോ;
"മുറ്റുംനല്ലമഹാജനമെല്ലാം
ചുറ്റുംവന്നീറഞ്ഞസഭായാം
കുററംനോക്കിപ്പറവാൻവലിയൊരു
കുററിക്കണ്ണുകനിനിൽക്കുംചിലരിഹ;
ദോഷഗ്രാഹികളില്ലാത്തുള്ളൊരു
ഘോഷജനന്മാരുടെസഭതുച്ഛം;
വേഷമനോഹരിയാകിയപെണ്ണിനു
ഭൂഷണമൊന്നുണ്ടത്തുമുറചെയ്യും;
പല്ലവമെന്നതുപോലെദേഹം
പല്ലുണ്ടെന്നുമതെത്രമനോജ്ഞം!
നല്ലകടാക്ഷംനല്ലൊരുഭാവം
സല്ലാപങ്ങളുമാനന്ദകരം
എല്ലാറ്റിനുമേമംഗലമെങ്കിലു-
മില്ലാതുണ്ടൊരുദോഷമവർക്കും
കല്ലുകണക്കേകഠിനംഹൃദയമ-
തല്ലത്തുള്ളവർദുർല്ലഭമല്ലോ;
പാരതയുള്ളൊരു സലിലത്തിന്നൊരു
നീരസമുണ്ടതുബോധിക്കേണം;
തീരത്തുള്ളൊരുചാടിപടലാഞ്ചിത-
ചേരുഗനൊമതെന്നുകലങ്ങും.
എന്നതുപോലെനല്ലസുഖത്തിനു-
മൊന്നുചിതംദുഃഖാഗമനം
അന്നന്നോരോദുഃഖാനുഭവം
വന്നിടക്രൂടാതുള്ളസുഖംബഹു
ദുർല്ലഭമെന്നുധരിച്ചീടേണം
നല്ലബുധന്മാരഖിലമിദാനീം"
ചൊല്ലിയപദ്യത്തിന്റെപൊരുളിതു
വല്ലഭമോടുഗ്രഹിച്ചീടേണം;
ദൂഷണവാക്കുകൾചൊല്ലുകയത്രേ
ഭൂഷണമെന്നുനടിച്ചുനടക്കും
ഘോഷ്ഠന്മാർപലരുണ്ടതിനാലി-
പ്പോൾഭാഷാകവിതമഹാവൈഷമ്യം
ശ്രീകാപൂരമമരുംപരമശിവൻമേ-
സുകവിതവരുവാൻവരമരുളേണം;
തകഴിയിലമരുംഹരിഹരസുതനും
സകലഗുണങ്ങൾനമുക്കരുളേണം
നഗവരനന്ദിനിമാതൃത്തരം
ഭഗവതിസന്തതംകാത്തരുളേണം;
വിഗതകളങ്കംകവികളുരപ്പാൻ
തികവുനമുക്കലഭിപ്പിക്കേണം,
അംബരതടിനീനിചയനിലീനമ-
രംബുജനയനംനയനാനന്ദം
കംബുകശാപരിശോഭിതമാകിന
ബിംബമെന്നിക്കവെലംബനമേകം
ഉലകുജയിച്ചുജയശ്രീകൾക്കൊരു
കലഗൃഹമാകിനകുവലയനയനൻ,
ഉലകുടെപെരുമാളവനീപതികുല-
തിലകമതാകിനമന്നരിൽമന്നൻ,
വലരിപുസന്നിഭനംബുധികാഞ്ചീ
വലയിതമാകിനവസുധാചക്രം
കലബലധനജനപൌരുഷശാലി
നലമേവാണുവസിക്കുംകാലം,
പാരിൽദ്രവ്യവിഭൂതിപെരുത്തും
ദാരിദ്ര്യംബതകേൾപ്പാനില്ലാ
ചാരുസ്ത്രീകുലപാലികമാരുടെ
ചാരിത്രത്തിനുഭംഗവുമില്ലാ;
ദുർമ്മദമില്ലാദൂഷണമില്ലാ
ദുർമ്മുഖമുള്ളജനങ്ങളുമില്ലാ
കല്മഷമില്ലാകശ്മലരില്ലാ
കർമ്മങ്ങൾക്കൊരുബാധകളില്ലാ,
വഞ്ചനമില്ലാവൈരമതില്ലാ
വാഞ്ഛിതമെന്നുവരായ്കയുമില്ലാ;
ചഞ്ചലമില്ലാചാപലവുമില്ലാ
ചഞ്ചലമിഴിമാർക്കല്ലലുമില്ലാ,
നിന്ദകളില്ലാനിഷ്ഠുരമില്ലാ
നിന്നനിലയ്ക്കൊരിളക്കവുമില്ലാ,
മന്ദതയില്ലാമത്സരമില്ലാ
മന്ദിരഭൂതിവിനാശമതില്ലാ;
ഭീഷണിയില്ലാഭീതിയുമില്ലാ
ഭീഷണദൂഷണഘോഷണമില്ലാ,
ഏഷണിയില്ലാഎതിർപടയില്ലാ
ഏഷണദോഷവിശേഷമതില്ലാ
ദോഷണമില്ലാമോഹവുമില്ലാ

ദോഷമാവൊന്നൊരുനാശവുമില്ലാ;
കുത്സിതമില്ലാകുടിലതയില്ലാ
കുസ്സൂളജംബലഭേദജനമില്ലാ;
ശങ്കകളില്ലാശഠതകളില്ലാ
ചണ്ടികളാകിനമാനുഷരില്ലാ;
സങ്കടമില്ലാസംഭ്രമമില്ലാ
സംഘവിരോധമൊരുത്തനുമില്ലാ
സങ്കരമില്ലാസാഹസമില്ലാ
സംഗരഭീതിപരാഭവമില്ലാ;
വ്യാകുലമില്ലാവ്യാധികളില്ലാ
വ്യാകരണംപഠിയാത്തവരില്ലാ
ചാപല്യമില്ലാലാലസമില്ലാ
ശാഠ്യവശാസേവകരാല്പതില്ലാ
വിഷഭയമില്ലാവിഷമമതില്ലാ
വിഷയഭ്രാന്തുപിടിച്ചവരില്ലാ;
പിഴകളുമില്ലാപീഡകളില്ലാ
പിഴകിപ്പോയജനങ്ങളുമില്ലാ;
കണ്ടകനില്ലാകർക്കശനില്ലാ
കണ്ടാലഴകില്ലാത്തവനില്ലാ;
കാതരനില്ലാകപടമതില്ലാ
കാതരമിഴിമാർക്കാരുവിനയില്ലാ
ധർമ്മപ്പെരുമാൾപാണ്ഡുതനയനൊരു
ധർമ്മത്തിന്നൊരുപിഴകൂടാതെ
ദ്വൈതകനതിലൊരുപത്തുമടങ്ങുസു-
ധർമ്മസമൃദ്ധിവരുത്തിവസിച്ചാൻ.
നെല്ലുംപണവുംപാത്രങ്ങളുമിവ-
യെല്ലാമനവധിവർദ്ധിച്ചതിനാൽ
ഇല്ലങ്ങളിലൊരുദിക്കൊഴിഞ്ഞി-
ല്ലെന്നായിതുവിപ്രന്മാർക്കോ
വിത്തുംനെല്ലുംവാരിക്കോരി
[illegible]യവർനിറച്ചൊരുശേഷം
[illegible]യിരമിനിയുണ്ടതിനാലും-
[illegible]യെനുഗ്രഹസമ്പദ്ഭാവം.
[illegible]ചാക്കക്കെട്ടിക്കൊട്ടപ്പാ-
[illegible]ത്തിലൊരുദുർമ്മുഖലോകം
[illegible]പുലരുന്നതിൽമുമ്പേ
[illegible]വെച്ചുളവാക്കി
[illegible]കർവരാഞ്ഞിട്ടവരുടെ
[illegible]യിരിക്കുംസാരസൻ
[illegible]പഴിക്കാ-
[illegible]കളുമില്ലാ
[illegible]കഴിക്കാ-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible];
ചട്ട[illegible]ചാരുകൊട്ടപ്പാ-
നൊട്ടല്ലാകരമുലകടെന്നാൽ
വട്ടംപലവകചുട്ടികിച്ചുട്ട്
ചട്ടറ്റീടിനചാരുപരിഷ്കം

വണ്ണൻപഴവുംപപ്പടവുംപല;
കുന്നൻപഴവുംകറികളുനാലും
തിന്നുംദധിമധുപാലുംഗുളവുമി-
വണ്ണംപ്രാതലിനുള്ളൊരുഘോഷം
അത്താഴത്തിനുകാച്ചിയമോരും
പുത്തൻമാങ്ങാനാരങ്ങാക്കറി
മത്തങ്ങാക്കറിമറ്റുംപലവക
നിത്യവുമിങ്ങിനെഭോജനമാനം
കൂത്തുണ്ടൊരുദിശിപാട്ടുണ്ടൊരുദിശി
ഓത്തുണ്ടൊരുദിശികീർത്തനമൊരുദിശി
ആട്ടമൊരേടത്തഭ്യാസികളുടെ
ചാട്ടമൊരേടത്തായുധവിദ്യ
കൊട്ടുംകോലടിചെപ്പടിതപ്പടി
തട്ടുമ്മേൽക്കളിതകിലുംമുരശും
നാടകനടനംനർമ്മവിനോദം
പാഠകപാനംപാവക്കൂത്തും
മാടണിമുലമാർമോഹിനിയാട്ടം
പാടവമേറിനപലപലമേളം.
ചന്തംതടവിനചതുരംഗങ്ങളു-
മന്തർഹിതംപകിടക്കളിയും
പന്തടിവീണാവേണുമൃദംഗം
ചിത്രംപോർണിപോരണിവിധവും
അന്തണവരരുടെശാസ്ത്രവിചാരം
ഗ്രന്ഥികളുടെപട്ടമത്സരവാദം
സന്ധിതുടങ്ങിനനയശാസ്ത്രങ്ങളു-
മെന്തിതുചൊന്നാലില്ലവസാനം
ദന്തികളനവധികാലാളുകളും
പന്തിനിരന്നൊരുകുതിരപ്പടയും
ലന്തത്തോക്കുപതാകിതോക്കുകൾ
കുന്തംചവളംവില്ലുംശരവും
ആയുധവാഹനവിഭവംപറവാ-
നായിരമാനനമുള്ളവനുംപണി;
മായവിതന്നുടെകാലംമന്നവ-
നായതനയൻവാണൊരുകാലം
നായന്മാരുടെവീടുകൾതോറും
മായാഭഗവതിവിളയാടുന്നു
കായസ്ഥന്മാർച്ചന്മാർക്കൊരു
കായക്ലേശവുമില്ലക്കാലം
അഞ്ചുപറയ്ക്കുള്ളൊരുകണ്ടത്തിൽ
പുഞ്ചവിതച്ചുവിളഞ്ഞുകൊയ്താൽ
അഞ്ചുജനത്തിനുചെലവുകഴിക്കാ-
മഞ്ചാറേഴാമാസംമുഴുവൻ
ത്തഞ്ചിലവുകളുംവിത്തുംകൂലിയു-
മഞ്ചാതെകണ്ടങ്ങുകഴിച്ചാൽ
അഞ്ചോപത്തോവാശ്ശികൊട്ടപ്പാൻ
വാഞ്ഛിച്ചാലതുമതിലുണ്ടാകും
കണ്ടങ്ങളിലുഴവെന്നതുകൂടാ-
തുണ്ടാമനവധിനെല്ലതുകാലം
കണ്ടങ്ങളിലുളവാംവിളവളവേ
കണ്ടവരില്ലധികാരന്മാർ;
പ്രജകളെരക്ഷിപ്പാൻവിരുതുള്ളോ-

യജമാനന്മാരതിസരസന്മാർ
ദ്വിജവരഭക്തിയുമേറ്റവിശേഷാ
ദ്വിജയസമർത്ഥന്മാരവരെല്ലാം
ന്മാരികളോട്ടുവിചാരിച്ചിട്ടൊരു
കാര്യക്ലേശവുമന്നില്ലത്രേ
നേരല്ലാതൊരുസംസാരങ്ങളി-
ലാരംഭങ്ങളുമില്ലക്കാലം
അപരാധികളോടർത്ഥംവാങ്ങി-
ട്ടപരാധത്തെമറയ്ക്കയുമില്ല
ഉപകാരംചെയ്യവരെത്തന്നെ
കൃപകൂടാതെചതിക്കയുമില്ലാ;
ദൂഷണമുള്ളൊരുധനവാനെങ്കിൽ
ദൂഷണമെന്നൊരുഭാവവുമില്ല
ഭൂഷണികെട്ടിട്ടജമാനൻചില
ഭീഷണികാട്ടുകയില്ലതുകാലം
ജാതിയർഹതയില്ലാതുള്ളതു
ചെയ്തിട്ടന്യജനങ്ങളുമില്ലാ
കോട്ടക്കച്ചകണ്ണപ്പടൻചുക
കോട്ടാറൻപലതുപ്പട്ടികളും
കട്ടിക്കവണികൾപട്ടുതരങ്ങളു-
മെട്ടുമുളംപലസോമൻമുറിയും
കെട്ടിക്കാച്ചിയമുണ്ടുകളെന്നിവ
കെട്ടിയെടുക്കുംപെട്ടന്മാർചിലർ
നാട്ടിൽനടന്നൊരുവാണിഭമെന്നു
കേട്ടിട്ടില്ലക്കാലത്തിങ്കൽ
പുഴവെള്ളപ്പിന്നോറുകളിച്ചൊരു
ചാഴവരാതെക്കൃഷിക്കന്നിയമം
താഴുകയില്ലൊരുമഴിക്കില്ലെന്നൊ-
മൂഴിയിലുള്ളമഹാവിപ്രന്മാർ
ഉലകിനിവണ്ണംപൊലിമവരുത്തി
ഖലബലഭൂഷണമുലകടെചെരുമാൽ
ചലാചലമന്ത്രികളോടിടകൂടി
ചലസുഖസുമുഖംവാണരുളുന്നാൾ
ഒരുദിനമരശൻനരവരശാലയിൽ
പരിചൊടുമണിസിംഹാസനമേറി
പൂരിതരാകിനമന്ത്രികളോടം-
ളരുളിച്ചെയ്താനതിതോഷാൽതാൻ.
“മധുരയിൽമന്നവനെന്നൊടുചെയ്യൊരു
അതികപടങ്ങളശേഷമിദാനീം
മതിമാന്മാരാംമന്ത്രിവരന്മാർ
മതിയിൽമറന്നിഹമരുവീടുകയോ
മതിയാകില്ലവനൊക്കാലെചെയ്യും-
ന്നിതിലൊരുപൗരുഷമെന്നൊരുമതമോ?
മതിമതിയെന്തിനിനർത്ഥം?മിതെന്നൊരു
മതിമാന്ദ്യമവാപിച്ചീടുകയോ
അരിനിര[illegible]ചതിയിടുവാനൻ
മതിയല്ലെന്നൊരുദുർബ്ബോധംകൊ-
ണ്ടതിജായിട്ടെസന്നാഹത്തിനു
മതിമാന്മാരുമടിച്ചീടുകയോ?
തുലരൈവരെവെട്ടിക്കൊന്നൊരു
പാറകിയവാപാചനിപടിഞ്ഞ-

പ്രേതപുരത്തിലിരിക്കണമിന്നതി-
നേതുമെനിക്കൊരുസംശയമില്ലാ.
ക്ഷോണീപതിയെന്നിങ്ങനെയുള്ളൊരു
നാണിയമിങ്ങുനശിച്ചുതുടങ്ങി
നാണംകെട്ടൊരുകോണിലിരിപ്പാൻ
ആണുങ്ങൾക്കുതുഗുണമാസ്സുരുമോ
ഊണുമുറക്കവുമെന്ന്യെയൊരുതൊഴിൽ
കാണുന്നില്ലിഹയജമാനന്മാ-
ർക്കേണവിലോചനമാരേപ്പോലെ
വാണാൽമതിയോ?മതിമാന്മാരേ
ഊണുകഴിപ്പാനടവിയിലുടനേ
നാണുനടക്കുംക്രോഷ്ടാവുംമതി;
ആണുങ്ങൾക്കപിറന്നവനീവിധ-
മൂണുകളൊന്നുമെത്രേണായിലാ
ക്ഷീണമകന്നുടനരിഭടപടയെ
ബാണംകൊണ്ടുതകർത്തവരുടെ
ശോണിതശോണമതാകിനദേഹം
ക്ഷോണിയിലിട്ടുപിരട്ടിശ്ശപാവിനൊ-
ത്തൂണിയനൽകിസ്വാമിയെവന്നഥ
താണുവണങ്ങിത്തരസാകിട്ടുമൊ-
രേണപ്പുകയുകുട്ടുതുടങ്ങളവാ-
മൂണമത്രേപുനരുണ്ണെന്നറിവിൻ”
ഇത്ഥംനൃപനുടെവാക്കുകൾകേട്ടതി
വ്യഥനതാകിനമന്ത്രിപ്രവരൻ
സത്വരമെഴുനേറ്റടിമലർകൂപ്പീ-
ട്ടുത്തരമിത്ഥമൊന്നറിയിച്ചാൻ:—
“അരുളിച്ചെയ്തതുസത്യമിതൊന്നും
നിരുപിക്കായ്കയുമല്ലടിയങ്ങൾ;
കുരുസുതരാകിനനൂറുവരെപ്പോ-
ലരുതൊരുസാഹസമെന്നൊരുപക്ഷം;
നരപതിധർമ്മജനനുജന്മാരും
പരിചൊടുവിപിനവാഴ്ക്കാലം
ഉരഗധ്വജനുംസഹജന്മാരും
തരസാതങ്ങടെവിഭവംകാട്ടാൻ
പെരുകിനപടയുംകുടയുംതഴയും
കരിതുരഗങ്ങളുമെന്തൊരുഘോഷം
നിരുപമപൌരുഷമവിടെച്ചെന്നാർ
നിരുപിക്കാതൊരുനാണക്കേടഥ
വിരവൊടുകിട്ടിത്തലയുംതാഴ്ത്തി
പുരിപുക്കാരതുകേട്ടിട്ടില്ലേ?”
അരുളിച്ചെയ്താനലകടെപൈതൽ
“അതുമാത്രംഞാൻകേട്ടിട്ടില്ലാ
പെരുകിനകൗതുകമുണ്ടതുകേൾപ്പാൻ
പരിചൊടുതൽക്കഥകഥനംചെയ്ക
അരുളപ്പാടതുകേട്ടൊരുസചിവൻ
കരതളിർകൂപ്പികഥനംചെയ്താൻ;—
“എങ്കിലൊരുന്നാളുരഗധ്വജനും
ഹുങ്കൃതിമേറിനശകുനിയുമുടനേ
പങ്കജലോചനപാദാംബുജമധു-
ഭൃംഗമതാകിനധർമ്മാത്മജനെ
കള്ളച്ചൂതുകൾകൊണ്ടുചതിച്ച-

കള്ളന്മാരുടനടവിയിലാക്കി;
വെള്ളക്കുടയും പടയും രാജ്യവു-
മുള്ള പദാർത്ഥമശേഷമടക്കി
കള്ളച്ചൂതടിച്ചു തടിച്ചു മദം കൊ-
ണ്ടുള്ളു നിറഞ്ഞു കവിഞ്ഞീടും മല-
വെള്ളത്തിരപോലിരവും പകലും
തള്ളിയലയ്ക്കും പരിതോഷത്താ-
ലുള്ളത്തിൽ പുനരത്തമ്പുരുഷാരി-
ലെള്ളോളം ബഹുമാനം കൂടാ-
തുള്ള ശഠന്മാരോടിടകൂടി
തള്ളലിയന്നു വസിക്കും കാലം;
ധർമ്മതനൂജനുമനുജന്മാരും
പെൺമണിയാളാം ദ്രൗപദിതാനും
നിർമ്മലരാകിന വിപ്രന്മാരും
ശർമ്മമൊടാകിന ധർമ്മാരണ്യേ
നിർമ്മലതീർത്ഥജലങ്ങളുമാടി
ധാർമ്മികരാകിന താപസവരരുടെ
സമ്മാനത്തെ ലഭിച്ചു ലഭിച്ചും
കിർമ്മീരാസുരനിധനാനന്ത-
രന്തരിതാഖിലചിന്താഭാരം
സന്തോഷാംബുധിവൻതിരനീന്തി
ശാന്തന്മാരവരന്തണരോടേ
ഹന്ത സുഖിച്ചു നിതാന്തമനോഹര-
കാന്താരേ നിജകാന്താസഹിതം
ക്ലാന്തിവെടിഞ്ഞതികാന്തിയുതന്മാ-
രന്തസ്സുഖമൊടു ചെന്താർമകളുടെ
കാന്തൻ തന്നുടെ കാന്തൻ തിരുവടി
ചിന്തിച്ചധിഗതസന്തതമോദമ-
നന്തരമന്തനിരന്തരമാംഭവ-
സിന്ധുതരംഗനിബന്ധനമൻപൊടു
സന്താരണം ചെയ്തുവിടെ വസിച്ചാർ.

അക്കാലം ദുര്യോധനൻ ചൊല്ലിക്കൊണ്ടനുജന്മാ-
[രും

[illegible]രാത്മജൻ കർണ്ണനുമധികം ക്രൂരൻ ശകുനിയും
[illegible]ക്കാമ്പിലുള്ള വൈരമൊക്കെ പ്രകാശിപ്പിച്ചു
[illegible]ങ്ങളിലൊരു ദിക്കിലൊക്കെത്തികഞ്ഞു കൂടി
[illegible]ത്തിലുള്ള പുരിപ്പുക്കാംശ്ശു ചെന്നിരുന്നു
[illegible]ലവും ചെയ്തു സൽകൗതുകവും പൂണ്ടു
[illegible]ടെ കൈക്കു പിടിച്ചു മെല്ലെ
[illegible] പലവാക്കുകളുരചെയ്തു
[illegible] ദുര്യോധനൻ, ഇക്കണ്ട നമുക്കെല്ലാം
ഇക്കാലം നിരൂപിച്ചതൊക്കെ സഫലമായി;
[illegible] ബാധിക്കേണം ഒക്കുമ്പോളിപ്രയോഗം
[illegible]ന്നതല്ലോ; പാർക്കാതവരെക്കാട്ടി-
ലാക്കാനുള്ളുപദേശമൊന്നും മാതുലനല്ലാ-
താർക്കാനും സാധിക്കുമോ?
ഊക്കുള്ള ഭീമസേനൻ താനല്ലൊ മിത്രനാളും
ആർക്കും നിനച്ചില്ലതും ഇക്കാലം സാധിച്ചല്ലോ.

വണ്ണൻ വാഴക്കുണക്കുതടിച്ചൊരു
പൊണ്ണൻ മാരുതിയുടെമട്ടിൽ
[illegible]

മണ്ണിൽ മലർന്നുകിടന്നുഴലുന്നതു
കണ്ണുകൾ കൊണ്ടതു കണ്ടുരസിപ്പാൻ
കണ്ണാ! കൗതുകമിയലുന്നില്ലീ?
കണ്ണസുഖം പുനരവരുടെ വാർത്താ-
കർണ്ണനമാത്രമതും മതിതാനും
ഓട്ടന്മാരിലൊരുത്തനെ വിരവൊടു
വിട്ടീടുക നാമെങ്കിലിദാനീം
കാട്ടിൽ ചെന്നവനവരുടെ ചേഷ്ടികൾ
ഒട്ടൊഴിയാതെ ഗ്രഹിച്ചു വരേണം;
കാട്ടിൽ നടക്കും കാട്ടുമൃഗത്തെ-
ക്കാട്ടിൽ പരവശഭാവത്തോടെ
പട്ടിണിയിട്ടു നടക്കുന്നവരുടെ
ചട്ടമശേഷം കേട്ടു രസിക്കണ-
മെട്ടും താമസമരുതരുതതിനിഹ
വട്ടം കൂട്ടുക വടിവൊടു കർണ്ണ!
കോട്ടമതില്ലാതൊട്ടനയുടനേ
കേട്ടിന്നു പോവാൻ വിട്ടീടുക നീ,
നന്നാലുകുതിരിവുള്ളൊരു പുരുഷനെ-
യിന്നു നിയോഗിച്ചീടണമതിനായ്,
ഒന്നും തിരിയാത്താളുകളങ്ങിഹ
മന്ദന്മാരേ ചാരന്മാരാക്കൊല്ലാ;
തിന്നു മുടിപ്പാനല്ലാതെവരാൽ
ഒന്നുമെനിക്കൊരു ലാഭമതില്ലാ,
ഒന്നിനയച്ചാലതു സാധിക്കി-
ല്ലെന്നല്ലമ്മിയുമൊന്നുവരുത്തും,
തന്നത്താനറിയാത്തൊരു കൂട്ടം
വന്നു നിറഞ്ഞു നമ്മുടെ നാട്ടിൽ
എന്നുടെ മുതലു മുടിപ്പാനെപ്പോഴു-
മെന്നുടെ ഭൃത്യന്മാർ മുതിരുന്നു,
അക്ഷികുണക്കിനു കൂടാഞ്ഞാലവർ
കട്ടിപ്പുട്ടരെദയത്തമിഴിക്കും,
പട്ടിണിയെന്നതു നമ്മുടെ പിള്ളേ-
ർക്കൊട്ടും തന്നെ സഹിപ്പാൻ മേലാ,
വെട്ടമെടുക്കും മുമ്പേ ചക്കികൾ
ചെട്ടിസ്സാദമെടുത്തു ഭുജിക്കും
കട്ടത്തൈരും കൂട്ടിയുരുട്ടിയ-
തൊട്ടല്ലൂതുമൊരു പഞ്ചപ്രസ്ഥം,
കൊററുകഴിച്ചൊരു തെക്കൻ മുണ്ടും
ചുററിയുടുത്തൊരു തൊങ്ങലുതൂക്കി
വെററിലതിന്നു മുഴപ്പിച്ചും കൊ-
ണ്ടേറൂതിരിക്കും രസികന്മാരായ്,
കററക്കുഴൽമണിമാരുടെ വീടുകൾ
പററിപ്പുകിട പറഞ്ഞു രസിച്ചും
മെററ പിടുങ്ങിത്തിന്നുടനവരുടെ
കറാമുറച്ചു ചിരിച്ചുതിരിച്ചും,
പകയുള്ളവരെപ്പഴചെയ്യിച്ചൊരു
വകയുണ്ടാക്കും പുകഴില കൊൾവാൻ
പകച്ചും രായുമഹങ്കാരത്തിനു
മികവുള്ളവരാമവരെന്തൊരു കഷ്ടം!
തിരുവുള്ളക്കേടരിവരൊന്നാൽ-
[illegible]കയില്ലറിവുള്ളവരും;

തിരിയാത്തവരിവരൊരുവക്കുംവഴി-
തിരിയംപെരിയജനത്തിനുപോലും;
മുടിയന്മാരിവരാകൃതികണ്ടാൽ
തടിയന്മാരൊരുവേലയെടുപ്പാൻ
മടിയന്മാർപലജനമുണ്ടിഹകാ-
ക്കടിയന്മാരവരൊന്നിനുമാകാ,
ചോറുകൊടുക്കുംയജമാനങ്കൽ
കൂറുള്ളവരിഹപാരംകുറയും
മാറുകയില്ലപറഞ്ഞാലെന്നാ-
ല്ലേറുകളേവരുമിവസംതോറും,
ഏറുകൊടുപ്പാൻതോന്നുമെനിക്കി-
പ്പോറകളുടെധിക്കാരംകണ്ടാൽ;
ത്തുജനത്തിലൊരുത്തനുനേര-
ല്ലീവരുന്നതുപെരുതോകഷ്ടം!
തോണികടന്നാൽത്തുഴകൊണ്ടൊന്നൊരു
നാണിയമുണ്ടതുമോഷ്ടിക്കേത്രം,
ഊണുകഴിച്ചു തിരിച്ചാലവരെ
ക്കാണുകയില്ലൊരുദിക്കിൽപോലും,
കാണുകയില്ലെന്നല്ലതിരഞ്ഞാ-
ലേണാക്ഷികളുടെവീട്ടിൽകാണാം.
അത്താഴത്തിന്നിലവെയ്ക്കുമ്പോൾ
എത്താത്തവരുടെപിലകൊണ്ടീടാം;
ചത്താലുംവരുമഷ്ടിയടുത്താൽ
ഓർത്താലിഞ്ഞുവെറുപ്പാകുന്നു.
കൂറില്ലാത്തവരെങ്കിലുമിവരുടെ
ചോറുമുടക്കാൻമടിയാകുന്നു.
നീറുംക്ഷുത്തുവളർന്നീടുമ്പോൾ
ആരുംഭേദമതില്ലെന്നറിക
ഊഴിയമോരോന്നുരചെയ്യുന്നാൽ
കേവലമിതിനൊനേരവുമുള്ള
വൈദികമുള്ളൊരുദൂതനെവിരവൊടു
പോവതിനാശുനിയോഗിച്ചാലും"
അതുകേട്ടൻപൊടുരാധാതനയൻ
മതിമാനാകുമൊരോട്ടനെവിരവൊടു
ഹിതമൊടുമെല്ലെവിളിച്ചുവരുത്തി
ക്ഷിതിപതിശാസനമെന്നുരചെയ്താൻ.

ഓട്ടൻവചനമതുകേട്ടൻപൊടുസരസ-
നൊട്ടുംമടികൂടാതെഓട്ടംതുടങ്ങിയൊരു
കോട്ടംവരാതെചെന്നുകാട്ടിലങ്ങകംപുക്കു
കാട്ടുമൃഗങ്ങളുടെക്കൂട്ടത്തെയവനേറ്റും
കൂട്ടാക്കാതെകണ്ടോരോകോട്ടിൽതിരഞ്ഞുമല-
മുട്ടിൽനടന്നുപലതോട്ടിൽചിലവലിയ
മേട്ടിൻമുകളിലോരോകോട്ടിൽമുനികളുടെ
കൂട്ടത്തെക്കണ്ടുകണ്ടാങ്ങൊട്ടുനേരംചെന്നപ്പോൾ
കേട്ടുദ്വൈതകമെന്നകാട്ടിൽമരുവിടുന്നു
ശ്രേഷ്ഠന്മാരായുള്ളയുധിഷ്ഠിരാദികളെന്നു

ദ്വൈതേതരസുഖരസികന്മാരായ്
ദ്വൈതവനത്തിൽവസിച്ചരുളീടും
ശീതകിരണകുലതിലകന്മാരാം
ഭൂതലനുതനച്യുതശരന്മാർ
പാർത്ഥന്മാരവരമിതാനന്ദക്ക-
തർത്ഥന്മാരതിപാവനമാകിന
തീർത്ഥസ്നാനംചെയ്തുസുഖിച്ചൊരു-
നർത്ഥംകൂടാതിഹവിലസുന്നു.
വാർത്തകളിങ്ങനെശ്രദ്ധമറിഞ്ഞതി
ധൂർത്തനതാകിനകുരുസുതതൻ
പാർത്തിരിയാതെതിരിച്ചുനടന്നഥ.
പാർത്ഥിവനഗരംപുക്കാനുടനെ
കുന്നാളികളൊടുകൂടിസ്സഭയിൽ
സ്വർണ്ണാസനവരമേറിവസിക്കും
കർണ്ണജപനാംധൃതരാഷ്ട്രജനുടെ
കർണ്ണേചെന്നുപറഞ്ഞറിയിച്ചാൻ

ആനന്ദഭൈരവി—ചെമ്പട.

"കേട്ടാലുംവീര! കേട്ടാലും! (പല്ലവി)
കേട്ടാലുംദുരിതശാന്തികേവലംനമുക്കുണ്ടാകും
കുരുകുലാക്ഷപാരമഭാഗ്യമുള്ളവനൊരു
ദൂരാധിവരികയില്ലമന്നവ! (കേട്ടാലും)
കൌന്തേയന്മാർക്കുസന്തോഷം
കാന്താരേവസിക്കുമ്പോളും
സന്താപമവർക്കില്ലേതും
കനിവിയന്നമുനിജനങ്ങളോടവരു-
നിശമേവചുനശമേനചേർന്നിതു (കേട്ടാലും)
ദ്വൈതകാരണ്യമേവുന്നു,
കൈതവങ്ങളവരോടു
ചെയ്തതൊന്നുംഫലിച്ചില്ല
കരുണയുള്ളനരകവൈരിതന്നുടെ-
ചരണമുണ്ടുശരണമിന്നവർക്കിഹ (കേട്ടാലും)
തീർത്ഥങ്ങൾതോറുംപാർത്ഥന്മാർ
സാർത്ഥമാക്കിനാർപാപംപുരു-
ഷാർത്ഥമവരാത്തമോദം
സാരസിജാക്ഷചരിതസാരമാകീർത്തനവിരുത-
മായി
ദുരിതമായതൊക്കവേ (കേട്ടാലും)
കാടുകൾതന്നെവീടുകൾ
തോടുകൾനദികൾനല്ലകോടുകൾപലതുണ്ടു
അരിവിയരുമരികെയുണ്ടുനല്ലൊരു
വരിയിൽവേണ്ടുമരിയുമുണ്ടുകൊററിനു
(കേട്ടാലും)
ജന്തുക്കളെല്ലാംബന്ധുക്കൾ
അന്തികമുച്ചകംവന്നോ-
ക്കത്താഴംപ്രാതലുനൽകും
അടവിവാസമടവുനന്നുനന്നൊരു
കടവുമില്ലതടവുമില്ലവർക്കിഹ (കേട്ടാലും)
ഉത്സാഹംപൂണ്ടുമേവുന്നു
മത്സരംകൂടാതവർക്കുവത്സരംപതിനൊന്നായി
വിരവിലിങ്ങുവരുവതിന്നുസംഗതിവരുമവർക്കു
കരുതിവണ്ണംകൊള്ളുക!
ഓട്ടൻവന്നുപറഞ്ഞൊരുവാക്കുകൾ
കേട്ടുകയർത്തുരചെയ്തുസുയോധനൻ
"ഒട്ടുമകംപുറമില്ലാതുള്ളൊരു
യക്ഷീ! നില്ലുനിനക്കെന്തറിയാം!

നിന്നോടവരുടെഗുണദോഷങ്ങളി-
ലൊന്നുംഞാനിഹചോദിച്ചീലാ
ഒന്നിനയച്ചാലക്കഥമാത്രം
വന്നുപറഞ്ഞീടുകിലതുപോരും
പോടാനിന്നുടെദുസ്സാമർത്ഥ്യം
കൂടാനമ്മോടുകുടിലകഠോര!
പാടവമേറിനപാണ്ഡുസുതന്മാ-
രോടിടകൂടിനടന്നാലുംനീ;
നമ്മുടെചോർതിന്നുണ്ണൊരുദുഷ്ടൻ
നമ്മുടെവൈരികളിൽബഹുമാനം
നമ്മുടെദോഷവുമവരുടെഗുണവും
വെണ്മയിലുരചെയ്തീടിനമൂഢ!
കാട്ടിൽചെന്നുടനവരൊടുകൂടി
കായ്കനിതിന്നുകിടന്നാലുംനീ
കൂട്ടുകാരെക്കൂറില്ലാതൊരു-
ചേട്ടുകാരനൊരിടയില്ലേതും
ചോറൊരിടത്തിൽകൂറൊരിടത്തിൽ
വേറുതിരിച്ചുഗ്രഹിപ്പോറായി
ഏറിപ്പോംപറയുമ്പോളിക്കഴ-
വേറിക്കിട്ടുതൊഴിപ്പാൻതോന്നും.
മററാരിൽകനിവേററമതുള്ളൊരു
കൂററാരേക്കാൾമാററാർനല്ലൂ
ഉപ്പുപിടിച്ചപദാർത്ഥത്തേക്കാൾ
ഉപ്പിനുപുളികറയുംപറയുമ്പോൾ
അപ്രിയമായ്‌വരുമതുകൊണ്ടുംഭയ-
മിപ്പരിഷക്കൂതരിമ്പില്ലറിവിൻ!
ഇക്കൂട്ടത്തിൽപരിചയമുള്ളവ-
നക്കൂട്ടംഹിതമെന്നിഹതോന്നും
അക്കൂട്ടത്തിൽചെന്നിടപെട്ടാ-
ലിക്കൂട്ടംഹിതമെന്നുംതോന്നും
ദുഷ്ക്കരുള്ളമഹാപാപികളവ-
ന്നിക്കൂട്ടത്തിൽനിറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു;
ദോഷമുള്ളൊരുവനെവിശ്വാസംപുന-
[illegible]കാലത്തുനമുക്കില്ലേതും
[illegible]നമൊന്നിനിറങ്ങുന്നേരം
[illegible]തിനൊരുദൂഷണമേശും.
[illegible]നതുപാരംകറയും
[illegible]കളുറെസ്സഭയിൽ
ഇ[illegible]നൊരുവനുപക്ഷം
അ[illegible]നുപക്ഷം
ഇതു[illegible]ചില
[illegible]
കള്ളച്ചൂതുകൾമാതുലന[illegible]-
നുള്ളതുഞാനോകേട്ടിട്ടില്ലാ.
കള്ളന്മാരുടെവാക്കുകളെല്ലാം
കള്ളന്മാർക്കേബോധമതുള്ളു.
ഹേതുകഥിക്കാമന്തകതനയന്
ചൂതുകൾപൊരുവാൻവാസനയില്ലാ,
കൌതുകമെന്നതുപാരംതാനും
വാതുകൾപറവാൻകാരണമതുതാൻ,
വാതുപറഞ്ഞുകൊടുത്തതശേഷം
മാതുലനിങ്ങുകരസ്ഥമതാക്കി
കൈതവമെന്നതുമാതുലനിവിടെ
ചെയ്തതിലൊന്നുംതോന്നുന്നീലാ.
പണയംതന്നതുവാങ്ങരുതെങ്കിൽ
പണയംപറയുന്നെന്തിനുചൂതിൽ?
പണമെന്നുള്ളതിനോടിടപെട്ടാൽ
പ്രണയംകൊണ്ടൊരുഫലമില്ലേതും
ഗുണവാന്മാരൊരുബലംചെയ്താൽ
തുണചെയ്യവനുമബലക്കാരൻ;
പണമുള്ളവനെപ്പാട്ടിൽവരുത്താൻ
പണിചെയ്യുന്നതുപാർത്ഥിവധർമ്മം;
ചൂതിൽചെകതിപിണഞ്ഞൊരുനേരം
കൈതവമെന്നൊരുവാക്കുനടത്തി
ഏതുംതിരിയാത്തവർപറയുന്നതി-
ലേതുമെനിക്കൊരുഭീതിയുമില്ലാ.
ഇവരുംപുനരതുനേരെന്നോർത്തി-
ട്ടവരുടെഗുണഗണമുരചെയ്യുന്നു.
ഭേതുനമുക്കതിലുംനഹിഖേദം
ഇവനല്ലീശ്വരനെന്നെവലപ്പോൻ"
ഇത്തരമങ്ങുകയർത്തുപറഞ്ഞതി-
നുത്തരമവനൊന്നുരചെയ്തീലാ
സത്വരമവനിയിൽവീണവണങ്ങീ
ശ്ലോഭവുംകോപവുമൊന്നായമിച്ചു,
ഗാന്ധാരീസുതനുടനേപുനരപി
ഗാന്ധാരജികളോടുരചെയ്താൻ
"കൌന്തേയന്മാരേവർപുനരിനിയും
കാന്താരാടനമങ്ങുകഴിഞ്ഞാൽ
മററാരവരിഹമാററാരുകൂട്ടം
കൂററാർചിലരെക്കൂട്ടിക്കെട്ടി
ഏററംകോപിച്ചിഹവന്നൊരുപട-
യേററെന്നാലിനിനില്പാൻവിഷമം.
കാററിൻമകനൊരുവൻപുലിപോലെ
ചീററിയണഞ്ഞുപിണങ്ങുന്നേരം
തോററുമടങ്ങുകയില്ലല്ലീനാം?
ഊററക്കാരവർപലരുണ്ടല്ലോ,
ഇക്കൂട്ടത്തിനൊരമളിപിണപ്പാൻ
നോക്കിയിരിക്കുന്നുണ്ടിഹപലരും;
തെക്കുവടക്കുകിഴക്കുപടിഞ്ഞാർ
ദിക്കതുമുള്ളതിൽവൈരികളേറും
ഇക്കാലംചിലകലശലുകൂട്ടാ-
നൊക്കെക്കൂടിവിചാരിക്കുന്നു
ഇക്കണ്ടാളുകളൊക്കെവരുമ്പോൾ
ഇക്കഥയൊന്നുമറിഞ്ഞേപാവൂ"
ദുര്യോധനനുടെവചനംകേട്ടഥ
വീര്യഗുണാംബുധികർണ്ണനുരത്താൻ
"ധൈര്യംപൂണ്ടുവസിച്ചരുളേണം
കാര്യംകൊണ്ടുവിഷാദിക്കേണ്ടാ
നേരത്തുവരുംപരിപന്ഥിജനങ്ങടെ
ധൂർത്തുകളൊന്നുംനമ്മോടുകൂടാ
കൂർത്തശരാവലികൊണ്ടുടനവരുടെ
മൂർത്തിപിളർപ്പാൻഞാനൊരുവൻമതി,

മറുപക്ഷത്തുവരുന്ന ജനങ്ങളെ
അറുതിപെടുപ്പാനെന്തിഹ ബന്ധം
കുറുനരിലക്ഷം കൂടുകിലും ഒരു
ചെറുപുലിയോടു ഫലിക്കില്ലേതും;
അറിവുള്ളവനിഹ നമ്മുടെ വിരുതുക-
ളറിയുവതിന്നൊരു സംശയമില്ല.
അറിവില്ലാത്തവർ ദൂഷണവാക്കുകൾ
പറയുന്നതിനൊരു സങ്കടമില്ല,
കണ്ടാലറിയാതുള്ള ശഠന്മാർ
കൊണ്ടാലറിയും കേളിയല്ലരശാ!
വേണ്ടാതതിന്നു തുടങ്ങരുതാരും
വേണ്ടാസനമൊന്നൊന്നോടു കൂടാ;
ഈറ്റികടിച്ചു പടയ്ക്കു വരുന്നൊരു
ചണ്ടിപ്പുരിഷാകാർ മണ്ടിയൊളിക്കും.
യുദ്ധതുടങ്ങാലത്തിന്നൊരതിശയ-
മുണ്ടു നമുക്കതു ബോധിക്കേണം,
ക്ഷുദ്രന്മാരിനിയവനിഹ നേർത്താൽ
ചെണ്ടകൊട്ടാനൊരു ചേതമുണ്ടാം.
പണ്ടേക്കാൾ പലവിക്രമപൌരുഷ-
മുണ്ടിപ്പോൾ മമ കൗരവവീരാ"!
ശകുനിയുമപ്പോളുരചെയ്താൻ "മരു-
മകനേ! മതിമതി ഭീതികളെല്ലാം
പ്രകൃതിഗഭീരന്മാർക്കിങ്ങനൊരു
വികൃതിവരുത്തുവതിന്നു സമർത്ഥൻ,
പാർത്ഥന്മാരിനിയാണല്ലെടനേ
തീർത്തുരചെയ്യാമില്ല വിചാരം
തീർത്ഥസ്നാനമൊരാപതുവർഷം
പാർത്ഥന്മാർക്കിനിയും കല്പിക്കാം.
പിന്നെ വരുമ്പോൾ പിന്നെയുമുണ്ടാ-
മെന്നുടെ കൗശലമതിലുമൊരധികം
ചേട്ടാമനുജമനുജന്മാരും
ചേട്ടകളെവരുമുള്ളൊരു കാലം
കാട്ടിലിരുന്നു പിരിഞ്ഞീടേണം
നാട്ടിൽ കേറാനിനിയെളുതല്ലാ"
ഇങ്ങിനെ ശകുനിയുമുരചെയ്തപ്പോൾ
അങ്ങിനമോദം മനസി ജനിച്ചു
തുംഗമഹാമാനകരം പൂണ്ടു ഭു-
ജംഗമപങ്കജനയനനുരചെയ്താൻ;
"കാട്ടിലിരിക്കും പാർത്ഥന്മാർക്കിഹ
കാട്ടീടേണം നമ്മുടെ വിഭവം
കൂട്ടീടേണം ബഹുപുരുഷാരം
കേട്ടീടേണമിതെല്ലാജ്ജനവും.
കൊട്ടീടേണം ഭേരീധാരം
ഞെട്ടീടേണം ഭുവനമശേഷം
തട്ടീടേണമകമ്പടിവടിയൊട്ടു
പൊട്ടീടേണം കലഗിരികുഹരം
ചട്ടകൾ തൊപ്പികളിട്ടു മുറുക്കി
ചട്ടററീടിന വട്ടം കൂട്ടി
തട്ടിനടത്തിക്കൊട്ടി മുഴക്കി
പെട്ടികളും പലപെട്ടകവും ചില
കുട്ടകമെന്നിവ കെട്ടിയെടുപ്പി-
ച്ചോട്ടകവും ചില പട്ടിക്കുതിരകൾ
പട്ടാണികൾ പലചെട്ടികളും കോ-
മട്ടികളും പലപട്ടന്മാരും
വട്ടം കൂട്ടി വനത്തിനു പോവാൻ-
നൊട്ടും താമസമരുതിനി നമ്മുടെ
പുഷ്ടശ്രീഭരപൗരുഷമവരെ
കാട്ടുവതിന്നു നമുക്കുത്സാഹം;
നായന്മാരെ വരുത്തിടുവതിനു
പോയാലും ചിലർ വേഗമിദാനീം;
ആയുധവാഹനകോപ്പുകളെല്ലാ-
മായതുപോലെ വരുത്തീടേണം,
നാട്ടിലൊരുത്തനിതിന്നു വരാഞ്ഞാൽ
വീട്ടിൽ ചോദ്യം കല്പിക്കേണം;
കേട്ടവർ കേട്ടവർ കൂട്ടത്തോടെ
കോട്ടയിലെത്തിസ്സമ്പ്രാപിക്കേണം;
എങ്ങിനി നമ്മുടെ ചന്ത്രക്കാരൻ?
ചങ്ങാതിക്കൊരുണച്ചയുമില്ലാ
അങ്ങാടിത്തെരുവിൽ ചെന്നരിയും
തേങ്ങാ മുളകും വാഴക്കായും
നായന്മാർക്കിഹ ചോറുകൊടുപ്പാ-
നായതിനുള്ള പദാർത്ഥമശേഷം
വിരവൊടു കൊണ്ടുവരേണമതിന്നായ്
ഇരുനൂറുജനം പോയീടേണം
പുകയില വെററില കഞ്ചാവും പല
വകയിൽ കള്ളുകരുപ്പും വേണം
സകലപദാർത്ഥവുമിങ്ങു വരുത്തി
സ്സന്നാഹം പല കൂട്ടീടേണം"
എന്നതു കേട്ടൊരു രാജഭടന്മാ-
രൊന്നൊഴിയാതെ പദാർത്ഥം കൂട്ടി
സ്സന്നാഹന്മാർ കല്പന പറവാ-
നൊന്നുമതിന്നു നടന്നു തുടങ്ങി;
പുരുഷാരത്തെയറിപ്പാനായി-
പ്പുരുഷന്മാരെയയച്ചു തുടങ്ങി;
വിരുതന്മാരവർ നാട്ടിലശേഷം
നരപതികല്പനയങ്ങു നടത്തി;
കല്പന കേട്ടൊരു നായന്മാരും
കെല്പൊടു വന്നു നിറഞ്ഞു തുടങ്ങി;
അൽപമതല്ലൊരു ജലധികണക്കേ
തല്പരസീമ്നി പരന്നു നിരന്നു
തങ്ങളിലങ്ങു പറഞ്ഞു തുടങ്ങി:—
"സംഗതിയെന്തിതു കേട്ടോ ക്രൂവാ!
ഇങ്ങനെ പുരുഷാരത്തെ വരുത്തി-
ട്ടെങ്ങു പടയ്ക്കു തുടങ്ങീടുന്നു?
കുട്ടവാപനികളേതാൻ തലമേൽ
വെടികൊണ്ടെങ്ങാൻ വീണിട്ടുണ്ടോ
ഉടനേ മുതലേ നാട്ടേ പിടിപ്പാൻ
പടയും കൂട്ടി മുടുക്കന്നുണ്ടോ?
പടയിൽ ചെന്നു മരിപ്പാനിങ്ങൊരു
മടികൊണ്ടല്ല പറഞ്ഞീടുന്നു:
കടമുണ്ടമ്പതു പുത്തനിനിക്കതു
തടവുണ്ടതുകൊണ്ടവസരമില്ലേ;

ത്തുക്കപ്പുകേലതരിമ്പില്ലാഞ്ഞ-
ത്തോക്കൊരുളിക്കിൽപണയംവെച്ചു
മാക്കോച്ചൻതന്റെമരുമകനിന്നൊരു
തോക്കത്തരാമെന്നൊട്ടുചൊല്ലി
ആക്കാരണമുള്ളൊരുതോക്കുംകൊണ്ടുപ-
ടയ്ക്കായ്ചെന്നുമരിച്ചെന്നാകിൽ
തോക്കവർക്കെണ്ടുതിരികെപ്പോന്നുക-
ടക്കാർവീട്ടിൽപാട്ടകിടക്കും.
ഉചട്ടൻ പണ്ടുപടയ്ക്കുമരിച്ചതു
കേട്ടിട്ടില്ലേനിങ്ങളിലാരും?
ഏട്ടുജനങ്ങളെവെട്ടിക്കൊന്നൊരു
കോട്ടപിടിച്ചപ്പിന്നെമരിച്ചു
മണ്ടുന്നേരംപിടരിക്കൊരുവെടി
കൊണ്ടുമരിച്ചെന്നുണ്ടൊരുകേളി;
വാളില്ലെന്നല്ലെന്നുടെവീട്ടിലൊ-
രാളില്ലിന്നിതുകൊണ്ടുനടപ്പാൻ
കാളകൃഷികൾനടക്കയിതെന്യേ
കേളച്ചാർക്കൊരുതൊഴിലില്ലിപ്പോൾ
നായന്മാരായ്വന്നുപിറന്നാൽ
ആയുധമൊന്നുതനിക്കാവേണം
ആയതിനൊരുവകയില്ലാഞ്ഞവരുടെ
കായംകൊണ്ടൊരുഫലമില്ലറിവിൻ!
നെല്ലുംപണവുംമോഹിച്ചെന്നുടെ-
വില്ലുംകണയുംപണയംവെച്ചു
നല്ലചിതക്കാരൻഞാൻതാനിനി
ഇല്ലംവിറ്റുകൂപ്പതിനും
ഇല്ലെന്നല്ലിതുമുടിയന്മാരുടെ
ഇല്ലത്തില്ലനശിച്ചേനിൽപ്പും.
വല്ലാതുള്ളവിശപ്പുവരുമ്പോൾ
വല്ലതുമിറ്റുംകൊറ്റുകഴിക്കാം;
ഇക്കഥയെല്ലാംമതിമതിനാകിനി
വെക്കംചെന്നുമുഖംകാട്ടേണം
ഒന്നാകെനമ്മുടെയജമാനന്മാർ
പക്കാണിക്കമതോർത്തീടേണം.
രാവുംപകലുംകല്പനകേൾക്കും
നായന്മാർക്കൊരുകാശുകൊടുപ്പാ-
നീയജമാനന്മാർക്കുമനസ്സി-
ല്ലായതുചൊന്നാൽകുറവുമുണ്ടാം;
ഇങ്ങനെചെന്നുപറഞ്ഞുമരിപ്പാൻ
മട്ടുമടിയില്ലാത്തസമർത്ഥരു
കിട്ടുംപലകറിപട്ടുംവളയും;
വെട്ടുംകൂട്ടമനിഷ്ടമുരത്താൽ;
പണമുള്ളവനെപ്പാട്ടിൽവരുത്തി
ഗുണദോഷങ്ങൾപറഞ്ഞുപതുക്കെ
പണമെപ്പേരുംകൈക്കലുമാക്കും
ക്ഷണമവനെത്തൻവീട്ടിലുമാക്കും;
അമ്മാവൻകൃഷികൊണ്ടുനടന്നാ-
നുമ്മാനില്ലെന്നറിയുന്നീലാ
നമ്മുടെകാലത്തിനുംപിന്നെ
ജന്മാന്തരമായ്ചെല്ലുന്നീല;
ഇപ്പോൾനമ്മുടെകണ്ടമെടുപ്പാൻ
കല്പനവന്നെന്നൊരുവഴികേട്ടു
കല്പനപറയുന്നാൾക്കൊരുകാശുകൊ-
ടുപ്പാനിങ്ങൊരുവകയില്ലിപ്പോൾ,
പണ്ടുപ്രവൃത്തിനടത്തിയപരിഷകൾ
ഉണ്ടെന്നാലിതുവരികില്ലറിയ!
കണ്ടച്ചാരുടെകണ്ടമെടുത്തു
കണ്ടനിവരവുണ്ടെന്നോർത്തു,
കണ്ടംപോയതുകൊണ്ടുനമുക്കൊരു
കഞ്ഞിതരില്ലിനിയുണ്ടാമൊരുനാൾ;
കണ്ടംപോയാലുണ്ണാകില്ലതു-
കൊണ്ടുകരഞ്ഞൊന്നുണ്ടുവിഷാദം.
കണ്ടാലറിയാംകണ്ടവർകൂട്ട-
നുണ്ടിതിനോഷണിചെണ്ടപിണപ്പാൻ
ചണ്ടികൾപലരുമുരുണ്ടുകരേറി-
ക്കൊണ്ടുമരിക്കന്നുണ്ടിഹനാട്ടിൽ"
ഇങ്ങിനെപലപലവാക്കുകൾചൊല്ലി-
ച്ചങ്ങിനെവന്നിടകൂടിഭടന്മാർ
തിങ്ങിനപടയുടെസംഖ്യഗണിപ്പാ-
നെങ്ങിനെകാലമതിയാകുന്നു!
തോക്കുള്ളവർപുനരവരൊക്കെച്ചെന്നുവെ-
ടിക്കോട്ടയ്ക്കൽപാർക്കണമുടനേ
ആക്കംപൂണ്ടുവെടിക്കുതകന്നാകെ-
ടുക്കുന്നുണ്ടുതിട്ടക്കുമതൊക്കും;
തിക്കംവലിയതിരക്കംപലപല
വാക്കംചിലരുടെമുഷ്ക്കുംചുട്ടമിഴി-
നോക്കംചിരവാട്ടുവാദ്യംവികൃതിക-
ളാക്കുംപറവതിനാക്കംപോരാ;
ഇത്തരമൊരുമിച്ചഘോഷംപലവിധ-
മെത്രയുമത്ഭുതമെന്തൊരുചൊല്ലാം;
ഹസ്തിരഥാദികൾവസ്തുസമസ്തം
ഹസ്തിനപുരമതിലെത്തിനിറഞ്ഞു
നായന്മാർക്കിലവച്ചുതുടങ്ങി,
ആയതുപറവാനവസരമില്ലാ
ആയിരമായിരമോരോകൊട്ടിലി-
ലായുധപാണികളിലവെപ്പിപ്പാൻ
പന്തിനിരത്തിയിരുത്തുവതിന്നായ്
മന്ത്രികൾപലരുംകൂടിയിറങ്ങി
ഉന്തിയലച്ചുപിടിച്ചുവലിച്ചൊരു
പന്തിപരാക്രമമൊക്കെയെടുത്തു.
പാലുകുടിച്ചുതടിച്ചജനത്തിനു
നാലുപടംവെയ്ക്കുമ്പോൾവിയർക്കും
വെയിലുംകാറ്റുംകൊള്ളാതുള്ളവർ
പോലുമിതിന്നുക്രമിച്ചചോറ്റും;
ഇലവച്ചങ്ങുനിരന്നുതുടങ്ങി
വലിയരിവെച്ചുവെളുത്തൊരുചോറും,
പലപലകറിയുംപഴവുംനെയ്യും
നലമൊടുവളരെവിളമ്പീടുന്നു;
വട്ടങ്ങൾക്കരചേർത്തുകലക്കി
പട്ടംകൂട്ടിനതേങ്ങാപ്പാലും
ഒട്ടല്ലണിനുവട്ടംപലവിധ-
മിഷ്ടമറിഞ്ഞുകൊടുത്തീടുന്നു.

കടെപ്പഴയ്ക്കാക്കറിയുണ്ടൊരുവക
ഭോജനമതുകൂടാതില്ലാ;
പടിപൊട്ടഭക്ഷണമങ്ങുപിരിഞ്ഞഥ
പടഹമടിച്ചുവിളിച്ചൊരുമിച്ചു
ധരാപതിസുതനാം ദുര്യോധനനഥ
തത്സോദരനുടെസഹജന്മാരെ
പേരുചൊല്ലിച്ചെന്നുവിളിപ്പിച്ചപ്പോൾ
നേരത്തെരെയവരുംവരവുതുടങ്ങി;
ദുശ്ശാസനനും,ദുർദ്ധർഷണനും,
ദുഷ്പ്രധരനും, ദുർമ്മർഷണനും,
ദുർമ്മുഖനും, ദുഷ്കർണ്ണനുമഥദു–
ർമ്മദാവുംദുഷ്പ്രസഹൻതാനും;
ദുർമ്മതിയുംജലസന്ധൻകുണ്ഡൻ
ദുഷ്പ്രധർഷിയുമഥദുർബോധകനും
ചിത്രൻവികടൻചിത്രരഥൻതാൻ
ചിത്രധ്വജനുംകനകധ്വജനും
ചിത്രശരാസനചിത്രകനുംസുവി–
ചിത്രൻപിന്നെചിത്രാംഗദനും
നന്ദൻപുനരുപനന്ദൻപിന്നെ
കുണ്ഡോദരനുംദൃഢവർമ്മാവും
കുണ്ഡധരൻപിന്നെമഹാകുണ്ഡധരൻതാൻ
കുണ്ഡവിഭേദിയുമപരാജിതനും
ദീർഘഭുജൻതാൻദീർഘധ്വജനും
ദീർഘൻദീർഘരഥൻദീർഘാക്ഷൻ
ദീർഘരന്ധ്രനുംവ്യൂഢോരസ്കൻ
ദീർഘായുസ്സുംബഹ്വാശനനും
ഭീമരഥൻദൃഢഹസ്തൻഭീമൻ
ഭീമപരാക്രമനഭയൻതാനും
എന്നുതുടങ്ങീട്ടുള്ളനുജന്മാർ
തൊണ്ണൂറ്റൊൻപതുപേരുംവന്നാർ
വിരവൊടുഭോജനമങ്ങുകഴിച്ചവർ
പരിചൊടുകോപ്പുകളിട്ടുതുടങ്ങി
പരിമളമേറിനകളഭമെഴുക്കി
പുരികുഴൽമാലകൾകൊണ്ടുമുറുക്കി
പെരുകിനകുറിതിലകങ്ങളൊരുക്കി
ഘനമൊട്ടുതലമുടിചിക്കിമിനുക്കി
തരിവള,പിരിവള,കാഞ്ചി,പതക്കം
വിരുതുകൾപലവകവിരൽമോതിരവും,
ഹാരമണി,കടമണി,തുടർമണി,കങ്കണ–
മരഞ്ഞാണം,ചിലതോൾപ്പൂട്ടുകളും,
മകുടം,കടകം,മണികുണ്ഡലവും
വികടകിരീടം,വിദ്രുമഹാരം,
വികസിതസുരഭിലമലർമാലകളും
സകലമണിഞ്ഞുതെളിഞ്ഞുനടന്നാർ
പട്ടുകൾപലതുംകെട്ടിയുടുത്തു–
ട്ടെട്ടുമുളംചിലചേലകൾചുറ്റി
പട്ടുറുമാലുംതലയിൽകെട്ടി
തട്ടുപുഴുകുമഥനാടൻപുഴുകും
തൊട്ടുമുഖത്തിനുഭംഗിവരുത്തി
ചട്ടംപലവകകൂട്ടിത്തരസാ
പെട്ടികൾപെട്ടകമെന്നിവപലതിൽ
ചട്ടറ്റിടിനകനകപ്പൊടികളു–
മിട്ടുനിറച്ചതുകെട്ടിയെടുപ്പി–
ച്ചെട്ടുദിഗന്തംപൊട്ടുംപടിപല
കൊട്ടുംവെടിയുംതട്ടിമുഴക്കി
ത്തട്ടിനടത്തിനടന്നുതുടങ്ങി.

ഉച്ചത്തിലുള്ളഘോഷംമെച്ചത്തിൽകേട്ടനേരം
അച്ചിമാരൊക്കെക്കൂടികാഴ്ചയ്ക്കുപുറപ്പെട്ടു
"നിച്ചിരിയത്തിനിന്റെകൊച്ചിനെഎവിടത്തി–[ൽ
വച്ചേച്ചുപുറപ്പെട്ടുകാഴ്ചയ്ക്കുതാനേതന്നെ
അച്ചനുചെവിവെടിവച്ചാലുംകേട്ടുകൂടാ
ഉച്ചയ്ക്കുപോലുംകീഴ്‌വെച്ചാൽകണ്ണുകാണാ
കൊച്ചിനെന്നാരാകേറിക്കടിച്ചെങ്കിലിമുതുക്ക–
നൊച്ചപോലുംകേൾക്കില്ലെന്നച്ചിമാരുടെഘോ–[ഷം.
എന്തൊരുപുറപ്പാടെന്നോതാനുംബോധിച്ചേതെ
എന്തൊന്റെചേട്ടത്തീഞാനേതുമേബോധിച്ചീല
ഇപ്പോൾതിരുമാടംപുറപ്പാടെന്നെന്റെപക്ഷം
ഇപ്പോളല്ലതുപണ്ടുകെല്പോട്ടുകഴിഞ്ഞല്ലോ
മൂപ്പുവാഴ്ചയ്ക്കുള്ളൊരുകോപ്പുകൾകൂട്ടുകയോ
മൂപ്പുമൂത്തൊരാക്കുറ്റിരിപ്പോണ്ടുമരിച്ചില്ലാ;
എങ്കിൽപടയ്ക്കുള്ളൊരുസന്നാഹമെന്നുവരും
ശങ്കയില്ലെനിക്കതുസംഗതിയിപ്പോളില്ലാ
ബാണങ്ങൾപടക്കങ്ങൾചെണ്ണാമ്പുകുറ്റികൾ
ഏണാക്ഷിമാരുംചിലവീണക്കാർപാട്ടുകാരും
വേണമോപടയ്ക്കായിപ്പോണെങ്കിലെന്റെ–[ത്തേജി
കാണാനെമുക്കുവെക്കംപോണംപുറപ്പെട്ടാലും.

അങ്ങേക്കൂറ്റുള്ളച്ചികളെല്ലാം
അങ്ങുനടന്നിതുകാഴ്ചകൾകാണ്മാൻ
നിങ്ങൾചമഞ്ഞുംചന്തംനോക്കിയു–
മിങ്ങനെതന്നിതുചിരികേയുള്ളു
ഘോഷമതെല്ലാംപിരിയുന്നേരം
ഭോഷികളവിടെച്ചെന്നിഹചാട്ടം
ഭാഷിപ്പാൻപിരുതുള്ളജനത്തിനു
ശേഷിയതാമൊരുകൂട്ടമശേഷം;
ചിററമ്മയ്ക്കിതുപത്തുപിറന്നു
മറെറാരുപൂതരമില്ലെൻവീട്ടിൽ
പെറെറന്നാകിലൊരാമലിയതാസ്സുരു–
മീററില്ലത്തിലിരുന്നോപോവ്വു"
മറെറാരുനാരിപറഞ്ഞാളപ്പോൾ
മറെറാരുചിന്തനമുക്കില്ലേതും.
"മറെറാരുപുരുഷൻവീട്ടിൽവരുമ്പോൾ
ഏററംനമ്മുടെനായർകലമ്പും
കററംപാർപ്പതുമൊന്നുണ്ടാക്കി
കൊററുമുടക്കാൻമടിയില്ലവനും
പെററമ്മയ്ക്കിട്ടടിക്കൂട്ടുന്നവർ
മററുള്ളവരൊടുനേരാസ്പുരുമമോ?
മുള്ളില്ലാതൊരുവാക്കില്ലങ്ങേ–
ള്ളിൽക്കുറെന്നുള്ളതുമില്ലാ;
ഉള്ളൊരുനെല്ലുംപണവുംപാടേ

കള്ളുകുടിച്ചുകുടിച്ചുമുടിച്ചു
കഞ്ഞികുടിപ്പാനില്ലാഞ്ഞെന്നുടെ
കുഞ്ഞുകളേറുനടക്കാതായി
ഇങ്ങനെതലയിലെഴുത്തെന്നാകില-
തൊന്നെന്നാനതൊഴിച്ചീടേണ്ടു”
അതുകേട്ടപ്പോളൊരച്ചിപറഞ്ഞാൾ
“ഇതുകേട്ടാലുംകൊച്ചുനിയത്തി
അതിയായിട്ടൊരുവീട്ടുപുലത്താൻ
മതിയായിട്ടൊരുനായരെനിത്താൻ
അമ്മയ്ക്കാഗ്രഹമുണ്ടായപ്പോൾ
അമ്മാവിക്കതുസമ്മതമല്ലാ
അമ്മാവന്റെമനസ്സുമറിപ്പാൻ
അമ്മാംപാപ്പിക്കെത്രവിശേഷം
വല്ലാതൊരുഭോഷച്ചാർനമ്മെ
ഇല്ലത്തേക്കുംകൊണ്ടുതിരിച്ചാൻ
നെല്ലുകൊടുത്തുകുരുപ്പുംതിന്നൊരു
കല്ലുകണക്കിനുകുത്തിയിരിക്കും
കണ്ണുരുളാകെന്നുള്ളതുമില്ലി-
പ്പെണ്ണുങ്ങൾക്കൊരുബോധവുമില്ലാ
കിണ്ണംകിണ്ടിമുരിത്ത്യാലികളിലെം-
രെണ്ണംകൊണ്ടികാണ്മാനില്ലാതായ്;
അരിയുംകറിയുംവച്ചുകൊടുപ്പാൻ
അരുതാതായിനമുക്കുംപിന്നെ
ഒരുസുഖമെന്നതുഞാനറിയുന്നി-
ല്ലൊരുകൂറാരുമിനിക്കില്ലിപ്പോൾ
അങ്ങനെകൂറുള്ളച്ചികളില്ലാ-
മിങ്ങോട്ടേക്കവിരോധംതന്നെ
ഉരിയരിപോലുംചോദിച്ചാലവർ
തരികില്ലെന്നല്ലാനകളിക്കും
തിരിയാതെവന്നൊട്ടുഞാനുമൊരക്ഷര-
മുരിയാടാറില്ലെന്തിനുപാഴിൽ
പരിഹാസത്തിനുവകയില്ലാഞ്ഞവർ
പെരുവഴിനോക്കിയിരുന്നീടുന്നു”
ഇങ്ങനെയോരോവാക്കുപറഞ്ഞുട-
നംഗനമാരുംവന്നുനിറഞ്ഞു
അങ്ങാടികളിലുമാൽത്തറമേലും
ഭംഗ്യാനിന്നിതുഘോഷംകാണ്മാൻ.

കുരുപതിതാനുമനുജന്മാരും
പെരുകിനപടകളുമിളകിമെല്ലെ
പെരുവഴിതിങ്ങിവിങ്ങിനടന്നീടുന്നു
തുടിപറകിടുമുടിപടഹങ്ങളും
പൊട്ടപ്പൊട്ടെവെടികളുമുടയോടേ
ഇടിപൊടിതകൃതമൊരാരവുടനെ
വടിവൊടുനന്നിതുപടകളെല്ലാം
കടലൊടെവടിവൊരുകലശലഹോ
പടലുടനടവികളിടിഞ്ഞുടനേ
പൊടിയുടെപടലവുമുലകിലെല്ലാം
പടുതരമുയരുന്നുപലവഴിയിൽ
കടതഴകൊടികളുമിടകലരും
ഭടജനപടകടനടനവിധൌ
തടമുലതടവിനതരുണികളും
മട്ടമലർമലരവൽചൊരിഞ്ഞീടുന്നു.
അനവധികുതിരകളതിനിടയിൽ
ഘനരുചികരികളുമളവില്ലതും
ധനജനവിഭവങ്ങളിവണ്ണംകണ്ടാൽ
ധനപതിഭയപ്പെട്ടങ്ങൊളിച്ചുമണ്ടും.

കനകമണിഞ്ഞൊരുകരിവരകമ്പേ
കനിവൊടുകേറിയിരുന്നാൻകുരുപതി
പനിമതിസമമൊരുവെള്ളക്കുടയും
കനകാഞ്ചിതമാംവെൺചാമരവും
അനവധിതഴയുംമുത്തുക്കുടയും
ധനവിഭവങ്ങളനേകമനേകം
അനുജന്മാരുടെമോടിയുമെന്നിവ
മനുജന്മാർക്കുമനോഹരമെല്ലാം
ആട്ടകയുംചിലർപാട്ടുകയുംചില-
രോട്ടുകയുംചിലർചാട്ടുകയുംചിലർ
വാട്ടുകയുംചിലർതേട്ടുകയുംചിലർ
ചോട്ടുകൾവെച്ചിടക്കൂട്ടുകയുംചിലർ
വീട്ടുകളുംപലനാട്ടുകളുംപല-
തോട്ടുകളുംപലകോട്ടുകളുംപല—
കാട്ടുകളുംപലമാട്ടുകളുംമല-
മൂട്ടുകളുംമലർവാടികളുംപല
മേട്ടുകളുംപലവേട്ടുകളുംപല
പാടവമോട്ടുകടന്നുകടന്നവ-
രാടലകന്നുതകൃത്തുതിമിർത്തുമ-
ഹാടവിപുക്കഗമിക്കുന്നേരം
ബന്ധൂകദ്യുതിബന്ധുരമാകിന
സന്ധ്യാസമയംവന്നിടകൂടി
അന്ധതമാകിനതിമിരംവന്നനു-
ബന്ധിച്ചടവിതടങ്ങൾനിറഞ്ഞു
ഗന്ധർവന്മാർക്കുള്ളൊരുസമയം
ചന്തമൊടവിടെസ്സംഗതമായി
ഗന്ധർവന്മാരതിസുഖമോടെ
പന്തണിമുലമാരോടിടകൂടി
കാന്താരത്തിലിറങ്ങിക്കനിവൊടു
ചെന്താമരമലർവാപികൾതോറും
സന്തോഷേണജലക്രീഡാദിനി-
തന്തോന്മാദമിയന്നാദരവായം
കുന്തീതനയന്മാരുവീടിന
കാന്താരാന്തികഭൂമൌചെന്നാർ
ഗാന്ധാരീതനയന്മാർപടയും
ഗാന്ധാരേശ്വരനംഗാധിപനും
വഞ്ചനശീലനതാകിനകുരുപതി
പുഞ്ചിരിപൂണ്ടുപറഞ്ഞാനുടനെ—
“നെഞ്ചിൽനമുക്കൊരുപായംതോന്നി
കിഞ്ചിൽഗുണമതിനുണ്ടാമിപ്പോൾ
നാഞ്ചുകലക്കണമിവിടത്തിൽപല
വഞ്ചോലകളിലെവാരിയിലെല്ലാം
ചഞ്ചലമിന്നിഹപാണ്ഡുസുതന്മാ-
രഞ്ജുജനങ്ങളുമതികുടിലന്മാർ
പാഞ്ചാലിയുമുടനമ്പുകുടിച്ചിഹ
പഞ്ചതയെപ്രാപിച്ചീടേണം;

നാശകലക്കവി”നെന്നിവണ്ണം
പഞ്ചമഹാപാപിപറഞ്ഞപ്പോൾ
പാപികളെന്തവകരാജഭടന്മാർ
പാപികൾതന്നിൽമരുന്നുകലക്കി
കോപികളായവർ കാട്ടിയതെല്ലാം
പാപത്തിന്നൊരു വഴിയായ്‌വരുമേ.
വൃത്രനെക്കൊന്നവന്റെ മിത്രമായുള്ളവൻ
ചിത്രസേനഗന്ധർവൻ യാത്രയിലങ്ങിറങ്ങി
രാത്രിയിൽ തന്റെ ചാരുഗാത്രിമാരോടു കൂടി
തത്ര ചെന്നൊരു ശരത് പത്രിണീതോയംതന്നിൽ
ചിത്രമാം കേളികൾക്കു പാത്രമായവനപ്പോൾ
മാത്രാധികാനന്ദവിചിത്രം വിഹരിക്കുമ്പോൾ
വെള്ളപ്പളുങ്കിനൊത്ത വെള്ളത്തിൽ നഞ്ചിട്ടുവാ-
നുള്ളൊരുത്സുകം കൊണ്ടു തള്ളിവരുന്ന ചില
കള്ളന്മാരെക്കണ്ടപ്പോളുള്ളംകയർത്തുബല-
മുള്ള ചിത്രസേനൻതാൻ വെള്ളത്തിൽനിന്നുകേറി
“കള്ളക്കടിലന്മാരേ! കൊള്ളാമിക്കൂട്ടത്തനി-
ലുള്ളമുനികളുടെ വെള്ളത്തിൽനഞ്ചിട്ടുവാ-
നുള്ളൊരുത്സാഹമിപ്പോൾ
കള്ളുകുടിച്ചുവന്നുള്ളൊരടിക്കുംനിങ്ങൾ
തുള്ളുന്നതെല്ലാമിത്രേയുള്ളു എന്നിങ്ങുരച്ചു
കൊള്ളും പ്രഹരമതിനുള്ളവഴികൾ വീണ
കൊള്ളിവാക്കുകൾ കൊണ്ടു തുള്ളിക്കുന്നുണ്ടു പിന്നെ
കൊള്ളിക്കുന്നുണ്ടു ചൊണ്ണം കൊള്ളിക്കും ബഹുമാന-
മെള്ളോളമില്ലെന്നോർപ്പിൻ!
കുരുകുലമൂഢന്മാരേ നിങ്ങടെ
പാരാർത്ഥം ഞാനഖിലമറിഞ്ഞേൻ
തരമില്ലിങ്ങിനെ ചതിയുംകൊതിയും
തരസാമമതിലേറെമുഴുത്താൽ
കൗരവകുലമതിലഴകേറീടിന
വീരന്മാരാം പാർത്ഥന്മാരോടു
വൈരം മനസ്സിൽ മുഴുത്തതിനാൽ നിങ്ങൾ
പൌരുഷമവരെക്കാട്ടുവതിന്നായ്
പൌരന്മാരും പടയും കുടയും
പാവണപ്പടയും കൂട്ടിക്കൂട്ടി
പ്പൂരിതൊക്കെ മുഴക്കിവരുന്നതു
നേരായ് വരികില്ലധമന്മാരേ!
അഞ്ചിതമാകിന ശുദ്ധജലങ്ങളിൽ
നഞ്ചിട്ടുവാനായ് വന്നൊരു നിങ്ങടെ
നെഞ്ചകമെന്നതു കല്ലോ ശിവ ശിവ!
പഞ്ചമഹാപാതകിമാർ നിങ്ങൾ;
നേരേ നിന്നു പ്രയോഗിപ്പാനായ്
ഭീരുക്കൾക്കൊരു വൈഭവമില്ലാ,
നേരല്ലാതെ ചതിപ്പാൻ പെരുവഴി
യോരോന്നിങ്ങിനെ നോക്കി നടന്നാൽ
ദൈവക്കേടുകൾ വളരെ വരുമ്പോൾ
ആരുമൊരാശ്രയമില്ലാതാകും
നീരസമല്ലാതുള്ള പ്രയോഗം
പാരം കുറയും നിങ്ങൾക്കിപ്പോൾ
തന്നേക്കാൾബലവിക്രമമുള്ളൊരു
ധന്യന്മാരോടു ചെന്നിഹ നേർത്താൽ
ഒന്നുംതരമായ്‌വരികില്ലതുകൊ-
ണ്ടെന്നും തീരാദുഷ്കീർത്തികളും
ആണുങ്ങൾക്കു പിറന്നവരെങ്കിൽ
പ്രാണൻ കളവിൻ നമ്മുടെ നേരേ
ബാണം കൊണ്ടു സഹിക്കാഞ്ഞുടനേ
നാണംകെട്ടു നടക്കും നിങ്ങൾ
ഇക്കൂട്ടത്തിനു ചേതമില്ലെന്നൊരു
ധിക്കാരം കൊണ്ടിവിടെ വരുന്നു
വക്കാണത്തിനടുക്കുന്നേരം
കൈക്കാണം ഞാൻ വാങ്ങുകയില്ലാ
വാക്കിനുവാക്കും പാപിക്കുവമ്പും
മുഷ്ടിക്കു മുഷ്ടിയും മുള്ളിനു മുള്ളും
നോക്കിനു നോക്കും തല്ലിനു തല്ലും
ഗോഷ്ടിക്കു ഗോഷ്ടിയുമെനിക്കുണ്ടറിവിൻ
കള്ളന്മാരാം നിങ്ങളെ ഞങ്ങൾ-
ക്കൊള്ളൊരു ബഹുമാനമതില്ലാ.
ഉള്ളം താനിഹ ഭാവം കണ്ടു-
കൊള്ളുന്നേരമുൾബ്ഭയമതാകും
പുള്ളിപ്പുലിയുടെമുന്നിൽ ചെന്നിഹ
തുള്ളി നടക്കും കുറുനരിയെപ്പോൽ
കൊള്ളാം നീയിഹ കൌരവമൂഢാ!
കള്ളാ നിന്നുടെ നാശമടുത്തു”
ഇത്തരമുള്ളൊരു ദുഷ്ടിവാക്യം ബത
സത്വരമാർപ്പൊടു കേട്ടൊരു നേരം
ക്രുദ്ധനതാകിന ധൃതരാഷ്ട്രാത്മജ-
നക്ഷരമുഖരിതമാമുരത്താൻ—
“നില്ലെടമൂഢമതിമതിനിന്നുടെ
വല്ലാതുള്ളൊരു വാക്കുകളെല്ലാം
മല്ലടിച്ചു ചൊടിച്ചു പറഞ്ഞാൽ
കൊല്ലുവതിന്നൊരു സംശയമില്ലാ;
ജളനാം നിന്നുടെ കരളിലഹമ്മതി
കളവാൻ വിരവിലഹമ്മതി ഭോഷാ
വളരെപ്പറവാൻ കുറവില്ലെന്നൊരു
വെളിവുണ്ടുള്ളിൽനിനക്കു വിഫലം
പെണ്ണുങ്ങൾക്കൊരു ബഹുമാനത്തിനു
പൊണ്ണൻ പലവകജല്പിക്കുന്നു
വിണ്ണവർനാട്ടിലെ വിരുതും കൊണ്ടിഹ
വന്നു പറഞ്ഞാലിവിടെ ഫലിയാ
മന്നാട്ടിന്നൊരു വിരുതൻ വന്നിഹ
തിന്മൊട്ടിനു ഫലിപ്പിക്കുന്നതു
കുറയുമതോർത്തു പറഞ്ഞീടുക നീ
കുറവുവരുത്തിയയയ്ക്കും ഞങ്ങൾ;
സംഗതി കൂടാതുള്ളൊരു വാക്കുകൾ
നിങ്ങടെ നാട്ടിൽ തന്നേ നല്ലൂ;
ഇങ്ങനെയുള്ളൊരു നല്ല സമക്ഷ-
ത്തെങ്ങും നിങ്ങടെ വിദ്യകളൊക്കാ
പൊട്ടക്കളവുവിട്ടുതിരിച്ചാ-
ലൊട്ടല്ലൊരു ഗതിയില്ലെന്നറിക!
യക്ഷികളുടെ ഭയമില്ലകരയ്ക്കും
ചട്ടികടിക്കില്ലെന്നു പ്രസിദ്ധം
ഗന്ധർവൻ നീയെങ്കിലുമിങ്ങനെ

ബന്ധംക്രൂടാതുരചെയ്യെന്നാൽ
ബന്ധവിഹീനനതാകിനനിന്നെ
ബന്ധിച്ചീടുന്നുണ്ടിഹഞങ്ങൾ
പന്തണിമുലമാരാകിവകൾക്കൊരു
സന്താപത്തിനുസംഗതിയില്ലാ
ചന്തമിയന്നൊരുപുരുഷന്മാർപല
ബന്ധുതചെയ്യാനിവിടെയുമുണ്ടാം
അഞ്ചാറുജന്മാരുനമുക്ക-
ണ്ടഞ്ചായുധനെക്കാൾവിരുതന്മാർ
അഞ്ചാതവരൊടുക്രൂടിവസിക്കാം
കഞ്ജത്താർമിഴിമാരേ! വരുവിൻ
കണ്ടകനാമിക്കണവൻകേറി
ശണ്ഠായിടുന്നതുശങ്കിക്കേണ്ടാ
ശുണ്ഠികടിച്ചാൽഫലമില്ലവനതു
കണ്ടാലൊരുകോണിലിരിക്കേയുള്ളൂ;
നടുമിററത്തൊരുകുററിതറച്ചൊരു
നെടുപാശംകൊണ്ടതിൽമുറുക്കി
തടിയനെയതിനൊടുബന്ധിക്കുന്നു
ണ്ടുടനൊരുമൃതകരക്കുതപോലെ
വാടാനിന്നുടെവിരുതുകളെന്നൊടു
കൂടാമൂഢാ! കുടിലകശീലാ!
പാടവമോടിഹപടപൊരുതിടുക
നാടകമല്ലിതുവീരവിനോദം"
"കണ്ണാനീയിതുകേൾക്കുന്നീലേ
കർണ്ണാരുന്തുദമിവനുടെവചനം
കർണ്ണാന്ത്രസ്ഥമതാക്കുകപാപം
കീർണ്ണമതാക്കണമിവനുടെഗർവ്വം
ഘോരശരങ്ങളെടുത്തുതൊടുത്തൊരു
മാരികണക്കിനെവർഷിച്ചാലും!
വടിവൊടുഖേചരഖേടൻതന്നുട-
ലടിമുടിപൊടിയാക്കീടുകകണ്ണാ!
ദുശ്ശാസനനാംദുർമ്മുഖനാംപുന-
രിശ്ശാസനനാമമനിച്ചാലും!
പാശുതമെന്നൊരുപേക്ഷകണക്കി-
ഖ്ഖിശ്ശാനെകൊലചെയ്യേപോവൂ
നമ്മുടെനേരേവന്നൊരുക്രൂട്ടം
നിർമ്മരിയാദംജല്പിക്കുന്നൊരു
ദുർമ്മതിയാമിവനുള്ളിലിരിക്കുമ-
ഹമ്മതിയിന്നുശമിപ്പിക്കേണം
രണ്ടുശരങ്ങൾകണക്കിനുകൊണ്ടാൽ
മണ്ടുംവിരവൊടുമുതലവീരൻ
തൊണ്ടന്മാരിവർപടയെന്നുള്ളൊരു
രണ്ടക്ഷരമതുകേട്ടിട്ടില്ലാ.
ശണ്ഠായിടാനെല്ലാതൊരുവസ്തു
ചെണ്ടക്കാരവർഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല,
ചണ്ടികൾപറയുന്നതിനെക്രൂടെ
കൊണ്ടാടാൻചിലമൂഢരുമുണ്ടു"

"അടുക്കാവിരവൊടുതടുക്കചിലർചെന്നു
പിടിക്കശരവരമെടുക്കപരിചൊടു
കൊടുക്കയിവനുടെമിടുക്കുകൊണ്ടുതന്നെ
നടക്കമെന്നരുചി മുടക്കവതിനിന്നു
മടിക്കരുതുശതി മുടക്കിമടക്കരു-
മടക്കിയുടനെതിർപട്ടക്കാരൊരുപെരുംപടയ്ക്കുതുടരുക
പൊട്ടക്കെന്നിവനുടെമിടുക്കുപാലിക്കരുതു
നടക്കയില്ലെന്നാകിലടക്കമതുകൊണ്ടു
നടക്കമിനിക്കില്ലപടുക്കളിവരെല്ലാ-
മൊട്ടുക്കംതോററുമണ്ടും

ഇങ്ങനെയുള്ളൊരുദുർഭാഷണമവർ
തങ്ങളിലങ്ങുപറഞ്ഞൊരുശേഷം
സംഗരമാശുതുടങ്ങിപ്രകടശ-
രങ്ങൾചൊരിഞ്ഞുമറഞ്ഞിതുഗഗനം;
ചാലേറീടിനഭഗവാൻനിജ
വില്ലുവലിച്ചുപൊഴിക്കിടചേർത്തു
നല്ലശരങ്ങളുതിർത്തുതുടങ്ങി
നല്ലൊരുസാമർത്ഥ്യംതാനേവേണ്ടൂ;
ഊററക്കാരവർക്രൂരാമുവരെല്ലാം
ഏറാംചാടിയടുത്തുതുടങ്ങി;
കററുകതട്ടിക്കേപാറീടുമൊ-
രാററിലെവെള്ളത്തിരകൾകണക്കെ
കേററംപാരംതാണുംപുന-
രേററംപേടിയുമുടനേക്രൂടി
തെററുതിരിച്ചുതുടങ്ങിപതുക്കെ
പ്പാററകൾപോലെപടങ്ങുന്നെല്ലാം
മററലർബാണഗണങ്ങളുമുടനേ-
നേറുമറിഞ്ഞുമറിഞ്ഞഥവീണു,
ഏറുതിരിച്ചൊരൊളുതല്ലാഞ്ഞവ-
രേററംഭൂമിയിൽവീണുമുരുണ്ടും
പേടികലർന്നൊരുനായന്മാര-
ങ്ങോടിച്ചെന്നവരുടെമുട്ടിൽ
ക്രൂടിക്കരിയിലകൊണ്ടുശരീരം
മൂടിയൊളിച്ചുശയിച്ചാരഥതേ.
നായന്മാരുടനോട്ടന്നേര-
ത്തായുധമെല്ലാംവഴിയിൽപോയി
ആയതുപിന്നെയുമുണ്ടാക്കീടാം
കായംകിട്ടുകിലതുബഹുലാഭം
മലയുടെഗുഹയിൽചെന്നുകടന്നാർ
ചിലരന്നേരംപ്രാണഭയത്താൽ
വലിയൊരുപുലിവന്നടിയുംകൂട്ടി
തലയുംകൊണ്ടുതിരിച്ചന്നപ്പോൾ
കലഹംതൊന്തംവരുമൊരുമാർഗ്ഗേ
വലയുംകെട്ടിക്കാട്ടാളന്മാർ
മലയിലൊളിച്ചിഹപാർക്കുന്നേരം
വലയിൽചെന്നുവലഞ്ഞാനൊരുവൻ
വലയിൽപെട്ടതുകണ്ടൊരുവേടൻ
കലയെന്നോർത്തൊരുബാണമയച്ചാൻ
തലയിൽകൊണ്ടുതറച്ചതുകണ്ടാ-
മലയൻവന്നിഹനോക്കുന്നേരം
കലയല്ലിവനൊരുവലിയൊരുതടിയൻ
മലയാളത്തിലൊരുപുരുഷനൊരുവൻ
വലയീന്നിങ്ങുവലിച്ചുപതുക്കെ
തലയീന്നമ്പുപറിച്ചാൻവേടൻ
പേടിത്തൊണ്ടൻമററൊരുമാനുഷ-

നോടിപ്പോംവഴിയറിയാതാക്കി
കാട്ടുതകരത്തൊരുവാരിക്കുഴിയിൽ
ചാടിയൊളിച്ചുകിടന്നാനപ്പോൾ;
ഉള്ളത്തിൽഭയമേറുകമൂലം
വെള്ളത്തിൽചിലർചാടിയൊളിച്ചു,
വള്ളിക്കെട്ടുകൾതോറുംചെന്നതി—
നുള്ളിൽപൂക്കിതുപലജനമപ്പോൾ,
മണ്ണിൽപലപലകുഴിയുണ്ടാക്കി-
പ്പെണ്ണുങ്ങൾചിലരവിടെയൊളിച്ചു,
കണ്ണടച്ചുപുതച്ചുകിടന്നൊരു-
വണ്ണമുറക്കവുമങ്ങുതുടങ്ങി;
കൊമ്പുകുഴൽക്കാർചെണ്ടക്കാരരു—
മമ്പുഭയപ്പെട്ടോടിനടന്നാർ,
കൊമ്പന്മാരുടെകൊമ്പുമരത്തിൽ
കൊമ്പുതടഞ്ഞുടനമ്പതുഭിന്നം,
മട്ടമരായിലുറപ്പിച്ചീടിന
വിളചാനോട്ടകപാരംഭേസം.
മട്ടുമഞ്ഞൊരുകാട്ടിലെറിഞ്ഞി—
ട്ടിട്ടിക്കിന്നഥധാരംവതിചെയ്തു.
ഒരുഭാഗത്തെത്തോലുപിളർന്നി-
ട്ടൊരുവൻചെണ്ടയ്ക്കുകമേപുക്കാൻ,
പെരുവഴിതന്നിലുരണ്ടുതിരിച്ചാൻ
പെരുതായുള്ളൊരുചെണ്ടക്കാരൻ
ഉടുക്കംകൊട്ടിക്കൊണ്ടുനടക്കുന്നമേള[ക്കാരൻ
ഉടുക്കംമുണ്ടുംകളഞ്ഞുമിടുക്കംഭാവിച്ചുമണ്ടി
തിടുക്കംപൂണ്ടൊരുവീട്ടിലൊളിച്ചാൻഭാവിക്ക-[ന്നേരം
കടുത്തനായർതാൻവന്നാതടുത്താനത്രയുമല്ലാ;
മുടിക്കുപിടിച്ചുനാലഞ്ചടിക്കുന്നഘോഷംകേട്ടു
പെട്ടുകൊണ്ടുകാട്ടിലുക്കുകിടക്കുന്നനായന്മാർവ-
ന്നട്ടക്കുന്നകോലാഹലംകൂട്ടുന്നതുണ്ടൊരുദിക്കിൽ
പടയ്ക്കുതോറ്റുമണ്ടുന്നഭടന്മാർവന്നുകേറുമ്പോൾ
പടിക്കൽകാവലുംവച്ചുകടപ്പാനെളുതല്ലെന്നും
വനത്തിൽനിന്നോടിവന്നജനത്തിന്റെഭാവം-[കണ്ടു
മനസ്സിൽനിന്ദിക്കുംനാരീജനത്തിന്റെവാക്കു-[ണ്ടായി
വമ്പന്മാരായമീശക്കൊമ്പന്മാരെല്ലാമോരോ
വമ്പുംപറഞ്ഞുവില്ലുമമ്പുമെടുത്തുംകൊണ്ടു
തമ്പുരാന്മാക്കുതിരുമുമ്പിലകമ്പടിക്കാ-
ക്കിമ്പംകലർന്നുചെന്നുവമ്പിച്ചകാനനത്തിൽ
ഗന്ധർവന്മാരെപ്പേടിച്ചന്ധന്മാരായനിങ്ങ-
ളെന്തിപ്പോളോടിപ്പോരാൻബന്ധമെൻഭോഷ-[ന്മാരേ!
ചന്തംപെരിയതൊങ്ങൽക്കുന്തംകളഞ്ഞുവീണു
മന്ത്രങ്ങളുംതകർന്നാഎന്തൊരുസാഹസങ്ങൾ
തോല്ക്കുന്നകൂട്ടംനിങ്ങൾതോക്കുംകളഞ്ഞുപോന്നാ-
ത്തോക്കെടുത്തതല്ലിതേക്കുമ്പോൾചിരിയാകും
നേക്കംമാറ്റാരൊട്ടുപോരേച്ചുന്നനേരംപല
ചാക്കുംമുറിവുംപുനരക്കുംവരാത്തതല്ലാ;
ചാട്ടംപിഴച്ചുകപിക്കൂട്ടംകണക്കേനിങ്ങൾ
കൂട്ടംപിരിഞ്ഞുപാരംകോട്ടംപിണഞ്ഞമൂലം
ഓട്ടംതുടങ്ങിയതുവാട്ടംവരുവാൻതന്നെ
കേട്ടാലുടനേതന്നെനാട്ടാർപരിഹസിക്കും;
കാട്ടിൽനിന്നോടിപ്പോന്നുവീട്ടിലൊളിക്കയെ-
ക്കാട്ടിൽമരിക്കനല്ലു കേട്ടീലേനായന്മാരേ
ഗോഷ്ഠികൾപതിന്നാലുനാട്ടിലുംകേൾക്കുമല്ലോ!
കാട്ടിയകർമ്മമേതുംപാട്ടിലായതുമില്ലാ
പെണ്ണുങ്ങളുടെവാക്കീവണ്ണംകേൾക്കുന്നചില
പൊണ്ണന്മാർവീടുകളിൽകണ്ണടച്ചിരുന്നാർ;
കർണ്ണൻദുര്യോധനൻവികർണ്ണൻദുശ്ശാസനനും
കണ്ണുംചുവത്തിച്ചാപദണ്ഡംകുലച്ചുംകൊണ്ടു
ചണ്ഡമായുള്ളശരഷണ്ഡമുതിർത്തുംകൊണ്ടു
തത്രവന്നടുക്കുന്നചിത്രസേനന്റെകൂട്ട-
മെത്രവളരെയുണ്ടുമിത്രന്മാരവരോടു
യുദ്ധംതുടങ്ങിയവരിത്ഥംപറഞ്ഞീടുന്നു
ക്രുദ്ധന്മാരായകുരുവൃദ്ധന്റെനന്ദനന്മാർ"

"ഗന്ധർവന്മാരാകിനനിങ്ങടെ
ഗന്ധംപോലുംനാറസ്ഥിയതാമൊരു
ബന്ധംകൂടാതിങ്ങിനെനേർപ്പാ-
നെന്തൊരുകാരണമധമന്മാരേ!
അംബരചാരികളാകിനനിങ്ങടെ
ഡംബരമിന്നുശമിക്കുമശേഷം
സംഗരമിവിടെച്ചെയ്‌വതിനുള്ളൊരു
സംഗതിവന്നിതുനന്നിതുകാലം
അംഗമഹീപതികർണ്ണൻഞാനതു
നിങ്ങളറിഞ്ഞീലെങ്കിലറിവിൻ!
അംഗങ്ങളിലുടനമ്പുകൾകൊണ്ടിഹ
ഭംഗംവരുമളവറിയാമെല്ലാം;
നിങ്ങടെവീരതകളൊന്നുമിദാനീം
ഞങ്ങടെനേരെചലിക്കയുമില്ലാ;
കുരുകുലതിലകൻദുര്യോധനനൃപ-
നരികുലശലഭദവാനലസമൻ
കരബലശാലികളനുജന്മാരും
പരബലമാശുതകർക്കുമശേഷം".

ശ്ലോകം.

കുംഭീന്ദ്രപ്രൌഢകുംഭസ്ഥലദലനകലാ
ചണ്ഡദോർദ്ദണ്ഡസാരാൻ
ഗംഭീരാരാവഘോരാൻകിമുശശനികര
സ്സംഹരേത്സിംഹവീരാൻ
കിംഭോ!ഗന്ധർവ്വവൃന്ദംസകലമപിസമം
സംഗതംസംഗരാന്തേ
ഡംഭോപേതംവിജേതുംപ്രഭവതിവിമതോൽ
കർത്തനാൻധാർത്തരാഷ്ട്രാൻ.

ശ്ലോകംകൊണ്ടുപറഞ്ഞതറിവാൻ
ആകുലമെങ്കിൽപൊരുളതുചൊല്ലാം
ലോകരശേഷംബോധിക്കേണം
ലൌകികമിതുകഥനംചെയ്യുന്നു
ആനത്തലവന്മാരുടെമസ്തക-
മാശുപിളർന്നുകിളർന്നൊരുരുധിരം
പാനംചെയ്തുമദിച്ചുനടക്കും

പൌരുഷമതാകിനസിംഹകുലത്തെ
ത്താനേചെന്നൊരുകൂട്ടംമുയലുകൾ
ബാധിച്ചാശുവധിപ്പാൻമതിയോ;
അതുപോലെബഹുഗന്ധർവ്വന്മാ-
രതുലപരാക്രമശാലികളാകും
ധൃതരാഷ്ട്രാത്മജരോടമർചെയ്വാൻ
മതിയാമോബതശിവശിവ!മോഹം
കൂടലർകുലബലമറുതിപെടുക്കും
കൂട്ടംകുരുകുലമെന്നുധരിപ്പിൻ!
ആടലശേഷമകന്നുപരിഷ്കൃതി-
പാടവമേറിനകണ്ണാളികളൊടു
കൂടാനിങ്ങടെനിഷ്കൃതികളെന്നും
പാടാവേചരമൂഢാ!രണഭുവി
പാടാണ്ടങ്ങളിലൊരുവൻപോരും
പ്രൌഢാഹംകൃതിഹുംകൃതിയാലതി
മൂഢന്മാരുടെവൻകീർത്തിവള്ളം
ഗൂഢമതല്ലിഹപൊരുളതുകിഞ്ചിൽ”.
മിത്രനന്ദനസുയോധനവൃന്ദം
ത്രപവന്നുനടുത്തശായം
ചിത്രസേനനഘസേനകളോട-
ണ്ടൊത്തുകൂടിയവരോട്ടുരചെയ്വാൻ:—
“നില്ലുനില്ലെടസുയോധന!കണ്ണാ!
നിങ്ങൾചൊന്നമൊഴിനിന്ദിതമെല്ലാം
ചില്ലെടുത്തുവിളയാടിനഞങ്ങൾ-
ക്കില്ലതെല്ലുമൊരുവാട്ടമിദാനീം
കൂത്തുമൂത്തശരവാരികളെല്ലാം
വെച്ചുപേർത്തുടനെതിർത്തുതുടങ്ങാൽ
ചീർത്തമൂർത്തികളിലാശുസമസ്തം
കോർത്തുകോർത്തുശകലീകൃതമാകും;
ധാർത്തരാഷ്ട്ര!കുടിലാശയ!നിന്റെ
ധൂർത്തുകൊണ്ടുഫലമില്ലെട!മൂഢ!
ഓർത്തുകൊൾകമമബാഹുബലംനീ
നേർത്തുവന്നതതിസാഹസമല്ലോ;
ഊർദ്ധ്വചാരിവരരോടമർചെയ്വാ-
നൂർദ്ധ്വമാമവനിചാരികളെല്ലാം
മൂർദ്ധഭാഗമതിലമ്പുകളേറ്റി-
ട്ടൂർദ്ധ്വലോകഗതിവന്നുഭവിക്കും;
കാട്ടിൽവന്നുനിജപൌരുഷഭാവം
കാട്ടുവാനിഹതുടർന്നൊരുകള്ള-
ക്കൂട്ടമിങ്ങനെതിമിർത്തുമൂലം
കോട്ടമിന്നുവരുവാൻവഴികൂട്ടി;
നൂറുപേരുമിഹനിങ്ങളശേഷം
കൂറുകാരുമുടനൻപൊടുപോരിൽ
തോറ്റുപോംഝടിതിയത്രയുമല്ലാ
കാറ്റുപോലെദ്രുതമാശുപറക്കും
അക്ഷികഴിച്ചുതിമിർത്തുനടക്കും
യക്ഷികളൊരുവകകൂർച്ചിനയന്മാർ
രക്ഷിവരാനൊരുവഴിയുംനോക്കി
കക്ഷിച്ചങ്ങനെപടയുംകൂട്ടി
കെട്ടിച്ചുറ്റിയണിഞ്ഞുതെളിഞ്ഞിഹ
കൊട്ടിഘോഷിച്ചാർത്തുവിളിച്ചും,
പെട്ടികളുംചിലപെട്ടകവുംപല-
ചട്ടമതിങ്ങനെവട്ടംകൂട്ടി
ചെട്ടികളുംചിലകുട്ടികളുംകോ-
മട്ടികളുംപലപട്ടന്മാരും
നാട്ടിലിരിക്കുംപ്രജകളെയെല്ലാം
കൂട്ടിസപരിച്ചെന്തൊരുകാര്യം?
കാട്ടിൽവരാനിഹകുടിലന്മാരേ!
കാട്ടിയവിരുതുകളൊക്കെയബദ്ധം
കാട്ടിലിരിക്കുംപാർത്ഥന്മാരെ-
ക്കാട്ടീട്ടുവതിനിങ്ങനെനിങ്ങടെ
ഗോഷ്ഠികളോർത്താൽചിരിയാകുന്നു;
ഗോഷ്ഠവിലോകനമെന്നൊരുകപടം
പുഷ്ടിനടിക്കുംനിങ്ങളെയിപ്പോൾ
പട്ടിക്കുംബഹുമാനംനാസ്തി;
കൊട്ടിക്കൊണ്ടിഹവരുവാനിങ്ങനെ
സൃഷ്ടിച്ചാനൊരുകുസൃതിക്കാരൻ
രാഷ്ട്രവിനാശത്തിന്നുടനേധൃത-
രാഷ്ട്രസുതന്മാർനിങ്ങൾപിറന്നു
നാട്ടിന്നാശംനിങ്ങടെമൂലം
നാണക്കേടിതുനല്ലൊരുമാർഗ്ഗം
പടയുംനിങ്ങടെപടവികളുംപല-
കുടയുംകൊടിയുംതഴചാമരവും
പടഹത്തുടിപറകൊമ്പുംകുഴലും
പടുതരഘോഷമശേഷവുമിപ്പോൾ
ഝടിതിനശിച്ചിതുജളരേ!നിങ്ങടെ
തടിമാത്രംശേഷിച്ചിതുസമരേ;
തടിയന്മാരേ!പടപൊരുതീട്ടക
കുടിലന്മാരേ!മൂഢന്മാരേ!
മടിയന്മാരുടെമലവുംമതവും
പടതുടരുമ്പോൾതീരുമതറിവിൻ!
ഇത്ഥംപറഞ്ഞുകൊണ്ടുയുദ്ധംതുടങ്ങിയത്രെ
ചിത്രസേനാദികളുംധാർത്തരാഷ്ട്രാദികളും,
അസ്ത്രങ്ങളനവധിശസ്ത്രങ്ങൾപലവിധം
ചിത്രപ്രകാരമതുമാത്രംപറവാൻമേല,
വെട്ടുംതടവുംചിലമുട്ടുംമുറികൾപുന-
രൊട്ടുംകുറവില്ലാത്തകൊട്ടുംകുഴൽവിളിയും;
എട്ടുദിഗന്തങ്ങളുംപൊട്ടുംപ്രകാരംപട-
വെട്ടുംകുരുക്കളെമ്പത്തെട്ടുംമുപ്പതുംനാലു-
മെട്ടുംതളർന്നുവില്ലുമിട്ടുംകളഞ്ഞുനല്ല
പട്ടുംവെടിഞ്ഞുപുറകോട്ടുതിരിച്ചനേരം
കൂട്ടംകലമ്പിപ്പടക്കൂട്ടംപലവഴിക്കും
ഓട്ടംതുടങ്ങിപ്പലകോട്ടങ്ങൾകണ്ടുനില്ക്കും
ധീരൻചിത്രസേനൻഗഭീരൻഗന്ധർവ്വരാജ-
വീരൻനൂറുപേരുടെനേരേപറഞ്ഞിതാശു
“അരേരേ!മൂഢരേ!നിങ്ങളാരേക്കാണ്മാനോട്ടുന്നു
പോരാടുവാൻമിടുക്കപോരാത്തനിങ്ങളിപ്പോൾ
ആരുചൊല്ലിത്തങ്ങടെപൌരുഷംകാട്ടാൻവന്നു?
നില്പിൻതരിമ്പെങ്കിലുംകെല്പില്ലാത്തവർനിങ്ങൾ
ജല്പിപ്പാൻമാത്രംകൊള്ളാംഅല്പന്മാരശ്ലോകങ്ങളും
ചൊല്ലൊണ്ണുംദേവരാജൻകല്പിച്ചുവന്നുഞങ്ങൾ
സല്പഥചാരജന്റെക്കൂട്ടമെപ്പേരുമിന്നുതന്നെ

സ്വർഗ്ഗത്തിൽവന്നീടണംഭർഗ്ഗപ്പാപറയുന്നു
പട്ടുംവളയുമെല്ലാംകിട്ടുമത്രയുമല്ലാ
വീരശൃംഖലനിങ്ങൾക്കോരോന്നൊക്കെക്കപോട്ടും
പാരാതെപോന്നുകൊൾവിൻവീരാളിപ്പട്ടും—
[കിട്ടും.

ഇത്തരംമൊഴിപറഞ്ഞുസമർത്ഥൻ
ചിത്രസേനനതിവേഗമടുത്തു,
തോററുപോരുമഥയാവതിചെയ്തും
നൂററുപേരെയുമടുത്തുതടുത്തു
വാറുകൊണ്ടുടനടിച്ചുപിടിച്ചു-
കയറുകൊണ്ടുടൽവരിഞ്ഞഥകെട്ടി
തേരിലെക്കൊടിമരത്തോടുകൂടി-
ച്ചേരുമാറുപലകെട്ടുമുറുകി
ക്ഷിപ്രമംബരതലത്തിലുയർന്നാൻ
അപ്രമേയബലനാകിനദിവ്യൻ
ധാർത്തരാഷ്ട്രശതവുംപുനരപ്പോൾ
ആർത്തരായിമുറയിട്ടുതുടങ്ങി:—
"ധൂർത്തരാമരികൾഞങ്ങളെയെല്ലാം
ഒത്തടത്തിലുടനിട്ടുവരിഞ്ഞു
ഊർദ്ധ്വപഥിക്കിനിഹകൊണ്ടുതിരിച്ചു
പാർത്തുകാണ്കമമധർമ്മതനൂജ!
പാർത്ഥ!ഹാ!നകുല!ഹാ!സഹദേവ!
കാത്തുകൊൾകകനിവോടതിവേഗാൽ;
ഭീമസേന! വരികാശ്ശുതെളിവും
താമസിക്കരുതുനിങ്ങളിദാനീം
സ്ഥായിയില്ലമമസങ്കടമയ്യോ!
ധീരതാംവര!യുധിഷ്ഠിരവീര!

(ഇന്ദിശരാഗം, കണ്ടനാച്ചിതാളം)

തടിച്ചോരുഗന്ധർവ്വന്മഹാകശ്മലന്മാരടിച്ചു
പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടുതിരിച്ചുശിവ!ശിവ!
ഒരുത്തൻവരുത്തുന്നൊരനർത്ഥങ്ങളാൽ
കരത്തിന്നൊരുകരുത്തുമില്ലാഞ്ഞങ്ങൾക്കനാകെത്ര—
[ംകെട്ടു
വലഞ്ഞുവശംകെട്ടുവയ്യകേവലംവലയ്ക്കുന്നു
പതിച്ചുമൃഗങ്ങളെക്കണക്കെശിവശിവ!
സഖേ!ധർമ്മജ!വീരസമീരാത്മജ!സരസപാർത്ഥ!
നകുല!സഹദേവ!വരികവിരവോടെ;
നിരാധാരമായുള്ളജനങ്ങൾക്കഹോനിങ്ങളെ—
ന്നിയേമറെറാരുജനമില്ലശരണമതുദ്ധ്രുവം
കുരുക്കൾക്കുവന്നീടുംതരക്കേടഹോകുലത്തി—
ലുള്ളജനങ്ങൾക്കൊക്കെത്താനേസമമെന്നറികെ-
ടോ!"

ഇത്തരമുള്ളൊരുമുറവിളികൊണ്ടഥ
പത്തുദിഗന്തരമൊക്കെമുഴങ്ങി
സത്വരമതുകേട്ടധികദയാനിധി
സത്വഗുണാംബുധിധർമ്മതനൂജൻ
ഗന്ധവഹാത്മജനോടുരചെയ്തു:—
"ഗന്ധർവന്മാർവന്നിഹനമ്മുടെ
ബന്ധുജനങ്ങളെയെല്ലാംവിരവോടു
ബന്ധിച്ചുംകൊണ്ടങ്ങുതിരിച്ചു
[illegible]
നന്ധതരാനൊരുകാരണമിപ്പോൾ;
അന്ധൻജനകനുമിക്കഥകേട്ടാൽ
അന്തസ്താപംകൊണ്ടുമരിക്കും;
എന്തെങ്കിലുമുടനനുജന്മാരുടെ
സന്താപങ്ങളൊഴിക്കണമിപ്പോൾ
അന്തരമില്ലതുചെയ്തീലെന്നാൽ
എന്തിനുനമ്മുടെധർമ്മവിചാരം?
ദുര്യോധനനുംദുശ്ശാസനനും
ദുഷ്കർമ്മമനവധിചെയ്തവരെങ്കിലു-
'മയ്യോ!ഞങ്ങൾവലഞ്ഞേ'ന്നിങ്ങനെ
കയ്യുംമെയ്യുംവശമല്ലാഞ്ഞവര
നമ്മെവിളിച്ചുകരഞ്ഞതുകേട്ടിഹ
ചുമ്മായിരിപ്പതുചിതമോസഹജ!
ധർമ്മംനൃപതികൾക്കാശ്രിതരക്ഷണ
കർമ്മമതല്ലോസഹജന്മാരേ;
ദുർമ്മദമിപ്പോളരുതരുതരുത-
ദുരിതംവരുമതിനനവധിമേലിൽ"
അഗ്രജവചനംകേട്ടൊരുനേരമു-
ഗ്രപരാക്രമിയാകിയഭീമൻ
അഗ്രേനിന്നുപറഞ്ഞുതുടങ്ങിസ-
മഗ്രമഹംകൃതിശാലിഗഭീരൻ;
"അടിയങ്ങൾക്കിഹനാലുജനത്തിനു-
മതുളിച്ചെയ്യൊരുകല്പനകേൾപ്പാൻ
മടിയെന്നുള്ളതുമില്ലിഹധർമ്മം
പിടിപാടില്ലാത്താളുകളല്ലോ;
കള്ളച്ചൂതുകൾകൊണ്ടുചതിച്ചോരു
കള്ളന്മാരുടെകപടമതോർത്താൽ
ഉള്ളംതന്നിലൊരല്പംകനിവേ-
ന്നുള്ളതുസംപ്രതിതോന്നുന്നീലാ;
തള്ളലുമവരുടെതുള്ളലുമൊരുവക
ഭള്ളുംപെരുകിനകള്ളവുമോർത്താൽ
കൊള്ളാമിതൊഴിൽതാനേവന്നതു
കോലാഹലമെന്നൊരുപക്ഷം;
ഗന്ധർവ്വന്മാർസരസന്മാരവർ
എന്തെന്നില്ലാത്താളുകളല്ലവർ
ബന്ധംകൂടാതുള്ളവരിവരെ-
ബ്ബന്ധിച്ചങ്ങനെകൊണ്ടുതിരിച്ചു;
പാലുകുടിച്ചുതടിച്ചൊരുകൂട്ടം
വാലില്ലാത്തകുരങ്ങച്ചന്മാർ
നാലഞ്ചല്ലൊരുനൂറുജളന്മാർ
നാട്ടുമുടിപ്പാൻവന്നുപിറന്നു
ചന്തംകാട്ടിനടക്കുന്നവരുടെ
ദന്തംതല്ലിയുതിർപ്പാൻനല്ലൊരു
ബന്ധംകണ്ടാണിങ്ങുവസിക്കും
ഗന്ധർവ്വന്മാർക്കിന്നുകണക്കിൽ
ബന്ധിപ്പാനൊരുസംഗതിവന്നതു
സന്ധിക്കാതവർവിട്ടുകയുമില്ലവ-
രെന്തെങ്കിലുമൊന്നാരംഭിച്ചാൽ
അന്തരമില്ലതുചെയ്യേനിൽപൂ
വിണ്ണവർനാട്ടിലിരിക്കുംവേശ്യ-
[illegible]

പെണ്ണുങ്ങളെചിലർകൊള്ളാമവരുടെ
പെണ്ണുങ്ങടെവിടുപണിചെയ്യിക്കാം;
കാളിപ്പെണ്ണുങ്ങളിക്കാനേരം
താളിപതയ്ക്കാനൊരുവൻകൊള്ളാം;
നീലിപ്പെണ്ണിനുനിദ്രാസമയേ
കാലിണതൈക്കാനപരൻകൊള്ളാം
ഉൎവ്വശിതന്റെപെട്ടികയെടുപ്പാൻ
ഉൎവ്വിയിലുള്ളവരിവർചിലർകൊള്ളാം;
അരുമയർമൌലിതിലോത്തമതന്നുടെ
പുരമുറ്റമടിപ്പാനൊരുവൻകൊള്ളാം,
സ്വൎഗ്ഗസ്ത്രീകടെവൃഷലികൾവേലക–
ളെടുക്കേണ്ടുന്നതിനിവരെക്കൊള്ളാം,
പച്ചിലയുള്ളൊരുപലവികളുടെ
എച്ചിലെടുപ്പാനിവർചിലർകൊള്ളാം,
ചന്ത്രക്കാരനുമെററതെറുപ്പാൻ
ചന്തക്കാരരിലൊരുവൻകൊള്ളാം,
കുട്ടിപ്പട്ടന്മാരുടെചുമടുകൾ
കെട്ടിപ്പേറാനൊരുവകകൊള്ളാം,
കല്പകവൃക്ഷംകാപ്പാനുള്ളൊരു
കല്പനകേൾപ്പാനൊരുവകകൊള്ളാം,
ആമ്പടികൂടുന്നവരുടെവീട്ടിൽ
തുമ്പക്കിളപ്പാനുംചിലർകൊള്ളാം,
ഗോക്കളെമേപ്പാനുംചിലർകൊള്ളാം,
ചാക്കളെനോക്കാനുംചിലർകൊള്ളാം,
കാക്കവരുമ്പോളവകളോടിപ്പാ–
നാക്കണമെങ്കിലതിനിവരെക്കൊള്ളാം;
ഈവകവിടുപണിചെയ്യിപ്പാനിഹ
ദേവകൾചൊല്ലാൽഗന്ധൎവ്വന്മാർ
ഇവരെക്കെട്ടിക്കൊണ്ടുതിരിപ്പാ–
നവകാശമിതെന്നറിയണതോന്നി;
മറെറാരുകാൎയ്യക്ലേശംചെയ്യാൻ
ആററിലൊരുത്തനുമില്ലിഹനൂനം;
മാററികളെപ്പുനരെന്തിനുനാമിഹ
മാററിക്കൊരുവാൻപണിചെയ്യുന്നു!
കണ്ടച്ചാരുടെമക്കളെയൊക്കെ
തെരുതെരെമന്ദഗദാകൊണ്ടടികൂട്ടി
പരിചൊടുകൊന്നുമുടിപ്പാനായി–
പ്പുലകറിയടിയൻഭാവിച്ചപ്പോൾ
അരുതരുതെന്നിഹജ്യേഷ്ഠൻനമ്മോടു
തിരുവുള്ളക്കേടായതുമൂലം
കുററംവരുമെന്നോർത്തടനടിയൻ
മുറവുമടങ്ങിപ്പാർക്കുന്നിപ്പോൾ
മറെറാരുകൂട്ടക്കാർവരമേററി–
ന്നൂറുവരേയുംകൊണ്ടുതിരിച്ചു
മാറുന്നെന്തിനുനല്ലകണക്കിലി–
ങ്ങേററമൊഴിപ്പാനെന്തവകാശം?
താനൊന്നാലുംകല്പിക്കയുമില്ലിഹ
താനേവന്നതുമൊക്കെമുടക്കും;
ജ്ഞാനികളാകിനനിങ്ങടെജ്യേ–
ഷ്ഠാനിങ്ങളെയോരമൂഢൻതീൎന്നു
ജ്യേഷ്ഠനുമനുജന്മാരുംകൂടി
കാട്ടിലിരുന്നുതപംചെയ്താലും!
ശാന്തന്മാരൊടുകൂടിയിരിപ്പതു
താന്തോന്നിക്കിഹതരമില്ലിപ്പോൾ
തടിയൻഭീമൻഞാനിനിനിങ്ങടെ
ഇടയിലിരുന്നുതരങ്ങൾകെടാതെ
വാദ്യോരുകളിക്കുംപോകയുള്ളൂ
വാച്ചൊരുപരിഭവമൊഴിയണമുടനെ
ഗദയുംകൈയ്യിലെടുത്തൊരുപൊന്നിൻ
ഉദയേകുളിയുംപുഷ്പാഞ്ജലിയും
ഉപവാസങ്ങളുമുപരിതുടൎന്നാൽ
അപവാദങ്ങൾനമുക്കുഭവിക്കും
ചേട്ടനുമനുജന്മാരുംചെന്നാ–
ച്ചണ്ടക്കാരുടെദീനമൊഴിച്ചുട–
നവരുടെദിക്കിനയയ്ക്കേ,വേണ്ടു
ഭവനേചെന്നവർകേറുംമുൻപേ
കാററിന്മകനുടനവിടെച്ചെന്നിഹ
നൂററിനെയുംപൊടിഭസ്മമതാക്കി
കാലത്തിങ്ങുവരുന്നുണ്ടവരെ
കാലപുരത്തിൽചെന്നാൽകാണാം"

കടുതരവാക്കുകളുരത്തുഭീമൻ
കരതലഗദയെടുത്തുവെക്കം
നടപ്പതിന്നുതുടർന്നനേരം;
"കടുപ്പമായുള്ളൊരുമടക്കമില്ലാ
തടുത്തസോദരരുടങ്ങേലാനീ,
പൊട്ടക്കണക്കഥയൊട്ടുക്കുകന്നതു
നടുക്കയില്ലിഹദിക്കെന്നെങ്കിലും
ഒടുക്കമൻപൊട്ടമടക്കവുംചില–
മുടക്കാവുംവരുമടക്കമെത്തുഭ–
മിടയ്ക്കുസോദര!പടയ്ക്കുകാലമ
തടുക്കുമന്നിതുനടക്കുമായതു
തടുക്കയില്ലഹമെടുക്കിലുംഗദ
മുടിക്കിലുംപുനരടിക്കിലുംപൊടി–
പെടുക്കിലുംപുരമടക്കിലുംവധി
വടക്കുതെക്കിഹനടക്കിലുംതവ
മതംനമുക്കുമമതംവൃകോദര!
ഹിതംപറഞ്ഞതുചിതംഗ്രഹിക്കനീ.

കുരുകുലമതിലിഹജാതന്മാരവർ
ഒരുനൂറുംനാമൈവരുമല്ലോ,
ഒരുമനമുക്കുമവർക്കുംതങ്ങളിൽ
വരുവാൻവിഷമമതെങ്കിലുമിപ്പോൾ
മാററാർവന്നുവിരോധിക്കുമ്പോൾ
നൂററഞ്ചുംപുനരൊന്നേവരൂ.
ഊററക്കാൎക്കുവരുമൊരബലം
ക്രൂരരാർവേണമൊഴിപ്പതിനപ്പോൾ,
ക്രൂരന്മാരൊരുവരുമല്ലാതെ ദുരിശ്രി
മാററാരെങ്കിലുമുപകൃതിചെയ്യും.
കാററിന്മകനേ!മടിയാതവർകളെ
മാററിക്കൊണ്ടിഹവരികകുമാര!
പണ്ടൊരുപൂച്ചയുമെലിയുംതങ്ങളി–
ലുണ്ടായ്വന്നുസഖിത്വമൊരുനാൾ
മലയുടെമൂട്ടിൽകാട്ടാളന്മാർ

വലയുംകെട്ടിയുറപ്പിച്ചങ്ങനെ
കലയുംമാനുംപുലിയുംവന്നതിൽ
വലയുന്നേരംകൊലചെയ്വാനായ്
കരളിൽശിപാർത്തിട്ടുപകൽകഴിവോളം
ഒരുമൃഗമന്നിഹവന്നതുമില്ല.
വരുമിനിരാത്രിയിൽനാളെവെളുത്താൽ
പിടിപെട്ടുവന്നുവധിക്കാമെന്നവർ
കരുതിത്തങ്ങടെഭവനേചെന്നു-
ന്നൊരുമിച്ചവിടെയുറക്കവുമായി
ഒരുമാർജ്ജാരംവനഭുവിരാത്രിയി-
ലിരയുംതേടിനടക്കുന്നേരം
തരസാചെന്നൊരുവലയിൽചാടി
കരവുംകാലുമിളക്കാൻമേലാ
പരവശനപ്പോൾമ്യാവൂമ്യാവൂ
കരവൃതുംചെയ്തവിടെവലഞ്ഞു
അരികെയുണ്ടൊരുപൊട്ടിലിരിക്കും
ചെറുതായുള്ളൊരുമൂഷികനപ്പോൾ
അരിയായുള്ളൊരുപൂച്ചത്തടിയൻ
കരയുന്നതുകേട്ടൊന്നുവിരണ്ടു,
ഉരിയാടാതെമുഖംകാട്ടുന്നതു-
മൊരുകരികണ്ടാൽപൂച്ചയുമപ്പോൾ
സരസതയോടുവിളിച്ചാനവനെ-
പ്പരവശനായ്ഞാൻമൂഷികവീര!
വലയിൽചാടിവലഞ്ഞുഞാനൊരു
ഫലമില്ലാതെമരിപ്പാറായി,
കുലമാൻപന്നികൾവന്നുപതിച്ചാൽ
വലയരക്കുത്തിമാൻകൊള്ളാം,
പിടിപെടിയാതൊരുപൂച്ചലഭിച്ചാൽ
വലയന്മായതുതിന്മാനാമോ.
തലയിലെഴുത്തിൻബലമതുകൊണ്ടിഹ
വലയിൽപെട്ടുവലഞ്ഞുസഖേ!ഞാൻ
എലിയുംപൂച്ചയുമന്യോന്യംബഹു
കലഹികളെന്നൊരുചൊല്ലതുകൊള്ളാം
കലഹമെനിക്കുഭവാനോടില്ലതു
നലമൊടുനീയിഹബോധിക്കേണം.
വലയുടെചരടുകടിച്ചുമുറിപ്പാൻ
പലപലകൌശലമങ്ങുണ്ടല്ലോ.
വലയൻചെന്നുവരുന്നതിൽമുമ്പേ
വലകണ്ടിപ്പാൻകനിവിയലേണം
വലയുന്നവരെപ്പാലനമല്ലോ
വലിയജനങ്ങടെധർമ്മമതറിക!
എലിയെന്നല്ലഭവാനൊരുദശയിൽ
പുലിയെക്കാളതിവൻപനതാകും”
ഇവ്വിധമിങ്ങനെമാർജ്ജാരകനുടെ
പരവശവാക്കുകൾകേട്ടൊരുനേരം
എലിയതുബോധിച്ചരികേചെന്നഥ
വലകണ്ടിപ്പാൻവട്ടംകൂട്ടി
ഓരോരോചരടുകടിച്ചുമുറിപ്പാ-
നോരോനാഴികനേരംവേണം;
തെരുതെരെയങ്ങുകടിച്ചുമുറിച്ചാൽ
തരമല്ലെന്നുണ്ടെലിയുടെഹൃദയേ;
മെച്ചമിവന്നിതുചെയ്വാനൊന്നതു
പൂച്ചയറിഞ്ഞാലുപകാരത്തിനു
താഴ്ചവരാനുണ്ടെന്നുകനക്കെ
കാഴ്ചയവന്നുണ്ടെന്നതുമൂലം
താമസമായതുകണ്ടൊരുപൂച്ച-
ക്കുമയമേറിക്ലേശവുമേറി
“തെരുതെരെവേണമതല്ലെന്നാലിഹ
വരുമതിദുഷ്ടൻവലയപ്പാഴൻ
പുലരുന്നേരംവലയന്മാരും
പലരുംകലശല്യക്കൂട്ടംമുൻപേ
വലകണ്ടിച്ചുവിടേണംനീയേ”—
ന്നെലിയോടുപൂച്ചപറഞ്ഞുതുടങ്ങി-
വെട്ടപ്പെട്ടൊരുസമയേമൂഷിക-
നൊട്ടുംതാമസിയാതെവലയും
പൊട്ടിച്ചൻപൊടുപൊട്ടിലൊളിച്ചു
ദുഷ്ടൻപൂച്ചയുമങ്ങുനടന്നു
ഒട്ടുദിനങ്ങൾകഴിഞ്ഞൊരുദിവസം
കിട്ടീലെങ്ങുമൊരേടത്തശനം
അഷ്ടിക്കൊന്നൊരുവകയുള്ളെന്നിഹ
കാട്ടിൽനടന്നപ്പൂച്ചത്തടിയൻ
കൂട്ടസഖിത്വംപ്രാപിച്ചെലിയുടെ
പോട്ടിന്നരികേചെന്നുവിളിച്ചാൻ
“പണ്ടുപകാരംചെയ്തൊരുമൂഷിക-
നുണ്ടോസുഖമിരുന്നീടുന്നോ!”
എലിയതുകേട്ടുവിലത്തിന്നുള്ളിൽ
തലകാട്ടാതെവസിച്ചുപറഞ്ഞാൻ:—

ശ്ലോകം

“കാര്യാർത്ഥമാപദോയോസ്യ
ത്വസ്ഥിതാവസിതേപുനഃ
മാർജ്ജാര! ത്വംഹി മാർജ്ജാരോ
മൂഷികോഹഞ്ചമൂഷികഃ”

കാര്യംകൊണ്ടിഹനീയുംഞാനും
കനിവൊടുസഖ്യംചെയ്തിതുമുന്നം
കാര്യംതന്നുകഴിഞ്ഞുപിരിഞ്ഞു
വൈരമതിനിയുംമുന്നേപ്പോലെ
പൂശകനാംനീപൂശകനിനിമേൽ
മൂഷികനാംഞാൻമൂഷികനിനിമേൽ,
ഇനിനാംതങ്ങളിലെത്തുന്നേരം
കനിവുമതില്ലൊരുചേർച്ചയുമില്ല”
ഇങ്ങനെയുള്ളൊരുശ്ലോകംചൊല്ലീ-
ട്ടങ്ങുനടന്നിതുമൂഷികനുടനേ
എന്നതുകൊണ്ടുപറഞ്ഞുവൃകോദര-
നന്നിതുമാറ്റംനയശാലികളാൽ
നന്ദിതമല്ലിതുനിന്ദിതമെത്രേ.
ചെന്നുടനവരുടെമോചനമുചിതം
ഇന്നിസ്സങ്കടമൊട്ടുതീർത്താൽ
പിന്നെനമുക്കെപ്പോലെതന്നെ
കൌന്തേയന്മാർകൌന്തേയന്മാർ
കൌരവ്യന്മാർകൌരവ്യന്മാർ”
“ആര്യനിദാനീമരുളിച്ചെയ്തതു
കാര്യ”മിതെന്നുരചെയ്തിതുനകുലൻ,

"ഏഷണി പറവാൻ വിരുതു പെരുത്തവ-
നോഷ്ഠസ്യയോധനനാഭജന്മാരും
ദൂഷണമിങ്ങനെ വരുവാനൊക്കയു-
മേഷണിദോഷമിതെന്നറിയേണം.

ശ്ലോകം.

പ്രൌരാകശ്വന്ദഗോമായുർ
ദുരാഗ്രഹവശംവദഃ
പരാൻ വിനാശയൻ ഭൂയോ-
ദുരാപദമുപേയിവാൻ"

പണ്ടൊരു കുറുനരി തിന്മാനുള്ളതു-
തെണ്ടിനടന്നു മനസ്സും മുട്ടി-
ക്കണ്ടകമുള്ള വനങ്ങളിലെല്ലാം
മണ്ടിനടന്നു തളർന്നു ശരീരം
കണ്ടാനൊരു ദിശി നല്ല കരിമ്പുക-
ളുണ്ടാക്കിപ്പല വേലികൾ കെട്ടി
കാത്തുകിടപ്പാൻ പുരയും കെട്ടി
പ്പാർത്തീടുന്നൊരു നായരുമുണ്ട്.
കേളപ്പാരെന്നവനെപ്പേരും
കേട്ടു ഗ്രഹിച്ചാൻ കുറുനരിയൊരു നാൾ
കേളപ്പാരൊടു ചെന്നു പറഞ്ഞു
"കേളപ്പാ! ഞാനൊരു ചൊല്ലുന്നതു
നാളെപ്പുലരും മുമ്പേ
കോളല്ലൊരു ദൂഷണമുണ്ടാം
കാട്ടിൽ നടക്കും വമ്പന്മാർ
കേട്ടു കരിമ്പുകളുള്ള വിശേഷം
ഭക്ഷിപ്പിവിടെ വളർന്ന കരിമ്പുകൾ
ഭക്ഷിപ്പാനായ് വരുമറിയേൻ.
രക്ഷിക്കേണം നീയതു കൂടെ
ഭക്ഷിക്കാതെ തടഞ്ഞു കഴിച്ചു"
ഇതു കേട്ടപ്പോൾ നേരന്നോർത്തൊരു
മൂഢൻ കേളപ്പാരൊന്നവിരണ്ടു
"ചെറുതായുള്ളൊരു കൌശലമുണ്ടിഹ
കുറുനരി ഞാനതു ബോധിപ്പിക്കാം.
അമ്പുകൾ ചുട്ടു പഴുപ്പിച്ചെയ്താൽ
കൊമ്പിയിലെ വമ്പനെ വധിക്കാം.
ചെറുവടക്കൊരു വെളിക്കു പോകിന
പുറം തിരിഞ്ഞു കെച്ചെന്നു പതുക്കെ
പാറിക്കൊണ്ടാലമ്പുകളവരുടെ
നെറുകിൽ കിട്ടി പ്രയോഗിച്ചീടാം
പത്തു വെളുപ്പിനു മുമ്പേ ഇവിടെ-
ക്കെത്തിക്കൊണ്ടാൽ ഇതു സാധിക്കാം"
എന്നതു കേട്ടഥ കേളപ്പാരതു
നന്നെന്നോർത്തു നടന്നവിടെപ്പോന്നാൻ
കുറുനരി ചെന്നു ഗജവരനോടെ-
ന്നറിയിച്ചാനതു സമയത്തന്നു.
"കരിമ്പു തിന്മാൻ കരിവര നിപ്പോൾ
തരിമ്പു മോഹമതുണ്ടെന്നാകിൽ,
തരം വരുത്താം പത്തു വെളുപ്പിനു
വരമ്പിനുള്ളിൽ ചെന്നാലവിടെ
കരിമ്പു കാണാമായതു തുമ്പി-
ക്കരത്തി...

നൊരുത്തൻ പിടിയണമെന്നീയിഹ ഞാനു-
ണ്ടകമ്പടിക്കായ് മുന്നിൽ നടപ്പാൻ"
ഇത്തരമോരോ ചൊല്ലീടിന കുറുനരി
മത്തഗജത്തെ കൊണ്ടു വരുമ്പോൾ
"പത്തൻ പതുളി വസന്തിൽ ഭക്ഷണ-
മിത്തിരിയെൻ ദശരിരം മതിയാം-
മിത്തൊഴിൽ നല്ല കണക്കിനു കൂടി-
ക്കേളപ്പാരുടെ തടി കൊണ്ടിന്നും
നാളേക്കും തടവില്ല ഭുജിപ്പാൻ"
എന്നു വിചാരിച്ചു വരുന്നതിലവിടെ
ചെന്നാരാൽ കരികിലൊളിച്ചു ഫെരു നിന്നാൻ,
വന്നുടനാനകരിമ്പു തകർത്തഥ
തിന്നു തുടങ്ങിയൊരു സമയേ കേളൻ,
ചുട്ടു പഴുത്തൊരു ശരവും വില്ലും
വട്ടം കൂട്ടിപ്പാതിരനേരം
പുറവു മേലൊരു കാലും വച്ചഥ
തെറ്റെന്നങ്ങെയ്തിട്ടൊരു നേരം
മസ്തകമാകെ പൊണ്ണം കൊണ്ടൊരു
മത്തകരീന്ദ്രൻ ചത്തു മറിഞ്ഞു.
വമ്പനതാകിന കേളപ്പാരെ
പാമ്പു കടിച്ചു നിവരും ചത്തു.
പത്തിപ്പാമ്പിൻ വില്ലിൻ മുനയതു
കുത്തുക കാരണമപ്പാമ്പും ചത്തു
ഒക്കെച്ചത്തതു കണ്ടു പ്രസാദി-
ച്ചക്കുറുനരിയരികെ ചെന്നുടനെ,
അക്കലവിക്കിൻ മുനമേലുള്ളൊരു
രക്തം ചെന്നഥ നക്കും നേരം
ചാപ്പുകൾ തട്ടി മുറിഞ്ഞിതു ഞാണും
വില്ലു നിവർന്നുടനെ വന്നവന്റെ വായിൽ
കൊണ്ടു കരേറി കുറുനരി ദോഷൻ
രണ്ടു പിളർന്നുടനവനും ചത്തു.
ഏഷണിയുള്ളവനിങ്ങനെ വരുമതു
ദോഷങ്ങളിലതി ദോഷം നിയതം;
ദോഷങ്ങൾക്കതു കാരണമിപ്പരി-
വേഷണമിങ്ങനെ സംഗതി വന്നു."
അഥ പുനരഗ്രജനരുളിച്ചെയ്തു:—
"കഥകൾ പറഞ്ഞഥ കാലം പോയാൽ
രഥമതിലധുനാ യന്ത്രിതരാമവ-
രതിദൂരം ഗതരായെന്നു വരും
വിരവൊടു പോക കൃപാകര വീര!
ഹരിസൂനുവുമിയം കൂടിച്ചെല്ലുക.
ഇരുവരുമൊരുമിച്ചും വെരുവോരെ
പരിചൊടു ചെന്നു ജയിച്ചും കൊണ്ടഥ
കരസുതനാരും വീണ്ടും കൊണ്ടിഹ
വരിക തരിമ്പു വിചാരം വേണ്ടാ"
ഗുരുശാസനമതു കേട്ടഥ ഇരുവരു-
മൊരു രഥമേറിച്ചെന്നു വിളിച്ചു.

ചമ്പരാഗം.

"ഗഗനചരമൂഢരേ! ഗന്ധർവ്വകീടരേ!
ഗമനമിതു വിരവിനൊടു വിഫലതരമാക്കുവിൻ!
വിരുതുകളിതൊക്കവേ വിരതതരമാക്കുവിൻ!

ചക്രയുദ്ധം പൊരുവതിനു പെരികമദശാലരോ
ഖഡ്ഗചർമ്മധരരോടെതിരെത്തു സാഹസം
കരികളോടു പൊരുവതിനു കരുനരികൾ പോരു-
[മോ
ഹരിതനയനുള്ളിലൻപൊടു ശമിതദുർമ്മനാൻ
പക്ഷതരശരനികരനിരകളെ ചൊരിയുംവിധൗ;
ഝടിതി പൊടിഭസ്മമാംകുടിലകലമെന്നവേ
പടപൊതികിലുടലുടയുമുടവുമുടനേവരും
പടയിലധികാളൻ പട്ടമതിവൃകോദരൻ
കഠിനതരഗദയുടെ കരുമനകൾകൊണ്ടുടൻ
അടിതുടരുമാഹവേ പൊടിയുമുടനാകവേ
അടിമുടികളുമിലയപിതിലതുലിതമായ് വരും
ഇത്ഥം പറഞ്ഞുകൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങി പാർത്ഥൻ
ഉൾഖേലപ്രദേശങ്ങളിൽ ക്രുത്തുള്ള സായകങ്ങൾ
ചേർത്തു പ്രയോഗിച്ചു നേർത്തു പോകാതെ കൊണ്ടു
കോർത്തു ഗന്ധർവ്വന്മാർക്കു ആർത്തു കൂടാതെയാക്കി-
ത്തീർത്തു വിജയനിനി യുദ്ധം ഫലിക്കയില്ലെ-
ന്നോർത്തു ചിത്രസേനനുമാർത്തു വിളിച്ചടുത്തു;
മാരികണക്കെ വീരന്മാരിലസ്ത്രങ്ങളങ്ങു
പാരിച്ചൊരിഞ്ഞു വ്യോമചാരി ഗന്ധർവ്വരാജൻ
പോരിനുടനേ വലവൈരിതനയനപ്പോൾ
ക്രൂരാസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു ദൂരീകരിച്ചു സർവ്വം
ദിവ്യൻ പലവിധത്തിൽ ദിവ്യാസ്ത്രം പ്രയോഗിച്ചു
സവ്യസാചിതാനതു സർവ്വം തടുത്തു നിന്നു,
പന്നഗങ്ങളെ വെന്നു തടുപ്പാനുമ-
ന്നിന്നു കഴിയില്ലെന്നു കമ്പം തുടങ്ങി ദിവ്യൻ
വിട്ടുപോവാനും വഴി കിട്ടുന്നതില്ലാ; പട-
വെട്ടുവതിനു പുനരൊട്ടുമെളുതുമല്ലാ;
പെട്ടെന്നു നാമിവിടെ പെട്ടുപോമെന്നുറച്ചു
കൊട്ടും ഘോഷവും നിർത്തി ഒട്ടും താമസിക്കാതെ
തേരും പടയും തെറ്റു പോരും താനും ഭൂമിയിൽ
ചേരുവാൻ വന്നിറങ്ങി ചാരു ഗന്ധർവ്വരാജൻ
ഭ്രാതാവജനതു നേരം പറഞ്ഞു പാർത്ഥാ!
പോരും കലഹമിനി ചേരുകയെന്നോ വേണ്ടു
പാരം വലഞ്ഞു നിന്റെ ക്രൂരമ്പു കൊണ്ടിക്കൂട്ടം
വൈരം വെടിഞ്ഞിവരെ സ്വൈരം സംഭാവിക്കേ-
[ണം
ഭീമസേനന്റെ വാക്കുകേട്ടു സവ്യസാചി
നാമസംക്രുടംതെ കണ്ടായുധമങ്ങുവച്ചു;
ഭൂമിയിലിറങ്ങുക വൈകാതെ ചിത്രസേന!
നാമിരുവരുമമ്മിലേതും കലഹമില്ല."
ഗന്ധർവ്വരാജവിജയന്മാരൊട്ടു
സന്ധിയാധിപനിരുവരും ചെയ്തു;
ബന്ധുപ്രീതിബലം കൊണ്ടുപരെ
ബന്ധിപ്പതിനിഹ ബന്ധം വന്നു
ചിന്തവസ്തുപിടിപാടില്ലാത്തൊരു
അന്ധനൃപസുതന്മാരിവർ നൂനം.
വിരുപണമില്ലാജള പ്രളാപം
ചെയ്താക് വന്നശിരസ്സിൽ കേറി
ഓടും നമ്മുടെ വില്യകൾക്കും
ഓളുവകൾക്കെനിന്നിതെന്നും

ഏറ്റം മടക്കമുള്ള ശേഷം
മാറ്റങ്ങളെന്നിട്ടഹമിതി ചൊല്ലും
വീരവൃകോദര! വരികധനഞ്ജയ!
വൈരം നമ്മോടുകരുതീടൊല്ലാ
വൈരിജനങ്ങളെ ബന്ധനമോക്ഷം
വിരവൊടു ചെയ്ക വൃകോദര വീര!"
എന്നതു കേട്ടു വൃകോദരനുടനെ
സ്യന്ദനമേറിച്ചെന്നു പതുക്കെ
കെട്ടുകളൊക്കെയഴിപ്പാൻ രഥമതി-
ലിട്ടു പിരട്ടിയുരുട്ടി ചിലരുടെ
കുടുമ പിടിച്ചു വലിച്ചും ചിലരുടെ
പിടരി പിടിച്ചു തിരിച്ചും ചിലരുടെ
താടി പറിച്ചും മീശ മുറിച്ചും
മോടി കുറച്ചും തട്ടി മറിച്ചും
കെട്ടഴിയാഞ്ഞതു പൊട്ടിച്ചും പണി-
പെട്ടു രഥത്തിൽനിന്നു നിലത്തേ-
ക്കിട്ടു തുടങ്ങി മടങ്ങാതെ തല-
തൊട്ടെണ്ണി സ്വരൂപിച്ചങ്ങരുളി.
"ദുര്യോധനനും ദുശ്ശാസനനും
ദുർമ്മുഖനും ദുശ്ശേശപരനിവനും
ദുർമ്മർഷണനും ദുർമ്മേധാവും
ദുർല്ലക്ഷണനും ദുർഭാഷണനും
ദുർവ്വിക്ഷണനും ദുഷ്കണ്ടകനും
ദുസ്സഹൻ ദുർബ്ബുദ്ധി വീരൻ
എന്നു തുടങ്ങിയതെമ്പിപ്പാൻ ബല-
ളുണ്ടധമിനിക്കിഹ കൈ തളരുന്നു
ഉണ്ണി! വരികധനഞ്ജയ! നീയിനി
എണ്ണിയൊരിക്കൽ സൂക്ഷിക്കേണം
അണ്ണൻ തമ്പിയുമവരുടെ തമ്പിയു-
മെണ്ണത്തിൽ പിഴ കൂടാതെണ്ണുക!
കണ്ണില്ലാത്തൊരു ജനകനിനിതൊ-
ട്ടെണ്ണിയൊരേടത്താക്കണനേരം
തൊണ്ണൂറ്റൊൻപതിലേറാം കുണ്ടി-
ലെന്നുള്ളിളിവരാതെയിരിപ്പാൻ
ധൂർത്തന്മാരെയൊരോലയിലൊക്കെ-
ച്ചാർത്തിവിടാഞ്ഞാൽ ദൂഷണമുണ്ടാം
കാണേണ്ടീല കണക്കപ്പിള്ളകൾ
മേനോക്കിച്ചന്മാരുമതില്ലാ
നല്ല പിതാവിൽക്രൂരിനമുക്കെള്ളു-
തല്ലിനിയിവരുടെ വേരുതിരിപ്പാൻ"
എന്നു പറഞ്ഞു ചിരിച്ചു വൃകോദര-
നൊന്നൊന്നാഴിയാതിഹ നൂറുവരേയും
കെട്ടുമഴിച്ചുവിട്ടു പതുക്കെ
തൊട്ടു തലോടിക്കൊണ്ടുര ചെയ്താൻ;—
"ദുര്യോധന! ശൃണു വചനം നിന്നുടെ
ദുര്യോഗം കൊണ്ടിങ്ങനെ സംഗതി-
വന്നു ഭവിച്ചതുനന്നായ് വരുമിനി
നിന്നുടെ ദുർമ്മദമൊട്ടു ശമിക്കും
ആയതു വരുവാൻ നിമിഷം നിന്നാ-
മയമതുണ്ടോ മാറീടുന്നു
നായുടെ വാലൊരു പന്തീരാണ്ടു—

ക്കായതമാകിനകഴലതിലാക്കി
ചിന്തൊയെട്ടത്തുനോക്കുന്നേരം
മുന്നേപ്പോലെവെളങ്ങെയിരിപ്പൂ.
വെൺമതികുലമതിലീശ്വരനാകിന
ധൎമ്മാത്മജനുടെചരണസമീപേ
ചെന്നുവണങ്ങിയരെവും കൃപ്പി
മൂന്നുവലത്തുംവെച്ചുപതുക്കെ;
"പൊയ്ക്കൊണ്ടാലുംഹസ്തിനപുരമതി-
ലിക്കണ്ടനുജന്മാരൊട്ടുകൂടെ"
ഇങ്ങനെയുള്ളൊരു കോമളവചനം
തിങ്ങിനനാണംകൊണ്ടുമുഖത്തെ
താഴ്ത്തിക്കൊണ്ടാകേട്ടുമനസ്സിലൊ-
രാത്തിമുഴുത്തു സുയോധനനന്നേ
ഉത്തരമുരിയാടാതെതന്നെ
സത്വരമനുജന്മാരൊട്ടുകൂടി
ഹസ്തിനപുരവഴിനോക്കിനടന്നാൻ
അസ്ഥിരമതിയാമതിശയകടിലൻ
വിരവൊടുവീരൻവായുതനുജൻ
നരനൊട്ടുകൂടെച്ചെന്നുവനാന്തേ
നരപതികുലപതിയാകിനതങ്ങടെ
ഗുരുവരനാകിനധൎമ്മാത്മജനുടെ
ചരണസമീപേചെന്നുവണങ്ങി
പരമാനന്ദമയാകൃതിയാകിന
മുരരിപുഭഗവാൻതന്നുടെരൂപ-
സ്മരണംചെയ്തുവസിച്ചിതുഭദ്രം
ചിത്രസേനനുംവൃന്ദവുമെല്ലാം
ചിത്തസമ്മദംപൂണ്ടുഗമിച്ചു
വൃത്രവൈരിയെച്ചെന്നുവണങ്ങി
തത്രമേവിനാനത്തുമതിഭദ്രം.

ഘോഷയാത്ര, ഓട്ടൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം

൩. ഹിഡിംബവധം.

കരകാണാതൊരു കടലിനുസമമാം
നരകവിനാശനപാണ്ഡവചരിതം
പരിചൊടുസജ്ജനസഭയിലിറങ്ങി-
പ്പറവതിനായി [illegible]ഞാൻ;
ഹസ്തിരഥാദിസമൃദ്ധ[illegible]ചരകം
ഹസ്തിനപുരമതി[illegible]സുഖമൊടു
നിസ്തുലധൃതിധൃതരാഷ്ട്രമഹീപതി
നിസ്തുലഭൂപതിവാഴുംകാലം;
ദുൎയ്യോധനനും ദുശ്ശാസനനും
ദുഃശ്ശാസനനും ദുൎമ്മുഖ[illegible]നും
ദുൎമ്മേധാവും ദുൎമ്മ[illegible]
ദുശ്ശീലനനും [illegible]
ധൃഷ്ടതയേറ്റം[illegible]മാം-
രെട്ടുജനങ്ങളുമനു[illegible]
അന്ധനതാകിയ[illegible]നുടെ-
യന്തികസീമനി[illegible]ങ്ങി
പന്തിനിരക്കെ[illegible]
ച്ചിന്തിതമൊട്ടുപറ[illegible];
"അച്ഛനതല്ലാ[illegible]കനിവത്രു
തുച്ഛമതാവുമാനെ[illegible]?
കുന്തീസുതരെക്കു[illegible]
നെന്തൊരുബാധ[illegible]കണ്ണേ;
വണ്ണൻവാഴകണ[illegible]നൊരു
പെണ്ണത്തടിയ[illegible]ഭീമൻ
ഉണ്ണികളാകിയ[illegible]
മണ്ടിപ്പിക്കുന്നിതു[illegible]!
കണ്ണറിയാതെ[illegible]തെന്നും
കണ്ടറിവാനുംവ[illegible]ല്ലാ
പെണ്ണുങ്ങൾഭീമനു[illegible]ച്ചോ-
റുണ്ണണമെന്നാലതുമതിയല്ലാ
ഉണ്ണികളാകിയ നമ്മെക്കണ്ടാൽ
കണ്ണുരുട്ടിയൊരുഭാവംകാട്ടും
അതുകാണുമ്പോൾഞങ്ങൾഭയപ്പെ-
ട്ടുഴവഴിമണ്ടിയൊളിക്കേയുള്ളൂ;
ചെമ്പിൽചോറുകടത്തീട്ടമ്പോൾ
മുമ്പിൽകൊണ്ടിലവെയ്ക്കുംഭീമൻ
വമ്പുള്ളവനെച്ചെമ്പിനിങ്ങുവി-
ളമ്പിയചോർമതിയല്ലെന്നാകിൽ
ചെമ്പുപിടിച്ചങ്ങിലയിൽമറിപ്പാൻ
ചങ്ങാതിക്കൊരുസംശയമില്ലാ
ചക്കപ്പുഴമാറാൻകൊണ്ടുചന്നാ-
ലൊക്കെമുറിച്ചുചെലുത്തുംഭീമൻ
ഇക്കണ്ടുണ്ണികൾഞങ്ങൾക്കായതു
വെക്കമൊരത്തിരികിട്ടുകയില്ലാ
ചക്കച്ചോറുംകാളൻകറിയും
ചക്കച്ചുകണിയുമെന്നിവയല്ലാം
തിക്കത്തുങ്ങൾക്കൊരുസുഖഭോജന-
മിക്കാലങ്ങളിലില്ലിഹതാതാ;
എന്തിനുവളരെപ്പറയുന്നു
കുന്തീസുതരുംഞങ്ങളുമിവിടെ
സന്ധിച്ചിനിമരുവീട്ടുകയെന്നതു
ചിന്തിച്ചാലെളുതല്ലിനിമേലിൽ
അവരിലൊരുത്തൻ [illegible]ചെയ്യും-
നച്ചുതമമ്മേ [illegible]വൊന്നല്ലാം
ഭയമുന്നമുക്കെന്തിതുകൊണ്ടിപ്പോ-
ളിവിടെനിവാസമുപേക്ഷിക്കുന്നോൻ
അടിയനുമനിജന്മാരുംകണ്ണനു-
മടിയാരിൽചിലനായന്മാരും

മടിയാതിന്നിനിമറെറാരുളികിന്ന
വിടകൊൾകെന്നുമനസ്സിലുറച്ചു
കത്തിവെള്ളത്താരുകറിയരിവച്ചു
കുന്തീതനയന്മാൎക്കുവിളമ്പും
കുന്നൻപഴവുംകരിമ്പലത്തുംചുളു-
വെണ്ണയുമമ്പൊടുപാലുംദധിയും
പൊണ്ണൻഭീമനുമഗ്രജന്മാൎക്കും
കണ്ണുമടച്ചുജപിക്കുംജ്യേഷ്ഠനും
ഇഷ്ടത്തിനുകല്ലുംനെല്ലു-
മിരിക്കുംകററരിവെച്ചുവിളമ്പും
ചട്ടിവണ്ണമടങ്ങളവയ്ക്കും
പട്ടന്മാൎക്കുതുമാറുകയില്ലും
തടിയൻഭീമൻവടികൊണ്ടടിയനെ-
യടിക്കൂട്ടുന്നതിൽമുന്നേതന്നെ
തടിയുംകൊണ്ടൊരുളികിന്നുമണ്ടി
അടിതിഗമിപ്പാൻകൂടുകില്ലുചിതം;
കാട്ടിൽപൊറുവളമന്തേകൂട്ടം
കാട്ടിടുന്നൊരധികാരംതമ
കണ്ടുംകേട്ടുംവളരെമുഷിഞ്ഞും
കൊണ്ടുവസിപ്പാനരുതിനിമേലിൽ
പാൎത്ഥന്മാരോടൊരുമിച്ചിവിടെ
പാൎത്തീടുകയിനിയെളുതല്ലേതും
തീൎത്തുരചെയ്യാമിച്ചുനമെല്ലാം
തീൎത്ഥാവുമാടിനടക്കേയുള്ളൂ;
മരുതലവനിഫലതലയിൽകേറി
ഇപ്പാരുതികെട്ടുകുന്നതുകണ്ടിങ്ങനെ
വെറുതെപാട്ടെപെട്ടുന്നതിനേക്കാൾ
മറുനാട്ടിനുഗമിക്കുകനല്ലു;
അറുപതുമിന്നൊരുനല്ലുതുമൊരുവക
ചെറുകുഞ്ഞുങ്ങളൊരേഷണിക്കുസ്ത്രീകൾ
അറിയാത്തവരൊട്ടവൈരികളൊരുവക
മറിമായങ്ങൾതുടങ്ങിക്കൊണ്ടാൽ
ആയതുനിൎത്താനടിയങ്ങൾക്കൊരു
നാഥനുമില്ലുജനമാനനുമില്ലും
കോയിക്കൽപുനരുള്ളവരവരുടെ
സ്വായിക്കാറല്ലാതില്ലാരും
ആൎക്കുംവേണ്ടാതിങ്ങിനെയിവിടെ-
പ്പാൎക്കുന്നൊന്തിനുഞങ്ങളിദാനീം
ഓൎക്കുന്നേരമൊരിക്കൽനമുക്കും
ചാകേണ്ടുന്നതുനിശ്ചയമല്ലോ;
ഒട്ടുംകൃപയില്ലാത്തജനങ്ങടെ
കൊട്ടുംകൊണ്ടുകിടക്കേക്കായിൽ
കെട്ടുംചുമടുമെടുത്തുനടന്നാൽ
കിട്ടുംമുതൽകൊണ്ടഷ്ടികഴിക്കാം
പട്ടണമൊക്കെനിരപ്പേനടന്നാൽ
കോട്ടണമെങ്കിലുമഷ്ടികഴിക്കാം
പട്ടന്മാരുംചുമടുചുമക്കുമ-
തൊട്ടുംദൂഷണമില്ലനമുക്കു
ചതിപെട്ടാൽപുനരെന്തരുതാത്തു
ഗതികെട്ടാൽപുലിപുല്ലുംതിന്നും
കാററിന്മകനുംസഹജന്മാരും
ഊററക്കാരെന്നാകിലുമൊരുപട-
യേറെന്നാകിൽമടങ്ങുമവൎക്കതി-
ലേററംവിരുതുവിശേഷിച്ചില്ലും
എങ്കിൽനമുക്കൊരുചക്രംപോലും
എങ്ങുമൊരുത്തരുതരികയുമില്ലും
അങ്കപ്പണമങ്ങടിയറയുംചില
ചുങ്കപ്പണവുംപാട്ടപ്പണവും
മുപ്പറയുംപുനരൊട്ടൊന്നുംചില
വയ്പുംരുചിയുമൊടൊപ്പെപ്പെട്ടൊരു
ചെപ്പുംചിപ്പുംപാണ്ഡുസുതന്മാ-
ൎക്കൊപ്പിക്കുന്നുജനങ്ങളശേഷം
പ്രാണസമൻമമകുഞ്ഞൻതന്നുടെ
പാണിതലത്തിലൊട്ടൊരുവില്ലും
ബാണവുമിന്നുവൃഥാഫലമല്ലോ
കാണാതഖിലമടങ്ങുകിലെന്നാൽ
കേട്ടുകൾപലതുംസംപ്രതിവന്നിട-
ക്കൂട്ടാംവ്യഥമിഫപെടുതരുമ്പോൾ
കൂട്ടനശിച്ചൊരുപക്ഷികൾപോലെ
കാട്ടുകരേറുംപുരവാസികളും
പോരുപറഞ്ഞാലിതുചേരാവട്ടമല്ലോ
പോരുള്ളകൂട്ടമെന്നതിരുംപലരുംകേട്ടാൽ
നേരുപറഞ്ഞാലതുനേരംപോക്കെന്നിരിക്കും
ഒരുംനമുക്കൊരുപകാരംചെയ്കയുമില്ലും
ആരുതനയന്മാരിൽകൂറുമൊരുത്തൎക്കില്ലും
ചോറുംകറിയുംകൂടിനേരെലഭിക്കുന്നില്ലും
ചേറുപിരണ്ടുനാറിക്കീറത്തുണിയുംചുററി
ച്ചോറുമ്മാനങ്ങുചെന്നുകേറുമ്പോൾപയ്യന്മാരും
ചീറുംകനത്തകട്ടച്ചോറുംപുളിച്ചപുളി-
ഞ്ചാറുംവിളമ്പുമവൎക്കേറുംദുൎമ്മുഖത്തോടെ
ആരുംകാണാതെനല്ലതെങ്ങുംപുളിശ്ശേരിയും
വാരിക്കോരിയെടുത്തങ്ങോരോരോതരങ്ങളവ
കൂട്ടിപ്പുരിപ്പുകാരൻകൂട്ടംകൂടിനന്നാ-
യഷ്ടികഴിച്ചുകൊണ്ടുമിഷ്ടംപോലനുദിനം
കട്ടിപ്പട്ടന്മാർചോറുകട്ടുകൊണ്ടുചെന്നു
കെട്ടിയപെണ്ണുങ്ങൾക്കുകൊട്ടിക്കൊടുക്കുമവ-
രൊട്ടിങ്ങുകാണാമോരോഗോഷ്ഠികൾകണ്ടാൽ

[൬൦൦൦

കൊട്ടംസഹിക്കയില്ലാകഷ്ടമിക്കോയിക്കലെ
ചട്ടവുംവട്ടങ്ങളുമൊട്ടുംചിതമല്ലെന്നു
തിട്ടമായുണ്ടിതെല്ലാംപെട്ടെന്നുറച്ചുഞങ്ങൾ
കുന്തീസുതന്മാരോടുസന്ധിതരമല്ലെന്നു
ചിന്തിച്ചുമാറാപ്പെല്ലാംബന്ധിച്ചുപുറപ്പെട്ടു
നിന്തിരുവടിയുടെഅന്തികേവന്നുകൂപ്പി
അന്തിക്കുമുമ്പേയാത്രകല്പിച്ചയച്ചീടേണം

ഇത്തരമുള്ളൊരുദുര്യോധനനുടെ
യത്തൽമുഴുത്തൊരുവാക്കുകൾകേട്ടു
വ്യഥനതാകിയധൃതരാഷ്ട്രൻപുന-
രുത്തരമിത്തരമരുളിച്ചെയ്തു
"ഉണ്ണീ!വരികസുയോധന!നിങ്ങളി-
വണ്ണംവാശിപിടിച്ചുപറഞ്ഞി-
കണ്ണില്ലാത്തൊരുനമ്മെക്കൊണ്ടിഹ

ളണ്ടിപ്പിക്കണമെന്തിനുപാഴിൽ
നിങ്ങളുമസ്സുതപാർത്ഥന്മാരും
തങ്ങളിലേതുംരസമില്ലെങ്കിൽ
പാർത്തലമതിലിനിമറെറാരടിക്കിൽ
പാർത്ഥന്മാർക്കൊരുഭവനംതീർത്തു
പാർപ്പിച്ചീടുകവേണമിതെന്നൊരു
താല്പര്യംപുനരുണ്ടതുമാത്രം
നമ്മുടെയിളയമ്മയ്ക്കുപിറന്നൊരു
നന്മകനല്ലോപാണ്ഡുതനൂജൻ
അവരുംനമ്മുടെമക്കളിതല്ലോ
അവരെനമുക്കുവെടിഞ്ഞീടാമോ?
ധർമ്മേശ്വരനുടെസുതനായുള്ളൊരു
ധർമ്മജനുംനാലനുജന്മാരും
ഭവനമവർക്കുവസിപ്പാനൊരിടം
നലമൊടുതീർത്തുകൊടുക്കണമുണ്ണീ!
വളരെദ്ദൂരത്തരുതൊരുകാതം
വഴിയകലത്തിഹനല്ലൊരുദിക്കിൽ
വളരെത്തെങ്ങുകവുങ്ങുംപ്ലാവും
കൊടിയുംവാഴകളെന്നിവപലതും
ഉളവാക്കിക്കൊണ്ടൊരുപുരമിങ്ങനെ-
യുളവോഹസ്തിനപുരിയോടുതുല്യം
തെളിവൊടുതീർത്തുകൊടുക്കാമെങ്കിൽ
പൊളിയല്ലവരെയിറക്കിയയയ്ക്കാം"

അന്ധൻനൃപതിതന്റെയരുളപ്പാടതുകേട്ടു
സന്തുഷ്ടൻദുര്യോധനൻസപദിസന്തോഷംപൂണ്ടു
അമ്മാവനോടുചൊന്നീയവസ്ഥകൾബോധി-[പ്പിച്ചു
അമ്മാവൻശകുനിയുമതുകൊള്ളാമെന്നുരച്ചു
"ഉണ്ണീമരുമകനേ! ഉരഗധ്വജ! വരിക
കണ്ണില്ലാത്തച്ഛനോടുകപടംഗ്രഹിപ്പിക്കല്ലേ
പാണ്ഡുതനയന്മാരെപരിചോടുവഞ്ചിക്കേണം
പാണ്ഡിത്യമുണ്ടെനിക്കുപരന്മാരെചതിപ്പാനും
വാരണാവതമെന്നവലിയോരുദേശമുണ്ടു
പാരംദൂരത്തുമല്ലപാരമടുത്തുമല്ല
പാരാതങ്ങിക്കിലില്ലംപണിയിച്ചുകൊടുക്കേണം
സാരമൊന്നുണ്ടുതാനുംസപദിനീബോധിച്ചാലും
കണ്ണനുംഞാനുംനീയുമെന്യേമറെറാരുവനും
ബോധിക്കരുതീക്കപടസംസാരമൊന്നുംതന്നെ
ആശാരിപ്പണിക്കന്മാരവരെല്ലാമെങ്ങുമോഷി
ആശ്ചര്യതക്കപോലെയവരില്ലംതീർത്തിടേണം
ഇത്ഥംപറഞ്ഞാശാരിപ്പണിക്കന്മാരിലേക്കേററം
ചിത്രപ്പണിക്കാരന്മാർചിലരുണ്ടുവിശ്വസിപ്പാൻ
പാരാതെമൂത്താശാരിപ്പണിക്കനെവേറെവിളി-
ച്ചാരോമലുരചെയ്തുഅതിദുഷ്ടൻശകുനിയും
പണിക്കവിരുതുള്ളൊരുപണിക്കനിങ്ങുവന്നാലും
നിനക്കുശില്പിശാസ്ത്രത്തിൽകണക്കുംകയ്യുമുണ്ടല്ലോ
കുരുക്കൾക്കുമൂപ്പായുള്ളകുരുശ്രേഷ്ഠൻകല്പിക്കുന്നു
അരക്കുകൊണ്ടില്ലമൊന്നുതെരിക്കെന്നുതീർത്തി-[ടേണം
കരക്കാരുംമററുംചിലമരക്കാരുംബോധിക്കേണ്ടാ
പരക്കെബോധിച്ചെന്നാകിൽതരക്കേടുവന്നുകൂടും
ചുരുക്കിപ്പറയാമില്ലമിരിക്കേണ്ടുംപ്രകാരങ്ങൾ
അരക്കുംപഞ്ഞിയുമുള്ളിൽനിരക്കെനിറച്ചുവച്ചു
പുറത്തുവെള്ളയിട്ടുനിരപ്പിൽചിത്രമെഴുതി
കറുത്തവെടിമരുന്നുമകത്തുചൊരിഞ്ഞതിന്റെ
പുറത്തുഭാഗത്തുഭിത്തിമറച്ചുമാളികക്കൂട്ടം
തിറത്തിൽപണിതുനല്ലനിറത്തിൽചായവുമിട്ടു
പെട്ടെന്നുപതിനെട്ടുകെട്ടുംപണിത്തൂണുകൾ
തട്ടുംമതിലുകളുംചുററുപുരത്തിന്റെ
ചട്ടങ്ങളെല്ലാംകൂട്ടിക്കെട്ടിച്ചമച്ചീവണ്ണം
എട്ടുദിനത്തിന്മുമ്പേപുഷ്ടിവരുത്തീടേണം"

ശഠനായുള്ളശകുനിപറഞ്ഞൊരു
കഠിനംകപടത്തൊഴിലതുകേട്ടു
അടിയങ്ങൾക്കൊരുകുറവതിപ്പോ-
ളിടകൂടാതെതുണച്ചരുളേണം
ഉടനേഗ്രന്ഥമർക്കില്ലംപണി-
തുടരാമെന്നാപണിക്കന്മാരും
അടിമലർതൊഴുതുനടന്നാദിക്കിൽ
ഝടിതിതുടങ്ങിപ്രയത്നവുമുടനേ
ശില്പവിധത്തിനുവിരുതുപെരുത്തൊരു
കാര്യക്കാരിലൊരുത്തൻവേണം
ആരുള്ളെന്നതിരഞ്ഞിതുശകുനി
അടിയനിതെന്നുപുരോചനനപ്പോൾ
അതുകൊള്ളാമതിവീരപുരോചന!
ജതുഗൃഹമമ്പൊടുതീർപ്പിച്ചാലും
എന്നതുകേട്ടുപുരോചനനവിടെ
ച്ചെന്നുശ്രമിച്ചുതുടങ്ങിപ്രയത്നം
ഉന്നതമാകിനജതുഭവനംപണി-
യുന്നപണിക്കന്മാർക്കിഹചെലവിനു
നെല്ലുംപണവുംപുകയിലവെററില
തെല്ലുംമടികൂടാതെകൊടുത്തും
ചെല്ലംചിലവുകളെഴുതിച്ചാർത്തിയ-
തെല്ലാംശകുനിയെവന്നറിയിച്ചും
നല്ലസമർത്ഥനരക്കില്ലംപണി
നലമൊടുസാധിച്ചിങ്ങിനെസരസം
ഉട്ടവിരവൊടുശില്പികളിൽപുന-
രിട്ടവിരുതുംമൂത്തപണിക്കന്
പട്ടുംമുണ്ടുംപണവുംവളയും
ഒട്ടുംമടികൂടാതെകൊടുത്തു
ദുര്യോധനനതുനേരംകുരുകുല
വര്യനതാകിയധൃതരാഷ്ട്രന്നുടെ
ചേവടിയുഗളംചെന്നുവണങ്ങി
സ്സാദരമേവംഗിരമുരചെയ്തു,

വാരണാവതവേലയിലൊരുമന്ദിരം
ആരണാവലിസഞ്ചിതമഞ്ചിതം;
അങ്ങുപാണ്ഡവന്മാർക്കുവസിപ്പാനാ-
യങ്ങുസാധിച്ചുഭോ! തീർത്തുമനോഹരം
എത്രവിസ്മയമണിഗൃഹംമണിഗൃഹം
അത്രമാത്രമല്ലനവധിജനതതി-
തത്രപാർപ്പതിനുതുമതിശിവശിവ!
ചിത്രമെത്രയുംചിതമതുചിതമതു.

ഇത്ഥംമകനുടെവാക്കുകൾകേട്ടതി-

ഖലൻകപടമറിഞ്ഞില്ലേതും
വൃദ്ധൻനരപതിധർമ്മാത്മജനെ
തത്രവരുത്തിയിരുത്തിച്ചൊന്നാൻ,
ധർമ്മജ! ഭീമ! ധനഞ്ജയ! നകുല
മന്മകനേ സഹദേവ! സുശീലാ
നന്മൊഴികേൾക്കണമുണ്ണികളെ വരു-
മെന്മകൾക്കശുഭം വരുമെന്നാൽ
നമ്മുടെമക്കളിൽമൂത്തവനുള്ളില-
ഹമ്മതിപാരമടക്കവുമില്ലാ
നമ്മെബ്ബഹുമാനവുമില്ലോർത്താൽ
നമ്മുടെജാതകമെന്തോവേണ്ടു:
നിങ്ങൾക്കുള്ളിൽവിവേകവുമുണ്ടതി-
മംഗലമീശ്വരഭക്തിയുമുണ്ടു്
ജ്ഞാനവുമുണ്ടതുകാരണമിപ്പോൾ
ഞാനെന്നുള്ളോരഹമ്മതിയില്ലാ
മക്കളൊരഞ്ചെട്ടുണ്ടുനമുക്കവ-
രൊക്കെഹാമൂഢന്മാർതന്നെ
അവരുംനിങ്ങളുമൊരുമിച്ചിനിമേ-
ലിവിടെവസിച്ചാൽഗുണമാകില്ലാ
അക്കരെയമ്പലമെന്നില്ലാഞ്ഞാൽ
മക്കടെകലശലുമാറുകയില്ലാ
എന്നതുകാരണമിപ്പോഴങ്ങൊരു
മന്ദിരമാശുചമച്ചിതുഞാനും
അവിടത്തിൽചിലർചെന്നുവസിക്കേ-
ണവനത്തിന്നൊരുഭൂതിവരിപ്പൂ!
ഇവരിൽചിലരെയയച്ചാലായവ-
രവതാളങ്ങൾപിണയ്ക്കുംപലതും
ധർമ്മജനീയുംസഹജന്മാരും
അമ്മയുമപ്പുരിതന്നിൽചെന്നു
നന്മയിലവിടെപ്പാലുംകാച്ചി
ചെമ്മെസുഖമായ്പാർത്തീടേണം
ചെലവിന്നെല്ലാംപണവുംഅരിയും.
ഇലകലമോരുംനെയ്യുമിതെല്ലാം
നിലക്കാത്തുകളുംചെമ്പുകളുരുളികൾ
വലിയകിടാരംവാർപ്പുവിളക്കുകൾ
ചട്ടുകവുംപലതട്ടുകവുംചില-
പെട്ടികളുംപലകട്ടിലുമെല്ലാം
ഇഷ്ടംപോലിനിയിവിടെനിന്നും
കെട്ടിയെടുപ്പിച്ചങ്ങുഗമിക്കാം
അഷ്ടികഴിച്ചുവസിപ്പാനുംപുന-
രിഷ്ടികൾചെയ്തതിനുംസുഖമവിടം
കണ്ടവർവന്നുപറഞ്ഞതുകേട്ടതു
കൊണ്ടിഹഞാനുംഘോഷിക്കുന്നു
കണ്ടറിവാനിക്കിഴവച്ചാരക്കൊരു
കുണ്ഠാലിക്കമതില്ലെന്മകനേ!"

താതൻറവാക്കുകേട്ടുസഹനംകൈക്കൊണ്ടു-
[ധീരൻ
താണുവണങ്ങിക്കൊണ്ടുതാനുമനുജന്മാരും
മാതാവുംമററുംചിലമമതയുള്ളാളുകളും
ഏതാനുംനായന്മാരുമൊരുമിച്ചുപുറപ്പെട്ടു
വമ്പൻപുരോചനനുംവഴികാട്ടുന്നായിക്കൂടെ
മുമ്പിൽനടന്നുമൂഢനുചിതനെന്നുംനടിച്ചു
അഞ്ചുനാഴികകൊണ്ടങ്ങാരക്കില്ലംതന്നിൽചെന്നു
അഞ്ചാതെകണ്ടുകണ്ടങ്ങകംപുക്കുജനനിയും
സഞ്ചാരംചെയ്തുമെല്ലെസരസന്മാരഞ്ചുപേരും
അഞ്ചാതെചെന്നുമണിമാളികമുകളേറി
പള്ളിമാടങ്ങൾതന്നിൽപരിചോടെകാണായോരോ-
[രോ
പള്ളിമെത്തമേലേറിപ്പരമാനന്ദംശയിച്ചു,
കള്ളപ്രയോഗമെന്നുകരുതിമാനസംതന്നിൽ
കൊള്ളാമിതെന്നുചേതംകുറഞ്ഞൊന്നുചൊല്ലു-
[ന്നേരം
ഉള്ളിൽകപടമേറുമുരഗദ്ധ്വജൻറെഭൃത്യൻ
കൊള്ളിവച്ചീടുമതുമറിയാതിരിക്കയില്ല
ഉള്ളവണ്ണംഞങ്ങളോടുരചെയ്തുംവിദുരരെ-
ന്നുള്ളോരുറപ്പുകൊണ്ടങ്ങടയോടൊത്തുവാണു

ജനകനാകിയവിദുരരുമപ്പോൾ
ഖനകനെവിരവിലയച്ചിതുഗൂഢം
ഖനകൻചെന്നുയുധിഷ്ഠിരനോടു
കനിവൊടുകർണ്ണേകിമപികഥിച്ചു
ദുര്യോധനനുടെകപടമിതെല്ലാം
അയ്യോ! ശിവശിവബോധിച്ചാലും
കത്തുമിതൊക്കെയരക്കുംപഞ്ഞിയു-
മിട്ടുനിറച്ചതുപുരമിതുസർവ്വം
കള്ളനതായപുരോചനനിവിടെ
ക്കൊള്ളികൊളുത്താൻവരുമൊരുദിവസം
അതുമൊന്നുകരുതിപ്പാർത്തീടേണം
ഇതുജതുഗൃഹമെന്നോർത്തീടേണം
ഇതുബതജനകൻവിദുരർനിങ്ങടെ
ഹിതമുരചെയ്വാനെന്നെയയച്ചു
പതിനെട്ടുംപുനരെട്ടുംതൂണുകൾ
മതിലിന്നകത്തിഹകാണുന്നില്ലേ!
അതിലൊരുതൂണടിയൻപണിചെയ്തു
അതിലൊരുവിസ്മയമുണ്ടതുകേൾപ്പിൻ;
തൂണുപിടിച്ചുതിരിച്ചാലായതു
താണങ്ങിളകിപ്പോകുംനിയതം
കാണാമപ്പോളൊരുഗുഹപെരുവഴി
തൂണിനുകീഴതിവിസ്തൃതമായി
കൊള്ളിക്കാരൻവരുമളവതിനുടെ
ഉള്ളിലിറങ്ങിപ്പൊയ്ക്കൊണ്ടാലും!
ഉള്ളിലിരിക്കേയാവൂയിതെല്ലാം
ഉപദേശംമമധർമ്മതനൂജാ!
നമ്മുടെതൂണിന്നടയാളംഞാ-
നുണ്ടാക്കിപ്പണിചെയ്തീവച്ചു
വേണ്ടാമനസിവിഷാദമൊരാപ-
ത്തുണ്ടാകാതെഗമിക്കാമുടനേ.

ഇങ്ങിനെഖനകൻവന്നുപറഞ്ഞു
അങ്ങുതിരിച്ചുപുനരതിവേഗാൽ
ഇംഗിതവേദികൾപാണ്ഡുസുതന്മാ-
രിങ്ങുമിരുന്നുസുഖിച്ചുവസിച്ചു
അക്കാലത്തൊരുകാട്ടാളസ്ത്രീ
അവിടെയിരിപ്പാൻചെന്നുകരേറി

നക്കുലവർക്കഞ്ചഞ്ചുസുതന്മാ-
രേകാന്തകാനനമായിട്ടുന്നു
ലാക്ഷാഭവനം തന്നിലിരിക്കും
സാക്ഷാൽപരമോപരനൊട്ടുതുല്യൻ
ധർമ്മതനൂജനുമനുജന്മാരും
തന്മാതാവാം കുന്തീദേവിയും
ധർമ്മം ചെയ്യുമവരെന്നുള്ളതു
ചെമ്മേ കേട്ടൊരു കാട്ടാളസ്ത്രീ;
അന്തിയടുത്തൊരു സമയേ വിരവൊടു
കുന്തി വസിച്ചരുളും പുരമുറിയുടെ
അന്തികസീമനി ചെന്നു പതുക്കെ
തന്തിരുവടിയൊടു ഭിക്ഷയിരന്നാൾ
"ഭിക്ഷാം ദേഹി ഗുണോദേ! നമുക്കിഹ
ഭിക്ഷാം ദേഹി ഗുണോദേ!
ഭക്ഷിപ്പാനൊന്നും വകയില്ലാഞ്ഞിങ്ങിനെ
ഭിക്ഷയുമൊരു വിഷണ്ണതയോടെ
ഇക്ഷിതി തന്നിൽ നടന്നു കഴിക്കുന്നു
കുക്ഷിപൊരിഞ്ഞിളിനം പ്രതിദിനങ്ങൾ (ഭിക്ഷാം)
ഐവർശിശുക്കളുണ്ടെൻ
പൈപ്പൊറുപ്പിപ്പാനുമിരന്നു കഴിക്കുന്നഹസ്സ്
ദൈവതിനേതും കനിവില്ലാഞ്ഞാലെന്തു
ചെയ്യേണ്ടതൊന്നെന്നറിഞ്ഞീല ദേവി (ഭിക്ഷാം)
നാലഞ്ചു ബാലന്മാർക്കും മുറുക്കിക്ക-
മാവതിന്നാടയുമില്ലല്ലോ ദേവി!
കാലനുംകൂടെ വെടിഞ്ഞൊരെന്നെപ്പത്തു
നാലുംകടന്നുള്ള കാട്ടാളനാരി ഞാൻ (ഭി)
പാഴിൽ കളഞ്ഞിട്ടു നാഴിക്കഞ്ഞി
മോഷിച്ചിരിപ്പൂ ഉണ്ടോ!
ആഴക്കുഴക്കരികിട്ടിയാൽ ഞങ്ങൾ-
ക്കായിരം പൊൻ കിട്ടും പോലെ പ്രസാദം (ഭി)
എച്ചിലിലകളെല്ലാമെടുക്കുന്ന
അച്ചിമാരെങ്ങുപോയി
പിച്ചയ്ക്കു വന്ന കിഴവിക്കൊരുവറ്റു
വെച്ചേക്കുമോ ഞാനിങ്ങൾക്കുപിന്നെ (ഭി)
ഇങ്ങിനെ വന്നു പറഞ്ഞൊരു കാട്ടാ-
ളാംഗനയോടരുൾ ചെയ്തിതു കുന്തീ.
നിങ്ങടെ സങ്കടമുടനേ തീർപ്പാ-
നിപ്പോഴൊരുത്തരിന്നിപ്പുലരിവിൽ
ബ്രാഹ്മണസദ്യ കഴിഞ്ഞാലുടനേ
ബ്രാഹ്മണശേഷം ചോറും കറിയും
നിങ്ങൾക്കുമ്പോളും നിറയെത്തരുവാൻ
നിങ്ങളെയൊരുവനെ ഞാനേൽപ്പിക്കാം
ശനിയും ബുധനും തൊപ്പനൊന്നിയു-
മിനിയും വേണ്ടതു തരുവാൻ ചൊല്ലാം
ഉണ്ണിയുമുണ്ടും തരുവാൻ നമ്മുടെ
മണിയൻപട്ടരെ വേഗം വരുത്താം
ചന്തമിയന്നൊരു പൂക്കെട്ടിപ്പാൻ
ചക്രക്കാരനെയേൽപ്പിച്ചീടാം
വനചരവൃദ്ധേ! നീയും ഞാനും
പുനരൊരുപോലെ സംഗതിവന്നു
അഞ്ചു സുതന്മാരുണ്ടു നമുക്കും
നെഞ്ചിൽ നിനച്ചാലൽഭുതമത്രെ
ജാതകമെന്നതിനിക്കുംകഷ്ടം
പാതകദോഷം മേലിൽ വരുത്താ-
നിപ്പുരമിവിടെത്തീർത്തു ചമച്ചു
സപ്പംഗിനമുണ്ടിഹ മരുവുന്നു
ഞങ്ങിനെ ഞങ്ങടെ വാസവുമിപ്പോ-
ളെങ്ങിനെ മേലാലരുമയെന്നും
ഇങ്ങിനിയാവതുമല്ലവയൊന്നും
സംഗതിപോലെ വന്നുഭവിക്കും.
ഏവം പറഞ്ഞു കുന്തീദേവികുമാരന്മാരും
ഭാവം തെളിഞ്ഞു തത്ര മരുവുന്ന കാലത്തിങ്കൽ
ഓരോരോ രജനികളിലോരോ പാണ്ഡുസുതന്മാ-
രോരോ മല്ലരങ്ങളതെന്നും പുലർത്തീടുന്നു
അക്കാലമങ്ങു ബലാധിക്കാരി ദുര്യോധനൻ
വേഗം പുരോചനന്റെ കൈക്കു പിടിച്ചരുളി
സൽക്കാരം പൂണ്ടു ചൊന്നാനക്കാപിനേഹമ- [മെല്ലാം
നിൽക്കാതെ പോകട്ടേ താനാക്കാര്യം നോക്കിപ്പു- [റോട്ട്
രാത്രിയിലങ്ങു ചെന്നാലതെന്നിനെ കൊള്ളി-
വച്ചുപരക്കിലുമെരിക്കാമുടനേതന്നെ
വാരാതരക്കിലുണ്ടല്പം ദേഹിപ്പിച്ചിട്ട്
വാചാ പുരോചനനിപ്പോൾ പോകതെ
ഒട്ടും മടിക്കാതില്ലാ ചുട്ടുകരിച്ചുവന്നാൽ
കിട്ടും നിനക്കനല്പപ്പട്ടും വളയും മറ്റു
പെട്ടെന്നു സാധിക്കാതെ പോട്ടോ! നിയാണെ- [ങ്കിൽ
പട്ടുകിട്ടാതൊരു വെട്ടൊന്നിന്നു കൊൾകാം"
ഉള്ളിലുറച്ചു പുരോചനനപ്പോൾ
കൊള്ളിയെരിച്ചു പിടിച്ചു കരത്തിൽ
കള്ളനൊളിച്ചു തിരിച്ചാനവരുടെ
കാലമവരുടെ പുറകേ കൂടി;
ജതുഭവനത്തിൽ ചെന്നുകയറി
കതകിൻ മറികടെ നിന്നു പതുക്കെ
ചെവിപാർത്തപ്പോളവരുടെയൊച്ചം
അവികലമവിടെക്കേൾപ്പാനുണ്ട്
ഒരുമയമിവിടെപ്പാർക്കണമെന്നു
കരുതിയക്കാലിറയത്തു കടന്നി
കരിമുണ്ടവിടെ വിരിച്ചു ശയിച്ചു
കസ്തൂരിക്കാരനുറക്കവുമായി
രാത്രിയിലങ്ങു കരുത്തു പെരുത്ത
മരുത്തിൻ മകനാം ഭീമൻ താനേ
കാത്തുനിന്നന്തമുറക്കമിളച്ചിഹ
പാർത്തീടുന്നു പരാക്രമശാലി
കണ്ടു പുറത്തൊരു കൂർക്കം കേൾപ്പാൻ
കണ്ടകരാരാൻ വന്നിട്ടുണ്ടോ?
ഇങ്ങിനെ ശങ്കിച്ചുടനേ ഭീമൻ
ചങ്ങലവട്ടക കയ്യിലെടുത്തു;
കതകു തുറന്നു പുറത്തു മിറങ്ങി-
ച്ചതിയനുറങ്ങും ദിക്കിൽ ചെന്നു
നോക്കേടെ കള്ളൻ കൊള്ളിയെരിച്ചു

നലയ്ക്കും വെച്ചുകിടക്കുന്നോരായിതു?
കൊള്ളുംനല്ലോരുതൊഴിലെന്നോൎത്തു
കൊള്ളിപിടിച്ചുപറിച്ചങ്ങവനുടെ
വായിൽതിരുകിയുറക്കമുണൎത്തി
കാൽകൊണ്ടൊന്നുകണക്കിനുതന്നെ
മുഞ്ഞിക്കിട്ടുതൊഴിച്ചുതദാനീം
പഞ്ഞികണക്കേമൂഞ്ഞിയരഞ്ഞു
പാശംകെട്ടിവലിച്ചഥതന്നുടെ
ദേശംനോക്കിനടന്നുകൃതാന്തൻ
ഭീമനുമങ്ങഥയുള്ളിൽജനിച്ചൊരു
ഭീമതരാകിനകോപമടക്കി
സോദരമഗ്രജനെയുമനുജന്മാരെയു-
മമ്മയുമാശുകുലുക്കിയുണൎത്തി
കൊള്ളിക്കാരൻവന്നവിശേഷം
ഉള്ളിലവൎക്കുധരിപ്പിച്ചുവപു-
സ്സുമല്ലിവിടെനമുക്കിനിവാസം
ചെമ്പുസമാപ്തികൊണ്ടുള്ളിലുറച്ചു
പുനാകൻപണ്ടുപറഞ്ഞറിയിച്ചൊരു
കനകസ്തംഭമിളക്കിയെടുത്തു
അതുമാകൊണ്ടാരുഗുഹയിലിറങ്ങി
പൂൎവ്വജരാമവരെയുമഗ്രജനേയും
കൈക്കുപിടിച്ചുപതുക്കെയൊന്നായിട്ടു
ഗുഹതന്നിലിറക്കിയയച്ചു
കൊള്ളിയെടുത്തങ്ങുഭവനത്തെ
കോലാഹലമൊടുചുട്ടുകരിച്ചു.
അഞ്ചുകാട്ടാളത്തിയുമവളുടെ
തനയന്മാരുംകൂടെദഹിച്ചു
കൊള്ളുമവളുടെകൎമ്മത്തിങ്ങിനെ-
യുള്ളിലൊന്നുനിനച്ചുഭീമൻ
ഗദയുമെടുത്തഗ്ഗുഹയിലിറങ്ങി
ഗമനംചെയ്തവരുടെപിറകേ
ഗംഗാതീരത്തോളമതുള്ളസു-
രംഗമതിൻമുള്ളിൽകൂടെ
ഗംഗകടന്നുനടന്നുപതുക്കെ
ഉംഗഹനാന്തരിവിപിനംപൂകാൻ.
പിറ്റേന്നാൾദുൎയ്യോധനൻമുതലുള്ളജനങ്ങളും
കോലാഹലമായിട്ടുപാക്കംവെറ്റിലപോലെകണ്ടു
മാലുള്ളവരായിച്ചുറ്റുമിതൊന്നുംകണ്ടു
പൂത്താനന്ദദുഃഖങ്ങൾചേൎത്തുവിചാരിച്ചുകണ്ടു
കൊള്ളിക്കാരനിക്കാൎയ്യംകൊള്ളിക്കാരിങ്ങുപ-
(ന്നാൽ
കൊള്ളേണമവനെയെന്നെല്ലാരുംനിശ്ചയിച്ചു
കള്ളൻവരാഞ്ഞതെന്തു? കള്ളക്കുടിച്ചെങ്ങാനും
കണ്ണുമയങ്ങിവീണമണ്ണുകപ്പുകയില്ലീ?
കുന്നുംവഴികചെന്നുകണ്ടിങ്ങുപോരണമെന്നുടെ
ബന്ധുക്കൾപാണ്ഡവന്മാർവെന്തുകരിഞ്ഞുചത്തു
വെണ്ണീറണിഞ്ഞുകിടക്കുന്നതുകണ്ടുപോരാം
കാണണമവിടെച്ചെന്നാൽകാണാമെന്നാൽ വേണ്ടും
ഇങ്ങനെപറഞ്ഞവിടേക്കെത്തിയുററവരെല്ലാം
കത്തീട്ടുണ്ടോരരക്കില്ലത്തിന്നരികിൽചെന്നു
ചുറ്റുംകുത്തുടൻകരിഞ്ഞുകിടക്കുമമ്മ

കാട്ടാളപ്പിള്ളരേയുംകാട്ടാളത്തള്ളയേയും
കണ്ടുസുയോധനനുംകൎണ്ണനുംമറ്റുള്ളോരും
രണ്ടുപക്ഷമതില്ലകണ്ടാലുംപാണ്ഡവന്മാർ
അഞ്ചുപേരുംമാതാവുമങ്ങുകരിഞ്ഞുചത്തു
മൂഢൻപുരോചനനുംകൂടെച്ചത്തനോൎക്കുമ്പോൾ!
കുന്തിക്കുംമക്കൾക്കുമിതെന്തിങ്ങനെകൎമ്മമായി
ചെന്തീയിൽവീണുഗാത്രംവെന്തിട്ടവരുമിപ്പോൾ
ചിന്തിച്ചിട്ടവകാശമെന്തെന്നറിഞ്ഞില്ലിതും
ചന്തത്തിലുരചെയ്തുസന്തോഷവുംമറച്ചു
ദന്തിപുരത്തിൽചെന്നുഅന്തിക്കുസ്നാനംചെയ്തു
ഇല്ലംദഹിച്ചുപോലുമെങ്കിലപ്പാണ്ഡവന്മാർ
എല്ലാമതിൽക്കിടന്നുവല്ലാതെദഹിച്ചുപോൽ
എന്നുള്ളവൎത്തമാനംചെന്നുപിതാവിനോടു
കേൾപ്പിച്ചുദുഃഖഭാവംഭാവിച്ചുകള്ളംകാട്ടി-
ക്കേണുപുലയുംകൊണ്ടുവാണുകൌരവരെല്ലാം
ആണ്ടുതോറുംനടിച്ചവരോണംപോലെല്ലാനാളും
കൌന്തേയേന്ദ്രനുമനുജന്മാരും
കാന്താരത്തിലകംപുക്കധികം
ശാന്തതപെരുകിനമാതാവിനെനിജ-
സ്കന്ധംതന്നിലെടുത്തഥഭീമൻ
നേരംപാതിരയായൊരുസമയേ
പരമിരുട്ടുംപെരിടകൂടി
മാരുതിഭീമൻമാതാവിനെയൊരു
ചാരുശിലാതലസീമനിടകാണെ-
സ്സോദരമങ്ങുകിടത്തിയുറക്കി
സ്സോദരരേയുംപൂൎവ്വജനേയും
ഒരുശിലിസായൂജായിപ്പിച്ചവരെ-
ക്കരുതിക്കാത്തുവസിച്ചുസമീപേ
മറുതലർചെയ്തോരപരാധത്തെ
മനസ്സിൽനിനച്ചുകറുത്തൊരുഭാവാൽ
കണ്ണുചുവന്നുകലാശികാത്തിൽ
ഭണ്ഡുമെടുത്തുകൃതാന്തനുതുല്യൻ
തൊണ്ണൂറാണ്ടുടമാരെല്ലാംദ്ദുഷ്ടരി-
വന്നുംവെന്നൻവാഴ്കണക്കെ
വന്നുപിറന്നുകുലംനാട്ടുക-
ളൊന്നൊഴിയാതെനശിപ്പാറായി
ഇന്നിവർകാട്ടിയഗോഷ്ഠികളോൎത്താ-
ലെന്നുമടങ്ങാതുള്ളൊരുവൈരം
എന്നുടെയുള്ളിൽവളൎന്നീടുന്നു
ഇന്നഥപോകണമായതുതീൎപ്പാൻ
ചെന്നുടനവരെക്കൂട്ടത്തോടെ
ഒന്നൊഴിയാതെകൊട്ടിക്കൊൾവാൻ
നാലേറുസമയമടങ്ങുന്നേരത്തും
ഇല്ലൊരുസംശയമൊരുകൾഹനിപ്പാൻ
എന്നുവിചാരിച്ചഗ്രജനൃപനെ
ച്ചെന്നുപതുക്കെയുറക്കമുണൎത്തി
നിന്നുപറഞ്ഞുമാരുതിഭീമൻ
ഇന്നുഭവാനൊരുകനിവരുളേണം
അനുജനതാകുമൊരടിയനിദാനീം
ഗദയുമെടുത്തുകുട്ടത്തൊരുകോപാൽ
വിരവിനൊടസ്തിനപുരിയിൽചെന്നു

പരിഭവശാന്തിവരുത്തുവനന്യൂനം
സമയമതിപ്പോളതിശുഭമത്രേ
അധമവധത്തിനടങ്ങരുതൊട്ടും
കള്ളക്കഴിയന്മാരാമവരുടെ
പള്ളയ്ക്കിട്ടിടികൂട്ടണമവരുടെ
തള്ളയ്ക്കിട്ടുതൊഴിക്കണമവരുടെ
തന്തക്കുരടനെയൊന്നു ചിട്ടക്കണം
എന്നതുകേട്ടുരുൾചെയ്തുയുധിഷ്ഠിര-
നെന്നുടെയനുജ! സാഹസമരുതേ
മുറവുംനമ്മുടെദുഷ്കാലത്തിൻ
മറ്റുള്ളവരെക്കുറ്റമുരത്താൽ
ചെറുവുംഫലമില്ലിപ്പോളിത്തൊഴിൽ
പറ്റുകയില്ലപരാക്രമശാലിൻ!
തെറ്റെന്നിയെഒരുസമയംവരുമതു
തെറവുകയുംപുനരില്ലകുമാര!
ശക്രാത്മജനാംചക്രായുധനുടെ
തൃക്കാലിണതുണയുണ്ടുനമുക്കു
അക്കാലടിയിണവെക്കാതങ്ങിന-
മുൾക്കാമ്പിങ്കലുറപ്പിച്ചെന്നാൽ
ഇക്കാലങ്ങളിലിങ്ങുപിണഞ്ഞൊരു
ദുഷ്കാലംചെതനീങ്ങുമിദാനീം

ഇത്തരമഗ്രജവചനംകേട്ടതി-
നുത്തരമൊന്നുംപറവാനില്ലാ-
ഞ്ഞുതലതാഴ്ത്തിമടക്കിവസിച്ചട-
ങ്ങലതധീരനതാകിയഭീമൻ.

അന്നുകാട്ടിലൊരുകോട്ടിലിരിക്കും
പുത്രനവേർഷ-ന്നെവരിഹിഡിംബൻ
ധാത്രീവാസികളിലന്തകതുല്യൻ
ധാത്രീവാസിജനാർത്തനശീലൻ
യാതുധാനനതുനേരംതന്നുടെ
സോദരിഹിഡിംബിതന്നോടുചൊന്നാൻ:
മർത്ത്യഗന്ധമിതിനെന്തൊരുബാധ?
മൂത്തുവികൽഗതനേതൊരുപുരുഷൻ?
ഹന്തമൂഢനവനെപ്പിടിപെടുവാൻ
ഇന്നിവീരനുടെമസ്തകമേറി
ച്ചെല്ലെടി! വിരവിനൊടുഹിഡിംബി
നല്ലനല്ലകണിയിന്നുനമുക്കു
കല്ലുംപിളപ്പതിനൊട്ടുവയസ്സും-
ഷ്ഷല്ലമാനുഷരുടെപച്ചയിറച്ചി
പഞ്ചസാരയൊടുതുല്യമവറ്റിൽ
സഞ്ചിതംരുധിരമതിനെന്തതിനോ
പല്ലുകൊണ്ടുകടിച്ചുകടിച്ചു-
ങ്ങെല്ലുകൂട്ടത്തകലെനീക്കിസ്സന്തോഷം
കണ്ടുകൊൾകമമഭക്ഷണനൈപുണ്യം
കൊണ്ടുവാസപദിസോദരിവേഗം
ലക്ഷണംശുഭമതിങ്ങനെകണ്ടാൽ
ഭക്ഷണംമമകണക്കിനുകിട്ടും
രണ്ടുപക്ഷമതിനില്ലനിനക്കും
വേണ്ടുവോളമതുതന്നെഭുജിക്കാം
തണ്ടുതപ്പികൾമനുഷ്യർവനത്തിൽ
പണ്ടുകണ്ടറിവെനിക്കിഹനാസ്തി;
ചെണ്ടകൊട്ടിയൊരുഘോഷമമായതു
കൊണ്ടെനിക്കുമൊരുഭാഗ്യമിദാനീം
സോദരന്റെമൊഴികേട്ടുഹിഡിംബിനി
സോദരംതൊഴുതുകൊണ്ടുനടന്നു
കൊണ്ടൽവേണിമണിമോഹനവേഷം
പൂണ്ടുകൊണ്ടുമധുരസ്മിതമോടെ
തത്രമേവിനവൃകോദരരൂപം
ചിത്തമോഹനമിതൊട്ടുകണ്ടു
അത്തലേറിയൊരുകൗതുകമോടെ
ചിന്തചെയ്തുരജനീചരനാരി
സുന്ദരാംഗനിവനേതൊരുപുരുഷൻ
ഇന്ദുബിംബമുഖനിന്ദ്രസമാനൻ
കന്ദബാണനിവനെന്തിരല്ല
നന്ദനന്ദനമവല്ലഭനോപാൻ.

ഇങ്ങനെയുള്ളിൽനിശാചരിയാകിയ
മംഗലരൂപിണിമാരുതസുതനെ
ഉന്നതമോദംകൊണ്ടുമയങ്ങി
നിന്നുചിലതുകളുമിതുചൊന്നാൾ

"വന്നാലുംവാമലോചനാ! വൈകാതെ വീര!
വന്നാലുംവാമലോചനാ
വന്ദനീയാകാരാ, നിന്നൊടു വന്ദനംചെയ്തിടുന്നേൻ-
[ഞാനൊന്ന്
മന്ദമന്ദംമമകരഗേഹേ (വന്നാലും)
മന്മഥശരങ്ങളേറ്റുമാനസമുരുകുന്നുമേ
നാഥമെല്ലിങ്ങുവന്നുകൂടുമോനാഥനീയെന്റെ
ജന്മംപാഴിലാക്കിടൊല്ലാ (വന്നാലും)
ബാലവേകിടന്നുറങ്ങുംനാലുപേർപുരുഷന്മാരും
നീലവേണിമൗലിദേവിയുംആരെന്നുചൊൽക
ശീലഗാംഭീര്യാകൃതേഭവാൻ (വന്നാലും)
ശീഘ്രമേസുശീലംപാകദേദിയോമൃഗനോനീ
വ്യാഘ്രചർമ്മധാരിദേവനോമനസിജനോ
അശ്വിനിദേവനോചൊന്നാലും" (വന്നാലും)

ലളിതപദാഞ്ചിതവാക്കുകളിങ്ങനെ
തെളിവൊടുകേട്ടുവൃകോദരവീരൻ
കളമൃദുപുഞ്ചിരിതൂകിപ്പരിചൊടു
കളമൊഴിയാളൊടുഗിരമുരചെയ്തു

"കേട്ടുകൊൾകനീകേളീവിലാസിനി!
കേവലമെൻവചനം
കേട്ടാലെത്രയുമത്ഭുതമിക്കൂട്ടങ്ങൾ
കാട്ടിൽവന്നുവസിപ്പതിൻകാരണം (കേട്ടുകൊ)
ഭീമസേനൻഞാനിദ്ദേഹമാകട്ടെ
സോമവംശാധിനാഥൻയുധിഷ്ഠിരൻ
മാമകീനാനുജന്മാരിവർപാർത്ഥൻ
കോമളാംഗൻനകുലൻസഹദേവൻ (കേട്ടു)
അന്തികേകാൺകകാണ്മതമ്മതാവാം
കുന്തിദേവിശയിക്കുന്നുപാരമേൽ
എന്തിവർക്കുംഭവിപ്പതിൻകാരണം
ദന്തിഗാമിനിചിന്തിച്ചുകാൺകനീ (കേട്ടുകൊ)
പട്ടമെത്തയുംപട്ടുതലേണയും
പുഷ്പമോടെവിരിച്ചുശയിക്കുന്നാ

മട്ടോളും മൊഴിമാതാവും ജ്യേഷ്ഠനും
വട്ടപ്പൂറമെലേറിശയിക്കുന്നു (കേട്ടുകൊ)
ദുഷ്ടവാക്കുള്ളവൻസുയോധനൻ
ചിത്രമായൊരരക്കില്ലമൊന്നാക്കി
തത്രഞങ്ങളെപാർപ്പിച്ചുതൽപുരേ
രാത്രിയിൽകൊള്ളിവെച്ചുദഹിപ്പിച്ചു (കേട്ടുകൊ)
ദുഷ്ടകൃത്യങ്ങളെച്ചെന്നിങ്ങുകൊണ്ടു
കൊട്ടിക്കൊല്ലുവാനൊട്ടുംമടിക്കാതെ
വട്ടംകൂട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടുഞാനപ്പോൾ
ജ്യേഷ്ഠൻസമ്മതിച്ചില്ലിതുസാഹസം (കേട്ടു)

ആയതുകൊണ്ടുസഹിച്ചുവസിച്ചു-
നായതകാലവിലോചനയാളേ
നീയുരചെയ്തതിനുത്തരമെല്ലാം
ഞാനുരചെയ്യുവനുണ്ടടീ കേൾ
ജ്യേഷ്ഠനുവേളികഴിഞ്ഞില്ലിതുവരെ
കേട്ടുമെനിക്കതുബോധിച്ചാലും
ജ്യേഷ്ഠനിരിക്കെസഹജനൊരുത്തിയെ
വേട്ടാലവളെക്കൊള്ളരുതല്ലോ
പന്തണിമുലയാളേകിനിന്നുടെ
ചാരുതയേറുന്നശരീരംകണ്ടു
ചിന്തയിലാശനമുക്കുണ്ടല്ലോ
എന്തിഹചെയ്യുമിന്നിനിനച്ചാൽ
എന്തിനിനിന്നുടെപേരെന്നുള്ളതു-
മേതുകുലേതവജനനമിതെന്നും,
എന്തിഹവരുവാൻകാരണമെന്നും,
ബന്ധുരരൂപിണിയേ!പറയേണം.
എന്നുടെപേരതുഹിഡിംബി
എന്നുടെസോദരനുണ്ടുഹിഡിംബൻ
മനുജനമേനിക്കൊന്നുംതിന്നാം
അതിനതിനിഷ്ടംപെരുകിനദുഷ്ടൻ
മനുജസുഗന്ധംകാരണമിപ്പോൾ
അനുജയതാകിയഎന്നെയയച്ചാൻ;
മർത്ത്യന്മാരിഹവന്നിട്ടുണ്ടെ-
ന്നത്യന്തംബഹുകൌതുകമോടും
ചൊല്ലടിസോദരി!അവരെച്ചെന്നു
തല്ലിക്കൊന്നുമനോഹരമാംസം
കൊണ്ടിഹവരികെന്നിങ്ങനെനമ്മെ
കണ്ടുകൂർമ്മതിയാത്രയുമാക്കി
ഏണാങ്കാനനനിന്നുടെരൂപം
കാണാമെന്നതികൌതുകമോടും
ചാലിതവേഷംപൂണ്ടിതുഞാനും
പൊളിയല്ലിങ്ങിനെമമപരമാർത്ഥം
എന്നുടെവരവിതുകാണാഞ്ഞാലവ-
നൊന്നാകെവരുംകശ്മലമൂഢൻ;
ഇക്ഷണമെപെരുകിനരക്ഷസ്സമ്മതി
കാൽക്ഷണമിവിടെതാമസിയാതെ
മണ്ടിവരുംമമവൃത്തമറിവാൻ
ഊറ്റിക്കുടിച്ചതിക്രൌര്യത്തോടെ
അഗ്രജനിങ്ങുവരുമ്പോളവനുടെ
നിഗ്രഹമിങ്ങുഭവാൻചെയ്യേണം-
മനുഗ്രഹമാമഖിലജനത്തിനു
മുഗ്രനിശാചരനിവനാണുള്ളാൻ

ഇതിബതപറഞ്ഞുകൊണ്ടവരൊപ്പംകിട-
പതിരതിരസംകലന്നാത്രമേവംവിധയോ
കടുകോപിതചിത്തനാകുംഹിഡിംബാസുരൻ
കഠിനമലരിട്ടുതംകാട്ടുതല്ലിത്തക-
ർത്തുടനൊരുതരമരംകുത്തിലേന്തിട്ടവൻ
ഝടിതിപവനാത്മജൻതന്നുടെമുമ്പിൽവ-
ന്നതിപരുഷരോഷവാനിത്ഥമഞ്ചുവിവാൻ
എടിയെടിഹിഡിംബി നീയെന്തുമോഹിച്ചെടീ?
തടിയൊടിയുമാറുഞാൻതല്ലിനിന്നെങ്ങളെ
ഝടിതിപൊടിയാക്കുവൻകില്ലുതെല്ലില്ലെടീ?
കണവനിവനെന്നുകാമിച്ചുനീമർത്ത്യനെ
ക്ഷണനേരമടിച്ചുഞാൻകൊന്നുതിന്നീടുവൻ;
കളികളിടകൂട്ടുവാൻകാട്ടുവാഴുന്നതോ-
നിവിടെയെഴുവുംവിധൌക്രൂരമോഹസിതം
ഭഗിനിയാംനിനക്കിവിധംതോന്നുവാൻ
കിമപിബതകാരണംകശ്മലതിലകമേ!

പടമതപോരിനുപാടാമോജുഷ്ടം!
കൂടരാ!നിന്റെഭൂധാളിമനാം
ക്രൂടതെപൊയ്യുമുള്ളമൂഢാധമിക
പോടാരൂപമായെന്റെവീടായിതേവം
കാടായമെത്രയുംകൂടാനിവാസം

കിരികരടികരികളുടെനടുവിലിഹവാസം
കരവിടവമുരഗപടുതരജനിചരനോടും
പൊരുതിവരുമരികളുടെയിലെപിവാട്ടം
വിരവിനൊടുപൊരുതിയരിവരികയിഹനേരേ
മർത്ത്യനെക്കൊല്ലുവാൻവാട്ടമോയിന്നുഞാൻ
തീർത്തിടുവൻനിന്റഹംഭാവമതൊക്കെയും
കെട്ടിക്കൊലചെയ്യുന്നിന്നെഞാനിന്നവൻ
കാട്ടുകോചില്ലുസംക്രാന്തിയുണ്ടാമോ?
ഏവംഹിഡിംബന്റെവാക്കുകൾകേട്ടതി
കോപേനനിന്നുപറഞ്ഞിതുഭീമനും
“പല്ലുംകടിച്ചുംചൊടിച്ചുംപറഞ്ഞാൽ
തെല്ലുഭയംനമുക്കില്ലെന്നറിക
ഇഹനായയിങ്ങുകാലന്റെവീട്ടിനു
പോകുന്നതിനുമടിക്കാതെമൂഢാ
അരണ്യഭുവരഭുജനിനിക്കിഹസഹായം
നിർണ്ണയമിതിനുടയകാരണവുംകേൾക്ക
ജംഭാരിതനയനയംഭീപ്രവീരൻ,
കൊമ്പനുയർത്തിപ്പിടിച്ചെന്റെനേരേ
ഝടിതിമമബലമുടയകരതലയുഗത്താൽ
അടികളുമിടികളുമടവുകൾതുടർന്നും
തടിയനുടെതടിതടകൾകിടുകിടെവിറച്ചും,
ഉടലുമപിനട്ടെല്ലുമുടനടമുറിച്ചും
തുമ്പിക്കരംവലുമൻപോടുപൊക്കിയെൻ
മുമ്പിനുമങ്ങിതിരിച്ചങ്ങുമാറി
വമ്പിനുമുമ്പുള്ളനമ്മേജയിപ്പാ-
നമ്പക്കുപോലുംബലംപോരമൂഢ!
രേരേരാക്ഷസ!നമ്മുടെനേരേ!
വന്നീടുകസംപ്രതിപോരത്രനേരം
ഹുംകൃതിതീരുംസംശയമില്ല

കന്താകണക്കെക്രൂരതലന്തംപിടിച്ചൊടിച്ചു–
ദന്തംവരുത്തുമിന്നിക്കുന്തീകുമാരകൻതാൻ
ഏവംപറഞ്ഞുമുഖഭാവംപകർത്തിക്കൊണ്ടു
കോപിതൻഭീമസേനൻവേഗമടുത്തുനേരെ–
മരുത്തിന്റെപുത്രനാംശൂരനെത്തിയടുത്തപ്പോൾ
കരുത്തൻരാക്ഷസൻവൃക്ഷംതരത്തിൽപിടി– (ച്ചടുത്തു
കുട്ടത്തഭീമനോടെത്തിക്കൊട്ടുത്തുതാഡനം– (പ്പോൾ
പൊടിച്ചുഭീമനുംചാടിക്കൊട്ടുത്തന്നേരം– (കൊണ്ടു
മുഷ്ടികൾകൊണ്ടുടനടികളുമിടികളും–
മൊട്ടുനേരമൊരുകലശലുഘോഷം
ദുഷ്ടനാകിയനിശാചരാധമനെ
മുഷ്ടികൊണ്ടുടനടിച്ചുഹനിച്ചു
സത്വരമധമനിശാചരനാങ്ങു
കരുത്തുപെരുത്തൊരുമാമലപോലെ
ചത്തുമറിഞ്ഞഥ വീണൊരുസമയേ
പൃഥ്വീമണ്ഡലമൊന്നു കലുങ്ങി
ലക്ഷംനാഴ്ക്കളടുത്തുകടിച്ചു
ഭക്ഷണഘോഷവുമങ്ങുതുടങ്ങി,
സംഗതിവന്നുസമാഗതിസുതരു
മംഗലമതുകൊണ്ടഖിലജനാനാം
തിങ്ങിനമോദമിയന്നുസുഖിച്ചു

ഹിഡിംബവധം, ഓട്ടൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

൪. ബകവധം.

അക്കാലമിങ്ങൊരുസമയേകുന്തി–
യുറക്കമുണർന്നഥപുത്രന്മാരും
നോക്കുന്നേരത്തരികേനല്ലൊരു
മരുമകളെക്കണ്ടതിമോദാൽ
എന്തുനിനക്കിഹപേരെന്നുള്ളതു–
മേതുകുലേതവജനനമിതെന്നും
എല്ലാമനോരഥമുള്ളതശേഷം
സന്തോഷേണപറഞ്ഞാലുംനീ
കുന്തീദേവിപറഞ്ഞതുകേട്ടു
സന്താപത്തെവെടിഞ്ഞിതുസുന്ദരി
തന്നുടെകുലവുംതന്നുടെപേരും
തന്നുടെയുള്ളിൽമനോരഥമെല്ലാം
ഉള്ളതശേഷവുമങ്ങറിയിച്ചു
ഉള്ളിൽകനിവൊടുലളിതാംഗിപിന്നി
പുത്രിഹിഡിംബി!നിനക്കിഹനമ്മുടെ
പുത്രനെവരണംചെയ്വാനാഗ്രഹ–
മെന്നുപറഞ്ഞതിനിന്നിഹകിഞ്ചന
തടവുണ്ടായതുബോധിച്ചാലും;
നമ്മുടെവല്യുണ്ണിക്കുവിവാഹം
സംഗതിവന്നീലായതുമൂലം
രണ്ടാമനുകനുവിവാഹത്തിനുവിധി–
യുണ്ടായില്ലതുബോധിച്ചാലും
രണ്ടാനാലോചനസത്വിനക–
ത്തുണ്ടായ്ക്കരുമഗ്രജനുടെവേളി
എന്നാലുടനേനിന്നുടെവാഞ്ഛിത–
മെന്നുലഭിക്കുംഅംബുജനയനേ!
പോന്നാലുംനീനമ്മോടുകൂടി
നാടന്നാലയെത്തുമംഗലമധികം
എന്നുപറഞ്ഞവൾകൈക്കുപിടിച്ചുപു–
ണർന്നുടനങ്ങുനടന്നുതുടങ്ങീ
മകളെപ്പോലെലാളനവുംചെ–
യ്തുകളംകോമളഹൃദയാകുന്തീ
ശാലിഹോത്രിയെന്നുള്ളമഹാവ്രത–
ശാലിവാഴുമളിക്കിലണഞ്ഞൊന്നു
ഭിക്ഷയേറ്റുനടന്നൊരുസമയേ
ഭിക്ഷുവാകിനപരാശരസുതമുനി
തൽക്ഷണംവെളിയിൽവന്നുവിളങ്ങി
ഭിക്ഷനൽകിയരുളിച്ചെയ്താനെമ്മാൻ
ശോകമെന്നതുവൃഥാഫലമല്ലോ
പാകശാസനസമാനനരേന്ദ്രാ
ഏകചക്രയെന്നുണ്ടൊരുഗ്രാമമ–
നേകഭൂസുരഗൃഹങ്ങളുമുണ്ടു്
അത്രചെന്നുബതഭിക്ഷയുമേറ്റുപ–
വിത്രവൃത്തിസുഖമോടുകഴിപ്പിൻ
ശത്രുചെയ്തചതിതന്നെഭവാന്മാ–
ർക്കത്രഗുണമതായ്ത്തുമല്ലോ;
ഭീമസേനനുഹിഡിംബിയെവേൾപ്പാൻ
താമസേനകിമപിദോഷവുമില്ലാ
നാമവുംകമലബാലികയെന്നാ–
ക്കാമിനിക്കുപരികല്പിതമല്ലോ
ജാതതാപസകലോപരനിതരാം
ജാതമോദമരുൾചെയ്തുപറഞ്ഞു
ഭീമനുംകമലബാലികതന്നുടെ
കാമമൻപൊടുചെയ്താനതിമോദാൽ.
ചക്രായുധപ്രിയന്മാരാകുംപാർത്ഥന്മാരേക–
ചക്രാഖ്യദേശത്തെപ്രവേശിച്ചോരനന്തരം
കുന്തീപുത്രന്മാർവിപ്രവേഷംധരിച്ചുകൊണ്ടു
സന്തോഷത്തോടേയവർഭിക്ഷയുമേറ്റുകൊണ്ടു്
നല്ലൊരുലൗകികനുള്ളൊരുഭൂസുരന്റെ
ഇല്ലത്തുവാസംചെയ്തുചെല്ലുന്നകാലത്തിങ്കൽ;
അത്രസമീപത്തുള്ളൊരുഭൂസുര–
സത്തമനുടെഭവനത്തിലൊരുനാൾ
എത്രയുമേറ്റംവാച്ചൊരുനിലവിളി
രാത്രിയിലിവിടെക്കേട്ടുതുടങ്ങി

എന്തീവണ്ണമൊരന്തണവരന്മാം
അന്തർജ്ജനവുംദാസികളുംബഹു
സന്താപിച്ചുകരഞ്ഞീടുന്നൊരു
ബന്ധമതെന്തെന്നുണ്ടായില്ലാ
കുന്തീദേവിതിരഞ്ഞുതിരഞ്ഞഥ
സന്ധ്യാസമയേചെന്നുകരേറി
അന്തഃപുരമതിലന്തികടന്നി-
ട്ടന്തികസീമനിചെല്ലുന്നേരം
മുണ്ടുവിരിച്ചുശയിക്കുംദ്വിജനെ-
ക്കണ്ടുടനരികെചെന്നിതുകുന്തി
അന്തസ്താപംപൂണ്ടുപതുക്കെ
ചോദ്യംചെയ്തിതുകുന്തീദേവി
എന്തീവണ്ണമൊരന്തണവരന്മാം
അന്തർജ്ജനവുംവൃഷളീജനവും
അന്തികകിണ്ടിനെമുറയിടുവാനൊരു
ബന്ധമിതെന്നൊട്ടുകേൾപ്പിക്കേണം
ഉണ്ണികളായിച്ചുള്ളതുകൊണ്ടാകന്യ-
പ്പെണ്ണിനപായംവന്നതുകൊണ്ടോ
കള്ളൻവന്നുകടന്നുഗൃഹേമുത-
ലുള്ളതശേഷംകട്ടതുകൊണ്ടോ
ഉള്ളിലിവണ്ണമൊരാധിഭവിപ്പാൻ
ളുടനേമൂലമതരുൾചെയ്യേണം
കുന്തീദേവിപറഞ്ഞതുമിങ്ങനെ
അന്തണവരനുംകേട്ടൊരുനേരം
സന്തതമങ്ങറിയിച്ചുതുടങ്ങീ
ശോകനകാരണസങ്കടമെല്ലാം
ബകനെന്നൊരുഘോരരാക്ഷസനവനുടെ
മകനാകാനുംമടിയില്ലാതവൻ
അച്ചതിയൻബഹുമത്സരമോടവനുപി-
ടിച്ചിഹമുഞ്ഞികടിച്ചുഞങ്ങടെ
ഇല്ലങ്ങളിൽവന്നല്പിണച്ചും
നെല്ലുംപണവുംകട്ടുകവർന്നും
തെല്ലുംകൃപയില്ലുംഗ്രാമാരെ-
ക്കൊല്ലുന്നതിനൊരുസംഖ്യയുമില്ലാ
വല്ലാത്തകളിയെചെയ്കനിമിത്തം
എല്ലാവരുമായൊരുദിവസം
വ്യസനത്തോടെങ്ങളുശേഷം
സമയംചെയ്തുകേട്ടാർത്തരന്
ഭേദംചെയ്യുംബ്രാഹ്മണർബകനുടെ
പാദംചെന്നുപിടിച്ചുപറഞ്ഞു
വേദിയർഞങ്ങൾബകാസുരനിന്നേ
സാദരമിന്നുതവപ്രീതിചെയ്യും
ഒരോദിവസമോരോരോരുത്തരുടെ-
നോമനടനംചെയ്തീടുന്നേൻ
പത്തുപിടിച്ചപാത്രത്തിലൊരു-
പത്തഞ്ചുപറച്ചോറുണ്ടാക്കീടാം
അതിനിഹചേരുംചതുരസാള-
ക്കറിയങ്ങൊരുവിധമുണ്ടാക്കീടാം
വെള്ളമൊഴിക്കാതങ്ങുകലക്കി-
ട്ടാളൊളൊരുതൈരുതിളച്ചുകുറുക്കി
ശർക്കരമുളകുംചേർത്തിനിടയിൽ
ചുക്കുംജീരകമിടചേർത്തങ്ങനെ
വച്ചൊന്നൊരുപുളിമധുരക്കറിയും
മിശ്രിതമങ്ങരസാളക്കറിയും
അന്നമതൊക്കെച്ചാട്ടേലേറി-
ക്കന്നുകൾനാലുംപൂട്ടിക്കെട്ടി
കൊണ്ടുവരാമിനിദിവസന്തോറും
രണ്ടുവിധംവാക്കില്ലനമുക്ക്
ഇങ്ങനെഞങ്ങടെസങ്കടമെല്ലാ-
മങ്ങറിയിച്ചിതുദൈവനിയോഗാൽ
ഇല്ലക്കാരെച്ചാർത്തിബ്രാഹ്മണ-
രെല്ലാംകൂടിസ്സമയംചെയ്തു
വച്ചുപിരിഞ്ഞതിനിട്ടിന്നുമങ്ങല-
ഭിച്ചുമഹാസുരനശനംചെയ്വാൻ
വാസ്സുത്തുമിങ്ങനെവച്ചുകൊടുക്കാ-
മീശപരകല്പിതമല്ലോസകലം
അന്നംനൽകുന്നവനേക്കൂടി-
ത്തിന്നുന്നതുബഹുസങ്കടമയ്യോ
ഞങ്ങടെജാതകഫലമീവണ്ണം
നാൻമുഖനൊന്നുവരച്ചവരയ്ക്കു
നീക്കംവരുമോജനനീനിയതു
മാറ്റുമതെന്നാലാകുകയില്ല.

ധരണീദേവികേട്ടാലുംനീ
ദുരിതമയ്യോദുര്യോഗമേ
മരണഭീതികൊണ്ടല്ലഞാ-
നരചെയ്തീടുന്നു
മമഗൃഹത്തിൽഞാനുമെന്റെ
മഹിഷിയുംമാത്രമേയുള്ളൂ
മമവിനാശംവന്നുപോയാൽ
വംശമേപോയി
സന്തതിയില്ലാഞ്ഞുലോകർ
സന്താപംകൊണ്ടോരോകർമ്മം
അന്തണർകഴിച്ചീടുന്നു
കുന്തീദേവികേട്ടാലുംനീ
ഇപ്പോൾനമ്മുടെഭാര്യയ്ക്കു
ഗർഭമെട്ടുമാസമായി
അർഭകനുണ്ടാമെന്നൊരുശങ്കതോന്നുന്നു
മകനുമുണ്ടായികാണുവോളം
ബകനുണ്ടോപാർത്തിരിക്കുന്നു?
ശകടത്തിന്റെശബ്ദംപാർത്ത-
ങ്ങിരിക്കുന്നുമൂഢൻ
അംബികേഞാനെന്തുവേണ്ടു
ജന്മദോഷംകൊണ്ടോരോരോ
കർമ്മദോഷംവന്നുപോയാൽ
കരഞ്ഞാൽമാറുമോ?

അന്തണവരനുടെസന്താപമെല്ലാംകേട്ടു
ചിന്താവിഷാദത്തോടേകുന്തീദേവിയുംചൊന്നാൾ
വേദിയശ്രേഷ്ഠാഭവാൻഖേദിക്കവേണ്ടചെറ്റും
ഖേദിക്കുന്നെന്തേപാഴിൽമോദിച്ചുവാണുകൊൾക
നാലഞ്ചുമക്കളെനിക്കുണ്ടിപ്പോളതിലൊരു
ബാലനെത്തരുന്നുണ്ടുകാലനുകാഴ്ചവെപ്പാൻ
പത്തുമാസംചുമന്നുപെറ്റുവളർത്തമലം

മുറവുംവേണമെങ്കിൽമറ്റുള്ളജനങ്ങൾക്കു
കുറവുംവരാതെകണ്ടുകുറവുകൾതീർത്തീടു
മക്കളുണ്ടായിവന്നാൽമാതാക്കൾക്കെല്ലാംസുഖം
    അയ്യോശിവശിവജനനിനീയിതു
ചെയ്യണമെന്നല്ലരചെയ്യുന്നതു്
ശിവശിവനിന്നുടെമക്കളിലൊരുവനെ
ബകനിഹതിന്മാൻനൽകണമെന്നു്
അഭിരുചിയെന്നുടെമനസ്സിലിദാനീം
സഹിനഹിമഹിതഗുണാലയവൃഷ്ണി
അച്ഛൻതന്നാണിങ്ങനെയൊരുവക-
യിച്ഛിച്ചില്ലാഞാൻപറയുന്നതു
അങ്ങോൻജനനിക്കാഭാൻപിന്നെ
അന്യമൊരാശ്രയമില്ലിഹഭുവനേ
ഉണ്ടുസുതന്മാർനാലഞ്ചുണ്ടവർ
തങ്ങളിലീശ്വരഭക്തിയുമുണ്ടു്
ഇങ്ങനെയുള്ളൊരുത്തമകാന്താ-
ലെങ്ങുമവർക്കൊരുസുഖമാവില്ലാ
മക്കളിലൊരുവനെതെല്ലുകളഞ്ഞു-
ണ്ടവനെയയയ്ക്കാമെന്നൊരുപക്ഷം
അവനെയയച്ചാലവനിഹപിന്നെ
ബകനെക്കൊലചെയ്യാനുംപോരും
അല്ലെന്നാകിലവനുടെമേനി-
ക്കുള്ളൽവരാതെതിരിച്ചിഹപോരും
[illegible]ചിളിമയൂരക്കറിയുംചോറും
[illegible]വച്ചുചമയ്ക്കുവെണ്ടു
[illegible]
[illegible]
[illegible]
നാംപുഴുങ്ങുന്നതാ[illegible]
ഓരോർപ്പുന്നവുംഞാനുംകൂടി
സന്ധിച്ചിങ്ങിനെസാധിപ്പിക്കാം
അന്തണവരനുംസന്തോഷിച്ചു്
കുന്തീദേവിയെയാത്രയുമാക്കി
അച്യുതഭഗവാൻതന്നുടെസാക്ഷാ-
ലച്ഛൻപെങ്ങളതാകിയകുന്തി
ചിട്ടതിയിലുടനേപവനസുതനേ
മോടതിവിളിച്ചുപറഞ്ഞിതുശ്രദ്ധം.
    ഉണ്ണീവരികടീമാദ്ദ്രീസുരേന്ദ്രൻതന്റെ
കണ്ണീർകണ്ടെനിക്കുകരച്ചിൽമാറുന്നില്ലല്ലോ
ക്ഷീണതപെരുകുമൊരുക്ഷിതിസുരനവനുടെ
പ്രാണനെരക്ഷിക്കേണംപവനനന്ദനാകേൾനീ
അങ്ങേക്കുററില്ലതൊരവനീസുരനേയുള്ള
അങ്ങോൻറെജനനിയുമന്തർജ്ജനവുമുണ്ടു്
അദ്ദേഹംവേണമിന്നുബകനുചോർകൊടുപ്പാൻ
ബന്ധുക്കളൊരുമില്ലബകനുചോർകൊണ്ടുപോ- [വാൻ
അന്തണനതുകൊണ്ടുവിവശനായ്മേവീടുന്നു
സന്താപമതുകണ്ടുസഹിയാഞ്ഞുഞാനുംചൊന്നേ-
കുന്തിയാകുമെനിക്കുകുഞ്ഞുങ്ങൾനാലഞ്ചുണ്ടു [ൻ
ആയതിലൊരുത്തനെഅയയ്ക്കുന്നുണ്ടിപ്പോൾത- [ന്നേ
ആയവനരക്കന്നന്നവുംകൊണ്ടുപോകും
ഊഴീസുരേശനൊരുകാരുണ്യംചെയ്യുമെങ്കിൽ
പാഴിലാകയുമില്ലപരിചിലനുഗ്രഹിക്കും
എങ്ങിനെവേണ്ടുഭീമാഎളുതാമോനിനക്കു
    അമ്മപറഞ്ഞതിനുത്തരമെന്നു
ചിരിച്ചുപറഞ്ഞുവൃകോദരവീരൻ
അമ്മേനിങ്ങൾപറഞ്ഞതിനർത്ഥം
ചെമ്മെഞാനറിയുന്നിതുനൂനം
ഐവർസുതന്മാരുള്ളതിലിവനൊരു
ദയ്യതയില്ലാതുള്ളമനുഷ്യൻ
തിന്മാനല്ലാതെന്നിനുകൊള്ളരു-
തിമ്മാപാപിയെബകനുഭുജിപ്പാൻ
സമ്മാനിച്ചാലിന്നിതുകൊള്ളാം
നമ്മൾക്കൊരുകെട്ടകാര്യവുമില്ല
മറ്റുള്ളനുജന്മാർനാലുപേർക്കും
കൊററിനുപിന്നെയലമ്പലുമില്ലാ
കുറവുമല്ലിതുമാതാവിനുതാൻ
പെററകുമാരന്മാരിലൊട്ടുക്കം
ചെററവനിൽകനിവേറുംജനകനു
മൂത്തവനിൽകനിവെന്നുപ്രസിദ്ധം
നടുവിൽപെററുപിറന്നൊരുപെണ്ണ-
ത്തടിയനെയിപ്പോളാർക്കുംവേണ്ടാ
അടിയനുകാലപുരത്തിനുപോവാൻ
മടികൊണ്ടല്ലാവൃഥചൊല്ലുന്നതു്
പെറുവളർത്തൊരുമാതാവിങ്ങനെ
മുററുംനേരെയുപേക്ഷിക്കുമ്പോൾ
മററുള്ളജനങ്ങൾക്കുംജ്യേഷ്ഠനും
മുററുമുപേക്ഷയുണ്ടെന്നറിയേണം
മലവുംമൂത്രവുമുററിവളർത്തൊരു
മാതാവിനുടെകല്പനകേൾപ്പാൻ
മടിയുണ്ടായിനിവീറവൊട്ടെചൊന്നാ-
ബകനുടെവായിൽപുക്കവസിക്കാം
വലുതായിട്ടൊരുസർപ്പംവന്നഥ
പുരമുറിതന്നിലകത്തുകടന്നു
ചെരുവഴിപോക്കണമെവിടെയ്ക്കെത്തി
തരമിതുകൊള്ളാമിവനേക്കൊററി
പാമ്പിനെയങ്ങുപിടിപ്പിക്കേണം
പാമ്പതുചത്തെന്നാലുംകൊള്ളാം
പാമ്പൻചത്തെന്നാലുംകൊള്ളാം
പാപംപെരുവഴിപോകുന്നിരിക്കും
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരുകൌശലമിപ്പോൾ
നിങ്ങളുമങ്ങുവിചാരിക്കുന്നു
കുന്തീദേവിപറഞ്ഞിതുമകനേ!
എന്തീവകപരിഹാസമിദാനീം
എന്നുള്ളത്തിലുറപ്പുണ്ടായതു്
എന്നുന്നിക്കറിവാനെളുതാമോ?
ഉദ്ധതനായഹിഡിംബാസുരനേ
യുദ്ധംചെയ്തടനവനെജയിച്ചൊരു
വീരാനീയിപ്പോൾബകനെവധിപ്പാൻ
പോരാത്തവനോപവനതനൂജാ
വിപ്രദ്രോഹിയതാകിയബകനേ

ക്ഷിപ്രംചെന്നുവധിച്ചിനിമേലിൽ
വിപ്രന്മാരെപ്പുരിപാലിപ്പാ-
ലല്പവുമല്പനമുക്കുംസുകൃതം.
തരുണനിജജനനിയുടെവചനമതുകേട്ടവൻ
താണുതൊഴുതുപറഞ്ഞുവൃകോദരൻ
കളിവചനമിതുജനനികനിവൊടുപൊറുക്ക-
കാര്യ്യബോധംനമുക്കില്ലായ്കയല്ലെടോ [ണം
കനിവിനൊടുബകനുടയവധമതുകഴിച്ചുഞാൻ
വിപ്രദേശത്തിന്റെരക്ഷവരുത്തുവൻ
ഇതിതൊഴുതുപവനസുതനഴകിനൊടുകൂടവേ
ഇല്ലത്തുചെന്നുകേറിപ്പറഞ്ഞീടിനാൻ
അതിചപലതരമതിയാകുംബകനുഞാൻ
അന്നവുംകൊണ്ടുപോവാനിഹവന്നതേ
അതിനിവിടെയുചിതതരധവളരുചിയന്നവും
നാലഞ്ചുകുംഭംനിറച്ചുരസാളവും
പോത്തുനാലുംനല്ലചാട്ടുംകണക്കിനേ
കൊണ്ടുവന്നീടുവിനന്തണശ്രേഷ്ഠരേ!
വിരവിനൊടുപവനസുതഭാഷിതംകേട്ടവൻ
ആരണശ്രേഷ്ഠനുംകോപ്പുകൂട്ടീടിനാൻ.
അന്നമതൊക്കെച്ചാടതിലേറി-
ക്കുന്നുകൾനാലുംപൂട്ടിക്കെട്ടി
അന്തണവരനൊടുയാത്രയുമുടനേ
ആദരവോടുപറഞ്ഞുതിരിച്ചു.
കാട്ടുമേലകളുടെമൂട്ടുംകടന്നുചെന്നു
ചാട്ടുംകരടികളെമാടിച്ചുവിരവോടെ
പേടികൂടാതെതല്ലിമണ്ടിച്ചുഭീമസേനൻ
വൻപുലിഭീമസേനൻകൊമ്പൻകൊലയാനയോടേ
കൊമ്പുപിടിച്ചോടിച്ചുകമ്പംവരുത്തുകയും
എന്തൊരുഘോഷമിന്നന്തികേകേൾക്കുന്നു
ചിന്തിച്ചുബകാസുരൻചന്തത്തിൽവസിക്കു-
[മ്പോൾ
അടിച്ചുംആനകൾവാലുപിടിച്ചുംആടോപമോ-
[ടിച്ചും
ബകന്റെവക്കിൽഗമിച്ചുമണ്ടുന്നേരം
ധർമ്മാത്മജസഹജൻചാട്ടു-
മുരുട്ടിനടന്നതിവേഗാൽ
കാറ്റിൻമകനുടെവരവായതുകണ്ടുമൃഗങ്ങളുമെ-
[ല്ലാം
തെറ്റെന്നുഭയപ്പെട്ടോടിയൊളിച്ചിതുകാട്ടുകൾ-
[തോറും
ആനത്തലവന്മാർതങ്ങടെവാലുപിടിച്ചുമറിച്ചും
ആനകളുടെകൊമ്പുപിടിച്ചുമടിച്ചുപൊടിച്ചുത-
കർത്തും
കാട്ടുമൃഗങ്ങളെയെല്ലാംകുത്തിക്കൊന്നുപുളച്ചും
കലശലുമതിഘോരമതങ്ങുതുടർന്നഥനാട്ടുകടന്നു-
മഹതരമാകിനമാരുതിഭീമൻനാട്ടുകടന്നന്ത-
[കനാട്ടുമണഞ്ഞു
ഘോരനതാമവനുടെചാരേകടന്നുഭീമനുടയഗ-
[ർവ്വുകളേറെമുതിർന്നും.
ചെന്നുകടന്നഥചാട്ടുമൂപ്പി-
ച്ചന്നമെടുത്തുഭുജിച്ചുതുടങ്ങി

ഓരോപിണ്ഡമുരുട്ടിയുമുണ്ടും
കണ്ണിടയിട്ടങ്ങസുരനെനോക്കി
ഭുക്തികഴിച്ചഥഭുജവുമുയർത്തി-
ഗ്ഗുരുനിശാചരമാടിവിളിച്ചും
വാടാസകലനിശാചരമൂഢാ
പോടാനിന്നുടെചോറുംകറിയും
മൂഢാഞാനിതുഭക്ഷിക്കുന്നു
കോടാഹ്ലുംകൃതിഭീമൻധീമൻ
കോളില്ലാത്തനിനക്കുചമച്ചുര-
സാളക്കറിപുനരെന്തിനുകൊള്ളാം
ചോളച്ചോറിനുതേനൊത്തിലകറി
നിളക്കളിപഴഞ്ചൊല്ലിങ്ങനെ
നിച്ചിരിയാനിനമ്മുടെയിലയിൽ
എച്ചിലെടുപ്പാൻവാടായിപ്പോൾ
അച്ചികൾവേണ്ടുംവേലയെടുത്താ-
ലെച്ചിച്ചോറുകൾതെല്ലുഭുജിക്കാം
ആണല്ലാതവനന്തണവരനുടെ
കാണംമുതലുകൾതിന്നുമുടിച്ചു
പെണ്ണുങ്ങളെയുംബ്രാഹ്മണരേയുമി-
വണ്ണംവന്നുംകൊന്നുംതിന്നും
പൊണ്ണത്തടിയൻമനുജന്മാരെ-
ക്കൊന്നതിമത്തുനടക്കുംനിന്നുടെ
ഉള്ളിലഹമ്മതിയുള്ളതുകളവാൻ
കൊള്ളാമേയിസ്സമയവുമിപ്പോൾ
ഭീമഭുജനുടെവാക്കുകൾകേട്ടതി-
രോഷത്തോടുപറഞ്ഞിതുബകനും;
അന്നമെനിക്കുള്ളേകൊണ്ടന്നതു
പൊണ്ണാവാരിത്തിന്നാതെന്തീ
അന്നന്നിങ്ങനെചപലപലാരുതല
എന്നൊടുവന്നിഹനേർപ്പോരുണ്ട്
എന്നാതിലൊരുവരുമെന്നുടെമുമ്പിൽ
നിന്നുപിണഞ്ഞീടുന്നവരില്ലാ
ഇക്ഷിതിതലമതിൽനമ്മേക്കാളൊരു
മൂഷ്കരനുണ്ടായ്വന്നതുകൊള്ളാം
അന്നത്തേയുംതിന്നുമുടിക്കും
നിന്നെയെടുത്തുവിഴുങ്ങുന്നേരം
എന്നുടെയുള്ളിൽവിശപ്പുംതീരും
നിന്നുടെവിക്രമവിരുതുംതീരും
എരിപുളിമധുരക്കറിയുംകൂട്ടി
സ്സുരുചിനൊടങ്ങുഭുജിച്ചിതുഭീമൻ
ഉണ്ടീലെന്നൊരുകോപത്തോടേ
പണ്ടേതിലുമൊന്നേറ്റമടുത്തു
വൃക്ഷംപിഴുതുപിടിച്ചിഹബകനും
തൽക്ഷണമെത്തിയടിച്ചുതുടങ്ങി
ഘോരതപെരുകിനയുദ്ധംചെയ്തി-
ട്ടുരുദിനങ്ങൾകഴിഞ്ഞിതുപോലും
ഭീമഭുജനുമെടുത്തുപിടിച്ചതി-
രോഷത്തോടെയടിച്ചിതുബകനെ
മാമലപോലെമറിച്ചുടനവനെ
ഭൂമിയിലൻപൊടിട്ടുഗ്രചേഷ്ടൻ
ബകനുടെശവമതുനായുംനരിയും

തരസാവന്നുളുജിച്ചുതുടങ്ങി.
ഗ്രാമജനങ്ങൾ പറഞ്ഞിതുനമ്മുടെ
ഭീമബ്രാഹ്മണനെങ്ങാനുണ്ടോ?
ഭീമബ്രാഹ്മണനെന്നുള്ളൊരു
നാമംമാത്രംഭൂവിശേഷിച്ചു
അപ്പോളത്തനൊന്നവിപ്രൻ ചൊന്നാൻ
അപ്പോയാളുതിരിച്ചുവരുന്നു
എന്നാലയാൾബകനുടെമുമ്പിൽ
ചെന്നില്ലെന്നുകളിച്ചുംചൊല്ലാം
എന്നാല്ലായാൾബകനെത്തല്ലി-
ക്കൊന്നെന്നുംചിലർചൊല്ലുന്നുണ്ടു
എന്നുപറഞ്ഞവർമേവുന്നേരം
വന്നിതുഭീമദ്വിജമത്തപ്പോൾ
ഗ്രാമജനങ്ങൾപ്രസാദിച്ചവനെ
നലമൊടുഗാഢാശ്ലേഷംചെയ്തു
ഏവം ചെന്നുമഹാബ്രാഹ്മണ-
രന്നുവാഴവുമേകി സുഖിച്ചുവസിച്ചു.

ബകവധം, ഓട്ടൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

൭. കിമ്മീരവധം.

ധർമ്മികളിങ്ങനെ മരുവുംകാലം
കിമ്മീരാഖ്യനിശാചരനൊരുവൻ
കർമ്മികളാകിയവിപ്രന്മാരുടെ
കർമ്മമശേഷംതല്ലിമുടക്കി
തടിച്ചുകിമ്മീരൻപാരം
ചൊടിച്ചുംതാപസന്മാരെ
പിടിച്ചുംപാണികൾകൊണ്ടു-
ടിച്ചുംമുഷ്ടികൾകൊണ്ടു-
ടിച്ചുംപല്ലുകൾകൊണ്ടു
കടിച്ചും [illegible]
കടിച്ചും [illegible] പൊടിച്ചും
[illegible]
മുടിച്ചും [illegible]
യടിച്ചും [illegible] ചെന്നു-
കിടച്ചുംതാപസിമാരോ-
ടടുത്തുംതാമസിക്കാതെ
തടുത്തുംതാഡനംനന്നാ-
യ്ക്കൊടുത്തുംതോടികളോടെ
കടുത്തുംകാനനംതല്ലിത്തകർത്തുംകശ്മലൻപാരം
തിമർത്തുംകണ്ടവരോടുകയർത്തുംകള്ളുകുടിച്ചു
കയർത്തുംകള്ളവാക്കുകൾ ചൊന്നുംകണ്ടകനോരോ
തിമർത്തുംകന്യകമാരോടടുത്തുംവലച്ചുംമൂഢൻ
കിമ്മീരാഖ്യനിശാചരനിങ്ങനെ
നിർമ്മര്യാദംചെയ്തിട്ടന്നു
ധർമ്മാത്മജനോടുചെന്നറിയിച്ചു
ധർമ്മികളാകിയമുനിവര്യന്മാർ
ധരണീപതിപുംഗവ! ധർമ്മരാജ! രാജ
തരുണഗുണവാരിധേ! താപസന്മാർ വയം
പരവശതകാരണം പാർത്ഥിവ! നിങ്ങളെ
ശരണമണയുന്നഹോ ശാന്തശീല! വിഭോ!
പ്രതിദിനംനിശാചരൻപാപികിമ്മീരനെ
ന്നതിശഠൻ ദുരാശയൻ ദുർമ്മുഖൻ ദുഷ്ടനാൻ
ചരിപ്പതുടൻവനചരാദിഭിസ്സാർത്ഥമേ
അതികഠിനഹോ! ഖലക്രൂരചേഷ്ടിതൻ
മുനികളുടെതപോവനംധ്വംസനംചെയ്കയും
മുനികളോടുഹന്തഭർത്സനംചെയ്കയും
മുനിഭവനമൊക്കവേചുട്ടുപൊട്ടിക്കയും
മുനിവനിതമാർകളെച്ചെന്നുകെട്ടിക്കയും
ഹരിച്ചുംദ്രവ്യങ്ങൾ നീളെച്ചിരിച്ചുംകൈകൊട്ടി (ക്കൊട്ടി
ച്ചിരിച്ചുംകന്യകമാരെക്കൊതിച്ചുംകാണാതെ- [വന്നു
ചതിച്ചുംകണ്ടകക്കൂട്ടംമെലിച്ചുംകൊച്ചുകുട്ടരെ
ക്കൊന്നുംപച്ചമാംസങ്ങൾതിന്നുംപർണ്ണശാലയിൽ
വന്നുംപശുക്കളെക്കൊന്നുംപാലുംതൈരും
കവർന്നുംമദ്യംകൊള്ളപ്പുകന്നുംമഹാപാപികൾ
ളിന്നുംവികൃതികൾ ചെയ്യുന്നുപാണ്ഡവന്മാരേ!
കിമ്മീരാശരമൂഢൻചെയ്യൊരു
നിർമ്മര്യാദംകേട്ടനരേന്ദ്രൻ
ധർമ്മാത്മജനിതമരുളിച്ചെയ്തു
കമ്മവിരോധമിതുയ്യോകഷ്ടം!
അനുജന്മാരേകേളരവീരധനഞ്ജയ
ക്ഷണമോ പാരുടെ പീഡയകറ്റുക കൂട്ടാ
മുനികണ്ടകനെക്കൊലചെയ്യാൻപുന-
രിനിയൊരുതാമസമരുതുസഹോദര!
കണ്ടനതാകിനഖിലായുധമരുടെ
കണ്ഠമതുമുകമതുമൊക്കവെ ഗള-
കൊണ്ടുഹനിച്ചുമുടിച്ചുമുറിച്ചുട-
നിങ്ങലവക്കരമിപ്പിക്കേണം.
ഭൂമിപാലനുടെകല്പനകേട്ടഥ
ഭീമസേനനതിഭീമശരീരൻ
താമസേനഖിലകരസീമനി
ഭീമമാംഗദയെടുത്തുപിടിച്ചു-
ജ്യേഷ്ഠനെത്തൊഴുതുതാപസരോടു-
ശ്രേഷ്ഠരോടുസഹയാത്രതുടങ്ങി
ദുഷ്ടനാകിയനിശാചരനെങ്ങു!
നഷ്ടമാക്കുവനഹം വപുരെങ്ങും
ഇതഥ ചൊന്നു പാഞ്ഞു തിരഞ്ഞു ട-
നെത്തിരാക്ഷസനിരുന്നതലിക്കൽ
ആശയേകപടമേറിനകിമ്മീ-
രാശരാധമനടുത്തുതടുത്തു
മീശനിന്നാഥ ഹിരച്ചുകരത്തിൽ

പാൎത്ഥനിനകൃതാന്തന്തുല്യൻ
കണ്ണുരണ്ടുമെരിതീക്കനൽപോലെ
പണ്ഡകോപമൊടു ക്രൂരഭടനൊൻ
ചൊണ്ണനായ[illegible]
മണ്ഡമിനടനടിച്ചു [illegible]
ചിണ്ഡമാക്കിവിരവോടു [illegible]
ഖണ്ഡഖണ്ഡതരമാക്കിവനങ്ങളിൽ
മണ്ണിലിട്ടുതത്തൂവതിനൊരു
ഖണ്ഡമില്ലിഹനമുക്കാരായ്മ!
നില്ലെടാനിശിചരന്മാരണോതട-
വില്ലെടാതവ വധം പുനരിന്നിഹ
നില്ലെടാ [illegible] പതിനൊന്നൊരു
കില്ലെടാ [illegible]!
[illegible] രജനീചരവാക്കു-
[illegible]
[illegible] കളതാരവരൊട്ടു
[illegible] കണ്ണൻ
തടിയന്നില്ലെടമുടിയനിന്നുടെ
[illegible] പിടിച്ചിഹ
[illegible]
[illegible] ചിട്ട-
[illegible] പലിയെ ഒരു
[illegible] കൊച്ചുവ-
[illegible] പിടിച്ചൊടിവതി-
[illegible] കരബല
[illegible]
[illegible]
[illegible] രാവൻ
[illegible].

ചരണം.

കുമ്മീരക്രൂരസന്തോഷിതവൈരിഷുകരോ-
(തവനിധനേ
[illegible] രാശകലമോട
[illegible] ചെയ്യുന്നോ-
[ഷകശലംഞാൻ
[illegible] വാനോർനാഗരവാസി-
[ക്കമ്പനാനി
[illegible] കൂട്ടത്തിടി-
[യെല്ലാം

ചരണം.

[illegible] വാക്കുകൾകേ-
[ട്ടുനേരം
കുമ്മീരനിശാചരനാശുകയറ്റുപാഞ്ഞുതുടങ്ങി
[illegible] കൾപോരാ-
[പോരം
[illegible]
[illegible] പാകുകൾ-
[പായുമ്പോൾ
അടിയതവനതിവിട്ടുഘോഷനാതങ്ങിനൊവു-
[അമാറില്ലം
[illegible]

മടിയാതിനിനിന്നെവധിച്ചുമരിച്ചുമതിയാവുള്ള
വനഭൂവിപലകൂയ്യുകനിയും തിന്നവാശനനടക്കം
മുനികടെമൊഴികേട്ടണഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടവനാ-
[തിഭോഷൻ
മനുജകുലമടിച്ചുപൊടിച്ചുമുടിച്ചുനിശാചരവീര-
ന്നതവനാതതിലൂടിച്ചുതനമതുവിരമ-
[താക്കം
രാവണനൊനൊനൊക്കതഞ്ചരനവനൊകേട്ടി-
[ട്ടില്ലേ
കേവലമവനെക്കാളതിശയമെങ്ങുനമുക്കൊ-
[രിക്ക
[illegible] രാവണനതിവിട്ടു-
[ഭോഷൻ
[illegible] ക്കുഴിലും
[illegible] ക-
[ഴാൽ
[illegible] ബോധിച്ചാലും
[illegible] തടിയൻ-
[കമ്മം
[illegible] രാവണനൊത്രയബലശാരൻ
[illegible] ക്രൂരകയില്ലെടനോ-
[ല്ലടനേരേ
[illegible]
[പൊടിയാക്കം
[illegible] പറിച്ചു
[illegible] തുടങ്ങാൻ
രാവണനൊക്കാൾബലവാൻനീയെന്നുപറഞ്ഞതു-
[കൊള്ളാം
രാവണനൊരു പുലിയെപ്പോലെന്നിപ്പുനരെലി-
[യെപ്പോലെ
[illegible]
[illegible]
[illegible] പോലെനാംവ-
[illegible]
നിശിചരകുലകീടകനാകിയനിന്നുടെദുസ്സാം-
[ൎത്ഥ്യം
[illegible] നൊ-
[ട്ടുകൂടം
ബകരാക്ഷസവധവും [illegible] ഹിഡിംബനിശാ-
[ചരവധവും
പ്രകടതരം ചെയ്യവനഹമിഹ [illegible]
[മൻ
മാമുനികളെ വന്നു ചതിച്ചു വധിച്ചുമരിച്ചുനടക്കും
യാമിനിചരവിരവൊട്ടു [illegible]
[illegible]
[illegible] നിന്നെവധിച്ചുടന-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
തങ്ങളിലതിഭീഷണ [illegible] ഭീഷണ-
[illegible]

സംഗരമരങ്ങളുടങ്ങിനടുങ്ങിദിഗന്തമശേഷം
തുംഗതരമരങ്ങൾപിടിച്ചുപറിച്ചുപൊടിച്ചുമടിച്ചും
അംഗമതേപിടിച്ചുവലിച്ചുതടുത്തുപിടിച്ചുമടിച്ചും
തല്ലുകൾ [illegible] കളുമിളകതമ്മി-
പല്ലുകടിച്ചിട്ടുകൊട്ടുകൾതട്ടുകൾമുട്ടുകൾവിവിധം [ൽ
കല്ലുകൾ ചിലചില്ലുകൾകൊട്ടുകൾമുട്ടുകൾകൊട്ടുക-
[ളെല്ലാം
തല്ലിയൊടിച്ചിടിപൊടിയാക്കുകതങ്ങളിലിങ്ങ-
[നെയുദ്ധം.

കലുഷിതശൈലവുംതോറ്റം
കലങ്ങിട്ടു ചക്രവാള-
മടങ്ങിമൃഗസഞ്ചാരമടങ്ങി
വൃക്ഷങ്ങൾകാട്ടിലടിച്ചും
തങ്ങളിലെതിർപ്പിടിച്ചും
മുസലിപ്പിനടിച്ചും
പല്ലുകൾകൊണ്ടുകടിച്ചും
പാരാതെചോരകുടിച്ചും
യുദ്ധം ചെയ്തുകരുത്തുള്ള
ക്രിമ്മീരനെതരത്തിൽതദ്ധനംകൂട്ടി
പരമേപ്പോകംവരത്തിന്നിരത്തിക്കളെന്റകായം
കരങ്ങൾപിടിച്ചിഴച്ചുനരത്തലടിച്ചുകൊന്നു
മരുത്തിൻപുത്രൻ മാലംചന്തതീരാപസന്മാക്ക
ഉത്തുംഗമാചലമെന്നകണക്കെ
ചത്തുമറിഞ്ഞൊരുനക്തഞ്ചരനുടെ
ശവമതുതിന്മാൻവന്നിതണഞ്ഞൊരു
ശിവ! ശിവ! ശിവകുടെക്കൂട്ടമസംഖ്യം
പക്ഷികളുംപട്ടികളുംകുറുനരി-
ക്കുട്ടികളുംകാകങ്ങളുംകഷ്ടമല്ല്
ഇങ്ങനെക്രിമ്മീരാസുരനിധനവു-
മങ്ങുകഴിച്ചുവൃകോദരവീരൻ
താപസവരരുടെതാപംതീർത്തഥ
ദ്രുപതിവരനാം ധർമ്മതനുജനുടെ
പാദസരോജംവന്ദനവുംചെയ്തു
കേവലമിവയൊക്കെയറിയിച്ചു
മോദമിയന്നൊരുധർമ്മാത്മജനും
സോദരനോടുമ്പരിചോടുപുണർന്നു
വെളിയരെല്ലാംബഹുവിധമാശീ-
ർവാദവുമേകിസുഖിച്ചുവസിച്ചു.

ക്രിമ്മീരവധം, ഓട്ടൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

൩. പാത്രചരിതം.

ധർമ്മപാലകനാമനസനാകിന
ധർമ്മാത്മജനും പവനാത്മജനും
അർജ്ജുനനും നകുലൻസഹദേവനു-
മെല്ലാനവരുമവരുടെഭാര്യയും
സമ്പത്തികളുമാപത്തികളു-
മൻപൊടുകൂടിവസിച്ചീടുന്നൊരു
എമ്പത്തെട്ടുസഹസ്രംവിപ്രര-
മ്യ കാമ്യകവനത്തിൽപുക്ക
കള്ളംപെരുകിനശകുനിശകുനിയൊത്തു
കള്ളച്ചൂതുകളിച്ചുചതിച്ചുട-
നുള്ളധനങ്ങൾപിടിച്ചുപറിച്ചു
തള്ളിയയച്ചിതുകുന്തീസുതരെ
മുന്നമുടുത്തൊരുവസ്ത്രമതല്ലാ-
തൊന്നുമവർക്കുലഭിച്ചതുമില്ലാ;
ചിന്നതപൂണ്ടുവിശന്നുതളർന്നൊരു
മന്നവർനാഥനുമനുജന്മാരും
തന്വംഗിമണിപാഞ്ചാലിയുമവ-
രനന്തമാകിനമലയുടെനികടേ
ചെന്നുവസിച്ചുമഹാവിപിനേപുന-
രൊന്നുംപാണ്ഡവമറിയാത്തഗ്രജന്മാർ!
കാട്ടുവെയിൽകൊണ്ടുവിയർത്തുതളർന്നൊരു
കുടയുംകൂടെക്കിടയരുതങ്ങിനെ
നെട്ടനായുള്ളൊരുകാട്ടിൽപുക്ക-
നടപ്പൊന്നുള്ളൊരുസംഗതിവന്നു
[illegible]
പാഴ്താമിനിയും ക്ഷുത്തും പൂണ്ടുനോമ്പി
മഴപെയ്യുകിൽനനഞ്ഞുനനഞ്ഞി-
ങ്ങിഴവന്മാർ ചിലർ പാർക്കയുമുള്ളൂ;
കുന്തീസുതരെക്ലേശിപ്പിപ്പാ-
നെന്തിനുതാനിഹകൂടെപ്പോന്നു?
നിങ്ങളശേഷംപോരുന്നോര-
ങ്ങെങ്ങനുമുക്കവസിപ്പതുചിതമോ?
അങ്ങിനെയോർത്തുപുറപ്പെട്ടെന്നാ-
ലിങ്ങിനെപട്ടിണിയിട്ടുകെയുമുള്ളൂ;
കൊറ്റിനുവകയില്ലടവിയിലെന്നതു
മുറ്റുംഞാനതുചിന്തിച്ചില്ലാ
കലയുംപുലിയുംനിങ്ങൾക്കമ്മാ-
നിലയുംവെച്ചിഹപാർത്തീടുവതോ?
നിലയില്ലാതെപുറപ്പെട്ടെന്നാൽ
വലയുന്നതിനൊരുപോംവഴിയില്ലു;
മലയിൽപോന്നുകിടപ്പാൻനമ്മുടെ
തലയിലെഴുത്തിതുമെന്നേവേണ്ടു;
വലയിൽപെട്ടമൃഗത്തെപ്പോലെ
വിലയംവിട്ടെങ്ങനെവസിക്കും;
മലയാളികളുംപരദേശികളും
പലയാളുകളുണ്ടെന്നാകിൽ;
സ്ഥലവുംവെച്ചുനിരവുംപകലും
നലമൊട്ടുകൊറ്റുകഴിച്ചീടുന്നു;
ഫലമില്ലാതിഹകാട്ടിൽനടുവിൽ
ജലവുംകൂടെച്ചികരുതിങ്ങിനെ

ചോരംഹന്തകിടന്നുഴലുന്നൊരു
പാലശൂലങ്ങളുമില്ലാതായി
കഷ്ടം! കഷ്ടം! ദുര്യോധനാതി
ദുഷ്ടൻ ദുഷ്ടൻ ദുശ്ശാസനനും
അവരുടെ അമ്മാവനുമതിദുഷ്ടൻ
കപടക്കാരൻ ശകുനി കശ്മലൻ
ധർമ്മാത്മജനെയുമനുജന്മാരെയു-
മമ്മാപാപികൾ കള്ളച്ചൂതി-
നാലുള്ളൊരു കപടംകൊണ്ടു വനത്തിൽ
തള്ളിമറിച്ചൊരു ശേഷമതിപ്പോൾ
കള്ളന്മാരുടെ വീട്ടിൻപുറവും
കൊള്ളിയെരിച്ചു കരിച്ചീടുന്നു;
കരിയരി വെച്ചു വെള്ളത്തോടെ ചോറും
കറിയും നെയ്യും തൈരും കൂട്ടി
നിറയെ കൊറ്റു കഴിച്ചു വസിപ്പാൻ
കാലമുണ്ടെന്നൊരുവൻ പതിനായിരം.
ആയിരമായുള്ള ബ്രാഹ്മണരെ
ഖ്യാതിയെ കാട്ടിൽ പട്ടിണിയിട്ടവി-
ടെയുമലഞ്ഞു കിടന്നുഴലാൻ വഴി
വരുത്തിയതൊക്കെ നശിക്കണമെന്നശ-
പിക്കണമിങ്ങു നമൊക്കെ ക്രൂരി-
ട്ടിക്കപടത്തിനതെന്തിയറ്റു;
നമ്മുടെയിപ്പുത്തച്ഛനമ്മയു-
മന്തർജ്ജനാവുമകളുമെല്ലാം;
നമ്മുടെ മൂലം ചിലവു കഴിച്ചവർ
നമ്മയിലാവിടെപ്പോയിരുന്നു;
നെല്ലും പണവും വസ്ത്രവുമെല്ലാം
ഉണ്ണവരെ വിവരെ വേണ്ടതു.
ഒന്നുമുതൽ കാരണമില്ലാതെയവി-
ടന്നവരോടിയെങ്ങും കാട്ടകം
പാർത്ഥന്മാരവരാം പുകൾക്കപ്പോൾ
ഉൾഭയം നമ്മുടെ ധർമ്മിതെല്ലാം.
അപ്പോൾ പറഞ്ഞൊന്നൊരു വിപ്രൻ നമ്മുടെ-
[യില്ലു-

ത്തപ്പൻ മരിച്ചപ്പിന്നെ സ്വല്പം കടം പിണഞ്ഞു
കണ്ടം കൂട്ടിച്ചെല്ലുന്ന കണ്ടൻ്റെ താന്തോന്നിത്തം
കൊണ്ടെൻ്റെ കണ്ടമെല്ലാം കണ്ടോർ കരസ്ഥമാ-
ണ്ടു കന്യകമാരുമുണ്ടു നമുക്കൊരു
[ക്കി
ണ്ടുമൊരുമിച്ചു തിരിരണ്ടവരെ വേട്ടു
കൊണ്ടുപോവാനാരെയും കണ്ടില്ലാ നമുക്കു
കൊണ്ടു വിഷാദം പാരമുണ്ടു മനസ്സിൽ പിന്നെ
ഉണ്ടു പണം കിട്ടുന്നാളിക്കിൽ കടയും കൊണ്ടു
കണ്ടുവാനെനിക്കൊട്ടുമാരോഗ്യമില്ലാതായി
സാന്തി ചെയ്യാനുമെളുതല്ലെന്നുറച്ചു ചോന്നു
കുന്തീതനയന്മാരെ സ്സേവിച്ചിരിക്കും കാലം
കാട്ടിന്നു പോവാൻ വട്ടം കൂട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടെന്നു
കേട്ടു ഞാൻ കൂടെപ്പുറപ്പെട്ടു വെന്നതേ വേണ്ടു
കാട്ടിൽ ചെന്നാലും നമുക്കിട്ടിൽ ചോറും കറിയും
കിട്ടുമെന്നോർത്തു പോയി കഷ്ടം ഞാനെന്നുര ചെ-
[യ്‌വൂ

കായും കനിയും തിന്നു പായും കഴിഞ്ഞു കാട്ടിൽ

രാവും പകലുമങ്ങുപായുന്നതിൻ്റെ മൂലം
കായം പിടിയ്ക്കുമൊരുപായും വിരിക്കാതൊരു
നായിൻ്റെ കൂട്ടത്തിൻ്റെ കളും തലയ്ക്കു വെച്ചു,
മണ്ണിൽ കിടക്കപാരം ഞെണ്ടുമമ്മേ! നമുക്കി-
വണ്ണം വരുത്തിയതാപ്പിന്നൻ ദുര്യോധനൽ താൻ
മറ്റൊരു ഭൂസുരനും ചെയ്യാം: നിഹ
കാറ്റൊരുത്തൻ പറവാനില്ല;
മാറ്റികളായിട്ടൊരുവകവളരെ
പ്പോറ്റികളിങ്ങിനെ നായെ വലപ്പൂൽ
പാറ്റകൾ പോലെ പുറപ്പെട്ടവരെ
പ്പേറ്റുവതിനൊന്നു പനെള്ളതാമേ.
തുറ്റുവർ ചെയ്യാരു കള്ളച്ചൂതിൽ
തോറ്റുവനത്തിലിരിക്കുന്നവരുടെ
കൂറ്റിനുവേണ്ടിക്കൂടെപ്പോന്നിതു
മാറ്റിത്തൊഴിലിൻ്റെ മഹത്വം
ഉണ്ണുണമെന്നുമൊരണ്ണമെന്നും
പെണ്ണുങ്ങളെല്ലാം ദാസികളെന്നും
കണ്ണിൽ കണ്ട ജനങ്ങളെയെല്ലാം
എണ്ണിക്കൊണ്ടു ദ്വേഷിക്കണമെന്നും
ഇത്തൊഴിലല്ലാതിപ്പുരിഷന്മാരു-
വസ്തുവിചാരമൊരിക്കലുമില്ലാ
കൊറ്റു കഴിഞ്ഞുവരുമ്പോളുടനെ
വെറ്റില പുകയില കൊണ്ടു ചവച്ചൊരു
മുറ്റും നമ്മുടെ ചന്ത്രക്കാര ത്ത
കാറ്റം പോലുമുമൊന്നുണ്ടാകും
മറ്റുള്ളവരുടെ സങ്കടമെന്നതു
മുറ്റും നമ്മൾ വിചാരിക്കില്ലാ
പോറ്റികളെന്നൊരു പേരിയേണം
മാറ്റികളാകുതു കാരണമറിവാൻ
അങ്ങിനെയിനിമതിമത്തു കിടപ്പവ-
രിങ്ങിനെ പട്ടിണിയിട്ടു കിടപ്പാൻ
തങ്ങടെ കൊറ്റിനു വകയില്ലാതവ-
രെങ്ങിനെ നമ്മെ രക്ഷിക്കേണ്ടു?
അങ്ങു സുയോധനനാദികളാരും
നിങ്ങടെ ചോറുവിലക്കുകയില്ല;
ചെങ്ങാതികളിഹ കാട്ടിൽ നടന്നുമ-
യങ്ങാതങ്ങുനടന്നാലും പുന-
രങ്ങാട്ടുള്ളിടമെത്തിമു-
ടങ്ങാതൂട്ടികഴിച്ചു വസിപ്പിൻ
നിങ്ങടെ വസ്തുവിലുകയില്ലിഭ-
ജം ന ഖജനത്തു ബോധിച്ചാലും
മതിമതിനിങ്ങടെ ദുസ്സാമർത്ഥ്യം
ഗതിയില്ലാത്തവരായിഹഞങ്ങൾ
അന്തണരെക്കൊണ്ടനകളിച്ചാ-
ലന്തരമുണ്ടാം ചിലന്മാർക്കും
ഉമ്മാൻ വകയില്ലാഞ്ഞിട്ടല്ലീ
ഞങ്ങടെ കൂട്ടം നമ്പൂതിരിമാർ
ധർമ്മാത്മജനുടെ പുറകെ പോന്നിതു
കർമ്മാധീനമതെന്നു ധരിപ്പിൻ
ചോറും വസ്ത്രവുമെണ്ണയുമെല്ലാം
നാളുകൾ തോറും തന്നു പുലർത്തും

ഭൂപതിവരരാം പാണ്ഡവരെപ്പുന-
രാപത്തിങ്കലുപേക്ഷിക്കാമോ?
ഗുണവാന്മാരാമിവരെവെടിഞ്ഞൊരു
ക്ഷണമാത്രം വൈമുഖ്യമിരിപ്പാൻ
മനമുള്ളൊരു കുസുമങ്ങൾ തിരഞ്ഞി-
ട്ടണയുന്നില്ലേ വണ്ടുകളെല്ലാം?
ഇവരൊട്ടു ചേർന്നാൽ ദുഃഖം സുഖമാ-
മിവരെ വെടിഞ്ഞാൽ സർവം ദുഃഖം;
ആയതുകൊള്ളാമെങ്ങിരിക്കുന്നൊരു-
പായമിതെന്നു നമുക്കു വിഷാദം;
ഊണെന്നുള്ളതുപേക്ഷിച്ചാലി-
പ്രാണനെയെങ്ങനെ രക്ഷിക്കുന്നു?
ഫലമൂലാദികളശ്ശിച്ചാൽ
മലമൂത്രാദികളൊഴികയുമില്ലാ;
ജലവും കുടിയാതിങ്ങിനെ പാർത്താൽ
ബലവും കെട്ടു മരിക്കയുമുള്ള
താടിക്കാർക്കവനത്തിൽ മേചകം
[illegible]
ചാടിക്കൂടിക്കൂട്ടംകൂട്ടായ
പേടിച്ചിട്ടിഹ പാർപ്പാൻ മേലാ
ഞാനിങ്ങനെ പറയുന്നതിനർത്ഥം
ഞാനിതൊക്കെയറിഞ്ഞിതു വിപ്ര!
ഇപ്പോളൊരു പെരുപക്ഷിപ്പെണ്ണിനു-
ട്ടുപ്പാൻ പാതിപ്പുലരെ കൊണ്ടുപ്പാൻ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ട്ടപ്പൻ നമ്പൂതിരിച്ചൻ തന്നെയ-
ടിപ്പാൻ വരവുണ്ടെന്നതു കേട്ടുഭ-
യപ്പെട്ടോടിയൊളിച്ചില്ലേ താൻ
ചിന്നപ്പുലരാം സംസാരിച്ചൊരു
വണ്ണം മുപ്പിലെയരിശമൊഴിച്ചു
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
വാസം ചെയ്യുന്നെന്നല്ലേ? വന-
വാസവിരക്തി തനിക്കിഹ വിപ്രാ!
[illegible]
[illegible]
തിങ്ങിന പരവശഭാവം പൂണ്ടു
[illegible]
ധർമ്മതനുജൻ അനുജന്മാരും
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

മുഖാരിയ അടന്ത

നാഥ ദിനേശ! നമോ നമോ നാഥാ! ദിനേശ!
നാഥാ ദിവാകരാ! നാഥാ വിഭാകരാ!
നമസ്തേ ഹിതപൂരണത്തിനു കാരണ! ഖലു നാഥ
കാരുണ്യമൂർത്തേ! കരംബിത താരുണ്യമൂർത്തേ!
ആരും നിനച്ചാലൊഴിച്ചുകൂടാത്തൊരു
ഘോരപാപനിവാരണത്തിനു
പോരുമിന്നു ഭവാനതീശ്വരാ (നാഥ)
പാർത്ഥന്മാർ ഞങ്ങൾ പരാധീനാ പാർത്ഥന്മാർ-
ഞങ്ങൾ
പാർത്ഥിവഭാവം വെടിഞ്ഞു വനം പുക്ക
പാർത്തു നിൻ പദമോർത്തു ചേതസി!
മുമ്പിൽ വീണിതാ കുമ്പിടുന്നേൻ (നാഥ)
ഉത്തമന്മാരാം മഹീസുരസത്തമന്മാരും
അത്ര വനം തന്നിൽ വന്നു വിശന്നുട-
നത്തൽ പൂണ്ടു വലഞ്ഞിടുന്നു മഹത്തപമുള്ള
മഹാജനങ്ങൾ (നാഥ)
നന്നിതാ വർഷം മഹാ വിപ്ര
വൃന്ദമശേഷം
നാദിപ്പിച്ചീടുക നാഥ! ദിവാകരാ
സുരന്മാർക്കും നരന്മാർക്കും ചരന്മാർക്കും (നാഥ)
പാർത്ഥന്മാരുടെ മനസി [illegible]
[illegible]
മാർത്താണ്ഡൻ പുനരവരുടെ നികടേ
പൂർത്ത്യാ വന്നു പ്രസാദിച്ചരുളി
"ധർമ്മതനുജ വൃകോദര ഫൽഗുന! -
നിർമ്മല നകുല സഹദേവ
കന്മഷരഹിതേ കൃഷ്ണേ! നിങ്ങടെ
നന്മവരാനൊരു വരമേകുന്നേൻ
ദിവ്യമതാകിന പാത്രമിതത്ഭുത-
മവ്യയമഹിമ മോശതരുന്നേൻ;
എന്തൊരു വസ്തു ഭക്ഷിക്കണമെന്നാൽ
ചിന്തിക്കുന്നവ കിട്ടുമവറ്റിൽ
സന്തതമുളവാം ചോറും കറികള-
ന്തണവരരൊക്കെ ഭുജിച്ചിടത്തക്ക.
എമ്പത്തെട്ടു സഹസ്രം ദ്വിജരുടെ
സംമ്പത്തൊക്കെ വരുത്തിക്കൊൾവിൻ,
അല്ലത്തുടങ്ങി മുടങ്ങാതിവിടെ
സല്ലത്തുടങ്ങിക്കൊൾക നരേന്ദ്ര!
പഥികന്മാർക്കും ചോറുകൊടുത്തുട-
നധികം പ്രീതി വരുത്തിക്കൊൾവിൻ
പാഞ്ചാലീ നീ വിപ്രന്മാർക്കിഹ
പഞ്ചാരപ്പാൽപായസമധുനാ
അഞ്ചാറു തരം വിളമ്പീടുക ബാഹ്യ
പഞ്ചാമൃതവും ഗുളവും ദധിയും
നിന്നുടെയശ്ശികഴിഞ്ഞാൽ പാത്രേ
അന്നം പാൽ പഴമെന്നിത്യാദികൾ
[illegible]
നരിയണ ഭരതന്മാരേ! നിങ്ങൾ
പഥികന്മാരുടെ വരവു നിലച്ചേ
പാത്രം തിരിച്ചും ഭക്ഷിക്കാവൂ.

ചതിയന്മാർചിലർകസ്രതിപിണയ്ക്കു-
മതുനീകരുതിപ്പാർക്കീടേണം”
ഇത്തരമരുൾചെയ്തീടിനസൂര്യൻ
സതപരമുത്തമപാത്രംനൽകി
അത്രമറഞ്ഞൊരുസമയേപാണ്ഡവ-
രത്രവനത്തിലുറങ്ങീടുന്നൊരു
യാത്രിസുതരെച്ചെന്നുപിളുക്കെ-
യുറക്കമുണർത്തിത്തൊഴുതുരചെയ്തു;
“കാനനനടിയിൽബ്രാഹ്മണരെല്ലാം
സ്നാനംചെയ്വാനായ്ഗ്ഗമിക്ക
മുണ്ടുംപൂണൂലുമെല്ലാംകടവിൽ
കൊണ്ടുവരുംകൊച്ചുജനന്മാർ
എണ്ണയുമവിടെത്താളിയുമിഞ്ചയു-
മെല്ലാവർക്കുംപട്ടും കൂട്ടി
എലവട്ടുമ്പാം തുത്തുവനത്തിൽ
സാലവുംവെച്ചുകളിപ്പാൻപോവിൻ”
എന്നതുകേട്ടൊരുവിപ്രൻചൊന്നാ-
“നെന്തൊരുവാക്കിതുവിപ്രന്മാരേ!
കൌന്തേയന്മാരത്രജനന്മാർക്കും
ഭ്രാന്തുപിടിച്ചോ?പരിഹാസമിതോ?
അയ്യോശിവശിവ!കാട്ടിൻനടുവിൽ
തീയുംപുകയുംകാൺമാനില്ല;
വെള്ളംനാസ്തിമടപ്പള്ളിക്കാ-
രാരുംകൂടെപ്പോന്നിട്ടില്ല;
അരികഴുകുന്നതുകാണ്മാനില്ലാ;
കറിവയ്ക്കുന്നതുകാണ്മാനില്ലാ
തേങ്ങാചിരകിക്കൊണ്ടൊരുശബ്ദവു-
മെങ്ങൊന്നുമിങ്ങുകേൾപ്പാനില്ലാ;
ഇലവയ്പാനുമിടങ്ങളെന്നിങ്ങനെ
ഫലിതംപറയുന്നെന്തു നരേന്ദ്ര!
വാശ്ശൂളമൊന്നുകളിച്ചുവരാംപുന-
രീശ്വരവിലസിതമാക്കിയാവൂ?”
എന്നുപറഞ്ഞവർകാനനനടിയിൽ
ചെന്നുനിറഞ്ഞൊരുനേരത്തിങ്കൽ
അന്നേരത്തൊരുവാപ്പുനിറച്ചുട-
നെണ്ണയുമവിടെത്താളിയുമിഞ്ചയു-
മെന്നോ!വിസ്മയവിസ്മയമെന്നവ-
രെണ്ണയെടുത്തഥതേച്ചുതുടങ്ങി;
കണ്ണിലൊലിച്ചുംകാതിലൊലിച്ചും
കണ്ണുകലിച്ചുകരഞ്ഞുവിളിച്ചും
തെക്കുവടക്കുമിശക്കാരം!
വെക്കംതാളിപതച്ചിഹകൊണ്ടഥ
എന്നവരവിടെച്ചോഷിക്കുമ്പോൾ
ചെന്നഥനകലൻതാളിപിഴിഞ്ഞു
ഇങ്ങനെനസപലികളിച്ചുമഹാജന-
മങ്ങുവനത്തിൽവരുന്നൊരുനേരം

തനിച്ചുപാത്രത്തിൽനിന്നുജനിച്ചോരിലക്കൊ-
[ട്ടുകൊ
ണ്ടൊരിക്കലേവിപ്രന്മാർക്കനിരക്കെയിലയുംവെച്ചു
കളുത്തചന്ദനംകോരിക്കൊടുത്തുമാത്രതികയ്യിൽ
വെളുത്തചോർകോരിക്കയ്യിൽനിറച്ചുപാഞ്ചാലി-
[മെല്ലെ
വിളമ്പിത്തുടങ്ങിചെറുവിളംബാക്കൂടാതെതന്നെ
ഇളക്കമനവാഴയ്ക്കായുംഇളവൻവെള്ളരിക്കായും
ഇടചേർന്നൊരെരിശ്ശേരിഇലയ്ക്കാകെവിളമ്പുന്നു
വറുത്തനേന്ത്രവാഴയ്ക്കാക്കുക്കുചുണ്ടയ്ക്കാചക്ക-
ച്ചുളയുമുപ്പേരിക്കൂട്ടംവളരെവിളമ്പിടുന്നു
ചെറിയപപ്പടംപിന്നെവലിയപപ്പടങ്ങളും
കറയാതെപഞ്ചസാരങ്ങളവുംപായസംതേനും
പരിപ്പുപച്ചടിച്ചാറുംകരിമ്പിൻനീർനല്ലപാലും
പൊരുളുവൽക്കൂട്ടുകറിപൊടിച്ചുവേപ്പിലക്കട്ടി
തടിച്ചകണ്ണൻപഴവുംതടിച്ചവണ്ണൻപഴവും
പരിപ്പുപ്രഥമൻചക്കപ്രഥമനടപ്രഥമൻ
നിരപ്പിൽവിളമ്പിമാങ്ങാപുളിശ്ശേരിതെരതം-
[മേതരം

മുക്കംജീരകമിടചേർന്നുങ്ക-
രുക്കിയമോരുംകോരിവിളമ്പി
തൽക്ഷണമനവധിവിപ്രന്മാരു-
ഭക്ഷണമേപ്രോക്ഷിതെത്രവിചിത്രം
കൊണ്ടാപപ്പടമെന്നൊരുവിപ്രൻ
കൊണ്ടാപോഴമെന്നാണൊരുവിപ്രൻ
കോരികകൊണ്ടുടനെടമധുരക്കറി
കോരിവിളമ്പണമെന്നൊരുവിപ്രൻ;
ഇഞ്ചിതൈരുംമാങ്ങാക്കറിയും
കിഞ്ചിൽപോടണമെന്നൊരുവിപ്രൻ
പഞ്ചപ്രസ്ഥം പഞ്ചാരപ്പൊടി
പാല്പായസമതിലിട്ടുകലർന്നുട-
നഞ്ചാതിലയിൽവിളമ്പുകിലെന്നുടെ
നെഞ്ചുകുളിക്കുമതെന്നൊരുവിപ്രൻ
ചെണ്ടമുറിക്കുസമാനമതാക്കി
ഞണ്ടിച്ചീടിനനേന്ത്രപ്പഴമതു
കണ്ടംകണ്ടമെനിക്കുവിളമ്പുകിൽ
ഉണ്ടൊരുകൌതുകമെന്നൊരുവിപ്രൻ;
ആലങ്ങാടൻശർക്കരയുണ്ടകൾ
നാലഞ്ചിങ്ങുവിളമ്പീട്ടതിലതി
കോലാഹലമാമെന്നുടെഭക്ഷണ-
ലീലാവിധമിതമെന്നൊരുവിപ്രൻ;
മൂത്തുനരച്ചൊരുകമ്പളഫലവും
മത്തനുമൊന്നുപറിച്ചൊരുകറിവ-
ച്ചെത്രയുമിഷ്ടമെനിക്കതുതന്നാൽ
സത്യംവിസ്മയമെന്നൊരുവിപ്രൻ;
ഓലോലക്കറിചിതമാസ്വച്ചാൽ
പാലോടൊക്കുമിതെന്നുവടക്കൻ
നാലോകർക്കൊരുപക്ഷമതിവിടെ
കാലോചിതതരമെന്നൊരുവിപ്രൻ
പച്ചടികൊണ്ടാകിച്ചടികൊണ്ടാ
കച്ചതുകൊണ്ടാപുളിച്ചതുകൊണ്ടാ
എരിച്ചതുമധുമധുരിച്ചതുമെല്ലാം
വച്ചതശേഷംഹിതമെന്നൊരുവൻ;
വെരുകിൻകടയുംചെറുകടലാടിയു-
മയമോദകവുംകൂട്ടിയരച്ചൊരു

മുക്കുടിയച്ചുതരേണമെനിക്കരി-
ശ്ശസ്സു ശമിപ്പാനെന്നൊരു വിപ്രൻ;
ചിന്താംകൊണ്ടുവലഞ്ഞു നമുക്കതി-
നൊന്നൊരു മുക്കുടി കൊട്ടുവതിഞ്ചിയു-
മുത്തമമായതു മോരിലരച്ചത-
നത്തിപ്പൂരികമിട്ടു കലർന്നൊരു
കത്തിലകത്തിയവററിലൊഴിച്ചത-
രത്തിൽ ചൂടുശമിപ്പിച്ചെന്നാക-
രത്തിൽ തന്നാലായതുമഞ്ചെ-
ല്ലത്തിക്കൊള്ളാമഹമെന്നൊരുവൻ
പുളിയാരിലയും മാവിൻതളിരും
പുളിവേർ മാതളനാരങ്ങായും
പൊളിയല്ലീവക കൊണ്ടൊരു മുക്കുടി-
തെളിവൊടു വേണമെനിക്കെന്നൊരുവൻ
കാച്ചിയ മോരിൽ നവായ സുഗുളിക പൊ-
ടിച്ചു കലക്കി ഭരണമിതെങ്കി-
ടിച്ചെന്നാലിരുനാഴിച്ചോറുഭു-
ജിച്ചിടാമിനിയെന്നൊരു വിപ്രൻ;
ഇത്തരമനവധി വിപ്രന്മാരുടെ
ചിത്തരസത്തെസ്സാധിപ്പിപ്പാൻ
പാത്രമതാകും പാർഷതിയല്ലാതെ
പാത്രമവൾക്കുള്ളതിനിമിത്തം
മുക്കുടിയും പലപൊടിയും ഗുളികയു-
മൊക്കെയുമോർക്കിലൊരത്ഭുതമാം;
[illegible] ഭക്ഷണമിങ്ങിനെ
[illegible] സമയ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ഭുജിച്ചു വസിച്ചു.
[illegible]
പാത്രത്തിന്റെ മഹത്വമിതെന്നു,
വിപ്രന്മാരറിഞ്ഞു പലരും
തൽപ്രിയ[illegible]വസിച്ചു.
ഹസ്തി[illegible]പൌരജനങ്ങളു-
[illegible]പുരിയിൽ പാരിച്ചൊരുവാഴും
ദുര്യോധന[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]വരുടെ നൃപക-
ളത്രാദികളോടതിസുഖമോടെ
ചിത്രവിനോദത്തൊടു പലപല
രാത്രിദിനങ്ങൾ കഴിഞ്ഞൊരു സമയെ
പെരുവഴിയൂട്ടിൽ വന്നു കിടക്കും
പെരുവഴിപോക്കർ പറഞ്ഞു തുടങ്ങി;
എങ്ങെങ്ങുന്നു വരുന്നിതു വിപ്ര!
ഞാനന്നൊരു ദിക്കിൽനിന്നു വരുന്നു
തന്നുടെ ദിക്കിൽ പുനരെന്തു വിശേഷം
എന്നുടെ പുരിയിലൊന്നല്ല വിശേഷം
ഇതുകാലം താനെവിടെ വസിച്ചു?
ഇതുകാലം ഞാൻ കാട്ടിൽ വസിച്ചു
കാട്ടിലിരുന്നാൽ ഭക്ഷണമെങ്ങിനെ?
നാട്ടിലിരുന്നാൽ ഭക്ഷണമെങ്ങിനെ;
നാട്ടിൽ പലടവുമുട്ടുണ്ടല്ലോ
കാട്ടിലുമിപ്പോഴൊട്ടു തുടങ്ങി;
എന്തിവണ്ണമിതാരുടെ ധർമ്മം
കുന്തീതനയന്മാരുടെ ധർമ്മം
അയ്യോ! ഭോഷ്ക്കു പറഞ്ഞതു മതി മതി!
ദുര്യോധനനൊടു ചൂതിൽ തോററു
നാടും നഗരവുമങ്ങു ച്യുതം
വീടും കുടികളുമെന്നിവയെല്ലാം
പാടെയുപേക്ഷിച്ചങ്ങു വസിപ്പവ-
രിന്നു നിനച്ചാലൂട്ടുകഴിപ്പാ-
നെന്നൊരു മൂഢതയവർ പകലേറിപ്പൂ?
ഹന്ത ഭവാനൊരു കള്ളു പറഞ്ഞു
ചിന്തിച്ചാലിഹ ചരിതം വിവിധം
കള്ളു പറഞ്ഞു ചലിപ്പിക്കുന്നൊരു
പുരുഷൻ ഞാനല്ലെന്നുടെ വിപ്ര!
കുന്തീതനയരുമാൺപതിനായിര-
മന്തണവരരും കൂടിച്ചേർന്നൊരു
കാന്താരത്തിലകപ്പെട്ടധികം
സന്താപപ്പെട്ടില്ലൊരുനേരം
കുന്തീതനയന്മാർ ദിനകരനെ
ചിന്തിച്ചാശു തപസ്സു തുടങ്ങി;
കാന്ത്യാമോഹനനാകിയ സൂര്യൻ
അന്തികസീമനി വന്നു വിളങ്ങി;
ശാസ്ത്രംകൊണ്ടും ദുർഗ്രഹമാകിന
ഗാത്രം പൂണ്ടുടനവനവർക്കൊരു
പാത്രം [illegible] വിശേഷം
പാത്രം [illegible]
[illegible] ഭുജിക്കണമെന്നാൽ
[illegible]
ചന്ത[illegible]കാമെന്നാം
എന്തൊരു വിസ്മയമസ്സ്വാമികളേ!
ചോറും കറിയും ചാറും പുളിയും
നൂറു സഹസ്രം ജനമെന്നാലും
ചോറു കൊടുപ്പാൻ തരമെപ്പോഴും
ദ്രുപതിതന്നുടെ പെരുമയതാകും
ദ്രൗപദി വേഗമതൊക്കെ വിളമ്പാൻ;
കൊററുകഴിഞ്ഞവർ പോനാൽ പിന്നൊരു
പററുമവററിൽ കാണുകയില്ല;
ചോററികളന്തിക്കാവിലെച്ചെന്നാൽ
മററിക്കുള്ളതൊരുപോതും കിട്ടും;
നൂറുവർ ചെല്ലുന്നുതുകൾ ചൂതിൽ
തോററു വനത്തിലിരിക്കുന്നവരുടെ
ക്രൂരിമപോരകളില്ലൊരുമിതിലി
നോരം വിരുതു വിശേഷിച്ചില്ല;
പെരുവഴിപോക്കരുമൊത്തിരിയിരുന്നു-
മിതുമറുപറഞ്ഞൊരു വാക്കുകൾ കേട്ടു
കുരുപതി സുയോധനനുള്ളിൽ
ഒരു തരമധികമസൂയമുഴുത്തു

"അമ്മാവൻപുനരിങ്ങുവരേണം
ധൎമ്മാത്മജനുംസഹജന്മാക്കും
നമ്മെക്കാൾസുഖമായിട്ടടവിയിൽ
ധൎമ്മംചെയ്തിയലുന്നിതുപോലും;
സൂൎയ്യനവൎക്കൊരുപാത്രംനൽകി
കാൎയ്യമവൎക്കുകണക്കിനുകൂടി;
നിരുപമമാകിനപാത്രമനസ്സിൽ
നിരുപിക്കുന്നതശേഷവുമുണ്ടാം
കുഞ്ഞാ! നിന്നുടെതാതൻസൂൎയ്യനി-
വണ്ണമവൎക്കുസഹായംചെയ്യും-
ന്നെന്തവകാശംമകനെക്കൂ-
ണ്ടെങ്കിലതങ്ങിനെചെയ്കയുമില്ല;
പട്ടികൾപോലവർകാട്ടിന്നടുവിൽ
പട്ടിണിയിട്ടുകിടന്നുഴൽവാനായ്
പെട്ടെന്നങ്ങിനെമനസ്സിൽവിചാരി-
ച്ചിട്ടിഹചെയ്യാതൊരുവകകൎമ്മം
ഒട്ടുംഹന്തഫലിച്ചതുമില്ലാ
പെട്ടെന്നിനിയുംവരാവർചാട്ടം;
രാജ്യംപാതികൊടുക്കണമെന്നാ-
പൂജ്യന്മാരവിധിച്ചതുമേതും;
യോഗ്യമിതെന്നുമയോഗ്യമിതെന്നും
പൂജ്യന്മാൎക്കുവിചാരവുമില്ലാ;
നമ്മുടെപൌരുഷമാനത്തിന്നു
നമ്മെക്രൂരതരിമ്പില്ലിപ്പോൾ;
ധൎമ്മാത്മജരാദിപക്ഷക്കാരവർ
നമ്മെപ്പേടിച്ചുരിയാടാതെ
ചുമ്മാപാൎക്കന്നിതുകണ്ടാൽ
അമ്മാവാ! ഞാനറിഞ്ഞിട്ടില്ല?
നമ്മുടെകാൎയ്യക്കാരന്മാരില-
ഹമ്മതികൂടാതുള്ളവരില്ലാ;
ഉമ്മാൻവകയില്ലാഞ്ഞവർമൂന്നാം
ധൎമ്മക്കാരിൽകടിച്ചുകിടന്നു;
നമ്മുടെശ്രേഷ്ഠതകൊണ്ടുവരത്തി
ന്നുമ്മാനിച്ചുസമീപത്താക്കി
ചെമ്മേചാലെക്കൊടുത്താൽപിന്നെ
നമ്മൾക്കില്ലൊരുചേതമശേഷം
എന്തിനുപലവഴിപലതില്ലാത്തതു
ചിന്തിക്കുന്നിതുസഹജന്മാരേ!
കുന്തീസുതരെസേവിപ്പവരാ-
ണെന്നാലാപാടെപ്പേടിക്കേണ്ടതു?
ഭോജനസാധനമുണ്ടാക്കുന്നൊരു
ഭാജനമാശുനശിപ്പിക്കാനൊരുവഴി
ഉണ്ടായ്വരുമോമാതുലനെന്നാൽ
ഉചിതമതിപ്പോൾചെയ്യുന്നാകിൽ.

ആനന്ദഭൈരവി—ചമ്പ.

ഇതിമനസിചിന്തയാഹന്ത! ദുൎയ്യോധനൻ
ക്ഷിതിശകുനികുഞ്ഞന്നുമന്ത്രമേവംവിധം
സപദിപതിനായിരംശിഷ്യരുംതാനുമായ്
സകലമോദിസഞ്ചരിക്കുന്നയോഗീശ്വരൻ
ദുരിതഹരദൎശനൻദുൎവ്വാസതാപസൻ
ചരിതമിഹമന്ദിരേചെന്നുകേറീടിനാൻ;
സകലകനകാസനംനൽകിയിരുത്തിനാൻ
വചനമിതമോതിനാൻപരിജനപ്രിയൻ
ഹരിഹരസമൻഭവാനത്രഗമിക്കയാൽ
കരിപുരമിതെത്രയുംശുദ്ധമായീടുധം;
വിരവൊടുഭവാനിനിസ്നാനകൎമ്മാദിയും
വിധിവിഹിതമൊക്കെയുംചെയ്തുവന്നാദരാൽ
സരസമിഹഭിക്ഷചെയ്തീടവേണംഭവാൻ;
ഇതിനൃപതിഭാഷിതംകേട്ടയോഗീശ്വരൻ
മതിതളിർതെളിഞ്ഞുതൻശിഷ്യരോടുംമുദാ
വിരവൊടുകുളിച്ചുതൻദൈവകാൎയ്യങ്ങളും
പരമശിവപൂജയുംചെയ്തുവന്നീടിനാൻ.
പൊന്നുംതളികകളൊരുപതിനായിര-
മൊന്നുവിശേഷിച്ചതിരമണീയം
സ്വൎണ്ണക്കോരികകൊണ്ടതിലെല്ലാം
അന്നംവെള്ളവെള്ളയഞ്ഞു വിളമ്പി;
ഭിക്ഷയ്ക്കുള്ളപദാൎത്ഥമശേഷം
ശിക്ഷയിൽവട്ടംകൂട്ടിമുനീശൻ
തൽക്ഷണമനവധിശിഷ്യരുമായി
ഭക്ഷണമങ്ങുകഴിഞ്ഞൊരുസമയേ
ശ്രീദുൎവ്വാസമുനീശ്വരനപ്പോൾ
പ്രീതിമുഴുത്തുടനരുളിച്ചെയ്തു;
ഒട്ടുംഭവതുസുയോധനനമ്മുടെ
ഭക്ഷണമെത്രമനോഹരമായി;
സമ്മാനിപ്പാൻനിന്നെപ്പോലൊരു-
ധൎമ്മികളില്ലിതുബോധിച്ചാലും;
എന്നാലിനിഞാൻപോകുന്നുതവ
സന്നാഹ്യമെന്നരുളിച്ചെയ്തു
കേട്ടുവണങ്ങിദുൎയ്യോധനനും
കേവലമാഗ്രഹമൊന്നറിയിച്ചു
ജ്യേഷ്ഠൻനമ്മുടെധൎമ്മാത്മജൻ
കാട്ടിലിരുന്നുതപംചെയ്യുന്നു;
നാട്ടിലിരുന്നാൽനാടുഭരിപ്പാൻ
നമ്മുടെജ്യേഷ്ഠനൊരാഗ്രഹമില്ല;
അഞ്ചുവെള്ളപ്പിടനോരൂകളികളെ-
മഞ്ചാതൊരുവിജനത്തിലിരിക്കണ-
മുച്ചക്കൊരുകളിരാത്രിക്കൊരുകളി
നിത്യവുമിങ്ങനെജ്യേഷ്ഠനനേകം
ഹോമംജലവുംപുഷ്പാഞ്ജലിയും
നാമജപങ്ങൾനമസ്കാരങ്ങളു-
മിങ്ങിനെകഴിയുംരാവുംപകലും
എങ്ങിനെകാൎയ്യംക്ലേശിക്കുന്നു!
ബൌദ്ധന്മാരകണ്ടാൽദേഹമ-
ശുദ്ധമതൊന്നുകുളിച്ചേപോവൂ
ശുദ്ധിപരീക്ഷകളകലപ്പോഴും
ശുദ്ധിവരുത്തിവരുത്തിയന്നുടെ
ബുദ്ധികൊരുവെളിവില്ലാതായതു
വൎദ്ധിക്കേപൂതമുള്ളമുനീന്ദ്ര!
എന്നതുകാരണമിവിടെവസിച്ചാൽ
തന്നുടെദിനകൃത്യങ്ങൾമുടങ്ങും
ഉണ്ണീ! വരികസുയോധന! നീയും
കുഞ്ഞനമമ്മാവനുമായ് നമ്മുടെ

നാടും നഗരവുമൊക്കം പുക്കും
വീടും കുടിലുകളെന്നിവയെല്ലാം
ക്ലേശിച്ചിവിടെ വസിക്കുന്നമുക്കിതു
ക്ലേശിപ്പാനെളുതല്ലെന്നിങ്ങനെ
നമ്മുടെജ്യേഷ്ഠൻ നമ്മോടു കല്പി-
ച്ചങ്ങുവനത്തിനു യാത്രയുമായി;
അങ്ങിനെ ജ്യേഷ്ഠൻ കല്പിച്ചാൽ പുന-
രെങ്ങിനെ അടിയനുപേക്ഷിക്കേണ്ടു;
ഭീമജ്യേഷ്ഠനുമെല്ലാതല്ലിപ്പോൾ
ഭൂമിയെരക്ഷിപ്പാനാളുകൊണ്ടു
ഭാരമിതെല്ലാമിങ്ങു പിണഞ്ഞു
നേരംപോക്കല്ലിതു പരമാർത്ഥം;
ജ്യേഷ്ഠന്മാരനുജന്മാരവർ നാൽവർ
ജ്യേഷ്ഠത്തിയുമായ് കാട്ടിൽ പോയി;
രാത്രിവിനോദത്തിനൊരുപാധി
[illegible]സ്ത്രീബ്രാഹ്മണർ കൂടെപ്പോയി
കാട്ടിലിരിക്കും പരിഷകളെല്ലാ-
മൂട്ടിനു വേണ്ടും സാധനമെല്ലാം
അരിയും മോരും തൈരും പഴവും
കറിവസ്തുക്കളിലകളെല്ലാം
മടികൂടാതെ സകലവുമവിടെ-
ക്കടിയൻ തന്നെ കൊടുത്തുവിടുന്നു
നിന്തിരുവടിയും ശിഷ്യരുമായി
കുന്തികുമാരർ വസിക്കും വനത്തിൽ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]സ്സന്തോഷമെഴുന്നള്ളിപ്പുന-
[illegible]സമ്മാനത്തെ ലഭിച്ചട-
നവരെയനുഗ്രഹമേകുവതി-
നവകാശം വരുമെന്നാകിലിദാനീം;
[illegible]വിപ്രജനങ്ങൾക്കെല്ലാം
ചോറുവിളമ്പിട്ടുണ്ടിക്കുന്നതു
[illegible]പലിതാനൊന്നുള്ളതു കേട്ടു
ഭൂപതികളുമായങ്ങിനെപോലും!
പാഞ്ചാലയുടെ ഭക്ഷണമതുക-
ഴിഞ്ഞേയവിടെയെഴുന്നള്ളാവൂ;
അല്ലെന്നാകിൽ വിശന്നു വലഞ്ഞവ-
രെല്ലാവർക്കും വേണ്ടും വണ്ണം
വെച്ചുവിളമ്പി ഭുജിപ്പാനും
കൊച്ചുകുടുംബിനിയാളാവില്ല;
[illegible]തേവാരം മറ്റൊരുദിക്കിൽ
തെളിവൊടു നിങ്ങൾ കഴിച്ചും കൊണ്ടു
കിളിമൊഴിയാളുടെ ഊണുകഴിഞ്ഞെ-
ന്നളവേ കണ്ടാലവിടെച്ചെല്ലാം”.

ഇത്ഥം പറഞ്ഞു കുരുപുത്രന്റെ കൈതവത്താൽ
മൂഢൻ മുനീന്ദ്രനപ്പോൾ തത്വം വിചാരിച്ചില്ല;
സത്യമെന്നോർത്തുകൊണ്ടത്യന്തമോദത്തോടും
യാത്രയും ചൊല്ലി മെല്ലെ യാത്ര തുടങ്ങി തന്റെ
ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി തുഷ്ട്യാ നടന്നു പല
കാടും മലയും കുന്നും തോടും കടന്നു സുഖ-
മാടും മയിലുകളും പാടും കുയിലുകളും
ഓടും മൃഗങ്ങളും ചാടും [illegible]ങ്ങളും
ഓടും വരാഹങ്ങളും മാനും മഹിഷങ്ങൾ ച-
ന്നായും നൽസിംഹങ്ങളും [illegible]വും പക്ഷമിത-
ട്ടായുള്ള[illegible]കളും.

ഇങ്ങനെയുള്ള പ്രദേശശേഷവു-
മങ്ങു നടന്നു കടന്നു മുനീന്ദ്രൻ;
കുന്തികുമാരർ വസിക്കും വനമതി-
ലന്തികസീമനി ചെന്നു പതുക്കെ
ദിവ്യൻ മുനികുലവര്യൻ തന്നുടെ
ദിവ്യമതാകിന നേത്രം കൊണ്ടു
സൂക്ഷിച്ചപ്പോൾ ദ്രൗപദി തന്നുടെ
ഭക്ഷണമങ്ങു കഴിഞ്ഞതറിഞ്ഞു
ലക്ഷണമുള്ള ജനത്തിനു [illegible]-
നിരീക്ഷണമെന്നതിനെന്തൊരു ബന്ധം
പത്തുസഹസ്രം ശിഷ്യന്മാരോടു-
മൊത്തു മഹാമുനി ദുർവ്വാസാവു്
മന്നവവരനാം ധർമ്മാത്മജനുടെ
മുന്നിലെഴുന്നള്ളീടിന സമയേ
ശീഘ്രം നരപതി ധർമ്മതനൂജൻ
ദീർഘനമസ്കൃതി ചെയ്തു വണങ്ങി
അന്തണനെപ്പൂജന[illegible]-
[illegible]
നിർമ്മലമാനസനാകിന ഭൂപതി
ധർമ്മതനൂജൻ തൊഴുതു ചൊല്ലി:
“ആനന്ദാമലമൂർത്തേ! ഭവാൻ
സ്നാനം ചെയ്തുവരാനെഴുന്നള്ളാം
പാനം ഭോജനമെന്നിവകൊണ്ടൊരു
ദീനമശേഷമൊഴിഞ്ഞല്ലാതെ
കുശലപ്രശ്നം തരമല്ലിപ്പോ-
ളശനാനന്തരമല്ലോ ഉചിതം;
നരപതിവാക്കുകൾ കേട്ടു മുനീന്ദ്രൻ
വിരവൊടു ശിഷ്യസമൂഹത്തോടും
ഗിരിവരനദിയിൽ സ്നാനം ചെയ്വാൻ
പരിചിനൊടങ്ങു ഗമിച്ചൊരു ശേഷം”
ഭൂപതിവരനാം ധർമ്മതനൂജൻ
ദ്രൗപദിയോടു വിളിച്ചരുൾ ചെയ്തു
പാഞ്ചാലാധിപതനയേ! നമ്മുടെ
വാഞ്ഛിതമിപ്പോളഖിലം വന്നു
ശ്രീദുർവ്വാസാവെന്നു പ്രസിദ്ധൻ
ശ്രീപതിഭക്തജനങ്ങളിൽ മുമ്പൻ
പത്തുസഹസ്രം ശിഷ്യന്മാർക്കും
ക്ഷുത്തും ദാഹവുമധികമവർക്കു്
നമ്മുടെ സുകൃതം കാരണമവരെ
സമ്മാനിപ്പാൻ സംഗതി വന്നു;
സ്നാനം ചെയ്തീടവരും വരുവാൻ
ഞാനങ്ങവർകളെ യാത്രയയച്ചു;
തേവാരത്തിനു പൂവും ചന്ദന-

ദീപികയോടൊക്കെയന്തിക്കുടേണം
നാളികേരത്തിനു പാല്പായസവും
തേങ്ങയും ശർക്കരകളിപ്പഴവും
ഭക്ഷ്യങ്ങളുള്ള പലഹാരമശേഷം
ഭിക്ഷയിൽ വട്ടം കൂട്ടിടേണം
നലമൊടു ശിഷ്യന്മാർക്കാസാരെ-
ത്തിലയും വെച്ചിപ്പോൾ തീർക്കേണം;
എന്നായിപ്പറികേട്ടനേരത്തിൽ
തീപ്പിടിപെട്ടുകണ്ണുകൾ കൊണ്ടപോൽ
തന്നുടെ പതിയെ നോക്കിക്കൊണ്ടു
ചിന്തവെച്ചു പാഞ്ചാലി ചൊന്നാൾ.
"അയ്യോ! കഷ്ടമൊന്നുമില്ല ഞങ്ങ-
ൾക്കുള്ളതൊക്കെ ഭക്ഷിച്ചിതല്ലോ;
മുനിമാർ വന്നുവിളിച്ചിതു സംഭ്രമ
മുള്ളിൽ ശിവശിവ! കിം കരണീയം
കോപാതുരനായ മുനി
താപം ഹൃദി നമ്മുടെ പേരിൽ
ശാപമിട്ടിച്ചിക്കരുതെന്നാകം
വ്യസനിക്കണമെന്നോ സർവ്വനാശം;
ഉപദേശിച്ചാൽ പിന്നൊരു
വിധമൊന്നുമില്ലെന്നുടെ കാന്താ!
താപം പറഞ്ഞൊരു കാരണമിത്തം
സന്താപമോടെ സംവദിച്ചു
ഭീമന്മാരെല്ലാവരും
ശോകക്കുഴിയിൽ വീണുവലഞ്ഞു.
അന്നേരമെല്ലാവരും വിരഞ്ഞു
ഭഗവാനായ കൃഷ്ണനെ നിനച്ചു-
കൊണ്ടിന്നുനിന്നു മോദം വിളിച്ചു
ഉള്ളിലന്നു കണ്ണടച്ചു കൂപ്പി
നിൽക്കുന്നവേളയത്രയും കൂടി
മംഗലമൂർത്തിമുകുന്ദനെയവൾ
മനതാരിൽ ഭക്തിയോടു ചൊല്ലുന്നു"

ദ്വിജാവന്തിരാഗം—ചാപ.

ജയ ജയ മുകുന്ദ മാധവ ഹരേ ഭവാംബുരാശിയുടെ
... ഭക്തജനരക്ഷണം ചെയ്യുന്നവനേ!
... ചെയ്തതൊഴിക
... ബത! കദനം നീക്കണം
... കാരുണ്യം കൊണ്ടു നീ നിന്നുപോരുന്നവൻ
... ദിക്കിൽ ... അല്ലോ
... ഹേ! നിരാധാരയാകുമെന്റെ
... ഒഴിച്ചു അനുകമ്പാ സുമതേ!

മുറിയടന്ത.

പാഹി പാഹി പങ്കജാക്ഷ!
പാഹി പാഹി പരമേശ്വരാ
പാഹി പാഹി പരമാനന്ദ! പാലയ ശൗരേ!
ഉള്ളിലന്നു കണ്ണടച്ചു കൂപ്പി
നിൽക്കുന്നവേളയത്രയും കൂടി
മംഗലമൂർത്തിമുകുന്ദനെയവൾ
മനതാരിൽ പൊട്ടിവിളിച്ചപ്പോൾ
...മുകുന്ദൻ
പാഞ്ചാലിക്കാശ്രയമേകിച്ചു.

ദ്വൈകടരാഗം—മുറിയടന്താളം.

"വാരണഗാമിനി! ഭാമിനി! പാഞ്ചാലി!
വാരിജചാരുമുഖി! മമ
പാരം വിശക്കുന്നു പാത്രത്തിലേതാനു-
മുണ്ടെങ്കിൽ തന്നാലും നീ
കൃഷ്ണനെയോർത്തു വിളിച്ചതിനാലെ ഞാനിങ്ങു
വന്നതു രാജസ്ത്രീയേ! നി-
ന്നെത്രയും ഞാൻ കഴിവന്നില്ലിന്നലെ
സത്യം പറയുന്നു ഞാൻ
വെള്ളം കുടിയാതെ ഞാൻ ...
കള്ളം പറകല്ലെടോ നീ
കൊള്ളപോലൊന്നും ... എന്നോടെന്തോ
വെള്ളം കുടിച്ചു കൊള്ളാം;
'ഹേ! കമലാക്ഷ! ... കരുണാ!
... ഭക്ഷിച്ചു പോയി ഇനി
അന്നമിപ്പാത്രത്തിലുണ്ടാകുമോ? ...
ല്ലെന്നു ... വാക്യം;
പാത്രമെടുത്തിങ്ങു കൊണ്ടുവരികനീ
പാഞ്ചാലി വൈകിടാതെ;
അത്രമാത്രമെന്നാകിലുമന്ന-
ലിലുണ്ടാകുമെന്നിശ്ചയം;
പാത്രമെടുത്തവൾ നോക്കുന്നനേരത്തു
പറ്റിക്കിടന്നിരുന്നാ ശാകപത്രമെടുത്തു
ഭുജിച്ചു ... ഭക്ഷിച്ചു കൃഷ്ണൻ
പാത്രം പറ്റിയ ചീരയിലക്കറി
മാത്രമെടുത്തു ഭുജിച്ചു മുകുന്ദൻ
യാത്രയുമരുൾചെയ്തു ... ഗമിച്ചു-
മോർത്താലെന്തൊരു ചരിതം തന്നെ;
ഭക്താവലി ... ചെയ്യുന്ന
യാത്രയാ ... ചിതം
ക്ഷേത്രം ... പാഞ്ചാലി ...
പാത്രം ... ലോകനാഥ ...;
ഗോത്രാരിപ്രതിമൻ മുകിൽവർണ്ണൻ
മാത്രം ... വിദ്യേനാ
ഏവം ചിന്തിച്ചുടനെ ... പാണ്ഡി
താപം പൂണ്ടു വസിക്കും സമയേ.

[illegible]—ചമ്പ.

അന്നു മുനിപുംഗവൻ ശിഷ്യരോടുമൊത്തു
വനനദിയിൽനിന്നു കുളിച്ചു പോന്നും ...
... ബഹുളമതികൊണ്ടു ... പുരമേ
... നിദ്രയാക്കിയതെന്തൊരു വിസ്മയം
... സന്താനവും പൂവൻപഴങ്ങളും
... കളിർതെളിഞ്ഞ പാൽപായസങ്ങളും
... പലതുമധികമവർക്കുള്ളിയിൽ
... സന്തോഷം കിളുർത്തുതുടങ്ങിനാർ;
അതിചപലമതി ദുര്യോധനൻതന്റെ
ചെയ്തികൊണ്ടു ... ഭവൻമായകൾ
... ഓർത്തു ... രാളികൾ
... അനുസരിച്ചു മുനീന്ദ്രനും
അന്നു ... നിയമാനന്ദമൂർത്തിയും
പാണ്ഡവന്മാർ ... ലോഗരായി

പാർത്ഥിവതാപസശിരോമണിധർമ്മജ-
നാർത്തിയോടും നിജസോദരരോടും
ഭാമിനിയോടും താമുനി തന്നുടെ
കഴലിണ ഭൂമിയിൽ വീണുവണങ്ങി
കാരുണ്യാംബുധിയായ മുനിവരനും
ഭാരതഭൂപതിതന്നുടെ മൂർദ്ധനി
പരമാനന്ദമൊടനുഗ്രഹമേകി-
പ്പരമേശാരാധനമിതരുൾചെയ്തു;
തുംഗപരാക്രമരാമീ നൃപവര
മംഗളമാശു ഭവിക്കനിനക്ക്;
മംഗലമൂർത്തിമുകുന്ദനനിങ്ങളി-
ലങ്ങുളവാകിയ വാത്സല്യത്താൽ
ഇംഗിതമൊക്കെ ലഭിച്ചീടുന്നതു
മിങ്ങു ധരിച്ചേൻ ധർമ്മതനൂജാ
പതിവ്രതയാമ്മേ! പാഞ്ചാലി! യവർ
ചതിവുപറഞ്ഞതറിഞ്ഞില്ലാഞാൻ
സോമകലാധരനിരമണനുമാതടെ
കാമവിലോചിതമാസ്ഥലമിതിക്ക-
നാമോദം വരമാമരുൾ ചെയ്തു
താപസമൈന്ദ്രയാത്രപറഞ്ഞു;
ശിഷ്യന്മാരൊടുമൊന്നിച്ചമ്മുനി
ശിഷ്യന്മെല്ലമറഞ്ഞാനപ്പോൾ.

പാത്രചരിതം, ഓട്ടൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

൭. കിരാതം.

ഹരിഹരതനയൻ തിരുവടിശരണം
ഹിതവാക്കുകവിചൊൽവാൻ വരമരുളേണം
മതഭരടിയനോടടൽ കരുതാതാൻ
കരുണ്ണോർകരുണാമൃതസിന്ധോ,
കരികരടികൾകടുവാപുലിസിംഹം
വനമതിൽനിന്നു വസിച്ചതുപോലെ,
[illegible]മ്മയെഴിമതൾവിത്യം
[illegible]സിക്കുന്നവരെല്ലാം,
[illegible]
[illegible]കളുമെല്ലാം
[illegible]
[illegible]
[illegible]കിയമലാകതാനും
[illegible]മിപ്പുനായി
[illegible]കവിവരമിഥുനതായി
[illegible]കിനവിഷയസുഖത്തിൽ
[illegible]രസികന്മാരവർ
[illegible]കളുംവാക്കുകളും
[illegible]പ്പുകാവിൽ
[illegible]ളിച്ചുകളെട
[illegible]വിക്കനാരം
[illegible]കനായ്
[illegible]മൂർത്തിവിശേഷം
[illegible]മൊഴിപ്പാൻ
[illegible]
[illegible]തിരുവടിയടിയങ്ങ
[illegible]ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നാകിൽ
[illegible]വാൻ
[illegible]സംശയമില്ലും
[illegible]കഴിഞ്ഞതിലങ്ങൊരു
[illegible]പുനരുണ്ടായില്ലും,
[illegible]ബഹുമാനവുമില്ല;
[illegible]സഭയിൽ വരുമ്പോൾ
പരമാർത്ഥം പറയുമ്പൊഴിയൊന്നങ്ങ
പരനിന്ദാളികളനായില്ലതില്ലും;
പരിചോടുസന്തതമംബരതടിനീ
പുരിയിൽ വസിച്ചരുളീടിന ഭഗവാൻ
പരമാനന്ദമയാകൃതികൃഷ്ണൻ
പരദൈവതമടിയനാശ്രയം
നരപതികുലപതിലോകസുരപതി
നിരവധിഗുണഗണനിധിപതിനാളൻ
[illegible]ചമ്പകനാടാകുന്നൊരു
[illegible]തിലകാരമരത്താ
പരിജനപാലനപരിചയശീലൻ
പരിപാലിച്ചരുളീടുകധീശൻ
[illegible]ഗുണഗണമേറിയ
ധരണിസുരോത്തമനരുളുകമൂലം
സരസകഥാകഥനത്തിനൊന്നിപ്പോൾ
പെരുവഴിമാത്രംകാണ്മനായി.

കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമഹാശിവചരണം പൂന-
തള്ളിലിരുന്നരുളുന്നു [illegible]
തുള്ളലിലുള്ളരസങ്ങളറിഞ്ഞവ-
രുള്ളംതന്നിൽ രസിച്ചീടേണം.
വെള്ളിച്ചുരികയിളക്കിപ്പലപല
പുള്ളിപ്പുലികടുവാമാനിഷാളിക-
ളുള്ളവനങ്ങളിൽ വേട്ടയുമാടി
പള്ളിക്രീഡാതല്പരനാകിന
തകഴിയിൽ വാണരുളീടിന ഭഗവാൻ
അകളങ്കാകൃതിയാം ഹരിഹരതനയൻ
സകലവരപ്രദനപ്രതിമാനൻ
സുകൃതിഗുണങ്ങൾ വരുത്തീടേണം;
കവിമാതാവേ! ദേവി സരസ്വതി!
കവിതാഭാവേ കാക്കരുളേണം,
സജ്ജനസഭയുടെ സുഭഗതചേർക്കാ-
ണിജ്ജനമൊന്നു പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ
ദുർജ്ജനമെങ്കിലുമതിനെക്കൊണ്ടൊരു

ഭൂഷണമൊരുവൻ ചൊല്ലുകയില്ല;
നല്ലജനങ്ങടെ സഭയിൽ ചെന്നാൽ
വല്ലതുമവിടെച്ചോളിതമാകും
മുല്ലപ്പൂമ്പൊടിയേറ്റുകിടക്കും
കല്ലിനുമുണ്ടാമൊരുസൌരഭ്യം
സുജനഗുണംകൊണ്ടുളവാകുംബഹു-
ജനവിശേഷംവരുമെന്നുള്ളതു
ജ്ഞാനാചാര്യംചൊല്ലാമായതു
പാമരരെല്ലാംകേട്ടറിയേണം.
"കസ്തൂരതനുമന്തരേണരണിതം
ഗാഹസ്പകാകസ്പക്ഷം
രാകാരാകരശേലിനമിഹ-
ത്പാംസമേഹേശകാകിലം;
രത്നാണീസ്ഥലവൈതീവനകദളിപി-
ചസ്ഥൂരികസ്ഥൂരികാം
നേപാളക്ഷിതിപാലമാലപതിതേ
പങ്കേനാശങ്കേതകഃ"
"നേപാളക്ഷിതിതന്നിൽവസിക്കും
ഭൂപാലന്റെവലിപ്പംപറവാൻ
പണ്ടൊരുകവിതക്കാരൻപദ്യ-
മുണ്ടാക്കിസ്തുതിചെയ്തതുകേൾപ്പിൻ
ചിത്രപിനദ്ധതയൊത്തിതന്മാൻ
കൊതിയേറുന്നൊരുകാക്കക്കോൾനി
ക്കൂരിരുൾപോലെകറുത്തശരീരം
ക്ഷമാധിപശ്രേഷ്ഠ! നിന്നെപ്പോലും
പരമാനന്ദംകേൾക്കണ്ടോർക്കു
മനസ്സിലില്ലാതൊരുസൌഖ്യമിതാണീ
കസ്തൂരിക്കുരുകൾക്കൊരുനാരം
ചുണ്ണാമ്പുറൊമ്പുതരപ്പുളപോലെ
മുറിയാതൊരുതേനാവികൾ
മരുവുന്നാകിൽനിനക്കിതുകാമ്യ,
പേരതുമിട്ടൊരുപൂണമുണ്ടായ്വരു-
മതുതാനിതുപാകപ്പുസ്വവോതാൻ
കയിലുംകാക്കകളെന്നിയെന്നു
നേരറിയില്ലതിനാലേക്കംബേദം
നാമംകൊണ്ടേനിങ്ങളുതമ്മിൽ
ഭേദമതുള്ളു വല്ലിഭോഷ്ഠവോ!
പാലിന്നഗ്രേചെന്നുവസിച്ചാൽ
കാകൻതിരുമേകോകിലമാകും;
കാണികൾനിന്നെക്കയറിൽക്കയറിട്ടൊരു
നാണിയമുണ്ടുനടത്തിക്കൊള്ളും
അങ്ങനെതുപരമൊന്നൊരുസംശയ-
മെന്നാൽതിൽപുനരെണ്ണിക്കണ്ടാൽ.
നേപാളക്ഷിതിതന്നിൽവസിക്കും
ഭൂപാലന്റെലലാടന്നിൽ
ചെറുപിരണ്ടുകളെലക്കുവില-
യേറില്ലാത്തൊരുകസ്തൂരിക്കറി,
ഏതുമല്ലാതൊരുജന്മാക്കും,
തനിക്കില്ലവിചാരിക്കുമ്പോൾ;
കാക്കക്കണിയുംതിരുനെറ്റിക്കൊരു
പങ്കംപിരൾവാനെന്തവകാശം?

ശങ്കരശിവ!ശിവ!ചേരാത്തുള്ളൊരു
ശങ്കിച്ചവനൊരുബാധക്കാരൻ;
ഏറെപ്പോന്നുജനങ്ങടെപാലയ
ചേരുന്നുള്ളതിനെന്തവകാശം?
ചതിയെന്നുള്ളൊരുദോഷംപോലും
കളിയായ്വിപ്പറവാനുംമേലാ;
ജളനെന്നാലുംധനലാഭംകൊ-
ണ്ടുളവാകുംഗുണമെന്നിതിനർത്ഥം"
ശാസ്ത്രങ്ങൾവ്യാകരണംസൂത്രങ്ങൾനല്ലതർക്ക-
വാദങ്ങൾപിന്നെധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങൾപുരാണങ്ങൾ
വേദംഗണിതംജ്യോതിഷംചികിത്സാഗ്രന്ഥ-
ഭേദംശാസ്ത്രവിദ്യാവിനോദമിനിയവകളും
ആട്ടംകൂത്തുകൾപിന്നെപാട്ടുംഞാണിന്മേലേറി
ഓട്ടംതുള്ളലുംപലകൂട്ടംഗ്രഹിച്ചവനും
കോട്ടംകൂടാതെകവിക്കൂട്ടംചമച്ചുണ്ടാക്കി
വാട്ടംകൂടാതെവിദ്വൽക്കൂട്ടങ്ങൾബോധിപ്പി-
[പ്പോൻ
കഷ്ടമെളുതല്ലെന്നതൊട്ടുംസംശയംകണ്ടാൽ
മുട്ടമെന്നസ്സുപാരംചുട്ടുപഠിച്ചതെല്ലാം
വിട്ടുപോമത്രയല്ലാകിട്ടുംപരിഹാസങ്ങൾ;
കെട്ടുംകവികൾചിലർകെട്ടുംപ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ
തട്ടുംമേലോരുന്നോരംതട്ടമവർക്കെന്നേ
ഇഷ്ടംചിലർക്കില്ലെന്നിട്ടുവെടിക്കുംതാനും;
ഇതുംവിചാരിക്കുമ്പോളിത്തൊഴിലെളുതല്ലാ
ചിതംഗ്രഹിക്കുന്നവരിൽനിത്യമുറപ്പിക്കുന്ന
സത്തുകൾക്കൊരുഭാഗ്യമെത്തുമെന്നതേവേണ്ടൂ.
ഉലകുടെപെരുമാൾവാഴുംകാലം
പലകുടിയില്ലധരിത്രിയിലെങ്ങും
വിലപിടിയാത്തജനങ്ങളുമില്ല,
ചെലവിടുവാൻമടിയൊരുവനുമില്ല,
തലമുടിചാടിയുംപല്ലുംമുഖവും
മുലയുംകണ്ടാലഴകില്ലാത്തൊരു
പാമിഴിമാരിലൊരുത്തരുമില്ല,
മലയാളംപരദേശങ്ങളിലും;
സ്ഥലമില്ലാത്തഗൃഹങ്ങളുമില്ല,
ജലമില്ലാത്തകുളങ്ങളുമില്ല,
ഫലമില്ലാത്തമരങ്ങളുമില്ല,
ഫലമില്ലാത്തകവിവാക്കുമില്ല,
ശാന്തിയില്ലാത്തമഹീസുരരില്ല,
ശ്രുതമില്ലാത്തനരന്മാരില്ല,
ചോറില്ലാത്തകൃഷിക്കാരില്ല,
ചാർത്തില്ലാത്തധനവ്യയമില്ല;
ഉള്ളുപറഞ്ഞുനടക്കുന്നവരും,
കള്ളുകുടിച്ചുമുടിക്കുന്നവരും,
പൊള്ളുപറഞ്ഞുഫലിപ്പിപ്പവരും
ഉള്ളിലസൂയമുഴുക്കുന്നവരും,
കള്ളന്മാരുംകൊള്ളജാതികൾ
ഉള്ളൊരുദിക്കുകൾകാണ്മാനില്ല;
എള്ളുംനെല്ലുംപൊന്നുംപണവും
എങ്ങുമൊരേടത്തില്ലാതില്ല;
ഉത്തമഗുണനാമുലകുടെപെരുമാൾ

ഇത്തരമവനിസുഖത്തെവെടിഞ്ഞി
പത്തനസീമനിപരമാനന്ദം
സപ്രസ്ഥതയോടുവസിക്കുംകാലം,
ശാസ്ത്രിബ്രാഹ്മണനൊരുവൻവന്നഥ
ശാസ്ത്രമൊരല്പംവായിച്ചമ്പൊടു
ധാത്രീശ്വരനെബോധിപ്പിച്ചതു-
മാത്രംഞാനിഹകഥനംചെയ്യും.
ശ്രീമദ്ധസ്തിനനഗരശിരോമണി!
സോമകുലാംബുധിപൂർണ്ണശശാങ്കൻ,
ഭൂമിപുരന്ദരനായയുധിഷ്ഠിര
ഭൂമിപനടവിയിലാദരവോടെ
ഭീമാദികളുമവരജരോട്ടും
കാമിനിയാകിയദ്രൗപദിയോട്ടും
ആ മുനിമാരുടെവേഷംപൂണ്ടഥ
യാമിനിതന്നിലുറക്കമിളച്ചു
“രാമഹരേവരദേ”തിമുദാനിജ
നാമജപങ്ങൾമുടങ്ങീടാതെ
ആമയഹരരുചിതീർത്ഥജലങ്ങളി-
ലമലന്മാരായിനടന്നു;
കൈതവരഹിതന്മാരവർസുഖമൊടു
ദ്വൈതവനത്തിലിരിക്കുംകാലം
കൈതവമിയലുംകുരുകുലപതികൾ
ചെയ്യുന്നകള്ളച്ചൂതുനിമിത്തം
[illegible]താകിനവൈരമൊഴിപ്പാം-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ക്ഷത്രിയവരവുംവാങ്ങി
[illegible]വരേണം[illegible]
[illegible]പോട്ടപ്പോകെ[illegible]ചെയ്യിടിന
[illegible]ത്തെക്കേട്ടഥവിജയൻ
[illegible]നവുംചെയ്തുകരത്തിൽ
[illegible]പ്പിച്ചുമെടുത്തുതിരിച്ചു
[illegible]ഗാണ്ഡീവംബാണങ്ങളൊന്നൊഴി
[illegible]കളിൽചെന്നുകരേറി
[illegible]സലിലേമുഴുകി
[illegible]
[illegible]നാമം
[illegible]
പഞ്ചാഗ്നികളുടെനടുവിലനാരത-
[illegible]കണ്ടവിടെ[illegible];
പഞ്ചാനനസമധീരനതാകിന
പഞ്ചാലീപതിപാണ്ഡുതനൂജൻ
പഞ്ചേന്ദ്രിയവുമടക്കിമനസ്സിൽ
സഞ്ചാരത്തിനുവഴികൾമുടക്കി
ചഞ്ചലഭാവവുമഖിലമകന്നക-
ഞ്ചലയുഗളംമുകളിതമാക്കി;
കിഞ്ചനസംശയമടികൂടാതെ
നെഞ്ചിലുറച്ചുശിവോഹമതെന്നു്
സഞ്ചിതമാംപരിശുദ്ധജ്ഞാനവു-
മഞ്ചിതമാകിനശിവനുടെരൂപം
അഞ്ചുംമൂന്നുംമൂർത്തികളുള്ളൊരു
സഞ്ചിതഗുണനാമഖിലേശ്വരനുടെ
ചെഞ്ചിടമുടിയുംനിടിലത്തടവും
സഞ്ചിതപാവകനേത്രത്രയവും
ചഞ്ചലഫണിമണികുണ്ഡലയുഗവും
പുഞ്ചിരിതഞ്ചിനതിരുമുഖവടിവും
ഗരളസ്ഫുരിതമഹാഗളതലവും
പരിലസിതംഫണിതതിമാറിടവും
പരശുമൃഗാഭയവരമെടുത്തുടി
ശരശൂലാഞ്ചിതകരനാളികയും
കരിചർമ്മാവൃതവികടകടീതട
പരിലസിതോരഗമണിമേഖലയും
പരിമൃദുതുടകളുമടിമലരിണയും
പരിചൊടുചേതസിചേർത്തുകിടീടി
പരമാനന്ദസമുദ്രേമുഴുകി
പരമേശ്വരനാമമെന്നുമുറപ്പി-
ച്ചുരുതരഭക്തിമുഴുത്തുമുനീശ്വര-
ചരിതത്തെക്കാളൊന്നുകവിഞ്ഞു;
ഫലമൂലാദികൾഭക്ഷണമില്ലാ,
ജലപാനത്തിനുമാഗ്രഹമില്ലാ
നിലമതിലൊരുകാലൂന്നിക്കൊണ്ടൊരു
നിലയുംനിഷ്ഠയുമെത്രസുഘോരം!
വലരിപുസുതനുടെജടയുടെനടുവിൽ
പലപലപക്ഷികൾകൂടുകൾകെട്ടി;
കലപുലിപന്നികളെന്നിവവന്നു,
പലരുംചെന്നുവണങ്ങീടുന്നു:
ചുറ്റുംവള്ളികൾവന്നടനിടയിൽ
ചുറ്റുന്നതുമവനറിയുന്നില്ലാ
പുറ്റുചുഴന്നുകിളുർത്തിതുകാലേ,
ചുറ്റുന്നതുമവനറിയുന്നില്ലാ;
ചുറ്റുംപാമ്പുകൾവന്നുനിറഞ്ഞു,
മുറ്റുംജീർണ്ണമരത്തെച്ചമഞ്ഞു:

ചന്ദ്രക്കലാധരന്റെസാന്ദ്രമാംസേവചെ- [യ്യുന്ന
ചന്ദ്രപ്രതിമൻവീരൻസാന്ദ്രപ്രസാദത്തോടേ,
അന്നുള്ളചങ്ങലകളഞ്ചുംവെവ്വേറെയാക്കി,
ആറിൽകടന്നുപിന്നെയേഴിലുമാഗ്രഹത്തോടേ,
എട്ടുള്ളപെട്ടകങ്ങളൊട്ടുംതുറന്നുവച്ചു,
ഒൻപതാംവാതിലപ്പോൾബന്ധനംചെയ്തുധീരൻ
പത്തുള്ളദിക്കിൽകൂടെചേർത്തുംസഞ്ചാരംചെയ്തു
ആയിരമിതളുള്ളതാമരയിതൾപാല-
[illegible]ംഗംപൊന്നുപലട്ടുംഭിക്കയുമുള്ളൊരു
പിംഗലയിടത്തിൽപിന്നെസുഷുമ്നതന്നിൽ
[illegible]ടെന്നുപിന്നെ[illegible]നാഡികളും,
ജിഹ്വാഗ്രബന്ധത്തിന്റെഅഗ്രംകടന്നുവീരൻ
സൂര്യന്റെദിക്കിൽചെന്നുസൂര്യപ്രതിമൻധീരൻ
പഞ്ചാരപ്പായസങ്ങൾകുടിക്കലുറ്റിട്ടുള്ള
തഞ്ചാതെസേവചെയ്തപായസപ്രിയസഖൻ

അത്രഭയങ്കരമായതപസ്സിന്ന
പാത്രമതാകിയപാർത്ഥൻതന്നുടെ
വാർത്തകൾകേട്ടുമഘവാസവനുള്ളിൽ
ചീർത്തൊരുഭീതിമുഴുത്തുതുടങ്ങി.
പാർത്ഥൻദിവവരനിവനെന്നുടെരാജ്യം
പാർത്തിരിയാതെകരസ്ഥമതാക്കും
പാർത്ഥിവമാകെയടക്കിസുയോധന-
നോർത്താലിനിയതുവരുമൊന്നല്ലും,
സപത്നരശേഷമതാക്കാമെന്നൊരു
ദുർഗ്ഗ്രഹമുന്നമതേകന്തുടങ്ങി,
ദുർഗ്ഗനെവന്നതപസ്സും തുടങ്ങി,
ദുർഗ്ഗതിതീർക്കുമെന്നുമുറച്ചു;
തൻകഴൽവന്നുവണങ്ങുന്നവരുടെ
സങ്കടമൊക്കെയൊഴിക്കണമെന്നു,
ശങ്കരനൊന്നുകടാക്ഷിക്കുമ്പോൾ,
കിങ്കരരാമ്പുരമിന്ദ്രാദികളെല്ലാം;
നിർജ്ജരരാജൻവീഴ്ചിനിമേൽ
അർജ്ജുനനിഹ ഞാൻവാളുക കൊണ്ടു
അച്ചുതനരികിലിരിക്കവേണ്ട
വെച്ചുള്ളോപൊളെന്നാഗിരീശൻ
കല്പിച്ചുകിലൊരാനൊന്നല്ലാം-
തിപ്പുരിഷമ്യൂന്നരിയാമേ?
ഉരത്തൊഴിലൊക്കെവരുത്തുംനമ്മുടെ
പുത്രൻമൽഗ്ഗുണനെത്രസമർത്ഥൻ!
ധനാധനമുള്ളതുമോഹിക്കുമ്പോൾ,
വിനയമൊരുത്തനുമില്ലിഹനൂനം
തനയൻജനകനെവഞ്ചനചെയ്യും
ജനകനതനയനെവധവുംചെയ്യും
അനുജൻജ്യേഷ്ഠനെവെട്ടിക്കൊല്ലും
മനുജന്മാരുടെമർത്ത്യമിതെല്ലാം
കനകംമൂലംകാമിനിമൂലം
കലഹംപലവിധമുലകിലനേകം;
ഉഗ്രതപംകൊണ്ടുഗ്രതരാക്ഷന്മാരാമജ-
നഗ്രജനാകിയധർമ്മാത്മജനുടെ
നിഗ്രഹമല്ലാതുള്ളൊരുതൊഴിലുക-
ളൊക്കെയെടുത്തുനടത്തുമലച്ചും
പലതരംകാണിച്ചെട്ടോപടിതന്നുടെ
തലമുടിപിടിപെട്ടിഴിയുംക്കുട്ടി
സാടിതിരിപൊളിച്ചുംപുടവയഴിച്ചും
പൊടിയിലിഴച്ചുംപൂജകഴിച്ചും
ദുശ്ശാസനനെന്നവനെപ്പോലെ
കശ്മലനായിട്ടൊരുവനുമില്ലാ;
മദ്യംമദ്ധ്യനടക്കണമെന്ന
ദുരിതംയാധനനൊരുവൻവ്യർത്ഥമില്ല;
ജ്യേഷ്ഠാനിരിക്കെക്കരവംശത്തിൽ
ജ്യേഷ്ഠൻതന്നെന്നവനുടെഭാവം,
ജ്യേഷ്ഠനെനാട്ടിൽകണ്ടെന്നാകിൽ
ചേട്ടകൾതല്ലിപ്പല്ലുപൊഴിക്കും;
നാട്ടുംനഗരവുമൊക്കെവെടിഞ്ഞിഹ
കാട്ടിൽവാണവസിച്ചയുധിഷ്ഠിരൻ
അവനുടെതമ്പിധനഞ്ജയനിപ്പോൾ
ശിവനെഭക്ത്യാവന്നുടങ്ങിപ്പതുകേ;
ഭുവനംമൂന്നുമടക്കിവസിപ്പാ-
നവനുണ്ടാഗ്രഹമതുസാധിക്കും
ശിവനുംപിന്നെസേവിപ്പോരെ
ശിരസികരേറാനൊന്നുമടിയില്ലം;
കുടിലതയുള്ളൊരുചന്ദ്രകലയെയും,
മുടിയിലെടുത്തുനടക്കുന്നില്ലേ?
ഭുവനദ്രോഹംചെയ്യാനായി
ശിവനെഭജിച്ചസുരന്മാർമിത്രം,
ഭവനംമൂന്നുചമച്ചപുരന്മാർ
ഭുവനംമൂന്നുംഭസ്മമതാക്കി;
നമ്മുടെമകനെന്നാകിലുമിങ്ങനെ,
നിർമ്മര്യാദംഭാവിച്ചാലതു
സമ്മതമല്ലനമുക്കൊരുനാളും
തന്മതഭംഗംചെയ്തേപോരു.
തള്ളയ്ക്കിട്ടൊരുതല്ലുവരുമ്പോൾ,
പിള്ളയെടുത്തുതടുക്കേയുള്ളു;
തനിക്കേറ്റംപ്രിയമുള്ളജനത്തിന്
തന്നുടലിനുപിറന്നതുപോലും;
വല്ലാമക്കളിലില്ലാമക്കളി-
തെല്ലാവർക്കുംസമ്മതമല്ലോ
എന്നുമനസ്സിലുറച്ചുടനേസുര-
സുന്ദരിമാരെവിളിച്ചുവരുത്തി;
"സുരകുലതരുണമനോഹരമാകിയ
സുരുചിരതരുണീതിലോത്തമയെങ്ങു?
ഉർവശിയെങ്ങു? മേനകയെങ്ങു?
സർവ്വഗുണംബുധിരംഭയുമെങ്ങു?
സർവരുമിങ്ങുവരട്ടേനിങ്ങടെ
സാരസ്യാംശിഗുണങ്ങളെന്തെങ്ങികൾ
പാരാതൊരുമിക്കാട്ടുണമെങ്കിൽ,
സംഗതിവരുമൊരുപുരുഷന്റെവ്രത-
ഭംഗംചെയ്യാനൊരുവഴിയുണ്ടാം;
നമ്മുടെമകനാമർജ്ജുനനിപ്പോൾ,
മന്മഥഹരനെസേവതുടങ്ങി,
നമ്മുടെരാജ്യമടക്കിവസിപ്പാ-
നെന്മകനുള്ളിലൊരാശതുടങ്ങി;
ഭക്തപ്രിയനാംഭഗവാനും പുന-
രൊത്തവരങ്ങൾകൊടുക്കുംനിയതം;
സത്വരമവനുടെചിത്തമിളക്കാ-
നിത്തിരിപണിയെന്നാകിലുമുടനേ,
ചെന്നതുസാധിച്ചില്ലെന്നാൽപുന-
രെന്നുടെപൗരുഷമൊക്കെനശിക്കും,
ഉല്ലാസത്തോടേനിങ്ങളെല്ലാമവിടെച്ചെന്നു
വില്ലാളിവീരനോടുസല്ലാപംചെയ്തുകൊണ്ടു
മല്ലീവിശിഖനുടെവില്ലിനെതിരായുള്ള
ചില്ലീവിലാസംകൊണ്ടുതല്ലിവശംകെടുപ്പിൻ
കല്ലോലംപോലെയുള്ളനല്ലൊരുകൺമുനകൾ
മെല്ലെന്നവന്റെനേരെചെല്ലുന്നനേരമുള്ളിൽ
തെല്ലുംവികാരമുണ്ടായില്ലെന്നുവരത്തില്ലാ;
മുല്ലമൊട്ടിന്റെഭംഗിവെല്ലുംനിങ്ങടെനല്ല
പല്ലുംചൊടിയുംമിഴിതെല്ലുംകാണുന്നനേരം

കല്പമെയങ്ങളിപ്പോമെന്നല്ലേജഗൽപ്രസിദ്ധം;
കില്പനമുക്കുചെറവുംഇല്ലിതുനിങ്ങളെങ്ങു
ചൊല്ലുന്നതാമസമതല്ലാത്തമററൊന്നില്ല;
നല്ലാർമണികൾനിങ്ങളല്ലാതിന്നൊരുത്തരു-
മില്ലാനമുക്കെന്നുള്ളതെല്ലാരുംബോധിക്കേണം;
വല്ലാതെശങ്കിച്ചിങ്ങുനില്ലാതെചെന്നാട്ടത്തു
നല്ലകടാക്ഷംകൊണ്ടുകൊല്ലാക്കൊലചെയ്യേണം;
നല്ലപാട്ടുകൾക്കൂത്തുമെല്ലാംപ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ,
നല്ലരസികൻപാർത്ഥൻമെല്ലവേകണ്ണിഴിപ്പൂ;
കല്യാണിമാരെക്കണ്ടാലില്ലാതെയാകുംധൈര്യം,
ചൊല്ലാമന്നേരംകാര്യമെല്ലാംനമുക്കുവന്നു".
ഏവമരുൾചെയ്തൊരുദേവാധിരാജന്റെ
ഭാവമറിഞ്ഞുടനെദേവസ്ത്രീകൾപറഞ്ഞു
"നിന്തിരുവടിയുടെചിന്തിതംസാധിപ്പിപ്പാൻ
ദന്തിഗാമിനിമാർക്കെന്തുസന്ദേഹംനിന്റെ
അന്തികേസർവകാര്യംസാധിച്ചുപോരുംഞങ്ങൾ.
ചെന്തീയിൽചെന്നുചാടിനിന്തിടാൻകല്പിച്ചെ-
[ന്നാൽ
ഹന്തരംഗത്തിലേതുംഅന്തരമില്ലതിനു
കുന്തീസുതന്റെചിത്തഭ്രാന്തിവരുത്താനൊരു
ചന്തികൾനിരൂപിച്ചാൽസാധിക്കുന്നതുമല്ല;
എന്നുവരികിലുമതിനുമടിക്കൂടാതെ
ചെന്നുസാധിച്ചുപോരുമെന്നുധരിച്ചീടേണം,
കിന്നരഗാനംകൂടപ്പെട്ടിന്നാലെപോന്നീടേണം,
[illegible]മുന്നിൽനടന്നീടേണം;
[illegible]ചൊന്നവരം
[illegible]"എന്നുചൊല്ലി,
കണ്ണിണ[illegible]പോലെ,
[illegible]ച്ചുപുറപ്പെട്ടു[illegible];
സുരതരുണികളങ്ങുനടന്നു,
സുരഗിരികടകങ്ങൾകടന്നു,
[illegible]വചനങ്ങൾതുടർന്നു,
[illegible]ചൊട്ടമനമൊന്നുവിടിർന്നു,
[illegible]ണിജനങ്ങടെതലമുടി
[illegible]ഴികയും,മലർപൊഴികയും,
[illegible]മ്പാടുവിലസുകയും,
ഹരിസുതനുടെമുന്നിലടുത്തു,
കരതലമതിൽവീണയെടുത്തു,
സരസിജശരനൊന്നുകയർത്തു,
പരിചൊട്ടമലരമ്പുതൊടുത്തു,
വിധമെന്നുപകൻവിളങ്ങിനകാലം,
പുലികരടികളുംകുറുനരികളും
[illegible]മാങ്കൾപന്നികളും
[illegible]ച്ചുകിനടന്നുമടങ്ങി,
[illegible]തടമൊന്നുതുടങ്ങി
[illegible]പുനരെക്കെയടങ്ങി,
[illegible]ഴികളുമൊക്കെമടങ്ങി,
[illegible]ന്ദരിമാരതലമലംഹരിബലഹരി
[illegible]പാട്ടുകയുംചിലരാടുകയും,
[illegible]വീണകളോതുകയും,
[illegible]മിഴിയുടെഭംഗിവരുത്തി,
തെളിവൊട്ടചിലർച്ചൂതുനിരത്തി,
കളിപുതുമതുടങ്ങിയൊരുത്തി,
കളമൊഴികളെമുന്നിലിരുത്തി,
കനിവൊട്ടതുമന്നിതുപട്ടുതര-
മൊരുവകതാളവും,ചിലമേളവും,
ചിലകൊട്ടുകൾപാട്ടുകളും
ഒരുകാമിനിയവററിലതെവുത്തു,
ഒരുസുന്ദരിപുഷ്പമറുത്തു,
ഒരുവൾക്കഥപാതികൊടുത്തു,
ഒരുവൾക്കതുകണ്ടുവെറുത്തു,
ഒരുവൾക്കഥമുഞ്ഞികറുത്തു,
പലഭാവവുമിങ്ങനെകാട്ടുന്നു,
കനിയുന്നുകാട്ടുംപലരും
സുരതരുണികളങ്ങനെതളർന്നു,
നരവീരനെമാടിവിളിച്ചും,
സരസംപുനരൊന്നുകളിച്ചും,
വിരവോടൊരുദിക്കിലൊളിച്ചും,
ചിലരമ്പൊടുനെററിചുളിച്ചും
കലഹിച്ചുപറഞ്ഞിതു,
കൊട്ടിനുംപാട്ടിനുംകഴലൂത്തിനും,
ഒട്ടുംവിജയ,നിനക്കുരസമില്ലേ?
അതിമോഹനമെന്നുടെയാനം,
അതിമോഹനമെന്നുടെഗാനം,
ചിതമല്ലിതുനിന്നുടെമാനം,
അതിലൊക്കെനിനക്കഭിമാനം;
ഇതിനെന്തൊരുസംഗതികണ്ടാലുംകളിയല്ലേ?
തങ്ങൾമിഴിമാരെയശേഷമിഹവന്നു,
തവകണ്ണുകളൊട്ടുതുറക്കൂ!,
നവലീലമനസ്സിലുറക്കൂ!,
ശിവസേവയിലാശകുറക്കൂ!,
അവമാനമിതൊക്കെ,നിനക്കൂ!,
നരവീരധനഞ്ജയവന്നാലും!വിരവോടേ;
വാമാക്ഷിമാരെവിരഞ്ഞിങ്ങുവിഹരിക്കാം.
വല്ലഭ,നാരിമാരെക്കണ്ടാൽ
നല്ലവാക്കുപറഞ്ഞിടേണം,
മുല്ലസായകതുല്യനാകിയ
നല്ലസുന്ദരനല്ലയോനീ
കുന്തീനന്ദനനായഭവാൻ
എന്തിനിങ്ങനെദുഃഖിക്കുന്നു?
പന്തണിക്കുളുർകൊങ്കമാരുടെ
ചന്തമമ്പൊടുകണ്ടാലുംനീ,
കണ്ണുകളായിരമുള്ളവനും
കണ്ണനുംപ്രിയനായഭവാൻ
കണ്ണടച്ചുതപസ്സിലുള്ളൊരു
പെണ്ണുങ്ങൾക്കതിഖണ്ഡമല്ലേ!
ഖാണ്ഡവത്തെക്കരിച്ചവനെ,
ഗാണ്ഡീവത്തെധരിച്ചവനെ,
പാണ്ഡവകുലപാണിമാരുടെ
താണ്ഡവങ്ങളെക്കണ്ടുകൊൾക!;
വാശിയൊന്നുംതുടങ്ങാതെ
വേശ്യമാരെപരിഗ്രഹിക്ക

ഈശസേവയിലാശവേണ്ടന്നു
രേശനന്ദന, ക്ലേശമല്ലോ!.
　ഇങ്ങനെപലവിധമുരചെയ്തുപുരു-
രംഗജശരതതിയേറുവലഞ്ഞും
അംഗനമാരവർചെയ്തൊരുയത്നം
ഭംഗമതായിമനസ്സുംമുട്ടി;
അഥഫല്ഗുനഭാവസമാധിയുറപ്പി-
ച്ചവിടെസ്ഥിതനാമർജ്ജുനവീരൻ
ഇക്കഥയൊന്നുമറിഞ്ഞതുമില്ലവ-
നുൽക്കടധൈര്യപയോധിഗഭീരൻ;
അർജ്ജുനമാനസബാധമഴിപ്പാൻ,
ഇജ്ജനമോർത്താലെളുതല്ലെന്നിഹ
നിർജ്ജരനാരികളെല്ലാംതരസാ,
ലജ്ജിതമാരായങ്ങുനടന്നു;
ഹസ്തിനപുരമതിലൊരുകാലംപല-
രൊത്തുവിചാരവുമൊന്നുണ്ടായി;
കാട്ടിലിരിക്കുംധർമ്മജരോടെ
പാട്ടിലിരിക്കുംബ്രാഹ്മണർചൊല്ലി-
ക്കേട്ടുവിശേഷംദുര്യോധനനും;
കൂട്ടക്കാരുംകുരുസഭതന്നിൽ
മന്ത്രികളുംയജമാനന്മാരും
യന്ത്രികളാകിനകുന്ത്രൻശകുനി,
"അന്തണവരരെ, കാട്ടിലിരിക്കും
കുന്തീസുതരുടെവാർത്തകൾപറവിൻ!
നാട്ടിലവർക്കുപുരസ്ഥിതിയെക്കാൾ
കാട്ടിൽചെരുകിനപാരമാനാം;
കാററിനകരുടെകായമതിപ്പോൾ
കാററുംമഴകളുമേറ്റുവലഞ്ഞു;
കൊററിന്നുവകയില്ലാഞ്ഞിട്ടൊരു
കൊററിപ്പക്ഷികണക്കെമെലിഞ്ഞു,"
"കൊററിന്നുവകയില്ലെന്നോ? ശിവശിവ!
മാററികൾനിങ്ങൾക്കെന്തറിയാവൂ
ഊററക്കാരെക്കൊരിടത്തുംചെന്നാൽ.
ഊനംവരുമാറില്ലെന്നറിവിൻ!
ഫലമൂലാദികൾവളരെതിന്നാം
മലയിലതല്ലാതെന്തോന്നുള്ളു
ഫലമില്ലാത്തവിഷാദംകൊണ്ടിഹ
കലഹിക്കുന്നതുമെന്തിനുവെറുതേ?
കറിനാലുംകൂടാതൊരുഭക്ഷണ-
മറിയുന്നില്ലവനങ്ങളിലെങ്ങും
"കറിവെപ്പാനെന്തുള്ളതുകാട്ടിൽ?
ചീരകിനുമാത്രംമുട്ടില്ലവിടെ;
അരിയുംമോരുംപാത്രവുമിവക-
യൊരുവസ്തുക്കളുമവിടെക്കിട്ടാ,
കൂറുപറഞ്ഞാൽബോധംവരുമോ?
ചോറുണ്ണുന്നവരുണ്ടോകാട്ടിൽ?
ചോറുതരുംയജമാനന്മാരിൽ
കൂറുണ്ടായതുകാരണമതല്ലേ"
"കാര്യംപറയാമറിയണമെങ്കിൽ.
സൂര്യനവർക്കൊരുപാത്രംനൽകി;
എന്തൊരുവസ്തുനിരൂപിച്ചെന്നാൽ
അന്തരമില്ലതിലുണ്ടാമപ്പോൾ!
അരിയുംവേണ്ടാവിറകുംവേണ്ടാ,
കറിവെപ്പാനായൊന്നുംവേണ്ടാ,
ഉപ്പുംവേണ്ടാമുളകുംവേണ്ടാ.
വെപ്പാനുള്ളവരാരുംവേണ്ടാ
നിരൂപിക്കുമ്പോൾചോറുംകറിയും
പരിചൊടുപാത്രംതന്നിൽകാണാം
എലയുംമോരുംപഴവുംതൈരും,
ചെലവഴിയാതങ്ങവിടെക്കാണാം"
　"തോരൻപരിപ്പുചാറുംചീരക്കറിയുമിഞ്ചി-
ത്തൈരുംപച്ചടിയതിൽചേരുംവേപ്പിലകട്ടി,
നാനാതരങ്ങളാചിലനേരംനറുപ്പാടിങ്ങനെ
ഓരോദിവസമോരോരോഘോഷംവിശേഷിച്ചുണ്ടാം
കുന്നുംപഴവുംപൊന്നിൻകിണ്ണംനിറച്ചുപാലും
വെണ്ണയുമല്ലചാറുമുണ്ണാതെപോകുന്നോന്തോ?
പൊണ്ണാവന്നാലുമെന്നാവണ്ണംവിളിക്കുംഭീമൻ
തിണ്ണംവഴിമേൽവന്നുകണ്ണിൽകണ്ടോരെയെല്ലാം
ചക്കപ്രഥമനൊടുവക്കാണിക്കുന്നവരെ
തക്കത്തിൽവിളിച്ചിലവെക്കുന്നുഭീമസേനൻ
ഒക്കെപ്പറവതിനുവാക്കിനുഭംഗിപോരാ;
പാക്കിനുംവെററിലക്കുംചുക്കുപുകയിലക്കും
ആക്കംഭക്ഷിച്ചിലില്ലപാക്കംപരിഷകൾക്ക
ഭോഷ്ക്കല്ലവിടെയുള്ളസൌഖ്യത്തിനെതിരില്ല.
　സമ്പത്തിക്കല്യാപത്തിക്കല്യ-
മെമ്പത്തെട്ടുസഹസ്രംബ്രാഹ്മണ-
രെപ്പൊഴുമവരൊടുകൂടിനടക്കു-
തില്ലൊരുമൈന്നൊരുഭാഗ്യംവേണ്ടൂ.
ഇപ്പോളർജ്ജുനനവിടെയില്ലാ
അല്പംനീരസമതുകൊണ്ടുണ്ടു്."
"എങ്ങുഗമിച്ചുഫല്ഗുനനിപ്പോൾ?"
"നിങ്ങളതൊന്നുംബോധിച്ചില്ലേ?
പാരാശര്യൻവന്നുരചെയ്തു;
പാരാതേകണ്ടർജ്ജുനനിപ്പോൾ,
മാരാന്തകനുടെചരണാംഭോരുഹ-
മാരാധിച്ചുതപംചെയ്തുടനേ,
പശുപതിതന്നൊടുപാശുപതാസ്ത്രം
ശരവുംവാങ്ങിശത്രുജയത്തിനു
വരവുംവാങ്ങിവരണംവിജയൻ,
അല്ലാതേകണ്ടരികളെയെല്ലാം
കൊല്ലാനെളുതല്ലെന്നുരചെയ്തു;
തെല്ലുംമടികൂടാതേപാർത്ഥൻ
വില്ലുംശരവുമെടുത്തുതിരിച്ചു
കൈലാസാചലമൂലേചെന്നഥ
കാലാന്തകനെസ്സേവതുടങ്ങി;
ശരവുംവാങ്ങിക്കൊണ്ടുധനഞ്ജയ-
നൊരുമാസത്തിനകത്തുവരുമ്പോൾ
കുരുവംശത്തെമുടിപ്പാനുള്ളൊരു
പെരുവഴിയാമെന്നൊരുസംശയമില്ലാ,"
　അന്തണരുടെമൊഴികേട്ടുസുയോധന-
നന്തസ്താപംവളരെമുഴുത്തു;
കൗന്തേയന്റെതപസ്സുമുടക്കു-

നെന്തൊരുശങ്കസ്ഥിതിവിചാരിക്കേണ്ടു?
അമ്മാവന്റെപ്രയത്നമതെന്യേ
നമ്മാലൊരുകഴിവില്ലെന്നറിവിൻ
ധർമ്മാത്മജനുംസഹജന്മാർക്കും
ദുർമ്മാനംപകയില്ലെന്നല്ലവർ
സമ്മാനങ്ങളുമങ്ങുതുടങ്ങി
സമ്മോദത്താൽമരുവുന്നിതുപോലും
നിർമ്മാനുഷവിപിനത്തിലിരുന്നവർ
ധർമ്മംചെയ്തുതുടങ്ങീതുകൊള്ളാം;
അതിനെക്കാളൊരുദുർഘടമിപ്പോൾ
അതിയായിട്ടുനമുക്കുലഭിക്കും:
ഹരനെച്ചെന്നുതപസ്സുചെയ്തൊരു
ശരവുംവാങ്ങിവരുമ്പോൾവിജയൻ
കുരുവംശത്തെമുടിപ്പാനുള്ളൊരു
പെരുവഴിയാമെന്നുസംശയമില്ലാ"
ചീരതൻശകുനിപറഞ്ഞൊന്നപ്പോൾ
"മരുമകനേനീഖേദിക്കേണ്ടാ
നമ്മുടെകൂട്ടിൽപ്രാണനിരിക്കെ
ധർമ്മജനിവിടെവരത്തില്ലുണ്ണീ,
മർമ്മംനോക്കിക്കൊണ്ടുചതിപ്പാൻ
നമ്മെപ്പോലൊരുമാനുഷനില്ലാ;
മൂതലതലപോകാതെയിരിപ്പാൻ
മരുമകനെ, ചിലവിദ്യയെടുക്കാം
ആരുതികെട്ടുപ്പാൻകൂടില്ലെങ്കിൽ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
മാതുലനോടുവിരുതുണ്ടോ[illegible]"
കണ്ണുമരുമകനോട്ടൊന്നുപറഞ്ഞു —
"[illegible]സുഖംപെറകല്ലനരേന്ദ്രാ!
പൊട്ടന്മാരതിചോരിൽമടങ്ങും
അണ്ണൻധർമ്മജനങ്ങനെതന്നെ
[illegible]കൾനകുലൻസഹദേവന്മാരി-
ട്ടെപ്പൊഴുമുഴുവിതൊക്കെയുമകൊം,
പാശുപതാസ്ത്രംവാങ്ങിപ്പാർത്ഥനാ-
നാളുവരുമ്പോളിത്തിരിവിഷമം,
ചക്രശത്തിനുപുനരുള്ളൊന്നോടൊരു
വിശാലതിനതാൻകുറകയുമില്ലാ
ഈശപ്രീതിലഭിച്ചുവരുമ്പോൾ
ആശുതടുപ്പാനാരുംപോരാ;
കീചകജനങ്ങളെചിത്തതിലാക്കാൻ
കൗശലമെന്തുചിന്തിച്ചാലും
കിങ്കരഭടരെയയച്ചുടനെ പരുടെ
അങ്കരസേവമുടക്കാമെങ്കിൽ,
സങ്കടമൊന്നുലഭിക്കയുമില്ലിഹ
ശങ്കവെടിഞ്ഞുനിയോഗിച്ചാലും.
ആമതുകേട്ടുപറഞ്ഞുസുയോധന-
"നാമതിനൊരുപ്രയത്നംചെയ്യാൻ
നായന്മാരെക്കൊണ്ടേതരമാമി-
പ്പായമുള്ളവർതന്നെചതുക്കം

കള്ളുകുടിപ്പാനല്ലാതൊന്നിനു
കൊള്ളരുതാത്തജളന്മാരേവം
തടിയന്മാരിവർവീട്ടിലശേഷം
മുടിയന്മാർചിലരൊടിയന്മാരും
കുടിയന്മാരിവരെന്തിനുകൊള്ളാം, ,
'കാപ്പൂതിന്നാനവൻവരുമ്പോൾ
വെറുപ്പപാരംനമുക്കുതോന്നും
കറപ്പുതാനെങ്കിലുംകൂണക്കേ
പുറത്തുനില്ലെന്നിറക്കിനിർത്തും
മറത്തുവന്നാലവന്റെകാര്യം
അറത്തുകൊൾവാൻമടിക്കയില്ലാ
ചെറുപ്പകാലത്തുഞാൻവരുത്തി
പൊരുപ്പതിനുംകൊടുത്തുപെട്ടികൾ
തുറപ്പതിനുംനമുക്കുവെററില
തെറുപ്പതിനുംതെളിഞ്ഞുനിൽക്കും
ചെറുക്കന്മാർകുടിച്ചുവന്നാൽ
കുറുക്കനെപ്പോലടിച്ചുകൂറെ
പ്പുറക്കുമാററംപ്രകാരം
മറക്കുവോളംപുറത്തുനാട്ടിൽ
കറുത്തുകീറിപ്പറിച്ചുമുണ്ടും
തെരുത്തുകെട്ടിത്തിരക്കെടേണം
തരത്തിലവൻപുരത്തിലിപ്പോൾ
കരുത്തരായിട്ടൊരുത്തനില്ലാ
സമർത്ഥരെന്നുനടിച്ചുപാരം
തിമിർത്തുനില്ലുംജനങ്ങളെക്കൊ-
ണ്ടനർത്ഥമല്ലാതിരിക്കയില്ലില്ല,
പെരുത്തകാര്യംവരുത്തുവാനി-
ന്നൊരുത്തനെന്നൊരുത്തുവിട്ടാൽ
ഒരപ്പണംപോലെനിക്കുകിട്ടു-
നിരപ്പിലെല്ലാംകരസ്ഥമാകും
കടുത്തൊരിക്കൽപിടിച്ചുകെട്ടി
കടുത്തവെയിലിൽകിടത്തുമപ്പോൾ
അടുത്തനമ്പിയടുത്തവാളാ-
ണ്ടടുത്തുടൻവേർപെടുത്തുകൊള്ളും"
"കുററമൊരേടത്തുണ്ടാകുമ്പോൾ
മററവരെദ്ദുസ്സഹിച്ചുപൊറുക്കാം,
ജ്യേഷ്ഠനതിരുവുള്ളക്കേടൊന്നു
കേട്ടാലനുജന്മാരഞ്ചാറാലോ
കാട്ടുന്നോരഞ്ചായവരുടെ
പാട്ടിലതാസ്ഥയുമെന്നതുമൂലം
കൂട്ടത്തിൽചിലരുണ്ടാകുന്നതു
കോട്ടംനമ്മുടെകൂട്ടുകാർക്ക്:
നാട്ടിലിരിക്കുംപരിഷകളേഷണി
കൂട്ടിത്തമ്മിൽകലഹിക്കുമ്പോൾ.
ചോറുകൊടുക്കുംയജമാനനെയൊരു
കൂറില്ലാക്കുംനമ്മുടെനാട്ടിൽ:
ഏറുകൊടുപ്പാൻതോന്നുമെനിക്കി-
പ്പോറാകൾകാട്ടുംതൊഴിലുകൾകണ്ടാൽ,
ഒരപരാധംവരുമ്പോളിന്നതുചെയ്യരു-
തെന്നുനമുക്കില്ലെന്നുടെകണ്ണാ,
എന്തിനപരാധംചെയ്യായിട്ടുണ്ണീ!

കുന്തീസുതന്മാരുടെസേവമുടക്കാം–
എന്നൊരുപായമതെന്നല്ലാതൊരു
ചിന്തനമുക്കിഹചിതമല്ലിപ്പോൾ
„മൂകാസുരനെച്ചൊല്ലിയയച്ചാം-
ലോകാന്തരമൊഴിയല്ലിഹജ്യേഷ്ഠാ!
ഉല്ലംഘനസാധിക്കുമവൻ'. ഇതി
ദുർല്ലംഘനനാംവന്നുരചെയ്തു.
„എങ്കിൽച്ചെന്നുവിളിച്ചുവരത്തിൻ”
മൂകൻവന്നുവണങ്ങിച്ചൊന്നാൻ—
മൂകൻഞാനിഹകല്പനകേട്ടു-
ലോകെച്ചെന്നുജയിച്ചുവരുന്നേൻ
നാകംമേദിനിപാതാളവുമിഹ
ലോകംമൂന്നിലുമുള്ളജനത്തിനു
പാകംവരുവാനുള്ളവിധങ്ങളി-
ലാകെപ്പോലുംഗ്രഹിയാതില്ലാ”
„ഏവംനീപറഞ്ഞതുകൊള്ളാംമൂകാ
ശകുനംകൊള്ളാമിന്നിനിയാച്ചാൽ
ചലമാരക്കൂട്ടുകവന്നാലുടനേ
തപപോതമെന്നുബോധിച്ചാലും
നിർമ്മലമാകിനഹിമഗിരിവനമതി-
ലുള്ളുന്നന്ദനതാപംചെയ്യുന്ന
അവനെച്ചെന്നുജയിച്ചുവരാനട-
നവകാശംവരുമെങ്കിലിദാനീം
കെല്ലാമേതുഗതിഗമിക്കവനിഹ
കല്പനയാൻപറയുന്നിതുമൂകാ!'
അതുകേട്ടവനാമോദിച്ചു
„ഞാൻതാൻസാധിച്ചീടുവനെന്നോൻ
ചതിക്രീടനേരമൊട്ടൊട്ടിൽ
ക്ഷിതിയിലൊരുത്തരുമില്ലാതൊരു
തടിയൻകിടിയുടെവടിവുധരിച്ചുട-
നടിയൻചെന്നിടമടിക്കൂടാതെ
കണ്ണടച്ചുതപംചെയ്യുന്നൊരു
പാണ്ഡുകുമാരൻതന്റെശരീരം
പിളരെവെട്ടിച്ചെന്നുപിളർന്നുവരുന്നു..
അരനിമിഷംകൊണ്ടസുരവരൻഞാൻ
ഇത്തരമവനൊടുസമയംചെയ്തു
മത്തനതാകിയമൂകൻവലിയൊരു
പന്നിത്തടിയനതായിച്ചെന്നൊരു
കുന്നിൻമുകളിലൊളിച്ചുവസിച്ചു.

അമരവരതനയനുടെയുഗ്രതരതപോബലത്താൽ
ആകെദഹിച്ചുതുടങ്ങിമഹീതലം
കരടികരിഹരിഹരിണശരഭമഹിഷങ്ങളും
കാട്ടുതീതട്ടിമരിക്കുംകണക്കിനെ,
മനുജനുടെപരവശതയിരവിനൊടുകണ്ടുടൻ
മാമുനീന്ദ്രന്മാർപുറപ്പെട്ടുമെല്ലവേ
തരണിമുനി,ഹരിണമുനി,കശികമുനിയെന്നി-[വർ
വാമദേവൻ;ഭണ്ഡി,നാരദൻ,വ്യാസനും
കലശഭവമുനിതിലക,നധികനിശിതൻതഥാ
കണ്വൻപുലസ്ത്യനുംപിന്നെവാല്മീകിയും,
പരമമുനികളിവരധികമതിരയമിയന്നുടൻ
പാർവ്വതീകാന്തനെകാണ്മാൻപുറപ്പെട്ടു
വിരവിനൊടുരജതഗിരിയുടെമുകളിലേറിനാർ
വിശ്വൈകനാഥനെവാഴ്ത്തിനിന്നീടിനാർ
ഭുവനപതിഭവനമതിലിയലുമതിവീരരാം
ഭൂതങ്ങൾചെന്നങ്ങുണർത്തിച്ചുമെല്ലവേ,
„അരവകുലതിലകമണിയുമഖിലേശ്വര,
ആവലാതിക്കാർവരുന്നുണ്ടൊരുവിധം
രുചിരതരജടമുടിയുമധികമിഹതാടിയും,
ചാരുരുദ്രാക്ഷവുംയോഗപട്ടങ്ങളും
സുരമുനികൾപലരുമുടനുചിതജലപാത്രവും
മാമുനിമാരുടെവേഷംമനോഹരം
പരവിനൊടുമുനികൾതവകഴലിണവണങ്ങു-[വാൻ
കാലവുംപാർത്തുവാഴുന്നുപാരാതങ്ങുന്നേ

ഇങ്ങനെയുള്ളൊരുഗിരമാകർണ്യ
കഞ്ജശരാരിയുമരുളിച്ചെയ്തു—
„ആശ്രിതരാകിനതാപസവരരെ
ആശുവരുത്തുകവിരവിനൊടേപോയ്
കിങ്കരവരരതുകേട്ടുടനേമുനി-
സംഘങ്ങളെയുംചെന്നുവരുത്തി;

മുനിവരരുമതുപൊഴുതുമുഹുരപിനമിച്ചുടൻ
മൃഗേന്ദുചൂഡനോടേവമോതീടിനാർ:—
“പരമശിവ,പുരമഥന,വരദ,കരുണാനിധേ,
പാർവ്വതീകാന്ത!നമസ്തേ!നമോസ്തുതേ!
കനകനിറമുടയഫണിനികരമണികുണ്ഡല,
കാലാരിദേവ,നമസ്തേ!നമോസ്തുതേ!
നിടിലതടനയനപുടനിഹതകുസുമായുധ!
നിർമ്മലാകാര,നമസ്തേനമോസ്തുതേ!
സകലസുരമുനിമനുജദനുജകുലവന്ദിത!
സർവ്വേശ,ശങ്കര,നമസ്തേനമോസ്തുതേ!”

‘ദന്തിമഹാസുരനിധനംചെയ്തൊരു
നിന്തിരുവടിയിവിടപ്പോളറിയേണം!
കുന്തീസുതനുടെനിയമമതാകിന
ചെന്തീകനലതിലല്ലോ!ശിവ!ശിവ!
വെന്തീടുന്നുജഗത്ത്രയമെല്ലാം
നിന്തിരുവടിയറിയാത്തതുമല്ലാ,
ചിന്തിതമാകിയവരദാനത്തിനു-
മെന്തിഹതാമസമഖിലാധീശ?
ഭവനാംഭഗവാൻത്രിപുരന്മാരുടെ
ഭവനംമൂന്നേചുട്ടതുമുള്ളൂ;
തവപദസേവകനാകിയപാർത്ഥൻ,
ഭുവനംമൂന്നുംഭസ്മമതാക്കും;
അവനുംപാരംമേനിമെലിഞ്ഞു,
ശിവനേ!ഒരുപിടിയല്ലോഉള്ളൂ,
ലിവനുംതോലുംക്ലാന്തനായാൽപുന-
രവസാനംവരുവാനുമടുത്തു;
വരമവനേകീലെന്നാലവനുടെ
മരണവുമാശുവരുത്തിമഹേശൻ;
തരമല്ലാത്തവനെസ്സേവിക്കുന-
തെന്നൊരുദൂഷണമങ്ങുഭവിക്കും;
എന്തിനുശിവനെസ്സേവിക്കുന്നു?

ചിന്തിതമെന്നാലതിനൊരു കുറവില്ല,
അന്താവരവൊന്നെല്ലതാം നമ്മുടെ
കുന്തീസുതനുപിണഞ്ഞതുപോലെ,
ശത്രുജയത്തിനു ശിവനെക്കണ്ടാൽ,
എത്രയുമെളുതെന്നോരു മുനി ചൊല്ലി.
ആയതു നേരെന്നോർത്തൊരു ഭോഷൻ
വായുംപകലും മടികൂടാതെ,
കായക്ലേശം ചെയ്തുതുടങ്ങി,
കായും കനിയും കൂടെ വെടിഞ്ഞു,
ഊണുമുറക്കവുമൊക്കെ വെടിഞ്ഞൊരു
ഫൽഗുനനേകനിന്നു ഭജിച്ചു.
ഏതുമൊരിവനെക്കണ്ടതുമില്ലവ-
നിങ്ങനെ നിന്നു മരിക്കേയുള്ളൂ,
സേവിച്ചവരെക്കൂറില്ലാത്തൊരു
ദേവന്മാരെച്ചെന്നു ഭജിച്ചാൽ,
ഏവം ഫലമെന്നുള്ളൊരു പാഠം
കേവലമിന്നു ഭവാനു ഭവിക്കും.
നികലപശ്രുതി കേൾക്കും പൊഴുതിൽ,
സങ്കടമടിയങ്ങൾക്കു മഹേശാ,
ശങ്കര, ശംഭോ, ശതമഖതനയനു
സങ്കടനായി വരേണം ഭഗവാൻ".

ഹരഹര പുരഹര പരമശിവ,

(ലക്ഷ്മീതാളം)

"ശ്രീകണ്ഠ, ശ്രീകണ്ഠ, ശംഭോ ശരണം
ഫണിഭൂഷണ, ജയ ജയ!
[illegible], [illegible], [illegible],
പ്രസീദ [illegible] ജയ ജയ!"

(കുംഭതാളം)

"പരിഹൃതസുരരിപുമണ്ഡല, ഫണികുണ്ഡല,
പരിപാലയ! പാണ്ഡുസുതം,
ജയ ജയ! മനസിജമദഭരഖണ്ഡന,
ശശിമണ്ഡന, മദവാരണദണ്ഡധര,"

(മർമ്മതാളം)

"ഡമരുകവും മൃഗവും പരശുവും,
തിങ്കളുംതിരുനീർ ഫണികളും,
ഗംഗയും ജടയും പലവിധം
മംഗലാഭരണം തവ വിഭോ,
ജയ ജയ, ഹരഹര,
പുരഹര, പരമശിവ,
ജയ ജയ, ഹരഹര,

(കുണ്ടനാച്ചിതാളം)

"മനകാമ്പിലുറയ്ക്കുന്നവർക്കെല്ലാം കൊടുക്കും,
മടികൂടാതെ വരം നീ മഹാദേവ,
പടുത്വം മിടുക്കുണ്ടായി വരുത്തീടുവാനസ്ത്രം,
കൊടുക്കാതിരിപ്പാനെന്തുഹോ കാരണം! ജയ-
ജയ!"

(ചമ്പതാളം)

"കരബലം തടിക്കും കരബലം മുടിക്കും
സുരകുലം പുകഴ്ത്തും വരബലം കരുത്തും
പലഗുണം വരുത്തും വിജയനു"

(പഞ്ചാരിതാളം)

"വിജയകരം വിപുലതരം
വിശിഖവരം വിമതഹരം
വിമലതരം വിതര, പരം
വിഹിതവരം ജയ ജയ!
ഹരഹര, പുരഹര, പരമശിവം".

(അടന്തതാളം)

"തപവരവരബലം കൊണ്ടും,
ഉരുതരം ശരബലം കൊണ്ടും,
പുനരവൻ കരബലം കൊണ്ടും
ഘനതരം ഹരിബലം കൊണ്ടും,
ഹരിസുതൻ വരബലം കൊണ്ടും
വിരുതനായി വരുമതേ വേണ്ടൂ."

ഇത്ഥം മുനികളുടെ സിദ്ധാന്തമെല്ലാം
മുഗ്ദ്ധേന്ദുചൂഡൻ മന്ദസ്മിതവും തൂകി,
ഉത്തരമൊന്നവർകൾക്കൊന്നും തിരുവാ[illegible]
അത്രമാത്രമെങ്കിലുമൊന്നരുൾ ചെയ്തില്ലെന്നു:
മറവും തിരുമനസ്സിൽ പരുന്നഭാവമെല്ലാം
കാറാം വരാതെ കണ്ടു തെറ്റെന്നു പോക നല്ലൂ
വമ്പുള്ള ഗിരിജാദേവി വന്നു പുറത്തിരിക്കും,
മുമ്പേ ഗമിച്ചുകൊൾക നല്ലൂ നമുക്കെന്നവർ;
കുമ്പിട്ടു കൂപ്പി തിരുമുമ്പിൽ നിന്നാശു പോന്നു
വമ്പിച്ച താപസന്മാരെല്ലാരുമൊരുമിച്ചു
ചിന്തിച്ചുറച്ചവരും പാർവ്വതീദേവിയുടെ
അന്തികേ ചെന്നു നിന്നുണർത്തിച്ചു വൃത്താന്ത-
[ങ്ങൾ:—

"കുന്തീതനയനെത്ര നാളുണ്ടു സേവിക്കുന്നു?
നിന്തിരുവടിയേതും ബോധിച്ചില്ലയോ ദേവി?
ചെന്തീക്കണ്ണനവൻ്റെ ദേഹം ജ്വലിച്ചീടുന്നു
സന്തീപ്തമായല്ലോ മൂന്നു ഭുവനങ്ങളും,
ഇന്നു മുനികളങ്ങൾ ചെന്നുണർത്തിച്ചിട്ടും,
[illegible] ചെയ്തുകൊണ്ടു [illegible] എല്ലാരും;
കനിവോടു തിരുവുള്ളം [illegible] ചെന്നുണർത്തിച്ചെന്നാൽ
[illegible] ഫലിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു ഞങ്ങൾക്കു—
[ള്ളിലും

[illegible] മുനികൾ കൊണ്ടു വക്കാണിക്കുന്ന നേരം
മുക്കണ്ണൻ തമ്പുരാനെൻ മുമ്പിലൊന്നുതാനും പോകും;
ഇക്കണ്ട പുരുഷന്മാരെല്ലാം ഒരുപോലെ തന്നെ,
പെൺകള്ളിമാരെല്ലാരും തീക്കട്ടയെന്നപോലെ,
ചൊല്ലേറുള്ളോർ വിടന്മാരുരയ്ക്കുന്ന വാക്കിനു-
[ണ്ടോ

ഭോഷ്ക്കാണ്ടു തിരുനാഥിയെങ്കിലും കാതിരുന്നാൽ ചേരും;
ശ്രോത്രപ്രിയം പാക മാത്രമല്ലിതു നിൻ്റെ
നേത്രപ്രസാദമതു മാത്രം പ്രസിദ്ധമല്ലോ;
നേത്രം മൂന്നുള്ളവൻ്റെ ഗാത്രം പാതി മേടിപ്പാൻ
പാത്രമായല്ലോ നീയും ഗോത്രാധിരാജപുത്രീ,"
എന്നതു കേട്ടു ഗിരിനന്ദിനി ഭഗവതി,
മന്ദഹാസവും ചെയ്തു മന്ദമായരുൾ ചെയ്തു:—
ഇന്നൊരാൾ അടിയാർ തപസ്സിന്നു ചന്ദ്രശേഖരനോടു
എല്ലാമുണർത്തിച്ചീടാമൊന്നൊഴിയാതെ തന്നെ-
എന്നാലറിയാമല്ലോ എന്നു പറഞ്ഞു കൂട്ടു

ഏറ്റോട്ടുകോപിച്ചെങ്കിലന്നേരംമാറിപ്പോരാം”
ഇന്നവൾചെയ്തുദേവിചെന്നുഗിരീശൻമുമ്പിൽ
വന്ദനംചെയ്തുനിന്നാൾമന്ദഹാസവുംതൂകി;

പദം.

“നിരുപമഗുണവസതെ, ശ്രീനീലകണ്ഠ
നിശമയ മമ വചനം!
സുരപതിസുതനെന്തേവരമരുളീടാഞ്ഞു?
പുരഹരനാഥാ, വിഭോ, (നിരുപമ)
പെരികക്കാലമുണ്ടിജ്ജനൻ ഭക്ത്യാ ഭവ-
പരിചോടേസേവിക്കുന്നു;
സുരപതിസുതനുടെപരിഭവംപോക്കുവാൻ
പെരികെയുണ്ടെനിക്കാഗ്രഹം (നിരുപമ)
ഘോരനിയമങ്ങൾകാരണംപാർത്ഥന്റെ
ദേഹംപാരംമെലിഞ്ഞുപോയല്ലോ!
പാരാതെചെന്നവനുപാശുപതാസ്ത്രം
നൽകീടണമിന്ദുശേഖര, (നിരുപമ)
ഊണുമുറക്കവുമെല്ലാംവെടിഞ്ഞുകാട്ടിൽ
വാണുതപംചെയ്തീടുന്നു;
പ്രാണങ്ങൾപോകുമെന്നേബാണംകൊടു-
ത്തീടണംബാണന്റെവാതൽകാത്തവനേ
(നിരുപമ)
തിരുവുള്ളമെങ്കലുണ്ടെങ്കിൽതാമസിയാതെ,
സുരപതിസുതനേകണം
അരക്ഷണാൽനാഴികപോലുമിളയ്ക്കാതിരു-
ന്നപായാൽതരക്കേടുവന്നുകൂടും (നിരുപമ)

ഗിരിവരകന്യകയുടെവചനം
പരിചോടുകേട്ടതിനുപുരമഥനൻ
സാദരമധുരവചനമരുളിമുദാ:—
“സരസിജായതമലസമനയനേ,
സുരവരസുതനുടെമനസ്സിൽമദം
പെരുതരതുകുതുകഗിരിതനയേ,
പരവശമവനൊരുതരിമ്പുമില്ലാ
കരളതിലഹമ്മതികുറവുമില്ലാ;
സുരകുലവരനുടെതനയനെന്നും,
സരസിജശരനൊടുസദൃശനെന്നും
സരസചരിതങ്ങളിൽപടുതമനെന്നും,
മരുത്തിന്റെമകനുടെസഹജനെന്നും,
ധരപതികളിലേറ്റംപ്രസിദ്ധനെന്നും,
മരുത്തിന്റെമകനെക്കാൾവലിപ്പമെന്നും,
കരുത്തുള്ളപരീക്ഷയിലധീശനെന്നും,
ഗുരുതപമുള്ളവർകളിൽപ്രഥമനെന്നും,
കരത്തിൽവില്ലെടുത്തോരിൽമുമ്പനെന്നും,
ഗുരുക്കന്മാരെക്കാട്ടിൽപ്രഥിതനെന്നും,
നരകമഥനനൊടുസഖിത്വമെന്നും,
നരപതികളിലേറ്റംപ്രസിദ്ധനെന്നും,
തരുണീകുലമണികൾക്കാമനെന്നും,
കരുണാഗുണമുടയപുരുഷനെന്നും,
അപാരതതിനതിതരാംവിരതനെന്നും.
പടുതരമമരരാൽഭരിതനെന്നും.
ഇത്തരമുള്ളൊരുഗർവ്വുമിപ്പോൾ
ഇത്തിരിപാകംവന്നേതീരൂ.
യുദ്ധംചെയ്തുതളച്ചുവരുമ്പോൾ
ബുദ്ധിയിലിന്നല്ലവിവേകവുമുണ്ടാം;
പാരംവന്നുപഴുത്തൊരുകുരുവിൻ
നീരുംകെട്ടിയുറച്ചുചമഞ്ഞാൽ,
ക്ഷാരംവച്ചുപഴുപ്പിച്ചവിടെ
ഭാരംവച്ചുമുട്ടുതപംവന്നാൽ,
വ്യാധിയെടുത്തുകളഞ്ഞതിനകമേ,
ശോധനവന്നാലുടനേതന്നെ,
വരളാനുള്ളകുഴമ്പുമതിന്മേൽ
പുരളുന്നേരംതാനേവരളും;
തരളാംബുജദളനയനേ, നിന്നോ,
കരളേപറഞ്ഞിട്ടെന്തൊരുകാര്യം
ദുഷ്ടകിടക്കേവരട്ടുംവ്രണമതു
പൊട്ടുംപിന്നെയുമൊരുസമയത്തിൽ
ഒട്ടുംവൈകാതവനൊടുയുദ്ധം
പെട്ടെന്നുണ്ടതുകണ്ടാലുംനീ
എലിയെപ്പോലെയിരിക്കുന്നവനൊരു
പുലിയെപ്പോലെവരുന്നതുകാണാം;
നേരേവിശന്നുകിടക്കുംപാൽക്കുന-
നേരേവരുമ്പോൾഭ്രമിക്കുമുള്ളം;
കാറ്റിന്മകനുടെസോദരനാമതു
കാട്ടിത്തരുവൻകണ്ടാലുംനീ;
കാട്ടാളാകൃതികൈക്കൊണ്ടിഹഞാനൊരു
വേട്ടയുമാടിനടക്കുന്നേരം,
കോട്ടംക്രൂരതവനൊടുസമരം
കൂട്ടുവതിനുംസംഗതിയുണ്ടാം.
മട്ടോലുംമൊഴിയാളേ, നീയൊരു
കാട്ടാളസ്ത്രീവേഷമെടുക്ക;
കൂട്ടക്കാരിവർഭൂതഗണംപല-
കാട്ടാളന്മാർകൂടെവരേണം.
കുംഭോദരനും, കുംഭീരനും,
കുംഭാണ്ഡകനുംകുംഭിലകനും,
സിംഹീരണനും, ശൂലാംഘ്രിപനും,
ശൂലാവൃതനും, കുംഭനികുംഭൻ,
കുണ്ഡീവരദൻ, കുഞ്ജരജംഘ-
ഉഗ്രൻവീരൻ, ഗണ്ഡുകകർണ്ണൻ,
കണ്ഠീരവനും, ഭൃംഗിരിടിയും,
ചണ്ഡാരവനും, ചിപ്പീരജനും,
തുംഗരാജനും, സുരമർദ്ദനഭദ്രൻ,
വീരഭദ്രന, തിഭദ്രനു, ഭദ്രൻ,
ഭൈരവൻ, മണിവരൻ, മണികണ്ഠൻ,
നാലികേശചരനിവർക്കജമാനൻ,
നന്ദിതൊക്കെയനുചാരികളാവർ;
ശ്വാക്കളായിചിലരൊട്ടുകരച്ചും,
പോക്കുപോലെചിലരൊട്ടുതടിച്ചും,
വെക്കമെങ്ങുംനടപ്പിനശേഷം,
തക്കംനിന്നുമഹാവേട്ടകളാടാൻ”.

ഇത്തരമരുളിച്ചെയ്തുമഹേശൻ
സത്വരമങ്ങൊരുവനചരനായി,
തത്രസുവർണ്ണകവർണ്ണശരീരൻ
തത്രവിളങ്ങിവിശേഷമനോജ്ഞതം;

ജടമുടിനല്ലൊരുതലമുടിയായി,
നിടിലത്തിരുമിഴിതിലകമതായി,
ഫണിമണിമാലകൾപീലികളായി,
ഫണിപതിവാസുകികടകമതായി,
ജലധികൾശംഖാഭരണവുമായി,
അത്തൊഴിൽകണ്ടാലെത്രമനോജ്ഞം;
കരിത്തോൽനല്ലകരത്തൂക്കുലം,
വരിത്തോൽഭുജഗംപൊന്നരഞ്ഞാണം
വെണ്മഴുശൂലംചാപംശരവും
വെണ്മയിലവപൂനരങ്ങനെയല്ലോ;
കുന്നിൻമകളുമതിന്നനുകൂലം
കുന്നിക്കുരുകലമാലയണിഞ്ഞു;
ഒട്ടുകറുത്തൊരുപുടവയുടുത്തു
കൊട്ടയെടുത്തൊരുകോലുമെടുത്തു
ശങ്കരഭാമിനികൈകളിലങ്ങ
ശംഖുംമുട്ടുവുകൾകൊണ്ടുനിറച്ചു
മെച്ചമിയന്നൊരുകൈവിരൽമുഴുവൻ
പിച്ചളമോതിരമിട്ടുവിളങ്ങി;

നടന്നുകാനനതടത്തിലമ്പോടു
കടന്നുവേട്ടകൾതുടങ്ങി,നല്ലൊരു
കുറത്തിപ്പട്ടുകളുടുത്തുകൊണ്ടിരു-
ചൂറത്തുതെരഞ്ഞലുനിരത്തിയമ്പൊടു
ഉരത്തകാർമ്മുകമെടുത്തുതാൻകണ-
ത്തൊട്ടുകാനനതടത്തിലെത്തിന
കടുത്തപന്നികളുടുത്തപോത്തുകൾ,
[illegible]നടക്കമാനുകൾ,
[illegible]മൃഗങ്ങളിവവിട-
ത്തുടങ്ങിലീലകളോടങ്ങിനെകഴകൾ.

പാണ്ടൻനായുടെപല്ലിനുശൌര്യം
പണ്ടേപ്പോലെഫലിക്കുന്നില്ല,
പണ്ടിവനൊരുകടുവായൊരുപുലിയെ-
ക്കണ്ടിച്ചതുഞാൻകണ്ടറിയുന്നേൻ;
കാടൻനായുംകാട്ടിൽവരുമ്പോൾ,
കോളല്ലാതൊരുപേടിതുടങ്ങും,
വീട്ടിൽവരുന്നവരെപ്പലരെക്കടി-
ക്കൂട്ടിയചെണ്ടക്കാരനൊരാനൊരു
ക്കുട്ടിലതാക്കിച്ചങ്ങലയിട്ടഥ
പൂട്ടിപ്പിന്നെക്കഞ്ഞികുടിക്കും;
വെള്ളപ്പാവം എന്നുവിളിച്ചാൽ
തൊള്ളതുറന്നുപറന്നുവരുംതാൻ.
കള്ളനതുള്ളിക്കഞ്ഞികൊടുപ്പാ-
നുള്ളൊരുപായംകാണുന്നില്ലാ:
കാരുംകൊണ്ടവനെപ്പൊഴുമിങ്ങനെ
കുറുകൻപോലിറയത്തുകിടക്കും
തിന്മാനല്ലാതൊന്നിവപോലും
നമ്മുടെവീട്ടിലെകാണ്മാനില്ല.
വണ്ണൻവാഴക്കുലക്കടിച്ചൊരു
പൊണ്ണൻനായുണ്ടെന്നുടെവീട്ടിൽ,
അണ്ണനുമാത്രംചോറുണ്ടവിടെ-
ക്കുണ്ണുമ്പോൾനല്ലുരുളകൊടുക്കും;
പന്നിയിറച്ചികൾപാണ്ടൻവേണ്ടം
ദുന്നിലകൊണ്ടൊരുപൊറുതിയുമില്ലാ,
കുറിച്ചെവിയൻനായെക്കൊണ്ടൊരു
കുററംപറവാൻകാണ്മാനില്ല,
വേട്ടയ്ക്കായിവിളിക്കുന്നേരം
ചേട്ടക്കാരനചെവിയുംകേളാ
വേട്ടക്കാർക്കുവിളിച്ചുകൊടുത്താൽ
ചേട്ടൻകേട്ടാൽകലശലുകൂട്ടും;
ഇത്തരമോരോവകകാട്ടാളന്മാർ,
ചിത്തരസേനപറഞ്ഞുചിരിക്കും;
ഒക്കെച്ചാടിക്കാടുതകർത്തും
ബലപ്പെട്ടുനടന്നുതിമിർത്തും
ചാടിവരുന്നമൃഗങ്ങളെയെല്ലാം
കുത്തിക്കൊന്നുകളിച്ചുപുളച്ചും,
മത്തമൃഗത്തെക്കെട്ടിയെടുത്തും,
മത്തഗജത്തെച്ചെന്നുതടുത്തും,
വരിയൻപുലിയെച്ചുരികകൾകൊണ്ടും,
കരടിമൃഗത്തെപ്പരിഘംകൊണ്ടും,
ദന്തികുലത്തെക്കുന്തംകൊണ്ടും,
ബാലമൃഗത്തെവേലുകൾകൊണ്ടും,
വ്യാഘ്രകുലത്തെചക്രംകൊണ്ടും,
വ്യാളമൃഗത്തെവാളുകൾകൊണ്ടും,
മർക്കടവരരെക്കർക്കടകൊണ്ടും,
ഗന്ധമൃഗത്തെഗദയെക്കൊണ്ടും,
ഖഡ്ഗമൃഗത്തെഖഡ്ഗംകൊണ്ടും,
കണ്ഠീരവരെമുസൃണ്ഠികൾകൊണ്ടും,
കാട്ടുംപടലുംകുട്ടത്തിലുകൊണ്ടും,
തെരുതെരെയങ്ങുവധിച്ചുതുടങ്ങി.
വിരുതുപെരുത്തൊരുഹരഭൃത്യന്മാർ,
തടിയൻപന്നിയെവെടിവെപ്പാനാ-
യൊരുവൻചെന്നൊരുപടലിലൊളിച്ചു;
പടലിൽക്കണ്ടതുപന്നിയതെന്നൊരു
ഭടനൊരുവെടിയുംവെച്ചാനുടനേ,
തടിയൻവെടികൊണ്ടവിടെമറിഞ്ഞു:
ഓടിച്ചെന്നിതുവെടിവച്ചവനും,
മർക്കടനല്ലിവനയ്യോ! നമ്മുടെ
മർക്കടമാതുലനിങ്ങനെകർമ്മം!
മലയന്മാരൊരുദിക്കിൽചെന്നു
വലയുംകെട്ടിപ്പാക്കുന്നേരം,
കലയെക്കണ്ടുഭയപ്പെട്ടൊരുവൻ
തലയുംകുമ്പിട്ടോടിപ്പോയി;
വലയിൽപെട്ടുവലഞ്ഞതുകണ്ടു
മലയനൊരമ്പുപ്രയോഗിച്ചുടനേ,
തലയിൽക്കൊണ്ടുതെറിച്ചുവിറച്ചൊരു
ഫലമില്ലാതെമരിച്ചാൻഭോഷൻ.
നായന്മാരുടെനായാട്ടിങ്കല-
പായംപലവിധമിങ്ങനെയുണ്ടാം,
ആയതിനൊന്നുംസംഗതിയല്ല,വി-
നായകജനകൻകളിയാടുമ്പോൾ,

കാട്ടാളരാജന്മാരുംകാട്ടാളസ്ത്രീയുംതന്റെ
കൂട്ടാളിവൃന്ദത്തോടേവേട്ടവിനോദംപൂണ്ടു,
കുന്തീകുമാരനുടെയന്തികംതന്നിൽചെന്നു

പന്തിനിരന്നുനിന്നങ്ങന്തിയുംവന്നണഞ്ഞു;
തടിച്ചോരുപന്നിവേഷംനടിച്ചോരുമൂകാസുരൻ
കൂട്ടത്തോടൊരുകോപത്തോടങ്ങെടുത്തുപാർത്ഥനെ- [ക്കൊൽവാൻ
ഉരത്തപന്നിക്രൂരന്റെപെരുത്തഘോഷങ്ങൾ- [കേട്ടു
കരുത്തുള്ളർജ്ജുനൻതന്റെഗുരുത്വംകൊണ്ടതു- [നേരം
അഴിച്ചുസമാധിനേത്രംമിഴിച്ചുനോക്കുന്നനേരം
ഉറച്ചുതന്നുടെദേഹംമറച്ചുകൊണ്ടൊരുശത്രു
ചതിച്ചുനമ്മെക്കൊല്ലുവാൻകൊതിച്ചുവന്നിതു- [മൂഢൻ
വധിപ്പാൻവരുന്നവനെവധിച്ചാൽമദ്ഗുരു- [നാഥൻ
വിധിച്ചകർമ്മങ്ങൾക്കേതുംവിരുദ്ധവുമില്ലനൂനം
പട്ടതാമോദേവംചിന്തിച്ചെടുത്തുഗാണ്ഡീവം- [കൈയി-
ലെടുത്തുനല്ലൊരുബാണംതൊടുത്തുകോപം- [നടിച്ചു

ഘോരണിത്തടിനനെയൊക്കിയയച്ചൊരു
ബാണമതുൽക്കടമക്കിടിതന്നുടെ
ഘോണാംചെന്നുപിളന്നുനേരം
പ്രാണങ്ങൾക്കുപ്രയാണമടുത്തു
സംഗതികൊള്ളാമെന്നുമുറച്ചി-
ട്ടംഗജരിപുവുംബാണമയച്ചു;
പ്പോത്രേചെന്നുതറച്ചൊരുബാണം
പൃഷ്ഠംഝടിതിപിളന്നുതിരിച്ചു
വന്നുപതിച്ചെന്നോർത്തുകിരീടി
ചെന്നുകരത്തിലെടുത്തൊരുസമയം
വന്നുസമീപേനിന്നുകിരാതൻ
ഒന്നുകയർത്തുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി—
"നമ്മുടെബാണംമോഷ്ടിപ്പാനോ
ദുർമ്മതിവന്നുതപംചെയ്യുന്നു
അമ്പുകളില്ലനിനക്കെന്നാലതി-
നമ്പുകൾകൊണ്ടുവരത്തിക്കേനീ
അമ്പൊടുനമ്മോടുയാചിച്ചാൽപ-
ത്തമ്പതുകണകൾതരുന്നുണ്ടിഹഞാൻ
കട്ടുകവന്നാലുടനേതന്നെ
വെട്ടുംതരുമതുസംശയമില്ലാ;
ഉള്ളുനിനച്ചിഹകണ്ണുമടച്ചൊരു
കള്ളൻനിന്നുതപംചെയ്യുന്നു
കൊള്ളാമിതുമിന്നിതുവഴിപോകും
കള്ളധനങ്ങൾപിടിച്ചുപറിപ്പാൻ
പകൽകഴിവോളംകപ്പാനെന്നും
കഴിവില്ലാഞ്ഞുതപോധനഭാവം,
അക്കൻപോയിമറഞ്ഞൊരുസമയേ
തസ്കരണത്തിനുസമയംനോക്കും
ദിക്കുകളൊക്കെനടന്നുദിനേശ-
നുദിക്കുംമുമ്പേവന്നുകുളിക്കും
കണ്ണുമടച്ചുവിചാരിക്കുന്നതു
പൊന്നുള്ളേടംപണമുള്ളേടം
പെണ്ണുള്ളേടമതല്ലാതിന്നൊരു
നിനവില്ലനിനക്കെന്തൊരുകഷ്ടം!
നാണംകൂടാതയ്യോ! നമ്മുടെ
ബാണംകട്ടവനേതിനുകൂട്ടു?
ആണുങ്ങൾക്കുപിറന്നവനെങ്കിൽ
പ്രാണനെക്കാൾനാണംവലുതേ,"
വ്യാധവചസ്സുകൾകേട്ടനപ്പോൾ
ക്രോധമിയന്നുരചെയ്തുകിരീടി:—
"നില്ലെടവേടാ! നിന്നുടെപല്ലുകൾ
തല്ലിയുതിർപ്പാൻഞാൻമതിയാകും
ഇല്ലൊരുസംശയ"മെന്നുപറഞ്ഞു
വില്ലുവലിച്ചുകുലച്ചുകിരീടി
നല്ലൊരുബാണമെടുത്തുകുലച്ചു
മുല്ലശരാരിക്കിട്ടഥവിട്ടു
തെല്ലുംപിഴയാതവനുടെനേരേ
ചെല്ലുന്നതുകണ്ടംബരചാരികൾ
അല്ലൽമുഴുത്തുവിരണ്ടുതുടങ്ങി,
തെല്ലുകുലുങ്ങീലന്തകവൈരി;
വില്ലിൻമുനകൊണ്ടവനുടെബാണം
തല്ലിയൊടിച്ചുപൊഴിക്കണകണ്ടു;
അതുകണ്ടപ്പോളതിപൗരുഷത്തോ-
ടതിലധികംശരവരിഷംചെയ്തു;
അതിശയമവനുടെശരനികരത്താൽ
കതിരവനുടെകിരണങ്ങൾമറഞ്ഞു;

നാട്ടുനടുങ്ങിനാലുനിലയുംകുലുങ്ങിമാനം
കലയുംനടുങ്ങിതമ്മിൽകലഹംമുഴുത്തനേരം
മലമകളതുനേരംതലയുമഴിഞ്ഞുകുത്തു-
മുലയുംതുളുമ്പിച്ചെന്നുകലഹംശമിപ്പിക്കാനായ്
പലവാക്കു മരുൾചെയ്തുഫലമില്ലെന്നോർത്തുമാറി
പരിചോടേപാർവ്വതിയും, കലശൽപിന്നെയുണ്ടോ

മലമകൾഭഗവതിപുനരരുൾചെയ്തു
വലരിപുസുതനുടെബാണമശേഷം
മലർസമമാകെന്നരുളിച്ചെയ്തു
മലർശരനായിമഹേന്ദ്രതനൂജൻ
ശരധിയിലൊരുശരമില്ലാതാകെ-
ന്നരുൾ ചെയ്തു ഗിരിനന്ദിനിയപ്പോൾ
ഇല്ലെന്നാകിൽശരവുംവേണ്ടാ
നല്ലതരംപുനരെന്നുകിരീടി
വില്ലുവലിച്ചഥതല്ലുതുടങ്ങി
മുല്ലശരാരിയെവിരവൊടുപാർത്ഥൻ
ഹരനുടെജടയിൽകുടികൊണ്ടീടിന
സുരനദിയാകിയഭഗവതിയപ്പോൾ
വലരിപുസുതനുടെവില്ലുപിടുങ്ങി-
ത്തരസാതന്നുടെതിരയിലൊളിച്ചു:
ചാപംപോയൊരുസമയേവിജയൻ
കോപംപൂണ്ടുമരങ്ങൾപറിച്ചു
താപസവന്ദിതനാകിയശിവനെ
താഡനപീഡനമങ്ങുതുടങ്ങി,
ത്ര്യക്ഷനുംഹരിസുതനുംതമ്മിൽ
വൃക്ഷംകൊണ്ടുമടിച്ചുപിടിച്ചും
വട്ടംതിരികെചവിട്ടുകുമുട്ടുക

കട്ടയിലിട്ടുചവുട്ടിയുരുട്ടുക
തുള്ളുകകിള്ളുകതങ്ങളിലിങ്ങനെ
തുള്ളിയലഞ്ഞുവലഞ്ഞുകിരീടി.
തല്ലുംചവിട്ടുംകൊണ്ടങ്ങെല്ലുംപൊടിഞ്ഞുപിന്നെ
പല്ലുംകൊഴിഞ്ഞുമദമെല്ലാംശമിച്ചുപാർത്ഥൻ,
വല്ലാതെഭ്രമംവീണാൻവില്ലാളിമാരിൽമുമ്പൻ,
അല്ലൽമുഴുത്തുപാർത്ഥനുള്ളിൽവിചാരംപൂണ്ടു;
ചാരുമൂർത്തേ,ഗൗരീനാഥ,കാരുണ്യാംബുരാശേനാഥാ
കാരുണ്യംകുറവാനെന്തുകാരണംശംഭോ?
എത്രനാളുണ്ടയ്യോ!ഞാനുംസേവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു
ഇത്രനാളുമെന്റെകാമംപൂരിച്ചില്ലയ്യോ!
കേടനേകമുണ്ടെന്നാലുംകേവലംനീശിക്ഷിയാതേ,
വേടനെക്കൊണ്ടെന്നെത്തല്ലിക്കൊല്ലിക്കുന്നെന്തേ?
ഇത്രയല്ലകാട്ടാളന്റെതല്ലുകൊണ്ടുംകുത്തുകൊണ്ടും
എത്രയുംതളർന്നുദേഹംധാത്രിയിൽവീണു.
നാൽവർകൂട്ടുംസഭതന്നിൽവാലെടുപ്പാനുള്ളമൂലം,
ബാലചന്ദ്രചൂഡാ,നീതാൻകാരണംശംഭോ
കർണ്ണനുംശകുനിയുമാകർണ്ണംചെയ്യുന്നനേരം
കർണ്ണസൗഖ്യംവന്നുകൂടുംകൗരവന്മാർക്കും;
ഉററകാരൻപാർത്ഥൻപോരിൽ
തോററുപോൽവേടനോടെന്ന-
തേററവുംകുറവായുള്ളന്നുററവർകേട്ടാൽ;

"ക്ഷതചാമൃത്തികയാകഥഞ്ചനപൃഥാപുത്രസ്സ്വി
ണോത്രാകൃതിം
ഭക്ത്യായോതിസമർച്ച്യനുത്രകൃതവാൻപത്രാണി
തത്രാദരാൽ
ചിത്രംതത്രകിരാതപുംഗവശിരോഭ്രഷ്ടാനിസ
ന്ദൃഷ്ടവാൻ
താന്ത്രേന്ദുകലാജടോപിചമുദോധാനോരണ്യ-
ചഷ്യംച്ചനാൽ"

മൃത്തികകൊണ്ടൊരുശിവലിംഗത്തെ
[illegible]ധരിത്രിയിലങ്ങുളവാക്കി
[illegible]പഴുത്തുകൊഴിഞ്ഞുകിടക്കും
പ[illegible]വെട്ടിത്തുടനർച്ചനചെയ്തു;
മൃത്തികലിംഗംതങ്കൽവണങ്ങി
മൃത്യുഞ്ജയനെസ്സേവതുടങ്ങി;
മൃത്യുഞ്ജയജയ!ശങ്കരശംഭോ;
[illegible]തൊഴുതുവണങ്ങിനപാർത്ഥനു
[illegible]തെല്ലുംവേടൻതന്നുടെ
[illegible]കണ്ടാരായി
[illegible]വിസ്മയമെന്നുവിചാരി-
[illegible]മവുംവേടനെ
[illegible]നാക്കിക്കാണുന്നേരം
[illegible]ടിയതി-
[illegible]ടതിരയതിൽ

മുഴുകുംചന്ദ്രകലയുംതുമ്പയു-
മളികനടേതിരുമിഴിയുടെവടിവും
തിരുനാസികയുംതൃക്കണ്ണിണയും
തിരുമുഖവുംമൃദുമന്ദസ്മിതവും
ഗളരുചിതലവുംതിരുമാറിടവും
ഉദരംനാഭീകുഹരംകടിതട-
മതിരമണീയംഫണികാഞ്ചിഗുണം
കരിചർമ്മാംബരമുരുചയവും
പരിമൃദുജാനുകജംഘായുഗവും
തിരുവടിമലരുംനഖപംക്തികളും
ഗിരിമകൾതാനുംകരിമുഖനറുമുഖ-
നുടനേഹരിഹരസുതനുംവേട്ട-
യ്ക്കൊരുമകരംബഹുഭൂതഗണങ്ങളു-
മൊരുമിച്ചങ്ങനെകണ്ടാരായി;
"പംകജശരനുടെഹുംകൃതിതീർത്തൊരു
ശങ്കര,ജയജയ!സങ്കടമപഹര,
ഏതുംഗ്രഹിയാതെഞാൻചെയ്തോരപരാധങ്ങൾ
എല്ലാംക്ഷമിച്ചുകൊൾക!കല്യാണകര,ശംഭോ,
അംഗങ്ങളടിയത്തിനെങ്ങുമിളകാവല്ല;
അങ്ങുവന്നുവന്ദിപ്പാനിങ്ങുശക്തിയുമില്ല;
മഞ്ജുളനേത്രാ,വന്ദേ!ഗംഗാഭൂഷണാ,വന്ദേ!
തുംഗാനുഭാവ,വന്ദേ!മംഗല്യാകാര,വന്ദേ!"
അതിശയഭക്ത്യാവിവശനതാകിയ
ഹരിനരവചനംകേട്ടുഗിരീശൻ,
മതിതളിർതെളിവൊടുചെന്നുകരംകൊ-
ണ്ടതിമോദേനപിടിച്ചെഴുനീല്പി-
ച്ചംഗമശേഷംതൊട്ടുതലോടി
തുംഗപരാക്രമപുഷ്ടിവരുത്തി;
പുംഗവകേതനനാകിയഭഗവാ-
നംഗജശാസനനിദമരുൾചെയ്തു:—
വത്സ!ധനഞ്ജയ,തുംഗകളേബര,
വത്സരമനവധിജീവിച്ചീടുക!
മത്സരമുള്ളരിപുക്കളെയെല്ലാം
ഭസ്മമതാക്കാൻനീമതിയാകും;
ഭീമസഹോദരനാകിയനിന്നുടെ
ഭീമപരാക്രമമറിവാനായി,
ഭീമകിരാതശരീരംപൂണ്ടു,
ഭീമതരംബഹുയുദ്ധംചെയ്തു;
സോമകുലോത്തമനാകിയനിങ്കൽ
പ്രേമപ്രീതിവരുന്നുനമുക്കു;
കാമാധികസുഖമാരാനിന്നെ,—
ക്കാണ്മാനിത്തൊഴിലൊക്കെയെടുത്തു
പാശുപതാസ്ത്രംവാങ്ങുകതവഹിത-
മാശുലഭിക്കുംഫൽഗുനവീര,
കർണ്ണസുയോധനഭീഷ്മാദികളാം
അർണ്ണവമാശുകടപ്പാൻനല്ലൊരു
കപ്പൽമരക്കലമെന്നുടെബാണം
കെല്പൊടുകൊണ്ടുഗമിക്കധനഞ്ജയ;"
പുരരിപുഭഗവാനിദമരുൾചെയ്തു
ശരവുംവരവുംദാനംചെയ്തു

ഗിരിമകളോടുംപ്രമഥാളികളോടു-
മങ്ങുഗമിച്ചുമറഞ്ഞളവായം
തിരയിൽമറച്ചോരവിപ്ലവമിപ്പാൻ
സുരനിമ്നഗയെസ്സേവതുടങ്ങി;
നമസ്തേഗൗരാഗൗരിയെത്തുഷ്ട്യംജ്ഞാനത്തിൽമയാ-
[ക്രുതമാം
സമസ്താപരാധമെല്ലാംക്ഷമിച്ചുവരംനൽകേണം;
അരികളെവെൽവതിനായ്പരമശിവൻനൽ-
[കിയ;
ശരമിതുപാശുപതംപഴുതേയാംവില്ലില്ലാ-
[ഞ്ഞാൽ"
ഇത്തരംസ്തുതികേട്ടുസതീവരംപ്രസാദിച്ചു
ഉത്തമനാമവനോടുമുത്തരമരുൾചെയ്തു:—
"വില്ലാളിവീരപാർത്ഥാ!വില്ലിതാധരിച്ചാലും!
മല്ലീശരാന്തകനെസ്സേവിച്ചുവസിച്ചാലും!"
ഇത്തരംവരംനൽകിസതീവരംമറഞ്ഞവൾ;
സുരവരനരുളാൽരഥവുംകൊണ്ടു
സുരവരസൂതൻമാതലിവന്നു,
പെരുകിനമോദംകൈക്കൊണ്ടുടനേ
സുരവരസൂതരഥമതിലേറി
സുരലോകംപ്രതിയാത്രതുടങ്ങി
കുരുകുലകമലദിനേശൻപാർത്ഥൻ.
മംഗലമിക്കഥകേൾക്കുന്നോർക്കും,
മംഗലമനവധിവന്നുഭവിക്കും.

കിരാതം, ഓട്ടൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

വ്യ. നിവാതകവചവധം.

മഹിതമഹാഗുണരാശിധനഞ്ജയ-
നഹിതനിഷൂദനനിരതനരൻ
അഹിവരഭൂഷണനോടുതപോബല-
ബഹുമതികൊണ്ടുടനസ്ത്രംവാങ്ങി
സഹിതമനോരഥനവനിഹചിലനാൾ
തുഹിനമഹാഗിരിതന്നിൽവസിച്ചു.
അക്കാലത്തമരാധിപനൊരു നാ-
ളിക്കഥസർവ്വമറിഞ്ഞുതമോദം
ഉൾക്കമലത്തിൽവളർന്നാരമമോ-
ദക്കാനാളില്ലാതെ ചമഞ്ഞു
മക്കടെവീര്യപരാക്രമമെല്ലാം
കേൾക്കുന്തോറുംജനകനുമചിരാതെ
ങ്ങിൽക്കാതുളവാംകൌതുകമെന്നപ-
രക്കെസ്സമ്മതമെന്തായാലും
വിക്രമജലനിധിയാകിയവിജയനെ-
യിക്കാലംപുനരിവിടെവരുത്തി
ഇക്കണ്മിഴികൾക്കാനന്ദത്തിനു
തക്കൊരുഭാജനമാക്കാംപിന്നെ
ഊക്കേറുന്നനിശാചരകൂടരുടെ
മുഷ്കുശമിപ്പിച്ചിടാമതിനുപ-
രാക്രമമെന്നാലുക്കുറവില്ലവന-
ച്ചക്രായുധസചിവാംകനിമിത്തം;
ചേതസിചിന്തിച്ചുടനേവംപുരു
ഹൂതൻതന്നുടെസാരഥിയാകും
മാതലിതന്നെവരുത്തിത്തരസാ
പ്രീതിമുഴുത്തിദമരുളിച്ചെയ്തു
പശുപതിതന്നെസ്സേവിച്ചൻപൊടു
പാശുപതാസ്ത്രംവാങ്ങിപ്പുരിചിനൊ-
ടാശുഗനന്ദനസോദരനർജ്ജുന-
നാശുവസിച്ചീടുന്നിതുനിയതം
ആശയമതിലിനിയവനെക്കണ്മാ-
നാശനമുക്കവളർന്നീടുന്നു
ആശുതരനീവിജയനിരിക്കും
ദേശംനോക്കിനടന്നീടേണം.
തത്രചെന്നദ്ഭുതമിന്നുഭവാന്മൽ-
പുത്രനാകുമവനോടുമദീയം
വർത്തമാനമുരചെയ്കിലവൻപുന-
രത്രപോരുമുടനെന്നതുനൂനം.
പാർത്ഥിവോത്തമകുമാരകരന്നൻ
പാർത്ഥനെന്നുഭുവനങ്ങളിലെല്ലാം
കീർത്തിമാന്തവളരുന്നുപരന്മാ-
ക്കാർത്തിയുംബതവളർന്നുതുടങ്ങി
പാർത്തലത്തിലവനോടുസമാനൻ
പാർത്തുകാണ്കിലിന്നൊരുവനുമില്ല.
ഇത്രിലോകപതിയായിട്ടൊന്നൊരു
ദൈത്യവൈരിപുരുഷോത്തമനോടുസ-
ഖിത്വമുണ്ടവനിതെന്നുജഗത്തിലൊ-
രുത്തരുംബതധരിക്കാതില്ല
ഇത്തരംബലപരാക്രമനായമ-
ത്തനുജസഹജൻതാനിന്നുക-
രത്തിൽവില്ലൊടുശരങ്ങളുമേന്തിയു-
രത്തുവന്നുസമരത്തിലടുത്തൊരു
മാത്രകൊണ്ടുധൂർത്തരാംരിപുക്കടെ
ചിത്തവീർത്തഗാത്രമാത്രനല്ലൊരു
ക്രുദ്ധമൂർത്തശസ്ത്രസംഘമയേനവി-
ക്ഷതമാക്കിയാത്രചെയ്യുതിനൊ-
രുതലില്ലപാർത്ഥനൊന്നുനമ്മുടെ
ചിത്തതാരിലോർത്തുകൊൾകസാദരം
ഇത്തരംബഹുപരാക്രമനാകിയ—
പുത്രനെസ്സപദികാണ്മാൻമോഹം
ചിത്തതാരിൽവളർന്നതിനാൽനീ
തത്രപോയിവരണംബതശീഘ്രം
വീരനാകുമവനെക്കൊണ്ടന്നിഹ
കാര്യമുണ്ടുപലതുംസാധിപ്പാൻ

ഘോരമിന്നതിനുവേണ്ടുവോളംബല-
വീര്യവുംമമ ഭക്തന്മാർക്കുണ്ടു്
സാരഥേ! കിമപി താമസിയാതെ
തേരിലേറി നടകൊൾക സമോദം.

ഇന്ദ്രന്റെകല്പനകളീവണ്ണംകേട്ടുസൂതൻ
സാന്ദ്രാനന്ദംവണങ്ങിസ്യന്ദനംതന്നിൽകേറി
മന്ദേതരംനടന്നുസ്വർല്ലോകംതന്നിൽനിന്നു
ഉല്ലാസമോടുഗിരിവല്ലഭൻതന്റെപാർശ്വേ
ചെല്ലുമ്പോൾപാർവ്വതിയമെല്ലാമവിടെക്കണ്ടു
സിദ്ധന്മാരോടുചിലവിദ്യാധരന്മാർസുര-
സാദ്ധ്യന്മാരുമത്യുഗ്രശാക്കിമാരുംപല
ഗന്ധർവന്മാരുംദൈത്യബന്ധുകാദരിമാരും
സന്തോഷമോടുമൊരോടത്തുവസിച്ചീടുന്നു
യക്ഷന്മാരോടുംചിലരക്ഷന്മാർമുനിമാരും
അക്ഷികളടച്ചുംകൊണ്ടക്ഷമാലപിടിച്ചു
രക്ഷിതാവൈരിയെധ്യാനിച്ചക്ഷീണഭക്തിയോടും
തൽക്ഷണംമേവുന്നതുംകണ്ടാനന്നൊരുദിക്കിൽ
വീണാലാപിനികടെ വീണാപ്രയോഗത്തിലും
വാണീഗുണങ്ങളിലും പ്രീണിച്ചുകൊണ്ടുചിലർ
വാണീടുന്നതുംതത്ര കണ്ടാനന്നൊരുദിക്കിൽ
കാന്തന്മാരോടുകലഹിച്ചുഗമിച്ചീടുന്ന
പൂന്തേന്മൊഴിമാരെത്തിരഞ്ഞുടൻവല്ലഭന്മാർ
കാന്താരംതന്നിലുന്നുനടന്നുകണ്ടറിയാഞ്ഞു
സന്താപമായിവന്നു കൂടിസംഭ്രമമൂലം
സല്ലാപ്രദേശങ്ങളിൽ ചെന്നുതിരയുമപ്പോൾ
സംപൂർണ്ണവർണ്ണത്തിൽകാണാവുന്നവരശ്ശേഷവും
വെള്ളിക്കൊടുമുടിക്കിൽ ചെന്നുതിരയുമപ്പോൾ
വെള്ളവർണ്ണത്തിലവിടേയുംപലരെക്കാണാം
നീലക്കല്ലുള്ളദിക്കിൽ ചാലെത്തിരയുമപ്പോൾ
നീലവർണ്ണത്തിലവിടേയുംപലരെക്കാണാം
സാക്ഷാൽതന്നുടെഭാര്യേക്കണ്ടറിയാഞ്ഞേറാം
ദൂഷിച്ചുകാന്തന്മാർനടന്നീടുന്നൊരുദിക്കിൽ
കാട്ടാളന്മാർകരുത്തർ ചട്ടകളുമുടലി-
ലിട്ടുമുറുക്കിത്തന്റെ കൂട്ടങ്ങളോടുമഞ്ഞു
പെട്ടെന്നു ചിരിച്ചുമിടി വെട്ടുംകണക്കെപാരം
കാട്ടിൽചെന്നുടനൊരു കോട്ടിൽവലകൾനായ്
ക്കെട്ടിയുറപ്പിച്ചുനായ്ക്കൂട്ടങ്ങളോടുമഞ്ഞു
പേട്ടയ്ക്കിറങ്ങുന്നതുംകണ്ടാനന്നൊരുദിക്കിൽ
...ഴിലുകളും പാട്ടുംകോഴിലുകളും
...പീടകളും പേരിമുഴുത്തന്റെ
...പേടിഞ്ഞുശീഘ്രമോടുന്നതുംഒരുദിക്കിൽ
...ങ്ങളുടെമസ്തകതലങ്ങളിൽ
...ചതത്തിടുന്ന ഹസ്തങ്ങൾകൊണ്ടടിച്ചു
...രാശീയുടനേമെത്തിയൊഴുകുംചോര
...കുടിച്ചുദര പൂർത്തിവരുത്തിപ്പിന്നെ
...കൊണ്ടു കുത്തിപ്പിളർന്നതിലെ
...കേസരികവിരലി ലിട്ടുകളിച്ചുസിംഹം-
...കളുന്നടക്കുന്നനേരം
...കൊണ്ടുക്കുസികം ചുവട്ടതിരിഞ്ഞുടനേ
...ചിതിനെ താഡനംചെയ്യാനായി
...കുത്തുവഴിതേടിനടന്നീടുമ്പോൾ
മഞ്ഞുകൾകൊണ്ടുരകതം മഞ്ഞുവഴികളുമ-
റിഞ്ഞുകൂടാഞ്ഞവർകരിഞ്ഞമുഖങ്ങളോടും
അക്കസാനില്ലപോൽതെളിഞ്ഞുകാണായിതത്ര
വൃക്ഷങ്ങൾതോറുംമൃഗസത്തമന്മാരുടയ
...ങ്ങളിൽനിന്നു മുക്തങ്ങളായുള്ളൊരു
മുത്തുമണികൾകണ്ടു ചിത്തംതെളിഞ്ഞുടനേ
എത്തിവേടന്മാർചെന്നെടുത്തുകണ്ടകളും പു-
യോജിപ്പതുംകണ്ടാനന്നൊരുദിക്കിൽ

പലവിധമിങ്ങനെ പർവതസീമനി
വലരിപുസൂതൻകണ്ടുടനേറാം
കലിതകുതൂഹലമാശുനടന്നിതു
നലമൊടുവിജയനിരിക്കുംദിക്കിൽ
തേരുവഹിച്ചുംകൊണ്ടീഹനമ്മുടെ
നേരേ ചെന്നുവരുന്നൊരുവീരൻ
ആരെന്നതുമറിഞ്ഞില്ലവനൊരു
വീരാധിപമണിയെന്നതുമുണ്ടോ
കരുണാപാരിധികൃഷ്ണൻതാനോ
കരുണാഭൂഷണഹേ വന്നീടുകയോ
അന്തകൻതാനേവരികയോകാർമ്മൻ
വന്നെന്നുവഴിതെറ്റീടുകയല്ലീ
കാട്ടിൽകുലകീടിച്ചങ്ങനെപാർത്ഥൻ
തരസാതത്രവസിപ്പതുനേരം
സുരപതിസൂതനരികിലണഞ്ഞു
പെരികിനകൗതുകമോടുപറഞ്ഞു

ഭൂമിപാലകമൌലിമണേ! ഗുണ-
ഭീമസാഹസധന്യ! ഗുണരാശേ
ധീരതാപരധനഞ്ജയനിന്നുടെ
ഭീമായുധഭുജവൈഭവമതിനാൽ
കാമവൈരിപരിതുഷ്ടനതായ് രണ-
ഭൂമിതന്നിൽനിന്നാദരവോടെ
കാമിതങ്ങൾവരനൽകിയതുംസുര-
ധാമനിവാസിമഹേന്ദ്രൻതന്നുടെ
കാതിലിതിമണികൾകീർത്തിക്കുന്നു
രമണീയകരുണാകരസിംഹോ!
പരിക്ഷേപനിജജനങ്ങളശേഷം
കണ്ടുനിൽക്കവെദുർദ്ധരമാംവില്ല്
കൊണ്ടുപാഞ്ചവിരികൾതൊടുത്തുട-
നിങ്ങനെനിയതമൊസിപലതും
പൂണ്ടുനില്ക്കുമൊരുലാക്കുറിച്ചു
കൊണ്ടൽവേണിയെഹരിച്ചൊരുവീര.

പദം.

ദേവാധിപനാദനി! കേൾക്കനീ
കേവലമെൻവചനം
ദേവദേവൻപരന്റെഭക്തശിരോമണേ!
ദേവകീസുതസഖേ! സാമോദം (ദേവാ)
ഇന്ദ്രമിത്രാണിദേവിക്കുംനിൻമുഖ-
ചന്ദ്രനെക്കാണ്മാൻമോഹംനിതാന്തം
ഇന്ദുകുലമണിദീപമേമാനസേ
നന്നായുള്ളതീടുന്നുനിയതം (ദേവാ)
കൈതവമല്ലിതുകേൾക്കഭവാൻതന്നെകാ-
ണ്മതിനായിമുദാഭൂശംതവ

താതന്റെസന്ദേശംകൊണ്ടിങ്ങുവന്നാൻഞാൻ
മാതലീമെന്നറികമഹാത്മൻ (ദേവാ)
തേരിൽക്കരയേറീട്ടെന്നോടുകൂടവേ
പോരേണമിന്നവിടേ!വിജയാ!നീ
ചാരുതരമോരോവസ്തുവിശേഷങ്ങൾ
നേരമ്പോക്കായിക്കാണാമല്ലോസുരാലയേ
ദേവാധിപനന്ദനകേൾക്കനീ
കേവലമെൻവചനം

മാതലിതന്നുടെവാക്കുകളിങ്ങനെ
ഭൂതലതിലകൻകേട്ടോരുനേരം
മതിയിൽവളർന്നൊരുകൌതുകമോടെ
ഇതിപുനരങ്ങുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
ജനകൻതന്റെനിയോഗംകൊണ്ടിഹ
കനിവൊടുനിന്നെക്കണ്ടതുമൂലം
അനവധിസുഖമിന്നിപ്പോൾമാമക-
മനതാരിങ്കൽവളർന്നീടുന്നു
സാരഥികസഖേ!നീതേരിൽക്കേറുക
സുരലോകത്തിനുപോയീടുകനാം
പെരുവഴിതന്നിൽകുശലപ്രശ്നവു-
മുരചെയ്തുകൊണ്ടാശുഗമിക്കാം
അച്ഛൻതന്നെക്കാൺമാൻചപലനാ-
യിച്ഛിച്ചിങ്ങനെമേവുന്നിതുഞാൻ
ഉച്ചംസംശയമില്ലിഹകണ്ടാ-
ലിച്ഛിക്കുന്നവരങ്ങൾലഭിക്കും
ഇങ്ങനെചൊന്നഥമാതലിയോടും
തിങ്ങിനസുഖമൊടുതേരിൽക്കേറി
മംഗലരൂപൻപാർത്ഥനമൊന്നി-
ച്ചങ്ങുതിരിച്ചുപുനരതിവേഗം.

ചമ്പതാളം.

സുരവരനുസൃതനുംസുരവരകുമാരനും
ത്വരിതഗതിയോടവർതേരുംവഹിച്ചുടൻ
സുരനദികടന്നുടൻസ്വർഗ്ഗംപ്രവേശിച്ചു
സുരവരപുരാന്തികേചെന്നുനിന്നീടിനാർ
സുരവരനുമതുപൊഴുതുസുരഗണസമേതനായ്
ഗോപുരസന്താനതരമേവുംമഠാന്തരേ
പിരിവിനൊടുവിജയനഥസവിധമുപചെന്നു-[ടൻ
പിന്നെനമസ്കരിച്ചീവണ്ണമോതിനാൻ
ജനക!ജയ!ജഗദധിപ!ജയജയ!നമോസ്തുതേ!
ജംഭനിഷൂദന!നിൻപാദദർശനാൽ
ജനനഫലമടിയനിഹകരതലസമാഗതം
ജാതമോദേനമാംകാത്തുകൊള്ളേണമേ
ഗുരുജനകൃപാമൃതംകൊണ്ടുതാനേറ്റണാം
പരമഖിലമിതിവിബുധവാക്കുകൾകേൾക്കുന്നുഞാൻ
കരുണയോടുമടിയനെയനുഗ്രഹിക്കേണമേ
കാരുണ്യമൂർത്തേ!നമസ്തേ!നമോസ്തുതേ.

ഇത്ഥംഭക്തിമുഴുത്തുടനേപല
കീർത്തനമൊടുചെയ്തുജയന്തനോ-
ടൊത്തുസമീപേമേവുംവിജയനി-
ലത്യന്തംകൃപപൂണ്ടുമഹേന്ദ്രൻ
അത്യാദരമരികിലണച്ചുപുണർന്നു
പുത്രസ്നേഹവശംഗതനായി
അർദ്ധാസനവുംനൽകിയിരുത്തി
ബദ്ധാമോദമിതരുളിച്ചെയ്തു
ഉണ്ണീ!കേൾക്കധനഞ്ജയ!മകനേ!
പൂർണ്ണായുസ്സുംനിനക്കുലഭിക്കും
ചണ്ഡരിപുക്കളെവെൽവാനുള്ളൊരു
പാണ്ഡിത്യവുമുളവാംസ്ഥിതമല്ലോ
കണ്ണിൽപരിചൊടുനിന്നെക്കാണ്മാൻ
കൌതുകമോടുവസിക്കുന്നോൻഞാൻ
കണ്ണായിരമുള്ളതുകൊണ്ടിന്നിഹ
പൂർണ്ണാനന്ദമെനിക്കുഭവിച്ചു
ധർമ്മതനുജനുസുഖമോ?തനയ!
ധർമ്മതനുജനുസൌഖ്യംതാതാ
ധർമ്മവുമവൻപൊടുചെയ്തീടുന്നോ?
ധർമ്മവുമവൻപൊടുചെയ്തീടുന്നു.
അമ്മയ്ക്കുംസുഖമല്ലീ?തനയ!
അമ്മയ്ക്കുംസുഖമെന്നേവേണ്ടൂ
ഭീമനുമനുജന്മാർക്കുംസുഖമോ?
ഭീമനുമനുജന്മാർക്കുംസൌഖ്യം
കൃഷ്ണയുമമ്പൊടുമരുവീടുന്നോ?
കൃഷ്ണയുമമ്പൊടുമരുവീടുന്നു
കൃഷ്ണനെയുണ്ടോസേവിക്കുന്നു?
കൃഷ്ണനെഞങ്ങളുസേവിക്കുന്നു
ഭൃത്യന്മാരുംനിങ്ങളൊടൊരുമി-
മൊത്തുസുഖേനവസിച്ചീടുന്നോ?
ഭൃത്യന്മാരുംഞങ്ങളൊടൊരുമി-
മൊത്തുസുഖേനവസിച്ചീടുന്നു
കുരുടച്ചാരുടെമക്കളുകാട്ടിയ
കുസൃതികൾകൊണ്ടിഹനിങ്ങളുശേഷം
കാട്ടിൽവസിച്ചീടുന്നെന്നുള്ളതു
കേട്ടിതുഞാനക്കഥകളുശേഷം
കള്ളച്ചൂതുകളിട്ടുകളിച്ചുട-
നുള്ളതശേഷംകൈക്കലതാക്കി
തള്ളിവനത്തിലയച്ചുടനേറാവു-
മുള്ളിലഹമ്മതിയോടുപലവക
ഭള്ളുപറഞ്ഞുതെളിഞ്ഞുവസിക്കും
കള്ളന്മാരുടെനാടുംനഗരവു-
മുള്ളതശേഷംനാശംവരുമാ-
റുള്ളൊരുകാലമടുത്തുകുമാര!
ചെന്താർമാനിനികണവൻതൻപാദ-
ചെന്താരടിയിണയുണ്ടുസഹായം
ചിന്തയിലായതുറപ്പിച്ചങ്ങിനെ
സന്തതമമ്പൊടുസേവിച്ചെന്നാൽ
ചിന്തിതമഖിലംസാധിക്കുംപുന-
രന്ത്യേമോക്ഷവുമാശുലഭിക്കും
ഭൂഭാരങ്ങളൊഴിപ്പാനല്ലോ
ഭൂമിയിലവതാരംചെയ്തിങ്ങിനെ
ഭൂപാലാകൃതിപൂണ്ടൊരുദേവൻ
ഗോപാലാഹ്വയനെന്നറിയേണം
ഇക്കഥരാപ്പകലെല്ലാനേരവു-
മുൾക്കമലത്തിൽവിചാരിച്ചെന്നാൽ

ത്രിലോകരക്ഷമൊഴിഞ്ഞുസുഖേനവ-
സിക്കാമരികടെമുഷ്കുസകല-
മിക്കാമവരിലെതിർക്കാമവരെമു-
ടിക്കാമച്ഛവുമൊഴിക്കാമവനിഭ-
രിക്കമെവശതതീർക്കാമതിനൊരുനിക്കവുമില്ല-
നാരായണനുടെകല്പനയെന്യേ
പാരിലൊരാശ്രയമില്ലെന്നുള്ളതു
നേരേകരുതിക്കൊള്ളണമേഷ്ടി
സാരമിതെന്നുധരിച്ചീടേണം
നിന്നുടെസുകൃതവിശേഷംകൊണ്ടുട-
നിങ്ങനെപുത്രസമാഗതമായി
ധന്യമതേ!മറ്റൊരുവനുമിന്നിതു
വന്നുലഭിപ്പതിനുംബഹുവിഷമം
ഇവിടെവരാനായുള്ളൊരുമോഹാൽ
ഭുവിപലരുണ്ടുതപംചെയ്യുന്നു
അവിരതമുള്ളിൽഭക്തിയൊടുംചിലർ
ശിവരാമസ്തുതിചെയ്തീടുന്നു
ഹരിനാമങ്ങൾജപിച്ചീടുന്നു
ഹരിപൂജകൾചെയ്തീടുന്നു
ഒരുവകയോഗംസാധിക്കുന്നു
പരിചൊടുയാഗംചെയ്തീടുന്നു
ഇങ്ങനെപലതുംചെയ്യുന്നാലും
ഇങ്ങുവരുന്നവർദുർല്ലഭമത്രേ
മംഗലകർമ്മവിപാകംകൊണ്ടു
സംഗതിപോലെവന്നുഭവിക്കും
നിന്നെക്കാണ്മതിനാശമുഴുത്തുട-
നിന്ദ്രാണിയുമഥമരുവിടുന്നു.
എന്നതുകൊണ്ടിനിവൈകാതവളെ
ച്ചെന്നിഹകണ്ടുവരേണമിദാനീം
തുംഗപരാക്രമരാശേ!നിന്നുടെ
യിംഗിതമഖിലംസാധിച്ചീടും
മംഗലമസ്തുനിനക്കുനിതാന്തം
സംഗരഭുവിജയവുംവരുമല്ലോ
താതൻതന്നുടെകല്പനയിങ്ങനെ
തരസാകേട്ടുധനഞ്ജയനുടനേ
താണുവണങ്ങിക്കൊണ്ടുനടന്നു
താനുംതത്രജയന്തനുമായി
സാമോദംപൂണ്ടിരുവരുമായി
തമ്മിൽകയ്യുംകോർത്തുപിടിച്ചുട-
നമ്മവസിച്ചീടുന്നൊരുമണിമയ
ഹർമ്മ്യംതന്നിൽചെന്നുകരേറി
അന്തഃപുരമതിലാശുകടന്നുട-
നന്തികസീമനിചെല്ലുന്നേരം
ശചീസുതനെക്കണ്ടഥശചിയും
സന്തോഷാശ്രുകണങ്ങൾപൊഴിച്ചു
ചന്ദ്രക്ഷംപോർമുലകളിൽനിന്നഥ
ചിന്തിമുലപ്പാലുംമേവിക്ക
കനിവൊടുപാർത്ഥനുമപ്പോൾതന്നുടെ
ജനനിയെവിരവിലടുത്തുവണങ്ങി
ആനന്ദമതിൽകൈക്കൊണ്ടരികേനിന്നവ-
നന്ദനനായമേവമുണർത്തിച്ചുമുദാ

പദം

ധന്യേപുലോമജേ!ദേവി!സുര-
മാന്യേജനനി!തൊഴുന്നേൻ
ധന്യനായ്വന്നുഞാൻനിന്നെക്കാൺകമൂലം
ഇന്ദുബിംബസമാനനേ!സുര-
സുന്ദരീജനവന്ദിതേ!ശൃണു (ധന്യേ)
പാർത്ഥനാംഹംഗുണശീലേ!തവ
പുത്രനെന്നുകരുതേണം
ആർത്തികളെല്ലാമൊഴിഞ്ഞുനമുക്കുമേൽ
സ്വസ്തിവരുവതിനിന്നുനിൻപാദ
മത്തലെന്നിയേകുമ്പിടുന്നേൻ (ധന്യേ)

പദം.

വീരാ!ധനഞ്ജയാ!കേൾക്കസുകു-
മാരാഗുണാർണ്ണവവീരാ
പോരിൽജയിച്ചുപുരദ്വേഷിയോടുംനീ
ശരവുമതിശുഭവരവുമമ്പൊടു
വിരവിലങ്ങുലഭിച്ചുമേവിനവീരാ (വീരാ)
നിന്നുടെകീർത്തിവളർന്നുലോകം
മൂന്നുംനന്നായിവെളുത്തുചമഞ്ഞു
ഇന്ദുവിനുള്ളകളങ്കങ്ങളുംമാഞ്ഞു
ഇന്ദുചൂഡനറിഞ്ഞിടാഞ്ഞുവിരഞ്ഞു
തന്നുടെമന്ദിരേഖലു (വീരാധന)
എത്രനാളുണ്ടുഞാൻനിന്നെക്കാണ്മാൻമോഹി-
ച്ചത്രവസിക്കുന്നുബാലാ!
ആർത്തികളെല്ലാമൊഴിഞ്ഞുനിനക്കുമേൽ
സ്വസ്തിവരികസമസ്തപദവിയു-
മെത്തുമെന്നോർത്തുകൊൾകനീ
വീരാധനഞ്ജയാ!കേൾക്കസുകു-
മാരാഗുണാർണ്ണവവീരാ (വീരാ)

ഇത്തരമുവ്ശിവാക്കുകൾകേട്ടു
സമർത്ഥനതാകിനപാർത്ഥനുമുടനേ
യാത്രയുമറിയിച്ചുംകൊണ്ടധികം
ചിത്തസുഖേനതിരിച്ചുനടന്നു
ഉന്നതമാകിനമണിമഞ്ചാഗ്രേ
നിന്നുപതുക്കെത്താഴെയിറങ്ങി
നന്ദികലർന്നുനടന്നവിടെപ്പല
ശൃംഗാടകമതിലാശുവിളങ്ങി
ഇന്ദ്രസുരാംഗനമാരതുനേരം
ഇന്ദ്രാത്മജനെക്കാണ്മാനന്പൊടു
വന്നുതുടങ്ങിസുന്ദരിമാർചിലർ
ഉന്നതദിക്കിൽകേറിനിരന്നു
വിജയൻതന്നുടെചരിതമിതപ്പോൾ
വിരവൊടുനീളെക്കേട്ടുതുടങ്ങി
കേട്ടവർകേട്ടവർവരവുതുടങ്ങി
കൂട്ടംവിട്ടുനടന്നുതുടങ്ങി
മട്ടോലുംമൊഴിമാർചിലർതങ്ങടെ
കെട്ടിയവല്ലഭനോടുപിരിഞ്ഞു
ചേഷ്ടിതമെല്ലാമാശുമറന്നു
പെട്ടെന്നങ്ങുതിരിച്ചുനടന്നു
കാഴ്ചകൾകാണ്മാൻപോകുന്നൊന്നുട-
നച്ചത്തിൽചിലവാക്കുപറഞ്ഞു

വേശ്യയിലൊത്തുരമിക്കാമെന്നും
കാഞ്ചിയപുടവയെടുത്തില്ലെന്നും
അപ്പാട്ടെപ്പെണ്ണുങ്ങളെന്നും പുന-
രിപ്പോളതിനായവൾ പോയെന്നും
ആമ്പടിവൈഭവമുള്ളവളമ്മേവി-
ളിപ്പാനെന്തൊരു ബന്ധമതെന്നും
കന്തിസുതനെക്കാണ്മാനുള്ളൊരു
സന്തോഷം ഹൃദി വളരുകമൂലം
പുത്രന്മൊഴിമാരെല്ലാമപ്പോൾ
ചിന്തകലർന്നു നടന്നുതുടങ്ങി
ഒറ്റക്കണ്ണെഴുതിക്കൊണ്ടൊരുവൾ
തെറ്റന്നങ്ങു തിരിച്ചു നടന്നു
ഒറ്റക്കാതിൽ തോടയുമിട്ടു
മറ്റൊരു പെണ്ണുവരുന്നതു കണ്ടാൽ
ഇക്കൂട്ടങ്ങടെ വികൃതികളോർത്തു
ചിരിപ്പാനുള്ളൊരു കാലം വന്നു
അക്കുറവുള്ളൊരു വേശ്യപ്പെണ്ണു ക-
റിക്കൂട്ടെന്നു നിനച്ചൊരു ചെപ്പൻ
വെക്കമെടുത്തു തുറന്നവൾ ചുണ്ണാ-
മ്പാകെക്കുറിയണിഞ്ഞു മുഖത്തു
മറ്റൊരു പെണ്ണിനു ജളത പിണഞ്ഞു
കാറക്കുഴൽമണി കെട്ടില്ലെന്നി-
യാത്രയൊരുങ്ങിച്ചെന്നവൾ നല്ലൊരു
വസ്ത്രമിതെന്നു നിനച്ചു കരിമ്പട-
മെത്തിയെടുത്തുടുത്തുംകൊണ്ടു
തെറ്റെന്നങ്ങു തിരിച്ചു നടന്നു
പരിഹാസത്തിന്നവളെക്കൂട്ടി-
പ്പലരും കണ്ടു ചിരിച്ചു തുടങ്ങി
ചാലമില്ലായതുകൊണ്ടവളപ്പോൾ
അതിലൊന്നും ബോധിച്ചതുമില്ലാ
എന്നതു കേട്ടു പറഞ്ഞൊരുതരുണീ-
മിന്നതിവിസ്മയമങ്ങേപ്പുറമൊ
സുന്ദരികാട്ടിയ ഗോഷ്ഠി നിനച്ചാ-
ലെന്നും ചിരിയാമെന്നേ വേണ്ടൂ
കാഴ്ചകൾ കാണ്മാൻ പോകുന്നു ചിലർ
വേശ്യകളായതു കേട്ടു ഭ്രമിച്ചു
കാഞ്ചിയപുടവയെടുത്തുംകൊണ്ടു
പച്ചപ്പുഴുവുമെടുത്തഥ വെച്ചു
ചന്തിയിലൊന്നൊരു കരിക്കുട്ടനായ്
ചന്ദനമില്ലാഞ്ഞുടനേതന്നെ
ചന്ദനമുട്ടിയെടുത്തുംകൊണ്ടവൾ
ചാണതിരഞ്ഞു നടക്കുന്നേരം
തലയിൽ രോമവുമില്ല കഷണ്ടിയു-
മുള്ളവൻ വന്നു പിടിച്ചൊരു വിടപാൻ
ജലദോഷംകൊണ്ടവളുടെ കണ്ണു ചുവന്ന
മലസതപൂണ്ടു കിടക്കുന്നേരം
തപ്പിച്ചെന്നവളരികേ ജവമൊടു
ചാണയിതെന്നു നിനച്ചവളുടെ
തലയിൽക്കൊണ്ടഥ വെള്ളമൊഴിച്ചു
ചന്ദനമെന്നപോലരച്ചുതുടങ്ങി
തലനൊന്തപ്പോളയവനവളുടെ
തലമുടി ചുറ്റിപ്പിടിപെട്ടുടനേ
കലഹിച്ചവർ പോരാനവരുടെ
ജലദോഷവുമതിനാലെ ശമിച്ചു
അതുകേട്ടിട്ടു പറഞ്ഞൊരു തരുണീ?
ഇതുമാട്ടിന്നു ചുരുക്കീടേണം
മതികെട്ടിങ്ങനെ ചിലർ കാട്ടുന്നൊരു
കഥപെട്ടെന്നു പറഞ്ഞുംകൊണ്ടു
അതുകേട്ടിങ്ങു രമിച്ചാൽ പോരാ
ദ്രുതമങ്ങോട്ടു ഗമിച്ചീടുകനാം

ഏവം പറഞ്ഞു പലദേവനിതംബിനിമാർ
ഭാവം തെളിഞ്ഞു തത്ര പോവാൻ തുനിഞ്ഞു മെല്ലെ
സന്തോഷമോടുമവർ കുന്തീകുമാരൻ തന്റെ
അന്തികേ ചെന്നു രണ്ടു പന്തിനിരന്നു നിന്നു
തണ്ടാർശരനു നാണമുണ്ടാമവന്റെ രൂപം
കണ്ടാലതിമോഹംകൊണ്ടു സുരാംഗനമാർ
തണ്ടാർശരാർത്തിപൂണ്ടു കൊണ്ടു മദം കലർന്നു
കൊണ്ടാടിപ്പലവിധമുണ്ടായി കാമരസം
ഉദ്യോഗമോടു ചില ഹൃദ്യാംഗിമാരും ചില—
ഉദ്യാനം തന്നിൽ ചെന്നു ഗദ്യവിധം തുടങ്ങി

കളിച്ചു തമ്മിലന്യോന്യം വിളിച്ചു സന്തോഷാ-
[ന്നുമേ
കുളിച്ചും ഭരകൾ പാറിക്കളിച്ചും നന്ദനംതന്നിൽ
കടന്നും മദനരസം കലർന്നും ശൃംഗാരം ചില
തുടങ്ങി പലവിധത്തിൽ

ഒരു കാമിനി മെല്ലെയടുത്തു
പുരുപുഷ്പഗണങ്ങളിറുത്തു
ഒരുവൾക്കതു പാതികൊടുത്തു
ഒരു പെണ്ണതു കണ്ടു വെറുത്തു
ഒരു കാമിനി പൂമലർ പിച്ചുന്നു
ചിതറുന്നു ചിന്തയിലധികം സ്മരാർത്തി വളരുന്നു
അരുണാധരിമാർ പലരും കൂടി
സുരപാദപ പൂമലർ ചൂടി
പരിമോഹനമവരുടെ മോടി
പരിതോഷമിയലം ബഹുപാടി
മദവാരണമന്ദഗാമിനിമാർ
കാമവിനോദം കലർന്നു കളിയാടി
പലരാഗവിധം ബഹുപാടി
കളിപുഞ്ചിരികിഞ്ചന തേടി
ലളിതം ചില നാടകമാടി
സുരസുന്ദരിമാരുടെ മോടി
ചിലർ വീടികസുഖമോടു പൊടിയും രുചി
തേടിയും മലർവാടിയിലധികരസം
മലർബാണാഗമമെന്നു കുഴഞ്ഞു
കലവില്ലും കയ്യിലെടുത്തു
മലർസായകമാശു തൊടുത്തു
ചലമിഴിമാർക്കിട്ടു കൊടുത്തു
ചിലർ മങ്ങിമയങ്ങിയനംഗശരാമ്പുധിയിൽ
മുങ്ങിയുമതിവിവശം
ഒരു പെണ്ണിനു വസ്ത്രമഴിഞ്ഞു
ഒരു പെണ്ണൊരു കോണിൽ മറഞ്ഞു
ഒരുവൾക്കരിശമൊഴിഞ്ഞു

ഒരുപെണ്ണതുകണ്ടുപറഞ്ഞു
പരിഹാസവിധംബുധമറികയുംബതമറികയും
മറിമാന്മിഴിസംഹതികൾ.
ഇങ്ങനെപലവിധമംഗനമാരുട-
നംഗജശരപരിതാപംപൂണ്ടുട-
നങ്ങുകളിച്ചുവസിക്കുംമദ്ധ്യേ
അംഗനമാർമണിയാളാമുർവ്വശി
തിങ്ങിനമദനവികാരംകൊണ്ടവൾ
മങ്ങിനമുഖമൊടുപാർത്ഥൻതന്നുടെ
അംഗഗുണങ്ങൾനിനച്ചുനിനച്ചുട-
നിങ്ങനെസഖിയൊടുചൊന്നാൾമന്ദം
കണ്ടാലുംനീയർജ്ജുനനിവനെ
തണ്ടാർശരനെക്കാളതിസുഭഗൻ
വണ്ടാർകുഴലികളഖിലമിവനെ-
ക്കൊണ്ടാടുന്നതികൌതുകമോടെ
പണ്ടുമനോഭവനുടെദേഹംശിതി-
കണ്ഠൻതൃദഹിപ്പിച്ചതിനാൽ
തണ്ടാർസായകനെക്കാളതിശയ-
മുണ്ടായിട്ടൊരുനരപതിവരനിവ-
നുണ്ടാകേണമതിങ്ങിനെഹൃദയം
കൊണ്ടുവിചാരിച്ചിങ്ങിനെവിധിപുന-
രുണ്ടാക്കിത്തീർത്തിവനേനിയതം.

പദം.

മാനിനീമൌലേ!വരഗുണശാലിനി!നീബാ-
മാനവവരനാകമർജ്ജുനനുടെരൂപം [ലേ!
മാനസകൌതുകേനമധുരാസമയികണ്ടിതോനീ
(മാനിനീ)
കൊണ്ടൽനിരസ്സുംതമസ്സിനു
മിണ്ടൽവളർക്കുംനീണ്ടുചുരുണ്ടോരവന്റെതലമുടി
കണ്ടാൽനിനക്കുള്ളിൽകമലാശരപരിതാപമുണ്ടാം
(മാനിനീ)
മന്നിടംതന്നിൽവസിക്കുന്ന
മന്നവന്മാരിൽമാന്യനാമിവനോടുശരിയായില്ലി-
[ന്നൊരുനൃപൻ
അന്യദിക്കുകളിലുംഒരുവനാപനഘനായിമനോ-
[ജ്ഞ (മാനിനീ)
വില്ലാളിവീരൻധനഞ്ജയൻ
ചൊല്ലേറുംശൂരൻമുല്ലബാണനുമുള്ളിലല്ലൽനൽ-
[കുമിവന്റെ
നല്ലൊരുസൌന്ദര്യംപാവതിന്നുഫണിവരനും-
[മാനിനീമൌലേ
പാഞ്ചാലിതന്റെഭാഗ്യോദയംപെരിചൊട്ടുകുംങ്ങ
പഞ്ചാരപ്പൊടിയേക്കാൾമധുരംപാണ്ഡവാധരം
അഞ്ചാതെതനുകന്നവളതിസുഖത്തോടുമരുവീടുന്നു
മാനിനിമൌലേവരഗുണശാലിനിബാലേ
കമലദളായതനയനനിവൻ
കനിവുപെരുത്തൊരുവീരനിവൻ
അമലചരിതനിവനമൃതസരസനിവൻ
അമരകലാധിപതനയനിവൻ
ഇവനൊടുക്രീഡിരമിപ്പാനും
അചിരമാശുസുഖിപ്പാനും
അധികതരസുകൃതമതുപരത്രതമൊഴിമമസഖി-
[പാക്കിൽവളർന്നീടേണം
അംഗനമാർക്കൊരുകാന്തനിവൻ
അരിവരനിചയകൃതാന്തനിവൻ
അമലബലസഹിതനധികസുഭഗനിവൻ
അമൃതകിരണസമവദനനിവൻ
തൊണ്ടിപ്പഴമൊടുശണ്ഠപിടിച്ചുട-
നിണ്ടൽവളർക്കുംചുണ്ടുകളും
മല്ലികതൻമുകുളത്തിനരിയത-
മല്ലൽവളർക്കുംപല്ലുകളും
മല്ലീശരകലവില്ലിൻചതുരത
തല്ലിയൊടിക്കുംചില്ലികളും
മല്ലായുധശരതുല്യമതാകിന
കല്യകടാക്ഷവുമിവചപലത്വം
ഉള്ളിൽനിനയ്ക്കുംതോറുംവലിയൊരു-
കൊള്ളിയെരിക്കുംപോലെമാമക
മുള്ളമശേഷമെരിഞ്ഞിടുന്നു
കള്ളംപറവാനറിവാൻമേലാ
വിധുമുഖനാകിയവിജയന്നുടെ-
മധുരാധരരസപാനംചെയ്തിഹ-
വിധുരതതീർത്തുവസിപ്പാനെല്ലാ
വിധിയുണ്ടാവൂതരുണീബാലേ!
ഇത്തരമുർവ്വശിതന്നുടെവാക്കു-
ളത്തരുണീമണികേട്ടൊരുനേരം
സത്വരമരികിലണഞ്ഞൊരുകന്നിയവ-
ളുത്തരമങ്ങുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
ഉത്തമശീലേഉർവ്വശിനിന്നുടെ
ചിത്തവിഷാദമുപേക്ഷിച്ചാലും
ഉത്തമനാകിയപാർത്ഥൻതന്നൊടു-
മൊത്തുരമിപ്പാനുള്ളൊരുസംഗത
യത്രവരുത്താംസർവ്വാനതാംഗീ
സത്തമയാളേഖേദംവേണ്ടാ
നിന്നുടെപരിതാപങ്ങളശേഷം
ചെന്നവനോടുപറഞ്ഞറിയിച്ചാൽ
നിന്നെക്കാളധികംചിലവികൃതികൾ
ചണ്ഡാതിക്കുംവനുഭവിക്കും
പന്തണിമുലമാർമൌലിമണേതവ
ചന്തമിയന്നാശരീരംകണ്ടാൽ
ചെന്താർസായകശരമേറ്റന്നൊരു
ചെന്തീനടുവിലുഴന്നിടാതെ
പൂന്തേൻമൊഴിഭുവനങ്ങളിലെങ്ങും
ചിന്തിച്ചാലൊരുപുരുഷനുമില്ലാ
ഈശ്വരഭക്തിയുറച്ചുമഹാഗിരി
പാർശ്വേചെന്നുതപംചെയ്തുടനെ
നിശ്ചലഹൃദയന്മാരായ്മേവിന
വിശ്വാമിത്രപരാശരമുനിമാർ
വിശ്വവിമോഹിനിനിന്നെക്കണ്ടാൽ
ഈശ്വരഭക്തിയുമവിടെനിറുത്തും
വിശ്വാസേനതളർന്നിടുംതവ
വിശ്വാസവുമവർമോഹിച്ചീടും
എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞാളുർവ്വശി

നന്നായിതോഴീനിന്നുടെവചനം
മന്നവവരനായീടുംപാർത്ഥൻ
ദൈന്യതയറിയുന്നവനല്ലെന്നൊരു
സന്ദേഹംഹൃദിവളരുന്നായതു
നിന്നോടിന്നുരചെയ്തീടാംകേൾ
ഇന്ദ്രനിദേശംകൈക്കൊണ്ടന്നൊരുനാ-
ളിന്ദ്രപുരാംഗനമാർപലർകൂടി
ചെന്നുഹിമാചലമൂലേമന്മഥ
സുന്ദരനാകുമവന്റെസമീപേ
അന്നവിടെപ്പലസുന്ദരിമാർചിലർ
ശൃംഗാരത്തിൽമോടികൾകൂട്ടി
നാടകമാടീനവരസമാടീ
നാഗനിതംബിനിമാർചിലർപാടി
നലമൊടുപാടീചിലരവിടാടീ
നളിനവിലോചനമാർചിലർപാടി
എന്തിനിതഖിലംപറയുന്നവരുടെ
പന്തികളൊന്നുംഫലമായില്ലാ
കുന്തീസുതനതുകൊണ്ടുമൊരല്പം
ചിന്തയിലുണ്ടായില്ലകലുഷം
എന്നതുകൊണ്ടുപറഞ്ഞിതുഞാനും
മന്നവവീരനുകൃപയില്ലേതും
തന്നോടാമിച്ചീടാത്തവനെ-
ത്താനങ്ങോട്ടുപറഞ്ഞുഭ്രമിച്ചാൽ
മാനക്കേടുഭവിക്കയിതെന്യേ
മാനിനിമാറ്റൊരുഫലമില്ലേതും
തരമിതുകൊള്ളാംസമയമിതെന്നു
കരുതിമനോഭവനരികിലണഞ്ഞു
ശരനിരചൊരിയുന്നാംബുജനയനേ!
ഉരുതരതാപവുമുളവാകുന്നു
എന്നതുകേട്ടപ്പെൺകൊടിചൊന്നാൾ
ഇന്നുനിനക്കുവിഷാദംവേണ്ടാ
നിന്നെഭ്രമിയാതിന്നൊരുപുരുഷൻ
മന്നിലുമപിസ്വർഗ്ഗത്തിലുമില്ലാ
കാറ്റുംവെയിലുംമഴയുംമഞ്ഞും
ഏറ്റുതളർന്നുനേററിമറന്നും
കാറ്റുംവെള്ളവുമിലകളുമെന്നിവ-
കൊറുകഴിച്ചുംകോട്ടിൽവസിച്ചും
ചുറ്റുംവള്ളികൾചുറ്റിപ്പുനരചി-
പുറ്റുംവന്നുടൽമുറ്റിപ്പുരചിരമൊ-
ട്ടേറംഭക്തിയുറച്ചുവസിക്കും
ഊറ്റക്കാർക്കുംനിന്നിൽഭ്രമമുട-
നേറ്റംകൂടാതുളവായ്‌വന്നാൽ
മറ്റുള്ളോർക്കിതിനെന്തൊരുകുറവാം
വിജയനിരിക്കുംദിക്കതിരഞ്ഞാ-
വിജയനെനീചെന്നപ്പൊഴുസരസിജ-
നയനേ!നിൻചരിതങ്ങൾധരിപ്പിച്ച-
വനേക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടിഹനന്മണി
ഭവനേപോരികവൈകീടാതെ
മന്നവവീരനിതന്നരുളുന്നൊരു
മന്ദിരസീമനിചെന്നണഞ്ഞിതമായ്
മന്ദസ്മിതരുചിതൂവുന്നോരം

സുന്ദരിതവവശനായ്‌വരുമല്ലോ
ഇങ്ങനെസഖിയുടെവചനംകേട്ടവൾ
അങ്ങനെയെന്നവൾമനസ്സിലുറച്ചു
മംഗലരൂപിണിയുർവശിയുടനെ
ഭംഗികലർന്നൊരുമോടികൾകൂട്ടി
ഗുണമിയലുംകുസുമങ്ങളുമൊപ്പൊടു
മണമേറുന്നജവാതുകൾപുഴുവും
മണമേറുംകസ്തൂരികൾകളഭം
ക്ഷണനേരംകൊണ്ടുടലിലണിഞ്ഞു
കണവനിരിക്കുംദിക്കതിരഞ്ഞു
ക്ഷണമങ്ങോട്ടുതിരിച്ചുനടന്നു.

കുമ്മി.

കുന്തിതന്റെകുമാരകന്റെ
അന്തികേചെന്നുമന്ദമവൾ
ചിന്തുമാനനകാന്തികൊണ്ടവൾ
അന്തരംഗമിളക്കമാറുമന്ദംമന്ദംകളിതുടങ്ങി
മന്ദസ്മിതവുംതുടങ്ങി
കന്ദബാണരസംകലർന്നവൾ
സുന്ദരാംഗിമതിമറന്നുനിർജ്ജരാധിപ
നന്ദനനാമർജ്ജുനൻതന്നെക്കണ്ടനേരം
ലജ്ജയെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചാ-
നിർജ്ജരനാരിചൊന്നാളേവം

പദം,

പാഹിമാംപങ്കജേക്ഷണ!പാണ്ഡവവീര!
പാഹിമാംപങ്കജേക്ഷണ
മോഹനീയാകാര!നിന്റെ
ദേഹകാന്തികണ്ടമൂലം
മോഹമുള്ളിൽവളരുന്നുഹേ
ബാഹുജമൌലേ! (പാഹിമാം)
മാരന്റെശരങ്ങളേറ്റു
മാനസമുരുകീടുന്നു
മാനനീയഗുണവാരിധേ!മഞ്ജുളകീർത്തേ!
മാലകററീടേണമേ!വിഭോ മാനുഷാധീശ:—
(പാഹിമാം)
ആത്മപാലനംകൊണ്ടല്ലോ
പാർത്ഥിവശിഖാമണേനിൻ
കീർത്തികൾജഗത്ത്രയങ്ങളിൽ
പൂന്തേൻവാണികൾകീർത്തിക്കുന്നു
സന്തതംമുദാകാത്താൽവിചിത്രം (പാഹിമാം)
കന്ദബാണലീലചെയ്വാൻ
വന്നാലുംനീവൈകീടാതെ
കുന്നോലുംമുലകൾമാർച്ചിടംതന്നിലണച്ചു
നന്നായ്പുണർന്നീടുവാനഹോ
സന്ദേഹമെന്തേ? (പാഹിമാം)
മുല്ലവിശിഖന്റെകുലവില്ലിനെവെന്നീടുന്ന
ചില്ലികൾകൊണ്ടെന്നെനീസഖേതല്ലീടാതി-
[പ്പോൾ
നല്ലൊരധരാമൃതംതന്നല്ലൽകളക
പാഹിമാംപങ്കജേക്ഷണ!പാണ്ഡവവീര!
പാഹിമാംപങ്കജേക്ഷണാ!
ഉർവ്വശിയുടെവചനങ്ങളിവണ്ണം

ദ്ദുൎവ്വിനയംപെരുതകേട്ടൊരുനേരം
ഉൎവ്വീപാലശിരോമണിപാൎത്ഥൻ
പൊട്ടിവളൎന്നൊരുകോപമടക്കി
ദുഷ്ടനിതംബിനിയോടരുൾചെയ്തു
ചേരാതുള്ളൊരുവാക്കുകളിങ്ങിനെ
മുനരേനിന്നൊരുലജ്ജയതെന്ന്യേ
ആരെന്നുള്ളതറിഞ്ഞുരചെയ്തു
പാരംദുസ്സഹമെന്നേവേണ്ടു
കഷ്ടംകഷ്ടം! ചിലജനമിത്തൊഴിൽ
കേട്ടെന്നാകിൽപരിഹാസത്തിനു
വട്ടംകൂട്ടിവസിച്ചിടുന്നതി-
നൊട്ടുംസംശയമില്ലിഹനൂനം
മട്ടോലുംമൊഴിമാന്യജനങ്ങളി-
ലൊട്ടുംമോഹംതോന്നീടരുതേ
അംബുജനാളമൊഴിഞ്ഞിഹശൈവല-
മന്നതരുണികൾമോഹിക്കുന്നോ
ആനത്തലവനെയന്ന്യേകരിണികൾ
മാനിനെയുണ്ടോകാമിക്കുന്നു
അംബുജമധുരസമുണ്ണുംവണ്ടുകൾ
നിംബരസത്തിനുവാഞ്ഛിക്കുന്നോ?
മനുജന്മാരിൽമനോരസമേററം
മനസിനിനക്കുവളൎന്നുടനിങ്ങനെ
മനസിജവേദനനമ്മോടുചൊന്നതു-
മനുചിതമെന്നുധരിച്ചീടേണം
നാരായണനെന്നിങ്ങനെനല്ലൊരു
പേരായുള്ളൊരുമാമുനിതന്നുടെ-
ഊരുവിൽനിന്നുളവായൊരുനിന്നുടെ
ചാരുതകണ്ടതികൌതുകമോടെ
സരസിജനയനേനിന്നെപ്പുരിചൊട്ടേ
സുരനായകനുകൊടുത്തുമുനീന്ദ്രൻ
സുരപതിതന്നുടെതനയൻഞാനെ-
ന്നൊരുകഥനീയുമറിഞ്ഞീടേണം
ചേരാതുള്ളവിധങ്ങൾതുടൎന്നാൽ
തീരാതുള്ളൊരുകുററംവരുമെ-
ന്നോരാതുള്ളിലുറച്ചിഹനീയും
പാരാതുരയായീടരുതേതും
എന്നതിലുംപുനരുണ്ടുവിശേഷം
ഇന്നതുമഞ്ജുധരിച്ചീടേണം
എന്നുടെവംശേപണ്ടുപുരൂരവ-
സ്സെന്നൊരുഭൂപതിവരനുണ്ടായി
ഉന്നതബാഹുപരാക്രമിപലനാൾ
മന്നിടമഖിലംകാത്തുവസിച്ചു
അക്കാലംനിജബാഹുപരാക്രമ-
ധിക്കൃതശക്രപരാക്രമിയായൊരു
നക്തഞ്ചരപതിനിങ്ങളെയെല്ലാം
തക്കത്തിൽപുനരാശുപിടിച്ചു
പക്രാന്തമാവാമവനൊട്ടുകിഞ്ചന-
വക്കാണിപ്പാനെളുതല്ലഞ്ഞു
ശക്രൻതേരുംനൽകിസുതനെ
വെക്കംമന്നിലയച്ചുശയാം
അന്നുബുധാത്മജനാകിയഭൂപതി
വന്നിഹദൈത്യജനങ്ങളെയെല്ലാം
വെന്നുജയിച്ചതുകൊണ്ടുസുരാണാം
നന്ദിവളൎത്തിമനവവീരൻ
പിന്നെപ്പുരിചൊട്ടുനിന്നെവിവാഹവു-
മനുകഴിച്ചേനെന്നിഹകേട്ടു
സമ്മതമിതുബതസകലജനാനാം
അംബുജനയനേസത്യമിതെല്ലാം
കന്മഷരഹിതയുമെന്നുടെയമ്മയു-
മോൎക്കിലൊരന്തരമില്ലാ
ഗുരുതൻപത്നിയിലാശമുഴുത്താൽ
വരുമപ്പോഴതിദോഷമിതെന്നാ-
ണൊരുതാല്പൎയ്യമറിഞ്ഞീടേണം
പരതല്പത്തിനുമാഗ്രഹമില്ലാ
സ്വൎല്ലോകാധിപതനയൻതന്നുടെ
സല്ലാപങ്ങളിവണ്ണംകേട്ടു
സ്വൎല്ലോകാംഗനമാൎമണിപിന്നെയു-
മല്ലൽമുഴുത്തുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി.

പദം.

എന്തുതന്നെപറകിലുംനീയിപ്പോൾ
ബന്ധുരാംഗവെടിയരുതേതും
ഹന്തദേഹവുംപാരംതളരുന്നു
ചിന്തിതംമമനൽകണംനീയിപ്പോൾ
പഞ്ചസായകബാണങ്ങളാകുന്ന
വഞ്ചെന്തിയിലുഴന്നീടുമെന്നെ
ചഞ്ചലങ്ങൾവെടിഞ്ഞിഹപാലയ
പഞ്ചബാണമനോഹരമൂൎത്തേ!
കാണിപോലുംസുഖമില്ലാ
ഊണിനുംരുചിയില്ലെനിക്കേതും
ഏണലാഞ്ഛനബിംബാനന! നിന്നെ
കാണാതെയെങ്ങിനെവാഴുന്നുഞാൻ
മാനനീയകീൎത്തേ! പഞ്ചശരാൎത്തിനിനക്കുവരാ-[ത്തതിൻ
കാരണമെന്തെന്നോട്ടുചൊൽകനീ
കാമവൈരിയെപ്പോരിൽജയിച്ചൊരു
ഭീമപരാക്രമിനീയാകകൊണ്ടോ
കാമദേവജനകനുംനീയുമായ്
പ്രേമമുണ്ടാകകൊണ്ടോവല്ലാതെന്നാലുമുള്ളിൽ
വളരുന്നോരല്ലലെല്ലാം
കളഞ്ഞിഹനമ്മേകല്യാണാലയരക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക
അല്ലാതെമറെറാരാലംബനമില്ലാ.

എന്നതുകേട്ടരുൾചെയ്തുധനഞ്ജയ-
നിന്നിതുമാത്രംകൂട്ടുകയില്ലാ
അമ്മനമുക്കെന്നാകിലുമിങ്ങിനെ
ധൎമ്മവിരോധമിതരുളിച്ചെയ്താൽ
സമ്മതമില്ലനമുക്കെന്നുള്ളതു
നിന്മനതാരിലുറച്ചീടേണം
കഷ്ടം! കഷ്ടം! കാമിനിനിന്നുടെ
ദുഷ്ടതയെള്ളതല്ലൊട്ടുംനമ്മുടെ
ജ്യേഷ്ഠനതായയുധിഷ്ഠിരനുംബത-
ശിഷ്ടജനങ്ങൾകനിഷ്ഠന്മാരും
മട്ടോലുംമൊഴി! നിഷ്ഠുരമിത്തൊഴിൽ

കേട്ടനാലുടനൊട്ടുംസഹിയാ
നേരല്ലാത്തവിധങ്ങളിലൊന്നും
കൂട്ടകയില്ലനമ്മുടെനേരെ
ചെറുതായുള്ളോരപരാധങ്ങൾക്കിഹ
പെരുവഴി കൂട്ടകയില്ലിതുനിയതം
എന്നതുകേട്ടടനുർവശിയുംപുന-
രനന്തരകോപത്തോടുപറഞ്ഞാൾ
നേരല്ലാത്തവിധങ്ങളിലൊന്നും
കൂട്ടകയില്ലെന്നിങ്ങനെനമ്മുടെ
നേരേനിന്നുപറഞ്ഞൊരുഭൂപതി
വീരൻനീയതുബോധിച്ചീടാൻ
കാര്യംപറയുംനേരത്തുള്ളിൽ
കാലുഷ്യംപെരുതേതോന്നുമിദാനീം
പാഞ്ചാലാത്മജയെന്നൊരുപെണ്ണിനു
വാഞ്ഛമുഴുത്തതുകാരണമല്ലീ?
പഞ്ചശരായുധവിവശന്മാരായ്
അഞ്ചുജനങ്ങളുമിങ്ങിനെയൊരുമി-
ച്ചഞ്ചാതവളെവേളികഴിച്ചതു
കിഞ്ചനഞാനുംകേട്ടിതുവിജയ!
അഞ്ചാറെഴുന്നാലുമവൾക്കൊരു
ചാഞ്ചല്യവുമതിനില്ലിഹതെല്ലും
ജ്യേഷ്ഠൻചെന്നുശയിക്കയൊരുന്നാൾ
മറുനാളനുജനൊടൊത്തുരമിക്കും
ജ്യേഷ്ഠനെനിക്കുകളത്രമതിങ്ങിനെ
കേട്ടാൽചേരാതുള്ളവിധത്തിൽ
ഗോഷ്ഠികൾപലതുംകാട്ടന്നതിനൊരു,
കോട്ടംനിങ്ങൾക്കില്ലതരിമ്പും
അക്കഥയവിടെയിരിക്കട്ടേപുന-
രാക്കറിയാവൂനിങ്ങടെഗോത്രം
ഒക്കെയറിഞ്ഞൊരുനിങ്ങടെജനനീ
മല്ലുന്നാളുറംകുന്തിയുമൊരുനാൾ
അർക്കനൊടൊത്തുരമിച്ചിതുപിന്നെ
അർക്കാത്മജനെയുമന്നുപുണർന്നു
അച്ഛനൊടുംമകനോടുംകൂടി-
പ്പിച്ചകബാണമഹോത്സവമാടി
ഇച്ചരിതത്തിലതല്ലോനിങ്ങൾജനിച്ചതുമോ-
[ർത്താലത്ഭുതമത്രേ

പാണ്ഡുനരേന്ദ്രനിരിക്കത്തന്നെ
പാണ്ഡവനിന്നുടെമാതൃജനംചില
പെണ്ണുങ്ങൾമാരാംജാരന്മാരോട്
പൂണ്ണുസുഖേനരമിച്ചതുകൊണ്ടും
ഷണ്ഡപരാക്രമശാലികളാകിയ ഉണ്ണികൾനി-
[ങ്ങളുമുളവായ്വന്നു
പാണ്ഡുസുതന്മാർഞങ്ങളിതെന്നൊരു
കണ്ണറനൻ ചൊല്ലുകയത്രേ
ഖണ്ഡന്മാരായുള്ളൊരുനിങ്ങടെ
പെണ്ണുങ്ങൾക്കുമിതപ്പോഴേപാഴിൽ
ഇത്തൊഴിലൊരുതരമറിഞ്ഞിട്ടില്ലെ-
ന്നത്തരമിക്കലറിഞ്ഞൊരുമമ്മട്ടേ
പൂർത്തുപറഞ്ഞിഹബോധിപ്പിച്ചതു
പൂർത്തമഹോ!ബഹുചിത്രംചിത്രം

വല്ലതെങ്കിലുമിനിക്കവളൊന്നൊരു
അല്ലൽതോന്നുമാറുചെയ്തതുനേരം
തെല്ലുപോലുമൊരുകൃപയില്ലാതെ
കല്ലുപോലിഹവസിച്ചതുചിതമോ?
കണ്ടിവാർകുഴലിമാരോടിങ്ങനെ
ഇണ്ടൽതീർന്നുപറയുന്നതിനാൽനീ
കണ്ടുകൊൾകഫലമിന്നുഭവാനൊരു
ഷണ്ഡനായിവരുമെന്നതുനൂനം
കോപമോടുമുടനുർവശിയിങ്ങിനെ
ശാപമേകിനടകൊണ്ടൊരുശേഷം
താപമോടുമധികംപുനരർജ്ജുന-
ഭൂപനാശുവിലാപങ്ങൾതുടങ്ങി!

ദേവാ!ദേവാ!ദീനബന്ധോ!
ദേവകിനന്ദനാ!ശൗരേ!
ദൈവമേഞാനെന്തുചെയ്വൂ
കൈവല്യമൂർത്തേ ദേവ!
കാരുണ്യമില്ലാഞ്ഞിട്ടോ രോ
ദ്ദുര്യോഗങ്ങൾക്കെകുവതിന്നു
പാർത്താലാവതെന്തയ്യോ
മന്നവനഗ്രജൻധർമ്മ-
നന്ദനൻതന്നെയുംപിന്നെ
അന്യരെയുമെങ്ങിനെഞാൻ
ചെന്നുകാണുന്നു
പാണ്ഡവനർജ്ജുനനാണും
പെണ്ണുമല്ലാതെയായെന്നു
കണ്ണുനേരുമുള്ളവരുംപരിഹസിച്ചീടും
പാരിലുള്ളവൈരികളെ
പോരിലാശുസംഹരിപ്പാൻ
പാർവതീശൻതന്നൊരസ്ത്രം
പാഴിലായല്ലോ
പുണ്ഡരീകവിലോചനാ
ഷണ്ഡനായെനിക്കുപാർത്താൽ
ഗാണ്ഡീവംകൊണ്ടെന്തുഫല-
മണ്ഡജവാഹനാ!നാഥാ
പരിതാപവാരിധിതന്നിൽ
പതിച്ചോടുഴലുമെന്നെ
കരുണാസിന്ധോ!ഗോപീനാഥാ
പരിപാലിക്കേണം

ഇത്തരമധികവിലാപംപൂണ്ടഥ
ചിത്തവിഷാദത്തോടുവസിക്കും
പാർത്ഥവിപത്തുടെചരിതംകേട്ടുസു-
രോത്തമപുരജനമങ്ങിടകൂടി
തമ്മിൽ ചിലതുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
ദുർമ്മതിയാമിതുതന്നാൽകഷ്ടം
സന്താപംതന്നിലിവന്നുംവരുവാ-
നെന്തൊരുകാരണമെന്നതുകേട്ടും
എന്തൊരുഗുണമറിഞ്ഞില്ലിതുബത
ചിന്തിച്ചാൽവല്ലകവിനംകാണ്മാം
ശാന്തീദേവികേതാനുംചില
സന്താപങ്ങൾവെച്ചതുകൊണ്ടോ
ധർമ്മതനൂജന്നുമായല്ലെന്നാരു

കന്മഷമൂലം ചെയ്തീടുകകൊണ്ടോ
ഭൂമിയിൽനീണിഹവനാവതുണ്ടോ
ഭീമനുസുഖമല്ലാഴികകൊണ്ടോ
വേളികഴിച്ചതിനേതാനുംചില
താരകേട്ടുപിണഞ്ഞതുകൊണ്ടോ
ഭേദനകാരണമെന്തെന്നുള്ളതു
ചോദിച്ചറിവാനെന്തൊരുപായം
ഇങ്ങനെചിലതുപറഞ്ഞുംകൊണ്ടുട-
നങ്ങുകടന്നാനടന്നതുടങ്ങി
ദേവന്മാർചിലർതങ്ങളിലപ്പോൾ
ഏവംനിന്നുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
കുന്തീസുതനിതുവന്നുഭവിപ്പാനെ-
ന്തൊരുകാരണമെന്നതുകേട്ടോ
കുന്തീസുതനിതുവന്നുഭവിപ്പാ-
നുണ്ടൊരുകാരണമെന്നതുകേട്ടു
എന്നാലായതുമുരചെയ്യുന്നതോ?
എന്നാലായതുമുരചെയ്തീടാം
അതിനെന്തൊരുവൈഷമ്യമിദാനീം
അതിനുണ്ടൊരുവൈഷമ്യമുദാരം
ആയതുമെന്നോടുകേൾപ്പിക്കുന്നതോ
ആയതുതന്നോടുകേൾപ്പിച്ചീടാം
നമ്മുടെയജമാനൻറെകളത്രം
പെൺമണിയാളാമുർവ്വശിയിപ്പോൾ
തന്മകനാകിയപാണ്ഡവനേക്ക-
ണ്ടമ്മാത്രംഏതിൽകൗതുകമുളവായ്
മകനിൽകൗതുകമുള്ളവളായ് വരുമതു
സകലജനത്തിനുമതിനെന്തിപ്പോൾ
അതുപോലല്ലിതിനുണ്ടൊരുവിഷമം
അതിനേക്കാളിതിനെന്തൊരുവിഷമം
ഉത്തമനാകിയപാർത്ഥൻതന്നുടെ
ഗാത്രംപുണരണമെന്നൊരുമോഹം
പുത്രനെയേററംകനിവുണ്ടായാൽ
ഗാത്രംപുണരാമതിനെന്തിപ്പോൾ
അങ്ങിനെയല്ലാശ്രുണുഭോത്തമാവേ
എങ്ങിനെതന്നോടുകേൾപ്പിക്കേണ്ടു
എങ്ങിനെതാനതുകേട്ടെന്നാൽപുന-
രങ്ങനെനമ്മോടുകേൾപ്പിക്കേണം
മല്ലാക്ഷീമണിയുർവ്വശിതന്നുടെ
വല്ലഭനാംഫല്ഗുനനെന്നൊരു
സല്ലാപംചെയ്തായതുപിന്നെ
തെല്ലുംസമ്മതമായതുമില്ല
അയ്യോശിവശിവ! കഷ്ടംകഷ്ടം
ദുശ്ശോകംബതകേൾക്കരുതേതും
ഉർവ്വശിപിന്നങ്ങെന്തുരചെയ്തു
ഉർവ്വശിയുംനിജകോപത്തോടെ
അർജ്ജുനനെയതിലോചനമാതൊട്ടു
ഖണ്ഡിച്ചിങ്ങനെചൊന്നതിനാണോ-
പെണ്ണുമതല്ലാതാകഭവാ-
നെന്നാണവൾശാപമേകിനടന്നാൾ
നാരായണശിവനാട്ടിനുക്രൂടെ-
ക്രൂരതഴികവതുമെന്തോവേണ്ടു

നാരികളെന്നുപറഞ്ഞാൽതന്നേ
നേരില്ലാത്തൊരുകൂട്ടമിതല്ലോ
ആരെന്നാലുമവർക്കുമനസ്സിൽവി-
ചാരവുമില്ലൊരുഭേദവുമില്ല
ഇട്ടകരത്തിനുകടിക്കുന്നതി-
നൊട്ടുംസംശയമില്ലിഹനൂനം
ഇത്തരമോരോജനമുരചെയ്യും
വാർത്തകൾകേട്ടുമഹേന്ദ്രനുമർജ്ജുന
വൃത്താന്തങ്ങളറിഞ്ഞുതദാനീം
തത്രസമാഗതനായിതരസാ
അരതൽമുഴത്തുവസിച്ചീടുന്നൊരു
പുത്രനെയന്പൊടുകണ്ടൊരുനേരം
വിസ്തൃതമാകിയതന്നുടെമാറിൽ
ചേർത്തുമുഹുർമുഹുരാശുപുണർന്നു
അരതൽകളഞ്ഞുസുരാധിപനുടനേ
ഇത്തരമങ്ങുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി

ഖേദിച്ചീടരുതുണ്ണീമേദിനീപാലകവരൻ
ഖേദംകളഞ്ഞുചിത്തമോദിച്ചുവാണുകൊൾക
ആനന്ദമൂർത്തികൃഷ്ണൻറനുകൂലമാകമൂലം
ആപത്തുകളിലൊന്നുംഅനുഭവിക്കയുമില്ല
കുരുക്കൾപണ്ടോരോക്രൂട്ടംകസ്രുതികൾചെയ്തില്ലേ- [ഭോ
അരക്കില്ലംതന്നിലാക്കിഅടച്ചുതീയുംകൊളുത്തി
മരിക്കുന്ന വിഷംനൽകിമറിയാതെകശ്മലന്മാർ
പെരുക്കംഗംഗാജലത്തിൽപരിചൊടൊബന്ധി- [ച്ചിട്ടു
ഫലിക്കുമെന്നുകല്പിച്ചപലക്രൂട്ടംചെയ്തതൊന്നും
ഫലിയാഞ്ഞതുമുകുന്ദൻപരമബന്ധുവാകയാൽ
ഇതൊക്കെയുംവിചാരിച്ചാൽനിനക്കുള്ളിലൊന്നി- [നിപ്പോൾ
മനഃക്ലേശമേതുംവേണ്ടാമഹിതഗുണരാശേ!
ഉർവ്വശിയുടെശാപമുപകാരമായിവരും
ഉർവ്വീരമണവീര! ഉചിതമിതുകേട്ടാലും
വിജ്ഞാനികൾനിങ്ങൾക്കുംവനവാസംകഴിഞ്ഞി- [തനാൽ
അജ്ഞാതവാസംതന്നിൽഅനുഭവിക്കയുംചെയ്യും
ഏവമതുൾചെയ്തു ദേവനായകൻതാനും
കുന്തീസുതനുമപ്പോൾഭാവംതെളിഞ്ഞുടനെ
ദേവനായകൻതൻറെപാദവടിതൊഴുതുകൂപ്പി
സാവധാനമെന്നിച്ചുമേവുന്നകാലത്തിങ്കൽ
ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളുമിന്ദ്രൻസവ്യസാചിക്കുനൽകി
വരുണാസ്ത്രമിന്ദ്രാസ്ത്രവുംവൈകാഭ്യബ്രഹ്മാസ്ത്രവും
വൈഷ്ണവമാഗ്നേയമെന്നിത്യാദികളായുള്ളൊ-
രസ്ത്രങ്ങൾവഴിപോലെപുത്രനുപദേശിച്ചു
ചിത്രസേനനെന്നുള്ളഗന്ധർവ്വനോടുംപിന്നെ
നൃത്തഗീതവാദ്യങ്ങളത്യന്തംപഠിപ്പിച്ചു
പാർത്ഥനസന്തോഷംകൊണ്ടുസുരലോകവാസമമ-
പുത്രികൾവാസിക്കുംവൃന്ദത്താൽമോദിപ്പാനു-
രോമശനെന്നുപേരാംമാമുനിവരനേയും [ജ്
ഭൂമിയിൽനിയോഗിച്ചുസാമോദമിന്ദ്രൻപിന്നെ
വീരൻവിജയനോടുംവിസ്മയാശ്രമാണം.

അങ്ങനെവാഴുംകാലംസുരവര
പുംഗവനായമഹേന്ദ്രനൊരുനാൾ
സംഗരധീരനതാകുംവിജയനെ
യങ്ങുവിളിച്ചുവരുത്തിസമീപേ
തുംഗപരാക്രമിയാകിയവിജയനൊ-
ടിംഗിതമേവമിതരുളിച്ചെയ്തു
കുന്തീതനയ! ധനഞ്ജയമകനേ!
ചിന്തതെളിഞ്ഞിതുകേൾക്കണമുണ്ണി!
ചിന്തയിലുണ്ടൊരുതാല്പര്യം പുന-
രെന്തെന്നുള്ളതുമുരചെയ്തീടാം
ശിക്ഷയിൽനമ്മോടുദിവ്യാസ്ത്രങ്ങൾ
പഠിച്ചതിനിന്നുകുമാരകനീയും
ദക്ഷിണചെയ്യണമെന്നുനമുക്കൊരു
പക്ഷവുമുണ്ടതുസാധിക്കേണം
പട്ടുംവളയുംമുണ്ടും ചന്ദന-
മുട്ടികളെന്നിവപൊന്നുംപണവും
വെള്ളിത്തട്ടുംപൊന്നുംമട്ടകമല്ലൊരു
പട്ടുകിടക്കാചെല്ലവട്ടകമല്ലകടുക്കൻ
മംഗലികിണ്ടികൾകോളാമ്പികളും
മുട്ടവുകൾപെട്ടികൾപട്ടുറുമാലുകൾ
പിടിമൊന്തകളിവയൊന്നും
കിട്ടണമെന്നൊരുമോഹവുമില്ലാ
ഇപ്പോഴഭിരുചിയെന്തെന്നാലതു-
മിപ്പോൾതന്നെസാധിച്ചീടും
കല്പതരുക്കളിൽനിന്നുളവാകമ-
നല്പധനങ്ങൾനമുക്കതുമൂലം
സമ്പത്തുകളിവയൊന്നുംതന്നെ
സമ്പാദിക്കണമെന്നതുമില്ലാ
ഇന്നൊരുകൂട്ടംമാത്രംകൊണ്ടൊരു
ദൈന്യതയുണ്ടതുസാധിക്കേണം
നിന്നാലതുസാധിച്ചീടും
നന്ദന! ഫൽഗുന! വിക്രമജലധേ!
കൌന്തേയനുമുടനങ്ങറിയിച്ചു
ചിന്തിതമെന്തെന്നരുൾചെയ്യേണം
നിന്തിരുവടിയുടെകൃപയുണ്ടാക-
ലെന്തെങ്കിലുമതുസാധിച്ചീടും
അന്തരമില്ലിതിനടിയനിദാനീം
ചിന്തിതമെന്തെന്നരുൾചെയ്താലും
എന്നതുകേട്ടുമഹേന്ദ്രനുമുടനേ
നന്ദികലർന്നിദമരുളിച്ചെയ്തു
നിവാതകവചനെന്നൊരുദുഷ്ടൻ
നിശാചരാധിപനതിസാഹസവിധേ!
നിവസിപ്പവനതിബലസഹിതൻ
നിതാന്തഭീഷണകരനായുള്ളോൻ
നിശാന്തസുന്ദരിമാരെയുമവനിഹ
നിരാകുലംമുനിതാപികളേയും
നിരാസനംചെയ്തീടുന്നവനിഹ
നിശാചരാധമനാഗ്രഹരിച്ചു
നിശാന്തമഖിലമടിച്ചുതകർത്തു
നിശാവിനാശംചെയ്യുമവനേ
നിശാന്തമാകിനശരജാലത്താൽ
നിഷൂദനംചെയ്യമരജനാനാം
നിശാന്തസുഖമരുളീടണമതിനിഹ
നിതാന്തമാഗ്രഹമുണ്ടുനമുക്കും
തടിച്ചവാരിധിനിറത്തൊടൊക്കും
പെരുത്തമാമലപോലെതടിച്ചതി
കരുത്തനാകുമവനിഹമമ
പുരത്തിലിങ്ങുകടന്നാശുകോപാൽ
അനർത്ഥമോരോവകചെയ്തീട്ടും
അമർത്ത്യവൈരികളെല്ലാരുഡംഭക-
ളമർത്തിവെയ്ക്കാനൊക്കിലിദാനീം
അമർത്ത്യരാലുമിന്നാവതുമില്ലാ.

തടിച്ചരാക്ഷസക്കൂട്ടം ചൊടിച്ചുംകല്പവൃക്ഷങ്ങ-
ളൊടിച്ചുംകല്പനാശക്തി നടിച്ചുംമാമുനിമാരെ
ഇടിച്ചുംമാർഗ്ഗത്തിലെത്തി ചിരിച്ചുമര്യവുമേറ്റം
കുടിച്ചുമാമുനിമാരെ പിടിച്ചുംദൂഷണംചൊല്ലി-
ച്ചിരിച്ചുംദേവവൃന്ദത്തെയടിച്ചുംയാഗശാലക-
ളഴിച്ചുംയോഗിവൃന്ദത്തെ പ്പൊടിച്ചുംകുണ്ഡങ്ങൾ- [കുത്തി
ഇടിച്ചുംകുഞ്ഞിനെച്ചെന്നു പിടിച്ചുംഹേമപാത്ര- [ങ്ങൾ
ഉടച്ചുംഹോമപാത്രങ്ങൾപൊടിച്ചുവിത്തമെപ്പേരും
മുടിച്ചുംവിക്രമത്തോടെതിരിച്ചുംവാടകൾകുത്തി-
യിടിച്ചുംവീടുകൾചുട്ടുകരിച്ചും ഇങ്ങനെ ലോകം
മുടിച്ചീടുന്നുനിത്യവും.

വാരിധിതന്നിൽവസിച്ചീടുന്നൊരു
വൈരിയെനിധനംചെയ്വാനിപ്പോൾ
സാരഥിയോടുംവൈകാതെമമ
തേരിൽകേറിപ്പോകണമുണ്ണി!
ഇങ്ങനെവികൃതികൾകാട്ടുന്നവനെ
സംഗരസീമനിസപദിവധിച്ചാൽ
മംഗലമിതുകൊണ്ടഖിലജനാനാ-
മങ്ങുഭവിച്ചീടുംദൃഢമുടനേ
വൃത്രവൈരിയുടെശാസനമിങ്ങനെ
പാർത്ഥിവൻബതനിശമ്യതദാനീം
ശക്രൻചെയ്യുംചതിയുള്ളിൽനിനച്ചു-
ങ്ങെത്രയുമേറിപ്പെരുത്തൊരുകോപാൽ
ശസ്ത്രജാലവുമെടുത്തുതൊട്ടുട-
നത്യുദാരഭുജവിക്രമിപാർത്ഥൻ
തത്രമേവിനസുരാധിപനോടും
സത്വരംതൊഴുതുയാത്രയുണർത്തി
വൃത്രവൈരിയതുകണ്ടുപ്രസാദി-
ച്ചത്രതന്നുടെകിരീടമെടുത്തു
പുത്രനൻപൊട്ടുകൊടുത്തതിമോദാൽ
ഹസ്തപങ്കജമുയർത്തികൊണ്ടു
അസ്തുതേഗുണമനല്പഗുണാലയ!
സ്വസ്തിതേവരികവിക്രമജലധേ
ഇത്ഥമങ്ങുടനനുഗ്രഹമേകി
യാത്രയാക്കിസഹസാരഥിയോടും

ചമ്പതാളം.

തുഹിനകരകുലതിലകനവനിപതിയജ്ഞ- [നൻ

ശ്രംഗാപരാക്രമവാരിധിപാണ്ഡവൻ
സപദിനിജജനകന്തടെരഥവരമതിൽനടൻ
സാരഥിയോട്ടംതിരിച്ചുജിതശ്രമം
പരിചിനൊടുസുരനഗരികന്നാചെന്നാന്തിനെ
പാരാനിധിതന്നിൽതീരം പ്രവേശിച്ചു
അരിവരനിലധികതരമരിശമൊടുമജ്ജുനൻ
ആരഞ്ഞുശംഖംവിളിച്ചുപൊള്ളിടിനാൻ
വരികപടപൊരുവതിനെന്തിനിചരകലാധമ!
വീരനെന്നാകിൽനീരവകാതെതസന്നാദയൊ
അമരവരപുരിയിലതിചിരമിനൊടുവന്നവൻ
അന്നന്നനർത്ഥങ്ങൾചെയ്യുന്നതുമ്മതെ
നിശിചരരിലധികജളനിശിതശരമെയ്യുതാൻ
നിഗ്രഹിച്ചീടുവൻനിന്നെയുംസാമ്പ്രതം
ഇത്ഥംവിജയനൻവചനങ്ങളാകെട്ടു
ക്രുദ്ധനാശനാരാ നിവാതകവചാഖ്യം
അബ്ധിയിൽനിന്നങ്ങുമന്നവന്മാരൊട്ടം
സാർദ്ധംപുറപ്പെട്ടുവന്നിതിക്കണ്ടവർ
കല്പാന്തമേഘങ്ങൾതന്നിൽവിലസിന-
കല്പാന്തമിന്നൽപൊലികളുമായവർ
ഉല്പന്നരോഷേണസിംഹനാദംചെയ്തു
ശില്പങ്ങളെന്നങ്ങിരിയ്ക്കുംകരം
വൃത്തംകരംനിന്നുചെങ്കവിരാക്ഷി-
നൊണ്ണുള്ളനേത്രങ്ങൾരണ്ടുംജ്വലിക്കവെ
കണ്ണുനാതിനെൽക്കുട പാരചൂവ-
ണ്ണുന്നഭേദമവിരങ്ങ്സോ
യുലജീവിതിമിരംവിജയനോ-
ടുമതനായിപ്പറഞ്ഞിതന്നവർ
ആരെടാനമ്മോടുപോർചെയ്യുവിനായി
നേരിടാമെന്നുള്ളിലോർത്തുവന്നിങ്ങിനെ
പാരമധിക്ഷേപവാക്കുകൾചൊന്നതു
ചേരുമാറില്ലെന്നുബോധിക്കമാനസേ
ഇന്ദ്രനെന്നാകിലുംചന്ദ്രനെന്നാകിലും
ഇന്ദുചൂഡൻമുകിൽവർണ്ണനെന്നാകിലും
മാരനെന്നാകിലുംവീരനെന്നാകിലും
മമമൊടെതൽപൊരുവതിനുവരികമമസവിധേനീ
തല്ലിമമള്ളജയുഗത്താൽകല്ലുകളിതല്ലൽപെട്ടുമാറി
(ഹവച്ചിപ്പൻ
കിട്ടിതിന്നുതെല്ലുമനെല്ലുവിട്ടുലോഷം
പാണ്ഡവന്മാരെന്നുവർണ്ണിച്ചുനിന്റെ
പൊണ്ണത്തമെല്ലാംനശിച്ചിട്ടുതിപ്പോൾ
എണ്ണമില്ലാതുള്ളസൈന്യങ്ങളേയും
കണ്ണിലാമ്മാരുനീകണ്ടുകൊള്ളാലും
ചണ്ഡരിപുവീര!കരമണ്ഡന്തിഖണ്ഡം
ഖണ്ഡതരബാണശതഷണ്ഡമതുകൊണ്ടു
മുണ്ഡമതുമിന്നുതവഖണ്ഡതരമാകം
കുന്തീസുതനന്നുമരുത്തനീവണ്ണം
ചിന്തുമുമ്മൂലംനിശാചരർ!പോടാ!
ഒന്തംകടിച്ചുചോദിച്ചുപറഞ്ഞാ-
നെന്തിന്നുചേതംകുലുക്കിയില്ലേലും
കുരൂരപതിവരനെ ടെതൽപൊരുവതിനോക്കും
അരികളുടെകുലമഖിലമടിപൊടിതകർക്കും
കരുതടൽപൊരുകിലിഹപടയൊടുനിനക്കും
അരനിമിഷമിടയിലമരപുരിയാശ്രഗമിക്കാം.
ഇത്ഥംപറഞ്ഞുതമ്മിലടുത്തും
കോപപ്പോരുംകെട്ടുത്തും
അസ്ത്രജാലങ്ങൾചൊരിഞ്ഞും
രക്തക്രൂടമതെയൊഴിഞ്ഞും
അമ്പുകൾകൊണ്ടുമുറിഞ്ഞും
വമ്പുകൾതമ്മിൽപറഞ്ഞും
ദൈത്യന്മാർപോരാടുത്തും
പാർത്ഥനെവന്നുതടുത്തും
തമ്മിലന്യോന്യംഎതിർത്തും
ആയതിലെതിരിട്ടും
രാവിനെക്കണ്ടിപ്പൊടിച്ചും
പാരമതങ്കോപമൂഴുത്തും
ഭുജമെന്നതമ്മിൽകലത്തും
കുഹരവിധങ്ങൾചുകന്നീടുന്നു
കലശമുകിലിളിവിലകന്നീടുന്നു
പൊടികളുനാഥവനിറഞ്ഞീടുന്നു
പൊളിയല്ലിനാകരത്തേറഞ്ഞീടുന്നു
ഗജനിപഥന്മരംകൊഞ്ഞീടുന്നു
രണ്ടുവിധിജയത്തെമണ്ഡീടുന്നു
കരതലവിലതത്തിനകുടഞ്ഞീടുന്നു
അരികളുമുടനെതുരിച്ചീടുന്നു
അമരജനങ്ങൾനിനപുകഴ്ത്തീടുന്നു
അസുരജനങ്ങൾനിന്നുചെകണ്ണീടുന്നു
ശിവശിവ!ഭയമെന്നുപറഞ്ഞീടുന്നു

സംഗരമധികഭയങ്കരമായി.
ടുങ്ങമതിന്നുടനൊന്നുതസമയേ
ശ്രംഗനിശാചരവീരനെയജ്ജുനൻ
നങ്ങുവധിച്ചുമറിച്ചുവിടിട്ടു
മംഗലമതുകൊണ്ടഖിലജനാനാം
മങ്ങുസമംഗതമായി
ഉടനെയധികമനേവവീരൻപാർത്ഥനു-
മുടനേസ്യന്ദനമേറിക്കൊണ്ടുതിരിച്ചു
ഇന്ദ്രനെചെന്നുവണങ്ങിസ്സാദരം
മെന്നൊഴിയതെരിവധമറിയിച്ചു
ഇന്ദ്രനുമധികംമതികലർന്നു
നന്ദനനൻപൊടനുഗ്രഹമേകി
ജീവചിരംനിജിജിഷ്ണുകുമാരക!
ഭവതുമുഹുർമുഹുരപികശലംതേ
ദേവകളവനുടെതലയിൽതൊട്ടു
കേവലമാശീർവാദവുമേകി
പാവുംനിന്നുടനപ്സരവേകളും
കറമകനുപുകഴ്ത്തിതമാനം
കല്യാണംഭിശിഭിശി
കല്യാണംകല്യാണമൂർത്തിതാൻപാദ-
പല്ലവംസേവചെയ്താൽ
അല്ലൽതീർന്നുമല്ലവൈരികൽത്തികൾ
സല്ലപിച്ചുമുല്ലസിച്ചുവാഴ്കകല്യാണം
ഇതുമൂലംദൈവമനുകൂലം

അതിബലബലവീര്യവു-
മതുലകുലനിജപൗരവും
അതുലകീർത്തിവിമലമൂർത്തിയെന്നിവ
സകലമശ്ശേഷസഫലമാകനൃപവരകല്യാണം
മാനവവീരനർജ്ജുനൻതാനവരെക്കൊന്നു
ദീനതകളഞ്ഞുസുഖമോടുദാനവാരി
മാനിനിബഹുമാനമോടുഗാനമാശ്ശുത്തുതേകുക-
[ല്യാണം

പരിതോഷംഗജതീപരിതോഷംപുരഹൂതനന്ദ- [നം
പൂരുവംശജരതവീരപരിചിനൊടുഭുവന-
[വീരരണിമണേ
കല്യാണംദിശിദിശികല്യാണം
കല്യാണംസുഖമേററവനങ്ങനെ
ഉല്ലാസേനകുറഞ്ഞൊരുദിവസം
സ്വർല്ലോകാധിപനോടുംസുഖമൊടു
സ്വർല്ലോകത്തിൽവസിച്ചുസുഖിച്ചു.

നിവാതകവചവധം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

സുന്ദരീസ്വയംവരം.

—o—

കരതലധൃതഖഡ്ഗംകാമ്യമുദ്ഘോഷയന്തം
വിമതജനകൃതാന്തംവിശ്വലോകൈകകാന്തം
സകലദിശിലസന്തംസാന്ദ്രകാരുണ്യവന്തം
നമിതവിബുധകാന്തംനൗമിവിഘ്നേശ്വരന്തം
അഖിലഭുവനമുണ്ണിവെണ്ണയുംപാലുമുണ്ണി
തരുണികൾമനമുണ്ണിസർവലോകർക്കൊരുണ്ണി
പെരിയൊരഴലത്തുണ്ണിഗോമുലപ്പാലുമുണ്ണി
കരുണവനമുണ്ണികാത്തുകൊൾകെന്നെയുണ്ണി.
പഞ്ചബാണസൂദനപ്രിയേ!വിരിഞ്ചവന്ദിതേ!
ചട്ടറ്റവടിവിലടിയങ്ങടെനൻകിരണമം-
[ബികേ!
വിശ്വപത്രമയാധിനാഥേ!വിശ്വലോകപാലികേ
വിരവിലിന്നുകവിതചൊൽവതിനനീതുണ-
[ക്കണം
ജംഭസൂദനാദിദേവപൂജിതേ!ജഗന്മയേ
ജനനമരണദുഃഖമാശുതീർത്തുകാത്തുകൊൾകമാം
നീലനീരജാദിമോഹനീയലോചനേ!ശിവേ!
നിഖിലദുരിതനിചയമിന്നുമകറ്റീടണമേ
ശാരദേന്ദുബിംബസന്നിഭാനനേ!പരാപരേ!
ശരണമപരമടിയനില്ലനിൻപദാബ്ജമെന്നി-
[യേ
ശ്രീകദംബവാസിനീശ്രിതേഷ്ടദാനതല്പരേ
ശിശിരകിരണചസിതമസ്തകേനിരന്തമോ-
[സ്തുതേ

ശൃംഗാലയവാസഗിരിശംഭോ
ഗംഗാധരപാലയചരമൂർത്തേ!
അംഗാരവിലോചനഗൗരീപതേ
മംഗല്യപ്രദായകനീലകണ്ഠാ
തുംഗവൃഷഭോപരിമന്ദമേറി
ശൃംഗഗിരിനന്ദിനിയോടുംകൂടി
സംഗീതഗുണത്തെവരുത്തുവാനായി
മംഗേവന്നനിക്കുതുണച്ചീടണം.
കരുണാമൃതനിധികരിവരവദനൻ
ശരണാഗതജനപാലനശീലൻ
തരുണാരുണനിഭഗാത്രകുമാരൻ
സരസിജഭവമുഖസുരഗണസേവ്യൻ
പുരഹരബീജസമുദ്ഭവനനുതരം
കരബലഭരിതനശേഷജനേഡ്യൻ
പെരുകിനദൈന്യംകൂപ്പമൊരടിയനു
വരുമൊരുവിഘ്നമശേഷമൊഴിപ്പാൻ
നിരവധികൃപയൊടുമമമനതാരിൽ
മരുവുകസതതമതിന്നായ് വന്ദേ
ഭാരതിയുംഗുരുവരനുംവ്യാസനു-
മരുണാദികളുംഗ്രഹവരഗണവും
പരമാനന്ദമിയന്നുസദാഹ്ലളി
പരിചൊതിങ്ങുവസിച്ചീടേണം
ധരണീസുരവരനികരവുമുരുതര
കരുണകലർന്നുതുണച്ചെന്നാകിൽ
പരിചിനൊടൊരുകഥകഥനംചെയ്തു-
മരികിലിരുന്നുശ്രവിച്ചീടേണം.
പാലിതകൗമാരികയായങ്ങ-
കാലംബാലതയങ്ങുകഴിഞ്ഞു.
ബാലികസുന്ദരിയാമൊരുപെണ്ണിനു
ചാലെയൗവനമാരംഭിച്ചു
കഞ്ചുകമാരിക്കാലംമുല
കന്നിപ്രായത്തിലുമൊന്നേറി
കുഞ്ചിതമായയൊരഗ്രത്തോടും
കുഞ്ചികവിഞ്ഞിതുതലമുടിയളവെ
പഞ്ചമിചന്ദ്രനെവെല്ലുംനിടിലേ
അഞ്ചിതമാകിനതിലകംകണ്ടാൽ
പഞ്ചമിചന്ദ്രനുമാദരവൊരുതി-
പ്പരിപാലിപ്പാനെന്നേതോന്നും
താമരസിതൾതോററായമൊടു
തപസ്സുംജലത്തിൽചെയ്തീടുന്നതു
ഭാമയുടേസുതതന്നുടെകണ്ണിനു
സദൃശതവരുവാനെന്നേതോന്നും.
അഞ്ചികൊഞ്ചിക്കുഴഞ്ഞൊരുപുഞ്ചിരിയാലിണങ്ങും
മഞ്ജുളവീക്ഷണങ്ങളായുള്ളൊരുശരനിര

നെഞ്ചിൽതറച്ചവളെക്കണ്ടു പരിഷകൾക്കു
കൊഞ്ചമല്ലോരോവകവഞ്ചനം പിണഞ്ഞു
വൻപനിപിടിലക്കണ്ടായ് ചോറും വേണ്ടാതെയാ- [യി
വമ്പന്മാർചിലർമോഹാലസ്യരായ്ത്തീർന്നുപോയി
പൊന്നോലകാതിലതിൻമിന്നൽഗണ്ഡത്തിൽ- [പൊന്നും
കണ്ണാടിതന്നിൽപ്രതിബിംബിച്ചബിംബംപോ- [ലെ
കന്യകതന്നുടയമന്ദസ്മിതരുചിയും
കന്നൽചിലയുടയോൻകണ്ടാലുംഭ്രമിച്ചുപോം
മുത്തുമണിക്കുസമമൊത്തൊരുദന്തരുചി
ഉൾത്താപത്തെവരുത്തുംഉത്തമയോഗികൾക്കും
പാലോപഞ്ചതാരയോതേനോമധുരവാണി
ആലാപങ്ങൾക്കുയേല്ലുംവേണുവീണയുമൊപ്പം.

അന്നപ്പെടയുടെഗമനംപോലെ
മിന്നൽക്കൊടിപോൽമന്ദംമന്ദം
തന്നുടെസഖിമാരോടുംകൂടി
മന്ദിരഭുവിവിളയാടിനടന്നു
പന്തടിപകിടിതിരിഞ്ഞടിചാടി
പന്തമൊടേച്ചുവടുകൾവെച്ചുംതുക
സഖിമാരോടുംകൂടിയിവണ്ണം
സരസംകളിചിരിയങ്ങൊരുഭാഗേ
സരസിജമുഖിപൊന്നൂഞ്ഞാലാട്ടം
സംഗീതംപാട്ടുകയുംസരസം
ആണുങ്ങളെയെങ്ങാനുംകണ്ടാൽ
നാണംപൂണ്ടൊരുകോണിലൊളിച്ചും
അങ്ങനെതന്നെതാരുണ്യംപോയ്
മെല്ലെയൌവനമാരംഭിച്ചു
വില്വഫലത്തുല്യതചേർന്നുളവേ
മല്ലാക്ഷിസുന്ദരിയുടെമുലയിണ
വില്ലോടെതിരാംചില്ലിക്കൊടികൊ-
ണ്ടെല്ലാവരെയുംതല്ലിത്തുടങ്ങി.
വില്ലുകം തന്നെയസ്ത്രീന്ന്
നല്ലയുവാക്കന്മാർക്കക്കാലം
വല്ലവിമാരുടെവല്ലഭനാകിയ
മല്ലാരിയുമഗ്രജനെവണങ്ങി
നല്ലമുഹൂർത്തജ്ഞന്മാരോടും
നാരായണനിവ്വണ്ണമരുളി

ബിജാവന്തി — മുറിയടന്ത.

അഗ്രജാകൈവണങ്ങുന്നോൻ
ഉഗ്രതുല്യമഹാഭാഗ!
നന്ദിനിയാംസുന്ദരിക്കു
തന്നുടെവിവാഹകാലം
വന്നുവല്ലോഭാഗ്യവശാൽനന്ദനീയ ഭോ!
ഏതൊരുപുരുഷനുടെ
ജാതകമിവൾക്കുചേരും
ജാതിയോഗ്യന്മാരായുള്ളഭൂമിപന്മാരിൽ
വിദ്യവേണംബുദ്ധിവേണം
വിശ്രുതകീർത്തിയുംവേണം
പാരമുള്ളഗുണങ്ങൾക്കൊ-
ന്നൊരമില്ലാതിരിപ്പവൻ
ഉററബന്ധുവായിട്ടവൻ
മുററുമെൻമോഹം
കന്യകതന്നുടെകല്യാണത്തിനു
കാലംവൈകുന്നൊന്നോതൊന്നു
കാമംവിധിവിഹിതങ്ങളശേഷം
കാട്ടീടുന്നെന്നറിയാവല്ലൊ
കാമന്ത്രജ്ഞനുംതേടുംമോടികൾ
നാമെന്തുരചെയ്‌വൂഇതുകാലം
ഏതൊരുപുരുഷനിവൾക്കനുരൂപൻ
ചേതസികൗതുകമൊടരുളീടേണം
ഭാഗ്യംകൊണ്ടുംയോഗ്യതകൊണ്ടും
ശ്ലാഘ്യതകൊണ്ടുംപൂജ്യതകൊണ്ടും
യോഗ്യന്മാരാരീസുന്ദരിയോടു
ചേർച്ചയിതെന്നതുമരുളീടേണം
അഗ്രജനെന്നതുകേട്ടുമഹാശൻ
വ്യഗ്രതകൈവിട്ടടനേതാനും
ചേതസികൗതുകമൊടഥ[illegible]
ചേതോഗതമിദമരുളിച്ചെയ്തു.

എരിക്കിലകാമോദരി — മുറിയടന്ത

നന്ദകുമാരാമുരാരേ
അരവിന്ദവിലോചന[illegible]
സുന്ദരിതന്നുടെകല്യാണമേല്ലാം[illegible]
സുന്ദരലീലചെയ്യേണം[illegible]കേൾ (നന്ദ)
കുന്തീകുമാരന്മാരഞ്ചുമവർ
ഹന്ത! വനത്തിൽപോയല്ലോ
ചിന്തിക്കിലവരോടുബന്ധുതയുചിതവും
സന്ധിപ്പാനവകാശംഅഭിമന്യുകുമാരൻകേൾ (നന്ദ)
കൂട്ടാളികളവരഞ്ചുംഅങ്ങു
കാട്ടിൽകിടന്നുഴലുമ്പോൾ
കൂട്ടത്തിലഭിമന്യുകുമാരനെ[illegible]വളെ
വേൾപ്പിക്കുചിതമോയെ[illegible]മോഹം-
കേൾ (നന്ദ)
ദുര്യോധനൻ്റെകുമാരനെ[illegible]
കുരുകുലമുളയുണ്ടുകണ്ടാൽ[illegible]
അവനോടുപെരുതിയു[illegible]പ്പാലല്ലരു-
[വരം
അവനിപ്പോളിവൾക്കുകൂട്ടി[illegible]ട്ടുവരുംകേൾ
(നന്ദ)
പരിണയമിന്നിതുചെയ്യാ[illegible]
പുരുഷനെയുള്ളതിനച്ചൻ
കുരുകുലമതിലല്ലാതൊരു[illegible]ല്ല
കരളയല്ലനുജാമമസഹജ[illegible]സഖീ! കേൾ
(നന്ദ)

ബലദേവനുടെഗിരമതുകേട്ടു
വിജയസഖൻബഹുമാനിച്ചരുളി
അങ്ങനെതന്നെയതാകെചെയ്തുകൂടുന്ന
അംബരത്തിനുടെസാദരമൊരുങ്ങി
പത്രികയെഴുതിദൂതന്മാരുടെ
ഹസ്തത്തിങ്കൽദാനംചെയ്തു
ഹസ്തിനമായപുരത്തിനയച്ചു

മത്തമഹീപതിദുര്യോധനനാ-
യ്‌നീട്ടംകൊണ്ടവർദുര്യോധനനുടെ
കോട്ടയ്ക്കുള്ളിൽചെന്നുകരേറി
പാട്ടിൽകണ്ടൊരുസേവകനപ്പോൾ
പരിചൊടുചോദിച്ചായവരോട്
ങ്ങുന്നിപ്പോൾവരുന്നിതുക്രമേ!
ഞങ്ങൾദ്വാരകയിന്നുവരുന്നു
ഏതൊരുകാര്യംദ്വാരകതന്നിൽ?
നിന്തിരുമേനിക്കുണ്ടൊരുനീട്ട്
കാണേട്ടന്നവർവാങ്ങിച്ചുടനെ
കാര്യസ്ഥാനംവച്ചുവണങ്ങി
കാര്യസ്ഥന്മാർക്ഷിതിപതിയപ്പോൾ
വായിച്ചുരചൻതന്നായുണർത്തി
വലരിപുസഹജൻബലദേവൻതാ
ദുര്യോധനനറിയേണ്ടുമവസ്ഥ
മകളെവിവാഹംചെയ്വാൻനിന്നുടെ
മകനെന്നുള്ളതുനിശ്ചയമാക്കി
വൃശ്ചികമാസംപത്താംതീയതി
വിഷ്ടികഴിഞ്ഞൊരുശേഷമതിങ്കൽ
അരപതിലച്ചുതിരിഞ്ഞീടുമ്പോൾ
കർക്കലഗ്നംനല്ലമുഹൂർത്തം
സന്നാഹങ്ങളുമൊക്കെയൊരുക്കി
തന്നാൽവേണ്ടതുമൊക്കെയൊരുങ്ങി
ലക്ഷ്മണനോടുംതലനാളെ
ദ്വാരകമിവിടേക്കെത്തീടേണം
ഇപ്രതിതിരുവുള്ളമീട്ടിന്നെഴുതി
മുത്തുസ്വാമിമുകുന്ദനെഴുത്ത്."

പുത്രന്റെകല്യാണോത്സവമതി
ചിത്രമിതെന്നുസുയോധനഭൂപൻ
മിത്രാമാത്യശകുനിപ്രമുഖാദികൾ
ളൊത്തുവിചാരിച്ചേവംചൊന്നാൻ
ഇങ്ങനെതന്നെസംഗതിവരികിൽ
ഇങ്ങേറ്റംനന്നായെന്നറിക
കൊണ്ടൽക്കാർവർണ്ണന്റെഹൃദയം
കണ്ടവരില്ലിനിയെന്തൊരുകാര്യം
കൊണ്ടിങ്ങനെയനുവാദംചെയ്തു
കണ്ടാലറിയാമെന്നുംചിലര്
കൃഷ്ണനൊടിങ്ങൊരുബന്ധുവതായാൽ
തൃഷ്ണയുമിനിനമ്മളിലായല്ലോ
ജിഷ്ണുവിനുംബലമെന്നുംകുറഞ്ഞു
കൃഷ്ണനുമിനിനമ്മൾക്കരികായി
കാട്ടിൽപോയൊരുപാണ്ഡുസുതന്മാർ
കാട്ടീന്നിനിവന്നിങ്ങുപിണങ്ങുകിൽ
ആട്ടിക്കളയാമവരെയുംതവ
നാട്ടിൽവസിക്കാംബാധയൊഴിഞ്ഞ്
നന്നായിങ്ങിനെവന്നതുനമ്മുടെ
സന്നാഹംസഫലംവരുമല്ലോ
എന്നവരുരചെയ്തുടനേതന്നെ
വെന്നിപ്പറയുമറഞ്ഞുതുടങ്ങി
ദുര്യോധനസുതനാംലക്ഷ്മണനും
ഹരിയുടെമകളാംകന്യകതന്നെ
അരിയോംഹരകല്യാണംകല്പി-
ച്ചുറകപെരുമ്പറയൊന്നൊരുമിച്ചു
മന്നിനിയത്തിരുമാലയണിപ്പാൻ
ആരെന്നാലതുലക്ഷ്മണനെന്നൊരു
പോലെന്തൊരുക്കേട്ടവിശേഷം
കോലാഹലമതികൗതുകംതന്നെ
നാരീമണിയാമുള്ളസുഭദ്ര-
മാരാൽഭാമാഭവനംഗതയായ്
പാരംപരിതാപത്തൊടുമേവും
ഭാമയൊടറിയിച്ചാൾമധുവാണി.

പദം—ദ്വിജാവന്തി—മുറിയട

അംബികാപദയുഗളം
അമ്പിനോടെകുമ്പിടുന്നേൻ
ഇമ്പമെന്നില്ലതെന്നോർത്തു
ഇത്രനാളുമിരുന്നുഞാൻ
ധർമ്മമോസത്യലംഘനം
സത്യഭാമേയല്ലയോതി
അമ്മയുമെനിക്കേകമം
എൻമണിമാത്രംപോലുംനാഥ
നമ്മൾതമ്മിൽചെയ്തിരുന്നസത്യവുംമറന്നുപോ-
[യേ
എന്തിവണ്ണംവരുവാനന്നുമഹിതമായോന്നിലേതും
കശ്മലനാംദുര്യോധനപുത്രനുകൊടുപ്പാനെന്നു
പിന്നെയവിടിങ്ങിനെതോന്നിയെന്തൊരുവേണ്ടേ.

ഭദ്രയതായസുഭദ്രാഗിരമു
ഭാമയുമുടനേകേട്ടതിതാപാൽ
ഭർത്താവിനുടെയരികേയിരുവരു-
മൂർത്താപത്തോടുതൊഴുതറിയിച്ചു
സത്യപരായണസകലേശജയ
സത്യത്തെപ്പരിപാലിച്ചരുളുക
കൃത്യാകൃത്യമിതറിയാതേതവ
ചിത്തമതിങ്ങനെയിങ്ങിനെയന്യേ
ഇവളുംഞാനുംകൂടിച്ചെയ്തൊരു
സമയത്തെപ്പരിപാലിച്ചരുളുക
തവകരുണാലേശംപുനരെന്നിയു-
മിവളിലുമുണ്ടായ്വരികപരാധോ
ഇരുകൈതൊഴുതക്കാലുതലോടി-
യിരുന്നാൾഭാമസുഭദ്രയുമായി
മധുമഥനൻമതിപരുഷത്തോടെ
മധുമൊഴിമാരൊടിവണ്ണംചൊന്നാൻ
സത്യത്തിന്നാരണിഹസാക്ഷി
സത്യംഞാനെന്നൊരുവൻചൊൽകി-
സത്യംഞാനനുവാദംചെയ്യും
മിഥ്യാവാക്കൊട്ടന്നെമൊട്ടുകൂടാ
സ്ത്രീകളുടെക്കൂട്ടംതന്നെയി-
ങ്ങാകംനാശവുമിവരാലത്രേ
ഗുണദോഷംതിരിയാത്തൊരുകൂട്ടം
കണവന്റെഗുണമോർത്താൽമതിയോ
കളമൊഴിമാരേയിതുകാലത്തു
കരുതുകവല്ലതായിട്ടൊരുബന്ധു
കുരുപതിസൂനുസുയോധനനായക-

ഭോഗാന്തരാണെയെന്നിക്കാലം
അഗ്രജനാമഗ്രപനങ്ങിനെയോർത്തെ-
ന്നിങ്ങനെതന്നെന്നറികസുഭദ്രേ!
പാർത്ഥന്മാരുടെ ആണുങ്ങളല്ലായ്കയാ-
തല്ലോ നാട്ടും വീട്ടും വിട്ടി-
ട്ടന്തിന്മാരൊപ്പമടവിയിലാളെ
ത്തീർത്ഥമാവുമാടിനടന്നിട്ടന്നു
ഐവർക്കും കൂട്ടുള്ളവളല്ലോ
അക്കൃഷ്ണപാഞ്ചാലിയുമവളെ
കൈവലതോട്ടു പിടിച്ചു സരോഷം
ദുശ്ശാസനനാമഴിച്ചു സഭായാം
വസ്ത്രാക്ഷേപണമാദികളിതേഴി-
കേശാകർഷണമെന്നിത്യാദികൾ
കണ്ടു സഹിച്ചാന്നറിയാതെ
കുല്യോതയേരേനിന്നതുമെന്ത്യേ
ഉജ്ജ്വലിതാഭീമൻ
വീരാഗാർവ്വം കാട്ടിയലത്തും
അജ്ഞാനാരാകിനവൻ പാർത്ഥാരം
അവിടെയധോമുഖനായ് നിന്നെന്ത്യേ
ശൌര്യം പോരാഞ്ഞല്ലേവനഭൂവി
കാട്ടാളന്മാരെന്നാകണനെ
കായ്കനികന്ദാദികളും തിന്നു
ഒട്ടേപട്ടിണിയിട്ടും കാട്ടിൽ
മുട്ടിനടക്കും പാണ്ഡുസുതന്മാർ
നാട്ടിന്നിനി വരികെന്നതു തിന്നു
ചാട്ടിയലോകമവക്കവരായിനി
പാട്ടും പാടിനടക്കാമിനിമേൽ
മൂത്തിട്ടുകളെന്നാങ്കിവരുമ്പോടി
തീക്ഷ്ണതചെന്നൊരു വാക്കുകൾ കേട്ടു
ചിന്താശരതാപം പൂണ്ടിതവരായ്
ചിതകൾ പാമ്പൂണ്ടാരംഭിച്ചു
നാരായണനാനുണ്ടെതവരിൽ
പാഞ്ചാലിക്കും പൂണ്ടതൽ ചൊല്ലു
പെണ്ണിനൊരത്തെയുണ്ടു വിധിച്ചി-
ട്ടുള്ളൊരുവെള്ളൊരുവനവാസിവർക്കണ്വരി.
ധന്യാമാക്ക ചിതം മമ കന്യകേ
ഭാന്യാമാർക്കുണ്ടല്ലൊനീവിൻ
അന്യരസംഗതി വരികയില്ലതി-
മന്യു വിനത്തുയോഗ്യതയതിനി-
ന്നൊന്നിനാ നല്ലേകുറവീടേണ്ട
ഒരുവഴിയീരാപനങ്ങാക്കീടും
എന്നാൽ നിങ്ങടെ കരിച്ചീടേണ്ട
വന്നീടും ചിന്തിച്ചതുപോലെ
എന്നതു ചൊല്ലും വാക്കുകൾ കേട്ടു
നിന്നാവിന്നു നമിച്ചു സുഭദ്രാ
തന്നുടെ വാസഗ്രഹമേ ചെന്നാവളും
തരുവഴിയോരോന്നോർത്തും പാർത്തും
സുന്ദരഗാത്രി സുമാനസമുഖിയാ-
ള്ളന്നുടെ ശയ്യയിൽ വീണു മയങ്ങി
അഭിമന്യുവുമപ്പിതനമ്മെതിരേ
അതിമതരായ സുഹൃത്തുകളോടും

വേട്ടയ്ക്കായി നടന്നതിവേഗം
പൊട്ടച്ചൂരികപോരറിയാതെ
കൂട്ടം കൂടിക്കൊല വിളിയാർപ്പുകൾ
കുന്തക്കാർ ചിലർ നിരവേ കൂടി
വില്ലാളികൾ ചില വാൾക്കാരും പുന-
രല്ലാതേ സേനാപരന്നിതു കാട്ടിൽ
കുട്ടുവായെൻ കുന്നിനകങ്ങേന്നാൽ
ചൂരികയവാൻ നെഞ്ഞത്തെന്നും
കുട്ടുവായും പകിടിച്ചോരോരോ
ചുരികക്കാരണിരന്നിതുവേഗേ
കുന്തക്കാർ കൈത്തൽക്കാരും വേട്ടികൾ
കൊണ്ടരയിൽ കെട്ടും കൂപ്പായം
കംബളമാകിന തൊപ്പികളും പല
മുണ്ടാംതോക്കുകൾ കൂടിത്തിരന്നു
അജ്ഞനിയങ്ങളെതച്ചുകതിരമെ-
ലാത്തുകൾ വിളങ്ങിതവിടെ
പച്ചക്കുപ്പായം തൊപ്പിയുമി-
ട്ടച്ചുതങ്ങടെ മർക്കടം വിരലിൽ
കൈകച്ചുരുട്ടുകൾ കെട്ടിട്ടച്ചു-
കച്ചുകൾ കെട്ടിത്തൊങ്ങലുമിട്ടു
ചെച്ചിടയും ചഞ്ചീട മുടവാളും
ശക്തികൾ കയ്യിലെടുത്തഭിമന്യു
വേട്ടയ്ക്കായിക്കാട്ടിൽ കേറി
കൂട്ടുകകലശലുകോലാഹലമായ്
കല്പനയിപ്പടി കേട്ടൊരുസമയേ
വല്ലപ്പാവച്ചോന്നിച്ചോക്കെ
കാട്ടാളന്മാർ വേട്ടയ്ക്കായി
കാട്ടിലൊട്ടിട പാട്ടുമൊട്ടും
പട്ടികളൊക്കെയൊരേ വിളി കൂവേ
കെട്ടുകവലകളും കൊട്ടുകളൊക്കെ
വാളൻ കോളൻ ചാത്തൻ കണ്ടൻ
വെള്ള വെളുമ്പൻ കല്ലൂപ്പുലിയൻ
ചെമ്മൂകൻ കരിമ്പൂകൻ പാണ്ടൻ
ചാത്തൻ മൂറിയൻ പൂതൽ ചെവിയൻ
വാലുവളഞ്ഞൻ വാലു വളഞ്ഞൻ
മൂക്കുച്ചുകന്നമുളക്കൻ താനും
ഇങ്ങനെയുള്ളൊരു നായ്ക്കളുമെല്ലാം
ബഹുവിധമങ്ങിനെ കൂട്ടിയ കാട്ടിൽ
വാലേലുകയറിയിടറുകവിരവെ
കൂട്ടത്തിൽ വിളികം പകിടാൻ
കല്ലുകളിട്ടുമുരക്കുകളൊക്കെ
ഇത്തുകൾ കുത്തുകൾ വെടിവെച്ചീടുക
കുട്ടുവായെന്നൊരുതങ്ങൾ കൂവേ
കൊടിമരമതുകളിലേറിക്കേറിവിൻ
കുട്ടുവപറയാതെവടികൊണ്ടേ
കുട്ടുവാകിടികളെക്കൂട്ടവിളികി
പുലിവലയിൽ ചാടികിടികുടെ
കുന്തക്കാരൊന്നിച്ചാകേരെ
പുലിയലറുന്നതു കേട്ടോ കൂവേ
വലിയൊരു കൈകൾ കയ്യിലെടുത്തു
തലകൊണ്ടാകല ക്രോടാമെന്നും

തങ്ങളിലാർത്തുവിളിച്ചുപറഞ്ഞും
അങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടോടിനടന്നും.
കാട്ടുപോത്തുകളുടെക്കൂട്ടമിളകിയപ്പോൾ
ഓട്ടംതുടങ്ങിനിന്നകാട്ടാളക്കൂട്ടമപ്പോൾ
കൂട്ടിവില്ലപ്പോളഭിമന്യുവിപ്പാരതതി
കാട്ടുപോത്തുകളുടെകണ്ണിലൂടൻതറച്ചു
കൂട്ടംപിരിഞ്ഞങ്ങോരോകാട്ടുടെമണ്ടിപ്പല
കൂട്ടംമൃഗങ്ങളുടെക്കൂട്ടത്തിലിടകൂടി
കണ്ടുകിരീടിസുതനണ്ടായകൃപയാലെ
ഉണ്ടൽശരങ്ങൾകൊണ്ടിട്ടുണ്ടായില്ലവയ്ക്കൂത്തും
ഗംഭോളിപോലെയുള്ളോരമ്പുകൾകുംഭികടെ
കുംഭതടങ്ങളിലാലംഭമുഖങ്ങളായി
വ്യാഘ്രംവായുംപിളർന്നുശീഘ്രംവരുമ്പോൾനര
വ്യാഘ്രശരതതികൾശീഘ്രംവായിൽതറച്ചു
വ്യാഘ്രങ്ങൾചത്തുവീണതോർക്കിലസംഖ്യമത്രെ
മറവുള്ളമൃഗങ്ങളെത്തെറെറന്നുകൊന്നതോർത്താൽ
അററമില്ലഭിമന്യുമറവുള്ളവനുമായി
മുററുംതാമസിയാതെ പററുകളുകളോടെ
പററിഭവനംതന്നിൽപററലർകുലകാലൻ
വേട്ടയ്ക്കുപോയിപ്പോയെയരുമകനെ
ചാട്ടിൽകണ്ടതികൌതുകമോടെ
വാട്ടിയയിലവച്ചൂട്ടീടകമൊടെ
വാട്ടമൊഴിച്ചുപറഞ്ഞുസുഭദ്രാ
കേട്ടില്ലേമകനേവൃത്താന്തം
കേൾക്കാതെയിരിക്കത്രെസൌഖ്യം
കേട്ടിട്ടെന്തൊരുഫലമിഹെലോ
കാട്ടിൽവാസിക്കുന്നുവേണ്ടുന്നവർ
ജ്യേഷ്ഠനുമന്നധർമ്മമായിനിരൂപിച്ച
ച്ചേട്ടയരാജസൂയയോധനാദനുയന്ന
വാട്ടമൊഴിഞ്ഞമ്മകളെക്കൂപ്പി-
ച്ചെന്നൊരുവാർത്തകാനാട്ടിൽനടന്നു
സത്യപരായണനാകിയകൃഷ്ണൻ
സത്യംദുര്യോധനവശനായി
വെട്ടംപാളിയന്നെണ്ണിട്ടുകൊന്നാര
ചട്ടംതന്നോയവനുമാച്ചു
കൂട്ടനാമിനിയിവിടെവസിപ്പാൻ
യോഗ്യതയില്ലനിനക്കുംതാനും
അമ്മയിവണ്ണമുരച്ചതുകേട്ടഭി-
മന്യുവുമതിരടനങ്ങുരുളി.
അങ്ങെല്ലുണ്ടാകുമതൊന്നുകൊണ്ടു
ചിന്തജനനീ! തവ
പത്തിനൊപ്പത്തിൽഗുണിച്ചവരേവരും
ഒത്തുവന്നാലുമിങ്ങെതിരിട്ടുനുമേ (അത്ത)
ചക്രപാണിസഹായമതോടുകൂടവേ
ശക്രാദിപന്നെവർവന്നാലിങ്ങെതൃത്തുള്ള (അത്ത)
നാഗകേതനസുതൻതന്നോടിങ്ങെതിരിട്ടു
നാഗാസ്ത്രമെത്തുന്നോർബന്ധിച്ചുകൊണ്ടന്നു
പന്തൽതൂണിതിമേലെബന്ധിച്ചുകല്യാണം
ഹന്ത! കഴിപ്പനെന്നോടെച്ചനാണെതുധാം (അത്ത)
അഭിമന്യുവുമുടനിങ്ങനെയരുളി-
ട്ടഭിമതമൊടുചെറുഞാണൊലിയിട്ടു
ശതമന്യുധനുർജ്യാഘോഷംപോൽ
ഉടനുടനൊന്നുമുഴങ്ങിതദാനീം
ധാരകയെക്കെയുമൊന്നങ്ങിളകി
കാരണമാരുമറിഞ്ഞതുമില്ല

ശ്ലോകം.

ഏതസ്മിന്നന്തരേതത്ര സുന്ദരീവചസാമലം
ദൂതികാഞ്ജനിമാഗത്യസത്യസന്ദേശമബ്രവീൽ

പദം—പുന്നാഗവരാളി—മുറിയടന്ത

സുന്ദരിയയച്ചുള്ളോരുദൂതിയുംവന്നിതപ്പോളഭി-
മന്യുസന്നിധൌ
സുന്ദരാംഗനൊടൊന്നൊഴിയാതവൾ
സന്ദേശങ്ങൾപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൾ
"മന്നരിൽമണിയാകുന്നനിന്നെഞാൻ
മുന്നമെൻമനസ്സാലെവരിച്ചല്ലോ
വന്നുനീയെന്നെമാലവെച്ചല്ലായ്കിൽ
വഹ്നിയിൽചാടിനാളെമരിപ്പൻഞാൻ"
എന്നുദൂതിപറഞ്ഞതുകേട്ടപ്പോൾ
മന്ദഹാസംകലർന്നഭിമന്യുവും
മൌക്തികമണികോർത്തുചേർത്തുള്ളോരു
നക്ഷത്രമാലകണ്ഠത്തിൽനിന്നൂരി
ദൂതിതന്നുടെകയ്യിൽകൊടുത്തുട-
നാദരവോടിവണ്ണമരുൾചെയ്തു
നാളെയങ്ങുമുഹൂർത്തസമയത്തു
ഞാനവിടെവരുമെന്നുചൊൽകനീ
ഇത്ഥംദൂതിയോടുരചെയ്തുനിജ
ഹസ്താംഗുലീയവുമാശുകൊടുത്തു
യാത്രയയച്ചവളവിടുന്നുംപോയ്
ആസ്ഥയൊടേസുന്ദരിസവിധത്തിൽ
ഭക്താവഭിമന്യുവതാസ്സുരവാൻ
കാത്യായനിയെസ്സേവതുടങ്ങി
വിജയാത്മജനഥവില്ലുംപൂട്ടി
വിജയശരങ്ങളെടുത്തുകരത്തിൽ
വിരവൊടുയാത്രയ്ക്കാരംഭിച്ചൊരു
വിധമതുകണ്ടുപറഞ്ഞുസുഭദ്രാ
സോദരരിരുവരുമക്കരവരതും
ചേതസിപാർത്താലരികൾനിനക്കു
നേരവരൊടുപോരിനുനീയല്ലോ
നിഷ്ഠുരമവരൊടുഫലിതംബാലാ
ബന്ധുബലംകൂടാതൊരുകാര്യം
ചിന്തിച്ചാൽസാധിക്കയസാദ്ധ്യം
എങ്കിൽനമുക്കൊരുബന്ധുവിതാര്?
എന്നാലവർവനവാസംതന്നെ
ഉമിയൊടുചേർപ്പെട്ടാലരിതാനെ
ഉഴവിൽവിതച്ചാൽമുളയുണ്ടാമോ
മാതാവിങ്ങനെചൊന്നതുകേട്ടതി-
നുത്തരമരിയാടില്ലഭിമന്യു
ചേതസിചിന്തിച്ചാനിതിനിഹ
ചേന്നൊരുമിത്രമിതാരുള്ളെന്നാൽ
വാതാത്മജസുതനായഘടോൽക്കച-
നാമവനെന്നുടെജ്യേഷ്ഠൻശ്രേഷ്ഠൻ
ചേതോഗതമവനോടറിയിപ്പാൻ

ചെററുംതാമസിയാപോകെന്നായ്
അമ്മയുറക്കെപ്പറഞ്ഞൊരുനേരം
അഭിമന്യുമെല്ലെന്നുനടന്നു
കടുവാപുലികരടികൾകാട്ടാനകൾ
കുടിവാഴുന്നകൊടുംകാട്ടിടെ
പടുവാമഭിമന്യുപിടയാതെ
തടിനീഗിരിതടമടവികടന്നു
ചെന്നവനൊരുവടവിടപിമൂലേ
ഉന്നതമായൊരുപാറമേലേറി
തന്നുടെവില്ലുംശരവുംവച്ചേ-
ച്ചവനുമുറങ്ങീകുറഞ്ഞൊന്നവിടെ
അന്നേരത്തുഘടോൽക്കചനുടെവന-
പാലകനായനിശാടനവീരൻ
വന്നവനുടെഅരികേനിന്നിട്ടു
ഉന്നകതാരിൽനിനച്ചാനേവം
പാരമുറക്കംപൂണ്ടുകിടപ്പവ-
നാരിവനതിസുകുമാരൻകണ്ടാൽ
ആരെങ്കിലുമിവനെക്കൊന്നിട്ടു-
ച്ചോരകുടിക്കണമിന്നുനമുക്ക്
നേരംകളയരുതിനിയെന്നിട്ടു-
പ്പാറയൊടുംകൂടവനെയെടുത്തു
ആഴിവരയായിട്ടങ്ങുള്ളൊരു
വാപീതടഭുവിവച്ചുകളിച്ചു
വില്ലുംശരവുമെടുത്തവനൊരു
കല്ലിൻചീളിലൊളിച്ചുകളഞ്ഞു
മെല്ലെയങ്ങഭിമന്യുകിടക്കും
കല്ലേക്കേറിയിരുന്നവനാവൽ
പക്ഷവുമുള്ളതിനെന്നൊരുകൂമെ-
ഷുള്ളോരിവനെക്കൊൽവാൻതോന്നാ
നല്ലൊരുലക്ഷണമരികേകണ്ടാ-
ലിപ്പോളുപേക്ഷിപ്പാറില്ലൊരു
ജാതകുലാവകുതിനുംതന്നോ
അപ്പഴിവനെക്കൊലചെയ്‌കേയുള്ളൂ
കഴിനാതയുള്ളിലിവണ്ണമുറച്ചു
കടിനാകരംകൊണ്ടാശുപിടിച്ചു
ഉണർന്നിവിടന്നുകളഞ്ഞഭിമന്യു
താതിപരാക്രമംപൂണ്ടിത്ഥംചൊന്നാൻ
ചോകെവിൽശ്രീകൃഷ്ണനുടെ
മാതികവാകിയസുന്ദരിയൊടും
മാവനോടസഹപൊട്ടുംസമയ-
അങ്ങൊപാണ്ഡവമമ്മായിതിപ്പോൾ
സംഗതികണ്ടുപാരാതൊരൽചെകിടിരു
സംഗതിയടിയെന്നാംനീയറിക
അഭിമന്യുഗിരംകേട്ടുനിശാചര-
നതിഹാസംപൂണ്ടവരൊട്ടൊരുചൊന്നാൻ
ചലിതംനിന്റെവാക്കിതുമിപ്പോൾ
ചലിതംനിന്നെയതിനാക്രുദ്ധ
എന്നപരാക്രമസുരതനയനോ-
ടന്നേരത്തഭിമന്യുവുമതുലി
എന്നാൽത്രയനാകിലിനിക്കു
ഇന്നത്തെക്കമ്മങ്ങൾകഴിഞ്ഞൊ-
ല്ലിന്നതിനായെന്നതുകേട്ടവ-
നങ്ങിനെയെന്നുവാദംചെയ്തു
വീരതയിരങ്ങിസ്സപഥികളിച്ചു
വീരതമർച്യംകയ്യിൽക്കോരി
പരദേവതയെപ്പുരിചൊട്ടുചിന്തി
ച്ചവതാംതർപ്പണമാശുകഴിച്ചു
കാത്യായനിയങ്ങവനുടനിക്കടേ
മൂർത്ത്യാവന്നുപ്രകാശിച്ചരുളി
മഹിഷാന്തകിയങ്ങപ്പോളവനൊരു
മഹിമകലർന്നൊരുവാളുംനൽകി
മായാഭഗവതിമെല്ലെമറഞ്ഞു
ആയതവൻബോധിച്ചതുമില്ല
ആശരവരനുടെയരികേചെന്നി-
ട്ടാശ്രുസുഭദ്രാസുതനുംചൊന്നാൻ
ഭക്ഷിക്കാമെന്നാകിൽവാടാ
രക്ഷസ്സേനിന്നുടെയുടൽനായ്‌നരി
ഭക്ഷിപ്പാറാക്കുമതല്ലെന്നാൽ
ക്ഷത്രിയജാതിജനിച്ചവനല്ല
പാടനിശിചരകീടാപോരിനു
പാടാതെന്നാരൊട്ടന്നുന്നം
പോടാമൂഢമതിതേടാൻനമ്മോട്ടു
കൂടാനീനിന്നെയുംകൂത്തിമൂഢാ-
ഢംഭാമാരഷ്ടധിംഭാനിനുടെ
ഢംഭമഹംഭാവങ്ങളുമിവിടെ
സ്തംഭിപ്പിപ്പൻകണ്ടോയെന്നൊരു
പാറയടത്തൊന്നങ്ങുകൊടുത്തു
അഭിമന്യുവുമന്നേരംമുന്നി-
ട്ടമ്മകൊടുത്തൊരുവാളാൽവെട്ടി
അളവേപൊടിയായ്പ്പൊൻപാറയുമുട-
നതിവിസ്മയമെന്നവനുമുറച്ചു
ആശരനാശുക്കൂശാനുപ്രതിമനെ
നാശംചെയ്യാനുള്ളിലുറച്ചു
ക്രൂരതപ്പൂണ്ടൊരുസാലംപിഴുതവ-
നിങ്ങോട്ടുവീശിയടിച്ചുകുമാരൻ
വീശിയടിച്ചൊരുമരവുംവെട്ടി
ആശുവിരലുകൾപത്തുംവെട്ടി
നിശിചരഗർവ്വുകളൊട്ടുകുറഞ്ഞു
ഇവനതിമാത്രഷനെന്നറിഞ്ഞു
ആയവർപൊരുതുജയിക്കേണമെന്നി-
ട്ടായുധമാകിനവൃക്ഷംകൊണ്ടും
കല്ലുകൾപാറകൾകൊട്ടുമുടികൊണ്ടും
കടുകയവനുടലിൽക്ഷേപിച്ചു
കല്ലുംമരവുമതില്ലാതായി
വല്ലാതവിഷാദംപൂണ്ടുതുടങ്ങി
കർബ്ബുരനുടെഗളനാളമറുത്തു
നിർഭയമത്തുകന്മാടിയകിരിടന്നു

ശ്ലോകം.

ശ്രുത്വാജ്ഞാനേൽകേട്ടുഘടോൽക്കചനുംതദാനീം
രോഷംപൂണ്ടകത്തികയനേഴനീറുധീരൻ
ആക്രോശായുധവിപുലകരങ്ങളോടും
ചെന്നെതിർത്തുവിജയാത്മജമേവമൂചേ

ഏവനൊരുവനിവിടെവന്നോരധീര?
ശൂരനെവനൊരുവനിവിടെവന്നോരം
നേരോടെന്നിനക്കീതെന്നുറച്ചുവെങ്കിൽവരികെടാ
വീരശൂരനിന്നുടെകഴുത്തറുപ്പനേഷഞാൻ (ഏവ)
നില്ലെടാനീ ദാരായമാനീട്ടരനില്ല
കർമ്മമെതിർവതവതല്ലരാജ്യകിലുംധർമ്മ
കർമ്മധർമ്മമെന്നെവർക്കധർമ്മിയെന്നതില്ലനില്ല
ധർമ്മരാജസവിധപുരിയിലാക്കുവനഖിലാധമ
(ഏവ)
നില്ലെടച്ചുമൽസുതനികളൊക്കെയിന്നുണ്ടുമാക്ക-
ണതുതന്നെയോമലിക്കയില്ലദുർമ്മതേജളോ! (ഏ
ള്ളതൊപ്പറഞ്ഞനിന്നൊടെങ്ങളുസ്സുതനികൾ
ള്ളതൊപ്പറയുമാറുകൊണ്ടെടോ (ഏവ)

കേളികൊട്ടതിലകക്കടയന്താം
ആർപ്പൊത്തരശ്രംഷ്ണികരാണം
പൊട്ടുകുട്ടീട്ടിക്കൾപാട്ടുളിവളതടി
ഇടക്കാടിമുസലിമുസ്സുണ്ഡികളെല്ലാം
നോക്കിക്കൊണ്ടുപ്രയോഗിച്ചിട്ടവ-
നൊക്കെത്രെതിപ്രായമതാക്കി
ഇടഞ്ഞിയുദ്ധംചെയ്തുതളർന്നവർ
ചാടിയിതന്നാരണ്ടുപുറത്തും
ഏറ്റൊരുതാലേശമെന്നീവണ്ണം
ചിന്തതളിപ്പതോർക്കചാമ്പലിൽ
ഇലക്ഷ്മപ്രകരംപോലെതന്നും
പൊലെൻകണ്ടാലെത്രചെറുപ്പം
നീലമഹാമലപോലെകിടക്കം
നിശിചരനായൊരുവെച്ചതുമെങ്കിലെ
തനാത്മജ ചനെനയുമയുള്ളോരാ
ശ്രുനന്ദുവ്യാപിച്ചതുപോലെ
മന്ദീക്കണമീവന്റെചരിത്രം
തുരന്നേനുള്ളതറിഞ്ഞതുമില്ല
ചോദിച്ചാലറിയാമെന്നിട്ടു
ചോദിച്ചുനീയാരെന്നിചൊൽക?
പ്രാണനെടുപ്പനെടാതുടരെ
കൂകേൾപ്പിപ്പവനൊരാഞ്ഞോരം
കായുതനേലിരിഞ്ഞുകളോരിടെ
കുട്ടിയനവൻകല്ലുകളിവിടെ
പാൺമായാജമടെവീരകൾകേട്ടു
ചിന്താകുലംപൂണ്ടുഘടോൽക്കച
ക്ഷുദ്രകൾപാറകളെന്നിവകൊണ്ടും
ചെല്ലിന്നൊമ്പാനംപ്രഹരിച്ചു.
അപ്പുമൊരായാസംകൂടാതവ-
യെല്ലാംഭേദിച്ചുള്ളകമാനൻ
കല്പനോൽപന്നതല്ലാതായി
വെല്ലുതവിക്ഷോഭാക്ഷരുതുടങ്ങി
ആനന്ദരമാൻനസ്കമതിനെ
ഛത്രികൾസിംഹതയെന്നോര
നാരിയൊടുപോരിൽതോററാലവനെ
മനക്കൊടെന്തൊചെയ്യേണ്ടു
ഞാനിപ്പിതുവൊടനില്ലുയിരില്ലിവ-

നാരെന്നുള്ളതുപറകയുമില്ല
കള്ളംകാല്പുംതളരണ്ടെന്നുടെ
മെയ്യുംക്ഷീണതയേറിട്ടുന്നു
കൊള്ളുംഗളമിവനെന്നോന്നു
മെല്ലുംകണ്ടാലറിയാമെല്ലാ
ഇതമെംചിന്തിച്ചുടനെമാതാ-
പുത്രാത്മജനംഭോജകൾകൊണ്ട്
കാററുംപഴയിട മിന്നലുമെല്ലാ-
മേററംപെയ്തിച്ചാനരനാഴിക
ഏററില്ലഭിമന്യുനവയൊന്നും
ചീററംമുന്നേതില്ലുമെരമേറി
കാർത്ത്യായനിയുടെകുതനൊരവെവ-
മോത്താലക്ഷത്തിരിച്ചറിയാവൂ
ആർത്തിയകത്തിയെന്നുരചെയ്തും
കാത്തിടന്നരറാളിയുലകിൽ
ഭീമൻതന്നുടെസുതനായുള്ളഘ-
ടോൽക്കചനഭിമന്യുവിനോടുചൊന്നാൻ
നാമെന്തിനുപഴുതേകലരുന്നു
നാമെന്നുമൊരുകർമചെയ്തീടാം
നാമമതിച്ചൊല്ലുന്നില്ലെങ്കിൽ
നാമംഞാൻചൊല്ലാംനീകേൾക്ക
ഭീമൻതന്നുടെസുതനായുള്ളഘ-
ടോൽക്കചനെന്നൊരുനാമമാം
എന്നതുകേട്ടഭിമന്യുവുമവനെ
ച്ചെന്നുനമിച്ചിട്ടിനിയുരചെയ്തു
ധന്യോഹംധന്യോഹംപാണ്ഡവ-
നന്ദനഭിമന്യുവെന്നറിക
വന്നവനൊന്നാക്കെണ്ടാക്കാര്യം
ഇന്നോർ ധിക്കേണ്ടതുമുണ്ട്
ഗന്ധോരസ്സേഷംചെയ്തുസഹജനെ
ത്രുധാമോദംവേനംപൂക്ക
മാതാവായഹിഡിംബിയെയുംതൊഴു-
താദരവോടിതിനന്നായേക്കും
മധുപകമെല്ലാംപാലികൾവരുത്ത
മധുരത്രിതപമെന്നിതെല്ലാം
അതുവേണ്ടോളംനൽകിയശേഷ-
മതിസുന്ദരികമലാവല്ലിയുമഥ
ഭക്ഷിച്ചാലസ്യങ്ങളൊഴിച്ചു
ശിക്ഷയിലൊരുകഥാഹാരവരനെന്നാം-
പ്പൂതന്നാനങ്ങൾഘടോൽക്കചനജ്ജന-
പുത്രനാടീവണ്ണംചോദിച്ചു
എന്നാരുകാര്യംചിന്തിച്ചിവിടെ
എന്നേരമജൻവന്നതുമിപ്പോൾ
എന്നതുകേട്ടഭിമന്യുവുമവനോടു
ചൊന്നാൻവന്നതിനുകൊരണവും
ഇക്കാലത്തെത്തെവാലുവാരെ-
ലക്കാർമ്മുകിൽവർണ്ണനഗ്രജനാം
ചൊൽക്കൊള്ളുംദുര്യോധനതനയാ
മെക്കണ്ണാൾസുന്ദരിയെനാതളി
മാക്കിൽമുറപ്പെണ്ണല്ലൊനമുക്കവൾ
യോഗ്യതയുണ്ടെന്നൊന്നാകഹൃദയം

ബലവാന്മാരത്രേശത്രുക്കൾ
ബന്ധുബലംപോലുമിങ്ങില്ല
നിലയുണ്ടോനീതണ്ടോഎന്നിട്ടു-
ലയുന്നെന്നുടെഹൃദയമശേഷം
നിലയുംമന്നതിനവനാലീ
അഭിമാനികളുഹസിക്കുന്നെങ്ങിനെ
അഭിമന്യുഗിരംകേട്ടനിശാചര-
നതിഹാസംപൃഷ്ടവനെന്നുചൊന്നാൻ
പട്ടികളാകിയദുര്യോധനരുടെ
കൂട്ടത്തെക്കൊട്ടിപ്പായിച്ചും-
വട്ടണിമുലയാൾസുന്ദരിതൻമുല-
മൊട്ടുകളിൽക്കൂട്ടിച്ചേർപ്പൻഞാൻ
വാട്ടംകന്നിനിന്നാമിതവരുമാ-
മൊട്ടുംതാമസിയാതെഗമിക്ക
കൂട്ടംവേണ്ടുംവഴിയെവെറുതെ-
കൂട്ടിനമന്ത്രംനാംതിരയാകം
ജ്യേഷ്ഠനതേവംപറവതുകേട്ടഹി-
ഡുംബിയുമുടനേതന്നോട്ടുകൾ
നല്ലതിലൊരുകത്തവനുടെഹസ്തേ
നൽകിയിവണ്ണംചൊന്നാൾമന്ദം
സുന്ദരിയാളുടെകല്യാണത്തിനു
മന്തിരകോടിയതെന്റെകണക്ക്
അന്തരമില്ലതുസാധിക്കുംതവ
ചിന്തിതകാര്യംസഫലംതന്നെ
കാന്തിഗിരമതുകേട്ടുഘടോൽകച-
നാനന്ദംപൂണ്ടെല്ലുന്നടന്നു
  നടന്നു [illegible] വാഴുവി
ക [illegible] ടെപിടക്കുന്ന
തുടന്നു [illegible] സിംഹാസികളെ
[illegible] നെപ്പിടിപെട്ടുകളിച്ചും
[illegible] ഘടോൽകചപോലെപ്പോൾ
പിടിച്ചുനാലഞ്ചിട്ടതിക്കേക്ക
തടിച്ചുകാടിടമൊടിച്ചുവാനര-
മക്കൾ [illegible] തിതിരിത്തും
[illegible] നെപ്പൊന്നാണതിരവ-
[illegible] കൊണ്ടുവിടപ്പുക
നട്ട [illegible] വംകേട്ടാളുന്നിയും
[illegible] ലപിടിച്ചൊളു വേഗാൽ
[illegible] പവിഴികളുട്ടിക്കാന്നാണക
[illegible] കട്ടുവഴിക്കെന്നാവതും
[illegible] കിമന്യുഘടോൽകച-
രട്ടട്ടഹാസമുകണ്ടാരമാരം
നട്ടകമാംപടി [illegible] ണ്ടുപ്പനികെ
ട്ടുട്ടതിവണ്ണമുരത്തെതുണ്ടേപം
പേടിയൊഴിഞ്ഞിക്കാടിടമിങ്ങിനെ
ആടാപോതങ്ങാട്ടുവരുമവരാരെ
മൂഢാനിശിചരകീടാനിന്നുതേ
പാടേകെടിച്ചുഞ്ഞുകൂതാന്തൻ
വീടേഗതിയെന്നാകുംപൊമ്പേ
കോടാതാരേന്നുള്ളതുപറക
എന്നതുകേട്ടഭിമന്യുവുമവനോ-

ടന്നുചെറുപ്പംനാരംഭിച്ചു
ആയതുകണ്ടുഘടോൽകചനവനോ-
ടതതാതജസാഹസമരുതേ
നമ്മിൽപൊരുതതുപോലെയിവിടെ
തമ്മിൽശണ്ഠപിണങ്ങുകിടന്നാൽ
നമ്മുടെകാര്യത്തിന്നൊരുവിഘ്നം
നിർണ്ണയമുണ്ടായീടുംനാളെ,
നമ്മുടെചേർച്ചക്കാരനിവൻതവ-
സമ്മതനാകിയജ്യേഷ്ഠനിരാവാൻ
ചെമ്മെഅവനിവനെന്നേതൊന്നു
നമ്മകൾനമ്മൾക്കിതുകൊണ്ടുണ്ടാം
നേരപാതാലവനിഹനമ്മൊട്ടെ
ചോരംസഹജാക്കോപാതബന്ധം
എന്നതുകേട്ടഭിമന്യുവുമവനെ-
ച്ചെന്നുനമിച്ചിങ്ങിനെയുരചെയ്തു
സോദരനിന്നുടെസോദരനായ
ഘടോൽകചനഭിമന്യുവുമെന്നിക
പാദസരോജംതൊഴുതേൻകാര്യം
പറവാനത്രേവന്നതുമിവിടെ
അനുജനുടെഗിരമേവംകേട്ടു
കനിവൊടിരവാൻവിൽവച്ചെച്ചു
ഗാഢാശ്ലേഷംചെയ്തുസഹജനെ
മൂർദ്ധാമാഘ്രാണംചെയ്തുമിഴിയിൽ
പാരാതെവിൽപൂട്ടമിറക്കി
ജ്യേഷ്ഠനെയതലിവാക്യംചെയ്തു
വൃത്താന്തങ്ങളിരാവാനുജ്ജ്വല-
പുത്രനൊടീവണ്ണംചോദിച്ചു
എന്തൊരുകാര്യം ചിന്തിച്ചിവിടെ
ഹന്തയുവാമൊരുമിച്ചിഹവന്ത്രേ
വന്നതുപറകയിതെന്നാലൊയതു
വന്നുകരസ്ഥമിതെന്നറിക
എന്നതുകേട്ടുഘടോൽകചനവനോടു
ചൊന്നാൻവന്നതിനുടെകാരണവും
മാധവനുടെമകളാകിയസുന്ദരി
മാനിനിതന്നിവൾപരിണയമാംനാളെ
ദുര്യോധനസുതനാംലക്ഷ്മണന്
ദുരിയോധനന്തന്നെകല്പിച്ചു
മംഗല്യമിന്നുവിധിപനതേ
ഭാഗ്യയോഗ്യംകന്യകയാമവൾ
മുന്നേതന്നെയഭിമന്യുവിനവ-
ളെന്നൊരുസത്യവുമുണ്ടായീപോൽ
മിത്രങ്ങളെതാംപാണ്ഡുസുതന്മാർ
വസ്ത്രംപോലുംകൂടാതിപ്പോൾ
തത്രവനാന്തേവാസവുമായി
ശത്രുക്കളുമിഹക്രൂരന്മാരായി
വാർത്തകളേവമിരാവാൻകേട്ടു
ചീർത്തരുഷാചൊന്നാനീവണ്ണം
ധൂർത്തൻദുര്യോധനനവനെന്റെ
മൂത്തച്ഛന്മാരുള്ളവനായി
നേരിട്ടൊരുപടപൊരുവാനൊരുസംഗതി
തീർന്നുതെ വാശുഗ്രഹമത്രേ

കള്ളൻകള്ളച്ചൂതിട്ടല്ലേ
കാടതിലാക്കിപിതാക്കന്മാരേ
കൊള്ളികൊളുത്തിയരക്കില്ലത്തിന്നു
കൊള്ളാമേയിച്ചതികൾപാർത്താൽ
പണ്ടേയുള്ളകുടിപ്പകയിപ്പോൾ
വീണ്ടിടാനീകഴിവതുകൊള്ളാം
കൂറ്റാതവേണ്ടാസോദരനിന്നൊ-
ക്കൊണ്ടാപ്പെണ്ണിനെച്ചേർപ്പിച്ചേക്കാം
രണ്ടുവിധംവാക്കില്ലെന്നവർകൈ-
ക്കൊണ്ടുകാർമുകശരാദികൾ
മൂർത്തികൾമൂവരുമെന്നകണക്കേ
മൂവരുമൊരുമിച്ചങ്ങുതിരിച്ചു
വാരാന്നിധിയുടെതീരത്തവരൊരു
അരയാലിൻതറതന്നിലിരുന്നു
സൂര്യനുമുദയഗിരിക്കുവിളങ്ങി
നേരവുമൊട്ടുവെളുത്തുതുടങ്ങി
താമരസങ്ങൾവിടിർന്നുതുടങ്ങി
സോമനുമങ്ങുമറഞ്ഞുതുടങ്ങി
വണ്ടുകൾമണ്ടിനടന്നുതുടങ്ങി
തണ്ടലരിന്മധുവുണ്ടുതുടങ്ങി
ശംഖിന്റെനാദങ്ങൾമുഴങ്ങി
ചന്ദ്രികരശ്മികുറഞ്ഞുതുടങ്ങി
സംഗരശൂരന്മാരവർമൂവരു-
മങ്ങുപറഞ്ഞിവണ്ണമുറച്ചു
ആനകളോടുംഭടരോൽക്കചനുമൊരുമി-
മാനിതരാംവൻസേനകളോടും
അളിമാല്യകുതിരപ്പടയോടും
അടൽപൊരുമവരിന്നെന്നവരുറച്ചു
കൗരവരുടെവരവുംനോക്കീട്ടാ-
രരയാൽമൂലത്തിങ്കലിരുന്നു
കരിപുരമതിലങ്ങെതിരേയോരോ-
തരവഴിയാത്രാഘോഷമൊരുങ്ങി
ലക്ഷ്മണനാകിയസുന്ദരവരനെ
ശിബികയിലങ്ങുകളിപ്പിച്ചുടനെ
വക്ഷസികളഭമിഴുകിയവന്റെ
നെററിയിലങ്ങുതിലകവുമിട്ടു
പൊൻവീരാളിപ്പട്ടുമുടുത്താ-
പ്പൊന്നരഞാണമരയിൽമുറുക്കി
മുത്തുക്കലകാതുകളിലണിഞ്ഞു
മുടികടകാംഗുലിയാദിയണിഞ്ഞു
കോപ്പിട്ടീടുന്നോമ്പിളചമയി-
ച്ചാപ്പിട്ടുടനാലോലബന്ധനിയും

പദം — ഘുരിക്കില ചെമ്പട

പൊന്നാനിഞ്ഞാനമേൽതൃമഞ്ചംകെട്ടി-
വർണ്ണമണ്ടുപട്ടുകൾവിതാനിച്ചമ്പോൽ [പല
പന്നഗദ്ധ്വജൻതന്നുടെപുത്രരോടുംകൂടി
ച്ചെന്നുശുഭമുഹൂർത്തിങ്കലന്നുമോദാൽ
തന്നനുജന്മാരോരോതേരിലേറിവന്നു
മന്ദംമന്ദംനടകൊണ്ടുസേനയോടും
ഉന്നതമായൊരുതേരിലേറിഭീഷ്മരന്നു
പിന്നെയൊരുതേരിലേറിദ്രോണാചാര്യൻ
കർണ്ണനുംശകുനിതാനുംശല്യർതാനുംകൂടി
ഉന്നതമാംവാഹനങ്ങളേറിമോദാൽ
അംഗവംഗകലിംഗാവന്തീശന്മാരുംവന്നു
തുംഗതാംമാതംഗങ്ങളേറിമോദാൽ
അംഗനമാരോടുംകൂടിപല്ലക്കുകളേറി
ഭംഗിയിലലങ്കരിച്ചുനടന്നുപാടേ
കുടകൊടിതഴചാമരികളുനിരന്നു
പട്ടരടിതത്തൊട്ടുപടകൾപരന്നു
മടവയരോടഥമോടികലർന്നൊരു-
പടിരസികന്മാർവന്നുനിറഞ്ഞു
ചക്കമ്മാക്കെച്ചക്കച്ചാരും
ചക്കിയുമാക്കെട്ടുംകോപ്പുകളും
മക്കൾകുട്ടികളൊക്കെക്കൂടി
തിക്കിത്തള്ളിവരുന്നൊരുഘോഷം
പപ്പുത്തിട്ടിപപ്പച്ചാരും
തച്ചേശ്ശേരിയുമൊത്തുവരുന്നു
വെള്ളാപ്പുള്ളിവെളുമ്പച്ചാരും
വെള്ളരിമററാചുള്ളിക്കാട്ടും
കുള്ളിപ്പാറെപ്പിള്ളച്ചാത്തും
തള്ളിത്തിക്കിവരുന്നൊരുഘോഷം
ഈച്ചപ്പച്ചാരിതമൊട്ടതന്നുടെ
വൃദ്ധക്കണ്ണുണ്ണിച്ചിയുമായി
കാച്ചിപ്പിച്ചോരപ്പുടവയുടുത്താം-
താച്ചുന്നാനേർവരവുതുടങ്ങി
കണ്ണക്കാട്ടെപൊന്നുത്തികളും
കണ്ണങ്ങാട്ടെചക്കിച്ചാരും
ഉണ്ണിക്കാളിപ്പെണ്ണുംകൂടി-
ക്കൊഞ്ചിപ്പറഞ്ഞുകളിച്ചുരസിച്ചു
ചക്കിച്ചാരുംവരവുതുടങ്ങി
കപ്പപ്പാറെത്തുപ്പച്ചാരും
കല്ലമ്പാൽമാണിക്കപ്പെണ്ണും
തുപ്പിത്തന്നുടെയടിയുമെടുത്തവ-
രൊപ്പംകൂടിനടന്നുതുടങ്ങി
മന്നൻദുര്യോധനനുമതപ്പോൾ
തന്നുടെബന്ധുജനങ്ങളുമായി
സന്തോഷിച്ചവിടുന്നുപുറപ്പെ-
ട്ടൊന്നായ്ക്കൂടിനടന്നുതുടങ്ങി
അന്നേരംപലദുശ്ശകുനങ്ങൾ
മുന്നിൽപരിചൊടുകണ്ടുതുടങ്ങി
പ്രതിരോമത്തിനുചുഴികാററുമതി
പൊടിപടലങ്ങൾകണ്ണിൽനിറഞ്ഞു
കാകൻകഴുകൻപരുന്തുകളിവക
ആകാശേവന്നാകെനിറഞ്ഞു
മാർജ്ജാരങ്ങളുമൊത്തുകടിച്ചുമു-
റിഞ്ഞെതിരിട്ടിട്ടുനേരത്തന്നെ
എന്നതുകണ്ടൊക്കെഭഷാരവിയും
ചെന്നിവണ്ണംനൃപനൊടുചൊന്നാൻ
നന്നല്ലിക്കാണുന്നൊരുശകുനം
നമ്മൾക്കാപത്തുണ്ടാമിടയിൽ
എന്നതുകേട്ടുസുയോധനഭൂപൻ
ഒന്നുംമാനിക്കാതവിടുന്നു

ഒന്നിച്ചാടോപത്തോടുമമ്പടി
തട്ടിച്ചാർത്തുനടന്നുതുടങ്ങി
മുന്നിട്ടോരോനാട്ടുകാനഗരിക-
ടന്നിട്ടുണ്ണുവതീരത്തെത്തി
ദ്വാരകയിന്നൊരുനാഴികവഴിവരു-
മരയാലിൻതണലിൽപുക്കവരും
ധീരന്മാർമൂവ്വരുമായവരുടെ
ചാരത്തെത്തിയിവണ്ണംചൊന്നാർ
എന്തിന്നായിട്ടെല്ലാവരുമിഹ
ചന്തക്കോപ്പോട്ടുപോകുന്നെന്നും
എവിടെക്കെന്നുംനേരുപറഞ്ഞു
ഒരുചുമടങ്ങോട്ടിനിവെയ്ക്കാവു
എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞിതുകണ്ണൻ
ഇന്നിതുപറവാനാരീയുലകിൽ
മന്നവനായസുയോധനഭൂപതി
നന്ദനനുടെകല്യാണത്തിന്നു
നടെകുമാരകപുരിയിൽപോവാൻ
വന്നതുനിങ്ങൾക്കെന്തൊരുകാര്യം
തെറിയെന്നാരൊട്ടുപായംഭോഷാ,
ചെകിടറവൻതെരുതെരെമണ്ടിപ്പൻ
തെറിയുംതെറവുംമെറിയുംമായകൾ
കുറയക്കാണണമിനിനമ്മളിലും
ബന്ധംകൂടാതോരോതരവഴി
ബന്ധുക്കളുമിടകൂടിച്ചെയ്തതു
ചിന്തിക്കിൽസഹിയാഞങ്ങൾക്ക്
അന്തസ്സുംഗ്രഹമുണ്ടിഹകുമതേ!
അന്ധനരേന്ദ്രസുതന്മാർനിങ്ങളെ
അന്തകഭവനത്തിലയച്ചാൻ
കുന്തീതനയന്മാക്കുമടിയോ
ചിന്തയിലെന്തുവിഷാദമിതോർത്താൽ
നാടുംനഗരവുമാറുംതോടും
മേടുംസൌഭാഗ്യാലിപ്പണങ്ങൾ
സർവ്വംനിങ്ങൾക്കുത്തമനുഭോഗം
തന്നെയവക്കാവനഭുവിവാസം
കാട്ടിലുമരുതെന്നിട്ടല്ലേയീ
ചെട്ടകംതോട്ടിൽവിഷങ്ങൾകലക്കി
എന്നിട്ടുംചത്തില്ലായവർകൾ
തന്നിഷ്ടത്തോടുവാഴുന്നില്ലേ
വേട്ടയിലവരെക്കൊല്ലണമെന്നൊരു
ഗോഷ്ഠിനിനച്ചിട്ടില്ലേനിങ്ങൾ
കൂട്ടത്തോടെകൂട്ടിക്കൊണ്ടു-
കാട്ടിടനീളെനടക്കുന്നേരം
ചിത്രരഥൻനിങ്ങളെയൂററിനെയും
കെട്ടിക്കാലുകിഴക്കാമ്പാടായ്
വിൽക്കോലേത്തണ്ടികയാക്കിക്കൊ-
ണ്ടുഗന്ധർവ്വരയന്നീടുമ്പോൾ
കെട്ടിയടിക്കുംപട്ടികൾപോലെ
കൂട്ടത്തോടേകൂക്കീടുന്നതു
കേട്ടുയുധിഷ്ഠിരനുംകൃപയാലേ
ജ്യേഷ്ഠകളെ! നിങ്ങളെവിണ്ടില്ലേ?
കൂട്ടത്തോടേയായതുനിങ്ങടെ

കൂട്ടത്തിനുമില്ലല്ലോനന്ദി
നാട്ടിനുനിങ്ങൾക്കെന്തവകാശം
ജ്യേഷ്ഠൻധർമ്മാത്മജനല്ലാതെ
കാട്ടുവനിവിടെച്ചിലകള്ളികണ്ടോ
നാട്ടിനയക്കുയുമില്ലിനിനിങ്ങളെ
വാടാതിപ്പോൾനിങ്ങളെയിവിടെ
പാടേതച്ചുതകർത്തുവധിച്ചു
നാടുംനഗരവുമാടോപത്തൊക-
ക്കൂടിപ്പൻധർമ്മജനാലികളെ
അർജ്ജുനമങ്ങുസഹിച്ചീടാതു-
മിജ്ജനമേർത്തലെളുതാകില്ല
ഹസ്തികളായിരമെത്തിയടുത്താ-
ലത്തല്പസിംഹത്തിനുണ്ടാമോ
മസ്തകമൊക്കെയടിച്ചുപൊടിച്ചു
മുടിച്ചേകേസരിവിരമിച്ചിട്ടു
ഞങ്ങളുമൂവരിതെനോക്കേണ്ട
നിങ്ങളെയേതിചെയ്യാൻമതിഞങ്ങൾ
എങ്കിൽകണ്ടീടെന്നവർതമ്മിൽ
ശങ്കിക്കാതെകലശൽതുടങ്ങി-

    അരശക്കരശക്കലക്കാരമാകവേ
ആനതേർകാലാൾകുതിരപ്പടയോടും
എതിരിട്ടവരെതിരിട്ടവർപടവെട്ടിയടുത്തു
ള്ളടയിൽചിലരുടനാർത്തുപടഹങ്ങളടിച്ചും
കുതിരപ്പടയുടെപുക്കിമറ്റുകൂട്ടത്തെവെട്ടി-
യുരുട്ടിപ്പിരട്ടി
കരുമട്ടവനിടയിൽചിലകുടവെട്ടിയൊടിച്ചും
കടകത്തിൻകാൽ വെട്ടുകുളടവെട്ടുകതലവെട്ടുക
കാലാൾപ്പടയുടെപൂക്കയിരാവാൻ
തലകൾപറിച്ചുകടലിലെറിഞ്ഞു
അവരിൽപ്പലരോർക്കഷണത്തെയെടുത്തു
ആടോപത്തോടെവിപാഠങ്ങൾവഴിച്ചു
ആനപ്പടയുടെപുക്കകളിച്ചു
കുന്നർതന്നൊതെരോടുകൂടെ
കടലിലെറിഞ്ഞുപ്പലരോർച്ചനാത്തു
കടലിൽതിരയിടപെട്ടുവനിടയിൽ
കുടകുടെവെള്ളംകുടികുടിപെട്ടു
നിരുപിക്കിൽകവിനംബപ്പുകറിനം
പാണ്ഡുസുതന്മാരുടെപുത്രന്മാം
പടയുടെപെട്ടതകൾപറകയസാദ്ധ്യം
താണ്ഡവമാടികുബന്ധങ്ങളുമലി-
ലണ്ണവമങ്ങുമുഴങ്ങിതലാനിം
ഭീഷ്മദ്രോണകൃപാചാര്യന്മാർ
ഉഷ്മന്തേഭാസ്കരനെന്നാണം
ഉഷ്മാവിങ്ങിനെകണ്ടിട്ടില്ലെ-
ന്നാരമനികരുതിയിവണ്ണംചൊന്നാൻ-
ഗുരുഭൂതന്മാരാകിയനമ്മൾ
തിരിയാതൊരുബാലന്മാരിവരൊട്ടു
പടപൊരുതങ്ങുജയിച്ചെന്നാലും
തോറ്റെന്നാലുംവഷളാണത്രേ
ഉചിതംനിങ്ങൾക്കിനിവേണ്ടുന്നതു
വിരയെപ്പോർകൊന്നവരുനടന്നു

പടയിൽ ചാകുന്നതേയുള്ളുവരും
തെരുതെരെ ഘോരമോരോ വഴിയോടുകയും
തരുണീതരുണന്മാരും വേർവാ-
ട്ടീഹന്ത ഹാ ഗതിയെന്നു പറഞ്ഞോടുകയും
വെളിച്ചപ്പാടുകൾ തുള്ളിക്കൊണ്ടതിനായി
തുള്ളിച്ചാടിപ്പോന്നോരുത്തൊരും
മൂളിക്കൊണ്ടിരുന്ന കുട്ടിയെന്റെ
മുട്ടുപൊട്ടിമുറ്റത്തുമായി
പൊന്നമ്മാഞ്ഞിപ്പോരൊടിയമ്പുകൾ
പിന്നാലെയുമുണ്ടല്ലോവരുന്നു
കണ്ടുപൂർവികൾ ഉണ്ടിഷ്ടില്ലോ
കാലുമൊടിഞ്ഞുകിടപ്പുണ്ടല്ലോ
ഉണ്ണാണ്ണാനടത്തുങ്ങാണ്ടാണ്ടും
പൊങ്ങിക്കരഞ്ഞിങ്ങിനെ തോടി
മിന്നുന്നോരം മുണ്ടും പോയെന്നു
കണ്ടുകിണറ്റിൽ ചെന്നു ചാടിച്ചു
മൂക്കും ചെവിയും ചുറ്റുമത്തുടെ
മൂക്കും പോയി മുഴുവനും പോയി
കാക്കച്ചിറകരിച്ചുടെ
കാലുമൊടിഞ്ഞു കുലശേഖരമ്മ
നന്നായിട്ടുണ്ടോ നമ്മളിന്നും
പിന്നെപ്പണവും പൊന്നുമൊക്കെയും
എന്നിനി നാളെയെന്റെ ചട്ടിയോ!
വന്നിരുന്നായി കിട്ടിയതും
മതികെട്ടിരുന്നു കറിയും പാലും
ചോറും ഭക്ഷിക്കാമെന്നോർത്തു
എതിരെ വീണെൻ പല്ലുംപോയി
തലയിൽ കുറികളെയെന്നിങ്ങനെയായി
ചതുരന്മാർ മുമ്പരോട്ടം ചെന്നു-
ങ്ങിനെ നിന്നിട്ടാൽ നേർനില്പാനല്ലോ
കരിവരനെന്നു തനിയെ കിടന്നു
കടലിൽ പൂക്കുഴിയുമണ്ണൊ
ദുരിതമാനമകൊണ്ടിരിക്കും
കരിയും കാൽകൾ പിടിച്ചുഴറി
ധികിനമെന്നിതു പെണ്ണിന്റെ
പടികൊണ്ടിരുന്ന കൂട്ടുകാരിപ്പോൾ
ഉടനെ കയ്യും കെട്ടിയവന്റെ
നടുവിലിരുന്നല്ലോ കയറും കെട്ടി
മൂക്കുത്തിച്ചുരുളചാരത്തും കേൾത്തു
മുല്ലമൊട്ടുണ്ടും കെട്ടിത്തൂക്കി
അതുകണ്ടതിപാരമായ് പരിഭ്രമ-
ത്തോടുകൂടി പേടിയത്തു
എല്ലാവരും നടവരമ്പും പൂട്ടി
കൂട്ടുകാരനാം പടയിലെപ്പൂക്ക
ഉള്ളെ ചെന്നു തെളിച്ചുകൊണ്ടുവരും
തച്ചുടച്ചുവരിപ്പാറിച്ചുവിട്ടും
വെച്ചുള്ളവെച്ചുകൊണ്ടതുവഴിക്കെ
പ്പൂച്ചയ്ക്ക് കൊമ്പെത്തിനിൽക്കുമ്പോൾ കണ്ട-
നച്ഛന്മാരോ പേടിക്കേണ്ട
സ്വച്ഛന്മാരായിരുന്നാലും
കൊല്ലുന്നില്ലിപ്പോൾ നിങ്ങളെ വരു-

മല്ലെങ്കിൽ സമയത്തിനു ഭംഗം
മെല്ലപ്പെണ്ണെങ്ങും കണ്ടാലുമതിപ്പോൾ
കല്യാണത്തിനതിനിയൊരു സമയം
ദുരിയോധനനാദികളെല്ലാരും
മറിയാതെ മരിച്ചോടിപ്പോയി
ദുരിയോഗം തന്നെ ലക്ഷ്മണന്റെ
അരയിൽ കയറും കെട്ടിയിരുന്നവൻ
അരിയപ്പെട്ടോർക്ക് ചെന്നഭിമന്യുവിനോടു
മരയാലും തറതന്നിലിരുന്നു.

അക്കഥയവിടെയിരിക്കട്ടെ പുന-
രഞ്ജനനും പശുപതിയുടെയരുളാൽ
പാശുപതാസ്ത്രം വാങ്ങിയ ശേഷം
ആശ്രുസുരേശൻ തന്നുടെ പാചസാ
ആമോദം ദേവന്മാർ കേൾക്കി-
ട്ടഗ്രജനാകിയ ധർമ്മാത്മജനുടെ
അരികേ ചെന്നു നമിച്ചതുശേഷം
അഗ്രേകേട്ടൊരു ഗൗളി നിമിത്തമ-
തെന്തെന്നാരു ധർമ്മാത്മജനും
സംഭവമെല്ലാമുരചെയ്തിതവനോ
ഫലമഗ്രജനെ കേൾപ്പിച്ചുടനേ
പുത്രന്മാർക്ക് വരുന്നൊരു കല-
പുത്രൻ ദുര്യോധനനാദികളോടു
യുദ്ധത്തിങ്കൽ ജയിച്ചവർ പലതി
മദ്യത്തിങ്കലിരുന്നീടുന്നു
നന്ദാത്മജനുടെ നന്ദിനിയാകിയ
സുന്ദരിയെ കല്യാണത്തിന്നു
കന്നാഴിയാമത്രക്കുകാർത്തിന്നു
എന്നു പറഞ്ഞു ഗൗളിയുമിപ്പോൾ
വിജയം മെക്കാൾ കണ്ടാനെന്നു
വിജയൻ കേട്ടാരഗ്രജനെ
വിരവിൽ വണങ്ങിപ്പോവതിനായി
വിണ്ണവർപതിസുതനാരംഭിച്ചു
ആയതു കണ്ടു ധർമ്മതനൂജൻ
അരുതരുതനുജ സാഹസമരുതേ
നാട്ടിൽ ചെന്നെന്നറിഞ്ഞാൽ
കൂട്ടം ദുര്യോധനനോടു ചെന്നു
കാട്ടിൽ പിന്നെപ്പന്തീരാണ്ടു
ചട്ടം കൂട്ടി വരുന്നതിനാൽ
എന്നതു കേട്ടു പറഞ്ഞു കിരീടി
ഒന്നുരചെയ്യാം ബോധിക്കേണം
ഉണ്ടു നമുക്കതിരസ്സാണിയതു
കൊണ്ടൊരുവൻ ബോധിക്കയുമില്ല
ശത്രുക്കളും നമ്മെക്കാണീടാ
ശത്രുക്കളെ നമ്മൾക്കു കാണാം
മിത്രന്മാർക്കറിയാവൂ
ചിത്രമിതെന്നാലെവമോർത്താൽ
പുത്രന്മാരുള്ളടത്തിനിതെ-
ന്നെത്രുന്നേടത്തും വൈകാതെ
എന്നു പറഞ്ഞു നടന്നു കിരീടി
ചെന്നിതു വാരിധിതീരത്തുടെ

ദൂരെക്കണ്ടവർ മൂവരുമുള്ളിൽ
ആരെന്നവിടെച്ചിന്തതുടങ്ങി
ഏകധനുർദ്ധരനാകിയധീരൻ
ഏകനൊരുത്തൻ വന്നീടുന്നു
പാർശ്വമതിങ്കലുമിവിടെയൊരുത്ത
വന്നാലറിയാമെന്നാമിമന്ദ്യ
വൃന്ദാരകപതിനന്ദനനപ്പോൾ
വന്നരികത്തായതുകണ്ടവരും
വന്നതുഫലചിത്തത്തൊടും
നന്നായ് ഗാഢംപ്രേമാലിംഗികളും
കണ്ണൊഴിയാതുള്ളാനന്ദവൃത്തം
അന്യോന്യം ബോധിപ്പിച്ചവരും
ഒന്നിച്ചവരതികൗതുകമോടെ
നന്ദിച്ചവരങ്ങുപുരംപുക്കു
അജ്ജനനീപുത്രന്മാർ മൂവരു-
[illegible]
തുകിൽ [illegible]
[illegible]
സമയം [illegible]
സ്സുഖമോടെ [illegible]
സമയമതിങ്ങുമുഹൂർത്തത്തിന്
നാമസിയതെകഴിക്കല്ലൂളി
ഗർഗ്ഗമഹാമുനിയാം ചാര്യനും
സത്കുലജന്മാരങ്ങിനെയിവിടെ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ആമ്പൂജമുഖിമാർ [illegible]
നമ്മുടെമൊഴിമാരെന്നെടനങ്ങളു-
[illegible]
കല്പകവല്ലിപുതുമലർ [illegible]

ടെപ്പേരുംവരിഷിച്ചിതുവന്നവർ
ഒക്കെയൊരുക്കിപീഠത്തിന്മേൽ
മയ്യൂണ്ണാളെയുമെഴുന്നള്ളിച്ചു
അപ്പുരുഷോത്തമാംഗനിജാംഗകളെ
അഗ്നിമന്ത്രവിധാനകൊണ്ടതിസുഭഗം
പാണിഗ്രഹണവുമങ്ങുകഴിഞ്ഞു.
പരിചൊടുമണിയറപൂക്കൊരുശേഷം
ഇക്കഥയൊന്നറിഞ്ഞതുമില്ല.
മുഖ്യന്മാരാം ബലഭദ്രമുടനേ
വരണിയെസ്സ്വച്ഛതിനാലെ
വന്നാൽ തറക്കകേട്ടതായിട്ട്
വാരിജമുഖിയെവിവാഹംചെയ്തു്
ആരെന്നറിയാതെ ബലദേവൻ
ഉടനേകഴിഞ്ഞെഴുന്നള്ളിയ നേരം
ചാരെക്കണ്ടായിതുലക്ഷ്മണനെ
പന്തുണ്ണിക്കുള്ളംകുലവും
ബന്ധിച്ചവരാടൊട്ടവിടെക്കയറും
കൃഷ്ണത്തുള്ളച്ചാരെക്കുമൊകൊണ്ടു
മൂലരാമനൊണ്ടുകെട്ടിത്തൂക്കി
ദുഃഖിച്ചങ്ങിനെനാലിൽക്കടവുമായ്
ഇക്കൺപാർത്തു ബലദേവനവും
ഇക്കൊക്കെകണ്ടുകെട്ടുമഴിച്ചു
മൂക്കിൽകുക്കിയതുകണ്ടചിരിച്ചു
ഉടനെകൊണ്ടൊരുബലനെയുംകൊണ്ടവിടെ
ചിത്രമഹോത്സവംവന്നാംപൂക്ക
മല്ലരിപുസ്സുതയേയാകളുടെ
കല്യാണമഘോഷിച്ചുകഴിച്ചു
എല്ലാവരുമാനന്ദസുഖമോടെ
ഉല്ലാസേനവസിച്ചിതുകൃഷ്ണൻ
മംഗലമിക്കഥകഥനം ചെയ്യുന്നോർ
മംഗലമാർന്നുമേവിലജനനാം

സുന്ദരീസ്വയംവരം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

---

൨൦. പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം.

അണിമതിശകലപുരംബരനദിയും
ഫണിപതിഫണഗണമണികളുമണിയും
ഗുണഗണനിധിയാം പരമേശ്വരനും
പ്രണയിനി ഭഗവതി പരമേശ്വരിയും
ഗണപതി ഭഗവാനാറുമുഖനും ബഹു-
ഗണപരിപാലിതഹരിഹരസുതനും
പണിയുന്നവരുടെ പാപമൊഴിപ്പാൻ
പണി കൂടാതെ കടാക്ഷിച്ചരുളിന
ഫണിപതിശയനൻ അന്തപുരേശനു-
മണമതിയാകുമൊരുടയനുവടിവൊടു
തുണചെയ്യരുളുക സുഖമേ പലതുളി-
രിണ പണിയുന്നേനഹമിഹസതതം.

ധരണീസുരവരമകുടമഹാമണി
കരണീയങ്ങളിലമലമഹാമതി
തരണിസമാനൻ ദുരിതമഹാർണ്ണവ
തരണത്തിന്നൊരുതരണീഭൂതൻ
കരുണാംഗുണഗണവരുണാലയനാം
ഗുരുനാഥൻ മമ വരമരുളേണം
അരുണാംബുജരുചിരത്തിരുവടിയുടെ
ചരണയുഗം മമ ശരണം ശരണം
ധാത്രിയിലഴകിനകിള്ളിക്കുറിശ്ശി-
ക്ഷേത്രം തന്നിൽ വിളങ്ങിന ദേവൻ
നേത്രം മൂന്നുള്ളൊരു പരദൈവം
ഗാത്രം പാതി പരിഗ്രഹമാക്കി

ഗോത്രംനല്ലൊരുവില്ലുമതാക്കി
ഗോത്രാധിപതിയേവാഹനമാക്കി
ഗോത്രപാലനശീലൻമഹതി
പാത്രംതന്നിൽവിളങ്ങീടേണം.
മാതുരാലയവാസിനിഭഗവതി
മനസിജരിപുനിജനന്ദിനിസുന്ദരി
കാന്തരുളീടുകകളരിനിവാസിനി
കളമനോഹരഗാമിനികാമിനി
വഞ്ചിമഹീപതിവരകുലശേഖര-
നഞ്ചിതവിമലമഹാഗുണസഞ്ചയ
സഞ്ചിതനാകിനസകലജനേശനു-
ദഞ്ചിതധനജനകലബലാവലി
പഞ്ചശരോപമമധുരശരീരനൊ-
ചഞ്ചലമാനസനമരസമാനൻ
കിഞ്ചനകനിവരുളീടുകിലടിയനു
നെഞ്ചിലുവെളിവുവിശേഷിച്ചുളവാം
പഞ്ചായുധരിപുതൻതിരുനാമം
പഞ്ചാക്ഷരമയമഖിലശിവകര-
മഞ്ചാതെനിശമുരുക്കഴിയുന്നവ-
നഞ്ചുമൊരാറുംരുദ്രന്മാരുടെ
തിരുവുടലൊടുസാരൂപ്യമുടൻവരു-
മുരുതരദുരിതവിനാശനമൂലം
ഹരശിവശങ്കരഗിരിജാവല്ലഭ!
പുരഹരപുഷ്പശരാന്തക!ശങ്കര
ശരണംഭവ!ഭവഭവാമലപരി
ഹരണംചെയ്തരുളീടിനഭഗവാൻ
തരണംവരുമടനടിയനുവിരവൊടു
വരണംസർവസമീഹിതമർത്ഥം.
ചരണസ്മരണംചെയ്യുംമനുജരു
മരണഭയംനഹിയമഭയവുമഹി
കരണവിശുദ്ധിഭവിച്ചുഭവാംബുധി
തരണംതരസാസംഗതിക്കൂടും.
പ്രശമിയന്നുപ്രദോഷംനോറ്റാൽ
പ്രശമിതമാകുമശേഷംദുരിതം
ശശധരശേഖരനാകിയഭഗവാ-
നശുഭമശേഷമൊഴിച്ചരുളീടും;
അശനത്തിനുവകയില്ലാതവനതി
ഭൃശതരധനധാന്യാദികളുണ്ടാം,
വിശദതരാകിനകീർത്തിയുമുണ്ടാം,
കൃശദേഹത്തിനുപുഷ്ടിയുമുണ്ടാം,
ദാരിദ്ര്യങ്ങളശേഷംനീങ്ങി
പ്പുരിൽദ്രവ്യപ്രഭുവായ്‌വരുവോൻ
മുറവുമൊരനുഗ്രഹമുണ്ടെന്നാകിൽ
ചെറുതുംപിഴകൂടാതപ്രദോഷം
നോറ്റുതുടങ്ങുകമനുജന്മാർക്കതി
ലേറ്റംമറ്റൊരുധർമ്മവുമില്ല.
വിനയമിയന്നവിദർഭമഹീപതി
തനയൻതന്നുടെചരിതംകേട്ടാൽ
മനുജന്മാർക്കുപ്രദോഷംനോല്പാൻ
മനസികുതൂഹലമുണ്ടാംനിയതം.
ഖണ്ഡിനമെന്നുപ്രസിദ്ധമതാംഭൂ-
മണ്ഡനമാകിയനഗരംതന്നിൽ
വിണ്ണവർപതിയൊടുതുല്യനതാമൊരു
പുണ്യമഹാപതിനൃപനുണ്ടായി;
ചണ്ഡതപെരുകിനവിമതന്മാരുടെ
ഖണ്ഡനവിധികളിലധികവിദഗ്ദ്ധൻ
മണ്ഡലമവനംചെയ്തതിനവനാ-
ഖണ്ഡലനേക്കാൾകൗശലമേറും;
നാട്ടുകൾതോറുംനായന്മാരുടെ
വീട്ടുകൾകണ്ടാലറിയാംനൃപനുടെ
കേട്ടുകൾകൂടാതുള്ളൊരുസമ്പൽ-
പ്രൗഢികളെല്ലാമധികമനോജ്ഞം
നാടകമല്ലിതുനരപതിതന്നുടെ
നാടുകളെല്ലാംബഹുധനധാന്യം
മാട്ടുകൾമഹിഷികൾകാളകളുംപുന—
രാട്ടുകളെണ്ണിവയെത്രതള്ളപ്പാൻ
കൂട്ടുകൾപോരാഞ്ഞൊരുവകവള്ളരെ
ക്കാട്ടുകൾമേഞ്ഞുനടന്നീടുന്നു
ആട്ടുകളനവധിയുവതിജനത്തിനു
മാടകളണിയാത്തവരതിതുച്ഛം
പീടികമാളികമണിമാടവുമ-
ങ്ങാടികൾതെരുവുകൾപെരുവഴിതോറും
മോടികലർന്നൊരുവേശ്യാസ്ത്രീകടെ
വീടുകളമരാപുരത്തിനുസദൃശം
നാടകമാട്ടുകനടിമാരൊരുദിശി
പാട്ടുകചാട്ടുകചന്തംപെരുകിന
ചാട്ടുകൾകൊണ്ടുപുകഴ്ത്തുകനൃപനെ
കോട്ടുകളെല്ലാംശ്രീഭഗവതിവിള-
യാട്ടുകകൊണ്ടൊരുകസ്തൂതവന്നിട-
ക്കൂട്ടുകയില്ലിതുകാരണമർത്ഥം
നേട്ടുകയുംചിലവിടുകയുമതിനൊരു
കേട്ടുകമെങ്ങുംകാൺമാനില്ല.
കടമില്ലൊരുവനുമതുകാരണമൊരു
തടവില്ലിവിടെവസിച്ചുസുഖിപ്പാൻ.
കടകാദികളാംകോപ്പുകൾപട്ടും
പുടവയുമെന്നിവവസ്ത്രാന്നകളി-
ലിടമില്ലാഞ്ഞുവിഷാദിക്കുന്നൊരു
മടവാർമണികളുമവരൊടുചേർന്നുട
നടമാട്ടുന്നൊരുപുരുഷന്മാരുമൊ-
രടവുകളിതുപോലെങ്ങാനുമുണ്ടോ!
ദേവബ്രാഹ്മണവിശ്വാസം പുന-
രേവംമറ്റൊരുനാട്ടിലുമില്ല
ദേവസ്വത്തെഹരിപ്പാൻതന്നുടെ
ജീവനതുള്ളന്നാഗ്രഹമില്ല
ശൈവഹരിക്ഷേത്രങ്ങളിലെല്ലാം
നൈവേദ്യത്തിനുപാല്പായസവും
ശീവലിപൂജവിളക്കുംമാലയു-
മീവകസകലംസമ്പാദിച്ചു;
വെൺമകലർന്നമഹാക്ഷേത്രംബഹു
വെൺമാടമതാക്കിപ്പണിയിച്ചു
ഉൺമാൻവകയില്ലാത്തജനത്തിനു
ധർമ്മക്കഞ്ഞികൊടുത്തുതുടങ്ങി

നാട്ടിൽപലപലദിക്കിൽപെരുവഴി-
യൂട്ടുതുടങ്ങിമുടങ്ങീടാതെ
കെട്ടുംചുമടുമെടുത്തുവരുന്നൊരു
പട്ടന്മാൎക്കുവിശേഷിച്ചൻപൊടു
മൃഷ്ടാശനവുംപച്ചടികിച്ചടി
കൂട്ടാനുള്ളവിധങ്ങളനേകം
നറുനെയ് ദധിയുംപാലുംപഴവും
കറിനാലുംനാരങ്ങാക്കറിയും.

മട്ടുമാറി.

ചെറിയപപ്പടംവലിയപപ്പടം
കുറിയചോറുമക്കറിയുമൽഭുതം!
നിറയെയുണ്ടുകൊണ്ടമലവെങ്കളി-
ത്തറയിലേറിയപ്പൃഥികസുരർ.
പ്പുരിഷയൊക്കവെപെരിയവേനലും
വരിഷകാലവുംകുളിരുകാലവും
പുരുഷകാരമപ്പുരിയിലെപ്പൊഴു-
മുരുസുഖംവസിച്ചതങ്ങുജനചയം.

മട്ടുമാറി,

ശോഭാസമുദയപൂൎണ്ണസുവൎണ്ണതു-
ലാഭാരാദിമഹാദാനങ്ങളും,
അറുപതുലക്ഷംഗോദാനങ്ങളു-
മനവരതംബഹുഭൂദാനങ്ങളു-
മനവധിമണികനകാഭരണാളികൾ
മനതരദാനവിശേഷമശേഷം
കനിവൊടുചെയ്തുവിദൎഭമഹീപതി
മനമൊടുവാണാൻകുണ്ഡിനനഗരേ;
പത്നിമാരെട്ടുംകന്യകമാരെ
പാണിഗ്രഹണംചെയ്തുനരേന്ദ്രൻ;
പത്നിമാരാമവരൊടുകൂടി-
ട്ടത്രസുഖിച്ചുരസിച്ചുവസിച്ചു.
സന്തതിയുണ്ടായില്ലതുകാരണ-
മന്തസ്താപംകിമപിതുടങ്ങി
സന്തതമോരോരോസൽകൎമ്മങ്ങളു-
മന്തണരെക്കൊണ്ടാരംഭിച്ചു.
അപ്പം,വടയും,കദളിപ്പഴവും
പാല്പായസവും,മല,രവൽ,തേനും,
നെയ്പായസവും,ഉഴവു,മിളന്നി,-
ട്ടപ്പമതാമാങ്ക്യോചിതിയും,
നാടൻപാരി,തേങ്ങ,നല്ലകരിമ്പും,
വെല്ലം,വെള്ളരി,വെററില,പാക്കും,
വല്ലഭമോരോന്നാഗമപതിഹോമാദി-
ത്തെല്ലാംകൂട്ടിക്കൊണ്ടുതുടങ്ങി.
മന്ത്രജപം,ബഹുതരജപമൊരുദിശി,
തന്ത്രവിധം,ബഹുപുഷ്പാഞ്ജലിയും,
ഭഗവതിസേവയുമെന്നിവസൎവ്വം
ഭഗവൽപ്രീതികരങ്ങളതായി!
പലവിധമിങ്ങുതുടങ്ങിയസമയേ
ഫലമപികിഞ്ചനകണ്ടാറായി;
ചലമിഴിമാർപതിനെട്ടുള്ളതിലൊരു
കുലമഹിഷിക്കഥഗൎഭവുമുണ്ടായ്
മുലയിണകണ്ണുകറുത്തുശരീരവു-
മലസതപൂണ്ടുവിളൎത്തുവിളങ്ങി;
അരുവയർവീൎത്തുതുടങ്ങിഭുജിപ്പാ-
നരുചിയുമങ്ങുതളൎച്ചയുമധികം;
നരപതിവരനുടെമാനസതാരിൽ
പരിചൊടുമോദവുമാശുവളൎന്നു.
അൻപൊടുഗൎഭിണിയാകിയമഹിഷി-
ക്കൊൻപതുമാസവുമങ്ങുതികഞ്ഞു,
ഇമ്പവുമന്നുവിദൎഭമഹീപതി
വൻപരമശ്രുവളൎന്നുതുടങ്ങി.

മട്ടുമാറി.

അക്കാലംസാല്വനെന്നുചൊല്ലപ്പെട്ടൊരുശത്രുഭൂ- [പൻ
വക്കാണത്തിനുവട്ടമൊക്കവേകൂട്ടിക്കൊണ്ടു
തക്കത്തിൽപടകൂട്ടിച്ചിക്കെന്നുപുറപ്പെട്ടു
ഇക്കാലംവിദൎഭൻെറദിക്കുകളെല്ലാമിങ്ങ-
ടക്കേണമെന്നുറച്ചുതെക്കുള്ളപുരുഷാര-
മൊക്കെയുംവരുത്തിക്കൊണ്ടൊന്നിച്ചുപുറപ്പെട്ടു.
എട്ടുദിക്കുകളെല്ലാംപൊട്ടുമാറുള്ളൊരിടി
വെട്ടുന്നപോലെപടക്കൊട്ടുംമുഴക്കിക്കൊണ്ടു്
ഒട്ടുംഭയംകൂടാതെപെട്ടെന്നുനായന്മാൎക്കു
പട്ടുംമുണ്ടുകനൽകിപ്പെട്ടെന്നുതെളിയിച്ചു
ചട്ടയുംതൊപ്പികളുംകെട്ടിമുറുക്കിക്കൊണ്ടു
ചട്ടററവില്ലുമമ്പുംവട്ടപ്പരിശവാളും
പട്ടസമെന്നിവണ്ണംവട്ടങ്ങളെല്ലാംകൂട്ടി
പട്ടണംതന്നിൽനിന്നുപാരാതെനടകൊണ്ടു
നാടുംനഗരങ്ങളുംവീടുംകുടികൾപുഴ
തോടുംവലിയമലമൂടുംകടന്നുപല
കാടുമതിക്രമിച്ചുചാടുംമൃഗങ്ങളിട-
കൂടുംപെരിയചിലമാടുംപിന്നിട്ടുചെന്നു
കുണ്ഡിനപുരത്തിൻെറകൂട്ടുവഴിയടുക്കെ
കുന്നുംകിടങ്ങുംകേറിച്ചെന്നുപാളയമിട്ടു
സാല്വൻസമരഭുവിമല്ലൻസകലബല-
കല്യൻകഠിനതരവില്ലൻവിജയനൊടു
തുല്യൻവിഗതഭയശല്യൻവിമലതര-
കല്യൻകപിതമതികില്ലുംവെടിഞ്ഞുപട
വില്ലുംകലച്ചുതടവില്ലെന്നുറച്ചുവെക്കം
ചെല്ലുന്നതുണ്ടരിയെക്കൊല്ലുന്നതുണ്ടുമമ
തെല്ലുംവിവാദമതിനില്ലെന്നുകരുതിക്കൊ-
ണ്ടുല്ലാസത്തോടുമൊഴിചൊല്ലുന്നിതങ്ങുചെന്നു.

മട്ടുമാറി,

കോപമിയന്നഥകുണ്ഡിനപുരിയുടെ
ഗോപുരനികടേചെന്നഥപാറി,
ചാപമെടുത്തുകുലച്ചുപിടിച്ചതി
ചാപലവാക്കുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി:-
"വാടാ!വിമതവിദൎഭമഹീപതി
ഖേടാനിന്നുടെവികൃതികൾനമ്മൊടു
കൂടാകപുരുഷാ!പോരിലൊരല്പം
വാടാതവനഹമെന്നുധരിക്കണ-
മടലെനിക്കിഹനഹിനഹി,നിന്നുടെ
വാട,കിടങ്ങുക,ളാനപ്പന്തികൾ
ഘോടകഭവനം,നാടകഭവനം,

ചേടകജവനം, പേടകജവനം,
നടകവീടുകളെന്നിവസകലവു-
മിതിപൊടിയാക്കിമുടിപ്പതിന്നൊരു
തടവുമൊക്കില്ല, ടവുക, ഉടനവധി
പടവുകൾ, വാജികൾ, വള്ളമിതുള്ളവർ
കടവിലെട്ടുകുലമ്പിപ്പോട്ടുപോടെ
വെടിയുണ്ടപോലുള്ളിലിരിക്കും
മട്ടമലർമിഴിമാർമാറുള്ളവരും
കിട്ടുകിടന്നുവീഴുന്നുണ്ടല്ലോ;
കടലുകൾനാലിനകത്തുള്ളവനി-
ക്കടയവനാകിനസംഖ്യമിതിക്കെ
കലയുമെട്ടുമുപിടിപ്പിച്ചുടനാ
നടനാചെയ്കന്നിനക്കു [illegible]
[illegible]
[illegible]
കടയുംതെയ്യമെട്ടുമെന്മയുടെ
മടയിൽചേർപ്പട്ടകന്നാടേയനാ,
പടയണിനടുവിലൊരാളുപിടിപ്പാൻ
പട്ടുതരിമ്പുമില്ലാക്കരുണം
തടിനടക്കമന്നെങ്ങനൊ
അടിയന്തിരമുടിപ്പാൻകൊള്ളും;
പിടിയന്തവരെഴുന്നെള്ളിക്കണ്ടാൽ
അടിയന്തരംചെയ്യിട്ടു
തലയെടുപ്പാനുള്ളവനിക്കുട്ടാനൊരു
മടിയരുതൊരുവനുമെന്നറിയേണം.

മട്ടുമാറി.

കെട്ടില്ലയൊരാൾമുന്നാളിൽമൂന്നുരുക്കന്മാർ
കാട്ടിലെയൊരുപരാധംകേട്ടതിൻസഹിക്കാഞ്ഞു
നാട്ടിൽനിന്നവരെയൊട്ടിക്കളഞ്ഞു, നമ്മുടെ
പാട്ടിലാക്കിരാജ്യങ്ങൾ, കാട്ടിലുമങ്ങുമല-
മ്പുട്ടിലുംമരത്തിന്റെചോട്ടിലും, നീചന്മാരുടെ
വീട്ടിലുംപലപലകോട്ടിലുംനടന്നോരോ
ഗോഷ്ഠികാട്ടുന്നവൈരിക്കൂട്ടക്കാരങ്ങുമിങ്ങും;
ആട്ടുകാരെന്നപോലെചട്ടകമൊഴലുന്നു;
കുറവുമെന്തുമെഴയുമേറുകൊണ്ടേകമേലി
നേറവുള്ളവരെപ്പോലെപുറവുനടപ്പാൻമേലാ-
മാറുള്ളതാലോകമെന്നറിക്കണമേറ്റാക്കൊരു
പറവുംകൊടുക്കയില്ലാ, മുറവുമിവർകൾക്കെങ്ങും
കുറവുംകിടയൊപ്പിന്നമാറവുള്ളസംസാരങ്ങൾ
ചെറുനിരുപിക്കേണം, പറനില്ലെരേടത്തു-
മോർക്കുമ്പോൾനമ്മെയെത്തിനേക്കുന്നവൈരിക-
ലക്കംവിന്നതുകെട്ടിപ്പാർക്കനാജനമില്ല, [ദ്വി-
തോക്കമെടുത്തുപടകേൾക്കനാനേരന്തന്നെ
തോൽക്കുന്നവരേയുള്ളുനോക്കുന്നേടിക്കിലെങ്ങും
തെക്കുംവടക്കുംസഞ്ചരിക്കുംപഥികരോട്
കേൾക്കുമ്പോളറിയാമെന്നിക്കള്ളപ്രബന്ധങ്ങൾ
കാട്ടുകോവിലിലെത്തുസംക്രാന്തിയെന്നപോലെ
നാട്ടുപിള്ളക്കനമ്മുടെനാണയംഗ്രഹിക്കാമോ!

മട്ടുമാറി.

എന്തിനനേകംമൊഴിപറയുന്നിതു
മന്ത്രധാരിയാനങ്ങളശേഷവു-
മിപ്പോഴതെങ്കൽകല്പിച്ചിഹ
കപ്പംതന്നുപൊറുക്കാമെങ്കിൽ
ഇപ്പടവന്നതുമാറിയയച്ചോം.
തിപ്പോഴതൊരുകറിനിഷ്കൃതിസഹിക്കാം
അല്ലെന്നാകിലനർത്ഥമനേകം
സാലചമഹീപതി [illegible] പടിവരത്തും.
വില്ലന്മാരിൽവിരഗ് മുൻതൊൻതട-
വില്ലുങ്ങുംതവളാട്ടുമുടിപ്പൻ;
ഇത്ഥംമൊഴികൾവിളിച്ചുപറഞ്ഞം-
വയതനാകിനസംഘനരേന്ദ്രൻ.
ക്രുദ്ധനതായവിമർദ്ദമഹീപതി
യുദ്ധംചെയ്തിനാശുമതിന്നു
വൻപോരിനൊരുയൻമ്പോ [illegible]
തമ്പോടിവടിവുതുടങ്ങി;
അൻപത്തൊരു [illegible] മന്ത്രവർജ്ജന-
മൻപൊട്ടുകണ്ഡിനപുരിയിൽനിറഞ്ഞു
വൻപടഹങ്ങളടിച്ചുമുഴക്കി
സംപ്രതിചാട്ടുപടപ്പെരുമ്പറ
കുന്തം, ചവളം, വില്ലും, ശരവും,
ഖഡ്ഗങ്ങൾകുങ്കൾ, ചക്രം, ശൂലം,
ചാരതവെത്തിനവാളും, കട്ടാരി,
തണ്ടുകടി, വാൾ, ഗദ, തോമരജാലം
ഇത്തരമായുധനികരമശേഷം
സത്വരമങ്ങുകരത്തിലെടുത്തഥ
ഉത്തരഗോപുരവാതൽതുറന്നുപു-
റത്തുപുറപ്പെട്ടാർത്തുവിളിച്ചു
അണിവെടിവച്ചുപടച്ചുതുടങ്ങിതു
പണ്ണിക്രൂരതക്കജനമുടനെ,
സംഘനരേന്ദ്രവിമർദ്ദമഹീപതി
സൈന്യഭടന്മാർതങ്ങളിലേറാഥ
ജന്യമഹോത്സവമതികോലാഹല-
മവികലകലശലുക്കുടിയസമയേ;

മട്ടുമാറി.

പരമല്ലനൊരുത്തനെടുത്തു
പടവില്ലുകരത്തിലെടുത്തു
പട്ടുകോപമവനുകടുത്തു
പരിചോട്ടടനമ്പുതൊടുത്തു
അഥപത്തുബാണമെയ്തുവിട്ടു
മറുതലചത്തുവീണയുദ്ധഭൂമിനട്ടുവിലങ്ങ
ഒരുവീരനകണ്ണുകലങ്ങി
തെരുതെരെവെടിവെച്ചുതുടങ്ങി
അരിഭടജനമതിലൊന്നടങ്ങി
പരിചോട്ടുകരമൊന്നുമടങ്ങി
അവനിഴഞ്ഞുകുഴഞ്ഞുവലഞ്ഞു-
മുലഞ്ഞുമൊരുതരമിഹപോന്നു.
അതുകണ്ടൊരുനായർചൊടിച്ചു
പുതുകള്ളമെടുത്തുകുടിച്ചു
പ്രതിനായകരെച്ചെന്നുപിടിച്ചു
ചതിയാലധമൂക്കകടിച്ചു
മുട്ടിപിടിച്ചുമിടിച്ചുമടിച്ചുമൊടിച്ചു-
മൊരുകലശലുക്കൂട്ടിചിലർ.

ചിലരോടുവെട്ടിമരിച്ചു
ചിലരവശതപൂണ്ടുതിരിച്ചു
ചിലരതുകണ്ടുചിരിച്ചു
ചിലരണികളിലണഞ്ഞുചരിച്ചു
ചലവിധത്തിലടുത്തുകടുത്തുതകൃത്തുതിമി-
[ർത്തുംരണമേഘോഷം.

മട്ടുമാറി.

നരവരനാകിയസാല്വനമൻപൊടു
ശരവരമാരിചൊരിഞ്ഞുചൊരിഞ്ഞഥ
തെരുതെരെനിജഭടപാലമശേഷം
പരിഭവനംചെയ്യുന്നതുകണ്ടുട-
നരിമർമ്മിയനവിദർഭമഹീശ്വര-
നരിമേനത്തെവരുത്തുവനെന്നിതി
കരുതിയുറച്ചുരഥത്തേലേറി
പരിചൊടുനേർത്തുശരങ്ങളുതിർത്തു;—
സാല്വകുലാധമ!കുടിലാ!നിന്നുടെ
സാഹസമെത്രവിചിത്രമിതോർത്താൽ
നിർമ്മര്യാദമൊരുത്തൻവന്നിഹ
നമ്മുടെരാജ്യമൊതുക്കുവതിന്നായ്
ദുർമ്മാർഗ്ഗങ്ങൾതുടങ്ങിയതെന്തൊരു
ദുരഹങ്കാരമഹോ!ബത!മൂഢാ!
ധർമ്മമിതെന്നുമധർമ്മമിതെന്നും
നിർമ്മലതാരിൽവിചാരംനാസ്തി
അന്യജനങ്ങടെനാട്ടിൽബഹുധന-
ധാന്യസമൃദ്ധികൾകണ്ടോരനേരം
തന്നുടെകരളിൽമുഴുക്കുമസൂയയി-
തിന്നിഹകാരണമെന്താവേണ്ടു
തന്നേക്കാൾവലുതായിട്ടൊരുവൻ
മന്നിലിരിക്കരുതെന്നൊരുഭാവം
നിന്നുടെമനമതിലതിശയമോടെ
വന്നുഭവിക്കനിമിത്തംനമ്മോടു
ജന്യത്തിന്നുമതിന്നുഭവാനിഹ
തന്നെത്താനറിയാതൊരുദുഷ്ടൻ
അന്യമഹാജനമിതുകേൾക്കുമ്പോൾ
നിന്നെക്കൊണ്ടുദൂഷിക്കുമശേഷം
എന്നതുകൊണ്ടുനമുക്കൊരുചേതം
വന്നുഭവിപ്പാനില്ലെടസാല്വാ!
വന്നതുവന്നു,ഭവാനെവണങ്ങി
നമ്മുടെനാട്ടിലിരിപ്പാനാഗ്രഹ-
മെന്നുള്ളിൽപ്പുനരെള്ളോളവുമിഹ
തോന്നുന്നില്ല,ധരിച്ചീടുക നീ;
അമർചെയ്യുമ്പോളധുനാനിന്നൊടു
സമമായ്നില്പാനെളുതല്ലെങ്കിൽ
സമരേവെട്ടിമരിച്ചുതിരിച്ചുട-
നമരേശന്റെപുരത്തിലിരിക്കാം"
ഇത്ഥമുരത്തുവിദർഭനരേന്ദ്രൻ
യുദ്ധവിധങ്ങൾതുടങ്ങി,മഹാരഥ-
നുദ്ധതനാകിയസാല്വനമാശുര-
ണത്തിനണഞ്ഞുശരങ്ങളുതിർത്തു.
സപ്തംദൈവമതാകിനബാണം
സാപദിതൊടുത്തഥസാല്വനരേന്ദ്രൻ,
അപ്പോൾതന്നെഗരുഡാസ്ത്രത്തെ
ക്ഷിപ്രമയച്ചുവിദർഭനരേന്ദ്രൻ,
പവമാനാസ്ത്രമയച്ചിതുസാല്വൻ,
പർവ്വതബാണമയച്ചുവിദർഭൻ,
ആഗ്നേയാസ്ത്രമയച്ചിതുസാല്വൻ
അംഭോദാസ്ത്രമയച്ചുവിദർഭൻ,
പുഷ്പശരാസ്ത്രമയച്ചിതുസാല്വൻ
പുരഹരബാണമയച്ചുവിദർഭൻ,
ആസുരമസ്ത്രമയച്ചിതുസാല്വൻ,
അജിതശരംമോചിച്ചുവിദർഭൻ
രാക്ഷസമസ്ത്രമയച്ചിതുസാല്വൻ,
രാഘവബാണമയച്ചുവിദർഭൻ,
തിമിരാസ്ത്രങ്ങളയച്ചിതുസാല്വൻ
മിഹിരാസ്ത്രങ്ങളയച്ചുവിദർഭൻ
കരിശരമാശുതൊടുത്തിതുസാല്വൻ
ഹരിശരമുഗ്രമയച്ചുവിദർഭൻ,
ഇത്തരമസ്ത്രപ്രത്യസ്ത്രങ്ങളു-
തിർത്തുതിമിർത്തൊരുസമരംതന്നിൽ
കുണ്ഡിനനൃപനുടെവില്ലുംതേരും
ഖണ്ഡിതമാമഥസാല്വനരേന്ദ്രൻ,
ചണ്ഡശരംകൊണ്ടവനീപതിയുടെ
മുണ്ഡവുമാശുമുറിച്ചുതദാനീം;
പ്രാണവിനാശമടുത്തവനിന്നു
വേണംകാരണമെന്നില്ലേതും
ബാണംതന്നുടെബലമല്ലെന്നറി-
യേണംസർവ്വജനങ്ങളുമിപ്പോൾ
ധീരപ്രകൃതിവിദർഭനരേന്ദ്രൻ
വീര്യസ്വർഗ്ഗവുമാശുലഭിച്ചു,
സ്വൈരമതായിസ്സുരതരുണീമണി-
മാരൊടുകൂടിരമിച്ചുവസിച്ചു.

മട്ടുമാറി.

സമരത്തിൽജയിച്ചൊരുസാല്വനുംപടകളും
സഹസാപുരത്തിൽകേറിസർവ്വമപഹരിച്ചു.
കനകപ്പൊടിയുംനല്ലകാഞ്ചനകുംഭങ്ങളും,
കനത്തപൊൻപാത്രങ്ങളും,കാതുള്ളവാൾപ്പൂകളും
മഹത്തുപിരാശിചക്രം,മാറേറുംതങ്കങ്ങളും
മഹനീയംരത്നങ്ങളും,മാലകടകങ്ങളും,
പട്ടും,പുടവകളും,പെട്ടിപെട്ടകങ്ങളും
കട്ടിലും,മെത്തകളും,കട്ടകം,ചട്ടുകങ്ങൾ,
രജതസ്വർണ്ണാദിയാകുംരാജദ്രവ്യങ്ങളെല്ലാം
രഭസനകൈക്കലാക്കിരാജേന്ദ്രകിങ്കരന്മാർ.
കൊള്ളയുമിട്ടുകൊട്ടിഘോഷിച്ചുകുണ്ഡിനത്തി-
ലുള്ളപദാർത്ഥമെല്ലാമൂനംകൂടാതെതന്നെ
കൊണ്ടെഴുതിച്ചുംകൊണ്ടുകാരിയക്കാറന്മാർക്കും
കണക്കുകൾപാമ്പുകൾകരക്കാർക്കുംകയ്യാളിച്ചു.
മടിക്കാതെസാല്വഭൂപൻമാളികമീതിലേറി
മടവാർമണികളോടുമോദിച്ചുവിനോദിച്ചു.
വിദർഭഭൂപാലനായിവിരവോടെത്രനാളോ
വിളയേന്മാക്കെന്നുപിന്നെവിഷമംസുഖിച്ചിരി-

മട്ടുമാറി,

മൃതനായുള്ളവിപ്രൻഭാര്യപാരതെ
പതിനോട്ടുണ്ട് ഗന്ധർവരെല്ലാം
കലശക്കൂട്ടിയന്നു ഭക്ഷിവശിവ!
പലവഴിയെതേടികൊണ്ടുകരി,
അതിവേദനഗർഭിണിയാകിയസുന്ദരി
പതിയുടെമരണംകേട്ടുകരഞ്ഞൊരു
ഗതിയില്ലാഞ്ഞുവനത്തിൽപുക്കട-
നതിപരവശമായ്മെല്ലെനടന്നാൾ
പത്തുതികഞ്ഞിതുഗർഭമവൾക്കഥ
പത്തുതികഞ്ഞതിനെസംഗതിവന്നു,
അത്രവനത്തിലവൾക്കൊരുപുത്ര-
നൊത്തുജനിച്ചിതുതാമസിയാതെ
കപടമിതെന്തൊരുതോന്നുന്നുള്ളതെ,
ഏറവുമന്നുഖേദമവൾക്കഥ,
ഉറവുമുടയോരുമില്ലാതെ
ഒരുവസ്ത്രവുമില്ലകരത്തിൽ,
കാട്ടിൽക്കൂടെനടന്നൊരുനേരം
തൊണ്ടവരികെച്ചെന്നവശംപാരി,
പൊട്ടുനാവിലെപ്പുറമാകുംപുത്രസ-
ങ്കട്ടിംപിറന്നതിലന്നുപതിച്ചു.
പിള്ളയെപിന്നാലെതാഴെനന്നി-
ട്ടുള്ളമെരിഞ്ഞൊരുമോഹമ്മൂലം
വെള്ളംതെല്ലുകുടിക്കണമെന്നവ-
ളുള്ളംതന്നിലുറച്ചുചമഞ്ഞു,
തൊട്ടിലിറങ്ങിജലപാനത്തിന
പൊട്ടിലിതന്നുള്ളോരുനേരം,
പൊട്ടിയെലാളിപ്പുകിടക്കുമ്പൊതല-
ക്കുട്ടങ്ങളിലൊരുപൊന്നുമുതല
തണ്ണീരങ്ങുകുടിച്ചുതുടങ്ങിയ
പെണ്ണിനെവന്നുപിടിച്ചുവിഴുങ്ങി
പൊട്ടുതങ്ങിയതങ്ങിയുംവായും
വണ്ണംവെച്ചുതിരിച്ചുഗമിച്ചു.
കണ്ണിണപിന്മികളുംകാലും
മണ്ണിലിഴച്ചുകരഞ്ഞുകിടക്കും
ഉണ്ണിവിശന്നുതളർന്നവിടങ്ങട
ലണ്ടകിടന്നുള്ളൊരുദിനം
അന്നേരംപുനരതുവഴിപോവാൻ
വന്നിതുകാഞ്ചനഭൂസുരപത്നി,
തന്നുടെപിള്ളയെയെള്ളിയിലെടുത്തുമ-
കന്നുപത്തുകെവരുന്നൊരുവഴിയിൽ
കാലുകടഞ്ഞുകരഞ്ഞുകിടക്കും
ബാലനെയവിടെക്കണ്ടൊരുനേരം
ആരുടെകുഞ്ഞിതു്ശിവശിവശിവനേ!
കാരണമെന്തിതുവന്നുഭവിപ്പാൻ?
ആരുമൊരാശ്രയമില്ലിവനഹോ!
പാരംകാന്തിയെഴുന്നോരുകുട്ടം!
പിള്ളയെയിങ്ങനെപോറ്റിയെടുത്തൊരു
തള്ളയ്ക്കെന്തൊരുഭ്രാന്തുപിടിച്ചു?
പിള്ളയിലെത്രയുമാസ്ഥിമുലപ്പാൽ
തുള്ളികുടിച്ചതുമില്ലകുമാരൻ

ഇപ്പോൾതന്നെപിറന്നാഹവിണ്ണവി-
കല്പമതിന്നുതരിമ്പില്ലിവനുടെ
പൊക്കിൾക്കൊടിയുംവീണില്ലിവനെയെ-
ടുക്കുതോവാ?നെന്നിഹദോഷം?
മുലകുടിയെന്നതിൽമുൻപേകഞ്ഞിയെ
കലനംബന്ധമതില്ലതുമൂത്രം;
പലതുംകേട്ടാലിതിനൊരുകാരം
പറകയുമില്ലൊരുവനുടെപക്ഷം
വിപ്രകുടുംബിനിതന്നുടെമകനെ
ക്ഷിപ്രംതാഴെയിറക്കിയിരുത്തി,
കുഞ്ഞിനെയെടുത്തുമെല്ലെത്തലോടി-
പ്പാലമൃതത്തെലയുംനൽകി
തത്രവസിക്കുമൊരുമഹാത്മാൻ
എത്രയുമുത്തമനാരസന്യാസി.
അതുകണ്ടുചെന്നുവിപ്രയവളോടരു-
ളിനനവളാണിയമെത്രെന്നുണ്ടു!
നമ്പൂതിരിനന്ദനനാമക്കാരൻ
സൂരസുതർഭൂമിയിൽസുഖമാർന്ന
സുതനെപ്പെറ്റൊരുസമയമതാ
മുതലപിടിച്ചുമരിച്ചിതുജനനി;
അതുമൂലംഗ്രഹണമിവനെവളർത്തേ-
ണ്ടതുകൊണ്ടേതുംശങ്കയുമില്ല:
ധാത്രീസുരനുടെനാരിയവർക്ക
ക്ഷത്രിയനത്രേദൈവമുള്ള
ധാത്രീദേവംചെയ്തുണ്ടവർക്ക
ധാത്രീപതിസുതനെന്നറിഞ്ഞാലും”
എന്നതുകേട്ടുഗമിച്ചുയതീശൻ
നന്ദികലന്നാഭൂസുരപത്നി
തന്നുടെമകനെ വലത്തെയെളിയിൽ
മന്നവസുതനെയിടത്തെയെളിയിൽ
ഇങ്ങനെസരസമെടുത്തുംകൊണ്ടവ-
ളങ്ങുനടന്നൊരുദേശംപാരി
തന്നുടെമകനെപ്പോറ്റിവളർത്തോ
തന്നുടെതായുമൊരുത്തരിച്ചു
എന്നതുമൂലമിരുന്നുംകൊണ്ടുന
ന്നുടിനങ്ങൾകഴിച്ചീടുന്നു;
ആണ്ടുതികഞ്ഞുമഹീസുരപുത്രാ
വേണ്ടുംക്രിയകൾകഴിഞ്ഞതുമില്ലം
രണ്ടുസുതന്മാരെയുമവൾനിളെ
കൊണ്ടുനടന്നുഗിരന്നുഭുജിച്ചും
രണ്ടുവയസ്സും മൂന്നുവയസ്സും
രണ്ടുകുമാരന്മാർക്കുമതായി.
മണ്ടിനടന്നുതുടങ്ങിപുത്രന്മാ-
കണ്ടിതമ്മയ്ക്കേറ്റമകരഞ്ഞു.

മട്ടുമാറി.

ഏകലമുദാചെന്നുതമർന്നീ-
ലോകചക്രയെന്നുള്ളോരുദേശം
ആകലംവെടിഞ്ഞുപോയിരിപ്പാൻ
ആകവേനടന്നുതന്നെപാരി
ഇമ്പമോടുചെന്നുഭൂസുരതങ്ങളു-
ടമ്പലത്തിലെഴുന്നുചെന്നുകരേറി;

അമ്പലവാസികൾപാഞ്ഞുശിഷ്യക്കൾ-
ക്കൊമ്പനാന്തിരികൾപാറുകൊട്ടിത്തു;
കന്നിൻമാതിന്നൊട്ടുക്കുശിവസിക്കം
ചന്ദ്രശേഖരനെവന്ദനംചെയ്തു;
മന്ദിരത്തിന്നധർമ്മനവുമേവ-
ച്ചനൊരന്തണഗൃഹത്തിലിരന്നു,
പിറ്റേന്നാളുഷസിചെന്നുകുളിച്ചു
മറ്റൊരില്ലമതുപുക്കുവസിച്ചു;
കൊറ്റുമന്നവിടെനിന്നുഭുജിച്ചു,
മുറ്റുമിങ്ങനെദിനങ്ങൾകഴിച്ചു.

മട്ടുമാറി.

ബ്രാഹ്മണദേശംതന്നിലിവണ്ണം
ബ്രാഹ്മണിയുംനിജതനയന്മാരും
ഭിക്ഷയുമേറ്റുഭുജിച്ചുസുഖിച്ചുത
പലകാലങ്ങൾകഴിഞ്ഞൊരുശേഷം;
പാണ്ഡിത്യംകൊണ്ടുഞങ്ങളിലിന്നിന
ശാണ്ഡില്യാഖ്യനൊരുമഹിസുരേന്ദ്രൻ,
ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രമശേഷമറിഞ്ഞോൻ
ജാതിശ്രേഷ്ഠനുമുള്ളൊരുവിപ്രൻ,
പണ്ടുകഴിഞ്ഞതുമപ്പരിവരുന്നതു-
മുണ്ടുമനസ്സിലൊരീഷലുമില്ല;
രണ്ടുശിശുക്കടെജാതകമതിനെ-
ക്കൊണ്ടുവരുന്നതിയറിഞ്ഞുസമസ്തം;
അവിടെയൊരുനാൾശിവനെത്തൊഴുവാൻ
കോവിലിൽവന്നൊരുവിപ്രാംഗനയെ
ദേവഗൃഹത്തിലകണ്ടുവിളിച്ചുട-
നേവംകിമപിപറഞ്ഞുതുടങ്ങി;
"നിന്നുടെചരമാർത്ഥങ്ങളശേഷവു-
മെന്നുടെബുദ്ധിയിലുണ്ടിഹഭദ്രേ!
ധന്യനതാകിനപതിസുതരും
നിന്നുടെമകനുംപിന്നെനിനക്കും
ബഹുദാരിദ്ര്യംതീരണമെങ്കിൽ,
ബഹുമാനിക്കണമെന്നുടെവചനം;
അഞ്ചുവയസ്സുംവിടക്കുമാരനു-
മാറുവയസ്സിഹനിന്നുടെമകനും,
എന്നൊരുദിവസംഭിക്ഷയുണ്ടോപുന-
രന്നുതുടങ്ങിശ്ശിവപൂജാർത്ഥം
തിങ്കളിൽരണ്ടുപ്രദോഷംവരുമതു
നിങ്ങടെമക്കളെനോല്പിക്കേണം;
സന്തതിലാഭംധനലാഭംപുന-
രന്ത്യകാലേശിവസാരൂപ്യം
എന്തൊരുവസ്തുനിനച്ചാലതിനഖ-
ന്നെന്തെങ്കിലുമതുസാധിച്ചീടും;
കനിവൊട്ടുത്തമകരുതപ്രദോഷം
ശനിയാഴ്ചയുമൊത്തിച്ചുവരുന്നാൾ
അനുപമഫലമിതിനുണ്ടെന്നോർ
മനുജനുസംഗതിവരുമെന്നാകിൽ;
അല്ലമല്ലെന്നാൽവൃശ്ചികമാസം
മുതലായിട്ടുതുടങ്ങിക്കൊൾവിൻ!
അതിനുടെനിയമവുമുരചെയ്യാമഹം
അതിശയഭക്തിവിശുദ്ധതവേണം.

മതികലചൂഡംശിവനെത്തന്നുടെ
മതിതളിരതനിലുറപ്പിക്കേണം;
മതിമുഖിമാരുടെകഥയെന്നുള്ളതു-
മതിദൂരത്തുവെടിഞ്ഞീടേണം;
അദ്ദിവസംപുനരഞ്ചുവെളുപ്പി-
നാകമെഴുന്നേറ്റുകുളിച്ചുധ
വെള്ളപ്പുടവയുടുത്തുശരീരേ
വെള്ളംകൂട്ടിവിഭൂതിവരുത്തിയ
വെള്ളച്ചുരകെട്ടുതുമഹേശ്വര-
അങ്ങുമതിപഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ
ഭക്തിപൂർവ്വമനേകംവണ്ണം
മുക്തിഫലപ്രദമായജപിച്ചുധ
ന്നിടിലംതൊട്ടുപരസ്ത്രീകളെയൊരു
വഴിപോലുമറിയാതെമരവേദ
ത്ഥാക്കരശിരസ്സിൽക്കരോ
ഗണവികളുംകരയുഗളേപി
ശിക്ഷയിലങ്ങനെയിച്ചുധരിച്ചുശി-
വക്ഷേത്രേതരമീക്കവേണം;
പ്രവരമഹാജനജാതികളെപ്പോട്ട്
ശിവപൂജനവിധിവിധിയാംവണ്ണം
സന്ധ്യയടുത്താൽമൂന്നരനാഴിക
മുൻപേചെന്നുതളിച്ചുവരേണം,
സന്ധ്യാനേരംപതിവായെല്ലാ-
വന്ധ്യഫലങ്ങൾജപിച്ചീടേണം
ഹോമം,തർപ്പണ,മഭിഷേകം,ശിവ-
നാമംകൊണ്ടഥപുഷ്പാഞ്ജലിയും,
പാലുംതേനുംനെയ്യുംകരിക്കും
നാലുവിധംകൊണ്ടഭിഷേകംശുചി,
വിലപലകൊണ്ടുചന്ദനമുപുന-
രെല്ലുവെസ്തുവിലധികവിശേഷം;
അപ്പവുമടയുംപാൽപായസവും,
ശില്പമതാകിനഗുളപായസവും,
വെള്ളരിവെററിലമലരവിൽതേങ്ങാ,
വെള്ളവെള്ളനിവേദ്യംപലവക
സംഗതിവന്നതുകൊണ്ടിഹനൈവേ-
ദ്യംവിധിപോലെചെയ്തീടേണം,
വിപ്രന്മാരെക്കാൽകഴുകിച്ചുട്ടു-
ജിപ്പിക്കേണംസംഗതിപോലെ,
ശക്തിക്കൊത്തൊരുദക്ഷിണവേണം,
ഭക്തിക്കൊത്തതുപോലെഫലിക്കും,
ആരാധനമാംജനശേഷംകൊണ്ടഥ
പാരണചെയ്തുസമാപ്പിക്കേണം;
വൈദികവിധിയില്ലാത്തതുവാച്യാദ
വേദിയന്മാരെക്കൊണ്ടതുചെയ്യിക്കാം;
പ്രാതസ്നാനംഭസ്മാലേപം
ജാതികളാനാവിധംകിട്ടുംതുളസി;
ശിവനാമോച്ചാരണവും,പാന്ന
ശിവഭക്തനുപ്രദക്ഷിണ,മൗനവ
തപ്പൂർച്ചന,മുപവാസവ്രതമിഹ
ശൂദ്രാദികളുടെധർമ്മമിതുചിതം
തദ്ഗ്രഹണംപുനരാമെന്നുംചില-

രരതെന്നുംപുനരരചെയ്യുന്നു;
രുദ്രാക്ഷാവലിധാരണമെന്നതു
ശുദ്ധന്മാർക്കാഭൂഷണമല്ലോ
രുദ്രപ്രീതിയവർക്കുളവിപ്പാൻ
ഭദ്രമിതെന്നുമഹാജനപക്ഷം,
ഉണ്ണരുതാരുമുറങ്ങരുതിട്ടിന;
എണ്ണയുമംഗേതേക്കരുതിങ്ങിഹ
പെണ്ണുങ്ങടെകഥചൊല്ലരുതാരുമി-
വണ്ണമിരുന്നുപ്രദോഷംനോററാൽ
ഇഹലോകങ്ങളിലൈശ്വര്യാദികൾ
ബഹുലാഭംഫലമെല്ലാവർക്കും;
പരലോകേശിവസായൂജ്യാമൃത-
പരമാനന്ദംഫലമതിഭദ്രം.

മട്ടുമാറി.

പ്രമോദമുടയൊരുപരമശിവൻ
പ്രദോഷനടവരനഖിലനവൻ
പ്രമോഹനിരസനനിപുണനവൻ
പ്രസാദമരുളുകമയി ഭഗവാൻ!
ഗിരിമകൾവരനുടെപട്ടുനടനം
പരിചൊടുചലചലരസചടുലം
സുരനരമുനിവരപരിമിളിതം
സുരുചിരമിദമതിലളിതം;
തുടിയുടെചടചടരടിതങ്ങളും
മുടിയിലമരധുനിതിരകളിയും
കടകമകുടഫണിചലനങ്ങളും
കടിതടകരിതുകിൽചലനങ്ങളും
പുരിജമുടിതന്നിലരവങ്ങളും
പരിചിലിളകിയൊരുസുരവങ്ങളും
കരിമുഖനുടെഗളരണിതങ്ങളും
പരിജനരതിരതിഭണിതങ്ങളും
ഹിമഗിരിയുടെമകൾപാടുകയും
സുമധുരമരവങ്ങളാടുകയും
പ്രമഥനികരമഥചാടുകയും
പ്രമദമധികമിടകൂടുകയും
സരസിജഭവനുടെവേദങ്ങളും
സകലമുനികളുടെവാദങ്ങളും
സരസമരവപടുനാദങ്ങളും
ചരണചലനബഹുഭേദങ്ങളും;

മട്ടുമാറി.

ഇത്തരമുത്തരമുത്തമനുത്തമ-
തെത്രവിചിത്രചരിത്രപവിത്രമ-
മിത്രപുരത്രയവൈരിജഗത്ത്രയ
ശുഭകരമത്രഹിസമയേഫണിഗണ
ഫണമണിഘൃണഘൃണവിരണിതമനുഗുണ
ഗുണഗണപരിണതമിഹനടനം
കരുതേഗുരുശുഭപരിഘടനം
പരമാലാതകപരിഹരണം
സരസംസന്തതമിഹശരണം
ഇങ്ങിനെയുള്ളപ്രദോഷമാഹാത്മ്യമ-
തെങ്ങിനെഞാനിഹവർണ്ണിക്കേണ്ടു?

നിങ്ങളിതിന്റെഗുണങ്ങളറിഞ്ഞുതു-
ടങ്ങുകസുഖമുപവാസമുദാരം.

മട്ടുമാറി.

ധർമ്മവിശ്രുതവിദർഭകുമാരൻ
‘‘ധർമ്മഗുപ്ത’’നിതിപേരിവനുചിതം,
നിന്മകനാഹശുചിവ്രതനെന്നും
നിർമ്മലാംഗി! കരുതീടുസുശീലേ!
ഏകചക്രയിലൊരന്തണഗേഹേ
ശോകഹീനമഥവാണയനേകം
സുപ്രദോഷമഥനോററുശിവന്റെ
സുപ്രസാദമചിരേണലഭിപ്പാൻ!’’

മട്ടുമാറി.

ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠൻതന്റെവാക്കുകൾകേ-
(ട്ടുനേരം
ബ്രാഹ്മണിയുള്ളിൽബഹുസന്തോഷമുളവായി
ബ്രാഹ്മണന്മാരെയെല്ലാംവന്ദിച്ചുപോന്നങ്ങൊരു
ബ്രാഹ്മണഭവനത്തെപ്രാപിച്ചുവാസംചെയ്തു;
ഭിക്ഷയുമേററുതാനുംമക്കളുമൊരുനേരം
ഭക്ഷിച്ചുംകൊണ്ടുരണ്ടുമൂന്നുസംവത്സരങ്ങൾ
ശിക്ഷയിലവിടത്തിൽവാണിതുമനക്കാമ്പിൽ
ത്ര്യക്ഷനെവഴിപോലെചിന്തിച്ചുഭക്തിയോടേ;
ശാണ്ഡില്യബ്രാഹ്മണന്റെശാസനമനുഷ്ഠിപ്പാൻ
ഉണ്ണികൾക്കിരുവർക്കുമൂനമെന്നിയേകാലം
സംഭൃതമെന്നറിഞ്ഞുസാധുപ്രദോഷംതന്നിൽ
ശംഭുസേവനമങ്ങാരംഭിച്ചുവിപ്രപത്നി;
മക്കളെപ്പുലർകാലേകൊണ്ടുപോയ്കുളിപ്പിച്ചു
ചിക്കെന്നുതാനുംകൂടെസ്നാനവുംചെയ്തുവന്നു
ചൊല്ലേറുംഗണ്ഡശിവക്ഷേത്രേമൂവരുംകൂടിച്ചെന്നു
മുക്കണ്ണൻതിരുമുമ്പിൽ കൂപ്പിവെള്ളച്ചാരവും
വെള്ളവുംകൂട്ടിത്തേച്ചു വെള്ളവസ്ത്രവുംധരി-
ച്ചുള്ളത്തിൽഭക്തിയോടെ ഉണ്ണിക്കുമാരന്മാരും
ഉഷയെന്നുപേരായുള്ളൊരുനിർഭ്രബ്രാഹ്മണിയും
ഉചിതംപ്രദോഷംനോററു പഞ്ചാക്ഷരംമന്ത്ര-
(ത്തെ
പരിചിൽജപിച്ചുംകൊണ്ടു പരിതാപനാശന-
(നാം
പഞ്ചായുധാന്തകന്റെ പാദയുഗംസ്മരിച്ചും
കൂവളത്തിലചെത്തിക്കുസുമങ്ങൾകൊണ്ടുവന്നു
മൂവരുംപുഷ്പാഞ്ജലി മുടങ്ങാതെചെയ്തുംകൊ-
(ണ്ടു
ശാണ്ഡില്യപുത്രംനല്ല ശശിചൂഡൻപ്രസാദി-
(പ്പാൻ
ശാണ്ഡില്യബ്രാഹ്മണൻതാനരുൾചെയ്തനമ്മോ-
(ടെന്നു
ചിന്തിച്ചുകൂവളത്തിന്നിലകൊണ്ടുമാലകെട്ടി
അന്തികശിവബിംബേ അണിയിച്ചുകൂപ്പി-
(ക്കൊണ്ടു
വെണ്മതിങ്കൾമൌലിക്ഷേത്രേ വെളിയിൽപ്ര-
(ദക്ഷിണവും
അന്തിയാവോളംവച്ചലസാതെസേവചെയ്തു

മട്ടുമാറി.

കാററുംകുളിരും പനിയുംകനമൊട്ടു
ചോറവുംമഴപുതുമാരികളെല്ലാം
ഏറവുംകൊണ്ടവരഞ്ചുവെള്ളപ്പി-
ന്നേററുപുറപ്പെട്ടുണ്ണികളിരുവരു-
മാററിൽചെന്നുകളിച്ചൊരുദിനവും
മാററിത്തംപിണയാതെപ്രമോദം
നേററുംകൊണ്ടൊരുസംവത്സരമതി-
ലോറംമാസവുമൊന്നുകഴിഞ്ഞു;
ഒരുദിനമാശ്ശുശ്രുചിപ്രത്നനാകും
ധരണിസുരേന്ദ്രകുമാരൻതാനേ
വിരവൊടുപുഴയിൽസ്നാനംചെയ്തഥ
കരമേലേറിവസിക്കുംനേരം
പെരുകിനകാററുംമഴയുംമിന്നലു-
മുരുതരമിടിയുമിയന്നൊരുസമയേ
തിരകളടിച്ചുപിളന്നൊരുകരമേ-
ലൊരുചിവരംബതകാണാറായി:
പെട്ടെന്നിളകിയുരുണ്ടുവരുന്നൊരു
കട്ടകമരികിലണഞ്ഞുപതിച്ചു.
കട്ടളിരുപാമ്പുപുറകനക-
ക്കട്ടകളിട്ടുനിറച്ചൊരുപാത്രം
എട്ടുവെള്ളപ്പിനുമൻപോടധികമി-
രട്ടുംമഴയുംപുഴയുമിതൊന്നും
കൂട്ടാക്കാതെകുമാരൻചിരവൊടു
കട്ടകമതുപുണരുന്നിതള്ളിയു-
രുട്ടിയുരുട്ടിക്കൊണ്ടുതിരിച്ചൊരു
കാട്ടിൽക്കൂടെക്കഥമപിചെന്നൊരു
കോട്ടിലൊളിച്ചഥവച്ചുകളിച്ചു.
പിറേറന്നാളൊരുനേരംതന്നുടെ
പൊറമ്മയ്ക്കുവിളിച്ചഥകാട്ടി,
തെററന്നമ്മയുമമ്മകനുടെമുടി
തൊട്ടനധികമനുഗ്രഹമേകി,
കുണ്ഡിനനൃപതികുമാരകനാം മേ-
റൃണ്ണിയെവിരവിൽവിളിച്ചഥജനനി
തണ്ണീർപൊഴിയുംജലമതിൽമുഴകി
കനിവോടവരൊടുമിദമുരചെയ്തു;—
വിധികാരുണ്യംകൊണ്ടുനമുക്കൊരു
നിധിയതുംബഹുധനസമ്പാദിലഭിച്ചു
അധികംധനമതിലധികംകനകമി-
തധിഗതമായതുനമ്മുടെഭാഗ്യം
ഗണിതകോടൻബ്രാഹ്മണവരരുടെ
ഭണിതംനലമൊടുഫലിതമിദാനീം;
ഫണിപതിഭൂഷണസേവയിൽവന്നൊരു
ഗുണമിതുഹന്തകുമാരന്മാരേ!
അർത്ഥമൊരുത്തരുമൊരുപദംപുന-
രർത്ഥമതിങ്ങനെവീതിക്കേണം.
അർത്ഥംമൂലംകലഹമിതെന്നൊരു
നർത്ഥംവന്നുഭവിപ്പാനെളിയതു
കരുതുള്ളൊരുപാറന്നവരെങ്കിലു-
മൊരുകള്ളപ്പണമെന്നതുമൂലം
മിരസതപൂണ്ടവർജ്യേഷ്ഠനുമനുജനു-
മിരുവരുമെന്നൊരുകലശല്യക്കൂട്ടം
യുക്തികൾതമ്മിൽപൃശനക്കൂട്ടി
ച്ചട്ടികലങ്ങൾപകുക്കുന്നയ്യോ!
കുട്ടികൾനിങ്ങൾക്കവ്വണ്ണംവരു-
മെന്നിട്ടതുപറകല്ലധരിപ്പിൻ
പണമെന്നുള്ളതുകയ്യിൽവരുമ്പോൾ
ഗുണമെന്നുള്ളതുദൂരത്താകും
പണവുംഗുണവുംകൂടിയിരിപ്പാൻ
പണിയെന്നുള്ളതുബോധിക്കേണം
പണയംമേടിക്കാതൊരുകാശും
പണവുമൊരുത്തനുനൽകരുതാരും
ഗുണവുംപുനമുഴുത്തെന്നാകിൽ
ത്തുണവുംപുരുഷനുമില്ലൊരുഭേദം
പട്ടന്മാരൊടുചന്ദ്രമെട്ടത്താൽ
പൊട്ടന്മാരിഹതോല്ക്കയുള്ളൂ;
എട്ടുപണംമുതലുള്ളതിനവർപതി-
നെട്ടുപണംവിലവച്ചുകൊടുക്കും,
അവരൊടുചെന്നുകടംകൊണ്ടെങ്കിൽ
ഭവനംകൂടെനശിപ്പാറാകും,
പതിറുകാലുകൊടുക്കണമപ്പോൾ
പതിനുരണ്ടരപലിശയുമായി
വീട്ടുവതിനുതരംകൂട്ടാഞ്ഞാൽ
വീട്ടിൽകേറിപാർക്കുകിടക്കും
നിങ്ങൾക്കങ്ങിനെകെടുകാര്യംവരു-
മെന്നതുനിരുപിച്ചല്ലപറഞ്ഞു
അംഗനമാരുടെസംസാരത്തിനു
സംഗതിചേരണമെന്നില്ലല്ലോ.

മട്ടുമാറി.

അമ്മതൻമൊഴികൾകേട്ടുകുമാരൻ
ധർമ്മഗുപ്തനുരചെയ്തിതുമന്ദം.
ഞാനുമെന്നുടയചേട്ടനുമേക-
പ്രാണനെന്നതുധരിച്ചരുളേണം
രണ്ടുഗാത്രമതുമാത്രമിദാനീം
ഉണ്ടുഭേദമതുകൊണ്ടുകിമമ്മേ?
അഗ്രജന്റെധനമിങ്ങുമധീനം
വ്യഗ്രമില്ലതിനുചേതസികിഞ്ചിൽ
പാതിപാതിവിഭജിച്ചതുകൊണ്ടി-
ങ്ങേതുമില്ലഫലമെന്നറിയേണം;
രണ്ടുപേരുമടിയങ്ങളഹശ്രീ-
കണ്ഠസേവസമയേവതുടങ്ങി;
ശങ്കരന്റെമനതാരിലിദാനീം
എങ്കലില്ലകനിവെന്നുവരാമോ?
എങ്കിലസ്സുഗുരുവിപ്രനിയോഗം
ലംഘിയാതെശിവമേവഭജേഹം.
ഇപ്രദോഷദിവസങ്ങളിലെല്ലാ-
മിപ്രകാരമിനിയുംപലകാലം
ഉഗ്രകണ്ഠമുമിളച്ചുനിതാന്തം
സ്ഥാണുമേവചരണാംബുജമുപാസേ.

മട്ടുമാറി.

ഇത്ഥംനൃപമൊരിരുപത്താറും
പത്തുമൊരെട്ടുംമാസംമുഴവൻ

തത്രവസിച്ചുപ്രദോഷംനോററു-
ക്ഷത്രിയസുതനുംബ്രാഹ്മണസുതനും
താരുണ്യവുമതിലാവണ്യവുമതി-
കാരുണ്യവുമധരാരുണ്യവുമൊരു
ചാതുൎയ്യവുമൊരുമാധുൎയ്യവുമൊരു
വൈദുഷ്യവുമൊരുവൈശദ്യവുമൊരു
സൌഭാഗ്യവുമൊരുസൌശീല്യവുമൊരു
സൌന്ദൎയ്യവുമൊരുസൌജന്യവുമിതി
സൽഗുണങ്ങളവൎക്കുതെളിഞ്ഞിതു
ദൈവ്യതപെരുകിനരാജകുമാരനു
യൌവനസമുദയസമയേനല്ലൊരു
ദിവ്യവധൂപാണിഗ്രഹണത്തിനു
സംഗതികൂട്ടണമെന്നുതദാപുന-
രങ്ഗജവൈരികളുള്ളിലുറച്ചു;
അങ്ങനെഭഗവൽപ്രേരണകൊണ്ടവ
രങ്ങൊരുവനഭുവിചെന്നുകളിപ്പാൻ
ഉത്സുകിച്ചുശിവനെത്തൊഴുതു
ഉമയൊടുയാത്രപറഞ്ഞുനടന്നു;
വിമലവസന്തവിഭൂഷിതമാകിന
വിപിനേചെന്നുവസിച്ചുരസിച്ചു.

മട്ടുമാറി.

പൂത്തുമലർകുലമൊക്കെവിരിഞ്ഞു.
മധുരസമയമാരിചൊരിഞ്ഞു
മധുകരനികരങ്ങൾചിരഞ്ഞു
മണമുടയകുസുമങ്ങൾതിരഞ്ഞു.
മുട്ടമകളമിളമിളിതലകളകള-
മിളകിനകിളികളുമവിടെനിറഞ്ഞു
നറുകരവകവല്ലികൾപൂത്തു
കുറുമൊഴികളുമശ്ശുതെഴുത്തു
ചെറുതരദലപുഷ്പമിതിർത്തു
നറുമലർമണമൊന്നുമുതിർത്തു
വനതടമതിലുടയൊരുപട്ടുതരുപാടലികളുടെ
മട്ടമലർകുലമുടമപെരുത്തു
മലകാട്ടുകളൊന്നുചകർന്നു
കലമാനുകളോടിനടന്നു.
പുലിപന്നികളൊന്നനിവർന്നു
കലികാപവിലാസമുയർന്നു
മരമിയലുംമുയലുംമയിലുംകുയിലും
മലകളിലൊരുകളിവെളിവിലിയന്നു
കുളിർമതിയുമുദിച്ചുവിളങ്ങി
കളമൊഴികടെകേളിതുടങ്ങി.
തളവളകളുമാശുകിലുങ്ങി
തടമുലകളുമൊന്നുകലുങ്ങി
ചിലർകളിച്ചുപുളച്ചുവിളിച്ചു
തെളിച്ചുമൊളിച്ചുമധികരസം.

മട്ടുമാറി.

കന്ദകരണ്ഡകചൂതമശോകം
കുന്തളകരവകമരുവകനാകം
ചന്ദനതിന്ദുകവൃന്ദവുമെന്നിവ
സുന്ദരതരുവരനികരമശേഷം
ചന്ദനശിശിരസമീരണകലിത
സ്പന്ദനമിളിതരപരിമളമിളിതം
സുന്ദരിമാരുംപുരുഷന്മാരും
കുന്ദശരൻറശരങ്ങൾതറച്ചും
മന്ദവിലാസവിശേഷമുറച്ചും
നന്ദിതകലഹരസങ്ങൾമറച്ചും
നന്ദികലർന്നുനമിച്ചുരസിച്ചു
ലസിച്ചുരസിച്ചുഹസിച്ചുവസിച്ചു.
തണ്ടാർമണമതുതെണ്ടിപ്പുലമിശി
മണ്ടിപ്പൂത്തുമധുവുണ്ടുമുരണ്ടുവി-
രണ്ടുപറക്കാംവണ്ടുകളുടെമുട്ട
കുന്നതടസ്ഫുടകളകളഘോഷം
കൊണ്ടുമുഴങ്ങിനകോലാഹലമതു
കൊണ്ടുമനോജ്ഞവസന്താരംഭേ
„ഭദ്രമിളാ"ഹയഗന്ധർവ്വാധിപനുടെ
മകളാമംശുമതീ"തികുമാരി
കമലാമലമുഖിസഖികളുമായി
ബകുളാദികകുസുമങ്ങളിറുപ്പാൻ
തരളാപാംഗികളിച്ചുചിരിച്ചു
വിരളാരാമവനങ്ങളിലതിരുചി
തരളാമോദഭരേണനടന്നിതു
സരളാമൃതരുചിരുചിരശരീരാ
ആളികുലങ്ങളെലാളിച്ചുംപല
കേളിവിധങ്ങളിൽമേളിച്ചുംവന-
പാളികൾകണ്ടുവിനോദിച്ചുംതര-
ളാളിരവങ്ങളിൽമോദിച്ചുംകുസു-
മങ്ങടെപേരുകൾചോദിച്ചുംചില
സംഗതികൊണ്ടവർവാദിച്ചുംമലർ
ചൂട്ടുകയുംചിലർചാട്ടുകയുംചില-
രാട്ടുകയുംചിലരോട്ടുകയും
ചിലർചാട്ടുകയുംമലർതേട്ടുകയും
നടമാട്ടുകയുംമരുവീട്ടുകയും
ചിലർചന്തമെഴുംപന്തുമാട്ടമൊരുവക-
ചിന്തുപാട്ടുമെല്ലുകേടവെക്കിഹ
സന്തതമിങ്ങനെസരസവചനങ്ങളി-
ലന്തികസീമനികളിയാട്ടുന്നൊരു
പന്തണിമുലയാളാകിനനല്ലൊരു
ഗന്ധർവ്വാധിപകന്യകതന്നുടെ
ബന്ധുരമാകിനരൂപവുമുരുമദ
സിന്ധുരമന്ഥരഗമനവുമഭിനവ
ബന്ധൂകാരുണമധരവുമിന്ദുസ
ബന്ധുരതമുഖാംബുജഭംഗിയു-
മിങ്ങനെകണ്ടൊരുനൃപതികുമാരനു
തിങ്ങിനകൌതുകമുള്ളിലുറച്ചുട-
നങ്ഗജശരതതമേറ്റുമനസ്സുമ-
യങ്ങിദ്വിജസുതനോടരുൾചെയ്തു

മട്ടുമാറി.

„കണ്ടാലുമഗ്രേനല്ലൊരു പണ്ടാർകുഴലിമണി
കണ്ടാലാനന്ദംകണ്ണിനുതണ്ടാർവിശിഖസ്ത്രീയുടെ
രണ്ടാംജനനമിതു കൊണ്ടാടിപ്രസാദിച്ചു
കൊണ്ടാലുംഭൂമിദേവ!പണ്ടെങ്കിലിവളെപ്പോ-
ലുണ്ടായീലൊരുപെണ്ണുംവേണ്ടാസന്ദേഹമേതും

കണ്ടിവാർകുഴലിയേക്കണ്ടില്ലയെങ്കിലൊൻറ
കണ്ടുനയനങ്ങളേക്കൊണ്ടില്ലാഫലമേതും.
തൊണ്ടിപ്പഴത്തെത്തല്ലി മണ്ടിപ്പാൻവിരുതുള്ള
ചുണ്ടിൻെറ ചുകപ്പുനീ കണ്ടില്ലയോ കുമാര!
മല്ലീവിശിഖനുടെ വില്ലിൻവിലാസത്തെയും
തല്ലിയോടിക്കുന്നൊരു ചില്ലിയുഗവുമല്ല-
മുല്ലപ്പൂമൊട്ടിനെക്കാളേറ്റമെല്ലാം സകലനോരു
പല്ലും നിനച്ചാലെന്നോടില്ലുമിക്കാമദേവൻ
പങ്കജമൊട്ടിനോടങ്ങെതിരിടിപ്പാനൊരു
[illegible] ഉള്ളൊരു കുചയുഗവും കണ്ടോ
[illegible] നാകാരം കാണുന്നോരം
[illegible] ക്ഷയില്ലാത്തോരം;
കല്ലോലത്തിൻെറ നല്ല [illegible] ഫലത്തേക്കാളും
വെല്ലും കടാക്ഷമിഴിത്തെല്ലും കണ്ടാലുമിന്നു
തെല്ലും മടിക്കൂടാതെ ചെല്ലുന്നതുണ്ടൊരോരും.
ചൊല്ലുന്നതും മനോമോഹമെല്ലാം തിപ്പെണ്ണിനോട്
കല്യാണം കഴിഞ്ഞില്ലാ കല്യാണിക്കെങ്കിൽ, തട-
വില്ലനേകമിവളെ വല്ലഭയാക്കീടുവാൻ.

മട്ടുമാറി

അവികലമക്കഥകേട്ടൊരുനേരം
ചെവിയും പൊത്തി [illegible] ചെയ്തു;
ശിവശിവ! കഷ്ടം! മിതെന്തൊരു മോഹം!
[illegible] സംപ്രതി കഥയ! സഖേ! മേ.
[illegible] ഗംഗാധരാ തി
നവകാശം വരുമിത്തൊഴിൽമൂലം
സുവിശദഹൃദയനിനക്കെന്തിപ്പോൾ
അവനിയിലിങ്ങനെ വരുവാൻ ബന്ധം?
ചഞ്ചലലോചനമാരുടെ കള്ള-
പ്പുഞ്ചിരി കണ്ടു കൊതിക്കും നിന്നുടെ
നെഞ്ചിലൊരെരിപൊരിവളരുംനേരം
വഞ്ചിതനായ് വരുമെന്നനുജാ! നീ;
പണമുള്ളവനേ പെണ്ണിനു വേണ്ടു
ഗുണമുള്ളവനിലൊരാദരവില്ല;
പണവും കൊണ്ടിഹ ചെല്ലാത്തവനും
ഗുണവുമവൾക്കൊരു [illegible] വുമില്ല.
ധനവാനെങ്കിലകത്തുകരേററി
പ്പനിനീർ കൊണ്ടവർ കാൽ കഴുകിക്കും;
കനിവൊട്ടുവൊരാതെരുത്തു കൊടുക്കും
കനമൊട്ടേറ്റ [illegible] രറിയിരുത്തും.
ധനമെപ്പേരും [illegible] ട്ടവനേ
കനമില്ലാത്തൊരു പഞ്ചികണക്കേ
മനസാ, വാചാ നോക്കുകയില്ലവൾ.
മനമൊരു കല്ലു കണക്കു കഠോരം;
ചതിയായുള്ള പണങ്ങൾ പിടുങ്ങി
ചതിയെന്നുള്ളൊരു കൃപ കൂടാതെ
കൊതിയനെയങ്ങു പുറത്തുകിടത്തും
കൊതുവിനതിനും ൻചകയുണ്ടാകും.
എഴുപതു [illegible] വയസ്സായുള്ളൊരു
കിഴവനു കയ്യിൽ പണമുണ്ടെങ്കിൽ
[illegible] കിയസുന്ദരനായിട്ടവളേ
[illegible] ക്കിപ്പോരാൻ തടവില്ലേതും;
പടിയും കത്തിനരച്ചു ജരച്ചു
കൊരച്ചു വരുന്നൊരു കിഴവച്ചാരുടെ
മടിയിൽ പണമുണ്ടെന്നാലായവൾ
മടിയാതവനെ കെട്ടിപ്പുണരും;
ചിലവിടുവാൻ തടവില്ലാത്തവരുടെ
കലമെന്തെന്നു വിചാരവുമില്ല
ചലമിഴിമാരുടെ ശീലമിതിങ്ങനെ
പലരും ചൊല്ലിക്കേട്ടറിയുന്നു.

മട്ടുമാറി.

കരുടനെങ്കിലും ജാരനെങ്കിലും
[illegible] നെങ്കിലും ജരയനെങ്കിലും
കുടിയനെങ്കിലും കുഷ്ഠിലനെങ്കിലും
മുടിയനെങ്കിലും തടിയനെങ്കിലും
കള്ളനെങ്കിലും കാടനെങ്കിലും
മുള്ളനെങ്കിലും മൂഢനെങ്കിലും
കുട്ടിയെങ്കിലും കുഷ്ഠിയെങ്കിലും
യക്ഷിയെങ്കിലും വിഡ്ഢിയെങ്കിലും
വിരസനെങ്കിലും സരസനെങ്കിലും
വികൃതിയെങ്കിലും വിരുതനെങ്കിലും
വിമുഖനെങ്കിലും സുമുഖനെങ്കിലും
വിമതനെങ്കിലും സുമതനെങ്കിലും
ചോരനെങ്കിലും ചപലനെങ്കിലും
ക്രൂരനെങ്കിലും കുപിതനെങ്കിലും
രണ്ടു നാലു പണമുണ്ടവൻെറ കോ-
ന്തിലെന്നതവർ കണ്ടുപോകിലിഹ
മണ്ടിവന്നവനുവേണ്ടുമാഗ്രഹ-
മറിഞ്ഞു ചെയ്വതിനു സംശയമില്ല

മട്ടുമാറി.

ഗണികാജാതിക്കൊരുവനിലൊരു കൃപ
കണികാണ്മാനില്ലെന്നുടെ സഹജ!
ഗുണിയാകിന നീ തരുണീമണികളി-
ലണയാഞ്ഞെങ്കിലതെങ്ങനെ ഭാഗ്യം
തുണിയും കിട്ടണമക്കിലവൾക്കണി
മണിയും മണിഭൂഷണവും കിട്ടണ-
മിങ്ങിനെയുള്ള ദുരാഗ്രഹമല്ലാ-
തങ്ങവനൊക്കൊരുനേരവുമില്ല.
കളമൊഴിയെന്നും കാമിനിയെന്നും.
കളഭമനോഹരഗാമിനിയെന്നും;
സുവദനയെന്നും, സുന്ദരിയെന്നും,
കുവലയവിപുലവിലോചനയെന്നും;
വരതനുവെന്നും, വല്ലഭയെന്നും,
വരകരികുംഭപയോധരയെന്നും;
മതിമുഖിയെന്നും, മാനിനിയെന്നും,
മധുരാമൃതസദൃശാധരിയെന്നും
വസ്തുവിചാരമതില്ലാപ്പുരിഷകു-
ളിസ്തുതിചെയ്തു വസിച്ചീടുന്നു
മൂത്രം മലവും ചലവുമതിനൊരു
പാത്രം, പരമിഹ സുന്ദരിമാരുടെ
ഗാത്രം, ശിവശിവ! ചിന്തിച്ചാലതു
മാത്രം മെനിക്കൊരു കൌതുകമില്ലാ.
നേത്രങ്ങളിലേപ്പീളയുമവരുടെ

ക്ഷേത്രങ്ങളിലേദുർഗ്ഗന്ധങ്ങളു-
മത്രയുമല്ലവിയർത്തുശരീരമ-
ാതത്രയുമങ്ങിനെപിളുവിളെവഷൾവഷൾ
കക്ഷങ്ങളിൽനിന്നൊഴുകുംജലമൊരു
ലക്ഷംതിൽപ്പുറമീച്ചകളാർത്തും
പക്ഷമിതൊക്കെനിനക്കെന്നാകിലെം-
ക്ഷേത്രമുരിയാട്ടുകയില്ലിനിഞാൻ
അത്രനന്നമിനുംഗതിയൊരു
പ്രസ്സംപോലുമുട്ടപ്പാനില്ല.
തെത്രമരിഭ്രുതയുള്ളവനിന്നുക-
ഷ്ടാംവച്ചുപുലർത്താൻമോഹം!
ഗോത്രബലിക്കരിയില്ലാത്തവനി-
ഷ്ടാത്തിനുമതിമോഹംപാരം
താമ്പൂലത്തൊരുതേവർവരതോ
ദാനംചെയ്യാനെളുതായ്വരുമോ?
ഞാനിങ്ങനെചിലശരതപാഞ്ഞതു
മാനിച്ചെങ്കിലതങ്ങിനെകൊള്ളാം;
മാനിനിമാരിൽവലഞ്ഞൊരുപുരുഷനു
ഹാനികൾപലവകവന്നുഭവിക്കും.
മാനക്ഷയവുംദ്രവ്യക്ഷയവും
സ്ഥാനക്ഷയവുംദേഹക്ഷയവും
ധർമ്മക്ഷയവുംകർമ്മക്ഷയവും
ധൈര്യക്ഷയവുംകാര്യക്ഷയവും
തക്കംവ്യാകരണാദിപഠിച്ചതു-
മൊക്കെമറന്നുമലന്നുകിടക്കും;
കയ്യിൽപ്പണമില്ലാതെവരുമ്പോൾ
കൈവുംപന്നഥതലയിൽക്കേറും;
ചൊക്കപ്പിന്നെസ്ത്രീജനസംഗം
പോക്കണമെന്നിഹതോളിലുമേറും;
ചക്രമതില്ലൊരുചട്ടുമില്ലവ-
നൊക്കെത്തക്കെനടക്കുമകീർത്തി;
വൃദ്ധന്മാർക്ക്പ്രഭുസേവതുടങ്ങി-
ട്ടൂക്കാതിന്നുകിടക്കുംപക്ഷേ;
പണ്ടൊരുഭൂസുരനില്ലത്തുള്ളൊരു
പണമൊക്കെയുംവിറ്റുമുടിച്ചും
കണ്ടജനത്തെയിരന്നുലഭിച്ചൊരു
മുണ്ടുംമുട്ടിയങ്ങുകടയും പൂടി
ചെല്ലുന്നേടത്തിൽചെന്നുസ്ഥലംവ-
ച്ചുലകത്താൽത്തവനസ്സികഴിക്കും.
കൊതിയച്ചുണ്ടപ്പക്കേളിയിരന്നൊരു
കൈയിൽതിരുകിക്കൊണ്ടുനടക്കും;
ഇങ്ങുവിടലാരിക്കൽപരദേവതയുടെ
നടയിൽചെന്നുവണങ്ങിപ്പോരും;
ശിവശർമ്മാവെന്നവനുടെനാമം
ശിവപൂജയ്ക്കുമുടക്കവുമില്ല;
മുപ്പതുവയസ്സുംതായി
പരിചൊടുവേദവുമൊക്കെമുഖസ്ഥം
ഹൃദ്യൻതുണ്ടോവാനെന്തൊരുകർമ്മം
മനസാ,വാചാ,ചെയ്യേണ്ടതുഞാൻ”
എന്നതുകണ്ടിയാനൊടൊരുദിവസം
അവനാപത്തുകൊണ്ടുശിച്ചപ്പോൾ

ജാതകമൊക്കെവരത്തിക്കണിയാൻ
പാതകമൊഴിവാൻപ്രശ്നംവച്ചു,
ദ്രവ്യമിതൊക്കെനശിപ്പാനിന്നൊരു
ചൊവ്വാദോഷംകാൺമാനുണ്ട്
കണ്ടൻകാവിൽഭഗവതിനിങ്ങടെ
പണ്ടേയുള്ളൊരുപരദൈവമതു
കൊണ്ടുവിചാരിച്ചപ്പോളടിയൻ
കണ്ടുവിരോധമതവിടെത്തന്നേ
അവിടെച്ചെന്നഥനിങ്ങൾഭജിച്ചാൽ
അനവധിധനമുണ്ടായ്വരുമുടനേ
എന്നതുകേട്ടഥകണ്ടൻകാവിൽ
ചെന്നുഭജിച്ചുമഹീസുരനങ്ങൊരു-
തിങ്കൾമുടങ്ങാതച്ചനചെയ്തു ഗു-
ണങ്ങൾപണങ്ങളുമുണ്ടായ്വരുവാൻ;
മുപ്പത്തൊന്നാംദിവസംരാത്രിയി-
ലത്ഭുതമാകിനസ്വപ്നംകണ്ടു;
കെല്ലൊട്ടുവരുന്നൊരുസുന്ദരിതാനൊരു
ചെപ്പുംനല്ലചെരിപ്പുംനൽകി;
ഇച്ചെറിക്കുന്നപദാർത്ഥമശേഷവു-
മച്ചെപ്പിൽപുനരുണ്ടാമുടനേ
നിരുപമമായചെരുപ്പുകൾപോട്ടാൽ
നിരുപിക്കുന്നൊരുദിക്കിൽചെല്ലും
ചെപ്പുമെടുത്തുചെരിപ്പുമെടുത്തവ-
നപ്പോൾത്തന്നെനടന്നപത്തുകെ
ഇക്കോവിൽചെന്നപ്പോളൊരുവഴി-
പോക്കൻബ്രാഹ്മണനവിടെക്കെത്തി;
ശിവശർമ്മാവഥചോദിച്ചിതു“തവ
ഭവനംകുത്രധരിത്രീദേവ”?
“നമ്മുടെഭവനംകാശിക്കപ്പുറ-
മംബരനദിയുടെതെക്കേക്കരമേൽ”
“കണ്ടാൽനല്ലൊരുവേശ്യാസ്ത്രീജന-
മുണ്ടോവിപ്രാ!തന്നാടെങ്കിൽ”?
“ഉണ്ണുനീലിണിച്ചിരിയെന്നൊരുപെണ്ണു-
ണ്ടുലകിലവൾക്കെതിരില്ലൊരുപെണ്ണും
തലമുടികാതുംകണ്ണുംമുഖവും
മുലയിണതുടയിണകാഞ്ചീനടവെണ്ടി-
സകലവുമെത്രമനോഹരമവളുടെ
ശകലവുമില്ലിഹമായനിക്കും”
“ത്രശമിച്ചുടനവളെനമുക്കക-
മത്രമതാക്കാൻസംഗതിവരുമോ?”
“സംഗതിവരുമതിങ്ങൾനടന്നാ-
ലവടെവീട്ടിന്നരികെച്ചെല്ലാം;”
“ഞങ്ങൾനയല്ലിനാത്തിക്കവിടെ-
ച്ചെന്നാൽവല്ലെക്കരുണ്ടപോവൂ”
“ഉള്ളതുനിങ്ങൾക്കറഞ്ഞോന്നാണോ?”
“ഭ്രാന്തല്ലിതുപരമാർത്ഥംതന്നെ;
അത്താഴത്തിനുതന്നുടെയില്ലു-
ഞ്ഞാത്താനതിനൊരുസംശയമില്ലാ,
എന്നുടെമെതിയടിരണ്ടുണ്ടായതി-
ലൊന്നുതനിക്കുംമറ്റെതെനിക്കും
കാലലിട്ടുനിരൂപിച്ചെന്നാൽ

ചാലേകാശിക്കപ്പുറമെത്താം
എന്നുപറഞ്ഞുചെരിപ്പുംകെട്ടി
ചെപ്പുമെടുത്തഥശിവശർമ്മാവും
പെരുവഴിപോക്കെദ്വിജരുംകൂടി
തരസാകാശിക്കപ്പുറമെത്തി
അദ്വിജവരനുടെയില്ലംപുക്കട-
നന്താഴംവഴിപോലെഭുജിച്ചവ-
നുണ്ണിയുണിച്ചിരിതന്നുടെവീട്ടിൽ
തിണ്ണപ്പുറമതിലേറിവസിച്ചു.
വാർത്തപറഞ്ഞുടനവളോടുകൂടി
ചെത്തുമുദാശിവശർമ്മാദ്വിജനോ
നല്ലസമർത്ഥൻപഥികദ്വിജനൊരു
തെല്ലുംതെളിയില്ലീവകചെയ്യാൻ
ചെപ്പുചെരിപ്പുമൊളിച്ചഥവച്ചുട-
നെപ്പോഴുമവളോടുകൂടിവസിച്ചു;
കോപ്പുകൾതീർത്തുകൊടുത്തിതുപലവക
പാർപ്പുകൾചെമ്പുകളുരുളികൾകിണ്ടിക-
ളനവധിസമ്പത്തവളുടെവീട്ടിൽ
ധനപതിവിപ്രൻസമ്പാദിച്ചു;
അവളുടെതള്ളക്കിഴവിയൊരുന്നാ-
ളവളോടുവേറെവിളിച്ചുപറഞ്ഞു;
മകളേ!നിന്നുടെവിപ്രൻമൂലം
മററുള്ളാളുകളൊക്കെമറന്നു;
പാരംകഷ്ടമൊരാപത്തിലുമുപ-
കാരംചെയ്യാനൊരുവരുമില്ലാ
അതിധനവാനിവനെങ്കിലുമേകൻ
മതിയാമോതവവീട്ടുപുലർത്താൻ?
തോട്ടുംപുഴയുംമഴയുംവന്നിട-
കൂട്ടുകൊണ്ടിക്കടൽനിറയുന്നു
എന്നകണക്കിനുപലരുംപലവക
തന്നതുകൊണ്ടേവീടുതടിപ്പൂ;
നിങ്ങടെനമ്പൂരിക്കപ്പണംവര-
വെങ്ങനെയെന്നതുക്ലേശിച്ചോനീ?
പാത്രംമനോംഗന്തേപ്രതിഗ്രഹ-
ണിത്യാദികളിൽനാടകയുമില്ലാ,
എങ്ങാനുംപലിശപ്പണമതുമി-
ല്ലങ്ങാതിക്കിഹവരുവാനില്ലാ,
വെററിലപുകയിലവളരെക്കാണാം
കൊററിനുമൊന്നുംകുറവുമതില്ലാ;
പിണ്ണാക്കുംവിപ്രാമർക്കിഹ
നിത്യംചോറുകൊടുത്തിടുന്നു;
മധുരക്കറിയുംപാൽപായസവും
മതിയാവോളംകോരിച്ചൊരിയും
ഇങ്ങനെനിത്യംചിലവിടുവാൻപണ-
മെങ്ങനെയവരുണ്ടാക്കുന്നു?
എതാനുംചിലവില്ലകളുണ്ടിതു
നീതാനേതുമറിയുന്നില്ലാ
എന്നാലെന്മകളിദ്ദേഹത്തോടു
നന്നായ്ക്ലേശിച്ചറിയേണം."

മട്ടുമാറി.

എന്നുള്ളമാതാവിൻെറനിർബ്ബന്ധംകൊ[ണ്ടൊരുനാൾ
ചോദിച്ചറിഞ്ഞുമെല്ലെ   മോടിച്ചുകൈക്കലാക്കി
ചെപ്പുംചെരിപ്പുംതൻെറപെട്ടിയിലിട്ടുപൂട്ടി;
വിപ്രനുചിലവിനുമില്ലാതെയാക്കിപ്പിന്നെ
തന്നുടെവീട്ടിൽനിന്നുതള്ളിപ്പുറത്തിറക്കി
ഉണ്ണിയുണിച്ചിരിയുംതള്ളയുമൊരുമിച്ചു
കണ്ണിൽകാണാത്തദിക്കിലാട്ടിക്കളഞ്ഞൂട്ടരെ
പട്ടിണിയിട്ടുംകൊണ്ടുപാരംപരവശനായ്
പട്ടിയെപ്പോലെവിപ്രൻപാഞ്ഞുനടന്നീടുന്നു.

മട്ടുമാറി.

ഇങ്ങിനെകനിവില്ലാത്തൊരുജാതിക-
ളുണ്ട് ഗണമാരെന്നോർത്തീടേണം
എങ്ങിനെയെങ്കിലുമർത്ഥമശേഷം
തങ്ങടെകൈക്കലതാക്കംസഹജം!
ഇത്തരമുള്ളൊരുചിത്രതപാക്കിനൊ-
രുത്തരവചനവുമറിയാതെ
സത്വരമൻപൊടുരാജകുമാരൻ
ചിത്രസേനനടന്നുതിരിച്ചു
ധന്യതപെരുകിനഗന്ധർവ്വാധിപ-
കന്യകതന്നുടെമുന്നിൽചെന്നഥ
നിന്നൊരുസുന്ദരവരതനുകാന്തിയോടേ
തന്നരികേസ്സുതകണ്ടൊരുനേരം,
കൌതുകവിസ്മയകാമപ്രേമര-
സാതുരമാനസയായകുമാരി
കനിവൊടുതരസാചോദ്യംചെയ്തിതു:—
"കനകസമാനമനോഹരകാന്ത!
നളകൂബരനോ നളിദ്രവരനോ?
നളിനായുധനോ?നാരായണനോ?
ദാശപിനിമക്കളിലെന്തവനോ?
വിശ്വമനോഹരിവദനിളയാൻഭേ-
ഗാത്രമിതംതവകാൺകനിമിത്തം
നേത്രയുഗംമമസഫലമിതാണിം;
ഗോത്രമതേതെന്നറിവാൻഞാനൊരു
പാത്രമതാണോപരമിഹലോകേ?",
എന്നതുകേട്ടുരചെയ്തുകുമാരൻ:—
"എന്നുടെനഗരംകുണ്ഡിനനഗരം
വൈദർഭീവല്ലഭനസമാനൻ
വൈദർഭനൃപനെന്നുടെതാതൻ
സാല്വമഹീപതിമൂഢൻവന്നഥ
സമരേതാതനെനിഹനനംചെയ്തു
മുതലുള്ളതുമവനൊക്കെഹരിച്ചു
മുതലപിടിച്ചെൻറമ്മമരിച്ചു;
ഉഷയെന്നുള്ളൊരുഭ്രാതൃപത്നി
ഉടനേനമ്മെയെടുത്തുവളർത്തു;
ഉഷയുടെസുതനൊരുവിപ്രകുമാരൻ
വിഷയനിരാദരനെന്നുടെജ്യേഷ്ഠൻ
ധർമ്മഗുപ്തനെന്നവനുടെനാമം
കർമ്മശക്തിയാലിങ്ങനെതന്നെ
ഏകചക്രയാംബ്രാഹ്മണഗേഹേ

ഏകാഗ്രസ്സുരഗൃഹേമതവുനു,
ദീക്ഷയോററുദിവസങ്ങൾകഴിച്ചും
ദക്ഷവൈരിചരണങ്ങൾഭജിച്ചും
അക്ഷയേണമതവുന്നിത്തരമേവം
രക്ഷയുണ്ടിഹസമസ്തജനാനാം"

മട്ടുമാറി

ഞാനുംജ്യേഷ്ഠന്മാരിന്നുപിരിയാതെ
കാനനഭൂമികൾകാൺമാനായി
വനഭുവിവന്നുവസിക്കുന്നേരം
വരതനു!നിന്നെക്കണ്ടിതുഞങ്ങൾ!
മതിമുഖി!നിന്നുടെവദനാംബുജമിദ-
മതിരമണീയംകാൺകനിമിത്തം
മതികമലേമമകൌതുകമധികം
ചതിവരാക്കല്ലിതുചഞ്ചലനയനേ!
എന്തൊരുകാരണമിഹഞാൻവന്നതു-
മെന്നുധരിച്ചീടുകനീസുന്ദരി!
ഇന്ദുനമുഖി!ഹസുദിനംനിന്മുഖ-
ബിംബസമാനംകണ്ടതുമൂലം
ഇന്ദിരയോനീ?സതിയോ?രതിയോ?
ഇന്ദ്രകുടുംബിനിയാകിയശചിയോ?
നിന്നുടെപേരുംവാർത്തകളെല്ലാ-
മെന്നൊടുചൊൽകമനോഹരശീലേ!
പങ്കജനവദളനയനേ!പരിചോടു
നിങ്കനിവെങ്കലിയന്നീടേണം
പങ്കജശരശതമേറ്റുനമുക്കതി
സങ്കടമെന്നേപറവാനുള്ളൂ"
എന്നാശചെയ്തതുകേട്ടുകുമാരി:—
"എന്നുടെതാതൻഗന്ധർവ്വേന്ദ്രൻ
ദ്രുമിളാഖ്യൻപരമേശ്വരഭക്തൻ
സുമതിസുശീലൻസുരപതിതുല്യൻ
"അംശുമതി"തിനമുക്കിഹനാമം
കിംശുകപുഷ്പസമാധര!സുമതേ!
വംശവിശുദ്ധിനിനക്കുമെനിക്കും
സംശയമില്ലസമാനമിതല്ലോ;
സകലഗുണോന്നതനെന്നുടെതാതൻ
സപദിഭവാനേക്കണ്ടെന്നാകിൽ
സഫലംനിന്നാളിലാക്കുംനമ്മുടെ
സ്വപ്നമനോരഥമപിസാധിക്കും,
പാർവ്വണചന്ദ്രമനോഹരവക്ത്ര!
ലാളിക്കുംമമജനകൻനമ്മുടെ
വേളിക്കുംവഴിയുണ്ടായ്വരുമേ
മേളിക്കുംനാമിരുവരുമരുളവി
കേളിക്കുംതരമായ്വരുമെന്നാൽ
നാളെക്കഴികെയിവരാഹേവേണ്ടു-
ന്നാളേക്കൊന്നുവരുന്നുണ്ടിഹഞാൻ
നാളേക്കുംഗുണമിങ്ങനെവന്നാൽ
നീളേക്കുംഗുണമങ്ങുതന്നേ.
മുറവുംനമ്മുടെവാഞ്ഛിതമിപ്പോൾ
പാറുംചേതസിതാന്തനുമുടനേ
ചേരുംസംശയമതിനിനിവേണ്ടാ
മറേറന്നാളിഹവരികസുശീലാ!"

എന്നുപറഞ്ഞവൾതന്നുടെഗേഹമതിൽ
നിന്നൊരുഹാരമെടുത്തുകുമാരൻ
തന്നുടെഗളഭുവിചേർത്തുഗമിച്ചിതു
കന്യകയുംസഖിമാരുംതരസാ.

ചായ്പുതാളം.

രമണിമണിവചനമിതിസദയമഥകേട്ടവൻ
രാഗംവളർന്നോരുരാജവീരൻതദാ
കുതുകമൊടുകുസുമശരസദൃശനതിസുന്ദരൻ
കൂടലർകാലനാംഭൂപാലബാലകൻ
അടവിതമചലതടമഴകൊടുകടന്നവൻ
ആരണന്മാരുടെആലയംപ്രാപിച്ചു;
ജനനിയുടെനികടഭുവി നിമിഷമഥചെന്നുടൻ
നീതിമാനായവൻകൂപ്പിനിന്നീടിനാൻ
"ഭവതികരികിൽമമതനയാ!വരികതവമംഗലം
വൈകവാനെന്തുനീയിങ്ങുവന്നീടുവാൻ?
അധികമൊരുകുതുകമിഹ തവമനസിയുണ്ടെന്നു
ആനനകാന്തികൊണ്ടിങ്ങറിഞ്ഞീടിനേൻ;
പറകരിപുമഥന!തവപരമസുഖകാരണം
പാർത്ഥന്നേരായപാർത്ഥിവനന്ദന!
ഇതിജനനിവചനമഥസദയമഥകേട്ടവൻ
ഈശഭക്തോത്തമനാശുചൊല്ലീടിനാൻ:—
"പരമശിവഭജനമതുപരിചൊടഥചെയ്തുഞാൻ
പാരാതെകാനനേചെന്നുനിൽക്കുംവിധൌ
ഗഗനചരികുലമഖിലമണിയുമൊരുമാനിനി
ഗന്ധർവ്വകന്യകാതത്രവന്നീടിനാൾ
കളകളഭകളഗമനകുലമുരസുഭാഷിണി
കാനനേയെന്നെയുംകണ്ടുകാമിച്ചവൾ
മമതയൊടുമധുരതരവചനമപിചൊന്നവൾ
മാലയിട്ടീടിനാൾമന്ദമന്ദംതദാ;
ഉഷസിമമജനകനൊടുമിവിടെവരുമിങ്ങുഞാ-
ന്നൂനമില്ലെന്നുപറഞ്ഞുമറഞ്ഞവൾ
സുരതരുണിജനമണിയുമണിമകുടമാലിക
സുന്ദരിയെന്നുടെകാന്തയായ്വന്നിഹ
ജയജനനി!തവകരുണാപരിണതിഭവിക്കയാൽ
ജന്മംസഫലമായ്വന്നിതുസാമ്പ്രതം,
കനിവിനൊടുതനയനുടെവചനമിവകേൾക്ക
കൌതുകംപൂണ്ടുരചെയ്തുവിപ്രാംഗന. - [യാര
പരമഭൂതരസസദൃശവചനമിതുകേൾക്കയാൽ
പാരംതെളിഞ്ഞുമേകുന്നങ്ങളിങ്ങനേ
നിരവധികരുചിരുചിരകനകമണിതങ്ങളിൽ
നീതിയിൽചോന്നപോൽനിങ്ങളുംചേന്നിതു,
ഭവഭജനഫലമഖിലമൊക്കൊടുധരിക്കനീ
ഭാവംതെളിഞ്ഞുസുഖേനാവസിക്കിനി.

മട്ടുമാറി

തനിക്കുള്ളോരഖിലാഭീഷ്ടമിക്കാലംവൈകാ- [തെ
ലഭിക്കുമെന്നോർത്തുചിത്തംകുളുർത്തുരാജകുമാരൻ
തരത്തിലീവർത്തമാനമുണർത്തിച്ചുമേളിപ്പിച്ചു
രസിച്ചുജ്യേഷ്ഠനുംതാനുംവസിച്ചുവിപ്രാലയ- [ത്തിൽ
തളത്തിലിരുന്നുതന്റെഗളത്തിൽ വിളങ്ങിടുന്ന

വെളുത്തമുത്തുമാലയെ വളർത്തമാതാവെക്കാട്ടി-
പ്പറഞ്ഞോരവസ്ഥയെല്ലാമുര കരഞ്ഞോന്നുണ്ണിക്ക-
(മില്ലെ-
ന്നറിഞ്ഞോമന്താതാവെന്നുള്ള പരിജ്ഞാനമുള്ളവാക്കി
ഗന്ധർവ്വകന്യകയും ബന്ധുസ്ത്രീകളും കൂടി
ഗന്ധർവ്വരാജാവിന്റെ ഗേഹത്തിലങ്ങു ചെന്നു
വന്ദിച്ചു താതനോടുമൊന്നിച്ചിരുന്നു ശ്രദ്ധ-
മാകിന ചന്ദ്രഗുപ്തഭൂപന്റെ വൎത്തമാനം
ഗാഢകൌതുകത്തോടെ താതനെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു
സന്തോഷമിയന്നൊരു ഗന്ധർവ്വരാജൻ തന്റെ
ബന്ധുജനത്തെയെല്ലാമന്തികേ വരുത്തിക്കൊ-
ണ്ടന്തമില്ലാതുള്ളൊരു പൊന്നും പണവും പട്ടും
ചന്തമേറുന്ന ദിവ്യരത്നങ്ങൾ ഭൂഷണങ്ങൾ
ദന്തികൾ കുതിരകൾ തേരുകൾ കാലാളുകൾ
അന്തോളം പല്ലക്കു കളിത്ത്യാദി പദാൎത്ഥങ്ങ-
ളൊക്കവേ സ്വരൂപിച്ചു കെട്ടിച്ചുമപ്പിച്ചും കൊ-
ണ്ടങ്കോട്ടിൽ വന്നു യോഗം കൂട്ടിപ്പുറത്തൊരു നേരം
വിപ്രകുമാരനോടുമൊന്നിച്ചു ധർമ്മഗുപ്തൻ
തൽപ്രദേശത്തു വന്നു നോക്കുന്ന നേരം ബഹു
ദിവ്യന്മാരുടെ ഘോഷം ദിവ്യസ്ത്രീകടെ യോഗം
ദ്രവ്യസമ്പത്തു കണ്ടു ചോദിച്ചു മോദത്തോടെ.

മട്ടുമാറി.

ഭൂമിപനതാകിന ഗന്ധർവാധിപ-
നമിതകുശലമോദത്തോടെ
നൃപതിസുതന്റെ കരാംബുജയുഗളം
സപദി പിടിച്ചു പുണൎന്നരുൾ ചെയ്തു.
ആമോദാകുലമവരുടെ വാക്കുകൾ
കാമോദരിരാഗത്തിലുരച്ചു:—
"കേൾക്ക സഖേ! കേവലമെൻ വചനം
സകലഗുണവസതേ!
ആക്കമിയന്നൊരു നിന്നുടെ വാൎത്തകൾ
അഖിലവുമെൻമകൾ ചൊല്ലിക്കേട്ടു
ഇന്നലെ ഞാൻ മമ പരദൈവതമാം
ഇന്ദുചൂഡനുടെ പദതളിർ തൊഴുവാൻ (കേൾക്ക)
ചെന്നിതു കൈലാസാചലസീമനി
ചേതസി പെരുകിന ഭാവനയോടെ (കേൾക്ക)
ചരണസരോജസമീപേ ചെന്നഥ
പരിചൊടു വന്ദനം ചെയ്തുള്ള നേരം
പുരഹരഭഗവാനെന്നോടു ശ്രദ്ധം
സരസതരം ഗിരമരുളിച്ചെയ്തു (കേൾക്ക)
"ഭൂമിപസഖേ ഗുണസാധുവിശേഷം
സുമഹിതനാകിന ഭൂസുരസുതനും
വിമലസ്വരൂപി വിദൎഭാത്മജനും
മമ പദഭജനം ചെയ്തിട്ടിന്നു (കേൾക്ക)
വിധിപിഴയാതെ പ്രദോഷംതോറവ-
രനവധികാലം ബാലന്മാരവർ
മതികമലേ മമ മോദമിലാനീ-
തിശയതരമുളവാക്കീ നിയതം (കേൾക്ക)
വിപ്രകുമാരനു ധനമുണ്ടാവാൻ
ക്ഷിപ്രം ഞാനൊരു നിധിയും നൽകി
മൽപ്രിയനാകിന രാജകുമാരനു
സുപ്രിയമംശുമതിയെത്തീടണം (കേൾക്ക)
ഭൂമിപനിന്നുടെ മകളായുള്ളൊരു
കമലായതമിഴി കന്യാമണിയെ
മമ ഹിതനാകിയ രാജകുമാരനു
മമത കലൎന്നു കൊടുത്തീടേണം (കേൾക്ക)
ധന്യത പെരുകിന നൃപസുതനും തവ
കന്യകയാകുമൊരംശുമതിയും
അന്യോന്യം ബത കണ്ടു മനോരഥ-
മഖിലവുമാശു പറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു (കേൾക്ക)
കാണിവിളംബനമരുതിനി മകളുടെ
പാണിഗ്രഹണമഹോത്സവമധുനാ
വേണമതിന്നു ഭവാനെന്നോടു-
വേറെ വിളിച്ചരുൾ ചെയ്തു സുകുമാര! (കേൾക്ക)
ബാല! വരിക മമ സരസഗുണശീലാ
യുവതിജനലീലാരസികാ! നിന്നെ-
ക്കണ്ടൊരു നേരമിന്നിക്കുണ്ടായ
സന്തോഷത്തിനു ഞങ്ങൾക്കവസാനം
നീ മിണ്ടാതെന്തിരിക്കുന്നന്യേ?
കേളീരസികയതാകും നാളീകമുഖിയുടെ
വേളികഴിച്ചവളെ ലാളിച്ചു കൊണ്ടുപോക.
കേളീമൊഴികൾക്കുള്ള കപോലിമൊഴിയെ ഞാനു-
നാളീജനങ്ങളോടേ മേളിച്ചങ്ങയച്ചീടാം
ഏവം പറഞ്ഞു നിജഭാവം തെളിഞ്ഞു ശംഭു-
സേവപ്രിയനാം ഭൂപദേവപ്രധാനി വീരൻ
അംശുമതിയെ വിളിച്ചംശുവരത്തിന്മഹി-
നാംശുമുഖനാം ക്ഷോണീനന്ദനനു ദാനം ചെയ്തു
ഗന്ധർവകന്യകടെ വേളിക്കു പിന്നെ മറ്റു
ബന്ധുക്കളാരും വേണ്ട സാധിപ്പറക വേണ്ട,
കാന്തനാകും പുരുഷൻ താൻ താനെ ചെന്നവിടെ
കാന്തമായുള്ളൊരു കരാന്തം പിടിച്ചാൽ പോരും
ഗാന്ധൎവ്വവേളിക്കൊരു മന്ത്രവും വേണ്ടാ പിന്നെ
തന്ത്രവും വേണ്ടാ പണിയന്ത്രണമൊന്നും വേണ്ട,
കാമിക്കു കൊണ്ടുള്ള കല്യാണമതിയും വേണ്ടാ
കറിയും ചോറുമങ്ങുണ്ടാക്കി കരക്കാർക്കും മറ്റുള്ളോർക്കും
നിറയോളം കൊടുത്തങ്ങു മതിയാക്കുകയും വേണ്ടാ
ഇലയും പോളയും പാഴ്ക്കലയും വിറകും വേണ്ടാ
വലിയപരിപ്പുകാരനമ്പിമാരും വേണ്ടാ,
മടപ്പള്ളി തന്നിൽ കേറി കലമ്പിക്കൂട്ടയിട്ടുന്ന
മടപ്പള്ളിക്കാരചൊക്രക്കാരന്മാരാരും വേണ്ടാ,
കഴുത്തിൽ നൂലും കാതിൽ കടുക്കനും പൊട്ടുകെ
(ട്ട
ണ്ടെഴുത്തിനു വരുമ്പോൾ പിള്ളമാരാരും വേണ്ടാ,
പരന്ന നമ്പൂരിമാർക്കു പ്രതിഗ്രഹം ചെയ്കവേണ്ട
പരദേശിപ്പട്ടന്മാർക്കു പണവും കൊടുക്ക വേണ്ടാ,
മുലയും തലമുടിയും മുഖവും കണ്ടു ചിലരെല്ലാം
അണിഞ്ഞൊരുങ്ങിക്കൊണ്ടു വന്നു കനിഞ്ഞു നില്ക്കയും-
(വേണ്ടാ,
കണിയാർക്കൊന്നു ചക്രം കണി കാണ്മാൻ കൊടു-
(ക്കേണ്ട,

ഷുകഭൂസുരഗൃഹേമരുവുന്നു,
ഭിക്ഷയേററുദിവസങ്ങൾകഴിച്ചും
ദക്ഷവൈരിചരണങ്ങൾഭജിച്ചും
അക്ഷയേണമരുവുന്നിതുമേവം
രക്ഷയുണ്ടിഹസമസ്തജനാനാം"

മട്ടുമാറി

ഒരുനാംജ്യേഷ്ഠനമിന്നവിഭാതേ
കാനനഭൂതികൾകാൺമാനായി
വനഭുവിവന്നുവസിക്കുന്നേരം
വരതനു!നിന്നെക്കണ്ടിതുഞങ്ങൾ!
മതിമുഖി!നിന്നുടെവദനാംബുജമിദ-
മതിരമണീയംകാൺകനിമിത്തം
മതികമലേമമകൌതുകമധികം
ചതിവാക്കല്ലിതുചഞ്ചലനയനേ!
എന്തുകാരണമിഹഞാൻവന്നതു-
മെന്നുധരിച്ചീടുകനീസുന്ദരി!
ഇന്ദുനമുക്കിഹസുദിനംനിന്മുഖ-
മിന്ദുസമാനംകണ്ടതുമൂലം
ഇന്ദിരയോനീ?സതിയോ?രതിയോ?
ഇന്ദ്രകുടുംബിനിയാകിയശചിയോ?
നിന്നുടെപേരുംവാർത്തകളെല്ലാ-
മെന്നോടുചൊൽകമനോഹരശീലേ!
പങ്കജനവദളനയനേ!പരിചൊടു
നിങ്കനിവെങ്കലിയന്നീടേണം
പങ്കജശരശതമേററുനമുക്കതി
സങ്കടമെന്തേപറവാനുള്ളു"
എന്നരചെയ്തുകേട്ടുകുമാരി:—
"എന്നുടെതാതൻഗന്ധർവ്വേന്ദ്രൻ
ദ്രമിളാഖ്യൻപരമേശ്വരഭക്തൻ
സുമതിസുശീലൻസുരപതിതുല്യൻ
"അംശുമതി"തിനമുക്കിഹനാമം
കിംശുകപുഷ്പസമാധര!സുമതേ!
വംശവിശുദ്ധിനിനക്കമെനിക്കും
സംശയമില്ലസമാനമിതല്ലോ;
സകലഗുണോന്നതനെന്നുടെതാതൻ
സപദിഭവാനേക്കണ്ടെന്നാകിൽ
സഫലംനിന്നഭിലാഷംനമ്മുടെ
സ്വമനോരഥമപിസാധിക്കും,
പാവന ചന്ദ്രമനോഹരവക്ത്ര!
ലാളിക്കുംമമജനകൻനമ്മുടെ
വേളിക്കുംവഴിയുണ്ടായ്വരുമേ
മേളിക്കുംനാമിരുവരുമതുഭുവി
കേളിക്കുംതരമായ്വരുമെന്നാൽ
നാളെക്കഴികേവിവാഹംവേണ്ടു-
ന്നാളേക്കൊന്നുവരുന്നുണ്ടിഹഞാൻ
നാളേക്കുംഗുണമിങ്ങനെവന്നാൽ
നീളേക്കുംഗുണമങ്ങുതന്നേ.
മുററുംനമ്മുടെവാഞ്ഛിതമിപ്പോൾ
പററുംചേതസിതാതനുമുടനേ
ചെററുംസംശയമതിനിനിവേണ്ടാ
മറെറന്നാളിഹവരികസുശീലാ!"

എന്നുപറഞ്ഞവൾതന്നുടെഗേഹമതിൽ
നിന്നൊരുഹാരമെടുത്തുകുമാരൻ
തന്നുടെഗളഭുവിചേർത്തുഗമിച്ചിതു
കന്യകയുംസഖിമാരുംതരസാ.

ചായ്പുതാളം.

രമണിമണിവചനമിതിസമയമഥകേട്ടുടൻ
രാഗംവളർന്നോരുരാജവീരൻതദാ
കുതുകമൊടുകുസുമശരസദൃശനതിസുന്ദരൻ
കൂടലർകാലനാം ഭൂപാലബാലകൻ
അടവിതടമചലതടമഴകൊടുകടന്നവൻ
ആരണന്മാരുടെആലയംപ്രാപിച്ചു,
ജനനിയുടെനികടഭുവി നിമിഷമഥചെന്നുടൻ
നീതിമാനായവൻകൂപ്പിനിന്നീടിനാൻ
"വരികരികിൽമമതനയ!വരികതവമംഗലം
വൈകുവാനെന്തുനീയിങ്ങുവന്നീടുവാൻ?
അധികമൊരുകുതുകമിഹ തവമനസിയുണ്ടെന്നു
ആനനകാന്തികൊണ്ടിങ്ങറിഞ്ഞീടിനേൻ;
പറകരിപുമഥന!തവപരമസുഖകാരണം
പാർത്ഥനുനേരായപാർത്ഥിവനന്ദന!
ഇതിജനനിവചനമഥസമയമഥകേട്ടവൻ
ഈശഭക്തോത്തമനാശുചൊല്ലീടിനാൻ:—
"പരമശിവഭജനമതുപരിചൊടഥചെയ്തു ഞാൻ
പാരാതെകാനനേചെന്നുനിൽക്കുംവിധൌ
ഗഗനചരികുലമഖിലമണിയുമൊരുമാനിനി
ഗന്ധർവകന്യകാരത്നംവന്നീടിനാൾ
കളകളകളഗമനകളമ്മട്ടുസുഭാഷിണി
കാനനേയെന്നെയുംകണ്ടുകാമിച്ചവൾ
മമതയൊടുമധുരതരവചനമപിചൊന്നവൾ
മാലയിട്ടീടിനാൾമന്ദമന്ദംതദാ;
ഉത്സവമമജനകനൊടുമിവിടെവരുമിന്നൊരു—
മൂന്നാമില്ലെന്നുപറഞ്ഞുമറഞ്ഞവൾ
സുരതരുണിജനമണിയുമണിമകുടമാലിക
സുന്ദരിയെന്നുടെകാന്തയായ് വന്നിഹ
ജയജനനി!തവകരുണാപരിണതിഭവിക്കയാൽ
ജന്മംസഫലമായ് വന്നിതുസാമ്പ്രതം,
കനിവിനൊടുതനയനുടെവചനമിവകേൾക്ക- [യാൽ
കൌതുകംപൂണ്ടുരചെയ്തുവിപ്രാംഗന.
പരമമൃദുരസസദൃശവചനമിതുകേൾക്കയാൽ
പാരംതണുത്തുമേഘങ്ങളിങ്ങനേ
നിരവധികരുചിരുചിരകനകമണിതങ്ങളിൽ
നീതിയിൽചേർന്നപോൽനിങ്ങളുംചേർന്നിതു,
ഭവഭജനഫലമഖിലമഴകൊടുധരിക്കനീ
ഭാവംതെളിഞ്ഞുസുഖേനവസിക്കനീ.

മട്ടുമാറി

തനിക്കുള്ളോരഭിലാഷമിനിക്കാലംവൈകി- [ടാതെ
ലഭിക്കുമെന്നോർത്തുചിത്തംകുളിർത്തുരാജകുമാരൻ
തരത്തിലീവർത്തമാനമുണർത്തിച്ചുമോദിപ്പിച്ചു
രസിച്ചുജ്യേഷ്ഠനുംതാനുംവസിച്ചുവിപ്രാലയ- [ത്തിൽ
തളത്തിലിരുന്നുതന്റെഗളത്തിൽ വിളങ്ങിടുന്ന

വെള്ളത്തുമുത്തുമാലയെ വളർത്തുമാതാവേക്കാട്ടി-
പ്പറഞ്ഞോരവസ്ഥയെല്ലാം കറഞ്ഞോന്നുനിക്ക-
[മില്ല-
ന്നറിഞ്ഞാമാതാവെന്നുള്ളപരിജ്ഞാനമുളവാക്കി
ഗന്ധർവ്വകന്യകയുംബന്ധുസ്ത്രീകളുംകൂടി
ഗന്ധർവ്വരാജാവിന്റെഗേഹത്തിലങ്ങുചെന്നു
വന്ദിച്ചുതാതനോടുമൊന്നിച്ചിരുന്നുഗ്രന്ഥ-
മാക്കിനചന്ദ്രഗുപ്തഭൂപന്റെവർത്തമാനം
ഗാഢകൌതുകത്തോടെതാതനെഗ്രഹിപ്പിച്ചു
സന്തോഷമിയന്നോരുഗന്ധർവ്വരാജൻതന്റെ
ബന്ധുജനത്തെയെല്ലാംഅന്തികേവരുത്തിക്കൊ
ണ്ടന്തമില്ലാതുള്ളോരുപൊന്നുംപണവുംപട്ടും
ചന്തമേറുന്നദിവ്യരത്നങ്ങൾഭൂഷണങ്ങൾ
ദന്തികൾകുതിരകൾതേരുകൾകാലാളുകൾ
അന്തോളംപല്ലക്കുകളിത്യാദിപടാർത്ഥങ്ങ-
ളെല്ലാംവേസാത്രപിച്ചുകെട്ടിച്ചുമപ്പിച്ചുംകൊ-
ണ്ടങ്ങാട്ടിൽവന്നുയോഗംകൂട്ടിപ്പാർത്തോരുനേരം
വിപ്രകുമാരനോടുമൊന്നിച്ചുധർമ്മഗുപ്തൻ
തൽപ്രദേശത്തുവന്നുനോക്കുന്നനേരംബഹു
ദിവ്യന്മാരുടേയോഗംദിവ്യസ്ത്രീകടെയോഗം
ദ്രവ്യസമ്പത്തുകണ്ടുചോദിച്ചുമോദത്തോടേ.

മട്ടുമാറി.

ദ്രമിളനതാകിനഗന്ധർവ്വാധിപ-
നമിതകുതൂഹലമോദത്തോടെ
നൃപതിസുതന്റെകരാംബുജയുഗളം
സപദിപിടിച്ചുപുണർന്നരുൾചെയ്തു.
ആമോദാകുലമവരുടെവാക്കുകൾ
കാമോദരിരാഗത്തിലുരച്ചു:—
"കേൾക്കസഖേ! കേവലാമേവ ചനം
മേകളിഗുണവസതേ!
ആക്കമിയന്നോരുനിന്നുടെവാർത്തകൾ
അഖിലവുമെൻമകൾ ചൊല്ലിക്കേട്ടു
ഇന്നലെഞാൻമമ പരദൈവതമാം
ഇന്ദുചൂഡനുടെപാദതളിർതൊഴുവാൻ (കേൾ-
ചെന്നിതുകൈലാസാചലസീമനി ക്ക)
ചേതസിപെരുകിനമോദമോടേ (കേൾക്ക)
ചരണസരോജസമീപേചെന്നഥ
പരിചൊടുവന്ദനചെയ്തൊരുനേരം
പുരഹരഭഗവാനെന്നൊടുമുദ്ധം
സരസതരംഗിരമരുളിച്ചെയ്തു (കേൾക്ക)
"ദ്രമിളസഖേ!ഗുണസാധുവിശേഷം
സുമഹിതനാകിനഭൂസുരസുതനും
വിമലസ്വരൂപിവിദർഭാത്മജനും
മമപദഭജനംചെയ്തീടുന്നു (കേൾക്ക)
വിധിപിഴയാതെപ്രദോഷംതോറാവ-
രനവധികാലംബാലന്മാരവർ
മതികുതൂഹലമോടെമിലാനി-
ശതിശയതരമുളവാക്കിനിയതം (കേൾക്ക)
വിപ്രകുമാരനുധനമുണ്ടാവാൻ
ക്ഷിപ്രംഞാനൊരുനിധിയുംനൽകി
മൽപ്രിയനാകിനരാജകുമാരനു
സുപ്രിയമാംയുവതിയെനൽകീടേണം (കേൾക്ക)
ദ്രമിളാനിന്നുടെമകളായുള്ളൊരു
കമലായതമിഴികന്യാമണിയെ
മമഹിതനാകിയരാജകുമാരനു
മമതകലർന്നുകൊടുത്തീടേണം (കേൾക്ക)
ധന്യതപെരുകിനനൃപസുതനും തവ
കന്യകയാകുമൊരംശുമതിയും
അന്യോന്യംപരികണ്ടുമനോരഥ-
മഖിലവുമാശുപരസ്പരമറിഞ്ഞു (കേൾക്ക)
കാണിവിളംബമൊഴിഞ്ഞിനിയവരുടെ
പാണിഗ്രഹണമഹോത്സവമധുനാ
വേണമതിങ്ങിനെഭഗവാനെന്നോടു-
വേറെവിളിച്ചരുൾചെയ്തുകുമാര! (കേൾക്ക)
ബാലമ! വരികമലാസരസ്സുഗുണശീലാ
യുവതിജനലീലാരസികാ! നിന്നോ-
ടൊരുനേരമിനിക്കുണ്ടായ
സന്തോഷത്തിനുമുണ്ടോഅവസാനം
നിമിഷമാതെനിൽക്കുന്നെന്തേ?
കേളീരസികയാകുംനാളീകമുഖിയുടെ
വേളികഴിച്ചുവരുമ്പോളിച്ചുകൊണ്ടുപോക
കേളിമൊഴികാരുകപോളിമൊഴിയേതാനു-
മാളീജനങ്ങളോടേമേളിച്ചുനയിച്ചീടാം
ഏവംപറഞ്ഞുനിജമോദംതെളിഞ്ഞുശംഭു-
സേവപ്രിയനാമുപദേവപ്രധാനിവീരൻ
അംശുമതിയെവിളിച്ചുശ്രുവരത്തിനുമഹി-
നംശുമുഖനാംകുമാരനുമാനംചെയ്തു
ഗന്ധർവ്വകന്യകേടെവേളിക്കപിന്നെമാറു
ബന്ധുക്കളാരുമേവണ്ടാസാധിപ്പാനുകവേണ്ടാ.
കാന്തനാകുംപുരുഷൻതാൻതന്നെചെന്നവിടെ
കാന്തമായുള്ളൊരുകരാന്തം പിടിച്ചാൽപോരും
ഗാന്ധർവ്വവേളിക്കൊരുമന്ത്രവുംവേണ്ടാപിന്നെ
തന്ത്രവുംവേണ്ടാപണിയന്ത്രണമൊന്നുമേവേണ്ടു,
കാമിക്കുകൊണ്ടുള്ളകല്യാണമതിയുംവേണ്ടാ
കറിയുംചോറുമുണ്ണുകിക്കരക്കാർക്കുമാറുമുള്ളോർക്കും
നിറയോളംകൊടുത്തുമതിയാക്കുകയുംവേണ്ടാ
ഇലയുംപോളയുംപാളക്കലയുംവിറകുംവേണ്ടാ
വലിയപരിപ്പുകാരനുമൊവിമാനംവേണ്ടാ,
മടപ്പള്ളിതന്നിൽകേറിക്കലമ്പിക്കുഞ്ഞായിട്ടു
മടപ്പള്ളിക്കാരുപാത്രക്കാരന്മാരാരുംവേണ്ടാ,
കഴുത്തിൽത്താലികെട്ടുമോടിയാട്ടക്കാ
(ണ്ട
നെഴുത്തിനുവേണ്ടപാർക്കുംപിള്ളമാരാരുംവേണ്ടാ,
ഭക്തനാനംപൂർത്തിമാർക്കുപ്രതിഗ്രാഹംചെയ്കവേണ്ട
പരദേശിപ്പട്ടന്മാർക്കുപണവുംകൊടുക്കവേണ്ടാ,
മുലയുംതലമുടിയുമുലയുംക്കണ്ഠച്ചങ്ങളും
അണിഞ്ഞുപെണ്ണുങ്ങൾവന്നുകുനിഞ്ഞുനില്ക്കയും-
(വേണ്ടാ,
കണിയാർക്കൊന്നുചക്രംകാണികാണ്മാൻകൊടു-
(ക്കേണ്ട,

മണിഹാരന്മാർക്കുമാഴിപ്പൊന്നവുംകൊടുക്കവേണ്ടോ

മട്ടുമാറി.

ഇങ്ങനെയുള്ളോരുകല്യാണച്ചില-
വെല്ലാംഗാന്ധർവ്വത്തിന്നുവേണ്ടോ
മംഗലമാകിനമാലാബന്ധനാ-
മങ്ങവർചെയ്തുകണ്ടപ്പോഴേ
ഉന്നതനാകിനഗന്ധർവേശൻ
തന്നുടെമകളുടെപാണിപിടിച്ചഥ
സുന്ദരനാകിനരാജകുമാരനെ
സൂരചിരമൻപൊടുമാനംചെയ്തു
പൊന്നുംപണവുംപട്ടുകൾപുടവകൾ
മിന്നുംമണിമയമകുടംകടകം
പൊന്നരഞ്ഞാണംതരിവളപിരിവള,
പൊന്നുംകടർമണിതുടർമണിതോൾവള
വീരസൃംഖലവിരൽമോതിരവും
ഹാരശതങ്ങൾപതക്കമനേകം
ചാരുമഹാമണികുണ്ഡലമങ്ങിനെ
ചേതോബഹുവിധഭൂഷണമേകി
മത്തകളാനകൾകുതിരകൾസേനകൾ
ഓരോകൂട്ടംനൂറുസഹസ്രം
നിറമേറീടിനരത്നസമൂഹം
പറയിലളന്നുചൊരിഞ്ഞുതുടങ്ങി
മാലകളനവധിശീലകളനവധി
ബാലികഭൂപാലമാനംചെയ്തു
ഗന്ധർവാസ്ത്രംഗജവരനാസ്ത്രം
വൈഷ്ണവമസ്ത്രംമാരുതമസ്ത്രം
വാരിധരാസ്ത്രംവലമഥനാസ്ത്രം
നാരായണാസ്ത്രംമാധവമസ്ത്രം
മുൽഗരശൂലശരാസിശരാസന
മുസലമുസൃണ്ഠികൾപട്ടസചക്രം
ദിവ്യരതാംകമസംഖ്യമസംഖ്യ-
ദ്രവ്യമശേഷംമാനംചെയ്തു.
സന്തോഷാംബുധിഗന്ധർവാധിപ-
നങ്ങൊളത്തിൽസുതയെയുമേറി
പന്തണിമുലമാർസഖിമാരായിര-
മന്തികമാകെക്കൂട്ടിനടത്തി
കനകമണിഞ്ഞമഹാഗജകുംഭോ
പരിമെറ്റുനൃപനെക്കേറിയിരുത്തി
കുടതഴചാമരമനവധിപൊന്നാം
കൊടികളുമന്നേരവെൺകൊററക്കുട
കിടുപിടിപടഹമ്പേരിതാളംചില
കടുവിലോയുള്ളൊരുതപ്പുംതകിലും,
കൊമ്പുകുറുംകുഴൽനാഗസ്വരവും
കൊട്ടുമാകിനചിലചെണ്ടകൾതിമിലകൾ
കാളം(ചെ)ങ്ങലയെകൊണ്ടിപലവക
മേളക്കാർപലരവിടെനിരന്നു,
"ചണ്ഡതപെരുകിനസല്ലോമഹീപതി
കണ്ടിനനഗരമടക്കിയിരിപ്പുള
വെട്ടിയൊഴിച്ചവിടത്തിലുടൻപോയ്
ച്ചുട്ടിയവത്തിന്ദ്ര ഭവനമടിച്ചുത-
ള്ളിച്ചുടനെന്നുടെനന്ദിനിയോടുകൂടി-
വച്ചുസുഖിച്ചുവസിക്കുകുമാര!"
സച്ചരിതാമൃതമമസുതസാധുഗ-
മിച്ചീടുകനീഭവതുചമംഗളം
ഇത്ഥംഭൂമിളമഹാഗന്ധർവൻ
തത്ഭാംഗിരമുരചെയ്തുപതുക്കെ
പുത്രനെയാത്രയുമാക്കിത്തരസാ
തത്രമറഞ്ഞിതുമഹിതചരിത്രൻ.

മട്ടുമാറി.

ആനപ്പടകളോടുംസേനാഭടന്മാരോടും
നാനാവൃന്ദങ്ങളോടുംകൂടിമേളിച്ചുനല്ല
മോടികലർന്നുവനവാടികടന്നുമേളം
കൂടിനടന്നുചെന്നുശക്രാനുജാവനേക-
ചക്രാദേശത്തുമേവുംവിപ്രാത്മജൻറെപാദേ
വീണുനമസ്കരിച്ചുമാതാവിനേയുംചെന്നു
ജാതമോദേനവീണുവന്ദിച്ചുവഴിപോലെ
സീതാവല്ലഭനോടുതുല്യൻനൃപതിപുത്രൻ
സന്തോഷവാരിധിയിൽനീന്തുന്നമാതാവിനെ
ഗന്ധർവകന്യകയുംചെന്നുനമസ്കരിച്ചു;
വൈദർഭരാജ്യംതന്നിൽചെന്നുകൊണ്ടടിയങ്ങൾ
വൈരിയെജ്ജയിച്ചിങ്ങുവൈകാതെവരുന്നുണ്ടു
അത്രനാളുമെൻമാതാവത്രവസിക്കവേണ്ടു
തത്രവിരോധംതീർന്നാലത്രഗമിച്ചുകൊള്ളാം.

മട്ടുമാറി.

ഇങ്ങനെയത്രപറഞ്ഞുകുമാരൻ
തിങ്ങിനപൗരുഷമാരത്തോടുകൂടെ
ഭങ്ഗിയിലങ്ങുനടന്നുതുടങ്ങി
ഭങ്ഗമകന്നിതുസാലോചനമപ്പോൾ;
അഗ്രജനാകിനഭൂസുരസുതനെയു-
മഗ്രേസപദിനടത്തിക്കൊണ്ടഥ
ഉഗ്രതപെരുകിനഗന്ധർവാദിസ-
മഗ്രബലേനസമേതനുമാരൻ;
കൊട്ടുംകുഴൽവിളികോലാഹലമിട-
മൊട്ടുംകുറവുവരാതെദിഗന്തര-
മെട്ടുംഝടിതിമുഴക്കിക്കൊണ്ടണി-
യിട്ടുംപൊട്ടുപൊടെവെടിയുംവച്ചഥ
കോട്ടകടന്നുവിദർഭമഹീപതി
നാട്ടുപൂകണ്ടുവിളിച്ചുപറഞ്ഞു:—
"മാട്ടുകളാട്ടുകൾവിപ്രന്മാരും
മാടണിമുലമാർബാലന്മാരും
മറെറാരുദിക്കിന്നുമാറിക്കൊൾവിൻ
മറെറന്നാളിഹവന്നുപൊറുക്കാം;
പടയിൽപരനാഭടന്മാരിൽചില-
രിടയില്ലാതെയുമുണ്ടാമവയവർ
ഝടിതികടന്നുകലമ്പിക്കലശലി-
ലടിയേപിടിയേഇങ്ങനെപിണയും;
അതുതരുതെന്നുവിലക്കാമെല്ലാ-
മെജമാനന്മാരറിയുംമുൻപേ
തെരുതെരെബഹുപൗരുഷമാകുന്നത-
ന്നുതരമാപത്തുളവാക്കീടും
പിന്നെനിനച്ചാൽഫലമില്ലീവക-
മുന്നേതന്നേകരുതീടേണം

ഞായംനോക്കിനടപ്പാൻനമ്മുടെ
നായന്മാരുപഠിച്ചിട്ടില്ലാ,
നായുംനായരുമൊക്കമിനിക്കൊരു-
പായംപെരുമെന്നുള്ളവിചാരം
രണ്ടുവിധത്തിനുമില്ലതരിമ്പതു
മിണ്ടുകിലായവർശുണ്ഠികടിക്കും;
കണ്ടഗൃഹത്തിൽകലവുംതവിയും
കണ്ടെന്നാലവർകേറിയെടുക്കും;
അന്തർജ്ജനമെന്നുള്ളൊരുശങ്കയു-
മന്തണരെന്നൊരുബഹുമാനവുമി-
ജ്ജന്തുക്കൾക്കുതരിമ്പില്ലവരുടെ-
ബന്ധുക്കൾക്കുമതങ്ങിനെതന്നെ;
കള്ളനടിച്ചുനടക്കുന്നവരു
കള്ളുകുടിച്ചാൽമറെറാരുമാർഗ്ഗം
മുള്ളുപറഞ്ഞുപലർക്കുംചിലരൊട്ടു
കൊള്ളുംപ്രഹരവുമങ്ങിനെയുള്ള;
കൊള്ളയിടാനുംവീടുകളൊക്കെ-
ക്കൊള്ളികൾവച്ചുദഹിപ്പിക്കാനും
ഉള്ളതുകത്തിക്കാനുംപുന-
രെള്ളോളംമടിയൊരുവനുമില്ലാ;
അവരുടെയജമാനന്മാർക്കുംപുന-
രവരെയടക്കാൻഭാവവുമില്ലാ;
കലഹത്തിലൊരുപാതികൊടുത്താ-
ലവരുമതിന്നുസഹായംതന്നെ;
എന്തുകാരണമിന്നുംനാളെയു-
മെന്നുടെനാട്ടിൽപ്പാർക്കുന്നോരും
പെണ്ണുംപിള്ളകളാഗോബ്രാഹ്മണരും
കണ്ണുംചെവിയുമതില്ലാത്തവരും
ഉണ്ണികളുംചിലമുടവന്മാരും
ദണ്ഡംകൊണ്ടുകിടക്കുന്നവരും;
പടയെന്നുള്ളതുകേൾക്കുന്നേരം
തുടതുള്ളുന്നമിടുക്കന്മാരും
അമ്പലവാസികളുംപ്രാന്തിരിമാ-
രായുധമില്ലാത്തൊരുനായന്മാർ
അങ്ങിനെയുള്ളവരെല്ലാംവിരവിനൊ-
ടങ്ങൊരുനാട്ടിനുമാറിക്കൊൾവിൻ:
തങ്ങടെകോപ്പുകൾപാത്രങ്ങളുമിവ
തങ്ങടെകൈക്കലിരിക്കേവേണ്ടു;
നമ്മുടെവീട്ടിൽകിണ്ടികൾനാലും
നാല്പതുനാഴിച്ചെമ്പുംപോയി,
നമ്മുടെയില്ലത്താത്തന്മാരുടെ
ചിറവുംചെറുതാലികളുംപോയി,
ഇല്ലത്തൻചതുർഗ്രന്ഥംപോയി
നെല്ലുകിടന്നതശേഷംപോയി,
എന്നുടെവീട്ടിലൊരോട്ടുകിണ്ടിയു-
മൊന്നരവട്ടുംകലവുംപോയി.
അയ്യോനമ്മുടെകന്നുകളോടും
ചാളെന്നുചത്തുമരിക്കപ്പോയി,
അപ്പംവിറകുംശർക്കരവിറകും
അപ്പനൊരാളുംപണമുണ്ടാക്കിയ-
തിപ്പോൾനമ്മുടെനിർഭാഗ്യതകൊ-
ണ്ടപ്പോരുംപടതന്നിൽനശിച്ചു;
ചിരുതപ്പെണ്ണവൾമിന്നുംമുട്ടകം
കരുതിപ്പോകാഞ്ഞിട്ടുകളഞ്ഞു
ഇളയച്ചിക്കുള്ളാഭരണത്തെ
കളയിച്ചതുമപ്പട്ടരുതന്നെ;
കോതപ്പെണ്ണിനുകാതിലപോയി
നീലിപ്പെണ്ണിനുതാലികൾപോയി
ചക്കിപ്പെണ്ണിനുചരടുംമിന്നുമ-
ലക്കിയതോരൻമുണ്ടുംപോയി
ഇട്ടിപ്പെണ്ണിനുകട്ടിലുപോയി
നെട്ടിപ്പെണ്ണിനുപെട്ടികൾപോയി;
കണ്ടച്ചാരുടെമുണ്ടുംപോയി;
ചെണ്ടക്കാരുടെചെണ്ടകൾപോയി;
കേളച്ചാരുടെവാളുംപോയി;
കാളൻനായുടെചങ്ങലപോയി;
ചിരികണ്ടച്ചാർപടയിൽചാടി
ച്ചുരികകളഞ്ഞേച്ചോടിപ്പോന്നു;
കോന്തിച്ചെട്ടനുകന്നുംപോയി
കോന്തിക്കവരുടെകൊട്ടുവാൾപോയി;
ചേമ്പുകിളച്ചുനടുമ്പോൾനമ്മുടെ
ചങ്ങാതിക്കൊരുതൂമ്പാപോയി,
എന്നെല്ലാംചിലദൂഷണവാക്കുകൾ
പിന്നെക്കേൾക്കാംപടപിരിയുമ്പോൾ
പണവുംപൊന്നുംപാത്രപ്പെട്ടോരോ
പ്പണയങ്ങളുമണിയാഭരണങ്ങളും
ഒന്നുംപാഴിൽകളയാതൊക്കെയു-
മിന്നൊരുദിക്കിനുമാറിക്കൊൾവിൻ"
ഇങ്ങനെയങ്ങുവിളിച്ചുപറഞ്ഞഥ
തിങ്ങിനബന്ധുപ്പടയുംപെരുകിന
ഗന്ധദ്വിപ്പടതേരുംകുതിരകൾ
പത്തിപ്പടകളുമങ്ങുകരേറി
കുണ്ഡിനപുരിയുടെഗോപുരസീമനി
കുപിതനതാകിനരാജകുമാരൻ
ചണ്ഡശരാസമെടുത്തുകുലച്ചതി
ഖണ്ഡനചതുരൻപുനരുരചെയ്തു:—
"നമ്മുടെജനകനെവെട്ടിക്കൊന്നിഹ
നമ്മുടെനഗരമടക്കിയിരിക്കും
ദുർമ്മതിയാകിയസാല്വാനിക്കല-
ഹമ്മതിയുള്ളതുകാണണമിപ്പോൾ;
തന്നൊത്താനറിയാത്തൊരുനിന്നുടെ
തടിപുനരടിമുടിപൊടിയാക്കുന്നിഹ
വിട്ടുമോഞാനിഹതടിയാമുടിയാ!
വിടുഭോഷാ!നീയെന്തിനുകൊള്ളാം?
ദുസ്ഥിതിനന്നിതുപരരാജ്യങ്ങൾക്ക-
രസ്ഥമതാക്കാനുള്ളൊരുമോഹം;
അർത്ഥമടങ്ങുകയില്ലനിനക്കൊരു-
നർത്ഥംവന്നിഹതലയിൽകേറി;
വ്യർത്ഥംനിന്നുടെവിക്രമവീരതക-
ളർത്ഥിതമാകുവനാഥമിഹമൂഢാ!
അത്രവസിക്കുംവിപ്രകുലംതവ
പുത്രകളത്രസമൂഹംപിന്നെ

മന്ത്രംപാഠമതിലംഭേക്കു
ക്ഷത്രിയനിന്നുനാശിക്കുമാറാകും
കൊമ്പൻകരിയുടെലിക്കപിടിപ്പും
നൻപെരുകുന്നരിക്കൂട്ടെല്ലെന്നക-
ലമ്പിയടുത്തൊലെല്ലതാനൊന്നിവ-
ശംഖിണ്ടമന്നാരുടെക്രൂരമന്ദം
കേസരിവരമടൈഗിരികന്ദരങ്ങിൽ
കേവലമന്തമുത്തുപാനമൂലം
കേറിയിരിക്കാൻമോഹിക്കുമ്പോൾ
കേട്ടവരത്ത്ചിരികാളുള്ളു!
പോരാനമ്മുടെപ്പുരയിലിരിപ്പോൻ
കൂടാതെവപ്പാടപൊരുതിടുവതിന്
പാടേനാമുപേക്ഷേനാമിനി
കൂപാമ്നമ്മുതന്നെയുള്ള തിൻ
ഇതിനാലിപ്പൊഴവിടെമിരുന്ന
വീരമ്മാരെല്ലാരുമിങ്ങൊരി
കാര്യമതിനുവിചാരമതിങ്കൽ
വേറെകാണുന്നു ഇക്കൂട്ടത്താലേ''

മട്ടുമാറി.

ഇത്തരമുള്ളിക്കണോലമന്ത്രിപ്രവരൻറെവാക്യം
ധർമ്മത്തെക്കാത്തകർമ്മത്തിനനുകൂലം
കേട്ടപ്പോൾഭയപ്പെട്ടസാലചന്ദ്രക്കൂട്ടക്കാരും
ക്കൂട്ടക്കാരിങ്ങിരുന്നാൽകേടുംവരികയുള്ളൂ.
ഗന്ധപരമാനന്ദരൂപന്മാരാമിക്കന്മാരും
നിസ്തുലന്മാരാകുംസ്വജനങ്ങളും
എന്തിനുപുനരുടെനാവിപ്രതിക്കാനവരും
ഇപ്പട്ടണംനാമൊഴിഞ്ഞുപോകുന്നതാണേറെ നല്ലൂ!
ഇറക്കാരായുള്ളോരാമനാരോടെതിർപ്പതു-
ഏറുമനസ്സുംമുട്ടിത്തോറ്റുമടങ്ങുമാരം
മാറ്റിക്കണ്ടന്മാരെന്നുമാലോകർപറകെട്ടക്കം
മാറ്റിക്കൊള്ളുകയേനല്ലൂനമ്മുടെപ്പാടമെല്ലാം
പെന്നാളെത്തുകയെക്കാൾഒന്നിനാകെടുക്കനല്ലൂ
എന്നുള്ളചൊല്ലിനിപ്പോൾശങ്കയെനിക്കില്ലൈല്ല;
തന്നെക്കാൾവലിയോനെത്താണുസേവിച്ചിടു-(ഞാൽ
പിന്നൊരന്തർഭയമായിപിന്നോക്കംപോകേ-(യുള്ളൂ
അന്യൻറെരാജ്യംകിട്ടാനാഗ്രഹിക്കുന്നവനു
തന്നുടെരാജ്യംകൂടെതനിക്കുപാർക്കുമാത്രം
ഈവണ്ണംവിചാരിച്ചുസാലചന്ദ്രബന്ധുകളും
സേവിക്കതന്നെനല്ലൂ എന്നങ്ങുനിശ്ചയിച്ചു
വെള്ളക്കൊടിയുംകൊണ്ടുവേഗേനപുറപ്പെട്ടു
വെള്ളക്കടയുംതുറന്നുവേഷംപകർന്നപോലെ
പട്ടുപെണവുംപൊന്നുംകെട്ടിയെടുപ്പിച്ചുംകൊ-
ണ്ടൊട്ടുംതാമസിക്കാതെകാട്ടുംവഴകളുംമാറി
കൊടിയക്കാറ്റെന്നപോലെആന്ധ്രരാജകൂടി
വൈരിയെക്കണ്ടണായിവൈകാതെതത്ര-(ചെന്നു;
വൈദർഭനാമവൻറെവൈരസ്യംപോക്കീടുവാൻ
പ്രവൈദഗ്ധ്യമുള്ളസാലചൻവന്ദിച്ചുവഴിപോലെ

മട്ടുമാറി.

''വൈദികന്മാരായുള്ളോർശിവശിവ!
വളരെവയസ്സേറുന്നളവാനിഹ
നിരിക്കാതെയിതന്നാളുത്തമതി
നിഖിലംപിഴകളുമിങ്ങുപൊറുക്കാം.''
എന്നുപറഞ്ഞുവിലക്കുമവൻതൻ
ചെന്നുപിടിച്ചുപുണർന്നുപതുക്കെ
തന്നുടെജനനിക്കിലിരുത്തിക്കഥകളു-
മൊന്നൊഴിയാതെപറഞ്ഞറിയിച്ചു
സന്തോഷിച്ചുമഹാസാലചന്ദ്രൻ
സകലദ്രവ്യവുമങ്ങുകൊടുത്തു
മന്ത്രികളോടുംകൂടിയനന്ദര-
മഭിഷേകത്തിന്നുമുതിർന്ന
ആഘോഷത്താൽവിധിപോലെ
അദ്ദേഹത്തിനുതന്നെകൊടുത്തു;
പിന്നെയഭിഷേകിച്ചുനായകർപട്ടും
പൊന്നുംപണവുംമണിഭൂഷണവും
സമ്മാനിച്ചിതുസാലചന്ദ്രനും
സാലചൻതന്നുടെകാര്യക്കാർക്കും
സമ്മാനിച്ചുമഹാസാലചനൃപതി
സമയംചെയ്തുനോക്കിപുനരിങ്ങനെ
തമ്മിൽകലഹിക്കരുതെന്നാളും
ജന്മികൾനാമിതവാനിനിമേൽ''തി
ചിത്രംപറഞ്ഞുനന്നുമഹീപതി
ഗോത്രമഹത്തരനാകിനസാലചൻ
പല്ലക്കുംകുതിരയുംകൊണ്ടഥ
പടയുംകുടയുംമേളഘോഷത്തോടെ
നല്ലമുഹൂർത്തത്തിൽപുരിപൂക്കുട-
നല്ലൊരുസേനാസുഖിച്ചുവസിച്ചു.
കണ്ഠിനനാഗരംപൂകിയുള്ളനങ്ങൾ
മണ്ഡിതനാകിനരാജകുമാരൻ
കുണ്ഡലമങ്ങാടികളുമണിഞ്ഞഥ
മണ്ഡപമേറിവസിച്ചുമഹീശൻ
ഗന്ധർവാധിപമകളുടെദിവ്യസു-
ഗന്ധമനോഹരപാടശരീരം
ഹന്തപുണർന്നുരമിച്ചുരസിച്ചുട-
നന്തഃപുരമതിൽപണ്ടേസുഖിച്ചു.
സുപ്രിയഹിതനായുള്ളശുചിവ്രത-
വിപ്രനൊരില്ലംതീർത്തുകൊടുത്തഥ
നെല്ലുംപണവുംധനധാന്യങ്ങളു-
മെല്ലാമനവധിദാനംചെയ്തു
കനിവൊടുഭൂസുരമേശേഷവും
ജനനിയെവേഗാലിങ്ങുവരുത്തി
പുനരപിപുനരപിതൊഴുതുവണങ്ങി
എന്നതരക്കതിനിശേഷത്തോടേ
അനാകുലതാകിനകനകഗ്രഹത്തിൽ
കനിവിലടുത്തുപരിപാലിച്ചു.
പ്രിയസുതനായശുചിവ്രതനുള്ളിൽ
പ്രിയമായുള്ളതുദാനംചെയ്തു
നിയമമിയന്നുപ്രദോഷവ്രതങ്ങളി-
ലുപവാസത്തിനുഭേദഗവുമില്ല.

പുരഹര! ശങ്കര! ശങ്കര! ശിവനേ!
ഹര! ഹര! ശശധരശേഖര! ശംഭോ!
ഗിരിജാവല്ലഭ! ഗിരിശ! മഹേശ്വര!
പരിപാലയ മാം! പരിപാലയ മാം!
ഇങ്ങനെ ശിവന്റെ പാദസരോജേ
തിങ്ങിന ഭക്ത്യാ വന്ദനം ചെയ്തു
മംഗലശാലി ഹിമഗിരിപുത്രി
മങ്ങാതവിടെ വസിച്ചു സുഖിച്ചു
ഇത്ഥം ശൈവം പ്രദോഷമഹത്വം
സാദരമേവ കഥിക്കുന്നവരും
മോദമിയന്നിതു കേൾക്കുന്നവരും
വേദമയാകൃതി പരമേശ്വരന്റെ
പാദസരോജേ ചേർന്നു സുഖിച്ചു
മോദം കൂടാതവിടെ വസിക്കും;
വേദിയകുലപതിമകുടമവരുടെ
പാദസരോജം ശരണം ശരണം

ഇതി പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൧൧. ഗോവർദ്ധനചരിതം.

ധരണീശരൊഴിച്ചുള്ളാനവകൾ
കരുണാകരനാം നാരായണനോടു
പരിതാപങ്ങൾ പറഞ്ഞതിമൂലം
പരമാനന്ദൻ ശ്രീമുകുന്ദൻ
പരിചൊടു ദേവകിതന്നുടെ സുതനായ്
ധരണിയിൽ വന്നവതാരം ചെയ്തു
പിരിയാതഗ്രജനാകിന രാമൻ
തിരുവടിയോടും സഹിതാദരത്തോ
പരിതോഷം ഗോകുലത്തിൽ വിളയാടി-
പ്പരിതോഷമുള്ള ഗോപീജനാനാം
നൃജനകാന്തി [illegible] വ-
നന്ദിതമാം [illegible]
ഉന്നതമാം വൃന്ദാവനമതിലെ-
മന്ദമഗോകുലമേച്ചിതനൊത്തും
തന്നുടെ സുതനെന്നോർത്തു മിതാം പ്രതി
വന്നൊരു സമ്മദമേറ്റം ചെയ്വു.
നാരികളും ഗോപാലന്മാരൊ-
ടൊന്നിച്ചോരോ ലീലകൾ ചെയ്തും
സന്തോഷം പൂണ്ടു മുരളിയുമൂതി
സുന്ദരമൂർത്തി വസിച്ചുള്ളൊരുനാൾ
നാരികളും ഗോപാലന്മാ-
രിന്ദ്രപ്രീതി വരുത്തുവതിന്നാ-
യൊന്നിച്ചൊരു മഖമാരംഭിച്ചിതി-
ന്നൊന്നൊഴിയാതെ കോപ്പുകൾ കൂട്ടി
പുഷ്പം ചമതകൾ ഫലവിധകളും
നല്ലവെളുത്ത ദധിപൃഷ്ഠാദികളും
ചൊല്ലേറുന്നൊരു നറുനെയ് ശർക്കര
എള്ളും കദളിപ്പഴവും തേനും
എല്ലാമിവകളൊരോരോ ദിക്കി
മെല്ലെ വരുത്തി നിരക്കെക്കൂട്ടി
ചൊല്ലാംബുജദളനയനൻ കൃഷ്ണനി-
തെല്ലാം കണ്ടറിയാതെ കണക്കേ
നല്ലൊരു സഭയേ നാരികളോടു
മെല്ലെയണഞ്ഞിതി മമതയിൽ ചൊല്ലി
ഹന്ത ഭവാന്മാരച്ഛന്മാരിതി-
ച്ചെന്തൊരു കാര്യനിമിത്തമിദാനീം
അന്തരമെന്യേ പലവക കോപ്പുകൾ
സന്തതമിവിടെ വരുത്തീടുന്നു
ഹന്ത കഥിക്കാമെങ്കിൽ ചൊല്ലുക
ചിന്തിച്ചറിയാനാളല്ലിഹ ഞാൻ
അന്ധന്മാരായുള്ള കിടാങ്ങൾ
ക്കെന്തു തിരിഞ്ഞിട്ടെന്നു മനസ്സിൽ
ചിന്തിക്കുന്നു ഭവാന്മാരെങ്കിൽ
ഉന്നതം നമ്മുടെ ചോദ്യം പാഴതേ
തന്നുടെ മകനുടെ വാക്കുകളിങ്ങനെ
നന്ദൻ കേട്ടു മനസ്സു തെളിഞ്ഞു
മന്ദം മടിയിലുയർത്തിത്തഴുകി
മന്ദസ്മിതമൊടിവണ്ണം ചൊന്നാൻ.

പുന്നാഗവരാളി—മുറിയടന്ത.

കടൽവർണ്ണ! തനയാ! കണ്ണ! കേൾക്കമേ വാചം
കമനീയഗുണനിലയ!
എന്നുണ്ണിക്കിതവാകുന്നിനോടു പറയാതെ
മന്നിലൊന്നില്ലെന്നു നന്നായ് ധരിച്ചാലും (കടൽ)
വൃഷ്ടിക്കുദാതാ സസ്യപുഷ്ടികൾക്കവിധാതാ
കഷ്ടം മനുഷ്യരെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടുഴലുന്നു (കടൽ)
പുല്ലും വെള്ളവും നല്ല പല്ലവാദികളൊന്നു-
മില്ലാതെ പശുക്കൂട്ടം വല്ലാതെ വലയുന്നു (കടൽ)
എന്നതുകൊണ്ടു നമ്മൾ നന്നായി യജിക്കേണം
ഇന്ദ്രനും പ്രസാദിച്ചു തന്നീടും വരമെല്ലാം (കടൽ)

അച്ഛനിങ്ങനെ പറഞ്ഞതു കേട്ടു ചി-
രിച്ചുകൃഷ്ണനതൽ ചെയ്തപലുകെ
വാച്ച മൂഢതരാ ചെയ്തതുപോലെ-
ന്നച്ഛനിങ്ങനെ പറഞ്ഞതു ചിത്രം
ചേർച്ചയില്ലിതിനു ചെറുതെന്നിക്കൊരു
നിശ്ചയം മനസി വന്നതുമില്ലാ
മന്നിടത്തിൽ മഴ പെയ്യിക്കുന്നതു-
മിന്ദ്രനാണിഹ കഥിച്ചതു കൊള്ളാം
മന്ദനായവനവാസികൾക്കിനേര-
ല്ലെന്നുതന്നെയറിയാം മനതാരിൽ
ഇന്നുകാട്ടുകളിലും മലതോറും
നിന്നിട്ടുന്നൊരു തരുക്കളശേഷം
ഇന്ദ്രനായ് ബലികൊടുപ്പതുമാർക്കും

മുന്നമെങ്ങുമൊരുകേൾവിയുമില്ലാ
സർവ്വസമ്മതമട്ടഷ്ടബലത്താ-
ച്ചർച്ചിതന്നിൽമഴപെയ്യിക്കുന്നു
ഗർവ്വുകൊണ്ടുപറയുന്നതുമല്ലിതു
നിർവ്വിവാദമതുവേണ്ടതുചൊല്ലാം
ഗോകുലമല്ലോകുലധനമായതു
ഗോപജനങ്ങൾനമുക്കെല്ലാർക്കും
ആകുലമതിനുഭവിക്കുമ്പോൾനാ-
മാകെപ്പരവശരായിത്തീരും
നല്ലൊരുജലവുംപുല്ലുംതളിരുക-
ളില്ലെന്നാകിൽപശുകുലമുടനെ
അല്ലൽമുഴുക്കംജീവനകാരണ-
മെല്ലാവർക്കുംഭോജനമല്ലോ
ചൊല്ലേറുന്നൊരുഗോവർദ്ധനഗിരി-
യെല്ലാനാളുംപശുവൃന്ദത്തിനു-
തെല്ലുംകുറവുവരാതതൃണാദിക-
ളെല്ലാംസേനകൊടുത്തിടുന്നു
അരുവികൾതന്നിലെജലമൊരുദിവസം
പിരികിൽപരവശമിപ്പശുവൃന്ദം
പെരുകിനഗുഹമുഖങ്ങളിൽനിന്നൊരു
പരിഭവവുംപുനരില്ലിവിടത്തിൽ
ജീവനപൂർത്തികൊടുക്കുന്നവനെ
കേവലമവനമർച്ചിക്കേണം
സേവിക്കാതെദിനംപ്രതിഗോക്കൾ-
ക്കാവശ്യപ്രദനാകനിമിത്തം
ഭാവിക്കേണ്ടതിനേതുംവിമുഖത
സേവിക്കേണ്ടതുമവനെന്നതിനാ
ഗോവർദ്ധനഗിരിയത്രെനമ്മുടെ
ശ്രീവർദ്ധിപ്പാൻകാരണഭൂതൻ
എന്നതുകൊണ്ടീപർവ്വതരാജനു
നന്നായിട്ടൊരുബലിനൽകേണം
വന്നപദാർത്ഥംപഴുതാക്കീടാ-
തിന്നേതുമൊരുകപർവ്വതയാഗം
തന്നുടെമൂർത്ത്യാഗോവർദ്ധനഗിരി
വന്നുഹവിർഭാഗവുമിഹവാങ്ങും
മാമൻതാനീചൊന്നതശേഷം
നന്ദനനുള്ളിൽതോന്നുന്നെങ്കിൽ
സന്ദേഹങ്ങൾതുടങ്ങുവിനതിനാ-
ലന്നൊരുതനിയാംപരമാർത്ഥം
അന്ധതകൊണ്ടുജഗല്പതിതന്നെ-
ന്നന്തർഗ്ഗർവംവാസവനുള്ളതു-
മന്തരമെന്യേകളവാനൊരുവഴി
ചിന്തിച്ചംബുജനാഭനിവണ്ണം
സന്ധിച്ചുരചെയ്തനവധിയുക്തികൾ
ഹന്തമുടക്കീവാസവയജ്ഞം
സന്തോഷിപ്പിച്ചദ്രിമഖത്തിനു-
മെന്തൊരുചിത്രമുറപ്പിച്ചവരെ

നന്നിപ്പറഞ്ഞതെന്നുനന്ദാദിഗോപവൃന്ദം
നന്ദിച്ചുസംഭാരങ്ങളൊന്നിച്ചെടുപ്പിച്ചുടൻ
ചെന്നുഗോവർദ്ധനാദ്രിസന്നിധൌമഖത്തിന്റെ
സന്നാഹംപലവിധമൊന്നൊന്നായാരംഭിച്ചു
ഒരുനാളുംകാണാത്തുള്ളഗിരിരാജമഖംകാൺമാൻ
തരസാപോകണമെന്നുകരുതിഗോപികമാരും
നിരയെഭൂഷണമണിഞ്ഞൊരുമിച്ചുപുറപ്പെട്ടു
തരസായശോദയോടുഗിരിസാനുവിങ്കലെത്തി
കൊണ്ടൽനേർവ്വർണ്ണനിപ്പോൾപണ്ടില്ലാതൊരുയാ-
മുണ്ടുതുടങ്ങീട്ടെന്നുകണ്ടവർചൊല്ലിക്കേട്ടു [ഗം
കണ്ടുകൊള്ളുവിനുള്ളിലുണ്ടായസന്തോഷത്താ-
ലിണ്ടലറിയാതാത്തുമണ്ടീമഹീസുരന്മാർ
കുണ്ഠതയെന്യേചെന്നുവേണ്ടക്രിയകളെല്ലാം
കൊണ്ടാടിക്കഴിപ്പാനായ്ക്കൊണ്ടുടനുദ്യോഗിച്ചു
ഉത്തമപൂരുഷന്റെചിത്തമറിയുംമുനി-
സത്തമന്മാരുംപലരെത്തിയവിടെയപ്പോൾ
പാർത്തലവാസികളുംമർത്ത്യന്മാരനവധി
ചീർത്തമോദേനവന്നുപാർത്തുമഖത്തെക്കാൺമാൻ
ആർത്തിനാശനൻജഗന്മൂർത്തികൃഷ്ണന്റെമായാ
വിസ്താരംനിരൂപിച്ചാലെത്രയുംചിത്രമത്രെ.

ചിലമുനികൾകുളിച്ചുജപിച്ചു
പലക്രിയകളുമങ്ങുകഴിച്ചു
നലമൊടുമറയോതിരസിച്ചു
കുലഗിരിവരമന്ത്രമുരച്ചു
കുംഭതാലംബലിപൂജകളെന്നിവ
ബഹുവിധവിധികൾതുടങ്ങിയുംപെര-
വാങ്ങിയുംചിതമായവർചെയ്തു ചില
ചലമിഴികളശേഷമൊരുങ്ങി
പലപുതുമകളോടുമിറങ്ങി
ബലിവിധിയതുകണ്ടുതുടങ്ങി
അലർശരനുടെകീർത്തിവിളങ്ങി
അതിമോഹനമവരുടെ അനുപമഗുണഗണശീ-
[ലവും
ശുഭശീലവുംകുടിലേക്ഷണവീക്ഷണവും
മഖവിധിയതുകണ്ടുമിരുന്നും
സഖിമാരൊടുസപദിനടന്നും
സുഖമിടയിടെലീലതുടർന്നും
പരിതോഷവിധങ്ങൾപകർന്നും

ഗിരീന്ദ്രബലിയതുകണ്ടാൾപ്രകൃതികള-
മന്ദമോദം ചെയ്യുന്നളവിൽ
മഹേന്ദ്രജാലത്തിലുമിതുനന്നെ-
ന്നുപേന്ദ്രനവരെബോധിപ്പിപ്പാൻ
നിനച്ചുമാനസതാരിലുപായവു-
മുറച്ചുമായാമൂർത്തിവസിച്ചു
ഉരച്ചുമന്ത്രപുരസ്സരമദ്രിയെ
വരിച്ചുബലിനൽകുന്നൊരുസമയേ
ധരിച്ചുതാനേ പർവ്വതവേഷം
ധരിച്ചുചെന്നാസദസിസമക്ഷം
ഗ്രഹിച്ചുമോദാൽതന്നുടെബലിയതു
തിരിച്ചുപോന്നഥസപദിമറഞ്ഞു
കടുത്തൊരൽഭുതമിങ്ങനെകണ്ടു-
വടുത്തുനിന്നമഹാജനമെല്ലാം
തടുത്തുദാമോദരനോടുചൊല്ലിയ
പടുതപശാലികൾഗോപന്മാരും
പെരുത്തവിശപ്പാസേനവിചിത്രം

വിചിത്രമിങ്ങിനെപണ്ടൊരുനാളും
ഒരുത്തരാൽഭുവികണ്ടിട്ടില്ലീ-
ത്തരത്തിലുണ്ടോമറ്റൊരുയാഗം
നമസ്കരിപ്പിൻഗോവർദ്ധനഗിരി
നമുക്കതിനൊരുസംശയമില്ലം
മിടുക്കനുണ്ണികൃഷ്ണൻചൊല്ലിയ-
തൊക്കെയുമത്രെബോധിച്ചുള്ളൂ
ഏട്ടത്തിവണ്ണംവാഴ്ത്തിബലിയതി
നുത്തമദക്ഷിണയുംബഹുചെയ്തു
മുകുന്ദനംബലദേവൻനന്ദന-
മഹാമോദാൽഗോപന്മാരും
പുരോഹിതശ്രീവിളയുംഗോകുല-
ജനന്നിജനിജഭവനംപുക്കാർ.

അന്നുമഹേന്ദ്രൻദേവകളോടും
വന്നുസുധർമ്മയിൽവാഴുംകാലം
തന്നുടെയാഗത്തിനുവിഘ്നം
നന്ദാത്മജൻചെയ്തതറിഞ്ഞു
വന്നൊരുകോപാൽകണ്ണുകളായിര-
മൊന്നുചുകന്നുരുണ്ടുമറിഞ്ഞു
മനംവിറച്ചുകറുത്തമുഖത്തൊടു
മിന്നൊരുദേവകളോടരുൾചെയ്തു
കഷ്ടംകഷ്ടം!ഗോകുലവാസികൾ
ഒക്കെറിയുന്നോനിങ്ങളിന്നീ
മൂഢന്മാരാംനന്ദാദികളെ
ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണൻചൊല്ലിമയക്കി
വട്ടമുടക്കിയയാഗമശേഷം
മുട്ടിച്ചെന്നെയുമവമാനിച്ചു
ദുഷ്ടാചാരംചെയ്തവരെല്ലാം
ഗോഷ്ഠികൾപലതുംകാട്ടീടുന്നു
കെട്ടിക്കാരംഗൃഹമതിൽനിത്യവു-
മിട്ടുകിടക്കുംഗോഷ്ഠപ്രവരരെ
വിട്ടുവരുത്തുകഗോകുലമിടെ
ഗോഷ്ഠംജലമയമാക്കീടേണം
യജ്ഞമുടക്കിയതിന്നുടെഫലവും
വൃഷ്ണികൾകൊണ്ടിഹരമിത്തീടണം

നടക്കുംമേഘങ്ങൾചെന്നാ-
മെട്ടുകരോധിയിൽവെള്ളം
കോരികുടഗോകുലവർഷം:
കുട്ടകമാഗാരസപാത്രം
മുടിഞ്ഞുസസ്യങ്ങളെല്ലാം
മുടക്കംസഞ്ചാരംചെറ്റും
മുടക്കംവീടുകളെല്ലാം-
മടങ്ങുംമിന്നലുംചേർന്നോ-
രിടികളുംകാറ്റുമെന്നിയേ.

ലക്ഷ്മീതാളം.

അനന്തരംഗോപന്മാർ
നന്ദാത്മജനോടടുത്തുവരുമെങ്കിൽ
വരുത്തിയൊരാപത്തതു
ഉരുത്തിരിന്നേറിവജ്രം
കരത്തിലെടുത്തുനല്ല
തരത്തിൽപെയ്തുതുടങ്ങ-
പുരത്തിൽനന്ദാത്മജനെ
ഇരുത്തികോപശാന്തിയെ
വരുത്തികീർത്തിയെപ്പാരിൽ
പരത്തീടുവൻനിയതം
കണ്ണന്മാർക്കവമാനംവന്നോ
ബഹുമാനമെന്നതുളവാകും.

ഇങ്ങിനെയാഗവുമിങ്ങുമുടങ്ങിയതുകണ്ടിങ്ങു
നങ്ങിനാമല്ലാമിപ്പോളടങ്ങിപ്പാർത്തിരിക്കിൽനമ്മെ
വണങ്ങീടാതവരിനംവണങ്ങീമാനുഷരെല്ലാം
ഇണങ്ങിയാഗങ്ങൾമേലിൽമുടങ്ങുമെന്നറിഞ്ഞാലും
വിട്ടാലുംപിന്നതിപ്പിൻ
ഒട്ടുമടിയാതെമേഘനിവഹരെ

മർമ്മതാളം.

സംഭൃതബഹുരോഷമിവണ്ണം
ജംഭനിഷൂദനവാക്യം
സംഭ്രമമോടുകേട്ടുനടന്നിതുപുഷ്കലസംവർത്തകശേഷം
മുന്നോബഹുകാലഗ്രഹമതിൽഭ്രമമേഷമിട്ടുകിടക്കും
വമ്പേറിടിനമേഘപ്രവരരെ
യമ്പൊടുവിട്ടാനുടനെ
ഉലകഖിലമഴിപ്പതിനുന്നുമൊ-
രലസതയില്ലാഞ്ഞവർപോയ്
ചലചലനമിജലധികളിൽ
ജലമനവധിസപദികുടിച്ചും
കലശിഖരികൾപോലെതടിച്ചു
കറുത്തുമികത്തൊരുനൃത്യം
ചൊലിമയൊടുടനംബരമിന്നി
പൊങ്ങിനിരക്കെക്കാണായ്
അഞ്ജനഗിരിപലതൻമുകളിൽ
പറന്നുനടക്കുംപോലെ
മഞ്ജുളനിറമൊടുമുകിൽമാലകൾ
വന്നുനിറഞ്ഞുതരസാ
പൊടിപടലമൊടൊരുകാറ്റും-
കാറ്റടിയുംമരകൊമ്പുകളേൽക്കിൽ
പൊട്ടിയുമ്പരുപക്ഷികൾചെവികൾ-
മടയുംചുനാരടികളാൽ
പ്രളയാംബുനിവഹേമന്നു-
നൊളിവാകുന്നതുകണ്ടപ്പോൾ
കളിയല്ലതമസ്സുംനിറഞ്ഞൊരു
വെളിവില്ലാരാത്രിയതിൽ
കരിരാജകരങ്ങൾകണക്കെ
ചൊരിഞ്ഞൊരുധാരാവർഷം
പരിതോഖിലഗോകുലസീമനി
വാരിദനിരകൾചൊരിഞ്ഞും
തെരുതെരെനിരവധിചൊരിയുംപ്പോൾ
വാരികൾധരണിനിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞുവഴിഞ്ഞുതഥാ
തരുനിരകളിൽപുരികളുമാഴിക്കു
പെരുകിജ്ജലമയമായിഗന്ധം
കരകാണാതാൽകാലികളെല്ലാം
കരചരണങ്ങൾമുറിഞ്ഞുവലഞ്ഞു
അരണകളാലിപ്പുഴമെത്തതിന്
മരണംപ്രാപിച്ചോർക്കൊരയാടുകൾ

ഗിരിവിപിനങ്ങളിൽമരുവീടുന്നൊരു
കിരികളുമാനകൾകരടികൾപുലിയും
തെരുതെരെവാരിയിലൊഴുകിനശിച്ചും
പുരകളശേഷംമുഴുകിനശിച്ചും
പെരികെവളർന്നതരുക്കളുമെല്ലാം
മുരടുപറിഞ്ഞുപതിച്ചുനിരക്കെ
കരുമനയിങ്ങനെപലതുംവന്നു
പറവാനുരഗപതിക്കുംവിഷമം
അച്ചികൾനായന്മാരുംവീടുമൊ-
ഴിച്ചുടനോടിക്കുന്നുകൾതോറും
കൊച്ചുകിടാങ്ങളെമടിയിലിരുത്തി
വിറച്ചുകയച്ചുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
കുണ്ടച്ചാരേവല്യതായിട്ടൊരു
ചെണ്ടപിണഞ്ഞതറിഞ്ഞില്ലേതാൻ
മണ്ടിപ്പോരുന്നേരത്തെന്നുടെ
പണ്ടേയുള്ളൊരുതാലിക്കൂട്ടം
കൊണ്ടിഹപോന്നില്ലയ്യോവീട്ടില-
ത്തുണ്ടോകള്ളൻകൊണ്ടുഗമിച്ചോ?
ഉണ്ടലെനിക്കിനിനസ്സൂന്തോറും
ഉണ്ടാക്കാൻഞാനാളല്ലിനിമേൽ
കുണ്ടച്ചാരുപറഞ്ഞു ൟനേരം
വേണ്ടിനിമോഹംതാലിയിലേതും
വെള്ളംകേറിപ്പോയില്ലെങ്കിൽ
കള്ളൻകൊണ്ടുഗമിച്ചുനൂനം
കള്ളംകാട്ടികണ്ടജനങ്ങളെ-
ട്ടുള്ളധനങ്ങൾപിടിച്ചുപറിക്കും
കള്ളികളുടെമുതലിങ്ങനെപോണം
കള്ളത്തൊഴിലുകളുടെഫലമത്രേ
പരമതിനെന്തിനുദുഃഖിക്കുന്നു
പുരുഷന്മാരിനിയുംപലരുണ്ടാം
തരുമവരിൽചിലർപൊന്നുംപണവും
തരമായിനിയുംതീർപ്പിച്ചീടാം
പരനാരികളാംനിങ്ങൾക്കെല്ലാം
പരധനജീവനമല്ലോധർമ്മം
ചിരുതേകോപിക്കരുതേവെറുതേ
പെരുതേനിന്നുടെധൂളിത്തങ്ങൾ
നിന്നുടെതോഴിഇട്ടിക്കാളി
പ്പെണ്ണാവളുടെഭവനേചരിപ്പാൻ
ഇന്നലെരാത്രിയിൽമഴചൊരിയുമ്പോൾ
ചെന്നുകരേറിയട്ടപ്പുരയിൽഞാനും
ഒച്ചയുമൊളിയുംകേൾക്കാതങ്ങു
വിറച്ചുപുറത്തുകിടക്കുന്നേരം
വന്നൊരുസരസനറക്കറവാതിലു
മന്ദംമുട്ടിവിളിച്ചുതുടങ്ങി
ഇട്ടിക്കാളിയുമപ്പോളുറങ്ങി-
ട്ടുക്കഥയേതുംബോധിച്ചീല
ഉഷ്ണാലത്താലവളുടെഗ്ഗുണദോ-
ഷക്കാരൻകുഞ്ഞിട്ടിയുണർന്നു
തെരുതെരെവാതലുമുട്ടുന്നതുകേ-
ട്ടുരിയാടാതെപതുക്കെയിരുട്ടിൽ
പരിചൊടുകതകതുറന്നൊരുകോണിൽ
തരവുംപാർത്തഥനിന്നിതുവിരുതൻ
ഗാത്രംമഴയിൽനനഞ്ഞതശേഷം
തോർത്തിയുണക്കിധൂർത്തൻകേളൻ
പാർത്തിടാതെകട്ടിൽകരേറീ-
ട്ടാർത്തികളഞ്ഞുപുണർന്നയഥേഷ്ടം
സരസിജമുഖിഞാൻമുന്നംചൊല്ലിയ-
പിരിയൻവളയിതുമേടിച്ചാലും
ഉരിയാടാതെകിടക്കുന്നെന്തിഹ
പരിഭവമൊക്കെക്കളകസുശീലേ!
ഇരുടൻകുഞ്ഞിട്ടിക്കിതുപോലേ
കരമതിലില്ലൊരുപൊന്നുംപണവും
വരികയുമില്ലവനീയിടെയെങ്ങും
വരികിലുമാട്ടിക്കളയണമുടനേ,
വിരസതയെന്യേതുടരുകവേഗാൽ
സരസിജശരനുടെലീലകൾപോലേ!
പററിക്കേട്ടഥകുഞ്ഞിട്ടിയുമതു
ചെററുംമനസിപൊറുക്കാഞ്ഞതിനാൽ
ചീററിച്ചെന്നുകുട്ടമ്മപിടിച്ചു
ചുററിവലിച്ചഥതാഴത്തിട്ടു
തെറെറന്നവനുടെചെവിയുമറുത്തു
പറെറച്ചെത്തികുട്ടമ്മയുമുടനേ
മാററിയെമാറത്തിട്ടുതൊഴിച്ചു
മാററിത്തംപലതെന്നേവേണ്ടൂ;
ക്രൂരന്മാരുടെകലശലുകേട്ടു
മുററുമുണർന്നിക്കാളിയുമപ്പോൾ
തെററിപ്പോയെന്നോർത്തുടനോടി-
ത്തെററുവതിനായ്ഭാവിച്ചപ്പോൾ
നല്ലകുടുംബക്കാരാനിസ്സീ-
വല്ലാത്തവരോടുചേർന്നുകൊള്ളാം
നില്ലുരജാംകുഞ്ഞിട്ടിയിവളെ-
ക്കൊല്ലരുതേനീമാറുകവേഗാൽ
മതിമാൻനീയിക്കാളിയൊടിനിമേൽ
മതിയാക്കേണംചപലതയെല്ലാം
അതിസാഹസമരുതെന്നുവിലക്കി
കുഥമചികുഞ്ഞിട്ടിയെവശമാക്കീ-
ട്ടൊരുമിച്ചവനൊടുമററൊരുവീട്ടിൽ
തരസാചെന്നുകിടന്നുപുലന്നു
കുമരിയൊടവളുംപിരിയൻവളയതു
വിമുഖതയെന്യേവാങ്ങിക്കൊണ്ടു
മമതമുഴുത്തുവസിച്ചെന്നിപ്പോ-
ളുമയന്നുരിക്കാളിപറഞ്ഞു
അതുകൊണ്ടത്രേഞാൻപറയുന്നു
മതിമോഹത്താൽനിങ്ങൾക്കെല്ലാം
അതിയായിട്ടുള്ളമളികൾപിണയും
മതിമതിചിരുതേദുസ്സാമർത്ഥ്യം
ഇങ്ങിനെതങ്ങളിലവർപറയുമ്പോ-
ളങ്ങൊരുകുഴിവിപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
നങ്ങേലിക്കുകുടിഞ്ഞൂൽഗർഭം
സംഗതമായിതുപത്താംമാസം
എങ്ങുംമാറാതുള്ളൊരുമഴയിതി-
ലെങ്ങിനെപേറുകഴിച്ചീടേണ്ടൂ

പിറകംവേത്രംമഞ്ഞളുമുള്ളിയും
ചെറുകട്ടകെന്നിവകൊണ്ടുവരാനും
തിറമുള്ളാളുകളുണ്ടെന്നാലും
പുറമേപോവതിനെളുതല്ലേതും
എന്തൊരുകാരണമെന്നുടെമകനേ
സന്തതമിങ്ങനെമഴപെയ്തീടാൻ
എന്തെങ്കിലുമൊരുകാരണമുണ്ടിതു
ചിന്തിച്ചെന്നോടുചൊല്ലീടേണം;
അമ്മപറഞ്ഞതുകേട്ടഥമകനും
ചെമ്മേചെവിയിൽച്ചെന്നുപറഞ്ഞു
നിർമ്മായംഞാൻകേട്ടവിശേഷമി-
തമ്മയൊഴിഞ്ഞുഗ്രഹിക്കരുതാരും
നാമാലികളിവിടാരംഭിച്ചോ-
രിന്ദ്രമഖത്തെമുടക്കീകൃഷ്ണൻ
എന്നതുകൊണ്ടതിവൃഷ്ടിഭവിച്ചു
എന്നോടുഗൂഢംചിലരുപറഞ്ഞു
അതുനേരത്താവൃദ്ധപറഞ്ഞു
മതിമതികാരണമിതുനേരത്രേ
ചതിചേരുന്നകിടാവാംകൃഷ്ണൻ
മതിയാസ്സുതമതിനെന്നുമുറയ്ക്കു
വല്ലാമകളിലില്ലാമകളി-
തെല്ലാവർക്കുംസമ്മതമല്ലോ,
എന്നതുകേട്ടഥമകനുരചെയ്തു
നന്ദാത്മജനതിമാനുഷനത്രേ
ഇന്നിതിനൊരുകഴിവുണ്ടാക്കീടും
സന്ദേഹംചെററില്ലിതിനമ്മേ
ഒന്നിച്ചീവകചപലതുംതങ്ങളിൽ
മന്ദതയോടുകഥിച്ചുതുടങ്ങി
രോഷമിയന്നമഹേന്ദ്രനെവേഗാൽ
തോഷിപ്പിക്കണമെന്നുനിനച്ചു
ഘോഷിച്ചംബുദനിരകൾചൊരിഞ്ഞും
ഇടിത്തീവീണുഗൃഹങ്ങൾദഹിച്ചും
ഝടിതിമരങ്ങളെരിഞ്ഞുപതിച്ചും
ഇടിവെട്ടേററുപശുക്കൾമരിച്ചും
കിടുകിടെമിന്നലുകണ്ടുവിറച്ചും
ഉൽക്കകൾമിന്നിവരുന്നതുകണ്ടി-
ട്ടുൾക്കരളിൽബഹുഭീതിവളർന്നും
ഒക്കെജ്ജലമയമായൊരെടത്തും
നില്പുതരാഞ്ഞുപകച്ചുനടന്നു
ഗൃഹഭരണത്തിനുകൂട്ടിയവട്ടവു-
മഹഹഗൃഹങ്ങളുമൊഴുകിനശിച്ചു
ബഹുവിധമുള്ളപശുക്കൾജലത്തിൽ
മുഹുരപിമുങ്ങിപ്പൊങ്ങിവലഞ്ഞും
വലുതായുള്ളവിപത്തുപൊറാഞ്ഞൊരു
നിലവിളിയായിത്തീർന്നതുനേരം
അലസതപൂണ്ടപ്പശുപന്മാരുടെ
കലവുംനന്ദനുമൊരുമിച്ചവിടെ
ചലമിഴിമാരൊടുകൂടിയണഞ്ഞഥ.
ബലദേവാനുജനോടുരചെയ്തു.

ഇന്ദിര—മുറിയടന്ത.

പാലയപാലയ കൃഷ്ണ!
ബാലക! നീഞങ്ങളെയും
കാലികളേയുംവൈകാതെപാലിച്ചീടേണം
കഷ്ടമിപ്പോളതിവൃഷ്ട്യാവിഷ്ടപങ്ങൾക്കുണ്ടു
ഗോഷ്ഠവാസികളുമെല്ലാംനഷ്ടരാകുന്നു
ഇടികൾവന്നുവീണിട്ടുള്ളകെടുതിനീളുംകണ്ടിട്ടു- [ഭയം
ഝടിതിമേഘോഷംമന്നിൽവന്നുകൊടിയസന്താപം
ഇന്ദ്രനെത്തെളിയിക്കാഞ്ഞുമന്ദമായിഭാഗ്യമെന്നാൽ
ഒന്നറിയാവതുമല്ലാവന്നുവൈഷമ്യം
പശുകുലത്തിനുംഞങ്ങൾക്കു-
മശുഭമെല്ലാംകളഞ്ഞാശു
കുശലമേകീടണംകൃഷ്ണാപശുപാലക!
പാഹിപാഹിദയാസിന്ധോ!
ദേഹിസൌഖ്യംദീനബന്ധോ!
സാഹസംചേർപ്പെട്ടതാലുംമോഹനകീർത്തേ!

പങ്കജനേത്രൻനന്ദാദികളുടെ
സങ്കടമിങ്ങിനെകേട്ടുതെളിഞ്ഞു
ശങ്കവെടിഞ്ഞിദമരുളിച്ചെയ്തു
ശങ്കരനാണിതുസത്യംകേൾപ്പിൻ
ദുർമ്മദമോടിന്നമരാധീശൻ
നിർമ്മരിയാദംകോപിച്ചാലും
നമ്മൊടുതരസാബലിവാങ്ങീടിന-
വന്മലയുണ്ടുനമുക്കുസഹായം
അമ്മയുമച്ഛനുമഖിലജനങ്ങളു-
മുന്മേഷത്തോടാധികൾകളവിൻ
എന്നരുൾചെയ്തുമുകുന്ദൻതിരുവടി
ചെന്നഥഗോവർദ്ധനഗിരിവരനെ-
ത്തന്നുടെകയ്യിലെടുത്തുസലീലം
മന്ദമുയർത്തിസ്ഥാപിച്ചുപിടിച്ചു
അന്നേരംപശുപാലകരുംപശു-
വൃന്ദവുമതിനുടെകീഴേചെന്നു
നന്ദാത്മജനെച്ചുററിവസിച്ചു
മറന്നുപീഡകളൊക്കെമനസ്സിൽ
നിറഞ്ഞുകൌതുകമെല്ലാവർക്കും
ഖിന്നതയെന്യേഗോവർദ്ധനഗിരി
കൊണ്ടൊരുകുടയുളവാക്കിമുകുന്ദൻ
ഇണ്ടലകററിസ്സകലജനാനാം
പണ്ടേതിലുമതിസുഖമായ്വന്നു
വലുതായുള്ളൊരുഗോവർദ്ധനഗിരി
അലസതയെന്യേകയ്യിലെടുത്ത-
ന്നിലയിളകാതെവസിക്കുന്നതുകണ്ട-
ലസാക്ഷികളുംപശുപന്മാരും
ഈശ്വരബുദ്ധ്യാകേശവനിൽബഹു-
വിശ്വാസത്തോടുകൂടെച്ചേർന്നു
വിശ്വേശ്വരനുടെമായയിൽമുഴുകീ-
ട്ടച്ഛൻനന്ദനുമമ്മയുമപ്പോൾ
കൊച്ചുകിടാവിനുപീഡവരായ്വതി-
നീശ്വരനോടുബഹുനേർച്ചകൾനേർന്നു
ഒരുകൈകൊണ്ടാഗ്ഗിരിയെയുയർത്തി-
ട്ടരികിൽവരുന്നൊരുഗോക്കളെമെല്ലെ
മറുകൈകൊണ്ടുചൊറിഞ്ഞുതലോടി

പ്പുരധ്വനങ്ങൾനിന്നുമകന്നൻ
ഇഷ്ടന്മാരാംഗോപന്മാരൊടു
ത്തുഷ്ടിവരംപടിവെടികൾപറഞ്ഞു
കട്ടിനിന്നിങ്ങിളെപ്പിൻഞാൻപോം,
യഷ്ടികഴിച്ചുവരാമിങ്ങടനെ
ഇഷ്ടിതരതന്നമ്മളശേഷം
തൊട്ടുകൾപോലെഞെട്ടിപ്പോകം
ധൃഷ്ടവചസ്സുകൾകേട്ടശിശുക്കടെ
കൂട്ടംകയ്യുമുയൎത്തിച്ചെന്നു
കൂപ്പംതാണിയനേരംകുണ്ണ-
ല്ലുംകയ്യുമെല്ലയച്ചു
പച്ചവെലിയെത്തലയുംടകനമി-
ത്തെപ്പുറന്മാങ്ങൾക്കെല്ലാമേല്ലും
കപ്പുവിവിളുകാനന്നിന്നോ-
ട്ടുംനാല്പുനതിതിലക്കം
കൃഷ്ണപ്പാമവൃതചന്തുതൽഫലമെന്നി-
പ്പുണിപോരംഭേദ്രവെമെ
മുലകടിമാറതുള്ളെതബാലൻ
മലകരതരിതെരുഞെന്നുള്ളു
ഉലകതിൽഭൂന്നകെട്ടറിഞ്ഞുനി-
ക്കുലഗലരംക്കരിമറിമറ്റം
ചലയിശതിനിഞ്ഞെളളയെപ്പും
മലനിതണെയെടുക്കുന്നേരം!
മിട്ടുജനപാക്കളിരെനേരെതൽ
ഗിരുവരംകൃഷ്ണൻകേട്ടതെളിഞ്ഞു
ചലതരയെന്നിതിയെത്തി-
പ്പുളുചപ്പാരെതരിപ്പിച്ചു
അരിപ്പൂൎപ്പാമെമറിമറിമറിന
തിരുമിറങ്ങോപന്മാരും
കതിരിരമരസികൎമാറുള്ളവരം
പ്പതിമിന്നവിരെവരിച്ചുസ്ഥിച്ചു-
ങ്ങളക്കുറിചിലരാട്ടകയും ചിലർമൂള
ങ്ങനെപിടിക്കുട്ടകയും
ചാട്ടകയുംചിലരാട്ടകയുംചിലർ
പട്ടതയെടവിളയാട്ടകയും
ചാട്ടകളുംചിലവിട്ടകളുംബഹുവല്ലു
ഗ്ലണമുടയമാട്ടകളും
ചലളകച്ചിലപാളികളുംബഹുളകവിതന
കരട്ടവിചലിമാലികളും
ഇതരകയുംകതൻകയുംപുതിനിറമൊട്ടു
മാരികപോട്ടകയും

നാട്ടക്കുറിഞ്ഞി—ചമ്പ.

ഷഡ്ഗുണയൊരുഴിമതികൾകൈപ്പിനിനയതവർ
ഞങ്ങൾക്ക് അത്രപാൎത്തിമഴയഴനാൾ
നളിനിയുടെരമണനടതെളിവിനൊടുകാണാ-
നാനായ് തെളിഞ്ഞിഗോപന്മാരൊക്കയും ചി
ചുരമപനനാവരിചരമനിയതിൽവച്ചങ്ങു
ചുണനാക്കണ്ണനേറ്റെപ്പിച്ചുസകലവൻ
ആയതമിഴിയാളായയശോദയും-
മായാസംശകുന്നണ്ടടണോരഞ്ഞതു
യശസ്സൂരംതിരുപതിനായ്

പായസവുംപാൽവെണ്ണകളിവ
പ്രായമകന്നൊന്നുപുത്രന്നേകം
ലായകണക്കെകൊട്ടത്തുപ്പുണ്ണന്നു
നന്ദജനുമടനേകൃഷ്ണനെവേഗാൽ
മന്ദംമടിയിലിരുത്തിതഴുകി
ഇന്നിവരുടെയീസാഹസകൎമ്മം
നിന്നാവരെല്ലാംകണ്ടൊകനിയിതം
വന്നിതെതൊരുതനരമിന്മോഷമ്പ-
മെന്നുനിനച്ചതിനായിലലാടേ
നന്നായ്ഗോമയതിലകവുമിട്ടു
മന്ദമുഴിഞ്ഞുചണ്ടുവിൻപൊലെ
മണിമന്ത്രാളികൾകൊണ്ടുസുചിരം
പണിപെട്ടിട്ടിനരക്ഷകൾചെയ്തു
അണിയിച്ചുരെഗോകുലതരക്ഷക-
മവനവനനവധിദാനംചെയ്തു
ഗോപികമാരുംഗോപന്മാരും
ശ്രീപതിതന്നുടെപുറവുംചെന്നു
ആപദിരങ്ങളെരക്ഷിച്ചിങ്ങനെ
താപമകറ്റുകയാൽതവമേലിൽ
മംഗലമഖിലംമെന്മേൽവരുമെന്നു
മംഗംചൊല്ലിമെല്ലെരൊന്നും
മംഗലരീലാസീവിളയാട്ടക
ങ്ങളെമവനംമേവുംനിത്യം
ആനന്ദവിവിധമാകിപ്പലവിധ-
മിങ്ങനെവച്ചുതെളിവൊടുതിന
ആനന്ദവനാതെഴിപ്പാനവിടെ-
ക്കെത്തിയലോകരശേഷവുമപ്പോൾ
ഉത്തമപുരുഷനെവച്ചിരുഞങ്ങൾ
പത്തനനിറകളിലങ്ങുഗമിച്ചു
ആമൊഴിച്ചുപാപശ്രമന്മാരും
കാമനൊരുമാനന്ദരാകികളും
ക്ഷേമമൊപനകിനമേഘഘോഷവിശേഷങ്ങൾ
മാമെമരനടെലീലകൾസകലവും
മകോരമുരളീനാദംകേട്ടും
ശ്യാമളതിനവുടൽനോക്കിരസിച്ചും
ആമയമെന്നൊരുകഥയറിയാതെ
കാമിതലാഭത്തോടുവസിച്ചു
ശതമുഖനതുപൊഴുംദധികളയാൽ
പതറിയമനമൊടുപരവശനായ്
പരമപുരുഷനുടെപാദയുഗത്തെ
പരിചൊടുകളയണമിതികരുതി
സുരുചിരംകനകകലശനിരയിൽ
സുരനദിയിലെജലമരനിമിഷാൽ
സുരകരികരംതന്നിലെടുപ്പിച്ചുടൻ
സുരഭിയെവിരവൊടുനടത്തിക്കൊണ്ടു
ധരണിയിൽവിരവൊടുവിറച്ചിറങ്ങി
ശരണമെന്നിയിണപണിവതിന്നായ്
മനമതിൽമമുടനടനകന്നു
വിനയബഹുമതികളിടകലൎന്നു
പിഴകൾപലതുമതിശയനാൽമതി
തൊഴുവതിനിഹമകഴിവരുമോ

ദുഗ്ദ്ധാംഭിപലവകളിനിനച്ചു
ഹേഹേനയനജലമപിപൊഴിച്ചു
ശ്രീനിധിഹരിയുടെയരികിൽ ചെന്നു
ചെല്ലലയമൊടടിമലരിൽവീണു.

ലക്ഷ്മീതാളം.

അനന്തരം സുരഭിമുദാ ചെന്നു
ച്യുതശോകംതമനന്തസവിധമതിൽ
നിന്നീടുന്നമരാരാധ്യനായ് ചൊരിയും
പൂരണാപാൽകൊണ്ടു
സേചിപ്പിച്ചഭിഷേകംചെന്നുടനംബരജാ–
ലങ്കങ്ങളിലവർ ചെയ്തു
ശരണമുതൽക്കണ്ടായിതിന്നു
ഗോവിന്ദനെന്നതിന്നാമം
സുരതടിനിതീർത്ഥത്താൽസുര–
കരിവരനുംകഴിച്ചിതഭിഷേകം
സുരപതിയുംപുനരടരാനസുഖമൊ–
ടെങ്ങനെയുമിന്നുസ്തുതിചെയ്തു.

മോഹനം—മുറിയടന്ത.

കൃഷ്ണസച്ചിദാനന്ദ! കൃഷ്ണ!
ലോകത്രയപാലനശൌരെ!
നാം കൃത്യമായിത്തെളിഞ്ഞരുളാനന്ദം
ചെയ്യുവതെന്തെന്നറിയേണം (കൃഷ്ണസ)
ജ്ഞാതിയാംകുലംഭേദമ–
ഗോതിയെന്നിൽപ്രതികൂലം
കനിവു ചെയ്യാതെപോരുന്നതുരക്ഷിപ്പതി–
നന്യനൊരുവനുമില്ലെന്നറിയണം (കൃഷ്ണസ)
മാനനായിട്ടെനിക്കനിത്യ–
മായതുളസിവരന്നി
ക്ലേശമൊഴിച്ചരുളേണംപരമതി–
നാത്മതത്ത്വനാനന്ദതൊഴുന്നോം (കൃഷ്ണ)

ശ്ലോകം.

വൃത്രാരാതിവനാന്തരാളിയിൽവീ–
ണിതമംചൃകൃഷ്ണനോടെ
ഭൂതാധാരമവൈകുണ്ഠവപ്പുരാരിയിൽ
ബലാൽനീലാജസാരം
കൃത്യാകാംക്ഷയിൽ ദൃഷ്ടിയിൽക്കരുണയിൽ
പ്രീത്യാപോന്നാവനെ
കൃത്യംതങ്ങളൊഴിയുംശിവസുരഭികൃഷ്ണസ്തോത്ര
ങ്ങൾ ചെയ്തുടൻ ഹിതം.

മോഹനം—മുറിയടന്ത

നാഥ!ഹരേ!കൃഷ്ണ!നാഥ!ഹരേ
പാരംവളർന്നുഭൂമിഭാരം ഒഴിപ്പതിന്നായ്
നാരായണൻ നീ സാക്ഷാൽ പാരിലവതരിച്ചു– (നാഥ)
ഗർഭത്തിൽകിടക്കുന്നവർക്കെന്നാപിട്ടപ്പോ–
ളൂഴിയിൽജനിച്ചുകരുതാവിക്കലേശകോപം (നാഥ)
കണ്ടതുവിശേഷിച്ചുനിന്നെനോക്കിക്കൊണ്ടു
ശരേതരയാംഭക്തിയന്തിമേണം നിന്പാദേ (നാഥ)
എന്നതുമൂലംഭവാൻ വൃന്ദാരകാധിപനെ
തന്നോടനുഗ്രഹിച്ചു ഞാനോയുമധ്യേണം (നാഥ)

കരുണാകരനാം മാധവനപ്പോൾ
സുരഭിയെമെല്ലെത്തഴുകിക്കൊണ്ടു
ശരണാഗതനാമിന്ദ്രനെനോക്കി
ചെറുചിരിയോടിദമരുളിച്ചെയ്തു
വരികരികേ സുരനാഥ! മഹേന്ദ്രാ
നിരുപമഗുണഗണഭാഗ്യപയോധേ!
സുരജനവന്ദ്യതയേറുമെനിക്കു
പരിഭവമിന്നുഭവാനോടെന്നോരെ
വരുവാൻകാരണമില്ലനിനച്ചാൽ
പരിചൊടുകരുകമനാസതാരിൽ
പരമേശകാര്യംസാംഗതിയുണ്ടതു–
മറിവാനായമരുചെയ്തീടാം
സർവ്വജനത്തിനുമുടയവനെന്നൊരു
ഗർവ്വംമനസിഭവാനുളതെങ്ങി
ഗീർവ്വാണാധിപ ഞാനെന്നോർത്തി–
ട്ടീവഴിയെക്കൈവരുത്തിക്കൂട്ടി
ഗർവ്വംവളരുകിലാരെന്നാലും
മൂർച്ഛിയമോരേനാരംഭിക്കും
ആവഴികണ്ടാൽനിന്ദിച്ചീടും
സർവ്വജനങ്ങളുമുടനേതന്നെ
ഗർവ്വമതേറിയുള്ളമുനീന്ദ്രൻ
ദുർവാസസ്സുംപണ്ടൊരുകാലം
ദുരമേറുംമജനാഭാഗതനാം–
മുനിപതിയോടുകാരണമെന്യേ
നിർവ്വൈരങ്ങൾതുടങ്ങിയവനതിനാ
ഗർവ്വുനിമിത്തമിതറിയുന്നില്ലേ
എന്നതുപോലെയിനാഭവാനും
വന്നീടരുതെന്നോർത്തിട്ടിക്കളവാൻ
ഇന്നീതൊഴിലുതുടങ്ങീടാനും
വന്നുഭവാനുംശാന്തിമനസ്സിൽ
എന്നാൽത്രിദിവേ ചെന്നുഭവാനിനി
എന്നെയുമുള്ളിൽമറന്നിടാതെ
സാന്ദ്രസുഖേനവസിച്ചാലുംതവ
വന്നീടുംനൽഭക്തിയുമധികം
നന്ദിനിമാതാവേസുരഭീനീ
ഇന്ദ്രനോടും ചെന്നാപുരമതിൽ
വൃന്ദാരകജനവാഞ്ഛിതമൊക്കെ–
മൊന്നൊഴിയാതെകൊടുത്തുവസിക്ക
നന്ദനജനങ്ങളെയോരാലിപ്പാൽകൊ–
ണ്ടിന്നിനിവള്ളൂകേട്ടതെളിന്തൂ
നന്ദിനിസുരഭിയെ ചേർത്തിട്ടവനെ
മൂന്നുവലത്തുംവെച്ചുവണങ്ങി
മന്ദംചിലതുംവാഴ്ത്തിക്കൊണ്ടു
ചെന്നമരാപുരിപൂകിയശേഷം
സാന്ദ്രസുഖേന വസിച്ചൂ സതതം
മംഗലശീലൻകൃഷ്ണൻതിരുവടി
ഇംഗിതവേദികളായസഖിമാരോടും
തുംഗഗുണംപൂണ്ടിയവ്രജജനത്തോടും
സംഗതമായവാടിയിലനിശം
മംഗളദേവതതന്നോടുകൂടാതാൻ
ഭംഗ്യാകളിവിളയാടിവസിച്ചു

൫൮. രുക്മിണീസ്വയംവരം.

ഒന്നാം കളം.

അഖിലഭുവനകന്ദം ഹാസനിർദ്ധൂതകന്ദം
ശമിതവിമതവൃന്ദം ധൎമ്മമാണാരവിന്ദം
സമുചിതമുചുകുന്ദം പൂതപാദാരവിന്ദം
സുരവരതടിനീന്ദം സാധുവന്ദേമുകുന്ദം

ഭൂപാളി.

ഇന്ദുകാന്തരസ്ഥലേവിളങ്ങീടുന്നൊരംബികേ
ഇന്ദിരമനസ്സൊടൊരുകടാക്ഷമരുളിയടിയനിൽ- [ദ്ധം
ചന്ദ്രബിംബസന്നിഭാനനേ ഭവപ്രിയതമേ!
പാദമലരാചിത്തമതനതൽതീൎക്കണംമഹേശ്വരി!
പന്നാഗാധിനാഥശായിതന്നുടെസഹോദരി!
പാദമലരാചിത്തമതനതൽതീൎക്കണംമഹേശ്വരി!
മന്നെതിൽദുരിതദുഃഖതിക്കുജനനി! നീയൊരു
മാനിയായ് ഭവിച്ചെനിക്കുസൽഭൂതിനൽകണം

പദം

കൊണ്ടാടിയുടൻകുടമാളൂരമന്ന വേട്ടയ്ക്കൊരുമക- [നേ
കൊണ്ടാടേണമേകവിതയ്ക്കിന്നമന്ദമോദം പരി- [ചോടുമേ
കണ്ടാലനിശംസുഖമേറുംകളേബരത്തെമധുരതരം
കണ്ടാവിതുണ്ടൊന്നൊരുനാളിൽകനത്തമോദം വരു- [വതിനായ്
കുട്ടുമവൻപടതട്ടുപ്രതിന്നൊട്ടുക്കമെന്നിയേപട്ട- [ത്വവും
ഉടുകിയനുകൾത്തൊട്ടുത്തുവമ്പൊട്ടുപടകളങ്ങളില- [ട്ടക്കയും
കാന്തിരാത്രമൊട്ടുനടനമൂടനുടനെ (കൊണ്ടാടി
പടിവിലിടകുലരുമടവുടയോനേ
കല്യാണഗുണാകരനേ! നീകനത്തകീൎത്തിയരുളേ- [ണമേ
കല്യാണമുനികരുളേണംകളങ്കമെല്ലാംകളയേണ- [മേ
കിള്ളുന്ന കഠൂകമുറയ്ക്കണംകളത്ത് ശോഭകൾനിറ- [യ്ക്കണം
കളിച്ചുകൊണ്ടിഹവസിക്കണംമമമുളച്ചസമ്മതമ- [ടുക്കണം
പെരുവുമരുളുമമകരളിലരുളുഗതി
അരുണചരണയുഗമതുമമശരണം (കൊണ്ടാടി
ഗുണകടമാടിഹതുണയ്ക്കണംവണക്കമെന്നുടൻഗ- [ണിക്കണം
ഗുണത്തിൽവന്നിഹവസിക്കണം
ഗുണക്കമൊട്ടുണമണയ്ക്കണം
വെളിവിലെഴുന്നരുളിവെള്ളവെള്ളെവിലസിന
മാനവരമാടിഹവിലസണമനിശംകൊ- [ണ്ടാടി

വണ്ടാർകുഴലോടിടചേരും
കരണ്ഡമാലാവിലസിതനാം
തണ്ടാർശരമംപരിതാപം
വളൎത്തുമംഗികടയോനേ!
സുഗന്ധചന്ദനവിലേപവും
സുബന്ധുരാനനവിലാസവും
സുബന്ധമാകിനകിരീടവുംവില-
സുഗന്ധിയാകിനശരീരവും
വിമലകരവലയചലനകിലികിലിത-
പലസമലനതതിവിലസിതഗതിയും (കൊണ്ടാടി

ഫണിപതിഭൂഷണനാകിനമംഗലവാ-
നണികലയാണമഹേശ്വരനൊരുനാൾ
ഗുണവതിയാകിയപാൎവ്വതിയോടും
ഗുണമിയലുന്നൊരുകരിവടിവാൎന്നി
അടവിയിലങ്ങുകടന്നുനടന്നും
മടിക്രൂടമതെകളിച്ചുരസിച്ചും
തരുണിയെവിരവിലടുത്തുവിളിച്ചും
പെരുകിനസരസസുഖേനകളിച്ചും
മരുവിനമലർശരഹരനതുബീജം
ഉരുതരമുടനതുകരിമുഖമായി
ധരണിയിൽവന്നുപിറന്നൊരുമൂൎത്തേ!
കരിവദനഭവാൻകാത്തരുളേണം
വാണീഭഗവതി! കല്യാണി! ഘനവേണി! സു-
ശ്രോണി! സുന്ദരി! ശുകവാണി! വാരിജപാണി!
കാണിപിരിഞ്ഞീടാതെവാണീടേണംനീയെന്റെ
വാണിയിൽവഴിപോലെതാണുവണങ്ങുന്നേൻ [ഞാൻ
ഏണാങ്കാനനയമേ! വേണംനിൻകൃപയെങ്കൽ
നാണമകററിമമക്ഷീണമൊഴിച്ചീടേണം
ക്ഷോണീവാസികൾക്കൊരുഭൂഷണമെന്നപോ- [ലെ
വാണീവിശേഷംകൊണ്ടങ്ങാനന്ദിക്കേണംദേവി!
അംബരനദീവാസനാംബുജവിലോചനൻ
ചിന്മയൻജഗന്മയൻകന്മഷവിനാശനൻ
തുംബുരുനാരദാദിസേവിതൻമഹാവന്ദ്യൻ
ശംബരാരിപിതാതൻകാത്തുകൊൾകടിയനെ
പീലിതിരുമുടിയുംമാലയുംചില്ലികളും
നീലോല്പലത്തെവെല്ലുംലോചനപ്രഭാവവും
ചേലൊത്തനാസികയുംബാലതരുണിമാർതൻ
ചേതസ്സെവഞ്ചിച്ചീടുംലോലമാമധരവും
കുണ്ഡലങ്കാരമത്സ്യകുണ്ഡലവിലാസവും
കണ്ണാടിവെല്ലുന്നൊരുഗണ്ഡസ്ഥലവുംനല്ല-
പൂൎണ്ണചന്ദ്രനുംപുനരണ്ണോജവുംനമിക്കും
പൂൎണ്ണമായീടുന്നൊരുസച്ചൎണ്ണരമ്യാനനവും
ഓമൽകഴുത്തിൽമുത്തുമാലയുംവനമാല

ശ്രീമൽപ്രകാശങ്ങളും ശ്രീവത്സകൗസ്തുഭവും
ചേരുന്ന മാറിടവും ചേർച്ചയുള്ളുദരവും
ചാലേ വിളങ്ങീടുന്നോരോമനക്കൈകൾ രണ്ടും
മഞ്ഞപ്പട്ടുടയാടകാഞ്ചിയും കലാപവും
മഞ്ജുളമായുള്ളൊരു പാദപങ്കജങ്ങളും
ശോഭിച്ച കരങ്ങളിൽ ചേരും ചമ്മട്ടി ശംഖും
ചാലേ ധരിച്ചു രഥമേറി ത്തിരിച്ചു പണ്ടു
പാരാതെ വിജയന്റെ തേരു തെളിച്ച കൃഷ്ണൻ
പാലിച്ചീടേണമെന്നെ ഞാനിതാ വണങ്ങുന്നേൻ
ഏവം സുഖിച്ചു വസുദേവൻ വസിച്ചു ബല-
ദേവൻ വിവാഹമൊന്നു ചെയ്യുന്നു ഞാനെന്നുറച്ചു
രേവതാത്മജയാകും രേവതിയുടെ വേളി
ആവോളം ഘോഷത്തോടെ ആശു കഴിച്ചു കൊണ്ടു
ഭാവം തെളിഞ്ഞു തത്ര മേവുന്ന കാലമങ്ങു
ഭീഷ്മകനെന്നുള്ളൊരു ഭൂമിപാലേന്ദ്രൻ പാരം
ഊഷ്മയുള്ളൊരു വീരൻ ഊഴി വാഴുന്ന കാലം
രുക്മിയെന്നൊരു പുത്രനുണ്ടായി ഭീഷ്മകനു
രുക്മിക്കനുജന്മാരും മൂന്നു പേരുണ്ടായ് പിന്നെ
രുക്മിണിയെന്നു പേരായുള്ളൊരു കന്യകയും
രുക്മപ്രകാശം പോലെ രൂപപ്രകാശത്തോടും
ഉണ്ടായിതവൾ പിന്നെ കണ്ടാലെത്രയും സുഖ-
മുണ്ടാമാകൃതി കണ്ടു തണ്ടാർമാനിനി തന്റെ
രണ്ടാമവതാരം പോൽ വണ്ടാർവേണിമാരൊക്കെ
കൊണ്ടാടി സ്തുതിക്കുന്നു കണ്ടാൽ തൃപ്തിയുമില്ല;
വണ്ടിനുമകതാരിലിണ്ടലുളവാക്കുന്ന
കൊണ്ടൽ പുരികുഴൽ ചുരുണ്ടു വിളങ്ങീടുന്നു
തൊണ്ടിപ്പഴങ്ങൾ മണ്ടിമണ്ടിയൊളിച്ചീടുന്ന
ചുണ്ടിന്റെ ഭംഗിയതു കണ്ടുവെന്നാകിലുടൻ
രണ്ടു കൺമുനകളെക്കൊണ്ടു കടാക്ഷമതു
കണ്ടു പുരുഷന്മാർ വിരണ്ടു വശംകെടുന്നു.
മല്ലീശരന്റെ പടവില്ലിൻ വിലാസമൊക്കെ
തല്ലിയമർക്കും ഭ്രൂചില്ലിയുഗവും നല്ല
മുല്ലമുകുളം പോലെ പല്ലും മന്ദസ്മിതവും
ഉല്ലാസമേറുന്നൊരു നല്ലൾമണി ജനങ്ങ-
ളെല്ലാമവളെ വന്നു നില്ലാതെ വണങ്ങേണം;
അല്ലാതെയൊന്നുമിന്നു ചൊല്ലുവാനെളുതല്ല
ചൊല്ലേറുമവളുടെ കല്യാണകാലം വന്നു
നല്ലൊരു പുരുഷനു നൽകീടവേണമെന്നു-
ങ്ങെല്ലാവരോടും ഭൂപനുല്ലാസഭാവത്തോടെ
മെല്ലെന്നു ചോദിച്ചിതു നല്ല കൗതുകത്തോടെ.

കുണ്ഡിനവാസികൾ ബോധിക്കേണം
പെണ്ണിനു പത്തുവയസ്സും തികഞ്ഞു
മന്നിൽ പലഗുണമുള്ളൊരു പുരുഷനു
മന്മകളെ പ്രതിപാദിക്കേണം
ജാതിശ്രേഷ്ഠതമുമ്പിൽ വരേണം
ജാതിഗുണങ്ങളിണങ്ങീടേണം
ശില്പവിധങ്ങളിൽ നിപുണത വേണം
കല്പനതകളുറപ്പും വേണം.
കണ്ടാൽ നല്ലൊരു രൂപഗുണം പുന-
രുണ്ടായ്വരികിൽ വിശേഷാവശ്യം
ധനസമ്പത്തും ഗുണസമ്പത്തും
ജനസമ്പത്തും ജയസമ്പത്തും
കനിവേറീടിന ശാസ്ത്രജ്ഞാനവു-
മനുപമമായുധവിദ്യാവിധവും
കനിവും കാന്തിയുമതിസരസതയു-
മിനിയും പലഗുണമുണ്ടായ്വരണം
കീർത്തികൾ വേണം കുശലത വേണം
പൂർത്തികൾ വേണം പൂജ്യത വേണം
ശത്രുജനത്തെയമർപ്പാനുള്ളൊരു
ശക്തി വിശേഷിച്ചുണ്ടായ്വരണം
നാടകകാവ്യപുരാണാദികളിൽ
പാടവമവനുണ്ടായി വരേണം
തർക്കവ്യാകരണാദികളിൽ പടു-
ക്കൾശബ്ദവിചാരം വേണം;
കവിതകൾ കേൾക്കുന്നേരം തന്നെ
ചെവിയുള്ളോർക്കാനന്ദം വേണം
കവിക്രിയയിൽ വിദഗ്ദ്ധത വേണം
കവിയണമീവകമറ്റുള്ളവരെ
സംഗീതം പുനരധികം വേണം
ഭംഗിയിലോരോ കുശലത വേണം
വൈദ്യം വേണം ഗണിതം വേണം
വൈദികവിധി ബഹുമാനിക്കേണം
ദേവബ്രാഹ്മണവിശ്വാസത്തിനു
കേവലമവനൊരു പാത്രത വേണം
രത്നപരീക്ഷ കനകപരീക്ഷ
യത്നം ചെയ്തു വരുത്തീടേണം
എന്തിനു പലവിധമുരചെയ്യുന്നു
ചിന്തിതമിനിയും പലവിധമുണ്ടു
സകലഗുണങ്ങളുമുള്ളവനൊന്നുടെ
മകളെ വിവാഹം ചെയ്യാനുചിതൻ
ഇങ്ങിനെയുള്ളവനവനിതലങ്ങളി-
ലെങ്ങാനും പുനരുണ്ടെന്നാകിൽ
അവനെ വരുത്തുവിനാദരവോടെ
അവനു കൊടുപ്പാൻ മടിയില്ലേതും
അല്ലാത്തുള്ളവരാരും മകളുടെ
കല്യാണത്തിനു യോഗ്യരതല്ല
മടിയന്മാരും തടിയന്മാരും
മുടിയന്മാരും കുടിയന്മാരും
ജരഠന്മാരും ജാരന്മാരും
മുണ്ടന്മാരും മുരണ്ടന്മാരും
ചെണ്ടക്കാരും ചെകിടന്മാരും
ശണ്ഠയിടുന്നൊരു ശുണ്ഠിക്കാരും
ശണ്ഠികൾ നല്ല കുഷണ്ഠിക്കാരും
ദുഷ്ടുവികെട്ടി നടക്കുന്നവരും
ദോഷം പറഞ്ഞു നടക്കുന്നവരും
ദുസ്സാമർത്ഥ്യക്കാരും പലവക
ദുസ്തർക്കം പറയുന്ന ജനങ്ങളും
ഏഷണി പറയുന്നവരും ചിലരൊടു
ഭീഷണി കാട്ടി വലയ്ക്കുന്നവരും
ദൂഷണവാക്കുകൾ ഘോഷിക്കുന്നൊരു
ദോഷന്മാരും വിഷമന്മാരും
ഇങ്ങിനെയുള്ളവരാരും മകളുടെ

മംഗലകർമ്മം മോഹിക്കേണ്ട
രുക്മിണിതന്നുടെ സോദരനാകിയ
രുക്മി പറഞ്ഞു പിതാവിനോടപ്പോൾ
"കേററം കൂടാതുള്ള നരന്മാർ
കുറയും ഭൂമിയിലെന്നുടെ താത!
ലക്ഷം മാനുഷർ കൂട്ടുമ്പോളതി
ൽ ലക്ഷണമുള്ളതിലൊന്നോ രണ്ടോ
ഉടലതിരമ്യമൊരുത്തനു കാൽക്കൊരു
മുടവുണ്ടവനു നടക്കുന്നേരം
മറെറാരു പുരുഷൻ സുന്ദരനെങ്കിലു
മൊറ്റക്കണ്ണനതായതു ദോഷം;
പേച്ചുകൾ പലതുണ്ടൊരുവനു കിഞ്ചിൽ
വിക്കലുണ്ടെന്നൊരു ദോഷം
കാഴ്ചക്കൊരു ചിരിച്ചതുകേട്ടും
പേച്ചുസ്വരവും ചിതമല്ലപ്പോൾ
ചൊല്ലാമൊരുവിലോചനനുടെ വായിൽ
പല്ലുകളൊന്നും കാൺമാനില്ല
പലഗുണമുള്ളൊരു പുരുഷനവന്റെ
തലമുടിയൊക്കെ നരച്ചു വെളുത്തും
തിലകക്കുറിയും ചാർത്തിയുംകൊള്ളും
തലയിലവന്നൊരു രോമവുമില്ല,
ശാസ്ത്രജ്ഞത്വം പാരമൊരു പുരുഷനു
ഗാത്രം കണ്ടാലേറ്റം വികൃതം
നേത്രം രണ്ടും വെളിവെച്ചാലൊരു
മാത്രംപോലും കേൾപ്പാനെളിയ;
[illegible]
[illegible]
പാകിയ പലിതവുമുണ്ട[illegible]
[illegible]ണ്ടെന്നൊരു ദോഷം,
തിക്കം പലതും കണ്ടവനൊരുവനു
പക്ഷത്തില്ലശരീരം കൊണ്ടാൽ
ദീക്ഷിതനൊരുവനു[illegible]ലോകം-
തിങ്കൾകൊണ്ടുപലരും ഗ്രഹിക്കും;
വിക്കൽകൊണ്ടു[illegible]
സങ്കടമുള്ളവരറിയുന്നൊരു[illegible]
[illegible]കിക്കിളിക്കുന്നു
[illegible];
നല്ലൊരു[illegible]
[illegible]പ്പുണങ്ങളുമുണ്ടു
[illegible]
[illegible]പ്പൊഴിട്ടിട്ടും
[illegible]
[illegible]മല്ലാ
ഗണിതം ഗ്രന്ഥം കൈവല്യമുണ്ടതി-
ല്ലുണ്ടവനൊരു[illegible]
ലോകത്തിൽ[illegible]ഗുണികളായി-
ല്ലൊരു[illegible]
കണ്ടാൽ നല്ലൊരു പുരുഷനവന്നു
വേണ്ടാസന്താപം കോപവുമേറും
കണ്ടജനത്തെ[illegible]കടിച്ചും
രണ്ടാംപാക്കിൽ കേറിയടിച്ചും

മീശകൊമ്പും ലന്തക്കുഴലും
ദേശത്തെക്കാരുമുമ്പും വമ്പും
ഊശാന്താടിയുമുള്ളവനൊരു
കാശിക്കപ്പിടിയൻ പടയിൽ ചെന്നാൽ
പഞ്ഞികണക്കെ നരച്ചൊരു വൃദ്ധനു
കുത്തികടിപ്പാനൊരു വകയില്ല
മുത്തിയതങ്ങിനെ മൂക്കും താടിയു-
മൊന്നിച്ചമ്പതു വർഷമതായി
അക്കിഴവച്ചാർക്കിന്നും പടകളിൽ
വക്കാണിപ്പാനൊരു കുറവില്ല
തോക്കമെടുത്തു നടക്കതിന്നും
ചാക്കന്നുള്ളതുമവർക്കില്ല;
ഊട്ടുകളിൽ ചെന്നഷ്ടി കഴിക്കും
പാട്ടും പാടിനടക്കുമതിക്കൽ
വീട്ടിലിരുന്നാൽ കടമുണ്ടമ്മത്തു
വീട്ടികൊടുപ്പാൻ മുതലും നാസ്തി;
അമ്മാവൻ പണ്ടക്ഷരവിദ്യയി-
ലെമ്മാത്രം പിടിപെട്ടൊരു ദേഹം
സമ്മാനക്കവി ചൊൽവാനുചിതൻ
ഉന്മാദം ചെറുകയില്ലെന്നല്ല
അമ്മാവികളുമവർക്കും പല
സമ്മാനങ്ങൾ കൊടുത്തു പുലർത്തി
തിമ്മാനില്ലാതിങ്ങിനെയാക്കിയ-
തമ്മാപാപി പിണച്ചോരനർത്ഥം;
ഇങ്ങിനെ പൂർവന്മാരെക്കൊണ്ടൊരു
മംഗീകാരം മോഷിക്കുന്നു.
മറ്റും പലഗുണമുണ്ടെന്നാലും
കുറ്റം വരുമിഗ്ഗുണനിരകളാൽ
അടിയനിതൊക്കെ വിചാരിച്ചാലി-
ന്നടിയന്മാർ പലരുള്ളതിലിപ്പോൾ
മടിയാതൊരുവനു പെൺകൊടിയാളെ
ഝടിതി കൊടുപ്പാൻ തോന്നുന്നില്ല,
ശിശുവാമെന്നുടെ സോദരിതന്നെ
ശിശുപാലനു കൊടുത്താൽ കൊള്ളാം;
ശിശിരാചലപതി തന്നുടെ മകളെ
ശിശുശശിചൂഡനു വേൾപ്പാൻ നൽകി
ചേദിമഹീപതിയെന്നതുപോലെ
നന്നായ് വരുമവനോടിവൾ ചേർന്നാൽ
വേദിയർ പലരും ബഹുമാനിച്ചു
ആളിയിലവനുടെ ജനനമരായം
ജനനീഗർഭേ നിന്നു ജനിച്ചുട-
നവനിതലേ വീഴുന്നേരം
അവനു പൊരുതു മൂന്നാലു ഭുജങ്ങളു-
മഹോ വടിരാളിയുമെത്ര വിചിത്രം
അവനുടെ വൈരിയൊരുത്തൻ ചെന്നാ-
ലവനെ മടിയിലെടുത്തൊരു സമയേ
മൂന്നാം ഭുജമതു സപദി മറഞ്ഞും
മൂന്നലകൊക്കെ നിറഞ്ഞൊരു ശസ്ത്രം
അതിശയമുള്ളൊരു പുരുഷനവൻ പുന-
രതിബലവീര്യപരാക്രമശാലി
പ്രതിഭടപടലമശേഷമടപ്പാൻ

മതിമാനവനിഹമതിയാമൊരുവൻ
മതിലുംഗോപുരമെത്രമനോഹര-
മതിലുംവിസ്മയമെഴുനിലമാടം
മതിയുടെമണ്ഡലമതുലംചെപ്പാൻ
മതിയുള്ളോരുമഹാസൗധങ്ങളും
അതിരേകംധനധാന്യസമൃദ്ധിയും
മതിലൊരുപാതിനമുക്കില്ലർത്ഥം
അതിമാരകനവനവനീവല്ലഭ-
നതിസുന്ദരനവനതിസുകുമാരൻ
ഗതിയുംനല്ലൊരുമതിയുംരാജ്യ-
സ്ഥിതിയുംശ്രീധരതിയുംകണ്ടാൽ
അരുതാപെട്ടമരസുരപതിയുംധനപതി
ജനപതിമാരുംമാറ്റുനിമാരും
മതിമുഖിയാകിനരുക്മിണിതന്നുടെ
പതിയാവാനുചിതൻശിശുപാലൻ
ഇങ്ങിനെനിന്നുടെമാനസമെങ്കിലു-
തങ്ങിനെയെന്നുചിതംവരുമൾചെയ്തു.
രുക്മിണിതന്നുടെസഖിമാരക്കഥ
രുക്മിണിയോടുംചെന്നറിയിച്ചു
നരപതികന്യേ!നിന്നുടെവേളി-
ക്കൊരുനരപാലനെവേണമതതി
ശിശുവാംനിന്നുടെഭർത്താവാവാൻ
ശിശുപാലൻതാനെന്നുംകേട്ടു
ശ്ലിഷ്ടംപുനരെളമയുമങ്ങിനെ
കല്പിക്കാനുപലരുംകേട്ടു
നാളുകഴിയെവരാനായുൽപി-
ച്ചാളെയയച്ചുനിന്നുടെയച്ഛൻ
നീളെക്കേളിതുടരിതുമതിമുഖി-
യാളേനിന്റെവിവാഹവിശേഷം
മേദിനിപതികളിലഴകേറുന്നൊരു
ചേദിമഹീശ്വരനെന്നുംകേട്ടു
ഖേദിക്കരുതേരുക്മിണിനിന്മന
മോദിക്കേണമടുത്തുവിവാഹം;

ഇപ്പൂണ്ണമവർകൾപറഞ്ഞതുനേരംതന്നാ
വിഷണ്ണഭാവംപൂണ്ടുവിളിച്ചൂമതിമുഖി
തളർന്നുതരളതവളർന്നവിധതേ
ഗളിച്ചകണ്ണുനീരിൽകുളിച്ചുപനിനീരും
തളിച്ചുസഖിമാരുംവിളിച്ചുരുക്മിണിയെ
എടുത്തുമടിതന്നിൽകിടത്തിവിശറിയു-
മെടുത്തുതെല്ലുവീശിത്തുടങ്ങിതവരെല്ലാം
അടങ്ങിയിരുന്നപ്പോൾപറഞ്ഞുകണ്ണുനീരും
നിറഞ്ഞുശകതിപാരംകരഞ്ഞുമതിമുഖി
വിരഞ്ഞുനിങ്ങൾചെന്നിതറിഞ്ഞുവെക്കണമൊരു
സമർത്ഥൻഭൂസുരനെയണച്ചീടേണമിപ്പോൾ;
തെരുതെയതുകേട്ടുതരത്തിൽപുറപ്പെട്ടു
പുരത്തിലന്വേഷിച്ചുവരുത്തിയഥകില-
ങ്ങിരുത്തിഭൂസുരനെയണഞ്ഞിരുക്മിണിയു-
മിണങ്ങിവിപ്രനോടുപറഞ്ഞുപലമൊഴി

വേദിയശ്രേഷ്ഠ!കേട്ടാലുംമേലേമുദ്ധക്കിലുള്ളതെല്ലാം
സോദരനുംതാതൻതാനുംമറ്റൊരുമ-
ന്ത്രികളുംകൂടിമന്ത്രിക്കുന്നുപോലുമളോ;
യന്ത്രികളെല്ലാരുംനമ്മെവഞ്ചിച്ചീടുന്നു
അത്ഭുതമൂർത്തിയായുള്ളൊരു
ശിശുപാലനുകല്പിച്ചപോൾ
ശിശുവാമെന്നെദാനംചെയ്യുവാൻ
ശിവശിവശംഭോപാപമൻകുല്ലിൽ
പത്തുവയസ്സേപ്പൂൺപാരിപിന്നൊടേകന്നപോലെ
പറയുന്നിതുകേൾക്കന്നൊരുമാരുഷരെല്ലാം;
കരുണയില്ലേൻമാതാവിനുംഗുരുവിനുംസോദര-
[ന്മാർക്കും
മരണഖേദംപോലെഖേദംമനസിമമജാതം
കരുണാസിന്ധുകൃഷ്ണൻതൻപാദപങ്കജങ്ങൾ-
[രണ്ടും
ശരണംതന്നെരുക്മിണിക്കായവരണരികാലം
പാരാതെനീഭൂമിദേവ!ദ്വാരവതിതന്നിൽചെന്നു
നാരായണനോടെൻമോഹംബോധിപ്പിക്കേണം
വാരിജാക്ഷ!നീയല്ലാതെപാരിലൊരുത്തില്ലാധാരം
നാരികയാംരുക്മിണിക്കെന്നറിയിച്ചീടണം;
വൃഷ്ണിവംശശശാങ്കനാംകൃഷ്ണനായിലെനിക്കേ-
ഇഷ്ടമേറ്റവൽവർദ്ധിക്കുന്നുഭൂസുരാധീശാ [രാം
വരനായിട്ടെൻഗോവിന്ദനെ
വരണംചെയ്യുന്നേൻകൂടില്ലെങ്കിൽ
മരണംതന്നെരുക്മിണിക്കെന്നറിയിച്ചീടണം
മരനാകംപീൻതൻതൻരക്തനാക്കാൻകൊണ്ടു-
[കൊണ്ടു
പാരമല്ലാകേണിട്ടുന്നുരുക്മിണിയെന്നു
ഊണുമില്ലുറക്കമില്ലകാണികൊണ്ടമഴൊട്ടുമില്ല
പ്രാണനാഥ!ഗോപീനാഥ!പാഹിമാമെന്നും
കേശവനിന്നുടെപാദംകേശാദിപാദാന്തംകാ-
[ന്തം
നൈശ്ചയംനൽകണമേയെന്നുണ്ടുമാനസം
ആശയമൊറ്റിലില്ലമമ ആശയില്ലുവമ്പുദേവ!
ആശുവന്നിനിയെന്നെനീയൊന്നുപോകേണം
ശിശുനാമകംശിശുപാലൻകണ്ടിരിക്കെയെന്നെ-
[യെന്നെ
കൊണ്ടുപോകേണംനീകൃഷ്ണ!വിവാഹന്നാടെ
ഇപ്രകാരമെല്ലാമങ്ങുചെന്നുകൃഷ്ണനെബോധിപ്പിക്ക
വിപ്രദേവ!നിന്നെത്തന്നെവിശ്വസിക്കുന്നേൻ

രുക്മിണിതന്നുടെവാക്കുകളിങ്ങനെ
രുചിരമിതാമ്പാടുംകേട്ടൊരുവിപ്രൻ
രുക്മിണി!നിന്നുടെമനസിവസിച്ചൊരു
രുചിപൂരമയൂനസാധിച്ചീടും
പരിചൊടുശിശുപാലന്റെമുഖത്തൊരു
കരിതേപ്പിപ്പാൻഞാൻമതിരുക്മിണി!
കാർമ്മുകിൽവർണ്ണനെവിരവിനൊടിങ്ങു-
നാനയിക്കണിയെക്കൊണ്ടിഹവരവൻ
ക്ലേശംമതിമതിമതിമുഖി!നിന്റെനീ-
ദേശംകേൾപ്പാൻമോഹവില്ല
കേശവനാണേശിശുപാലനെഞാൻ
നിശകരിച്ചുവിട്ടീടുന്നുടനെ;
കേശവനിന്നുവരുമ്പോൾനൃപതികൾ
പേശകനെക്കണ്ടൊളികൾകണ്ടെ

നാരത്തിന്നവകാശംവാരമൊരു
വീരത്തിന്നുംവിലപിടിയാത്തോർ;
ആട്ടക്കാരുടെ കൂട്ടൊരു കൂട്ടം
കൂട്ടക്കാരൊടു കൂടിവരുന്നൊരു
ചേട്ടക്കാരെപ്പാടെപിടിച്ചു-
ക്കോട്ടക്കാരനുവിറേറപോവും
ചാട്ടക്കാരുവിളക്കിന്മീതേ
ചാടിച്ചത്തുപതിക്കുംപോലെ
കൂട്ടത്തോടെശിശുപാലാദിക-
ളെല്ലൊട്ടൊഴിയാതെനശിക്കുമിദാനീം
കേട്ടീടുകനീയദുകുലവരനെ
കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുന്നുണ്ടിഹഞാൻ
ഒട്ടുംതാമസമില്ലനമുക്കൊരു
കൂട്ടംവേണ്ടവഴികരിവേണ്ട;
ഊട്ടുള്ളേടത്തൊട്ടികഴിക്കാം
ചൂട്ടുമെരിച്ചുനടക്കാംരാവും
കടയുംപിന്നൊരുകറിമുണ്ടു്മതി
മടിയിലിരിക്കാംവെററിലപാക്കും
ഇടയിൽതെല്ലുചരിഞ്ഞുകിടപ്പാ-
നിടമുള്ളാൽത്തറകേറിക്കൊള്ളാം;
മടിയിലിരിക്കുംവെററിലപുകയില
ചെല്ലയെടുത്തുംനേരത്തേതും
മടികൂടാതെയിരന്നുംതിന്നാ-
മതിനൊരുസംശയമില്ലനമുക്കു്;
സഞ്ചിയെടുക്കാൻചെക്കൻപോന്നാൽ
സദാചാരത്തിന്നസഹ്യതയുണ്ടാം
സഞ്ചിക്കാരനുചോർകിടയാഞ്ഞാ-
ലിഞ്ചിക്കാരനവൻതാനപ്പോൾ
പുണ്യക്കാരനുവാശ്ശേടത്തും
ഊണുകഴിപ്പാൻതടവില്ലേതും
ചെക്കനുചോറുകൊടുക്കരുതെന്നൊ-
ചക്കമടുക്കാളൊക്കനവരൊട്ടു
ചക്കാണത്തിനുവട്ടംകൂട്ടിന-
ക്കക്കനമ്മുടെചന്ത്രക്കാരൻ;
നായന്മാർക്കുംചോറുകൊടുപ്പാൻ
കോയിമ്മയ്ക്കുത്തുസമ്മതമല്ല;
പട്ടന്മാരുടെസദ്യകഴിഞ്ഞാൽ
കിട്ടുംഭക്ഷണമെന്നാണ്ടൊരുവക
പട്ടിണിയിട്ടുപതിററടിയോളം
പാത്തുടന്മാർചാടിപ്പെടുന്നു;
അച്ചികൾവന്നുവിളിച്ചെന്നാകിലെ-
ളിച്ചുകൊടുക്കുംചോറുംകറിയും
വച്ചതുമിക്കതുമെത്തുമ്പോളില-
വെച്ചുണ്ണുന്നതുംനായന്മാർക്കു്;
കഞ്ഞിയൊഴിച്ചൊരുകറിയുണ്ടാക്കും
നിവെള്ളമൊഴിച്ചൊരുമോരുണ്ടാക്കും
പാട്ടിമിവണ്ണമടുക്കളയെല്ലാം
പട്ടന്മാർക്കുമാറുകയില്ല;
പൊട്ടന്മാരെയെടുത്തുമറിപ്പാൻ
പട്ടന്മാർക്കേതിരാതുംപോരാ;
പിള്ളേർകൂടെപ്പോന്നാലവരെ
പള്ളവിശന്നുനടക്കേയുള്ളൂ.
നല്ലതുതാനേകടയുമടുത്തിനി
വല്ലതുമങ്ങൊരിരിപ്പൂനമുക്ക

യദുവരനിലതികുതുകമിയലുമവളോടുടൻ
യാത്രയുംചൊല്ലിപ്പുറപ്പെട്ടുഭൂസുരൻ;
നഗരികളുമടവികളുമചലതടഭാഗവും
നാട്ടുംകടന്നുനടന്നുചെന്നങ്ങിനെ
കടലുടയതടനികടഭുവിഝടിതിചെന്നവൻ
കപ്പലേറിക്കടന്നക്കരെച്ചെന്നുടൻ
കനകമണിഭവനശതമനച്ഛമണിമാടങ്ങ-
ളങ്ങാടിവാടിപ്പൂങ്കാവുംപുരങ്ങളും,
മണിയറകളണിയറകളനഘധിധനങ്ങളും
മാണിക്യവൈഡൂര്യപത്മരാഗങ്ങളും
തെരുവുകളുമിരുപുറവുമൊരുകുറവുകൂടാതെ
തെങ്ങുംകവുങ്ങുംപുലാവുചൂതങ്ങളും
മതിലുകളുമതിലുപരിമരതകപുരങ്ങളും
മാടമഞ്ചങ്ങളുമാളികാജാലവും
ഇവപലതുമവനിസുരനഴകിനൊടുകണ്ടുട-
നിന്ദിരാകാന്തൻ്റെമന്ദിരേചെന്നുടൻ
പരിചിനൊടുനരകരിപുസതതമപിവാഴുന്ന
പള്ളിമാടംകേറിയങ്ങുചെല്ലുംവിധൌ
വിരവിനൊടുമുരമഥനനരികിലഥചെന്നുടൻ
വിപ്രനെപ്പൂജിച്ചുസൽക്കരിച്ചാദരാൽ
രചിതസുഖമതിസുമുഖനവനിസുരനെത്തദാ
രത്നസിംഹാസനത്തിലിരുത്തീടിനാൻ;
അതികുശലമതിസുഗുണമവനിസുരപുംഗവാ!
ആഗമിപ്പാനുള്ളകാരണംചൊൽകെടോ?
കടലുടയനടുവിലിഹമമനഗരമിന്നുനിൻ
കാൽപ്പൊടികൊണ്ടഹോശുദ്ധമായിവിഭോ?
വിമലതരഗുണമുടയവിനയഗുണശീലരാം
വിപ്രരല്ലോനമുക്കീശരന്മാർസഖേ!
അതിസരസമഖിലപതിവചനമതുകേട്ടുട-
നാനന്ദമോടേപറഞ്ഞുഭൂമീസുരൻ.
വല്ലവിമാരുടെവല്ലഭനാകുന്ന
മല്ലാരിപോ!ഭഗവൻകൃഷ്ണ
മല്ലവിലോചന!പാപവിമോചന!മാമകവാക്യമിദം
കുണ്ഡിനമന്ദിരേനിന്നുവരുന്നതാം-
നണ്ഡജവാഹനകേളൊരുപെണ്ണിൻ്റെ
ദൂതുംപാവനൊരുമ്പെട്ടുവന്നിതുനന്ദസുതാ!
കണ്ണിൻ്റെകാര്യംവരുത്തേണമെങ്കിലാ-
പെണ്ണിൻ്റെരൂപഗുണങ്ങൾകാൺമാൻ
ഉണ്ടിച്ചുകൊള്ളേണമേവനെന്നാകിലും
ഖണ്ഡിച്ചുചൊല്ലാമിദം
മണ്ണിലുംവിണ്ണിലുംമററുള്ളലകിലും
മേവുന്നസുന്ദരിമാരിനു
കുണ്ഡിനഭൂപൻ്റെനന്ദിനിയാകുമ-
പ്പെണ്ണിനെക്കുമ്പിടേണം;
ഉർവ്വശീമേനകരംഭതിലോത്തമ
മുമ്പായനാരിമാരുമിപ്പോ-
ളുർവീശപുത്രിയെക്കണ്ടുവെന്നാകി-
ലെല്ലാമിച്ചുനടക്കേയുള്ളൂ,

നീണ്ടങ്ങിരുണ്ടുചുരുണ്ടതലമുടി
കണ്ടാൽമനോഹരിരോമാവലി-
വണ്ടിന്റെവണ്ണവുംമണ്ടിയൊളിച്ചൊരു
കണ്ടിൽപതിക്കേയുള്ളു
തൊണ്ടിപ്പഴത്തിന്നിണ്ടൽവളർക്കുന്ന
ചുണ്ടിന്റെശോഭകളുംകണ്ണു
രണ്ടിന്റെഭംഗിവിലാസങ്ങളും
നല്ലചില്ലികൾവില്ലാട്ടവും
പൂർണ്ണശശാങ്കനെത്തൂർണ്ണംജയിക്കും
മുഖാംബുജസൌന്ദര്യവും
ഹേമപ്രകാശവുമംഗപ്രകാശവുമെത്രമനോജ്ഞം-
പങ്കജമൊട്ടിനൊടങ്കംപൊരുതു [മഹോ!
ജയിപ്പാൻവിരുതുംകെട്ടിമാർവ്വിൽ
കൊങ്കകൾവന്നടനംകുരിച്ചീടുന്നു
പങ്കജനാഭവിഭോ!
പഞ്ചശരന്തന്റെപഞ്ചശരങ്ങളെ
അഞ്ചാതെകയ്യിലാക്കിവന്നു
സഞ്ചരിച്ചീടുന്നുകാമുകന്മാരുടെ
നെഞ്ചുപിളർന്നീടുവാൻ
പങ്കജബാണനശേഷനൃപന്മാരെ
ശങ്കകളിപ്പിക്കുന്നൊരു
ശങ്കയില്ലേതവൾതങ്കലേകല്പന
കേൾപ്പാനൊരുമ്പെടുന്നു,
രുക്മിണിയെന്നുപുകഴ്ന്നോരുപെണ്ണിന്റെ
സോദരനുണ്ടൊരുവൻദുഷ്ടൻ
രുക്മനെന്നാണവനെപ്പേരുള്ളവനൊട്ടും
നേരില്ലേനാരായണ!
മൂഢനായുള്ളശിശുപാലമന്നന-
ക്കന്യകാദാനംചെയ്യാൻഅതി
ശ്രദ്ധപ്രയത്നംതുടങ്ങിമഹാശഠൻ
കൂടെപ്പലരുമുണ്ടു്
അച്ഛനുമമ്മയ്ക്കുമിച്ഛയില്ലെങ്കിലു-
മായതുസമ്മതിപ്പാൻ,വഴി
വെച്ചുപാലിച്ചതിൽകൂട്ടിച്ചമച്ചതി-
കശ്മലൻമൂഢനവൻ,
അക്കഥകേട്ടിട്ടുദുഃഖിച്ചിരിക്കുന്നു
രുക്മിണിതാനുമഹോ!ഒരു
തക്കത്തിലെന്നെപ്പറഞ്ഞുനിയോഗിച്ചു
നിന്നോടുണർത്തിടുവാൻ
രാമസഹോദര!നിൻഗുണമൊക്കവേ
കേട്ടവൾമുമ്പേതന്നെപാരം
കാമപരവശയായ്മരുവീടുന്നു
കാമിനീരുക്മിണീതാൻ
ഗോവിന്ദമുകുന്ദമുരാന്തക!
ഗോപാലഹരേ!മധുസൂദന!
നീവന്നുവിവാഹംചെയ്യണ-
മെവമവൾക്കഭിമതമധുനാ
കരുണാകരമാധവ!നിന്നുടെ
ചരണാംബുജയുഗളമവൾക്കൊരുശരണംഭുവി
ശശിബിംബാനന!വരണംചെയ്തതി-
നധുനാനീവരണംമേരുചിരം

വിരവൊടുമരണംവരുമല്ലെന്നാകിൽ
മറ്റൊരുഗതിയില്ലനമുക്കു
മധുസൂദന!ബോധിച്ചാലും
ഉററവരുംവിപരീതംമമ
പെററമ്മയുമച്ഛനുമേവം
കുററംവരുമവരറിയുമ്പോൾ
കുടിലന്മാരവരെല്ലാരും
തെറെറന്നുഹരിക്കുഹരേഗുണ-
മേററംവരുമതുചെയ്യെന്നാൽ
ശിശുപാലജരാസന്ധാദികളുദ്ഭടന്മാർ
നോക്കിയിരിക്കെശിശുവാമൊരുമറി-
മാൻപേടയെപഞ്ചാനനനെന്നതുപോലെ.
വന്നുഹരിച്ചീടുകവിരവൊടു
വരഗുണഗണഭൂഷണഭഗവൻ”
എന്നിങ്ങിനെരുക്മിണിചൊന്നതു
വന്നിഹഞാനുരചെയ്യുന്നേൻ
അവളുടെഹൃദിവിവശതശിവ!ശിവ!
അവയവമതിയായിമെലിഞ്ഞു.
നവശശികലപോലേകൃശതനു
തവവിരഹംകൊണ്ടുതളർന്നു
ഊണില്ലുറക്കവുമില്ലാ
ഉരിയാട്ടവുമെന്നുകരഞ്ഞു:
കാണുന്നനമുക്കുംചേതസി
കളിയല്ലവിഷാദമനേകം
നിന്നുടെയുടലടിമുടിപരിചൊടുനിരുപി-
ച്ചോരുനെടുവീർപ്പുകളും
ഖിന്നതയുംപാരവതിനിഹഫണി
നിന്നുടെകൃപതാനിഹശരണം

ധരണീസുരേന്ദ്രനുടെസരസവാക്കുകൾകേട്ടു
തരസാസന്തോഷത്തോടെനരകാരിയരുൾചെയ്തു
“വരവാണിരുക്മിണിയെവിരവോടുചെന്നുക- [ണ്ടു
വരുവാനെനിക്കുമോഹംപെരുതായുള്ളതിന്നിട്ടു
സുരതാപംവളരുന്നുപെരുതായിടുന്നുപണ്ടേ
സ്മരിച്ചുംകൊണ്ടെപ്പൊഴുംഞാനിരിക്കുന്നുഭൂമിദേ- [വ
തെരിക്കെന്നുചെന്നുഞാനുംവരിക്കുന്നനേരംകണ്ടു
ങ്ങിരിക്കുന്നരാജാക്കന്മാരൊരിക്കലേകോപമുണ്ടാ- [ടെ
അടുത്തുകൈകളിൽവില്ലുമെടുത്തുസായകങ്ങളും
തൊടുത്തുവലിച്ചുവന്നുതടുത്തുവെന്നാകിലൊ- [ന്നും
മടങ്ങുകയില്ലയുദ്ധംതുടങ്ങുമന്നേരമവർ
ഒടുങ്ങുംനായന്മാരെല്ലാമൊടുങ്ങുമെന്നാലതുവേണ്ടു,
ഒട്ടുക്കംരാജാക്കൾമണ്ടിത്തിരിക്കുംബ്രാഹ്മണരെല്ലാം
ചിരിക്കുമന്നേരംനാണിച്ചിരിക്കുംസംശയംവേ- [ണ്ട
“കൊണ്ടാലാരുക!തേരുംകുതിരകൾ
മണ്ടിനടപ്പാനടികൂട്ടീടുക
രണ്ടാമ്പടിമാർമാത്രം,മതിപുന-
രുണ്ടാമാളുകൾപെരുവഴിതോറും
തേരിൽക്കേറുകവിപ്രാ!താനിനി

നേരംപോക്കുപറഞ്ഞുഗമിക്കാം"
തേരിൽനമുക്കുകരേറുകവിഷമം
തേരിൽനടന്നൊരുപരിചയമില്ല
നമ്മുടെപാണിപിടിച്ചുകരേറുക
സമ്മതമെങ്കിലതങ്ങിനെചെയ്യാം,
തേരിഹതെരുതെരെയോട്ടുന്നേരം
തേരിലുറച്ചിഹനില്പാൻവിഷമം"
"കൊടിമരമാശുപിടിച്ചുമുറുകി
പ്പടിമേൽവന്നുവസിക്കരുതായോ!
"കൊടിമരമിളകിമുറിഞ്ഞെന്നാകിൽ
പൊടിയാമെന്നുടെദേഹമശേഷം"
"മരണഭയംപുനരെന്തിനു? വിപ്രാ!
നരനുവിനാശംനിശ്ചയമല്ലോ"
"പത്തുപണത്തിനുമുതലില്ലാതെ
ചത്തുമറിഞ്ഞാലെന്തിനുകൊള്ളാം"
"പാത്രമനുഷ്യനുവിത്തംകൊണ്ടൊരു
കൃത്യമതുണ്ടോപ്പറക മഹീശ്വര!"
"പിണ്ഡംവെപ്പാനാളുണ്ടാകുക
ബന്ധമതാംധനമില്ലെന്നാകിൽ"
"സുതനുണ്ടെന്നാലവനിഹതന്നുടെ
പിതൃപിണ്ഡത്തിനുമടിയുണ്ടാമോ?"
"വെള്ളികഴിപ്പാൻമുതലില്ലാത്തൊരു
വെളിയനുണ്ടോസുതനുണ്ടാവൂ?"
ഇങ്ങനെയവനീസുരനുംകൃഷ്ണനു-
മിങ്ങനെയുള്ളൊരുവചസ്സുടനെ
അന്തഃപുരമതിലേറിനടന്നു
ചിത്രരഥസേനാവനങ്ങൾകടന്നു
അണ്ഡജവാഹനനാകിയഭഗവാൻ
കുണ്ഡിനനഗരംപ്രാപിച്ചുടനെ
കുണ്ഡിനനരപതിഭീഷ്മകനപ്പൊട്ടു
കുണ്ഡികതന്നിൽനിറച്ചൊരുജലവും
പുഷ്പംദീപംധൂപംചന്ദന-
ലേപനമെന്നിവയാൽപൂജിച്ചും
ശ്രീപതിയെബ്ബഹുമാനിച്ചുഴകെട്ടേ
പാദതളിർക്കുനമസ്കൃതിചെയ്തു
കാമിനിമാർഗണശോഭിതമാംമണി-
മണ്ഡപമതിലിരുത്തിവണങ്ങി
വിപ്രൻചെന്നുരുക്മിണിയോടും
സുസ്ഥിരമാകിനവാചംചൊല്ലി.
രുക്മിണിസുന്ദരീ വീരരുക്മിണി
രുക്മീസോദരിനിന്നുടെ ഹിതമതു സാദ്ധ്യമായ്വന്നു
(രുക്മിണി
സ്വസ്ഥതയിനോരു... മേലിൽ
കാമിനി ... പുരിതന്നിൽപാരാതെയകംപുക
നാരായണനെന്നുടെഗുണമെന്തെങ്ങനാം
(രുക്മിണി
ഭൂസുരവരനിന്നെന്റസന്ദേശമറിയിച്ചു
സരോജമിഴിനി വേണ്ടസാരസനയനേ (രുക്മിണി
അക്കാരമുഖേനിന്നുനിന്മൊഴിശ്രവിച്ചപ്പോൾ
പങ്കജാക്ഷി പൂണ്ടോരാമോദങ്ങൾ ഗോവിന്ദൻ
(രുക്മിണി

ചന്തമേറിനനിന്റെചാരുരൂപസൗന്ദര്യം
ചിന്തിച്ചുപുറപ്പെട്ടുചിരംതാമസിയാതെ (രുക്മിണി
കുണ്ഡിനപുരംതന്നിൽവന്നുനിന്നുടെകാന്തൻ
കുണ്ഠിതംകളകനീകുവലയനയനേ? (രുക്മിണി

ഭൂസുരവരനുടെവാക്കുകളിങ്ങനെ
ഭാസുരസുഖമൊടുകേട്ടൊരുസമയേ
ഭൂമിപനന്ദിനിപിന്നെയുമേറ്റം
ഭൂമിയിൽവീണുവണങ്ങിച്ചൊന്നാൾ
"അത്യുപകാരംചെയ്തുഭവാനൊരു
പ്രത്യുപകാരംചെയ്യുതിനിപ്പോൾ
ക്ഷിതിതലമുടനേകംചെയ്താലും
മതിയാകയെന്നുതോന്നുന്നില്ല;
കൈതൊഴുകെന്നിയെമറ്റൊരുമാനം
ചെയ്യുകതെന്നെയൊഴിപ്പാൻവിഷമം
കൈതവമല്ലിതുനിന്തിരുവടിയെ
ചെയ്തുപകാരമസാരവുമല്ലാ
അറിവുള്ളോരുനീചെയ്തുപകാരം
മറവില്ലെന്നുടെമനസി മഹാത്മൻ,
കുറവില്ലിനിമേൽകാര്യമശേഷം
തിരമൊടുസാധിച്ചീടും ഭൂസുര!"
കന്യകചൊന്നതുകേട്ടുരചെയ്താൻ
ധന്യതചേരുകിനായണിസുരേന്ദ്രൻ
"നിന്നുടെരൂപമുണ്ടെന്നാലേതുമക-
ന്നെന്നുടെജന്മംസഫലമിദാനീം
അന്തർമ്മോദവുമൊരുമിച്ചിന്നമ്മുടെ
ബന്ധുക്കളുമടിയാർകുടിയാരും
സന്തതിയുംബ്രാഹ്മസ്വവുമെല്ലാം
സന്തതമിഹതവ തായതനധീനം;

ഇല്ലതെച്ചിലവിന്നൊല്ലംപണവുമിവ-
യെല്ലാമിക്കോയിക്കൽനിന്നല്ലാകൊണ്ടുപോക-
അല്ലാതൊരാശ്രയവുമില്ലരുക്മിണീ! നിങ്ങ- (ളോ
ളല്ലാതൊരാശ്രയവുമില്ലാനമുക്കുപിന്നെ
വല്ലാതെവെള്ളത്തിങ്കൽവല്ലോരോട്ടുംചോദിച്ചാൽ
ഇല്ലാസവർണ്ണമാളുകൾചൊല്ലുകയുമില്ലിപ്പോൾ
തെല്ലുപേടിയുമിവൾക്കില്ലമിന്നാമയമിത്ര
വല്ലാത്തദേഹമൊന്നുവല്ലതിപ്രഭോഗിക്കം
നമ്പൂരിയച്ഛനോട്ടവമ്പുതുങ്ങളിതെല്ലാം
തമ്പുരാൻതന്റെതിരുവുള്ളത്തിൽക്കനമേകം
തമ്പുരാൻതന്നിലതിനമ്പുരാനറിയിച്ചും-
ഞാനൊരുകെല്ലിപ്പോഴൊരുതരിമ്പുംസംശയമില്ലാ
ഏന്നുള്ളതുബഹുമാനമിന്നിനിനമുക്കുതന്നെ-
ന്നിതുകേരവിലുള്ളതന്നെനമുക്കുവേണ്ടു;

സത്കരിപ്പാൻപോകുന്നിതിഞാൻ-
നല്ലനമുക്കില്ലവന്നൊരൊട്ടും
വിളമ്പാനാളെത്തുന്നാനില്പാൻ
വിളമ്പാനാളുകളുമില്ല;
ഇങ്ങനെരുക്മിണിയോടുപറഞ്ഞു-
ടനങ്ങുഗമിച്ചുഭൂസുരേന്ദ്രൻ.

രുക്മിണീസ്വയംവരം.

രണ്ടാംകളം.

അക്കാലത്തദ്വാരകതന്നിൽ
ചൊല്ക്കൊണ്ടീടിന ബലഭദ്രൻതാൻ
ചക്രായുധനാകുമനുജനൊടേകം-
വൽക്കാരേട്ടു വാക്കണവുമേറി,
"എന്നമ്മുടെ സോദരനെങ്ങു ഗമിച്ചു?
നമ്മെയൊളിപ്പാനെന്തവകാശം?
നിങ്ങൾഗ്രഹിക്കാതെങ്ങിനെ പോവാൻ
സംഗതിയില്ലതിനില്ല വിവാദം;
ചാരന്മാരാം പറയന്മാർ നിങ്ങടെ
ശിരസ്സികലപ്പൂ പൊടിപ്പിപ്പൻ ഞാൻ
ഇന്നാലെയസ്തമയത്തിനുമുമ്പേ
അക്കാര്യത്തെയറിവിടെക്കണ്ടു
അവനെങ്ങാനുംപോരായെന്നാലീ
നായന്മാരിവരെന്തറിയുന്നു?
കള്ളന്മാരിവർ മൂക്കോളം ബത!
കള്ളുകുടിച്ചു കുടിച്ചു മയങ്ങി
...ഉറങ്ങീടുന്നിട-
...
...
നിങ്ങടെ നേരേ ...
ഇങ്ങിനെയുള്ള ജളന്മാരല്ലാ-
തിങ്ങാതെ ...തെല്ലുമതില്ല.
തിന്നാളിങ്ങിനെ ...
വന്നുപിറന്നു നമ്മുടെ നാട്ടിൽ
കാര്യം കല്പിച്ചാലതു ചെയ്യാ-
തൊന്നിനുമില്ലാ ...തിപ്പുറം.
...പുലത്തുന്നവരെ വണങ്ങണ-
മെന്നുള്ളൊരുചിതമറിയുന്നില്ല;
ഞങ്ങടെ ഞങ്ങടെ സാമർത്ഥ്യം കൊ-
ണ്ടിങ്ങിനെ ചിലവു കഴിച്ചിട്ടെന്നു-
മെന്നൊരു ... വയ്ക്കണമെന്നു-
മൊന്നുകലമ്പുംനേരത്തറിയാം.
പട്ടിണിയങ്ങു കിടക്കുന്നേരം
പട്ടികളേക്കാൾ പരവശമാവും
കാട്ടിനടക്കും കാര്യം തിന്നാൽ
ഗോഷ്ടികൾ മുന്നേപ്പോലെ തുടങ്ങും;
...കളിച്ചു ശകാരിച്ചാലെന്ത
...തിരിച്ചെന്തുമില്ലാതായി
കണ്ടാലറിയാത്തോർക്കു കൊണ്ടി-
കൊണ്ടാലറിയുംപോലൊരു കാലം
കൊണ്ടാലും പുനരറിയാത്തവനെ-
ക്കൊണ്ടൊരു വേലയെടുപ്പിക്കാമോ
കണ്ടകവാക്കുകൾ പറയുന്നവനിഹ
ചെണ്ടക്കാരനതെന്നു ഭവിക്കും
കംസാന്തകനവനെങ്ങെന്നുള്ളതു
സംസാരികളും നിങ്ങൾ കഥിപ്പിൻ!
സംശയമില്ലതു ചൊല്ലീലെന്നാൽ
വംശമൊടുക്കും ബലഭദ്രൻ ഞാൻ"
ഇങ്ങിനെ ഭഗവാൻ നീലാംബരനഥ
തിങ്ങിന കോപാലരുൾചെയ്യുമ്പോൾ
ഭീതന്മാരാമൊരു ദൂതൻ വിരവൊടു
കൈതൊഴുതുരചെയ്യുന്നതു നേരം.
"ഇന്നാലെ നിശി ശശിയുടെ ബിംബമു-
ദിച്ചു വിളങ്ങുന്നേരം
വന്നൊന്നൊരു കുടയും നല്ലൊരു മേ-
ല്ക്കുടവെച്ചുമായൊരുവൻ
നമ്മുടെ മണിമാളികമേൽ
ചെന്നു കരേറിയിരുന്നു
വന്നതിനൊരു കാരണമാരണ-
നാഥനൃപനോടറിയിച്ചു
കുണ്ഡിനപുരിതന്നിൽ വിളങ്ങിന
കുന്ദരതിമുഖി രുക്മിണിയാം
പെണ്ണിന്റെ ഗുണഗണമഖിലവു-
മാശു പറഞ്ഞറിയിച്ചു,
സോദരനും ജനനിയുമച്ഛനു-
മിച്ഛ മറിച്ചു തുടങ്ങി.
സാദരമഗ്രജനാമവർ ...
കൊണ്ടാണെന്നവർ പക്ഷം
ആയതു കേട്ടു ...പിടിച്ചുവ-
...മിപ്പോളുഗ്രൻ
ആരതമിഴിയാകിയ രുക്മിണി
...വിപ്രൻ
മാരകനെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞയ-
ച്ചരികെയണഞ്ഞിതു മുകുന്ദൻ
അതുമവിടെച്ചെന്നു ...
ങ്ങിനിമിഴിമാരെല്ലാം
...യൊരുമിച്ചു ബോധിച്ചു
ചെന്നഥ രഥമേറി
അവരുടെ കഥ ...ചെയ്തു
കളിച്ചു രസിച്ചു തിരിച്ചു
...കണ്ടീഹ...
...ചതിനപ്പോൾ
അടിക്രൂരമതിന്നൊരു സംശയ-
മുണ്ടുവേദിക്കയുമില്ല
ഇങ്ങിനെയവരങ്ങു ഗമിച്ചു
കുണ്ഡിനനഗരം നോക്കി
ഇങ്ങിനെ പരമാർത്ഥമിതിൻ പര-
മൊക്കെ വിചാരിച്ചാലും"

ഇങ്ങിനെ ...മൊഴികളും പല വഴികളും
പരമാർത്ഥമറിഞ്ഞളവേ
സത്വരമുടനഥ ഹലധരൻ ഭുജബലധരൻ
പുരുഷോത്തമപൂർവ്വഭവൻ
യദുകുലപതികടെ പടകളും ഗജഘടകളും
നലമേറിന മന്ത്രികളും

നലമൊട്ടുബഹുജനപതികളുംകലപതികളും
പലരോടിടചേർന്നടേ
ചിന്തിച്ചുചിരകാലംചിന്തയിലിയലുന്ന
ഭാവമതുൾചെയ്തു
ആരാനുംഅറിയുന്നോആരുംഗ്രഹിയാതൊരാ
പോയീമമസഹജൻ
വൈദർഭീവരണാർത്ഥംവൈദികൾമരു-
വുന്നകുണ്ഡിനംപുക്ക
കഷ്ടന്മാർകുടിലന്മാർകുമതികൾപലരും
കൊതിച്ചിരിക്കുന്നു
കണ്ണാടൻശിശുപാലൻകണ്ണൻകുരുപുംഗവൻ
ജരാസന്ധൻ
അന്നേരംഅനുജൻതാൻഅരുവയർമണിയെ
സ്വയംഹരിക്കുമ്പോൾ
എല്ലാരുംഎഴുന്നേൽക്കുംവില്ലുംശരവുംതൊടുത്തു
പടതുടരും
ബാലൻമേസഹജൻതാൻബന്ധുവിഹീനൻ
വലഞ്ഞുപോകില്ലല്ലീ?
നാട്ടിലിരിക്കുംനായന്മാരെ
കൂട്ടിസ്വരൂപിച്ചീടുകവിരവൊടു
കൊട്ടിഘോഷിച്ചാർത്തുവിളിച്ചു
കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരേണമിദാനീം
ആയുധപാണികളായിട്ടനവധി
നായന്മാരുമമാത്യന്മാരും
കാര്യസ്ഥന്മാരെജമാനന്മാ-
രായിരമായിരമാൾക്കധിപന്മാർ
പട്ടാണികൾപലകുതിരക്കാരും
കോട്ടപ്പടിയിൽകാവൽക്കാരും
കാട്ടാളന്മാർമുക്കോപ്പരിഷകൾ
കോട്ടക്കാരന്മാരുംപലവക
നസ്രാണികളുംജോനകർപത്തുസ-
ഹസ്രാധികമിഹവന്നീടേണം
നീലാംബരനുടെശാസനയിങ്ങിനെ
നീളെനടത്താനാദരവോടെ
ഭൃത്യന്മാരെയയച്ചുവെക്കുമ-
മാത്യന്മാരിലധിപൻസാത്യകി-
കല്പനപറവാൻകുറവില്ലാത്തവർ
കൊല്ലാത്തനാട്ടിൽനടന്നുപറഞ്ഞു;
കേട്ടവർകേട്ടവർവരവുതുടങ്ങി
കൂട്ടമിതന്നുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി.
"നായന്മാരെവരുത്താനെന്തോ-
നായതുതാനതുകേട്ടോകൂട്ടേ"!
"കല്പനയെന്നതുമാത്രംകേട്ടു
അതിൽപരമുള്ളതെനിക്കറിയാമോ?"
"ദ്വാരാവതിപുരിവെട്ടിയടക്കാൻ
വൈദികരാവരവുണ്ടെന്നതുകേട്ടു"
നാരായണനുടെനഗരമടക്കു-
ന്നാരെന്നാകിലുമെളുതല്ലിപ്പോൾ
"എന്തിനുതാനിഹക്ലേശിക്കുന്നു
തമ്പിരുവടിയുടെകല്പനയെന്നാൽ
എന്തെങ്കിലുമതുസാധിക്കാഞ്ഞാ-
ലെന്തിനുകൊള്ളാമിങ്ങനമെല്ലാം"
"വീട്ടിലൊരമ്മിനമുക്കുണ്ടായതു
കേട്ടില്ലെങ്കിൽപറയാമല്ലും
മാക്കോച്ചാരുടെമകനുംനമ്മുടെ
മൂക്കച്ചാരുംതമ്മിലടിച്ചു
നാലുപണംകൊണ്ടേടപാട്ടത്തു-
മൂലംതങ്ങളിലിങ്ങനെനേപ്പാൻ
ഊക്കുംകോപമടക്കരുതാഞ്ഞവർ
മൂക്കുകടിച്ചുമുടിക്കുപിടിച്ചു
ഇങ്ങിനെയുള്ളോരുകലശല്കേട്ടട-
നങ്ങേക്കുറുറച്ചിരികണ്ടച്ചാർ
ഓടിയടുത്തങ്ങവരുടെയിടയിൽ
ചാടിക്കൈക്കുപിടിച്ചുവലിച്ചു
വണ്ണാൻവാഴക്കുണക്കെയിഴച്ചാ-
ല്പൊണ്ണന്മാരെപ്പുറമേനീക്കി;
നായന്മാർചിലരക്കഥയെല്ലാം
കോയിക്കൽചെന്നങ്ങറിയിച്ചു;
കാര്യക്കാരതുകേട്ടുടനെനാ-
ലാഴ്ചപ്പട്ടന്മാരെയയച്ചു
പട്ടന്മാർവന്നെന്നുടെവീട്ടിൽ
തൊട്ടതശേഷംതള്ളിമുടക്കി
തിരുവാണയുമിട്ടായവരോരോ
കുമനചെയ്തതുപറവാൻവിഷമം
ഒന്നിനുപോയിട്ടില്ലനമുക്കതു
വന്നുഭവിച്ചതുമെന്നറിയേണം
ആരാൻതമ്മിലടിച്ചതിനെന്നൊടു
ചേരാനെന്തവകാശംപാർത്താൽ
വീട്ടിൽവരുന്നവർകാട്ടിയദോഷം
വീട്ടിലെനായക്കെന്നുവരാമോ
ഇങ്ങിനെയുള്ളതിട്ടുകംവന്നാ-
ലെങ്ങിനെകല്പനകേട്ടിടേണ്ടു
കല്പനകേൾക്കാത്തവനോനിന്നു
പൊറുപ്പാനുംപുനരെളുതല്ലല്ലോ'
പത്തുവിതച്ചാലതുപത്തുംവിളയുംകണ്ടം
പത്തുപറയ്ക്കുള്ളതെടുത്തുമറ്റാക്കാനുംകൊ-
ടുത്തുയജമാനന്മാർപത്തുപണംകയ്യിലെ-
ടുത്തുകൊടുത്തെന്നാൽപൊറുത്തുഅതെല്ലന്നാൽ
റത്തുപോമൊന്നല്ലാരുത്തുപണിതുടങ്ങും, [ദു-
ശത്രുക്കളോട്ടുപടയെത്തുന്നനേരമത്ര
പത്തുമറിഞ്ഞെന്നാകിലസ്സുപിന്നെയിങ്ങൊരു
വസ്തുക്ലേശവുമില്ലെന്നോർത്തുനടന്നാനേകൻ:
ഇത്ഥംപറഞ്ഞുമറ്റൊരുത്തൻ"നമുക്കുന്തൂ-
പുത്തൻകടമുണ്ടതിൽപത്തെങ്കിലുമിപ്പോൾകൊ-
ടുത്തേച്ചുപോയാൽപിന്നെപത്തെങ്കിലുംനമുക്കൊ-
രുത്തൽവിശേഷിച്ചുവരത്തില്ലനായന്മാരേ!
ത്രക്കപ്പുകയിലസ്സുതോക്കുപണയംവെച്ചു
പാക്കുകൊട്ടത്തക്കംപോക്കുന്നതുണ്ടൊന്നൊരു
വാക്കുംപറഞ്ഞുംകൊണ്ടുപാക്കുന്നുകണ്ടച്ചേട്ടൻ
തോക്കുംകൂടാതെചെന്നാൽതോല്ക്കുമെബലക്കാര
വായ്ക്കുന്നപടത്തിൽനേക്കുന്നനേരംപല- [ൻ
ചാക്കുംമുറിവുമുണ്ടാമാക്കമറിഞ്ഞുകൂടാ;

കല്യാണത്തിന്നുവീട്ടിൽനെല്ലുംപണവുമൊന്നു-
മില്ലാഞ്ഞുരണ്ടുവാളുംവില്ലുമെട്ടത്തുവിററു
നെല്ലുംപണവുംവാങ്ങികല്യാണവുംകഴിച്ചു
വില്ലാളിവീരന്മാരെല്ലാംപടയ്ക്കൊരുങ്ങി.
ച്ചെല്ലാൻകല്പനവന്നുവല്ലാതെനാണംകെട്ടു-
വല്ലോചണ്ടത്തിനിങ്ങൾക്കെല്ലാമായുധമുണ്ടോ?
രണ്ടുകൈകളുംവീശിക്കൊണ്ടുപടയ്ക്കുചെല്ലും
തണ്ടുതപ്പിക്കവെടികൊണ്ടുമരിക്കയല്ലാ-
തുണ്ടോമറെറാരുകാര്യം? ചെണ്ടക്കാരെന്നുപേരും
കൊണ്ടുകാലന്റെവീട്ടിൽമുണ്ടുവിരിച്ചിരിക്കും
പണ്ടുള്ളപരാക്രമംകൊണ്ടുള്ളകീർത്തികൾക്കു-
മുണ്ടാമിളപ്പമയ്യോകുണ്ഠാല്യംകാലദോഷം'

ഇങ്ങനെപലപലനായന്മാർവ-
ന്നങ്ങുപുരത്തിൽനിറഞ്ഞൊരുസമയേ
ഉദ്ധവർസാത്യകികൃതവർമ്മാവുസ-
മതചയദ്രുപ്രവരന്മാരോട്ടും
മത്തഗജപ്പടകുതിരപ്പടകളു-
മൊത്തുരഥങ്ങളുമനവധികൂടി;
ബലദേവൻനിജകുലബലസംഹിതൻ
ജലധികടന്നുരഥത്തിൽകേറി
പുരുഷാരത്തൊടുകൂടിക്കുണ്ഡിന-
പുരവരഗോപുരസീമനിചെന്നു;
പടകൾക്കെല്ലാംപാളയവാടികൾ
പലതരമവിടെക്കെട്ടിത്തീർത്തു;
പടഹംതുടിപറതാളംമേളം
പൊട്ടപ്പൊട്ടെവെടിയുംകലശലുകൂട്ടി
ഉടനേഫലധരനരമനപുക്കു
കുടതഴചാമരമെന്നിവയോടെ
വെക്കംചെന്നുവിദർഭനരേന്ദ്രൻ
സൽക്കാരാദികൾചെയ്തുവണങ്ങി:
പൊക്കമതേറിനമണിമഞ്ചാഗ്രേ
ചിക്കെന്നവിടെയിരുന്നുനിതാന്തം
ഉദ്ധവർകൃതവർമ്മാദികൾചെന്നു-
ങ്ങുത്തമപുരുഷനെവന്ദിച്ചുടനേ
ചിത്തസുഖേനവസിച്ചുസഭായാ-
മിത്ഥംബഹുജനമവിടെനിറഞ്ഞു
കെട്ടുംചുമട്ടുമെട്ടൊരുകൂട്ടം
പട്ടന്മാരുടെവരവുതുടങ്ങി
കുട്ടികളൊരുവകകുസ്സാമർത്ഥ്യം
കാട്ടികശപിശവാക്കുപറഞ്ഞു
കൊട്ടിലിൽവന്നുസ്ഥലംവയ്ക്കുന്നവ-
രൊട്ടല്ലതുമൊരുനൂറുസഹസ്രം
കെട്ടുകളൊക്കെയഴിച്ചതിലുള്ളൊരു
പട്ടുകൾപുടവകൾതുപ്പട്ടികളുമി-
രട്ടകരിമ്പടമുറുമാൽവകകളി-
രട്ടിപ്പട്ടുമണപ്പാടൻവക
കോട്ടാറൻമുറിപാണ്ടിക്കവണികൾ
പട്ടാണിത്തുകിൽപൂമുണ്ടുകളും
പെട്ടെന്നൊക്കെയഴിച്ചുനിരത്തി
ച്ചെട്ടികളൊരുവകകൊങ്കണജാതികൾ
കൊട്ടിൽനിറഞ്ഞുപുറത്തുകവിഞ്ഞു
കുടയുംസഞ്ചിയുമൊരുമാറാപ്പും
വടിയുമെടുത്തിഹമണ്ടിവരുന്നു
കൊടുവെയിൽകൊണ്ടുവിയർത്തുതളർന്നിഹ
നെടുവീർപ്പിട്ടുപടിപ്പുരകേറി
നമ്പൂരാരൊരുലക്ഷംകൂടിയ-
കമ്പുകന്നൊരുതിക്കുംമുഷ്കും
കുടകൾതടഞ്ഞുമിടഞ്ഞുപൊടിഞ്ഞും
ഝടഝടഘോഷമഹങ്കാരികളുടെ
നടനംതമ്മിൽത്തിക്കിഞെരിച്ചുട-
ന്നുടനേചെന്നുനെടുമ്പുരപുക്കു,
ഊട്ടിന്നുമുമ്പുപ്രതിഗ്രഹമെന്നതു
കേട്ടുഴറിപ്പലകൂട്ടത്തോടേ
കൊട്ടിലിലങ്ങുകരേറിച്ചെന്നൊരു
കൊട്ടിലിരുന്നുമഹീസുരവൃന്ദം
രുക്മിണിതന്നുടെസോദരനാകിയ
രുക്മിയുമപരനുടെസഹജന്മാരും
പെട്ടിനിറച്ചഥപൊന്നുംപണവും
കെട്ടിയെടുപ്പിച്ചാദരവോടെ
കൊട്ടിലിൽവന്നുകൊടുത്തുതുടങ്ങി
വൃഷ്ടികണക്കിനെവള്ളരെദ്രവ്യം
നമ്പൂരാർക്കുപ്രതിഗ്രഹമൊന്നാ-
ലമ്പതുവഴിയൊരഹസ്സിൽനടക്കും
വാരമൊളിച്ചൊരുകലശമുഹൂർത്തമ-
താരംഭിക്കാൻഭാവിക്കുമ്പോൾ
കുടയുംസഞ്ചിയുമായിക്കാണോ-
മുടനൊരുമൂന്നുറവനിസുരന്മാർ
സോമാത്തിന്നുരാശിയെടുത്താൽ
ചോമാതിരിമാരക്കിത്തിരിമാർ
നമ്പൂതിരിമാരെമ്പ്രാന്മാരുമ-
കമ്പുകനാത്തുകാണാമുടനേ.
വേളിയൊരേടത്തുണ്ടെന്നുള്ളതു
കേളിപരക്കുംമുമ്പേതന്നെ
വിപ്രന്മാരതുസപദിഗ്രഹിക്കും
ക്ഷിപ്രംചെന്നാപുരത്തളമേറും;
കാശിലെങ്കിലുമൊരുകലശത്തിന്നു
രാശിയെടുത്താലവിടെക്കാണാം
രാശിക്കാഗ്രഹമെന്നല്ലൊരു
കാശിന്നുകാതംവഴിമണ്ടുന്നു
അയ്യഞ്ചുപണംചോമാതിരിമാ-
ർക്കങ്ങിനെതന്നെഭട്ടേരിക്കും,
അക്കിത്തിരിമാർക്കതിലൊന്നേറമ-
തൊക്കെവിശേഷക്കാരുടെവകയിൽ
നന്നാലുപണംനമ്പൂരാർക്ക്
എമ്പ്രാന്മാർക്കതങ്ങിനെതന്നെ
മുമ്മൂന്നുപണംപട്ടന്മാർക്കതി-
ലൊന്നുകുറച്ചുചിലമ്പാണ്ടിക്ക്
അമ്പലവാസിക്കോരോപണമതി-
ലപ്പുറമുള്ളോർക്കഷ്ടികൊടുക്കും
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരുസംസാരത്തിന്നു
സംഗതിപോലുമിതവിടെക്കാണാം
ഇരുകൈകൊണ്ടുംവാരിക്കോരി

തത്ര തത്തെരെയങ്ങുകൊടുത്തുതുടങ്ങി,
കനകപ്പൊടിയും പണവും രാശിയു-
മനവധിരത്നവുമാഭരണങ്ങളു-
മവനിസുരന്മാർക്കു വിളിച്ചു
ശിവ! ശിവ! നല്ലൊരുപരമാനന്ദം;
രണ്ടുകരങ്ങൾ നിറഞ്ഞപ്പോൾ ചില-
മുണ്ടുവിരിച്ചതിലാക്കിമുറുക്കി
ക്കെട്ടിത്തലയിലെടുത്തു കരേറി
കട്ടിപ്പട്ടുകൾ തിരുമുടിയാക്കി
കെട്ടിയെടുപ്പിച്ചങ്ങിനെയവർ ചില-
പെട്ടന്നങ്ങനെയവനിസുരന്മാർ;
സദ്യയ്ക്കിലവച്ചന്നേരം ചില-
രദ്ധ്യക്ഷിച്ചു ശ്രമിച്ചുതുടങ്ങി
വമ്പന്മാരെ വിളിച്ചുവരുത്തി
കല്പനചൊന്നാൻ [illegible] പുന-
[illegible] ളിലിവന്നിടുക്കി
[illegible] ട്ടുന്നിന്നാടഞ്ഞുതുടങ്ങി
സംഘങ്ങളിലെപ്പരിഷക്കാരെ
ശങ്കിക്കാത്ത ശൂദ്രന്മാരെല്ലാം
സത്രക്കളിലിങ്ങിങ്ങിനഗമിക്കണ-
മത്ര [illegible]
[illegible] കറികൂട്ടുപ്രകാരങ്ങളു-
മറിവുള്ളവർ വിളമ്പീടണം
[illegible] കറികൾ [illegible]
[illegible] ക്കുന്നിന്നു [illegible]
[illegible] ചോറുവരുത്തിയാൽ
[illegible]
[illegible] വിളമ്പിവിളമ്പി
തെരുതെരെയങ്ങുനീക്കീടേണം
ഇലകളിൽ വച്ചു [illegible] ഭക്ഷിപ്പിക്കാം
ചിലരതു നോക്കിനടക്കീടേണം
ചിലരിവിടെ വിളമ്പി ഭക്ഷിപ്പിച്ചാൽ
പിഴയുണ്ടായ് [illegible]
കിട്ടിയതൊന്നും മതിയാകില്ല
പട്ടന്മാർക്കതുബോധിക്കേണം
[illegible] വിട്ടുവിളങ്ങുന്ന [illegible]
[illegible] കിരിസാരം”
ഇങ്ങിനെ [illegible] വിളമ്പിച്ചങ്ങിനെ
[illegible] കൂട്ടി
[illegible] ഭക്ഷിപ്പിച്ചതു
വല്ലവരേവരും [illegible] തിരിച്ചും
പപ്പടവും പഴവും പഞ്ചാരയു-
മപ്പോൾ [illegible] കെട്ടിയി-
ട്ടത്തൊട്ടിലെടുത്തുംകൊണ്ടു പു-
റത്തെക്കങ്ങു പുറപ്പെട്ടിടുന്ന
[illegible] കൊൾവാനായതു
വിറുപിടിച്ചതിർ [illegible]
കാവൽക്കാരെത്തിക്കിതറിച്ചവർ
യാവതിച്ചൊല്ലമതോർത്തീടേണം;
സദ്യകഴിപ്പമതെന്നവരതു-
മദ്ധ്യേംഗിച്ചുനടക്കുന്നാളുക-
ളിട്ടിക്കിൽ പലതുണ്ടായ് വരുമവ-
രിത്തിരിപോകും വന്നൊരറിവു.
നാനാവിധമിവകാട്ടുന്നവരുടെ
നാശം വരുമേ സംശയമില്ല.
കൊള്ളരുതുന്നജനങ്ങൾ പിഴച്ചാൽ
കൊല്ലുവാൻ കല്പനയുണ്ടെന്നറിവിൻ
കൊള്ളരുതാത്തവരെക്കൂട്ടത്തിൽ
കൊള്ളരുതാത്തവഴിക്കും കൂട്ടം
മോഷ്ടിപ്പാൻ ചിലർ ഭാവിച്ചാലതു
ദോഷമതെന്നോർക്കണമെപ്പോഴും;
കട്ടുംകൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടാലവ-
വെട്ടുംകൊണ്ടു മരിക്കാമുടനെ
അതുകൊണ്ടൊരു ഭയമില്ലാതക്കി-
ന്നിതുകൊണ്ടെപ്പോഴും [illegible];
ഊട്ടിന്നു ചോറുകഴിപ്പുണ്ടായാൽ
നാട്ടിന്നഹോ [illegible]
സംഘങ്ങൾക്കിതുകൊണ്ടെന്നാൽ
സങ്കടമേതും വരുവാനില്ല.
കല്പനപോലെ നടപ്പാൻ നിങ്ങൾ-
ക്കൽപം കുറവു ഭവിച്ചീടരുതേ
എന്നാൽ ഞങ്ങൾക്കതിപ്രീതി വരും
നിങ്ങളെയെപ്പോഴും [illegible]”
എന്നുപറഞ്ഞു മഹാജനമവർ
മന്നവരോടറിയിപ്പാൻ പോയാർ.

കളിച്ചുമെല്ലെത്തേച്ചുംകുളിച്ചും [illegible]
വിളിച്ചും ജലംതന്നിൽ പുളച്ചും തെരുതെരെ
നടന്നും പുരകളിൽ കടന്നും സ്ഥലംവെച്ചും
കിടന്നും ചിലരങ്ങു കടന്നങ്ങെട്ടും പുര
വിളമ്പിവരും മുമ്പേ കലമ്പിയെത്രക്കൂട്ടം
സ്ഥലംപിടിച്ചിരുന്നു കലമ്പിരിക്കും ചിലർ
കറിയതിവെച്ചവെള്ളത്തിൽ ചോറും
കറികളുമൊത്തു വിളമ്പിനിരന്നു
നറുനെയ് ശർക്കര [illegible] പഴവും
ചെറുപപ്പടമൊരു [illegible]
ആനച്ചുവടൻ പപ്പടമൊരുവക
തേങ്ങം നല്ലൊരു പഞ്ചാരപ്പൊടി
ചേനക്കറി ചിലപച്ചടി കിച്ചടി
പാനകമൊരുവക നാരങ്ങാക്കറി
മാങ്ങാപ്പച്ചടി ഇഞ്ചിപ്പുളി
ചേനവറുത്തതുമേത്തവറുത്തതും
ചക്കപ്രഥമൻ പ്രഥമൻ വിധ-
മൊക്കെപ്പറവാൻ നേരംപോരാ;
പാലും തൈരും മോരും പലവക
കോലാഹലതരമെന്നുരചെയ്യാം
കൊണ്ടാപ്പപ്പടമൊന്നൊരുതരിക്കിൽ
കൊണ്ടാ [illegible]
ചക്കപ്രഥമൻ കൊണ്ടാവരുതേ
ശർക്കരയുണ്ടകളിമ്പത്തിൽ കൊണ്ടാ
പച്ചടി കൊണ്ടാ കിച്ചടി കൊണ്ടാ
പഞ്ചാരപ്പൊടിയൊരുപാടു കൊണ്ടാ
മധുരക്കറിയോ (മധിത)ക്കറിയോ

മതിമതി പോരാ കോരികൊണ്ടും
എരിച്ചകറി കൊണ്ടാ പുളിച്ചകറി കൊണ്ടാ
പരിപ്പുകൊണ്ടാ നല്ല കരിമ്പിൻനീരു കൊണ്ടാ
ഭരിപ്പുകാരാ തന്റെ ഉരിപ്പുചിതമല്ലാ
നിരപ്പിൽനടന്നോന്നു ഭരിപ്പിലതനല്ല
എരിച്ചകറി വെച്ചു കരിച്ചതെന്തപ്പിന്നെ
പുളിച്ചകറിയെന്നതിളച്ചാലെന്തുചേതം
പഴത്തിനൊന്നും നല്ല പഴപ്പുമതിയല്ലാ
പഴപ്രഥമൻ പാരം കുഴപ്പമായിപ്പോയി;
കരിമ്പിൻനീരിനൊരു തരിമ്പു പുളിയുണ്ടു്
വറുത്തുപിടയെല്ലാം കറുത്തനിറമായി
കടിച്ചുകൂടാ, തെല്ലു പൊടിച്ചുകൊണ്ടെന്നാലും
അടക്കമില്ലാത്തവർ കടക്കപ്പുറത്തോട്ടു്
കടക്കുമെന്നങ്ങു തടുക്കയെന്നും ചിലർ
കറിക്കുറവുകൊണ്ടു കലഹിക്കുന്നോരമിങ്ങ-
നെറുപ്പുവരുന്നിനി മറിപ്പുവല്ലതുമിപ്പോൾ
സല്യമനോഹരമതീഹവന്നാവ-
ദ്യൂതഘോഷം വർണ്ണിക്കുന്നു”
ആറുമൊരെട്ടും രാശിയെടുത്തു്
വേറുതിരിച്ചൊരു കിഴിയായ് കെട്ടി
അങ്ങിനെ ലക്ഷം കിഴിയുണ്ടാക്കി
ഭംഗിയൊടോരോ പൊന്നിൻതളികയി-
ലിട്ടുനിറച്ചതിലോരോരോ കിഴി
പട്ടന്മാർക്കു കൊടുത്തുതുടങ്ങി
കിഴിമേടിക്കും പട്ടന്മാർക്കൊരു
വഴിയേയുള്ളൂ പുറത്തു കടപ്പാൻ
മേടിച്ചിട്ടു കടന്നൊരുവഴിയേ
ചാടിച്ചെന്നു കരേറാൻ വേലം.
ഇടയിൽ ചെന്നു കലമ്പുന്നവരുടെ
പിടലിപിടിച്ചു പുറത്തും തള്ളും;
വടിയും തടിയുമെടുത്തു നടക്കും
ഭടജനമനവധിയിടയിൽ കാണാം
സർവ്വാണിപ്പണമിങ്ങിനെ വിരവൊടു
സർവ്വമഹീസുരനികരങ്ങൾക്കും
സപദി കൊടുത്തു പ്രസാദിപ്പിച്ചു
നൃപതികുമാരകനാകിയ രുക്മൻ
കന്യാമണിയുടെ വേളിക്കുള്ളൊരു
സന്നാഹങ്ങളതുടനെ ചെയ്തുകെ
കാലമടുത്തു മുഹൂർത്തമഹോ ശിശു-
പാലമഹീപതി വരവായിതാ;
എന്നൊരു പാന്ഥകരങ്ങു കേട്ടനേരം
മണവാളനാകിന ശിശുപാലൻതാൻ
ക്ഷൌരം ചെയ്യിപ്പിച്ചു കുളിച്ചു
ഗോരോചനവും തൊട്ടു ലലാടേ
തലമുടി നന്നായ്ക്കെട്ടിമുറുക്കി
തിലകം ചാർത്തും കുറികളുമിട്ടു
വളകളുമിട്ടു കരങ്ങളിൽ മുഴുവൻ
കുളമൊക്കെ കാൽക്കു മുഴക്കാപ്പിട്ടു
ചേലപ്പട്ടിണ കെട്ടിയുടുത്തു
പാലേമാലകൾ പലതുമണിഞ്ഞു
പൊന്നരഞ്ഞാണം തോൾവളകടകം
പൊന്മണിഹാരം കുണ്ഡലമെന്നിവ
കോപ്പുകളിട്ടു ഞെരിഞ്ഞു ചരിഞ്ഞു്
കാപ്പും കെട്ടിക്കരമതിലുടനേ
ആയിനിയൂണു കഴിച്ചു പുറപ്പെ-
ട്ടായിരമാമ്പടി പിമ്പിൽനടന്നു;
മുമ്പിൽതന്നുടെ ബന്ധുപ്പടകളു-
മൻപിനകോലാഹലമിടകൂടി;
ആർത്തുവിളിച്ചുടനവനിസുരന്മാ-
രാൽത്തറമേറി നിരക്കെയിരുന്നു
രുക്മിയുമമ്പടിയായഥ മുമ്പിൽ
തിക്മപരാക്രമശാലി നടന്നു
മണിമഞ്ചത്തിലേക്കേറിയിരുന്നു
മണിഗണഭൂഷിതനാം ശിശുപാലൻ.
തുടങ്ങി മഹാഘോഷം തുടികൾ പടഹവും
നടുങ്ങി മഹീലോകം നഗരനികരവും
അണിഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടരചസഖികളും
കുനിഞ്ഞു നടക്കുന്നു മുതുവൃദ്ധകളും
വിടന്മാർ ഭടന്മാരും വിക്രമഗതികളും
നടന്മാർ നടിമാരും നഗരവാസികളും
നിറഞ്ഞു പുരം തന്നിൽ ബഹുഗളഗളം
പറഞ്ഞു മഹാഘോഷം പലതുമവിരളം.
നാളീകമുഖിമാരാം നാരീജനങ്ങളുമായ്
മേളിച്ചു മെല്ലെമെല്ലെയാളിച്ചു നടന്നു
കാളിഭഗവതിയെക്കണ്ടു വന്ദിച്ചിടുവാൻ;
“കാളമേഘരുചികേളികാലകരപാളിയാമല- [കേളിസുമിമേ
വാണോർകുഴലിനിയും കണ്ടാലുമോരോവക
തണ്ടാർശരന്മാർ പലതണ്ടായിതപുനാ
കണ്ടാലഴകുള്ളൊരു കാമുകന്മാരാമിവർ
രണ്ടുപത്തിനിരകൊണ്ടുനിന്നു വടിവു
കണ്ടു കൊണ്ടു കണ്ണുകൊണ്ടുഴലുന്നു; [കൊണ്ടു
ധന്യതക്കിണിണിക്കുന്നിനൊക്കൊതിച്ചു-
തന്നെ വന്നിരിക്കുന്നിതിലെറ്റവുചന്മാർ
തന്നെത്താൻ ഗമിക്കും മനവാന്മാരാമിവർ
നിന്നെവെച്ചു പുനരന്യചിന്തകളു-
മൊന്നുമില്ലറിക നന്നിതു സകലം.
ഇങ്ങിനിന്നുടെ മണവാളവാസിച്ചീടുന്ന
നാളതനായിതി സ്വയംവരമെന്നു
സുന്ദരിയിവൻതന്നെ നിന്നെ വിവാഹം ചെയ്യും
നന്നായെന്നുടെ കാര്യമിതിനാലിവരുടെ- [സുന്ദരനായ...
ഇങ്ങിനെ സഖിമാരുടെ ഗീതമുടൻ ചൊല്ലി
തിങ്ങിന രസംപൂണ്ടു മംഗലസഹിതം
അംഗജരിപുതനയനാം ഗണനായകദേവി
ഭംഗിയോടിഹവിളങ്ങുന്ന മംഗലാലയേ
ചെന്നുകൂടുന്നു
വേളിമഹോത്സവഘോഷം കാൺമാൻ
വേഗാൽപ്പെൺകുലമാരക്കൂട്ടം
മേളിച്ചൊരുമിച്ചു തുടങ്ങി
മാളികമേറി നിരക്കെയിരുന്നു
അച്ചികൾതങ്ങടെ വീട്ടിലിരുന്നവ-

[illegible] പറഞ്ഞുതുടങ്ങി
[illegible] ജ്ജത്തിക്കൊതിച്ചുതിരിച്ചു
[illegible] ക്കില്ലൊരുനാണം;
[illegible] പോയ് കാഴ്ചകൾകാണ്മാൻ
[illegible] കാർചിലരുണ്ടെന്നാകിൽ
[illegible] ണ്ടുവരാമെന്നാലതി-
[illegible] ക്കൊണ്ടൊരുപുരുഷൻവേണം.
[illegible] പൂഴ്ച്ചപൻ
[illegible] പണത്തിനല്ലൊരു-
[illegible] പെണ്ണിയിച്ചുകൊടുത്തു
[illegible] കോളികിരവുംകൊടുത്തു
[illegible] രയിലെടുത്തിടുവാനാ-
[illegible] സംഗതിവന്നതുമില്ല.
[illegible] മെതുതന്നോന്നിത്തം
[illegible] കാക്കൊണ്ടതുവന്നു;
[illegible] ഴിച്ചപ്പിന്നെ
[illegible] ഞാൻപോറില്ല.
[illegible] മയിപ്പോയാൽ
[illegible] രമല്ലിക്കാലം"
[illegible] കൊച്ചിളയച്ചിയു-
[illegible] മൊരുമിച്ചന്വേട്ട
[illegible] ളിക്കിലിരിക്കുന്നേരം
[illegible] മനകളിച്ചു
[illegible] കേട്ടുകയതും-
[illegible] പലവാക്കപറഞ്ഞു
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] കനുക്കിനിനല്ല
[illegible] കാഴ്ചകൾകാണ്മാ-
ൻകൂട്ടത്തിനവിഷമംതന്നെ
[illegible] ർചിലരുണ്ടവരുടെ
തിക്കുകൾകൊണ്ടുസഹിപ്പാൻമേലാ
[illegible] പടയണികാണ്മാൻ [illegible]
[illegible] പുറപ്പെട്ടാനിവിടെ [illegible]
[illegible] ൻചെല്ലുന്നേട-
ത്തുണ്ടാംവാസ്തുമൊരുവൈഷമ്യം
[illegible] ണ്ടൊരുതുള്ളക്കാരൻ
[illegible] ട്ടേൽവന്നുകരേറി
[illegible] ചൊൽവാനൊരുഗണപതി
[illegible] ചൊല്ലിത്തുള്ളുന്നേരം
[illegible] ത്തൻവന്നുവലക്കേ-
[illegible] കറിത്തുള്ളൽതുടങ്ങി
[illegible] ച്ചുമുറിക്കാർതമ്മിൽ
[illegible] പ്രഹരംകൂട്ടി
[illegible]

[illegible] നേരംമുണ്ടുംപോരയെന്നു
[illegible] കിണററിൽചെന്നുപതിച്ചു
കൊണ്ടന്നവനെക്കാണാഞ്ഞിട്ടു്
കണ്ടവരോട്ടുകരഞ്ഞുപറഞ്ഞാരു-
വണ്ണംഞാനിഹവീട്ടിൽപോന്നു
പൊന്നുന്നയിന്നുംഞാൻകണ്ടില്ല
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
കൈക്കലിരിപ്പുള്ള [illegible]
[illegible]
[illegible]
കാഴ്ചക്കായികൊണ്ടുതിരിച്ചാൽ
[illegible]
[illegible]
ഞാനൊരുകാഴ്ചക്കിളകണമെങ്കിൽ
സ്ഥാനത്തുള്ളതിലൊരുവൻവേണം
പണ്ടുപണിക്കരുനിൽക്കുംകാലം
കണ്ടതുകാഴ്ചമതെന്നുമുറച്ചു
കണ്ടവരാളന്മാരുടെപുറമേ
മണ്ടിനടപ്പാനിവരുട്ടെക്കൂടാ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] അങ്കോപ്പിട്ടുതിരിച്ചു
തൊട്ടുകറിയിട്ടു [illegible]
[illegible] കൂട്ടി
കൊട്ടുവെയിൽകൊണ്ടൊരുകാഴ്ചപ്പന്തലി-
ലുടനേചെന്നൊരുളിക്കിലിരുന്നു
തടവില്ലിനിയെന്നോർത്തപ്പോളവർ
തൊട്ടുവാൻ [illegible]
വിട്ടു [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
കൊച്ചിനെയിന്നിവൾകൊല്ലുംതാനും
വേശ്യകളെന്നുനടിക്കുന്നേരം
വാസ്തുമൊരുപരിഹാസവുമുണ്ടാം
[illegible]
അമ്പതുലക്ഷംമൊരുവൻചൊല്ലും
വീട്ടിൽവരുമ്പോൾ [illegible]
പാട്ടിൽവരുമ്പോൾ [illegible]
കൂട്ടിക്കൊണ്ടൊരുസഭയിൽചെ [illegible]
കോട്ടമറിഞ്ഞുപറഞ്ഞു [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ക്രൂടാകസ്തുതികളെന്നകയക്കം;
കേട്ടുകരല്ലാരോമന്നോർത്തുതുടന്നാൽ
കൂട്ടകയില്ലാകാഴ്ചകൾകാൺമാൻ
രുക്മിണിതന്റെസ്വയംവരഘോഷം
രുചിരമനോഹരമായതുകാൺമാൻ
പെണ്ണുങ്ങളിലൊരുപെണ്ണിനുമാഗ്രഹ-
മെന്നുള്ളതിനൊരുകുറവില്ലേതും
പെണ്ണുങ്ങൾവിരവോടീവണ്ണംപറഞ്ഞു പല-
പൊണ്ണന്മാരോടുംനല്ലബന്ധുമാരോടുംകൂടി
കുണ്ഡിനപുരംപുക്കപെണ്ണിനെക്കാൺമാൻവന്നു,
തിണ്ണംനിറഞ്ഞുപലതിണ്ണപ്പുറങ്ങളേറി
കൊട്ടുംകുഴൽവിളിയുംപാട്ടുംപലവിധങ്ങൾ
കേട്ടുരസിച്ചുംപലക്കൂട്ടംവസിച്ചനേരം
വെളിയട്ടത്തനേരംനാളീകമുഖിയാളും
ആളീജനവുംകൂടികേളീവിനോദത്തോടെ
കാളീഭഗവതിതൻകേളീഭവനത്തിൽപ്ര-
തോളീപ്രദേശത്തുപ്രവേശംതുടങ്ങിമെല്ലെ
ദുർഗ്ഗാദേവിവാണരുളുംചാരുഗേഹംതന്നിൽ
രുക്മിണിയുംതോഴിമാരുംവിപ്രനാരിമാരും
മന്ദംമന്ദംചെന്നുനിന്നുവന്ദനങ്ങൾചെയ്തും
സുന്ദരീരുക്മിണിതന്റെകാമമുരചെയ്തു
"ചന്ദ്രചൂഡജായേ!ദേവി!ചണ്ഡി!ചാരുശീലേ
വല്ലവീവല്ലഭൻദേവൻവാസുദേവനെന്റെ
വല്ലഭനായ്വരവേണംവൈകിടാതെതന്നെ
ഈരേഴുഭുവനങ്ങൾക്കുംവേരായൊരുമൂർത്തി
നാരായണനെന്നനല്ലപേരായൊരുദേഹം
കരുണാവാരിരാശികൃഷ്ണൻതരുണീമാർക്കുകാമൻ
തരുണാംബുജാഭാളിരാമൻ വരനായ്വന്നീടേണം
ഹരജായേ!നിൻപാദാംഭോജംശരണംമേ ഹേ- [ഗൌരീ!
പരമാനന്ദാകാരേ!ധീരേ! പരിപാലിക്കേണംനീ [യെന്നേ

വരമപിവിരവൊടുവാങ്ങിമനോഹരി
ഉരുതരസുഖമൊടുനടനംചെയ്താൾ
നരവരകുലമുന്നേഖിലവുമവളുടെ
വരവതുകണ്ടുകുതൂഹലമോടെ
സരസിജശരനുടെശരതതിയേറ്റു
പരവശവികൃതികളാർത്തുതുടങ്ങി
ഹര!ഹര!ശിവ!ശിവ!നരവരവികൃതിക-
ളുരചെയ്യാമൊരുഭാഗാന്മലസൻ
കന്യകതന്നുടെവദനസരോജേ
കണ്ണുകൾരണ്ടുമുറപ്പിച്ചൊരുവൻ
തന്നെത്താനെമറന്നുവസിച്ചാ-
നന്യതമയൊരുകുററികണക്കേ,
മറെറാരുമന്നൻവാല്യക്കാരൻ
വെററിലതേച്ചുകൊടുത്തതുവാങ്ങി
തലമുടിതന്നിലതെല്ലാംചൂടി
ചലമിഴിയാളെക്കണ്ടുവസിച്ചാൻ;
വെള്ളിയടപ്പനെടുത്തുതുറന്നതി-
ലുള്ളിലിരിക്കുംചുണ്ണാമ്പെല്ലാം
പച്ചപ്പുഴുവെന്നോർത്തുമുഖത്തു
തേച്ചുതുടങ്ങീമറെറാരുഭൂപൻ
അവളെക്കണ്ടുഭ്രമിച്ചൊരുഭൂപതി
പവിഴംകോർത്തൊരുമാലയെടുത്തു
കണ്ടിച്ചോരോമണികളെടുത്തു-
കൊണ്ടുടനർച്ചനവിധികൾതുടങ്ങി;
മറെറാരുനരപതിമഞ്ചത്തിൽനി-
ന്നേററുപതുക്കെപ്പലരുംകാൺകെ
ഏററംദോഷൻകാതുപിടിച്ചുട-
നേത്തംവിട്ടുതുടന്നാനപ്പോൾ
ഗ്രന്ഥമഴിച്ചുപിടിച്ചൊരുവിദ്വാൻ
ബന്ധംവിട്ടുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
"സുഗ്രീവൻധൃതരാഷ്ട്രൻശകുനിദ-
ശഗ്രീവൻദമയന്തിവിരാധൻ
ലക്ഷ്മീഭഗവതിശൂർപ്പണഖാമുനി
ലക്ഷ്മണനർജ്ജുന"നെന്നീവണ്ണം
മട്ടളമൊത്താൻവിരുതനൊരുത്തൻ
മദനഭ്രാന്തുപിടിച്ചൊരുദോഷൻ
കുട്ടിപ്പട്ടരെമട്ടളമാക്കി
കെട്ടുമതിന്നത്തോംഘോഷിച്ചു,
ഓടക്കുഴലെന്നോർത്തൊരുഭൂപതി
കൂടെനടക്കുംശാസ്ത്രിദ്വിജനുടെ
പുസ്തകമൊന്നുവലിച്ചുമുഖത്തു
ഹസ്തംകൊണ്ടമർത്തുതുടങ്ങി;
തപ്പിനുവിരുതുള്ളൊരുധരണീശൻ
തപ്പില്ലാഞ്ഞിഹതപ്പിന്നുടെ
മുന്നിലിരിക്കുംമുതുവിപ്രന്റെക-
ഷണ്ടിത്തലയിൽത്തടവിക്കൊട്ടി
ശാതോദരിയുടെരൂപംതന്നുടെ
ചേതോദർപ്പണമതിൽനിഴലിച്ച്
കണ്ണുമടച്ചഥരുക്മിണിരുക്മിണി
എന്നുജപിച്ചുവസിച്ചാനൊരുവൻ
വിദ്വാൻതാനെന്നറിയിപ്പാനൊരു
വിദ്വാൻഗ്രന്ഥമഴിച്ചുപിടിച്ചു
പ്രദിശതുഗിരിശസ്ത്രീമിതമെന്നഥ
പദവുംപൊരുളുംചൊല്ലിരസിച്ചാൻ;
തുംബുരുതുല്യൻതാനെന്നൊരുവൻ
തംബുരുകയ്യിലെടുത്തുപതുക്കെ
സരിഗമപധനിസഎന്നുംചൊല്ലി
പരിചൊടുപാട്ടുംപാടിരസിച്ചാൻ
വണ്ടാർകുഴലിവരുന്നതുമരികെ-
ക്കണ്ടാനന്ദിച്ചവളുടെരൂപം
കൊണ്ടൊരുശ്ലോകംകെട്ടിത്തീർത്തു
കൊണ്ടാടിച്ചിലപൊള്ളപറഞ്ഞും
സുന്ദരിമാരുടെരൂപംതീർപ്പാൻ
സൌന്ദര്യാദിഗുണങ്ങളെവളരെ
പണ്ടേപണ്ടേ പങ്കജസംഭവ-
നുണ്ടാക്കിപ്പലപെട്ടീലിട്ടതു
പൂട്ടിത്തന്നുടെപുരമതിൽപരിചൊടു
പാട്ടിലിരിപ്പതശേഷവുമിപ്പോൾ
രുക്മിണിതന്നുടെരൂപംതീർപ്പാൻ
രുചികൊണ്ടാകെയടിച്ചുതുലച്ചിത

ചിലവിട്ടതിനാലെ [illegible]പ്പോളൊരു
തിലമാത്രം [illegible]ശേഷിച്ചില്ല,
[illegible]ചിരിച്ചു[illegible]മുഖനിപ്പോൾ
[illegible]സാധനമില്ലാ
[illegible]കാരണമന്യസ്ത്രീകൾ-
[illegible]അപ്പോൾ പൂർണ്ണതയില്ലം
[illegible]ള്ളൊരു പെണ്ണിനു ചെറവും
[illegible]തെ ചമഞ്ഞീടുന്നു
[illegible]ത്രിയൊരുവൾക്കുണ്ടു്
[illegible]കളെല്ലാം വെളിയിൽ കാണാം;
[illegible]കെല്ലാമൊരു നാരിക്കൊരു
കന്നിനാസ്തിയതങ്ങിനെ കുററം
ഇപ്പോഴുള്ളൊരു പെണ്ണുങ്ങൾക്കു
ചൊല്ലൊന്നും ഗുണമെല്ലാമില്ലാ
വാരിജഭവനുടെ ദാരിദ്ര്യം ബത
കാരണമെന്നതിനർത്ഥവുമിത്ഥം

ഏവം വികൃതിയുള്ളൊരു വേഷം പ്രകാശിപ്പിച്ചു
ഭൂപാലകന്മാരെല്ലാം മേവുന്ന കാലമങ്ങു്
ചേദിഭൂപാലനേററം മോദിച്ചു തന്റെ കാര്യം
സാധിക്കുമെന്നു തന്നെ ബോധിച്ചു ശിശുപാലൻ
മാലയേല്പ്പാനുള്ളൊരു കാലമെന്നോർത്തുകൊണ്ടു
നാലുഭാഗത്തും വാദ്യകോലാഹലങ്ങൾ കൂട്ടി
[illegible]ലോകരെല്ലാമെന്നെയാലോകനം ചെയ്യണം
[illegible]നടുവിലെ ഭൂലോകമൊക്കെ ശിശു-
പാലനാധീനമനുകൂലം ദൈവമെന്നു-
[illegible]രവും[illegible]നരം

[illegible]ംഗിയേക്കണ്ടു
[illegible]ഞ്ഞു
[illegible]ത്താൻ
കമലദളനേത്രയാം കന്യയെ[illegible]ച്ചു
കരമതു പിടിച്ചു[illegible]നാൻ:—
"[illegible]മനോഹരേ രുക്മിണി മൽപ്രിയേ!
രുചിരമണരാഗിണി[illegible]
കനിവിനൊടു നിന്മുഖം കാണ്മതിനു[illegible]
മനസി ബഹുകൗതുകം[illegible]
മമതരുണി നിന്നിലേ[illegible]
മതയുടയോരമം[illegible]മുഖം
[illegible]രംഭണം താമ്രബിംബാധരേ!
[illegible]കുവലയനയനേ പ്രമദാരം പ്രിയേ!
കരികളഭഗാമിനി! കാന്തിതം[illegible]
[illegible]ലറീടുക
[illegible]
[illegible]വാക്യം പറ-
[illegible]വരത്തിനു[illegible]മുദാ
നരപതികളൊക്കെയും നോക്കിനിൽക്കും വിധൌ
നരകരിപു മാധവൻ നാരിയെക്കൈക്കൊണ്ടു
[illegible]ചൂഡാമണി
[illegible]ലോകാധിപൻ;
[illegible]മഹീപതി, [illegible]മഹീപതി
[illegible]പതി, സിന്ധുമഹീപതി
[illegible]മഹീപതി, സിംഹളഭൂപതി
കുന്തീമഹീപതി കുരുധരണീപതി;
കൊങ്കണഭൂപതി, കോസലനരപതി,
മങ്കണമന്നവരെന്നിവരെല്ലാം
കന്യാഹരണം കണ്ടു കലമ്പി-
സ്സന്നാഹത്തോടു കൂടെയടുത്തർ
നില്ലെട കാടിലാ നിന്നുടെ തൊഴിലിതു
നല്ലതിനല്ലേ വല്ലവബാലം!
നല്ലവനെങ്കിലുമിങ്ങനെ ചെയ്താൽ
കൊല്ലുമതിന്നൊരു കില്ലുമതില്ലാ
പശുപാലന്റെ കളത്രമതിന്നൊരു
പശുപാലനു തോന്നിയതോ മൂഢം!
അശുഭമഹോ തവ മോഷണമെന്നു
ശിശുവായന്നേ ശീലിച്ചതെല്ലാം
പാല്യം തൈരും കട്ടു കവന്നൊരു
ബാലം! നില്ലെട! ഗോപകുമാരം!
നാല്യജനങ്ങടെ സഭയിൽ നിനക്കൊരു
നാളും വരുവാൻ സംഗതിയുണ്ടോ!
മാതുലനെക്കൊല ചെയ്ത കുമാരാ!
പൂതനയെക്കൊല ചെയ്ത കുമാരാ!
കൈതവമല്ലാതൊരു കർമ്മം നീ
ചെയ്തവനല്ല ജനിച്ചപ്പിന്നെ
വെണ്ണ കവർന്നു ഭുജിച്ചു നടന്നും
പെണ്ണുങ്ങടെ വസനം മോഷ്ടിച്ചും
കണ്ണിൽ കണ്ടതു കട്ടു മുടിച്ചും
കഞ്ഞി കുടിപ്പാനില്ലാതാക്കി
യജമാനന്മാർ പലരുണ്ടവരുടെ
പ്രജകളുമനവധി കാര്യക്കാരും;
മേനോന്മാരു പണിക്കരുമെന്നിവർ
നാനാജാതികൾ ദനാക്കിയിരിക്കെ
എടയന്മാരിലൊരുത്തൻ വന്നു
മടി കൂടാതി കന്യാരത്നം
[illegible]ിതി പിടിച്ചു രഥത്തിൽ കേററി
[illegible]മടിച്ചു തിരിച്ചു കൊള്ളും"

[illegible]കെട്ടപ്പിൻ തായാരം പറഞ്ഞു-
[illegible]പ്പിൻ കള്ളനെ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]തല്ലി
[illegible]പ്പിൻ! കൃഷ്ണന്റെ മാറിൽ
[illegible]പ്പിൻ പാരാതെ വേഗം
[illegible]പ്പിൻ! കൂട്ടത്തിൽ വന്നു
[illegible]പ്പിൻ! ചേടിയുള്ളോരി-
[illegible]പ്പിൻ! പെണ്ണിനെ[illegible]
[illegible]പ്പിൻ! മന്നവന്മാരെ!
[illegible]പ്പിൻ! കംസനെക്കൊന്ന
[illegible]നെ സംഹരിക്കേണം-
മൂടനെ സംശയം വേണ്ടാ

വിടന്മാരെക്കൊണ്ടെത്തുമ്പോൾ
വിടൊല്ലാമന്നവന്മാരേ!

ഇങ്ങിനെപലപലദൂഷണവാക്കുകൾ
തിങ്ങിനമദമൊടുഘോഷിച്ചങ്ങിനെ
മുറ്റുംനൃപതികൾവന്നുരഥത്തിനു
ചുറ്റുംനിന്നുതടുത്തൊരുസമയേ
സാത്യകിവീരൻകൃതവർമ്മാവും
സാത്വതസംഘവുമവരുടെപടയും
ഉദ്ധവരുംബലദേവരുമൻപൊടു
യുദ്ധംചെയ്യതിനെത്തിമുതിന്നു;
ക്ഷത്രിയകീടകമൂഢന്മാരേ!
ശത്രുതകൊണ്ടൊരുഫലമില്ലേതും
എലികളൊരായിരമുണ്ടെന്നാലൊരു
പുലിയോടുകലഹിപ്പാനെളുതാമോ?
കുറുനരിലക്ഷംവന്നാലിന്നൊരു
ചെറുകടുവായെവധിപ്പാനെളുതോ?
നിങ്ങൾക്കീവകകന്യാലാഭം
സംഗതിവരുമോ? ചാപലന്മാരേ!
തങ്ങടെയോർത്തകൾതന്നറിയാത്തവ-
രിങ്ങനെവന്നുതരംകെട്ടുമുടനെ
ഉപ്പുചുമന്നുനടക്കുമവന്നൊരു
കപ്പൽകടലിലിറക്കാൻമോഹം
ആണ്ടികൾചപ്പിനടക്കുന്നവനൊരു
തണ്ടിലിരിപ്പാനാശകണക്കെ
കണ്ടുകിണറ്റിൽതവളക്കുഞ്ഞിനു
കന്നിമീനെപ്പാറാൻമോഹം
ചൊട്ടച്ചാൻവഴിപട്ടംമാത്രം
കഷ്ടിച്ചുണ്ടാപാറക്കുംകോഴികൾ
ഗരുഡനെപ്പോലെചിറകുംവീശി
ഗഗനേഗമനംവാഞ്ഛിക്കുന്നു.
ഞാഞ്ഞൂലെന്നൊരുകൃമി ഭൂമിയി-
ലഞ്ഞൂറായിരമെണ്ണംകൂടി
സംപ്രാപിച്ചെങ്കിലനന്തനൊക്കും
ധരണിയെടുപ്പാനെളുതായ്‌വരുമോ?
കൊതിയന്മാരെമതിയന്മാരേ!
മതി, മതി! നിങ്ങടെമതിയിലെമോഹം
മതിമുഖിയാകിയരുക്മിണിതന്നിലെ
മതിതിയെക്കൊണ്ടുവൃഥാഫലമിപ്പോൾ
ആരറിയുന്നവനെങ്ങു? ദുർഭഗ-
നായവനാണോപെണ്ണോചൊൽവിൻ
ചെങ്ങാതിക്കിനിവേളികഴിപ്പാ-
നെങ്ങാനൊരുപെണ്ണുണ്ടായ്‌വരുമോ?
ചേദിമഹീശനുവേളിമുടങ്ങി
ച്ചേതംവന്നതുമൊട്ടുപൊറുക്കാം
മലയാളത്തുംപരദേശത്തും
തലയുംപൊക്കിനടപ്പാൻമേലാ
ഭംഗിപറഞ്ഞുപ്രതിഗ്രഹമെല്ലാം
വാങ്ങിക്കൊണ്ടവർതന്നെയിപ്പോൾ
പരിഹാസത്തിനുവട്ടംകൂട്ടി
പൃഥിവീപതിവന്നവർപാർത്തിടുന്നു

യുദ്ധമഹോത്സവമുടനേതുടരുകി-
ലുദ്ധതഭാവമശേഷംതീരും
ഉദ്ധവർകൃതവർമ്മാസാത്യകിസകലയദുക്കളു-
(മുടനെ
ഉദ്ധതമതിനൃപതിബലത്തൊടുയുദ്ധവിധങ്ങൾ-
(തുടങ്ങി
വില്ലുശരംചുരികകടുത്തിലശൂലംചവളംകുന്തം
നല്ലഗദകൾവാളുമ്പരിചകൾ മുൾത്തടിചക്രാ-
(പരിഘം
ലന്തക്കുഴലിട്ടികൾശക്തികളൊരുവകപീരങ്കികളും
ചന്തത്തോടുപലവിധമായുധമഖിലമെടുത്തു-
(ഭടന്മാർ
വെട്ടുംപലവെടികളുമിടയിടചടചടഘോഷ-
(ത്തോടെ
തട്ടുംചിലകുഴൽവിളിനിലവിളികൊമ്പുകൾവൻ-
(പുകൾകാട്ടി
ആനപ്പടകുതിരപ്പടകളുമിടവകമാടമ്പികളും
സേനാപതിമനോക്കികളുഗ്രമൃതപടത്തലവ-
(ന്മാർ
പട്ടാണികൾപലതരമിങ്ങനെകുളകുളമിളകി-
(നിരന്നും
പൊട്ടുന്നൊരുസമരമഹോത്സവിയത്തുപുനരു-
(ലകരാളം.
സാത്യകിയുടെശരശതമേറ്റിഹതത്തേറ്റവുമങ്ങി-
(നൃപന്മാർ
നൃപതികളുടെകണ്ണുപൊടിഞ്ഞഥചിലരുടെ-
(കാലുമൊടിഞ്ഞു
നൃപനൊരുവനുപല്ലുതകന്നൊരുമല്ലനമുഷ്കച-
(തഞ്ഞു
വസ്ത്രംപോയാഭരണംപോയുടലേചിലർക്കടിച്ചു
ഛത്രംപോയ്നാണംകെട്ടുധരണിയിലിരിക്കുന്നു-
(തിരിച്ചു,
പെണ്ണിനെമോഹിച്ചുലഭിച്ചൊരുമാനക്ഷയമധി-
(കമഹോ!
വന്നതുമിനിമതിമതിനമ്മുടെവീട്ടിലിരുന്നാൽ-
(പോരും
ഇത്തരമതിഭയമിടകൂടിനരാജസമൂഹമശേഷം
സത്വരമങ്ങോടിയൊളിച്ചുശമിച്ചുഗമിച്ചുവസിച്ചു
വാളുമെടുത്തുപിടിച്ചുകളിച്ചു-
ചീളന്നോടിയടുത്തിതുരുക്മൻ
വേളിമുടക്കിയമൂഢ! നില്ലെട
കേളിവിനോദമിതല്ലെടകൃഷ്ണാ!
ഗോക്കളെമേച്ചുനടക്കുന്നവനി-
പ്പോക്കളെമനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടോ?
നോക്കെടാനിന്നുടെകലശലയാനജ-
മൊക്കെയുമാശുമുടിക്കുംരുക്മൻ
ശിശുപാലനുകൊടുപ്പാനായി
ശിശുവാംനേരേകല്പിതമാക്കിയ
മത്സോദരിയെക്കട്ടൊരുനിന്നുടെ
ദുസ്സാമർത്ഥ്യംനമ്മൊടുകൂടാ;
പാല്യംതൈരുമിതല്ലടകൃഷ്ണാ!

[illegible]നുടെപൌരന്മാരെല്ലാം
[illegible]ടെപെൺകൊടിയാളെ
[illegible]ന്നല്ലൊരുപാത്രം
[illegible]നെയുംകൊന്നുമുടിച്ചാ-
[illegible]പ്പാളൊരുവകയില്ല;
[illegible]ച്ചുംകാലികൾമേച്ചും
[illegible]ച്ചുംകാട്ടിലൊളിച്ചും
[illegible]മൊഴികളുടെപുടവകവന്നും
[illegible]രോട്ടപിടിച്ചുപറിച്ചും
[illegible]വഴിപോകുന്നേരംചെന്നൊരു
[illegible]മണ്ണനെക്കത്തിക്കൊന്നും
[illegible]തേ!നിന്നുടെവിരുതുകളിങ്ങനെ
[illegible]തിപ്പൊരുതിക്കൊള്ളുടകടില!
[illegible]ങ്ങിനെപന്നശകാരംക്രൂട്ടി
[illegible]രസിമനികണ്ണൊരുസമയേ
[illegible]ങ്ങിനകോപാലേടിയുട്ടഞാൻ
[illegible]ലമൂർത്തിമുകുന്ദനമപ്പോൾ;
[illegible]ടെ കലശലുകേട്ടപ്പോൾചിലർ
[illegible]കളുടച്ചുമുടങ്ങനമിട്ടു
[illegible]അവനൊരുപെട്ടന്മർചിലർ
[illegible]ട്ടയപ്പെട്ടുഹരിതന്നുടെ
[illegible]ട്ടികളെച്ചിലർതോളിലെടുത്തും
[illegible]ളംകെട്ടിരുമിതെ
[illegible]ധാവതിചെയ്തു
[illegible]രൻകലവറപൂട്ടി
[illegible]
[illegible]-
[illegible]
അച്ചികൾചൂലുംമുറവുമെറിഞ്ഞും
[illegible]ച്ചിലൊളിച്ചുംഅങ്ങിനെനാം
[illegible]നെവിളിയെടിയക്ഷോർക്കിപ്പോൾ
കൊച്ചിനെവേണ്ടാക്കോയിക്കൽചില
നിച്ചിരിയത്തികളുണ്ടവർമെനിക്കം-
തിച്ചുനടക്കനെന്നിഹകേട്ടു
കള്ളന്മാർക്കുതനിക്കപിരാനൊരു
പിള്ളയെവേണ്ടതോയാൽപിന്നെ
തള്ളയിലൊരുകനിവുണ്ടാമോ?
പിള്ളപൊറുപ്പാനിങ്ങുവലഞ്ഞു
പടവനൊന്നുടെവീട്ടിൽകേറി
[illegible]ിയുംകേതകുംതല്ലിയൊടിച്ചു
[illegible]ടിയുംവാഴയുമൊക്കെനാശിക്കം
[illegible]നമ്മുടെനാട്ടുകളെല്ലാം
[illegible]വരെയെടുത്തുംകൊണ്ടിനി
[illegible]ളികിനുപോയിടേണ്ടു?
[illegible]ത്തുകയത്തുവരുന്നൊരു
[illegible]ലെടുത്തുമുകുന്ദൻ
[illegible]ച്ചുടനപ്പാടെ
[illegible]പിടിച്ചുപറിച്ചു,
[illegible]
[illegible]വാങ്ങടനാടേടിച്ചു,
[illegible]പിടിച്ചലിപോലെ

മൂഢൻനിന്നുവിറച്ചുതുടങ്ങി,
ആയതുകണ്ടുകരഞ്ഞുവിരഞ്ഞുട-
നായതമിഴിയാൾരുക്മിണിയപ്പോൾ
തൃക്കാൽചെന്നുപിടിച്ചുപറഞ്ഞു
ചക്രായുധനൊടുചട്ടലാപാംഗി.
"കരുണാസാഗരനാഥ!ശരണംനീശരണം
ചരണാംഭോജേപണിയുന്നേനരുതയ്യോകോപം
കലുഷാശംവരുത്തൊല്ലാകമലനയന!
കൊലചെയ്തീടരുതെന്റെസഹജനാമിവനെ
ഇവൻചെയ്യോരപരാധംകഠിനമെന്നാലും
സഹിക്കേണംമുകിൽവർണ്ണ!നമുക്കുള്ളമൂലം
ചെറുപ്പംകൊണ്ടിവനോരോജളത്വങ്ങൾപറ-
ഞ്ഞതു
വെറുപ്പാമിന്നതുകേട്ടാൽവധിപ്പാനെന്നുതോന്നും,
പൊറുപ്പാനല്ലൊരുമോഹംവരുമോകൊല-
ചെയ്താൽ
പുറപ്പെട്ടുഗമിക്കമെജനകാദിസകലം
ഒരുദോഷംപൊറുക്കേണംപെരുതായിവന്നാലും
നിരൂപിച്ചുസഹിക്കേണംനിഖിലേശ!കൃഷ്ണ!
ഇതിനെല്ലാംനിമിത്തംഞാനെന്നല്ലോവേദാന്തം
അതുപാരംമമഖേദംമധുവൈരിൻ!നാഥാ!
നമസ്തേശ്രീഗോവിന്ദ! നമസ്തേഗോപാല!
നമസ്തേശ്രീധരവീര!നമസ്തേഭുവനേശ!"
ഇങ്ങിനെവനുകരഞ്ഞുപറഞ്ഞൊരു
മംഗലമധുമൊഴിയാളെക്കണ്ടുട-
നങ്ങിനെയെന്നരുൾചെയ്തുകൃപാനിധി
അംഗനമാർമണിയോടനുരാഗാൽ
"മൽപ്രിയകാന്തേരുക്മിണിതവപുന-
രപ്രിയമുണ്ടോഞാൻചെയ്യുന്നു?
ദുഷ്ടപ്രഭുവാകിയസോദരനിവനതി
ദുഷ്കൃതമൂർത്തിമഹാശഠനധമൻ
ധിക്കാരങ്ങൾപറഞ്ഞതശേഷമ-
മിക്കാലത്തുസഹിക്കാഹിഹഞാൻ,
പങ്കജനയനേ!നിന്നുടെചേതസി
സങ്കടമെങ്കിലെനിക്കുംസങ്കടം
എന്നാലൊരുപിഴയിന്നുപൊറുക്കാം-
മെന്നരുൾചെയ്തുപതുക്കെമുകുന്ദൻ
പാണികൾകൊണ്ടേരുക്മിണിതന്നുടെ
പാണിപിടിച്ചുപുണർന്നുവസിച്ചു.
ദുഷ്ടതചെയ്കിനരുക്മനെവിരവൊടു
മുഷ്ടികൾകൊണ്ടുശിരസ്സിലടിച്ചു
ഖൾഗംകൊണ്ടുടനവനുടെതലമുടി
ചിക്കനാങ്ങുചിരച്ചൊരുശേഷം
നാലുമെരൊന്നുംകുട്ടുമകൾവെച്ചൊരു
കോലംകണ്ടാൽചിരിയാമങ്ങിനെ
നാണംകെട്ടുവരുത്തിയയച്ചു
പ്രാണൻമാത്രംപോയതുമില്ല.
മൂന്നും രണ്ടുംകുട്ടമക്കാരൻ
പോന്നുപുരത്തിൽചുക്കടരുക്മൻ
കതകമടച്ചുപുതച്ചുകിടന്നു.
ഹിതമല്ലാത്തതുചെയ്കനിമിത്തം

വിശ്വംഭരാംശികൃഷ്ണൻ ഭാര്യാസഹിതനായി
തേരിൽകരേറിയദുവീരന്മാരോടുംകൂടി
സീരായുധനെച്ചെന്നുപാരാതെകൈവണങ്ങി
ദ്വാരാവതിക്കുപോവാനാരംഭിച്ചഴകോടേ
കൊട്ടുംകുഴൽവിളിയുംപാട്ടുംതഴകളുമല-
വട്ടംതവിടിസ്ത്രീകടെയാട്ടം,കൂത്താടികടെ
ഓട്ടംഎന്നിവചൊറുക്കൂട്ടംമേളങ്ങൾപല
കൂട്ടിനടന്നുചെന്നുക്ഷിപ്രംകടൽകടന്നു;
വിപ്രന്മാരോടുംകൂടിവപ്രംഗോപുരംപല
സപ്രമോദംലംഘിച്ചുഉള്ളിൽകടന്നുകൃഷ്ണൻ,
പുള്ളിമാൻമിഴിയാളുംപള്ളിത്തോമ്പിമേലേറി
പള്ളിക്കട്ടിലിൽവീതെചെന്നങ്ങധിവസിച്ചു;
നന്ദനന്ദനൻകൃഷ്ണൻമേളിച്ചുപുലർകാലേ
നന്ദിച്ചുമാതാവിനെക്കനിച്ചുതാതനേയും
വന്ദിച്ചുവഴിപോലെമേളിച്ചുരുക്മിണിയെ
ലാളിച്ചങ്ങവളോടെവേളികഴിച്ചുനല്ല
കേളിയുമാടിക്കൊണ്ടുമാളികമീതേവാണു
നാളീകമുഖിയുടെവ്രീളിതവുമകന്നാ-
ണാളികൗശലമൂലമെന്നതേപറയാവൂ.

ഇങ്ങിനെരുക്മിണിഹരണംചെയ്തു
ഭംഗിയിലംബുജനയനൻകൃഷ്ണൻ
മംഗലമിക്കഥകഥനംചെയ്താൽ
സംഗതമായ്‌വരുമഖിലാനന്ദം;
ഉലകത്തെപെരുമാളിക്കഥയെല്ലാം
നലമൊടുമനസിനിനച്ചുവസിച്ചു
ഉലകത്തെപ്പാലിക്കുമത്തിരുവടികം
കലമൊടുപൂണ്ടുപുകഴ്ത്താംഞാൻ

—:*:—

മംഗളം.

സുരതടിനീനിലമർമ്മാ!മുരരിപോ!
സരസിജലോചന!പാഹി!
നരപതിവിജയരഥമണിയായുദ്ധ-
വര!കരിവരദ!പാഹി
മത്സ്യകൂർമ്മസൂകരനരഹരി
വാമനഭൃഗുവര!പാഹി
ശ്രീരാഘവജയ!സീതാവരജയ!
പീതാംബര!ജയജയപാഹി!
ശ്രീവസുദേവാത്മജ!ജയശൗരേ!
ശ്രീലക്ഷ്മീരമണമാംപാഹി
വാരിജഭവമുഖസുരവരവിനുത!
സാരസനയന!ശൗരേ!
നീരദമോഹനദിവ്യകളേബര!
ഹാരവിരാജിതകണ്ഠ!
ദേവകിനന്ദന!യാദവബാല!
ദേവജനാവനശീല!
വസുദേവാത്മജ!വാനവർപാല!
വാസവിസൂത!മുരാരേ!
മഞ്ജുളകുണ്ഡലമണ്ഡിതഗണ്ഡ
ഖണ്ഡാരിഷണ്ഡ!ലോലാ
രഞ്ജിതമഞ്ജുളകുന്തളശോഭിത
ബിംബഫലാധര!നാഥ!
ഗററലർപാദമരുത്തിഹപാലയ!
ചോററനിക്കരവാസാ;
നളിനാസനമുഖസുരഗണപൂജിത
അന്ധകജനപാലനപാഹി
മനസിജനാശന!ജനിമൃതിമോചന
മഹിതഗുണാലയപാഹി
ശിശുശശിശേഖര!ശിവഭൂധാകര!
ശിതിഗള!ശംഭോപാഹി
വാനോർസേവിതവാസുകിഭൂഷണ!
വരമരുളീടുകവരദേ
യക്ഷേശപരവര!നതജനമോക്ഷദ
പരിപാഹി
ശ്രീപൂർണ്ണത്രയീമന്ദിര!നാഥ!
ശ്രീപുരുഷോത്തമവരദ
ശ്രീഗുരുവായുപുരേശ!ഹരേമാം
പരിപാലയമാംദേവ!
നാരായണജയ!നാരായണജയ!നാരായണ!
കൃഷ്ണശരണംശരണം

രുക്മിണിസ്വയംവരം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

—o—

൧൩. സ്യമന്തകം.

ചാരണമഹനോന്നതനാകിയ
ചാരണവദനൻനിഖിലജനാശ്രിത
ചാരണനിപുണൻസമരസുരരിപു-
ചാരണസേവിതചരണസരോജൻ
കാരണഭൂതൻവിമലസരോജദ-
ളാരുണനയനൻചാരണനാമിതൻ
പ്രണതജനാഭയദാനവിധാനൻ
പ്രണതപരായണനാകിയദേവൻ
ഗുണഗണനിലയൻനിത്യവുമെന്നെ
ഗ്ഗുണപതിഭഗവാൻകാത്തരുളേണം;
വേണീവിജിതകളേണീനതജന
വേണീചടുലയതാകിയഭഗവതി
വാണീദേവിമനോഹരയാകിയ
വാണിജനിപ്പാനെന്നുടെനാവിൽ

[illegible]ണി[illegible]ണാസന്തതവുംകള–
[illegible]ണി[illegible]ണിയാം[illegible]ദേവി! നമസ്തേ
[illegible]ണ[illegible]ണനിൻപദകമലേ
[illegible]ണ[illegible]യവരമരുളേണം
[illegible]ണി[illegible]വിലോചനയാളേ!
[illegible]നി! നിൻകൃപയാലേ
[illegible]ഗീതരംഗിണിതന്നുടെ
[illegible]തയാൽമധുവോലും
[illegible]ണമതിന്നായടിയൻ
[illegible]ണിതലമതിൽവീണതിവേലം
[illegible]ണികൾക്കുപ്പിവണങ്ങിടുന്നേൻ.
സംഗീതമപിസാഹിത്യം
സരസ്വത്യാസ്തനദ്വയം
ഏകമാപാതമധുരം
അന്യദാലോചനാമൃതം;
[illegible]കിയഭാരതിതന്നുടെ
[illegible]ങ്ങളിലൊന്നിൽനിറഞ്ഞൊരു
[illegible]ഗീതാമൃതസാരംതന്നെ
[illegible]ഞ്ഞുവിളങ്ങിടുന്നു;
[illegible]ൻപാട്ടുസാഹിത്യമൃത–
[illegible]വസിച്ചീടുന്നു;
[illegible]കരക്ഷരോരംതന്നെ
[illegible]
[illegible]വിചാരിക്കുമ്പോം–
[illegible]വരത്തീടുന്നു
[illegible]ങ്ങളിൽ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]കുലവന്ദിതനാകിന
[illegible]സുരവൈരാൻ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]വങ്കാലൻ
[illegible]ലോചനനീലൻ
[illegible]
[illegible]ജനജാലൻ
[illegible]ക്കുലൻ
[illegible]യായിക്കനിവൊട്ടു
[illegible]കളിലൂടെ
[illegible]മൊടുക്കി
[illegible]വിളങ്ങിന
[illegible]ജനാനാം
[illegible]കളെല്ലാംതീർത്തരുളിടിന
[illegible]വരത്തൻ
[illegible]വരത്തീടേണം;
[illegible]ഫലമെല്ലാം
[illegible]മത്തുപോലെ
[illegible]സമൃദ്ധമൊത്താൻ

അംബരതടനിപുരവരമമരും
കംബുകരോപരിശോഭിതകരനാം
അംബുജനാഭനൻകനിവൊട്ടുനമ്മ
കൺമുനകൊണ്ടുകടാക്ഷിക്കേണം.
കാട്ടിലണഞ്ഞൊരുവേട്ടക്കായി
പാട്ടിലിണങ്ങിനപടയൊട്ടുകൂടി
[illegible]ട്ടിട്ടൊരുവേല്യമെടുത്തഥ
ചുട്ടറീടിനചുറ്റും
കെട്ടിയുടുത്തൊരുവാല്യംവുക്കി
ചുട്ടറീടിനകതിരയുമേറി
കാട്ടുമൃഗങ്ങടെക്കൂട്ടമശേഷം
വെട്ടിവധിച്ചുവിശിക്കുതയോടെ
വാട്ടമകന്നിഹതകളിയിൽമരുവും
വിഷ്ണുപനായകനാകിയരാന്ത്ര–
വിഷ്ണുംനൽകിപ്പുക്ഷ്ടിവരത്തി
ദുഷ്ടവിനാശനനാകിയദേവൻ
തുഷ്ടിനമുക്കവരുത്തീടേണം.
ജംഭാരിപുരത്തിൻസംഭോഗകരമായ
സംഭാരമെല്ലാംകൂട്ടിസമ്പാദിച്ചുണ്ടായൊരു
ചെമ്പകശ്ശേരിനാട്ടിലിന്ദുമാസ്യമാരെല്ലാം
[illegible]ഭൂപാലൻ
കെല്ലു[illegible]പ്പുത്രംകാത്തീടേണം.
[illegible]കളഞ്ഞെന്നൊ
[illegible]വണങ്ങുന്നേൻ
അംഭോജാലയനായവിരിഞ്ച
[illegible]വിഷ്ണുവു–
[illegible]ബന്ധുമിനാശന–
[illegible]
[illegible]കിയലക്ഷ്മിയു–
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
കംഭോരമുഖഭ്രദാംഗനമാരെല്ലാ–
മമ്പൊട്ടുനമ്മുടെകവിതാംഭോരുഹ–
സംഭാവിച്ചുതുണച്ചീടേണം
ഗുരുചരണാംബുജയുഗളംനമ്മുടെ
കരളിൽ[illegible]രിചൊട്ടുമരുവീടേണം
ഗുരുവര[illegible]ണാംകൊണ്ടുലഭിക്കും
സുരവര[illegible]ദിരവാസംപോലും
ധരണീ[illegible]മൻകൾക്കുമഹാമണി
വരനാല്ലോ[illegible]ഗുരുവായ് വന്നു
സാരസ്യം[illegible]കരനിലനാണം
[illegible]കാരണഭൂതൻ
[illegible]വഴിയുടെകൃപയുണ്ടെന്നാൽ
[illegible]മുക്കിഹവരമല്ലാതുള്ളു?
[illegible]സന്തതമെന്നെ
[illegible]കാത്തീടേണം
[illegible]ളിലടിയൻവിരവൊട്ടു

ശാന്തന്മാരെവണങ്ങീട്ടന്നേൻ.
മന്ദേതരഗുണമന്ദിരനെൻഗുരു
നന്ദിതനാകിയ ബാലരവിക്ക്
നന്ദിവരുത്തും പരദൈവതമേ!
സുന്ദരികണ്ഠം കരിപുരമമരും
വൃന്ദാരകകുലവന്ദിതചരണേ!
വന്ദേ ഭഗവതി നന്ദിതഭുവനേ!
മന്ദാത്മകനാമടിയനെ വിരവൊടു
നന്ദിച്ചാശ്രുതുണച്ചീടേണം
"ചീയതേ ബാലിശസ്യാപി
സൽക്ഷേത്രപതിതാ കൃഷിഃ
നശാലേഃ സ്തംബകരിതാ
വപ്തുർഗ്ഗുണമപേക്ഷതേ."
കുറവില്ലാത്തുള്ളക്ഷരവിദ്യക-
ളറിയാന്മാത്രം ബുദ്ധിയുമില്ല
അറിവുള്ളതിനെസ്സഭയിൽ ചെന്നാൽ
പറവാൻ വാക്കിനു കൌശലമില്ല;
പലവക നാടകകാവ്യാദികളിൽ
പലവും കവിതാമാർഗ്ഗവുമില്ല
ചിലവസ്തുക്കൾ ചമയ്ക്കുമതിന്നൊരു
വിലപിടിയാ ചിലർ കേൾക്കുന്നേരം
അങ്ങിനെയുള്ളൊരു മാനുഷനാകിലു-
[illegible]യുള്ള മഹാജനസഭയിൽ
[illegible]വിദ്യപ്രയോഗിച്ചാലതു
[illegible]വിപ്പതു
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]വിത്തും കിട്ടുകയില്ല
കണ്ടതിനെൻറ ഗുണം കൊണ്ടേ വിള-
വുണ്ടാവുള്ളവിതച്ചതിലധികം
കൊണ്ടിഹ [illegible]
ക്കൊണ്ടൊരു കാര്യം വരവാനില്ല;
നല്ലകൃഷിക്കാരൻ താൻ വിത്തൊരു
കല്ലിൽ വിതച്ചാൽ കരികെയുള്ള
നല്ലൊരു വയലിലതു വിതച്ചാൽ
നെല്ലൊരു നാഴിക്കൊരു പറ വിളയും
എന്നകണക്കേ കുശലന്മാരറി-
യുന്നജനങ്ങൾ [illegible]കളെങ്കിൽ
ഇന്നവനെന്നില്ലവരുടെ വാക്കുകൾ
നന്നെന്നും വരുമിതിന്റെയർത്ഥം
അക്ഷരമെന്നാലമ്പതുമൊന്നുമ-
തിലുള്ള[illegible]
പ്രാകൃതമെന്നും സംസ്കൃതമെന്നും
വ്യാകരണം പതിനെട്ടുപുരാണം
സൂത്രം നാടകകാവ്യശ്ലോകം
ശാസ്ത്രം പലവക [illegible]
ശബ്ദഗ്രന്ഥം പദ്യഗ്രന്ഥം
ഗണിതം വൈദ്യം വൈദികതന്ത്രം
ഇത്തരമനവധിപുസ്തകജാല-
സമസ്തവുമമ്പത്തൊന്നിലടങ്ങും
അക്ഷരമീവകക്കൂട്ടിച്ചേർത്തതി-
ലക്ഷതമാകിയ രസമുള്ളവാക്കി
പ്രാസവുമർത്ഥവുമിടചേർത്തിലു-
ള്ളോരസുരസങ്ങളുമഞ്ജുളവാക്കി
തീർക്കുന്നല്ലൊരു കവിയുടെ കവിതകൾ
കേൾക്കും പരിഷകളെത്ര രസിക്കും
കണ്ണുങ്ങൾക്കാനന്ദിക്കാനുള്ളൊരു
വർണ്ണമതാക്കിച്ചൊല്ലും ദുഷ്കവി
ഇത്ഥം സൽക്കവിദുഷ്കവിഭേദം
സിദ്ധമതായ് വരുമെന്നിതിനർത്ഥം
ശിക്ഷയിലൊരു സാദൃശ്യം ചൊല്ലി
തൽക്ഷണമിഹ ഞാൻ ബോധിപ്പിക്കാം
പൃഥിവിയുമപ്പും വഹ്നിമരുത്തും
പ്രഭയാമാകാശമിവയഞ്ചും
സാധനമഖിലശരീരം തീർപ്പാൻ
സാധുവതാകിയ ബ്രഹ്മാവിന്നും
പട്ടികലം കുടമെന്നിവയെല്ലാം
കൊട്ടിത്തീർക്കും കുശവന്മാർക്കും
ചട്ടമിതെല്ലാമൊരുപോലിരുവനു-
മൊട്ടും ഭേദവുമില്ല നിനച്ചാൽ
മണ്ണും വേണം ജലവും വേണം
മണ്ണതുചുട്ടാൻ തീയും വേണം
ആയതുതീർത്താൽ വെള്ളം വലിവാൻ
വായുവുമതിലുള്ളാകാശവുമാം
ഭൂതമതഞ്ചും കുശവനുവേണം
ബ്രഹ്മാവിന്നുമതുതാൻ സാധനം
ഇന്ദ്രാദികളാമമരന്മാരും
ചന്ദ്രദിവാകരചാരണഗണവും
മനുജന്മാരും ദനുജന്മാരും
മനുമുതലാം മഹിശന്മാരും
പണികളനവധി പലപലവക[illegible]
പണികൂടാതെ ചമയ്ക്കും ബ്രഹ്മൻ
ആയതുപോലെ വരുമോ കുശവൻ-
നായർ ചമയ്ക്കും കലവും കുടവും
സാധനമൊന്നെന്നാലുമതിങ്ങനെ
ഭേദവിശേഷം വരുവാൻ സംഗതി;
ഇത്ഥം സൽക്കവിദുഷ്കവിഭേദം
സിദ്ധമതായ് വരുമെന്നിതിനർത്ഥം
പണ്ടു സ്യമന്തകമെന്നതുകാരണ-
മുണ്ടായോരപവാദകളങ്കം
പണിപലചെയ്തു സമസ്തമൊഴിച്ച
കരുണാകരനതു കേട്ടിട്ടില്ലേ?
അതുമിച്ചെയ്താലകമപ[illegible]
ളിതുഞാനേതും കേട്ടിട്ടില്ല,
അക്കഥ നമ്മോടറിയിക്കേണം
സൽക്കഥ കേട്ടാൽ ദുരിതം നീങ്ങും;
എന്നതുകേട്ടു തെളിഞ്ഞാ സചിവൻ
വന്ദിച്ചങ്ങു പറഞ്ഞുതുടങ്ങി:—
ലക്ഷ്മീകുചതടകുങ്കുമരേഖാ

ലക്ഷ്മീലളിതഭുജാന്തരനാകിയ
ലക്ഷ്മീപതിനിജഭക്തജനാനാം
ലക്ഷ്മി വിതരണശീലൻഭഗവാൻ.
ലക്ഷ്മീഭഗവതിരുക്മിണിയോടും
ലക്ഷ്മീവാനൊരുമിച്ചുവസിച്ചു;
മഹിമപൂർത്തികൾകീർത്തിപ്പാൻമമ
മതികൊണ്ടതിദുർഘടമല്ലോ
മന്ദാരാദിമഹാശിഖരങ്ങളു-
മന്ദിരനോടെതിരാകരുതേതും;
ചന്ദനവാടിയിലിടചേർന്നീടിന
സാന്ദ്രാലയജാതമുണ്ടാഭാഗേ
ചന്ദ്രികതട്ടിയലിഞ്ഞൊഴുകീടിന
ചന്ദ്രോപലപലമതിലുകളതുലം
ചന്ദ്രാനനമാർപതിനാറായിര-
മിന്ദ്രാവരജമനോഹാരിണിമാർ.
സാന്ദ്രമനോഹരഗാനാരംഭേ
മന്ദമണഞ്ഞുപുണർന്നുപുണർന്നും
കന്ദക്ഷരണ്ഡകമാലകൾചൂടി
കന്ദുകതാഡനലീലകളാടി
ഇന്ദിശമലഹരിബലഹരിപാടി
ഇങ്ങനെമന്നിവസരസംപാടി

അങ്ങിനെയിങ്ങുതന്നിലെങ്ങാനുമൊരുദിശി
പാദേകനകപ്പൊടിക്കുടെയിടകലർന്നു
ക്ഷുദ്രമണിപലതുമുത്തുംഗകാന്തിയോടെ
വിളങ്ങുന്നപാതിരാവിലെങ്ങുംനടക്കുന്നേരം
കാലലതികലൊട്ടുമുണ്ടാകയില്ലരുചി;
കാണാതപഹരിക്കകാണിപോലുമില്ലെന്നു
പ്രാണികൾക്കെല്ലാമുണ്ടു പ്രാണാപായത്തിൽഭയം
നാട്ടമകന്നാനിശികാട്ടുകൾതോറുംനല്ല
ചോട്ടമിറക്കിച്ചിലകേഴമിഴിമാർതാനേ
പേടിയുംവെടിഞ്ഞങ്ങുതാനേകിടക്കുന്നേരം
വേടക്കലങ്ങളെല്ലാമോടിയകന്നീടുന്നു
അത്രയുമല്ലതിലും ചിത്രമിതെത്രപാരം
ചെട്ടെന്നുറങ്ങുന്നേരംചട്ടുറവായുതാനും
ചെട്ടെന്നിളക്കമില്ലതട്ടാതെപോയീടുന്നു-
ഏവംനിജപുരിയിൽദേവൻസുഖിച്ചുബല-
ദേവൻതന്നോടുകൂടെമേവുന്നകാലമങ്ങു
വൃത്രാരിസഹജനാമിത്രമല്ലസിക്കുന്ന
സത്രാജിത്തെന്നുമിന്നാമിത്രനെസേവിപ്പാനായ്
കാലേകുളിച്ചു പിതൃകുലദേവം പൂജിച്ചു
ചാലേസമുദ്രംതന്റെകൂലേവസിച്ചുരവി
തന്നെസ്തുതിച്ചാനവനാനന്ദമോദത്തോടെ

"അംഭോജാകരതോഷണം ത്രിജഗതാ-
മാനന്ദസംപോഷണം
ഗംഭീരാമയശോഷണം നിചുതര
ശ്രീമന്മഹാഭീഷണം
ഡംഭോന്മത്തതിദൂഷണം സുരഗിരേ-
രേകംമഹാഭൂഷണം
ജംഭാരാതിഷ്ടതോഷണം പ്രതിദിനം
വന്ദേമഹേപൂഷണം

അംബരചാരിൻ! അംബുജധാരിൻ!
ഉരുതരദുരിതമഹാമയഹാരിൻ!
മണ്ഡനധാരിൻ! ഖണ്ഡിതവൈരിൻ!
ദിനമനുനിഖിലചരാചരഹാരിൻ!
കാമവിസാരിൻ! കോമളധാരിൻ!
ജയജയ! ദിനകരവാതഹാരിൻ!
ഒട്ടൊഴിയാതെ ചരാചരമെല്ലാം
ഒട്ടുപുലച്ചുതുടങ്ങുന്നേരം
ഒട്ടുംതാമസമരാതെഗമിച്ചുട-
നോട്ടംതേടിനടന്നീടുകയും
വാട്ടമകന്നുപിടിച്ചുകളിച്ചും
വേട്ടകളാടിനടന്നുരസിച്ചും
പാട്ടിലിതന്നുരസിച്ചുമടിച്ചും
തണ്ടാർമലർശരമേറുവലഞ്ഞും
തണ്ടാർമിഴികളെയങ്ങുതിരഞ്ഞും
തേടിനടന്നുനടന്നുവലഞ്ഞും
തണ്ടിലിരുന്നുശരീരമുലഞ്ഞും
ഭക്ഷണമാശുകഴിച്ചുകിടന്നും
ഭിക്ഷുകളേറുവിശന്നുതളർന്നും
രക്ഷകൾചെയ്യതിനങ്ങുളനിഞ്ഞും
വൃക്ഷതലംചിലകുന്നുകടന്നും
ദുഷ്ടവിചേഷ്ടിതമൊക്കെയലച്ചും
ശിഷ്ടജനാരെയടിച്ചുപിടിച്ചും
കഷ്ടമഹോചിലർകള്ളുകുടിച്ചും
പുഷ്ടമിറച്ചിയെടുത്തുകടിച്ചും
നിന്തിരുവടിയുടെചരിതമിതെല്ലാം
സന്തതമഖിലംകാണാകുന്നു
സൃഷ്ടിക്കുന്നുഭവാനിഹലോകേ
പുഷ്ടദയംപരിപാലിക്കുന്നു
ദുഷ്ടരെയൊക്കെയൊടുക്കീടുന്നു
വിഷ്ടപമൊക്കെഹനിച്ചീടുന്നു
ജനനംചെയ്യുമവനംചെയ്യു-
മഖിലചരാചരഹനനംചെയ്യു-
മനവരതംദിനനാഥ! കൃപാലോ
നന്ദകലയാമിഭവാനെഹന്തനം
ശങ്കരനായതുനിന്തിരുവടിതാൻ
ശങ്കയെനിക്കിഹതെല്ലുമില്ല;
പങ്കജനാഭൻനിന്തിരുവടിതാൻ
പങ്കജഭവനുംനിന്തിരുവടിതാൻ
വൃന്ദാരകപതിയാളിയതാംസുര-
വൃന്ദമശേഷംനിന്തിരുവടിതാൻ,
നിൻകഴലിന്നിഹകൂപ്പീടുന്നേൻ
നിൻകൃപയെങ്കലുദിച്ചീടേണം"
എന്നിവപലവകചൊല്ലിനമിച്ചും
ഇന്ദ്രിയമഖിലമടക്കിജയിച്ചും
ഘോരതമായതപസ്സിലുറച്ചും
വാരിജബന്ധുമനസ്സിലുറച്ചും
പഞ്ചപാവകമദ്ധ്യഗനിന്ദ്രിയ
പഞ്ചകത്തെജയിച്ചനിതാന്തം
ചഞ്ചലതയെവെടിഞ്ഞൊരുനേരം
നെഞ്ചകത്തുമുദിച്ചുദിനേശൻ;

ഭാസി തായതലോചനനാമവ-
ന്നേനാളിനകത്താരുമേ
തഞ്ചി നാനൊരുകാന്തിവിശേഷം
പഞ്ചസായകനോടുസമാനൻ,
നാഞ്ചിലെപ്പോഴുമഞ്ചിതമാകിന
വാഞ്ഛിതംമമനൽകണമിപ്പോൾ
കന്ദമൂലഫലങ്ങൾമേലങ്ങളി-
ലൊന്നിലുംരുചിയില്ലവനന്നു
മന്ദവാതമതെന്നിയെമറ്റവ-
യൊന്നുംവേണ്ടഭുജിപ്പതിനായി;
ഡംബരങ്ങളകന്നിതുദേവാ-
ലംബനംരവിയെന്നുമുറച്ചു
“ദേവദേവദിവാകര!പാലയ
കേവലാഗമമാകിയമൂർത്തേ!
ദേവസേവിതനായഭവാനുടെ
സേവചെയ്വതിനാരിഹപോരും”
ഇത്തരംപലവാക്കുപറഞ്ഞതി
ഭക്തിയോടുവണങ്ങിവണങ്ങി
ആത്തമോദംതപസ്സുതുടങ്ങിനാ-
നാർത്തിതീർക്കണമെന്നവനപ്പോൾ

അന്നേരംദിനനാഥനവന്റെ
മുന്നിൽപ്പുരിചൊടുകാണായ്വന്നു
മന്ദസ്മിതവുംതൂകിനികാമം
മാദമൊരക്ഷരമരുളിച്ചെയ്തു;
“ഹന്ത!കുമാരക!ചൊല്ലണമിന്നി
ചിന്തയിലെന്തുനിനക്കഭിലാഷം?
സന്താപങ്ങളകന്നീടേണം
സന്തതമോദംവന്നീടേണം
ആർത്തികളൊക്കെയകറ്റീടേണം
കീർത്തിനിനക്കുനടന്നീടേണം
ചിത്തഗുണങ്ങളിണങ്ങീടേണം
പൂർത്തികളൊത്തുവിളങ്ങീടേണം”
ഇത്തരമുള്ളദിവാകരവചനം
സത്വരമവിടെക്കേട്ടളവായാം
അത്ഭലകനിഹസത്രാജിത്തും
ഉത്തരമിത്ഥമുണർത്തിച്ചുമുദാ;—
“ഭക്തികൊണ്ടുഗൃഹത്തിലിരിപ്പാൻ
ദുർഘടമെന്നതറിഞ്ഞീടേണം
സർവമറിഞ്ഞൊരുനിന്തിരുവടിയോടു
സാമ്പ്രതമെന്തിനുണർത്തിക്കുന്നു?
പാരിടമൊക്കെയടഞ്ഞുനിറഞ്ഞൊരു
ക്രൂരിരുളൊക്കെയടക്കിക്കളവാൻ
കാരണമായൊരുതേജസ്സുണ്ടു
ചാരുതരംതവകാണാകുന്നു;
അടിയനുമൊന്നുതന്നരുളേണം
മടിയരുതേതുംകരുണാസിന്ധോ!
അടിമലർക്കൂപ്പുന്നോർക്കഭിലാഷം
വടിവൊടുനിന്തിരുവടിനൽകുന്നു;
ഇത്തരമുള്ളൊരുസത്രാജിത്തിൻ
ചിത്തമനോരഥസാരമറിഞ്ഞു
ഉത്തമനാകിയസൂര്യൻഭഗവാൻ
ഉത്തരമൊന്നിദമരുളിച്ചെയ്തു;—

“ഭോ!ഭോ!സത്രാജിത്രാജിതപാദകമലാ-
ലംബനംസാമ്പ്രതംതേ
ദാതുംചേതോനുകൂലംകിമപിപടുതരം
നൈവലോകേവിലോകേ
കാമംകാമപ്രദായീവപുഷിവിജയതേ
കോപിചിന്താമണിർമ്മേ
സ്വർണ്ണാനാമഷ്ടഭാരംദിനമനുജനയേ
ദേഷദാസ്യാമിതേനം”

ഇത്തരമുള്ളൊരുപദ്യംചൊന്നാ-
നുത്തമനാകിയസൂര്യൻഭഗവാൻ;
അർത്ഥമിതിന്നറിയാൻപണിയെങ്കിൽ
അർത്ഥംഭാഷയിലങ്ങറിയിക്കാം.
കൈകൊണ്ടൊട്ടറിയിച്ചീടേണം
മെയ്കൊണ്ടൊട്ടുനടിക്കുംവേണം
എന്നതുകൊണ്ടുമറിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ
ചൊന്നതിനർത്ഥംചൊല്ലുന്നുണ്ടു
സത്രാജിത്തേ!കേട്ടാലും!നീ
ചിത്രംചിത്രം!നിന്നുടെധൈര്യം
വല്ലഭിമാരുടെവല്ലഭനാകിയ
മല്ലവിലോചനനല്ലാതേസന
വാണീടുമ്പോൾനിങ്ങൾക്കെല്ലാം
കാണിപോലുംഖേദവുമില്ല;
എന്നതിലേറ്റവുമെന്നുതുന്നതി-
നെന്തിഹവേണ്ടീത്ചിന്തിതമിങ്ങു
പണ്ടേയുണ്ടെന്റംഗംതന്നിൽ
കണ്ടാലുംനീകൗതുകമന്യേ
ഹന്തസ്യമന്തകമെന്നുമഹാമണി
കാന്തികൾകൊണ്ടതികാന്തമിതല്ലോ
നിത്യംനിത്യംപൂജിക്കേണം
ചിത്താനന്ദംസേവിക്കേണം
എട്ടുഭാരംപൊന്നാദിനംപ്രതി
മുട്ടാതെതരുമിമ്മണിരാജൻ;
എന്നാലിതുനീമേടിച്ചാലും!
തന്നീടുന്നേനിന്നിതുതന്നെ;
ശിക്ഷയിലിന്നിതുസൂക്ഷിച്ചങ്ങിനെ
രക്ഷിക്കേണമിതെന്നരുൾചെയ്തു.

സ്യമന്തകംമണികൊടുത്തുസൂര്യൻ
സമന്തമങ്ങിനെമറഞ്ഞനേരം
അമന്ദവേഗമൊടവൻനടന്നു
ക്രമേണകാനനതലംകടന്നു
ഗളത്തിലമ്മണിവിളങ്ങിയപ്പോൾ
കളത്രലോകർനിറഞ്ഞുകണ്ടു;
പുരത്തിലങ്ങവനടുക്കുമപ്പോൾ
കടുക്കനേചിലരകന്നുനിന്നു
തെരുക്കനെച്ചിലരൊരുക്കിയെല്ലാ-
മുരുത്തിരിപ്പിന്നൊരുമ്പെടുന്നു;
ദിനേശനങ്ങിഹവരുന്നതാണേ

ജനനാഥനെപ്പുനരണഞ്ഞുകണ്ടോൻ
ജനങ്ങളിങ്ങനെനിനച്ചുതൽക്ഷണം
മനക്കാമ്പിൽഭ്രമമകന്നുനിന്നു,
അക്കണ്ണനെഴുന്നള്ളുന്നതുകണ്ടോൻ
പുറകേചെന്നുനിറഞ്ഞുജനങ്ങൾ
മിക്കകൂട്ടിൽചിലതിക്കുതുടങ്ങി
മാളികതന്നിൽചിലരേറിനിരന്നു.
അച്ചികളെല്ലാംകൊട്ടിയിതെന്നി-
ട്ടുച്ചത്തിൽചിലവാക്കുതുടങ്ങി
ഇച്ചിരിയമ്മേ!നിച്ചിരിയത്തി;—
ഉച്ചിരിയൊട്ടുംനന്നല്ലേടി!
കൊച്ചുകളോട്ടുകളിച്ചിരിയാമേൽ
കാഴ്ചയിലിച്ഛനിനക്കുണ്ടെങ്കിൽ
കാച്ചിയപുടവയുടുക്കരുതാമോ
പച്ചപ്പുഴുവുംതേക്കരുതാമോ
കഞ്ഞിപ്പെണ്ണിനുകഞ്ഞികുടിപ്പാൻ
തെറ്റുകരഞ്ഞിട്ടാവതുമില്ല;
മനത്തുകിലുംകഞ്ഞിപ്പുടവയു-
മാഞ്ഞുപിടിച്ചൊരുകഞ്ഞച്ചാറും
കഞ്ഞിക്കാറ്റുംഅവളുടെമകളും
പാഞ്ഞീതപ്പോൾകാഴ്ചകൾകാണ്മാൻ;
കൊച്ചിക്കൊരുനായർവരുന്നു—
[illegible]ത്തുകൊണ്ടവർപോരുന്നില്ലാ
[illegible]പാന്തിരതെരുവിളിച്ചാൽ
[illegible]താവുമതോർത്തീടേണം
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ലിപ്പെണ്ണവരതാലിയണി[illegible]
[illegible]ചലങ്ങൾഞാറിഞ്ഞും[illegible]ണി[illegible]
മകളുച്ചൂരതടെകോലംകണ്ടും
കാലംപോയതറിഞ്ഞില്ലവളും;"
ഇങ്ങിനെയോരോവാക്കുകൾ[illegible]
നംഗനമാരുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
[illegible]തെക്കൻകത്തിയെടുത്തെതിരേ[illegible]
[illegible]ക്കൊണ്ടൊരുക്രുദ്ധവിളിച്ചു
[illegible]ചക്കനെയങ്ങുമരിഞ്ഞഥനോക്കി
ച്ചിക്കോണങ്ങുനടന്നുതുടങ്ങി,
പൗരന്മാരുതുനേരംതെല്ലും
നാരായണനോടറിയിപ്പാനായ്
[illegible]രകതന്നിൽചെന്നൊരുസമയേ
[illegible]ണനെക്കണ്ടാരായി
വൃഷ്ണികുലത്തിൻമകുടമണി
കൃഷ്ണൻതിരുവടിതാനതുനേരം
വല്ലവമനകിയരുക്മിണിയോട്ടും
നല്ലവിശേഷംചൊല്ലിരസിച്ചു
ശീതളമായൊരുമണിയറതന്നിൽ
ചൂതുംപടവുമെടുത്തുനിരത്തി
ചൂതായുധസന്നാഹിയഭഗവാൻ
ചൂതുംപൊരുതുകളിച്ചുരസിച്ചു

ഇരുമ്മൂന്നാറുകളിച്ചാലിന്നി.
കരുവതിനിക്കീഹവെട്ടാമെന്നും
പെട്ടെന്നിപ്പോളൊരെട്ടുകളിച്ചാൽ
പെട്ടാപിരിച്ചതുവെട്ടാമെന്നും
പകിടകളിച്ചതുകപടംതന്നെ
പകിടകളെന്നൊട്ടുക്രൂടായെന്നും
തോലിപിണഞ്ഞുനമുക്കെന്നാലെൻ
താലിയിലെന്നുതരുന്നേൻപണയം
കൊങ്കകൾരണ്ടുംപണയംതന്നാ
ലെങ്കിലൊരിക്കൽപൊരുതാമെന്നും
ഇത്തരമോരോവാക്കുകൾചൊല്ലി
ചിത്തവിനോദത്തോടുവസിക്കും
പുരുഷോത്തമനെച്ചെന്നുവണങ്ങി
പുരജനമേവമുണർത്തിച്ചുമുദാ.
ശോകാശേഷവദന! ദേവശൌരേ! ജയ
ലോകാഭിരാമഗുണ! ദേവശൌരേ!
ലക്ഷ്മീരമണ! ജയ ദേവശൌരേ!
അക്ഷീണഭുജബല ദേവശൌരേ!
ലീലാരസികതനോ! ദേവശൌരേ! വന-
മാലാവലിഭൂഷണ ദേവശൌരേ!
ആദിത്യദേവനിങ്ങെഴുന്നള്ളിതാനേ
മോദേനഗോപുരത്തിൽപാർത്തിടുന്നു;
കാന്തിപടലംകൊണ്ടീരാജധാനിയിലുള്ള
കാന്താരമഖിലംവിളങ്ങിടുന്നു:
നിന്തിരുമലർവന്നുകൂപ്പുവാനായവ-
നിന്നിഹവന്നിടുന്നുമോദമോടെ;
എന്നാലവനെയിന്നുകാണ്മിക്കേണം
നന്നായിട്ടൊരുതളികിൽപാർപ്പിക്കേണം"
എന്നീവാക്കുകൾകേട്ടുമുകുന്ദൻ
മന്ദസ്മിതമൊട്ടുമൊന്നരുൾചെയ്തു
"എന്നാംബുജിനീകാന്തനല്ലവനാരു
മന്ദന്മാരുതുബോധിച്ചാലും!
[illegible]ഭൂതലത്തിൽവിളങ്ങുമൊ-
[illegible]മണിയുടെപിമ്പേവരുന്നാൾ
[illegible]തലഞ്ഞിറങ്ങുകയില്ല-
[illegible]രായൊരുലോകജനമാരേ!
സത്രാജിത്തുതപസ്സുംതുടങ്ങി
അത്രവസിക്കുന്നതുകേട്ടു
മിത്രവരംകൊണ്ടവനുടെകാന്തികൾ
ഇത്രവിളങ്ങിയതെന്നറിയേണം;
ഇത്തരമൊന്നരുൾചെയ്തളവായാം
സത്രാജിത്തുമണഞ്ഞുവണങ്ങി
വൃത്രാരാതിസഹോദരനോടു-
വൃത്താന്തങ്ങളുണർത്തിച്ചുമുദാ;
ചെന്താർമാനിനിതന്നുടെകണവൻ
ചിന്തതെളിഞ്ഞൊന്നരുളിച്ചെയ്തു;—
[illegible]ദവനിന്നുടെഭാഗ്യംകൊണ്ടു
സാദരമാശുലഭിച്ചിതുമണിയും
ഭൂമിയിലുള്ളജനങ്ങൾക്കിമ്മണി
കാണ്മാൻപോലുംപണിയാകുന്നു
അക്കരണിക്കളൂടിച്ചോരുകരുണയാ-

തോക്കുംതോറുംചിത്രം! ചിത്രം!
പരമമഹാധനമാകിയരത്നം
പരിപാലിപ്പാനെളുതല്ലേതും
ഉപചാരമ്മാരുണ്ടനവധിപാർത്താ-
ലാരെന്നാലുംസൂക്ഷിക്കേണം;
നിങ്കലൊരുമളിവരാതെയിരിപ്പാ-
നെങ്കിലതെങ്കലിരുന്നിടട്ടേ!
ആശയതിങ്കൽനമുക്കില്ലേതും
നാശംവരുമതുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു.
ചിത്താനന്ദംമണിയിൽവിളഞ്ഞൊരു
ചിത്തമതൊക്കെനിനക്കു തരുന്നേൻ
ഇത്തരമൊന്നരുൾചെയ്തതുകേട്ടതി-
നുത്തരമൊന്നവനരിയാടാതെ
ചിത്തംകൊണ്ടുചിരിച്ചുതുടങ്ങി
സത്വരമങ്ങുനടന്നുതുടങ്ങി;
"പ്രവൃത്തികളെയാഗ്രഹമെന്നു
ഭൃത്യന്മാർക്കുമിളക്കരുതേതും
ചിത്തത്തിൽകൊതിയുണ്ടാമെന്നാൽ
ഇത്രയതെന്നൊരുനിയമംവേണം;
കാറ്റുംമഴയുംവെയിലുംമഞ്ഞും
ഏറ്റുംകൊണ്ടുടനാടലിനോടേ
ഏറ്റമുറക്കംമാറ്റിപ്പരിചൊടു
നോറ്റുകിടന്നുടനേറ്റമിരന്നും
പണിപെട്ടിങ്ങുനമുക്കുലഭിച്ചൊരു
മണിപെട്ടെന്നുപിടിച്ചുപറിപ്പാൻ
മടി[illegible]രുതവചനം
ക[illegible]ക്കുംതോറും
സ[illegible]നിതെന്നൊരു
കു[illegible]ചൊല്ലുകയത്രേ;
പട്ടിലണഞ്ഞധനത്തിലൊരല്പം
കട്ടുകയില്ലീയജമാനന്മാർ;
പെട്ടിതുറപ്പാനിന്നെളുതല്ലാ
പൂട്ടിയപുരുഷൻവീട്ടിൽപോയി
നാളെവരേണംവേണമതെങ്കിലു-
മാളെയയച്ചാലതുമതിതാനും;
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരുശാഠ്യംപറഞ്ഞി-
ട്ടിന്നുലഭിപ്പാൻകൂടുകയില്ല"
ഇത്ഥംമനസിനിനച്ചുംകൊണ്ടു
സത്രാജിത്തുംഭവനംപുക്കാൻ;
നിത്യവുമമ്മണിവച്ചൊരുപീഠം
ഭക്തിമുഴുത്തഥപൂജകൾചെയ്തു
ചിത്താനന്ദംമണിയിൽവിളഞ്ഞൊരു
ചിത്തമെടുത്തുസുഖിച്ചുവസിച്ചു.

പ്രസേനനെന്നൊരുസഹോദരൻതാൻ
പ്രസാദമോടവനൊട്ടുണ്ടുവന്നു
പണ്ടിയമമ്മണിഗുണങ്ങൾകൊണ്ടവ
നിങ്ങടിനിനാഥ പറഞ്ഞകിഞ്ചന
കനത്തകൗതുകമെനിക്കുചേതസി
ജനിയ്ക്കകൊണ്ടിതുനിനച്ചിടുന്നു
മനക്കുരുന്നതിലനുഗ്രഹമായി
നിനക്കകിഞ്ചനജനിച്ചിടേണം
നിരാകുലംമമതരേണമിമ്മണി
ചിരേണവാഞ്ഛിതമെനിക്കുചേതസി
സരോജവല്ലഭവരേണവന്നതു
കരേണഞാനതുധരിക്കണം
ഗളത്തിലമ്മണിവിളങ്ങണംമമ
കളത്രശോഭകൾനിറയ്ക്കണം
നെടുത്തകാനനമടക്കിവാഴും
മൃഗങ്ങളെപ്പലതൊടുക്കണം
മുടക്കിയമ്പുകൾതൊടുക്കണംമൃഗ
നടിപ്പതുംചിലതൊടുക്കണം"

സാദരമിങ്ങനെസോദരവചനം
യാദവനപ്പോൾകേട്ടുദശായാം
ഖേദംമനസിജനിച്ചതടക്കി-
സ്സോദരനമ്മണിയുടനേനൽകി;
അപ്പോഴമ്മണിമേടിച്ചവനും
ശില്പമെടുത്തുകഴുത്തിലണിഞ്ഞു;
പച്ചവിളങ്ങിനകച്ചമുറുക്കി
പച്ചപ്പട്ടുമുടുത്തഥകെട്ടി
പച്ചപ്പിടിയുമസിയുമെടുത്തൊരു-
പച്ചക്കുതിരമെലേറിനടന്നു;
വേട്ടയ്ക്കിളമയെഴുന്നുള്ളുന്നതു
കേട്ടുടനേരംനായന്മാരൊരു
കൂട്ടമിരുന്നുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി;—
കൂട്ടിവിളിച്ചുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
"നായാട്ടെന്നതുകേൾക്കുന്നേരം
നായന്മാർക്കൊരുരസമല്ലോ
മായംചിലവാകബോധിക്കേണം
തായംകൊണ്ടതുസാധിക്കേണം
നായ്ക്കളുമനേകംകൂട്ടംവേണം
നായാടികളിലുമൊരുവകവേണം
വലയുംകെട്ടിയുറപ്പിക്കേണം
മലയുംകാട്ടുമിളക്കീടേണം
കലഹിക്കുന്നമൃഗങ്ങളെയൊക്കെ
കൊലചെയ്വാനൊരുവിരുതുംവേണം
കണ്ടച്ചാരുമരിച്ചപ്പിന്നെ
തെണ്ടിപ്പുല്ലുംകൂടെവരുന്നു
വേട്ടക്കളരിയിലെത്തുംപോഴും
കോട്ടമിതൊന്നുംനമ്മുടെകണ്ട-
മുഖ്യസ്ഥനിരുന്നാനുണ്ടായില്ല,
നമ്പൻനായെക്കൊണ്ടൊരുകൂട്ടം
വമ്പനാലതുമതിയായില്ല
വമ്പടയൊക്കെക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടു
മുമ്പിൽനടപ്പാൻപോരാതാനും
പണ്ടുപടയ്ക്കുമുറിഞ്ഞപ്പിന്നെ
തിണ്ടലിനിക്കോനേരമായില്ല,
കേളച്ചാരുകൊടുത്തുവളർത്തൊരു
കാളൻനായവനെങ്ങുതിരിച്ചു
ചീളനൊത്തിപ്പനിയടിയൻ
വേളകടിച്ചുപൊളിപ്പാൻപോയി!
കേളച്ചാരുടെകാളൻനായുടെ
ശീലംനിങ്ങളറിഞ്ഞിട്ടില്ല,

ചാലേപന്നികൾകേലംകണ്ടാൽ
പല്ലുംതേറ്റുപറക്കംകള്ളൻ
കരിമ്പനെന്നൊരുനായുണ്ടവനൊരു
കരിമ്പുപേടിയുമില്ലൊരുനേരവും
കുറുമ്പിനല്ലൊരുവരമ്പുപാറി
തരംവരുമ്പോൾകടിയുംകൂട്ടം
വെളുമ്പനൻപൊട്ടമൃഗങ്ങളോടെ
കലമ്പുവാൻമതിബലംകൊടാതെ
പെരുത്തവൻപുലിയുരത്തുവന്നാൽ
കഴുത്തറുപ്പാൻകരുത്തുപോരും
കടുവായോടൊരുകടികൊണ്ടന്നേ
നെട്ടുവാലൻതന്നുടലുമുറിഞ്ഞു
അടവിയിലിന്നുനടനംചെയ്യാൻ
ഉടനെനിന്നാൽപട്ടുവല്ലേതും
ചാത്തച്ചാരുടെചാത്തൻനായും
തൊമ്മച്ചാരുടെതൊമ്മൻനായും
കണ്ടച്ചാരുടെകണ്ടൻനായും
കോരച്ചാരുടെവീരൻനായും
എന്നിവനായ്ക്കളനേകംവേണം
നിന്നുപിണങ്ങിമിണങ്ങരുതേണം
പടയ്ക്കുനല്ലവനിടയ്ക്കുമാകാ
യിടയ്ക്കുനല്ലവൻപടയ്ക്കുമാകാ
പടയ്ക്കുകൂടാകണക്കതന്നെ
കൂറ്റൻവേട്ടയ്ക്കൊരുമ്പെടേണം
വെട്ടുകമപ്പോൾകളിച്ചുനല്ല
ചെട്ടത്തമുണ്ടുംഞെറിഞ്ഞുടുത്തു
ചെട്ടത്തവെറ്റിറെട്ടത്തണിഞ്ഞു
കട്ടകച്ചോറുംചിലതിന്നായി
കുളത്തിലേറിച്ചൂരിഞ്ഞുറങ്ങും
ജളതചമേറിനതനിച്ചനായർ
പടയ്ക്കുചെന്നങ്ങെടുക്കമപ്പോൾ
പടയുംകടയുംവെടിയുംപൊടിയും
പൊട്ടപ്പൊടെവെടിയുംചക്കംമുറിവും
വാക്കുംതെറിയുംചോരപ്പുഴയും
തിരാപ്പുഴിയുംകണ്ടൊരുനേരം
തൊണ്ടനവന്റുടകള്ളരണ്ടും
കിട്ടുകിടന്നെന്നുവിറച്ചുവിറച്ചും
ളുടലുതളന്നുംപേടിവളന്നും
പടലുതടഞ്ഞിട്ടവിടെമറിഞ്ഞും
വെക്കംവീട്ടിലടുക്കളതന്നിൽ
പുക്കൊരുവമ്പൻകതകടച്ചു
കഴലപനിച്ചുകിടക്കേയുള്ളൂ
കിട്ടച്ചാരൊരുവേട്ടക്കിടയിൽ
കാട്ടിൽചെന്നൊരുകോട്ടിലുറച്ചു
കൂട്ടംപന്നികൾചാട്ടംകണ്ടി-
ട്ടോട്ടംകൊണ്ടിഹവീട്ടിൽചെന്നു
അപ്പികൊതിച്ചുവസിച്ചീടാനും
യപ്പിയുമെന്തിനുപോന്നിടുന്നു,
കപ്പൻപഴവുംചോറുംകറിയും
പൊല്ലത്തടിയംകാട്ടിൽകിട്ടും,
സ്വൈരമെന്നൊരുമാവെന്തോട്ടെ.

സിന്ദൂരക്കുറിയിട്ടുംകൊണ്ടു്
വേട്ടയ്ക്കെന്തിനുതാൻപോകുന്നു
കാട്ടിലിരിപ്പതുവേശ്യകളെന്നോ?
കള്ളാ! ചെന്നുകളത്രംതന്നുടെ
പിള്ളയെടുത്തുകളിപ്പിച്ചാലും!
തുള്ളിവരുന്നാക്കരങ്ങുകണക്കേ
തുള്ളിവരുന്നൊരുകാന്തച്ചാരുടെ
പിള്ളേരുടെയൊരുനായാട്ടങ്ങിനെ
വള്ളികളേറിയിരുന്നുവിറയ്ക്കും
തള്ളപിരിഞ്ഞൊരുകുഞ്ഞുകളൊന്നിനു
കൊള്ളരുതെന്നതുകേട്ടിട്ടില്ലേ
ചേന്നച്ചാർക്കതിടുക്കംവന്നു
തന്നുടെമകളവൾപെറ്റതുകൊണ്ടു
ഉള്ളിയരച്ചുംമുക്കുടിവെച്ചും
വെള്ളംവെച്ചുംകൊള്ളിപിടിച്ചും
ഉള്ളൊരുനേരമടങ്ങിയിരിപ്പാൻ
കള്ളപ്പാഴന്നൊളതല്ലേതും
കൊട്ടാരത്തിൽകൊച്ചുപണിക്കരു
വേട്ടക്കായിപ്പോകണമെന്നാൽ
മുമ്പിലൊരൻപതുകമ്പടിവേണം
പിന്നെച്ചിലവുകവേറെവേണം
പെട്ടിയെടുപ്പാൻപട്ടരുവേണം
കാലുതിരുമ്മാൻനായരുവേണം
വേലുക്കോരനുമരികേവേണം
സഞ്ചിയെടുപ്പാൻപൊതുവാൾവേണം
ചന്തംകൂട്ടിവനത്തിൽചെന്നാൽ
എന്തൊരുകാര്യംചിന്തിക്കുന്നു
കാട്ടിൽചെന്നുമഹാക്ഷ്ടംപറവാൻ
കൂട്ടിക്കൊണ്ടിഹപോകയുമല്ല
കല്പിക്കുന്നതുമെന്തിനുപോഴിൽ
കല്പനവന്നതുബോധിച്ചില്ല
തങ്ങളിലിങ്ങനെയോരോവാക്കുകൾ
അങ്ങുപറഞ്ഞുനിന്നാൽപടയിട
തിങ്ങിയിട്ടുനടന്നുതുടങ്ങി
ഭംഗിയിനങ്ങിനകോപ്പുംകൂട്ടി
തപ്പുമട്ടളമിടക്കയുടുക്കുകൾ
തിത്തിവീണമുഖവീണമുരശും
ചേങ്ങിലതിമിലനല്ലമൃദംഗം
ചെണ്ടകുറുന്തുടിവട്ടംജാലം
ഡിണ്ഡിമമക്കുമിടക്കയിടുക്കുകൾ
മഡ്ഡുഝല്ലരികൾഝർഝരവാദ്യം
ഇത്തരംവിവിധവാദ്യസമൂഹം
പത്തുലക്ഷവുമവയൊക്കെമുഴക്കി
തിത്തിത്തിത്തെയ്തരികിടകിടതക
തികധകിടധിമിതതധരികിട
കിടതകിജ്ജംതോംകിടതകിതോം
ധിത്തംതധധനകിടതകധിത്തിം
കുക്കുധരിക്കുധരിക്കുധകതധണ
കതധണതക്കതിക്കതക്കട്ടേ തക്കിടകിടതോകി താം
ഇത്തരമുള്ളൊരുഘോഷംപലവക
സത്വരമങ്ങുതുടങ്ങീടുന്നു

വിഷ്ടം നല്ലശരങ്ങളും ചുരികയും
ചക്രങ്ങൾ ശൂലങ്ങളും
ചെല്ലേറും ചില കത്തിവാളു ചവളം
തോളക്കാമുനക്കത്തിയും
ഉല്ലാസത്തോടെടുത്തു ഭൃത്യജനേ
മെല്ലെ പടക്കൂട്ടമ-
തെല്ലാം കൂക്കിവിളിച്ചു കാട്ടിന്നരികേ
വേട്ടയ്ക്കൊരുമ്പെട്ടതേ
പടയിളകീടിന സമയേ ശിവശിവ!
ഭടജനമുടനേ ഝടിതി ചവിട്ടി
ധരണീതലങ്ങളിടിഞ്ഞു പൊടിഞ്ഞും
പൊടിപടലങ്ങളുമവിടെ നിറഞ്ഞു
അഖിലമെഴുന്നു നിരന്നു പരന്ന-
ങ്ങംബരസീമനി രവികിരണങ്ങളു-
മൊക്കെ മറച്ചുടനവിടെയടങ്ങാ-
ത്താമരപൂരത്തിനകത്തു കടന്നാ-
ഗംഗാജലവും ചെന്നു കലക്കി
വട്ടപ്പരിചതുരക്കിടുമപ്പോൾ
ചട്ടപടനെന്നൊരു കൊട്ടരവത്തൊടും
എട്ടുദിഗന്തം പൊട്ടിച്ചീടിന
കൊട്ടും വെടികളുമൊട്ടൊഴിയാതെ
കേട്ടളവായമസ്തമഹാഗജ-
കൂട്ടവുമുടനേ ഞെട്ടീടുന്നു,
മലകളുമൊന്നു കുലുങ്ങീടുന്നു,
ജലധികളൊന്നു കലങ്ങീടുന്നു
പിടിയാനകളൊക്കെയുലഞ്ഞീടുന്നു,
തടിനികളൊക്കെ കലങ്ങീടുന്നു,
ധരണി ധരിപ്പാനെളുതല്ലാഞ്ഞി-
ട്ടുരഗാധിപതി വലഞ്ഞീടുന്നു
കമഠാധീശൻ തന്നുടെയുടലും
ചടുകടനെന്നു തകർന്നീടുന്നു
ചാടിച്ചിലരതു പിടിച്ചു കളിച്ചും
കൂടെച്ചിലരതു പിടിച്ചു തടുത്തും
വേലികൾ വലിച്ചു തടികളൊടിച്ചും
പടലിലടിച്ചും പൊടികളുയർച്ചും
ശിലകൾ പൊടിച്ചും വലകൾ പടുത്തും
വഴികൾ തടുത്തും വികടമെടുത്തും
നായാട്ടിന്നിഹ നായകന്മാരവർ
കാട്ടിൽ ചെന്നു നിറഞ്ഞൊരു സമയേ
നായാടികളും കൊട്ടിയിളക്കി
തീക്കട്ടിൽ ചിലവലയും കെട്ടി
തക്കമറിഞ്ഞു തിരഞ്ഞു മൃഗങ്ങളെ
പക്കാണത്തിനടുത്തൊരു സമയേ
സത്രാജിത്തിന്നനുജനതപ്പോൾ
അത്രജനത്തോടൊന്നരുൾ ചെയ്തു
'വേടന്മാരിതു ബോധിക്കേണം
കാട്ടുകളൊക്കെയുറപ്പിക്കേണം
കാട്ടിന്നൊരു മൃഗമോടിപ്പോയാൽ
കോട്ടം നിങ്ങൾക്കെന്നറിയേണം
പേടിക്കുന്നൊരു ഭടന്മാരിൽ ചില-
രോടിയണഞ്ഞു പിണങ്ങീടേണം,
വേടന്മാരൊട്ടു കൂടി നടക്കണം
മാടൽ മനസ്സതിലുള്ളവരെല്ലാം
അമ്പൊടു കുന്തക്കാരൊരുമിച്ചു
മുമ്പിൽ നടന്നു പിണങ്ങീടേണം
വമ്പടയൊക്കെയുറപ്പിക്കേണം
വമ്പു പറഞ്ഞാലെളുതാകില്ല,
വമ്പുലി വന്നിഹ ചാടീടുന്നതു
മമ്പൊടു കരുതി നടന്നീടേണം
പ്രസേനനിങ്ങനെ ഗംഭീരമായി
സ്വസേനയോടേവം പറഞ്ഞ നേരം
പടജ്ജനങ്ങൾ വനത്തിലപ്പോൾ
അടുത്തു കാട്ടുകളിളക്കി മെല്ലെ
തുടങ്ങി നായാട്ടനേകമപ്പോൾ
ഒടുക്കമില്ലാമൃഗങ്ങളപ്പോൾ
പൊട്ടക്കനെ ചില പരിഭ്രമിച്ചും
കടുക്കനെ ചില തിരഞ്ഞുരച്ചും
നടുക്കമോടുടനൊളിച്ചൊളിച്ചും
നെടുത്ത പല്ലുകളിളിച്ചിളിച്ചും
കടുത്ത മാനുകളനേകനേകം
തടിച്ച പന്നികളനേകനേകം
തനിച്ചു കാട്ടിൽ ജനിച്ച ഘോഷം
നിനപ്പതിന്നും പ്രയാസമല്ലോ
കൊമ്പിന്മേൽ ചില കൊമ്പുകളുള്ളൊരു
അമ്പതുലക്ഷം കലകളണഞ്ഞു
ഒന്നിച്ചനവധി പന്നിക്കൂട്ടം
തിന്നു പിണഞ്ഞു ചെന്നായ്ക്കൂട്ടം
കടമാനും ചില മറിമാനും പല-
നെടുമാനും ചില കരുമാനുകളും
പുള്ളിപ്പുലിയും വമ്പുലി ചെമ്പുലി
വള്ളിപ്പുലിയും വരിയൻപുലിയും
ഘനതരമാകിന വനമഹിഷങ്ങളും
മെട്ടടിമാൻ പല കേഴക്കൂട്ടം
ന്യങ്കുകൾ രങ്കുകൾ ഗന്ധമൃഗങ്ങളു-
മളവില്ലാതൊരു കടമാനുകളും
ചമരിമൃഗങ്ങളനേകക്കൂട്ടം
കടുവാ കരടികൾ കേഴക്കൂട്ടം
ഋക്ഷതരക്ഷുകൾ ശല്ലകങ്ങളു-
മക്ഷതബലമാന്നാൻ കൂട്ടം
സിംഹം പലവക കപികുലവും
വ്യാളസമൂഹം നരകരടികളും
മുയലുകളും ചില മയിലുകളും ബഹു-
കുറുനരിയെന്നിവ ജന്തുസമൂഹം
ഒക്കെച്ചാടി കാട്ടുകൾ തോറും
തക്കത്തിൽ ചില പോട്ടിലൊളിച്ചും
വെക്കം ചിലവക ഓടിയണഞ്ഞും
നായ്ക്കളടുത്തു കടിച്ചു പൊളിച്ചും
വെട്ടുകൾ കുത്തുകൾ നീട്ടുകളെന്നിവ
പക്കാണങ്ങളനേകവിധങ്ങൾ
വെടികൊണ്ടങ്ങു മൃഗങ്ങൾ മുറിഞ്ഞും
കടികൊണ്ടങ്ങു ജനങ്ങൾ മുറിഞ്ഞും
കരടികളെത്തിയടിച്ചു കടിച്ചും

കടുവാക്കൂട്ടമെടുത്തുപിടിച്ചും
വ്യാഘ്രങ്ങളുമതിശീഘ്രമടുത്തും
ഊററത്തിൽചിലർപന്നികൾതന്നുടെ
തേററകളേററുമരിച്ചുതുടങ്ങി
ഏററമടുത്തഭടന്മാരെല്ലാം
തേററുമടങ്ങിനടന്നുതുടങ്ങി
അപ്പോളതിബലനാംയദുബാലൻ
കെല്പോടണഞ്ഞുധവില്ലുമെടുത്തു
അത്ഭുതമായ് ശരമാരിചൊരിഞ്ഞു
ഉൽഭടവേഗമശേഷമൃഗങ്ങടെ
ഉപ്പമടക്കിമുടക്കിച്ചിലവഴി
ചാപമെടുത്തുതൊടുത്തഥവേഗാൽ
കോപമൊടംശുകടന്നുവനാന്തേ
മത്തഗജങ്ങടെമസ്തകസീമനി
പത്തുംമുപ്പതുമമ്പുകളുടനേ
ഒത്തുതറച്ചാനുത്തമവീരൻ
ഉത്തരമുള്ളഗജങ്ങളുമെല്ലാം
അത്തൽപിണഞ്ഞിഹചത്തുമറിഞ്ഞു
ശരമേററൻപൊടുശരഭസമൂഹം
പരവശമായിമരിച്ചിടുന്നു
പന്നിക്കൂട്ടമതൊന്നിച്ചനവധി
വന്നതശേഷംകൊന്നിടുന്നു,
കലമാനിണയൊരുവലയിൽചാടി,
പലതുംകൂടിക്കൊലചെയ്തേണം
പന്നിക്കുന്തമെനിക്കുണ്ടെന്നാൽ
പന്നികളെച്ചിലകൊന്നിട്ടെന്നോൻ
കന്നമെനിക്കറിഞ്ഞതുകൊണ്ടുട-
നന്നവർപോളുണ്ടായ്‌വന്നു
മെയ്യുക്കൊരടിയൊതന്നുടുകണ്ടി-
ട്ടുല്ലൊലൊട്ടുംപുനരേറ്റുംനേരം
കല്ലതടഞ്ഞുമറിഞ്ഞതിനുടെ
പല്ലുകളൊട്ടുകൊഴിഞ്ഞതുമപ്പോ
കടുവായെന്നതുകേട്ടൊരുനേരം
ഝടിതിനടന്നിതുനായപ്പടചാടു
ചാലിൽപോന്നുകടന്നാക്കിടന്നു
കടുവായച്ചതികണ്ടതുമില്ല
ഉണ്ടെന്നയോരോരോജ്ഞചപറഞ്ഞും
തങ്ങളിലൊട്ടുവിളിച്ചുതെളിച്ചും
നായന്മാരിഹകാട്ടുകാരുടെതോറും
നായാട്ടോടിനടക്കുന്നോരം
കൊമ്പുകൾകൊണ്ടുവിളംതലമെല്ലാം
അമ്പൊടുകുത്തിയടുത്തുപൊടിച്ചും
തുമ്പിക്കൈകൊണ്ടുചിലരുടെ
കൊമ്പുകളാഞ്ഞുപിടിച്ചുമൊടിച്ചും
സംഭ്രമമോടുവനത്തിൽനടക്കും
കുംഭികൾതന്നുടെകുംഭതടങ്ങളി-
ലൂടെ ചാടിയടുത്തുകടിച്ചും
ഇടതൂർന്നുള്ളോരുചോരകുടിച്ചും
കാനനമാകെക്കൊണ്ടവയെല്ലാം
കിടുകിടെന്നുകലുഷിതനടനം
വികടതരംകലകടുതരമാകിന
മുഖമതുയർത്തിയെടുത്തൊരുനോക്കും
കടുതരമാകിനകണ്ണിലുദിച്ചോരു
തീക്കനലുകളുടെകൂട്ടംകൊണ്ടും
കാട്ടുംപൊടലുകളൊക്കെദഹിച്ചും
കുടിലനഖങ്ങളിലൂടെ നചിലവക
കടുവാകരടികളെന്നിവകോർത്തും
സംഹാരാനലഭീഷണനാമൊരു
സിംഹത്തടിയൻഝടിതിയടുത്താൻ

ഝംഝംഝംകൊരാരവപരകരിയാണോ
  മങ്ങാകോമങ്ങാമാനോ
ലുങ്ങാംലുങ്ങാഞ്ചകങ്ങാചഞ്ചനികറിനതയാ
  കുങ്ങാതാംഭ്രമിമുങ്ങാൻ
ശ്രുങ്ങാംശ്രുങ്ങാഞ്ചകങ്ങാതരമധനിലയോംഹന്ത
  കുങ്ങീരവോസൌ
വാനംഗോമങ്ങാതാരിൻവികടഘടാക്കൈനെർ
  വങ്ങായൻകുങ്ങാനാളം.

കല്ലുകടിച്ചുപൊടിച്ചീടുന്നൊരു
പല്ലുകളൊക്കെവെളുത്തുവിരിഞ്ഞും
സ്ഫുടതരമാകിനസടകൾകുടഞ്ഞും
വിടപികളോടഥഝടിതിതകർത്തും
കൊടിമരമോടിഹപടപൊരുതീടിന
നെടിയൊരുവാലുയർത്തിക്കൊണ്ടും
അടവിതകർത്തുവിരുത്തൊടുനടന്നാ
മൃഗപടലത്തെയമർത്തുപിടിച്ചും
മൃഗയജനത്തെയടുത്തുപിടിച്ചും
ഇടതൂർന്നുള്ളൊരുചോരയണിഞ്ഞും
യദുസുതനോടതിഘോരമണഞ്ഞാൻ
മാസുരനാമൊരുകേസരിവീരൻ
പഞ്ചാനനനെക്കണ്ടൊരുനേരം
നെഞ്ചിനകത്തൊരുഭീതിവളർന്നു
പഞ്ചമമാകിനജനമെല്ലാം
തഞ്ചമിതല്ലവർപാഞ്ഞുതുടങ്ങി!
വാളും വാളും ചകടവുമിലതാക്കുക.
ഉടകുപ്പാകമൊടായുധമെല്ലാം
കൈകളിൽനിന്നുകളഞ്ഞുകളഞ്ഞും
കാട്ടുകളിൽചിലരോടിയൊളിച്ചും
ഘനഘനനായുമുപേക്ഷിച്ചവരും
അളവേപൂരിപ്പുകുഞ്ഞുവസിച്ചാർ
സിംഹംഝടിതിയടുത്തുപിടിച്ചു
പ്രസേനനേയുംകുതിരയുമെല്ലാം
കഠോരമാകിനകരയുഗളംകൊ-
ണ്ടടിച്ചുകൊന്നഥവനിയിലിട്ടാൻ;
സ്യമന്തകമണിയപഹരിച്ചുകൊണ്ടുട-
നമന്ദസാഹസമവൻനടന്നു;
പ്രശരത്തകാനനതലത്തിലപ്പൊട്ട
കതനെയെന്നൊരുചരിക്കുമപ്പോൾ.

സകലകപികുലതിലകപ്പനാംജാംബവാൻ
സപദിനിജഗുഹയിൽനിന്നിങ്ങുപോന്നേകദാ
വനഭുവിഫലങ്ങളെത്തേടിമേവുംവിധൌ

ച്ചനകളുകമോടവൻകണ്ടളവൊന്നെ
പികടമണിഗ്ഗണിപടലവിലസിതശരീരനാം
മൃഗപതിയൊടെതിരേറ്റീടിനാൻജാംബവാൻ
കുളുകമൊട്ടുടൻകളിച്ചൊന്നടിച്ചീടിനാൻ
അതുപൊഴുതവിടപൊടിയായിസിംഹേന്ദ്രനും
മണിയതുമെടുത്തുടൻപുക്കുഗുഹാന്തരേ
മഹിതഗുണശാലിയാംജാംബവാധീശനും
ഉചിതതരകാന്തിയുള്ളോരതാമതും
കൊച്ചിശകളിപ്പതിന്നായിനൽകീടിനാൻ;
എട്ടെട്ടുമാരംധനംവിളങ്ങീടുന്ന
ചട്ടററർത്ഥത്തിനൊട്ടല്ലസങ്കടം;
പെട്ടെന്നുകഞ്ഞുങ്ങളുമിങ്ങുവലി-
ച്ചിട്ടുംവലിച്ചുംകളിക്കമോറാകയാൽ
സത്രാജിത്തുനേരംസോദര-
നത്രവരാഞ്ഞതുകൊണ്ടകതാരിൽ
ചിത്തവിഷാദംപൂണ്ടുടനവനുടെ
വൃത്താന്തങ്ങൾതിരഞ്ഞൊരുസമയേ
സത്യമൊരുത്തനുമുരചെയ്യാഞ്ഞി-
ട്ടത്തൽമുഴുത്തുവനത്തിൽനടന്നു
കാട്ടിൽനടന്നുതിരഞ്ഞുതിരഞ്ഞൊരു
കാട്ടിലുമവനെക്കാണാഞ്ഞിട്ടു
പെട്ടെന്നുടലുതളർന്നുമനസ്സും
കെട്ടുകരഞ്ഞുപുരംപുക്കീടിനാൻ;
ദുഷ്ക്രിയകൾകഴിച്ചെങ്കിലിങ്ങനെ
[illegible]വസിക്കേണം
[illegible]ജനങ്ങളുമുടനേ[illegible]
[illegible]കസീമന്തിനി[illegible]
[illegible]ച്ചുക[illegible]
[illegible]
ചിന്തിച്ചാലതുഞങ്ങൾക്കോരോ ക-
[illegible]ഹതോന്നാനില്ല;
ഇത്താപരകല്പിതമെന്നതുപാരം
പിരജനത്തിനൊഴിക്കാമൊന്നോ?
കമ്മതാലെവരുന്നതുമെല്ലാം
ധർമ്മമിതെന്നുനിനച്ചീടേണം;
ജനനമിതെന്നുംമരണമിതെന്നും
മനുജന്മാർക്കുവിധിച്ചതിതെല്ലാം
[illegible]വിനാശംകല്പിതമെന്നാൽ
[illegible]മൊഴിയാതെയിരുന്നീടാമോ?
വിരനിവണ്ണംവരുവാനൊന്നതു
കാരണമെന്നതുതോന്നീലെങ്കിലും
ക്ലേശിച്ചാലിതുതുമ്പുണ്ടാമെ-
ന്നാശനമുക്കവളർന്നീടുന്നു
ഇത്തരമുള്ളൊരുബന്ധുജനാനാം
ചിത്തഭ്രമഹരവചനംകേട്ടു
[illegible]
സത്രാജിത്തുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി—
“എല്ലാമെന്നുടെദുരിതം തന്നെ
വല്ലാതുള്ളൊരവസ്ഥ ഭവിച്ചു
നല്ലജനത്തെ[illegible]
ഇല്ലാ[illegible]

ബാലനെയത്തുവനത്തിലയച്ചതു-
മൂലമെനിക്കിതുവന്നുഭവിച്ചു
കാലമടുത്താലെവിടെയിരുന്നെ-
ന്നാലുംവരുവതുവന്നേപോവൂ
എന്നുമനസ്സിലുറച്ചെന്നാകിലു-
മിന്നിതുകൊണ്ടൊന്നോർപ്പാനുണ്ടു്
വന്നതുവന്നുനമുക്കിനിമേലിൽ
നിന്നുപൊറുപ്പാനെളുതല്ലേതും
സഹജവിനാശമതിന്നൊരുതുമ്പു-
ണ്ടിന്നതുചൊന്നാൽതലചോരയേകും
എന്തിനതെല്ലാംശങ്കിക്കുന്നു?
എന്നുടെകർമ്മമിതെന്നേവേണ്ടു
ചൊല്ലുകചൊല്ലുകസത്രാജിത്തേ!
ഖിന്നതയേതുംവേണ്ടമനസ്സിൽ
തുമ്പുള്ളതിനെമറച്ചീടേണ്ട
വമ്പില്ലാഞ്ഞാൽപിന്നെയടങ്ങും
ജീവസമന്മാരാകിയഞങ്ങളൊ-
ടീവകപറയവാൻമടിയെന്തയ്യോ”
ഇത്തരമുള്ളൊരുബന്ധുജനങ്ങടെ
നിർബന്ധംകൊണ്ടവനുരചെയ്തു—
“ചൊല്ലുന്നതെന്നതുകൊണ്ടല്ലേതും
ചൊന്നതുകൊണ്ടിനിയെന്തൊരുകാര്യം
പെട്ടെന്നൊരുവചനംബോധിക്കേണം
പെട്ടതിതെല്ലാംമണിയുടെമൂലം
മൂഢതകൊണ്ടുപറഞ്ഞീടുന്നു
ശ്രദ്ധമിതെന്നുധരിച്ചീടേണം
കൃഷ്ണനൊരുന്നാളിമ്മണിമേലൊരു
തൃഷ്ണഭവിച്ചുകരഞ്ഞൊരുനേരം
ഇപ്പോൾനമുക്കുതരേണമിതെന്നൊരു
കല്പനതന്നതുകൂട്ടാക്കീലാ
ഊണുമുറക്കവുമിളച്ചുലഭിച്ചതു
വേണമെനിക്കെന്നോതീടാമോ
തട്ടുംകൊട്ടുംചെണ്ടക്കത്രേ
കിട്ടുംപണമതുമാരാന്മാർക്കും
വെട്ടുംകുത്തുംപരിശക്കത്രേ
കിട്ടുംവിരുതുപണിക്കർക്കെന്നും
ഇത്തരമുള്ളപഴഞ്ചൊല്ലോട-
ങ്ങൊത്തീടുന്നീവാർത്തകളെല്ലാം
വിത്തത്തിൽകൊതിയുണ്ടാമെന്നാൽ
ഇത്രയതെന്നൊരുനിയമംവേണ്ടേ!
എന്നതുകൊണ്ടിഹശങ്കിപ്പാൻവഴി-
വന്നുനമുക്കടനെന്നേവേണ്ടു
വന്ദിക്കേണ്ടജനങ്ങളുമെല്ലാം
നിന്ദിക്കുന്നതുകഷ്ടംതന്നെ
സുകൃതമശേഷമൊടുങ്ങുകകൊണ്ടി-
പ്രകൃതികളൊക്കെനമുക്കുവരുന്നു
സുകൃതികളെക്കൊണ്ടൊരുതരമേതും
സുകൃതവിനിന്ദകളെന്നറിയേണം.
ഇത്ഥംകിഞ്ചിപറഞ്ഞുവിശേഷം
സത്രാജിത്തുവസിച്ചൊരുസമയേ
മിത്രജനങ്ങളുമാദരവോടെ

ഇത്രപറഞ്ഞുതീരുന്നുടനന്നു
അവരതിഗൂഢംചിലരൊട്ടുചൊല്ലി
[illegible]ചിലരേറ്റുചെന്നുപറഞ്ഞു
[illegible]പ്പോളുടനുപലരൊട്ടുചൊല്ലി
[illegible]ളുടനേകേ നടന്നുപറഞ്ഞു
[illegible]ക്രീഡനടക്കുന്നേരം
[illegible]തൊന്നാകപ്പോളുള്ള
[illegible]പറഞ്ഞുനടന്നവരന്നൊരു
[illegible]തന്മാർക്കൊരുവകയുണ്ടായി
[illegible]ിയിൽചിലരുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
ചിലരതുകേൾപ്പാൻചെന്നുതുടങ്ങി
[illegible]പിന്പൊത്തിച്ചിലർനിന്നുതുടങ്ങി
ചിലരതുകേട്ടുചിരിച്ചുതുടങ്ങി
ബാലന്മാരുംവൃദ്ധന്മാരും
യൌവനമുള്ളൊരുദിവ്യന്മാരും
കളമൊഴിമാരുംകന്യകമാരും
വൃദ്ധകളും ചിലവിടുപ്പേകളും
ചിന്തഗുണത്തിന്നൊത്തുപോലെ
തമ്മിലിളച്ചുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
കാലത്തിന്റെപകച്ചുനിന്നപ്പോൾ
ഗോപാലന്മാർക്കൊപ്പമെല്ലാം
വേലികൾതന്നെവിളവുമുടിച്ചാൽ
കാലികളെന്തുനടന്നീടുന്നു
കപ്പലകത്തൊരുകള്ളനിരുന്നാൽ
എപ്പോഴുമില്ലൊരുസുഖമറിയേണം
വീട്ടിലിരിപ്പാൻതരമില്ലഞ്ഞാൽ
കാട്ടിലിരിക്കാംപണ്ടൊരുകാലം
കാട്ടിൽചെന്നുംകൊന്നുപഠിക്കാം
ക്രൂരതയിപ്പോളുണ്ടായ്‌വന്നു
നാലുപണത്തിനുമുതലുണ്ടെന്നാൽ
നാട്ടിലിരുപ്പാനെളുതല്ലേതും
സ്വല്പമനോഗുണമുള്ളജനത്തെ
കൊല്ലാനിന്നൊരുമടിയില്ലേതും
ചോരന്മാരുപറഞ്ഞുകൊണ്ടാടെ
ചോരന്മാരുടെനിലവെക്കാതെ
ചോർത്തുകൊടുത്തൊന്നവിടുന്നുകുലയു-
മൊത്താനൊന്നൊരുവഴികണ്ടുമില്ല
പോരായത്തിനുറപ്പുംപോരാ
കാത്തുകിടപ്പാനാളുംപോരാ
കട്ടുനടക്കുംദുഷ്ടജനത്തിനു
കിട്ടിയതെല്ലാംകൊള്ളാമെന്നും
തുമ്പകിളച്ചുംചേമ്പുകൾനട്ടും
തുവരകൾവഴുതുംവാഴകൾവച്ചും
നമ്പൂരാരുടെപുരകെട്ടിനടന്നി-
ട്ടിന്നിനിമുതലുണ്ടാക്കണ്ടോയതു
പോരേകേട്ടുമുടിച്ചെന്നാകിൽ
പാളേപിടിച്ചുനടക്കേയുള്ളു
എന്നുതൊഴുതുംപൊലികടമുള്ളു
മെല്ലാമിന്നുവരാത്തായില്ല
കുറമേനികളുംപലമേനികളും
സമ്പാദിച്ചോട്ടുകളത്തിലുമായി

പലിശക്കൊടുപ്പാനുള്ളതുമെല്ലാം
പലതരമാക്കിയളന്നുവച്ചു
ഇപ്പോൾനമ്മുടെവീട്ടിൽകള്ളൻ
കപ്പാൻനല്ലൊരുതരമായ്‌വന്നു
ഏതാനുംചിലകാളകളുള്ളതു-
മേതൊരുദിക്കിൽസൂക്ഷിക്കേണ്ടു
കാളകളേയുംമൂരികളേയും
കള്ളൻകപ്പാൻവിരുതേറീടും
ഉള്ളവിതച്ചിട്ടുള്ളതുമെല്ലാം
കള്ളന്മാരുടെവായിൽതന്നെ
കള്ളന്മാരതുകട്ടുഭുജിച്ചാൽ
പള്ളനിറപ്പാനാവതുമില്ല
മംഗലഗുണനാംഭഗവാനെന്നു-
ണ്ടിങ്ങനെചിലരുദുഷിച്ചീടുന്നു
ഉള്ളിലസൂയമുഴുത്തിട്ടുള്ളവർ
കള്ളനടിച്ചുദുഷിച്ചുതുടങ്ങി
"സത്രാജിത്തൊരുമണിയുംകൊണ്ടതി-
ശ്രദ്ധയൊടുഹരിമുമ്പിൽചെന്നു
കൃഷ്ണനവനൊടിൽതൃഷ്ണയുമുണ്ടായ്
സത്രാജിത്തുകൊടുത്തതുമില്ല
പെട്ടെന്നനുജൻമണിയുംകൊണ്ടഥ
കാട്ടിൽചെന്നുമരിച്ചുംപോയി
ചിത്തംകൊണ്ടുവിചാരിക്കുമ്പോൾ
കൊത്തുംകോളുമതൊത്തുചമഞ്ഞു
ശൈശവകാലത്തുണ്ടായീടിന
കൈതവമുണ്ടോമാറീടുന്നു?
ആയിരംവർഷംകഴിഞ്ഞിരുന്നാലു-
നായുടെവാലുവളഞ്ഞേതീരൂ
കൊച്ചുകളോടുപിടിച്ചുപറിച്ചും
മച്ചിലൊളിച്ചുഘൃതങ്ങൾകുടിച്ചും
അച്ചികളങ്ങുകുളിക്കുന്നേരം
കച്ചകളൊക്കെയെടുത്തുമറച്ചും
പച്ചപ്പാലുംമോരുംതൈരും
നിത്യവുമങ്ങനെകട്ടുഭുജിച്ചും
പൂച്ചയെയോട്ടുകൊടുത്തുംപലവക
പിച്ചകളിച്ചുനടന്നവനല്ലോ
കണ്ണൻകണ്ണനിതെന്നെല്ലാർക്കും
തിണ്ണംതേടിനമകരിയുമേറ്റം
വെണ്ണകൾകട്ടുനടന്നപ്പോഴും
കള്ളനിതെന്നൊരുപേരവനുണ്ട്
മത്തുവലിച്ചക്കംഭത്തേലൊരു
കുത്തുകൊടുത്താപ്പാലുകുടിച്ചും
ഇത്തരമുള്ളൊരുകള്ളംകാട്ടീ-
ട്ടുത്തമയാകിയജനനിയൊരുനാൾ
സത്വരമവനെയണഞ്ഞുപിടിച്ചുര-
ലുരലൊടുകൂടികെട്ടീട്ടില്ലേ?
പൂതനയെന്നൊരുപെണ്ണിനെയുംകൊല്ലു-
ചെയ്തതുനിങ്ങൾധരിച്ചിട്ടില്ലേ?
മതുലനായൊരുകംസനെവെന്നതു
കൈതവമെല്ലാംബോധിച്ചില്ലേ?
കാടുകൾതോറുംകാലികൾമേച്ചോന്

ത്തുടലകന്നുകടന്നുനടന്നും
പേടമൃഗാക്ഷികളോടിടകൂടി
കൂടുന്നവരെത്തന്നെചതിച്ചും
കൂട്ടരുമായിക്കൂടിനടക്കും
കാട്ടുകൾപലതുംകാട്ടീടുന്നൊരു
കട്ടരനാകിയകണ്ണൻതന്നുടെ
നാടകമെല്ലാംകേട്ടിട്ടില്ലേ?
എടയന്മാരുടെജാതിക്കണ്ടോ
ഏടഎന്നുള്ളതുമുണ്ടാകുന്നു?
തടിയുമെടുത്തുതെളിഞ്ഞുനടക്കും
തടിയന്മാരവർകാട്ടുകൾതോറും
ഏടയാ!നില്ലെന്നോതുന്നേരം
തുടയുംതുള്ളിഝടിതിപറക്കും
കപ്പാന്മാരെയൊരുത്തനുംനോക്കീ-
ട്ടെപ്പോഴുംപണിചെയ്കയുമില്ല;
പെണ്ണുങ്ങൾക്കിഹകണ്ണനെയോർത്താൽ
ഉണ്ണണമെന്നുമുറങ്ങണമെന്നും
തങ്ങടെതങ്ങടെവീടുകളെന്നും
ചങ്ങാതികളെക്കാണണമെന്നും
അമ്മപറഞ്ഞാൽകേൾക്കണമെന്നും
നമ്മെച്ചിലരെപ്പേടിയതെന്നും
നാണമിതെന്നുമടക്കമിതെന്നും
കാണിക്കൊരുകുറികാണ്മാനില്ല;
രാവെന്നുണ്ടോപകലെന്നുണ്ടോ
കാടെന്നുണ്ടോവീടെന്നുണ്ടോ
[illegible]ച്ചെന്നുപിടിക്കുമൊരുത്തി
[illegible]വസിക്കുമൊരുത്തി
[illegible]ലെത്തുമൊരുത്തി
[illegible]കിടക്കുമൊരുത്തി
[illegible]കളിച്ചുചിരിച്ചു-
വല്ലവിമാരെപ്പാട്ടിലണപ്പാൻ
[illegible]ഉന്നിങ്ങീടുന്നു
[illegible]കഴുത്തുപറിക്കും;
[illegible]കളെക്കൊല്ലുകതെന്നാ-
[illegible]തിങ്കിൽവിചാരം;”
[illegible]വാക്കുകളെ
[illegible]ഞ്ഞു[illegible]ച്ചുതുടങ്ങി
[illegible]ചിലരങ്ങുവിളിച്ചു-
[illegible]കളോടുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി:—
[illegible]ധരിച്ചീടേണം
[illegible]വികളുണ്ട്
[illegible]കൊണ്ടുവന്നതികശ്മലനി
നിന്നുകളിക്കുന്നതെന്നറിയേണം
കാലിലുള്ളചിലമ്പുംമണിയും
ചാപലവാനുപിടിച്ചുപറിക്കും
[illegible]ചിലമോതിരമുണ്ടതു
[illegible]ന്നെളുതല്ലേതും;
കണ്ടവരോടുപിടിച്ചുപറിപ്പാൻ
ഉണ്ടൊരുവിരുതകൃഷ്ണനുപാർത്താൽ
സത്രാജിത്തിൻരാജനെയെത്തി-
ക്കൊത്തികൊന്നാൻമണിയുടെമൂലം;

അരയിൽക്കെട്ടിയമണികൾപറിപ്പാൻ
പരിചൊടുനിങ്ങളെയങ്ങുവിളിക്കും
അപ്പവുമടയുംപഴവുംകാട്ടി
ശില്പമണച്ചുമയക്കിക്കൊള്ളും;
അച്ചതികണ്ടാൽപോന്നീടേണം
അച്ഛൻവേണ്ടതുതരുമിഹവന്നാൽ
അച്ചികൾതമ്മിൽപേരുവിളിച്ചി-
ട്ടിച്ചൊല്ലുന്നതുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
ചിരുതപ്പെണ്ണേകരുതിക്കോനീ
ചരിതംനിന്നുടെകോപ്പുകളെല്ലാം
എന്തൊരുകഷ്ടമിടക്കൊരുതാലി
കഴുത്തിൽനിന്നതഴിപ്പാൻമേലാ;
കള്ളന്മാരവരാവുംപകലും
ഉള്ളുപറഞ്ഞുനടന്നീടുന്നു
എളയച്ചിക്കൊരിളക്കവുമില്ല
കഴുത്തിലുള്ളതുകളയരുതായി,
കേളച്ചാരുനിനക്കുണ്ടാക്കിയ
താലികളെല്ലാമെങ്ങടിപെണ്ണേ?
കാലികൾമേച്ചുനടക്കുംകൂട്ടം
തോലിപിണഞ്ഞുമതോർത്തീടേണം
കമ്മണിയമ്മേ!നമ്മുടെനാട്ടിൽ
പൊൻമണികെട്ടിനടപ്പാൻമേലാ
മണികണ്ടാലുംതുണികണ്ടാലും
മടികൂടാതെപിടിച്ചുപറിക്കും
യജമാനന്മാർകേട്ടതുന്നാൽ
മറവുജനത്തിനുമഴിയുണ്ടാമോ?
നിന്നോതീക്കോൻമുള്ളനേരം
ഉണ്ണികൾകരമേറീട്ടുംമുള്ളും
എംപ്രാന്മാർകേട്ടുഭജിച്ചും-
അമ്പലവാസികളൊക്കെക്കേൾക്കും
ഇട്ടിപ്പെണ്ണേകേട്ടാലയനീ
കഷ്ടംകഷ്ടമിതോർക്കുംതോറും
കലിയുഗമെന്നതുതന്നെമുഴുത്തു
കപടമിതൊന്നേകേൾപ്പാനുള്ളു;
ഇങ്ങനെപലരുംപലവിധമായി
തങ്ങളിലിതുകൊണ്ടാനകലിച്ചും
അംഗനമാരുടെകോപ്പുകളെല്ലാം
അങ്ങൊരുതടിക്കിഴഗ്രഹമാളിച്ചും
വളയുംതളയുംമണിമോതിരവും
കിടങ്ങുതാലിമടക്കുംതാലികൾ
പൂത്താലികളുംമാലകൾതുല്യങ്ങൾ
മിടുക്കുംകുഴലുംകടകംകാതില
ള്ളുംമണികൾപതക്കംതോൾവള
തുടലുംകൂട്ടാരഞ്ഞാണുകളും
അരമണികൂട്ടംമണികിങ്ങിണിപൊൻ
മണിയും[illegible]ഴലും
പവിഴക്കുഴലുംമുത്തുക്കുലയും
കരലാരംപലകാശുതാലികളും
മറ്റുംപലപലകോപ്പുകളെല്ലാം
പെട്ടിയിലിട്ടവർപൂട്ടിക്കെട്ടി
പൊട്ടന്നുടനെന്നാട്ടുകടത്തി

പാട്ടില്പുറപ്പിച്ചന്നതുകാലം
ഉപവനങ്ങളിലുംനാഗരങ്ങളിലും
മാടപ്പുരയിലുമങ്ങാടിയിലും
മാളികകളിലുംമച്ചിട്ടറയിലു-
മാന്യകോട്ടിലിലണിയറകളിലും
നെല്പുരകളിലുമറപ്പുരകളിലും
നാടകശാലകൾനട്ടമുററത്തും
പെരുവഴികളിലുംതെരുവിലുമെല്ലാം-
ഉപവനങ്ങളിലുംഗഗനങ്ങളിലും
ഇക്കഥതന്നെകേൾപ്പാറുള്ള
വിപ്രന്മാരുകളപ്പുരതന്നിൽ
സന്ധ്യാവന്ദനസമയത്തിങ്കൽ
സംസ്കൃതമായിട്ടിക്കഥതന്നെ
തങ്ങളിലങ്ങുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി:—
"സത്രാജിത് കിലമിത്രവരാദതി
ചിത്രതരംമണിമത്രസലേഭ
യത്രഗൃഹീതേപുത്രകലത്രക-
മിത്രഫലഞ്ചസുമിത്രഫലഞ്ചാപ-
വിത്രഫലഞ്ചജഗത് ത്രയമംഗല
പാത്രമയംഖലുതത്രസുഖാദതി-
മാത്രമുപാചചരിത്രമുദാരം,
കഷ്ടതരംകിലശിഷ്ടതരംപരി-
പുഷ്ടഗുണംശിഷ്ടശിഷ്ടതരാന്മണി
ശ്ലിഷ്ടിസമൂഹവിശിഷ്ടതരേചാച്യുന
കഷ്ടനികാരണമിഷ്ടതരംഹരി
ശിഷ്ടഗുണോവതിമിഷ്ടപരാങ്ഗം
സത്യംകിമിദമസത്യംവാകിമു
സത്യധനോനനുനിത്യമിഹാസൌ-
വത്സലഗുണേഭ്യോബഹുകരണേഭ്യോ
വിഗതമദേഭ്യോമനുജഹിതേഭ്യോ
നിപുണതരേഭ്യോലളിതപദേഭ്യോ
ലപിതതമേഭ്യോജഗതിഹിതേഭ്യോ
ദ്വിജഹരേഭ്യോദലിതപരേഭ്യോ
പരപുരുഷേഭ്യോഹന്തനമോസ്തു"
ചരിതമഹായജനേഭ്യോനിതരാം
സംസ്കൃതമായിച്ചൊല്ലുകകൊണ്ടതു
പലരുമറിഞ്ഞതുമില്ലന്നേരം,
പഞ്ചജനാത്മജൻതങ്കലിവണ്ണം
ശങ്കപലർക്കുമതുണ്ടാകുന്നു
അച്യുതനെക്കാണുന്നതുനേരം
കൊച്ചുകളോടിയൊളിച്ചുതുടങ്ങി,
അണയത്തങ്ങുവിളിക്കുന്നേരം
മണിയുംപൊത്തിപ്പാഞ്ഞുതുടങ്ങി
കയ്യേച്ചെന്നുപിടിക്കുന്നേരം
അയ്യോ!യെന്നുകരഞ്ഞുതുടങ്ങി
തിന്മാനായിട്ടടയുംപഴവും
സമ്മാനിപ്പാൻതുനിയുന്നേരം
അമ്മകലമ്പുംമോടിച്ചാലെ-
ന്നാകുഞ്ഞുങ്ങൾപറഞ്ഞുതുടങ്ങി.
എന്തിഹനമ്മെശങ്കിപ്പാനൊരു
ബന്ധമിതെന്നരുൾചെയ്യുന്നേരം
പ്രസേനനേത്താൻകൊലചെയ്തില്ലേ
സ്യമന്തകംമണിമോഷ്ടിച്ചീലേ?
ഞങ്ങടെമണിയുംമോതിരമെല്ലാ-
മങ്ങുപറിപ്പാൻകൂട്ടുകയില്ലാ,
അച്ഛനുമമ്മയുമൊന്നുപറഞ്ഞു
അച്യുതനരികെച്ചെല്ലുന്നാകിൽ
തച്ചുപറിക്കുംകോപ്പുകളെല്ലാം
കൊച്ചുകളറിയണമെന്നീവണ്ണം
മണിപോയാലതുമുണ്ടാക്കീടാം
തുണിപോയാലതുമുണ്ടാക്കീടാം
പ്രാണൻപോയാലുണ്ണികളേ!പുന-
രുണ്ടാകില്ലെന്നമ്മപറഞ്ഞു
പണ്ടേതന്നേപാലുംതൈരും
വെണ്ണയുമെല്ലാംകക്കുമ്പോൾനീ
എന്നീവണ്ണംപലരുംപലവക
നിന്നെക്കൊണ്ടുദൂഷിച്ചീടുന്നു"
ഇത്തരമെല്ലാംബാലന്മാരുടെ
വാക്കുകൾകേട്ടൊരുനേരംകൃഷ്ണൻ
ചിത്തംകൊണ്ടുവിചാരിച്ചതുമി
സത്രാജിത്തിൻകപടമിതെല്ലാം
പാപികളോടഹിതത്തെച്ചൊന്നാൽ
അപത്തായിത്തന്നേതീരും,
പാമ്പിനുപാലുകൊടുത്തെന്നാകിൽ
കമ്പിരിയേറിവരാറേയുള്ളു
പരമാർത്ഥത്തെവിചാരിക്കാതെ
പരിഹാസത്തെനടത്തീടരുതു;
പരിചൊടുസജ്ജനങ്ങളുമിപ്പോൾ
പരിപന്ഥികളുമതായിത്തീർന്നു
നമ്മെക്കൊണ്ടുംദൂഷണമിങ്ങനെ
നിർമ്മിച്ചമ്പതപലരുംകൂടി
കർമ്മഫലങ്ങളൊഴിക്കാവല്ല
ഇമ്മണിമൂലമെനിക്കുംവന്നു.

രണ്ടാംകളം,

എന്നാലുമ്മണിപോയതുകാരണ-
മൊന്നുതിരഞ്ഞേമതിയാവുള്ളു
മന്ദന്മാരിതുബോധിക്കാഞ്ഞാ-
ലെന്നുംതീരാദുഷ്കീർത്തികളും
ഇത്തരമൊക്കെമനസ്സിൽനിരൂപി-
ച്ചുത്തമപുരുഷൻഭഗവാനൊരുനാൾ
പത്തമ്പതുയദുവീരന്മാരൊട്ടു-
മൊത്തുപുറപ്പെട്ടടവികൾതോറും
സത്വരമാരാഞ്ഞങ്ങെഴുനള്ളി
സ്വസ്ഥതയോടുനടക്കുംകാലം
ചത്തുകിടക്കുംകുതിരയുമവിടെ
സ്സത്രാജിത്തിൻസഹജൻതന്നെയു-
മംഗംതന്നിൽ കേസരിതന്നുടെ
തുംഗനഖങ്ങൾപതിഞ്ഞുകലങ്ങി
തിങ്ങിവരുന്നൊരുചോരയണിഞ്ഞും
കണ്ണുതുറിച്ചുമരിച്ചുകിടപ്പതു

കണ്ണൻതിരുവടികണ്ടാനപ്പോൾ
കാട്ടകൾതോറുംകേസരിതന്നുടെ
ചോട്ടകൾനോക്കിഗമിച്ചാൻപിന്നെ
അവിടെച്ചുത്തുമറിഞ്ഞുകിടക്കും
സിംഹത്താനെകണ്ടാനുടനെ
വാനരവരനുടെചുവടുകൾനോക്കി
കാനനമാകെചെല്ലുന്നേരം
പാതാളത്തൊടുസദൃശമതായി
ഭീതികളൊരുഭാജനമായി
ക്രൂരികളിന്നൊരുകലഗൃഹമായി
ക്രൂരമൃഗങ്ങൾക്കാലയമായി
കലഗിരിരന്ധ്രപ്രതിനിധിയായി
ചട്ടചടെപട്ടതരഭീഷണമായി
കണ്ടാനൊരുഗുഹകാട്ടിൻനടുവിൽ
യാദവവീരന്മാരൊടുമെല്ലാം
സാദരമരുളിച്ചെയ്തുമുകുന്ദൻ
നിങ്ങളുമെല്ലാമിവിടെവസിപ്പിൻ
അങ്ങുകടപ്പാൻഞാനേവേണ്ടു
ഘോരമതായഗുഹാന്തരമെല്ലാം
ആരാഞ്ഞിങ്ങുവരുന്നേനുടനേ
ദിവസംപലതുകഴിഞ്ഞെന്നാലും
അതുകൊണ്ടൊന്നുകഴഞ്ഞിടേണ്ട,
എന്നരുൾചെയ്താഗുഹയുടെയുള്ളിൽ
ചെന്നുകടന്നുനടന്നുതുടങ്ങി
മുന്നിൽപരിചൊടുകാണാകുന്നു
മിന്നിവിളങ്ങുംമണിഗോപുരവും
ഉന്നതമാകിനമതിലുകൾപലവക
തന്നിൽചേർന്നമഹാമണികിരണം
കൊണ്ടക്കുരികളോടിയൊളിക്കും
ഉണ്ടാപ്രഥമതിൽങ്ങളൊരുമൈർഷ്യം
കണ്ടാലധികമനോഹരമല്ലോ
ഇത്ഥംവിലസിനമണിഗോപുരമതി-
ലുത്തമപൂരുഷൻചെന്നുകടന്നു
തത്രവലത്തേഭിത്തിതലത്തിൽ
ചിത്രമെഴുത്തുകൾകണ്ടാൻദേവൻ
ചിത്രംതത്രവിചിത്രാകാരം
ചിന്തവിനോദംരാമചരിത്രം
പൂർവ്വചരിത്രംകണ്ടുമുകുന്ദൻ
പൂർവ്വസ്മരണയുമുണ്ടാകുന്നു
ചിത്രംകണ്ടുരസിച്ചതിമോദം
സുന്ദരവദനനെഴുന്നള്ളുമ്പോൾ
കുന്ദതതിൻപിണങ്ങിട്ടുംദശ-
കണ്ഠൻതന്നുടെനിധനംകണ്ടാൻ
കാട്ടിൽപലകാറിനിശിതശരൌഘം
കൊണ്ടുമുറിച്ചങ്ങിടുന്നതുകണ്ടാൽ
ഇന്ദ്രജിത്തുനഫലക്ഷ്മണനപ്പോ-
ളിന്ദ്രജിത്തിനെവധിക്കുന്നതുകണ്ടാൻ
ജൃംഭമാനഗുണനാകിയരാമൻ
കുംഭകർണ്ണനെവധിപ്പതുകണ്ടാൻ
കുംഭനികുംഭാദികളെയുമെല്ലാം
അമ്പുകൾകൊണ്ടുവധിക്കുന്നതുകണ്ടാൻ
രാക്ഷസരുംപലകപികളുമായി
ഭയങ്കരപ്പെരുകിനയുദ്ധംകണ്ടാൻ
സുഗ്രീവൻദശകണ്ഠൻതന്നുടെ
മകുടംതച്ചുപറിക്കുന്നതുകണ്ടാൻ
നീലൻചെന്നാശുകസാരണരെ
ചാലേകെട്ടിമുറുക്കുന്നതുകണ്ടാൻ
ഝടിതികരങ്ങുകൾലങ്കാപുരിയിൽ
പടവീടുകളുംകെട്ടുന്നതുകണ്ടാൻ
നിറയുംഗിരികളിട്ടുസമുദ്രേ
ചിറയുംകെട്ടിമുറുക്കുന്നതുകണ്ടാൻ
വരുണൻവന്നിഹചരണംതേടി,
ശരണംചൊല്ലിനമിക്കുന്നതുകണ്ടാൻ,
ആഗ്നേയാസ്ത്രമെടുത്തുതൊടുത്തഥ
സാഗരശോഷണഘോഷംകണ്ടാൻ
മർക്കടർകൊണ്ടുപുരത്തിവിരിച്ചതി
ലത്ഭുതമാകിനശയനംകണ്ടാൻ
രാവണസോദരനായവിഭീഷണ-
നാവൊളമങ്ങുനമിക്കുന്നതുകണ്ടാൻ
ഹനുമാൻവന്നാചൂഡാമണിയും
മനുകുലവരനുകൊടുക്കുന്നതുകണ്ടാൻ
ധൃഷ്ടതയോടെലങ്കാനഗരം
ചുട്ടുപൊടിക്കുന്നഘോഷംകണ്ടാൻ
അക്ഷകുമാരകനിധനംകണ്ടാൻ
വൃക്ഷലതാദികൾനാശംകണ്ടാൻ
ചൂഡാമണിമേടിപ്പതുകണ്ടാൻ
മോതിരമങ്ങുകൊടുപ്പതുകണ്ടാൻ
സിംഹികയെക്കൊലചെയ്യുന്നതുകണ്ടാൻ
മൈനാകത്തെയമർപ്പതുകണ്ടാൻ
പർവ്വതമുകളിന്നാശുകപീന്ദ്രൻ
ഉർവ്വികലുക്കിയുയർന്നതുകണ്ടാൻ
ഗുഹയിൽച്ചെന്നുകടപ്പതുകണ്ടാൻ
സീതാദേവിയെയരാഞ്ഞുകപി
ഖേദത്തോടുനടപ്പതുകണ്ടാൻ
ദിക്കുകൾനാലിലുമക്കപിവീരരെ
യക്കുലേശനയപ്പതുകണ്ടാൻ
ചാതുർമ്മാസ്യമിരുന്നതുകണ്ടാൻ
സുഗ്രീവനെവാഴിപ്പതുകണ്ടാൻ
ബാലിയെയുംകൊലചെയ്യുന്നതുകണ്ടാൻ
സാലമേഴവുമുടനെകണ്ടാൻ
ദുന്ദുഭിഗാത്രമിളക്കുന്നതുകണ്ടാൻ
സുഗ്രീവനുമായ് സഖ്യംകണ്ടാൻ
ഹനുമാനൊന്നുതൊഴുന്നതുകണ്ടാൻ
അനുജനുമായിനടപ്പതുകണ്ടാൻ
പമ്പയുമുടനെകടന്നതുകണ്ടാൻ
അമ്പൊടുശബരീമോക്ഷംകണ്ടാൻ
അരുണകബന്ധവിനാശംകണ്ടാൻ
അരുണജസഹജവിനാശംകണ്ടാൻ
മാരീചാദികൾനിധനംകണ്ടാൻ
രൂക്ഷതപെരുകിനരാക്ഷസരാജൻ
പക്ഷിയെവെട്ടിമുറിക്കുന്നതുകണ്ടാൻ
ഭിക്ഷുശരീരംപൂണ്ടവനുടനെ

ഭിക്ഷയെടുപ്പാൻ ചെല്ലുന്നതു കണ്ടാൻ
സീതാലക്ഷ്മണസഹിതൻ രാമൻ
പിതായാസമിരുന്നതു കണ്ടാൻ
വിരവൊടു ഖരനെക്കൊല്ലുന്നതു കണ്ടാൻ
അവരുടെ പടയുമൊടുക്കുന്നതു കണ്ടാൻ
രാവണസോദരി തന്നുടെ മൂക്കും
മുലയും ചെത്തിയയപ്പതു കണ്ടാൻ
ലളിതാകൃതിയാമവളെക്കൊണ്ടൊരു
കളിയാടുന്നതുമവിടെക്കണ്ടാൻ,
ഗോദാവരിയുടെതീരേ രാമൻ
സോദരനോടു വസിപ്പതു കണ്ടാൻ
മുക്തീശ്വരനൊടു സംഖ്യം കണ്ടാൻ
രാക്ഷസനിഗ്രഹസമയം കണ്ടാൻ
കുംഭജമുനിയെ വണങ്ങുന്നതു കണ്ടാൻ
അമ്പിൽ വിരാധവധത്തെക്കണ്ടാൻ
ശരഭംഗാശ്രമവാസം കണ്ടാൻ
ഭാരോമുനിപദനമനം കണ്ടാൻ
അത്രിമഹാമുനിനമനം കണ്ടാൻ
ചിത്രകൂടാചലവാസം കണ്ടാൻ
ദശരഥമരണം കേട്ടു കളിച്ചവ-
രുദകക്രിയയും ചെയ്യുന്നതു കണ്ടാൻ
ഭരതൻ പോന്നതു തൊഴുന്നതു കണ്ടാൻ,
ഗുഹസംഗംഗകടന്നതു കണ്ടാൻ.
വിരവൊടു ചെന്നു ഗുഹാശ്രമസവിധേ
ജടകൾ ധരിച്ചവിശേഷം കണ്ടാൻ
സംയുക്തനനന്തതു കണ്ടാൻ
പുരിയിലിരുന്നതുമന്നതു കണ്ടാൻ
അഭിഷേകത്തിനുമുടക്കുന്നതു കണ്ടാൻ
ഗന്ധാരയോടിന്നടക്കുന്നതു കണ്ടാൻ
നാലുപേരുമവിടെ ഭാര്യകളോടും
ചാലെ സുഖിച്ചു വസിക്കുന്നതു കണ്ടാൻ
മാർഗ്ഗേ ഭാർഗ്ഗവ ജയവും കണ്ടാൻ
സീതാപാണിഗ്രഹണം കണ്ടാൻ,
ഹരനുടെ വില്ലു മുറിക്കുന്നതു കണ്ടാൻ
ത്വരിതമഹല്യാമോക്ഷം കണ്ടാൻ
മുനിവരയാഗത്രാണം കണ്ടാൻ
മാരീചാദികൾ നിധനം കണ്ടാൻ
താടകയെക്കൊല ചെയ്യുന്നതു കണ്ടാൽ
കാടകമേറി നടപ്പതു കണ്ടാൻ
വിശ്വാമിത്രമഹാമുനിയോടും
വിശ്വാസത്തൊടു ചെന്നതു കണ്ടാൻ
വിശ്വപാധിപ ദശരഥനോടും
വിശ്വാമിത്രനിരുന്നതു കണ്ടാൻ
നാലുപേരുമവിടെയയോദ്ധ്യാപുരിയിൽ
ബാല്യതയോടു വളർന്നതു കണ്ടാൻ
ശത്രുഘ്നനുടെ ജനനം കണ്ടാൻ
ലക്ഷ്മണനുടെയും ജനനം കണ്ടാൻ,
ഭരതൻ തന്നുടെ ജനനം കണ്ടാൻ
രഘുപതി തന്നുടെ ജനനം കണ്ടാൻ
രാമായണമതമക്രമമാമീ
ഭാമോദരനാഥ കണ്ടു നടന്നു

ചാപലേയങ്ങളെഴുനാളിന നേരം
ബാലകരങ്ങളിൽ മണിയും കണ്ടു
മണിമേടിപ്പാനുടനേ മാധവ-
നാണയും നേരം പേടിയൊടവനും
അച്യുതനെയങ്ങു വിളിച്ചു കരഞ്ഞു
അച്യുതനതു മേടിച്ചതുമില്ല,
ബ്രഹ്മപ്രളയമടുക്കും നേരം
ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തെ മുടിപ്പാനായി
സാഹസമോടു നടക്കും പുരഹര
വാഹനമാകിയ വൃഷഭേന്ദ്രന്റെ
കണ്ഠധ്വനിയെക്കുറിതമാക്കും
കണ്ഠധ്വനിയതു കേൾക്കായ്വന്നു
ഗുഹകളിലൊക്കെ നിറഞ്ഞു കവിഞ്ഞൊരു
ഘുമുഘുമഘോഷം പെരുതായ്വന്നു

ഘോരതരഭുജദണ്ഡം ഗാത്രമത്യന്തചണ്ഡം
പ്രചലിതജഗദണ്ഡം ഖണ്ഡിതാരാതിഷണ്ഡം
സ്ഫുരിതനിശിചരമുണ്ഡം ബിംബിതാലോലഗണ്ഡം
വികടകഠിനതുണ്ഡം ജാംബവാനാജിഹിണ്ഡ

ഉച്ചൈഃ കോപമോടകത്തുനിന്നഥ
പുറത്തു വന്നുടനെതിർത്തു ജാംബവാൻ
അടച്ചുകൂന്നിനതുറന്നതില്ലവ-
നടച്ചുവാക്കുകൾ പറഞ്ഞുകൊണ്ടുട-
നടുത്തു കണ്ണനെത്തടുത്തു തേമൽ
പുറത്തലെന്നൊടു വരുന്നതാരിഹ?
കുരുത്തനെന്നതു വരുത്തുവാനൊരു
ജളത്വമിങ്ങനെ നടിക്കയോ മമ
കരങ്ങൾ ചുരുതരിപ്പതിപ്പതി-
നൊരുത്തനില്ലിഹ ജഗത്രയേ ജള-
പ്രകൃതികാനെപ്പനാടുത്തുവന്നിഹ
അടിച്ചു നിന്നുടെ മടക്കുവാൻ തവ
നടിച്ചുകൊന്നിഹ മുടക്കുവൻ തുവി
ചടുക്കനല്ലൊരു പട്ടു ചമ്മള്ളൊരു
കരുത്തനാതുധരിക്കനീ
കരങ്ങളെന്നതു നിനച്ചുകൊണ്ടാട്ടം
കാച്ചു കാണരുതെന്നരികലുംനമ്മേ
ചെന്നുതുരാവണപുരത്തിലുള്ളൊരു
പൗരക്രൂരങ്ങളെ നിനച്ചു നീ
തടിച്ചു രാക്ഷസരടുത്തു നിന്നിഹ
തൊടുത്തൊരമ്പുകൾ തടുത്തതും ചില
തടിച്ച വീരരെയടിച്ചതും തല-
കടിച്ചതും മലപൊടിച്ചതും ചില
പിടിച്ചതും ചില പുരങ്ങളെപ്പൊടി-
പൊടിച്ചതും പലതരത്തിലങ്ങടി-
കൊടുത്തതും കപിബലേന കൊന്നിഹ
കളിച്ചതും പുനരരക്കരെയൊക്കെയു-
മൊളിച്ചതും പടവിളിച്ചതും മുറ-
വിളിച്ചതും നിലവിളിച്ചതും
അതൊക്കെയങ്ങനെ നിനച്ചു നീ തവ
മനക്കരുത്തു നിലച്ചുയില്ലതു

ചാരിക്കനീട്ടിഹതിരിക്കിനി;
ഭോഷത്വമെന്നിയേകന്നേവന്നൊരു
പിടുക്കകാട്ടീയലേടങ്ങുമോ?
പിടുക്കനെന്നൊരുനാടിപ്പൂതാൻമണി-
മടക്കവാനിഹതുടനിതോ?
വിഷ്ണുകളുൻപൊട്ടക്കുളിക്കമ്മണി
പിടിപ്പതിന്നുടനൊട്ടുകായാൽ
മുട്ടുത്തുനിന്നേടലൊട്ടുക്കമെന്നു
ചാരിക്കനിലച്ചുനടക്കുടോ!

മനുജനെന്നാകിലുംദനുജനെന്നാകിലും
മലമൊട്ടടനിവിടെവരുമമരനെന്നാകിലും
പക്ഷിയെന്നാകിലുംപക്ഷിയെന്നാകിലും
മമവരണനിവൃത്തിപുരവൈരിയെന്നാകിലും
കാലനെന്നാകിലുംബാലനെന്നാകിലും
കൂട്ടുകാരോടിടചെട്ടമനുജനെന്നാകിലും
ധീരനെന്നാകിലുംശൂരനെന്നാകിലും
പരവിലിഹവരുമളവുതടവീതിപൊടിയാക്കുവ-
നൂക്ഷനെന്നാകിലുംയക്ഷനെന്നാകിലും
പടിയടിയിലടൽകരുതുമവനെന്നാകിലും
ഇന്ദ്രനെന്നാകിലുംചന്ദ്രനെന്നാകിലും
പതിയുടയരുതമപൊരുളമെന്നാകിലും
മൂഢനെന്നാകില്ലു ക്രൂരനെന്നാകിലും
കലിലഗതികലതമുരഗനെന്നാകിലും
[illegible]പടിക്കുടനെന്നീപടിപന്നിടിനാ-
നീ[illegible]ലോകളായ് കണ്ടോ
[illegible]ണ്ടു[illegible]
[illegible]കേൾപ്പിച്ചുമേ!

ഇങ്ങനെയുള്ളോരുവാക്കുപറഞ്ഞവ-
ന്നവപുരുഷൻതാനെന്നോരോ
[illegible]മലരിയണഞ്ഞതിച്ചോരാൻ
ദുഷ്ടീമടക്കിത്തരുമാറിൽ ചില-
വത്തുകൾകത്തിയമർത്തുപിടിച്ചു
ചങ്കുകൾതന്നുടെകൊങ്കയിലിളക്കം
കങ്കമതുകൊണ്ടങ്കിതമാകിന
പങ്കജനയനൻതന്നുടെമാറിൽ
തൻകൈകൊണ്ടുവന്നോരെന്നുള്ളൊരു
[illegible]കവെടിഞ്ഞുടനടിതട്ടിടിന
പ്രാകൃതിയോത്തോലത്ഭുതമത്രേ!
വാനരനായകനതുകൊണ്ടേതും
കോപംമനസിജനിച്ചതുമില്ല;
നമ്മുടെജ്യേഷ്ഠൻനമ്മെച്ചൊല്ലി
[illegible]ലകറിപലരോടേറ്റുപിണങ്ങി;
കുലപെട്ടിടിനഗാത്രത്തോടെ
കലഹത്തിന്നണയുന്നൊരുനേരം
കലഹിക്കുന്നതുചിതമല്ലെന്നി-
ട്ടുടനുടനെയിടിയുംകടിയുംപിടിയും
[illegible]കൈകൊണ്ടേതട്ടുത്തട്ടിത്താ-
വൻകരുമനാക്കളുടപ്പോഴുള്ളൊരു
ചക്കാണത്തിന്മളചിച്ചില്ല;
മൂൽക്കടനാകിയമർക്കടനപ്പോൾ
[illegible]ക്കാരത്തെയകുത്തുനിറച്ചു

ഇക്കഴിയന്നുമതല്ലംകുത്തും
വെക്കമെടുത്തുതട്ടപ്പുറമായോ?
നോക്കെടപാഴാ! നിന്നുടെയുടല്പക-
ടിച്ചുപൊളിച്ചുവരുന്നൊരുചോരക-
ടിച്ചുകളിച്ചിടുന്നേനെന്നവ-
നിടയിടച്ചെദ്രേഷിച്ചുംകൊണ്ടുടനേ
അടലിലണഞ്ഞുപിണങ്ങുന്നേരം
പുരുഷോത്തമനുംമനസികരുത്തോ[illegible]
കോപത്തോടെയടിച്ചുതുടങ്ങി;
യദുനായകനുംകപിനായകനും
ഏറ്റമതരമാകിനയുദ്ധംചെയ്തു
ഫണിനായകനുംവർണ്ണിപ്പാനതി
പണിയെന്നത്രേതോന്നീടുന്നു

തടിച്ചമരത്തെയൊടിച്ചുകരമതിൽ
പിടിച്ചുമുടനെയടിച്ചുമുടലുകൾ
കടിച്ചുംഇരുവരുമിടിച്ചുംകടുഘോര
ത്തുടച്ചുഗിരികളുമുടച്ചുപലവിധ
മുറച്ചുതരംനോക്കിച്ചിരിച്ചുമിരുവരു-
മുറച്ചുപിണങ്ങുമ്പോൾവിറച്ചുധരണിയി-
ലുറച്ചഗിരികളുംനിറച്ചഭയമുള്ളി-
ലുറച്ചുദിഗ്ഗജങ്ങൾവിറച്ചുതമ്പോമോടകരച്ചുമരു
നരവരവാനരവീരന്മാരവ-
രുരുതരയുദ്ധംചെയ്തുതുടങ്ങി;
കടുതരകരിനരങ്ങളുതങ്ങളി-
ലുടനുടനവിടെയടിഞ്ഞുതകർന്നും
ദൃഢതരമുടലിലടിച്ചുതെറിച്ചും
ചടചടരവമൊടുതമ്മിലടിച്ചും
തക്കംനോക്കിച്ചാടിയടിച്ചും
വെക്കംചെന്നൊരുകുത്തുകൊടുത്തും
മുട്ടുകൾത്തുംമുഷ്ടിയടിച്ചും
കാട്ടിലടുത്തുമരങ്ങൾപറിച്ചും
കോട്ടിലടുത്തുപിടിച്ചുപറിച്ചും
പർവ്വതശിഖരമെടുത്തുപിടിച്ചും
ഗർവോടുധരണിചവിട്ടിയിടിച്ചും
വട്ടത്തിൽപലമട്ടുമണഞ്ഞും
കെട്ടിത്തങ്ങളിലൊട്ടുപിണഞ്ഞും
കാലൊടുകാലുംകയ്യോടുകയ്യും
മുട്ടൊടുമുട്ടുംതട്ടൊടുതട്ടും
തല്ലൊടുതല്ലുംപല്ലൊടുപല്ലും
മാറൊടുമാറുംതലയൊടുതലയും
മലയൊടുമലയുംമരമൊടുമരവും
തങ്ങളിലവിടെയിടഞ്ഞുതുടർന്നൊരു
ചടചടരടിതംഘടിതിനിറഞ്ഞൊരു
ഭുവനകടാഹമുടഞ്ഞീടുന്നു
ജലധികളങ്ങുകലങ്ങിമറിഞ്ഞും
ജലമതുപൊങ്ങിമരങ്ങൾമറിഞ്ഞും
ജലജകുലങ്ങളൊടിഞ്ഞുനിറഞ്ഞും
ജലമതിൽമുങ്ങിബ് ഭംഗികുറഞ്ഞും
മലകൾകുലുങ്ങിയുലഞ്ഞുപതിഞ്ഞും
മലയാചലവുംപേടിപിടിച്ചും
മലജലവൃക്ഷമശേഷമൊടിച്ചും

ജലനിധിയങ്ങുകലങ്ങിമറിഞ്ഞും
ഭൂമിനടുങ്ങീധൃതിമുടങ്ങി
ഭൂതമടങ്ങീഭീതിതുടങ്ങി
താപമതുപൊങ്ങീരവിരുചിമങ്ങി
രോഷമടങ്ങീരാഗമിണങ്ങി
ഗോപീനായകനാകിയദേവൻ
കോപംകൊണ്ടുമഹാകപിതന്നുടെ
കവിളിലടിച്ചുപിടിച്ചുപറിച്ചും
ചെവിലണഞ്ഞുനഖങ്ങൾതറച്ചും
ഘാതതെന്നൊരുസമരമുറച്ചും
വാലുംപിടിച്ചുവലിച്ചുമുലച്ചും
കാലുംപിടിച്ചുമലച്ചുപതിച്ചും
ചാട്ടുളുന്നുംചാടിയകന്നും
നിഖിലചരാചരനാഥൻതന്നോടു
നിജബലവേഗത്തെനടിച്ചുഭവിച്ചൊരു
നിഖിലഭയങ്കരമാകിയയുദ്ധം
ദിവസംതോറുംവർദ്ധിക്കുന്നു
ഋക്ഷേശ്വരനുംതൽക്ഷണമങ്ങേ
ലക്ഷ്മീപതിയുടെവക്ഷോഭാഗേ
വൃക്ഷംകൊണ്ടതിരൂക്ഷമടിച്ചും
ലക്ഷ്യതരതടിനക്കിണാപാണിയി
ലക്ഷിതമാകിനവൃക്ഷമെടുത്തു
ഋക്ഷ്യകണക്കെതൽക്ഷണമോടവ-
ഋക്ഷാധിപനാമക്ഷയസാരൻ
വക്ഷസിലങ്ങുപൊടിച്ചുതകർത്തും
സാക്ഷാൽദേവനാംരക്ഷിച്ചീടിന
പക്ഷിപസേനാനിക്ഷിതിതന്നിൽ
ക്ഷിതിപാലകശിക്ഷണമായി
തൽക്ഷണമങ്ങുസമക്ഷേവന്നു
ഋക്ഷകുലാധിപനേറ്റീടലതും
തിരുമാറിടമതിലിരുമാറുള്ളൊരു
വനമാലകളുമണിമാലകളും
കൗസ്തുഭമൻചിലമുഷ്ടികൾകൊണ്ടതി
ധൃഷ്ടതയോടുടനെത്തിപ്പലവക
കഷ്ടമനേരമലഞ്ഞുപിരിഞ്ഞു
പൊട്ടിച്ചിതറിവിതറീടുന്നു
ഉദ്ധതരാമവരിദ്ധാടോപം
ബലഭരസംബഹുയുദ്ധംചെയ്തു
വൃദ്ധകപീന്ദ്രൻക്രുദ്ധതയോടേ
ബുദ്ധികലങ്ങിസിദ്ധമടങ്ങി
ബദ്ധവിമഥനക്ഷുബ്ധതയാകിന
ക്രുദ്ധംവർധിതനുബദ്ധനാമമ-
ഉദ്ധതമാകിനഹിക്കാനാമടിച്ചുമുക്കി
ധിക്കൃതനിഖിലചരാചരനാകിന
ശർമ്മദശിരോമണിതന്നുടെ
ഉല്കടകരിനനഖാഗ്രമുദാരം
സുന്ദരനാകിയനന്ദസുതന്റെ
സുന്ദരിമാരുടെകോമളമാംനഖ
ദേഹകാതട്ടുംനേരംകീറിന
ഘോരസശരീരംതന്നിലുറച്ചു
കാമ്പൂന്നുമാവുമുറിഞ്ഞുമുറിഞ്ഞുതെറിച്ചീടുന്നു

നേരോടേതോമാളികറിയാതെ
കൊക്കമ്മൂണെങ്ങിനരച്ചുകരച്ചുരു
മക്കടനെന്നുനിനച്ചീഹനമ്മോ-
ടിക്കളിയൊക്കെയിളക്കാറായോ?
ഗിരികടകങ്ങളുടിച്ചുപൊളിപ്പോൻ
വിരുതുനടിച്ചുതടിച്ചകരംകൊ
ണ്ടടികൊണ്ടുടനേചതിട്ടുടയുമ്പോ
ളിടയുണ്ടാകുമതെന്നോവേണ്ടു
ളുക്കണ്ണുകൊണ്ടറിയാറായി-
ല്ലീകപിതന്റെപരാക്രമമെല്ലാം
അക്കുരളിക്കുംനേരംവെയിലിതു
ദൃക്ഷതയില്ലസഹിക്കാംതാനും
ഉച്ചയ്ക്കുള്ളപകച്ചുനിനച്ചാൽ
പിച്ചയിലല്ലെന്നോർത്തീടേണം
നന്ദകരങ്കേനമ്മോട്ടുനേർത്തിഹ
നിന്നുപിണങ്ങാമെന്നൊരുമോഹം
നിന്നുടെശക്തികളൊക്കെയെടുത്തി-
ട്ടിങ്ങിഹവന്നാലെന്തൊരുചേതം!
ഉല്ലങ്കങ്ങടെമല്ലുനിലപ്പാൻ
മെല്ലെയെടുത്തൊരുകല്ലോവേണ്ടു
എല്ലൊടെരിഞ്ഞുംപല്ലുപൊടിഞ്ഞും
കൊല്ലുംകൊലതാൻചെയ്യാവല്ലാം
ഗർവ്വുകലർന്നതിമതിപൊണ്ണത്തടിയോ!
ദുർവ്വിധവചനംകൊണ്ടെന്തുഫലം?
സർവ്വമഹീതലവാസികൾചരിതം
സർവ്വമെനിക്കുമനസ്സിലുദിക്കും
ദുർവ്വഹമായിടിക്കകളെന്നും
സർവ്വിഷധരമംബരമെന്നും
ക്ഷേമമിനിക്കൊരുനേരവുമില്ലാ
മോദമിതൊന്നോസന്തതമുള്ളൂ;
തങ്ങളിലിങ്ങിനെയോരോവചനം
തിങ്ങിനമൊട്ടുതമ്മിലുരച്ചും
ഭംഗിയിൽമാറിയൊരടവുപിടിച്ചും
തുംഗതരാരാശേഖരമൊടിച്ചും
ജലധികലക്കിധരണികുലുക്കി
ഭുവനമിളക്കിഗുഹകളിളക്കി
ത്രിഭുവനമാടിമുഖമതുവാടി
ഭയമതുതേടിരസമതുമോടി
മലകളുമാടിജലമതുചാടി
കലുഷതതേടിബഹുരണമാടി
ഭരമിഹകൂട്ടിസുരജനമാടി
യുവതികൾപാടികപികലമോടി
മനമതുവാടിരസമതുതേടി
ഹരിവരചാടിജനമപികോടി
കലുഷതതേടിസരഭസമോടി
മലകളുമാടിഭരമതുകൂടി
ഹരിവരമാടിബഹുരണമാടി;
ഇരവുംപകലുംപലതുകഴിഞ്ഞു
മിരുവരുമേതുംബോധിച്ചില്ലാ
മാറൊട്ടുമാറിടപായുന്നേരം
മാധവനുടെതിരുമാറിൽവിളങ്ങിന-

തുളസീമാലയിലുളവാംപരിമള
ത്തെളുതെളയോടധികകളകലലളിതം
വിളയാടീടുമൊരളിനിറമളവേ
ചിതറിച്ചിതറിപ്പൊടിയാകുന്നു
കപടനരന്റെകടകംമകുടവു
മുടഞ്ഞാണുംചിലപടിയരഞ്ഞാണും
കപിയുടെയുടലിൽപൊട്ടിപ്പൊടിവികട
മിടഞ്ഞുതടഞ്ഞുപൊടിഞ്ഞുകടഞ്ഞും
പൊടിപടലങ്ങളുമടവിയിലങ്ങട-
ന്നടനേയിളകിപ്പൊടിയാകുന്നു
ദിവസംദിവസംചെല്ലുന്തോറും
രണമതിഘോരണമായിവരുന്നു
ഒരുദിവസത്തിലെട്ടുവിധങ്ങൾ
ഹരിനാളിലുമതുകാണുന്നില്ലം,
ഇരുവരുമിങ്ങനെയുദ്ധംചെയ്തി-
ട്ടിരുപത്തെട്ടുകഴിഞ്ഞുദിനങ്ങൾ
പുരുഷോത്തമനിനിമതിയാക്കേണം
വിരവൊടുസംഗരമെന്നുമുറച്ചു
നിത്യവുമിങ്ങനെനിന്നുപിണങ്ങാൻ
മൃത്യകരങ്ങൾക്കിളവുമില്ലാ
തല്ലിനുപകരംതല്ലീടുന്നു
കുത്തിനുപകരംകുത്തീടുന്നു
മല്ലിനുപകരംമല്ലുകൊട്ടും
കല്ലിനുപകരംകല്ലുമെറ്റും
എന്നാലിനുതൽപ്പൊനാള-
ല്ലെന്നുവരുന്നപ്രയോഗംകൊണ്ടു
ഇനിയവനുള്ളിൽതള്ളിവരുന്നൊരു
ദുർഗ്ഗമമായൊരുഗർവുശമിപ്പാൻ
ചിത്തംതന്നിൽചൂടുപിടിച്ചു
മൃതകരങ്ങൾകണ്ണുതുറക്ക;
ഇത്ഥംമനസിനിനച്ചുംകൊണ്ടു
ഉത്തമപുരുഷൻഝടിതിയടുത്താൻ
അസ്ത്രകലാചലമൊത്തുതടുപ്പാൻ
നിഷ്ഠുരമാംചിലമുഷ്ടിമടക്കി
ശിഷ്ടശിഖാമണിയാംകപിരാജൻ
ഞെട്ടണമെന്നിട്ടുദ്ധതമാംചില
കുത്തുകൾകത്തിയമത്തുപിടിച്ചാൻ
തട്ടുകൾമുട്ടുകൾനീട്ടുചവിട്ടുകൾ
തള്ളുകൾകിള്ളുകളേറുകളേറുക-
ളെന്നിവകൊണ്ടുതളച്ചുവരുത്തി-
ച്ചെന്നിഫവാലുംകാലുംകരവു-
മൊന്നിച്ചുടനേകത്തിയമന്നൊരു
പിണ്ഡംപോലെയൊരുട്ടിധരണിയി-
ലിട്ടാനവനെക്കൈടഭമഥനൻ
മന്ദസ്മിതവുംതൂകിനികാമം
സുന്ദരവദനൻനിന്നാനരികെ;
അന്നേരംകപിരാജനുമുള്ളിൽ
സന്താപംപെരുതായ്‌വർദ്ധിച്ചു
ചിന്തതുടങ്ങീടയെന്തീവണ്ണം
ഹന്തനമുക്കുവരാനൊരുകാരണ-
മെന്തൊരുദുരിതംചെയ്തിതുനാമിവ-

നെന്തൊരുസുകൃതംചെയ്തവനെന്നും
ധീരതയോടേവന്നീവണ്ണം
നമ്മെക്കത്തിയമത്തുചമച്ചവ-
നാരെന്നുള്ളതറിഞ്ഞില്ലെന്റെ
വീരശിഖാമണിതന്നേനൂനം.
ഇത്ഥംമനസിവിഷാദംപൂണ്ടു
കുത്തുകൾകൊണ്ടുതളർന്നുകിടക്കും
ഗാത്രമൊരേടമിളക്കാൻമേലാ-
ഞ്ഞത്രകിടക്കന്നേരംതന്നെ
നേത്രങ്ങളുടെപോളകളുളവേ
കരയുഗളംകൊണ്ടേറമുയർത്തി
പാർത്തീടുമ്പോൾകാണാകുന്നു
വിശ്വങ്ങൾക്കൊരുകാരണഭൂതം
വിശ്വഗുണങ്ങൾക്കുത്തമഭൂതം
വിശ്വജനങ്ങൾക്കുയനീഭൂതം
വിശ്വാനന്ദംവിശ്വമനോജ്ഞം
വൈഷ്ണവമാകിനരൂപമുദാരം
കൃഷ്ണനിതെന്നൊരുനാമത്തോടേ
വൃഷ്ണികുലത്തിൽവളർന്നുണ്ടാകിയ
തേജഃപുഞ്ജമിതെന്നേവേണ്ടു

അഞ്ചൽകാഞ്ചനകാഞ്ചിരഞ്ജനനിതം-
ആലംബപീതാംബരം
ചഞ്ചൽകേകിശിഖണ്ഡമണ്ഡലമിള-
ദ്ധമ്മില്ലവല്ലീഭരം
കിഞ്ചിൽശിഞ്ജിതകങ്കണാങ്കിതകരം
സാനന്ദമന്ദസ്മിതം
ജ്യോത്സ്നാനന്ദമുഖേന്ദുസുന്ദരമമും
സന്ദൃഷ്ടവാൻജാംബവാൻ.

നീലപയോധരജാലംപോലെ
വിലസിതമായിപലനിറമായി
പീലിയണിഞ്ഞുംമാലയണിഞ്ഞും
തണ്ടാർമണമത്തുതെണ്ടിയണഞ്ഞൊരു
വണ്ടുകൾമണ്ടിമുരണ്ടുനടന്നാം
കണ്ടാലധികമനോഹരമാകിയ
തണ്ടാർമാനിനികാന്തൻതന്നുടെ
കൊണ്ടയുമവിടെക്കണ്ടാനുടനേ
സുലളിതമാകിനകുവലയകലിതം
ഭംഗികലർന്നുവിടിർന്നുവിളങ്ങും
തിരുമിഴിരണ്ടുംസുഖമേകണ്ടാൻ
തിലകസുമത്തിനുകലഹംതേടും
തിരുനാസികയുമുദാരംകണ്ടാൻ
തുടുതുടെയങ്ങുവിളങ്ങീടുന്നൊരു
ചൊടികളുരണ്ടുംകണ്ടാനുടനേ
ഗണ്ഡസ്ഥലമതിലൊളിമിന്നീടിന
കുണ്ഡലയുഗളവുമളവേകണ്ടാൻ
മധുരസുധാകരബിംബത്തിന്നൊരു
വിധുരതനൽകുംമുഖവുംകണ്ടാൻ
ശംഖിനുതോലിവളർത്തീടുന്നൊരു
ശങ്കവളക്കംഗളവുംകണ്ടാൻ

ലക്ഷ്മീകുചതടകുങ്കുമരേഖാ
ലക്ഷിതമാകിന വക്ഷോഭാഗേ
ശ്രീവത്സം ബത കൌസ്തുഭരത്നം
വനമാലയുമവനെല്ലാം കണ്ടാൻ
ഭുജഗശരീരവിരാജിതമാകിന
ഭുജയുഗളത്തെയുമുടനവ കണ്ടാൻ
മന്ദേതരമാകുമൊരുദരം കണ്ടാ-
നതിചാരുതമാകിന ജഘനം കണ്ടാൻ
പീതദുകൂലമുടഞ്ഞാണുകളും
ജാതകുതൂഹലമഖിലം കണ്ടാൻ
കരികരത്തിനു ഡംഭമടക്കും
കെല്പേറുന്ന മുഴങ്കാൽ കണ്ടാൻ
ശക്രാദികളാലർച്ചിതമാകിന
തൃക്കാലടിമലരിണയും കണ്ടാൻ
അടിമലർ തൊട്ടു തിരുമുടിയോളം
തിരുമുടി തൊട്ടങ്ങടിമലരോളം
തിരുവുടൽ കണ്ടകതാരിലുദിച്ചൊരു
കരുണാവേശം കൊണ്ടു ഹരീശൻ
കണ്ണിണതന്നിൽ നിറഞ്ഞു പൊഴിഞ്ഞതി
തിണ്ണം വഴിയും കണ്ണീർകൊണ്ടു
കുളിച്ചു കുളുർത്ത ശരീരത്തോടും
വിണ്ണോർപതികളിലുത്തമനാകിയ
കണ്ണൻ തിരുവടി തന്നുടെ ചേവടി
പുണ്യം കൊണ്ടു ലഭിച്ചതുമൂലം
പൊങ്ങുന്നാനന്ദപയോനിധിസലിലേ
പൊങ്ങിപ്പൊങ്ങിത്തിരകൾ കളിച്ചൊരു
പുളകപ്പാളികളിച്ചു വിളങ്ങും
വെള്ളവെളുപ്പുള്ളൊരു ദേഹത്തോടും
ധരണിയിൽ നിന്നൊഴുന്നേറ്റൊരുവണ്ണം
കരുണാകരനുടെ അടിമലർ താഴെ
വടിവൊടു വീണു വണങ്ങി വണങ്ങി
സ്തുതിവചനങ്ങളുമങ്ങു തുടങ്ങി.

'നന്ദനന്ദന സുന്ദരാനന നാളീകഗുണാംബുധേ!
കംസമദഹര ഹാസമുഖ മന്ദമാധവ പാഹിമാം
ചഞ്ചലായതചാരുലോചന! പഞ്ചബാണശതാകൃതേ
ചഞ്ചലാമലനീലകുന്തള! മഞ്ജുളാനന പാഹിമാം
ഗോകുലേശ! നമോസ്തുതേ ജയ ഗോപബാലനമോസ്തുതേ!
ഗോപികേശ! നമോസ്തുതേ ജയ ഗോധനായ നമോസ്തുതേ
സർവ്വലോകശിഖാമണേ! പരമാത്മഭാവമൊക്കെയുമിങ്ങനെ
ബോധിയാഞ്ഞടിയൻ പിഴച്ച പിഴയ്ക്കൊട്ടുകവുമില്ലഹോ
മുഷ്ടികൊണ്ടു ഹനിച്ചതും ബത കണ്ഠമാശ്ശിടകൊണ്ടതും
നിഷ്ഠുരം പിടിപെട്ടതും ചില തട്ടുമുട്ടുകൾ ചെയ്തതും

വാളുകൊണ്ടടിയിട്ടതും മമ കാലുകൊണ്ടിഹ തൊട്ടതും
പീലിജാലമൊടിച്ചതും വനമാലവന്നു പൊടിച്ചതും
എന്നുവേണ്ട മമാപരാധമിതൊക്കെയിന്നതിഭീഷണം
എന്നിനിക്കറിയിക്കവീദുരിതങ്ങളൊക്കെ ദയാനിധേ!
കണ്ടഗോഷ്ഠികൾ കാട്ടുവാൻ ഭിക്ഷുവൃദ്ധരുകൂട്ടുന്നതും
കൊണ്ടൽവർണ്ണ നിറത്തുകൊണ്ടു നമിക്കിലേശതി ദുർല്ലഭം
പണ്ടു നിൻകൃപകൊണ്ടു താന്തനിൽ നിന്നു പാവനത്വവും
കണ്ടധീരതയും നടിച്ചൊരു പൂക്കളോട്ടുമുത്തതും
രാക്ഷസപ്പടയിൽ കടന്നതി രൂക്ഷമായി നടന്നതും
വൃക്ഷപാടലി തകർത്തതും ചില രാക്ഷസന്മാരെ ഹനിച്ചതും
വൈരിയോടടിയിട്ടതും പിടിപെട്ടതും കടിപൊട്ടതും
വീരനെക്കൊല ചെയ്തതും ചിലരെട്ടു പാപ്പെട്ടതും
നിൻപദാംബുജസേവനായിനനങ്ങനെ കുറവാനവൻ
സാമ്പ്രതം പരമാർത്ഥബോധമശേഷമാം മമ ജ്യോതിഷേത
പണ്ടു നീ അവതാരമൊക്കെയുമോർക്കിലെത്ര മനോഹരം
കണ്ടു നിന്നടിയൻ സുഖിച്ചതുമുണ്ടു ചാതസിയെ ഓർക്കവേ
മത്സ്യമായി ജനിച്ചതും മൃദുകൂർമ്മമായി ജനിച്ചതും
മത്സരിച്ചരിഖണ്ഡനായ വരാഹമായി ജനിച്ചതും
ഭീമവിക്രമമോടു നരസിംഹമായി ജനിച്ചതും
വാമനാകൃതി പൂണ്ടുകൊണ്ടു മഹാബലിക്കു പദങ്ങളെ വീണ്ടതും
ഭാർഗ്ഗവാകൃതി പൂണ്ടശേഷനരേന്ദ്രരെ ഹനിച്ചതും
രാഘവീപതി രാമനായി ദശകണ്ഠനെക്കൊല ചെയ്തതും
വൃഷ്ണിവംശശിഖാമണേ! ബലദേവനഗ്രജനായ ഹ
കൃഷ്ണനാകിയ നീയൊരുത്തനിതൊക്കെയും ഞാനറിഞ്ഞിലേ
പുത്രമിത്രകളത്രമെന്നവലംബ്യ കുത്രചിലംബ്യ ഞാൻ
ഇത്രത്തോളമറിഞ്ഞിടാതെ പിണങ്ങി മേ ബഹുസാഹസം
ഇങ്ങനെ തൊട്ടത്ര പണിപ്പെട്ട ഹേതുവശാൽ കുമണികാരണം
ഇപ്പോഴേക്കനമുക്കബോധമകന്നു ചൊവി മേ ജ്ഞാനമേ
ദൃഷ്ടികൾക്കു മോഹനമായ് നെഴമെങ്ങളിൽ കണ്ടറിഞ്ഞവൻ
കണ്ടമാത്രയതെന്നിയേ ചിലതന്ദ്രി കണ്ടതു ചാടിപ്പോവാൻ

കഷ്ടമിന്നാടിയതിനുംതവതതപമൊക്കെമറന്നു- [ടൻ
ദുഷ്ടകർമ്മകപ്പെടാനിഹകാരണംകരുണാനിധേ!

ഹരിയോടിസ്തുതിചൊല്ലിവണങ്ങും
കപിശിരോമണിയാംകപിരാജനെ
ഉത്തമപൂരുഷൻതൃക്കൈകൊണ്ടു
തൊട്ടുതലോടിത്തടവിത്തന്നുടെ
യുടലിൽചേർത്തുടനമിതാനന്ദം
തടവുന്നേരംകപിയുടെകണ്ണീ-
രൊഴുകീടുന്നൊരുവിമലജലങ്ങളി
ലുഴകിമുകുന്ദൻചന്ദനപങ്കം
കഴുകിയൊഴിച്ചുനവനീതലവും
മെഴുകിപ്പൊടികളുമടിമലർതണി-
ലിഴകിപ്പുരിചൊടുകാണായ്വന്നു
ഗോപീനായകനരുളിച്ചെയ്തു
കോപംമനസിനമുക്കില്ലേതും
ഗോപികളോടുകളിച്ചുനടക്കും
ഗോപാലംകൃതിനിന്നെക്കാട്ടാൻ
എന്തൊരുപായമിതെന്നീവണ്ണം
ചിന്തിച്ചങ്ങനെമരുവുന്നേരം
സത്രാജിത്തൊരുമണിയുംകൊണ്ടു
അത്രവരുന്നതുകാണായ്വന്നു
വേട്ടയ്ക്കായിട്ടവനുടെസഹജൻ
കാട്ടിൽചെന്നുമരിച്ചുംപോയി
മണിയുംസഹജനുമിങ്ങുവരാഞ്ഞി
ട്ടഴൽമുഴുത്തൊരുസത്രാജിത്തും
ദുഷ്ടജനങ്ങളുമൊക്കെക്കൂടി
കെട്ടിത്തീർത്തുനമുക്കപരാധം;
കൃഷ്ണൻതന്നെമണികട്ടെന്നും
കൃഷ്ണയവാറിലവനുണ്ടെന്നും
...ണ്ടതാണേകട്ടുമുടിക്കും
...ചമിതെന്നുംപലവിധമിങ്ങനെ
...മക്കൊണ്ടുചമച്ചപരാധം
...തിനെന്നൊരുതാപത്തോടെ
നമ്മുടെഭക്തരിലഗ്രേസരനാം
നിന്നെക്കാണ്മാനിന്നിഹവന്നേൻ”
ഇങ്ങനെയരുളിച്ചെയ്തതുനേരം
...ആനന്ദംപൂണ്ടുകപീന്ദ്രൻ
...മുഖിയാംജാംബവതിക്കി-
...നാഥൻപതിയാകേണം
...പുരസുന്ദരിമാരുടെ
...മൊന്നുനിലപ്പിക്കേണം
...മനസ്സിലുറച്ചുടനേനിജ
...ന്നവിളിച്ചുവരുത്തി
...നാക്കിപ്പുരിചൊട്ടു
...മണിയുംനൽകി
...കൃപയെന്നുള്ളതു
...കളുറച്ചീടേണം
...ചപലതകളിപ്പോൾ
...ബോധിക്കുന്നു

എന്നതിലൊന്നായ്വച്ചീടേണം
നമ്മുടെഭക്തരെയുമെന്നോവേണ്ടു”
എന്നുപറഞ്ഞുവലത്തുകൾവച്ചു
നന്നായ്‌ത്തൊഴുതുപദാന്തേവീണു
തൃക്കാലടിമേൽപരിചൊടുവിലസും
പൊടികളെടുത്തുശിരസ്സിലണിഞ്ഞു
നിന്നീടുന്നൊരുവാനരപതിയെ
നന്ദാത്മജൻയാത്രയുമരുളി
ത്തുക്കൊണ്ടുജാംബവതീകര-
കമലംതാങ്ങിയെഴുന്നള്ളിമുദാ
ഗുഹയിൽനിന്നുപുറത്തുമിറങ്ങി
സ്വജനത്തോടുംകൂടിമുകുന്ദൻ
അടവിമഹാവനമങ്ങുകടന്നു
ഭഗവാൻദ്വാരകതന്നിൽപുക്കു
മിത്രജനത്തോടുകൂടിമുകുന്ദൻ
സത്രാജിത്തിൻഭവനംപുക്കു
സത്രാജിത്തുനേരംവിരവൊടു
പുത്രാദികൾസഹോദരനെക്ക-
ണ്ടുൾത്രാസത്തൊടുകൂടെച്ചെന്നു
സത്രപമങ്ങുവണങ്ങുന്നേരം
നന്ദാത്മജൻസുന്ദരവദനൻ
മന്ദസ്മിതരുചിവൃന്ദംകൊണ്ടു
മന്ദിരമൊക്കെവെളുപ്പിച്ചുടനേ
സാന്ദ്രകൃപാലയനരുളിച്ചെയ്തു;
“സത്രാജിത്തിതുബോധിച്ചാലും!
ചിത്രമിതെല്ലാംവിധിയുടെചരിതം
സോദരമരണംകൊണ്ടുളവാകിയ
ഖേദംമനസിചുരുക്കീടേണം
സാദരമെന്മൊഴികേട്ടീടേണം
മോദംമനസിവളർത്തീടേണം
നിന്നുടെസോദരൻഗഹനാന്തത്തിൽ
ചെന്നൊരുകോട്ടിലണഞ്ഞൊരുനേരം
വന്നൊരുസിംഹമടിച്ചുഹനിച്ചുപി-
ടിച്ചുപിടിച്ചാൻമണിയെയുമുടനേ;
അവനെക്കൊന്നുപിടിച്ചാനമ്മണി
ജാംബവനെന്നൊരുവാനരരാജൻ
കുഞ്ജരബലനാമവനുംതന്നുടെ
കുഞ്ഞിനുമങ്ങുകളിപ്പാൻനൽകി.
എന്തിതുവരുവാനെന്നുനമുക്കൊ-
രന്തസ്താപംപൂണ്ടൊരുദിവസം
കാന്താരങ്ങളിലെങ്ങുംചെന്നതി-
രഞ്ഞുവിരഞ്ഞുനടക്കുന്നേരം
വാനരവരനുടെഗുഹയിൽകണ്ടേൻ
ഭാസുരശോഭകലർന്നൊരുമണിയെ
കന്യകയൊന്നൊരുതരുണീമണിയും
മണിയുംകൂടെത്തന്നാനുടനേ
എന്നാലിതുനീമേടിച്ചാലും!
നന്നായ്‌വരുമെന്നരുളിച്ചെയ്തതു
കേട്ടൊരുനേരംതലയുംതാഴ്ത്തി-
പ്പെട്ടെന്നവിടെവസിച്ചുനിനച്ചു
കഷ്ടമിതെന്നുടെസാഹസമെല്ലാം

ദുഷ്ടതകൊണ്ടിതുശങ്കിച്ചേൻഞാൻ
ദുഷ്ടജനത്തെക്കൊണ്ടൊരുനാളും
നിഷ്ഠുരമായിനിനയ്ക്കരുതല്ലോ
വിഷ്ടപപതിയാംനന്ദസുതന്റെ
ഇഷ്ടിവരത്താലെന്തൊരുപായം
ഇഷ്ടക്കേടുമിവന്നുണ്ടായാൽ
നഷ്ടമിതല്ലോനമ്മുടെവംശം
വിഷ്ടപവാസികളൊക്കെയിവന്റെ
ഇഷ്ടിവരത്താലായിപ്പലതര-
മിഷ്ടികൾകൊണ്ടുവിശിഷ്ടതയോടേ
ഇഷ്ടിവരത്തിവസിച്ചീടുന്നു
യഷ്ടിജനങ്ങളിൽമൂത്തവനാംഞാൻ
ദുഷ്ടതതന്നെനിനച്ചേയുള്ളു,
സകലമഹാജനഭൂഷണനായി
സ്സകലനിശാചരശോഷണനാകിയ
യദുനായകനെക്കൊണ്ടിഹഞാനും
ദോഷണമെന്നൊരുദൂഷണമെല്ലാം
ശങ്കിച്ചേനതികഷ്ടംകഷ്ടം!
ഇത്ഥംമനസിവിഷാദംപൂണ്ടതി-
പശ്ചാത്താപവിഷണ്ണതയോടെ
സത്രാജിത്തുവണങ്ങിവണങ്ങിയു-
ണർത്തിച്ചാനിതുഭഗവാനോടെ
"അടിയൻചെയ്തപരാധമിതെല്ലാം
പടിവൊട്ടുപൊററിസഹിച്ചീടേണം
അടിമലരെന്നിയെമറ്റുമൊരാശ്രയ-
മടിയനില്ലതുണർത്തിക്കുന്നേൻ;
അനുജവിനാശവിഷാദംകൊണ്ടുട-
നനുചിതമായിനിനച്ചുപോയി
അനുഗുണമാകിനചിലരുടെവാക്കുക-
ളുമതമെന്നുനടിച്ചുംപോയി,"
ഇത്തരമുള്ളൊരുവചനംകേട്ടി-
ട്ടുത്തരമരുളിച്ചെയ്തുമുകുന്ദൻ
അത്തൽകളഞ്ഞുതെളിഞ്ഞാലുംനീ
ചിത്തവിഷാദമിതൊട്ടുംവേണ്ട;
തത്ത്വമറിഞ്ഞീടാഞ്ഞാലതുമിന-
മിത്തരമെല്ലാമുണ്ടായീടും
ചിത്തവികാരമിനിക്കില്ലേതും
സത്യംതന്നെപറഞ്ഞീടുന്നു
യത്നംവല്ലതുചെയ്തുലഭിച്ചൊരു
രത്നംപോയതിളച്ചീടാമോ?
എന്നരുൾചെയ്തുകൊടുത്തൊരുരത്നം
വാങ്ങിവണങ്ങിസ്സത്രാജിത്തും
മനവസ്സുമനനായിക്കൊണ്ടു
ദാനംചെയ്യാൻതന്നുടെമകളെ

കല്യാണഗുണമേറുംനല്ലസത്യഭാമയെ-
ന്നല്ലോയിവൾക്കുനാമംഉല്ലാസത്തോടെകണ്ടു
മല്ലാരിമനതാരിൽനല്ലൊരുമോദംപൂണ്ടു
മെല്ലെനിരൂപിക്കുന്നുനല്ലാരിൽമണിയോടു
തുല്യമാരാരിലെങ്ങുംഇല്ലൊരുതരുണികൾ
കില്ലേതുമില്ലതിനുഅല്ലിത്താർബാണനുടെ
വില്ലിന്നുമിനിമേലിൽമല്ലവിശിഖങ്ങൾക്കു-
മില്ലൊരുനേരംപോലുംനല്ലൊരുവിശ്രമമെ-
ന്നല്ലോമമതോന്നുന്നു,വില്ലുംകുലച്ചുകൊണ്ടു
മല്ലീശരംതൊടുത്തുകൊല്ലാനണഞ്ഞീടുന്നു
മെല്ലെമലർവിശിഖൻ,നല്ലൊരുവദനവും
ചില്ലീലതകൾരണ്ടുംസ്ഫുല്ലാരവിന്ദത്തെയും
വെല്ലുംനയനങ്ങളുംചൊല്ലേറുമധരവും
പല്ലുംമന്ദസ്മിതവുംമെല്ലെയഴിഞ്ഞുലഞ്ഞ
നല്ലതലമുടിയുംപങ്കജമുകുളത്തോ-
ടങ്കംപൊരുതീടുന്നകൊങ്കയുഗളമതും
കങ്കേളിതളങ്ങളോടൊത്തകൈവിരലുകൾ
കാഞ്ചീഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടഞ്ചിതമായീടുന്ന
കാഞ്ചീസ്ഥലംമമനെഞ്ചിൽവിളയാടുന്നു
നാട്ടിൽമികവേറീടുംമട്ടലർമിഴിയാളെ
കിട്ടുംമമസുകൃതമൊട്ടല്ലനിനയ്ക്കുമ്പോൾ
ഏവംനിരൂപിക്കുന്നദേവേശനായിക്കൊണ്ടു
സത്രാജിത്തുനേരംസത്യഭാമയെനൽകി
പിന്നെസ്യമന്തകവുംകന്യാധനമായ്നൽകി
ബാലജനങ്ങളുടെശീലക്കേടുകളെല്ലാം
ചാലേസഹിച്ചീടേണംനീലനയന!പോററി

ഇത്തരമുരചെയ്തുവണങ്ങും
സത്രാജിത്തിൻപാണിപിടിച്ചു
ഗാത്രത്തെല്ലുമണച്ചുമുകുന്ദൻ,
ചിത്താനന്ദംതടവിക്കനിവൊടു
ചിത്രതരംമണിയവനായ്തന്നെ
സത്വരമങ്ങുകൊടുത്തുമുകുന്ദൻ
യാത്രയുമുരചെയ്തവനോടുമുടനേ
മിത്രജനങ്ങളുമായെഴുന്നള്ളി!
കളമൊഴിമാരുടെകരതലയുഗളം
കനിവൊടുകോർത്തുപിടിച്ചെഴുന്നള്ളി
കളികളുമരുളിച്ചെയ്തതിമധുരം
കളിയൊളിവിലസുംലളിതകടാക്ഷം
യദുവരനളവേപ്പൂകീട്ടവരുടെ
കരളിൽതെളിവുവരുത്താനായി
തെളുതെളെവിലസുംമന്ദസ്മിതമാം
കുളുർചന്ദ്രികയെക്കൊണ്ടുടവീതടം
വെളുവെളെയാക്കിനടന്നാൻകൃഷ്ണൻ
ലളിതവധൂജനലീലാതൃഷ്ണൻ
അപ്പോഴങ്ങുദ്വാരകതന്നിൽ
കെല്പോടുടനേപൌരന്മാരും
ചിൽപുരുഷോത്തമനെഴുന്നള്ളത്തു-
ണ്ടിപ്പോഴെന്നതുകേട്ടൊരുനേരം
തല്പരമൊക്കെയടിച്ചുകുടഞ്ഞുട-
നത്ഭുതമായൊരലങ്കാരത്തിനു
കോപ്പുകൾകൂട്ടിപ്പാർത്തുതുടങ്ങി
കല്പനചിലരുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
നമ്മുടെഭഗവാനെഴുന്നള്ളുന്നു
പെൺമണിമാരുണ്ടിരുവരുപോലും
വെൺമയിലിവിടെവിവാഹോത്സവമതി
രമ്യതയായിഘോഷിക്കേണം
പൊന്മയമാംചിലമണിമാളികയും

വെൺമാടങ്ങളുമുള്ളവാക്കേണം
ഹർമ്മ്യങ്ങളുമഥമണിഭവനങ്ങളു-
മിനിയും പലതു ചമച്ചീടേണം
പന്തലുമുയരെത്തീർത്തീടേണം
ചന്തത്തോടു വിതാനിക്കേണം
രണ്ടുവേണം മുല്ലപ്പന്തലു
രണ്ടുവിവാഹം കൂടീട്ടല്ലോ
കാഴ്ചക്കാർക്കു വസിപ്പാൻ പുറവും
കാഴ്ചത്തട്ടുകളിട്ടീടേണം
തട്ടുകളെല്ലാമൊട്ടൊഴിയാതെ
പട്ടുകൾകൊണ്ടു വിതാനിക്കേണം
കെട്ടീടേണം പലകുടിലുകളും
വെട്ടീടേണം കാടുകളെല്ലാം;
നാട്ടീടേണം കൊടിമരനികരം
കൂട്ടീടേണം കൊടിയടയാളം
കുറകൾ പലതും തൂക്കീടേണം
കൂറങ്ങളിലതിപ്പോൾ വേണം
അങ്ങാടികളതു പലവക വേണം
ചങ്ങാതികളേ! കാലം പോയി
കോടിസഹസ്രം പീടിക വേണം
കോട്ടകളിൽ ചില തൂണുകൾ വേണം
കോടികൾ പട്ടുകൾ തൂക്കീടുമ്പോൾ
കോടിപ്പോമിഹ [illegible]ില്ലാഞ്ഞാൽ
കോട്ടകളിനു ജനങ്ങളെ നിറക്കു-
കോട്ട ചമഞ്ഞു വരുന്നോരനേകം
കോടതൊത്തും സ്ഥലമില്ലാതെ
കോട്ടകളധികം കരുതീടേണം
കോട്ടിലു പലതും കെട്ടീടേണം
കോട്ടത്തളവും തീർത്തീടേണം
കോട്ടകൾ വട്ടികൾ തൊട്ടികളെല്ലാം
കോട്ടമകന്നു ചമച്ചീടേണം
പന്തിപ്പലകകൾ പലതും വേണം
സ്വർണ്ണം കുഴലമരക്കോരികയും
കലവറ വേണം നിലവറ വേണം
കലവറയിൽ ചില നിലവറ വേണം
നിലവറയിൽ ചില കലവറ വേണം
ഉലകണ്ടിപ്പാൻ പലതും വേണം
[illegible]ലകണ്ടിപ്പോനങ്ങനെതന്നെ
പാലും തൈരും നെയ്യും മോരും
[illegible]ലപെരികെ വരുത്തീടേണം
[illegible]ല്ലും പെരികെ വരുത്തീടേണം
[illegible]യും മലരവലിചയും വേണം
[illegible]
[illegible]നോക്കി നടന്നാൽ പോരാ
[illegible] കോപ്പുകൾ കൂട്ടു-
[illegible]വന്നീടേണം
[illegible]നാവധി വരുമെന്നാലവർ
[illegible]ലതിനേക്കൂടി
[illegible]ത്തീട്ടവരെ
[illegible]ക്കുളിപ്പിക്കേണം;
[illegible] പലതും [illegible]

ചെന്താർമാനിനിവല്ലഭനാകിയ
തന്തിരുവടിയുടെ വേളിയതെന്നതു
ചിന്തിച്ചെല്ലാമുത്സാഹിപ്പിൻ"
ഇത്തരമോരോ വാക്കു പറഞ്ഞും
സത്വരമവിടെ നടന്നു ശ്രമിച്ചും
ചിത്താനന്ദത്തോടേ പുരജന-
മൊത്തു സമസ്തം കോപ്പുകൾ കൂട്ടി.
അനവധി ജനമഥ കൗതുകമോടേ
മനുജമഥനപുരമണഞ്ഞു പാടേ
പുനരപി പുനരപി ജലധിതടേ
ഘനരസമോടുടൻ നിറഞ്ഞവിടേ
ചിറതന്നിലിടഞ്ഞിടഞ്ഞുടൻ നടന്നു
പിറകിൽ നിന്നുന്തിത്തള്ളി ചിലർ കടന്നു
പുരങ്ങളിലകം പൂക്കു ചിലരന്നു
പരിചൊടു കുടിലുകളൊക്കെപ്പരന്നു
ഭടജനമൊരുവക നടന്നീടുന്നു
ചടചട പരിചകൾ തുടങ്ങീടുന്നു
പൊടുപൊടെ വെടി ചിലർ മുഴക്കീടുന്നു
മഹർഷിമുനിജനമെഴുന്നള്ളുന്നു
പരിഹാസം പറഞ്ഞു ചിരിച്ചീടുന്നു
പരിചൊടവരെച്ചിലർ വണങ്ങീടുന്നു
രുളിശിവിപ്രന്മാരു വസിച്ചീടുന്നു
പരമപൂരുഷനുടെ വരവു കാണ്മാൻ
തരുണികളൊരുമിച്ചു പുറപ്പെടുന്നു;
തരിവളകടകങ്ങളുടഞ്ഞാണുകൾ
തരമായ കരലാരമരഞ്ഞാണുകൾ
കരയുള്ള പുടവകൾ കുറിമുണ്ടുകൾ
തെരുതെരെയെടുത്തുടനണിഞ്ഞീടുന്നു
തിലകങ്ങൾ പലതരം ചമച്ചീടുന്നു
തലമുടി വടിവൊടു തിരുകീടുന്നു
വിലസിനമധുഗണം പൊഴിഞ്ഞീടുന്നു
മലർശരനവരോടു പിണങ്ങീടുന്നു
കളമൊഴിജനങ്ങളും തെളിവിനോടേ
കളികളും പറഞ്ഞു കളിച്ചു മെല്ലേ
വളികൾ മുകളേറിയിരുന്നീടുന്നു
കളകളമോരോ വാക്കു പറഞ്ഞീടുന്നു.
പെണ്ണായിട്ടു പിറന്നവരാരും
പെണ്ണെന്നേതും ഭാവിക്കേണ്ടാ
കണ്ണൻതിരുവടിതന്നോടു ചേരും
പെണ്ണത്രേയൊരു പെണ്ണായുള്ളൂ,
എണ്ണില്ലാത്ത ഗുണങ്ങളിണങ്ങും
കണ്ണൻതിരുവടിതന്നോടു ചേരാൻ
പുണ്യം കൂടാതിങ്ങനെ നമ്മെ
തിണ്ണം തീർത്തവനെന്തൊരു പാഴൻ
നന്ദാത്മജനുടെ രണ്ടു വശത്തും
സുന്ദരിമാരെക്കാണാകുന്നു;
ധന്യകളാമക്കന്യകമാരെ-
ത്തന്നോമനനിലിവണ്ണം കാണും
അന്യജനത്തിനു ഭാഗ്യം പോരാ
ധന്യജനത്തൊടു കൂടി വസിപ്പാൻ
മുന്നം ചെയ്തോരു സുകൃതം കൊണ്ടേ

നന്നായിട്ടുരുവരങ്ങുവവ്യ
ഭനാക്കുന്നതൊരുനായരവൻെറ
വാക്കുകൾകേട്ടാലെന്തൊരുകഷ്ടം!
മൂക്കോളംബതകളുകുടിച്ചി-
ട്ടക്കങ്കാട്ടണമത്രേവേണ്ടൂ
ചെന്നാനായതവന്നാനിന്നലെ
നമ്മുടെവീട്ടിൽച്ചെരിവാനായി-
ട്ടന്നാറസ്സ്യൽഞാനമവനൊരു
പായുമെടുത്തുപുറത്തുകൊടുത്തു;
ആയതുനേരംനമ്മുടെനായര
വന്നിട്ടെന്നോടെന്നുകലമ്പി
കള്ളച്ചെറുമീയാരാണിന്നി
കുള്ളപ്പാഴമപാനൽകിയതു്!
കൊള്ളാമെന്നുപറഞ്ഞുംകൊണ്ടവ-
രക്കുകലങ്ങളുശേഷമുടച്ചു
കൊച്ചിനെയവനുപിടിച്ചുപറിച്ചും
ഉച്ചനിനിമിട്ടൊന്നുമടച്ചു
ഇങ്ങനെയുള്ളൊരുകള്ളന്മാരേ
ഇങ്ങുനമുക്കുണ്ടാകരുതുള്ളൂ;
മറ്റൊരുനാരിപറഞ്ഞാനപ്പോൾ
ഉററവരെങ്കിലിവണ്ണംവേണം
വല്ലഭിമാരെപ്പരിപാലിപ്പാൻ
നല്ലാരിക്കൊരുകൌശലമേറും
നല്ലജനങ്ങളൊടൊക്കുടിവസിപ്പാൻ
നല്ലൊരുഭാഗ്യംവേണംതോഴി!
ഞാനുന്നൽപട്ടരുകൂടിനാണോൽ
എന്നുള്ളതുംഞാനറിയേണ്ടാ
കാശ്ശുകൾകാണ്മാൻകൊണ്ടുനടപ്പാൻ
കൊച്ചുപണിക്കരുതാനേപോരും
താച്ചൻനായരുകച്ചയെട്ടുമ്മേ
ഇച്ചൊല്ലുക്രൂപണ്ടൊരുകാലം
പണ്ടുസുഖിച്ചുവളന്നവൾഞാനും-
ന്നുണ്ടാകേണംമാനിനിമാരേ!"
തരുണികളിത്തരമുരചെയ്യുടനേ
ചരിചൊടുകണ്ടുരസിക്കുന്നേരം
സരസിജനയനനകംപുക്കുടന
സരസതമൊരാലയമതിലെഴുന്നള്ളി

വിവാഹമാകിയമഹോത്സവത്തിങ്കു
മുഹൂർത്തമെമ്പൊടുവിധിച്ചനേരം
മഹാജനങ്ങളുമണഞ്ഞുപാരം
മഹാപുരങ്ങളിൽനിറഞ്ഞിരുന്നു
മഹീതലങ്ങളിൽവിളങ്ങിമേവും
മഹീസുരേശ്വരരശേഷമപ്പോൾ
വിഹീനസംഭ്രമമകന്നുയാമവ
മഹീന്ദ്രമന്ദിരമലങ്കരിച്ചു;
തനിച്ചമാനുഷജനത്തിനപ്പോൾ
അനേകമുണ്ടേമനോരഥങ്ങൾ
വിനോദങ്ങളെനിനയ്ക്കയാലഫ-
മനസ്സിലുണ്ടതികുതുഹലങ്ങൾ
മുരാരിതൻപാദസരോരുഹങ്ങളെ
നിരാകുലംചിലവണങ്ങുവാനായ്
തരംവരേണമതിനുകാണണ-
മതൊക്കെയെന്നവർനിനച്ചിടുന്നു.

കെട്ടുകൾപലതുണ്ടതിനുടെചുറവും
കൊട്ടിലുപലതുംകെട്ടിത്തീർത്തു
ഒട്ടല്ലുയരംമാനത്തമ്പൊടു
മുട്ടമതെന്നേകണ്ടാൽതോന്നു
ചന്ദനവിടപികൾകൊണ്ടുചമച്ചോ-
രുന്നതമാകിനതൂണുകളെല്ലാം
അകിലുമരംകൊണ്ടഖിലംതീർത്തു
അകലംനീളവുമളവില്ലേതും
അപ്പോളങ്ങൊരുമന്ത്രിപ്രവരൻ
കല്പനകൊണ്ടുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി;
"പത്തുംരണ്ടുംമന്ത്രികളുള്ളവ-
രൊത്തുപ്രയത്നംചെയ്തീടേണം
ഉത്തമമാംജനമിവിടെപ്പലവക-
യെത്തുമതെന്നതുബോധിച്ചാലും!
സത്രത്തിനുകൊഴപ്പവരാതെ
ചിത്തമുറച്ചുശ്രമിച്ചീടേണം
മറുനാട്ടിനുവരുന്നജനത്തെ
പരിപാലിപ്പാൻപലരുംവേണം
നരവരമന്ത്രികൾവന്നാലവരെ
പുരമുറിതന്നിൽപാർപ്പിക്കേണം
മേളംകൂട്ടിന്നുപന്മാർവന്നാൽ
മാളികതന്നിലിരുത്തിടേണം;
അക്കിത്തിരിമാർചോമാതിരിമാർ
ചൊൽക്കൊണ്ടിടിനഭട്ടേരികളും
ആഢ്യന്മാരുംമന്ത്രികൾതന്ത്രികൾ
വൈദികരായൊരുനമ്പൂരാരും
സകലന്മാരെഴുന്നള്ളുന്നേരം
ഭവാരികൾപരിപാലിക്കേണം
വൈദ്യന്മാരുംഗണിതക്കാരും
വന്നാലവരെപാർപ്പിക്കേണം
ആട്ടക്കാരുടെപെട്ടികൾവെപ്പാൻ
കൊട്ടിലുവേറെകെട്ടിടേണം;
ശാസ്ത്രപ്പിള്ളക്കരിയുംകോപ്പും
പാത്രവ്യങ്ങളുകൊടുത്തീടേണം
കള്ളുകുടിക്കുംകള്ളന്മാരുടെ
തൊള്ളയിലൂടനേമുള്ളീടേണം
വാക്കുകളിൽകാട്ടുകൾകാട്ടും
ഭേടർമാരെത്താഡിക്കേണം
ഒട്ടൊട്ടുസ്ഥാനത്തിനടുത്താൽ
വെട്ടാൻനിലയെനിരത്തിടേണം
വാടസ്സ്യകമേറുള്ളവരെ
വടിയിട്ടുടുമറച്ചീടേണം
കൽപനകേൾപ്പാനെളുതല്ലെന്നാൽ
കൽപിപ്പൊക്കാമൊഴിക്കാവല്ല
കൃഷ്ണൻതിരുവടിശാസനമെന്നു
വൃഷ്ണികളെല്ലാംബോധിക്കേണം

ഗഭീരമിങ്ങനെപറഞ്ഞനേരം
സഭാജനങ്ങടെമനംതെളിഞ്ഞു
മഹോത്സവങ്ങളുമുടൻതുടങ്ങി

...വുംപ്പുനരട്ടത്തുവന്നു,
കുമാരിമാരെയുമലംകരിപ്പാൻ
പ്രമാദമോടിഹമൃഗാക്ഷിമാരും
കളിച്ചുവന്നുടനിളച്ചിടാതെ
കഴിച്ചുകൈകളിൽപിടിച്ചുമന്ദം
...നീണ്ടതിചുരുണ്ടതലമുടി
...കൊണ്ടവർവിടിർത്തുതിരുകി
...ണ്ഡമാലകളണിഞ്ഞുമെല്ലെ
ചന്തംകുറുനിരനിരക്കെവെട്ടി
...ത്തിൽനല്ലൊരുതിലകംചേർത്തു
വിലോലപങ്കജദളങ്ങൾപോലെ
വിലസമുള്ളൊരുവിലോചനങ്ങളിൽ
വിലാസമാകിനശലാകചേർത്തു
വിലാസിനീജനമുദാരഭാവം
തെളിഞ്ഞുകുണ്ഡലമണിഞ്ഞുകാതിൽ
ഗളത്തിൽമാലകളെട്ടത്തണിഞ്ഞു
കരങ്ങളിൽതരിവളകളുമിട്ടു
വിരൽക്കുമോതിരനികരമണിഞ്ഞു
സുവർണ്ണമാകിനപദതളിരുകളിൽ
...വർണ്ണനൂപുരനികരമണിഞ്ഞു
...വർണ്ണകൌതുകമവരചമഞ്ഞു
കുമാരിമാരൊരുമിടചേർന്നങ്ങനെ
പ്രമാദമോടിഹസഖികളുമെല്ലാം
മല്ലവിലോചനനായമുകുന്ദൻ
...ലിലനെഴുന്നള്ളി
...ണികളുംകന്യകമാരുടെ
...ണൊരുസവാസമയത്തിങ്കൽ
...സത്തൊടുവേണ്ടുംവിധികളു
...മെങ്ങുംകഴിഞ്ഞുമരായം
...സൂരന്മാർക്കനവധിദാനവും
...കിൽവണ്ണൻമാനംചെയ്തു
...ഷത്തോടുംമംഗലസമയേ
...പാണിഗ്രഹണംചെയ്തു
...ന്നമവുംപട്ടുംവളയും
...ബ്ബുലങ്ങളുമവനിസുരന്മാ
...ജനയനൻമാനംചെയ്തഥ
...വതിയെയുംവേട്ടാനുടനേ
...കസാക്ഷികമാകിയകർമ്മം
...ശ്രുകഴിച്ചുമുകുന്ദൻ
...കിവസുദേവാദികളോടും
...മതാകിയരുക്മിണിയോടും
...കരാകിയവൃഷ്ണികളോടും
...മൊരുമിച്ചങ്ങെഴുന്നള്ളി
...മണിസൌധംപുക്കതി
...രിചൊടുവാണീടുന്നു,
...ച്ചുവെളുക്കുന്നേരം
...ചലരെന്നയെടുപ്പാൻ
...ട്ടലേറിയിരുന്നു
...ത്തുകൊട്ടുതുടങ്ങി
...ക്കിട്ടനവധി
...ത്തുവിളിച്ചു

തട്ടിന്മേതാഴേനിന്നുശിരസ്സുകൾ
കാട്ടിപ്പുരിചൊടുതേച്ചുതുടങ്ങി;
ചടപടനെന്നവർമുടിയിലടിച്ചും
വടിവൊടുതേച്ചങ്ങടിയിലൊലിച്ചും
താളിത്തട്ടിന്മേതാഴെച്ചെന്ന-
ങ്ങാളിക്കാരൊട്ടുമുള്ളംപറഞ്ഞും
താളിപിഴിഞ്ഞവർകണ്ണിലൊഴിച്ചും
താളിച്ചളിയിൽതെററിവിയച്ചും
ഊഞ്ഞികളൊട്ടുപിടിച്ചുപറിച്ചും
സഞ്ചികളിൽചിലരാക്കിയൊളിച്ചും
വഞ്ചിച്ചവരുടെസഞ്ചിപിടിച്ചും
വഞ്ചിയിലേററിക്കരപാറിച്ചും
കടവിലിടഞ്ഞുതടഞ്ഞുകടഞ്ഞും
ചിലരവതച്ചുംചിലരുകളിച്ചും
സോമൻപുടവകൾനാപ്പട്ടുകളും
കെട്ടിയുടുത്തൊരുചാലത്താറും
ക്രുട്ടിത്തെരുതെരെയോടിയടുക്കം
കൊട്ടിലുപൂക്കാരെട്ടുപിരിച്ചും
വട്ടംക്രൂട്ടുംപട്ടന്മാരുടെ
ചട്ടംകാണ്മാനെത്രവിചിത്രം!
അപ്പോളമിട്ടുക്കളതന്നിൽനിളങ്ങുമമാ-
രൽഭുതമെങ്ങനെവാഴ്ത്തീടേണ്ടു
കൊള്ളിയടുപ്പിൽതള്ളുന്നുചിലർ
വെള്ളംകോരിനിറയ്ക്കുന്നുചിലർ
ഉള്ളുനടിച്ചുനടക്കുന്നുചിലർ
പൊള്ളുപറഞ്ഞുചിരിക്കുന്നുചിലർ
...ത്രശ്ശേരിചിത്രപ്പള്ളി.
പാത്രമെടുത്തിളുവപ്പൂററായി
പാത്രത്തണ്ടുപിടിപ്പാൻനല്ലോരു
പാത്രംതന്നെനിങ്ങളിതെന്നും
തൊട്ടാശ്ശേരിഎരിശ്ശേരികളം
ചട്ടകമായിക്രുട്ടീടേണം
കട്ടകശ്ശേരികടുകുവറക്കം
വേങ്ങിശ്ശേരീതേങ്ങവറക്ക
ചക്കപ്രഥമൻവെക്കണമെന്നാൽ
തെക്കത്തിന്നൊരുതെക്കവുമേറും
ചീരക്കാടിന്നുസരസതയേറും
ചീരക്കറികൾചമപ്പാനെന്നും
വഴുതക്കാട്ടുംവഴുതിപ്പോമേ
വഴുതിനങ്ങാക്കറിവെക്കുന്നേരം
നെല്ലിക്കാട്ടുമഹൻമൂന്നാമൻ
നെല്ലിക്കാക്കറിവെപ്പാൻകൊള്ളം.
ഉപ്പുകൾനോക്കാനാഥൻവേണം
വമ്പന്മാരിൽമികച്ചൊരുവമ്പൻ
ഉപ്പേരികളുടെപാകംനോക്കാൻ
കൊമ്പിപ്പള്ളിക്കശേരിയല്ലാതും
വെള്ളംപോരാവെള്ളമൊഴിപ്പാൻ
കള്ളന്മാരവരെങ്ങിഹപോയി?
ചെമ്പുകളിനിയുമൊരമ്പതുവേണം
ചെമ്പുകിടാരംമുമ്പിൽവരേണം
ഊഴക്കാരേപാഴന്മാരേ!

പാക്കൊയിതുമതിയാകില്ല
മുപ്പറകൊള്ളംകൊട്ടനിറച്ചിനി
ഉപ്പേരിക്കുമുറുക്കീടേണം
മാങ്ങാക്കാടിച്ചമയ്ക്കണമെന്നാൽ
ഇതങ്ങെയരച്ചതുമതിയാകില്ല
ഇങ്ങനെപലതുപറഞ്ഞുംകൊണ്ടു
ഭംഗിയൊടങ്ങുപചിച്ചുതുടങ്ങി
അങ്ങെട്ടാളുകൾകൂടീട്ടങ്ങൊരു
സഞ്ചിയഴിച്ചുമുറുക്കുതുടങ്ങി
ഇക്കപ്പുകയിലതരമില്ലാഞ്ഞാൽ
നാമുക്കമുറുക്കിസ്സുഖമില്ലേതും
പാക്കുംവെററിലയുണ്ടെന്നാകിൽ
ഇക്കംനോക്കണമെന്നുടെകുഴലിൽ
തന്നുടെകുഴലിൽപുകയിലയെന്നതു
മുന്നംഞാനോകണ്ടിട്ടില്ല
വെററിലപാററാമല്ലൊരുപായം
മുറുമുറതേതുംനമ്മൊടുകൂടാ
തന്നൊപ്പേരലെകണ്ടതുപററി
തിന്നുമുടിക്കനമുക്കില്ലേതും
തിന്നുമുടിക്കുംഞാനെന്നിങ്ങനെ
വന്നുപറഞ്ഞാലടിയുംകൊള്ളും
അച്ചികൾമുമ്പിൽപിച്ചകളിച്ചും
കച്ചകൊടുത്തുംമച്ചിലൊളിച്ചും
നായന്മാരോടടിയുംകൊണ്ടു
പായുംനീയെന്നമ്മെയടിപ്പാൻ
നിന്നൊയടിച്ചാലാരുതടുപ്പാ-
നെന്നുടെമുമ്പിൽവരുന്നവനെന്നും
കുന്നത്തൊടെഞാനടികൊണ്ടാൽ
നിന്നൊക്കൂടെയതൊപ്പിക്കണമൊ
നില്ലെടപോഴാനില്ലെടപോഴാ
നല്ലതിനല്ലതുനിഞ്ഞീടുന്നു
എല്ലുകളെല്ലാംതല്ലിയൊടിപ്പൻ
വല്ലതുകൊണ്ടുംപല്ലുകൊഴിപ്പൻ
ഇത്തരമോരോരോവാക്കുപറഞ്ഞും
ശാസ്ത്രമഹീസുരരിരുവരുതമ്മിൽ
സത്വരമുടനേയടിപ്പതിനായി
പലകവലിച്ചുപിടിച്ചതിഘോരാൽ
വൃദ്ധികളിൽകറിമുണ്ടുമുറുക്കി
വിഡ്ഢിത്തരമേനടിച്ചുതുടങ്ങി
കിടുകിടെമേനിവിറച്ചുതുടങ്ങി
കടുകുടെയുടലുവിയർത്തുവിയർത്തും
വടിവൊടുതങ്ങളിൽമുണ്ടുപിടിച്ചും
തണ്ടുതടഞ്ഞവർതങ്ങളിനടനൊരു
രണ്ടുംകൂടെമറിഞ്ഞഥവീണു
കണ്ടുവസിക്കുന്നാളുകളെല്ലാം
കൈകൊട്ടിക്കൊണ്ടാർത്തുചിരിച്ചു
എലവെപ്പാനുമടുത്തൊരുനേരം
പലരുംവന്നുത്രാവിച്ചുതുടങ്ങി
നിലവുംവച്ചുവസിക്കുന്നാളുകൾ
കലശിച്ചിങ്ങുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
ഞാൻവടക്കോറത്തിലത്തുവസിപ്പാൻ

താനോവേണ്ടതുകശ്മലചിത്താ
തന്നുടെനിലമല്ലേതുമതോർത്താൽ
മുന്നംഞാനൊരുമുണ്ടുവിരിച്ചു
മുണ്ടുവിരിക്കുംമുമ്പേഞാനും
രണ്ടുവരച്ചതുകണ്ടില്ലേതാൻ
രണ്ടുവരച്ചതുപണ്ടേഞാനും
കണ്ടില്ലാഞ്ഞാനെന്നൊരുഘോഷം
കൊട്ടിലിലിങ്ങനെസർവ്വജനങ്ങളു-
മൊട്ടിരുവനുനിരന്നൊരുസമയേ
കൂട്ടുകറിക്കാർവരവുതുടങ്ങി
കൊട്ടവുമകിലുംമുരളുംമാഞ്ചിയു-
മൊട്ടൊഴിയാതെപൊടിച്ചുകലക്കി
തട്ടുപുഴുപ്പൊടിപച്ചകൊഴുന്നും
വാട്ടുമകന്നൊരുപച്ചപ്പുഴുക്കും
രാമച്ചപ്പൊടിപിച്ചകമലരും
ചട്ടറ്റീടിനചെമ്പകമൊട്ടും
മട്ടലർപലതുംപനനീരെന്നിവ-
കൂട്ടിയിളക്കിപ്പുരിമിളമോടിട
കൂട്ടിനചന്ദനപങ്കംപരിചൊടു
തട്ടുകലത്തിലെടുത്തുംകൊണ്ടൊരു
കൂട്ടമെടുത്തുകൊടുത്തുതുടങ്ങി
ചാന്തുംമലയജകുങ്കുമമെല്ലാം-
മന്തണർപന്തിയിൽവന്നുതുടങ്ങി
ഇലവച്ചങ്ങുനിരന്നുതുടങ്ങി
ജലവുമെടുത്തുകൊടുത്തുതുടങ്ങി
മലരതുപോലെവെളുത്തൊരുചോറു-
വെളമ്പിവിളമ്പിയരുത്തുതുടങ്ങി
ഉപ്പേരികളുംപലവകയുണ്ടതു
കെല്ലോടങ്ങുവിളമ്പീടുന്നു
പപ്പടമെന്നതുപത്തുംമുപ്പതു-
മൊപ്പിച്ചങ്ങുവിളമ്പീടുന്നു
ആനച്ചുവടൻപപ്പടമൊരുവക
മാനിച്ചങ്ങുവിളമ്പീടുന്നു
ചക്കപ്രഥമനുമമ്മതുംകൂടി
ശ്ലാഘിക്കേണ്ടാലമ്മതുമൊന്നു
പ്രഥമന്മാരിലടപ്രഥമൻപോൽ
പ്രഥമനിതെന്നൊരുധൂളിപറഞ്ഞു
വച്ചുണ്ടാക്കിയകറികിറിയൊന്നിച്ചു-
മിച്ചമിനിക്കില്ലെന്നുടെഇഷ്ടവാ-
പച്ചടിസാറുംപരിപ്പുണ്ടാമോ-
ലാച്ചിതുസാപ്പാട്ടിനാണൊരുവൻ;
അടനംപൂതിരിപിത്തളയൊളി
റമ്പംപോട്ടുപുളിച്ചാങ്കറിയെ
ഒന്നുമെതലോസംപ്രതമായി
മെപ്പാട്ടുക്കാഴ്ചന്തോന്നെന്നു
പഞ്ചാരപ്പൊടിപോട്ടതുപോരും
വേപ്പിലചിത്തേപോലടെച്ചൂടവാ
ഡാറുംകീറുംപച്ചടികിച്ചടി
പളവുംകിളവുംപോരെന്നൊരുവൻ
കത്തിരിക്കാക്കറിയുണ്ടേനാൽ
ചെതവിളമ്പണമെന്നാനൊരുവൻ

ഫടനാഫണ്ണാമണിയസ്വാമി
അബ്ബാസ്സുബ്ബാവെങ്കിട്രാമ
സീതാരാമകൊളത്തൂരാമം
ആനപിടുകൻമണിയൻഞാഞ്ഞാൻ
അപ്പപ്പാ ചിലമുഷ്കകളെന്നും
അപ്പന്മാരുടെമുതലോയെന്നും
പോടികലപോടികലപോട്ട്
ചോറെരിടങ്ങഴിയിങ്കെപോട്ട്
ഇത്തരമോരോവിപ്രന്മാരുടെ
ഭുക്തിമഹോത്സവമെത്രവിചിത്രം
പാലുകുറുക്കിയെടുക്കുന്നു ചിലർ
വാരിച്ചുണ്ടുനടക്കുന്നു ചിലർ
നാരങ്ങാക്കറിമാങ്ങാക്കറിയും
മോരും തൈരുമെടുക്കുന്നു ചിലർ
വെല്ലപ്പായസമുണ്ടുവരുന്നു
നെല്ലയിരുന്നു ചെലുത്തണമെന്നും
കുന്നും തൈരുകുടിപ്പതിനിന്നി
പന്നജനങ്ങളിൽമുമ്പിലെന്നും
കേൾണ്ടാരണ്ടുകലപ്പുഴമെന്നും
കൊണ്ടാപ്പൂടമിവിടെക്കെന്നും
കൊണ്ടാട്ടുന്നജനങ്ങളിൽനിന്നാ-
ണ്ടുണ്ടായീടിനകൌതുകമോർത്താൽ
കണ്ടാലെത്രമനോഹരമതിനെ
കൊണ്ടുപുകഴ്ത്താനെളുതല്ലേതും
ഗോസായികളുണ്ടങ്ങോരുതിക്കിൽ
തങ്ങളിലോരോന്നുരചെയ്യുന്നു
വമ്പന്മാരെ വിളിക്കുമുണ്ടവ-
രെപ്പൊഴിരുന്നുഭജിക്കുന്നാം
ജയജേരാംരാംസീതാരാംരാം
ജേജേരാംരാംകോദണ്ഡാരാം
ഇമാരമുല്ലുക്കകോശമുല്ലുക്ക
അമാരമുല്ലുക്കകാശിമുല്ലുക്ക
ഇമാരാട്ടിക്കാണികാഹാറെബാവാ
അമാരാട്ടിക്കാണിസീതാരാംരാം
ഉമ്മജേവോജേവൻദേരോ
അശ്വപാനീഡ്യാലോഡ്യാലോ
പത്താലാവോക്കാരിലാവോ
മെസ്സലാപോകേലിലാവോ
ബുഹീലാവൊട്ടുമേലാവോ
സുപാരിലാവോസക്കരിലാവോ
പൂരീധാറെമസ്തുലാവോ
ധിക്രാധാറൊതമാക്കധാറൊ
സുണ്ടധാറൊകച്ചാലയ്പോ
റേപോധാറൊഭാജിക്കാറാബി
പാനീപിയൊമേരാപെട്ഭരാ
ഊട്ടുമായികുംകുറുകുംകുറുകുംകുറു
ജാറെഹരജാമുറജാഹരജാറെ

ഇത്തരമോരോകോലാഹലമു-
ണ്ടുത്തമപുരുഷപുരങ്ങളിലെല്ലാം
വാണിയർഗോകണിചെട്ടികളോരുവക-
വാണിഭവുംവെച്ചങ്ങുവസിച്ചു
വാണീടുന്നതുവാഴ്ത്താൻനമ്മുടെ
വാണിക്കേതുംപ്രൌഢതപോരാ
ഇത്തരമോരോഘോഷത്തോടെ
രാത്രികഴിച്ചുംപകലുകഴിച്ചും
മികവേറുന്നവിവാഹമഹോത്സവം
മഴകോടങ്ങുകഴിഞ്ഞതശേഷം
വന്നമഹാജനമൊക്കെയുമുടനെ
നാടികലന്നവർഗമനംചെയ്തു
നാഥതനുജൻസുന്ദരവദനൻ
സുന്ദരിമാരൊട്ടുക്കൂടിസുഖമെ
കന്ദർപ്പോത്സവകേളികളാടി
നാരികൾനിന്നുസുഖിച്ചുവസിച്ചു
എന്നതുകൊണ്ടുപാർത്തിരിന്നാശം
യത്നംചെയ്തുവരുത്തോമെല്ലാം
ഇക്കഥകേൾക്കണമെന്നതർചെയ്തു
മികത്തുകടിയനമനത്തിരച്ചനെ
ഉലകുടെചെതമാമ്ലോടൊരുസചിവൻ
പലതുമുണർത്തിച്ചിവിടെവസിച്ചു.

സ്യമന്തകം, ഓട്ടൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

൧൭. സത്യാസ്വയംവരം.

മത്തഗജാസുരവീരൻതന്നുടെ
മസ്തകമാശുപിളർന്നമഹേശൻ
തന്നഗജാകൃതിപൂണ്ടുടനേമല-
കയവിലാസരസേനവനാന്തേ
നന്ദാസ്വരൂകളുമായാകിയ
രാധാമണിമണിവലകളോടെ
തന്നുടരേവിഹാരംചെയ്തുമധു-
മത്തമധുവ്രതകോകിലവിലസിത-
തങ്ങളിശിഖിചസുനാമഭയം
തത്തരുണാകൃതികണ്ടുരസിച്ചോരു
ചിത്തജനവന്മുടെപിറകേകൂടി
ചിത്തമിളക്കിയറിച്ചുടനേ-
നേരൻവരത്തൈപനിതുസനമേഞാൻ
ഇച്ചെമെഞ്ഞലുറപൂരതാവചി
സത്വരമനവധികാരിയുനേരം
സത്യച്ചുണത്തെമറന്നുമഹേശൻ

ളത്തമഹണ്ണയാമുമയുംകൂടി
ചിരസുഖേനപുണർന്നരമിച്ചുമ-
ഹാരവിഹരണവിലസിതസമയേ
തനൂജനിച്ചോരുതരുണമഹാകരി-
മസ്തകനാകിനഗണപതിഭഗവാൻ
മനോരഥതാപമശേഷമൊഴിച്ചുസ-
മസ്തസമൃദ്ധിവരുത്തിയിരുത്തിവി-
പത്തുമകത്തിവിശുദ്ധിവരുത്തിവി-
ളങ്ങിനമുക്കലഭിപ്പതിനുള്ളപ-
വിത്രവിചിത്രചരിത്രമമൃതക-
ത്തുപെരുത്തഗുരുതചമുരുതചമ-
മിത്രലച്ചിതചസുമിത്രബഹുതചസു-
പുത്രകളത്രസുഖിതചമിതൊക്കെവ-
രുത്തുകസതചരമങ്കലകത്തുക
മാത്തരമതംഭഗവതിഭദ്രേ
കാത്തരുളീടുകകഥകൾകഥിപ്പാൻ
മാസ്സുവിവാദംമനസിമഹേശചരി
മദകളകരിവരഗാമിനിവന്ദേ.

ശ്ലോകം.

മംഗല്യാലയമമ്പലപ്പുഴെവിളങ്ങീടു-
നാഗോവിന്ദനും
ഭാഗ്യംനല്ലൊരു കല്ലൂർകേട" ശരമഭ്രേവൻ
മഹാദേവനും
തുംഗപ്രാഭവശോഭയാവിലസുമെൻമാത്തൂർ
മഹാദേവിയും
രംഗത്തിൽവിലസേണമെങ്കിലടിയൻതുള്ളൽ
ക്കുകൊള്ളുംസ്സുരം.
തുള്ളലിനംശുതുടങ്ങുമ്പോളൊരു
തെള്ളലുമുള്ളിലുടിച്ചീടേണം
ഉള്ളജനങ്ങൾക്കെല്ലാമിളകൊ-
ണ്ടുള്ളം തുടിതികളുത്തീടേണം
വെള്ളസ്ഫടികവിശുദ്ധസരസചതി
വെള്ളത്തിൽശശിബിംബംപോലെ
ഉള്ളത്തിൽപരിചോട്ടുവിളങ്ങുകി-
ട്ടുള്ളവിധങ്ങളശേഷംതോന്നും
കള്ളമകന്നകവിതചവിശേഷം
തള്ളിത്തള്ളിവരുന്നുശേഷം
ഉള്ളിൽകപടതയുള്ളജനങ്ങടെ
ഉള്ളംവിരുതുംനിഷ്ഫലമാക്കും
കാംള്ളമിവനുടെവില്യകളെന്നൊരു
കോപിയാത്തനടത്തുംനേരം
കള്ളന്മാരുടെകുസൃതികൾ കാണ്ടുമെരു-
തെളോളംഫലമില്ലെന്നറിവിൻ
ഉലകുടപെരുമാളുത്സവഘോഷം
നലമൊടുകാണ്മതിനാദരവോടെ
വഴിയൊരുകരിവരഗമതിവേഗി
കലിതകളുഹലമാമ്പലയോടെ
നിലവിളികൊട്ടുംകൊമ്പുംകുഴലും
പലപല്യമേളംകൂട്ടിനടന്ന-
മ്പലമതിലകമ്പോട്ടുചെന്നുകരേറി
പുലരുന്നേരംഗോപുരസീമനി
പലതുംകൂടിവസിക്കുംളിക്കിൽ
കലരുംകാഴ്ചകൾകണ്ടുരസിച്ചഥ
പലരസമവിടെപ്പലജാതികളുടെ
കലശല്യകണ്ടുരസിച്ചുനരേന്ദ്രൻ
കോട്ടംകൂടാതെചിലർഓട്ടംതുടങ്ങി ചിലർ
കൂട്ടംനിരക്കെനിന്നുചാട്ടംതുടങ്ങിചിലർ
വാട്ടംവരാതെ ചിലരോട്ടൻതുള്ളലുംനല്ല
പാട്ടുംകവികൾവിളയാട്ടംപ്രകടിക്കുന്ന
കൊട്ടുംകുഴൽവിളികൾകൊട്ടുംകുറവുമില്ല
തട്ടുമ്മകളിൽചിലകൊട്ടുതപ്പിനൊരു
വട്ടംകളികൾപലവട്ടംസുവർണ്ണംകൊണ്ടു
പട്ടംകെട്ടിയവാളുംവട്ടപ്പരിശകളും
വട്ടംകൂട്ടിക്കൊണ്ടൊരു കൂട്ടംബന്ധിപ്പുകാരും
ആട്ടംഞാണിന്മേലേറിച്ചാട്ടംനല്ലൊരു
യാട്ടംനാരിമാർവിളയാട്ടങ്ങളുംതുടങ്ങി
ചിരിക്കുന്നുചിലർവന്നങ്ങിരിക്കുന്നുചിലർകണ്ടു
ചിരിക്കുന്നുചിലർകൂട്ടംഭരിക്കുന്നുചിലരാ-
കരിക്കുന്നുചിലരപ്പോൾതിരിക്കുന്നുചിലർമിണ്ടാ-
തിരിക്കുന്നുചിലരങ്ങുവസിക്കുന്നുവിരവോടെ
തുടിപടഹമടിച്ചുതുടങ്ങി
കിടുപിടികൾതകർത്തുതുടങ്ങി
കുടതഴകളെടുത്തുതുടങ്ങി
ഭടപടലമടുത്തുതുടങ്ങി
കൊടികൾവിളങ്ങിപൊടികളുടങ്ങി
പടുരവഭംഗിത്തുടിതിമുഴങ്ങി
ചലമിഴികളടുത്തുതുടങ്ങി
തലമുടികൾവിടർത്തുതുടങ്ങി
പലചരിഷകയത്തുതുടങ്ങി
മലകൾകലുങ്ങിനിലകൾകലങ്ങി
പലരുമിണങ്ങികലശലുപൊങ്ങി
പലപരിഷകൾതമ്മിലടിച്ചും
തലമുടിയിലണഞ്ഞുപിടിച്ചും
ചിലരിടയിടെകള്ളുകുടിച്ചും
പലപൊടികളിൽവീണുപിടിച്ചും
കണ്ണുമടച്ചുംതെണ്ണുതുടച്ചും
കൈകൾപിടിച്ചുംകാലുപിടിച്ചും
ബഹുവികൃതികളങ്ങൊരുദിക്കിൽ
ബഹുസുകൃതികളിങ്ങൊരുദിക്കിൽ
ബഹുസുലളിതമങ്ങൊരുദിക്കിൽ
ബഹുവിലസിതമിങ്ങൊരുദിക്കിൽ
ബഹുവിധവാക്കുംബഹളതവാഴ്ത്തും
മമുളവാക്കുംവിധമതിഘോഷം
ഉത്സവമത്ഭുതമുലകുടപെരുമാൾ
ഉൽസുകമനസാകണ്ടുരസിച്ചഥ
തൽസമതന്നിൽവസിക്കുന്നേരം
തൽസവിധത്തൊരുപാദകവിപ്രൻ
സരസിജനേത്രൻസത്യയെവേട്ടൊരു
സരസകഥാമൃതമെങ്ങുരചെയ്യാൻ
നരപതിനഗ്നജിദാഖ്യൻകോസല-
പുരപതിവിരവൊടുസുഖമേവാണ
ചിത്ത നഗ്നജിത്തെന്നുതെളിഞ്ഞുപേരാമുള്ളി-

ശങ്കരൻനൃപതിഗുണനയുക്തൻനാടുവാഴുന്നാൾ
തെല്ലുംപണവുംപൊന്നുംതെല്ലുകുറവുമില്ല
പുല്ലുംതനിച്ചുരത്നക്കല്ലുംഭേദമില്ലൊരു
വല്ലന്തിയെന്നുള്ളതുമില്ലന്തിനേരമായാൽ
നല്ലപരമാനന്ദംഎല്ലാപ്പരിഷകൾക്കും
രമിച്ചുമനോരാജ്യങ്ങൾലഭിച്ചുകാലങ്ങളങ്ങു
ഗമിച്ചീടുന്നതുമാരുംഗണിച്ചീടുന്നതുമില്ല
സുഖിച്ചുപ്രജകളെല്ലാംവസിച്ചുകോസലരാജ്യം
ലഭിച്ചുസർവസമ്പത്തുജ്വലിച്ചുവിളങ്ങുംകാലം

നഗരാജിരചനനല്ലൊരുശുഭഗുണ
ലഗ്നവിശേഷേമകളുണ്ടായി
നല്ലൊരുരൂപംനല്ലവിലാസം
നല്ലസ്വഭാവംനല്ലവികാസം
മുല്ലായുധപടവില്ലിനെവെല്ലും
ചില്ലീവല്ലിമതല്ലീയുഗവും
കല്ലോലിതചടുകുടിലകടാക്ഷം
സല്ലാപമൃതമതിരമണീയം
പല്ലവകോമളപാണിപദങ്ങളു-
മുല്ലസിതാനനശശധരബിംബം
കാണുന്നവരുടെകണ്ണിനുരണ്ടിനു
മാനന്ദാമൃതമുളവാക്കീടിന
കന്യകതന്നുടെയൗവനകാലം
ധന്യതയാസഹവന്നുഭവിച്ചു

സത്യയെന്നവൾക്കുപേരത്യന്തംപ്രസിദ്ധമായ്
സത്യപ്രതിജ്ഞനായപൃത്ഥ്വീശനതുകാലം
ഭൃത്യന്മാരൊടുംതന്നമാത്യന്മാരൊടുംകൂടി
കൃത്യത്തെവിചാരിച്ചുസത്യപ്രതിജ്ഞചെയ്തു
ഊറ്റംപിണക്കമുള്ളക്രൂറന്മാരേഴിനേയും
തെറ്റെന്നുപിടിച്ചാശുകെട്ടുന്നപുരുഷന്നു
കുറ്റക്കുഴൽമണിയാംകന്യകയെക്കൊടുക്കാം
മുറ്റുംപണയമിതുകുറ്റമില്ലെന്നുചൊല്ലി
നീളെപ്രസിദ്ധമാക്കിനാളെസ്വയംവരമെ-
ന്നാളെയയച്ചങ്ങേഴുകാളയെക്കൊണ്ടുവന്നു
കൂടുകളേഴുണ്ടാക്കിക്രൂറന്മാരേഴിനേയും
കൂടുകളിൽതള്ളിച്ചുകോലാഹലംതുടങ്ങി
കൊട്ടിലുംപലപലകോട്ടിലുമുളവാക്കി
കട്ടിലുംപതിനെട്ടുകെട്ടിലുംനിറച്ചിട്ടു
തട്ടുതോറുംചീനപ്പട്ടുകൾവിതാനിച്ചു
പെട്ടികൾപെട്ടകങ്ങൾപെട്ടെന്നുകൊണ്ടുവന്നു
പട്ടറപൊന്നിൻമണിക്കൂട്ടങ്ങൾസ്വരൂപിച്ചു
പട്ടന്മാർനമ്പൂരിമാർഭട്ടേരിമാരുംവന്നു
വട്ടങ്ങളോരോദിക്കിൽകൂട്ടിത്തുടങ്ങിവെക്കം

ഇലകുലചേനകിഴങ്ങിത്യാദികൾ
പലപലസാധനമവിടെവരുത്തി
കലവറയൊക്കെനിറച്ചുതുടങ്ങി
നിലവറകെട്ടിമറച്ചുതുടങ്ങി
ചന്ദ്രക്കാരുടെപുരമുറിയെല്ലാം
മന്ത്രക്കാർക്കുലവനുനിറഞ്ഞു
മന്ത്രികളുംയജമാനന്മാരും
യന്ത്രികളാകിയമേനോന്മാരും
അന്തക്കാരുംകമ്പടിക്കുടിന
ചന്തക്കാരുംചവളക്കാരും
ലന്തക്കുഴലുകളേന്തിനടക്കും
തന്തപ്പടിപലനായന്മാരും
ബന്ധുപ്പടകളുമാനകൾകുതിരകൾ
സിന്ധുകണക്കെപ്പരന്നശരാരവം
സത്യാപാണിഗ്രഹണമഹോത്സവം
മത്യാഘോഷമതാരംഭിച്ചു
സഭ്യക്കുള്ളപദാർത്ഥമശേഷം
സദ്യോബഹുവിധമത്രവരുത്തി
ഉദ്യോഗിപ്പാനാളുകളനവധി
സദ്യോഗേനനടന്നുതുടങ്ങി
വിദ്യകളവിടെകാട്ടണമെന്നു
വിദ്വാന്മാരുംവരവുതുടങ്ങി
ആട്ടക്കാർചിലപാവകളിക്കാർ
ചാട്ടക്കാർചിലകൂത്താടികളും
കൂട്ടക്കാർപലവകപുനരമ്മാ-
നാട്ടക്കാർപലവീണക്കാരും
തപ്പടിവിരുതന്മാർചെണ്ടക്കാർ
ചെപ്പടിവിദ്യക്കാർതിമിലക്കാർ
കൊമ്പന്മാർചിലർകൊഴലുവിളിപ്പതിൽ
മുമ്പന്മാർചിലതാളക്കാരും
വമ്പേറീടിനമദ്ദളവിദ്യയിൽ
വമ്പന്മാരുമിടയ്ക്കക്കാരും
ഗ്രന്ഥികളുംചിലഗണിതക്കാരും
ബന്ധുതപെരുകിനവൈദ്യക്കാരും
അഭ്യാസികളുംകവിതക്കാരും
സഭ്യന്മാരാംശാസ്ത്രീദ്വിജരും
പാഠകരുംചിലമാരാന്മാരും
നാടകവേദികൾനടഭടവേടരും
പാടവമോടുംകോസലനൃപനുടെ
നാടകമൊക്കെനിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞു
മഗധമഹീപതിനിഷധമഹീപതി
കൊങ്കണഭൂപതികേകയഭൂപതി
അങ്കണഭൂപതിമാളവഭൂപതി
കണ്ണാടാധിപനണ്ണവഭൂപതി
പാണ്ഡ്യകഭൂപതിചേദിമഹീപതി
വത്സമഹീപതികാശിമഹീപതി
അശ്മകഭൂപതിസാല്വമഹീപതി
കാശ്മീരാപതികാഞ്ചനഭൂപതി
നേപാളക്ഷിതിപാലരുമെന്നിഹ
ഭൂപാലന്മാർവന്നിതസംഖ്യം
വിപ്രന്മാരുടെവൃന്ദവുമവിടെ
ക്ഷിപ്രംവന്നുനിറഞ്ഞുതുടങ്ങി
തന്നിലുകേട്ടോവിസ്മയമിങ്ങനെ
ഞാനിതിൽമുന്നംകേട്ടിട്ടില്ല
കാളകളെക്കെട്ടുന്നവനെന്യേ
കന്യകയെക്കെട്ടാനെളുതല്ല
ഗോഷ്ഠികളിങ്ങനെമറ്റൊരുനാട്ടിൽ
കേട്ടറിവില്ലനമുക്കിഹവിപ്രാ
കന്യാവിൻറെസ്വയംബരമെന്നോ-
കാളകൾതന്റെസ്വയംബരമെന്നോ

എന്തൊരുപേരിതിനുണ്ടാക്കേണ്ടി
എന്തൊരുമോഹമിതാരുടെസൃഷ്ടി
മിണ്ടരുതീവകവാസ്തുമായത്രു
കണ്ടുരസിച്ചുനമുക്കവസിക്കാം
കണ്ടാൽപറവാൻകുറവില്ലെന്നുടെ
കണ്ടമിവക്കുവിലക്കിക്കൂടാ
കണ്ടൊട്ടുഴവാൻപൂട്ടിക്കെട്ടി
കണ്ടോവലിയൊരുനുകവുംവെച്ചിഥ
കൊണ്ടുനടന്നുകലപ്പവലിപ്പാൻ
കൊള്ളാംകാളകളത്രകൂടാതെ
വേളികഴിപ്പാൻവന്നനൃപന്മാർ
കാളയെമൂന്നുംകെട്ടണമെന്നൊരു
കേളിനടത്തിയദേഹംനല്ലവ-
താളിയതല്ലാതെന്തുരചെയ്യാം
കാളകൃഷിക്കാരന്മാരിൽചില-
രാളാസ്ഥൂരമകാളകൾകെട്ടാൻ
കാളക്കാരുകന്യാദാനം
കോളാസ്ഥൂരമോകോസലനൃപനും
വമ്പേറീടിനകൂറ്റന്മാരുടെ
കൊമ്പേലേറിമരിപ്പാനിപ്പോൾ
അമ്പതിനായിരമരചന്മാരവ-
രമ്പൊടുവന്നാർപെൺകൊതിയന്മാർ
ഊട്ടിന്മുമ്പേകാളകളെഴും
കൂട്ടിക്കെട്ടാൻഭാവിച്ചെന്നാൽ
ഊട്ടുമുടങ്ങും പണവുംകിട്ടാ
നൂനമെനിക്കതുകൊണ്ടുവിഷാദം
സദ്യകഴിഞ്ഞുപ്രതിഗ്രഹവുംപുന-
രദ്യനമുക്കലഭിച്ചെന്നാകിൽ
സത്യയെവേൾപ്പാൻവന്നനൃപന്മാർ
ചത്തെങ്കിലുമിങ്ങില്ലൊരുഖേദം.
നടക്കവിപ്രൻതാൻചെന്നുകടകരാജധാനിയി [ൽ
അടക്കംകൂടാത്തഭാവംഏട്ടക്കാതിരിക്കനല്ല
മുടക്കംവേളിക്കുവന്നാലൊട്ടുക്കംഭാഷിച്ചുകൊള്ളാം
കൊട്ടുക്കംപ്രതിഗ്രഹവുംകെട്ടക്കെന്നുവാങ്ങിക്കൊ- [ണ്ടു
നടക്കന്നദേഹമിപ്പോൾമിടുക്കനെന്നുവന്നിട്ടും
പൊട്ടുക്കൊണ്ടുകാളകൾതിക്കിടക്കന്നഭോഷന്മാരെ
പടിക്കൽചെന്നുനിന്നുവാൽഏട്ടക്കാമാകുന്നവ [ണ്ണം
പടിക്കൽകാവൽക്കാർവന്നുതട്ടുക്കമ്പോൾതടി [കൊണ്ടു
കൊട്ടക്കുംതാഡനമിങ്ങുമടക്കംതരിമ്പുമില്ല.
ധരണീസുരന്മാരിങ്ങനെതങ്ങളി-
ലുരചെയ്തുംകൊണ്ടുപചിതഹർഷം
നരവരസഭയിൽചെന്നുസ്വയംബര-
സരസാരംഭംകണ്ടുവസിച്ചാർ.
കോസലനൃപനുടെകല്പനകൊണ്ടൊരു
കൂസലുകൂടാതൊരുനരപാലൻ
വൃഷഭന്മാരെപ്പൂട്ടിക്കെട്ടാൻ
വിഷമമെനിക്കില്ലെന്നുനടിച്ചു
ഏറവുപുറപ്പെട്ടരയുംതലയും
കെട്ടിമുറുക്കിത്താണുകളിച്ചഥ
കൂറ്റന്മാരുടെകൂട്ടുകളേയും
ചുറ്റിവലംവെച്ചെന്നുവണങ്ങി
മൂടയന്മാരതുനേരംകൂട്ടുക-
ളൂടനെചെന്നുതുറന്നതുനേരം
തടിയന്മാരാംകാളകളേഴും
തുടുതിപുറത്തുമിറങ്ങിച്ചാടി
മുക്കറയിട്ടഥകൊമ്പുമുയർത്തി
ത്തിക്കൽനിറമാംകണ്ണുതുറിച്ചു
വക്കാണത്തിനടുത്തുകൂട്ടിനി-
രക്കെവന്നതുകണ്ടൊരുനരപതി
പേടിമുഴുത്തുവിറച്ചുവിയർത്തുട-
നോടിത്തന്നുടെമഞ്ചംകേറി
മറ്റൊരുനരപതിചാടിയടുത്തു
കൂറ്റന്മാരിലൊരുത്തനുനേരെ
കയറുമെടുത്തണയുമ്പോളവനുടെ
വയറുപിളർന്നുകിളർന്നാൻകൂറ്റൻ
പാശമെടുത്താൻമറ്റൊരുനരപതി
നാശമടുത്തതുകാരണമുടനെ
തുള്ളിവരുന്നമഹാവൃഷഭത്തെ
തള്ളിമറിക്കാമെന്നൊരുമോഹം
ഉള്ളിലുടിച്ചുതടിച്ചൊരുമന്നൻ
വള്ളിയെടുത്തുവലത്തുതിരിഞ്ഞു
പുള്ളിക്കൂറ്റനെബന്ധിപ്പാനായ്
ഉള്ളിലുറച്ചുവരുന്നനൃപന്റെ
പള്ളയ്ക്കിട്ടുതൊഴിച്ചാൻകൂറ്റൻ
തൊള്ളയ്ക്കിട്ടൊരുകുത്തുംകുത്തി

കൂറ്റന്മാരുടെകുത്തുമേറ്റുനരാധിപന്മാർ
തെറ്റുതിരിഞ്ഞുചിലർഏറ്റുനടന്നു ചിലർ
കുത്തുകൾകൊണ്ടപ്പോഴേചത്തുമറിഞ്ഞു ചിലർ
പെണ്ണിന്റെമൂലംതന്റെകണ്ണിന്റെഭംഗംവന്നു
മൂക്കുന്നമോഹംകൊണ്ടുമൂക്കും ചിലർക്കുപോയി
നാക്കുംകടിച്ചുവന്നുവാക്കുംപുറപ്പെടാതായ്
ചാക്കും ചിലർക്കുവന്നുകാൽക്കുമുടക്കംചില-
ർക്കാക്കംവരാതില്ലിനിപാർക്കുന്നതെന്തേപാഴിൽ
നോക്കുന്നവർകാളകൊമ്പാൽക്കോർക്കുംവൃഷഭങ്ങളെ
ഓർക്കുമ്പോൾതന്നെപേടിവായ്ക്കുന്നുവമ്പന്മാരെ
പൊയ്ക്കുർക്കനല്ല നല്ലമൈക്കണ്ണിയാളെനിങ്ങ-
ൾക്കാർക്കുംലഭിക്കയില്ലെന്നിത്ഥംപരിഹാസത്തി- [ൽ
നൊത്തുംപരിജനന്മാരുടെനിന്ദാവചനംകേട്ടു
മന്ദാക്ഷവുംവഹിച്ചുവന്നനൃപന്മാരെല്ലാം
ചെന്നുഭവനംപുക്കനഗ്നജിന്നരേന്ദ്രന്റെ
നന്ദിനിയുടെവേളിഭംഗമായ് വന്നുലോക
ഭൂഷണമായിതീർന്നകന്യകാകുലമണി
തന്നുടെതോഴിമാരുംഖിന്നതഭാവത്തോടെ
അന്യോന്യംമുരചെയ്തു
മൂപ്പിലെപ്പക്ഷമെന്തെന്നാരാനുംകേട്ടോനിങ്ങൾ
പാപ്പിച്ചാലെത്രനാളുപാർപ്പിക്കാംകന്യാവിനെ
വേൾപ്പിപ്പാൻവൈകിയെന്നുകേൾപ്പിപ്പാനൊരു
തോല്പിപ്പാൻതുടങ്ങുന്നതാല്പര്യമില്ലാതവർ [മില്ല

കെട്ടാതെതന്നെപെണ്ണുതരണ്ടെന്നുവരുമെന്നാം
മട്ടല്ലപരിഹാസംരുന്നാളുംതീർച്ചയില്ലാം [ൽ
കണ്ടാലുംകർമ്മദോഷംകേനിവില്ലതമ്പുരാനും
പണ്ടാരംപറയാത്തപണയത്തെപ്പാകയാൽ
കണ്ടിവർകഴലിക്കകണവനായിട്ടൊരുത്തൻ
ഉണ്ടാകയില്ലകഷ്ടംരുബന്ധുക്കളുമില്ല
വല്ലാത്തതനേരംവന്നുപിറന്നോരുപെൺകിടാവേ
കൊല്ലാതെകൊല്ലാനിപ്പോൾതുടങ്ങുന്നുതമ്പുരാ
വല്ലാത്തപണയവുംവലിച്ചിട്ടുതമ്പുരാനി- [ന്മാർ
നെല്ലാക്കുംശകാരിപ്പാൻവഴിവീണവഴിപോലെ
എന്നാവേണ്ടെങ്കിലെന്റെകന്നംവിഴങ്ങേണംതാ
എന്നുള്ളസംസാരമായ്‌വന്നാല്ലാതോഴിമാരെന്റ
പെണ്ണിനെക്കുറില്ലാത്തകൂട്ടത്തിൽവന്നുചാടി
ഖണ്ഡിച്ചുപറഞ്ഞിടാംകളിയല്ലകണ്ടുകൊൾവിൻ
ഇങ്ങനെതന്നിരുന്നുനരയ്ക്കുയുള്ളികന്യക
എങ്ങനെഭർത്താവുണ്ടായ്‌വരവേണ്ടുനാരിമാരെ
കാളകളേഴുംകൂട്ടികയർകൊണ്ടുബന്ധിപ്പാനി-
ന്നാളുണ്ടായ്‌വരത്തില്ലെന്നറിഞ്ഞാലുംപെണ്ണുങ്ങളെ
താളംപിഴച്ചുപോയാൽതരമാകയില്ലപിന്നെ
കോളപ്പാത്തുള്ളമാർഗ്ഗംകൊട്ടുതായിവന്നുചേർന്നു.

മതികെട്ടിങ്ങനെമരുവുംനേരം
മതിമുഖിപാർശ്വമുള്ളൊരുദേഹത്തെ
പതിയാക്കീട്ടുകരാറോയായതു
ഗതികെട്ടാൽപുലിപുല്ലുംതിന്നും
ചതിപെട്ടുലതൊഴിപ്പാൻമററൊരു
ഗതിയെന്തെന്നതുതോന്നുന്നില
അതിയായിട്ടൊരുസങ്കടമിങ്ങനെ
മതിയാംവണ്ണമിവൾക്കുലഭിച്ചു
വിധിയുടെകല്പനനീക്കാവതിനി-
ക്ഷിതിയിലൊരുത്തൻഗതിയായ്‌വരുമൊ
പെണ്ണിനുപത്തുവയസ്സുതികഞ്ഞു
കണ്ണിനുചിരിവുംവന്നുതുടങ്ങി
തലമുടിവടിവിലുരുണ്ടുചുരുണ്ടു
മുലയുംവന്നുകരുത്തുതുടങ്ങി
അരുചിയറഞ്ഞുചുരുങ്ങിക്കടിതട
മുരുതാമൊന്നുകനത്തുതുടങ്ങി
തുടകളുരുണ്ടുതടിച്ചുപതുത്തു
അടിമലരിണതുടുത്തുടെചിലസുനാ
രണ്ടുകരാംബുജമതിമൃദുസരസം
പണ്ടിവളെപ്പോൽമററൊരുകന്യക-
യുണ്ടായില്ലധരിത്രിയിലെങ്ങും
കണ്ടുംകേട്ടുംകാമശരാഹളി
കൊണ്ടുതറച്ചുവിറച്ചുനൃപന്മാർ
മണ്ടിവരുമ്പോൾക്രൂരന്മാരിലും
കണ്ടുവിരണ്ടുവിഷണ്ണതയോടെ
കുന്റിതരാം,ചിലക്രൂരന്മാരോടു
ശൃംഗികടിച്ചുപിടിച്ചിഹകെട്ടാൻ
ഉത്തിരിതാവിച്ചുടനങ്ങവരുടെ
കുത്തുംകൊണ്ടുമയങ്ങിപ്പോയി
ഉത്തരമാപത്തുണ്ടാകനൊരു
ദുസ്ഥിതിസൃഷ്ടിച്ചതുബഹുകഷ്ടം

ഊററക്കാരുടെകല്പനകൾകൂടാതെ
ന്നരിയാട്ടകിലിഹകുററവുമുണ്ടാം
ക്രൂരന്മാരുടെകുത്തുകൾകൊണ്ടവർ
കുറവുപറഞ്ഞാലുത്തരമുണ്ടോ.

ചമ്പതാളം.

തരുണികുലമഖിലമിതിപരവശതകാരണം
തങ്ങളിൽത്തങ്ങളിൽചൊല്ലിനില്ക്കുംവിധൌ
സരസിരുഹനയനനാഥസകലപതിമാധവൻ
സത്യാസ്വയംബരാഡംബരംകേൾക്കയാൽ
പരിചിനൊടുതിരുമനസികുതുകമുളവാകയാൽ
പാർത്ഥനുംതാനുംപുറപ്പെട്ടുമെല്ലവേ
തെളിവിനൊടുവിജയനുടെകരമതുപിടിച്ചുടൻ
തേരിൽകരേറിത്തിരിച്ചുനാരായണൻ
കൊടികൾകുടതഴകളിടകലരുമൊരുഘോഷേണ
കോസലാധീശന്റെരാജ്യംപ്രവേശിച്ചു
നരകരിപുവരവുമഥവിരവൊടുധരിച്ചുടൻ
നഗ്നജിൽമന്നവൻതാനായ്‌പ്രസാദിച്ചു
പുരിയുടയനികടഭുവിമരുവുമഖിലേശനെ
പൂജിച്ചുവന്ദിച്ചുകൊണ്ടുപോന്നാദരാൽ
മണികനകകല്പണിപടലവിലസിതമതായൊരു
മഞ്ചേവസിപ്പിച്ചുകൂപ്പിനിന്നീടിനാൻ,
ചിരവിനൊടുവിജയനഥനരപതിയെവന്ദിച്ചു
വില്ലുംനിലത്തൂന്നിനിന്നാൻമഹാരഥൻ
കുതുകമൊടുമുരമഥനചരണയുഗളത്തിനെ
ക്കൂപ്പിപ്പറഞ്ഞിതുകോസലാധീശ്വരൻ
മമസുകൃതമധികമിഹഫലിതമയിയദുവിഭോ!
മാധവ!നിൻപാദപത്മസന്ദർശനാൽ.
ദുരിതശതമഖിലമപിമമവിലയമാപതേ
ഭൂരമേശനീതിവിശുദ്ധനായേനഞാൻ
അടിയനൊരുപണയമിഹപഴുതിലുണ്ടുചെയ്തക
ആധിമാത്രംഫലംസാധിക്കുമിപ്പോഴും [യാൽ
മകളുടയപരിണയനമതിവിഷമമായ്‌വന്നു
മന്നവന്മാരൊക്കെമാറിത്തിരിച്ചിതു
പുരുഷവരനികരമതിലൊരുവനമഹോ!നാസ്തി
പുംഗവന്മാരെപ്പിടിച്ചുകെട്ടീടുവാൻ
വരജലജമുരമഥനവരശരണഗതൻഞാൻ
വന്ധ്യപ്രതിജ്ഞനായല്ലോരമാപതേ
സരസിരുഹനയനതവകരുണയുള്ളതിനാൽ
സാധിക്കുമിന്നുടൻസത്യാസ്വയംബരം
പരിചിനൊടുതവകരുണതരണതിലടക്കയും
പാഞ്ചാലിയെപ്പണ്ടിവൻവേട്ടമാർഗ്ഗനൽ [ൽ

മന്ദസ്മിതവുംതൂകിമാധവനരുൾചെയ്തു
മന്നവ!നിന്റെകാര്യംവന്നീടുമിന്നുതന്നെ
സപ്തവൃഷഭങ്ങളെസത്വരംപൂട്ടിക്കെട്ടി
സത്യയെവേൾപ്പാൻതന്നെസത്യംഞാനിഹവന്നു
ക്രൂരന്മാരോടുനേർത്തുതോററുമടങ്ങിപ്പോയോ—
രൂരാക്കാരെല്ലാംവന്നുചുററുംനില്ക്കേതന്നെ
ചെററുംശങ്കകൂടാതെതെററെന്നുകാളകളെ
ചുററിപ്പിടിച്ചുകെട്ടിമുററത്തുകളിപ്പിക്കാം
മാററികൾവന്നുപടയേററെന്നാലവരേയി
കാററിൻമകന്റെതമ്പിപാററപോലുറപ്പിക്കും.

നീററിൽകിടക്കുംനക്രംചീററിയടുക്കുന്നേരം
ആററിലെക്കഴുനാസ്ത്രൎകമാററുവാൻമതിയാമോ
തടിച്ചകാളകളെച്ചെന്നടിച്ചുകൊണ്ടുവരുവാൻ
മടിച്ചുനില്ക്കവേണ്ടാഞാൻപിടിച്ചുകെട്ടുന്നുണ്ടു
മിടുക്കുംശൌൎയ്യവുമേററംനടിച്ചുശത്രുക്കൾവന്ന
അടുക്കുന്നനേരമേററംചൊടിക്കുംനമ്മുടെപാൎത്ഥ
[ൻ
കടുക്കുംവക്കാണത്തിന്നായെടുക്കുംഗാണ്ഡീവംകൈ
[യ്യിൽ
തൊടുക്കുംബാണങ്ങൾപാഞ്ഞടുക്കുംവൈരിക-
[ളെക്കൊ
ന്നൊടുക്കുംവിശങ്ങളെല്ലാംഞെടുക്കുംനാടുകൾ
[വെട്ടി
അടക്കുംഇവനെആരുമടുക്കുവാൻഭാവിക്കേണ്ട

ഇത്തരമരുളപ്പാടതുകേട്ടു
സത്വരമരചൎകലോത്തമനേററം
ചിത്തമതാശ്രുകളുത്സുഖത്തോടെ
കൈത്തളിൎക്കൂപ്പിവണങ്ങിച്ചെന്നഥ
മൂന്നേകാളതികോലാഹലമൊടു
സന്നാഹങ്ങൾതുടങ്ങീപുരങ്ങളിൽ
നിറപറമലരവലടകളപൂപം
തറകളിലണിമണിദീപം
നിറമെഴുമച്ചൎകലശൊരുമണികുംഭം
തിറവിയലുന്നതകനകസ്തംഭം
കിടുപിടിതുടികടചടചടരടിതം
നടഭടവിടരടനൊടസുഘടിതം
പൊട്ടുപൊടെവെടികളുമിടിയൊടുതുലിതം
തടമുലതടവിനനടികടലളിതം
അരുവയൎമണികടെകരവകളൊരുദിശി
നരവരപടകൂടെവിരുതുകളൊരുദിശി
ധരണിസുരനികരവരവുകളൊരുദിശി
തരുണിപുരുഷൎകലവിലസിതമൊരുദിശി
കുട്ടികളൊരുദിശിമുട്ടികളൊരുദിശി
ചെട്ടികളൊരുദിശിപട്ടികളൊരുദിശി
തട്ടുകളൊരുദിശികൊട്ടുകളൊരുദിശി
കൊട്ടിലുമഥകാട്ടിലുമൊരുകലശല്യ
നാട്ടിലുമഥവീട്ടിലുമഥകലശല്യ
പുഷ്ടിബഹളതുഷ്ടിഭവതുശിവശിവ:

വിപ്രന്മാരുടെപരവുതുടങ്ങി
വിരവൊടുതമ്മിലുരത്തുതുടങ്ങി
ഓടുന്നെന്തിന്നുതാനിഹവിപ്രാ
ക്കുടെവരുന്നുതങ്ങളുമെല്ലാം
“സത്രാവളരെവരുന്നതിൽമുമ്പെ’
തത്രകടന്നൊരുദിക്കിലിരിപ്പാൻ
ഓരോരാശിപ്രതിഗ്രഹമുണ്ടാം”
‘ആരതറിഞ്ഞുകണ്ടാലറിയാം
ആരാകുന്നതുകാളകൾകെട്ടാൻ
‘നാരായണനെന്നുണ്ടിഥകേൾപ്പാൻ’
മററുള്ളരചന്മാരെപ്പോലെ,
മാററിത്തംമുകിൽവൎണ്ണനുവരുമോ
ശിവശിവ!താനതുശങ്കിക്കേണ്ടാ
ഭുവനപതിക്കൊന്നരുതാതുണ്ടോ
കൊച്ചായന്നോകണ്ണനുകന്നിനെ
മേച്ചിട്ടുള്ളൊരുപരിചയമേറും
ആയതുകൊണ്ടാമികാളകളുടെ
വക്കാണങ്ങൾസഹിക്കാമ്പുരുമോ
ക്രൂരന്മാരുടെകരുമനയോൎത്താൽ
ഊററക്കാൎക്കുമൊരുതളിഭവിക്കും
നമ്മുടെനിൎഭാഗ്യതയോൎത്തെന്നാൽ
അംബുജനേത്രനുമമളിവരേണം
ഇപ്പെണ്ണിന്റെവിവാഹംമൂലം
വിപ്രന്മാരുനടന്നുവലഞ്ഞു
ഇപ്പോൾകിട്ടുംപണമെന്നിട്ടൊരു
മുപ്പതെട്ടുപ്പിഹവന്നിതുഞാനും
എപ്പൊഴുമിങ്ങനെമണ്ടിനടപ്പാൻ
കെല്പനമുക്കുകുറഞ്ഞുധരിപ്പിൻ
മൂത്തുവിപ്രന്മാർപണമെന്നോൎത്താൽ
പുതുവിപ്രൻതാനെന്നൊരുഭാവം
കാശിക്കപ്പുറമെങ്കിലുമിന്നൊരു
കാശിനുവകയുണ്ടെന്നാൽമണ്ടും
എഴുപത്തെട്ടുവയസ്സു തികഞ്ഞൊരു
കിഴവബ്രാഹ്മണനിതുപോകുന്നു
കൊട്ടവെയിലിൽതട്ടിച്ചുട്ടുകഷണ്ടിയിൽ
ഒരുപിടിനെല്ലാൽമലരുപൊരിക്കാം
കുടയുംനാസ്തിചുമച്ചുചുമച്ചൊരു
വടിയുംകുത്തിക്കൂനുകുനിഞ്ഞിഹ
പൊടിയുമണിഞ്ഞഥവന്നാലിങ്ങൊരു
കാശുംകിട്ടാതങ്ങുഗമിച്ചാൽ
മൂടിയുംചുട്ടവനൊന്നുശപിച്ചാൽ
മുടിയുംകോസലരാജ്യവുമതിനാൽ
അപ്പൻസംപൂരിക്കപണത്തിനൊ-
രല്പവുമാശകുറഞ്ഞില്ലതും
ഇപ്പൊഴുമൊരുപുത്രൻപണമോൎത്താൽ
മുപ്പതുവഴിമണ്ടാൻതടവില്ല
കീഴാണ്ടത്തെധനുമാസംപതി-
നേഴാംതീയതിതിരുവാതിരനാൾ
വേളിമഹോത്സവമുണ്ടന്നിങ്ങനെ
കേളിനടന്നതുകേട്ടപ്പൊഴെ
ഞാനുംമൂസ്സതുമവിടേക്കെത്തി
സ്നാനവുമൎഘ്യവുമാശുകഴിച്ചഥ
കൊട്ടിലിൽവന്നുസ്ഥലംവച്ചപ്പോൾ
കേട്ടുപുറത്തൊരുകോലാഹലവും
മാളവരാജകുമാരനെനമ്മുടെ
കാളകൾകുത്തിക്കാല്ലുമുടക്കി
വേളിയുമില്ലപ്രതിഗ്രഹമൂൎഖം
വേഗംപൊയ്ക്കോൾകവനിസുരന്മാർ
അങ്ങനെകേട്ടുഭയപ്പെട്ടോടി
തങ്ങടെയില്ലംപുക്കുദ്വിജന്മാർ
അനുഗമിച്ചൊരുഞാനുംമൂസ്സതു
മിന്നുംവന്നുപണംമോഹിച്ചു
ഇന്നത്തെത്തൊഴിലെന്താകുന്നു
ഒന്നുഗ്രഹിച്ചെന്നാകിൽകൊള്ളാം

ഇന്നുവിവാഹം നിശ്ചയമെന്നതു
സന്ദേഹം മമ തോന്നുന്നില്ല
നന്ദകുമാരനുമർജ്ജുനനും പുന-
രൊന്നിച്ചിവിടെപ്പണി ചെയ്യുന്നാൽ
പട്ടക്കുറവന്മാരായിരമെങ്കിലു-
മുടനെ ബന്ധിപ്പാൻ തടവില്ല
അക്ഷികഴിക്കാം പണവും കിട്ടും
യക്ഷികളെന്തിന്നമളിക്കുന്നു
വൃഷ്ടികണക്കിന്നുരാശിപണം ചില-
വിട്ടീടുന്നതിനില്ല വിവാദം
കോസലമന്നവനു ചിലവിടുവാനൊരു
കുസൽ തരിമ്പും കേൾക്കുന്നില്ല
നമ്മുടെ മാററിത്തം കൊണ്ടര ചന-
ധമ്മം ചെയ്യാൻ മടി തുടരേണം
പെൺമക്കളിനിയൊന്നില്ലല്ലോയിതു
വെൺമയിലൊന്നു കഴിച്ചേ പോവൂ

ഇത്ഥം പറഞ്ഞുംകൊണ്ടു പൃത്ഥ്വീസുരന്മാരെല്ലാം
എത്തിത്തികഞ്ഞിരുന്നു പൃത്ഥ്വീശന്മാരും വന്നു
കുറവന്മാർ വസിക്കുന്ന കൂട്ടുകളേഴും തത്ര
തെറെറന്നു കൊണ്ടുവന്നു മുററത്തുറപ്പിച്ചപ്പോൾ
ചിക്കെന്നു കാളക്കാർ ചെന്നൊക്കവെ തുറന്നിട്ടു
അക്കുറവന്മാരുമപ്പോളാകാശത്തിൽ ചാടിവന്നു
വക്കാണത്തിനു പാഞ്ഞടുക്കുന്നനേരം കൃഷ്ണൻ
സപ്തവൃഷഭങ്ങളെ സത്വരം ബന്ധിപ്പാനായ്
സപ്തവിഗ്രഹം പൂണ്ടു സത്വരമെഴുന്നള്ളി
കുറവന്മാരേഴിനേയും കൂട്ടി ബന്ധിച്ചു നിത്തി
മററാരും ഗ്രഹിച്ചീലാ മായാപ്രയോഗമൊന്നും
ഏകസ്വരൂപനായിനിന്നരുളിനാൻ പിന്നെ
ലോകനാഥന്റെ മായ ലോകർക്കറിഞ്ഞീടാമൊ
ഗോപാലകൃഷ്ണൻ തന്റെ രൂപസൌന്ദര്യം കണ്ടു
ഭൂപാലപുത്രിക്കുള്ളിലുണ്ടായ സന്തോഷങ്ങൾ
വർണ്ണിപ്പാനനന്തനും വൈഷമ്യമെന്നേ വേണ്ടു
കണ്ണിന്റെ ഫലം വന്നു കന്യകാരത്നത്തിനും

പീലിക്കാറണി കുന്തളമഴകിന
നീലാംബുജരുചി തിരുനയനങ്ങളു-
മാലോലാമല ചില്ലീലതകളു-
മളികതടേ ഗോരോചനതിലകവു-
മിളകിന മകരാകൃതി മണികുണ്ഡല-
കുസുമോപമ തിരുനാസികയും മുററു
സുലളിതബിംബഫലാധരവടിവും
ദന്തമണിദ്യുതി മന്ദസ്മിതവും
ചന്തമെഴുന്ന മുഖേന്ദുവിലാസവു-
മുരുഘനനിറമാം തിരുമാറിടമതി-
ലരുണമഹാമണി കൌസ്തുഭവും മുററു
കരലളിതം വനമാലാഹാരവു-
മരമണി കിങ്ങിണി പൊന്നരഞ്ഞാണം
അരയാലിലപോലുദരപ്രഭയും
തരളിതകങ്കണകരകമലാഞ്ചിത
മുരളീശംഖവിശങ്കരുചിയും
കടിതടസീമനി പീതാംബരമ-
ങ്ങടിയോളമവലംബിതമങ്ങനെ
പടുമുട്ടൂരുജംഘായുഗളവു-
മടിമലർവടിവും മണിനൂപുരവും
തിരുമുടി തൊട്ടങ്ങടിമലരോളം
തിരുവുടൽ കണ്ടഥ നരവരനന്ദിനി
മനസിജശരശതമേറ്റു മയങ്ങി
കനിവൊടു സഖിമാരോടു കൂടി
കനകാംബുജമലർമാലയുമായി
കഥമപി ചെന്നു മുകുന്ദസമീപേ
പൃഥുകടിതടമുടയോരു വിലാസിനി
ലളിതമനോഹരനാകിന വരനുടെ
ഗളമതിൽ മാലയുമിട്ടു വണങ്ങി
പുളകിതതനുലതയായവൾ നിന്നാൾ
അളികുലകളകളസുലളിതവേണി
കിളിമൊഴിമണിയുടെ കരകമലത്തെ
തെളിവൊടു സപദി പിടിച്ചു മുകുന്ദൻ
കളിമൃദുപുഞ്ചിരി തൂകിപ്പരിചൊടു
വടിവിലെഴുന്നരുളീടിന സമയേ
പൃഥയുടെ നന്ദനനാകിന വീരൻ
രഥവും കൊണ്ടഥ ചെന്നു വണങ്ങി
മധുമുഖിയോടു സമേതൻ മാധവ-
നതികുതുകേന രഥത്തേലേറി
കോസലനൃപനൊടു യാത്രയുമരുളി
ഭൂസുരവരനികരത്തൊടു കൂടി
ഭാസുരവേഷവിശേഷമനോഹര-
നാം സുരകുലപതി യാത്ര തുടങ്ങി
കുടയും തഴയും കൊടി ചാമരവും
പടയും കുതിരകളാനകളനവധി
കടകാംഗദമണിഹാരകിരീടം
കടർമണി തുടർമണി കനകാദികളും
പുടവകൾ പട്ടും മണിമെത്തകളും
തടമുലതടവിന തരുണീകുലവും
പടുതരമാകിന കോസലമന്നവ-
നടനേ കൃഷ്ണനു നൽകി വണങ്ങി
സ്ത്രീധനമിങ്ങിനെ പലവക വാങ്ങി
മാധവനൻപൊടു പാർത്ഥസമേതൻ
സാധുമഹോത്സവഘോഷത്തോടേ
സപദിയെഴുന്നരുളുന്നാദശായാം
പട്ടുകൾ പൊന്നും പണവുമിതെല്ലാം
രെട്ടുകൾ കൊണ്ടങ്ങിരുമുടിയാക്കി
കെട്ടിത്തലയിലെടുത്തും കൊണ്ടൊരു-
കൂട്ടം പെരുവഴി പോകും ബ്രാഹ്മണർ
നാട്ടിൽ നടന്നു പ്രശംസിക്കുന്നതു
കേട്ടു നൃപന്മാർ സഹിയാഞ്ഞനവധി
കൂട്ടം കൂടി കോസലനൃപനുടെ
കോട്ടപ്പുറമേ ചെന്നു നിറഞ്ഞു
തങ്ങളിലങ്ങു പറഞ്ഞു തുടങ്ങി
‘നിങ്ങളിതൊന്നും കേൾക്കുന്നില്ലേ’
എങ്ങിഹ നമ്മുടെ വംശമഹീശനു
മംഗാധിപതി കലിംഗനരേന്ദ്രൻ
കുന്തളഭൂപൻ കുരുനരപാലൻ
കുന്തിനരേന്ദ്രനവന്തിമഹീപതി

ക്ഷാന്തിഹീനിങ്ങളുറങ്ങുന്നേരത്ത
ശാന്തിക്കാരെക്കാണുന്നാണവുമില്ലം
കേട്ടുവിശേഷമെന്തെൻസത്യയെ
വേട്ടുഗമിച്ചുതുടന്നിതുപോലും
ഞാരാണവളെവിവാഹം ചെയ്തു”
നാരായണനെന്നൊരുവഴികേട്ടു”
നാരായത്തുചരവൻമടിയുണ്ടാം
രായത്തുചലതുണ്ടിഹ കേൾപ്പാൻ”
ചോരുള്ളതുകൊള്ളാമെവനുടെ’
ളതെന്നിഹകേട്ടോതന്നിഹ’
മതെന്നതുക്ലേശിച്ചെന്നാൽ
കലവുംതാമിയുംകളകേവേണ്ടു’
ത്രകിളിഞ്ഞവനെന്നാൽസ്വപനൈ
ത്രിയെവേൾപ്പാനൊരുഹതയുണ്ടോ?
ത്രചകന്നുകാലവിശേഷമ-
ളരെപാമരോറിയുന്നില്ലെ
ചാരത്തിനതാഴ്ചവരുമ്പോൾ
ചിപ്പൂരിഷകൾതലയിൽകേറും
ന്നിരവകയില്ലെന്നാൽശൂദ്രൻ
ളലൊന്നുകഴതേൽപോറ്റും
ന്തിരിയായ് മറുനാട്ടിൽച്ചെ-
ന്നപലമരിശ്ശാന്തിതുടങ്ങും
തിരിമാർചോമാതിരിമാർ
മരൊന്നിച്ചക്ഷിതുടങ്ങും
ലരള്ളിലുമിയാടതൊരു
കിലന്നർത്ഥമതില്ല
മികഫമതിയാകാമതി.
നസ്യതോസനയുണ്ടോ”
ലൊരുവചരെചെയ്യാന്നിഹ
ണങ്ങളുകേട്ടാലറിയാം.
രിലൊരുത്തൻകരിവര-
ണിയുടെവേളികഴിച്ചു
യുംകൊണ്ടുതിരിച്ചു-
ത്തനെകനുണ്ടു
മതുലനൊക്കലചെയ്യോരു
നവനെന്നതുചോരു
പരത്തുമൂലം
ന്നതുവർദ്ധിക്കുന്നു
ചടയുംകടയും
ചിടിച്ചുചോടിച്ചുതകൻതഥ
ണിയെഹരിപ്പതിനിപ്പോൾ
ത്തനടപ്പിനശേഷം
കളെകളായുള്ളവർ
ലന്നകുട്ടത്രമതാമോ
മണിമാണിക്യം
മേൽചേപ്പതുമുണ്ടോ
മാലധരിപ്പാനിന്നമ-
ക്കിഹാസംഗതിവരുമോ
കളത്രയൊട്ടുകൂടിവസിപ്പാൻ
മരമത്തരമായ് വരുമോ
കെല്ലേറ്റെചെന്നുഹരിപ്പതിനിന്നവി-
കല്പമൊരല്പമെനിക്കില്ലറിവിൻ
ഇങ്ങനെവിരവാദംതങ്ങളിലുരചെയ്തു
തിങ്ങിനഘടകൂട്ടംതങ്ങളിൽവട്ടംകൂടി
വില്ലുംകലച്ചുംകൊണ്ടുതെല്ലുംമടികൂടാതെ
പല്ലുംകടിച്ചുചലമല്ലംനടിച്ചുപുന-
രൊട്ടുംകുറകൂടാതെകൊട്ടുംവെടിയുംമുല-
ക്കെട്ടുംമുഴക്കിത്തുടങ്ങീട്ടുവരിചപല
ക്കൂട്ടംഗൂഢന്മാർവന്നുകോട്ടപ്പുറംനിറഞ്ഞു
കുട്ടത്തുള്ളകോപാടതൊടങ്ങുകൂട്ടത്തുകൃഷ്ണനെച്ചെന്നു
തടുത്തുദുർഭാഷണങ്ങളെടുത്തുരുക്കിത്തുടങ്ങി
നില്ലെടകൃഷ്ണാനിന്നാടകസ്ത്രീകൾ
നല്ലവെല്ലിതുവല്ലവനാകില-
മില്ലൊരുകില്ലിഹവല്ലവ! നിന്നുടെ
വല്ലഭയല്ലിവളെ വരിക്ക
നല്ലൊരുവംശേ വന്നുപിറന്നൊരു
നല്ലാർകുലമണിരാജകുമാരിയെ
വല്ലാതൊരുകുടിലൻ പുനരിങ്ങനെ
കല്യാണത്തിനുകാംക്ഷിച്ചതിനാൽ
പല്ലുകളിരുപത്തെട്ടുംനാലും
എല്ലാമിന്നുതകർത്തിട്ടുംതട-
വില്ലാതുള്ളൊരുവീരന്മാർപല
വില്ലാളികളൊരുമിച്ചുവരുമ്പോൾ
മല്ലാളികളെക്കൊന്നപരാക്രമ-
മല്ലതൊരുവീരതില്ലനിനക്കതു-
മെല്ലാമറിയാമമ്മാവനെയും
കൊല്ലാൻമടിയില്ലാതൊരുമൂഢാ-
ചൊല്ലാമിനിയുംപൂതനയെന്നൊരു
മല്ലാക്ഷിയെയുംവധചെയ്തൊരുനീ
നല്ലവനോയിവിനരപതിസഭയിൽ
ചെല്ലുന്നൊരുചിതമില്ലനിനക്കട,
നോക്കടനീപുനരവികൾതോറും
ഗോക്കളെമേച്ചുനടന്നവനല്ലേ
ഗോപാക്കടെകുട്ടികലത്തിട്ടേച്ചും
പാൽതൈരാതിമനീപാത്രത്തെന്നും
വെണ്ണകവർന്നുമൊളിച്ചുതിരിച്ചും
പെണ്ണുങ്ങടെമുണ്ടുകൾമോഷ്ടിച്ചും
കണ്ണിൽകണ്ടതുകട്ടുമുടിച്ചോരു
കണ്ണാനിന്നുടെകപടമിതെല്ലാം
കണ്ടുംകേട്ടുംപെരുവഴിനിന്നെ-
ക്കൊണ്ടുദുഷിക്കുംജനമേയുള്ളു
പെണ്ണുങ്ങളൊരുകൂട്ടംയക്ഷികൾ
ഉണ്ടിഹനിന്നൊബഹുമതിനൽപ്പാൻ
അണ്ടികൾചപ്പിയഹസ്തകഴിക്കും
ചണ്ടികളാരുവക ഗോപാലന്മാർ
പണ്ടിവനെപ്പോൽമറ്റൊരുമാനുഷ-
രുണ്ടായീലെന്നിങ്ങനെചൊല്ലി
ക്കൊണ്ടാടുന്നോരിടയന്മാരെ
കണ്ടാലുടനെകൂട്ടാൻതോന്നാം
വേണ്ടാസനമെന്നൊരുതൊഴിലെയിവ-
നുണ്ടായെന്നോയറിയുന്നുള്ളു
ഏതൊരുജാതിയിലുള്ളവരെന്നതു-

മേത്തരമൊരുത്തനുമപിടിപാടില്ലാ.
ആയുധവിദ്യയുമഭ്യാസങ്ങളു-
മായതിവർക്കറിവാൻവശമില്ല
വീര്യവുമില്ലൊരുശൗര്യവുമില്ലൊരു
കാര്യാകാര്യവിചാരവുമില്ല
ധനവുമില്ലജനവുമില്ലിവർക്കൊരു
ഘനവുമില്ലിനിനവുമില്ലനല്ലൊരു
ഗുണവുമില്ലപണവുമില്ലബാന്ധവ-
ഗണവുമില്ലിഗുണസാഗരമിങ്ങനെ
സമർത്ഥനെന്നൊരുനടിപ്പുമുണ്ടതി-
ലനർത്ഥമെന്തുവരാത്തില്ലിഹ
കിമർത്ഥമിങ്ങനെതിമിർത്തുവമ്പട
തകർത്തുവന്നതുതട്ടിപ്പതിന്നൊരു
മിടുക്കുമില്ലിഹനമ്മിപ്പിനെമ്പോട്ടു
പടുക്കളെന്നുകരുതുന്നൊരിവ-
നൊരുത്തനില്ലതിനൊരുത്തവനൊരു
മരത്തിനല്ലവരുത്തുവാനൊരു
പരാക്രമോന്മത്തുതനിക-
നട്ടിആസാമനെടുത്തുഫൽഗുന-
നടുത്തുവച്ചുനരാത്തുനിന്നുടെ
പടുതപെട്ടവുമെടുത്തുചില്ലിന്നു
കൊടുത്തതിൻകണമെടുത്തുപോവതിനടുത്തുരു-
[ണ്ടുവി
ഖുദാംപറഞ്ഞുംകൊണ്ടുയുദ്ധംതുടങ്ങീടുവാൻ
നെന്നതന്നുപരമെന്നെടുത്തുഗാണ്ഡീവവുമെടു-
ത്തുകോപവുമുള്ളിലടുത്തുവിരവിനോട-
ടുത്തുചെന്നടുത്തുപട്ടതച്ചുമുള്ളഫൽഗുനൻ
കുടിലന്മാരേ, മതിമതിനിങ്ങടെ
ചടുലതപെരുകിനചാപലവാക്കുകൾ
പിടിപിടിപിടിയെന്നതിനെക്കൊണ്ടാൽ
വിട്ടുമുനിവർകന്യകയെപ്പുന-
രെന്നൊരുമൊഴിയിതുകണ്ടുജളന്മാർ
വന്നുവളത്തുപിളർത്തുകൊള്ളാം
നമ്പിത്തുനിങ്ങടെദേഹകാരമ-
തിന്നാമിക്കപാർത്തീടണം
ക്രൂരന്മാരുടെകൃത്തുകൾകൊണ്ടഥ
തോററുഗമിച്ചുസമർത്ഥന്മാരുടെ
മററിതുപുനരിതുപടക്കോർത്താൽ
മററിക്കാരവമന്നുതല്ലേതും
കാനനമിക്ഷണംവന്നാചരിപ്പാനെ
ചെറുപുലിയോടുപിണങ്ങാനെളുതോ
മുറിമുഖന്മാരാകിനനിങ്ങടെ
മറിമായംകൊണ്ടെന്തുഫലിക്കും
പൊരുതികെടുപ്പാൻമോഹിച്ചവരുടെ
അരുതിപെടുപ്പാനർജ്ജുനനിഹഞാനെൻ
ശരങ്ങളെബാണമയയ്ക്കുന്നേരം
തെരുതെരെമുങ്ങിയൊളിക്കുംനിങ്ങൾ
കർണ്ണൻശകുനിസുയോധനനുംപുന-
ർണ്ണവമിവബഹുസഹജന്മാരും
കർണ്ണാടാദികളാകിനപലപല
കർണ്ണേജപരാകുമരചന്മാരും

ദുർജ്ജനവൃന്ദമശേഷമണഞ്ഞിഹ
ഗർജ്ജനഘോഷംചെയ്കനിമിത്തം
അർജ്ജുനനുടെശരവഹ്നിയിൽവീണിഹ
ഭഞ്ജനമിന്നുഭവിപ്പാറായി
ഇജ്ജനമാരെന്നുള്ളവിചാരവു-
മിജ്ജളരാകിനനിങ്ങൾക്കില്ല
ലജ്ജയുമില്ലലഘുത്വവുമില്ല
സജ്ജനദുർജ്ജനഭേദവുമില്ല
പിടിയാത്തവരുടെവികൃതികൾകണ്ടാൽ
മടിയാതവരുടെതലമുറിച്ചുററി-
പ്പിടിയാത്തവനതിരോഷൻവടിയേം-
ങ്ങടിയാത്തവനതിനേകാൾരോഷൻ
മുടിയാനൊരുവകനോക്കിട്ടൊരുവക
തടിയന്മാരിവർവന്നിഹചാടി
കടിയാപ്പട്ടികൾനിന്നുകുരച്ചാൽ
വടിയാലെന്നുതിരിച്ചാൽമണ്ടും
ചതിയന്മാരിവർകന്യാമണിയെ
കൈതിയന്മാരായ്വന്നതുമൂലം
മതിയാംവണ്ണംമനക്കേടുക-
ളതിയായിട്ടുലഭിച്ചേപോവൂ
ഋഷിജനവന്ദിതനാംഭഗവാനെ
ദൂഷിവാക്യങ്ങൾപറഞ്ഞോരന്മാർ
ഋഷിയിൽകെട്ടകാര്യങ്ങൾപിണഞ്ഞതു
കൃഷികാരന്മാരെന്നതുപോലെ
കഞ്ഞികുടിപ്പാൻവകയില്ലാഞ്ഞവർ
മുഞ്ഞിമഞ്ഞിമുടങ്ങിയടങ്ങി
പഞ്ഞികൾപോലൊരുപശയില്ലാതെ
പഞ്ഞതളർന്നുനടന്നീടണം
ആർക്കുംപറവാൻചിതമല്ലാതൊരു
വാക്കുകൾവന്നുപറഞ്ഞൊരുനിങ്ങടെ
നാക്കുകൾകണ്ടിച്ചതുപുനരഗ്നിയി-
ലാക്കിയെരിച്ചേമതിയാവുള്ളൂ
ലാക്കുമുറിച്ചതുപോലെനിങ്ങടെ
മൂക്കുമുറിപ്പാനിന്നിഹഫൽഗുന-
നൂക്കുണ്ടെങ്കിലതുംവരുമെന്നു
മൂർഖന്മാർബോധിക്കേണം
ആർക്കുപിറന്നവർനിങ്ങളഹോ! കഷ്ട-
മോർക്കമ്പൊഴുതുകഴപ്പുമിതെല്ലാം
പോർക്കുവിളിച്ചുരിപുക്കൾവരുമ്പോൾ
പോക്കക്കണക്കിനെഓടിയൊളിക്കും
ഉശിരുള്ളോർക്കുപിറന്നോമകളെ-
മുചിതസ്ഥാനേചേർന്നരമിപ്പൂ
അശുഭന്മാർക്കുപകാരനിമിത്തം
പശുവെപ്പോലൊരുവസ്തുതിരിയാ
കിട്ടിയതെല്ലാംഭക്ഷിക്കുമൊരു
പട്ടിക്കുംബഹുമാനവുമില്ലാ
നാട്ടുമുടിപ്പാൻവന്നുജനിച്ചവർ
നാലഞ്ചല്ലൊരുനാല്പതുലക്ഷം
കാട്ടുമുടിക്കുംകപികൾകണക്കെ
നാട്ടുകളൊക്കെനിറഞ്ഞുചമഞ്ഞു
ഇത്തരമർജ്ജുനവചനമിതെല്ലാം

സത്വരമൻപൊട്ടുകേട്ടുകയത്ഥ
പാർത്ഥിവവീരന്മാർവിരവോടെ
പാർത്ഥനെനേത്തുരചെയ്തുതുടങ്ങി
ആക്കപിറന്നവരെന്നുപറഞ്ഞൊരു
പോക്കനിനക്കുപിഴച്ചിതുപാർത്ഥാ
നിങ്ങടെക്രൂട്ടപലക്കുപിറന്നവർ
ങ്ങടെകുലമതിലില്ലിഹമൂഢാ
കന്യകപെററൊരുദേഹംതന്നുടെ
തമ്പിവിവാഹംചെയ്തൊരുസുന്ദരി
തന്നെപ്പൂണ്ടവനനുജനിച്ചൊരു
തനയൻനിന്നുടെതാതൻപാണ്ഡു
ചേട്ടൻകുരുടനവന്നുസുതന്മാർ
ചിലരുണ്ടായതുമിങ്ങിനെകൊള്ളാം
അനുജൻപിന്നെവിവാഹംചെയ്തി-
ട്ടതിലുണ്ടായവരെചർഭവാന്മാർ
നിങ്ങടെതാതൻനല്ലൊരുസുഭഗൻ
നിങ്ങടെജനനിയുമങ്ങിനെതന്നെ
വെളികഴിഞ്ഞെപ്പിന്നവർതങ്ങളിൽ
മേളിച്ചൊരസുഖമുണ്ടായില്ല
ഭർത്താവവളെത്തൊട്ടിട്ടില്ലവൾ
ഭർത്താവിനെയുംതൊട്ടിട്ടില്ല
മക്കളവൾക്കൊരുനാലഞ്ചുളവായ്
തൊക്കപിറന്നെന്നാരറിയുന്നു.
കാട്ടാളന്മാരെന്യേമററൊരു-
കൂട്ടക്കാററരുമില്ലാതുള്ളൊരു
കാട്ടിലിരിക്കുംകാലമവളുടെ
ഗോഷ്ഠികളാരാനറിയുന്നുണ്ടോ;
അന്നുപിറന്നവരൈവരുമായതി-
ലൊന്നൊരുതടിയനൊരാനകണക്കെ
അങ്ങനെയുള്ളവരഞ്ചുജനങ്ങളു-
മിങ്ങനെവന്നവളന്നൊരുശേഷം
വെളികഴിച്ചാരൈവരുമായൊരു
പൂളിപ്പെണ്ണിനെമടിക്കൂടാതെ
ചേട്ടനുമനുജന്മാർകളുമവളുടെ
പാട്ടിലൊതുങ്ങിവസിക്കുന്നിപ്പോൾ
ചേട്ടയ്ക്കുംപുനരില്ലൊരുനാണം
ചേട്ടനുമനുജരുമെല്ലാമൊക്കും
ഇങ്ങനെയുള്ളൊരുവിജയനീയിഹ
ഞങ്ങടെദോഷംഘോഷിക്കുന്നോ
തന്റെപെരിക്കാൽമണ്ണിലൊളിച്ചു-
പരന്റെപെരിക്കാൽകണ്ടുചിരിക്കും
ദുർജ്ജനപട്ടവാമർജ്ജുനനിന്നുടെ
ഗർജ്ജനമിതുമതിപോരുംനന്നു
തന്നത്താനറിയാത്തജളന്മാർ
തന്നുടെഘനമതുതാനേകളയും

കഃകാലഃകാനിമിത്രാണി
കോദേശഃകൌ വ്യയാഗമൌ
കശ്ചാഹംകാചമേശക്തി-
രിതിചിന്ത്യം മുഹുർമ്മുഹുഃ

കാലമമശുഭമോനമ്മുടെ
മൂലംഭുവിഗുണമോസാംപ്രത-
മാലംബനമുളവാമോഅനു-
കൂലംപരദൈവമെനിക്കുപ-
ദേശംഫലസിദ്ധിവരാനിതു
ദേശംഹിതമായിതുകൊണ്ടൊരു
നാശംലഭിയാതെവരാനവ-
കാശംവരുമോപുനരിന്നൊരു
കാശ്രുംകിടയാതെനമുക്കൊരു
മോശംവരുമോഇന്നിനല്ലപ്ര-
കാശംഫലമോധനധാന്യവി-
നാശംബലമോശിവശങ്കര
ആയതുഞാനുംനമ്മുടെപേ-
രായതുമെന്തയ്യോരുപേ-
രായതുമാരാകുന്നതുപേ-
രായിരമുള്ളോനെന്നുടെനാ-
രായണനല്ലാതിങ്ങൊരുപാ-
രായണമെന്നുള്ളതുപാ-
രാത്തവനാരാകുംബഹുപോ-
രാത്തവനെന്നല്ലോവരനേ-
രായവഴിക്കൊണ്ടിന്നഥ
ചേരാത്തവഴിക്കോവന്നിഹ
പാരാതെസമസ്തംസന്തത-
മോരാതെനടക്കുംയക്ഷികൾ
തീരാതൊരുദുർഘടസങ്കട
വാരാന്നിധിതന്നിലുഴന്നിട്ടു-
മാരെങ്കിലുമിങ്ങനെയിതിനുടെ
സാരംപൊരുളെന്നുധരിപ്പിൻ

ഇത്തരമൊരുപരിദേവവചനമുരത്തുമടുത്തുത
[ട്ടും
സത്വരമഥസകലമഹീപതിചണ്ഡവിക്രമമോടേ
ഉദ്ധതശരനികരമുതിർത്തുമുതിർത്തുമകത്തുതിളിത്തു
യുദ്ധാധികമഹിതഭയങ്കരകളികളമത്രതുടങ്ങി
കൊട്ടുകൾപലകുഴൽവിളിനിലവിളിശംഖുകളു
[ണ്ടൊരുളിക്കിൽ
വെട്ടുകൾചിലതട്ടുകൾമുട്ടുകൾതടവുകൾമററൊ
(രുളിക്കിൽ
അടികളുമപിടികളുമിടികളുമിളകിനപൊടികൾ
(ളുമൊന്നെ
അടിമുടിതടിപൊടിയുമൊരടവുകളുമനേകം
(രുളിക്കിൽ
വില്ലുകളുടെവിളയാട്ടംപട്ടതല്ലുകളെല്ലതകർത്തും
കല്ലുകൾമരമൊരുവക വല്ലുകൾപല്ലുകടിച്ചുപൊടി
(ച്ചും
പരിചകളുടെചടചടപടരവമൊരുദിശിയൊട്ടു
(പൊടവെടിയും
കരികടെകട്ടരടിതവുമലതിലിടിപൊടിഘോഷ
(ടഘോഷം
ചന്തമുടയകുന്തമെടുത്തുപിടിച്ചുകളിച്ചുപുളച്ചും
ദന്തികളുടെദന്തമണച്ചുപിടിച്ചുവലിച്ചുമൊടിച്ചും

തുരുതുരെവരുമുരുനരശരവരനിരകളുമൊരുമിച്ചിബ്ബഹളം
നരവരകുലവിരുതുകൾചിലരതുകരുതിനപാണ്ഡുതനൂജൻ
ഗാണ്ഡീവമഥവില്ലതെടുത്തുകുലച്ചുവലിച്ചുപിടിച്ചും
പാണ്ഡവനൊട്ടുപടപൊരുവാൻവിരുതുള്ളവരൊക്കെവരേണം
പാണ്ഡവവചനമതൊട്ടുചുട്ടുപൊടിച്ചമിടുക്കനെടുക്കം
താണ്ഡവമിഹരണഭുവിവിരവൊടുകാണുവിനരചന്മാരെ

കുംഭതാളം.

പലപലവിരുതുകൾപറകയുംചിലരുറകയും
ബഹുദൂഷണഭാഷണവുംപിന്നെ
പരിഭവമുടയൊരുപടകളുംപലകുടകളും
കൊടിയുംപടവില്ലുകളുംതേരും
കുതിരകളനവധികരികളുംപുനരരികളും
നിജപൌരുഷവിരുതുകളുംഎല്ലാം
മതിമതിയുടെകൊതികളുംചിലചതികളും
ഇളമൊക്കയുമിഹവിഫലം
പോരിന്നവരികരിഖേടരെഅതിമൂഢരെ
അവിവേകികളായവരെഇനി
പാരിടമതിലതിവീര്യവുംഭുജശൌര്യവും
രിപുനരചംക്രമവിക്രമവുംഇപ്പോൾ
മരുതിസഹജനിലേക്കുമെമ്പതതോൽക്കമോ
രിപുഖണ്ഡനചണ്ഡനഹംഏററം
ഭാരുണശരവരകൊടിയുംപരിപാടിയും
പരിചോടിഹകാൺമതുമൂലം
ഇത്തരമതികടുഭാഷണവും
ഇടിയൊടുസമമഗ്ഘോഷണവും
സതപരമതുമൊരുപകട്ടുഷണവും
സകലമിളകിമണിഭൂഷണവും
ഉലതമൊരുമിശിവെട്ടുകളും
ഉരുതരമൊരുവകകൊട്ടുകളും
ഉലതപെരുകിനമുട്ടുകളും
മുഷ്ടരപികരതലതട്ടുകളും
തങ്ങളിലൊരുമിശിതല്ലുകളും
തടവുകളടവുകളുള്ളകളും
തിങ്ങിനശംപടവില്ലുകളും
തെരുതെരെയൊരുവഴികല്ലുകളും
കുത്രചിലരികടെചാക്കുകളും
കുഹചനപലപലവാക്കുകളും
ക്ഷത്രിയവരരുടെനോക്കുകളും
ക്ഷണമുടനൊരുമിശിനീക്കുകളും
വിക്രമമൊട്ടുപടക്രുട്ടുകയും
വിരവിനൊട്ടുചിലരുടനോട്ടുകയും
അക്രമമൊരുവകപാട്ടുകയും
അതിശയമൊട്ടുചിലർചാട്ടുകയും
താഡനമൊരുവകകൊള്ളുകയും
തടിമുടിപിടിയൊട്ടുതള്ളുകയും
പാടവമൊട്ടുചിലർതുള്ളുകയും
കട്ടുക്കനെച്ചിലരട്ടുക്കയും
കരത്തിലായുധമെടുക്കയും
കടന്നുവെട്ടുകൾകൊട്ടുക്കയും
കരങ്ങൾകൊണ്ടുതട്ടുക്കയും
ഇടയ്ക്കിടെച്ചിലർനടക്കയും
ചിലരിരിക്കയുംചിലർതിരിക്കയും
ചിലർമരിക്കയുംചിലരുരയ്ക്കയും
കളിക്കയുംചിലരൊളിക്കയും
ചിലരിളിക്കയുംചിലർപുളയ്ക്കയും
ചിലർതെളയ്ക്കയുംചിലർതുള്ളുകയും
ചിലർതളിക്കയുംചിലരടിക്കയും
ചിലർപിടിക്കയുംചിലർപൊടിക്കയും
ചിലർകടിക്കയുംചിലർമടിക്കയും
ചിലർമുടിക്കയുംമധുകുടിക്കയും
ചിലർമരിക്കയുംചിലർതിരിക്കയും
വമ്പുകൊണ്ടുനേർത്തടുത്തുവന്നവ-
നമ്പുകൊണ്ടുകോർത്തുവീർത്തുവീഴുക
തമ്പുരാനകമ്പടിക്കുവന്നവർ
മുമ്പിൽവീണുരുണ്ടുരുണ്ടുകപ്പുക
രണ്ടുകാലുരണ്ടുകൈകളുംകണ
കൊണ്ടുകോർത്തുവണ്ടുപോലുഴന്നുതു
തണ്ടുതപ്പിരണ്ടുനാലുനാഴിക
കൊണ്ടുകണ്ടുകണ്ടിൽവന്നുചാടുക
വില്ലുകൊണ്ടുതല്ലുകൊണ്ടൊരുത്തനു
പല്ലുമെല്ലമൊക്കവേതകന്നിതു
കല്ലുകൊണ്ടെറിഞ്ഞുകൊല്ലുക
കില്ലുകന്നുമുഷ്ടികൊണ്ടുകുത്തുക
മുട്ടുകൊണ്ടുമൂക്കുപോയിവീഴുക
വെട്ടുകൊണ്ടുവേഗമോട്ടമണ്ടുക
പെട്ടുപോയഭൂമിപാലരെച്ചിലർ
പട്ടുകൊണ്ടുമൂടിയങ്ങെടുത്തൊരു
കട്ടിന്മീതിലിട്ടുകൊണ്ടുകെട്ടുക
വട്ടമിട്ടടുത്തുവന്നുകുത്തുക
വാട്ടമററുവാളെടുത്തുവെട്ടുക
കൂട്ടമോടണഞ്ഞുടൻപിണങ്ങുക
ഇങ്ങനെയുള്ളൊരുസമരാരംഭേ
തിങ്ങിനകോപമിയന്നൊരുപാർത്ഥൻ
തുംഗമതാകിനഗാണ്ഡീവചാപം
ഭംഗിയിലങ്ങുകുലച്ചുവലിച്ചഥ
ബാണമെടുത്തുതൊടുത്തുടനേതിരു-
വാണെയുമിട്ടുരണാങ്കതുടങ്ങി
സായകനികരംകൊണ്ടൊരുനൃപന്മാ-
രായുധമമ്പതുനുറുനുറുങ്ങി
കായത്താലൊരുമുറിവെന്നുള്ളതു-
മായവനെങ്ങുമതുണ്ടായില്ല.
നായന്മാരുടെച്ചട്ടകൾതൊപ്പികൾ
ആയിരശകലമതാക്കിമുറിച്ചു
കാതിലണിഞ്ഞകടുക്കൻപോയി
കാതിന്നുഹാനിഭവിച്ചതുമില്ല
കടകംപോയികരംപോയില്ല

കടിസൂത്രങ്ങളശേഷംപോയി
കടീതടഭംഗംവന്നതുമില്ല
ഉടലിലൊരമ്പുതറച്ചതുമില്ല
വെൺമയിലവരുടെകോപ്പുകളെല്ലാം
എൺമണിപോലെഅറുങ്ങിപ്പോയി
അസ്ത്രസമൂഹംകൊണ്ടങ്ങവരുടെ
വസ്ത്രമശേഷവുമാശുതകർന്നു
ഭഗ്നമനോരഥനീശന്മാർ
നഗ്നന്മാരായ് നാണംകെട്ടഥ
ഭാവക്ഷയവുംപൂണ്ടുടനഖിലം
ധാവതിചെയ്തുധരണീതലാന്തേ

നഗ്നജിത്പുത്രിതന്നിൽമഗ്നന്മാരായിവന്നു
ഭഗ്നമാനമായനല്ലനഗ്നന്മാരായിനിങ്ങൾ
നാണംകെട്ടുവെന്നുനാണവുംകെട്ടുനല്ലോ
രാണിമാപുരന്മാരല്ലെന്നുംവന്നുനിങ്ങൾ
ഊണിനുമാത്രംകൊള്ളാമൂഴിക്കുനാഥന്മാരായ്
വാണീടുന്നതിനല്ലാവല്ലാത്തഭോഷന്മാരെ
പാണിയിലുള്ളവില്ലുംബാണവുംകളഞ്ഞോരോ
കോണിലൊളിച്ചുകൊണ്ടുവാണീടാമിനിമേലിൽ
പ്രാണങ്ങൾപോയെങ്കിലൊപ്രാണവംപോകയില്ല
ആണുങ്ങളാതവർക്കുണ്ടോത്രയതുസാധിക്കുന്നു
കാളകൾകൂട്ടിബന്ധിപ്പാനെളുതല്ലാതായനിങ്ങൾ
കോളില്ലാതെകണ്ടോരോരോഗോഷ്ഠികൾഭാവിച്ചതു
തുള്ളമില്ലാതെതാന്തേളുകളെന്നപോലെ
നാളേക്കുമാകുംനിങ്ങൾനീളേക്കുമാകാനിങ്ങൾ
പാഴിലോരാട്ടായുധംഭാവിച്ചതോററനിങ്ങൾ
കാശിക്കുപോയ്ക്കോണ്ടാലുംകുശലപ്പേഴന്മാരെ
ക്ലേശിക്കുന്നെന്തേനല്ലരാശിക്കുപിറക്കാഞ്ഞാൽ
മീശയ്ക്കുവീഴ്ച്ചയെന്തുവീരത്തിനില്ലാതാകും
പെണ്ണിന്റെരൂപംകണ്ടുകാംക്ഷിച്ചുനിങ്ങൾക്കി- (പ്പോൾ
കണ്ണിന്റെമറ്റെന്നതാൾകാണ്മാനുംക്രുടക്കി
പെണ്ണുങ്ങളെന്നുമൂലംപോരിനുവന്നതിനു (ട്ടോ
കണ്ണന്റെവൈരികൾക്കാരിന്നുമറിവാനൊ
ഗാണ്ഡീവംച്ചുറ്റെറിച്ചപാണ്ഡവവീരൻതന്റെ
ഗാണ്ഡീവചാപത്തിന്റെതാണ്ഡവംഗ്രഹി (പ്പാനൊ
അല്ലെല്ലോഭോഷന്മാരെ! അല്ലല്ലോമൂഢന്മാരെ
പൊല്ലില്ലനിങ്ങളിടെയുള്ളതെളുതന്നുംക്രൂടം

ഇത്തരമുള്ളോരവിപ്രന്മാരുടെ
സത്തപരിഹാസോക്തികൾകേട്ടഥ
ക്ഷത്രിയരെല്ലാംചെവിയുംപൊത്തി
ക്ഷണമിഹധാവതിചെയ്തൊരശേഷം
ഭീമസഹോദരനാകിയവിജയൻ
രാമസഹോദരസഖിയൊടുചേർന്നഥ
താമസരഹിതംതാണുവണങ്ങി
താമരസേക്ഷണനോടുചൊല്ലിനാൻ;—
ദേവമുകുന്ദജയജയദേവമുകുന്ദ
കേവലപുരുഷാകേട്ടരുളീടുക

കേവലമെൻമൊഴികേശവശൗരേ!—ദേവമു- (കുന്ദ
പങ്കജനാഭനവാരുടെകിങ്കരനടിയൻ
ശങ്കവിട്ടുവരുന്നനരപതിസംഘമശേഷംജയിച്ചുര- (ണഭുവി
നിൻകടാക്ഷബലേനവിജയമസങ്കടമിങ്കൾക്കി
(വ്രപിനഹിനഹി—(ദേവമുകുന്ദ
അസ്ത്രങ്ങൾപോയിഅവർക്കുശസ്ത്രങ്ങൾപോ- (യി
അത്രയല്ലിട്ടുക്കണ്ടവസ്ത്രങ്ങളതുംപോയി
ഗാത്രങ്ങൾമൂടീടിലുമാത്രമുള്ളോരുലാഭം—ദേവ (മുകുന്ദ
സരസച്ഛനാഭസനാതനസരസിജനാഭ
ചരമവാരിധിതന്നിൽപരിചോടുവിളങ്ങുന്ന
പുരിതന്നിലകംപൂക്കമരവുക—ദേവമുകുന്ദ
സത്യാവിവാഹംകാണ്മാൻനമുക്കത്യന്തംമോഹം
സത്യസാഗരനാഥ; നിത്യ, നിർമ്മലാകാര
നരകമോചനനളിനലോചന
നന്ദനന്ദനസുന്ദരാനന—ദേവമുകുന്ദ
വിരതസന്ദേഹംഹരേകൃഷ്ണാ
വരദ! വന്ദേഹംതരണമേശ്രീസമാശ്രിത! തവ
കരുണവേണമനാരതംമയി
ചരണപങ്കജമേവതേമമ
ശരണമതുമമവരണമഴകൊട്—ദേവമുകുന്ദ
ദ്വാരാവതിപുരിതന്നിൽവസിക്കും
പൗരജനങ്ങളുമംഗനമാരും
സീരവരായുധനാംബലദേവനു-
മാരണവൃന്ദവുമെന്നിവരെല്ലാം
കേളിപരായണനാകിനകൃഷ്ണൻ
വേളികഴിച്ചൊരുസുന്ദരിയോടെ
മേളിതനായിയെഴുന്നള്ളുന്നൊരു
കേളിനടന്നതുകേട്ടതിമോദാൽ
മാളികമണിഗൃഹവാടികൾമേടകൾ
കേളിമഹാമണിമണ്ഡപവീധികൾ
കാളിനികേതനമങ്ങാടികളും
പാളികളെന്നിവമന്ദിരമെല്ലാം
വെള്ളികൾകൊണ്ടുംകനകംകൊണ്ടും
വെള്ളപ്പുടവകൾപട്ടുകൾകൊണ്ടും
വെള്ളരിമലരവലെന്നിവകൊണ്ടും
വെള്ളക്കൊടികോടികൾകൊണ്ടും
സ്ഫടികതരമഖിലമലംകൃതമാക്കി
പടുപടഹങ്ങളടിച്ചുമുഴക്കി
ഭടജനപടകളുമിടചേർന്നൻപൊടു
കടലുടെതടമതിൽവന്നുനിറഞ്ഞു
പടവുകൾവഞ്ചികൾവള്ളംതോണികൾ
പടവേറുഞ്ചിലകപ്പലുമെന്നിവ
കടലിലിറക്കിപ്പായുംകെട്ടി
അടനമ്പുകളുംതണ്ടുകളുംപുന-
രിടയിൽനെടുത്തകഴക്കോലുകളും
വടിവിലെടുത്തുതുഴഞ്ഞുംകൊണ്ടഥ
ഭടജനമനവധികടലുടനെട്ടവെ

കൂടൽനിറമുടയൊരു പുരുഷനകമ്പടി
കൂടുവതിന്നുടനക്കരപാറി
കാട്ടുകൾവെട്ടിവെളുപ്പിച്ചുടനെ
കോട്ടുകളൊക്കെനിറഞ്ഞഥനിന്നാർ
പാടവമേറ്റുംയദുപ്രവരന്മാർ
കോടക്കാർമുകിൽവർണ്ണൻമാധവ-
നതികുതുകേനരഥത്തേലേറി
കോസലനൃപനൊടുയാത്രയുമരുളി
ഭൂസുരവരനികരത്തൊടുകൂടി
ഭാസുരവേഷവിശേഷമനോഹര
നാസുരകുലരിപുയാത്രതുടങ്ങി
കോടക്കാർമുകിൽവർണ്ണൻതന്നുടെ
കൂടിവരുന്നൊരുകന്യാമണിയുടെ
മോടികൾകാണ്മാൻപൌരസ്ത്രീകളു-
മോടിവിയർത്തഥവരവുതുടങ്ങി
മാടണിമുലമാരുടനേവെൺകളി
മാടങ്ങളിലുംമണിമേടകളിലു-
മാടലകന്നുകരേറിയിരുന്നിതു
പേടമൃഗീമിഴിമണിയെക്കാണ്മാൻ
താച്ചപ്പെൺകൊടിമാരവരപ്പോൾ
പൂച്ചക്കതകുതുറന്നഥനോക്കി
ച്ചേർച്ചക്കാരൊടുമല്ലാതുള്ളൊരു
ചാച്ചക്കാരൊടുമുരചെയ്യുന്നു
നല്ലൊരുപെണ്ണിവൾകൊച്ചനുജത്തി
തെല്ലൊരുദോഷംപറവാനില്ലാ
പല്ലുംചൊടിയുംകണ്ണുംമുഖവും
എല്ലാമെത്രയുമതിരമണീയം
കാതുകൾതലമുടിമുലയിണയുംപുന-
രേതുമവൾക്കൊരുകുറവില്ലറിവിൻ
കാതിലമോതിരമാമത്താലികൾ
ആഭരമോടിഹകോപ്പുകളെല്ലാം
കൌതുകമുണ്ടിതുകാണ്മാൻനല്ലൊരു
ജാതകമെന്നേപറവാനുള്ളൂ
മാധവദേവനുമഹിഷിയതാകം-
നേതുംകുറവില്ലെന്നുധരിപ്പിൻ
തണ്ടാർശരനുംരതിയുംതങ്ങളി-
ലുണ്ടായുള്ളൊരുചേർച്ചകണക്കിനെ
വണ്ടാർകുഴൽമണിയാളാമിവളെ
ക്കൊണ്ടാടീടിനമധുസൂദനനെ
ക്കണ്ടാൽനല്ലൊരുപരമാനന്ദമു-
ണ്ടാമഖിലജനത്തിനുമിപ്പോൾ
പണ്ടുള്ളവരിലൊരുത്തനുമിക്കഥ
കണ്ടുസുഖിപ്പാൻകഴിവന്നില്ല
തലയിലെഴുത്തിനുഗുണമുണ്ടെങ്കിൽ
തരമായുള്ളൊരുപുരുഷനുമുണ്ടാം
തലയുംമുലയുംനന്നെങ്കിലുമൊരു
വിലപിടിയാത്തവർനാമെല്ലാരും
നമ്മുടെനായക്കൊരുതെളിവില്ല
ദുർമ്മുഖമല്ലാതില്ലൊരുനേരം
മറ്റൊരുപുരുഷൻവീട്ടിൽവരുമ്പോൾ
നെററിചുളിച്ചുവിളിച്ചുതുടങ്ങും
കുററംവരുമതുപേടിച്ചവനഥ
വെറുതെകൊട്ടപ്പാനിങ്ങെളുതല്ല
കള്ളനവൻമുതലുള്ളതശേഷം
കള്ളുകുടിച്ചുകുടിച്ചുമുടിച്ചു
പള്ളപൊറുപ്പാനില്ലാഞ്ഞവനുടെ
തള്ളയിരന്നുനടന്നീടുന്നു
കാളകൃഷിക്കവനാളല്ലേതും
വാളെല്ലാംപണയത്തിലുമാക്കി
പാളപിടിച്ചുനടക്കെന്ന്യേഇനി
നാളെക്കൊരുവഴികാണുന്നില്ല
എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞൊരുനാരീ
എന്നുടെസങ്കടമാരറിയുന്നു
ഇയ്യിടനമ്മുടെനായർപിണച്ചൊരു
വയ്യാവേലികൾവളരെവിശേഷം
അങ്ങേനില്പോളെന്നൊടുതെല്ലും
ചങ്ങാതിത്തമതില്ലെന്നല്ല
എങ്ങാനുംഞാൻപോയിമുടിഞ്ഞാൽ
മംഗലമെന്നൊരുഭാവവുമായി
നിച്ചരിയച്ചൊരിനാളെന്നുടെ
മച്ചിനകത്തുകടന്നഥവന്നു
കച്ചവലിച്ചതുതീയിലെരിച്ചും
കൊച്ചിനെവന്നുപിടിച്ചുവലിച്ചും
കൈകൾപിടിച്ചുംതമ്മിലടിച്ചുമ-
ട്ടുക്കളെപുക്കകലങ്ങളുടച്ചും
തക്കത്തിൽചിലകുടിപിടികൂടി
ഒച്ചത്തിൽചിലർകൂക്കിവിളിച്ചും
കോയിക്കൽചെന്നങ്ങറിയിച്ചും
സ്ഥായിക്കാർചിലരെന്ന്യേവേണ്ടും
കാര്യക്കാരതുകേട്ടുടനേനാ-
ലാൾപ്പട്ടന്മാരെയയച്ചു.
പട്ടന്മാർവന്നെന്നുടെവീട്ടിൽ
തൊട്ടതശേഷംതച്ചുമുടക്കി
അമ്മാവന്മാർക്കുമ്പക്കിളച്ചി-
ട്ടമ്മാത്രംമുതലുള്ളതശേഷം
അമ്മാപാപികൾകൊണ്ടുതിരിച്ചു
ഉമ്മാനില്ലാതായീനമുക്കും
ഊററക്കാരവരെങ്കിലുമങ്ങേ-
ക്കുറവുള്ളോർക്കൊരുബലംവന്നു
ചിരികണ്ടച്ചൻചെയ്തതുകേട്ടാൽ
ചിരിയാമെന്നേപറവാനുള്ളൂ
അങ്ങേക്കുറെറക്കൊച്ചിളയച്ചി-
ക്കങ്ങോൻപാതിപ്പടവേകൊടുത്തു
തിങ്ങളിലെട്ടോപത്തോപുത്തനു-
മങ്ങേനവിടെച്ചിലവുമിടീക്കും
അങ്ങനെവാഴുംകാലംനായ-
ക്കങ്ങൊരുകാര്യക്ലേശമതായി
ട്ടിങ്ങുവരാറില്ലെന്നതുകേട്ടി-
ട്ടിന്നാലഞ്ചൊരുമോടിക്കാരൻ
പൊളിയല്ലിതുമിളയച്ചിപ്പെണ്ണിനു
ളളിശയനത്തിനുപട്ടുംകൂട്ടി
കതകുമടച്ചവരിരുവരുമായി

ച്ചുരയിൽപുക്കവിനോദിക്കുമ്പോൾ
ചിരികണ്ടച്ചാർചുരികയുമായി
പുരവാതുക്കൽചെന്നുകരേറി
ആയതുകേട്ടഹാസ്യക്കാരൻ
നായർകിടന്നുവിറച്ചുതുടങ്ങി
പുരമുറിതന്നുടെകോണിൽകാണാം
പെരുതായുള്ളൊരുമങ്ങലിയപ്പോൾ
നായരെയങ്ങുപിടിച്ചുവലിച്ചവ-
ളായതിനുള്ളിലൊതുക്കിയിരുത്തി
പായുംതുണിയുംകൊണ്ടതുമൂടി
പ്പുരവാതാവുമടക്കിക്കൊണ്ടവൾ
കതകുതുറന്നാൾപെൺകൊടിതാനും
കൈത്തുകരേറിവെട്ടമെരിച്ചവർ
വെററിലതിന്മാൻവട്ടംകൂട്ടി
വസിക്കുന്നേരംമങ്ങലിതന്നിൽ
മടിഞ്ഞുകിടക്കുംചങ്ങാതികൾ
വലഞ്ഞുതുടങ്ങിവിയർപ്പുമടങ്ങി
വിയർത്തിനുള്ളിൽപാർപ്പാൻവശമ-
ല്ലാഞ്ഞുപതുക്കെയിളകുമ്പോൾ
ഇളയച്ചീമ്പുടിമങ്ങലിയിളകാ-
നെന്തൊരുകാരണമെന്നിതുചിരികണ്ടൻചോദി
കാടൻപൂച്ചകലങ്ങളുടച്ചു (ച്ചു
പാട്ടെപട്ടത്തിട്ടുനിരുത്തിപ്പാൻ
കൊതിയൻപൂച്ചത്തടിയനൊരൊന്നൊരു
ചതിയാലിതുപിടിച്ചതിലാക്കി
എന്നാലവനെക്കാണണമിന്നേ-
[illegible]നമനസ്സിലുറച്ചൊരു
തിരിയുംകത്തിച്ചുരികേചെന്നട-
ന്നൊരുകൈകൊണ്ടുതുറന്നതുനോക്കി
പൂച്ചക്കാടനുതലമുടിയുണ്ടോ
പൂത്തുമലർചൂടിനമോടിയുമുണ്ടോ
പാറ്റിയതുമെന്നാതലമുടിചുററി
വലിച്ചുപുറത്തുമറിച്ചുടനവനുടെ
മാറത്തൊന്നതൊഴിച്ചതുകൊണ്ടു
മാറിലവനുടെകോപംപിന്നെ
തിരികൊണ്ടവനുടെമീശകരിച്ചു
ചിരികണ്ടച്ചാരൊന്നതുകണ്ട-
ച്ചിചികയത്തോടിടയിൽചാടി
കച്ചവലിച്ചുകഴുത്തിൽകെട്ടി
അച്ചിരികണ്ടനെയവിടെയിഴച്ചുമ-
റിച്ചുമുടിച്ചുപിടിച്ചുമടിച്ചും
അങ്ങനെയുള്ളൊരുകലശല്യകൂട്ടി-
ട്ടങ്ങനെയവിടെപ്പാകംവന്നു
ളളയച്ചീനീചൊന്നതുകേൾക്കാം
പൊളിയല്ലെന്നൊക്കൊല്ലൊരുതിതിനുടെ
പരമാർത്ഥത്തെച്ചൊല്ലുകയെന്നാ-
ച്ചിരികണ്ടച്ചാരഭയംപുക്കാൻ
ചൊല്ലാമിതിനുടെപരമാർത്ഥംഞാൻ
വല്ലാത്തുള്ളൊരുപൂച്ചത്തടിയനെ
വല്ലകണക്കുംകണിയിൽപെട്ടവാ-
ണുള്ളൊരുകൌശലമിന്നുണ്ടാക്കി
മങ്ങലിതന്നിൽകണിയുംവച്ചേ-
ച്ചങ്ങുകളിപ്പാൻപോയിതുഞാനും
ഇങ്ങുവരുമ്പോൾകണിയിൽപെട്ടോ
എങ്ങനെയെന്നതറിഞ്ഞതുമില്ല
മങ്ങലിതന്നിലനക്കംകേട്ട്
അപ്പോളതുഞാൻമൂടിക്കെട്ടി
ഇങ്ങിനെയിതിനുടെസംഗതിയെന്നവൾ
ഭംഗിപറഞ്ഞറിയിച്ചതുകേട്ടഥ
പരമാർത്ഥംതാനെന്നാക്കൊതിയൻ
ചിരികണ്ടച്ചാർക്കുംബോധിച്ചു
എങ്ങനെകൃപാതാനുംവന്നി
മങ്ങലിതന്നിൽസംഗതിവന്നു
നായർപറഞ്ഞറിയിച്ചാനപ്പോൾ
മായമെനിക്കില്ലെന്നുടെചട്ടം
മുന്നംഞാനൊരുമുനിയുടെമുന്നിൽ
ചെന്നൊരുമാനിനെവെട്ടിക്കൊന്നൊരു
ഖേദമൊരെപ്പോലേതമ്മുടെ
പേമൃഗത്തെക്കൊന്നതുമൂലം
കാടൻപൂച്ചയതായിപ്പോനീ
മൂഢാഎന്നുശപിച്ചുമുനീന്ദ്രൻ
താപസേന്ദ്രനൊടുഞാനുമിരന്നു
കോപമനൊപ്പാടുകളഞ്ഞരുളേണം
ശാപമോക്ഷമടിയനുതരേണം
പാപമൂലമിഹവന്നുഭവിച്ചു
ചിരികണ്ടച്ചാരെന്നൊരുസുന്ദര
പുരുഷൻഭൂമിയിലുളവാമിനിമേൽ
കൊച്ചിളയച്ചിയുമട്ടോടത്തി-
ന്നച്ചിയതായുരുമായതുകാലം
പൂച്ചത്തടിയൻനീയവരുടെ
മച്ചിലിരിക്കുംമങ്ങലിതന്നിൽ
എന്നൊരുനാളിൽചെന്നുപതിക്കും
അന്നുനിനക്കുശമിക്കുംശാപം
തന്നുടെവേഷംവന്നുലഭിക്കും
എന്നുമുനീശ്വരനരുളിച്ചെയ്തു
എന്നൊരുമാർഗ്ഗവുമരുളിമുനീന്ദ്രൻ
വന്നതുകൊള്ളാമിന്നുനമുക്കും
ചിരികണ്ടച്ചാരായതുകേട്ടു
ചിരിച്ചുപിടിച്ചുപുണർന്നരചെയ്തു
മുനിവരനിങ്ങനെയരുളിച്ചെയ്തതു-
ലിനിയെന്തിങ്ങൊരുസംശയമിപ്പോൾ
അനുജാനീയുംഞാനുംകൂടി-
ട്ടിവളെട്ടേമേലിൽകൂടിനടക്കാം
ഇങ്ങനെതമ്മിൽസമയംചെയ്തവർ
തങ്ങളിലവിടെച്ചേർന്നുപിരിഞ്ഞു
ഇത്തരമോരോകഥകൾപറഞ്ഞും
ചിത്തരസേനമുകന്ദാഗമനം
കണ്ടുസുഖിച്ചാരംഗനമാരവർ
രണ്ടുവശത്തുംമേളികമീതെ.

സത്യാസ്വയംവരം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൯൭. രാമാനന്ദചരിതം.

കാരണപൂരുഷനാകിയ ഭഗവാൻ
വാരണവദനൻ വാരിജനയനൻ
ദ്വാരാവതിപുരി തന്നിലുദാരം
ദാരങ്ങളൊടു സമൂഹത്തോടും
സ്വൈരം വാണരുളീടിന കാലം
നാരദമുനിവരനൊരു ദിനമമ്പൊടു
നാരായണനെക്കാണ്മതിനവിടെ
പ്പാരാതങ്ങെഴുനള്ളി നിഗൂഢം
പതിനാറായിരമെട്ടും സ്ത്രീകടെ
പതിയാകുന്ന പരമ്പൂരുഷൻ താൻ
അതിമാനുഷനിവനെങ്കിലുമനവധി
മതിമുഖിമാരൊടു കൂടി രമിപ്പാൻ
മതിയാമെത്രമൊരുത്തനൊരുവൻ പുന-
രതിനുടെ കൌശലമുണ്ടറിയേണം
പ്രതിദിനമോരോ നാരികളോടും
രതിസുഖമനുഭവമെന്നു വരുമ്പോൾ
ഉഴവില്ലാതൊരു പുല്ലുകിളുത്തൊരു
പഴനിലമെന്നകണക്കേ സ്ത്രീകൾ
ക്രൂശം വരുവാൻ വളരെക്കാലം
പാഴിലിരുന്നേ സംഗതി കൂടൂ
മുപ്പതുമെട്ടുമൊരഞ്ചും വർഷം
മാസം പത്തും ദിവസമൊരെട്ടും
അങ്ങുകഴിഞ്ഞാലൊരു ദിനമവനൊടു
സംഗമമംഗനമാർക്കു ലഭിക്കും,
രണ്ടാം കുറി വരുമളവേ നാരികൾ
കണ്ടാലാകാതെത്രമപ്പോൾ
തണ്ടാർമാതിൻ കണവനുമായവർ
വേണ്ടാതെത്രമക്കാലത്തു
തലമുടിയൊക്കെ വെളുത്തു നരച്ചും
മുലയിണ തൂങ്ങിയുലഞ്ഞു ചമഞ്ഞും
ചിലപല്ലിന്നിളക്കം വരുമൊരു
വിലപിടിയാതവളാത്രമപ്പോൾ
ആയവർ പൊറുതിപ്പെണ്ണിന്നാൽ പുന-
രവളും പൊറുതുടങ്ങുമതിങ്ങിനെ
മകളും മകനും മരുമകൾ മകനും
പകപലതിങ്ങിനെ തീർന്നാലവിടെ
സുഖമില്ലെന്നും വന്നു ഭവിക്കും
കാളിയമഥനൻ വളരെ സ്ത്രീകളെ
വേളികഴിച്ചതുചിതമായില്ല;
കേളിക്കും സുഖമില്ലിസ്ത്രീകളെ
ലാളിക്കുന്നതുമെങ്ങിനെ കൃഷ്ണൻ
മുറമൊരുത്തിയെ ലാളിക്കുമ്പോൾ
മററപ്പെണ്ണിനു മുഞ്ഞി കറുക്കും
തെററന്നവളെസ്സമ്മാനിച്ചാൽ
കുററം മററവളൊന്നുണ്ടാക്കും
അററമതില്ലാതംഗനമാർക്കിഹ
കൊറുകൊറുത്തും കോപ്പുകൾ തീർത്തും
പേററിനു കടുകും മഞ്ഞളുമുള്ളിയു-
മേററം പലവക ചിലവുകളിട്ടും
വളരെ സ്ത്രീകളെ വെച്ചു പുലർത്തും
ജളപുരുഷൻ മുതലുള്ളത ശേഷം
കളവാനുള്ളൊരു സംഗതിയാകും
കളവാണികളിൽ കാംക്ഷ മുഴുത്താൽ
നളിനവിലോചനനാകിയ കൃഷ്ണനു-
നാരികളനവധിയുണ്ടായതിനാൽ
കളിപറകല്ലൊരു നേരവുമുള്ളിൽ
തെളിവില്ലെന്നും വന്നു ഭവിക്കും
വാസ്തുതമസ്സു നമുക്കെന്നതിനാൽ
ഈശ്വരവിലസിതമാർക്കറിയാവൂ
നന്ദകുമാരൻ ബോധിക്കാതെ
ചെന്നുപതുക്കെയൊളിച്ചൊരു ദിക്കിൽ
നിന്നുടനൊന്നു വിശേഷമറിഞ്ഞ-
ങ്ങിന്നു നമുക്കു ഗമിച്ചീടേണം"
ഇത്ഥം നാരദമാമുനി തന്നുടെ
ചിത്തം തന്നിൽ വിചാരിച്ചങ്ങൊരു
പുത്തൻ മണിമാളികമുകളേറി
പുരുഷോത്തമനുടെ ശയനഗൃഹത്തിൽ
ജാലകവാതിൽ പഴുതിൽക്കൂടെ
ചാലെയൊളിച്ചഥ നോക്കുന്നേരം
ഉത്തമപുരുഷൻ വെററിലയും തി-
ന്നുത്തമകാമിനി മണിയൊടു ചേർന്നു
മെത്തകയേറി മനോഭവലീലകൾ
ചിത്തസുഖേന കഴിപ്പതു കണ്ടു
ഇന്നു മുരാന്തകനിവളൊടു കൂടി
ചേർന്നു ശയിക്കും ദിവസമതല്ലോ
എന്നതറിഞ്ഞു മുനീന്ദ്രൻ മററൊരു
മന്ദിരസീമനി ചെല്ലുന്നേരം
അവിടത്തിൽ പുനരംബുജനേത്രനു-
മവികലസുന്ദരിയായൊരു പെണ്ണും
പകിടകളിച്ചും കൊണ്ടു രസിച്ചും
വികടവിനോദം വാണരുളുന്നു;
മററൊരു ഭവനേ ചെന്നു മുനീന്ദ്രൻ
പററിയൊളിച്ചഥ നോക്കുന്നേരം
കററക്കുഴൽമണിയൊരുവൾ മുകുന്ദനു
വെററതെറുത്തു കൊടുപ്പതു കണ്ടു
എതിർഗേഹാന്തേ ചെന്നു മുനീന്ദ്രൻ
കതകിൻ നികടേ നോക്കുന്നേരം
ചതുരൻ കൃഷ്ണനുമൊരു സുന്ദരിയും
ചതുരംഗം വെയ്ക്കുന്നതു കണ്ടു
വീണാധരമുനി മററൊരു ഭവനേ
കാണാതവിടെയൊളിച്ചഥ നോക്കി;
ചേണാർന്നിടിന മധുസൂദനനും
ഏണായതമിഴിയാകിന പെണ്ണും
വീണാവേണുവിനോദത്തോടെ

കാണായവിടെരമിക്കുന്നതുമഥ
ചാരെഭവനാന്തേചെന്നുമുനീന്ദ്രൻ
പാമപുമാനെയുമവിടെക്കണ്ടു
പരിമളമിളകിനമലയജമൊഴുകും
പാട്ടുതമൊഴിയുടെകുചഭരയുഗളം
പരിചൊടുതിരുമാറിടമീതേചേർത്തഥ
പാരമസുഖേനപുണർന്നീടുന്നു
പ്രാണാധിപനാംമാധവനിങ്ങനെ
ഏണമിഴിയുടെപാദസരോജേ
വീണാശ്രുവണങ്ങിടുന്നതുമഥ
കാണായ്വന്നിതുമറ്റൊരുഭവനേ
നലമൊടുമറ്റൊരുഗേഹേകൃഷ്ണൻ
ചലമിഴിയെനിജമടിയിലിരുത്തി
തലമുടിചിക്കിചിടിത്തീടുന്നതു
സുലളിതമവിടെക്കാണായ്വന്നു,
കലിതകുതൂഹലമന്യഗൃഹത്തിൽ
കലിമുനിചെന്നുകരേറുംനേരം
ജലജദളേക്ഷണനേവംനല്ലൊരു
ചലമിഴിയേനിജമടിയിലിരുത്തി
മലയജപങ്കിലകുംകുമകളഭം
മുലകളിലണിയിക്കുന്നതുകണ്ടു
കലഹപ്രിയമുനിതാനഥമറ്റൊരു
നിലയംതന്നിൽചെല്ലുന്നേരം
വലാരിപുസഹജനൊരംഗനതന്നുടെ
മുലയിണമെല്ലെത്തൊട്ടുതലോടി
"കലഹിക്കരുതേകാമിനി! നിന്നുടെ
മുലയിണയാണമറ്റൊരുനാരിയെ
ബലനാംചെയ്തില്ലാശ്രുസുശീലേ!
കലുഷതകളകകളമൊഴിമൗലേ
കുലദൈവതമേവരികസമീപേ"
ബലഭദ്രാനുജനിങ്ങനെയവളോടു
ചലമൊഴിഹന്തകനിഞ്ഞുപറഞ്ഞു
കലഹംതീർത്തുടനവിടെലലാടേ
തിലകക്കുറിചേർക്കുന്നതുകണ്ടു;
തട്ടിന്മേൽമറ്റൊരുഗേഹേകൃഷ്ണൻ
മട്ടലമൊത്തിപ്പദവുംപാടി
പട്ടുംചൊല്ലിപ്പൊരുളരുളീടിന
വിദ്യവിനോദവിലീനൻകണ്ടാൻ
ലോകമനാഥമറ്റൊരുഭവനവി-
ശേഷമതറിവാൻചെല്ലുന്നേരം.

മല്ലാരിദേവനൊരുഫുല്ലാക്ഷിയോടുംകൂടി
മുല്ലായുധകേളിയിലുല്ലാസത്തോടുംകൂടി
മെല്ലെപ്പരിഷ്കൃതവില്ലതൂനിനമലർ
വില്ലന്തിവരുന്നൊരുമല്ലൻമദനനെന്നെ
കൊല്ലുന്നതിന്മുമ്പേതെല്ലുംമടികൂടാതെ
വെല്ലുംപഞ്ചസാരയുംവെല്ലുമധരമതും
മെല്ലെന്നുതരികനീകില്ലൊന്നുമിനുവേണ്ടാ
നല്ലതിനെന്നതെവല്ലതിയുണ്ടാക്കാതെ
നില്ലനികേമനാശികില്ലതിയുഴല്ലന്നീ?
മുല്ലവിശിഖന്മാരെമല്ലാട്ടത്തിനുകാമ-
വല്ലീ! നീയെന്ന്യേഗതിയില്ലല്ലോനമുക്കിന്നു

ഇങ്ങിനെയൊരുപുരിതന്നിൽമുകുന്ദനൊ-
രംഗനയോടരുൾചെയ്തതുകേട്ടഥ
തിങ്ങിനമോദാൽനാരദമാമുനി
യെങ്ങുമൊരേടമിളച്ചിടാതെ
ഉൾക്കേറുംഹരിചരിതംകണ്ടഥ
മുക്കോൽവിടലുംവെച്ചുനടന്നു
നിരക്കെപ്പതിനാറായിരമെട്ടു-
മിതൊക്കെക്കണ്ടുസുവർണ്ണഗൃഹത്തിൽ
എല്ലാശയനഗൃഹങ്ങളിലുംബത
മല്ലാന്തകനുംമഹിഷിയുമായി
സല്ലാപാദിസുഖേനശയിപ്പതു-
മുല്ലാസാലഹകണ്ടുമുനീന്ദ്രൻ
കൃഷ്ണഹരേമധുസൂദനമാധവ!
വൃഷ്ണികുലേശ്വരവിശ്വംഭരജയ
വിസ്മയമീശ്വരതവമറിമായം
തസ്മിൻസ്വാമിൻനാഥനമസ്തേ!
സുസ്മിതനാകിയനാരദനിങ്ങിനെ
വിസ്മിതനായിവണങ്ങീട്ടുടനേ
രുക്മിണിതാനഥവാണരുളീടിന
രുക്മനികേതേചെന്നുമുനീന്ദ്രൻ
ഒട്ടുംമടിയാതെക്ഷണിപറവാൻ
വട്ടംകൂട്ടിവസിച്ചരുൾചെയ്തു

വരികവിരവൊടുവിധിതനൂജ!
വരഗുണശാലിനിവാരണഗമനേ!
ഹരിവല്ലഭിമാർപതിനാറായിര-
മരുണാധരിമാരതിസുന്ദരിമാർ
അതിലധികംപുനരെട്ടുനതാംഗിക-
ളതിലുംസുന്ദരിനീയുംഭാമയും
അതിശയമാകിനഹരികാമിനിമാ-
രതിനൊരുസംശയമില്ലസുശീലേ!
അതിലുംഹന്തനിനക്കുവിശേഷി-
ച്ചതിസൗഭാഗ്യമിതെന്നുപ്രസിദ്ധം;
എന്നിഹപലരുംപറയുന്നതുകേട്ടി-
ങ്ങിനെതന്നെനമുക്കുംബോധം

സത്യഭാഷിണിരുക്മിണിനീയും
സത്യഭാമയുംസംപ്രതിതുല്യം
സത്യസന്ധനാംകൃഷ്ണനുനിങ്ങളിൽ
നിത്യരാഗമൊരുനീക്കവുമില്ലം;
എങ്കിലുംകിമപിസംശയമല്പം-
മെങ്കലുള്ളതിഹഞാനുരചെയ്യാം
മങ്കമാർമണേനിങ്കലുറച്ചൊരു
പങ്കജാക്ഷനൊരുകലതാക്കാൻ
സത്യഭാമതാനൊന്നുമുതിന്നതു
സത്യബുദ്ധിയാംനീയറിയുന്നോ
ശ്രദ്ധമന്ത്രേഃകിമപിയവൾക്കൊരു
ശ്രദ്ധതന്ത്രമൊളണ്ടതുനൂനം;
പ്രൗഢനാകിയഹരിക്കവൾതങ്കൽ
ഗാഢരാഗമുളവായിതുകാലം
പാരിനിശനമരേന്ദ്രബലത്തെ
പോരിലൻപൊടുജയിച്ചുമുകുന്ദൻ
പാരിജാതമപിഹന്തഹരിച്ചു

പാരിടത്തിലത്ര കൊണ്ടിഹ ചൊന്ന
ആരുമാരുമറിയാതൊരുതളിക്കിൽ
പേരമാറിവിധമൊന്നു പകർത്തി
തത്ര നട്ടു വളമിട്ടു നനച്ചു
ചിത്രരത്നശിലകൊണ്ടു പടുത്തു
പത്മരാഗത്തണവും മണവും ബഹു
പത്മനാഭനുടെ ഭാമിനിയാകും
സത്യഭാമയുടെ മന്ദിരമിപ്പോൾ
സത്യലോകസുരലോകസമാനം
ഇരിക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്കു നിരക്കുന്ന ദ്രവ്യമെല്ലാം
തെരിക്കെന്നു ഭഗവാൻ ചെയ്തു തന്നൊരിക്കലും കുറവി
[ല്ലാം
ഉരിക്കഞ്ഞി രണ്ടു വാറു മൊരിക്കൽ ഭുജിച്ചുകൊണ്ടു
മരിപ്പോളം കിടക്കുന്നോരിരപ്പാളിക്കൂട്ടമെല്ലാം
നിറപ്പൊടു പാരിജാതത്തരു പ്രൗഢനോട്ടം-
[ചെന്ന-
ഞെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നോരമ്മേതന്റെ പാർക്കുന്നൊരു കൊമ്പുകളി-
ലിരിക്കുന്ന പട്ടും പൊന്നും
പൊരുക്കുന്നതെല്ലാം വിത്തും
കൊതിക്കുന്നതെല്ലാം താഴെ
പതിക്കുന്നതാശു കാണാം
ഉടുപ്പാനില്ലാത്തവൻ പ-
ട്ടുടുത്തു കങ്കണം കയ്യിൽ
തൊടുത്തു കാതുരണ്ടിലും
കടുക്കൻ പോട്ടു കൊണ്ടൊരോ
മിടുക്കന്മാർ നെല്ലുരിയും
പൊടുക്കുന്നു ചാക്കിൽ കെട്ടി
നടക്കുന്നു വീട്ടിൽ കൊണ്ടെ
കിടക്കുന്ന നാരിമാർക്കും
കൊടുക്കുന്നു വേണ്ടതെല്ലാം
കടക്കാരും പോന്നു വന്നു
തടുക്കാതെ ദ്രവ്യം വാങ്ങി
അടക്കം പൂണ്ടങ്ങുമാറി
നടക്കുന്നു സന്തോഷിച്ചു
കൊടുക്കുന്നോർ വേലയെല്ലാ-
മെടുക്കുന്നവർക്കു കൂലി
കൊടുക്കുന്നതിന്നു മേലും
മടിക്കുന്നോരില്ല കാലം
തരുണീകുലമണി ഭാമ വസിക്കും
പുരമതിൽ മരുവിന്നൊരു തരുണീ സുരതരു
ധനവസനാദികളെല്ലാം കൊരുത്തും
തെരുതെരെയങ്ങു കൊടുക്കും താനും
തെരുവുകൾ വീടുകൾ നാടുകളെല്ലാം
പെരികിന ധനധാന്യാദികൾ കണ്ടിഹ
പരിപൂർണ്ണമ്മൃതമായ് വന്നിതു ബത
സരസതരസുന്ദരി രുക്മിണി ബാലേ!
ഇത്തരമുത്തരസുരപുഷ്പത്തെ
സത്വരമിങ്ങിഹ കൊണ്ടുവന്നിപ്പോൾ
പത്തുസഹസ്രവുമാറുസഹസ്രവു-
മുത്തമകാമിനിമണികളിലാർക്കും
ഉത്തമപൂരുഷൻ ദാനം ചെയ്തി-
ല്ലത്തൊഴിൽ കൊള്ളാമായതു പോട്ടെ;
ഏട്ടവധുക്കളിലേററം മുരഹര-
നിഷ്ടയതായൊരു രുക്മിണി നിന്നുടെ
വീട്ടിലെ മുററത്തമരദ്രുമമതു
നട്ടുനനപ്പാൻ നിന്നുടെ വല്ലഭ-
നൊട്ടും കനിവില്ലാഞ്ഞതു കഷ്ടം!
ഹന്ത നിനക്കു തരാഞ്ഞതിനേക്കാ-
ളന്തസ്താപമവർക്കു കൊടുത്തതു:
കൊന്നതിനേക്കാൾ കരത ചിറകൽ
ചെന്നുവിളിക്കുന്നതു ബഹുദുഃഖം"
ഇത്തരമേഷണി കൂട്ടി മുനീന്ദ്രൻ
സത്വരമങ്ങു ഗമിച്ചൊരു ശേഷം
ബുദ്ധിക്ഷയവും പൂണ്ടഥ രുക്മിണി
ക്രുദ്ധിച്ചവിടെത്തന്നുടെ ഭവനേ;
കതകുമടച്ചു കിടക്കുന്നേരം
കടൽനിറമുടയവനങ്ങെഴുനള്ളി

(പദം)

ബന്ധൂകാധരിമാർ കൂപ്പും ബന്ധുരാംഗി! പാരാ
ബന്ധിച്ചു കിടപ്പാനൊരു ബന്ധം ബാലേ [ൽ
അന്തിനേരവുമിരുട്ടും വന്നു കൂടി നിന്റെ
അന്തികേ ശയിപ്പാനല്ലോ വന്നതൊരും.
എന്തിനു കോപിക്കുന്നു കല്യാണാംഗി! കൃഷ്ണൻ
എന്തൊരു പിഴ ചെയ്തിപ്പോളെന്നു ചൊൽക മാ-
രന്റെ ശരങ്ങളേറ്റുമാഴ്കുന്നെടി ചിത്തം
ആരെന്റെ മാലറിയുന്നു നീയല്ലാതെ
പന്തിടഞ്ഞ പോർമുലകൾ പുൽകാനല്ലോ വന്നു
ദന്തിഗാമിനി! നിൻകാന്തൻ വാസുദേവൻ
മററുള്ള മാനിനിമാരെ കൈവെടിഞ്ഞിങ്ങാനും
മറ്റും നിന്നോടു രമിപ്പാനല്ലോ വന്നു
കുററമെന്തിനിക്കു ബാലേ! ക്രൂരിയില്ലാതായ് വന്നു
തെററെന്നു കതകടപ്പാനെന്തു മൂലം
പാരമുണ്ടു പരിതാപം പങ്കജാക്ഷി ബാലേ
പാരാതെ വാതിൽ തുറക്ക രുക്മിണി നീ
ഇങ്ങനെ മധുരിമ തന്നുടെ വചനം
തിങ്ങിന കലഹത്തോടെ കേട്ടഥ
മങ്ങിന മുഖവും താഴ്ത്തിയിരുന്നു കൊ-
ലങ്ങിനവചസാ രുക്മിണി ചൊന്നാൾ

പദം

"വേണ്ടാർകുഴലിമാരെക്കൊണ്ടാടിവീണോളി
(പ്രാണ-
പണ്ടൊരു വേഷമല്ലല്ലൊ പണ്ടൊരു വേഷമില്ലല്ലോ
അംബുജമധുപാനമാരിക്കുന്നോ ഭൃംഗം
നിംബത്തെ കാംക്ഷിച്ചീടുമോ?
നിർമ്മലാകാരനിംബത്തെ കാംക്ഷിച്ചീടുമോ?
പാരാതെ തന്നൊപ്പമിന്നാരായിരം നാരിമാർ
വേറായ് നിനക്കുണ്ടല്ലോ
പോയൊന്നാലുമെന്തേ; വേറായ് നിനക്കുണ്ടല്ലോ
പാരിജാതത്തെക്കൊണ്ടു ചിന്താമിച്ചു വച്ചിരിക്കും
പാരിജാതമിങ്ങൊന്നുമില്ലല്ലോ
വാരിധിവർണ്ണ! വാരിജാക്ഷിമാരല്ലല്ലോ;
ദിവ്യസ്ത്രീയോടു കൂടി ദിവ്യകുസുമം ചൂടി

നിർവ്യാജക്രീഡചെയ്യാലുംനീരജനേത്ര!
നിർവ്യാജക്രീഡചെയ്യാലും
സാരങ്ങളായുള്ളോരുദാരങ്ങൾനിൻവരവും
പാരംകൊതിച്ചുമേവുന്നു
പാരാതെലോകപാരംകൊതിച്ചുമേവുന്നു
ഭീഷ്മകമകളുടെവചനമിതിങ്ങിനെ
ഊഷ്മളതരമഥകേട്ടുമുകുന്ദൻ
ശാന്തിദവാക്കുകൾചെയ്തുപതുക്കെ
ശാന്തതകിമപിവരുത്തിക്കൊണ്ടഥ
വാതിൽതുറപ്പിച്ചാശുഗൃഹോപ-
സ്കാരാദിപറഞ്ഞുകളഞ്ഞുതെളിഞ്ഞൊരു
ഭാവമിയന്നൊരുഭാമിനിയോടും
ഭഗവാനത്രശയിച്ചുരമിച്ചു
അവശതകൾപറഞ്ഞുകളഞ്ഞു
അവളുടെമുഖമാശുതെളിഞ്ഞു
കുളർമുലകളണച്ചുപുണന്നു
ഇതിപലവിധലീലതുടന്നു
രതിരമണൻബാണമിണങ്ങി
മതിമുഖിയുടെകോപമടങ്ങി
മധുമലർഗണമാശുപൊഴിഞ്ഞു
തലമുടിവടിവോടുമഴിഞ്ഞു
പരിചോടുടനേവീടിനകന്നു
രജനിയതുകഴിഞ്ഞുപുലന്നു.
രജനികഴിഞ്ഞുപുലന്നൊരുസമയേ
രുചിരസുഖേനമുകുന്ദൻഭഗവാൻ
നിജകൃത്യങ്ങൾകഴിച്ചുഭുജിച്ചഥ
നിജമണിഭവനേചെന്നുവസിച്ചു
ഉള്ളിൽനിനച്ചിതുരുക്മിണിദേവി-
ക്കുള്ളിലഹമ്മതികൊണ്ടിഹകിഞ്ചിൽ
ഉള്ളനതാംഗിജനങ്ങളിലതിശയ-
മുള്ളവൾഞാനെന്നുണ്ടൊരുഭാവം
എങ്കിലതൊട്ടുശമിപ്പിക്കാഞ്ഞാ-
ലെങ്കലൊരുന്നതവരുമിനിമേലിൽ,
എന്നുമനസ്സിലുറച്ചുമുകുന്ദൻ
തന്നുടെവാഹനമാകിയഗരുഡനെ
ചിരവൊടുചിന്തിച്ചീടിനസമയേ
ഗരുഡനുമമ്പൊടുവന്നുവണങ്ങി
അരുളിച്ചെയ്തുമുകുന്ദൻഭഗവാൻ
"ഗരുഡാ!വരികസമീപേസുമതേ!
കദളീവനത്തിലിരിക്കുന്നുണ്ടിഹ
കപിവിചക്ഷണനാകിയഹനുമാൻ
മദനാന്തകനുടെബീജമവൻദശ-
വദനപുരത്തെദഹിപ്പിച്ചോരവൻ
രഘുനായകനുടെഭക്തൻമാരുതി
ലംഘ്യതരലംഘിതലവണസമുദ്രൻ
സുഗ്രീവപ്രിയനംഗദസേവ്യൻദശ-
ഗ്രീവന്റെകപോലസ്ഥലമതി-
ഉഗ്രനഖാവലികുലിശകരാളക-
രാഗ്രംകൊണ്ടടിക്കൂട്ടിയവീരൻ
അഞ്ജനതന്നുടെതനയൻനിശിചര-
ഭഞ്ജനമമ്പൊടുചെയ്തൊരുവീരൻ
അക്ഷകുമാരനെവിരവൊടുതന്നുടെ
കക്ഷംതന്നിലമർത്തിഞെരിച്ചുവ-
ധിച്ചുവിചക്ഷണനായ്മരുവീടിന
മാരുതസുതനുടെവീക്ഷണമായതു
പാരാതിങ്ങുലഭിച്ചീടേണം;
ദക്ഷനതായഭവാനതിനധുനാ
പക്ഷികുലോത്തമപോയ് വരവേണം.
"ഗന്ധമാദനമഹാഗിരിമുകളിൽ
ഗന്ധവാഹനതനുജനിരിക്ക-
ന്നൈന്ദ്രവാഹനസഹസ്രബലനാ-
ബന്ധുവാകുമവനാശുവരേണം
മർക്കടാധിപനെയിങ്ങുവരുത്താൻ
ദുർഘടംതവഭവിക്കയുമില്ല
മൽകടാക്ഷമവനാഗ്രഹമുണ്ടതു
നീക്കമില്ലവരുമിങ്ങുനിനച്ചാൽ;
പണ്ടുരാമനുടെചാരുകടാക്ഷം
കൊണ്ടുമൽപ്രിയനതാംഹനുമാനെ
കണ്ടുകൊൾവതിനുകൌതുകമിപ്പൊ-
ളുണ്ടുമേമനസിപക്ഷികുലേന്ദ്ര!
രണ്ടുനാലുദിവസത്തിനകംനീ
കൊണ്ടുവന്നുമമകാട്ടുകവേണം
രണ്ടുപക്ഷമതിനില്ലഭവാനെ
ക്കണ്ടുവെങ്കിലവനിങ്ങിഹപോരും.
അരുളപ്പാടതുകേട്ടുഗരുഡൻമുകുന്ദന്റെ
തിരുപ്പാദമവിടെക്കുപ്പിസ്തുതിച്ചുസന്തോഷ-
[ത്തോടെ
ചിറകുംപരത്തിക്കൊണ്ടുയർന്നുമാരുതവേഗ-
മിയന്നുഗഗനത്തിങ്കൽപരന്നുവടക്കുനോക്കി-
പ്പറന്നുനാടുകൾകാടുംകടന്നുഗന്ധമാദന-
മണഞ്ഞുകീഴ്പോട്ടുനോക്കിയറിഞ്ഞുമാരുതിവീര-
നിരിക്കുംകദളികൊണ്ടുല്ലസിക്കുംപ്രദേശത്തുചെ-
ന്നിറങ്ങിയരികേയങ്ങുനിറഞ്ഞവാഴക്കൂട്ടത്തിൽ
നിറഞ്ഞൊരുമണ്ഡപത്തിലിരിക്കുംശ്രീഹനുമാനെ
സ്മരിക്കുംമാനുഷർക്കുള്ളിലിരിക്കുംപാപങ്ങളെല്ലാം
തെരിക്കെന്നുനഷ്ടമാക്കുംദരിക്കലേതന്നെനൂനം
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരുശ്രീഹനുമാനെ
തിങ്ങിനമോദാൽകണ്ടൊരുനേരം
പതംഗപുംഗവനാകിയഗരുഡൻ
കപികുലപുംഗവനോടരുൾചെയ്തു
"ജനകസുതാപതിദൂതസഖേമണി-
കനകസുകുണ്ഡലമണ്ഡിതഗണ്ഡ
അനല്പമതേശൃണുമാമകവചനം
വിനതാസുതനഹമണ്ഡജവീരൻ
അരുണസഹോദരനധികവിനീതൻ
കരുണാകരനുടെവാഹനഭൃതൻ
അരുണാംബുജദളലോചനനാകിയ
ഹരിയുടെദൂതൻഞാനിഹവന്നു
അരുളിച്ചെയ്തുനിയോഗിച്ചിതുമാം
കാളിൽകനിവൊടുകാർമുകിൽവർണ്ണൻ
സുരപുരിസമമാംദ്വാരകതന്നിൽ
സുരുചിരവാസംചെയ്തരുളുന്ന

യദുകുലനാഥൻകൃഷ്ണൻതിരുവടി
സദുപാംശ്രീമൃദുചരണസരോജൻ
അഞ്ജനതന്നുടെമകനാകുന്നനി-
രഞ്ജനഹൃദയനതായഭവാനെ
അഞ്ജനവർണ്ണനുകാണ്മാനാഗ്രഹ-
മധികമതുണ്ടെന്നറികയിദാനീം
തൻതിരുവടിതാനെന്നെയയച്ചു
ചിന്തിതമെന്തെന്നാക്കറിയാവൂ;
പംക്തിമുഖാലയദാഹകനെദ്രുത-
മന്തികസീമനികൂട്ടിക്കൊണ്ടിഹ
വരികെന്നെന്നെനിയോഗിച്ചിതുഹരി
പെരികെക്കൌതുകമോടിതുകാലം
വിരവൊടുപോന്നീടുകനീകപിവര!
ഹരിവരമരുളുംഹന്തനിനക്കും.”
അരുണാത്മജസഹജനുടെവചനമതുകേട്ടുടൻ
അഞ്ജനേയൻകപിശ്രേഷ്ഠൻപറഞ്ഞിതു
“പശുപകുലമതിൽമരുവുമശുഭമെന്നിയേമവൻ
പാർത്ഥനുതേർതെളിപ്പാനിരിക്കുന്നവൻ
തെളിവുമൊരുവെളിവുമവനകമലരിലില്ലെടോ!
വെണ്ണയുംപാലുംകവർന്നുഭുജിപ്പവൻ
അവനുടയഭവനമതിൽവരികയുചിതമല്ലെടോ!
അഞ്ജനാപുത്രനാമിക്കപിശ്രേഷ്ഠനു
വൃഷലികളുടെവികൃതിബതശിവശിവനമുക്കഹോ
വീക്ഷണംചെയ്യാൻമനസ്സില്ലതെല്ലുമേ
ചടുലമിഴിപടലികളുടെവിടപണികൾചെയ്യുമ-
ച്ചങ്ങാതിയെച്ചെന്നുകാൺമാൻചിതംനഹി
രഘുനൃപതികുലതിലകനലഘുഭുജവിക്രമൻ
രാമഭദ്രസ്വാമിദേവൻസദൈവതം
അവനുടയചരണമൃദുകമലയുഗമാശ്രയം
അന്യനെസ്സേവിക്കയില്ലഞാനണ്ഡജാ.
മർക്കടവരനുടെവാക്കുകൾകേട്ടുട-
നുൾക്കടരോഷമിയന്നഥഗരുഡൻ
ഘനോൽക്കടമൃത്തകരങ്ങളുച്ചാരേ,
ധിക്കാരംമമകേൾക്കരുതിപ്പോൾ
ശക്രാദികളുംവന്നുവണങ്ങും
ചക്രായുധനെക്കൊണ്ടുദുഷിക്കും
വക്രാത്മാവേനിന്നോടുകിഞ്ചന
വക്കാണിച്ചേമതിയാവിപ്പോൾ
അക്കനുതുല്യമശേഷജഗത്തിലി-
തൊക്കെപ്പൊലിമവരുത്തിയിരിക്കും
വിക്രമജലനിധിവിശ്വജനേശ്വര-
നക്കടൽവർണ്ണൻകസ്തൂരിസഖി
മൽകുലദൈവതമദ്ദേഹത്തെനി-
നക്കുദുഷിപ്പാൻയോഗ്യതയുണ്ടോ?
മർക്കടകീടാ നിന്നുടെ
മസ്തകമിന്നുതകർത്തേപോവൂ
ഉഷ്ണമരത്തിടെകായുംകനിയും
തൊള്ളയിലിട്ടുകടിച്ചുഭുജിച്ചഥ
പള്ളനിറച്ചുമരത്തേലേറി
പല്ലുമിളിച്ചുപുളച്ചുനടക്കും
കള്ളക്കൂട്ടംകപിചപലന്മാർ
മുള്ളുപറഞ്ഞാലതുപൊഴുതുടനടി
കൊള്ളുമെടാമതികലഹംനിന്റെ
തള്ളയുമുടനേതീരുമശേഷം
കൊള്ളിവലിച്ചുതലയ്ക്കിട്ടുടനടി-
കൊള്ളിക്കുംഞാൻവാലുപിടിച്ചിഹ
തുള്ളിക്കുന്നുണ്ടത്രയുമല്ലിനി
വള്ളികൾകൊണ്ടുവരിഞ്ഞുകിണററിൽ
തള്ളിമറിച്ചൊരുതടികൊണ്ടുടലുകൾ
തല്ലിഞെരിച്ചുതടിച്ചകരങ്ങളിനെ
യെള്ളിനുതുല്യംപൊടിയാക്കാതെ-
നുള്ളിൽകോപമടങ്ങുകയില്ല;
തന്നെത്താനറിയാതെദുഷിക്കും
നിന്നെത്താമസിയാതെവധിച്ചേ
പന്നഗരിപുവിനുമതിയാകുള്ളു
പന്നഗഭക്ഷണപാടതാണെ”
എന്നതുകേട്ടരുൾചെയ്തുഹനൂമാ-
“നെന്നുടെനിധനംചെയ്യുതിനിപ്പോൾ
മന്നിലൊരുത്തരുമില്ലിഹപിന്നെ
പന്നഗലോകംതന്നിലുമില്ലാ
വിണ്ണിലുമില്ലെന്നറിയാമെന്നുടെ
ഉണ്ണികയക്കുന്നെന്തിനുപഴതേ
കണ്ണനുവേണ്ടികലഹിച്ചാൽനി-
ൻറണ്ണനുതുല്യമതാകുംനീയും
അണ്ഡജമൂഢാനിന്നുടെജ്യേഷ്ഠനെ-
രണ്ഡജനല്ലേസൂര്യനുസാരഥി?
പൊണ്ണനുതുടയിണയിലകൾമുറിച്ചൊരു
വണ്ണൻപാഴകുണക്കേരവിയുടെ
തേരുതെളിച്ചുനടക്കുന്നിപ്പോ-
ളരുമിതറിയാതില്ലിഹഗരുഡ!
ഊരുവിഹീനൻതന്നുടെതമ്പി-
ക്കൂരുമുറിഞ്ഞുനടപ്പാറായി,
മാരുതിയോടുമരുത്തുവരുന്നവ-
രാരുംതോററുമടങ്ങാതില്ലാ
പോരുംനിന്നുടെപൌരുഷവാക്കുകൾ
ചേരുന്നില്ലിഹചെറുമിദാനീം
പോരതുനോംജയിപ്പാൻമാത്രം
പോരുംഞാനെന്നാഗ്രഹമെങ്കിൽ
ആരംഭിക്കുണമാഹവമെന്നോടു
സാരംവെച്ചുപറഞ്ഞതുമതിമതി
കൊക്കുംമുഖവുംനഖവുംചിറകുമി-
നിക്കണ്ടായുധമമർചെയ്യുതിനെ-
ന്നുൾക്കമലത്തിൽനിനക്കൊരുഷ്ഠംകൃതി
നില്ക്കുംരണ്ടടികൊള്ളുന്നേരം
മുഷ്ക്കുശമിച്ചുടനിയൽകണാകെ
പറക്കുംനീപടയേറെന്നാകിൽ
മിക്കജയിച്ചൊരുരാവണവീര-
നിരിക്കുംചങ്ങാനശരംചുട്ടു-
കരിച്ചൊരുകരുമനകൂട്ടുവരാരും
ഇക്കപിവീരനെതിർക്കയുമില്ലാ
മക്കെയറിഞ്ഞൊരുപക്ഷിക്കൊന്നയ-
മക്കാമെന്നുമതിന്നതുകൊള്ളാം;

നിന്നെക്കൊല്ലുകയില്ലേ ഹനുമാൻ
പിന്നെദ്ദോഷം വരുമതുമൂലം
കിന്നരചാരണസന്നുതനീശാര-
ന്നെന്നുടെ നാഥൻ ശ്രീനാരായണ-
ദേവൻതന്നുടെ വാഹനമാകിയ
ഖഗദേഹത്തെ നശിപ്പിച്ചെന്നാ-
ലദ്ദോഷം മമ തീരുകയില്ലെ-
ന്നുദ്ദേശിച്ചു പറഞ്ഞിതു ഞാനും
സർപ്പാശനനായുള്ളൊരു നിന്നുടെ
ദർപ്പമടക്കിയയപ്പാനല്പം
സംഗരമിവിടെച്ചെയ്യാം പുന-
രങ്ങെപ്പുറമേതും ഭാവവുമില്ലാ."
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരു പവനാത്മജനുടെ
ഭംഗികലർന്നൊരു മൊഴി കേട്ടിട്ടും
സംഗരമെല്ലതല്ലെന്നു ഹൃദാ വി-
ഹംഗമരാജനതൊന്നീലേതും;
"കുരുതിക്കൊള്ളുട കപികുലകീടാ!
പൊരുതിക്കൊള്ളുട പൊണ്ണത്തടിയാ
തരുമൃഗമാകിയ നിന്നുടെ തടിയൊരു
പെരുമലപോലെ തടിച്ചു തുടിച്ചു-
തടിച്ചുരുളച്ചു പിടിച്ചു മിഴിച്ചു മെ-
തിത്തുവരുന്ന സമർത്ഥൻ ഗരുഡൻ
ധൂർത്തു പെരുത്ത കുരങ്ങച്ചാരേ!
ക്രൂർത്തു വളഞ്ഞൊരു കൊക്കിൻമുകളിൽ
കോർത്തും കൊണ്ടു പറന്നു തിരിച്ചു-
കാർത്ത്യായനിയുടെ സോദരനാകിയ
കീർത്ത്യാ വിലസിന സുലളിത കോമള
മൂർത്ത്യാ നന്ദജനാർത്ത്യാലിഹരൻ
മുരരിപു ഭഗവാൻ വാണരുളുന്ന
പുരത്തിൽ കൊണ്ടെത്താക്കി വരാതിഹ
തൻ തിരുമുമ്പിൽ കാഴ്ചയതായ് വ-
ച്ചന്തരമെന്യേ തൊഴുതീടുന്നേൻ"
ഇത്ഥം പറഞ്ഞു ചെന്നു യുദ്ധം തുടങ്ങി പാരം
ക്രുദ്ധൻ ഗരുഡനതിശുദ്ധൻ താനെന്നേ വേണ്ടൂ
ശക്തന്മാരായുള്ളൊരു നക്തഞ്ചരേന്ദ്രന്മാരെ
കുത്തിക്കൊല ചെയ്തൊരു ശക്തിയിൽ പാതി വേണ്ട
മരുത്തിന്റെ പുത്രനാകും കരുത്തൻ ഹനുമാനെന്നു
പരമാർത്ഥമറിയാതെ ഗരുഡൻ പട തുടങ്ങി
ചൊടിച്ചും ചിറകുകൾകൊണ്ടടിച്ചും
കൊക്കുകൾകൊണ്ടു കടിച്ചും
വട്ടത്തിൽ പത്തണഞ്ഞും
വല്ലാത്ത വാക്കു പറഞ്ഞും
തങ്ങളിൽ കെട്ടിപ്പിണഞ്ഞും
ദൂഷണം ചൊല്ലിപ്പഴിച്ചും
ഘോഷിച്ചുരുണ്ടുകടിച്ചും
പോരാടുന്നേരം കലുങ്ങി
ഗന്ധമാദനം കുലുങ്ങി
വാരിധി നാലും മുടങ്ങി
മൃഗസഞ്ചാരം നടുങ്ങി
ഭൂചക്രവാളം മടങ്ങിടാതെ
തങ്ങളിൽത്തുടങ്ങി മുഷ്ടിയുദ്ധങ്ങൾ

അടികളുമിടികളുമുടനുടനെ
കടിപിടികലശലുമിഹച്ചടനെ
വടിതടിയെക്കൊയ്യുമടവുകളും
പൊട്ടുപൊടെരിതവും വിരുതുകളും
കലനാവിധങ്ങളൊന്നു പകർന്നീടുന്നു
കടലിവിപിനമൊക്കെത്തകർന്നീടുന്നു
മലകടെ ഗുഹകളും മുഴങ്ങീടുന്നു
കലചൂലികളുമേറ്റം കുഴങ്ങീടുന്നു
കലഹരസികൻ മുനി രസിച്ചീടുന്നു
കപിതതികളുമതിഹസിച്ചീടുന്നു
ഭയമുടയവരൊക്കെത്തിരിച്ചീടുന്നു
ഭയമില്ലാത്തവർ കണ്ടു രസിച്ചീടുന്നു
വരഗിരിസമമൊന്നു വളർന്നീടുന്നു
പരിചൊടു കയ്യും കാലും തളർന്നീടുന്നു
ഗരുഡനുമദമൊന്നു കുറഞ്ഞീടുന്നു
ഗഹനഭുവതിൽനിന്നു പറന്നീടുന്നു
തെല്ലുകഴിഞ്ഞൊരു മാരുതസുതനുടെ
തല്ലുകൾകൊണ്ടു തളർന്നു ശരീരം
അല്ലൽമുഴുത്തുടനരുണസഹോദര-
നാശു പറന്നു തിരിച്ചു തുടങ്ങി
ഒന്നു വിളിച്ചരുൾചെയ്തു ഹനൂമാ-
നെന്നുടെ ഗരുഡൻ ഖേദിക്കേണ്ടാ
എന്നെപ്പൊരുതു ജയിപ്പാനിപ്പോൾ
മന്നിലൊരുത്തരുമതിയാകില്ലാ
എന്നതു കാരണമെന്നോടു തോറ്റതി-
നെന്നുടെ ഗരുഡനൊരവമതി വേണ്ടാ
ഭവദപരാക്രമമില്ലാതല്ലിഹ
ഭംഗം വന്നു ഭവിച്ചു സഖേ! തവ
തുംഗപരാക്രമനാകിയ മമ കല-
പുംഗവരാമസ്വാമികടാക്ഷം-
കൊണ്ടു നമുക്കു വിശേഷതയുള്ളതു
കൊണ്ടു ഭവാനുമറിഞ്ഞീടേണം
രണ്ടുവിധം വാക്കില്ല നമുക്കു
പണ്ടുമിതാനീകപിനാഹിതമേ
ശൃണു വാമെന്നുടെ രഘുകുലനാഥൻ
ഭവാനിപ്പോൾ ചൊല്ലിയയച്ചാൽ
വരുവാൻ സംശയമില്ലിങ്ങാവതു-
നൊരു വാക്കങ്ങറിയിപ്പിക്കേണം
സജ്ജനസഭയിലിരുന്നരുളുകിലും
ദുർജ്ജനസഭയിലിരുന്നരുളുകിലും
അർജ്ജുനകസുതാപതിയരുൾചെയ്യു-
ളവിടെ നമുക്കു വരാൻ കുറവില്ലാ"
ഇത്തരമുള്ളൊരു മാരുതി വചനം
ചിത്തരസത്തോടു കേട്ടഥ ഗരുഡൻ
സത്വരമങ്ങു പറന്നു തിരിച്ചു-
ങ്ങുത്തരമുരിയാടാതെ ഗമിച്ചു;
കാരണപുരുഷൻ വാണരുളീടിന
ദ്വാരാവതിപുരി പുക്കഥ ഗരുഡൻ
വന്ദനചെയ്തിഹ നിന്നൊരു സമയേ
നന്ദകുമാരൻ ചോദ്യം ചെയ്തു
"എന്നുടെ ഗരുഡൻ വന്നോ? ബത പുന-

രെങ്ങുഹനൂമാൻപിറകെവരുന്നോ!
നിന്നോടുകൂടിവരാതെയിരിപ്പാൻ
സംഗതിയില്ലവനെന്തിഹവൈകി
മൽക്കവരനിഹഗോപുരസീമനി
പാൎക്കുന്നോന്തിരുപഴുതിലിദാനീം;
വെക്കംവരുവാൻചൊല്ലീടവനെ
അക്കപിവരനവസരമറിയേണം"
അജ്ജനസഖിയുടെവചനംകേട്ടിഹ
ലജ്ജിതനാകിയവിനതാതനയൻ
അഞ്ജലികൂപ്പിയുണൎത്തിച്ചാന-
ഞ്ജനതന്നുടെമകനുടെവചനം
"ഉല്പലലോചനനിന്തിരുവടിയുടെ
കല്പനഞാൻചെന്നവനോടുചൊന്നേൻ
അല്പംബഹുമാനിച്ചീലെന്നാ-
ല്ലപ്രിയവചനമുരച്ചുഹനൂമാൻ
നിന്തിരുവടിയെക്കൊണ്ടുദുഷിച്ചതു
ചിന്തിച്ചാലതികഠിനംകഠിനം
ഹന്തനമുക്കതുണൎത്തിപ്പാനെള്ളു-
തല്ലമുകുന്ദമുകുന്ദനമസ്തേ!
ഇടയിച്ചാത്തന്മാരാകുമെം-
രിടയന്മാരുടെനടുവിൽവസിക്കും
മുടിയൻചൊല്ലിയയച്ചിഹവന്നൊരു
തടിയൻനീയെന്തറിയും? മൂഢാ!
മടയൻചൊല്ലിയവിടുപണിയെല്ലാം
മടികൂടാതെയെടുത്തുപൊറുക്കും
പിടിയാത്തവരൊടുപരിയപ്പെട്ടോ-
രടിയാനല്ലിക്കപികുലവീരൻ
കടിയാപ്പട്ടികരയ്ക്കുമ്പോളൊരു
വടിയാൽനിൽക്കാതുള്ളതെന്തിഹ
വട്ടുവാവനെന്നേപ്പേടിയുമില്ലി-
പ്പട്ടവംപവനതനൂജമതിച്ചപ്പോൾ
കട്ടതായ്ശബ്ദിക്കുംകുറുനരിയെ
കടുവായുണ്ടോപേടിക്കുന്നു?
ചൊല്ലേറുംരാഘവനായകനല്ലാ-
തില്ലൊരുദൈവമെനിക്കിഹഭുവനേ
കല്യാണാംഗീസീതാരമണൻ
ചൊല്ലിയയച്ചെന്നാലവിടത്തിൽ
ചെല്ലുവതിന്നൊരുസംശയവുംപുന-
രില്ലനമുക്കതുബോധിച്ചാലും!
വല്ലതുമെങ്കിലുമസ്തുനമുക്കൊരു
വല്ലഭശൌരിക്കുവെല്ലുകയുമില്ല
പുല്ലുംനിന്നുടെസ്വാമിയുമൊക്കും
ചൊല്ലുകനീചെന്നവനോടിതെല്ലാം
വെല്ലുകവന്നുഭുജിച്ചുനടക്കും
കണ്ണൻചൊല്ലിയയച്ചുവിശേഷം
കണ്ണുംകൊണ്ടുശ്രവിക്കയുമില്ലി-
യണ്ണവതരണംചെയ്തൊരുഹനുമാൻ
അക്കപിയിങ്ങനെനിന്തിരുവടിയെ
ധിക്കാരേണപറഞ്ഞൊരുവാക്കുസ-
ഹിക്കാഞ്ഞടിയൻതടിയൻകപിയൊടു
വക്കാണത്തിനുവട്ടംകൂട്ടി
കൊക്കുംചിറകുമുയൎത്തിച്ചെന്നഥ
കൊത്തുംതല്ലുമടികളുമിടികളു-
മിത്തരമഖിലവിധങ്ങളിലവനോടു
യുദ്ധംചെയ്തുകുറഞ്ഞൊരുനേരം
ഉദ്ധതനാകിയമാരുതസുതനൊടു
കുത്തുംതല്ലുമിടിയുംകടിയും
തൊഴിയുംപൊഴിയുംകൊണ്ടുടനടിയൻ
മണ്ടിപ്പോന്നിഹഭവനംപുക്കേൻ
പണ്ടൊരുനാളുമിവണ്ണമൊരവമതി-
യുണ്ടായിട്ടറിവില്ലടിയനു
പണ്ടാരമുതൽതിന്നുമുടിക്കും
പണ്ടങ്ങൾക്കിതുകേട്ടാൽപരിഭവ-
മുണ്ടെന്നാകിൽതഴയുംകഴുത്തിൽ
കൊണ്ടുപുറപ്പെട്ടീടുകവേണം
യജമാനന്മാരെങ്ങു? നിന്നുടെ
യജമാനത്വമിതെന്തിനുകൊള്ളാം?
തങ്ങടെസ്വാമിയെയിന്നൊരുമൂത്ത
കുരങ്ങച്ചൻദുഷിച്ചുപറഞ്ഞാൽ
എങ്ങനെകേട്ടുപൊറുത്തീടുന്നു?
ചങ്ങാതിക്കിതുചിതമായ്വരുമോ?
ലന്തക്കുഴലുംവില്ലുംകുണയും
കുന്തവുമേന്തിനടക്കുംനിങ്ങടെ
ചന്തംകാണ്മാനല്ലജമാനൻ
ചോറുംതന്നുപൊറുപ്പിക്കുന്നു
എന്തെങ്കിലുമൊരുപടയിൽചെന്നുട-
നന്തംവരികിലിതല്ലേനല്ലൂ
അന്തരമില്ലജനിച്ചപ്പോഴേ
അന്തവുമുണ്ടുധരിച്ചീടേണം
കൾഗ്ഗശൂലമുസുണ്ഡികളെന്നിവ
യൊക്കെയെടുത്തുപടയ്ക്കുപുറപ്പെ-
ട്ടുൾക്കടരോഷംമലമുകളേറി
ദിക്കുകളൊക്കെമുഴക്കിച്ചെന്നാൽ
അക്കപിയെങ്ങനെനിന്നുപൊറുപ്പൂ?
ചുറ്റുംനിന്നുശരങ്ങളെയെയ്യാം
എറ്റുംപിടിയുംകലശലുകൂട്ടാം
കൊട്ടാക്കൊട്ടുകൾകുറുമുടക്കാം
മുറവുമവന്റെപരാക്രമമപ്പോൾ
ചെറുതുംസംശയമതിനില്ലിപ്പോൾ
കുറവുംകൂടാതവനെച്ചെന്നിഹ
കുത്തിക്കൊന്നുനമുക്കിഹപോരാം.

ഗരുഡനുടെഭാഷിതംകേട്ടുമന്ദസ്മിതം
മുറുവനോപങ്കജേക്ഷണതമാഷീമുദാ
മുരമഥനരുചിചൊൽ"നേരെന്തടോനിന്നുടെ
കരളിലൊരുസാഹസമിങ്ങിനെതോന്നുവാൻ?
അസുരസുരസംഘവുംദൈത്യസംഘങ്ങളും
അഖിലമൊരുമിച്ചുചെന്നാഹവംചെയ്കിലും
അഖിലബലവീര്യനാമഞ്ജനാപുത്രന്റെ
വയമിതെളുതല്ലെടോ! വൈനതേയസഖേ!
മതിമതിമനോഹരമെന്മൊഴികേൾക്കനീ
മതിവിഭവശാലിയാംമാരുതിവാനരൻ
രജനിചരഭഞ്ജനൻരാമചന്ദ്രപ്രിയൻ

സലിലനിധിലംഘനൻസാരതേജോമയൻ
സുഖഗതവിഭീഷണൻസുകൃതിസംഭാഷണൻ
അവനൊടുമരുത്തുനീയാഹവംചെയ്തതും.
അധികമവിവേകമെന്നോർത്തുകൊൾകസഖേ!
ഇനിയുമൊരെട്ടുപ്പുനീചെന്നുപോന്നീടണം
വിരവിനൊടുവീരനെക്കണ്ടുചൊല്ലീടണം
രജനിചരവൈരിയാംരാമചന്ദ്രൻമുദാ
രജിതസുഖമെന്നൊടുചൊല്ലിവിട്ടൂഹിതം
ജനഹൃദയരഞ്ജനൻജാനകീവല്ലഭൻ
മനസിജമനോഹരൻമാനഗാംഭീര്യവാൻ
ദശവദനഖണ്ഡനൻദ്വാരകാമന്ദിരേ
വിശദമെഴുന്നെള്ളിമേവുന്നഹോമാരുതേ!
ഇതികിമപിചൊല്ലിയാലിന്നുതന്നേവരാം
മതിഗുണമനോഹരൻമാരുതാത്മക...''
ഏവംകനിഞ്ഞുവാസുദേവനരുളിച്ചെയ്തു
ഭാവംതെളിഞ്ഞുവൈനതേയൻവണങ്ങിമെല്ലെ
പക്ഷിപറന്നുപലവൃക്ഷത്തിന്മീതേകൂടി
വിക്ഷിപ്തവേഗമോടെവീരൻഗമനംചെയ്തു
മാരുതിവസിക്കുന്നചാരുകദളീകാട്ടിൽ
പാരാതിറങ്ങിച്ചെന്നുചാരംകനിവിനോടെ
ശ്രീരാമഭകരൻതന്റെശ്രീപാദസന്നിധിയി-
ലാദരമൽഭക്തിയോടെനിന്നുപറഞ്ഞീവണ്ണം
"വീരവിജയഗുണധീരപവനസുത!
ശ്രീരാമദേവനുണ്ടുദ്വാരാവതിപുരിയിൽ
വീരാവസിച്ചീടുന്നുപാരാതെഴുന്നെള്ളണം!''
എന്നതുകേട്ടരുൾചെയ്തുഹനുമാ-
"നെന്നുടെനാഥൻരഘുകുലവരനെ
നിന്നുടെകണ്ണുകൊണ്ടീക്ഷിതനോ?
മുന്നമയോദ്ധ്യയിൽവാണൊരുനാഥൻ
പിന്നെയുമിങ്ങവതീർണ്ണനതാമോ?
ലക്ഷ്മണനുണ്ടോഭരതനുമുണ്ടോ?
ലക്ഷ്മണനാംശത്രുഘ്നനുമുണ്ടോ?
ലക്ഷ്മീഭഗവതിയാകിയസീതയു-
മക്ഷിതിപന്റെസമീപത്തുണ്ടോ''
പക്ഷികുലോത്തമനിദമരുൾചെയ്തു
"ലക്ഷ്മണനില്ലാഭരതനുമില്ലാ
ലക്ഷ്മണനാംശത്രുഘ്നനുമില്ലാ
ലക്ഷ്മീഭഗവതയാകിയസീതയു-
മക്ഷിതിപന്റെസമീപത്തില്ലാ''
"ജാനകിയില്ലസമീപത്തെങ്കിൽ
ഞാനങ്ങോട്ടുവരത്തില്ലിപ്പോൾ
നീയങ്ങോട്ടുനടന്നാലുംഹനു-
മാനങ്ങോട്ടുവരത്തില്ലുണ്ണി!
ഹനുമാനിങ്ങനെയുരചെയ്തെന്നു
മനുകുലവരനോടറിയിച്ചാലും''
എന്നതുകേട്ടുഗരുഡൻതാനും
പോന്നുപറന്നുതിരിച്ചവിടുന്നു
കാരണപുരുഷൻവാണരുളീടിന
ദ്വാരാവതിപുരിപുക്കഥമെല്ലെ
വന്ദനംചെയ്തിഹനിന്നൊരുസമയേ
നന്ദകുമാരൻചോദ്യംചെയ്തു;

"ഹനുമാനെങ്ങുവിഹംഗമവീരാ
ഹനുമാനങ്ങുമഹാഗിരിമുകളിൽ
ഇങ്ങോട്ടെന്തുവരാഞ്ഞൂഹനുമാൻ
ഇങ്ങോട്ടുവരത്തില്ലഹനുമാൻ
എന്തൊരുസംഗതിയിങ്ങനെപറവാൻ
എന്തെന്നടിയനറിഞ്ഞതുമില്ല
പരമാർത്ഥംനീയറിയിച്ചില്ലേ.
പരമാർത്ഥംഞാനറിയിച്ചത്രേ
രഘുപതിയെബ്ബഹുമാനമതില്ലേ?
രഘുപതിയെബ്ബഹുമാനമതുണ്ട്
കല്പിച്ചാലതുകേൾക്കരുതായോ
കല്പിച്ചാലതുകേൾക്കുംതാനും
അതിനെന്തൊരുവൈഷമ്യമിദാനീം
അതിനൊരുവൈഷമ്യംകുറയുണ്ട്
ആയതുമെന്നോടറിയിച്ചാലും
ആയതുമടിയനുണർത്തിച്ചീടാം!
ആയതമിഴിയാളാകിയജാനകി
ലക്ഷ്മീഭഗവതിയാകിയസീതാ
രക്ഷോവരരിപുവാകിയനൃപനുടെ
അന്തികഭാഗത്തില്ലെന്നാകിൽ
നിന്തിരുവടിയെക്കാണുകയില്ലെ-
ന്നന്തരഹീനമുരച്ചിതുഹനുമാൻ''
എന്നതുകേട്ടുമുകുന്ദൻതാനും
നന്നിതുകൊള്ളാമവനുടെഭാവം
"എന്നാലിനിയുമൊരിക്കൽക്കൂടെ
ചെന്നുവരേണംഭാഗ്യകുലേന്ദ്രാ!
ചാരുതയാജനകാത്മജയോടും
ദ്വാരകതന്നിൽവസിച്ചീടുന്നു
ശ്രീരഘുനായകനെന്നതുനമ്മുടെ
മാരുതിയോടുപറഞ്ഞീടുകപോയ്''
"കല്പനകേൾക്കാൻമടിയില്ലടിയന്
ചിൽപുരുഷോത്തമ! കൃഷ്ണമുരാരേ!
തവപദപങ്കജമല്ലാതൊരുഗതി
യിപ്പുരുഷസ്യില്ലഖിലജനേശ''
എന്നുപറഞ്ഞുപറന്നുതിരിച്ചു
പന്നഗഭൂഷണപക്ഷിശ്രേഷ്ഠൻ.
പങ്കജാക്ഷനതുനേരംതന്നുടെ
ഭക്തർകളെവിളിച്ചരുൾചെയ്തു
ലങ്കചുട്ടുപൊടിയാക്കിനിശാചര
സംഘമനൈപാട്ടുമുടിച്ചോരുഹനുമാൻ
ശങ്കരപ്രിയനശേഷജനങ്ങടെ
സങ്കടങ്ങളെയൊഴിച്ചുസുഖത്തെ
സംഘടിപ്പതിനുനല്ലസമർത്ഥൻ
ശങ്കവേണ്ടശശിനേർമുഖിമാരേ!
കല്യനാമവനെയിങ്ങുവരുത്താൻ
ചൊല്ലിവിട്ടുവിനതാത്മജനെഞാൻ
നല്ലവീര്യബലശാലിഹനുമാ-
നില്ലകില്ലിഹവരുംചിരവോടെ
രാമഭദ്രനൊടെനല്ലൊരുമേഘ-
ശ്യാമകോമളമുദാരശരീരം
ഞാനുമൻപൊടുധരിച്ചീടുന്നേൻ

ഭാഗ്യമുള്ള പതിനാറുസഹസ്രം
ഭാര്യമാരിലൊരു പങ്കജഗാത്രി
വേഗമിന്നു ജനകാത്മജതന്നുടെ
വേഷമൻപൊടു ധരിക്കണമിപ്പോൾ."
നാരായണനുടെ കല്പന കേട്ടഥ
നാരികൾ പതിനാറായിരമുള്ളതി-
ലൊരു നാരികളും ജനകാത്മജയുടെ
തിരുമേനിക്കു സമാനശരീരം
വിരവൊടു ഹന്ത ധരിപ്പാൻ കൌശല-
മൊരുതെല്ലും പുനരുണ്ടായില്ലാ;
പരവശമവരുടെ ഭാവമതിങ്ങനെ
മുരരിപു ഭഗവാൻ കണ്ടു ചിരിച്ചു
എട്ടു നതാംഗികൾ പിന്നെ വിശേഷി-
ച്ചൊട്ടുമവർക്കൊരു താഴ്ചയുമില്ലാ
എന്നതിചാരു വിലാസിനിമാരൊടു
നന്ദകുമാരനരുളിച്ചെയ്തു-
കാളിന്ദീജാംബവതീസത്യാ
കേളിയേറിന ഭാമ രുക്മിണി.
മിത്രവിന്ദയെന്നുള്ളൊരു ഭാര്യമാർ
തത്ര വന്നു വണങ്ങി പിന്നെവരും
നേത്രാംഗമെനിക്കിഹ നിങ്ങടെ
ഗാത്രരത്നമതു കണ്ടു സുഖിപ്പാൻ
ജാനകിതന്നുടെ വേഷമെടുപ്പാൻ
മാനിനിമാർക്കിഹ കൌശലമുണ്ടോ?
ഞാനതുകാരണമിങ്ങു വിളിച്ചു
ആനനമെന്തേ താഴ്ത്തീടുന്നു?
അംഗനമാരേവരും ചൊന്നാർ,
ഞങ്ങൾക്കിനിച്ചാലിന്നിതുമാത്രം
സാധിപ്പാനെളുതല്ല മുകുന്ദ!
ബോധിച്ചീടുക തിരുമനതാരിൽ
ഉദ്ബുദ്ധിതവും ചെയ്തു ഫലിക്കുക-
നന്ദിനിയോടരുൾചെയ്തു മുകുന്ദൻ
"രുക്മിണിബാലേ! മൈഥിലിതന്നുടെ
വേഷമതാശു ധരിക്കണമിപ്പോൾ
രഘുനായകനുടെ വേഷം ഞാനും
ലഘുതരമങ്ങു ധരിച്ചീടുന്നേൻ
വൈദർഭി! ശ്രുണു നീയും വിരവൊടു
വൈദേഹീവടിവാശു ധരിക്ക
ഹനുമാനിങ്ങു വരുന്നതിനുള്ളിൽ
തനുമാറിസ്ഥിതി ചെയ്യണമിപ്പോൾ"
എന്നതുകേട്ടു പുരമുറിതന്നിൽ
ചെന്നു കരേറിയിരുന്നു പതുക്കെ
കതകുമടച്ചു കണ്ണുമടച്ചു
മൌനമിയന്നു മനസ്സുമുറച്ചു
ജാനകിതന്നുടെ തടമുലതുടയിണ
കടിതടമുടലസ്ഫുടതരമുടലുടെ
ഗുണഗണമഹിമാവതുമുടനോർത്തും
ചേർത്തു ശരീരം പാർത്തു തരത്തിൽ
പണിപലതും ചെയ്താശു കരാഗ്രേ
മണിദർപ്പണവുമെടുത്തഥ നോക്കി
കനിഞ്ഞു നിവർന്നു തിരിഞ്ഞു വലഞ്ഞും

എളുതല്ലെന്നു മനസ്സിലുറച്ചു
കള്ളമൊഴി രുക്മിണി കതകു തുറന്നു
വെളിയിൽ പോന്നു മുകുന്ദസമീപേ
തെളിവില്ലാതവൾ മുഖവും താഴ്ത്തി
ക്ഷീണമിയന്നു വണങ്ങിച്ചൊന്നാൾ
"നാണക്കേടു നമുക്കു ഭവിച്ചു
രാഘവൻതന്റെ കളത്രമതാകിയ
കാമിനിമണിയുടെ വേഷമെടുപ്പാൻ
പലപല യത്നം ചെയ്തേനതിനൊരു
ഫലമുണ്ടായതുമില്ല മുരാരേ!
അണുമാത്രം കൃപയുണ്ടെന്നാകിൽ
ഇതുമാത്രം കല്പിച്ചീടരുതേ"
രുക്മിണിയിങ്ങനെ ചൊന്നതു കേട്ടൊരു
വിശ്വംഭരനാമംബുജനേത്രൻ
സത്യഭാമയെ വിളിച്ചരുൾചെയ്തു
"സത്യഭാഷിണി! നിനക്കു നിനച്ചാൽ
ജാനകിതന്നുടെ വേഷമെടുപ്പാൻ
മാനിനി! തവ ഹി കൌശലമുണ്ടോ
ഭൂമിയിതെങ്കിലതിസുന്ദരി തെല്ലും
താമസിക്കരുതു കാമിനിബാലേ!
സത്യഭാമയതു കേട്ടൊരു നേരം
സത്യസന്ധനെ വണങ്ങി നടന്നു
അഞ്ചു ചെന്നു ജനകാത്മജതന്നുടെ
അംഗഭംഗിവഴിപോലെ ചമഞ്ഞു
അഞ്ചു ചെന്നു മുകിൽവർണ്ണസമീപേ
ഇന്ദുബിംബമുഖി നിന്നു വണങ്ങി
കാർമുകിൽവർണ്ണനുമപ്പോൾ തന്നെ
കാർമുകവും തൃക്കൈയ്യിലെടുത്തു
അമ്പുമെടുത്തു പിടിച്ചു കരാഗ്രേ
വമ്പു പെരുത്ത ദശാനനവീരനെ
അന്തകപുരിയിലയച്ചു പുമാനുടെ
ചന്തമിയന്ന ശരീരവുമപ്പോൾ
പക്ഷീന്ദ്രനങ്ങു ചെന്നു പവനാത്മജനെക്കണ്ടു
പക്ഷമിളക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു സന്തോഷത്തോ- [ടെ
ശ്രീരാമദേവനുണ്ടു സീതാദേവിയും കൂടി
വീരാവസിച്ചീടുന്നു ദ്വാരാവതീപുരിയിൽ
പാരാതെ പോക നമുക്കാരോമൽ ഭക്തിയോടെ
നാരായണവാഹനനേവം പറഞ്ഞനേരം
പാരം പ്രസാദിച്ചരുൾചെയ്തു ഹനുമാനപ്പോൾ
"പോരുന്നതുണ്ടു ഞാനുമേതും സംശയം വേണ്ട
അഗ്രേ നടന്നാലും നീയധുനാ പക്ഷികുലേന്ദ്ര!
വ്യഗ്രതരം ഞാനഥ പിറകേ വരുന്നുണ്ടല്ലോ
ചിറകുള്ള നിനക്കങ്ങു പറന്നു ഗമിക്കാമല്ലോ
ചിറകില്ലാത്ത ഞാനങ്ങു നടന്നു നടന്നു ബഹു
കാടും മലയും കുന്നും തോടും കടന്നു ദേഹം
വാടി വലഞ്ഞു ബഹുനേരം കൂടിയേ പോരൂ
മുന്നേ നീയങ്ങു ചെന്നു രാമനോടറിയിക്ക
പിന്നാലെ വരുന്നുണ്ടു പിംഗാക്ഷനെന്നു ചൊല്ലൂ"
ഹനുമാൻ തന്നുടെ വാക്കുകൾ കേട്ടു
വിഹംഗമരാജൻ പോന്നൊരുശേഷം
ശ്രീഹനുമാനൊരു നൊടിനേരംകൊ-

ഞ്ഞതിവേഗാലമ്പൊടു കപിവരി
സീതാസഹിതനാകിയ രഘുകുല
നാഥൻതന്നുടെ ചരണസരോജേ
വീണുനമസ്കൃതി ചെയ്തു പതുക്കെ
പാണികൾ മൌലിയിൽ വച്ചഥ കൂപ്പി
വാണികൾകൊണ്ടു ബഹുസ്തുതി ചെയ്തു
നാണമൊഴിച്ചിതി മാരുതപുത്രൻ
"രാമ ഹരേ ജയ രഘുകുലനായക!
രാവണനാശന! രാഘവ ജയ ജയ!
ജനകതനുജേ ദേവി നമസ്തേ
കനകമനോഹരകോമളകായേ!
രഘുകുലപുംഗവമാനിനിമാരേ!"
ഇത്തരമനവധി നുതിഗിരമോതി
ചിത്രവിചിത്ര ചരിത്രനതാകിയ
സീതാപതിയൊടു യാത്രയുമോതി
പ്രീത്യാ യാത്രയതായ് ഹനുമാനും
പവനജനങ്ങു ഗമിച്ചൊരു ശേഷം
പതംഗകുലേന്ദ്രൻ വന്നു വണങ്ങി
"ഹനുമാനെങ്ങു വിഹംഗമവീരാ"
"ഹനുമാനുണ്ടിഹ പിറകെ വരുന്നു"
"അയ്യോ! ദോഷം നീയറിയാതെ—
ഞങ്ങളെനതന്നുടെ തനയനിദാനീം
കണ്ടുപറഞ്ഞു മറഞ്ഞിട്ടിപ്പോൾ
രണ്ടരനാഴിക യങ്ങു കഴിഞ്ഞു
മാരുതനേക്കാൾ വേഗമതുള്ളൊരു-
മാരുതസുതനെ ജയിപ്പാനിപ്പോൾ
പാരിലൊരുത്തരുമതിയാകില്ലാ
പോരും നിന്നുടെ ഗർവുകളെല്ലാം"
എന്നരുൾചെയ്തു മുകുന്ദൻ ഭഗവാൻ
രഘുവരരൂപമുപേക്ഷിച്ചുടനെ
ഉന്നതമായൊരു മണിഭവനാന്തേ
ചെന്നു വസിച്ചിതു വാസവസഹജൻ
ഗരുഡനുമേററം വിസ്മയമോടെ
മാരുതസുതനെ ബഹുമാനിച്ചു
ഹരിഹരമുരഹര ചരണം കൂപ്പി-
ത്തിരുവൈകുണ്ഠാത്തങ്ങു ഗമിച്ചു.

രാമാനുചരിതം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

൧൩. ബാണയുദ്ധം.

ചണ്ഡമഹാബലിതന്നുടെ സുതരാ-
യുണ്ടായ് നൂറുകുമാരന്മാരിൽ
കണ്ടാലധികഭയങ്കരഗാത്രൻ
കൂറ്റൻ ബാണാസുരനെന്നൊരുവൻ
കണ്ടകനെങ്കിലുമതിശങ്കരൻതാൻ
കണ്ടോരതുലജബാഹുസഹസ്രൻ
കുട്ടിരവമൃഗപക്ഷികൾപോലും
രണ്ടടികൊൾവാൻ മതിയാകില്ലാ;
അമരവരൻമുതലഖിലജനങ്ങളു-
മിണ്ടലൊടവനെ വണങ്ങീടുന്നു;
അത്രമഹാഭുജവിക്രമമുള്ളവ-
നത്തൽവെടിഞ്ഞു മഹേശപദത്തെ
ചിത്തകുതൂഹലമോടനിശാവും
ശരണനിച്ചു സഹസ്രകരത്താൽ
മുല്ലശരാന്തികനുള്ളം തെളിഞ്ഞി-
ട്ടുല്ലാസേന പറഞ്ഞീവണ്ണം;
"നല്ലസമർത്ഥമഹോന്നീയതിനൊരു
തെല്ലുംസംശയമില്ല നിനച്ചാൽ
ചൊല്ലീടെടൊ കവരം വേണ്ടുന്നതു
കില്ലില്ലതിനതു തരുന്നിഹ ഞാൻ,"
എന്നതുകേട്ടു തെളിഞ്ഞഥ ബാണൻ
മന്ദസ്മിതവും തൂകിച്ചൊന്നാൻ
"എന്നേ വിസ്മയമെന്തൊരു വരമിതു
നിന്നോടിങ്ങു വരിച്ചീടേണ്ടൂ?
മുന്നം ഞാനൊന്നു കരുതിയതല്ലേ
നിന്നോടൊന്നു വരിക്കേണമെന്നും
ഇംഗിതമിങ്ങു വരേണ്ടതു ചൊല്ലാം
ഇന്നു ഭവാനും പാർവ്വതിതാനും
ഭംഗിയൊടെൻ ഗോപുരവാതുക്കൽ
പുംഗവവാഹന പുത്രരുമൊത്തു
ചേർത്തു നിതാന്തമുറക്കമിളച്ചിഹ
പാർത്തീടേണമിതെല്ലാനാളും
ശങ്കവെടിഞ്ഞതുടനരാബാണൻ
ഹുങ്കൃതിയോടിവണ്ണം ചൊന്നതു
പങ്കജശരരിപു കേട്ടവനുള്ളി-
ലഹങ്കാരം പെരുതുണ്ടിതിനിപ്പോൾ
നീക്കുവതിന്നൊരു കഴിവുണ്ടാമതു
നീങ്ങുകയും പുനരില്ല നിനച്ചാൽ
നീരജശരരിപു താനീവണ്ണം
നീതിയൊടും മനതാരിൽ കരുതി
നിർജ്ജരപുരധരനുള്ളിൽ വളർന്നൊരു
നീരസമൊന്നും കാട്ടീടാതെ
ശങ്കരശങ്കരിമാർ സുതരോടും,
ശങ്കവെടിഞ്ഞഥ ബാണാസുരനുടെ
കിങ്കരഭാവമിയന്നു നടന്നു
ഭയങ്കരമാകിന ഗോപുരവാതിൽ
ശങ്കാഹീനം കാത്തു നിതാന്തം
തിങ്കൾധരാദികൾ വാണിതു പലനാൾ.

പലദിനമിങ്ങിനെ ചെന്നൊരു കാലം
നലമൊടു ബാണാസുരനുമതപ്പോൾ
കലിതകുതൂഹലമൊടു ശിവപദ-
കമലം കൂപ്പിയുണർത്തിച്ചിങ്ങനെ
"പാണിസഹസ്രമെനിക്കുണ്ടതിനാൽ
കാണിയുമില്ലുപകാരം പാർത്താൽ
ബാണനു സമരമൊഴിഞ്ഞാലുള്ളൊരു
നാണക്കേടെന്തുരചെയ്യുന്നു?
ചീർത്ത മഹാഭുജവിക്രമനൊരുവൻ
നേർത്തു വരുന്നീലെന്തൊരു കഷ്ടം?
പാർത്താലെന്നോടു തുല്യനൊരുത്തൻ
പാർത്തലമതിലില്ലാഞ്ഞതുമോർക്ക.
ധൂർത്തുകളോർത്തു ഭയപ്പെട്ടൊരു ദിശി
പാർത്തു വിറച്ചു വസിച്ചീടുകയോ?
നേർത്തൊരു വിക്രമനോടു രണത്തിനു
പാർത്തു കൊതിച്ചു വസിക്കുന്നിഹ ഞാൻ'
നേർത്തിനി നമ്മിലുമിത്തിരി നേരം
കൂർത്ത ശരേണ കളിച്ചീടേണം"
എന്നീവചനം കേട്ടു മഹേശ്വര-
നന്നതമാകിന കോപമടക്കി
പന്നഗഭൂഷണനവനോടേ
നന്നായിട്ടരുൾ ചെയ്തീവണ്ണം;
ഉന്നതമാകിയ കേതുവിതൊരു നാൾ
ഖണ്ഡിച്ചാശു നിലത്തു പതിക്കും
അന്നൊരു പൂരുഷമകുടമഹാമണി
വന്നിഹ നിന്നോടു സമരം ചെയ്യും;
എന്നല്ലവനിഹ നിന്നുടെ ഹുങ്കൃതി
നന്നായിട്ടു ശമിപ്പിച്ചീടും;
എന്നതു കേട്ടു തെളിഞ്ഞിതു ബാണൻ
തന്നുടെ പുരമതു പുക്കു വസിച്ചാൻ
കൊടിമരമെന്നു മുറിഞ്ഞിടുമത്തു
കൊടിയ രണത്തിനു വൈകുന്നല്ലോ
[illegible] ചീടുകയോ
[illegible] പടിച്ചീടുകയോ
കെട്ട [illegible] സംഗതിയിഹ
പട്ടപാപ്പൂരുഷനെന്തു പറഞ്ഞു?
വിരുതേറുന്ന വിരോചനപൌത്രൻ
[illegible]തെരയീവക ഉള്ളിൽ നിനച്ചു
മരുവും കാലത്തൊരു നാളവനുടെ
മകളാമുഷയെന്നുള്ളൊരു തരുണി
ശീതളമായൊരു മാളികമുകളിൽ
കോമളയാം വെള്ളാട്ടികളോടും
കേളിവിനോദം ചെയ്തു സുഖിച്ചവൾ
മേളിയൊന്നൊരു നിദ്രാവേളയിൽ
നാളീകായുധനോടു സമാനൻ
കോമളരൂപൻ ശ്യാമളവർണ്ണൻ
നാളീകായതലോചനയാമവ-
ളോടിട ചേർന്നു ശയിച്ചൊരു പുരുഷൻ
ചലമിഴി തന്നെയണച്ചഥ മാർവ്വിൽ
നലമൊടു ഗാഢാശ്ലേഷം ചെയ്തു
കലിതസുഖേന മുഖാന്ധരാമൃത
രസമവളുടെ ഹൃദയത്തിനു നൽകി
അരുണോദയമുണ്ടായൊരു നേരം
കണവനെയാലിംഗനമിച്ഛിച്ചു
അണയുന്നോരം കാണാഞ്ഞവളും
അണയത്തെങ്ങും തപ്പി കരത്താൽ
ഗുണവാനാമവനണയത്തില്ലാ-
ഞ്ഞാകുലതയിലെല്ലാമൊരാഞ്ഞുടനേ
തരുണീമണിയാമവളുടെയുള്ളിൽ
ക്ഷണനേരം കൊണ്ടുളവാമഴലതു
ഫണിരാജനുമുള്ളവനമിതെന്നാൽ
പണിപണി പറവാനൊന്നേ വേണ്ടു.
സരസിജശരനാഥമുഴറി മുഴറി
ശരനികരങ്ങൾ പൊഴിച്ചു തുടങ്ങി
പരഭൃതമൊഴിയതുകൊണ്ടു മയങ്ങി
പരവശമോടുമിയന്നു തളർന്നു
പരിചോടു തല്പേ വീണുകരഞ്ഞി-
ട്ടരുവയർമണിയാമുഷയതുനേരം
"എന്തയ്യോ! ചെയ്യേണ്ടതു ഞാൻ
ചിന്തിക്കിലിവണ്ണമാർക്കും
സന്താപമുണ്ടായിട്ടുണ്ടോ
ഹന്ത കഷ്ടമെന്തിവണ്ണമരുളവ-
ബന്ധമിന്നിനിക്കുവന്നു ശിവ! ശിവ! (എന്ത)
എന്തെന്റെ കാന്ത! നീയെന്നെ
സന്താപിപ്പിച്ചീടുന്നേവം
കാര്യമെന്തു ന്യായമെന്തു നിന്നുടെ
മോഹമെല്ലാം സഹസങ്ങളീ ദ്രുതം (എന്തയ്യോ)
മായ കൊണ്ടു മാഞ്ഞേവം
ന്യായമോടു ദുഷിപ്പിപ്പതും
ന്യായമാണു കൈവെടിഞ്ഞു മറക
കാര്യമാശു പൂർവ്വതിന്നു ചരിക്കിൽ ഹ (എന്തയ്യോ)
യോഗ്യനാം ഭവാനിവണ്ണം
യോഗ്യമോ ചെയ്തീടുന്നതും
യോഗ്യമിന്നു [illegible]മായനോട്
തീർപ്പതിന്നു [illegible] (എന്തയ്യോ)
ദുഷ്ടതയോടെതീവണ്ണം
കഷ്ടമിന്നു ചെയ്തീടുന്നു
ദുഷ്ടനായീടുന്നതിനോ
ചേഷ്ടിതമിതെന്തു കഷ്ടം (എന്തയ്യോ)
കേൾക്കേ [illegible] കാമസുഖേച്ഛാനി
വീരനെന്നു ഭാവം കൊണ്ടോ!
നാരിയാമെന്നോടെയ്യുന്നു
വീരനാകിൽ നേരെ വന്നു മാനസ-
ചോരനോടു ബാണനെയ്തുകൊൾക കില (എന്തയ്യോ)
നാണമില്ലേ നാരിതന്നെ
ബാണമെയ്തീടുവാനിപ്പോൾ
കാണവേണമിന്നു ഞാനതും തവ
പാണിവിക്രമങ്ങളൊക്കെ വീര വെടു (എന്തയ്യോ)

അംഭോരുഹദളലോചനയാമവൾ
ജൃംഭിച്ചീടിന താപത്തോടെ
സംഭോഗാദി നിനച്ചു കരഞ്ഞു
കുംഭാണ്ഡാത്മജ കേട്ടിട്ടപ്പോൾ

തെരുതെരെയവടെ സമീപേ ചെന്നി-
ട്ടുരുവയർമണിയുമിവണ്ണം ചൊന്നാൾ
"എന്തൊരു കാരണമിന്നിവണ്ണം
സന്താപത്തിന്നു സംഗതിയെന്നും
എന്തെങ്കിലുമുരചെയ്യണമെന്നോടു
ചെന്താമരദളലോചനയാളേ!
ചിന്തിതമെന്തു നിനക്കെന്നാലതി-
നന്തരമില്ലതു സാധിപ്പിപ്പൻ
ഉണ്ടോ കണ്ടു കിനാവിൽ പുരുഷനെ?
ഉണ്ടെന്നാലതു പറക സുശീലേ!
വേണ്ട വിഷാദം ചെറുതുമിദാനീം
ഉണ്ടാക്കാമതിനുള്ളൊരുപായം
കുണ്ഠിതമെല്ലാമകലെ വെടിഞ്ഞി-
ട്ടുണ്ടായൊരു വൃത്താന്തമശേഷം
വണ്ടാർകുഴലാളേ! പറകെന്നോ-
ടുണ്ടാകരുതേ ശങ്കയതിന്നേതും"
കന്ദാരക്ഷതമാനസയാകും
സുന്ദരിയാമുഷ താനതുനേരം
ഇന്ദുമുഖീഗിരമേവം കേട്ടു
മന്ദാക്ഷിണി മന്ദാക്ഷരമൂചേ!
"ചിത്രലേഖേ! സഖി! കേൾക്ക
അത്ര എൻ ദുഃഖകാരണം
എത്ര ചിത്രമൊരു സ്വപ്നം കണ്ടു ഞാനിപ്പോൾ
സുന്ദരപൂരുഷനേകൻ വന്നിവിടെ എന്നരികിൽ
മന്ദമന്ദം തല്പം തന്നിൽ ചേർന്നു കൊണ്ടവൻ
ഗാഢഗാഢം പുണർന്നിതു രൂഢമോദമവനെന്നെ
പ്രൗഢനാകുമവൻ പിന്നെ ഗ്രഢനാശ്ലേന
പാരമുണ്ടു ചരിതാപം മാരബാണഗണമേറ്റു
നാരിമൗലേ! സഖി ഞാനുമെന്തഹോ ചെയ്‌വൂ
ദേഹമെല്ലാം തളരുന്നു മോഹമുള്ളിൽ വളരുന്നു
ദാഹവും വളർന്നിടുന്നു ഹന്ത! കഷ്ടം!
എന്തു വേണ്ടെന്നറിഞ്ഞീലാ ചിന്ത കൊണ്ടു വലഞ്ഞു [ഞാൻ
സിന്ധുരഗമനേ! തോഴി ബന്ധുരഗാത്രി'
ഇത്തരം പറയുന്നതിന്നുത്തരമായ് ചിത്രലേഖ
സത്വരം ചൊന്നതു കേട്ടാൽ എത്രയും ചിത്രം!
"കളക വിഷാദം കളമൊഴിമൗലേ!
കഴിവുണ്ടാക്കുവനഹമിതിനിപ്പോൾ
കളിയല്ലിഹ നിൻ വരനെയിദാനീം
ഒളിവിൽ വരുത്തുവനരികേ ഞാനും
കളഭാഷിണി നീ ദുഃഖിക്കരുതേ
കളകളമോഹനകുന്തളജാലേ!
തെളിവിനൊടിങ്ങിനെ ചൊന്നുടനവളും
കു[illegible]പലകയിൽ തൂലികകൊണ്ടു്
സുലളിതകോമളനാം സുരവരനെ
സരസിജലോചന എഴുതുന്നേരം
ഇന്ദ്രാകൃതി കണ്ടുടനേ സുന്ദരി
നിന്ദിച്ചവനല്ലെന്നുരചെയ്താൾ,
ചന്ദ്രനെയെഴുതിയതല്ലെന്നപ്പോൾ
സുന്ദരനാകും വരുണനെ എഴുതി;
ഭാവം കൊണ്ടല്ലെന്നവൾ കാട്ടി
ഭാമിനിയുടനേ നിരൃതിയെയെഴുതി;
ഭാസുരഗാത്രിയതല്ലെന്നപ്പോൾ
ഭാനുവിനെ ദ്രുതമെഴുതി മനോഹരി;
സരസിജസംഭവനെപ്പുനരെഴുതി
സരസിജമിഴിയാളതുമല്ലെന്നാൾ,
സുരലോകത്തെ അശേഷവുമപ്പോൾ
സരസപ്പെൺകൊടിയാളെഴുതീട്ടും
അനുസരണം പുനരില്ലാഞ്ഞുടനേ
സുരരിപുവരരെ അശേഷവുമെഴുതി
ബുദ്ധിയവൾക്കവരാരിലുമപ്പോൾ
ബദ്ധയതല്ലാഞ്ഞുടനേതന്നെ
സിദ്ധന്മാരെ വരച്ചു കിന്നര-
കിമ്പുരുഷന്മാരെയുമതുനേരം,
ഗന്ധർവന്മാർ പലരെയുമപ്പോൾ
ബന്ധുരഗാത്രിയുമെഴുതീട്ടുടനേ,
സിന്ധുരഗമനയ്ക്കുതുകൊന്നുള്ളിൽ
അന്ധത തീർന്നില്ലെന്നതു കണ്ടു
ബന്ധുരഗാത്രിയുമുടനേ മാനുഷ-
വരരെ വരച്ചു തുടങ്ങിയിദാനീം,
കുന്തളാഖ്യനൃപവീരരെയുട-
ലന്തരംഗകുതുകേന വരച്ചു;
ദന്തിവാജികൾ പെരുത്തൊരു മാഗധ-
ഭൂമിപാലനെ വരച്ചഥ കാട്ടി;
ചന്തമേറെയുളവായൊരു ചോളൻ
കേരളൻ ഗുണമിയന്ന കലിംഗൻ
കൊങ്കണേശനെ വരച്ചഥ കാട്ടി-
വങ്കണേശനെയുമങ്ങിനെ തന്നെ
പാണ്ഡ്യഭൂപനെ വരച്ചു മനോഹരി
പാണ്ഡുപുത്രനെയുമാശു വരച്ചു;
കുണ്ഡിനാഖ്യനൃപവീരശരീരം
ദണ്ഡമെന്നിയെ വരച്ചഥ കാട്ടി
ഒന്നുകൊണ്ടുമവൾ തന്നുടെ താപം
തീർന്നതില്ല പുനരെന്നതു കണ്ടു
സുന്ദരാംഗിയവൾ തൂലിക കൊണ്ടു
തീർത്തുമെല്ലെ യദുവംശമതപ്പോൾ;
കൃഷ്ണമായ മഷി കൊണ്ടതിവേഗാൽ
വൃഷ്ണിവംശകുലനായകനാകും
ജിഷ്ണുതന്റെ സഖി കൃഷ്ണനുടേയുടൽ
തൃഷ്ണയോടവൾ വരച്ചു മനോഹരി
ചേർച്ചയുണ്ടിവനുമാകൃതി കിഞ്ചിൽ
തീർത്തുരയ്ക്കിലിവനല്ലിതു നൂനം
ഓർത്തിവണ്ണമിനിയും ചിത്രരൂപം
തീർക്കപാർക്കരുതു ശീഘ്രമിദാനീം:
എന്നു കേട്ടു പ്രദ്യുമ്നനുടേ തനു-
സുന്ദരാകൃതി വരച്ചു മനോഹരി
ഇന്ദുബിംബമുഖിയാളുമുഷയും
സുന്ദരാംഗമതു പാർത്തു പറഞ്ഞു
കന്ദബാണനിവനെന്നതു ചൊല്ലാം
ഇന്നതിന്നു വിവാദമില്ല നിനച്ചാൽ
കാന്തിയേറെയുളവാമിവനെന്നുടെ
കാന്തനോടു സമനാകിലുമിപ്പോൾ

ഭ്രാന്തുകൊണ്ടുപറകല്ലാതകിഞ്ചന
പ്രാപ്തിഭേദമവരുണ്ടതുന്നതം,
ബുദ്ധിശാലിയതുകേട്ടുടനേയനി-
രുദ്ധനെഝടിതിതീർത്തതുകണ്ടു
ബുദ്ധിതന്നിലുടനേയുളവായൊരു
ലജ്ജകാരണമധോമുഖിയായി-
ട്ടത്രനിന്നുവിരൽകൊണ്ടുവരച്ചു
ചിത്രമെന്നതുമറന്നുടനേമദ
നാർത്തികൊണ്ടവൾമതിഭ്രമമോടെ
ചിത്രമായപതിതന്നുടെരൂപം
ചിത്രമൻപിനൊടെടുത്തിതുപുൽകാൻ;
ചിത്രലേഖയുടനേയുരചെയ്താൾ
ചിത്രമെന്നതുധരിക്കമനോജ്ഞേ
രാഗതോതിപരിതാപമതപ്പോൾ
നാരിമാർമണിതനിക്കുളവായി
ഭോഗവാഞ്ഛയിലഴിഞ്ഞമനസ്സോടു
ഭാസുരാംഗിമരുവുന്നതുകണ്ടു
ചിത്രലേഖയുരചെയ്തു 'സഖീതവ
ദുഃഖമൊക്കെയകലത്തുകളഞ്ഞതി-
സൌഖ്യമോടുമരുവീടാൻസംഗതി
കൂട്ടുവൻധ്രുവമഹോശൃണുബാലേ!
എന്നുചൊല്ലിയവൾമന്ദതയെന്യേ
സുന്ദരാംഗിനടകൊണ്ടതിവേഗാൽ
ഉന്നതാദ്രികൾകടന്നിതുകാടും
നാട്ടുതോട്ടുകൾമരങ്ങളിടങ്ങൾ
ചാരുകാനഗരികണ്ടുതെളിഞ്ഞവ-
ളാരുമാരുമറിയാതതുനേരം
ആശുരേണുഭവനങ്ങളുടേയിട-
കൂടിയമ്പൊടുനടന്നതിവേഗം
ബാലമോദമനിരുദ്ധനുറങ്ങും
ശുദ്ധമായപുരിപുക്കപതുക്കെ
ബുദ്ധിതന്നിലതികൌതുകമോടനി-
രുദ്ധനെഝടിതികൈക്കലതാക്കി
സിന്ധുരേന്ദ്രവരഗാമിനിയാകും
ബന്ധുകാധരിനടന്നതിവേഗം
സിന്ധുരാജിയുടെപൌത്രനെയപ്പോൾ
ബന്ധുരാംഗിയുഷയോടുചേർത്തു

കരുണാനിധിമാധവപൌത്രൻ
അരുണാക്ഷിയൊടുംകൂടക്കൂടി
അരുണാധരമാശുനുകന്നു
പരിണയവുമേററമിയന്നു
വിരവോടുകളിച്ചുപുളച്ചു
രസിച്ചുമദിച്ചുവസിച്ചുതദാ
കളഭാഷിണിതാനതുനേരം
തെളിവോടുപുണന്നതിവേഗം
കുളുർകോമളമാംകുചഭാരേ
തെളിവോടുടൽചേർത്തതുനേരം
കളഭങ്ങളണിഞ്ഞുതെളിഞ്ഞു
സുമങ്ങളണിഞ്ഞുവിളങ്ങിധ്രുവം;
കളിവാക്കുപറഞ്ഞുരസിച്ചും
കളിയല്ലപദങ്ങളുരച്ചും
തെളിവോടുസുമങ്ങൾധരിച്ചും
കളിവാക്കുപറഞ്ഞുചിരിച്ചും
പരിഹസിച്ചുവസിച്ചുസുഖിച്ചുതദാനീം
നല്ലവീടികമെല്ലെയുകന്നും
പല്ലവാധരമിടയ്ക്കുനുകന്നും
രതികലകളിടയ്ക്കുതുടന്നും
മതിമറന്നുതളന്നുകളന്നുവളന്നുഭൃശം
മലർബാണനണഞ്ഞുതുടങ്ങി
മലർകണകൾപൊഴിഞ്ഞുതുടങ്ങി
രതികണവനുകണകളൊട്ടു…
അതിവിവശതപൂണ്ടുമയങ്ങി
രതിമൂതിന്നുകിളന്നുതളന്നുഭൃശം;

ചൊല്ലേറുമുഷതന്നോടെല്ലാമീവണ്ണമേ
നല്ലവിലാസമാടിമെല്ലെരസിച്ചുകള-
വല്ലവലഞ്ഞതിക്കുവില്ലന്റെനന്ദനൻതാൻ
നല്ലമണിയറയിൽമല്ലാക്ഷിയോടുംകൂടി
മല്ലായുധവിലാസമെല്ലാംനടിച്ചുതത്ര
കല്യൻകമലബാണതുല്യൻമദനകണ
ശല്യംതറച്ചിട്ടുള്ളോരല്ലൽകെടുത്തുരതി
വല്ലിയാമുഷയോടുമെല്ലെവേദാരങ്ങളെ-
ന്നെല്ലാംപറഞ്ഞുകൊണ്ടുനല്ലപോലെസുഖിച്ചു
നല്ലാർമണിയാമുഷതാനുംകണവനുമായ്

ഇങ്ങിനെപലദിനമങ്ങുകഴിഞ്ഞു
മംഗലരൂപകളാംസഖിവൃന്ദം
ഒന്നൊഴിയാതെയടുത്തുപതുക്കെ
തങ്ങളിലിങ്ങിനെചൊന്നുതുടങ്ങി;
"ബാലികയാമുഷതന്റെവപുഃ
ചാലേധരിപ്പിനെല്ലാരും
ബാലികതന്നുടെയാനനപങ്കജം
മെല്ലെത്തെളിഞ്ഞുചമഞ്ഞുദിനംപ്രതി (ബാലി)
പങ്കജകോരകംപോലവേവളരുന്ന
കൊങ്കകൾചാരത്തുമെല്ലെന്നുംകാണുന്നു (ബാ)
പണ്ടൊന്നുംകാണാത്തഭൂഷണമൊണ്ടിന്നു
കണ്ഠോതരമവൾകണ്ഠത്തിൽകാണുന്നു (ബാലി)
ലീലകൾകോലുവാൻകാലംപുലരുമ്പോൾ
ചാലെനാമങ്ങുചെല്ലുന്നതുനേരം (ബാലിക)
കട്ടകംതന്നിൽനാമൊട്ടേടംചെല്ലുമ്പോൾ
പെട്ടെന്നുപെട്ടകംപൂട്ടിപ്പോരുന്നു (ബാലിക)
മങ്ങിമയങ്ങിച്ചമഞ്ഞുകാണാമപ്പോൾ
ചങ്ങാതിതന്നുടെകണ്ണുകൾരണ്ടും (ബാലിക)
രോഗമെന്നിങ്ങനെചൊല്ലുമാറുണ്ടവൾ
രോഗമല്ലേയതുരാഗമത്രേനൂനം (ബാലിക)
തേമ്പാതെയുള്ളൊരുദന്താംബരങ്ങളും
തെളിഞ്ഞല്ലേകാണുന്നതേന്മൊഴിതന്നുടെ-
(ബാലിക

ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരുലക്ഷണംകാണുമ്പോൾ
എങ്ങിനെകന്യകയെന്നുപറയുന്നു?
(ബാലിക

ഇന്നിവൾതന്നുടെകാമുകനായി-
ട്ടന്യനൊരുത്തനകത്തുണ്ടിപ്പോൾ;
എന്നേവിസ്മയമെങ്ങിനെവന്നിവ-

അന്തരമതിലുകന്നേതിന്നുള്ളിൽ?
നമ്മളിതൊരുവരൊട്ടുംപായാഞ്ഞാൽ
ചെമ്മെവനുഭവിക്കുമബദ്ധം;
പക്ഷ്മളലോചനമാരിവണ്ണം
ലക്ഷണമോർത്തുനിരൂപിച്ചിട്ട്
അക്ഷതരാകിയരക്ഷികളോടേ
തൽക്ഷണമങ്ങുരചെയ്തുനേരം
രക്ഷികളീവണ്ണംബാണനോടപ്പോൾ
ശിക്ഷയിലങ്ങു പറഞ്ഞാരേവം;
“കന്യകട്ടുങ്കനായൊരുകാമുക-
നന്യനൊരുത്തനകത്തുണ്ടിപ്പോൾ,
ധന്യൻകേട്ടുകയർത്തിവേഗം
കന്യാഭവനെചെന്നുകരേറി,
ചൂതേലുംമുലയാളുന്നേരം
ചൂതുംപടവുമെടുത്തുനിരത്തി
ചൂതായുധസുതനോട്ടുംകൂടി
ചൂതുംപൊരുതുവസിച്ചീടുന്നു;
കണ്ടുകയർത്തിതുബാണൻസ്മരജനൊ-
ട്ടണ്ടടാമൊരുകോപത്തൊടപ്പോൾ
ശുണ്ഠിച്ചുടനെശരങ്ങൾപൊഴിച്ചിതു
കണ്ടുകയർത്തുമനോഭവപുത്രൻ
നന്നായിട്ടുശരങ്ങൾപൊഴിച്ചവ-
രൊന്നൊഴിയാതെകറഞ്ഞൊരുനേരം;
പന്നഗപാശംകൊണ്ടുമുറുക്കി
ചിന്നനതാമനിരുദ്ധനെയപ്പോൾ
അന്നൊരുപുരമുറിതന്നിലടച്ചു
ഉന്നതബാഹുസഹസ്രൻപോനാൻ
തന്നുടെഭവനേപുക്കതിവേഗം
നന്നായിട്ടുസുഖിച്ചുവസിച്ചാൻ.
ബദ്ധനായുള്ളൊരനിരുദ്ധനെക്കണ്ടനേരം
മുഗ്ദ്ധവിലോചനയാൾ ഭൂതലത്തിൽ
വീണുരുണ്ടുംപാണിമാറത്തുചേർത്തിട്ടു
ഏണവിലോചനയാളശ്രുകോണന്നുനേരം
തൈലത്തിൽകത്തീടുന്നവഹ്നിതന്നിലല്പം
സലിലംതളിക്കുംപോലെവന്നിതപ്പോൾ
ചലനലോചനതന്റെഖേദംമാറ്റീടുവാൻ
ചപലവാക്കുചൊന്നതെല്ലാമപ്പോൾ
ഫലമില്ലാതായിവന്നുവാരിധിയിൽമേഘം
വരിഷിക്കുംമാറുപോലെഎന്നേവേണ്ടു
നാണിച്ചുമാറാതവൾപിന്നെയുമങ്ങോരോരോ
വാണീവിശേഷങ്ങളെയോതിയോതി
ഏണാങ്കാനനതന്റെഖേദവുമൊട്ടുമാറി
വാണൊരുകോണിൽനാണിച്ചണഞ്ഞേത്രാ
പഞ്ജരംതന്നിൽഅനിരുദ്ധനായൊരുനല്ല
കുഞ്ജരവൈരിഎന്നപോലെതന്നെ
അന്ധനായുള്ളൊരനിരുദ്ധൻകോപിച്ചഥ
ബന്ധുവിരോധിയായ്നിന്നാകാലം
ഭോജന്മാരെല്ലാവരുംനിരുവെടിഞ്ഞുകൊണ്ടു
രാജകുമാരൻതന്നെക്കാണാഞ്ഞിട്ടു
എങ്ങുപോൽഗമിച്ചവനെന്നുകളുമാരു
മെങ്ങുംഗ്രഹിച്ചീടാതെപോവാനെന്തു?
ഇന്നുവന്നീടുമവനിന്നുവരുമല്ലി
ഇന്നുവരുമെന്നേവംചിന്തചെയ്തു,
സുന്ദരനാമവനെക്കാണാഞ്ഞിട്ടുനല്ല
സുന്ദരിമാരുംദുഃഖസാഗരത്തിൽ
മങ്ങിമയങ്ങിപൊരങ്ങിവീണുംകൊണ്ടു
തുംഗസ്തനങ്ങൾനോക്കിസന്താപിച്ചും
നാലുമാസമീവണ്ണംചെന്നാറെയുമെങ്ങും
ബാലകനെക്കാണാഞ്ഞുലോകരെല്ലാം
മാലുമുഴുത്തുമധുദ്വേഷിയൊടങ്ങുചെന്നു
ബാലന്റെവാർത്തചൊല്ലിവാഴുംകാലം
നാരദമാമുനിവീണയുമായി
ദ്വാരകതന്നിൽപുക്കൊരുനാളിൽ
നാരായണനുംവന്നുവണങ്ങി
സാദരമർഘ്യാദികളുംചെയ്തു
ദ്വാരകവാസികളെല്ലാംനാരദ
പാദസരോജേവീണുവണങ്ങി;
ശ്രീനാരദമുനിയപ്പോൾതന്നെ
ശ്രീമാധവനൊടുകല്പിച്ചേവം
ശ്രീപതിനിന്തിരുവടിയുടെപൌത്രൻ
ശ്രീദ്വാരകയതിലില്ലാഞ്ഞല്ലി-
ഖേദംപൂണ്ടുജഗദ്വാസികളതി
മോദംകൂടാതെമരുവുന്നു?
ബാണൻസമരാംഗണമതിലവനെ
നാണംകെട്ടുഭവിപ്പിച്ചനവധി
ക്ഷീണിപ്പിച്ചൊരുകോണിലിരുത്തി
പ്രാണൻപോകാഞ്ഞതുതൽഭാഗ്യം;
ആദ്യമതായുള്ളക്ഷരഹീനന-
താക്കിക്കമാരാസമരേബാണൻ;
അപ്പുരികാത്തുവസിച്ചീടുന്നതു
മുപ്പുരവൈരിയതെന്നറിയേണം,
നാരദനിങ്ങനെകല്പിച്ചുടനേ
യാദരവോടെവീണതെറിച്ചു
നാരായണശിവയെന്നുജപിച്ചു,
നേരെമീതെകിളർന്നുനടന്നു
വൃഷ്ണികളെല്ലാവരുമൊരുമിച്ചു
കൃഷ്ണൻതിരുവടിയോടുംകൂടി
ഉഷ്ണിച്ചസുരനെവെല്ലാനായി
കൃഷ്ണൻതിരുവടി യാത്രതുടങ്ങി.
നരകരിപുനളിനദളലോചനൻമാധവൻ
നരകുരിതെംഷ്ഠകാന്തിപ്രദൻകേശവൻ
നരജരകളാദിമദ്ധ്യാന്തമില്ലാത്തവൻ
കരിമുകിലൊടിടയുമൊരുരുചികരമൊരുമിച്ചുടൻ;
വിരവിനൊടുനെറുകയിൽക്കുഴൽബന്ധിച്ചുടൻ
സരസമൊടുനിറമധികമുള്ളപീലിതരം
സരസിജവിലോചനൻചേർത്തുചിലപുഷ്പം
മധുമഥനനതുപൊഴുതുനെറ്റിത്തടമതിൽ
മഹിമയൊടുഗോപിയുംചേർത്തുതിലകവും
ഗളമതിലണിഞ്ഞുതൻമാലഹാരങ്ങളും
തുളസികൃതമാലജാലങ്ങളണിഞ്ഞുടൻ
കരമതിലെടുത്തുശരചാപഖഡ്ഗാദിയും
കരുണാകരനമിതകുതുകേനപീതാംബരം

തിരുവുടയുമരയിലതികുതുകമൊടുചേർത്തുടൻ
പരിചിനൊടുപൊന്നരഞ്ഞാണുമിട്ടങ്ങസൌ
അരുണനൊടുസഹതരുണതരണിയുയരുന്നപോൽ
കരുണാനിധിമാധവൻതേരിൽകരേറിനാൻ
മുനികളുടെമനമതിലുംവനിതകടെമാറിലും
കനിവിനൊടുമമമതിയിലുംവിളങ്ങീടുന്ന
ആനന്ദമൂർത്തിയെക്കണ്ടുയദുവീരരും
ആനന്ദമോടുകൊണ്ടാടിപുറപ്പെട്ടു
ആനതേർകാലാൾകുതിരപ്പടകളും
അമിതകരബലമുടയയദുവരരൊക്കെയും
മാനംനടിച്ചവർതേരിൽകരേറിനാർ
മഹിമകളൊടത്തപൊഴുതുതെരുതെരെമേളിച്ചുടൻ
ആലവട്ടങ്ങളുംവെൺചാമരങ്ങളും
അഴകിനൊടുകൊടിതഴകൾപടലമിവയൊക്കെയും
ചുററുംപിടിപ്പിച്ചുകുററങ്ങൾകൂടാതെ
പററലരൊടേററുപടവെട്ടുവതിനായിട്ടു
കോട്ടങ്ങൾകൂടാതെകണ്ടങ്ങുനേരം
എട്ടുദിശിപൊട്ടുമളവിട്ടുചെറുഞാണൊലികൾ
ആരവാരങ്ങളുംസിംഹനാദങ്ങളും
അമിതകരബലമുടയയദുവരനിനാദവും
മറുശൃംഗങ്ങൾചക്രങ്ങൾതമ്മിട്ടവും
മധുരതരമദ്ദളരവവുംകുഴൽകാഹളം
ചെണ്ടമദ്ദളത്തൊടുകുംഭികൾനാദവും
പെരിയരഥമലറിയുടനിളകുമതിഘോഷവും
നാരദവീണാമനോഹരനാദവും
നരകരിപുകരഗളിതശംഖനിനദഘോഷവും
അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടുമുന്തിയുംതള്ളിയും
ഹരിയുടെപടകളുടെപെരുതരനിനാദവും

അംബുധിശയനോത്തമപുരുഷൻഅഖിലജഗേശൻകൃഷ്ണൻ
തുംബുരുസനകാദികൾസേവിതനമിതനന്ദനൻ
തംബുരുകരതാരിലെടുത്തുകളിച്ചുചിരിച്ചുവിളിച്ചും
പട്ടരുപൊരുതൊരുപടനായകരുടെപടവെന്നിങ്ങറിയേണം
പടയതിനൊരുകുറവുവരാതെഭരിച്ചുവഹിച്ചീടേണം
നെട്ടരംകിനകൊടിമരമുകളിൽകൊടികളുശോഭിക്കേണം
പടഹങ്ങളടിപ്പിക്കേണംമതിപട്ടതകൾകാട്ടീടേണം
പടയുടെയിടകണ്ഠഘോഷാടകപാളിനിരത്തീടേണം
കല്ലുകൾകവിണത്തരമെന്നിവകയ്യിലെടുത്തൊരുതകാലാൾ
തെല്ലുംഭയമില്ലാതനവധിവന്നുപരന്നീടേണം
വെള്ളത്തിരതള്ളിവരുന്നതുപോലെപരക്കണമിപ്പോൾ

കള്ളമൊഴിഞ്ഞുള്ളോരുവെള്ളക്കുതിരകളുള്ളതശേഷം
കൊള്ളരുതാത്തുള്ളോരുധൂളിപ്പടകളകററീടേണം
കള്ളുകുടിച്ചാനകളിക്കുംപൊന്നുമാരിവരാരും .
കൊള്ളരുതുപടയ്ക്കിന്നിവരുടെചെള്ളയ്ക്കടികൊള്ളേണം
ഇത്തരമഖിലേശൻതന്നുടെകല്പനകേട്ടവരെല്ലാം
സത്വരമപ്പൊഴുതുവലംപിടകോപ്പുകൾകൂട്ടിത്തമനീം
തത്തിയിടക്കയ്യുടക്കുംതിമിലകൾ
ഒത്തുമദ്ദളമെത്രവിധത്തിൽ
കാളംചെങ്ങിലചേങ്ങലതിമിലകൾ
നീളംകുറയുംകൊമ്പുംകുഴലും
അമ്പിളിവളയുംതമ്പേറിന്നിവ
മേളംകൊണ്ടുജഗത്തുമുഴക്കി
ശക്തിപെരുത്തജനങ്ങളെടുക്കും
ശക്തികടുത്തിലമുൾത്തടിവാളും
വേലുംവെൺമഴുഗദയുംകുന്തം
ശൂലംപരശ്വപരശ്വധവട്ടക
ചക്രംനല്ലശതഘ്നികളനവധി
വക്രതരംചിലശസ്ത്രസമൂഹം
ചൊട്ടകൾനല്ലകടുത്തിലചുരികക-
ളീട്ടികളൊട്ടുളിചാട്ടുളിയെന്നിവ-
യൊക്കെയെടുത്തുതിരിച്ചവർതന്നുടെ
ചെക്കൻമാരൊടുകൂടിട്ടൊരുവക
വെക്കംദ്വാരകനഗരിയിൽനിന്നഥ
ചിക്കെന്നങ്ങുകടന്നുനടന്നു
പൊടിപടലങ്ങൾകിളർന്നുദിഗന്തം
പൊടിപെടുമാറുടനാർത്തുവിളിച്ചു
വട്ടപ്പരിശതടയ്ക്കിട്ടപ്പോൾ
പൊട്ടിജഗത്തുകൾഞെട്ടീടുന്നു
വെട്ടുമിടിക്കുസമാനംഘോരം
നിഷ്ഠുരരാർത്തുകളിച്ചുപുളച്ചും
ധൃഷ്ടന്മാരുനടന്നിട്ടപ്പോൾ
ഒട്ടുംപൊളിയല്ലവനികളുലഞ്ഞും
അഷ്ടഗജങ്ങടെചെവികളശേഷം
പൊട്ടിയണഞ്ഞുവലഞ്ഞുചമഞ്ഞു
കളിച്ചുംവീരോദ്ധൂതമൊരോജനം
വിളിച്ചുംപുളച്ചുംഹങ്കരിച്ചുമദിച്ചുടൻ
കഥിച്ചുമൊരോരോകഥരസിച്ചുമതുകേട്ടു
ഭ്രമിച്ചുചിലർപടഭരിച്ചുസന്തോഷിച്ചും,
തടിച്ചഗജത്തിന്റെകഴുത്തിൽകരയേറി
പൊടിച്ചുവില്ലുമമ്പുംധരിച്ചുവീരന്മാർ,
ചിരിച്ചുരാഗദ്വേഷംജ്വലിച്ചുമനതാരിൽ
സ്മരിച്ചുമുകുന്ദനെക്കഴിച്ചുബാണായുധം
തരത്തിലോരോവാജിവരത്തിൽതരംകണ്ടു
പരത്തിക്കരുത്തന്മാരൊരുത്തരൊഴിയാതെ
തരത്തിൽവില്ലുമമ്പുംകരത്തിലെടുത്തോരോ
രഥത്തിൽകരയേറിഉരത്തിലാവനാഴി
ധരിച്ചുവീരന്മാർമരിപ്പാൻപടിയെന്യേ
തരക്കേടായുള്ളോരെതിരിച്ചുനിർത്തിപ്പട
തിരിച്ചനേരംബാണനിരിക്കുംരാജ്യമെല്ലാം

വിറച്ചുപടകണ്ടുഭ്രമിച്ചുനാട്ടുവാസികൾ
തിരിച്ചുംസംഗരമുള്ളിൽകൊതിച്ചുംചിലർക്കൂട്ടരെ
വിളിച്ചുംകാട്ടുകൾതേടിച്ചരിച്ചുംകാട്ടിൽകരേറി
ഒളിച്ചുംകൂട്ടുപിരിഞ്ഞുവിളിച്ചുംകൂട്ടുകാർചിലർ
ചൊറിച്ചുംകഷ്ടമിതെന്നുവദിച്ചുംഒട്ടേടമോടി
തിരിച്ചുംകട്ടകൾതട്ടിപ്പതിച്ചുംകട്ടകാരങ്ങൾ
തറച്ചുംഒട്ടുപേർകണ്ടുചിരിച്ചുംദുഷ്ടന്മാർശൌര്യം
ജ്വലിച്ചുംഒട്ടല്ലഹോജനങ്ങൾവലഞ്ഞിതോർത്താൽ

പടവന്നിങ്ങുകരേറീനമ്മുടെ
വടിയിലൊട്ടെട്ടുകഞ്ഞിപ്പെണ്ണേ
വടിഞ്ഞാനിവിടെക്കണ്ടില്ലെന്നും
പിടലിക്കൊന്നുതരുന്നുണ്ടെന്നും
പുടവയുടുത്തുതെളിഞ്ഞുനടന്നാം-
ച്ചുടലച്ചുറിഞ്ഞുമരിക്കുമിതെന്നാം
പാളയമവിടെക്കണ്ടൊരുതടിയൻ
വാളുകളഞ്ഞുതിരിച്ചുനടന്നാ
കേളച്ചാരുത്തുനേരംനമ്മുടെ
കാളിപ്പെണ്ണുംകൂടിനടന്നു
ഇട്ടിക്കാളിയുമിട്ടീശ്വരരും
പെട്ടെന്നൊരുദിശിനോക്കിനടന്നു
കഷ്ടമിതെന്നുപറഞ്ഞുംകൊണ്ടു
മട്ടോലുംമൊഴിമാർചിലരപ്പോൾ
കെട്ടിയപുരുഷനെക്കാണാഞ്ഞിട്ടു
ഒട്ടുവിളിച്ചുകരഞ്ഞുവലഞ്ഞും
കുട്ടികളെച്ചിലരെളിയിലെടുത്തും
കുട്ടിപ്പെണ്ണേ! വാപായട്ടേ
കട്ടച്ചാരയമെങ്ങുഗമിച്ചു
ഒട്ടല്ലപ്പെട്ടതൊന്തോന്നിത്തം
കഷ്ടമിതേതോപറവാനുള്ളു
കൊച്ചുളയച്ചീ! കേട്ടില്ലേനീ
അച്ചുതനുടെപടവന്നുകരേറി
കൊച്ചുകളോടുകളിക്കാംപിന്നെ
നിച്ചിരിയത്തിവെക്കാംവാനീ?
കുഞ്ഞാച്ചാരെക്കണ്ടില്ലല്ലേ?
പഞ്ചാരയമെങ്ങുഗമിച്ചു.
കുഞ്ഞിപ്പെണ്ണിന്നുള്ളരഹസ്യം
പെണ്ണിനെയന്വേഷിച്ചുനടന്നു
നിത്യവുമിങ്ങിനെയിവിടെച്ചെന്നു
നിച്ചിരിയത്തംപുണരാമെന്നും
കൊച്ചുകാളിപറഞ്ഞുനമ്മോ-
ടിച്ചുയതില്ലെന്നിപ്പോളതോന്നി
മാച്ചാരന്നുള്ളൊരവിരുതൻ
കാടനിമൂലമാരാരോടുംകൂടി
പടിമേലേറിപ്പായുന്നേരം
പടയുടെവിരുതേകൽപ്പാനുള്ള
പടവന്നാപ്പോളോടിയൊളിച്ചൊരു
വിട്ടുമോഷച്ചാരെന്നോവേണ്ടു
കടിലാപാംഗികൾതന്നുടെവീട്ടിൽ
വിട്ടുപണിചെയ്തുവസിപ്പാനല്ലാ-
തൊരുഫലമില്ലാത്തടിയന്മാരുടെ
തടികൊണ്ടെന്നുധരിക്കവേണ്ടു

കെട്ടിയപന്തലിൽവന്നൊരുദുഷ്ടൻ
കുട്ടിക്കവണിമുറിച്ചുനമുക്കു
കഷ്ടമൊരുത്തനൊടൊന്നുപറഞ്ഞാൽ
പെട്ടെന്നടികൂട്ടീടുംതടിയൻ
വീട്ടിനകത്തൊരുപുരുഷൻവന്നാൽ
വെട്ടുവതിന്നുംമടിയില്ലെന്നും
ഒട്ടല്ലിങ്ങനെപാടുപെടുന്നതി-
നററമതില്ലപറഞ്ഞെന്നാകിൽ
കുട്ടികൾനാലഞ്ചുണ്ടായിട്ടും
ഒട്ടുംമറുമുഖമറിയുന്നില്ല
അങ്ങിനെയുള്ളസമർത്ഥനിതാപട
വന്നെന്നുള്ളതുകേട്ടൊരുനേരം
തിങ്ങിനഭീത്യാതെരുതെരെമണ്ടീ-
ട്ടെങ്ങാൻപോയതുകണ്ടോനിങ്ങൾ
കൊച്ചുകിടാങ്ങൾനാലഞ്ചുണ്ടതി-
ലശ്ശോൾകൊച്ചുകരഞ്ഞീടുന്നു
ഒന്നിനെയെളിയിലെടുക്കാംപിന്നെ
ഒന്നിനെകൈക്കുപിടിച്ചുനടത്താം
പിന്നുള്ളതിനെക്കൊണ്ടൊരുപായം
കണ്ടില്ലേഞാനെങ്ങിനെവേണ്ടു
ഇങ്ങിനെപലപലതുംഗസ്തനിമാ-
രങ്ങുപറഞ്ഞുനടന്നുതുടങ്ങി,
മങ്ങാടാ! താനെവിടെപ്പോന്നു?
ഇങ്ങോട്ടേക്കുനടന്നീടുകെടോ!
അക്കോട്ടീവഴിഓടിച്ചെന്നാൽ
തിങ്ങിനപടയിൽപെട്ടുമരിക്കാം,
കാലിനൊരേന്തുനമുക്കുണ്ടതിനാൽ
ഓടുവതിന്നുംവശമില്ലാതായ്,
പീലിക്കുന്തമെടുത്തൊരുവൻഗുരു
കാലിണവന്ദിച്ചങ്ങുനടന്നു,
തെക്കൻകത്തിയെടുത്തൊരുവിരുതൻ
വെക്കംതോളിലതേററിക്കൊണ്ടു
ചെക്കനെയങ്ങുമറിഞ്ഞഥനോക്കി
ചിക്കെന്നങ്ങുകടന്നുനടന്നു
വില്ലുംശരവുമെടുത്തവരരിയെ
കൊല്ലാമെന്നുനിനച്ചിട്ടൊരുവൻ
നല്ലൊരുവിരുതുകൾപലതുംചൊല്ലി
ച്ചെല്ലുന്നേരംപടകണ്ടായാൾ
വില്ലൊരുകാട്ടിലെറിഞ്ഞൊരുവണ്ണം
മെല്ലെപ്പോന്നിഹഭവനംപുക്കു
നാരായണനുംപടകളുമെല്ലാം
പാരാതവിടെച്ചെന്നുനിറഞ്ഞു
ധീരന്മാരവർബാണപുരത്തിൻ
ഗോപുരസീമനിചെന്നുകരേറി
കണ്ണൻതിരുവടിയൊരുബാണംകൊ-
ണ്ടുന്നതമാകിനകൊടിമരമെന്നു
മണ്ണിൽമുറിച്ചുമറിച്ചതുനേരം
പൊണ്ണൻബാണനുമൊന്നുവിറച്ചു
മതിലുകൾഗോപുരമെന്നിവയെല്ലാം-
മതിബലവാന്മാർകുത്തിയുടച്ചു
മതികലചൂടുമരൻകണ്ടുടനേ

ശകുനാംശരജന്മാവെന്നചൊന്നാൻ
ഒട്ടളിനംനാമിവിടെപ്പാർത്തി-
മുമുക്ഷുതയോടുഭജിച്ചീടുന്നു
മുമുക്ഷുന്മാരാംവൃഷ്ണികൾമൂലം
കഷ്ടംചോറുമുടങ്ങുകയുള്ളൂ;
യോഗ്യതയല്ലിനിനോക്കിയിരിപ്പതു-
മാക്കമൊടേറ്റുപിണങ്ങീടേണം
ഇങ്ങിനെകല്പിച്ചടനേതന്നുടെ
പുംഗവകേതുകേറിശിവൻഹരി-
തന്നോടുചെന്നുപിണങ്ങിത്തങ്ങളിൽ
അങ്ങിനെനിന്നുകരഞ്ഞൊരുനേരം
ആൺമയിലേറീഷൺമുഖനുംപ്ര-
ദ്യുമ്നനൊടേറ്റുശരങ്ങൾപൊഴിച്ചു
ചെറുവലഞ്ഞിതുരുക്മിണിനന്ദന
നേറവുതുണച്ചാരുഘവരപ്പോൾ
സിന്ധുരദാനവരിപുവായുള്ളോ-
രന്ധകവൈരിയുമന്ധകനാഥനു-
മന്ധതകൈവിട്ടടനേതന്നെ
ബന്ധുരമോദമിയന്നതുനേരം
അസ്ത്രംകൊണ്ടുകളിച്ചുംതങ്ങളി-
ലസ്ത്രവിശാരദരാമവർതമ്മിൽ
ഈരേഴുലകിനുകാരണരാകും
വീരന്മാരവർനേരിട്ടപ്പോ-
ളീരേഴുലകുംഞെട്ടിവിറച്ചു
വാരിധിപൂരവുമൊന്നുകലങ്ങി
ബാണനങ്ങുടൻസാത്യകിതന്നോടു
ബാണഗണംപൊഴിച്ചു,ഒരു-
ക്ഷീണംകൂടാതവൻതാനു-
മതുനേരംപ്രത്യസ്ത്രമെയ്തുനിന്നു
ചൊല്ലിനാൻബാണനേ സാ-
ട്ടല്പാസമോടവൻനല്പസമർത്ഥനെടാ,തട-
വില്ലാതടിതകർത്തിടുന്നതുണ്ടതിനില്ലവികല്പമേതും
നില്ലെടാവില്ലെട്ടആഹവംചെയ്കിൽനീ
ഇല്ലെന്നുവന്നുകൂട്ടംമദ-
മില്ലതിനിങ്ങൊരുചെല്ലുന്നിതെല്ലുമേകല്യ! കഠോര-
മുല്ലബാണാളിതൻ ... [൨൦
ഡംഭുകൊണ്ടല്ലേവോൻ മമ
മല്ലവിലോചനൻതന്നുടെപുത്രന്റെ
പുത്രനെബന്ധിച്ചതും
ചൊല്ലിയനോരനിരുദ്ധനെയിന്നു നീ
മല്ലാക്ഷിമെലിയോടുംകൂടെ
മല്ലാരിതൻമുമ്പിൽവച്ചുവണങ്ങുകിൽ
കൊല്ലാതയയ്ക്കുന്നിതിന്നു
ഇപ്രകാരംപറയുന്നൊരുസാത്യകി
തന്നോടതിരോഷത്താൽബാണൻ
ക്ഷിപ്രംശരങ്ങൾപൊഴിച്ചതുകണ്ടവ-
നപ്രിയംപൂണ്ടതിനാൽ
ബദ്ധരോഷത്തോടുരണ്ടുപരിഷയും
ക്രുദ്ധന്മാരായ്നിന്നുകൊണ്ടു
ബുദ്ധിമാന്മാരവർതങ്ങളിലുണ്ടായയുദ്ധമതെത്ര-
പലതരംപലവിധത്തിൽരണംതുടങ്ങി [ചിത്രം

മലയ്ക്കുന്നചത്തുരണ്ടുപുറത്തുമുള്ളോർ
ചലിക്കുന്നചിത്തംകാണുംജനങ്ങൾക്കെല്ലാം
ഒലിക്കുന്നുചോരപ്പുഴപലവഴിക്കും
കരുത്തന്മാർഗദകയ്യിലെടുത്തുകൊണ്ടു
കരുത്തേറുംകരികളെപ്പൊടിച്ചീടുന്നു
കരത്തിൽവാളിളക്കിക്കൊണ്ടടുത്തീടുന്നു ചിലർ
കഴുത്തുമുറിച്ചുകലെകളഞ്ഞീടുന്നു
ശരങ്ങൾഗളങ്ങളെച്ചേനടന്നീടുന്നുചില-
രൊത്തുക്കാംനോക്കിപ്പോരിൽകയർത്തീടുന്നു
സമരേവീണുമരിക്കുംജനങ്ങളെല്ലാ-
മമരസ്ത്രീകളോടൊത്തുരസിച്ചീടുന്നു
കലഹംഭയങ്കരമായ്ചമഞ്ഞിതപ്പോൾ
കലഹപ്രിയമുനിയുംരസിച്ചീടുന്നു
മലകളുലഞ്ഞിളകിച്ചമഞ്ഞീടുന്നു
കടൽകലങ്ങീടുന്നുപാരുകലുങ്ങീടുന്നു
ചിലർചിലരോടേറ്റുപിണങ്ങീടുന്നു
ചിലരൊഴിച്ചീടുന്നുചിലർമരിച്ചീടുന്നു
കുടകൊടിതഴകളുംമുറിച്ചീടുന്നു
താഴെപ്പതിച്ചീടുന്നുരക്തേകുഴച്ചീടുന്നു
കാളിക്കൂളിരക്തംകണ്ടുമദിച്ചീടുന്നു
ചോരകുടിച്ചീടുന്നുഅഹങ്കരിച്ചീടുന്നു
ഭയമുടയവരോടിത്തിരിച്ചീടുന്നു
പാരംഭയമില്ലാത്തവർകണ്ടുരസിച്ചീടുന്നു
മിടുക്കുള്ളവർകൾപാഞ്ഞടുത്തീടുന്നു
ബാണംപൊഴിച്ചീടുന്നുകണക്കഴിച്ചീടുന്നു,
വേലായുധനുംപ്രദ്യുമ്നനുമായ്
കോലാഹലമൊടുസംഗരമുണ്ടായ്
വേലുമുറിഞ്ഞതുനേരംസരസം
മേലാസംഗരമെന്നുമവാങ്ങി
ചോററിനുവേലയെടുത്തിതുഞാനും
കൂറാനല്ലിവനെന്നതുതന്നെ
ക്രൂരാനാംശ്രീനാരായണനോ-
ടേറ്റുപിണങ്ങാനെന്താവശ്യം?-
അച്ഛനുമാനസതാരിലിപ്പോ-
ളിച്ഛാഭംഗംവന്നിട്ടെന്നെ
സച്ഛമതാംമമദേഹംകീറി-
ട്ടയ്യോവേദനസഹിയാവല്ലോ
എന്നുനിനച്ചുഘനസുന്ദരഗാത്രൻ
പോന്നൊരുദിക്കിലിരിക്കുംനേരം
കുടവയറോനിനഗണനായകനും
കുടവയറുംകൊണ്ടോടിയണഞ്ഞു
അടലിടപൂക്കശരങ്ങൾതാച്ചി-
ട്ടുരുതരതെന്നുതിരിച്ചുനടന്നു
കളിക്കയുംചിലരൊളിക്കയുംചിലർ
വിളിക്കയുംചിലർപുളയ്ക്കയും
ചിലർചിരിക്കയുംമോദമിളയ്ക്കയും
ഖേദംപെരുക്കയുംപരിഹസിക്കയും
അട്ടഹസിക്കയുംരണംസ്തുതിക്കയും
ചിലരൊഴിക്കയുംചിലർപഴിക്കയും
പടുതയമുള്ളവർപിടിക്കയുംപട-
മറിക്കയുംകേറിഅടിക്കയും

അടങ്കലങ്ങളൊക്കെപ്പൊടിക്കയും വെട്ടി
നടുക്കയും ചിലർ തിരിക്കയും
കടുത്ത കരിപ്പടമുടച്ചും വെടി-
യെടുത്തു ചിലർ തച്ചുതകർക്കയും
ശരങ്ങൾ പലവിധമയച്ചും
തലതെറിക്കയും ഉടൽ മുറിക്കയും,
പരന്നപട കേട്ടു തിരിക്കയും ചോര,
പരന്നു പലവഴിയൊലിക്കയും
പാന്ന കുതിരകൾ മരിക്കയും ശരം,
നിരന്നു ജനമൊക്കെ മറക്കയും വില്ലു
മുറിച്ചു രഥികളും മരിക്കയും
പടസ്സന്നാഹം കണ്ടു കടുത്ത കോപം പൂണ്ടു
മിടുക്കനെന്നു ബാണനടുത്തു കൃഷ്ണനോടു
കടക്കണ്ണും ചുവത്തിക്കൊണ്ടടുത്തു ദാമോദരൻ
എടുത്തു ശരം വില്ലിൽ തൊടുത്തു പ്രയോഗിച്ചു
കടുത്തവിടത്തിൽ കൊടുത്താനതു നേരം
തൊടുത്തു ചില ബാണം തടുത്തിതസുരനും
കടുത്തൊരമ്പൻ തന്നൊക്കെടുത്ത ദേവൻ ദാമോദരൻ
തടിച്ച ബാണനെന്നു നിനച്ചിടാതെ കൃഷ്ണൻ
പൊടിച്ചു ബാണങ്ങളെപ്പെട്ടെന്നയച്ചു
പോൾ
പടസ്സുമിടുക്കൊന്നടുത്തങ്ങസുരനും
കടുത്ത രോഷത്തോടും മടിക്കാതെ തസ്സു ബാണം
തടിച്ച വൃത്രൻതാനും അമർത്ത്യനാഥൻതാനും
നടിച്ച പണ്ടുണ്ടായ സമരം കണ്ടൊക്കെയും
ശ്രീഹരി നാരായണൻ ശ്രീദശരഥപുത്രൻ
ശ്രീരാമദേവൻതാനും വീരനാം രാവണനും
മരണാന്തരം നേർത്തു തമ്മിൽ പൊരുതപോലെയും
ഘോരതരം സംഗരമുണ്ടായിതതു നേരം
ചൊല്ലെഴും പുരവൈരി ചൊല്ലിക്കൊണ്ടങ്ങയച്ചു
ശരനികരം മുക്തടിവാൾ
കുന്തങ്ങൾക്കും പരശു ഗദ വിശിഖം
ഒക്കെയെടുത്തതു നേരം
തക്കം നോക്കിച്ചുറ്റിഞ്ഞസുരേശ്വരൻ
ബാണങ്ങൾ വർഷിച്ചു
നാരായണനും പുനരതു ഖണ്ഡിച്ചു
ഖണ്ഡിച്ചു ഖണ്ഡിച്ചും
ഖണ്ഡലസംഹാരമടുത്തിതതു നേരം
തേരെസ്സുമഹീശക്കി
വാരിജനയനൻ സനാതനൻ കൃഷ്ണൻ
അശ്വങ്ങൾ കൊല ചെയ്തു
വിശപ്പെഴുമാല്പതയ നാല്പകരൻ
ചൊല്ലിക്കൊണ്ടതു നേരം
വില്ലും കുടയും മുറിച്ചു തഴ പലതും
കൊല്ലുന്നായതു നേരം
വില്ലും കഴിയെക്കലച്ചു വല്ലരി
ചെല്ലുന്നേരം ഫണീന്ദ്രൻ
മാതാവതിങ്ങിത്തിപ്പൂണ്ടുവന്നോടി
അംബുജനയനൻ തന്നുടെ മുമ്പിൽ
അംബരമംബരമാക്കീട്ടവളും
നിന്നതു കണ്ടു മുകുന്ദൻ തിരുവടി

നിന്നതു കണ്ടു മുകുന്ദൻ തിരുവടി
നിന്ദിച്ചുടനേ പിമ്പു തിരിഞ്ഞു
അന്നേരത്തുടനോടിച്ചാടി
ച്ചെന്നൊരു മുറിയിലൊളിച്ചിതു ബാണൻ
പുരനാശന ഭഗവാനതു നേരം
പരിചോടുടൻ പനി നിർമ്മിച്ചുടനേ
തെരുതെരെ വീണു വിറച്ചു തുടങ്ങി
കരികാലാൾ കുതിരപ്പടയെല്ലാം
വൃഷ്ണികളെല്ലാം പനി പൂണ്ടുടനേ
വീണു വിറച്ചീടുന്നതു കണ്ടു
ഉഷ്ണിച്ചുടനേ വൻപനി തന്നെ
കൃഷ്ണൻ തിരുവടിയും നിർമ്മിച്ചു
വിഷ്ണുജ്വരമതു വന്നു തുടങ്ങി
വൻപനി തന്നോടു സംഗരമപ്പോൾ
തോറ്റു തുടങ്ങി ശിവജ്വരമപ്പോ-
ളേറ്റു തടുപ്പതിനേതുമില്ലാഞ്ഞു
പോരുവതിന്നൊരുപായമില്ലാഞ്ഞു
പോററി വിളിച്ചു കരഞ്ഞതിവേഗം
നാരായണനുടെ പാദസരോജേ
അതിനുതി ചെയ്തിതതിഭയമോടെ
നാഥാ മുകുന്ദ ശൗരേ! പരിപാഹി നാഥ
മുകുന്ദ ശൗരേ നാഥാ നീയല്ലാതില്ലേ
പരാശ്രയം പാഥോജനേത്ര! ഭവാൻ
ഭീതിയൊഴിച്ചു പരിപാലിച്ചീടണം
ശ്രീപതേ പുരുഷോത്തമ കൃഷ്ണാ (നാഥാ)
അച്യുതാനന്ത ജയ ജയ ജയ!
സരസീരുഹലോചന സച്ചിൽസ്വരൂപ
സനാതനാ കൃഷ്ണാ
സത്യസ്വരൂപാ വിഭോ! (നാഥാ)
താവക പാദയുഗം ഗതി മമ
പാവനശീല! വിഭോ മാധവ!
നിൻകൃപാവൈഭവം കൊണ്ടെന്റെ
ആധിയും വ്യാധിയും നീക്കി രക്ഷിക്കണം-
സർവ്വലോകശരണ്യ പരാപര
ഗർവ്വികുലശമന സർവ്വസ്ഥിതികര
സർവ്വഭൂതാത്മക! സർവ്വദ പാഹി മാം
പാഹി ദയാലോ (നാഥാ)
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരു നുതി കേട്ടുടനേ
മംഗലമൂർത്തി മധുരിപു ഭഗവാൻ
തിങ്ങിന പരവശഭാവമിയന്നൊരു
വൻപനി തന്നാൽ ഭയമതു തള്ളി;
നിന്നീടുന്നതു നേരത്തിങ്കൽ
വന്നിതു പോരിന്നു വീണ്ടും ബാണൻ
നീണ്ടു തടിച്ച ഭുജങ്ങളൊരായിര-
മുള്ളതിൽ വില്ലും ശരവുമെടുത്തു
കുണ്ഠതയെന്ന്യേ ദശകണ്ഠൻ വൈ-
കുണ്ഠൻ തന്നൊടു നേർത്തതുപോലെ
ആർത്തു തിമിർത്തു കളിച്ചു പുളച്ചുട-
നാർത്തി വെടിഞ്ഞു പടക്കുന്നവരോടും
നേർത്തിട്ടു പടുവാക്യങ്ങൾ പറഞ്ഞതി
ധൂർത്തൻ ചേർത്തു മടുത്തതു നേരം

നേരേ ഗോകുലകീടാ നില്ലട
നേരെനമ്മോടുവാടാ പോരിനു
ക്രൂടാനിന്നുടെ വികൃതികളെന്നോടു
ഘോരമോദം പോരാടീടുക
നാകന്നല്ലുമുരമല്ലവാരണ-
മുഖരമല്ലകംസനല്ലിതതിബല
വേറെയുള്ളവീരനെന്നുകരുതുക
വിരുതുകളൊരുവകതെരുതെരെവളരുമ-
തഖിലമൊഴിപ്പാൻശരനിരതുരതുരെ
പരമതുവീരനെങ്കിൽനേരേനിന്നുസംഗര
ശൂരനാകമെന്നോടെയ്കവിക്രമ-
മൊക്കെയിന്നറികയെങ്കിലച്യുത!
കരുതിനിന്നുപൊരുതുകൊൾകമാധവ!
കൊടിയുംകുടയുംവിരുതുകൾവടിവിലെടുത്തു
നിന്നുടലടലിൽപൊടിപെടുത്തു
നിന്നുടെതടിതകർത്തുനിനവത്തി
വെക്കമിഹതസടിതികഴച്ചെന്നു
പിണ്ഡമതാക്കിവച്ചുമിഹമന്നോക
ണ്ഡമെന്നിയേവെണ്ണതിന്ന
പൊണ്ണനായനിന്നുടെചണ്ഡ -
ബാഹുവിക്രമങ്ങളൊക്കെയും
മുന്നിൽനിൽക്കിലോക്കയിന്നുസങ്കടം
വന്നുകൂടുമെന്നുധൂർത്തയാദവ!

എന്നുപറഞ്ഞുടനെയ്തുബാണങ്ങൾ
കുന്നിന്മേൽമഴപെയ്യുംപോലെ
പന്നഗശായിയുമതുകണ്ടപ്പോൾ
സന്തോഷത്തോടസുരൻമെ-
യ്യിലൊന്നൊഴിയാതെതറച്ചിതുബാണം
വന്നൊരുകോപംസഹിയാഞ്ഞപ്പോൾ
പേരാൽതന്നുടെവേരുകൾപോലെ
പെരുതായുള്ളകരങ്ങളശേഷം
നാരായണനഖിലേശൻകൃഷ്ണൻ
നേരേനിന്നുമുറിച്ചുതുടങ്ങി
പുരരിപുഭഗവാനതുകണ്ടുടനെ
മുരരിപുതന്റെസമീപംപുക്കു
അരുതരുതെന്നെക്കൊല്ലരുതെന്നു
തെരുതെരെഅരുളിച്ചെയ്താനപ്പോൾ
കരുണാകരനുടെപാദസരോജേ
ശരണംചൊല്ലിവണങ്ങീടഹോബാണ-
നിധിയായീടിനദേവൻഗണപതി
ജനകൻസ്തുതിചെയ്തിതുനേരം
"കൃഷ്ണമുകുന്ദമുരാന്തക!മാധവ!
ജിഷ്ണുമുഖാമരവന്ദിതകേശവ!
ജിഷ്ണുസഖേ!ജഗദീശമനോഹര!
വൃഷ്ണികുലോത്തമ!വിശ്വംഭര!ജയ!
കൃഷ്ണപയോദനിഭാംബുജലോചന!
തൃഷ്ണാരഹിതചിത്തമുനീനാം
തൃഷ്ണാശാന്തിദവിഗ്രഹഭഗവൻ!
വിഷ്ണോ!ജയജയ!വിശ്വാധിപ!കര
തലചരണാംബുജചിന്താവ്രത
നിശ്ചലബുദ്ധിമഹാബലിതനയൻ
മച്ചരണാർച്ചനകാരണതോഹളി
തൽകൃതദോഷമശേഷമിദാനീം
വിസ്മരണംചെയ്തിപ്പുരിപാലയ!
ഭക്തപരായണ!ദീനദയാലോ!",
കാലാന്തകനുടെകല്പനയിങ്ങിനെ
കോലാഹലമൊടുകേട്ടുടനപ്പോൾ
നീലക്കാർനിറമൊത്തമുകുന്ദൻ
കാലോചിതമരുളിച്ചെയ്തു,
"മൽഭക്തനതാമിവനിനിമേലിൽ
മൽഭക്തനതായ്‌വന്നീടട്ടേ!
മിഞ്ചിനപാണികൾനാലുംകൊണ്ടഥ
നിൻചരണങ്ങൾപണിഞ്ഞിഹപാർശ്വേ
കിഞ്ചനഭീതിഭവിക്കാതനിശം
സഞ്ചിതമോദംവാണീടട്ടേ"
നാരായണനുടെകല്പനയിങ്ങിനെ
മാരാന്തകനുംകേട്ടുതെളിഞ്ഞു
പാരാതടിമലർവീണുവണങ്ങി
നേരേപുരിപുക്കുടനേബാണൻ,
ശുഭതരനാമനിരുദ്ധൻതന്നെ
ചേലാനന്ദമുഷയെക്കൂടി
മുദവിലോചനഹസ്തേനൽകി
ബുദ്ധിയിൽമോദമിയന്നുവണങ്ങി

ദേവദേവമായാമയനിലയ!മധുസൂദന!കാപരിപാല
(ഹിമം
വേദസാരമാനന്ദഹരേ!ഗോപാലകാലനമോസ്തു
(തേ
ആഴിയിൽമകരാകൃതിപൂണ്ടുനിന്നോരു
പാരകൃതാംകളബരധര!ലോകനാഥ!നമോസ്തു-
(തേ
കോലാകലിതഭാനുകാനനവാസികലോചന
(ന
മലരശരമൊഴിച്ചുപാലയ!പങ്കജനാഭ!നമോസ്തു-
(തേ
നരകനാശനശങ്കിതാമരമുനിഭയമകരാണ-
(ന്ദമ
നാരസിംഹമൂർത്തിയായിപാലിച്ചിനമോസ്തു-
പണ്ടുമൂവടിയാചിച്ചുബലിയെവഞ്ചിച്ചുവാമനായ (തേ
ഭൂമികാന്തമനോഹര!ഭവനൈകനാഥനമോസ്തു-
(തേ
പരശുധരവടിവായതുംദശരഥനന്ദനനായതും
പരമപുരുഷനതാമിതുംബലദേവനായതുമിവനതും
വൃഷ്ണിവംശകുലോത്തമപുരുഷോത്തമനാഥനമോസ്തു
(തേ
ഉഗ്രകർമ്മമഹോഭവാനൊന്നോടൊന്നിഹചെയ്യരുതെ
കൃഷ്ണപാദംപറഞ്ഞതുംശോകപട്ടിടകിടയച്ചതും
ഭൈക്കനിതിരുമനിതമനക്കരിക്കിലോസതി-
(ളുമരം
നിങ്ങൾകനിരാമനിധിഃപാലനമനിസ്കപ
നാളിൽനാളിൽവരുംവിപത്തുകളൊക്കെമറന്നു-
ള്ളതോടൻ

നാളീകേക്ഷണനിത്യവുംവരമേകണംകരുണാനിധേ!
നീസചരിൽപ്രിയനീരജാനനസത്യരൂപനമോ- (സ്തുതേ
മാധവാമധുരാധരാമധുകൈടഭോന്മഥനാവിഭോ

ഈവണ്ണംസ്തുതിചെയ്തുബാണനൊരുനേരം
ഈരേഴുലകിന്നീശൻകാരുണ്യമാർന്നരുൾചെയ്തു
ബാണാ! വരികനല്ലവണ്ണംവരുംനിനക്കു
പെണ്ണുന്മാർവൈരികളാൽബന്ധമുണ്ടാകയില്ല
ശ്രീമഹാദേവൻതന്റെശ്രീപാദങ്ങളുംകുപ്പി
ശ്രീമാനായിവിടത്തിൽശോഭയിൽവാഴ്കനീയും.
ശ്രീപതിയേവംകല്പിച്ചുമോദത്തോടുകൂടെ
ശ്രീസുതാത്മജനോടുംശ്രീസമയുഷയോടും
ശ്രീമദ്ദ്വാരകാപുക്കനേരംജനങ്ങൾജയ
ശ്രീയോടുമൊരുമിച്ചുവാണുസുഖിച്ചിതപ്പോൾ.

ഇതി ബാണയുദ്ധം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൫൦. സന്താനഗോപാലം.

വെള്ളിക്കുന്നിലമർന്നോഴുന്നഭഗവാൻ
വെള്ളപ്പുള്ളുകാരയും
വെള്ളംനല്ലൊരുവെള്ളെരുക്കിവജ്ര-
ക്കുള്ളിൽസദാചൂടുവോൻ
എള്ളോളംതിരുവുള്ളമെന്നിലധുനാ-
തുള്ളക്കഥയ്ക്കേകുവാൻ
കിള്ളിക്കുർശ്ശിയമർന്നദേവമനിശം
കള്ളംവിനാഭാവയേ.

സന്തതിധനധാന്യാദിസമസ്തം
ചിന്തിച്ചതുപോലാശുകൊടുക്കും
സന്താനദ്രുമമാകിയസന്തതി
ഗോപാലംകഥയതുകഥനീയം
അതിമോദത്തോടരചെയ്യുമതു
മതിമാന്മാർകേട്ടരുളുകവേണം
മത്കൃതികൾക്കൊരുപിഴവന്നാലും
സൽകൃതിയെന്നിഹവരുവതിനായി
സുകൃതികളാകിയകൃതികളെയിന്നു
നമസ്കൃതിചെയ്യുന്നെല്ലാവരെയും
വികൃതിപറഞ്ഞുനടക്കുംദുർജ്ജന
നികൃതികൾകൊണ്ടൊരുകൂശലുമില്ല,
നാരായണനുടെകഥപറയുമ്പോ-
ളാരൊരുദ്വേഷ്യംവന്നെന്നാലും
പോരായ്മകളില്ലെന്നതുകൊണ്ടോ-
ധീരതയുള്ളിൽവളർന്നിടുന്നു
കാരുണ്യപൂർണ്ണനാകിയഭഗവാ-
നാരണപൂജിതനതിസുകുമാരൻ
കാരുണ്യാലയനച്യുതനജ്ഞാന-
സാരഥിഭക്തപ്രിയനാംകൃഷ്ണൻ
ഈരെണ്ണായിരവുംപുനരെട്ടും
മാരകളതാംതരുണികളോടും
ദ്വാരകയെന്നമഹാപുരിതന്നിൽ
വൈഭവംവാണരുളീടിനകാലം

ശതമഖമുഖസുരവന്ദ്യൻകൃഷ്ണൻ
വിരവൊടുഹയമേധംചെയ്വാനായ്
ചിതമൊടുയജനപുരാദികൾതീർത്തി-
ട്ടതിനുപ്രയത്നംചെയ്തുതുടങ്ങി
ജ്യേഷ്ഠനതാംബലഭദ്രരൊടുംപരി-
ശുദ്ധന്മാരാംവൃഷ്ണികളോടും;
ശുദ്ധന്മാരിൽശ്രേഷ്ഠനതായ
യുധിഷ്ഠിരസോദരനാംസഖിയോടും
എട്ടുംനിജപതിനാറായിരവും
മട്ടോൽമൊഴിമാർപെറവുളവാകും
എട്ടുസഹസ്രംമക്കളൊടുംപരി-
ശുദ്ധ്യാഗേഹംപുക്കതിമോദാൽ.
സത്യശ്രമിപ്പാനതിരുദ്ധാദികൾ
തട്ടിശിപോകെന്നവരെയയച്ചു
ശ്ലാഘ്യതപെരുകിനമാമുനിവരരും
യോഗ്യതപോലെയിരുത്തിയഥാവൽ
യാഗത്തിനായ് വന്നൊരുനരവര
യോഗത്തോടുമിരുത്തിമുകുന്ദൻ
അന്തണവരരുമസംഖ്യംവന്നി-
ട്ടന്തികസീമ്നിയിരുന്നുതുടങ്ങി
അടിതിരിയക്കിത്തിരിചോമാതിരി
പട്ടേരുംപ്രാൺനംപൂതിരിയും
പട്ടന്മാരുംകുട്ടികളൊരുവക
വട്ടംപറവാൻകാലംപോരാ
മററുംപലപലസാധുജനങ്ങളു-
മററംകൂടാതസ്സഭതന്നുടെ
ചുററുംവന്നുനിറഞ്ഞുശശിയുടെ
ചുററുംനക്ഷത്രാളികണക്കേ,
ഏററംഘോഷിച്ചങ്ങിനെജഗതീ-
ചേററിയുമവിടെയിരുന്നരുളുമ്പോൾ
തത്രസമീപത്തുള്ളൊരുഭൂസുര-
സത്തമനുംപുനരന്തർജ്ജനവും
എത്രകൊതിച്ചിട്ടുണ്ടായ് വന്നൊരു

പുത്രൻചത്തുപിറന്നുധരായാം
അത്തലൊടേദ്വിജവരനുംതന്നുടെ
ഹസ്തതലത്തിലെടുത്തുകുമാരം
ഉത്തമപൂരുഷപാദാംബുജസേവക
സത്തമനാകിനവക്ഷസിതാഡി-
ച്ചത്യുച്ചത്തിലിവണ്ണംശിവശിവ!
പത്തിരുപതുവിലാപിച്ചിട്ടു
ചിത്തവിഷാദാൽചൊന്നാനപ്പോൾ

പദം.

ഹന്തഹന്ത!മുരാന്തകബന്ധുരാംഗദയാരാശേ
ബന്ധമെന്തെനിക്കിവണ്ണംസംഭവിപ്പാനും
വിപ്രകമ്മംപിഴയാതെകിൽബിഷാംശമണയാ-
ചിൽപുരുഷാച്ച്നസേവലുബ്ധനാകാതെ (തെ
കൃഷ്ണകൃഷ്ണ!എന്നല്ലാതെതൃഷ്ണയെന്യേയെന്മനസ്സി-
വൃഷ്ണിവംശശിഖാമണേ!ചിന്തയില്ലമേ, (ൽ
പാലയക്കൃപാലയലോകാലയഗുണാലയമാം
വേലയില്ലഭവാനോത്താൽപാലനമസ്സൽ
ഇത്ഥംദുഃഖിച്ചുപുനരുത്ഥാനംചെയ്തുവിപ്രൻ
പുത്രനെയുമെടുത്തുപ്രസ്ഥാനംചെയ്തുശീഘ്രം
പേത്തുശയിച്ചുദുഃഖമോത്തുശരീരംപാരം
നേത്തുംആനനംപാരംവീത്തുംകണ്ണുനോട്ട-
കയത്തുംകണ്ണുനീരൊട്ടുവാത്തുംകൈകൊണ്ടുകൂടേ
തൊത്തുംഭാര്യേടെദുഃഖമോത്തുംപാരാതെയാത്ര
പേത്തുംപറഞ്ഞുശീഘ്രംആത്തനായ്പുറപ്പെട്ടു
സത്യസച്ഛ്രുപനാംശ്രീകൃഷ്ണന്റെമുമ്പിൽകൊ-
[ണ്ടായ്
സത്വരംവച്ചുനിജപുത്രനെയുമദ്ദേഹം
നിരക്കുംപന്തിയിൽചെന്നങ്ങിരിക്കും നിമ്മലന്മാ-
[രാ
യിരിക്കുംമാലോകക്കുള്ളമെരിക്കുംകന്മഷത്തെസം-
ഹരിക്കുംമാലോകർമറവുള്ളവർക്കുംശ്രദ്ധമാനസ-
മിരിക്കുംശോകവഹ്നിയിൽമഹിക്കുംബ്രാഹ്മണനെ-
[ന്നു
നടിക്കുമാറെല്ലാവരുംഅടിക്കുംകൈകൊണ്ടുമാർച്ചു
അടിക്കുംപൊടിയാംവണ്ണമിരിക്കുംകൈകൾകൊ-
[ണ്ടും
നടുങ്ങുംപാരങ്ങുമിങ്ങുംനടക്കുംഉണ്ണിയെമാർച്ചു
തെടുക്കുംകണ്ണുനീർകൊണ്ടകൊടുക്കുംകാൽത്താരിൽ
[വിണ്ണു
കിടക്കുംകാലിണകെട്ടിപ്പിടിക്കുംഉണ്ണീടെജീവൻ
കിടയ്ക്കുംഎന്നുള്ളഭാവംനടിക്കുംഭൂസുരൻതന്റെ
തിട്ടക്കമിങ്ങിനെകഷ്ടം!
ദുഷ്ടമാനസരാകുംഭൂസുരരല്ലാവരും
ഞെട്ടുമാറുരചെയ്തിടിവെട്ടുംനാദംപോലെ
പാരംപാരവശമാമെൻപീഡകൾ
ഘോരംപാപക്കായ്ത്തീരുന്നിന്നാകും
മരണമടുത്തപുമാന്റെശ്വാസവി-
കാരംകണ്ടുരസിക്കുംപോലെ
നാരികൾനാലഞ്ചുണ്ടല്ലോതവ
പുത്രന്മാരുംമൂന്നാലില്ലേ
കർക്കശമാനസരങ്ങളുമിങ്ങനെ
ദുഃഖിച്ചിട്ടുകിടപ്പാറെന്തോ?
എണ്ണുകിലെത്രയുള്ളോരുനിന്നുടെ
പെണ്ണുങ്ങൾക്കുപ്രതിപ്രതിയനവധി-
യുണ്ണികളുംപെണ്ണുങ്ങളുമുള്ളതി-
ലൊന്നിനുമില്ലൊരുസൌഖ്യക്കേട്
കണ്ടാലമ്പതുമറുപതുമൊരുദിന-
മുണ്ടാകുന്നുനിനക്കുസുതന്മാർ
കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടവരെപ്പരിചോടു
കണ്ടുരസിച്ചുംകൈകളിലാക്കി
കുന്നാതരീനുവസിച്ചീടുംവൈ-
കുണ്ഠാ!നിന്നുടെനാട്യംകൊള്ളാം
വിപ്രന്മാരുടെദുഃഖംകണ്ടാൽ
ഉൾപ്പൂവിങ്കൽകൃപയില്ലാതൊരു
ദുഷ്പ്രഭുവേനീയേറെഞെളിഞ്ഞാൽ
ക്ഷിപ്രംനിന്നെശപിക്കുംഞാനും
കുഴലുവിളിച്ചുരസിപ്പാൻകൊള്ളാം
തോഴിയെവിളിച്ചുനടപ്പാൻകൊള്ളാം
ചേലകൾകട്ടുനടപ്പാൻകൊള്ളാം
പാലുകവന്നുഭുജിപ്പാൻകൊള്ളാം
അംഗനമാരെയൊളിപ്പാൻകൊള്ളാം,
ഇങ്ങിനെയുള്ളതിനൊക്കെക്കൊള്ളാം;
പാർത്ഥിവധർമ്മംതിരിയാത്തുള്ളൊരു
ധൂത്തമതേ!യീവണ്ണംരാജ്യ-
ത്താത്തിവളന്നുകാത്തുവസിച്ചാൽ
കീത്തികളുംതിറമായിത്തീരും
നാട്ടിലിരിക്കുന്നൊരുനാനാജനത്തിന്റെയും
പാട്ടിലിരിക്കുംദ്രവ്യംപാടേകരസ്ഥമാക്കി
വീട്ടിലിരുന്നോരോരോഗോഷ്ഠികൾകാട്ടുന്നി-
ആട്ടിക്കളവാനമീനാട്ടിലാരുമില്ലല്ലോ (ന്നെ
അന്യായംപലതിങ്ങനെബ്രാഹ്മണ-
നന്യായംവച്ചുരചെയ്തിട്ടും
മന്നവരനതിനുത്തരമായി-
ട്ടൊന്നുംതന്നെയുരിയാടീലാ
ഖിന്നതപൂണ്ടുവിഷണ്ണന്മാരായ്
നിന്നുപടത്തുമഹാജനമെല്ലാം
എന്തേചിന്തയമെന്നുവിചാരി-
ച്ചന്യോന്യംചിലവാക്കുതുടങ്ങി;
ഈരേഴുലകിനുവേരായ്മരുവിന
നാരായണനുംനരനുംകൂടി
പാരാതിവിടെയിരുന്നരുളുമ്പോൾ
നേരവനൊരുഭൂസുരനിങ്ങനെ
ചേരാത്തുള്ളതുചൊന്നതുനല്ലൊരു
നേരായ്‌വരുമോയെന്നുംചിലര്,
നീരസമേതാൻകാട്ടീട്ടുണ്ടോ
സാഹസവാദനമെന്നുംചിലര്
[illegible]
ബാലകമരണമിതെന്നുംചിലര്
മാരണദേവതകൊല്ലുന്നതിനു
നിവാരണമുണ്ടോഎന്നുംചിലര്
കുട്ടികൾചത്താലിവിടേക്കോമത
കെട്ടിക്കൊണ്ടുവരേണ്ടുശവത്തെ

ഭൂസുരവരരുടെ ചൊല്ലുകളല്ലയോ
ഭാസുരമാമിദ്വാരകാനഗരം
അതുമല്ലിതുമല്ലങ്ങിനെയല്ല
മതിസംശയമതുനിശ്ചയമാക്കാം
ആറുംരണ്ടും ചത്തസുതന്മാ-
രാരെക്കാട്ടിസ്സംശയമാററി
ബലഭദ്രാർജ്ജുനനാദികളാലെന്തു
ഫലമില്ലാതായ് വന്നെന്നും ചിലർ
പലതും പലവിധമുരചെയ്യുന്നതു
ബലമുംകേട്ടിട്ടറിയാടിലാം
കലിശായുധസമനാകിയ ഭൂപതി
കലധണിമകുടമഹാമണി വിജയൻ
കലിശംപോലെ കഠോരവചസ്സുകൾ
കലശലൊടിങ്ങിനെ കേട്ടളവായം;
വളരുംകോപമകക്കാതാരക-
തളിരുംകൂടെ വിറച്ചു തുടങ്ങി
വളരുംതോട്ടിയുമാമരിയാമെന്നു
കളഭംനിന്നു മദിക്കുംപോലെ
ബലവീര്യാംബുധി വിജയൻ നിജകല
ചിലയുംകയ്യിലെടുത്തുചതുക്കെ
പലപലവിരുതുകളിവിടെനടിച്ച
ഫല്ഗുനനാമമഹാരനാകിയ വിജയൻ
ദുഃഖംപൂണ്ടുകിടക്കും ദ്വിജനെ
കൈകൾപിടിച്ചെഴുന്നേല്പിച്ചുടനേ
ഭക്തിയോടെ ദ്വിജവരനെ തൊഴുതു
സ്വശക്തിനടിച്ചു പറഞ്ഞു തുടങ്ങി

ദുഃഖംകൊണ്ടുള്ളുപൊരുംമേലിൽ
സൌഖ്യംവരുത്താൻ ഞാൻപോരും
ഇക്കഥകേട്ടിട്ടാരുമിളകാതെ
നിൽക്കുന്നതെന്തിതുധിക്കാരമല്ലയോ (ദുഃഖം)
ഇനിയൊരുണ്ണിയുണ്ടാകുമെങ്കിൽ
വന്നുരക്ഷിച്ചുതരുന്നേൻ
പന്നഗഭൂഷണകാരുണ്യംകൊണ്ടിപ്പോൾ
ഒന്നുംനമുക്കു കഴിയാത്തതില്ലഹോ! (ദുഃഖം)
പാരംപരിതാപത്തോടേയുള്ള
ഗീരുകളിങ്ങനെ കേട്ടാൽ
പൂരുകുലത്തിൽ പിറന്നവനൊരു
പൂരുഷനെന്തും സഹിക്കയില്ലേതുമേ! (ദുഃഖം)
പാർത്ഥലമൊക്കെ നിറഞ്ഞോരെന്റെ
കീർത്തികൾ കേട്ടിട്ടില്ലയോ?
മൂർത്തികൾ മൂന്നും മറുപക്ഷത്തായാലും
രക്ഷിപ്പൻബാലനെന്റച്യുതനാണെ ഞാൻ (ദുഃഖം)

ഇത്തരമുള്ളോരു വാക്കുകൾ കേട്ടു
കയർത്തുപറഞ്ഞുടനർജ്ജുനനോടേ
മതിമതി നിന്നുടെ ഗർവുകളെല്ലാം
ചതിവുകളും ഞാനറിയും മൂഢാ!
ക്ഷിതിപതിമാരുടെ ദുസ്സാമർത്ഥ്യം
ക്ഷിതിസുരവരരോടു കൂടുകയില്ല;
അക്കടൽവർണ്ണനുമഗ്രജനും പുന-
രിക്കണ്ടാളുകൾ മറ്റുള്ളവരും
ദുർഘടമാകിയ കാര്യമതെന്നു
നിനച്ചിട്ടവരാൽ സാദ്ധ്യവുമല്ല
ആനപിടിച്ചാലിളകാത്തൊരു തടി
ശ്വാവിനു കൊണ്ടുഗമിക്കാവതുമോ
ഊററക്കാരന്മാരാം നിങ്ങളെ
നൂററുവരാട്ടിപ്പായിച്ചന്നു
ഊററം കാണേണ്ടതു ഫലമില്ലാതെ
തോററുമടങ്ങാനെന്തൊരു ബന്ധം
ഏണവിലോചനയാളാം നിന്നുടെ
മാനിനിയെപ്പിടിപെട്ടസമയം
ഹീനതയെന്യേ ദുശ്ശാസനനവ-
മാനമതോരോന്നേ ചെയ്യുമ്പോൾ
നാണംകൂടാതവിടെ വസിച്ചതു
ആണുങ്ങൾക്കിഹ യോഗ്യമതാമോ
അക്ഷൌണീസുരനാഥനിവണ്ണം
അധിക്ഷേപിച്ചു പറഞ്ഞതു കേട്ടു
വീര്യപരാക്രമശാലിയതാകിയ
കിരീടിയുമപ്പോളുവചൊന്നാൻ
"കേൾക്ക ഭൂസുര നിതമുരപ്പാ-
നൊട്ടും ചേരില്ലാത്തതുമെന്തേ
കേട്ടിട്ടില്ലേ ഭൂസുര ഞാനെന്റെ
വിശേഷിതമൊട്ടുമറിഞ്ഞിട്ടില്ലേ
മന്മഥനന്ദനസാരനായ
മഹാരഥനർജ്ജുനനെന്നറിയേണം
കാട്ടാളാകൃതി പൂണ്ടൊരു ഹരനോടു
കാട്ടിയ ഘോരപരാക്രമമെല്ലാം
കിട്ടി നമുക്കിഹ പാശുപതാസ്ത്രമ-
ക്കട്ടം ദ്വിജവര കേട്ടിട്ടില്ലേ
പാഞ്ചാലഭൂപാലനോടേറു രണം ചെ-
യ്തുംഗുരുജയിച്ചുപിടിച്ചഥ കെട്ടി
യേറ്റിച്ചിന്നുടെ ഗുരുവിനു
പൃഷ്ഠകശൃഘലദക്ഷിണ ചെയ്തു
വമ്പന്മാരാം ഭൂപതിമാരവർ
ഡംഭും കാട്ടിയെതിർത്തവരുടെ
ഡംഭത്തരവും വമ്പത്തരവും
കൊമ്പത്തരവും മുമ്പത്തരവും
പിമ്പിട്ടംശുമടക്കിദ്രൗപതി
തൻപാണിഗ്രഹണോത്സവകാലേ
യന്ത്രാക്ഷിതപാദവേളി കഴിച്ചതു-
മന്ത്രണനാഥ! കേട്ടിട്ടില്ലേ?
യാദവകേളിയതെന്ന മഹാവിധി
മധുപഹരണം കേട്ടിട്ടില്ലേ?
സുരലോകേ ചന്നമരാരികളാം
അരിയനിവാതകകവചന്മാരേ
വിരവിൽ വധിച്ചുടനവരെവരിച്ചു
വിവിശമൊഴിച്ചു പുരിയിലയച്ചു
കേൾക്ക ദ്വിജേന്ദ്ര! വിരാടനൃപന്റെ
പശുക്കളെയൊക്കെ ഹരിച്ചതു മൂലം
ഭീഷ്മദ്രോണകൃപാചാര്യന്മാർ
ഭീഷ്മപരാക്രമരാമവർ പലരും
പോരിനുവന്നവരോടു പിണങ്ങി
ധീരതയോടുടനവരെ മടക്കി.

അപ്പശുവൃന്ദമശേഷംവീണ്ടി-
ട്ടപ്പ് പൃഥിവീവരനാശുകൊടുത്തു!
ഭാരതമാകിനപോരതിലേറ്റം
ധീരതപൂണ്ടമഹീപതിമാരെ
തേരതിലേറിയെതിർത്തുജയിച്ചൊരു
വീരൻവിജയൻഞാനറിയേണം;
ലോകാധീശ്വരനാകിയഭഗവാൻ
ശ്രീകൃഷ്ണപ്രിയനാഹമറിയേണം
തന്റെവലുപ്പംതാൻപറയരുതു
കൊണ്ടുമിതിങ്ങറിയാഞ്ഞിട്ടല്ല
ധാത്രീസുരനുടെദുഃഖംകാൺമതു
ക്ഷത്രിയഭൂപർക്കുചിതവുമല്ല
അതിനുദ്യമിച്ചലയവരെദൂഷിപ്പതു-
മനുചിതമായിതവഭുവനസുരേശാ!
സംശയമൊട്ടുംവേണ്ടമഹേശ്വര
വംശപരാക്രമമൊപ്പൊയ്പോണ്ടാലും!
പത്താംതനയനെരക്ഷിപ്പൻഞാ-
നിത്ഥംചൊല്ലിയസത്യഗിരംമേ
വ്യർത്ഥതയാകിലനക്ഷണവുംബത
പാർത്തിരിയാതതിനുടനേഞാനും
കയ്യിലിരിക്കുംഗാണ്ഡീവമോടും
തീയ്യിൽചാടിമരിച്ചീടുന്നേൻ;
സത്യംഗുരുവരചരണത്താണെ
സത്യംപൂർവ്വജപാദത്താണെ
ശ്രീഗാണ്ഡീവമാംചാപത്താണെ
ശ്രീകൃഷ്ണൻശ്രീപാദത്താണെ
നിശ്ചയമായിമമുൾക്കൊണ്ടാലും
സജ്ജനനാഥപൊയ്പോണ്ടാലും"
മേദുരമഞ്ജുളവാക്കുകളിങ്ങനെ
ആദരവോടെകേട്ടൊരുവിപ്രൻ
ദുർജ്ജനരിപുവാംപാർത്ഥൻതന്നോടു
വിപ്രൻതാൻപുനരരുളിച്ചെയ്തു:—
"അറിവില്ലാതെഞാൻവല്ലതുംപറഞ്ഞു- (പോയെന്നിരിക്കിലും
അറിവുള്ളോരുഭവാനുള്ളിൽകരുതിവെക്കല്ലേ
സജ്ജനവന്ദിതനായൊരർജ്ജുനാ!നീയെ- (ന്യൊരു
ദുർജ്ജനത്തിനാരുമൊരുശരണവുമില്ലേ;
പുത്രന്മാരൊമ്പതുംക്ഷിപ്രംചത്തുപോയദുഃഖം- (കൊണ്ടു
ഇപ്രകാരംദുർഭാഷണംചെയ്തുപോയേൻഞാൻ;
എന്നതുകൊണ്ടൊന്നുമിന്നുമാനവ! നിന്നകതാ- (രിൽ
കന്മഷങ്ങൾതോന്നരുതേനിർമ്മലവൃത്തേ!'
ക്ഷീണവചസ്സുകളോരോന്നിങ്ങിനെ
കേണുപറഞ്ഞതുകേട്ടുകിരീടി
പാണിതലംകൊണ്ടദ്ദേഹത്തെ
താണുതലോടിപുനരതിസദയം
പോണംഭൂസുരനീയെന്നാണൊരു
വാണിയുമൻപൊടുയാത്രപറഞ്ഞു
മണ്ണിൽമരിച്ചുമലർന്നുകിടക്കുമൊ-
ഉണ്ണിയെവേഗാൽകോരിയെടുത്തൊരു-
വണ്ണംയാത്രപറഞ്ഞില്ലൊരു
ഉന്നതഗുണനിധിയാത്രതിരിച്ചു;
വില്ലുംനായിക്കൊണ്ടുഗമിച്ചഥ-
രപ്പോഷകിഹവിലചേരാഞ്ഞാൽ
അപ്പോഴതുടനെതിരിയെക്കൊണ്ടു-
ഗമിപ്പാൻഭാവിച്ചെന്നകണക്കെ
അരനാഴികകൊണ്ടില്ലത്തെത്തി
തെരുതെരവേഗമകായിൽപുക്ക്
ഉദകക്രിയവിധിയെല്ലാംചെയ്തി-
ട്ടുടനേതന്നുടെകാന്തസമീപേ
പരിതാപനവിമൂർച്ഛിതയായി-
ട്ടുരിയാടാതെകിടക്കുംപത്നിയെ
തരസാകോരിയെടുത്തുമനോഹര
ലാപമന്ത്രവുമാശുതുടങ്ങി:
"ഖേദമതി!മതിമുഖി!നീയിനി
മോദിച്ചിട്ടുടനെഴുനീറ്റാലും
നാഥനമ്മുടെകാര്യമിതെല്ലാം
സാധിപ്പാനൊരുയോഗംവന്നു;
പൊയ്പോയുള്ളൊരുദുഃഖംകണ്ടി-
ട്ടയ്യോ! കഷ്ടമിതെന്നുപറഞ്ഞു
കയ്യേറ്റാനിക്കാര്യംനമ്മുടെ
കൈയ്യൂക്കുള്ളൊരുപാർത്ഥനുമിപ്പോൾ
ചൊന്നതിനിന്നൊരുനീക്കംവന്നാൽ
മന്നവവരനതിനുടനേതന്നെ
കയ്യിലിരിക്കുംഗാണ്ഡീവമോടും
തീയിൽചാടിമരിക്കുമിദാനീം;
നമ്മുടെസുകൃതവിശേഷംകൊണ്ടു
മന്നവവരനുടനിങ്ങനെചെയ്തു;
നന്നായിവിടെവസിച്ചാലുംനീ
മന്ദതപെഴാതെവൃഥാമമലാലും"
ശാന്തിവചസ്സുകേട്ടൊരുനേരം
കാന്തയുമാശുതെളിഞ്ഞെഴുനീറ്റു
കാന്തനുമായിട്ടോരോരോവൃ-
ത്താന്തംതമ്മിലുരച്ചുതുടങ്ങി;
"കുഞ്ഞനെയുണ്ടോകണ്ടതാരും?
കുഞ്ഞനെയുംഞാനവിടെക്കണ്ടു;
ഉണ്ണിയെയുണ്ടോകണ്ടുമുകുന്ദൻ?
ഉണ്ണിയെയുംഞാൻകാട്ടിമുകുന്ദം
കല്പനയെന്തെല്ലാമുണ്ടായി?
കല്പനയൊന്നുംഞാൻകേട്ടില്ല;
കാരണപുരുഷൻനിന്ദാതതിനുടെ
കാരണമെന്തെന്നുണ്ടോകാന്താ!
കാരണപുരുഷൻനിന്ദാതതിനുടെ
കാരണമെന്തെന്നാർക്കറിയാവൂ?
ബലഭദ്രാദികളെന്തുപറഞ്ഞു?
ബലഭദ്രാദികളുരിയാടീല;
പാർത്ഥനുടെചരിതംകേൾക്കട്ടെ!
പാർത്ഥനുടെചരിതംകേട്ടാലും!
ഹേഹേ!പാർത്ഥനിതിന്നെളുതാമോ?
ഓഹോപാർത്ഥൻപോരുമിതിന്നു്

കുന്തീസുതന്മാരുടെസത്യത്തിന്ന-
ന്തരമുണ്ടായ്വരുമോനാഥ!"
കുന്തീസുതന്മരിപ്പാനുണ്ടോ
ഭ്രാന്തുപിടിച്ചുശിരസ്സിലെഴുത്തു്;
നിശ്ചലഹൃദയന്മാരായിട്ടവ-
രച്യുതപൂജകൾചെയ്തുവസിച്ചും
ഹരനുടെനാമവിശേഷമുരച്ചും
അവരുടനവിടെവസിച്ചുസുഖേന.

ഏവംകഴിഞ്ഞെല്ലാരുംമേവുന്നകാലമങ്ങു
ഭാവംതെളിഞ്ഞുതത്രഭൂസുരൻപത്നിയോടും,
തോഷമിയന്നോരോരോവിശേഷങ്ങൾചോദിച്ചു-
(ള്ളാൾ
യോഷമാർമൌലിതാനുംശേഷമതുള്ളിച്ചെയ്തു;

അങ്ങനെവളരെദ്ദിവസംചെന്ന-
ങ്ങംഗനമണിമാർമൌലിക്കങ്ങു
പത്താംഗർഭവുമുണ്ടായ്വന്നു
പത്താംമാസവുമങ്ങതികഞ്ഞു
ഭൂസുരവരനുംതാപമിയന്നു
കുന്തീസുതനെക്കണ്ടിഹവരുവാൻ
സത്വരമങ്ങുഗമിച്ചുനരവര-
പത്തനസീമനിചെന്നിതുകണ്ടു.

പദം,

"ഇന്ദ്രാത്മജ! ഇതുകേൾക്കമനോഹര
സാന്ദ്രവചനമിദം ഇന്ന-
ചന്ദ്രാന്വയോൽഭൂത! പോരികവൈകാതെ
മന്ദിരേമോദമോടും, (നീട്ടകന്നി
സൂതിസമയമടുത്തവിടെയെന്റെകൂടെപ്പോ-
കൂടലർകാലനാംകൃഷ്ണന്റെമുമ്പിനു
ചെയ്തസമയമിപ്പോൾ
അതിശൂരാ! ഇന്നിതോപോകനാംവൈകാതെ
മാനസേമോദമോടേ!
അയ്യോഎൻമാനിനിതാനേവസിക്കുന്നു
പൊയ്യല്ലപാർത്ഥവീരേന്ദ്രാ! ഒരു-
കല്മഷംകൊണ്ടുവലഞ്ഞുപരിതാപം
നന്ദസുതപ്രിയകേൾ;
കൂടലർകാലനാംകൃഷ്ണനോടുനിന്റെ
കൂടിപ്പിറന്നോരോടുംഇന്നു
കൂടിപ്പുറഞ്ഞുനീതേരിൽകരേറുക
പാടവശാലിൻവിഭോ!

എന്നുള്ളവാക്യംകേട്ടനേരായ്തെളിഞ്ഞു-
അഗ്രജപാദാംബുജംവ്യഗ്രതവിട്ടുകൂപ്പി (വീരൻ
ഭീമപാദാരവിന്ദംഭീമയാംഭക്തിയോടും
താണുതൊഴുതുനിജമാതൃപാദാംബുജവും
സോദരന്മാരെനന്നായാശ്ലേഷംചെയ്തുകൊണ്ടു
"ഖേദംകൂടാതെവാഴ്കസോദരന്മാരെ! നിങ്ങൾ
പാഞ്ചാലരാജകന്യേ! വന്നാലുമരികത്തു
പാഞ്ചാല്യംകൂടാതെനീമാതാവോടൊത്തുപാർക്ക
ഭദ്രേ! വരികത്തുളേ! ഭദ്രംഭവിച്ചീടുക!
ഭദ്രംഞാൻഭൂസുരന്റെപത്തനേഗമിക്കുന്നു.
നിന്നുടെസോദരന്റെകാരുണ്യമുണ്ടെന്നാകിൽ
കണ്ടിടാമല്ലെന്നാകിൽകണ്ടതുകാര്യംതന്നെ,

എന്നുപറഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടുനിജ
മന്ദതവിട്ടുപരാക്രമശാലീ,
പോരികവിപ്രാപക്ഷേനമ്മുടെ
പോരുകൾകിഞ്ചനകാട്ടന്നുണ്ടു്
എന്നുപറഞ്ഞുരഥമതിലേറീ-
ട്ടുന്നതഗുണനിധിയാത്രതിരിച്ചു;
പൃച്ഛവിലങ്ങചാടുകയുംപല-
ദുശ്ശകുനംപുനരിങ്ങിനെകണ്ടു;
വാശ്ശുരുമങ്ങുഗമിച്ചീടാംപുന-
രീശ്വരവിധിപോലൊത്തുവരട്ടേ
എന്നുപറഞ്ഞുനടന്നുകടന്നു
മന്ദിരസീമനിചെന്നുകരേറി;
ഗർഭവിലാപവുമങ്ങുതുടങ്ങി
വിപ്രാംഗനമാർവരവുതുടങ്ങി
ഈശ്വരസേവകൾചെയ്യുന്നുജഗ-
ദീശ്വരനാമംചൊല്ലുന്നുചിലർ!
സതതാശ്രയമാകെന്നോതുന്നു,
വിബുധേശ്വരനാദിയെവാഴ്ത്തുന്നുചിലർ
തൽഗ്രഹനിലഗതിപാർക്കുന്നുചിലർ
നിഴലടിനോക്കിയളക്കുന്നുചിലർ
വിരലുകൾകൊണ്ടുപിടിക്കുന്നുചിലർ
മാറിടമാശുതലോടുന്നുചിലർ
ഭേഷജവരരെത്തേടുന്നുചിലർ
വേരുമുറിപ്പാനോടുന്നുചിലർ
ഘോഷമതിങ്ങനെകേട്ടതുദാമ-
ഘോഷസുതാരിസഖൻവിജയൻതാൻ
ഗാണ്ഡീവചാപമുടൻകുലപൂട്ടി
തൂണിയിലമ്പുനിറച്ചഥകെട്ടി
ഗ്ലസ്തുംകൈച്ചരടഴകൊടുകെട്ടി
പാണ്ഡവനാംശരക്രമംകെട്ടി
ഭൂതലവാസികളാകെഞെട്ടി,
ഭൂമിയുമൊന്നുവിറച്ചഥഞെട്ടി
ഉമ്പരിൽമുമ്പൻഗാംഭീര്യാംബുധി
ഉമ്പർകുലാധിപതനയൻവിജയൻ
ഉടനുടനെചെറുഞാണൊലിയിട്ടും
ഇടിനിനദങ്ങൾവിറച്ചഥഞെട്ടി
ഈററില്ലത്തിനകത്തുപുറത്തൊര-
ടത്തുകരത്തിൽധനുസ്സുമെടുത്തുവ-
ലത്തുകരത്തിലുരത്തമുരത്തക-
ത്തുചെരുതാരത്തെയുമേന്തി
അന്തകഭടരെവിരോധിച്ചഴകൊ-
ടന്തണബാലനെരക്ഷിക്കേണം.
ഏവമുരച്ചുകിരീടിവസിച്ചു
മഹീസുരമാനിനിയുംപ്രസവിച്ചു
അതിശയമായൊരുസുതനുണ്ടായതു
വധുകുലമണിമാർനോക്കിയിരിക്കെ
ഹാഹാ! കഷ്ടം! കഷ്ടം! ശിവശിവ!
ദേഹംതോട്ടുമറഞ്ഞുകുമാരൻ
"ഹന്തഹന്ത! മരിച്ചുകുമാരൻ
എന്തുചെയ്യുന്നുഞാനെന്റെദൈവമേ!
കുന്തീനന്ദനൻതാനുടെസത്യവും

ഹന്തപാഴിലാസ്ഥന്നുചമഞ്ഞല്ലോ
പാർത്ഥനല്ലയോ ഇല്ലത്തിരിക്കുന്നു
വാർത്തയേതുമറിഞ്ഞതുമില്ലയോ?
കർമ്മദോഷമിതെന്നുടെ ജാതകം
നിർമ്മലൻ പാർത്ഥൻ തന്റെ പരാക്രമം
ഒന്നുമിപ്പോൾ ഫലിക്കാഞ്ഞതെന്നുടെ
കർമ്മദോഷമതെന്നേ പറയാവൂ,
മൂന്നാമതെന്നുമേയീവണ്ണംകണ്ടതി-
ല്ലെന്നെ വഞ്ചിച്ചുപോയാനോ ബാലകൻ
അയ്യോ ബാലക! എന്തു നീയിങ്ങിനെ
മെയ്യോടെ പറയുന്നു കുമാരക!
ഒച്ചയെങ്കിലും കേൾപ്പാനില്ലായിതു
നിശ്ചയം കൃഷ്ണൻ തന്നുടെ മായകൾ
കൃഷ്ണനങ്ങു കൃപയേതുമില്ലാഞ്ഞാൽ
ജിഷ്ണു ഭാവിച്ചാൽ സാധിക്കുമോ കാര്യം?
കൃഷ്ണ കൃഷ്ണ! മുകുന്ദ മുരാന്തക!
പത്മനാഭ! പരമ്പുരുഷോത്തമ!"

മാനിനിമാരുടെ മുറവിളി കേട്ടഭി-
മാനികിരീടി മഹേന്ദ്രതനൂജൻ
എന്തിതി വാർത്തകൾ ചെവിപാർക്കുമ്പോൾ
അന്തണനോടി വരുന്നതു കണ്ടാൻ
നിർദ്ദയമാനസനാകിയ ഭൂസുര-
നർജ്ജുനനോടു പറഞ്ഞവയെല്ലാം
ഇജ്ജനമെങ്ങിനെ ചൊല്ലീടേണ്ടു
ലജ്ജയുമുണ്ടിസ്സഭയിൽ പറവാൻ
പാർത്ഥാ! ഗുണപടുധൂർത്താ! നിന്നുടെ
പാർത്ഥവൈഭവമതിശയമോർത്താൽ,
ശശികുലജാതനു പാർത്ഥൻ ഞാനെന്നും
ശചീരമണന്റെ സുതൻ ഞാനെന്നും,
ചൊല്ലിത്തെളിഞ്ഞു പറഞ്ഞതു നേരെ-
ന്നെന്നുള്ളത്തിൽ നിനച്ചതബദ്ധം,
അതിമാനവ്രതിവൻപും മുൻപും,
തവമാനസമതിലൻപും ഡംഭും
ചൊന്നവലിപ്പമതെവിടെപ്പോയി?
മന്നവരിൽ ജള! ഹീന ജളാഢ്യ!
തണ്ടും തപ്പി നടക്കും നിന്നോടു
പണ്ടേ ഞാൻ വന്നുരചെയ്തിട്ടോ?
എന്നുടെ മക്കൾ മരിച്ചോരു ദുഃഖം
നിന്നോടു ഞാൻ വന്നുരചെയ്തിട്ടോ?
സത്യം ചെയ്തതുമെന്തിനെടോ! നീ
മദ്യം സേവതുടങ്ങീട്ടുണ്ടോ?
ഭോഷാമിവകുത്സിതവചനം പല
ഭൂയോ ഭൂയോ ഭൂവനസുരേശൻ
വായിൽ തോന്നിയതഖിലമുരച്ചു
കായത്തിൽ കൊതി വിജയനൊഴിച്ചു,
ചേതസ്സിൽ പുനരേവമുറച്ചു
ശ്രീകൃഷ്ണൻ ദ്രോഹമെന്നെയൊഴിച്ചു
ഹാ! കഷ്ടം! ഘോരാത്മജവിച്ചു
കേട്ടിട്ടില്ലാത്തവമാനോക്തികൾ
കേട്ടു സഹിപ്പാനെളുതല്ലേതും
കായത്തോടെ ദ്വിജവരബാലക-
മായത്തോടേ കൊണ്ടുതിരിച്ചിതു
ഞായത്താലല്ലെന്നതുമന്ന-
മുപായത്താലെന്നാകിലുമുടനേ
പോയെത്തീടിനദേശത്തോളം
പോയിത്തിരവൻ കൊണ്ടിഹ വരുവാൻ
ഏവമുറച്ചു കിരീടി വസിച്ചു
ദേവവരാത്മജനതിശ്രമിച്ചു
അംബരായണമഹദദ്ഭുതദിവ്യാ-
ഡംബരമേറ്റ കപികേതനവീരൻ
ധർമ്മരാജപുരി നോക്കി നടന്നു
ധർമ്മജാനുജനുമീഷൽ കന്നു
കണ്ണടച്ചു ഝടമിഴിക്കുമിടയ്ക്കാ-
ഖണ്ഡലാത്മജനുമന്തകദേശേ
ചെന്നാട്ടത്തല്ലവു കാലഭടന്മാർ
നിന്നു തങ്ങളിലിവണ്ണമുരച്ചാർ,
"ഏവനിന്നൊരു നരൻ പടുധീരൻ
ഏകനായധികചാരുശരീരൻ
പ്രേതനായകപുരിക്കു വരുന്നു
ഭീതിഭാവമവനുള്ളിലകന്നു
ചെന്നു കൊണ്ടിഹ വരാതെയൊരുത്തൻ
ഇന്നു വന്നതു മതീവ വിചിത്രം
ആയുധങ്ങളൊടുമശ്രമമിപ്പോൾ
ആയവൻ വരുവതാശ്ചര്യമപ്പൻ
എന്നുരച്ചു ബത കാലഭടന്മാർ
നിന്നു ചാപവിശിഖാദികളോടും

അട്ടത്തു ഗോപുരദ്വാരമമർത്ത്യനായകസൂനു
എടുത്തു ഗാണ്ഡീവചാപം കലച്ചു പൂണിയുമേന്തി
ധിമുന്തിം ധിം ധിമന്തീമകത്തുത്തൊണൊലി
[പാർത്ഥൻ
അമന്ദസംഭ്രമം പൂണ്ടങ്ങുഴന്നാരന്തകഭൃത്യർ

ഹുങ്കാരരോമയചെയ്തൊരു ഞാണൊലിയും
ശംഖാരവവും കേട്ടു കൃതാന്തൻ
നമ്മുടെ തനയസഹോദരനാകിയ
വെൺമതികുലമണി ശക്രതനൂജൻ
അവനുടെ ശംഖധ്വനിയതു നിസ്സംശയ-
മവനെ വിരോധിക്കാവതിൻ വെറുതേ
ശോഷ്ടിക്കവനോടു കലഹിക്കാതേ
കൂട്ടിക്കൊണ്ടിഹ വരുവിൻ വിരവിൽ
അന്തകശാസന കേട്ടുടനവരും
കുന്തീസുതനെക്കൊണ്ടിഹ വരുവാൻ
നരനോടവരുരചെയ്തിതുമന്തം
സുരനാഥജനും കൂപ്പി കൃതാന്തം
വിരവിലനുഗ്രഹമരുളി മുദായമ-
നരുളിച്ചെയ്തു കപിദ്ധ്വജനോടു
കിമതോർത്തുണ്ണി ധനഞ്ജയ! വരുവതി-
നെന്തൊരു കാരണമുരചെയ്താലും!
ഹരിസഖനാകിയ ഹരിസുതനപ്പോൾ
യമവചനം കേട്ടിദമുരചെയ്തു.

മതിമതി മഹാമതേ മാധുര്യവാക്കുകൾ
ചതികളിഹ ചെയ്തതുമത്ഭുതമോർക്കിലേ
ധരണിസുരവരതനയബാലകൻ തന്നെ ഞാൻ

ധരണീസുരാലയേകാത്തുനിൽക്കുംവിധൌ
ശരപരതാരനികരക്കൂടങ്ങൾതളിച്ചു
പാർത്ഥബാലനെക്കൊണ്ടിങ്ങുപോന്നാലും
അമരവരതനയനഹമെന്നേയോർക്കായ്കിലെ-
ന്നഗ്രജൻതന്നെനീചിന്തചെയ്തീലയോ?
മധുമഥനനഖിലജഗദീശനാംകൃഷ്ണന്റെ
കാരുണ്യപീയൂഷമുണ്ടുനമുക്കഹോ
ശരികമമകരതളിരിലഴകൊടുകുമാരനെ
തല്പേഷ്യമായെന്റെഗംഭീരസത്യവും
ഓർത്തുകൊള്ളായ്കിലന്തകനെന്നുള്ള
ധൂർത്തുപോക്കീടുവാൻപാർത്ഥൻമടിക്കുമോ!
ചൊന്നകാതീരത്തൊരുഭൂസുരബാലന്മാരെ
പാരാതെതൻപത്നിയെപ്പാരാനിക്കൊണ്ടു-
[പോന്നു
പാരാതെതനയനെഞാൻരക്ഷിച്ചുകൊൾപ്പനായ്
സത്യവുംചെയ്തുകൊണ്ടുപാർത്ഥനേവസിക്കുമ്പോൾ
ചിത്തഭയംകൂടാതെപ്പൂതമാഭൂസുരസുതനെ
അഗ്നികൊണ്ടുപോന്നാനത്രയുംധിക്കാരമായ്
ആയതിനിന്നിന്റെനാശംവരുത്തുവാനായ്
ആശുഞാൻവന്നതെന്നക്രോശത്തെകേട്ടുകൊൾക
ശുഭനാംപാർത്ഥനെന്നത്രനീശങ്കിക്കേണ്ടാ
പാഷണ്ഡനേതിന്നായിപ്പക്ഷങ്ങൾകൂട്ടുന്നായ്
കുന്തീനന്ദനനെന്നുകേട്ടിട്ടില്ലയോഭൂപ!
അന്തകവൈരിതാനുമന്തകനെന്നോവേണ്ടു
കുത്തുള്ളോരംകൊണ്ടുപോക്കുംതന്നിൽനിന്റെ
ധൂർത്തുകളവാനിനുപാർത്ഥൻമടിക്കയില്ലാ
ഇത്തരമുള്ളൊരുവിജയൻതന്നുടെ
അത്തൽമുഴുത്തൊരുവാക്കുകൾകേട്ടു
ആധിപിടിച്ചുവിയർത്തുകൃതാന്തന-
മരേരവോടങ്ങരുളിച്ചെയ്തു—
"എന്തൊരുഭൂസുരനെന്തൊരുബാലക-
നെന്തൊരുമിക്കിനീകൊണ്ടുതിരിച്ചു
ഹേതുവതെന്തിതുവരുവാനെന്നും
ഒത്തുമറിഞ്ഞിട്ടില്ലേതൊന്നും
മതാടരാരംപോയിട്ടില്ലാ
മൽപ്പുരിയിൽകൊണ്ടുപോന്നിട്ടില്ലാ
നിന്നെക്കബളിപ്പിച്ചോരാനതി-
നൊന്നോടുകോപിച്ചാൽഫലമുണ്ടോ?
അങ്ങേട്ടിഞ്ഞൊരെന്നാചിങ്ങിതി-
നമ്മിയാനെന്നപഴഞ്ചൊല്ലാർത്തു
സംശയമുണ്ടെന്നാകിലഹോരിച്ചു
പരംപരാതപോരികകൂടെ"
എന്നുപറഞ്ഞുതുറന്നിതുയമനാം
തന്നുടെവന്നരകപുരകവാടം
പാപംചെയ്തൊരുജീവനയിങ്ങനെ
ദുഃഖിപ്പിപ്പതുകണ്ടുകിരീടി,
കണ്ടാലുമോരോമഹാപാപികൾകിടക്കുന്നു
കാട്ടുമരുത്തുകൊണ്ടുകസ്സിതംപ്രാപിക്കുന്നു
ദേവസ്വംബ്രഹ്മസ്വവുംകേവലമടക്കിക്കൊ-
ണ്ടോരോമൽപ്പൂമേനിയായുള്ളൊരുകാന്തയോടും
സാദരംപൂലത്തുന്നാമൂഢന്മാരുടെതൻ
താഡനംചെയ്തുകൊണ്ടുവാട്ടിവലിച്ചീടുന്നു
കള്ളുകുടിക്കുന്നോരുന്മാദരുടെ
പള്ളച്ചീട്ടുകൊടുക്കുന്നകണ്ടു,
വള്ളികൾകൊണ്ടുവരിഞ്ഞതുകണ്ടു,
പാശംകൊണ്ടുമുറുക്കുന്നകണ്ടു,
പിന്നെപ്പലപലജീവനെയിങ്ങിനെ
ദണ്ഡിപ്പിപ്പതുകണ്ടുജ്ജനനം,
അസ്ഥലമഖിലംപാർത്തുകിരീടി
നാസ്തികമാനിനതൊത്തുഴൽതേടി
തന്തൻപാദവുമാശ്രനമിച്ചു
ഖേദാദികളഖിലങ്ങളൊഴിച്ചു
അവിടെയുമില്ലെന്നുടനെവിധിച്ചു.
ദിക്പാലന്മാരുകളുവനംപുക്ക
തത്രതിരഞ്ഞുംകാണാഞ്ഞതിനാൽ
നാണംകെട്ടുമനസ്സുമടങ്ങി
മാനംകെട്ടുമഹീന്ദ്രതനൂജൻ,
നിശ്ചയമായിമനസ്സിലുറച്ചു
അച്യുതനെന്നെയുപേക്ഷിച്ചെന്നു;
മൽചരിതംപുനരഗ്നിയിൽവീണുമ-
ഹിച്ചെന്നവസ്ഥഗ്രഹിച്ചീടേണം
ഏവംനിജമനതാരിലുറച്ചു
ദേവപാരാത്മജനതിശ്രമിച്ചു;
അനവധിവിറകുവരുത്തിനിരച്ചു
മനമതിലതിശയഭക്തിയുറച്ചു
ആശുകുളിച്ചുവിഭൂതിധരിച്ചുവി-
ലേശപദേനിജഭക്തിയുറച്ചു
ഇന്ധനമാശുവരുത്തിയുയർത്തി
പ്പനാലുടയുംപുനരതിശയമോടെ
അഗ്രജജനകസഹായനതായോ-
രഗ്നിയെവിരവൊടുപിറകിൽനടുവേ
കത്തിയടുത്തുചുഴന്നുപിളർന്നു-
നാശ്രയമാശ്രുതമൊളമുയർത്തി
ദിക്പതിമാരെയുമാരാധിച്ചു-
ങ്ങഗ്നിയെമൂന്നുവലത്തുംവച്ചു
ശരവുംശരധിശരാസനസമയുഗ-
കരതലചാരിയോടഞ്ജലിചെയ്തു
ദേവകുമാരവരിഷ്ഠാധികനാം
പാവകദേവനോടറിയിച്ചു.
പാണ്ഡിയനാണെയ!പാതമമന്നായ
പാഹിയനാജെയമയമിഹഭഗവൻ
ത്പട്ടണംകതപാപസമേതം
ത്ഭദ്രമൊരോട്ടുചേരുന്നേൻഞാൻ
എന്നുടെകൃഷ്ണ!യെന്നുവിളിച്ചു
വഹ്നിപ്പാടുവേചെന്നുചതിപ്പാൻ
ആഞ്ഞിത്തുഞ്ഞിയമന്നുകുതിച്ചു
ജനാങ്ങൾക്കനവധിഭയവുമുറച്ചു
ഉഷ്ണസമേതേജനനിനികേതേ
കൃഷ്ണനറിഞ്ഞാൻജിഷ്ണുജസമയം
അയ്യോ!കഷ്ടംനമ്മുടെപാർത്ഥൻ
തീയിൽച്ചാടിദഹിക്കുമിദാനീം;
പേടിമുഴുത്താരുമോഹത്തോടെ

ഭാരീജനാൎത്തനനതിമതിമോദാൽ
മഞ്ഞപ്പട്ടുടെയൊത്തുകിഴിഞ്ഞും
മഞ്ജീരചലനിതത്രപൊഴിഞ്ഞും
മാടിവലഞ്ഞുംനാടികഴഞ്ഞും
വാടിയുലഞ്ഞുംമാറിവിളിച്ചും
വിജയാ!വിജയാ!യെന്നുവിളിച്ചും
അരുതെസാഹസമെന്നുപറഞ്ഞും
വിജയൻവഹ്നിയിൽവീഴുംമുൻപേ
തരസാചെന്നുപിടിച്ചുമുകുന്ദൻ
മുൻനോക്കീട്ടതിച്ചൊരുപാൎത്ഥൻ
പിൻനോക്കീട്ടറിഞ്ഞുമാധവനെ
അപ്പോഴത്തെയവസ്ഥനിനച്ചാ-
ലൽഭുതമെന്നേപറവാനുള്ളൂ!
വിഭ്രമമോടഥമാനമകന്നോരു
രുക്മിണിവരനെക്കണ്ടൻമാറായി
വ്രീളാവിവശതപൂണ്ടുകിരീടി
കാളാംഗനെവീണുവണങ്ങി
തൊണ്ടവിറച്ചുംനെഞ്ചുവിറച്ചും
മിണ്ടാതാതെവിയൎത്തുതളൎന്നും
അണ്ടർവരാത്മജനിങ്ങൽമുഴുത്തു-
കണ്ടുദയാനിധികാർമുകിൽവൎണ്ണൻ
പുഞ്ചിരിപൂണ്ടിതമരുളിച്ചെയ്തു:
സഞ്ചരിതംബഹുവിസ്മയമോൎത്താൽ.

ഹന്തകുമാരകാ!ഹീ!എന്തിനാതുണ്ടീവണ്ണം
ഹന്തനിനച്ചുചപ്പുതസ്ഥകാരോമയമേ?
ചെന്തീയിൽവീണുദേഹംവെന്തുമരിപ്പാനൊരു
ബന്ധംഭവിച്ചീടുവാൻകാരണമെന്തുപാൎത്ഥ!
ബുദ്ധിതെളിഞ്ഞുകേൾക്കതപലവിധമായതെല്ലാം
സിദ്ധമാക്കിയഞാൻപ്രസ്താവകാരിയായോ
ഭാരതായോധനത്തിൽതേരതിലേറിനിന്റെ
വീൎയ്യവുംപൂരിപ്പിപ്പാൻസാരഥിയായില്ലയോഞാൻ
പോരിനായാരംഭിച്ചവീരന്മാരതായ്നേരേ
പ്രേരിച്ചുനേരത്തുതീതേരിൽപരിപതിച്ചു
അന്നേരംമോഹംതീൎത്തുനന്നായുപദേശിച്ചു
അന്നോരുപനിഷത്തുവിനുമന്നുപോരായോ
ലോകങ്ങളേഴുരണ്ടുംകീഴ്മേൽമറിപ്പതിനു
ശാകലമില്ലചിത്തേമേവിചാരിച്ചീടുമ്പോൾ,
ഭൂസുരബാലപരിപാലനവീരവാദ-
ഹേതുവതെന്നോടുപറയാഞ്ഞതെന്തുപാൎത്ഥ!
പൃഥ്വീസുരേശൻതന്റെപത്തുകുമാരന്മാരിൽ
പത്തിലൊരുത്തനെനീകാത്തുതരുന്നെന്ന
സത്യവചനമിന്നുമൂൎഖമല്ലുന്നിതിപ്പോൾ
ബുദ്ധിക്ഷയവുംവേണ്ടാചിത്തഖേദവുംവേണ്ടാ
പത്തുകുമാരന്മാരെയുംധരിത്രീദേവ-
സത്തമനായിക്കൊണ്ടുകൊടുത്താലുമർജ്ജുന!നീ
മോഹകൎമ്മത്തിനിനിമേഹമുണ്ടായതുനിൻ
സാഹസമെന്നല്ലാതെ ഹാ!ഹാ!പറഞ്ഞീടാമോ!

ഇതിമാധവഗിരമമരാധിപസുത-
നതിമാധുൎയ്യസമേതംശ്രുതമാ-
നതമാമുരരിപുചരണസരോരുഹ-
മുകുളാഞ്ജലിസഹിതമരനേവം

കരുണാകരതവതരുണാരുണസമ-
ചരണാംബുജയുഗമാധാരംമമ
പിഴകളശേഷമൊഴിച്ചരുളേണം
അടിയനൊടിന്നുക്ഷമിച്ചീടേണം
മുട്ടീടുന്നീയഗ്നിജ്വാലയിൽ
പെട്ടീടുന്നഹരേപരിതാപം
മുട്ടീടുന്നവിവേകവുമകമേ
വൃഷ്ണിവംശജ!ജഗദീശമുരാരേ!
ഇതിനരപതിഗിരമഖിലംകേട്ടു
അതിമോദേനചിരിച്ചുമുകുന്ദൻ
അഗ്നിജ്വാലയിലുഷ്ണമകന്നു
ശക്രതനൂജനുടഖേദമകന്നു
മാരകനാംനിജസൂതനൊടന്നാ-
താരകനേകരഥീജഗദീശൻ;
രഥവുംകൊണ്ടഥവന്നവനന്നിജ
പദവുംവന്ദിച്ചുളളവുതമാനീം
നരനൊടുസഹിതംനാരായണനും
വിരവിനൊടൽഭുതരഥമതിലേറീ-
ട്ടംബരമാൎഗ്ഗേയാത്രതുടങ്ങി
ജവംബഹുതരമകന്നുതുടങ്ങി
രവിമണ്ഡലവുംശശിമണ്ഡലവും
ധ്രുവമണ്ഡലവുംതാഴെക്കാണായ്
വിബുധാധിപപുരിനിശാനായകപുരി
നവഖേചരഗതിസുരദീൎഘികയും
കല്പകവൃക്ഷംപുഷ്പോദ്യാനവു-
മബ്ധികളുംകനകാചലശിഖരം
ഏറത്താഴത്തൊരെത്താഴെ
ദൂരെദ്ദൂരെക്കാണായ്വന്നു;
ലോകാലോകവുമങ്ങുകടന്നു
ഹാഹാക്രൂരതമസ്സാധിമുഴുത്തു
കൺകാണാഞ്ഞുമുടൻകമലേശ
മുഖംകാണാഞ്ഞുവലഞ്ഞുകിരീടി
ശക്രതനൂജനുടഖേദമൊഴിപ്പാൻ
വിക്രമശാലിജഗൽഗുരുകൃഷ്ണൻ
ചക്രപരായണനക്കമലേനിജ-
ചക്രത്തെപ്പരിശീഘ്രംസ്മൃതമാ
ചൊല്ലൈകാഞ്ചിതദീപാകൃതിജഗ-
ദേകാശ്രിതസുദൎശനചക്രം
ഉന്നുദിച്ചുകേപാതമൊഴിച്ചു
പാണ്ഡവനുള്ളിൽവിഷണ്ണതമൊഴിച്ചു
വൃത്രവിനാശനപുത്രനൊടന്നു
ജഗത്ത്രയനായകനത്രവിനോദാൽ
എത്രയകന്നിതുപദമതിദൂരമതിൽ
ത്രിദശാലജനോൽത്തരംചെയ്തു,
യോജനദൂരമൊരൻപതിനായിര-
മനവധികൂടീട്ടപ്പുറമായിതു

ഓരോതരമിടമരുളിയനേര-
ത്തേറിയദൂരമകന്നിതുതേരും
ശ്രീപാൽക്കടലുടെതിരയടിനാദം
താപാൽകേട്ടുമഹാൽഭുതജാതം
വൈഷ്ണവരൂപമഹാൽഭുതപൂൎണ്ണ-

സുഖസ്ഥലമോഹനമാർഗ്ഗങ്ങളൂടെ
ചെന്നണയുമ്പോളമ്പോടു കണ്ടു
സുന്ദരമഞ്ജുളതേജോനിലയം
ശ്രീകണ്ഠാദിനിഷേവിതമാം ഹരി
വൈകുണ്ഠം ജഗദേകമനോജ്ഞം
ക്ഷീരാർണ്ണവമതിൽ നാഗാധിപന്റെ
ചാരുഫണാഞ്ചിതമണിവരതല്പേ
നാരായണനധിവാസം കണ്ടു
മുരാരി കിരീടിയൊടരുളിച്ചെയ്തു;
കണ്ടോ തരമിതു കണ്ടീടുക വൈ-
കുണ്ഠപുരം പുരുഷോത്തമവാസം,
എന്നു പറഞ്ഞഥ നന്ദസുതോപി പു-
രന്ദരനന്ദനനോടു സമേതം
സ്യന്ദനമതിൽനിന്നമ്പോടിറങ്ങി
ജഗന്നിലയസ്ഥലമാശു വണങ്ങി;
അതിമോദത്തോടു നോക്കുന്നേരം
അതിശയമനവധി കണ്ടു തുടങ്ങി;
കനകക്കൊടിമരമുയരെക്കണ്ടു
ഖഗസത്തമസുനിവാസം കണ്ടു
ഹേമസമാനശയപ്രഭ കണ്ടു
സോമസമാനമതിൽപ്രഭ കണ്ടു
നവരത്നോജ്ജ്വലപരിഭാസുരമാം
സുരവർദ്ധിതസോപാനം കണ്ടു
ഹരിപാദഭക്തജനത്തെക്കണ്ടു
സുരമുനിമാരെയുമഴകൊടു കണ്ടു
ഓരോതരമവർ സേവകൾ കണ്ടു
നാരദമുനിയെ വിശേഷാൽ കണ്ടു
മേരുസമാനകിരീടം കണ്ടു
ചാരുഗളോന്നതമാലകൾ കണ്ടു
പുഷ്പോദ്യാനവിശേഷം കണ്ടു
ഷട്പദജാലവിലാസം കണ്ടു
പീതാംബരമാം പട്ടാട കണ്ടു
പാദാംബുജയുഗമഴകൊടു കണ്ടു
ലക്ഷ്മീദേവിയെയരികേ കണ്ടു
അക്ഷ്മാപതിയുടെ വാസം കണ്ടു
ശ്രീവൈകുണ്ഠവിശേഷമുരപ്പാൻ
ആകാംക്ഷിതമെന്നാകിലുമിപ്പോൾ
ആവുന്നതിനേ മോഹിക്കാവൂ
ഭാവിച്ചാലെളുതല്ലുരപ്പാൻ;
നരനോടു സഹിതൻ നാരായണനും
ഹരിചരണാംബുജമാശു വണങ്ങി
ഭൂമാഭഗവതിമാരൊടു കൂടി
ആമോദേന വസിച്ചരുളുന്നൊരു
ഭഗവദ്രൂപവിലാസം കണ്ടു
പെരുകിന ഭക്ത്യാ ഹരിസ്തുതി ചെയ്തു
മുരഹരനരനതിഗിരമിതി വിവിധം
ഹരികരുണാകര ജഗദഖിലേശൻ
ശ്രുതപാകൃതപാമുഗ്ദ്ധസ്മിതമിള-
മുഖപാമധുരമനോഹരവാക്യം
രാമസഹോദര! ഭീമസഹോദര!
ഹേ മമ ചാരുകുമാരന്മാരേ!
ഭൂതലവാസം സുഖമല്ലേ തവ-
സാധുജനത്തിനുമിഹ നിങ്ങൾക്കും
ദുഷ്ടാനമ്മുടെ ശത്രുസുരാദികൾ
ദുഷ്ടാം സുഖമൊടു വാഴുന്നില്ലേ!
മുസലിക്കും തവ ജനനിക്കും മന-
മൊരുമിക്കുന്ന യദുപ്രവരർക്കും
ഉപജനകനുമുപമാതാവിനും
തവ സുഖവാസമതല്ലേ കൃഷ്ണ?
നിർമ്മലഹൃദയ! വിജയ! നമ്മുടെ
ധർമ്മതനുജനു സുഖമോ വാസം?
മാരുതസുതനും മാദ്രീസുതരും
ശ്രീരജസോദരി തവ മാതാവും
കുശലസമേതനിവാസരതല്ലേ?
വിശദമതേ! ശതമന്യുതനൂജ!
ശത്രുഹരായുധചിത്രരസോദയ
നിത്യസുഖേന വസിക്കുന്നില്ലേ?
ഇതി മധുസൂദനനതിമധുരോദയ-
മുചിതകുശലഹലമരുൾ ചെയ്യുമ്പോൾ,
ഭക്തി നിറഞ്ഞു വഴിഞ്ഞു പൊഴിഞ്ഞനു-
സൂക്തമുവാച ജഗല്പതി കൃഷ്ണൻ;
കുശലം സകലം കരുണാജലധേ
കുശലമതില്ലാരുമറിയുന്നില്ലേ
നിന്തിരുവടിയറിയാതഖിലാശയ!
കിഞ്ചിദുദന്തം നിന്നഹിതുപരേ
ഒന്നും പറവാൻ തോന്നാതെ ബത
നിന്നു കിരീടി മുകുന്ദസമീപേ;
അന്നേരം മധുകൈടഭനാശൻ
അന്യോന്യാദരമരുളിച്ചെയ്തു;
ഉർവ്വീതലചരിതം ഹാഹര! തവ
ദുർവ്വാരബലചരിതവുമപരം
സർവ്വവിശേഷമശേഷമറിഞ്ഞേൻ
വസുദേവാത്മജവിജയന്മാരേ!
നിങ്ങളെയുള്ളൊരു വാത്സല്യം പുന-
രിങ്ങു മുഴുത്തു ഭവിച്ചതുമൂലം,
ഇരുവരുമെന്നുടെ മുമ്പിൽ വരേണം
പരിഭവരഹിതം കണ്ടീടേണം
അതിനൊരുപായവഴിഞ്ഞാനിഹ കരുതി
ക്ഷിതിസുരസുതരെക്കൊണ്ടിഹ പോന്നു
ഇന്നു വരും ബത നിങ്ങളതും പുന-
രെന്നു നിനച്ചു വസിച്ചിതു ഞാനും
പുത്രകുമാരരെയാത്മവനീസുര-
സത്തമനാശു കൊടുത്തു സുഖേന
ദമ്പതിമാരൊടനുഗ്രഹവും ബഹു
സമ്പ്രതി വാങ്ങി വസിച്ചീടുക പോയ്!
അതു കേട്ടുളവഥ തൊഴുതു നിവർന്നള-
വതി കൗതുകമിഹ കാണായ്വന്നു;
പുത്രരിസുരനുടെ പുത്രകുമാരരു-
മത്ര കളിച്ചു വസിച്ചീടുന്നു;
അച്ഛന്മക്കളെയെന്നാകണക്കെ
ആശ്ചരിയം ബഹുമയാസഹിതം
വാഞ്ഛാസാകമൊരുണ്ണിയെ ഭഗവാൻ

ചാഞ്ചാടിച്ചുകളിപ്പിക്കുന്നു
പോക്കാക്കൊക്കൊക്കെയെന്നുപറഞ്ഞു
വിരലുംപിടിച്ചുനിവർത്തികുമാരൻ
ഇതിലീതിലതിലിതിലെന്നുപറഞ്ഞു
വിരലുകൾചെന്നുപിടിച്ചുനിവർത്തും
കൌസ്തുഭമാശുപിടിച്ചുവലിച്ചു
കഴുത്തിലുടൻകരമേറിയിരുന്നും
മടിയിൽപുക്കുസുഖമാശയിച്ചും
മകരകാതിലകണ്ടുരസിച്ചും
വിട്ടുവിടമുട്ടുകൾകുത്തിനടന്നും
ഫണിവരതല്പേവീണുമറിഞ്ഞും
വല്ലസാധികമാംവചനമുരത്തും
കലിതരസേനകളിച്ചുരസിച്ചും
ഇക്കൈകൊണ്ടുപിടിച്ചുമുറുക്കി
ശീഘ്രംനിറുകയിലാഘ്രാണിച്ചും
ലക്ഷ്മീഭഗവതിപാർത്താനാരായണനെ
യാശ്ലേഷിച്ചുകപോലകൊടുത്തും
അവനീദേവിയുമവനുടെപൂർവ്വജ-
മാരമോടഥതാലോലിച്ചും
ബാലകലീലാവിലസിതമപ്പത്തു-
ബാലകിരീടികൾകണ്ടുരസിച്ചും
പുഞ്ചിരിപൂണ്ടുപരൻപുരുഷൻപുന-
രഞ്ജിതരൂപൻകിഞ്ചിൽബഭാഷേ
വിശ്രുതവിപ്രകുമാരന്മാരേ
പശ്യമുരഹരവിജയന്മാരേ!
പത്തുശിശുക്കൾക്രമമേയുമവരുടെ
നിത്യവളർച്ചവയസ്സുകളുംബത
ഉണ്ണികളെപ്രതിപരിപാലിച്ചുട-
നബ്ജാക്ഷനിദമരുൾചെയ്തു;
സുഖമായങ്ങുഗമിച്ചുവസിപ്പിൻ
സുകുമാരാകൃതിമാരേനിങ്ങൾ
നിങ്ങൾക്കച്ഛനുമമ്മയുമുണ്ട്
നിങ്ങളെയോർത്തുവിലാപിക്കുന്നു;
എന്നതുകൊണ്ടിനിവൈകാതവരെ
ച്ചെന്നഥകണ്ടുവരേണമിദാനീം.

മധുകൈടഭാരിതന്റെമധുരമാംവാക്കുകേട്ടു
അധികസന്താപത്തോടുംകരയുന്നുബാലകന്മാർ
പൊഴിയുന്നകണ്ണുനീരുംകേഴുന്നമാനസവും
പതറുന്നഖേദത്തോടേപറയുന്നിതോരോതരം
വിയർക്കുന്നുദീർഘവീർപ്പുംപിളർത്തുന്നുചുണ്ടുരണ്ടും
തളരുന്നുപാരവശ്യാപറയുന്നിതോരോതരം
ജനകജനനിമാരുംഇവിടെയുണ്ടല്ലോഞങ്ങൾ-
ക്കിനിയെന്തൊരച്ഛനമ്മ! അറിയുന്നില്ലല്ലോ-
(ഞങ്ങൾ;
ഒരുനാളുംപോകയില്ലെന്നുരചെയ്തുനാഥൻതന്റെ
തിരുമുഖംനോക്കിനോക്കികരയുന്നുബാലകന്മാർ

മഹിമാഭഗവതിമാരതുകണ്ടുട-
നാമോദേനസമാശ്ലേഷിച്ചു
ദ്ദുഃഖമൊഴിച്ചിദമരുളിച്ചെയ്തു
മക്കളെ! യങ്ങുഗമിക്കസുഖേന,
നിങ്ങൾക്കച്ഛനുമമ്മയുമുണ്ട്
നിങ്ങളെയോർത്തുവിലാപിക്കുന്നു,
പിതൃമാതാക്കളെദുഃഖിപ്പിക്കരു-
തതിദോഷംവരുമതിനുണ്ണികളേ!
എന്നതുകേട്ടുകുമാരന്മാർക്കട-
നൊന്നുപകർന്നുചമഞ്ഞു സ്വഭാവം;
അങ്ങുള്ളവരെക്കണ്ടീടേണം
ഞങ്ങൾക്കങ്ങുഗമിച്ചീടേണം
അച്ഛനുമമ്മയുമുള്ളേടത്തേ-
ക്കിക്ഷണമിപ്പോളയച്ചീടേണം;
മായാമയനാംനാരായണനുടെ
മായാവൈഭവമതിശയമോർത്താൽ
നിശ്ചലമാനസനാകിയഭഗവാൻ
കുട്ടികളോടിദമരുളിച്ചെയ്തു,—
"എങ്കിൽസുഖമായങ്ങുഗമിപ്പിൻ
സങ്കടമുള്ളിലശേഷമൊഴിപ്പിൻ
ഓജസ്സോടെചെന്നുടനവരുടെ
തേജസ്സോടുവസിക്കനിങ്ങൾ,
ഇദമരുൾചെയ്തഥഭദ്രയോഭദ്രയോ
വിരവൊടുതഴുകിയനുഗ്രഹമേകി,
യാത്രയയച്ചുമുകുന്ദൻകൃഷ്ണനു-
മാസ്ഥയോടേദ്വിജബാലന്മാരെ
ത്തേരതിലേറിയുഴറ്റൊടുവേഗാൽ
ദ്വാരകതന്നിലിറങ്ങിവിളങ്ങി
ധരണീസുരനുടെഭവനേചെന്നാ-
കരുണാകരനുടെവചസാവിജയൻ
പൃഥ്വീദേവനെയാശുവിളിച്ചു
അപ്പൊഴുതുംകൃതമാശിശകാരം
വേണ്ടാപരിഭവഗിരമിനിഭൂസുര-
നിങ്ങളശേഷമൊഴിപ്പതിനായി
പങ്കജനയനൻശ്രീകൃഷ്ണൻവ-
ന്നങ്കണസീമനിമരുവീടുന്നു,
തിറമൊത്തോളംപരികളവാനിഹ
ക്കാറാംപോവാൻപിന്നെയുമാമേ,
എന്നതുകേട്ടുപുറത്തുമിറങ്ങി
മന്നിടദേവൻമഹിഷീസഹിതൻ
ശ്രീധരദേവനുമിദമരുൾചെയ്തു
ഭൂസുരനാഥനൊടയിദുണരാരേ!
മൃത്യുഭവിച്ചസുതന്മാരെത്തവ
പത്തിനെയുംബതപശ്യമഹാത്മൻ
ഒന്നിനെവിജയൻരക്ഷിച്ചതുമതിൻ-
മുന്നേപോയവരൊമ്പതുപേരും
കണ്ടുകൊൾകതവപുത്രരെയതിസുഖ-
മാണ്ടുകൊള്ളുകതവനിത്യനിവാസം.
എന്നരുൾചെയ്തഥനന്ദജനാശു
പുരന്ദരജന്തൻതന്നുടെകയ്യാൽ
നന്ദിച്ചൻപൊടുനന്ദനദശകം
മന്നിടദേവനുനൽകിപ്പിച്ചു
മേദിനിദേവൻമാനിനിയോടും
മോദമുളിച്ചതുചൊല്ലാവല്ലേ
അത്ഭുതമത്ഭുതമെന്നുമഹാജന-
മുല്പലനേത്രനെവാഴ്ത്തീടുന്നു,

ആലിംഗനമവർചുംബനമങ്ങവ-
രാവോളമവർചെയ്തീടുന്നു.
അവനീസുരന്മാർമണിസഹിതം
കമലാകാമുകവിജയന്മാരെ!
മകുടശ്രീയിച്ചൊന്നുള്ളോരെന്നിത്തമൈ-
നിക്കടവിച്ചൊരതിഭദ്രമിദം
ദുഷ്കൃതവചനമുരത്തവയെല്ലാം
സൽകൃതമെന്നോബോധിക്കാവൂ,
ഭൂസുരവരരുടെശീലമിതെന്നേ
ചേതസിനിങ്ങൾനിരൂപിക്കാവൂ,
ആത്മജഫലമോടവനപ്പോൾ
വാഴ്ത്തിമുരാന്തകവിജയന്മാരെ
മേദിനിതന്നിൽമാനിനിയോടും
സാദരമത്രസുഖിച്ചുവസിച്ചു

സന്താനഗോപാലം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

---

൨൮ കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം.

മുനിജനപാലൻമനസിജകാലൻ
മുരരിപുഭഗവാൻഗിരിവരനിലയൻ
ഹിമഗിരിസുതയൊടുമൊന്നിച്ചരികിൽവസം
കമലാസനസേവകൃതുകവികരൻ
കരിവരകരിണികളായിവനങ്ങിൽ
പരമേശ്വരനും പാർവ്വതിതാനും
പെരുകിനമോദമൊടൊരുതിരത്തും
ഗിരിവരസവിധേപെരുകിനവിപിനേ
കരികളനികരമൊടൊത്തുകളിച്ചും
തരുനിരകളിലിടത്തുപൊടിച്ചും
പ്രണയിനിയാകിയദേവിയെഭഗവാൻ
പ്രണയമിയന്നുപുണർന്നീടനേ
പലപലലീലകളോടിടചേർന്ന
മലയുടെതടഭുവിദേവുംകാലം
ഗർഭമുള്ളവൾ ശ്രീദേവിക്ക-
ങ്ങൾക്കനൊന്നുജനിച്ചുതേവിടെ
തുമ്പിക്കരവുംകൊമ്പുംപൂണ്ട
കുംഭോദരനാംഗണപതിഭഗവാൻ
ലക്ഷണനിധിയാംഗണനായകനുടെ
ഭക്ഷണനിറപ്പുനിനാതരുന്നേൻ,
അടപടലികളപ്പമസംഖ്യം
പടുതരമനവധിച്ചുടുകിഴങ്ങും
പൊരിയവലനവധിനറുനെയ്യുള്ളവും
പരിചൊടുലക്ഷംകദളിപ്പഴവും
പത്തുസഹസ്രംപൂവൻപഴവും
എട്ടുസഹസ്രംകൊട്ടത്തേങ്ങ
കുംഭസഹസ്രംപാലുംതേനും
അമ്പതുലക്ഷംനേന്ത്രപ്പഴവും
പായസപൂരിതകുംഭസഹസ്രം
മായമൊഴിഞ്ഞിഹനൽകീടുന്നേൻ
സതതമൊക്കെഭുജിച്ചുഗണേശൻ
സാപത്തയോടുവരംതരവേണം
നൽക്കവിയരുളുകവിശ്വേശ്വരനേ!
ഇക്കാലിണമമശരണംപോററി!

ഏണനയനേദേവി!വാണീടുകണാലയേ!
താണീടാതടിയന്റെനാവിന്മേൽവിളങ്ങേണം
മേളത്തോടൊത്തവതിലോലംകലർന്നതിര
മാലകൾപോലെകവിജാലങ്ങൾതോന്നീടേണം
വിരവോടുള്ളവയ്യൂർമരുവുംതമ്പുരാൻകൃഷ്ണൻ
കരുണയോടനുഗ്രഹംതരുവാനായ്പണിയുന്നേൻ
കനിവെന്നിലുണ്ടാകേണം ശിവനാരായണമൂർത്തേ
തനയൂരെമ്പുരാൻദേവനിതാകൈവണങ്ങു-
[ന്നേൻ
മുനിനാഥൻവ്യാസനാരദനിവാളവാല്മീകി-
[യും
ജനകാദിഭൂതരെൻമാരഖിലംനമസ്കാരം
കരുണാവാരിധേനിന്റെകൃപയെന്നിൽവിളയ-
[ിച്ചും
ഉരചെയ്യാൻകഥയെല്ലാംപരിചോടെതോന്നീടേ-
[ണം

എന്നാലിനിയൊരുകഥയുരചെയ്യാ-
മെന്നുടെഗുരുവരനരുളിയപോലെ
നാരായണനജനാമ്പുജനയനൻ
പോരായിരമുള്ളരവിന്ദാക്ഷൻ
സീരായുധനുടെസഹജൻകൃഷ്ണൻ
താരാർമകളുടെകണവനുദാരൻ
വാരാന്നിധിയുടെനടുവിൽവിളങ്ങിന
ദ്വാരാവതിപുരിതന്നിലുദാരം
പതിനാറായിരമെട്ടുംസ്ത്രീകള
മതിയായുള്ളൊരുതനയന്മാരും
ഉദ്ധവർസാത്യകികൃതവർമ്മാദിക-
ളുത്തമസചിവന്മാരൊടുകൂടി
പത്തനസീമനിപരമാനന്ദേ
സാനന്ദതയോടുവസിക്കുംകാലം
ഒരുദിനമക്കാലമിതാനേരം
വിരവൊടുഭഗവാനെഴുനേറവുടനേ
അമലതരമാംസുരസലിലേമുഴുകി-
ട്ടിനകൃത്യങ്ങൾതുടങ്ങിപ്പതുക്കെ
ത്തൃക്കയ്യിണയിൽജലവുംകോരി-
ട്ടർക്കനെനോക്കിജപിക്കുന്നേരം,
മുഷ്കരനായൊരുഗന്ധർവ്വേശൻ
പുഷ്കരമാർഗ്ഗേകുതിരയുമേറി

ധിക്കൃതമാനസനായവനാം
ദിക്പാലാധിപസഖ്യമദാന്ധൻ
ഉല്പലനേത്രൻനിന്നരുളുംമിതി
മേൽഭാഗത്തങ്ങെത്തിയനേരം
സത്വരഗതിയതുപോരെന്നോൎത്തവ-
നത്യുൽക്കടപദപ്രഹരംകൂട്ടി
അശ്വംതന്നുടെവായിലെനുരയും
അച്യുതകരഗതവാരിയിൽവീണു
അക്ഷിതുറന്നഥനോക്കിമുകുന്ദൻ
തൽക്ഷണമഞ്ജലിത്യജിച്ചിതുസലിലം
ആകാശാന്തേനോക്കിയനേരം
പോകുംഗയനെക്കണ്ടിതുനിമിഷം
പരമാൎത്ഥംപുനരുള്ളിലറിഞ്ഞു
തിരുമിഴിയൊന്നുചുവന്നുമറിഞ്ഞു
തിരുവുടലൊന്നുവിറച്ചുചിരിച്ചു
വിരവൊടുഭഗവാനരുളിച്ചെയ്തു:—
"ദുൎന്നയമാനസഗന്ധൎവേശ
നന്നിഹനിന്നുടെയജമാനത്വം
ഇന്ദ്രൻസഖിയെന്നോൎത്തിഹനീമേ
നിന്ദിച്ചതുമതികൗതുകംതന്നെ
ധിക്കാരത്തൊടുനമ്മുടെനേരേ
വക്കാണത്തിനുവന്നതുകൊള്ളാം
ഒട്ടുംസംശയമെന്നിയെനിയമം
മുട്ടിച്ചതുനീയെന്നതുമൂലം
കൎശമാനസനിൻതലനമ്മുടെ
ചക്രംകൊണ്ടേമുറിച്ചുവിടുന്നേൻ
മുട്ടിയനിയമംചെയ്യാൻനിൻതല
കിട്ടിയപിമ്പേമമചര്യമുള്ളൂ
ഇന്ദ്രൻതാനുംമററുള്ളോരും
വന്നുതടുപ്പതുകാണാമല്ലോ.
മിത്രംതവപുനരങ്ങെന്നാലതു
ശത്രുനമുക്കതുസംശയമില്ലാ,
വസുദേവാത്മജനായിട്ടിങ്ങിനെ
വസുമതിതന്നിൽവസിക്കുന്നാകിൽ
നിന്നെവധിച്ചേകൃഷ്ണനടങ്ങൂ
ഇന്ദുകലാധരപാദമതാണേ
സത്യവുമതുചെയ്തംബുജനയനൻ
പത്തനമതിലുടനാടെഴുന്നള്ളി
മുരരിപുതന്നുടെസത്യംകേട്ടു
പെരുകിനഭീതിമുഴുത്തിതുഗയനും
ഓടിയണഞ്ഞുസുരാധിപനഗരേ
തേടിനഭയവുംവാടിനമുഖവും
പൂണ്ടുവിറച്ചുവണങ്ങുംഗയനെ
കണ്ടുസുരാധിപനിങ്ങനെചൊന്നാൻ:—
"വത്സസഖേ!തവനിസ്സന്ദേഹം
ത്വത്സഖിസുരപതിഞാനുണ്ടല്ലോ
സങ്കടമെന്തുഭവാനുളവായതു
ശങ്കിക്കേണ്ടപറഞ്ഞാലുംനീ!
ശൌൎയ്യപരാക്രമമുള്ളഭവാനതി
ഭീരുവതാവാനെന്തവകാശം
ദുഃഖംവന്നതുതീൎപ്പാനല്ലോ
സഖ്യതയുള്ളവരുതകീടേണ്ടു
ദിക്പാലാധിപനാമിഹനിന്നുടെ
ദുഃഖമൊഴിപ്പാൻമതിയല്ലെന്നോ?
പുരുഹൂതൻമൊഴികേട്ടുഗയനും
പരിതാപങ്ങൾപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
"ദേവാധിരാജനിന്നൊടുസ്സുവിച്ചുപോരുന്നോരാം
ദേവകീപുത്രൻകയ്യാൽചാവാനായ്തുടങ്ങുന്നു
ശിക്ഷിക്കുംകൃഷ്ണനെന്നെരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാലുംനീ
രക്ഷനീയല്ലാതാരുംക്ഷിതിതന്നിലില്ല
പെട്ടന്നങ്ങതുകേട്ടുഞെട്ടിമഹേന്ദ്രൻതാനും
ഇഷ്ടംവെടിഞ്ഞുമഹാകഷ്ടമെന്നുരചെയ്തു;
കാരുണ്യമൂൎത്തികൃഷ്ണൻകാരുണ്യലേശംകൊണ്ടു
പാരാതെഞങ്ങളേയുംപാലിച്ചുമേവീടുന്നു:
സഖ്യമുണ്ടെന്നാകിലുമിക്കാൎയ്യംചൊല്ലീടേണ്ട
നിൽക്കാതെവേഗംവേറെദിക്കുമാത്രമൊപ്പിക്കേ-
[ണം
വേഗംനീപോയീടങ്ങാലോകാൎയ്യമായിങ്ങുമാകാം
പാകാരിയെന്നപ്രൗഢിപോയാലുംവേണ്ടതില്ല
നാകജൻവരുംമുമ്പേനീനാണംപോയാലുംനീ!
എന്നൊട്ടുകേൾപ്പെരുമാറ്റംനിന്നോടുംകാണേന്നാകി-
സുത്രാമാവുരചെയ്തവൃത്താന്തംകേട്ടനേരം (ൽ
ചിത്രമെൻവിധിയെന്നങ്ങുൾത്താപാൽഗയൻതാ-
പങ്കജയോനിയോട്ടുസങ്കടമുണൎത്തിച്ചാൻ (നും
ശങ്കരഹിതമുരചെയ്തുവിരിഞ്ചനപ്പോൾ;
വൃന്ദാവനത്തിൽചെന്നുമുന്നമന്നൊരുനാളിൽ
നന്ദസുതനെന്നെനിന്ദിപ്പാൻഭാവിച്ചപ്പോൾ
വന്നിത്രകളെല്ലാമിന്നുംമറന്നീലനല്ല
നന്ദാത്മജനെൻകളിപവനീനുൾഭജിക്കുന്നോൻ.
മുഖ്യചൂഡനോട്ടുവൃത്താന്തംകല്പിച്ചാലും
നിഷ്ഫലമഥചന്ദ്രചൂഡൻരക്ഷിക്കുംനിന്നെയെന്നാ-
സാരസസംഭവൻചൊന്നവാക്കുകൾകേട്ടനേരം (ൽ
മാരാരിതിരുമുമ്പിൽപാരാതെഗയൻചെന്നുകൂപ്പി:
സത്യംഗയനുണൎത്തിച്ചവൃത്താന്തംകേട്ടശേഷം
മുഖ്യചൂഡൻമന്ദസ്മിതവുംചെയ്തു
സത്വരംഗയനോടങ്ങരുളിച്ചെയ്തു:—
"പാൎത്ഥൻതാനൊരുവ്രതിനാൎത്ഥിവന്നതുംകൃഷ്ണൻ
ബാണന്റെവാതിൽകയ്യേറ്റുവന്നിട്ടാകാമതിങ്കൽ
(ൽ
ബാണനെക്കൊണ്ടുകൃഷ്ണൻക്ഷീണിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു
പോയാലുമെന്നാലിതുസാധിക്കുന്നതുമല്ല
മായാമയനവനുപായങ്ങൾക്കറ്റമില്ല
ഏവംമഹേശനുടെഭാഷണങ്ങൾകേട്ടു
ജീവൻഗമിച്ചുകൊണ്ടുഗയൻനടകൊണ്ടു
"പുരാതനകുലജാതന്മാരാം
അരുതരുതെന്നുവെടിഞ്ഞാശയം
ശരണംനഹിനഹിഭുവനംതന്നിൽ
മരണംവരുവതുസത്യംതന്നെ
ഇങ്ങനെയോൎത്തുഗമിക്കുംഗയനഥ
ബഹുവിധമോഹംപെരികെക്ലേശങ്ങൾ;
പദ്ധതിതന്നിൽപതനംചെയ്തുപ-
നത്തൽമുഴുത്തുകരഞ്ഞീടുമ്പോൾ

വീണാധരമുനിനാരദനപ്പോൾ
ഏണാങ്കാദ്ഭുതസേവശ്യനായി
വീണാഗാനമൃദുസ്വരമോടെ
കാണ്മായവിടെവരുന്നതുമപ്പോൾ
പന്മാവതിലധികേണകിടക്കും
ഗന്ധർവ്വേശംകണ്ടുമുനീന്ദ്രൻ
പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടിദമരുളിച്ചെയ്തു
"ചഞ്ചലമെന്തുനിനക്കുഭവിപ്പാൻ
ധൈര്യമശേഷവുമെങ്ങുഗമിച്ചു
ഭീരുവതാവാനെന്തവകാശം?
ഖിന്നതയെന്നിയെരണ്ടേനാലും
ചെന്നാലായതുതീർക്കാമെല്ലാം
എന്നരുൾചെയ്തോരുനാരദമുനിയെ
വന്ദിച്ചാശുപറഞ്ഞിതുഗയനും
സുരപതിഞാനൊരുഹയഗളമേറി
സുരപതിസവിധേപോകുന്നേരം
അച്യുതകരഗതവാരിയിലെന്നുടെ
അശ്വംതന്നുടെമജ്ജപതിച്ചു
ധിക്കൃതമെന്നുനിനച്ചുമുകുന്ദൻ
ചക്രംകൊണ്ടുകഴുത്തുമുറിപ്പാൻ
ഉഗ്രതയോടൊരുസത്യംചെയ്തു
വ്യഗ്രതയിന്നതുതന്നെമുനീന്ദ്ര!
സുരപതിതാനുംപിതൃപതിതാനും
പുരഹരകമലജദേവന്മാരും
അരുതരുതെന്നുവെടിഞ്ഞിതുദൂരെ
കരുണാസാഗര!മാമുനിതിലക
ഗന്ധർവ്വാധിപവാക്കുകൾകേട്ടു
സന്തോഷിച്ചുചിരിച്ചുമുനീന്ദ്രൻ
വില്ലാളികളിൽചതുരതപെരുകിന
കല്യാണാലയനാകിയപാർത്ഥൻ
മല്ലാരാതിയുമായിട്ടിവിടെ
നല്ലൊരുസംഗരമുണ്ടാകേണം
സംഗരചതുരതകണ്ടുരസിപ്പാ-
നിന്നൊരുസംഗതിയുണ്ടെന്നോർത്തു
യുദ്ധവിദഗ്ദ്ധതകാണാമീപുനരാ-
ബാധംചെറുതുഭവിക്കയുമില്ലാ;
ഇത്തരമോർത്തുമുനീന്ദ്രൻഗയനൊടു
ചിത്തകുതൂഹലമോടരുൾചെയ്തു:—
"ഗന്ധർവ്വാധിപനിന്നെവരിക്കും
കുന്തീസുതനാമർജ്ജുനവീരൻ
പാണ്ഡുസുതന്മാരൈവരുമൊത്തിഹ
വാണരുളുന്നിതുദ്വൈതവനത്തിൽ.
അവിടെച്ചെന്നുടനവരെഭജിച്ചാ-
ശ്രയണംചെയ്യുമവർക്കുസാദ്ധ്യം.
സത്യംചെയ്യുന്നർജ്ജുനനെന്നോ
വൃത്താന്തംകേൾപറഞ്ഞീടപ്പോ;
പാശുപതാസ്ത്രംശരമുണ്ടവനൊരു
ക്ലേശലേശംകാണുകയില്ല;
എന്നാലെന്തിനുതാമസമിവിടെ
നന്നായ്ത്വരിതംഗമിച്ചാലുംനീ
എന്നരുൾചെയ്തുമുനീശ്വരനപ്പോൾ
നന്നായവിടെമറഞ്ഞൊരുശേഷം
കുന്ദതനീക്കിയെഴുന്നൊരുഗയനും
മണ്ടിയണഞ്ഞിതുദ്വൈതവനത്തിൽ
പാർത്ഥൻതന്നുടെപാദസമീപേ
പൃത്ഥ്വിയിൽവീണുകരഞ്ഞുതുടങ്ങി.

"വീരാവിമലഗുണധീരവിജയകേൾക്ക
പാരംഭീതനെയെന്നെപ്പാലിച്ചുകൊണ്ടീടേണം
ഗന്ധർവ്വനായൊരന്ധൻഞാനറിഞ്ഞാലും
ബന്ധംഭയത്തിനെന്റെയന്തംനിനച്ചുതന്നെ
ശിക്ഷിപ്പാൻശത്രുവന്നാൽരക്ഷിച്ചുകൊള്ളേണംനീ
രക്ഷകന്മാർമറ്റില്ലാരുംരക്ഷിപ്പാൻനിന്നെപ്പോലെ
ധർമ്മതനുജനിന്റെനിർമ്മലമനസ്സോടെ
നമ്മുടെജീവരക്ഷസമ്മാനംചെയ്തീടേണം
ഭീമനകുല!സഹദേവഞാൻവണങ്ങുന്നേൻ
ഭീമഭയംകളവാൻഭൂപാലവീരന്മാരേ!
പാണ്ഡുതനയവീര!ഗാണ്ഡീവധരജിഷ്ണോ
ഖാണ്ഡവദാഹംചെയ്തപാണ്ഡവനമസ്കാരം
ഏവംപറഞ്ഞുഗയൻദേവേന്ദ്രസുതൻതന്റെ
പാദംപിടിച്ചുകൊണ്ടുവീണുരുണ്ടീടുന്നേരം

ധർമ്മാത്മജനുംവിജയനെനോക്കി
നിർമ്മലമാനസനൊന്നരുൾചെയ്തു:—
"വാശ്ശുതുമിവനെപ്പാലിക്കേണം
സ്വാശ്രമധർമ്മങ്ങളിനെയുള്ള
ബന്ധമൊഴിച്ചുപരിപാലിപ്പാ-
ന്നീവിജയമടിക്കരുതേതും
ഭീമമിവനെപ്പാലിക്കാഞ്ഞാൽ
സോമകുലത്തിനുകുറവൊന്നായി
മാദ്രീതനയരുമിങ്ങിനെതന്നെ
ഭദ്രംരക്ഷണമെന്നരുൾചെയ്തു:
വിജയൻഗയനെയെടുത്തെഴുനീല്പി-
ച്ചുചിതമറിഞ്ഞുപറഞ്ഞാനപ്പോൾ;
"സന്താപംപുനരെന്തുകഥിക്ക
ബന്ധുഭവാനിഹഞാനുണ്ടല്ലോ
ശത്രുകരത്താലിക്കാലംതവ
മൃത്യുഭവിപ്പാനുണ്ടുപ്രയാസം
ആരിഹനിന്നുടെശത്രുവതെന്നും
നേരുരചെയ്ക നിമിത്തവുമെല്ലാം;
പരിതാപേനപറഞ്ഞിതുഗയനും
പരമാർത്ഥങ്ങൾകഥിക്കണമെങ്കിൽ
രക്ഷിച്ചീടുവനെന്നൊരുസത്യം
തൽക്ഷണമിങ്ങുതരേണംമുമ്പിൽ
എന്നാൽചിത്തമുറച്ചുകഥിക്കാം.
മെന്നുഭവാനിഹബോധിച്ചാലും
മന്ദസ്മിതവുംചെയ്തുകിരീടി
തന്നുടെവില്ലുംശരവുമെടുത്തു
ശത്രുജനാർദ്ദനനെന്നറിയാതെ
സത്യംചെയ്തുസുരപതിതനയൻ
യമനിയമാദിഗുണസ്ഥിതനാകിയ
യമസുതനാംമമപൂർവ്വജനാണെ
ഗുരുപാദാംബുജയുഗ്മത്താണെ

പുരഹരപാദസരോജത്താണ
ഖാണ്ഡവദാഹംചെയ്തുഭജിച്ചൊരു
ഗാണ്ഡീവംചാപമചാപത്താണ
നിന്നുടെജീവനെരക്ഷിച്ചീട്ടവ-
നിന്നതിനില്ലൊരുസംശയമേതും
ഉൾക്കമലത്തിൽവിളങ്ങുംനമ്മുടെ
ചക്രായുധനുടെപാദത്താണ
അല്പവുമീഷൽനമുക്കതിനില്ലാ
കെല്പോടുസത്യമുരച്ചാലുംനീ
അതുകേട്ടവനതിമോദത്തോടും
ചതുരൻവിജയനൊടിങ്ങനെചൊന്നാൻ
"വാജിയുമേറിവിയത്തിൽക്കൂടി
വാസവനഗരേപോകുംനേരം
അച്യുതകരഗതധോരിയിലെന്നുടെ
അശ്വംതന്നുടെമജ്ഞുപതിച്ചു
നിയമവിരോധംചെയ്തൊരുനമ്മെ
ശമനാപുരത്തിലയപ്പാൻകൃഷ്ണൻ
കൂട്ടനായങ്ങൊരുസത്യംചെയ്തു
ഝടിതിവരുംപുനരിവിടെയുമിപ്പോൾ
വിജയമഹാരഥവിവശതപോക്കി
നിജകുലധർമ്മംപാലിക്കേണം
എന്നുഗയോക്തികൾകേട്ടുകിരീടി
കുന്നുനടുങ്ങിനിലത്തുപതിച്ചാൻ;
വില്ലുംശരവുംപോയിത്തൂരെ
ഉല്ലാസങ്ങളുമൊട്ടുകുറഞ്ഞു
ജ്യേഷ്ഠനതാകിയധർമ്മാത്മജനും
ഞെട്ടിവിറച്ചുധരിത്രിയിൽവീണാൻ
ഭീമനുമെന്നുമപകന്നിളഭാവം
കോമളനാകിയനകുലൻതാനും
സഹദേവനുമതിസാഹസമോടെ
ഹാ!ഹാ!യെന്നുതുടങ്ങിനിനാദം
ദ്രൗപദിതാനുംമുറവിളികൂട്ടി
ദൈവവിരോധംവരുമെന്നോർത്തു
ഋജുമനതാകിയധർമ്മാത്മജനും
ബുദ്ധിപകർന്നുകരഞ്ഞുതുടങ്ങി
യമതനയരോദനംകേട്ടുഭീമൻതദാ
ശമനസുതസന്നിധൌചെന്നുചൊല്ലീടിനാൻ
അരുതരുതുപൂർവ്വജയോഗ്യമല്ലിത്തരം
ശിരസിവിധിലേഖനംപോലെവന്നീടുമേ
ഗയനിലൊരുകരുണയിനിയരുതുശമനാത്മജ
വഴിയിവനെബന്ധനംചെയ്കപാശങ്ങളാൽ
മുരമഥനസന്നിധൌകൊണ്ടുചെന്നീടുക
നരകരിപുകൃഷ്ണനുംസന്തോഷമായ്വരും
പവനസുതഭാഷിതംകേട്ടനന്തരം
സവിതൃസുതനന്ദനൻചൊല്ലിനാനിത്തരം
മുരിചപലമതുസംഗരംകോഗതിനിർണ്ണയം
വിജയനുടെശപഥമൊഴിയോർക്കവാതാത്മജ!
വിഫലമെന്നാകുമോസത്യവാക്കേകിനാൽ?
ശപഥമൊഴികൊണ്ടുനാംകാട്ടിൽവാഴുന്നതും
നരകരിപുമാധവൻശത്രുവായീടുകിൽ
രണ്ടുവിചചാവതുംയോഗ്യമെന്നോവരു"

ശമനസുതനിങ്ങിനെചൊല്ലിമേവുംവിധൌ
അമരമുനിനാരദൻവന്നുകേറീടിനാൻ
മുനിവരനുപീഠവുംനൽകിവന്ദിച്ചുടൻ
അനിലസുതപൂർവ്വജൻചൊല്ലിനാനിത്തരം.
"കമലോത്ഭവസുതനാകിയമുനിവര
വിമലഗുണാലയനാരദഭഗവാൻ!
സന്താപാതുരനാകിയസമയേ
നിന്തിരുവടിയെക്കണ്ടതുഭാഗ്യം
ഗയനാമിവനുംകൃഷ്ണൻതന്നുടെ
നിയമവിരോധംചെയ്കനിമിത്തം
ശമനപുരത്തിനയപ്പാൻമുരരിപു
ശപഥംചെയ്തിഹവരുവുണ്ടിപ്പോൾ
ഭുവനംതന്നിലൊരുത്തനുമിവനെ
അവനംചെയ്തതിനാളായീല
അക്കഥയൊന്നുംചൊല്ലാതിവിടെ
ദുഃഖത്തോടുമപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ
ക്ഷത്രിയധർമ്മംലോപിക്കാതെ
രക്ഷിച്ചീടുവനെന്നൊരുസത്യം
സുരവരതനയൻചെയ്തുകൊടുത്തു
പരമാർത്ഥങ്ങൾപറഞ്ഞതുപിന്നെ
അപനയമെന്തതിലധികമിദാനീം
കൃപജലനിധിയാംനാരദസുമതേ!
സത്യമിളക്കുന്നവനോകൃഷ്ണൻ
സത്യവിരോധംമാധവനുണ്ടോ?
രണ്ടുപുറത്തുമുറപ്പുള്ളതിനാൽ
ശാപ്പാപിണഞ്ഞുമരിക്കുംവിജയൻ;
ഉല്പലനേത്രൻകരുണയൊഴിഞ്ഞൊരു
സ്വല്പസുഖപ്രദമെന്തുനമുക്ക്?
വീണാധരമുനിയരുളിച്ചെയ്തു—
'ക്ഷോണിപതീന്ദ്ര! ക്ഷീണതവേണ്ട
അച്യുതനാലൊരുനാളുംമരണം
അർജ്ജുനനങ്ങുഭവിക്കയുമില്ലാ.
മാധവവിജയന്മാരിവരോർത്താൽ
ബോധിച്ചീടുകരണ്ടല്ലരചാ!
പണ്ടൊരുദൈത്യൻദേവകുലാന്തക-
നുണ്ടായ്വന്നുസഹസ്രകവചൻ
കമലാസനനുടെവരബലമൂലം
സമരത്തിന്നവനെതിരില്ലാരും
ചട്ടസഹസ്രംപോകാതവനൊരു
നഷ്ടംവന്നുഭവിക്കയുമില്ലാ;
പന്തീരാണ്ടുതപസ്സുചെയ്തൊരു
പന്തീരാണ്ടുയുദ്ധംചെയ്താൽ
ഒരുകവചംപുനരുതിരുവതാം
പെരുകിനവരബലമോർത്താലുംനീ
പോരായിരമുള്ളവിന്ദക്ഷൻ
നാരായണനുംനരനുമതായി
രണ്ടായവനിയിലവതാരംപുന-
രണ്ടായവനെവധിപ്പാനപ്പോൾ
നരനുംചെന്നുതപസ്സുതുടങ്ങി
നാരായണനുംപൊരുതുതുടങ്ങി
പന്തീരാണ്ടുകഴിഞ്ഞൊരുശേഷം

അന്തംവന്നിട്ടു കവചവുമെന്നു
നരനും പിന്നെപ്പോരതുതുടങ്ങി
നാരായണനും തപസ്സാമേവി
ഏവംകഴിഞ്ഞു പലകാലം സമരം ചെയ്തു
ദേവാരികവചങ്ങളാവോളം നാശം ചെയ്തു
തൊള്ളായിരവും പിന്നെ തൊണ്ണൂറ്റെൺപത്തും പോയി
ക്കളമൊഴിഞ്ഞു പിന്നെയൊന്നേ കവചമുള്ളു
ബ്രഹ്മപ്രളയമപ്പോളുർവിയിലുണ്ടായ്വന്നു
ബ്രഹ്മാം വിഷ്ണുപദം നിർമ്മലന്മാരും ചേർന്നു
ദൈത്യൻ പോയാദിത്യനോടൈക്യവും പ്രാപിച്ചിട്ടു
ശേഷിച്ചുള്ള കർണ്ണനായ മാർത്താണ്ഡപുത്രനത്രേ
നേരത്രേ ഫൽഗുനനും നരകാരികൃഷ്ണൻതാനും
ഇതുവരം കൂടിവേണം വിജയനാകൊന്നീടുവാൻ
വനവാസം പന്തിരാണ്ടു തപസ്സായി വന്നുകൂടി
വനമാലിതന്റെ കളിയിവയെല്ലാമെന്നോർക്കേണ്ടു
പരിതാപമുണ്ടാകൊല്ലാ വഴികൊല്ലാ സത്യമാകം
പൊരുതാലും വേണ്ടതില്ലതരമല്ലെന്നൊഴികേണം
കുരുവീരാ പൂർവ്വന്മാരെല്ലാം പരിതാപമുണ്ടാകേണ്ട
പരമേശൻ തന്നാരസ്യം പരിചൊടു കൊള്ളിലില്ലേ
ഇത്ഥം പറഞ്ഞു മുനിസത്തമനെഴുന്നള്ളി
ചിരമോടും ഹസ്തിനപുരം പുക്ക

ദുര്യോധനനും മുനിയെ വണങ്ങി
പ്പെരിയൊരു പീഠം നൽകിയിരുത്തി
അർഘ്യാദികളാൽ പൂജകഴിച്ചു
സൽക്കാരങ്ങൾ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി
"എന്തൊരു ഭാഗ്യമിന്നിങ്ങെഴുന്നള്ളി
പാദാബ്ജോദയമെന്തഹോ! ഭഗവൻ!
കാരിയമെന്തൊന്നുണ്ടായിട്ടോ
പാരാതിങ്ങെഴുന്നള്ളിയതിപ്പോൾ
ഞാനവകേൾക്കണമിതി സുയോധന
വചനത്തിന്നുള്ളൊരു ഹേതു കഥിക്കാം
വനത്തിൽനിന്നിങ്ങെഴുന്നള്ളിച്ചൊളിച്ചു കായ്കളുംതിന്നു
ചുള്ളും പാണ്ഡവന്മാർക്കാനർത്ഥം സംഭവിച്ചിപ്പോൾ
കഴിക്കും നിത്യകർമ്മാദ്യങ്ങൾ മാധവൻതന്റെ
ഹയത്തിൽ കണ്ഠാവുമരിച്ചത്തിൽ ചെന്നു ഭഗവാൻ
വധിപ്പാൻ സത്യവും കൃഷ്ണൻ നടിച്ചു ചെയ്തു ക്രോധാ
രിപ്പാനർജ്ജുനൻതാനും കഴിച്ചു സത്യമൊന്നിപ്പോൾ
അറിഞ്ഞു മാധവനുള്ളിൽ നിറഞ്ഞ രോഷവും പൂണ്ടു
പരന്ന സൈന്യമോടും പോയ്ത്തിണങ്ങും പാർത്ഥനോടിപ്പോൾ
ഇണങ്ങു നിങ്ങളും ചെന്നു പിണക്കം വേണ്ടതില്ലിപ്പോൾ
ഇണക്കം ധർമ്മജനോടു കൂടനാകെത്താമസിക്കേണ്ടാ
യുദ്ധംതന്നെ വേണമെങ്കിൽ വെക്കണം നിങ്ങൾ
പടുതാം നിങ്ങളിലേറുന്ന വക്കണ്ടോ രഹംഭാവം
ഇണപ്പാൻ നിങ്ങൾ ചെന്നാൽ പിണക്കാ കൃഷ്ണനുമേതും
നശിച്ചു പാണ്ഡവന്മാർക്കിൽ നമുക്കസൌഖ്യവും തീർന്നു
ജയിച്ചു ഫൽഗുനനെങ്കിലിണച്ചു വെന്നാലും വന്നു
കനക്കെത്താമസം വേണ്ടാ വിളിക്ക സോദരന്മാരെ
അനർത്ഥം വന്നിതു കർണ്ണനിരന്തം സോദരന്മാർക്കു
കരസ്ഥം വില്ലതാം ശൃംഗാരത്തിൽ കേറുക നീയും
എടുപ്പിൻ ശസ്ത്രജാലങ്ങൾ നടപ്പിൻ ദ്രോണനും ഭീഷ്മർ
മിടുക്കൻ കർണ്ണനും നീയും നടപ്പിൻ മുമ്പിനാൽ തന്നെ
ഒരുക്കിൻ തേരുകൾ വില്ലും വാഹത്തിൽ വാരണവൃന്ദം
നിരത്തിൻ പക്ഷിവ്യൂഹത്തെ മുഴക്കിൻ കാഹളം ശംഖം
ഉറക്കെ ഭേരിയും താക്കി നടപ്പിൻ വേഗമോടിപ്പോൾ
കടപ്പിൻ ഗിരിശൃംഗങ്ങൾ നടപ്പിൻ ചൈത്രകാന്താരം
മൃഗങ്ങൾ കൂട്ടമായ് വന്നാർപ്പിച്ചു ചീർച്ചയാകുമ്പോൾ
അടപ്പിൻ തേരസാഹിനി പരപ്പിൻ നിങ്ങളും ചെന്നു
കരപ്പിൻ! ശത്രുമെല്ലാം കിട്ടുകൻ സാത്യകി തന്നെ
വധിപ്പിൻ ഭോജനെയന്നു വധിപ്പിൻ സീരിയെയൊന്നു
കലപ്പിൻ സായകം കൊണ്ടു കെടുപ്പിൻ മാധവൻ വില്ലും
പിടിപ്പിൻ കല്ലുകളാണ്ടും കൊടുപ്പിൻ മുഷ്ടികൾ കൊണ്ടും
കിടക്കം തേരിലന്നേരം
അടുക്കും വൃഷ്ണികൾ പരന്നൊളിക്കും കാനനാന്തന്നിൽ
ഉറക്കെ ഭേരിയും താക്കി നടപ്പിൻ നിങ്ങളിപ്പോൾ
ശങ്കനീയെന്നുമുള്ളാത്തു സകലം സമ്മതമല്ലേ?
ഭക്തനം നന്നിതു കാലം സുഖം നിങ്ങടെ കാര്യം
സകലം സമ്മതമായാൽ നടപ്പിൻ നിങ്ങളുമുണ്ടോ
പൊരുക്കും കീർത്തിയും നിങ്ങൾ യശസ്സും പൂർത്തിയാമിപ്പോൾ
ചിന്തിച്ചു ധാർത്തരാഷ്ട്രൻ വെമ്പി സോദരന്മാരോടും കൂടി-
ട്ടന്തരം കൂടാതേവം ചന്തമോടുരചെയ്താൻ,

ക്ഷന്തിതനായവനാക്ഷവെസ്യവൃണ്ടതിയങ്ങൾ
ചിന്തിച്ചാലവരൊട്ടസാധിക്കാമെന്നേവേണ്ടു
നിന്തിരുവടിയെന്നാലങ്ങെഴുന്നള്ളിടണം
അന്തരമില്ലങ്ങെഴുന്നെള്ളീടുന്നിപ്പോൾതന്നെ
എന്നതുകേട്ടുമുനിനാരദനെഴുന്നള്ളി
പിന്നെസ്സുയോധനദുശ്ശാസനാദികളോടുംകൂട്ടി
ഭീഷ്മരമരാപഗാമാദ്രോണരുംകർണ്ണൻതാനും
ശാരദ്വതനാനിതമംപോരാളിവൃന്ദത്തോടും
വാരണവാജിരഥകാലാളുംപടയോടും
പാരാതെധർമ്മജന്റെപാരത്തുചെന്നുപുക്ക
പോരാളർകൃഷ്ണനിന്നുനാഗധ്വജനെക്കണ്ടു
മോദംകലർന്നുനൃപനാദരാലാശ്ലേഷിച്ചു
കണ്ണന്റെപാദത്തിങ്കൽവന്ദിച്ചുപാർത്ഥന്മാരും
കുന്തീതനയരാംതനയരുംകൈതൊഴുതു
ഭീഷ്മദ്രോണാദികളെക്കൂപ്പിനാർപിന്നെച്ചെന്നു
ഭീഷ്മപരാക്രമരാശേഷമെല്ലാംചെയ്തു
ഒത്തൊരുമിച്ചെല്ലാവരോടുംസൽകൃത്യംചെയ്തുകൊണ്ടു
യുദ്ധത്തിനൊരുമ്പെട്ടതന്ത്രെവപാഴുംകാലം,
അക്കാലത്തുപരതന്നിൽ
ചക്രായുധനാമരവിന്ദാക്ഷൻ
പക്ഷിശ്രേഷ്ഠനെയരികിൽവിളിച്ചു
തൽക്ഷണമരുളിച്ചെയ്തിതുഭഗവാൻ
"ഗയനെത്തിരവതിന്നുനമുക്ക
വിയത്തിൽകൂടിപോയിടേണം"
എന്നരുൾചെയ്തുഴനൽക്കുംനേരം
വന്നുകരേറിനാരദമുനിയും
പീഠംനൽകിയിരുത്തിമുകുന്ദൻ
ഗൂഢതരമായിട്ടൊരുതളിച്ചെയ്തു,
തപസ്സുകൾമണിമകുടമണേതവ
പാദസരോജംതൊഴുതേനടിയൻ
നിയമവിരോധംചെയ്യുന്നതുമൂഢ-
ന്മയനെവധിപ്പാൻസത്യംചെയ്തു
പക്ഷീന്ദ്രന്റെകഴുത്തിൽകേറി-
ട്ടിക്ഷണമിഹഞാൻപോകുന്നിപ്പോൾ
ഗന്ധർവ്വാധിപനാശ്രിതരെങ്ങും
നിന്തിരുവടിയുംകണ്ടില്ലല്ലീ?
മന്ദസ്മിതവുംചെയ്തുമുനീന്ദ്രൻ
നന്ദജനോടുപറഞ്ഞാനപ്പോൾ
"ഗയനുമൊളിച്ചിടംഞാൻപറയാം
വിയത്തിലെങ്ങുംകാണുകയില്ല
പാണ്ഡുസുതന്മാർമരുവീടിന
താണ്ഡവമോടുവസിക്കുന്നവനും
അർജ്ജുനനവനെപ്പാലിപ്പാനായ്
ഗർജ്ജനസഹിതംസമയംചെയ്തു
ഉള്ളിലവർക്കൊരുപേടിയുമില്ല
കള്ളകളവരൊട്ടുകൂട്ടുകയില്ല
പക്ഷീന്ദ്രന്റെഗളത്തിൽഭഗവാൻ
ബദ്ധപ്പെട്ടുഗമിച്ചീടേണ്ടാ;
[illegible]
[illegible]
പല്ലാളുള്ളോരതിരഥികളോടും
ചിലപാനംചിലസൈന്യവുമായി
ചെല്ലണമൊട്ടുംഭാവിക്കേണ്ടാ
എല്ലാവരുമിതുബോധിക്കേണം
ഊറ്റക്കാരാംഭീഷ്മാദികളും
ദ്രോണാചാര്യരുമങ്ങുസഹായം
വല്ലതുമേകിനിരോധിക്കേണ്ടാ
നല്ലതുമക്കെന്നോർത്തുവസിപ്പിൻ
ഇത്ഥംനാരദവാക്കുകൾകേട്ടി-
ട്ടിരിക്കിനിന്നുനിനച്ചുമുകുന്ദൻ
നാസികമേലാമവിരലുംവെച്ചു
ചേതസികോപമിയന്നരുൾചെയ്തു
"മിത്രദ്രോഹംചെയ്തതിനായി
ശത്രുജനങ്ങളുമെത്തുന്നിരന്നു
ശത്രുവിനെപ്പരിപാലിക്കുന്നതു
ചിത്രംചിത്രമിതെത്രയുമുചിതം
അധമന്മാർക്കുസഹായംചെയ്താൽ
വിധമിവണ്ണമിതെന്നുപ്രസിദ്ധം
എന്നരുൾചെയ്തുസുഭദ്രാനികടേ
ചെന്നരുൾചെയ്തുമുകുന്ദൻഭഗവാൻ
ഭദ്രേ!ഭഗിനിസുഭദ്രേ!നിന്നുടെ
ഭർത്തൃവിനാശമുണ്ടാമിപ്പോൾ
നമ്മുടെശത്രുവതാകിയഗയനെ
സ്സമ്മാനിച്ചുവസിച്ചിതുവിജയൻ
തെല്ലുംവൈകാതവനെവിടാഞ്ഞാൽ
കൊല്ലാംവിജയനെവല്ലനാളും,
തെല്ലുംശങ്കനമുക്കിതിനില്ലാ
ചൊല്ലുകനീചെന്നവനോടിതെല്ലാം"
ഇത്ഥംമുകുന്ദൻതന്റെക്രുദ്ധിച്ചവാക്കുകേട്ടു
ഭദ്രഭാഗിനിയുമത്യന്തംദുഃഖിതയോടെ
ചേർത്തുംനയനജലംവാർത്തുംകരഞ്ഞുംകൊണ്ടു
പാർത്ഥന്റെമുൻപിൽചെന്നാദരാതിയോടു-
"ഇന്ദ്രതനൂജ!കാന്ത!ചന്ദ്രവദന!ഭീമ!   [ചെയ്താൾ
നന്ദജൻവൈരിയാകുംമന്ദനാംഗയൻതന്നെ
പാലിപ്പതെന്തുവേണ്ടാ?ശീലക്കേടല്ലോനിന്റെ
ശീലമായ്വന്നതല്ലോപാലിപ്പാൻനമുക്കുള്ള
യോഗത്തിലവൻതന്നെദൂരത്തുവിട്ടീടാഞ്ഞാൽ
ആപത്തുവന്നുകൂടുംവേഗത്തിലല്ലെന്നാകിൽ
കൊല്ലുവാൻനിന്നെപ്പോലുംതെല്ലുമില്ലലംഭാവം
ചൊല്ലുവാൻനിന്നോടിതുതെല്ലുമല്ലാഞ്ഞതാണും
പാലിച്ചുപോരുന്നോരുസേവിച്ചുകൊള്ളുകകാന്ത
താലികെട്ടിയഭാഗ്യംമാനാഥൻപാത്രമല്ലോ
ഏവംസുഭദ്രതന്റെദീനപ്രലാപംകേട്ടു
ദേവേന്ദ്രസൂനുതാനുമേവമരുൾചെയ്തു
"കല്യാണതനയനേ!കാമിനി!
കമനിസുഭദ്രേകേട്ടീടുകെല്ലാം
മധുരിപുഭഗവാനെന്നെവധിപ്പാൻ
വിധിയുണ്ടെങ്കിലൊഴിക്കരുതാർക്കും
[illegible]
[illegible]
ക്ഷത്രിയധർമ്മമുപേക്ഷിച്ചീടുക

ഈക്ഷിതിതന്നിലിരുന്നീടുന്ന
സുന്ദരിമാർമണിമകുടമണേ നീ
ഖിന്നതയെന്തിതുപൊഴ്ത്തുണ്ടാലും
എന്നുടെസത്യമിളക്കവുമില്ല
നിന്നാണംബുജലോചനനാണ"
ഭ്രാവിൻമൊഴികേട്ടുസുഭദ്രയു-
ടനൽമുഴുത്തുഗമിച്ചുചതുരക്കെ
ദ്വാരാവതിപുരിപുക്കസുഭദ്ര
നാരായണനൊടുണർത്തിച്ചഖിലം
"അംബുജദളനയന വാസുദേവ കൃഷ്ണാ
നിർമ്മലഗുണനിലയ കേട്ടാലുംനീ
സാരസാക്ഷിശയൻതന്നെനൽകയില്ലായിന്നു
നായകനാംപാർത്ഥനുതരക്കേണ്ടം,
വിക്രമജലധിയാകുംചക്രപാണേകൃഷ്ണാ
ശക്രസുതതന്നെവധംചെയ്തീടൊല്ല,
ഉണ്ടെന്നീകോപിച്ചാലിന്നെങ്ങിനെയാമെന്റെ
മംഗല്യമാംസൂത്രഹാനിമംഗിയെന്നോ?
ഉല്ലലാക്ഷിമാർതൊഴുന്നമൽഭഗിനിയെവെ-
കല്പിതമങ്ങിനെയെന്നാലെന്തുചെയ്വൂ
ശ്വേതവാഹനനർജ്ജുനനെന്നൊക്കെയുണ്ടുകേളി
ഇക്കാലമിങ്ങിനെയുംവേണ്ടിവന്നു,
നാരായണനോടുമുള്ളോരാധിയോടുംകൂടി
സീരായുധൻതന്റെമുമ്പിൽചെന്നനേരം
നീലാംബരനാംനാരദമുനിയുടെ
കോലാഹലമാമേഷണികേട്ടു
തിരുമിഴിയെന്നുച്ചുവന്നുമറിഞ്ഞു
കുറിയുമെടുത്തുപിടിച്ചുകരത്തിൽ
കൃഷ്ണനെമുമ്പിൽകണ്ടൊരുനേരം
ഉഷ്ണിച്ചൊന്നുചിരിച്ചരുൾചെയ്തു
ചിത്രംചിത്രമിതെന്തിഹകൃഷ്ണാ?
പാർത്ഥൻതവസഖിപ്രാണസമാനൻ
വക്കാണതിനുവന്നതുകേട്ടോ
മുകിലൊളിച്ചുശയിക്കയുമല്ല
നാരദമുനിയുംസീരിയൊടപ്പോൾ
പാരാതെതാന്നരുൾചെയ്തുചതുരക്കെ
സാഹസമൊന്നിനുമരുതിക്കാലം
ആഹവകാര്യംസൂക്ഷിക്കേണം
ഭീമൻവഴിയെഗദയുമെടുത്തു
ഭൂമികലക്കിച്ചാടുന്നേരം
എതിരിട്ടവനിതിലാരാകുന്നു
പോരതുമുന്നിനച്ചാൽപോരാ
വല്ലതുമാമതുനിൽക്കട്ടെന്നാൽ
വില്ലാളികളിൽമുടിമണിവിജയൻ
ചല്ലകലച്ചുരണത്തിനടുത്താൽ
മല്ലാരാതിയുമിത്തിരിമണ്ടും;
ഭീഷ്മകൃപാദികൾപോക്കവരുമ്പോൾ
വൃഷ്ണികൾവന്നിടമാകെനിറയും
ഒറ്റൊന്നാവർകളുമിപ്പുരിതന്നുടെ
പൂരുംവന്നുവളഞ്ഞൊരിമക്കും
ഗോപുരമതിലുകളൊക്കെക്കളയും
ക്ഷുപാദികളുംത്തൂത്തനിരത്തും

മററുംപലപലകുമനുക്കൂട്ടം
കററംപലതുംവന്നുഭവിക്കും
വല്ലാത്മക്കിനിമോഹിക്കേണ്ട;
നല്ലതുക്ഷമയെന്നോർത്തുവസിപ്പിൻ!
മുരരിപുകേട്ടുചിരിച്ചവയെല്ലാം
സീരായുധനുംയാത്രമുതിർന്നു
ഉലവർസാത്യകികൃതവർമ്മാദിക-
ളൊക്കെവരുത്തിയൊരുക്കിനിറുത്തി
ന്നൂറുസഹസ്രംരഥവുംകൂട്ടി-
ട്ടുരുന്നൂറയുതംവാജിനിരത്തി
ഗിരിവരവടിവാംകരികളുമനവധി
പെരുകിനപടജനമുദധിസമാനം
ഭുജബലസഹിതൻബലദേവൻനിജ-
ജലധികടന്നുപടക്കനമോട്ടും
ഹരിയുംരഥമതിലേറിപതുക്കെ
മുനിവരനാകിയനാരദനപ്പോൾ
പരമാനന്ദകുതൂഹലമോട്ടും
പരിചൊടുയാത്രപറഞ്ഞെഴുനള്ളി.
യദുനികരമഖിലമഥമദസഹിതരായുടൻ
യാദവനാഥനോടൊന്നിച്ചുസത്വരം,
തകിൽമുരശുപറപടഹതുടികളോടുവീണയും
നാദംവളക്കുന്നശംഖധ്വനികളും
പടുനിനദവെടിപടഹഝടഝടനിനാദവും
പാരംതിമിർത്തുള്ളകുംഭികൾനാദവും
കരിതുരഗരഥനികരകാലാൾപ്പടകളും
പാരംവളർന്നുള്ളശംഖധ്വനികളും
ശരമുസലപരിഘഗദപരശുവധവജ്റവും
മുൽഗ്ഗരപിണ്ഡിപാലാദിശസ്ത്രങ്ങളും
നരകരിപുഹലിസഹിതരചിതബഹുസൈന്യ- (വും
പാരാതെദ്വൈതവനംപുക്കസത്വരം
തദനുശമനാത്മജൻസോദരൈരസ്സംയുതം
മർണ്ണഭയമെന്നിയേപോക്കൊരുമിച്ചുടൻ.
ഫണികുലവരനമിതുപണിപെരികെ- (വാഴ്ത്തുവാൻ
പാരിച്ചയുദ്ധകോലാഹലംവിസ്മയം
ശമനസുതപവനസുതവിജയബഹുഭൂപതേ
വീണ്ടുംവിളിച്ചരുൾചെയ്തുനാരായണൻ
നയവിനയഗുണമുടയയമതനയഭൂപതേ
നന്നുനന്നിതുംവിചാരങ്ങൾമന്നവ
മതിഗുണവുമതിവിനയമധികബഹുമാനവും
ഭക്തിവിശ്വാസവുംനന്നൊടോർത്തതേ
അയിവിജയതരികഗയമരുതരുതുതാമസം
ആയോധനംവേണമെന്നില്ലശൗര്യവും
സുരവരജനതുമപൊഴുതുതെരുതെരെനമസ്കരി
ച്ചാനന്ദമൂർത്തിയെകീർത്തിച്ചുചൊല്ലിനാൻ,
കമലദളനയന!ജയമധുമഥന!മാധവ!
ആലംബനംമറ്റെനിക്കില്ലദൈവമേ!
ഗയനിലൊരുകരുണമനഹിനഹിജഗല്പതേ
സത്യംപിഴപ്പിക്കയോഗ്യമോമാധവ!
തരുവരിഗയനൊഴമനസിചിതമല്ലിനി
എന്നുംതരുന്നീലതന്നെന്നുനിർണ്ണയം"

“പടപൊരുതകവിജയശരമതിമതിമുഖസ്ഥിതി
പാണ്ഡവരെല്ലാംകുറച്ചുവച്ചീടുവൻ”
മല്ലാന്തകനുംപോരിക്കൊരുമിച്ചു
വില്ലുകുലച്ചുവലിച്ചുപതുക്കെ
ബാണമലാന്തകനതിശയമായൊരു
ബാണമെടുത്തുതൊടുത്തരുൾചെയ്തു
“നിയമവിരോധംചെയ്യൊരുഗജനെ
അരികധനഞ്ജയമടിക്കൂടാതെ
വളരെപ്പറയുന്നെന്തിനുകൃഷ്ണ!
ഒരുനാളുംഞാൻതരികയുമില്ല,
ബാണംകണ്ടുഭയപ്പെട്ടോടാൻ
ആണല്ലാത്തവനല്ലകിരീടി
അച്യുതനപ്പോളർജ്ജുനമാർവ്വുള്ള
ലക്ഷ്യവുമാക്കിശ്ശരവുംവിട്ടു
മാവീരനുനേരെവരുന്നോരുവിശിഖം
ന്നായങ്ങുമുറിച്ചിതുവിജയൻ
പഞ്ചായുധരിപുതന്നെവണങ്ങി
ട്ടഞ്ചാറസ്ത്രമൊരിക്കലയച്ചു.
ചക്രായുധനവയൊക്കെമുറിച്ചു
വിക്രമമോടെശരങ്ങളയച്ചു
നീലാംബരനതുനേരമുഴറ്റൊടു
കോലാഹലമോടോടിയടുത്തു
ഭീമമൊരുഗദകയ്യിലെടുത്തു
ഭൂമികുലുക്കിയിളക്കിച്ചാടി;
സീരിയുമഥബലനാനിലാത്മജനും
പോരതിഘോരംചെയ്യുന്നേരം
ഭൂപന്മാരുംധർമ്മാത്മജനും
ചതികൂടാതെകഴിച്ചിതുകലഹം
പ്രദ്യുമ്നനുമഥപോരിനണഞ്ഞു
(ഉദ്യോഗത്തൊടുനകുലനുമേററു)
(ഉദ്ധവനോടുസുയോധനഭൂപൻ)
യുദ്ധംചെയ്തമരിച്ചകണക്കായ്
ലക്ഷ്മണനോടഥസാംബൻതാനും
ലക്ഷ്മീപതിസുതരഖിലരുമധുനാ
മാരുംയാദവസൈന്യമശേഷം
ന്നോരുവരോടുരണങ്ങൾതുടങ്ങി,
പാർത്ഥനുമംബുജനേത്രൻതാനും
പാർത്തലഗഗനംമൂടിശരത്താൽ
ക്രൂരമറന്നുമുകുന്ദൻതിരുവടി
നൂറുശരങ്ങളൊരിക്കലയച്ചു
നൂറുംഖണ്ഡിച്ചർജ്ജുനവീരൻ
നൂറുശതംശരമൊന്നായ്വിട്ടു
അവയുംഖണ്ഡിച്ചഖിലജനേശൻ
അയുതംബാണമൊരിക്കലയച്ചു
അയുതവുമെയ്തുമുറിച്ചുകിരീടി
നിയുതംശരനിരവർഷംചെയ്തു,
പട്ടതായോടവയുമൊഴിച്ചോരുകോടി
വിശിഖഗണത്താൽമൂടിമുകുന്ദൻ
തൽക്ഷണമർജ്ജുനനവയുംപോക്കി
ലക്ഷംകോടിശരങ്ങളയച്ചു
ശക്തിക്ഷയവുംപൂണ്ടുമുകുന്ദൻ
രക്തമണിഞ്ഞുകുഴഞ്ഞുവലഞ്ഞു
വില്ലുംവെച്ചുകരഞ്ഞൊരുനേരം
മെല്ലെത്തേരിലിരുന്നുമുകുന്ദൻ
സീരായുധനുംമാരുതിതാനും
പോരതിഘോരംചെയ്യുന്നേരം
പെരുമലസമനാംമാരുതിയപ്പോൾ
പടയുടെനടുവേപാച്ചിൽതുടങ്ങി,
കരികളെയനവധിതെരുതെരെയപ്പോൾ
പരിചൊടുതച്ചുമുടിച്ചുതുടങ്ങി,
തുരഗഗണങ്ങളെചരണംപിടിപെ-
ട്ടുദധിയിലോളംദൂരെയെറിഞ്ഞു,
കാലാൾപടകളെധൂളിപ്പിച്ചിഹ
ചോരയണിഞ്ഞുമടിച്ചുപുളച്ചും
സീരായുധനുടെരഥതുരഗത്തെ
പാരാതങ്ങുഹനിപ്പാൻചെന്നു
ഹലിയുംമുസലംകൊണ്ടുകുമച്ചു
പെരുമലപോലെപതിച്ചിതുഭീമൻ
കൃഷ്ണൻതിരുവടിമോഹമകന്നഥ
ജിഷ്ണുവിനോടുരണങ്ങൾതുടങ്ങി
പന്നഗജാലസമാനശരങ്ങളെ
യെണ്ണമൊഴിച്ചുപൊഴിച്ചുമുകുന്ദൻ
വൃത്രാരാതിസുതന്റെശരൗഘം
അസ്ത്രംകൊണ്ടുപിളർന്നുസമസ്തം
ശക്തികുറഞ്ഞുകിരീടിയുമപ്പോൾ
ബലവിമോഹംവീണിതുതേരിൽ
സാത്യകിതന്നോടഭിമന്യുവുമഥ
ഏററുമയങ്ങിയുറക്കവുമായി
ശയനംചെയ്യപ്പുനരെന്നരുൾചെയ്തു
മുരരിപുതാനുംവന്നുതുടങ്ങി
ഗംഗാസുതനുംനരകാന്തകനും
സംഗരമാശുതുടങ്ങിവിചിത്രം
സീരിയുമോടിയടുത്തീടുമ്പോൾ
ഗുരുവരനാകിയദ്രോണരുമേററു
തുംഗനതാകിയരുക്മിണിസുതനൊടു
മംഗേശ്വരനാംകർണ്ണനുമേററു
ദുശ്ശാസനനാംബലവർത്തനുടെ
ദുശ്ശാസ്ത്രങ്ങൾകളഞ്ഞനന്നപ്പോൾ
ചെന്താമരമലരായതനുദരൻ
ശന്തനുസുതനുടെവില്ലുമുറിച്ചു
തേററാനവനുടെതേരുലിരിക്കം
മറ്റൊരുചാപമെടുത്തുകുലച്ചു
മുരരിപുതന്നുടെതിരുവുടലെല്ലാം
ശരനിരകൊണ്ടുമുറിച്ചുചമച്ചു
അംബുജനയനൻകോപംസഹിയാ-
ഞ്ഞംബുജസംഭവബാണമയച്ചു
ഭീഷ്മരുമതിനെബ്ബഹുമാനിച്ചി-
ട്ടൂഷ്മായമൊടങ്ങുപതിച്ചിതുതേരിൽ
ഗുരുവരനുംചിലശരനികരത്താൽ
സീരിയെയപ്പോൾസമ്മാനിച്ചു
ക്രോധവുമൊന്നുജ്വലിച്ചതുകണ്ടു
ദ്രോണരുമിങ്ങുതിരിച്ചിതുമെല്ലെ

ഫൽഗുനനപ്പോൾമോഹമകന്നഥ
നിൽക്കമുരാരേയെന്നുരചെയ്തു
വിശിഖഗണംകൊണ്ടരവിന്ദാക്ഷനെ
വിധമല്ലാതെചമച്ചുകിരീടി,
ഭീമനുമപ്പോൾമോഹമകന്നഥ
രാമനെനോക്കിയുരച്ചുതുടങ്ങി
അർജ്ജുനകൃഷ്ണന്മാരുംഘരതര
ഗർജ്ജിതമോടുപിണങ്ങുംനേരം.

പലപലവിശിഖങ്ങളയച്ചീടുന്നു,
ഫലമില്ലെന്നിരുവരുംനിനച്ചീടുന്നു
യദുപതിമുഖമൊന്നുകറുത്തീടുന്നു
അതുകണ്ടുവിജയനുംചെറുത്തീടുന്നു
അനിലജനൊരുമയൊടണഞ്ഞീടുന്നു
അനവധിശരങ്ങളുംപൊഴിച്ചീടുന്നു
ധരണിജനാവയെല്ലാംമുറിച്ചീടുന്നു
സരസിജശരനെയുംവലച്ചീടുന്നു
അനവധികബന്ധങ്ങൾനിറഞ്ഞീടുന്നു
കഴുകുകളുംശുനികളുംനിറഞ്ഞീടുന്നു
ജലധിയുംകലങ്ങീട്ടുമറിഞ്ഞീടുന്നു
ഗിരികളുംവെടിപൊട്ടകലുന്നീടുന്നു
വനതലമൃഗമെല്ലാംഭ്രമിച്ചീടുന്നു
പടയുടെവിധമെല്ലാംപകന്നീടുന്നു
ഇടയിടെവിജയനുംവലഞ്ഞീടുന്നു
കഠിനമായ്മുകുന്ദനുംവലഞ്ഞീടുന്നു
സാത്യകിയൊരുശക്തിയയച്ചീടുന്നു
അഭിമന്യുവതുകണ്ടുപൊഴിച്ചീടുന്നു
കലഹത്തിൽമുനിതാനുംരസിച്ചീടുന്നു

ഇതെല്ലാംവിജയൻകരയറിഞ്ഞപ്പോൾ
വല്ലാതികവളർന്നിതുകോപം
ഗന്ധർവ്വാസ്ത്രമെടുത്തുതൊടുത്തു
കൗന്തേയന്റെശിരസ്സിലയച്ചു,
ഗുഹ്യകമസ്ത്രംകൊണ്ടുതടുത്തു
വിഫലമതാക്കിനായകിരീടി
പർവ്വതവിശിഖമയച്ചിതുകൃഷ്ണൻ
ഗർവ്വൊടുവജ്രശരത്താൽനീത്തി,
പവനശരംപുനരീശശരത്താൽ
ശമനംചെയ്തുതുകണ്ടൊരുഭഗവാൻ
നാഗാസ്ത്രത്തെയയച്ചിതുകൃഷ്ണൻ
ഗരുഡാസ്ത്രേണതടുത്തുകിരീടി,
ആഗ്നേയാസ്ത്രമയച്ചിതുകൃഷ്ണൻ
വരുണാസ്ത്രേണതടുത്തിതുവിജയൻ,
പലപലദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളെയിങ്ങനെ
തുലിനതയോടെപ്രയോഗിച്ചതിനാൽ
ഫലമൊരുതെല്ലുംവന്നതുമില്ലാ
വലരിപുസുതനൊരുക്രൂസല്യമില്ലാ
കൃഷ്ണൻതിരുവടികോപമിയന്നഥ
വൈഷ്ണവചക്രമെടുത്തുകരത്തിൽ,
വിക്രമജലധേ!പാണ്ഡവനമ്മുടെ
ചക്രമിതാതുവരുന്നതുകാണ്ക!
വിക്രമമൊക്കയുമിവിടെക്കാണാം
ചക്രമിതാശുതടുക്കുന്നാകിൽ
എന്നരുൾചെയ്തുസുദർശനചക്രം
നന്ദാത്മജനുംവിട്ടൊരുനേരം
കോടിദിവാകരമണ്ഡലസദൃശം
ശോഭകലർന്നുജ്വലിച്ചുതുടങ്ങി
ദീപിച്ചുജ്ജ്വലജ്വാലകൾതന്നിൽ
ദീപംപുക്കൊരുശലഭംപോലെ
പടകളശേഷംവെന്തുതുടങ്ങി
പടുതരമൊന്നുനടുങ്ങിസുരന്മാർ
ശൌര്യപരാക്രമനാകിയവിജയൻ
ധൈര്യംപൂണ്ടുനമിച്ചുമഹേശം
പാശുപതാസ്ത്രമെടുത്തുതൊടുത്തു
ക്രുദ്ധൽവെടിഞ്ഞുപ്രയോഗിച്ചപ്പോൾ
ത്രിഭുവനമൊക്കെനശിച്ചുതുടങ്ങി
ദിനകരശോഭയുമില്ലാതായി
ചക്രാസ്ത്രങ്ങളടുത്തിടചേർന്നാ-
ലിക്കാണായപ്രപഞ്ചംനാസ്തി,
അംബരചാരികളൊക്കെയുമോടി
നാന്മുഖനപ്പോൾഭീതിമുഴുത്തു,
യുദ്ധാങ്കണമതിലങ്ങെഴുന്നള്ളി
സിദ്ധാന്തങ്ങൾപറഞ്ഞുതുടങ്ങി,
"നന്ദാത്മജഹരിനാരായണഹരി
നരകമുരാരേ!പങ്കജനേത്ര!
ചക്രമടക്കുകവേണംഭഗവാൻ
ഒക്കെനശിക്കുംത്രിഭുവനമിപ്പോൾ
പാണ്ഡവവീര!ധനഞ്ജയ!നീയും
ഉഗ്രംശരമുടനാവാഹിക്ക
ചക്രമടക്കിമഹേശ്വരനാൻമുഖ
മുഖ്യന്മാരെനമിച്ചിതുഭഗവാൻ
പാണ്ഡവനുംശരമാവാഹിച്ചു
തൽക്ഷണമങ്ങുകരസ്ഥിതമാക്കി
മദനാന്തകനെത്തൊഴുതുനമിച്ചഥ
നീരജസംഭവപാദംകൂപ്പി,
അംബുജഭവനുംസാധുപറഞ്ഞു
"നിർമ്മലമാനസവിജയ!കേൾക്ക
ഗയനാമിവനെനമുക്കുതരേണം
അപജയമൊന്നുംവരികയുമില്ല.
ഞാനങ്ങോട്ടിഹനൽകാംഗയനെ
ഊനംവരുമെന്നാധികൾവേണ്ടാ
ഉല്പലസംഭവനിന്നിരുവരുടെ
കല്പനകേൾപ്പാനിച്ഛയുമില്ലാ"
എന്നരുൾചെയ്തതുകേട്ടനന്തരം
ഒന്നരുൾചെയ്തുവിരിഞ്ചനൊടാദരം:
"നായകനടച്ചെന്നുകാണിവസിക്ക
ഗയനെത്തരുവൻവിരവിൽനിനക്ക
അർജ്ജുനനക്ഷിതപുരാമയം
അച്യുതനങ്ങുകൊടുത്തിതുഗയനെ
ത്തക്കൈകൊണ്ടുപിടിച്ചുമുകുന്ദൻ
ചക്രംകൊണ്ടുശിരസ്സുമുറിച്ചു
പൃഥ്വിയിലിട്ടുപതിച്ചിതുഭഗവാൻ
സത്യംസഫലംവന്നതുമൂലം
ഉല്പലസംഭവനവർകൾക്കെന്നും

ഉൾക്കനിവോടും യോജിപ്പിച്ചു
പ്രാണാവലങ്ങളുമറ്റുവരത്തി
ദീനത തീർന്നു തെളിഞ്ഞിതു ഗഗനം
"വീരധനഞ്ജയ! ഗഗനിതചാരേ
ആരും കൊല്ലുകയില്ലിനിയിവനെ
എന്നരുൾചെയ്തു മഹേശനൊടൊന്നോടും
നന്ദാത്മജനുടെ സവിധം പുക്കു
സന്ധിപറഞ്ഞു നിരുത്തി പുത്രരെ
ചന്തമൊടന്തർമ്മറഞ്ഞാനപ്പോൾ
ശന്തനുനന്ദനനാദികളൊക്കെ
സന്തോഷിച്ചു തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങി
പാണ്ഡുസുതന്മാരംബുജനേത്രനെ
വീണുവണങ്ങി സ്തുതിയും ചെയ്തു,

"മല്ലാരിദേവ! പോററി! വല്ലാത്തവന്നതെല്ലാം
മെല്ലെന്നു ബോധിക്കേണം കല്യാണമൂർത്തേ! കൃഷ്ണ!
നിന്തിരുവടിയല്ലാതാധാരം ഞങ്ങൾക്കേതൊരാൾ
ബന്ധുവാരാംബുജാക്ഷ! സന്തതം വണങ്ങുന്നേൻ
ചെന്താരിൽ മാതു തന്റെ പന്തൊക്കും കൊങ്കത-
(ന്നിൽ
തങ്കുന്ന കുങ്കുമം കൊണ്ടങ്കിതമാറുള്ളോനേ!
കാരുണ്യമൂർത്തേ നിന്റെ കാരുണ്യമുണ്ടാവാനായ്
പാരിച്ച ഭക്തിയോടും പൂജിച്ചുവണങ്ങുന്നേൻ,
കുന്തീതനയന്മാരേ! സന്താപമുണ്ടാകേണ്ട
ബന്ധുതാനത്ര നിങ്ങൾക്കന്തരം തെല്ലുമില്ല
വത്സന്മാർ നിങ്ങളോടു മത്സരം വേണ്ടതല്ലാ
ഉത്സാഹം ചെയ്തു നിത്യസൌഖ്യമെന്നേ വേണ്ടൂ,
ധർമ്മതനയ! വീരാ വന്നാലുമരികത്തു
നിർമ്മലഭക്ത! നീയും സമ്മാനിച്ചിടയ്ക്കേണം
ഇന്ദ്രതനൂജവീര! വന്നാലുമരികത്തു
എന്നോടു ശങ്കതെല്ലും നിനക്കു തോന്നീടേണ്ട
സാരസ്യമൂർത്തേ കൃഷ്ണ! പാരുഷ്യം നിന്നോടൊരു-
കാലത്തുമുണ്ടാമെന്നൊരാലസ്യം തോന്നീടേണ്ടാ;
എന്നാലുമേറ്റതേടും മാധവ! നമസ്കാരം
വേണം നിൻ കൃപകൊണ്ടു രക്ഷിക്ക ഞങ്ങളെപ്പോ-
(ന്നംബാലേ!

ചൊല്ലിന ഭക്ത്യാ പാണ്ഡുസുതന്മാർ
തെരുതെരെ വീണു നമിച്ചൊരു ശേഷം
അതികുതുകത്തൊടു ഭഗവാനവരെ
അതിശയമായിയനുഗ്രഹമേകി
മലിനതപോവാൻ സ്നാനം ചെയ്തു
മലിനമകന്നൊരു യമുനാസലിലേ
സ്നാനം ചെയ്തവരൊക്കെക്കൂടി-
ട്ടൂനം കൂടാതൂണു കഴിച്ചു
ശോഭനപാത്രമഹാത്മാവഥ
ബഹുതരവിഭവാൽ സദ്യ കഴിച്ചു
പാണ്ഡവവൃഷ്ണികളൊന്നായപ്പോൾ
കണ്ണാടികളുടെ മുഞ്ഞി കറുത്തു;
ശൂരാസ്യന്നായക്കേളിവക്കിഹ
ചോറും വേണ്ട നമുക്കിനിയെന്നു
വേറായ് മറ്റു ശിബിരത്തന്മാരതി-
വേഗാൽ വാങ്ങിനിനച്ചിതു സഖ്യം
ബ്രഹ്മാത്മജനാം നാരദമുനിയുടെ
ഏഷണി കേട്ടതുമററംബരവം
കൃഷ്ണനു ശസ്ത്രവിശേഷിച്ചുണ്ടാം
തീക്ഷ്ണപരാക്രമനായ ഹലിക്കും
ശത്രുക്കൾക്കിവർ പാത്രവുമായി
അത്ഭുതമുഴുത്ത വൈരവുമായി;
ഇത്തരമോർത്തു കരുതുകളശേഷം
യാത്ര കഥിക്കാതങ്ങു ഗമിച്ചു
ധർമ്മജനാദികളോടിടചേർന്നൊരു
നിർമ്മലമാനസനാകിയ ഭഗവാൻ
വെൺമതിശോഭ ജയിച്ചൊരു ബലനും
നന്മയിലവരൊടു യാത്രപറഞ്ഞു
പോയതിനാൽ ഫല്ഗുനിയുന്നേരം
നാരദമുനിയും വന്നുകരേറി
മുനിവരനങ്ങിഹ ഹലായുധനപ്പോ-
ളിനിയെന്തുള്ളു ജഗത്ത്രയവാർത്ത?
കനിവേറും നാരദനിങ്ങിതിനെ
കനിവില്ലാതെയതൊരു കഷ്ടം
ഇങ്ങിനെ കേട്ടൊരു രാമനുമപ്പോൾ
മംഗലവാക്കുകൾ കൊണ്ടങ്ങവരെ
സംഗതിയവിടെ വരുത്തിച്ചിട്ടി-
ട്ടങ്ങു മറഞ്ഞു നാരദമുനിയും;
മംഗലദേവതകാമുകനോടും
മങ്ങിടാതൊരു ദേവകളോടും
മംഗലമാകിന ദ്വാരാപുരിയതി-
ലങ്ങുഗമിച്ചു ഹരിയും ഹലിയും.

കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

ശ്രീ. ചന്ദ്രാംഗദചരിതം.

ഒന്നാം ഭാഗം.

സ്മരഹരതനയൻകരധൃതരദനൻ
കരിതുണ്ഡൻഗണനായകഭഗവാൻ
ഉരുതരകരുണകലർന്നവധിതര
വരമരുളീടുകവേണമതിന്നൊരു
പിടിമലരിടിയവിലെള്ളിവകതിര-
വടിമലരിക്കലഹോമബഹുഭക്ഷ്യാ
പരിചൊടുവച്ചുവണങ്ങിടുന്നേൻ
അടിയൻമടികൂടാതിതുകാലം
കവിതാരസഭരവിരചനമാമഹ-
മവിവേകംചിലചെയ്കിലുമൊരുപരി-
ഭവമതുകരുതരുതിന്നുഭവാനൊരു
ലവലേശംപരിപൂർണ്ണകൃപാലോ
മംഗലമിങ്ങുഭവിക്കണമതിരമ-
മാംഗജരിപുസുതനിൻകൃപതെല്ലും
ഭംഗംകൂടാതെപ്പൊഴുമിവനിൽവി-
ളങ്ങണമധികംമംഗലമൂർത്തേ
വാണീഭഗവതിനാവിലിരുന്നിരു-
പാണീവളകൾകിലുക്കിബ്ബഹുമുദ
വീണയിൽവായിച്ചെന്നുടെഹൃദിമമ
വാണിട്ടക്ഷരബോധമുണർത്തി
ത്തരണംമമഹൃദിബഹുസുഖകരമാ-
സ്ഫുരണംഞാനതിനിന്നുസദാതവ-
ചരണസരോജേവീഴുന്നുമമ
ശരണംസാരസവാസിനിദേഹി
ഉന്നതമൂർത്തേനിസ്തുലസൽഗുണ
സുന്ദരമൂർത്തേ!മൽഗുരുവര!ഞാൻ
ഇന്നുഭവാനുടെനല്ലൊരുകഴലിണ
വന്ദിച്ചൊരുകഥയുരചെയ്യുന്നേൻ
ആര്യാവർത്തമിതിശ്രുതസുകൃതസു-
കാര്യമതാകിനനിർമ്മലദേശേ
ത്രൈയംബകഭഗവാനുടെസൽകൃപ
ചെയ്യുംവിധമതിവിസ്മയമോർത്താൽ
വെള്ളവെള്ളവിലസിനതടിനികളനവധി
കള്ളകളരവമൊടുചലചലമിക്കിലു-
മിളകിമറിഞ്ഞുകളിച്ചുകളകല-
മുളവാക്കുംപടികാണാകുന്നു
കന്ദശരാർത്തിവളർക്കുംരമണി
മന്ദസ്മിതയുതവദനമസംഖ്യം
സുന്ദരപ്രമലമനോജ്ഞവമുകുരം
തന്നിൽപ്രതിബിംബിക്കുംപോലെ
സ്ഫടികനിഭാമൃതസഞ്ചിതപീന-
തടാകങ്ങളിലിടമൂന്നുനിതാന്തം
അടലകന്നഥതെളിവൊടുകിഞ്ചിൽ
സ്ഫടികതലങ്ങൾവിളങ്ങിടുന്നു
ഒരുമണിനെല്ലുവിതച്ചാൽശതശത
ഗുരുമണിനെല്ലുവിളങ്ങിടുംവിധ-
മൊരുഗുണമുണ്ടവിടത്തിലഥാതീ-
യെരിയണനയനൻതൻകൃപയാലേ
അക്ഷിതിതന്നുടെകക്ഷിയിലതിശയ
നിക്ഷേപങ്ങളുമീക്ഷണസുഖതര-
ഭക്ഷണമരംബഹുലക്ഷണമൊത്തൊരു
ലക്ഷംസുവിമലരത്നവുമുണ്ട്
കാനനമുണ്ടതിലത്യുന്നതമര-
മാനകാസിംഹവ്യാഘ്രവുമുണ്ടു
മീനമകരവുമതിന്നതിരുചികര
പാനാദികളുംപലവിധമുണ്ട്
ഫലമൂലാദികളിച്ഛിക്കുന്നോ-
രളമലമെന്നുപറഞ്ഞിടുംപടി
സുലഭംസകലവുമെന്നുംധരണീ
തലമിതിവിലസീടുന്നവിടത്തിൽ
ജാതികളായമിതിസ്തുതപലപല
ജാതികളായതരുക്കളുമൊരുമിച്ചി
ജാതീമല്ലികയെന്നിങ്ങനെബഹു
ജാതിയതാമ്പലപൂക്കളുമുണ്ട്
മിളിതകുതൂഹലപൂവിൻപരിമള
മിളമുറ്റുപവനൻകൈക്കൊണ്ടരുളിന-
മലവില്ലാതവിടങ്ങളിലെല്ലാം
നിലയിടകൂടാതെത്തിക്കുന്നു
ഇങ്ങിനെബഹുലമഹാഗുണമെല്ലാം
തിങ്ങിനരാജ്യവിശേഷംഞാൻമമ
മങ്ങിനവാണീവൈഭവമോർത്താ-
ലെങ്ങിനെവർണ്ണിച്ചീടുമിദാനീം
സ്വർലോകത്തിൽസുകൃതികൾവന്നു
നിരക്കുകമൂലംവേറിട്ടൊരുചെറു
സുരലോകത്തെസൃഷ്ടിച്ചെന്നതു
നിരുപിച്ചീടുമതത്രവിചിത്രം

ഇത്രവിശേഷമതായധാത്രീമണ്ഡലേപണ്ടു
ചിത്രവർമ്മാവെന്നൊരുപാർത്ഥിവനുളവായി
നേത്രാഭിരാമമവൻഗാത്രംപണ്ടത്ഭുതശ്രീ
പുത്രൻത്രിനേത്രവീതിഹോത്രേദഹിച്ചശേഷം
ഉണ്ടായപുത്രൻരണ്ടാംതണ്ടാർബാണനെന്നുള്ളി- (ൽ
ഉണ്ടാമതാരുമൊന്നുകണ്ടാൽസന്ദേഹമില്ല
ബുദ്ധിശക്തിയുംമനഃശുദ്ധിസ്സൂക്തിയുംശാസ്ത്ര-
സിദ്ധിയുക്തിയുംദൈവഭക്തിസക്തിയുമെല്ലാം
വർണ്ണത്തിൽനിന്നുബഹുവർണ്ണത്തിൽപലതരം
ചണ്ഡപ്രഭകൾചിന്നുംവർണ്ണമവനിൽനിന്നു
ദണ്ഡംകൂടാതെനല്ലവർണ്ണത്തിൽശോഭിച്ചുഭൂ-
മണ്ഡലംതന്നിൽസദാവർണ്ണനീയമായ്ത്തീർന്നു
ധീമാനമ്മഹീപാലൻഭൂമിയെപ്പാലിക്കയാൽ
പൂമാതിൻവിലാസവുംക്ഷേമവുംപൊങ്ങിവന്നു

മുഷ്കരന്മാരും പലഭോഷ്കുരസിക്കുന്നവരും
തസ്കരന്മാരുമാരുമക്കാലമില്ലാതായി
സമ്പത്തുവഴിമരക്കൊമ്പത്തുകെട്ടിത്തൂക്കാം
കമ്പത്തെക്കളഞ്ഞുവരമ്പത്തുമിട്ടുപോകാം
അന്തണന്മാരും നിജസന്താനസമ്പത്തോടും
അന്തർജ്ജനങ്ങളോടും സന്തോഷം കൂടിവാണു
നാട്ടിൽപ്പുഷ്ടിവരുത്താനിഷ്ടിമുതലായവി-
ശിഷ്ടകർമ്മങ്ങൾ പലതുമിഷ്ടിയോടന്നവ-
രിഷ്ഠന്മാരെക്കൊണ്ടൊന്നും മുട്ടാതെ ഭൂവല്ലഭൻ
വട്ടങ്ങൾ വേണ്ടും വണ്ണം കൂട്ടിച്ചെയ്യിപ്പിക്കുന്നു.
ബാലമരണവും ദുഷ്കാലശക്തിയുമെന്നും
മേലിലില്ലെന്നുവന്നു കാലനും വേലപൊങ്ങി
ക്ലേശിച്ചു ഗൃഹത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു തന്റെ താടി
മീശ കൊഴിഞ്ഞു നല്ല മോശക്കാരനായിവന്നു.
ശൂലവുമിരുമ്പുമുസലവും മണ്ണുതിന്നു
കോലായപ്പുറത്തൊരു മൂലയിലിരിപ്പായി
ദേവാലയവും മഹീദേവഗൃഹാവലിയും
ദ്യോവോടടുത്തുതിക്കും ഭാവത്തിൽ പൊങ്ങിടുന്നു
മട്ടും പകിട്ടും കണ്ടാൽ മട്ടും മനങ്ങളിൽ
മുട്ടും ഗർവ്വതിനിപ്പോളൊട്ടും സംശയമില്ല-
ഊട്ടുപുരയുണ്ടതിൽ വട്ടങ്ങൾ കൂട്ടി വിപ്ര-
ശ്രേഷ്ഠന്മാർക്കഹോ നിത്യം മൃഷ്ടാന്നം കൊടുക്കുന്നു
നാട്ടും നഗരം മലമൂട്ടും കടന്നു പാരം
കൂട്ടം ക്ഷീണത്തോടെത്തി കൂട്ടം പഥികന്മാർക്ക്
നാരേരത്തിലയുമുപ്പും കൂട്ടിയൊരുക്കിയ സം-
ഭാരം നൽകുന്നു പലൊരോരോരീതികളിലുണ്ട്
കൂട്ടം നാരകത്തില കൂട്ടാനൊരോചന്ന
പട്ടണക്കാർക്കും വേറേ ചട്ടം കെട്ടിയിരിപ്പുണ്ട്

ഇപ്രകാരമവനീന്ദ്രനാം ബഹു
സൽപ്രമോദമൊടു ചെയ്കനിമിത്തം
അപ്രദേശമഖിലാദ്ഭുതമേറ്റം
സുപ്രസന്നതരമായി വിളങ്ങി
ഇന്ദുതുല്യമുഖിമാരുടെ നാസിക
തന്നിൽനിന്നു വിലസുന്നൊരു വെൺമണി
ഖിന്നമാനസമൊടങ്ങു മൃദുസ്മിത-
വെണ്ണിലാവിൽ മറയുന്നതുപോലെ
ചന്ദ്രശാലപരിചണ്ഡതരദ്യുതി
മന്ദവാഞ്ജനയശശ്ച്ഛവി ലസതേ
എന്നുമുണ്ടിഹ ഫലിച്ചു കിടക്ക-
ന്നെന്നു തോന്നുമതിനില്ല വിവാദം
പാർത്ഥിവാവലിശിഖാമണി തന്നുടെ
മസ്തകത്തിലവനീസുരരൊക്കെയും
അത്ര കൌതുകമുദാരമനുഗ്രഹ-
മെന്നു നിന്നു പല ചെയ്തുതുടങ്ങി
ഇത്ര നല്ല ഗുണമുള്ള മഹീപതി
ധാത്രിതന്നിലൊരടിക്കിലുമില്ലെ-
ന്നൊത്തു സകലസമ്മതനാകി-
ട്ടത്ര വാണു സുഖമായ് ചിരകാലം
മരണപ്പൊഴുതുവന്നു നര-
വീരമാനസമതിങ്കലിരുന്നു
പാരമൊന്നു നിലവിട്ടിളകുംപടി
ഘോരമായിതു പിടിച്ചു കലക്ക
കീർത്തനീയസുകൃതാംബുധിയാകിയ
പാർത്ഥലാധിപനു വേളികഴിപ്പാൻ
ആർത്തിവന്നു മനതാരിലുദിച്ചു
ചിത്രമോദമൊടുമങ്ങുകഴിച്ചു
അല്ലൽവിടിത്തിച്ചെയ്തുമവിൽജഗ-
ജ്ജില്ലിയായസുതരങ്ങു ജനിച്ചു
നല്ലപല്ലവസമംമൃദുലംതാ-
വുള്ളോരാത്മജയുമൊന്നു ഭവിച്ചു
പുത്രകൗതുകമിയന്നവനപ്പെൺ-
കുട്ടിയെത്തുടിതികവ്വിലെടുത്തു
പ്രഷ്ടമാനസമൊടേ പലഗോഷ്ടികൾ
കാട്ടിഹർഷനയനാംബു ചൊരിഞ്ഞു
ബന്ധുരാംഗിമണിയാൾക്കു മുദാ സീ-
മന്തിനീതിയെന്നാഖ്യ കൊടുത്തു
സ്വാന്തമമ്പോടു കളിത്തു തുടങ്ങി വ-
സുന്ധരേശനുദിനംപ്രതി പാത-
പ്പക്ഷിപീഡമുതലായവയും ചില
യക്ഷിബാധയുമടുത്തുവരായ്വാൻ
അക്ഷിതീരനതിവേഗമൊടേപല
രക്ഷയന്ത്രമെഴുതിച്ചു വരുത്തി
കണ്ഠചാംകടകമെന്നുതുടങ്ങിയ
മണ്ഡനങ്ങൾ പണിചെയ്തുതുടങ്ങി
വർണ്ണമുള്ള പല പട്ടുകളും നൃപ-
നെണ്ണമെന്നിയെ വരുത്തി വശേഷാൽ
അമ്പലശമുഖിയാൾക്കിനിമേലിൽ
കിംഫലാനുഭവമെന്നറിയാനായ്
സാമ്പ്രതം ഗണിതശാസ്ത്രമതിൽക്കല-
കൊമ്പരാം ദ്വിജരെയങ്ങു വരുത്തി
ജാതനാമവനാത്മജതന്നുടെ
ജാതകത്തെ വിധാവോടു കൊടുത്തു
ജ്യോതിഷജ്ഞവസുധാസുരരോടിതി
വീതശങ്കമവനെന്നോടു ചൊല്ലു
പുത്രിയാകിയൊരിവൾക്കു ചിരായു-
സ്സുതലാഭമിവളെക്കുമുണ്ടോ
ഭർത്തൃപുത്രസുഖമെന്നതുമുണ്ടോ
പാർത്തു ചൊൽകവിരവോടു ഭവാന്മാർ
എത്തടം കളഞ്ഞു നൃപതി സന്തോഷമോടിക-
(ദ്രുതകാകളി

ഉത്തമദ്വിജേന്ദ്രനേകനിതമോതിനാൻ
പാർത്ഥലത്തിൽ നിന്റെ വിമലകീർത്തി വന്നുദിച്ചു-
വസ്തുവും വെളുത്തുവന്നു രാജവീരരേ! (സകല
ജ്ജനനിക്കു നിന്റെ കരുണയൊന്നൊഴിഞ്ഞൊ-
(മറ്റൊരാണ
മൊന്നുമില്ലയെന്നതോർത്തുകൊൾക ഭൂപതേ
മാനശീലമൊത്തമനസ്സിലിന്നമന്നു ചെന്നരാമസി
വാനവദ്രുമം കിടന്നതുണ്ടു കണ്ടിടും
ഭൃത്യമല്പനേരമവനുതിർത്തു ചിത്തതാരിൽ നൃപതി
ചിത്രമോദമങ്ങുദിച്ചു ചൊവ്വിൽ വിപ്രനും
ഒന്നുരണ്ടുകാശുമടിയിൽ വന്നു കൂട്ടിനുമടിയിൽ
ജഹ് അപുത്രിയുള്ളവന്റെ സൽകൃപാവശാൽ

ഞ്ഞുനരച്ചുവിപ്രനവിടെമന്നിടാധിപന്റെനി-
ളൂന്നിനിന്നുകെട്ടഴിച്ചുനോക്കിജാതകം (കടേ
ചെക്കമെപ്പാളോളന്നുതലകല്ക്കിവിപ്രനേവമുലകി
ലൊകമാന്യനാംക്ഷിതീശനോടുചൊല്ലിനാൻ:
ഹേഹേനൃപതേ!ശൃണു!തവസുതയുടെ
മഹിതഗുണാഢ്യയോതിശയപെര-
മഹിമാരംപൊറമാൻപിൺപുനരതി-
ശയമെന്നിന്നുളറിഞ്ഞീടുന്ന
ധാത്രിയിലിത്രമനോഹരഭാഗ്യവി-
ചിത്രതയുള്ളൊരുസുസ്ത്രീജനമപ-
വിത്രമൊരുത്തമമിത്രവയസ്സിന-
കത്തുരചെയ്യിണോകേട്ടറിവില്ല
അതൃതമിഴിമോളാകിയിവൾക്കു
ചിരായുസ്സുണ്ടതുമല്ലതികോമള-
ംഗിയിവളോപമനായൊരുവൻപതി-
യായിവരുന്നതുമുണ്ടറിയേണം
പത്തുസഹസ്രംവർഷമെവിട്ടു
ക്ഷത്യസുഖംതവപുത്രികണ്ടു
പുത്രനെയുട്ടജനിക്കുംനിരുപമ
കീർത്തിയൊടില്ലതിനിന്നുവിവാഹം
നൃപമേളമെങ്ങടെസോമനിയെക്കാൾ
ഞാനായുമിജനിക്കുമിവൾക്കു
ളൂന്നിവനിന്നുതപുത്രിയതായതു
ഞനാവുപരിചെരുതെന്നാമന്നോ
എന്നതുപോക്കിനൊരല്പംനീക്കം
പോനാലെന്നുടെകെവിടില്ലുബ്ധി
കാനനാരുകാട്ടിൽകളയാമെന്നതി
നിന്നിഹനെറ്റിൽകൊള്ളുംമൂക്കാം
ളുത്ഥാട്ടസുരവരവചനങ്കൾസ-
സ്തുംകേട്ടമഹീപതിതിലകൻ
ചിത്തകുതൂഹലമോടുടനവധി
വിത്തംവിപ്രനെട്ടത്തുകൊടുത്തു
പട്ടുകൾകട്ടിസ്സൌവൻപലകസ-
വിട്ടുമേലാക്കുംചാകലാസ്സം
കോട്ടുകനകടുക്കൻവളവിര-
ചെട്ടനിറച്ചുംപൊന്മോതിരവും
കവചകിവിഠാലംകൃതവെഴുമതി-
വചിപിലതകളകളനിനകുളമാര
മടിക്കുടായതാകൊടുത്തുമന്നമതി
മട്ടമേൾറമ്യസമനാംക്ഷിതിനാഥൻ
സമ്മാനങ്ങളസംഖ്യമിപ്പൂണ്ണമ-
പിന്മാനത്തൊടുവാങ്ങിദ്രുതമഥ
ചെന്മാനോമിഴിതന്റെഗുണത്തിര
സന്മാനസമോടനുഗ്രഹമേകി
ധാത്രപൊന്തുമിരിത്തുവിട്ടപര-
ധാത്രീസുരവരഗണകനൊരുത്തൻ
ചിത്തേഷ്വരചിന്തവിഷാദത്തൊടുസുപ-
സുതനോടെതിരിച്ചുപറഞ്ഞു
കഷ്ടംമൃപനബ്ദസുരതടെപച
പിട്ടുകൾകേട്ടുമയങ്ങിപ്പോയോ
ധാർഷ്ട്യംകൊണ്ടവനിന്നഭവാനെ
പറഞ്ഞുതുബഹുകഷ്ടംകഷ്ടം!
നാട്ടിന്നധിപതിയായഭവാനൊരു
പൊട്ടപ്പിട്ടിലകപ്പെട്ടൊരുകഥ
നാട്ടാരിൽചിലർകേൾക്കുമ്പോൾചിരി
പൊട്ടിച്ചുടനതുതീർത്തീടേണം
പാട്ടുള്ളവരതുവെളിച്ചപ്പാട്ടുകൾ
കോലേന്ദ്രനവർമരാമാരും
ചാലേകവടിയെടുക്കുന്നവരതി-
നാലേണങ്കരുടേനവരാമോ?
ധാർഷ്ട്യംകൂട്ടികയേന്നതെളിഞ്ഞൊരു
ക്കൂട്ടംപോല്യവനറിവില്ല
പിട്ടുകൾകൊണ്ടുപണംപലരോട്ടു
തട്ടുകയന്നെവനുള്ളൊരുവിദ്യ
ജാതകഫലമവനിന്നുപറഞ്ഞു
യാതൊന്നതിനേറല്ലറിയേണം
അതിദ്രുതമായവിപഞ്ചസ്ഥുതയ്ക്കിവ-
തിലിഹകാണുന്നുണ്ടെന്നാലും
വൈധവ്യത്തിനലക്ഷണമുണ്ടു
ബോധിച്ചാലുംസ്വാമിമലകീടെ
വേധാവിൻവിധിതന്റെകരത്തിനാ
ബാധിയ്ക്കുമതിയിരിപ്പൻവിഷമം
പുത്രിയ്ക്കുണ്ടുവയസ്സുപതിനാ-
ലെത്തുംമിനാപോൾതന്നോടേകാന്ത
പാർത്തലവാനമുപേക്ഷിച്ചന്തക-
പത്തനമതിലേയ്ക്കുണ്ടുഗമിക്കും
തങ്കലോരുത്തനസംഗനാക്കിപ്പല
ഭോഗ്യംചെയ്യുന്നവനില്ലഹമൊരു
ഭോഷ്ക്കുപറഞ്ഞീട്ടതിനേകാംഗ
നാക്കുവളിച്ചുമരിക്കുകനല്ലൂ
ഏവംസംശയഭാവം ക്ഷിതിതല
ദേവൻവിട്ടരചെയ്തുടുവാമുഖ-
ഭാവംമാറിനരാധിപനീശ്വര-
ദേവൻതാനെനിനക്കുരത്തു
ഹന്തപുരാന്തക!വന്നമമയ്പ്പു-
ഇന്ത്യാപതിനിസ്സുവന്നത്താൻ
എന്തൊരുബന്ധമഹോ!തവകാലടി
ചിന്തയിലാക്കിവസിക്കുന്നീലേ
കുന്നിൻകാതാസ്വഖപ്രദയാമെ
പെണ്ണിനെവൈധവ്യംവരമെന്നാൽ
ഭേദംമൊരുതല്ലീശപരഞ്ഞാനിനി
മണ്ണിലിതനിട്ടെന്തൊരുകാര്യം
കാനാണിനികൊതിച്ചുമായവ-
ളാണിവൾമ്മുൻമഹേശപരഞ്ഞാൻമമ
പ്രാണത്യാഗംചെയ്യു നിശ്ചയ-
മാണിനാഭാഷിവൾക്കവിച്ചാൽ
പതിമാത്രുള്ളപതിവ്രതമാർക്കൊരു
ഗതിയില്ലെന്നതുവിശ്രുതമല്ലോ
അതുമല്ലിഹസുഖവുംനാരിപാർക്കകി-
ലിതിലധികംപുനരെന്തൊരുകഷ്ടം
ലാളിച്ചുണ്ടുവളർത്തീടുംതളി-
രൊളിതനുവല്ലികിങ്ങനെവരികിൽ

കോളാമ്പിക്കിഹ ശുക്തിയൊരോടിനു
തുല്യം ജാല്യതയും വരുമല്ലോ
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരവസ്ഥയിലെന്മക-
ളിങ്ങിനെകാലം കളയും ശിവ! ശിവ!
എങ്ങിനെ ഞാനിതു കണ്ടു സഹിപ്പതു-
മെങ്ങാനും പോയ് ച്ചാവുകയുള്ളു
ഇത്ഥം പാർത്ഥിവനനവധാസംഗതി-
യേത്തഴൽ പൂണ്ടു കരഞ്ഞു വശായി
ചിത്താഹ്ലാദവുമന്നുമുതൽക്കൊരു-
വസ്തുവിലെങ്കിലുമില്ലാതായി
അത്യാകുലമുളവാകും നിജ
പുത്രിയുടെ ചിരികളികളിവയിൽ
നേത്രമുടക്കീരസം പ്രാപസത്താ-
നന്ദം പൊങ്ങുന്നിമിത്തത്താലേ
ആമോദാലിസന്തുഷ്ടവുമന്ന-
ളൈഹികമായഖിലത്തിലുമുള്ളൊരു
മോഹമുപേക്ഷിച്ചപ്പോഴന്തക
ഗേഹത്തിന്നിമുഖനായ് വാണു
മായാമോഹമഹാർണ്ണവതിരകളി-
ലുഴലാതേ സനകാദികളാലും
പായമമക്ഷ്യവിചാരം ശാശ്വത-
മായോരന്നിലയിൽ നിന്നിട്ടന്നോ
കാലം തെല്ലു കഴിഞ്ഞപ്പോളക-
മലേയൂപയരനൊന്നുകരഞ്ഞു
ബാലികയപ്പുരിലാളനവും നര-
പാലനവന്നിശമന്നു തുടങ്ങി
തൊട്ടിയിലിട്ടു കളിപ്പിച്ചും പല
മട്ടിലുമിക്കിളിയാക്കിയുമധുനാ
മുട്ടിലിഴത്തിച്ചാഞ്ചാടിച്ചും
കുട്ടിചിരിപ്പതുകണ്ടുരസിച്ചും
തക്കവയസ്സുണനാമുതലപ്പോ-
ന്നാക്കത്താക്കിനടക്കയുമിരയ-
പ്പൂക്കനിവുത്തിപ്പിച്ചകൾചാടി
ച്ചക്കത്തിരച്ചിരിയുളവാക്കുകയും
കുപ്പിപ്പാവകളപ്പാവകൾ ചില
പിച്ചിച്ചിരപ്പെൻചെങ്ങകളിങ്ങിനെ
കോപ്പുകൾപലതുംതൽപുത്രിക്കക-
ളിപ്പാനായിട്ടാപ്പിക്കുകയും
ഏതിലെതിൽമോഹംകാണായിതി
ചോദിച്ചുങ്ങുകളിച്ചുചിരിക്കയു-
മിതിപലദിനവും ഭൂതലശൂരൻ
ചെയ്തലുമൊന്നിച്ചങ്ങുകഴിച്ചു
കുട്ടിപ്രായം വിട്ടവൾതാനേ
മുറവരതാക്കെന്നതുടങ്ങി
മറവുകളുള്ളൊരുവകകൂട്ടരുകൂടി
ച്ചുട്ടവുമാട്ടവുമോട്ടവുമായി
എന്തിനിതെന്തയുമെന്തിതുതല്ലയു-
മെന്തിനകവുമുണർന്നാസതതം
പന്തുകളിച്ചാൽമതിയെന്നോർത്തവ
ളുന്തിത്തള്ളിനടന്നുതുടങ്ങി
തലയെന്നവരോടെനട്ടവിൽതാൻചൂതം

തലയുള്ളവളാണെന്നുനടിച്ചു
പലകളികളിലും നിലവിളിയെന്നിയെ
പലതരലഹളയമർത്തീടുകയും
ആളുകളിരുഭാഗത്തും സമരം-
യില്ലെന്നുള്ളൊരു തക്കം വന്നാൽ
കല്ലും പുല്ലും കൊണ്ടുവരാൻ വിധി
ചൊല്ലിപ്പുംതിരിച്ചീടുകയും
നീലാംബുജനിഭവേണികളണിയും
ബാലാപ്പൂണ്മണിയാമതിസുഖമാ-
യാളികളോടിടചേർന്നുകരഞ്ഞൊരു
കാലം തെളിച്ചങ്ങുകഴിച്ചു
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരുകളികളുപേക്ഷി-
ച്ചംഗജലീലാരംഗസ്ഥലമതിൽ
ഭംഗിയൊടാടുവതിന്നൊരുകാംക്ഷയു-
ടങ്ങാതുള്ളൊരുകാലമടുത്തു
കിളിവാലൻമുട്ടവെറിലയുംന-
ല്ലിളനിറമുടയകളിപ്പാക്കും പുന-
രേലത്തരികരയാമ്പൂവിടക-
ളുമവൾസമ്പാദിച്ചുതുടങ്ങി
കളഭംകുംകുമമക്ഷതമിവപല
കളഭസുഗന്ധിനികറിതൊടുവാനക-
തളിരതിൽ വളരും കൗതുകമോടെ
വളരെവരത്തിക്കൈവശമാക്കി
കണ്ണെഴുതുന്നതിനുള്ളൊരുവട്ടവു-
മണ്ണാജേക്ഷണവിരവിൽകൂട്ടി
സ്വർണ്ണപ്രഭയുംനവരത്നങ്ങടെ
വർണ്ണങ്ങളുമിടചേർന്നതിതാന്തം
ഇഴുകിക്കൊണ്ടുകുളിക്കുംപലസുവി-
മലതരമായകലാപാവലിയും
കളഹംസാഞ്ചിതനടയാളൊരുപടി
ചിലവിന്മേൽപണിചെയ്യിപ്പിച്ചു
പട്ടുകൾപുടവകൾ പാവാടകൾ പല
മട്ടിലുമുള്ളമുലപ്പുടബന്ധം
മട്ടൊലുംമുട്ടുകരാഞ്ചിനിവേഗമ-
കിട്ടുംപോലെ ശേഖരമാക്കി
ഇത്ഥം സകലപദാർത്ഥം വരതനു
ചിത്തംതന്നൊട്ടുചേരുംപടിനിജ
ഹസ്തംതന്നിൽവരുത്തിയൊരളവതി-
ലെത്തിയെയൗവ്വനമുന്തിത്തള്ളി.

അരിയയൗവനമിലടിയുമാറമുകിവടിവുകാണാകി-
ലാടലുണ്ടംമെടനാൻറെഴ്ജ്യ മുഖം
കലിമതുപടപേപതുതവിരിപൊടിയാക്കിട്ടും
നല്ലൊരുപഞ്ചമിച്ചന്ദ്രബിംബതിന
കാലനിയീയതിലനിന്നാലിളുകിമറിയുന്നതൽ
കാളലെത്തുല്യമാംചില്ലിവില്ലൊട്ടവും
കമലദളവിശദരുചികലരുമതിമോഹനം
കണ്മുനത്തെല്ലിനാലാരുമയങ്ങിടും
തിലകുസുമമതിനെയുമഭംഗതകാച്ചീടാൻ
തക്കൊരുഗർവുള്ളനാസികാഭംഗിയും
അതിമധുരമതുപൊടിയുമധരമലർസായകൻ
ആർത്തുജ്ജിക്കുന്നനല്ലചെത്തിപ്പൂഴം

മദനശരചയസദൃശരദനനിരമാലതീ
മൊട്ടിന്റെചന്തംകലർന്നുപതുക്കവേ
രതിരമണനുടയബഹുമതിക്കമിതുസമ്പൂർണ്ണം
രഞ്ജിച്ചിട്ടുംനല്ലഗണ്ഡപ്രദേശവും
കമനിമണികനകമണിചിരവിലണിയുന്നൊരു
കർണ്ണങ്ങൾകാമന്റെരജ്ജുണിതുല്യമാം
ചപലതമിതിവിശദതരഹാരമെന്നിവക
പണ്ടങ്ങൾകൊണ്ടുവിളങ്ങുന്നകണ്ഠവും
നിഖിലഗുണമുടയമൃദുകരയുഗളമോർക്കിലോ
നെന്മേനിവാകപ്രസൂനമാലാനിഭം
മദനരിപുസദനഗിരിയതിനൊടമർചെയ്തിട്ടു
മാവിടെതിക്കിത്തിരക്കുന്നകൊങ്കകൾ
അതിചതുരമുദരമതിനെതിർനിലപിടിക്കയാ-
ലാലിലക്കൂട്ടംവിറയ്ക്കുന്നുസർവ്വദാ
സ്തനഗിരികളുടെമുകളിലലർശരശരച്ചൂട്ട
തട്ടിനടക്കുന്നനേത്രഭൃംഗാവലി
നടുവിലെത്തുവരിചെറിയമരതകക്കല്ലിട്ടു
നിർമ്മിച്ചുവെച്ചുള്ളസോപാനപംക്തികൾ
നിമിഷമതിരസമൊടവരോഹണംചെയ്തഹോ
നാഭിവാപീജലേവന്നുമുങ്ങുന്നിതോ
പെരിയഘനമുടയകുചയുഗളമതുതാങ്ങുവാൻ
പോരാഞ്ഞുദുഃഖിച്ചുശോഷിച്ചമദ്ധ്യവും
മതികണ്ണവനിലയമതിനിരുപുറമലങ്കാര
രംഭോരുയുഗ്മംവിളങ്ങുന്നഭംഗിയിൽ
കളഭമെഴുമവളുടെകണങ്കാലുകാൺകിലോ
ക്ഷ്യാതകൈതമൊട്ടിന്നുവളർത്തിട്ടും
പരിമൃദുലതരകമഠമതിന്നുടെപുറത്തിനും
ചേരുമസ്മയ്യുണ്ടാംപുറങ്കാലുകാൺകിൽ.
തിങ്ങിനഭംഗിയിലിങ്ങിനെമൂത്തിനൊ-
രംഗനാതന്നുടെദേഹപ്രഭയും
എങ്ങുംമധുരിമചിന്നുംനവമാം
കനാപിഴിഞ്ഞൊരുകളമൃദുമൊഴിയും
ചന്ദ്രികപോലെവെളുത്തുകളുത്തൊരു
മന്ദസ്മിതവുംനല്ലമനസ്സും
സുന്ദരരാജമരാളകിശോര-
ത്തിന്നുടെഗതിയൊട്ടപൊരുതുംപടയിൽ
സംഗീതംസാഹിത്യംപുനരിതി
സംഗതിപലതിലുമുള്ളൊരുകോപ്പും
മങ്ങാതൊന്നിഹവർണ്ണിപ്പാൻവിരു-
തിങ്ങൊരുലേശവുമില്ലായേണം
സകലഗുണങ്ങളുമിങ്ങനെകണ്ടക-
മുഖിലംതീർന്നതികണ്ടൊരുസമയം
സകലൻമദനൻകളമൊഴിയാളെ
പകലുംരാവുമലട്ടുതുടങ്ങി
വിളികൊള്ളുന്നൊരുനിഷധകുലത്തിനു
തിലകനതാകിയചന്ദ്രാംഗദനിൽ
നളിനദളായതമിഴിയാൾക്കഭിരുചി
വളരെവളർന്നുവശായതുകാലം.
ചന്ദ്രികചന്ദനമിളമാരുതനാ-
യന്നപ്പിടനടയാൾക്കതുമൂലം
ഉന്നതചൂടുകലർന്നൊരുചെന്തീ-
യെന്നതുപോലെവന്നുഭവിച്ചു.
എങ്കിലുമുൾത്തളിരിങ്കലുദിച്ചൊരു
പങ്കജസായകസങ്കടമെല്ലാം
തങ്കലൊതുക്കിക്കൊണ്ടവളാരും
ശങ്കജനിപ്പിക്കാതെവസിച്ചു
അക്കാലത്തിംഗിതതരമായൊരു
ദുഷ്കാലമയസംഗതിമുഴുവൻ
തൽക്കാലംചിലസഖികൾപറഞ്ഞുധ-
രിക്കയാലവളൊന്നുനടുങ്ങി
ചെറിയൊരുമരമിടിവെട്ടേറ്റാടി
വരയുമെരിഞ്ഞുകരിഞ്ഞതുപോലെ
അരുവയർമണിയാൾതന്റെകളേബര-
മൊരുപോലൊന്നുകറുത്തുവാടായി
ദണ്ഡാംസഹിയാഞ്ഞവനിയിലമിതവി-
ഷണ്ണതപൂണ്ടുമറിഞ്ഞിഹവീണു
കണ്ണിണകളിൽനിന്നശ്രുചൊരിഞ്ഞവൾ
മണ്ണിലുരുണ്ടുപിരണ്ടുരൊഴിച്ചു
ഭക്ഷണമതിപലതിങ്കലുമാശപ-
ലക്ഷണമൊന്നുകുറഞ്ഞുതുടങ്ങി
സാക്ഷാൽത്ര്യക്ഷനൊഴിഞ്ഞൊരുവൻനിജ
രക്ഷണമതിനില്ലെന്നുറച്ചു
പൊൻകൊടിതന്റെവിശങ്കടസങ്കട-
വൻകടലിൻകരകേറാൻവേണ്ടി
ശങ്കാഹീനംശങ്കരപാദ-
ത്തിങ്കൽനമിച്ചിതിസങ്കടമോതി
ശങ്കരശങ്കരശംഭോശരണം
വൻകരുണാമൃതസിന്ധോ
നിങ്കഴൽനമിക്കുന്നോരടി-
യങ്കൽകൃപചൊരിയേണം
ഇത്രചെറുപ്പത്തിങ്കൽത്തന്നെ
വിപത്തിൽകഠിനമേ
എത്തുകിലെന്നുടെപാർത്തലവാ-
സസുഖത്തിനുവഴിയെന്തുള്ളു
ചത്തുമറിഞ്ഞൊരുദേഹത്തിൽപല
മൃത്തികകയറിയപോലെ
ധാത്രിയിലങ്ങുനടന്നുകഴിപ്പാ-
നോർത്താലൊരുസുഖമുണ്ടോ
ഹന്തകൃതാന്തൻതാന്തോന്നിത്തമ-
തെന്തിതിപലചെയ്യുന്നു.
നിന്തിരുവടിയുടെശാസനയിതുനാ-
ളന്തകനില്ലെന്നാകേ
ലക്ഷ്യംകൂടാതവനിതുചെയ്വാൻ
പക്ഷേനിയ്യറിവുണ്ടോ
ശിക്ഷയിലിങ്ങനെചെയ്വാൻതവദേഹ-
നേക്ഷണബഹുരസമെന്നോ
വൃക്ഷച്ഛായയിൽവിളയാട്ടംമൂഷിക-
ന്തുൽക്ഷിപ്തമായൊരുദണ്ഡാ
ളുള്ളപ്പോന്നതുപോലെന്തിനെനിക്കുവ-
ലച്ചിൽവരുത്തീടുന്നു
പൊയ്യല്ലീവകദുസ്സഹകദന
ക്കുള്ളകളെൻഭഗവാനെ

പൊയ്യുപ്പുസ്സഹിപ്പാനാള-
ല്ലയ്യോ നീയുരിയേണം
പാലയപാലയമല്ലികസായക
കാല! യമാന്തക! ശംഭോ!
ജ്വലനവിലോചന സലിലവിഭൂഷണ
പാലയമാം ബഹുകാലം
ഇത്ഥം ദുഃഖിച്ചപാരം മൃത്യുഞ്ജയനോടേറം
ഏത്തായും പരിതാപസത്തായും ചെയ്തുപല
ആവലാധികളെല്ലാം കേവലം നിഷ്ഫലമെ-
ന്നാവലാഹനി ഭദ്രവേണിയാളങ്ങുറച്ചു.
നിൽക്കാതെ ചെന്നു യാജ്ഞവൽക്യന്റെ പത്നി- (യായ
ചൊൽക്കൊള്ളും മൈത്രേയീദേവി തങ്കത്തിൽക്കം- (ണ്ടുചൊന്നാൾ
കൃത്തിവാസസ്സിന്റെ ഭക്തനാം താപസന്റെ
ഉത്തമപത്നിയായ മത്തേഭഗാമിനി നീ
ശ്രദ്ധയോടെന്റെ പരമാർത്ഥങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചാശു
കാത്തുകൊള്ളേണമതിന്നുൾത്താരിൽ കൃപവേണം
പത്തും നാലും വയസ്സെണ്ണത്തുന്നാളഹോ വൈധ-
വ്യത്തിലകപ്പെട്ടു ഞാനെത്രയുമരിഷ്ടിയ്ക്കും
എന്നെന്റെ ജാതകത്തിലൊന്നു പറഞ്ഞിരുപ്പു-
ണ്ടെന്നൊരു ഭൂമിദേവൻ എന്നോടു ചൊല്ലീട്ടുണ്ടു- (പോൽ
കത്തിക്കരിഞ്ഞിടുന്നു ചിത്തം മേ വിഷാദത്താൽ
എത്രഞാനപ്രകാരം യാത്രയിൽ കഴിക്കേണ്ടു
കൊല്ലാക്കൊല ചെയ്തീടിനല്ലോ വിരിഞ്ചനിപ്പോൾ
വല്ലാത്ത വട്ടം കൂട്ടിമെല്ലെന്നു വന്നീടുന്നു
ധാതാവെന്തി പ്രകാരം മാതാവിനോടും കൂടി
ചെയ്തിടാൻ ചോരകണ്ണിൽ ഏതുമില്ലാതെ പോയോ
യോഗമിന്നെന്റെ ദോഷയോഗമൊഴിപ്പാനുള്ള
മാർഗം ചിന്തിച്ചീടേണം യോഗിവല്ലഭേ ധന്യേ!
ഉള്ളനിറഞ്ഞു തിങ്ങിത്തള്ളിവരുന്നൊരു ദുഃഖം
എല്ലാമറിഞ്ഞു യോഗിവല്ലഭതാനും ചൊന്നാൾ
ഖേദങ്ങളൊഴിച്ചാലും ഏണാനിലശ്രീവേണി നീ
മോദിച്ചുവാഴ്ക നിത്യം മദിരാക്ഷി സീമന്തിനി
വൈധവ്യം വരുമെന്നു വിധികല്പിച്ചിരുന്നാലും
ഉഗ്രനെസ്സേവിച്ചെങ്കിലൊരു നാളും ബാധിക്കില്ലേ
വേഗം നീ സോമവാരവ്രതമങ്ങനുഷ്ഠിക്കേണം
ദൂരെത്തെറിച്ചുപോകും ദുരിതസഞ്ചയമെല്ലാം
ശീതാംശുവാരേ കാലേ ശുദ്ധയായ് സ്നാനം ചെയ്തു
മാരഹന്താവിനെയും മലമകളെയും ഭക്ത്യാ
ചേതസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ടു ചിതമോടേ പട്ടുടുത്തു
പൂതാത്മാവായിക്കർമ്മം പതിവുള്ളതെല്ലാം ചെയ്തു
രുദ്രാക്ഷഭസ്മമെല്ലാം രമണീമണിയാളേ നീ
ഭദ്രമായ് ധരിക്കേണം ഫലമുണ്ടതിന്നു പാരം
ഈശപരൻ തനിക്കീശൻ ഇതി ചിത്തേ സങ്കല്പിച്ചു
ഈശാലക്ഷേത്രേ ചെന്നു ഭരുളിതഭക്തിയോടെ
പാടാതെ പഞ്ചാക്ഷരം വിരവിൽ ജപിച്ചീടേണം
പാടേ നിബിംബത്തെയും പരിചിൽ സംസ്കരി- (ക്കേണം
പുഷ്പങ്ങളോരോന്നായി ചിതതമങ്ങർച്ചിക്കേണം

ശംഖാഭിഷേകം പിന്നെ ശശിനേർവദനേ ചെയ്ക
ദീപാന്നനൈവേദ്യധൂപം ദിവസം പ്രതിയും വേണം
സാഷ്ടാംഗം ഭൂദേവരെ സഹസാ സേവനിച്ചുള്ളിൽ
അത്യന്തം ഭക്തിയോടേ അംബലേ നീ പൂജിക്കേണം
സങ്കീർത്തനങ്ങൾ പാടി സതതം പ്രദക്ഷിണങ്ങൾ
സംഖ്യ പിടിച്ചു പലസപാദി നീ വച്ചീടേണം
വിപ്രഭോജനം പല വിഭവമായ്ക്കഴിക്കേണം
വേണ്ടും ദക്ഷിണകളും വിധിപോലെ ചെയ്തിടേണം
അസ്തമിച്ചൊരു മൂന്നും അരയും നാഴിക ചെന്നാൽ
തന്നുടെ വീട്ടുപുക്കു ചരിതം പാരണ ചെയ്ക.
ഭദ്രേ സുകൃതസമുദ്രേ പുരഹര-
രുദ്രേ ബഹുഭയഭക്തിയൊടേ നീ
ചന്ദ്രവാരമഹാവ്രതമെന്ന-
തതിദൃഢമേവമനുഷ്ഠിച്ചെങ്കിൽ
അതിനൊഴിഞ്ഞു വസിക്കാം തവ പുരു-
ഷാർത്ഥചതുഷ്ടയസിദ്ധി ഭവിക്കും
വാർത്തൊരു കണ്ണീർ ദൂരെഗമിക്കുക
പാർത്ഥലപാലക കൗതുകപുത്രി
മാമുനിവരസഹധർമ്മിണി ചൊല്ലിയ
കോമളവാക്കുകളഖിലം കേട്ടു
യാമിനിവരവിനൊരല്പം മുമ്പിൽ
കാമിനിയാത്രപറഞ്ഞു തിരിച്ചു
ചാലെ ചെന്നു നിജാലയമതിലതി-
കാലേ ശങ്കരസേവയ്ക്കായി
പ്രാലേയാംശുസമാനന താൻവഴി-
പോലെ വേണ്ടതു സകലമൊരുക്കി
സൂനായുധരിപു ഭഗവാനെ ബഹു-
മാനിച്ചമ്പൊടു ചിത്തേ ചേർത്തു
മാനിനി പാരം ധ്യാനമുറപ്പി-
ച്ചൂനമകന്നാഥസേവ തുടങ്ങി
ഇങ്ങനെ പലദിനമംഗനമാർമണി
ഗംഗാധരനുടെ പാദസരോജേ
തിങ്ങിന ഭക്ത്യാ ഭജനമിരുന്നു ക-
ലുങ്ങാതങ്ങു വസിക്കും കാലം
പാരിൽ പാരം പേരു പരന്നൊരു
പൂരുഷവീരൻ നളസുതതന്നെ
പാരാതങ്ങു കൊടുക്കണമെന്നക-
താരിലുറച്ചു മഹീപതിവീരൻ
എങ്ങുമങ്ങിനെ പൊങ്ങും ഗുണമു-
തിങ്ങും പൂരുഷപുംഗവനൊന്ന്
മംഗലശീലൻ നരപതി രാത്രിയു-
റങ്ങീടാതെ വിചാരം ചെയ്തു
അതുപൊഴുതനവധി പൂരുഷരെ ക്ഷിതി-
പതി നിജമനസാ കണ്ടുതുടങ്ങി
ജാതിശ്രേഷ്ഠതയുള്ളവനൊരുവൻ
വ്യാധിപീഡിച്ചവനായിക്കണ്ടു
ആകൃതിഗുണമുണ്ടൊരുവനു പക്ഷേ
പ്രകൃതിഗുണം കണികാണ്മാനില്ലാ
പ്രകൃതിയുമാകൃതിയും നിരുപിച്ചാൽ
സുകൃതം കെട്ടൊരു വികൃതിയൊരുത്തൻ
നല്ലൊരു വിദ്വാനുണ്ടവനപ്പോൾ

തെല്ലുംവിനയമതില്ലതുമല്ലാ
പെല്ലുകൾനാലഞ്ചില്ലാശേഷി-
പ്പുള്ളവനല്ലൊരുഭാഷയുമല്ല
മന്നവനിങ്ങനെചിലരെക്കണ്ടു
തന്നുടെബുദ്ധിയുമൊന്നുമടുത്തു
പിന്നെയുമാലോചിച്ചുവിചാരം
ചന്ദ്രാംഗദനിൽചെന്നുപതിച്ചു.
ഇന്ദുകുലോത്ഭവനാമിവനത്ഭുത-
സുന്ദരഗാത്രൻനളനുടെപൌത്രൻ
ഇന്ദുകലാധരസേവകനാമനി-
ന്ദിതനാപുരന്ദരനുന്നതധീമാൻ
സമ്പത്തിനിധിയുടയവനുള്ളതിലും
സമ്പത്തുള്ളവനതിഗുണശീലൻ
അമ്പുംവില്ലുമെടുത്തൊരുവിദ്യയിൽ
മുമ്പൻവിക്രമിഗുണനെക്കാളും
ശാസ്ത്രങ്ങളിലതിനിപുണൻരിപുജന
ഗോത്രതമസ്സിനുരവിയൊരുമിത്രൻ
ആർത്തത്രാണനമെന്നതിനെപ്പൊഴു-
മാർത്താകർത്തുവസിക്കുന്നൊരുവൻ
പലപലഗുണമതിനാളുകളതിലകനിൽ
വിലസീടുന്നതുകണ്ടുനരേന്ദ്രൻ
കളൂമതിമുഖിയെവിവാഹംചെയ്യും-
നവനിവനെന്നുമനസ്സിലുറച്ചു,
ചന്ദ്രാംഗദനെക്കണ്ടുമനോരഥ
മെന്നൊഴിയാതറിയിച്ചുമറിഞ്ഞും
വാഴിടുന്നതിനാജ്ഞമഹീപതി
മന്നിടദേവന്മാർക്കുകൊടുത്തു
വിപ്രന്മാരുംകല്പനകേട്ടുവി-
കല്പംകൂടാതങ്ങുഗമിച്ചു
അല്പംകാലംകൊണ്ടവർനൈഷധ-
നല്പുരിതന്നിൽചെന്നുകരേറി
പൃഥ്വീപാലകസുതനെക്കണ്ടു
വസ്തുതസകലവുമങ്ങറിയിച്ചു
നലതനയൻമൊഴിയുടെസൌന്ദര്യംഭീസ-
മസ്തവിശേഷകലേശംപാർത്തി
ക്കീർത്തനമഖിലംശ്രുതപാരണനാം-
മൂർത്തിമഹീപതിസുതനഭജിച്ചു
പാർത്ഥിവയതിപാവനതരചരിതം-
മങ്ങലൊഴിഞ്ഞുപറഞ്ഞുരചെയ്തു
വിപ്രശ്രേഷ്ഠന്മാരെന്നിങ്ങനെ
നൽപ്രിയവചസാപറഞ്ഞൊരനന്തര-
സപ്രണയംബുധിതന്നിലകക്കാ-
മ്പപ്പടിമുഴുകിമറിഞ്ഞീടുന്നു
ആശ്ചര്യത്താൽമഹീപതികണ്ടൊരു
കാര്യമിതിനിക്കുംസമ്മതമെന്ന്
ആര്യന്മാരേകാലവിളംബം
ചെയ്യാതെപോയറിയിച്ചാലും
മംഗല്യക്രിയചെയ്യുന്നതിനൊരു
മംഗലദിവസംകണ്ടറിവിച്ചാൽ
അങ്ങുവരാനൊരുസംശയലേശവു-
മിങ്ങില്ലെന്നതുമറിയിക്കേണം

എന്നാലിങ്ങനെയാട്ടേസകലവു-
മെന്നുടെഭാഗ്യംപോലെവരട്ടേ
എന്നുപറഞ്ഞവനെഴുന്നേറ്റുടനേ
തന്നുടെമച്ചിൽചെന്നുപതിച്ചു
വിപ്രന്മാരുംതിരിയെപ്പോന്നുനൃ-
പപ്രവരൻതൻസമീപേചെന്നു
ക്ഷിപ്രംചന്ദ്രാംഗദനുടെനല്ലൊ-
രഭിപ്രായങ്ങൾപറഞ്ഞറിവിച്ചു
ശ്രോത്രപ്രിയതരവാർത്തകൾകേട്ടു
ധാത്രീപാലകനുള്ളംകുളുത്തു
ഓർത്തുസുതയ്ക്കുവിവാഹത്തിനുമു-
ഹൂർത്തംനോക്കിയുറച്ചുജവേന
മുമ്പുംപിമ്പുമതുമ്പടിയോടവ-
നമ്പൊടുചന്ദ്രാംഗദനെവരുത്തി
അമ്പത്തെട്ടുമഹീപതിമാരെയു-
മമ്പടികത്തുകളെഴുതിമുറയ്ക്ക്
കാര്യാന്വേഷണമതിനുടനേപല
കാര്യക്കാരെയുംനിയമിച്ചു
വര്യോലകളുംനൃപവരനെഴുതി
കാര്യാദികൾവിഭജിച്ചുകൊടുത്തു
ആര്യാവർത്തമഹീപതിനൽകിയ
വര്യോലകളൊരുകയ്യിലെടുത്ത്
കാര്യസ്ഥന്മാർവിരവിരിച്ചതി
ശൌര്യംകാട്ടിനടന്നുതുടങ്ങി
പിരിവുംതല്ലുകളുമുരുതരപലപല
പെരിയിൻപന്തൽവിതാനപ്പന്തൽ
വാരണവരരെക്കെട്ടുന്നതിനു-
ള്ളൊരുവകപന്തലുമിട്ടുതുടങ്ങി
ഘോടകശാലകൾമാളികമേൽകളി-
മാടമതില്ലുകളെഴുനിലമാടം
ധാടിക്കൊത്തവിധങ്ങളിലഹോബഹു
മോടികളിങ്ങുപണിച്ചുതുടങ്ങി
വഴികളടിച്ചുതുടങ്ങിക്കണ്ടും-
കുഴിയുമശേഷംതൂർത്തുനിരത്തി
വഴികളിലെല്ലാംതോരണമൈത്രയു-
മഴകിലസംഖ്യംകെട്ടിത്തൂക്കി
കാഴ്ചക്കാര്യംചെയ്യുന്നതിനതിവിരു-
തുള്ളൊരുകാര്യസ്ഥന്മാരിങ്ങനെ-
യുള്ളതരത്തിൽതങ്ങടെമുട്ടുക-
ളെല്ലാംതീർക്കാമെന്നുറച്ചു
ളുള്ളതിലെട്ടുംപത്തുംകൂട്ടി
കള്ളക്കത്തുകണക്കുകളെഴുതി
ഉള്ളിലെമോഹംപോലെദ്രവ്യം
കള്ളവഴിക്കുകരസ്ഥമാക്കി
ത്തുപണത്തിനുമൂല്യംപറവതി-
നാറുദിനംപ്രതിപലിശവരുംപടി
കുറയില്ലാത്തപണംപലിശയ്ക്കുവ.
രൊരുമടിക്കൂടാതൊരുപടിനൽകും
മിച്ചംകൊണ്ടവനച്ചിക്കുംനിജ
കൊച്ചിനുമാഭരണങ്ങളനേകം
ഇച്ഛക്കൊത്തവിധത്തിലഹോബഹു

ദൂർച്ചിലവിട്ടുടനേപണിയിസ്സും
പൊള്ളുരാചെയ്യുംകൊള്ളയടിസ്സും
ഉള്ള ഉദ്ദഴവാരമുണ്ടുമുടിസ്സും
കള്ളത്തങ്ങളിവണ്ണംചെയ്കില്ലു-
മുള്ളതിനെന്നുനടിച്ചുനരപതി
തന്നുടെതിരുമുമ്പിൽചെന്നിരുകര-
വിരലുകൾമൂക്കിൽതിരുകിക്കെട്ടി
തരസാനല്ലൊരുകല്ലവരുടെ
ചിരിയുംമൂളലുമങ്ങനെയും
ഏഷണികൂട്ടംമാറുള്ളവരെ
ദൂഷണവചസാദ്ദൂരെയകറ്റും
ഭീഷണികാട്ടിയുരുട്ടീടുംപോട്ടു
ഭോഷന്മാരെപ്പകലുംരാവും
ഈവകദുഷ്കൃതിചെയ്യുംദുർമ്മതി
സേവകരക്കാലത്തുചുരുക്കം
പാവനഹൃദയന്മാരെല്ലാമവർ
സേവകരെല്ലാംകോവിലകത്തു
എന്നല്ലായ്വാവർമഹീപതി
തന്നുടെമന്ത്രികളതിഗുണവാന്മാർ
പൊന്നുംപണവുംഗുണവുംസമ-
മവരെന്നുമസത്യംകാട്ടുകയില്ല
ഇങ്ങിനെയുള്ളവരെല്ലാം നളനൃപ-
പുംഗവപൌത്രൻതന്നുടെപരിണയ
സംഗതികൊണ്ടുപിടിപ്പാൻമനസാ
തങ്ങളിലൊത്തുനടന്നുതുടങ്ങി
കോപ്പുകളെല്ലാംകൃതകയായി-
ട്ടേല്പിക്കുന്നതുഗുണമെന്നോർത്തു
ചൊൽപ്പൊങ്ങീടുംവ്യാപാരികളെ
ക്ഷിപ്രംകല്പനവിട്ടുവരുത്തി
വേണ്ടതുസകലവുമേല്പിച്ചുവില-
കൊണ്ടുപറഞ്ഞുകരാറുംചെയ്തു
രണ്ടുദിനത്തിനകത്തിവയെല്ലാം
കൊണ്ടുവരുമ്പടിവരുതികൊടുത്തു
തിരിയെപ്പോന്നുകച്ചവടക്കാർ
സരഭസമെല്ലാംചട്ടംകെട്ടി
നരപതിതന്റെഗൃഹത്തിൻനേരേ
പരിചൊടുയാത്രയുമങ്ങുതുടങ്ങി
ചെട്ടികൾപട്ടുകൾതൂക്കച്ചീട്ടികൾ
കെട്ടിപ്പേറിയൊരുഭാണ്ഡത്തോള-
ക്കിട്ടുമുറുക്കിമുറുക്കിത്തലയിൽ
കെട്ടുംമൂലത്താറുംധൃതിയോട്
വാരിവലിച്ചൊരുമാറിൽകെട്ടി
പാരംനീണ്ടൊരുമീശപിരിച്ചു
ചേരുംപൊട്ടുകൾതൊട്ടുനൃപാലയ-
മോരോന്നായിച്ചെന്നുകരേറി
മുട്ടുകൾകച്ചകളെന്നിവപലവക
തണ്ടുകൾപൊക്കിക്കെട്ടിമുറുക്കി
തണ്ടുകളിട്ടുചുമപ്പിച്ചനവധി
പാണ്ടിപ്പട്ടന്മാരുടെകൂട്ടം
കറ്റിപിരിപ്പതിനുള്ളവിടാശാ ബത
യേറെക്കൂട്ടിത്തട്ടിയുരുട്ടി

സൃഷ്ടിച്ചൊരുവകപൊട്ടിപ്പൊരിയും
കട്ടികൾസഹിതമസംഖ്യംവന്നു
തോളിലുമരയിലുമിവയുടെയിടയിലു
മോരോലേസ്സുകൾകെട്ടിമുറുക്കി
പാളത്താറുമുടുത്തുപലാടേ
പാളിടാതൊരുപൊട്ടുംതൊട്ടു
കൊങ്ങിണിമാരുപസാരമവചന
ഭംഗിയിലേതാണ്ടെക്കിഞെരുക്കി
തങ്ങളിലോതിക്കശപീശക്കൂട്ടി-
ട്ടങ്ങിനെവേഗമണഞ്ഞുതുടങ്ങി
കറികൾക്കുള്ളപദാർത്ഥങ്ങൾക്കു
പറമുറികളിലവരൊക്കെനിറച്ചു
ചെറുതേൻഗുളമിതിമധുരതരംഉള്ള
ചെറുപഴങ്ങളുമൊരുവകവന്നു
ഗോരോചനയുംചന്ദനവുംപനി-
നീർകലിതമിവണ്ണംബഹുവിധ
സുരഭിലവസ്തുഗണമവിടങ്ങളി-
ലൊരുപോലെന്നുപറന്നുനിറന്നു
സാമാനങ്ങളനേകമിവണ്ണം
സീമാരഹിതംവന്നിഹചേർന്നു
സോമകുലോത്ഭവനാംനൃപനുടെനേ-
ല്ലോമനമകളുടെവേളിയടുത്തു
നാലാഴികളാൽചുഴപ്പെട്ടവി-
ശാലാവനിയതിൽവാഴുംനിർമ്മല-
ശീലന്മാരാംഭൂപതിമാർബഹു
കോലാഹലമൊടുവന്നുതുടങ്ങി
പാദ്യംകടലിൽതിരയൊടുപടുതയൊ-
ടിടയുംവെള്ളക്കുതിരപ്പടയും
കുടയുംകൊടിയുംകറിനാശിലരിയും
മുടയുംചെന്നരവമുടയൊരുവെടിയും
ദുന്ദുഭിഭേരിപെരുമ്പറനാകമി-
ടക്കതുടുക്കകൾകുഴൽകാഹളം
എന്നിവപലവകബഹുസവാദ്യമ-
തിനുവരുന്നൊരുഘോഷാരവവും
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരുഘോഷത്തോടുനൃപ-
പുംഗവരെല്ലാംവന്നിഹചേർന്നു
അംഗൻവംഗൻപാഞ്ചാലൻചിക-
ലംഗൻചേദിമഹീപതിസാല്വൻ
കുന്തളമാഗധപുണ്ഡ്രനൃപന്മാർ
ചെന്താർശരസമനൈഷധവീരൻ
സിന്ധുരഭൂപൻചോളൻപാണ്ഡ്യൻ
സന്തോഷാശയകാശികശൂരൻ
കേളിപരന്നൊരുകോളുകോസല
മാളവമാദ്രവിദേഹനൃപന്മാർ
കളുളവീരൻകൊങ്കണമന്നൻ
സൃഞ്ജയസുരഭവീരനൃപന്മാർ
എന്നല്ലിതിബഹുവിശ്രുതരാകിയ
മന്നവർപലരുംപുണ്യസ്ഥലനൃപ-
മന്ദിരമതിൽവന്നൊരുസമയ
മതിന്ദ്രസദസ്സിൽശരിയായ്‌വന്നു
ഭൂതലപാലകരാമമരേശം

പ്രാതൽകഴിച്ചീടാതിവിടേനിജ
പൈതങ്ങളുമായ് വന്നുചിരന്നതി-
സാദമിയന്നുവസിപ്പതുകണ്ടു
സംഭ്രമവുംമുറുകിച്ചിലരതു -
ല്ലുദ്യോഗിച്ചുനടന്നുതുടങ്ങി
അത്യുച്ചത്തിലമാത്യന്മാരുമു-
രത്തുതുടങ്ങികല്പനപലതും
പട്ടന്മാരെനിങ്ങടെവട്ടമി-
തെറ്റുമിനിക്കപിടിക്കുന്നീല
കുട്ടികൾപട്ടിണിമൂലംനിലവിളി-
ക്കുട്ടുകിലധുനാഭൂപതിമാരുടെ
മട്ടുകളൊന്നുപകർന്നീടുംപല
നീട്ടുകളങ്ങുപുറപ്പെട്ടപ്പോൾ
കെട്ടുകൾകെട്ടാറാവുംഞങ്ങൾ
കഷ്ടിക്കുള്ളോരുവഴിയുംമുട്ടും
നിങ്ങൾക്കുള്ളോരുമേന്മപ്പുണർമത്തു
പൊങ്ങുംപിന്നെയുമുണ്ടൊരുദോഷം
നിങ്ങളിലാരെയുമിങ്ങിനെയുള്ളൊരു
സംഗതികൾക്കുവരുത്തുകയില്ല
നേരംപോയതുകണ്ടില്ലേപുന
ഷ്ഷാരംവന്നുനിറഞ്ഞല്ലോക്ഷണ-
മാര ഭിക്കണമിലവെപ്പാൻപണി
തീരണമെല്ലാംനിമിഷംകൊണ്ടു്
തേങ്ങാപ്പൂണിയതിങ്ങവരൊക്കെയു-
റങ്ങിപ്പോയോവെള്ളമെടുത്തു
തെണ്ടന്മാരുടെതലയിലൊഴുക്കണ
മിങ്ങിനെചൊല്ലാലിങ്ങനെവേണം
അപ്പംവാങ്ങാനിപ്പോൾപോകണ-
മപ്പാക്കട്ടിപ്പട്ടരെനിങ്ങൾ
ഉപ്പുകണക്കിനുചേർക്കണംശിവ
ശ്ശുപ്പുപലതരമുപ്പേരികളിൽ
ലവണത്തിന്നുടെപാകംതെറ്റുകി-
ലെവനന്നാളുംമീശകളെല്ലാം
ചവണകൾകൂടാതങ്ങുപിടുങ്ങും
നിവനൊരുകല്പനയുണ്ടറിയേണം
വഞ്ചിപ്പട്ടരുനിങ്ങടെവൈശ്യ
സ്സഞ്ചിയുമായിട്ടിങ്ങുവരേണം
പാഞ്ചാലാധിപനന്തഃപുരവ-
മാഞ്ചാരായിതുടങ്ങീട്ടിപ്പോൾ
വല്ലാതങ്ങുകിതന്നുരുളുന്നു
പൊല്ലാപ്പൊക്കനമുക്കുവരുന്നു
നല്ലൊരൗഷധമുണ്ടാകാഞ്ഞാൽ
വല്ലാതങ്ങുകുഴങ്ങീടുംഞാൻ
തുള്ളിയൊഴിച്ചീടുന്നതനംമ്പ
നിപ്പിഹരാകരിയൊരല്പംപോലും
തുള്ളകഴിച്ചുവശ്യംഗൃഹമതി
ലുള്ളിൽതള്ളലുമുന്തലുമാവും
സുന്ദരിയാളാമമ്മെച്ചിക്കതിൽ
നിന്ദവരുന്നൊരുനാററമസഹ്യം
എന്നതുകൊണ്ടതിയങ്ങാംമടിനൃപ
തിന്നാതിനാലതുവർജ്ജിക്കേണം

ഗ്രന്ഥംനോക്കിയിരുന്നുചിരംനീ
ചിന്തിച്ചങ്ങുകഴിച്ചീടല്ലേ
ഹന്തമഹീപതിതാനവിടെക്കതു
കന്തംമറിയിണ്ടനാന്തുകിടന്നു
ഇങ്ങിനെപലപലകല്പനകൊണ്ടുക-
ലങ്ങീനരവരസദനമശേഷം
തിങ്ങിനൊരുത്സാഹംപൂണ്ടഖിലരു
മങ്ങുടനത്തിസ്സംഭ്രമവും
ചെറുമണിയരിയുടെചോറന്നവിടെ
പ്പെരിയൊരുവെള്ളിക്കുന്നുകണക്കേ
തരസാവച്ചുമറിച്ചിഹകൂട്ടീ
ട്ടുരുതരഭംഗ്യാപൊങ്ങിക്കണ്ടു
കറികൾചമച്ചുപുനരുടനെരിപൊരി
പാററകളെന്നിവയെല്ലാംതിന്നു
അരനിമിഷത്തിനകത്തിലവെപ്പാൻ
തരമല്ലെന്നനൃപശാസനയാൽ
കഞ്ചനരചിതവിശാലദലങ്ങളു
മഞ്ചാതങ്ങുനിരത്തികൃതമഥ
വാഞ്ഛരണ്ട്യുരത്തപദാർത്ഥംപലതും
പഞ്ചമകന്നുവിളമ്പിനിറച്ചു
പിന്നത്തേക്കഥയെല്ലാംപറവാൻ
നമ്മെക്കൊണ്ടുകഴിക്കാകില്ല
അന്നത്തിന്നുടെവൈഭവശക്ത്യാ
മന്നന്തംപലകാണാമ്പുന്നു
ധരണീദേവരിലൊരുവൻചോറും
ചേരുംകറിയുംചേർത്തിരുകൈകളിൽ
വാരിത്തെരുതെരെയങ്ങുചെലുത്തി
പ്പാരംകണ്ണുതുറിച്ചുവശായി
മറെറാരുവിപ്രനടപ്രഥമൻപല
വട്ടവുമങ്ങുകഴിച്ചിട്ടുംകൊതി
യററീടാഞ്ഞുകമന്നുകിടന്നതു
തട്ടുംമട്ടുകുടിച്ചുതുടങ്ങി
അടയടെവട്ടുവടിയെന്നിടവായിൽ
ഗ്ലുഡുഗ്ലുഡുവെന്നുടനേറാകവെനീ
വിടടാമറയാതടയന്നിയിലെ
ഉടമയുമൊന്നിടമാട്ടെയതല്ലാ
പാട്ടംതേടിനമുതലാനാൽനീ
കാട്ടാമൽകൊണ്ടോടിപ്പോലാം
നാട്ടാരെപ്പരിപാലിക്കിൻറവി-
രാട്ടാകിയവൻതേടിനസൊത്തു
എന്നിങ്ങനെപലചൊല്ലീട്ടൊരുവൻ
തന്നുടെതുള്ളയളന്നും കൊണ്ടു
മുന്നിൽപാൽപായസവുംകൊണ്ടുന-
ടന്നൊരുവൻറാപിറകെചെന്നു
ഗോഷ്ഠികൾപലതുമിവണ്ണംകാട്ടി
യൊരെട്ടുസഹസ്രംകോടിജനങ്ങൾ-
ക്കിഷ്ടംപോലേഭക്ഷണമനവധി
വട്ടത്തോടുകൊടുത്തൊരുശേഷം
നേരംപോക്കുകളുള്ളതുസകലവു-
മാരംഭിച്ചീടുന്നതിനായി
വീരൻഭൂപതിവരുതികൊടുത്തതു -

നേരംപലകളിയാണ്ടുതുടങ്ങി
കന്നേറുംപോരുകളുംചിലചില-
ചന്തേറുംഞാണിന്മേൽകളിയും
പനീരാൻമുച്ചാനെന്നീവക
പൊന്തിച്ചുള്ളൊരുതപ്പുംതടവും
ചെപ്പടിവിദ്യക്കാരത്ത്യാട്ടംപല
ചെപ്പുയടിച്ചുപൊളിയ്ക്കുംകളിയും
അല്പന്മാർക്കുരസിപ്പാൻനല്ലചെ-
റുപ്പക്കാരുടെമോഹിനിയാട്ടം
ഓട്ടൻതുള്ളൽവളർത്തിച്ചാട്ടം
ചാട്ടംപക്ഷികളായുള്ളാണ്ടിയാട്ടം
ഓട്ടംകുഴൽവിളിവീണമൃദംഗ-
ക്കൊട്ടുകൾപാട്ടുകൾമറ്റൊരുദിക്കിൽ
അമ്പൊടുകള്ളുകുടിച്ചൊരുകൂട്ടം
തുമ്പില്ലാത്തവരുടെചാഞ്ചാട്ടം
അമ്പടഞാനെന്നുള്ളൊരുനാട്യം
കമ്പുകൾകൊണ്ടടികൊണ്ടുള്ളാട്ടം
ഇത്തരമോരോതരംപോക്കുത-
കത്തുകൊണ്ടുസമസ്തജനങ്ങൾ
ചിത്താനന്ദരസാബ്ധിയിൽമുഴുകീ
ട്ടെത്തുനിരന്നാടാൻതുടങ്ങീ
രാജാക്കന്മാർക്കുരസിപ്പാൻ
രാജമരാളമനോഹരനടമാർ
യോജിച്ചങ്ങുകളിക്കേണംനി
വ്യാജംനാനാകോട്ടിക്കളിപലതും
എന്നതുസൂചികരതീടിനമന്ത്രിക-
ളുന്നതപീനപയോധരിമാരേ
ചെന്നുവിളിച്ചുവരുത്തിക്കൂട്ടി
ട്ടൊന്നുരചെയ്തുമനമിവണ്ണം
നിങ്ങടെപാട്ടുംകളിയുംകാണ്മാൻ
അങ്ങുകുതൂഹലമാന്നുമഹീപതി
പുംഗവരെല്ലാമുണ്ടുവസിക്കു-
ന്നങ്ങുഗമിക്കണമിന്നതിവേഗം
മന്ത്രികൾതങ്ങടെവചനംകേട്ടു
ചെന്താർനവദലമിഴിമാർമോടികൾ
ചന്തത്തിൽചലക്കൂട്ടുവതിന്നൊ-
രമന്താംക്രൂട്ടാനാരംഭിച്ചു.

തലമുടിമനോഹരവടിവിൽകെട്ടിട്ടു
മലർമാലയതിന്നുടെയിടയിൽചൂടീട്ടു
അളകങ്ങൾവിലസീട്ടുമള്ളികംതന്നിൽചില
തിലകങ്ങൾകുതുകമോടിളകിമിന്നി
വിധിപോലെനയനങ്ങളെഴുതിത്തീർന്നുപുന
രധരവുമധികമായ്ചുവന്നുവന്നു
കരകളുംകുറികളുംനിറഞ്ഞുതിങ്ങിപല
തരംപുടവയുമരയതിലിണങ്ങി
കനലൊത്തതനകത്തോപ്പുകളണിഞ്ഞുബഹു
ജനങ്ങളുമിതുകാണാനിന്നണഞ്ഞു
കുസവിട്ടുചെറുകുറിവസനത്താലേകുച
കലശങ്ങൾസുമുഖിമാർമറച്ചുചാലെ
കരയെല്ലാംശരിയായിട്ടിരിക്കുന്നില്ലേയെന്നു
തെരുതെരെനോക്കിക്കൊണ്ടുനടന്നുമെല്ലേ
താലപ്പൊന്നുപലതരംതൊട്ടുതൂക്കിചേർന്നമന-
മലസാതകമ്പടികൊട്ടുത്തുനിന്നു
കുളിർമുലതുളുമ്പിച്ചുംപരംമിളിച്ചും
ശിരകളിപോലങ്ങിളകുംഭ്രുകുടിയുലച്ചുംപല-
രസംപുലരുന്നകടക്കണ്ണടികൊണ്ടു
പലരെയുംവലപ്പിച്ചുംതകൃതിപാടി
മതിമുഖികുലമണിജനംഗമിക്കുംവിധ-
മതിശയമതിനാരംഭലേകൊട്ടുക്കും
ഇതിമതിയതിലതികുതുകമോടെപനി-
മതിമുഖിമണിമാരുംനൃപതിയുടെ
സദനത്തിലകംപുക്കവണക്കത്തോടെനിന്നു
മദനസുന്ദരനരവരനികടേ
നൃപതിയുമുരുതരരസസഹിതംഹിതം
സപദിയങ്ങവരോടുപറഞ്ഞാനിദം

പദം—ശങ്കരാഭരണം—ചെമ്പട.

പല്ലവി

സുന്ദരിമാർമണിമാരേ ശാരദ
ചന്ദ്രസുന്ദരതരാസ്യമാരേ

അനുപല്ലവി.

പൊന്നണിഞ്ഞുമോടികൂടി
ഇന്നുനിങ്ങളെല്ലാംകൂടി
മുന്നിൽവന്നുകാൺകമൂലം
വന്നുമജ്ജന്മസാഫല്യം (സുന്ദരിമാർ)

ചരണങ്ങൾ.

സത്വരകത്തുപൊടിച്ചുകഴിഞ്ഞില്ലേകണ്ണതിനോക
പുത്തരിയശ്ചലവട്ടവുമതിലില്ലേ
ചിത്തസുഖത്തൊടുഭക്ഷിനിറച്ചില്ലേ
മുല്ലപ്പൂമാലമേൽതരമൊത്തതിതൊക്കെലഭിച്ചില്ലേ
തിങ്ങുംജനത്തിരക്കുള്ളവഴിയിൽക്കൂടി
പൊങ്ങുംവെയിൽതട്ടിമുഖംകരിഞ്ഞുവാടി
അംഗങ്ങളിൽനിന്നുവിയർപ്പൊലിച്ചുചാടി
നിങ്ങൾക്കെന്നിലേറ്റംഭയഭക്തിയുംകൂടി
ഇന്നിതുപൊഴുതിഹവന്നതുമനമതി-
ലെന്നുമിരിക്കുമതറിയുകനിങ്ങൾ (സുന്ദരിമാർ)

൨

നിങ്ങടെചഞ്ചൽപുരികുഴൽനർത്തനവും
പല്ലവമൊത്ത
അംഗപ്രഭയുംതലമുടിയുംസ്മിതവും
ഭംഗികലർന്നൊരുചാടിയുംപലപടിയും
കാണുകമൂലംഞങ്ങൾവലഞ്ഞുഴലുന്നു
പലവിധവുംകേളിവിനോദംകാണ്മാൻകൊതി-
നാഴികശരശരംകയ്യിൽപതിച്ചിടുന്നു (ചീട്ടന്മ
മാളികതിരികത്തീട്ടുന്നെന്നുതോന്നുന്നു
കോളല്ലാതഘോഷമാനംപാറിടുന്നു
ആളിനികേളികളാടണമതിനൊത്ത
കാലവിളംബനമരുതരുതെല്ലാം (സുന്ദരി...

൩.

ആടലകന്നുനാട്ടകസംഗീതംപാടി...
ചോട്ടുകളുനവധിവസ്ത്രകപീഢരഹിതം
വടിവൊടുചുരികകൊക്കാടികട്ടിമിളകൊട്ടു
ചാടൊക്കകൊക്ക

ഹാടകമാല്യയെടുത്തുകളിക്കട്ടെ
കാലിലെചില നൂപുരകിലുങ്ങിടേണം
ചാലവേതിലകങ്ങൾവിലസീടേണം
നാലുമൊരങ്ങുംരസംനടിച്ചീടേണം
മാലോകരതുനേരംമയങ്ങിടേണം
മട്ടുകളിതിപലകണ്ടലർശരനിഹ
നട്ടംതിരിയണമവിരതമരം (സുന്ദരിമാർ)

ശ്ലോകം.

ശ്രുത്വാ ഭൂപാലവര്യാവലിമകുടലസ-
ത്കുങ്കുമാങ്കാനാരംഘ്രേ
വൽശ്രീ രാജവീരോക്തികളിതിപലതും
ചിത്തസന്തോഷപൂർവ്വം
മത്തേഭപ്രൗഢകുംഭസ്തനതതിപടപോരണത്തും
കൊങ്കമാർഭൂപ സമ്മോ
ദാന്തഃപുരമദ്ധ്യത്തിൽനിന്നങ്ങിനെസരസിമുദാ
നന്മയിൽകുമ്മിപാടി

കുമ്മി.

പുണ്യക്ഷിതിതലപാലകന്മാരേ ശരി
ഖണ്ഡധരപ്രിയവീരവിഭോ
വർണ്ണനീയരംഗാദേവർഗുണാ
രണ്യമെല്ലാതുയർന്നാതവകീർത്തി
വർണ്ണവുമങ്ങനസമാനരം
വിണ്ണിൽചലപൊണ്ണുംകരവർണ്ണംതവവർണ്ണംകരു
കണ്ണുകൾകാൺമാൻകൊതിച്ചീടുന്നു സ്മര
ബന്ധങ്ങൾകൊണ്ടു തപിച്ചീടുന്നു

൨

സുന്ദരരൂപിണിസീമന്തിനീചിരം
ചന്ദ്രാംഗദമമായ്മേലിലിനി
ഒന്നിച്ചുകൂടിച്ചലപിരം
സന്നാമായ്പാലിബഹുരസ
മന്ദിരന്നാരിസുന്ദര
ജന്യത്തിലാന്ദതാമിയന്നതലകന്നാൾതളിർ
തന്നിൽകളുകംചലന്തിരിപ്പുഹ്ലാദി
കന്നിടുംമേളമോടെചിരിയ്ക്കും

൩

പുളളിമൃഗാക്ഷികളോരോമേകം—നല്ലോ
രിളളകിടാങ്ങളുംജാതരാകും
തുളളിനടക്കുംപിപുക്കളെ
യെല്ലാംമുടിക്കുമരംഗശാര
മുളളിലടക്കുംജനപ്രീതി-
യ്ക്കുളളബഹുനല്ലവിധമുളളചലതെല്ലാം—ഭൂത
മെല്ലേളളംശങ്കിച്ചിടാതെചെയ്യും—കൃപാ
വെള്ളവുംധാരാളമായിപ്പെയ്യും

൪

കാലാരിപാദാരവിന്ദാർച്ചനം—ബഹു
കാലമായ്ചെയ്യു ഭവാനന്തനം
മേലിലശേഷംവരാപാപം
ജാലങ്ങൾതോഷംഫലംതവ
കാലാവശേഷംകല്യതാതെ
പാലിയ്ക്കുകശീലിച്ചതുമേലാല്യനിളാപാലക
പാലത്തെന്നുമനുഗ്രഹിക്കും—അതി

നാലേഴുണ്ണംവരുംസന്തതിയ്ക്കും.
അംഗനമാർമിന്നിമിന്നങ്ങിയഗാംഗേയാഭ-
(യിൽമുങ്ങി
ഭംഗിയിൽനൃപപുംഗവർതിങ്ങിവിളങ്ങുമരങ്ങ-
(ത്തണങ്ങി
ളങ്ങിനെബഹുതുംഗസുഖനാചിതശൃംഗാരാദി-
(യിണങ്ങി
സംഗീതംപാടണകേട്ടുനൃപന്മാർതലകൾകുണുങ്ങി
പൊൻമണിമാർകുമ്മിയടിച്ചിഹനന്മയിലാട്ട-
(ണകണ്ടു
അംബരമതിലംബരചാരികൾസമ്മോദാ-
(ബ്ധിയിലാണ്ടു
അമരശ്രീപുരിയതിലാരും താമരസേക്ഷണമാരും
സമരാവില്ലിവരൊട്ടുതാണെന്നുവരേനോക്ക-
(ണമാരും
പലപലകളിതളിരൊളികേമെളളമുറ്റുവകാളവര
(മാരും
കളർമുലയിണഭംഗിയിലിട്ടു തുളുമ്പിച്ചാടിയനേരം
മുല്ലശരൻഭ്രൂവല്ലഭരോല്ലസ്യംചെയ്തുതുടങ്ങി
വില്ലുകലച്ചുളളൊരു തല്ലുകളേറ്റവരെന്നുകുഴങ്ങി
ഭൂപതിനിജമഹിതമയംബുധിയാംമതിസപ-
(ദിതെളിഞ്ഞു
ആപാനിമതിമുഖിമാരോടിനിമതികളിയെന്നു
(പറഞ്ഞു
പിരിയൻവളതരിവളകുലശരമതിനിര
(വധിപടങ്ങം
നരപതിതാൻവാരിക്കോരിയവക്കുകൊടുത്തു-
(വിക്രമം
അംബുദനിഭസുകചിരവേണികൾപാണികെ-
ൾകൂപ്പിവണങ്ങി
സമ്മാനംവാങ്ങിമുദാനിജഗൃഹത്തിലേയ്ക്കുമടങ്ങി.
ഘോഷംപലതുകില്ലെന്നംകണ്ടശേഷം
വാഴ്ത്താൻമോഹിച്ചാലതി-
ലാഷംമാത്രംശേഷിച്ചിട്ടുമൊ-
ഴിമാലനിക്കതിനില്ലെന്നതെല്ലും
അത്രവിചിത്രതരംപലതുംനൃപ
പുത്രീപരിണയസംഗതിതന്നിൽ
ധാത്രീപാലകരവനേകണ്ടനി-
മിത്തംബഹുജനമോർത്തുതുടങ്ങി
ത്തുരമ്പലപലകോലാഹലമൊട്ടു
നാരത്തൻമൊഴിയാൾസീമന്തിനിയെ
കീർത്തിപ്പെട്ടൊരുചന്ദ്രാംഗദനൊട്ടു
ചേർത്തുവിവാഹവുമങ്ങുകഴിച്ചു
അന്തണവരരുമനന്താഖിലര-
മനന്തജനങ്ങളുമൊരോന്നായി
താന്താങ്ങളുടെഗൃഹത്തിൽചെന്നട-
ന്തർമ്മോദമോടിമേവാണു.
ചന്ദ്രാംഗദനന്തനുടെവല്ലഭ
സുന്ദരിസീമന്തിനിയുമനന്തര-
മൊന്നിച്ചുമലിനമലർശരലീലക-
ളുന്നതസുഖമൊട്ടുചെയ്തുവസിച്ചു.

൨൦. അംബരീഷചരിതം.

ഭാസുരശീലന്മാരാകുന്നമ-
ഹീസുരവരരുടെകൃപകൊണ്ടിഹാഹംഞാൻ
ആസുരനെങ്കിലുമുരചെയ്യാംഹരി-
വാസരമാഹാത്മ്യത്തിലൊരേടം
അംബുജാക്ഷചരണാംബുജസേവക-
നംബുജപ്രിയകുലാംബുധിചന്ദ്രൻ
അംബരീഷനിതിവിശ്രുതനായൊരു
സന്മഹീപതിപിറന്നുധരായാം
അംബുജന്മശരതുല്യശരീരൻ
ശർമ്മശീലനധികംസുകുമാരൻ
അംബുരാശിസമധീരഗഭീരൻ
സമ്പൽകൊണ്ടുപരിഭൂതകുബേരൻ
നിർമ്മലൻനിഖിലധർമ്മനിദാന-
കർമ്മനിർമ്മനധർമ്മവിഹീനൻ
ധർമ്മദാരധനസേവകരോടും
ശർമ്മണാചിരമരുവുന്നോരുകാലം
വിശ്വവിശ്രുതൻമേദിനീവല്ലഭ-
നശ്വമേധമയാഗമസംഖ്യം
വിശ്വസാക്ഷിഭഗവാനെന്നിജാത്മനി
വിശ്വസിച്ചുവിരവോടഥചെയ്തു
വിഷ്ണുപത്രയവിശിഷ്ടനധോക്ഷജ
തുഷ്ടിഹേതുരതിധൃഷ്ടമദാരൻ
എട്ടിലക്കമൊരുപോലെപ്രസിദ്ധ
പ്പെട്ടഭൂപനതുകാലമവന്നൊരു
കഷ്ടകാലമൊഴിവാനൊരുമാർഗ്ഗം
കിട്ടിഭൂപരുടെനഷ്ടവിശേഷാൽ
ശ്രേഷ്ഠതാപസവരിഷ്ഠനതായവ-
സിഷ്ഠനാൽസമുപദിഷ്ടമതാകും
ശ്രേഷ്ഠമായഹരിവാസരനോൻപതി-
നിഷ്ഠയോടുടനനുഷ്ഠതുടർന്നു
നാട്ടിലുള്ളധനപുഷ്ടികളുംബത
ചേഷ്ടവുംനൃപനതുല്യമതായി
നിഷ്ഠുരംഹരിതപസ്സതുചെയ്തപ-
വിഷ്ടനായ്മധുവനത്തിലവന്നും
സഞ്ചിതാഞ്ചിതഗൃഹാർത്ഥചമൂരഥ
മഞ്ചസഞ്ചയഹയാദികളുംബത
പഞ്ചസാരമധുപാനകമന്നിവ
വാഞ്ഛിതാസനപദാർത്ഥവുമെല്ലാം
കിഞ്ചിനാപിമടിയാതെവെടിഞ്ഞവ-
നഞ്ചവൃത്തിചിലവൃത്തികളേവം
ചഞ്ചലംവിനാചെയ്തമരുംമുനി
സഞ്ചയേപരമുഞ്ചിതയായൊരു
ഭക്തിമാൻദശമിനാളൊരുനേരം
ഭുക്തിചെയ്തുപവസിക്കമരുന്നും
ഭുക്തിനക്തമതിലില്ലൊരുതെല്ലും
യുക്തരോടേവനൃപഭക്തിവിശേഷം

വാരിജാക്ഷമിനമക്ഷിതിപാലനു
വാരിപാനമതുപോലുമഹോനാഹി
നീരജാഭനിഖിലേശനിരാമയ!
നാരദാദിനുതനാഥമുരാരേ!
വിശ്വനാഥപരമേശ്വരകേശവ!
വിശ്വവന്ദ്യജലജേക്ഷണവിഷ്ണോ!
ആശ്രിതാഖിലജനാവനതല്പര!
ശാശ്വതാച്യുതസരോജധരേതി
നാമസഞ്ചയമഹർന്നിശമോതിയു-
മാമയാപഹരമായൊരുസാള-
ഗ്രാമസേവകളുമേവമിതെന്യേ
ഭൂമിപാലനൊരുചിന്തനമില്ല
ദ്വാദശീസമയമാദരവോടഥ
മേദിനീന്ദ്രനഥപാദസരോജം
ആദരേണകഴുകിച്ചുഭുജിപ്പി-
ച്ചാദിനാഥപദതീർത്ഥമശിക്കും
അപ്രമേയനൃപകല്പനകൊണ്ടു-
നിപ്രപഞ്ചമതിലുള്ളവരെല്ലാം
അപ്രകാരമഖിലംഹരിവാസര-
മപ്രിയംവിനനോറ്റുതുടങ്ങി
സല്പ്രശാന്തിഭഗവാനതുകാലം
സുപ്രസന്നമതിയായിനൃപങ്കൽ
അത്ഭുതംപരമതത്ഭുതമോർക്കിലി-
തിൽപരംകിമിഹഭാഗ്യവിശേഷം
അത്രയല്ലപുരുഷോത്തമനെത്രയു-
മുത്തമതചരിയലുംനൃപസത്തമ-
ഗാത്രരക്ഷണമതിന്നുസുദർശന-
മത്യുദാരമവനാശുകൊടുത്തു।

അതിവിമലഭക്തിമാനേകമേകാദശീ
വ്രതമതുതുടങ്ങിനാൻഭക്തിയോടുംമുദാ
വിധിവദുപവാസവുംദ്വാദശീപാരണം
വ്രതനിയമശക്തിയുംചിത്രമത്രേതുലോം
ത്രിഭുവനവിരാജിതംവിഷ്ണുരൂപാമൃതം
ത്രിപുരഹരസേവിതംകുങ്കുമാലംകൃതം
ത്രിഗുണനിലയംബഹുശ്യാമളംകോമളം
ത്രിദശപതിസന്നിഭൻമേദിനീവല്ലഭൻ
നിജമനസിചേർത്തുടൻചിന്തചെയ്യുമ്പൊഴും
ഭജനമതുചെയ്കയുംഭക്തിപൂണ്ടെത്രയും
ശിരസിവിലസീടുമാപ്പൊന്നുംകിരീടവും
സരസിജദളോപമംചാരുനേത്രങ്ങളും
നിരവധിമണിപ്രഭാമിന്നുന്നകുണ്ഡലം
നിറമൊടുവിളങ്ങുന്നഗണ്ഡപ്രദേശവും
സുലളിതസുധാമിളന്മന്ദഹാസപ്രഭം
വിലസിതമുഖാബ്ജവുംനാസാവിലാസവും
ഗളകലിതകൌസ്തുഭംവന്യമാല്യങ്ങളും
തുളസിദളമാലയുംശ്രീവത്സവക്ഷസ്സും

ഘൃണരണിതകങ്കണശ്രേണിമിന്നുന്നൽ
മണിപതിയിളങ്ങളും നാലുതൃക്കൈകളും
സുരുചിരഗദാചക്രമുജ്ജ്വലശംഖവും
കരതലസരോജവും ചാരുരോമാളിയും
കടിതടസുശോഭിപീതാംബരപ്രൗഢിയും
ചടുലമണികാഞ്ചിയും ജംഘജാനുക്കളും
ഗുൽഫപദപത്മവും മഞ്ജുമഞ്ജീരവും
ഗുൽഫവരമിളക്കണംമനോമകേമനോരം
അതുപമപദാംബുജേ വീണുവന്ദിച്ചുതി-
നന്ദിച്ചുണർന്നിതസ്തുവേ പാണിയുഗ്മം മഹാരേ
മനമതുഭവത്തെ ധ്യാനമാകേണോചിതം
ജനയജഗതീപതേ സർവകാലം പിഭോ!
അവതുനിയമംവലംവച്ചതിനൊപ്പൊഴും
ഭവതു ചരണമേയം ചിന്തയേണേ!
തവചരിതവർണ്ണനേ തൽകഥാകർണ്ണനേ
ചെവിയുമധിജിഹ്വയും സംഭവിക്കേണമേ
ക്ഷിതിപതികളേതുമൻഭക്തിപൂണ്ടെപ്പൊഴും
ഇതിമൊഴികളോതിയും ഹന്ത ചിന്തിക്കയും
സതതമിവയെന്നിയേ നാസ്തിമറ്റൊന്നിലും
ഇതരനൃപകർമ്മബുദ്ധിക്കുമില്ലാഗ്രഹം
പലവകഫലങ്ങളും നല്ലമൂലങ്ങളും
കലിതജലാഹാരവും പാലിലുന്നീരതും
ചിലതുളസിക്കുമേകാദശീവാസരേ
ഫലമതുകഴിഞ്ഞുപോമെന്നറിഞ്ഞീടണം
അതമതഗോവരിച്ചൂമച്ചുമയ്യും
ദുരിതകരമെത്രയും ശാല്യന്നസന്നിഭം
പലതുമിതിന്ദ്രജലം തന്നിലുണ്ടായതിൽ
ചലനമൊരുതെല്ലുമില്ലാത്ത ഭ്രൂവല്ലഭൻ
മധുമയനവാസരം തന്നിലേവംവിധം
വിധിവിധിവ്രതം ചരിച്ചുത്രവാഴുംവിധൌ

ഏകദാശീയുടെനിയമപരിശോധന-
ത്തോടുകൂടിരിരിക്കുന്നുതുടങ്ങി
താകുശാലികരസന്ദേശം സം-
ഭോകാദോകവൃന്ദവെള്ളുത്തു
പാകനിഷ്ഠമനലോകത്തികല്പ-
മാകെച്ചൊന്നുപറന്നുതമാനീം
നാകാധിശൻമതിരേകംപൂണ്ടി
ശോകാതുരനായ് ചിന്തതുടങ്ങി
ഇങ്ങിനെനിയമമൊരുത്തിക്കുപ-
ച്ചാംഗലമെന്നാടെനാട്ടം പലവിധ-
മണ്ടുഹരിക്കും സംശയമില്ലതി
നൊടിനൊടിശേഷം ചെയ്തീടേണ്ടും
തുരംഗമങ്ങളിനിയാലചില്ലയമ-
ഭോഗംപൂർവ്വഹരനാട്ടുകൊട്ടത്തൽ
സംഗതിയിതിസ്വർഗ്ഗത്തിന്നുപ.
സംഗമനമിനിഞ്ഞിക്കിന്നതും
കാലേകുട്ടിക്കരമണമെന്നോ
ചാലേചന്ദ്രകരയ്ക്കുണയുള്ള
മൈക്കതവമാർഗ്ഗംകൊണ്ടിഹനൃപന്റെ
ധർമ്മപ്രഭജനവിരോധം ചെയ്വാൻ

പാരവശ്യമുള്ളവനാരുമിങ്ങുടെ
നാട്ടിലില്ലതുകൊണ്ടുനിനച്ചാൽ
താടിക്കാരിലൊരുത്തനെയിതിനായ്
ചാടിക്കേണമതെന്നൊരു പക്ഷം
ശരിരാണിമവണാം ശേഷനാകം
ദുർവ്വാസസ്സാംമുനിയെക്കൊണ്ടി-
ങ്ങവിവല്ലഭതിലകൻതന്നുടെ
ദുർവ്രതഭംഗം ചെയ്യിപ്പിക്കാം
ശ്രീപത്യാശ്രയനാകും നൃപനുടെ-
നാചാരം ശുചരത്നമെന്നാൽ
ശാപത്തിന്നൊരു തടവില്ലമ്മുനി-
കോപത്തിനുമിലയനമല്ലോ
എന്നിവപലതുംനിരൂപിക്കുമ്പോൾ
തന്നിവനെന്നാതുതെന്നീട്ടുന്ന
എന്നാലെതിനിനിയുമൊന്ന്
വന്നീടാതെമൃതിന്നീടേണം
തൽക്കാലത്തിലസംഹിച്ചുല-
ഭിക്കാമെന്നുനിനച്ചുവസിച്ചാൽ
തീക്കട്ടപോലും പണിവസിക്കി-
ല്ലക്കലെയെന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ടല്ലോ
വാനവർനാഥനിവണ്ണമുറച്ചു-
മാനസമതിലതാപസവരനെ-
ധ്യാനം ചെയ്തരുതക്ഷണമാമുനി-
താനും തത്രസമാഗതനായി
ആഗമനിധിയാംമാമുനികുലതില-
കാഗമനത്തെക്കണ്ടാരനന്തരം
ആഗതമോദമോടമരാധിപനതി-
വേഗമൊടെഴുന്നേറ്റു വണങ്ങി
ശീഘ്രമൊരാസനമേകിയിരുത്തിയ-
നർഘ്യഗുണംബുധിദേവശ്രേഷ്ഠൻ
ദീർഘമുനിയെക്കണ്ടുകുസുമനാഥ-
നർഘ്യാദികളും ചെയ്തുരച്ചു
തംഗമമൂർത്തിദ്വാരസൗമ്യമുനി-
പുംഗവ! ഭവദീയശുഭാഗമനാൽ!
മംഗലമല്ലോഭവമാല്ലോകനസം-
സംഗതിസംഗതമായതുപാർത്താൽ
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരു നിന്നെക്കാണ്മാൻ
സംഗതിവരികനിമിത്തമിദാനീം
എങ്ങുമനോടപാർക്കിലെനിക്കപ-
മംഗലമെന്നും ഭവിക്കയുമില്ല
തിങ്ങിനഭക്തിഭവിച്ചുമദീയപു-
രങ്ങളിലെങ്ങും സംശയമില്ല
ഇങ്ങനെപലതും ചൊല്ലിത്താപസ-
പുംഗവനോടിൽതെളിവുവരുത്തി
അങ്ങനെതാനസ്സന്നിധിയിരിക്കവെ-
രിംഗിതമെങ്ങുപറഞ്ഞുസുരേശൻ
എങ്കിൽപറയാമൊരുകാര്യം ഞാ-
നെങ്കലുദിച്ചതുകേൾക്ക മഹാത്മൻ!
നിൻകരുണാലവമുണ്ടെന്നാലതു
സങ്കടമെന്നിയെസാധിച്ചീടും
പങ്കജഭവതുല്യൻതന്നില-

ലംകൃതനായനളംഗനപുത്രൻ
പങ്കജദളനയനൻ മുരരിപു
തങ്കലുറച്ചൊരുഭക്തിവിശേഷാൽ
ചുങ്കവുമങ്കവുമാഡംബരവും
കുങ്കുമപങ്കവിലേപനസുഖവും
തങ്കത്തിങ്കലെഴുന്ന ചിലമ്പും കിങ്കര-
സംഘവുമെന്നിവയൊക്കെവെടിഞ്ഞു
പങ്കജഹാരം ഹരിവാസരനോമ്പതു-
തങ്കംനറവരനങ്ങുതുടങ്ങി!
ശങ്കരശൂലികളെന്നിയെമറ്റൊരു-
ഹങ്കാരാദികളില്ലാതാകി
സപ്തതിഭാവമടക്കാമെന്നൊരു
തല്ലുറച്ചൊണ്ണുപോലമനിപ്പോൾ
ഉല്ലാസലോചനസേവതുടങ്ങിവി-
കല്പമതില്ലധരിക്കമുനീന്ദ്രാ!
എന്നതുചിന്തിച്ചെന്നുടെചേതസി
ഖിന്നതവല്ലതെവളർന്നിടുന്നു
ആടിയൊരാരതിന്നിന്നൊരുമാസം
മങ്ങാതെന്യേ നിരുപിക്കേണം
ഉണരികാരണമന്ദിരനാം നീ
മനനവസ്ഥിയതണലണഞ്ഞു
വൈകാതവരുടെനിയമത്തിന്നൊരു
വൈകല്യത്തെവരുത്തീടേണം
ലോകംമൂന്നിലുമോർത്തീടുമ്പോ-
ളേകമതിന്നുഭവാനെപ്പോലെ
പാകതയുള്ളവരില്ലിഹപണ്ടേ
പാകാന്തകനാം ഞാനറിയുന്നു
ഏകതവെളിവിക്കുള്ളവരോടെ
ശോകസുഖാദികളുരചെയ്യാവൂ
ആയതുകൊണ്ടുരചെയ്തേനിഹഞാ-
നായതബുദ്ധേ! ബോധിച്ചാലും;
മായമകന്നതുചെയ്യാമെങ്കി-
ലുപായം ഞാനുരചെയ്യാമിപ്പോൾ
മചലശിഖരത്തിലഗതരാകും
കേളിനിധിബുധന്മാർക്കവനധികം
സപാദസമന്വിതമോദനവും ബഹു
ഗോരസങ്ങളുമഴകൊടുചെയ്തഥ
മോദേനസിജനിപ്പിച്ചാശീ-
ർവാദവുമവരോടാശു ലഭിച്ചു
മചലശിസമയംതെറ്റാതുടനെ
സാദരമവരും പാരണ ചെയ്യും
ക്ഷേത്രമയായൊരുഭക്തിനപോത്ത-
നാളിപ്പുമാനിലുദിക്കനിമിത്തം
[illegible]
മേദിനിപാലനമുഷ്ടിക്കുന്നു.
കാലനിഷ്ഠനസമയംനീനര
പാലൻതന്നുടെസവിധേചെന്നു
കാലംകെഴിയാതവരുടെപാരണ-
കാലം പരിചൊടുതെററിക്കേണം
എല്ലാംചെയ്യാം മഹതാമെന്നൊരു
ചൊല്ലുണ്ടായതു നിരുപിക്കുമ്പോൾ
തെല്ലും [illegible] കൊണ്ടുണ്ടാ-
കില്ലുപൊന്നതു [illegible];
ഇത്ഥം വൃത്രാരിതന്റെ കഥനം കേട്ടു മുനി
സത്തമനത്രിപുത്രൻ പ്രീത്യാ സമ്മതം ചെയ്തു
ഗോത്രഭേദിയോടാശു യാത്രയുമുരചെയ്തു
സ്വസ്ഥാനത്തിങ്കൽനിന്നങ്ങസ്ഥയാതാപ-
(സേന്ദ്രൻ
പ്രസ്ഥാനം ചെയ്തുപിന്നെ സ്വസ്ഥാനം നോക്കി-
(യെല്ലാ
പത്തുദിവസം ചെന്നാലെത്തുമദ്ദ്വാദശിയെ
പാർത്തു പാർത്താശ്രമത്തിൽ പാർത്തുമാമുനിതാനും
അത്തല്ലിലന്നു കാർത്തികമാസത്തില-
ങ്ങുത്തമദ്വാദശിയെയോർത്തായിത്തരഭോഗം
സ്വസ്ഥതപൂണ്ടു മുനി സത്വരം പുറപ്പെട്ടു
പാർത്ഥിവശ്രേഷ്ഠൻതന്റെ പത്തനം പ്രവേ-
(ശിച്ചു
പൃത്ഥ്വീശൻ താനുമപ്പോളുത്തുംഗപ്രാഭവത്തോ-
ടുത്ഥാനം ചെയ്തു വന്ദിച്ചിത്തരമതൽ ചെയ്തു;
അത്രിനന്ദനൻ ഭവാനത്രവന്നതുചിന്തി-
ച്ചെത്രസന്തോഷം മമചിത്തേ വളർന്നിടുന്നു,
മത്താലതിഥിപൂജക്കെത്രയും പാത്രമാം നീ
സത്വരം കാളിന്ദീസരിത്തടം പുക്കുനിജ
കൃത്യങ്ങളെല്ലാം കഴിച്ചെത്തേണമത്രേ വനീ.
ഇതി ഭൂപതിയാത്രയയച്ചു
അതുപോലെതദാനുവദിച്ചു
സുമനാം മുനിയങ്ങു തിരിച്ചു
യമുനാതടമാശുഗമിച്ചു
കനിവോടഥമാമുനി കാളിന്ദീകരതന്നിൽകാ-
(ലാന്തകാംശജൻ നിരതിൽ നിവസിച്ചു
ത്രിദശാധിപവാക്കു നിനച്ചും
മുട്ടുകാവനയോർത്തു തിരിച്ചും
മെയ്മുള്ളിലതി പാലിച്ചും
വദനം വടിവോടു തുടച്ചും
അതിമോദം സമാചിതമഴക്കോടുകഴലിണക-
ഴുകിയും അപി മുഴുകിയും കരതന്നിലിരിക്കുകയും
കുടവിൽ കനിവോടു വസിച്ചു,
ഉടുചേലയഴിച്ചു നനച്ചു
നിജമൂർദ്ധനി ചാരി തളിച്ചു
നിജവൃദ്ധനിരന്തരമസിച്ചു
പുനരമ്പൊടു കിഞ്ചിദപൊഞ്ഞരതെ പുഴതന്നിൽ
(മുങ്ങിക്കിടന്നുമഹാനിന്ദ
ഇതികാലമതൊട്ടുകഴിഞ്ഞു
വ്രതപാരണകാലമണഞ്ഞു
മുനിപുംഗവനെന്നുവരാഞ്ഞു
മനുജാധിപനാധി പിണഞ്ഞു
[illegible]
(ഞ്ഞു [illegible]
ഗിരിജാംശജനവമാനം
വരുവാൻ പുനരെന്തൊരുബാധ
ഉരുകുന്നമലിയ ഹൃദന്തം
[illegible] റിവില്ലവനേതുമന്തം

ഞാനുകൊണ്ടുനിനയ്ക്കുകിലെന്തിഹചാരുകരേ-
ഷ്ടംദുരിതാപഹംനിജകൎമ്മനിവൃത്തിവഹം
ധരണീധരമാധവശൌരേ!
ധൃതപങ്കജശംഖഗദാരേ!
പരിവാദിതപഞ്ചശരാരേ!
പരിപാഹിമുകുന്ദമുരാരേ!
ഭഗവൻമമസംപ്രതികാരുണ്യംകരണീയംനാ-
(രായണ!തേനമോസ്തുനരകാരേ!
ഇതിഭൂപതിചിന്തതുടൎന്നു
സ്ഥിതിചെയ്യൊരുനേരമവന്നു
ചിതമായൊരുമംഗളമേൎന്നു
ഏളിചെറെറാരുതോഷമിയന്നു
നലമൊടുജലകണപാരണംവ്രതപൂരണംകര-
നരപാലകനേവമുറച്ചു (ണീയമതിവഗ്ഗണം
ജലലേശമെടുത്തുഭുജിച്ചു
മുനിനാഥനതാശുഗ്രഹിച്ചു
മൂഢാരാമ [illegible]കോപമുളിച്ചു
നരപാലകസീമനിചെയ്തനവം പരിതാരമാ-
(ചെന്നാനതിഘോരവാചമവനീശം
കേട്ടാലുംനൃപകീടകനിന്നുടെ
ചേഷ്ടിതമോൎക്കിലഹോബഹുകഷ്ടം
പെട്ടെന്നങ്ങുകളിപ്പാനെന്നെ-
ച്ചട്ടംകെട്ടിയയച്ചൊരുശേഷം
വാട്ടമകന്നതിമൃഷ്ടതരംപുന-
രഷ്ടികഴിച്ചുവസിച്ചതുമുചിതം
മട്ടോലുംമൊഴിമാരൊടുചേൎന്നതി-
തുഷ്ടികലൎന്നുവസിച്ചിട്ടുംനീ
കഷ്ടംവികൃതികളറിയില്ലെന്നൊരു
പൊട്ടതനിങ്കൽപെട്ടിതുകഥമത
പട്ടംവളയുംമോതിരമെന്നിവ
യിട്ടണിഞ്ഞുജളപ്രഭവംനീ
തൊട്ടതശേഷംഝടിതിമുടിപ്പാ-
നൊട്ടുംസംശയമില്ലദുരാത്മൻ
പുരഹരസംഭവനേവമുരച്ചും
നിരവധികോപംപൂണ്ടുവിറച്ചും
തിരുമിഴിവിരവിലുരുട്ടിമിഴിച്ചും
കരതലമഴകൊടുമണ്ണിലുരച്ചും
സുരുചിരജടമുടിധരണിതലമതി-
ലുരുതരരഭസമടിക്കുന്നേരം
പെരികെമയക്കരിയ്യാമൊരുകൃത്തിക
പൊരുകിനൊടുടനെതത്രജനിച്ചു
ഇടതുടവിലസുംനേത്രദ്വയവും
കടകടവികടപ്രകടരവനിയും
ജടകളുമനവധിസടകളുമുന്നത-
തടിയുംനഗവരകൊടുമുടിപോലെ
ഝടിലമതാകിനനേത്രംകണ്ടാൽ
കിടുകിടെനിന്നുവിറയ്ക്കുംലോകം
നടനംകൊണ്ടധരിത്രികുലുക്കി
മുടിനംചെയ്യുംസംശയമില്ല
കഠിനതചെയ്യുംധരണീപതിയെ
[illegible]ഷിലിടിപൊടിയാക്കിചമേണം

ചൊടിയൊടുപോകുന്നമുനിജരാൻ
ഝടിയൊടുചൊന്നതുകേട്ടതിരിച്ചു
ഉൽകടഘോരകരാളകൃപാണം
കൈക്കലെടുത്തൊരുമാരണദേവത
ഊക്കൊടുതത്രവരുന്നതുകണ്ടൊരു-
നക്കംനരവരനുണ്ടായില്ല
ചക്രായുധനുടെചാരുകളേബര-
മുൾക്കമലത്തിലുറപ്പിച്ചായവ-
നക്ഷികളമ്പൊടുചിമ്മിക്കൊണ്ടൊരു-
രക്ഷണമവിടെവസിച്ചൊരുസമയേ
ഭക്തജനാവനകൎമ്മണിപണ്ടുനി-
യുക്തമതാകിനചക്രംതാനും
രൂക്ഷതപെരുകിനതേജസ്സോടും
തൽക്ഷണമവിടെക്കാണാറായി
തൽകാലത്തക്കൃത്തികതന്റെമ-
ഹൽക്കിരണങ്ങളശേഷമടക്കി
അക്കാമിച്ചുവിളങ്ങുംപൊഴുതുവി-
ളക്കിനുഹന്തവിളക്കംവരുമോ?
പെരിയവനങ്ങളിലെരിയുംതീയതി-
ലെരിയുംവ്യാളികളെന്നകണക്കെ
അരികെവരുന്നൊരുകൃത്തികതന്നെയു-
മരനിമിഷേണദഹിപ്പിച്ചുടനേ
കോടിദിവാകരധാടികളങ്ങിട-
കൂടിവിളങ്ങുംതേജസ്സോടും
കൈടഭരിപുതൻചക്രമതുടനേ
മാമുനിയോടെതിരേററാരുസമയേ
ഇത്തരമഥകൃത്തികതന്നുടെ
ഘോരശരീരമശേഷം
ഉത്തമപൂരുഷന്റെമഹായുധ-
മഗ്നൌചെയ്തിച്ചൊരുശേഷം
ധാതകളത്തിലപ്പാമുള്ളതു
ചാഴ്ത്തുകിലെന്തുവിചിത്രം
സത്വരമൃഷിസത്തമനോടവ-
നെത്തിയടുത്തൊരുനേരം
അത്യധികഭയവശമിതിഹൃത്തി-
ലൊത്തുവിറച്ചുതുടങ്ങി
സത്വരമൃഷിസത്തമനിട്ടിശി
നിന്നഥപാഞ്ഞുതുടങ്ങി
കാടുകൾപലനാടുകളുരുതര
തോടുകളദ്രിതടങ്ങൾ
വാടികൾപലവീടുകളിങ്ങനെ-
യുള്ളൊരുതടിക്കുകളെല്ലാം
ഓടിയുമഴൽതേടിയുമത്തടി
വാടിയുമാടിയുമുള്ളം
നാടകമതിലൊരുമൊരാശ്രയ-
മില്ലമുനീന്ദ്രനുപാൎത്താൽ
ചെമ്പണിനിറമുടയൊരുജടമുടി
വടിവൊടഴിഞ്ഞുകിഴിഞ്ഞും
സംഭ്രമഗളമാലകൾചലക-
ളെന്നിവയാകെയഴിഞ്ഞും
സംഭ്രമമൊടുകിഞ്ചനവാരിയെ-

ട്ടുകയ്യുമൊട്ടുകളഞ്ഞും
കമ്പിതമതിയാകിനമുനിവര-
നോടിവലഞ്ഞുചമഞ്ഞു
പത്തുദിക്കുമതിങ്ങിനേബത
മണ്ടിമണ്ടിമുനീശ്വരൻ
ക്ഷുത്തുമഗ്നികണക്കിനേഹരി-
ചക്രവുംപിറകേരുഷാ
വേർത്തൊലിച്ചുകിതച്ചുയ്യുംനെട്ടു-
വീർപ്പിടച്ചുകുതിക്കയും
പാർത്തുകാണുകിലീശ്വരൻെറവി-
ലാസമാക്കിറിയാവളും
അംഗകേരളകാശിപാണ്ഡ്യക-
ലിംഗകേകയകോസലം
വംഗമാഗധകുന്തികുന്തള
ഭോജകൊങ്കണമങ്കണം
ഇങ്ങിനെ പുനരാറുമൊമ്പതും
മുള്ളടിക്കിലതെന്തുമേ
തുംഗതാപനിവാരണത്തിനൊ-
രുത്തരില്ലതുകാരണം
ഐശികൻമുനിപിന്നെയുംപല
ദേശമൊക്കെനടന്നുടൻ
കൌശികാദിമുനീശസഞ്ചയ
മാശ്രയിച്ചുപലായനം
ശംഭുസംഭവനംഭസാംനിധി-
തന്നിലാണുകിടക്കിലും
കമ്പമില്ലതരിമ്പുമായുധ-
മാശുതത്രഗമിച്ചിട്ടും
സംഭവിച്ചൊരുസങ്കടംസഹി-
യാഞ്ഞുടൻമുനിപുംഗവൻ
ജംഭവൈരിപുരംപ്രവിശ്യപ-
റഞ്ഞുസംഭ്രമചേതസാ
ദേവരാജ!ധരിക്കനിന്നുടെ
വാക്കുകേൾക്കനിമിത്തമായ്
ആവലാധികളിങ്ങുവന്നു
പിണഞ്ഞുഹന്തവലഞ്ഞുഞാൻ
സാവധാനമെനിക്കുചേതസി
ചെറുമില്ലഭവാനുടെ
ഭാവമെന്തറിഞ്ഞുവേണമെ-
നിക്കധാവതിചെയ്യുവാൻ
പിഷ്ണുപേക്ഷണമുച്ച്യല്ലൽപെ-
ട്ടത്തിടുന്നുസുദർശനം
വിട്ടുപോകയുമില്ലനല്ലദ-
യാഗുണങ്ങളുമില്ലഹോ
കഷ്ടമെന്നുടെപിന്നുവിട്ടുഗ-
മിച്ചിടാതെദിഗന്തരം
വട്ടമിട്ടുനടത്തിടുന്നുസു-
രേശകിന്നുകരോമ്യഹം
ഇത്തരംമുനിസത്തമൻെറവ-
ചസ്സു കേട്ടുവലാന്തകൻ
ചിത്തഭീതിയോടാശ്രുവീണന-
മസ്കരിച്ചിദമൂചിവാൻ

അത്രനിന്നുഗമിക്കതാപസ
താമസിക്കരുതേതുമേ
പത്തനംമമദഗ്ധമെന്നുവ-
രുത്തിടൊല്ലമഹാമുനേ!
പത്രിപത്രബലംതടുപ്പതി-
നാവതല്ലനമുക്കഹോ.
അത്രിമാമുനിപുത്ര!ഞാനൊരു-
പായമിന്നുരചെയ്തിടാം
സത്യലോകനിവാസിയായപി-
താമഹൻകമലാസനൻ
പാർത്തുകാണുകിലിന്നുമൂർത്തികൾ
മൂവരുള്ളതിലൊന്നവൻ
തത്രചെന്നുരചെയ്കിലാശുന-
ശിക്കുമാർത്തികളാകവേ
വൃത്രശത്രുനിയോഗമിങ്ങിനെ
കേട്ടുടൻമുനിപുംഗവൻ
തത്രതത്രസുദർശനംനിജ
പിന്നിലുണ്ടതികർഷണം
അത്രമാത്രമതല്ലസങ്കട-
മത്രിപുത്രനടിച്ചതും
എത്രതന്നെമനോഹരംപുരു-
ഷോത്തമൻെറപണിത്തരം
പാഞ്ഞുപാഞ്ഞുവലഞ്ഞുലഞ്ഞു ച-
മഞ്ഞുതാപസനഞ്ജസാ
കഞ്ജവാസനിവാസഗേഹമ-
ണഞ്ഞുവീണുവണങ്ങിനാൻ
പാഹിപാഹിപയോജസംഭവ
സങ്കടങ്ങളൊഴിക്കനീ
സാഹസേനനമുക്കുവന്നുപി-
ണഞ്ഞദുർഘടമുൽക്കടം
ജ്ഞാനഹീനതകൊണ്ടെനിക്കു
വന്നുകൂടിപിതാമഹാ
മാനദോഷമശേഷസൽഗുണ
നാശകാരണമേവനും
പുണ്യവാരിധിയംബരീഷന-
രാധിപൻഹരിവാസരേ
പുണ്ഡരീകവിലോചനപ്രിയ-
നംഭസാകൃതപാരണൻ
ദണ്ഡ്യനല്ലവനെങ്കിലുംമമ
കോപഗൌരവകാരണാൽ
ഖണ്ഡിതവ്രതനെന്നുനമ്മുടെ
മാനസത്തിലുറച്ചുടൻ
പൂജനാർഹതയുള്ളനമ്മുടെ
ഭോജനത്തിനുമുമ്പതേ
ഭോജനംകൃതവാൻഭവാനിതി
ശപ്തനായിട്ടുവ്യഥവഞാൻ
ഭോജനാധിപ!ദുർമ്മതേതവ
വംശമാശുനശിപ്പതി-
ന്നോജസാതുടരുന്നുഞാനതു
കാൺകയെന്നുരചെയ്തുഞാൻ
നന്മയോടൊരുകൃത്തികാംകൃത

പാനംഹംബഹുസാഹസാൽ
തിന്മയോടവളെഗ്രഹിച്ചുമു-
രാരിതന്റെസുദർശനം
അംബുജാസനകേൾക്കുമർത്തുട-
ഭൃത്യമല്ലുപിണഞ്ഞതും
നന്മയുംമൊഴതമസ്സമാക്കിവ-
ഴേണമെന്നുമുരാന്തകൻ
കൂടെവിട്ടസുദർശനംബഹു-
ചേടികാട്ടിയടുക്കയാൽ
നാട്ടുവിട്ടുകുതിച്ചുപാഞ്ഞുട-
നോടിയെട്ടുദിഗന്തവും
നാഡിയൊട്ടുതളർന്നുഴന്നതി
പാട്ടുപെട്ടുവരുന്നതാ-
നാടൽവിട്ടുമഹാംഗപീഡയൊ-
ഴിക്കവെല്ലവിധത്തിലും
കോടിയജ്ഞഫലംനിനക്കിതു-
കൊണ്ടുതന്നൊലഭിച്ചിട്ടും
താടിയുള്ളൊരുതാപസന്റെവി-
ഷാദമിങ്ങനെകേൾക്കയാൽ
വാരിജാസനനാശുവന്ദന
ചെയ്തുനിന്നതർച്ചെയ്തുടൻ
വാരിജാശുഗവൈരിസംഭവ
കേൾക്കനീമമഭാഷിതം
പൌരുഷംപുനരിക്കുന്നതിനു
നാസ്തിശക്തിവാരണേ
പൌരഷേണബലേനവാണവ-
തന്നുസാംപ്രതമിങ്ങിനെ
ചാരുരണ്ടുപരാർദ്ധമെന്നുടെ
കാലമായതുകൊണ്ടഹോ
തീരുമാറതിലപ്പുറംപുന-
രിപ്രജാപതിയല്ലകേൾ
ആരഹോമതിയാകുമച്യുത-
ചക്രശക്തിതടുക്കുവാൻ
ഘോരമായഘോരവുംനര-
സിംഹവുംഹരിചക്രവും
ശൗരവാലിവർണ്ണനമാക-
മതങ്കിലുംപ്രളയാഗമേ
പാരശേഷമശേഷദഹിപ്പതു
കാലചക്രമിതല്ലയോ
ഭൂരിശോഭകൾചേർന്നചക്രമ-
ഴിത്തുനമ്മുടെപത്തനേ
തീയിലാശുദഹിക്കുമെന്നുടെ
ദേഹമൊക്കെയുമോർക്കനീ
പത്മജാതവമാലൊഴിപ്പത-
നിങ്ങുകൌശലമില്ലെടോ
തൊഴുതുഴിച്ചുരിയുന്നതീയിലെം
അംബുധിതഫലിക്കുമോ
മൊഴുണഞ്ഞുമഹിപ്പതിനുവ-
ക്കനുവിഷ്ണുമഹായുധം
തീയാക്കുന്നാളുക്കുടുകി-
ലിതുമൊഴുവാനില്ലഹോ

ഇന്ദ്രാദിസമസ്തലോകസ-
മൂഹവുംമനുജാളിയും
ചന്ദ്രസൂര്യചരാചരംജഗ-
ദണ്ഡമണ്ഡലമൊക്കെയും
ഇന്ദ്രസോദരനായവിഷ്ണുജ-
നാർദ്ദനൻമധുസൂദനൻ
ഇന്ദിരാവരനേകനെന്നുധ-
രിക്കമാമുനിപുംഗവാ
വിശ്വസാക്ഷിമുകുന്ദനിങ്ങിനെ
വിശ്വമൊന്നുചമച്ചതിൽ
വിശ്വസിച്ചുകളിച്ചിടുന്നതു
ചാരുപാവകണക്കെഞാൻ
മായയാമയചരട്ടിലിട്ടുതി-
രിച്ചിടുന്നിതുനമ്മെയും
പ്രായമായഭവാനിതൊക്കെയ-
റിച്ചിരിപ്പവനല്ലയോ
ശോകശോകമഹാമുനേരജ-
താദ്രിശൃംഗനിവാസിനം
പാകശാസനദേവദാനവ-
സേവിതാംഘ്രിസരോരുഹം
ലോകനാഥമുമാസഹായമു-
പാശ്രയിക്കമഹേശ്വരം
ശോകസങ്കടമാശുതീർത്തരു-
ളീടുമീശനസംശയം
പത്മസംഭവവാക്കുകേട്ടു
തിരിച്ചുമാമുനിപുംഗവൻ
ശർമ്മമുത്തമമീശ്വരന്റെമ-
ഹാമഹീധരമാപ്പുവാൻ
ഭരമഹീനമണഞ്ഞുവീണുവ-
ണങ്ങിമാമുനിപുംഗവൻ
ആത്മസങ്കടമന്നശേഷമു-
ണർത്തിനാൻമുനിപുംഗവൻ
അംബുരാശികലാകലാപിയു-
മിപ്രകാരമുരച്ചുതേ
അംബരീഷമഹീശരക്ഷണ
ദക്ഷനാംശുഭലക്ഷണം
അംബുജേക്ഷണചക്രമേതര
സാരമല്ലനമുക്കഹോ
കിംവിദാമികരോമിഞാനിഹ
സാദ്ധ്യമല്ലനമുക്കെടോ
ഉഗ്രമാകിനചക്രവിക്രമ
ശാന്തിയാശുവരുത്തുവാൻ
വിഗ്രഹേണവികുണ്ഠലോകനി-
വാസിതാനൊരുവൻക്ഷമൻ
നിഗ്രഹത്തിനനുഗ്രഹത്തിനു
മീശ്വരൻധരണീധരൻ
വ്യഗ്രമെന്നിയനന്തസംപ്രതി
തത്രചെന്നുനമിക്കെടോ

ശ്ലോകം.

ഭാരതീശഗിരമിപ്രകാരമഴകോടുകേട്ടു
മുനിപുംഗവൻ

ഘോരമാമ്പരിതാപത്തോടുമരിയോടുമൊത്തു
  നടകൊണ്ടുടൻ
ക്ഷീരവാരിനിധിതീരത്തിനരികാന്തികം
  ബത മുരാന്തകം
ശൌരിവാഹനിഭചാരുരോമപിഞ്ഛവിശ്ര്യ
  മിളമമ്പരിൽ.

പാഹിപാഹി പങ്കജാക്ഷ പാഹിപാഹി പ-
  (ത്മേക്ഷണ!
പാഹിപാഹി പയോധിനിലയ ശൌരേ!
ദുർവ്വാസസ്സാമെന്നുടെ ദുർവ്വാസനകൊണ്ടു താനേ
ഇതുവിധംവലയുമാറായ്‌ദുർവ്വിധിയിങ്കൽ
ത്വൽപ്രിയനാമംബരീഷനൽപനെന്നു കല്പിച്ച-
പ്രിയം ഞാൻ ചെയ്തുപോയിളപ്പലനേത്രാ (ള്ളം
ക്രോധം കൊണ്ടു ചെയ്തൊരപരാധമൊക്കെ ക്ഷമിച്ചു
മാധവാ നിന്നാശ്രിതനെ ബാധതീർക്കണം (നീ

മുനിവരസങ്കടവചനമിവണ്ണം
കനിവോടു കേട്ടൊരു മുകിലണിവർണ്ണൻ
ഘനനിധിശയനൻ വാരിജവദനൻ
തരതരം പുഞ്ചിരിപൂണ്ടരുൾചെയ്തു
പരിഭവമഹാമുനിപുംഗവ സുമതേ
ബഹുഗുണവസതേ മാമകസവിധേ
പരിചൊടറിഞ്ഞു ഭവാനുടെ ചേതസി
ചെറുതൊരു പരിതാപമശേഷം
നിരുപിച്ചാലതിനൊന്നൊരു കഴിവി-
ല്ലറിയിക്കാമതിനുള്ളൊരു ദോഷം
നരവരപരിവൃഢനെങ്കലുറച്ചൊരു
നിരുപമഭക്തിവിശേഷം കൊണ്ടു
നിത്യം കനകകളത്രമുപേക്ഷി-
ച്ചത്ര തപസ്സുകൾ ചെയ്തീടുന്നൊരു
ധരിത്രീപതിയൊടു കാരണമെന്യേ
പാരുഷ്യം പല ചെയ്കനിമിത്തം
പാരം സങ്കടമിങ്ങനെ വന്നളി
ഭക്തന്മാരെന്നുടെ മുഖ്യം പക്ഷം
നിസ്തുലയായൊരു ഭക്തികലർന്നഥ
നിത്യവുമെന്നെസ്സേവിക്കുന്നൊരു
ഭക്തന്മാരുടെ ഭൃത്യൻ ഞാനതി-
നിത്തിരിഖേദം വരികയുമില്ല
അത്രയുമല്ലാ പുരത്രയമഥയതി-
ലത്താലിനിഹ നാഭാഗജനാം
ധാത്രീപതിയോടു തുല്യന്മാരാമെ
ഭക്തന്മാരിലൊരുത്തരുമില്ല.
അസ്സുസമസ്തം പിന്നെയുമുണ്ടു
വസ്തുതതക്കര ചെയ്തീടുന്നു,
വൃത്രനിഷൂദനവചനം കേട്ടു
ധാത്രീപതിയുടെ നിയമങ്ങൾക്കു
ഭൃത്യഹതത്വം വരുത്തുവതിന്നുസ-
മുദ്യോഗിപ്പാനെന്തവകാശം
അതൊഴിലെല്ലാം ചെയ്തതഹോ തവ
ചിത്തവിശുദ്ധിവിശേഷം തന്നെ
സംശുജനാതെ ഭേഷജന്നന-

രാധമുനിവഹങ്ങൾക്കു വസിപ്പാൻ
രോധം കൂടാതനവധി നരകം
ബോധിച്ചീടുക വർദ്ധിക്കുന്നു
അനസൂയാസുതനായ ഭവാനിതു
മനസാവാചാ നിരുപിച്ചാലും
അനഘന്മാരിലസൂയമതിന്നാം-
ലനുഭവയോഗ്യമിതെന്നറിയേണം
പലവിധമിങ്ങിനെ ചൊല്ലുകകൊണ്ടൊരു
ഫലമില്ലയി തവ സങ്കടമഖിലം
നലമൊടു തീർപ്പതിനുന്നിനച്ചാ-
ലലമല്ലായതുതീർത്തു ചെയ്യും
ഭുവനത്രയമതിലുത്തമനാകു-
ന്നവനീവരനവനെന്നുടെ ഭക്തൻ
അവനെശ്ശരണം പ്രാപിച്ചെന്നാ-
ലവനംചെയ്യും സംശയമില്ല
മുന്നം ചെയ്തൊരു വികൃതികളൊന്നും
മന്നവനുള്ളിൽ കരുതുകയില്ല
എന്നതുകൊണ്ടിനിവൈകാതവനുടെ
സന്നിധിതന്നിൽ ചെന്നാലും നീ
ചന്ദ്രനുമിന്ദ്രനുമിന്ദുകലാധര-
നെന്നല്ലരവിന്ദാസനനും പുന-
രെന്നിവരൊരുന്നിരുപിച്ചാലതി-
നിന്നൊരു കഴിവില്ലായതുമൂലം
എന്തിനു വളരെപ്പറയുന്നതു ബത
സന്താപങ്ങളൊഴിക്കണമെന്നാൽ
ബന്ധുരനരവരനെന്യേമറ്റൊരു
ബന്ധു നിനക്കു ഭവിക്കയുമില്ല
പരമപുമാനുടെ വചനം കേട്ടു
പരവശമുള്ളത്തിലൂണ്ടുമുനീന്ദ്രൻ
തിരുവടിതാരിൽത്തെളിവില്ലായതു-
രമില്ലതുകൊണ്ടവനീപതിയുടെ
പുരമതിലമ്പൊടു പോകെന്നോർത്തവ-
നങ്ങു കലർന്നു പുറപ്പെട്ടുടനേ
വിരമിക്കാതെ മുകുന്ദരഥാംഗവു-
മൊരുമിച്ചവനുടെ പിറകേ കൂടി
തരമെരസേക്ഷണചക്രത്തിന്നൊരു
കോകൂരമിത്തിന്മുനീന്ദ്രൻ
തമസമമന്യേ ഭൂരിപുരന്ദര-
സീമനിമംമുനിചെന്നൊരുശേഷം
മുന്നം മുനിവരനോടിയസമയേ
മന്നവമകുടമണിവീരൻ
നിന്നിടുന്നിലയ്ക്കൂരിളക്കം
വന്നില്ലവരുടെ ഭക്തിവിശേഷാൽ
മാമുനിതന്നുടെ വരവുനിനച്ചും
ഓമരംഗനുടെനാമമുരച്ചും
കാമകേളികളിയലാതമനസ്സി-
ലമയാകാരം കരുതിയുറച്ചും
കരവും കൂപ്പി വിനീതനതായ്‌ നി-
ല്ലൊരുധരണീപതിയെക്കണ്ടതിശയ-
മരവാഭരണകലാജാതൻമുനി
വരനും മനസാ ബഹുമാനിച്ചു

ക്ഷിതിമുഴുത്തുസുദർശനചാവേക
ഹോതിയടക്കാനഭ്യർത്ഥിച്ചു
ഭൂധരണിവര! ജീവചിരം! മമ
അപായക്കേട്ടുപൊറുത്തരുളീടുക!
ഭോഗികുലാമലമാനസമധുപസ-
രോരുഹമായമുകുന്ദൻതിരുവടി
കാരുണി കാത്തമനന്തഭവാനിഹ-
ന്തരതരംസന്തോഷിക്കയാൽ
ഈരേഴുലകിടവാസികളായവ-
രാരുംനിന്നോടുസമരായില്ല
ഘോരസുദർശനചക്രമടക്കി
പാരാതെന്നെപ്പാലിപ്പതിനും
വേദാത്മചിന്തിച്ചുലത്തുതി-
നാവിള്ളുന്നരുളീമുരരിപു
ഹേ! രാജാവേനിന്നുടെക്കൃപയാ
തീരേണംമമസങ്കടമധുനാ

നാരായണചക്രത്തെയടക്കണ-
മോരോപിഴകളറിഞ്ഞുപൊറുക്കണ-
മേവംനിന്നുകരഞ്ഞുപറഞ്ഞൊരു
താപസവാക്യംബഹുമാനിച്ചു
ഭൂപതിതാനുംവൈഷ്ണവചക്രമ-
താവാഹിച്ചുളികത്തിലടക്കി
ആശീർവാദംചെയ്തുമുറയ്ക്കുട
നാശുമുനീന്ദ്രനുമങ്ങുഗമിച്ചു
കേശവഭക്തൻനരവരസഞ്ചയ
കേശാലംകൃതമുകുരാരതനം
ഭാസ്വൽകലമണിമിഴിമാതാമമ-
ഹാശയനാമംബരീഷൻതാനും
ഹരിവാസരവ്രതവുംപാലിച്ചു
ഹരിചരണാംബുജവുംധ്യാനിച്ചു
സുരവരമന്ദിരസമമാകുംനിജ
പുരിയതിലത്രസുഖിച്ചുവസിച്ചു.

അംബരീഷചരിതം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൨൧. ശീലാവതീചരിതം.

സരസിജഭവസുതനത്രിമുനീന്ദ്രൻ
പാരിൽ പാട്ടിലക്ഷണമറിയതാകും
ഗൃഹിണീമണിയനസൂയയെവേട്ടു
[illegible]
സുമഹിതമാകിനഭൃഗുവംശത്തിൽ
സുതപസ്സെന്നൊരുമുനിയുണ്ടായി
സുതപസ്സിന്നൊരുസുതനുണ്ടായി
സുതനുംകോപനനതിദുശ്ശീലൻ
ഉഗ്രതപെരുകിനമുനിതനയനപേ-
ത്യഗ്രതമസ്സെന്നാകിലുമുനീന്ദ്ര
വിഗ്രഹമേറിയതില്ലകുറുത്തൊരു
ദുർഗ്രഹപീഡിതനെന്നാകണമേ
ചേളരെവയസ്സുംചെന്നുനരച്ചൊരു
വെളിവില്ലാത്തൊരുവേഷമതായി
കളിവചനങ്ങളുമറിയപ്പോകാ
തെളിവില്ലാതെകുരുത്തൊരുഭാവാ
ലാക്കിനെയുള്ളമുഖക്കുമിക്കതി
മംഗലരൂപഗുണങ്ങളിണങ്ങും
അംഗനമാർമണിശീലാവതിയിതി
സംഗതമാകിനനാമത്തോടേ
ഭാഗികുലമതൊരുകന്യാമണിയെ
സംഗതിവന്നവിവാഹംചെയ്താൻ
ഉമ്മുലനാളേഗൃഹസ്ഥാന്മവളും
കാമിലഹോബഹുഭേദംകണ്ടാൽ
പ്പുരമണിയിടയിൽചേർത്തൊരു
കല്ലുന്നാക്കണക്കിനുകാന്തൻ
കുരുവിയാലെക്കുളളഗുണങ്ങൾ

പങ്കജ്ജംപുന്നാഗങ്ങളെയല്ല
പുരികുഴലഴകിയരുണ്ടുചുരുണ്ടുരു
പരിമളമെത്രമനോഹരമതുമൊരു
കരിമുകിൽകണ്ടാൽമണ്ടിയൊളിച്ചുമ
ഗിരിഗുഹപൂക്കക്കിടക്കേയുള്ളു
ചടുലവിശാലവിലോലവിലോചന
കലികടാക്ഷനിരീക്ഷണമേറ്റാൽ
അടവിയിലിയലുംമറിമാൻക്കൂട്ടം
നെട്ടവീർപ്പിട്ടുമുഖംതാഴ്ത്തിടും
പല്ലവതുല്യംതുടുതുടെയധരം
പക്വകദംബപ്പൂമലർപോലെ
നല്ലൊരുമുത്തുകൾചേർത്തൊരുവിദ്രു
മമ്രുമപോലെമനോഹരമധികം
ചലമിഴിയാളുടെചാരുമുഖത്തൊടു
തുലനംമോഹിക്കുന്നൊരുചന്ദ്രൻ
കലകളൊഴിച്ചുംചത്തുംശിവശിവ
പലതരിയുന്നിഹപണിചെയ്യുന്നു
പങ്കജമൊട്ടുകൾമട്ടോൽമിഴിയുടെ
കൊങ്കകളുടെവടിവാശുലഭിപ്പാൻ
കലിതരസനകുഴത്തോളംബഹു
സലിലേനിന്നുതപംചെയ്യുന്നു
മടവാർമണിയുടെപിടിയിലടങ്ങും
കൊരിനതുടിയൊടുപടപൊരുതുന്നു
കടിതടമുടനഥകരിമസ്തകരുചി
ഘടിതികലർന്നുവിളങ്ങീടുന്നു
കൊമ്പൻകരിയുടെതുമ്പിക്കരവും
ഹാപീടുമവളുടെതുടയിണകണ്ടാൽ

കാർകുഴലണികുഴലാളുടെപുറവടി
കൂർമ്മത്തേക്കാളധികമനോജ്ഞം
പാർമേലവളോടുസമമായിട്ടൊരു
പാർമൊഴിമാരെക്കാണ്മാനില്ല
അങ്ങിനെയുള്ളൊരുശീലവതിക്കിഹ
സംഗതിവന്നതുവൃദ്ധൻക്രുദ്ധൻ
എങ്ങാനൊരുപിഴകാട്ടാഞ്ഞാലും
ചങ്ങാതിക്കൊരുതെളിവില്ലൊട്ടും
പാണ്ടുപിടിച്ചുവെളുത്തശരീരം
നീണ്ടുകഴുത്തുംമുഞ്ഞിചുളിഞ്ഞു
കോലുകൾപോലെമെലിഞ്ഞുകഴന്നൊരു
കാലുംകയ്യുംകണ്ടാൽവികൃതം
എല്ലുമികച്ചുപല്ലുവമിച്ചു
കണ്ണുകുഴിഞ്ഞുകാഴ്ചകുറഞ്ഞു
കണ്ണുമടച്ചുകാലുപിടച്ചു
മൂക്കുംതാടിയുമൊന്നിച്ചിട്ടും
വാക്കിന്നുമൂർച്ചകുറഞ്ഞില്ലൊട്ടും
താടിയുമൊട്ടുകൊഴിഞ്ഞുതുടങ്ങീ
തലയിൽകാണ്മാനില്ലൊരുരോമം
കണ്ണാടിക്കുസമാനാനല്ല
കഷണ്ടിപിടിച്ചുമിനുത്തുശിരസ്സും
കണ്ണിൽപീളനിറഞ്ഞുനിറഞ്ഞൊരു
വെണ്ണക്കണക്കിനുകാണാംവെളിയിൽ
പൊയ്യല്ലിവനുടെവാനാററംകൊ-
ണ്ടയ്യോ! ശിവ! ശിവ! പാരമസഹ്യം
ചോറുംകറിയുംവെച്ചുകൊടുത്താൽ
നൂറുവിധത്തിൽകുററംപറയും
ആറിപ്പോയാലീറുക്കാച്ചൂ-
ടേറിപ്പോയാൽതിന്നരുചിക്കും
മാറിപ്പോയാലെല്ലതല്ലിവനെ
പ്പേറിക്കൊണ്ടുനടന്നോചോറു;
ചോറുംവിരവിൽപുളിയുംമുളകും
ചാറുംകൊണ്ടിഹചെല്ലുന്നേരം
ചീറുംനില്ലെടി! നിച്ചിരുത്തി!
കൂറില്ലാത്തവിലക്ഷണമിപ്പോൾ
ചോറുംകൊണ്ടുവരുന്നതുകൊള്ളാം
ചോറൊരുപറവുമിറങ്ങുകയില്ല
മോഹിക്കുമ്പോൾകഞ്ഞികുടിപ്പാൻ
മോഹമെനിക്കതുസാധിക്കില്ല
സ്നേഹിച്ചിട്ടൊരുപെണ്ണുണ്ടെങ്കിലെ
മോഹിക്കുന്നതുസാധിപ്പിക്കൂ
കറിവച്ചാലതിനുപ്പുംമുളകും
കണികാണ്മാനില്ലൊരുദിനമിങ്ങനെ
കളിയല്ലൊരുനാളുപ്പേരില്ലുമാം
മുളകെങ്കിലുമതിനൊരുകടുപ്പം
കയ്പുണ്യത്തിനുശീലവതിക്കതി-
രിപ്പോഴൊരുപെണ്ണുങ്ങളുമില്ല.
കയ്പുള്ളതുമധുരംമധുരിച്ചതു
കയ്പെന്നുംവരുമീയിവൾവച്ചാൽ
കററരിയായിട്ടൊരുദിനമന്നം
കററംപറകല്ലിതുപരമാർത്ഥം

പിറേറന്നാളതുചളപിളയങ്ങിനെ
പാററുംവെള്ളവുമൊന്നായ്കാണാം
മറെറാരുപെണ്ണിനെവേൾക്കാതിവിടെ
കൊററിനുസൌഖ്യമെനിക്കില്ലിനിമേൽ
അന്തകവീട്ടിനുയാത്രയടുത്തൊരു
തന്തക്കിഴവനുവേളികഴിപ്പാൻ
എന്തൊരുമോഹംപെണ്ണുകൊടുപ്പാൻ
ബന്ധുജനങ്ങളുമെന്തുകൊടിക്കും
പത്തുപണത്തിനുമുതലുണ്ടെന്നാൽ
വൃദ്ധന്മാർക്കുംപെണ്ണുകിടയ്ക്കും
അതൊഴിലിന്നെളുതല്ലനമുക്കൊരു
പുത്തൻപോലുംനാസ്തികരത്തിൽ
പട്ടിണിതന്നെകിടപ്പാനിന്നൊരു
വട്ടംക്രൂടിനമുക്കൊരുവസ്തു
കിട്ടുകയില്ലവിശക്കുന്നേരം
കിട്ടുകിലതിനൊരുരുചിയതുമില്ല
തലമുടിപലകുറിചിക്കിവിടുത്തും
തിലകംതൊട്ടുംപുടവഞൊറിഞ്ഞും
കണ്ണെഴുതിക്കണ്ണാടിയിൽനോക്കി
തുണ്ടംപല്ലുംചന്തംപാർത്തും
എണ്ണയെടുത്തുംതേച്ചുകുളിച്ചും
പെണ്ണുങ്ങളുമായ്നിന്നുകളിച്ചും
നമ്മുടെശീലവതിക്കൊരുനേരം
നമ്മളെനോക്കാനവസരമില്ലേ
രക്ഷിപ്പാനിവൾകൊള്ളരുതൊട്ടും
ഭക്ഷിപ്പാനിവൾകൊള്ളാംതാനും
ലക്ഷണമില്ലാത്തുള്ളൊരിവൾക്കിഹ
ഭക്ഷണമെന്നാൽപഞ്ചപ്രസ്ഥം
ഭിക്ഷയുമേറെലഭിച്ചതുശേഷം
ശിക്ഷയിൽവച്ചിവളപ്പികഴിക്കും
നിത്യവുമിങ്ങനെചട്ടമെനി-
ക്കരിവച്ചുകരിച്ചുപൊരിച്ചുപകച്ചുട-
നച്ചുയ്യോത്തിരിക്കൊണ്ടുപാനിലയും
വച്ചതിലിട്ടുചുരുട്ടിതിരിക്കും
കാച്ചിയമോരുംനീരുംവേണം
വാസ്സുതുമൊരുകൂട്ടാനുംവേണം
അത്രേയുള്ളുനമുക്കൊരുപഥ്യം
അതിനുമവൾക്കിഹദുർഘടമിപ്പോൾ
എന്തൊരുതൊഴിലെന്നേതുമറിഞ്ഞി-
ല്ലെന്നുടെമുമ്പിൽവരുന്നതുകുറയും
ചന്തംനോക്കിത്തെളിഞ്ഞുചിരിഞ്ഞുനട-
ന്നന്തസ്സാരമവൾക്കില്ലേതും
എന്തിനുകൊള്ളാംകഷ്ടമെനിക്കി
ജ്ജന്തുവിനെക്കൂടിവയ്പ്പാൻതോന്നി
താന്തോന്നിത്തംപാരംപെണ്ണിനു
താനാരെന്നൊരുഭേദവുമില്ല
വലിയവരിത്തിരിലാളിക്കുമ്പോൾ
തലയിൽകേറുംതരുണികളല്ലേ
തലയുംമുലയുംകണ്ണുംകാതും
നിലയുംനിറവുംകണ്ടുഭ്രമിച്ചിഹ
വലയുംനല്ലജമാനച്ചാരികൾ

മലയാളത്തും പരദേശത്തും
വിലയേറുന്നൊരു ശീലത്തരവഴി
കലിയൻ ചിലവിട്ടിങ്ങുവരുത്തി
കലിതാനന്ദമവൾക്കു കൊടുക്കും
പൊളിയല്ലിങ്ങനെ ചെയ്യുന്നാളും
തെളിയിപ്പാനെളുതല്ലൊരുനാളും
ഒളിവാർന്നവളുടെ സുഖമൊന്നും
വെളിവായവനുക്കൊത്തുകയില്ല
കളമൊഴിമാരുടെ കളവറിയാതെ
വളരെ ദ്രവ്യമവൾക്കു കൊടുക്കും
ജളനെക്കാൾ ഗുണദോഷങ്ങളിൽ
വിളവില്ലാത്തൊരു വിദ്യാഭോഷൻ
വളമതിൽനിന്നു വളർന്നൊരു വാഴകൾ
വളരെക്കിളരം പൂണ്ടു കുലച്ചാൽ
ഒരു വേലയിലൊരു തോപ്പത്തോ
ഫലമുണ്ടാമതു പൃച്ഛിയുമില്ല
കളമൊഴി ദിനകാമിനിമാരെ
കളവും പൂരുഷൻ ചെട്ടിക്കാരൻ
കളവറിയാഞ്ഞാൽ കണ്ടങ്ങളിലൊരു
വിളവില്ലാതാമെന്നറിയേണം
എന്നതു കൊണ്ടു പറഞ്ഞു നമ്മുടെ
പെണ്ണിനു നന്മക്കുറിപ്പോട്ടും
കണ്ണുതിരിയാതത്തും കേളാ
മന്ദം പൊരുതുന്നമുക്കു ഭവിച്ചു
കിന്നരപോലെ ശിരസ്സുമിതതൊരു
ഖണ്ഡം കൂഞ്ഞിനടക്കും കിഴവനി-
പ്പെണ്ണിന്നാശ മരിച്ചെന്നാൽ
പെണ്ണുങ്ങൾക്കൊരു ക്രൂരതയാമോ?
മുത്തിചുളിഞ്ഞു മുതുക്കന്മാരെ
കുത്തിപ്പെണ്ണിനു കശലുണ്ടാമോ?
പത്തിക ബന്ധിനതാടി വെളുത്താൽ
പരിഹാസത്തിനു കൊള്ളാം പൂരുഷൻ
മങ്കമാരികളൊട്ടു സംസാരിപ്പാ-
നക്കിഴവച്ചാർക്ക ചില്ലറതെണ്ടും
അക്കഥയറിയാഞ്ഞല്ല പറഞ്ഞു
മുക്കഥസങ്കടമെന്തോ വേണ്ടു
ശീലവതിക്കു ചെറുപ്പമവൾക്കൊരു
ബാലപ്പൂരുഷനെയല്ല ലഭിച്ചു
ശീലക്കേടുകൾ കാട്ടുന്നതുമമ
കാലക്കേടെന്നേ പറയാവൂ.
ജാതകദോഷമിനിക്കിതു വന്നതു
പാതകദോഷമവൾക്കിതു വന്നതു
ഏതാനൊരുത്തനെക്കുറ്റം പറവാൻ
ഓതുവതില്ലിതു തലയിലെഴുത്തു്
ഇത്ഥം പലപ്രകാരം ക്രൂദ്ധൻ പറഞ്ഞിട്ടന്നു
മുക്കണ്ണനിയമത്തിനൊരു ബലം പറകയില്ല
ചിത്തേ വിനയമോടെ മന്മഥഗമിനി തൻ
ഭക്തിയാലുള്ള ശുശ്രൂഷിച്ചു പാർത്താൽ കനിവിനോടെ
ഉത്തമോത്തമ ഭർത്താവിന്റെ കുറ്റമല്ലിവയൊന്നും
പൊറുക്കേണമെന്നതും ക്രൂരനു കാരുണ്യം കനാതും
എന്താകിലെനിക്കെൻ ഭർത്താവു ദൈവമെന്നും സർവ്വം;

ഉള്ളം തന്നിലെനിക്കു കള്ളം തെല്ലുമില്ല
ഉള്ളനിന്നാഥൻ തിരുവുള്ളം പ്രകാശിപ്പിപ്പാൻ
ഉള്ള പ്രയത്നത്തിനൊന്നുള്ളിലുപേക്ഷയില്ല
ഉള്ളിലഹങ്കാരവും ഭള്ളും നമുക്കില്ലേതും
വേഗമെൻ ഭർത്താവിന്റെ രോഗം ശമിപ്പാനുള്ള
യോഗം വരുമോ ദൈവയോഗാനുക്രിയാവു
നല്ല കഷായങ്ങളും നല്ല മുക്കടികളും
എല്ലാം കൊടുക്കുന്നതാനെല്ലാ നേരവുമിപ്പോൾ
തെല്ലും വിശേഷം കാണ്മാനില്ല പോരാ ഒരു പോരാം
ചെല്ലുന്നതില്ല രോഗം ചെല്ലുന്നൊരൗഷധജാലം
തെല്ലും നമുക്കു കഴിവില്ലെന്നു വന്നു കാന്ത-
നല്ലും പകലും കഴിവില്ലാതെ വലയുന്നു
നില്ലാതെ വിഷമങ്ങൾ വല്ലാതെ വന്നു നമു-
ക്കെല്ലാമേതാലൊരു തൂക്കം ചൊല്ലുന്നതാനിക്ലേശം
ഇല്ലങ്ങളിൽ നടന്നു നെല്ലരി യും തെണ്ടി
ചെല്ലുന്നപോലെ കഞ്ഞിക്കല്ലു കളഞ്ഞു വച്ചു്
നല്ല രചവും കറിയുമെല്ലാമുണ്ടാക്കി കൊണ്ടു്
ചെല്ലുന്നനേരമങ്ങു തെല്ലും രുചിയുമില്ല
കൊല്ലുന്നതിനേക്കാളും ശല്യമായിട്ടുള്ളൊരു
കൊള്ളിവാക്കല്ലാതൊന്നും ചൊല്ലുകയില്ല കുറ്റം
ഏട്ടത്തിനാലെത്തും കുറ്റം ഏറ്റുകൊണ്ടാലെത്തും കുറ്റം
കൊടുത്തെന്നാലെത്തും കുറ്റം കൊടുക്കാഞ്ഞാലെത്തും-
[കുറ്റം
അടുത്തെന്നാലെത്തും കുറ്റം അടുക്കാഞ്ഞാലെത്തും കുറ്റം
കുളിച്ചെങ്കിലെത്തും കുറ്റം കുളിക്കാഞ്ഞാലെത്തും കുറ്റം
പറഞ്ഞെങ്കിലെത്തും കുറ്റം പറയാഞ്ഞാലെത്തും കുറ്റം
എരിച്ചെങ്കിലെത്തും കുറ്റം എരിക്കാഞ്ഞാലെത്തും കുറ്റം
കുറവല്ലാതെനിക്കൊരു വസ്തു
പറവാനില്ല ജനിച്ചപ്പിന്നെ
മറിമായങ്ങളുമവിനയവും ഞാൻ
അറിയുന്നവളല്ല ച്യുതകൃഷ്ണ!
പിറവിയിലുള്ളൊരു ജാതകദോഷം
കുറയുന്നതുകൊണ്ടിങ്ങിനെ നമ്മെ
കോപം പറഞ്ഞു നാശിപ്പിക്കുന്നു
കുറവാറീടിന മുനികുലനാഥൻ;

പദം,

പാവനാ! വാസുദേവ! പരമബന്ധോ! ദേവ-
പദപുത്രീജീവനാഥ! പാലയമാം കൃഷ്ണ! (ദേവ
അച്യുതാനന്ദ! ഗോവിന്ദ! സച്ചിദാനന്ദ! ഗോപാല
നിശ്ചലാനുഭവാനിന്നെ കൈതൊഴുന്നേൻ ഞാൻ
വേഗമെൻ ഭർത്താവിന്റെ രോഗശാന്തി വന്നീടു-
മാറുപദേശിച്ചീടേണം ഭഗവാനേ! [വാൻ
ദൈവമാകുന്നതും ലോകേശനാകുന്നതും നാഥ
ജീവനാകുന്നതുമെന്റെ ജീവനാഥൻ താൻ
ആധികൊണ്ടുഴന്നീടുന്ന വ്യാധികൊണ്ടു മമ കാന്ത
[നാഥൻ
വ്യാധികളെല്ലാം നീക്കിത്തരേണം
ജന്മജന്മങ്ങളിൽ ചെയ്യും കന്മഷങ്ങളെല്ലാം കൂടി
ജന്തുകൾക്കു രോഗമായി സംഭവിക്കുന്നു [മാര
കർമ്മപാശം കൊണ്ടു കെട്ടിക്കളിപ്പിക്കുന്ന മർത്ത്യ
നിർമ്മലാകാര! നീയല്ലോ നിഖിലലോകേശ

വെന്തിടുന്നു, സംസാരാംബുരാശിതന്നിലെല്ലാരെ
നീന്തിക്കുന്നു നീതാനല്ലോ നീലക്കാർവർണ്ണ! [യും
വാസുദേവ! നീതാനെന്റെ പാതിവ്രത്യത്തി-
[ന്റെ ഭംഗം
വന്നിടാതെ പാലിക്കേണം വന്ദിച്ചീടുന്നേൻ
ഇന്ദിരാവല്ലഭ! നാഥ! ഇന്ദുബിംബാനനാ ശൌരേ!
ഇന്നുമെന്നും നിൻ കാരുണ്യമിങ്ങൊരാധാരം
ശീലമഹാഗുണശാലിനിയാകിയ
ശീലാവതി പുനരിങ്ങിനെ മനസാ
ധ്യാനം ചെയ്തു വസിക്കും കാലം
ജ്ഞാനം പെരുകിന മുനികുലവരരുടെ
ദീനം കിമപി ശമിച്ചു തുടങ്ങി
മൂലം മുരഹര കരുണാമൂലം
ഉഗ്രതപസ്വി നരകിമപി ഭുജിപ്പാൻ
ആഗ്രഹമുണ്ടെന്നുള്ളതു കേട്ടഥ
സൽഗൃഹമേധി മഹീസുരരെല്ലാം
സൽകൃതിപൂർവ്വം വന്നു ക്ഷണിച്ചു
നമ്മുടെ ഇല്ലത്തിന്നു പുറന്നാൾ
ഉണ്മാനവിടെ വരേണം മാമുനി
സമ്മാനിപ്പാൻ മാത്രമിതില്ലൊരു
സംഗതി മാത്രമതെന്നേയുള്ളൂ;
എന്നൊരു വിപ്രൻ വന്നു ക്ഷണിച്ചു
സന്തുഷ്ടനെന്നുഗ്രതപസ്സും
എന്നാലെന്നെ എടുത്തും കൊണ്ടുട-
നെന്നുടെ ഭാര്യയുമൊപ്പം വരുന്നു
പോയാലും താനെന്നു മുനീശ്വര-
നയാളെ ദ്രുതമങ്ങയച്ചു
ആയതമിഴി മണിയാകിയവരുടെ
ജായയെ വിരവിൽ വിളിച്ചു വരുത്തി
അവളുടെ കഴുത്തതിലേറിയിരുന്നാ-
നവികലമുഗ്രതപോമുനിവര്യൻ
അവയവമൊന്നുമനങ്ങാതെ തക-
ണ്ടവളും കൊണ്ടു തിരിച്ചു പതുക്കെ
ചെല്ലിയ സരസസ്ഥാനവരരുടെ
യില്ലം പുക്കു ഹ പടിമേൽത്തന്നെ
വല്ലഭമുനിയെയിറക്കി വണങ്ങി
പല്ലവമൃദുനിജപാണികളാൽ കൊണ്ടവൾ
മെല്ലെപ്പതിയുടെ കാൽ തലോടി
കല്യതയോടഥ തേച്ചു കുളിപ്പി-
ച്ചല്ലൽ വരാതെ തുടച്ചിരുത്തി
നല്ലൊരു ചോറും നെയ്യും തൈരും
തെല്ലുമങ്ങു ഭുജിപ്പിച്ചുടനെ
വല്ലഭനുടെ ഭോജനശേഷം കൊ-
ണ്ടുല്ലാസാലമൃതസമം നിജഭോജനം
എല്ലാമങ്ങു കഴിച്ചു കഴുത്തതിൽ
വല്ലഭനെയുമെടുത്തു കരേറി
കല്യാണീമണി വിരവൊടു തെരുവിൽ
ചെല്ലുന്നേരം പെരുവഴിമദ്ധ്യേ
വെള്ളമൊലിച്ചു വരുന്നതു കണ്ടു
കൊള്ളരുതീവഴി തെല്ലു വലത്തു
വളച്ചു തിരിച്ചു ഗമിക്കയുമുള്ളൂ;
നിശ്ചയമേവമുറച്ചു തിരിച്ചവ-
ളച്ചു നടന്നു തപോശ്രമമതു പ്രാ-
പിച്ചു സുഖിച്ചു വസിച്ചു തദാനീം
ചോദിച്ചാനഥ പിറ്റേന്നാൾ മുനി
മോദിച്ചുടനേ പറക സുശീലേ!
ഖേദിച്ചെന്നെയെടുത്തൊരു തെരുവിൽ
പാതിവഴിക്കിഹ ചെല്ലുന്നേരം
എന്തിനു വഴിവിട്ടൊരു കുന്നപ്പു-
റകലെ വളച്ചു ഗമിച്ചിതു നീയും
ബന്ധമതെന്തതു കേൾക്കാൻ കൌതുക-
മുണ്ടു നമുക്കതു ചൊല്ലീടുക നീ.
എന്നതിനുത്തരമവളുരചെയ്താൾ
ഉന്നതമാകിന മണിഗൃഹമവിടെ
സന്നിധിതന്നിൽ കാണതു വേശ്യാ-
മന്ദിരമെന്നു ധരിക്ക മുനീന്ദ്രാ!
"മണിമാണിക്ക" മതിങ്ങിനെ നല്ല
ഗണികാരത്നമവളുണ്ടവിടത്തിൽ
കണവന്മാരൊരു മുപ്പതു നാല്പതു
ഗുണവാന്മാരുണ്ടവിടെ സമീപേ
കിണറും കുളവും തെങ്ങു കമുങ്ങും,
മണമിയലും പല പൂമലർവാടികൾ
തണലും മണലും നല്ല പ്രദേശം
പണമുണ്ടെന്നാലെന്തരുതാത്തു
മണിമാണിക്കപ്പെണ്ണിനു പാർത്താൽ
പണവും ഗുണവും ഭേദമതില്ല
പണി ചെയ്യുന്ന ജനത്തിനുമെല്ലാം
പണവും വാരിക്കോരി വിതയ്ക്കും
അൻപതു രാശിയെടുത്തു കൊടുത്താ-
ലവളെക്കാണ്മാൻ സംഗതി കൂടാ
അവളെയൊരിക്കൽ പുണരണമെങ്കിൽ
ഭുവനമവൾക്കേകം പറയേണം
വൻപനതാകിന വൈശ്രവണൻ താൻ
ഒൻപതു നിധിയുമെടുത്തു കൊടുത്താൽ
ഒൻപതു ദിവസം കൂടെപ്പുണരാൻ
ഒരുകഴിവരികില്ലതു പരമാർത്ഥം
പണമുള്ളവരും ഗുണമുള്ളവരും
ഗണികാഭവനം പുക്കു വസിച്ചാൽ
പണമുള്ളവനെയകത്തു കരേറ്റും
ഗുണമുള്ളവനെത്തള്ളിയയയ്ക്കും
ധനികന്മാർ പലരവളുടെ വീട്ടിൽ
പനിയും കൊണ്ടു കുളിർന്നു വിറച്ചിഹ
പുറമുറ്റത്തു കിടക്കുന്നവർ
കനിവും പാർത്തിഹ പത്തും നൂറും
മണിമാണിക്കപ്പെൺകൊടിയാളുടെ
മണവാളന്മാർക്കില്ലൊരു നാണം
കണികാണാനല്ലവിടെ വിഴുപ്പും
തുണിയുമെടുപ്പാനവർ വേണം പോൽ
അങ്ങിനെയുള്ളൊരു വേശ്യകളിപ്പോ-
നണ്ടുതുടങ്ങും നേരം വൃഷലികൾ
വെള്ളമതങ്ങിനെ ചെമ്പുനിറച്ചതി-
ലുള്ളിൽ കുങ്കുമ കസ്തൂരിപ്പൊടി

ഇട്ടകലന്നൊരുപരിമളശബളം
കളമൊഴിമണിയുടെമെയ്യിലൊഴിച്ചഥ
കുളുർമുലയിണയുംകയ്യുംകാലും
തെളിവൊടുതേച്ചുകളിപ്പിക്കുന്നൊരു
കലശജലംനിച്ചലുമിങ്ങനെതന്നേ
പെരുകിനവെള്ളമതൊഴുകിപ്പരിചൊടു
പെരുവഴിതന്നിൽനിറഞ്ഞീടുന്നു
പെരുവഴിപോക്കർ ചവിട്ടിനടന്നു
പെരുകിപ്പലവഴിവന്നു പരന്നു.
അശുചിയതാകിയവെള്ളംതൊട്ടാൽ
ആശു കുളിച്ചാലുംമതിയല്ല
പുണ്യാഹംചെയ്തീടുകയോഗ്യം
പുണ്യക്ഷയമതുതന്നെജനാനാം
എന്നതുമൂലംഞാനതുകണ്ടുട-
നന്യപഥേനവളഞ്ഞിഹപോന്നു
എന്നുടെസുകൃതവുമങ്ങുസുകൃതവു-
മിന്നുനശിക്കുംജലമതുതൊട്ടാൽ
ഈശാപരകൃപയാലതുകൂടാതെ
വാസ്സുതമൊരുവഴിപോന്നിഹപാരി
വേശ്യാജനസമ്പർക്കമതുള്ളവർ
ശാശ്വതദുഷ്കൃതഭാജനമല്ലോ!

നൃപരിമണിയുടെസല്ലാപംകേട്ടുമുനി
വല്ലാതെകാമബാണശല്യംമനസ്സിലേറു
മല്ലാക്ഷിഗണികതന്റെയുല്ലാസമോർത്തുനിദ്ര
യില്ലാതെരജനികളിൽതെല്ലുംതെളിവുമില്ല
ഉഗ്രതപസ്സിനുടെവ്യഗ്രതകണ്ടുപാരം
ഖേദിച്ചുശീലവതിചോദിച്ചുഭർത്താവോടെ
ഇന്നെന്റെഭർത്താവിന്നുസന്താപമാകുന്നിപ്പോൾ
ചിന്താവൈഷമ്യങ്ങൾക്കുമെന്തൊന്നുമൂലംനാഥ
എന്നോടുതെൽചൊല്ലണമതുംകേൾക്കവേണ്ടു!
എന്നാലൊഴികയെങ്കിലെല്ലാമറിക്കണ്ടു
ഭക്ഷണമില്ലാതെയിപ്പാരംമെലിഞ്ഞുദേഹം
ലക്ഷണംകണ്ടാൽകാമസന്താപമെന്നേവേണ്ടു
സംഗതിയില്ലതിന്നുമെങ്ങുംനിനച്ചാൽസർവ്വ
സംഗനിവൃത്തിവന്നദേഹമല്ലോഭവാനും
കഷ്ടംപിടിച്ചുദേഹമൊട്ടുംവിധേയമല്ല
കഷ്ടംവയസ്സുംപിന്നെക്കൂവളരെച്ചെന്നു
ഏട്ടദിനത്തിലങ്ങുളിച്ചിട്ടുംപകൻപോകി
പെട്ടെന്നുദീനമെല്ലാമൊട്ടാശമിച്ചിരുന്നു
ഇഷ്ടമെന്തെന്നാലതുമൊട്ടുംമറയ്ക്കവേണ്ട
പുഷ്ടിവരുത്താമെങ്കിലാശുവരുത്തുന്നുണ്ട്
പത്നിവചനമതുകേട്ടുമുനീന്ദ്രൻതാനും
പാരാതെകണ്ടതന്റെമാരാർത്തിയറിയിച്ചു

ശീലഗുണോദയശീലനശാലിനി!
ശീലാവതി!ശൃണു!വചനമിദംമേ
ബാലജനങ്ങളെക്കൂട്ടമകക്കാരു
മാലകതാരിലിയന്നീടുന്നു
ആലസ്യങ്ങളുമരുചിയുമരതിയു-
മാലോലതയധികതയുംമേ
ശീലവിഭംഗവുമെന്നിവശിവശിവ!
നീലസരോരുഹനയനേബാലേ!
അനുചിതമാകുമൊരഭിലാഷംമമ
മനതളിരകമേവന്നിടകൂടി
മനസിജസായകപാവകശിഖയാ
ലനവരതംമമഹൃദയമിദാനീം
വെന്തുരുകുന്നിതുബന്ധുരവദനേ!
ബന്ധുതനീമമചെയ്തീടേണം
ഹന്തമനസ്സിലകപ്പെട്ടുഴലും
ബന്ധുജനത്തെപ്പരിചൊടുനല്ലൊരു
പന്തമെരിച്ചുപിടിച്ചുപതുക്കെ
പ്പന്ഥാവോടിടകൂട്ടിക്കാട്ടി
ചിന്തിതദേശംപ്രാപിപ്പിപ്പതി
നന്തരമില്ലാത്തവർബന്ധുക്കൾ
നിന്നോടുപറയരുതാത്തൊരുസംഗതികൾ
നിന്നോടുതന്നേപറകേയുള്ളൂ
പിന്നെനമുക്കിഹമറ്റൊരുഗതിയി-
ല്ലെന്നുധരിക്കുന്നില്ലേനീയും
ഒരുദിനമെന്നെയെടുത്തുകൊണ്ടൊരു
പെരുവഴിതന്നിൽചെല്ലുമന്നേരം
നിരുപമമാകിനവേശ്യാഭവനം
പരിചൊടുനീമമകാട്ടിത്തന്നു
നിരുപമമായിനമുക്കവിടത്തിൽ
സരസംമേവിനഗണികാമണിയുടെ
കരികുംഭാകൃതികുളുർമുലയുഗളം
ഒരുകുറിപുണരാൻസംഗതിവരുമോ
കരളിലെനിക്കതിമോഹംബാലേ!
അവളുടെതലയുംമുലയുംമുഖവും
കവിളിണചേരുംകുന്നാഭരണവും
അവയവഭംഗിയുമധരമുതുചവു-
മവയവപലതുംചിലവകപിന്നെയും
അവികലമോദംനെടുവീർപ്പിട്ടും
ദുഃഖിതനായീടുംദിശിദിശി
രവിരുചിസമമാംചന്ദ്രപ്രഭയാൽ.
അവശതപൂണ്ടുവിയർത്തുശരീരം
നയനജലങ്ങൾപൊഴിഞ്ഞുമഴിഞ്ഞും
ശയനാശനനിദ്രാദിവെടിഞ്ഞും
നിയമത്തിനുബഹുഭംഗമിയന്നും
നിയതിബലേനവലഞ്ഞിതുഞാനും
മണിമാണിക്യപ്പൊൻകൊടിയാളുടെ
മണിമാളികമേലെന്നെക്കൊണ്ടു
അണിമതിമുഖിയൊന്നെത്തിച്ചെല്ലുക
പണിപെട്ടെങ്കിലുമിന്നുനിശായാം
പാഴ്ക്കണക്കിലുമെന്നെക്കൊണ്ടാ
വേശ്യാസംഗമപരമാനന്ദം
സാധിപ്പിക്കനിനക്കതുകൊണ്ടു
സാധുഗുണങ്ങൾഭവിക്കുംമേലിൽ
ഭർത്താവെന്തുപറഞ്ഞാലതു
ഭാര്യാജനമുടനേകേൾക്കേണം
ഗുണദോഷങ്ങൾവിചാരിക്കേണ്ടാ
ഗുരുജനമൊന്നുനിയോഗിക്കുമ്പോൾ
മരണമടുത്തുകിടക്കുംകിഴവരു
തരുണന്മാരെപ്പോലെബാലേ.

തരുണികളോടുരമിപ്പാൻമോഹം
തരമില്ലിങ്ങനെവിസ്മൃതിയൊന്നും
വരമീവണ്ണമൊരാശതുടന്നാൽ
പരിഹാസത്തിനുനല്ലൊരുമാർഗ്ഗം
അറുപതിലാരാൻചുരികപയററു
തുടങ്ങാറുണ്ടോശിവശിവകഷ്ടം!
ഇങ്ങിനെയുള്ളവിചാരംഗുണമ-
ല്ലെങ്ങിനെഭർത്താവിൻെറനിയോഗം
അങ്ങിനെചെയ്ക പതിവ്രതമാരാ-
മംഗനമാക്കുളവാകിനധർമ്മം
ഇഹലോകസുഖംപരലോകസുഖം
ഗൃഹിണിനിനക്കുലഭിക്കണമെങ്കിൽ
ഗൃഹമേധിയതാമെന്നെഗ്ഗുണികാ
ഗൃഹമതിലാക്കുകസന്ധ്യകഴിഞ്ഞാൽ
ഇത്തരമുള്ളൊരുഭർത്തൃനിരംകേ-
ട്ടുത്തമതാപസിചിന്തതുടങ്ങി
വൃദ്ധനതാംകിനഭർത്താവിൻെറ
ബുദ്ധിമറിഞ്ഞതുപാരംകഷ്ടം!
നിശ്ചലശീലമഹാബ്രാഹ്മണരേ
പുംശ്ചലിവീട്ടിൽകയററിപ്പാൻ
ഇജ്ജനമെങ്ങിനെകയ്യേൽക്കേണ്ടു
സജ്ജനമെന്നുപറഞ്ഞാലുംശിവ
ദുർജ്ജനമെന്നതുപോലെനമുക്കതി
ദൂഷണമായ്വരുമിങ്ങിനെചെയ്താൽ
എങ്കിലതിങ്ങനെചെയ്തീടാഞ്ഞാൽ
ലംഘിതമാമഥഭർത്തൃനിയോഗം
സംഘടിതംബഹുപാതകമതിനാൽ
സങ്കടമെന്നേപറവാനുള്ളു
ച്ചരിതകാംക്ഷനിവൃത്തിവരുത്താൻ
ഉചിതമിതൊന്നുപറഞ്ഞപോരു
അതിനൊരുഭേദംവന്നില്ലെങ്കിൽ
പതിയുടെകല്പനകേൾക്കാംപിന്നെ
സുന്ദരിയിങ്ങനെചിന്തിച്ചുടനേ
വന്ദനചെയ്തുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
നിന്ദിതമാകിയവൃഷലീസംഗമ-
മെന്നതുപാരംദൂഷണമല്ലോ!
അന്തേവാസികൾഗുരുവരനേയും
കാന്താജനമഥഭർത്താവിനെയും
ശാന്തിവരുത്താൻശാസിക്കുന്നതു
ശാസ്ത്രവിരുദ്ധംവേദവിരുദ്ധം
ശ്രുതിയുംസ്മൃതികളുമാഗമവിധികളു-
മിതിഹാസങ്ങൾപുരാണാദികളും
മതിയിലശേഷംധാരണയുള്ളൊരു
മതിമാനല്ലോനിന്തിരുവടിതാൻ
ധർമ്മാധർമ്മമറിഞ്ഞുവസിക്കും
ധാർമ്മികവരനാംനിന്തിരുവടിയുമ-
ധർമ്മത്തിനുപുറപ്പെട്ടാലീ
ദുർമ്മതികൾക്കിനിനല്ലൊരുസൗഖ്യം
വൻപൻമാരൊരുപെരുവഴിയിട്ടാൽ
പിൻപിൽവരുസവരതിലിടകൂട്ടം
കൊമ്പൻപോയതുമേഴ്ക്കുംവഴി
കോലാഹലമിനിവേണ്ടതുകാട്ടാം
ആശാനക്ഷരമൊന്നുപിഴച്ചാൽ
അമ്പതൊന്നുപിഴയ്ക്കുംശിഷ്യനു
കളരിക്കാരനുചോടുപിഴച്ചാൽ
കാണികളൊക്കെപ്പുഴതിൽചാട്ടം
ഓതിക്കോനൊരുമന്ത്രമിളച്ചാൽ
ഒരുപന്തിക്കാരൊക്കെയിളയ്ക്കും
എമ്പ്രാനപ്പംകട്ടുഭുജിച്ചാൽ
അമ്പലവാസികളൊക്കെക്കക്കും
പടനായകനൊരുപടയിൽതോററാൽ
ഭടജനമെല്ലാമോടിയൊളിക്കും
അമരക്കാരുതലതെററുമ്പോൾ
അണിയക്കാരുടെതണ്ടുകൾതെററും
കാര്യക്കാരൻകളവുതുടങ്ങാൽ
കരമേല്യവള്ളർകട്ടുമുടിക്കും
താളക്കാരനുമാത്രപിഴച്ചാൽ
തകിലറയുന്നവനവതാളത്തിൽ
കാമംക്രോധംലോഭംമോഹം
പ്രേമംപ്രവണംരാഗദ്വേഷം
മാമുനികുലവരമാകിനനിങ്ങട
മാനസതാരിലിതൊന്നുംനഹിനഹി
ആചാരത്തിൽമികച്ചൊരുസാധന-
മാചാര്യന്മാർപറയുന്നല്ലോ.
നീചന്മാരുടെസംഗത്തെക്കാൾ
നിന്ദിതമായിട്ടില്ലൊരുവസ്തു
പലഗുണമുള്ളൊരുവേശ്യാസ്ത്രീകടെ
വക്ത്രാംബുജവുംരജകന്മാരുടെ
വസ്ത്രമലക്കാനുള്ളൊരുകല്ലും
വളരെശുദ്ധമതില്ലമുനീന്ദ്ര!
നരപതിമാരുടെനന്മപെരുത്തൊരു
തിരുവുടയാടകളാറുമതിന്മേൽ
നായന്മാരുടെകൈക്കോണകവും
നാർപ്പട്ടുംപുനരെററുമതിന്മേൽ
പട്ടന്മാരുടെനാറിക്കീറിയ
മുട്ടുംസോമനുമെററുമതിന്മേൽ
നമ്പൂരാരുടെമുണ്ടുംതോര-
ക്കോണകവുംപുനരെററുമതിന്മേൽ
അച്ചികളുടയചവുണ്ടുകറുത്തൊരു
കച്ചത്തുണികളുമെററുമതിന്മേൽ
എമ്പ്രാരുടെപുകനാറിപ്പുടവ-
കൌപീനങ്ങളുമെററുമതിന്മേൽ
നല്ലതുമാകാത്തതുമെററുമ്പോൾ
കല്ലിനുദോഷവിശേഷമതുണ്ടോ!
എന്നാകണക്കിനുവേശ്യാമുഖമതു-
മെന്നുധരിക്കണമെല്ലാജനവും
ഒരുപുരുഷൻചുംബിച്ചുതിരിച്ചാൽ
വരുമന്നേരംമററൊരുപുരുഷൻ
അവനുമതിന്മേൽത്തന്നാപ്രയോഗം
അവയവമതുതന്നെല്ലാവർക്കും
ഊററക്കാരനൊരുത്തനൊരുന്നാൾ
പിറേറന്നാളൊരുവാല്യക്കാരൻ

വിപ്രന്മാരന്നുശയിക്കെയൊരുന്നാൾ
വൃഷലൻവന്നുശയിക്കെയൊരുന്നാൾ
വിപ്രന്മാരുംവൃഷലന്മാരും
വൃദ്ധന്മാരുംവികലന്മാരും
ഭൈക്ഷലന്മാരുംബാലന്മാരും-
മൊരുത്തരത്തിലില്ലൊരുഭേദമവർക്ക
മുടിയന്മാരാമൊരുപുരുഷൻതന്നുടെ
മടിയിൽകാലിണകേറ്റുമൊരുത്തൻ
മടിയൻതന്നുടെമടിയിൽതന്നുടെ
മുടിയുംവെച്ചുകിടക്കുംവേശ്യം
മടിയില്ലാത്തൊരുമന്ദന്മാർകൾ-
കടിയന്മാരാമവർക്കൊരുപോലെ
തടമുലയിണയുംപല്ലുംചൊടിയും
തുടിയുടവടിവുംതലമുടിതുടയും
കുടിലകടാക്ഷവുമങ്ങുന്നന്മാർ
ഉടലുംവെളിഞ്ഞുംനെഞ്ഞുവീർപ്പിട്ടും
വിട്ടുപൂളിക്കവിമന്മാരായവർ
കടവുംകൊണ്ടുകഴുതയെക്കാൾ
കടകംപെറ്റതിനവർക്കൊപ്പുകൾ
ഉടനെതീർത്തുകൊടുത്തുപുറത്തെ
പ്പടിയതുകൊണ്ടുകടിച്ചുകിടക്കും
വിടഭോഷന്മാരെത്രതരത്തിൽ
ശുദ്ധമിതെന്നുമശുദ്ധമിതെന്നും
കൃത്യമിതെന്നുമകൃത്യമിതെന്നും
സത്യമിതെന്നുമസത്യമിതെന്നും
യുക്തമിതെന്നുമയുക്തമിതെന്നും
നിത്യമിതെന്നുമനിത്യമിതെന്നും
ബലമിതെന്നുമബലമിതെന്നും
ഒരുപോലൊന്നുമില്ലാത്തൊരുവേശ്യകൾ
മരുവുംദിക്കുകളെല്ലാമശുദ്ധം
ദുരിതസമൂഹമശേഷമെടുത്തിഹ
തരുണീരൂപംധരിച്ചുവിരിഞ്ചൻ
തരുണന്മാരെച്ചതിക്കുഴിയിൽ
തള്ളിമറിപ്പാനുള്ളൊരു
ചെറുവഴിയായതുതരുണീരൂപം
അതുപോയർത്ഥിതരേറമവലിയൊ-
രൊരുതരുണലുള്ളനടക്കാവിടയിൽ
സരസംഗമാകിനനാഭീകൂപം
മലമേറ്റുനടുവഴിക്കരപ്പുറവും
മുലയെന്നുള്ളൊരുപൊരുതിന്ന്
മുങ്ങിയതാകിനൊരമ്പലമവിടെ-
ക്കണ്ണിവുമുണ്ടധരാമൃതസംജ്ഞം
നാസികയാകിനചിറമേൽക്കൂടെ
നയനമതാകിനതോട്ടുകടന്നു
തലമുടിയാകിനകാട്ടിൽപുക്കാ-
[illegible]ണഞ്ഞുപ്പിലിരിക്കാൻ
ജാതകമൊടുകടന്നാൽകാണാം
[illegible]ജനംതൈവിട്ടുമടക്കൽ
നരകിനയുള്ളൊരുചെറുവഴിപോവാൻ
സാഹസിവരുവാനാഗ്രഹമെങ്കിൽ
ഏറ്റംനന്നാനിഴുനിന്നീടേണ്ടു

നിജമെന്നിതിനമുക്കറിയാമോ
കല്പ്പണമുള്ളൊരുവിപ്രന്മാർക്ക്
കലടാസംഗമമൊരുകുറിചെയ്താൽ
കലനാശംധനനാശംശൌച്യന
ബല്യനാശംഗുണനാശംസന്തതി
ബലനാശംപല്യനാശംപുത്രമിവ
തപസ്സിനുംയശസ്സിനുംതന്നുടെ
വപുസ്സിനുംവയസ്സിനുംഹാനികൾ
പരസ്ത്രീയെപ്പരിഗ്രഹിച്ചീടിന
ഗൃഹസ്ഥനാമനർത്ഥമെന്നുള്ളത്
നിവൃത്തിയില്ലൊരുത്തിതന്നൊന്നത്
മനസ്സിലോർത്തറക്കമില്ലാതിഹ
തപസ്സുചെയ്തീടിക്കണിമുനിവര!
മൂത്രമലാദിയതിപ്പുറമുള്ളൊരു
പാത്രമതാകിനമന്യസ്ത്രീകടെ
ഗാത്രംകണ്ടുകൊതിപ്പെന്തൊരു
ശാസ്ത്രംകൊണ്ടുപദേശിക്കുന്നു!
മണ്ണുകൾകൊണ്ടൊരുപിണ്ഡമുരുട്ടി
കണ്ണുംമൂക്കുംവായുംചെവിയു-
മിവണ്ണംചിലതുളയുണ്ടുളച്ചു
പെണ്ണെന്നൊരുനാമവുമാക്കി
പെണ്ണന്മാരുടെചിത്തമിളക്കാൻ
അണ്ഡജപദ്മജദേവൻപലപല
ഖണ്ഡമതാക്കിത്തീർത്തിഹവിട്ടതു
പണ്ഡിതരാകിയനിങ്ങടെചേതസി
നന്നെന്നുള്ളൊരു വ്യാമോഹത്തെ
തോന്നിക്കുന്നതുവിസ്മയമോർത്താൽ
എന്നല്ലവരുടെയുള്ളിതഞ്ഞളി-
ലൊന്നറിഞ്ഞുവിരക്തിവരുത്താൻ
കല്പ്പണമുള്ളൊരുവിപ്രന്മാർക്കിഹ
കലടാസംഗമമൊരുകുറിചെയ്താൽ
പലജന്മങ്ങളിലുള്ളൊരുസുചരിത
ഫലസമ്പത്തുനശിക്കുമശേഷം
നാലുംമൂന്നുംജന്മംമുഴുവൻ
നരകാലയംവേണ്ടിവരുംനിജ
നാരിയെയങ്ങുവെടിഞ്ഞുപരസ്ത്രീ
മാരിൽരമിക്കുംവിപ്രന്മാർക്ക്
എന്നതുകൊണ്ടിട്ടുവ്യവസായം
ഗുണമല്ലെന്നുനമുക്കിഹതോന്നി
എന്നുടെജ്ഞാനബോധതിലപ്പുറ-
മെന്നുമിനിക്കിഹപറവാനില്ലും
അരുളിച്ചെയ്തനുഗ്രഹപോതുമുനി
പരമാർത്ഥംനിരുപിച്ചതുശേഷം
പരനാരീജനസംഗംചെയ്താൽ
ദുരിതംപെരുകുംഗൃഹധർമ്മന്ത്രനാം
ഗുരുവാജ്ഞയെപ്പറഞ്ഞിതുഞാനും
മറിവാൻകുറ്റിയൊരിച്ചീടേണം
പറയാമെങ്കിൽമനുഷ്യജന്മങ്ങൾ-
ക്കറുപതുമറുപതുമായുസ്സല്ലേ
ആയതിലറുപതുറക്കംകൊണ്ടും
പോയതിലറുപതുപിന്നെശേഷിക്കും

വൃദ്ധതകൊണ്ടും ബാലതകൊണ്ടുമൊ-
ന്നുംബാലർവൃത്തിയിലുംകാണാം
ഷ്ടപ്പൂർവ്വർഷംമുഴുവൻകിട്ട-
മതിന്നപ്പുറമൊട്ടുംപോരായ്മയില്ലാ
അരപ്പാദംവേണംസുകൃതാഗമർക്കുന്ന
തല്ലതെൺപതിനുകർമ്മംചെയ്യാൻ
അക്കാലത്തെല്ലാംഗേഹത്തെ
ചൊൽക്കേൾക്കാമായിവിഴുപ്പുംകെട്ടര-
ലാസ്സ്യംപൂച്ചുകിടക്കയുമവരുടെ
മക്കൾക്കെല്ലായിലെടുത്തുനടക്കയും
ഇക്കാലംകൊണ്ടുപിറിഞ്ഞനാൾകൾ
പൊക്കമെഴുന്നൊരുസത്ഗതിമാർഗ്ഗം
ദുഃഖമതാംദുരിതംബാധിതനുടെ
യക്കരെപോരാൻക്രിയകയില്ല
അപ്പുറമർത്ഥമതെന്നാക്കണ്ടെങ്കിലു-
മിപ്പുറമഞ്ഞൊരുമോഹംതോന്നിയ-
തിപ്പോഴതാണുസാധിക്കാതെയൊ-
ഴിപ്പുറമാത്രംക്ഷമയില്ലുള്ളിൽ
കായത്തിന്നൊരുദോഷംവന്നാൽ
പ്രായശ്ചിത്തംകൊണ്ടതുനീക്കാം
ആയതുമെന്തതല്ലന്നാലെന്തിഹ
പ്രായശ്ചിത്തസ്മൃതിയുണ്ടാക്കി?
ആയിരമക്ഷികളുള്ളമഹേന്ദ്രന-
മായത്തിമിഴിയാളാമഹല്യയെ
മായംകൊണ്ടുലഭിച്ചുരസിച്ചൊരു-
പായംചെയ്തൊരുപാരാതെരമിച്ചു
മിത്രാവരുണന്മാരുർവ്വശിയെ
കുത്രചിൽനിന്നുപുണർന്നിതുപണ്ടും
ആയവരൊന്നുമൊരുനേരത്തെ
പ്രായശ്ചിത്തംചെയ്തതുമില്ലത്രെ
ആയതുപോലെനമുക്കുംപിന്നെ
പ്രായശ്ചിത്തംചെയ്യാമുടനെ
ചലമിഴിയാളെ! ചാന്ദ്രായണവിധി
നലമൊടുചെയ്തുവിശുദ്ധിവരുത്താം
നലമൊടുനമ്മൾഎടുത്തുകഴിഞ്ഞാൽ
കലിതാനന്ദമിരുത്തിക്കൊണ്ടു്
ആരുംഗ്രഹിയാതന്തികഴിഞ്ഞാൽ
വാരസ്ത്രീമണിഭവനംതന്നിൽ
കൊണ്ടിഹചെന്നൊന്നാഗ്രഹമവളെ-
കൊണ്ടുലഭിപ്പിച്ചീടുകവേണം.

ഏവംമുനീന്ദ്രനുടെഭാവമെന്നാകിലേതും
ആവതില്ലെന്നുകൊണ്ടുപോവാൻമടിക്കരുതു്
എന്നുരച്ചവളുമന്നുരാജനിതന്നിൽ
ചന്ദ്രഹാസിക്കുംമുമ്പെമന്ദംമുനിവരനെ
കുന്നത്തിലെടുത്തെറിക്കൊണ്ടങ്ങുപുറപ്പെട്ടു
വണ്ടുനിറത്തെപ്പോലിരുണ്ടുള്ളതിമിരങ്ങൾ
കൊണ്ടുനിറഞ്ഞവഴികണ്ടുകൂടാഞ്ഞുപാരം
കൊണ്ടുചെന്നുകൈതപ്പിക്കൊണ്ടുനടന്നുചെന്നു
കാട്ടിൽമങ്ങളുമൊട്ടിൽവഴിപിഴച്ചു
കല്ലിന്റിടയിൽകാലുംതല്ലിയലച്ചുകാട്ടു-
വള്ളികളിൽതടഞ്ഞുവല്ലാതെപോകുന്നേരം
കൊല്ലാതെകഴുവേറിക്കള്ളന്മാർകിടക്കുന്ന
കള്ളപ്പറമ്പിൽചെന്നുകേറിശീലാവതിയന്നു്

അക്കാലംകിമപിച്ചുതക്കിപ്പുറമേ
തസ്കരജാതികളങ്ങൊരുകൂട്ടം
തെക്കുവടക്കവർകൂപ്പാരെല്ലാരു
തക്കംനോക്കിനടക്കുന്നേരം
രാത്രിയിലാമരമനതന്നില-
കത്തുകരേറിക്കട്ടുതുടങ്ങി
കാത്തുകിടക്കുംകാവൽക്കാർക്കു
കള്ളുകുടിച്ചൊരുബോധവുമില്ല
ചത്തശവത്തെപ്പോലൊരുകൂട്ടം
ത്തിരുനിരകെട്ടുറങ്ങീടുന്നു
കള്ളന്മാരവർഭണ്ഡാരത്തെളി-
ലുള്ളതശേഷംമോഷ്ടിച്ചാർചില
വെള്ളിക്കുടവുംപൊന്നുംകുടവും
വെള്ളപ്പട്ടുകൾചകലാസുകളും
പൊന്നരിഞ്ഞാണംമുത്തുകടുക്കൻ
പൊന്നുംകിണ്ടികൾചങ്ങലവട്ടക
ഇത്തരമെല്ലാംകട്ടുകൊണ്ടവർ
സത്വരമങ്ങുഗമിച്ചൊരുശേഷം
ഭൃത്യന്മാർചിലർബോധിച്ചുടനെ
പൃഥ്വീപതിയോടുചെന്നറിയിച്ചു
കേട്ടവർകേട്ടവർകൂട്ടമെരിച്ചു
മോഷ്ടാക്കന്മാർവന്നുസമസ്തം
മോഷ്ടിച്ചുംകൊണ്ടങ്ങുതിരിച്ചതു
ചട്ടക്കാരിവർബോധിച്ചില്ലാ.
കട്ടജനത്തെപ്പിടിച്ചുചെന്നിഹ
കെട്ടിക്കൊണ്ടുവരാഞ്ഞാൽനിങ്ങടെ
അഷ്ടിമുടക്കംചാത്രക്കാരൻ
വീട്ടിലുമുള്ളതുകത്തിക്കവരും
പെട്ടെന്നിങ്ങനെഘോഷിച്ചുംകൊ-
ണ്ടൊട്ടുവഴിക്കിഹമണ്ടിഭടന്മാർ
തെക്കാലിക്കിതമണ്ടിവനത്തിൽ
പുക്കിതുതസ്കരരതിഭയമോടെ
അക്കാലത്തുവിളിച്ചുവിളിച്ചുമായിന-
മുക്കുതരക്കേടായ്‌വരുമെന്നവ-
രൊക്കെക്കൂടെയുഴന്നവിടത്തിൽ
നിൽക്കുംനേരംകാണായ്മുന്നിൽ
കണ്ണുമടച്ചുതപംചെയ്യുന്നൊരു
മാണ്ഡവ്യൻമുനിതന്നുടെനികടെ
സപ്തന്നംകെട്ടിയെടുത്തുവലത്തൊരു-
മണ്ണുമിരിക്കിക്കൊട്ടിപ്പെറി!ത്തൊ
തങ്ങടെപ്രാണനെയുംകൊണ്ടോടി
ത്വരസാചലാചലക്കുട്ടിലൊളിച്ചു
പാടവമേറിനൃപഭടരെല്ലാം
പോരിനടിഞ്ഞചർസന്നാഹത്തൊടു
ക്രൂരിപ്പലവകതോക്കുകൾവേലികൾ
ചാടിക്കൂക്കിവിളിച്ചുംകൊണ്ടട-
നോടിയടുത്തമ്പുറകേക്കൂടി.
ഓട്ടുകൾപൂകതിരിഞ്ഞൊരുനേരം.

കനകമഹാമണിഭൂഷണജാലവും

മനോവധിമാജ്ജനവാസനാളികളും
വനഭൂവിനിന്നു തപം ചെയ്തീടും
മുനിവരനികടേ കാണ്മാനായ് വന്നു
എല്ലാമായത്തു കെട്ടിയെടുത്തവ-
രുല്ലാസത്തോടു ചൊല്ലീടുന്നു
നല്ലവനല്ലിത്താടിക്കാരനി-
തെല്ലാമവനുടെ കാപട്യമതായ് വരു
മില്ലൊരു സംശയമിവനുടെ മുള്ളക
മെല്ലാമിന്നു ശമിപ്പിക്കേണം
എല്ലു നുറുങ്ങെത്തല്ലീടേണം
പല്ലുകൾ തച്ചുതകർത്തീടേണം
കൊല്ലാതിവനെ കഴുവേറ്റേണമി-
തെല്ലാം പുനരങ്ങറിയിച്ചീടാം
കല്ലാക്രമമരുതിതിലൊന്നും
സ്വല്പം നിങ്ങൾ ക്ഷമിച്ചീടേണം
കൊല്ലത്തുതിരിയേണമിനിയുമതെന്നാൽ
തൽപരമാർത്ഥമതെല്ലാമറിയാം
കല്പിതമിട്ടു തിരിഞ്ഞഥ പുനരപി
മങ്ങിനടന്നഥ കള്ളന്മാരെ
കണ്ടു പിടിച്ചഥ കോട്ടയ്ക്കുള്ളിൽ
കൊണ്ടുചെന്നവിടെ വിലങ്ങിലുമിട്ടു
തിരുവുള്ള കാര്യക്കാരന്മാർ
തിരുമുമ്പിൽ ചെന്നങ്ങറിയിച്ചു
തിരുപണ്ടാരപ്പെട്ടികളെല്ലാം
തിരുടിക്കൊണ്ടു തിരിച്ചവരാന്മാർ
തിരുകള്ളന്മാർ പലരുണ്ടവരെ
അരസാ ചെന്നു തിരഞ്ഞു പിടിച്ചു
തിരിയാത്താളുകളുടയവർക്കൊരു
തിരുവുള്ളം കൊണ്ടിവരെക്കിട്ടി
ചോരന്മാരെ കഴുവേറ്റാനട-
നാരാച്ചാരിൽ കല്പിച്ചിപ്പിൻ
പാരാതിങ്ങിനെ കല്പിച്ചു നൃപ-
നാരോഹണവും തീർത്തു ഭടന്മാർ
അന്നേരത്തൊരു കൈക്കാരനവിടെ
ചെന്നു വണങ്ങിയുണർത്തിക്കുന്നു.
കണ്ണുമടച്ചൊരു താടിക്കാരൻ
കാട്ടിൽ നടുവിലിരിക്കുന്നുണ്ടു്
ഞങ്ങളനേകം ചോദിച്ചിട്ടും
ചങ്ങാതിക്കൊരനക്കവുമില്ല
അവനെക്കൂടെ നമസ്കരിയാത-
ല്ലിങ്ങനെ കള്ളന്മാരിതു ചെയ്തു
എന്നതു കേട്ടരുൾ ചെയ്തു നരേന്ദ്രൻ
വന്നതു വന്നു വനത്തിലിരിപ്പൂ
മന്ദനതാമവനറിയാവല്ലിതു
വന്നതുമെന്നാലവനെക്കൂടെ
ക്കൊന്നില്ലെന്നാലിനിയും തസ്കര
വൃന്ദം വന്നിഹ മോഷണമുണ്ടാം
എന്നറിഞ്ഞീലേ നിങ്ങളെ
സന്നാഹം പോലെല്ലാം ചെയ്യിൻ
മന്നവനിങ്ങനെ മൗനം കൊണ്ടു പ-
പന്നമിതെന്നരുവാളം ചെയ്യാൻ

മന്നിൽ മഹീപതി ഭാവത്തോടെ
വന്നു പിറന്നു വളർന്നു ജനത്തിനു-
മിന്നിഹ കാര്യം കാര്യവിചാരമി-
ല്ലന്നു മഹീപതി പാരം തുച്ഛം
എന്നതു കൊണ്ടു വിവേകമൊരല്പവു-
മന്നുള്ളരചനുണ്ടായില്ല
തല്പം നൃപനിഹ കൊല്ലം സചിവൻ
കൊല്ലം നൃപനിഹ തിന്നും സചിവൻ
ഒന്നും മോക്ഷിക്കേണ്ട മുനിയെ-
ക്കൊന്നാൽ മതിയെന്നരചനു പക്ഷം
കൊല്ലാതെ കഴുവേറ്റാനവരോടു
ചൊല്ലിയയച്ചിതു കാര്യക്കാരൻ
ഉള്ളിലടങ്ങാ പലാർത്ഥങ്ങൾക്കട-
ങ്ങപ്പിലിരട്ടിപ്പുളിപ്പുണ്ടാകം
കൽപിച്ചതിലൊരു ചത്തുമടങ്ങ
കവിഞ്ഞു നടക്കും കാര്യക്കാരും
വമ്പു പറഞ്ഞു പിടിച്ചു പറിച്ചു ത-
ന്നിമ്പമടിക്കാതൊരു സാധുവൊട-
ങ്ങമ്പതു രാശി പിടിച്ചു പറിച്ചതി
ലൊമ്പതു രാശി നൃപനു കൊടുക്കും;
ഇത്ഥം നൃപനൊടു ഭോഷ്ക്കറിയിക്കും
ശുദ്ധൻ നൃപനതു ബോധിച്ചീടും
രണ്ടു ജനങ്ങൾ തമ്മിൽ കാര്യം
കൊണ്ടു വിവാദിച്ചരമനാപ്പുക്കാൽ
രണ്ടു ജനത്തിനുമരചനെയത്തി
കണ്ടറിയിപ്പാൻ സംഗതിക്രമം
കാര്യക്കാരുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നവർ
കാര്യമതെല്ലാമങ്ങറിയിച്ചു
കയ്യൂണത്തിനു കാവുചതുമ്പോൾ
വക്കാണത്തിനു വട്ടം കൂട്ടും
നേരില്ലാത്തോൻ കാര്യക്കാരനു
ചേരും ദ്രവ്യമെടുത്തു കൊടുത്താൽ
നേരുള്ളവനെ സ്ഥാനന്നുള്ളൊരു
പേരും നാൾക്കിപ്പക്കിയയയ്ക്കും
അക്കഥയൊന്നും നൃപനെ ബോധി-
പ്പിക്കയുമില്ലവരിങ്ങനെ ചട്ടം
താഴത്തവരാണിവർ വരുന്നു
താഴത്തെ ജനങ്ങൾ വരുന്നു
രണ്ടുകടക്കാർ നാംപൂരാത്മര
കണ്ടു പടിപ്പുരക്കേറുന്നതുഞാൻ
രണ്ടുകടക്കൊരു തിട്ടിനു വന്നവ-
രുണ്ടും കൊണ്ടവരങ്ങു നടന്നു
ഇങ്ങിനെ പലപല കള്ളമറിയിക്കും
തങ്ങടെ നായകനാകിയ നൃപനെ
അങ്ങിനെയുള്ളവനിഹ ധരണിതല-
മെങ്ങുമൊരേടവുമില്ലെന്നാലും
ഇങ്ങിനെ മാണ്ഡവ്യൻ മുനിതിലകനു
സംഗതിവന്നവതന്നേ വന്നു
മതിനൊരു കാരണമുണ്ടതു മഹാവിസ-
കഥനം ചെയ്തിട്ടെന്തൊരു കാര്യം
മതിമാൻ മാമുനി തിലകൻ കഴുവേ-

ലതിബഹുകാലമലഞ്ഞുകിടന്നു
ശശിമുഖിയാമവളർദ്ധനിശായാം
അതിനുടെനേരെതപ്പിത്തപ്പി
പതിയെത്തോളിലെടുത്തുംകൊണ്ടു വ-
ളതിവേഗതയൊടു ചെന്നകമേറി
ഉഗ്രതപോമുനിതന്നുടെമസ്തക-
മഗ്രസ്ഥിതമായുള്ളൊരുശൂലേ
വ്യഗ്രതപൂണ്ടുകിടക്കുംവിപ്രകു-
ലാഗ്രേസരനാംമാണ്ഡവ്യന്റെ
കാലേലപ്പൊട്ടുതട്ടിയനേരം
ശൂലവുമൊന്നുകുലുങ്ങികനക്കെ
മുറിയിളകീട്ടൊരുവേദനവന്നു
കുറെയല്ലാഞ്ഞുപറഞ്ഞുമുനീന്ദ്രൻ
കഷ്ടംനമ്മുടെപാദേവന്നിഹ
മുട്ടുന്നവനിവനേതൊരുമൂഢൻ
പെട്ടെന്നാതുരനാകിനനമ്മെ
തൊട്ടെന്നല്ലകുലുക്കിശ്ശൂലം
ഒട്ടുശമിച്ചൊരുവേദനയിപ്പോൾ
മുട്ടുമടങ്ങുകടുത്തുകഠോരം
ഉഗ്രതപസ്സല്ലേനീ? നിന്നുടെ
വിഗ്രഹനാശംവരട്ടെമുതുക്ക!
നിന്നുടെചപലതഞാനറിയുന്നു
തന്നിതുവിസ്മയമെന്നതുപറയാം
വേളികഴിച്ചപതിവ്രതതന്നുടെ
തോളിൽകേറിയിരുന്നുംകൊണ്ടതി-
ധൂളിയതാകുംവേശ്യയിരിക്കും
മാളികകേറാനല്ലേഗമനം
അയ്യോകിഴവച്ചാരേതന്നുടെ
കല്ലോകാലോകണ്ണോമൂക്കോ
നെല്ലോമുഖമോനല്ലതുവേശ്യാ-
സംയോഗത്തിനുസാധനമിപ്പോൾ
മണിമാണിക്കത്തിന്നിഹനല്ലൊരു
മണിയായുള്ളരഹസ്യക്കാരൻ
ഇത്രമനോഹരനായൊരുപുരുഷനെ
യെത്രകൊതിച്ചുലഭിച്ചിതവൾക്കും
തഴുകീടുവതിനുതപ്പിത്തപ്പി
ക്കിഴവൻമെല്ലെച്ചെല്ലുന്നേരം
ഒഴുകീടുംചലമവളുടെമുലമേൽ
പിഴുകീടുംമണമേറിനനാടൻ
പുഴുവിന്നുള്ളൊരു പരിമളമൊക്കെ
പിഴുകിടുവതിനുംസംഗതിവന്നു
കഴുവേറീടിനനമ്മിനിയെന്തിനു
പഴുതേയവളെയുപേക്ഷിക്കുന്നു
നമ്മെത്തോളിലെടുപ്പാനിന്നൊരു
നന്മൊഴിയാളില്ലായതുഖേദം
ധാർമ്മികനായിവയോധികനായി
കാർമ്മികനാകിനതാനൊരുകുലടാ-
കാമുകനായതു കേട്ടാൽനാറിഹ
മാമുനിമാർക്കപഖ്യാതിയശേഷം
ഭാര്യയിലാഗ്രഹമുണ്ടെന്നല്ലവൾ
ഭാരംപോലെചുമന്നൊരുവൃഷലീ-
വീട്ടിലിറക്കിയതന്നോടവളെ
ക്കൂട്ടിയിണക്കിക്കുത്സിതമാകിന
ഗോഷ്ഠികളുള്ള ചടങ്ങുംകാട്ടി-
ക്കൂട്ടണമെന്നൊരുദുശ്ശീലത്തെ
കേട്ടുജനങ്ങൾചിരിക്കുംനമ്മുടെ
കൂട്ടക്കാരെക്കൂടെദുഷിക്കും
പൊട്ടപ്പാൽക്കുടിപോലെനേത്രമ-
ടച്ചുംകൊണ്ടിഹതാനിതുചെയ്താൽ
കാഷ്ഠക്കാരുടെപരിഹാസത്തിനു
താഴ്ചവരുത്താൻതാന്മതിയാമോ?
കാര്യംകൂടാതെന്തിനുപാഴിൽ
കലഹിക്കുന്നതുനീയിനിനാളെ
സൂര്യനുദിക്കുംമുമ്പേമരണം-
പ്രാപിക്കുംദൃഢമെന്നുശപിച്ചു
കോപിതനാകിനമാണ്ഡവ്യന്റെ

ശാപമതേറ്റുടനുഗ്രതപോമുനി
താപംപൂണ്ടുപറഞ്ഞുപതുക്കെ
ശാപംഹന്ത! ഫലിച്ചുസുശീലേ
നിന്നുടെവാക്കിനെലംഘിച്ചിട്ടിഹ
വന്നുഭവിച്ചുനമുക്കുവിനാശം
നിന്നുടെപാതിവ്രത്യബലംകൊ-
ണ്ടെന്നുടെജീവനെരക്ഷിച്ചെങ്കിൽ
നമ്മുടെഭാഗ്യമതല്ലെന്നാൽമമ
കർമ്മമതെന്നേപറവാനുള്ളൂ
ഇന്നിനിഗണികാസംഗംവേണ്ടന-
ടന്നാലുംപുറകോട്ടിനിവേഗാൽ
ഉത്തമയാകിനശീലവതീപുന-
രുത്തരമേവംകിമപിപറഞ്ഞു-
ഭർത്താവേതുംഖേദിക്കേണ്ടാ
പാർത്താലിതിനൊരുപായമതുണ്ടാം
മാർത്താണ്ഡൻമമവൈധവ്യത്തെവ-
രുത്താതേപരിപാലിക്കേണം.
അർക്കൻനാളെയുദിക്കരുതെന്നുവി-
ലക്കാൻഭാവമിനിക്കുണ്ടധുനാ.

തൽകൃപവരുവാനർക്കനെയിന്നുന-
മുക്കൊരുനിയമമെടുക്കണമുഗ്രം
ആശ്രമവാടംതന്നിൽചെന്നാൽ
വാസ്തവമൊരുകഴിവുണ്ടായീടും
വിശ്വാസംവരുമന്നേരംതവ
വിശ്വാധീശൻസാക്ഷിദിനേശൻ
എന്നുപറഞ്ഞുതിരിച്ചുനടന്നു
ചെന്നുനിജാശ്രമവാടംപുക്ക്
തന്നുടെപതിയെയത്രകിടത്തി
ചെന്നുകുളിച്ചുപതിവ്രതവേഗാൽ
തന്നുടെനെടുമംഗല്യവിശേഷം
വന്നിടരുതെന്നാദരവോടെ
വന്ദ്യന്മാരാമിന്ദ്രമരുൽസുര-
ചന്ദ്രവിരിഞ്ചമഹേന്ദ്രാദികളുടെ
വന്ദനമൻപൊടുചെയ്തുമിച്ചിരി
വന്ദനമാശുതുടങ്ങികൃശാംഗി.

പദം

വന്ദേഹം ഭാനോ! വന്ദേഹം
സന്ദേഹം കൂടാതെ നമ്മുടെ
സന്താപം ശമിപ്പിക്കേണം
സങ്കടവിശങ്കടം നിരാകരി
നിൻ കടാക്ഷമെങ്കൽ വേണമൻപൊടു — വന്ദേ
ഭക്തബന്ധോ! പാഹി ഭർത്താരം
ആർത്തികളകററി കാംക്ഷിത
പൂർത്തികൾ വരുത്തീടേണം
കീർത്തനീയമൂർത്തിയായ നിൻ പദ-
മോർത്തുകൊണ്ടു പാർത്തുകൊൾക മമ ഗതി — വന്ദേ
താപസേന്ദ്രന്റെ ശാപമേ
താപത്തിന്നു മൂലമുടൻ
ആപത്തിന്നു ഹേതുവായെൻ
പാപജാതപാതമായി വന്നിതു
പാവനാംഗ പാഹി! പാഹി! ദിനകര! — വന്ദേ
ഉദിക്കാതെ നാളെ വസിക്കേണം
ഉദിക്കുമ്പോളെന്നുടെ നാഥൻ
പതിക്കും പോലെന്നു മാണ്ഡവ്യൻ
വിധിച്ചു ഹന്ത! ചതിച്ചു നമ്മെ മുനി!
വധിച്ചുവെങ്കിലതിനു ഖേദമില്ലിഹ! — വന്ദേ
വൈഷമ്യം മമ വൈധവ്യം
വരാതെ ലോകേശാ നമ്മെ
പരാതെ പാലിച്ചീടേണം
പരമയോഗിവരരുമിന്നവനൊരു
ശരണഖേദമരണമഞ്ജസാ വിഭോ! — വന്ദേ
കല്യാണമൻപാഹി! കല്യാണം!
ഉല്ലാസമിയന്നു മമ
ശല്യങ്ങളൊഴിച്ചീടേണം
ഉദയശൈലമുപരി വന്നിരിക്കിലും
ഉദയമാവമരുതു ദേവ! ഭാസ്കര! — വന്ദേഹം

ശീലവതീ അതിവചനമതിങ്ങനെ
ത്തിങ്ങിന രസമൊടു കേട്ടു ദിനേശൻ
കാലവിധായകനെങ്കിലുമവളുടെ
ശീലഗുണാദികൾ മൂലമവൾക്കനു-
കൂലമതാകിന കാലവിളംബന-
മാലോലതയോടുദയശൈലവരന്റെ വി-
ശാലമതാകിന ശിഖരം തന്നിൽ
ബാലദിവാകരഭാവത്തോടെ
ശൂലാധിതനാം മുനിയും ശാപാൽ
കാലവശംഗതനാകിയ മുനിയുടെ
പാലനമൻപൊടു ചെയ്യുതിനായി
ശീലവതീഹിതപൂരണനിരതൻ
തത്ര മറഞ്ഞു വസിച്ചതുമൂലം
സച്ചരിത്രൻ മിത്രൻ ഭഗവാൻ
അക്കാലമുദിക്കാഞ്ഞതുകൊണ്ടു ജ-
ഗത്രയമൊക്കെപ്പരവശപ്പെട്ടു
രാത്രിയിലുള്ള ജനങ്ങളശേഷം
രാത്രിവിരാമം കാണാഞ്ഞത്രയു-
മാർത്തികലർന്നു മുറയ്ക്കുണർന്നും പു-
നരപി നികാമമുറങ്ങിന്നാരും
പുറത്തു പുറപ്പെട്ടവാൻ ഭയമേററം
ഉറത്തു കറുത്ത പരക്കുമിരുട്ടുകൾ
കൊണ്ടു വിരണ്ടും തങ്ങളിലാക്കും
കണ്ടും കൂടമഹാവൈഷമ്യം
കണ്ടും കനമറിഞ്ഞും കൂടതു
കൊണ്ടുമിറങ്ങി നടപ്പാൻ മേലാ
ഭൂമിയിലുള്ള മഹാബ്രാഹ്മണരും
മാമുനിമാരും മററുള്ളവരും
യാമിനി വിരതി വരാഞ്ഞതു മൂലം
കാമിതവിധിയുമിളച്ചു വസിച്ചു
നാമിനി നിയമമുപേക്ഷിച്ചതിനാൽ
നരകക്കുഴിയിൽ ചാടുകയായി
കാമിനിമാർക്കും പുരുഷന്മാർക്കും
കാമവിലാസം കൊണ്ടു മുഷിഞ്ഞു.
ഭൂരിമനോഹരമല്ലതെന്നാലും
കോരിക്കോരിയൊഴിച്ചാൽ മുഷിയും
അർക്കനുദിക്കാഞ്ഞപ്പോൾ ചന്ദ്രനു
മക്കാലങ്ങളിലുദയം നാസ്തി
നക്ഷത്രങ്ങൾക്കൊഗമനാഗമനം
തൽക്ഷണമില്ലാതായിതു കാലം
ഭൂതപ്രേതപിശാചാദികളും
ഭുവനം തന്നിൽ നിറഞ്ഞു ചമഞ്ഞു
കള്ളന്മാർക്കിഹ കൂട്ടമുടിപ്പാ-
നുള്ള പരാക്രമമെത്രയുമധികം
വേലിയവരുടെ ധർമ്മാധർമ്മം
വേദാദ്ധ്യയനം സന്ധ്യാവന്ദനം
ഓദനപാകം ശാസ്ത്രം തർപ്പണ-
മാദി സമസ്തം നാസ്തിയതായി
ദേവക്ഷേത്രേ പൂജകളീശ്വര-
സേവാവിധികൾ നമസ്കാരാദികൾ
നൈവേദ്യങ്ങൾ ജപങ്ങളുമെന്നിവ
കേവലമൊക്കെമുടങ്ങിതദാനീം
ധരണീസുരരുടെ യാഗാദികളും
കരണീയങ്ങൾ നശിച്ചതുമൂലം
സുരവൃന്ദങ്ങൾക്കഷ്ടിമുടങ്ങി
പരവശരവരുമന്നൊതുങ്ങി
അഷ്ടവസുക്കളുമശ്വിനികളുമമര-
ശ്രേഷ്ഠന്മാരും കിംപുരുഷാദികൾ
അഷ്ടദിഗീശന്മാരും കൂടി
ക്ലിഷ്ടതപൂണ്ടു മഹേന്ദ്രസമീപേ
ചെന്നഥ യോഗം കൂടി വിചാരി-
ക്കുന്നൊരു സമയേ നാരദമുനിയും
മന്ദസ്മിതവും തൂകിപ്പരിചൊടു
വന്നു വിശേഷം ബോധിപ്പിച്ചു.
ഉഗ്രതപസ്സുള്ളൊരു മുനിയുടെ
സദ്ഗൃഹിണിയാണാശീലാവതി തൻ ഭ-
ർത്തൃവിനാശഭയം കൊണ്ടവൾ തൻ ഭ-
ർത്തൃപ്രീതി വരുത്താൻ ചരിതമു-
ദിക്കരുതെന്നു വിലക്കുക കാരണ-
മർക്കനുദിക്കുന്നില്ലതുമൂലം
സൽക്കർമ്മങ്ങളശേഷം മുട്ടി

സ്വർഗ്ഗിജനങ്ങൾക്കപ്രിയമൂർഖം
അക്കളിച്ചാലവരുടെഭർത്താ-
വക്കജവീട്ടിൽപോമെന്നൊരുമുനി
കർക്കശമാകിയശാപംനൽകി
ദുർഘടമെല്ലാമായതുമൂലം
താപിക്കാരുടെകുസൃതികൾകണ്ടാൽ
താഡിക്കാത്തവർവിട്ടഭോഷന്മാർ
ഭേദിക്കാതവനങ്ങളിലെല്ലാം
കൂടിക്കൊണ്ടവർകണ്ടജനത്തെ
ശാപംകൊണ്ടുനശിപ്പിക്കുന്നു
കോപംകൊണ്ടൊരുപൊറുതിയുമില്ല.
താപസവരരുടെമുഷ്കപൊറാഞ്ഞൊരു
ഭൂപൻകല്പിച്ചൊരുതാപസനെ-
ക്കഴുവേററിച്ച പിന്നെയുമമ്മുനി
കഴുവേലങ്ങമലന്നുകിടന്നിഹ
വഴിപോകുന്നാജനത്തെത്താനൊരു-
പിഴകൂടാതെശപിച്ചുതുടങ്ങി
നമ്മുടെകൂട്ടക്കാരെപ്പോലെ
ദുർമ്മര്യാദംമററാർക്കുള്ളു?
തനിയേമരണമടുത്തമുതുക്കൻ
മുനിയേസപദിശപിക്കനിമിത്തം
മനുജസുരാസുരമുനിവൃന്ദത്തിനു-
മനുഭവമിങ്ങനെവന്നുഭവിച്ചു
നാരദവചനംകേട്ടുമഹേന്ദ്രൻ
നമ്മാലെളുതല്ലെന്നുരചെയ്തു
നീരജഭവനെക്കാണ്മാനന്നുടനെ
വാരണവരഗളമേറിനടന്നു
കുടതഴചാമരമെന്നിവചിഹ്നം
പടുപടഹധ്വനികൊമ്പുംകുഴലും
തുടിതകിൽതിമിലയിടയ്ക്കയുടുക്കുകൾ
ഝടഝടരവമൊടുവാനവർസേനാ-
ഭടജനമൊന്നിക്കെനടന്നിതുമുൻപിൽ
ചൊല്ലേറീടിനമുപ്പത്തുകോടികൾ
മുക്കോടിയുമമരന്മാരുടെകുല-
മൊന്നൊക്കക്കൂടിവിരിഞ്ചനികേതം
പുക്കുവിരിഞ്ചനെവന്ദനചെയ്തു
ജംഭനിഷൂദനനൻപൊടുപങ്കജ-
സംഭവനോടുവിശേഷമശേഷം
സംഭ്രമസഹിതംശീലാവതീവ്രത-
സംഭൃതംബതബോധിപ്പിച്ചു.
ഇങ്ങനെയുള്ളൊരുസങ്കടമെങ്കില-
തിങ്ങുന്നിനച്ചാലെളുതല്ലേതും
അംഗജനാശനനോടറിയിച്ചാൽ
സംഗതിവരുമീദുർഘടമൊഴിവാൻ
വിരവൊടുഞാനുംപോരാമെന്നു-
നരവിന്ദാസനനരുളിച്ചെയ്തു
അരയന്നപ്പുറമേറിനടന്നാം.
നരനാഴികപോകാതെതരസാ
നാലാനനനുംനാരദമുനിയും
കാലാനിലവരുണാദികളും
ബാലാമൃതശേഖരനമരും
കൈലാസാചലമൻപൊടണഞ്ഞു
കോലാഹലമൊടുമണിമയഗോപുര
ശാലാന്തികമേനിന്നാദരവായ്
ശൈലാധീശ്വരനീശ്വരനോടുമ-
ക്കൂലാചാരംതൊഴുതറിയിച്ചു
ഭൂതപ്രേതപിശാചാദികളും
ഭുവനംതന്നിൽനിറഞ്ഞുചമഞ്ഞു
കള്ളന്മാർക്കിതുകെട്ടുമുടിപ്പാൻ
ഉഗ്രപരാക്രമമൈത്രയുമധികം
മംഗലമൈചതമർക്കരുളിച്ചുവി-
ളങ്ങിനസമയംസപദിഭവിച്ചു.

ശീലാവതീചരിതം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

---

൨൨. അഹല്യാമോക്ഷം.

പണ്ടുമഹാഭുജവിക്രമനാംദശ-
കണ്ഠനിതെന്നൊരുരാക്ഷസരാജൻ
ഉണ്ടായ് വന്നുധരിത്രിയിലവനെ-
ക്കണ്ടാലഞ്ജനശൈലസമാനൻ
കണ്ഠതപെരുകിനരാക്ഷസരെക്കൊ-
ണ്ടങ്ങതിൽതുടങ്ങിസുരന്മാർക്കെല്ലാം
ശിക്ഷണമായവരൊക്കെക്കൂടി
ലക്ഷ്മീപതിയെച്ചെന്നുവണങ്ങി
ദക്ഷാചരനാലുള്ളൊരസഹ്യത
ശിക്ഷയിലങ്ങറിയിച്ചൊരുസമയേ
പക്ഷിദ്ധ്വജനാമീശ്വരനവരെ-
രക്ഷിപ്പതിനുമതിന്നരുൾചെയ്തു;—
"ഇക്ഷ്വാകുവംശേനരപുത്രൻകൃപയാ
രക്ഷോവരനതിബലവാനെങ്കിലു-
മക്ഷയഭുജബലനാകുമൊരവന
ശിക്ഷിച്ചിനിഞാൻനിങ്ങളെയെല്ലാം
രക്ഷിച്ചീടുവ"നെന്നരുൾചെയ്തു
മോക്ഷപ്രദനാംപങ്കജനയനൻ;
ഉത്തരകോസലരാജ്യേയത്രയു-
മുത്തമമായൊരയോദ്ധ്യാപുരിയിൽ
കീർത്തിപെരുത്തൊരുദശരഥനാകും
പാർത്ഥിവമകുടശിരോമണിതന്നുടെ

പുത്രനതായ് രാമാഭിധയോടും
പൃത്ഥ്വിയിൽവന്നവതാരംചെയ്തി-
ട്ടത്രവസിക്കുംകാലേകൗശിക-
സത്രവിരോധികളെക്കൊലചെയ്‌വാൻ
പ്രാർത്ഥിതനായതുകാരണമഹിപന്റെ
മൂത്ത്യംഗജനാംലക്ഷ്മണനോടും
ആശ്രിതരക്ഷകനാകിയഭഗവാൻ
വിശ്രുതമാകിയസിദ്ധാശ്രമഭുവി
പാത്തുമഹദ്വേഷികളെക്കൊലചെ-
യ്താർത്തികളഞ്ഞുമുനീന്ദ്രന്മാക്കും
ഭൂപകുമാരന്മാരുടനേഹര-
ചാപംകാൺമതിനാഗ്രഹമോടെ
വിശ്വാമിത്രമുനീശ്വരവചനാൽ
വിശ്വാസത്തൊടുപോയൊരുശേഷം

വീരൻശ്രീരാമചന്ദ്രൻധീരൻതരുണീജന-
മാരൻതരുണഗുണശീലൻസരസീരുഹ-
നേത്രൻമൃദുലതരഗാത്രൻപരിപാലിത-
സത്രൻപരിപഠിതശാസ്ത്രൻപ്രചലിതകാ-
മാസ്ത്രൻപൂർണ്ണേന്ദുനിഭവക്ത്രൻകുശികനൃപ-
പുത്രൻതന്നോടുകൂടിരസിച്ചുപോകുംകാലം

അഗ്രേകണ്ടൊരുകാനനമെത്രയു-
മുഗ്രതരംതരുപൂരംവിമലം
സർഗ്ഗസ്ഥിതിലയകാരണനാംനൃപ-
വർഗ്ഗശിരോമണിചോദിച്ചുടനേ;
"ഏതൊരുകാനനമിന്നുപുരോഭുവി-
ചേതോഹരമിതുകാണാകുന്നു?
പാതകനാശനമായതപോവന-
മേതൊരുമുനിയുടെയെന്നരുൾചെയ്ക,
ഹരികരിനരിമരമഗ്രേനടക്കും
ഹരികൂനരിഹരിണങ്ങളുമിവകൾ
പെരുകിനമോദാലിടചേർന്നിങ്ങിനെ
പരിഭവരഹിതംകാണാകുന്നു;
ഇങ്ങിനെയുള്ളമഹാസ്ഥലദർശന-
സംഗതിവരികയുമില്ലനരാണാം
പുണ്യവിശേഷംകൊണ്ടല്ലാതിതു
മന്യമതേയിടകൂട്ടുകയില്ലാ"
രാമചന്ദ്രഗിരമേവംകേട്ടൊരു
മാമുനീന്ദ്രനഴകോടരുൾചെയ്തു;
ശ്യാമകോമളകളേബര!നിന്നുടെ
കാമിതംരുചിരമെന്നുനമുക്കു
വാമദേവപദഭക്തനതാകിയ
സാമവേദനിധിഗൗതമനെന്നൊരു
മാമുനീശ്വരവരനുളവായി
ഭൂമിതന്നിലൊരുകാലംപണ്ടു
സോമബിംബമുഖിയായൊരഹല്യാ
കോമളാംഗിമൃദുഭാഷിണിയോടും
ശ്യാമകോമളകളേബര!വളരെ
ഭീമമായതപമായവർചെയ്തൊരു
പുണ്യദേശമിതുകാൺകരഘൂത്തമ
പുണ്ഡരീകവിമലായതനേത്ര"

താപസവരനുടെവാക്കുകൾകേട്ടു
ഭൂപകുമാരനുമരുളിച്ചെയ്തു
ശാപവരാധിപഗൗതമമുനിയുടെ
പാപവിമോചനവാസസ്ഥലമിതു
കണ്ടുവണങ്ങിഗമിക്കാനാഗ്രഹ-
മുണ്ടുനമുക്കുമനസ്സിലിദാനീം
ഇണ്ടലകന്നുഗമിച്ചെന്നാലതു-
കൊണ്ടുനമുക്കൊരുമംഗലമുണ്ടാം
എന്നരുൾചെയ്തുമുനീശ്വരസഹിതം
ചെന്നുമഹാവനദേശംപുക്കു
അന്നേരത്തൊരുമോഹനമാംശില
മുന്നിൽപരിചൊടുകാണായ്‌വന്നു
അതിമോദേനപറഞ്ഞാൻമാമുനി
"ഇതുകണ്ടീടുകരാജകുമാര!
മതിമുഖിയായൊരഹല്യാദേവിയെ
ഇതുകാലത്തൊരുശിലയായ്കാൺക
തവപാദകമലംകൊണ്ടുചവുട്ടുക-
യിവളുടെപാപവിമോചനമല്ലോ
അവൾബഹുകാലംദുഃഖിച്ചിങ്ങിനെ
അവനിയിലൊരുശിലയായ്സ്സതതം
ഭവാനുടെപാദസരോരുഹ
ചിന്തനകൊണ്ടതിവിമലാത്മാവാം
ചിന്തിതവിതരണസന്താപദ്രുമ-
നിന്തിരുവടിയുടെവരവുംപാർത്തു
പൂന്തേൻമൊഴിയവൾതന്റെയദൃഷ്ടമ-
തെന്തിഹഞാനുരചെയ്യുതിദാനീം
രാമരമാവരരാഘവവീര!
കാമഫലപ്രദ!കാരുണികോത്തമ!
മാമകദുഃഖനിവാരണമതിനൊരു
താമസമരുതിനിയരവിന്ദാക്ഷ!
ഇങ്ങിനെവളരെപ്രാർത്ഥിച്ചുംകൊ-
ണ്ടംഗനമണിയവളവാണീടുന്നു;
മംഗലനിലയയവൾക്കിനിവേഗാൽ
മംഗലമരുളുകകരുണാസിന്ധോ!
മാമുനിവചനംകേട്ടദശായാം
മനസിതെളിഞ്ഞിദമരുളിച്ചെയ്തു;
"കനിവൊടുമാമുനിപുംഗവവേഗാൽ
ഇതിനുടെകാരണമരുൾചെയ്താലും
മതിമുഖിയായൊരഹല്യാദേവി
സതിജനവംശശിരോമണിരത്നം
അതിസുഖമോടുതപസ്സുംചെയ്തു
പതിയൊടുകൂടിവസിക്കുംകാലം
സംഗതിയിങ്ങിനെവരുവാൻമുനികുല-
പുംഗവ!കാരണമരുൾചെയ്താലും;
മംഗലമൂർത്തിരഘൂത്തമവചനം
ഭംഗിയൊടിങ്ങിനെകേട്ടദശായാം
തിങ്ങിനമോദമൊടതിനുടെകാരണ-
മിങ്ങിനെമുനിവരനരുളിച്ചെയ്തു;
"അമരാധിപനൊരുനാളിഹകുതുകാൽ
ധരണീതലമതുകാൺമതിനായി
പരിചൊടുനല്ലവിമാനവുമേറി

സുരപതിമിഴികൾകണ്ടുരസിച്ചു;
അരികുലകാലനനേകംമിഴികൾ-
തരണംചെയ്തുഗമിക്കുംകാലം
ലോകമഹാമണിദീപമതായൊരു-
ളർക്കവുമബ്ധിയിലാശുമറഞ്ഞു;
താരഗണങ്ങളുദിച്ചുവിളങ്ങി
സാരസജാലവുമങ്ങഥമങ്ങി
ചന്ദ്രനുദിച്ചഴകോടഥപൊങ്ങി
ചന്ദ്രികയുലകിലശേഷംതിങ്ങി;
അംഗനമാരൊടുക്രീഡിച്ചിലജന-
മംഗജനാടകമാടുവതിന്നായ്
ഭംഗികലർന്നൊരുപുരകളിൽവാണവർ
ശൃംഗാരങ്ങൾനടിച്ചുതുടങ്ങി;
തിങ്ങിനമോദമൊടമരേശൻതാൻ
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരുരാത്രിയിൽവേഗാ-
ലങ്ങുഗമിക്കുന്നേരമധോഭുവി-
ഭംഗിയിലൊരുവനമവിടെക്കണ്ടു;
ഗൗതമമുനിയുടെയാശ്രമദേശം
കൗതുകമോടഥകണ്ടുമഹേന്ദ്രൻ
അതിശയമോടൊരുപൂങ്കാവുംപുന-
രതിലൊരുമതിമുഖിവിലസീടുവതും
പ്രതിമുഖമവിടെകണ്ടുസുരേശ്വര-
നതിമോദത്തൊടുനോക്കുംസമയേ
അതികുടിലഘനസദൃശനിറമുടയവേണിയും
അത്ഭുതമാകുംനിടിലപ്രദേശവും
രതിരമണകനകമലചാപത്തിനേററവും
ആതങ്കമേകുന്നചില്ലിവില്ലാട്ടവും
കമലദളവിമലരുചികണ്ണിണഭംഗിയും
കാമതൂണീരമോടൊത്തകർണ്ണങ്ങളും,
തിലകുസുമസമമുടയനാസികാഭംഗിയും
തിങ്കൾക്കുതുല്യംനിരങ്കമാംവക്ത്രവും
വനജസമഘനസുകുചകലശകുഡ്മളം
വക്ഷഃപ്രദേശംനിറഞ്ഞുതിങ്ങിത്തദാ
മൃദുലതരകരയുഗളവടിവുമതിമോഹനം
ആനന്ദമുണ്ടാംവലിത്രയശോഭയും
പുളിനമൊടുസമജഘനമതികൃശസുമദ്ധ്യവും
പൂന്തുകിൽചാർത്തുമക്കാഞ്ചിരത്നശോഭയും
കദളിയൊടുകലഹമതുദിനവുമഥചെയ്തീടും
കാമിനീമൗലിതന്നൂരുപ്രദേശവും
കമലകുലമനിശമപചൽപുറവടികൾകാണുകയാൽ
കാമഭംഗേനജലംപുക്കുമേവിനാർ
അരുതരുതുപറവതിനുനാഗാധിരാജനും
അത്ഭുതസൗന്ദര്യമോഹനാഡംബരം
സുരതരുണിജനമഖിലമപ്സരസ്ത്രീകളും
പരിചിനൊടുകാൺകിലോനാണമായോടിടും
കമലാക്ഷിയെയിങ്ങിനെകണ്ടു
കാമാസ്ത്രവുമാപ്പോഴേകൊണ്ടു
വലശാസനനൊന്നുവിരണ്ടു
ചലനാശയനായതുകൊണ്ടു
തലമുടികണ്ടുംമുലയിണകണ്ടും
കളിരുചികണ്ടുംമനമതുമാണ്ടും
സുമബാണനുമൊന്നുകടുത്തു
സുമസായകമൊക്കെയെടുത്തു
വിരവൊടതിലൊന്നുതൊടുത്തു
സുരനാഥനെയൊന്നുകൊടുത്തു
ശരമതെടുത്തുഗുണമൊടുചേർത്തു
സമയമതോർത്തു ചതിവതുപാർത്തു
പുരുഹൂതനുബുദ്ധിപകർന്നു
പരനാരിയിലാശവളർന്നു
സുരകാമിനിമാരെമറന്നു
സ്മരലീലയിൽമോഹമിയന്നു
ധൃതിയതകന്നുവിവശതചേർന്നു
തളരുതളർന്നുകാമമുയർന്നു.
ഉത്തമനായസുരാധിപനിങ്ങിനെ
ചിത്തവിചാരംവന്നുഭവിച്ചു
മത്തനതായസുരാധിപനപ്പോ-
ളുത്തൽവളർന്നുവിഷാദിച്ചുടനേ
കാമിനിമണികുലമകുടശിരോമണി
യാമിനിയതിലിവളേകയതായി
ഉല്പലലോചനയാരുടെഭാമിനി
പുഷ്പമിറുത്തുവസിച്ചീടുന്നു
നിഷ്ഫലമായിതുവരുമോനമ്മുടെ
പുഷ്പശരാർത്തികളിവളൊടുചൊന്നാൽ
എങ്കിലുമവളുടെസവിധേചെന്നി-
സ്സങ്കടമഖിലംപറകേയുള്ളു;
എന്നുമനസ്സിലുറച്ചുമഹേന്ദ്രൻ
മന്നിടമതിലവതരണംചെയ്തു;
സുന്ദരിമാർമണിതന്നുടെസവിധേ
ചെന്നവളോടുരചെയ്തിതുമന്ദം;
"പാരഭൂതമെഴിജനമടിപണിയുന്നൊരു
സരസിജദളമിഴിശശിവദനേകേൾ
പെരുകിനവചനമതിലിങ്ങനെതാനേ
പരിചൊടുവരുവാനെന്തൊരുമൂലം
വലുതായുള്ളൊരുസതാചകലംബാഹു
വിലസീടുന്നൊരുഗഹനേരാത്രൗ
ചലനമതെന്നിയേനടകൊള്ളുംതവ
കുലനാമങ്ങളുമുരചെയ്താലും
സുലളിതകോമളഗാത്രേനിൻവര-
കുലകിലതെന്തൊരുസുകൃതിയതെന്നും
പരിചൊടുചൊൽകമനോജ്ഞേ!നീയിഹ
പരമാർത്ഥങ്ങളശേഷവുമിപ്പോൾ
സുരകുലവരനുടെഗിരമതുകേട്ടഥ
സരസിജദളമിഴിചൊന്നാളേവം;
"മുനികുലമകുടശിരോമണിരത്നം
മമപതിഗൗതമമുനിയെന്നറിക!
നാമമഹല്യാഇതിപരമാർത്ഥം
മാമകമെന്നറിയേണമിതിപ്പോൾ,
കാമസമാനകളേബരനാംതവ
നാമമതെന്തെന്നുരചെയ്താലും'
ഇത്തരമവളുടെവാക്കുകളഖിലം
ചിത്തരസത്തൊടുകേട്ടമരേശൻ
സത്വരമത്തരുണാംഗിയൊടപ്പോൾ

ഉത്തരമരുൾചെയ്താനതിമോദാൽ
അമരാധിപനെന്നെന്നെപ്പരിചോടു
കമലാനനയാംനീയറിയേണം;
വിമലമതേ!തവകൊങ്കകൾകണ്ടി-
ട്ടമിതകുതൂഹലമുളവാകുന്നു
മട്ടോലുംമൊഴിയാളേ!നിൻമുല-
മൊട്ടുകൾരണ്ടുംനമ്മുടെമാറിൽ
പുഷ്ടാനന്ദംചേർത്തുപുണർന്നി-
ട്ടൊട്ടുശമിപ്പിച്ചീടുകതാപം;
കഷ്ടംമട്ടമലർശരനുടെബാണം
പെട്ടെന്നനവധികൊണ്ടിട്ടെന്നുടൽ
നഷ്ടംവന്നുഭവിക്കുംമുമ്പേ
തുഷ്ടിയൊടാശുപുണർന്നാലുംനീ;
രതിരമണാസ്ത്രമതേറ്റതിവിവശാൽ
മതിയുംകെട്ടുഭ്രമിക്കുന്നൊന്നോ
മതിമുഖിയാളേയൊന്നുപുണർന്നാ-
ലതിയായിട്ടൊരുദോഷവുമില്ല;
എന്നതുകേട്ടുമനോഹരഭാഷിണി
മന്ദസ്മിതമൊടുചൊന്നാളേവം,
ഉത്തമനായഭവാനുടെഹൃദയേ
ഇത്തരമുള്ളതുതോന്നീടുന്നതു
യുക്തമതല്ലെന്നറികമഹാമുനി
സത്തമനിന്നിതുബോധിച്ചെന്നാൽ
കോപിച്ചമ്മുനിവരനിഹനമ്മ-
ശ്ശാപവചസ്സുകളരുളുംനിയതം;
പാപവുമുണ്ടതിനെത്രയുമോർത്താൽ
താപവുമതിനാൽവന്നുഭവിക്കും;
അറിവില്ലാത്തജനത്തോടീവക
പറയണമറിവുള്ളാളുകളെല്ലാം
പറവാൻമാത്രമൊരറിവുനമുക്കി-
ല്ലറിയണമല്ലോസകലവുമോർത്താൽ
മറിമായങ്ങളെയറിയാതുള്ളൊരു
മറിമാൻമിഴിയുടെവചനമിതേവം
സ്മരശരവിവശനതായീടുന്നൊരു
സുരകുലനാഥൻകേട്ടൊരുനേരം
പെരുകിനചാപലവശമാനസനായി-
ട്ടുരുരുചിസരസിജമുഖിയൊടുചൊന്നാൻ
ഉരുതരഗുണഗണനിലയേനിന്നുടെ
ഗിരമെല്ലുട്ടുത്സാഹമെത്രയുമോർത്താൽ;
ഒരുഗതിയില്ലിഹനീയല്ലാതെ
പെരുകിനമലർശരതാപമൊഴിപ്പാൻ
എന്നുടെജീവനെരക്ഷിച്ചീടുക
സുന്ദരിമാർകുലമകുടമണേ!നീ
വരമതിയായൊരുമാടപ്രാവിൻ
ചരിതമതിന്നിഹചൊല്ലീടാംഞാൻ;
ഒരുദിനമൊരുവനതരുവിടമുകളിൽ
പരിചൊടുതാനുംപിടയുംകൂടി
മനസിജതാപമൊടാകഖഗമിഥുനം
മനമതഴിഞ്ഞുരമിക്കുംസമയേ
വന്നൊരുവ്യാധനുമതരുമൂലേ
നിന്നൊരുശരമെയ്താനതുമൂലം
പക്ഷിണിതന്നുടെവക്ഷസ്ഥലമതു-
ലക്ഷിതമാക്കിത്തീർത്തുശരത്തിന്ന
പക്ഷവുമറ്റുവിലാപിച്ചവളും
തൽക്ഷണമവനിയിലാശുപതിച്ചു
ചെന്നതെടുത്തക്കാട്ടാളൻതാൻ
പിന്നെയുമവിടെച്ചെന്നുവസിച്ചു;
തന്നുടെപിടയേരതിയുടെമദ്ധ്യേ
കൊന്നൊരുതാപംസഹിയാഞ്ഞിട്ടതി-
ഉന്നതമാകിനതരുശാഖായാം
ഖിന്നതപൂണ്ടുവസിക്കുന്നേരം
പരവശനായകിരാതൻതന്നെ
പരിചൊടുകണ്ടപ്പാരാവതവും
പെരുകിനകൃപയവനുള്ളിലുദിച്ചു
പരിഭവമേതുംതോന്നീലപ്പോൾ,
പട്ടിണിയിട്ടുകിടന്നീടുന്നൊരു
കാട്ടാളന്നുലഭിച്ചൊരുമാംസം
ചുട്ടുഭുജിപ്പാനഗ്നിയുമുടനേ
പെട്ടെന്നവിടെക്കൊത്തിക്കൊണ്ട-
ന്നിട്ടുകൊടുത്തവനാദരവോടെ
തുഷ്ടനതായകിരാതനുമുടനെ
ചുട്ടുഭുജിച്ചുകപോതിയെവേഗാൽ
ഒട്ടുംതൃപ്തിവരാഞ്ഞിട്ടവനും
ദൃഷ്ടിമിഴിച്ചഥനോക്കുന്നേരം
ശിഷ്ടനതാമൊരുപാരാവതവും
കഷ്ടമിതെന്നുമനസ്സിലുറച്ചു
തന്നുടെദേഹവുമവനുഭുജിപ്പാൻ
ഖിന്നതയെന്നിയേദാനംചെയ്തു,
വഹ്നിയിൽവീണുമരിച്ചാനുടനേ
ധന്യനതായകപോതപ്പക്ഷി
ചെന്നതെടുത്തുഭുജിച്ചൊരുസമയേ
വന്നിതുതൃപ്തിയുമായവനേറ്റം
ഉന്നതമതിയായുള്ളജനങ്ങൾ-
ക്കിന്നതുചെയ്യാമെന്നില്ലല്ലോ.

സുരകുലവരനുടെഗിരമഖിലം
പരിചൊടുശ്രവിച്ചൊരുചലമിഴിയും
സ്മരശരവിവശയതായവളേറ്റം
വിരവൊടുനിരൂപിച്ചുശശിവദനാ
മരതകമണിമയതനുലലനാ;
സരസിജമിഴികളോടിടകലർന്നു
വരസുമതതികൊണ്ടുചമച്ചതല്ലേ
പെരുകിനസുഖമൊടുരമിച്ചുവാഴും
ഹരിയുടെമൂർത്തനുതനുസംഗമം
തരുണിമാർക്കതുപാർത്താലതിദുർല്ലഭം;
കരമതിലിഹവന്നതതിസുകൃതം
തരുണിമാർസുഖലീലവെടിഞ്ഞീടുമോ?
കരമതിലകപ്പെട്ടുകനകക്കട്ട
പരിചൊടുകളയുന്നതുചിതമല്ല;
ഇതിനാലൊരുദോഷംവന്നാലുടനേ
വിധിയെന്നോർത്താളഥശശിമുഖിയും.

സുന്ദരനായസുരേശൻതന്നോടു
നന്ദികലർന്നുപറഞ്ഞാളേവം

പരികമനോഹരരൂപനിന്നുടെ
കരളിലുദിച്ചൊരു കാമിതമെല്ലാം
പരിചൊടു സാധിച്ചീടുക വേഗാ-
ലതിനിയതിനൊരു താമസമെട്ടും
മതിമുഖിയാളുടെ വചനമിതേവം
മതിതളിർതെളിവൊടു കേട്ടൊരു നേരം
സുതനുവതായൊരഹല്യയെ വേഗാ-
ലതിവേഗത്തൊടു പ്രാപിച്ചിന്ദ്രൻ
പലവിധലീലകൾ ചെയ്തു തുടങ്ങി;
രതിപതികരമതിൽ ബാണമൊടുങ്ങി
കുതിരവനുദയത്തിന്നു തുടങ്ങി
പനിമതിബിംബവുമങ്ങു മങ്ങി
സുഖമൊടു കൂടി രമിച്ചു സുരേശൻ
മതിമുഖിമണിയൊടു കൂടിയശേഷം
രതിയുടെ വിരതി ഭവിച്ചൊരു സമയേ
രതിരമണോപമനായ സുരേശൻ
മന്ദസ്മിതവും ചെയ്തു പുണർന്നു
മന്ദേതരമവളോടുരചെയ്തു;
"എന്നാലെങ്ങു ഗമിക്കുന്നിഹ ഞാൻ
നിന്നോടതിനൊരു വിഷമമതുണ്ടാം
നിന്നുടെ വല്ലഭനിവിടെ വരുമ്പോൾ
എന്നെയുമിവിടെക്കണ്ടെന്നാകിൽ
ഉന്നതമതിയാമവനുടെ ഹൃദയേ
കുന്നിന തന്നെ ധരിക്കും നിയതം
ആകയതിനൊന്നിനുമിട കൂടാതെ
ആയതമിഴി! ഞാൻ പോയിടുന്നേൻ;
ഇന്നും രാത്രിയിലിവിടെ വരും ഞാൻ
ഒന്നും ഭ്രാന്തി ഭവിച്ചതുമില്ല
എന്നവളോടുരചെയ്തതിമോദാൽ
ചെന്നു പുണർന്നു നടന്നു മഹേന്ദ്രൻ
സുന്ദരിമാർകുലമൗലിയുമന്നേ
ചെന്നു കുളിച്ചുടനാശ്രമദേശേ
വന്നു വസിച്ചു മുനീന്ദ്രനു വേണ്ടുവ-
തൊന്നൊഴിയാതെയൊരുക്കിയിരുന്നു
അന്നു തുടങ്ങീട്ടമരാധിപനിൽ
സുന്ദരഗാത്രിക്കാശമുഴുത്തു
ഏറ്റമതന്നെയുമല്ല മുനീന്ദ്രനിൽ
നിന്ദയുമന്നുമുതൽക്കു തുടങ്ങി,
അന്നും രാത്രിയിലമരാധീശൻ
സുന്ദരിമണിയുടെ സവിധേ ചെന്നു
നന്ദിച്ചതിസുഖമോടു വസിച്ചു
പിന്നെയുമങ്ങിനെ നിത്യമതായി
പല നാളിങ്ങനെ പുരുഹൂതൻതാ-
നലസാക്ഷീസമനായ് രസിച്ചു;
പലകാലം വലയാനൊരു സംഗതി
ഫലമിഴിയാൾക്കതുകൊണ്ടു ഭവിച്ചു,
അമരാധിപനിൽ കാംക്ഷമുഴുത്തു
കമലവിലോചനയാൾക്കു ദിനംപ്രതി
വിമലാത്മാവാം മാമുനി താനൊരു
കമനിയതെന്നു മനസ്സിലുറച്ചു
ഒരുനാൾ വെള്ളപ്പാറാകും നേരമമരവരൻ
പാരത്തു ചെന്നു പരിചോടു കുക്കുടശബ്ദം
പാരം പുറപ്പെടീക്കും നേരം
വഴുകിതെന്നതിരം ഗമിക്കും മുനി
സാരംഗാക്ഷിയുമപ്പോൾ
പാരാതെ ചെന്നു സുരവീരനോടൊത്തു പല-
നേരംപോക്കരസ്യം മാരമാലോടെ പരി-
ചോടെ രമിച്ചു മുനി പിന്നെ നിയമത്തിന്നു
പാരത്തു വരുന്നേരം ദൂരത്തു ഗമിക്കയും

കേഴക്കണ്ണീസംഗമമേവമത്തവ-
നേഴരനാഴികരാവുള്ളപ്പോൾ
കോഴികരഞ്ഞു തുടങ്ങി മഹേന്ദ്രൻ
കോഴകളഞ്ഞു മുനീന്ദ്രനുമപ്പോൾ
പ്രീതനതായെഴുന്നേറ്റുടനെ
പ്രാതസ്സ്നാനത്തിനു ഗമിക്കും
മാമുനി പോയതറിഞ്ഞാലുടനേ
വാമവിലോചനയാളൊടു കൂടി
കാമമഹോത്സവമാടീട്ടധികം
പ്രേമമിയന്നു രമിക്കും നിത്യം
ഇങ്ങിനെ പലനാൾ പുരുഹൂതൻതാൻ
മംഗലഗാത്രിയൊടൊത്തു രമിച്ചു
തിങ്ങിന മോദാൽ വാണൊരു കാലം
പണ്ടച്ചാക്കൊരു ചെണ്ട പിണഞ്ഞു,
രാത്രിയിലൊരുനാൾ കുക്കുടശബ്ദം
പാർത്തിടിയാതെ ശ്രവിച്ചു മഹാമുനി
മാർത്താണ്ഡോദയസമയമിതെന്നാ-
ണോർത്തു നടന്നു കുളിപ്പാൻ വേഗം
ഗംഗാപുളിനേ ചെന്നൊരു നേരം
ഗംഗയുണർന്നതുമില്ലസ്സമയേ
സംഗതിയെന്തെന്നോർത്തു മഹാമുനി-
പുംഗവനത്ര തപോവിഭവത്താൽ
ഒന്നൊഴിയാതെയറിഞ്ഞു ചരിത്രം
നന്നിതൊഴിലെന്നോർത്തു ഗമിച്ചു.
അന്നേരം പുരുഹൂതനുമവളോ-
ടൊന്നിച്ചോരോ കഥകൾ പറഞ്ഞു
നന്ദിച്ചവർ രമിക്കുന്നേരം
ചെന്നു കരേറി മുനീന്ദ്രനുമവിടെ
സുന്ദരിയോടൊരുമിച്ചു രമിക്കും
സുന്ദരനാം സുരേശൻതന്നെ
ദൃഷ്ടനതായൊരു നേരത്തവനുടെ
ദൃഷ്ടികളൊന്നു കലങ്ങി മറിഞ്ഞു.
മാമുനിവരനെക്കണ്ടൊരു നേര-
ത്താമയമോടു സുരാധിപനുടനേ
ഭാമിനിയാമവളെയുപേക്ഷിച്ചൊരു
താമസമെന്നിയെ ഓടി ഭയേന;
വന്നൊരു കോപാൽ ദേവാധിപനോ-
ടൊന്നു വിളിച്ചുരചെയ്തു മുനീന്ദ്രൻ
"സുകൃതിയതായ സുരേശാ നിന്നുടെ
വികൃതികൾ കണ്ടു രസിച്ചേനിഹ ഞാൻ
യാഗം ചെയ്തു ഫലങ്ങളെയിന്നൊരു
ഭോഗം കൊണ്ടു നിവൃത്തിയതാക്കി
വേഗം പോക നന്നതിനനി-

ന്നവിവേകംകൊണ്ടൊരുകോപവുമില്ല
എന്നെക്കണ്ടതിനാലൊരുസമ്പ-
ത്തിനുഭവാനുലഭിച്ചീടേണം
പത്തുശതംസുരനാരികളോട-
ങ്ങൊത്തുരമിപ്പാനായിനിനക്കു
പുത്തനതായൊരുലിംഗസഹസ്രം
ഉത്തമനാകിയനിന്റെശരീരേ
ഒത്തുമുളയ്ക്കണമെന്റെതപസ്സൊരു
സത്യമതെന്നാലെന്നുടെശാപാൽ
എന്നുശപിച്ചുപുരന്ദരനെപ്പുന-
രൊന്നുപറഞ്ഞിതഹല്യയൊടപ്പോൾ
കഷ്ടമൊനിനിമൌലേനിന്നുടെ
ചേഷ്ടിതമെത്രജുഗുപ്സിതമോർത്താൽ
ഇഷ്ടനതായൊരുവരനില്ലാഞ്ഞി-
ട്ടൊട്ടുകൊതിച്ചധമത്വംസമയേ
കിട്ടിയവരനൊടുകൂടിപ്പരിചിനൊ-
ടിഷ്ടസുഖങ്ങൾഭുജിച്ചാലുംനീ!
കുവലയനയനേനിന്റെമനസ്സിൽ
കപടമതിങ്ങനെതോന്നുകമൂലം
കപികളുമംഗനമാരുംസമമെ-
ന്നുപമിക്കുന്നതുസൂക്ഷ്മമതോർത്താൽ
കുടിലവധൂജനമകുടമണേനിൻ
കുടിലതകാരണമിന്നുമുതൽക്കു
കഠിനമതായൊരുശിലയായ്പ്പോക
കഠിനമതിങ്ങനെകാട്ടുകമൂലം
താപസവരനതികോപമിയന്നു
പാവകനെന്നതുപോലെജ്വലിച്ചു
ശാപമതിങ്ങനെകൂടിയനേരം
താപമിയന്നുവിറച്ചിതഹല്യ
എന്നൊരുമോചനമിതിനെന്നോർത്തി-
ഖിന്നതപൂണ്ടുവിലാപിച്ചവളും
തന്നുടെപതിയുടെചരണസരോജേ
ഖിന്നതപൂണ്ടുകരഞ്ഞുവസിച്ചു:
  "കരുണാജലരാശിയാംമാമുനിപ്രവിഭോ!
കരുണമയിതോന്നുവാനാശുനമിക്കുന്നേൻ
ശരണമിഹാത്വൽകൃപയെന്നിയേമററില്ല
ശരണമിഹശാപമോക്ഷംഭവാനിന്നുമേ
കരളിൽമരുവുന്നമേതാപമിന്നേററവും
ഒരുപറകല്ലുഞാൻമാമുനിരത്നമേ!"
തരുണീമണിയിങ്ങനെകേണുതൻനാഥനെ
പരിചിനൊടുവീണുകൈകൂപ്പിനമിക്കയാൽ
  പ്രീതനതായിമഹാമുനിതാനും
കാതരമിഴിയോടരുൾചെയ്തേവം:
*"ഇന്നിനൊരുമോക്ഷംതരുവൻഞാനിഹ
മതിമുഖിയാളേകേട്ടാലുംനീ,
പാരാവാരസുതാരമണൻഭൂ-
ഭാരശമംതീർപ്പതിനായി
ഉത്തരകോസലരാജ്യേദശരഥ-
പുത്രശിരോമണിയായുളവാകും
ഒരുകാലത്തഖിലേശൻതന്നുടെ
തൃക്കാൽകൊണ്ടുചവിട്ടുംനിന്നെ

നീക്കാമതിന്നുടെദോഷവുമപ്പോൾ
ഭോഷ്ക്കായിട്ടുകയില്ലെൻവചനം;
ഇക്കാലത്തിതു തീരുകയില്ല
ധിക്കാരംനീകാട്ടുകമൂലം,
മൈക്കണ്ണാളേ!യെന്തിനുനിന്നുടെ
ഉൾക്കാമ്പിൽപരിതാപംപാഴതേ?
എന്നൊരുമോക്ഷവുമരുളിനടന്നു
ധന്യനതായമഹാമുനിതാനും
കനൽമിഴിയാളായൊരഹല്യയു-
മന്നേയൊരുശിലയായിതീർന്നു;
പിന്നീടിസ്സുരനാഥൻതന്നുടെ
ഖിന്നതമാരണമോർത്തിതുഖേലാൽ
  മലിച്ചുദേവനുശാപംഭവിച്ചുതാപവുമങ്ങു-
വഹിച്ചുസങ്കടമേറെനിറച്ചുമേനിയിലൊക്കെ
നിറച്ചുലിംഗവുംവന്നുമുളച്ചുതാൻതന്നെനോക്കി
രസിച്ചുവേഗത്തിലങ്ങുഗമിച്ചുസ്വർഗ്ഗത്തിൽപോയി
ചിരിച്ചുകട്ടിന്മേൽകയറിശയിച്ചുമുണ്ടുകൾകൊണ്ടു
പുതച്ചുശീലകൾകൊണ്ടുമറച്ചുവാതലുമൊക്കെ-
യടച്ചുനിദ്രയുംമന്ദമിളിച്ചു
തന്നത്താനോർത്തുരസിച്ചുവസിച്ചു

  ഗീർവാണേശനെവന്ദിപ്പാനം-
യുർവ്വശിചെന്നുവെളുപ്പാനേരം
വാതൽതുറന്നുകടന്നൊരുസമയേ
ശതോദരിയോടുചൊന്നാനേവം.
"അമരനിതംബിനിമാരേ!യിപ്പോൾ
സമയമതില്ലിഹകാണ്മാനൊട്ടും;
പനിമതിവദനേ!ഇന്നുനമുക്കൊരു
പനിയുടെലീനമിതെന്നേവേണ്ടു;
ആയതുകൊണ്ടുകിടക്കുന്നേൻഞാൻ
മായമതല്ലപറഞ്ഞീടുന്നു
പോയാലുംസുഖമില്ലനമുക്കിഹ
ന്യായമറിഞ്ഞവളല്ലോനീയും
അല്പംഭേദംവന്നാലുടനേ
ഉല്പലനയനേ!ആളെയയച്ചാം
കെല്പൊടുനിന്നുടെഭവനേചെന്നി-
ട്ടല്പേതരസുഖമോടുവസിക്ക"
എന്നതുകേട്ടുരചെയ്തുസുഭാഷിണി
"നന്നുഭവാന്റെവാക്കുകളെല്ലാം
മുന്നമൊരിക്കലുമുരചെയ്യാത്തതു-
മിന്നുരചെയ്യുന്നെന്തൊരുമൂലം
നന്നായ്ബോധിച്ചില്ലനമുക്കതു
വന്നിട്ടുംഞാനരികിലിടാനീം"
ഇത്ഥമുരചെയ്തായവൾചെന്നു-
സ്സത്വരമാത്രപുതച്ചപുതപ്പതു
സത്വരമങ്ങുവലിച്ചുകളഞ്ഞു
ചിത്തരസത്തൊടുനോക്കുംനേരം
അഭിനവമായൊരുലിംഗസഹസ്രം
സുഭഗമതാവയൾകണ്ടൊരുനേരം
അതികൗതുകംപുനരുണ്ടായ്വന്നു
മതിമുഖിയാളുടെമനതാരിങ്കൽ

നിർജ്ജരനാഥസുമതേ! അതി-
ലജ്ജയാകുന്നിതുകണ്ടാൽ
സജ്ജനങ്ങൾക്കേവമുണ്ടാവാനെന്തഹോ
ദുർജ്ജനവാസനകൊണ്ടോകഥിച്ചാലും (നി)
എന്തൊരബദ്ധത്തിൽചാടിഎന്നും
എന്തൊരുകാരണമെന്നും
എന്തിനിനല്ലൊരുപായംഎന്നുള്ളതും
ചിന്തിച്ചരുളുകഹന്തഭവാനിഹ (നിർജ്ജ)
ഇങ്ങിനെയുള്ളവനെഞാൻമുമ്പിൽ
എങ്ങുമേകണ്ടിട്ടുമില്ല
തൽക്കാലശാന്തിവരുത്താനിനി
ഞങ്ങൾക്കുൾക്കാമ്പിലോർത്താൽ
കഴിയുമറിഞ്ഞാലും (നിർജ്ജ)
എങ്കിലുമുണ്ടുവിഷമംകിഞ്ചിൽ
മങ്കമാരായിരംവേണം
ശങ്കകൂടാതെയതിനുമതിനാലും
പങ്കജനാഭസഹോദരവീര! (നിർജ്ജ)
പത്തുശതംവലജമാരുംപെ-
ണ്ണൊത്തുവിനോദിക്കുന്നേരം
ചിത്തത്തിലേറവുംനാണമുണ്ടായ് വരും
മത്തേഭഗാമിനിമാർക്കുമസംശയം (നിർജ്ജ)
ഞാനിതപോകുന്നെന്നുംചൊല്ലി
മാനിനിതാൻനടകൊണ്ടൊരുസമയേ
ഒന്നുവിളിച്ചുപറഞ്ഞുമഹേന്ദ്രൻ
"വന്നാലുംനീഉർവ്വശിബാലേ!
നിന്നോടിതിനുടെമൂലമശേഷം
ഒന്നൊഴിയാതെപറഞ്ഞറിയിക്കാം
നാരീമണിയായുള്ളൊരഹല്യയെ
ആരോമൽക്കണ്ടിന്നലെഞാനും
മാരശരാർത്തിയൊടവളോടുകൂടി
സ്വൈരമതായിരമിക്കുംസമയേ
പാരാതവളുടെകണവൻകണ്ടഥ
പാരംകോപിച്ചാശുശപിച്ചു
സാരംഗാക്ഷി! നീയിനിയിക്കഥ-
യാരോടുംപറയരുതേബാലേ!
ഒരുവനറിഞ്ഞാലപ്പോൾതന്നെ
പരചിനൊടറിയുംമറ്റുള്ളവരും
പരിഹാസങ്ങളുമാരംഭിക്കും
വിരുതന്മാർചിലരന്നേരത്തു;
നാണംകെട്ടുവസിക്കുന്നതിലും
പ്രാണൻകളകയതേറ്റംനല്ലൂ;
ഏണാങ്കാനനയാളേഞാനൊരു
കോണിലൊളിച്ചുവസിക്കുന്നായി
നിന്നോടാരാൻചോദിച്ചെങ്കിൽ
എന്നെക്കണ്ടില്ലെന്നുരചെയ്ക
സുന്ദരഗാത്രി! നീയിനിവേഗാൽ
നിന്നുടെഭവനേചെന്നുവസിക്ക"
എന്നതുകേട്ടവൾപുഞ്ചിരിയോടെ
മന്ദമിറങ്ങിനടന്നുതുടങ്ങി
ചെന്നവളക്കഥതന്നുടെഭവനേ
വർണ്ണിച്ചൻപൊടുവാണീടുന്നാൾ;

മേനകഉർവ്വശിതന്നുടെഭവനേ
ആനന്ദേനഗമിച്ചൊരുനേരം
ആയവൾമേനകതന്നൊടുസരസം
മായമൊഴിഞ്ഞുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി.
വൃന്ദാരകനാഥൻതന്നുടെവാർത്തകളൊക്കെയ-
(റിഞ്ഞോൻ
പെണ്ണായിരമൊരുമിച്ചരികിൽചെല്ലണമെന്നരു-
(ൾചെയ്തു
ആയതിനൊരുകാരണമുണ്ടതുകേൾക്കമനോഹ-
(രശീലേ
ആയതമിഴിയായൊരഹല്യയിലാശമുഴുത്തതുമൂലം
പോയവനവൾസവിധേചെന്നുരമിച്ചാരിരുവരു
(മായി
ആയതുകണ്ടവളുടെകണവനുമൊന്നുകയർത്തുശ-
(പിച്ചു
ശൃംഗമതായുള്ളൊരുലിംഗമൊരായിരമിപ്പോൾ-
(വിശേഷം
ലത്യുന്നതമായോരേണിക്കമ്പുകൾപോലെഭവിച്ചു
ആയതുകേട്ടാശുപറഞ്ഞുമേനകയതിനുടെശേഷം
ആയതുവരണംഭോഷനുമതുനന്നിഹനന്മയ
(ശേഷം
നിന്ദമുഴുത്തതിനാൽവന്നതുമിന്നുനമുക്കതി-
(തോഷം
പോയവനുടെസവിധേചെന്നിനിയവമായു-
(ള്ളൊരുവേഷം
കണ്ടീടണമെന്നുപറഞ്ഞവളൊന്നുചിരിച്ചുനടന്നു
അരയന്നപ്പിടതന്നോടിടയും
തരുണീമണിയുടെനടയുംപിന്നെ
കരിവരതുമ്പിക്കരമതിനഖിലം
പരിഭവമുളവാക്കീടിനതുടയും
അടിമുടിയിടയിലെഅഴകുകളെല്ലാം
വടിവൊടുപാവതിനിന്നുനമുക്കൊരു
പടുതയതില്ലൊരുപുരുഷൻകണ്ടാൽ
ഉടനേകാമഭ്രാന്തുപിടിക്കും;
അത്രമനോഹരയാകിയപങ്കജ-
പത്രവിലോചനമേനകതാനും
സുത്രാമാവുപുതച്ചുകിടക്കും
ചിത്രമതായൊരുഭവനംപുക്കു
കതകുതുറന്നൊരുസമയേവാസവ-
നതിപരുഷംപൂണ്ടിതംചൊന്നാൻ;
"ആരവരുന്നിതുചൊല്ലുകവേഗാൽ?
നേരമ്പോക്കിനുസമയമിതല്ല;
ദൂരെപ്പോകണമല്ലെന്നാൽചില
വൈരക്കേടുഭവിക്കുമിദാനീം
കാൺമാൻനമ്മുടെയരികത്തിങ്കൽ
മാനിനിമാരുവരണ്ടായിപ്പോൾ
മാനക്കേടുഭവിക്കേണ്ടായ്കിൽ
മാനിനിമാരെപ്പൊയ്ക്കൊണ്ടാലും"
ഹരിയുടെവാക്കുകൾകേട്ടവളുടനേ
പരിഹാസത്തോടുമവനോടുചൊന്നാൾ
"ഇത്രകലമ്പുന്നെന്തിനുപാഴിൽ

അത്രവരുന്നതുമില്ലിഹയിപ്പോൾ
വൃത്രനിഷൂദന! നിന്തിരുവടിയുടെ
വൃത്തമശേഷമറിഞ്ഞേനിഹ ഞാൻ,
അമ്മുനിശാപം കൂടിയതിന്നു
നാമെന്തൊന്നു പിഴച്ചു ഭവാങ്കൽ?
അങ്ങാടിന്നൊരു തോലിപിണഞ്ഞാൽ
അങ്ങടെ അമ്മയൊടെന്നുണ്ടല്ലോ
ലക്ഷണമുള്ളൊരു നാരികളിന്നു
ലക്ഷമതല്ല ഭവാനുടെ നാട്ടിൽ
ലക്ഷണതായ ഭവാനതിലൊന്നും
ലക്ഷ്യമതായില്ലയതുപോട്ടെ
സുരവര! നിന്നുടെ ഭാര്യയതാകും
പരഭൃതമൊഴിയാമിന്ദ്രാണിയെയും
പരിചിനൊടാശ്രമമന്നാതിമോദാൽ
ധരണിയിലൊക്കെ നടന്നു തിരഞ്ഞു
ചെറുകിന്നനിയമമഹാനിധിയായൊരു
പരമുനിപത്നിയിലാശമുഴത്തു;
പലനാളതിനായുദ്യോഗിച്ചു
ചലമിഴിയാളൊടു കൂടിരമിച്ചു
സതിയാമവളുടെ ഹൃദയേയിതൊഴിൽ
ചിതമല്ലെന്നതു തോന്നിലപ്പോൾ
പതിവ്രതമാരുടെ ധർമ്മമൊഴിച്ചാ-
ലതിനൊരു പാപം വരുവാനുള്ളതു
വലുതായിന്നു ഭവാനുടെ ദേഹേ
നലമൊടു വന്നു മുളച്ചു നാരികൾ;
കഞ്ജമിഴിയിലൊരുവരമപ്പൊളൊരു
ദുർമ്മുഖനിങ്ങിനെ വന്നതു കേൾക്ക
പെരിയൊരു വൃക്ഷമരപ്പതിനുള്ളിൽ
പരിചിനൊടാപ്പുമടിച്ചുകരേറി.
ഈർച്ചവാളുമുടന്തരികൊണ്ട-
ങ്ങച്ചനങ്ങു നടകൊണ്ടൊരു സമയേ
മൊച്ചവനാ വിരവോടത്തടിമേൽ
ഇച്ഛയോടുകരയേറിയിരുന്നു
അണ്ഡം രണ്ടും തടിയുടെ ഇടയിൽ
പൊണ്ണക്കപിയവനിട്ടുംകൊണ്ടു
ആപ്പുപിടിങ്ങിയെറിഞ്ഞൊരു സമയേ
കൊല്ലൊടു വന്നിട ചേർന്നിതു തടിയും
എണ്ണയരിക്കും പോലേയവനുടെ
അണ്ഡം പെട്ടുമരത്തിനതുള്ളിൽ
ദണ്ഡപ്പെട്ടു വിലാപിച്ചവനും
ദണ്ഡധരന്നുടെ ഭവനം പൂകാൻ;
എന്നതുപോലെയിന്നു ഭവാനും
വന്നു ഭവിച്ചൊരനർത്ഥമതോർത്താൽ
തന്നുടെ ദോഷം കാരണമിന്നതു-
ധന്യമതെന്നതാരിലുരയ്ക്കു
ന്നനംകണ്ടജനങ്ങൾക്കെല്ലാ-
മാനകളിപ്പാനൊരു വകയായി
സ്ഥാനത്തുള്ളജനങ്ങൾക്കെല്ലാം
മാനക്കേടു ഭവിച്ചാൽ വിഷമം
മുറവും നിന്റെ രഹിതത്തെച്ചെയ്യാൻ
മനോറവും കൊണ്ടു വസിക്കും ഞങ്ങടെ

ഏററം നിന്ദമുഴത്തതിനായൊരു-
ന്നേററിക്കാൾക്കവരാത്തതുവന്നു"
ഇങ്ങിനെ പരിഹാസോക്തികൾ ചൊല്ലി
അംഗനമണിയവൾ പോയൊരു ശേഷം
തിങ്ങ് നശോകാൽ വാണു പുരന്ദര-
നൊങ്ങും പ്രതിവിധി കാണാഞ്ഞതിനാൽ;
ഖണ്ഡം കാൺമാനായി പലപല
പെണ്ണുങ്ങളുമഥയാത്ര തുടങ്ങി;
വിണ്ണവർനാഥനു കാഴ്ചകളവരൊരു-
വണ്ണം പലവക സമ്പാദിച്ചു
വെററില പുകയില ജാതിക്കായും
മാറ്റും പലവക കാഴ്ചദ്രവ്യം
തെറെറന്നിവ കൈകളിലെടുത്തഥ
കുററൽക്കുഴൽമണിമാരു നടന്നു
സുരപതിതാനേ വാണരുളീടും
പെരിയൊരു മണിയറതന്നിൽ ചെന്നു
സരസിജമുഖിമാർ പുരവാതുക്കൽ
പരിചൊടു ചെന്നു കടന്നൊരു സമയേ
അംഗമശേഷം തിങ്ങിമുളച്ചതി
ഭംഗികലർന്നൊരു ലിംഗസഹസ്രം
അംഗനമാരവർ കണ്ടൊരു നേരം
തിങ്ങിന ലജ്ജ കലർന്നു ഹസിച്ചു;
മൂക്കേൽ വിരലും വച്ചു പതുക്കെ
ചിക്കെന്നങ്ങു പുറത്തു കടന്നു
കളമൊഴിമാരവർ പലരും കൂടി
കളിവചനങ്ങൾ പറഞ്ഞു തുടങ്ങി.
ഗീർവ്വാണനാരിമാർ കേട്ടുകൊൾവിൻ;
ഗീർവാണരാജന്റെ വൃത്തമെല്ലാം
സർവ്വമറിഞ്ഞു ഞാനുർവ്വശി ചൊൽകയാൽ
ഗർവ്വമതിന്നു നിദാനമല്ലോ
വൃന്ദാരകാധിപൻ മോദമോടെ
മന്ദാരപുഷ്പമലങ്കരിച്ചു
സുന്ദരരൂപം ധരിച്ചു വനേ കദാ
മന്നിടം തന്നിൽ ഗമിക്കുന്നേരം
ആമുനിയാകുന്ന ഗൌതമന്റെ
കാമിനിയാകുമഹല്യതന്നെ
യാമിനിയിൽ തത്ര കണ്ടു ഭ്രമിച്ചവൻ
കാമിനി തന്നുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നു
വണ്ടാർകുഴലിയെപ്പാട്ടിലാക്കി
തണ്ടാർശരലീലയാടിമോദാൽ
ഉണ്ടതിനാലകപ്പെട്ടുവെന്നതു
രണ്ടുനാളായ് ശ്രവിച്ചിട്ടുഞാൻ
മംഗലഗാത്രിയഹല്യയോടും
സംഗമം ചെയ്തുടനേ തന്നെ
ഇങ്ങിനെ വന്നു ഭവിച്ചതിനെന്തൊരു
സംഗതിയെന്നു പറകബാലേ!
ഇങ്ങിനെ പണ്ടുഞാൻ കേട്ടിട്ടില്ല
എങ്ങുമൊരേടത്തും നിർണ്ണയം താൻ
അംഗനമാരോടു കൂടി വിനോദിച്ചാൽ
ലിംഗം വളരെ ഭവിക്ക. പോലും
അല്പമൊരു ഭേദമുണ്ടതിന്നു

ഉല്പലനേത്രയെപ്പുൽകുന്നേരം
തല്പതിയായമുനിവരൻകണ്ടുടൻ
കെല്പോടനുഗ്രഹിച്ചെന്നുകേട്ടു"
ഇങ്ങിനെപലപലപരിഹാസംപുന-
രംഗനമാർകളുമങ്ങുതുടങ്ങി;
അങ്ങതുകേട്ടുസുരന്മാരുംസുര-
പുംഗവനെവന്ദിപ്പാനായി
തക്കത്തിൽചെന്നളവേമേനിയി-
ലൊക്കെക്കാണായെന്നേവേണ്ടു
ആലുംമുകളിലണഞ്ഞുകിടക്കും
പൂരവലതെന്നതുപോലെനിരക്കെ
ശക്രന്തന്നുടെദേഹത്തിങ്കൽ
ഒക്കെനിറഞ്ഞതുകാണാകുന്നു;
ആയതുകണ്ടൊരുവിബുധന്മാരവർ
വായുംപൊത്തിക്കൊണ്ടുചിരിച്ചു
പോയവരോരോരോകോണിൽചെന്നി-
ക്കാര്യംകൊണ്ടുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
"നമ്മുടെസ്വാമിക്കിങ്ങനെവരുവാൻ
സംഗതിയെന്തിതുവിബുധന്മാരേ!
ഇന്നലെയോളംഇങ്ങിനെയില്ല
ഇന്നിതുവരുവാനെന്തൊരുമൂലം
ഇന്നുവെളുപ്പിനുഞാനെഴുന്നേറ്റു
ഇന്ദ്രനെവന്ദിപ്പാൻചെന്നപ്പോൾ
എന്തെന്നേതുമറിഞ്ഞിലവനുടെ
ചന്തമിയന്നശരീരത്തിന്മേൽ
അവയവമൊന്നുംകാണ്മാനില്ല
അപജയമായ്വന്നല്ലോകാര്യം
കണ്ണുംകാലുംകയ്യുംചുണ്ടും
കണ്ണാന്തോന്താടിയുമെല്ലാം
സൂക്ഷിച്ചങ്ങിനെനോക്കിക്കണ്ടാ-
ലാസകലംകോശാകൃതിയത്രേ
തൃക്കോശാകൃതികണ്ടതുതന്നെ
ചിക്കെന്നിങ്ങുവന്നതിപ്പോൾ ഞാൻ
ശക്രനിവണ്ണംവരുവാനെന്തൊ-
രതിക്രമമേതാൻചെയ്തിട്ടുണ്ടോ
വിക്രമമൊന്നുനിനച്ചേനാല്ലാ
വക്രമനസ്സോടുവാണീടുന്നു;
നാരായണനാപലഭക്തനതാകിയ
നാരദമാമുനിയിക്കഥയെല്ലാം
പാരംകൗതുകമോടഥകേട്ടു
പാരിടമൊക്കെനടത്തിചരിത്രം;
കേട്ടവർകേട്ടവരൊക്കെക്കൂടി-
ക്കൂട്ടംകൂടിവസിച്ചുതുടങ്ങി
ഇട്ടിച്ചേട്ടാദേവേന്ദ്രനൊരു
വിദ്ധ്വിതമായ്വന്നതുനീകേട്ടോ?
കേട്ടില്ലനുജാ!അങ്ങിനെയെന്തൊരു
കോട്ടംവന്നുഭവിച്ചതിദാനീം
മോട്ടനതായോരവനുടെചരിതം
കേട്ടാൽചിരിയാമെന്നേവേണ്ടു:
കാറകുഴൽമണിയായൊരഹല്യയി-
ലേറാമൊരഭിരുചിയുണ്ടായതിനാൽ
ചുററിക്കൂടിനടന്നക്കാര്യം
പററിയവന്നുപലകുറിയവളേ
കഷ്ടംമാമുനിവരനുടെവേദനേ
മുട്ടാതവനുംകരിതേപ്പിക്കും
മട്ടോൽമൊഴിയെക്കൂട്ടുരമിപ്പാൻ
പെട്ടെന്നവനുലകിങ്കൽനടക്കും
കിട്ടിയസമയമതിന്നായവനും
മട്ടലർബാണവിനോദംചെയ്തോൻ
ഇങ്ങിനെപലനാൾചെന്നൊരുശേഷം
മംഗലശീലനതായമുനീന്ദ്രൻ
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരുതൊഴിലുഗ്രഹിച്ചി-
ട്ടങ്ങോർനല്ലൊരനുഗ്രഹമരുളി
അംഗത്തേലൊരുപത്തുസഹസ്രം
ലിംഗംവന്നുമുളച്ചിതുപോലും
എങ്ങാനുംപുനരിങ്ങനെയൊരുകഥ
ചങ്ങാതികളേകേട്ടിട്ടുണ്ടോ
ഇങ്ങിനെയുള്ളോരവതാളന്മാ-
രെങ്ങിനെവെളിവിൽനടന്നിടുന്നു
കാട്ടുരുതാതതുകാട്ടിനടന്നാൽ
കൂട്ടംപരിഹാസംപലർപ്പോൾ,
വാട്ടമതിന്നില്ലെന്നതുവന്നാൽ
കോട്ടംവന്നുഭവിക്കുംനൂനം
ഇന്ദ്രൻതാനെന്നാകിലുമിന്നീ-
ദുർന്നയമിങ്ങനെകാട്ടീടാമോ?
മന്ദിരമതിലൊരുകോണിലിരുന്നാൽ
വന്ദ്യനതെന്നുനടിച്ചുവസിക്കാം
ശങ്കര!ശിവശിവഇങ്ങനെപണ്ടൊരു
പെൺകൊതിയന്മാർതീർന്നിട്ടില്ല
എങ്കിലുമിന്നിതുപോലുംപണ്ടൊരു
വൻകപടത്തൊഴിൽകാട്ടിയതോർത്താൽ,
സൂര്യൻതന്നുടെതേരതിൽപ്പുറൻ
സാരഥിയായോരരുണൻമുന്നം
പാരാതവനുടെമുമ്പിൽചെന്നൊരു
വാരിജലോചനയെന്നതുപോലെ
സ്ത്രീയുടെവേഷംകണ്ടപ്പോളാ-
സ്ത്രീണനുകാമഭ്രാന്തുപിടിച്ചു
നാരിയതെന്നതുതന്നെനിനച്ചു-
ക്കാര്യപ്പാടുകഴിച്ചിതുപോലും
പുരുഷന്മാരൊടുക്രീഡിരമിക്കും
പുരുഷനെയെങ്ങാൻകേട്ടിട്ടുണ്ടോ?
വൃഷളന്മാരുടെതൊഴിലുകൾചെയ്താൽ
വൃഷളരായിട്ടുഭവിക്കയുള്ളു
ഇങ്ങിനെപലവകമനുജന്മാരുടെ
തിങ്ങിനപരിഹാസങ്ങൾഭവിച്ചു,
മങ്ങിനമുഖമൊടുവാണപുരന്ദര-
നെങ്ങുംപ്രതിവിധികാണാത്തതിനാൽ
അക്കാലത്തുബൃഹസ്പതിയാകിയ
ചൊൽക്കൊണ്ടീടുംദേവാചാര്യൻ
ഇക്കഥയഖിലംകേട്ടൊരുനേര-
ത്തുൾക്കമലത്തിൽവളർന്നവിഷാദം
വെക്കംചെന്നുസുധർമ്മയതാംസഭ-

പുക്കസുരന്മാരോടൊരുമിച്ചു,
"വല്ലാതിങ്ങനെനമ്മുടെസ്വാമി
ക്കല്ലൽപിണഞ്ഞതുതീർപ്പാൻചൊല്ലിൻ!
നല്ലൊരുമാർഗ്ഗംചിന്തിച്ചീടേണ-
മെല്ലാവരുമിന്നിദേവന്മാരേ!
ധർമ്മവിരോധമതായിട്ടുള്ളൊരു-
കർമ്മമനുഷ്ഠിച്ചീടുകമൂലം,
ദുർമ്മതിയാമിവനോർത്താലിതിനൊരു-
ശർമ്മംവന്നുഭവിപ്പാൻവിഷമം
എങ്കിലുമതിനൊരുപായമിദാനീ-
മെങ്കലുദിച്ചതുഞാനുരചെയ്യാം,
ശങ്കവെടിഞ്ഞിനിനമ്മളശേഷം
ശങ്കരഭക്തനതാകുംമുനിപദ-
പങ്കജമതിൽവീണാശ്രുനമിപ്പാൻ
തൻകൃപകൊണ്ടുനമുക്കിനിമേലിൽ
സങ്കടമൊഴിവാൻകഴിവുണ്ടാകും,
എങ്കിൽനമുക്കഗമിക്കല്ലല്ലീ?
ശങ്കമനസ്സിൽതോന്നീടേണ്ട
ഇങ്ങിനെപുരുഗിരമേവംകേട്ടവ-
രൊക്കെനടന്നുമുനീന്ദ്രസമീപേ
മംഗലശീലന്മാരവർമുനികുല-
പുംഗവനാകിയഗൌതമമുനിയുടെ
പാദസരോജംവന്ദിച്ചുടനവ-
രാദരവോടുനമസ്കൃതിചെയ്തു
ഇരുപത്തുമഞ്ചുമൊരെട്ടുംകോടി
പൊരുകിനശോഭകലർന്നകിരീടം
വിരവൊടുതന്നുടെപാദസരോജേ
ഒരുമിച്ചങ്ങനെകണ്ടദശായാം
പരമദയാലുവതായമുനീശ്വര-
നരുതരമവരോടരുളിച്ചെയ്തു:
"സുരവരരഖിലരുമെന്നുടെസവിധേ-
പരിചൊടുവരുവാനെന്തൊരുമൂലം
പെരുതായിട്ടൊരുകാരണമുണ്ടതു-
മുരചെയ്യുമതിനില്ലവിവാദം
കരണീയംപുനരെന്നാലെന്തോ-
ന്നുരചെയ്യിൽകഴിയുന്നതുചെയ്യാം,"
എന്നതുകേട്ടുസുരന്മാരെല്ലാം
വന്ദനചെയ്തുപറഞ്ഞാരേവം,
നിർജ്ജരരാജൻതന്നെക്കണ്ടതി-
ലജ്ജിതരായിഹവന്നുഞങ്ങൾ
സജ്ജനമാനിതനായഭവാനാൽ
വർജ്ജിതനായവനവനുടെദോഷാൽ
ഊർജ്ജിതഭുജബലനാമവനപ്പോ-
ളൂർജ്ജിതമായിതുലിംഗസഹസ്രം,
ധൂർത്തുകളൊക്കെവെടിഞ്ഞരനിമിഷാ-
ലത്തിവളർന്നുതളർന്നുശരീരം
ചടുലവിലോചനയാളാംശചിയുടെ
നടുവുമുറിഞ്ഞുകിടപ്പാനുള്ളൊരു
ഇടയാമെന്നതുതന്നെനിനച്ചു
വിടകൊണ്ടേനിഹകരുണാസിന്ധോ!
ജ്ഞാനിയതായഭവാനുടെയുള്ളിൽ
ജ്ഞാനമുദിച്ചതുകാരവുമല്ല,
ജലമതിൽനിൽക്കുംകമലദലത്തിനു-
വലിയൊരുബന്ധുവതല്ലോപാർത്താൽ
ജലപതിതാനുംസൂര്യനുമെന്നതു-
പലപലശാസ്ത്രംഘോഷിക്കുന്നു;
സ്ഥാനഭ്രംശംവന്നുഭവിച്ചാൽ-
ന്നൂനമിളക്കിക്കളയുംസൂര്യൻ
വരുണൻതാനതുപോഷിപ്പിക്കും
കരുണയവക്കരിമ്പില്ലപ്പോൾ
ഗോവുകൾവളരെഘോഷിച്ചാലതു
സേവയ്ക്കുന്നുനടിക്കുംചിലരു
ഭാവിയതെങ്കിൽവിഷാദിക്കേണ്ട-
ഏവനുമായതൊഴിപ്പാൻമേലാ-
അടിമലരിങ്കൽനമിച്ചുകിടക്കും
അടിയങ്ങൾക്കൊരുവരമരുളേണം
കുടിലതപെരികിനഞങ്ങളെസ്വാമി-
ക്കടലിൽമുളച്ചൊരുലിംഗസഹസ്രം
വടിവൊടുപോമതിനായികൃപയാൽ
ഉടനൊരുകല്പനയുണ്ടാകേണം
സുരവരരഖിലവുമഴകൊടുചൊല്ലിയ
ഗിരമതുസകലംകേട്ടൊരുനേരം
പരമദയാലുവതായമുനീശ്വര-
നൊരുഗിരമവരോടരുൾചെയ്തേവം
"എന്നുടെശാപംനിഷ്ഫലമെന്നതു
വന്നുഭവിക്കയുമില്ലെന്നറിക,
ലിംഗസഹസ്രംമറെറാന്നാക്കാം
നിങ്ങളിലുള്ളൊരുവാത്സല്യത്താൽ
അംഗങ്ങളിലൊന്നാക്കണമവനിനി
എങ്ങുംകാട്ടരുതിത്തൊഴിൽമേലിൽ,
വിണ്ണവരഖിലരുമരുൾചെയ്തപ്പോൾ
കണ്ണുകളാകണമെങ്കിലതെല്ലാം
അങ്ങിനെയെങ്കിലതങ്ങിനെതന്നെ
നിങ്ങടെയഭിരുചിപോലെഭവിക്കും
മംഗലനിലയനതായമുനീന്ദ്രൻ
ഇങ്ങിനെമോക്ഷവുമരുളിയശേഷം
തിങ്ങിനമോദമൊടാശുസുരന്മാ-
രങ്ങുസുരോത്തമസവിധേചെന്നു
ലിംഗസഹസ്രംപോയിട്ടവനുടെ
അംഗംതന്നിൽനിറഞ്ഞിതുനയനം
തുംഗമനസ്സൊടുവാണിതുസുരകുല-
പുംഗവനഖിലസുരന്മാരോടും
ദേവാധിപനുടെശാപാനുഗ്രഹ-
മേവമിതെന്നുധരിക്കുകമാരേ!
നിന്തിരുമലരടിവെച്ചിനിയിവളുടെ
സന്താപത്തെയൊഴിച്ചീടേണം,
മാമുനിവരനുടെവാക്കുകളിങ്ങിനെ
മാനവവീരൻകേട്ടദശായാം
താനങ്ങിനെമന്ദംപോയ്ചെന്നഥ
സാനന്ദംനിജപാദസരോജം
ഉഗ്രതപസ്സൊടിരിക്കുംശിലമേ-
ലഗ്രേവച്ചരുളീടിനനേരം

മാനവവരനാംരാഘവരമഗ്രേ
മാനിനിയാൾക്കഥകാണായ്വന്നു
ശ്യാമളമാംഘനരുചിതടവിനതലമുടി
കോമളമാകിനനെറ്റിത്തടവും
അഞ്ചിതമാകിനകമലങ്ങളെത്തി-
രഞ്ചൽവളർത്തുംനയനപ്രഭയും
സഞ്ചിതശോഭകലർന്നൊരുതിലകസു-
മാഞ്ചിതവന്ദിതനാസാപുടവും
ചഞ്ചലമിഴികളെമന്മതഴിക്കും
പുഞ്ചിരിയാംചന്ദ്രികയുംവടിവും
തൊണ്ടിപ്പഴരുചിതേടിനൊരധരം
നീണ്ടുതടിച്ചൊരുപാണിദ്വയവും
വിസ്തൃതമാകിനതിരുമാറിടവും
തത്രമനോഹരഹാരാവലിയും
എത്രയുമത്ഭുതമായോരുദരേ
ചാർത്തിനപൂന്തുകിലതിനുടെമീതേ
ചേർത്തൊരുകാഞ്ചനകാഞ്ചിവടിവും
ചാർത്താൽവിശ്രുതമൂരുദ്വയവും
ആർത്തരതായസുരന്മാർക്കാർത്തികൾ
തീർത്തുപരിത്രാണത്തിനുവാമന-
മൂർത്തിയതായമഹാബലിതന്നുടെ
ചീർത്തൊരുഗർവുകുറപ്പാൻമൂന്നടി
ധാത്രിയെയാചിച്ചീടിനസമയേ
പാത്രതകൊണ്ടുകൊടുത്തന്നവനും
എത്രയുമുഗ്രമതായൊരുരൂപം
തത്രധരിച്ചിട്ടീരടിയാക്കി-
ട്ടിത്രൈലോക്യമളന്നൊരുപാദം
മൂർത്തിയിലങ്ങിനെചേർത്തൊരുനേര-
ത്തോർത്തുപുരാമുനിചൊല്ലിയവചനം,
അതിശയഭക്തിയതായസമുദ്രേ
മതിമുഖിയാളവൾമുങ്ങിപ്പൊങ്ങീ
കതിരവവംശജമങ്ഘ്രിയുഗംപാരേ
പതിതയതായിനമസ്കൃതിചെയ്തു
അതിവിനയത്തൊടുകൂപ്പിസ്തുതിഗിര-
മതിമോദേനതുടർന്നാളവളും

രാമരാമദയാസിന്ധോ! ശ്യാമളവിഗ്രഹ താവ
നാമവുംജപിച്ചുവനസീമനിതാനും
ഭീമമായശിലയായിമാമുനിതൻശാപത്താൽ
ആമയമോടാശ്രുവാണേൻകോമളഗാത്ര!
നിന്നുടയപാദരേണുഎന്നുടെമൂർദ്ധനിവീഴ്ക-
ധന്യയായെനിന്നുഞാനുംപുണ്ഡരീകാക്ഷ! [യാൽ
എന്നുടെജന്മസാഫല്യംവന്നുനിന്നെക്കാൺകയാ-
ലൊന്നപേക്ഷിക്കുന്നേനഹമിന്നുരാഘവ! [ലെ
അച്യുതനിൻനാമങ്ങളെയുച്ചരിക്കാറായ്വരേണം
നിത്യവുമെൻനാവുകൊണ്ടുവിശ്വനായക!
കർണ്ണങ്ങളുംനിന്റെഗുണവർണ്ണനംശ്രവിപ്പാനായ്
അർണ്ണോജാക്ഷ! ശ്രദ്ധിക്കേണംചിത്തമോഹന!
പാണികളാലർച്ചനത്തെക്ഷോണിനാഥ! ചെയ്യു
വേണമെങ്കിൽകൃപയിന്നുക്ഷീണപുണ്യദ! [ത്തിന്നു
പുണ്ഡരീകായതനേത്ര! പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭവക്ത്ര!
ഖണ്ഡിതനിഖിലാമിത്ര! കാരുണ്യപാത്ര!
ചാപബാണധരവന്ദേ! ഭൂപബാലവേഷവന്ദേ
പാപനാശകരവന്ദേപാവന! വന്ദേ"

ഇത്തരമതിശയമാംസ്തുതികേട്ടി-
ട്ടുത്തമപുരുഷൻരാമൻതിരുവടി
സത്വരമായവളോടുരചെയ്തു;
സ്വസ്തിനിനക്കുഭവിക്കുംമേലിൽ
തുച്ഛമതാകുംവിഷയങ്ങളിലൊരു
ഇച്ഛഭവിക്കയുമരുതിനിമേലിൽ
സച്ചിന്മയനാമെന്നുടെപാദേ
നിശ്ചലമായ്വരേണംചിത്തം
അതിശയഭക്തിയുമെങ്കൽസതതം.
മതിമുഖിയായനിനക്കുളവാകും
പതിശുശ്രൂഷപരായണയായി
പ്രതിദിവസംനീവാഴ്കസുഖേന
നരവരശിശുവാനാരായണനൊടു
പരമഭിലാഷംവാങ്ങിയശേഷം
സരസിജനയനപ്രദക്ഷിണവുംവ-
ച്ചുരുതരഭക്ത്യാവീണുവണങ്ങി
അതുകൊണ്ടഖിലഗുണങ്ങളുമുണ്ടാം
പതിവ്രതമാർക്കതിനില്ലവിവാദം;
വിശ്വാമിത്രനെവന്ദിച്ചുടനേ
വിശ്വാസത്തൊടുപോയാളവളും
ഉത്തമനാകിയഹിമവാൻതന്നുടെ
പാർശ്വേതപസാവാണീടുന്നൊരു
ഭർത്തൃപദത്തെച്ചെന്നുനമിച്ചി-
ട്ടുത്രവസിച്ചവനോടുസമേതം
അതിഗംഭുഷനാംരാമൻതിരുവടി
മതിമാനാകിയകൗശികനോടും
അതിമോദേനഗമിച്ചിതുതരസാ
മതിചൂഡനുടെചാപംകാൺമാൻ.

അഹല്യാമോക്ഷം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൨൩. സീതാസ്വയംവരം.

വിശ്വാനന്ദകരാകൃതിയാകിയ
വിശ്വാധീശൻവീരശിരോമണി
വിശ്വാമിത്രമഹാമുനിയോടും
വിശ്വാസേനഗമിപ്പാനായി
വില്ലുംശരവുമെടുത്തുംകൊണ്ടഥ
തെല്ലാമടികൂടാതെമഹാമതി
ചൊല്ലേറീടിനരാമനുമനുജനു-
മുല്ലാസേനപുറപ്പെട്ടടനെ
ദശരഥനന്ദനനാകിനരാമൻ
ദശമുഖരാവണകിങ്കരരാകിയ
നിശിചരരെക്കൊലചെയ്വാനുള്ളൊരു
വിശിഖംകയ്യിലെടുത്തൊരുസമയെ
ത്രിശിരസ്സുംഖരനുംദൂഷണനും
നിശിചരവരനാംദശകണ്ഠനുമഥ
ഭൃശതരമാധിമനസ്സിൽവളൎന്നു
വിശദമറിഞ്ഞതുമില്ലവരാരും
ലക്ഷ്മണസഹിതൻശ്രീരാമൻശുഭ
ലക്ഷണസമമേമുനിയൊടുകൂടെ
തൽക്ഷണമടവിയിൽനടനംചെയ്തഥ
താടകയെക്കൊലചെയ്തുതദാനീം
സിദ്ധാശ്രമമതുവിൽചെന്നുവസിച്ചുട-
നിദ്ധാടേപംമുനിവരയാഗ
പ്രധ്വംസത്തിനുവന്നനിശാചര
വിധ്വംസനത്തെച്ചെയ്തുമഹാമതി
യാഗംരക്ഷിച്ചുടനെനടന്നഥ
വേഗംഗംഗകടന്നുനടന്നുവി-
ദേഹമഹീപതിജനകൻതന്നുടെ
ഗേഹസമീപേചെന്നുപതുക്കെ
ത്വരിതമഹല്യാമോക്ഷംപുനരേകി
പ്പരിചൊടുപഥിപഥിപാരമനന്ദം
പെരികസുഖേനരമിച്ചുംകൊണ്ടഥ
പുരിയുടെനികടംതന്നിലണഞ്ഞു
അഥജനകനൃപന്റെപുരത്തിൽ
പ്പൃഥുകനകഗൃഹങ്ങൾനിരത്തി
ബഹുജനമവിടത്തിൽവരുത്തി
ബഹുമതിയൊടുസാകമിരുത്തി
പുനരണിയറമണിയറകലവറ
നിലവറപണിയറതുണിയറയും
നിലമൊക്കെയടിച്ചുതളിച്ചു
ചിലശില്പിജനത്തെവിളിച്ചു
ഉപകല്പനയവരൊടുരച്ചു
നലമേറിനകല്ലുപൊളിച്ചു
പലതറകളുമറകളുമിറകളും
മുറകളുമതിബഹുമതിലുകളും
കൊടിമരമൊരുപന്തിനിറച്ചു
പടികളുമിവിടത്തിലുറച്ചു

പൊടിപടലവുമൊക്കെമറച്ചു
പടുചിലവുകളൊട്ടുകുറച്ചു
പടകുടികളുമുടനുടനിടയിടെ
വടിവിനൊടുടനുടനിടികലരും
മണിമേടകൾപലവകതീൎത്തു
മണികാഞ്ചനമാലകൾകോൎത്തു
പണിതട്ടുകളിട്ടഥചേൎത്തു
പലകണ്ടുകളൻപൊടുമുൎത്തു
നരവരനുടെപുരമതുസുരവര-
പുരിയൊടുപരിഭവതരമതുലം
കട്ടിലുകൊട്ടിലുകോട്ടകളും
തടവുകളിടവുകൾകിണറുംകുളവും
കെട്ടുകൾതട്ടുകൾപലകൊത്തളവും
ഘനമൊടുവിലസിനകനകത്തളവും
മടപ്പുരകളുമങ്ങാടികളും
മതിലുംഗോപുരമതിലുംവിസ്മയം
ആട്ടിൻകുടിലുകളാനപ്പന്തിക-
ളതിരമണീയംകുതിരപ്പന്തികൾ
അണിതഞ്ചുംപലമണിമഞ്ചങ്ങളു-
മണിമതിമുഖികടെമണിയറതുണിയറ-
മറങ്ങളുംപുനരിടങ്ങളുംപുര-
തടങ്ങളുംതരുപടങ്ങളും
ബഹുതരമിഹവിരവൊടുനരവര-
പുരവരമതിലണവധിജനതതി
മനതളിരിളകിനഘനതരമനുപമ
മുത്തരമിത്തരമുത്തമമുത്തമ
പത്തനപംക്തികൾതത്രതത്രചിത്രമെത്രയുംചിരം
ജനകമഹീപതിതനയാമകളുടെ
ഘനതരകല്യാണോത്സവഘോഷം
കനിവൊടുതത്രതുടങ്ങിനൊരുസമയേ
മനസികുതൂഹലമഖിലജനാനാം
വിപ്രക്ഷത്രിയവൈശ്യന്മാരും
വിവിധതരംബഹുശൂദ്രജനങ്ങളു-
മല്ലേതരമഥനാനാജാതിക-
ളെല്ലാരുംബതമിഥിലാപുരമതിൽ
വന്നുനിറഞ്ഞുതുടങ്ങിപതുക്കെ
തങ്ങടെതങ്ങടെവിഭവത്തോടെ
ആനകൾതേരുകളനവധിജനതതി
മാനികളുംമെജമാനന്മാരും
മേനോക്കികളുംസേനാപതികളു-
മധിപന്മാരുമമാത്യന്മാരും
മാനിനിമാരുംവൃഷലികളുംബഹു-
മാനിക്കേണ്ടുംരാജസ്ത്രീകൾ
ആനന്ദിച്ചുകളിച്ചുചിരിച്ചുട-
ന്നാനകനന്നുപരന്നുവരുന്നൊരു
മാനുഷഘോഷവിശേഷമതിങ്ങിനെ

ഞാനരചെസ്സുധരിപ്പിക്കേണ്ടു?
ആനനമായിരമുള്ളഫണീന്ദ്രൻ
താനരചെയ്കിലുമില്ലവസാനം
അങ്ങാടിത്തെരുവുകളങ്ങാശു കെട്ടിത്തീർത്തു
മങ്ങാതെകൊണ്ടങ്ങിണികൾചെങ്ങാതിമാരുംവന്നു
കെട്ടുംചുമടുകളുംഒട്ടുംകുറക്കാതെ
കെട്ടിച്ചുമന്നുവച്ചു ചട്ടിപ്പരിഷകൾകോ-
മട്ടിപ്പരിഷകളും ചെട്ടിച്ചിമാരും കൊച്ചു-
കുട്ടികളേയും ചിലചട്ടികലങ്ങൾപല
വട്ടിയുംകുട്ടകളും, കട്ടിക്കവണിതെരുത്തു
കെട്ടിപ്പുടവസാമാൻ കോട്ടക്കച്ചകൾ പല
കൂട്ടങ്ങളെന്നുവേണ്ടാ
കപ്പാസുകൂട്ടങ്ങൾമണപ്പാടൻമുണ്ടുവക
തുപ്പട്ടുറുമാൽചെഞ്ഞിപ്പട്ടാവീരവാളിയും
തൊപ്പിചകലാസുകൾകുപ്പികണ്ണാടികളും
ചെപ്പുംചിമിഴുകൾകറുപ്പുംകരിമ്പടവും
തപ്പുകൊണ്ടങ്കികൾവിരിപ്പുംകോസടികൾചെ-
രിപ്പുംപലവിധംപരിപ്പുപയറുഴുന്നും
ഇത്തരമനവധിവാണിഭമവിടെ
സ്സതചരമങ്ങുതുടങ്ങിപലേടവു-
മെത്രമനോഹരമരചപുരത്തിൽ
വിചിത്രവിശേഷമഹോബഹുഘോഷം
പട്ടന്മാരുടെവാണിഭമൊരുവക
പട്ടുകൾരട്ടുകൾതിച്ചളമച്ചടി
തട്ടുകൾതോറുംതെക്കൻപുടവ
ക്കെട്ടുകൾപലതുമഴിച്ചുനിരത്തി
പത്തുപണത്തിനെടുത്തൊരുമുണ്ടിനു
പതിനഞ്ചുപണംവിലപറയുംചില
പുത്തൻകവണിപണത്തിന്നുപത്തു
പുത്തൻവിലവെച്ചുമെന്നൊരുവർ
ഉപടാപ്പെട്ടുവായപ്പടിനമ്മൊട്ടു
കൂടാതെപോഷാണൊരുവിപ്രൻ
ആറുത്തുകെട്ടിപ്പുടവകളൊരുവക
തെരുത്തുകെട്ടിത്തെരുവുകളിരുപുറ-
മൊരുത്തിരിക്കെച്ചൊരളിശിവിരവൊട്ടു
നിരത്തിവച്ചുംഞെറിച്ചുവിററും
തരത്തിലർത്ഥംകരസ്ഥമാക്കി
പുരാക്കവാങ്ങിപ്പുരക്കെവാണിഭ-
നിരക്കെവർഷിച്ചിരിക്കുമനവധി
പാരദേശികളുടെപലപലഘോഷം
നാനാരികളുടെരവുംകലശലു-
മൊരുവകകശുപിശപറയുകവാണിഭ-
മെടുക്കയുംചിലർകൊടുക്കയുംചിലരു-
ട്ടുക്കയുംചിലർനടക്കയുംചില-
[illegible]കയുംചിലർപാടുകയുംചില
[illegible]കയുംചിലർചാടുകയുംചിലർ
[illegible]ചുനടിച്ചുരസിച്ചു
[illegible]മഹാനലമൊട്ടുനരവര-
[illegible]തിലതിശയമിതിജാതം
കനകനരവരനുടയകനകമണിമന്ദിരേ
[illegible]നകീകല്യാണഘോഷംമനോഹരം
അരചർവരുവൊരുവഴികൾതെരുവുകളുമൊക്ക
യാടകൾകൊണ്ടുവിതാനിച്ചുഭംഗിയിൽ (വേ-
മണികനകരജതശതമണിയുമണിപന്തലിൽ
മാലകൾതൂക്കിവിളക്കുവച്ചാദരാൽ
നിറമുടയകനകമണിനിറപറകൾവച്ചുടൻ
നിളവേചന്ദനച്ചാറുംകളഭവും
കനിവിനൊടുപനിജലവുമതിസുരഭികുങ്കുമം
കസ്തൂരിയുംതളിച്ചേറുംപരിമളം
നടനടികളുടെനടനചതുരവവിലാസവും
നല്ലൊരുവേണുവീണാദിനാദങ്ങളും
കിടുമുടികളുടെചടുലചടചടരവങ്ങളും
കിങ്കരന്മാരുടെഹുങ്കാരഘോഷവും
കുളികൾനിലവിളികളിളകിളികളുടെലീലയും
കസ്തൂരികുങ്കുമാമോദസംഭാരവും
നരപതികളുടെവരവുമവിരതമതങ്ങിനെ
നാല്പുറികിന്നുതിരക്കുംപരക്കവേ
കുടതഴകൾകൊടികൾബഹുതുടിപടഹശബ്ദവും
കൊമ്പുംകുഴൽവിളികാളവുംതാളവും
തകിൽമുരശുമദ്ദളംതപ്പുംതിമിലയും
ചെണ്ടപ്രയോഗങ്ങൾപാണ്ടിമേളങ്ങളും.
ഇത്തരമനവധികോലാഹലമിഹ
ചതുരവാടികൾതോറുമുദാരം
പത്തരമാററുള്ളാഭരണങ്ങൾമ-
ഹത്തരമുടലിലണിഞ്ഞുവരുന്നൊരു
പെണ്ണുങ്ങളെയുംകൊണ്ടുവരുന്നൊരു
പൊന്നന്മാർപലകുശ്ശക്കാരും
ഔച്ചന്നംപലപട്ടന്മാരുമി-
വണ്ണംവിസ്മയമെങ്ങാനുണ്ടോ?
അച്ചികളൊരുവകമുത്തുവേശ്യകളാ-
മച്ചികൾകിഴവികൾമക്കളുമൊക്കെ
കാഴ്ചകൾകാണ്മാൻവട്ടംകൂട്ടി
താഴ്ചവരാതെചമഞ്ഞുതുടങ്ങി
കച്ചഞൊറിഞ്ഞുമുടുത്തുംപിറകിൽ
പിച്ചളമോതിരമിയ്യൻമോതിരം
ഇത്തരമോരോരോകൊച്ചുകളിട്ടുക
ഴുത്തിൽപൊന്മണിതാലികൾകെട്ടി
കണ്ണിൽകരിയുംതേച്ചുമിനുക്കി
കണ്ണാടിയെടുത്തതിൽനോക്കി
കുറിയുംതിലകവുമിട്ടുവെളുത്തൊരു
മുറിമുണ്ടിങ്ങനെതോളിലുമിട്ടു
വെററിലപാക്കുംപുകയിലയെന്നു-
മിവററയതെല്ലാംമടിയിലുമാക്കി
കുട്ടി! കമ്മിണികുഞ്ഞിപ്പെണ്ണേ
ഇട്ടിളയച്ചികോതേചിരുതേ!
ചക്കിമാധവികാളിനീലി
ചക്കച്ചിരുതേ [illegible]
ചന്തമോലുകിഞെളിഞ്ഞു [illegible]
മണിഞ്ഞുകുനിഞ്ഞുമലഞ്ഞുമുലഞ്ഞും
കാലംപോയതുകാണുന്നീലേ
കാഴ്ചകളെല്ലാംകഴിയുംമുമ്പേ
വെക്കംചെന്നൊരുദിക്കിൽപാർത്തിരി-

രിക്കാഞ്ഞാലക്കോയിക്കൽപല
തിക്കുംവലിയതിരക്കുംപലരുടെ
മുഷ്ക്കുംകലാശൽപെരുക്കുമ്പോളൊരു
മിക്കനമുക്കലഭിക്കയുമില്ലവ-
സിക്കണമെങ്കിലിതൊക്കെയരിപ്പിൻ
മുഞ്ഞിനരച്ചവെളുത്തൊരുനല്ലൊരു
പാഞ്ഞികണക്കിനെമുതുകിഴവച്ചാർ
കുഞ്ഞിപ്പെണ്ണിനുകാഴ്ചകൾകാണ്മാൻ
കൂട്ടിക്കൊണ്ടുതിരിച്ചുതുടങ്ങി
കഞ്ഞികുടിപ്പാനില്ലെന്നാലും
കണ്ടാൽവക്കത്തുള്ളവനെന്നാ-
ലിങ്ങിനെകൊള്ളാമത്രമില്ലാഞ്ഞാ-
ലെങ്ങിനെപെണ്ണിനുതലപൊറാഞ്ഞേണ്ടു
നിങ്ങളിതാരുംബോധിച്ചീലേ
സംഗതിയെന്നൊരുനാരിപറഞ്ഞു
മറ്റൊരുനാരിപറഞ്ഞാളപ്പോൾ
മാക്കോച്ചാരുടെമകളൊട്ടുകൂടെ
കാക്കരനായരുചേർച്ചതുടങ്ങി
പോക്കിരിയവനൊരുചെണ്ടപിണഞ്ഞു
പത്തുപണത്തിനുപാതിപ്പുടവയെ-
ടുത്തുകൊടുത്തുപടസ്സുംപോയി
പത്താംതീയതിപണമുണ്ടാക്കി
പ്പട്ടർക്കങ്ങുകൊടുത്തില്ലെങ്കിൽ
പതിനുരണ്ടരപലിശപ്പണമെ-
ന്നൊന്നുപറഞ്ഞുപിരിഞ്ഞിതുപോലും
പത്താംതീയതിപുലരുന്നേരം
പട്ടർതളത്തിൽപാട്ടകിടന്നു.
കാക്കരയാനവനെങ്കപ്പോനാൻ
കച്ചയെടുത്തപണത്തെത്താരും
പണമില്ലാട്ടാപ്പണയംതാരും
പട്ടരുകിട്ടേവാരുംപെണ്ണേ
ഒമ്മെത്താനൊരുപണയംതന്നാ-
ലൊരുകറിപാത്രവാങ്ങിക്കൊൾവ
ഇങ്ങനെപട്ടരുപട്ടിണിയിട്ടു
പാട്ടകിടക്കുന്നെന്നതുകേട്ടു
കൊച്ചനുജത്തിയൊളിച്ചുപതുക്കെ-
ക്കച്ചയെടുത്തുപുതച്ചുംകൊണ്ടു
തച്ചൻനായരെമുമ്പിൽനടത്തി
കാഴ്ചകൾകാണ്മാനങ്ങുതിരിച്ചു
കാഴ്ചപ്പുറലിപെരുത്തുംപോലൊരു
താഴ്ചവരാതങ്ങിങ്ങനുജത്തി
നല്ലവെളുത്തൊരുപുടവയുടുപ്പാ-
നില്ലതുകൊണ്ടുനമുക്കുവിചാരം
മണിയുംതാലിയുമെന്തിനുനല്ലൊരു
തുണിയുണ്ടെന്നാലായതുപോരും
കണികാണ്മാനൊരുപണമില്ലാത്തവ-
ളണിവാനോത്താലെന്തൊരുകാര്യം
ഉമ്മാൻവകയില്ലാത്തൊരുതൊമ്മൻ
സമ്മാനിപ്പാനാളായുരുമോ
നമ്മുടെവീട്ടിൽപണ്ടൊരുമാതാ-
മമ്മാത്രംമുതൽതേടിയതെല്ലാം

അമ്മാവിക്കുകൊടുത്തുകൊടുത്തുട-
നമ്മാവൻതാനൊക്കെമുടിച്ചു
അമ്മാമക്കളൊരഞ്ചെട്ടുണ്ടവ-
രുമ്മാനല്ലാതൊന്നിനുപോരാ
അമ്മാപാപികൾരാവുംപകലും
ഉമ്മാനിലയുംവച്ചനിരക്കെ
കോലെറയത്തുമടുക്കളയില്ലൊരു
കോപ്പാഹലമേകേൾപ്പാനുള്ളു
ചോറുവിളമ്പെടികോതേ! ചിരുതേ
മോരുവിളമ്പെടിമാധവിനിങ്ങടെ
വെണ്ണെല്ലാംചിതമയ്യോകറികളി-
ലുപ്പുംമുളകുംചേർത്തിട്ടില്ലാ
കയ്പുണ്ട്യംചിതമൊരുപുളിയെങ്ങനെ
കയ്പുണ്ടാവാൻസംഗതിവന്നു
കുട്ടികളിങ്ങനെപിശകിപ്പിശകി
ക്കിട്ടിയതൊന്നുംമതിയില്ലിനിയും
ചട്ടിയിലുള്ളൊരുചോറുംകറിയും
കൊട്ടിവിളമ്പണമല്ലെന്നാകിൽ
പട്ടികൾപോലവർപാഞ്ഞുകരേറി-
ച്ചട്ടികലങ്ങളുടപ്പാനുംമതി
മുട്ടിനമുക്കുമനസ്സുംപലപല
മുട്ടികണക്കിനുതിന്നുതടിച്ചൊരു
കൂട്ടക്കാരുടെമൂലംനമ്മുടെ
വീട്ടിലിരുന്നുപൊറുപ്പാൻമേലാ
ചേട്ടക്കാക്കരിവെച്ചുവിളമ്പി
ച്ചേട്ടത്തിക്കുമെനിക്കുംഭാരം
കോട്ടമൊരിക്കൽകഞ്ഞികുടിപ്പാൻ
കൂട്ടകയില്ലൊരുനേരംപോലും
കോയിക്കൽപോയ്ക്കാഴ്ചകൾകാണ്മാൻ
സ്ഥായിക്കാർചിലരുണ്ടെന്നാകിൽ
പോയിക്കൊണ്ടുവരേണമിനിക്കതി-
നായിക്കൊണ്ടുപുറപ്പെട്ടപ്പോൾ
അമ്മാവിക്കതുസമ്മതമെല്ലാം
അമ്മാവനുമൊട്ടങ്ങിനെതന്നെ
അമ്മയ്ക്കുല്ലാതിട്ടിക്കിലെടോ
നമ്മെക്കൂതരിമ്പില്ലാർക്കും
മോദിച്ചീടിനനാരികൾതമ്മിൽ
ചോദിച്ചങ്ങുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
കല്യാണാംഗിവിദേഹാത്മജയുടെ
കല്യാണോത്സവഘോഷംകാണ്മാൻ
ഉല്ലാസേനധരിത്രിയിലുള്ളവ-
രെല്ലാവരുമിഹപോയീടുന്നു
എല്ലാവരുമിഹപോയതുകൊള്ളാം
തെല്ലുവിരോധംകേൾപ്പാനുണ്ടു
വില്ലാളികളാംവീരനൃപന്മാ-
ർക്കില്ലാതവളെക്കിട്ടുകയില്ല
വില്ലുവലിച്ചുകലച്ചുമുറിച്ചേ
വേളികഴിപ്പാൻസംഗതികൂടൂ
വില്ലെന്നുള്ളൊരുപണയംചൊന്നതു
വില്ലങ്കമതായ്വന്നുഭവിച്ചു
നല്ലസമർത്ഥന്മാരായുള്ളോർ

നരപതിവിരുതന്മാർവന്നുപലർ
വില്ലുമെടുത്തുവീണുമുറിഞ്ഞു
പല്ലുതകർന്നുഎല്ലുഞെരിഞ്ഞവ–
രെല്ലാംപരവശരെന്നേവേണ്ടു
പെണ്ണിനെമോഹിച്ചയ്യോശിവശിവ!
പെണ്ണുങ്ങൾക്കുണ്ടോമല്ലിപിണഞ്ഞതി-
വണ്ണമിതെന്നുപറഞ്ഞറിയിപ്പാൻ
ഖണ്ഡമെനിക്കെൻകൊച്ചുജന്തി
ഇങ്ങനെപണയംപറവാനെന്തൊരു
സംഗതിയായതുകേട്ടോതാനും
നിങ്ങടെചെവിയിൽപുക്കാലവിടെയു-
ണ്ടുകയില്ലപരക്കംനാട്ടിൽ
നിന്നാണെന്നുടെകണ്ണാണെന്തും-
നിന്നിയൊരുത്തരെയറിയിക്കില്ല
എന്നാൽപറയാമച്ഛനുമമ്മയു-
മൊന്നുതുടങ്ങിപ്പലരുംകൂടെ
മുഷ്കരമായൊരുപണയംചൊല്ലി
ദുർഘടമാക്കിത്തീർത്തുവിവാഹം
പെണ്ണിനെയച്ഛനുകൂറില്ലെന്നോ
പെണ്ണിനുണ്ടോഅച്ഛനുമമ്മയും
അച്ഛനുമമ്മയുമില്ലാതെങ്ങിനെ
കൊച്ചുകുമാരിപിറന്നുണ്ടായി?
എങ്ങിനെയുണ്ടായെന്നതറിഞ്ഞി-
ല്ലെങ്ങിനെകിട്ടിയതെന്നേവേണ്ടു
കഞ്ഞികുടിപ്പാൻവകയില്ലാഞ്ഞാൽ
കുഞ്ഞിനെവിറ്റുംപാപികളുണ്ടാം
പിള്ളേവിറ്റുംപണമുണ്ടാക്കി
പുള്ളപൊറുപ്പിപ്പാൻമുതിരുന്നൊരു
തള്ളയിരിക്കുംനാട്ടുനശിക്കും
കൊള്ളരുതീവകജാതികളൊന്നും
അങ്ങിനെയങ്ങാൻകിട്ടിയപിള്ള-
യ്ക്കിങ്ങിനെയരുളവമെന്നായ്വരുമോ
കഞ്ഞുതനിക്കില്ലാഞ്ഞാൽമറുകി-
ഴിഞ്ഞൊരുജാതിയിലുള്ളൊരുശിശുവെ,
കുഴിയതിൽവെച്ചുമെട്ടുകാമെന്നൊരു
പഴമൊഴിയുണ്ടതുകേൾക്കിൽ
വലിയതമ്പുരാനിങ്ങനെവന്നൊരു
വഴിയിൽവന്നവൈദേഹിയതാകിയ
മകളെവളർത്തിന്നതുകൊണ്ടൊരു
മകളെക്കൂറില്ലാതെവച്ചോ
എന്തൊരുകഷ്ടംസാധിക്കാതൊരു
പന്തിപിടിച്ചൊരുപന്തിരുപന്മാർ
ചന്തമിയന്നിഹവന്നവരെല്ലാം
ദന്തമൊടിഞ്ഞുമടങ്ങിപ്പോയി
എന്നുടെജാനകിതരളാരായി
യെന്നിനിയവളുടെവേളികഴിപ്പൂ
പതിയായിട്ടൊരുമന്നവവീരൻ
പതിയായിട്ടുപ്രയത്നംചെയ്താൽ
പതിയായിട്ടുവരാനുംവിഷമം
പതിയായിട്ടൊരുപണയംമൂലം
ഇങ്ങിനെജാതകമല്ലോജാനകി-
യിങ്ങനെതന്നെയിരുന്നുനരക്കും
പല്ലാത്തുള്ളൊരുരാശിയിലല്ലോ
വന്നുപിറന്നൊരുവൈദേഹിക്കു
കല്യാണത്തിനുവേണ്ടുംഭാഗ്യമ-
തില്ലാഞ്ഞാൽപുനരെന്തിഹചെയ്യാം

എന്നേനിർമ്മരിയാദമെന്നേപറവാനുള്ളു
എന്നേവേണ്ടുകിലെന്റെകഞ്ചംപിഴകേണം [താൻ
എന്നുള്ളസംസാരംപോൽവന്നുകൊള്ളുന്നതെല്ലാം
ഒന്നുംകണക്കിലാക്കില്ലെന്നുനമുക്കുപക്ഷം
വില്ലുകുലയ്ക്കുന്നോർക്കുവേളിലഭിക്കുവെന്നു
തെല്ലുംമടിക്കൂടാതെചൊല്ലുന്നതമ്പുരാനെ
കല്യാണിസീതയുടെകല്യാണംവേണമെന്ന-
തെല്ലോളമാശയില്ലെന്നല്ലോതോന്നിക്കണ്ടായ
നല്ലൊരുപെണ്ണിതുനരച്ചുപോകയേയുള്ളു
വല്ലോരുംവന്നുവേട്ടുകൊണ്ടുപോയില്ലെന്നാകിൽ
നല്ലതലമുടിയുംകാതുംമുഖവുംനല്ല
പല്ലുംചൊടിയുംകണ്ണുംകണ്ടാലെത്രമനോജ്ഞം
ചാലേപകിടച്ചൂതുപോലെമുലകൾരണ്ടും
ബാലയാംവൈദേഹിക്കുവന്നുകരുത്തീടുന്നു
ആലാപഭംഗികളുംലീലാകടാക്ഷങ്ങളും
പ്രാലേയരുചിബിംബംപോലെവദനംപിന്നെ
നീലേന്ദീവരംപോലെനീണ്ടുള്ളനേത്രങ്ങളും
മല്ലീശരന്റെചാപവില്ലിന്റെവൈഭവത്തെ
തല്ലിമണ്ടിക്കുന്നൊരുചില്ലീയുഗവുംനല്ല
മുല്ലമൊട്ടുകളുംപോലെപല്ലുംമന്ദസ്മിതവും
ബാലേന്ദുകലപോലെഫാലതിലകങ്ങളും
എല്ലാമിവണ്ണംകണ്ടുംകേട്ടുംനൃപവരന്മാർ
എല്ലാംമലരമ്പന്റെമുല്ലക്കണകളേറ്റു
വല്ലാതുഴന്നുദേഹമെല്ലാംതളർന്നുഖേദ-
മല്ലാതൊരുനേരവുമില്ലാതെനാടുംവീടു-
മെല്ലാംവെടിഞ്ഞുവെക്കമെല്ലാരുംകൂടിസ്സീത
കല്യാണപ്പന്തൽകളിൽചെല്ലുന്നനേരംകേട്ടു
വില്ലുകുലയ്ക്കാമെന്നുവില്ലന്മാരൊത്തുചെന്നു
വില്ലുമെടുത്തുവീണുപല്ലുംതകർന്നുപാരം
അല്ലൽപിണഞ്ഞുസാധിക്കില്ലെന്നാച്ചുമണ്ടി
നല്ലാർമണിയുടെയകല്യാണമൂർഘടമായി
വല്ലാത്തകാലമെന്നേചൊല്ലാവൂയെന്നിവണ്ണം
എല്ലാംസ്ത്രീകളുംതമ്മിൽസല്ലാപംചെയ്യുന്നേരം

മണിവർണ്ണനൊരുമനോഹരരൂപിണി
കുണ്ടിവാൻകുഴലിതാമരച്ചെയ്യാൾ
കുജ്ജിതംകളകകാമിനിമാരെ
കണ്ടുകൊൾവിനിഹവേളിമഹോത്സവം
രണ്ടുപക്ഷമതിനില്ലവിവാഹം
രണ്ടുനാളികകൾശുഭവിക്കും
രണ്ടുസുന്ദരനരേന്ദ്രസുതന്മാ-
രുണ്ടുപോന്നിഹപുരേമരുവുന്നു
കണ്ടുതാനവരെയിന്നിഹകണ്ടാൽ
രണ്ടുപേരുമതിവിസ്മയരൂപികൾ
പാണ്ടുശാംഭവചാപതികോപാ-
കൊണ്ടുഫാലമിഴിതന്നിലെരിച്ചോരു

പണ്ടുണ്ടായൊരുയജ്ഞമതിങ്കൽ
രണ്ടുവിഗ്രഹമിയന്നിഹവന്നു
കണ്ടിവർകുഴലിസീതയെവേട്ടും
കൊണ്ടുപോകുവതിന്നിഹതോന്നും
രണ്ടുപേരിലൊരുവൻവിരവോടെ
കുന്തരാകിയനൃപന്മാർപലരും
കണ്ടിരിക്കവെവില്ലുകുലച്ചും
കൊണ്ടുജാനകിയെവേളികഴിച്ചിഹ
കൊണ്ടുപോയിടുമായതുനിശ്ചയ-
മുണ്ടിനിക്കുമമകൊച്ചുമജിത്തി
തണ്ടുതപ്പികടകുസ്ഥിതഭാവം
കണ്ടിരുന്നിഹനമുക്കുചിരിക്കാം
രാമനെന്നവനുലക്ഷ്മണനെന്നും
നാമധേയമവർക്കിഹകേട്ടു
കാമദേവനുടെകാന്തിയെവെല്ലും
കോമളാകൃതിമനോഹരനാകിയ
രാമനെന്നശിശുവില്ലുകുലപ്പാൻ
ആമുനീന്ദ്രനരുൾചെയ്തിതുപോലും.
അപ്പോൾശിവശിവകൊച്ചുകുമാരനു
കയ്യുംകാലുംപോകാതുള്ളൊരു
ത്ര്യംബകത്തെകുലച്ചൊരുമുനി-
വര്യനെയിപ്പോൾഭ്രാന്തുപിടിച്ചോ
വമ്പൻവാഴകുണക്കുതടിച്ചൊരു
കൊമ്പന്മാർചിലർവന്നവിടെത്തു
ണ്ടേറ്റുമെടുത്തുകുലപ്പാൻവളരെ
ദണ്ഡിച്ചുപൂരുഷരതായെന്നല്ലീ
കണ്ണുംപൊടിഞ്ഞുകാലുമൊടിഞ്ഞു
മണ്ണിൽമറിഞ്ഞുമുറിഞ്ഞുശരീരം
മന്നിലിരിക്കുന്നവരന്നവരി
ഖിന്നതപൂണ്ടിഹമറിപ്പോന്നു
അങ്ങിനെയുള്ളൊരുവില്ലുകുലപ്പാ-
നിങ്ങനെശിശുവാംദശരഥതനയൻ
പോരുന്നെന്നാരിയാകുന്നതികഠിനമി-
താന്തന്മാരേനിങ്ങൾധരിപ്പിൻ
ആനവലിക്കാതുള്ളമരത്തടി
പൂനവലിപ്പാനാളായ്‌വരുമോ
ജാനകിമൂലംമനുകുലജാലം
മാനക്കേടുവരുത്തുംമാമുനി
വിശ്വാമിത്രൻകല്പിച്ചാലതു
വിശ്വാസമിനിക്കില്ലമജിത്തി
വിശ്വംമൂന്നിലുമെത്രയുമേറ്റം
വിശ്രുതമാകിയസൂര്യകുലത്തിൽ
വന്നുപിറന്നനൃപന്മാർക്കൊരുപിഴ-
വന്നെന്നുള്ളതുകേൾപ്പാനില്ല
ഇന്നിതുകേൾക്കാറാകുമല്ലി
ഖിന്നതയുണ്ടായ്‌വരുമെന്നിട്ടൊരു
നമ്മുടെസ്വാമിവിദേഹനരേന്ദ്ര-
നുള്ളതുഞങ്ങളിഹചൊല്ലാമിപ്പോൾ
വില്ലിന്നുള്ളൊരുപണയംചൊന്നതു
വില്ലുകഠതെവെടിഞ്ഞുപൊട്ടുക്കനെ
പല്ലവമാരകനാകിയരാമനെ
മെല്ലെവിളിച്ചുവരുത്തിക്കനിവൊടു
കല്യാണാംഗിയതാകിയമകളുടെ
കല്യാണംവഴിപോലെകഴിച്ചഥ
ആരുംവളരെഗ്രഹിയാതങ്ങൊരു
തേരിന്മുകളിൽകേറ്റിയയോദ്ധ്യാ-
പുരിയിലയയ്ക്കണമിരുവരെയുംപുന-
രതുതാനത്രെസമയമതിനിപ്പോൾ
നാമിവരചൊന്നതുചെയ്യേണ്ടാലെൻ-
സ്വാമിക്കേതുംദൂഷണമില്ല
രാമനുമാകട്ടേന്നുംചെയ്യുന്നത്
ഭൂമിയിൽനല്ലൊരുകീർത്തിനടക്കാം.
ചാർച്ചയുമുണ്ടേംചേർച്ചയുമുണ്ടാം
താഴ്ചയുമെന്തുംവരികയുമില്ല
കാഴ്ചകളോരോതരമുണ്ടാകിൽ
വാഴ്ത്തുമിങ്ങനെചെയ്താലിപ്പോൾ
പോയിനിന്നിടസംസാരമത്.
പോകാംവിരവൊടുകാഴ്ചകൾകാണ്മാൻ
കെട്ടിച്ചമയിച്ചുനിൽക്കുന്നാക്കിയ
കോപ്പുകളെല്ലാമങ്ങിടിയെല്ലാം.
കോപ്പുകളെല്ലാംപണയംവെച്ചു
കുറുപ്പുകളെല്ലാംകൊണ്ടുമുടിച്ചൊരു
മുടിയന്മാരാംനമുക്കൊരുമുണ്ടും
പുടവയുമിപ്പോളൊരുമാറില്ല
കണ്ടെന്നുള്ളതുതലയിൽകേറി
കാട്ടിലൊളിച്ചുനടക്കുന്നിപ്പോൾ
ഉമ്മിണിയച്ചീപാതിനിന്നുടെ
പൊന്മണിയിന്നുനമുക്കുതരാമോ
പൊന്മണിവിററുകടത്തെപ്പോക്കി
പൊളിയല്ലിങ്ങനെസംഗതിവന്നു
പൊന്നുംവെള്ളിയുമെന്നുടെവീട്ടില-
തൊന്നുംകണികാണ്മാനുമതില്ലാ
രാമച്ചാരുടെമകനുടെകഴുത്തിലെ-
താലിക്കുടക്കുന്നുണ്ട്
ആയതുകിട്ടുംചോദിച്ചെന്നാ-
ലായവനാരാമെന്നുടെപക്ഷം
അവരൊടുപോന്നില്ലേകാഴ്ചകൾകാണ്മാൻ
അവരുടെപോന്നില്ലൊത്തുപോവാൻമേലാ
ഇങ്ങനെയോരോരോവാക്കുപറഞ്ഞും
തങ്ങടെവീടുവരുത്തിക്കൊണ്ടും
പെട്ടിതുറന്നുകോപ്പുകളെല്ലാം
കെട്ടിയണിഞ്ഞുംപുടവയുടുത്തും
കണ്ണുകളെഴുതിതിലകംതൊട്ടും
മോതിരമിട്ടുംകൈവളയിട്ടും
താലിയണിഞ്ഞുംമാലയണിഞ്ഞും
നാടൻപുഴവുമുഖത്തുമിറക്കി
ക്രൂരതലമുടിചിക്കിവിടർത്തു
വെററിലകളെത്തുംകയ്യിലെടുത്തും
മറവുള്ളവർകളെമാടിവിളിച്ചും
കൊഞ്ചിനെയേളിയിലെടുത്തുംചിലതരു-
മച്ചികളങ്ങനെതുടങ്ങി
തെക്കുവടക്കുകിഴക്കുപടിഞ്ഞാറ്

റൊക്കനിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞുവരുന്നൊരു
വിപ്രന്മാരുടെതിക്കുതിരക്കനി-
രപ്പൊട്ടത്രവിചിത്രമിതല്ലോ.
ഹേഹേതന്നൊട്ടചോദിക്കുന്നവി-
ദേഹേശൻറമക്കൾക്കുസ്വയംബര-
ഘോഷമിതെന്നുതുടങ്ങിജനങ്ങളു-
ശേഷവുമവിടെച്ചെന്നുനിറഞ്ഞു
തത്രനമുക്കുപ്രതിഗ്രഹമവിടെ-
ട്ടെത്രലഭിക്കുമതുണ്ടോകേട്ടു
നംപൂതിരിമാർക്കമ്പതുമറുപതു-
മാർക്കാശ്ശുണ്ടെന്നങ്ങിനെകേട്ടു
ഓരോപാത്തിപ്പട്ടുംകിട്ടും
നേരാംപൊളിയോകണ്ടാലറിയാം
ധീരതപൂണ്ടൊരുനല്ലമഹീപതി
പാരിൽധനവാന്മാരിലധീശൻ
ഭൂരിദ്രവ്യമതുള്ളതശേഷം
വാരിക്കോരിച്ചിലവിട്ടപ്പോൾ
ദാരിദ്ര്യംകണ്ടീകാൺമാനില്ലാ-
തായ്‌വരുമെന്നാലിപ്പരിഷക്കു
പോരികവിപ്രാസദ്യയടുത്തു
കോരികകൊണ്ടുവിളമ്പുംപ്രഥമൻ
പപ്പടവുംപഴവുംപഞ്ചാരയു-
മപ്പംവടകളുമുപ്പേരികളും,
നെയ്യുംനല്ലപരിപ്പുംപാലും
പച്ചടികിച്ചടിവേപ്പിലമാങ്ങാ
നാരങ്ങാക്കറിപുളിയിഞ്ചികളും
ചക്കപ്രഥമനടപ്രഥമൻപുന-
രൊക്കയുമോലോലക്കറിയിങ്ങനെ
ശർക്കരചേർത്തുവറുത്തുപദാർത്ഥം
മുഷ്കരമാകിനനേന്ത്രപ്പഴവും
കുന്നൻപഴവുംവണ്ണൻപഴവും
കാളിപ്പഴവുംകദളിപ്പഴവും
കന്നിൻതൈരുംകാച്ചിയമോരുമി-
തൊന്നുംകുറവില്ലെത്രചെലുത്താം
മുന്നാലായതിലേറെവിളമ്പും
ഇലയിലിടംപോരാതായ്‌വരുമേ
എല്ലാമിലയിൽശേഷിപ്പവരൊട്ടു-
വല്ലാതങ്ങുശകാരിക്കുന്നു
[illegible]രിപ്പനടത്തുംപരദേശികടെ
വല്ലപ്പുമവിടെക്കാണുകയില്ല
വസ്ത്രമനല്ലമടപ്പള്ളിക്കാ-
രല്പമതല്ലൊരുപത്തുസഹസ്രം
കല്പനകേട്ടുനടക്കുന്നവരുടെ
കൈക്കുപിടിച്ചുപുറത്തുംതള്ളും
ചന്ദ്രാകാരന്മാരേറെഞെളിഞ്ഞാൽ
ചന്തംകെട്ടുവരുത്തിയതല്ലാം
കൊള്ളാവുന്നജനങ്ങൾപിഴച്ചാൽ
കൊല്ലാൻകല്പനവരുമെന്നറിക
കൊല്ലരുതാത്തവരെക്കൂട്ടത്തിൽ
കൊള്ളരുതാത്തവഴിക്കുംകൂട്ടും.
ചമ്പുകുള്ളാരജമാനൻമീശ-
കൊമ്പുള്ളവനൊന്നാകിലുമുടനേ
സംഭാരങ്ങൾവരുത്താത്തവരെ
സ്തംഭത്തോട്ടുവരിഞ്ഞിഹകെട്ടും
നംപൂതിരിമാർചോമാതിരിമാ-
രെംപ്രാന്തിരിമാർപരദേശികളും
നമ്പിബ്രാഹ്മണരെന്നുള്ളവരുടെ
മുമ്പിൽവരുമ്പോൾവഴിതിരിയാഞ്ഞാൽ
വമ്പന്മാരവരധികാരികളെയു-
മമ്പൊട്ടരചതിപിഴചെയ്യിക്കും
സംപ്രതിജനകപുരത്തിലൊരുത്തനു
സംഭ്രമമെന്നതുകാണ്മാനില്ലാ.

ഇത്ഥംനാലുദിക്കിന്നുമെത്തുംമഹീസുരന്മാർ
ചിത്തംതെളിഞ്ഞുപലവൃത്താന്തംപറഞ്ഞുകൊണ്ടു
മത്രാവിശാലിയുമാമത്രനഗരിതന്നിൽ
ചിത്രമായുള്ളബഹുസത്രങ്ങൾകണ്ടുകണ്ടു-
ണ്ടെത്രയുംമോദമോടെയാത്രീശൻജനകൻെറ
പുത്രിവിവാഹഘോഷാത്രസുഖിച്ചുവാണു

ഇത്തരമനവധിഘോഷംമേൽമേലിഹ
ചിത്തരസങ്ങളനേകമനേകം
പത്തനമൊക്കെനിറഞ്ഞുജനങ്ങടെ
പലപലവിദ്യകളങ്ങുതുടങ്ങി
ആട്ടംപരിശിപാട്ടുംകളികളു-
മോട്ടംതുള്ളലുംകൊമ്പുംകുഴൽവിളി
തട്ടുമ്മേൽകളിതറയിൽചാട്ടവു-
മൊട്ടുംകുറയാതമ്മാനാട്ടം
കമ്പക്കൂത്തുകൾതോണിമേൽകളി
കമ്പമകന്നൊരുദണ്ഡിപ്പുകളും
കൊമ്പുകളുംകിടുപിടിയുംതകിലുമൊ-
രമ്പതുലക്ഷംതിമിലക്കാരും
പാണ്ടിവിധംമലയാളവിധങ്ങളു-
മാണ്ടിക്കളികളുമായുധവിദ്യകൾ
ചെണ്ടകൂട്ടുന്നുടിമദ്ദളഘോഷവു-
മുണ്ടിഹദിശിദിശികേൾക്കാകുന്നു
ശാസ്ത്രിബ്രാഹ്മണരവരുടെകളിയും
മാത്രക്കോലുംവാളുംവടിയും
ചെപ്പടിവിദ്യകൾതപ്പടികോലടി
കൈപ്പൊട്ടപൊട്ടുപടാടവെടികളുമിടയിടെ
യിപ്പടിബഹുവിധമത്രയുമൽഭുത-
കല്പവരമതിലങ്ങുനിറഞ്ഞു.

വിശ്വാമിത്രമഹാമുനിതാനും
വിരവൊടുരഘുസുതരോടുസമേതം
വിശ്വാസംബഹുമാനംഭക്തിയു-
മാശ്വാസവുമിയലുംജനകേന്ദ്രനെ
വേറെവിളിച്ചുവരുത്തിസാദര-
മേറെതെളിവൊടുതിരുമുറചെയ്തു

വീരപുംഗവധീരമഹീപാലാ
ശൌര്യപരാക്രമധൈര്യകൾക്കിരിപ്പിടമേ
സൂര്യവംശതിലകൻദശരഥൻ
ഭാര്യമാരുമായ്മേവുന്നകാലം
പുത്രരില്ലാഞ്ഞുദുഃഖംമുഴുക്കയാൽ
പുത്രകാമമഖവുംതുടങ്ങിച്ചു

ഋശ്യശൃംഗമുനിയുടെവൈഭവാൽ
വിശ്രുതന്മാരാംപുത്രന്മാരുണ്ടായി
കോസലനൃപൻതന്റെമകളായ
കൌസല്യയ്ക്കുപിറന്നിതുരാമനും
കേകയനൃപൻതന്റെമകളായ
കൈകേയിക്കുപിറന്നുഭരതനും
മാഗധന്റെകുമാരിയായുള്ളൊരു
ധന്യശീലസുമിത്രയ്ക്കുമപ്പൊൾ
ലക്ഷ്മണശത്രുഘ്നന്മാരെന്നിങ്ങിനെ
ലക്ഷണമുള്ളപുത്രന്മാരുണ്ടായി
നാലുവേദവുമാറുശാസ്ത്രങ്ങളും
നാലുനന്ദനന്മാരുംഗ്രഹിച്ചു
ആയുധവിദ്യയാദികളൊക്കയു-
മായവണ്ണംഗ്രഹിച്ചാരവരും
മൂത്തവനായരാമൻമനോഹരൻ
മൂന്നാമൻബതലക്ഷ്മണനവനും
നമ്മോടൊന്നിച്ചുപോന്നിതുയാഗവും
ചെമ്മെരക്ഷിച്ചിതിചതുരന്മാർ
പാടവമുള്ളരാമൻവഴിതന്നിൽ
താടകയെക്കൊലചെയ്തുവേഗം
പ്രൌഢരാകിയരാക്ഷസവീരരെ
താഡനംചെയ്തുബാണങ്ങൾകൊണ്ടു
ശ്രീപാലബാലൻപിന്നെയഹല്യയ്ക്കു
ശാപമോക്ഷവുമന്പൊടുനൽകി
ശ്രീപവിത്ര്യയാംനിന്റെപുരശിവ-
ചാപമുണ്ടെന്നുകേട്ടുകാണ്മാൻ
ജാതമോദമിവിടേക്കുവന്നിവർ
ഏതുംവൈകാതെകാണിക്കചാപം.
ഇത്തരമുരചെയ്തിടിനമുനിയോ-
ടുത്തരമുരചെയ്താനഥജനകൻ
അയ്യോശിവശിവശിശുവാമിവനി-
ത്ര്യംബകമാംവില്ലുകുലപ്പാൻ
കയ്യുകൊണ്ടാസാഹസമാമിതു
ചെയ്യിപ്പിക്കനമുക്കുചിതമോ
അയ്യായിരംവന്ദ്യന്മാരിതു
ചെയ്യാമെന്നുനടിച്ചിഹവന്നി
ത്ര്യംബകമെടുത്തേറവുമടങ്ങി
ക്കയ്യുംകാലുമൊടിഞ്ഞുചിലർക്കിഹ
മെയ്യുവളഞ്ഞുകണ്ണുകളുന്തി
പൊയ്യല്ലുത്തരംകേട്ടാരവർ
ആയാളുകളിലൊരുത്തരുമെത്താൽ
വയ്യാതുള്ളൊരുദുർഘടകാര്യം
ചെയ്യുമെന്നിക്കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കും
ചെയ്യിപ്പിക്കാമെന്നുനമുക്കും
ദുർമ്മോഹംകൊണ്ടതിനുതുനിഞ്ഞാൽ
ധർമ്മാപക്ഷയമെന്നിഹതീരും
ത്രിപുരന്മാരെച്ചുട്ടുമുടിപ്പാൻ
ത്രിദശന്മാരുണ്ടാക്കിയവില്ലിതു
സ്ഥവരന്മാർക്കുംസൂക്ഷ്മകലത്തിൽ
അപരന്മാർക്കെടുത്തുകുലപ്പാൻ
സാധിക്കാതൊരുകാര്യമിതറിക

ബോധിക്കാഞ്ഞതാപണയംചൊന്നതു
അധികംകഷ്ടമശേഷജനത്തിനു-
മധികമുള്ളൊരുതൊഴിലായ്വന്നു.
സുഖക്കേടുചാരമെന്റെമകൾക്കുവയസ്സുപ- (ത്തായ്
പൊട്ടുകെന്നോരുത്സാഹത്തിനുകൊട്ടുകേന്നുള്ളതി- (നൊരു
മുടക്കമിക്കല്യാണത്തിനുമുടക്കംവരുന്നതാകിൽപു- (ന
രൊട്ടുക്കംതെക്കുവടക്കുംകിഴക്കുംപടിഞ്ഞാറുംവഴി-
നടക്കുംജനങ്ങൾനമ്മെപഴിക്കുന്നുണ്ടെന്നുപല
വഴിക്കുംകേൾപ്പാറുമുണ്ടൊഴിക്കുംപ്രകാരംകാര്യം
കഴിക്കുന്നാകിലോസൌഖ്യംഭവിക്കുംനമുക്കുംപി- (ന്നെ
ചെവിക്കുപുത്തരിയായിട്ടുരസ്യംദുഷ്കീർത്തികേട്ടു-
ഞ്ഞിരിക്കുന്നതിനെക്കാട്ടിൽമരിക്കുന്നതത്രേനല്ലു
തെരിക്കെന്നുകാശിക്കുതിരിക്കാമെന്നതേവച്ചു
ഒരിക്കൽചാക്കുമുണ്ടല്ലോയിരിക്കെന്റെവിശ്വാമി-
ത്രരെക്കേട്ടുവന്നുനമ്മെചരക്കെദുഷിവാക്കുകൾ [ത്രു
ഉരയ്ക്കുന്നിതുപോൽനാട്ടിലിരിക്കുംമനുഷരെല്ലാം
ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടുതൽപെരുകുന്നുനിങ്ങൾ- (ക്കെല്ലാം
നിരക്കുന്നതുപോൽചെയ്വാൻഎനിക്കുംമോഹമു- (ണ്ടു
മുനിക്കുസമ്മതമെങ്കിൽകനക്കേടുചിന്തിയാതെ
കനക്കെഗുണമുള്ളൊരുപുരുഷനെക്കൊണ്ടുവേളി
പരിചിൽകഴിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുരിയാടാതെപോയാ (ലും
വൈരാഗ്യംകൊണ്ടിങ്ങനെപലമൊഴി
വൈദേഹൻപറയുന്നതുകേട്ടു
ഗൌതമനായശതാനന്ദമുനി
വീതവിശങ്കംപുനരുരചെയ്തു
സീരധ്വജനരപാലസഖേതവ
ധീരതപൂണ്ടരെങ്ങുഗമിച്ചു
വീരപരീക്ഷയ്ക്കുള്ളൊരുപണയം
വിരവൊടുപണ്ടുഭവാനുരചെയ്തതു
ഭംഗംവരികയുമില്ലവിവാഹം
സംഗതിവരുമതിനില്ലവിവാദം
പുംഗവകേതനചാപംദ്രുതമഥ
രംഗതലത്തിൽവരുത്തീടേണം
രാമൻവില്ലുകുലയ്ക്കുമതിനൊരു
താമസമില്ലതരിമ്പുമിദാനീം
മാമുനിവിശ്വാമിത്രൻതിരുവടി
രാമനുഗുരുവെന്നറികമഹീശ
ജൃംഭകമാദിമഹാസ്ത്രമശേഷം
സംഭൃതമോദംകൌശികമാമുനി
സംപ്രതിരാമനുദാനംചെയ്തു
സരസമതേനീബോധിച്ചീലാ
താടകയെക്കൊലചെയ്തുസുബാഹു
നിശാടനമുഖ്യവധത്തെച്ചെയ്തു
നാടകമല്ലിതുസകലത്രിഭുവന-
നാടകമഖിലംപാലിച്ചിടാൻ

പാടവമുള്ളോരു രാമനു കാർമ്മുക
പാടനമതിനിന്നെന്തൊരു ബന്ധം
മൂഢജനങ്ങൾക്കെന്തറിയാമിതു
ഗാഢപരാക്രമനേഷ കുമാരൻ
ശിശിരേതരകരകുലമതിലുളവാം
ശിശുവെന്നാലും വൈരികുലത്തെ
പ്രശമിതമാക്കാൻ മതിയാമെന്നതു
വിശദമതേ! നീ ബോധിച്ചാലും
പൊക്കമിയന്ന മരങ്ങൾ നിറഞ്ഞതി-
ദുഷ്കരമാകിയ കാടുകളെല്ലാം
ഒക്കെച്ചുട്ടുമുടിപ്പാനല്ലം
തീക്കനൽമാത്രം മതിയാകില്ലേ
തെല്ലുവിഷാദം വേണ്ട സഖേ തവ
നല്ലൊരു ചാർച്ചക്കാരനിവൻ തട-
വില്ലിഹ വിരവൊടു ചാരമശേഷരുടെ
വില്ലുവലിച്ചു കുലച്ചു മുറിച്ചഥ
ഉല്ലാസത്തൊടു ജനകാത്മജയുടെ
കല്യാണോത്സവമാശു കഴിച്ചഥ
കല്യനതാകിയ തവ ഹൃദി പെരുകിന
ശല്യമൊഴിക്കും ദശരഥതനയൻ

മുനിവരസാരം മുദാ കേട്ടു സീരധ്വജൻ
മനതളിർ തെളിഞ്ഞുടൻ മാനശാലീ നൃപൻ
പുരഹരശരാസനം കൊണ്ടുവന്നീടുവാൻ
പുരുഷജനമായിരം യാത്രയാക്കീടിനാൻ
തദനു പുനരായിരം കിങ്കരന്മാർ ചെന്നു
മദനരിപുകാർമുകം ചെന്നു കണ്ടീടിനാർ
പെരിയൊരു മഹാമലപ്പോലെ ശൂലികാർമ്മുകം
വിരവൊടു ചുമന്നു കൊണ്ടങ്ങു ചെൽവാൻ പണി
ഇനിയുമുടനായിരം നായരുണ്ടെങ്കിലെ
ഇതുതലയിലേറ്റുവാനാളായിനാമെടോ
വലിയമലയെച്ചുമന്നീടുവാനെങ്കിലും
ജനമിങ്ങു കല്പിച്ചയച്ചാലതും
ഒരു മടിയിലിന്നു നാം ചെയ്കയെന്നേവരു
കുറവുപറയും വിധിയേതു കുറവുമായ് വരും
അരചനുടെ ചെവിയിലെച്ചോറു തിന്നും നമ്മ-
ക്കൊരു ശരണമില്ലെടോ തമ്പുരാനെന്നിയേ
തിരുമനസി കല്പിച്ച വേലയെല്ലാം നമു-
ക്കൊരു കുറവു കൂടാതെ ചെയ്കയെന്നേവരു
മതികവിരവോടു നാം വില്ലെടുത്തീടുക
പരവശതവരും ഫലംവാശ്ശുതെന്നാകിലും
ചലമിഴികൾ കൂപ്പുമാജ്ജാനകിപ്പെണ്ണിന്റെ
ചുല്ലയിന്നാം കൊതിച്ചുവന്നീടുന്നവർക്കഹോ
മലകളെമറിപ്പതിന്നും മടിയില്ലഹോ
ഫലമിനിവരുന്നതാർക്കെന്നറിഞ്ഞീല ഞാൻ
...നരാധിപൻതന്നുടെ പുത്രനായ്
...പതി രാമനെന്നിങ്ങനെ പേരായ
...നാകൊച്ചു ഭൂപാലനിക്കാർമ്മുകം
...വോടു കുലപ്പതിനായ് തുടങ്ങുന്നുപോൽ
...ശിവ മഹാകഷ്ടമക്കുഞ്ഞു രാമനീ
...ന്നുടെ ശരാസനത്തെക്കുലച്ചീടുമോ?
...ത്രിപുരവധത്തിനായ് നമ്മുടെ തമ്പുരാൻ
തിരുമനസി കല്പിച്ചിതയ്യോ ശിവശിവ!
ഇത്തരമോരോന്നുരചെയ്തുടനെ
മഹത്തരമാകിയ കാർമ്മുകമമ്പൊടു
സത്വരമായിരമാളുകൾ കൂടിയെ-
ടുത്തുപിടിച്ചിഹ കൊണ്ടന്നുടനെ
തുംഗമതാകിയ രംഗത്തിന്നൊരു
ഭംഗം കൂടാതഴകൊടു വച്ചു
മംഗലസമയേ രഘുകുലനരവര
പുംഗവനന്ദനനാകിയ രാമൻ
കുശികാത്മജനുടെ ശാസനകൊണ്ടതി-
കുശലമതാകിന കർമ്മം ചെയ്വാൻ
ദൃശകുതുകേന പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ
സുശകുനമഖിലവുമങ്ങുളവായി
ദക്ഷിണലോചനമിളകിത ദാശു
ലക്ഷണമാമതു പുരുഷന്മാർക്കു
ദക്ഷിണബാഹുപ്രചലനവും പുന-
രക്ഷണമേവ ഭവിച്ചു വിശേഷാൽ
പക്ഷികൾ നല്ല ചകോരാളികളും
ദക്ഷിണദിശി ശബ്ദിച്ചു തുടങ്ങി
ലക്ഷ്മണപൂർവ്വജനാകിയ രാമൻ
തൽക്ഷണ ഗുരുവാം കുശികാത്മജനെ
പ്രദക്ഷിണവും വച്ചാശു വണങ്ങി
ദക്ഷിണനാകിയ ജനകാധിപനാ-
മക്ഷിതിപതിയെ നമിച്ചു സ്വചേതസി-
ചക്ഷണനാകിയ ലക്ഷ്മണസഹിതനാ-
രക്ഷണമവിടെത്താമസിയാതുട-
നക്ഷിതിപതിസുതനാശു നടന്നു
ഖണ്ഡാമൃതകരമണ്ഡനനുടെ കോ-
ദണ്ഡമിരിക്കും മണ്ഡപസീമനി
മദകലഭബാലൻ ചെന്നു കരേറി
കനമേറീടിന കോദണ്ഡത്തിനു
കനിവൊടു മൂന്നു വലം വച്ചുടനേ
മനസാ വാചാ മദനാന്തകനെ
പുനരപി പുനരപി തൊഴുതു വണങ്ങി
ഘനതരകഠിനമതാകിയ ചാപം
വിവശതയെന്ന്യേ എടുത്തുടൻ പൊക്കി
അനവധി നൃപതികൾ നോക്കിയിരിക്കെ
ധനുരാരോപണമാരംഭിച്ചു
വില്ലിൻമുന പുനരവനിയിലൂന്നി
തെല്ലും താമസിയാതെ വളച്ചഥ
നല്ലൊരു ഞാണു പിടിച്ചു മുറുക്കി
പാണിതലംകൊണ്ടുടവു പിടിച്ചു
പത്രക്കെ താഴ്ത്തിയടി തികച്ചു
പടുതരമാകിന ചെറുഞാണൊലിയും
പൊട്ടുപൊടവടിവൊടു സപദി മുഴക്കി
കച്ചകെട്ടിയതിലമന്റൊരു നിലയുമു-
റച്ചഥ നിന്നു വലിച്ചു കരേറി
പററുഞാണവലഞ്ചുചിയററം
പറിച്ചീടിന സമയത്തിങ്കൽ
ചട്ടറ്റീടിന ചാപം നടുവെ
പൊട്ടിമുറിഞ്ഞു മറിഞ്ഞു പതിച്ചു

പെട്ടെന്നേരമുടിച്ചോരുശബ്ദം
ഒട്ടുംകുറവല്ലാഴിയുമൂഴിയു-
മെട്ടുദിഗന്തരമെന്നുകലുങ്ങി
അഷ്ടദിഗന്തരദന്തികളുടെ ചെവി-
പൊട്ടിയലഞ്ഞവർഞെട്ടിയുഴന്നു
സപ്തകുലാചലകുഹരേമതവിന
സപ്തമതാകിനസിംഹസമൂഹം
സത്വരമഖിലമുണർന്നതിവേഗം
ഖേദപ്പെട്ടുഭ്രമിച്ചുനടന്നു.
നരവീരശിഖാമണിരാമൻ
ചാരകാമിനിമാർക്കൊരുകാമൻ
അതിസുന്ദരനാകിയബാലൻ
അരിവൃന്ദകുലത്തിനുകാലൻ
അതിചതുരൻമധുരൻമഹിതൻ
സുഭഗൻസുരുചിരസരസതരൻ
ഹരചാപമെടുത്തുകുലച്ചു
പരിചോടുപിടിച്ചുവലിച്ചു
ധരണീതലമൊന്നുവിറച്ചു
ധരണീശമനങ്ങളിളച്ചു
സുഖമുടിച്ചുരസിച്ചിതുസാധുജനം
അഥകാർമ്മുകമായതുപൊട്ടി
അതുകേട്ടവരന്നൊട്ടുഞെട്ടി
ജനകേന്ദ്രനനല്പതുഷ്ടിസു-
ചനിതക്കസുഖബലപുഷ്ടി
അതിതുംഗമംഗലസമ്പലിസമന്വിതം
വരവാണിമതാകിയസീതാ
വനമാലികയോടുസമേതാ
വരനാകിയരാമനുപേതാ
വരവാണീമണിസുവനിതാ
വരനുടെഗളതലവിവിരവൊട്ടുമാല-
വച്ചുമാലൊഴിച്ചുവാണുസുഖം
നരവരസുതനഥവില്ലുകുലച്ചു
വരതനുഗളതലമതിൽമാലയുമിട്ടു
ധരണീസുരരതുകണ്ടുരസിച്ചു
പെരുകിനസഭകളിലവിടെവസിച്ചു
ജനകമഹീപതിഗൗതമമുനിയോടു
ജനിതകുതുഹലമിമ്മുരചെയ്തു
മുനികുലപുംഗവനിന്തിരുവടിതാൻ
കനിവൊടുമമമൊഴികേട്ടരുളേണം
ഇനിഹവിരവിലയോദ്ധ്യാനഗരേ
ചെന്നിഹവിരവൊടുദശരഥനേയും
നന്ദനഭരതൻശത്രുഘ്നനെയും
നന്ദിച്ചിങ്ങുവരുത്തിടേണം
കൗസല്യാദികൈകേയിസുമിത്രാ
ദേവികളുംവരുമവരുടെസഖിമാർ
ദാസികളെന്നിവർസകലജനത്തോടും
ദശരഥനരപതിനാശുവരേണം
തരണികുലത്തിലുപാദ്ധ്യായൻമുനി
ധരണീസുരോത്തമനായവസിഷ്ഠൻ
തിരുവടിതാനുമെഴുന്നള്ളേണം
പുരഭൃത്യന്മാരപരന്മാരും
ശ്രീരാമൻബതവില്ലുകുലച്ചു
സീതാമമമകൾമാലയുമിട്ടു
പത്തുദിനത്തിനകത്തുവിവാഹമു-
ഹൂർത്തവുമവിടെകല്പിച്ചെന്നതി
നെത്തുകവേണംജനനികൾജനകനു
മിത്ഥംചെന്നുധരിപ്പിക്കേണം
കുറിയെഴുതീട്ടൊരുപുരുഷനെവിട്ടാൽ
കുറയത്താമസമുണ്ടാമായതു
തരമില്ലിപ്പോൾനിന്തിരുവടിതാൻ
കനിവൊടുദണ്ഡിച്ചേമതിയാവൂ
തേരുംകുതിരയുമാശ്രുപരത്തം
ഭേരിമകമ്പടികൂടെയയക്കാം
പേരുപുകഴ്ന്നൊരുമേനോക്കിച്ച-
ന്മാരുംനാലുപണിക്കന്മാരും
പോരുന്നാളുകൾപലരുംകൂടെ
പ്പോരുംനിന്തിരുവടിയുടെകൂടെ
കാരുണ്യാംബുധിയായഭവാനുപ-
കാരംചെയ്യണമിന്നിതുമാത്രം
എന്നുള്ളവാക്കുകേട്ടുനന്നായ്തെളിഞ്ഞുശതാ
നന്ദൻമുനീന്ദ്രനാശ്വസ്യന്ദനമേറിക്കൊണ്ടു
കായക്ലേശംകൂടാതെരാവുംപകലുംവീട്ടിൽ
പായുംവിരിച്ചുകൊണ്ടുവായുംപിളർന്നുറങ്ങും
നായന്മാർകുറുപ്പന്മാർകാര്യസ്ഥന്മാരുംവൈക-
മായുധംതപ്പിയെടുത്താശുകണ്ണുംതിരുമ്മി
തിരിച്ചുതേരിൻറപിമ്പേചരിച്ചുകാണികൾ
കണ്ടു
തിരിച്ചുതോക്കുംകുന്തവുംധരിച്ചുകൊണ്ടൊരുകൂട്ടം
കാടുംമലയുംകുന്നുംതോടുംപുഴകൾമല
മൂടുംകടന്നയോദ്ധ്യാപുരിയിലകത്തുപുക്കു
ജനകമഹീപതിനഗരംതന്നിൽ
ജനിതമതാകിനവൃത്താന്തത്തെ
മുനിവരനാകിയഗൗതമനഖിലം
കനിവൊടുതത്രപറഞ്ഞറിയിച്ചു
തനുടെതനയൻവില്ലുകുലച്ചതു
വന്നുപറഞ്ഞഭടന്മാർക്കെല്ലാം
പൊന്നുംപണവുംപട്ടുംവളയും
മന്നവനവധിസമ്മാനിച്ചു
വീഴ്ചമുള്ളയജമാനന്മാർക്കും
വീരചങ്ങലകൊടുത്തുനരേന്ദ്രൻ
കാര്യമിങ്ങനെശ്രവിച്ചുതന്നുടെ
ഭാര്യമാരൊടുപറഞ്ഞറിയിച്ചു
മിത്രവംശമണിദശരഥനരപതി
മിത്രബന്ധുജനമൊക്കെവരുത്തി
തത്രനിന്നുഷസിയാത്രപുറപ്പെ
ട്ടെത്രയുംകുതുകമോടുനടന്നു
ആനപ്പടയുംകുതിരപ്പടയും
സേനാപതികളമാത്യന്മാരും
മാനത്തോളമുയർന്നരഥങ്ങളു
മാനകദുന്ദുഭിവാദ്യക്കാരും
നായന്മാരൊരുകോടിസഹസ്രം
കാര്യസ്ഥന്മാരെജമാനന്മാരും

ആയുധപാണികളായിരമായിര
മായതിനോരോയജമാനന്മാരും.
കൊട്ടുംവെടിയുംകൊമ്പുംകുഴലും
തട്ടുംമുട്ടുംതിക്കുംതിരക്കും
ചട്ടറ്റീടിനകടുതരചാമര-
മൊട്ടല്ലനവധിഭയഗംകൂടി
കേളച്ചാരേക്രുവാനമ്മുടെ
ചാളുംപരിചയുമിങ്ങുതരാമോ
ആയതുകൊള്ളാംനിന്നുടെകയ്യിലൊ
രായുധമില്ലേരാമജ്യേഷ്ഠാ!
എന്നുടെകുന്തംപണയംവെച്ചു
എന്തിനുതാനതുപണയംവെച്ചു
വെററിലപുകയിലകൊൾവാനിങ്ങൊരു
വകയില്ലാഞ്ഞതുപണയംവെച്ചു
അയ്യോതാനിന്നകമ്പടികൂടാൻ
കയ്യുംവീശിപ്പോകയുമല്ലേ
അമ്മാവനമെന്നമ്മായിയുമായ്
ചുമ്മാവീട്ടിലിരിക്കുന്നുണ്ടു
അങ്ങേലുണ്ടൊരുപീലിക്കുന്തം
എങ്കിലുമമ്മാകാട്ടുകയില്ല
പൂമടപുമപ്പാൻപോരുംപോലെ
കമരിച്ചുട്ടരമങ്ങുനടന്നു
നായന്മാരായ് വന്നുപിറന്നാൽ
ആയുധമെല്ലാംകയ്യിലിരിക്കണ-
മായതുകൂടാതുള്ളവരമ്മ
നായരിലില്ലൊരുബഹുമാനമെടോ
നാട്ടിലിരുന്നുപൊറുക്കണമെന്നാൽ
നരവരകല്പനകേട്ടേതീരു
വീട്ടിലിരുന്നുകടംകൊണ്ടാലതു
വീട്ടിക്കൊൾവാൻവകയുംനാസ്തി
ആട്ടക്കാരുടെപെട്ടിചുമപ്പാൻ
ചെട്ടികൾക്കൊരുനാണവുമില്ല
കൂട്ടക്കാരെജമാനന്മാരൊട്ടു
കൂടിനടപ്പാനായുധവുംകൊ
ണ്ടതിസാഹസിപ്പിക്കുന്നതുകണ്ടാൽ
ഇത്തിരിയത്തിരിതരിമ്പില്ലെന്നാൽ
പത്തുകണക്കെവിലപിടിയാത്തവ
മർത്ത്യന്മാരിവരെന്തിനുകൊള്ളാം
ഇപ്പോളെന്തൊരുസംഗതിചേട്ടാ
ഇപ്പുരുഷാരത്തെസ്വരൂപിപ്പാൻ
ഘോഷന്മാരതുകേട്ടില്ലേബഹു-
ഹർഷിച്ചുള്ളൊരുവേളിമഹോത്സവം
ഞാനതുകേട്ടില്ലാരുടെവേളി
ഞാനല്ലാതവരൊക്കെക്കേട്ടു
മക്കളിൽമൂപ്പിലെവേളിമഹോത്സവം
മക്കയങ്ങുവിദേഹപുരത്തിൽ
ജാനകിയെന്നൊരുകന്യാമണിയുടെ
പാണിഗ്രഹണംചെയ്യാൻനമ്മുടെ
രാമസ്വാമിയുമനുജന്മാരൊരു
മാമുനിവരനുമതായെഴുന്നള്ളി
ഹരന്റെവില്ലുകലച്ചുമുറിച്ചതു
കേട്ടില്ലേപടനായന്മാരേ
വില്ലുകലച്ചുമുറിച്ചുമഹാരഥ-
നല്ലാതൊരുവനവരുവോനല്ല
നല്ലാർകുഴലിജനകാത്മജയുടെ
കല്യാണോത്സവമാശുലഭിപ്പാൻ.

അച്ഛൻതമ്പുരാൻതന്റെകൊച്ചുകുമാരന്മാ [രിൽ
വച്ചുമൂപ്പിനുവില്ലുമുറിച്ചുസീതയുംമാല
വച്ചുവേളിയുംവേഗംവെച്ചുതമ്പുരാൻതാനുംഗ്ര-
ഹിച്ചുനന്നായിസന്തോഷിച്ചു
എഴുന്നള്ളത്തുമുറച്ചുഎല്ലാടികളിലും
അറിയിച്ചുഎല്ലാവരുമൊരുങ്ങിതിരിച്ചു
എന്നുള്ളതാത്ത്രധരിച്ചുകൊണ്ടാലുംനിങ്ങൾ

പള്ളിക്കെട്ടുറിയിക്കണമെന്നാ
പള്ളിത്രാമ്പികൊട്ടുന്നുപാലൻ
ഉള്ളിൽതള്ളിനകൌതുകമോടും
ചൊല്ലിയയച്ചിതുഭട്ടന്മാരെ

സന്തോഷംപൂണ്ടുപടനായകന്മാരൊക്കയേ!
അന്തോളംതന്നിലേറിക്കൊണ്ടിങ്ങുപോന്നീ

ഭണ്ണം

ചന്തത്തിലകമ്പടിക്കാരരായുധക്കാരും
ചന്തമോടൊരുമിച്ചുമുമ്പിട്ടുപോയീടണം

ഒന്തിപ്പടകൾതിരപ്പടയെന്നിവ
പന്തിനിരന്നുനടന്നീടണം
ഇങ്ങിനെതങ്ങളിലോരോവാക്കുക
ളങ്ങുരചെയ്തുപ്രധാനന്മാരും
ഭംഗിയിലധികമയോദ്ധ്യാപുരിയിൽ
തിങ്ങിനപടയൊട്ടുവന്നുനിറഞ്ഞു.
ദശരഥനരപതിരഥവരമേറി
ദശദിക്കുകളിൽനിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞൊരു
പുരുഷാരങ്ങളുമംഗനമാരും
പരിവാരങ്ങളുമന്തണവരരും
ഭരതൻശത്രുഘ്നനുമനുഗമനം
പരിചൊടുചെയ്യാനായിമുതിർന്നു
കോസലപതിയുടെപത്നികളാകിയ
കൌസല്യാകൈകേയിസുമിത്രയു
മാശുനിരന്തരമന്തോളങ്ങളി-
ലധിരോഹിച്ചുഗമിച്ചുതുടങ്ങി
അനവധിവിപ്രസമൂഹത്തോടും
കനിവേറീടിനഗൌതമമുനിയും
മംഗലവരരുടെമുമ്പിൽനടന്നു
വേളിക്കാത്തുവിളിച്ചുവരുമ്പോൾ
പടലിപടിപ്പുരകല്പാലകളും
മതിലുകൾകുത്തിയിടിച്ചുതകർത്തും
അതിനൊരുദുഃഖമില്ലതരംനവും
തെങ്ങുകവുങ്ങുംമാവുംപ്ലാവും
എങ്ങുംമടികൂടാതെനശിപ്പി-
ച്ചങ്ങുകടന്നുപുരത്തിൽനിറഞ്ഞിതു
തിങ്ങിനബഹുപുരുഷാരമസംഖ്യം
ജനകമഹീപതിയെതിരേല്പാനഥ
കനകത്തളികകൾവെള്ളിത്തളികകൾ
മണിദീപങ്ങളുമവിലരിപ്പൂക്കുല

മണിമയകല്ലുംകുസുമങ്ങളുമിങ്ങനെ
മംഗല്യങ്ങളെടുത്തുംകൊണ്ടുട-
നംഗനമാരെനിയോഗിച്ചവരുടെ]
കനകകളത്രമനോഹരമതിനൊരു
കുറവുവരാതെനിരപ്പിച്ചുടങ്ങി
നിറമൊടുരണ്ടുപുറത്തുംപെരുകിന
നിറപറവെച്ചഥകനകപ്പാലികൾ
നിറച്ചുചൊരിഞ്ഞുവിളക്കുകൾതൂക്കി
തംഭങ്ങളിൽമീതെപട്ടുവിതാനി-
ച്ചാകളിലുരുതരമതിരമണീയം
അരിന്ദ്രവുകൾകൊണ്ടങ്ങണിയിച്ചു
അങ്കണസീമനികലവാഴകളും
കുങ്കുമകളഭംകസ്തൂരികളും
കൊണ്ടുതളിച്ചുമനോഹരമാകിന
പങ്കജമാലകൾമാലതിപിച്ചക
കുറുമൊഴിമല്ലികകേതകിചെമ്പക
നവമലരല്ലികളെന്നിവനെല്ലിൻകതിരും
എല്ലാമേനവധിസമ്പാദിച്ചു
വല്ലാത്തുള്ളൊരുവേളിമഹോത്സവം
സീരധ്വജനരപാലനുമങ്ങു
കുശധ്വജനൃപനുംകൂടെച്ചെന്നു
ദശരഥനൃപനൊടുകുശലപ്രശ്നവു-
മുരചെയ്തുഴകൊടുമണിപീഠത്തിലിരുത്തിവണങ്ങി
പ്രണയിനിമാരാംകൌസല്യാദികൾ
രാജസ്ത്രീകളെയെല്ലാംതന്നുടെ
രാജസ്ത്രീഭവനങ്ങളിലാക്കി
സ്നാനാനന്തരമുടനെല്ലാപ്പരിഷയു-
മാനാദേനകഴിപ്പിച്ചുടനെ
നായന്മാരുടെസദ്യകഴിപ്പാൻ
കാര്യസ്ഥന്മാരധികാരികളും
കാര്യസ്ഥന്മാരങ്ങുശ്രമിച്ചു
പന്തൽനിറഞ്ഞുകൊട്ടിൽനിറഞ്ഞു
നെടുമ്പുരകെട്ടിയതൊക്കെനിറഞ്ഞു
പന്തിനിരക്കെയിരുന്നൊരുശേഷം
ഒരുപന്തിക്കിലവച്ചുതുടങ്ങി
ചെറിയരിവെള്ളിവാളെയുമുള്ളൊരുചോറും
കറിനാലുംപപ്പടവുംപഴവും
ഉപ്പിച്ചുചുടുനാരങ്ങാക്കറി
പച്ചടിക്കറിചേനക്കറിയും
കന്നംതൈരുംകാച്ചിയമോരും
ഒന്നുംകുറകൂടാതെവിളമ്പി
മതിമതിയെന്നാർത്തുവിളിച്ചഥ
മേളിച്ചുടനേസദ്യകഴിച്ചു
അന്നാഴത്തിനുനായന്മാർക്കുപു-
റത്തൊരുകാട്ടിലിലവെച്ചുണ്ണാം
മറ്റൊരുകൂട്ടംകറികൂടാതെ
കൊറ്റിയമോടിവരുത്തിക്കൂടാ
അതുകാട്ടിലുമുണ്ടുകടലിലുമുണ്ടു
കായലിലുണ്ടുകളത്തിലുമുണ്ടു
കറിവെപ്പാനുണ്ടൊരുവകസാധന-
മറിയപ്പോൾകാതലതമിതറിയാം
കൂട്ടംനല്ലൂരിക്കൂട്ടാഞ്ഞാലൊരു
കൂട്ടക്കാർക്കുകണക്കിനുകൂടാ
കുക്കടമൊന്നൊരുസാധനമുണ്ടതു
ദുർഘടമില്ലവരുത്തിക്കൂട്ടാൻ
പന്നിത്തടിയനെവെട്ടിക്കൊന്നി-
ട്ടതുകൊണ്ടൊരുകറിവെപ്പാനുണ്ട്
ഇത്തിരിവിഷമംനായാട്ടിന്നുസ-
മർത്ഥന്മാരേയതുസാധിപ്പൂ
നായാട്ടിന്നൊരുപത്തുസഹസ്രം
നായന്മാരെനിയോഗിച്ചുനൃപൻ
ആയവർചെന്നിഹപന്നികൾമാനുക-
ളാവകവളരെവരുത്തീടണം
കറിവെപ്പാനായ്നായന്മാരിപ-
ട്ടുകളെവെപ്പാൻതടവില്ലാത്തവർ
അക്കരെയുള്ളവരിക്കരെയുള്ളവ-
രൊക്കെയടുക്കളപുക്കപതുക്കെ
ചട്ടുകവുംപലകലവുംകുടവും
കട്ടകവുംതവിചട്ടുകമീവിധ-
മെല്ലാംപരിചൊടുവട്ടംകൂട്ടി
കറിയുംചോറുംവെച്ചുവിളമ്പി
ഭക്ഷണമാത്രകഴിപ്പിച്ചവരും
പട്ടുംമുണ്ടുംവാങ്ങിക്കൊണ്ടവർ
ഇങ്ങിനെയൊരുളിശികോലാഹലമീ
യെങ്ങിനെയൊന്നുവർണ്ണിക്കേണ്ടു
ഗണിതക്കാരൊരുദിക്കിൽഗണിതം
പരിചിൽഗണേശഗണാധനമസ്തു
എന്നുഗണിച്ചുവേളിമുഹൂർത്തം
അന്നേരങ്കല്പിച്ചുംശ്രുവസിച്ചു
സീരധ്വജനുമപ്പോൾമകളെക്കൊടുപ്പാൻ-
സകലസംഭാരങ്ങളെസമ്പാദിച്ചുടനേ (വേണ്ടും
ജനകന്റെപുരോഹിതൻശതാനന്ദമാമുനിയും
ദശരഥപുരോഹിതവര്യൻവസിഷ്ഠൻതാനും
വൈവാഹക്രിയയെല്ലാംവേദക്രമാതെചെയ്തു
വിദേഹൻപുത്രീസീതെചിരവോടുദാനംചെയ്തു
എണക്കോടിപ്പുടവയുമുടുത്തുകാപ്പുകളിട്ടു
മണിപ്പാടൻമുണ്ടുകൊണ്ടുപുതച്ചുശിരംമൂടി
ശരവുംകണ്ണാടിയുംതാൻകരത്തിലെടുത്തുംകൊണ്ടു
വരവുതുടങ്ങിവേളിമണിപ്പന്തൽപൂക്കപിന്നെ
ശ്രീരാമനുമഥദശരഥനൃപനെ
പരിചൊടുവീണുവണങ്ങിപദാന്തേ
വിശ്വാമിത്രമുനീന്ദ്രനെയുംബഹു-
വിശ്വാസേനനമസ്കൃതിചെയ്തു
കുലഗുരുവായവസിഷ്ഠമഹാമുനി
തിരുകനനലമൊടുനമനംചെയ്തു
ഗൌതമകാശ്യപനാരദമുനിവര
വര്യന്മാരെവണങ്ങിത്തന്നുടെ
മാതൃജനത്തെയുമൃഷിപത്നികളെയു
മാദരവോടുനമിച്ചെഴുന്നേറ്റു
ദാനമുഹൂർത്താദികളുംചെയ്തു
ആനന്ദേനവിവാഹോചിതമാം
നാനാകർമ്മവിശേഷമശേഷം

ഊനംകൂടാതെപൊട്ടിച്ചു
നാളീകാക്ഷിവിദേഹാത്മജയുടെ
വേളികഴിച്ചുരഘൂത്തമവീരൻ
മേളിതമാംവിധിഹോമാദികളും
മേളമിയന്നുകഴിഞ്ഞാദരവായും
വിപ്രന്മാൎക്കുപ്രതിഗ്രഹമവിടെ
ക്ഷിപ്രംചെയ്തുദശരഥനൃവരൻ
ഇരുകൈകൊണ്ടുംവാരിക്കോരി
തെരുതെരെയങ്ങുകൊടുത്തുതുടങ്ങി
കറിമുണ്ടുവിരിച്ചായതിലാക്കി
കറക്കൂടാതതുകെട്ടിപ്പേറി
പിറകേപിറകേപുനരപിപുനരപി
തിക്കിയിടഞ്ഞുതടഞ്ഞുകുടഞ്ഞു
തിരക്കിത്തിക്കിനടന്നുഗമിച്ചു
ധരണീസുരോത്തമരെന്നേവേണ്ടൂ
ധാൎമ്മികനാകിയജനകൻപിന്നെ
ഊൎമ്മിളയെന്നൊരുമകളുണ്ടവളെ
തൽക്ഷണമേവമഹീപതിജനകൻ
ലക്ഷ്മണനെക്കൊണ്ടഥവേൾപ്പിച്ചു.
ഇളമയതായകുശധ്വജനൃപതി
ക്കിരുവർകുമാരികളുണ്ടതിലഗ്രജ
മാണ്ഡവിയെന്നുള്ളവളെബ്ഭരതൻ
മന്നവവീരൻദാനംചെയ്തു
അവളുടെയനുജശ്രുതകീൎത്തി
അവളെശത്രുഘ്നനുമഥനൽകി
നാലുകുമാരികമാരെയുമങ്ങിനെ
നാലുകുമാരന്മാർവേട്ടു
നാലുവിവാഹോത്സവമതികൗതുകം
നാലുദിനമങ്ങുകഴിച്ചുതദാനീം
മിഥിലാപുരമതിൽനിന്നുമഹീപതി
ദശരഥകൌസല്യാദിയുമന്നേ
ഋഷിവരനായവസിഷ്ഠൻതാനും
ദേവിയരുന്ധതിജാനകിയോടും
തേരിൽകേറിയാത്രതുടങ്ങി.

സീതാസ്വയംബരം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൨൪. ലങ്കാമൎദ്ദനം.

പരമലോചനം ഭജേ ഭവപ്രീതിമോചനം ഭജേ
പവനതനയഹൃദയകമലലീനഭാസ്വതം ഭജേ
പാപനാശനം ഭജേ പരാപരം ഹരിം ഭജേ
ഭുവനഭരണദുരിതഹരണചരണപങ്കജം ഭജേ
സപ്തരാജതല്പശയനമുൾപ്പുലോൽഭവാദിസേവ്യ
മുൽപ്രയത്നമദ്ഭുതംഗ്രഹമബ്ജരോചിഷം ഭജേ
രാമരാഘവം ഭജേ താപഹരം ഹരിം ഭജേ
രഘുകുലേശ! നിശിചരേശദലിതമനുജം ഭജേ
അഖിലജിതമഖിലനാഥമചലമമൃതമതുലഭാസ
മസദൃശം പരം സദൈവ ദശരഥാത്മജം ഭജേ-
ദ്ദാരഹരകരലോകപാ
ദ്ദതേശനിഷേവിതപാദ!
ശോകാപഹര പരാപര!
ലോകേശമുഖാമരതാപഹര!
സീതാവരപാഹികരുണാകര!
രണശൂരവരഖരചാപഹര!
ശ്രീരാഘവ! ദേവദേവാബ്ധിധീര!
നാരായണനാഥ! നരാധിപര!
കല്യാണമൂലികളിൻപ്രതിമ
ചിൽചലനായകപാലയമാം.
ദേവന്മാൎക്കൊരുകാരണനാകിയ
നാന്മുഖഗണപതിവന്ദിതനജിതൻ
ഭക്തജനങ്ങൾക്കനുവാരംജഗദീ-
ശാദ്യങ്ങൾക്കുവിശേഷണമൂൎത്തി
ഭൂതങ്ങൾക്കുവിശേഷിച്ചധിപതി
ലോകങ്ങൾക്കുസദാഗതിഭഗവാൻ
പാപങ്ങൾക്കുവിനാശകരൻപരി-
താപങ്ങൾക്കൊരവതിപുരാരി
ബോധങ്ങൾക്കുഗുണപ്രദനാംഹര-
നാതങ്കാപഹനംബികയോടും
മാതംഗാഞ്ചിതപെരുവടിവാകിന
മാതംഗാകൃതിയായുമപിടിയായ്
ബോധങ്ങൾക്കതിതൃപ്തിവരുത്തിമു-
ദാഹംകൃതിയോടുമരുവിനകാലം
സാരംഗാഞ്ചിതപാണികൃപാനിധി
ശ്രീഗംഗാധരദേവൻസുതനായ്
മാതംഗിനിവടിവായയോനിയി-
ലേറുംഗുണമൊട്ടുവന്നുപിറന്നൊരു
ദേവൻഗണപതിനാമാഗുണപതി
ശ്രീമൽഗജവരഭാസുരവദനൻ
മാതംഗാനനനായഗണേശ്വര-
പാദങ്ങൾക്കിഹഞാൻപണിയുന്നേൻ—
വരദേഭാരതിചാരുചരിതേസകലലോക-
ഭരിതേ! കവിതയ്ക്കതിവിരുതേസന്താപപാരം
പെരുതെന്നിലേവംഭാഷാതെരുതെരെതോന്നാ-
(യ്കയാൽ
ഒരുതെല്ലുംനാണിയാതെഒരുനേരംവേർവിടാതെ
ഇരിതേതിലെന്നപോലെന്നകമേകവിമാതാവേ!
ചലതിസകലംസാരജലധൌദുൎബ്ബോധചേത-
രഹിതേസൽബോധരൂപലസിതേയെന്നാവിട-
(ത്തിൽ
പരിശോഭിച്ചീടേണമേ! ഗുരുദേവീനിൻകടാക്ഷം

കടൽവർണ്ണൻലോകത്രയപരിപൂർണ്ണൻകാളമേഘ-
കരവർണ്ണൻകൃഷ്ണനെന്നിൽമരുവുന്നമോഹം ചെ
ഒഴിവിന്നന്ധകാരമാലിഴകുന്നതോയരാശി ഭ്രമേ
ളുളയുന്നോർക്കാതങ്കബന്ധുപൂഴകുന്നഗോവർദ്ധന
മമരുന്നദേവനെന്നിൽപെരുകുന്നതാപംതീർത്തു
മിടതെന്നുമാമൂമിത്തമിടരെന്യേചേർന്നിപ്പം-
നരവിന്ദമന്ദിരാലിസുരവൃന്ദവന്ദിതനാം
മരവിന്ദസുന്ദരാക്ഷൻശരദിന്ദുബിംബാനനൻ,
മുകുന്ദനാനന്ദിയൻഗുരുനന്ദിതാശയനാം
വരന്ദിരാരമണൻകനിവിന്നരുളേണമേ.

ഗുരുപവനാഞ്ചിതാപുരവരനാമമ
ഗുരുവരനാംസുരമുനിവരനും
മറയവരായമഹത്തുകളുംബത
മറവടിപോറ്റപകരുവരും
സുരതോയാഞ്ചിതപുരവരനാമമ
ഹരിഗീതാലയപതിഗുഹനും
കരുണതരേണംപിഴകൾവിടേണം
മെമരതരോടനവാസരമെന്നുടെ
ചേതസ്സിൽകുടികൊണ്ടരുളീടിന
ശ്രീതപാഞ്ചിതമാഖ്യമഹീവര-
പാദപാശബലമാശ്രയമായി
ശ്രീരാമായണമായമഹാകഥ
സാരാമൃതമതിലിദമെന്തഭാഗം
ലങ്കാമർദ്ദനനാമകഥാഗുണ-
സംഖ്യാശയമിദമൊട്ടുരചെയ്യാം
രാമൻജഗദഭിരാമൻദൂരപരി-
ധാമൻനിരഞ്ജിതകാമൻക്ഷിതിസുതാ-
രാമൻപ്രുതപരധാമൻജലധര-
ധാമൻവിപുലബലഭീമൻധൃതപഥ-
യാമൻബുധപതികാമൻജിതഭൃഗു-
രാമൻസുകലിതഹേമൻരണഭുവി
ക്ഷേമൻബലകലധാമൻവിരഹിത
ധീമൻഗതപരിണാമൻബഹുവിധ-
നാമൻരവികുലസോമൻദശരഥ-
രാമൻമഹേളിരാമൻ —

ശ്രീരാമസുകൃതാരാമൻനിജ
താതൻകല്പാംജാനകിയോടും
സോദരനാകിയലക്ഷ്മണനോടും
താതനിയോഗംകാരണമായി
കാനനസീമനിമേവീനകാല-
ത്താനനമൊരണ്ടാമമരാരി
രാവണനായനിശാചരനൊരുനാൾ
പാവനയാകിയജാനകിതന്നെ
മോഷ്ടിച്ചുംകൊണ്ടവനുടെകസുമ
ക്കാട്ടിൽശിംശിപാതരുഹമൂലേ
പാർപ്പിച്ചന്നഥശ്രീരാമച്ചവനാ-
മഹസ്സുതിപുത്രനെമിത്രവുമാക്കി
തണ്ടാർമകളെക്കണ്ടുവരേണ്ടതി-
ന്നണ്ടർകുലാധിപപൌത്രാദികളും
തെക്കേക്കടലിനടുക്കൽചെന്നവ-
ടെക്കേക്കരമേൽവസിച്ചൊരുശേഷം
മർക്കടസംഖ്യയമർക്കടൽകണ്ടഥ
ഉൾക്കടഭീതിഭവിച്ചിതനേകം
ദുർഘടമിക്കടലക്കരെപൂക
നമുക്കനിനസ്സിലശക്യമശക്യം
വീരതയുംരണശൂരതയുംപരി-
ഘോരതയുംഅതിസാരതയും
അതിധീരതയുംഭയദൂരതയും
തരുചാരുതയുംബലപൂരതയും
ബഹുമോടികലർന്നവളർന്ന പലാദിക-
ളാടലെഴുന്നശരീരികളായി
നൂറുസഹസ്രംവാനരവരരും
തുംഗശരീരപ്ലവഗകുലാധിപ-
നംഗദനാവരിലടക്കമധീശൻ
നാൻമുഖസൂനുമഹാകപിവീരൻ
ജാംബവനത്രവയസ്സൻദ്വിവിദൻ
ബലപതികുമുദൻശതബലിപനസൻ
ഗണപതിവിനതൻമൈവരസഹിതൻ
സുചിതൻസുഭടൻവിശദൻവികടൻ
വൃഷഭൻശരഭൻവിമുഖൻസുമുഖൻ
വിപുലൻസുബലൻബഹുലൻപ്രബലൻ
ജ്യോതിർമ്മുഖനുംദുർമ്മുഖനുംബലി-
ശോഭിതൻബല മുഖനഗ്നിമുഖാഖ്യൻ
നീലൻനളനുംതദനുസുഷേണൻ
കാലാനസമാനസുതനഗവാക്ഷൻ
കേസരിതാരൻഗവയൻശൂരൻ
സുമതിപ്രമധിവിശാലൻശോഭിതൻ
മാരുതസുതനാംശ്രീഹനുമാനതി
മേരുസമാനശരീരികൾപലരും

പാരാവാരിധിതന്നുടെതീരേ
നിരന്നിരുന്നുനിരൂപണമാന്നു
അംഭോനിധിയുടെഗംഭീരാരവ
വൻഭാവാകൃതികണ്ടഭയം
വമ്പന്മാരാംവാനരവരരുടെ
ഡംഭമശേഷവുമപ്പൊഴെനശിച്ചു

കായംവളർന്നുനിജവായുംപിളർന്നുചെമ്പ-
ല്ലായങ്കലന്നുവസിച്ചായങ്കലന്നുനീളേ
മേയുംതലക്കൂട്ടംതോയനിധിയിൽകളി-
പ്പായുന്നനേരമുള്ളംപായുംഭയപ്പെട്ടുകം-
കായുംജനങ്ങൾക്കെല്ലാംകണ്ടീടുംനേരംഭയം
പൂണ്ടീടുംവട്ടമൊത്തവണ്ടിപ്പുരിചചോരലെ
തെണ്ടിക്കളിക്കുന്നതിരണ്ടിക്കലങ്ങൾചില
കണ്ടിൽകിടപ്പവർപുരണ്ടിട്ടെഴുന്നേറ്റുപ-
രണ്ടിച്ചിറക്കുമായിമണ്ടിപ്പുളച്ചുവേഗം
കണ്ടിക്കുംകണക്കുകണ്ടിക്കൊണ്ടീടിൽപ്രാണൻ
പോമതുകൊണ്ടീക്ഷലില്ലുനം,
ഹുംകാരനാദത്തോടുംസംഘേനസംഘംവളർ
ശംഖവരന്മാരുടെസംഘോഷഘോഷാരംകണ്ടു
മീനക്കലേശരുടെയാനവിശേഷംവാരി-
യാനക്കലേശരുടെമേനിയാരായ്ത്തുംകണ്ടു
വമ്പുംനികത്തിനിജകൊമ്പുംപരത്തിക്കൊണ്ടു
പമ്പൻചിറകുമായിചെമ്പൻചിറാകിൻകൂട്ടം

ഡംഭംനടിച്ചധികംവമ്പുകാണിപ്പാനായി
ഇമ്പത്തോടേവമുണ്ടോരെൻപത്തീരായിരങ്ങൾ
ഭീമാകൃതികൾകടലാമസ്സമൂഹംഭയ-
മാമതിനില്ലഭേദംപോമക്കാലത്തുമോദം.
കാളനിറത്തൊട്ടുനീളമെഴും ഫണി
പാളികളുംജലധൂളികളുംകട
ലാളകളുംചിലതേളുകളുംവളർ
തോളരമായ് മുതുകാളിമയായ് ചില
വാളുകളുണ്ടവർപല്ലുകളീർച്ചകൾ
വാളുകൾപോലെനികന്നുജലോപരി
ക്രൂളികളിച്ചുപുളച്ചുമദിച്ചുട-
നോളമതിൽസുഖകേളികളോടും
കടിപെട്ടുമാരണകെർട്ടുപടലികൾനിജ-
പെടകളൊടൊരുമയൊടിടകലരുംപടി
കടലടിതിരയുടെനടുവെമറിഞ്ഞും
ഇടരൊട്ടുമിടിതെരപ്പെട്ടുമിട്ടോട-
ത്തോടുപിടിപെട്ടുമതിരതിനടനീന്തും
തുടുനിറവുമുടയകളിരാവലിയും
ഇടരൊട്ടുമിടിപ്പെടരവണിശനാല
കടലടിതിരയുടെനടുവെമറിഞ്ഞും
തുടുനിറയുയരമേൻഡിതിധിമിധിംധി
പിംഗലവർണ്ണമിയന്നുവളർന്നതി
പിംഗലജാലവിധങ്ങളുമേവം
വാരാന്നിധിയുടെഘോരാഡംബര-
മോരോന്നീവകകണ്ടഭയായം
ധീരതപൂണ്ടമഹാകവിവരതതി-
ഭീരുതപൂണ്ടുമനസ്സുമടങ്ങി
അംഭോനിധിയതിനക്കരെലങ്കയി
ലംഭോജാക്ഷിമനോഹരിസീതാ
സംഭ്രമതാപാകുലന്വസിപ്പതു
സംപാതീവചനേനധരിച്ചു,
അക്കരെപുക്കൊരുമക്കടവരനിഹ
പുഷ്കരമാഴിയെക്കണ്ടുപാഞ്ഞൊരു
ദുർഗ്ഗപ്പെടവുംപിണയാതെകടന്നി
ട്ടിക്കരെവരുവാനാക്കെല്ലൂതാവൂ?
എന്നുനിരൂപിച്ചംഗദനായകപു-
രന്ദരനന്ദനനന്ദനനേവം
ശിഷ്ടന്മാരാംവാനരവരിൽ
ശ്രേഷ്ഠന്മാരെവിളിച്ചുരചെയ്താൻ—
"അവ്യാജംവന്നൊന്നൊട്ടുപറവിൻ
വെവ്വേറെവിവരംബലവേഗം,
ചാടീടേണംജലനിധിയതിനാഴൽ-
ഉതടിതാതവരാരെന്നറിവാൻ
നിജനിജമാനസമതമെല്ലാവിരവൊടു
ഉടവലവാനരനികരാധിപരേ!'
അംഗദനിങ്ങനെചൊന്നതുകേട്ടവർ
അങ്ങടെതങ്ങടെബലമുരചെയ്തു.
[illegible]യോജനചാടാമെന്നു-
ങ്ങൊരുകപിതന്നുടെനിനവുപറഞ്ഞു,
നീചാട്ടംപടിയിരുപതുയോജന
ഞാൻചാടാമെന്നപരനുരച്ചാൻ,
മുപ്പതുചാടാമെന്നൊരുവൻദൃഢ-
മപ്പുറമല്പവുമെന്നാൽകഴിയാ,
നാല്പതുചാടാമെന്നൊരുകപിവര-
നബ്ധിയിൽവീണുമരിക്കാംപക്ഷേ,
അൻപതുചാടാമറുപതുമെഴുപതു-
മെൺപതുമാംപുനരഥതൊണ്ണൂറും,
നൂറേയോജനലങ്കയിലണവാൻ
നൂറുംചാടാനാരുംപോരാ,
പോരാതെവരുമെന്നുനിനച്ചഥ
ധീരാത്മാധിസഹിക്കരുതാഞ്ഞു
താരാസുതനാമംഗദനവരൊടു
പാരാതെനയഗിരമുരചെയ്താൻ—
"അരയോജനവഴിചാടുന്നവരും
അരയുംതൊണ്ണൂറൊറാമ്പതുമവരും
ഒപ്പംസ്വല്പവികല്പംനാസ്തി
കല്പംജലധിയിൽവീണുമറിഞ്ഞും
കപ്പിക്കപ്പിത്തുപ്പിത്തുപ്പി
ചപ്പിച്ചപ്പിത്തപ്പിത്തപ്പി
ബബ്ബബ്ബംഗ്ഗുഡുഗ്ഗുഡുവെന്നും
ഉപ്പുപ്പുപ്പുപ്പുംപെപ്പെപ്പേയാം
എന്തിനുവെറുതെചാവാൻപോണു
നീന്തിനടപ്പാൻമുതലകളല്ല
അഷ്ടിമുട്ടിവിശന്നുതളർന്നഥ
പട്ടിണിയിട്ടുവലഞ്ഞുകഴഞ്ഞതി-
നഷ്ടിഭുജിച്ചുപടച്ചുനശിച്ചതി
ചുട്ടമല്പരിതിട്ടമതേവം
പാട്ടുകിടന്നുമരിപ്പതിനിശ്ചര
നിഷ്ഠമതാകിലനമുക്കതുകർമ്മം,
എന്നുടെമതവുംചൊല്ലീടാമിനി
എന്നുടെഭഗവാൻതന്നുടെകൃപയാൽ
ഉദ്യോഗേനകതിച്ചീടുന്നോൻ
സത്വരമക്കരെപുക്കീടുന്നോൻ
അതിനുടനേപുനരിങ്ങോട്ടെത്തു-
മതിനുബലംമതിയാകയുമില്ല,
തങ്ങൾക്കുളാംജനകിലങ്കയി-
ലുണ്ടെന്നാകിൽകണ്ടീടുന്നോൻ
ഉണ്ടെന്നാലുംകണ്ടെന്നാലും
രണ്ടെന്നാലുമിതാരറിയുന്നു;
അംഗദവാക്യമിതംഗദമുഖ്യം
സമ്മതയോഗ്യംജാംബവമുഖ്യൻ
കേട്ടുകനിഞ്ഞുപറഞ്ഞിതു"വെറുതേ
കൂട്ടമതെന്തിനുകൂട്ടീടുന്നു?
അംഗദനേൽത്താൽവിഷമംനാസ്തി
ഞങ്ങൾക്കതിനൊരുസുഖവുംനാസ്തി
ആമെന്നാലുംപോമെന്നാലും
ചാമെന്നാലുംസമ്മതമല്ല,
ലക്ഷ്മണപൂർവ്വഗപ്രവരിരിക്കെ
തൽക്കുലമുഖ്യൻകിഷ്കിന്ധേശൻ
ഇളമയതായസ്വാശ്രുപതിതക്ക
ഒഴിനല്ലതുമനുചിതമോർത്താൽ
അങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടുശ്രമസുഖഗതി

യങ്ങിനെയൊരുവനിതിന്നുതകേണം
എന്നാലോ ഞാനെങ്ങിനെവേണ്ടു?
എന്നാലൊന്നുംകഴികയുമില്ല
മൂന്നുലകിന്നുമൂന്നടിയാക്കിയ-
ളന്നാൻപണ്ടുത്രിവിക്രമമൂർത്തി
അക്കാലം ഞാൻപറയുംകൊട്ടി
ച്ചുഗ്രാരോഗ്യമദാത്മപസഹിതം
വലത്തുവച്ചേനിരുപത്തൊന്നും
ജഗത്ത്രയംദശമാത്രകളാലേ
അങ്ങിനെമുന്നം ചെയ്തോരുഞാനി
ന്നിങ്ങിനെയായിവയസ്സുംപുക്കു
രാക്ഷസപുരിയിൽ ജാനകിയുള്ളതു
സൂക്ഷ്മമായോട്ടുധരിച്ചാൽപിന്നെ
കാണാതെപോയാലപവാദം
പ്രാണൻപോയാലുംപോയിടാ
ഇക്കൂട്ടത്തിലൊരുത്തൻവിരവിനൊ
ടിക്കാര്യത്തിന്നുമതിയാകേണം,
മരുദാത്മജനാംഹനുമാനെന്നൊ
ന്നറിയാതെവസിച്ചീടുന്നു"

"പവനനന്ദനമാന്യഭുവനവിക്രമസിന്ധോ!
തപനനന്ദനനെന്നാമവനാം ചെയ്തതിനായി
ലവണവാരിധി ചാടിക്കടന്നുലങ്കയിൽപുക്കി
ട്ടവനീനന്ദിനീസീതാചരണപങ്കജം കൂപ്പീ
ട്ടിവിടെയെത്തുവാൻശക്തരിവരിലാരുമില്ലി
(പ്പോൾ
അവിടെയുണ്ടുവൈദേഹിസുദൃഢംകേൾക്കയും
(ചെയ്യു
നിനയ്ക്കു മാരുതസൂനോ നിനക്കുസാദ്ധ്യമായീടും
തുണയ്ക്കുംമാരുതദേവൻതനിക്കുപുത്രനല്ലോനീ,
ശിവനാമീശ്വരൻമുന്നംശിവയാമീശ്വരിയോടു
വിപിനേവാനരാകാരംധരിച്ചുസഞ്ചരിക്കു
[മ്പോൾ,
പതിച്ചരേതസാംഗംധരിച്ചുദേവിസന്തോഷം
കരച്ചുകാരണംകല്പിച്ചയച്ചിതാശുഗവീരം
എടുത്തുഗർഭപിണ്ഡംക്ഷണത്തിലഞ്ജനാഗർഭേ
കൊടുത്തിട്ടഞ്ജനാപെറുഭവിച്ചുനീയുമന്നേരം
ഉടുത്തസൂര്യബിംബം കണ്ടെടുത്തുചാടിയനേരം
പഴത്തെയെന്നുഭാവിച്ചുണ്ടെടുത്തുഭക്ഷണംചെ
[യ്യാൻ
ഭവിക്കുമെന്നതുചിന്തിച്ചയച്ചുശക്രനുംവജ്രം
പടുത്വംവിട്ടുനീഭൂമൌപതിച്ചുമാരുതനപ്പോൾ
കരത്തിൽനിന്നെയുംപൂണ്ടുവിലത്തിന്നുള്ളിലു
(ൾപുക്കു
ജഗത്തിലാർക്കുമില്ലാതെഭവിച്ചുവായുവുമപ്പോൾ
കമലാവല്ലഭൻശംഭുകമലസംഭവൻമുമ്പാ-
മമരസഞ്ചയത്തോടുമതികൌതുകംനിന്റെ
തലയിൽപാണികൾവെച്ചിട്ടരുളിനവരംകല്പ-
പ്രളയകാലമാമന്നുമരണമില്ലയെന്നേവം
ശിവനാലുത്ഭവിച്ചോരുസുതനാംനീയെടോവീര
ഭുവനംമൂന്നിലുംനിന്നെജയിപ്പാനാരുമില്ലല്ലോ

അതിലുംകേവലമിപ്പോളധികംവിസ്മയമല്ലോ
മതിമാനായനീകേട്ടുതെളിഞ്ഞുസമ്മതിച്ചാലും
ആദരവോടിതൊക്കെമോതിരംരാമദേവൻ
വാതജ!നിൻകലല്ലോമോദേനതന്നയച്ചു
ഒട്ടുംവിഷാദംവേണ്ടാ പെട്ടെന്നെഴുന്നേറ്റാലും
മുട്ടുംസമയത്തിങ്കലൊട്ടുംസംശയിക്കാതെ
ചാടിഗ്ഗമിച്ചുകൊൾകനാഥന്റെകാര്യവും
കൂടിഗ്ഗമിക്കുമെന്നാൽപേടിപ്പാനാരെവീര
അഞ്ഞൂറുയോജനചെററന്നുചാടിയനിൻ
കഞ്ജസമപാദത്തെകണ്ടാലിന്നിതിനെന്തുണ്ടാം
ഭാസുരഗാത്രിയായഭൂസുതസീതതന്റെ
പാദസരോജത്തേയുംചേതസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ടു
ശ്രീരാമപാദത്തേയുംധ്യാനിച്ചുചാടിക്കൊൾക
മാരുതൻകൂടെപ്പോരുംമേൽ തിന്നാധാരമായ്
സർവ്വംശുഭംഭവിക്കുംശർവ്വൻപരിപാലിക്കും
സർവ്വജ്ഞനല്ലോനീയുംഗർവ്വേണപോയ്വന്നാലും"
ഇതിപവനനന്ദനൻവിക്രമാംഭോധിനി
വിധിതനയഭാഷിതംകേട്ടുസംപ്രീതനായ്
ഹരിചരണമാത്മനാചിന്തചെയ്തുശ്രമം
ത്വരിതമെഴുന്നേറ്റുവന്ദിച്ചുബ്രഹ്മാത്മജം
ഉലകിടെമിപ്പുരിന്നുന്നിയായ്മാധവൻ
വിലയരഹിതൻവളർന്നീടുമപ്പൊന്നമേ
കുലഗിരിസമാനനായ്സിംഹനാദംപൊഴി-
ച്ചുലകിലശേഷവുംകേട്ടുഞെട്ടിത്തരി
ഉടയമമതമ്പുരാൻരാഘവസ്വാമിത-
ന്നുടയകരുണാബലംകൊണ്ടുഞാനിക്ഷണം
ജലധിയിതുചാടുവൻലങ്കപുക്കീടുവെൻ
രംഭകല്പവരപ്രിയദേവിയെത്തേടുവെൻ
അറിവെനടിപങ്കജംകണ്ടുകൂപ്പീടുവെൻ
വിരവിലടയാളവുംമുദ്രയുംനൽകുവെൻ;
അവനിസുതചോരനെതച്ചുകൊന്നീടുവെൻ
അവനുടെപുരത്തെയുംഭസ്മമാക്കീടുവെൻ
രജനിചരവംശവുംനഷ്ടമാക്കീടുവെൻ
ജനകസുതതന്നെയുംകൊണ്ടുപോന്നീടുവെൻ
അനിശമവനീസുതാവല്ലഭൻപാർത്തുമാം
മനസിമമചഞ്ചലംനാസ്തികിംശേഷമേ!,"
അതുപൊഴുതുചൊല്ലിനാൻജാംബവാൻപിന്നെ
"അതിനൊരിടവന്നുകൂട്ടന്നതല്ലോമെടോ! (യും
ദശമുഖനെരാഘവൻകൊല്ലുമായോധനേ
ഭുജബലപരാക്രമമന്നുകാട്ടാമെടോ!
അബലമണിസീതയെക്കണ്ടുവന്നീടുക
പ്രബലതകൾകാട്ടുവാനിന്നുവേണ്ടാസഖേ!
വചനമിവകേട്ടുമാനിച്ചുവാതാത്മജൻ
പ്രചുരതരവിക്രമൻവീര്യവാരാന്നിധി
പ്ലവഗവരരോടുചൊല്ലുന്നതന്നേരം
ഇവിടെമരുവീടുവിൻനിങ്ങളെല്ലാവരും"
വിരവിലിതിമാത്രയുംചൊല്ലിമഹേന്ദ്രമാം
ഗിരിമുകളിലേറിനാൻവായുപുത്രൻതദാ
സ്മരിച്ചുരാഘവപാദംപ്രതിഷ്ഠാചേതസി
(ചെയ്തു
ധരിച്ചുകൂടവേയുള്ളിൽധരിത്രീനന്ദിനീപാദം

ശിരസ്സിൽസ്വാമിതൻനാമംവരച്ചമുദ്രയുംചേർത്തു
കുരുത്തൻമാരുതിലങ്കാപുരത്തിൽചിത്തവുംചേർത്തു
ചരത്തിപാണികൾരണ്ടുമുയർത്തിദീർഘമാംവാലും
കനത്തകൈവെടിഞ്ഞുനിന്നമർത്തുകാലുകൾ രണ്ടും
ചിറയ്ക്കുകൈകണക്കിട്ടുകണക്കൊരുതിലങ്കാ-
പുരിക്കുനേത്രമാംതൂലുംപിടിച്ചുസൂത്രവുംപാർത്തു
നിനച്ചുമാരുതംഭക്ത്യാ നിനച്ചിതാശുഗൻവന്നു
പിടിച്ചുകൂടിനാൻകൂടക്കുതിച്ചു ചാടിനാൻ
ദിശിക്കുദൃഷ്ടിയുംചേർത്തുളച്ചഭാസ്കരൻ- [തെക്കേ
മസ്തമിപ്പാനെ വന്നതുപോലെ
ചരിത്രമിപ്രകാരത്തെഗ്രഹിച്ചുനിർജ്ജരനാഥൻ
വരുത്തിഗീഷ്പതിമുമ്പാംസുരശ്രേഷ്ഠോത്തമന്മാരെ
നിനച്ചിതേവരുംനന്നായ് പിടിച്ചുപല്പരീക്ഷാ
[ർത്ഥം
ഗമിച്ചീടേണമിന്നെന്നോമനസ്സിൽസൌഖ്യവുമുള്ള
അവൻറവിക്രമശക്തിയറിഞ്ഞുകൂട്ടുവാനായി
ജവംപോയ്നില്ക്കണംവിദ്ഭാൻവരുംമാർഗ്ഗ-
(ത്തിന്നമദ്ധ്യേ
സുരസായെന്നുപേരായോരുരഗകാമിനിതന്നെ
സുരലോകാധിപൻകല്പിച്ചയച്ചുപോന്നവൾ
(വേഗാൽ
പവനനന്ദനൻപോന്നുവരുന്നമാർഗ്ഗമുൾപ്പുക്കു
ഭുവനംമൂന്നിലുംഭീതിവരുന്നഗാത്രവുംപൂണ്ടു
സരസംമാരുതപുത്രൻവരുന്നഭാവവുംനോക്കി
സുരസാകാമിനിനിന്നാളധികംധീരതയോടും
നിർഭയമപ്പൊഴുതപ്പവനാത്മജ-
നത്ഭുതവേഗാലപ്പഥിയൂടെ
തടവുവരാതെഗമിച്ചിടുന്നതി-
നിടയിലൊരുത്തിഭയങ്കരഗാത്രി
പടുതരഗൌരവമൊച്ചപൊഴിച്ചു
പ്പവനജനോടുതടുത്തുരചെയ്താൾ;
"മാമിഹലംഘിച്ചേവനൊരുത്തൻ
വ്യോമനിപോവതിനിച്ഛിക്കുന്നു
നിൽക്കഗമിക്കയിലുൾക്കൊതിവേണ്ടനി-
നക്കിഹനല്ലകുടുക്കഭവിച്ചു;
ചാവാൻവന്നൊരുനീയിനിയിപ്പോൾ
പോവതിനെന്തിനുമോഹിക്കുന്നു
വഴിയതിലൂടെനടക്കുന്നവരെ
പ്പുഴതിൽവിടാതെഭുജിക്കുന്നേരം
വിധികല്പനയാൽനിന്നെഭുജിപ്പാ-
നധികപ്രിയമൊടുസംഗതിവന്നു;
ജീവനിലുള്ളൊരുമോഹത്താലെ
ഈവഴിയാരുംപോകത്തില്ല
പെരിയകാലംകൂടിലഭിച്ചൊരു
കാഴ്ചമിന്നിതൊഴിക്കയുമില്ല
വിശപ്പുകൊണ്ടുംദാഹംകൊണ്ടും
സഹിപ്പതിന്നുംപാത്രവുമല്ല
എന്നുടെവായിൽപുക്കോണ്ടാട്ടെ!
നിന്നുടെവിധിയെന്നോർത്തോണ്ടാണ്ടെ
ജീവനിമോഹമൊഴിച്ചേച്ചാട്ടെ
വഴിയിന്നേരെകൊതിച്ചേച്ചാട്ടെ'

അംഹസാസുരസാസരസവചസ്സുതി
സഹസാസരസംകേട്ടുകപീന്ദ്രൻ
'ഹന്തവിചിത്രാവഴിതടയുന്നവ-
ളെന്തൊരുവേഷമിതെന്തൊരുജാതി
പെരുവഴിപോകുന്നവരെവിലക്കി
കരബലമോടുഭുജിക്കുന്നവളിവ-
ളെങ്കിലുമിവളോടുസംഗതിചൊൽവാ-
തിങ്കളൊഴിക്കിലിതങ്ങിനെപോട്ടെ
ഇതിമനതാരിൽനിനച്ചുമരുൽസുത-
നതിനയമോടവളോടുരചെയ്താൻ.—
"ശ്രീരാമസ്വാമിതൻറെദൂതൻഞാൻവായു
[പുത്രൻ
താരാർമകളാംസീതാദേവിയെയന്വേഷിപ്പാൻ
രാക്ഷസരാജ്യത്തിന്നായ് ശീഘ്രംഗമിക്കുന്നു നി-
ന്നാഗ്രഹംസാധിപ്പിപ്പൻഞാനങ്ങുപോയ്വരട്ടെ
ലങ്കാപുരിയിൽപുക്കുശങ്കാരഹിതംമലർ-
മങ്കയാംജാനകിയെപങ്കവിഹീനംകണ്ടു
സങ്കടംതീർത്തുപോന്നുപങ്കജനേത്രൻരാമൻ
തങ്കഴൽകൂപ്പിവൃത്താന്തമറിയിച്ചാൽഞാൻ,
താമസിക്കാതെനിൻറവായിൽപുക്കിട്ടുണ്ടു
താമസിച്ചീടുകനീയേവമിവിടെത്തന്നെ
വ്യാജംഞാൻചെയ്കയില്ലചേതസ്സിലോർക്കയില്ല
വ്യാജംപറകയില്ലവേഗംവഴിതരേണം"
ആശുഗാത്മജൻറസരസവാചകങ്ങൾകേട്ടു
[സുരസ
ആശുഗാശമേവിതാശങ്കമാത്രംചൊല്ലിനാൾ
ഫണിവരൻറവായിൽവന്നതുവല്ലതെന്നി
(നവുപോലെ
പഴുതിലായിവന്നുനിൻറമോഹമഖിലമിന്നൊടു
അരനിമിഷമാത്രമതിനൊരിടതരികയില്ലഞാൻ
അത്തുനിനച്ചുപേപറഞ്ഞുകാര്യമില്ലെടോ!
നിന്നുടുക്കൽഞാൻവരുമ്പോൾനിൻറശാസ്യ
(മായിരക്കാം
എന്നടുക്കെനീവരുമ്പോളെൻറരാസ്യവും
മരണവിഭ്രമംനിനക്കുപെരുത്തപാരമെങ്കിലുതിരു
വിരവിലുച്ചരിച്ചുകൊൾകരാമനാമകീർത്തനം,
തുരിതമെൻറവായിൽവന്നുപൂകനീമടിച്ചിടേ
യെരിപൊരിഞ്ഞിട്ടുന്നുപെരികെക്ഷുത്തു- (ണ്ടു-
(ധാശയാലഹം
ഉരഗനാരിതൻറഘോരമൊഴികൾകേട്ടുവാ-
(യുസൂനു
രഘുകുലേശമോർത്തുചൊല്ലിവിരവിലുത്തരംഗിരം
"അനുചിതമിവകളുരചെയ്യല്ലം-
നതിഹിതമിന്നുനിനക്കെന്നാകിൽ
എന്നുടെകർമ്മമതിങ്ങനെയാട്ടെ
നിന്നുടെവയറുനിറഞ്ഞുപോട്ടെ
എന്നെത്തിന്നുരസിപ്പതിനായ്കൊതി
യുന്നിച്ചതുഞാൻതീർത്തുതരുന്നേൻ,
തെരുക്കനേരമനേരനിന്നിഹ
ഉറക്കവാനിതാമസിയാതെ
ഉടൽക്കപാകംനോക്കികൊണ്ടഥ

പിളൎക്കവക്ത്രംഭീഷണഗാത്രേ'
എന്നുപറഞ്ഞാരുമാരുതിയോജന
വണ്ണവുമായിവളൎന്നഥനിന്നാൻ
ഹനുമാൻതന്നുടെശരീരമൊടപ്പു-
മതുപോലത്തോടരിഞ്ഞിഹനാരി
നിന്നുടെഗാത്രംതിന്നുനിറപ്പതി-
നെന്നുടെവക്ത്രമതിയായീടും
വണ്ണംപെരുകിനനിന്നുടെയുടലി-
ന്നുണ്ണാക്കിൽത്തടയാതെഭുജിപ്പാൻ
പിന്നാക്കാംബലിപൂജകൊടുത്താൽ
പൊണ്ണാംദേവതമാറുകയില്ല;
അല്പപ്രജ്ഞെദുൎബ്ബലജാതേ!
ദുൎബ്ബലനിന്നുടെയാൎഷ്ട്രിമിതെല്ലാം
എന്നുടെദന്തരേകൊണ്ടുവരേണ്ടാ
നിന്നുടെപകിടകളെന്നൊടുകൂടാ;
ഇതുമുരച്ചവരരണ്ടുംമൂന്നാം
വിസ്തൃതയോജനവക്ത്രവുമായി
നേരേനിന്നളവഞ്ജനാനന്ദന-
നീരഞ്ചായിതുയോജനവണ്ണം;
ഒരുപതുയോജനവണ്ണംകണ്ടവ-
ളിരുപതുയോജനവായുപിളൎന്നു;
അപ്പോളതുകണ്ടപ്പവനജനാം
മുപ്പതുയോജനയാക്കിശരീരം
വെൻപതിൽമുമ്പനിവൻബഹുധീര-
നിരംഭയഹീനനകംപരിലാവധ്യൻ
കിംപറയാവതുമലമലമെ"ന്നവ-
ളൻപതുയോജനവായ്പിളൎന്നപ്പോൾ
ചുരുക്കിമാരുതിദേഹവുമുടൽചെറു-
വിരൽക്കുസമമായ് സംശയഹീനം
ക്ഷണത്തിലവളുടെവായിൽപുക്കഥ
പുറത്തുപോന്നാൻശ്രവണദ്വാരാൽ
"അഹിമാതാവേ! ശരണംവിരവൊടു
വഴിമേദേവിവിളംബനമരുതേ!
ഭൂയോഭൂയോവന്ദേഹംതവ
പാദേദേവി! ഹേ സുരസാഖ്യേ"
എന്നുപറഞ്ഞുവണങ്ങിയമാരുത-
നന്ദനനോടുപറഞ്ഞിതുസുരസാ
"വീര! പവനകുമാര! ഭൂമാരി
ധീരംഗുണശൂര! വചനം
താവകവീൎയ്യബലങ്ങളെയറിവാൻ
ദേവകൾനായകനായമഹേന്ദ്രൻ
സംശയമാനനിതീപ്പതിനായി
ട്ടാശുനിയോഗിച്ചെന്നെയയച്ചു,
ശ്രേയംവന്നുതഖലംതീൎന്നു
ക്ഷേമംതേഭവനിതവബാലത്തുലം,
സുഖമേപോകനിശാചരപുരിയതി-
ലകമേപോകവിദേഹാത്മജതൻ
ചരിതമറിഞ്ഞുമടങ്ങിവിളിച്ചഥ
ഝടിതിരഘൂത്തമനിങ്ങെഴുന്നള്ളി,
നക്തഞ്ചരവംശമൊടുക്കമശേഷവു-
മുക്ഷകലേശ! ഭവാനിതിനാഢ്യൻ,
വൃന്ദാരകവരനിഷ്ഫലമൊഴിപ്പാൻ
മന്ദേതരമിഹപോകനേരുന്നേൻ
ജയിക്കസൎവ്വംപവനതനൂജനീ
ഗമിക്കയെന്നവൾയാത്രപറഞ്ഞു
സുരേശനാദികളോടുരചെയ്തു
സുഖംനിനച്ചുവരങ്ങുരസിച്ചു,
മരുതമണ്ഡലമാൎഗ്ഗത്തൂടേ
മരുതസുതനാംശ്രീഹനുമാനും
വിരവിലമിനൻചപലവിഹീനൻ
ഗരുഡസമാനൻപോകുന്നേരം
സുരനാഥൻതന്നെരപ്പടി
ച്ചുളകനിധിയിൽവാഴും
ഗിരിനാഥൻമൈനാകത്താ
ദരൾചെയ്താനാഴിനാഥൻ
തുഹിനാചലാധിനാഥ
തനയ! മേനകാസൂനോ!
കപിനാഥൻശ്രീഹനുമാൻ
പവമാനപുത്രനിപ്പോൾ
രഘുനാഥസ്യാജ്ഞയാലേ
ദശകണ്ഠരാജ്യത്തിന്നായ്
ഖഗനാഥൻയാനംപോലെ
വരുമിങ്ങിട്ടുക്ഷണമിപ്പോൾ
വിരവോടെചെന്നവനെ
കനിവോടെസമ്മാനിച്ചു
പരിശോടെയാത്രയാക്കി
വരികമൈനാകമേ! നീ,
സഗരഭൂപാലകന്മാർ
വലുതാക്കിനമ്മെമുന്നം
അതിനാലെസാഗരമെ-
ന്നുളവായിനാമധേയം
സഗരകുലത്തിലല്ലോ
സകലൈകനാഥൻവിഷ്ണു
ഖഗകേതുരാഘവൻദാശ
രഥിയായവതരിച്ചു,
രഘുനാഥൻകാൎയ്യത്തിന്നായ്
കപിനാഥൻപോകുന്നിപ്പോൾ
ഒരുനൂറുയോജനയു
ണ്ടകലംലങ്കയിൽചെല്ലാൻ
ഇരിപ്പാനൊരേടമില്ല
കുതിപ്പാനുമൊന്നുമില്ല
ഭുജിപ്പാനുമില്ലദാഹം
കെടുപ്പാനുമേതുമില്ല
മടിക്കാതെചെന്നവന്റെ
മതിക്കുചേരുന്നതെല്ലാം
കൊടുത്തുസന്തോഷിപ്പിച്ചു
സുഖമോടെയയച്ചിടേണം
ജലധീശവാക്യംകേട്ടു
ഗുണധീരതുംഗമൂൎത്തി
ജലധേൎമ്മൈനാകംമേല്പെ
ട്ടുടനേപൊങ്ങിനാൻനേരേ
അമിതമധുരസഫലപാകങ്ങളു

മൃതസമാനമായവിമലസുഖോദകവും
നിറയപ്പെട്ടൊരുതേജ
സ്സിഴകംശ്രീമൈനാകവും
വിരവിൽപവനജൻത-
ന്നരികിൽപ്രത്യക്ഷനായാൻ
അനല്പസന്തോഷത്തോടു
കഥിച്ചുമൈനാകമേവം

പദം.

"വാതകുമാരവീര! പാഥോനിധിവരൻെറ
ശാസനയാലെവന്നുഞാനെടൊകപിവീര
ഏറ്റമേലിതന്നുകൊണ്ടുനിന്മെയ് തളർച്ചതീർത്തു
സമ്മോദംപൂണ്ടുപോയാലും
വാതതനൂനോ! സമ്മോദംപൂണ്ടുപോയാലും!
പകമധുഫലങ്ങൾഭക്ഷിക്കമോഹം തീർത്തു
സൗഖ്യമുൾക്കൊൾകസാദരം
പവനവീര! സൌഖ്യമുൾക്കൊൾകസാദരം
ഇഷ്ടമായുള്ളതെല്ലാംമൃഷ്ടമായശിച്ചുചെയ്തു
ഹൃഷ്ടനായ്പോയീടണമേരാമചന്ദ്രദൂത!
ഹൃഷ്ടനായ്പോയീടണമേ"

തുഹിനഗിരിപുത്രനാമദ്രിസംഭാഷിതം
സുഖസംഹിതമാശുകേട്ടാശുഗേയൻതദാ
കുതുകമൊടുപുഞ്ചിരിപൂണ്ടുസംപ്രീതനായ്
ഗിരിവരനൊടുത്തരംസത്വരംചൊല്ലിനാൻ
"അയിശ്രുണുധരാധരാധീശരാമാജ്ഞയാ-
അബലാമണിസീതയെക്കണ്ടുവന്നീടുവാൻ
ലങ്കാപുരിപുക്കുഞാനിന്നുപോകുന്നിതു
വഴിയിലൊരുതാമസംയോഗ്യമല്ലോർക്കമേ
കവകളുജിക്കതാനോക്കമറെറാന്നുതാ
നാകളിശികിടക്കതാനിന്നിതൊന്നുസഖേ!
രാഘവസ്വാമികാര്യാന്തരേ
ചലമലമലംകുലാദ്രീന്ദ്രചൂഡാമണേ
പ്രീതികരുണയാഭവാൻചെയ്തസൽക്കാരമി
ന്നാവമനുഭവിച്ചുസന്തുഷ്ടനായേൻതുലോം
പൊങ്ങിയെഴുമിച്ഛയൊടുമച്ഛനെനമിച്ചുടനു
പുടയവാച്ചുഥപുളച്ചുതിഴച്ചധികം
മതിമാരുതിഗിരിശചരമണച്ചുടൽപി
ച്ചുതഴകിപ്പുരിരസിച്ചുസുഖയാത്രയുമ
ചിരവിൽബതതിരിച്ചുരജനി
ചരപുരിക്കുപവനാത്മജൻ
ഗഗനമണ്ഡലമാർഗ്ഗഗതഡസന്നിഭൻവേഗാൽ
പവനനന്ദൻചാടിഗ്ഗമനംചെയ്യുമന്നേരം
അംഗമാത്രവുമേററംതുടുത്തനേത്രവുമായ്ക്കാ
ണത്തിഭീഷണഗാത്രികരത്തിമായികാരത്തി
ചാവദലപോലെജലത്തിവാസിനിനിത്യം
ദുഷ്ടതനിഛായാഗ്രാഹണിസിംഹികനാം-
(മ്നാ

ക്കടമിതിലേപോവോർനിഴൽക്കമർദ്ദനം-
(ചെയ്തു

ച്ചുഭക്ഷണംചെയ്തുവസിപ്പുവാരിധിമദ്ധ്യ
ചാരക്കരീതിലായപ്പോൾനിഴൽക്കമർദ്ദനം-
(ചെയ്തു

നിഴലൊക്കെപ്പിടിപെട്ടുപിടിച്ചുനിർത്തിയനേരം
ചൊടിച്ചുമാരുതികീഴേച്ചുഴിച്ചുനോക്കിയനേരം
ഗ്രഹിച്ചുസിംഹികതന്നെചവിട്ടിദുഷ്ടയെപ്പെട്ട-
ന്നയച്ചിതന്തകരാജ്യമാരുതസംഭ്രതനാംവീരൻ
വരിഷ്ഠൻരാമചന്ദ്രേഷ്ടൻബലിഷ്ഠൻമാരുതസൂനു
കതിച്ചിതാശരാധീശപുരിക്കുനേർവഴിനോക്കി
ഝടിച്ചുഭാസ്കരനുമസ്തമിച്ചനേരമായപ്പോൾ
മിടുക്കൻശ്രീഹനുമാനംമദശ്രീവാലയത്തിൻെറ
വടക്കേഗോപുരവാതിൽക്കടുത്തുമേരുമുൾപ്പുക്കു,
അവിടെനിന്നുടൻനോക്കിയറിഞ്ഞിതസ്ഥലാവം-
(സ്ഥ

ഇതളില്ലാതിശിസപ്താനാവരണോജചലാഭാസം
ഉയർന്നുഗോപുരംനാലുംവിളങ്ങുംപൊന്മതിലേഴും
അതിന്നുചുഴമായേഴുകിടങ്ങുണ്ടത്യഗാധമായ
കനകനിർമ്മിതംസർവ്വംജഗദേകാൽഭുതഭാവം
ഘനകൗതൂഹലംയന്ത്രപ്പണികൾവിസ്മയമേററം
അടച്ചുഗോപുരമെല്ലാമകത്തുപോവതിനേററം
തടച്ചൽകണ്ടുനേരംനിനച്ചുമാരുതപുത്രൻ,
"ഒളിച്ചുചെൽകയുമല്ലചതിച്ചുചെൽകയുമില്ല
വഴിക്കവാതലൂടെന്നെയകത്തുകേറുകവേണം
നമസ്തേരാഘവസ്വാമി! നമസ്തേപാഹിമാംനാഥ
നമസ്തേമൈഥിലീദേവി! തുണയ്ക്കലോകമാതാ-
(വേ"

ഇവണ്ണംപ്രാർത്ഥനചെയ്തുനിവർന്നുനോക്കിയനേ-
(രം

ഉയർന്നഗോപുരാഗ്രാന്തേതുറന്നുവാതിൽകാണാ
(യി,

ക്ലേശമെന്യേവാതിലുൾപ്പൂകാൻകൃശനായങ്ങെനാസൂനു
വിജനമസ്ഥലംപ്രാപിച്ചുനിലനന്ദനവീരൻ
ഇടത്തുപാദവുമുള്ളിൽകടത്തിദക്ഷിണപാദ
മെടുത്തുവെപ്പതിനുമ്പതട്ടത്തിതേകഘോര-
ഹുംകാരത്തോടുശങ്കാരഹിതം [രാഗി..

മകാലക്ഷ്മിഭയങ്കരഗാത്രി
സംഘോരാരവഭീഷിണി
സംഘോഷാരവരോഷിണിതരസാ,
എട്ടുലക്ഷംചെലുത്തെട്ടുമുടൻതട-
വൊട്ടുവരാതിടിവെട്ടിനസാമവ-
മട്ടഹസിച്ചുഘട്ടഷ്ടിമിഴിച്ചതി-
നിഷ്ഠുരഭാവമൊടിത്ഥമുരച്ചാൾ,
"ആരാടാരെടക്രൂരചരാശരനിശി
വരാനിഥമതിപോരാതവനെ!
ഘോരാകാരമഹാരാക്ഷസവര
രാമാങ്കംകണ്ടെങ്കിലിനിക്കൊരു
പോരായ്മക്കൊരുപോരായോനെ
രോഷംകെട്ട! ക്രൂരെനിൽക്കെട
മാറെപ്പോഥാസുരമൂഢകിടാ!
വാനരചത്രഫണിവാനവഖഗമൃഗ
മാനവരിവകജാതികളാരും
ഞാനറിയാതെകടന്നുവരാമ്പലം
മാനമെഴുംദശകണ്ഠപുരാന്തേ,
കടക്കമൊന്നിതാൻപറയാതെ

വിടപ്പുവീണ ചഞ്ചലമ്പുദേ!
കടക്കിൽനിന്നെസ്സമ്മതമേററം
മിട്ടക്കനത്രേസംശയമില്ല
അടിച്ചുനിന്നുടെമസ്തകമിപ്പോൾ
പൊടിച്ചുവാരിധിതന്നുടെമദ്ധ്യേ
കലക്കുവൻഞാനില്ലവിവാദം
നിലയ്ക്കുനിന്നോനീയതുനല്ല-
നിലയ്ക്കുമല്ലാനാകിലിദാനീം
കൊലയ്ക്കുവേചരുംകശ്മലഹൃദയ!
ചൊടിച്ചിലുംനിൻധാർഷ്ട്യവുമെല്ലാം
മിടിച്ചിലാകുംസംശയമില്ല
എന്നിവഘോഷംകേട്ടുകപീശ്വര
നൊന്നുമിളക്കാതങ്ങിനെനിന്നാൻ,
പടത്തലമോടഥലങ്കാലക്ഷ്മിയു
മടുത്തുചെന്നഥമാരുതസുതനുടെ
ഇടത്തുചെവിക്കടുമുടയുംചരിച്ചടി
കൊടുത്തിതപ്പോൾശ്രീഹനുമാനും
തടുത്തുതല്ലതിടത്തുഭുജത്താൽ
കൊടുത്തൊന്നല്ലോരുതാഡനമുടനേ
അടിയുംകൊണ്ടവൾവീണിതുഭൂമിയി
ലുടനേചോരയുമൊട്ടുവമിച്ചു,
ത്വരിതമെഴുന്നവൾമാരുതാത്മജനൊടു
തരസാപുഞ്ചിരിപൂണ്ടുപറഞ്ഞു,
'അത്ഭുതമത്ഭുതമയിതവകരബല-
മിമ്പ്ഭുവനത്രയവിശ്രുതവീര!
കേട്ടാലുംമമചരിതമശേഷം
കേട്ടാനാസ്ഥിലുറച്ചീടേണം,
പണ്ടുജനങ്ങൾക്കുലാന്തകനാംമല-
കാസനുവേണ്ടിമയനാചിതമൻ
ലങ്കാനഗരകവാടംകാപ്പാൻ
പങ്കേരുഹഭവനെന്നെയയച്ചു,
ഞാനിപ്പുരിയിൽവസിക്കുന്നളവൊരു
ഹാനിവരാനഗരേകപിവീര!
സരസംചിന്തിച്ചരുളിച്ചെയ്തിതു
സരസീരുഹഭവനെന്നോടുഗൂഢം
സീതാന്വേഷണകാരണമായി
ശ്രീരാമാജ്ഞയൊടൊരുകപിരാത്രൗ,
ഖലവരപുരിയതിൽവന്നുകടക്കും
കലഹംനിങ്ങളിലവിടെഭവിക്കും
ഇടർകൊള്ളുംപരിചവനൊടുനീയുമൊ-
രടികൊള്ളുംപുനരതിനുടനേനീ
മനക്കുരുന്നതിലാദരപൂർവ്വക
മനുഗ്രഹിക്കണമവനെജവേന,
ജാനകിദേവിവസിച്ചരുളുന്നൊരു
സ്ഥാനവുമവിടെച്ചെൽവതിനുള്ളൊരു
വഴികളുമാശുപറഞ്ഞുകൊടുത്തുട-
നൊഴികവിടുന്നുവിളംബനരഹിതം
അത്രവസിച്ചേൻബഹുകാലംശത-
പത്രസമുൽഭവകല്പനയാലേ
അടികൊണ്ടിങ്ങൊരുസങ്കടമില്ലും
നടകൊണ്ടാലുമശങ്കമശേഷം

സമവിസ്താരമതെഴുന്തുണ്ടിതു
സുമതേയോജനലങ്കാനഗരം
ഏഴുണ്ടേമതിൽചൂഴുംചൂഴും
ഏഴിനുമുണ്ടുകിടങ്ങുകൾപുറവും
ഉന്നതഗോപുരമോരോന്നതിലിഹ
നന്നാലുണ്ടിഹനടനാലിനുമായ്
പെരികെപ്പുഷ്കലസൽപരിനിർമ്മിത-
മിതുപത്തേഗോപുരമഖിലം
രത്നമയ്യുനിറത്തൊടുകാണാം
പത്തുമുഖൻമരുവുംമണിഭവനം
കാൺകനീനിളേനടന്നുപുരാളകൾ
പൂങ്കാവുണ്ടതിനോടുസമീപേ
ഉദ്യാനാടവിമദ്ധ്യേനില്പിതു-
മത്യുന്നതമാംശിംശപവൃക്ഷം
അതിനുടെകീഴേമരുവീടുന്നിതു
മതിമുഖിജാനകിമതിദുഃഖിതയായ്,
അവിടെച്ചെന്നാൽക്കണ്ടാലുംനീ.
അവനിതനൂജാമനിലതനൂജ!
രാക്ഷസനാരികൾകാവലുമുണ്ട്
രാക്ഷസരുദ്യാനത്തിലുമുണ്ട്
കണ്ടനിശാചരർമണ്ടിയണഞ്ഞാൽ
ശങ്കയില്ലവരെയൊടുക്കിജയിക്കും
വിശേഷമതേനീചെയ്തതുസകലവു
മുചിതമതെന്നേവമനുഭവിക്ക!
സർവ്വംജയമാശ്ശരികഭവാനപ-
ഗർവ്വംപാവനപവനതനൂജ!
നന്നായ് വരികനിനക്കിനിമേന്മേൽ
നിന്നാലേജിതലങ്കാനഗരീ
സീതാവസ്ഥകളങ്ങറിയിച്ചഥ
ശ്രീരാമാദികളിങ്ങുകടന്നു
ആശരവംശമൊടുക്കമതിദ്രുത-
മാശുഗസൂനോഹേകപിവീര!
എന്നാലേഞാൻപോയിടുന്നേൻ'
എന്നുമറഞ്ഞിതുലങ്കാലക്ഷ്മീ.

തദനുകപികുലതിലകനഞ്ജനാനന്ദൻ
തണ്ടാരിൽമാതിനെക്കണ്ടറിഞ്ഞീടുവാൻ
അരിപുരിയിലഖിലനിശിതിരവതിനുവാതജ-
ന്മാമലക്രോഡസന്നിഭഗാത്രനായ്
അവിടവിടെയിടയിടയഥധടിതിനടമാടിനാ-
നാലോകനംചെയ്തുചാരുലങ്കാപുരം
സകുരപുരനികരജിതമിരുപതുഭുജാലയം
സാനന്ദമാമ്മാറുകണ്ടുവാതാത്മജൻ.

അപ്പുരിതന്നിൽവസിച്ചോരുരാവണ-
നപ്പോഴതൊരുദുർല്ലക്ഷണമുണ്ടായ്
ഇടത്തുഭാഗംദേഹമഹോതോ-
ളെടുത്തുതട്ടിവിറച്ചുതരിച്ചു-
നിമിത്തമാകുംപുരുഷന്മാർക്കിതു
മമിത്രവൃന്ദംവന്നുകരേറും
ബലത്തിനുംനിജഹാനിഭവിക്കും
കുലത്തിനുംബതനാശമുദിക്കും
അനർത്ഥമേവംവരുമിതുസുദൃഢം

മനസ്സിലാക്കിനിശാചരനാഥൻ
തഥാപിവിരച്ചിതു ജാനകിതന്നുടെ-
ചതീവിസ്മയമത്രമിടഭാഗം
സപദിവിരച്യത്തമനസ്സുളവിൽതന്റെ
പാദമേതരുമുടനൊന്നുവിറച്ചു
ദക്ഷിണഭാഗംപുരുഷന്മാർക്കു
സൂക്ഷ്മംഭേദമതിവിജയനിമിത്തം
അനന്തരംപുനരനിലതനൂജൻ
മനംതെളിച്ചതിഹരിഭക്ത്യാ
അനന്തരംസുരമപ്പുരമഖിലം
ഉണ്ണാന്തരങ്ങൾപാർത്തുലഭിച്ചാൻ,
മണിയറമച്ചുകൾമാളികയുംപല
പണികളുമത്ഭുതഗോപാനസിയും
നികരനികേതനചാളികളുംചില
സുരുചിരലാഞ്ഛിതതൂണുകളും
സുരശയനോന്നതമേടകളുംപല
വലപതിമാരുടെവീടുകളും
ബഹുവിധമത്ഭുതമോലികളുംപുന-
രിടയിടയിൽചിലതോട്ടകളും
പടിവെട്ടുകിണറുകൾവാപികളും
സ്ഫടികമയംഞ്ചിതഭിത്തികൾമണിയറ
കേളിയലഴകിയമേത്തളവും
കനകമണിത്തറപൊന്മതിലുംപല
പുന്നകത്തുകോജപലവെൺകളും
നിരമണിഗോപുരനിലകളേയും
നൂവരസഭാതലനിരകളേയും
നടവഴിയിടവഴിതെരുവുകളും
പടിവെട്ടനെട്ടകൊടികൊടിമരവും
തോരണപംക്തിസുകോണികളും
വാരണപന്തികൾകോണകളും
നാടകശാലനടപ്പുരയും
ചിലമ്മേളകശാലചടിപ്പുരയും
മേടികലന്നകളപ്പുരയുംബഹു
മാട്ടകൾശാലപണിപ്പുരയും
ചിലവീട്ടുകളാളികളപ്പുരയുംബഹു-
രൂപനാണിഭശാലമുടിപ്പുരയുംബഹു-
ഭോജനശാലമണിപ്പുരയുംപത
ഭാജനശാലഭട്ടപ്പുരയും
നാഴി[illegible]മണി[illegible]ചാഗനിനാദം
നാഴിക[illegible]ന രൂപവിലാസം
ദി[illegible]ചെയ്ത[illegible]നിന്നവധി
ചതുരാകാരസമുന്നതഭവനം
പലലാവെട്ടിപ്പുരിശകഴിപ്പാൻ
പലവകപലതിരിപട്ടഭവനങ്ങൾ
പത്തനന്നടെപത്തനശോഭപു-
കഴ്ത്താനരുതുസഹസ്രാനനനും
വൻപച്ചാരാംകുംഭച്ചെവിയൻ
ജൃംഭിച്ചനിശമുറങ്ങുംഭവനം
ഉത്തമനായവിഭീഷണഭവനം
തസ്വിധേസുഹോസ്ഥലമോരാം
രാവണനസുതനാംമേഘനിനാദൻ
ദേവകുലാധിപജിത്തിൻഭവനം
തസ്യസഹോദരനാമതികായൻ
തത്സഹജൻതലമൂന്നുള്ളവനും
നാലാംനന്ദനനക്ഷകുമാരൻ
ആദായമിവരുടെബഹുലവിലാസം
കുംഭച്ചെവിയൻതൻപുത്രന്മാർ
കുംഭൻതദനുനികുംഭനുമേവം.
ഖരസുതനാംമകരാക്ഷനുമിവരുടെ
പുരശോഭകൾപറവാൻപണിപാർത്താൽ
യൂപാക്ഷനധൂമ്രേക്ഷണധൂമ്രവി-
രൂപാക്ഷനകലശേക്ഷണപുരവും
ഫാലേക്ഷണനുംകാലേക്ഷണനും
ബാലേക്ഷണനുംസ്ഥൂലേക്ഷണനും
ദൂരേക്ഷണനുംദ്രുതേക്ഷണനും
ശോണേക്ഷണനുംതദനുനരകാന്തക-
നേവംവജ്രസമുന്നതദംഷ്ട്രൻ
മത്തോന്മത്തന്മാരുടെഭവനം
സുപ്തഘ്നമഖവിഘ്നരകാഖ്യൻ
അമ്പുർകമ്പസുപാർശ്വമഹോദര
ജംബുമാലിപ്രജംഘവിശങ്കൻ
എന്നിവരാദികൾമന്ദിരമനവധി
ഒന്നൊഴിയാതെകപീന്ദ്രനുമപ്പോൾ
കടന്നുസകലംനോക്കിക്കൊണ്ടഥ
നടന്നുപിന്നെയുമോരോദിശിയിൽ
ജാനകീദേവിവസിച്ചവിടംപുന-
മനോതനൂജൻകണ്ടതുമില്ല,
ദശമുഖനാകിയരാവണനനിശം
ഭൂശസുഖമോടെശയനംചെയ്യും
മണിയറതന്നിൽവസിപ്പതിനല്ലോ
മതിമുഖിജാനകിസംഗതിയാവൂ
പൂങ്കാവിൽസ്ഥിതിയെന്നുപറഞ്ഞൊരു
ലങ്കാവചനംനിശ്ചയമാമോ?
ഇത്ഥമുറച്ചുനൊരാസ്യനുറങ്ങും
വിസ്തൃതമണിമയപത്തനമഖിലം
പാർക്കാനുളവിൽപതിനൊന്നുവിധം
ക്രൂർക്കുംവലിയെക്കേട്ടുകപീന്ദ്രൻ
ആരുംനാല്പംമൃക്കാണ്ടൊരുപാരു
വേറെയരികേയൊരൊരുപെണ്ണും
ഇങ്ങിനെവകപതിനൊന്നുവിധത്തിൽ
സംഗതിയായതുശാപസപ്രകൃതി
ദിപ്രഷച്ചിസനിഷ്പ്പേഷോതസ്നി
ജങ്ങ്മദ്ദോഞ്ചതധാതധജദെമ
വികൃതംശാപസപ്രകൃതികൾകേട്ടിതു
രഘുതിലകപ്രിയജാനകിയിതിലി-
ല്ലെന്നുമനസ്സിലുറച്ചുതിരിച്ചഥ
ഭല്ലൂകാധിപസംഘവരിഷ്ഠൻ;
ലങ്കാനാരിപറഞ്ഞുകാട്ടത്തൊരു
പൂങ്കാവാശുതിരഞ്ഞു തുടങ്ങി;
മലർമയമഴകിനപാദപമിളകിനൊ-
രിളമുള്ളപവനാത്മപാചിതാഗ്രധം
തടഞ്ഞുകൂടെപ്പെരുവഴിയൂടെ

ക്ഷണം ജഗന്മോഹനമാടവിയക്കു:
ബഹുലഫലമൂല സൂനദലാഞ്ചിത
വിപുലതര വിടപിലതികമനോജ്ഞ
വളർന്നപൂമരനിരനിരകളിലെ
ളുയരാം ശിംശപാനാമകവൃക്ഷം
അതിന്മേലുരുമിയന്തികമേവിന
ജനിമുഖിയാം ഭഗവതി സീതാ
ദൂഷിതഭാഷാമുഷിഞ്ഞ ചേലയുടു-
ത്താകിജടചേർന്നാഞ്ഞ ശിരോ
ളൂണും പരിശ്രമവും നെഞ്ചിൽ പ്രഭ
ക്ഷീണം പൂണ്ടു തേങ്ങിത്തളർന്നു
താമസ്സരമായ ശോകാംബുധിയിൽ
താമമരിക്കു മുപക്ഷിക്കാതെ
താപമൊന്നിനിയണ്ടലപ്പു-
ക്കു മഞ്ഞ പോർക്കുന്നതായാം
മനസാ ചിന്തിച്ചുമ്മരക്കുളതിൽ
ലമിതമതരഞ്ഞരുളുന്നോ.
രപ്പോളപ്പുറമഞ്ഞിമിഴിതന്റെജന
ജനത്ത്രപാംഗിപരുതിയായോ
ജഗത്രയേശനിനാടകംഗതന്റെ
ക്ഷുദ്രാത്മാ പന്തിനനതേജോടിതൻ
ജടമുഖ്യം ശംകാലമുഖിതി
ചരിത്രതേരം ഒഴിഞ്ഞുമില്ല;
ക്ഷമിക്കൊഴിഞ്ഞ വെപ്പുണ്ടോ?
ഗുഹാകാരമണിയുവിശേഷം
നിശാചരഗണങ്ങളോടെ ചൊല്ലം
ചൊല്ലുന്നതും പല്ലുകൾ കൂടും
ജലമാനിനി വിചത്ത്രിതമാവു
മാനാക്കളരുകിക്കണ്ടറിവാനായ്
പ്പിംഗാപുംഗവനാകിയ ഹനുമാൻ
പ്രത്യക്ഷനായ് ജനകജനന്തരായൻ
ചാടിയ മാമരങ്ങളിൽമരമുകളിൽ
പ്രചണ്ഡവിക്രമനപ്പിൽ പതുങ്ങിനിൽ.
അപ്പോൾ രാവണനുടയ്പിന്നാൽ ക്രൗ-
ദ്ധനായ് മനസ്സിൽ നന്നായനന്ന
അതിമോഹം ദുസ്സഹമായൊന്ന
അരമനയ്ക്കുള്ളിലാക്കിവച്ചു
സ്വയമുഴുകിനൊന്നു കാമുകിരതി-
ലങ്കേശൻ ചിന്താക്കുലിതനായൻ
ഹേമഗൃഹത്തിൽ പള്ളിക്കുമേൽ
മയങ്ങുമ്പോൾ ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു;
രവികുലനായകൻ പുയുക്തനായവൻ
ഭരതഭ്രാതാ വന്നിവനപാനൻ
ശരചാപധരനായ് തന്നെ നിന്നു ഭയം
കണ്ടു പിടിക്കാതെ തന്റെ ഭവനെ
ശീഘ്രം വന്നിവൻ ചാരത്തിങ്കൽ
ചാരിത്രരമാനപുരത്തേ

ഇപ്പോൾ നിൽക്കവനോർക്കിനടക്കും
പുഷ്പവനത്തിൽ പുക്കു വസിക്കും
പൃഥ്വീസുതയെ കണ്ടു ഭയക്കും
ഉഗ്രരാക്ഷസരാജ്ഞരകോട്ടകം
ശ്രദ്ധം പൊന്നുവച്ചോരു ലക്ഷ്യം
ചൂഡാരത്നം പൂവയക്കോട്ടകം
മുല്ലപ്പൂനാദനും വിരചിക്കും
ക്ഷിപ്രജലനിധി ചാടിക്കടക്കും
സംഗതിക്കിവനെത്ര സാധിക്കും പ-
ശ്ചിമപുരങ്ങളിൽ വസിക്കുന്നു,
സ്വപ്നങ്ങൾ കണ്ടുണർന്നു ഭാഗ്യം
സപ്തസ്വർണ്ണങ്ങൾ ചിന്തവിചാരം
തമ്പുരാൻ വരണമെന്നു
പൂർവ്വരമണമുഖ്യരാം ദേവൻ:
ശ്രീഹരിപുരമശ്രീ വൈകുണ്ഠം
ഗോപുരസീമകാവൽ വസിക്കും
ജയവിജയന്മാർ പതിവായി
ജയനാമാവും ഭൂമിയിൽ പിറന്നു;
സഹജൻ പിന്നെ കൂട്ടായവൻ
സഹജൻ വിജയൻ പിറന്നു ഹിരണ്യാദൻ
ഹിരണ്യകശിപു ഭൂമിയിലെന്നു
ഹിരണ്യകശിപുവായതെന്നുമന്നാ
ഴിഞ്ഞു മനം പതിഞ്ഞിതെന്നിൽ
ച്ചുഴിഞ്ഞുപിന്നെയും ജനിച്ചു പിറന്നു;
രാക്ഷസകുലേ രാവണനായോരു
രാക്ഷസപതി രാമനുവനായോര്
ശ്രവണിപുരമന്ദിരം വാഴുമനാഥൻ
വിപിനതലം പ്രാപിച്ചീടുന്നു
അതിനുടയോരു പതു മുവതിനാം-
മവനിവന്നും ഒരു സിംഹാസനം
മോക്ഷണമുരുളുമെഴുന്നുള്ളുന്ന നതി-
ല്ലൂഷണം മനുജമാനവനില്ല;
മരപ്പൂമരണം കോട്ടവിനിയമ-
നാരോ പുരുഷന്മാരെ ഭംഗമില്ലാത്ത
ചന്ദ്രക്കുട്ടംതന്നെ ബഹിരപ്പാ-
നിനിക്കും തോന്നിടുകയില്ല,
അതുമനോഹരമാനവജനമൂന്ന്
രിക്കുന്നതിനിനി ദുഃഖമാമോ?
എങ്കിലുമിന്നൊരുപണിചെയ്യേണം
സങ്കടമായതൊക്കെയും ചെയ്തീടേണം
സ്വപ്നം കണ്ടത് ചിന്തിക്കുന്നേരം
ലോകർക്കു സന്തോഷം ദുഃഖവുമുണ്ട്:
അപ്പോൾ ഭ്രമിച്ചു പോകിലപ്പോൾ
പൂർവ്വം ഭയം പറഞ്ഞീടുമവർ
ഇപ്പോൾ രാവണനുള്ളിൽ സുഖതര-
പുഷ്പാഞ്ജലി മനസ്സിലാക്കേണം
ചന്ദ്രനിഭനാം കോമളപ്പൂമേനി
ശീഘ്രമപ്പോൾ പരിചരിച്ചിട്ടവൻ
എന്നുടെ ഗൗരികൾ നിദ്രയാലുള്ള-
മൊന്നൊഴിയാതെ പൊൻമയിലാക്കും
ചെന്നവനന്നിങ്ങു രാവണനോടേ
ചൊന്നതിവിംശതിനയനാദികൾ തൻ
രാക്ഷസഗണമെല്ലാം പോരുമ്പോൾ
സംഘമൊലികൾ മുഴക്കിയ ദശാസ്യൻ

സീതാദേവിവസിപ്പതത്ത
ക്കാലത്തെപ്പോട്ടുപുറപ്പെട്ടായി.

അധികംസുന്ദരമായിട്ടൊരുകംസുന്ദരരാമായോ
തിശൃംഗേരാദ്യംധരിച്ചൊരുരാക്ഷസരാജൻ
കനകമതിൽക്കുള്ളവകലിതമാഹാദാര
ചൂന്തസന്തോഷതരസ്ഥകസ്തൂമനോലികാജാലം
വളകൾമേലതിന്മേൽ ഭ്രതിലകാപാളികൾമെയ്യി
ലിളകംകൊഞ്ചനാവലസ്യമോഹനനാദം
വിളങ്ങുംപൊന്നഞ്ഞാണോടിണങ്ങുംമിന്നുരത്ത
(ങ്ങൾ
നിറങ്ങൾകാണുമപ്പോൾനിറഞ്ഞകാന്തിയുംപൂ
(ണ്ടു
നിറമേറീടിനപട്ടിൽപുറമേവിസ്മയമായോ
ത്തുമൽഭംഗിയിൽകെട്ടിത്തുടർമാലാവലിയിങ്ങു
ഇളയഭാസ്കരബിംബമുദയംചെയ്യുമ്പോളും
വിളങ്ങുംഭാസുരമാമഞ്ഞകരണ്ഡലത്താട്ടം
അട്ടത്തെസേവകന്മാരമാത്യന്മാരികൾകയ്യി
ലെട്ടത്തിലാടിയുംതമ്മിനഞ്ചിതമായമേളത്താൽ
തരത്തിൽകാമിനീവൃന്ദംകരത്തിൽപൊന്നാണി
(ത്തുലം
നിരത്തിരച്ചത്തുടൻനന്ദനിറത്തിൽകാഞ്ചനമി
(ച്ചം
കെട്ടത്തിലകൗതുകംപാരംനിരത്തിലീപാലാലം
മുഖത്തിലകോമളകൃതംവരത്തിവാസ്സുരാലയ
മുരത്തിൽകീർത്തനംചൊല്ലിപ്പുകഴ്ത്തിസൈന്യസമൂ
(ദയ്യും
വളർത്തികാമുകന്മാരെ ഉത്തികമനെനിന്ദി
ച്ചകത്തിഭൂഷണം ചെമ്മത്തിത്തുപ്രകാരമെല്ലാം
തരത്തിൽസുന്ദരിവൃന്ദംനിപ്പിച്ചിൻനല്ലവരെല്ലാം
ഇടക്കമദ്ദളതാളമേളംപോണിമേളത്തോ
ടിണക്കംതേടിനനാദസ്വരസ്ഥായിസംഗീതം
സുഖവീണാരവമടക്കഴലുംതിത്തികനാദം
മുഖവീണാവലിശംഖധ്വനിയുംമറ്റുംപിന്നും
അമരാധീശനെപ്പോലെനടവിട്ടഹോഷംവും
(ണ്ടെം
രമരാരാതികൾമുമ്പനഴകംരാവണവീരൻ
തെളിഞ്ഞുനിന്നുടൻനോക്കി,
പറഞ്ഞീതേവരുമന്നായറിഞ്ഞുകേളേവിൻ
(നാനാ
വിധങ്ങൾകാട്ടുംതങ്ങളെപ്പിൻപെട്ടികൾപി
(ളർ
കട്ടപ്പിൻചെട്ടകംകെട്ടിൻവെടിപ്പിലായിരം
(പെട്ടി
നിറച്ചിൻകാഞ്ചനംതാം ചൂടുപിന്നാലെതങ്ങൾ
ഉറപ്പിച്ചിൻകുടിപ്പിൻപുഷ്പംമറിപ്പിച്ചിനാപ്പക്ഷം
(നമ്മെ
സ്തുതിപ്പിച്ചിൻസേവകപൂരം;
മുഷിപ്പിൻശിലകൾകണ്ടാൽതൊഴിപ്പിൻസംശ
(യംവേണ്ട;
മിപുരത്തെലകളുംമുഴുപ്പൂപ്പന്തുമാറക്കണം

വളർപ്പിൻവാടികാമെയ്യിൽധരിപ്പിൻഭൂഷണ
(മെല്ലാം
കൊട്ടപ്പിൻവാണവക്കല്ലാം
ഗമിപ്പിൻമാനമില്ലാ കളിപ്പിൻനോക്കുകൾ
(കണ്ടാൽ
കൊട്ടപ്പിൻതാഡനംനന്നായ്നടപ്പിൻകൂടവേ
ചുറ്റും
കൊട്ടപ്പിൻമാഹാവുംകൂത്തുംതട്ടപ്പിൻദുശ്ശകന
(ങ്ങൾ
തകപ്പിൻമോഹനാദംപൊഴിപ്പിൻവേണവി
ൻനാദം
ഒഴിപ്പിൻദിക്കുകൾമുമ്പിന്നൊഴിപ്പിൻകശ്മലന്മാരേ
ചരിപ്പിൻനല്ലവർമുമ്പിൽനിരപ്പിൽമാനസമെ
(ത്തു
രമിപ്പിൻനാരിമാർമുമ്പിൽകളിപ്പിൻമോഹിനി
(യാട്ടം
നടിപ്പിൻഭാവമെല്ലാംവെടിപ്പിൻവർണ്ണിയിട്ടു
നടപ്പിൻമന്ദമെന്നതറപ്പിൻകാര്യമൊക്കെ
അടിപ്പിൻഭൂതലമെല്ലാംതടിപ്പിൻകാമിനിവൃന്ദം
വഹിപ്പിനാപാവെട്ടംകൈവിളക്കുപോരജാലം
മണപ്പുറത്തെത്തിച്ചൊരെത്തൃപ്പുന്നഞ്ചായംപോരി
വിരപ്പിടനന്ദടാമെയ്യിൽപൊന്നിപ്പംനിമസംശ്ര
അതോമനിനിമാരന്ദുരാജനിപ്പാത (കരം
കരമൊരുക്ഷന്നാടൊപ്പംസുരസാമാനന്ദീമഞം
വളകൾകാതിലമാലതളകൾചൂടലർമാലാ
വലികരുനാലികാരത്തിൽമംകൊമ്പികാഹളം
ഇളക്കത്താലിയുംമിന്നുംതക്കത്താലിയുംനുലും
പതക്കംതോൾവളമുത്തുവിരൽക്കുമോതിരജാലം
ധരിപ്പിനിവകമറ്റുംമഹാദിവ്യാഭരണങ്ങൾ
ചരിപ്പിൻകറമുണ്ടാക്കാതിരിപ്പിൻമാനിനീമാ
വെള്ളക്കുപ്പല്ലുകൾതേച്ചുമുറുക്കാൻകണ്ടുകൊപ്പിച്ചു(ര
കരിക്കുട്ടമിന്നുകൂശിനിരകൊള്ളുവിപൂണ്ടു
കളിക്കുംമാനസത്തോടുംപുറപ്പെട്ടീടുവിൻവേഗം
ചിലക്കുതാമരക്കണ്ടാലലക്കുംചൂരൽകൊണ്ടു
(ഞാൻ,
മുത്തുമാമേറിനവസ്ത്രംധരിച്ചീടണമെല്ലാം
മെത്തുകളുള്ളവരിനിക്കുന്നത്തെസ്സമുത്കണ്ഠണം
മഹിക്കനമ്പിവീതരൻമതിക്കാകൗതുകംപാരം
മുതിക്കമേവമല്ലുംഞായർദൂഷികംസംശയമില്ല
ഇവണ്ണംകല്പനചെയ്തുനിന്നുരാക്ഷസരാജൻ
സുവണ്ണഭൂഷണാകീർണ്ണൻതുടങ്ങിയാത്രയുംമന്ദം

മധുവാണിജനംകണ്ടുമയങ്ങുംവണ്ണം
മലരമ്പൻനാണംപൂണ്ടുവണങ്ങുംവണ്ണം
മുഖപൊണ്ണാമലതിരാറാംവിളങ്ങുംവണ്ണം
സുഖംചേരുംതന്നെയുമകളിക്കുംവണ്ണം;
നയനങ്ങളിൽചെപ്പുമിളക്കിക്കൊണ്ടു
നവരസാവഹാരികളിക്കത്തിണക്കിക്കൊണ്ടു
നവസുഖരസഗിരമുരച്ചുംകൊണ്ടു
നവമകർചാരിതമുധരിച്ചുംകൊണ്ടു,

ശതമഖമുഖസുഖവിഗതകരൻ
ദശമുഖനഴകിയപുരുഷവരൻ
വളകൾമോതിരംപൂണ്ടകരനികരൻ
വനിതമാർകളികണ്ടുകുതുകധരൻ;
മുറുക്കിക്കൊല്ലികൾപത്തുംമുഴപ്പിക്കുന്നു
കുറുക്കുകാൽവച്ചുമന്ദംഗമിപ്പിക്കുന്നു
മനസ്സിൽദേവിയെധ്യാനിച്ചുറപ്പിക്കുന്നു
മദത്തെമന്മഥനുള്ളിൽകുറപ്പിക്കുന്നു;
ദശമുഖനേവംവേഷംധരിച്ചുംകൊണ്ടു്
ട്ടശമുഖംനിനച്ചുടൻഗ്രഹിച്ചുംകൊണ്ടു്
നിറഞ്ഞപൂമലക്കാവിലടുത്തുമന്ദം
ബഹുതപമാംജനത്തെയൊട്ടുകററിനന്നായ്
ജഗന്മാതാവായദേവിയമർന്നീടുന്ന
പുകഴ്‌ന്നപൂമലക്കാവിൽനികന്നീടുന്ന
നിറന്തേട്ടമകിൽമരമണിത്തറയ്ക്കൽ
സുഖംതേടിരാവണൻചെന്നടുക്കടുക്കെ
നിശിചരവരന്തന്റെവരവീവണ്ണം,
ശശിമുഖിസീതകേട്ടുവിറച്ചുള്ളന്നം,
മുലരണ്ടുംതുടകളാൽമറച്ചണച്ചു
മുഖപങ്കേരുഹംകമ്പിട്ടിരുന്നിരുണ്ടു
തലമുടിയടിക്കീഴെവിരിച്ചഴിച്ചു
സുലളിതചാരുഗാത്രംമറച്ചുറച്ചു;
മഞ്ജുളതരനേത്രമടച്ചുടച്ചു
മനസ്സിൽശ്രീരാമധ്യാനമുറച്ചുറച്ചു
മരത്തിൻകീഴെതിക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുംനേരം
പത്തുകഴുത്തനുമത്തൽമുഴുത്തഥ
ചിത്തഭവസ്യശരോല്പതവിദ്യയിൽ
നിത്തരുതാന്തമതിഭ്രമമോട്ടു
മദിച്ചഖിലേശ്വരിയോടുരചെയ്താൻ;—
"നാഥേ!നരവരജാതേഗുണമയ
ഭൂതേ!മതിമുഖിസീതേശൃണുപരി
ഖേദേതരസുഖബോധോരമതവ
മോദേതരവിദ്രുമരുതരുതമലേ!
ബാലേസുമുഖിസുശീലേ!ശിശുശശി
ഫാലേമൃദുലകപോലേ!സുമശര
മാലേറീടുകയാലേനനുകുച
നീലേദൃഢമിതുകാലേപരിദൃശ
ത്തുലേനലഗതിപോലേവരുമിതി
നാലേദൃഢമിദമലമലമമലേ!
ലോകൈകാധിപനായദശാസ്യൻ
കൈകസിസുതനാംരാവണനിഹഞാൻ
കോകിലഭാഷിണിനിന്നുടെകാരണ-
മാകുലനായിഭവിച്ചിതനേകം;
നിന്നുടെചരണസരോരുഹയുഗളേ
വന്നിഹശരണംപ്രാപിക്കുന്നേൻ;
കണ്ടാലുംനീഎന്നുടെഗാത്രം
തണ്ടാരലജ്ജിതംദശവക്ത്രം
സുന്ദരചാരുശരീരമിവണ്ണം
മന്നിലൊരുത്തനുമില്ലസുവണ്ണം
രക്ഷോജനവരനെന്നറികെന്നെ
പക്ഷ്മളസായകനെന്നീടുന്നോ
ഹൃതനാക്കുംകാമാകുലയാക്കും
നതിനൊരുസംശയമില്ലമനോജ്ഞേ
മകരക്കരുമിഴിമുനകൾക്കഴകിയ
രുചിരപ്രചലിതചുരികക്കൊടിയിണ
ള്ളകിക്കനിവിനൊടൊരുവീക്ഷണമതു
മയിസത്വരരുചിയറികകുതുകമൊ-
ടധികക്കരുണയൊടകമൊത്തഴകിയ
മണിപത്തനമതിലതിസുസ്ഥലഭുവി
സുഖമെത്തയിലനലിനമുത്തമഗുണ-
രസമത്തനുതവപരിസിദ്ധിയിൽമലർ-
ശരവിദ്യകളുടെവിവിധപ്രകൃതിയി-
ലധികപ്രിയമൊട്ടമതിലുൾഭ്രമമൊട്ടു-
മതിവിദ്രുതമിഹചോകപുരാന്തേ!
രാമനെയെന്തിനുമോഹിക്കുന്നു?
രാമനെവൻഭുവനൈകനിതാന്തൻ
മാമുനിവരരുടെകുടിലുകൾതോറും
നാമവുമോർത്തിനടന്നമിരുന്നും;
മുഷിച്ചിലായാൾമറെറാരുകാട്ടിൽ
കഴിച്ചിലുടനെപിന്നൊരുകാട്ടിൽ
ഒരിക്കലുംപിരിയാതെവസിക്കണ-
മെരുത്തിയെന്നോസാദ്ധ്യവുമുള്ളൂ;
ഒന്നല്ലെങ്കിൽപിന്നൊന്നവനത്തു
നന്നല്ലെങ്കിൽപിന്നൊന്നുണ്ടാം;
ഒന്നിന്നുമില്ലൊരുകാംക്ഷവിശേഷി-
ച്ചൊന്നിലുമില്ലൊരുകാംക്ഷയുമനിശം
നീയുംമറെറാരുകാട്ടാളിയുമിഹ
പൊയ്യല്ലവനൊരുഭേദവുമില്ലാ,
മറയവർകുലയവർവിണ്ണവരുംബത
പറയനുമില്ലപ്രസംഗംഭേദം
ശാപവുംശോപവുംഭേദംനഹിനഹി
രാവുംപകലുമജസ്രമഭേദം,
അങ്ങിനെയുള്ളോരുരാമനെവെറുതേ
മംഗലശീലേ!മോഹിക്കേണ്ടാ,
അനുചിതമയിതവവനഭുവിവാസവൃ-
മനുപമസുചലിതചരിമൃദുഗാത്രേ!
സ്വർഗ്ഗത്തെക്കാളികൌതുകപരി-
മുഖ്യത്തെപ്പലളിക്കകൾതോറും
ചൊല്ലേറുള്ളമലങ്കാനഗരപുരി-
ക്കൊത്തൊരുപുരിനഹിനഹിലോകേ,
അങ്ങിനെയുള്ളപുരപ്രഭകോൺമതി-
നംഗനമാർമുടിമകുടമണേ!നീ
തിങ്ങിനകൌതുകമോടുപുറപ്പെട്ടു-
കിങ്ങിനിയിങ്ങനെയരുതനിവാസം,
നാടുംവീടുംകാടുംവേടും
ഫലവുംതേടുംഗുണവുംതേടും
പുണ്യവുമാട്ടുംപാപവുമോട്ടും
ജഗദിവദേവിഹിനംതേടും
തേടുന്നോർക്കുപ്രയാസംകാൺമാൻ
തേടാതവരെച്ചെന്നഥകാണും,
പേടിയുമില്ലപ്രസാദവുമില്ലൊരു
മോടിയുമില്ലശരീരത്തിന്മേൽ,

ആശക്കൊത്തു സാധിപ്പിപ്പൊരു
മാണിക്കമണികയ്യിലിരിക്കെ
വീശത്തിനും വില പിടിയാതൊരു
കാചത്തെപ്പരികാമിക്കാമോ?
ദേശത്തെച്ചുട്ടിട്ടു കരാമെനൊ-
ടേശത്തക്കൊരുമാനസമോഹം
തിങ്കൾക്കൊത്ത നിറം കലരും മുഖി
തങ്കപ്പെട്ടു വിളങ്ങിയിരിപ്പൊരു
തങ്കക്കട്ടയെറിഞ്ഞു കളഞ്ഞൊരു
ചെങ്കല്ലിനെയാരാമോഹിക്കുന്നു?
മങ്കക്കുലമണിമകുടമനോഹരി
ശങ്കിക്കരുതൊരുതെല്ലുമിദാനീം,
ലങ്കയ്ക്കധിപതിയായ മരുവീടിനൊ-
രെങ്കൽ ചെന്നു വസിപ്പതിനോർത്താൽ
കിംകിംസംശയമത്ഭുതഗാത്രേ!
പങ്കരുഹസുമസന്നിഭനേത്രേ!
കല്പകവൃക്ഷകുസുമമുപേക്ഷി-
ച്ചല്പകുസുമമപേക്ഷിക്കാമോ?
നീയാവതു ഭുവി നാരീരത്നം
പൊയ്യല്ലഹമിഹ പൂരുഷരത്നം
കയ്യിലിരിക്കും ദ്രവ്യമുപേക്ഷി-
ച്ചിയ്യമിരപ്പാനിച്ഛിക്കാമോ!
നിന്നുടെ രമണൻ ഞാനായിനിമേൽ
എന്നുടെ രമണി മനോഹരി നീയും,
അങ്ങിനെയായാലിജ്ജന്മം മമ
തിങ്ങിനസസുഖം സഫലം സതതം
ക്രീഡകമൽത്തനുവോടകമൊത്തഴ
കോടതിൽ സതചരമിട്ടു മുഴുത്തെഴ-
മേടലർതൽക്കലബാണരസക്കളി
നാടകവിദ്യകളാട്ടകമൊത്തക-
രേറുകബുദ്ധിയിലോട്ടകമൽസ്ഥിര-
മൂഢഹിതത്തൊട്ടു നേട്ടകനൽസുഖ-
മാടകൾ വേണ്ടവമോദികളോടിട
ക്രീഡിവിളങ്ങിന ഭൂഷണജാലവു-
മൂട്ടകമേറമെടുത്തു ധരിച്ചിഹ
മൂട്ടകരാമനിലാശയുമകമേ!
പ്രീതിയുമാശു ഭവിക്ക രസിക്ക
സുഖിക്ക ചിരിക്ക രമിക്ക കളിക്ക
വിളിപണി സകലം ചെയ്യിപ്പാനും
കളിചിരി പൂണ്ടു വിനോദിപ്പാനും
അസുരസുരാപ്സരമാനിനിമാരു
ണ്ടനവധിയവർ പിരിയാതെ വസിക്കും
കല്യാണാൽഭുതഘോഷത്തോടും
സല്ലാപാദിവിനോദത്തോടും
മല്ലായതമിഴി! പോക പുരാന്തേ!
നീയല്ലേയൊരു ശരണമിനിക്ക്
വിബുധാരാതി ദശാസ്യനിവണ്ണം
വസുധാനന്ദിനി ജാനകി തന്റെ
സവിധേ ചെന്നു നമസ്കൃതി ചെയ്തിള
മവിധം ചാരുമഹാമധുരോക്തം
ശ്രീയുമുപേക്ഷിച്ചുര ചെയ്യുന്നള-
വഹിതതരം പ്രതി നോക്കീടാതെ
ഉല്ക്കടകോപമൊടത്ര പുരോഭുവി
പുല്ക്കൊടി പൊട്ടിച്ചിട്ടവിളംബം
തത് തൃണശകലം സാക്ഷീകൃത്യ
ജഗത്ത്രയനാകിയപാന്നാളേവം.

"ഖലപ്രൌഢോത്തമനിന്റെ
വലിപ്പം കേളിയുണ്ടേററം
ജളപ്രൌഢോത്തമൻ നീയെ
ന്നുരപ്പാൻ സംശയം വേണ്ടാ,
കരുത്തൽ കാർത്തവീര്യന്റെ
പുരത്തിൽ ശൃംഖല പൂണ്ടു
പരുത്തൂണിനോടിട്ടു
തളച്ച വാർത്തകളോർത്താൽ
വിചിത്രമെത്രയുമോർത്തു
രസിപ്പാൻ വേണ്ടമറെറാന്നും
ചരിത്രം വിസ്മയം മൂഢ!
പ്രവൃദ്ധകാശ്ലബുദ്ധേ!
തദനു ബാലിതൻ വാൽമേൽ
സ്ഥിതനായ് ഷോഡശവർഷം
കഥനം ചെയ്കിലിക്കാര്യ
മനിശം ലക്ഷണം വേണ്ടാ,

പ്രബലനെങ്കിലോ നീ മാം കപടഭിക്ഷുവായ് വന്നു
ചപലചിത്തനായ് കട്ടു വിരവിൽ കൊണ്ടുപോ (രണ്ടു,
മതിയായുള്ളവരെന്റെ പതിയും ദേവരൻ താനും
അറിയാതല്ലയോ നീ മാം ഝടിതി കൊണ്ടിഹ [പോന്നു?
അവരിലേകനുള്ളപ്പോളവരികിൽ നിന്നുടെ (ദേഹം
വിപിനജന്തുവൃന്ദങ്ങൾക്കശനമായി വന്നീടും
മിഥിലനന്ദിനി ഭർതൃവ്രതയാം മാനിനി ഞാ (നെന്റെ
പതിയാകുന്നതു ലോകപതിയാം കോസലഭൂപൻ
ജലധിലംഘനം ചെയ്തു കടന്നുവന്നുടൻ നിന്റെ
കുലറ ഭകോട്ടയും വീടും ബലവും നഷ്ടമാക്കീടും;
ഖലനാം നിന്നുടെ പത്തുതലയുമസ്ത്രസംഘത്താൽ
കളയും കണ്ഠവും വീര്യം വിത്തയും മസ്തകാപത്തും
ജയവുമൊന്നും കൈക്കൊണ്ടുഴറുമല്ലതിരാമൻ
ജഗദേകാഞ്ചിതരൂപൻ മനുവംശാധിപൻ- (വീരൻ
അതിശതാമസമില്ലെന്നറിക തസ്കര! നീച!
അതിശമാദേനവന്നീടുമധികം നാശവും നൂനം

വസുന്ധരാസുതാഗിരം ദശാനനൻ
ജവം ധരിച്ചതിരുഷാന്ധസംഭ്രമ-
മടാന്തരം ഗമോദിതം തദാചരി-
ഭവം ധരിച്ചുടനെടുത്തു ഖഡ്ഗവു-
മെടുത്തു സീതയെക്കഴുത്തിനോങ്ങിയോ-
രവസ്ഥ കണ്ടതിചടുലമോടതി
ജവത്തിലൻപൊടുമയസ്യ നന്ദിനി
പിടിച്ചു ഖഡ്ഗവുമിടിച്ചു മാനവു-
മിളച്ചു ചേവിധമൊഴിച്ചു മൌനത

വഹിച്ചുകൊണ്ടു മറച്ചു സീതയി-
ളിച്ചുലഞ്ഞു മുഴിച്ചു ... ല്ലകൾ
വിറച്ചുമാനം മറച്ചുപോയതി-
നെച്ചു ... സിജനത്തോടിത്തരം;
"രജനീചരനാരികളേ! വരുവിൻ
രജനീചരമാസുര ... മുഖി
ജനകാത്മജയാമിവളാം വനതാ-
രിക ... ത്തിനോപ്പീനിന്
കൊട്ടുവാക്കുകളല്ലനയോക്തികളും
പടുഭീഷണസൌഹൃദസംഗങ്ങളും
സരസോക്തിപിന്നെ ഉപായങ്ങളും
സമയോചിതമാർത്തിഹരം ചെയ്തിനേ
മനസ്സിനിയാതനിലണച്ചിടുവാൻ
ക്ഷമയാലവിടറിയാതിരുന്നതു;
ഇതുമാസമതിന്നകമെന്നരികിൽ
ഇവൾ വന്നുവസിക്കണമായതിനായ്
വഴിപോലെ ശ്രമിച്ചുവരുത്തിടുവിൻ!"
ഇതുമുരച്ചുദശാസ്യനുടനെ
പുക്കരികിലാശു ... നശയിച്ചു.
(ത്രി
ദശകുമാർപോലെ ശേഷം ജനകനൃപാലപു-
ത്രി ... പൂണ്ടു ... ദ്രുമം
കരഞ്ഞും കണ്ണുനീരാലെന്നനഞ്ഞും സന്താപമുണ്ടിൽ
നിറഞ്ഞും ശരീരമെല്ലാം ... ഞ്ഞും ... യും
(മെയ്യിൽ
പൊഴിഞ്ഞും ... വീഴുമ്പും ... ത്താര
(മേന്തു
മാഞ്ഞും ... വിച്ചും ... ലഞ്ഞും ... ൽ
(ധൈര്യം
നിറഞ്ഞും ... ച്ചും ... ഞ്ഞും ... പൂർണ
മെലിഞ്ഞും ... ഞ്ഞും ... ഞ്ഞും ...
(ഗ്ലാനിഭാവി
ആഴകാം ... ൽപ്പൂക്കളോടും ... ചൊല്ലു
തരമായിന്ന് ... കൾ ... ളേ ... നം
കരംകൊണ്ടു പിടിച്ചു ... ഞ്ഞു ...
ശിരം ... പറഞ്ഞുകൊണ്ടാണിന്നിനീസീതാ
"ഹാ! ലോകനാഥ! ... നാഥ!
കൃപയില്ലാതായോ ... ശംതോന്നുന്നി
(ല്ലേ
... ചിടിച്ചു ... ചൊല്ലു
മെന്തെന്നില്ലല്ലോ ചിത്രം ചരിത്രം ... യി
വിനതകാരുണ്യനായ ... രാമൻ
ചിരകാലമൊൻ ... ചെയ്തിട്ടില്ലവെളിയായ് ക-
(ത്താവേ! യെ
ന്തായകാരുണ്യം ... ചൊല്ലി
വിവിധം വിലാപം ചെയ്തുള്ളവളന്നവനിസീതാ
പവനപുത്രനേവം ... മനസ്സിലാക്കി
ബഹുമാനം പൂണ്ടു സീതാഹൃദയധൈര്യത്തെക്കണ്ടു
അവിടെയിരുന്നുരാമചരിതകീർത്തനം ചെയ്തു-
തനിമന്ദമന്ദമുള്ളിലധികം ഭക്തിയോടേവം.
ആദ്യകലജാതനവിലാധിപതിരാമൻ
വിഷ്ണുപുരുഷൻഹരിചിദംശമിതിയാദൻ
കോസലനൃപാലസുതനായ രഘുവീരൻ
ശ്രീലഹാൽക്കുമൊകമുനിസഹോദരൻ
മൈഥിലിസുതാമിഥിലമന്നിവനിപുത്രി
സീതയിതിനാമമെഴുമംബുലനേത്രി
യാമിനീചരാനന ... സമേതം
രാമനജനസഹിതാ ...
ഘോരവിപിനാന്തരിലാശു ... ച്ചു
... തിയായ ... മൊഴിച്ചു
ചിത്രകൂടഗിരി ... ശം
തത്രഭരതാഗമിചരാ ... ശ്രുതം
ഖേദവുമഗ്ഗ്രപിതൃകർമ്മവിധികൃതം
പാദുകകളും ഭരതനാശു ... തം
ദണ്ഡകമുപേത്യ ... വിരാധ ... ഹതം
മണ്ഡലമഹാമുനിവരന്മാരാചിതം
പഞ്ചവടിപുക്കതിസുഖിച്ചുധിവസിച്ചു
പഞ്ചയുഗ ... സഹോദരിയടിച്ചു;
പഞ്ചമലർസായകന്സാന്തതമെവിച്ചു
പഞ്ചമതിലാസ്ത്രലജ്ജിതം ... വഹിച്ചു;
ശൂർപ്പണഖവന്നു ... കളുരച്ചു
... പ്രകൃതി കണ്ടജനിർത്ത ... ടിച്ചു
വല്ലമുറയു ... നാസികമുറിച്ചു
കാളനിശപോലെ ... ചരിതിരിച്ചു
അക്കഥകൾകേട്ടു ... കൾചൊടിച്ചു
വിഗ്രഹമതിങ്കലവരൊക്കെവെന്നശിച്ചു;
രാവണനുംവന്നവനിപുത്രിയെഹരിച്ചു
പാരിടസുതേ ... നയച്ചു
നല്ലുടിശിവാന ... തിച്ചു
ബാലിസുതനാദികപിസേനയൊടണഞ്ഞു
ചാലെ ... കളേ ... അതിരിച്ചു
ഘോരതരവാരിനിധികണ്ടുവിസ്മയിച്ചു
രാജതനയം ... ത്തുവിചരിച്ചു
വാജിവരവാ ... കൊണ്ടു ... ച്ചു
... തിച്ചു
... മലർവാടിയിൽവസിച്ചു
ശിംശപതരുപരിയിന്നു ... രിശിച്ചു
സംശയവുമില്ലമമ ... ടിച്ചു
... കണ്ടതസുഖിച്ചു".
വിസ്മയമിയന്നവനിലാത്മജയുരച്ചു
... നായകചരിത ...
... മിത ... ജങ്ങളം
അത്ര ... ചിത്രവിചിത്രചരിത്രമി-
തിത്രദയ ... തമുള്ളിതേതം
യാതൊരുത്തൻ കീർത്തിച്ചു ...
പാവനചാരുസുമനസ്സോ വൻ!
... വികളും ... കളുടെ
... പ്രകൃതികളോ വാൻ?
... നോടുമാനസതോഷ-
കാരണമായിമുരചെയ്യാനോ?
കഥയ ... ശസരസ ... മമ
ഹൃദയ ... കരമെന്നുവരം
... നാകിയ ... ബത

കപിവരനാകിയ രവിസുതനും
മനമോടണച്ചു സുഹൃത്തുകളായതി-
നനുപമസുഖമതു കിം കഥയാവും?
പുഞ്ചിരിപൂണ്ടിതു കേട്ടു മരുത്സുത-
നഞ്ചിതരൂപിണിയോടുരചെയ്താൻ;
“പഞ്ചവടീസ്ഥലമതിൽ മരുവുന്നള-
വഞ്ചുമൊരഞ്ചുംതലയുള്ളവനാൽ
വഞ്ചിതയായിതു ഭവതിയുമഥ നാഥ
സഞ്ചിതതാപമൊടേവം നിൻവര-
രുഴലിച്ചു കാടൊക്കെ നടന്നും
പക്ഷിമൃഗാദികളോടന്വേഷിച്ചും
ഒട്ടുകരഞ്ഞു മുഷിഞ്ഞു മൃഗങ്ങൾ
പെട്ടുതിരിഞ്ഞു നടന്നിടുമ്പോൾ;
വെട്ടുംകൊണ്ടു പിളർന്നതിന്നാഴൽ
പെട്ടുംകൊണ്ടു കിടന്നജടായുവി-
നിഷ്ടംപൂണ്ടു കൊടുത്തിതു മോക്ഷവു-
മൊട്ടും പിന്നെ വിരാധവിലംബം
വികൃതാകൃതിയായുള്ള കബന്ധനെ
സുകൃതാനന്ദപദങ്ങളെയുമരുളി;
അപരിച്ഛിന്നസുഭക്തികരിച്ചൊരു
ശബരിക്കും ഗതിയരുളി ജവേന
പമ്പാനദിയെ പിമ്പാക്കിപ്പോ-
ന്നമ്പൊടൃശ്യമൂകാദ്രികരേറി
ബാലിഭയത്താലമ്മലതൻമുക-
ളാലയമാക്കി വാണർക്കതനയൻ
നീലൻ ഗവയ ഗവാക്ഷാടിയൻ
നാലിങ്ങനെ നിജമന്ത്രികളോടും
നിവസിക്കുമ്പോളിവരെക്കണ്ടതി-
ഭയമുൾക്കൊണ്ടു ദിവാകരതനയൻ
എന്നെയയച്ചു ചെന്നുനമിച്ചു
എന്നുടെ ചുമലതിലവരെ വഹിച്ചു;
സുഗ്രീവനെയും കണ്ടു പറഞ്ഞു
വ്യഗ്രമശേഷവുമകലെക്കളഞ്ഞു
അഗ്നിയെ വിരവൊടു സാക്ഷിയുമാക്കി
സഖ്യവുമുടനിഹ ചെയ്യിച്ചേൻ ഞാൻ;
ഒരു ബാണേന വധിച്ചിതു ബാലിയെ
വീരവരോത്തമ രഘുനാഥൻ;
കിഷ്കിന്ധാപുരിപാലനമിന്നായ്
സുഗ്രീവനെയും വാഴിച്ചവനാം,
ദിക്കുകൾ നാലിലുമന്വേഷിപ്പാൻ
മർക്കടസഞ്ചയമോരോ ലക്ഷം
ദിഗ്വിദിശി പോമതിലായിതു തെക്കേ
ദിശി തിരവാൻ പോന്നവരിലൊരുത്തൻ
അടയാളമൊരംഗുലിയമുണ്ടിതു നൽകിന-
വടയാളം പറവാനുമുണ്ടു;
ഉണ്ടോർമ്മ മാനിനി! പണ്ടാശ്ചര്യം
പൂണ്ടാശ്രമമതിലൊരു വാസരമിലും
വടിവൊടു മറ്റവിനടയാളമിത-
മുടനിഹ ചിഹ്നം പശ്യ സുശീലേ!
താരാർമകൾക്കോവരുരച്ചഥ
ശ്രീരാമാങ്കിതമോതിരമുടനെ
ജാനകിദേവിക്കാശു കൊടുത്തിതു
വാനരവീരൻ പവനതനൂജൻ
വരൻതന്റെ നാമം പൂണ്ട നിറംതേടുമംഗു-
[ലീയം
കരംതന്നിൽ വാങ്ങി സീതാ ജനകജാ സന്തോഷാപൂര-
[ത്തോടും
ശിരസ്സിലുമെടുത്തിട്ടു ഹൃദയത്തിലണച്ചുമുല-
ക്കുടത്തിലും നേത്രങ്ങളിലും ഭ്രൂയുഗമ-
ബഹുവാരം ലാളിച്ചു കൊണ്ടുമൊരു വിലാപം ചെയ്തു-
ളചലാനന്ദിനി സീതാ മിഥിലഭൂപാലപുത്രി
പറഞ്ഞു മനസ്സിൽ മരുവുന്നാനന്ദതോഷം
കുറഞ്ഞു നിൻവാക്കുകേട്ടറിഞ്ഞു പതിചരിതം
വരം വിശ്വാസമായി മോതിരം കണ്ടതുമൂലം
രാജീവനാഭൻതന്റെ ചരിതമുരച്ചതു നീ
മജ്ജീവനാഥനെന്നു മനസാ സന്ദേഹിച്ചേൻ ഞാൻ
ഇനിയൊട്ടും താമസിയാതെ
വരുമിക്കാലമിളയാതെ
കനിവോടും കൈവെടിയാതെ
വരുവിക്കു മാനസമോടെ
തലയെട്ടും രണ്ടുമേറ്റം
കരമെട്ടുമൊരേഴുമഞ്ചും
ധൃതഗർവ്വം മരുവിക്കും
ഖലകണ്ഠോരനികരവരിക്കും
വധിനക്കുന്നചെയ്തു ജവാതതൊട്ടു
പരിതുഷ്ടിയൊടെന്നെ ഗമിപ്പതി-
നായിക്കുമതെന്നുണ്ടാം ഗതി
മടിവിട്ടു വരത്തുക നീ പോയ്”
അവനിസുതാഗിരമധികം ചാരുമതാ
പവനാത്മജൻ കേട്ടുരചെയ്താൻ;
കമലായതലോചന ചിരനായകനേ!
കളമൊഴികളുകൾക്കുതിലാധികം
രഘുനായകനംഘ്രിസരോജം
പ്ലവഗാധിപനാമർക്കാംഗജനും
പ്രബലത പെരുകിന കപികുലബലയുത-
മഖിലമണഞ്ഞിവിടെ വരലാം;
അഹിതബലൌഘമശേഷമൊടുക്കും
ഭവതിയെയും കൊണ്ടങ്ങു ഗമിക്കും
സാഗരമെന്നൊരു ഗോഷ്പദമുക്തി-
നാക്കലതില്ല ഭവൽകൃപയാലെ
നൃപകുലതിലകവരന്മാരെയുമഥ
കപികുലബലജലധിയെപ്പോലെന്നും
ചുമലിലെട്ടു ഭുജഗേന്ദ്രനെക്കരുതുവ
നവലതനോനമഹിമാശയമപ്പോൾ;

ധരിത്രീനന്ദിനി കൗതുകമോടീ
മരുത്സുതനോടിതുകൾ കേട്ടഥ ചൊല്ലാൾ;
അതിദുർഗ്ഗമമായിങ്ങിനെയുള്ള പ-
രിതിയിൽക്കൂടാതെ വരാനാകുമോ സമരേ!
അത്ര സമീരണപുത്രനതീവ
ഭയജനനത്തിനുവേണ്ടിതമാംപടി
കദ്ര്വംഗജഗണരിപുതെജഗതാണ്ടാ

ബാഹുബലംപരിപ്ലുതപാനതപാം
അതിസത്വരമുടനഖിലേശ്വരിയൊടു-
ഗിരമുത്തരമുരചെയ്തുകപീന്ദ്രൻ;
ഏതിനൊത്തവരുണ്ടതിവിക്രമമൊടു
മിരുപത്തൊന്നുജലംകപിസൈന്യം
ഇവിടെവരുംബതവിളംബിതമിനി
വിബുധരിപുക്കളുമൊക്കെനശിക്കും;
അടയാളത്തെക്ഷിതിസുതയാളവുമിതി-
ഝടിതിതരേണംവിടയരുളേണം;
മടിവിട്ടഥചിന്തിച്ചവനിസുതാനിജ
മുടിയിൽവിളങ്ങുംചൂഡാരത്നം
മാരുതസുതന്റെപാണിയിൽനൽകി-
ച്ചാരശിരത്തെയുമരുളിച്ചെയ്തു;
ഉത്തമചിത്രകൂടപ്രസ്ഥേസുരോത്തമന്റെ
വിസ്തൃതതാഴ്വരയിൽതത്രവാണിടുംകാലം
ആമിഷംശോഷിപ്പിപ്പാൻഭൂമൌനിരത്തിവച്ചു
സാമോദംഞാനതിങ്കൽകാവലുമായിരുന്നു
എന്മടിതന്നിൽചേർത്തുതൻമുടിജീവനാഥൻ
സമ്മോദംപൂണ്ടുസുഖമമ്മാറുറങ്ങുന്നേരം
പാകാസുരാരിതന്റെസൂനുജയന്തനൊരു
കാകാകൃതിയാർന്നിട്ടാമിഷംഭുജിക്കുമ്പോൾ
പാരാതെകല്ലെടുത്തുനാലഞ്ചെറിഞ്ഞുഞാനും
ശൂരതഭാവിച്ചവന്റെനേരേയടുത്തുകാകൻ;
ക്രൂരതരാകൊക്കുകൊണ്ടുംമൂർത്തനഖങ്ങൾകൊ-[ണ്ടും
ഗാത്രേമുറിവേല്പിച്ചിട്ടാർത്തയായ്ക്ഷീണഞാനും
നാഥനുണർന്നിതപ്പോൾഖേദേനകണ്ടിതെന്നെ
ക്രോധേനപുൽമുറിച്ചസാരമന്ത്രംജപിച്ചു
വായസംതന്നെനോക്കിനേരേപ്രയോഗിച്ചു-[പ്പോൾ
പോയവൻഭീതികൈക്കൊണ്ടോരോരോദിശി-[യെല്ലാം
ഈശവാഗീശവിബുധേശഹരന്മാരാദി
യാശാപതികളാദിയാമവരവരെല്ലാം
[illegible]വിശിഖമോചനംചെയ്തതിനു-
ള്ളാശയശക്തികാണാഞ്ഞാശുസുരേശസൂനു
ക്ഷീണിച്ചുഭീതിപൂണ്ടുനാണിച്ചുപോന്നവനെൻ
പ്രാണേശ്വരാംഘ്രിയുഗ്മേവീണാശ്രയിച്ചനേരം
കണ്ണിണ്ണമേറുന്നോരെന്റെനന്ദനനായവന്റെ
കണ്ണൊന്നാക്കത്തിച്ചോർത്തുതിണ്ണംമറച്ചുബാണം
അന്നേവംപാലിച്ചവനിന്നേവംമോചിച്ചതു-
മിന്നുംനിരൂപിക്കുമ്പോളെന്നുടെകഷ്ടകാലം
ഇവവൃത്താന്തംനീചെവിയിലുപദേശിക്ക
മമജീവനാഥൻകയ്യിൽമണിയുംകൊടുത്തുകൊ-[ൾക
മടിയാതെപിന്നെക്കീശപ്പടയോടുംതമ്പിയോടും
ഉടനെവരേണംനാഥനതിനായ്ശ്രമിച്ചാലുംനീ
സുഖമായ്ഭവിക്കനിനക്കൊരുനാളുംദുഃഖമില്ലെ-
ന്നനുമോദംപൂണ്ടുദേവികനിവോടനുഗ്രഹിച്ചു
ജനകനന്ദിനിതന്നെത്തൊഴുതുയാത്രയുംവീണ്ടാ-
രനിലനന്ദനഭാനുതനയസചിവശ്രേഷ്ഠൻ;

ഉപവനമതിൽകടന്നാരമസന്തുഷ്ടനാ-
യൊരുമരമതിന്റെകൊമ്പത്തിരുന്നോർത്തിദം
നിശിയിലിഹവന്നുവൈദേഹിയെക്കണ്ടേനേൻ
നിശികഴിവതിനുമുമ്പങ്ങുപോയാകിലോ
സമുചിതവിഹീനനാംദൂതനെന്നായ്വരും
സുമഹിതയശസ്സിനുംശോഭകേടായ്വരും
അരിപുരിയിലേകനെദ്ദൂതയച്ചീടുകിൽ
പരിചൊടുഗുരുതരമാംകാര്യസാദ്ധ്യംപരം
സ്വയമുദയവൈഭവാൽപിന്നെയൊന്നന്യമാ-
യുചിതമൊടുചെയ്കിലോദ്ദൂതനത്യുത്തമൻ
ദശവദനമീക്ഷണംവീക്ഷണംചെയ്യണം
ചിലവചനമായവൻതാനുമായോതണം
അതിനുവഴിച്ചുമലർക്കാവുഭഞ്ജിക്കണം
തദനുവരുമാഹവത്തിന്നുരക്ഷോഗണം
അവരൊടുപിണങ്ങണംകൊന്നൊടുക്കീടണം
അപരമമരാരിയെക്കണ്ടുചൊല്ലായ്വരും
ഇതിമനസിചിന്തചെയ്തഞ്ജനാനന്ദനൻ
ക്ഷിതിധരവരോപമൻക്ഷീണഹീനന്തദാ

ലങ്കാമർദ്ദനം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം

൨൭. രാവണോത്ഭവം.

പണ്ടുനിശാചരവംശവിപുലേ
രണ്ടുനിശാചരരുണ്ടായ്വന്നു
കൊണ്ടാടീടിനഹേതിപ്രഭൃതിക-
ളിരുവർകലർന്നുവളർന്നൊരുകാലം
കറ്റേതരനാംഹേതിക്കൊരുമക-
നുണ്ടായ്വന്നിതുവിദ്യുൽകേശൻ
കണ്ടാലധികഭയങ്കരമവനെ
ക്കൊണ്ടുജഗത്തിനുമിണ്ടൽതുടങ്ങി
കാലസഹോദരിമകളാമവളഥ
സാലകടങ്കടയെന്നൊരുരാക്ഷസി
ചാലേവല്ലഭയായിട്ടവളൊടു
ലീലകളാടിവസിക്കുന്നൊരുകാലം
ബാലനുമുണ്ടായവനെയുപേക്ഷി-
ച്ചാലേസരമവരങ്ങുനടന്നു
കാലാന്തകനുടെകൃപകൊണ്ടുടനേ
ബാലനുയൌവനമുണ്ടായ്വന്നു

ശീലഗുണാകരനായസുകേശൻ
ലീലാപരനായ് വാഴുംകാലം
ദക്ഷമഹാമുനിതന്നുടെമകളെ
രാക്ഷസരാജനുദാനംചെയ്തു
തൽക്ഷണമവനുംവേട്ടാനതിശുഭ
ലക്ഷണയാകിയദക്ഷാത്മജയെ
യൗവനശാലികളായിട്ടവനഥ
മൂവരുമക്കളുമുണ്ടായ്വന്നു
മാല്യവതാഖ്യൻപ്രഥമതനൂജൻ
മാലിസുമാലികളനുജന്മാരും
സ്രഷ്ടാവിനെയവരവിടെവരുത്തി
തുഷ്ടന്മാരൊരുപുരമുളവാക്കി
പുഷ്ടിപെരുത്തൊരുലങ്കാപുരമതു
വിഷ്ടപസീമനിവിശ്രുതമായി
തുഷ്ടന്മാരവർമൂവരുമവിടെ
പ്പുക്കാനന്ദംമരുവുംകാലം
നർമ്മദയെന്നൊരുഗന്ധർവിയുടെ
ശർമ്മദമാരാംകന്യകമാരെ
ധർമ്മത്തോടുവിവാഹംചെയ്തു
ദുർമ്മദരാമവർമൂവരുമുടനേ
ഗർവോദ്ധതരാംമക്കളനേകം
മൂവർക്കുംപുനരുണ്ടായ്വന്നു
പുഷ്പോൽക്കടയുംകൈകസിയുംകില
കുംഭീനസിയുംമൂന്നുകുമാരികൾ
ദർപ്പോൽക്കടനായുള്ളസുമാലി-
ക്കപ്പോളുണ്ടായെന്നേവേണ്ടു
രാക്ഷസരവരതിരൂക്ഷതയോടെ
തൽക്ഷണമിന്ദ്രപുരത്തിലടുത്തുട-
നക്ഷതമാകിനവൃക്ഷാദികളുടെ
പ്രക്ഷേപണരണദക്ഷതയോടെ
യക്ഷജനത്തെയടിച്ചുമിടിച്ചും
കാക്ഷികളൊക്കെയെടുത്തുമുടിച്ചും
തൽക്ഷണമുദയാമമരാവതിയെ
തൽക്ഷണമങ്ങുനശിപ്പിക്കുമ്പോൾ
പക്ഷിവരാസനനായമുകുന്ദൻ
സാക്ഷാലവിടെയെഴുന്നള്ളിപ്പുന-
രക്ഷയമാകിനചക്രംകൊണ്ടു
രാക്ഷസരെക്കൊലചെയ്തുതുടങ്ങി
ശക്രപുരത്തിൽകരുമനകാട്ടും
വിക്രമിയാകിയമാലിയുടെഗള-
മക്രമമുടനേചക്രംകൊണ്ടു
ചക്രായുധനുംഝടുതിമുറിച്ചു
[illegible]ലിനിശാചരവീരനുമപ്പോൾ
[illegible]ലപുരത്തിനകത്തുകടന്നു
[illegible]മാരാംമററലരെല്ലാം
പാതാളംപുക്കവിടെയൊളിച്ചു
[illegible]ലത്തുപുലസ്ത്യാത്മജനാം-
[illegible]മാനമഹാമതിയാകിയ
വിശ്രവസസ്സുതനാംദ്രവിണേശൻ
വൈശ്രവണൻതാനീശ്വരകൃപയാൽ
വിശ്രുതമാകിനലങ്കാനഗരം

വിശ്രുതനായിവസിച്ചുസുചിരം
വിശ്വോൽക്കർഷമഹാനിധിയാകിയ
വൈശ്രവണന്റെവിശേഷംകേട്ടതി-
ശോകത്തോടുസുമാലിയുമപ്പോൾ
കൈകസിയാംമകളോടുപറഞ്ഞു
ഇന്നുപുലസ്ത്യാത്മജനാംമുനിയെ-
ച്ചെന്നുഭജിക്കണമെന്നാലുടനേ
നന്നായിട്ടൊരുനന്ദനനുണ്ടാ-
മെന്നതുകേട്ടവളനുമതിയോടും
അമ്മുനിവരനെച്ചെന്നുഭജിച്ചാ-
ളംബുജമുഖിയാൾകൈകസിയുടനേ
ഉണ്ടായീസുതനക്കാലംദശ-
കണ്ഠൻവിംശതിബാഹുസമേതൻ
പണ്ടൊരുപുരുഷനുമവനെപ്പോലെ
കണ്ടില്ലഖിലജഗത്രയവാടേ
നീണ്ടുവളഞ്ഞതിഭീഷണമാകിന
ദന്തങ്ങളുമൊരുപത്തിനിരക്കെ
ചന്തംതടവിനപങ്ക്തിമുഖങ്ങളു
മെന്തൊരുവിസ്മയമോർക്കുംതോറും
വട്ടംചേർന്നുകലങ്ങിമറിഞ്ഞതി-
നിഷ്ഠുരമാകിനകണ്ണുകളിരുപതു-
മെട്ടുദിഗന്തരവാസിജനത്തിനു
ഞെട്ടൽകൊടുപ്പാൻപുഷ്ടതപോരും
ചെമ്പിച്ചീടിനതലമുടികണ്ടാൽ
വൻപന്മാർക്കുംഭീതിമുഴക്കും
തുംഗതപെരുകുമൊരഞ്ജനഗിരിയുടെ
ശൃംഗംതന്നോടുപടപൊരുതീടും
അംഗത്തോടുംകൂടിനിശാചര-
പുംഗവനുടനേവന്നുപിറന്നാൻ.

ജംഭവൈരിയുടെവാഹനമാകും
കുംഭിരാജനുടെഡംഭുകെടുക്കാൻ
ജൃംഭമാണഭുജവിക്രമനാകിന
കുംഭകർണ്ണനുളവായിതദാനീം
അന്ധകാരപടലത്തിനുചെമ്മേ
ബന്ധുവാകിയകളേബരമോടെ
സിന്ധുരയൂഥമഹാബലരാക്ഷസി
ഹന്ത! ശൂർപ്പണഖവന്നുപിറന്നാൾ
വിഷ്ണുപാദസരസീരുഹസേവന-
മിഷ്ടമാകിനവിഭീഷണനാമാ
വിഷ്ടപത്രിതയഭൂഷണരത്നം
പുഷ്ടമോദമുളവായികുമാരൻ
തരുണന്മാരാംതനയന്മാരൊടു-
മൊരുമിച്ചനവധികൗതുകമോടേ
തരുണീമണിയാൾകൈകസിയുടനേ
ചിരതരമവിടെവസിച്ചുസുഖിച്ചു
ഒരുനാളുചലദ്ദശകന്ധരനെ
പരിചൊടുമടിയിലെടുത്തുകിടത്തി
തലമുടിവടിവൊടുതടവിയുറക്കി-
പ്പലതരസുഖമൊടുമരുവുംകാലം
എട്ടുദിഗന്തംപൊട്ടുംപടിചില
തട്ടുംവിളിയുംകൊട്ടുംവെടിയും

പട്ടുംപുടവകൾപട്ടുറുമാലും
കെട്ടിയുടുത്തൊരു കൂട്ടംപരിഷകൾ
ചട്ടറ്റീടിനവട്ടപ്പരിചകൾ
ഒട്ടുളടച്ചിട്ടും പരിചൊടു
വട്ടത്തിൽ ചിലർവട്ടം പാഞ്ഞും
പട്ടാക്കന്നുപിടച്ചുകളിച്ചും
വെള്ളക്കുടതഴവെള്ളക്കൊടിയും
വെള്ളക്കുതിരകൾവെള്ളാനകളും
പള്ളിത്തണ്ടിന്നുള്ളിൽ പരിചൊടു
തുള്ളിച്ചാടിനവെള്ളച്ചമരികൾ
പള്ളിക്കട്ടിലുപള്ളിവിരിപ്പും
പള്ളിക്കിണ്ടികൾപള്ളിത്തട്ടുകിലും
പള്ളിപ്പുറവുംപല്ലക്കുംപല
വെള്ളത്തോളവുമുത്തുലക്ഷം
പൊന്നിൻകുടമണിപൊന്നിൻപീഠികകൾ
മിന്നുംപലവകപൊന്നിൻകൊടിമര-
മെന്നുംവിലസിനപൊന്നുംചാളും
പൊന്നുംചുരികകൾപൊന്നുംവാളും
തപ്പുംതകിലുകളൊപ്പമടിച്ചുട-
നൊപ്പംചേങ്കിലക്കോപ്പുംപലവക
കൊമ്പുംകുഴലുകളമ്പിളിച്ചമയം
അൻപൊടുപാടംബുധകമ്പംതേടിന
കൊമ്പൻകരികളുമശ്വചയവും
വമ്പടമുമ്പിലകമ്പടികൂടിന
വമ്പരമാരമ്പത്തുവെള്ളം
ജൃംഭിച്ചീടിനവാളികളനവധി
ഛത്രിതിരിപ്പുംതെരുതെരെകളൊന്നിവ
പട്ടാളിക്കിനപടകൊണ്ടാടി-
ന്നടനടനടികൂട്ടഘോഷത്തോടെ
പടഹമടിപ്പിച്ചവിടെപ്പരിചൊടു
പടവാംധനപതിവരവുതുടങ്ങി

വിശ്രവസ്സെന്നമുനിവസിച്ചരുളുന്നോ-
രാശ്രമംതന്നിൽചെന്നൊരുവൈശ്രവണനമപ്പോൾ
വിശ്വാസത്തോടുവന്ദിച്ചാശംസപൂർണ്ണമെല്ലേ
വിശ്രുതനായതാപസേശനതാലേ
വിശ്വവിജയിയാകുംവൈശ്രവണനപ്പോയാൻ
കൈകസിയതുകണ്ടുശേഷം കൗതുകസഹിതഞ്ഞു
വേഗാതേതാവഴിതന്നിൽകൈകളുംചേർത്തു
(കൊണ്ടു
മുമ്പത്തൊടിടക്കൂടിരോമാഞ്ചംചെയ്തിട്ടപ്പോൾ
തിണ്ണംപൊഴിഞ്ഞീടുന്നകണ്ണുനീരോടെ
മാനസേരാവണൻതാനെത്തുവീണനോം
പൊട്ടുന്നടിയിൽനിന്നെട്ടുഭൂതാദികളെന്നോ-
രട്ടഹാസങ്ങളോടെപൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു
തന്നമ്മതാതാവിനെവന്ദിച്ചുരചെയ്തു
എന്നമ്മേമമമേസന്താപമുണ്ടതാവാൻ
നീതിപെയ്കിപ്പുളളതൽപ്പകത്തിനുള്ള
ഖേദമെന്തെന്നോടെന്തെന്നോടുചൊല്ലുതീർ
ചിന്തിതംസാധിപ്പിപ്പാനന്തരമില്ലമമ
അന്തികേമരുവുന്നപങ്കതിയുഗ്മാനമെന്നോ-
ടെന്തിനിപറയരുതുചിന്തയിലുള്ളഖേദം
നിന്തപൊക്കിതീർത്തിട്ടുവാനെന്നോടയമ്മേ!
ചിന്തകളഞ്ഞുതെളിഞ്ഞെന്തിനമ്മമോതാതെ
സന്താപമൂലമെല്ലാംനിന്തിരുവടിചൊൽക
പംക്തികണ്ഠന്റെവാക്കുകേട്ടോരുനേരമവൾ
ചെന്തീക്കണക്കെചിന്തവെന്തുരുകീടുന്നൊരു
സന്താപമടക്കിക്കൊണ്ടിവണ്ണമുരചെയ്താൾ

ഉണ്ണീ! നിന്നുടെപൂർവ്വജനിയിപ്പോൾ
വിണ്ണോർപതിയൊടുസമനായുള്ള
കണ്ണൻകളിയപൂണ്ടുകൊണ്ടിഹപരിചൊടു
കാടലുന്നിയനപതിവിഭവം
കൊണ്ടാടീടിനപടയുടെനേരവെ
താങ്ങിപിടിക്കുന്നതെളിഘോഷേപോന്നു
വന്നവൻവാഴുകെന്നൊത്തിച്ചേരു
പൊന്നുണ്ണീയതുകാണുന്നില്ലേ?
ഉണ്ണുമനസ്സിനിനക്കുണ്ടെങ്കിൽ
കണ്ണുകളൊക്കെയടച്ചാലുംനീ
നിന്നുടെജനകൻതവനുടെജനകന-
മൊന്നെന്നുള്ളതുബോധിച്ചാലും
യക്ഷകുലാമലമകുടമണി
രക്ഷണനായവനാകിടുന്നു
ശിക്ഷാരക്ഷകൾചെയ്യുന്നവനാതി-
ദക്ഷിണനെന്നുധരിച്ചീടേണം
രാക്ഷസകുലപതിയാമൊരു നീയും
വൃക്ഷംപോലെവളർന്നീടുന്നു
ഭക്ഷിച്ചുനടപ്പതിനിറപ്പാൻ
ലക്ഷണമുണ്ടുനിനക്കെന്മകനേ!
ഉരഗംപോലെതിന്നുതടിച്ച-
ങ്ങിരിപ്പതുകൊണ്ടുമെന്തിഹപാഴിൽ
പരിചൊടിതെല്ലാമിന്നരിപ്പാൻ
ദുരിതംതന്നെന്നുരചിച്ചല്ലോ!
പത്തുമുഖങ്ങളുമിരുപതുകരവും
മത്തഗജത്തിനൊത്തൊരുതടിയും
ചിത്തത്തിലഹമ്മുഴുനിനക്കണി-
ശതിമാത്രംചേരുംമൂഢ!
കാതരനാകിയനീയിഹകൊള്ളും
പാതാളത്തിലിടത്തെരുമുടക്കാൻ
നിന്നുടെദോഷമിതല്ലെന്മകനേ
ഘനതരദുരിതമിതന്നെവേണ്ടു
നന്നായിട്ടൊരുമകനുണ്ടാവാ-
നന്തരതരമാംസുകൃതംവേണം
രാക്ഷസജാതിയിൽവന്നുപിറന്നാൽ
ശിക്ഷതപേണമറിഞ്ഞാലുംനീ
നാരായണനാടെനൈനിസ്
പോരാടുന്നൊരുകുട്ടികളത്രേ
ഉഗ്രജാതന്മാരപ്പചരം
ധിക്കരിക്കാതെയിരിക്കണമെങ്കിൽ
വിക്രമമേറുംവേഷമിതെല്ലാ
മോക്ഷണമെന്നകൺതെളിവോടേ
വിക്രമമുള്ളജനത്തോടൊരുവൻ
നേർക്കുന്നില്ലതുബോധിച്ചാലും!
അർക്കശശീക്കാരതിത്തുക-

ളൊക്കെത്തടുതിയെള്ളിക്കാറില്ലേ?
വല്ലജനത്തിനുമൃഷ്ടകറങ്ങാം–
ഴില്ലൊരുനേരംസ്വയമിഹചോരകെ
മന്ദനതാകിയചന്ദ്രാനനരേഷ്ഠവ്യ–
മന്നാനാംശ്ശുവിഴുങ്ങിടുന്നു
പെരികക്കാലംചണിപ്പെട്ടെന്നാ–
ലെങ്ങെളിനമെത്തുംവിരവിഴുങ്ങുന്നു
എന്നാളുകൊണ്ടിഹബലമുഖരാരൊട്ടു
നിന്നുപിണങ്ങുന്നവരപൂർവ്വം
ദുഷ്ടതയുള്ളജനങ്ങടെമുമ്പിൽ
കഷ്ടതയേറുമവൻകാട്ടുകയില്ല
കാണുകമുള്ളൊരവള്ളികൾകണ്ടാൽ
മണ്ടുംനല്ലസമർത്ഥന്മാരും
കണ്ടുകയില്ലെന്നാകിലവരെല്ലാം
കണ്ടവർചെന്നുപിടിച്ചുവലിക്കും
കുറ്റമകറ്റാതൊരുപൊഴുതുമുടലെ–
കുറ്റാന്നീയിതുബോധിച്ചാലും!
കണ്ടവിരോധംകൊണ്ടുന്നാലെ
കണ്ടാൽകൂടെപ്പോരകമുണ്ടാം
തെണ്ടന്നരാവണനെപ്പോരുന്നാണിയ–
മുണ്ടാമിന്നിലോകങ്ങളിലെങ്ങും
ദുഷ്കീർത്തികളിഹവന്നുഭവിച്ചാൽ
നീക്കികൊൾവാനെളുതല്ലേതും
നല്ലപരാക്രമമില്ലെന്നാകിൽ
ചൊല്ലാമെന്മകനല്ലവൊരാവും
വല്ലമെങ്കിലുമെക്കാളി.
തെല്ലാജനവുംചൊല്ലുന്നല്ലോ
മല്ലേറിടിനവില്ലാളികളെ
കൊല്ലാൻതക്കവരായിരുന്നവൻ
ഉല്ലാസത്തൊടുനല്ലജനത്തെ
കല്യാ! നീഭജിക്കില്ലതുമേതും
അഗ്രജനാകിയപുണ്യജനേശ്വര–
അഗ്രമതാകിയപുണ്യംചെയ്തു
ശങ്കവെടിഞ്ഞവനതുകൊണ്ടല്ലൊ
ലങ്കാനഗരേവാഴീടുന്നു
പുഷ്പകമെന്നൊരുനല്ലവിമാനം
[illegible]ടൊരുവനാ[illegible]കൊടുത്തു
അത്ഭുതമാകിയനമ്മുടെനഗര
ത്തില്ലതുമൊരുവക[illegible]വാഴീടുന്നു.
[illegible]തിമിരന്തിരന്തരമാകിന
സന്മനസ്സമതിൽനമുക്കധിപത്യം
[illegible]പ്പംകൊണ്ടൊരുപദവി[illegible]പരം
കല്പനയെന്നവനൊഴിപ്പിച്ചാൽ!
[illegible]മതായിജ്ഞനനിഷ്ഠുരവിധ–
[illegible]പോരാളികളുരചെയ്യുന്നാൾ
[illegible]
[illegible]
[illegible]പക്ഷരവചനാ[illegible]
[illegible]തിമിന്നൊന്നുനെഞ്ഞടയം
[illegible]
[illegible]

കാൽക്ഷണനേരംകാംക്ഷിക്കില്ലിനി
യക്ഷേശ്വരനാശിക്ഷ കൂടാതെ
വൃക്ഷംപോലെവളർന്നാലതിനും
പക്ഷമിവിടെനൽകീടട്ടെ!
രാക്ഷസനഗരമടക്കിപ്പലവക
നിക്ഷേപംവെച്ചുവിടെയിരിക്കും
യക്ഷേശ്വരനേയച്ചുപറിച്ചു–
ടക്ഷിതിതന്നിൽനമുക്കവസിക്കാം
ഭിക്ഷാപാത്രംകയ്യിലെടുത്തിനി
യക്ഷന്മാരെനടന്നീടേണം
എട്ടലിനരാപോലന്മാരെ
തട്ടിപ്പൂണ്ടൊരുകൂട്ടകയില്ല
എട്ടലിനത്തിനകത്തവനെ
പുട്ടിപിടിച്ചുനടത്തിപ്പാൻഞാൻ
കെട്ടിയിരുന്നാ[illegible]ശേഷം
പട്ടികളോടെയടിച്ചുപറിച്ചു–
[illegible]കൂകിയരക്ഷന്മാരവ–
[illegible]
പട്ടികളെന്നതുപോലെപരിചൊട്ടു
പട്ടിണിയിട്ടുനടക്കേയുള്ളൂ
ശങ്കവെടിഞ്ഞ[illegible]
ലങ്കയതിൽവസിപ്പാറാകും
[illegible]
[illegible]
നമ്മുടെപൂർവ്വജനവനൊന്നാകില്ല–
[illegible]
[illegible]
[illegible]
നമ്മെ[illegible]
നിർമ്മല[illegible]
നമ്മുടെജാതി[illegible]
[illegible]വിടെവരാഞ്ഞു
ജാതികൾകൊണ്ടുനിരൂപിച്ചെന്നാ–
[illegible]
ബ്രഹ്മകുലത്തിൽജനനംനമ്മുടെ
ജന്മമതാരുമ്പോധിച്ചാലും
[illegible]
രാക്ഷസരെന്നുപറഞ്ഞിടുന്നു
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ചൊല്ലെഴുവള്ളൂപൂത്രരതല്ലോ.
അമ്മേ! നിന്തിരുവടിയുംജനകൻ
നിർമ്മലനാമസുമാലിയുമല്ലേ?
എന്തിനുവെളരെയുരത്തിടുന്നു
നിന്തിരുവടിയൊരുപാഴ്വാക്കല്ലും
സന്തതമെലാഹരമൊക്കീടുകെ.
കന്ധരനെന്നതുബോധിക്കേണം
നിന്തിരുവടിയിനിവളരെക്കാലം
സന്താപത്തെപ്പാറിപ്പീടേണം
[illegible]

ബന്ധുവിശേഷിച്ചാരുംവേണ്ടാ
ഔരജന്മാരവരിവരുമൊക്കൽ
കനിവൊട്ടുകൂടിവസിച്ചാൽപോരും
മനുജന്മാരുംദനുജന്മാരും
മുനികളുമഖിലനരേന്ദ്രന്മാരും
കിന്നരചാരണസിദ്ധന്മാരും
പിന്നെപ്പലവിധമുപദേവകളും
ഇന്ദ്രാദികളാമമരന്മാരും
ചന്ദ്രനുമാശാപാലന്മാരും
പന്നഗഗണവുംപക്ഷിമൃഗാദിയു-
മെന്നെത്തന്നെവണങ്ങീടേണം
ഐന്ദ്രംപദമതെനിക്കെന്നോർത്തി-
ട്ടിന്ദ്രനുമേറെഞെളിഞ്ഞീടേണ്ടാ
ഇന്നീമൂന്നുജഗത്തിലുമൊത്തോ-
ലെന്നിൽമികച്ചവനൊരുവൻവരുമോ?
മന്നിൽപലപലമന്നവരുണ്ടവ-
രെന്നെക്കണ്ടാലോടിയൊളിക്കും
മുന്നിൽപരിചൊടുനിന്നുപിണങ്ങാ-
നിന്നിയൊരുത്തൻമതിയാകില്ല;
ഈവചനംചിലവമ്പുപറഞ്ഞൊരു
രാവണനോടഥകൈകസിചൊന്നാൾ
ദൈവാനുഗ്രഹമുണ്ടെന്നാലതു
ചെയ്യാനുഗ്രതയുണ്ടായീടും
ദേവകളൊക്കെവിരോധികളെന്നതു
കേവലമുണ്ണികൾബോധിക്കേണം
ദേവതമാരിലൊരേടത്തനവധി
സേവകൾകൊണ്ടതുസാധിക്കേണം
ഈവകകൊണ്ടിഹവിബുധന്മാരുടെ
ഭാവാഹമ്മതിബോധിക്കേണം
ഭുവലയത്തിൽവസിക്കുന്നവരുടെ
നിയാമകത്തെനിരോധിക്കേണം
നാരായണനെച്ചെന്നുഭജിപ്പതു
നേരായ്വരികയുമില്ലനമുക്ക്
വൈരികളായജനത്തിനുമഖിലം
വേരായതുനാരായണനത്രേ
മാരാന്തകനെച്ചെന്നുഭജിച്ചാൽ
ചേരുമതെങ്കിലുമുണ്ടൊരുദോഷം
ക്രൂരതയേറുംഭഗവാനെന്നാ-
ലാരാധിപ്പാനെളുതല്ലേതും
പിന്നെയുമുണ്ടൊരുവൈഷമ്യംബത
പന്നഗഭൂഷണസേവയിലവനെ
സേവിക്കുന്നജനത്തെത്തന്നേ
കൊൽവാനുംമടിയില്ലവനേതും
ധന്യന്മാരാംത്രിപുരന്മാർപ
ണ്ടുന്നതിവരുവാൻവളരെക്കാലം
ഗംഗാപതിയാംഭഗവാൻതന്നുടെ
ലിംഗധമിതിധരിച്ചുനടന്നാർ
ഭാസുരജടയുംരുദ്രാക്ഷങ്ങളു-
മസുരന്മാരവരാശുധരിച്ചാർ
ശിവനാമങ്ങൾജപിക്കതുടങ്ങീ-
ട്ടവധാരിതവിധിപലതുംചെയ്തു

ഭുവനംതന്നിലടക്കിനിനച്ചാൽ
ശിവനല്ലാതൊരുദൈവവുമില്ലെ-
ന്നവരുടെയുള്ളിലുറച്ചുനിമിത്തം
ഭുവനമവർക്കുവശത്തായ്വന്നു;
മാരാന്തകനുടെഭക്തന്മാരവ-
രിരേഴുലകിലുമൊക്കെനടന്നാർ
പരമേശൻതാനൊരുനാളവരെ
പ്പുരിചൊടുചുട്ടുകരിച്ചാനെന്നൊരു
ശ്രുതിയതുമുലകിൽനടന്നുവാസ്തവ-
മതുമെന്നറിവിൻതനയന്മാരേ!
എന്നതുകൊണ്ടുപുരത്രയഹരനെ
ച്ചെന്നുഭജിപ്പതുവിഷമംതന്നെ
പങ്കജഭവനെസ്സേവിക്കുകിലോ
സങ്കടമൊഴിയുമൊരന്തരമില്ല
തൻകൃപകൊണ്ടുനമുക്കിനിമേലിൽ
ലങ്കാപുരിയിലിരിപ്പാറാകും
എന്നാലുണ്ണികൾമൂവരുമധുനാ
ചെന്നൊരുകോട്ടിലുറച്ചീടേണം
സ്രഷ്ടാവിനെവഴിപോലെസേവി-
ച്ചിഷ്ടവരങ്ങൾവരിച്ചീടേണം
അഭ്യുദയങ്ങൾനമുക്കുലഭിപ്പാ-
നിത്യുപദേശംകരുതീടേണം
ആരോമോദയമേചിന്തിക്കാവൂ-
പരജന്മാനിക്കുതുടങ്ങീടരുത്.
പത്മോൽഭവനെസ്സേവിച്ചനവധി
പത്മോൽപ്രീതിവരുത്തീടേണം
സൌമ്യാദികളുടെസൌഖ്യവുമളിമത-
മാതംഗജസുഖവുമുപേക്ഷിക്കേണം
ഉചിതമതാർകിയജനനീതന്നുടെ
വചനമിതെല്ലാംകേട്ടുദശാസ്യൻ
തുടയിലടിച്ചുചിരിച്ചുംകൊണ്ടു്
കടുതരമാകിനവചനംചൊന്നാൻ
ശുദ്ധതകൊണ്ടുടനമ്മപറഞ്ഞതു
ബുദ്ധിയിലിന്നതുപറ്റീലേതും
ഉദ്ധതരാകിയവിബുധന്മാരൊടു
യുദ്ധംചെയ്യണമെന്നൊരുപക്ഷം
പാമരന്മാരെവധിച്ചീടാഞ്ഞാൽ
സൌഖ്യവുമല്ലിഹസുഖസഞ്ചാരം
പരപീഡകളെക്കരുതീടാഞ്ഞാൽ
ഒരുവനുമുണ്ടോപരമാനന്ദം
നമ്മുടെകുലഗുരുവാകിയശുക്രൻ
ധർമ്മവിചാരപരായണനല്ലീ
സമ്മതനായപരിജ്ഞാനിക്കൊരു
കല്മഷമില്ലതുബോധിച്ചാലും!
ശത്രുജനത്തൊടുപടപൊരുവാനഥ
മൈത്രികൊതിച്ചുവസിച്ചീടുന്നു
മത്തഗജങ്ങടെമസ്തകതതികളി-
ലെത്തിപ്പരിചൊടുകുത്തിയമർത്തും
ആർത്തുവിളിച്ചുംനേർത്തുകടന്നും
പത്തമ്പതുമരമെത്തിവലിച്ചുട-
നെത്തുംപടിചിലപത്തികളൊരുവക

ചത്തും പടകളുരത്തും ധരണിത-
ട്ടത്തും കുഹചനകൊട്ടും വെടികളു-
മാട്ടങ്ങൊരുദിശി വെട്ടും മനമതു
പൊട്ടുന്നൊരു ചില ചാക്കും മുറികളും
ചാക്കം പെരുകിന തോക്കും ചവളവു-
മന്തം പെരുകിന കുന്തങ്ങളുമുട-
ന്നന്തകഭടരുടെ മന്തങ്ങൾക്കൊരു
ബന്ധുത തേടിന ചന്തത്തിൽ പല
ചന്തപ്പുരശ്ശുകൾ തമ്മിലിടഞ്ഞു ത-
ഞ്ഞുവരുന്നൊരു പൊടിപടലങ്ങളു-
മുടനിട തിങ്ങിന കട്ടതരമാം ചില
ചോരപ്പുഴകളിലളവേ കളികളി
മിളകി മറിഞ്ഞും കാളികൾ കൂളികൾ
രുധിരശവങ്ങൾ കുടിച്ചു കടിച്ചുര-
സിച്ചു നടപ്പാന്നടിയനുവടിവൊട്ടു
രുചിയുണ്ടമ്മേ
എന്തിനു വളരെയുണർത്തിക്കുന്നു
നിന്തിരുവടിയൊട്ടു പാഴിലിതെല്ലാം
സന്തതമവരെയമപ്പതിനേതുമൊ-
ന്നരമില്ലതു ബോധിച്ചാലും!
എങ്കിൽ പരിചൊടു ഞങ്ങളിദാനീം
പങ്കജഭവനെസ്സേവിപ്പാനായ്
ശങ്കവെടിഞ്ഞു ഗമിച്ചീടുന്നു
സങ്കടമരുതിനി നിന്മനതാരിൽ
പണ്ട് കരിമുഖൻ നിജസഹജന്മാരും
പങ്കയിലെന്നു പറഞ്ഞക്കേൾക്കാം
രക്ഷന്മാരുണ്ടൊരുളിക്കിൽ
ശിക്ഷയുമേററു നടക്കാനും
എന്നു പറഞ്ഞഥ [illegible]ണനുടനേ
തന്നുടെ സഹജന്മാരൊട്ടുകൂടി
കനീചരണസരോരുഹനികടേ
കനിവൊടു വീണു വണങ്ങുന്നേരം
പുത്രന്മാരുടെ നല്ലശിരസ്സുകൾ
പത്തും രണ്ടുമതൊത്തു പതുക്കെ
തൊട്ടാക്കൈകസി കൈകൊണ്ടുടനേ
പുഷ്ടാനന്ദമനുഗ്രഹമേകി
നല്ലതുവരികെൻ പുത്രന്മാർക്കു-
നെല്ലാം സത്തൊട്ടു ചൊല്ലുന്നേരം
കനിവൊടു നയനജലം കൊണ്ടവളഥ
തനയന്മാരുടെ മുടികൾ നനച്ചു
വീഴ്കീടുന്നൊരു നയനജലങ്ങളിൽ
മുഴ്കീടും ദശകന്ധരനപ്പോൾ
ഏഴ്നേററനുജന്മാരൊട്ടുകൂടി
ശോഴ്ത്തു പതുക്കെ നടന്നു തുടങ്ങി-

തുടർന്നാമോദമോടെ നടന്നാരവരെല്ലാം
ചടന്നു ഗിരിതടം കടന്നു തടിനിയും
മുടനേ പലതരം തടിനീതടങ്ങളു-
മടകൂട്ടം പടികടന്നു നടന്നവർ
പിടപിടപടലം കൊണ്ടിടയിലിടകൂട്ടു
ടവി നടുവിലുടനേ വസിക്കയും
ടയിലിളിരു പിതടവും വചനങ്ങ-
ളിട്ടയിൽ പറകയുമുടനേ ഹസിക്കയും
മുമ്പിൽ നടന്നീടുന്നവൻ പനാം ദശകണ്ഠ-
നിമ്പമായ് പലവാക്കങ്ങൾ പോട്ടുപറകയും
പിമ്പിൽ നടന്നീടുന്ന കുംഭകർണ്ണനതിനെ
ക്കൊണ്ടാടിസ്തുതിക്കയും കുററം പറകയും
രണ്ടുപേരുടെ പിൻപേ മിണ്ടാതെ വിഭീഷണൻ
തണ്ടാർമാനിനീകാന്തൻ കൊണ്ടൽവർണ്ണനെത്തന്നെ
കണ്ടാവൂ എന്നു ചിന്തിച്ചുണ്ടായ മോദമോടെ [ന്നെ
കുന്നതവെടിഞ്ഞു വൈകുന്നങ്കലുറയ്ക്കയും
ഇങ്ങിനെയവരെല്ലാം തിങ്ങിന മോദമോടെ
ഭംഗിയിൽ നടക്കുമ്പോളങ്ങുടൻ കാണായ്വന്നു
വൈഗുണ്യം കൂടാതുള്ളോരാകർണ്ണനാമന്ത്രത്താൽ
ലോകർണ്ണം നീക്കീടുന്ന ഗോകർണ്ണമെന്ന ദേശം.

അർണ്ണവനികടവിലസീടും ഗോ-
കർണ്ണമഹാക്ഷേത്രത്തിന്നരികേ
പൂർണ്ണമനോരഥസിദ്ധിക്കവരഥ
നിർണ്ണയമാശു തപസ്സു തുടങ്ങി
ഉഗ്രമഹാബലിവിഗ്രഹനായദ-
ശഗ്രീവൻ പുനരഗ്രജനരികല
നിഗ്രഹണത്തിനൊരാഗ്രഹപരനിവ-
നഗ്രതകൊണ്ടു നവഗ്രഹപതിയുടെ
വിഗ്രഹശോഭസമഗ്രമടക്കി
ഉഗ്രതപോബലദുർഗ്രഹചരിതനെ-
നുഗ്രഹണാദിയനുഗ്രകഗുണനാം
പങ്കജഭവനേത്തങ്കലുറപ്പി
ച്ചങ്കണമാകിയ പങ്കമകാററി
പങ്കജമിഴികടെ കൊങ്കകളിഴുകും
കുങ്കുമപങ്കമൊടങ്കം പൊരുവാൻ
ശങ്കകുറഞ്ഞൊരുതങ്കരളാകിയ
വൻകരിതന്നുടെ ഹുങ്കൃതിനിത്താ-
നങ്കുശമാം വിധിതങ്കഴലിണയെ
സങ്കടമൊഴിവാൻ വീണുവണങ്ങി
ഇന്ദ്രാദികസുരസുന്ദരിമാരുടെ
പന്തിക്കരണമിതെന്നു കൊതിച്ചവ-
നിന്ദ്രിയനികരമമന്ദമടക്കി
ചന്ദനഹിമജലകന്ദകരണ്ഡക
സാന്ദ്രാധികസുഖസന്ദോഹങ്ങളിൽ
നിന്ദമുഴുത്തു നടന്നവനൊന്നു ഭുജിക്കണമെന്നും
സൌഖ്യമിതെന്നും ദുഃഖമിതെന്നും
കാമമിതെന്നും പ്രേമമിതെന്നും
തോഷമിതെന്നും രോഷമിതെന്നും
മധുരമിതെന്നും വിധുരമിതെന്നും
സരസമിതെന്നും വിരസമിതെന്നും
പരിചൊടിതൊക്കെ മറന്നവനുടനേ
പരമാനന്ദപയോധിയിൽ മുഴുകി
പരിതാപങ്ങളകന്നൊരുശേഷം
പരമാത്മാവു മനസ്സിലുദിച്ചു
പരിപാകങ്ങളുമനവധിവന്നു
പരിശോഷിതമായ് ദേഹവുമപ്പോൾ
നാലുവശത്തും പരിചൊടു നല്ലൊരു
മേലരി കൂട്ടീട്ടു ഹനനമെരിച്ചു

ചാലേ കണ്ണുകളിരുപതുമുടനേ
ബാലാദിത്യൻ തങ്കലുറച്ചു
ആഹാരാദികളില്ലാ വനത്തിലൊരു
ദേഹാലസ്യമുദിപ്പാതെല്ലാം
ദേഹാദികളെപ്പരിപാലിപ്പാൻ
മോഹവുമില്ലവരെന്തു വിചിത്രം!
സോഹംഭാവം മനസി നിനച്ചാൽ
ദേഹമതെന്നു പറഞ്ഞീടൊക്കും
ഇപ്പരിശേറിയുള്ള ജനങ്ങളിൽ
മുപ്പുരവൈരിമനസ്സും മുട്ടി
അല്പാനല്പമൊരുഗ്രതരമായി-
ട്ടിപ്പുളെ നാവധി കൂടുതടങ്ങേ
എന്നു പറഞ്ഞഥ വാളെടുത്തവ-
നൊന്നുപെരുത്ത കലമ്പിക്കൊണ്ടു
വാമകരം കൊണ്ടൊരു തലമുടി
അന്നേരമുറു പിടിച്ചുറപ്പിച്ചി-
ട്ടുറ്റിട്ടിനവാൾകൊണ്ടവനഥ
വെട്ടിയറുത്തു കരത്തിലെടുത്തു
മെട്ടിൽപുനരുത്തിക്കിപ്പരിചൊടു
തീയിലിതരസംഹോമം ചെയ്തു
കണ്ഠം തന്നിൽ തീ പിടിപെട്ടു
മുണ്ഡം ചോര ചൊരിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞു
പൊട്ടിപ്പിളറിയ തലയോട്ടകളിൽ
പട്ടോലപ്പടിലിഖിതം കണ്ടു
ഉത്തമനാകിയ രാവണൻ കല്ലാൻ
മൃത്യു നിനക്കെന്നുത്ഭവിച്ചു
കേട്ടിട്ടവനതിലൊന്നു ചിരിച്ചു
കൂട്ടാക്കീ വചനങ്ങൾ കൊണ്ടേറ്റം
പിന്നെയുമവനൊരു വർഷസഹസ്രം
ചെന്നതു നേരമിവണ്ണം തന്നെ
ഒൻപതു തലകളിലൊന്നു മുറിച്ചു
വൻപൊടു തത്ര നിശാചരരാജൻ
ഒൻപതു വർഷസഹസ്രം ചെന്നു
ഒൻപതു തലകളുമാഹുതി ചെയ്തു
പത്താം വർഷസഹസ്രം പൂകു.
പൊൽത്താർമകനെക്കണ്ടു തൊഴിച്ചു
നക്തഞ്ചരവരനിങ്ങനെ തന്നെ
ചത്താനാകിൽ വരം നൽകേണം
ഇത്തരമോരോ ധൂർത്തു പെരുത്തൊരു
മർത്ത്യന്മാർക്കു കൊടുക്കണമിക്കുടി
ത്തലയൊരു നാലാം നമ്മുടെ കൂറ-
ക്കാലത്തെ കാട്ടിലൊളിച്ചീടും
ചെങ്കമലൻ ഇങ്ങിനെ നിനച്ചപ്പോൾ
ഉണ്ടാതരമാപദിവർക്കെല്ലാർക്കും
കണ്ടാലറിയുമവർക്കിനിയിവിടെ
കഷ്ടമയെന്തിതു ഭോ രേ!
വാളാലഴലിയ തലമുടിച്ചുറ്റി
കാണാനാശാചരനുടമ്പിൽ
കൊണ്ടോനാശു പിടിച്ചിട്ടു തട്ടി
ക്കണ്ഠാഭരണം തെച്ചുപറിക്കിണ
കണ്ടാലറിയാമെന്നുടെ ഭാവം

ഭേദത്തുള്ളൊരു കപടം കെട്ടി
കൊണ്ടെ തീർപ്പതിനാവതുമില്ലം
ബാലന്മാരെപ്പോലെ നമ്മോട
നാലാമച്ചനിതെന്തിതുഭോ നാൻ
ഈലോകങ്ങൾ തപസ്സുഗ്രേണ
പാലിതു പാലനമാറിക്കുന്നേൻ
നാലാംഗമുഖനിങ്ങിനെ നണ്ണി
ച്ചാരെ വേണ്ടവരം തന്നീടുവാ-
നോടിപ്പിണങ്ങുമെന്നില്ലന്നാൽ,
ഇത്തരമോരോ ചിന്തകൾ വാചം
നതലകളല്ലാം പൊണ്ണെഴുത്തു
പത്താം തലമുടി കെട്ടിമുറുക്കി
ട്ടാനന്ദം ധ്യാനമുറച്ചു
വെട്ടാനായിട്ടുടനേ ലോകം
സ്രഷ്ടാവിന്നു കാണായ്‌വന്നു
ക്കാടിനടനുവ യത്ര വന്നു
താടിയിൽനിന്നു ജലം പൊഴിഞ്ഞും
കോടീരം പിഴിഞ്ഞതിനുള്ളിൽ
കൂടിയതുള്ള ജലങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞും
പാളത്താറുകിഴിഞ്ഞും പരിചൊടു
തോളിലണിഞ്ഞൊരു വസനമുലഞ്ഞും
ഭണ്ഡം കണ്ഠികളൊരുവ ഴന്നിവ-
ഴുന്നല്ലാതെ കരങ്ങളുമെല്ലാ
മൊട്ടുകളെല്ലാം പാറി. വട്ടത്തും
ചട്ടതിങ്ങനെ ഭാവിച്ചുടനേ
വെട്ടത്തൻപൊടു കാണാവുന്നു
ഉണ്ണീ! സാഹസമരുതരുതിപ്പോൾ
മുണ്ഡപ്പടങ്ങൾ മുറിച്ചീടൊല്ല
പുത്ര നിനക്കഭിലാഷമതെന്നോ-
ലന്തരമില്ല തരുന്നേനെന്നും
എന്നതു ചൊല്ലുമ്പോഴവനിക്കാട
ചെന്നുപതുക്കെത്തൊട്ടുകൊണ്ടു
നന്നായുടലിൽ തടവുന്നേരം
പോന്നുളവിച്ചു തലകളുമെല്ലാം
നിന്നതു തലകൾ മുറിച്ചെന്നാകിൽ
പിന്നെയുമുണ്ടാമെന്നതു ചെയ്തു
ന്നിന്നിട്ടന്നേരം കമലാസനനെ
താണുവണങ്ങി ദശമുഖനുടനേ
ഭുവനാകാരകരായ നമസ്തേ
ഭുവനവിധാനകരായ നമസ്തേ
ജഗതീനാഥപരായ നമസ്തേ
ജഗതീശോകഹരായ നമസ്തേ
അമലസരോജഭവായ നമസ്തേ
കമലവിധേയകരായ നമസ്തേ
ഗുരുകാരണകരദേവ നമസ്തേ
പരമേഷ്ഠീതനദേവ നമസ്തേ
ഇത്തരമോരോ സ്തുതിവചനം കൊ-
ണ്ടുത്തമനാകിയ സരസിജഭവനേ
സത്വരമങ്ങു പ്രസാദിപ്പിച്ചു
നക്തഞ്ചരവരധീരനിവണ്ണം
തുഷ്ടികലർന്നു വിരിഞ്ചനുമപ്പോൾ

[illegible]മറിഞ്ഞുടനതു[illegible]ച്ചു
വിഷ്ണുപദാഹിതാ[illegible]രാരേ!
വിഷ്ണുപദാസക്തന്മാരാ[illegible]നതി
നിഷ്ഠൂരന്മാർ[illegible]
ദുഷ്ടന്മാരോടു പിണങ്ങാൻ[illegible]
ത്രിഭുവന[illegible]ക്കും
പ്രഭുതന്നിന്ദ ചിന്തിക്കേണം
ജാതികൾ[illegible]
പ്രതിപെട്ട[illegible]
[illegible]ദേവകളും
[illegible]കളും
[illegible]ജാതിയും
[illegible]ളിൽനിന്നു[illegible]നാളും
മൃത്യുവേൽക്കുകില്ല[illegible]
സത്യം[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ജ്ഞിൽനിന്നു നട-
[illegible]ല്ല-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]നിന്നും[illegible]
[illegible]ട്ടില്ല
[illegible]ജാതിയിൽനിന്നാപ-
[illegible]ല്ലാട്ടും
[illegible]
[illegible]ണ്ടു.
[illegible]
[illegible]
[illegible]കേട്ട[illegible]ചിരിച്ചൊൻ
[illegible]ചെയ്തു.
[illegible]നിന്നു[illegible]
[illegible]ചിരിച്ചില്ല
[illegible]ജാതികളല്ലം
[illegible]കില്ല,-
[illegible]ചെയ്തു
[illegible]മറന്നു.
[illegible]
[illegible]
[illegible]ചെയ്തു
[illegible]
[illegible]
[illegible]ല്ല[illegible];
[illegible]നേരം
[illegible]

[illegible]
ചിന്തിച്ചു[illegible]
ദേവകളെല്ലാം[illegible]വിരോധിക-
[illegible]ന്നു.
[illegible]
ദേവകളെ[illegible]തന്നെ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]തന്നെ
[illegible]
[illegible]
[illegible]പ്രസാദിച്ചു
[illegible]ചെയ്തു.
[illegible]
[illegible]
[illegible]കൂടി
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ന്നു.
[illegible]തട-
[illegible]
[illegible]രാരേ!
[illegible]
[illegible]
[illegible]!
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]കൊണ്ടും
[illegible]-
[illegible]
[illegible]ണം.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ണം
[illegible]കേട്ട[illegible]ചിരിച്ചാർ
[illegible]ചെയ്തു.

നന്നുവിഭീഷണ! നിന്നുടെഹൃദയം
ശോഭനമാകുംതവരുചിയെല്ലാം
സംപ്രീതിമുരഹരഭക്തന്മാരിൽ
മുമ്പുനിനക്കന്നോർക്കേണം
സമ്പത്തനവധിമേലിൽനിനക്ക്
സമ്പാദിതമാമെന്നരുൾചെയ്തു
അംഭോജാലയനവിടെമറഞ്ഞു
സംഭൃതബലനാം രാവണനപ്പോൾ
ഡംഭമനസ്സിൽമുഴുത്തുചമഞ്ഞു
ഗംഭീരധ്വനിയവിടെമുഴക്കി
ജംഭാന്തകനുടെവാഹനമാകും
കുംഭീശ്വരനുടെനീണ്ടുതടിച്ചൊരു
തുമ്പിക്കൈപിടിച്ചുവലിക്കാം
കൊമ്പുകൾനാലുംഝടിതിയൊടിക്കാം.
അമ്പൊടിവണ്ണംപെരുതാമെനിക്കൊരു
സംഭ്രമമിനിയൊട്ടുംചേതസി
ബലവൻമെല്ലെനടന്നുതുടങ്ങി
അപ്പൊഴുതിളമയുറക്കംതുടങ്ങി
തപ്പിത്തപ്പിവരുന്നതുകാണാം
അപ്പോൾപൊന്നിൻകണ്ണുകൾകാണാ-
ഞ്ഞപ്പടിനല്ലകഴപ്പുംതന്നെ
ഒട്ടുനക്കുംവഴികാണാഞ്ഞൊരു
കോട്ടിലപലവുംകണ്ണുതുറക്കും
പൊട്ടുന്നവിടെമറിഞ്ഞതിവീണ-
മ്മുട്ടുകൾപൊട്ടുംനേരംതെട്ടും
പട്ടിണിയിട്ടുതപംചെയ്തുള്ളൊരു
ചട്ടമിതെന്നുദശാസ്യനുറച്ചു.
യക്ഷിയെന്നൊരുഗോഷ്ഠികൾതന്നുടെ
ധൃഷ്ടതയെല്ലാമവിടെയൊളിച്ചു.
കഷ്ടംകഷ്ടമിതിങ്ങനെതന്നുടെ
ജ്യേഷ്ഠൻറെയുൾപ്പാടതുകേട്ടവ-
നൊട്ടുസമീപേചെന്നുവണങ്ങി-
പ്പെട്ടജളത്വവുമങ്ങറിയിച്ചു.
പൊട്ടിപ്പുറിചിന്നൊടൊന്നുചിരിച്ചു
അട്ടഹസിച്ചുനടന്നുദശാസ്യൻ
പൃഷ്ഠേചെന്നുവിഭീഷണനപ്പോൾ
പുഷ്ടാനന്ദംതൊഴുതഥനിന്നു
എന്തുനിനക്കുലഭിച്ചതുവരമെ-
ന്നരുളിച്ചെയ്തതുകേട്ടരചെയ്തു
നാരായണനുടെപാദസരോജേ
ചേരാനുള്ളൊരുഭക്തിലഭിച്ചു
ഈരേഴുലകിനുമേറാമവനോട്ടു
ചേരാനനവധിഭാഗ്യംവേണം
എന്നുടനവിടെക്കേട്ടതുനേര-
ത്തൊന്നുപകർന്നുരാവണഭാവം
കൊള്ളാമനുജന്മാരിവർരണ്ടും
കള്ളന്മാരെന്നുള്ളതുവന്നു
ഉള്ളിൽകപടതയുള്ളവരെക്കൊ-
ണ്ടെന്തുള്ളൂഫലമുണ്ടായ് വരുമോ
ദൂഷണമേറെനിനച്ചീടുന്നവി-
ഭീഷണനിയതിദുഷ്ടൻതന്നെ
വിരവൊടുനിന്നുടെജ്യേഷ്ഠനുറങ്ങാൻ
പുരമുറിയൊന്നുചമച്ചുകൊടുക്കാം
ദൈവതയുള്ളനിനക്കുംപിന്നെ
ദേവാരപ്പുരപണിയിച്ചുതരാം
അഷ്ടികഴിപ്പാൻതന്നെയിരുവരു-
മെപ്പികളിങ്ങിനെവന്നുണ്ടായീ-
കുന്നിതമാവമകന്നീടുംദശ
കണ്ടാലുമററുസഹായംവേണ്ടാ
വേണ്ടതിനിയ്ക്കിഹസാധിപ്പിപ്പാൻ
വേണ്ടനമുക്കിനിമററൊരുബന്ധു
ഇത്തരമോരോവാക്കുപറഞ്ഞവ-
നാത്തുവിളിച്ചുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി.
പ്രഹസ്തൻവിരൂപാക്ഷൻധൂമ്രാക്ഷൻമഹാ
(പാർശ്വൻ
സുമാലിനോനകോപൻദുർമ്മുഖൻവജ്രമുഷ്ടി
മത്തനുമുന്മത്തനുംകമ്പനകമ്പനനും
സംപ്രതിധൂമ്രകേതുജംഭകൻകുംഭാണ്ഡനും
താമ്രാക്ഷൻതാമ്രകേതുപിംഗലൻകപിംഗലൻ
തുംഗനുന്നതൻമന്ദൻവജ്രദംഷ്ട്രനുംപിന്നെ
ത്രക്ഷതപെരുകിനരാക്ഷസപ്രധാനികൾ
തന്നുടെപടയോടുംവന്ദിച്ചുതുടങ്ങിനാർ
ത്രക്ഷതപെരുകുന്നരാക്ഷസരാജൻതന്നെ
ഇത്തരമോരോരോകോട്ടിന്നനവധി
നക്തഞ്ചരവരരോടിയടുത്തു
ചിത്തസുഖത്തൊടുഝടിതിവണങ്ങി
ചിത്തകുതൂഹലമവിടെനിറഞ്ഞു
കാഴ്ചകളോരോവകവന്നുതുടങ്ങി
പച്ചക്കടതഴപട്ടുംപണവും
അച്ചടികോസടിനല്ലതലേണകൾ
കച്ചകൾപുടവകൾമെത്തകൾമീതേ
ചെമ്പുകളുരുളികൾകിണ്ടികിടാരം
ചെമ്പുകുടങ്ങളുമൻചതുക്കൂട്ടം
കമ്പിളിയൊരുവകനല്ലകരിമ്പട
മമ്പതുലക്ഷംകംബളപടലം
വെററക്കെട്ടുമടയ്ക്കാക്കുലയും
കററമകന്നൊരുപുകലക്കെട്ടും
മററുംപലവകനല്ലപദാർത്ഥം
കൊററിന്നൊരുവകവന്നുതുടങ്ങി
നീണ്ടൊരുവടിയുടെരണ്ടുവശത്തും
വാഴയ്ക്കാക്കുലകെട്ടിത്തൂക്കി
കണ്ടനിശാചരർതോളിലെടുത്തും
കൊണ്ടിഹവന്നുംകണ്ടുംതൊഴുതും
കാച്ചില്ചേനകിഴങ്ങുകൾമത്തൻ
മെച്ചമിയന്നൊരുബൃഹതിക്കൂട്ടം
അച്ചിങ്ങാപലചക്കകൾക്രുശ്മൻ
പച്ചക്കുലകൾപഴക്കുലയെന്നിവ
കാഴ്ചകൾവച്ചുംതൊഴുതുമെടുത്തും
കാഴ്ചക്കാരെത്തള്ളിയൊഴിച്ചും
പട്ടോലക്കാരങ്ങൊരുകൂട്ടം
പാഴിൽവരുംവകചാർത്തിവരച്ചും
ചെട്ടികളൊരുവകപട്ടാണികളും

കട്ടകലത്തിന്നാനകൾകുതിരകൾ
പെട്ടികൾപെട്ടകമൊക്കെയെടുപ്പി-
ച്ചവിടെയണഞ്ഞുവണങ്ങീടുന്നു
കുതിരച്ചേവുകരങ്ങൊരുകൂട്ടം
പൊതിരെച്ചെന്നുനിറഞ്ഞുതുടങ്ങി
ചതുരംഗപ്പടയിളകിനടന്നുട-
നതിരേകംപലഘോഷമുറച്ചു
കാട്ടന്മാരുംപാർശ്വചരന്മാർ
കോട്ടമകന്നൊരുതേരാളികളും
വാട്ടമകന്നൊരുസേനാപതിയും
മുട്ടിയവാളുംപരിശയുമായി
കൂട്ടിവിളിച്ചൊരുകൂട്ടംരാക്ഷസർ
പാട്ടിൽനടന്നുമകമ്പടികൂടി
എട്ടുദിഗന്തവുമാശുമുഴങ്ങി
പൊട്ടുമിതെന്നതുപോലെതോന്നും
ചട്ടമിതെല്ലാംകൂട്ടിപ്പരിചൊടു
ദുഷ്ടന്മാരാംമന്ത്രിഭടന്മാർ
ചാരത്തണവാൻഭയമുണ്ടതിനാൽ
ദൂരത്താമ്പൊടുനിന്നുവണങ്ങി
ചെമ്പിച്ചീടിനതലമുടിയോടും
വമ്പിച്ചീടിനദംഷ്ട്രികളോടും
ലംബിച്ചീടിനകുടവയറോടും
ജൃംഭിച്ചീടിനകടുരവമോടും
വൻപനതായദശാസ്യൻതന്നുടെ
മുമ്പിൽചെന്നവനാദരവോടും
കുമ്പിട്ടമ്പൊടുനിൽക്കുന്നേരം
സംപ്രതികുതുകാമോടാശുദശാസ്യൻ
ഗംഭീരംപുനരൊന്നരുൾചെയ്തു
കുംഭികർകുംഭോദരികളൊടുമെന്നുടെ
ലങ്കയടക്കിവസിച്ചീടുന്നൊരു
ശങ്കരസഖിയാമിളിബിളതനയൻ
സങ്കടമതുകൊണ്ടെള്ളോളവുമിഹ
നിങ്ങളിലൊരുവനുമുണ്ടായില്ല
എങ്കിൽനമുക്കതുസാധിപ്പാനൊരു
ശങ്കമനസ്സിൽതോന്നുന്നില്ല.
പങ്കജവരനുടെവരവുംലോകഭ-
യങ്കരനാകിയനമ്മുടെബലവും
മന്ത്രികളാകിയനിങ്ങടെനല്ലൊരു
മന്ത്രഗുണങ്ങളുമുപദേശങ്ങളും
മനിച്ചിവിടെയുറച്ചെന്നാൽപുന-
രൊന്നിനുമില്ലനമുക്കൊരുഖേദം
അപ്പോൾതൊഴുതുപ്രഹസ്തൻചൊന്നാൻ
കല്പനപലതുംബോധിച്ചില്ലേ
കല്പിപ്പാനൊരുപ്രഭുവില്ലാഞ്ഞാൽ
കല്പനകൊണ്ടൊരുഫലമില്ലേതും
ആനമദിച്ചുവരുന്നേരത്തൊരു
കുനനിരുമ്പുതടുപ്പാനെളുതോ
ഞാനൊന്നിട്ടുപിറപ്പെട്ടവനൊരു
മാനിനിതിൻകിഴങ്ങോമില്ല
അടിയങ്ങളുമിതുവാഴ്ത്തുമെന്നൊരു
മടികൊണ്ടത്രെകഴപ്പംവന്നു

പടുവാംനല്ലൊരുനായകനില്ലാ-
ഞ്ഞടികൊണ്ടേതുംപൊറുതിയുമില്ല,
നാണംകെട്ടുവസിപ്പതിനേക്കാൾ
പ്രാണൻകളകയശസ്സിനുനല്ലൂ
ആണല്ലാതെകഴിഞ്ഞുതുടക്കാ-
ലാണനിശാചരവംശമശേഷം
എന്തിനുവളരെയുണർത്തിക്കുന്നു
നിന്തിരുവടിയുടെകല്പനകേൾപ്പാൻ
അന്തരമില്ലടിയങ്ങൾക്കൊന്നു
ചിന്തയിലായതുബോധിച്ചരുളുക
ഇങ്ങിനെയൊരുവകരാക്ഷസവൃന്ദ-
മിംഗിതമാശുപറഞ്ഞാംകൊണ്ടു
തിങ്ങിനപടയുംസന്നാഹത്തോ-
ടങ്ങുകടന്നുദശാനനവീരൻ
കുന്തംചുരികകടുത്തിലകൾക്കട
ചന്തത്തിൽപലവില്ലുംശരവും
ചന്തമിയന്നൊരുശക്തികൾചവളം
ചെന്തീക്കനൽചിതറുംമുസലാദികൾ
ഒക്കെയെടുത്തുതികഞ്ഞുനടന്നു
ഊക്കുപെരുത്തൊരരക്കരശേഷം
ചെമ്പറവമ്പറചെണ്ടകടുന്തുടി
വമ്പടഹംപലതപ്പുതകിലും
കൊമ്പുംകുഴലുംതാളംകാളം
അമ്പൊടുമേളമിതെത്രവിചിത്രം
കുംഭികളങ്ങുമദിച്ചുമരങ്ങടെ
കൊമ്പുകളൊക്കെയടിച്ചുതകർത്തും
ഉടനേചെന്നുപടിപ്പുരതള്ളി
നെടുമ്പുരചെന്നുപിടിച്ചുവലിച്ചും
കുതിരകൾതന്റെകുളമ്പുകൾതട്ടി
ധരണിപൊടിഞ്ഞൊരുപൊടിപടലംകൊ-
ണ്ടതിഘനരവമൊടുമഖിലദിഗന്തം
കതിരവനുടെപടുകാന്തികുറഞ്ഞും
അംഭോനിധിയുടെതടഭുവിചെന്നഥ
ജൃംഭിച്ചോരുനിശാചരസംഘം
ശങ്കവെടിഞ്ഞവരംബരമാർഗ്ഗേ
ശങ്കരസഖിയൊടുപൊരുവാനായി
ലങ്കാഗോപുരനികടേചെന്നഥ
സംഘോഷിച്ചുവിളിച്ചുപറഞ്ഞാർ
ലങ്കാനായകനായനിശാചര-
നങ്കംപൊരുവാനെഴുന്നള്ളുന്നു
യക്ഷേശ്വരനാംതന്നുടെപടയും
തൽക്ഷണമിങ്ങുപുറപ്പെട്ടാലും
യുദ്ധംചെയ്വാനെളുതല്ലെങ്കില-
ബദ്ധംപലവകകാട്ടീടാതെ
വൃദ്ധന്മാരെയുമവരെയുമിവരെയു-
മെതിർച്ചിങ്ങുനടക്കാമുടനെ
ലങ്കയിലിനിയുമിരിക്കാമെന്നൊരു
ശങ്കമനസ്സിൽതോന്നീടേണ്ടാ
ശൂരൻമാവിടെയിരുന്നാലിങ്ങിനെ
തീരുമെടുക്കത്തെന്നറിയേണം
ചോരായുള്ളവനിവിടെവരുമ്പോൾ

ചോരന്മാരെപ്പോലെതിരിക്കാം
തന്നുടെകയ്യുതലയ്ക്കുതുവച്ചാ-
ലെന്നുംവളരെയസഹ്യതയില്ലം
തന്നിൽമികച്ചവരോട്ടപിണങ്ങരു-
തെന്നുമഹാജനമുരചെയ്യുന്നു
കൻ മലരാകിയരാക്ഷസർതന്നുടെ
ദുശ്ശ്രവമാകിനവാക്കുകൾകേട്ടു
വൈശ്രവണൻപുനരമളിപിണങ്ങി-
ട്ടാശ്രയരഹിതമുഴന്നുതുടങ്ങി
നിധികൾകഴിച്ചുപുഴക്കിഎടുത്തു
വിധിവിഹിതങ്ങളൊഴിക്കരുതാക്കം
കതകുകളൊക്കെയടച്ചിട്ടൊരുവഴി
ചിതമൊളിച്ചുതിരിച്ചുതുടങ്ങി
സുന്ദരിമാരഥമണിമാളികമേൽ
മന്ദമിതന്നുരസിക്കുന്നേരം
ധനദശാനനനെന്നതുകേട്ടി-
ട്ടൊന്നുവിറച്ചുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
മകനെക്കണ്ടില്ലമകളെങ്ങു
മക്കളുടെമക്കളവളെങ്ങുനമ്മുടെ
തോഴികളൊരുവഴിതാഴത്തായി
പോഴികളെന്തിനുപോകുന്നെന്നും
താലികളഞ്ഞുംമാലകളഞ്ഞും
ശീലത്തരമതുപലതുംപോയി
സുന്ദരിമാർക്കൊരുഖേദമെടുത്താൽ
നമ്മുടെയാളെക്കാൺമാനില്ല
പടവരവെന്നതുകേൾക്കുന്നേരം
തമ്മിലയാളുമറക്കംഭോഷൻ
ഇടയിൽകള്ളനതന്റെകളത്രം
മടയിന്നുപിരിഞ്ഞാൽബന്ധം
തടിയനിതിപ്പോളൊക്കെവരുന്നു
പിടിപിടിമണ്ടിത്താനെതിരിച്ചു
തഭ്രാംഗമതൊന്നുണ്ടൊരുവിദ്യൻ
ഷട്ടംഭേദിനടപ്പാൻകൊള്ളാം
ഇമ്പമൊടൊരുവകകാഴ്ചകൾകാണ്മാൻ
മുമ്പിൽചെന്നവനാൽത്താഴേക്കും
വമ്പടവരവതുകേൾക്കുന്നേരം
അമ്പതുകാതംപിമ്പിൽകാണാം
അക്കഥചിലതുപറഞ്ഞീടിൽപുന-
രിക്കഥപറവാൻനേരംപോരാ
നിക്ഷേപങ്ങളെടുത്തുംകൊണ്ടിഹ
യക്ഷന്മാരുനടന്നുതുടങ്ങി
രാക്ഷസരിങ്ങുനടന്നുതുടങ്ങി
യക്ഷിണിമാർക്കൊരുളുക്കവുമില്ല
രാക്ഷസർവന്നുപിടിച്ചുപതുക്കെ
ഭക്ഷിച്ചിട്ടുമതൊത്തീടണം
രക്ഷിപ്പാനുള്ളാളുകൾപോയി
...ക്ഷണമൊരുകോണിലുറച്ചു
രക്ഷിക്കുന്നജനങ്ങളിൽവന്നും
പക്ഷംചെന്നിതുപൊളിയല്ലേതും
...ജനത്തെക്കണ്ടുകൊതിച്ചാൽ
...ണ്ടിൽചാട്ടംമാനിനിമാരെ

ത്തൊണ്ടന്മാരാംകണവന്മാരെ
ക്കൊണ്ടൊരുനേരംഫലമില്ലറിവിൻ
കണ്ടിട്ടുള്ളവരെന്നൊരുഭാവവു-
മുണ്ടാകയുമില്ലെന്നറിയേണം
പണ്ടവനവിടെത്തന്നെയിരുന്നു
കണ്ടാൽമതിയെന്നിട്ടുകിടന്നു
ഇണ്ടൽപിടിച്ചിഹമണ്ടീടുന്നതു
കണ്ടിട്ടെന്തിവരുള്ളതുമിപ്പോൾ
ഈവണ്ണംപലഘോഷംപലദിശി
രാവണവരവതുകേട്ടുന്നേരം
ദേവകളൊക്കെക്കൂടിപ്പലവഴി
ധാവനമാശുതുടങ്ങിതലാനിം
നിഷ്ഫലവിഭവന്മാരവരെല്ലാം
പുഷ്പകമായവിമാനത്തിങ്കൽ
തെല്ലുംകൂടെയുപേക്ഷിക്കാതെ
എല്ലാപ്പേർപ്പെട്ടതുമങ്ങുകരേറി
ഇരുമുടികെട്ടിത്തലയിലെടുത്തി-
ട്ടൊരുവഴിമണ്ടിനടന്നുതുടങ്ങി
യക്ഷന്മാർചിലർതങ്ങടെഭാണ്ഡം
കക്ഷംതന്നിലെടുത്തുനടന്നാർ
ലങ്കാനഗരമുപേക്ഷിച്ചങ്ങിനെ
സങ്കടമോടുധനേശ്വരനുടനേ
ശങ്കരനെച്ചെന്നങ്ങുവണങ്ങി
തൻകൃപകൊണ്ടുലഭിച്ചൊരുമന്ദിര-
മളകാപുരമെന്നവിടെച്ചെന്ന-
ങ്ങിളകാതങ്ങുസുഖിച്ചുവസിച്ചു
അളവില്ലാതുള്ളക്ഷന്മാരും
വളരികൾതോറുമിരുന്നുരസിച്ചാർ.

ദശാനനൻപുനരനേകയോജന-
വിശാലമന്ദിരമകത്തുപുക്കു
ശശാങ്കനോടുടനിടഞ്ഞുമേവിന
യശോവിശേഷവുമവൻലഭിച്ചു
നിശാചരപ്പടകടന്നുമന്ദിര-
മശേഷമൻപൊടുനിന്നുനിന്നു
അശോകവാടികളനേകമുണ്ടതി-
ലശോകമോടവർനടന്നുകണ്ടു
സുശീതമാകിയജലംനിറഞ്ഞതി-
വിശാലമാംപലസരസ്സുകണ്ടു
അശേഷമപ്പുരവിഭൂതിചാൽവതി-
നശേഷനുംമതിപെട്ടതുമില്ല
വെളുത്തതാമരകളിച്ചുമേവിന
കുളത്തവാപികൾപൊരുത്തുകണ്ടു
തളങ്ങളുംപലകളങ്ങളും
ചിലവിളങ്ങിമേവിനാകളങ്ങളും
കളങ്കമെന്നിയെതെളിഞ്ഞചമ്പക-
കദംബമംബുജമങ്ങളും
ഇടങ്ങളുംപലമരങ്ങളുംനാപ-
കടങ്ങളുംബഹുപടങ്ങളും
പടന്നമാലതിപ്പുടങ്ങളുംചില
തഴച്ചകാഞ്ചനാലയങ്ങളും
മരങ്ങളുംകൊടിമരങ്ങളുംമണി-

പുരങ്ങളും ബഹുധനങ്ങളും
വരാംഗനാജനപുരങ്ങളും പല-
തരങ്ങളായ് പുരവരങ്ങളും
സ്ഥലങ്ങളും വനസ്ഥലങ്ങളും മുറ്റ
ത്തങ്ങളും ഹിമജലങ്ങളും
നിലങ്ങളും പടനിലങ്ങളും മര-
സ്ഥലങ്ങളും മരുതലങ്ങളും
കരിമ്പു ചമ്പകമിലഞ്ഞി നാരകം തുള-
സികാഞ്ചനലവങ്ഗനാരക
കരണ്ഡവണ്ണവകക്ഷത ചന്ദന
കരുന്നമെന്നിവകളത്തു പൂത്തതി-
ലിരുണ്ടുവണ്ടുകൾ മുരണ്ടു മൊട്ടുകൾ
കരണ്ടു പൂങ്കൊടിപിരണ്ടു തേറിന
തിരണ്ടനന്മധുമണങ്ങളോട്ടട.
നിണങ്ങിമേവിന സുഖങ്ങളും
ഉദ്യാനം പല വിദ്യാഭവനം
അഭ്യംഗാലയമഭ്യാലയവും
സദ്യക്കൊട്ടിലുമാദ്യാലയവും
ആട്ടം കൂട്ടുകൾ മാടങ്ങൾ പന്തികൾ
നാടകശാലകൾ പാഠകശാലകൾ
മാടപ്പുരവരമൊത്ത പടിപ്പുര
വാടക്കുഴികളുമെത്ര വിചിത്രം
മാലകൾ ചോലകൾ മാലപ്പുരയും
ചാലേ വരതിലുമോലപ്പുരയും
വെങ്കളിമാടം പങ്കജവാടം
പൈങ്കിളിവാടികളങ്കണജാലം
കുങ്കുമവാടികൾ പൂങ്കാവുകളും
വൻകടൽതന്നിൽ വിളങ്ങീടുന്നൊരു
വെള്ളക്കടതഴ വെഞ്ചാമരവും
തുള്ളിച്ചനവധി ഘോഷത്തോടെ
പള്ളിത്തൊമ്പികരേറീട്ടുമുഖ-
മുള്ളമഴിഞ്ഞു സുഖിച്ചു വസിച്ചു.

രാവണോത്ഭവം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

---

൫൯. ബാലിവിജയം.

രാത്രിഞ്ചരകുലപുംഗവനാം ദശ-
വക്ത്രൻ തന്നുടെ ലങ്കാനഗരേ
മിത്രജനങ്ങളുമവരുടെ നല്ലക-
ളത്രങ്ങളുമായതിസുഖമോടെ
എത്രപരാക്രമിപങ്ക്തിമുഖൻ ശത-
പത്രോത്ഭവനോടു വരവും വാങ്ങി
ശത്രുഭയം പുനരകലെ വെടിഞ്ഞു വി-
ചിത്രം വാണരുളീടും കാലം
സതതരമൊരുനാൾ തന്നുടെ മക്കളിൽ
മൂത്തകുമാരനെയന്തികസീമനി
ചേർത്തു പുണർന്നു ദശാനനനവനുടെ
ഗാത്രമശേഷം മുഹുരപി മുഹുരപി
പേർത്തു തലോടി കരാവലി കൊണ്ടഥ
ചിത്തസുഖേന പറഞ്ഞുതുടങ്ങി.
പുത്ര സമർത്ഥാ ഭവാനെൻ വാക്കുക-
ളത്യാദരമിതു കേൾക്കണമധുനാ
കീർത്തിപെരുത്തൊരു നിന്നുടെ കരബല
പൂർത്തിതടുപ്പതിനൊരുവനുമില്ല
തീർത്തുരചെയ്യാമിന്നിഹ നമ്മൊടു
[illegible] വരുന്നവരാരെക്കെന്നാലും
[illegible]ലെത്ര വിചിത്രാനമ്മുടെ
[illegible]ചരികടെ പാർത്തുകളവരവർ
[illegible] ഭവനങ്ങളിലനാഥ
മാക്കിയിറക്കിയയച്ചിതു ഞാനും
പാതാളമതിലിനിയെങ്ങുമൊരേടം
പാർക്കാലൊരു സുഖമില്ലനമുക്കു-
നാർത്തന്മാരായടവികൾ തോറും
തീർത്ഥവുമടിനടന്നീടുന്നു.
മത്തഗജങ്ങടെ കൊമ്പുകൾ കൊണ്ടും
മത്തയിലക്കറി ചനത്തണ്ടും
കത്തിയെടുത്ത കിഴങ്ങുകൾ കൊണ്ടും
നിത്യതയങ്ങു കഴിച്ചു നടക്കും
പാർത്ഥിവഹതകന്മാരവരവനിയി-
ലാർത്തി പിടിച്ചിഹ വന്നെന്നാകിൽ
പാർത്തിരിയാതെ പരുത്യുലഭിച്ചു-
കൊത്താന്തികളിശരാശ്രു ഗമിച്ചും
എന്നതുകൊണ്ടിഹ നമ്മുടെ നേരേ
നിന്നു പിണങ്ങുന്നവരുചുരുക്കം
ഇന്ദ്രാദികളെ ക്രൂരടജയിക്കണ-
മെന്നൊരു മോഹമെനിക്കുണ്ടുള്ളിൽ
വന്നാലും നീയെന്നുടെ നന്ദന-
നിന്നിതു സാധിച്ചീടുക വേണം
എന്നാലെന്മകനൊരുതിരുനൽപ്പേ-
രിന്നു വിശേഷിച്ചുണ്ടായീടും
വൃന്ദാരകപതിതന്നെജയിച്ചും
മന്ദാരാദിതരങ്ങളുമങ്ങ്
[illegible] പറിച്ചീലങ്ക
[illegible]ലുപവനങ്ങളിൽ
നന്ദനവനമിന്നവനിതലേ മമ
നന്ദനനാക്കിയതെന്നു ജനങ്ങൾ
എന്നതിനിന്നു വിളംബനമരുതയി
മന്ദേതര ഗുണമന്ദിര സുമതേ!

ച്ചണ്ടൊരുനാളഥനാരായണനെ-
ക്കൊണ്ടിഹനമ്മുടെവംശോത്ഭവനാം
കുഞ്ജരനാംമാലിനിശാചര-
കുഞ്ജംഝടിതിമുറിപ്പിച്ചീടിനൊ-
രണ്ടർകുലേശനെനാംകാൽതച്ചഥ
മണ്ടിച്ചീടണമത്രയുമല്ലതി-
കുണ്ഠനെയങ്ങുപിടിച്ചഥകെട്ടി-
ക്കൊണ്ടിഹപോരണമിപ്പുരിതന്നിൽ
തുംഗപരാക്രമനായഭവാനൊട്ടു
സംഗരസീമനിനിന്നമർചെയ്യം-
നെങ്കുംസുരവരനാളാകില്ല
സംഗതിയൊണ്ടാംബന്ധിപ്പാനും
മംഗലമേല്ലുംനമ്മുടെനാട്ടിൽ
ചങ്ങലകൊണ്ടിഹപൂട്ടിമുറുക്കി
ത്തുംഗമതായൊരുതൂണുംചോട്ടില-
നങ്ങാതെകിടത്തിടണമവനെ
ഇങ്ങിനെയുള്ളപിതാവിൻവചനം
തിങ്ങിനമോദാൽകേട്ടപതുക്കെ
അംഗികലന്നുപിതാവിനെയങ്ങുവ-
ണങ്ങിക്കൊണ്ടവനിദമുരചെയ്തു
പംക്തികന്ധരജനകഭവാൻപുന-
രെന്തിനിത്രവളരെപ്പറയുന്നു
ചിന്തിതങ്ങളഖിലങ്ങളുമേതുമൊ-
രന്തരംവിനാസാധിച്ചീടാം
എന്തുമണ്ടമിന്നമരാധിപനുടെ
ബന്ധനത്തിനുനമുക്കുനിനച്ചാൽ
സിന്ധുരേന്ദ്രബലനാകുമിനിക്കൊരു
ബന്ധുപോലുമിന്നാരുംവേണ്ടാ
സന്തതംതവപദാംബുജയുഗളം
ചിന്തചെയ്തടൻനിന്തിരുവടിയെ
ചന്തമോടുസേവിച്ചിട്ടുമടിയനു
ചിന്തിതംസഫലമെന്നുധരിയ്ക്കൂ
വൃത്രവൈരിയെജയിച്ചഥബന്ധി-
ച്ചത്രനമ്മുടെപത്തനസീമനി
ചേർത്തുകൊണ്ടഹോഞാനിന്നവനുടെ
ഗാത്രമൻപൊടുവരിഞ്ഞുമുറുക്കി-
ട്ടത്രബാലകന്മാർക്കുകളിപ്പാൻ
പാത്രമാക്കിയൊരുപാവകണക്കെ
കുത്രചിൽപുരേസുരപരിവൃഢനെ
ചിത്രമാകിയൊരുതൂണൊടുകൂട്ടി
ച്ചീർത്തകോപമൊടുചേർത്തിലെന്നാ-
ലെത്രയുംബഹുപരാക്രമിയാംദശ-
വക്ത്രരാക്ഷസകുലേന്ദ്രഭവാനുടെ
പുത്രനല്ലടിയനെന്നുവരേണം
ശത്രുകൃന്തനസമർത്ഥനതാമെൻ
ശക്തിയിന്നിഹതടുപ്പതിനൊരുവൻ
പാതലത്തിലുമമർത്ത്യപുരത്തിലു-
മോർത്തുകാൺകിലിഹനാസ്തിപിതാവേ!
തത്രചെന്നുമടിയാതടിയൻശത-
പത്രനേത്രനുടെസോദരനാകിയ
ഗോത്രവൈരിയെക്കൊണ്ടിഹവന്നുട-
നത്രവച്ചുതൊഴുവൻതവമുമ്പിൽ

ഏവംപറഞ്ഞുമേഘനാദൻറവാക്കുകേട്ടു
ദാവംതെളിഞ്ഞുദശഗ്രീവനുമുരചെയ്തു—
ഉണ്ണി!നിൻവാക്കുകേട്ടുനന്നായ്പ്രസാദിച്ചുഞാൻ
വണ്ണാലുമന്തികേയെൻനന്ദനമേഘനാദ
രാക്ഷസരെന്നാകിലോരക്ഷതവേണമേററം
ദക്ഷനാംഭവാങ്കൽസുശിക്ഷംരക്ഷതാഭാവം
ഇക്ഷണംപോകനാമിന്നിപ്പുരിതന്നിൽനിന്നു
ശിക്ഷിപ്പാനൊരായിരമക്ഷികളുള്ളവനെ
ഇത്ഥംപറഞ്ഞുകൊണ്ടുനക്തഞ്ചരാധിനാഥൻ
സത്വരംപുറപ്പെട്ടുപുത്രനുംതാനുമായി
സുത്രാമാവിരിക്കുന്നപത്തനമതിൽചെന്നു
വൃത്രവൈരിയോടായിട്ടിത്തരമുരചെയ്തു

രേരേ!ചപല!വലാരേ!നീമമ
നേരെനിന്നിഹപൊരുതുകസമരേ
വീരന്മാർക്കജമാനൻനീയിഹ
പോരെന്നുള്ളതുമകലെവെടിഞ്ഞി
നാരിമണികളുടെനടുവിൽസതതം
മാരക്രീഡാതല്പരനായി
ക്രീഡിക്കുന്നൊരുനിന്നുടെമുടിയിൽ
താഡിക്കുംപുനരത്രയുമല്ലഹ-
മോടിക്കുംപുനരിവിടെന്നിതവ
മോടിക്കുംകുറവാശുഭവിക്കും
താടിക്കാരെത്തച്ചിഹപമ്പിരി
പാടിക്കുന്നൊനമ്മുടെനാമം
കൂടിക്കേൾക്കുന്നൊരുസമയേബത
പേടിക്കാതിന്നൊരുവരുമില്ല
ശക്രനതാകിയനീപണ്ടൊരുനാൾ
ചക്രായുധനെക്കൊണ്ടിഹനമ്മുടെ
വിക്രമിയാകിയമാലിയെവിരവിൽ
ചക്രംകൊണ്ടുവധിപ്പിച്ചില്ലേ?
ഓർക്കേടരണ്ടുനിശാചരരനുമ-
ദോല്ക്കടധൈര്യപയോധികളായി-
ട്ടക്കാലംനിജപാതാളത്തിൽ
പുക്കുസുഖിച്ചുമദിച്ചുവസിച്ചു
തത്രസുമാലിനിശാചരപുംഗവ-
പുത്രിയതാകിയകൈകസിതന്നുടെ
പുത്രനാഹംദശവക്ത്രൻനിന്നുടെ
ശത്രുവതെന്നുധരിച്ചീടേണം
മൃത്യുഞ്ജയനുടെപത്തനമാകുമൊ-
രത്യുന്നതഗിരികുത്തിയിളക്കിന
പത്തിരുപതുകരമൊണ്ടുനമുക്കിഹ
ചിത്തേനീയതുകരുതുകകുമതേ!
ഈവകവിക്രമമുള്ളനമുക്കി
ദേവകളുംപുല്ലുംശരിയല്ലോ
പാകനിഷൂദനനിന്നുടെമദമതു
പാകംവരുവാനുണ്ടുപദേശം!
നാകാധിപനാംനിന്നെസ്സമരേ
ശോകാകുലനാക്കീട്ടുവനിപ്പോൾ
ലോകംമൂന്നിലുമുള്ളജനങ്ങളി-
ലേകൻപോലുംനമ്മൊടുനേർത്താൽ

ചാകാതെകണ്ടൊരുവൻപോലും
പോകുന്നില്ലതുബോധിച്ചാലും
വൈകാതെകണ്ടൊന്നോട്ടുപോരിനു
വന്നാലുംനീരിപുകുലകീടം!
ഇത്ഥംഘോഷിക്കുന്നൊരബദ്ധവചനങ്ങടെ
സിദ്ധാന്തമറിഞ്ഞുടൻവൃദ്ധശ്രവസ്സുനേരം
ബുദ്ധിയിലുറച്ചുദുർബ്ബുദ്ധിരാവണനുടെ
ബുദ്ധിയിലഹങ്കാരംവർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടഖില
സ്പർദ്ധയാസ്തിന്നുപരമാർത്ഥിയാമെന്നോടിപ്പോൾ
യുദ്ധസന്നദ്ധനായ്നിന്നുദ്ധതംവിളിക്കുന്നു
അസ്തുവെങ്കിലുംചിലവസ്തുനോക്കണമെന്നും
ചിത്തത്തിലുറച്ചുതൻമത്തേഭഗളമേറി
അസ്ത്രശസ്ത്രാദികൾസമസ്തംകരസ്ഥമാക്കി-
ട്ടാർത്തിങ്ങുവരുന്നോരമർത്ത്യവൃന്ദത്തോടൊത്തു
യാത്ര തുടങ്ങീതത്ര ഗോത്രാരിദേവൻദശ-
വക്ത്രന്റെമുന്നിൽചെന്നിട്ടിത്ഥമരുളിച്ചെയ്തു
രാക്ഷസകീടനിനക്കിന്നുസഹ-
സ്രാക്ഷൻതന്നെജയിക്കാമെന്നൊരു
പക്ഷമതൊന്നുണ്ടെന്നാകിലതൊന്നുപ-
രീക്ഷിച്ചീടാമിപ്പോൾതന്നെ
ആക്ഷേപാദികൾകൊണ്ടുനിനക്കുപ-
രോക്ഷേകിംഫലമിന്നിഹനമ്മുടെ
ദക്ഷതയെല്ലാമറിയാമിനിയുമൊര-
ലക്ഷമുരചെയ്യേന്നാലുടനെ
മോക്ഷാപേക്ഷികളാംജനത്തെ
ഭക്ഷിച്ചുംകൊണ്ടടവികൾനീളെ
കുക്ഷിനിറച്ചുനടക്കുംനിന്നുടെ
രൂക്ഷതയെല്ലാംമതിമതികുമതേ!
യക്ഷാധിപനെജയിച്ചുകൊണ്ടും
ത്ര്യക്ഷാചലമതിളക്കികൊണ്ടും
ദക്ഷൻഞാനെന്നുള്ളൊരുതണ്ടുകൾ
പക്ഷേഇവിടെക്കളയുന്നൊണ്ടു്
രാക്ഷസരിൽചിലരിക്ഷണമന്വധി
കക്ഷ്യകടന്നുടനിക്ഷിതിതന്നിൽ
ദക്ഷതയോടുംവന്നാലവരെ
ശിക്ഷിപ്പതിനൊരുപേക്ഷയുമില്ലാ
ഇത്ഥംപറഞ്ഞുതത്രയുദ്ധംതുടങ്ങീവൃത്ര-
ശത്രുവുംരാവണനുമെത്രയുംമഹാഘോരം
കൃത്തമൂർത്തുള്ളശരംകോർത്തുമൂർത്തികളെല്ലാം
വീർത്തുവിയർത്തുതമ്മിൽനേർത്തുപിന്നെയുമവർ
ആർത്തുവിളിച്ചുപാരംധൂർത്തുള്ളപാതികന്മാർ
പത്തുകൈകളിൽവില്ലുമെടുത്തുശരങ്ങൾവാരി
ത്തൊട്ടുത്തുസംഗരമൊന്നുകടുത്തുസത്വരമോടി
യടുത്തുസുത്രാമനോടുകൊടുത്തുസുത്രാമാ-
(വിന്നു
പടുതപംവർദ്ധിച്ചുപാരംവരുത്തംതങ്ങളിലുള്ള
പിരുദംപിന്നെയുംപാരംമുഴുത്തുചമഞ്ഞുതത്ര
ഇതിസമരംകണ്ടുരസിച്ചു
പതിരുധിരംകത്തിയൊലിച്ചു
വിധിതനയൻതത്രവസിച്ചു
ഏളികളുകംപൂണ്ടുചിരിച്ചു
യുധിസാഹസമോടഥപലതരമവരുടെ
അടികളുംപുനരിടികളുംചിലതള്ളുകൾകിള്ളുകളും
കുലഗിരികളുമന്നുകുലുങ്ങി
ജലനിധികളുമൊന്നുകലങ്ങി
പലപലവിധമങ്ങുതുടങ്ങി
ഖലമതിയുടെഗർവ്വുമടങ്ങി
കലഹിച്ചുപറഞ്ഞിതുരാവണനോടഥ
ഹലധരൻഭുജബലധരൻപരിചോടിപ്പോളവ-
(വൻ
അരുതരുതെടചതിവുകളൊന്നും
പെരുതിതുമമവിരുതുകളെന്നും
കരുതരുതിതിവഹ്ലടിഎന്നും
പൊരുതീട്ടുകരണ്ടുവിനിന്നും
ഇനിനമ്മനിനക്കുവരുന്നതുനമ്മുടെ
സമ്മതെഅതിദുർമ്മതേമതികുത്സിതമെന്തി
(ഹതേ
പലവാക്കുകളിത്ഥമുരത്തു
നലമോടഥവജ്രമെടുത്തു
വലശാസനനെത്തിയടുത്തു
കുലഹാനിനിനക്കുമടുത്തു
തലപത്തുപറത്തിടുമത്തലകന്നുനഭസ്ഥലെ
അതിനിസ്തുലെയുധിനിൽക്കകപാർത്തകലെ
ശതമഖഗിരമിങ്ങിനെകേട്ടു
ദശമുഖനഥനാണംകെട്ടു
ദശമുഖതതിയതുകമ്പിട്ടു
നിശിചരനഥനെട്ടുവീർപ്പിട്ടു
അംശുമാത്മകനാകിയദശമുഖമുഖതതി
വാടിയുംപുനരാടിയുംസുതനെബതതേടുകയും
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരുരാവണനരിയോടു
സംഗരസീമനിബുദ്ധിമടങ്ങി
തിങ്ങിനസങ്കടമോടവനേറം
മങ്ങിനമുഖമായ്മരുവുന്നേരം
മേഘനാദനതുകണ്ടുകയർത്തു
മേഘവാഹനനോടെത്തിയടുത്തു
ഘോരഘനബ്രഹ്മാസ്ത്രമെടുത്തു
വേഗമോടുപുനരങ്ങുതൊടുത്തു
ഏകനായിമദമൊന്നുകടുത്തു
നാകനാഥനെച്ചെന്നുതടുത്തു
പാകവൈരിതാൻബുദ്ധിമടുത്തു
പാകമാവതിനുകാലമടുത്തു
രാക്ഷസനവനതിരൂക്ഷപരാക്രമി
തൽക്ഷണമിന്ദ്രനെവക്ഷസിതാഡി-
ച്ചക്ഷതവീരനരക്ഷണമതുകൊ-
ണ്ടക്ഷിതിതന്നിൽപ്രക്ഷേപിച്ചു
അക്ഷകുമാരനുമുമ്പുപിറന്നൊരു
ദക്ഷൻരക്ഷോനായകപുത്രൻ
ശക്രനെയങ്ങുപിടിച്ചുംകൊണ്ടരി-
ചക്രങ്ങളെചിരമോടുജയിച്ചു
വക്രാത്മാവാംരാവണിതാൻദശ-
വക്ത്രൻതന്നുടെമുമ്പിൽചെന്നു
വിക്രമമുള്ളകുമാരനെയുംഗത-

വിക്രമനാകിയശക്രനെയുംക-
ണ്ടത്രയുമാനന്ദിച്ചു ചിരിച്ചാർ
പുത്രനെമാർവ്വിലണച്ചുപുണൎന്നു
മൂൎദ്ധാവിങ്കൽതൊട്ടുമുഹുൎമ്മുഹു-
രാത്താനന്ദമനുഗ്രഹമേകി
വത്സജയിക്കജയിക്കഭവാൻബഹു-
വത്സരമൻപൊടുജീവിച്ചീടുക
മത്സരമുള്ളജനത്തെയമൎപ്പാൻ
ത്വത്സമനില്ലൊരുവരിക്കിലുമധുനാ
മത്സഹജന്മാരെന്തിനുകൊള്ളാം
നിസ്സാരന്മാരിരുവരുമവരുടെ
ദുസ്സാമൎത്ഥ്യത്തൊഴിലുകൾകണ്ടാൽ
ഭസ്മമതാക്കണമെന്നേതോന്നു
മത്സാഹായംചെയ്യണമെന്നാൽ
മൽസുതനല്ലാതൊരുവനുമിവരെ
നുത്സംഗമരുവീടുകനീബഹു
വത്സലനായിതുനിങ്കലിദാനീം
ഇന്ദ്രനെയുദ്ധംചെയ്തുജയിച്ചൊരു
നന്ദനനൊന്നിഹബോധിക്കേണം
ഇന്നിവരുടെകപടത്തൊഴിലോൎത്താ-
ലൊന്നുംമനസിപൊറുക്കയുമില്ല.
മുന്നംദേവന്മാരുമിവരും
പിന്നെദ്ദനുജന്മാരുംകൂടി
പന്നഗവരനാംവാസുകിവീരൻ
തന്നെപ്പുരിചൊട്ടുപാശമതാക്കി
മന്ദരമായമഹാപൎവ്വതമൊരു
മന്ഥാനവുമാക്കിക്കൊണ്ടങ്ങവർ
ചെന്താർമാനിനികാന്തനിരിക്കും
സിന്ധുകടന്നുകടഞ്ഞൊരുസമയേ
ബന്ധുരമായ്ജലവസ്തുപവരറി-
ന്നന്തർഭാഗേനിന്നുജനിച്ചു
സന്തതകാന്തിയതേന്തിപ്പൂൎണ്ണനൊരു
അന്തിമകൈരവബാന്ധവബിംബം
ചന്തമിയന്നൊരുസിന്ധുരവരനും
കാന്താനതാമൊരുസൈന്ധവവരനും
ബന്ധൂകാധരിലക്ഷ്മിയുമഥ
ചിന്തിതമായിനിസ്സുരഭിയുമിങ്ങിനെ
ദിവ്യങ്ങളതായുള്ളവയധികം
ദ്രവ്യങ്ങളുമന്നതിലുളവായി
സവ്യാജംപുനരാവകവളരെ
ദിവ്യനതാമിവനിങ്ങുലഭിച്ചു
പൊണ്ണന്മാരാംദനുജന്മാൎക്കൊരു
പൊന്നുംപണവുമതൊന്നുംനാസ്തി
വിണ്ണവരെക്കാളധികംഖേദം
ഉണ്ടിച്ചെന്നൊരുഫലമുളവായി
ചണ്ഡന്മാരായെന്നതുകൊണ്ടൊരു
മണ്ണുംകിട്ടിയതില്ലെന്നല്ലവർ
കണ്ണുംനട്ടങ്ങുതിരിച്ചാ
രണ്ണോനിധിയുടെതീരേനിന്നു്
പിണ്ണംവിളയുംകല്പകവൃക്ഷമി
വണ്ണംപലതുംദനുജന്മാരെ
കണ്ണെഴുതിച്ചുകരസ്ഥമതാക്കിയ
കണ്ണച്ചാരിവനെത്രകഠോരൻ
എന്നതിലൊന്നുമതിക്രൂരത്തിവ
തന്നില്ലന്നവനിത്തിരിപോലും
സുന്ദരിമണിയാമിന്ദിരയെപ്പുന-
രിന്ദ്രാവരജന്നുദാനംചെയ്തു
ഇന്നിഹനമ്മുടെപരദൈവതമാ-
കുന്നൊരുഭഗവാനന്നതിലൊന്നും
ഇന്ദ്രൻദാനംചെയ്തിട്ടില്ല-
ന്നല്ലൊരുകഠിനംചെയ്തുതുകഷ്ടം
പന്നഗവരനുടെഘോരവിഷത്തെ
പന്നഗധരനെഭക്ഷിപ്പിച്ചു
എന്നിവയൊക്കെവിചാരിക്കുമ്പോ-
ളിന്ദ്രൻതന്നെക്കൊലചെയ്യേണം
പെണ്ണുങ്ങൾക്കെജ്ജമാനതരമീ
വിണ്ണവരുടെകപടത്തൊഴിലുകൾ
മണ്ഡോദരിയുടെനന്ദനനാമെ-
ൻറുണ്ണിയിതൊന്നുമറിഞ്ഞിട്ടില്ലാ
ദുഗ്ദ്ധാലാഴിയിൽനിന്നുജനിച്ചതി-
ശില്പമതാകിയകല്പകവൃക്ഷമ-
തിപ്പുരിയിന്നുടനിപ്പോളിങ്ങു
പറിപ്പാനിന്നുവികല്പംവേണ്ടാ
കെല്പേറുന്നൊരുനമ്മുടെചേതസി
താല്പരിയംകരമുണ്ടെന്നറിക
സപ്തിതൻറെപുരത്തിനകത്തുട-
നുല്പ്പക്കൊക്കെമുടിക്കണമധുനാ
ഇതിവിവിധമൊഴികൾനിജസുതനൊടു- (രചെയ്തുകെ-
ങ്ങിന്ദ്രാലയത്തിന്നകത്തുകേറീടിനാൻ.
മതിതളിരിലധികമൊരുമദമുടയരാവണൻ
മത്തമാതംഗത്തിനൊത്തുള്ളശക്തിമാൻ
അമരപുരവരമതിലുമമരപുരിയുടെവിശേഷങ്ങ-
ളാകവേകണ്ടുകണ്ടത്യന്തകോപനൻ
തടിയനഥഝടിതിയൊരുതടിയെടുത്താകവേ
തട്ടിത്തകൎത്തുതുടങ്ങീസുരാലയം
പൊടിപടലമതിനുടയനടുവിലിടക്കൂടിയും
പൊട്ടുംമരങ്ങടെശബ്ദങ്ങളിങ്ങനെ
നെടിയകൊടിമരവുമിഹതവിട്ടുപൊടിയാക്കിയ
ഘോരത്തുനേരിട്ടുവന്നിതൈരാവതം
വമ്പനുടെകൊമ്പുപുനരന്നൊടുപിടിച്ചുപ-
ത്തമ്പതുചുറ്റിയെറിഞ്ഞുദ്ധതനവൻ
ജംഭരിപുകുംഭിവരഡംഭകൾശമിച്ചനാ-
ല്ലൊമ്പനുംകൂട്ടരെപ്പതിച്ചുകേണീടിനാൻ
നഗരിയതുസരഭസമൊടുവനമണശിപ്പിച്ചു
നന്ദനോദ്യാനമണഞ്ഞുദശാനനൻ
കനകധനമനുമിനവുമനവധിജനിക്കുന്ന
കല്പവൃക്ഷാളിയുംകൈയ്ക്കലാക്കീടിനാൻ
അവരുടെയതൊഴിലുകളിതമരവരർകണ്ടൊന്നു
മാവതില്ലെന്നങ്ങൊഴിച്ചുപാൎത്തീടിനാർ
അശുഭമതിദശമുഖനുമനസിനിജമോഹങ്ങ-
ളാകവേസാധിച്ചുമോദിച്ചുമേവിനാൻ

നക്തഞ്ചരപതിരാവണനന്നതി
ശക്തനതാം നിജനന്ദനനോടും
സുത്രാമാവിനെ ബന്ധിച്ചും കൊ-
ണ്ടേത്ര വിചിത്രം യാത്ര തുടങ്ങി
സത്രാസന്മാരായമരന്മാ-
രാർത്തു വിളിച്ചു കരഞ്ഞു തുടങ്ങി
രാത്രിഞ്ചരപതി താനും തന്നുടെ
പുത്രനുമൊത്തു രസിച്ചു തുടങ്ങി
ഗോത്രാരാതിയുമാശരവരരുടെ
തേർത്തടമദ്ധ്യേ ബദ്ധനതായ് നിജ-
നേത്രങ്ങളിൽനിന്നശ്രുജലങ്ങളെ
വാർത്തുംകൊണ്ടവിടത്തിലിരുന്നു
വിസ്തൃതമായ നഭസ്ഥലമാർഗ്ഗം
ഇത്ര കടന്നു നടന്നിതു തേരും
എത്രയുമധികം വേഗത്തോടെ
പൃഥ്വീചക്രം തന്നിലിറങ്ങി
ലങ്കാനായകനങ്ങുടനേറ്റ-
മഹങ്കാരത്തൊടു പുത്രസമേതൻ
സംക്രന്ദനനെ കെട്ടിക്കൊണ്ടഥ
ലങ്കാപുരിയിൽ ചെന്നു കടന്നു
ശങ്കാരഹിതം സുരതതി തന്നെ
തങ്കക്കൊടിമരമൂലത്തിങ്കൽ
ശൃംഖലകൊണ്ടു തളച്ചക്കാനായ്
കിങ്കരവരരെ വിളിച്ചുര ചെയ്തു
ഭൃത്യന്മാരവരിങ്ങിനെയാപൗ-
ലസ്ത്യൻ തന്നുടെ കല്പനയതു കേ-
ട്ടുദ്യോഗിച്ചു പുറപ്പെട്ടാരഥ
സദ്യോ ബഹുതരമദമത്തന്മാർ
വിദ്യുന്മാല്യോബാണാസനനാ-
മദ്ദേഹത്തെബ്ബന്ധിപ്പാനതി
ഹൃദ്യമതാമൊരു ചങ്ങലയും കൊ-
ണ്ടത്യാടോപമടുത്തു പിടിച്ചു
വാനവവരനെച്ചങ്ങല വച്ചൊരു
വാനരവരനെപ്പോലെ ചമച്ചു
മാനികളാമവരങ്ങു തിരിച്ചു
ദശാനനനോടും ചെന്നറിയിച്ചു
മാനസതാരിൽ പ്രീതികലർന്നഭി-
മാനിയതാം ദശകണ്ഠൻ തന്നുടെ
മാനിനിയോടും മക്കളുമായ് പര-
മാനന്ദിച്ചങ്ങവിടെ വസിച്ചു.

ഓർത്താൽ വിചിത്രമയ്യോ ഗോത്രാരിദേവരുടെ
വാർത്താവിശേഷമതിമാത്രം കഠിനം തന്നെ
ഗാത്രങ്ങളെല്ലാം മലമൂത്രങ്ങൾകൊണ്ടണിഞ്ഞു
ധാത്രിയിൽ കിടന്നഹോരാത്രങ്ങൾ കഴിയുന്നു
രാത്രിഞ്ചരന്മാരുടെ ചിത്തവൈരങ്ങൾ തീർപ്പാൻ
പാത്രമായ്തീർന്നു ദേവഗോത്രാധിരാജൻ താനും
സ്നാനവുമില്ല ജലപാനവുമില്ല കഷ്ടം
മേനിയും മെലിഞ്ഞതി ദീനനായിതു യാതു-
ധാനന്മാർ ചെയ്തിട്ടു നാനാവിധങ്ങൾകൊണ്ടു
വാനവകുലപതി താനും മനസ്സു മുട്ടി
ജ്ഞാതന്മാരിൽ ചില മിശക്കാരിങ്ങു വന്നി-
ക്കീശായമാനനോടും ചോദിത്തുടങ്ങി മന്ദം
ദേവാധിരാജ നിന്റെ സേവന്മാരിന്നു ഞങ്ങൾ
കേവലം നിന്നെ കാൺമാനേവം വന്നിതെ
(ന്നോർക്ക
കേട്ടാലുമെടോ നിന്റെ ദുഷ്ടികൾ സർവ്വാംഗമി-
ക്കൂട്ടത്തിലൊരുത്തനോ കൂട്ടക്കാർക്കൊക്കെയുണ്ടോ
കഷ്ടമിങ്ങിനെയുള്ള ഗോഷ്ഠികൾ ഞങ്ങളുടെ
നാട്ടിന്നകത്തു മുന്നം കേട്ടുകണ്ടറിവില്ല
ഒട്ടും കുറവുമില്ലാ കിട്ടേണമീ വസ്തുക്കൾ
വിഷ്ടപാധിപനു വിശിഷ്ടവസ്തുക്കൾ ചേരും
വിഷ്ടരശ്രവസ്സാം നിൻ ദിഷ്ടനോടായിപ്പോൾ
പെട്ടെന്നു നിന്നുടെയിച്ചട്ടങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചീലേ
എത്രനാളായി മലമൂത്രാദികളിൽ തന്നെ
മൂത്രപ്പുഴുക്കൾ പോലെ ധാത്രിയിൽ കിടക്കുന്നു
ചിത്തത്തിൽ സ്നേഹമുള്ളൊരുത്തനെങ്കിലുമിന്നു
മിത്രമായിട്ടില്ലേ നിൻ ഗോത്രത്തിലൊരേടത്തും
ശക്രനാം നിനക്കിന്നു വിക്രമികളായ് ചില
മക്കളുണ്ടെന്നു ഞങ്ങൾ കേൾക്കുന്നു പണ്ടേ തന്നെ
അക്കൂട്ടരിലൊരുവനിക്കോട്ടം തീർത്തീടുവാ-
നിക്കൂട്ടത്തോടു വന്നു നേർക്കെട്ടമറിയാതെ
എന്തഹോ കഷ്ടമസ്സന്താനം വന്നില്ലല്ലോ
തന്തയാം നിന്നുടെ താന്തോന്നിത്തത്തിനിനി
ബന്ധനമുചിതമെന്നന്തരമവർക്കുള്ളിൽ
ചിന്തിച്ചു കേഴുന്നീയെന്തിന്നു പാഴിൽ തന്നെ
ഉച്ചയ്ക്കുമുഷസ്സിന്നുമിച്ഛയ്ക്കു ചേരുംവണ്ണം
വച്ചു ചോറും കറിയും കാച്ചിയ പാലിവയെല്ലാം
നിച്ചലും മുടങ്ങാതെ മെച്ചത്തിൽ കൊടുത്തേറ്റം
സ്വച്ഛമാം മെത്തമേൽ വിരിച്ചു കിടത്തിത്തന്റെ
കൊച്ചിനെച്ചൊല്ലിപ്പാരം ദുഃഖിച്ചു പോരുന്നത-
ന്റച്ഛനെക്കൂറില്ലാത്ത കൊച്ചുകിടാങ്ങളായാൽ
വച്ചേയ്ക്കുതു പിന്നെയച്ചു കൊല്ലണമിപ്പോൾ
ഇച്ചാപല്യങ്ങളെന്നുമിക്കൂട്ടങ്ങളിൽ കാണാം
ക്രുദ്ധൻ നിന്നോടു ദശകണ്ഠൻ തുടങ്ങിയതു
കണ്ടു രാവണിയേറ്റം ശുണ്ഠിച്ചു വന്നു നിന്റെ
തണ്ടുതപ്പിത്തമെല്ലാം കൊണ്ടുവയ്പിച്ചു വെടി-
ഞ്ഞോണ്ടനാം നിന്നെ കെട്ടിക്കൊണ്ടിങ്ങു പോ-
(ന്നവന്നി
ക്കണ്ടജനങ്ങളെല്ലാം കണ്ടുനില്ക്കെ ചങ്ങല
കൊണ്ടു ബന്ധിച്ചതും നീ കണ്ടില്ലേ ദേവരാജ
മക്കളെന്നാകിലവരിക്കണക്കിരിക്കേണം
ഭോഷ്കണക്കേട്ടു നിന്റെ പോക്കുവാൻതക
(ച്ചോളെ
വിക്രമശാലിയായിരിക്കുന്ന പുത്രൻ നിന-
ക്കിക്കാലം പൊക്കാതെന്നോർക്ക കാലം നിക്കാവ
[തെ
രാക്ഷസക്ഷോഭിച്ചാൽ ദക്ഷതയുണ്ടാമേറ്റം
അക്ഷീണബലത്തോടും ദക്ഷനായ് തിരുമവൻ
ലക്ഷം സുതന്മാർ സഹസ്രാക്ഷ നിനക്കെന്നാ
(ലും
രക്ഷോചരന്മാരോടു കാൽക്ഷണം നിൽക്കയില്ല
എന്നതുകൊണ്ടു തവ നന്ദനനായ് വരുവാൻ വഴി-

യൊന്നുഞാനേരചെയ്യാമെന്നങ്ങുബോധിച്ചാലും.
ഇന്നുത്തരമററാരോടുംചെന്നുപ്രസംഗിയ്ക്കുണ്ടോ
എന്നാലതിന്നുവിഘ്നംവന്നുപോമറിഞ്ഞാലും
ഇന്ദ്രനാംനിന്റെനല്ലസുന്ദരിമാരെയെല്ലാ
മൊന്നൊഴിയാതെകണ്ടീമന്ദിരേവരുത്തുക
എന്നാൽനിനക്കുനല്ലസുന്ദരന്മാരായ് ചില
നന്ദനന്മാരുണ്ടാകുമെന്നോപറവാനുള്ളൂ
ആയതിൽചിലരിന്നീമായാവികളെവെന്നു-
പായേനനിന്നെക്കൊണ്ടുപോയീടുംബോധി-
(ച്ചാലും
അല്ലാതൊരുവനിന്നീവല്ലാത്തക്കൂട്ടങ്ങളെ
വെല്ലുവതിന്നുപോരുകില്ലെന്നറിഞ്ഞാലുംനീ
മുള്ളുകൊത്തിയാൽമററുമുള്ളുകൊണ്ടെടുക്കേണം
രാക്ഷസരെജ്ജയിപ്പാൻരാക്ഷസന്മാരെനല്ലു
ഇങ്ങനെയവരുടെതിങ്ങിനപരിഹാസ-
ങ്ങളിന്നെകേട്ടുകേട്ടുമങ്ങിന്നമനസ്സോടെ
ദാനവാരിയാംഭഗവാനെസ്മരിച്ചു ചിത്തേ
ദാനവാരികൾപതിതാനുംവാണിതുതത്ര
അക്കാലംനാരദൻതാനക്കഥയെല്ലാംചെന്നു
വെക്കമങ്ങറിയിച്ചാനക്കമലാസനനെ
ശക്രന്റെവർത്തമാനമൊക്കെഗ്രഹിച്ചുബ്രഹ്മാ-
വാക്കമോദോടിച്ചെന്നരക്കന്റെമന്ദിരത്തിൽ
ര[illegible]ാലോചിതമായസല്ക്കാരംചെയ്തുനിൽക്കും
വിക്രമമേറുംദശവക്ത്രനോടരുൾചെയ്തു.
രാത്രിഞ്ചരകുലപുംഗവരാവണ
യുഷ്മാനുടെതൊഴില്കളെല്ലാം
ശക്രൻദശമുഖനെന്നുവരുത്താം-
നിത്തൊഴിലോർത്തപാർത്താലുചിതം?
പുത്രയുമുത്തമനാകുംനമ്മുടെ
സുത്രാമാവിനെബന്ധിച്ചിങ്ങിനെ
അത്രകിടത്തീടുന്നതുപാർത്താൽ
ചിത്രമതെന്നേപറവാനുള്ളൂ
പണ്ടുംപലപലരാക്ഷസരിവരൊട്ടു
ശണ്ഠതുടങ്ങിമടങ്ങീദേവകൾ
മണ്ടുംനേരത്തായതുരണ്ടുവി
കണ്ടുംകൊണ്ടവരിങ്ങിഹപോരും
ഉണ്ടായിട്ടില്ലന്നുമിവ്വക
വേണ്ടാസനകർമ്മങ്ങളിലൊന്നും
ഉണ്ടിതിനിഹമേചിലതൊഴില്കൾമറേറ
കണ്ടാനീയതുബോധിച്ചാലും
ചെങ്ങക്കാരൻഞാനിഹനിന്നെ
ക്കൊണ്ടാടീടുകകൊണ്ടല്ലേനീ
കണ്ടവരോടെറക്കെച്ചെന്നിങ്ങനെ
ശുണ്ഠികടിച്ചുനടന്നിടുന്നു
വേണ്ടാനിന്നുടെവികൃതികളേററം
ചെണ്ടതപോവിണയുംതവമൂഢാ
വിഷ്ടപനായകനായിട്ടൊന്നൊരു
സൃഷ്ടാവഹമെന്നാകിനിശാചര
ഒട്ടുംമടിയാതമരാധിപനെ
പ്പെട്ടന്നമ്പൊടുബന്ധമഴിച്ചു
വിട്ടീടണമതുകൊണ്ടുനിനക്കും
പുഷ്ടിഭവിക്കുംലങ്കാധിപതേ!
ഇത്തരമുള്ളപിതാമഹവചനാ
ചിത്തഭയത്തോടുകേട്ടുനിതാന്തം
കാൽത്തളിരിണയതിൽവീണുവണങ്ങീ-
ട്ടുത്തരമിത്ഥമുരത്തുദശാസ്യൻ
നിന്തിരുവടിയുടെകല്പനയെന്നാ
ലെന്തൊന്നുമുക്കിഹചെയ്യരുതാത്തു
ചെന്തീക്കനലതിൽവെന്തുമരിപ്പാ-
നന്തരമില്ലഭവാനരുൾചെയ്താൽ
എന്തിനുപഴുതേകലഹിക്കുന്നു
ഹന്തഭവാനീസുരനായകനുടെ
ബന്ധനകർമ്മമിതിന്നെന്മകനുടെ
തന്തോന്നിത്തമതെന്നറിയേണം
നിച്ചലുമിവനുടെതൊഴിലുകളീവക
ദുശ്ശീലത്തിനൊരവധിയുമില്ല
കൊച്ചുകിടാങ്ങടെവികൃതികളെല്ലാം
മച്ഛൻകുററമതെന്നുംചൊല്ലും
വാശ്ശത്രുമസ്സുനമുക്കൊരുനന്ദന
നീശ്വരകൃപകൊണ്ടുളവായല്ലൊ
വിശ്വപ്രഭുവാകുന്നഭവാനുടെ
ഐശ്വര്യംമമജീവിതമെല്ലാം
അരികളൊടമർചെയ്തവരുടെബന്ധനമ-
മരുതെന്നിന്നുഭവാനരുൾചെയ്തു
പരമാർത്ഥമതെന്നാകിലുമിപ്പോൾ
കരളിലതടിയനുപററീല്ലേതും
എങ്കിലുമടിയൻമടിക്കൂടാതെ
പങ്കജഭവ!തവശാസനമൂലം
ശങ്കവെടിഞ്ഞീസുരനായകനെ
ശൃംഖലവിരവിലഴിച്ചുവിടുന്നേൻ
ശത്രുക്കളിൽനിന്നപമാനാദിക-
ളത്രവരാതെയിരിപ്പാനിന്നതി
ചിത്രമതായൊരുവരമിഹനമ്മുടെ
പുത്രനുനൽകീടുകനലമോടെ
രാവണനിങ്ങനെചൊല്ലിത്തരസാ
രാവണിയേയുംതത്രവിളിച്ചു
ദേവാധിപനെബ്ബന്ധമഴിച്ചു
പോവാനങ്ങിഹയാത്രയയച്ചു
സ്രഷ്ടാവിന്റെപദാബ്ജേവീണഥ
സാഷ്ടാംഗേനനമസ്കൃതിചെയ്തു
തുഷ്ടനതായിവിരിഞ്ചനുമപ്പോൾ
തൊട്ടുശിരസ്സിലനുഗ്രഹമേകി
രാവണിതന്നെവിളിച്ചേവമരുളിനാഥൻ-
രാവണനന്ദനാനിൻഭാവങ്ങളെല്ലാംചൊൽകം
താവകവിക്രമംകണ്ടാവോളംപ്രസാദിച്ചേൻ
കേവലംവരമൊന്നുഭാവിച്ചിട്ടൊണ്ടുതാനും
ആയതുമേടിച്ചാലുമാമോദത്തോടുഭവാൻ
ഹോമമുണ്ടൊരുവിധമാമെങ്കിൽചെയ്തുകൊൾക
എന്നതുമുടങ്ങാതെയിന്നുസാധിച്ചെന്നാകിൽ
പിന്നെശ്ശത്രുക്കളൊരുംനിന്നെക്കാണുകയുമില്ല
ചന്തമോടിന്നുഹോമംസാധിക്കുംമുമ്പെയൊരു
അന്തരായംവരികിലന്തകൻവീട്ടുപൂകും.

ഇന്ദ്രനെജയിക്കകൊണ്ടിന്ദ്രജിത്തെന്നുനാമ-
മൊന്നുവിശേഷിച്ചിന്നുതന്നേനെന്നറിഞ്ഞാലും
എന്നെല്ലാമരുൾചെയ്തനന്നായനുഗ്രഹിച്ചു
ഇന്ദ്രജിത്തിനെഏററംനന്ദിച്ചുവിധാതാവും
പംക്തികണ്ഠനെയുംനിതാന്തമനുഗ്രഹിച്ചു
സന്തോഷത്തോടുബ്രഹ്മാവന്തർദ്ധാനവുംചെയ്തു
ലങ്കാനായകനേററംഹുങ്കാരത്തോടുംകൂടി
ശങ്കാരഹിതംതന്റെലങ്കയിൽസ്വൈരംവാണു
പാകവൈരിതൻനാകലോകത്തിൽചെന്നുപാര-
മാകലമാനസനായഹന്തവാഴുന്നേരം
നാരദമുനിവരൻനീരദവാഹനന്റെ
ചാരത്തുകടന്നുചെന്നാദരാന്നിവണ്ണംചൊന്നാൻ

പാദംമുറിയടന്ത

ഉമ്പർകുലാധിപവമ്പനാമഖേശൃണു
ജംഭരിപോമഘവൻ,
ഭവാനംഭോജസംഭവനന്ദനനാകുമെൻ
സംഭാഷണങ്ങളെല്ലാം
ഇങ്ങനെസംഗതിവന്നതുകൊണ്ടുട-
നിങ്ങുവിഷാദിക്കേണ്ടാനിങ്ങൾ
തങ്ങളിലുള്ളൊരുശക്തിഭേദങ്ങള-
തെങ്ങനെയംപോയിട്ടഹോ
ബ്രഹ്മവരബലംകൊണ്ടുഭവാനെയാ-
ജിഹ്മൻപിടിച്ചുകെട്ടിഎന്നു
സമ്മതമെല്ലാർക്കുമെന്നുധരിച്ചാലു
മംബുദവാഹന നീ
എങ്കിലുമുണ്ടൊരുപായമവനുടെ
ഹുങ്കൃതിപോക്കീടുവാനെങ്കൽ
ലങ്കരിച്ചീടുന്നലങ്കേശനെക്കൊണ്ടു
ശങ്കകളിപ്പിച്ചീടാം
അങ്ങർക്കലേശചരന്നുടെപുത്രനാ-
യുണ്ടൊരുവാനരത്താൻചെന്നു
കണ്ടാൽകൃതാന്തനുമിണ്ടലകപ്പെട്ടു
മണ്ടീടുമിന്നവനെ
കണ്ഠോരബലനാകിയബാലിയെ
കൊണ്ടുകഴിയ്ക്കാംകാര്യംമേദാ-
കണ്ഠനെലാംഗൂലംകൊണ്ടുബന്ധിപ്പിച്ചു
കണ്ടുരസിയ്ക്കുന്നൊണ്ടു
ഇണ്ടലോടെദശകണ്ഠനൊരുപന്തി
രാണ്ടുകിടന്നീടേണംതത്ര
ചെണ്ടപിണയ്ക്കുവാൻനമ്മെക്കണ്ടൊക്കെയി
ക്കണ്ടതിലൊരുമില്ല

ഏവംമുനിവാക്കുകൾകേട്ടഥ
വാഴുംവലശാസനനുംനിജ
ഭാവങ്ങൾപറഞ്ഞുതെളിഞ്ഞഥ
ദേവമുനീശ്വരനൊടുകുതുകാൽ
കരുണാമയവരുണനികേതന
കരുണാകരചരണനിഷേവണ
കരുണാദൃതമുനിവര!നിയ്യിഹ
കാരണമാമപുനരിതുസമയേ
ഭാഗ്യമതിരാവണനനവധി
ചതിചെയ്തന്നോടുചെയ്തിതുരണഭുവി
മതിയായതുമില്ലജയിപ്പതിനു;
നിതികലയമഹാഗുണരാശേ
അതുകണ്ടുകയർത്തഥരാവണനി
ചതികൊണ്ടുജയിച്ചവനെന്നായു
മതിവേഗംകൊണ്ടുതിരിച്ചവർ
പുരിയതിലൊരുദിശിബന്ധിച്ചു

ദുഷ്ടന്മാരുടെപുരിയതിലേററം
കഷ്ടപ്പെട്ടടനവരുടെതല്ലും
കൊട്ടുംകൊണ്ടുടനങ്ങിനെവലയിൽ
പെട്ടകരങ്ങുകണക്കെവസിച്ചു
ചട്ടമതെല്ലാമനുഗ്രഹിച്ചാം
സ്രഷ്ടാവവിടെയെഴുന്നള്ളിപ്പല-
വട്ടംരാവണനോടുപറഞ്ഞതി-
രുഷ്ടനതായിവിരിഞ്ചനുമപ്പോൾ
ചെട്ടെന്നെന്നെയഴിച്ചുവിടാനാ-
സ്ഥടംകൂട്ടിയടുത്തുദശാസ്യൻ
കെട്ടിമുറുക്കിപ്പൂട്ടിയചങ്ങല
വെട്ടിയറുത്തുകളഞ്ഞവനൻപൊടു
മുഷ്ടിചുരുട്ടിക്കൊണ്ടുതലയ്ക്കൊരു
കൊട്ടുംതന്നവനെന്നെയയച്ചു
കഷ്ടംകള്ളന്മാരുടെതൊഴിലുക-
ളൊട്ടല്ലെന്നങ്ങറികമുനീന്ദ്രാ
വാട്ടമകന്നുഭവാനിന്നാക്കപി
കൂട്ടങ്ങൾക്കെജമാനനതാമെ-
ന്റിഷ്ടകുമാരൻബാലിയൊടവനുടെ
ചേഷ്ടിതമൊക്കെയുമുരചെയ്യേണം
കൂട്ടണമവനെക്കൊണ്ടിഹചിലപണി
കോട്ടംദശമുഖനങ്ങുവരേണം
നിഷ്ഠുരതരനാംരാവണനവിടെ
ക്കേട്ടുപിണഞ്ഞുകിടന്നീടേണം
പെട്ടന്നായതുകൊണ്ടിഹനമ്മുടെ
വാട്ടംതീരുമതെന്നറിയേണം
ഒട്ടുംതാമസിയാതെകണ്ടുപു
റപ്പെട്ടാലുമിതിന്നുമുനീന്ദ്രാ

ദേവാധിരാജനുടെഭാവങ്ങളെല്ലാംകേട്ടു
ദേവമുനിഞാനിതാപായുന്നുഎന്നുംചൊല്ലി
തോഷംകലന്നോരോരോഭാഷണംചെയ്തുപോ
[ക്കം
വേഷംവിചാരിച്ചാൽവിശേഷമന്നതേവേണ്ടു
കാഷായവസ്ത്രധാരിശേഷന്റെഭക്തിശാലി
ഏഷണിയ്ക്കേറ്റുനല്ലശേഷിയായ് നടക്കുന്നു
നാരദമുനിവരൻവീരൻബാലിയെക്കണ്ടു
സാരമങ്ങറിയിച്ചുപാരാതെപുറപ്പെട്ടു
വീണാപാണിയാംമുനികാണെ'നേരംകൊണ്ടു-
(ങ്ങു
ചേണാർന്നലങ്കാപുരേചെന്നുകരേറിനാൻമെല്ലെ
നക്തഞ്ചരേന്ദ്രനപ്പോൾഭക്തിനടിച്ചുപാരം
ഭക്തനാംമുനിതന്നെസ്സൽക്കരിച്ചിരുത്തിനാൻ
ധിക്കാരമേറുംദശവക്ത്രൻമാമുനിയൊടു
തക്കത്തിലുരചെയ്തുതൽക്കാലോചിതമെല്ലാം

നാരദമുനിവരനിന്തിരുവടിതാ-

നേരെന്തരുളിശനിന്നിപ്പോൾവരുന്നു?
ആദരവോടരുൾചെയ്തീടുകഭവ–
ദാഗമനത്തിനുമെന്തൊരുമൂലം?
വൃത്രാരിയുടെചരിത്രവിചിത്രം
ശ്രോത്രഗതങ്ങളതല്ലേസ്സുമതേ!
എത്രസമർത്ഥനതാകുംനമ്മുടെ
പുത്രൻരിപുകുലമർദ്ദനശീലൻ
വാസ്തോഷ്പതിയെസ്സമരംതന്നി–
ലമർത്ഥബന്ധിച്ചാത്തരുഷാപുരി
ചേർത്തുകിടത്തിയിതെന്നിങ്ങിനെചില
വാർത്തകൾനീളെനടക്കുന്നില്ലേ
പങ്കേരുഹഭവനായവിരിഞ്ചൻ
ലങ്കാപുരിയിൽവന്നിഹനമ്മൊടു
സങ്കടമേകിയകാരണമവനെ
ശൃംഖലയിന്നിഹമോചിച്ചിതുടൻ
ലങ്കാനായകനാകുംനമ്മെ
ശങ്കിക്കാതിന്നൊരുവൻപോല–
മഹങ്കാരങ്ങൾതുടങ്ങീട്ടുണ്ടുട–
നെങ്കിൽനമുക്കതുകേൾക്കണമിപ്പോൾ
ത്രിഭുവനവാസികളെല്ലാന്നമ്മുടെ
പ്രഭുതകൾകേട്ടുപുകഴ്ത്തുന്നില്ലേ?
വിമതജനങ്ങളതെങ്ങാനുംമമ
സമതനടിച്ചുനടക്കുന്നുണ്ടോ
തങ്ങൾശരനെപ്പണ്ടൊരുനാൾശിതി
കണ്ഠൻചുട്ടുകരിച്ചൊരുശേഷം
രണ്ടാംകാമൻതന്നുടെജനിമമ
കുണ്ഠാനിതെന്നുധരിച്ചീടേണം
കണ്ടാലഴകേറുന്നൊരുനമ്മുടെ
തൊണ്ടിതൊഴുന്നൊരുചുണ്ടുംമുഖവും
കണ്ടാലാഗ്രഹമുണ്ടാവാത്തൊരു
വണ്ടാർകുഴലികളുണ്ടോഭുവനേ
ചഞ്ചലമിഴിമാരെന്നെനിനച്ചവർ
പഞ്ചശരാർത്തികൾപൂണ്ടുമയങ്ങി
പ്പഞ്ചതവരുമാറായിക്കിമപിച
ചാഞ്ചല്യത്തൊടുമാവുന്നില്ലേ
ഈരേഴുലകിലുമിന്നുനിനച്ചാം
ലീരാവണനെക്കൊണ്ടുദ്ദൂഷിപ്പവ–
രാരാനുംപുനരുണ്ടോനാലതു
നേരോടുപറഞ്ഞീടുകഭഗവൻ
പങ്ക്തിഗളന്റെവചസ്സുകൾകേട്ടതി
സന്തോഷേണപറഞ്ഞുമുനീന്ദ്രൻ
ഹന്തഭവാനുടെകരബലവിരുതുകൾ
ചിന്തിച്ചാൽബഹുവിസ്മയമല്ലോ
സിന്ധുരബലനിൻസൂനുസുരേന്ദ്രനെ
ബന്ധിക്കുന്നതുകണ്ടുസുരന്മാ–
രന്ധന്മാരവരോടിയൊളിച്ചൊരു–
മന്ദമിതിന്നാരറിയാതൊള്ളൂ
രാവണനെന്നതുകേൾക്കുന്നേരം
ദേവകളൊക്കെവിറച്ചീടുന്നു
കേവലമിഹഞാൻഭേദംപറക–
ല്ലെവർക്കുംഭയമുണ്ടിഹനിന്നെ
ക്കെങ്കിലുമുണ്ടൊരുവാർത്തകളിപ്പോൾ
ലങ്കാധിപതേനിന്നോടുണർത്താൻ
ശങ്കയുമുണ്ടതുപാർവതിയുംശിവ
ശങ്കരനെന്നതുമാത്രംപറയാം
വാനവർവരനുടെമകനായിട്ടൊരു
വാനരനുണ്ടിഭുവനതലത്തിൽ
നാനാജനവുംമാനിക്കുന്നഭ–
വാനെക്കൊണ്ടുദ്ദൂഷിച്ചീടുന്നു
ആശരവരനാംനിന്നെക്കൊണ്ടൊരു
കീശൻവല്ലാതെഹസിച്ചീടുന്നു.
നാശമവനുവരുത്തീടാഞ്ഞാൽ
മോശംനിന്നുടെകാര്യമശേഷം
കല്യനവൻപറയുംമൊഴിനിന്നൊടു
ചൊല്ലുവതിനുഭയംകുറെയുണ്ട്
പുല്ലുമിനിക്കുളശാസ്യമതൊക്കമി–
തെല്ലാമവനുരച്ചീടുന്നു
നല്ലൊരുവടികൊണ്ടവനൊരുതല്ലി
പ്പല്ലുകളൊക്കെയുതിർത്തീടവനുടെ
എല്ലുകളുള്ളതിടിച്ചുനുറുക്കി
കൊല്ലാക്കൊലചെയ്തവനുടെയരയിൽ
നല്ലൊരുവള്ളിവലിച്ചുമുറുക്കി–
ട്ടെല്ലായിടവുംകൊണ്ടുനടക്കണ–
മല്ലാതെകണ്ടവനുടെഗർവ്വുക–
ളെല്ലാമിന്നുശമിക്കുകയില്ല
ഇക്കഥപലരുംകേൾക്കുംമുമ്പേ
വെക്കംചെന്നുപിടിച്ചുനമുക്കാ–
മർക്കടകീടനെനമ്മുടെലങ്കയി–
ലാക്കണമതിനുഗമിക്കണമധുനാ
മൂക്കുതുളച്ചൊരുചരടുംകോർത്ത–
ക്കാൽക്കുമരയ്ക്കും ചങ്ങലയിട്ടൊരു
മൂക്കിൽപെരിയൊരുകുറ്റിതറച്ചു
തള്ളേണമെന്നോമതിയായുള്ള
ളുക്കണ്ടകിടാങ്ങൾക്കുകളിപ്പാ–
നക്കപികൊള്ളാമെന്നുധരിക്കാ
ഇക്ഷണമതിനുപുറപ്പെട്ടീടുക
രക്ഷസകുലമൌലേ!മടിയാതെ
സുരോത്തമൻമുനിയുരത്തവാക്കുകൾ
പെരുത്തകോപമൊടേതോത്സവം
കരുത്തനാശരകുലോത്തമൻമുനി–
യൊടുത്തരംപുനരുരത്തിതേവം
കുടക്കണംബതപൊട്ടക്കമെന്നഥ
നടക്കണംചപലമർക്കടത്തിനെ–
ടടുക്കണംമലമടക്കണംപുന–
രൊടുക്കണംസകലമർക്കടങ്ങളെ
കരുത്തനെന്നുടെരഥത്തിലിന്നുട–
നൊരുത്തനന്പിനോടെതിർക്കിലന്തക–
പുരത്തിലവനുടെയിരുത്തമെന്നതു
വരുത്തുമിന്നതിസമർത്ഥനാംഞാൻ
വെറുത്തനമ്മളെമറുത്തുസാമ്പ്രതി
കറുത്തവാക്കുകളുരത്തവൻതല
യറുത്തുതീയിതാൽവറുത്തവനുടെ

പൊരുതങ്ങവ്വുമമത്തിട്ടുംഞാൻ
ഇത്ഥംബഹുപരാക്രമമുള്ളൊരു
നക്തഞ്ചരനാമെന്നോടുപേക്ഷിക്കെ—
ശക്തനതാകുംവാനരവരനോ-
ട്ടുത്തരമിന്നിഹ ചൊല്ലിക്കേണം
കൊണ്ടാതേരുംകുതിരയുമാശര
കുഞ്ജരമേരേഝടിതികടപ്പിൻ
വേണ്ടുംപടയുടെകോപ്പുമെടുത്തഥ
മണ്ടിനടപ്പിൻമടികൂടാതെ
അണ്ടർകുലേശ്വരനന്ദനനായി-
ട്ടുണ്ടൊരുവാനരനൊരുദിശിയിലശ-
ങ്കാൻതന്നെക്കൂട്ടാക്കാതെ
തണ്ടുകളോരോന്നരചെയ്യുന്നു
ശണ്ഠതുടങ്ങണമവനൊടുവാനര-
കണ്ടകനെക്കൊലചെയ്യണമിപ്പോൾ
വെക്കംരാക്ഷസരൊക്കെനടപ്പിൻ
തക്കംനോക്കീട്ടവനൊടടുപ്പിൻ
മർക്കടവരനെത്തല്ലിക്കൊന്നുതി-
രിക്കണമതിനുഗമിക്കണമധുനാ
ഇത്തരമുരചെയ്തലകനുക-
രത്തിലെടുത്തുപിടിച്ചുകൃപാണം
ഉത്ഥാനംചെയ്യുമ്പോളവനോ-
ടിത്ഥംകിമപിപറഞ്ഞുമുനീന്ദ്രൻ
എന്തൊരുവിധമിതുപങ്ക്തിമുഖാതവ
ഭ്രാന്തുപിടിച്ചവനെന്നാകുന്നോ
സ്വാന്തേതങ്ങടെകരബലമൊന്നും
ചിന്തിക്കാതെപറഞ്ഞിടുന്നു
ഉൽക്കടവീര്യനതെങ്കിലുമിന്നൊരു
മർക്കടകീടനെയങ്ങുജയിപ്പാൻ
രാക്ഷസരൊക്കെനടക്കണമെന്നതി
രൂക്ഷതയോടുപറഞ്ഞതുമുചിതം
ആയുധപാണികളായിട്ടൊരുപതി-
നായിരമാളുകളോടിച്ചെന്നു
പോയിടുന്നതുകൊള്ളാംപുനരട-
നായോധനമൊരുവാനരനോടു
ഈവകയൊന്നുംപാരാതെമമ
രാവണചേരുകയില്ലഭവാനും
സേവന്മാരാംഞങ്ങൾക്കുംപുന-
രേവംവാക്കുകളുചിതവുമല്ലാ
വില്ലുംവേണ്ടാശരവുംവേണ്ടാ
വില്ലാളികളിവരാരുംവേണ്ടാ
നല്ലപരാക്രമമുള്ളഭവാനൊരു
പുല്ലുംസംപ്രതിബാലിയുമൊക്കും
കീശനൊടേല്പാനായുധമായതു
പാശമതെന്നുധരിച്ചീടേണം
കാശിനുപോലുംവിലപിടിയാത്തവ-
രാശുധരിക്കവലീമുഖരെല്ലാം
തായംനോക്കിച്ചെന്നങ്ങവരുടെ
കായമതിങ്കുപിടിക്കണമതിനൊരു-
പായമതുണ്ടാമതിനുനിരാക്ഷസ-
ഹായംഞാനുംകൂടെപ്പോരാം

അല്ലാതേകണ്ടവനുടെനേരേ
എല്ലാമൊരുമിച്ചങ്ങിനെചെന്നാൽ
ഭല്ലൂകച്ചാരങ്ങതുകണ്ടാൽ
പല്ലുമിളിച്ചൊരുഭാവംകാട്ടി
ത്തെല്ലുംതാമസിയാതെധാവതി
ചെയ്യുംസംശയമില്ലതിനേതും
ചൊല്ലാംപിന്നെമനോരാജ്യങ്ങള-
തെല്ലാമിന്നിഹപൊക്കംതന്നെ.
ഇത്തരമുരചെയ്തൊരുമുനിയുടെ
യുക്തികൾകേട്ടുദശാസ്യൻ
സത്വരമൊരുതേർത്തടമതിലുടനാത്തസുഖത്തോടു
[കേറി
നാരദമുനിവീരനുമതുപൊഴുതാശരവരനൊടു-
(കൂടി
തേരതിലുടനങ്ങുകടന്നുകരേറിയതുന്നിതുമന്ദം
രാവണനാഥദേവമുനീശ്വരസേവകനാഹവശൂ-
(രൻ
ഭാവനമതുചെയ്തിതുസരഭസമവനതിധീരോ-
(ദാരൻ
അടവികൾചിലവിടപികളുടനഥകടലുകടന്നു
(നടന്നു
കടുതരബലമുടയൊരുകപിവരനികടമണഞ്ഞു-
(പതുക്കെ
ദക്ഷിണജലനിധിയുടെതടഭുവിരൂക്ഷതയോടു
(നിതാന്തം
തൽക്ഷണകൃതതർപ്പണവരനായിരിക്കുന്നി-
(ശാചരവീരൻ
വലുതായൊരുകലഹിരിയെന്നിതിനിജഹൃദി
(കരുതിയസമയേ
കലഹകുതുകിനാരദനവനൊടുനലമൊടുവചന-
(മുരത്തു
കണ്ടാലുംനീബാലിയെവിരവൊടു
വേണ്ടാമനസിഭയംദശകണ്ഠാ
നീണ്ടുതടിച്ചുവളർന്നൊരുവാലും
കണ്ടാലധികഭയങ്കരമുഖവും
കണ്ടതുകൊണ്ടൊരുസാരവുമില്ലാ
തൊണ്ടനവൻകരുതീടുകനമ്മെ-
ക്കണ്ടാൽവാലുംപൊക്കിക്കൊണ്ടഥ
മണ്ടുംരണ്ടതിനില്ലിഹപക്ഷം
ഉണ്ടൊരുപായമതിന്നിഹപിമ്പെ
മിണ്ടാതെചെന്നരികിൽകരമതു
കൊണ്ടുപിടിക്കണമെന്നാലായതി-
നിണ്ടലകപ്പെട്ടുമുടനേതന്നെ
എന്തിനുതാമസമതിനിഹപഴുതേ
ചിന്തിക്കേണ്ടഭവാനൊരുതെല്ലും
ചന്തമൊടിങ്ങനെചൊല്ലീടുമുനിയൊടു
പങ്ക്തിമുഖൻതാനിദമുരചെയ്തു
അക്കപിവരനവനെങ്ങെൻനാരദ
ഭോഷ്കുപറഞ്ഞുഫലിപ്പിക്കുന്നോൻ
ഇക്കാണുന്നൊരുപർവ്വതമതിനുടെ
തെക്കേപ്പുറത്തേബാലിവസിപ്പൂ

ചൊൽക്കൊള്ളും ദശകണ്ഠൻ പറയും
വാക്കുകളിങ്ങിനെ കേട്ടു മുനീന്ദ്രൻ
ഉൾക്കാമ്പിങ്കൽ പുഞ്ചിരി തൂകി
യരക്കൻ തന്നോടു പിന്നെയുമോതി
പർവ്വതമല്ലയിതയ്യോ നമ്മുടെ
ഗർവ്വിതഹൃദയൻ ബാലിയതല്ലോ
ശർവ്വതപോധന നീയിന്നവനെ
പർവ്വതസമനായ്ക്കാണുകയത്രേ
മുമ്പേ തന്നെ പറഞ്ഞില്ലേ ഞാൻ
ജൃംഭിതകായൻ ബാലിയതെന്നും
സംഭ്രമമേതും വേണ്ട മനസ്സിൽ
സംപ്രതി ചെന്നു പിടിച്ചേച്ചാലും
അൻപോടിങ്ങിനെ കണ്ടാലവനതി-
ഗംഭീരനതെന്നാങ്ങിനെ തോന്നും
വമ്പേറുന്നവനെക്കണ്ടാൽ
കമ്പമിയന്നൊരു കൊമ്പേലേറും
സാമ്പ്രതമതു കൊണ്ടങ്ങവനറിയും
മുമ്പേ ചെന്നാ വാലു കടന്നഥ
പിമ്പേ ചെന്നു പിടിച്ചോണ്ടാലും
ഞാൻ പുനരത്ര വസിച്ചീടുന്നേൻ
ഉമ്പർമുനീശ്വര വാക്കുകൾ കേട്ടവ-
നമ്പർകുലേശൻ തന്റെ മകന്റെ
ജൃംഭിച്ചുള്ള ശരീരം വഴിയെ
സംഭാവനമതു ചെയ്തൊരു സമയെ
ചെമ്പിച്ചീടിന താടിയുമവനുടെ
ചെമ്പുകിടാരം പോൽ നയനങ്ങളു-
മമ്പിളി പോലെ വളഞ്ഞൊരു പല്ലും
വമ്പിച്ചീടിന നാസാകുഹരം
പാതാളോപമമായൊരു വായും
ചേതോഭയമുണ്ടാകും മുഖവും
നീണ്ടു തടിച്ചു വളർന്ന കരാംഗുലികൾ
രണ്ടും നെടുതായുള്ളൊരു വാലും
കണ്ടു വിരണ്ടതി ഭീതനതാം ദശ-
കണ്ഠൻ മാമുനിയോടുരചെയ്തു.

ഇപ്പോൾശരമില്ലിനിയിത്തെപ്പം കഴിയട്ടേ
സ്വല്പം താമസിച്ചേ പിടിപ്പാൻ തരമാവൊള്ളൂ
മല്ലരെ ചെന്നു പൊരാനല്പം സമയമൊണ്ടെ-
ന്നല്പവുമില്ലുറച്ചാലും കെല്പേറും മഹാമുനേ!
മറ്റൊന്നുമുണ്ടായിട്ടല്ലേറ്റം ഞാൻ പറയുന്ന
തെറ്റെന്നെന്റുണ്ണികളെ മുറ്റും കാൺമതിനത്രേ
അക്ഷനെക്കാണാതൊരു കാൽക്ഷണം പൊറുക്ക [വാൻ
ദക്ഷനല്ലഹമെന്നും ശിക്ഷയോടറിഞ്ഞാലും
പക്ഷേ ചെന്നൊരു നോക്കെന്നക്ഷനെക്കണ്ടും [വച്ചു
തൽക്ഷണം പോന്നേക്കാം ഞാനുക്ഷനെ ബന്ധി- [ച്ചേക്കാം
ആടലില്ലിനിയിന്നീ മൂഢനെജ്ജയിപ്പാനെ-
ന്നൊടു പിന്നെ മറ്റാരും കൂടെ വേണമെന്നി-
തോന്നു നാകനാദശകണ്ഠന്റെ വാക്കു കേട്ടു (ല്ല
ചൊങ്കക്കാരനാം മുനി വീണ്ടുമുരുളിച്ചെയ്തു.

അൽഭുതവിക്രമ നിന്നുടെ വാക്കുക-
ളൽഭുതമെന്നേ പറവാനുള്ളു
അർഭകനെക്കണ്ടേച്ചു വരാനൊരു
തല്പര്യം പുനരിപ്പോളുചിതം
കെല്പേറുന്ന ഭവാനിവയൊന്നും
കല്പിക്കുന്നതു യോഗ്യതയല്ലാ
ഉൾപ്പൂവിൽ ഭയമുണ്ടെന്നാളുകൾ
ജല്പിക്കും ചിലരിങ്ങനെയായാൽ
അച്ഛൻ തന്നുടെ വരവും നോക്കി
കൊച്ചുകിടാങ്ങളിരിക്കുന്നേരം
തുച്ഛപദാർത്ഥമതെങ്കിലുമിന്നൊരു
കാഴ്ചയവർക്കു കൊടുക്കണമിപ്പോൾ
അല്ലാതെ കണ്ടവരുടെ മുമ്പിൽ
ചെല്ലാനൊരു സുഖമില്ല നിനച്ചാൽ
നല്ല പദാർത്ഥമതിന്നിവനിപ്പോൾ
നല്ലൊരു സമയം ചെന്നു പിടിപ്പാൻ
വല്ലാതെ ശങ്കിച്ചും കൊണ്ടിഹ
നില്ലാതെ ചെന്നങ്ങു പിടിപ്പാൻ
ചൊല്ലേറുന്ന ഭവാന്റെ മനസ്സിൽ
കില്ലുവരാനിതിനെന്തൊരു മൂലം.

പ്രൗഢനാം നാരദന്റെ ചാടുമൊഴികൾ കേട്ടു
മൂഢമതിയാമവൻ രൂഢമദനായ്ത്തീർന്നു
പ്രൗഢബലൻ ബാലീടെ പാടവമോർത്തിടാതെ
ചാടിച്ചെന്നു കപീന്ദ്രനോടടുത്തു മെല്ലെ
കൂടക്കൂടവേ മുനിയോടു കടാക്ഷിയ്ക്കയും
ഓടിച്ചെന്നടുക്കയും പേടിച്ചിട്ടൊഴിക്കയും
ഇങ്ങിനെ പലവട്ടമോങ്ങിയുമടനിങ്ങു
വാങ്ങിയുമുള്ളിൽ ഭയം വിങ്ങിയുമത്ര കണ്ടാൽ
ചെങ്ങാതിയാകും മുനി തിങ്ങിന രസം പൂണ്ടു
ഭംഗിയിൽ പറയുന്നു ലാംഗൂലം പിടിയെന്നും
തെണ്ടൻ രാവണനൊന്നും മിണ്ടാതടുത്തു പിമ്പേ
നീണ്ടു തടിച്ച വാൽ കരം കൊണ്ടു പിടിച്ചു പോയി

ഒരു കൈ കൊണ്ടാ വാനരവരനുടെ
പെരിയൊരു വാലു പിടിച്ചൊരു സമയേ
ഹരിവരനൊരു സംശയമെന്യേ കത്തു
വരിയുന്നതു നിജ വാലതു കൊണ്ടു
അത്തു നേരം ദശകന്ധരനവനൊരു
ചതിവു പിണഞ്ഞൊരു ഭാവത്തോടെ
ചതുരൻ മുനിയുടെ മുഖത്തു നോക്കി
ഗതിയിനിയെന്തെന്നിതി കാട്ടുന്നു
ഇനി മറ്റേ കൈ കൊണ്ടു പിടിപ്പാൻ
മുനി തെറ്റെന്നു വിളിച്ചു പറഞ്ഞു
നിനവേറും കരയുന്നൊരു രാവണ-
മനമേറ്റം പുനരൊന്നു തെളിഞ്ഞു
രണ്ടാമത്തെ കൈ കൊണ്ടഥ ദശ-
കണ്ഠൻ വാലു പിടിച്ചൊരു സമയേ
രണ്ടു കരങ്ങളുമൊരുമിച്ചഥ വാൽ
കൊണ്ടു മുറുക്കി വരിഞ്ഞിതു ബാലി
രണ്ടു കരം പിണയത്തിലതായതു
കണ്ടില്ലേയിന്നെന്റെ മുനീന്ദ്രാ!
ചെണ്ട പിണഞ്ഞിപ്പോൾ തന്നെ നമ്മെ

ക്കൊണ്ടിഹപോന്നു ഭവാനിവിടേയ്ക്കു
ഇങ്ങലൊടിങ്ങനെ രാവണഭാവം
കണ്ടുരസിച്ചു മുനീശ്വരനുച്ചേ
നീണ്ടുതടിച്ചൊരു കൈകളതിരുപതു-
കൊണ്ടും തെരുതെരെയങ്ങു പിടിയ്ക്കു
നാരദമുനിയുടെ വാക്കുകൾ കേട്ടതി
നീരസികൻ നിശിചരകുലേന്ദ്രൻ
ഇരുപതു കൈകൾ കൊണ്ടും പരിചോടു
തെരുതെരെ വാലു പിടിച്ചൊരു സമയേ
രാത്രിഞ്ചരനുടെ ഗാത്രമശേഷം
കോർത്തുവലിച്ചു വരിഞ്ഞിതു വാലാൽ
തീർത്ഥസ്നാനം ചെയ്യിപ്പിച്ചു
കൃതാർത്ഥനതായിതു ബാലിയുമപ്പോൾ
ചിത്താനന്ദം പൂണ്ടു മുനീശ്വര-
നിത്ഥം നിന്നു വിളിച്ചു പറഞ്ഞു
ഭോ ഭോ രാവണ ലങ്കാധിപതേ!
പോകുന്നേനഹമമ്പോടു നൃപതേ
ശോകമതേതും വേണ്ട ഭവാനവി-
വേകമൊരല്പം വേണം താനും
വൈകാതിഹ ഞാൻ ചെന്നു ഭവാനുടെ
നാകാധിപനെ ജയിച്ച കുമാരനൊ-
ടാകെച്ചെന്നിവ കണ്ടു പറഞ്ഞതി
വേഗം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരുന്നേൻ
എന്നിങ്ങനെ പരിഹാസമതാമയ-
രോന്നു പറഞ്ഞു നടന്നു മുനീന്ദ്രൻ
നക്തഞ്ചരവരനക്കപിതന്നുടെ
സക്ഥിയതിങ്കൽ ബദ്ധനതായി
ബുഭുക്ഷയവും പൂണ്ടു കിടന്നവ-
നതൽ മുഴുത്തു കരച്ചിൽ തുടങ്ങി

പദം (മെക്കൽ

പാഹിപാഹി പരമേശ! ദേഹിദേഹി മയാ-
സാഹസങ്ങൾകൊണ്ടു വന്ന സങ്കടം തീർക്കാ
ഇന്ദുചൂടും ഭഗവാനേ! ഇന്നു ഞാനിക്കുരങ്ങിന്റെ
പിന്നിൽ വന്നകപ്പെട്ടു പോയെന്നതേ വേണ്ടു
ഇന്നി ഞാനെത്ര നാളിഹ ഖിന്നനായിക്കിടക്കേണ്ടു
ധന്യശീല! പ്രസാദിക്ക കിന്നരപൂജ്യാ
ഉപ്പുവെള്ളം കുടിച്ചിട്ടു വീർപ്പുതെല്ലും പോവാഞ്ഞി
അല്പമല്ലെന്നുടെ ഖേദം മുപ്പുരാരാതേ (ട്ടും
ധിക്കാരമേറാമെന്നാലതൊക്കയും നീ പൊറുക്കും
മർക്കടനെക്കൊണ്ടെന്തിന്നു മർദ്ദിപ്പിക്കുന്നു (തെ
നിന്തിരുവടിയല്ലാതെ പങ്ക്തികണ്ഠനൊരു
ബന്ധുവില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും ബന്ധുരമൂർത്തേ!

ഇങ്ങനെ നിശിചരപുംഗവനവനുടെ
ഭംഗമതിങ്ങു പ്രസംഗം ചൊല്ലുമ-
നങ്ങാൻ മേലാഞ്ഞംഗജരിപുവിനെ
യങ്ങു വിളിച്ചു കരഞ്ഞതുകൊണ്ടും
എങ്ങുമൊരല്പം ഭേദമതിന്നൊരു
ഭംഗം വരികയുമുണ്ടായില്ലാ
തുംഗമതായ ശരീരം വന്നിഹ
വീങ്ങുന്നിതുളിവ സംപ്രതിയധികം
ഊക്കേറുന്നൊരു ബാലിയുമവനെ
തൂക്കിക്കൊണ്ടഥ വാലധിതന്നിൽ
തക്കം നോക്കീട്ടു കടലിന്നു പാ-
ട്ടക്കന്നമ്പൊടു ചാടിയ സമയേ
പൊണ്ണൻ രാവണനവനുടെ പിമ്പൊരു
ഭാണ്ഡം തൂക്കിയതെന്ന കണക്കെ
കണ്ണുകളൊക്കെ മിഴിച്ചു തുറിച്ചതി
ദണ്ഡം പൂണ്ടഥ കൂടെച്ചാടി
പശ്ചിമജലനിധി തീരേ ചെന്നവ-
സിച്ചിതു ബാലിയുമുടനേ തന്നെ
നിശ്ചലഹൃദയൻ തല്പ്പണമവിടെയു-
മിച്ഛയൊടങ്ങു തുടങ്ങി പതുക്കെ
പുച്ഛം കൂടക്കൂടെ ജലത്തിൽ ന-
നച്ചുംകൊണ്ടു കളിച്ചു രസിച്ചും
മച്ഛങ്ങൾക്കെല്ലാമധിപതിയാമവ-
നിച്ഛമത്സ്യത്തുപോലെ നിതാന്തം
നാലു സമുദ്രങ്ങളിലുമിവണ്ണം
കോലാഹലമായ് തല്പ്പണമനവധി
കാലം ബാലി ദശാസ്യനെ വിരവൊടു
വാലേൽ കെട്ടിക്കൊണ്ടു കഴിച്ചു
ഉപ്പുജലങ്ങൾ കുടിച്ചു കുടിച്ചു വി-
ശപ്പും ദാഹവുമറിവാൻ മേലാ-
ഞ്ഞപ്പൊഴുമവനൊരു പൊറുതിയുമില്ലാ-
ഞ്ഞപ്പടി നല്ല കഴപ്പം തന്നെ

അക്കാലത്താലങ്കാപുരിയിൽ
ചൊൽക്കൊണ്ടീടിന ശക്രജിതാഖ്യൻ
നിഷ്കണ്ടകരായുള്ള നിശാചരർ
നില്ക്കും സഭയിലിരുന്നുംകൊണ്ട-
ങ്ങച്ഛൻ തന്നുടെ വാർത്തകളറിയാ-
നിച്ഛിച്ചൊരുവനെയിങ്ങു വിളിച്ചു
പുച്ഛമതങ്ങു മടക്കിക്കൊണ്ടവ-
നോച്ഛാനിച്ചു പുരോഭുവി ചെന്നു
രാവണിയവനോടുരചെയ്തിതു മമ
സേവകനീയിഹ വരികസമീപേ
രാവണവാർത്തകളറിയാഞ്ഞിട്ടിഹ
രാവും പകലുമതൊരു സുഖമില്ലാ
നാരദമുനിയൊരു നാളിഹ വന്നു
നാഥനിരിക്കുന്നൊരു ദിശി ചെന്നു
സാരമതായ് ചില കഥകൾ പറഞ്ഞു
സാദരമച്ഛനുമൊന്നു തെളിഞ്ഞു
ഇരുവരുമൊത്തു പുറപ്പെട്ടൊരു
ഹരിയെ ജയിപ്പാനെന്നും കേട്ടു
പെരികെക്കാലമതായിട്ടും ബത
തിരിയെ വരുന്നതു കാണുന്നില്ല
നാരദമുനിയുടെ കപടത്തൊഴിലിനു
നേരറിയാതെ പുറപ്പെട്ടെന്നാ-
ലാരെങ്കിലുമൊരു ചെണ്ട പിണെയ്ക്കും
പോരാത്തവനിഹ നാരദനല്ല
കണ്ണിൽ കാണും ജനങ്ങളെയെല്ലാ-
മെണ്ണിക്കൊണ്ടു ചതിച്ചു നടക്കും
ഖണ്ഡിച്ചുരചെയ്യുമിവയൊന്നും
വിണ്ണിലൊരുത്തരുമറിയാതില്ല

മുന്നമിവൻതാൻഹേഹയനൃപനോടു
ചെന്നണഞ്ഞൊരുവിധംധർഷണിക്കുട്ടി
ല്പോന്നിഹനമ്മുടെതാതനിരിക്കും
മന്ദിരസീമനിവന്നുപത്തുകൈ
ഒന്നുമറിഞ്ഞിടാത്തൊരുതാതനെ
ബന്ധിപ്പിച്ചഥകൊണ്ടുതിരിച്ചു
മന്നവവരനൊടുസന്നാഹത്തിനു
പിന്നൊത്താരതമമാരംഭിച്ചു
ആയോധനമതിലച്ഛനെമന്നവ-
നായുധപാണിയമർക്കിജയിച്ചാ-
കാരാഗൃഹമതിലാക്കിയവൻബഹു
കാലംതത്രകിടന്നിതുജനകൻ
ബന്ധനമാശുഭവിപ്പിച്ചുപുന-
രന്നുപിതാവിനെമഹിക്കൂടാതെ
അന്നിക്കണ്ടജനങ്ങളതില്ലാ
ഞങ്ങളിനെയച്ഛനനുഭവിച്ചു
അങ്ങിനെയുള്ളൊരുസംഗതിയിനിയുമി-
യുണ്ണിയിരിക്കെവരുന്നതുമല്ല
എന്നാലുംകരുതീടുകവേണ-
മെന്നാലൊന്നുമസാദ്ധ്യവുമല്ല
വാനരവരനായീടുമവന്നുടെ
വാലുപിടിച്ചുടനവനെക്കെട്ടി
കോലാഹലമായാർത്തുവിളിച്ചിഹ
കൊണ്ടുവരാനായ്പോയൊരുതാതൻ
അൻപിനൊടിന്നുഭവാൻചെന്നവിടെ
ബന്ധനമാശുകഴിഞ്ഞോഎന്നും
എന്തൊരുതാമസമങ്ങതിന്നെന്നുമു
ദന്തമതൊക്കെയറിഞ്ഞുവരേണം
ചാലേചെന്നുവരാനായ്വളരെ
കാലവിളംബംവന്നാൽനിന്നെ-
ക്കാലപുരത്തിനയപ്പാനച്ഛൻ
കാലാണൊന്നുംസംശയമില്ല

ഉണ്ണിത്തമ്പുരാനിത്ഥംബന്ധിച്ചുകല്പിച്ചൊരു
ദണ്ഡത്തെക്കേട്ടപ്പൊഴുന്നൻതിണ്ണെന്നുനടകൊ-
(ണ്ടാൻ
പ്രാണഭയംകൊണ്ടവൻകാണിയുംവൈകീടാതെ
പാണികൾവീശിക്കൊണ്ടുപാഞ്ഞുനടക്കുന്നേരം
തെക്കേസമുദ്രത്തിന്റെവക്കത്തങ്ങൊരുദിക്കിൽ
വിക്രമമേറുംബാലിനിത്യംവസിക്കുന്നു
അക്കപിവീരൻതന്നെനോക്കുമ്പോളവനുടെ
പിന്നിലമ്മാറുകണ്ടുതന്നുടെതമ്പുരാനെ
വാലുകൊണ്ടരചന്റെകോലങ്ങളെല്ലാംചുററി
കാലുംകയ്യുമനക്കാൻമേലാതെവലയുന്ന
വീണാധരനുമില്ലകാണാനരികത്തെങ്ങും
ചേണൊന്നുരാവണന്റെനാണക്കേടെന്തുചൊല്ലേണ്ടു
ഊണുമുറക്കമിവകാണിയുമില്ലകഷ്ടം
പ്രാണരക്ഷണമെത്രവേണമെന്നാലുംകിട്ടും
രാവണവർത്തമാനമേവമറിഞ്ഞുകൊണ്ടു
രാവണിതന്റെദൂതൻരാത്രിഞ്ചരൻനടന്നു
ഇന്നുമാറവനുണ്ണിത്തമ്പുരാൻതന്റെതിരു
മുമ്പിലമ്മാറുചെന്നുകുമ്പിട്ടുകൂപ്പിനിന്നാൻ
ദൂതനെക്കണ്ടധികംപ്രീതനാംമേഘനാദൻ
യാതുധാനനോടാശുചോദിച്ചുവൃത്താന്തങ്ങൾ

രാവണനെങ്ങുനിശാചരവീരാ
രാവണനങ്ങുപയോനിധിതീരേ
ആയവിടെപ്പുനരെന്തുവിശേഷം
ആയവിടെബതനല്ലവിശേഷം
ബന്ധനമാശുകഴിഞ്ഞോദൂതാ
ബന്ധനമാശുകഴിഞ്ഞോനാഥാ
എന്തൊരുതാമസമിനിയവിടത്തിൽ
എന്തെന്നേതുമറിഞ്ഞില്ലടിയൻ
അന്തികസീമനിനാരദനുണ്ടോ
അന്തികസീമനിനാരദനില്ലാ
പന്തിയതല്ലെന്നാകിൽകാര്യം
പന്തിയതല്ലെന്നടിയനുമുണ്ടു്
പരമാർത്ഥംനീബോധിച്ചില്ലേ
പരമാർത്ഥംബോധിച്ചേനടിയൻ
എന്നാലായതുകേൾക്കണമിപ്പോ-
ളെന്നാലടിയനുണർത്തിച്ചീടാം
അന്തകതുല്യനതായിട്ടൊരുവന-
ജന്തുവവൻനിജവാലതുകൊണ്ടു
പങ്ക്തിമുഖപ്പെരുമാളെപ്പേർത്തും
ബന്ധിച്ചുംകൊണ്ടംഗമശേഷം
വാരാന്നിധിയുടെതീരേദ്ദൂരെ
പ്പോരാതടിയനുമങ്ങിനെകണ്ടു
പാരംഭീതികലർന്നുമനസ്സി-
ന്നാരലടിയനുമോടിപ്പോന്നു
വട്ടക്കണ്ണുംവലിയൊരുമുഖവും
ഒട്ടുവളഞ്ഞൊരുദംഷ്ട്രാദികളും
ചുട്ടററിടിനപെരിയൊരുമൂക്കും
നിഷ്ഠുരതരമായുള്ളൊരുനോക്കും
പെട്ടെന്നിങ്ങിനെകാണുന്നേരം
വിഷ്ടപവാസികളെല്ലാംഞെട്ടും
ഒട്ടല്ലവനുടെവിക്രമമോർത്താ-
ലൊട്ടേയടിയനുണർത്തിച്ചോളൂ.
ദുഷ്ടനവൻബഹുപുഷ്ടമദൻനിജ-
പൃഷ്ഠംതന്നിൽകെട്ടിമുറുക്കി
പ്പെട്ടുകിടക്കുംനമ്മുടെമൂപ്പരെ
ഒട്ടുമവന്നൊരുകരുണയുമില്ല
കെട്ടുപിണഞ്ഞുകിടന്നാൽവീർപ്പും
മുട്ടുമതിന്നുംസംശയമില്ല
ഒട്ടുദിനങ്ങൾകഴിഞ്ഞാലച്ഛനെ
വിട്ടുഗമിക്കുംപ്രാണനുമുടനെ
വട്ടംപന്തിയതല്ലപിതാവിനു
കോട്ടംവരുവാൻകാലമടുത്തു

നിശിചരഭടനുടെവചനമിദം
നിജഹൃദികരുതിയസമയമതിൽ
ദശമുഖസുതനിദമരുളിഗിരം
ദശദിശിമുഴങ്ങുമാറധികതരം
ശതമഖസുതനുടെചതിവതിലും
ശതഗുണമധികമെൻചതുരതകൾ
സുരപതിപിതൃപതിജലപതിയും

ധനപതിയനവധിജനതതിയും
വിധിയുമംജലനിധിമകൾപതിയും
രതിപതിയെക്കരിച്ചപശുപതിയും
ഇങ്ങിനെയുള്ളവരൊക്കെയുമിന്നാ-
ചെങ്ങാതിക്കസഹായമതെന്നാ-
ലിങ്ങൊരുകൊണ്ടൊരുകോട്ടവുമില്ലവി-
ധങ്ങളിതേതുംകോട്ടവുമില്ല
സംഗതികൂടാതെന്നുടെജനകനു
ഭംഗമതിന്നിടകൂട്ടുകിലവനെ
സംഗരസീമനികൊല്ലുവതിന്നുപ്ര-
സംഗംസംശയമില്ലനമുക്കും
പേടിപെരുത്തുവനങ്ങളിലെല്ലാ-
മോടിച്ചാടിനടക്കുന്നമര
ന്മാടിയവനുടെനേരെകൊണ്ട-
ച്ചാടിപ്പിച്ചതുനാരദനത്രേ
താടിക്കാരൻനമ്മോടിന്നിഹ
മേടിയ്ക്കുംചിലസമ്മാനങ്ങൾ
മോടിപെരുത്തൊരുവീണയുമായി
പ്പാടിപ്പലപലദിക്കുംസ്തുതികൾ
തേടിക്കൊണ്ടുനടക്കുമവനുടെ
താടികരിച്ചുവിടുന്നൊണ്ടുടനെ
ഇത്ഥംപലപലവാക്കുപറഞ്ഞവ-
നത്തരുഷാശരചാപമെടുത്തു
ത്തത്തടസീമനിചെന്നുകരേറി
ചിത്തമദത്തൊടുയാത്രയുമായി
ബദ്ധപ്പെട്ടുമയാസുരനപ്പോ-
ളെത്തിയടുത്തുതടുത്തിതുതെരു-
പൌത്രൻതന്നുടെപാണിപിടിച്ചുനി-
ലത്തെയ്ക്കിങ്ങുപതുക്കെയിറക്കി
ഉണ്ണീസാഹസമരുതരുതെന്നീ-
വണ്ണമൊരോന്നുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
വിണ്ണിലൊരുത്തനുമിന്നു നിനച്ചാൽ
നിന്നൊടുമവനൊട്ടുനിൽക്കുകയില്ല
കേവലമവനൊരുവാനരനെന്നും
രാവണിനീകരുതീടുകവേണ്ടാ
രാവണനവനൊടുപോരിനുപോരാ
ഏവമവൻറെപരാക്രമമെല്ലാം
പണ്ടൊരുനാളസുരവരപുരിയിൽ
കണ്ടുരസിപ്പാനിന്ദ്രൻതന്നുടെ
വണ്ടാർകുഴലികളാംതരുണികളെ
കൊണ്ടൊരുനാടകമാടിപ്പിച്ചു
ആയതമിഴിമാർക്കെല്ലാമൊരുച-
ക്കാമതുകാണ്മാൻകല്പനയില്ലാ
ഞായമതൊക്കെയറിഞ്ഞൊരുകാശ്യപി
ആയതുകാണണമെന്നുമുറച്ചു
മായമിയന്നൊരുമാനിനിതന്നുടെ
കായവുമങ്ങുധരിച്ചുനടന്നാ
ലേഖാലയമതിലങ്ങുകടന്നു
ലേഖസ്ത്രീകടെനടനംകാണ്മാൻ
അരുണൻതരുണീവടിവുചമഞ്ഞാ
വിരുതൻമുന്നിൽകണ്ടുനിന്നാരം

അലർശരശരമേററമരാധിപനുടെ
അലസതയൊന്നുംപറവാൻമേലാ
ചലമിഴിയാളെക്കണ്ടൊരുവലഹര
നലമലമിക്കൂത്തെന്നുവിലക്കി
തരുണീമണിയുടെവടിവുചമഞ്ഞോ-
രരുണനെയരികിൽവിളിച്ചുസുരേന്ദ്രൻ
മഞ്ജുളഭാഷിണിയോടൊരുമിച്ചഥ
കുഞ്ജശരോത്സവനാടകമാടീ
മഞ്ജുളനായൊരുബാലനുമവിടെ
സഞ്ജാതനതായ്തീർന്നതമാനീം
കല്യനതായകുമാരനെയിന്ദ്രന-
ഹല്യയ്ക്കായിക്കൊണ്ടുകൊടുത്തു
ഗൌതമമുനിയുടെപത്നിയുമവനെ
കൌതുകമോടുവളർത്തുംകാലം
ഗൌതമനൊരുനാളങ്ങവനെനിജ
ചേതസികോപംപൂണ്ടുശപിച്ചു
മുനിയുടെശാപംകാരണമവനൊരു
വനമൃഗമായിത്തീർന്നിതുബാലീ
കിഷ്കിന്ധാപുരിതന്നിലനേകം
മുഷ്കരനൊരുമർക്കടവരനതി
ലൊക്കസ്സുംയജമാനനതായി
ശക്രസുതൻമരുവീടുംകാലം
വിക്രമമേറുംനമ്മുടെനന്ദന-
നാക്രമശീലനതാകിയദുന്ദുഭി
ദിക്കുകളൊക്കെജയിച്ചുനടന്നൊരു
ധിക്കാരങ്ങളടക്കരുതാഞ്ഞവ-
നക്കപിവരനെച്ചെന്നുവിളിച്ചാ
നുക്കേറുന്നൊരുമാനവവീരൻ
മർക്കടവരനവനുൽക്കടകോപാൽ
വെക്കമെടുത്തങ്ങവനുടലമ്പൊടു
ഞെക്കിക്കൊന്നുകളഞ്ഞതിവീരൻ
വെക്കംപൊലിതിരിച്ചുനടന്നു
ശക്രസുതൻറെപരാക്രമമെല്ലാം
ഓർക്കുന്നേരംവേർക്കുംദേഹം
വിണ്ണവർപണ്ടമൃതത്തിനുവാരിധി-
ച്ചുണ്ണവ്യമഥനംചെയ്യാനായി
പ്പൊണ്ണൻവാസുകിപാശമതായി
തിണ്ണംരണ്ടുവശത്തുംനിന്നാ
മന്ദരപർവ്വതമെന്നതുകൊണ്ടൊരു
മത്തുംതീർത്തുപിടിച്ചുവലിപ്പാൻ
അങ്ങൊരുതലയതുദൈത്യന്മാരും
ഇങ്ങൊരുതലയതുമർത്ത്യന്മാരും
രണ്ടുവശാന്നങ്ങുപിടിച്ചുവലി-
ച്ചുടനങ്ങുവലിച്ചുവലിച്ചവ-
രിണ്ടൽമുഴുത്തപരെല്ലാംപരിചൊടു
കുണ്ഠിതഹൃദയന്മാരായ്നിന്നു
കുണ്ഠരബലനാകിയബാലീ
രണ്ടുകരംകൊണ്ടങ്ങുപിടിച്ചൊരു
രണ്ടുവലിച്ചുതിരിച്ചവനമ്പൊടു
കണ്ടതതിന്നിഹനിന്നൊരുസമയേ
പമ്പരമെന്നാകണ്ടക്കപർവ്വത-

മന്ദ്രോടങ്ങുതിരിഞ്ഞുതിരിച്ചിലെം–
രമ്പതുനാഴികനേരംനിന്നു
അംഭസ്സൊന്നുകലങ്ങിമറിഞ്ഞുട–
നംഭോനിധിതടമങ്ങുകവിഞ്ഞു
ജംഭാരാതിപ്രഭൃതികളായതു
സംഭാവനവുംചെയ്തുതെളിഞ്ഞു
അടിയിലടിഞ്ഞുകിടന്നവരെല്ലാ–
മുടനുടനങ്ങിനെവന്നിഹപൊങ്ങി
തടിയൻവൃക്ഷശമിസ്സൂരഞ്ഞിട്ട–
ക്കടകോൽമുഹുരപിനിന്നുതിരിഞ്ഞു
പാശമതാകിനവാസുകിവലിയൊരു
കീശൻതന്നുടെകരമർദ്ദനമതി–
ലാശുതളർന്നുമലർന്നവനങ്ങൊരു
കാശിനുകൊള്ളരുതാതചമഞ്ഞു
ഘോരവിഷത്തെച്ഛർദ്ദിച്ചുബഹു
ഘോരയുമതിനൊടുകൂടിത്തന്നെ
നാരായണനുംപരമേശ്വരനും
നാന്മുഖനുംനിജനാനാജനവും
വാനരവരനുടെവിരുതുകൾകണ്ടുട–
നാനന്ദിച്ചുരസിച്ചുനിതാന്തം
ദുഗ്ദ്ധാംഭോധിയിൽനിന്നുജനിച്ചൊരു
മുഗ്ദ്ധാപാംഗിരമാകിയതാരയെ
ദുഗ്ദ്ധാംഭോധിശയൻമടിയാതെ
വിദഗ്ദ്ധൻബാലിക്കങ്ങുകൊടുത്തു
അത്രമഹാബലനാകിയബാലിയെ–
ത്ത്രജവാനാചെന്നൊററീടൊല്ലാ
ശത്രുതയെല്ലാംനികലഹോമശ
വക്ത്രൻതന്നിലതല്ലറിയേണം
വൃത്രാന്തകനൊബന്ധിച്ചൊരുപക
ഏത്രയുമുണ്ടവരുള്ളിലിടാനിം
പൌത്രനിനക്കിന്നിവനൊടെതിർപ്പാൻ
മാത്രംശക്തിയുമുളവായില്ല
വിണ്ണവവരനെജയിക്കകൊണ്ടാ–
പ്പൊണ്ണൻകണ്ണിനനിന്നെക്കണ്ടാൽ
ഖണ്ഡധരൻറെപുരത്തിലയയ്ക്കും
നിർണ്ണയമതിനൊരുസംശയമില്ല
ഉണ്ണീനീയിന്നെന്തിനുപെഴുതേ
ഖണ്ഡിപ്പതിനുതുനിഞ്ഞിടുന്നു
കണ്ണില്ലാത്തൊരുപൊണ്ണൻകാഴ്ചകൾ
കാണാനിച്ഛിക്കുന്നതുപോലെ
കതിപയദിവസംചെല്ലുന്നേരം
മതിയിലൊരാർദ്രതബാലിക്കുണ്ടാം
അതിനിടയിൽചിലഗോഷ്ഠിതുടന്നാ–
ലപജയമുണ്ടതുമോർത്തീടേണം
ശിതിഗളസേവകനാംതവജനകനു–
മതുവരെയുംപുനരവിടെത്തന്നെ
പതിവുപിണങ്ങിക്കിടന്നീടട്ടെ
ഗതികേടിനുപുനരെന്തിഹചെയ്യാം
ഇങ്ങിനെപലപലയുക്തികൾകൊണ്ടു
തുടങ്ങിയയത്രയുമവിടെമുടക്കി
അങ്ങുമയൻതനകൊണ്ടൊരുശേഷമ–
ടങ്ങിയിരുന്നാൻരാവണിതാനും

അക്കാലംകിഷ്കിന്ധയിൽമുഷ്കരന്മാരായുള്ള
മർക്കടന്മാർപലരുൾക്കടരവത്തോടെ
ശക്രസുതനാംബാലിമർക്കടാധിപൻപോയ
തക്കത്തിലവരൊക്കെത്തക്കെയിരുന്നുംകൊണ്ടു
കുട്ടിക്കുരങ്ങുകടെക്കൂട്ടത്തെവിളിച്ചിട്ടു
ചാട്ടംപഠിപ്പിക്കുന്നുഓട്ടംപഠിപ്പിക്കുന്നു
ചാട്ടത്തിൽപിഴച്ചെന്നാൽക്കൂട്ടത്തിലാരുംപിന്നെ
കൂട്ടുകയില്ലവനെനാട്ടാടെയറിഞ്ഞാലും
പെട്ടെന്നീജാതികൾക്കുചട്ടങ്ങളേവമല്ലോ
കുട്ടികളാകുംനിങ്ങൾകേട്ടുകൊള്ളുവിനെല്ലാം
ചട്ടറാളാവംപലകാട്ടേണംചല്ലിളിച്ചു
കൂട്ടേണംകടിചിലചേട്ടക്കൂട്ടങ്ങളേയും
വേട്ടയ്ക്കുവരുംചിലപട്ടികളുമായ്പല
രാട്ടിയടുക്കുന്നേരംകാട്ടിടെയൊളിക്കേണം
വാട്ടമകന്നുമരക്കൂട്ടത്തിൽചാടുന്നേരം
പൊട്ടിച്ചാടിയാലൊരുകോട്ടംഭവിക്കരുത്
ഇങ്ങനെപലപലസംഗതിയുള്ളതെല്ലാം
നിങ്ങളറിഞ്ഞുനല്ലഭംഗിയിൽപഠിക്കേണം
വൃദ്ധകുരങ്ങന്മാരിത്ഥംകുട്ടികൾക്കേറെ
ബുദ്ധിപറഞ്ഞുസഭാമദ്ധ്യേവസിക്കുന്നേരം

ചൊല്ലേണ്ടുന്നൊരുബാലിയുമത്തുനാൾ
തർപ്പണമങ്ങുകഴിച്ചുപതുക്കെ
കിഷ്കിന്ധാപുരിഗോപുരസീമനി
പുക്കനേങ്ങുകടന്നൊരുസമയേ
ചൊൽക്കൊള്ളുന്നൊരുമർക്കടവരരുട–
തിക്കംമുഴുക്കുംധിക്കാരങ്ങളു–
മൊക്കെയൊഴിച്ചുതെരിക്കുന്നവരവർ
മിക്കിയപാറിവസിച്ചുതുടങ്ങി
ദിക്കുകളൊക്കെജയിക്കുംവിക്രമി
ശക്രസുതൻദശവക്ത്രനെവാലിൽ
ഞെക്കിക്കൊണ്ടുടനക്കപിവീരരി–
രിക്കുംസഭയിൽചെന്നുകടന്നു
ഖേദാനന്ദംപൂണ്ടവരപ്പോ–
ളുത്ഥാനംചെയ്താശുവണങ്ങി
ഉദ്ധതബലനാംബാലിവസിച്ചാൻ
മദ്ധ്യേസഭമൊരുമണിപീഠത്തിൽ
പുച്ഛേശചരനെപ്പോഴുംതന്നിൽ
രാക്ഷസരാജൻതന്നെക്കണ്ടതി
രൂക്ഷന്മാരായീട്ടന്നൊരുപിം–
ഗാക്ഷന്മാരവർതമ്മിലുരത്തു
ഗോഷ്ഠികളെമൃതാക്കരങ്ങച്ഛന്റെ
കാല്ക്കിടയിൽപുനരെന്തൊരുവസ്തു
മർക്കടവരരേകാണാവിന്നുപുന–
രക്കലിനുകിടച്ചതുപോലും
അംഭോനിധിയുടെനടുവിൽപലപല
ഗംഭീരന്മാരുണ്ടൊരുകൂട്ടം
വമ്പിച്ചീടിനവായുപൊളിച്ചുട–
നംഭസ്സിങ്കൽപാഞ്ഞുനടക്കും
അങ്ങിനെയുള്ളൊരുജലജന്തുക്കളി–
ലങ്ങൊരുവൻപുനരിവനെന്നറിക

ഭംഗികലന്നൊരുതല്പ്പണസമയേ
ലാംഗ്ഗൂലത്തിനുവന്നുകടിച്ചു
ചെണ്ടാതികളേവരുമിനിവന്നുമു-
ഖങ്ങളുനകംകാൺമാനുണ്ടു
നിങ്ങളുമതുമറിഞ്ഞിടാതെ
പറഞ്ഞിടരുതേപൊളിവചനങ്ങൾ
സിന്ധുവിലുള്ളൊരുജന്തുവതല്ലിവ-
നെന്തിനുപഴതേ ചിന്തിക്കുന്നു
സിന്ധുരഗമനാംനമ്മുടെബാലി
യ്യുത്തംചെയ്‌വാനുള്ളൊരുബന്ധം
വ്യാധിവിശേഷമതെന്നുമനസ്സിൽ
ബോധിച്ചീടുകനിങ്ങളിദാനീം
സാധുജനത്തെബ്ബാധിച്ചീടും
വ്യാധിയിതഖിലവിരോധിയതല്ലേ
ചത്തുമുഖങ്ങളുമെല്ലാരുചരുവിതു
വിത്തുമനന്തിതുലാംഗ്ഗൂലാഗ്രേ
തീത്തുരചെയ്യുമതിന്നിപ്പുരുവിനു
പത്തിനുപത്തുകണ്ണുംപുനരുണ്ടു
ഉത്തമചിലതുപറഞ്ഞിതൊരുത്തൻ
രാവണനിവനെന്നാപരനൊരുത്തൻ
കേവലമിങ്ങനെകപികടെഘോഷമയേ
ഭാവംപലതായങ്ങുസമയേ
കുട്ടികളായകുരങ്ങന്മാർപലർ
കൂട്ടംകൂടിയടുത്തുചതുക്കെ
നിഷ്ഠുരതേനാംബാലിവസിക്കും
പുഷ്ടിപെരുത്തൊരുവിഷ്ടരമതിനുടെ
പൃഷ്ഠേചെന്നുമറഞ്ഞഥനിന്നൊരു
കൂട്ടംഗോഷ്ഠികളങ്ങുതുടങ്ങി
പൊട്ടനായതുകണ്ടുമഹാസ്യമു-
മെട്ടങ്ങളുമാട്ടുതുടങ്ങി
പല്ലുമിളിച്ചുംതല്ലുകടിച്ചും
പുല്ലുവലിച്ചുമുഖങ്ങളിലിട്ടും
കൊല്ലുവനെന്നൊരുചൊല്ലുമിടയ്ക്കിടെ
നല്ലൊരുവടിയാൽതല്ലുകൊടുത്തും
കില്ലുകളങ്ങൊരുകല്ലുവലിച്ചുട-
നെല്ലുകളൊടിയുംമാറുടനിട്ടും
എല്ലാമിന്നിഹചൊല്ലാനരുത-
ബ്‌ഭല്ലുകരുടെവല്ലായ്മകളും
ചിലചിനകാരല്ലകരങ്ങ-
ച്ചിലചാനങ്ങളുമെന്നറിയേണം
നല്ലൊരുബലവന്മാരോടും
ചെല്ലാനേതുംകുസലുമില്ലാ
ധിക്കാരികളവരുക്കേറുന്നുദശ-
ഗ്രീവന്റെസമീപെചെന്ന-
ങ്ങിക്കിളികുത്തിലെടുത്തവനുടെ
മൂക്കിലുമങ്ങുകടത്തീടുന്നു
നിഷ്കണ്ടകരവരുടെമുഷ്കുകൾകൊണ്ടുപൊ-
റുക്കരുതാഞ്ഞൊരരക്കൻരാവണനാ-
ക്കാലംബാലനൊക്കാരുംപുന-
രുക്കില്ലാതെവലഞ്ഞുചമഞ്ഞു
ഉപ്പുജലത്തിൽനനച്ചൊരുവേത്ര

യല്പവുമങ്ങുപൊറുക്കരുതാഞ്ഞു
ചൊല്ലൊഞ്ഞുംമലകൾകാപ്പുരുമം-
ഉപ്പോളുച്ചകരച്ചിൽതുടങ്ങി
രാവണമുറവിളികേട്ടൊരുനേരം
ഭാവമതൊന്നുപകന്നുകപീന്ദ്രൻ
രാവണബന്ധമഴിച്ചുകളഞ്ഞുട-
നേവംപുനരവനോടുരചെയ്തു
എത്രയുമുത്തമനാംമമജനകൻ
സുത്രാമാവാമമേഹാതത
യുദ്ധംതന്നിലമത്രജയിച്ചസ-
മർത്ഥൻതന്റെഹിതാവോനീഷ്ടിഹ
കൈലാസാചലമന്പോടിളക്കി
കയ്യിലെടുത്തൊരുവീരനതോനീ!
എട്ടുദിഗന്തരപാലന്മാരും
വിഷ്ടപവാസികളൊക്കെയുമിന്നതി
ധൃഷ്ടതയുള്ളഭവാനുടെശൌര്യം
കേട്ടാൽഞെട്ടുമതെന്നുംകേട്ടു
തുംഗപരാക്രമനായഭവാനീ
പിംഗാക്ഷനതാമെന്നുടെപൃഷ്ഠേ
ലാംഗ്ഗൂലത്തിലകപ്പെട്ടവാനൊരു
സംഗതിയെന്തെന്നുരചെയ്താലും
എന്തുമനസിവിഷാദംവേണ്ട
ഭംഗംവരികയുമില്ലഭവാനും
എത്രദിനങ്ങൾകഴിഞ്ഞൂനീപുന-
രത്രഗമിച്ചിട്ടെന്നുടെപൃഷ്ഠേ
എത്രമഹാകഷ്ടംഞാനിന്നുടെ
വാർത്തകൾമുന്നറിഞ്ഞില്ലല്ലോ
ശത്രുതയൊന്നുംകരുതരുതയിദശ-
വക്ത്രഭവാന്റെമനസ്സിലിദാനീം
മന്ത്രിജനവരനായനിനക്കിതു
മന്ത്രംവരുവാനെന്തൊരുമൂലം?
ഇത്ഥംബാലിപറഞ്ഞതുകേട്ടതി
ശുദ്ധൻരാവണനെത്രവിനീതൻ
ബുദ്ധിക്ഷയവുംപൂണ്ടുപതുക്കെനി-
ബദ്ധാഞ്ജലിയായ്നിന്നുരചെയ്തു.

വാനരകുലവീരാവാനരേശ്വരസൂനോ!
ദീനനാമെന്നൊടുഭവാൻമാനിച്ചയച്ചീടേണം
ഏതുമോഗ്രഹിയാതെഞാൻചെയ്തോരപരാധങ്ങൾ
ചേതസിനിനയ്ക്കൊല്ലചേതോഹരാകൃതേ
സാധുവായുള്ളഞാനസാധുവാംനാരദന്റെ
സാരപ്രയോഗംകൊണ്ടുപാരമതെപോന്നുവന്നു
ധീരനാംകുന്നഭവാനാരെന്നറിഞ്ഞിടാതെ
ചാരത്തടുത്തുവന്നനേരത്തേവംപിണഞ്ഞു
കാലത്തുച്ചയ്ക്കുംസായങ്കാലത്തുംമുടങ്ങാതെ
നാലുസമുദ്രങ്ങളുംപോയലതപ്പിപ്പാനായ്
ബാലിയാകുന്നഭവാൻചാലനടക്കുന്നേരം
വാലേൽകിടന്നുഞാനുംഹേലാലംകളിച്ചുന്നു
തുച്ഛമനാതികൻഞാനങ്ങുപ്പുവെള്ളത്തിൽചാടു
മച്ചൂരത്തെതിലൊന്നുമല്പംബോധിക്കമില്ലാ
അപ്പോൾദേഹത്തിൽവന്നുകപ്പുംജലജന്തുക-
ളപ്രാണസങ്കടങ്ങളിപ്പോളാരറിയുന്നു

ആറുകളെല്ലാംമാറിമാറികുടിച്ചുകൊണ്ട-
ങ്ങൊരുവത്സരമല്ലാമേറിയനാളിങ്ങനെ
ചോറുചെല്ലുന്നാളിക്കിൽചോറുചൊന്നടിക്കയും
നാറുന്നജന്തുക്കളുമേലേറിക്രീഡിക്കയും
ഏറക്കാട്ടത്തിലപാറമേൽതട്ടിതല
കീറിപ്പൊളിഞ്ഞുപാരംനീറുന്നനേരത്തുപ്പു-
വെള്ളത്തിൽതട്ടിത്തിരതള്ളിത്തെറ്റുന്നനേര-
ത്തുള്ളലേറ്റകങ്ങളെല്ലാമുള്ളത്തിൽകാണാറാകും
കള്ളംപറകയല്ലെൻ്റുള്ളംതകർന്നിടുന്നു
വെള്ളംകുടിച്ചുപാരംപള്ളയുംവലുതായി
ഗളത്തിലങ്ങുകെട്ടുംതാളത്തിൽതുള്ളിക്കൊണ്ടി-
ത്രനാളുഞാൻകഴിച്ചതിന്നാളല്ലാചൊല്ലുവാനും
അത്രവന്നതെല്ലാമബദ്ധംപിന്നെഞ്ഞുമമ
ബുദ്ധിമോശത്താൽവന്നതത്രയുംക്ഷമിക്കണം
ഈവണ്ണംരാവണന്റെതാപവാർത്തികൾകേട്ടു
ബാലിയാംവാനരേന്ദ്രൻചാലവേയുരചെയ്തു

കേൾക്കസഖേദശങ്കാ!ഭവാനുടെ
ധിക്കാരങ്ങൾകുറച്ചീടേണം
ശക്രാദികളെപ്പട്ടവക്കരണത്തിനു
പോരായ്കയുള്ളതുഭവാനിനിമേലാൽ
ചൊൽക്കൊള്ളുന്നൊരുനിന്നുടെവാക്കുകൾ
കാര്യമുള്ളതുമുണ്ടഹമധുനാ
പൊയ്യുള്ളകനിന്നുടെഭവനേ
നോക്കിനടക്കണമൊക്കയുമിനിമേൽ
കാലംദേശാവസ്ഥകൾമൂന്നിവ
കാലേതന്നെയറിഞ്ഞീടേണം
ബാലകവൃദ്ധന്മാരുമതിന്നൊരു
പോലെയതിന്നൊരുഭേദവുമില്ല
മൂലോകങ്ങളിലുള്ളജനങ്ങടെ
ശീലഗുണങ്ങളറിഞ്ഞീടേണം
നല്ലജനങ്ങടെനടുവിൽചെന്നാൽ
നാനാവിധമൂക്കാട്ടരുതവിടെ
കാര്യാകാര്യവിവേകംവേണം
മര്യാദകളുടെയറിവുംവേണം
ശൌര്യംവേണംചതുരതവേണം
വീര്യംവേണംവിബുധതവേണം
അല്പാത്തുള്ളജനങ്ങൾക്കെല്ലാം
ദുഷ്പാത്തുള്ളതുവന്നുഭവിക്കും
കല്യനതാംനിന്നോടിവരാരും
തുല്യന്മാരല്ലെന്നതുനിയതം
സുന്ദരീമണിയാംകന്നൊരുകൈകസി
നന്ദന!നമ്മുടെമനതാരിങ്കൽ
സന്ദേഹംപുനരൊന്നുണ്ടായതു
നിന്നോടിന്നിഹചോദിക്കുന്നു
അംബരവാസികന്മാരൊട്ടുരച്ചു
ഗുണഗണദോഷമറിഞ്ഞീടാവൂ
വനമൃഗപുരന്ദരനാമെന്നപ്പോഴു
അതലേനോപാസമസഹ്യതയാമോ
കണ്ണാൽകണ്ടവയെല്ലാംകൊണ്ടിഹ
ഖണ്ഡിച്ചിങ്ങുചെല്ലുന്നാറില്ലും
കുന്നൻപഴവുംതൈതരംചോറും
വെണ്ണയുമീവകയന്നങ്ങളിലെ
വിണ്ണവവരരുടെമകനാമിന്നി
ഉണ്ണിയിനിക്കഭിലാഷമതൊള്ള
പിന്നെപ്പിന്നിലിരിപ്പാനെന്തൊരു
ബന്ധംബന്ധാരികമിതാവേ?
മർക്കടജാതികളിന്നനിനച്ചാൽ
ദുർല്ലഭജാതികളൊക്കത്തന്നെ
മർക്കടകാലിപ്രഹരംകൊണ്ടവ
രുൾക്കടഗർവ്വമടക്കീടുന്നു
പുൽക്കടപോലെയവർക്കുസമസ്തവു-
മക്കടുകോപികളിക്കൂട്ടങ്ങടെ
ഉൽക്കർഷങ്ങളതെല്ലാമിന്നി
ചൊൽക്കൊള്ളുന്നൊരുവാലിനതത്രേ
ഇങ്ങനെയുള്ളപ്ലവംഗമപുംഗവ
ലാംഗൂലത്തിലണഞ്ഞുകിടപ്പാൻ
സംഗതിവന്നതുകൊണ്ടുഭവാനൊരു
ഭംഗികേടുഭവിക്കയുമില്ല
ബാലിയതാംനമ്മോടുനിനക്കിഹ
തോലിപിണഞ്ഞതുകൊണ്ടുമനസ്സിനു
മാലിന്യംകരുതീടുകവേണ്ടസു
മാലീനിശാചരപുത്രീതനയാ

വാസവാത്മജപരിഹാസവാക്കുകളേവ
മാസകലംകേട്ടുകൊണ്ടാസഭാമദ്ധ്യത്തിങ്കൽ
ഹാസലാഘവംപൂണ്ടങ്ങാസിക്കുംകപികളെ
ത്രാസഭാവേനനിജനാസയുംവായുംപൊത്തി
ലജ്ജിച്ചുപണ്ടു്കതികസ്സാന്മർജ്ജിച്ചുകണ്ണുനീരാൽ
വർജ്ജിച്ചുവൈരമെല്ലാംനിർജ്ജരാരിപ്രവീരൻ
ശക്രസുതനാകുന്നമർക്കടാധിപൻമുമ്പിൽ
വക്രതമായിനിജവക്ത്രവുംതാഴ്ത്തി
(ചൊന്നാൻ

ബാലിമഹാബലശാലിഭവാനൊടു
തോലിപിണഞ്ഞതിനാലിഹചെറു-
മലൌകികമില്ലസുശീലഭവാനാരു
വേലമിനിയിക്കനുകൂലംവേണം
കാലാരാതിവസിച്ചരുളുന്നൊരു
കൈലാസത്തെയിളക്കിയനമ്മുടെ
ശീലമതൊക്കെയറിഞ്ഞഭവാനുടെ
കാലുപിടിച്ചുപറഞ്ഞേക്കാംഞാൻ
ബാലതകൊണ്ടീനാനാവിധമിനി
മേലാലൊന്നുംവെളികയുമില്ലാ
നാളെയൊരിക്കലിതിന്നഘമൊന്നിഹ
മാളല്ലായതുകൊണ്ടുഭവാനും
കേൾപ്പില്ലാതെതുടങ്ങീടരുതൊരു
നാളുംചിലതിനിഎന്നുടെനേരേ
എന്നതിനിന്നൊരുസഖ്യംതങ്ങളി-
ലന്യോന്യംകരണീയമിദാനീം
എന്നൊരപേക്ഷയിനിക്കുണ്ടായതി
നിന്നുഭവാനൊരുകൃപയരുളേണം
രാക്ഷസരാജനപേക്ഷിച്ചതുകേ
ട്ടക്ഷണമൃക്ഷേശചരനാംബാലി
രക്ഷോവരനോടുപാണിപിടിച്ചുതി

ദക്ഷൻതൽക്ഷണമിദമുരചെയ്തു
അക്ഷയവീരനതായഭവൽപ്രതി
പക്ഷംതോന്നീഹനിഷ്ഫലമില്ലതു
ശിക്ഷയൊടങ്ങുധരിക്കമനസ്സിലെ
വിക്ഷേപണമതുവേണ്ടാതതെല്ലാം
ആക്ഷേപാദികളുംഭേദിയപ-
രാക്ഷംതോന്നീഹചെയ്കയുമില്ല
അക്ഷപിതാവേണ്ടാമരചെയ്തതു
സൂക്ഷ്മമതെന്നുധരിച്ചാലുംനീ
ഇങ്ങിനെവാനരപുംഗവനാശര
പുംഗവനോടഥസമയംചെയ്തു
അങ്ങുദശാനനപോകട്ടവാനിനി
യങ്ങു പുരത്തിന്നമാന്തിയാതെ
വൃത്രാരാതിതനൂജൻകപികല
ഗോത്രമതിന്നുശിരോമണിതാം
രാത്രിഞ്ചരവരനാംരാവണനെ
യാത്രയയച്ചുജഗത്ത്രയവീരൻ
മിത്രാത്മജനാമവരജനോടും
മിത്രകളത്രസുതന്മാരോടും
കീർത്തിപെരുത്തൊരുതന്നുടെപുരിയതി-
ലെത്രയുമാനന്ദിച്ചുവസിച്ചു.

ബാലിവിജയം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

---

൨൦. കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയം.

അക്കാലങ്ങളിലതിഭുജവിക്രമ
ധിക്കൃതശക്രപരാക്രമനാകിയ
നക്തഞ്ചരപതിരാവണനെന്നൊരു
ശക്തൻവന്നുപിറന്നധരായാം;
പത്തുമുഖങ്ങളുമിരുപതുകൈകളു-
മത്യുന്നതഗിരിസന്നിഭമാകിയ
ഗാത്രവുമതിഭീഷണമിരുപതു
നേത്രവുമുൾക്കടദംഷ്ട്രാനികരം
എത്രഭയങ്കരമാകൃതികണ്ടാൽ
മിത്രതനൂജനുമാശുഭയപ്പെട്ടു
അത്രമഹാബലനാകിയ ദശമുഖ
നത്താൽ വെടിഞ്ഞു തപം ചെയ്തുടനേ
പങ്കജഭവനൊടുവരവുംവാങ്ങി
കിങ്കരസംഘസമേതംവീരനൊടു
ലങ്കാനഗരമടക്കിവസിച്ചഥ
ശങ്കാരഹിതംധനപതിതന്നുടെ
ഉങ്കാരത്തെയടക്കിജയിച്ചാ-
ഹങ്കാരങ്ങൾനിലയ്ക്കുംഞാൻപോ
ശങ്കരഭഗവാൻവാണരുളുന്ന
ത്തുംഗമതാകിയകൈലാസത്തെ
ക്കത്തിയെടുത്തുകരങ്ങളിലാക്കി
സത്വരമമ്മാനക്കളിയാടി
പത്തിരുപതുതവണകളിയെറിഞ്ഞും
ശങ്കാവിഹീനതകരങ്ങളിലേറ്റും
മുപ്പുരവൈരിക്കതുകൊണ്ടവനൊടെള്ളു
ലപ്രിയമുണ്ടായില്ലവിശേഷി
ച്ചുജ്ജ്വലതരമായൊരുവാളുംനൽകി
ക്കിപ്രാനുഗ്രഹമേകിയയച്ചു
പുഷ്പകമായവിമാനവുമേറി
പുഷ്പശരാരിയെവന്ദിച്ചുടനെ
ഭൂതലവുംപാതാളംസ്വർഗ്ഗം
വീതഭയേനജയിച്ചുദശാസ്യൻ
സമരാങ്കണമതിലമരാധിപനുടെ
സമരാടോപവുമാശുശമിപ്പി-
ച്ചമരാംഗനമാരെക്കൊണ്ടഥവെൺ-
ചാമരവ്യജനംവീശിപ്പിച്ചു
നന്ദനവിപിനേകല്പദ്രുമപാരി-
ചന്ദനമന്ദാരാദിമരങ്ങടെ
വൃന്ദമശേഷംപിഴുതുപതുക്കെ
സ്യന്ദനമേറിക്കൊണ്ടുതിരിച്ചഥ
കുന്ദേതരഭുജവിക്രമനാംദശ
കന്ധരൻതന്നുടെലങ്കാനഗരേ
കൊണ്ടിഹവന്നാരാമോദ്യാനങ്ങളു
മുണ്ടാക്കിപ്പുനരത്രവസിച്ചു
ശാരദനീരദസന്നിഭനാകിയ
നാരദമാമുനിവീണയുമായി
ചാരുതരാനിധികലഹപ്രീതിവി
ശാരദനാകിയഭഗവാനൊരുനാൾ
ധീരനതാകിയനക്തഞ്ചരപതി
വീരനിരിക്കുംമണിമാളികമേൽ
പാരമയൻ [illegible] ടിങ്ങനെ
പരമാത്മാവൊടെഴുന്നള്ളിതദാനീം
ഉന്നതനാകിയരാവണനപ്പോ
ളുത്ഥാനംചെയ്തുവണങ്ങി
ഭക്തിപുരസ്സരമർഘ്യാദികൾകൊ
ണ്ടത്യാദരമാരാധനചെയ്തു

ഭദ്രാസനവുംനൽകിയിരുത്തി
ഭദ്രതരംകുശലപ്രശ്നാദികൾ
സമുദാചാരംചെയ്തുപതുക്കെ
സംസൽക്കരണവുമാശുകഴിച്ചു
"കമലാസനസുതനാകിയമുനിവര
വിമലഗുണാലയനാരദഭഗവാൻ
ഭവദാഗമനംകൊണ്ടുമദീയം
ഭവനംപാവനമാക്കിവിശേഷാൽ
ഭുവനംമൂന്നിലുമുള്ളജനാനാ-
മവനംചെയ്യുംനിന്തിരുവടിയെ
ക്കണ്ടതുകൊണ്ടിഹകളിയല്ലേമമ-
കണ്ടമമമനസിമഹാസന്തോഷം
കണ്ടിതസുകൃതന്മാക്കമവാനെ
ക്കണ്ടുരസിപ്പാനെളുതല്ലേതും
നമ്മുടെവിക്രമമല്പമിതല്ലോ
രഹമ്മതിഞാൻപറകല്ലമുനീന്ദ്ര!
നമ്മെക്കൊണ്ടുജഗത്ത്രയവാസികൾ
ചെമ്മെകിമപിപറഞ്ഞീടുന്നു
ധാർമ്മികരാകിയനിങ്ങൾക്കെന്തിഹ
ധാരണയില്ലയുബോധിച്ചാലും
ത്രിഭുവനവാസികളെല്ലാംനമ്മുടെ
വിഭുതതകൊണ്ടുപുകഴ്ത്തുന്നില്ലേ
"സുഭഗൻദശമുഖ"നെന്നൊരുനാണയ-
മഹഹോ!ദിശിദിശികേൾക്കുന്നില്ലേ
മന്നിലിരിക്കുംമാനിനിമാർപുന-
രെന്നെക്കൊണ്ടുപുകഴ്ത്തുന്നില്ലേ?
എന്നെക്കാണാഞ്ഞംഗനമാരഥ
ഖിന്നതപൂണ്ടുവസിക്കുന്നില്ലേ?
നമ്മുടെഗുണമിതുമറെറാരുകൂട്ട-
ക്കാർക്കലഭിപ്പാനതിവൈഷമ്യം
ഉള്ളിലസൂയനിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞഥ
തുള്ളിനടക്കുംകുസൃതിക്കാരു
കൊള്ളരുതാതെനുദൂഷിക്കുന്നതുകൊ-
ണ്ടെള്ളോളംഭയമില്ലനമുക്കു
ള്ളതുപറഞ്ഞുഫലിപ്പിക്കയുമ-
ല്ലുള്ളതുതന്നെകഥിച്ചീടുന്നേൻ
തീർത്തുരചെയ്യാമിന്നിഹനമ്മോട്
നേർത്തുവരുന്നവരൊക്കെമടങ്ങും
ധൂർത്തുകൾനമ്മോടുകൂടുകയില്ലെ-
ന്നോർത്തുമഹേന്ദ്രനടങ്ങിപ്പാർത്തു
ജംഭാന്തകനുടെകുംഭിപ്രവരൻ
കൊമ്പുകൾനാലുമുയർത്തിക്കൊണ്ടഥ
തുമ്പിക്കരമതിൽമുസലവുമേന്തി
ജൃംഭിച്ചാശുവരുന്നേരംഞാൻ
മുമ്പിൽച്ചെന്നഥകൊമ്പുപിടിച്ചുത-
രിമ്പുവിടാതെകരിമ്പുകണക്കെ
കൊമ്പുകൾനാലുമൊരമ്പതുഖണ്ഡി-
ച്ചൻപൊടുകുംഭമിടിച്ചുപിളർന്നു
ഇമ്പമകന്നതികമ്പമിയന്നട-
നമ്പർകുലങ്ങളിൽമുമ്പനതാകിയ
വമ്പൻമണ്ടിനിലിമ്പപുരത്തി

നകംപൂകാനതിസംഭ്രമസരസൻ
കുംഭമുലച്ചികളാകിയസുരകല
ശംഭളിമാരെവിളിച്ചുവരുത്തി
സംഭോഗാദിസുഖത്തെലഭിച്ചിതു
സരസംഞാനതുബോധിച്ചാലും
വെള്ളിക്കുന്നുപറിച്ചുകരത്തിൽ
തുള്ളിക്കുന്നൊരുനേരമതിന്മേൽ
പള്ളിയുറങ്ങുംപരമേശനുടെ
പുള്ളിമൃഗാക്ഷിമൃഡാനീദേവി-
ക്കുള്ളിലിരിക്കുംകലഹംതീർപ്പാ-
നുള്ളൊരുസംഗതിവന്നതുമൂലം
കൊള്ളാമിവനുടെതൊഴിലെന്നൊരുതിരു
വുള്ളംഭഗവാനെങ്കലുറച്ചു;
ശക്രനുമഗ്നിയുമന്തകവീരന-
രക്കൻവരുണൻവായുധനേശൻ
മുക്കണ്ണരുമിവരെട്ടുവസുക്കളു-
മൊക്കെക്കപ്പമെനിക്കുതരുന്നു;
സർവ്വസുരാംഗനമാരിൽമികച്ചൊരു
ഉർവ്വശിമേനകരംഭതിലോത്തമ
നിത്യവുമിവർവന്നെന്നുടെലക്കയി-
ലച്ചികളായവർവേലയെടുപ്പാൻ
നമ്മുടെഭവനംതൂക്കുതളിക്കപ
ടിക്കെട്ടുകപ്പടിപ്പുരമെഴുകുക
മണ്ഡോദരിയുടെതലമുടിയിൽപ്പൂ
ന്നെണ്ണകളൊക്കത്തേപ്പിപ്പാനും
താലിയുമിഞ്ചയുമുണ്ടാക്കാനും,
ആലികളെപ്പരിപാലിപ്പാനും
മാളികമേൽമണിമെത്തവിരിപ്പാൻ
കേളീഗൃഹങ്ങളടിച്ചുതളിപ്പാൻ
ഇങ്ങനെവിടുപണിയൊക്കെയെടുപ്പാ
നിന്ദ്രസുരാംഗനമാരാകുന്നു
ഞങ്ങിനെനമ്മുടെകല്പനയായതി-
നെങ്ങുമൊരല്പംകോവുമതില്ല,
ഇന്ദ്രജിതാഖ്യൻനമ്മുടെനന്ദന-
നിന്ദ്രനെയുദ്ധംചെയ്തുജയിച്ചു
എന്നാലവനെബന്ധിച്ചുംകൊ-
ണ്ടെന്നുടെമുമ്പിൽകൊണ്ടിഹവന്നു;
ലങ്കാപുരിയുടെഗോപുരമൂലേ
ശൃംഖലകൊണ്ടുതളച്ചേച്ചാലും!
ഇങ്ങിനെനമ്മുടെകല്പനകേട്ടവ-
നങ്ങിനെചെയ്താനന്നിസമർത്ഥൻ
കണ്ണുകളായിരമുള്ളവനവിടെ
കണ്ണീർകൊണ്ടൊരുനദിയുണ്ടാക്കി
വിണ്ണവർനാട്ടുവെടിഞ്ഞുവരുന്നൊരു
പെണ്ണുങ്ങൾക്കുകുളിപ്പാൻകൊള്ളാം
ഇക്കഥയുംഭുവനത്രയവാസിക-
ളൊക്കെപ്പരിചൊടുബോധിക്കുന്നു
ഭുവനതലങ്ങൾജയിച്ചവിശേഷം
മാമുനിപുംഗവനറിയുന്നില്ലേ?
പുക്കിപെരുതായൊരുനരവരവീര-
ശ്രേഷ്ഠന്മാരുടെനാട്ടുംനഗരവും.

മൊക്കെച്ചുട്ടുപൊടിച്ചുംപിന്നെ
കിട്ടുന്നവരെയടിച്ചുമുടിച്ചും
ഒട്ടുംകൃപയില്ലാത്തനിശാചര-
ദ്ദുഷ്ടന്മാരുടെകരുമനമൂലം
നഷ്ടമതായിമഹീതലമതൊഴിൽ
ചട്ടമിതെന്നുനമുക്കില്ലേതും,
ദുഷ്ടന്മാരാമവരുടിനംപ്രതി
കഷ്ടമിതോർത്താലത്ഭുതമല്ലോ
പട്ടിണിയിട്ടുവരുന്നാജനത്തി-
ന്നൂട്ടികൊടുക്കാതവനീശന്മാർ
കെട്ടിസ്വരൂപിക്കുന്നുസുവർണ്ണം
പട്ടുംപൊന്നുംപണവുമിതെല്ലാം
പെട്ടെന്നൊത്തു പിടിച്ചുപറിപ്പാ-
നൊട്ടുംക്ലേശമതില്ലനമുക്ക്
പട്ടന്മാരാട്ടുകടവുംകൊണ്ടവെ
രക്ഷികഴിച്ചുകിടന്നീടുന്നു,
ഗാന്ധാരീപതിതന്നുടെരാജ്യം
കാന്താരത്തിനുസദൃശമതായി
സിംഹളഭൂപതിതന്നുടെനാട്ടിൽ
സിംഹംപുലിയുംചെന്നുനിറഞ്ഞു,
ചേരനരാധിപനങ്ങുവനത്തിൽ
താളുംതകരയുമശനമതായി
ചോളമഹീശനുകൊറ്റിനുകമ്പ-
ച്ചോളമതല്ലാതില്ലൊരുവസ്തു,
കുരുരാജാക്കന്മാർക്കിഹചക്ക
ക്കുരുവല്ലാതില്ലൊന്നുഭുജിപ്പാൻ
കാശ്മീരാവനിവല്ലഭനിപ്പോൾ
ക്ലേശംതിന്നുകിടന്നീടുന്നു,
ചാമ്പേയാവനിവല്ലഭനിപ്പോൾ
ചേമ്പുകിഴങ്ങുംപഴയരിയായി
കൊങ്കണരാജൻതൻപ്രിയമാരുടെ
കൊങ്കകളോർത്തു രമിപ്പാറായി
കൊങ്കണഭൂപതിപണമുള്ളവരുടെ
അങ്കണമെല്ലാമായനം പോട്ടേ;
ഭോജനരാധിപനിക്കാലിന്നും
ഭോജനമെങ്ങുംകിടയാതായി;
അംഗമഹേശനുമക്ഷികളിക്കാ-
ഞ്ഞംഗമശേഷംകൃശതമമായി
കാലിംഗേശനുമേറവുനടപ്പാൻ
കാലുകളൊക്കെവിറച്ചുതുടങ്ങി
കാശിനരേന്ദ്രനുമിക്കാലത്തൊരു
കാശിനുമുതലില്ലാതെചമഞ്ഞു
കന്നൂജനരപതികത്തിക്കവരാൻ
കന്നുപൂമേയിനാനെത്തുടങ്ങി,
എന്തിനുചാലവിധമുരചെയ്യുന്നു
പംക്തിവരൻറെപരാക്രമപുഷ്ടികൾ
ചിന്തിച്ചാലവസാനവുമില്ല.
നിന്തിരുവടിയറിയാത്തതുമല്ല;
ഭൂതലവുംനാകംപാതാളം
ഭുവനംമൂന്നിലുമിന്നിഹപാർത്താൽ
രാവണനോടുസമാനപരാക്രമ-

നേവനൊരധിപതിയുള്ളുമുനീന്ദ്ര!
എങ്ങാനൊരുദിശിമത്സമനൊരുവൻ
തുംഗാഹംകൃതിഭാവത്തോടെ
സംഗരശൂരനതുണ്ടെന്നാല-
ച്ചെങ്ങാതിക്കുമനർത്ഥമടുത്തു,
ഉണ്ടെന്നാലുമതുൾചെയ്യേണം
ചെണ്ടക്കാരുടെമരണത്തിന്നൊരു
രണ്ടുനാലുദിവസംതാമസ-
മുണ്ടാമായതിലേറ്റംവേണ്ട,
ക്ഷ്മാതരപ്രാണന്മാരെട്ടുമശേ-
കസ്സാരപൊരുവാനാഗ്രഹിക്കു,
ക്ഷുദ്രന്മാരിവരല്ലോനമ്മുടെ
രണ്ടടികൊൾവാനാരുംപോരാ"

ഉരഗാനനന്നേരംനാരദ-
നൊരുത്തൻനിന്നോടുപോരിനു
സമർത്ഥനില്ലെന്നോരാവണ!
കുരുത്തൻമന്നവൻനിന്നുടെ
മദത്തെശമിപ്പിച്ചില്ലേ?
തരത്തിൽജയിച്ചുവെന്നതു
പരത്തില്ലേപ്പാന്നില്ലേനീ? അതി
സമർത്ഥൻ പൌരുഷമിങ്ങിനെ
കിമർത്ഥംഘോഷിക്കുന്നുവൃഥാ
അനർത്ഥംനിന്നുടെവാക്കുകൾ
സമസ്തം,നിരൂപിച്ചുചൊന്നാൽ.

എങ്കിൽപാരംനിന്നുടെഹുങ്കൃതി
ലംഘിപ്പതിനിഹമതിയായുള്ള
ഭയങ്കരഭുജബലമുള്ളൊരുപുരുഷൻ
ലങ്കാധിപതേ! കേട്ടാലുംനീ
ഹേഹയനൃപവരനാകുവസിപ്പോൻ
മാഹിഷ്മതിയെന്നൊരുനഗരി-
ക്കതിവിശ്രുതജനജ്ഞനനെന്നൊരു
മതിമാൻഭൂപതിതത്രജനിച്ചു
നിഭൃതടിച്ചുഭുജങ്ങളൊരായിര-
മുണ്ടർജ്ജുനനതുബോധിച്ചാലും!
പമ്പനാതാക്കിയനിൻറെഭുജങ്ങളി-
ലൊമ്പതുമാത്രവുമൊരെൺപതുമേറും,
നിന്നെക്കാൾഭുജവിക്രമമേറും
നിന്നെക്കാൾ ഭുജശക്തിയുമേറും
പിന്നെയുമുണ്ടുവിശേഷമിതോർത്താൽ
സങ്കടദുഷ്ടജനാർജ്ജനമില്ല,
അവനുടെജനവുംനിന്നുടെജനവും
ശിവശിവ! വളരെവിശേഷമതോർത്താൽ
അവനിയിലുള്ളമനുഷ്യരെയെല്ലാം
അവികലമവനിഹരക്ഷിക്കുന്നു
തവഭൃത്യന്മാരവനിയിലുള്ളമ-
നുഷ്യരെയെല്ലാംഭക്ഷിക്കുന്നു
അക്കൂട്ടംപുനരവനിസുരന്മാ-
ക്കില്ലംവളരെപ്പണിയിക്കുന്നു
ഇക്കൂട്ടംപുനരങ്ങവരുടെ
ഇല്ലംചുട്ടുമുടിച്ചീടുന്നു,
അജ്ഞനഗിക്ഷിതുടങ്ങിക്കുന്നു

ഇജ്ജുനമിക്ഷ്മിമുടക്കിക്കുന്നു
അവർബഹുധൎമ്മംസാധിക്കുന്നു
ഇവർബഹുധൎമ്മംബാധിക്കുന്നു,
അൎജ്ജുനനുംരാവണനുംതമ്മിൽ
ആനയുമാടുംപോലെവിശേഷം
അൎജ്ജുനമിങ്ങനെപറയിക്കുന്നു
ലജ്ജനിനക്കുതരിമ്പുണ്ടെങ്കിൽ
അൎജ്ജുനനൃപനെവധിക്കണമെന്നോ
ദുൎജ്ജനഭൂഷണവാക്കുശമിപ്പൂ
നിന്നൊടുസ്നേഹമെനിക്കുണ്ടതുകൊ
ണ്ടെന്നോടുവൈരമവൎക്കെല്ലാൎക്കും,
കേവലമിന്നിഹലങ്കാപതിയുടെ
സേവകനായതുനാരദനെന്നു
ദേവകൾഋഷികൾമനുഷ്യജനങ്ങളു
മെന്നെക്കൊണ്ടുദ്വേഷിച്ചീടുന്നു,
ദൂഷണിക്കൂട്ടംനാരദനെന്നൊരു
ദൂഷണമുണ്ടുനമുക്കിഹപാരം
ദോഷമതൊരുത്തുപറയുംചെറുവി
ശേഷജ്ഞന്മാർപറകയുമില്ല,
അതുകൊണ്ടതുംഭേദമിനിക്കി
ല്ലിതുകൊണ്ടധികവിഷാദവുമുണ്ടു;
കശ്മലനാകിയകൃതവീൎയ്യസുതൻ
വിശ്വപ്രഭുവാകുന്നഭവാനെ
പുല്ലോടുപോലെനിനിക്കാതെ
നിക്കുസഹിക്കുന്നില്ലദശാസ്യ!
ബാഹുജവംശംതന്നിലധീശൻ
ബാഹുസഹസ്രംകൊണ്ടുപ്രസിദ്ധൻ
ഹേഹയമന്നവനുന്നതവീരൻ
ആഹവശൂരനതിഗംഭീരൻ
ഇങ്ങിനെസൎവ്വജനങ്ങൾപുകഴ്ത്തി
തിങ്ങിനഗൎവ്വുമുഴുത്തുചമഞ്ഞു,
അങ്ങിനെയുള്ളമഹാമണ്ഡവനെ
സംഗരസീമനിസപദിജയിച്ചാൽ
തുംഗമതാകിനകീൎത്തിവിളങ്ങും
മങ്ങലവാനലഭിക്കുംനിയതം,
ഭംഗംവരികയുമില്ലഭവാനിഹ
സംഗതിയുണ്ടുംബോധിപ്പാനു,,

നാരദനുടെഗിരമെന്നുകേട്ടഥ
ഘോരഘോരതരക്രോധമിയന്നു
ആരവേണഭുവനംമുഴക്കി
ക്രൂരദൃഷ്ടികൾതുറിച്ചുമിഴിച്ചഥ
ചന്ദ്രഹാസവുമെടുത്തുകരത്തിൽ
മന്ദവേഗമെഴുന്നേറ്റുദശാസ്യൻ
ഇന്ദ്രവൈരിദശകണ്ഠനമങ്ങര-
വിന്ദവാസസുതനോടതുചെയ്തു
ജംഭവൈരിയുടെവാഹനമാകിയ
കുംഭിരാജനുടെകുംഭതടങ്ങള-
മിമ്പമോടുതാടിച്ചുപൊടിച്ചൊരു
കുംഭകൎണ്ണസഹജാവണനെന്നൊരു
വമ്പനിങ്ങുനിവസിക്കയുമങ്ങൊരു
ഡംഭമോടുമക്ഷകുലാധമനിങ്ങനെ
ഡംഭുകാട്ടിവിളയാടുകയുംഭുവി
സംഭവിപ്പതിഹകഷ്ടമഹോബത!
കുന്നിൻമകളുടെനാഥനിരിക്കും
കുന്നെടുത്തുടനെറിഞ്ഞുപിടിക്കാം
ഇന്ദ്രനാദിസുരവൃന്ദമശേഷം
മന്ദിരമമപിടിച്ചുതടുക്കാം
ചണ്ഡചണ്ഡമുടനന്തകദണ്ഡം
ദണ്ഡമെന്നിയെവലിച്ചുമുറിക്കാം
വമ്പനാമമരകുംഭിവരൻെറ
കൊമ്പുനാലുമഥതല്ലിയൊടിക്കാം
ഇത്ഥമത്ഭുതമനേകമെടുപ്പാൻ
ശക്തനായൊരുദശാനനനിപ്പോൾ
മൎത്ത്യമൂഢനിധനത്തിനുമാത്രം
പാത്രമല്ലകൃശനെന്നുവരാമോ
കണ്ടുകൊൾകമമവിക്രമമിപ്പോൾ
രണ്ടുപക്ഷമതിനില്ലമുനീന്ദ്ര!
രണ്ടുനാലുദിവസത്തിനകത്താ
തണ്ടുതപ്പിയുടെഡംഭുശമിക്കും
അൎജ്ജുനൻെറഭുജദണ്ഡസഹസ്രം
രജ്ജുകൊണ്ടഥവരിഞ്ഞുമുറുക്കി
പുഷ്പകാഖ്യകൊടിമരത്തൊടുകെട്ടി
ദൃഷ്ടപ്രഭുതചമുടയോടവനെട്ടതും
അത്രകൊണ്ടുവരവേണമതിന്നിഹ
ചിത്രയോധിമമമന്ത്രിവരിഷ്ഠനു
ശത്രുമാത്രമമരാരിസമമൊരു
മാത്രകൊണ്ടുടനൊരുങ്ങിവരേണം
ഇത്തരംമൊഴിപറഞ്ഞുദശാസ്യൻ
തത്രനിന്നുനിജപുഷ്പകമേറി
ചിത്രയോധിയെവിളിച്ചുവരുത്തി
ചിത്രമോടുടനെയാത്രതുടങ്ങി
ചന്ദ്രഹാസവുമെടുത്തുപിടിച്ചു
ങ്ങിന്ദ്രവൈരിസഹനാരദനോടു
ചന്തമോടുടനയന്നുതിരിച്ചു
ന്ധനായദശകന്ധരവീരൻ

സത്വരമൻപൊടുപുഷ്പകമപ്പോൾ
ഉത്തരദിക്കിനുധാവതിചെയ്തു
ഹിതംകൊണ്ടുചിരിച്ചഥനാരദ-
നിത്ഥംനിന്നുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
„അൎജ്ജുനനൃപനെക്കൊടിമരമൂലേ
രജ്ജുവെടുത്തുവരിഞ്ഞുമുറുക്കി-
ക്കൊണ്ടുവരുന്നമഹോത്സവഘോഷം
കണ്ടുരസിപ്പാനഥമിഹമാൎഗ്ഗേ
ശ്രദ്ധമതായിവസിച്ചീടുന്നോൻ
കൂടെപ്പോന്നിട്ടെന്തൊരുകാൎയ്യം?
മൂഢന്മാരിവനേഷണികൂട്ടാൻ
കൂടെനടക്കുന്നെന്നുകഥിക്കും.
ഹേഹയനരവരപുരമേതുസുരവര-
ഗേഹസമാനംഭുവിവിലസിതമാം
മാഹിഷ്മതിയെന്നതിനുടെപേർബഹു-
മാഹാത്മ്യംബഹുമഹനീയംബഹു
രമണീയംബഹുകമനീയംബഹു-

കമനീകലമണിമണിമാടങ്ങളും
അമലസലിലനവകമലവിമലതര
ശമലഹരണജനപട്ടതമമതിരുചി
നർമ്മദയാകിയതീർത്ഥവിശേഷം
ശർമ്മദമാകിനപുളിനവിശേഷം
ധർമ്മദയാനിധിനൃപതിവിശേഷം
ധർമ്മപരായണപുരുഷവിശേഷം
രജതവിശേഷം രത്നവിശേഷം
കമനിവിശേഷം കാന്തിവിശേഷം
സുകൃതിവിശേഷം സൂത്രവിശേഷം
സുമതിവിശേഷം സൂക്തിവിശേഷം
ഇങ്ങനെയുള്ള പുരത്തിലിറങ്ങി
സംഗതിപോലെ സമീഹിതകാര്യം
സാധിച്ചീടുക സാഹസമരുതു
ബോധിച്ചീടുക ലങ്കാധിപതേ!
ഇത്തരമരുൾചെയ്തീടിന നാരദ-
നത്രമറഞ്ഞാരു ശേഷം ദശമുഖ-
നത്തരനാരവരപത്തനദേശേ
സത്വരമവിടെയിറങ്ങി വിമൂഢൻ
നർമ്മദതന്നുടെ പുളിനം തന്നിൽ
ദുർമ്മദശാലി ദശാനനവീരൻ
ചിത്രയോധിയൊടുകൂടിയതിങ്ങിനെ
തത്രനല്ലമണലുള്ള പ്രദേശേ
വസ്ത്രംകൊണ്ടൊരു പാളയമവിടെ
ചിത്രമതാക്കിത്തീർത്തു ദശാസ്യൻ
രേവാസലിലേ ചെന്നു കുളിച്ചു
ദേവാരാധനകോപ്പുകൾ കൂട്ടി
ശിവലിംഗത്തെയെടുത്തു നിരത്തി
ശിവപൂജയ്ക്കു തുടങ്ങി പതുക്കെ;
ജലഗന്ധാക്ഷതപുഷ്പാളികളും
ഫലമൂലം പുനരവിലും മലരും
ഗുളവും കദളിപ്പഴവും പങ്കജ-
ദളവും ഗുൽഗ്ഗുലുധൂപം ദീപം
വെള്ളിവിളക്കുകൾ പൊന്നിൻതളികകൾ
വെള്ളിക്കുടവും മണിതാലങ്ങളിൽ
വെള്ളരിവെററിലപാക്കും വെള്ളവെള്ളെ-
യുള്ളചെങ്കിമാലകളവധി
മുല്ലപ്പൂമലർ ചെത്തിപ്പൂവും
വിലചമ്മങ്ങളെരിക്കിൻപൂവും
ചെമ്പകമലർ ചേമന്തിപ്പൂവും
വെൺതുളസിപ്പൂ തുമ്പപ്പൂവും
മണമിയലും കളഭം കർപ്പൂരം
തണുതണമലയജ കുങ്കുമഗന്ധം
ഘണഘണഘോഷം മണിയുടെ ഘോഷം
ഗണപതിബിംബം ഫണിപതിബിംബം
ഗുണമിയലുന്ന ഷഡാനനബിംബം
ശങ്കരശങ്കരിമാരുടെ വിഗ്രഹ-
സംഘവുമവിടെ നിരത്തിപ്പരിചൊടു
പുഷ്പാഞ്ജലിയും മന്ത്രജപങ്ങളു-
മീവകപൂജകൾ ചെയ്തു വസിച്ചാ-
നവികലഭക്തൻ നക്തഞ്ചരപതി

ചിത്രയോധിയെ വിളിച്ചരുൾചെയ്തു
"അത്ര ചെന്നു കൃതവീര്യജനാകും
ക്ഷത്രിയാധമനെ വേറെ വിളിച്ചുട
വർത്തമാനമറിയിച്ചു വരേണം;
ഇപ്പടിനിന്നുടെതാതനൊന്നിതുമ-
തിപ്പൊഴുതിവിടെ നടക്കയുമില്ല;
ചൊല്ലേറുന്ന ദശകണ്ഠമഹേന്ദ്രൻ
കല്പിക്കുന്നതു കേട്ടേ പോവൂ
കപ്പം തരണം നമ്മുടെ നാട്ടി-
ലിരിപ്പാനാഗ്രഹമുണ്ടെന്നാകിൽ
മുപ്പറയും പുനരെട്ടാനും പല
വെപ്പുകളുണ്ടതു തന്നില്ലെങ്കിൽ
വെക്കം നിന്നുടെ നാട്ടും നഗരവു-
മൊക്കെപ്പാടെയടക്കും നിന്നുടെ
ധിക്കാരങ്ങളഹങ്കാരങ്ങളു-
മിക്കാലങ്ങളിൽ നമ്മൊടു കൂടാ
യുദ്ധം ചെയ്തു ജയിക്കാമെന്നൊരു
ബുദ്ധിനിനക്കു തരിമ്പുണ്ടെങ്കിൽ
പത്തുരഥംകരമുള്ളതിൽ വില്ലുമെ-
ടുത്തു പടയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടാലും!
ഇപ്രകാരമവനോടുരചെയ്തട-
നല്പബുദ്ധിയുടെ ഭാവമറിഞ്ഞിഹ
സത്വരം വരിക സാധുമതേ! നീ"
ചിത്രയോധി സചിവൻ സഹസാ ദശ-
വക്ത്രനെത്തൊഴുതുകൊണ്ടു നടന്നു;
തത്ര ഹൈഹയനരേന്ദ്രനിരിക്കും
ചിത്രകാഞ്ചനമഹാപുരി പുക്കാൻ
ധാർമ്മികനാകിയ നരവരനപ്പോൾ
നർമ്മദനദിയുടെ സലിലം തന്നിൽ
പെണ്മണിമാരോടൊരുമിച്ചൻപൊടു
വെണ്മകലർന്നു കളിച്ചീടുന്നു
നാരിമാരുമവർജ്ജനനൃപതി-
ക്കായിരമുണ്ടു മഹാസുന്ദരിമാർ
ആയിരമുണ്ടു കരങ്ങളുമതിസുഖ-
മായിരമിപ്പാനതുമനുകൂലം
മുഴുകിപ്പൊങ്ങും കാമിനിമാരെ
തഴുകിക്കൊണ്ടു രമിക്കും മുലകളിൽ
ഇഴുകും കുങ്കുമകളഭം നാടൻ
പുഴുകും നർമ്മദതന്നിൽ ദ്രുതതര-
മിഴുകും തലമുടി വടിവിലഴിഞ്ഞും
മലർനിര പാരമിയഴിഞ്ഞുകവിഞ്ഞും
ചലമിഴിമാരുടെ തലയും മുലയും
തടഭുവിവാരിയഴിഞ്ഞുകവിഞ്ഞും
കമനികൾ തമ്മിലിടഞ്ഞു തടഞ്ഞും
മുഴുകിത്തത്തിമറിഞ്ഞു വലഞ്ഞും
നീന്തി വലഞ്ഞും തിരയിലുലഞ്ഞും
താലികളഞ്ഞും തമ്മിൽതിരഞ്ഞും
തങ്ങൾപിരിഞ്ഞും തോണികളിച്ചും
താനുകളിച്ചും നാണമിളച്ചും
വേണിയഴിഞ്ഞും പാണികുഴഞ്ഞും
ക്ഷോണീപതിയുടെ പാണിപിടിച്ചു

ചലമിഴിമാരുടെമാർവിലണച്ചും
ജലമൊഴുകീടിനമുലകൾപുണർന്നും
മുഖചുംബനവുംചലപലവിലസിത
കലിതലളിതകളികളുമതിചതുരം
അമലകമലമുഖിമാരൊട്ടുകൂടി
ബഹുവിധമാരമഹോത്സവഘോഷത്തോടെ
നരപതിവീരൻക്രീഡിച്ചങ്ങിനെ
കനിവൊടുപയസികളിക്കുന്നേരം
രാത്രിഞ്ചരവരദൃപ്തനതാകിയ
ചിത്രയോധിവിരവൊടുതിരഞ്ഞഥ
തത്രചെന്നുതടിനീതടഭാഗേ
മുഖശംഖമുരചെയ്തുതുടങ്ങി
ഈരേഴുലകിന്നധീശനതാകിയ
വീരൻവാരാന്നിധിയുടെമദ്ധ്യേ
ലങ്കാനഗരേസ്വൈരമതായി
വാണരുളുംദശകണ്ഠപ്രഭുമാൽ
ഹൈഹയനൃപതേ!നിന്നെക്കാണ്മാൻ
മാഹിഷ്മതിയിലെഴുന്നരുളുന്നു.
സാഹസമെത്തിപ്പെരുത്തുള്ളമാ-
യ് മോഹമിയന്നുകളിക്കുന്നോനിഹ
ഝടിതിഭവാൻചെന്നൻപൊടുതന്തിരു-
വടിയുടെചരണസരോജേബഹുധന-
മടിയറയുംവെച്ചാശ്രയണംതുക
മുടിയതതേതവനാടുംനഗരവു-
മടിയാർകുടിയാരക്കാപ്പുകം
പടയുംകോട്ടയുംശൃംഗികളുമെന്നും
മുടിയതതാകിലശങ്കംനിന്നുടെ
മുടിമേൽതന്തിരുവടിയുടെചെമ്മലർ
പൊടിയേറാവിടെവന്നിച്ചീടുകനീ
പിഴപാടില്ലതിനൊന്നൊരുകാലും!
പിടിയാരായവരൊടുപടവെട്ടിച്ചില
പിടിയാനകളുപിടിക്കുതിരകളു-
മുടനേകിട്ടിയതോർത്തുതിമത്തിഹ
ചുടുഭാവത്തെനടിച്ചീടുന്നൊരു
വിടുഭോഷൻനീ,രാമമുഖചരിതം
വീരവൊടുബോധിച്ചില്ലനിയതം?
ചടുലവിലോചനമാരുടെമുല
ഉടലിലണച്ചുപുണർന്നുകൊണ്ടിഹ
നടനംചെയ്യുംകാമിജനാധമ—
നാട്ടിലെവാർത്തകളെന്തറിയുന്നു
മട്ടലർശരനെച്ചുട്ടുപൊടിച്ചൊരു
നിടിലതടത്തോൻവാണരുളുന്നോ
കൈലഗിരിവരനെക്കുത്തിയെടുത്തു
കയ്യിലിളക്കിയെറിഞ്ഞുപിടിച്ചൊരു
കരബലജലനിധിയാകുംരാവണ-
നലകജയിച്ചുജഗത്ത്രയമന്നൻ
ശ്രീമദുദാരശ്രീദശകണ്ഠ-
സ്വാമിഭവാനോടരുൾചെയ്യുന്നു
കല്പനയായതിനൊന്നുമുരചെയ്യാം
കപ്പംതരണംകാലംതോറും
വിളവിൽപാതിനമുക്കുതരേണം
മുളകുസമസ്തവുമേൽപ്പിക്കേണം
തെങ്ങുകവുങ്ങുകൾമാവുംപ്ലാവും
എങ്ങുമെനിക്കിഹകണ്ടെഴുതേണം
മാടമ്പികളുടെപദവികളൊന്നും
കൂട്ടുകയില്ലാനമ്മുടെനാട്ടിൽ
വീടന്മാരുംചിലവുകൾനെല്ലുകൾ
വിത്തിലിരട്ടിനമുക്കുതരേണം
നാട്ടിലിരിക്കുംപട്ടന്മാരും
നാലാലൊന്നുനമുക്കുതരേണം
വീട്ടിലിരിക്കുംനായന്മാർപട-
വില്ലുംകുന്തവുമേന്തിച്ചൊല്ലും
വേലയെടുത്തുപൊറുക്കണമെല്ലാ-
നാളുംപാർത്താദശമുഖഭവനേ,
കള്ളുകുടിക്കുന്നായന്മാർക്കടി-
കൊള്ളണമതുമതമോർത്തിടേണം;
ഉള്ളിൽക്കൂറില്ലാതജനത്തെ
കൊല്ലിക്കണമജമാനന്മാരൊരു
കൊള്ളിക്കുംവിലപിടിയാതവരെ
ത്തുള്ളിക്കുംദശകണ്ഠപ്രഭുമാൽ
ഇങ്ങിനെയുള്ളജനപ്രഭുമന്ത്രിക-
ളെങ്ങുംചേരുകയില്ലതുകൊണ്ട്
ഹൈഹയനൃപതേ!നിന്നുടെമന്ത്രിക-
ളാംഹവശത്രുവരന്മാരായുള്ളവ-
രെല്ലാമുടനെലങ്കാപുരിയിൽ
ചെല്ലാനരുളിച്ചെയ്തുദശാസ്യൻ
നെല്ലുംപണവുംപൊന്നുംപാത്രവു-
മുള്ളതശേഷവുമങ്ങുകൊടുത്താൽ
തെല്ലുംദുർഘടമില്ലനിനക്കു
നല്ലനരന്മാർക്കിക്കാലങ്ങളിൽ
വല്ലാത്തുള്ളൊരശാന്തതുടങ്ങാൻ
വല്ലതിയുമിഹവന്നുഭവിക്കും
നല്ലൊരുചെറുവഴിഞാനിഹനിന്നോടു
ചൊല്ലുന്നതുനീമാനിക്കാഞ്ഞാൽ
വെട്ടെന്നിവിടെക്കാണാമനവധി
ദുഷ്ടന്മാർദശമുഖഭടന്മാർ
വട്ടക്കണ്ണാംചെമ്പൻതലയും
വായിൽനിറഞ്ഞുവളഞ്ഞൊരുപല്ലും
അഞ്ജനശൈലംപോലെശരീരവു-
മതിതീവ്രനഖമുഖവുംകണ്ടാൽ
മർത്ത്യന്മാരമർത്ത്യന്മാരും
മൃത്യുഭയത്തെപ്രാപിച്ചീടും;
യൂപാക്ഷൻമകരാക്ഷൻപിശാചി-
രൂപാക്ഷൻധൂമ്രാക്ഷൻദുർമ്മുഖ-
നതികായൻപ്രതികായൻപ്രഹരൻ
വരദൻപിന്നെനികുംഭൻവീരൻ
കുംഭൻകുംഭോദരനുംപുനരഥ
വമ്പുപെരുത്തമഹാപാർശ്വകനും
കമ്പനമിവകൾരക്ഷസവൃന്ദം
വന്നുകരേറിമനുഷ്യരെയെല്ലാം
കൊന്നുംതിന്നുംചോരകുടിച്ചും
സുന്ദരിമാരുടെതലമുടിപിടിപെ-

ട്ടാണൊഴിയാതവർകൊണ്ടുതിരിച്ചു
അമ്പലമൊക്കെത്തീണ്ടിത്തൊട്ടും
നംപൂരാരുടെദേവനംചുട്ടും
എംബ്രാന്തിരിയെത്താഡിച്ചുംപുന-
രമ്പലവാസികളെക്കൊലചെയ്തും
കലശലുപലതുംകൂട്ടംനിന്നുടെ
കലഹാവേശത്തെവരുത്തുംനൃപതേ!
ഇങ്ങിനെവല്ലരെയനർത്ഥംവരുമതു
നിങ്ങൾനിനച്ചാലൊഴികയുമില്ല;
അങ്ങൊഴിലൊന്നുംക്രൂരാതിവിടെ
സ്വസ്ഥതയോടെവസിക്കണമെങ്കിൽ
ചൊല്ലാണ്ടുംശശകുംഭമഹേന്ദ്രൻ
കല്പാന്തരണംകാലന്തോറും
കല്പനകേട്ടുവസിച്ചെന്നാൽപുന-
രല്പമൊരല്ലൽഭവിക്കയുമില്ല".

ഇത്ഥംഘോഷിച്ചചിത്രയോധിപറയുന്നോര-
വലവചനമതുകേട്ടുഹൈഹയനൃപൻ
പൊട്ടുന്നകൈകളെല്ലാംകൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു
മട്ടോലുംമൊഴിമാരെക്കെട്ടിത്തഴുകിക്കൊണ്ടും
ഉത്തരമൊന്നുമുരിയാടാതെവാരിധിയിൽ
സത്വരമങ്ങിറങ്ങിക്രീഡതുടങ്ങിമെല്ലെ.
മുങ്ങുമങ്ങൊരുടിക്കിൽപൊങ്ങുമങ്ങൊരുടിക്കിൽ
മാനിനിയെവിളിക്കുംആഴത്തിലങ്ങൊളിക്കും
മെല്ലെമെല്ലെക്കുളിക്കുംമോളത്തിൽചെന്നുചാടും
മേളത്തിലാട്ടമാടുംസുന്ദരിമാരൊത്തിടും
ക്രീഡകളൊന്നുമൊക്കെയോരിയിലങ്ങുനോക്കും
മുങ്ങിയുംമന്ദമാക്കുംവെററിലനല്ലപാക്കും
അകന്നുകളിവാക്കുംപറഞ്ഞുതമ്മിൽനോക്കും
തിരയിൽചാടിനീന്തുംനൊററിമേൽക്കേറിച്ചന്തും
തഴുകികാമഭ്രാന്തുപിടിച്ചപോലെകാന്താ
നാരീജനങ്ങളോടുവാരിയിൽക്രീഡകളും
പൂന്തുംപോകല്ലാതൊരുനേരമിളക്കമില്ല;

ചിത്രയോധിപുനരിത്തൊഴിലെല്ലാം
തത്രനിന്നവരുകണ്ടുകയർത്തും
കൊണ്ടുപോന്നുമഠകന്നനിരിക്കും
പാളയത്തിലധിപുക്കവനങ്ങി
വത്മനോമറിയിച്ചൊരുനേരം
ക്രുദ്ധനാകിയദശാനനവീരൻ
രോഷംകൊണ്ടുശിവപൂജനമദ്ധ്യേ
ഭാഷണംവലിയദൂഷണമിങ്ങനെ
ചിത്രയോധിയൊടുസംസ്കൃതമായി
ട്ടുത്തരമരുൾചെയ്തുദശാസ്യൻ
"അർജ്ജുനസ്യമഹികിംബഹുമാനം
നാസ്തിതസ്യബഹുകഷ്ടമിദാനീം
ദുർമ്മദസ്യഗുണദോഷവിചാരം
ദുർല്ലഭംജഗതികിംകഥനീയം!
ശാസനംമമനിശമ്യദുരാത്മാ
ഹാസമേവകൃതവാനവിവേകീ
വസ്തുതസ്യഭവനാദിസമസ്തം
അസ്തുനാശമുപയാസ്യതിനൂനം
പാകശാസനമുഖാന്തകമന്ദം
നാകവാസിനിഖിലാസുരവൃന്ദം
യേനഹസ്തവിജിതംസദശാസ്യോ
മാനുഷാദപിചകിന്നുബിഭേതി?
താംസമർപ്പ്യപരമേശപരപൂജാം
തത്സമീപമുപഗമ്യചശീഘ്രം
ചന്ദ്രഹാസഭുജഗാമിഷമേനം
കല്പയാമിനഹിസംശയമല്പ'
ഇങ്ങിനെസംസ്കൃതവാക്കുപറഞ്ഞും
തിങ്ങിനഭക്ത്യാപൂജകൾചെയ്തും
കണ്ണുമടച്ചുജപിച്ചുവസിക്കും
പൊണ്ണനിരിക്കുംപട്ടുകഴിതന്നിൽ
വെള്ളംവന്നുകടന്നുതുടങ്ങി
വെള്ളപ്പട്ടുനനഞ്ഞുതുടങ്ങി
വെള്ളിവിളക്കുകൾപൊന്നിൻതളികക-
ളുള്ളതശേഷവുമൊഴുകിപ്പത്തുക്കെ
മുങ്ങിസമസ്തംശിവലിംഗാദികൾ
പൊങ്ങിയൊലിച്ചിതുപുഷ്പാദികളും
കെട്ടുവിളക്കുകളവിലുംമലരും
കൊട്ടത്തേങ്ങാകദളിപ്പഴവും
പെട്ടെന്നിട്ടുനിറച്ചൊരുവെള്ളി-
ത്തട്ടുകൾമുഴുകിപ്പെട്ടികളൊഴുകി
ആറുനിറഞ്ഞുജലങ്ങൾകവിഞ്ഞു
കാറുംമഴയുംകാൺമാനില്ല,
ആററിലെവെള്ളംപൊങ്ങിവരുന്നൊരു-
കാററുമതില്ലതിനെന്തൊരുസംബന്ധം
ഏററംനാലിത്രവരാമോ?
ഊററമൊഴുക്കുംനിലയില്ലാതായ്
തള്ളിവരുന്നൊരുവെള്ളത്തിരയിൽ
തുള്ളിയലഞ്ഞുവലഞ്ഞുദശാസ്യൻ
വെള്ളവുമൊട്ടുകുടിച്ചുതടിച്ചു
പള്ളയുമൻപൊട്ടുവീർത്തുതുടങ്ങി,
ഇരുപതുകൈകൊണ്ടൊത്തുതുഴഞ്ഞു
കരപററാഞ്ഞുകരങ്ങൾകുഴഞ്ഞു
ഇരുപതുതണ്ടുകൾവച്ചുമുറുക്കിയ
പെരിയൊരുവഞ്ചികണക്കേരാവണ-
നൊരുവണ്ണംകരപററിക്കയറി
ത്തെരുതെരെയങ്ങിനെദൂരെനടന്നഥ
നോക്കുന്നേരംകാണാകുന്നു
നരപതികൃതവിഭ്രമജവീരൻ
തിറവിയബാഹുസഹസ്രംകൊണ്ടൊരു
ചിറയുംകെട്ടിയുറപ്പിച്ചങ്ങിനെ
കുത്തിയൊലിച്ചുവരുംജലമങ്ങുത-
ടുത്തുംകൊണ്ടാനദിയുടെമദ്ധ്യേ
മട്ടോലുംമിഴിമാരെത്തന്നുടെ
അരികിൽനിറുത്തിക്കൊണ്ടുകളിച്ചും
സ്വസ്ഥതയിൽചിലവാക്കുപറഞ്ഞുമ-
താർത്ഥതപൂണ്ടഥമരുവീടുന്നു
ഇപ്പോംവലവുമൊരഞ്ഞൂറഞ്ഞൂ-
റിടതിങ്ങീടിനകൈകളശേഷം
തടികൾകണക്കെനിരത്തിക്കൊണ്ടഥ
നടുവിൽതാനൊരുകററികണക്കേ

തടവുവരുത്തിത്തത്രവസിക്കും
പടുമതിയാകിയപാർത്ഥിവവരനെ
തടമുല്കൊണ്ടഥമടവാർമണിമാർ
വടിവൊടവൻമുൻപിടചേർന്നങ്ങിനെ
ദൃഢതരമാലിംഗനവുംചെയ്തു
ചടുലവിലാസേമരുവീടുന്നു
ള്ളതൊഴിൽകണ്ടുകയർത്തുദശാസ്യൻ
ഇത്ഥംനിന്നുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
"നോക്കെടമൂഢാ! നിന്നുടെവികൃതിക
ളാക്കസഹിക്ക! മിനിക്കിതുകണ്ടാൽ
ഖഡ്ഗമെടുത്തുകരങ്ങളശേഷം
ഖണ്ഡിക്കാതെയിരിപ്പാൻമേലാ
ചിറകെട്ടീടിനപാണികൾവെട്ടി
ക്കൂകറനെന്നുമുറിക്കുന്നേരം
ചിറകററിടിനശൈലംപോലിഹ
മറിയുംനീയെട! മാനുഷകീട!
ചിറകിലിരിക്കുംപെൺകൂട്ടത്തിനു
ചിറകിനുകൊള്ളാംനിന്റെകരങ്ങൾ
ഉള്ളംതന്നിൽകള്ളംബഹുവിധം
മുള്ളൊരുനീമകരന്ദനെയിങ്ങിനെ
വെള്ളംതന്നിൽചാടിച്ചതുഞാ-
നുള്ളംതന്നിൽമറന്നീടുവനോ?
പോടാനിന്നുടെവികൃതികൾനമ്മോടു
ക്രൂരാ! കേളേമാനുഷകീടാ!
നിന്നുടെനാടായുള്ളതശേഷം
വലിയൊരുകാടായ്‌വരുമതിമൂഢ!
വാക്കിടങ്ങുകളങ്ങാടികളും
മേടകൾനാടകശാലകളെന്നിവ
ദൃഢതരമിടിപൊടിയാക്കിമുടിപ്പാൻ
പടുതനമുണ്ടർജ്ജുനകീട!
മത്തഗജങ്ങടെമദജലമിയലിന
മസ്തകദാരമടിച്ചുപിളർന്നതിൽ
മുത്തുകളുള്ളതുകത്തിയെടുത്തൊരു
മാലചമച്ചണിതിശയമായക-
ളത്രമതാകിയമണ്ഡോദരിയുടെ
കുത്തുമുലത്തടയിടയിലണച്ചൊരു
നക്തഞ്ചരപതിതിലകൻഞാനതി
ശക്തൻസാധുവിരക്തൻഭുജബല
യുക്തൻമധുവിലസക്തൻസംഗര-
രക്തൻനിന്നുടെപത്തുശതംകര-
മുള്ളതശേഷവുമൊത്തുതകർത്തി-
ട്ടില്ലാതങ്ങുമുടിച്ചീടുന്നതു
കണ്ടുവിരഞ്ഞുകരഞ്ഞുചിരിഞ്ഞിഹ
രണ്ടുംനിൻമഹിഷികളെല്ലാമര-
കണ്ടനുചേതസികാന്തിയെന്നുള്ളതു
ചൊണ്ണെന്നില്ലതുബോധിച്ചാലും!
തന്നൊപ്പോലുംകനിവില്ലാതൊരു
സന്നാഹൻഞാൻവല്ലരെക്കാളും
നിന്നുതപംചെയ്തിട്ടുംനാന്മുഖ-
നെന്നുടെമുമ്പിൽവരാഞ്ഞതുമൂലം
അമ്പൊടുഖഡ്ഗമെടുത്തുശിരസ്സുക-
ളൊമ്പതുമുടനേഖണ്ഡിച്ചീടിന
വമ്പൻധീരതയുള്ളജനങ്ങളിൽ
മുമ്പൻഞാനതിധൂർത്ത! മദാൽനീ
കിംപുനരെന്നോടുകാട്ടുമിനിക്കത-
രിമ്പുഭയംനഹിയെന്നതുമറിക.
പലപലമീശക്കൊമ്പന്മാരെ
ക്കൊന്നൊരുയാതുകുലാധീശൻഞാൻ
ഹേഹയമാനുഷകീടാ! നമ്മോടു
നേരേനിന്നിഹപോരാടീടുക
ദൂരമാനിനിമാരുടെനടുവിൽ
പ്രിയമിയലുന്നതുകണ്ടെന്നാകിൽ
ഭീരുജനങ്ങളിൽമുഖ്യനെന്നൊരു
പേരുനിനക്കുണ്ടെന്നതുതോന്നും
ഒരായിരമിക്കൈകൾനിനക്കോ-
രാമതായിത്തീർന്നുചമഞ്ഞു
മാനിനിമാരെപ്പുണരാൻമാത്രം
മററൊരുപോരിനുപോരാതാനും
പോരാൽതന്നുടെവേരുകണക്കേ
പൊരുതെങ്കിലുമൊരുഫലമില്ലേതും,
ചെവിക്കസഹ്യതചേരുകിയവാക്കുകൾ
ശ്രവിച്ചുഭൂപതിവിരവൊടുകൈകളി-
ലെടുത്തുവില്ലുംകണകളുമനവധി
തൊടുത്തുചെന്നിഹനിശിചരവരനെ
തടുത്തുകൊണ്ടൊരുസമരംചെയ്തു
കെടുത്തവർകൾമതിമതിഭുവനം
കെടുത്തനിന്നുടെകരതലവിരുതുകൾ
അടക്കിവയ്ക്കുന്നുണ്ടതിനൊരുശര
മുടക്കിവിരവിനൊടയച്ചുനിന്നുടൽ
മുടക്കിമൂഢനെമുഹുരപിമുഹുരപി
മടക്കിമങ്ങിക്കുന്നതുമുണ്ടിഹ
പടയ്ക്കുവന്നൊരുബഹുതലമമ്പൊടു
ചെറുത്തുമൂഢനെയടുത്തുവടികൊ-
ണ്ടടിച്ചുപല്ലുകൾപൊഴിച്ചുഞാനും
പിടിച്ചുകെട്ടിയിരുപതുകൈകളും
മെടിച്ചുയക്ഷണമെന്നൊരുപക്ഷം;
ഒരിക്കൽനിന്നുടെയിരുപതുമീശകൾ
കരിച്ചുവയ്ക്കണമെന്നുവിചാരി
ച്ചിരിക്കവേനീവന്നിഹചാടിയ
തെനിക്കനല്ലൊരുകൗതുകമധികം,
മടിക്കകൊണ്ടുംപലപലചപലത
കഥിക്കകൊണ്ടുംസുരകുലമേറേ
ച്ചതിക്കകൊണ്ടുംകുലതരുണികളെ
പ്പിടിക്കകൊണ്ടുംകള്ളകൾവല്ലരെ
ക്കൊടിക്കകൊണ്ടുംഭള്ളുകൾപലവക
നടിക്കകൊണ്ടുംനാടുകളഖിലം
മുടിക്കകൊണ്ടുംനതാംഗിമാരെ
പിടിക്കകൊണ്ടുംവന്നൊരുപാതകം
അപവാദത്തിനുമൂലമതിങ്ങിനെ
വിപദേവനുഭവിച്ചതുമിപ്പോൾ
ഝടിതിനിന്നുടെ, തടിയടിച്ചു
പൊടിപൊടിച്ചുമുടിയിഴച്ചു

പടയിലുടയപടുതപലതു
ഝടിതിതുടങ്ങുകസപദിമടങ്ങുക!
കരതിനിന്നുപൊഴുതെങ്കൊൾകരാവണ!
പൊരുതുനിൻെറവിരുതുസമസ്തനാനാം
ബലചരിതമൊക്കെദ്ദൂരിതമാക്കിയൊരുബഹു
ദുരിതരാശിഭരിതനായകാരണം
ഇത്ഥമിന്നുവന്നുകൂടിസംഗതി
രൂക്ഷഹൃദയ!രാക്ഷസാധമ!തവ,
തൽക്ഷണത്തിലിത്ഥമോതിരോഷമോ
ടർജ്ജുനൻരണത്തിനായ്തുടന്നിതു,
നൃപതികുലനാഥനുംനിരൃതികുലനാഥനും
സപദിബതതങ്ങളിൽസമരമിടകൂടിനാർ
പഞ്ചശതപാണികളിലഞ്ചിതമതാകമൊരു
പഞ്ചശതചാപശരസഞ്ചയമെടുത്തൊരുവ-
നഞ്ചുമടനഞ്ചുമൊരുപാണികളിൽവില്ലുകളു
മമ്പുകളുമമ്പൊടുധരിച്ചപരനുംമുദാ
സംഗരവിധങ്ങളവർതങ്ങളിലനംഗതര-
മങ്ങവർതുടങ്ങിയിടരോടതിഗഭീരം
ഘോരശരമാരികളുതിർത്തഥതിമിർത്തുബത
പൊരുതുതുടങ്ങിനിശിചരനൃപവീരൻ
പലപൊഴുതുമവർകരുതിക്കറവതു വരരുതിവിടെ
നിരവധികനിശിതശരമരിവരനിലരിശമൊടു
വിട്ടുപടവെട്ടുവതിനൊട്ടുംഞെട്ടുവതിനില്ല
വടിവിനൊടുമവരുടയഝടഝടതയിങ്ങനെ
ഝടിതിഗുരുവിപുലവാളുടനുടനുയർന്നു
തുരുതുരെവരുന്നുവെള്ളശരനിരകലർന്നിതു!
പരരധികവരനധികാരകലിതനതായി,
അഗ്ന്യസ്ത്രംവരുണാസ്ത്രംചൈത്ര്യാസ്ത്രം
ലംഘ്യതരമഥപ്രത്യസ്ത്രംത്ര്യക്ഷാസ്ത്രംഇത്ഥവിധം
പലവകയിൽഅവരുടയകുശലതുപറവതിനു
ഫണിപതിയുമതിനുമതിയല്ലെന്നതുംഭേദം.
ക്ഷിതിപതിയുംനിശിചരപതിയുമങ്ങിനെ
തങ്ങളിൽസംഗരംചെയ്യോരനന്തരം
വീര്യംപെരുത്തകൃതവീര്യാത്മജൻെറബാഹു
ദണ്ഡപ്രയുക്തശരഷണ്ഡങ്ങൾകൊണ്ടുദശ-
കണ്ഠൻെറവീര്യമതുകുണ്ഠതചാന്നുവിധി
കണ്ടിച്ചവില്ലുമതുമിണ്ടൽക്കുമൂലമായ്
മണ്ടിത്തിരിപ്പതിനുമാർഗ്ഗത്തെനോക്കിയതു
കണ്ടിട്ടുനിൽക്കുന്നകാർത്തവീര്യാർജ്ജുനൻ
ഝടിതിദശമുഖനുടെമുടികളവിടെപ്പൊട്ടിട
നങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടുമുന്തിയുംതള്ളിയും
ഝടിതിഝടിതിയുടനടിയുമിടികളുംകൊണ്ടുടൻ
ചാകാതെചത്തുരാകെട്ടുരാവണൻ
ചപലമതിയവനുടയപുഷ്പകവിമാനവും
ചന്ദ്രഹാസാദിയുംകൈക്കലാക്കിനൃപൻ
കരചരണമുപചരണമിതുപലകരങ്ങളും
ചങ്ങലകൊണ്ടുബന്ധിച്ചുലങ്കേശനെ
കരചരണചലചലനരഹിതമിഹകൊണ്ടുപോ
യ്ക്കാരാഗൃഹംതന്നിലിട്ടുപൂട്ടീടിനാൻ,
പത്തുമുഖങ്ങളിൽനിന്നുപുറപ്പെട്ട
മത്യുന്നതതരമുറവിളിഘോഷം
പത്തുദിഗന്തരമൊക്കെമുഴങ്ങി
പാതാളസ്വർഗ്ഗങ്ങളിലെത്തി
"എന്തൊരുമുറവിളിയായിതു കൂവേ!"
"പേക്കതിഗളൻെറകരച്ചിലുപോലും
"എന്തൊരുസങ്കടമങ്ങവനിപ്പോൾ"
ബന്ധനമാശുഭവിച്ചിതുപോലും
മററുള്ളവരെക്കെട്ടിയടിച്ചു
പിടിച്ചുപറിച്ചുവലയ്ക്കുന്നവനെ
കെട്ടിയടിപ്പാനേതൊരുവമ്പൻ
നാട്ടിലിദാനീമുണ്ടായ്വന്നു,,
"കേട്ടില്ലേതാനർജ്ജുനനെന്നൊരു
ക്ഷോണിപെരുത്തധരിത്രീപാലൻ
അദ്ദേഹംതാനാശരവരനാ-
മിദ്ദേഹത്തെബന്ധിച്ചതുപോൽ
"ബന്ധിപ്പാനൊരുബന്ധംവേണം
തെന്തെന്നേതുമറിഞ്ഞോഹേതാൻ,,
"എന്തെന്നേതുമറഞ്ഞീലവരുടെ
"താന്തോന്നിത്തമതെന്നേവേണ്ടൂ
"താന്തോന്നിതപ്പിതർജ്ജുനനോദശ-
കന്ധരനോടങ്ങതുബോധിച്ചോതാൻ?,,
"ബോധിപ്പാനെന്തൊരുവൈഷമ്യം!
ചോദിച്ചറിയണമെന്നില്ലല്ലോ
സുരകുലനാരീപീഡകൾചെയ്തും
കുലതരുണികളെച്ചെന്നുപിടിച്ചും
പലമുനിമാരെക്കെട്ടിയടിച്ചും
ബലരിപുഭവനമിടിച്ചുപൊടിച്ചും
വലനംചെയ്യുംനാകഞ്ചരവര
ഖലനിതുവന്നുഭവിച്ചിതിദാനീം;
ബലവാനാകിയകൃതവീര്യജനൊടു
കലഹിപ്പാനായ്ചെന്നൊരുശേഷം
പാരാതവനുംഖലനെക്കെട്ടി
കാരാഗൃഹമതിലാക്കിയടച്ചാൻ
ഇങ്ങിനെയനുഭവമേറെനടിച്ചും
ലിങ്ങിനെയനുഭവമുടനേകൂട്ടും
"കൊലചെയ്യാത്തതുമെന്തേകൂവേ"
"കൊലചെയ്താൽമതിയാമോ! ഭോഷാ!
പലനാളിങ്ങനെപട്ടിണിയിട്ടും
പലരുംകണ്ടുടനാനകളിച്ചും
വലയിൽപെട്ടുകരഞ്ഞുകുഴങ്ങേ
വലയണമെന്നേമതിയാവുള്ളു.
കൊലചെയ്താൽപുനരന്തകനവനെ
വലയ്ക്കുന്നതിഹനമുക്കറിയാമോ?
"അത്തരനാണിഹനമ്മെക്കാളും
അതികാരുണ്യംപെരുതതനിക്ക്
രാവണമുറവിളികേട്ടിട്ടിങ്ങനെ
രാവുംപകലുംഘോഷിക്കുന്നു,
ദേവകളെത്രപ്രസാദിക്കുന്നു
ദേവസ്ത്രീകൾക്കതിലുംമോദം,
ഓജസ്സുംതേജസ്സുംപലനാ
ളായുസ്സുംശ്രേയസ്സുംവരുവതി
നന്തണവരരുംമുനിവരരുംമിഹി

സന്തതവും ഹൈഹയനൃപവരനെ
പാരമനുഗ്രഹമേകിനടന്നു
പാരിലതിക്രമമേറിയിരുന്നഥ
ഭീതികലർന്നു ജഗത്ത്രയവാസികൾ
ഭീതിവെടിഞ്ഞു വസിച്ചീടുന്നു
ദേഹം മെലിഞ്ഞു പാരം കാരാഗൃഹം തന്നുള്ളിൽ
ദാഹം വിശപ്പുകൊണ്ടു മോഹം വളർന്നു തത്ര
സ്നേഹം തിരിമ്പുമുള്ള ദേഹങ്ങളാരുമില്ല
ആഹന്ത കഷ്ടം! ദശകണ്ഠന്റെ വർത്തമാനം
സ്നാനവുമില്ല മദ്യപാനവുമില്ല പാരം
നാണവും പൂണ്ടു ദേഹക്ഷീണവുമകപ്പെട്ടു
കൂറില്ലാത്തവരോടു ചോറുമേടിച്ചു തിന്നു
കീറത്തുണിയുടുത്തു ചേറുമണിഞ്ഞങ്ങനെ
ആറുമാസം കഴിഞ്ഞിട്ടൊരുമൊരുത്തൻ കാറം
തീരുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നില്ലേറുന്നു സന്താപങ്ങൾ,
പിണ്ഡമുരുട്ടിയോരോരോ കിണ്ണത്തിൽ വച്ചുകൊണ്ടു
പെണ്ണുങ്ങൾ വന്നു നിന്നീവണ്ണം പറഞ്ഞീടുന്നു
ലങ്കാധിപതേ! നിന്റെ കാൽമേൽ കിടക്കും നല്ല
ശൃംഖലകളിലുള്ളോരുരു മണികളിളച്ചെന്നാകിൽ
പാക്കുവെറ്റില നല്ലൊരു പുകയിലയും
പാക്കാതെ തരുന്നുണ്ടു ഭോഷ്കല്ല പംക്തികണ്ഠ!
പത്തുമുഖങ്ങൾകൊണ്ടു പത്തുപാദങ്ങൾ പാടി
ത്തിത്തിത്തൈ എന്നു ചാടി നൃത്തം വയ്ക്ക രാവണ!
മത്തഗജങ്ങളുടെ മസ്തകം തകർക്കുന്ന
ഹസ്തങ്ങളെങ്ങു നിന്റെ നക്തഞ്ചരാധിനാഥ!
ഏണമിഴിമാരുടെ പാണി പിടിച്ചിഴച്ചും
പാണികൾകൊണ്ടു നമ്മൾ രണ്ടെന്നു തൊഴുതു-
[കൊണ്ടു
കോണകമൊന്നിടാതെ വാണെന്നീയെങ്കിൽ നല്ല
ചോറും കറിയും പുളിഞ്ചാറും കാച്ചിയ മോരും
ആറുനാഴിയമുൻപെക്കുള്ള ഞാൻ തരുവൻ
കണ്ഠമേറിയൊന്നൊരു പെണ്ണു നിനക്കുണ്ടെന്നു
മന്നിടം തന്നിൽ ബഹു പെണ്ണുങ്ങൾ ചൊല്ലിക്കേട്ടു
സന്ദേഹമെന്നുണ്ടുള്ളിൽ നിന്നോടു ചോദിക്കുന്നു
ഒന്നാണോ പത്തുമുഖമുള്ളെന്നു കേട്ടു ഞങ്ങൾ
ഒന്നല്ല മുഖം നിനക്കഞ്ചുമഞ്ചുമുണ്ടല്ലോ
എന്നാലെങ്ങിനെയവൾ നിന്നോടു രമിക്കുന്നു
പത്തുപുരുഷന്മാരോടൊത്തു രമിക്കുന്ന
പുളിപ്പെണ്ണുങ്ങളുടെ കേൾവിയവൾക്കു വന്നു
ചോദി! മഹാരാജേന്ദ്രനോടീവിശേഷം ചെന്നു
ചോദിച്ചിട്ടെന്താവശ്യം ചോദിച്ചാലെന്തു ചേതം
കാലാളിവസം മുഖമോരോന്നു ചുംബിച്ചുകൊ-
ണ്ടോരോന്നൽ ക്രീഡിക്കുന്നതാരോടു കേൾപ്പിക്കു-
[ന്നു?

ഇത്ഥം വന്നൊരു കൂട്ടം സ്ത്രീകളു-
ടെ ചേലം പറയുന്നതു കേട്ടപ്പോൾ
നാണം പൂണ്ടു കിടന്നു ദശാസ്യൻ
പ്രാണൻ പോകാഞ്ഞതു തൽഭാഗ്യം,
എത്രയും പാരം സന്താപമിളച്ചു
ഇത്രപോണ ദിവസങ്ങൾ കഴിച്ചു
ചിത്രയോധി ദശകന്ധരനോടഥ
യാത്ര ചൊല്ലിയവനങ്ങു ഗമിച്ചു;
തത്ര ചെന്നഥ പുലസ്ത്യനിരിക്കും
ആശ്രമപദത്തിങ്കലണഞ്ഞു;
തൃക്കഴലഥ വണങ്ങിയവൻ പുന-
രിക്കഥകളമപി പറഞ്ഞറിയിച്ചു:
ഏവമെന്തു വരുവാനവകാശം?
രാവണന്റെ ചരിതം ബഹുകഷ്ടം;
ആവതെന്തു ശിവശങ്കര പാർത്താൽ
ദൈവകല്പിതമിതാർക്കറിയാവൂ
ചീർത്തവൈരമൊടു ചെന്നു ദശാസ്യൻ
കാർത്തവീര്യനൊടു നേർത്തു പിണങ്ങി
ആർത്തിപൂണ്ടു സമരാർത്തി ലഭിച്ചതു
പാർത്തിടാതെയിഹ ബന്ധിതനായി;
ബന്ധുവാരുമില്ലാഞ്ഞതുകൊണ്ടവൻ
ഹന്ത! ഖേദമരുവുന്നിതു താപാൽ
അന്തരംഗമതിലാധിമുഴുത്തു
സന്തതം ബത വിശന്നു വലഞ്ഞു
പാണികാലുകളമർന്നു പൂട്ടിക്കെട്ടി
ക്ഷോണിതന്നിലിളകാതെ കിടന്നു
പ്രാണനാശമവനാശു കൊതിച്ചു
വാണിടുന്നു ബലമോടു ഗിമാനീ;
അഞ്ചുമാസമിതുപോലെ കഴിഞ്ഞിതു
വഞ്ചനാവചനമല്ല മുനീന്ദ്ര!
നെഞ്ചകത്തിലടിയനൊരുപായം
കിഞ്ചനാസ്തിയിഹ നിൻകൃപയെന്യേ.
മാമുനീശ്വര! ഭവാൻ വിരവോടു
മന്നവേന്ദ്രനൊടു ചെന്നറിയിച്ചാൽ
സ്വാമിതന്നെ വിടുവാൻ കല്പിക്കും
താമസിക്കരുതെഴുന്നരുളേണം."

ഇത്തരമുള്ളൊരു വചനം കേട്ടു പു-
ലസ്ത്യമുനീന്ദ്രനതിപ്പോളധികം
പൌത്രസ്നേഹവശാൽ വിവശതയാ-
ചിത്തം തന്നിൽ വിഷാദം പൂണ്ടു
എത്രയുമപചാരമല്ലോ നമ്മുടെ
പൌത്രനു സംഗതി വന്നതു ശിവശിവ!
ഹൈഹയനരപതി വാസം ചെയ്യും
ഗേഹം വിരവൊടു ഞാനും പോരാം;
ധീരതയേറും മന്നവനോടു
ശാന്തം പറഞ്ഞു മടക്കിയയക്കാം
വാശ്ശുമവനൊടു ക്ലേശിക്കാം പുന-
രീശ്വരകല്പിതമാർക്കറിയാവൂ;
എന്നരുൾചെയ്തു കുടയുമെടുത്തു ന-
ടന്നു തുടങ്ങി പുലസ്ത്യമുനീന്ദ്രൻ
മന്ത്രീശ്വരനോടു കൂടി നടന്നു
മാഹിഷ്മതിപുരി തന്നിൽ ചെന്നു
കൃതവീര്യജനെ കണ്ടൊരപ്പോൾ
കൃതവീര്യാത്മജനാശു വണങ്ങി
അർഘ്യാദികളും ചെയ്തു മഹീപതി
സരസമുവാച "മുനീന്ദ്ര നമസ്തേ
എന്തൊരു സംഗതിയാഗമനത്തിനു
ഹന്ത ഭവാനരുൾചെയ്തീടേണം;

നിന്തിരുവടിമമകലുഷബലധനസുഖ
സന്തതിപുഷ്ടിവരുത്തീടേണം;
നിന്തിരുവടിയെന്നരുളിച്ചെയ്യു-
ലെന്തെങ്കിലുമതുസാധിക്കുന്നേൻ"
ഇത്ഥംനരവരഗീരുകൾകേട്ടതി-
ശാന്തരമരുളിച്ചെയ്തുമുനീന്ദ്രൻ—
സൽഗുണമതേ!തവഭൂതികൾകാണ്മാൻ
സിദ്ധാന്തിച്ചിഹവന്നതുഞാനും;
സിദ്ധന്മാരൊടുകൂടിവസിപ്പാ-
നെത്രയുമാഗ്രഹമുണ്ടുനമുക്കു;
ഉദ്ധതഗതിയാംനമ്മുടെപൌത്രന-
ബദ്ധമതല്ലാതില്ലൊരുനാളും
മൃത്യുഞ്ജയനുടെവാസഗിരീന്ദ്രം
കത്തിയെടുത്തവനെന്തൊരുതാന്ത്രു!
അത്രപെരുത്തദുരാചാരത്തെനി-
വൃത്തിവരുത്താനിത്തൊഴിൽകൊള്ളാം;
എന്നാലവനെയഴിച്ചുവിടേണം
നന്നായ്വരുമിതുകൊണ്ടുനിനക്കു
ചെമ്മേനിൻകൃപകൊണ്ടിതുചെയ്താൽ
നന്മനിനക്കിനിമേന്മേലുണ്ടാം"
മാമുനിവചനംകേട്ടുനരേന്ദ്രൻ
മനസിഹിതംപൂണ്ടിദമരുൾചെയ്തു
"ഇപ്പോൾതന്നെയഴിച്ചുവിടുന്നേ-
നപ്രിയമതുകൊണ്ടുണ്ടാകേണ്ട;
അപ്പോളവനൊരുകിങ്കരഭടനെ
കല്പിച്ചൻപൊടയച്ചുനരേന്ദ്രൻ

കിങ്കരഭടനേചെന്നതുനേരം
ലങ്കാപതിയുടെകൈകാൽകളിലെ
ശൃംഖലവിരവൊടഴിച്ചുപതുക്കെ
തൻകരയുഗളംകൊണ്ടുതലോടി;
വെളിയിൽകൊണ്ടന്നർജ്ജുനനികടേ
തെളിവിൽനിറുത്തിവണങ്ങിയിരുന്നു
നാണംപൂണ്ടുമുഖാവലിതാഴ്ത്തി
ക്ഷീണംപൂണ്ടുവസിക്കുന്നവനൊടു
നരപതിയരുളിച്ചെയ്തിതുനിന്നൊടു-
പരിഭവമൊക്കെത്തീർന്നുനമുക്കു;
ലങ്കാധിപതേ!പോയാലുംനീ
ശങ്കരസേവചെയ്തിനിമേലില-
ഹങ്കരിയാതെയിരിക്കിൽകൊള്ളാം"
എന്നുപറഞ്ഞുകൊടുത്തിതുപുഷ്പക-
മെന്നുള്ളൊരുരമണീയവിമാനം
ഉന്നതഗുണഗണമിയലിനവാളും
സന്നാഹംശക്ത്യാദിനൽകി
കുത്സിതമൊക്കെത്തീർന്നുനൃപൻദശ-
കണ്ഠനെവിരവിലയച്ചുവസിച്ചു
കിങ്കരസംഘവുമവനൊടുസഹിതം
ലങ്കാനഗരേചെന്നുവസിച്ചു
തുംഗസുഖേനപുലസ്ത്യമുനീന്ദ്രനു-
മങ്ങുഗമിച്ചുസുഖിച്ചുവസിച്ചു
കൃതവീര്യാത്മജനാകിയനരപതി
പുംഗവനുംബഹുമംഗലമതുലം.

കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൨൮. ഐരാവണവധം.

എങ്കിൽകിഞ്ചനകഥയുരചെയ്യാം
പങ്കജനാഭചരിത്രംതന്നിൽ
പങ്കഹരംപരിചോടതുകേൾക്കിൽ
ശങ്കവെടിഞ്ഞുശ്രവിക്കസമസ്തം
ചഞ്ചലമിഴിയാംലക്ഷ്മീഭഗവതി
വാഞ്ഛിതമൻപോടഖിലംനൽകും
പഞ്ചശരീരിയുമഭിമോദിക്കു-
ഞ്ചിതകുതുകാലമരന്മാരും
പങ്കജയോനിയുമമരശചരനാം
സംക്രന്ദനനുംസന്തോഷിക്കും
പങ്കജനയനകഥാസാരങ്ങൾവി-
ശങ്കടരുച്യാകേൾക്കുന്നാകിൽ
പങ്കവുമഖിലമകന്നീടുംഖലു
സങ്കടമൊരുനാളുംവരികയുമില്ല
പങ്കജഭവമുഖസുരവൃന്ദത്താൽ
സന്തതമഥപരിസേവിതനാകിയ

ചെന്താമരദളനയനൻമാധവ-
നന്താദികളില്ലാതജഗൽഗുരു
പഞ്ചശരാരിപ്രിയനഭിരാമൻ
പഞ്ചമിചന്ദ്രകലാഞ്ചിതഫാലൻ
പങ്കജയോനിപ്രഭൃതികൾതന്നുടെ
സങ്കടമഖിലമൊഴിപ്പാനായി
പങ്കജബാന്ധവഗോത്രംതന്നിൽ
പങ്ക്തിരഥാത്മജഭാവത്തോടും
സന്തോഷേണജനിച്ചൊരുരാമൻ
സന്താനദ്രുമസദൃശനുദാരൻ
ചെന്താർമാതിൻമാനസരാമൻ
ചെന്താർശരനെപ്പോലഭിരാമൻ
അവരജനാകിയലക്ഷ്മണനോടും
കപിവരനിവഹത്തോടുംകൂടെ
ലവണാംഭോനിധിലംഘിച്ചാശര-
ഭവനമതാകിയലങ്കാപുരിയിൽ

ചെന്നുകടന്നുദശാനനനെന്നവ്രത
കൊന്നുജഗത്ത്രയശോകമടക്കി
തന്വംഗീമണിയാംജാനകിയെ
വഹ്നൌനിപതിപ്പിച്ചിട്ടുഘോരം
രാവണനിലയെവാണെങ്കിലുമതി-
പാവനയാണവളെന്നഖിലർക്കും
ബോധംചെയ്തുവിഭീഷണനായനി-
ശീഘ്രനിശാചരകുലനായകനോടും
സോദരനാകിയലക്ഷ്മണനോടും
മറ്റുള്ളാംകപിനായകരോടും
ചേതോമോഹനരൂപിണിയാകിയ
സീതാദേവിയെവാമാങ്കേപരി
ജാതാനന്ദമിതത്തിൽത്തൻപു-
ഭൂതലമണവാൻപുഷ്പകമേറി
ശ്രീരാമൻനഗരംപോയ്‌തന്നുടെ
പുരദ്വാരമുണ്ടായമഹാജന
കോലാഹലനിസ്വനമതുകൊണ്ടി
ഷ്ഭൂലോകംസർവ്വത്രമുഴക്കി
താപ്പ്വവരുടെമൈതിയടികളെയുരുതര-
ഭാസുരമാകിയകനകാസനമതിൽ
ആശ്രുസമർപ്പിച്ചനുജനെന്നുനി-
ജരാജമതിലോർത്തികസീമനി
ഭക്ത്യാസേവിച്ചനിശംനിന്നക-
നിഷ്ഠനതാകിയഭരതനെരാമൻ
പുഷ്ട്രാമോദംമൂർദ്ധ്നിമുകർന്നിട്ടു
ശിഷ്ടാളിഷ്ടതനിർമ്മലചരിതൻ
പുരവാസികളൊട്ടുക്കുടിത്തരസാ
പരമേഷ്ഠിസുതനായവസിഷ്ഠൻ
പരമാനന്ദസമേതൻരഘുവര-
നഭിഷേകംശുഭലഗ്നേചെയ്തു.
അതിമോദത്തോടുസുരതരുകസുമ-
ങ്ങളകൾചൊരിഞ്ഞുസുരന്മാരപ്പോൾ
വലുതായുള്ളൊരുദുന്ദുഭിരവവും
നലമൊടുമേഘകളാശുമുഴക്കി
ഹരിയേഹരയെന്നഖിലരുമുരചെ-
യ്തൃഷികളുമാശിസ്സനവധിനൽകി
ക്ഷിതിസുരനികരത്തിന്നതുനേരം
ക്ഷിതിപതിയഭിരുചിസകലംനൽകി
വിബുധാധിപമുഖവാനോരെല്ലാം
സ്തുതിയുംചെയ്തമരാവതിപുക്കാർ
കനകവിഭൂഷണമമിതമണിഞ്ഞാ-
ജ്ഞാനകാത്മജയൊടുസംയുതനായി
ഭരതാദികളാമവരജരാലും
അരുണാത്മജമുഖഹരിവരരാലും
പരിസേവിതനാംപരമാനന്ദൻ
കനകാസനമതിൽമരുവുംനേരം
കനിവൊടുമുനിവരർകാൺമതിനായി
പെരുകിനമോദാൽവരവുതുടങ്ങി
അത്രിമഹാമുനിവിശ്വാമിത്രൻ
ഉജ്ജ്വലനായൊരഗസ്ത്യൻകണ്വൻ
ഉൾത്താരിൽകൃപയുള്ളപുലസ്ത്യൻ

സത്വഗുണാംബുധിയായവസിഷ്ഠൻ
വത്സൻകുത്സൻഗൌതമമുനിയും
ആഭസ്തംഭനാപസ്തംഭൻതാൻ
ശതപുഷ്ടലനുംജാബാലിമുനി
സവിതാകശ്യപനായതപോധന
നമിതാദരവാക്കുംത്രിശിരസ്സും
സൽഗുണനായശതാനന്ദാഖ്യൻ
മുക്തിയട്ടുത്തൊരുശക്തിമഹാമുനി
മുക്തകളേബരനായൊരുവ്യാസൻ
സത്യപരായണനായപരാശര-
നത്യുത്തമനാംഭൃഗുമുനിവരനും
ഇത്തരമുള്ളമുനീന്ദ്രന്മാർനിജ
പുത്രരുമനവധിശിഷ്യന്മാരും
ഒത്തുസകൗതുകംവന്നുകരേറി
ഉത്തമപൂരുഷരാജസഭായാം
ദിക്കുകളൊക്കെനിറഞ്ഞൊരുതേജോ-
വ്യക്തികളവരെക്കണ്ടുരഘൂണാം-
മുത്തംസാലംകാരമഹാമണി
മുകുരാകാരൻരാമൻതിരുവടി
ഉത്ഥാനംചെയ്തുനിജവരരൊടെ
അർഘ്യാദികളാൽസംപൂജിച്ചഥ
നതപാണിജജനകാത്മജയോടും
ഭക്ത്യാഭഗവാൻനിൽക്കുംസമയേ
അത്യുൽക്കടതപസാംനിധിയായൊര
ഗസ്ത്യൻസസ്മിതമരുളിച്ചെയ്തു
സത്യപരായണ!സ്വാസ്ഥ്യമശേഷ
മസ്തുസമസ്തജഗൽപരിപാലക!
സാത്വികമുഖ്യസുരാരാധിതപദ
പത്മഭവൽപദപത്മസന്തത
മുക്തന്മാരാംമുനികൾക്കുംക-
ണ്ടെത്താൻകഴിവില്ലെന്നുള്ളപ്പോൾ
അല്പന്മാരാമജ്ഞാനികളാടെ
പത്തുകളാരാധിച്ചെഴുനേററിഹ
നില്പതുനിരുപിച്ചോളമിനിക്കതി-
ലത്ഭുതമുരുതരമുണ്ടാകുന്നു
മാനുഷഭാവംപൂണ്ടമരുന്നഭ-
വാനിതുചേരാതില്ലെന്നാലും
മാനിനിയോടുംസിംഹാസനമതി-
ലാനന്ദാത്മകവാണരുളേണം
മായാമാനുഷനായഭവാൻതവ
മായയുമായിവസിച്ചരുളുന്നതു
മാംസേക്ഷണമതിനാലീക്ഷിപ്പാൻ
മാംസാശനനാശനവിടകൊണ്ടേൻ
കായാംപൂനിറമേറീട്ടുംനിജ
കായപ്രഭയുംമന്ദസ്മിതവും
ഭൂ[illegible]
തോയജനയന!കാലേകാലേ
രാകാചന്ദ്രസമാനനരഘുവര
രാജീവഭവപ്രമുഖനിഷേവിത
രാജാധീശ്വര!രാമദയാപര!
രഞ്ജിതചാരുകളേബര!ഭൂധര!

ദുഗ്ദ്ധാംബോനിധിതന്നിൽനിതാന്തം
മുഗ്ദ്ധഭുജംഗമതല്പത്തിന്മേൽ
നിത്യസുഖേനവസിച്ചരുളുന്നൊരു
സത്യപരായണനിന്തിരുവടിയുടെ
വിക്രമമഖിലവുമോർത്തീടുംപോൾ
വിസ്മയമെന്നേപറവാനുള്ളൂ
നക്തഞ്ചരവരനായിട്ടുംദശ-
വക്ത്രൻതന്നുടെനിധനത്താലേ
വിശ്വംഭരമുതലായിട്ടുന്നച-
തുർദ്ദശലോകവുമതിസുഖമായി
വിശ്രുതമായൊരുയജ്ഞമശേഷം
വിശ്വേശപരിരക്ഷിച്ചിതുഞങ്ങൾ
ഭക്ത്യാഭഗവതിസേവയുമുണ്ട്
സാഫല്യംഞങ്ങളുമിപ്പോളുണ്ട്
പട്ടാഭിഷേകവുമെന്നുപകന്നു
ഒട്ടല്ലനവധിഗുണമുളവായി
നഷ്ടദരിദ്രതയിങ്ങിബ്ഭുവനേ
ദുഷ്ടന്മാരുമശേഷമൊടുങ്ങി
കഷ്ടവിചേഷ്ടിതമില്ലാതായി
ശിഷ്ടതയുംപുനരിന്നതുപോലെ
പുഷ്ടിയുമങ്ങതിവൃഷ്ടിയുമില്ല
തുഷ്ടിയൊടേവരുമുന്നുജനങ്ങൾ
അഷ്ടിലഭിക്കുംവഴിപോക്കർക്കതി-
നൊട്ടുംഭേദമൊരേടവുമില്ല
ദുർഭഗരായിട്ടൊരുവരുമില്ല
കുട്ടികളുടെമൃതികേൾപ്പാനില്ല
പുഷ്ടിഭവിക്കാത്താളുകളില്ല
നിഷ്ഠുരഭാഷണരില്ലനീതികൾ
വിട്ടുനടക്കുംപുരുഷരുമില്ല
അച്യുതഭക്തിയുമങ്ങഖിലർക്കും
അളവായനാമസ്മരണയുമുണ്ട്
വിസ്മയമത്രേലോകചരിത്രം
സസ്മിതവദനേ! സത്യമിതെല്ലാം
ആശ്രിതവത്സലനായഭവാൻമമ
വാക്യംകിമപിശ്രവിച്ചീടേണം
ആശ്രയമഖിലർക്കുംഭഗവാൻജഗ-
ദാശ്രയനീയറിയാതെന്തുള്ളൂ
ആശ്രിതരായീടുന്നജനാനാം
ആഗ്രഹമഖിലംദാനംചെയ്വതു
ധാത്രീശ്വരകുലധർമ്മമിതല്ലോ
ധാത്രീരമണ! രമേശ! സുമതേ!
കീർത്തിലഭിപ്പതിനോർത്താലിങ്ങനെ
പാർത്തലമതിൽമററില്ലൊരുകാര്യം
പോർക്കൊരുമിച്ചുതിമർത്തുചരിച്ചൊരു
രാത്രിഞ്ചരവരനിവഹത്തോടു
രാത്രിയുമങ്ങിനെപകലുംപരിചൊടു
നേരായ്പോർചെയ്തവർമൂർത്തികളാശു ത-
കർത്തുപൊടിച്ചുമുടിച്ചുമുരസ്സു-
മ്മാർത്താണ്ഡാത്മജപുരമതിലാക്കിയ
മാർത്താണ്ഡാത്മജമുഖ്യകപീശ്വര-
രോർത്താലത്രപരാക്രമശാലികൾ
മാർത്താണ്ഡാന്വയമണിനീയാഗ്രഹ-
പൂർത്തിയവർക്കുവരുത്തീടേണം
ഇത്ഥമഗസ്ത്യമുനീശ്വരഗീരുകൾ
ശ്രുത്വാമുദസ്മിതമൊടുരാമൻ
ഭക്തശിരോമണിയാകിയഭരതനെ-
യഗ്രേനോക്കീട്ടരുളിച്ചെയ്താൻ
കോശാധിപനൊടുചെന്നുപറഞ്ഞിനി
യാശുവരുത്തുകമണികനകാദികൾ
കാശുവരാഹൻരാശികൾതക-
ക്കാശുപണംപലപാത്രങ്ങളും
പേശലതരമാമാഭരണാവലി
ശോഭകലർന്നൊരുദിവ്യാംബരവും
മാനസമോദമൊടാശുവരുത്തുക
വാനരവീരന്മാർക്കുകൊടുപ്പാൻ
ഇങ്ങിനെകല്പനയായതുകേട്ടഥ
തിങ്ങിനഭക്ത്യാൽഭരതൻതാനും
ഒന്നിനുമൊരുകുറവില്ലാതവിടെ
ചെന്നവയൊക്കെവരുത്തിനിരത്തി
മന്നവർമന്നവനാകിയരഘുകുല-
പുംഗവസവിധേപാരമലപോലെ
തന്നുടെതൃക്കൈകൊണ്ടതുനേരം
മന്നവർമണിയൊരുമുക്താഹാരം
നന്നായ് നോക്കിയെടുത്തിട്ടുദാരം
ചിന്നുംരശ്മിഗണാഞ്ചിതമഗ്രം
ഇന്നിതുചാർത്താൻയോഗ്യതയുള്ളവ-
നിന്നിക്കനകപീന്ദ്രന്മാരിൽ
ഇന്നവനാണെന്നറിയാഞ്ഞധികം
സന്ദേഹംമനതാരിലിദാനീം
ധന്യമുനീശ്വര! നിന്തിരുവടിമമ
സന്ദേഹത്തെത്തീർത്തരുളേണം
നന്മണിമാലയണിഞ്ഞീടുന്നൊരു
സന്മതിമാൻസകലൈശ്വര്യത്തോടു-
യിമ്മഹിതന്നിൽവിളങ്ങുംനക്ഷ-
ത്രങ്ങടെയിടയിൽചന്ദ്രൻപോലെ.

രാഘവന്റെഗിരമിങ്ങനെകേട്ടൊരു
താപസസത്തമരചെയ്തുതദാനീം
ദേവദേവ! തവവസ്തവബോധാ-
ഭാവമെങ്ങിനെഭവിക്കുംഭഗവൻ
എങ്കിലുംതവനിയോഗത്താലറി-
വെങ്കലുള്ളതുചെയ്തീടുന്നേൻ.
പങ്കജാക്ഷതവസേവകരായഭ-
യങ്കരാകൃതികളായിട്ടമിക്കപി
സംഘമുള്ളവരിലുൾക്കടശക്തികൾ
തങ്ങിടുന്നകപിനിൻപ്രിയനല്ലോ
വാനരപ്രവരരവരിലുംപവ-
മാനസൂനുവൊടുസന്നിഭനായി
ഞാനൊരുത്തനെയുമിന്നിഹകാണ്മീ-
ല്ലാനതാംഘ്രിതലരാജസമൂഹ!
ശൂരരായനിശിചാരികളഞ്ചിത
പോരിലേറുകൊലചെയ്തുമുടിച്ചൊരു
മാരുതാത്മജഗുണാന്നുമുക്കം-

ഹാരമിന്നുചിതമെന്നിഹപക്ഷം
ഇത്ഥമുള്ളമധുരോക്തികൾകേട്ടതി
വൃദ്ധനാഥകമലോത്ഭവനന്ദന
നൃക്ഷവര്യനഥജാംബവദാഖ്യനു-
മിപ്രകാരമുരചെയ്തു തദാനീം.
രാജരാജരമണീയകളേബര!
രാജശേഖരജഗന്മയചിന്മയ
പൂജനീയപുരുപുണ്യനിധേ! മമ
വാചികംകിമപി കേട്ടരുളീടുക
സൂര്യസൂനുമുതലായ കപീശ്വര
വീരരിൽഭുജബലംപെരുകുംപല
പേരുമുണ്ടവരെയൊക്കെയഥാമതി
പേരുകൊണ്ടുപറയാമധുനാ ഞാൻ.
അർക്കനന്ദനവര! നിന്നുടെസവിധേ
നിൽക്കുമർക്കടപതിപ്ലവഗനാകിയ
സുഗ്രീവൻ; തത്സവിധഗനായക-
ശ്രീവംപീഡാനത്തിതപദ-
ഷഗ്രൻപനസൻശരഭൻഗവയൻ
വിഗ്രഹംചതുരതപൂണ്ടസുഷേണൻ
രൗദ്രതയേറുംപൃഥുരോമാവതി
ദീർഘകളേബരനാംകുമുദാക്ഷൻ
ദക്ഷതപെരുകിയമൈന്ദൻദ്വിവിദൻ
രാക്ഷസനാശനനായൊരുകേസരി
താരൻനല്ലഗവാക്ഷൻശതബലി
വീരനതാകിയകുമുദൻതാനും
ശൂരരിൽവരനാംനളനുംഗജനും
വാരിദവാഹനപുത്രാത്മജനും
പാരംശൗരികലനാംവലീമുഖ-
വീരന്മാരിവരെല്ലാംപേരും
സാദരമംഗതടത്തിൽചാർത്തിന
ഹാരസമാനൻപവമാനജനും
ശക്തിപെരുത്തൊരുശാഖാമൃഗതതി-
യെത്രയുമനവധിനില്പവരിൽബഹു-
ശക്തികലർന്നസമീരണപുത്രനൊ-
ടൊത്തവരാരിത്രൈലോക്യത്തിൽ
പശ്യവിലോപശുപതിയുടെയംശസ-
മുത്ഭവനാകുംശ്രീഹനുമാനെ
യുദ്ധേനേർപ്പാൻശക്രജനാകിയ
മർക്കടവരനുംമതിയായില്ല
ഹസ്തികൾപത്തുസഹസ്രംപരിചോ-
ടൊത്തുതിമിർത്തഥവന്നീടുകിലും
ശക്തിപെരുത്തമരുത്തിൻമകനുടെ
ഹസ്താംഗുലികളിലൊന്നിനുപോരാ
മത്തഗജങ്ങളിലേറിമദത്തൊടു
യുദ്ധംചെയ്‌വതിനായ്‌വന്നീടിന
നക്തഞ്ചരവരപടലിയെയഖിലം
ക്രുദ്ധിച്ചൻപിലടിച്ചുപൊടിച്ചഥ
മൃത്യുപുരത്തിനയച്ചോരുമാരുതി
മൃത്യുഞ്ജയനുടെബീജംതന്നെ
വൃത്രാന്തകരിപുവായദശാസ്യൻ
യുദ്ധാങ്കണമതിൽനിന്നീടുമ്പോൾ
പത്തുകവിൾത്തടമുടയുംമട്ടിടി
വെട്ടീട്ടുംപടിയടികൂട്ടീടിന
ശക്തൻഭുജബലയുക്തൻതവപാദ
ഭക്തൻമാരുതപുത്രൻതന്നുടെ
ഹസ്താനൽക്കകമുക്താഹാരം
അത്തലതന്നില്ലിങ്ങോരവക്കും
ചിത്രതരംശ്രീഹനുമാൻതന്നുടെ
വൃത്തംകിമപിശ്രാവിപ്പാനീശം
സത്തിലിരിക്കുംസത്തുകളുരുതര
മിച്ഛിക്കാമതിനപുരസ്ത്യം
ഐരാവണനെന്നുണ്ടൊരുരാക്ഷസ
നൈരാവണനിയുതാധികശക്തൻ
ത്രൈലോക്യങ്ങളിലിങ്ങനെമറ്റൊരു
ക്രവ്യാത്തുകളുണ്ടായിട്ടില്ല
ദുർവ്യാപാരത്തിനാസ്പദമതി
സർവോപദ്രവകാരിദുരാത്മാ
പർവതസന്നിഭനതിമായാവീ
ഗർവിതമതിപാതാളനിവാസി
അങ്ങനെയുള്ളൊരുരക്ഷോവരനെ
കൊന്നതുമാരുതതനയൻതന്നെ
എന്നതുനേരംരഘുവരനരുളീ
നന്നതുകേൾപ്പാനുണ്ടഭിലാഷം
ഇത്ഥംദശരഥസുതനുടെവാക്യം
ശ്രുത്വാവിധിസുതനിതിഗിരമൂചേ
എങ്കിൽകേൾക്കദശഗ്രീവനുടെ
ലങ്കവളഞ്ഞമർചെയ്യുംനാളിൽ
ഹുങ്കാരത്തൊടുമേഘനിനാദൻ
ശംഭുപ്രീതിവരുത്താനായിനി
കുംഭിലപുക്കവിശേഷമറിഞ്ഞാ
വമ്പുറ്റീടിനകപിവീരന്മാർ
ഗംഭീരാരവമോടുകടന്നഥ
സംഭാരങ്ങളെടുത്തുകളഞ്ഞു
വമ്പൻമേഘനിനാദൻചീറിവ
ന്നമ്പോൾമതിലുകളേറിമറിഞ്ഞു
ദുർഘടമായൊരുപദ്രവമിദമെ
ന്നുൾക്കമലത്തിലുറച്ചവനുഗ്രത
മുൾക്കടരോഷാലായുധമാവതു
മൊക്കെയെടുത്തുരണത്തിനടുത്തു
ലക്ഷ്മണനോടമർചെയ്തുവലഞ്ഞഥ
ദക്ഷിണദിക്കിനയസ്ത്രതിരിച്ചു
തൽക്ഷണമിക്കഥകേട്ടുദശാസ്യൻ
വൃക്ഷംപോലെധരിത്രിയിൽവീണു
ഞെട്ടിവിറച്ചുകരഞ്ഞുവിളിച്ചൊരു
മട്ടിൽതാപമകറ്റിയിരുന്നു
അത്ഭുതബലനാംലക്ഷ്മണനുടെഭുജ-
വിക്രമമോർത്തുമനസ്സുചടഞ്ഞു
ശക്രാദികളാംശത്രുജനങ്ങടെ
ശുക്രദശാപരിപാകമിതെന്നാപ
ദുൾക്കമലത്തിലടങ്ങീടാതമ-
നസ്താപത്താൽമുഞ്ഞികരിഞ്ഞു
മിത്രജനങ്ങളെയൊക്കെവരുത്തി

ശത്രുജയത്തിനു മോഹമിറക്കി
മർത്ത്യശിശുക്കളെയാശു വധിപ്പതി-
നദ്യമതത്ര തുടങ്ങീടേണം
വിസ്തൃതമാകിയ നമ്മുടെ തേജമൊ-
തക്കിമുറയ്ക്കു വരുത്തീടേണം
ഭൃത്യഗണങ്ങളകമ്പടിവേണമ-
മാത്യന്മാരും കൂടെ വരേണം
പൊക്കത്തിൽക്കൊടി പൊക്കിപ്പടഹ-
മടിപ്പിച്ചാശു മുഴക്കീടേണം
ഇങ്ങനെ യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പാ-
ടങ്ങു തുടങ്ങിയ രാവണവീരൻ
നന്ദനതാപം കൊണ്ടു തളർന്നു ചൊ-
ട്ടന്നനവേ മൂർച്ഛിച്ചു പതിച്ചു
മോഹം തീർന്നെഴുന്നേറ്റളവിന്നിനി.
യാഹവപാടവമില്ലെന്നുരുതര-
മൂഹം തോന്നി ഭൃത്യഗണങ്ങളെ
യാഹ്വാനം ചെയ്തേവമുരച്ചു
കിങ്കരവരരേ! നിങ്ങൾക്കെന്നില-
നങ്കുരമായെഴുമുരുബഹുമാനം
ശങ്കാരഹിതം പ്രകടിപ്പിപ്പാൻ
സങ്കടമുള്ളവസരമാണിപ്പോൾ
നേരത്തോറാലുണ്ടൊരു നിയമം
നേരില്ലാത്ത ജനങ്ങൾക്കൊക്കെ
പൂരിപ്പിക്കണമുദരം മാത്രം
ഭൂരിഗുണങ്ങളിലൊന്നും വേണ്ടാ
ജൂപ്പടിതിന്നുമടിച്ചാശ്ചോരാ
ക്ഷിപ്രം നാലുവഴി പോകണമിപ്പോൾ
ദൃഷ്ടിപ്രാഭവമങ്ങൊട്ടും വേണ്ടാ
ദുർബോധികളേ! ബോധിച്ചാലും
നമ്മുടെ മാതുലനായീടുന്നൊരു
സന്മതിയങ്ങു വസിച്ചീടുന്നു
നന്മവരുത്താനിന്നവനല്ലാ-
തന്യനിനിക്കു സഹായവുമില്ല
ഐരാവണനെന്ന പേരുടയോനാം
പൈദാഹാദികളില്ലവനോർക്കിൽ
പൊയ്യല്ലവനതി ദിവ്യൻ തന്നേ
ദേവന്മാർക്കും സമ്മതമിങ്ങനെ
അവ്യാജം ബത മാതുലനാമ-
ക്രവ്യാദേന്ദ്രപുരേ പോകേണം
ദിവ്യാംബരവും ദ്രവ്യങ്ങളുമഥ
ദിവ്യൻ വേണ്ടതു തരുമെല്ലാർക്കും
സമ്മോദത്തൊടുമവനൊടു നമ്മുടെ
തിന്മകളൊക്കെയുരച്ചീടേണം
എന്നല്ലിത്രമെന്നുവരാൻ പറ-
യുന്നു ദശാനനനെന്നോരോന്നും
നമ്മുടെ കല്പനയിങ്ങനെയെന്നതു
ചെന്നറിയിച്ചാലുടനേ പോരും
എന്നാലാശു ഗമിപ്പിൻ! പോയാൽ
വന്നീടാമവനൊരു വകയൊട്ടും
ഇങ്ങനെ കല്പന കേട്ടന്നവർ
ചെന്നാരൈരാവണനുടെ സവിധേ

ഉന്നതമോദം പൂണ്ടു നമിച്ചവ-
രൊന്നൊഴിയാതെ പറഞ്ഞറിയിച്ചു
ഒന്നിച്ചവരേത്തിന്നൊത്തണ-
ഞ്ഞന്നു ദശാനനകല്പനയുണ്ടതു
വന്നു പറഞ്ഞാൽ താമസമുണ്ടിവ-
ടെന്നു പറഞ്ഞാലുടനേ തന്നെ
ചെന്നു പറഞ്ഞീടണമെന്നങ്ങളെ-
ടെന്നു പറഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ
ഇങ്ങനെയവരുടെ വാക്കുകൾ കേട്ടള-
വുന്നതനായിട്ടൈരാവണനും
തന്നുടെ പരിവാരാദികളോടും
ചെന്നു തുലങ്കാനഗരിയിലപ്പോൾ
വന്നെതിരേറ്റിതു ലങ്കാധിപനും
കണ്ണുനിറഞ്ഞു കവിഞ്ഞൊഴുകീടിന
കണ്ണീരോടും കാലിണതൊഴുതുട-
നൊന്നൊന്നൊഴിയാതെ പറഞ്ഞു തുടങ്ങി
പുരന്ദരരിപുവാം പുണ്യജനേശൻ
അല്ലേ! മാതുല! മാംപരിപാലയ!
ചൊല്ലേറുന്നപരാക്രമസിന്ധോ!
അല്ലലിൽ വീണുഴലുന്നോരെന്നിൽ
തെല്ലൊരു കനിവിന്നുളവാകേണം
വല്ലായ്മകളിന്നെല്ലാം വന്നു
നല്ലൊരു മക്കളുമൊക്കെ മരിച്ചു
ഭല്ലൂകാധിപരായീടുന്നൊരു
വൈരികൾ വന്നിപ്പുര വളഞ്ഞു
വല്ലതുമൊന്നു തുടങ്ങാനിനിയിഹ
വല്ലഭമുള്ളവരില്ലാതായി
വില്ലാളികൾ കുലമുടിമണിയാകിയ
മല്ലായുധസുകുമാരൻ രാമൻ
വില്ലുകുലച്ചു രണത്തിനടുത്തള-
വല്ലൽപ്പെട്ടു തളർന്നു വലഞ്ഞിഹ
വല്ലാതോടിപ്പോരാതൊരു കഴി-
വില്ലാതായി വല്ലാതായി
വല്ലസഹായം ചെയ്യാനും കഴി-
വുള്ള സഹായികളില്ലാതായി
വല്ലതുമല്പം പിടിപാടുള്ളവ-
രെല്ലാം യമപുരിയാത്രയുമായി
കാലാതിക്രമമെന്നേ വേണ്ടൂ
കാലാരിക്കും പ്രീതികുറഞ്ഞു
അപ്പുകളിൽ പ്ലവമെന്നതുപോലെനി-
ലഞ്ഞകരിക്കല്ലൊഴുകാറായി
ദുർബ്ബലരാകിയ മാനുഷരിപ്പോൾ
കർബ്ബുരവരരെക്കൊല്ലാറായി
ഭക്ഷണമാകിയ തവള തിരിഞ്ഞഥ
ചക്ഷുശ്ശ്രവണനെ വധിപ്പാറായി
ശരഭപ്പെരുത്തൊരു കേസരിവരനെ
ശശകപ്പോതു ഹനിപ്പാറായി
കുഴിയാനക്കുഴിയൻ മദമാർന്നൊരു
കലഭാനയൊടമരം ചെയ്യാറായി
പുത്രൻ മേഘനിനാദൻ ചത്തതു
ശത്രുക്കൾക്കുടെ ഭാഗ്യം തന്നെ

അത്ര്യമല്ലമരുൽസുതനെന്നൊരു
ശക്തിവരമുണ്ടുഗ്രപരാക്രമ-
ത്ത്യാധമനാംരാമൻതന്നുടെ
പ്രത്യേകക്കാരൻപോലവനും
നാമംശ്രീഹനുമാനെന്നിങ്ങനെ
കാമം ചിലർഘോഷിപ്പതുകേൾക്കാം
ആമയമെന്ന്യേവന്നവനൊരുനാൾ
യാമിനിതന്നിലകത്തുകടന്നിഹ
ജാനകിതന്നെക്കണ്ടുപറഞ്ഞൊരു
ദീനരയെന്ന്യേപോയിട്ടമ്പോൾ
ആരുംരാക്ഷസർകണ്ടീടാഞ്ഞു
കാരിയമെന്നുകണക്കാക്കാതെ
കേറിയവൻപൂങ്കാവുമഴിച്ചുമ-
ഹാരികൾപലരെത്തല്ലിക്കൊന്നു
തൽക്ഷണമുക്കോടക്കൂത്തട്ടത്തൊരു
ദക്ഷിണനാമന്നക്ഷകുമാരനെ
ദക്ഷതവീര്യമിയന്നകരങ്ങന-
രക്ഷണമാത്രംകൊണ്ടുവധിച്ചു
രക്ഷസ്സുകളിൽപലരെമുടിച്ചു
ലക്ഷണമുള്ളൊരുലങ്കപൊടിച്ചു
ലക്ഷ്മീഭഗവതിയാംകുലലങ്കാ-
ലക്ഷ്മിയെവീരനടിച്ചോടിച്ചു
ഇത്തരമനവധികരുമനചെയ്തുള-
വുഗ്രൻമമസുതനഭ്രനിനാദൻ
അബ്ജോത്ഭവബാണംകൊണ്ടവനെ
കെട്ടിയെടുത്തന്നരികേവച്ചു
നിർഭയമുടനെനിരവധിനമ്മെയ-
ധിക്ഷേപിച്ചതുകേട്ടുപകച്ചു
രക്ഷോവരരം വാലിന്മേൽത്തുണി
ചുററിത്തരസാതീകത്തിച്ചു
അൽക്ഷണമൊന്നുകുതിച്ചുപുരപ്പുറ-
മെത്തിമുറയ്ക്കുടചുററിയടിച്ചു
അഗ്നിപരക്കെയലന്നുപിടിച്ചഥ
പററിക്കേറിപ്പുഞ്ഞുദഹിച്ചു
അക്കപിവീരനുമൊന്നുകുതിച്ചു
അക്കരപററിച്ചിരുന്നരസിച്ചു
വിഷ്ടപനാഥന്മാരായുള്ളര-
ച്യുതമരോടഥനേരിട്ടൊരുകരി
യുദ്ധംചെയ്തുജയംപ്രാപിപ്പാൻ
മുക്കുയുജ്ജയംമതിയാകില്ല
അത്രമഹാബലനാകിയനമ്മുടെ
ശത്രുവിനെക്കൊലചെയ്യാനിപ്പോൾ
വൃദ്ധനതായഭവാൻനിരുപിച്ചൊരു
ബുദ്ധിപറഞ്ഞുതരേണംതൂർണം
ഇത്ഥംരാവണഗീരുകൾകേട്ടതി-
ശത്തരമൈരാവണനുംചൊന്നാൻ-

ഭാഗധേയനിധിയായഭാഗിനേയ!ശ്രവിച്ചാ-
[ലും
ലോകനാഥനായീടുന്നരാഘവൻനിസ്തുലവീര്യൻ
നീതിമാനാമിക്ഷ്വാകുവംശകലശാംഭോനിധിചന്ദ്രൻ
ഭൂതിമാൻഭൂപതിശ്രേഷ്ഠൻഭൂതിഭൂഷാനതപാ-
[ദൻ
യാതുധാനാധിപ!നിന്റെരിപുവായിവരാനെ-
[ന്തേ
ഹേതുവെന്നുകഥിച്ചാലുംഹേഗുണാംഭോനിധേ-
[വീര!
ഭോഗിശായിയായിടുന്നഭഗവാൻഭക്തദാസൻ-
[ലോ-
കാധിനാഥൻമഹാലക്ഷ്മീവല്ലഭൻവാരിജനേത്ര-
[ൻ
ധാതൃമുഖ്യന്മാരാമമരർത്ഥിക്കയാലേവം
സൂര്യവംശേനരനായിജ്ജനിച്ചെന്നുധരിച്ചാലും
രാവണനിഗ്രഹംചെയ്തുസാധുലോകാവനംചെയ്തു
മേദിനീതാപസംഹാരംചെയ്യുവാൻവന്നുളവായി
ആദിശേഷൻതന്നെയല്ലോലക്ഷ്മണൻശംഖച-
[ക്രങ്ങൾ
സോദരന്മാർഭരതശത്രുഘ്നരെന്നുധരിക്കേണം
സീതയല്ലോമഹാമായാദേവിനിൻനിഗ്രഹത്തിന്നു
ഹേതുഭൂതയായിവന്നുപിറന്നുരാജവംശത്തിൽ
ഭൂതനാഥബീജജാതൻശ്രീഹനുമാനഹോനി-
[ന്റെ
രാജധാനിചുട്ടെരിച്ചവീര്യവാനകപിശ്രേഷ്ഠൻ
വധ്യനല്ലവനൊട്ടുംനിത്യബ്രഹ്മചാരിയാം
മുഗ്ദ്ധൻശ്രീരാമഭക്തൻനിത്യൻനീതിശാസ്ത്ര-
[ജ്ഞൻ
ഉൾത്താരിലിവയെല്ലാമോർത്തുരാഘവപാദ-
പത്മങ്ങൾവഴിപോലെസേവിച്ചുവസിക്കേണം
ഇത്ഥംമാതുലൻതന്റെതത്വോപദേശമെല്ലാം
നക്തംചരാധിനാഥൻകേട്ടുചൊല്ലിനാനേവം
ബുദ്ധിമാൻഭവാനേവംശത്രുകക്ഷിയെപ്പററി
യത്യർത്ഥംപ്രശംസിപ്പതത്രവിസ്മയംതന്നെ
നക്തഞ്ചരാന്വയത്തിലല്ലോജനിച്ചുനമ്മൾ
പ്രത്യർത്ഥിജനംതന്നെദേവന്മാരെന്നുസിദ്ധം
ശക്തന്മാരവരെന്നുശങ്കിക്കുന്നതുപിന്നെ
ഭക്തന്മാരെന്നപോലെചെന്നുസേവിക്കുന്നതും
യുക്തമായ്വരികയില്ലനമ്മൾക്കപിണക്കത്താൽ
ചത്തുപോകിലുംവീര്യസ്വർഗ്ഗംകൈവരുമല്ലോ
തത്തജ്ജാതീയമല്ലാത്തുള്ളദുർവ്യാചാരം
സത്യത്തിൽനിഷിദ്ധമാണാകെപ്പാർക്കിലതിനാൽ
നിത്യസാപത്ന്യനേകംകൽപസ്ഥനെന്നാ-
[കിലും
ചിത്തത്തിലൊരുബഹുമാനമിങ്ങിനിക്കില്ല
അസ്മൽസോദരിമുന്നമുത്സാഹംപൂണ്ടൊരുനാൾ
ഉഗ്രകാനനങ്ങളിൽചുററിസ്സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ
ലക്ഷ്മണൻകണ്ടുശഠനായിട്ടുമൂക്കുംമുലയും
ഒക്കെച്ഛേദിച്ചുവിട്ടവൃത്താന്തംശ്രവിച്ചുടൻ
മാററലരാകലകാലന്മാരായഖരാദിക-
ളററമില്ലാത്തസൈന്യത്തോടുംയുദ്ധത്തിനായി
ബദ്ധരോഷേണചെന്നനേരംരാഘവൻപ്രഹ-
രാർദ്ധംകൊണ്ടവർകളെയൊക്കെനിഗ്രഹ-
[ചെയ്താൻ

അത്യർത്ഥം ഭ്രമപ്പെട്ടുമൻഭഗിനിയുമപ്പോൾ
ക്ഷിപ്രമിവിടെവന്നുവൃത്താന്തമറിയിച്ചു
അപ്രിയം ചെയ്തുരഘുവീരപത്നിയെഞാനും
വിദ്രുതംകൊണ്ടുവന്നിപ്പുരംവനിൽകുടിവച്ചു
കിഷ്കിന്ധാധിപനായസുഗ്രീവൻതന്നെക്കണ്ടു
സഖ്യവുംചെയ്തുകപിസേനയോടൊരുമിച്ചു
അബ്ധിമദ്ധ്യത്തിൽചിറകെട്ടിലങ്കയിലെത്തി
യുദ്ധംകൊടിയുംതുടക്കിയുദ്ധത്തിന്നൊരുമ്പെട്ട
ശക്രന്മാരായപലനക്തഞ്ചരന്മാരേയും
നിഗ്രഹിച്ചിപ്പോഴിന്ദ്രജിത്താംവീരനെക്കൊന്നു
 എന്താരുകഴിവിനിയെന്നുനിനച്ചിഹ
നിന്തിരുവടിയെവരുത്തിയതിപ്പോൾ
സന്തോഷിച്ചുവസിപ്പാൻസംഗതി-
സന്തതമിങ്ങുഭവിക്കുന്നാകിൽ
ചിന്തിക്കാംഗുണദോഷമശേഷവു-
മെന്തിനിഞാനിഹവേണ്ടതുചൊൽത്താൽ
എന്നതുകേട്ടൊരുരാവണനല്പം
മന്ദസ്മിതമൊട്ടുമൊന്നുപറഞ്ഞു
വന്നുഭവിക്കാനുള്ളവിപത്തുകൾ
നമ്മൾക്കിന്നുതടുപ്പാനെളുതോ
തന്നാൽമണിയാംജനകാത്മജയെ
പ്പൊന്നുംപല്ലക്കേററിയെടുപ്പിച്ചു-
ന്നതഭക്ത്യാരാഘവനുടെപദ-
കഞ്ജത്താരിണയതിലർപ്പിച്ചു
വന്നപരാധമറിഞ്ഞുപൊറുക്കണ-
മെന്നുപറഞ്ഞടിവീണപേക്ഷിക്കിൽ
നിന്നെക്കനിവൊടുപാലിക്കുംരഘു-
പുംഗവനാശ്രിതവത്സലനല്ലോ.
സമ്മതമല്ലതിനെങ്കിൽനിനക്കൊരു-
ദമ്മതിയുള്ളതുതീരുംനൂനം
വാഗ്ഗുത്തമസ്ഥനമുക്കെന്തതിനാ-
ലീശ്വരകല്പനനീക്കാവല്ലിഹ
എന്നാലാവതുചെയ്യാഞ്ഞെന്നതി-
നെന്നോടിന്നുവരോധംവേണ്ട
നിന്നുടെബുദ്ധിമറിഞ്ഞുവരാന്നര-
വിന്ദജനോക്കിലുമാകത്തില്ല
മതിമുഖിസീതയിലഭിരുചിവന്നതു
വിധിവിഹിതംതവദശവദനാകേൾ
അതുമമമനസിനിനച്ചീടാതിവ
കഥനംചെയ്തതുകഥകേടത്രേ
അവരിപ്പുവാകിയരഘുപതിയെഞാ-
നവരജനാകിയലക്ഷ്മണനോടും
രജനിയിലെത്തിയെടുത്തുരസാതല
ഭജനംചെയ്യിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ.
രതിതെളിവോടുവസിച്ചീടുകനീ
ക്ഷിതിപതിയെന്തിനുചഴതേതാപം
ചതിവിലെടുത്തുകടത്തിക്കളയാം
കപികളൊരുത്തരുബോധിക്കില്ല
മായാവൈഭവമുള്ളനമുക്കിതി-
നായാസംവരുവാനില്ലല്ലോ
പോയാലുംനീമണിയറയിൽപോ-

യോയാലുകളുംവേണ്ടനമുക്ക്
രാത്രിയിലിട്ടുവരുന്നേരംമമ
യാത്രാസമയമതെന്നറിയേണം
പാർത്താൽപിന്നിരഘുപുംഗവരെ
ധരിത്രാതലമതിലെങ്ങുംകാണാ
പാർത്താലുംനിസ്സംശയവരായ് നീ
താമത്തൊഴിയാംജാനകിയോടും
രഹസ്യമായവരിങ്ങനെചൊന്നതു
ശ്രവിച്ചുരാവണസോദരവീരൻ
രഹസ്സിലിക്കഥതന്നുടെസ്വാമിയെ-
ട്ടണത്തിനാനവനുള്ളതുപോലെ
മനസ്സിലുരുതരസങ്കടമോടഥ
മനസ്വിയായവിഭീഷണവീരൻ
കഥിച്ചുനമ്മൊടുരാഘവാപഹരണ
വിധിപ്രകാരമശേഷവുമപ്പോൾ
ഇരുട്ടിലത്രേമായാശകതികൾ
കരുത്തരാംരാക്ഷസർകാണിപ്പു
നിരസ്തഖേദംനാമതിനുരുതര
തപസ്സിപിന്നിതുസൂക്ഷിക്കേണം
 ഇങ്ങനെവന്നുവിഭീഷണനെന്നോടു
സംഗതിയൊക്കെയുമുരചെയ്തപ്പോൾ
എങ്ങനെയിതിനെന്നോർത്തുകഴിഞ്ഞഥ
ഞങ്ങൾവിചാരംപൂണ്ടുവസിച്ചു
ഈരേഴുലകിന്നധീശ്വരനാകിയ
നാരായണനാംരഘുപുംഗവനെ
പ്പാരാതിന്നുചതിച്ചുഹരിപ്പതി-
നാരാണുള്ളതുവെറുതേതന്നെവി-
ചാരാദികളെന്നോർത്തതിനൊരുപരി-
ഹാരാദികളും ചിന്തിച്ചില്ലേ
രാജിനെയവിടെയിരിക്കുന്നേരം
വന്നിതുമാരുതതനയൻതാനും
വന്നിതുഞങ്ങൾക്കാനന്ദവുമിനി
യൊന്നുംപേടിക്കാനില്ലെന്നും
നിസ്സംശയമുള്ളിലുറച്ചെരാവണ
സന്നാഹംങ്ങളശേഷമുരച്ചു
മുന്നുവനിതിഥിതന്നിൽപരിചൊടു
വന്നരംപൂത്തമർതന്നെയെടുത്തുക-
ടന്നുരസാതലമെത്തിച്ചീടണ-
മെന്നുദശാനനകല്പനപോലും!
മൂന്നായനായിട്ടുമൈരാവണനാ-
കുന്നുപിന്നിയാളെന്നുംകേട്ടു
നികഷാത്മജവരമാതുലനാകിയ
പുരുഷാധമനവരമായകളാലെ
പുരുഷോത്തമനെഹരിക്കുകിലെന്തിഹ
പുരുഷന്മാരായ് നാംവാഴുന്നു
മാരുതികേട്ടുചിരിച്ചവരെല്ലാം
സാരഗിരംപുനരരുളിച്ചെയ്തു
സാരസനേത്രനെവഞ്ചിപ്പാൻനിശി-
ചാരിനിനച്ചുസാധിച്ചാലും
കാരിയമൊന്നുഭവിക്കയുമില്ലവി-
ചാരിതമൊട്ടുനടക്കയുമില്ല

മാരുതിയാമെൻകയ്യാലവനെ
സ്സുരജഭവനേകടിപ്പാർപ്പിക്കുവൻ
കാരണപൂരുഷൻകല്പിച്ചതിനൊരു
കാരണമായിതുവന്നുഭവിക്കാം
എങ്കിലുമക്കപിപാശയവിക്രുതികൾ
കിംകരരാകിയനമ്മൾതടുത്തുനി-
രംകുശനിർമ്മലകീർത്തിപരത്തണ-
മെങ്കിൽതന്നെമതിവരുവെള്ളം.
കമനീയാംഗൻനമ്മുടെനാഥൻ
കമലാക്ഷൻവിമലാശയനമലൻ
കമലാകാന്തൻസോദരനോടും
സുഖമായ്ത്തന്നെയുറങ്ങീടുമ്പോൾ
ചതിവിലെടുത്തുകടത്താമെന്നു
നിരൂപിച്ചവനതിവിരുതൻതന്നെ
മദമൊടുമരുവുംസിംഹത്തിനെയൊരു
മശകംചെന്നുപിടിപ്പാനെളുതോ
പിടിയാത്തവരുടെവാക്കുകൾകേട്ടാൽ
പിടിപാടായിക്കരുതീടാമോ?
പിടുവംപറയുന്നവരെട്ടനേരി-
ട്ടരിയാടാതെയിരിപ്പതുനല്ല
കടിയാപ്പട്ടികുരയ്ക്കുമ്പോളൊരു
വടിയാൽനിൽക്കുമതല്ലാതുണ്ടോ
പാവനിതന്നുടെവാക്കുകൾകേട്ടഥ
രാവണസഹജനുമെന്നുരചെയ്തു
പാവനചരിത!പവമാനാത്മജ
രാവണമാതുലനുഗ്രൻതന്നേ
പടുതകലർന്നനിശാചരനൊട്ടുനീ
യടലിലടുപ്പാനാളാകില്ല
ഉപവനമല്ലതകർത്തുപൊടിപ്പതി-
നവികലവിക്രമിയാകിയരക്ഷോ-
വരനൊടുനേർത്താൽത്രിഭുവനവാസിക-
ളരനൊടിയിടയിൽമടങ്ങുംനിയതം
പരിചൊടുമവനുടെയാക്രുതികണ്ടാൽ
ഹര!ഹര!യെന്നേപറവാനുള്ളു
ഇങ്ങനെയാക്ഷേപോക്തിളോതിയ
ധന്യനതായവിഭീഷണവീരനെ
നന്ദിച്ചഥമാരുതിയുംസുദ്ധമതി-
യെന്നമനോബലമുന്നിച്ചൊന്നാൻ

പദം—ഏകതാളം മോഹനം രാഗം.

യാതുധാനേന്ദ്രസഹജ! ഭവാനോതിയനിന്ദനം
[പോരും
സാദരമല്പംക്ഷമിക്കരക്ഷോവരനീചനെഞാൻ
(ഹരിക്കുന്നേൻ (യാതുധാ
സാക്ഷാൽജഗന്നായകകമലേക്ഷണൻതൻക്രുപാ-
[യാലെ
ഈക്ഷണഗോചരനായിഭവിക്കണം രാക്ഷസ-
(നെടുന്നവേണ്ട (യാതുധാ)
ചക്ഷുഃശ്രവണേന്ദ്രനായിട്ടനലക്ഷ്മണൻതന്നോ-
[ടുകൂടെ
പക്ഷിദ്ധ്വജനാമരാമനെമോക്ഷിപ്പാൻ ശക്ത-
[നാംരാക്ഷസംകാട്ടിത്തരേണമേ (യാതുധാ
ഇക്ഷ്വാകുവംശതിലകൻറകടാക്ഷമുണ്ടെന്നി-
[ലെന്നാകിൽ
രക്ഷഃകുലത്തെദഹിപ്പിക്കുവാനാശുശുക്ഷണി-
[താനിപ്പവനജൻതന്നെ
യാതുധാനേന്ദ്രസഹജ! ഭവാനോതിയനിന്ദനം
[പോരും
രൂക്ഷപ്രവര!ഭവാൻറകോപമൊക്കെയടക്കണ-
[മെങ്കിൽ
മൃത്യുഞ്ജയോരുഭവനായഭവാനുടെ ശക്തിധരി-
[ച്ചിരിക്കുന്നേൻ (രൂക്ഷ)
അക്ഷയവീര്യ! ഹനുമൻ! വിഭോ ഉൾക്രോധമു-
[ണ്ടാകരുതേ
ആക്ഷേപവാക്യങ്ങൾഞാൻചൊന്നതു തവരൂ-
[ക്ഷതചേർക്കുവാനല്ലോ
രൂക്ഷപ്രവരഭവാൻറകോപമൊക്കെയടക്കണ-
[മെന്നിൽ

ധന്യനതായവിഭീഷണവാക്കുക-
ളിങ്ങനെകേട്ടുപവനതനൂജൻ
മന്ദസ്മിതവുംചെയ്തുപറഞ്ഞു
മന്ദേതരമിതുകേട്ടാലുംനീ
സിന്ധുഗഭീരൻരാമൻതിരുവടി
സിന്ധുവുമതിലംഘിച്ചിഹവന്നു
വിന്ധ്യമഹാജലസന്നിഭരാകിയ
ജംഭാന്തകരിപുസംഘമശേഷം
ഹന്ത!ക്രുതാന്തസമീപേചേർത്തഥ
സന്ധ്യയുമൂത്തുശയിച്ചീടുമ്പോൾ
ഹന്തവരുംപരിപന്ഥികളെന്ത
ന്തകപുരിയിലയച്ചിടാതരി
കുന്തനചതുരമടങ്ങിടുമോ ഞാ-
നെന്തതിനെഞ്ഞൊരുകറവുള്ളിപ്പോൾ
ചെന്താർമാതിൻകണവ!ക്രുപാകണ-
മെങ്കലുടിപ്പതുകൊണ്ടിക്കാലം
ഡംഭുനടിച്ചുവരുന്നരിപുക്കടെ
നെഞ്ചുപിളർന്നുവധിപ്പാനേതുമൊ-
രന്തരമില്ലവരിങ്ങുവരട്ടെനി-
രന്തരമായവിക്രുതിപടുക്കൾ
എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞുവിഭീഷണ-
നിന്നിതുവാസ്തവമാണെന്നാലും
മന്മഥവൈരിയുമൈരാവണനൊടു
സംഗരസീമനിനില്ലുകയില്ല
ദുർമ്മതിമായാശക്തികൾകൊണ്ടൊരു-
ഹമ്മതിയുള്ളവനല്ലോതാനും
ദുർന്നയനിധിയാമഗ്രജനോടു
ദുർമ്മന്ത്രങ്ങളറിഞ്ഞുമിരിപ്പു
ശർമ്മമവന്നുവരാട്ടവധമെങ്കിലു-
മിന്നുനമുക്കതുസൂക്ഷിക്കേണം
ദിക്കുകളൊക്കെബ്ബന്ധിക്കേണം
ദിക്പാലകരെപ്രാർത്ഥിക്കേണം
പ്രത്യേകിച്ചുമംബരമാർഗ്ഗംപോലുമേ
പ്രത്യേകിച്ചുനിരോധിക്കേണം
ശത്രുക്കൾക്കുകടപ്പാനൊരുവഴി-

യോൎത്താലിവിടെക്കണ്ടീടരുതു
വിത്രസ്തന്മാരാമെന്നമ്മുടെ
മൎക്കടവരനെക്കണ്ടന്നേരം
വൃത്രാന്തകനുടെപൌത്രൻതാനും
ഭീത്യാധാവതിചെയ്കില്ലല്ലീ
ഇത്ഥംകേട്ടുസമീരണപുത്രൻ
ചിത്രതരംനിജലാംഗൂലത്താൽ
മൎക്കടസേനാമദ്ധ്യേദശരഥ
പുത്രന്മാരുടെചുററുംദൃഢതര-
വപ്രംപോലെവളഞ്ഞൊരുകോട്ട ച-
മച്ചഥനോക്കിവസിക്കുംനേരം
രാത്രിയുമിത്തിരിചെന്നളവവിടെ
രാത്രിഞ്ചരവരനൈരാവണനും
പാൎത്തുടനെത്തിസൂക്ഷിച്ചപ്പോൾ
വാൎത്തകളൊക്കെയുമറിയാറായീ
നേത്രമടച്ചുനിരച്ചേനിസ്തുല-
മൂൎത്തികളായകരങ്ങളതാന്മാർ
വാൎദ്ധിയിൽനിന്നുവരുന്നൊരുശീത-
ക്കാററുംകൊണ്ടുമണൽത്തിട്ടകളിൽ
കാത്തുകിടപ്പതുമാശുഗപുത്രൻ
കോട്ടചമച്ചതുമെല്ലാംകണ്ടൊരു
മാൎഗ്ഗവുമില്ലകടപ്പാനെന്നഥ
ചിത്തവിഷാദാൽനിന്നുതിരിഞ്ഞു
അംബരമാൎഗ്ഗമണഞ്ഞുതിരിഞ്ഞു
ദുൎമ്മതിചുററിനടന്നുവിരഞ്ഞു
ചെമ്മേപഴുതില്ലാഞ്ഞുവലഞ്ഞവ-
നംബുധിതന്നിലിറങ്ങിയിരുന്നു
എന്തൊരുകൌശലമിതിനെന്നുള്ളതു
ചിന്തിച്ചിത്തിരിയങ്ങുകഴിഞ്ഞു
ഹന്തമഹീയവചസ്സുകളാൽദശ-
കന്ധരനെന്നുതെളിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു
പന്തിയിലിതുസാധിക്കാഞ്ഞാലവ-
നെന്തൊരുഗതിയെന്നോൎത്തുകുഴഞ്ഞു.

ഇതിമനസിചിന്തയരാത്രിഞ്ചരേശ്വര-
നിത്തിരിനേരമിരുന്നൊരനന്തരം
ചതിവിനൊരുവഴികരുതിയംബുദരാലവൻ
ചാഞ്ചല്യമെന്യേപുറപ്പെട്ടുവന്നുടൻ
പവനസുതവിപുലതരദുൎഗ്ഗാന്തികംപുക്കു
പാപിയാംപാതാളവാസിയൈരാവണൻ
പരമഗുണനിലയനനതായ വിഭീഷണൻ
പാവനൻതന്റെരൂപംധരിച്ചീടിനാൻ
രഘുകുലജരാമരാമേതിനാമത്തൊടും
രാത്രിയിൽചെന്നുകോട്ടയ്ക്കുതട്ടീടിനാൻ
അമലമതിമമസഖിവിഭീഷണൻതാനെന്ന-
താശുഗപുത്രൻവിചാരിച്ചുതൽക്ഷണം
അതുസമയമത്യയതസ്ഥൂലമാംവാലതു
മത്രചാക്കിപ്പഴുതേകിക്കടത്തിനാൻ
രഘുകുലജരിരുവരെയുമലിവൊടുഗ്രഹിച്ചിതു
രക്ഷസാംനാഥനതിമായിനാംവരൻ
നിഭൃതമഥവെളിയിലുമുടൻകടന്നാൻപരം
നീതിജ്ഞനായവിഭീഷണനെന്നപോൽ
ജവമൊടഥനിജസദനമെത്തിവാണീടിനാൻ
ജാനകീചോരന്റെവാക്കുമാനിക്കയാൽ
കമലദലനയനനഖിലാനന്ദപൂൎണ്ണനാം
കാരുണ്യശാലിയെക്കൌശലത്താലഹോ
അതിദുരിതചരിതവരനാകുമൈരാവണ
നാശുഗപുത്രനാലാശുകൊള്ളിക്കുവാൻ
നിജഗ്രഹണമതിനനുവദിച്ചെന്നല്ലാതെ
നിത്യനാമീശനെക്കൈക്കലാക്കാവതോ?
തദനുദശവദനസഹജൻസാരബോധിതാൻ
തത്വങ്ങൾചാരവാക്യത്താൽഗ്രഹിച്ചുടൻ
പവനസുതസവിധഭുവിചെന്നുചൊന്നാനെന്തു
പാപമയ്യോ പവമാനജനെവന്നിതും
നിഖിലജഗദധിപതിസനാതനൻചിന്മയൻ
നിത്യൻനിരഞ്ജനൻനിശ്ചഞ്ചലാത്മകൻ
നിരവധികഗുണനിലയനീശ്വരൻശാശ്വതൻ
നീളെനിറഞ്ഞുമറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നവൻ
രഘുകുലജനറികതിനുസന്ദേഹമില്ലൊരു
രക്ഷസ്സവനെഗ്രഹിപ്പാനുമൊല്ലല്ല
സുദൃഢമിതിമമമനസിതോന്നുന്നതെങ്കിലും
സൂക്ഷിച്ചതൊട്ടുംഫലിച്ചില്ലപാവനേ!
ദശരഥജരിരുവരെയുമങ്ങുഗ്രഹിച്ചുടൻ
ദശവദനമാതുലൻപോയാനശങ്കിതം
തവഭുജബലംകണ്ടുകൊൾവാനുമെന്നല്ല
താവകംഗർവംകുറയ്ക്കുവാനിങ്ങനെ
ജഗദധിപനമരപരിവൃഢനസുരനാശനൻ
ജാനകിവല്ലഭൻചെയ്യിച്ചുനിൎണ്ണയം
ഇതിവിവിധമമലമതിയാംരാക്ഷസേന്ദ്രന്റെ
ഈരിതംകേട്ടുകലാപചൂഡാംശജൻ
ചതിവുകളുൾക്കതളിരിലോൎത്തറിഞ്ഞത്രയും
ചാഞ്ചല്യമുൾക്കൊണ്ടുപാൎത്താനരക്ഷണം

ഭാവംകിമപിപകൎന്നുരാഘവ
സേവൻമാരുതിയങ്ങെഴുന്നേററു
കോപംകൊണ്ടുചുവന്നുകണ്ണുകൾ
ദീപംപോലെവിളങ്ങീവദനം
ഭ്രൂവല്ലരികൾഞെളിഞ്ഞുചുളിഞ്ഞു
ഭ്രൂവഞ്ചുംപടിതമ്മിലിടഞ്ഞു
കരദണ്ഡങ്ങളുഴിച്ചുഞെരിച്ചഥ
പരിചണ്ഡാകൃതിനിന്നുപറഞ്ഞു
അരിഷണ്ഡത്തെയടിച്ചുപൊടിപ്പാ-
നൊരുദണ്ഡംമാരുതസുതനില്ല
തരുതുടയങ്ങനെരാക്ഷസപാളികൾ
പൊരുവതിനായുധപാണികളായി
വരികിലുമെത്തിയടിച്ചുമുടിപ്പതി-
നൊരുകുറവില്ലസമീരണസുതനു
കുറുനരിയായിരമൊരുമിച്ചാലൊരു
ചെറുപുലിയോട്ടുകയൎപ്പാൻമതിയോ
കഴിയാനകളൊരുലക്ഷംചെന്നാൽ
മലയാനയെഹിംസിപ്പാൻമതിയോ
വരികവിഭീഷണവൈകാതവനുടെ
പുരമെത്താനൊരുവഴിയരുളേണം.
പുരവിസ്താരവുമവനുടെബലവും

പരിവാരങ്ങടെതാമസനിലവും
പരിചോടെന്നോടു വഴിയെ ചൊല്ലുകി-
ലരനിമിഷത്താലവിടെച്ചെന്നാ-
ശരവരകീടനെമുക്കിച്ചുരുട്ടി
ഞെരുതെരെയങ്ങുകൊട്ടുത്തുപിടിച്ചു-
കരവുംകാലും കൂട്ടിവരിഞ്ഞു-
ച്ചുരവുമെരിച്ചതിലിട്ടുകരിച്ചും-
ബുധഹേക്ഷണനെയെടുത്തുകഴുത്തി
ലിരുത്തിപ്പടഹമടിപ്പിച്ചിഹകൊ-
ണ്ടരുവൻശക്തിനമുക്കെന്നുതിനഹ-
മൊരുവൻമതിയെന്നൊരുസംശയമില്ല.
ആശരവരനുടെകഥകളശേഷവു-
മാശുനമുക്കുപറഞ്ഞുതരേണം
നാശമടുത്തവനെന്നുകരുതുക
കീശവരൻവീശത്തിലുവിട്ടോ
മീശപിടിച്ചുവലിച്ചുധരിത്രിയി-
ലാശുമറിച്ചുനിരപ്പേയിഴച്ചുട-
നാശരവരനെയടിച്ചുപൊടിക്കാം
ദാശരഥിക്കൊരുകുറവുവരാതെ
പൂശകനെക്കണ്ടെലിയെപ്പോലവ-
നാശുകരഞ്ഞുവിളിച്ചുകടക്കിലു-
മാശുഗവേഗാലെത്തിയമപ്പുരി-
നാശുഗസുതനൊരുസംശയമില്ല.
ഏവമൊരുതനന്ദനഗീരുകൾ
രാവണസഹജൻകേട്ടൊരുനേരം
മോദമകന്നുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
പാതകിയാമൈരാവണചരിതം
പണ്ടൊരുകാലംരാക്ഷസവംശേ
രണ്ടുനിശാചരരുണ്ടായ്വന്നു
കണ്ടകരാമവർമൂലംത്രിഭുവന-
മിണ്ടൽകലർന്നുവലഞ്ഞുവശായി
ഹേതിയുമങ്ങുപ്രഹേതിയുമിങ്ങനെ
ജാതകുതൂഹലമമരുംകാലം
അഗ്രജനാകിയഹേതിമഹാബല-
നഗ്രൻകാലസഹോദരിയാകിയ
കന്യാമണിയെക്കൈക്കൊണ്ടാനതിൽ
നന്ദനരും പുനരുളവായ് വന്നു
ബാലനുനാമംവിദ്യുത്കേശൻ
ചാലേയങ്ങുവളർന്നൊരുശേഷം
സാലകടംകടയെന്നൊരുരാക്ഷസ
ബാലാമണിയെവിവാഹംചെയ്തു
മന്ദേതരമവരാനന്ദത്തൊടു
കന്ദരഗിരികാന്താരങ്ങളിലും
കന്ദർപ്പക്കളിയോടമരുന്നാൾ
നന്ദനനൊന്നുജനിച്ചാനവിടെ
കുട്ടിയെയേറുവളർത്താനുതര-
മിഷ്ടവിരോധംകാരണമന്നവർ
മൊട്ടമ്പാർത്തിയിൽമുഴുകിക്കാനന
ദുസ്ഥലമതിലങ്ങിട്ടുകളഞ്ഞു
പരമേശ്വരനുംപാർവ്വതിയുംസുര-
സരണൌകൂടിപ്പോകുന്നേരം
അരുണോദയമെന്നോണംകാനന
ധരിണിയിലച്ചെറിയതിനെക്കണ്ടു
കാരുണ്യത്താൽദേവിയുമുന്നേ
തേരുംതാഴ്ത്തിയിറങ്ങിയെടുത്തു
ആരുംരക്ഷയിവന്നില്ലെന്നവി-
ചാരത്താലേമുലകൾകൊടുത്തു

ഐരാവണവധം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൨൯. നളചരിതം.

പുരരിപുവാകിയഭഗവാൻതന്നുടെ
തിരുമടിതന്നിൽവസിക്കും പാർവ്വതി
തിരുമുടിജടയിൽസുരവാഹിനിയുടെ
തിരുമുഖവുംകുളുർകൊങ്കചയവും
പരിചൊടുകണ്ടുസഹിക്കരുതാഞ്ഞു
പുരഹരനോടഥചോദ്യംചെയ്തു,
തിരുമുടിജടയുടെനടുവിൽവിളങ്ങി-
പ്പരിചൊടുകാണുന്നെന്തൊരുവസ്തു?
ഹരനരുൾചെയ്തിതുനമ്മുടെജടയിൽ
പെരുകിനവെള്ളംവേർപെടുകില്ല
കരളുകലിക്കരുതെന്നോടുനാഥ!
സരസമുഖമിഹകാണാകുന്നു
മുഖമല്ലതുഹേജലമതിലുളവാം
വികസസരോജമിതെന്നുവരേണം
വികസസരോജേകുറുനിരനികരം
പരിചൊടുകാണ്മാനെന്തവകാശം?
കുറുനിരയല്ലതുമധുപാനത്തിനു
വരിവണ്ടുകൾവന്നിണകൂടുന്നു
പുരികക്കൊടിമുനയുഗളമിദാനീം
പരിചൊടുകാണ്മാനെന്തവകാശം
പുരികക്കൊടിയല്ലവിരളമിളക്കം
ചെറുതിരയത്രേ അചലതനൂജേ!
സുരസമതാകിനലോചനയുഗളം
പരിചൊടുകാണ്മാനെന്തവകാശം?
ഗിരിവരതനയേ! ലോചനമല്ലതു
കരിമീനിണകളിയാടുകയത്രേ!
കരികുംഭാകൃതികുളുർമുലയുഗളം
പരിചൊടുകാണ്മാനെന്തവകാശം?
കുളുർമുലയല്ലതുകോകദ്വന്ദ്വം
നളിനസമീപേവിളയാടുന്നു,
കളിവചനംവാകാശ്ശിദംവാ
കരളിലെനിക്കുവിവാദമിദാനീം

ങ്ങിനെകപടഗിരാഗിരിവരസുത-
തന്നുടെമാനസവഞ്ചനചെയ്യും
ഗംഗാധരനാംകിള്ളിക്കുറിശ്ശിയ-
മന്നമഹേശൻകാത്തരുളേണം.
ഉലകുടെപെരുമാൾമന്ത്രികളോടും
കലിയുടെകൂട്ടതവിചാരിക്കുമ്പോൾ
വലിയൊരുവൃദ്ധൻതൊഴുതുരചെയ്തു
കലിയുടെശക്തികുറയ്ക്കുമുപായം
നളചരിതാമൃതമുരചെയ്താലും
തെളിവൊടുകേട്ടുരസിച്ചെന്നാലും
പൊളിയല്ലവരുടെകലിമലദോഷം
ജളനെന്നാകിലുമാശുനശിക്കും,
കലിയുഗശക്തിമുഴുത്തുജനാനാം
തലയിൽകേറിമനസ്സുമുട്ടി
പാപികൾപകിടകളൊരുപതിനായി
ഗോപികൾകൊണ്ടുവരച്ചുതുടങ്ങും
കഷ്ടം! സാളഗ്രാമസ്ഥാനേ
കുട്ടിച്ചാത്തനമർന്നുതുടങ്ങും
വിളവുകളൊന്നുകുറഞ്ഞുതുടങ്ങും
കളവുകളൊന്നുമുഴുത്തുതുടങ്ങും
വിലയുംപാരമിടിഞ്ഞുതുടങ്ങും
മലയുംകാട്ടുമുരത്തുതുടങ്ങും
നിലയുംവിട്ടുമനുഷ്യരശേഷം
വലയുംകലിയുഗമേറെമുഴുത്താൽ
കളമൊഴിമാരുടെതലയുംമുലയും
വളയുംതളയുംകളിയുംചിരിയും
വളയുംപുരികക്കൊടിയുംകണ്ടിഹ
വലയുംവലയതിൽമാനുഷരെല്ലാം
യജമാനനൊരുചെകതിപിണ്ണപ്പൻ
പ്രജകൾക്കൊക്കെമനസ്സുതുടങ്ങും,
യജനംചെയ്തുജഗത്തുപുലർത്തും
ദ്വിജവരവൃത്തികൾചെയ്തുതുടങ്ങും
രാജസമീപേചെന്നൊരുകൂട്ടം
ഏഷണിപറവാനാളുകളേറും
ഭോജനമാത്രംകിട്ടുന്നവനൊരു
രാജാവെന്നുനടിച്ചുതുടങ്ങും,
ഭീഷണമുള്ളൊരുസ്വപ്നംകണ്ടാൽ
ഭാഷിപ്പാനങ്ങാർത്തുതുടങ്ങും
ഭൂഷണമണിവാൻവകയില്ലാഞ്ഞാൽ
മോഷണമൊരുവകചെയ്തുതുടങ്ങും;
വല്ലഭിമാരുടെവീട്ടുപുലർത്താൻ
ഇല്ലംപണയംവച്ചുതുടങ്ങും
നെല്ലുംപണവുംപൊന്നുംപാത്രവു-
മില്ലെന്നാമിനിമിടിവസേലിവരസ
ചൊല്ലുംപലവിധമപരാധംപലർ
കൊല്ലുംപശുവിനെമടികൂടാതെ
തെല്ലുംനല്ലൊരുസാധുജനത്തെ
തെല്ലുംദയവുംമാനുഷനില്ല;
പുല്ലുംപുഴുവുംഭൂമിയിലിങ്ങു
മെല്ലെന്നങ്ങുനടന്നുതുടങ്ങും;
ചൊല്ലുന്നതിനെകേട്ടുനടപ്പാൻ
വല്ലഭമുള്ളവരില്ലെന്നാമേ;
മൂത്തുതുടങ്ങുംകപടതയിന്നിമേ-
ലോത്തുതുടങ്ങുംശൂദ്രാളികളും
ഓത്തുതുടങ്ങുംവിപ്രന്മാരു
പേത്തുതുടങ്ങുംമററുള്ളവരും
ചേത്തുതുടങ്ങുംവികടസരസ്വതി
കൂത്തുതുടങ്ങുംമോഹാളികളും
ചേത്തുതുടങ്ങുംദ്രവ്യത്തിൽകൊതി
പാത്തുതുടങ്ങുംവരവുംചിലവും
പാത്തുതുടങ്ങുംനെല്ലുംപണവും
ആത്തുതുടങ്ങുംപലരുംകൂടി-
പ്പാത്തുതുടങ്ങുംകത്തികവരാൻ
ചീത്തുതുടങ്ങുംദുഷ്കപികെട്ടി
തീർത്തുതുടങ്ങുംദുഷ്ടജനങ്ങൾ
ആർത്തിവളർന്നുംപൂർത്തിതളർന്നും
കീർത്തികുറഞ്ഞുംപൂർത്തമറിഞ്ഞും
വൃത്തിപെരുത്തുംകത്തിയെടുത്തും
തത്രജഗത്തുവിയർത്തുകയർത്തും
ക്രുത്തുവരുന്നൊരുജാതികളിനിമേൽ
വ്യാധിപിടിച്ചുകിടക്കുംചിലരുടെ
നാഡിപിടിച്ചുനടക്കുംപലരും
സാധിക്കരുതാതുള്ളതിമോഹം
ബാധിക്കുംചിലമർത്ത്യജനാനാം,
അപമൃത്യുക്കളുമവതാളങ്ങളു-
മപമാനങ്ങളുമുണ്ടായ് വരുമേ
വിശ്വജനത്തിനുമീശ്വരനെന്നൊരു
വിശ്വാസത്തിനുകുറവുതുടങ്ങും
കുടിലന്മാരും ജടിലന്മാരും
കുരുടന്മാരുംജരഠന്മാരും
കുരയന്മാരും കുനയന്മാരും
പലവിധമുണ്ടായ് വരുമിനിമേലിൽ,
ഈശ്വരകോപമറിഞ്ഞാൽപിന്നെ
വാശ്ശുള്ളൊരുപേക്ഷതുടങ്ങും
വരവുംതരവുംജനവുംധനവും
മനുജരിൽവച്ചുതിനീചന്മാരും,
മനുജപുഴുക്കൾകേറിച്ചമയും
മതിയുംകൊതിയുംഅതികപടങ്ങളു-
മതിമായിട്ടുബുധന്മാർക്കുളവാം;
ഗതിയില്ലാത്തജനങ്ങളിലൊരുകൃപ
മതിമാന്മാർക്കിനിവരികില്ലരച!
അമ്പലമെന്നുമറന്നതിനുള്ളിൽ
തമ്പലമിട്ടുമിന്നിമടിക്കൂടാതെ
ചെമ്പുപൊളിച്ചുപചിരാവുതുടങ്ങും
അമ്പലമുടയവർപുകയിലതിന്മാൻ;
ലന്തപറങ്കിയുമിങ്കിരിയേസും
ബന്ധുവതാമിനിയരചന്മാർക്കും
ഗ്രന്ഥികളൊന്നുകുറഞ്ഞുതുടങ്ങും
ഗ്രന്ഥമെഴുത്തുംനാസ്തിയതാമേ!
ശാസ്ത്രികളെന്നൊരുഭാവത്തോടേ
ശാസ്ത്രമെടുക്കുംപകൽകഴിവോളം
രാത്രിയടുത്താലവരെപ്പിന്നെ

ക്ഷേത്രംതന്നിലൊരേടം കാണാം
ഇത്രയുമനിഷ്ടഫലപ്രദകലിബല-
മത്രജനങ്ങളുണർത്തിച്ചീടാം;
ഉലകുടെപൊരുമാള്ളൊന്നറിയേണം
കലിയുടെദോഷംതീരണമെങ്കിൽ
വലിയൊരുകഥയിതുനളനുടെചരിതം
കലിതകുതൂഹലമുരചെയ്തീടാം,
ഫലിതംകേറയുമതെങ്കിലുമോർത്താൽ
കലിമലഹരമെന്നൊരുഗുണമധികം
പലരുമെനിക്കുസഹായിച്ചീടിൽ
ഫലമിതുകേട്ടുചുരുക്കിപ്പറയാം.
കരുണാമൃതരുചിവദനമരേശൻ
തരുണാരുണഗുണഗുരുകരസാരൻ
തരുണാംബുജദളനയനൻസുരവര
തരുണാസമധനവിതരണശീലൻ
കരുണാമലജലവരുണാവാസൻ
ഹരിണാന്തകബലഹരിണാംവാസൻ
ഹരിണാങ്കാടക പരിണീശോഭിത
ചരണായംഭുവിഹരിണാസദൃശൻ
ചരണാംബുജയുഗശരണാഗതജന
ശരണായ തനവകരുണാധരണൻ
മരണംഭവഭയഹരണാലികരൻ
കരുണാകരഗുരുകരുണാശരണൻ
ധരണീപതികുലധരണീയരുടെ
ധരണിധരിപ്പോരുധരണീപാലൻ
ധരണീവിലസിതതരുണീമാനസ
ഹരണീകൃതതനുധരണീമദനൻ,
അളകാപതിസമ്പന്നതരവിഭവൻ
അളകാഞ്ചിതസ്ഫുടനിടിലകലാപൻ
നളകുബരനെക്കാളതിസുഭഗൻ
നളനെന്നൊരുനൃപനുളവായ്‌വന്നു,
നളിനകുലാരികുലാലംകരണൻ
കളമധുരാകൃതിനിഷധനരേന്ദ്രൻ
കളകളരവധനദാംബരഭൂഷണ-
ലളിതകളേബരനതിസുകുമാരൻ
കളിയൊടുനിഷധപുരേപുരമോദാൽ
കളിരുചിതേടിവളർന്നതുകാലം
കളമൊഴിമാരുടെകരളിൽപരിചൊടു
കമലാരാത്തിവളർന്നുതുടങ്ങി,
മെല്ലത്തെളിവിലാസിനാപനിമതിരുചിയാൽ
വെളുവെളെവിളയാടീടിനഗാത്രേ
തളിരുളമകടമണിഞ്ഞുനരേന്ദ്രൻ
കളികൾക്കാടിനടക്കുന്നേരം,
നളിനസരസ്സിന്നരികേനല്ലൊരു
പുളിനാന്തത്തിൽചെല്ലുന്നേരം
നളിനംതന്നിലുറങ്ങീടുന്നൊരു
കളഹംസത്തെക്കണ്ടുനരപൻ,
പങ്കമകന്നൊരുതങ്കംപൊന്നിനൊ-
ടങ്കംപൊരുതുമൊരംഗപ്രഭയും
കുങ്കുമനിറമാംചിറകുംകൊക്കും
പങ്കജരുചിരംചരണദ്വയവും

കണ്ടതുനേരംനൃപനകുതൂഹല-
മുണ്ടായ്‌വന്നുമനതാരിങ്കൽ;
കൊണ്ടാടിയവൻകരകമലത്താ-
ലൊണ്ടുപിടിച്ചുമുറുക്കിക്കൊണ്ടാൻ
അരചൻചെന്നിഹതൊട്ടതുനേരം
അരയന്നംതാൻസംഭീതിയൊടന്നു
“അരുതരുതെന്നെക്കൊല്ലരുതേ,” നാം
തെരുതെരെയരയന്നംപറഞ്ഞുതുടങ്ങി,
അപരാധത്തെച്ചെയ്യാത്തവനെ
കൃപകൂടാതെവധിച്ചെന്നാകിൽ
നൃപതേ! നിന്നുടെനാട്ടുംധനവും
സപദിനശിക്കുമതോർത്തീടേണം.
പക്ഷികളെക്കൊലചെയ്തൊരുമാംസം
ഭക്ഷിപ്പാനൊരുകൊതിയുണ്ടെങ്കിൽ
ഇക്ഷിതിയിൽപലപക്ഷികളുണ്ടു
ഭക്ഷിച്ചാലുംമതിവരുവോളം
മാനത്തങ്ങുപറന്നുനടക്കും
ഞാനെന്തൊരുപിഴചെയ്തുനിങ്കൽ?
മാനസകുലവരമകുടമണേ! നീ
ഹാനിനമുക്കുവരുത്തീടൊല്ല
എല്ലുംതോലുംചിറകുംകൊക്കുമി-
തെല്ലാംനീക്കിയെടുക്കുണ്ടാൽ
തെല്ലുഭുജിപ്പാനുണ്ടെന്നാം ഫല-
മില്ലെന്നുംവരുമെന്നുടെമാംസം,
എന്നുടെമാതാവിന്നുവയസ്സോ
മുന്നൂറെറുപതിലിപ്പുറമല്ല
എന്നുവരുമ്പോളവളുടെദുഃഖ-
മതെന്നുരചിക്കാംനിഷധനരേന്ദ്ര!
നിന്നുടെകയ്യാൽമരണംവരുമെന്നി-
എന്നശിരസ്സിൽനമുക്കുണ്ടെങ്കിൽ
എന്നുമൊരുത്തനുമാവതുമില്ലതു
വന്നുഭവിച്ചാൽഖേദവുമില്ലാ,
എന്നുടെപിടയുംതനയന്മാരും
നമ്മുടെകുലവുംബന്ധുജനങ്ങളും
അമ്മയുമച്ഛനുമെന്നിജനന്മാരും
കർമ്മബലാലീതുകാലമൊടുങ്ങും,
അന്നത്തരുണികൾപരിചിയുംനമ്മുടെ
കന്നൽക്കുളുർമൊഴികാന്തയുമിപ്പോൾ
എന്നുടെവരവുംനോക്കിപ്പരിചിനൊ-
ടുന്നതശിഖിയിലിരുന്നീടുന്നു,
അയ്യോ! നരവര! സാഹസമിങ്ങിനെ
ചെയ്യരുതേദുരിതംവരുമെന്നാൽ
പൊയ്യല്ലെന്നുരപൊഴുതതിലുപരിഭവ-
മിയ്യൽകണ്ണാകെനനക്കുമൊരെങ്കൽ
കെന്നാലുപചിതിന്നാൽപോലുട-
നെന്നൊരുവല്ലതുംമൂഢതയുണ്ടെ-
ന്നിന്നുടെകരളിലതുകരുത്തും
മനസിൽമികച്ചൊരുബുധനല്ലേനീ?
അവനുടെവാക്കുകളിങ്ങനെകേട്ടു
കുവലയനയനൻനളനരപാലൻ
ശിവശിവയെന്നുനരയന്നത്തെ

ജവമൊടുവിട്ടരചെയ്താളക്കാ
കനകമയാകൃതി യാകിയനിന്നെ
കനിവൊടു കണ്ടതുകൊണ്ടകതാരിൽ
പ്രീനതരമായൊരു കൗതുകമുള്ളവനായ്
മനസാ വാചാ സത്യം തന്നെ,
ക്ഷോണീതലങ്ങളിലിങ്ങിനെയൊരു പക-
കാണുന്നില്ലിതുകൊണ്ടു ഭവാനെ
പാണിതലത്തിലെടുപ്പാൻ മോഹം
പ്രാണവധത്തിനു ഭാവിച്ചില്ലേ
മന്നവനിങ്ങിനെയുരചെയ്തപ്പോൾ
അന്നം ധരണിയിൽ നിന്നെഴുന്നീറ്റു,
ഒന്നു കുടഞ്ഞു ശരീരമശേഷം
തന്നുടെ ചിറകം വീശിയിരുന്നു
ചിറകിന്നകത്തു കടിച്ചു കിടക്കും
ചെറുപേൻ കൊതുകുകൾ ഈച്ചകൾ പുഴുവും
തിറവിയ കൊക്കുകൾ കൊണ്ടു കടിച്ചു
കൊറുകൊറെയങ്ങു കെറിച്ചുതുടങ്ങി
ഒരു കാൽ കൊണ്ടു ശിരസ്സിൽ പാരിച്ചൊട്ട
ചൊറികിത്തത്തിനടന്നുതുടങ്ങി
നരവരനാകിയ നളനുടെ മുമ്പിൽ
തരസാ നിന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങി.

ശ്രീമൻ! നൈഷധഭൂപതേ! തവ യശോ
ഗായന്തി ദേവാംഗനാഃ
ഹേമാംഭോജരജോവിരാജിതഗണൈ-
രാകാശഗംഗാതടേ
യാവത്താവദസാവമന്ദവിലസ
ന്മന്ദാക്ഷമന്ദാകൃതാ
മന്ദാരദ്രുമവാടികാഹിദയതഃ
കാരുണ്യവാരാന്നിധേ!

പാർത്ഥിവ! നിന്നുടെ വാക്കുകൾ കേട്ടു
കൃതാർത്ഥതയിങ്ങു വരുത്തീടേണം
ആർത്തിജനത്തിനു മതിയാംവണ്ണം
അർത്ഥമെടുത്തു കൊടുക്കണനിന്നുടെ
കീർത്തി വളർന്നു വളർന്നു പരക്കെ
പാർത്തലമാകെ നിറഞ്ഞു സമന്താൽ
പാർത്തിരിയാതെ വളർന്നു സുരേന്ദ്ര
തീർത്ഥമതാകിയ ഗംഗാപുളിനേ
വാർക്കളിവക കീർത്തനമാക്കി
ന്നീർത്തുതുടങ്ങീ സുരനാരികളും
പാർത്തലവാസികൾ മറ്റുള്ളവരുടെ
കീർത്തികളെല്ലാം നേർത്തു ചമഞ്ഞു
ധൂർത്തുള്ളതു പൊഴുതമരതരുക്കൾ
ക്കാർത്തി പിടിച്ചുതുടങ്ങി പരക്കെ
ചീർത്തൊരു നാണം കൊണ്ടു ശിരസ്സുകൾ
താഴ്ത്തിക്കാമചിവാണീടുന്നു.
പൂർത്തം പെരുത്തൊരു ചാരുതയാമല
മൂർത്തേ! ജയ ജയ നള നരപാല
രാജസ്തുതിയുടെ പൊരുളീവണ്ണം
യോജിപ്പിച്ചു പറഞ്ഞരയന്നം
രാജമനസ്സു കളിപ്പാൻ പുനരിഹ
വ്യാജവിഹീനം കഥനം ചെയ്തു.

നിഷധകുലകമലവനദിവാകര ഭൂപതേ!
നീതിശാസ്ത്രാംബുധേ കേൾക്ക മമ വാക്കുകൾ
വിഭവമൊടു വിലസിന വിദർഭമണ്ഡലേ
വീരനാം ഭൂമിപാലൻ തന്റെ പുത്രിയായ്
സുദതി ദമയന്തിയെന്നുണ്ടൊരു കന്യകാ
സുന്ദരികളിന്നവളെ വന്ദിക്കുമാകവേ
നിറമുടയ തലമുടി ചുരുണ്ടു നീണ്ടങ്ങിനെ
നീലമേഘങ്ങൾക്കു തോലിനൽകുന്നിതേ
കുറുനിരയുമൊരു കുറിയുമൊരു നിടിലഭംഗിയും
കുത്താട്ടുമോമനച്ചില്ലിവില്ലാട്ടവും
കമലദളവിമലചലലോചനദ്വന്ദ്വവും
കാമാസ്ത്രതുല്യകടാക്ഷവീക്ഷണങ്ങളും
തിലകുസുമസമസുഷമനാസികാശോഭയും
തിങ്കളോടൊക്കും കപോലസ്ഥലങ്ങളും
മധുമധുരമൃദുലതരമധരസൗഭാഗ്യവും
മാതളീമൊട്ടിനോടൊത്ത ദന്തങ്ങളും
വലയകലകിലുകിലിതകരയുഗളവല്ലിയും
വാഴ്ത്തിസ്തുതിപ്പാൻ നമുക്കെളുതല്ലെടോ!
കൊങ്കനടുവുമതിചികുരകചിതവിലാസവും
കോമളാഡംബരം കാഞ്ചീകലാപവും
കദളിയൊടുമുട്ടതയൊടുകലഹമിക്കുന്ന
കാതുണ്ടു ഭാവിതോ! കണ്ടാൽ മനോഹരം
ശശിയൊടെതിർപൊരുതു ചിതമേറുന്നവക്ത്രവും
ശംഖിനോടൊക്കുന്ന കണ്ഠപ്രദേശവും
മലകളോടു ചല പൊരുതു കലഹം ചിതേടുന്ന
മാറത്തു തിങ്ങും കുചങ്ങടെ ഭംഗിയും
കിളികളോടു കളിവചനമിളിയുമൊരു വാണി
കീർത്തിപ്പതിന്നു ഞാൻ ശക്തനല്ലെടോ! [ധ്രുവം
ചലവടിവും വന്നു ചമഞ്ഞു
തലമുടിയും വന്നു തികഞ്ഞു
മുലയിണയും മാറു കവിഞ്ഞു
മലർശരനും മെല്ലെയണഞ്ഞു
ശിശുതകഴിഞ്ഞു വശതകഴിഞ്ഞു
മറവുമൊഴിഞ്ഞു മനമതഴിഞ്ഞു
കിളിമൊഴി താനൊന്നു ചകന്നു
വള്ളിപുതുമല്ലാശുതവളർന്നു
കളിവചനമപ്രൗഢിമുതിർന്നു
നളനുചരിതകഥയുയർന്നു
മിഴികൾ വിടർന്നു വഴിയിചമഞ്ഞു
അഴകകലർന്നു കഴലിണചേർന്നു
പ്രിയസഖിമാരോടു മിണങ്ങി
പ്രിയതമനെച്ചിന്ത തുടങ്ങി
പ്രിയമധുരം വാക്കിലിണങ്ങി
പ്രിയമിഥുനമോർത്തു വണങ്ങി
കഥകൾ തുടങ്ങി കാപട്യമടങ്ങി
കളികൾ തുടങ്ങി കമനി വിളങ്ങി
പലചരിതം കേട്ടു രസിച്ചും
പലസുഖവും വന്നനുഭവിച്ചും
പലപദവും കേട്ടു രസിച്ചും

പലഗുണവുംചേൎന്നുവസിച്ചും
മദനനുമിച്ചുമദമതിളച്ചു
മനസിരസിച്ചങ്ങവിടെമറച്ചും.
　　മന്നുടെസോദരിയാകിയകന്യ
ദമയന്തിക്കുവിവാഹമടുത്തു
കമലവിലോചനയാളെനിനച്ചാൽ
ഭുവിയിലതിന്നൊരുപുരുഷരുമില്ല
മലർശരപരവശരായ്പുനീടിന
പലപലനൃപതികളുമവളെലഭിപ്പാൻ
പരതരമങ്ങുപ്രയത്നംചെയ്തു
ഫലമതുപിന്നെക്കണ്ടാലറിയാം
ഒരുവൻകൊണ്ടുതിരിക്കുംമുമ്പേ
തരസാചെന്നവശത്താക്കേണം,
തരുണിമണിക്കിഹതരമായിട്ടൊരു
പുരുഷൻധരണിയിലില്ലചുരുക്കം
മന്നിൽപലപലമന്നവരുണ്ടതി-
ലൊന്നുമവൾക്കിഹസമ്മതമല്ല
നിന്നോടുകൂടിരമിപ്പാനിന്നാ ഭഗതി
വന്നുഭവിക്കിലതവളുടെഭാഗ്യം.
ഇത്തരമുരചെയ്തരയന്നത്തോടു
ഉത്തരമരുളീനളനരപാലൻ
"ഉത്തമനാകിയകളഹംസസഖേ!
ചിത്തസുഖംമമനിന്നുടെവാർത്താ
കനകാഭമനാകളേബരനാംനീ
കനിവൊടതിങ്കലിറങ്ങീടേണം
പനിമതിമുഖിയെനമുക്കുലഭിപ്പാൻ
മനംതെളിഞ്ഞിഹപണിചെയ്താലും,
നിന്നുടെകൃപയുണ്ടെന്നുവരുമ്പോൾ
ഒന്നുമെനിക്കുവരാത്തതുമില്ലാ
എന്നുടെവാർത്തകളിന്നവളോടു
ചെന്നുപറഞ്ഞുധരിപ്പിക്കേണം'
നന്നിമനസ്സുതെളിഞ്ഞരയന്നം
മന്നവനോടുരചെയ്തുതുടങ്ങി
നിന്നുടെവചനംകേട്ടുനടപ്പാ-
നെന്നുമിനിക്കൊരുസംശയമില്ല.
അറിയാംനാലുദിനത്തിലതപ്പുറ-
മറിവുള്ളരചാപൊളിയല്ലേതും,
കൂനാലുകഴികേകാണാമെന്നൊരു
കുറിയുംവെച്ചുതിരിച്ചിതുഹംസം
കുണ്ഡിനനഗരംനോക്കിപ്പരിചിനൊ-
ടണ്ഡജനാശുപറന്നുതുടങ്ങി
അണ്ഡജഗമനംകണ്ടാലൊരുശശി-
മണ്ഡലമെന്നിഹതോന്നുംഗഗനേ
　　പിടിച്ചുഗഗനത്തിൽതിരിച്ചുകളഹംസം
സ്മരിച്ചുനളനെയുംധരിച്ചുഹൃദയത്തിൽ.
കടന്നുപലദിക്കുംനടന്നുഖിരവോടെ
എങ്ങുംനഗരങ്ങൾമരങ്ങൾകിടങ്ങുകൾ
പടങ്ങൾവിപിനങ്ങൾതടങ്ങൾതടാകങ്ങൾ
തുടങ്ങിപ്പലവസ്തുകടന്നുപറക്കുമ്പോൾ.
　　നാടുകൾകണ്ടുവീടുകൾകണ്ടു
കുടികൾകണ്ടുകോട്ടകൾകണ്ടു
ചാടുകൾകണ്ടുപോടുകൾകണ്ടു
ചോടുകൾകണ്ടുവീടുകൾകണ്ടു
വീടുകളിൽചിലനായന്മാരുടെ
മൂഢതകൊണ്ടൊരുഘോഷംകണ്ടു
അച്ചികളോടുകലമ്പിച്ചിലകല-
മ്പെച്ചിലിലിട്ടുതകർക്കിണകണ്ടു
കച്ചകൾപുടവകളൊരുവൻചെന്നു
വലിച്ചുകരിച്ചുതിരിച്ചതുകണ്ടു,
ഇല്ലംകൊണ്ടൊന്നവളെത്തല്ലി
പല്ലുതകർത്തൊരുപങ്ങച്ചാരുടെ
തള്ളകയർത്തൊരുലക്കയെടുത്തു
ചെല്ലയ്യോന്നുചിമുക്കിണകണ്ടു
മറ്റൊരിടത്തൊരുഘോഷംകണ്ടു
തെറ്റെന്നവിടെച്ചെന്നരയന്നം
മുറ്റത്തുള്ളൊരുതെങ്ങിൻമുകളിൽ
പാറിച്ചെവിയുംപാർത്തുവസിച്ചു
നായർവിശന്നുവലഞ്ഞുവരുമ്പോൾ
കായക്കഞ്ഞിക്കരിയിട്ടില്ല
ആയതുകേട്ടുകലമ്പിച്ചെന്നാ-
ണായുധമുടനേകാട്ടിലെറിഞ്ഞു
ചുട്ടുതിളയ്ക്കുംവെള്ളമശേഷം
കുട്ടികൾതന്നുടെതലയിലൊഴിച്ചു
കെട്ടിയപെണ്ണിനെമടികൂടാതെ
കിട്ടിയവടികൊണ്ടൊന്നുകിടച്ചു
ഉരുളികൾകിണ്ടികളൊക്കെയുടച്ചു
ഉരലുവലിച്ചുകിണറ്റിൽമറിച്ചു
ചിരവയെടുത്തഥതീയിലെരിച്ചു
അരകല്ലങ്ങുകുളത്തിലെറിഞ്ഞു
ഒരുത്തൊന്നരിശംതീരാഞ്ഞവന-
പ്പുരയുടെചുറ്റുംമണ്ടിനടന്നു,
അരയന്നംപുനരതുകണ്ടുടനേ
ഹരഹര!ശിവശിവ!യെന്നുപറഞ്ഞു
ഒരുനാഴികവഴിചെല്ലുന്നേര-
ത്തരികേനല്ലൊരുപെരുവഴികണ്ടു,
അരയാലുകളുംപേരാലുകളും
അരമനതെരുവുകളങ്ങാടികളും
മരവുംനല്ലനടക്കാവുകളും
പുരവുംപുഴയുംവഴിയമ്പലവും
നറുമലർവിലസിനപൂങ്കാവുകളും
തറകളുമന്തണമത്താണികളും
കിണറുംതളവുംതളവുംകുളവും
തണലുംമണലുംമണിഗോപുരവും
അണയുംതോറുംതുളസിത്തലങ്ങളെ
മണവുംഗുണവുമിതെത്രമനോജ്ഞം
അമ്പലമവിടെക്കണ്ടുതുടങ്ങി
വൻപടഹധ്വനികേട്ടുതുടങ്ങി
കമ്പവിളക്കുകൊളുത്തിവിളങ്ങീ
വമ്പുരപലതുംകണ്ടുതുടങ്ങീ,
കൊടിയേറുണ്ടിഹവിഷ്ണുക്ഷേത്രേ
കൊടിമരമുയരെക്കാണാകുന്നു
തടിയന്മാർപലരുണ്ടുവരുന്നു

കൊട്ടിയമഹോത്സവഘോഷംകാൺമാൻ
എന്നുമനസ്സിലുറച്ചരയന്നം
ചെന്നരയാലിൻമുകളിലിരുന്നു
അന്നേരംപലദിക്കീന്നുംചിലർ
വന്നുതുടങ്ങിനിരന്നുതുടങ്ങി,
ആൽത്തറമേൽചിലർവന്നുകരേറി
പാർത്തുതുടങ്ങീഘോഷംകാൺമാൻ,
ആർത്തുവിളിച്ചുകളിച്ചുപുളച്ചിഹ
പാത്തലവാസികൾവന്നുനിറഞ്ഞു
ഇളകിനനരവരപടയുംചില
വെള്ളവെളെവിലാസിനകടയുംപല
കളമൊഴിമാരുടെനടയുംചെറു
കിളികളുമവരുടെപിടയുംചില
കരികളുമവരുടെപിടിയുംപല
പരിമളമിളകിനമുടിയുംചില
കലഹവുമുടനുടനടിയുംചില
പുരികളിലനവധികൊടിയുംപല
പലദിശിപൊട്ടുപൊടിവെടിയുംനറു
മലരതിലതിമുട്ടുപൊടിയുംപുന-
രൊരുവകതടവടിപിടിയും
കൊട്ടുംകുഴൽവിളിയുംമുട്ടുംകുറവില്ലുരം
ഞ്ചിട്ടുമന്നജർചെവിപൊട്ടുംപരിചിനോടേ
തട്ടുംമുകളിൽചിലകോതികിട്ടുംപ്രയോഗംകണ്ടി-
ട്ടൊട്ടുംവിരുതുചിലരിട്ടുംപഴുതുകില്ലാ,
പട്ടുംപുടവമലർമൊട്ടുംതരിവളയു-
മിട്ടുംകൊണ്ടൊരുകൂട്ടംവാട്ടംകലരുമാല-
വട്ടംകുടതഴയുംവട്ടംപടവാളികൾ
ചട്ടംപലതരങ്ങൾചട്ടംതെളിഞ്ഞരിയും
വെട്ടങ്ങളുടെനല്ലവട്ടങ്ങളൊരുദിശി
പട്ടന്മാരുടെപലകൂട്ടങ്ങളോരോദിശി
ബാലതരുണികളുടെനീലതലമുടിയും
ചേലൊത്തമുലകളുംഫാലതിലകങ്ങളും
ചേലുതരങ്ങളുട്ടത്താലോലമിഴികളും
ആലാപവടിവുകളുംമേലേകണ്ടൊരുകൂട്ടം
ബാലപ്പുരുഷർചെന്നുനാലുവശത്തുംനിന്നു
ആലോകിച്ചോരോരോകേളീജാലങ്ങളോരോദിശി
ആനക്കഴുത്തിൽഭഗവാനെഎഴുന്നള്ളിച്ചു
നാനാപടഹങ്ങളുംസേനാപടജ്ജനവും
ആനന്ദംവരുത്തുന്നഗാനങ്ങളോരോദിശി.
ഇങ്ങനെപലവിധമുത്സവഘോഷം
തിങ്ങിനമോദാൽകണ്ടരയന്നം
അംഗനമാരുംപുരുഷന്മാരും
അങ്ങൊരുദിക്കിൽവന്നതുകണ്ടാൻ
നെടുതായുള്ളമണപ്പാടൻമു-
ണ്ടടികവിയോളംഞൊറിയുടുത്തൊരു
വടിയുംകയ്യിലെടുത്തുവരുന്നൊരു
തടിയൻപുറകെഒരുത്തിയുമുണ്ടു്
ചെണ്ടക്കാരൊടുകല്പനപറകയു-
മുണ്ടൊരുദിക്കിൽകേൾക്കാകുന്നു,
"മാരായന്മാരൊന്നറിയേണം
നാരായണനുടെകൊടിയേറുന്നാൾ
നേരായുള്ളൊരുപാണിപിഴച്ചാൽ
തീരാത്തുള്ളൊരുകുറ്റംവരുമേ
ശങ്കിപ്പുരിഷകൾപലരുംകൂടി
ശങ്കതുടങ്ങിമടങ്ങിപ്പോയാൽ
ചെണ്ടക്കാരേ!നിങ്ങടെകൈവിരൽ
കണ്ടിച്ചെറിവാൻകല്പനവരുമേ
തിമിലയെടുത്തുനടപ്പവൻനമ്മുടെ
കോമരിക്കിന്നിഹശരിയല്ലാരും
കുഴലുവിളിച്ചുഫലിപ്പിക്കുന്നതു
കിഴവച്ചാരതുമതിയാക്കേണം
നമ്പൻവേണംകൊമ്പുവിളിപ്പാൻ
വമ്പനതിന്നൊരുമുൻപൻതന്നെ
കാളമെടുത്തുവിളിക്കണമെന്നാൽ
കേളനെവച്ചിട്ടൊരുവകയില്ല
മേളംകൂട്ടുകിലങ്ങവനല്പം
താളംതെറ്റുമതുണ്ടൊരുദോഷം
ചേങ്ങലകൊണ്ടൊരുവട്ടംനില്പാൻ
ചങ്ങോതിക്കൊരുവാസനയില്ലാ,
സകലജനങ്ങടെനടുവിൽചെന്നഥ
തകിലുതകർത്തുതുടങ്ങുന്നേരം
അകലെപ്പോമവർതങ്ങടെചെവിയിൽ
തുകിലുംതുറുവിറച്ചുതുടങ്ങും
പുതുവാളെന്നൊരുചിലപാവമുണ്ടു
പുതുതായുള്ളവിധങ്ങളെടുപ്പാൻ
പുതുവന്മാരുടെയാളായതിനാൽ
പുതുവാളെന്നൊരുപേരവനുളവായ്
അതിയായിട്ടവനിവിടെപ്പോരേണ്ടാ
മതിയാമവനുടെവിരുതുകളെല്ലാം
കൊച്ചൻനിന്നിഹശംഖുവിളിച്ചാൽ
അതിനുംപിന്നെവിരോധംവേണ്ട
പാട്ടിനുപേചരമിടയ്ക്കക്കാരെ
കൂട്ടിക്കൊള്ളണമവരേവേണ്ടൂ
ഊട്ടിന്നവനുകിടക്കുന്നവരുടെ
കൂട്ടക്കാരെച്ചാർത്തുകയില്ല
മട്ടളമെന്നതുമൂന്നാലേറ
തല്ലുംവേണമതെട്ടോപത്തോ
അപ്പുറമുള്ളതുതിരിയെനടക്കാം,
തുടിയുംപടയുമുടുക്കുംവേണം
തടിയനതിങ്കൽമിടുക്കുംവേണം
ചെണ്ടക്കാരനടക്കംവേണം
കൊട്ടിനുനല്ലൊരുതട്ടകംവേണം
ഇങ്ങനെപലവിധമുത്സവഘോഷം
ഭംഗിയൊടവിടെക്കണ്ടരയന്നം
തിങ്ങിനകൗതുകമിയന്നുപറന്നു
അങ്ങുതിരിച്ചുപുനരതിവേഗം.
വിദഗ്ധനാകിയനളന്റെദൂതൻ
വിദർഭനൽപുരമടുത്തുകണ്ടു,
മദിച്ചുദന്തികൾനിറഞ്ഞുകണ്ടു
കുതിച്ചുചാടുംകുതിരകൾകണ്ടു,
മണിപ്പുരങ്ങളുമുയർന്നുകണ്ടു,
മണിഗൃഹങ്ങളുമണഞ്ഞുകണ്ടു,

തണ്ണീർചന്ദനമരങ്ങൾകണ്ടു,
മണ്ണത്തമേറിനവനങ്ങൾകണ്ടു
സ്ഥലങ്ങളുംതരുഫലങ്ങളും
ജലങ്ങളുംമണിനിലങ്ങളും
ബിലങ്ങളുംബലകലങ്ങളും
ധനങ്ങളുംമുനിജനങ്ങളും
മൃഗങ്ങളുംചിലനഗങ്ങളും
ശുകങ്ങളുംചിലപികങ്ങളും
ഝരങ്ങളുംപലനിരങ്ങളും
പാങ്ങളുംമണിപിറങ്ങളും
അഖണ്ഡിതായുധമുഖങ്ങളും
പറന്നുചെന്നുടനനേകവസ്തു
നിറഞ്ഞുകണ്ടിനവിഭൂതികൾ
ദമയന്തീടെസോദരിസഖിമാരോടും
കമലാസംസ്ഥിതനിശകനല്ലൊരു
രമണീയംകണ്ണമണിശിലമുകളിൽ
കാമിനികളിച്ചുവാപിസ്ഥന്നേരം
കളഹംസംചെന്നവളുടെമുമ്പിൽ
കളമധുരാകൃതിമെല്ലെയിറങ്ങി,
കളമൊഴിയോടുകളിച്ചുവസിച്ചഥ
കിളിയെപ്പോലെപറഞ്ഞുതുടങ്ങി.

പദം എരിക്കിലകാമോദരി.

"കല്യാണശീലേ! ബാലേ! നല്ലാരിൽമൌലി- [മാലേ!
ചൊല്ലുവൻഭീമനന്ദനേ!
മല്ലീശരസേനവില്ലിനെവെല്ലിന
ചില്ലീ! നിസ്തുലാംഗുലതേ! കേൾ
നല്ലവിശേഷംധന്യഗുണപതിവ്രതകന്യേ!
നളനെന്നൊരുസുന്ദരനുണ്ടു ഭൂതലേ
മന്നരിലവനോടുസദൃശനാമൊരു
മന്നവനില്ലസുശീലേ (കല്യാ)
ഈരേഴുലോകങ്ങളിലീരാജാവിനെപ്പോലെ
വീരനായാരുമില്ലെടോ!
നാരികളവരുടെഗുണഗണങ്ങൾസംകേട്ടു
പാരംമയങ്ങീടുന്നു
വില്ലാളിവീരനാകുന്നല്ലൊരുനളനുടെ
സല്ലാപപാകമോഹം
പല്ലവമല്ലതരമധുരമധുരതയും
അധരിതവിധുരിതവിധുവാംമുഖവും (കല്യാ)
മട്ടോലുംമിഴിയാളുഞാനേറവുംചിന്തിക്കുന്നു
മാനിയാംനൈഷധേശ്വരൻ
മാനിനി! നിന്നുടെവരനായിവരികി-
ലുരുതരസുകൃതമവനുംനിനക്കും (കല്യാ)
ചന്തോലുംമുലമാർക്കസന്താപംവളർക്കുന്ന
കാന്തികൾചൊല്ലാവല്ലെടോ!
സന്തതംപരിമളമിളകിനതലമുടി
ബന്ധനമതിഘനബന്ധുരമല്ലോ
കാമനുരതിപോലെരാമനുസീതപോലെ
സോമനുരോഹിണിപോലെ
കോമളവദനനാംനളനരപാലനു
ഭീമസുതേ! നീപ്രിയയായീടേണം (കല്യാ)

"കളഹംസംഞാനംബരചാരീ
നളനുടെദൂതനതോർത്തീടേണം
കളമൊഴിനിന്നുടെചരിതംകേട്ടിഹ
ചൊല്ലിയല്ലരചൻപരവശനായി
കാമശരാർത്തിപിടിച്ചുദഹിച്ചൊരു
കോമളതനുവാംനളനരപാലൻ,
താമരയിലകൾവിരിച്ചുശയിച്ചഥ
ഭൂമിയിലനിശമുറങ്ങീടുന്നു,
മട്ടുമലർപരിമളമേൽക്കുന്നേരം
കിട്ടുകിടെമേനിവിറച്ചീടുന്നു;
ഉടലിൽചന്ദനമണിയുന്നേരം—
ചുട്ടകനലെന്നുവന്നോർത്തീടുന്നു,
ശശിയുടെകാന്തികളാന്തിവരുമ്പോൾ
വിശറിയെടുത്തഥവീശീടുന്നു,
ആശ്രയപനിധിയാംസുന്ദരനൃപനെ
ശശിവദനേ! നീയോർത്തീടേണം,
അയ്യോ! കഷ്ടമവസ്ഥയിതൊന്നും
നീയറിയാഞ്ഞതിനെന്തിഹബന്ധം?
അവനുടെരൂപഗുണങ്ങൾനിനച്ചാൽ
ശിവശിവ! എന്തുമാത്രംപറയാം,
ഭുവനംമൂന്നിലുമോർത്തുവരുമ്പോൾ
അവനോടുസമമിന്നവനേയുള്ളൂ,
ആണുങ്ങളൊരുത്തരുമലർശരനിപ്പോൾ
നാണംകെട്ടൊരുകോണിലൊളിക്കും
ഏണാങ്കൻപുനരംബുദപടലേ
നൂണുനടപ്പതുകാണുന്നില്ലേ?
നളനുടെമുഖവുംചന്ദ്രനുമോർത്താൽ
വളരെവിശേഷംകാണ്മാനുണ്ടു
അളിനിറമായകളങ്കംകൊണ്ടൊരു
വെളിവൊരുനേരവുമിന്ദുവിനില്ല;
ഒളിമിന്നീടുമൊരധരപ്രഭയാൽ
നളനുടെവദനമിതെത്രമനോജ്ഞം!"
"ചഞ്ചൽപുരികുഴൽതഞ്ചുംനളനുടെ
കൊഞ്ചൽപൂണ്ടുമയൊടഞ്ചിതമാകിന
പുഞ്ചിരികണ്ടുടനഞ്ചിമയങ്ങിന
ചഞ്ചലമിഴികൾനെഞ്ചിൽപരിചൊടു
പഞ്ചായുധനുടെചഞ്ചൽക്കണകളു-
മഞ്ചുംകൊണ്ടുടനഞ്ചുംവിഷരസ
സഞ്ചിതപാവകവഞ്ചനയാലെരി-
യഞ്ചിതയുംചിലർവാഞ്ഛിക്കുന്നു,
ഏറാംപടകളിലൂറ്റതയുള്ളൊരു
മാറ്റാർപടയുംമറ്റങ്ങവരുടെ
ക്രൂരാർപടയുംമുറ്റുംനളനുടെ
ചുറ്റുംനിന്നുടനേറ്റുപിണങ്ങും
മാറ്റികളെല്ലാംതോറ്റുശരങ്ങളു
മേറ്റുമറിഞ്ഞങ്ങേറ്റംഭയമൊടു
കാറ്റത്തിളകിനപാറ്റകൾപോലെ
തെറ്റന്നടവികൾപാറീടുന്നു,
എട്ടുദിഗന്തരവട്ടംപൊരുതും
ദുഷ്ടരിപുക്കടെകോട്ടകളെല്ലാം
തട്ടിനിരത്തികെട്ടുകൾപലതും

മുട്ടിമുറിച്ചുടനിട്ടാലവയും
ചുട്ടുജയക്കഴനാട്ടിക്കാട്ടുകൾ
വെട്ടിമുറിച്ചും നാട്ടിൽ വിളങ്ങിന
പുഷ്ടികളുളവരുടെ വെട്ടിയടക്കി-
ച്ചട്ടം കെട്ടി നശിക്കുന്നൻ നളനുടെ
ചട്ടം കണ്ടവർ കൂട്ടത്തോടെ!
കെട്ടും കെട്ടി ക്കെട്ടിയ പെണ്ണും
കട്ടികളും ചില ചട്ടികളും ചില
പെട്ടികളും ചില പൊട്ടിയ കലവും
ചട്ടകവും ചില വട്ടികളും ചില
കൊട്ടകളെന്നിവ കെട്ടിപ്പേറി
കാട്ടിൽ പലപല കോട്ടിൽ നടന്നും
പട്ടികൾ പോലെ പട്ടിണിയിട്ടും
കഷ്ടമനർത്ഥപ്പെട്ടിടുന്നു,
അത്രപരാക്രമമുള്ളൊരു നളനാം
ധാത്രീപതികുലമകുടശിരോമണി
തത്രമനോഭവബന്ധം കൊണ്ടതി
മാത്രം പരവശനായീ സരസിജ-
പത്രേ വീണുമയങ്ങിടുന്നു
ഗാത്രം പോയി മെലിഞ്ഞിടുന്നു
മാത്രം ഭക്ഷണമെന്നതുമില്ലാ
അത്ര പകൽ നിഷധനരേന്ദ്രൻ
ധാത്രിയിലായീ ശയനവുമിപ്പോൾ
രാത്രിയിലല്പമുറക്കവുമില്ല
നേത്രജലങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞു വഴിഞ്ഞു
ഗാത്രം മുഴുവൻ മുഴുകീടുന്നു,
നളിനാസനനുടെ വാഹനമാകിന
കളഹംസം ഞാനംബുജനയനേ!
പൊളിവചനങ്ങൾ പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ
കളമൊഴിയാളേ കരുതുകിതെല്ലാം.
പരിചോടരയന്നം പറഞ്ഞ മൊഴിയെല്ലാം
തരസാ ദമയന്തീ ധരിച്ചു ഹൃദയത്തിൽ
നളിനമുഖനാകും നളനെ നിരൂപിച്ചു
വളർന്നു കാമരസം തളർന്നു ശരീരവും
ഗളിച്ച കണ്ണുനീരിൽ കളിച്ചു വഴിപോലെ
മുളച്ചു കൗതൂഹലം ഇളച്ചു കളിയെല്ലാം
വിറച്ചു മുലരണ്ടും തറച്ചു മലർശരം
ഉറച്ചു പരിതാപം ഉണർച്ചക്ഷണനേരം
കയർത്തു മലരമ്പൻ വിയർത്തു മുഖമപ്പോൾ
നിറഞ്ഞ ലജ്ജയോടെ പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൾ.
"കനകപക്ഷയാരുഹംസയുവാനാം ച
സ്സുനാവധി സുഖമൊടു സുരലോകങ്ങളിൽ
അനവരതം മരുവീടും നിന്നുടെ
കനിവു നിനച്ചുഹമുരചെയ്യുന്നേൻ:
മനസിജസുന്ദരനാകിയ നളനെ-
ന്മനസി കരേറി വസിച്ചീടുന്നു
മനുജശിരോമണിമാണിക്യം മമ
മനസിജതാപവുമുളവാക്കുന്നു;
നളനല്ലാതൊരു പുരുഷനിലെന്മന-
മിളകുകയില്ലതു ബോധിച്ചാലും!
നളനുടെ ഗളമതിൽ മാലയിടുന്നതി-
നെളുതായൊരു വഴി നിരൂപിച്ചാലും
ജനകനിതിങ്കലിരക്കീലെങ്കിലു-
മിനി മറ്റൊരുവനിനിക്കിഹ വേണ്ടാ;
കനകം കോരിച്ചൊരിയുന്നവനെയു-
മനുരാഗം മമ മനമതിലില്ലാ
എന്നുടെ പ്രാണനുമവനുടെ പ്രാണനു-
മിന്നു തുടങ്ങിയതൊന്നായ്വന്നു
സുന്ദരനാകിയ നളനെക്കാണ്മാ-
നെന്നു നമുക്കിഹ സംഗതിയുള്ളൂ?
അന്നപ്പരിഷയിൽ മികവുള്ളവനേ!
നിന്നെയൊഴിഞ്ഞൊരു ഗതിയില്ലഹമേ
എന്നുടെ വാർത്തകളൊന്നൊഴിയാതെ
മന്നവർമണിയോടറിയിച്ചാലും
എന്നെക്കാൾ ഗുണമേറും തരുണികൾ
മന്നിൽ പലവിധമുണ്ടെന്നാലും
എന്നെ വെടിഞ്ഞീടരുതെന്നരചനോ-
ടിന്നു ഭവാൻ ചെന്നുരചെയ്യേണം
ശരണം നീ മമ നളനെ വരുത്തി-
ത്തരണം വിരവൊടു മടികൂടാതെ
മരണമിനിക്കു വരുത്തും മുൻപേ
വരണം നരപതി വരണം ചെയ്വാൻ,
കരുമനപൊരുകിന കാമക്കള്ളനു
കരളിലൊരല്പം കരുണയുമില്ല
നരപതി വിരവിൽ വരവില്ലെങ്കിൽ
മരണമനംഗനെനിക്കു വരുത്തും.

പദം

"കളഹംസ കാരുണ്യരാശേ!
ലളിതാകൃതേ കളങ്കമെല്ലാമൊഴിക്കണേ
നളനാലെന്നെക്കൊടുക്കണേ
വിളംബിതത്തെക്കളഞ്ഞു നീ
തെളിഞ്ഞു നമ്മെത്തുണച്ചു നീ (കളഹംസ)
മനക്കുരുന്നു വെന്തുരുകീടുന്നു
നളനെത്തന്നെ നിനയ്ക്കുകമൂലം
മാൽ പെരുകീടുന്നു പിരിഞ്ഞിരിപ്പാൻ
ഇനിക്കു ധൈര്യം പോരം നേർത്തീടുന്നു മനസി മമ
നിനച്ചതെല്ലാം വരുത്തുവാൻ (കളഹംസ)
നിനക്കുപായം പെരുകയാൽ
തനിച്ചു നിന്നോടിരന്നു ഞാ-
നിനിച്ചിതം നീ വരുത്തുക (കളഹംസ)
അടുത്തു വന്നു നിന്നു കാമദേവൻ കുസുമബാണം
തൊടുത്തു കൊണ്ടൊന്നു തോന്നുന്നു
അതിനെയിന്നു തടുത്തു നിർത്ത-
നല്ല ഞാൻ പരമബന്ധോ? (കളഹംസ)
പടുതമേറും നരേന്ദ്രനോ-
ടടുത്തിവണ്ണം പറഞ്ഞു നീ
അടുത്ത നാളേക്കും പാരം
കടുത്ത താപം കുറയ്ക്കണേ (കളഹംസ)
നിറഞ്ഞ കാന്തികൾ കലർന്ന കാന്തൻ തന്റെ രൂപസൗ-
[ന്ദര്യം
പറഞ്ഞു കേട്ടു നേരം തന്നെ ഞാൻ കണ്ടതു പോ-
[ലെ.

അറിഞ്ഞിതെല്ലാമിന്നുരാജഹംസമേ! (കളഹംസ
അവന്റെ ചിത്തം മറിഞ്ഞുപോവാം;
തറിഞ്ഞവണ്ണമുണർത്തു നീ
പറഞ്ഞവാക്കിലൊരേടവും
കുറഞ്ഞുപോകാതുരയ്ക്കു നീ
കളഹംസകാരുണ്യരാശേ ചലിതാങ്കൃതേ!
ഭീമാത്മജയുടെവചനം കേട്ടതി
ധീമാനാമരയന്നം ചൊന്നാൻ,
"ഭൂമീപതിവരനായനളങ്കൽ
പ്രേമമുറച്ചോ? ശശധരവദനേ!
നിങ്കലുറപ്പുണ്ടെന്നതു വന്നാൽ
സങ്കടമില്ലിനിയൊഴിക്കുന്നേൻ താൻ
പങ്കജനയനേ നളനരപാലനു
നിങ്കൽകനിവിനുകുറവില്ലേതും
സ്ത്രീപുരുഷന്മാർക്കന്യോന്യം ഭാവി
ച്ചുപഗ്രഹണം രതികണ്ടുവരുമ്പോൾ
സന്ധിപറഞ്ഞിഹ ചേർച്ചവരുത്തും
ബന്ധുക്കൾക്കൊരു ക്ലേശവുമില്ല;
നീററിലിരിക്കും വെള്ളംതൻകൊരു
കാററുകണക്കെപിടിച്ചെന്നാകിൽ
തണ്ടുവലിക്കുന്നാളുകളെല്ലാം
രണ്ടാതേടെയിരുന്നാൽ പോരും
അമരക്കാരൻതലതെററാതെ
കിംചിത്സഹായം ചെയ്യാൽ കൊള്ളാം
ചാരത്തിനളയുഗളംചേർപ്പാൻ
ശ്രമമില്ലേതുമെനിക്കവിശേഷാൽ
ചുട്ടുപഴുപ്പിച്ചീടിനകനകം
കൂട്ടിവിളക്കാമെന്നുവരുമ്പോൾ
തട്ടാനരികിലിരുന്നതുതമ്മിൽ
കൂട്ടുകമാത്രം ചെയ്യാർപോരും,
എന്നതുപോലെന്തായതിതിങ്കൽ
സുന്ദരവദനേ പാണിചെയ്യുന്നാൻ
ഇങ്ങിനെനിന്നുടെഹൃദയമറിഞ്ഞാൽ
ചാതുരിക്കിനിയില്ലൊരുവികൃതി
ഇത്തരമുരചെയ്തരയന്നംതാൻ
സത്വരമങ്ങുപറന്നുതിരിച്ചു
ഉത്തമനാകിയനളനുടെമുമ്പിൽ
എത്തികഥകൾപറഞ്ഞറിയിച്ചു
ചൊൽക്കൊണ്ടീടിനഭീമനരാധിപ
നക്കാലംനിജകന്യകതന്നുടെ
യോഗ്യമതായസ്വയംവരഘോഷം
ശീഘ്രമുണ്ടോത്തമനാരംഭിച്ചു;
പത്തുമൊരെട്ടുംദ്വീപുകളുള്ളൊരു
ധാത്രിക്കോണുകൾവാണവസിക്കും
ധാത്രീപതികൾക്കെല്ലാംവിരവൊടു
പത്രികയെഴുതിയയച്ചുതുടങ്ങി,
നാരായണനുടെഭക്തരിൽമുമ്പാം
നാരദമുനിയുംപർവ്വതമുനിയും
പാരിടമഖിലംപുനരതുകാലം
പാരാതിരഞ്ഞുനടക്കുംസമയേ,
കലിടതടവിനധരണിയിലെങ്ങും
പടയുടെനാമംകേൾപ്പാനില്ല
ഉടനേമുനിവരരിരുവരുമങ്ങിനെ
നെട്ടവീർപ്പിട്ടുതിരിച്ചുനടന്നു
ഇരുവരുതമ്മിൽകലഹിക്കാഞ്ഞാൽ
ഒരുസമമെന്നതുനാരദനില്ല;
ഒരുവിധമേഷണിക്കൂട്ടുവതിന്നൊരു
പെരുവഴിനോക്കിനടക്കുന്നേരം
സരസിജമുഖിദമയന്തിനിമിത്തം
പരവശരാമിനിമന്നവരെല്ലാം
തരമിതുകൊള്ളാമിവിടെവരുത്തി
സ്സുരപതിയെക്കൊണ്ടൊന്നുമറിയ്ക്കാം
പലപലനൃപതികൾതമ്മിൽപെരുകിന
കലശലുമിവിടെവരുത്തീടാംഞാൻ
ഫലമിനിയവളുടെചരിതമിതെല്ലാം
വലരിപുതന്നോടറിയിക്കേണം
എന്നുമനസ്സിൽകരുതിമുനിമാർ
ചെന്നുസുരേശപുരാഗരംപുക്കു
ഇന്ദ്രനിരുന്നരുളുന്നൊരുസഭയിൽ
നന്ദികലർന്നെഴുന്നെള്ളിമുനിമാർ
ഝടുതിസുരോത്തമനെഴുന്നേററവരുടെ
അടിമലർതൊഴുതുവണക്കത്തോടെ
അടിമലർപൊടിനിജമുടിയിലണിഞ്ഞു
പട്ടതരപൂജകളുടനേചെയ്തു
കനകാസനമതിലവരെയിരുത്തി
കനിവൊടുവിശറിയെടുത്തഥവീശി
മുനിയുടെവചസാതാന്തമിരുന്നു
മനസിതെളിഞ്ഞുപറഞ്ഞുമഹേന്ദ്രൻ,
"നിങ്ങളെയവിടെക്കാണ്മാനധുനാ-
സംഗതിവരുമെന്നോർത്തില്ലേതും
ഞങ്ങടെസുകൃതംകൊണ്ടിനിമേലിൽ
മംഗലമനവധിവരുമിഹനൂനം
കണ്ണുകളായിരമുള്ളതുമിപ്പോൾ
നിർണ്ണയമഖിലംസഫലമതായി
പൂർണ്ണാനന്ദംമനസിഭവിച്ചു
കർണ്ണാനന്ദംപറകയുമല്ല,
അന്തകരിപുപദഭക്തമണേ! ഞാ
നന്ധതകൊണ്ടൊന്നുരചെയ്യുന്നേൻ
നിന്തിരുവടിയൊടുചോദിച്ചെന്നാൽ
അന്തരമില്ലിതുബോധിച്ചീടും
മന്നിലിരിക്കുംമന്നവരിപ്പോൾ
എന്നുടെനഗരേവരുമാറില്ലാ,
മുന്നംപലരുംഭൂമിയിൽനിന്നിഹ
വന്നുസുഖിച്ചുവസിപ്പാറുണ്ട്,
പെരുവഴിപോക്കരുഭവനമതായി
പെരുകിനസാധനസമ്പത്തുകളാൽ
ഒരുഫലമില്ലനമുക്കിതുകാലം
ഒരുവനുമില്ലതുകൊണ്ടുസുഖിപ്പാൻ
അർത്ഥംവളരെസമ്പാദിച്ച—
തനർത്ഥത്തിന്നൊരുപെരുവഴിയായി
അർത്ഥികളൊരുവനുമിങ്ങുവരാഞ്ഞാൽ
വ്യർത്ഥമിതെന്തിനുരക്ഷിക്കുന്നു!

ദാനവരിപുതന്റെക്കാലാണെ-
ദാനം ചെയ്യാൻ മടിയല്ലടിയനു
മേനിക്കാഗ്രഹമുണ്ടായാൽ ചില
ദാനം ചെയ്യുമെനിക്കതുമില്ല.
ചുങ്കമെടുത്തും പിഴ ചെയ്യിച്ചും
ശങ്കവെടിഞ്ഞു ഗൃഹങ്ങൾ കവർന്നും
വങ്കരമേൽ മരുവുന്ന ജനത്തിനു
സങ്കടമെന്നതുളവാക്കിച്ചും
കമ്പോളത്തിലിരിക്കുന്നവരോടു
വമ്പു പറഞ്ഞു പിടിച്ചു പറിച്ചും
വമ്പെഴുതിച്ചും വിരൽ മുക്കിച്ചും
മുമ്പിൽ വരുത്തിപ്പണമെണ്ണിച്ചും
കയ്യൂക്കാണതിനു കൺമുനയിട്ടും
കയ്യൂൽ വരുത്തിയതല്ലവയൊന്നും
കല്പകവൃക്ഷം തന്നിൽ വിളഞ്ഞോരു-
നല്പധനങ്ങൾ മുനീന്ദ്രന്മാരേ!
യജമാനന്നുപശുക്കണ്ടായാൽ
പ്രജകൾ പൊറുപ്പാനെളുതല്ലേതും;
സുജനങ്ങൾക്കു കൊടുത്തതു കൊണ്ടും
സുജനങ്ങൾക്കിഹ മതിയാകില്ല.
കൂറുള്ളവരെ വിളിച്ചു വരുത്തി
ചോറു കൊടുത്തു പുലർത്തീടുകയും
വേറുതിരിക്കയുമന്യജനത്തോടു
മാറീടുകയും ചില വിദ്വാന്മാ-
രോടു കടന്നൊരസൂയാളികളും
കേടുവരുന്നോരു ഭാവനയും
വിദ്യ പഠിച്ചുള വിരുതു ദൂഷിക്കയും
ഇട്ടിക്കകളിലൊരേടവുമില്ല
ആശ്രിതപാലകനിഹ ഞാനതുമിഹ
വിശ്രുതവിദ്വാന്മാർക്കും ബോധം
കാര്യമശേഷം ബോധിപ്പാനൊരു
കാര്യക്കാരനെ ഞാൻ കല്പിക്കും
വൈരമവർകളിലൊരുത്തനുമില്ല
വൈരികളവനെശ്ശങ്കിക്കേണം
ശേഷം പ്രജകളിലൊരുവനവന്നോടു
ദ്വേഷണമുള്ളതു പറവുകയില്ലാ;
ഭൂഷണി കൊണ്ടു ദിനങ്ങൾ കഴിക്കും
ഭോഷജനങ്ങളുമില്ലിഹ നാട്ടിൽ;
അരുതാത്തുള്ള വിധങ്ങളിലൊന്നും
സുരലോകങ്ങളിലില്ല മുനീന്ദ്ര!
എന്നായിട്ടു സുഖിപ്പാൻ നാളുകൾ
ചെന്നു വരുന്നില്ലെന്തൊരു കഷ്ടം?
ചടയുടെ നടുവിലണഞ്ഞു പിണഞ്ഞും
കടകം മോതിരമെന്നിവ പലതര-
പടവുകൾ കൊണ്ടു തടുത്തും വെട്ടി
ന്ധാതികടുത്തു മുറിക്കുന്നേരം
കാലുകൾ മുറിഞ്ഞും പൊടികളണിഞ്ഞും വ-
ങ്ങടനദേവകളായി വരുമ്പോൾ
മടവാർമണികളുമിന്നിഹ ഞങ്ങളും-
നിടണം മാല കഴുത്തിലിതെന്നോ-
ത്തുല്യകളത്രമിലിടഞ്ഞു തടാത്തും

തടമുലയിണ പുനരൊന്നുകളുന്നും
പൊട്ടപ്പോലെ മാലകൾ പൊട്ടിയുതിർന്നും
മുടികളഴിഞ്ഞു കിഴിഞ്ഞുമുതിർന്നും
പരിചൊടു വീഴ്യ്മെഴുന്നൊരു പുരുഷരെ
വിരവിൽ ചെന്നു വരിച്ചു വരുന്നൊരു
വടിവുകളൊന്നു കണ്ടു രസിപ്പാ-
നടിയനു കണ്ണുകളിനിയുമൊരായിര-
മിടകൂടുകിലേ മതിയാവുള്ളു!
സമരമതിങ്കൽ മരിച്ചു നരന്മാ-
രമരന്മാരാമുടനേ തന്നെ
അമരവധുക്കൾക്കവരെ വരിപ്പാൻ
അമിതമൊരാഗ്രഹമുണ്ടു വിശേഷാൽ
പുതുപുരുഷന്മാരോടു രമിപ്പാൻ
മതിമുഖിമാർക്കിഹ കൗതുകമേറും
മുതുപുരുഷന്മാരായി സുരന്മാ-
രതു കൊണ്ടവരുപേക്ഷിക്കുന്നു,
അരുളിച്ചെയ്തതു കേൾക്കേണമെല്ലാം
കരളിലെനിക്കൊരു വെളിവില്ലേതും
പണ്ടേക്കപ്പാമെ ഞങ്ങടെ ലീലകൾ
കണ്ടു രസിക്കണമെന്നില്ലാർക്കും
മന്നിൽ വസിക്കും യജമാനന്മാ-
ർക്കിന്നു പതുക്കെയുപേക്ഷ തുടങ്ങി;
എന്നുടെ കുറവിതെങ്കിൽ പലരുടെ
മുന്നിലുടൻ പരമാർത്ഥം ചെയ്യാം
ഇന്ദ്രവചസ്സുകൾ കേട്ടു മുനീന്ദ്രൻ
മന്ദസ്മിതമുഖനരുളിച്ചെയ്തു
"സകലസുധാശനമകുടമണേ! നീ
സകലമഹീതലചരിതം കേൾക്ക
സകലവിദർഭനരേന്ദ്രൻ ഭീമൻ
സുഖമൊടു നഗരേ വാഴും കാലം
സന്തതിയില്ലാഞ്ഞവനു മുഹുർമ്മുഹു-
രന്തസ്താപം പെരുതായ് വന്നു,
സന്തതമേറെ സൽകൃതിയും ചെ-
യ്തന്തണവരരെ വണങ്ങി വസിച്ചു
ദമനമുനീശ്വരവരവചനത്താൽ
ദമനെന്നൊരു സുതനുളവായ് വന്നു
കമലശരാസനജയലക്ഷ്മിയതാം
ദമയന്തിക്കുമാരിയുമുളവായ്
ഈരേഴുലകിലുമവളെപ്പോലൊരു
നാരീമണിയെക്കാണ്മാനില്ലാ,
വാരിജഭവനിന്നഖിലചരാചര
സാരമെടുത്തുടനവളെത്തീർത്തു,
കൂരിരുൾ കൊണ്ടവളുടെ പുരികുഴൽ തീർത്തു
വാരിരുഹം കൊണ്ടക്ഷികൾ തീർത്തു
വാരിജസായകചാപം കൊണ്ടു
സരസിജമിഴി തൻ പുരികം തീർത്തു
കാമശരേണ കടാക്ഷം തീർത്തു
സോമനെയവളുടെ വദനവുമാക്കി
ബിംബഫലം കൊണ്ടധരം തീർത്തു
കംബുവിനാൽ ഗളതലവും തീർത്തു
കനകപയോരുഹമുകുളം കൊണ്ടു

നാരമപകളുൎമുലയുഗളംതീൎത്തു:
അരയാലിലകൊണ്ടുദരംതീൎത്തു
നവമാലികയാൽകരവുംതീൎത്തു
പുളിനംകൊണ്ടുജഘനംതീൎത്തു
നളിനംകൊണ്ടുപദങ്ങൾചമച്ചു
മദനശരാസനമനസ്സുചമച്ചു
ചെമ്പകമൊട്ടിന്നിതളാലികൊണ്ടുട-
നിമ്പമൊടംഗപ്രഭയുംതീൎത്തു
രംഭതിലോത്തമയെന്നിവരെല്ലാം
കമ്പിട്ടവളെക്കാണുന്നേരം
ഇന്ദ്രന്തന്നുടെവല്ലഭയാകും
ഇന്ദ്രാണിക്കുമിളപ്പംതട്ടും,
കണ്ടജനങ്ങടെകണ്ണുംമനവും
വണ്ടാർകുഴലികവൎന്നീടുന്നു
ഏഴുസമുദ്രദ്വീപുകളധുനാ
വാഴുംനൃപതികളിവിടെവിശേഷം
ചാരന്മാരുപറഞ്ഞുധരിച്ചും
മാരശരാതുരമാനസരായി,
ദമയന്തിയുടെവിശേഷമതൊന്നേ
ദേശാദികളിൽകേൾപ്പാനുള്ളൂ
ഇങ്ങുലഭിക്കണമിങ്ങുലഭിക്കണ
മെന്നിഹസവജനത്തിന്നുമാഗ്രഹം
എങ്ങുമൊരേടമടങ്ങിയിരിപ്പാ-
നംഗജനിപ്പോളവസരമില്ല,
വില്ലുവലിച്ചുകുലച്ചുപിടിച്ചവ-
നെല്ലാരിക്കിലുമോടീടുന്നു
അമ്പുകൾപോരാഞ്ഞിരവുംപകലും
ചെമ്പകബാണനുഴന്നീടുന്നു
ആയോധനകലഹാദികൾതങ്ങളിൽ
ആയതുമെന്നിഹകേൾപ്പാനില്ല,
ആയതമിഴിയെനിനച്ചുനൃപന്മാർ
ആയുധവിദ്യകളൊക്കെമറന്നു,
പടയെന്നുള്ളവിധങ്ങളിതൊന്നും
തടിയന്മാൎക്കുംസമ്മതമില്ല,
തടിയുടെഭംഗിവരുത്തിത്തന്നെ
മുടിവാരുള്ളൊരുപെരുവഴികൂടി,
ചലമിഴിയാൾക്കമനസ്സിലിണങ്ങും
പലതരമോരോകോപ്പുകൾതീൎത്തും
എന്തൊരുവസ്തുവിലഭിലാഷംദമ-
യന്തിക്കുള്ളിലതറിവാനായി
സ്സന്തതമാരുംബോധിക്കാതെ
ബന്ധുജനങ്ങളെയാത്രയുമാക്കി,
ഒരുവനവൾക്കുതരത്തിനുചേരും
തരിവളതീൎപ്പിച്ചങ്ങിനെപാൎത്തു
ഗ്രന്ഥികളെല്ലാമൂന്നമവൾക്കു
ണ്ടന്തരമില്ലെന്നറിയുന്നേരം
ഗ്രന്ഥമഴിച്ചുപഠിച്ചുതുടങ്ങും
ചിന്തിച്ചർത്ഥമുരച്ചുതുടങ്ങും
സ്വരമുള്ളവനിൽകൗതുകമെന്നാൽ
സരിഗമപധനിസഎന്നുതുടങ്ങും,
ആട്ടക്കാരിൽകനിവുണ്ടതുകേ-
ട്ടാട്ടവുമങ്ങുതുടങ്ങുംതാനും,
ചതുരംഗപ്പോരുള്ളൊരുപുരുഷൻ
ഹിതമെന്നിവിടെമനസ്സുണ്ടെങ്കിൽ
ചതുരംഗത്തിനുവിരുതുണ്ടാവാൻ
കൊതിയൊടിരുന്നുപ്രയത്നംചെയ്യും
മാലയിലാഗ്രഹമെന്നതുകേട്ടാൽ
മാലകൾതീൎത്തുകൊടുക്കുമൊരുത്തൻ
നാലുദിഗന്തരവാസികളാംക്ഷിതി-
പാലന്മാരുടെതൊഴിലിവ്വണ്ണം
സംഗരമെന്നതുഭൂമിയിലെങ്ങും
സംഗതിവരുവാനിനിയെളുതല്ല
എട്ടുക്കുംതലയിൽപുലിവീണാലും
പൊഴകോടാലിവലിച്ചെന്നാലും
പിഴയുള്ളവനെക്കണ്ടെന്നാലും
വഴിയിൽവിരോധംചെയ്തെന്നാലും
നാടൊരുദിക്കുതകൎത്തെന്നാലും
വാടയിടിച്ചുമുടിച്ചെന്നാലും
മൂഢന്മാൎക്കൊരിളക്കവുമില്ല
കൂടലരോടുപിണക്കവുമില്ല.
പാൎത്തലവാസികളാകിയനൃപരുടെ
വാൎത്തകളെല്ലാമങ്ങിനെതന്നെ
ധൂൎത്തനതാകിയമദനൻതന്നുടെ
കൂൎത്തശരംകൊണ്ടാതുരരായി,
മതിമുഖിമാരിലുമതിപടുവാകിയ
മതിമുഖിമാരുടെമടിയിലിരിപ്പാൻ
മതിയാംവണ്ണംപുണ്യംചെയ്തൊരു
മതിമാനുണ്ടൊരുദിക്കിലിദാനീം
വിശ്വത്തിങ്കലൊരേടത്തുണ്ടു
ഈശ്വരനറിയാമാരെന്നുള്ളതു
വാസ്തുതമാട്ടതുമെന്തിനിദാനീം
വേശ്യകൾവൃത്തിനമുക്കറിയേണ്ടാ
യുദ്ധംകാണ്മാൻവകയില്ലാഞ്ഞു
ബുദ്ധിക്കൊരുതെളിവില്ലിഹയിപ്പോൾ
ഉദ്ധതമാകിനദേവാസുരമാം
യുദ്ധമിദാനീമുണ്ടാസ്സുരമോ?
എന്നതുകേട്ടുസുരേന്ദ്രൻചൊന്നാൻ
„എന്നൊട്ടുമുനിയതുക്ലേശിക്കേണ്ടാ
എന്നുടെഅനുജൻകമലാകാന്തൻ
തന്നുടെഘോരസുദൎശനചക്രം
നിന്നമരാപുരിരക്ഷിക്കുമ്പോൾ
എന്നുംദാനവർവരികയുമില്ല
നമ്മുടെവജ്രംനിഷ്ഫലമാക്കി
അംബുജലോചനനെന്നുടെസഹജൻ
ചണ്ഡമതാകിനകോദണ്ഡംമമ
മണ്ഡനമാക്കിമേഘങ്ങൾക്കു
ദേവാസുരരണമില്ലമുനീന്ദ്ര!
കേവലമിതുമനബോധിക്കേണ്ടാ
ദേവാധിപനുടെവചനംകേട്ടു
ദേവമുനീന്ദ്രൻപുനരരുൾചെയ്തു
„ഇങ്ങുഗ്രഹപ്പിഴയുള്ളൊരുകാലം
നിങ്ങടെകാറാമതല്ലസുരേന്ദ്ര!

ഞങ്ങളിദാനീം പോകുന്നു തവ
മംഗലമസ്തു! സമീഹിതമസ്തു!
നാരദപർവ്വതരേവം ചൊല്ലി
ധീരതയോടു ഗമിച്ചൊരു ശേഷം
സപ്തതിയാകിയ വാസവനുടനേ
ദിക്പതിമാരെ വിളിച്ചരുൾ ചെയ്തു"
"ശ്രീമദ്ഭീമജയുടെ കല്യാണത്തെ
കണ്ടീടാനഭിരുചി നിങ്ങൾക്കുണ്ടോ
നമ്മിനിയവിടെച്ചെല്ലുന്നേരം
കാമിനി നമ്മെ വരിക്കില്ലല്ലീ?
എന്നതു കേട്ടുടനഗ്നിയുമിളകി
പിന്നെക്കാലനുമൊന്നു ചകന്നു!
തരുണീമണിയെക്കേട്ടതുനേരം
വരുണനുമിരുണ്ടു മുമ്പിൽ നടന്നു
ധനദനുമപ്പൊഴുതിന്നാഗ്രഹമുണ്ടു
ഖനിവിട്ടിട്ടു ഗമിപ്പാൻ മേലാ
പവനനൊരിക്കലുമവസരമില്ല;
ഭുവനതലത്തിൽ നടക്കനിമിത്തം
മനുജന്മാരിൽ ചേരുകയില്ല
മനുജന്മാരിതി നിർവൃതിയടങ്ങി,
ഗിരിജകൾതന്നെക്കൂക്കിച്ചിട്ടു
ഗിരിശനുമങ്ങു പുറപ്പെട്ടില്ലാ,
ഇന്ദ്രനുമഗ്നിയമാന്തകനപ്പതി
നന്ദികലർന്നവർ നാൽവരുമുടനേ
ഒന്നിച്ചനവധി കൌതുകമോടെ
മന്ദമിറങ്ങി നടന്നുതുടങ്ങി
ഉർവശി മേനക രംഭ തിലോത്തമ
സർവ്വസുരാംഗനമാരതുനേരം
പർവ്വതശാസനഗമനം കണ്ടവർ
ദുർവ്വചനങ്ങൾ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി,
"സുരപതി പിതൃപതി ജലപതി വഹ്നിയു-
മൊരു നരതരുണിയിലാഗ്രഹമോടേ
തെരുതെരെയങ്ങു തിരിച്ചതു കണ്ടോ
വരുവിൻ! വരുവിൻ! സുരനാരികളേ!
വിണ്ണവർനാട്ടിൽ തരമായിട്ടൊരു
പെണ്ണില്ലാഞ്ഞവരങ്ങു ഗമിച്ചു
തന്നുടെ നാട്ടിലെയംഗനമാരെ
യിങ്ങൊരു തിക്കുതരം പോരാഞ്ഞി-
ട്ടങ്ങൊരു ദിക്കിൽ ചെന്നൊരു പെണ്ണിനെ
ഇങ്ങുവരുത്താനെന്തൊരു മോഹം
ഇന്ദ്രനുമിന്നു വിചാരിക്കുമ്പോൾ
ഇന്നുതുടങ്ങിയ ശീലവുമല്ലാ
സുന്ദരിയാകുമഹല്യയിലഭിരുചി
വന്നു ഭവിച്ചൊരു ഗോഷ്ഠികൾകൊണ്ടുട-
നന്നു പിണഞ്ഞ ജളത്വമതോർത്താൽ
ഇന്നിതിനൊട്ടും സംഗതിയില്ല,
മുറ്റും സുരവരനിങ്ങിനെയുള്ള
ചെറ്റവരെന്തിനു കൂടെപ്പോയി?
കുറ്റാർകുഴലിയതൊന്നേയുള്ളു
തെറ്റെന്നവളിതിലാരെ വരിപ്പൂ?
ഏറ്റവുമല്ലൽ കേട്ടൊന്നുരചെയ്തു

"കുറ്റം വരുമവർ കേട്ടെന്നാകിൽ
മുറ്റും മനസിയസൂയമുഴുത്തി-
ട്ടുററവരെക്കൊണ്ടിതു പറയുമ്പോൾ
അററം വിട്ടന്യാമരനാരികൾ
തെറ്റന്നങ്ങു പറഞ്ഞുതുടങ്ങി,
"നാരദമുനിയുടെ കപടത്തൊഴിലുക-
ളാരറിയാത്തതു വിശ്വത്തിങ്കൽ
വീരന്മാരതു ബോധിച്ചുള്ളിൽ
നേരെന്നോർത്തു തിരിച്ചു നടന്നു.
ധീരതയുള്ളിലവർക്കില്ലെന്നതു
പാരാതിന്നതികച്ചുരചെയ്യാം
കാണാമുടനേ നമ്മുടെയാളുകൾ
ഏണാപാംഗിയെ ലഭിയാഞ്ഞിട്ടു
വീണാധരനെ മുഷിയും ചൊല്ലി
നാണം കെട്ടു തിരിച്ചുവരുന്നതു,"
ഏണവിലോചനമാരതിലൊരുത്തി
നാണമിളച്ചുവളുരചെയ്തപ്പോൾ
നല്ലൊരു തരുണികൾ നമ്മുടെ നാട്ടിലു-
മില്ലാഞ്ഞിട്ടവർ ഖണ്ഡിക്കുന്നു
യജമാനന്മാരെന്തിനു പോയി
നിജഭർത്തന്മാരില്ലാഞ്ഞിട്ടോ?
മാനക്കേടു വരുത്തിക്കൊൾവാൻ
താനേ ചെന്നോമതിയാമുള്ള
മാനവാധീശന്മാരിൽ വിശേഷ-
ജ്ഞാനമതുള്ളവനവളെ ലഭിക്കും
വാനോക്കീശൻ മുതലായുള്ളവർ
മാനമുപേക്ഷിച്ചിങ്ങു ഗമിക്കും"
ഇങ്ങനെയൊരു വിധമമരസ്ത്രീകടെ
തിങ്ങിന പരിഹാസങ്ങൾ ഭവിച്ചു
അങ്ങൊരു കാലം ഭീമനരേന്ദ്രൻ
മംഗലസമയമടുത്തൊരു സമയേ
നല്ലനൃപതിക്കുടനൊരു കുറിയെഴുതി
തെളിവൊടു ദൂതനെ യാത്രയുമാക്കി
നല്ലനഗരത്തിൽ ചെന്നഥ ദൂതൻ
നളനെ വണങ്ങിക്കുറിയും നൽകി
അറിവു വരുത്തണമെന്നവനപ്പോൾ
കുറിയിലെ വാചകമങ്ങു വായിച്ചു,
ഭീമനരേശ്വരനെഴുതിയ വടിവിതു
സോമകുലേശ്വരനറിയണമെന്നാൽ:—
"ധനുമാസം പതിനാറാം തീയതി
ശനിവാരത്തമകരം രാശി
നമ്മുടെ മകൾ ദമയന്തിയതാകിയ
കന്യകതന്റെ വിവാഹമുഹൂർത്തം
അതിനു ഭവാനും മന്ത്രികളാലും
ചതുരംഗിണിയാം സേനയുമായി
നിഷധപതേ! പതിനഞ്ചാം തീയതി
ഉത്സാഹിച്ചിങ്ങിവിടെ വരേണം
ശേഷമവസ്ഥകളെല്ലാം നമ്മുടെ
ദൂതൻ പറയുമിതേവമെഴുത്തു"
വാചകമിങ്ങനെ കേട്ടു നരേന്ദ്രൻ
വാഞ്ഛിതമഖിലം വരുമെന്നാക്കി

ഉത്തമപട്ടുംവളയുംനൽകി
പ്രീതിവരുത്തിയയച്ചുപുരത്തിൽ,
കളമൊഴിയാളെക്കാണാമെന്നഥ
വളരെമനസ്സിൽകൌതുകമോടെ
നളനരപാലൻതെളിവൊടുചെന്നു
കളിയുംഭക്ഷണമാശുകഴിച്ചു
പുരുഷാരത്തെവരുത്താനായൊരു
പുരുഷനെനിഷധനരേന്ദ്രനയച്ചു
പരിചൊടുപെരികിനനായന്മാരവർ
പുരമതിൽവന്നുനിറഞ്ഞൊരുസമയേ
ഭടജനമുടനിളകിനമദമൊടുപടുതരവാരവുമു-
[ടങ്ങി
കടലിടനെടുതടമുടനിടിപൊടിപൊടികൾപാറ
[ന്നുടങ്ങി
തെളിവൊടുപലവാളുകൾകക്കടതേരുകൾ-
[വില്ലുകൾശൂലം
വെള്ളവെള്ളവളയുന്നകടുത്തിലശക്തികൾപാത്രി-
[ക്കൃപാണം
ശരധികൾപലപരശ്ശുമുസ്സുണ്ടികൾവില്ലുകൾ-
[ചുരികകൾകുന്തം
പരിചകൾഗുരുപരിഘംതോമരപട്ടസമീട്ടികൾ-
[പോള-
ച്ചുരികകൾഎമതാടകൾവെൺമഴകത്തികൾവേ-
[ല്ലുകൾമറവും
പെരുകിനപലകാളംതോക്കുകൾചക്രവുമുൽക്കട-
[കന്തം
ഉലവാളുകൾപടവാളുകളിവയൊടുവാളുകളിവ-
[പലതും
പടയാളികൾവടിവാടാശുപിടിച്ചവരവിടെ-
[നിറഞ്ഞു
നളനൃപനുടെപുരമതിൽവിരവൊടുപെരുകിന-
[പുരുഷസമൂഹം
കളകളമൊടുപലതരമൊരുവകമന്ത്രികൾമാട-
[മ്പികളും
പലപലകൊലയാനകൾകുതിരകൾതേരുകൾ-
[കാലാളുകളും
പലതരമണിചാമരകുടതഴപൂങ്കൊടിവെള്ള-
[ക്കൊടിയും
പരിചൊടുപലനായന്മാരവർവന്നൊരുമിക്കി-
[ലിരുന്നു
നരവരപുരസീമനികൂട്ടമിരുന്നുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി
"കുണ്ഡിനനരപതിതന്നുടെമകളാം
പെണ്ണിനെവേൾപ്പാനെഴുന്നള്ളുന്നു
നമ്മുടെസ്വാമിജഗത്ത്രയവീരൻ
സമ്മതമായിതുനായന്മാരേ!
പെരിയപടക്കുന്നാഞായമാനസ-
മറിയണമെന്നിട്ടുരചെയ്യുന്നു
ഒരുവരുസമ്മതമല്ലെന്നാലതു
ശരിയേകേൾക്കണമെന്നരുൾചെയ്തു,
തന്തിരുവടിയുടെകല്പനയെന്നാ-
ലൊന്നിനുമൊരുവനുസംശയമില്ലാ!

മന്ത്രികളൊന്നിച്ചമൃതിരുനേര-
ത്തന്ത്രികളൊന്നുമുടിപ്പാൻനോക്കും
തങ്ങടെകാര്യംനോക്കിനടക്കും
ചങ്ങാതികൾപലരുണ്ടിഹനാട്ടിൽ
ഇങ്ങൊരുകൂട്ടംവന്നുരചെയ്യും
അങ്ങുരചെയ്യുംമറ്റൊരുകൂട്ടം
ഇരുവരുതമ്മിൽകുടിപിടികൂട്ടി
പരിചൊടുകണ്ടുരസിക്കുമൊരുത്തൻ
കരളുപറഞ്ഞുനടക്കുമൊരുത്തൻ
പരിഹാസങ്ങൾനടത്തുമൊരുത്തൻ;
ചോറുകൊടുത്തൊരുകൈക്കുകടിക്കു-
ന്നോരുംപലവിധമേറിവരുന്നു;
തോന്നികടന്നാൽതൊഴകൊണ്ടെന്തൊരു-
നാണയമുണ്ടതുപോലെസമസ്തം
ആണിനുചേരുമവസ്ഥകളല്ലേ.
കാണുന്നുചിലവസ്തുതകൊണ്ടും
സന്ധിച്ചവനെത്തന്നെപിടിച്ചഥ
ബന്ധിപ്പാനൊരുമടിയില്ലേതും
ബന്ധുതചെയ്യുംമതിമന്മാർക്കൊരു-
പതിപിണപ്പാൻവഴിയുണ്ടാക്കും;
പടയെന്നുള്ളതുകേൾക്കുമ്പോളവർ
പാലിൽചാടിയൊളിച്ചുകിടക്കും
ഇടയില്ലാഞ്ഞൊരുകൂട്ടംപലവക
തടിയന്മാരവരെന്തിനുകൊള്ളാം?
മറുനാട്ടിന്നുഗമിക്കുന്നേരം
കുറവുവരാതെയിരിപ്പാനീവക
പായുന്നുഞാനെന്നുടെവാർത്തകൾ
അറിവുക്കുള്ളകളറിയുമശേഷം
വൻപുപെരുത്തകരക്കാരെല്ലാം
മുമ്പിലകമ്പടികൂടീടേണം
കൊമ്പുംകുഴലുംതകിലുംമുരശും
വൻപടഹങ്ങളുമനവധിവേണം."
"കരങ്ങൾ പിരിക്കൊണ്ടുവരുന്നതെന്തടോ!
[തന്റേ!
ശരങ്ങൾചൊരിപ്പാനോ? മരുന്നുപറിപ്പാനോ?
കരത്തിലായുധങ്ങൾതരത്തിൽകരുതാതെ
ഗുരുത്വമില്ലാത്തനീപുരത്തിൽവരുന്നാകിൽ
അടിച്ചുചെപ്പുരണ്ടുംപൊളിച്ചേമതിയാവൂ
കുടിച്ചുബോധമില്ലാതടിച്ചനിനക്കിപ്പോൾ
കടുത്തിലയുംതോക്കുംകൊടുത്തുപണയംനീ
അടുത്തനാളിലതുതടുത്തുമേടിച്ചേക്കാം;
ഉടനേപറയാതെനടക്കുന്താനങ്ങോട്ടു
മിടുക്കുപറഞ്ഞെന്നാലൊടുക്കുംതനിക്കില്ലാ;
കുറുപ്പുസഞ്ചിക്കുള്ളിൽകുറുപ്പുനിറച്ചുടൻ
കുറുതപുകയിലതെറുത്തുപിടിച്ചുകൊ-
ണ്ടൊരുച്ചുരുക്കിത്തുക്കിവിറച്ചുവരുന്നൊരു
നരച്ചകിഴവനെതറച്ചുമരിച്ചാലും!
ഇണങ്ങരുതുതമ്മിൽപിണങ്ങിത്തുടങ്ങല്ല
പണക്കാരോടുകൊതിക്കല്ല ഗുണത്തെത്യജിക്കല്ല
സ്വയംവരത്തിൽചെന്നാകൂകാക്കതിച്ചുനാറ-
[കിൽ

ശേഷംവരുത്തുവാൻഞാൻ മതിയെന്നറിഞ്ഞാലും
കോയിക്കൽചെല്ലുന്നേരംവായിൽകൈപൊത്തണ്ണ-
ണം
ഒരു വിചാരിതിരുന്നാൽസേവയ്ക്കുമതിയല്ലോ
അവിടെവരുംചിലരാജമാന്യന്മാ-
രവരെപ്പാരിച്ചൊട്ടുശങ്കിക്കേണം
അവസരമറിയാതവരോടൊരുപാ-
മവതാളങ്ങൾതുടങ്ങീടൊല്ലാ;
ഗണിതക്കാരുംകവിതക്കാരും
ഗണികാജനവുംവൈദ്യന്മാരും
മണിഹാരന്മാരെന്നുതുടങ്ങി
ഗുണമുള്ളാളുകൾവല്ലരെവരുമ്പോൾ
നമ്മുടെയാളുകളൊന്നിച്ചൊരുദിശി
സമ്മുഖമവിടെപ്പാർത്തീടേണം
ന്യൂനിവരെന്നതുവന്നാജനത്തിനു
തോന്നിക്കേണംനായന്മാരേ
പട്ടുംമുണ്ടുംപണവുംപുടവ-
ക്കെട്ടുംപലവിധമവിടെക്കണ്ടാൽ
ഒട്ടുംകൊതിയതിലുണ്ടാകൊല്ലാ
കിട്ടുന്നതിലേമോഹമിതാവൂ
കട്ടുനടക്കുമിരുവാളികളുടെ
ചട്ടമതിൽചിലരറിയുന്നില്ലേ!
കൂട്ടക്കാർചിലരതിനുതുനിഞ്ഞാൽ
കിട്ടുംവെട്ടതുബോധിച്ചാലും
ഒരുവൻപണ്ടൊരബദ്ധംകാട്ടീ-
ട്ടരചനറിഞ്ഞുപിടിച്ചുവരിഞ്ഞാൽ
വിരവൊടുവീണ്ടുവരുത്തിക്കൊൾവാൻ
വിരുതുനമുക്കിഹമതിയാകില്ല;
മനമതിൽനല്ലൊരടക്കംവേണം
കനിവൊടുചെന്നിട്ടക്കംവേണം
ധനികളിലവിടെവണക്കംവേണം
കനിവൊടുതമ്മിലിണക്കംവേണം
സരസതവേണംധീരതവേണം
തരസാസമയോചിതവുംവേണം
കളമൊഴിമാരെത്തേടിനടന്നൊരു
കളിചിരിജല്പനതുടങ്ങുന്നവനെ
കളവാൻകുറവില്ലെന്നതുമറിക
തളയിലിടുന്നുണ്ടെന്നതുമറിവിൻ?
ഇങ്ങനെയൊരുവൻകല്പനയുരചെ-
യ്തങ്ങുനടന്നുതുടങ്ങിതദാനീം
തിങ്ങിനപടയുംപരിചൊടുനളനെവ-
ണങ്ങിനിരന്നുവരുന്നൊരുസമയേ
നളനൃപനപ്പൊഴുതതികുതുകാൽ
വളതളമകുടമണിഞ്ഞുതരം,
തെളിവൊടുവലിയൊരുകരിവരന്റെ
ഗളമതിലെഴുന്നെള്ളിയിരുന്നരുളി;
കുടകൊടിതഴവെൺചാമരികൾകെട്ടി
പടഹങ്ങൾകിടുമുടിതുടിമുഖങ്ങൾ
ഇടിയൊടുപടപൊരുതടിമുഴക്കി
പൊങ്ങപ്പൊറകെവെളകളിമിടയിൽ
പടഹനപലലവുമിവകയും
നടവിടചടപടരടിതങ്ങളും
തടമുപതടവിനതരുണികളും
ഉട്ടമതടയൊരുപരിമളവും
നടകളിലിളകിനകരിഘടയും
പടകടെകലശലുംനിലവിളിയും
പട്ടരവട്ടവുകളിചപലതും -
ഝടിതിപുറപ്പെട്ടുനടനംചെയ്തു
ജയജയനരവരനളനൃപതേ
ജയജയവിഹരണചതുരമതേ!
ജയജയഗുരുതരഗുണനൃപതേ!
ജയജയകരിവരസരസഗതേ!
ഇങ്ങനെപാടിസ്തുതിചെയ്യുന്നൊരു
മംഗികലന്നൊരുവിപ്രന്മാരി-
തിങ്ങിനപടയൊടുകൂടിനരേന്ദ്രൻ
മംഗലസംഘയമൊത്തുതുടങ്ങി
സുരപതിവരുണാന്തകനഗ്നിയു-
മൊരുമിച്ചവിടെക്ഷിതിയിലിറങ്ങി
കരളിൽപെരുകിനകൗതുകമോടെ
തരസാതമ്മിലുരച്ചുതുടങ്ങി
ഭുവനമനോഹരസുന്ദരവരനാം
ഇവനെക്കന്യകകണ്ടെന്നാകിൽ
ഇവനെത്തന്നെവരിക്കേയുള്ളൂ.
ശിവശിവകണ്ടാലെത്രമനോജ്ഞൻ!
രണ്ടുപ്രകാരംനിരുപിച്ചാലും
തണ്ടാർമിഴിയെനമുക്കിഹവേണ്ടാ
കണ്ടാലഴകുള്ളിവനെവരിച്ചാ-
ലുണ്ടോപിന്നെനമുക്കുവരുന്നു?
പ്രണയിനിയിവനെവരിച്ചില്ലെങ്കിൽ
ഗുണമറിയാത്തവളവളെന്നുവരും
ഗുണമറിയാത്തതിതംബിനിമാരും
തൃണവുംസമമെന്നുണ്ടൊരുപക്ഷം;
അതുകൊണ്ടിവിടെവിചാരിക്കുമ്പോൾ
ചതികൊണ്ടിവനെയൊട്ടുമറിക്കാം
അതിനുപദേശംഞാനുരചെയ്യാം
മതിമുഖിയാളെക്കാട്ടരുതിവനെ
ദൂതുചെയ്യുന്നവനെയയയ്ക്കണ-
മതുമതിയെന്നതിൽസംശയമില്ല,
കാന്തരമിഴിയെലഭിക്കണമെന്നാൽ
കൈതവമൊട്ടുതുടങ്ങേണ്ടിവരും
പഞ്ചശരോപമനാംനളഭൂപനെ
വഞ്ചിപ്പതിനായ്നാൽവരുമുടനേ
നെഞ്ചിലുറച്ചുനരേന്ദ്രാഗമനം
കിഞ്ചിൽപാർത്തുവസിക്കുന്നേരം
നളനുംപടയുംകടയുംതേരും
പരിചൊടുചെറുവഴിതന്നിലിറങ്ങി
കളവുമനസ്സിൽകരുതിനാലേവർകൾ
തെളിവിൽചെന്നവർമന്നിലിറങ്ങി
ദിവ്യന്മാരെക്കണ്ടൊരുനേരം
ഭവ്യമതാകിനനളനരപാലൻ
കരിവരഗളമതിൽനിന്നുനിതാന്തം
ത്വരിതമിറങ്ങിച്ചെന്നുവണങ്ങി;

അരുളിച്ചെയ്തു സുരവരന്മാരപ്പോൾ
"നരവരപുംഗവ നളനൃപനേ!
പെരുവഴിമദ്ധ്യേ നിന്നെക്കണ്ടതു
പരിചൊടു ഞങ്ങടെ ഭാഗ്യം തന്നെ
ഒരുകാര്യം ഞാൻ നിന്നോടിരന്നാൽ
തരുവതിനെളുതോ? നളനരപാല!
വിരവൊടു തരണം മടികൂടാതെ
അരുതെന്നാകിലതും കേൾക്കേണം"
കളവും പൊളിയുമറിഞ്ഞിടാത്തൊരു
നളനരപാലൻ തൊഴുതുരചെയ്തു
"അടിയനനിങ്ങടെ കല്പന കേൾപ്പാൻ
മടിയില്ലറിയണമമരന്മാരേ!
തിരുമനതാരിൽ നിനച്ചതുപോലെ-
ന്നരുളിച്ചെയ്തിലെന്തു വിവാദം?
വാനരനാകിലനിങ്ങൾക്കെന്തിഹ
മാനവനാകിയ ഞാനുതകേണ്ടൂ?
ഞാനതു ചെയ്വാൻ മതിയാമെങ്കിൽ
മാനം ചെയ്വാൻ മടിയില്ലടിയനു"
ക്ഷിതിപതിവചനം കേട്ടരുൾ ചെയ്തു
ചതികരരീടിനദേവശ്രേഷ്ഠൻ,
"മതിമുഖിയാം ദമയന്തിയിലധികം
പ്രതിദിനമാശ വളർന്നീടുന്നു
അതുകാരണമിഹ ഞങ്ങളിദാനീം
ക്ഷിതിയിലിറങ്ങി നടന്നീടുന്നു
അതിനായിട്ടു പ്രയത്നം ചെയ്വാൻ
മതിയായിട്ടൊരു ബന്ധുവുമില്ല
ആതുരരാകിയ ഞങ്ങടെ വചസാ
ദ്ദൂതുപറഞ്ഞും തോദരിയുടെ
ചേതസി ഞങ്ങളിലനുരാഗം പരി-
ചോടവിളംബിതമുളവാക്കേണം;
നാലുജനങ്ങളിലൊരുവനെയിന്നവൾ
മാലയിടേണം മടികൂടാതെ
നീലക്കാർകുഴലാളൊടിതെല്ലാം
ചാലേ ചെന്നു പറഞ്ഞീടുക നീ"
വലരിപുവചനം കേട്ടു നരേന്ദ്രൻ
വലിയ വിഷാദം പൂണ്ടുരചെയ്തു:—
"മട്ടലർമിഴിയെ വിവാഹം ചെയ്വാൻ
അടിയനുമധുനാ വിടകൊള്ളുന്നേൻ,
പന്തണിമുലയാളാമവളെന്നെ
ച്ചിന്തയിലാക്കി മരിച്ചിതുപോലും
കാന്തയെനിക്കിവളെന്നിഹ ഞാനും
കാന്തനെനിക്കിവനെന്നുടനവളും
ചിന്തയൊടന്തഃകരണവിവാഹം
ഹന്ത! കഴിച്ചിതു പണ്ടേ തന്നെ,
പൂന്തേൻമൊഴിയൊട്ടാസാധി പറഞ്ഞിഹ
സാധിപ്പിപ്പാനിങ്ങളെളുതല്ലം
കൊതിയന്മാരെല്ലതിനായപ്പോൾ
ചിതമായ് വരുമോ വിബുധന്മാരേ?
അതിനെക്കാളുണ്ടൊരു വൈഷമ്യം
അതുമുരചെയ്യാം മതിമന്മാരേ!
മതിലുകളുള്ളകടന്നാംഭോ

മതിമുഖി തന്നുടെ ഭവനേ ചെല്ലു
അതിനിടയിൽ ചില കാവൽക്കാരു-
ണ്ടതിയായിട്ടു കയർത്തു തടുപ്പാൻ
അവരിൽ ചിലരെക്കൊലചെയ്യാതെ
അവിടെച്ചെന്നു കടപ്പാൻ വിഷമം
കത്തുകളൂടിയും വെട്ടും മുട്ടും
കൂടിവരുന്നൊരു രണനേക്കണ്ടാൽ
പെട്ടെന്നവിടെ വസിച്ചീടുന്നൊരു
മട്ടോൽമിഴിമാരോടിയൊളിക്കും,
വൈരസ്യം പലകാട്ടും പൂരുഷനെ
സാരസ്യത്തിനു കൊള്ളരുതേതും,
ചോരകളില്ലെന്നല്ലവളധുനാ
വൈരമകല്ലൂറച്ചതൊരു
കാവൽക്കാരറിയാതെ പതുക്കെ
കേവലമവളുടെ മുന്നിൽ ചെല്ലാം
എന്നാലും പുനരുണ്ടൊരു ദോഷം
ഇന്ദ്രാദികളതു ബോധിക്കേണം
കളമൊഴിയാളെക്കാണുന്നേരത്തി-
ക്കിപ്പോൾ മമ മാനസധൈര്യം
നളനെന്നുള്ളതുമവൾ ബോധിച്ചാൽ
തെളിവൊടു മാലയുമിട്ടവളെന്നെ
എന്നെത്തന്നെ വാഴ്ത്തുകയല്ലോ-
ന്നിന്നുകനിഞ്ഞോർത്തരുളീടേണം
ഇന്നിവ ചലപല ദുർഘടമുണ്ട്
എന്നതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞീടുന്നു
ദുസ്സാദ്ധ്യങ്ങളിലടിയനെവിട്ടവ-
നസഹിക്കരുതമരന്മാരേ!
വത്സലയാമവൾ നിങ്ങൾ നിനച്ചാൽ
ഉത്സംഗേ വരുമെന്നേ തന്നെ"
വിണ്ണവർവരനതു കേട്ടുതദാനീം
കണ്ണുകളായിരമൊന്നു ചുവന്നു
ദണ്ഡു കരത്തിലെടുത്തു യമനും
തിണ്ണം വരുണനുമൊന്നു പകന്നു
അനലനുമൊന്നു ജ്വലിച്ചു തുടങ്ങി
കനലെഴുകണ്ണു തുറന്നു മിഴിച്ചു
മനസി കയർത്തു സുരോത്തമനപ്പോൾ
കനിവു വെടിഞ്ഞു പകന്നു തുടങ്ങി;
ദേവതകളോരോന്നുരചെയ്യുന്നൊരു
കഠിനമനസ്സും പടുവചനം നീ
കുടിലതമനസി നിനച്ചു നിറച്ചൊരു
പടുതനടിച്ചു പറഞ്ഞതറിഞ്ഞു;
സോമകുലത്തിൽ പിറവി ലഭിച്ചൊരു
ഭൂമിപതിക്കിഹ പൊളി പറയാമോ!
ഭീമാത്മജയാം കന്യക തന്നിൽ
പ്രേമം കൊണ്ടു പറഞ്ഞതിതെല്ലാം
സാധിപ്പിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു
ബോധിച്ചപ്പോളെളുതല്ലെന്നും
ഒരുനാഴികയുടെയിടയിൽ പലവാ-
ക്കുരചെയ്യുന്നതുചിതമോ? മൂഢാ!
തിരിയാതൊരുകാര്യങ്ങളിലൊന്നൊരു
പരിഹാസത്തിനിതുന്നിയുന്നു;

മൎയ്യാദയ്ക്കൊരുനീക്കംവന്നാൽ
ഭൂമിയിലീയിഷ്ടിയിലെങ്ങും
സുന്ദരനാകിയനളനെക്കണ്ടാൽ
സുന്ദരിമാനിഹമതിയിൽകേറും
എന്നിവകണ്ടുജളത്വംപറവാൻ
എന്തുപറഞ്ഞിട!മനുജകിശോര!
നളനെന്നുള്ളൊരുനിനക്കിന്നാമം
ജളനെന്നുള്ളതുബോധിച്ചാലും
കളവുംപൊളിയുംതെളിവുമിതെല്ലാം
അളവില്ലാതെമനസ്സിലുറച്ചു
ഭേദിപറഞ്ഞാൽമറ്റുള്ളവർബഹു-
മാനിച്ചീടുമതെന്നൊരുപക്ഷം
നീയാരെന്നുംഞാനാരെന്നും
താനറിയാതെവനെത്രകബുദ്ധി!
തന്നെത്താനറിയുന്നതിനേക്കാൾ
പിന്നെവിശേഷിച്ചൊരുഗുണമില്ല;
നിന്നുടെവൃത്തികൾഞാനറിയുന്നു
എന്നുടെവൃത്തികൾനീയറിവീലാ
ധാർമ്മികനാകിയധരണിപതിക്കിഹ
ധർമ്മത്തിന്നൊരുനീക്കംവന്നാൽ
കർമ്മികളാകിയവിപ്രന്മാരുടെ
കർമ്മത്തിന്നുംകുറവുഭവിക്കും"
കണ്ണുകൾരണ്ടുമുരുട്ടിമിഴിച്ചു
ദണ്ഡുംകയറുമെടുത്തുപിടിച്ചു
ചണ്ഡതരാകിനമീശവിറച്ചു
ദണ്ഡധരൻയമനരുളിച്ചെയ്തു;
"എന്തുപറഞ്ഞെടമനുജപ്പുഴുവേ
ബന്ധുതചെയ്യാനെളുതല്ലെന്നോ?
അന്തകനാകിയനമ്മുടെവാർത്തകൾ
ചിന്തിക്കാതെപറഞ്ഞിടുകയോ?
ചെമ്പുകിടാരംചുട്ടുപഴുപ്പി-
ച്ചമ്പതുചോരനെയതിലിളപ്പി-
ച്ചമ്പതുലക്ഷംകിങ്കരജനമു-
ണ്ടെൻപുരിതന്നിൽവസിച്ചീടുന്നു
ദുഷ്ടതകാട്ടുംമനുജരെയിന്നിതി-
ലിട്ടുവറുത്തുപൊരിച്ചീടുന്നു
ചേട്ടത്തങ്ങൾപറഞ്ഞെന്നാൽതവ
പെട്ടിടുംചിലസങ്കടമിപ്പോൾ
പലപലദുരിതംചെയ്യുന്നവരുടെ
തലയിലടിച്ചുപിളർപ്പാനുള്ളൊരു
വലിയൊരുദണ്ഡിതുകണ്ടാലും നീ
നല്ലൂർബ്ബുദ്ധേ!പാശവുമുണ്ടേ
കണ്ടജനങ്ങളെകണ്ഠംതന്നിൽ
കഠിനതരമായ്കെട്ടിമുറുക്കി
കണ്ടങ്ങളിലുംകണ്ടകമതിലും
കാടുകളിലുമിട്ടുവലിച്ചുപലേടം
കൊണ്ടുനടന്നുംകൊടുകണ്ണാശികൾ
കുത്തിച്ചുംകുടുചോരപുരണ്ടും
നീറുപൊടിച്ചുതുടങ്ങുമവരെ-
കണ്ടിട്ടുള്ളൊരുകൗതുകമില്ലേ?
ശുദ്ധികെടുക്കുംനരന്മാർക്കുണ്ടോരു

ശാന്തയിടീപ്പാൻവകയുണ്ടാക്കിയ
ചെണ്ടക്കാരാ!ശാന്തപറഞ്ഞാൽ
ഉണ്ടൽപിന്നെപ്പാൻഞാൻമതിയാകും'
വരുണനനഞ്ഞുപറഞ്ഞുതുടങ്ങി;
"കരുണനമുക്കുതരിമ്പില്ലൊട്ടും
തരുണീമണിയിൽകൊതികൊണ്ടല്ലേ
വരുണൻനമ്മോടുപൊളിപറയുന്നു;
കോപമെനിക്കുമനസ്സിലുദിച്ചാൽ
ശാപംതരുവാൻസംശയമില്ല
ആപത്തൊന്നുവരുത്തിക്കൊണ്ടാൽ
താപമൊഴിപ്പാനെളുതല്ലേതും"
അഗ്നിയുമരുളിച്ചെയ്തുതരുണിയിൽ
"മഗ്നതകൊണ്ടുകണക്കില്ലാപ-
കശ്മലവൃത്തിപറഞ്ഞാൽനിന്നെ
ഭസ്മിതമാക്കുംഞാനധുനാനീം"
ഇത്തരമവരുടെവാക്കുകൾകേട്ടട-
നന്തരമുഴറ്റൊരുനളനരുൾചെയ്തു
"ഭക്തനതാകുമൊരടിയനിലിവക
യുക്തമതല്ലസുരേന്ദ്രന്മാരേ
നിങ്ങടെശാസനമെന്തെന്നാലതു
മംഗലശാസ്ത്രമധികജനാനാം
കല്പിക്കുന്നതുകേൾക്കാമതിനുവി-
കല്പവുമില്ലിഹകനിവരുളേണം"
എന്നതുകേട്ടുമനസ്സുതെളിഞ്ഞുസ-
മന്ദസ്മിതമരുൾചെയ്തുസുരേന്ദ്രൻ
"നല്ലതുചരികനിനക്കുനരേന്ദ്ര!
ചൊല്ലിയവണ്ണംബോധിച്ചാലും
സാധിക്കുംതവകാര്യമശേഷം
ബോധിക്കയുമില്ലാരുംനിന്നെ
ദമയടെസോദരിയെന്ന്യേമറ്റൊരു
സുമുഖികൾപോലുംനിന്നെക്കാണും
കളഭാഷിണിയുംനിന്നെക്കണ്ടാൽ
നളനെന്നുള്ളതുബോധിച്ചീടാ;
നിങ്ങളുതമ്മിൽപറയുംവാക്കുക-
ളങ്ങൊരുത്തരുംകേൾക്കയുമില്ലാ-
എന്നാൽഞങ്ങടെകാര്യമശേഷം
നിന്നുടെപക്കലുറപ്പിക്കുന്നേൻ;
ചെന്നുപറഞ്ഞുമനസ്സുമിളക്കി
സുന്ദരിഞങ്ങടെപാട്ടിൽവരേണം;
അഞ്ചല്ലോശരമമ്പുജബാണന-
തഞ്ചുമെടുത്തുതൊടുത്തിടുന്നു
[illegible]ഞ്ചുജനങ്ങടെനെഞ്ചുപിളർപ്പാൻ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ഞ്ചാലത്തെക്കൊണ്ടെന്നെ
ചഞ്ചലമിഴിയെപ്പ്രഹരിക്കേണം
ഗുണഗണസിന്ധോ!നിഷധനരേന്ദ്ര!
ക്ഷണനേരംനീവൈകിക്കരുതേ
പ്രണയിനിയാംദമയന്തിയോടേവം
ഗതിമോഹങ്ങൾപറഞ്ഞീടുകപോ-

യണിമതിമുഖിയുടെമണിമയഭവനേ
രണചണനരവര! ശ്ലാഘ്യാന്തേനീ;
നല്ലതുവരികനിനക്കനഘരേന്ദ്ര!
ചൊല്ലിയവണ്ണംഭണ്ഡിച്ചാലും"
ശചിപതികല്പനനടത്തുവാനും
മുഖദർശനംക്ഷണമകപ്പെടാനും
ഉറച്ചുചേതസിനളക്ഷിതീശൻ
മറച്ചുതന്നുടെമനോവികാരം
പടജ്ജനങ്ങളെവനത്തിലപ്പോൾ
അടക്കിവച്ചഥനടന്നു ധീരൻ
കടന്നുകുണ്ഡിനപുരത്തിനുള്ളിൽ
കിടങ്ങുഗോപുരമതിൽകടന്നു,
നിറഞ്ഞമാനുഷജനങ്ങളാരും
അറിഞ്ഞതില്ലിഹനളന്റെയാനം
മറഞ്ഞുഭൂപതിനടന്നുമെല്ലെ
പറഞ്ഞലിക്കിലുമട്ടത്തുചെന്നു
ഏണാക്ഷികളൊരുപത്തുസഹസ്രം
വാണീടുന്നതുകാണായ്വന്നു
ആണായിട്ടൊരുഭൃത്യരെയവിടെ
കാണാനില്ലൊരുകോണിൽപോലും
നാളീകാക്ഷിവിഭജിതാനും
ആളിപാളികളോടുംകൂടി
കേളിവിനോദവിശാരദഗതിയാ-
ള്ളാളികമുകളിൽവസിക്കുന്നേരം
കോമളഗാത്രൻസോമകുലേശൻ,
മേളമിയന്നമനോഭവചിത്തൻ
താപമകററിദ്ദേവാദികളുടെ
കാമനിവൃത്തിക്കാഗ്രഹമോടെ
മാനവവീരൻമതിമുഖിതന്നുടെ
മണിമഞ്ചത്തിനടുത്തൊരുസമയേ
ശ്യാമവിഹീനസുകോമളമാർഗ്ഗേ
പാവനമാകിനപഞ്ചദശിനാൾ
നക്ഷത്രങ്ങടെനടുവിൽവിളങ്ങും
സാക്ഷാൽപനിമതിബിംബംപോലെ
ലക്ഷണയുതമാംദമയന്തീമുഖ-
മക്ഷിതിപാലനുകാണായ്വന്നു,
അടിമലർതുടയിണകടിതടമോടും
പടകൊടീനടുതലമുടിവടിവുകളും
മുടിയടിയുടലുകളുമെകളുടനേത്രി
പടുതരമരചനുകാണായ്വന്നു
വാഞ്ഛിയലയ്ക്കുമൊരമൃതസമുദ്രേ
മുങ്ങിയപോലെമനസ്സുതണുത്തു
അംഗനമാർമണിമകുടപ്പൂമണി
മംഗലദീപികശുകകലവാണി
എങ്ങിനെയിവളുടെമുമ്പിൽചെന്നാൽ
തിങ്ങിനവികൃതിമറച്ചീടേണ്ടു?
ഇങ്ങിനെയുള്ളൊരുപെൺകൊടിയാളുടെ
സംഗമസുഖകരമാക്കലഭിപ്പൂ?
ക്രൂരപെരുത്തോരന്നംചൊന്നതിൽ
നൂറുമടങ്ങുമഹാഗുണമേറും
കാറൊളിതലമുടിവടിവുംമുഖവും
മാറണിമുലകളുമിങ്ങിനെകണ്ടിഹ
നീറുന്നുമമഹൃദയമിദാനീം
ഏറുന്നുപുനരലർശരതാപം
മാറണികുഴൽമണിയാളൊടെനിക്കിഹ
വേറുപിരിഞ്ഞുവസിപ്പാൻദണ്ഡം
ഇത്ഥംപലവകനളനരപാലൻ
ചിത്തംകൊണ്ടുവിചാരിച്ചുടനേ
മത്തമതംഗജഗാമിനിതന്നുടെ
പത്തനസീമനിചെന്നുകരേറി
അതിസുന്ദരനാംപുരുഷനെയരികിൽ
പ്രതിമുഖമവിടെക്കണ്ടതുനേരം
മതിമുഖിതന്നുടെമനതളിരിൽപുന-
രതിയായിട്ടൊരുവിസ്മയമുളവായ്
എഴുനേററവളൊരുമണിപീഠത്തെയു-
മഴകൊടുനല്കിയിരുത്തിയതിന്മേൽ
ശശിമുഖിമൃദുതരകുശലപ്രശ്നം
വിശദമറിഞ്ഞുപറഞ്ഞാളേവം,
"മാരസമാനശരീരഭവാൻപുന
രാരെന്നുള്ളതുചൊല്ലീടേണം
കാരണമെന്തിഹവരുവാനെന്നും
സാരമതാംതവകുലമേതെന്നും
ആരിഹനിന്നുടെജനകനതെന്നും
പാരതിലെങ്ങധിവാസമിതെന്നും
പേരെന്തെന്നുംകഥയ! മഹാത്മൻ!
പാരംകൌതുകമിങ്ങുളവായി,"
കളമൊഴിയാളുടെവാക്കുകൾകേട്ടു
നളനരപാലൻപുനരരുൾചെയ്തു:
"നളിനദളായതനയനേ! കാമിനി!
കളിയല്ലിതുകേൾഞാനൊരുദൂതൻ,
കുലനാമാദികളുരചെയ്തിട്ടൊരു
ഫലമില്ലല്ലോകുവലയനയനേ!
അലർശരപരവശരായിട്ടിന്നിഹ
ചിലയജമാനന്മാരിതുകാലം
നിന്നുടെഭാഗ്യമിതതിശയമത്രേ
മന്നിലൊരംഗനമാർക്കിതുലഭിയാ
ഇന്ദ്രനുനിങ്കൽകാംക്ഷതുടങ്ങി
സുന്ദരിനിന്നുടെസുകൃതംതന്നെ,
എന്നതുമല്ലപ്രേതാധിപനും
പിന്നെദ്ദഹനനുമംഭോനിധിയും
എന്നിവർനാലുമഹാപുരുഷന്മാർ
നിന്നെനിനച്ചുമരിപ്പാറായി
ഇന്നിതിലൊരുവനെമാലയിടേണം
നിന്നുടെമാനമതിലൊത്തതുപോലെ
സുരപതിപാരംപരവശനായി
വരുണനുമഗ്നിയുമങ്ങിനെതന്നെ
അന്തകനതിനായിട്ടനുരാഗം
അന്തമറ്റുള്ളകടുത്തൊരുതാപാൽ
അമരാവതിയിലിരുന്നുരമിപ്പാൻ
ദമയന്തീതവകൌതുകമില്ലേ?
അമരാധിപനെവരിച്ചെന്നാകിൽ
അമരസ്ത്രീകളുമമരുംനിങ്കൽ

ഗംഗാസലിലേ സ്നാനം ചെയ്യാം
ഗംഗാപുളിനേ കളികളുമാടാം
ശൃംഗാരാദിരസങ്ങൾ നടിച്ചമ-
രാംഗനമാരുടെ നൃത്തം കാണാം
കല്പകപുഷ്പം കൊണ്ടു ചമച്ചൊരു
തല്പം തന്നിൽ നിനക്കു ശയിക്കാം
അല്പമിതല്ല സുഖങ്ങൾ നിനച്ചാ-
ലുല്പലനയനേ! ഹരിയെ വരിക്കാം
വരുണനെയോർത്താലവനെത്തന്നെ
വരണം ചെയ്യണമെന്നും തോന്നും
തരണം വളരെ ദ്രവ്യമിതെന്നാൽ
വരുണനു ചെറുതും സംശയമില്ല,
തരുണിമണിക്കിഹ യമനെ വരിപ്പാൻ
കരുണ മനസ്സിലുദിച്ചെന്നാകിൽ
മരണഭയം പുനരൊട്ടും വേണ്ടാ
പെരിയ ബ്രഹ്മൻ കാലമിരിക്കാം
തേജസ്സുള്ള ജനങ്ങളിലത്രെ
തേന്മൊഴിമാർക്കനുരാഗമിരിപ്പു
എന്നാലഗ്നിയെ മാലയിടേണം
നന്നായിട്ടവനുണ്ടു പ്രകാശം

പൂന്തേൻമൃദുവാണീ! ദമയന്തീ!
ചിന്തിതമെന്തിഹ തേ?
ചിന്താമണിയാകും സുരേന്ദ്രന്റെ
കാന്തയായീടണം നീ! കൃശോദരി!
പൂന്തേൻമൃദുവാണി ദമയന്തീ
ചിന്തിതമെന്തിഹ തേ?
പങ്കജബാണന്റെ ബാണങ്ങളേറ്റവ-
നംഗം തളർന്നിട്ടു പിന്നെ
തിങ്ങളിച്ചു വരുന്ന സങ്കടം
പാരം വളർന്നിട്ടു, തവ
കുങ്കുമപങ്കം പനിനീരു ചന്ദനം
മേനിമേഹിച്ചീടുന്നിനി
നിൻകൃപയില്ലെങ്കിലെങ്ങനെ വാസവൻ
പ്രാണൻ വഹിച്ചീടുന്നു കൃശോദരി! (പൂന്തേൻ)
നന്ദനകാനനം തന്നിലിരുന്നാലു-
മില്ലൊരു ചിത്തസുഖം ഹരി
ചന്ദനവൃക്ഷത്തണലിൽ കിടന്നാലും
മനനന്ദമില്ലധുനാ നിജ
മന്ദിരം തന്നിലിരിപ്പാനും മേലാ
പുരന്ദരനെന്നു വന്നു സുര
സുന്ദരിമാരുടെ നൃത്തിലും പാട്ടിലും കൗതുക-
മില്ല പോലും കൃശോദരി! (പൂന്തേൻ)
നിന്നുടെ നാമം ജപിക്കും കളിക്കും
ചിരിക്കും തിരിക്കുമുടൻ പിന്നെ
നിന്നുടെ രൂപം സ്മരിക്കും ചിരിക്കും
ഇരിക്കും മരിക്കും പോലെ നല്ല-
മന്ദിരം തോറും നടക്കും കിടക്കും
മടക്കാമനോഭവനൻ
സ്മരൻ തന്റെ ബാണം തറയ്ക്കും പിറയ്ക്കും
കരയ്ക്കും മറക്കുമുടൻ കൃശോദരി (പൂന്തേൻ)
അങ്ങിനെ തന്നെ വരുണനുമഗ്നിയും
അന്തകദേവൻ താനുമവർ
തങ്ങടെ സങ്കടമിങ്ങനെ ചൊല്ലുകിൽ
ഇല്ലൊരൊടുക്കമഹോ നര-
പുംഗവനന്ദിനി സുന്ദരി നീയതു
നന്ദിച്ചയയ്ക്കണമേ പല
ഭംഗി പറഞ്ഞു മയക്കിച്ചയയ്ക്കരു-
തെന്നെയുമിന്നിഹ നീ കൃശോദരീ!
പൂന്തേൻമൃദുവാണി! ദമയന്തി!
ചിന്തിതമെന്തിഹ തേ?

നളനുടെ വചനം കേട്ടളവായം
കളമൊഴി മുഖവും താഴ്ത്തിച്ചൊന്നാൾ
വളരെപ്പറയരുതെന്നോടു ദൂതാ!
കളിവചനങ്ങൾ കുറച്ചാലും നീ
ഹൃദയം കൊണ്ടൊരു പുരുഷനെ മുന്നം
സദയം ഞാനിഹ വരണം ചെയ്തു
അവനല്ലാതൊരു പുരുഷനെ ഞാനി-
ഹ ഭുവനം മൂന്നിലുമിച്ഛിച്ചീടാ
ദൃഢമതിയായ പതിവ്രതമാർ ദൃഢ-
വ്രതി വൃഥാ പലരെക്കാംക്ഷിച്ചീടാ,
പടുമതിയാം മമ വല്ലഭനിപ്പോൾ
ഝടിതി വരും മമ വേളി കഴിപ്പാൻ
എന്നുടെ രമണനു സദൃശനായിട്ടൊരു
സുന്ദരനില്ല ജഗത്ത്രയമാകേ
നിന്നുടെ ചെവിയിൽ കേളാഞ്ഞതോ?
മന്നവമണിയാം നിഷധേശ്വരനെ
കളമധുരാകൃതി നളനരപാലൻ
നളിനവിലോചനനളിരുചികേശൻ
തെളിവൊടു മുന്നിൽ വരുന്നാളവരുടെ
ഗളമതിൽ മാലകളേറി വരിക്കും
ഇന്ദ്രാണികളും ചന്ദ്രാണികളും
ചന്ദ്രമുഖന്മാർ മറ്റുള്ളവരും
കന്നിച്ചീടിന പണമുള്ളവരും
സുന്ദരനെന്നു നടിക്കുന്നവരും
ഈരേഴുലകിലുമരുമപുരുഷന്മാ-
രാരുമെനിക്കിഹ വരനാകേണ്ടാ,
വീരശിരോമണി നളഭൂപാലൻ
ചാരുഗുണാകരനെന്നുടെ കാന്തൻ
നളനുടെ രൂപം വഴിയാം വണ്ണം
നളിനദലത്തിൽ നഖം കൊണ്ടെഴുതി
തെളിവൊടു തന്നു കളഹംസം മമ
കളിയല്ലതു ഹൃദി മരുവീടുന്നു,
നിന്നുടെ രൂപമുമെഴുതിയ രൂപവു-
മിന്നൊരുപോലെ തോന്നീടുന്നു,
എന്തൊരു കാരണമതിനെന്നുള്ളതു
ചിന്തിച്ചിട്ടതു കാണുന്നില്ല
കോടിസഹസ്രം മദനന്മാരുടെ
മോടികലർന്നൊരു ഭാവമൊത്തിര
ചാലിച്ചുവരുമെന്നതു തോന്നുകയില്ലേ
ശുദ്ധമനസ്സാൽ ഞാൻ പറയുന്നു
മറ്റുള്ളവരുടെ കാര്യമതിപ്പോളേ;
[illegible]

ഈശ്വരകൃപയുണ്ടെങ്കിലുടൻനിഷ-
ധേശ്വരവരനേവരണം ചെയ്യും
നളനൃപനെന്നുടെവരനാസ്സുതവാൻ
തെളിവൊടുദേവവരന്മാർമമ-
പെരുകിനകൃപയോടുവരമരുളേണം
വരമിദമേവഹിദേവന്മാരേ!
സുരവധുമാരുടെനടുവിലിദാനീം
നരവധുചേരുകയില്ലേ
ഉച്ച്ശ്രയകാഞ്ചനവള്ളയുടെനടുവിൽ
പിച്ചളവള്ളയതുപോലെ
പൊന്മയഹംസികൾതന്നുടെയിടയിൽ
പെണ്മയിൽപിടയതുപോലെ
മറിമാൻപിടകൾതന്നുടെയിടയിൽ
കുറുനരിതൻപിടപോലേ
അഴകിയഹരിണികളരികിൽചെല്ലും
കഴുതപ്പെൺകൊടിപോലെ
നിഷധനരാധിപനെന്നുടെരമണൻ
ഇഷുധരബാഹുനേരഞ്ഞൻ
മദനമനോഹരസുന്ദരവദനൻ
മദകളകോമളശീലൻ
സരസശിരീഷശരീരസുകുമാരൻ
സരസിജസുലോചനനല്ലോ
സുരവരസേവകനായഭവാനും
നരവരനളനുമിദാനീം
ഇരുവരുമൊരുവൻതന്നുടെസുതരാം
കരളിൽവിചാരമിദംമേ
ഇതിലധികംമമനിന്നൊടുപറവാൻ
മതിബലമില്ലിഹദൂത!
അതുകേട്ടുടനെനളനരുൾചെയ്തു
അതുമതിയായില്ലംബുജനയനേ!
അതിസുന്ദരനാമിന്ദ്രനുകൽതവ-
കൊതിയില്ലെന്നുപറഞ്ഞതുമോർപ്പൂ
ഇന്ദ്രൻതന്നുടെരസമുണ്ടാവാൻ
സുന്ദരിമാർപലരിച്ഛിക്കുന്നു
ഇന്നതുസാധിക്കില്ലെന്നോർത്തു ച-
രെന്നുമനങ്ങുന്നില്ലെന്നത്രേ
അണ്ടർകുലത്തിൽമികച്ചൊരുവമ്പനെ
വേണ്ടെന്നിനക്കെന്നുരചെയ്യാമോ?
കൊണ്ടൽക്കുഴൽമണിയാളേ!നിന്നുടെ
ചെണ്ടത്താമരപൂനരാധികാന്തനെ
നളനെന്നുള്ളൊരുപുരുഷൻമോഷൻ
ജളനെന്നുള്ളതുബോധിച്ചാലും
പൊളിയല്ലവനെക്കാണുന്നേരം
തെളികയുമില്ലഹിനക്കുസുശീലേ
മനസിനളൻനളനെന്നുനിനച്ചി-
ട്ടുഷസിനമിങ്ങുവസിച്ചനിനക്കും
അവനെക്കണ്ണിൽകാണുന്നേരം
ഇവനൊഴിഞ്ഞൊരുനിന്ദയുമുണ്ടാം
കയ്യിൽകിട്ടിയകനകമുപേക്ഷി-
ച്ചിയംകൊൾവാനിച്ഛിക്കുന്നു
അയ്യോമോഷിനിയെന്തിങ്ങനെ

കാര്യാകാര്യംതിരിയാത്തവരല്ലോ
മംഗലശീലനീയുംനളനും
തങ്ങളിലൊട്ടുംചേരുകയില്ലാ,
നല്ലമിന്നുതകഷണിക്കാരൻ
മുല്ലപ്പൂമലർചൂടിയപോലെ
കുന്നിക്കുരുവുംപവിഴവുമിടചേ-
ർത്തുന്നതമുലകളിലണിയുംപോലെ
കൊന്നപ്പൂവുംമാറുമുള്ളൊരു
പൊന്നുംതമ്മിൽചേരുംപോലെ
കാഞ്ചനമുട്ടകിനനടുവിലണിഞ്ഞൊരു
മഞ്ചാടിക്കുരുവെന്നതുപോലെ
കോപമെനിക്കുമനസ്സിലുദിച്ചാൽ
ശാപംതരുവാൻസംശയമില്ല
ചലഞ്ചനായനേസുന്ദരിനിന്നുടെ
നെഞ്ചിൽനിനച്ചതുചിതമല്ലൊട്ടും,
സകലകലാമലശീലാശയയേ!
ശുകമൊഴി!നിന്നുടെലീലകളറിവാൻ
വികൃതിജളൻനളനാംപുരുഷൻമോ?
വികൃതികളെന്തിനുചിന്തിക്കുന്നു!
കുവലയമലരുടെപരിമളസാരം
തവളകളറിവാൻസംഗതിവരുമോ?
പെണ്ണിൻഭാവവിശേഷമശേഷം
കണ്ണില്ലാത്തവനനുഭവമാമോ?
നല്ലൊരുപാട്ടുംകൊട്ടുംകേട്ടാൽ
കല്ലിനുഭാവവികാരമതുണ്ടോ?
ശ്ലോകംചൊല്ലിപ്പൊരുൾപറയുമ്പോൾ
കാകനതിംകലൊരിടയുണ്ടാമോ
മാണിമുലമാർമധുരതയറിവാൻ
മാടപ്രാവിനുസംഗതിവരുമോ
മൂഢനതാകിനനളനീവകയിൽ
പ്രൗഢതയില്ലതുബോധിച്ചാലും!
സുരപതിമിതുതൻനല്ലൊരുരസികൻ
സുരതരസങ്ങളറിഞ്ഞൊരുവിരുതൻ!
ഒരുവനെമാലയിടേണമതെന്നാൽ
പുരുഷോത്തമനാമിന്ദ്രനെവേണം,
തരുണീമണിയാളതുകേട്ടപ്പോൾ
ചെവിമൂടിപൊത്തിട്ടുന്നുരചെയ്തു
മതി!മതി!നിന്നുടെകടുവചനങ്ങൾ
മതിതാപംമമപെരുകിടുന്നു
മതിമുഖനാകിയനളനരപാലനെ
അതിയായിട്ടുദുഷിച്ചതുമതിമതി!
തിരിയെനടക്കാമിനിയുമൊരക്ഷരം
മുരിയാടുകിൽഞാനങ്ങുഗമിക്കും
പരിഹാസാളികൾപറയുന്നവരും
അരികിലിരുന്നതുകേൾക്കുന്നവരും
ദുരിതാനുഭവംസമമായ്വരുമെ-
ന്നുരചെയ്യുന്നുമുനിതിലകന്മാർ
തരുണീതരുണന്മാരന്യോന്യം
തരമായ്വരുവാൻദുർഘടമത്രേ,
ഒരുവനിലാഗ്രഹമൊരുനാരിക്കു
പുരുഷനുമവളെയുമൊപ്പിക്കേണ്ടാ

ഇരുവരുതമ്മിൽചേർന്നുവരുമ്പോൾ
പരമാനന്ദമവർക്കുലഭിക്കും
മററുള്ളവരുപറഞ്ഞാലുംഫലമി
പററുകയില്ലകുലുക്കവുമില്ല
കുററംനളനൃപനുണ്ടെന്നാലു-
മേററമവരിൽനമുക്കഭിലാഷം
മററെന്തിനുവളരെപ്പറയുന്നു
പെററുപിറന്നൊരുജനനിയുമെന്നെ
പോററിവളർത്തൊരുജനകൻതാനും
മറെറാരുപുരുഷനെമാലയിടിപ്പാൻ
മുററുംവന്നുപ്രയത്നംചെയ്താൽ
തെററന്നവിടെമരിക്കുംഞാനതി-
ലേററംമറെറാരുപായവുമില്ല'
ഇത്തരമവളുടെവാക്കുകൾകേട്ടതി-
നുത്തരമില്ലെന്നോർത്തുനരേന്ദ്രൻ
"സ്വസ്തിനിനക്കെന്നരുൾചെയ്തവളുടെ
പത്തനമതിൽനിന്നാശുഗമിച്ചു
നിർജ്ജരവരരുടെമുൻപിൽചെന്നതി-
ലജ്ജിതനായിത്തൊഴുതുരചെയ്തു"
ഇജ്ജനമോർത്താലിതിനെളുതല്ല
സജ്ജനനികരശിരോമണിമാരേ
ദൃഢതരമവളുടെചിത്തമിളക്കാ-
നടിയനുമതിബലമില്ലെന്നറിവിൻ!
ചതിവുപറഞ്ഞുമനസ്സുമറിപ്പാൻ
ചടുതപെരുത്തൊരുപെൺകൊടിയാളവൾ
മതിമുഖിതാനൊരുപുരുഷനെമനസാ
പതിയായിട്ടുവരിച്ചിതുപോലും
അതിനായിട്ടിഹക്ലേശിച്ചാലും
സതിയാമവളൊട്ടുക്രുട്ടുകയില്ല,
അടിയൻവളരെക്ലേശംചെയ്തു
മടിയെന്നുള്ളതുബോധിക്കേണ-
മറിവുണ്ടെങ്കിലിതെല്ലാംനിങ്ങൾ-
ക്കറിയാമല്ലോവിബുധന്മാരേ!
സകലജനങ്ങടെഹൃദയമശേഷം
മുകുരതലത്തിൽകാണുംപോലെ
അകതാരിങ്കൽവിചാരിച്ചറിവാൻ
മികവുളവാന്മാർക്കെന്നുപ്രസിദ്ധം
ഭക്തമഹാനിധിയാകിയനളനുടെ
യുക്തികൾകേട്ടുതെളിഞ്ഞമരന്മാർ
യുക്തമിതവനുടെദോഷമതല്ലെ-
ന്നോർത്തുജവേനമറഞ്ഞാരവരും.

നളനുമതുനേരംകളഭവരനുടെ
ഗളമതിങ്കലേറിത്തെളിഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടു
കളിച്ചുപടജ്ജനംവിളിച്ചുപുറപ്പെട്ടു
വളച്ചുവഴിവെട്ടിത്തെളിച്ചുജലംകൊണ്ടു
തളിച്ചുപടകളുംചിളിച്ചുകുഴൽകൊമ്പും
വിളിച്ചുപടഹങ്ങളടിച്ചുവിരുതന്മാർ
പിടിച്ചുകളിച്ചോക്കൊടിച്ചുനടകൊണ്ടു

ഭൂപശിരോമണിനളനുംപടയും
താപമകന്നഥകുണ്ഡിനപുരിയുടെ
സവിധേചെന്നുടനവിടെനിറഞ്ഞതു-
ഭൂപംനൃപനെവണങ്ങിഭടന്മാർ
പരിചൊടുനിഷധനരേന്ദ്രൻതരസാ
കരിവരഗളമതിൽനിന്നുചതുക്കെ-
പ്പരിജനകരതലമവലംബിച്ചുട-
നരുതരകൗതുകംക്ഷിതിയിലിറങ്ങി
മുപ്പതുനാല്പതുനായന്മാരും
കെല്പേറ്റുന്നൊരുലജമാനന്മാരും
ഉല്പലനയൻനളഭൂപാലൻ
അപ്പുരിപുക്കനൃപനെക്കണ്ടു
ഭീമനരേന്ദ്രൻവിരവൊടുനളനെ
പ്രേമമുയർന്നുപിടിച്ചഥതഴുകി
കോമളമാകിനമണിമാളികമേൽ
ആമോദേനകരേററിയിരുത്തി,
പാർത്തലസീമനിമരുവീടുന്നൊരു
പാർത്ഥിവവരരുംവന്നുതുടങ്ങി
തങ്ങടെതങ്ങടെപരിവാരത്തൊടു
മങ്ങിനെനൃപകുലവീരന്മാരും
ഭംഗിവരുത്തിയണിഞ്ഞുതുനിഞ്ഞുമ-
തംഗജമഞ്ജുളഗാമിനിയാളുടെ
ശോണാധരസുഖപാനാമലനി-
ർവ്വാണാനന്ദമനസ്സചിമഹീശൻ
താനാരാൽമുന്നാണിയായ്കുണ്ഡിന-
ലീനാത്മാവായ്യാത്രതിരിച്ചു
മധുരസമഞ്ജിമവാണൊന്നൊഴുകീടിന
മധുരാധരിയുടെമടിയിലിരിപ്പാൻ
മധുരാകൃതിഞാൻമതിയാംഭുവിനു
മധിരാട്ടാണെൻസമതവഹിപ്പാൻ
പാർത്താലതിലാരുള്ളെന്നിങ്ങനെ
ധൂർത്തനുമോർത്തുഗമിച്ചുതുടങ്ങി
പിൻപിൽനടക്കുംനൃപനതുനേരം
തുമ്പികണക്കെപറന്നുതുടങ്ങി
പടയുംവേണ്ടാകുടയുംവേണ്ടാ
മട്ടുമലർമിഴിയെലഭിച്ചാൽപോരും
ഉടലുമുറിഞ്ഞാലന്തരമുണ്ടോ?
തടമുലപുൽകാൻസൌഖ്യംകുറയും
മന്നവർപലരുംപോരുന്നെന്തിനു
കന്യകനമ്മുടെകയ്യിൽപോരും
എന്നെപ്പോലെസുന്ദരനായി
ട്ടിന്നെയൊരുത്തൻഭൂമിയിലില്ല
അരുമല്ലെന്നുടെകോപ്പുകളിട്ടാൽ
അതിലൊരുശോഭനമുക്കേയുള്ളൂ
ചാപല്യംകൊണ്ടുപരീക്ഷിച്ചെന്നാൽ
ആയതുനമ്മൊടുപോരെന്നില്ല
വിരുതന്മാരിൽകൗതുകമേറും
നാരീമണിമാർക്കെന്നുപ്രസിദ്ധം
ജാതിശ്രേഷ്ഠതയുള്ളജനത്തെ
കാതരമിഴിമാർകാമിച്ചീടും
ജാതിവലിപ്പംനിരുപിച്ചെന്നാൽ
ഏഴുംകുറവുനമുക്കില്ലിപ്പോൾ
ഇട്ടിക്കിൽപുനരെന്നിൽമികച്ചൊരു
വിദ്വാനില്ലതികച്ചുരചെയ്യാം

വിദ്വാനാകിയവരനെവരിപ്പാൻ
ഉദ്യോഗിക്കുംദമസോദരിയും
കവികളിലേററംകൌതുകമേറും
കുവലയമിഴിമാർക്കില്ലവിവാദം
കവിതക്കാരിഹപലരുണ്ടെങ്കിൽ
അവരിൽമികച്ചതുഞാനിഹതന്നെ
അംഗനമാർക്കുമനസ്സുതണുപ്പാൻ
സംഗീതത്തിനുശരിയല്ലൊന്നും
സംഗീതങ്ങടെഭംഗിവരുത്താൻ
ഇങ്ങൊരുകൂട്ടംവാസനയേറും
ഇങ്ങിനെയോരോന്നോർത്തുനൃപന്മാർ
അംഗജബാണംകൊണ്ടുമയങ്ങി
തങ്ങടെതങ്ങടെപൌരുഷചിന്തു-
ങ്ങളിക്ഷിതിപതിഭവനംപുക്കാർ
ഇന്ദ്രാദികളവർനാലുജനംനള-
ചന്ദ്രനുനാലുവരങ്ങൾകൊടുപ്പാൻ
സാന്ദ്രകുതൂഹലസരസന്മാരവർ
സവിധേവന്നരുചെയ്തുതുടങ്ങി;
ഇന്ദുബിംബമുഖിയാംദമയന്തി-
ക്കിന്നുനീരമണനായതുമൂലം
നന്നുനന്നുസുകൃതംപരിപൂർണ്ണം
പൂർണ്ണചന്ദ്രസുമുഖനരവീര!
നിന്നുടെദൃഢമനസ്സറിവാനായ്
വന്നുഞങ്ങളിഹനാൽവരുമായി
മന്നിടത്തിൽമഹിളാമണിയാകിയ
കന്യകയെഝടിതികൈക്കലതാക്കാൻ
മോഹമില്ലദമയന്തിയിലേററം
സ്നേഹമുണ്ടതിനുമില്ലവിവാദം
മുഗ്ദ്ധഗാമിനികുലോത്തമതന്നുടെ
ചിത്തസാരമറിയുന്നതിനായി
അത്രമാത്രമിഹചെയ്തുഞങ്ങളും
അത്രതന്നെപോകുന്നുനരേന്ദ്ര

ശ്ലോകം

കല്യാണീകമലാലയാഭഗവതീകാന്താ
പ്രപേദേഹരിം
കല്യാസാചലബാലികാഭഗവതീചാർദ്ധേ
ന്ദുചൂഡംയഥാ
മല്ലീപുഷ്പസുഹാസിനീരതിരപിപ്രാപ്താ
യഥാചിത്തജം
മല്ലാക്ഷീദമസോദരീവൃതവതീകാന്തം
ഭവന്തംതഥാ

പദ്യമതിങ്ങനെകേട്ടാലുടനെ
വിദ്വാന്മാർക്കിഹപൊരുളുണ്ടാകും
വിദ്യാരഹിതന്മാർക്കുഗ്രഹിപ്പാൻ
വിരവൊടുപൊരുളുരചെയ്തീടുന്നേൻ
നളനൃപതേനീനമ്മുടെവചനം
നലമൊടുകേട്ടുരസിച്ചീടേണം
നളിനംതന്നിൽപണ്ടുപിറന്നൊരു
കളമൊഴികുലമണിലക്ഷ്മീഭഗവതി
നരകാന്തകനാംനാരായണനെ
തരസാചെന്നുവരിച്ചതുപോലെ

വരവർണ്ണിനിദമയന്തിഭവന്തം
വരനായ്വരണംചെയ്തിതുഭദ്രം
യമനിയമാദിഗുണങ്ങൾനിറഞ്ഞൊരു
സുമശരരിപുവാംപരമേശ്വരനെ
ഹിമഗിരിവരസുതവരണംചെയ്തൊരു
സുമഹിതമംഗലകർമ്മംപോലെ
കമിതാവായിശ്രീരതിയുംപുന-
രമിതരസാഞ്ചിതനാകിയമദനം
രമണനതാക്കിവരിച്ചതുപോലെ
ദമയന്ത്യാസഹനിഷധപതേ!നീ
നിഷധപതേ!കേൾനിന്നുടെയാഗേ
നിഖിലസുരന്മാരോടുംകൂടെ
നിജനിജരൂപത്തോടുംവന്നു
നൃപവരസഭയിലിറങ്ങിക്കൊണ്ടു
മർത്ത്യപരിഷകൾകാൺകെത്തന്നെ
പ്രത്യക്ഷേണഹവിർഭാഗത്തെ
ഭുക്തികഴിക്കനുമിഹഞാൻതവ
ഭക്തിമഹത്വകൾബോധിക്കേണം
വരുണൻഭഗവാനരുളിച്ചെയ്തു
വരികസഖേ!നളനൃപതികുലേന്ദ്ര!
പുരുഗുണരാശേമരുഭൂമിയിലും
പെരിയമഹാമലയുടെതടമതിലും
ഒരുനാളൊരുദിശിചെന്നുഭവാനും
മരുവുംനേരംനന്മക്കനിവൊടു
നിരുപിക്കുമ്പോളവിടെവരുന്നേൻ
ഒരുദിക്കിലുമിഹജലമില്ലെന്നു
പരവശഭാവംവേണ്ടനിനക്കു
പെരുകിനവാർപ്പുംചെമ്പുചരക്കുകൾ
വരിചൊടടുപ്പിൽകേററിക്കൊണ്ടതിൽ
അരിയുംപോട്ടാലധികമവററിൽ
പെരികെജലവുംതനിയെനിറയും
എരിയുംതീയെന്നഗ്നിയുമരുളി
അരിയുംകറികളുമമൃതിനുസമമെ-
ന്നരുളിച്ചെയ്താനന്തകഭഗവാൻ;
പെരുകിനസുഖമിനിദമയന്ത്യാസഹ
പുരിയിൽചെന്നുവസിച്ചീടുകനീ.

ഏവമരുളിച്ചെയ്തുദേവന്മാർനാലുപേരും
ദേവലോകത്തെനോക്കിപ്പോവാൻമുതിർന്നുതത്ര
മറഞ്ഞുമഞ്ചങ്ങൾതോറുംനിറഞ്ഞുമേവുംനൃപന്മാർ
പറഞ്ഞുതുടങ്ങിഭാഗ്യംകുറഞ്ഞുസംസാരവായ്പു
കറിഞ്ഞുകൂടാതെദൈവംചതിച്ചുപെണ്ണിനെവേ [ൾപ്പാൻ
കൊതിച്ചവനൊരുനന്മത്യജിച്ചുവൈരസേ- [നിയെ
വരിച്ചുദമയന്തിയുംധരിച്ചുവിപ്രന്മാരെല്ലാം
തിരിച്ചുസപർണ്ണവുംകെട്ടിത്തിരിച്ചുകൊണ്ടങ്ങുമിങ്ങും
ഭ്രമിച്ചവരൊരുനന്മശ്രമിച്ചുനിൽക്കയോ- [വേണ്ടു
ഗമിച്ചുകോൾക്കുള്ളയാവേണ്ടുന്നടപ്പിൽഭൂപാലന്മാ- [രും

കടപ്പിൻ കണ്ഡിനം തന്നിൽ കടപ്പിൻ ഭീമനെ-
[ച്ചെന്നു
പിടിപ്പിൻ! കന്യകെപ്പാഞ്ഞടുപ്പിൻ കാർമ്മു-
[കം കയ്യി-
ലെടുപ്പിൻ ഘോരബാണങ്ങൾ തൊടുപ്പിൻ ഒത്തു-
[കൊണ്ടെല്ലാം-
മടപ്പിൻ പക്ഷനം കുത്തിത്തകർപ്പിൻ സർവ്വത്ര·
[ചെന്നു
ഹരിപ്പിൻ! പേടിയുള്ളോരിങ്ങിരിപ്പിൻ പെണ്ണു-
[നെച്ചൊല്ലി
മരിപ്പിൻ മന്നവന്മാരേ! സ്മരിപ്പിൻ നാണക്കേടെ-
[ല്ലാം

പടഹമെങ്ങു പടകളെങ്ങു നമ്മുടെ
കൊടികളെങ്ങു കുടകളെങ്ങു സംഗര-
ഘട്ടനേ ഘോഷമുടനേ വേണം അരികുല
മടിപെടുക്ക പൊടിപൊടിക്ക നല്ലൊരു
മിടുമിടുക്കനുടനെടുക്ക വിരവൊടു
നലമൊടു വിലസിന ചലമിഴിമണിയുടെ
തലമുടിവടിവൊടു പിടിപെടുവതിനൊരു
മടിയുടരുതിഹ പടുതരനരവര
പരിഷകളുടെയൊരു പുരിയതിൽ വിരവൊടു
ഉരുതരമിതുബത കരുതിയ പുരുഷരെ
വിരവൊടു ശരവരനിരകൾക്കിരയാ-
ക്കീടവേണമടലെന്നു സംപ്രതി
മൂഢമാംവമൂഢമായതെന്തിഹ!
ഗൂഢമല്ല ഗാഢവൈരമിന്നതി
ഗൂഢമായിരൂഢമായി ശിവശിവ!
ഇത്ഥം നൃപതിസമൂഹമശേഷം
യുദ്ധമതായിതു കുണ്ഡിനനൃപനൊടു
യുദ്ധം ചെയ്യതിനെത്തി നിറഞ്ഞവ-
രദ്ഭുതകളകളഘോഷത്തോടും
അംഗൻ നൃപതി കലിംഗൻ നരപതി
വംഗൻ വരഗുണതുംഗൻ ദ്രമിളൻ
കുന്തളനരപതി കുരുകുലഭൂപതി
കുന്തിമഹീപതി വിന്ധ്യനരേന്ദ്രൻ!
പൂണ്ഡ്രകനരപതി പുഷ്കരനരപതി
പാണ്ഡ്യമഹീപതി പാഞ്ചാലനൃപൻ
ചോളക്ഷിതിപതി ലാടനരേന്ദ്രൻ
സിന്ധുമഹീപതി സിംഹളഭൂപതി
കർണ്ണാടപ്രഭു കാശ്മീരപ്രഭു
കാശിമഹീപതി കാമപുരപ്രഭു
ഭദ്രമഹീപതി ഭദ്രപുരേശൻ
ഇങ്ങനെയുള്ള നൃപന്മാരനവധി
തിങ്ങിന പുരുഷാരങ്ങളുമിളകി
തങ്ങടെ തങ്ങടെ നായന്മാരെയു-
മങ്ങു സ്വരൂപിച്ചിങ്ങു തുടങ്ങി
ചന്ത്രക്കാരൻ രാമച്ചാരൊരു
കുന്തമെടുത്തു പിടിച്ചു കരത്തിൽ
വാളുമെടുത്തു താളത്തിൽ ച്ചില
മേളം കൂട്ടിച്ചോടുകൾ വെച്ചു
കാക്കരനായർ കടുത്തില കയ്യി-
ലെടുത്തു പിടിച്ചു നടന്നു തുടങ്ങി,
ലന്തക്കുഴലും തോളിലെടുത്തൊരു
കുന്തക്കാരണിയിട്ടു തുടങ്ങി;
കാപ്പിരിയെന്നൊരു ഭാഷ പറഞ്ഞു
കലശലൊരേടത്തങ്ങു തുടങ്ങി,
കുണ്ടച്ചാരേ! കുറുപ്പാതന്നുടെ
കയ്യിലൊരായുധമില്ലാത്തതെന്ത്യേ
ചെണ്ടക്കാര്യമിനിക്ക പിണഞ്ഞു
ജ്യേഷ്ഠൻ താനതു ബോധിച്ചില്ലേ
നമ്മുടെ വീട്ടിൽ പത്തുപണത്തിന
ചൊല്ലുള്ളതുമില്ലെന്നാകെ നശിച്ചു
അമ്മാമരിച്ചപ്പിന്നെക്കാര്യം
അമ്മാവൻ ക്ലേശിച്ചു തുടങ്ങി
അമ്മായിക്കും മക്കൾക്കും പുന-
രമ്മാനമുടുപ്പാനും വെററില
തിമ്മാനും തേപ്പാനും പുനര-
ങ്ങമ്മാത്രം ചിലതീപ്പിപ്പുറവും
അമ്മുതലെല്ലാം ചിലവിട്ടിപ്പോൾ
ഉമ്മാനും വകയില്ലതാക്കി
അമ്മാം പാപ്പികടം കൊണ്ടതുമിഹ
നമ്മാലോർത്താൽ പോക്കുകവിഷമം;
ഗണപതിപട്ടർക്കമ്പതു പണവും
പലിശയുമങ്ങു കൊടുപ്പാനുണ്ടു;
പണമില്ലാഞ്ഞിട്ടെന്നുടെ കുന്തം
പണയം വെച്ചു പലിശ കൊടുപ്പാൻ
കേളിപെരുത്തൊരു കന്യകമണിയുടെ
വേളിക്കോളമെഴുന്നള്ളുന്നു
ആയതു കേട്ടവർ കേട്ടവരെല്ലാം
ആയുധമേന്തി നടന്നു തുടങ്ങി,
ആയുധമില്ല നമുക്കെന്നുള്ളതു
നായന്മാർക്കു പറഞ്ഞീടാമോ;
ആയതു മൂലം മിണ്ടാതെ ഞാൻ
കയ്യും വീശിക്കൊണ്ടു തിരിച്ചു
കേട്ടോ താനാ കന്യകയെപ്പോയ്
വേട്ടോ നമ്മുടെ സ്വാമിയുമിപ്പോൾ?
നമ്മുടെ സ്വാമിക്കവളെ ലഭിപ്പാൻ
കർമ്മമതില്ല തനിക്കെന്തറിയാം,
നമ്മുടെ രാജാവെന്തൊരു കാര്യം
നമ്മളെയൊക്കെ സ്വരൂപിക്കുന്നു
മലകുഴതെക്കേലേററനൃപന്റെ
മൂലവിനാശം ചെയ്തിതിപ്പോൾ
നാലംബുധിയുടെ നടുവിലിയന്നൊരു
നായന്മാരവരൊക്കെയുമിന്നു
ആയതുപാരം നിർമ്മരിയാദം
ആയവനെന്തു പിഴച്ചു നരേന്ദ്ര-
ക്കായവൾ തന്നെ വരിപ്പാൻ ചെന്നാൽ
ആയതുപേക്ഷിച്ചീടുകയുണ്ടോ
ആയിരമൻപതു കോടി നൃപന്മാർ
ആയവളൊരുവളെ മോഹിച്ചെന്നാൽ
ആയവളെങ്ങിനെ വേണ്ടൂ മേഹം
കണ്ടിച്ചെല്ലാം വിഭജിക്കേണോ?

മെല്ലെപ്പറകനൃപന്മാർകേട്ടാൽ
കൊല്ലുംതന്നൊത്താലസിയാതെ
മല്ലമിഴിലോചനമാരെക്കാമി-
ച്ചുള്ളമലിഞ്ഞുഴലുന്നനൃപന്മാ-
ർക്കുള്ളിൽവിചാരംചെല്ലുകയില്ല;
അല്ലേതാനതറിഞ്ഞിട്ടില്ലേ;
വല്ലതുമവിടൊരുപായമതുണ്ടോ
ചൊല്ലുകമീജനമൊന്നേവേണ്ടൂ
പടയിൽചെന്നുമരിപ്പാനൊട്ടും
മടിയില്ലിങ്ങതുബോധിച്ചാലും
ഇടയില്ലാതെകഥിക്കയുമല്ലി-
പ്പടമാവിച്ചതുചിതമല്ലിപ്പോൾ
ഒരുപെൺകൊടിയിൽകൊതികൊണ്ടൊരുവക
നിരുപണമില്ലാതുള്ളനൃപന്മാർ
നരപതിഭീമജകാരമതാക്കിയ
തൊഴിലവൻകേട്ടാലാനകളിക്കും,
അങ്ങാടികളിൽതോലിപിണഞ്ഞാൽ
അമ്മയൊടപ്രിയമെന്നതുപോലെ,
ചെറ്റാതികടെജളതചമതിങ്ങനെ
എന്തൊന്നുണ്ടോപണ്ടുള്ളവായി,
ഇത്തരമോരോരോവാക്കുപറഞ്ഞവർ
എത്തിനിറഞ്ഞിതുനായന്മാരും
സതാരമനവധിനൃപതികൾബന്ധിന-
പത്തനമൊക്കെയടിച്ചുതകർപ്പാൻ
വട്ടംകൂട്ടിയവാർത്തകളൻപൊടു
കേട്ടുമഹീപതിഭീമൻനളനും
എന്തിഹസമുചിതമെന്നുമനസ്സിൽ
ചിന്തിച്ചവിടെവസിച്ചീടുമ്പോൾ
ഭാരതവംശാധിപനാംനളനൊടു
ഭാരതിഭഗവതിയരുളിച്ചെയ്തു,
"വീരനൃപകുലമകുടമണേ! തവ
ധീരതകൊണ്ടുശമിക്കുമനർത്ഥം
നൃപതിജനങ്ങടെകലഹാരംഭം
സപദിശമിപ്പാനുണ്ടൊരുപായം
വിപദമൊഴിപ്പാനിന്ദ്രാണിക്കൊരു
വിരുതുണ്ടവളെസ്സേവിക്കേണം

ഇന്ദ്രന്റെഭാര്യയാകുമിന്ദ്രാണിദേവിയെന-
രേന്ദ്രഭവാൻമനസ്സിൽനന്നായിഭജിച്ചാലും,
എന്നാലുംനേരത്തെനന്നായിവരുംഭവാ-
നെന്നരുളിച്ചെയ്തുമറഞ്ഞുദേവി
എന്നുള്ളതുള്ളപ്പോട്ടുകേട്ടുനരേന്ദ്രൻതാനും
ചെന്നുകുളിച്ചുവേഗംവന്നുപുലോമജയെ
പുഷ്പങ്ങൾകൊണ്ടുവന്നുപൂജിച്ചുവിധിയോടെ
നിഷ്പന്ദഭാവത്തോടെനിന്നുസ്തുതിതുടങ്ങി

വന്ദേഹംദേവിവന്ദേഹംദേവി!

സന്ദേഹംകൂടാതെയെന്നെ
സന്തോഷിപ്പിക്കേണം
ദേവീസങ്കടംദേവീസങ്കടംനമുക്കിഹ
ശങ്കയൊഴിച്ചുനിൻകടാക്ഷമേഗതി-

(വന്ദേഹം)

ഭൂപന്മാർബഹുകോപന്മാർ
ഭൂപാലൻഭീമന്റെനാട്ടിൽ
ആപത്തുവരുത്തീടാതെ
കലഹാദിവകലുഷഭാവമൻപൊടുശമയദേവി
ശതമഖപ്രിയേ!തവകരുണവേണം

(വന്ദേഹം)

ദുർല്ലഭദേശക്രവല്ലഭേ!
വല്ലാതെനൃപന്മാർനമ്മെ
വെല്ലാതെശമിപ്പതിന്നു
കല്യാണംദിശകല്യാണി
കല്യാണംമുടങ്ങീടാതെ
കല്യേനീകാത്തരുളീടേണം
കമലലോചനേ!മലമോചനേ!
തവകരുണവേണംഅരുണപല്ലവാധരി
കല്യാണംദിശ!ദിശ!കല്യാണി!
വന്ദേഹംദേവിവന്ദേഹംദേവി!

ജംഭാന്തകാരടെവല്ലഭതന്നുടെ
സംഭാവനകൊണ്ടഖിലനൃപാണാം
ജൃംഭിതകോപവികാരമശേഷം
സാമ്പ്രതമൻപൊടുസംഹൃതമാകാൽ
സംഭ്രമമാശുശമിച്ചുനൃപന്മാർ
സംപ്രീതിവന്നുസുഖേനപറഞ്ഞു,
എന്തുപിഴച്ചുഭീമനരേന്ദ്രൻ?
എന്തുപിഴച്ചുമഹാമതിനളനും?
എന്തിക്കുവലയദളമിഴിയാംദമ-
യന്തിക്കുംപുനരപരാധമെടോ!
മാച്ചിലനമ്മുടെനിർഭാഗ്യത്തെ
മാററിക്കൊൾവാനൊക്കില്ലതാവു,
പോററിക്കുംകൃപയില്ലിനിനമ്മെ
മാററികളാകിനഭൂപതിമാരിൽ
നൂററിലൊരുത്തനുതോന്നിയതില്ലി-
ഗ്ഗോഷ്ഠികൾകാട്ടരുതെന്നുമനസ്സിൽ
നീററിൽനടക്കുംമുതലകൾപോലെ
ചീററിയടുപ്പാനെന്തവകാശം?
നളിനശശിമുഖസന്നിഭമുഖനാകിയ
നളനൃപവരനെക്കണ്ടാൽനല്ലൊരു
കളമൊഴികലമണിമററൊരുനൃപരുടെ
ഗളമതിൽമാലനിബന്ധിപ്പവളോ!
പലനൃപവരന്മാരുണ്ടെങ്കിലുമിഹ
നളനൊടുതുല്യമൊരുത്തനുമില്ല,
തെളിവൊടുമവനെവരിച്ചില്ലെങ്കിൽ
കുളുർമൊഴിയാൾക്കൊരുവകതിരുവി-
ല്ലെന്നൊരുകുറവുഭവിച്ചേനേഅതു
വന്നില്ലവളുടെഭാഗ്യവിശേഷാൽ
നളനെത്തന്നെസംഗതമിങ്ങിനെ
നരവരവൃന്ദമശേഷവുമപ്പോൾ
തെളിവൊടുവാഴ്ത്തിസ്തുതിചെയ്യുന്നതു
നരപതിഭീമൻകേട്ടതിമോദാൽ
പൌലോമിയുടെകൃപാബലമൽഭുതം
ആലോകിതമിതിമനസ്സിലുറച്ചു
കാലോചിതമാമുപചാരത്തെ
കനിവൊടുചെയ്തുതുടങ്ങിനരേന്ദ്രൻ!

സ്വർണ്ണാഭരണം രത്നാഭരണം
കുണ്ഡലവും കങ്കണവും തോൾവള
കാഞ്ചിദുകൂലം തരിവള പിരിവള
കാഞ്ചനകുംഭം കനകച്ഛത്രം
പൂഞ്ചേലകളും കർപ്പൂരം ബഹു
വാഞ്ഛിതമൊക്കെ പല്ലക്കുകളും
അശ്വവധിപണവും മണിഗണവും ബഹു
കനകപ്പാറിയും വാരിക്കോരി
ധനപതി സകലനരേന്ദ്രന്മാർക്കും
കനിവൊടു ഝടിതി കൊടുത്തു തുടങ്ങി
ദമയന്തിയുടെ സഖിമാരാമവർ
കമനീയാംഗികൾ കോടിസഹസ്രം
ഓരോരോ നരവീരന്മാർക്കിതിൽ
ഓരോ സഖിമാരെ പ്രത്യേകം;
ആദരമോടു കനിവൊടു കൊടുത്താൻ
ധീരോദാത്തൻ ഭീമനരേന്ദ്രൻ,
ദമയന്തിക്കു സമാനമതാകിയ
കന്യാരത്നം കിട്ടുകമൂലം
പ്രമുദിതഹൃദയന്മാരായ് നൃപതികൾ
സ്വഗൃഹയാത്ര പറഞ്ഞു തിരിച്ചു.
കല്യാണീയതാം ദമസോദരിയുടെ
കല്യാണോത്സവകോലാഹലമഥ
നല്ലമുഹൂർത്തേ നലമൊടു ചെയ്വാൻ
ഉഗ്രസേനതുടങ്ങിനരേന്ദ്രൻ

നളചരിതം, ഒന്നാംസ്വയംബരം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, സമാപ്തം.

൩൦. നളചരിതം.

രണ്ടാംസ്വയംബരം.

അക്കാലങ്ങളിലധികപരാക്രമ
യുക്തനതാകിയ നരപതി ഭീമൻ
ചൊൽക്കൊണ്ടീടിന കുണ്ഡിനപുരമതിൽ
വിഖ്യാതഗുണൻ വാണീടുമ്പോൾ
മുഖ്യനതായൊരു നളനരപാലൻ
തൽക്കമനീമണി ദമയന്തിയൊടും
അക്കലിമലദോഷത്താലടവിയി-
ലത്രഗമിച്ചെന്നുള്ളൊരു വാർത്തകൾ
ശ്രുതവാൻ ഭീമനരമഴൽപിടിപെട്ടഥ
ക്ലതചാദമിനിയും പുനരധികം
ഉക്ഷ്യാപലതരമവശതയോടും
നക്തംകാമിനികമിതാവോടും
എന്നുടെമകളെവിടെപ്പോയെന്നഥ
ചെന്നറിവാനിഹഭൂതഗണങ്ങളെ
മന്നവ! നിമിഷമയച്ചീടേണം-
മിന്നുള്ളിവസിമടിക്കരുതേതും
ഭാമിനിവചനം കേട്ടുദശായാം
ഭീമനരേന്ദ്രനനവധിദ്വിജരെ
സാമോദത്തൊടു ചിലവിനുനൽകി
സ്സോമകുലോത്ഭവനും പറയുന്നു
ഭൂമിസുരേന്ദ്രന്മാരേ! നിങ്ങൾ
കോമളരൂപയതാം മമപുത്രിയെ
ഭൂമിയിലൊക്കെ നടന്നു തിരഞ്ഞഥ
താമസമെന്ന്യേ കൊണ്ടുവരേണം
നളനരപാലനെയും തിരയേണം
തെളിവൊടു ഭൂസുരവരരേ! നിങ്ങൾ
കളിപറകല്ലനവധികധനം ഞാൻ
വിളഭൂമികളും തരുവനിദാനീം
ഇങ്ങിനെ ഭൂപതിചാരന്മാരെ
സംഗതിപോലെയയച്ചു ധരായാം
തിങ്ങിനമോദത്തോടവരന്നേ
അങ്ങു നടന്നു നാലുദശായാം
കോസലകേകയവംഗകലിംഗം
ഭാസുരമാഹിഷ്മതി പാഞ്ചാലം
കേരളവും കൊങ്കണമാനർത്താ
ചാരുതചേർന്നൊരു ചോളം പാണ്ഡ്യം
കാശ്മീരം കാനലം ഗൌഡം
മാദ്രേയം മഗധവുമവന്തി
ഇങ്ങിനെ പലപല ദേശംതോറും
ചെന്നുതിരഞ്ഞവർ ഭൈമീനളരെ
എങ്ങുമൊരുത്തരുകണ്ടവരില്ല
കേട്ടവരും നഹി എന്നേവേണ്ടു.
സുദേവനാകിയ ഭൂസുരനപ്പോൾ
വിദേഹരാജ്യേ ചെന്നുതിരഞ്ഞു
സുവേഷധാരിയതാകിയ രാജ്ഞാ
സുവീരബാഹുവിനെച്ചെന്നു കണ്ടു
നളന്റെ വാർത്തകളവനൊടു ചൊല്ലി
ദമന്റെ സോദരി തന്നുടെയാത്രയും
തെളിഞ്ഞു കേട്ടഥ സുവീരബാഹു
പറഞ്ഞു ഭൂസുരവരനൊടു മന്ദം
സുദേവ ഹേ! നളഭൈമികളെന്നുടെ
വിദേഹരാജ്യേ വന്നതുമില്ല
അനംഗനാശനപൂജിതനാകിയ
അനംഗതുല്യനതാം മമജ്യേഷ്ഠൻ
ഗ്രഹങ്ങൾതന്നുടെ പിഴകൊണ്ടത്രെ
യിതിങ്ങിനെ ബത സംഗതിവന്നു
നളപ്രസംഗം കേട്ടതുനേരം
ഗളിച്ചനയനജലങ്ങൾ തുടച്ചു

മഹീസുരാമമനന്ദനനാംനള-
നഹോഗമിച്ചതുമേതൊരവിപിനേ
അതില്പരംദമയന്തിയുഴിപ്പോൾ
പതിച്ചുദുഃഖാംബുധിയുടെനടുവേ
കൊതിക്കണംനാരികളിന്നവളെ
ച്ചതിച്ചുനൈഷധനെന്നേവേണ്ടു
വിധിസ്സുമെന്തിഹകല്പയില്ലാഞ്ഞു?
വിധിച്ചതിന്നൊരുനീക്കവുമില്ല
കൊതിച്ചിതന്നിളഞ്ഞാറാവരിവിടെ
ശ്ലമിച്ചുകാണണമെന്നുനിനച്ചു
നൃപപ്രസൂതാവചനമിതംകേ-
ട്ടുടുത്തുചെന്നുസുദേവനപ്പോൾ
മടിസ്സുവേണ്ടാനൃപജനനീനി-
ന്റടുക്കൽനിൽക്കുന്നതുദമയന്തി
അബലയെന്തേപറയുന്നതാ-
നബലമല്ലേയിതുദമയന്തി
താനിക്കതെങ്ങിനെബോധംവന്നു
സൂചിപ്പിക്കുരശ്മികൾകൊണ്ടെന്നറിക
ളദിച്ചുകാണുന്നില്ലാപ്രഭകൾ
ഉദിച്ചുകാണാംകുളിച്ചുവന്നാൽ
മറഞ്ഞകാന്തികളറിഞ്ഞതെങ്ങിനെ
കറഞ്ഞമേഘേശശിയെപ്പോലെ
സൂചിപ്പുചിഹ്നംനെറ്റിയിലില്ല
സൂചിപ്പുചിഹ്നംനെറ്റിയിലുണ്ട്
സുദേവതന്നുടെമോഹമിതത്രേ
സുദേവിയെന്നുടെമോഹമിതല്ലാ
മറഞ്ഞചിഹ്നമതറിഞ്ഞതെങ്ങിനെ
കറഞ്ഞവസനേദീപംപോലെ
ചേരുചിരണ്ടാരുനെറ്റിയിലെങ്ങിനെ
വേറെയറിയുന്നിതുമമചിഹ്നം
മാതാവുടനേജലമതുകൊണ്ട-
സ്സുതോദരിയുടെനെറ്റിതുടച്ചു
ചേതോമോഹനമാകിയചിഹ്നം
കാർമുകിൽനീങ്ങിയശശിയെപ്പോലെ
കണ്ടുതെളിഞ്ഞഥമാതാവപ്പോൾ
പൂണ്ടുതുടങ്ങീസന്തോഷത്താൽ
കസ്സിതമെന്ന്യേശിരസിതകുന്നു
കണ്ടുസുനന്ദയുമത്യാനന്ദം
രണ്ടുകരംകൊണ്ടാശ്ലേപുണർന്നു
ഉന്തസഹോദരിതന്നൊക്കനിവൊട്ടു
എന്തെന്മകളെദമയന്തീ!നീ
എന്തിനുകൈതവമെന്നോടുചൊല്ലി
പൂന്തേന്മൊഴിയേ!നിന്നുടെകാന്തൻ
തന്നുടെമെല്ലസഹോദരിയാംഞാൻ
എന്തിനുനീവേഷമനായതായ്
സന്തതമിങ്ങിനെദുഃഖിച്ചതുമേ
മാതൃവചസ്സുകൾകേട്ടഥഭൈമി
സാമോദത്തൊടുവീണവണങ്ങി
അമ്മേകോപിച്ചീടരുതൊട്ടും
ചെമ്മേപിഴകൾപൊറുത്തീടേണം
നിർമ്മലശീലേ!മമജനനീഞാൻ

കന്മഷമാരൊരുമ്ലോഷ്കുപറഞ്ഞു
അന്നേരത്തങ്ങിനെതോന്നീപുന-
രെന്നോയൊന്നുപറഞ്ഞീടാവൂ.
ബാലേവരികസുനന്ദേ!മതിമുഖി
മാലേറുകയാൽകൈതവവചനം
ചാലേഞാനരചെയ്തതുനിന്നുടെ
ചേതസികരുതീടരുതുസുശീലേ!
നിങ്ങളുമൊരുമിച്ചിവിടെവസിച്ചതു-
മംഗനമാർമണിയെസുഖമത്രേ
രണ്ടുശിശുക്കളെനിക്കുണ്ടതുബത
കുണ്ഡിനനഗരേവാണീടുന്നു
രണ്ടരവഷമതായീതവരെ
കണ്ടിട്ടെന്നതുമറികമനോജ്ഞേ!
എന്നാലെട്ടുംതാമസിയാതെ
അമ്മേയെന്നെയയച്ചീടേണം
സുന്ദരിയാംദമസോദരിതന്നുടെ
മന്ദസ്മിതരുചിതടവിനവാക്കുകൾ
മന്ദതയെന്ന്യേകേട്ടഥജനനീ
തന്നുടെതനയനെയവിടെവരുത്തി
മനോവമണിയാംനളനുടെവാർത്തക-
ളൊന്നൊഴിയാതെപറഞ്ഞുമകനൊടു
വീരസേനജൻതന്നുടെഭാമിനി
വീരബാഹുതവജ്യേഷ്ഠനിയാമിവ-
ളാരുമൊരുമറിയാതൊരുദിക്കിൽ
പേരുമാറിദമയന്തിവസിച്ചു
ചക്രവർത്തിതൻമഹിഷിയതായസു-
വിപ്ളചിഹ്നവുംകാൺകലലാടെ
ശക്രതുല്യനാംമമതനയൻഭുവി
ചക്രവാണിട്ടുന്നതുമറിയാതെ
എത്രസങ്കടംചേതസിമകനേ
ചക്രപാണിയല്ലാതൊരുഗതിനഹി
എത്രയുംവിരവെദമനുടെഭഗിനിയെ
അത്രമൂടുപല്ലക്കിലെടുത്തു
തത്രകുണ്ഡിനപുരത്തിനയസ്സുണ-
മത്രമന്ത്രമുപകാരംകരുനീ
പത്തുനൂറുപേരെയുമരികത്തു
തത്രകാവലിനക്കൂടെയയസ്സും
വിപ്രവര്യനാകുന്നസുദേവനു
ക്ഷിപ്രമങ്ങുസമ്മാനവുമേകുക
ഇത്ഥമമ്മയുടെഗീരുകൾകേട്ടു
ളുത്തമോത്തമനതായസുദേവനു
ചിത്രവസ്ത്രവുംനൽകികങ്കണ-
മിട്ടുരണ്ടുകരതാരിലുമുടനെ
വട്ടമേറിയകടുക്കൻകാതിൽ
ഇട്ടുമോതിരംപത്തുവിരല്ക്കും
പത്തുനൂറുരത്നങ്ങൾപതിച്ചൊരു
ഹസ്തകടകവുംനൽകികരത്തിൽ
മുത്തുമാലചിലപൊന്മണിമാലക-
ളെത്രവിസ്മയംകനകവുമനവധി
ഒക്കെയൊടിവിരവോടുസുദേവൻ
പൊക്കമുള്ളകുതിരപ്പുറമേറി

ഝടിതിമൃദുപല്ലക്കിലന്നുഭ-
ഗിനിയെയുമഥകേററിയയച്ചു
അനവധിധനമാഭരണാദികളും
ജനനികൊടുത്തിതുഭൈമിയന്തിക
ദാസികൾപലപലദാസന്മാരും
കൂടിയകംപടിയായിനടന്നു
കാടുകൾപലപലതോടുകൾപുഴയും
മേടുകൾനാടുകളെന്നിവയൊക്കെ
പാരാതെയങ്ങുകടന്നുനടന്നു
വീടായുള്ളൊരുകുണ്ഡിനപുരിയിൽ
തരുണീമണിയാംനളനുടെഭാമിനി
വിരവൊടുചെന്നഥകണ്ടിതുജനകനെ
ജനനിയെയുംകണ്ടാശ്ലേഷിച്ചു
തനയന്മാരെയെടുത്തുപുണർന്നു
ചന്ദ്രാനനനാംതനയമുഖാംബുജം
സാന്ദ്രാമോദംകണ്ടുകൃശോദരി
ചന്ദ്രബിംബസമമുഖനളസദൃശത
കണ്ടുപൂണ്ടുപരിതാപവുമധികം
സുദേവനൻപൊടുഭീമനരേന്ദ്രൻ
മുദാകൊടുത്തിതുകനകവുമനവധി
സദാകൊടുക്കണമുടമയടുത്തുട-
നനായയംഗോമൂല്യമൊരുപത്തു
ദിനേദിനേദാനാദികൾപലതും
സുദേവനഴകൊടുനൽകീടേണം
നിരക്കവേകെട്ടുകൾപതിനെട്ടായ്
അരത്തിലില്ലവുമഥപണിയിച്ചു
കൊടുത്തുനല്ലൊരുവിളഭൂമികളും
തളിച്ചപാത്രാദികളുമസംഖ്യം
അത്തലകന്നഥവസ്ത്രമുടുപ്പാൻ
നിത്യച്ചിലവിന്നുംകൊടുത്തു
നരവാഹനനൊടുസമനായ്ഭൂസുരൻ
നരപതിതന്നുടെയരികേവാണു
സരസിജമുഖിഭൈമിയന്തിയുമപ്പോൾ
സുരനൊടുതുല്യനതാകിയനളനെ-
അരസാകാണാഞ്ഞകമുരുകി
പെരുകിനഖേദംപൂണ്ടുകരഞ്ഞ-
ജ്ജനനിയൊടാശുപറഞ്ഞിതുമന്ദം
മനസിജസമനാംനളനരപാലനെ
വിരവിനൊടിവിടെവരുത്തീലെങ്കിൽ
മരണമെനിക്കുവരുത്തുമനംഗൻ
പരിചൊടുതാതനൊടിതുപറയേണം
അതുകേട്ടമ്മയുമുടനേപതിയൊടു
മതിഖേദത്തോടുരചെയ്തപ്പോൾ
ഭൂതന്മാരവരത്തിനരപതി
ചേതസികുതുകാൽനളനെത്തിരവാൻ
ചിലവിനുവേണ്ടുംപണവുംനൽകി-
പ്പലരെയുമുടനേയാത്രയുമാക്കി
ഭീമാത്മജയുടെനികടേചെന്നവർ
സാദരമോടവൾവിടവാങ്ങിനസമയേ
ഒരുവാചകമതുഞാൻപറയാമേ
മറുവാചകമതുകേട്ടുവരേണം

കാട്ടിനകത്തുകിടത്തിയുറക്കി
കാട്ടിയഗോഷ്ഠികളാർക്കുസഹിപ്പൂ
വസ്ത്രംപാതിമുറിച്ചുംകൊണ്ടു്
ക്ഷിപ്രമുപേക്ഷിച്ചാശുഗമിച്ചു
അർദ്ധംപുരുഷനുനാരിയതെന്നു
നിർദ്ധനനാമവൻവേണമയെന്നോ
പാണിഗ്രഹണംചെയ്യുമന്ത്രം
പ്രാണൻപോയാലുംപിരിയരുതു്
ഇങ്ങിനെവൈദികമെന്നതുമെല്ലാം
അങ്ങറിയാതെയിരിക്കയുമല്ല
മതിനിർമ്മലനായുള്ളഭവാനി-
ച്ചതിചെയ്തതുമെന്തുപറയേണം
ഇങ്ങിനെനീളെനടന്നുപറഞ്ഞാ-
ലതിനുടനുത്തരമായൊരുവൻ
ചൊല്ലീടുന്നതുകേട്ടാലുടനേ
വല്ലവനെങ്കിലുമവനുടെപേരും
നല്ലൊരുനാടുംരൂപഗുണങ്ങളു-
മൊക്കെവിചാരിച്ചാശുധരിച്ചു
വെക്കാംവരുവിൻഭൂസുരവരരേ!
എന്നുടെമൊഴികൾമറന്നിടാതെ
നന്നായുരുവിട്ടാശുപഠിപ്പിൻ
പാടവമില്ലാത്താളുകളിപ്പോൾ
ശ്രദ്ധയൊടോലയിലെഴുതിക്കൊൾവിൻ
ദമസോദരിയുടെവചനംകേട്ടഥ
ഗമനംചെയ്തുഭൂസുരവരരും
ഓട്ടാളികളായുള്ളവർപലപല
നാട്ടിൽനന്നുതിരഞ്ഞുനടന്നവർ
പാട്ടുകൾപോലെഭൈമിപറഞ്ഞൊരു
പാട്ടുകൾപാടിക്കൊണ്ടുനടന്നു
കേട്ടില്ലുത്തരമൊരുദിക്കിലും
വാട്ടമകന്നവർവന്നുപറഞ്ഞു
കേട്ടാലുംഭൈമിയന്തീനിന്നുടെ
വാക്കുകൾപാടിക്കൊണ്ടുനടന്നു
കേട്ടില്ലുത്തരമൊരുദിക്കിലും
കേട്ടുചിരിച്ചീടുന്നിതുചിലര്
പർണ്ണാദാഖ്യനതായൊരുവിപ്രൻ
അർണ്ണോജാക്ഷിയൊടുടനറിയിച്ചു
കർണ്ണാമൃതമായുള്ളൊരുവാക്കുകൾ
മംഗലശീലേകേട്ടാലുംനീ.
ഉത്തരകോസലമായോരയോദ്ധ്യാ-
പട്ടണമതിൽഞാൻചെന്നൊരുദിവസം
അദ്ധരണീപതിയൃതുപർണ്ണൻപോ-
ലിത്തരമവനൊടുണർത്തിച്ചാറെ
ഉത്തരമൊന്നുപറഞ്ഞതുമില്ലാ
സത്വരമിങ്ങുഗമിപ്പതിനായി
പദ്ധതിതന്നിലിറങ്ങുന്നേരം
പുറകേവന്നൊരുപുരുഷൻഎന്നോടു
പറയുംവാക്കുകൾകേൾക്കസുശീലേ

നാരീമണികളുടെചാരിത്രശുദ്ധികൊണ്ടു-
നേരോടാത്മാവിനെക്കൂടെരക്ഷിച്ചുകൊള്ളും
[illegible]

നല്ലവെളിവുമപ്പോളില്ലെന്നേപറയാവൂ
നഗ്നനാകയാൽനിന്റെവസ്ത്രംമുറിച്ചെടുത്തു
നഗ്നമായ് പോകമപ്പോൾവിഘ്നംവരുത്തീല്ലെങ്കിൽ
നിന്നെരക്ഷിപ്പാനെന്നാൽപ്രാപ്തിയില്ലാതെ-
യ്വന്നു

നിന്നെനീതന്നെരക്ഷിച്ചീടുവാൻപോരുമല്ലോ
ചാരിത്രമായചട്ടയുണ്ടുനിന്നുടെമെയ്യിൽ
ചാരിത്രപോന്നിട്ടുള്ള ചാരിത്രശുദ്ധിയോടെ
നിന്നുടെധർമ്മനിഷ്ഠതന്നൊഞാൻജീവിച്ചതു
അന്നനടയാളേനീയെന്നോടുകോപിക്കൊല്ല
ദുർന്നയമേറുമെന്നെത്തന്നെബാധിച്ചകലി
മണ്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോന്നതനാംഗനാ! കോപിക്കല്ലേ
ഇങ്ങിനെയൊരുപുമാൻവന്നുപറഞ്ഞെന്നോടു
മംഗലശീലേഭൈമീ! അംഗംകണക്കല്ലൊട്ടും
ബാഹുകനെന്നപേരുമാഹന്തകേട്ടുബാലേ
ബാഹുക്കൾനെടുതായിപ്പോകയാൽനാമമിദം
ഏറെക്കുറുത്തുമുണ്ടൻതെറ്റുമില്ലവനൊട്ടും
പാറ്റുംമുറമ്പോൽകണ്ണുംഊറ്റനെന്നതുപോലെ
നരപതിതന്നുടെപാചകനെന്നു
നരപതികന്യേകേട്ടിതുഞാനും
വേഷംകണ്ടാൽചേരുകയില്ല
ശേഷംചൊന്നതുചേരുംതാനും
തോഷമിയന്നുപറഞ്ഞൊരുവിപ്രനു
ഭൂഷണമൊന്നുകൊടുത്തിതുഭൈമി
താതസമീപേചെന്നഥഭീമജ
ദൂതൻചൊന്നതുമങ്ങറിയിച്ചു
ചേതോമോഹനനാകിയകണവൻ
സാകേതാഖ്യപുരേമരുവുന്നു
കപടംകിഞ്ചനവേണമതെന്നാം-
ലിവിടെവരുത്താനൊരുകഴിവുണ്ടാം
രണ്ടാമതുമിനിയുണ്ടുസ്വയംബര-
മെന്നൊരുകുറിയെഴുതീടണമിപ്പോൾ
മണ്ടിവരുമൃതുപർണ്ണനമപ്പോൾ
കണ്ടീടാംനളമവനൊടുകൂടെ
കാന്തയെന്യേകുറികണ്ടീടും
രണ്ടാംദിവസംവേളിയതെന്നും
ഇണ്ടലകന്നുപറഞ്ഞീടേണ-
മുണ്ടാമതിനൊരുകൗശലമിപ്പോൾ
ഉത്തമനാകിയനൃപമംതന്നുടെ
പുത്രിപറഞ്ഞതുകേട്ടുമശായം
അത്തലകന്നൊരുകുറിയുടനെഴുതി
പൃത്ഥ്വീസുരനാംപർണ്ണാദന്നുടെ
ഹസ്തേനൽകിഭൂപതിവരനും
ചിത്താനന്ദത്തോടരുൾചെയ്തു
ഉത്തരകോസലമായൊരയോദ്ധ്യയി-
ലെത്തണമിക്കുറിയുംകൊണ്ടനിശം
വണ്ടാർകുഴലാളാംദമയന്തിയെ
രണ്ടാമതുമിനിയുണ്ടേവേളി
കണ്ടാലുംകുറിയെന്നൃതുപർണ്ണൻ
തന്നോടുടനിങ്ങൾപറഞ്ഞീടേണം
വഴിയിൽതാമസമല്പംവന്നു

അഴകൊടുനാളത്തന്നെവിവാഹം
എന്നുപറഞ്ഞുകൊടുത്തീടേണം
ഇങ്ങിനെഭീമനരേന്ദ്രൻചൊന്നാൻ
അങ്ങിനെതന്നെചാരന്മാരൊട്ടു-
മങ്ങുകടന്നിതയോദ്ധ്യാപുരിയിൽ
മന്നവനാമൃതുപർണ്ണൻകയ്യിൽ
അന്നവർകുറിയുംനൽകിച്ചൊന്നാൻ
നളിനാക്ഷിയതാംദമയന്തിക്ക്
നാളത്തന്നെരണ്ടാംവേളി
കളിപറകല്ലിതുകുറിയിൽകാണാം
മാർഗ്ഗേകിഞ്ചനതാമസമായ്പ്പോ-
യ്മാർഗ്ഗണസുതഹേകോപിക്കരുതേ
അവനീപതിയുംകുറിയതെടുത്തഥ
ജീവലനൊടുവായിപ്പാൻനൽകി
ജീവലനുംകുറികയ്യിലെടുത്തു
കേവലമുടനേവായിക്കുന്നു
മംഗലനാമൃതുപർണ്ണമഹീപതി
തുംഗബലൻഅറിയേണ്ടുമവസ്ഥ
നമ്മുടെമകളാകുംദമയന്തിയെ
മുന്നംവേളികഴിച്ചനളൻപുന-
രന്നാഹമവളെയുപേക്ഷിച്ചുംവെ-
ച്ചന്നേപോയിതുനാടുംവിട്ടു
അന്വേഷിച്ചുനടന്നാരേയൊരു
നാട്ടിലുമില്ലൊരുവീട്ടിലുമില്ലൊരു-
കാട്ടിലുമെങ്ങുംകാണാഞ്ഞിട്ട്
രണ്ടാംവേളികഴിക്കണമെന്നു
വണ്ടാർകുഴലിപറഞ്ഞിട്ടന്നു
പണ്ടുസ്വയംബരഘോഷത്തിന്നു
തണ്ടാർശരനൊരുസമനായിട്ടു
കണ്ടൃതുപർണ്ണമഹീപതിതന്നെ
രണ്ടാംനളനെന്നവളുടെപക്ഷം
കാന്തയെന്യേവൃശ്ചികമാസം
രണ്ടാംതീയതിയുഷസിക്കുളിപ്പാ-
നണ്ടർപുരാനർത്ഥാസനനാകും
മന്നവർമകുടമണേ! വന്നീടുക
വൃശ്ചികമാസംരണ്ടാംതീയതി
അശ്വതിരോഹിണിയൊടുകൂടുമ്പോൾ
അർദ്ധനിശീഥിനികഴിയുംമുൻപേ
കർക്കടലഗ്നംനല്ലമുഹൂർത്തം
ഇപ്പടികയ്യെഴുതീടിനനീട്ടു
കുണ്ഡിനഭൂപതിഭീമനെഴുത്തു
കുറിവാചകമതുകേട്ടൃതുപർണ്ണൻ
മറവാതെബാഹുകനെവരുത്തി
കുറിവാചകമവനോടുരചെയ്തു
പാർക്കുവാനിതിനെന്തൊരുകഴിവൂ?
പത്തൊണ്ടേദിവസംകുണ്ഡിനമതി-
ലെത്തീടുവതിന്നറികസഖേനീ
ഇത്തൊഴിലെന്തൊരുകഷ്ടംമുപ്പതു-
നാഴികകൊണ്ടതുസാദ്ധ്യമതാമോ
നൽത്തേർതെളിയാൾമെസോദരിയുടെ
പുത്രൻകള്ളർമൂലതൊട്ടുതലോടി

ചതഞ്ഞൊരു പൂണന്നീടുവതിം
കന്നത്രാകൊതിച്ചു വസിക്കുന്നിഹഞാൻ
അത്തലണിമണിയും പൂനാരാന്നെ
ച്ചിത്തേ കരുതീട്ടുണ്ടെന്നാലുമി
പ്പുത്രികതന്നിൽ കിമപി കഥിച്ചതു-
മുത്തമപൂരുഷ കേട്ടിട്ടില്ലന്നി!
പഥതിതന്നിൽ ജന്മഗാരം
പാർത്തു ബലാൽക്കരിതമാസമാശ്ലേഷ-
മെത്തുവതിന്നു പ്രയാസവുമായി-
തുഋതമിനത്തിൽ കല്യാണവുമാക
കരുതിട്ടുമെമന്ത്രി പിടിച്ചു
ചതിട്ടും വെറുതെ ബാഹുകനാണ്
മൂന്നായവളുടെ കല്യാണത്തിനു
സന്നാഹങ്ങളൊട്ടുപോയിട്ടാതാകം
അന്നവർനല്ലനെത്തന്നൊ ചരിച്ചു
എന്നതിനൊരു പരിഭവമില്ലെന്നും
പെണ്ണിനുചേരും പൂരുഷനിവനത്രേ
നിർണ്ണയമതിനു വിസമ്മതമില്ല
എണ്ണുമതില്ല നളന്റെ ഗുണങ്ങളെ
എണ്ണുവതിനാഹിരാജനുമെളുതോ
ഏതവനിങ്ങനെ സംഗതി വന്നു
ചിന്തിച്ചാലതികഷ്ടം തന്നെ
പൂന്തേൻമൊഴിയെ കണ്ടിട്ടെഴുന്ന-
ങ്ങോർശരാസനനിവിടെപ്പോയി?
മന്നാവന്നു മടിച്ചില്ലാതെ
സരസ ജന്മഖിയിതുഭാവിക്കില്ല
തേരു തെളിപ്പാൻ ചിന്തുന്നൊന്നു
ചാരുശരീരാ! ചൊല്ലീലേന്നി
ഒന്നു പരീക്ഷിച്ചീടണമിപ്പോൾ
നിന്നുടെ ചട്ടതകൾ കാണാമല്ലോ
മന്നവനിങ്ങനെ ചൊല്ലുന്നേരം
മന്ദസ്മിതമൊടു ബാഹുകനുരചെ.

അക്കമലാധിപ കേൾക്കമഹാമതേ
ദുഷ്കരമല്ലിക്കാര്യം നാളെ
അർക്കോദയത്തിനു മുൻപേ കുണ്ഡിനനഗരി-
ലാക്കനാണ്ടതൊരുന്നിക്കമില്ലെന്നും (അക്ക)
ജീവലവാർഷ്ണേയന്മാരൊട്ടുമൊന്നിച്ചു
തേരിൽ കയറുകവൈകാതെ (അക്ക)
കരണ്ടയം കൂടാതെയ കുണ്ഡിനേമവുന്ന
പെണ്ണിനെക്കാട്ടുന്നതുണ്ടുമനോഹര!! (അക്ക)
ദേഹങ്ങളൊക്കെയും മാനിനിയെക്കൂട്ടാൻ
വൈകാതെ സമയങ്ങളത്തിനിക്കാള്ളുന്നമേ (അക്ക)

ബാഹുകവാക്കുകളിങ്ങനെ കേട്ടു
ബാഹുജവംശധിപാലന്മുന്നെ
ദാഹം കൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടന്നൊരു
സാഹസമാണ്ടതു ബാഹുകനേറി
ജീവലവാർഷ്ണേയന്മാരാരും
ഭാരതലാളുകനാരിപ്പോത്തെ
ളുണെനമാർഗ്ഗകരാചേരങ്ങളെ
തൂകിതിരിച്ചു താനൊന്നുമങ്ങി

തെററന്നങ്ങു പറന്നു തിരിച്ചു
കാററിൻവേഗംപോലെ കുതിരകൾ
കാടും മേടും നാടും പാരം
തോടും പുഴകളുമെന്നിവയൊക്കെ
പാരമെളുപ്പത്തൊടതിവേഗമിച്ചു
പാരവശതിശയമെന്നേ വേണ്ടു.
മുന്നിൽ കണ്ടീടുന്ന മരങ്ങൾ
പിന്നിൽ കാണാമൊരു നൊടിയളവിൽ
ദൂരെക്കാണും ഗിരികളുമെല്ലാം
പാരെക്കാണാമൊരുനിമിഷത്താൽ
തേരതിവേഗം മരകളതകളിനെ
പാരം തുടരെന്നെ തോന്നിടുന്നു
തേരിലിരിപ്പാൻ പണിയുള്ളുന്നു
ധീരതയേറും ഭൂപാലകനും
കൈവിലമരം ശ്രുപിടിച്ചു മുറുക്കി
അടിയന്മാരവർമേവീടുന്നു
കയ്യും മുണ്ടും പോയതു പണ്ടുമ-
ഹാനേ ബാഹുകനോടു പറഞ്ഞു
നിർത്തുക തേർമമവസ്ത്രം പോയി
കത്രവുമത്ഭിഗേനതന്നെ വലിച്ചു
നിർത്തുകജീവൻപോനാതെട്ടുക
നതു കവിഷമയെസ്ത്രം പോരയോരു
മിക്കിനാംതു ഭംഗം വഴിപോന്നു
ഇങ്ങിനെ വഴിയിൽ തന്മ സമയത്ത്
അംഗനമാർമണിതന്നുടെ ചന്ദ്ര-
കംഗേ ചെന്നു പുണർന്നു രമിപ്പാൻ
സംഗതിവരികയുമില്ലനേരന്നും!
ചൊരമെന്നു സന്തോഷത്തോടുന്നതി
ചെന്നു പുണർന്നു ബാഹുകനേയും
ജീവലവാർഷ്ണേയന്മാർ തമ്മിൽ
ബഹുവിധമങ്ങു പറഞ്ഞുതുടങ്ങി
ഏരിവനിങ്ങനെ തേരു തെളിപ്പാ-
നാരാന്തകന്മാരുടെ മായമിതല്ലീ
മന്മഥനോ മാതലിയോ നളനോ
ധീരനിവൻമഹാജന്മതിപൂണ്ടു
തേരു തെളിച്ചു കളിച്ചു നടക്കും
പൂരുഷനിവനൊരു ദിവ്യനിതത്രേ
ഇതുപറയുമിതുനേരം ബാഹുക-
ചരിതം കണ്ടു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
കേൾക്ക സഖേ യെന്നു ചിന്ത്യമെനിക്കു
ണ്ടാക്കനാമതി ചിന്തയമത്രേ
അക്ഷഹൃദയമെനിക്കും തന്നെന്നും
അക്ഷിഗോചരമതിൻ ഫലമിപ്പോൾ
ശിക്ഷയൊടുവെച്ചു പാരിൽ പൂരുഷരു
ലക്ഷണമങ്ങനെ സിദ്ധമുപേക്ഷം
പക്ഷമപ്പൊഴു പറയുന്നു ബാഹുക
പക്ഷിരീതികളുവശമല്ലൊക്കും
അശ്വഹൃദയമതിങ്കലുമുണ്ടു
വിശ്വസമ്മതമാരായിട്ടുണ്ടും
ഗിരികളും മലവേഗതാരണം
ഏൻകല്യങ്ങളുതിനാലുതങ്ങിനെ

ശകുതിൻപുനരിനവരുമപ്പോൾ
മന്ത്രങ്ങളവർപകർന്നുപഠിച്ചു
തന്നിതന്റെരഥവുംബലവും
ഋതുപർണ്ണനങ്ങുന്നുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു
തന്നുനന്നുതവവിദ്യയിതെന്നു
എണ്ണിവന്നുപറയുന്നിതുതൂതൻ
അക്ഷഹൃദയമതുപദേശിച്ചപ്പോൾ
തൽക്ഷണംകലിയൊഴിഞ്ഞഥവാണി
തന്നിവൃക്ഷമതിലേറിവസിച്ചു
പോന്നുവാർഷ്ണകനുമൊക്കൂടതേരിൽ
സാകേതാധിപനോടുംകുണ്ഡിന-
ഗേഹേചെന്നുവസിച്ചുതമോദാൽ
തേരുരുൾനാദംകേട്ടുഭൈമി
പാരംസന്തോഷത്തൊട്ടിങ്ങിനെ
തേരുവഹിപ്പാനാരീയുലകിൽ
വീരസേനസുതനല്ലാതില്ലാ
കുണ്ഡിനനരപതിതാനുംനളനുടെ
സ്യന്ദനഘോഷംകേട്ടുതെളിഞ്ഞു
കോസലഭൂപാലകനുംതന്നുടെ
ബാഹുകനോട്ടു പറഞ്ഞൊന്നപ്പോൾ
രണ്ടാംവേളികഴിഞ്ഞൊരുവേല
കണ്ടില്ലാരെയുമിപ്പുരിതന്നിൽ
രണ്ടാംവേളികഴിഞ്ഞില്ലിപ്പോൾ
പണ്ടപ്പോലെകാണുകയില്ലാ
വേളിഘോഷംകേൾക്കുന്നില്ല
വേളിഘോഷമിതിന്നില്ലല്ലോ
ആരെയുമിവിടെക്കാണുന്നില്ലാ
പലരെയുമെന്തിനുകാണുന്നിപ്പോൾ
കർക്കടരാശികഴിഞ്ഞില്ലല്ലി
കർക്കടരാശികഴിഞ്ഞില്ലിപ്പോൾ
കറിവാനുളകൾക്കറിയുണ്ടോ
കറിവാനുളകൾക്കറിയില്ലാ
ചാരത്താവർചോരന്മാരോ
ചാരന്മാർചോരന്മാരല്ലാ
പിറകോട്ടുംതുടരിക്കവേണ്ടു
പിറകോട്ടാംതുടരിച്ചീടേണ്ടാ
അകമ്പടിക്കൂടാനാളില്ലല്ലോ
അകമ്പടിക്കൂടാനാളുണ്ടാകം
പിള്ളേരാരുംവന്നില്ലല്ലോ
പിള്ളരെയിവിടുണ്ടാക്കീടാമ
വെററിലപാക്കുകയിവതിനൊന്നുപോലും
ചക്രംനമ്മുടെകൈയിലില്ലാ
വെററിലപാക്കുകയിവതിനാൻവേണ്ടും
ചക്രംഞാനിവിടുണ്ടാക്കീടാം
നാംകൈയാലക്കാർവാനില്ലാ
നാംകൈയാലക്കാരിവിടെണ്ടു
ഭീമതനൂജയിഹപലതരതേ
ഭീമതനൂജയിവിടെവലിക്കാം
അവളുടെയൊന്നാംസംഗതിവരുമോ
അവളുടെയൊന്നാംസംഗതിവരുമേ
ചൊന്നുപറഞ്ഞുപക്കത്താക്കീടുമോ
ചെന്നുപറഞ്ഞുപക്കത്താക്കീടാം
സ്വയംബരമതിനുംസംഗതിവരുമോ
സ്വയംബരമതിനുംസംഗതിവരുമേ
ആലിംഗനമതിനുണ്ടോസംഗതി
ആലിംഗനമതിനുണ്ടാംസംഗതി
ഇന്നേളിവസിനമുക്കുഫലിക്കുമോ
ഇന്നേളിവസിനമുക്കുഫലിക്കും
ഇങ്ങിനെസാകേതാധിപവാക്കുകൾ
തങ്ങളിലുള്ളൊരുശ്രദ്ധാവിശേഷം
ഭീമനരാധിപനപ്പോളുഴറി
സ്സാകേതാധിപനതിനേറുടനേ
കാഞ്ചനമണിഗണഭൂഷിതമാകിന
മഞ്ചംതന്നിലിരുത്തിവണങ്ങി
സഞ്ചിതഗുണനാകിയനളനപ്പോൾ
ചഞ്ചലഹീനംനിരുപമചസ്തും

കമലകാമുകവംശതിലകംസാകേതനാഥം
കമലാവല്ലഭപാദകമലയുഗളംചിത്ത-
കമലകന്ന്യകതന്നിൽബലന്നംചേർത്തിട്ടും
കമലാദേവിതൻകരകമലയുഗ്മത്തിൽജപ
കമലംധരിച്ചുനിത്യംവിലസുന്നവാഗ്ദേവി
കമലതന്മുഖിലീലകമലപൂജ്യകവതി
കലശമുലയാൾനീലജമകചധാരണി
കലിയുഗകൃതമായകലുഷംചിന്താണിയാതെ
യൊഴിക്കുംകാന്തികൊണ്ടുജലജബലിക്കുന്നബലം-
[കണ്ഠ
ഗമിക്കുംസുരനായകനിരിക്കുംഅർദ്ധാസനത്തെ
ലഭിക്കുംഅബ്ജഭവമ്പതുകഴിക്കാമിക്കകാലംതെ
ശ്ലാഘിക്കുംദേവാദിവിദഗ്ദ്ധമി ഞാനെന്നുകാലം
നകരിച്ചുജന്മസാഫല്യാലഭിച്ചുമന്ത്രങ്ങളെ
ജപിച്ചുവിഷ്ണുപൂജയുംകഴിച്ചുശിവനെന്നായ്
സ്തുതിച്ചുദേവതാനാഭജിച്ചുദേവനായിന്നു
ലഭിച്ചുമംഗളങ്ങൾവിടെവസിക്കാമോസാമം-
[റെനി-
ച്ചിരിക്കാംആട്ടക്കാർകണ്ടുരസിക്കാംമോസങ്ങൾ-
[കുട്ടി
ച്ചുജിക്കാംപൊട്ടക്കളേററശ്രവിക്കാംശ്രീപാല
[മൌലേ
ധരിക്കുംഭൂഷണജാലംധരിക്കുംഭൂഷണംനീയിരി-
[ക്കരാജശേഖര
ഇങ്ങിനെഭീമനുമൃതുപർണ്ണനുമായ്
ഭംഗിയിലോരോന്നോരോന്നുപറഞ്ഞു
അംഗനമാർമണിഭൈമീയപ്പോൾ
തിങ്ങിനമോദാൽപാചകവരനെ
അന്നുമെമ്പിൽവരുത്തിച്ചൊന്നാൾ
നിങ്ങളുമിന്നൊരുകാര്യംവേണം
സാകേതാധിപനൊഴുത്തിലെ
ഭവകാതങ്ങളീയുംകോപ്പുകളും
ചാരേയങ്ങുകൊട്ടത്തീടേണം
കുളിപ്പാനകർമ്മമിട്ടുണ്ട്
ചടങ്ങൾതിപറഞ്ഞുപോയെ
ത്തുട്ടിതിരിക്കാട്ടരവരിയുംകോപ്പും

ട്ടതനനാകിയ നൈഷധനപ്പോൾ
ചേതസി കരുതൽ പൂകിയടുക്കുമ
ശാന്തതയാകിയ മാന്ത്രസഹോദരി
അന്തണവരനെയയച്ചിതു ശ്രദ്ധം
ചന്തമൊടവരും വന്നു പറഞ്ഞു
എന്തൊരു കൗതുകം മതിയിലുദിക്കും
പാത്രമതിട്ടപ്പതുമുഖമേറി
നേത്രം ചൂഴപ്പിച്ചു നോക്കി
പാത്രേ ജലമതുവന്നു നിറഞ്ഞു
ചിത്രമിതെന്നു ഗുണാലയനായൊരു
കന്നിയവഗ്നിയുമടുപ്പാങ്കി
എത്ര വിചിത്രമതെന്നു പറഞ്ഞു
മിത്രനതാകിയ ദേവന്താനോ
അതുനകമ്മളമച്ചു ഭഷാൻ വച്ചുമതു
കറികളിലൊട്ടുംകൊണ്ടുവരേണം
അതുകേട്ടവനരികനോ പിന്നെ
മധുരമതോ കൊണ്ടുനകൊണ്ടു
അതുമേളിച്ചു ഭുജിച്ചു നരേന്ദ്രൻ
മതിയിൽകൊണ്ടു കമുകവൾ വന്നു
വിറ കത്തിയുംജ ചവുമതൊന്നു
കറിയും ചാറും വച്ചു ചമച്ചി-
ട്ടതിമധുരസപാകവരതനോൻ
നളനപ്പോൾ അപ്പുത്രന്മാരെല്ലാം
കേശിനിതന്നെ വിളിച്ചു വരുത്തി-
ട്ടാശു ര ശു കളെയവിടെക്കൊണ്ടു-
പ്പോകു പരനക്കണ്ണിച്ചിട്ടിക
പോക സഖി വൈകിട്ടരുതെട്ടും
രണ്ടുശിശുക്കളെയും കൊണ്ടുചെല്ലം
കണ്ടുതയെന്നു ചെന്നിട്ടമ്പോൾ
കണ്ടു കുമാരന്മാരെയടുത്തു-
കൊണ്ടു പിറച്ചു കരഞ്ഞു പറഞ്ഞു
രണ്ടിനെയും മൂക്കെയടുക്കിട്ടു
കൊണ്ടു കണ്ണീരാൽ പൊഴിച്ചു
അശ്രുജലംകൊണ്ടു മിഴകൾക്കും-
സ്തുതനാനും ശിരസമുകന്തു
വിശ്രുതനാകിയ നിഷധനരേന്ദ്രൻ
പുത്രന്മാരെയുമങ്ങു കൊടുത്തു
അക്കമനീയമണികളെയും കൊ-
ണ്ടക്കാർവേണി സഖീപേചന്നു
തൽകഥകിൽപ്പിടി കഥിച്ചിട്ടമ്പോൾ
ട്ടുപമൊഴിഞ്ഞുമെയ്യതിക്കു
സംശയമില്ലേ കേശിനിനമ്മുടെ
അമ്മയെ വിക്രമബോധിപ്പിച്ചു
നിമ്മലനാകിയ ജനകനിട്ടയോൾ
ചെമ്മേബാഹുകമിവിടെവരുത്താം
ഇങ്ങനെ കേട്ട ചില പ്പോൾതന്നെ
മയതിതരുടെ സമ്മതവരുത്തി
കനമൊഴിഞ്ഞു നിശാമരംബാഹുകം-
നിബവൊടെ വല്ലഭപുരമുപ്പലിതാപി
പിറവുമങ്ങു കൊടുത്തമതമാൽ
ശ്രദ്ധയെതരയ് ചില പറഞ്ഞു പറഞ്ഞു

നരേന്ദ്രമന്ദിരമതിൽ ചിന്നനുടെ
നിരക്കു തുരണർ പറഞ്ഞശേഷം
പറഞ്ഞതാരെന്നറിവതിനായി
കനിഞ്ഞു നിങ്ങളെയിവിടെ വരുത്തി
പറഞ്ഞശേഷം പറഞ്ഞതാതൻ
അറിഞ്ഞു കൊള്ളുന്ന നരേന്ദ്രകുമാര്യ
പറഞ്ഞശേഷം പറഞ്ഞവർ ങ്ങിനെ
നളൻ തപാന്തികമതിൽ വന്നാരേയ
ദൈരവസനിഞ്ഞ വരപെരാർത്തകൾ
സാരസമക്ഷണേ കേട്ടിതുമുന്നം
വൈരസേനിയല്ലാതെ മറ്റുള്ളവർ
സാരമേൻ വചനമറികയില്ല
അഹോ നളൻതാനവരുടെ വാർത്തകൾ
മഹാമലവും പറഞ്ഞിട്ടന്നാൻ
സുമന്ദഹാസം പൂണ്ടു വിളിച്ചു-
പറഞ്ഞു നൈഷധനെ വിളിക്കെൽവിച്ചു
മനോജസോദരിതന്നുടെ വേദനേ
ഇരുന്നിട്ടന്നിതു നളനരപാലൻ
വിരൂപമെങ്ങിനെ വന്നതു ചൊല്ക
വിരൂപമഹിയതിൽ വന്നു വിളിച്ചു
സ്വരൂപമാവനെന്തെ അവഴിയിനി
സ്വരൂപമാവാൻ കൗശലമുണ്ട്
കാർക്കോടകനുടെ വസ്ത്രമെടുത്തു
പാർക്കാതെയുടുത്തിട്ടു നളനും
മാർത്താണ്ഡാമയമെന്നതു പോലെ
പാർത്താലെത്ര മനോജ്ഞശരീരം
മുന്നേതിലുമതിശോഭകലർന്നു
മന്നവർമണിയാം നൈഷധനപ്പോൾ
പെണ്മണിയാളെ ഗ്രഹിച്ചു
നിർമ്മലനാകിയ നൈഷധനരേന്ദ്രൻ
പുണ്യമായൊരു മുഖങ്ങളശേഷം
ദാനശീലനമതിനൽ നിങ്ങി
വണ്ടാർകുഴലിയൊരോരുവതിച്ചങ്ങിനെ
തണ്ടാർശര നാടകമാടുമ്പോൾ
കണ്ടില്ലെന്നാൽ രാത്രിയും നിദ്രയും
മിണ്ടുകയെന്നു മിഴിയാലോങ്ങി മിഴിച്ചു.

മന്ദിരം തോറുമപ്പോളി ദീപിരങ്ങൾ ചെന്നു
സുന്ദരനായ നളൻ വന്നതറിയിക്കുന്നു
മന്ദിരപതിയായ ഭീമനെക്കണ്ടു നപ്പോൾ
മന്ദർഭാണനുല്യൻമാർ പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ
കുപ്പിത്തുടങ്ങി സർവ്വലോകരുമത്തന്നേരം
തുപ്പിട്ട ഭൂസുരതംകൊപ്പിട്ടു നൈഷധനും
പൊന്നിൻ കിരീടം നന്നായ് മിന്നുന്ന കണ്ഠമ-

പൊന്മണിമാലനല്ലമുത്തുമാലകൾ കണ്ഠ
കങ്കണം തോളിവള കാലാഴിയിൽ ചേർന്നു
പൊൻകസവു മുണ്ടുമുടുത്തു കമ്പത്തിനല്ലു
പൊന്നാരഞ്ഞാണമരയിൽ മറ്റുമിക്കൊണ്ടു
പട്ടുകൾ പിടിപ്പിച്ചിട്ടന്മാരോട്ടു കൂടെ
പട്ടണം ചേർച്ചയോട്ടുംപൊന്നിട്ടും ജയ ജയ
ജീവലവർന്നേഴ്മന്മാർ വന്നു കൈകുപ്പി നിന്നു

ഭീമരാജാവുപൊന്നിൻസിംഹാസനമുപേക്ഷി
സാമോദമുള്ളപെണ്ണിൻപാണിപിടിച്ചിരുത്തി
ആമയംവെന്നതിന്റെകാരണങ്ങളുംചൊല്ലി
സമ്മാനംകൈക്കൊണ്ടുടൻസാകേതാധിപനെയും
ചെമ്മെപാണിഗ്രഹണമഹിതനാക്കിനാനപ്പോൾ.
വീരസേനസുതനുംഭൈമഗിനിയു-
മാരവേണകാലാൽപ്പരയോട്ടും
പരിചെഴുംപൂകൾപൊഴിച്ചിന്നിരയ
പൂരേണമിച്ചുസുരരാജൻതുല്യൻ
പുഷ്കരാചരിതച്യുതിസാസതരം
വഷ്കണംപണയമിന്നിയുമെന്നാട
കസ്തൂലാലയന്മിഞ്ഞിരിയുണർത്തു
മൊഴകളെത്തെവാൻമടിയില്ലും
ശ്രമാംശുനളവചനംകേട്ടു
ബാലമോളമൊട്ടുപുഷ്കരനപ്പോൾ
അമ്മവുംപഠകെട്ടുകരത്തിൽ
ചിത്രശോകമതിനിപ്പുനരാധിപ
ചെപ്പുഭൈമിയെയുമ്പോകട്ടെപണ്ടേ
ചിത്രമോഹമതിരണ്ടുമൂക
വഷ്കപണയമതിനെന്തൊരുപതം
കല്പവരപറയുന്നതുമതിമതി
ദുഷ്കബുദ്ധിയമംനിയമഹംകൃതി
ചെപ്പമഞ്ചുവരവെപ്പണെന്നും
തമ്പിചിഞ്ഞെനപറഞ്ഞതുമേവം
മൂന്നുചെപ്പുധാന്യധാന്യമശേഷം
പുഷ്കരൻസപദിനേടിനളന്നാം
ശ്രുതിമൊന്നുമാത്രംശേഷിച്ചു
പൃഥ്വീപാലനതാകിയനളനും
ഖൾഗമാത്രകരതാരിലെടുത്തു
പുഷ്കരന്റെനാളമത്രമുറിപ്പാൻ
ഞ്ഞിപ്പ്രമങ്ങുകേശംപിടിപെട്ട
അക്ഷണംമെമനസ്സാമരിനളരെ
ഹസ്തപങ്കജംചെന്നുപിടിച്ചു
ദുഷ്ടബുദ്ധിയിവനെങ്കിലുമിപ്പോൾ
നഷ്ടമാക്കരുതുവിഷ്ടപനാഥ
ഹരിണമതിനെന്നൊരഹരിയെന്നതുചോ-
ദിവനൊയിന്നുകൊൽവാൻപണിയില്ലം
ഭൈമിതന്റെനിർദ്ദേശംകേട്ടു
ഭൂമിനാഥനടക്കെപാടെഞി
ചിട്ടുപുഷ്കരനെവിരവൊട്ടുനളനും
ദുഷ്ടബുദ്ധിയൊടുകിമപികഥിച്ചു
ചരികപുഷ്കരവീരാപതമിന്നിപ്പചെപവും
തമ്പിതന്റെനിന്റെമനംപരിചയമില്ല
(ചരിക)
മരവുകളുന്നോപ്പോളെചരിചോരസഹോദരാ
ചിരകാലംവാണകൊള്കതവൻഅതന്നുവേണ്ട-
[തെല്ലും
ഉത്തരസുഖമൊടുവസ്ക്കസ്വദീയം
പുഷ്കരനോടിങ്ങനെന്യായരെചെപ്പു
ദുഷ്കരമഹിതംമുന്നോപ്പോളെ
സശ്രീകംചെയ്വാനെയിരുത്തി
ഉദ്യാനത്തിൽകനിവോടെനളനും
പിന്നാനാകംപുണ്യസുഖിച്ചു
ഉത്തമയാകിയഭൈമിസഹിതൻ

നളചരിതം രണ്ടാംസ്വയംബരം ഓട്ടൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

കലക്കത്തു കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ

തുള്ളൽകഥകൾ.

മൂന്നാംഭാഗം—പറയൻതുള്ളലുകൾ.

൧, ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം.

ശ്രീഗണേശനമസ്കാരംശ്രീഗുരുവേനമസ്കാരം
ശ്രീമഹേശ!നമസ്കാരംശ്രീമുകുന്ദനമസ്കാരം
ശ്രീഭാരതീവന്ദേ! ശ്രീമഹാലക്ഷ്മീവന്ദേ
ശ്രീഗിരീന്ദ്രാത്മജേവന്ദേശ്രീമഹാഭൈരവീവന്ദേ
അമ്പലപ്പുഴമേവുമംബുജനേത്രകൃഷ്ണനമോസ്തുതേ
അമലഗുണഗണനിലയജയജയകമലനാഭനമോ-
[സ്തുതേ
വമ്പനാംമകിരീടിതനരെസാംഭോധ്യസുനേ-
വരമുരഹരനരകവിമഥനനരസുരവന്ദ്യനമോ-
[സ്തുതേ
തകഴിയിൽക്കുടികൊള്ളുമീശ്വരഹരിഹരാത്മജ-
[പാഹിമാം
സകലസുരനരമനുജഭുജഗനിഷേവിതായന-
[മോസ്തുതേ
ശുകപുരേമരുവുന്നശങ്കരശൂലമൃഗധരപാഹിമാം
സുകവിതാഗുണമേശുവാൻമമസുകൃതവരമരു-
[ളേണമേ
സുകൃതനിധിഗുരുധരണിസുരകുലമകുടമണിമമ-
[മാനസേ
സുചരിതതരമുരുകരുണയൊടുവിലസേണമേ-
[പരദൈവമേ
പാകനാരുടെവംശമാകിനപാൽക്കടൽക്കുപിറ-
[ന്നൊരുഞാൻ
വാക്കിനാരൊടുമിന്നുകിഞ്ചന തോൽക്കയില്ലിതു-
[നിശ്ചയം
നീക്കമില്ലനിരപ്പിലിങ്ങുകവിപ്രബന്ധമതോത്തു-
[വാൻ
നാക്കിനില്ലൊരുതെല്ലുമെന്നൊരുഗുരുവരന്റെയ-
[നുഗ്രഹാൽ
കൃപയുള്ളവരന്തമഹാവിശേഷജനങ്ങൾ-
[ത്തൻ
നിരമിയന്നഗമിക്കയില്ലസമർത്ഥബുധികളെങ്കി-
[ലും
മറവുപറവതിനധികചിതത്തുപെരുത്തദുർജ്ജന-
[സന്നിധൌ
നിറമെഴാതൊരുകഥപറവതിനുചണിപാരമെ-
[ങ്കിലുമേഷഞാൻ
ചെറിയകഥകളിലെളിയകഥകഥയാമിസാധുജ-
[നങ്ങൾതാൻ
അറിയുമഖിലവുമടിയനതിനെഗതിവടിവിലേഷ-
[വണങ്ങിനേൻ

അന്തണർക്കുതണലാകുമെന്നശ്ശുകശയനന്റെ
അന്തരംഗത്തിലുംനാലുപുരങ്കണംതന്നിലുമിരിപ്പാക്കു
അന്തികത്തിലമരുമെന്നന്തരംഗത്തിലുംഅറവും
സന്തതംചരണെഴുമേകദന്തനെഞാൻവണങ്ങു-
[ന്നേൻ
നീരജത്തിൽപിറന്നോരുനിഖിലനായികേതാ-
[യേ
നീരസിച്ചെന്നടനാവിൽനൃത്തമാടികളിക്കേണം
പാരിടത്തിൽകവിയെന്നുപേരിനിക്കുപുകഴുനി-
[ടാൻ
ഭാരതിക്കെല്ലാരുപാദതാരിണക്കുനമസ്കാരം
കാലിമേച്ചുകുഴലൂതിക്കാട്ടുതോറുംനടക്കുന്നോ
ബാലഗോപാലകനെന്നെപ്പാലനംചെയ്തരുളേണം
അമിതഗുണമെഴുമമരതടിനിയിലമരുമംബുജ-
[ലോചനൻ
അമൃതകരനിലയനനിഹമമമനസി വിലസണം
[മെപ്പോഴും
പരസുദേവപുരേവിളങ്ങിനപരസുദേവനമെന്നു-
[ല്ലും
[illegible]

വ്യാസനാരദമുനിമുഖ്യന്മാരും കനിവോടുമാൻ ഹൃദയാ-
[മോ
വാസരം പ്രതി വന്നു നമ്മുടെ വാസനാ ജ്ഞാനം
[ജ്ഞ
പാക്കനാരിതിയെ ചേർപ്പുകഴ് നാടൊക്കപ്പുകഴുന്ന
[ളൂ
ഭാഗ്യമുള്ള കാലത്തിൽ വന്നു പിറക്കകൊണ്ടു ഭയമോ
[ഹോ
വാക്കിനിന്നു തടസ്സമുള്ളതൊഴിച്ചു നിന്നിതഹോ.
[നിന്നെ
നാക്കിൽ വന്നു വിളങ്ങണം കമലാലയേ കണ്ണനേ
[യേ
അഞ്ചിതാംഗി [illegible]
[മെഴു
ചെമ്പുകിങ്ങുകിലോടെ ചഞ്ചിടമുടിയുമഴകിനാ
[ഴു
ചെമ്പകവും [illegible]
[ച്ചിട
ചെങ്കനൽ പോലെ [illegible] മിഴിയുമതി മൃദു-
[ഹാസവും
ഏവമുള്ളോരഭയെന്നുടെ കേവലം [illegible]
[വതം
ജീവനുള്ളതിനൊക്കെയും പുനരീശ്വരൻ പരമാ-
[ശപരനേ
മേന്മ [illegible] വിളങ്ങിടുന്നാ-
[വിഗ്രഹം
മന്നസ്സിൽ വിളക്കുപോലെ വിളങ്ങിടുന്നുദിന-
[പ്രതി
[illegible]
[രന്
ചിന്തചെയ്കിലുമെൻ തെളിഞ്ഞുവരാ [illegible]
[മാവരന്
അന്ധകാരികൾ [illegible]
[യാം
ഹന്ത [illegible]
[മെനി
മനവേരിയെ നിത്യവും [illegible]
മനമേറ്റുധരിച്ചു [illegible]
[യൻ
ദീനരായ ജനങ്ങൾ [illegible]
തന്നറിഞ്ഞു നികത്തുവാനൊ [illegible]
[മൻ
മൊഴിവില്ലൂന്നവിൽ [illegible]
[ന്ത്ര-
മല്ലൻവനമഹിതനൊട്ടതുല്യനിന്ന [illegible]
[യ് കരൻ
[illegible]
[തന്റെ
ചൊല്ലുവാൻ [illegible]
[ന്നതിൽ
ഇന്ദ്രദീപം പോലെ വിളങ്ങും പാണ്ഡ്യരാജ്യത്ത്

ഇന്ദ്രദ്യുമ്നനെന്നൊരു ഭൂമിപാലൻ
[ന്ദ്
ഇന്ദ്രശ്രീ [illegible]
സന്തതം [illegible]
[illegible]
വിഷ്ണുശ്രീ [illegible]
നേത്രങ്ങളടച്ചും [illegible]
ഗാത്രത്തിന്നു [illegible]
[illegible]
ധ്യാനം [illegible]
പ്രണവമാവും [illegible] പരബ്രഹ്മ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[ലെ
[illegible]
[ലൻ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[ല്ലൽ
[illegible]
അഗസ്ത്യമുനിശ്രേഷ്ഠൻ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[വഹി
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[നടിക്കനാല്പ്പാൽ
[illegible]
[പ്രവകണക്കേ
അന്തണന്മാരിൽ [illegible]
ജന്തുനു [illegible] വിചാരം!
എന്തു [illegible]
[illegible]
എന്തിനു [illegible]
[illegible]
അന്തി [illegible]
[illegible]
എന്തിനേ [illegible]
[illegible]
[illegible]
സംവത്സരങ്ങളനേകം [illegible]

ഇത്ഥമാശു പിച്ചയഹീനന്ദ്യൂ ഗാത്രം തി-
[ദ്ര ഗയൻ
ഞെട്ടിനുനമിച്ചു വിരവോടു ചിരം ചുവടനം-
[സ്തുതൻ
ശ്രുതനാകിയ പാണ്ഡ്യനരപതിതൻ പാദകമലതി-
[ങ്കലമ
ക്കവർ തന്നെയ ചാഞ്ഞു നമിച്ചു മഞ്ഞിവൻ ചനേ
ഷിരവാരിധിയിൽ ത്രിക്ക്രൂരോറ ചപമൂകന്മാരി
[നാൻ
ഷല്ലാരകസ്താരവങ്ങൾകൊണ്ടു മുഴക്കിയിടിക്കുന്നും
[ഞവേ
വഷ്ണനാകിയ കമ്പനാരനതകത്തു മണ്ണുനാ-
[ഞ്ചം
കൊമ്പുകൾ കൊണ്ടഗ്രത്തിലയ്യുടെ ചേകന്മിടങ്ങിടി-
[ഞ്ഞും
വമ്പിച്ചനൊരു കരങ്ങളിൽ ചേർത്തു പൊരിക്കയും
മുമ്പിൽ വന്നണയുന്നസിംഹങ്ങളെ പ്രാശരം-
[ക്കവേ
കംപീരജനവും തൂക്കിയും കരമൂർക്കയും
സംഭ്രമത്തെ വെടിഞ്ഞു കോപമുഖ ദേവസ്ഥലി ശതക-
[ങ്കം
ഇമ്പമാർന്നു കളിക്കയും കൂപ്പുമൂക്കുണ്ടകളിക്കയും
ജമ്പനന്നനാരിക്കയുന്നുനാംഗ്യം മഹാ ചലചിയാം
മലകളും തിലകളും മേടുകളും കളും പുലികളും-
[ന്നാം
കരികളും കിരികളും ചെന്നായികളും പുലികളും-
[മേട
ച്ചുഴലമേ കാട്ടിൽ പല തരം ഫലങ്ങളും കൂട്ടി
കൊലകളും പല ജന്തുമെച്ചുന്ന തകിലവും പല വനം-
[താവും
കൊലയാനതലവൻ മദിച്ചു ഗമാദലയമുലം-
[പോലെ
കിളർന്നുന്നാമമിതിൽ നടന്നു തകത്തു തിര-
ത്തുല കെട്ടിയ നാഗജങ്ങളെ
ചെവികിൽ പാട്ടുപാടും ഗളധ്വനിതം
ബന്ധകെട്ടുകൾ ജഗത്രയ വാസിജനം
മയപ്പെട്ടുഴലുന്നാഗജേന്ദ്രനവൻ
പിടിയാനകളെ പുണർന്നു പലത്തും
മടിയാതെ നടത്തി കാണ്ടാത്തുതരം
പിടിയെത്താമൃഗങ്ങളെ തുമ്പിക്കരം
തിടിയാമഹവ നല്ലവനങ്ങളിടും പല-
കാട്ടു മൃഗം കാട്ടു മൃഗം മൃഗം
പല്ലുകൾ ചൊരിച്ചും തുണ്ടയമേലിൽ
കാറ കത്തുക പതത്തുകൊണ്ടും തുമ്പം
മുറകൾ കൊണ്ടു പാറകൾ പത്തു
മരം മനകൾ ചിറകരാഗങ്ങൾ താമരം
കുറാകം മുള്ളു മൂലത്തികൾ
കാറത്തു പാറ കണ്ടാലോ പാരം
ചെപ്പകൾ മുള്ളുകൾ നാനാദേശങ്ങളൊരു മാകാര
ഇഞ്ചിക്കൊല്ലന്മാരുമെല്ലാം ഇവരുമെങ്ങന
[തേന്ന

വട്ടമൊത്തു പുവനോരു കണ്ണുരണ്ടു മതിൽ ചെന്തീ
ക്കൂട്ടപെട്ട് ഉറിക്കനാഴനാരതമനു കണ്ടാൽ
ഒളു വളു നെട്ടമത്തവാലുമേററം ചെമത്തോ
[ര
വിലകൾ സ്രുതൻ അണവാരംവാസുകി പൂമ്പിനോമടം
[മെ
പണ്ടു ദേവാസുരക്കൂട്ടം മന്ദരപവ തമതായ്
കൊണ്ടുചെന്നു പാല്പ്പടയിൽ മുട്ടൻ വാസുകി-
[മോഹം
കൊണ്ടു പുറത്തികെട്ടിവാലും തലയുമങ്ങിനെ നീട്ടി
തൃക്കുമേതം പിടിച്ചു വലിപ്പാൻ നിന്നതുപോലെ
[ങ്ങ
മുമ്പിലവരെല്ലാമത്തുമ്പിക്കൈ വൃന്ദമിനെതന്നെ
കമ്പപ്പെല്ലാനു കണ്ടാൽ മന്ദരാദ്രിയെന്നതോ-
[ന്നും
മുമ്പുനടക്കുമതണിലിറങ്ങി ക്രീഡചെയ്യു-
[മ്പോൾ
പമ്പാനമന്നൂപോലതിരിഞ്ഞു മുങ്ങിയും പി-
[ന്നെ
പൊങ്ങിയും നീന്തിയും പൊങ്ങിയുമങ്ങലമന്തി
പുഷ്കരവനർവിഹാരങ്ങൾകൊണ്ടു മതംഗമില്ലേ
[ത്തും
വെള്ളത്തിൽ നീന്തിക്കളിച്ചും പെളച്ചും
വെള്ളം പിരിയെ വിളിച്ചും തെളിച്ചും
ഉള്ളിൽ പരങ്ങിക്കുടിച്ചും കളിച്ചും
ഉള്ളം മദിച്ചും മതിച്ചും പതിച്ചും
താമരപ്പൂക്കൾ പറിച്ചും കൊറിച്ചും
താമരസം ഇടതൂർത്തും കടിത്തും
അതഗജേന്ദ്രൻ മദിച്ചു നമിച്ചും
ഹസ്തികൾ ഇത്തികരുണം മറിഞ്ഞും
ചിത്തപ്രസാദം കലർന്നു പരമ്മാർത്ഥ
ഹസ്തിവരൻ ചരിത്രം വിചിത്രം!
ഹുഹു എന്നു പേരാകും ഗന്ധർവ്വാധിപൻ വീരൻ
ബാഹു വീര്യമുള്ളോരുമേഹം താനതു കാലം
മോഹം കൊണ്ടൊരോരോ സാഹസം പ്രവർത്തിച്ചു
മഹാത്മാ മന്നു പ്രായിമാമുനിയുടെ കോപാൽ
ദേവലാഖ്യമുനിശ്രേഷ്ഠൻ കേവലം വാണതല്ലോ
ശൈലരാജ ദേവിതന്നിൽ ലേഖനങ്ങൾ തൂതിനായി
ഹൂഹുവാകുന്ന ഗന്ധർവ്വൻ ആർത്തുമാരോടൊത്തുമിച്ച
മോഹമൂലം ജലക്രീഡകൊണ്ടാംപെട്ടു പുറപ്പെട്ടു
നമുനിന്ദ്രൻ കുളിക്കുന്ന വാപിതന്നിൽ ചെന്നിറ-
[ങ്ങി
കാമിനിമാരോടു കൂടി കാമിനിമാർക്കും വൻ
ദ്വേഷമേ ചെയ്തുനാനാ യാമിച്ചുമന്നിന്നകം
വ്യക്തമേ ഗംഗകൾ പോലെ കാട്ടുന്നത്തു മടിപ്പിച്ചു
പസ്രുമോല്ലാസമിച്ചു ദുഷ്കൃതുമൂക്ഷ വച്ചുടൻ നല്ല
ഗിത്സപാൻ സ്ത്രീകളുമായിട്ടു കളി വാപി താമായ-
[ത്തിൽ
മുഴങ്ങുന്ന ജലം താനിൽ മുഴകം ഓത്തു ഒരുചെന്നു
മുഴകം കോമാവിൽ തന്നെ പൊഴിവും പൊങ്ങാമാ ചാട്ടും
മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും അംഗീതിരിപ്പും തിമിർപ്പും പിടിച്ചും കൂട്ടി

കിതച്ചുംകൊണ്ടിലേക്കാശുപതിച്ചുമിങ്ങനെനാം- (ഷ്ടം
രൂവിച്ചുദേവലന്മാരിൽമദിച്ചുകോപവുമാശു
ശപിച്ചുമാമുനിശ്രേഷ്ഠൻശമിച്ചുപോരമെടാമൂഢാ
വെള്ളംകലക്കിമറക്കനാനിന്റെ
ഉള്ളംകലക്കിഗാഹക്കനാനാം
പുള്ളിമാൻകണ്ണിമാരോടുമൊരുമിച്ചു
കള്ളുകുടിച്ചുമദിച്ചുവന്നിപ്പോൾ
നമ്മുടെവാപിയിൽവന്നിറങ്ങിബാഹു
നിർമ്മരിയാദങ്ങൾകാട്ടുന്ന കൂട്ടം
നിർമ്മലമായജലത്തിന്നശുദ്ധിയും
നിർമ്മിച്ചുധർമ്മതിയായൈരുണീതം
നക്രമായിവണ്ണംചെയ്തുകാരണം
നക്രമായ്പോക നീ ഹൂഹൂ ഗന്ധർവ്വ!
ആററിൽപതിച്ചാലും ആശുഗമിച്ചാലും
മാററിത്തംവന്നതിനാവതുമില്ല,
ഇപ്രകാരംമഹാകോപിദേവലമാമുനിശ്രേ- [ഷ്ഠൻ
ക്ഷിപ്രമങ്ങുശാപമേകിഗ്ഗമിച്ചുതാനാശ്രമംപൂക,
വിക്രമിഹൂഹൂഗന്ധർവ്വൻവിരവോടേകയംതന്നിൽ
നക്രമായിചമഞ്ഞുചാടിക്കിടന്നങ്ങുബഹുകാലം;
അങ്ങുസംഭവശാപമേററോരുപാണ്ഡ്യനരപതി- [പുംഗവൻ
കരിയായ്ത്തരുവുംകെടത്തിനകത്തുപൂക്കിളുനക്രവും
ഇമ്പമോടുകളിച്ചുമേവിനകരിയെക്കടിക്കൂടി- [നാൻ
അക്കരങ്ങളിൽവലിച്ചിഴച്ചുതിരിച്ചുകൊണ്ടിലതാക്കി- [നാൻ
അക്കരീന്ദ്രനെവെക്കമക്കൊപെരുത്തനക്രകലേശം- [ത്തമൻ,
പുഷ്ടശാകൃതിമുതലവന്നുകടിച്ചിഴച്ചുശാന്തരേ
പരാക്രമേണകണങ്ങുടങ്ങിമഹാകരീന്ദ്രൻ മല്ലേപോലെ
പത്തുനൂറുഗജങ്ങളെ പനുകയത്തിലുള്ളിലിറങ്ങി [നി-
ന്നൊരുത്തുകൊണ്ടുപിടിച്ചുകേറുവതിന്നഹോ- [പണിചെയ്തും
തുമ്പിക്കൈകളുകൊണ്ടുകരികളാകരിരാജ [ന്റെ
തുമ്പിക്കൈപിടിച്ചുശ്ശുവലിച്ചുഞ്ഞുകരയേറാനും
ഭാവിച്ചമഹാനക്രം.....നൊരുത്തൻപിടിച്ചുള്ള
അംഗുഷ്ഠ്യ'നുള്ളിൽ.....ക്കൊണ്ടുപോകാതുനേരം
പിടിവാശുംപത്തൈവാരണക്കൂട്ടങ്ങൾകരയേറാം
പിടിവാശുനക്രരാജൻ.....കാം,
കരകള്ളശുക്കാശു.....മുതലക്കലത്ത- [പാകം
കരികൾ.....മുതലതാഴ്ത്തുകരിവരൻവല [ഞ്ഞു ....
പട്ടമൈതരിനമുതലകാലിപിടിച്ചു.....വോൾ [ങ്ങാ
തുമ്പിക്കൈത്തുമ്പിക്കൈവിടാതെമെല്ലാതരങ്ങളും ... [ച്ചവൻ

കരിവരന്നമനസ്സുമുട്ടിഅലഞ്ഞുഴുഞ്ഞുവലഞ്ഞു- [ഹോ
ഹരിപദാംബുജയുഗളങ്ങളുള്ളിൽനിനച്ചുകേതിമുഴുത്തു [ടൻ
കരളിൽമുന്നമിയന്നഹൃജപ.....ഓർത്തുതുടങ്ങി- (നാൻ
തരളചിത്തമുറച്ചുവിഷ്ണുപദാർച്ചനങ്ങൾതുടങ്ങി- [നാൻ
നരകമുരഹരവരദജയനളിനനാഭനമോസ്തുതേ
ദുരിതജലനിധിതരണമടിയനശരണമതിഖിന്നം- [നോസ്തുതേ
കമലസുതയുടെരമണജയജയ!കംബുഭൂഷണമോ- [സ്തുതേ
നമസ്തേമത്സ്യമൂർത്തേ!തേനമസ്തേലോകമൂർത്തേ!- [തേ
നമസ്തേസിംഹമൂർത്തേ!തേനമസ്തേവാമനാകാര!
നമസ്തേഭാർഗ്ഗവാകാര!നമസ്തേലേ കപാലംഗ!
നമസ്തേലോകജാലാംഗ!നമസ്തേ നാഗഗോവിന്ദ
മനസാസംകൊണ്ടിപ്രകാരംജപിച്ചുനാഗരാജേ- [ന്ദ്രൻ
ധ്യാനയോഗമുറപ്പിച്ചുവിഷ്ണുരൂപംനിരൂപിച്ചും
താമരപ്പൂപറിച്ചാശുപുഷ്പാഞ്ജലിചെയ്തു,
കൃഷ്ണകൃഷ്ണ!രാമരാമ!കേശവമാധവാവിഷ്ണോ!
വിഷ്ണുവീര!വിശാലാക്ഷ!വിശ്വമൂർത്തേ!പാഹി- [പാഹി
ഇത്ഥമോരോസ്തുതിചെയ്യുന്നേരംചൊവിഷ്ണുരൂപം
ചിത്തതാരിലുറപ്പിച്ചുഹസ്തിരാജൻവസിക്കു- [മ്പോൾ,
തത്രകാണായ്വന്നുമുമ്പിൽമുഗ്ദ്ധമന്ദസ്മിതത്തോ- [ടെ
പത്രിരാജൻഗരുഡന്റെഗളത്തിൽവിളങ്ങുന്ന
വിഷ്ണുദേവൻചതുർബാഹുവിശ്വലോകൈക- [നാഥൻതാൻ
കങ്കണംകടകംകിരീടമുഖഹാരവനമാലയും
ശംഖചക്രഗദാസരോജഹശാർങ്ഗനന്ദക- [ഗോവിന്ദൻ
കനകമണിഗണമണിയുമനവധിസുരസമൂഹവു- [മന്തികേ
ലക്ഷ്മിയുംഭൂമിയുംപിന്നെലളിതയുവതികളുംബെ- [വും
പക്ഷിയുംപന്നഗംപിന്നെയമരമുനിവരസംഘ- [വും
.....ഭവത്തോടെയോനിയിരാകാന്തൻ
.....ശത്രുവധംചെയ്തു
വിക്രമിയമ്മത്രിചക്രൻസുദർശനം
.....ക്രൂരനക്രത്തെക്കൊലചെയ്തു
.....പെട്ടുഹൂഹൂസ്വന്തമേനോടു
.....പ്രകാശിച്ചു,
.....ശയനന്തിരുമുമ്പിൽ.....ഗജരാജനെ
.....വെച്ചു.....
ദേവലശാപമൊഴിഞ്ഞുടനെരാജ്ഞ

ഭാവമെഴുന്നൊരു ഗജം വന്നപ്പോൾ
ദേവലോകത്തെ ഗമിച്ചൊരനന്തരം
ദേവൻമുകുന്ദൻ്റെ കാരുണ്യംകൊണ്ടൊരു
കേവലം തന്നിസ്വരൂപംവെടിഞ്ഞൊരു
ദേവന്റെസാരൂപ്യംപ്രാപിച്ചുമന്നവൻ
ഇന്ദ്രദ്യുമ്ന നാമാവാം പാണ്ഡ്യനരപതി
ചന്ദ്രബിംബാനനൻ ചാരുകളേബരൻ
കേയൂരനൂപുരംകാഞ്ചിപൂഞ്ചേലയും
കൈവിരൽമോതിരംകങ്കണംകിങ്ങിണി
എന്നതുടങ്ങിമഹാവിഷ്ണുചിഹ്നങ്ങ-
ളൊന്നൊഴിയാതെസമസ്തംധരിച്ചിന്ദ്ര
ദ്യുമ്നമഹീപതിധന്യൻകൃതാർത്ഥനായ്
വന്ദനംചെയ്തുമുകുന്ദപാദാംബുജം
കണ്ടുതൊഴുതുനമസ്കരിച്ചുബഹു-
നന്ദിച്ചുവന്ദിച്ചുവാഴ്ത്തിസ്തുതിച്ചു.
കൃഷ്ണാഹരേജയ കൃഷ്ണാഹരേജയ
വൃഷ്ണികുലോത്തമ ശൌരേ! ജയ
സച്ചിന്മയ! നിഷ്കളനിർമ്മല!
നാരായണാനന്ദ! നാളീകലോചന!
നാരദസേവിതനാരകനാശന!

ഏകംഭസംഭവശാപകാരണമേവമൊരുഗജേ-
[ന്ദ്രമായിതാൻ
സംപ്രാപ്തംതവകരുണയാലവിനാശിമുക്തിലഭി-
[ച്ചുമേ
ദേവതാമാസക്തന്നശ്വരവീട്ടുമന്ദഗതിവന്ന-
[ള്ളൂ
മേഘമേചകമുകുന്ദജഗന്നിവാസനമോസ്തുതേ
ഇത്ഥമങ്ങനമസ്കരിച്ചെഴുന്നേറ്റുനിന്നിതുമന്ന-
[വൻ,
ബോധമോടുമഹാവിമാനമുടൻകരേറിമഹാ-
[പ്രഭൻ
പത്രിരാജഗളേവസിച്ചുഗമിക്കുമീശചരസന്നി-
[ധൌ
തത്ര ചെന്നുവസിച്ചുവിരവൊടുസത്യവാൻസ്വ-
[പുംഗവൻ

ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം പറയൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൨. സഭാപ്രവേശം.

നമസ്തേവിഷ്ണുരൂപായ! നമസ്തേവിശ്രുതാ-
[ത്മാവേ
നമസ്തേവിശ്വനാഥായ! നമസ്തേവൈരാജേ
[ശരാവേ!
നമസ്തേപാർവ്വതീനാഥ! നമസ്തേജാനകീനാഥ!
നമസ്തേഭാരതീനാഥ! നമസ്തേഭാർഗ്ഗവീനാഥ;
നരലോകോത്തമൻധാത്രീസുരലോകാധിപ-
[നനന്തര
പുരനാഥൻപൂർണ്ണത്രയോധികരുണാശീതള-
[സ്വാന്തൻ
പരിപാലനംചെയ്യുമ്പോൾപരിശോഭിച്ചിതു-
[ളെങ്ങും
പറയന്മാരുമൊത്തിട്ടുപറയേണ്ടുന്നവൻ
കരവില്ലുംഅമ്പുംകിള്ളിക്കരിക്കിലിമഹാദേവൻ
കരവെന്നുമനോരംഗനിറഞ്ഞെടുവിളങ്ങുന്നു
അറിഞ്ഞതുകഥാഭാഗംകുറഞ്ഞൊന്നിപ്പോൾ
[നിൽ
പറഞ്ഞുപോകവാറായ് ഞാനൊരുത്തനിഹ-
[കേറി
നിറഞ്ഞുള്ളൊരുജനങ്ങൾക്കുമനിരുഭയോടെന്നു
പറഞ്ഞുകൊൾകയുംപാടിവിനോദമൊരുമ-
[വേണ്ടു
പറയൻ്റെതുള്ളൽതന്നിൽപിറന്നുള്ളൊരുചിതങ്ങൾ
പറയുന്നുപുരാണാർത്ഥമറിയുന്നജനംതുച്ഛം
പറയിപെറ്റുളനാം പാക്കനാരെന്നുപുകഴ്-
[ന്നോരു
പറയപ്രവരനൊരുമിക്കുറിയൊരുത്തനില്ലി-
[പ്പോൾ
മറകൾനാലിലുമുള്ളമതമെല്ലാമവനുള്ളിൽ
മറപ്പാതിയമരുന്നു,മറവിയുംതരിമ്പില്ല
കരുപ്പത്തിലൊരുമാർഗ്ഗമുറപ്പിച്ചുമനക്കാമ്പിൽ
ചെറുപ്പത്തിൽപഠിച്ചതുനിരപ്പേറെപറഞ്ഞീടാം
അറപ്പുവിട്ടടിയങ്ങളറിയിക്കുന്നതുകേട്ടാൽ
ചെറുപ്പക്കാർക്കൊരുപന്തിവെറുപ്പുണ്ടായ്വരു-
[മെന്നാൽ
കറുത്തോരുവപുവെളുത്തമരുതുവന്നടൻനമ്മെ
പുറത്തുമാറുവാൻചാടിപ്പുറപ്പെട്ടെങ്കിലുംതെ-
[ല്ലേ
തരിമ്പുമാറുകയില്ലെന്നറിഞ്ഞുകൊൾകടോ
[മുറം
തുരംപോലെപ്രയോഗിപ്പാനൊരുങ്ങുമ്പോൾപു-
[റപ്പെട്ടു
കരിമ്പുവില്ലനെച്ചുട്ടുകരിച്ചോരീശനാന്നല്ലോ
തിരിമ്പുക്കുട്ടപോലുള്ളിലുറച്ചുവരുന്നല്ലോ.
പരിപൂർണ്ണപരബ്രഹ്മസ്വരൂപംപോലെകാണാം
ചിരംപോലെചിത്രരൂപമെഴുതുന്നു! നമസ്കാരം
തിരുവനന്തപുരേവിളങ്ങിനാപതമനോരമേ-
[സ്സുകേ

തരുണജലധരനികരരുലിതകളേബരായനാ-
[മോസ്തുതേ
അരുണപങ്കജകോമളായതലോചനായനമോ-
[സ്തുതേ
ചരണസരസിജയുഗളനിപതിതനിഖിലദേവ-
[നമോസ്തുതേ
ഉന്നതോന്നതകിരീടകുണ്ഡലമണ്ഡനായനമോസ്തു-
[തേ
ഉരഗവരമയശയന! ജയ ജയ നളിനനാഭ! നമോ-
[സ്തുതേ
ഇന്ദിരാമണിമന്ദിരാമലസുന്ദരാംഗനമോസ്തുതേ
ഇരവുപകലഹൃജിതവതനുചിന്തയാമിന-
[മോസ്തുതേ
വഞ്ചിരാജകുലോത്തമൻകുലശേഖരപ്പെരുമാ-
[ളഹോ
വടിവിലടിയരിവിനകളൊഴിവതിനാശ്രയമ്പര-
[മാശ്രയം
സഞ്ചിതാഖിലധർമ്മകർമ്മസുനിർമ്മലാത്ഭുതചെറു-
[രുഷൻ
സകലരിപുകുലശലഭദഹനമഹാനലോ വസുപൂ-
[രുഷൻ,
വിക്രമാതിശയങ്ങൾകൊണ്ടരിനൃപതിരാജ്യമ-
[ശേഷമേ
ആക്രമിച്ചടനാകവേ പരിപാലനേനമഹോ-
[ത്സവം
ശക്രലോകസമാനമാക്കിവരുത്തിവാണരുളീടി-
[നാൻ,
അർക്കതുല്യഭുജപ്രതാപനശേഷഗുണനിധിപാ-
[ലമാം
പാക്കനാരുടെവംശലേശമതിൽപിറന്നവനേ-
[ഷണൊൻ
വാക്കിനാരൊട്ടുമെതിർനേർത്തുമടങ്ങിമാറുകയി-
[ല്ലടോ;
തീക്കനൽക്കടക്കമില്ലവനങ്ങൾ ഭസ്മമതാക്കുവാൻ
നീക്കമില്ലനിരപ്പിലുള്ളകവിപ്രബന്ധമതോർത്തു-
(വാൻ;
ഗുരുവാരത്തുവരുന്നവൻ്റെമനസ്സിലുള്ളൊരുത-
(ള്ളലും
മറിവുമവരുടെനെറിവുമൊരുവിധമറിവു-
(മൊരുവകത്തുള്ളലും
പറയനോട്ടുഫലിക്കയില്ലിതുപറകയല്ലറിയാമുടൻ
കുറവുവരുവതിനെന്തുസംഗതിഭൂതജനങ്ങളി-
(രിക്കവെ
സല്ക്കവിപ്രവരൻചമച്ചകവിപ്രബന്ധനിബ-
(ന്ധനം
തസ്കരിച്ചുവലിച്ചുകെട്ടിയകഷ്ടിപിഷ്ടികവി-
(ത്വവും,
ദുഷ്ടചിക്കൊരുമാനമില്ലതുചൊല്ലുവാനിഹവാ-
(ക്കുളം
ശുഷ്കബുദ്ധികളെന്തറിഞ്ഞുപറഞ്ഞതൊക്കെവൃ-
(ഥാവചം

മധുരമാകിനപഞ്ചതാരയിൽവെച്ചിലപ്പൊടി-
(ക്രുട്ടിയാൽ
വിധുരമാസ്വദമാതമഞ്ജുളജിക്കയില്ലതുനിർണ്ണയം
കൈതകുറുമൊഴിമുല്ലമാലതിമാലതന്നിലിട-
(യ്ക്കിടെ
ക്രൂവളക്കുസുമങ്ങൾചേർത്തുകണക്കിനെകവികെട്ടി-
(യാൽ
നല്ലപരിമളമുള്ളതൊക്കെമറിച്ചുദുഷ്ടമതായ്‌വരു-
തെല്ലസംശയമില്ലദുഷ്ടവിവാക്കുകേൾക്കരുതാ-
(രുമേ
സജ്ജനത്തിനുസംസ്കൃതക്കവികേൾക്കകൌതു-
(കമെങ്കിലും
ദുർജ്ജനങ്ങളിനതികലൊരുരസമേശുകില്ലിതുകാ-
(രണം
ഭടജനങ്ങടെസഭയിലുള്ളൊരുപടയണിക്കിഹ-
(ചേരുവാൻ
വടിവിയന്നൊരുചാരുകേരളഭാഷതന്നെ ചിതം-
(ചെരു
കട്ടപട്ടപ്പെട്ടകഠിനസംസ്കൃതവികടകുട്ടക-
(വികേറിയാൽ
ഭടജനങ്ങൾധരിക്കയില്ലതിരിക്കയൊക്കയുമേ-
(റവുടൻ;
ഭാഷയേറിവരുന്നനല്ലമണിപ്രവാളമതെങ്കിലോ
ദൂഷണംവരുവാനുമില്ലവിശേഷഭൂഷണമായ്വരും;
വേഷസംഗതിയോടുചേർന്നൊരുഭാഷവേണ-
(മതെങ്കിലോ
ശേഷമുള്ളജനത്തിനുംപരിതോഷമെന്നുവരു-
[ദ്ധ്രുവം
ഘോരമാകിനദുരിതജലധികടന്നുമറുകരപാറു-
[വാൻ
ഭാരതംകഥസാരമെന്നുധരിച്ചുകൊൾകമഹാജനം
വീരനായസുയോധനൻ്റെസഭാപ്രവേശവി-
[ധംബനം
കാരണേനഭവിച്ചവാർത്തയുരക്കിനാനിഹചാ-
[ല്ലവൻ
മാത്തുരംബികേനിന്മെയ് പാർത്തുഞാൻവ-
[ണങ്ങുന്നേൻ
ആർത്തികളൊഴിച്ചെന്നെക്കാത്തീടേണമേദേവി
ക്ഷോണിമണ്ഡലംതന്നിലൊക്കവേപുകഴ്-
[ന്നൊരു
ദ്രോണനിപുണവൻവീരൻദ്രോണബല്ലിയാ-
[ചാര്യൻ
ക്ഷീണമെന്നിയേകാത്തീടേണമിപ്പരിഷത്തു
പ്രാണപഞ്ചകത്തിൻ്റെത്രാണത്തിന്നനുകൂലൻ,
ആചാര്യോത്തമൻബാലരവിയെന്നുപുകഴ്-
[ന്നൊരു
ശ്രീപാരുസപ്തപൻ്റെ ചരണാംഭോരുഹാരണ്ടും
ആചാരോചിതം കൂപ്പിക്കവിചൊൽവാൻതുട-
[ങ്ങുന്നേൻ
വാചാവല്ലനാക്കെ പഠ്യാൻപാരമില്ലെങ്കിലുമെൻ്റെ
മേശിരകരൻതൻ്റെദയകൊണ്ടുകൂറഞ്ഞൊന്നു

ക്ലേശിച്ചാലൊരുമാർഗ്ഗംവരുമെന്നാഗ്രഹംമൂലം
കേവലപ്രിയന്മാരാംപാണ്ഡവന്മാരുടെവൃത്തം
കേവലമൊരുഭാഗംകഥിക്കുന്നുബുധന്മാരേ!
സോമവംശാംബുധിചന്ദ്രൻധർമ്മരാജൻമഹാ- [രാജൻ
ഭീമസേനാർജ്ജുനന്മാരും,ആശ്വിനേയാത്മജ- [ന്മാരും,
കാമിനിമാർമണിപാഞ്ചാലിയും,പിന്നെസുഭ- [ദ്രയും
ശ്രീമതിയാകിനകുന്തീദേവിയുംതൽസഖിമാരും
വാസവപ്രസ്ഥമെന്നുള്ളവാസഗേഹേവഴി- [പോലെ
വാസസൌഖ്യോദയത്തോടേരമിച്ചുമേവിനകാലം
വാസവൻറെപുത്രനായോരർജ്ജുനൻവാണിരി- [ക്കുന്ന
വാസഗേഹേവന്നുകൃപ്തിമയനാംദാനവശ്രേ- [ഷ്ഠൻ
സ്വാഗതംദാനവാശാരിപ്പണിക്കൻനമ്മുടെമു- (മ്പിൽ
ആഗമിച്ചീടുവാനെന്തുകാരണംകൌശലക്കാരാ
വേഗമോടിങ്ങനെനിന്നെക്കണ്ടുകൊൾവാനെനി- ക്കിപ്പോൾ
യോഗമുണ്ടായതുമെൻറഭാഗധേയോദയംതന്നെ
ഇപ്രകാരം ഫൽഗുനൻെറവാക്കുകേട്ടുപ്രസാദിച്ചു
ശില്പിവീരൻമയൻമെല്ലെ ചൊല്ലിനാനാദരവോ- (ടെ
"അപ്രമേയപ്രഭാവശ്രീമന്ദിര!സുന്ദരാകാരാ
ത്വൽപ്രസാദംകൊണ്ടു ജീവിച്ചീടിനേനേഷഞാ- [ൻപാർത്ഥാ
ഖാണ്ഡവംകാനനം പാടേചുട്ടെരിച്ചില്ലെയോമു- (ന്നം
പാണ്ഡവാ! ഫൽഗുനാ! നീയുംപങ്കജാക്ഷൻഭ- (ഗവാനും
ഗാണ്ഡീവംചാപവുംതേരുംലഭിച്ചുനീവാസവ- (ൻെറ
താണ്ഡവാഡംബരാടോപംശമിപ്പിച്ചില്ലയോ- (വീരാ
ചക്രവുംകൊണ്ടുടൻനമ്മെക്കൊല്ലുവാനായണ- (ഞ്ഞൊരു
ചക്രപാണിഭഗവാൻെറതൃക്കഴല്ക്കു വണങ്ങിത്തൻ
പ്രക്രമത്തെശമിപ്പിച്ചുതൽക്കനിവുമുളവാക്കി
ശീഘ്രമെന്നെക്കാത്തുരക്ഷിച്ചില്ലയോനീമഹാരഥ (വേ
അന്നുചെയ്തോരുപകാരത്തിന്നൊരുപ്രത്യുപ- കാരം
എന്നുചെയ്യാൻമതിയാമെന്നുള്ളതാപംനമുക്കില്ല
ആനവിറകുപണമുണ്ടാക്കുന്നവരെത്തെളിയിപ്പാ- (ൻ
ചേനവിറകുപൊറുക്കുന്നചങ്ങാതിമതിയാമോ
പൊന്നുവാരിക്കൊടുക്കുന്നധനികന്മാർക്കൊരുകാ- (ക്ക
പ്പൊന്നുമാത്രംകാഴ്ചവെച്ചുപ്രസാദത്തെവരു- (ത്താമോ
പ്രാണദാനംചെയ്തവന്നുപകരമൊന്നുപകാരം
വേണമെന്നുനിരൂപിച്ചാലിങ്ങു സാധിക്കുമോപാ- (ർത്ഥാ
കാണമൊന്നുംകൊതിച്ചിട്ടല്ലുത്തമന്മാരഹോദീന
ത്രാണമെന്നുള്ള ധർമ്മത്തെത്താനറിഞ്ഞാചരിക്കുന്നു
ഇക്ഷിതിമണ്ഡലേമേവുന്നൊരുപേഴാമ്പലെന്നു (ള്ള
പക്ഷികൾക്കുവഴിപോലെമാരികോരിച്ചൊരി- (ഞ്ഞാശു
കുക്ഷിപൂർത്തിവരുത്തീട്ടില്ലയോവാരിവാഹങ്ങ (ൾ
രക്ഷചെയ്യുംജനത്തിൻെറലക്ഷണമങ്ങനെയുള്ള
സജ്ജനങ്ങൾക്കുപകാരമൊന്നുചെയ്യാൻനിരൂ- പിച്ചാ-
ലിജ്ജനങ്ങൾക്കതുസാധിച്ചീടുവാൻശക്തിയില്ല- (ല്ലോ
ദുർജ്ജനങ്ങൾക്കുപകാരംദൂഷണത്തിന്നൊരുമാർഗ്ഗം
അർജ്ജുനാകേൾഭവാനെല്ലാമറിഞ്ഞോരുദേഹമ- (ല്ലോ
പാമ്പിനുപാൽകൊടുത്തോനെപ്പാഞ്ഞുവന്നുക- (ടിക്കും
ചെമ്പിനുനെയ്യൊഴിച്ചാകിൽചെറിഞ്ഞുകൂട്ടുവാ- ൻമേലാ
ഇക്കുമാടിക്കനിഞ്ഞുചോറിട്ടുകൈക്കുകടിക്കുന്ന
പട്ടികൾക്കുകൊടുക്കുന്നനക്ഷികൾക്കുനമസ്കാരം
കൂട്ടിലാക്കിപ്പലനാളുംപട്ടിണിയായ്ക്കിടക്കുന്ന
കാട്ടുപുള്ളിക്കടുവായെപ്പൂട്ടിലാക്കാനിരകൊണ്ടു
നീട്ടിയോരുകൈക്കുകേറിക്കടിക്കുമങ്ങനെയുള്ള
കൂട്ടമൊന്നുമൊരുനാളും വിശ്വസിപ്പാൻപാത്ര- (മല്ല
കാട്ടിലുള്ളകടുവായെക്കാട്ടിലേറാംകശ്മലന്മാർ
നാട്ടിലുള്ളനരന്മാരുംനാലുമൂന്നല്ലോരുലക്ഷം
വീട്ടിലുള്ളമുതലെല്ലാംപിറവൂതിന്നുകടംകൊണ്ടു
വീട്ടുവാനുംവകയില്ലാഞ്ഞൊളിച്ചുകനനാംപുക
വാട്ടമറ്റുപുറപ്പെട്ടുരാത്രിയിൽമെല്ലവേചെന്നു
നാട്ടുകൂത്തുനടന്നോരോരാജഭണ്ഡാരവുംമററും
കട്ടുകൊണ്ടുതിരിക്കുന്നുകണ്ടറിഞ്ഞുജനത്തോടു
വെട്ടുകൊണ്ടുമരിക്കുന്നുതസ്കരന്മാരിവ്വവസ്ഥ
കണ്ടുനില്ക്കുന്നവൻതന്നെകള്ളനായിപ്പുറപ്പെട്ടു
കണ്ടളിക്കിൽചെന്നുകപ്പാനായവന്നുഭയമില്ല
കണ്ടകന്മാർക്കൊരുനാണംകണികാണാൻപോലു- (മില്ല
കണ്ടുകൊൾകർജ്ജുന!കാലത്തിൻെറയോരോവി- (ശേഷങ്ങൾ
കണ്ടാലുമറിയാത്തകള്ളന്മാർതലയ്ക്കിട്ടു
കൊണ്ടാലുമറികയില്ലുണ്ടാക്കുമബലങ്ങൾ
രക്ഷിപ്പാനധികാരിയായുള്ളയജമാനൻ
ഭക്ഷിപ്പാൻപുറപ്പെട്ടാലക്കാലംപ്രജകൾക്കു
ഉമ്മാനുമൂട്ടപ്പാനുംതേപ്പാനുംവകയില്ലാ

ഞങ്ങടാഗമംപുറപ്പെട്ടു പറയ്യോൾകൊന്നതേ-യുള്ള
പണ്ടെങ്ങുകിഴവന്മാർകൊണ്ടങ്ങുകൃഷിചെയ്യും
കണ്ടങ്ങൾപ്രഭുക്കന്മാർകണ്ടെഴുതികൊണ്ടാൽ
ഉണ്ടങ്ങുപൊറുക്കുന്നോരങ്ങൊരുമോഷിചാരച്ചു-
കണ്ടാലുംതരക്കാർക്കുവേണ്ടുന്നതൊഴലല്ല
കണ്ണുമശേകനിയുംകാഴ്ചക്കാരവർചെന്നു
കർണ്ണത്തിലുപദേശംചെയ്യുന്നവിധമെല്ലാം
വണ്ണിച്ചുവസിക്കുന്നവൈരിയാംസുയോധനൻ
കണ്ണില്ലാജനകനാംകാഴ്ചക്കേശവുമില്ല
ഉണ്ണികൾചായുന്നതൊന്നെയുംപരമാർത്ഥം
ഉണ്ണൊല്ലപിതാവെന്നുപറഞ്ഞതിലുംകേൾക്കും
തെണ്ണൂറുമൊരുപട്ടുംമക്കൾക്കുമനക്കാമ്പിൽ
തോന്നുന്നതൊഴിച്ചെല്ലാംതോല്പനാക്ഷവവാദം
കണ്ണുംമിക്കവില്ലാത്തകിഴവച്ചൻതടവായിൽ
മണ്ണുചേർക്കമിക്കൂട്ടമെന്നുനമ്മുടെപക്ഷം
എണ്ണങ്ങൾവളരെയുണ്ടാകമ്പോളവർക്കെല്ലാം
പെണ്ണുങ്ങളഞ്ചെട്ടുംപ്രത്യേകമുണ്ടുപോലും,
അണ്ണന്റെകളത്രമേതനുജന്റെകളത്രമേ-
തെന്നുള്ളവിഭാഗങ്ങളവിടെക്കാണുകയില്ലിപ്പോൾ
എണ്ണിക്കൂടുപ്പാനമ്മണ്ടാമവർക്കെല്ലാ-
മെന്നൊക്കുമെത്തങ്ങളെ ഗർവ്വപലവിട്ടുമുടിക്കുന്ന-
പൊണ്ണന്മാരടനാടുംനഗരവുംനശിക്കുമീ.
വണ്ണംധ്വംസനംചെയ്യാലെന്നുബോധമില്ലവർക്കു
നാട്ടുവഴികളെന്നുമേറുമ്പോളവർതന്റെ
നാട്ടുപാഴിലാക്കിട്ടന്യോന്യംകലഹിക്കും,
ഞാനത്രേയജമാനൻ ഞാനത്രേയജമാനൻ
താനത്രഞെളിയാതങ്ങടിപ്പാർത്തുകൊണ്ടാലും
ചേട്ടനേക്കാൾനമുക്കത്രശ്രേഷ്ഠമാവതെന്നോരോ-രുത്തൻ
ചേട്ടകൾക്കുള്ളതത്രമെന്നുള്ളതിന്നൊരുവർക്കില്ലാ,
ന്യായങ്ങളെത്തിരിച്ചറിവുമത്തോരച്ഛനെപ്പോ-ലും
കൂറുതെല്ലുമവർക്കില്ലാ,ഷാറുമുണ്ടാക്കുകയുള്ളൂ,
ചേറുകമ്പത്തുകെട്ടുഞരച്ചുനോട്ടമ്മയോട്ടും
ചീറുമെന്നല്ല പറയുന്നുകൂട്ടുള്ളവർക്കും
അക്ഷരജ്ഞാനവുമില്ലത്യധ്യാനവുമില്ല
രക്ഷശിക്ഷാദികളില്ലാത്മസംസാരവുമില്ല,
വിദ്യയില്ലവിനയമില്ലാദാക്ഷ്യമില്ലക്ഷമയില്ല
ഭക്തിയില്ലശൗര്യമില്ലശക്തിയില്ലധൈര്യമി-ല്ലാ
ധർമ്മമില്ലസത്യമില്ലസാരമില്ലശുദ്ധിയില്ല
കീർത്തിയില്ലതപമില്ലതാഴ്ചയില്ലാലജ്ജയില്ല
സാരമില്ലനേരമില്ലനെറിയില്ലചേതമില്ല
പോരുകേട്ടാലുംപോരാകുന്നമെന്നേ പറയാവൂ
ദുർമ്മുഖൻ,ദുഷ്കർണ്ണൻ,ദുസ്സഹൻ,ദുഷ്പ്രധാരൻ-പിന്നെ
ദുർമ്മദൻ,ദുർല്ലഭൻ,ദുർമ്മർഷണൻ,ദുർവിഷ-ഹൻ താനും
ദുർമ്മതി,ദുർഗ്ഗതി,ദുർമ്മേധാവന്നോരോ ദുർബ്ബു-ദ്ധി,
ദുർദ്ധർഷൻ,ദുർമ്മഗൻ,ദുര്യോധനൻതന്റെസോദ-രന്മാർ,
ദുശ്ശള എന്നൊരുപെണ്ണുണ്ടിവർക്കെല്ലാമായിട്ടു
വിശ്വസിപ്പാനൊരുമ്മാവൻതാനുമുണ്ടുമഹാപാ-പി
അശ്ശകുനിക്കുസ്തുതിക്കനല്ലപാത്രമപ്പുറത്തെ
ദുശ്ശകുനമെന്നപോലെദുരാചാരസത്യജിക്കേണം
"എന്തിനിത്രപറഞ്ഞുമനാവനെന്നുമേംഗതി-ഷ്ഠന്നീ
ചിന്തിയാതവനല്ല,നിങ്ങടെബന്ധുവെന്നസുര-ന്മയൻ
ചന്തിതന്നതെക്കൊള്ളിൽകനിവുണ്ടെന്നിക്കുകേ-ണം
ചന്തിക്കേതവവന്നു,വൈരികളെദ്ധിക്കയുമല്ലേ-ടോ!
മന്ദിരംമിരവാസിയായസുയോധനാദികളോട-ഭേദം
സന്ധിചെയ്തുവസിപ്പതിന്നുകൊതിക്കവേണ്ടധ-നഞ്ജയ!
മന്ദിരംജതുഗേഹിപണ്ടുവെച്ചുകൂട്ടിവസിക്ക-ണം,
ബന്ധമെന്നിയെതടിയിച്ചതിപെടക്കൂട്ടുമരിക്കു-ധരിക്കനീ
കോട്ട,വാട,കിടങ്ങു,കൊത്തളമിത്തരങ്ങളുറക്കണം
കോട്ടതരത്തൊത്തതിനിലുംകരുതീട്ടുതന്നെവസി-ക്കണം
ധാർത്തരാഷ്ട്രന്നസൂയകൊണ്ടൊരുപോതിയി-ല്ലൊരുനേരവും
ധാത്രിയാകെയടക്കിവാഴ്വതിനെത്രതന്നെ-ദുരാഗ്രഹം
അത്രനിങ്ങടെരാജധാനിവിഭൂതികേൾക്കനിമി-ത്തമാ-
യെത്രതന്നെയസൂയനിങ്ങടെവൈരികൾക്കധന-ഞ്ജയ
വജ്രമന്ദരിചതിന്നതിശ്രദ്ധപാർത്തുരാജാങ്ങളെ
യാത്രയാക്കിവിട്ടുന്നുപലകാലലഭ്യലോഭമന-വൻ
ശത്രുടജനത്രപതാവാരച്ചതിപ്പതിന്നഞ-ൻ
ചിത്രതരമൊരുവനമുടനുളവാക്കവാനിഹ-നാള
സപ്തനൂതനസഭാപ്രവേശവിശേഷമൊന്നിതു-ടീർത്തുതാൻ
കള്ളവൈരിയതാംനിനക്കതുതന്നതുണ്ടുതപി.-ബപ്പ!
കണ്ടുകൊൾകരിപ്പുകളിപ്പുതന്നിൽവന്നുകരേ-റുകിൽ
ചെന്നുകൊട്ടിമറിഞ്ഞുവീണിഹചല്ലപോമതുനി-ശ്ചയം
കാലിലഃൽപെട്ടുവീണതുണ്ടുവിരണ്ടുമോരിപ്പു-ക്കളെ

കണ്ടിതനു ചിരിച്ചതിനുത്തരംവരുത്തുവനേഷം- [ഞാൻ
ഇപ്രകാരം പവനൻതന്റെ മതം കേട്ടു മഹാവീരൻ
വിപ്രവേഷപ്രിയൻ പാർത്ഥൻ വിസ്മയം പൂണ്ടുര- [ചെയ്തു
തൽപ്രകാരം സമ്മതിപ്പാൻ ഭാവമുണ്ടു നിനക്കിഹ
മൽപ്രസാദം വഴിപോലെ സംഭവിക്കും മഹാത്മാ- [വേ
അഗ്രജന്റെ തിരുവുള്ളമറിഞ്ഞു ഞാനരചൊല്ലാം
അത്രനേരമൊരിക്കലും പാർത്തുകൊൾക ധരാവീര
ഇത്രമാത്രമുരചെയ്തു ധർമ്മജൻ ഭവാനിരിക്കുന്ന
പത്തനത്തിലകം പൂകും പാണികളപ്പിളുധാരകൻ. [ൻ
വർത്തമാനമുണർത്തിച്ചു കല്പനയും മൂലവാക്കി,
വിശ്വകർമ്മനെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു ഫൽഗുനൻ- [തെല്ലു
ശില്പിവിരിഞ്ചനിൻ അരക്ഷണത്തിന്നാരെ- [പോലെ
തിൽ പണിയിട്ടൊരു പുര സഭാസ്ഥാനം പണിച്ചാലും
തൽപുരത്തിനുള്ള സാധനങ്ങൾ വേണ്ടതെ- [ല്ലാം-
മല്ലവും തമസിക്കാതെ കൊപ്പു കൂട്ടിത്തരമിപ്പോ- [ൾ
എന്നതു കേട്ടു ചൊല്ലുമ്പോൾ വിശ്വകർമ്മാവും മഹാമോദം
കൊണ്ടിനിയുമിപ്പോൾ കോപ്പു കൂട്ടേണ്ടതുമില്ലാ
കല്ലുവേണമരം വേണം കല്ലുളിയും മഴുവും വേണം
തെല്ലു വേണം പണം ചെലവതില്ലാപോലും വ്യയം- [ഒന്നും
ഒന്നുമാളുമില്ലാതെ പണിമാത്രമേ ചെയ്തു
കണ്ടുകൊള്ളുക നീയെന്റെ കൗശലം കഴിവതെന്ന്
അന്നേരം പൊന്നും രത്നം ചാരിപ്പണിക്കവിശേഷ- [മായവെ-
നങ്ങനെ കൊല്ലത്തിനുമില്ലാ ചിത്രപ്പണികൾ- [ൻ
മുന്നാം ചെവിപിടിച്ചിത്തിരിപ്പൊന്നുടയ
മനിതരെത്തൊട്ടു പ്രകാരമതുമിന്നു പണിചെയ്തു
മന്നിലും വിണ്ണിലും പാതാളത്തിലും മറ്റെങ്ങും
കണ്ടിരിക്കാത്ത പണികളല്ലെന്നു ചൊല്ലുന്നു വിസ്മയം,
അങ്ങനെയുള്ളതൊരു ജഗന്നിവാസിനി ഭാസ്വൽ
ഏകനൊന്നു പുരമേകപ്പെട്ടിട്ടും പണിയെന്നു
നാട്ടിന്നൊന്നാകില്ലുമന്നാതിരിക്കു കാട്ടാൻ കഴി- [വില്ല
മുൻപറഞ്ഞതുമുപോലെ സംഭവിക്കാതവേ- [ണ്ടു

സാരമാമൊരുപുരത്തുമവർ തീർത്ത-
പാരസൗധങ്ങളിൽ തുടങ്ങുന്നേ,
വേലയെന്നവശിങ്ങളിളുമൊന്നു
വേലതമ്മിലുമൊന്നു കരിച്ചു,
കോട്ടമതിലകത്തുള്ളയൊട്ടും
കോട്ടയ്ക്കതത്തിൽ തണ്ണീർ നിന്നു
പാടാതെ കോട്ടകൾ കൊണ്ടെതിരതാസം-

കൂടാതെ വെട്ടിമണിത്തലത്തിൽ
തെല്ലുപിറകോട്ടു മാറിനിന്നു പൊളു
കല്ലുകൾ പിച്ചെറിഞ്ഞതുപോലെ,
ചെല്ലുന്നു ഭൂമിപിളർന്നു പുറപ്പെട്ടു
നല്ലൊരു പൊന്മണിമേടകളും-
മുത്തുള്ള ഗോപുരശൃംഗങ്ങളും നിന്നു
കത്തുന്ന ദീക്കനലെന്ന പോലെ
പത്മരാഗമുള്ള തകപ്രകാശത്തോ
ടത്തിരമാന്ത നിറം കലശം
പത്തനം പക്ഷത്തിന്മേലെ പുറപ്പെട്ടു
പത്തുദിക്കും പ്രകാശത്തോടെ
മുത്തും പവിഴം മരതകം മാണിക്യ-
മൊത്തു ചിത്രങ്ങളും തീർത്തുകളും,
അച്ഛസ്ഫടികപ്രദേശങ്ങളും, പിന്നെ
സ്വച്ഛമുള്ളാഭരണശാലകളും,
പച്ചക്കല്ലുകൊണ്ടുള്ള നിലത്തൊഴുകുംനിലി
കച്ഛത്തിലുള്ള വൃക്ഷങ്ങളും,
ഉച്ചത്തിലുള്ളൊരേഴുനിലമാടങ്ങൾ,
മെച്ചത്തിൽ മാളികവീഥികളും
കൂപ്പു ചാരുകളും മാടപ്പുരകളും
മറ്റുമുള്ള പല ഗേഹങ്ങളും
കൊട്ടിലും കട്ടിലും മേൽക്കട്ടി മെത്തകൾ
തട്ടും പതിനാറു കെട്ടുകളും,
പട്ടുകൾ കൊണ്ടു വിതാനങ്ങളും മണി
ക്കോട്ടങ്ങളും പുരങ്ങളും
നാടകശാലകൾ പാടകശാലകൾ,
ഭോജികൾ പലികൾ, വീടുകളും
ഭോജനശാലകൾ, ഓടകശാലകൾ
പാകശാലാദി ദേശങ്ങളും,
ആട്ടങ്ങളും മണിമേട്ടങ്ങളും, ചില
ചട്ടങ്ങളിലെല്ലാം ഗിരിയോടെ
പൊട്ടുന്നവണ്ണം പ്രകാശിച്ചു വിസ്മയ-
മൊട്ടല്ല പിട്ടിലിതെന്നുമയോ
വെള്ളപ്പളുങ്കു പതിച്ചുള്ള തൊട്ടികൾ
വെള്ളം നിറഞ്ഞു നിൽക്കുമ്പോൾ
ഉള്ളിലെ സ്വച്ഛത കൊണ്ടിപ്പൊളുള്ള
വെള്ളമില്ലെന്നു തോന്നിച്ചു പോകും,
വെള്ളമില്ലാത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ പിന്നെ
വെള്ളം വെളുത്ത മുഖങ്ങൾ തന്നെ,
ഉള്ളം ഭ്രമിപ്പിപ്പതിനുള്ള വിസ്മയ-
മുള്ളതൊരു കൗശലവിശേഷം;
കള്ളമെന്നാൽ പിന്നെ ഉള്ള ഭരത്തിന്റെ
ഉള്ളിലും പുള്ളിലും നിൽക്കിട്ടവർ
തുള്ളപ്രസംഗങ്ങളിങ്ങനെ നിർമ്മിച്ചു,
കള്ളനെ കള്ളമറിഞ്ഞു കൂട്ടി.
പാരമില്ലാത്തതാം നീലക്കല്ലിൽ പിന്നെ
പാരമുണ്ടെന്നും ഭ്രമിച്ചു പോകും
സാരമില്ലാത്ത ജനങ്ങൾ പറ്റാലിനാ
പാരമുള്ള ജലത്തെ പോകും
പിന്നെ ചിലർ കുളിക്കളിൽക്കരകാം.
മില്ലെന്നു ബോധിച്ചു മറിപ്പോകും

അന്യത്രപാരതിലെന്നോർത്തങ്ങവിടത്തിൽ
ചെന്നുതലതല്ലിവാങ്ങിപ്പോരും
കണ്ടുള്ളളിക്കകൾകണ്ടറിയത്തില്ല,
കനുള്ളളിക്കമെപ്പണ്ണന്തന്നെ
പണ്ടുള്ളതൊക്കെമറിച്ചുകല്പിച്ചതു
കണ്ടുനടക്കേണമെല്ലാവരും
തണ്ടുതപ്പിത്തരംകാട്ടുന്ന കൂട്ടത്തെ
ക്കൊണ്ടുതരംകെട്ടത്തീട്ടമിപ്പോൾ.
കണ്ടകന്മാരെയുംകശ്മലന്മാരെയും
ചെണ്ടകൊട്ടിപ്പാനിവണ്ണമാക്കി-
കണ്ടവക്കൊരത്തോണംവന്നുകരേറുവാൻ
പണ്ടത്തെപ്പോലെയെല്ലതല്ലിപ്പോൾ.
സ്ഥായിക്കാരന്മാരെക്കൂടാതെതത്തക്കം
കോയിക്കൽചെന്നുകരേറിക്കൂടാ.
ഭാതിക്കനംപൂരിമാരെങ്കിലുമങ്ങു
ബോധിക്കാതുള്ളിൽകടപ്പാൻമേലാ.
നോക്കുന്നേടിക്കിലെവാതല്ക്കൽവാതല്ക്കൽ
തോക്കുംപിടിച്ചുള്ളകാവൽക്കാരും
പാക്കുന്നതുണ്ടതുകൊണ്ടിസ്സഭതന്നി-
ലാക്കുംകരേറുകസാദ്ധ്യമല്ലാ
സവ്വാധികാരിയക്കാരനെപ്പോലുംത-
ളപ്പാനവക്കൊരുശങ്കയില്ല,
ഗവ്വാഭിമാനങ്ങളൊന്നുംഫലിക്കയി-
ല്ലവ്വിശശാങ്കന്റെമന്ദിരത്തിൽ
വിസ്താരമുള്ളസഭതന്നിൽകേറുവാ-
നത്തരംക്രൂരതെല്ലതല്ലിപ്പോൾ
മൂർദ്ധാഭിഷിക്തരായുള്ളനൃപന്മാരു-
മൂർദ്ധരായ്പോകമിവിടെവന്നാൽ
ധമ്മങ്ങൾകൊണ്ടുജഗത്തുജയിച്ചോരു
ധമ്മാത്മജനുവസിച്ചരുൾവാൻ
ശമ്മാദക്കുലംചമച്ചസഭവിശ്വ-
കമ്മാവിനേക്കാൾവിദഗ്ദ്ധൻമയൻ
സന്മാദക്ഷന്മാർവസിഷ്ഠൻയുധിഷ്ഠിരൻ
സമ്മോദമോടെമയാസുരന്ന്
സമ്മാനമോരോന്നുപട്ടുംവളകളും,
സംപൂണ്ണമാംദിവ്യരത്നങ്ങളും
കങ്കണം,മാല,കടകംചതക്കവും,
തങ്കപ്പണിമണികുണ്ഡലങ്ങൾ,
കങ്കണംകാഞ്ചികടിസൂത്രമുത്തമം,
കൈവിരൽമോതിരംചാരുഹാരം,
മംഗല്യാലങ്കാരസാരമാകുംവീര-
ചങ്ങലരത്നങ്ങൾരണ്ടുകൈക്കും
ഇങ്ങനെയൊക്കെക്കൊടുത്തുതെളിയിച്ചു
ഭംഗിയോടങ്ങുസായത്രയാക്കി
ഭീമനും,പാർത്ഥനും,താനുംനകലനും;
കോമളാകാരൻസഹദേവനും,
കാമിനിദ്രൌപദി,കുന്തി,സുഭദ്രയും
കൌതുകത്തോടെസഭാപ്രവേശം
നല്ലൊരുനേരത്തുപാല്പകാച്ചിക്കൊണ്ടു
മെല്ലെന്നകംപൂക്കവാണീടിനാർ
ദാനംപ്രതിഗ്രഹംസവ്വാണിയെന്നുള്ള
നാനാപ്രകാരേണധർമ്മങ്ങളും
ആനന്ദസൽക്കാരമന്നദാനങ്ങളും
അന്നേരംചെയ്തുസുഖിച്ചുവാണു.

ശ്രീകൊണ്ടുവിളങ്ങുന്നശ്രീകൃഷ്ണൻഭഗവാനും
ശ്രീരാമൻഭഗവാനും,വീരൻസാത്യകിതാനും
യാദവാധിപന്മാരുമേതാനുംപ്രജകളും
മോദാലസ്സഭകാണ്മാൻമോഹിച്ചുതദാവന്നു.
പഞ്ചപാണ്ഡവന്മാരുംപാഞ്ചാലി,സുഭദ്രയും
വാഞ്ഛയാപൂവ്വകംചെന്നുവന്ദിച്ചുവഴിപോലെ
പഞ്ചാസ്ത്രോപമന്മാരാംരാമകേശവന്മാരെ
മഞ്ചാഗ്രേവസിപ്പിച്ചുമാനിച്ചുമഹാരാജൻ,
പാദക്ഷാളനംചെയ്തുപൂജിച്ചുവിധിയോടെ
പാദാംബുമഹാതീർത്ഥംമൂർദ്ധാവിലേറ്റുകൊണ്ടു
നാലഞ്ചുപ്രദക്ഷിണംവെച്ചുവന്ദനംചെയ്തു
ലീലാമാനുഷന്മാരോടേവംധർമ്മജൻചൊന്നാൻ

കൃഷ്ണ!രാമ!മുകുന്ദ!മാധവ!വാസുദേവ!നമോസ്തുതേ,
വൃഷ്ണിവീരവിരിഞ്ചവാസവവന്ദനീയനമോസ്തുതേ,
ജിഷ്ണുതന്നുടെബന്ധുവാകിനവിഷ്ണുദേവ ഭവാനഹോ
ധൃഷ്ണുസവ്വസഹിഷ്ണുവിശ്വചരിഷ്ണു,ഭ്രഷ്ണുജഗന്നിധേ,
ഇഷ്ടികൊണ്ടതിതുഷ്ടനാകിനവിഷ്ടപാധിപനേഭവാൻ
വൃഷ്ടികൊണ്ടിഹപുഷ്ടിനൽകുമതിഷ്ടഹേതുനമുക്കഹോ
സൃഷ്ടികാരണമിഷ്ടപൂരണ,മഷ്ടമൂത്തിനിഷേവിതൻ
ശിഷ്ടപാലന!ദുഷ്ടനാശന!പുഷ്ടപൌരുഷനേഷനീ
മാരസമസുകുമാര!പാശുപകുമാര!യദുകുലവീര!
വിമലഗഭീര!മധുരശരീര!മഹിതസുധീര!മരതകസാര
ഘനരുചിപൂരവിഗതവികാര!വിശദവിചാരെ
വിമലനികാര!നിരസനശൂര!
നിജപരിവാര മിളിതവിഹാരിതരളിതഹാര,
ലോലതരവനപാലതുലിതതമാലിപരമനുകൂല!
കനകദുകൂല!കലിഹരശില!കലിതസുലീലജലധരനീല!
പശുകുലപാല!വിശദകപോല!സുവിപുലഫാല!
സുഖിതകുചേലയദുനരപാലി
പരമവിശാല!ഗുണഗണശാലസുചരിതജാലജയജയ
ഇപ്രകാരമനേകകീർത്തനമാശുചെയ്തുയുധിഷ്ഠിരൻ
ക്ഷിപ്രമംബുജനേത്രനൊത്തുമഴതത്രനിന്നദശാന്തരേ

പ്രാകൃതകവിചൊല്ലുവാൻവിരുതുള്ളൊരന്തണ-
(പ്പുംഗവൻ
ലോകനാഥനെവന്നു കുമ്പിട്ടുവണങ്ങിനിന്നു പുക-
(ഴ്ത്തിനാൻ
പൂമണോഹണഗോണമോ,ത്രഹപങ്കയകണ-
(മോണമോ;
ജന്തുകമലളതാളേ,ണീളശള്ളീളവിളണമോണമോ
മരിണപ്പൃശിണശിഹണ്ഡധണ്ഡഝണമജ്ജുസ്ഥ-
(ണാംഹണമ്മണമെ
കണകകഝണവശന,പഞ്ചളണയണ,ത്രുഴ്സ്ഥ
(ണമോണമോ
ളളീയകന്ദളകളീയപ്പൂണമണിവളയണിളയണമോ
(ണമോ
ത്തുളീയമളയഗതണ്ഡയ,പണിഹിയകണയഭ്രതണ-
(മോണമോ!
അളീയമാന്ശ,ശളശമാണ,ഗളീയശോശ,ണമോ
(ണമോ
മിളീയശൃമബെളബഹുളശൃങ്ങളളവയീകന്ദണമോ-
(ണമോ
പളയഗുണഗണണളയ,ജീയമഹീവളയ,കഹീണി
ണമോണമോ
നീളയവിളഹീയ,കളയമയിളയമളണചളണണ-
(മോണമോ
പ്പളയപാതളകളണികളചളീളംഭളാണളമോണ-
(മോ
ചളണനിപദ്ധനാവിളയമാപഥളമഹമഹോശ
(ണമോണമോ
ശങ്ങളളമദ്ധഹാശ!മുകുന്ദ!ശോളിണമോണമോ
ചന്ദ്രവയണ,പ്പൂളന്ദളാളീത്രുളച്ചീയംപ്ലിണമോണ-
(മോ
ണന്ദണന്ദനചന്ദണാളളശീയശീളണമോണമോ
വന്ദനിഷ്കളീന്ദ്രജാളധകേളീളോളണമോണ-
(മോ

ഹസ്തിനാപുരംതന്നിലത്തുകാലംവഴിപോക്കർ
അത്താഴത്തിന്നുവന്നുകൊട്ടിൽകേറിസ്ഥലംവെച്ചു
പട്ടന്മാർപരിപ്പുകാർമപ്പുള്ളിദ്വിജന്മാരും
വട്ടങ്ങൾതെളിയിച്ചുവെളിവിലങ്ങിവെച്ചു
മൃഷ്ടഭോജനംനല്ലകറിയുംഭൂസുരന്മാർക്കി-
ങ്ങിഷ്ടത്തിനൊത്തപോലെവിളമ്പുകതിചെയ്യി-
(ച്ചു
അഷ്ടിയുംകഴിച്ചുകൊണ്ടല്പസന്തതെവഴിപോക്കർ
കൊട്ടിലിൽതല്ലംകേറിയിരുന്നുവെററിലതിന്നു
നെട്ടുംകമ്പിളിയെല്ലാംവിരിച്ചുപായുംപോട്ടു
പാട്ടുംപാടിയൊരോരോന്നുപറഞ്ഞുശയിക്കുമ്പോൾ
(ൾ
പാവമാരൊപ്പാട്ടുംപരിഹാസങ്ങളുംകേട്ടു
താൻതന്നെപുറപ്പെട്ടുധരാക്ഷ്മാധീശശ്രേഷ്ഠ
(ൻ
ധർമ്മസൂനുകനിവുസഹിയാംകുന്നുമാംകൂടി-
തൻമക്കൾ ശ്രീപുരപ്പെട്ടുതരാസമസ്തവുംചുറ്റി
ശുദ്ധമായശംഖുകളിലിരുന്നുകാണിരിപാർക്കു

മൂഢാത്മാക്കളെപ്പോലെശ്രവിച്ചുപാന്ഥസംസാ-
(രം
തങ്ങളിൽപഥികന്മാർപറയുന്നപലവാക്യം
എങ്ങുന്നുവരുന്നുതാൻവഴിപോക്കരെജനചൊൽക
ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥമെന്നുള്ളനഗരംതന്നിൽനിന്നിപ്പോൾ
ഇന്നത്തെപ്രാതലൂണുംകഴിച്ചിട്ടുവരുന്നുഞാൻ
ധർമ്മനന്ദനൻതാനുംസഹജന്മാരുമെല്ലാരും
സമ്മോദിച്ചവിടത്തിൽവസിക്കുന്നില്ലയോവിപ്ര?
"ധർമ്മത്തിന്നൊരുനാളുംകുറവില്ലാത്തവക്കണ്ടോ
സമ്മോദത്തിനുഹാനിവരുമോജീവനുള്ളപ്പോൾ
ഊട്ടുണ്ടോവഴിപോലെവഴിപോക്കർക്കവിടത്തിൽ
ഊട്ടിന്റെവിധമെല്ലാംമുറപ്പാൻനേരമില്ലിപ്പോ-
(ൾ
ഊട്ടുകോലാഹലമെല്ലാംകേട്ടുവെങ്കിൽഭവാൻത-
(ന്റെ
കെട്ടുമാറാപ്പുകൾതോളിലിട്ടുകൊണ്ടുപുറപ്പെട്ടു
കൊട്ടിലൊസ്ഥലംവയ്പാൻഒട്ടുമേതാമസിക്കില്ല
പട്ടരച്ചാപരമാർത്ഥംകേട്ടുകൊൾകമഹാത്മാവേ;
കുറുതായുള്ളരിച്ചോറും;നറുനെയ്യും,മലയാള-
ക്കറിനാലുംനല്ലപാലുംവറുത്തുപ്പേരിയോലൻ
ചെറുനാരങ്ങ,മാങ്ങയും,ചെറുപകങ്ങളുംകണ്ണൻ
പഴം,വണ്ണൻപഴം,കാളിപ്പഴം,നേന്ത്രപ്പഴം,ചി-
(ങ്ങൻ
പഴം,കദളിപ്പഴം,പൂവൻപഴം,ചക്കപ്പഴം,പിന്നെ
പരിപ്പുംപച്ചടിച്ചാറുംകരിമ്പിന്നീർഗുളംതേനും
വലിയപപ്പടം,ചെറിയപപ്പടം,പഞ്ചസാരയും
വേപ്പിലക്കട്ടിഞ്ചിത്തൈരുംചുക്കുംപൊടിച്ചു-
(വൽ
താളകം;താളവുംപിന്നത്താളുകൊണ്ടുപുളിശ്ശേ-
(രി
നല്ലതൈരും,നല്ലമോരുംനല്ലസംഭാരവും,ഞാനി-
ച്ചൊല്ലിയതൊന്നുമേഭോഷ്കല്ലഛാനാണപരമാ-
(ർത്ഥം
അത്താഴത്തിനുനല്ലകാളനുംകാച്ചിയമോരും,
കത്തിരിക്കാക്കറിയതും,കണ്ണിമാങ്ങ,യിഞ്ചി
മത്തൻകൊണ്ടൊരുകൂട്ടാനൊന്നൊരിശ്ശേരിയും-
(നല്ല
മത്തൻകുമ്പളങ്ങാകൊണ്ടൊരുകൂട്ടുംപുളിമുളകും,
അത്താഴംകഴിയുമ്പോളടയ്ക്കാ,വെററിലനൂറും
അത്യാവശ്യമുള്ളോർക്കുപുകയിലകൂടെയുണ്ടു;
നിത്യമിങ്ങനെചട്ടംനിയമില്ലുഞങ്ങൾനാളും,
സത്യധർമ്മരാജന്റെധർമ്മമത്രേധർമ്മിപ്പോൾ
ആറുമാസമൊരാണ്ടുമവിടത്തിൽപാർത്തുകൊണ്ടാ-
(ൽ
ചോറുംനെയ്യുംകിട്ടുമുടുപ്പാൻവസ്ത്രവുംകിട്ടും;
ഞായറാഴ്ചവാവുരണ്ടുമാസികലൂണുള്ളവർക്ക
വേറയായിട്ടൊരുദിക്കിൽപലഹാരത്തിന്റെവട്ടം;
അടയുമപ്പവും,ദോശ,വടയുമിഡ്ഡലിചീട
കടിയൻമാറിടിക്കുന്നോരവിലുംശർക്കരത്തേങ്ങാ;
... തൻകുഴമ്പുംപരിപ്പുംഞങ്ങളിയും,-
(ന്നെള്ളിൽ

വൃക്ഷമൊറ്റില്ലിയും നല്ലമലരും പഞ്ചതാരയും,
നൃകിക്ഷീരവും തേനും പാനകം ഞാനിതു സ്വാം
ചുരികിച്ചെല്ലിനേനിപ്പോൾ വീസ്തരിപ്പാൻ വാ-
(രമില്ല
ളറവുംവെണ്ണിലൊന്നാകിൽ ഇനിയും ഞാനൊരു ച
(ല്ലാം
ദാക്ഷേത്രമനകമ്പിൽ കിടക്കുന്നതുകെല്ലാം
ചെറുപ്പക്കാർക്കും മുട്ടും മോഹമുണ്ടെങ്കിലുമൊരു
ചറുകിമാരവിടെയുണ്ടവർക്കേതും മടിയില്ല,
അപ്പോളവരെല്ലാമൊന്നും കൊണ്ടുതന്നാലുഗ്രഹമാക-
(ളെങ്കിൽ
കിടപ്പാമെത്തയിലിന്നും കിടക്കാത്ത ചിലരുണ്ടാം
വെളുക്കുമ്പോൾ പൂരം തുള്ളുതുള്ളിക്കുന്നു ചിലർ പൊന്നു
വിളിക്കുമ്പോളെഴുന്നേറ്റു കുളിക്കുന്നു ചിലരെല്ലാം
കുളിച്ചുകൊണ്ടെന്നൊരുക്കൂട്ടം കളിച്ചുകൊണ്ടിനിമാര
വിളിച്ചുംകൊണ്ടുപോന്നൊട്ടും വെളിച്ചമില്ലാത്ത-
(ടികൾ
വെളിച്ചമുള്ള മനോരാജ്യം തെളിച്ചുപോരുന്നു ചിലർ
ഞങ്ങളിൽ ചാടികളും കൂട്ടമായി ചുരുകൊൾകയുമുണ്ടു
ശനിയും പോക്കിയും വെണ്ണ യുദ്ധവും പലതുമുണ്ടു
രാത്രികളിലോരോരോ ദ്രോഷങ്ങളെല്ലാം കാണാം
പന്തുതട്ടുക, ചീട്ടുകളിക്കുക, പകിടകളി, ചതുരം-
(ഗവും
പാരമ്പര്യക്കളികളും പാടുക പറയുക മറിമായങ്ങൾ
ചന്തമേറിന ചാക്കിയാരുടെ കൂത്തുമൊരുവകമേ
(ളവും
കുത്തുമറുകൾ തുപ്പുമൊക്കെക്കൂടിക്കളിക്ക-
(ളവും
പാണികളെല്ലാംകൂടിയൊരു കിടക്കുമ്പോഴും
ആണുങ്ങൾ പാട്ടുവൃത്തിയുമേളം പാറകൊട്ടും
തിത്തികളുംവേണുവീണകൾ തിമിലതകിൽ മുഖ-
(വീണയും
കതിവാച്ചതും പാഠകങ്ങളും ചാക്യാർകൂത്തും വിസ്താര-
(വിസ്താരം
യുദ്ധവാർത്തകളുമൊക്കെയും പറഞ്ഞു ബാലികളോട്
(ഴിമെ
ചിത്രകഥകൾ സുഖത്തിനുള്ളൊരു സ്വാരസ്യങ്ങൾ പലവിധ-
(മുണ്ടല്ലോ
ഈ പുരാതനമിപ്പോഴും നമുക്കുള്ളതൊന്നുമല്ല-
(ളം
ശില്പശാസ്ത്ര വിദഗ്ദ്ധന്മാർ മയൻ സുരൻ ബ്രഹ്മാവും
(ളിവാൻ
ആസ്ഥാനത്തിലിരുന്നീവണ്ണമിത്രമായ സഭാസ്ഥ-
(ലം
ശില്പമായ പണിയിലെല്ലാ നൽകിയൂഴിയിൽ മാതി-
(പ്പിസ്മയം
മന്നമുള്ള നാനാവസ്തുവൊന്നും സങ്കൽപ്പത്തൊഴി-
(ച്ചുപോൽ
ഉന്നതിനിമിഷമകങ്ങളും പ്രകൃതിചെയ്തതിന്നില്ല-
(ചെയ്തു പോൽ

മന്നിടങ്ങളിലൊന്നിലും പുനരിപ്രകാരമൊരാല-
(യം
പിന്നെ മറ്റൊരുലോകത്തിലില്ലതിന്നു സംശയമി-
(ല്ലഹോ
അമരവരന്മാർക്കമരാവതിയുണ്ടിനി ഞാൻകേ-
(ട്ടു
അമരാവതിയിലെ സൗധങ്ങൾക്കിതു മാതിരിയുണ്ടാകുമോ-
(സംശയം
ഭാഗ്യമണിഗണകനകപുരാതനത്തിനുമേലല്ലോ-
(ശോഭനം
കമലയുടെ മലർവനമതിലുള്ളതിലും ശോഭാവിശേഷമുള്ള-
(ശങ്കര!
സ്വർഗ്ഗലോകവിശേഷങ്ങൾ കണ്ടാൽ ഇതിൽ പൊളി-
(യല്ലഹോ
ആയിരം നയനം നമുക്കരുളീടുക ദൈവമേ എന്തിന്-
(ന്
ആയതിന്നൊരു കാരണം ചൊല്ലുവൻ കേട്ടുകൊൾവതിന്നു വ്യാ-
(പ്രാമ ഫലം
ആയവൻ പുനരപ്പുറത്തു കാൺകയില്ലതിനി-
(രസൻ
രണ്ടുകണ്ണുകൾ കൊണ്ടു കണ്ടു തൃപ്തി കൊണ്ടിടാ-
(തുകൂപ്പിയി-
ട്ടുണ്ടാർക്കുമൊന്നു ചൊന്നിരുന്നാലുമൊക്കെ കലാശക-
(ളൊട്ടുമോ!
രണ്ടു പാദങ്ങൾ നമുക്കുണ്ടിനി പണ്ടുതിരിച്ചപ്പോഴുമേ-
(ഷാഞ്ഞൻ
കണ്ടുകേട്ടറിയുന്നതിപ്പിതു പോലെ മറ്റൊരുമ-
(ന്ദിരം
ഹസ്തിനാപുരമെത്രവിസ്തൃതമെന്നുമാവതിവ-
(ര്ണ്ണ്യമോ
പദ്മഭവനെയും ഇക്ഷുരിനിലും സുരഗണനാരികൾ-
(ത്രാണം
ഹസ്തിയും പുനരാട്ടമൊക്കെ നിരന്നുകിടക്കുമിതും-
(രവിധം
വിസ്തരിച്ചതു പോരതിവരിതു കേട്ടുവെങ്കിലും മേ-
(ഭമാം
ഘനമേഘമിന്നിക്കൊരിത്തിരി പടിയില്ലിവരെ-
(സഭേ
അനന്തങ്ങൾ മതിക്കിലും തടവില്ലവർ തുറന്നെത്തു-
(വാൻ
ഏതുനിശ്ചയമിപ്പൊഴുള്ള പ്രൗഢകൂടെ തൊഴിലൊത്ത-
(വിധം
ചിന്തയിൽ കനിവില്ല പക്ഷികളുമതിനില്ലനേക-
(വാദം
ഏതിലുമത്ഭുതമുള്ളതാണുവനത്തിലുമേ-
(മോ!
ശരിയായതല്ലാത്തതിന്നല്ല യുക്തിയാണെന്നുതവ-
(ല്ലഹോ
എന്നതിനാൽ പതിനാറും ശാന്തമേ മനസ്സിലായ്-
(സ്സുര
എതൃവാക്കുമറിയുന്നതു കൂടി ചേർന്നു കേൾക്കുന്നത്

ഇതുപോലോരോ വിശേഷങ്ങൾ പറഞ്ഞു പാന്ഥവി-
[പ്രന്മാർ
അർദ്ധരാത്രി കഴിഞ്ഞപ്പോളുറക്കം വന്നു ബാധിച്ചു
ഒട്ടുക്കും വലിച്ചുംകൊണ്ടുരിയാട്ടങ്ങളും മാറി
കെട്ടഭാണ്ഡം തലയ്ക്കും വെച്ചുറങ്ങിയൊക്കവേ കൂടെ
മറഞ്ഞു കേട്ടിരിക്കുന്ന ദുര്യോധന രാജമന്ത്രിയിൽ
നിറഞ്ഞു കോപവുമിത്ഥം പറഞ്ഞു മാതുലനോ-
[ടേ:—
'ഒരിഞ്ഞോർ മാതുലാ നമ്മേ ദൂഷിക്കും ദുഷ്ടപാ-
[ന്ഥന്മാർ
പറഞ്ഞോരക്ഷരമെല്ലാം മമ ബോധം ശുഭമേ ഭോഷ്ക്കു്
കറിയും ചോറുമാശ്ചര്യം കളിയും കൂട്ടമാശ്ചര്യം
അരയും നെച്ചുമാശ്ചര്യം പറയും വാക്കുമാശ്ചര്യം
ഒരു പന്തിവഷളായിട്ടില്ല പോലപ്പാണ്ഡവന്നാൽ
ഒരു കൂട്ടം ദുർമ്മാർക്കൾക്കിന്ന് ഒന്നല്ലകവെന്നില്ലം
കുറുകുകൊണ്ടു പായുന്ന വാക്കിന്നെന്തു ന്യായം വേണ്ടു?
ചോറുകൊണ്ടു ദൂഷ്ടന്റെ മുടക്കുന്ന ചേലാം ബ്രാഹ്മണ-
[ന്മാരെ
ചോറുകൊണ്ടു തല്ലിക്കൂട്ടാനൊട്ടുമേ യോഗ്യനല്ലപ്പോ;
ചോറുകൊണ്ടുമണ്ടുമപ്പോൾ മറ്റൊരുത്തൻ പ-
[റഞ്ഞതിൽ
ചോറു തിന്മാനിവിടത്തിൽ, ക്രൂരൻ കുന്തീസുത-
[ന്മാരിൽ;
നീരു കൂട്ടമപരാധം നമുക്കും സോദരന്മാക്കും;
പോരുകൾക്കൊരുവാല്യം തലയും വില്ലുംകൊണ്ടി
ങ്ങു വന്നാലെന്തു ചെയ്യും അടങ്ങിപ്പാർക്കയും ഉള്ള
"പറഞ്ഞുമാതുലൻ; ഉണ്ണി! കരഞ്ഞാനന്ദിച്ചു
[ല്ല-
മറഞ്ഞു കേട്ട വൃത്താന്തമറിഞ്ഞില്ലെന്നു ചൊല്ലേണം
തനിക്കും ചോദ്യവാക്കെല്ലാം മനക്കാമ്പിൽ ശോധി-
[ക്കവേണം
അനക്കാതിങ്ങിരുന്നാലെങ്ങിനിക്കൊള്ളാം ചിന്താ
[രിക്കാം
മിനക്കേട്ടു സഹിക്കാഞ്ഞാൽ കനക്കേട്ടുവെച്ചേക്കം
നിനക്കേതുമിതുകൊണ്ടു മനഃക്ലേശം വരാനില്ല
എനിക്കത്രേ രിപുപ്രൗഢിനിനയ്ക്കുമ്പോൾ സ-
[ഹിക്കാഞ്ഞു
ചതുക്കെ പാണ്ഡവന്മാരെ ചതിക്കുന്നതുമൊരു-
(ണ്ണി
കൊതിക്കും വസ്തു സാധിപ്പാനതിക്ലേശം നമുക്കില്ലാ
എതിരിട്ടുവരുന്നോരെ ചതിക്കൂട്ടും ശകുനിക്കു-
ക്ഷിതി തന്നിലൊരുമാററാരെതിരില്ലന്നറിഞ്ഞാ-
[ലും
പ്രതിമല്ലക്ഷിതിപാലക്ഷതിനോക്കി സ്ഥിതി ചെ
[യ്യു-
ന്നതിനിങ്ങു നതിയില്ല, മതി തന്നിലതിശുള്ള
ശതിയുണ്ടു; ചതിയുണ്ടു മതിമാൻ ഞാൻ മതിയാകും
അതിരേകം കെടുതിയുമുണ്ടതിനൊന്നു ചെയ്വിധിയും മു-
ങ്ങളിൽ കുരുവൈരി തിരിച്ചെയ്താൽ മതി, ഭൂപതി-
(വീര
ചതിനെട്ടു വിധമായ പ്രയോഗങ്ങളുണ്ടെനിക്കു-

ഉറക്കം വന്നുവെങ്കിൽ പോയ് ഉറങ്ങിക്കൊൾക-
[നീയുണ്ണി
നിറക്കേടു വരികില്ലെന്നുറച്ചു കൊൾകനീ വീരാ,
ഉറക്കത്തിൽ പണിക്കത്തും തനിക്കില്ലെന്നിക്കമി-
ല്ലുറക്കൊണ്ടിലകം പൂക്കാൻ നമ്മളെല്ലാമൊരു പോ
[ലെ
ഇപ്രകാരമുരചെയ്തു ശകുനി, കർണ്ണനും കൂടെ
സ്വപ്രവേശം പ്രവേശിച്ചു ശയിച്ചു നിദ്രയും പൂണ്ടു;
ദുഷ്ടപ്രഭുത പെരുത്ത ദുര്യോധനൻ തൻ പുരം
[പുക്കു
സുപ്രകാശം തല്പമേറിശ്ശയിച്ചു സമ്മദത്തോടെ
ബ്രാഹ്മണന്മാർ പറഞ്ഞോരു സ്വഭാവസ്ഥാനപ്രഭാവ-
[ത്തെ
ചിന്ത ചെയ്തു ഞെസൂയ കൊണ്ടുറക്കവും വരുന്നില്ലം;
വെട്ടമങ്ങു തുടങ്ങുമ്പോൾ എഴുന്നേറ്റു പുറത്തു വ-
ന്നിഷ്ടബന്ധുക്കളെയെല്ലാം വിളിച്ചങ്ങുവിചാരിച്ചു;
ദുർമ്മുഖ! ദുശ്ശാസന! ദുഷ്ശാസന! ദുശ്ശാസനാ! ദുശ്ശലാ! വാടാ,
ധർമ്മജന്റെ പുരം തന്നിലുണ്ടു പോലത്ഭുതം-
[കിഞ്ചിൽ
വെൺമഴ കൊണ്ടവനിയിൽ വെട്ടിപോൽ മാന,
[വശാരി;
വെച്ച ചേരം സഭാസ്ഥാനം തീർന്നുപോലപ്പാഴെ-
[ത്തന്നെ
കർണ്ണനെങ്ങു? വരികനീ; നമ്മുടെ മാതുലനെങ്ങു?
വന്നിത മാത്രമാസ്ഥാനം ചെന്നു കണ്ടു വരേണ്ട-
[തയോ?
ദ്വേഷകരന്നെ വഴിപോക്കർ പറഞ്ഞതൊന്നും-
[ടേ പക്ഷം
വാക്കുകൊണ്ടു വലിപ്പിപ്പാൻ അന്തണന്മാർക്കറിയാമോ-
[ക്കാ
വല്ലതെന്നാകിലുമിന്നു പ്രസ്ഥാനം പത്തനം തന്നിൽ
വല്ലതും നടിച്ചവൻ മക്കളെക്കണ്ടു പോരേണം
ധർമ്മജൻ നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠൻ ഭീമസേനാദികൾ-
[നാലും
നമ്മുടെ സോദരന്മാരുമങ്ങനെ ചേർച്ചയുണ്ടല്ലോ
അർജ്ജുനനോടിങ്ങു വൈരം; ഇജ്ജനത്തോടങ്ങു-
[വൈരം
സജ്ജനങ്ങൾക്കൊരു പോലെ ബോധമിവരുമാ-
[നങ്ങൾ
അർജ്ജുനനഗ്രജനാകും ഭീമസേനൻ മഹാദുഷ്ടൻ
ലജ്ജകൂടാതവൻ നമ്മെ വാലെടുക്കുംതത്രാപ-
[നാൽ
പൊണ്ണനാം ഭീമനെ തെല്ലും ഭീതിയില്ലാ നമുക്കു-
[ള്ളിൽ
അണ്ണനെന്തിന്നു കൂസുന്നു എന്നു ദുശ്ശാസനൻ ചൊ-
[ന്നാൻ
കർണ്ണനുമങ്ങനെ പക്ഷം, ശകുനിക്കുമതുപക്ഷം
നിർണ്ണയിച്ചു പുറപ്പെട്ടു കൂട്ട ദുര്യോധനനപ്പോൾ
ഗാത്രനോട്ടയാത്ര ചൊൽവാനൊരുമ്പെട്ടുതാവു
[പോതും
ജാതമോദം ശകുനിയും കർണ്ണനുമോരവരോടെ;

ജനകനും കണ്ണുകാണാ, ജനനിക്കും കണ്ണുകാണാ;
തനയന്മാരരികത്തു ചെന്നുകൂപ്പിച്ചുമച്ചപ്പോൾ
"ചുമയ്ക്കുന്നാരെടോ" യെന്നു ധൃതരാഷ്ട്രഗിരം-
[കേട്ടു,
"ചുമയ്ക്കുന്നതടിയങ്ങ'ളെന്നവരുമുണർത്തിച്ചു;
'ഉണ്ണികൾക്കെന്തൊരുദ്യോഗം'' എന്നതാതൻ-
[അടിയങ്ങൾ
കണ്ണുരണ്ടും സഫലമാക്കീടുവാനായ് തുടങ്ങുന്നു
'മക്കളേ! നിങ്ങടെ വാക്കിന്നർത്ഥമുണ്ടായില്ലെ''
[ന്നച്ഛൻ
മിക്കവാറുമുണർത്തിക്കാമർത്ഥമുണ്ടായില്ലെന്നാകിൽ
ധർമ്മജന്റെ പുരം തന്നിലുണ്ടുപോലുമൊരാശ്ച-
[ര്യം;
രമ്യമാകും സഭാസ്ഥാനം തീർത്തുപോൽ ദാനവാശ-
[രി
അരചഗണന്മാർ പറഞ്ഞേവം കേട്ടുഞങ്ങളതു കാൺ-
[മാൻ
അത്ര നിന്നു പുറപ്പെട്ടു ജനകൻ സമ്മതിക്കേണം
അതുകാണാത്തവരുടെ കണ്ണുരണ്ടും പാഴിലെന്നു
പഥികന്മാർ പറയുന്നു പാർത്തുകാണ്മാലറിഞ്ഞിടാം
എങ്കിലെന്മക്കളേ ചെന്നു കണ്ടുവേഗേന പോ-
[ന്നാലും
ശങ്കവേണം മനക്കാമ്പിൽ ശത്രുരാജ്യത്തു ചെല്ലു-
[മ്പോൾ
ഇജ്ജനത്തെ അവർക്കാർക്കുമിഷ്ടമില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും
അർജ്ജുനൻ ഭീമനും കൂടെച്ചതിക്കുന്നതോർക്കേണം
അത്രയുമല്ലതിനേക്കാളുണ്ടൊരു ദുർഘടമിപ്പോൾ
എത്രയും ബന്ധുവായിട്ടുണ്ടേഷണിക്കാരനവർക്ക-
[ൻ
ശത്രുപക്ഷക്കാരിൽ മുമ്പൻ ശൗര്യമോരോന്നുള്ള-
[വാക്കും
അത്ര നമ്മെ ചതിപ്പാനല്ലാതെ മറ്റൊരു തൊഴിലില്ല
താനല്ലനുഭാവിക്കും ഭാരം നോക്കി പ്രയോഗിക്കും
സ്ഥാനത്തങ്ങൊരേടത്തും തന്റെ ദ്വേഷം കാട്ടു-
[കില്ല;
മനത്തുപറക്കുന്ന പരുന്തു പക്ഷിയെപ്പോലെ
മീനത്തെക്കൊക്കിലാക്കിക്കൊണ്ടുപോയേക്കു.
(റിഞ്ഞീടു
കപ്പാനും മടിയില്ല കാമിനിമാർകളെപ്പാട്ടിൽ
വയ്പാനും മടിയില്ല വധിപ്പാനും മടിയില്ല
നമ്മെ മെച്ചെണ്ടകൊട്ടിപ്പാൻ തരം നോക്കി നടക്കുന്നു
നന്മയ്ക്കു നിരൂപിച്ചിട്ടാവധം വന്നുപോകൊല്ലാ
വെട്ടുതു കാണുകില്ല പിറകേ നിന്നൊരു വെടി-
പൊട്ടിക്കുന്നതു കേൾക്കച്ചത്തുവീഴുന്നതേ കാണു
അങ്ങിനെയുള്ളൊരു ഭേദമങ്ങിരുന്നു പ്രയോഗിക്കും
എങ്ങിനെയെന്നറിയാതെയിജ്ജനത്തെച്ചതിക്കൂട്ടും
എന്നതിനാൽ മക്കളേ! നിങ്ങളായവന്റെ കപടത്തിൽ
ചെന്നു ചാടിവലയാതെ പോന്നുകൊൾവിൻ-
(വിരവോടെ
ദുർജ്ജനങ്ങളിരിക്കുന്നാളിക്കിലേ സഞ്ചരിക്കാറു
ദുർജ്ജനങ്ങളൊരു ചേർന്നാൽ ദൂഷണം സംഭവിച്ചീടും

ഓട്ടുപാത്രങ്ങളിൽ നല്ല പുളിച്ചതൈരൊഴിച്ചെ-
(ന്നാൽ
കൂട്ടുവാൻ കൊള്ളരുതെന്നു കേട്ടുകണ്ടീടുന്നതല്ലോ
കാട്ടുമൂർഖപ്പാമ്പിനെ കൈയ്ക്കൊണ്ടു മെല്ലെത്ത-
[ലോടിത്തൻ
പാട്ടിലാക്കാമെന്നുമോഹം മാനുഷന്മാർക്കുള്ളവാമോ
അർജ്ജുനാദികൾക്കിജ്ജനത്തോടുള്ള വൈരം-
[പോകയില്ല
ഇജ്ജനങ്ങൾക്കജ്ജനത്തോടുള്ള വൈരമ-
[പ്രകാരം
രണ്ടുകൂട്ടക്കാരുമായിച്ചേരുവാനുള്ളൊരു മോഹം
കൊണ്ടുപാഴിൽ പ്രയത്നങ്ങൾ ചെയ്യൊല്ലാമക്ക-
[ളേകേൾപ്പിൻ
എലിയും പൂച്ചയും തമ്മിൽ കീരിയും സർപ്പവും ത-
[മ്മിൽ
പുലിയും ഗോക്കളും തമ്മിൽ കാക്കയും മൂങ്ങയും ത-
[മ്മിൽ
ഒരുനാൾ ചേർച്ചയുണ്ടാമോ എന്നപോലെ കണ്ടു-
[കൊൾവിൻ
കുരുക്കൾ പാണ്ഡവന്മാരും തങ്ങളിലുള്ളൊരു വൈഷമ്യം
ഉമ്മരത്തപ്പുല്ലുകൊണ്ടു ചിരിക്കും നമ്മളെക്കണ്ടാൽ
ഉള്ളിലെപ്പല്ലുകൾ കൊണ്ടിട്ടുരുമ്മും പാണ്ഡുപുത്ര-
[ന്മാർ
ഇഷ്ടികൂടാതഹോ ളുക്കകാരുടെ നൽചിരിപോ-
[ലെ
സൂക്ഷ്മമായിക്കണ്ടുപോരാമുണ്ണികൾക്കു മോഹ-
[മെങ്കിൽ
ഒട്ടുമേ താമസിക്കാതെ ഗമിപ്പിൻ! മക്കളേ! നിങ്ങൾ
എട്ടുനാളിലകമിങ്ങു വരേണം ബാലകന്മാരേ!
അന്ധനാം വരവചനമിങ്ങനെ കേട്ടു സപദി-
[സുയോധനൻ
അന്ധമതി ശകുനി കർണ്ണ സമാകുലൻ സുമ-
[ഹാധനൻ
ഹന്ത സുഖമിതി മനസി ച്ചെന്നകത്തു കേന സംഗ്ര-
[തസംധനൻ
ചന്തമൊടു നടകൊണ്ടു വിരവൊടു സകലരിപു-
[കുലബാധനൻ
തമ്പിമാർ പുനരമ്പതും പുനരൊമ്പതും ചെതനാ-
[ല്ലതും
മുമ്പിലമ്പിലകമ്പടിയ്ക്കു നടന്നുവില്ലുമെടുത്തുടൻ
കുംഭിതുരഗരഥാദിപടകളുമുടമയൊടു ചടപട.
[ഘോഷവും
കൊമ്പുകുഴൽ തുടി പടഹ ഢക്ക ടക്കരടിയകുട്ട പ-
[രഘോഷവും
ഝടികളൊടു പടയുടെയൊരുവകവൈകളുടെ
[നിനദങ്ങളും
കൊടിക്കൂറകൾ തഴ ചട്ടല ചാമരമാകുലാതപത്രങ്ങളും
പൊടികളുൾക്കടമറിഞ്ഞുദിശി ദിശി സാധിതാന-
[ടനവാദ്യങ്ങളും
നടികളുടെ മുട്ടുനടനമുടനഥ വിടഭടാദി വിലാ-
[സവും

സരസമവരുടെമോടിയുംസുഖമോടിയുംചിലർ-
[പാടിയും
ചിരസമൊരുവകപാടിയുംനരകോടിയുംഇട-
(ക്കൂടിയും
സപദിമലഹരിപാടിയുംചിലർപാടിയുംചി
(ലരാടിയും
സകലമലർവനവാടിയുംചിലർതേടിയുംമലർ
(ചൂടിയും
ഫലിതമൊരുവകപറകയുംചിലരുറകയുംചി
(ലിർമറകയും
പലരുമിഹഭുവിനിറകയുംചിലർവിറകയുംര-
(സമറികയും
കലശലൊരുമിശിമറികയുന്തനമുറികയുമ്പുനര-
(റികയും
ചലനവിധമിതുകരകയുംനഹിവരികയുംചി-
(ലരറികയും
വിളിച്ചും,തെളിച്ചും,കനിവോടുകളിച്ചുംപുള-
(ച്ചുംനലമൊടു
നടിച്ചുംവടിച്ചുംപലരസമുടിച്ചുംമരിച്ചുംചരി
(ച്ചൊടു
ചരിച്ചുംചിരിച്ചുംപലവഴിതിരിച്ചുംതരിച്ചും
ചുമട്ടുകൾ
നടന്നുംകടന്നുംചിലരധമുടന്നുംകിടന്നുംവനമപി
തകർത്തുംതിമിർത്തുംപുതുമകളുതിർത്തുംമുതിർത്തുമമ
(ധുരത
കുടിച്ചുംചൊടിച്ചുംതങ്ങളിലടിച്ചുംപിടിച്ചുംഉ-
(ള്ളകൾ
നടിച്ചുംകടിച്ചുംതമതലമിടിച്ചുംപൊടിച്ചുംവ-
(ടിതടി
എടുത്തുംകടുത്തുംഖലകുലമടുത്തുംതടുത്തുംചി
(ലരിഹ
വെളുത്തുംകറുത്തുംമുഖമതുചെറുത്തുംപൊറു-
(ത്തുംകടുമൊഴി
ഉരത്തുംപെരുത്തുംപലതൊഴിൽവരുത്തുംനി-
രത്തുംശിവശിവ;

ഈവണ്ണമവിടത്തിലീവന്നപുരുഷാരം
ആകുന്നപടക്കോപ്പുമാകവെചരതിച്ചു
നാഗമന്ദിരംതന്നിൽആഗമിച്ചഴകോടെ
നാഗകേതുവെച്ചെന്നുവേഗേനകൈവണങ്ങി
ആയുധമെടുത്തുംകൊണ്ടായിരത്തിരുന്നൂറു
നായന്മാർകംപടിയായ് മുന്നിൽനടക്കേണം
അമ്പത്തുചവളക്കാരമ്പത്തുമറക്കാരും
പിമ്പേസഞ്ചരിക്കേണംഅത്രമാത്രമെവേണ്ടു
ബാലപ്പിള്ളരുംവേണ്ടാവൃദ്ധന്മാർകളുംവേണ്ടാ,
കാലിന്നുമുടവുള്ളകാര്യക്കാരരുംവേണ്ടാ,
കാലത്തുപഴംകഞ്ഞികുടിക്കാതെനടപ്പാനും
മേലാത്തഭടന്മാരുംയജമാനന്മാരുംവേണ്ടാ,
ബാലപ്പെണ്ണുങ്ങളടിമാരെക്കാണുമ്പോളിളിക്കുന്ന
ബോളുകളെരുപത്തിജള്ളന്മാരുമെവേണ്ടാ;
മലക്കണ്ണരുള്ളവരുംമടിയന്മാർമുടിയന്മാർ
ഉദ്യോഗക്കൂലിക്കാർകുടിയന്മാർതടിയന്മാർ

നാലിന്നുമുതകാത്തനാടന്മാർശുനകന്റെ
വാലിനുംവിലകാണാത്താങ്ങളിഹവേണ്ടാ
പള്ളയ്ക്കുപൊറുപ്പാനായ് ഇരന്നുണ്ടുനടന്നുതൻ
തള്ളയ്ക്കുമൊരുവറുകൊടുക്കാത്തോരിരപ്പാളി
പിള്ളേക്കുപിറന്നുള്ളഭടന്മാരെക്കൊണ്ടുപോയാൽ
തൊള്ളയ്ക്കുതെല്ലുവെള്ളംകുടിപ്പാൻകൂടവെക്കൂടാ
മാററിക്കണ്ടനെക്കൂട്ടകൊണ്ടങ്ങുനടക്കുന്ന
പോററിക്കുമനർത്ഥങ്ങൾവരുമെന്നുധരിക്കേണം
മാററിപ്പേർപറഞ്ഞെന്നാൽമലവെള്ളംപൊ-
ങ്ങിനില്പോ-
രാററിൽമുങ്ങിയാൽപോലുംജലപാനംകൂടുകി
(ല്ലാ,
തന്നെക്കാൾവലിയോരെത്തരിമ്പുംശങ്കയില്ലാത്ത
കന്നങ്ങൾമറുനാട്ടിൽചെന്നുപോരാൻചിതം
(പോരാ
പെണ്ണുങ്ങൾപറയുന്നമൊഴികേട്ടുനടക്കുന്നോ-
രെണ്ണങ്ങൾപലതുണ്ടാമവരാരുമിങ്ങുവേണ്ടാ,
വിപ്രന്മാർവരുന്നേരംവഴിമാറികൊടുക്കാത്ത
ദുഷ്പ്രഭുക്കളുംവേണ്ടാദുരഹങ്കാരികൾവേണ്ടാ,
സ്വാമികല്പനകേൾപ്പാൻമടിക്കുന്നമഹാപാപി
ഭൂമിയിലൊരേടത്തുംപൊറുപ്പാനുത്തമനല്ല
തമ്പുരാന്റെമടപ്പള്ളിച്ചെമ്പിലെച്ചോറുണ്ടി
(പ്പാൻ
മുമ്പിൽവന്നസ്ഥലംവയ്ക്കുമമ്പടിക്കാരൊരുകൂട്ടം
വമ്പടവന്നടുക്കുമ്പോൾപിമ്പിലൊളിഞ്ഞി-
(ക്കുന്ന
വമ്പരെല്ലാമങ്ങുവീട്ടിൽപാർത്തുകൊൾകവേ-
(ണ്ടുവിപ്പോൾ
കേട്ടുകേട്ടുവന്നകൂട്ടംമാരന്മാരൊരുലക്ഷം
നാട്ടുപട്ടന്മാരുമെല്ലാമെന്തിനിപ്പോൾപോ-
(ന്നുവന്നു
ഊട്ടിലുണ്മാൻകൂട്ടുകൂടിപ്പോകയല്ലിപ്പുലത്തെ
കാട്ടിയൊപ്പിക്കണംവൈരിജനങ്ങൾക്കെന്നോ-
(ത്തുമല്ല;
നാട്ടിലുള്ളമുത്തുക്കന്മാർപിള്ളരുംപിള്ളമാരോരോ-
കോട്ടിൽനിന്നുപുറപ്പെട്ടുവന്നുയോഗംതികയുന്നു
കാട്ടിലുള്ളഫലമൂലംചുട്ടുതിന്നുകിടക്കുന്ന
ചേട്ടകൾക്കുമിങ്ങിയെന്നല്ലാതെപ്പോഴുംചിന്തയു-
(മില്ലാ.
നരയന്മാരൊരുകൂട്ടംജരയന്മാരൊരുകൂട്ടം
കുരയന്മാരൊരുകൂട്ടംകുരുടന്മാരൊരുകൂട്ടം
കറുമ്പന്മാർവെളുമ്പന്മാർകഷണ്ടിക്കാർകിഴവന്മാ
രൊരുമ്പെട്ടുപുറപ്പെട്ടുതരിമ്പുംതാമസിക്കാതെ
പെരുക്കാലുള്ളവരെല്ലാമനങ്ങാതെതന്റെവീട്ടി-
ലിരിക്കാതെമെല്ലെമെല്ലെനടന്നിങ്ങുവന്നുകൂടി
ഒരിക്കലുമൊരേടത്തുംനടക്കാതെകിടക്കുന്ന
കുരക്കാരൊന്നൊഴിയാതെപരക്കെവന്നിടക്കൂടി
ഇരപ്പാളിപ്പരിഷയ്ക്കുഞൊരുനേരംതെല്ലുചോറു
നിരപ്പോടെകൊടുത്തങ്ങുപിരിപ്പാനിപ്പുരംതന്നി
(ൽ
ചരിപ്പുകാരനുംചങ്ങാതിമാരുംചെന്നുമോടെകേൾ-

തിരിപ്പുമററവരൊക്കെത്തിരിപ്പു തങ്ങടെവീട്ടിൽ;
കാപ്പന്മാർപണിക്കന്മാർകണക്കപ്പിള്ളമാർ
(പിന്നെ
ചെറുപ്പക്കാർവലിപ്പക്കാരിജ്ജനങ്ങളിപ്പുരത്തിൽ
ഉറപ്പിച്ചുവസിച്ചാലുമച്ഛനേയുമമ്മയേയും
വെറുപ്പിച്ചിട്ടൊലാവല്ലാത്തേഷണിവാക്കുകൾ-
(കൊണ്ടു
കറുപ്പത്തിലൊരുയോഗംകൂട്ടിഞാനുംതമ്പിമാരും
പുറപ്പെട്ടുപാണ്ഡവന്മാരിരിക്കുംദിക്കിലേക്കി
[പ്പോൾ
പോകെറ്റുംകൊമ്പുകാളംതാളവുംമേളവുംവേ-
(ണം;
നിറക്കേടില്ലതില്ലാഞ്ഞാലിജ്ജനങ്ങൾക്കൊ-
(രേടത്തും
അറിഞ്ഞാലുംനിങ്ങളാടോചൊൽകിയാലേക്കോപ്പു
(ഉണ്ടു
കറഞ്ഞൊന്നുംതാഴ്ചയില്ലാനമുക്കുമേളമില്ലാ-
(ഞ്ഞാൽ
പോഞ്ഞാൽകഷ്ടമെന്നാലുംപറയാംതമ്പുരാന്മാരും
കറഞ്ഞൊന്നല്ലഹോഞങ്ങൾനേരുപോരുണ്ടോ-
(രുപോലെ
ഒരുയുഗത്തിനുവേണ്ടുംനൃപന്മാർഞങ്ങൾതാൻ
(പോരും
കുരുരാജാധിപൻതന്റെരാജ്യമെന്നേപറയാവൂ;
ഒരുദിക്കിൽചെന്നുപോരാനൊരുവൈഷമ്യമി
(ല്ലിപ്പോൾ
ഒരേടത്തുമവമാനമിജ്ജനങ്ങൾക്കില്ലതാനും
പെട്ടകംപെട്ടിയുംകെട്ടിച്ചുമപ്പാൻപിള്ളരുംകെട്ടി
പ്പട്ടരുംവെററിലസ്സഞ്ചിക്കാരനും,കാരിയക്കാരും,
എട്ടുപത്തുകടക്കാരുമഞ്ചുപത്തുവരിയോല
ക്കെട്ടുകളുംഭടന്മാരുമായിരംനായരുംവേണം
ഇപ്രകാരമുരചെയ്തുധാർത്തരാഷ്ട്രാഗ്രജവീരൻ
ക്ഷിപ്രമങ്ങുപുറപ്പെട്ടുസോദരംസോദരന്മാരും
തൽപ്രകാരംശകുനിയുംകർണ്ണനുംകാരിയക്കാരും
സപ്രമോദംഭടന്മാരുംസർവ്വവൃന്ദങ്ങളുംപിമ്പേ,
വമ്പനായുള്ളൊരുനല്ലകൊമ്പനാനത്തലവന്റെ
കൊമ്പുരണ്ടുംമസ്തകവുംപൊൻപടംകൊണ്ടണി-
(ഞ്ഞിച്ചു
തൻപുറത്തുമതംമൂത്തതമ്പുരാനുംകരയേറി;
തമ്പിരാജാക്കളുംതൊണ്ണൂറെറാൻപതാനപ്പുറ-
[മേറി
മുമ്പിലാശ്ശുനടകൊണ്ടുമൂത്തരാജാപരജന്മാർ
പിമ്പിലമ്മാവനുംപിന്നെക്കർണ്ണനുമൊരുഭാഗ-
(ത്തും
വമ്പിയന്നജമാനന്മാരുമൊക്കെപ്പുറപ്പെട്ടു,
ജൃംഭിതമോദംവണ്ണംഗമിച്ചാരാദരവോടെ
വീടുംകുടികളുംനാടുംനഗരവും,
തോടുംപുഴകളും,കാടുംമലകളും
കടന്നുനടന്നുവാപീതടവുമിടവുംനല്ല
ജലവുംസ്ഥലവുംവൃക്ഷത്തണലുംമണലും,പൂച്ചിൻ
മണവുംഗുണവുംകണ്ടുകുരുക്കൾകുരുക്കൾമൂലേ
പരന്നഗിരിതന്നന്നേരംതുടങ്ങിഭടന്മാരുന്നായാ-
ട്ടങ്ങിടങ്ങിടാതെ,കലയുംപുലിയുമുള്ള
മലയിൽവലയുംകെട്ടിതട്ടത്തുകട്ടത്തുംവില്ലു-
മെട്ടത്തുംതൊട്ടതുംബാണമുടക്കിമുടക്കിനിന്നും
തടിയുംവടിയുമേന്തിവെടിയുംപൊടിയുമാർത്തു
കരിയുംകിരിയുംപോത്തുംനരിയുംഹരിയുംചാടി
കടിച്ചുംപിടിച്ചുംവെട്ടിമുറിച്ചുംമരിച്ചുംതള്ളി-
പ്പിടിച്ചുംകിടച്ചുംതാംസംപിളർന്നുംകിളർന്നുംമേളം
വളർന്നുതളർന്നുംകൂട്ടംകലമ്പിക്കലമ്പിതമ്മിൽ
കയർത്തുംവിയർത്തുംതമ്മിൽവിളിച്ചുംതെളിച്ചുംപന്നി
കറവുംപുറവുംകണ്ടിച്ചെട്ടത്തുംകൊട്ടത്തുംചുട്ടു
ഭുജിച്ചുംത്യജിച്ചുംകള്ളുകുടിച്ചുംചൊടിച്ചുംതാഴ്ന്ന
നായാട്ടുമതിയാക്കിനായന്മാരിഹപോന്നു,
നായാടികളുംമറിച്ചേപ്പോയവരൊക്കവേകൂടെ,
ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥമെന്നുള്ളമന്ദിരസ്ഥലത്തിന്റെ
അന്തികപ്രദേശത്തങ്ങെട്ടത്തു ധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാർ
അന്തികമ്പരംതന്നിൽനിന്നിറങ്ങിനൂറുപേരും
രത്നങ്ങൾകൊണ്ടുകെട്ടിപ്പടുത്തോരാൽത്തറകേറി
രാജനന്ദനന്മാരുംകർണ്ണൻമാതുലൻതാനും
പെട്ടെന്നുകാററുമേററുസുഖിച്ചുമാവിനനേരം
പെട്ടകംതുറന്നാലു,മെന്നുരാജാജ്ഞചെയ്തു,
പെട്ടിപെട്ടകമെല്ലാംതുറന്നു,പൊന്മണിക്കോപ്പും
പട്ടുംപട്ടുറുമാലുംചേലയുംപച്ചപ്പാലാവും
എന്നുള്ളപദാർത്ഥങ്ങളെടുത്തുകൊണ്ടലങ്കാരം-
മൊന്നുമേകുറയാതെചമയത്തിന്നൊരുമ്പെട്ടു
ചന്ദനംപനിനീരുംകുങ്കുമംകളഭലളിതജവാദുവും
ചന്തമേറിനപുഴുകുമഴകൊടിഴക്കിമെയ്യിലശേ-
[ഷമേ
കന്ദകുറുമൊഴിമല്ലികാമലർമാലകൊണ്ടുശി-
(രോരുഹേ
മന്ദമൻപിലിണഞ്ഞുസുന്ദരസുഭഗത്തുപിസൃ-
(യോധനൻ
സ്വർണ്ണമണിമയമകുടകടകകിരീടശ്രേഷ്ഠണഭൂ-
(ഷിതൻ
കർണ്ണയുഗമതിലധികവിലസിതകുണ്ഡലങ്ങളു-
(ണിഞ്ഞുടൻ
മുത്തുമാലപതക്കമുരുതരമുരസിചേർത്തുമനോ-
(ഹരം
പത്തുകൈവിരലുംനിറച്ചുഹേമോതിരങ്ങൾനിര-
(ന്തരം
എട്ടരണ്ടുമുള്ളതിലുള്ളൊരുപട്ടുകുത്തരഞാണവും
ഇട്ടുപട്ടുറുമാലുംകെട്ടിമുറുക്കി,നല്ലൊരുതൊങ്ങലും
തട്ടുപുഴുകമെട്ടത്തുമുഞ്ഞിമിനുക്കിനൽകുറിയിട്ടുടൻ
മുട്ടുമതിയിരുന്നുതലമുടിയുമുത്തുകെട്ടിമഹാരഥൻ
ശില്പമോടെചന്ദ്രകാളിവളച്ചുകെട്ടിവിശിഷ്ടമാം
ഉപ്പണിഞ്ഞെയെടുത്തുചല്ലമിളിച്ചുനോക്കിരസിക്കു-
(യും
ഇപ്രകാരമണിഞ്ഞുകൃത്തിനുചാക്കിയാരണി-
[യുന്നപോൾ
ഇപ്രകാരമതൊക്കെവൈരികൾകാണണംമമ
(പൌരുഷം

എന്നുറച്ചു ജലപ്രഭൃതിവിധങ്ങളഖിലമെട്ടത്തഹോ
മന്നവൻനിജവേഷഭൂഷണമംഗിയെറക്കെവെ-
(ത്തിനാൻ
ഉന്നതംകുടചാമരം,തഴ,കൊടികളിടകലരുംവിധം
പന്നഗദ്ധ്വജനാശുപാണ്ഡവനഗരനികടമ-
[ണപ്പുവാൻ
ധാർത്തരാഷ്ട്രനനേകസോദരന്മാരൊടു
(മെല്ലേ
'ധാർത്തരാഷ്ട്രം പ്രവേശിച്ചു നമ്മളെന്നുഗ്രഹി-
ക്കേണം
കീർത്തിഭംഗംവരാതെകണ്ടിപ്രദേശങ്ങളെയെല്ലാം
പാർത്തുകണ്ടുംകൊണ്ടുവെക്കമങ്ങുതന്നേഗമി-
[ക്കേണം,
അബദ്ധങ്ങളൊന്നുകാട്ടാതിരിക്കേണമനുജന്മാർ
അവസ്ഥാനങ്ങളിൽചെന്നുചാടിയാൽദൂഷണമു-
[ണ്ടാം
അവസ്ഥാഭേദകാലങ്ങളറിഞ്ഞേസഞ്ചരിക്കാവൂ
സ്വബന്ധുജനമ്മൾചെയ്താലുമപമാനക്കൂട്ടം
പരന്മാർപാണ്ഡുപുത്രന്മാർപരിഹാസത്തിനു-
(വട്ടം
പരിചിൽകൂട്ടമെന്നേറാംകരുതിക്കൊണ്ടുചെ-
(ല്ലേണം
എനിക്കേതുമബദ്ധങ്ങൾവരികയില്ലൊരേടത്തും
കനക്കേടുംവരത്തില്ലെന്നനുജന്മാർധരിക്കേണം
മനക്കാതെന്നുടെപിമ്പേനടന്നുപോന്നുകൊ-
[ള്ളേണം
അനർത്ഥമാർക്കുമില്ലെന്നാലവമാനംവരാതില്ലാ,
ഇത്ഥംപറഞ്ഞുസുയോധനവീരൻ
ചിത്തംതെളിഞ്ഞുനടന്നുതുടങ്ങി,
ചിത്രപ്പുരത്തിലകത്തുകടന്നു,
ചിത്രപ്പണികളുകണ്ടുനടന്നു;
പാണ്ഡവന്മാരുമദ്രൗപദിതാനും
മണ്ഡപത്തിൽകരേറിപതുക്കേ
യാദവനോടുംബലഭദ്രനേയും
മാനിച്ചുവന്നിച്ചവിടെവസിച്ചു
ദുര്യോധനനുംസോദരന്മാരും
ദൂരത്തുനിന്നുവരുന്നതുകണ്ടു
ധർമ്മതനൂജന്റെമാനസംതന്നിൽ
സമ്മോദമേറെവളർന്നുകിളർന്നു
സമ്മാനത്തിനുള്ളവട്ടങ്ങൾകൂട്ടി
സന്തോഷമോടെവസിക്കുന്നനേരം
ദിവ്യസഭതന്നിൽവന്നുകരേറി
ഭവ്യനായുള്ളസുയോധനഭൂപൻ
വെള്ളസ്ഫടികസ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം
വെള്ളമുണ്ടെന്നൊരുശങ്കതുടങ്ങി
ഉള്ളിൽപതിഞ്ഞുള്ളരത്നങ്ങൾകാണുമ്പോൾ
തുള്ളിയലയ്ക്കുന്നപോലെന്നുതോന്നും
നീരുള്ളദിക്കെന്നുറച്ചുപതുക്കേ
നീന്തുവാനുള്ളൊരുവട്ടങ്ങൾകൂട്ടി
വീരാളിപ്പട്ടുതെറച്ചുകയറി
വീരൻപതുക്കെപ്പദംകൊണ്ടുതപ്പി
പിമ്പിൽനടക്കുന്നതമ്പിമാരെല്ലാം
മുമ്പിൽനടക്കുന്നചേട്ടനെപ്പോലെ
ചന്തത്തിലങ്ങൊരുപട്ടുമുയർത്തി
കുനിച്ചുകുനിച്ചുയാത്രതുടങ്ങി
അപ്രദേശങ്ങൾപതുക്കെക്കടന്നു
അഗ്രഭാഗത്തിങ്കൽചെന്നൊരുനേരം
പച്ചനിറമുള്ളരത്നങ്ങളാലേ
മെച്ചത്തിൽകെട്ടിപ്പടുത്തുവിളങ്ങും
നീരാഴമുള്ളൊരുനീരാഴിതന്റെ
തീരത്തുചെന്നുകരേറിനരേന്ദ്രൻ
ജലമെന്നുനിനക്കുന്നൊരാറിന്റെമദ്ധ്യേ
ജലമില്ലെന്നുള്ളത്തിലോർത്തുപതുക്കെ
നലമോടുപൊണ്ണൻകുതിച്ചങ്ങുചാടി;
നിലവിട്ടുവെള്ളത്തിൽവീണാശുമുങ്ങി
പൂശുംകളഭവുംചാന്തുംകുറിയും
കഴുകിജലത്തിൽകിടന്നങ്ങുഴച്ചു
മുഴുകിയുംപൊങ്ങിയുമങ്ങൊരുദിക്കിൽ
ഒഴുകിത്തിരിഞ്ഞുതനിച്ചൊരുവീരൻ
വെള്ളംകുടിച്ചുംകിതച്ചുംപതച്ചും
ഉള്ളംചൊടിച്ചുമുരണ്ടുംപിരണ്ടും
തുള്ളിയലച്ചുംവിറച്ചുംവിയർച്ചും
തള്ളിപ്പിടിച്ചുംമറിഞ്ഞുംതിരിഞ്ഞും
പാരംവലഞ്ഞുപതുക്കെപ്പതുക്കെ
തീരമണഞ്ഞൊരുദിക്കിൽകരേറി,
കണ്ടുവസിക്കുംവൃകോദരനപ്പോൾ
രണ്ടുകരങ്ങളുംകൊട്ടിച്ചിരിച്ചു
പണ്ടുനീനമ്മെക്കയർകൊണ്ടുകെട്ടി-
ക്കൊണ്ടുകയത്തിൽപിടിച്ചുമറിച്ചു
അങ്ങനെചെയ്തൊരുദുര്യോധന!നീ
ഇങ്ങനെവെള്ളത്തിൽമുങ്ങിടവേണം
ഞങ്ങൾചെയ്തീടുംദുരാചാരമെല്ലാം
ഞങ്ങൾക്കുതന്നേഭവിച്ചീടുമല്ലോ
ശൃംഗാരമോടിയുംകൂട്ടിക്കൊണ്ടല്ലോ!
ചങ്ങാതിവന്നെന്റെനീരാഴിതന്നിൽ
മുങ്ങാനവകാശംവന്നതുകൊള്ളാം
എങ്ങുനിന്നിപ്പോളിവിടെക്കുവന്നു?
നിങ്ങടെരാജ്യത്തിൽവെള്ളംകുടിപ്പാൻ-
നെങ്ങുമൊരേടത്തുമില്ലായ്കകൊണ്ടോ?
ഞങ്ങടെനാട്ടിലെതോട്ടിലെവെള്ളം
അങ്ങുള്ളവെള്ളത്തെക്കാൾഗുണമെന്നോ?
ഇത്ഥമോരോപരിഹാസംപറഞ്ഞുഭീമസേന-
നൻ
ഹന്തസംതുഷ്ടനായേറ്റംഹസിച്ചങ്ങുനിന്നു,
മാനിനിമാർമണിയാളാംദ്രൗപദിയുംകളകോ-
[ണ-
ഭൂനാഥനെമറച്ചാശുമന്ദഹാസംചെയ്തുമെല്ലേ
നാണവുംകോപവുംപാരംവൈരവുംമാനസന്ത-
(ന്നിൽ
ക്ഷീണവുംദൈന്യവുംപൂണ്ടുനാഗകേതുമഹാരാ-
[ജൻ
പ്രാണനാശത്തിനെക്കാളുംസങ്കടപ്പെട്ടിഹ,

പ്രാണികൾക്കുസഹിക്കാവോന്നല്ലഹാ!ഹാ!മഹാ-
[കഷ്ടം
കെട്ടിഞാത്തിയുട്ടത്തോരുപട്ടമെല്ലാമിട്ടുമുക്കി
മുട്ടുകുത്തിമുഖംതാഴ്ത്തിതോട്ടിൽനിന്നുകരകേറി
കൂട്ടമോടെവസിക്കുന്നോരനുജന്മാർക്കുതൻമുഞ്ഞി
കാട്ടുവാനുമെളുതല്ലാ,ലജ്ജകൊണ്ടുമാധികൊ-
[ണ്ടും
ഇപ്രകാരംവിഷാദിച്ചുധാർത്തരാഷ്ട്രൻതമ്പി-
[മാരും
ക്ഷിപ്രമങ്ങുഗമിപ്പാനായൊരുമ്പെട്ടുപുറപ്പെട്ടു
തൽപ്രകാരമറിഞ്ഞോരുധർമ്മപുത്രൻവിരവോടേ
തൽപ്രദേശത്തേക്കുചെന്നുനല്ലപട്ടുംകൊണ്ടുമെ-
[ല്ലേ
അയ്യോകഷ്ടമേ!നിങ്ങൾക്കീവണ്ണമിതുകാലം
ദുര്യോഗംസംഭവിപ്പാനൊട്ടുംസംഗതിപോരാ
അങ്ങുന്നിവനത്തിലിന്നിപ്പോൾവരുമെന്നു
ഞങ്ങൾക്കുനിനവില്ലാ,ഭാഗ്യമെന്നതേവേണ്ടു
വല്ലാത്തോരപഥത്തിൽചാടിപ്പോയതുകൊണ്ടും
തെല്ലുംകുണ്ഠിതംവേണ്ടകുരുരാജാത്മജവീര,
പട്ടുകൊണ്ടങ്ങുനീറൻപകർന്നാലുംവിരവോടേ
ഒട്ടുംസംശയംവേണ്ടാ,ദുക്കൂലംഞാൻതരാമിപ്പോൾ
ഇങ്ങുള്ളധനമെന്നുംഅങ്ങുള്ളധനമെന്നും
എങ്ങുംഭേദമില്ലല്ലോഭംഗിക്കുപറകല്ല,
അങ്ങേഅച്ഛനുമെന്റെതാതനുംപിതാവേകൻ
അങ്ങനെയുള്ളസമ്പത്തുരണ്ടുപേർക്കുംസമമല്ലോ"
ഇതമുള്ളയുധിഷ്ഠിരന്റെവിശുദ്ധവാക്കുകൾ-
[കേട്ടടൻ
ക്രുദ്ധവൈരസംമറച്ചുപറഞ്ഞുപന്നഗകേതനൻ
"പട്ടുകെട്ടുകയിൽതരിമ്പുമൊരാശയില്ലനമുക്കെ
[ടോ
വെട്ടുകൊണ്ടുമരിച്ചിലെങ്കിലതീശ്വരന്റെയനു-
[ഗ്രഹം
മുട്ടതീർത്തുവിടേണമെന്നുഭവാന്റെമനസിമനോ
[രഥം
മുട്ടുകൊണ്ടുമുറിഞ്ഞുചാകുന്നതെന്നിനിക്കമനോ-
[രഥം
സല്ക്കരിപ്പതിനല്ലേതന്നെഭവാന്റെതമ്പിവൃ-
[കോദരൻ
ധിക്കരിച്ചുചിരിച്ചതെന്നുമറക്കുമോഷസുയോധ-
[നൻ?
ഇങ്ങനെക്കുപിരിഞ്ഞതെന്നുടെഭാഗ്യമെന്നിഹഞ്ങ-
[ങ്ങളെ
ചതിതീറിവിടേണമെന്നുകൈതൊഴിച്ചിതനുസ-
[ഹോദരൻ
ശക്രസുതനോടരണ്ടുവാക്കുപറഞ്ഞുപോരണ-
[മെന്നഹോ

അക്കസുതനൊരുമോഹമുള്ളതുസാധിയാഞ്ഞതു-
[കുണ്ഠിതം
ഒക്കെയുംപുനരുപരികഴിവരുമക്കനന്ദനനന്ദന!
വെക്കമങ്ങുഗമിക്കഞങ്ങളുമങ്ങുപോവതിനൊട്ടുമേ
കാലതാമസമില്ല,യാത്രപറഞ്ഞുഞങ്ങൾമഹാമതേ
ചാലവേമമഹസ്തിപത്തനമെത്തിയെന്നുധരിക്ക-
[നീ
കാലവാരവലാന്തകാശപികമാരരാകിയനിങ്ങളും
ലീലയാനിജമന്ദിരത്തിൽവസിച്ചുകൊൾകയഥാ-
[സുഖം
നിറഞ്ഞമത്സരമെല്ലാംമറച്ചുകൊണ്ടിപ്രകാരം
പറഞ്ഞുകൌരവനുള്ളിലുറഞ്ഞകോപവുംപൂണ്ടു
നിറക്കേടുംതരക്കേടുംചിതക്കേടുംപതക്കേടും
കനക്കേടുംമനക്കേടുംമതക്കേടുംമദക്കേടും
കുറഞ്ഞൊന്നല്ലഹോ!കഷ്ടംകുരുക്കൾക്കിങ്ങനെമു-
[ന്നം
ഒരിക്കാലമൊരേടത്തുമകപ്പെട്ടിട്ടറിവില്ലാ,
കറുത്തവക്ത്രവുംചിത്തംവെറുത്തുദുഷ്പ്രഭുതപ-
[വും
കറുത്തകുണ്ഠിതമൊട്ടുംപൊറുത്തുകൂട്ടുകയില്ലാ;
വളർന്നനാണവുമംഗംതളർന്നുവൈരവുമേററം
കിളർന്നമാനസമൊന്നുപിളർന്നുപോയതുപോലെ
പകർന്നു,വെററയുംപാക്കുംനുകർന്നുപല്ലുകൾചുണ്ടും
ചുകന്നുകാൺകയിലാക്കമകന്നുമോടികളെല്ലാം
നടന്നുകാനനമെല്ലാംകടന്നുഹസ്തിനഗേഹ-
മട്ടത്തുചെന്നകംപുക്കകട്ടത്തുള്ളോരവമാനം
ക്ഷമിച്ചുതാതനെച്ചെന്നുനമിച്ചുതൻപുരംതന്നിൽ
ഗമിച്ചുഭാര്യമാരോടേരമിച്ചുകൌരവശ്രേഷ്ഠൻ
പറവാൻബുദ്ധിയില്ലാത്തപറയൻഞാനിത്ര-
[മാത്ര-
മറിഞ്ഞോരുകഥാലേശംപറഞ്ഞേനെന്നതേ-
[വേണ്ടു
ഗുരുക്കന്മാരടിയന്റെകുറവുകൾപൊറുക്കേണം;
നിരക്കുന്നോഗുണമിങ്ങുതെരികെന്നുവരുത്തേണം
ഇരിക്കുന്നസഭാവാസിജനമെല്ലാംപ്രസാദിച്ചു
തരക്കേടുവരാതെന്നെത്തുണയ്ക്കേണംനമസ്കാരം
പരബ്രഹ്മസ്വരൂപശ്രീപരമേശൻമഹാദേവൻ
പരമാർത്ഥംപരംദൈവംപരമാനന്ദസന്ദോഹം
പരമാത്മാപരമെന്നുപരിചോടിങ്ങുരുളേണം
പരിതോഷംവരുത്തേണംപരമെന്നെനിക്കു-
[ത്തേണം
അമരസേവിതേ!മാത്തൂരമരുംശ്രീമഹാഭദ്രേ
മമതായേ!മഹാമായേ!മമതാപാരിധേ!ദേവീ
നമസ്തേലോകമാതാവേ!നമസ്തേനായികേ!നാ-
[ഥേ!
നമസ്തേമൽകുലാധാരേ!നമസ്തേമംഗളാകാരേ!

സഭാപ്രവേശം പറയൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

ത്രിപുരദഹനം.

ഒന്നാംകളം.

പ്രണതവത്സലൻദേവൻപ്രണവപാവനാകാരൻ
പ്രണയപേശലൻലോകപ്രണയദായകൻവീരൻ
ത്രിണയനാത്മജൻധീരൻഘൃണീഭൂതാരിസംഘാതൻ
ഗണനാഹീനമാമോരോഗുണങ്ങൾക്കാശ്രയഭൂതൻ
ഗണപതിഭഗവാൻമേത്തുണയായിഭവിക്കേണം
ക്ഷണനേരംമടിക്കാതെവണങ്ങുന്നേൻവടിവോടെ
തണുത്തകണ്ണിണകൊണ്ടുതണുപ്പിച്ചീടണമെന്നെ
വണങ്ങുന്നജനങ്ങളിലിണങ്ങുംദേവതമാരും,
മണമുള്ളമലർതന്നിലണയുംവണ്ടുകൾപോലെ
പിണങ്ങുന്നജനങ്ങൾക്കുതുണചെയ്യാനാരുമില്ലാ
തണലില്ലാത്തവൃക്ഷത്തെപ്പക്ഷികളോപഥികന്മാർ
ഗുണമില്ലാത്തവരെക്കൊണ്ടിണങ്ങൾക്കുംഫലമില്ലാ
പണമില്ലാത്തവൻവേണ്ടാഗണികമാർക്കൊരുനാളും
രണധീരർക്കുള്ളേവേണ്ടാതനിച്ചുമന്നവന്മാർക്കും
പ്രാണേശകൾക്കുമാനക്കാമ്പിൽപ്രീണനങ്ങൾവരുത്തുന്ന
വാണിമംഗീവിലാസങ്ങൾവേണമെങ്കിൽബുധന്മാരേ!
ഊണുറക്കംനിനയ്ക്കാതെകാണിനേരമിളയ്ക്കാതെ
ഏണശാബമിഴിയാളാംവാണിതന്റെചരണാന്തേ
പാണിരണ്ടുംകൂപ്പിമെല്ലെത്താണുവീണുവണങ്ങേണം
വാണിതന്റെകൃപയാലിക്ഷോണിചക്രംജയിച്ചീടാം
ക്ഷീണഭാവമൊരുനേരംകാണുകില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും
വാണിമാതാവിനെത്താണുവണങ്ങുവാൻമടിക്കുന്ന
പ്രാണികൾക്കുസമക്ഷത്തുനാണക്കേടുഭവിച്ചീടും;
കോണിലെങ്ങാനൊരേടത്തുതൂണുപോലെയിരിക്കാതെ
വാണികൊണ്ടുഫലിപ്പിച്ചീടണമെല്ലാജനങ്ങളും
നാണിയത്തിന്നിതുതന്നെവേണമെന്നേമതിയാവൂ
ദോഷനായകന്മാരിപ്പോൾദോഷംതന്നെചമയ്ക്കുന്നു
ദോഷമുള്ളജനത്തിനുഭാഷണത്തിനൊരുമാർഗ്ഗം
ഏഷണിക്കാരിതുകൊണ്ടുദൂഷണങ്ങൾപറഞ്ഞാലും
ശേഷശായികൃപയാലേഭൂഷണമായ്വരുമത്രേ.

അമ്പലപ്പുഴമേവുമംബുജലോചനൻകരുണാകരൻ
ഇമ്പമോടടിയന്റെമാനസകമ്പമമ്പൊടകറ്റണം
വമ്പനായകിരീടിതന്നൊടതേരിലേറിനടന്നവൻ
വൻപടയ്ക്കിടകൂടിയേറ്റൊരുതുറുപേരെമുടിച്ചവൻ
കമ്പിടുന്നനമുക്കവാക്കിനുജൃംഭണങ്ങൾവരുത്തണം
ചെമ്പകശ്ശേരിനാട്ടുവാണരുളീടുമെന്നുടെതമ്പുരാൻ
ചമ്പകാവലികോമളാകൃതിയായദേവനാരായണൻ
സാമ്പ്രതംതുണയാസ്സുരേശനമെനിക്കുനൽകലഭൂഷണൻ
സകലഗുണഗണനിലയനാകിയഭൂതനാഥനനാമയൻ
തകഴിയിൽക്കുടികൊള്ളുമീശ്വരനടിയനാശ്രയമെപ്പൊഴും;
വികടരിപുഭടപടയിലുടനടനേറവെട്ടിയമർത്തുവാൻ
പ്രകടപടുബലമുടയഹരിഹരതനയനിന്നുതുണയ്ക്കുമാം
ധരണിസുരവരമകുടമണിമയധാർമ്മികൻഗുരുനാഥനും
പരിചിലടിയനുപടുതവരുവതിനേറ്റമൊന്നുതുണയ്ക്കണം
പരമഗുരുവരചരണസരസിജസേവകൊണ്ടുസമസ്തവും
നരനുവിരവൊടുവരുമതൊരുസുരഭാരചാരുലഭിക്കണം
നന്ദികാടവിനായകൻഗുരുബാലരവിപരദൈവതം
നന്ദിനൽകണമിന്നുമേതിരുകണ്ടകാരിപുഭഗവതി
കള്ളർകോട്ടമരുന്നശങ്കരനുള്ളിൽവന്നുവിളങ്ങണം
വെള്ളിമാമലവാസികിള്ളിക്കുറിശ്ശിവാണമഹേശനും

കാലത്തിൻപകർച്ചകൾമനുജർക്കുനിനവില്ലാ
കാലത്തെഴുന്നേൽക്കുവാൻമടിപാരംബുധന്മാർക്കും;
കാലൻവന്നണയുമെന്നൊരുപേടിയതുമില്ലാ
കാമാരിചരിതങ്ങൾനിനപ്പാനുംമനസ്സില്ലാ
ബാലന്മാർതരുണന്മാർവൃദ്ധന്മാരിവരെല്ലാം
ബാലസ്ത്രീജനങ്ങളിൽകൊതികൊണ്ടുവലയുന്നു
നീചക്കാർകുഴലിമാർവീടുതോറുംനടന്നോരോ
ലീലയ്ക്കുതുനിയുന്നുതനിച്ചുഭൂസുരന്മാരും
വെയിലെന്നുംമഴയെന്നുംരാവെന്നുംപകലെന്നും

വാലേതുതലയേതെന്നറിയാത്തപൂരുഷന്മാർ
കോലുന്നപരിഹാസംപറഞ്ഞിട്ടുംചിരിച്ചിട്ടും
കാലങ്ങൾവൃഥാതന്നെകഴിക്കുന്നുമരിക്കുന്നു;
ദേവസ്വംമുടിപ്പാനുംബ്രഹ്മസ്വംമുടിപ്പാനും
ഡംഭന്മാർക്കൊരുനാളുംമടിയില്ലമനക്കാമ്പിൽ
ബ്രഹ്മാവുശിരസ്സിങ്കൽവരച്ചതുനിരസിപ്പാൻ
ബ്രഹ്മാണ്ഡകടാഹത്തിലൊരുത്തനുമെളുതല്ലാ.
ബ്രാഹ്മണവരന്മാരെപ്പരിചോടുവണങ്ങേണം
ബ്രാഹ്മണർനമുക്കെല്ലാമീശനെന്നിരിക്കേണം
ബ്രാഹ്മണ്യമായജന്മംജനിപ്പാനുമെളുതല്ലാ
ബ്രാഹ്മണ്യമായകർമ്മംനടത്താനുംപണിതന്നെ
ചണ്ഡാളൻപറഞ്ഞാലുംനല്ലതെങ്കിൽഗ്രഹിക്കേ [ണം
ചണ്ഡീശകടാക്ഷങ്ങളെവനിലുംഭവിച്ചീടും;
മട്ടേറെയറിവുള്ളഭട്ടേരിപറഞ്ഞാലും
പട്ടാംഗമൊത്തില്ലെന്നാൽനിരൂപിച്ചേനടക്കാവൂ
കാവ്യങ്ങൾപുരാണങ്ങൾനാടകങ്ങളിവയെല്ലാം
ദ്രവ്യംകിട്ടുമെന്നാകിൽപഠിക്കുന്നുചിലരിപ്പോൾ;
ദ്രവ്യത്തിങ്കലല്ലാതെയൊരുനേരംമനസ്സില്ലാ
ദ്രവ്യമാർക്കുപിന്നെമതിയെന്നുംവരത്തില്ലാ
ദൂരെനിൽക്കപറയാ!നീസാരമെല്ലാംപറയാമോ
ധരണ്യസ്സുകറവില്ലാതാരണന്മാരുടെമുമ്പിൽ
ആരണരുപിണങ്ങുന്നയെന്നാരുംകരുതേണ്ടാ
ഭാരതിതൻവിലാസങ്ങളാർക്കുമേതുംഭേദമില്ല;
പാരിടത്തിൽനിരൂപിച്ചാൽനേരുതന്നെയുരച്ചാ [ല്ലും
സാരബോധംകലികാലേനീചജാതിക്കേറുമത്രേ;
കാലകാലൻഭഗവാന്റെചരിതങ്ങളുരചെയ്വാൻ
ആളുഞാനെന്നൊരുഭാവമടിയത്തിന്നുണ്ടുതാനും
കാളതന്റെതോളിലേറികളിക്കുംപാർവതീകാന്ത [ൻ
താളമൊന്നുംപിഴയ്ക്കാതെകാത്തുകൊള്ളുന്നുമെ [ങ്കിൽ
മേളമോടുപറഞ്ഞീടാംത്രിപുരദാഹമെന്നോറം
കേളിയുള്ളകഥാരത്നംകേട്ടുകൊൾവിൻബുധന്മാ [രേ
താരകനാമസുരന്റെതനയന്മാർമൂവരുണ്ടായ്
താരകാക്ഷൻകമലാക്ഷൻവീരനായവിദ്യുന്മാലി
താരകേശചൂഡനായഭഗവാന്റെമകനായ
താരകാരിയവരുടെതാതനെക്കൊന്നൊരുശേ [ഷം
നാരമന്റെകമ്പളംകൊണ്ടുവക്കള്ളിലൊരിക്കലും
മാരഹന്താവുടെനേരെവൈരമേതുംഭാവിച്ചില്ല
വൈരമെല്ലാംസുരന്മാരിൽമുഴുക്കുന്നുദിനന്തോറും
ഗൌരീതന്റെരമണങ്കൽഭക്തിയുംചെന്നുറയ്ക്കു [ന്നു
ഘോരന്മാരവർപിന്നെഘോരകർമ്മങ്ങൾചെ [യ്യാനും
വൈരികളാംസുരന്മാരെപ്പോരിലാശുജയിപ്പാ- [നും
ഭൂമിശത്വംനടിപ്പാനുംശൂരഭാവംനടിപ്പാനും
വീര്യമുണ്ടാക്കുവാനുള്ളപ്രയത്നത്തിന്നൊരുമ്പെട്ടു

കരിതട്ടിൻനിറമോടേനേരിടുന്നാശരീരങ്ങൾ
ക്രൂരങ്കസ്റ്റരങ്ങളുംകണ്ടാൽപാരമുള്ളിൽഭീതിയു- [ണ്ടാം
ചെമ്പരത്തിക്കുസുമത്തെക്കബളീകരിക്കുന്നനയനങ്ങൾ
കമ്പമെല്ലാംജനങ്ങൾക്കുമെൻപിനോടെ വരുത്തുന്ന
വമ്പരാംദാനവരുടെമുമ്പിൽനിന്നുപിണങ്ങുന്ന
കൊമ്പനാനത്തലവന്മാർകൊമ്പുകുത്തിവണങ്ങേ [ണം
അക്കൂലോകാധിപന്മാരുംഞെട്ടുമാറാരതിക്രൂരം
അട്ടഹാസംമുഴക്കിക്കൊണ്ടെട്ടുദിക്കുംനടക്കുന്ന
വിഷ്ടപത്തെമുടിപ്പാനുംവട്ടമിട്ടുപുറപ്പെട്ടു
ഇഷ്ടമാകുംവരമെല്ലാംകിട്ടണമെന്നുറപ്പിച്ചു
ദുഷ്ടതയ്ക്കുവിരുതന്നിൽകിട്ടണംപട്ടണംമൂന്നും
കിട്ടണംനമുക്കുശക്തിമുട്ടണംലോകർക്കെല്ലാം
പൊട്ടണംഗാത്രവുംഭേരികൊട്ടണംനാട്ടുകാരതേ (റും
നാട്ടണംതോരണംകോട്ടിക്കൂട്ടണംവിക്രമമെല്ലാം
എങ്കിലിങ്ങുതരത്തിലുള്ളവരത്തെയിങ്ങുവരിക്ക- [ണം
ശങ്കയില്ലജഗത്തുപാടെമുടിപ്പതിനുചരിക്കണം
പങ്കജാലയനെഭജിച്ചുവരേണ്ടതൊക്കെവരിക്ക [ണം
പങ്കമാശുകളഞ്ഞുനമ്മുടെസങ്കടങ്ങളകറ്റണം
ഇത്തരംനിജചിത്തതാരിലുറച്ചുകൊണ്ടസുരത്രയം
സത്വരംവിപിനാന്തരത്തിലകപ്പുക്കവരൽ- [ക്കടം
സത്വഭാവമിയന്നുനിന്നുതപംതുടങ്ങിവനേശം
നല്ലനല്ലതടാകവാരിതിരഞ്ഞുചെന്നുകുളിക്കയും
അല്ലലെന്നിയേഗോപിചന്ദനമെന്നിതൊക്കെ- [ധരിക്കയും
കള്ളമെന്നിയെനല്ലമന്ത്രാക്ഷരങ്ങളുജപിക്കയും
അമരവരപുരമമരുവതിനൊരുവിരുതുകരുതി (വസിക്കയും
സമരമുഖരമുപരിവരുമിതിപെരുത്തമതനിന (സ്സയും
പരുഷതരമൊരുമുഖവുമനവധിവരിഷമാശു- (കഴിക്കയും
നാലുഭാഗങ്ങളിൽനല്ലതീയെരിയുമെരിയിച്ചു
കാലമേതുംകളയാതെദാനവന്മാരതുകാലം
നാലുവക്ത്രമുടയോന്റെലീലപാടിസ്തുതിചെയ്തു
പാല്പരതനെന്നീവയെല്ലാംകൊണ്ടുനല്ലാഹുതി- [ചെയ്തു
വൈലുതട്ടീശരീരങ്ങൾകോലുപോലെമെലി [ഞ്ഞാലും
തോലുചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞിട്ടുംഭാവമേതുംപകർന്നില്ല.
ഏവമൊട്ടങ്ങൊരുകാലംഭൂതലത്തിലുറപ്പിച്ചു
മിളിതാക്ഷികളായന്മാരായ്നിന്നുനിത്രായമാം- [വർഷം
ചുറ്റുമഞ്ചാരായവള്ളിക്കൂടിച്ചുറ്റിനിന്നുപടർന്നു
പുറ്റുവന്നുചുഴലവുംപാറിച്ചുറ്റിനിറയുന്നു
താടികളിൽചിലമാളപ്പാവുവന്നുകൂട്ടുകൂട്ടി

മുട്ടയിട്ടു പലകാലം കൂടിയാടിക്കളിക്കുന്ന
ചേട്ടപോലെവല്ലഭനോരജടത്തുവിലവങ്ങൾ
ഒാവിനപെർക്കൂടിക്കെട്ടുപെട്ടുകിടക്കുന്ന
പേടിയമന്തകൻതന്റെരക്ഷിക്കുന്നവനെ ചൊ- [ല്ലെ
കൂടിയോരോരജന്മങ്ങളിങ്ങിനെകാലമാന്തോറും
ചണ്ഡാലതാപംകൊണ്ടുചല്ലുവക്കുംമുനികൾ- [ശങ്കു
ണ്ഡമോരംഭക്ഷിക്കയാൽപുണ്ഡരീകോത്ഭവന (പ്ലോൾ
ണ്ഡവുംമാലയുംതോല്ലുംകുണ്ഡികാപുസ്തകം (പിന്നെ
മണ്ണുകൊണ്ടുചമച്ചോരപിണ്ഡവുംപെട്ടിയു- (കെട്ടി
തിണ്ണമെല്ലാമെടുത്തുകൊണ്ടണ്ഡജത്തിന്മുകളേറ
ചണ്ഡവേഗമെഴുന്നള്ളികുന്നു-ച്ചുവസിക്കുന്ന
പെണ്ണുന്മാരോരോതരംചെയ്തുചണ്ഡിതന്മാംചി- [ന്തവും
"ഉണ്ണികളെ!മടിയാതെകണ്ണുമെല്ലെത്തുറന്നാലും
നിന്നെക്കൊണ്ടൊരുരക്ഷംപൂർണ്ണമങ്ങു കേറുന്നു
പോകതെല്ലാംപറഞ്ഞാലും!ഭാണ്ഡക്കെട്ടുമാമി- [ക്കൽ
കുഞ്ഞുങ്ങളെക്കണ്ടുകൊണ്ടുകണ്ടുകൊൾവിൻപു- [രോഭാഗേ
ഇത്തരമുള്ളവിരിഞ്ചന്റെ അരുളപ്പാടതുകേട്ടു
ബാലകന്മാർസുരന്മാർതാന്താങ്ങൾക്കുള്ള പാത്തു
ഭക്തിയോടെഴുന്നേറ്റുനമസ്കാരംചെയ്തു
പഞ്ഞുന്നുസ്വാഗതംചെയ്തുകൊണ്ടപ്പോളച്ഛ
പുത്രസംഘം!പോരിൻനിൽപ്പിൻകൊണ്ടാടി- [യങ്ങൾ
ശങ്കരന്റെമകനായിയനങ്കവിട്ടുനടക്കേണം,
വിശപ്പെല്ലാമടിയങ്ങൾക്കുതങ്ങൾവരുത്തേ- [ണം
വിശ്വവന്ദ്യന്മാരാമങ്ങൾക്കിടയിലാക്കുന്നേരണം,
ഞങ്ങളെക്കൊണ്ടുനാമംപറഞ്ഞുവരേണം
ഞങ്ങളെക്കൊല്ലുവാനാരുമില്ലെന്നുറപ്പിക്കേ- [ണം
ഭംഗിവാക്കൊന്നുപചെയ്യൽക്കുതകില്ലെന്നാ- [ണെങ്കിലും
ഞങ്ങളെറ്റംഭേദമല്ലേ ചെങ്ങുകൊട്ടിക്കയുംചെയ്തു
എന്തിനായിട്ടിവിടെവന്നുചേർന്നതിനാൽ
ചിന്തകൊണ്ടുകേണിങ്ങില്ലൊരുക്കുത്തിങ്ങളുമുള്ള
രണ്ടുമൂന്നുവിധംവേണംപറഞ്ഞുതാമതിയേറ്റു
ഭവനങ്ങൾമൂന്നുവേണംപണ്ടെല്ലാമതിയേ- [വേണം
ഭുവനം മൂന്നിലുംതന്നെനടക്കേണമെല്ലാർക്കും
ഭവനമായഭഗവാന്റെകൃപയാൽതന്നേയെണം
ആയിരംവത്സരങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയിതൊക്കെയാം- [ണം
ആയതങ്ങളെകഴിയുമ്പോൾകുഞ്ഞിയെത്തുമെന്തെ- [ക്കിത

മൂപ്പതുനാഴികകൊണ്ടുകെട്ടുകൂറിട്ടുകണ്ടെന്നാൽ
മുല്ലകാലമൊരുദിക്കിൽക്രൂരിവംശംമൂന്നുപേരും
ഒാപ്പശിവനോടൊരുസ്വർഗംകൊണ്ടൊരുത്തൻകൂന്നുപേ- [രേയും
ഒപ്പമങ്ങു വധിച്ചുന്നാലനുചാവാൻമടിയല്ല
പാതനായുംവേർപെട്ടങ്ങളുമായിരംവത്സരക്കാ- [ലം
പിന്നെയുംകൂട്ടമല്ലാതെയും വരംകൊണ്ടുവരുത്തേ- [ണം
ആമെങ്കിൽവരമിന്നുവിരവോടിങ്ങുതന്നാലും
ഒാരെല്ലയിലിപ്പുകാരന്തെരിക്കുന്നുതന്നാലും!
വല്ലാതെയരുതെന്നുകൂട്ടക്കാരതേണം
ഉടൻപുരമവരോടെയങ്ങുകേട്ടുവിരിഞ്ചനും
പുനരിച്ചുകോപമുള്ളിലടക്കിനിന്നാശൈചൊല്ലി
തനയന്മാരുമുമ്പുള്ളോ!നിങ്ങളുടെയഭിപ്രായം,
ആശാരിപ്പണിയിനാനമ്മയന്താവണമവർക്കിട്ടു-
ഭാഗ്യമൊക്കെപ്പോലെപൂരംമൂന്നുപണിയിച്ചിൽ
നാശംകൂടാതെമൂന്നുപുരംതന്നെയിരുന്നുകൊ-
ണ്ടാശനന്തങ്ങളിലെല്ലാംനിന്നാലുംകുടന്മാരെ
നിങ്ങൾക്കമനാകരെപ്പുള്ളവണ്ണംകൊടുക്കട്ടെ
നിങ്ങൾക്കൊത്തുപുരമംമൂന്നുകാലംകഴിക്കട്ടെ
ഇങ്ങനെനവരംനൽകിവിരിഞ്ചനുംസുരന്മാരും
തങ്ങടെപുറപ്പെട്ടുപോയിവാണ്ണമീസുരന്മാർ
തങ്ങൾക്കെന്നുംസുരന്റെകളായമൂന്നുപുരന്മാർ
ഓരോമായാശിവക്കൂട്ടമുഴുത്തമനസ്സോടൊരുനാൾ
തെവാരക്കാർകൊടിപ്പിച്ചുതുമ്പയുംപൂ
പരമെല്ലാമടിയരോട്ടുമുടിക്കുംപൂജാധ്യാനായി
പരമപുത്രിന്തോഷ്ടച്ചുതുള്ളകൊണ്ടുനൃത്തമാണ്ടെ
ട്ടിരിയാഞ്ചാക്കാർ പഞ്ചാക്ഷരവുമെപ്പോഴുംകോപ്പത്തിൽ
പരമംതൊഴുന്നമജിപ്പിച്ചുമൂർത്തികൂടെ

തങ്ങളെന്നുകലാധരപാഹിപാഹിമാം!
പരശങ്കര!ശങ്കര!പാഹിപാഹിമാം!
ഗിരിജാപ്രിയവല്ലഭ!പാഹിപാഹിമാം!"
ഇപ്രകാരമൊരുനാമജപം ചെയ്തു നടക്കുന്ന
എപ്പോഴുമാർഗ്ഗമന്തരാത്മാവിൽപ്പരമശിവനെ
ശപ്പിമാരിതരക്കരവംപെരുമേനാശ്രുപോന്നുപോന്ന
ഒാപ്പമെല്ലാമയന്താന്റെകൈവശമെന്നിരുന്നാൽ- [പ്പോൾ
ഓരോവേണമാലൂർപോക്കാൻപാച്ചിപണ്ടാച്ചെല്ലാപേ- [രുക
തരമൊന്നെക്കിട്ടൊരുദിക്കിൽകൂട്ടംകൊണ്ടൊന്നുകൂ- [ടുമ്പോൾ
പുരമൂന്നുംകണ്ടുപ്പിച്ചിട്ടൊന്നിച്ചുപാരംമേളിച്ചാലും
ഒന്നുമൂന്നുമോരോന്നുമെച്ചന്നചൊല്ലിയെന്നുള്ളൂഭൂലം?
പാപമൊഴിക്കുമാരോടെയാണുള്ളാപ്പിച്ചുകൊള- [ക്കേണം
കല്പനകൾപ്പുതിയൊന്നുംഅടിയില്ലടമേന്നു;
ഇപ്രകാരമുണർത്തിച്ചുനാരദമുനിയുമപ്പോൾ,
എപ്പാളകൊണ്ടുതന്നാരംതാനെകാക്കപ്പാരശ്ശേ ചെയ്തു;
"ചൂതമൂന്നുമവയിലെങ്ങൾമൂന്നുപേരുകാരുമുള്ള

പൊന്നുകൊണ്ടും വെള്ളികൊണ്ടും ചെമ്പുകൊണ്ടുമോരോന്നു
ളുണ്ടതായിരിക്കേണം വിസ്താരമായിരിക്കേണം
പിന്നെ വേണ്ടുന്ന വസ്തുക്കളതിൽ തന്നെ ജനിക്കേണം
നന്നു നന്നെന്നൊരു ചൊല്ലെ കേട്ടിന്നീ പുരങ്ങളും
വെൺമച്ചേലും വചനങ്ങൾ കേട്ടനേരം മയനും
വെൺമഴു കൊണ്ടുടൻ ഭൂമി വെട്ടിനാൻ ശ്രീ ലത്തോടിത
വെൺമണിമാളികയോടും പ്രൌഢമായ ചിത്രപ്പണികളും
പ്രൌഢിയോടെ പുരം മൂന്നും വിളങ്ങിക്കാണായി വന്നു
മാടവും മണിമാടവും മതിൽക്കെട്ടും ഗോപുരവും
നാലുശാലകളും കോപിഷ്ഠാകവാടങ്ങളും
മേൽപ്പുരകാലയും ചോലയും പല ഭോഗകാര്യ വീടുകളും
അങ്കമാല കങ്കണങ്ങളും അരങ്ങുകളും മാടവും
തങ്കശാലകളും ശാലകളും അശോകിനീ ഭവനങ്ങളും
കിങ്കരാലയങ്ങളും ശാലകളും അങ്കണങ്ങളും വീടുകൾ
കോട്ടകളും കിടങ്ങുകളും പട്ടണങ്ങളും കെട്ടുകൾ തട്ടുകൾ
സിന്ധുവാരവുമെന്നു വേണ്ട മരങ്ങളും ഉദ്യാനങ്ങളിൽ
ചെമ്പകങ്ങളും ഇരിമ്പകങ്ങളും കരിമ്പുകളും കരിമ്പന
ചെമ്പരത്തി പാരിജാതം പാതിരിപ്പൂ ഇത്തിവടങ്ങളും
മുല്ലവല്ലികൾ ചെഞ്ചെറിഞ്ഞി കരിഞ്ചെറിഞ്ഞി വൃക്ഷങ്ങളും
മാനാവധി പാശസനകൾക്കൊരു ഹാനിയില്ലൊരു നേരവും
കാമിനീജനമോടു കൂടെ മനോഹരം മണിമന്ദിരേ
മീനകേതന കേളിയാടി സുഖിച്ചു കൊണ്ടു വസിപ്പാനിശം
പീനചേലകൾ മഞ്ജീരങ്ങളും ഇതെന്നിലത്തു ശയ്യകൾ
മദ്യമാംസാദികൾ വെച്ചു കുടിച്ചുകൊണ്ടു രസിക്കയും
മല്ലയുദ്ധം മുഷ്ടിയുദ്ധം പലപ്പോഴും വിളികൊണ്ടു രസിക്കയും
നല്ല പാട്ടുകളും പാടിയെഴുന്നള്ളി വിളയാട്ടും
പകിടപലതരമായും പല പ്രകാരം സമാട ക്രീഡയും
രസികജനമിടകൂടിയും മുല്ലഹാസിനി പുഷ്പമലർ പൂച്ചിട്ടും
ഇത്തരം പല ഭോഗമേളികളും ഭൂഷണം ബഹുഭക്ഷണം
ചിത്തമോഹനമായ പുരത്രയമത്രയും തീർത്തു മയസ്സുരൻ
എത്രയും സുഖം കലർന്നൊരു താരകാക്ഷനതാർക്കുമൊരുനാളും
അത്രനിന്നു ധനം ബിമാനം കൂടവേ ഗിരിജാപതി
യിൽ ചെന്നു ത്രയമിപ്പുരത്രയമല്ലയോ പുകഴ്ന്നത കേവലം!
കല്പകങ്ങളും കല്പിതങ്ങളും ആവശ്യമാകിയതൊക്കവേ
ശില്പിമാരിലൊരു മയനിതു ചെയ്ത ശില്പമിതൊക്കെയും

ശില്പത്തിന്നൊരു തുല്യമില്ലതിനില്ലൊരു തുല്യം പുണ്യവാൻ വേധ!
ഏതിലിന്നു ശാപമില്ലയേ കലിയില്ല നമുക്കെന്നോ
നിങ്ങളെപ്പോഴും എനിക്ക പ്രസാദമായിരിക്കണം
ശങ്കരൻ കൃപകൊണ്ടു വേണ്ടതുമൊക്കെയും ഉണ്ടാകുമെന്നരുളി
എങ്കിലീവണ്ണം തന്നെ കൽപ്പിത്തിരിക്കിൽ ഞാൻ,
പാകശാസനനെപ്പിടിച്ചു കൊടിയ തടവിലാക്കുന്നേൻ
ലോകപാലകരെയും പിടിച്ചു കെട്ടും
ബലം കൊണ്ടു ഒന്നുമറിച്ചു വെക്കണമേകശാസനമായ്
വാഴുമിന്നു നമ്മുടെ ചതുർ സവിധ ക്രമങ്ങളും
പട്ടണം ചില ചുറ്റിരിക്കണം മാറ്റി വെട്ടിച്ചുകൊണ്ടു
തെരുവുകളും ചമയിക്കണം പരിക്രമിട്ടു വഴക്കുകൾ
നീക്കമില്ലിനി ശക്രനെ ഓടിക്കണം പടവെട്ടണം
വൈകണ്ടെങ്ങും കമ്പുരത്തിലിരിപ്പാനമ്പരമേ പറക്കണം
പൊക്കണങ്ങളണിഞ്ഞുകൊണ്ടവനിന്നിനിന്നൊടുക്കണം
മരണമെന്നതും ഇനിയില്ലാ നമുക്കതു ഞാൻ പറഞ്ഞതു പൊരുള്ളൊന്നോ
കരുണാനിധി ശങ്കരനുള്ളിലൊരു കട്ടകോപം ചെയ്തില്ലിന്നോ
ചന്ദ്രബിംബമെടുത്തെനിക്കൊരു ചന്ദനക്കുഴമ്പ് വേണം
സന്ധ്യാരാഗം കൊണ്ടുപോകണം ഉണ്ടെങ്കിലെന്റെ പൊന്നിൻ തോട്ടമാക്കണം
സൂര്യബിംബമെടുത്തെനിക്കൊരു ദർപ്പണമാക്കണം
താരകാവലി കൊണ്ടെനിക്കൊരു ഹാരമാക്കണം
താരകാക്ഷനാർക്കും കിട്ടാത്ത നിലയിലെത്തണം
ഉരഗപതികളും അരചതികളും ആടിമകളായി വാഴണം
പരിചിൽ പതിമൂവരും നിറഞ്ഞു ജനവും അധികമായി നിൽക്കണം
ജംഭശാസനനെന്തിനിച്ചിന്തനം പലവിധം
ഡംഭുകൾ കാട്ടി ഇവിടെ വരും വേണമെങ്കിൽ വന്നു കാണണം
ഇങ്ങനെ ചിത്രപ്പണി ചെയ്ത പുര മുന്നിലുള്ളവനെ
ഭംഗിയോടു വഴങ്ങാതെ ഇവിടെ കാവലാക്കണം

വീരനായ താരകാക്ഷനിത്തരം പറഞ്ഞു
പൊൻചുരുത്തില കാച്ചി പൂമാല്യമാക്കി

അന്നുമിങ്ങുംനടക്കുന്നൊരസുരന്മാരതുനേരം
ഞങ്ങൾതങ്ങൾപടയൊടെവന്നുപററിനിറയുന്നു
ഒററപൊളപരിചയുംചെത്തിവാളുംകുന്തവും
അററമില്ലാതൊരായുധങ്ങൾകരങ്ങളിലെടുത്തുംകൊ
ണ്ടൂററമേറുമസുരന്മാർവന്നുചുററുംനിറയുന്നു
മററുമോരോ പദാർത്ഥങ്ങൾ കാഴ്ചവച്ചു വണങ്ങുന്നു
ചുററുമെല്ലാംനിറഞ്ഞുതിങ്ങിവിളങ്ങുന്നുഭൃത്യ-
[ന്മാർ

ഉള്ളിൽപേടിയുംതേടിച്ചിലമന്ത്രിപ്രവരന്മാർ
പെള്ളിത്രാസിതരേറിതിരുമുമ്പിൽ വന്നുനിന്നു
പള്ളിക്കട്ടിലിൻതാഴെനിന്നുതൃക്കാൽവിരൽതള്ളി
ഉള്ളകാര്യങ്ങൾകൊണ്ടുകാര്യമുണർത്തിച്ചുവസിക്കുന്നു
കൊല്ലുന്നോരുപതിക്കുതെല്ലുന്നുസചിവന്മാർ
തല്ലാനൊരുപതിക്കുതെല്ലുന്നസചിവന്മാർ
കൊല്ലാനൊരുപതിക്കുതിന്നുന്നസചിവന്മാ-
രെല്ലാരിങ്ങിനെതന്നെചൊല്ലുന്നുമന്ത്രിമന്മാർ
ക്രൂരനായനൃപന്റെകാര്യങ്ങൾപറവതോ
ക്രൂരന്മാർപലരിരിക്കനവന്മാരൊരുപോലെ
ദുരവേ പണ്ടുപൃച്ഛ നടക്കുന്നകൊണ്ടുവന്നിട്ടു-
ങ്ങിരിക്കളുവനത്തെക്കുടിപ്പാനാഗ്രഹത്തോടെ
ഒരുത്തൻചെന്നൊരുകാര്യംധരിപ്പിപ്പാനെന്തുട-
[ങ്ങുന്നോർ

കരത്തുളള ജനന്മാർവിനയമായൊരുചൊല്ലും
കുരത്തനുമനപെട്ടത്തെങ്ങുംകേട്ടതാൽകണ്ണുന്നാ-
[ട്ടെല്ലാം

[illegible]വിരവോടുധരിച്ചല്ലോ
സുരപതിരിപുവരുത്തുന്നതും[illegible]
[illegible]
കട്ടുകോപംകൊണ്ടുതാതോരംകുണ്ണുനേരം
കയ്യുളളുചു[illegible]
[illegible]
കാര്യമൊന്നുമാചിന്തിച്ചുതുടങ്ങുന്നുമന്ത്രി-
[പ്രൊ

വിഷ്ണുമാരുംദുഷ്ടനന്റെശക്തികൊണ്ടിരിക്കുന്നു-
[ല്ലോ

താരിതന്നെന്നുമാലോകഭയപ്പെട്ടുവസിക്കുന്നു
[illegible]
[മെന്നു

വേണമെന്നിരിക്കുന്നതങ്ങളിലൊരുത്തർക്കും[illegible]
പ്രാണ[illegible]പ്പോൾതാനിരിപ്പാനെള്ളു
[illegible]
ആന[illegible]നാലുളളവന്റെശക്തികൊണ്ടിരിക്ക -
[ന്നെല്ലോ

ഞാനൊരുത്തൻജയിച്ചീടാത്രചൊല്ലിക്കിട്ടിക്കാതാലും
സർവദേവാധിപത്യത്തെ നിർവ്വഹിച്ചതഴവുന്ന
[illegible]
സപർവ്വദേവകൂട്ടങ്ങൾ സർവകാലംരമിക്കുന്നു
[illegible]
വേണ്ടവേണ്ടാ[illegible]ഞാൻ-
[ഷിക്കുന്നു

വേണ്ടതല്ലെന്നറിയുമെങ്കിലുമന്ത്രിസചിവന്മാരെ

അച്ഛന്മുള്ളന്നിവരുടെപിളളയെന്നുംഫലിച്ചില്ല
പൂച്ചയെക്കണ്ടെലിപോലെവിറച്ചുകൊണ്ടിരുന്നി-
[ല്ലോ

അച്ഛനേയുമിവർതന്നെതച്ചുകൊല്ലിച്ചതും[illegible]
[ന്നെ

[illegible]പങ്കജവാണന്റെപ്പണ്ടുശങ്കരന്റെകനൽക്കണ്ണിൽ
ശങ്കകൂടാതെ ചാടിച്ചുൻർക്കൃതിക്കാർ പലർകൂടി
സന്യസിച്ചഭഗവാനെക്കൊണ്ടുവേളികഴിപ്പിച്ചു
മൂന്നിലകൈതവംപാരംകണ്ടതുംകേട്ടതുമില്ല
എന്നവേണ്ടശചീകാന്തനൊത്തവണ്ണംകാര്യമെ-
[ല്ലാം

അന്നുവെട്ടംവാളിനെയിട്ടുകരുലോകമെല്ലാം
[illegible]വാസുകിയെക്കയറാക്കി
മന്ദരപർവതത്തേയുംമത്തുമാക്കിട്ടന്നൊരുന്നാൾ
പാല്ക്കടലിൽനാട്ടുവിലിട്ടാക്കമോരേവലിച്ചപ്പോൾ
[illegible]പദാർത്ഥങ്ങളതിങ്കൽനിന്നുത-
[വിച്ചു

കല്പവൃക്ഷങ്ങളുണ്ടായി നല്ലപെണ്ണുങ്ങളുണ്ടായി
[illegible]കൊമ്പുള്ളാനയുംവന്നാശ്ശു-
[പൊങ്ങി

ഉത്തരംനല്ലവസ്തുക്കൾവാനവന്മാർകൈക്കലാക്കി
[illegible]പോലുനിക്കുന്നതിനുതന്നില്ല
ശങ്കരനുമതിലൊന്നുംകൊടുത്തില്ലെന്നതുമല്ല
[illegible]
[illegible]
[illegible]പറഞ്ഞിടാമിപ്രകാരം[illegible]കൈതവങ്ങൾ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]കപാലികം
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]തുടൻനല്ലപുലിത്തോലുടുക്കുന്നു
[illegible]
ചന്ദനമില്ലതുമൂലംവെണ്ണീറുകൊണ്ടണിയുന്നു;
[illegible]വാഹനമില്ലതുകൊണ്ടു
കാളക്കൂറ്റൻഭഗവാനുംകാളമേറിനടക്കുന്നു
[illegible]
കാളിയേയുംകൂളിയേയുംതുണകൊണ്ടുനടക്കുന്നു
[illegible]
[illegible]
[illegible]ധരിച്ചാ-
[ല്ലോ

തൽപ്രകാരംകൊണ്ടുലോകർക്കപ്രിയ[illegible]
[ച്ചാല്ലും?

[illegible]രിക്കുന്നൊ[illegible]
[illegible]തുടങ്ങുന്നു
[illegible]
[ച്ചുങ്കും-

ങ്ങിന മാടമ്പ് ഭൂമിതന്നിൽ ചിലനാളും വാഴുന്നേ- [ണം
ഇന്ദുമന്ദിരവിഭ്രമശാലിതാനും പോലുകാച്ചി
തരിമ്പും പേടികൂടാതെ ചെന്നു പാതാളലോക- [ത്തെ
പെരുമ്പാമ്പന്മാരെയെല്ലാം മെരുമ്പെട്ടു കരം [കൊണ്ടു
കരിമ്പിൻതണ്ടെന്നപോലെ പിടിച്ചു ഞെക്കിപ്പിഴി- [യണം

ഇത്തരമങ്ങുരചെയ്തൊരവ-
സത്തമനെത്തിയ ഭൃത്യജനത്തോട്-
ഒത്തുതകർത്തു തിമർത്തു പുറപ്പെട്ടു
സത്വരമൊത്തു കളിച്ചു വിളിച്ചഥ
ചെണ്ട പെരുമ്പറ കാളം കാഹളി
മദ്ദളമെന്നിവ വാദ്യരവങ്ങളാൽ
അണ്ഡകടാഹം മുഴക്കിപ്പതുക്കവേ
ബ്രഹ്മാണ്ഡഭാണ്ഡം മുഴങ്ങിത്തുടങ്ങി
ശൈലങ്ങളേഴും കുലുങ്ങിത്തുടങ്ങി
പാലാഴി കൂടെക്കലങ്ങിത്തുടങ്ങി
മാലോകർ ചിത്തം വിറച്ചു പതുക്കെ
മാലോടു കൂടെ ഭയങ്ങിത്തുടങ്ങി

ഇത്തരമ്പലഘോഷമോടന്നൊരു ദൈത്യസേന- [കളോടുടൻ
ഒത്തുകൂടിന താരകാക്ഷമഹാസുരൻ ബഹുമാനപൂ- [ർവ്വമന്ന
തമ്പിമാരൊടു യാത്ര ചൊല്ലിയനുഗ്രഹിച്ചു പതു- [ക്കവേ
ഉമ്പർകോനൊടു നേരിടാനിഹ നടന്നു കാഞ്ചന- [കോട്ടയിൽ
വാനമൊക്കെ നിറഞ്ഞു വിണ്ണിനു മാനവപ്പട- [ക്കൂട്ടുടൻ
താരകാക്ഷപടജ്ജനങ്ങളുടൻ കടന്നു സുരാലയേ
ഘോരകർമ്മമനേകമങ്ങു തുടങ്ങിയോരളവന്തരേ
പാരമുള്ളിലിളന്നു ഭീതി കലർന്നു ദേവകളൊക്കവേ
സൈരമങ്ങു വസിക്കുമിന്ദ്രനൊടിപ്രകാരമുണ- [ർത്തിനാർ
"ഉമ്പർകോനേ തമ്പുരാനേ മുടിഞ്ഞു നമ്മുടെ രാജ്യം
വമ്പരാമസുരന്മാരങ്ങു കണ്ടുകളഞ്ഞു പട്ടണമെല്ലാം
മുമ്പർ വന്നു നിറഞ്ഞു കൂടുമൊരു നേരമന്നുരന്നു
ദിക്കുതോറും തടുക്കുന്നു നിർജ്ജരരെല്ലാം പതുങ്ങുന്നു
നന്ദനത്തിൽ കടക്കുന്നു ചന്ദനങ്ങളറുക്കുന്നു
കന്ദരങ്ങളിലൊളിക്കുന്നു കാനനങ്ങൾ തകർക്കുന്നു
കളിത്തട്ടിലൂരയേറിയങ്ങിരുന്നങ്ങു വസിക്കുന്നു
കളിക്കും കാമിനിമാരോടൊരുമിച്ചു കൊണ്ടാടുന്നു
അഭ്രമുവല്ലഭൻതന്റെ ശുഭ്രദന്തം പിടിക്കുന്നു
വിത്തമെല്ലാം മടിയാതെ ചെത്തിവാരിക്കൊടുക്കുന്നു
പിത്തുപിടിച്ചുതന്നെ പത്തനങ്ങൾ ചുടുന്നു
കാലങ്ങളിൽ വിണ്ണുമന്ദിരങ്ങളിൽ തള്ളി- [യുന്നു
ഗാത്രമെല്ലാം പൊടിക്കുന്നു ക്ഷേത്രത്തിരുവള്ളി- [യെല്ലാം
മൂത്രമങ്ങു പെടുക്കുന്നു എത്രയും കശ്മലന്മാർ

തമ്പുരാനേ! അടിയങ്ങൾക്കെന്തുവേണ്ടു ദണ്ഡമനകം- [ബിൽ
ഉമ്പരോടിങ്ങുനങ്ങളെ ജയിപ്പാനെത്രയും വേ- [ഗാൽ
വമ്പർ വന്നങ്ങെടുക്കുമ്പോൾ തടുപ്പാൻ ശക്തിയി- [ല്ലാഞ്ഞാൽ
ചെമ്പിലെച്ചോറു തിന്നുന്ന ഞങ്ങളെക്കൊണ്ടെന്തു- [കാര്യം
ഇത്ഥമോരോ വീരവാദം പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നേരം
ബഹുമാനമോടെ സുരന്മാർ മനസ്സുവെപ്പോടു വന്മാരും
യുദ്ധഘോഷമോടിന്നാണെത്രയും ഘോഷമോടെ- [വണ്ണം

പടകളിളപുറപ്പെട്ടു കൂടി
പടഹധടസഘോഷമാടി
പട്ടതരേടി പരക്കുകൂടി
ശരമതേറ്റു വിരണ്ടുലഞ്ഞു
വില്ലെടുത്തു പിടിക്കയും ചില-
വില്ലതമ്മിലടിക്കയും
ചിലരഴുകയും ചിലർ തൊഴുകയും

ഘോരമിന്റെ പൊലിമകളോരോന്നോരോരു- [ചെയ്യുന്ന-
പോരാനേരവും പിന്നെ തിരയവനെച്ചൊ- [ന്നാൽ
പാരാതെ സുരന്മാരങ്ങോരോരോ ദിക്കിലേക്കോടി
താരകാക്ഷനും ബലംചെലുന്നാളിശിഖങ്കൽ
ശരീനാങ്ങുടൻ ചാടിദൂരത്തിന്ദ്രനും പോയി
പാരംഭീതനാം ജംഭവൈരിക്കും സുരന്മാർക്കും
ദിക്കണമെന്നുതന്നെ ബലംവീണ്ടതക്കാലം
ചേരുന്നാസുഖമെല്ലാം ഘോരേതൽകനിവോടെ
സ്വൈരമേ വാണിരിക്കൊണ്ടോരോരോ കരയാതെ
വീരനാം താരകാക്ഷൻ ചാരുവേഷത്തോടു- [വാണു

ദേവന്മാർക്കിന്നല്ലനാരിമാരുടെ കൂത്തും
ദാരികമൊഴികളും ഗാനവും വിലാസവും
സൗരസ്യങ്ങളും മേളിച്ചോരോരോ കേളിയുമാടി
വീര്യസാമർത്ഥ്യവും കിട്ടിയങ്ങനെ വാണു പല കാലം.

വെള്ളിക്കോട്ടയിലുള്ള കമലാക്ഷനാമനിയി-
ലുള്ള മന്നക്ഷത്രനോട്ടങ്ങളും ചാട്ടങ്ങളും
കൊള്ളിവെച്ചു ദഹിക്കുന്നനിളെസ്സഞ്ചരിക്കുന്നു
കള്ളരൊണ്ടതനേരം ചോളംഭയമില്ല
കള്ളന്മാരൊരു കൂട്ടം ഭൃത്യന്മാരവർ പിന്നെ
കള്ളിനും കുപ്പിയും തിരഞ്ഞങ്ങുനടക്കുന്നു
തല്ലിക്കൊണ്ടലയുന്നു വെള്ളറെ നശിക്കുന്നു
മുള്ളറെപ്പറയുന്നു പിള്ളരെപ്പിടിക്കുന്നു
കള്ളന്മാരുടെ വീട്ടിൽ പടവില്ലും നല്ല ബാണം
ഇല്ലംതോറും കുത്തിയെല്ലാമോരോ കുളികളിലോരോ
ഇല്ല കാഞ്ചു കിളിച്ചുകൊല്ല നമ്മൾ കൂവന്നു
ഇല്ല നമ്മളെയെല്ലാം കൊല്ലുംസംശയമില്ല
ചെല്ലുന്നാത്രപുരം കൊണ്ടുവല്ലഭിക്കിലും പോക-
ണെല്ലാമാലക്ഷണമാം ചൊല്ലിയാവതിച്ചവർ
പായെല്ലാം ചിലർ കൊണ്ടസുരന്മാരെടുക്കുമ്പോൾ

നായന്മാർതെരുതെരെപ്പായുന്നുവന്നതോറും
പായുംകട്ടിലുംവീട്ടുംപായെന്നാകിലുന്തന്റെ
കായംകിട്ടുമെന്നാത്രനായന്മാർനിനയ്ക്കുന്നു
ചുമരുണ്ടെങ്കിലേനല്ലചിത്രമുള്ളൂധരിച്ചാലും
ചോറുണ്ടെങ്കിലേനല്ലകറികൊണ്ടുകണക്കുള്ളൂ
അയ്യോകഷ്ടമിക്കൂട്ടംവന്നാട്ടക്കംനേരമെന്റെ
കൈയിൽവാളുമില്ലാഞ്ഞുതടപ്പാനാളുമില്ലാഞ്ഞു
പയ്യത്തുമ്പോളപ്പഞ്ചാക്ഷരംകൊണ്ടുകണക്കുണ്ടോ
പോയ്യാണെന്നാലെനിക്കുള്ളകയ്യരോടെകണക്കുള്ളൂ
ആട്ടകാരതെക്കൂട്ടംനാട്ടവിട്ടുനടന്നീടും
കണ്ടാലെല്ലാമഗ്രഗാത്രംകൊട്ടത്താലീയുടത്തന്നോ
ണ്ടുപക്ഷംചിലവിന്നുവേണ്ടെന്നല്ലംവിളയുന്ന
ചെണ്ടകൊട്ടിനമുക്കിപ്പോളസുരന്മാർവിളവെല്ലാം
കൊണ്ടുപോകുന്നതുകണ്ടുകൊണ്ടിരിപ്പാറായി-
[വന്നു
ഉണ്ടചോറുംകറന്നപ്പോൾകണ്ടിലായിച്ചമഞ്ഞപ്പോൾ
കണ്ടുകൊൾകവിൻകാലമോക്ഷംതൊണ്ടെന്നെന്നു-
[ചേരുവന്നു
നാശംകാൺകെടോ! രണ്ടുകാശിന്നുംമുതലില്ല
കാശിക്കതിരിപ്പാനുംദേശംങ്ങമറിവില്ല
ഇങ്ങനെയോരോക്കൂട്ടംപറജന്മാർപറഞ്ഞിട്ടു
മങ്ങിനരുചതോട്ടുംവനംതോറുംനടക്കുമ്പോൾ
ഏത്രയുംപേടിയുണ്ടാകുംചോരയുംകാണാ-
[ണ്ടവും
ഓരോതരപ്രമത്തോളപാരമങ്ങുനിറകയാൽ
ഘോരാകാരമായിചാലകൂട്ടമായുള്ളവൃന്ദങ്ങൾ
അഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടുനിന്നുസഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ
ഓരോചാക്കകൾതമ്മിൽപ്രാകൃതമായുരച്ചപ്പോൾ
ഭേളോളമായധോരണികളിയെളഹോളയെ
മണ്ഡലമഹങ്കാളകളബലിതളിക്കിഹമെ
[വള്ളയ
ഭള്ളോളമവെള്ളിയഘോഷണംജളളേളനംകളയ-
[വഹേ
ളുണ്ഡഖണ്ഡഖണ്ഡനംകിളിതന്നവക്കിള-
[താണ്ഡവം
ലെണ്ണയംപുനരണ്ണയംത്ധണരെണ്ണത്ധണയും-
[പ്രതി
ചണ്ണയംണവഞ്ചളെണമഞ്ചളെണമ-
ഞ്ചളെ
പിഞ്ചളെണഞ്ചുള്ളെണമഞ്ചിതോഹമഗ-
[ഞ്ചിതേ
തന്തളെള്ളസതന്നളെള്ളവള്ളവഞ്ചതോണിയ-
[പിഞ്ചളെ
പ്രാകൃതംപറയുന്നകൂട്ടമനേകമിങ്ങിനെതിന്നി-
[തേ
ലോകവാസിജനത്തിനത്രപതത്തിനാരവരെ-
[ത്രയും
നാട്ടിലുംഗലമുട്ടിലുംചിലവലിയമലയുടെഗ്ഗഹ-
[യിലും
ചെന്നുറച്ചുവിറച്ചുമനുജരൊളിച്ചുകൊണ്ടുനട-
[ക്കയും

വന്നുമാനവരെന്നുകേട്ടുടനവിടെനിന്നതിരി-
[ക്കയും
എന്നുവേണ്ടമഹീതലങ്ങളിലമളിശിവശിവപറ-
[വതോ
താരകാക്ഷസഹോദരൻകമലാക്ഷനെന്നമഹാ-
[സുരൻ
ഘോരമാംപടയോടുകൂടെമദിച്ചുകൊണ്ടുനട-
[ക്കയും
പാരിലുള്ളപുരങ്ങളുംനഗരങ്ങളുംവിളവങ്ങളും
സാരമായമരംതളിച്ചപടംതടാകവുമിവകളും
സർവമാശുനശിക്കമാറുപരാക്രമങ്ങൾതുടങ്ങിയും
സർവസുന്ദരിമാർവിളങ്ങിനവീടുതേടിനടക്കയും
സരസതരിവളകടകപിരിവളതാലിമാലപറി-
[ക്കയും
കുന്ദമവരംഗനാജനകണ്ഠസൂത്രമറുക്കയും
തൊണ്ടിവായ്മലർകണ്ടുകണ്ടവർവെററിലയോ-
[നുതെറുക്കയും
കൊണ്ടുചെന്നുകൊട്ടപ്പതിന്നുകൊതിച്ചുമെല്ലെ-
[യടുക്കയും
മണ്ടുമക്കുലനാരിമാരെക്കണ്ടുകണ്ടുരസിക്കയും
അവനിപതികടെഭവനമഖിലവുമവരമവരുമാ-
[ടെക്കൂട്ടവും
തവിട്ടുപൊടിമയമവിടെയുമ്പുനരവനരഹിത-
[മതാക്കിയും
അമ്പലത്തിനകത്തുചെന്നുബലിത്തിട്ടമ്പുപറി-
[ക്കയും
കൊമ്പനാനകളെപ്പിടിച്ചുഥകൊമ്പുരണ്ടുമൊടി-
[ക്കയും
കൊത്തുചെല്ലുകിലുണ്ടുകുററമതോത്തുകൊള്ളുക-
[വിപ്രരേ
കൂത്തുപാട്ടുകളോട്ടുമെന്നിവകാട്ടുകിൽപ്പുഴിയി-
[പ്പൊഴേ
ക്രുത്തമൃത്തശരങ്ങൾകൊണ്ടകത്തുവാൻകറവി-
[പ്ലഹോ
കടകൾതഴകൾപിടിക്കയുംപടഹമുരജമടിക്കയും
ഇപ്പറഞ്ഞതിലൊന്നുമിന്നിഹഇപ്പുഭക്കൾതുട-
[ങ്ങൊലാ
കല്പനയ്ക്കനുകൂലമായിട്ടിപ്പോൾനിങ്ങൾന-
[ടക്കണം
നാട്ടിലുംനഗരത്തിലുംപാട്ടിലുംകനകത്തിലും
നായകൻകമലാക്ഷനായകനായകാവല-
[ത്തലം
തായമാട്ടുതുടങ്ങൊലാപഴയകാലമതല്ലെടോ!
തമ്പുരാനുടെകാൽത്തളിക്കിഹകമ്പിടേണമിതേ-
[വനും
വമ്പുകൊണ്ടിഹനിൽക്കുമേവനുംമുമ്പിൽവന്നി-
[ഹനില്ക്കണം
നമ്മുടാക്കപണത്തിനാഗ്രഹമേറെയുണ്ടതുനി-
[ശ്ചയം
പടിക്കൽപാറപൊന്നിങ്കൽപാതിതെയെല്ലേക്ക-
[ന്നാപോലെ

ഇടഞ്ഞും നമ്മളോടിനു ജനാനന്ദേതരെല്ലാം
പടയ്ക്കു വേണ്ടി കൂട്ടം കൂട്ടമൊന്നായെല്ലാം
മടിയ്ക്കുന്നതാരാണെന്നാലും മിടുക്കരാണെങ്കിലൊന്നാകം
കിടയ്ക്കും ശേഷമെന്നാകിലുമിങ്ങുള്ള ശ്രേഷ്ഠകൾ
പിടഞ്ഞും ത്രിവിക്രമന്മാർക്കു ദൈവങ്ങൾ നൽകും."
കൈക്കലേതാനുമുണ്ടെങ്കിൽ തന്നെ വൃന്ദം ശ്രേഷ്ഠി-
[കണം
കൈക്കലില്ലാത്തവൻ തന്നെയാർക്കുമില്ലാ ബാല്യം-
[നാം
നാടുവിട്ടു നടപ്പാനായ് ഇങ്ങനെ നമ്മളെല്ലാരും കൂട്ടം
വീടുതോറും മാറ്റേറുമീ ആരോടാരോന്നു ചൊല്ലുന്നു
ഇന്നലെ രാത്രിയിലങ്ങേ സുരന്മാർ പെണ്ണിനെ കവി-
[ട്ടിൽ
കൊന്നു പോയിച്ചരച്ചോരെത്തിനിപ്പോഴെന്തവ-
[ല്ലാം
എന്നപോലെ ജനം തേടി നമ്മൾ നന്നുപോലെന്നും-
[കേൾക്കുന്നു
അവനിപ്പോളെകലേശം ധരിച്ചെഴുപതിനാലും
[യ്
കാഴ്ചയില്ലാ കണ്ണിനൊട്ടും ചെവിരണ്ടും കേട്ടുകൂടാ
കാഴ്ച കാണ്മാനുള്ള മോഹം കീഴ്വച്ചു കിഴക്കുപാരം
കൊച്ചു പെണ്ണുങ്ങളെക്കാണാമെന്നുമുണ്ടെപ്പിടിപ്പം-
[യം
പല്ലുപോയിട്ടെത്ര നാളായ് ഒക്കെയില്ലാ പരമാർത്ഥം
കല്ലു കൊണ്ടു ചതച്ചാലും വെററിലതിന്മാനൊള്ളൂ
കൊല്ലുവാനിന്നസുരന്മാർ വന്നുവെന്നങ്ങറിയും-
[തെ
മെല്ലെ വന്നു പുറപ്പെട്ടാനങ്ങനെ തന്നെ പോകുന്നു
ചക്കരച്ചാരുടെ വീട്ടിൽ കിങ്കരന്മാർ വന്നു കേറി
മക്കമാരെപ്പിടിച്ചങ്ങു കൊണ്ടുപോവാനൊരുങ്ങി ഞാൻ
[പ്പോൾ
ചക്കരച്ചാരെഴുന്നേററു തൊണ്ടയൽ വാളും പരിചയും
തങ്കരത്തിലെടുത്തും കൊണ്ടങ്കണത്തിൽ ചാടിനിന്നു
മുററും നിന്നങ്ങനെ പോലെ പോരാളരാണങ്ങളിച്ചു
[പ്പോൾ
അററമില്ലാതസുരന്മാർ തേററും മണ്ടികാട്ടുപുക്ക:
തിട്ടകം വന്നിട്ടു പോരാൾ മിടുക്കൻ നമ്മുടെ ജ്യേ-
[ഷ്ഠൻ
പൊട്ടനെന്നു പുറപ്പെട്ടങ്ങെടുത്തുള്ളൊരു കാപ്പുക്ക
കിടപ്പല്ലമെവനിപ്പോൾ മുട്ടിപ്പിലെന്നതും കേട്ടു
കൂട്ടുമോടെ മഹാജനന്മാർ കെട്ടുകെട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു
കട്ടികളെപ്പിടിച്ചങ്ങു പെട്ടകത്തിനകത്താക്കി
രട്ടു കൊണ്ടു പൊതിഞ്ഞു തപ്പെട്ടരച്ചൻ പുറപ്പെട്ടു
പട്ടരച്ചാരതിനിക്കു കെട്ടിലെന്തെന്നരുള്ളപ്പോൾ
കെട്ടിലെന്നാകിൽ പകിരിച്ചെല്ലനകൊന്നാമലയാളി
കിട്ടുവാൻ [illegible] കെട്ടും പൊതിച്ചു എന്നാൽ ച-
[ന്ദ്രാഴ്
ഇടഞ്ഞുകണ്ടൻ അസുരൻ വന്നെടുത്തോ[illegible]
[ല്ലോ
ഞാനുമ്പോനാലെന്നാകാഴ്ചും ചെറുപ്പത്തിൽ വഴിയ-
[ന്ത്യൻ
വന്നതിൻ പാരതകൊണ്ടു ശൗചമെന്നൊരുങ്ങി-
[യാൻ
ഇടയിൽ വന്നു കൂട്ടുന്നതൻ ദ്രോഹം ചെയ്യുന്നെല്ലാ
ങ്ങനെയങ്ങനെ തമ്മിലാർക്കും ഭയങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നോ-
മങ്ങേനാരാധനയ്ക്കുള്ള വെള്ളം പോരയെണ്ടു,
സൂര്യവംശത്തിലും പിന്നെ സോമവംശത്തിലുമുള്ള
ഭൂമിപാലന്മാരശേഷം പടയ്ക്കു ഞെളിഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടു
കന്തിഭോജൻ കാശിരാജൻ സിന്ധുരാജൻ-
[സിംഹളേശൻ
മന്ത്രിവ്യൂഹൻ വീരവർമ്മൻ വിന്ധ്യപാലൻ വീ-
[രപാലൻ
ധീരരാജൻ മഹാമല്ലൻ നല്ല വല്ലാളഭൂപാലൻ
വല്ലഭേന്ദ്രൻ വീരചന്ദ്രൻ പിന്നെ വിരൂപനാശ്ശ-
[നാൻ
മുന്നിലങ്ങു വിളങ്ങുന്ന നാനാവംശ പടകൂടി
ച്ചെന്നണഞ്ഞു പിണങ്ങുന്ന വെള്ളിയെഴക്കാര-
[നോടു
പടയും വെടിയും നടയും തുടയും ചിലമ്പൊട്ടുകളും
ചിലതിട്ടുകളും വലകെട്ടുകളും വില്ലുവട്ടികൾ
ഭേകാണിപാലപ്പെരുമ്പറ ദുന്ദുഭി ശംഖനാദം
ബാണവൃന്ദമോരോമാരോ പടതോറുമില്ലമറ്റു
ശോണിതങ്ങളണിഞ്ഞങ്ങു ചാത്തു ശേഷിച്ചവർ പി-
[ന്നെ
നാണവും കെട്ടതുപോലെ തങ്ങളെ വിട്ടുവണം-
[ങ്ങിനാർ
പ്രാണഹാനിവരുത്തരുതേ പോരുമെന്നാരുമൊക്കില്ല
വേണ്ടതെല്ലാം കൊടുത്തോരോരോ കേമൻ നമ്മൾ-
[ക്കൊരുമിച്ചാക്ക
വാണുകൊണ്ടാരുക്കു കാലം മാനുഷരാരും കൂട്ടം
ഓണമില്ലാ വിഷുവില്ല വേലയില്ല വിളവില്ലാ
വാണക്കുമ്പോൾ വസ്ത്രമെന്നുമൊണ്ണുമില്ല വിഷുവില്ലാ
[യാഗി
അനങ്ങാക്ഷൽ ഇല്ല യാഗമില്ല ഹോമമില്ല
ഹന്തകഷ്ടം തപസ്സില്ല സ്നാനം നോമ്പുകളുമില്ല,
എന്തിനിത്ര പറയുന്നു വേണ്ടതെല്ലാമൊഴിച്ചു
സങ്കടമവനവർക്കു ചുകമെന്നു മുന്നേട
മങ്കമാരൊട്ടു നന്നായി കണ്ടുവെങ്കിലസുരന്റെ
കിങ്കരന്മാർ വന്നു കേറിപ്പിടിച്ചങ്ങു കൊണ്ടുപോകും
കാര്യക്കാരെ കൊണ്ടു കാഞ്ഞു കിട്ടുമെന്നു വല്ല
നാരിയെ വെച്ചിരിപ്പാനും വൈദികന്മാർക്കു-
[ള്ളൂ കല്ലു:
കാര്യസ്ഥന്മാർക്കു പിന്നെ കാര്യമെല്ലാം ശവം ഭോഗ
കേറിയതിലെഴുന്നെള്ളി വാഴിക്കുന്നതും പശുക്ക
പാഴാക്കുന്ന മക്കളെക്കൊണ്ടിങ്ങിക്കൽ നടന്നൊപ്പൻ
സ്ഥാപിക്കുന്നതമിഴ്ത്തങ്ങൾ അധികാരി ജന്മാരും
സേവിക്കുന്നതുപോലെ സേവിക്കും ഭൂപന്മാരെ
അക്കപ്പടിനാൽ തന്നെ ഭേദിക്കുന്നെന്നുറക്കെണം
അകപ്പെട്ടാലിങ്ങുള്ളോരെല്ലാം വല്ലതെന്നാകിലും പ-
[ലുണ്ട്
ഈ വണ്ണം വന്നുകൂടീട്ടു വന്നങ്ങുള്ളൊരു കാലം
കേവലം വെന്നസുരന്റെ ദുഷ്കർമ്മം മുടക്കിയാൽ

നാട്ടിലെങ്ങുമൊരേടത്തും കോട്ടകളെങ്കവുമെല്ലാം
കോട്ടകൊരനൊപ്പിക്കും പോരുപ്പിച്ചു എന്നപോലെ
പാട്ടനാട്ടുകളും ഭൂമിമുകൾ മറ്റും അത്രുടെയും
പാട്ടുപറകേട്ടുകേണം തിങ്കളിൽ തിങ്കളിൽ
[ചേന്നു
കാട്ടുവെച്ചുകണ്ടുകൊണ്ടുൾത്തടമേറെപ്പൊറു-
[പ്പിക്കാം
സകലഭിക്ഷകളെല്ലാം ഭൂലോകർക്കൊത്തവണ്ണം
സകലദ്രവ്യമെല്ലാം പട്ടിലാണെന്നതേ ചൊണ്ടു
ഇരിമ്പുനഗരം കാരർ ചിലർന്നാലിതുമെല്ലാം-
ങ്ങളാകനട്ടുപൂട്ടപ്പെട്ടു പാതാളനാകം പൂക്ക
ദുരന്തം നവമായി ജയിച്ചു കോഴയുവോണി
പരമപാവങ്ങളോടൈ സുഖിച്ചു തെരുന്നതേവേ-
[ണ്ടു

ത്രിപുരദഹനം ഒന്നാംകളം സമാപ്തം.

രണ്ടാംകളം.

ത്രിപുരന്മാരുടെ ദുഷ്ടചരിതങ്ങൾ സഹിയാഞ്ഞു
ത്രിദശന്മാരൊക്കെക്കൂട്ടപ്പെട്ടു ദേവരാജൻ
വിരിഞ്ചസുരന്മാരും പിന്നിലായിട്ടു ധരന്മാരും
തരംകെട്ട് സുരസ്ത്രീകളും ദേവചാരന്മാർ
ഭഗവാനെ ശിവനെ കൂടെ സങ്കടം ഉണർത്തിച്ചീടേ
നിരന്തരം സ്തുതി ചെയ്താരവർകളും.
കമലലോചന ജയ ഹരേ!
ജലധിശയന ജയ ഹരേ!
ഗരുഡവാഹന ജയ ഹരേ!
മുനിജനാധാര ജയ ഹരേ!
ജഗജ്ജനലീലാമയ ജയ ഹരേ!
പരിചിതകണ്ഡല ജയ ഹരേ!
കമലിതരിപുകുല ജയ ഹരേ!
ജലധിഗൃഹ ജയ ഹരേ!
ത്രിദിവപാലക ജയ ഹരേ!
ജഗജ്ജനമോഹന ജയ ഹരേ!
ജനാർദ്ദന ജയ ഹരേ!
നതഖഗ ജയ ഹരേ!
ധരണീധര ജയ ഹരേ!
ധരാധരധര ജയ ഹരേ!
നളിനസമമുഖ ജയ ഹരേ!
അഖിലഗുണഗണ ജയ ഹരേ!
മുരരിപു ജയ ഹരേ!
ഭക്തസുഖകര ജയ ഹരേ!
ധരണിപാലക ജയ ഹരേ!
നമിതരിപുകുല ജയ ഹരേ!
പരമപുരുഷ ജയ ഹരേ!
മഹിതമംഗള ജയ ഹരേ!
മോഹമോചക ജയ ഹരേ!
ജനാർദ്ദന ജയ ഹരേ!
മധുകൈടഭാന്തക ജയ ഹരേ!
ഭജനാപരിചിത ജയ ഹരേ!
രജനീചരഹര ജയ ഹരേ!
ലക്ഷ്മീധരസുത ജയ ഹരേ!
പരമപുരുഷ ജയ ഹരേ!
ശോണമയീമേ ജയ ഹരേ!
മധുസൂദന പാലക ജയ ഹരേ!
സകലമലഹര ജയ ഹരേ!
ഹവനഫലകര ജയ ഹരേ!
മഹാകടിത ജയ ഹരേ!
ഖചിതരിപുജ ജയ ഹരേ!
ശേഷമെല്ലാംകേൾക്കിലുറപ്പുള്ളിക്കൊള്ളും ഭഗവാനി
ന്ന് ഘോഷമെല്ലാം കേട്ടനേരത്തുണ്ണികൈതുക-
[ത്തോടെ
തോഷമുള്ളിൽനിറഞ്ഞോരാം കരുണാശാലിയാം
[ദേവൻ
തോഷാലയകന്നാരുമേവുകളോടരുൾചെയ്തു
ദോഷപരനല്ലിസുരന്മാരേ! നിങ്ങൾക്കു ദേവന്മാർക്കും
വൈരമേറുന്ന സുരന്മാർക്കു ദേവാഴചോദ്യമില്ലി
വീരനായ വാസവന്റെ കരത്തിൽ വജ്രമെല്ലാം-
[ളം
ഘോരമായി വിലസുമ്പോൾ ഭയത്തിനെന്തവകാ-
[ശം
ശുക്രശിഷ്യന്മാരിൽ ചിലർ വിക്രമങ്ങളെറിഞ്ഞാലും
ശക്രലോകങ്ങളിലെല്ലാം ചെന്നുചെയ്തതൊക്കെ
വിക്രമങ്ങൾക്കാക്രമിച്ചു ലഭ്യമാണെല്ലാം ദുഷ്ടതൻ
വക്ര സംസാരങ്ങളെന്നും നിങ്ങളെന്നോട്ടിരില്ലല്ലോ
ഇന്നു നിങ്ങൾ പലർ കൂടി വന്നതിൻ കാരണമെല്ലാം-
മെന്നോടിഷ്ടമുള്ള ചെയ്തിൻ സുന്ദരിവല്ലഭന്മാരേ
എന്നിതെല്ലാമരുളിച്ചെയ്തു കേട്ടു മുനിമാരും
വന്ദനം ചെയ്തുകൊണ്ടേവമുണർത്തിച്ചുവാർത്തയും
[മ്പോം
ദേവദേവ ഹരേ മുകുന്ദ ജഗന്നിവാസ നമസ്തേ
ദേവവൈരികൾ വന്നു നമ്മുടെ നാടടക്കി-
[യേ
ശ്രീപതേ പരമാത്മ നിനക്കറിയില്ലയോ ഇതിനാലെ
ദേവലോകങ്ങളും നിയോഗം നിന്റെ ഭവാൻ ഒരു-
[ദേവൻ
അരക്കാസുരന്മാരെല്ലാം കയ്യിലുള്ള പരമരാതിമാർ
നേരുകേടുകൾ കാട്ടി പരാജിതരായി തോറ്റ ക്രീഡനം
[യും
പാരിലൊക്കെ മനോഹരമായ സ്വർഗ്ഗഗൃഹങ്ങളും
പാരമുണ്ടല്ലിതനങ്ങൾ നമ്മുടെ ശിഷ്ടഹാര ഭാരത
മുക്ത കാമാദികളാലെ അന്നു നമ്മളെ ഒതുക്കി-
[യേ
ചേട്ടകൾ എന്നോടുമേറ്റമില്ലാതടക്കുന്ന നീതി-
[ന്നു
ദുഷ്ടരാകിയ താരകാക്ഷ മൈത്ര്യലോകമടക്കി-
[ന്നാൻ
നാട്ടുകാരുടെ സാരമാക്കി താരകാക്ഷനെക്കൊണ്ടും!
രണ്ടുപേരോടു സമ്പാദിച്ചു തണ്ടിരുട്ടുമഹാരാജം-
[ന്നു

കണ്ടതൊക്കെമുടിപ്പതിന്നാരവങ്ങൾനാട്ടിൽനട- [ക്കയും
ചണ്ഡങ്ങളെളിവണ്ണമുള്ളൊരസങ്കടങ്ങളൊരിക്കലും
കൊണ്ടതൽവണ്ണ! സഹിച്ചുവെന്നൊരുകേട്ടുകേഴ്വി [യുമില്ലഹോ
ദുർജ്ജനത്തെനിവർത്തിവെച്ചുവരംകൊടുത്തുപുല- [ർത്തുവാൻ
നിജ്ജനത്തിലൊരുത്തനുണ്ടുകുററമല്ലിതുചന്ദ്ര- [ചോം
ഇജ്ജഗത്തുനശിക്കുമെന്നുകൊടുത്തിലെങ്കിലതോ- [ർക്കയാൽ
ഇജ്ജനങ്ങൾക്കുവരംകൊടുത്തുതരംകെടുത്തുജഗത്ത്രയം
അപ്പുരത്രയമപ്പൊഴെത്രയുമപ്രിയത്തെവരുത്തു- [വാൻ
ചെപ്പടിച്ചുപൊൾക്കിലൊചിലചെപ്പടിക്കുതരം [കെട്ടും
അല്പമില്ലൊരുകെല്പമിപ്പരിഷക്കിൽപുരുഷോ [ത്തമ!

രക്ഷവൈരിഭഗവാനുംപക്ഷപാതംതുടങ്ങുന്നു
ശിക്ഷവന്നപുരന്മാർക്കുരക്ഷവന്നവഴിപോലെ
ത്ര്യക്ഷനാണെന്റെസേവകന്മാർകാൽക്ഷണംപോ- [ലിളയ്ക്കാതെ
രൂക്ഷകർമ്മംചെയ്തതെല്ലാമീക്ഷണംചെയ്ക- [യേവേണ്ടു.
രക്ഷചെയ്യേണ്ടവർതന്നെഭക്ഷണത്തിന്നൊരു- [മ്പെട്ടാൽ
കക്ഷിമാത്രംപൊറുപ്പിപ്പാനീക്ഷിക്കകൊണ്ടുമെ [ളുതല്ല
യക്ഷികൾക്കുമക്ഷികൾക്കുംപക്ഷികൾക്കുംഭ- [ക്ഷികൾക്കും
ത്ര്യക്ഷനല്ലോരക്ഷശിക്ഷാപ്രക്രിയകൾക്കേകനാ [ഥൻ
ഇക്ഷുചാപാന്തകൻതന്നെപക്ഷപാതംതുടങ്ങു- [മ്പോൾ
രൂക്ഷതയ്ക്കുമിങ്ങുരണ്ടുപക്ഷമില്ലാപുരന്മാർക്കു-
കക്ഷമിന്നിയജമാനന്മാരുമെല്ലാംപലലക്ഷം
ദുഷ്കൃതയ്ക്കുതുടങ്ങുമ്പോളിക്ഷമാകംചിലർകൂടെ
അക്ഷിനന്നായ്കഴിച്ചുകൊണ്ടേഷണിക്കുന്നുക്കെ [ന്ന
യക്ഷികളുമതിൽതന്നെചലരുണ്ടെന്നറിഞ്ഞാലും!
ഇക്കുമല്ലാതവരെക്കൊണ്ടെത്രകൂട്ടംദൂഷണങ്ങൾ
ഇക്കുസേനന്മാരൊന്നിന്നുകെട്ടിച്ചമയ്ക്കുന്നു.
കഷ്ടകാലംനമുക്കെല്ലാമെന്നമാത്രംപറഞ്ഞുകൊ-
ണ്ടിഷ്ടമെല്ലാംപറഞ്ഞുംകൊണ്ടരികിൽവന്നവരെ- [ല്ലാം
ഇഷ്ടബന്ധുക്കളെന്നത്രേദേവരാജാവിന്റെഭാവം
ദുഷ്ടതയുണ്ടതിൽതന്നെശിഷ്ടതയുണ്ടതിൽതന്നെ
സ്പഷ്ടമായിട്ടറിയാഞ്ഞാൽനഷ്ടമായിഭവിച്ചേക്കും
പാളെടുക്കുന്നവരെല്ലാംവെളിച്ചപ്പാടെന്നപോലെ
വേളമാറുംപ്രഭുക്കന്മാരെന്നഭാവംചിലർക്കുണ്ടു്
പാളയെട്ടുംപൊളേപ്പോകുംഐശ്വര്യമുള്ളകാലം

കേളിമന്നിലിവരെല്ലാമുള്ളവരെത്രയുമുച്ചം
കേളികേട്ടപുരുഷകുലസൂര്യകൊണ്ടൊരുകൂട്ടം
താളമെന്നുപിഴപ്പിപ്പാൻതരംനോക്കിനടക്കുന്നു.
എനിക്കത്രേരാജ്യമെന്നുമെനിക്കത്രേരാജ്യമെന്നും
നിനച്ചേററംഞെളിയുന്നുതനിച്ചബുധിമാന്മാരും
തനിയ്ക്കിത്രബലമുണ്ടെന്നോർക്കിലുംനിനയ്ക്കാതെ
മെനക്കെട്ടങ്ങിരിക്കുമ്പോൾകനക്കേട്ടംഭവിച്ചേ- [ക്കും
ഉറക്കത്തിൽപണിക്കുറമൊരുത്തർക്കുംവരുത്തില്ല
കരുത്തില്ലാകരുത്താനേകരുത്തന്നുംവരത്തില്ല
കരുത്തൻഞാനെന്നുംഞാനൊരുത്തനാണെന്നുവ- [ന്നാൽ
ഗുരുതാപംവേണമെല്ലാംഞാനൊരുത്തരുമെല്ലതല്ലാ
ജഗത്തിനുംനഗത്തിനുംമൃഗത്തിനുംഖഗത്തിനും
സുഖത്തിനുംനഖത്തിനുംമുഖത്തിനുംവലത്തിനും
മരത്തിനുംതരത്തിനുംശിവത്തിനുംജപത്തിനും
ഇരുമ്പിനുംതുരുമ്പിനുംവരമ്പിനുംഞരമ്പിനും
ജഗത്തിലുള്ളവസ്തുക്കൾക്കൊക്കെവെകാരണഭൂതൻ
സമസ്തംനിന്തിരുവടിയെന്നുഞങ്ങളറിയുന്നു
സ്ഥാവരംജംഗമംവിഷ്ണുദേവനാരായണസ്വാമി
കേവലാത്മസ്വരൂപനീദേവകൾക്കുള്ളൊ- [ശ്ശണം
നാട്ടുപാതനശിക്കുമ്പോൾകൂട്ടത്തോടുമനക്കമ്പി- [ൽ
ഓടിവന്നിപ്രദേശത്തുപാട്ടുപാർക്കുംഞങ്ങളെല്ലാം
കൂടിവന്നഭയാനിപ്പോൾകൂടലനെക്കൊലചെയ്യും
കേട്ടരീതിമ്പോളിക്കൂട്ടംനാട്ടുവാഴുംവഴിപോലെ
ഓട്ടമിപ്പോളസുരന്മാരോട്ടമിപ്പോളടിയങ്ങൾ
നാട്ടമിപ്പോൾനശിച്ചിട്ടുംകൈതൊഴാം! ധരിച്ചാലും
കൂടവേകൂടവേകണ്ടാൽകൂടെഞങ്ങൾക്കേറി- [ക്കലും
പ്രൌഢതയ്ക്കുംകുറവില്ലമൂഢതയ്ക്കുംകുറവില്ല
ഒന്നുകണ്ടാലറിയാത്തകൂട്ടമായിത്തീർന്നുഞങ്ങൾ
വന്നുകണ്ടാലവലാതിയുണർത്തിപ്പാൻശക്തിയില്ല
എന്നുവേണ്ടാതിട്ടുകന്മാരെന്നഭാവംചിലർക്കുണ്ടു
നിന്നുകൊണ്ടങ്ങുരചെയ്യാനെന്നിയേകൊള്ളരു- [താരും
നാട്ടിലുള്ളമനുഷ്യരെല്ലാമൊട്ടുമില്ലാത്തകാലത്തി
കൂട്ടമെത്രസമർത്ഥന്മാർവലിപ്പമങ്ങിനെതന്നെ
പെട്ടകംകെട്ടകംകെട്ടിപ്പൂട്ടുതാംവാലിയക്കാരും
പെട്ടിയുംകെട്ടിലുംവാട്ടംകൂട്ടിനപൊന്നറവാളും
പഞ്ചിയുംസഞ്ചിയുംവെള്ളിക്കാഞ്ചിയുംകാഞ്ചി- [നക്കൊപ്പം
പഞ്ചവും തഞ്ചവുംകിഞ്ചിൽപുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചു- [ലുംകണ്ടാൽ
അഞ്ചുമാറുള്ളഭാവങ്ങളഞ്ചുമാറുള്ളവപോലെ
അഞ്ചുമാറുംകേളുതന്നെനെഞ്ചിലേറുംവിനോദ- [ങ്ങൾ
ഇക്കണക്കുപറഞ്ഞാലിന്നൊടുക്കമില്ലവചനം
നീക്കണമെന്നിവരെല്ലാമൊക്കെയുംബോധമു- [ണ്ടല്ലോ

അക്കവിക്കുശിഷ്യരായിട്ടിക്കരിക്കുതുല്യരായി
ക്കശന്മാരസുരന്മാരധികരിക്കുംപോകുച്ചും
തമ്പുരാനെഅടിയങ്ങൾസംഭരിച്ചുമുതലെല്ലാം
പൊൻപുരക്കാരനുംക്രൂട്ടംപമ്പുകൊണ്ടുതെക്കക്ക-
[ലാക്കി
ഉമ്പർനാട്ടിലുള്ളതെല്ലാംമുമ്പർനാട്ടിലസ്തമിച്ചു
കൊങ്കക്കാരണകൃതംപാപംയംങ്കക്കാരണവാനാ
[ശ്യാഗി
ഇത്രമാത്രമുക്തന്തിക്കാമിതിൽപിന്നെതിരവുള്ളം
വൃത്രശത്രുപുരംതന്നിൽഷവിച്ചെന്നാൽകിട്ടാമല്ലോ
എത്രതപോപറയാവൃന്ദപ്രേകൾക്കെന്നുമോ-
[രാണ്ടു;
ശത്രുചെയ്തോരപരാധംസഹിക്കാഞ്ഞിട്ടരശ്ശൂന്ന
ഊററവുംപനാകപ്പൂട്ടാൽക്രൂരുകൾക്കമല്ലാപ്പ
ഇററപ്പമ്പേൻവിഷംപ്പോപററകൾക്കാവ-
[ഷിക്കാമോ
നിററിലുള്ളമുതലുകൾപിററിവരാനങ്ങുകൾക്കുമ്പാൾ
മാററിലാംതുള്ളുങ്ങെററുവേപാപരന്നെല്ലാ-
[ത്താമോ
മറെറാരുത്തൻഗതിയില്ലാപ്പരിഷയ്ക്കുന്നാറി-
[ഞ്ഞാലും
ക്രൂററനേറുംപോററിതന്നെമററലക്കക്രൂററു-
[കാരൻ
തോററുപോയാലല്ലൂററുവാങ്കംപററുവാംതെ
[റുവാങ്കം
മററമില്ലാവിധംചൊന്നാൽചുററുമെന്നോപറ-
[യാവൂ
പെററുവാട്ടുവരത്തതെളററവപ്പെണ്ണുങ്ങ്ണം
കാററുമുണ്ടെങ്കിലുമിന്നാററുപ്പിക്കേണമേപോ-
ദേവകളിത്തരമെല്ലാമവലംധിപ്പ്രകാരംകൾ [ററി
ദേവനോടങ്ങുണർത്തിച്ചുകേവലംനിന്നൊരു-
[ശേഷം
സേവകന്മാരുടെപീഡമോവതെല്ലാംകാണ്ടമൂലം
ഭാവമൊന്നുപകരനേഷംകേ പദേപ നരന്നചെയ്തു
തൊനൊനേരുത്തനോത്രപച്ചുംലതിരുപോംവ-
[ഴിയില്ല
മാനവന്മാരുടെബന്ധുപാർവ്വതീവല്ലഭനെല്ലോ;
ദീനഭാവംകളരാലുമുപായങ്ങളിങ്ങാരാരം
ഹാനനിങ്ങകൊണരനാളുംഞങ്ങൾനിരക്കെവേദ-
[വിച്ചീടാ;
പോകുകേ! നാമടിയാരുമെപാർവ്വതീകാന്തനെ
[ക്കാണ്മാൻ
ശോകമെല്ലാംശമിപ്പിക്കുംലോകനാഥൻചന്ദ്രചൂ-
[ഡൻ
ആകലപ്പെട്ടവർക്കെല്ലാമേകബന്ധുമഹാസിന്ധു
ലോകസൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരക്രിയകൾക്കുഹേതു-
[ഭൂതൻ
പാരെപ്പുരക്ഷനിവണ്ണമെന്നാരൾചെയ്തുദേവ-
[കളോട്ടൻ
ഗരുഡഗളമതിലേറിയേറിനമുനിജനംങ്ങൾമര-
[ത്ത

പരിചൊടിരിക്കിനാപടക്കളിടവകരഡദിതിയാത്ര-
[തുടങ്ങിനാർ
രജനികരകലചൂട്ടമിശപനാമതരമചലകരലോ-
[ത്തമം
രജതഗിരിവരമമ്പൊടേയവർകണ്ടുകണ്ടുനട-
[ക്കയും
രജനിചരകുലശലഭജാലമഹാനലൻകരുണാ-
[കരൻ
രജനിപരിണതിവേളയിങ്കലട്ടത്തുചെന്നുമഹാ-
[ത്മഭേ
ഇന്ദിരാപതിയാകമിശനിന്ദ്രനോടുപതുക്കവേ
മന്ദഹാസരസംകലന്നരുൾചെയ്തശേഷജന-
[ത്തോടും
ഇന്നുനിങ്ങളശേഷരുംപുനരിന്ദുചൂഡനെയാദ-
[രാൽ
വന്ദനംകനിവോടുചെയ്തതപസ്സുചെയ്യണമേ
[വരും
നാരദൻമുനിപുംഗവൻപുനരിങ്ങുപോന്നികപോ
[കനാം
സാരമായൊരുകാര്യമുണ്ടിഹനാമതിന്നുതുടങ്ങുക
വാരിജാക്ഷനിവണ്ണമെന്നരുൾചെയ്തുദേവക-
[ളോട്ടൻ
നാരദൻറകരംപിടിച്ചുചിരിച്ചുകൊണ്ടുതിരി-
[ച്ചുതേ
ബുദ്ധികൌശലശീലനാംപുരുഷോത്തമൻഗരു-
[ഡധ്വജൻ
ബുദ്ധതാപസവേഷമാശുധരിച്ചുബദ്ധകുതൂഹ-
[ലാൽ
ശുദ്ധമാകമൊരാൽത്തറപ്പുറമേറിവാണരുളീടി-
[നാൻ
വൃദ്ധനെത്രവയസ്സുചെന്നുനരച്ചുകണ്ണിമക്കൂടവേ
ക്ഷീരസാഗരവാരിപോലെവെളുത്തുനീണ്ടൊരു-
[താടിയും
ചാരുവായകഷായവസ്ത്രവുമുത്തരീയവുമങ്ങിനെ
ഭൂരിപിംഗജടാകലാപവുമങ്ങുയോഗപടങ്ങളും
ചേരുമീവകയുള്ളബൌദ്ധനിതെന്നുകണ്ടവർ-
[ചൊല്ലിനാർ
ബന്ധുവാകിയനാരദൻമുനിശിഷ്യനെന്നുനടി-
[ച്ചുടൻ
ഗ്രന്ഥമൊന്നുകരത്തിലാക്കിയഴിച്ചുനോക്കിയിരി-
[ക്കയും
എന്തിനിങ്ങനെവായനയ്ക്കുനടപ്പതില്ലനിനാ-
[ദ്യശ്ശേഷം
ചിന്തയില്ലപഠിച്ചിലെങ്കിലടിക്കുമെന്നൊരുഭാ-
[വവും
വീണയങ്ങുമടിക്കുവെച്ചുപഠിക്കുമെന്നുനടിക്ക-
[യും
കാണിനേരമിളക്കിലഗ്രതരാധനങ്ങൾകൊട്ടുക-
[ക്കയും
ഞങ്ങിനെയൊരുശിഷ്യനുംഗുരുവും ചെരുതെതാരു
[മേകതയും

ലങ്ങുവാണപുരത്രയംസ്വതപിക്കമാൽത്താമ-
(ണ്ഡാപ
മൂന്നുലോകമുടൻമുടിച്ചുനടക്കുമപ്പുരദൈത്യരും
മൂന്നുപേരുമൊരായിരംവരിഷംഭരിക്കുമളവോ-
(ന്നരേ
പോന്നുവന്നുജഗവനബോധമരത്താറയ്ക്കലെ-
(രിക്കലേ
നിന്നുകൊണ്ടഥതമ്മിൽനോക്കിഹസിച്ചുകൊ-
(ണ്ടവർചൊല്ലിനാർ
നോക്കെടാഭരമുപ്പുരിന്നിഹവന്നുകൂടിയതാരെടെ
നീക്കമില്ലൊരുശാസ്ത്രിയായുരുപിന്നെനല്ലൊരു-
(ശിഷ്യരും
ബൌദ്ധനെന്നിഹതോന്നുമാകൃതികണ്ടകിൽ
(പുനരെത്രയും
വൃദ്ധനെത്രനടന്നുവന്നാളുമോർക്കിലെത്രയുമത്ഭുതം
ഇത്ഥമങ്ങുപറഞ്ഞുകൊണ്ടരികത്തുചെന്നുപുര-
(ത്രയം
വൃദ്ധതാപസബൌദ്ധനോടുരചെയ്തുകൈതവ-
(കോവിദം
ഗ്രന്ഥിയായഭവാനുമേതുകലമേതെടോഗ്രഹമേ-
(തെടോ
ബന്ധമെന്തിഹവന്നിരിപ്പതിനെപ്പുരപോതുനിന-
(ക്കെടോ
ഗ്രന്ഥമെല്ലാപുരാണമോ! അധികാവ്യമോ ശാ-
(സ്ത്രമോ
സിന്ധുപോലെ ചൊരത്തവിദ്യയിലേതിലങ്ങുപ-
(രിശ്രമം?
താരകാത്മജരാക്കൾകേട്ടുമുകുന്ദനന്നരുളീടി-
(നാൻ
വീരരാകിയനിങ്ങൾമൂവരുമത്രവന്നുവസിക്കെ-
(ടോ
സാരമാകിയബൌദ്ധശാസ്ത്രമിതെത്രയും
(പുനരുത്തമം
നേരുതന്നൊന്നിനസ്സ്യിലിന്നിതുകൊണ്ടുവേണമ-
(ശേഷവും
സാരബുദ്ധിതരിവ്വതില്ലിഹനിങ്ങൾമൂന്നുജന-
(ത്തിനും
ആരചൊല്ലിയതിപ്രകാരമൊരാധ്യമുള്ളതുമങ്ങു-
(വാനോ
ചാരമിങ്ങിനെനല്ലമേനിയിലാശുപൂശിയതെ
(ന്തെടോ
ചേരുമെന്നുപറഞ്ഞതാരിഹനീവസംബൽത്തുട-
(ങ്ങാവോ
പുസ്തകങ്ങളിലൊന്നിലുംപുനരിത്തരംവിധിയി-
(ല്ലെടോ
വസ്തുബോധവുമില്ലനിങ്ങൾക്കിനോട്ടിലെങ്ങുമിതെ-
(ന്തഹോ
വിസ്തരിച്ചുപറഞ്ഞുകേൾക്കണമെങ്കിലിന്നുമ-
(ഹോത്സവം
പുസ്തകങ്ങളിലുള്ളതൊക്കെമനസ്സിലുണ്ടുനമുക്കെ-
(ടോ

കാമവുംപുനരർത്ഥവുംപുരുഷാർത്ഥമിങ്ങിനെര-
(ണ്ടെടോ
ഭൂമിവെള്ളവുമഗ്നിവായുവുമെന്നനാലിഹഭൂതവും
മോക്ഷമെന്നൊരുവസ്തുവില്ലതിനാരുസാക്ഷിയ-
(തോർക്കണം
കാൽക്ഷണംകളയാതെനല്ലസുഖങ്ങളൊക്കെവെ-
(രുത്തണം
ഉള്ളകാട്ടിലൊളിഞ്ഞിരുന്നുതപസ്സുചെയ്തുവിശ-
(ന്നതാ-
മുള്ളകാലമൊടുക്കുവാൻവിട്ടുമോഷമെന്നിയേ-
(തോന്നുമോ
പുള്ളിമാൻമിഴിയോടുകൂടിരസിക്കണംപൂകടി-
(ക്കണം
കള്ളമൊട്ടുകുടിക്കണംസുഖമുള്ളദിക്കിലിരിക്കണം
വെള്ളമെററിലജാതിപത്രികപാക്കുമുക്കപുകെ-
(ലയും
ഉള്ളനാളിലിളയ്ക്കൊലാ ചിതമല്ലിതെന്നുനിന-
(യ്ക്കൊലാ
കുങ്കുമംപനിനീരുചന്ദനമഞ്ജനാദിവിഹാരവും
മങ്കമാരുടെകൊങ്കരണ്ടുമതിങ്കൽവേണമൊരാ-
(ഗ്രഹം
ശങ്കവേണ്ടമനക്കുരുന്നിലൊരിക്കലുംപുരവീരരേ
ശങ്കരപ്രിയമെന്നുചൊല്ലിനിനച്ചുശിഖകളി-
(ക്കെന്ത് [illegible]
എന്തിലൊന്നുധരിക്കണം ശിവനെന്നൊരീശ്വര
നില്ലെടോ'
എങ്കൽനിന്നുധരിച്ചുകൊൾകസമസ്തശാസ്ത്രവു-
(മിപ്പൊഴേ
അമ്പിളിക്കലചൂടുവോൻമലരമ്പനെക്കൊലചെ
(യ്തുവൻ
ഉമ്പരാലയണിഞ്ഞവൻപലപാമ്പുകൊണ്ടുചമ
(ഞ്ഞവൻ
ഇത്തരംപലതുംപറഞ്ഞുളവാക്കുതന്നൊയതിനു-
(ഞാ
ഉത്തരംപറയുന്നുമാരമൊരുത്തനങ്ങുരിയാട്ടു-
മോ?
മാധവൻറെവചനങ്ങൾകേട്ടനേരംത്രിപു-
(രന്മാർ
ക്രോധമോടെകണ്ണുരുട്ടിമിഴിച്ചുനിന്നുരചെയ്തു
സാധുവായഭഗവാനെദുഷിക്കുന്നതെന്തെടാമൂഢാ
ബോധിവൃക്ഷത്തറയിൽനിന്നിറങ്ങിപ്പോകവൈ
(കാതെ
വൃദ്ധനായബൌദ്ധനോടുംബുദ്ധിയില്ലവൈദ്ധിയില്ല
മുഗ്ദ്ധചന്ദ്രചൂഡനെക്കൊണ്ടവലോങ്ങൾപറ-
(ഞ്ഞാനാൽ
ഭക്തരായഞങ്ങൾകേട്ടാൽക്ഷമിക്കില്ലെന്നറിഞ്ഞാ-
(ലും
ഭുക്തിമുക്തിപ്രദൻസാക്ഷാൽജഗന്നാഥൻമഹാ
(ദേവൻ
ശങ്കരൻപാർവ്വതീകാന്തൻ കാമവൈരികാലകാ-
ലൻ)

തിങ്കൾമൌലികാളകണ്ഠൻഞങ്ങടെതമ്പുരാനാ
(ല്ലാ
ഭേദവാക്കുപറഞ്ഞെന്നാൽനാക്കുബന്ധിച്ചു-
(പോമിപ്പോൾ
ഭേദമെന്നായമൃതബൌദ്ധ!നടക്കശിഷ്യനാതാ
(വം
ഭേദവാക്കുപറഞ്ഞാലുംനിനച്ചാലുംശ്രവിച്ചാലും
ഭേദമുണ്ടെന്നറികനീമൂഢനേതുംബോധമില്ല
പത്തുനൂറുവയസ്സായിട്ടൊരുവസ്തുതിരിയാത്ത
മൂത്തമാപ്പിളയ്ക്കുചാകാൻമനസ്സില്ലാതെത്രകഷ്ടം
കൃത്തിവാസസ്സിനെക്കൊണ്ടുദ്വേഷിച്ചെന്നാലിന്നും
(തന്നെ
മൃത്യുനിങ്ങൾക്കിരുവർക്കുമെട്ടത്തുസംശയമില്ല
ഇപ്രകാരംകയർക്കുന്നപുരന്മാരോടരുൾചെയ്തു
സുപ്രസന്നാനനൻദേവൻമുകുന്ദൻമന്ദമീവണ്ണം
മുപ്പുരന്മാർക്കിതുകേട്ടാലെന്തുഖേദംമനക്കാമ്പിൽ
അപ്രിയംസംഭവിപ്പാനെന്തതുചൊല്ലാംപരമാർ-
[ത്ഥം
ഗാത്രവുംശ്രോത്രവുംപിന്നെനേത്രവുംജിഹ്വയും-
[ഘ്രാണം
പാർത്തുകണ്ടാലിവയഞ്ചുമിന്ദ്രിയങ്ങളറിഞ്ഞാലും
അഞ്ചുകൊണ്ടുംശിവനുണ്ടെന്നറിവാനിന്നൊളു-
(തല്ല;
പഞ്ചഭൂതാത്മകമായദേഹവുംദേഹിയുമില്ല;
കുതിരയ്ക്കുരണ്ടുകൊമ്പുണ്ടെന്നൊരുത്തൻപറ-
(ഞ്ഞെന്നാൽ
അതുതന്നെവിശ്വസിച്ചാൽകണക്കുണ്ടാപുര-
(ന്മാരേ
മതികൊണ്ടുവിചാരിച്ചുത്യജിച്ചാലുംമോഹമെ-
(ല്ലാം
ചത്തവൻറെപ്രസാദത്തെവരുത്താമെന്നുചൊല്ലീട്ടു
ചാത്തമൂട്ടുന്നതുംപിന്നെപ്പാഴിലെന്നുധരിച്ചാലും
കൊററൊരുത്തൻവഴിപോലെകഴിച്ചെന്നാലതു
[കൊണ്ടു
മററൊരുമാനുഷൻതൻറെവിശപ്പുതീരുമാറു-
ണ്ടോ
കാററുതട്ടിവിളക്കുകെട്ടുപോയാലതിൽപി-
[ന്നെ
ആററലോടെവെളിച്ചെണ്ണപകന്നാൽകത്തുമാറു-
[ണ്ടോ
ജീവനോടെവസിക്കുന്നകാലമെല്ലാംഭവിച്ചീടും
കേവലംമാനുഷന്മാർക്കുദുഷ്കൃതവുംസുകൃതവും
ജീവനാശംവന്നുപോയാലൊരുവസ്തുപിന്നെ-
(യില്ലാ
ദേവലോകപ്രാപ്തിയെന്നുപറവതുദോഷ്കൃത-
[ന്നോ
മുത്തുമാലകടകങ്ങളൊത്തവണ്ണമണിഞ്ഞുംകൊ-
ണ്ടുത്തമസ്ത്രീകടെവീട്ടിൽചിത്തമോദംകലന്നാശു
മെത്തമേൽശയിക്കുന്നാസത്തുക്കൾക്കുപുണ്യപൂരം
പട്ടിപോലെവിശന്നോരോകോട്ടിലെല്ലാംനട-
[ന്നല്ലും

കിട്ടിയതണ്ഡുലംകൊണ്ടുവീട്ടിൽവന്നങ്ങൊരു-
[നേരം
പൊട്ടിയോരുകലംതന്നിലിട്ടുവെള്ളംപകർന്നേവം
ഒട്ടുവെന്താൽവാങ്ങിവെച്ചുപുട്ടകഞ്ഞികുടിച്ചിട്ടു
കുട്ടികൾക്കുംകൊടുത്തേതുംകൂട്ടുവാനില്ലായ്കമൂ-
[ലം
പട്ടിണിപ്രായമായുള്ളകഷ്ടകർമ്മമനുഭവി-
ച്ചൊട്ടുകാലംദുരിതത്തിൽപാട്ടിലാകുംമനുജൻറെ
സ്പഷ്ടമായിട്ടിഹലോകചേഷ്ടിതങ്ങൾകണ്ടുകൊ-
[ൾവിൻ!
അത്രയുമല്ലിനിച്ചൊല്ലാംചിത്രമായവിശേഷങ്ങൾ
മത്രമൈശ്വര്യമുണ്ടെന്നാൽധാത്രിയിലീശ്വരൻ-
[തന്നെ
സൂര്യനെന്നിയേമററുദൈവമില്ലനമുക്കിപ്പോൾ
കാര്യംഞാൻപറയുന്നേൻനേരുകേട്ടെന്നുതോ-
[ന്നേണ്ട
ആര്യസ്വാമിയായുള്ളചാർവാകഭഗവാൻറെ
സാരമാംമതംതന്നെമതമെന്നുധരിച്ചാലും
കാണുന്നവസ്തുവെല്ലാംപരമാർത്ഥംജഗത്തിങ്കൽ
കാണാത്തവസ്തുവെല്ലാംദോഷ്കൃതന്നോപുരന്മാരേ
വേണംസ്വർഗ്ഗമെന്നെല്ലാംനിരൂപിച്ചുതപം-
[ചെയ്താ-
ലുണ്ടാംനാസ്തിയാമല്ലാതൊരുവസ്തുവരത്തില്ലാ,
നേററുംകൊണ്ടൊരുകൂട്ടംതാപസന്മാർവന-
[ത്തേറും
കാററുംകൊണ്ടിരിക്കുന്നുകൊററിനില്ലായ്ക-
[കൊണ്ടത്രേ
മററികൾക്കിനിതല്ലാതെചാറുമുററുംഫലമി-
[ല്ലാ;
ക്രൂരകാരുവക്കില്ലദുരിതംകണ്ടുകൊണ്ടാലും
മോഹങ്ങൾതുടങ്ങാതെദേഹങ്ങൾധരിക്കേണം
ദേഹങ്ങൾനശിക്കുമ്പോൾദേഹിക്കുംകൂടെനാശം
ആഹാരംകഴിച്ചുംകൊണ്ടാഹാഎന്നിരിക്കേണം
സ്നേഹിക്കുംജനങ്ങളിൽസ്നേഹവുംഭവിക്കേണം
ശിവനെന്നുംവിഷ്ണുവെന്നുമിവചിന്തിച്ചിരുന്നോ-
[ന്നാൽ
അവരെക്കൊണ്ടൊരുകാര്യംഭുവനവാസികൾ-
[ക്കില്ല
കയ്യിൽപുണ്ണിനുപിന്നെക്കണ്ണാടിക്കൂടെവേണോ
കയ്യിൽഗ്രന്ഥമുണ്ടല്ലോപഠിപ്പിക്കാംവേണമെ-
[ങ്കിൽ
അയ്യോനിങ്ങടെജന്മംപാഴിലായെന്നതേവേണ്ടു
ചൊല്ലുള്ളോപറയുന്നശാസ്ത്രബോധംചെറുതില്ല,
ഈവണ്ണംപലവാക്കുകേട്ടപ്പോൾപുരന്മാർക്കു
ദൈവമില്ലെന്നകിഞ്ചിൽബോധംവന്നുഭവിച്ചു
ദേവൻറെകപടങ്ങളേവംമാനസതാരിൽ
മൂവർക്കുംദൃഢമായഭാവത്തെമറിക്കുന്നു
നിചന്മാരതുനേരമെഴുനേററുവഴിപോലെ
ആചാരംചെയ്തുനിന്നുത്രിപുരന്മാർഭക്തിയോടെ
ശാസ്ത്രങ്ങളടിയങ്ങൾക്കുത്രമാത്രംഗ്രഹിക്കേണം
ശാസ്ത്രീയമേവാൻതന്നെഗുരുഭൂതനിനിമേലിൽ

താരകന്റെതനയന്മാരിപ്രകാരമുണർത്തിച്ചു
ദ്ദൂരെനിന്നുകരംകൂപ്പിശിഷ്യഭാവംനടിച്ചപ്പോൾ
നാരദൻകരത്തിനാൽഗ്രന്ഥമൊന്നെടുത്തഴിച്ചു
താരകാക്ഷനുടെകയ്യിൽകൊടുത്തുബുധയോഗീന്ദ്രൻ
പുരന്മാർക്കുമെന്നുകാമ്പിൽബോധമുണ്ടാകുവാനുള്ള
പരീക്ഷയ്ക്കായൊരുനേരമതുചെയ്തുപരമനാമൻ
പുരന്മാരേ!കണ്ടുകൊൾവിൻ!നമ്മുടെശാസ്ത്രമാഹാത്മ്യം
പരമാർത്ഥംകണ്ടതെല്ലാംസത്യംകാണാത്തതെല്ലാം
ഇല്ലെന്നുഞാൻപറഞ്ഞാലില്ലെന്നുവരുംതാനും
ഉണ്ടെന്നുഞാൻപറഞ്ഞാലുണ്ടെന്നുവരുംതാനും
കണ്ടാലുമെന്നരുളിത്തണ്ടാർമാനിനികാന്തൻ;
കിണ്ടിതന്നിലെവെള്ളംകൊണ്ടങ്ങുതളിച്ചപ്പോൾ
പണ്ടേയുള്ള [illegible]ലുംഭസ്മമായിച്ചമഞ്ഞു[illegible]
ഉണ്ടെന്നങ്ങരുൾചെയ്തുപിന്നെവെള്ളംതളിച്ചപ്പോൾ
കണ്ടുവന്മരമായൊരരയാലുംവന്നുപൊങ്ങി;
നീ പരംത്രിപുരന്മാർക്കാച്ചുസത്യമെന്നെല്ലാം
സാരമായബൌദ്ധശാസ്ത്രംപഠിപ്പാനായൊരുമ്പെട്ടു
നാരദമാമുനിശ്രേഷ്ഠനേഷണിക്കംപുറപ്പെട്ടു
സൈ്വരമോടേവീണതോളിൽധരിച്ചുകൊണ്ടവൻപുരംപുക്കാൻ
കേട്ടമാല്ലികതേലിരുന്നൊരുകൂട്ടമസുരവധൂജനം
പാട്ടുപാടിരസിക്കമത്താഴിൽകേട്ടുമ[illegible]രിയനൊമരാൾ
കൂട്ടിവീണപത്തുകൈയങ്ങനെമീട്ടിമധുമാരിതായും
കൂട്ടിപാഠയനാ[illegible]തെളിയട്ടുത്തുവചനാരുളിനിനാൻ
വാമപത്നികളായനിങ്ങൾക്കുമ്മലോഷമില്ലാതെ[illegible]ത്തുവാൻ
നമ്മനൊക്കെവെടിഞ്ഞുനാല്ലോരുധർമ്മബുദ്ധിതുടങ്ങിയോ?
കൺമുനകൊണ്ടുകാമികളിൽതൂണ്ടുപി[illegible]രണ്ടുടൻ
വെൺമയേറ്റുലക്ഷണമേവരുമെങ്കിലില്ലൊരുസംശയം
നല്ലനല്ലജനങ്ങളോടിടകൂടിവാണരസിക്കയും
മുല്ലബാണരണത്തിനേറമുള്ളരാത്രികഴിക്കണം
പല്ലുതേച്ചൊരുവെററിലതിന്നുമെന്നിതുതാനൊരാനിതോ?
മല്ലലോചനമാർക്കുവേണ്ടതിലൊന്നുമാഗ്രഹമില്ലയോ
സരസനായൊരുപുരുഷനൊപ്പുണരിക്കിൽ[illegible]ദ്ധ്യവിളിച്ചുടൻ
സരസപൂരുഷന്മാരൊത്തുനല്ലൊരുവിനോദമൊത്തുചേർന്നുകളിക്കയും
സരസിജാക്ഷികൾചരിതമിങ്ങനെകരുതുവാൻകൊതിയില്ലയോ!

ദുരിതമെന്തിതുപറകെടോ!പരപുരുഷസംഗമ[illegible]?
താരകാ[illegible] കണ്ടകൃന്നാരചേരുമപാപമോ
നിരസൻവിചിത്രൻചിലക്ഷണം[illegible]തിരിയാതവൻ
സരസിജാക്ഷികളായനിങ്ങടെകാലമൊക്കെ[illegible]ത്തെല്ലുവാൻ
ചേരുമോരതരക്കേതിന്നുതാപിനാലുകൾ[illegible]യാൽ
[illegible]കളൂർമ്മു[illegible]രൊരുക്രിയമാനൊരുദ്രഗൻ
[illegible]ക്രിട്ടകൾ[illegible] ക്രൂരനെന്നാകണക്കിനെ
മേറിയുള്ളവനോടുകൂടകിലെത്രസൗഖ്യമതാണെടോ
മൂഢഭാവമകന്നുനമ്മുടെ[illegible]കക്കിലിനിശ്ശുഭം
[illegible]പൊലിമയും
തിലകവിലസിത[illegible]കളയചലസിതമുഖങ്ങളും
[illegible]ത്തും
പുഞ്ചിരിപ്പൂത്തു[illegible]വും
[illegible]
ചഞ്ചലാക്ഷികളാകുനിങ്ങടെ[illegible]കൊണ്ടുകയ്യൽ
[illegible]പാദിയുന്നതുകേട്ടുചഞ്ചലാങ്കികൾവിധം
പൂമാനിലൊരു[illegible]
കാമ[illegible]നാരിമാരെ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ണിയിച്ചു
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ബോധിച്ചു
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]പുരാപുക്കു
[illegible]പോലെ
[illegible]പഠിപ്പിച്ചു[illegible]പുക്കു
[illegible]
അളികളിലുള്ളവർകൾക്കൊത്തവസ്ത്രമാക്കിവെച്ചു

മുപ്പുരന്മാരത്തനോടംബൈനശാസ്ത്രങ്ങളെയെല്ലാം
ബൌദ്ധമതംകൊണ്ടശേഷംപഠിപ്പിച്ചുളക്ഷീണചെറ്റു
തെല്ലിനോടെശിവനില്ലാശിവനില്ലെന്നൊരുപോ
(ലെ
എപ്പോഴുംനിന്നുരചെയ്തുശിവലിംഗമുപേക്ഷിച്ചു
നല്ലരുദ്രാക്ഷവുംപിന്നെക്കപ്പുകൊണ്ടുപൊടിച്ചാശു
വല്ലഭന്മാർപലിശമെല്ലുംകീറിദ്ദൂരത്തുപേക്ഷിച്ചു
ഉദ്ധൂളനംഗേവിളങ്ങുന്നദോരങ്ങളെയെല്ലാം
കത്തിയമ്പുകൊണ്ടശേഷംചിരച്ചുദൂരത്തൊരം
ഭേസിതന്നിലണിഞ്ഞോരുചാരമെല്ലാംതുള്ളുവാരി
സ്നാനവുംചെയ്യൊരുപോലെന്നുപോരംവന്നിരു-
[ന്നു
അന്നുമറ്റുംദനുജന്മാർമേരിക്കുട്ടിവഴിപോലെ
മന്നിനിമാരോടുകൂടികോട്ടപൂക്കസമർത്ഥന്മാർ
കച്ചണ്ടതെറിത്തുടങ്ങി
ചേച്ചുമതിനന്നരഞ്ഞു;
പച്ചമൂക്കിനകച്ചുകൊണ്ടേതിരെച്ചമാകിനാകേറ്റപ്പെ
കൂട്ടുകറികളുമണിഞ്ഞു [ട്ടുത്തു
നാട്ടുപൂവുമഴകൊണിഞ്ഞു
പട്ടാപൂവകളുറ്റചലചകകെട്ടിയതൊരുവിധ
ചന്ദ്രകംവിവച്ചുകൊട്ടി [മണിഞ്ഞു
ചന്ദ്രകാന്തിക്കുളുരുതട്ടി
ചന്ദനംപൂരിരിന്ദുചൂർണ്ണവുമെന്നുവേണ്ടവിധങ്ങ
മല്ലികമലർമാലചൂടി [ൾകൂട്ടി,
നല്ലനല്ലസുഖങ്ങൾതേടി
മല്ലികാമല്ലസമ്പട്ടചില്ലമായിയപ്പുത്തുകൂടി
മങ്കമാരെപ്പരിചിച്ചിരുന്നി
രാഗവിട്ടുസുഖന്നേറി
പങ്കജനേത്രമാരെക്കിനാകൊലകൊണിലണിച്ചുനി
ശീഘ്രപാനരസംതുടങ്ങി (ത്തി
പൂമധുപാനരസംതുടങ്ങി
ഗീതഗാനവിശദമാരമാരണചിരംതുടങ്ങി
വീണവാദനവുംതുടങ്ങി
ചേങ്ങലവാദനവുംതുടങ്ങി
നാരിമാരുടെകൊണ്ടലങ്കളവാണിമാർക്കുപാതു-
[ക്കമൊണ്ടി
തമ്പിമാരുടെഭാര്യമാരിലപേക്ഷഭേക്ഷവക്യുൽഅപുൽ-
[കുവാൻ
തമ്പിമാർക്കടാഗ്രജനെൻറപരിഗ്രഹങ്ങളിലാഗ്രഹം
മുഴുവഹിക്കുന്നപേരിലുമല്ലവാണെകിപ്പുറു
വീണ്ടുമോരോരാത്രിമാരൊരുചേരുവാൻപുന്നരാഗ്ര
[ഹം
മന്ത്രിമാരുടെഭാര്യമാർക്കരചലൈത്ര്യമാഗ്രഹം
ഹന്തകൂട്ടമതൊക്കെയെന്നുമറിഞ്ഞുതീർന്നശ-
[ശാന്തരെ
നല്ലനാരികൾവന്നുവെങ്കിലെനിക്കെനിക്കുമഭി-
[ക്കണം
മുല്ലമലർസുഗന്ധപുഷ്പമെനിക്കെനിക്കധരിക്ക-
[ണം
നല്ലമല്ലനിക്ഷേപങ്ങളെനിക്കെനിക്കുതുടങ്ങ-
[ണം

വല്ലവസ്തുവുമാഗ്രഹിച്ചതെനിക്കെനിക്കുവരുത്ത-
[ണം
ഈവിധങ്ങൾനടിച്ചുംകൊണ്ടസുരന്മാർമൂന്നു-
[പേരും
ശൈവനാമംമറന്നാശ്ശമദിച്ചാരെന്നതേവേണ്ടു
ദേവദേവൻപരമനാഥൻമറഞ്ഞുമെല്ലവേചെന്നു
ദേവവൃന്ദങ്ങളിൽക്രൂടിതപംചെയ്തുവാണരുളി,
ഏഷണിക്കാരനായുള്ളമുനിശ്രേഷ്ഠൻപുറപ്പെട്ടു
ഭീഷണികളിവയെല്ലാംഗംഭൂതന്നോടറിയിപ്പാൻ,
ഭോഷരായത്രിപുരന്മാർക്കുതത്തുവംശമെന്നോർത്തു
തോഷമോടങ്ങുകൈലാസപർവ്വതത്തിൻമുകളേറി
തുമ്പയുംചാമ്പലുംപാമ്പുംഅമ്പിളിഗംഗയുംചൂടും
തമ്പുരാൻെറപുരംതന്നിലിമ്പമോടെചെന്നുകേ-
[റി
നിന്നനേരംചന്ദ്രചൂഡൻമന്ദമൊന്നങ്ങരുൾചെ-
[യ്തു
"വന്നിതോതാപസശ്രേഷ്ഠൻനന്നുവന്നിങ്ങിരു-
[ന്നാലും
ഇന്നെനിക്കവിനോദങ്ങളൊന്നുമില്ലാഞ്ഞിരിക്കുന്നു
വന്നകാര്യംപറഞ്ഞാലുംനിന്നകാലുംകുഴയേണ്ടാ
എന്നതുമുമ്പിലമ്മാറങ്ങിരുന്നാലുംവഴിപോലെ
നിൻെറവാക്കുകൾകേൾപ്പാൻപാർവ്വതിക്കാഗ്രഹം
[പാരം
എന്നനമ്മോടറിയിപ്പാൻവന്നുവെന്നിങ്ങുതോന്നു-
[ന്നു
ഒന്നുക്രൂരതൊരിക്കലുംകാണരുതില്ലെന്നതോന്ന
എന്നിതെല്ലാമരുളപ്പാടങ്ങുകേട്ടുമുനിശ്രേഷ്ഠൻ
വന്ദനംചെയ്തുകൊണ്ടേവമുണർത്തിച്ചുവാർത്തയെല്ലാം
ചന്ദ്രചൂഡാ ഭഗവാനേ! വന്നകാര്യമുണർത്തിക്കാം
ചന്ദനമെന്നോർത്തുവൃക്ഷംകാഞ്ഞിരമായിവന്ന-
[തിപ്പോൾ
മലയെന്നിനച്ചവംവിശ്വാസിച്ചവസ്തുവെ
[ല്ലാം
കാലസർപ്പങ്ങളുമായികാലദോഷത്തിൻെറമൂലം
ഇത്രനാളുംഭക്തരായിനടന്നോരത്രിപുരന്മാർ
എത്രയുംനിന്ദഭഗവാനെദൂഷിക്കുന്നുകശ്മലന്മാർ
അക്ഷസൂത്രംശിവലിംഗംവ്യാഘ്രചർമ്മമിവയെ-
[ല്ലാം
രക്ഷയുംതൽക്ഷണംദൂരത്തുപേക്ഷിച്ചുകശ്മലന്മാർ
ശിവനെന്നുള്ളനാമത്തെക്കേട്ടുക്രൂരതൊരിക്കലും
ശിവനില്ലാശിവനില്ലെന്നോർത്തുപോരാഞ്ഞുജപിക്കു
[ന്നു
ഒരുക്കൂട്ടംബൌദ്ധശാസ്ത്രമുളവാക്കിവഴിപോലെ
ഗുരുവായിട്ടൊരുവിദ്വാൻതാനിരുന്നുപഠിപ്പിച്ചു
പരമാർത്ഥമിവയെല്ലാംമുറച്ചുകാമലീലയ്ക്കു
ഒരുമ്പെട്ടുത്രിപുരന്മാർമന്നവൻചരിതങ്ങൾ
ദുഷ്ടതക്കവിരുതുള്ളത്രിപുരന്മാരുടെക്കൂട്ടം
കഷ്ടമെന്നോപറയാവൂ'കാലകാലഭഗവാനേ!
നാരദൻെറവചനങ്ങൾകേട്ടനേരംക്രോധംക്രോ-
[ധം
മരഹന്താവുടെഭാവംപകർന്നുകാണായിവന്നു.

വികടനിടിലതടത്തിലേററം
ഭ്രുകുടിവടിവിലുയന്നുവന്നു
ചടുലമുടലുമുടൻവളന്നു
ഝടിതിനയനമുടൻചുവന്നു
ഝടിതിസുരനദിതന്നിലേന്തും
തിരകളിളകിമറിഞ്ഞുലഞ്ഞു
കടകഭുജഗമുണന്നിരുന്നു
കഠിനവിഷനികരംചൊരിഞ്ഞു
തുടകളിടയുമുടൻകലുങ്ങി
തുടയിൽഗിരിമകളുംനടുങ്ങി,
അന്തകാന്തകനാകുമീശ്വരനന്ധകാസുരനാശനൻ
അന്ധരാമസുരത്രയത്തെയെരിച്ചുഭസ്മമതാക്കുവാൻ
ചിന്തതന്നിലുറച്ചുകൊണ്ടുകഠോരമായകഠാരവും
ചന്തമേറിനശൂലവുംകരതാരിലാക്കിമഹേശ്വരൻ
സിന്ധുമൌലിഭുജംഗഭൂഷണനെത്രയുംബെല്ലുതേജസാ
ശങ്കരൻറരൂപമേറെപ്രൌഢികണ്ടുഭൂതവൃന്ദം
സംഭ്രമിച്ചുസവിതമങ്ങൊത്തുകൂടിയതുനേരം
ഭൃംഗിരിടിയുംഗകേതുളുംഗിയുംഭൃംഗനുംപിന്നെ
ക്രശ്മവണ്ണൻലോകകണ്ണൻജംബുകീടൻവ്യാഘ്രകേശി
വീരനാകുംവീരഭദ്രൻവീരസിംഹോദരൻതാനും
അരിതാരമരച്ചാശുമുഖത്തുതേച്ചൊരുകൂട്ടം
അരികൊണ്ടുംകരികൊണ്ടുംവരച്ചുംകൊണ്ടൊരുകൂട്ടം
മരത്തിൻറതോലുകൊണ്ടങ്ങുടുത്തുംകൊണ്ടൊരുകൂട്ടം
നൂറുംമഞ്ഞളുംകൂട്ടിയണിഞ്ഞുകൊണ്ടൊരുകൂട്ടം
ആറുമമ്പതുംകൂടേകെട്ടുപെട്ടൊരുകൂട്ടം
ഇത്തരംപലവേഷമങ്ങുചമഞ്ഞുഭൂതഗണങ്ങളും
സത്വരംപലവാക്കുതമ്മിലുരത്തുകൊണ്ടുരസിക്കയും
ഏതൊരുത്തനൊരടിനമ്മുടെതമ്പുരാൻപടകൂട്ടുവാൻ
ചേതസാകലഹിപ്പതിന്നൊഴിന്നീറകാരണമെന്തെടോ
കേട്ടുഞാനമതിൻറസംഗതികൂട്ടരാമസുരത്രയം
പാട്ടുപാടിജഗത്ത്രയേശിവനില്ലയെന്നുനടന്നുപോൽ
നാട്ടുപാഴരെയിന്നുതന്നെയടിച്ചുകൊല്ലണമൊക്കവേ
കൂട്ടുകാരുടെകൂട്ടവുംപലകൂട്ടമങ്ങുനശിക്കണം;
ഞാനൊരുത്തനടുത്തുചെന്നുപിടിച്ചുകെട്ടിവരിഞ്ഞഹോ
മനോഹാനിവരുത്തിയിങ്ങുവരുത്തുവൻപുരവീരരെ
ഞാനതിന്നുപുറപ്പെടേണ്ടതനിക്കതിന്നൊളുതല്ലെടോ
മാനവത്രയമത്രജയ്ച്ചെയ്യല്ലുകില്ലതിനില്ലെടോ
ഇന്നുമററൊരുശത്രുവന്നുപിണങ്ങുമോശിവനോടഹോ
ഇന്ദുശേഖരനോടുമാറിയെതിർത്തതെതൊരുജന്തുവോ
ഇന്നുനമ്മുടെനാരദൻമുനിവന്നനേരമറിഞ്ഞുതേ-
ഇന്നുനല്ലൊരുയുദ്ധമങ്ങിതിനിന്നുവന്നുഭവിക്കുമോ
കാളികൂളികളിത്തരംപലവാക്കുതമ്മിലുരത്തുടൻ
മോദമേറിനവെള്ളിമാമലതള്ളിയുന്തിനടക്കയും
ഭദ്രകാളികളിച്ചുകൊണ്ടുമഹാദ്രിതന്നിൽനടക്കയും
രൌദ്രകോപമടുത്തുഘോരതരഭ്രമനോടിടകൂടിയും
കച്ചുകെട്ടിമുറുക്കിനല്ലൊരുവാളുമിട്ടൊരുസുന്ദരൻ
മെച്ചമേറിനഭൂതനാഥമശേഷമേറിനടക്കയും
മൂഷികൻറഗളത്തിലേറിനവിഘ്നരാജനുമങ്ങനെ
വേഷമൊക്കെയണിഞ്ഞുതാൻഘോഷിച്ചുകൊണ്ടുനടക്കയും
ഇത്ഥമോരോമഹാഘോഷത്തോടുകൂടെപ്പുറപ്പെട്ടു
കൃത്തിവാസൻമഹാദേവൻപിത്തകോപംസഹിയാഞ്ഞു
വെട്ടിവെട്ടിച്ചിരിക്കുമ്പോളെട്ടുദിക്കുംനടുങ്ങുന്നു
തട്ടിമുട്ടിത്തകൾനഭ്രജാലങ്ങളന്നേരം
കാലുകൊണ്ടുമഹാരുദ്രൻ നാലുഭാഗേചവിട്ടുമ്പോൾ
ശൈലമെല്ലാംവിറക്കുന്നുനാലുപാടുംനടുങ്ങുന്നു
ശൈലഭാഗേതപംചെയ്യുംവാനവന്മാർവെളിച്ചത്തു
ചാലവേയങ്ങെഴുന്നള്ളിപ്രകാശിച്ചുനിന്നരുളി,
ദേവകളുംമുനിമാരുംമുകുന്ദനുമിന്നിവിടെ
സേവചെയ്യുന്നവകാശംപറഞ്ഞാലുംവഴിപോലെ
ശങ്കരൻറയരുളപ്പാടുത്തുകേട്ടുദേവകളും
തിങ്കൾമൌലിചന്ദ്രചൂഡൻതന്നെനോക്കിസ്തുതിചെയ്താർ:—
ശങ്കരായശിവങ്കരായനിരഞ്ജനായനമോസ്തുതേ
പങ്കജായുധഭഞ്ജനായനിരഞ്ജനായനമോസ്തുതേ
ചന്ദ്രചൂഡനമോസ്തുതേ!ഹരഗൌരിനാഥനമോസ്തുതേ!
ബാലചന്ദ്രവിഭൂഷണാ!ഹരനീലകണ്ഠനമോസ്തുതേ!
ഫാലലോലവിലോലനീരജലോചനായനമോസ്തുതേ
ലോകനാഥനമോസ്തുതേ!നിഖിലേശകാമവിനാശന!
കാലകാലനമോസ്തുതേ!കരുണാനിധേശരണംഭവാൻ.

അടിയങ്ങടെനാടുകൾവീടുകളും
മുടിയുന്നിതുപോററിധരിക്കണമേ
പടുപാഴരനേകമൊരായിരവും
പണയംകരുതുംപടുദാനവരും

ഉടനേംപുരദഹനവുംകണ്ടുകൊണ്ടും
വടിവോടുമടിച്ചുജഗത്തഖിലം
അവരോടുപകച്ചിഹനിച്ചിടുവാൻ
ഭുവനത്തിലൊരുത്തനുമില്ലുദ്ധം
അവനൊത്തതൊരുഭീതിയില്ലുഭവാൻ
ഇവരെയൊക്കെയറിഞ്ഞുതുണയ്ക്കണമേ
മറിമഴുശൂലകടുന്തുടിയും
മണിവട്ടകമാലകപാലമതും
ജടയിൽകുടികൊണ്ടിടുമാപഗയും
തുടയിൽഗിരിതന്നുടെകന്യകയും
നടനങ്ങളുമെന്നിവനിൻ ചരിതം
അടിയങ്ങടെ ചേതസിതോന്നണമേ
പടരേറുമശേഷജഗത്തഖിലം
തടവില്ലൊരുഭീതിയസുരക്ഷയഹോ
മുക്കണ്ണഭഗവാനേമൂർച്ഛമാരസുരന്മാ-
രൊക്കത്തക്കവേമുന്നുമുക്കാൽനാഴികകൊണ്ടും
ചിക്കെന്നുവധിച്ചെന്നാലൊരുകാലംമരണമെന്നു
ഉൾക്കാമ്പാൽവരമേകിപ്പൂക്കുന്നവിരിഞ്ചനും;
ഇക്കാലമതിനുള്ളതക്കമുള്ളവധി
ധിക്കാരികളായുള്ളമുക്കണ്മാരസുരരെ
തിക്കണ്ണിലെരിപ്പാനായ് തിരുവുള്ളംഭവിക്കേണം
ശർവ്വാണിനാഥനോടിപ്പറഞ്ഞുപ്രധാനന്മാർ
നിർവ്വാണമൂർത്തെചെയ്തുനമസ്കാരങ്ങളപ്പോൾ
പാർവ്വതീപതിദേവൻഗർവ്വമോടൊരുചെറ്റു
പൂർവ്വദേവകളുടെവീര്യംശമിപ്പിപ്പാൻ
ഇത്ഥമോരോസ്തുതിവാക്യംകേട്ടുകേട്ടുപ്രസാദിച്ചു
കൃത്തിവാസമഹാദേവൻസത്വരമൊന്നരുളിച്ചെ-(യ്തു)
ദുഷ്ടരാമസുരന്മാരെയിപ്പോഴേസംഹരിച്ചീടാം
ഒട്ടുമേനിങ്ങടെയുള്ളിലാധിയുംവ്യാധിയുംവേണ്ടാ
വില്ലുംബാണവുംനാസ്തിവിശദൻസൂതനുംനാ-(സ്തി)
ഇല്ലല്ലോകുതിരകൾനല്ലൊരുരഥമില്ലാ;
എല്ലാമിങ്ങുളവാക്കണമെല്ലാരുംശ്രമിക്കേണം
അല്ലാതെപുരന്മാരെക്കൊല്ലുവാനിങ്ങെളുതല്ലാ
ഇത്ഥമൊന്നരുൾചെയ്തുഭഗവാൻശ്രീമഹാദേവൻ
വൃത്രവൈരിപ്രമുഖന്മാരതുകേട്ടങ്ങുളവാക്കി
ആയതൊന്നുംബലമില്ലാതെഭുജബാണവൈരി(യും)
മേരുശൈലാധിപൻതന്നെമൂലമോടെപിഴുതങ്ങു
താലവൃക്ഷങ്ങൾപോലെനിവർത്തിനിർത്തിനാൻപി(ന്നെ)
ചാലവേതന്നിടംകയ്യിലാക്കിനാൻശ്രീമഹാദേവ(ൻ)
ഭാസുരമാംകരംതന്നിൽകടകമായിട്ടണിയുന്ന
വാസുകിയെയെടുത്തുചെയ്തുഭഗവാൻശ്രീമഹാദേ-(വൻ)
താരകന്റെസുതന്മാരാംപുരന്മാരെക്കൊലചെ-(യ്യേണ്ടേ)
...ങ്ങളെശൈവംചാപമാക്കിക്കലപ്പനാസ്ഥടങ്ങുന്ന
ഫണിനാഥവാസുകീഫണങ്ങൾഞാണായ്ചമഞ്ഞതു(ല്ലും)
ഭൂമിദേവിരഥംകലന്നൊരുശരീരത്തെധരിച്ചാലും
ശങ്കരന്റെഅരുളപ്പാടതുകേട്ടുസർപ്പരാജൻ
കങ്കണതപംവെടിഞ്ഞാശുവളർന്നുകാണായിവന്നു
തങ്കശൈലാധിപൻതന്റെശിരസ്സിങ്കൽകെട്ടു-(പെട്ടു)
വൻകയറായ്നിന്നുപിന്നെരൂപാന്തരമായിരുന്നതും
ഭൂമിദേവിരഥമായിവിരിഞ്ചൻസാരഥിയായി
സോമനുംസൂര്യനുംരഥവണ്ടിയായിച്ചേർന്നുകൂടി
നാലുവേദങ്ങളുംനാലുകുതിരകളായ്ചമഞ്ഞു
മൂലമന്ത്രസ്വരൂപമാംപ്രണവംചമ്മട്ടിയായി
ശരമായിവിഷ്ണുദേവൻതൂവലായിവായുദേവൻ
ശരത്തിനുശയിപ്പാനങ്ങനന്തൻതൂണിയുമായി
തരത്തിൽമൂവരെക്കൊണ്ടുശരംതീർത്തുശംഭുദേവ-(ൻ)
സപ്തജാലംപലകൂടിചട്ടയായിതൊപ്പിയായി
കെൽപ്പിനോടുപടക്കോപ്പുംകൂട്ടിനാൻനന്ദി(കേശ്വരൻ)
മേരുശൈലംവളച്ചുപിടിച്ചു
മാരവൈരിവലിച്ചുകുലച്ചു
അമ്പെടുത്തുതൊടുത്തുനിറച്ചു
അമ്പിളിക്കലനിന്നുവിറച്ചു
കമ്പമേറെജഗത്തിനാച്ചു
ചമ്പകബാണവൈരിമദിച്ചു
ആരാലുംപുരിളച്ചു,
ആഹവത്തിനുമോഹമുറച്ചു
കാളകൂടശരീരംവളർന്നു
കാളിക്കൂളികളേറ്റമിളന്നു
ആൾത്തരക്കുലടുത്തുചെന്നപ്പോൾ
ചീർത്തമോദമോടവന്മാർക്കും
ആരിതെന്നുവിചാരംതുടങ്ങി,
താരകാക്ഷനുംഭീതിതുടങ്ങി
കാമവൈരികാലവൈരി
കാലതാമസംവിട്ടുടൻതേടി
ശ്രീപതിബാണമുഖത്തിങ്കൽനിന്നു്
ദാവാനലജ്വാലകത്തിത്തുടങ്ങി
ശ്രീപരമേശ്വരൻതൻതിരുനേത്രത്തിന്നു
ഘോരമാംദീപ്തമെഴുന്നുതുടങ്ങി
ശുക്രമുനിതന്റെശിഷ്യരായുള്ളോരു
മുപ്പുരന്മാരുംനശിച്ചുതൽക്ഷണം
ശംഭോ!മഹാദേവ!ശംഭോ!മഹാദേവ!
ശംഭോ!മഹാദേവ!ശങ്കര!ശംഭോ!

ത്രിപുരദഹനം പറയൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

കുംഭകർണ്ണവധം.

കരിവേഷം ധരിച്ചൊരു കരിരാജാരിയാം ദേവൻ
കരിണീരൂപിണിയാകും ഗിരിജാദേവിയുമായും
ഗിരിരാജാടവിതന്നിൽ പിരിയാതെ നടന്നൊരു
പരിതോഷപ്രകാരങ്ങൾ പരിചോടെ വരുത്തീടും
പരിരംഭാദിയായുള്ള പരമാഭോഗഭോഗത്തെ
പരമാനന്ദമാം വണ്ണം പരമങ്ങു തുടങ്ങുമ്പോൾ
സുരന്മാർക്കും നരന്മാർക്കും പരന്മാർക്കും വരം നൽകും
പരദൈവമൊരു രൂപം പരമാർത്ഥം പരബ്രഹ്മം
വരം നിത്യം ജഗത്തിങ്കൽ പരന്നീടും പ്രഭയോടെ
പരിചിൽ വന്നുളിച്ചൊരു പരചിന്മൂർത്തിയാമു- (ള്ള
കരിമുഖനടിയന്റെ കരളിൽ വന്നുദിക്കേണം
കരം കൂപ്പി വണങ്ങുന്നേൻ ചിരകാലം കനിവോടെ
സ്മരിക്കും മാനുഷന്മാരിലിരിക്കും പാതകമെല്ലാം
ഹരിക്കും വിഘ്നരാജന്നീ! ഹരിക്കും വന്ദ്യനാകുന്ന
ഗിരിക്കുമാരകാകാരം ധരിക്കുന്നിതിരുവടി
ധരിക്കുന്നെങ്കിലീമന്നിലിരിക്കും ജീവജന്തുക്കൾ
മരിക്കുമ്പോളുള്ള ചനം സംഹരിക്കുമതുനോക്കപോ-
ന്നിരിക്കുന്നിചജന്മാവെന്നിരിക്കുമെങ്കിലും നൂനം;
പരക്കുന്നാസഭതന്നിലിരിക്കും സജ്ജനങ്ങൾക്കു
നിരക്കുന്നകഥാലേശം ചുരുക്കിച്ചൊല്ലുവാനമോ- (ഹം;
പെരുക്കുന്നാശയുള്ളൊരു തോന്നേട്ടി വരുക്കാതേ
തുണയ്ക്കുളാരതിദേവന്മാരാകുന്നോരവർ കണ്ടു- (ണ്ടോൻ
ല്ലുകന്മാരുടെപോലെ മറിക്കല്ലും മറക്കാതെ
ചരിക്കുന്നാജനം കേട്ടിച്ചമയ്ക്കുന്ന കവികേട്ടു
രസിക്കുമോ ഇതു കൂടെ ശ്രവിക്കുന്നന്മയുള്ളവൻ
ശ്രവിക്കുന്നാജനങ്ങൾക്കു ചെവിക്കു നല്ലൊരാനന്ദം
ഭവിക്കും സൽക്കഥ ചൊല്ലും കവിക്കും കീർത്തിയുണ്ടാ- (കും
ചിരിക്കുന്ന കഥകേട്ടാലെനിക്കു മായതല്ലെങ്കിൽ
തിരിക്കുമെങ്കിലെന്നെ ഉപചരിക്കുന്ന മന്മാരെ-
ചിരിക്കാതെ രസിപ്പിക്കാനെനിക്കുള്ളൊരു ളതല്ലേ-
ന്നിരിക്കുമെങ്കിലും മാത്രമുരയ്ക്കുമെന്നോർത്തു വേണ്ടു;
തിരുവനന്തപുരമതിൽ വിളങ്ങിന പത്മനാഭന- (മോസ്തുതേ!
സഹൃദനന്തമഹാഭോഗിശയന നന്ദഘനമോ- (സ്തുതേ
തരുണമേഘസമാനകാന്തകളേബരായ നമോ- (സ്തുതേ
ചരണസേവിതസമസ്തസുരനരവരദദേവനമോ- (സ്തുതേ
അഞ്ചിതാമലവക്ഷസ്ഥലക്ഷണശോഭിതായ നമോ- (സ്തുതേ
വഞ്ചിഭൂപതിവിരചിതവിധംബോധിതായ നമോ- (സ്തുതേ!

വാക്കുകൂടിക്കൊള്ളുമുൽക്കടകാന്തിശാലിജനാ- (ദ്രനൻ
അക്ഷൌഹിണിസമപ്രകാശനനന്തനാഗൃതനാവ്യ- (യൻ
ലക്ഷണക്കായോദശസ്ത്രപുരാണമെന്നിവയൊക്കെ- (ങ്ങടം
തക്കതായറിഞ്ഞുകൊൾക നമുക്കുദുർല്ലഭമൊരു- (പ്യം
ഇപ്പറഞ്ഞു തുടങ്ങിയുള്ള ശിവാലയങ്ങളുമത്ഭുതം
ഇപ്പറഞ്ഞുകൾ മറ്റൊരോരോടവുമിക്കണക്കിക്കാണെ- (മാർ
അപ്രമേയമിതൊക്കെ ഞാനുച്ചരിപ്പതിനിരവൈക- (ഥ;
അപ്രകാരമൊരേടമിതു മത്ഭുതത്തിലുമത്ഭുതം!
ബ്രഹ്മവംശജനായ വൃത്രമഹാസുരന്റെ വധത്തി- (നാൽ
ബ്രഹ്മഹത്യപിടിച്ചു മണ്ടിനടന്നു പണ്ടു മഹേ- (ന്ദ്രനും
ബ്രഹ്മലോകസരസ്സിൽ മുങ്ങിയൊളിച്ചു വാണൊരു കാ- (ലവും
ബ്രഹ്മഹത്യ വിടുന്നതില്ല വലഞ്ഞു വാസവനെ- (ത്രയും
തൽക്ഷണം പുനരിങ്ങുപോന്നതവീണ്ടലങ്ങളിലു- (ത്താം
ദക്ഷിണാപഥമിക്കുന്നതൻ വല്ലഭക്കാരിമ- (ഹാസ്ഥലേ
സ്ഥാണുനായകമന്ദിരത്തിലകത്തു ചെന്നകട- (ന്നുടൻ
താണുവീണു നമസ്കരിച്ചു മുദാ സ്തുതിച്ചു ശരണ്യരേ
കോണിലോടിയൊളിച്ചിതന്നു ബ്രഹ്മഹ- (ത്യയുമപ്പൊഴെ
ക്ഷീണനായ് മക്ഷണായകാലവിശുദ്ധിവന്ന മഹേ- (ന്ദ്രനും
അന്നു തൊട്ടു ശുചീന്ദ്രമെന്നൊരു നാമധേയമു- (ദിക്കയാൽ
ഇന്നു മുതലെന്നുവിണ്ണിലുമിദിക്കിലുമത്ഭുതം
വന്നടൻ വിരൽമുക്കിമന്ദമശ്ശുഭ്രശുഭമിപ- (ശ്രീകണ്ഠൻ
ഇന്ദുശേഖരസാക്ഷികം വെച്ചു ഏന്നതു മൃനസ- (മ്മതം
തിരുവട്ടാറ്റിനുള്ളൊരു പൊരുളാകേശവൻ
തിരുവട്ടാറു വാഴുന്ന കരുണാശാലിയാം കേശവൻ
ഒരുവട്ടമിയന്നക്ഷോക്ഷിപ്പൊരു കൊണ്ടു
തരിക്കുമവിടമതിനിന്നു വണങ്ങുന്നേൻ;
പദ്മനാഭൻ മഹാമൂഢൻ പാരമന്നിവനോ- (ക്ഷേ

ഭോഷത്വംപറയുന്നതയമെന്ന്യേസഭയിങ്കൽ
ഭാഷയ്ക്കുംവെളിവില്ലടമാർഗ്ഗമിവയെല്ലാം
ഭാഷിച്ചാലതുകൊണ്ടുഭഗവൽപ്രീതിയുണ്ടാമോ!
പോത്തിന്റെശവംതിന്നുപൊറുക്കുന്നമഹാ-
(നീചൻ
ഓത്തിന്റെപൊരുൾചൊൽവാനൊരുമ്പെട്ടാ-
(ലിരിക്കുമോ
കൂത്തിന്റെവിധമെല്ലാംകഴിയുന്നെസ്സറിയാമോ
ധൂർത്തിന്റെബലംകൊണ്ടുദുരിതത്തെകഥിക്കുമോ
കീർത്തികൊതികൊണ്ടുകിതവന്മാരബദ്ധങ്ങൾ
കീർത്തിക്കുന്നതുകേട്ടാൽ അടിപ്പാനെന്നിയേ-
[തോന്നാ
ഈവണ്ണംചിലക്കപ്പോളവമാനംകലന്നോരു
ഭാവമെങ്കിലുണ്ടെന്നാൽഭയമിങ്ങുതരിമ്പില്ല
ദേവബ്രാഹ്മണന്മാരിലതിഭക്തിനമുക്കുണ്ടു്
ദൈവമാശ്രയമെല്ലാംപുരുഷക്കുമൊരുപോലെ
പാക്കനാരെന്നൊരുമഹിവ്യൻപറയൻപണ്ടുള-
[വായി
പാല്ക്കടലിൽപിറന്നൊരുബാലചന്ദ്രനെന്നപോ-
(ലെ
വാക്കുകൊണ്ടുപറഞ്ഞുവാക്പതിയെജ്ജയി-
(പ്പാനി-
ന്നിക്കുലത്തിൽപിറക്കുന്നപറക്കൂട്ടംമതിയാകും
നാക്കുകൊണ്ടുപറയുന്നജനത്തിൽശ്രേഷ്ഠതകൊ-
[ണ്ടു
നാന്മുഖനിജ്ജനങ്ങൾക്കുപറയനെന്നുപേരിട്ടു
ആക്ഷേപമില്ലാപരമാർത്ഥമടിയങ്ങൾമഹാവിപ്രാ-
ന്മാർക്കുതന്നേപിറന്നുള്ളമാതംഗന്മാർഗ്രഹിച്ചാലും
കവിയുംവ്യാഴവുംകൂടിവിചാരിക്കുംനയത്തേക്കാൾ
കവിയുന്നമ്മുടെനീതിപ്രയോഗങ്ങളതിന്നൊന്നും
കവിയുംവാക്പ്രവാഹത്തെവരിഷിച്ചുരസിപ്പി-
[പ്പാൻ
കവിയുംകെട്ടിയുണ്ടാക്കാമെങ്കിലോകേട്ടുകൊണ്ടാ-
[ലും
ആര്യവംശേപിറന്നൊരുവീര്യശാലിരഘുനാഥൻ
ആര്യശീലൻമഹാധീരൻകാര്യവേദികുലാലോ-
[ലൻ
ശൌര്യസൌന്ദര്യഗാംഭീര്യക്രൌര്യസേനാദി-
[സൌഭാഗ്യൻ
ധൈര്യമൌദാര്യമെന്നുള്ളോരാര്യസന്താനസം-
[പൂർണ്ണൻ
വാരിധിയിൽചിറകെട്ടിവാനരാനീകിനിയോടും
വൈരിയാംരാവണന്തന്റെമാരണംചെയ്യതി-
[നായി
ഭൂരിസമ്പന്നയാംലങ്കാപുരിയിൽവേഗാലകംപുക്കു
ഘോരരാത്രിഞ്ചരൌഘത്തെപ്പോരിലാശുക്കൊല-
[ചെയ്യാൻ
വീരനാംലക്ഷ്മണനോടുംശൂരനാംസുഗ്രീവ-
[നോടും
സാരനാംമാരുതിയോടുംവൃദ്ധനാംജാംബവാനോ-
[ടും
സാധുലങ്കേശ്വരനോടുംശരനാമംഗദനോടും
യുക്തനാമുത്തമശ്ലോകൻയുദ്ധഭൂമൌവസിക്കു-
[മ്പോൾ
ദേവലോകംജയിച്ചോരുരാവണൻതാൻപോന്നു
[വന്നു
കേവലംരാഘവനോടുസാവധാനംരണംചെയ്തു
പത്തുവില്ലുമുറിഞ്ഞുള്ളാപത്തുവന്നുവഴിപോലെ
ചത്തുസൂതൻകുതിരകൾക്കസ്ത്രമേറ്റുകാലൊടി-
[ഞ്ഞു
ക്രൂരബാണങ്ങളെക്കൊണ്ടുകോർത്തുദേഹംവശം-
(കെട്ടു
പാർത്തലത്തിൽനിന്നുമയ്യോധൂർത്തനാകുംദശഗ്രീവൻ
"പാർത്തിരിയാതരക്കന്മാർപാർത്തതെല്ലാമൂർദ്ധപ-
(മാക്കി
നേർത്തുനിന്നുപിണങ്ങാനുംപാത്രമല്ലാതെയായെ-
(ന്റെ
ഗാത്രമിപ്പോളവമാനമാത്രമെന്നുഫലംവന്നു
കുംഭകർണ്ണനെന്നുവന്നുരണാങ്കണത്തിലങ്ങ-
(ഞ്ഞുടൻ
സംഭ്രമത്തെവെടിഞ്ഞുസംഗരമേറ്റുവെങ്കിലാശ-
(ങ്കിതം
വമ്പനാകിനരാമനുംനിജതമ്പിയുംകപിവൃന്ദവും
വൻപടിയ്ക്കുപിഹനില്ലായില്ലമടങ്ങിമണ്ടുമസംശ-
(യം
കൊമ്പനാനമദിച്ചുകൊമ്പുമുയർത്തിവന്നണയും;
(വിധൌ
മുമ്പിൽവന്നിഹനില്ക്കുമോകുറുനരികളനവധി-
(യെങ്കിലും
കമ്പമില്ലതരിമ്പുമെന്നുതെമ്പിയാമവനിപ്പോ-
(ഴേ
സംഭ്രമത്തെവെടിഞ്ഞുസംഗരമേറ്റുവെങ്കലിസം-
(ശയം
വമ്പരായനിശാചരോത്തടാപടജനത്തൊട്ടതോ-
(റ്റുപോയ്
കൊമ്പുപറ്റുമഹോദരങ്ങുകൾരാജപുത്രരുമോ-
ഖ്യയും
അത്രവിക്രമിയാകുമെന്നുടെസഹജനാമവനി-
(പ്പോഴും
എത്രകഷ്ടമുറക്കമെന്നതുദോഷമിങ്ങിനെഹന്ത-
(തരം
മൃത്യുപോയിളുറക്കമക്കുതിരക്കയില്ലതരസ്സുവേ-
മ്പക്കതിമറിഞ്ഞുവീണുമരിച്ചപോലെകിടക്കയും
ഷുന്നുപരികിലുമിന്നവന്റെഉറക്കമുണരുവതി-
[ന്നാഹോ
ചെന്നയതാമുടൻതുടങ്ങുകരജനിചരകുലവീരരേ!
ധൂമ്രാക്ഷൻവിരൂപാക്ഷൻയൂപാക്ഷൻമകരാ-
(ക്ഷൻ
താമ്രാക്ഷൻവിശാലാക്ഷൻക്രൂരാക്ഷൻകമ്പോ-
(രാക്ഷൻ:
ഗംഭീരപ്രവരന്മാർപലരുംചത്തുപോയല്ലോ
വമ്പിച്ചപടതന്നിൽചിലരെന്നതെന്തുവേണ്ടു

തമ്പിതന്നുടെതമ്പിയാമതിദുഷ്ടനായവിഭീഷണൻ
തൻകുലത്തെവെടിഞ്ഞുപോയവനെത്രയും ബഹുദൂഷണൻ
ചാട്ടമെന്നുപിഴച്ചുപോയകുരങ്ങനോടകണക്കിനേ
കൂട്ടമൊക്കെവെടിഞ്ഞദോഷമശേഷമേവനിശ്ചയം
ശ്രേഷ്ഠരായഗുരുക്കളെബഹുമാനിയാതെനടന്നിട്ടും
ചേട്ടകൾക്കൊരുകോട്ടിലുംസുഖമാകയില്ലതുനിശ്ചയം
നാട്ടിൽനിന്നുപുറത്തുമററിയനാട്ടുവാഴിയുമങ്ങുവാ-
ലാട്ടിയോടിയചട്ടിയുംശരിയാക്കുമാളരവില്ലെടോ
നാണമില്ലവിഭീഷണനുതരിമ്പുമങ്ങരിപുക്കളെ
ഞാണവീണവണങ്ങിനില്പതിനാക്കുതോന്നുമിങ്ങളേ!
സ്ഥാണുവാകിയദേവനെന്നുടെശാപമിയെക്കിലുമേഷഞാൻ
താണുവീണുവണങ്ങിയില്ലതുമാത്രമിങ്ങെളുതല്ലെടോ!
കള്ളമല്ലുള്ളവണ്ണന്തൻവുള്ളിലേതുള്ളലുംകൂടാ-
തുള്ളൊരുതുള്ളലുംപിന്നെഉള്ളമായ്പൊള്ളമൊത്തുന്ന
കള്ളനായുള്ളവന്നമ്മോട്ടുള്ളഴിഞ്ഞുള്ളൊരുവൈരത്താൽ
എത്രയുംശത്രുവായുള്ളവൃത്രഹാവെത്രവന്നെങ്കിൽ
അസ്ത്രവുംശസ്ത്രവുംകൊണ്ടുഗാത്രവുംനേത്രവുംഭഞ്ജി-
ച്ചിതരംചിതംഗത്തിലോർത്തുഞാൻപാർത്തുമവന്നു
പാർത്തലേപോർക്കളംതന്നിൽധൂർത്തരാംപാർത്ഥിവന്മാരും
ആർത്തടൻനേർത്തവന്നൊന്നാലേർലോമമോർത്തുകൊണ്ടാലും!
കീർത്തിയുംമൂർത്തിയുമമരാരുംമൂർത്തിതാനാർത്തിയുമെല്ലാം
മർത്ത്യരുമക്കടന്മാരുംമൃത്യുവേണ്ടിത്തുവാനാടളം
ചെല്ലുവിൻ!കൊല്ലുവിൻ!തല്ലിട്ടുതല്ലുവിൻ!
കുത്തുവിൻവിരലുകൾകുട്ടുവിൻകൂട്ടുവിൻ
കലശലുനീട്ടുവിൻചാട്ടുകന്താങ്ങൾ
ഇന്നെനിക്കുമഹാമോഷംകൊണ്ടുതന്നെതോലിവന്നു
എന്നുചൊല്ലാന്നുപേക്ഷിപ്പാൻഭാവമില്ലനമുക്കിപ്പോൾ
ചെന്നുനാളെപ്പുലർകാലേരാമനേയുംതമ്പിയേയും
കൊന്നുപോരുന്നതുണ്ടെന്നുംക്രൂരശല്യമില്ലതിങ്ങൊല്ലും
ഇന്നുപിന്നെക്കുംഭകർണ്ണനഞ്ഞുസംഗരംതന്നിൽ
ചെന്നുസുഗ്രീവനെത്തല്ലിക്കൊന്നുവെങ്കിലതുംകൊള്ളാം

എന്നതുകൊണ്ടതൽരചിത്തകിങ്കരന്മാർകളെ!നിങ്ങൾ
ഇന്നുതന്നെയുണർത്തണംദശാനനൻവഴിപോലെ
എങ്ങുപോയിപരിപ്പുകാരനരക്കനിങ്ങുവരുത്തുവിൻ
അങ്ങടിക്കളവെച്ചുമാളുകളൊക്കെയിങ്ങുവരുത്തുവിൻ
കുംഭകർണ്ണനുറക്കമുണർന്നനേരമൊരായിരം
കുംഭമൊക്കെനിറച്ചുചോറയുമതിനൊത്തൊരുമാംസവും
പാനിവേണമുടനടക്കടമെങ്കിലുംപതിനായിരം
പോക്കുമെൺപതിനായിരംകുറയാതെവേണമിതൊന്നുമേ
ഭോഷ്കുഞാൻപറകല്ലദേശമരത്രപൂർത്തിവരുത്തുവാൻ
ഇപ്പറഞ്ഞപദാർത്ഥമൊന്നുമടക്കിയില്ലഭുജിപ്പതി
നപ്പുമവില്ലപെടകൾക്കുരോശകളല്ലമെന്ന്യചമസ്സണം
മർത്ത്യരെക്കൊലചെയ്തുമാംസമെടുത്തുനെയ്യിൽവറുക്കണം
നിത്യമേവമുറക്കമുണരുകിൽവിശപ്പൊക്കെമുടിഞ്ഞുപോം
വിശ്വവാസിജനത്തിനുള്ളൊരുഭാഗ്യമിവനെയുറക്കുവാൻ
ഈശ്വരൻവരമെന്നുനൽകിയതെന്നുലോകരെസമ്മതം
രണ്ടുതമ്പികളുണ്ടെനിക്കതുരണ്ടുമങ്ങുവൃഥാഫലം
കണ്ടുകൊൾകൊരുദുഷ്ടനരികടെപാട്ടിലായിവിഭീഷണൻ
തണ്ടുതപ്പിയവൻറപൂർവജനുള്ളകാലമതൊക്കെയും
വണ്ടുപോലെമലന്നുകിടക്കവുമിഹവലിച്ചൊരുനിദ്രയും
എങ്കിലുംഖേദകുംഭകർണ്ണനെവിരവിൽനിദ്രയുണർത്തുക!
കിങ്കരാളിമതിന്നുചെല്ലണമില്ലസംശയമേതുമേ!

ലങ്കാധിരാജൻതന്റെ അരുളപ്പാടതുകേട്ടു
ശങ്കാഹീനരായുള്ളകിങ്കരന്മാരരക്കന്മാർ
സംഖ്യങ്ങൾക്കുറുപ്പുള്ളിയജമാനന്മാരശേഷം
സംഘോഷിച്ചൊരുപോലതൊഴുതാശുപുറപ്പെട്ടു

കിങ്കരന്മാരെ!നടപ്പിൻ!നടപ്പിൻ!
ലങ്കാഗുഹയിൽകടപ്പിൻനടപ്പിൻ!
ശങ്കകൂടാതെചരിപ്പിൻതിരിപ്പിൻ
ശങ്കരപാദംസ്മരിപ്പിൻ!ധരിപ്പിൻ
പുള്ളിക്കാരരൊക്കെപ്പുറപ്പെടവേണം
പള്ളിക്കുറുപ്പുണർത്തിടവേണം;
തുള്ളിക്കളിച്ചുതകർത്തിടവേണം
തുള്ളിയലച്ചുതിമിർത്തിടവേണം
കള്ളതപംകാട്ടുന്നകശ്മലന്മാരെ
ചെള്ളുസ്ഥരണ്ടുചമിക്കിടവേണം

എങ്ങാനനങ്ങാതൊളിച്ചങ്ങു പോകുന്ന
ചെങ്ങാതിയെപ്പിടികൂടേണമിപ്പോൾ
രാവണൻ തമ്പുരാൻ കല്പിച്ച കല്പന-
യ്ക്കാവോളവും നമ്മൾ പ്രയത്നങ്ങൾ ചെയ്യണം;
ചാവോളമിങ്ങിനെ വേലയെടുത്തെട-
ത്താവതില്ലെങ്ങടെ ജാതകദോഷം;
തമ്പുരാൻ തന്നുടെ ചെമ്പിലെച്ചോറുത-
തിമ്പുതനിയ്ക്കു കിടയ്ക്കേണമെങ്കിൽ,
വമ്പുകളൊക്കില്ല ചൊല്ലിയ വേലകൾ
എല്ലാമെടുത്തേ പൊറുക്കത്തുമുള്ളൂ;
പിച്ചയ്ക്കു തെണ്ടി നടക്കാതെ ജന്മം ക-
ഴിച്ചെങ്കിലായതു ഭാഗ്യമിക്കാലം,
ചക്രത്തിനിപ്പോളിരുന്നാഴി തണ്ഡുലം
വിൽക്കുന്നു കൊങ്ങിണിപ്പട്ടന്മാരെല്ലാം
പട്ടത്തിൽ ചെന്നിട്ടു ഭക്ഷിച്ചു പോരിക
ദുഃഖത്തിൽ ദുഃഖം നമുക്കെന്റെ ചേട്ടാ,
ചക്കച്ചുളരണ്ടു കൂടെത്തരികില്ല-
ങ്ങുകളെ വെക്കുന്ന പട്ടന്മാരും പിന്നെ
കാളകൾ വെക്കും ചിലദിവസങ്ങളിൽ
കോളല്ലിനിക്കതുമിഷ്ടമല്ലല്ലോ
ഊഴിയിലൊക്കവേ പഞ്ഞം പിടിപെട്ടു
പൂഴിയല്ലാതൊന്നും തിന്മാനുമില്ലെടോ
പാഴിൽ പണം കളഞ്ഞീടാതൊരാൻ രണ്ടു
കോഴിയെ തിന്നു വിശപ്പങ്ങു തീർത്താലും
കോഴിക്കോട്ടങ്ങാടി മുട്ടത്തിരഞ്ഞിട്ടും
കോഴിയെക്കൊല്ലുവാൻ പാരം പ്രയാസം
ചന്ത്രക്കാരന്റെ മനസ്സ് കൊങ്ങിണിയൊന്നു
നേന്ത്രക്കാ കിട്ടി നമുക്കിന്നു തിന്മാൻ
യന്ത്രക്കാരൊക്കെ കലവറയിൽ ചെന്നു
മന്ത്രിച്ചു മറ്റോരെപ്പോക്കിയയയ്ക്കയും
പഴക്കുലതിരിങ്ങനെയുണ്ടാക്കിത്തീർത്തു
ശക്രജിത്തിന്നുടെ തോല്പ്പാനാരല്ലോ
എന്തിനനേകം പറഞ്ഞിട്ടു കാര്യം
ചിന്തിച്ചതൊന്നും ഫലിക്കയുമില്ലാ,
ഇത്തരമോരോരോ വാക്കു പറഞ്ഞവർ
സത്വരം വന്നു നിറഞ്ഞു ഗൃഹാന്തരേ
കുംഭകർണ്ണൻ കിടന്നങ്ങു കൂർക്കം വലിക്കു
(ന്ന
കുംഭിലയ്ക്കു സമമായ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു നിന്നു
മുമ്പിലങ്ങു ചെന്നു കേറും കിങ്കരന്മാർ പുറത്തോട്ടു
തുമ്പിപോലെ പറക്കുന്നു മൂക്കിലെ ശ്വാസമേൽക്കു
(മ്പോൾ
ഉള്ളിലേക്കു വലിക്കുമ്പോൾ ആയിരം കിങ്കരന്മാരും
ഉള്ളിലാപ്പെട്ടു മൂക്കിന്റെ കൂട്ടമോടെയവർ പിന്നെ
തുള്ളിയങ്ങു ദൂരെച്ചെന്നു വീണു കാലൊടിഞ്ഞു
പള്ളിനിദ്രയുണർത്തുവാൻ വന്ന രാത്രിഞ്ചരന്മാർക്കു
കണ്ണുപോയി കാൽമുടങ്ങി കൈമുടങ്ങി പല്ലുപോയി
പുള്ളിത്തോലും വശംകെട്ടു പായശേഷമിതന്നേരം
പുള്ളി പിന്നെച്ചെന്നു കേറി തരം പാർത്തു ഗൃഹപ്പു
(ക്കു
വായുവന്നു മൂക്കിൽ നിന്നു പുറത്തോട്ടു വരുംമുമ്പേ
ആയുധക്കാരകം പുക്കു ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു നിന്നു
ആയതമായ് കിടക്കുന്ന തടിച്ച കുംഭകർണ്ണന്റെ
കായമങ്ങോയിരിക്കാതീർമേത്തും കുറവില്ല
അക്കണക്കമലപോലെ പൊക്കവും തൂറെറ്റക്കാ
(ത്തം
മിക്കവാറുമഞ്ജനാദ്രിക്കൊക്കുമെന്നേ പറയാവൂ
ഉറക്കിടന്നങ്ങുറങ്ങുന്ന കുംഭകർണ്ണൻ തന്നെയിപ്പോൾ
ആക്രമിത്താനെളുതല്ല ദുർഘടത്തിലകപ്പെട്ടു
കല്പനയ്ക്കു കുറവായാൽ തമ്പിലെ കോപമുണ്ടാകും
അല്പമെന്നാകിലും യത്നം ചെയ്തുകൊണ്ടേയറിയാവൂ
ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞോരോ കിങ്കരന്മാർ പലർകൂടി
ക്ഷിപ്രമങ്ങു ചെവിക്കൽ ചെന്നാട്ടഹാസങ്ങൾ ഘോ
(ഷിച്ചു
അട്ടഹാസം കണക്കില്ലമെല്ലെയങ്ങു തിരുമേനി
തൊട്ടുതന്നെ കലുക്കേണം എന്നൊരുത്തൻ ഉരചെയ്തു
എട്ടുപത്തു ഭടന്മാർ ചെന്നാഗമാശു കല്ലുകൊണ്ടായ്
ഒട്ടുനേരം പണിചെയ്തതെല്ലപോലും കുലുങ്ങില
ഇരുമ്പും കട്ടയെ തട്ടിമറിക്കാമെന്നു മോഹിച്ചാൽ
ഇരുമ്പും കൂട്ടത്തിലുണ്ടേ തരിമ്പും സാദ്ധ്യമാകുന്നു
തരമാക്കട്ടോരസുരന്മാരിരുമ്പുമുൾത്തടി കൊണ്ടു
തരിമ്പും ശങ്കകൂടാതെ തലയ്ക്കിട്ടങ്ങടിക്കയും,
കടിക്കയും പിടിക്കയും എന്നുവേണ്ടാ പ്രയോഗ
ചുട്ടുപഴുപ്പിച്ചു കുന്തങ്ങൾ കൊണ്ടു (ങ്ങൾ
ചടച്ചുടെപ്പൊട്ടപ്പൊട്ടെ കുത്തുകയിടയിടെ
കടികളും ഞൊടികളും വെള്ളം തിളപ്പിച്ചു
കുംഭങ്ങൾ തന്നിൽ നിറച്ചും മറിച്ചും
മെയ്യിലൊഴിച്ചും പൊഴിച്ചും മാറി
ആനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടങ്ങു വന്നു
അമർത്തും തിമർത്തും കൊമ്പു-
മൊടിഞ്ഞും ഗജങ്ങളെല്ലാം
പാരം വലഞ്ഞു നിശാചരക്കൂട്ടം
പറഞ്ഞും കരഞ്ഞും പിന്നെ
തിരിഞ്ഞും പിരിഞ്ഞും മാറി;
കൽപ്പനസാധിക്കാതങ്ങു ചെന്നെന്നാൽ
അടിക്കും പിടിക്കും പാരം
മുടിക്കുമടിക്കയില്ലാ;
ഇത്തരം പലവാക്കരത്തന്നരക്കരൊക്കെവ
(ലഞ്ഞഹോ!
ചത്തപോലെ കിടന്നുറങ്ങുമരക്കർ പരന്റെ
(സഹജനെ
പത്തുനൂറു ജനങ്ങളിങ്ങിനെ തല്ലിയും പെരുതക
(ടിയും
സപ്തമുസലമെടുത്തടിച്ചുമിടിച്ചുമനവധി ബന്ധനം
ചെയ്തു ഹന്ത മനസ്സു മുട്ടിയരക്കരങ്ങു വലഞ്ഞ
(ഹോ
കൈതവന തിരിച്ചു ചിലർ ചിലർ ചെന്നു കേ
റിയെടുത്തുടൻ
മൂക്കിലൊരു കുഴൽ കൊണ്ടു വെച്ചതിലൂളിലമ്പ
(ത്തു ഭാരമിയ്യമ്മ
തക്കിയങ്ങു പകർന്നനേരമുണർന്നപോലൊരു ഭാ
വമങ്ങിനെ

കണ്ടുകിമപിശരീരചർവ്വതമിളകിചിലടിശിഖ
ളകമാകിന
കണ്ടകങ്ങളിയന്നകണ്ണുരുളുന്നകിഞ്ചനചഞ്ചലം
രണ്ടുകാല്കമിളക്കിയെന്നെവലിച്ചുമൂച്ചുമിളക്കി
(നാൻ
എട്ടടിക്കുകൽപൊട്ടുമാറുടനെട്ടഹാസവുമിട്ടടൻ
പട്ടമെത്തയിലേറിരുന്നിതുപാംക്തികണ്ഠസ
(ഹോദരൻ
ഉക്തികൊണ്ടഥനോക്കമട്ടിശിനിന്നരാക്ഷസ
(രൊക്കവേ
നക്തമാവമിയന്നമഞ്ചിയൊളിച്ചുനിന്നുചിറ ക്കുയും
കഷ്ടമെന്തൊരുമൂഢനെന്റെളുറക്കമിന്നുണൎത്തു-
(വാൻ
ദുഷ്ടബുദ്ധിമുതിൎന്നുവന്നവനാരെടോശഠകിങ്കരാ
മുഷ്ടികൊണ്ടുഹനിച്ചുനിങ്ങടെമസ്തകംപൊടി-
(യാക്കുവൻ
ഒട്ടുമില്ലൊരുകൂശലിന്നിഹ കുംഭകൎണ്ണനുനിശ്ചയം
കോപമിങ്ങിനെചൊല്ലുംകുംഭകൎണ്ണനെക്കൂപ്പി
യൂപാക്ഷനെന്നുപേരാംരാക്ഷസൻനിന്നുണൎത്തി
(ച്ചു
ശ്രീപാദങ്ങളിൽവീണുവണങ്ങുന്നനഹംസ്വാ
മിൻ
ശോകംകേട്ടുചെയ്യേല്ലേനീചാകിങ്കരന്മാരെ!
കടലിൽമൺചിറയിട്ടുകടന്നുരാമനുംകൂട്ടം
പടലിൽകാട്ടുതീപോലെപരന്നുലങ്കയിലെല്ലാം
ഇടയില്ലാഞ്ഞൊരുധൂളികരങ്ങന്മാരൊരുകൂട്ടം
അരക്കന്മാരൊരുത്തനെത്തുകരങ്ങന്മാരിവിടത്തിൽ
തരക്കേടുംമനക്കേടുംഅവൎക്കിപ്പരിഷയ്ക്കും
ചിരകാലമകപ്പെട്ടുചിലരെല്ലാമുടൻപെട്ടു
പ്രഹസ്തൻവീരധൂമ്രാക്ഷൻവിരൂപാക്ഷൻമക
(രാക്ഷൻ
ഗൃഹസ്ഥന്മാർകൂതാന്തന്റെപുരംപുക്കുവസി
(ക്കുന്നു
വമ്പുള്ളോരമാത്ത്യന്മാർകളെയെല്ലാമമത്തോരു
തമ്പുരാൻദശശ്രീവൻതാൻതന്നെപുറപ്പെട്ടു
വമ്പുള്ളരഘുവീരചാരനോടുപടയേറു
അമ്പുകളനവധിഅതിരേകംപ്രയോഗിച്ചു
വില്ലുകുംപലതുവന്നുവിരവോടെപ്പുരിപുക്ക
വല്ലാതെവിഷാദിച്ചുവസിക്കുന്നുമഹാരാജൻ
മറ്റുമീവമാനമില്ലയതമ്പുരാനെന്ന്യെ
മററാരുംനിരൂപിച്ചാൽകഴിപ്പാൻസാദ്ധ്യമ
(ല്ലെന്നും
തെറെറാന്നുതിരുവുള്ളംകൊണ്ടുതന്നെനിശ്ചയിച്ചു
കല്പിച്ചുഭടന്മാരെനിയോഗിച്ചുമഹാരാജൻ
അല്പംശാമസിക്കാതെരണംതന്നിലണഞ്ഞാശു
കല്പാന്താഗ്നിയെപ്പോലെജ്വലിക്കുന്നപ്രതാപ-
(ത്താൽ
ക്ഷിപ്രംസംഹരിച്ചാലുംരാമനേയുംതമ്പിയേയും
വിപ്രന്മാൎക്കവരല്ലാപീശാചിച്ചീട്ടവാൻപാത്രം
ഇപ്പോൾമനുഷ്യന്മാരാംഅവരെസംഹരിച്ചെ-
(ന്നാൽ
ഇപ്പാരിൽനമുക്കേറ്റംപ്രഭുതാസംഭവിച്ചീടും;
യൂപാക്ഷരാക്ഷസൻവൎണ്ണിച്ചുകേട്ടു
ഭൂപാലനന്ദനന്മാരുടെവീൎയ്യം
ആപത്തുവന്നുഭവിച്ചാലൊഴിപ്പാൻ
ആരെന്നുള്ളതാമെന്നുവിചാരംചെയ്തു;
ആക്കാനമുള്ളോരുപെണ്ണിനെതൻപാട്ടി-
ലാക്കാമെന്നോൎത്താലബുദ്ധമേയുള്ളു;
കേട്ടീലയോനിങ്ങൾമൂത്തകുറുപ്പിന്റെ
കെട്ടിയപെണ്ണിനെക്കാംക്ഷിച്ചമൂലം
പെട്ടെന്നുനാണവുംകെട്ടുവസിക്കുന്ന
യക്ഷിയാംകുഞ്ഞുരാമന്റെവിശേഷം
മുല്ലയ്ക്കൽവീട്ടിലെമൂത്തകുറുപ്പച്ചൻ
നല്ലൊരുപെണ്ണിനെക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു
കമ്മിണിയെന്നങ്ങവളുടെപേരും
പെൺമണികണ്ടെന്നാൽനല്ലവിശേഷം
നല്ലതലമുടികാതുംമുഖവും
മെല്ലെക്കുരുക്കുംമുലകളുംഭദ്രം,
അങ്ങേരവളെപ്പിരിഞ്ഞൊരുനാഴിക
അങ്ങേക്കൂററിൽപോലുംപോകയുമില്ല,
അങ്ങിനെവാഴുന്നകാലമവളുടെ
അംഗത്തെക്കണ്ടുഭ്രമിച്ചുപറഞ്ഞു
ചെങ്ങാതിനമ്മുടെകുഞ്ഞുരാമൻനായർ
ഏങ്ങാനൊരേടത്തുപോവതുകണ്ടപ്പോൾ
പെൺകിടാവേനിന്റെപേരെന്തെന്നിങ്ങനെ
ശങ്കിയാതെകണ്ടുചോദിച്ചവാറും;
കമ്മിണിയെന്നെന്റെപേരെന്നവളും
കൂടെനടക്കുന്നതാരെന്നവനും
മുല്ലക്കൽവീട്ടിലെ മൂത്തകുറുപ്പച്ചൻ
നില്ലെങ്കിലൊന്നുപറയേണ്ടതുണ്ടല്ലോ
വല്ലകണക്കിലുമെന്നുടെമോഹമെ
ല്ലാൽക്കൂടാതെനീസാധിപ്പിക്കേണം,
മെല്ലെപ്പറകടോതാനിപ്പറഞ്ഞതു
മുല്ലയ്ക്കൽപമ്പൻഗ്രഹിച്ചുവെന്നാകിൽ
തെല്ലുംമടിക്കാതെഞാനെയുംനിന്നെയും.
കൊല്ലുംമഹാപാപികോപിച്ചാലാകാ;
എന്നുപറഞ്ഞുതിരിച്ചൊരുപെണ്ണിന്റെ
പിന്നാലെക്കൂടെത്തിരിച്ചാൻകോതിയൻ
പിന്നെയുംപിന്നെയുംചോദിച്ചുചോദിച്ചു
പിന്നാലെപിന്നാലെപോരുന്നവന്റെ
കററമുള്ളാഗ്രഹംബോധിച്ചുകമ്മിണി
എങ്കിലതങ്ങിനെയെന്നുപറഞ്ഞു
എന്നുവരേണ്ടുഞാൻഎന്നവൻചോദിച്ചു
ഇന്നല്ലനാളെക്കഴിഞ്ഞുവന്നാലും;
നാളെപ്പുലർകാലെമൂത്തകുറുപ്പച്ചൻ
നാലയ്ക്കുണ്ടുപാഞ്ഞപ്പടയ്ക്കുപോകുന്നു;
മറെറന്നാളങ്ങേമറുനാട്ടിലായ്യരും
മററാരെയുംപിന്നെശ്ശങ്കിക്കവേണ്ടാ,
പത്തുദിവസംകഴിഞ്ഞേവരത്തുള്ളു
മൂത്തകുറുപ്പച്ചനെന്നതുംകേട്ടു,
പത്തുദിവസത്തിനകത്തുപടവെട്ടി
ചത്തുപോയെങ്കിൽഅനൎത്ഥവുംതീൎന്നു

തെല്ലുംകുറുപ്പിനെക്കൊള്ളില്ലിവൾക്കെന്നു
തെറ്റെന്നുബോധിച്ചുകുഞ്ഞുരാമൻനായർ
കമ്മിണിചെന്നങ്ങുവീട്ടിലകംപുക്കു
പൊന്മണിവാങ്ങിക്കഴുത്തിലുമിട്ടു
നല്ലപുടവയുടുത്തുകുറുപ്പിനെ
മെല്ലെവിളിച്ചുകളിച്ചുരസിച്ചു
പിറ്റേന്നാൾകാലത്തുമൂത്തകുറുപ്പച്ചൻ
കൊറ്റുംകഴിഞ്ഞൊരുവെറ്റിലയുംതിന്നു
വാളുംപരിചയുംപിച്ചാണകത്തിയും
ചീളെന്നെടുത്തുടൻയാത്രയുംചൊല്ലി
വാളുമിളക്കിനടന്നുകുറുപ്പച്ചൻ
ആളുകൾമുറ്റുംപുറപ്പെട്ടുകൂടെ
പിറ്റേന്നാളന്തിക്കുകുഞ്ഞുരാമൻമെല്ലെ
വെറ്റിലപാക്കുംപുകയിലയെന്നും
എല്ലാമെടുത്തൊരുസഞ്ചിക്കകത്താക്കി
മെല്ലെപ്പുറപ്പെട്ടുമോടിയുംകൂട്ടി
മുല്ലശ്ശേരിൽവീട്ടിലകംപുക്കുമെല്ലവേ
മുല്ലക്കണ്ണെയേറ്റസന്തോഷത്തോടേ
കമ്മിണിയോട്ടുമൊരുമിച്ചുരാത്രിയിൽ
നല്ലവണ്ണംസുഖിച്ചെന്നേപറയാവൂ;
അങ്ങിനെപത്തുദിവസംകഴിഞ്ഞപ്പോൾ
അഞ്ചുനുവന്നുകുറുപ്പച്ചൻതാനും
തെക്കേക്കെട്ടുകൂടെകേറികുറുപ്പച്ചൻ
വടക്കേക്കെട്ടുകൂടിറങ്ങിരാമച്ചാരും
കുറുപ്പച്ചൻപുരശ്ശാലയിൽകടന്നപ്പോളറിഞ്ഞേ-
[വം
ചെറുപ്പക്കാരനാമുള്ളകുഞ്ഞുരാമൻനന്നെല്ലാം
ഉറപ്പിച്ചുമനക്കാമ്പിൽകുറുപ്പച്ചൻകാര്യമെല്ലാം
പുറത്തുള്ളജനമാരുംഗ്രഹിക്കാതെകുറുപ്പാരു
കുടന്റെരാവമായികമ്മിണിയോട്ടുരചെയ്തു:
വെല്ലഭേ!മാനിനിമൌലേ!കമ്മിണിനിയെപ്പി.
[ടത്തു
മെല്ലനീഎന്റരികിൽവാകണ്ണുകാൺമാൻവശ-
[മല്ല
പങ്കജാക്ഷിവേട്ടശ്ശേഷംഞാൻപോയവാറിങ്ങനെ-
[തീന്നു
പെൺകുരുടായ്നയനങ്ങൾകാണരുതായൊരു-
നിന്നുടെദേഹവുംമറ്റുംഒരുവസ്തുകണ്ടുകൂടാ[വസ്തു
ഇങ്ങിനെഎൻകാലദോഷംസുന്ദരിമാർമണി-
മൌലേ
ഏവമിങ്ങിനെകുറുപ്പച്ചൻചൊന്നവാക്യം
കേവലംകേട്ടൊരുകമ്മിണിമോദമോടേ
ദൈവമേയിങ്ങിനെവന്നതെന്നുംനണ്ണി
കൺകുരുടായ്വന്നതെന്റെഭാഗ്യമോർത്താൽ
ഇന്നിനിദോഷമൊന്നുമൊരുശങ്കവേണ്ടാഎന്നുറച്ചു
പ്രസാദിച്ചുകമ്മിണിയുംനല്ലവാക്കുപറഞ്ഞവൾ
കുറുപ്പിനെമെല്ലെയൊരുകോണിലാക്കിയിരു-
[ത്തിനാൾ
മുല്ലബാണാർത്തിപൂണ്ടൊരുകുഞ്ഞുരാമൻഉല്ലസിച്ചു
നല്ലവണ്ണംരാത്രിതന്നിൽകമ്മിണിയോടൊരു-
[മിച്ചുരമിച്ചേവം

നിത്യവുമങ്ങവർമൂത്തകുറുപ്പിന്റെവെളിച്ചത്തു
സതതമങ്ങൊരുപകകാമലീലതുടങ്ങുമ്പോൾ
കണ്ണുരണ്ടുംമിഴിച്ചവൻമുമ്പിലങ്ങുവസിച്ചീടും
ഒന്നുമേതാനറിഞ്ഞീലാഎന്നൊരുഭാവവുംപൂണ്ടു;
കുറുപ്പച്ചൻപുരശ്ശാലയിൽകരച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയും
അവരുടെതകർപ്പെല്ലാംകേട്ടവളോട്ടുരശ്ശേഷം
പട്ടിവന്നുപഴകഞ്ഞികുടിക്കുന്നോകേട്ടതെന്തു-
പട്ടിയെങ്കിലാട്ടിയോടിച്ചടച്ചാലുംകതകെല്ലാം
പട്ടിതിന്നശേഷമെന്നെത്തീറ്റുവാനീതുടങ്ങു-
[ന്നോ
യക്ഷിനിന്റെവികൃതികൾകഷ്ടമെന്നേപറയാ-
ഉരിയാടാതെതുനേരംകുറുപ്പച്ചനിരുന്നുടൻ [വൂ
ശിവശിവ!യെന്നുചൊല്ലിക്കോണിലങ്ങുവസിക്കു-
[മ്പോൾ
വികൃതികളവർപിന്നെഅതുതന്നെപ്രയോഗങ്ങ-
[ൾ
സുകൃതിയാംകുറുപ്പച്ചൻഅതുകണ്ടങ്ങെഴുന്നേറ്റു
പിടിപെട്ടാൻതലമുടികുഞ്ഞുരാമനതുനേരം
മറ്റുമാലോകർകേൾക്കവേപിടിച്ചങ്ങോട്ടടിച്ചു-
[ടൻ
മുറ്റുമങ്ങുനാസികയുംചെവിയുമങ്ങരിഞ്ഞാശു
കുറ്റമേറ്റംവരുത്തിയങ്ങയച്ചുകുഞ്ഞുരാമനെ
തരുണിതൻതുടചുട്ടുതലമുടികരിച്ചാശു
അവളുടെഭവനത്തേക്കയച്ചുമുല്ലശ്ശേരിൽവമ്പൻ,
പലരുമിക്കഥകേട്ടുപ്രശംസിച്ചുകുറുപ്പിനെ
സുഖമോടേവസിച്ചേവംകുറുപ്പച്ചൻതന്റെഗേ-
[ഹേ
തനിക്കാവശ്യമില്ലാത്തപ്രവൃത്തിയെത്തുടങ്ങുന്ന
പുരുഷന്മാർക്കപമാനംവന്നുകൂടുംധരിച്ചാലും-
സീതയെക്കട്ടുകൊണ്ടുപോന്നുവെച്ചതേതുംഗുണമല്ല
കൈതവംചെയ്തുവന്നുള്ളോരനർത്ഥംനിത്തുവാ-
[നേലാ
എങ്ങെടാപുനരെന്റെസോദരനാകുമുണ്ണി-
വിഭീഷണൻ
ഇന്നുനമ്മുടെമുന്നിലെന്തൊരുകാരണേനവരാ-
[ഞ്ഞതും
സംഗരത്തിനുചെന്നുചാടിഅബദ്ധമായിമരിക്കു-
[ന്നേ
സംഗമൊക്കെവെടിഞ്ഞുവിഷ്ണുപദംസ്മരിച്ചുവ-
[സിക്കയോ
സംഗരത്തിനുമുന്നമേനിജജ്യേഷ്ഠനോട്ടുകയർത്തു-
[പോയി
അങ്ങുരാമനുമന്ത്രിയായ്മരുവുന്നുപോലുമസംശ-
[യം
ലങ്കയിൽപ്രഭുവാക്കിവെച്ചഭിഷേകമമ്പൊടുചെ-
[യ്തുപോൽ
ശങ്കവിട്ടുനല്ലപ്രവീരനതെത്രയുംബഹുസാഹസം
സാഹസമല്ലയൂപാക്ക!സാധുവാമെന്നുടെതമ്പി-
മാനിയാംജ്യേഷ്ഠനുംഞാനുംമോക്ഷധർമ്മംലഭി-
[ച്ചീടും
രാമഭദ്രപ്രസാദത്താൽഎന്നുടെസോദരൻലങ്കാ

രാജഭാവംപ്രവേശിക്കുംഅങ്ങനെതീരുമകാര്യം;
സംഭരിച്ചമുതലെല്ലാംപായ്യുംചോറുമെച്ചേത്രം
സംപ്രീതനായ്മെല്ലെഭക്ഷണംചെയ്തടൻ-
[ചിത്തെ
ശംഭുപാദദ്വയംചിന്തിച്ചാവിപത്തിന്നോർത്തമ്പെ-
[ട്ടാൻ
വെട്ടിവെട്ടിച്ചിരിച്ചുഞെരിച്ചുമേഘമാർഗ്ഗത്തിൽ
മുട്ടുമാറുന്നതാകാരൻമൂന്നുലോകമുടയോടൻ
ഞെട്ടമാകുന്നാനകൊണ്ടെട്ടുമദംകലുക്കിത്തൻ
ജ്യേഷ്ഠനെച്ചെന്നുവന്ദിച്ചുചേതമാറഞ്ഞുരചെയ്തു
കേട്ടുകൊൾകഗ്രജാ!വീരാ!കേവലംകുംഭകർണ്ണൻ-
[ഞാൻ
കട്ടജാതികരങ്ങന്മാർക്കൂട്ടമെല്ലാംവായിലാക്കി
ക്രൂരദന്തങ്ങളെക്കൊണ്ടുകടിച്ചുകൊന്നടൻപിന്നെ
ദാശരഥിപ്രയത്നത്തിന്റെനാശമിന്നുവരുത്തുന്നേൻ
നരാധീശ്വരാ!വെറുംക്ലേശിയാതെവസിച്ചാലും
ആശയത്തിലിരിക്കുന്നആശയെല്ലാംവഴിപോലെ
സംശയമെന്നിയെരക്ഷോവംശകേതോ!രമിച്ചാ-
[ലും
ഗീതവുംഗാനവുംപാടിപ്രൌഢിയോടെവസി-
(ച്ചാലും
ചൂതുകൊണ്ടുരസിച്ചാലുംചേതമേതുംവരാനില്ല
സീതയോടേവിനോദിപ്പാനുള്ളയോഗംവരു-
ശീതളമാളികമീതിലിരുന്നുനീരമിച്ചാലും! [ഞ്ചാരു
ജ്ഞനുരാവോനാളെരാവോരാംപ്ലവന്റെകളത്രം
(താൻ
വന്നുനിന്റെമടിതന്നിൽകേറുമെന്നുധരിച്ചാലും
പത്തുവക്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടുപങ്കജാക്ഷിമണി-
[തന്റെ,
പത്മരാഗാധരാസ്വാദംചെയ്തുകൊൾകഗ്രജാ!-
[വീരാ!
പത്തുപേരമെന്നൊരുഭീതിമാനസത്തിലൊട്ടുംവേ-
[ണ്ടാ
പത്തുമുഖമന്നുടെയായുസ്സെത്തുമെന്നഗ്രജനോഗ്രേ''
ഉത്തമമോരോന്നുരചെയ്തുരാവണന്തന്നുടെചിത്തേ
ബോധമോദംവളർത്തോനുദ്ധതൻകുംഭകർണ്ണൻതാൻ
യുദ്ധഭൂമണ്ഡലംനോക്കിബോധമോദംനടകൊണ്ടാ-
(ൻ
മാർത്താണ്ഡമണ്ഡലത്തോടെങ്ങുമുട്ടുന്ന
മൂർദ്ധാവുമുച്ചത്തിലിയന്നൊരുമൂക്കും
ചുട്ടുപഴുപ്പിച്ചവാർപ്പുകണക്കിനെ
വട്ടംതികഞ്ഞുതുറിച്ചോരുകണ്ണും
ചെമ്പിച്ചതാടിയുംമീശയുംകേശവും
വമ്പിച്ചവായുംവളഞ്ഞുള്ളപല്ലും
എത്രയുംപാരംപരാക്രമമാകുന്ന
വക്ത്രവുംനീളംപെരുത്തുള്ളനാക്കും
ശൈലംകണക്കെനെടിയശരീരവും
താലങ്ങൾപോലുള്ള[illegible]രണ്ടും
സാലത്തെക്കാളുംതടിച്ചുനീണ്ടുള്ളൊരു
കാലുകൾരണ്ടുംകണങ്കഴൽരണ്ടും
കാലന്റെകിങ്കരന്മാരെക്കാളേററം
കറുത്തുതടിച്ചുതടിതൻവടിവും,
നാലായിരംഭാരംലോഹംകൊണ്ടുള്ളൊരു
ശൂലായുധംകയ്യിലേന്തികനക്കവേ
കംഭീരതുല്യംകടപ്പയറുമതി
ഗംഭീരമാകുന്നകണ്ണനാദങ്ങളും
കുംഭകർണ്ണന്റെവരവിങ്ങനെകണ്ടു
സംഭ്രമിച്ചോടിനാർമർക്കടക്കൂട്ടവും;
വൃക്ഷങ്ങളേറിമറഞ്ഞുനിന്നു,
രാക്ഷസരാജൻവരവെത്തുംപാർത്തു;
വാരിധിയിൽചാടിമുങ്ങിച്ചിലർചിലർ
വാരിക്കുഴികളിൽപുക്കൊളിച്ചു
സുഗ്രീവനൊരുശൈലംപിഴുതാശുകൊണ്ടു-
[വന്നു
വ്യഗ്രമെന്നിയേനേരെഎറിഞ്ഞപ്പോൾകുംഭക-
[ർണ്ണൻ
ഉഗ്രമാംകരംകൊണ്ടുപൊടിയാക്കിപ്പതിപ്പിച്ചു
സുഗ്രീവശഠ!നിന്നെനിഗ്രഹിപ്പാനെന്നുചൊല്ലി;
ഊക്കോടേമഹാശൂലംപ്രയോഗിച്ചനേരംകണ്ടു
നില്ക്കുന്നശ്രീഹനുമാനോടിച്ചാടിപ്പിടിപെട്ടു
പിക്കെന്നുമുട്ടിലിട്ടുപൊടിച്ചങ്ങെറിഞ്ഞിതപ്പോൾ
ഇക്കണ്ടകപിവൃന്ദംകൈവെവിസ്മയംപൂണ്ടു
പിടിച്ചുസൂര്യപുത്രനെഎടുത്തുപാണിയിലാക്കി
തിരിച്ചുലങ്കയിൽപുക്കചിരിച്ചുകയ്യത്തുപോരം
കരത്തിൽനിന്നുസുഗ്രീവൻതരത്തിൽകുംഭകർണ്ണ-
[ന്റെ
പെരുത്തനാസികചാടിക്കടിച്ചുവേർപെട്ടങ്ങു
കുതിച്ചുചാടിനാൻപിന്നെമുറിഞ്ഞമൂക്കിലെച്ചോര
കുറഞ്ഞൊന്നല്ലഹോകുന്നിൻമുകളിൽനി-
ന്നൊഴുകുന്നപുഴപോലെവഴിപോലെ
രാമഭദ്രപാദാംബുജത്തെവണങ്ങിനിന്നുവിഭീ-
[ഷണൻ
താമസിക്കരുതെട്ടുമേൽപ്പെന്നാഥനാഥമഹാമതേ
ഭൂമിപാലശിഖാമണേ!ബതകുംഭകർണ്ണമഹാബലം
ക്ഷോണിതന്നിലുഴന്നുവന്നതുകാണകാണകരപ്ലൃ-
[ത്തമ
ബാണമേകമുടൻതൊടുത്തുവലിച്ചുവിട്ടുകതെരി-
[ക്കണേ
പ്രാണഹാനിവരുത്തിവാനവർമന്നിടത്തിലയ-
[ക്കണം
കുംഭകർണ്ണവധംജവേനകഴിക്കവേണമിനിപ്രഭോ
ഇമ്പമോട്ടുവരംകൊടുക്കണമഗ്രജന്നുമഹാമതേ
ചിരിക്കുന്നെന്നുസുഗ്രീവാപരമാർത്ഥംപറയാം-
[ഞാൻ
ദശഗ്രീവൻസ്വപുരാന്റെദുരാചാരംകൊണ്ടു-
[വംശം
നശിക്കുംഎന്നുഞാനെത്രപറഞ്ഞുതമ്പുരാനോടു
ശ്രവിച്ചില്ലെന്നതുമല്ലാഎന്റെനേരേശങ്കകൂടി
നിശാചരപുരിയിൽനിന്നിറക്കിയങ്ങയച്ചെന്നെ
അനർത്ഥംവന്നടുക്കുമ്പോൾഅബദ്ധംകാട്ടുമെ-
[ല്ലാരും
അനങ്ങാതങ്ങുപൊയ്ക്കൊൾകെന്നുരച്ചുഞാനിങ്ങു-
[പോന്നു

മൂപ്പരാംകുംഭകർണ്ണന്റെമൂക്കുപോയമുഖംകണ്ടാൽ
പുത്രകളത്രമിവൻതന്റെപെങ്ങളാംശൂർപ്പണഖ-[യ്ക്കും
ആങ്ങളമൂക്കുമൊരുപോലെസംഗതിവന്നതുമോർക്ക
വൈദേഹിവരനോടുവൈരമോരോന്നുകരുതുന്നോർ
വൈകാതെനശിക്കുമെന്നുലോകർപറയുന്നു
ഇപ്രകാരംവിഭീഷണൻമിത്രജനോടുണർത്തിച്ചു
ക്ഷിപ്രമങ്ങുരഘൂത്തമൻതിരുമുൻനിന്നൊരുനേരം
ശ്രീപതിനാരായണൻരഘുനായകൻ
ശ്രീനാരദാദിവന്ദ്യൻജഗദീശ്വരൻ
ശ്രീസുമിത്രാത്മജനോടുവില്ക്കൈക്കൊണ്ടു
ചാടിക്കൊണ്ടാശുകലയേറിരാക്ഷസർ
നീറുമാറങ്ങുചെറുഞാണൊലിയിട്ടു
മാരിപോലെശസ്ത്രജാലംപ്രയോഗിച്ചു
വാസവവൈരികൾനവവീരരാം
വീരാഗ്രഗണ്യർമരിച്ചുശരസാഖ്യകം
പാരിടമാകെത്തകർന്നുപോമെന്നിട്ടു
ഓംകാരാന്തരഖണ്ഡനംചെയ്തുമെല്ലവേ
പാരിയിലാക്കിനാൻ വാരിജലോചനൻ
വക്ത്രമേറാംപിളർന്നുനിശാചരൻ
വായിലാമ്മാറുബാണങ്ങൾപ്രയോഗിച്ചു
വാസവവൈരിയെനാണംകെടുത്തിതു
വൃത്രാരിദൈവതമായ്വിളങ്ങീടുന്നോ-
രസ്ത്രമെയ്തങ്ങംഗത്തെമുറിച്ചുടൻ,
കുംഭകർണ്ണന്റെ തടിച്ചശരീരമ-
ങ്ങംഭോനിധിതന്നിലൊട്ടമറിക്കുമ്പോൾ
ജംഭാരിവൈരികളായുള്ളരാക്ഷസർ
അമ്പോടതിൻകീഴെവീണുമരിച്ചിതു
രാമരാമേതിജപധ്വനികൊണ്ടുടൻ
ഭൂയോപിലോകേകവച്ചിതുമംഗളം

കുംഭകർണ്ണവധം പറയൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

പുളിന്ദീമോക്ഷം.

ഹരിണാങ്കോദരണന്റെചരണാംഭോരുഹം-[രണ്ടും
ശരണമിങ്ങെനിക്കുതന്നരുളണമെന്നാലേപലും
വർണ്ണംചെയ്യുമെൻജന്മമരണമെന്നൊരുസിന്ധു
തരണംചെയ്യുന്നതിനിപ്പോൾകരുണനാമേശ്വരംചാരു
കാരുണ്യവാരികൾക്കോരോവരണ്യനാംവാസുദേ-[വൻ
തരുണാർക്കോപമൻദിവ്യതരുണാസന്നിഭൻശംഭു
ഹരിണാമേസുഖത്തിന്റെചരിണാംഗമോഹംവരുത്തു-[ന്ന
പരദൈവംപരബ്രഹ്മംപരിചോടേതുണയ്ക്കേണം
വിരവിലമ്പലപ്പുഴെവിളങ്ങുംപാർത്ഥസൂതശ്രീ
മുരവൈരിമുകിൽവർണ്ണൻഹരിനാരായണൻകൃ-[ഷ്ണൻ
വിതതനാഗതംവിഘ്നംതരസാദൂരവേനീക്കി
പരിപാലിച്ചരുളേണംപരമാനന്ദൻദേവൻ
സകലക്ഷോണിയിലേറുംമികവോടെവിളങ്ങുന്ന
സുകവിജനമ്പോടേനികരിൽവിളങ്ങേണം
സുകവിതാംസരിത്തിൽപ്രകടിപ്പാൻമനക്കാ-[മ്പിൽ
വികളങ്കപ്രകാശത്തെവിരവോടെവരുത്തേണം
ധരണീമണ്ഡലകില്ലിക്കുശ്രീമഹാദേവൻ
വരമൊന്നുവിരവോടെതരസാതന്നരുളേണം

ധരണീസുരകലകമണിപൂർണ്ണജലധിചന്ദ്ര-[നൊരുവൻ
ചരണസരസിജശരണാഗതജനതയ്ക്കതരവൃ-[ക്ഷമേയകൻ
പരിചിലെഴിയുമപ്പട്ടത്തുവരുവതിന്നെ ഖിതവരരും-[തകേണമേ
വിനകളൊഴിവതിന്നംബുജശമാനമനസി-[വമരുളേണമേ
നല്ലചൊല്ലുകൾചൊല്ലുവാൻപരമല്ലതെല്ലുമതെ-[ങ്കിലും
വല്ലതുംചിലകൂട്ടിപ്പിച്ചിവലിച്ചുകെട്ടിവിടുന്ന-[വൻ
നല്ലഭോഷനവന്റെചൊല്ലുകൾകേട്ടിരുന്നുരസി-[ച്ചവൻ
കല്ലനെല്ലുകവന്നുചോററിക്കറമായവനോ-[ർക്കുമോ
വാഗ്ഗുതങ്ങിലുമനവനുസഭാസദനങ്ങളിലോ-[തിനാ-
ലീശ്വരസ്തുതിയാണസ്യമതെങ്കിലേതുമോർത്തു;
ഈശ്വരൻപരമേശ്വരൻപരദൈവമുണ്ടുനമുക്ക-[ഹോ
വിശ്വസിച്ചുഭജിച്ചുകൊണ്ടുവസിച്ചുകൊള്ളുവി-[നേവരും
വേഗമീശ്വരനോടുചേർന്നുവസിപ്പതിന്നുമനു-[ഷ്യരേ
യോഗവുംപലഭോഗവുംപലമന്ത്രവുംചിലതന്ത്രവും
ആഗമങ്ങളുംപാഠസനങ്ങളുമാസനങ്ങളുമൊന്നുമേ
രാഗസാഗരവാസികൾക്കുഫലിക്കയില്ലയറിഞ്ഞി-[ടണം
ഭക്തവത്സലനായശ്രീപദ്മനാഭചരണതാമരസങ്ങ-[ളിൽ
ഭക്തിയുള്ളജനങ്ങളെന്നുമൊഴിവിലാതെമുഴുകുന്നു;

ഭക്തിസൌഖ്യമുടൻലഭിച്ചിഹമുക്തിവരുവതി- [നീശ്വര
ഭക്തിതന്നെമഹൌഷധംപുനരന്യമില്ലുപദേശ- [വും
ഇപ്രപഞ്ചമശേഷമീശ്വരമായകൊണ്ടുചരാചരം
ഇപ്രകാരമനേകസാധനമുള്ളതല്ലിതമെന്നുമേ
ക്ഷിപ്രമൊക്കെനശിക്കമപ്രളയംവരുന്നദശാ- [ന്തരേ
അപ്രമേയനനന്തനവ്യയനേകനാസ്ഥിരമീശ്വരൻ
മലകളുംനഹിനിലകളുംനഹികനികളുംനഹിമുനി [കളും
ധനികളുംനഹിമനുജരുംനഹിദനുജരുംനഹി- [ദൈവമേ
വെള്ളമെന്നിയെമന്നിൽമറെറാരുവസ്തുവില്ലിഹ- [കാണുവാൻ
ഉള്ളതിക്കളൊക്കവേജലരൂപമായ്സ്ഥിതമന്നഹോ
ആലിലസ്ഥകമേശയിക്കുമൊരുണ്ണിമാത്രമതെന്നി- [യേ
മേലിലുംബതകീഴിലുംനഹിവിസ്മയംബഹുവിസ്മ- [യം
കാലവൈരിശിവന്റെലീലകളാരവാനറിയുന്ന- [വൻ
നീലകണ്ഠ!ഗിരീശ!ശങ്കര!ചന്ദ്രചൂഡനമോസ്തുതേ
ആരെടാനീപാത്രമാംസംവെച്ചതിന്നുപറയ- (ന്നോ
സാരമാകുന്നവേദാന്തപ്പൊരുൾവന്നുപറയുന്നു
ദൂരെമാറിഗ്ഗമിക്കേണ്ടുംനീചജാതിക്കറിയാമോ
മാരവൈരിഭഗവാന്റെമഹത്വമേറുന്നതത്വം
നീരസങ്ങൾപറയാതെനീങ്ങിനിന്നില്ലെടാമൂഢാ
നീരസിച്ചുചൊന്നതൊന്നുംസജ്ജനങ്ങൾസഹി- [ക്കില്ല
ആരുചൊല്ലാലത്രവന്നുകേറിനിന്നുകേവലംനീ
പോരുമീവണ്ണമീട്ടുള്ളമർത്ത്യധിക്കാരമിക്കാലം
ഇപ്രകാരംസഭാമദ്ധ്യംതന്നിൽവന്നുവസിക്കുന്ന
വിപ്രവിദ്വജ്ജനംനമ്മെക്കുറിച്ചുശങ്കയിട്ടാലും
അപ്രിയംതെല്ലുമില്ലിപ്പോളിജ്ജനങ്ങൾക്കുള്ളവ- [ണ്ണം
സപ്രമോദംഗ്രഹിക്കണോക്കുത്രകോപംവരുന്നില്ല
വിപ്രനെന്നുംക്ഷത്രിയനെന്നുംവൈശ്യനെന്നും- [ശൂദ്രനെന്നും
ഇപ്രപഞ്ചേനാലുവർണ്ണംനാലുവക്ക്രമമാക്കി;
തൽപുറത്തുബൌദ്ധനെന്നുംപാണനെന്നുംപറ- [യനെന്നും
കല്പിതംജാതിഭേദത്തിന്നന്തമില്ലനിരൂപിച്ചാൽ
ഏവമുള്ളശരീരങ്ങൾക്കൊക്കവേപാർത്തുകാണു- [മ്പോൾ
ജീവനായിട്ടൊന്നുതന്നെയുണ്ടതിപ്പോൾപരബ്ര- [ഹ്മം
നൂലുകൊണ്ടുപിരിച്ചോരുചരട്ടിൽപൊന്മണി- [ക്കോർത്തു
മാല്യമാക്കിധനികന്മാർധരിക്കുന്നുഗളംതന്നിൽ-

മുത്തുകൊണ്ടുംമാലകൾക്കുംപവിഴംകൊണ്ടുമു- [ണ്ടാക്കും
പുത്തിലഞ്ഞിക്കുരുകൊണ്ടുംകുന്നികൊണ്ടുംദരിദ്ര- [ന്മാർ
എന്നിവണ്ണംസുവർണ്ണാദികൊണ്ടുവേറതാൻചര- [മായി
ട്ടൊന്നുതന്നെപൊന്നിനുമക്കുന്നിമഞ്ചാടിമാല- [യ്ക്കും
എന്നപോലെസർവ്വജാതിപ്രഭൂതംഭൌതികംഭേ- [ദം
ഒന്നുകൊണ്ടുകോർത്തുകെട്ടിക്കളിപ്പിക്കുന്നിതുദൈ- [വം;
എന്നാലുമൂലമാത്മാവിന്നാർക്കുമാർക്കുംഭേദമില്ല
ഒന്നുതന്നെചരടുള്ളിൽഭൂസുരനുംപറയനും
ജ്ഞാനമെന്നുള്ളതുതന്നെസാരമെന്നുധരിക്കേണം
ജ്ഞാനമില്ലാത്തവിപ്രനുംബൌദ്ധനുംഭേദമില്ലെ- [ന്നും
ജ്ഞാനിയാകുംപറയനുംബ്രഹ്മവാദിദ്വിജന്മാർക്കും
സ്ഥാനമൊന്നായ്വരുംചത്തുപരലോകംപ്രവേ- [ശിച്ചാൽ
ശ്രീകണ്ഠൻഭഗവാനുംവൈകുണ്ഠൻഭഗവാനും
ലോകത്തെസ്സൃഷ്ടിക്കുംലോകേശൻഭഗവാനും
ഏകബ്രഹ്മമെന്നുള്ളപരമാർത്ഥംഗ്രഹിക്കുന്ന
ലോകർക്കുമനക്കാമ്പിൽപാകമൈത്ര്യമുണ്ടാം;
പാകനാർകുലംതന്നിൽപിറന്നുള്ളോരടിയന്റെ
വാക്കിനെശ്രവിക്കേണംവൈകാതെബുധന്മാ- [രേ!
ജനിച്ചുപണ്ടൊരുവേടൻവനത്തിൽപാണ്ഡ്യകാ- [ല്യമ്പോൾ
തനിച്ചുശക്തിയാൽധീരൻമൃഗങ്ങൾക്കൊക്കവേ- [കാലൻ
ഭുജത്തിൽചാപവുമേന്തിഹരിവ്യാഘ്രമൃഗത്തെയും
ഗജത്തെയുംകൊലചെയ്തുവനത്തിൽസഞ്ചരിക്കു- [മ്പോൾ
ഒരുകാട്ടിലൊരുകോട്ടിൽശിവക്ഷേത്രമവൻകണ്ടു
തുരുമ്പിക്കൂടവുംവീണുതകർന്നുവാതിലുംനാസ്തി
മത്തഹസ്തികുലംവന്നുഭിത്തികുത്തിത്തകർക്കുമ്പോൾ
ഉത്തരംപട്ടികളുംസത്വരംവീണുടൻപൊട്ടി
കാററുവെള്ളംമഴമഞ്ഞുമേററുകൊണ്ടുകിടക്കുന്നു
പോററിതന്റെശിവലിംഗംപോററുവാനാരു- [മെനാസ്ഥി
പൂജകൂടാതൊരുമലികിൽവീണുരുണ്ടുകിടക്കുന്ന
തേജസാസൂര്യസങ്കാശംജ്വലിക്കുന്നശിവലിംഗം,
ഭക്തിയോടെശിവലിംഗംചെന്നെടുത്തുമഹാവേട- [ൻ
ശക്തിമാൻപിന്നെയുംകാട്ടിൽസഞ്ചരിച്ചീടിനാ- [നേരം
തത്രവന്നുനൃപൻപാഞ്ചാലത്മജൻസുന്ദരാകാര- [ൻ
ശത്രുമന്നിക്കൊരുസംഹാരസിംഹകേളുവെന്നുപോ- [ലേ
സേനയോടുമൊരുമിച്ചുവേട്ടയാടിവനന്തോറും

മാനവേന്ദ്രൻമഹാവീരൻസഞ്ചരിച്ചാൻസിംഹ-
പടക്കൂട്ടംഭടന്മാരടുത്തുടനെ [ങ്ങളു
വലകെട്ടിയുറപ്പിച്ചുകാനനത്തിൽ
ചിലമാനുംകലകളുംകഴുകുകളും
പലഘോഷംതുടങ്ങീമുടങ്ങീടാതെ
പടവില്ലുവലിച്ചുകുലച്ചുനൃപൻ
തടവില്ലശരങ്ങളുതിർത്തുടനേ
കടമാനിന്റെകണ്ഠങ്ങൾകണ്ടിക്കയും
കാട്ടുവായിന്റെവായിൽകണകൊള്ളിച്ചും
കാട്ടുപോത്തെലമുറുക്കിപതിപ്പിക്കയും
എടോകേളച്ചാരെതമ്പുരാൻറവീട്ടിൽ
കിടക്കുന്നകാളന്നായെങ്ങുകൊണ്ടുത്താ
ചേട്ടാകാളന്നായ് ചത്തുകേട്ടില്ലിയോ
മുമ്പേകാലുമുടങ്ങിക്കിടക്കുന്നു
നായെന്നുനാലഞ്ചുതിങ്ങളായികേട്ടിട്ടു
ഇങ്ങുഞാൻവെള്ളവുംപുള്ളികരിമ്പനും
ചെമ്പനുംതുള്ളിക്കളിച്ചുപുളച്ചുവരുന്നൊരു
തള്ളപ്പുലിചെന്നുനായ്ക്കളെയൊക്കെയും
തൊള്ളയിലാക്കിവിഴുങ്ങിത്തിരിച്ചു;
കേട്ടോതാനെന്നുടെവീട്ടിലെമ്പ്രാരാം
ചേട്ടനെന്നോടുകയർത്താടോ!
ചേട്ടൻകലമ്പുവാനെന്തൊരുസംഗതി?
കേട്ടാലുമെങ്കിലിലാഗംഗാദ്രിപ്പട്ടർക്ക
ചേട്ടത്തിയുമായിവിശ്വാസമുണ്ടെന്നു
ചേട്ടക്കാരൻപറഞ്ഞോടൻപറഞ്ഞതു
കേട്ടപ്പോൾതന്നെപുറപ്പെട്ടുഞാനുമാ-
ചേട്ടനുംപട്ടരച്ചന്റെപടിക്കൽ
ചെന്നുപിടിപ്പാൻതുടങ്ങുമ്പോൾ
പട്ടരെച്ചഞ്ചോടിയോടിത്തിരിച്ചു
ചിരിച്ചുപതുക്കവേകാണികളൊക്കെയും
ചേട്ടനതിൽപിന്നെനമ്മെത്തിരുവാണ
ഇട്ടങ്ങുവീട്ടീന്നിറക്കിപ്പുറത്താക്കി
പെട്ടെന്നുനമ്മുടെതോക്കുമക്കുന്തവും
തട്ടിപ്പറിച്ചെന്നുംവിറെറന്നുംകേട്ടുഞാൻ
വില്ലുവലിച്ചുകുലച്ചാനൊരുത്തൻ
പല്ലുകടിച്ചുചൊടിച്ചാനൊരുത്തൻ
പന്നിയെപ്പാഞ്ഞങ്ങെടുത്താനൊരുത്തൻ
ചെന്നായെച്ചെന്നുതടുത്താനൊരുത്തൻ
വെട്ടുനായ്പോത്തോടടുത്താനൊരുത്തൻ
വെട്ടൊന്നുകൊണ്ടുമരിച്ചാനൊരുത്തൻ
പെട്ടെന്നുപന്നിയെവെട്ടിയോടിച്ചൊരു
പൊട്ടക്കിണററിൽപതിച്ചാനൊരുത്തൻ
ചന്തംപെരിയശബരിമൃഗങ്ങളെ
കുന്തത്തിലമ്പോട്ടുകോർത്തൊരുഘോഷമെ
കൊമ്പിന്മേൽകോർത്തൊരുകുംഭിപ്രവീരന്റെ
തുമ്പിക്കൈവെട്ടിമുറിച്ചാനൊരുത്തൻ
വള്ളിക്കുടിലിൽപതുങ്ങിയിരുന്നൊരു
തള്ളപ്പുലിക്കിട്ടുവെച്ചവെടിയൊന്നു
കള്ളുകുടിച്ചുകിടക്കുംമുളുക്കന്റെ
പള്ളയ്ക്കുകൊണ്ടുമരിച്ചാൻമുളുക്കൻ
തുടിവെള്ളത്തൊരുഭിക്ഷക്കാരൻനായർ
താനേപടലിലൊളിച്ചിരിക്കുന്നേരം
താടിവെള്ളക്കനെക്കണ്ടൊരുത്തൻമരം.
ചാടിക്കരഞ്ഞെന്നെനോർത്തുവെടിവെച്ചു
ചെന്നങ്ങുനോക്കുമ്പോളയ്യോയെന്റമ്മാവ-
നെന്നുടെകയ്യാലറുതിക്കവകാശം
വന്നുപോയെന്നുപറഞ്ഞുശവത്തെയും
ചെന്നെടുത്തങ്ങുതിരിച്ചാനൊരുത്തൻ
കറുത്തതാടിയുംമെയ്യിൽനിറച്ചുരോമവുമങ്ങു
കുറുപ്പുമുണ്ടുടുത്തുംകൊണ്ടൊരുത്തൻവേട്ടയാട്ടു-
[മ്പോൾ
വമ്പനാംപുലിയൊന്നുചാടിവന്നതുകണ്ടു
വിരണ്ടുകാനനേമണ്ടിത്തിരിച്ചുമേനിയുംപാരം
വിയർത്തുതൻവലയ്ക്കുള്ളിൽപതിച്ചപ്പോളൊരു-
[വേടൻ
കാടിയെന്നവനോർത്തുശരമൊന്നുപ്രയോഗിച്ചു
തലയ്ക്കിട്ടമ്പുകൊണ്ടങ്ങുവലക്കെട്ടിൽചത്തുവീണു
വിളിച്ചിട്ടുംതെളിച്ചിട്ടുംകളിച്ചിട്ടുംകയർത്തിട്ടും
തിമർത്തിട്ടുംമഹാകോലാഹലംനായാട്ടഘോരാത്രം
മുടങ്ങാതെപടക്കൂട്ടങ്ങളുംകാട്ടിൽനടക്കുന്ന
വിധംകണ്ടുപൊട്ടക്കെന്നുപ്രസാദിച്ചുമഹാവേടൻ
ശംവലിംഗംകരംതന്നിൽഎടുത്തുംകൊണ്ടുതന്നേ-
[രം
നൃപന്തന്റെസമീപത്തുചെന്നുവന്ദിച്ചുരചെയ്തു
തമ്പുരാനേനമസ്കാരംസിംഹകേതോനമസ്കാ-
[രം
ഇമ്പമോടേതിരുവുള്ളംതെളിഞ്ഞെന്നോർത്തുണ-
[ർത്തേണം
ദിവ്യമായശിവലിംഗംകാനനത്തിലിന്നുകിട്ടി
ദിവ്യസാരമതുകൊണ്ടുനല്ലതോതീയതോമേലിൽ
നല്ലതെങ്കിൽഭജിക്കേണംതീയതെങ്കിൽത്യജി-
[ക്കേണം
ഇല്ലരണ്ടെങ്കിലുംഭേദംമോദമോടേകഥിക്കേണം
നീചജാതിക്കടുത്തൊരുപൂജയുണ്ടോയുക്തമെന്നാൽ
നീചനാമെന്നുടെഭാഗ്യംയോഗ്യമെങ്കിൽഭജിക്കേ-
[ണം
മന്ത്രമൊന്നുംജപിക്കാതെമാനസധ്യാനവുംപി-
[ന്നെ
തന്ത്രവുംയോഗ്യമെന്നാകിൽതൽപ്രകാരംഗ്രഹി-
[ക്കേണം
ശബരന്റെഗിരംകേട്ടുതെളിഞ്ഞുമന്നവൻചൊ-
[ന്നാൻ
പ്രബലക്രൂരനീചന്മാർക്കൊരുമാർഗ്ഗംവിധിയുണ്ടു
വനത്തിൽപാറമേൽവച്ചുശിവലിംഗംവഴിപോ-
[ലെ
മനസ്സിൽഭക്തിയുംചേർത്തുചോലവെള്ളംകൊണ്ടു-
[വന്നു
കുളിപ്പിച്ചീടുകവേണംതന്നുടെവസ്ത്രവുംപല്ലും
വെളിപ്പിച്ചീടുകവേണംവിശുദ്ധിപാരമാവശ്യം
ശവംചുട്ടോരുഭസ്മംകൊണ്ടംഗലേപങ്ങളുംചെ-
[യ്ക
ശിവപ്രീതിവരുത്തുവാൻചുടലഭസ്മമേനല്ലു

ഫലമൂലംവരിച്ചോറും ചർമ്മയുംമാംസവും കൂട്ടി
കലർന്നാശു നിവേദിക്കുന്നിച്ചാതിരിത്തുപൂജ
ശഷ്പമെന്നാകിലും നല്ലപുഷ്പമെന്നാകിലും കൊണ്ടു-
ണ്ടൊപ്പൊഴുമർച്ചന ചെയ്തുകൊൾകനീ ചണ്ഡകം- [വേടാ
ഇത്ഥമാരാധന ചെയ്താലിന്ദുചൂഡൻ പ്രസാദിക്കും
ഭക്തിതന്നെ വിശേഷിച്ചു മുക്തിമൂലം ധരിച്ചാലും
ശൈവപൂജകഴിയാതെ ഭോജനം ചെയ്കൊലാ- [വേടാ
ശൈവകാരുണ്യമുണ്ടാവാൻ നിഷ്ഠതന്നെ വരംകൊ. [ള്ളും
ഭൂമിപൻറെ ഗിരം കേട്ടു തെളിഞ്ഞു വേടനന്നേരം
താമസിക്കാതവൻ കാട്ടിൽ ചെന്നിരുന്നു വഴിപോ [ലെ
ഭക്തിയോടെ ശിവലിംഗം പാറതന്നിൽ പ്രതിഷ്ഠി- [ച്ചു
മുക്തിമാർഗ്ഗം പിഴയാതെ പൂജ ചെയ്വാനൊരുമ്പെ [ട്ടു
ചുടലഭസ്മവും തേണ്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു വശത്താക്കി
കൊട്ടിലും കെട്ടിയുണ്ടാക്കി കുളിച്ചു ഭസ്മവും തേച്ചു
ഒലിക്കും ചോലവെള്ളം കൊണ്ടഭിഷേകങ്ങളും ചെയ്തു
ജ്വലിക്കും വഹ്നിയിൽ ചുട്ട മാംസവും കന്ദവും കൂട്ടി
പുലിത്തോലിട്ടിരുന്നും കൊണ്ടാശു പുഷ്പാഞ്ജലി [ചെയ്തു
ഫലത്തെക്കൊണ്ടു മന്നാശു കഴിച്ചിട്ടു പഴുപ്പിച്ചു
ദിനന്തോറും മനക്കാമ്പിലനംഗദ്വേഷിയെ ച്ചിന്തി-
ച്ചനങ്ങാതെ മുടങ്ങാതെ തുടങ്ങി പൂജനം വേടൻ
അവന്റെ ഭാര്യയാകുന്ന പുളിന്ദീതാനുമവ്വണ്ണം
ശിവന്റെ പാദമുൾക്കാമ്പിൽ സ്മരിച്ചു സേവിനാൾകാ- [ലം
നിത്യവും ചണ്ഡകവേടൻ ശൈവപൂജകഴിയ്ക്കു- [മ്പോൾ
സതപരം ഭാര്യയെക്കൂടെ വിളിക്കും വന്ദനം ചെയ്വാ-
ചുടലഭസ്മവും പൂവും തീർത്ഥവും തന്നിടെന്നു [ൻ
ക്കടനേനാൽ കമീവണ്ണം പലമാസം തപം ചെയ്തു
ഒരുനാളിൽ ശവഭസ്മമൊട്ടുങ്ങിപ്പോകയാൽ വേടൻ
തിരഞ്ഞു കാനനംതോറും നടന്നു കുണ്ഠിതത്തോടെ
ഉരചെയ്തു മഹാശൂദ്രൻ പുളിന്ദി ഞാനെന്തുവേണ്ടു
ഒരുദിക്കിൽ തിരഞ്ഞിട്ടും ലഭിച്ചില്ല ശവഭസ്മം
അതുകൂടാതെ തന്നെ മഹീപാലനരുൾ ചെയ്തു
ഗതിയെന്തു നമുക്കിപ്പോൾ മുടങ്ങി നമ്മുടെ കൃത്യം
അതു കേട്ടു തെളിവോടു പുളിന്ദീതാനുരുൾ ചെയ്തു
അതുകൊണ്ടു വിഷാദിച്ചീടൊലാ കാന്ത മഹാത്മാ [വെ!
ഭവാനെ ഖേദിപ്പിച്ചിട്ടതിലെന്റെ ശരീരത്തെ
ശിവപൂജാർത്ഥമായ് കൂട്ടാമപേക്ഷിക്കുന്നു ഞാൻ [ദേഹം
ശബരൻ ചൊല്ലിനാനപ്പോളതു നന്നല്ലെടോ ബാ- [ലേ!
കബരീഭാരവും നിന്റെ മുഖവും പുഞ്ചിരിയും
നീബാരിസാലിലാളിത്യം കലരുന്ന കടാക്ഷവും

സരസസംസ്പ്രകാശവും സവിലാസഗമനവും
കരപാദങ്ങടെ ഭംഗി കമനീയാകൃതി ഭംഗി
ഇവയെല്ലാം നിരൂപിച്ചിട്ടെനിക്കൊന്നിൻ വിയോ- [ഗത്തെ
ശിവനാണപൊളിയല്ല സഹിച്ചു കൂടുകയില്ല
നിന്നംഗം പിരിഞ്ഞു ഞാനിരിക്കുന്നെന്തിനബാ
തനാംഗീ തവാരംഭമിതു മാത്രം ചിതമല്ലാ [ലെ
അങ്ങു പോയിരുന്നാലും പുളിന്ദീ പൂർവ്വരാഗത്തെ
മങ്ങാതെ പരിപാലിച്ചിടേണം നീ ചിരകാലം.

ഇത്തരം പറയുന്ന ചണ്ഡകവേടനോടു പതുക്ക- [വേ
ഇത്തരം മൊഴി ചൊല്ലിനാളഥ പുണ്യശീല പുളിന്ദി- [യും
ചിത്തതാരിൽ വിചാരമുള്ള ജനത്തിനിങ്ങത- [ന്നുടെ
തത്വമെങ്കിലറയെന്നറിഞ്ഞിടുവാൻ പ്രയത്നമി-
തല്ലയോ?
മർത്ത്യദേഹമിതെത്ര കഷ്ടമശുദ്ധികൾക്കൊരിരി- [പ്പിടം
മൂത്രവും മലവും നിറഞ്ഞൊരു പാത്രമാത്രമിതല്ല- [യോ
നേത്രമെന്നതിലിഞ്ഞു പീളനിറഞ്ഞുവരിപൊഴി- [ഞ്ഞുപോം
ശ്രോത്രമെന്നതിലും മലം വരുമൊത്തു കാൺകമ- [ഹമതേ
ഗാത്രമൊക്കെ വിയർത്തു വെള്ളമലിച്ചൊലിച്ചൊരു [നാററവും
വക്ത്രമെന്നൊരു പൊട്ടുമുണ്ടതുമെത്ര തന്നെ ജു- [ഗുപ്സിതം
ഉദരമെന്നതിലവിലനവധി വിരകളനവധി കൃ- [മികളും
രുധിരവും പുറങ്ങളിലിളകിനുള്ളുള്ളെച്ചിലാശ- [ബ്ദവും
മണ്ണുകൊണ്ടൊരു പിണ്ഡമിങ്ങനെ പൊണ്ണിയാം പു [നരാണിയം
പുണ്ണുവന്നു പുഴുക്കളൊരു മുറിവേറവു വെങ്കിപ്പത- [പ്പൊഴു
കണ്ണുരണ്ടുമടച്ചിരുന്നു നിനച്ചു കാൺകിലന്നാഹോ
പെണ്ണിയുള്ള ശരീരവികൃതികളെന്നിയെണ്ണിയറി- [ഞ്ഞിടാം
മൂക്കിൽ നിന്നു വരുന്ന ശ്ലേഷ്മമിതാർക്കനല്ലതു- [ചൊല്ലണം
നാക്കിൽ നിന്നു വരും ജലത്തിനു നീക്കമില്ലൊരുനേ- (രവും
കാക്കരിച്ചവർ തുപ്പുമക്കഫമന്നതിന്നള്ളൊരുനാ [റവും
ഓക്കിലാരുമടുക്കയില്ല കൊടുക്കയില്ലൊരു പീശവും
പല്ലുതേക്കണമേരമപ്പോൾ പരവശം, പരിഹാസവാ- [ക്കു-
ക്കല്ലദോജലവും കൊഴുത്തു കഴുത്തിലോളമൊലിക്ക- [യും

വല്ലഭൻബത കണ്ടുവെങ്കിലൊളിച്ചുമണ്ടുമസംശ- [യം
മുലരണ്ടുംകിഴപ്പോട്ടങ്ങുചയുമ്പോളവൾക്കുള്ള
പിലപാരമിടിഞ്ഞുപോംനിലച്ചീടുമഹാഭാവം,
മലരംപനാവള്ളോടുയാത്ര ചൊല്ലിപ്പോകുമന്നു
തലകമ്പിട്ടിരിക്കേണ്ടുതരുണിക്കില്ലൊരാധാരം
മുലയുംമുന്തിയുംകാതുംതലയുംകണ്ടുകാമികൾ
പലയുംകാമുകൻതന്റെനിലയുംനിഷ്ഠയുംക്രൂരം
തുലയുംയൌവനംവന്നുതലയിൽകേറുമന്നേരം
പലരുംചെന്നവളോടുതലകാട്ടുന്നതുംപോയി
കഴവിപോൽമുലവീണുകിഴവിയായ് വരുന്നേരം
അഴകില്ലെന്നല്ലകണ്ടാലഴലുണ്ടാംനരന്മാർക്ക്
തഴകിപ്പുണർന്നിരിക്കുന്നോമ്പിഴകിപ്പോയൊരുകാ- [ലം
കൊട്ടക്കില്ലെന്നല്ലവൻവാലെടുക്കുംകൊഞ്ഞനം [കാട്ടും
അടുക്കുമ്പോൾപിഴനാററംപറയുമ്പോൾവായ് [നാററം
ഒടുക്കംപട്ടിണിതന്നെകിടക്കുമപ്പുഴന്തള്ള
എന്നതുകൊണ്ടുരചെയ്യുഎന്നുടെവല്ലഭായിപ്പോൾ
എന്നുടെയൌവ്വനംപോകുംമുന്നമെൻറശരീര- [ത്തെ
വഹ്നിതന്നിലെരിച്ചാശുപന്നഗഭൂഷണപ്രീതി-
ക്കിന്നുഞാൻപാത്രമാകുന്നോന്നെന്നുടെവല്ലഭനേ- [ത്തും
ഖിന്നഭാവംനിനക്കേണ്ട
ശരീരംകൊണ്ടുപകാരമൊരിക്കൽസംഭവിച്ചീടും
പരിരംഭംനിനച്ചിച്ചുപാഴിലാക്കീടൊലാജന്മം
ജരയുംമൃദ്ധതാപാത്രംമൂത്രകുംഭംമലാധാരം
മുരിതുംവ്യാധിസങ്കേതംമാംസപിണ്ഡംമഹാഘോരം [സാ
പരന്മാർക്കുപകാരംവരുമ്പോൾതാൻത്യജി- [ക്കേണം
അധമജാതിയിൽവന്നുപിറക്കകൊണ്ടൊരുപു- [ണ്യ
വിധമൊന്നും വിശേഷിച്ചുനമുക്കില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും
നമുക്കുകൃത്യമെന്തുള്ളൂ? ദാനമുണ്ടോയാഗമുണ്ടോ
ഗമിക്കുംദിക്കിനുകൂടെപോരുവാൻനേരുവാക്കു- [ണ്ടോ
ഹോമമുണ്ടോ? പൂജയുണ്ടോ? നാമസങ്കീർത്തനമു- [ണ്ടോ
രാമനാമംശിവനാമംമുഖചിന്തിക്കുമാറുണ്ടോ?
മൃതക്കൾക്കുംപിതൃക്കൾക്കുംഗതിവന്നിട്ടുവാന്ത- [ന്റെ
സുതന്റെസൽക്രിയവേണമതുമില്ലനമുക്കിപ്പോൾ
എന്തുകൊണ്ടുഗതിയുള്ളജന്തുഹിംസാരതന്മാർക്കു
ചിന്തിയാതെകഴിക്കൊല്ലുവിഗ്രഹംഞാൻത്യജി- [ക്കുന്നേൻ

ഇത്ഥമോരോന്നുരചെയ്തുപുളിന്ദിപൂണ്ടസന്തോ- [ഷാൽ
സത്വരംതന്നുടെവീടുകൊള്ളിവെച്ചുപിടിപ്പിച്ചു
വഹ്നിയേയുംവേടനേയുംമൂന്നുവട്ടംവലംവെച്ചു
ജഹ്നുജാമൌലിയെച്ചിത്തേസ്മരിച്ചുചാടിനാൾ [തീയിൽ
പുളിന്ദിതന്നുടെദേഹംദഹിച്ചുഭസ്മമായപ്പോൾ
പുളിന്ദൻസ്നാനവുംചെയ്തുശൈവപൂജകൊരു- [മ്പെട്ടു
ശവഭസ്മമെടുത്താശുശിവലിംഗേവിലേപിച്ചു
ഭുവനേശൻപ്രസാദിപ്പാനക്കുംപൂജയുംചെയ്തു
വിളിച്ചുഭാര്യയെപൂജാവസാനംതന്നിലന്ന്യാസൽ
കുളിച്ചുഭാര്യയുംവന്നുവണങ്ങിനിന്നിതുമുമ്പിൽ
കനത്തസംഭ്രമത്തോടെപറഞ്ഞുവേടനന്നേരം
മനസ്സിൽഭ്രാന്തിയോ? മായാമോഹമോസ്വപ്നമോ [ബാലേ
സാക്ഷേഗന്ധമാംനിന്റെനല്ലദേഹംദഹിപ്പോ- [ലേ
നമുക്കുകാൺമതിനിപ്പോളെന്തൊരുകാരണം [കാന്തേ
കരിഞ്ഞുഭസ്മമായൊരുദേഹവുംപുതുതായ് തീർന്നു
പിരിഞ്ഞുകാണുന്നിനേരംഞാനിതെന്നില്ലൊരാ- [ശ്ചര്യം
അതുകേട്ടുതെളിവോടെപുളിന്ദിതാനുരചെയ്തു
അതുലംവിസ്മയംകാന്താനമുക്കില്ലപരമാർത്ഥം
വഹ്നിയിൽചാടിയനേരംചൂടെനിക്കുഭവിച്ചില്ല
പിന്നെയൊന്നുംപരമാർത്ഥമെനിക്കില്ലമനക്കാ- [മ്പിൽ
ഉറങ്ങീട്ടങ്ങുണർന്നോരുഭാവമിപ്പോളെനിക്കുള്ളിൽ
കുറഞ്ഞൊന്നുണ്ടതെയുള്ളുപറഞ്ഞാലാക്കുവിശ്വാ- [സം
ശിവലിംഗാർച്ചനത്തിന്റെഫലംതന്നെനമുക്കി- [പ്പോൾ
ഇവണ്ണംസംഗതിവന്നുനമസ്തേപാർവ്വതീനാഥ!
ഇത്ഥമോരോന്നുരചെയ്തുവേടനുംഭാര്യയുംകൂടെ
ബുദ്ധിയിൽഭക്തിവിശ്വാസംമുഴുത്തുസേവിനകാ- [ലം
നാലുപേരിന്ദുചൂഡന്റെസേവകന്മാർവിമാന- [ത്തിൽ
ചാലവേചതുരവേഷന്മാരവന്നിറങ്ങിഭൂമിതന്നി- [ൽ
ദമ്പതിമാരുടെപാണിപിടിച്ചാശുവിമാനത്തിൽ
ഇമ്പമോടെകരയേററീട്ടംബരാന്തേനടകൊണ്ടാർ
കിങ്കരന്മാരുടെപാണിതൊട്ടനേരത്തിരുവർക്കും
ശങ്കരീശങ്കരന്മാരെപ്പോലെശോഭിച്ചിതുദേഹം
പാർവ്വതീവല്ലഭൻതന്റെപാദമൂലേപ്രവേശിച്ചു
സർവ്വകാലംഭാര്യയോടുസുഖിച്ചുവാണിതുവേടൻ

പുളിന്ദീമോക്ഷം പറയൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

൩. പാഞ്ചാലിസ്വയംവരം.

ഭീമസേനസഹോദരൻഗുണശീലശാലിധന- [ഞ്ജയൻ
ഭൂമിപാലമഹാപ്രധാനികളൊക്കെനോക്കിയിരി [ക്കവേ
ഭീമമാകിനവില്ലെടുത്തുകുലച്ചുലാക്കുമുറിച്ചുടൻ
ഭൂമിപാലകരെജ്ജയിച്ചഥഭീമസേനസഹായവാ- [ൻ
ധീമതാംവരനായധർമ്മതനൂജനെപ്രണമിച്ചുടൻ
കാമിനീകുലരത്നമാംദ്രുപദാത്മജാപതിയായവൻ
ധാമമായകുലാലവീട്ടിലകത്തുപുക്കഥാസുഖം
കോമളാകൃതിസുന്ദരൻനകുലൻതദാസഹദേവ- [നും
അമ്മയാകിയകുന്തിദേവിയുമന്തിനേരമൊരാല- [യേ
ധർമ്മജാദികൾ ഭിക്ഷയേറ്റുശരീരവൃത്തികഴിച്ചു- [ടൻ
ചിന്മയന്മുകിൽവർണ്ണനമ്പൊടുതത്രവന്നഥരാമനും
നന്മമേലിൽവരുംപ്രകാരമശേഷമങ്ങരുൾചെയ്തു- [ടൻ
ദ്വാരകാപുരിനോക്കിയങ്ങുഗമിച്ചശേഷമശേഷ- [മേ
വീരരഞ്ചുരുമമ്മയുംദ്രുപദന്റെപുത്രിയുമായുടൻ
സ്വൈരമമ്പൊടുകുംഭകാരഗൃഹത്തിലാത്തകുതൂഹ [ലാൽ
ചാരുസൽകഥയുംകഥിച്ചുരസിച്ചുവാണുദശാന്തരേ!

ദൃഷ്ടജാപംപേരുകീട്ടുംധൃഷ്ടദ്യുമ്നനന്നേരം
പെട്ടെന്നക്കുലാലന്റെവീട്ടിൽചെന്നിരംപാർത്തു
കഷ്ടംപാണ്ഡുപുത്രന്മാരിഷ്ടന്മാരിവരെന്നു
ചട്ടറചരിതങ്ങൾകേട്ടുനിശ്ചയംപൂണ്ടു
തുഷ്ടനായ് പുരംപുക്കാശിഷ്ടനാംജനകനോ-
ടിഷ്ടമങ്ങറിയിച്ചുപുഷ്ടകൌതുകത്തോടെ
ഒട്ടുംതാമസിക്കാതെകൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോരുവാൻ
വിട്ടുതാനുമുപാദ്ധ്യായശ്രേഷ്ഠനെക്കനിവോടെ
ഓതിക്കോനതുനേരമാദിക്കലെഴുന്നള്ളി
ചോദിച്ചുപരമാർത്ഥംബോധിച്ചുവഴിപോലെ
മോദിച്ചുപുരാണങ്ങൾവാദിച്ചുവസിക്കുമ്പോൾ
ആനകൾകുതിരകൾസേനകൾസചിവന്മാർ
നാനാരാജചിഹ്നങ്ങൾനാനാമാനുഷന്മാരും
മാനിച്ചകുലാലന്റെസ്ഥാനത്തെപ്രവേശിച്ചു
മാനവവരന്മാരെയാനത്തിൽകരേറിക്കൊ-
ണ്ടാനന്ദാകുലന്നാശ്രയാനംചെയ്തിതുമെല്ല
പാർത്ഥിവന്മാരിരിക്കുന്നപള്ളിത്രാമ്പിന്മേൽ- (ചെന്നു
പാർത്ഥന്മാർകരയേറികൃതാർത്ഥന്മാരിവരെല്ലാം
പാഞ്ചാലാധിപനാകുംപാർഷതനരേന്ദ്രന്റെ
കാൽത്തളിർപണിഞ്ഞാശുപാർത്ഥനാദരവോടെ
കുന്തീനന്ദനന്മാരെക്കണ്ടുഭൂപതിപാരം
സന്തോഷിച്ചവരോടുചോദിച്ചുകനിവോടെ
പഞ്ചസായകൻതാനങ്ങഞ്ചുംവിഗ്രഹത്തോടെ
സഞ്ചരിക്കയോനിങ്ങളഞ്ചുപേരുമാരെന്നു
നെഞ്ചിൽസംശയംപാരമഞ്ചാതെപരമാർത്ഥം
എഞ്ചാരുകുമാരന്മാരെന്നോടുപറഞ്ഞാലും
വാഞ്ഛിക്കുന്നതുപോലെവന്നുകൂടുവാനുള്ള
ലാഞ്ഛനംപലതുണ്ടുകാണുന്നുവഴിപോലെ
കുന്തിനന്ദനന്മാരങ്ങരക്കില്ലത്തിലുൾപ്പുക്കു
വെന്തുപോയെന്നതുകേട്ടുവിഷാദിച്ചുവസിക്കുന്നു
അന്തണനൊരുവനിക്കോദണ്ഡംകുലച്ചാശു
യന്ത്രത്തെമുറിച്ചതുചിന്തിച്ചാൽചിത്രംപാരം
എന്തെന്നുപരമാർത്ഥംതോന്നുന്നില്ലിനിക്കേതും
ചിന്തയിലൊരുവഴിയുറയ്ക്കുന്നില്ലിനിക്കോർത്താൽ
ഭൂപന്റെഗിരംകേട്ടുപറഞ്ഞുധർമ്മജനപ്പോൾ
നൃപതേ!നീപരമാർത്ഥംഗ്രഹിച്ചാലുംവഴിപോ- [ലെ
പനിമതികുലത്തിങ്കൽജനിച്ചപാണ്ഡുഭൂപന്റെ
തനയന്മാരടിയങ്ങൾഅവനീവല്ലഭ!സത്യം
അനുജൻഫൽഗുനൻവില്ലുകുലച്ചുലാക്കഖണ്ഡി- [ച്ചു
കനിവോടെകളത്തിനിലുടനേമാലയുമേറ്റു
കുരുക്കൾഞങ്ങളെക്കൊൽവാനരക്കില്ലംപണിചെ [യ്തു
തരക്കേടുവരുത്തുന്നുണ്ടോരിക്കലെന്നരുൾചെയ്തു
ഗുരുക്കന്മാരുടെയുള്ളിലിരിക്കുന്നകൃപകൊണ്ടു
തരക്കേടുവരാതിങ്ങുതെരിക്കെന്നുപോന്നുഞങ്ങ- (ൾ
മരിച്ചുഞങ്ങളെന്നോർത്തിങ്ങിരിക്കുന്നുരസിക്കുന്നു
ചിരിക്കുന്നുകളിക്കുന്നുകുരുക്കൾനൂറുപേരിപ്പോ- [ൾ
ഒരിക്കൽസംഗതിയുണ്ടെന്നിരിക്കിലശരന്മാരെ
അരമക്കാതെന്നനുജന്മാരനങ്ങാതെവസിക്കുന്നു
കുടുത്തകോപമുൾക്കാമ്പിലമർക്കാമെന്നിനിക്കോ- (ത്താ-
ലടുത്താലുംക്ഷമിക്കയില്ലടുത്തസോദരൻഭീമൻ
പൊട്ടക്കെന്നുഗദകയ്യിലെടുക്കുംനൂറുപേരെന്താ-
നൊടുക്കുന്നുണ്ടെന്നുചൊല്ലിനടക്കുംഭീമനന്നേരം
പിടിക്കുംകൈക്കുത്താനുണ്ണിമുടിക്കൊല്ലുന്നുരചെ- [യ്യും
തടുക്കായതുകണ്ടാക്കടക്കണ്ണുംചുവത്തിക്കൊ-
ണ്ടടുക്കുംജ്യേഷ്ഠനിച്ഛണ്ണമുടക്കുമ്പോളവിവേകം
അടങ്ങുന്നില്ലെന്നുവെച്ചുതുടങ്ങുന്നുപണിപ്പെട്ടു
മടങ്ങുംമഹാവീരനമടക്കമുള്ളിലില്ലേതും
ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞിട്ടുമിപ്പോഴേതുംഫലമില്ല
വിപ്രവേഷംധരിച്ചുംകൊണ്ടിപ്രകാരംനടന്നീടും
ഇപ്രദേശത്തിലവനിട്ടിപ്രകാരമനുഷ്ഠിച്ചു
വിപ്രനെന്നുനടിപ്പത്രേവിപ്രനല്ലാശരാസത്തെ

ക്ഷിപ്രമങ്ങുകലച്ചതും സൂക്ഷ്മലക്ഷ്യമ്മുറിച്ചതും
ഇപ്രകാരം ധർമ്മജന്റെ സുപ്രലാപം കേട്ടനേരം
സുപ്രസാദശാലികൾ ചെയ്തിതപ്രമേയൻ മഹീപാലൻ
എന്തൊരു വിസ്മയമെന്റെ ധർമ്മസൂനോ ധരിച്ചാലും
അന്തരംഗപ്രകാരത്തിലന്തമില്ലാതിനിയ്ക്കുമ്പോൾ
അർജ്ജുനനു കൊടുപ്പാനായാഗ്രഹിച്ചു തപം ചെയ്തി-
ട്ടിജ്ജനത്തിനൊരു പുത്രി ദൈവയോഗാലുളവായി
ദുർജ്ജനങ്ങളൊരുപോലെ പാണ്ഡവന്മാർ മഹിച്ചെന്നു
ഗർജ്ജനം ചെയ്തു കേട്ടു കഞ്ജിതം പൂണ്ടിരിക്കുന്നു
ജന്മലാഭം പാഴിലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തപം ചെയ്തു
കർമ്മശേഷം നാശിക്കാതെ മരിപ്പാനുമെളുതല്ലാ
അല്പമേതും സഹായമാത്തിട്ടു നുജീവൻ കളഞ്ഞെങ്കിൽ
നല്പചെണ്ടക്കാരനെന്നു മിന്നു തന്നെ വന്നു കൂട്ടം
വല്ലതെന്നാകിലും ഭാഗ്യമുണ്ടിനിക്കു വഴിപോലെ
നല്ലവണ്ണം നിരൂപിച്ചാൽ കാര്യമെല്ലാം ലഭിച്ചീടും
എങ്കിൽ നീ യജ്ഞനാം ചെന്നു കളിച്ചു പോരികവേഗം
ശങ്കിയാതെ നമ്മകളുടെ വേളിയിന്നു കഴിച്ചാലും
ഇത്ഥമപ്പോൾ ദ്രുപദന്റെ വാക്കു കേട്ടു യുധിഷ്ഠിരൻ
ബുദ്ധിശാലി വിരവോടെ ഉത്തരമൊന്നുരചെയ്തു
ജ്യേഷ്ഠനാമെന്നുടെ വേളി കഴിയാതെ അനുജന്മാർ
വേട്ടുകൊൾവാൻ വിധിയുണ്ടോ വിചാരിച്ചീടുക രാജൻ
എന്നതു കേട്ടുരചെയ്തു യജ്ഞസേനൻ മഹാപ്രാജ്ഞൻ
നന്നുനന്നു നമുക്കൊരു പ്രസാദമതിനെയായാൽ
ഇന്നു പാഞ്ചാലിയെ ക്ഷിപ്രം വേട്ടുകൊൾക ഭവാൻതന്നെ
ചെന്നു വേഗം കളിച്ചാലും നന്നുനേരമിതുതന്നെ
ധർമ്മജൻ ചൊല്ലിനാനപ്പോളിമ്മതം സമ്മതമിങ്ങു
ധർമ്മമോർത്താലതുതന്നെ ധർമ്മമെന്നാലിതുമിപ്പോൾ
ചഞ്ചലാക്ഷിമണിയാളെ കണ്ടനേരത്തുടൻ ഞങ്ങൾ
കഞ്ജുപേക്ഷമനുരാഗമൊന്നുപോലെ വളരുന്നു
അഞ്ചുപേരും ക്രമത്താലെ വിവാഹം ചെയ്യുമാറെന്നു
നെഞ്ചകത്തു വിചാരിച്ചു നിശ്ചയിച്ചീടിനേൻ ഞങ്ങൾ
ഭൂപന്റെ ഗിരം കേട്ടു ഭൂപാലൻ ദ്രുപദൻ താൻ
വാപൊത്തി ചിരിച്ചുകൊണ്ടുള്ളത്തിൽ വിചാരിച്ചു
ആപത്തു വലിച്ചിട്ടതിനിയും പോന്നവക്കിക്ഷു-
പാപത്തെക്കുലക്കൂട്ടി നടക്കുന്നാ മഹാപാപി
താപത്തിന്നൊരു മാർഗ്ഗമവർക്കിപ്പോൾ വന്നുകൂടി
പാപത്തെ നടത്തുവാൻ നമുക്കിന്നു ഭാവമില്ലാ
ശോകിക്കില്ലിതെന്നപ്പോളുരചെയ്തു ഭീമസേനൻ
കോപിക്കാമതു കൊണ്ടു മനക്കാമ്പിലിനിക്കിപ്പോൾ
ധർമ്മത്തെയനുഷ്ഠിച്ചു യുധിഷ്ഠിരൻ താനുമിപ്പോൾ
ദുർമ്മരിയാദമീവണ്ണം പറവാനെന്തൊരു മൂലം
ധർമ്മത്തെലൊരു ബാണം പ്രയോഗിച്ചു കാമദേവൻ
കർമ്മത്തെയൊഴിപ്പാനുമബുദ്ധന്മാരുമെളുതല്ലാ
ഇത്തരം താൻ വിചാരിച്ചു ധർമ്മജനോടുരചെയ്തു
ഉത്തരമൊന്നുരതോന്നുന്നില്ലിനിക്കിപ്പോളുരചെയ്വാൻ
ബുദ്ധിമാനാം ഭവാൻ തന്റെ ബുദ്ധികൊണ്ടു വിചാരിക്ക
ശുദ്ധമാർഗ്ഗമില്ലിതെന്നും നമ്മുടെ പക്ഷമാകുന്ന
ധർമ്മശാസ്ത്രം ശസ്ത്രശാസ്ത്രം കാമശാസ്ത്രം
കർമ്മശാസ്ത്രം മോക്ഷശാസ്ത്രം ബൌദ്ധശാസ്ത്രം
നാലുവേദം പതിനെട്ടു പുരാണങ്ങളിതിഹാസം
നാലുജാതിക്കനുഷ്ഠേയ പ്രതിഷ്ഠാവിശ്രുതഗ്രന്ഥം
ഇങ്ങിനെയുള്ളതിലൊന്നും വിധിക്കാത്ത വിവാഹം ഞാൻ
എങ്ങിനെ സമ്മതിക്കേണ്ടു സങ്കടമെന്നുരചെയ്തു
ഒരുത്തനു പലഭാര്യമാർക്കുണ്ടായാലതുകൊണ്ടി-
ട്ടൊരുത്തൽ ദൂഷണം ചൊല്ലീടുമാറില്ലറിഞ്ഞാലും
ഒരുത്തിക്കു പലഭർത്താക്കളെന്നുള്ളതിത്രനാളും
ഒരിടത്താകിലോ ഞാനും ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ലവനീശ!
ബ്രാഹ്മണൻ ക്ഷത്രിയൻ വൈശ്യൻ ശൂദ്രനിനാലുജാതിക്കും
ബ്രാഹ്മണന്മാർ വിധിക്കേണം ധർമ്മകർമ്മാദികളെല്ലാം
ധർമ്മസാരജ്ഞനായുള്ള ഭവാൻ തന്നെ പറഞ്ഞാലും
ധർമ്മമല്ലാത്തതു ചെയ്വാൻ നമുക്കും സമ്മതമല്ലാ
വേശ്യമാർക്കുള്ള ധൂർത്തതപമെന്മകൾ കാംക്ഷിച്ചില്ല
വാശ്ശതെന്നാകിലുമിപ്പോളിപ്രസംഗം തുടങ്ങൊല്ല
ശാസ്ത്രസിദ്ധമെങ്കിലിന്നു ലോകസിദ്ധമുപേക്ഷിക്കാം
ലോകസിദ്ധമെങ്കിലിന്നു ശാസ്ത്രസിദ്ധമുപേക്ഷിക്കാം
ലോകസിദ്ധമതുമല്ല ശാസ്ത്രസിദ്ധമതുമല്ല
ഓർത്തു കണ്ടാലീ വിവാഹം കണ്ടതും കേട്ടതുമല്ല
വമ്പന്മാരനാചാരം ചെയ്യെന്നാലതു തന്നെ
സമ്പന്നം വഴിവീഴുമേറെയുള്ള ജനങ്ങൾക്കും
കൊമ്പൻ പോയതുതന്നെ മോഴയ്ക്കു വഴിയാകും
സമ്പത്തില്ലയെന്നല്ല ആപത്തേ ഭവിച്ചിട്ടു
നീക്കമില്ലതി മോഹം ചക്രത്തെച്ചുമക്കമെ-
ന്നിക്കണ്ട ജനാപവാദം ചൊല്ലുന്നില്ലയോ രാജൻ
ഉൾക്കാമ്പിലുള്ളവായോരിക്കണ്ട വികാരങ്ങൾ
ഒക്കെയും ക്ഷമിക്കേണമിക്കാലം ബുധന്മാരേ
ധാർമ്മികവരനായ ധർമ്മജനരുൾചെയ്തു
ധർമ്മത്തെ വെടിഞ്ഞുള്ള ദുർമ്മാർഗ്ഗം നമുക്കില്ലാ
നമ്മുടെ മനതാരിൽ തോന്നിയതിതു തന്നെ
ധർമ്മമായതും മേലിലെന്നതിൽ പരമെന്റെ
അമ്മയുമരുൾചെയ്തു ചെമ്മേ താനറിയാതെ

എന്മകളഞ്ചുപേരും അനുഭവിക്കണമെന്നു
ധന്മാർഗ്ഗത്തും പിന്നൊ ദൈവകല്പിതമല്ലൊ
സമ്മോദിച്ചതൽ ചെയ്ക സന്ദേഹം നമുക്കില്ല
ഇങ്ങിനെ ധർമ്മങ്ങൾ പറയുന്ന വാക്കുകളെ ഒ-
(ക്കയു-
മങ്ങുമിങ്ങുമിരുന്നു കേട്ടൊരു ഘോഷമായിപ്പുരങ്ങ-
(ളിൽ
അംഗജന്റെ ശരങ്ങളഞ്ചിനു മഞ്ജുലാക്ഷി നിരക്ക-
(വേ
ശംഗിചേർന്ന കണ്ണകൈവന്നിട്ടു കൂടി പാണ്ഡവ-
(രൈവരും
അഞ്ചുപത്തുവെള്ളപ്പിനോറുകളിച്ചു ഭസ്മവുമിട്ടുടൻ
നെഞ്ചുറപ്പൊടു യോഗപട്ടവുമിട്ടിരുന്നു ജപി-
(ച്ചു,യ്യും
ചഞ്ചലാക്ഷികളെക്കുറിച്ചു കതാവിലുള്ളൊരു നിന്ദ-
(യും
ചഞ്ചലത്തെ വെടിഞ്ഞു വേദപുരാണമന്ത്രജപങ്ങ-
(ളും
ഇത്തരം പലതുള്ള കാട്ടിയിരുന്ന ധർമ്മതനൂജനെ
തിത്തെയെന്നുടനെ പിടിച്ചു മറിച്ചു നമ്മുടെ മന്മ-
(ഥൻ
ബുദ്ധിയുള്ളവനെങ്കിലും കുലശുദ്ധിയുള്ളവനെങ്കി-
(ലും
ശക്തിയുള്ളവനെങ്കിലും ഹരിഭക്തിയുള്ളവനെ-
(ങ്കിലും
ധൈര്യമുള്ളവനെങ്കിലും ബഹുവീര്യമുള്ളവനെ-
(ങ്കിലും
ശാന്തയുള്ളവനെങ്കിലും ബഹുദൃഢതയുള്ളവനെ-
(ങ്കിലും
ഭാരമുള്ളവനെങ്കിലും ഗുണമേറെയുള്ളവനെങ്കിലും
മത്തകാശിനിമാർകളിച്ചു രസിച്ചു കൺമുനകൊ-
(ണ്ടുടൻ
ചിത്തമൊന്നു മയക്കമപ്പൊഴതെത്രയും ജളനാക്കു-
(രും
മത്തനാക്കുമശക്തനാക്കുമഭക്തനാക്കുമയുക്തനാ-
(ക്കു-
ബദ്ധനാക്കുമശുദ്ധനാക്കും വികൃതി പലതുമുടൻ തു-
(ടങ്ങും

സുകൃതിജനമുടനെടങ്ങും
ചടുലകുസുമശരന്തരസ്സും
ചിരവുമനവധിവന്നിരിക്കും
ചതിയുമുടനടനങ്കരിക്കും
ഗതികുറയ്ക്കും ചതിനിറയ്ക്കും
സകലധനവുമപൻമുടിക്കും
തരുണിമാരുടെ വദനം സ്മരിക്കും
പരിഹസിക്കും പരിചയിക്കും
പലതുമാശുഭപാൻ ധരിക്കും
ഇതെല്ലാം ബോധമുള്ളോരു ഹിമജമ്മൻ ധർമ്മജ
(നിപ്പോൾ
ചിതമല്ലൊന്നുമോർഗ്ഗേ അതിമോഹം തുടങ്ങും-
(ദു
ഇതുകൊണ്ടു കഴിഞ്ഞില്ല വിധങ്ങളിനിയുമുണ്ടു
മതിലോറം പ്രയോഗിക്കാമതു നാളെ ശ്രമിച്ചിടാം
രവിയുമസ്തമിപ്പാറായതു കൊണ്ടിക്കഥയിപ്പോ-
ളിവിടെ നിർത്തുവാനുള്ള സംഗതിയുണ്ടറിഞ്ഞാലും
ശ്രുചികേണ കഥാശേഷം നമുക്കങ്കിലടുത്തനാൾ
ഇവിടത്തിലടുക്കണം ഗമിക്കനാമിതു നേരം
പ്രവിശ്യേമമുരാചക്ഷുശ്രുപാൽ ധർമ്മജനോട്ടം
അടുത്തനാൾ പലർ കൂടി വിചാരിച്ചിട്ടുരയ്ക്കണം
പൊട്ടക്കെന്നു വിവാഹത്തെ കഴിച്ചാൽ ദൂഷണ-
(മുണ്ടാം
അടുക്കുന്ന വിധിയെന്നു പലർ കൂടി വിധിച്ചെങ്കിൽ
മടിയാതെ മകളെ ഞാൻ തരുന്നുണ്ടു യുധിഷ്ഠിര
അടുത്തു സന്ധ്യയുമിപ്പോളടുത്തനാളിനി ശ്ലേഷം
കടുത്ത കൂരിരുട്ടും വന്നടുത്തു നേരമില്ലിപ്പോൾ
പടുത്വമേറും വൃദ്ധന്മാർ പറഞ്ഞു ദ്രുപദരാജനോ-
ന്നറിഞ്ഞു പോരണമെന്നു പറഞ്ഞൊരു നൃപനോട്ടു
പിരിഞ്ഞു യാത്രയും ചെയ്തു പിരിഞ്ഞു കൗരവരപ്പോ-
(ൾ
വിരഞ്ഞവർകളെല്ലാം നിറഞ്ഞു വാപികൾ തോ-
(റും
സന്ധ്യാവന്ദനം ചെയ്തു രസിച്ചു വേദിയന്മാരോ-
ടടുത്തു മൃഷ്ടമാം വണ്ണമശനം കഴിഞ്ഞോരോ
പത്തനമതും പൂക്കു ചിത്തകൗതുകത്തോടെ
മെത്തമേൽ ചരിഞ്ഞു ശ്രീനിദ്രയും തുടങ്ങിനാർ

പാഞ്ചാലീസ്വയംബരം പറയന്തുള്ളൽ സമാപ്തം.

---

൬. നാളായണീചരിതം.

ശ്രീഗണേശാനമസ്കാരം! ശ്രീഗുരവേനമ-
(സ്കാരം
ശ്രീമഹേശാനമസ്കാരം! ശ്രീമുകുന്ദാനമസ്കാരം
ശ്രീമഹാഭാരതീവന്ദേ! ശ്രീമഹാലക്ഷ്മീഹവന്ദേ
ശ്രീഗിരീന്ദ്രാത്മജേവന്ദേ! ശ്രീമഹാഭൈരവി-
(വന്ദേ

അമ്പലപ്പുഴമേവുമംബുജനേത്ര! കൃഷ്ണാനമോസ്തുതേ
അമലഗുണഗണനിലയ ജയ ജയ! കമലനാഭന-
(മോസ്തുതേ!
പന്നഗനായകിരീടിതനൃകടൈസാരഥേ! മധുസൂദന!
വരദമുരഹരനരകവിമഥനനരസുരേന്ദ്യനമോ-
(സ്തുതേ

തകഴിയിൽകുടികൊള്ളുമീശ്വരഹരിഹരാത്മജ- [പ്രാഹിമാം
സകലസുരനരമനുജഭുജഗനികരവിതായനമോ- [സ്തുതേ
ശുകപുരമതവുമാശങ്കരശ്ശൂലമൃഗധരപാഹി- [മാം
സുകവിതഗുണമേശുവാൻമമസുകൃതവരമരുളേ- [ണമേ
സുകൃതനിധിഹൃദയരണീസുരകുലമകുടമണിമമ- [മാനസേ
സുചിരതരമുരുകരുണയൊടുവിലസേണമേ പര- [ദൈവമേ

പാക്കനാരുടെ വംശമാകിന
പാൽക്കടൽക്കു പിറന്ന ഞാൻ
വാക്കിനാരൊരു തിരകിഞ്ചന
തോൽക്കയില്ലൊരു നിശ്ചയം,
നിക്കൊരില്ല പുരാണകഥകൾ
കഥിപ്പതിനു നമുക്കഹോ
തീക്കനൽക്കകമേതുഴുത്തു
വെയിലുതട്ടുകിൽ വാട്ടമോ
തീക്കനൽക്കു മടക്കമില്ല
വനങ്ങൾക്കന്തമതു കേവലൻ
മൂപ്പരായുള്ളവരനവധി
മഹാമഹിമജനങ്ങളും
നിർമ്മിതന്നുയർന്നില്ല
സമർത്ഥബുദ്ധികളെങ്കിലും
കറുപ്പുപറയതിനധികവിരുതു
പെരുതുർജ്ജനസന്നിധൌ
നിറമൊടൊരു കഥപറയുതിനു
പണിപറമെങ്കിലും ഞാൻ
ചെറിയ കഥകളിലൊരു കഥ
കഥയറിയ സാധുജനങ്ങളും
അറിയുമഖിലവുമടിയനടൈഗരി
വടിവിലേക്കുവണങ്ങിടുന്നേൻ
പിമ്പറന്നാളുകളിലൊരുവേലപാണ്ഡവ- [ന്മാരും
മറുള്ളൊരു പന്മാരും യോഗിനിർമ്മന്മാരും
അന്നറവിനീതയുള്ള പൌരന്മാർസചിവന്മാർ
സേനാനായകന്മാരും വന്നിങ്ങു സഭതന്നിൽ
നാനാജാതികളെവരുന്നിങ്ങു നിന്നൊരു ശേഷം
മാനിച്ചു മണിപീഠേ ഇരുന്നിതു പാർത്ഥൻതാനും
സാനന്ദം പലിജന്മാരും പറഞ്ഞു നന്ദനന്മാരും
നാനാദിക്കിലെ വാർത്താഭേദങ്ങളുരചെയ്തു
നാനാഭംഗിവാക്കുകൾ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കു- [മ്പോൾ
ആനന്ദസച്ചിദാനന്ദമുനിവരൻ വ്യാസൻ
താനങ്ങു പ്രകാശിച്ചു കാണായിസഭതന്നിൽ
കാണിച്ചു കിടന്നൊരു വേദത്തെ പഴിപോലെ
വന്ദിച്ചു മാനാലായ് വർണ്ണിച്ചു മഹാഭാഗൻ
ധന്യൻ ധാർമ്മികൻ പീഠത്തിനു ദ്രൗപദീശൻ
സന്യാസവ്രതപാലൻ സാധുക്കൾക്കനുകൂലൻ

കരകമലങ്ങളമാകിന ചെഞ്ചിടയും
കമണ്ഡലുകരാക്ഷസുധാപ്പടിയും
കുളിർപുഞ്ചിരി തഞ്ചിന ഭാവസം
കമനമനോഹരശാന്തരസം
കടിസീമനിപാടലവല്ക്കലവും
വടിവേറിന സജ്ജകനൽഫലവും
ഘനസഞ്ചയസന്നിഭകാന്തികളും
കനിവേറിനമാനസകാന്തികളും
മധുസൂദനമാധവകൃഷ്ണഹരേ
മധുരാനനകോമളരാമഹരേ
രംഭ്യനന്ദനരാമകുമാരഹരേ
രഘുപംഗജപാലകലോകപതേ!
മഹ്യവാൻജ്ഞാനവചാതമതേ
സുഖമാകഹേതുണവാരിനിധേ!
ഹരിനാമസഹസ്രമിതെത്രസുഖം
പരിചോട്ടു ജപിച്ചു ജപിച്ചു മുദാ
പരിചോട്ടു പരാശരനന്ദനനാം
മുനിപുംഗവനത്ര വിളങ്ങി മുദാ. [ഗിപോലെ
അർഘ്യപാദ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു സല്ക്കരിച്ചു വ
ന്നർഘസിംഹാസനം തന്നിലിരുത്തി വ്യാസനെ- [പ്പോൾ
ധീരഖണ്ഡന മസ്കരിച്ചു ചൊല്ലിനാനെല്ലാം. [നിരു
ധീരന്മാരായ ഭവാന്മാരെക്കാണ്മതിനുള്ള കാലം
പൂർവ്വജന്മസുകൃതം കൊണ്ടിന്നിങ്ങളെക്കാ- [ണ്മാൻ
ഇവിടെന്നിൽ വസിക്കുന്ന നമുക്കസംഗതി വന്നു
ഇതു ഭാഗ്യമത്രേ നമുക്കു ജന്മത്തിലും സൌഖ്യം
ജന്തുക്കൾക്കിനിക്കില്ലിതു ഭാഗ്യമേ സംശയമില്ല,
മരുതലയിനിവ സകലതുമറിഞ്ഞാലും
മതിയാകില്ലിവിടെജയിപ്പാനെന്നതു വന്നു
വെറുതെ വൈരികളാൽ വിപരീതങ്ങളുണ്ടെന്ന
പൊരുതിയ്യുന്നൊരു കോമളനിരുന്നകൊൾകയ [നല്ലൂ
പറഞ്ഞിട്ടൊരു കാര്യം കൊണ്ടൊരു ധർമ്മജനും
കരുതുന്നു വിചാരിച്ചു രസമില്ലാതിരിക്കുന്നു
അറിവുള്ള പരിഷ്കാരം നേരെ വന്നു പോമല്ലോ
നിവുള്ളവർ ലോകത്തിൽ ചെന്നു ചാടുന്നു നേരത്തു
മറിവും മായവുമൊന്നും ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല ഞാനെന്നു
ഗരിപ്പുറമായ്ക്കണ്ടോരു കണ്ടോരു ബന്ധുനരന്നു
ഉയിസ്ഥിരൻ പറഞ്ഞു ധർമ്മകളോരു വചസ്സുകൂടി
വിധിക്കുതക്കപോലിന്നു വിവാഹമങ്ങൊഴിക്ക [ണം
അവിടുന്നൊരു ദോഷമില്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തുരചെയ്തു
അതിനു സമ്മതമില്ലെന്നിദമുരചെയ്തു
അദ്ദേഹത്തിനോടു ചോദിച്ചു പിന്നെ ധർമ്മജനെല്ലാം
തപോധനന്മാർ വിധിച്ചാൽ സമ്മതിക്കാമെന്നിങ്ങ [പക്ഷം
ഉണ്ടിപ്പോൾ നമുക്കൊരു ദോഷമില്ല ഭവാൻ ചൊ [ന്നാൽ
ഇതിനു സമ്മതമെന്നാലിനിക്കു സമ്മതം തന്നെ

അനർത്ഥങ്ങളൊഴിച്ചിപ്പോളനുഗ്രഹിച്ചരുളേണം
മുനിശ്രേഷ്ഠാ ഭവാൻശ്രീമാൻമഹാത്മാവേണമ
[സ്കാരം

വേദവ്യാസനുമപ്പോളരുൾചെയ്തുകനിവോടേ
ഖേദവ്യാകുലതചങ്ങൾകളഞ്ഞാലുംമഹീപാല
ആദിവർത്തമാനങ്ങളറിഞ്ഞാൽബോധമുണ്ടാകും
ആദരാലിളകാതെശ്രവിക്കനീപരമാർത്ഥം
ഷൾകർമ്മം ചിതമല്ലരഹസ്യങ്ങളുരചെയ്വാൻ
ഇക്കണ്ടജനമാരുംഗ്രഹിക്കാതെധരിപ്പിക്കാം
ശ്രദ്ധമായൊരുദിക്കിൽഗമിക്കനാമിന്നുമെല്ലെ
ത്യാടോപാലരുൾചെയ്തുദ്രുപദന്റെകൈപിടിച്ചു
രാജധാനിയിലങ്ങുശ്രദ്ധമാംപ്രദേശത്തു
രാജാവുംമുനിതാനുംചെന്നുപുക്കുടൻമെല്ലെ
വെക്കമെക്കതകുകളടച്ചുകൊണ്ടരുൾചെയ്തു
കേൾക്കനിന്റെമകളുടെപൂർവ്വജന്മപ്രകാരങ്ങൾ
ചന്ദ്രബിംബമുഖിയാം നിൻനന്ദിനിക്കനാദേജന്മം
ഇന്ദ്രസേനയെന്നനാമംപിന്നെനാളായണിയെ
[ന്നും
രണ്ടുനാമങ്ങളുള്ളോരുകന്യകയ്ക്കുകണവനായ്
ഉണ്ടുമൌൽഗല്യനെന്നോരുമാമുനീന്ദ്രനള-
(വായി
മംഗലാംഗീമണിയാളാകുന്നനാളായണിതന്റെ
അംഗസൌന്ദര്യമോർത്താൽമററംഗനമാരെതി
[രില്ല,
അംഗജന്റെരമണിക്കുംഭംഗമുണ്ടായ് വരുംക-
[ണ്ടാൽ
അംഗജാരിപ്രിയസർവ്വമംഗലയ്ക്കുംമങ്ങലുണ്ടാം
ഇന്ദിരാദേവിയുംപിന്നെഇന്ദ്രഭാര്യശചിതാനും
ഇന്ദ്രസേനയ്ക്കെതിരായിഗണിക്കേണ്ടുംഗുണം
പോരാ
അത്രയെല്ലാംഗുണമുള്ളോരിന്ദ്രസേനയ്ക്കുതുകാലം
മൈത്രയുംകുത്സിതനായ് സംഭവിച്ചോരുജീവനാ
[ഥൻ
നരച്ചുരോമമെപ്പേരുംജരച്ചുതോലുകൾചുക്കി-
ച്ചുളിഞ്ഞുകണ്ണുകൾരണ്ടുമിളിഞ്ഞുമാവിടംപാരം
കിഴിഞ്ഞുമൂക്കിനോടൊത്തിക്കഴിഞ്ഞുതാടിയുംപൃ-
[ണ്ടും
കുഴഞ്ഞുകാലുകൾരണ്ടുംതലയിൽരോമമില്ലെന്നാ-
ല്ലുമവേകണ്ണാടികാണാംവലിയകുഷ്ഠവുംവന്നു
പിടിച്ചുസന്ധുക്കൾതോറുംപഴുത്തുഭൂരിദുർഗ്ഗന്ധം
മുഴുത്തുമൂക്കിലെശ്ലേഷ്മംകൊഴുത്തുചഞ്ചലമായി
കുഴത്തുംമുഞ്ഞിയുംപിന്നെകുഴിഞ്ഞുദേഹവുംചേരെ
യണിഞ്ഞുകൈവിരലൊട്ടുമുറിഞ്ഞുവീണുമക്കാ-
(ലം
അറിഞ്ഞുതൽപ്രകാരങ്ങൾപറഞ്ഞുകേൾക്കവൈ-
(ഷമ്യം
ച്ചുമയ്ക്കുന്നേരമെജീവൻഗമിക്കുമെന്നുതോന്നീട്ടും
ക്ഷമിക്കാതെവടികുത്തിഗ്ഗമിക്കുമപ്പോഴേയങ്ങു
പിടച്ചുവീഴുമന്നേരംപിടിച്ചുനിർത്തുമാഭാര്യ;
ഉച്ചാടിച്ചുഭാര്യയെക്കൈകൊണ്ടടിച്ചുശാഠ്യവുംകൂട്ടും

പതുക്കെപ്പോണമെന്നില്ലേനിനക്കേതുംമനക്കാ-
[മ്പിൽ
മുതുക്കൻചത്തുപോയെങ്കിൽഅനർത്ഥംതീർന്നു-
(പോയെന്നു
കൊതിക്കുന്നുമഹാദുഷ്ടേ! ചതിക്കുംനീതരംവ-
(ന്നാൽ
അതുകേട്ടാലവൾക്കുള്ളിൽതരിമ്പുംകോപിതമില്ല
പതുക്കെക്കൈപിടിച്ചാശ്രുകൊണ്ടുപോയിവഴി-
(പോലെ
അനച്ചുള്ളവെള്ളംകൊണ്ടുശേഷംകുളിപ്പിച്ചു—
(ചെയ്തു
പതിയെപ്പിന്നെയങ്ങുതുപ്പതകൊണ്ടുവ്രണമെ-
(ല്ലാം
ചിതമായിശോധനചെയ്തതിലുള്ളക്രിമിയെല്ലാം
കളഞ്ഞാശ്രുകളിപ്പിച്ചുഹിതമോടാശ്രമംതന്നി-
ലിരുത്തിദേവകാര്യത്തിനടുത്തപുഷ്പഗന്ധാദി
കൊടുത്തുവന്ദനംചെയ്യുംഅടുത്തവെണ്ണമാപ്പത്നീ;
വരിനെല്ലുകൊണ്ടുവന്നിട്ടുരലിലിട്ടുകുത്തി-
യരിയാക്കിവെളുപ്പിച്ചുപരിചിൽപാകവുംചെയ്തു
ചെറിയ ചൂടോടുകൂടിവിരവോടങ്ങിലതന്നി-
ലുരിമാത്രംവിളമ്പിക്കൊണ്ടരികേനില്ക്കുമാഭാര്യ
ഒരുകൈവാരിയുണ്ടിട്ടാക്കിഴവച്ചാർശകാരിക്കും
"കരിഞ്ഞിട്ടുംപുകഞ്ഞിട്ടുംകിടക്കുംചോറിനിക്കാ-
(യി
കരുതിവച്ചിതോദുഷ്ടേ!കരുണയില്ലാത്തമൂഢേ!
കുരുട്ടുകണ്ണിനുവെളിച്ചംപിഴയ്ക്കില്ലെന്നുറച്ചോനീ;
മരിപ്പാറായ്ക്കിടക്കുന്നോർക്കിത്രമാത്രംകൊടുത്തേക്കാം
കല്ലെങ്കിലതുംതിന്നുംനെല്ലെങ്കിലതുംതിന്നും
വല്ലതിയെന്നൊഴിയട്ടെയെന്നഭാവംനിനക്കിപ്പോൾ
കൊല്ലുവാനാഗ്രഹമെങ്കിൽവിഷമെന്ത്യേതരാത്തൂ
(നീ
വല്ലാകഷ്ടമിതിനീയാർക്കുവേണ്ടീട്ടെടുക്കുന്നു?
കൊള്ളരുതാതെചെയ്താൽനാളിക്കുംനീധരിച്ചാ-
(ലും
ദാഹിച്ചുവരുന്നേരംകഞ്ഞിവച്ചുതരാൻമാത്രം
സ്നേഹിച്ചിട്ടൊരുത്തിയെവേൾക്കാഞ്ഞിട്ടിതുവന്നു.
രോഗങ്ങൾപിടിപെട്ടുകിടക്കുന്നപുമാനിപ്പോൾ
സൌഭാഗ്യങ്ങളുംനിന്റെവിലാസമൊക്കയുംകാ-
(ണാം
ഷൾഭാവങ്ങളുംനിന്റെഅഹംഭാവങ്ങളുംകണ്ടാൽ
അപ്പോഴെതലയ്ക്കിട്ടൊന്നൊഴിപ്പാനെന്നിതേതോ-
(ന്നും
വെടിപ്പുള്ളൊരുചിതംവായിൽവെപ്പാനൊന്നുനന്നല്ല
കൈപ്പുണ്ടാംകറിവെച്ചാലുപ്പില്ലുമുളകില്ല
കൈപ്പുണ്യംകണികാണ്മാൻനിനക്കില്ലെൻറിന്ദ്ര-
(സേനേ
ശില്പമിയ്യിടെയെല്ലാംമുടിപ്പാനിങ്ങനെതീർന്നു;
ഒപ്പിപ്പാൻചിലവസ്തുപ്രവൃത്തിക്കുന്നുനീയിപ്പോൾ
കല്പിച്ചതനുഭവംനിയതങ്ങുനടന്നാലും
തന്നത്താനറിയാഞ്ഞാൽപിന്നെത്താനറിഞ്ഞീടും
എന്നപ്പോളിനിമൈചേനിന്നെയുംവലച്ചിട്ടും.

അന്നേരം നിരൂപിക്കുമന്നത്തെയവസ്ഥകൾ
അന്നേരം വിചാരിച്ചാൽ പിന്നെയെത്തും കണക്കില്ല
കാലത്തുതുഴയുന്നതാൽ കടവിൽ ചെന്നടുക്കില്ല
കാലൻ വന്നടുക്കുമ്പോൾ കടാക്ഷിച്ചാൽ ഫലമില്ല
മാമാങ്കമടുക്കുമ്പോൾ കടാക്ഷിച്ചാൽ ഫലമില്ല
ആകെക്കിൽ നടേ ജന്മം ഗ്രഹണം ചെയ്യപ്പെട്ടൊരുക്കേണം
കൊള്ളിവാക്കുകളിങ്ങിനേ മുറനീ ചൊന്നതു പൊട്ടക്കേട്ടവൻ
ഉള്ളിലാധിമുഴുത്തുടൻ ചെവിപൊത്തിനിന്നിതു സുന്ദരി
കള്ളമില്ല മനസ്സിലൊട്ടുമവൾക്കു നിന്ദയുമില്ലതാ-
നല്ലനാളിലൊരപ്രിയം പറകില്ല നല്ല പതിവ്രത
ഇഷ്ടമൊക്കെയുമന്തരിക്കുമതിന്നു മൊത്തുകയില്ലവൾ
പക്ഷമൊക്കെയുമവർ കൊടുക്കുമുപേക്ഷ കാട്ടുകയില്ലവൾ
രക്ഷയൊക്കെയുമവർ വരുത്തുമരക്ഷ ചെയ്കയുമില്ലവൾ
വിരലഗ്രശേഷമുടൻ പഴുത്തുപുഴുത്തു ചാരിഞ്ഞകത്തിനാൽ
വിരകിവെച്ചൊരു ചോറെടുത്തു ഭുജിക്കുമായവളുമുരാൽ
അരികിലമ്പൊടു ചെന്നിരുന്നു കരങ്ങൾ കൊണ്ടു തലോടിയും
ചരണയുഗളമെടുത്തു തൻമടിതന്നിലാക്കി വസിക്കയും
ഇച്ഛയൊക്കെയുമനുസരിച്ചു വളിച്ചയാട്ടി വസിക്കയും
അച്ഛനായതുമമ്മയായതുമിവനിതെന്നു നിനക്കയും
ഉച്ചനേരവുമന്തിനേരവുമതിഥികൾക്കുടനോദയായ്
വെച്ചു ചോറു കൊടുക്കയും പതിയോടു ചേർന്നു ശയിക്കയും
ഏവമാശു പതിവ്രതാകുലധർമ്മമൻപൊടു ചെയ്തുടൻ
ലൗകികത്തിനു ഭംഗമൊന്നുമകപ്പെടാതെ വസിക്കയും
ആവലാധി പറഞ്ഞു ശുണ്ഠികടിച്ചു ശണ്ഠയിടുന്നതന്നുടെ
ജീവനാഥനൊടപ്രിയം പറയാതെ കണ്ടു വസിനാൽ
എടുത്താലങ്ങതും കുറ്റം എടുക്കാഞ്ഞാലതും കുറ്റം
കൊടുത്താലങ്ങതും കുറ്റം കൊടുക്കാഞ്ഞാലതും കുറ്റം
വിളിച്ചാലങ്ങതും കുറ്റം വിളിക്കാഞ്ഞാലതും കുറ്റം
ചൊടിച്ചാലങ്ങതും കുറ്റം ചൊടിക്കാഞ്ഞാലതും കുറ്റം
ചോദിച്ചാലതും കുറ്റം ചോദിയാഞ്ഞാലതും കുറ്റം
മൊഴിച്ചാലതും കുറ്റം മൊഴിയാഞ്ഞാലതും കുറ്റം

പരിഹസിച്ചാലതും കുറ്റം പരിചരിച്ചാലതും കുറ്റം
ഗുണമുരച്ചാലതും കുറ്റം ഗുണമിളച്ചാലതും കുറ്റം
കളിച്ചാലങ്ങതും കുറ്റം കളിക്കാഞ്ഞാലതും കുറ്റം
ഉണ്ടാലങ്ങതും കുറ്റം ഉണ്ണാഞ്ഞാലതും കുറ്റം
കണ്ടാലങ്ങതും കുറ്റം കാണാഞ്ഞാലതും കുറ്റം
കുറ്റമല്ലാതവൾക്കില്ല ചെറുതുപോലും സുഖമില്ല
ഉറ്റവരുമവൾക്കില്ല മറ്റു സംസാരവുമില്ല,
ചെറുനേരം സുഖമില്ല മുഖമുള്ളിൽ തെളിവില്ല
മറയാർക്കൊരു കുറവില്ല സുന്ദരിക്കൊരു ഖേദമില്ല
നിന്ദയൊട്ടുമവൾക്കില്ല മന്ദഭാവന്തരിമ്പില്ല
നന്ദിയില്ലായ്കയുമില്ല വന്ദനയ്ക്കൊരു കുറവില്ല
ദുർന്നിലയ്ക്കൊരു ഭാവമില്ല നാഥനു കൊണ്ടല്ലലില്ല
അറപ്പില്ലാ കാരണത്താൽ വെറുപ്പില്ല മനക്കാമ്പിൽ
നന്നിവൾക്കൊരു ലോഭമില്ല കാമമില്ല കോപമില്ല
ലോഭമില്ല മോഹമില്ല ദീനമില്ല മാനമില്ല,
കള്ളമില്ല കലശലില്ല തള്ളലില്ല താപമില്ല,
തുള്ളലില്ല ദുഃഖമില്ല ഉള്ളഭാവമതുമില്ല,
കറുപ്പില്ല മുഖത്തിനു മിനുപ്പില്ലായ്കയുമില്ല
ചലനമില്ല ചാപലമില്ല ശങ്കയും മനോന്ദ്യവുമില്ല;
കനിവോടിങ്ങനെ നാളുകളങ്ങിനെ താനുമമ്പൊടു കാലം
മുനിമൗൽഗല്യനെ ശുശ്രൂഷണം ചെയ്തങ്ങിരിക്കുമ്പോൾ
ഒരു നാളങ്ങിരിക്കുമ്പോൾ കുഷ്ഠിതന്റെ വിരലൊന്നു
മുറിഞ്ഞുവീണിതു ചോറ്റിലെട്ടുപത്തു കൃമികളും
വിരവോടങ്ങെഴുന്നീറ്റു മുനി താനുമതു നേരം
വിരലും കൃമികളും എടുത്തൊഴിഞ്ഞിലയാക്കി
തരസാ ഭോജ്യന്താനശ്ശേഷം ചോറ്റോട്ടു തദശേഷമുണ്ടാൾ
അതുകൊണ്ടു പ്രസാദിച്ചു മുനിയും തന്നുടെ രൂപം
ചിരമോടെ പ്രകാശിപ്പിച്ചിരുന്നാനെത്രയും ചിത്രം
മതിബിംബത്തിനോടൊക്കും മുഖവും മന്ദഹാസവും
അതിരമ്യശരീരവും അധികമാം സുഗന്ധവും
അതിദീർഘങ്ങളായുള്ള ഭുജങ്ങൾ രണ്ടും പ്രകാശിപ്പി-
ച്ചിരുണ്ടഗ്രം ചുരുണ്ടുള്ള തലമുടി ചടിപോടെ
ഉരുണ്ടുള്ള കരിവീരകരം പോലെ തുടകളും
പരന്നമാറിടം പാരം ചുരുങ്ങുമരയിടഭംഗി
കലർന്നാൽ കടിപാദയുഗളത്താമരപ്പൂവും
കനകകാഞ്ചി പൂഞ്ചേലകനകകുണ്ഡലങ്ങളും
അണിഞ്ഞു സുന്ദരനായി മുനിമൗൽഗല്യനന്നേരം
അണഞ്ഞനുരാഗവാനായിപ്പുണർന്നു ഭാര്യയെമെല്ലെ
വരികവല്ലഭേ! നാളായങ്ങിനിന്റെ രമണൻ ഞാൻ
വിരസനല്ലതോമലേ! സരസനെന്നറിഞ്ഞാലും
തരുണീ നിന്നനുരാഗം പരീക്ഷിപ്പാനിതുനാളും
തരസാ വ്യാധിവേഷത്തെ ധരിച്ചേനെന്നറിഞ്ഞാലും
വരശീലേ നിന്റെ ശീലം കണ്ടു ഞാനും പ്രസാദിച്ചു
വരമെന്തു നിനക്കു വേണ്ടതു ചൊൽക മടിയാതെ
തരുന്നുണ്ടു വേണ്ടതെല്ലാം തരുണിമാർകുലമൗലേ

തത്സാനീപറഞ്ഞാലുംതരിമ്പുംകുററിതംവേണ്ടാ.
അതുകേട്ടൊരുസുന്ദരിനാളായണി
അതികൌതുകരാഗപ്രമോദങ്ങളാൽ
മതിയിങ്കൽകളത്രമനക്കാമ്പുമായി
പതിയോടുപറഞ്ഞുപതിവ്രതയും
അതികൌതുകമുണ്ടിഹമേഹിവരം;
പഞ്ചബാണശരങ്ങളേററുമനമെയങ്ങുകകാര-
[ണാൽ
ചഞ്ചലാക്ഷിപറഞ്ഞവാക്കുകൾകേട്ടുമാമുനിപും
ഗവൻ
അഞ്ചുരൂപമുടൻധരിച്ചിതുപഞ്ചസായകസന്നി
ഭൻ
സഞ്ചരിച്ചുതുടങ്ങിനാനവളോടുക്രീഡിവാനിശം
അമരവരരുടെനഗരമതിലുടനവരുമവരുടെഭാ
ഗ്യ്യം
അമരപതിപുനരവരെവിരവൊടുസല്ക്കരിച്ചുവ
[രിച്ചുടൻ
അമരപുരിവിശുകിരണപരിണതമന്ദിരത്തിലി
[രുത്തിനാൻ
കല്പപാദപകുസുമമാലകൾചൂടിയുംമോടിയുംക്രീ-
(ട്ടീ-
ട്ടല്ലമല്ലൊരുമഹിമബലാഹരിപാടിയുംആടിയും.
പിന്നെ
ഉല്ലലാക്ഷിയെയൊത്തുമാമുനിമദനകേളിയിൽമു
ഴുകിയും
ശില്പമാകിനപകിടചൂതുകളാടിയുംതേടിയുംവാ-
(ണു
അഞ്ചിതാംഗീമണിയാളുംഅഞ്ചുപേർവല്ലഭന്മാ-
(രും
പഞ്ചബാണാതുരന്മാരായ്സഞ്ചരിച്ചാരിന്ദ്രലോ-
(കം
അപ്സരസ്ത്രീകളുംവന്നുതത്സപത്രാപമൃതംകണ്ടു
മത്സരംപൂണ്ടുരചെയ്തുതങ്ങളിൽതങ്ങളിൽനോക്കി
ധാത്രിതന്നിൽപാർത്തുകണ്ടാലിത്രനല്ലസ്ത്രീകളു
[ണ്ടെ-
ന്നിത്രനാളുംഞാൻഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ലെടോ;സുന്ദരിമാ-
(രേ!
എന്തിനായിട്ടിവരെല്ലാംവന്നുചാടിയിവിടത്തിൽ
ചന്തമുള്ളകളത്രത്തെനമ്മെയൊക്കെക്കാട്ടുവാനോ
അഞ്ചുപേർവന്നതിലേവൻഇവളുടെകാന്തനെ-
[ന്നുണ്ടോ
അഞ്ചുപേരുമിവളുടെവല്ലഭന്മാരെന്നുകേട്ടു
അഞ്ചിലേറെപ്പുരുഷന്മാരില്ലയോഭൂമിയിലെങ്ങും
അഞ്ചുമാത്രംപോരുമെന്നീനാരിവെച്ചാനെന്തു-
(മൂലം
സഞ്ചരിപ്പാൻസുഖമില്ലപലരെക്കൊണ്ടുപോ-
(ന്നെന്നാൽ
നെഞ്ചിലേവംകരുതിനാംചഞ്ചുപേരെക്കൊണ്ടു
[പോന്നു
പുരമുറിയെയൊഴിച്ചങ്ങുകൊട്ടത്തുതമ്പുരാനിന്ദ്രൻ
തിരുവുള്ളമൊഴിപോലെയുണ്ണിപുരിൽതമ്പുരാന്റെ

നിരൂപിക്കാതുരചെയ്യാലനർത്ഥങ്ങൾഭവിച്ചേ-
[ക്കാം
മനുഷ്യസ്ത്രീകളിൽപണ്ടേകനിവേറുംനമ്മുടൊക്ക
നിനക്കുണ്ടോപരമാർത്ഥംനിനക്കെന്തൊരുബോ
[ധമിപ്പോൾ
അഹല്യാകാമുകനിപ്പോൾഅവൾക്കുംഅത്രമാത്രം-
[പോൽ
സഹായിക്കാമെന്നുമോഹംകരഞ്ഞൊന്നുണ്ടറി-
[ഞ്ഞാലും
അഹോകഷ്ടമൊരുധൂളിനമ്മുടെനാട്ടിലുംവന്നി-
തഹോരാത്രമിരുന്നോരോഗോഷ്ഠികാട്ടുന്നൊരു-
[മ്പെട്ടു
ഒരുത്തന്റെമടിതന്നിൽക്കിടക്കുമായവളപ്പോൾ
ഒരുത്തൻചെന്നവളുടെതലമുടിവേർപെടുക്കും [ട്ടും
ഒരുത്തൻകാലടിഞെക്കുംഒരുത്തൻകൈതിരുമ്മി-
ഒരുത്തൻവെററിലമെല്ലെത്തെറുത്തങ്ങുകൊടുത്തി-
ശ്ലരുഭ്രതരെന്നാലാവംജളന്മാരാമിവരഞ്ചും [ട്ടും
ഒരുപസ്സുതിരിയാത്തകശ്മലന്മാരിവരല്ലോ;
സുരന്മാരെന്തനക്കാത്തൂതരത്തിൽപാളെട്ടങ്ങു
മറിക്കേണംതെരിക്കെന്നുകനക്കേടുവരുത്തേണം.
ഇനിക്കാത്രയജമാനസ്ഥാനമെങ്കിലതിന്മുമ്പേ
കനക്കേടിജളന്മാർക്കു വരുത്താൻസംശയമില്ല,
പിടലിക്കുപിടിച്ചുന്തിപ്പുറത്തോട്ടേക്കിറക്കുവാൻ
മടിയില്ലനമുക്കേതുംഅഹിയുംക്രൂരമോരോന്നു
തടിയന്മാരിവരഞ്ചുംപിട്ടധൂളിയിവരാരും,
മുടിപ്പാനിപ്രദേശത്തുവന്നുചാടിധരിച്ചാലും
അരഭ്രാന്തിയുമുഴുഭ്രാന്തെന്നുപണ്ടേപറയുന്നു
അരപ്രാണനുള്ളവർക്കുസഹിക്കാവോന്നല്ലിതൊ-
[ന്നും
ഇരിക്കുന്നജനമെല്ലാംചിരിക്കുംനമ്മൾപ്പോഷി-
(ച്ചാൽ
പരക്കെബോധമുണ്ടായാൽശമിക്കുമെന്നുവെച്ചാ-
[ലും
ഈവണ്ണംസുരസ്ത്രീകൾപരമാർത്ഥമറിയാതെ
ഭാവങ്ങൾപലവട്ടംപറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ
ആകാംക്ഷയ്ക്കനുകൂലംഅഞ്ചുപേരുംതരുണിയും
ആകാശഗംഗതന്നിലിറങ്ങിക്രീഡചെയ്യുമ്പോൾ
മുങ്ങുമമ്മൊരുദിക്കിൽപൊങ്ങുംനല്ലവെള്ളത്തി-
ലെങ്ങുംലേഖനംചെയ്യുംക്രൂട്ടുകളേറിച്ചാട്ടും
പാട്ടുമോരോന്നേപാടുംസ്വർണ്ണപത്മങ്ങൾചൂട്ടും
തീരഭാഗത്തങ്ങോട്ടുംമജ്ജനവുംചെയ്തിട്ടും
കാമിനീമണിയോടുംക്രീഡചേകളിയാട്ടും,
ഇങ്ങിനെമോദമോടുസുഖിച്ചുമേവിനകാലം
യക്ഷനായ്മാമുനീന്ദ്രൻയക്ഷിയായ്കാമിനിയും
കിന്നരനായിഭർത്താവുകിന്നരിയായിതുഭാര്യാ-
ചാരണനായ്മുനിശ്രേഷ്ഠൻചാരണിയായ്മുനി
(പത്നി
അശ്വമുഖനായികാന്തൻഅശ്വമുഖിയായികാ-
[ന്താ
മുനിവിദ്യാധരനായിജായവിദ്യാധരിയായി
നന്ദനവനംതന്നിൽചാരുനവനംതന്നിൽ

ഇന്ദുമണ്ഡലംതന്നിൽഇന്ദ്രമണ്ഡലംതന്നിൽ
ഒന്നിച്ചുപല്ലകാലംനന്ദിച്ചുരമിച്ചാശ്ശു
മന്നിടമതിൽതന്നെപിന്നെയുംവന്നിറങ്ങി,
മുന്നേപ്പോലാശ്രമത്തിൽവന്നുമേവിനാരപ്പോൾ
ആഢ്യബ്രാഹ്മണനായിചമഞ്ഞുമാമുനിശ്രേഷ്ഠൻ
മൌഢ്യമെന്നിയേഅന്തർജ്ജനമായാളിന്ദ്രസേ
[നാ
ബ്രാഹ്മണൻപുലർകാലേകളിച്ചുഭസ്മവുമിട്ടു
ബ്രാഹ്മണിയോടുമെല്ലെസംസ്കൃതമായുരചെയ്തു;
"ഹേഹേദേവകാര്യസ്യജലംനാസ്തിസുമംനാസ്തി
ഗേഹംപ്രോക്ഷിതംനാസ്തിദാസീകുത്രഹേകഷ്ടം!
ദീപംകുത്രകുത്രേലംപാവനസഢവിർനാസ്തി
കോപംജാതമസ്മാകംകൃതപാദക്ഷാളനംഗതപാ
ക്ഷേത്രേകുത്രഗന്ധഃപാത്രംതണ്ഡുലംകുത്ര
ഈവണ്ണംഒരുഘോഷംഗൃഹസ്ഥബ്രാഹ്മണനായി-
ട്ടാമാർഗ്ഗങ്ങളിലുള്ളസുഖത്തെയുംലഭിപ്പിച്ചു
കേരളത്തിൽനിന്നുവാങ്ങിപ്പരദേശത്തേക്കുപോ-
(ന്നി-
ട്ടാരസങ്ങൾനടിക്കണമെന്നുനാരായണിചൊ-
[ന്നാൾ
ധീരനായമുനിതാനുംഭാര്യയുമായ്പുറപ്പെട്ടു
സ്വൈരമായ്പാണ്ടിയിൽചെന്നൊരുപട്ടരായി
[നടകൊണ്ടു
മാനിയിക്കേവാറുംസാപ്പാടെങ്കയാനാൽകിടയാ-
[തോ
സാകരണ്ടുപേക്ഷരാതംകൊണ്ടുവാരുംശീഘ്രമയ്യ
ശുത്തുബാമൈതെറംഭമയ്യാശൈത്തയാവത്തുകൊടാ-
[വിട്ടാൽ
ശത്തുപോമേനാങ്കള്ളിപ്പോത്തുഉങ്കരംശൊല്ലാത്ത-
[തെന്നാ
ശാപ്പാട്ടിക്കിറുമയ്യാശാറുംശാതവുംതാറേൻ
ഇങ്ങിനെതമിഴവാക്കെല്ലാംപറഞ്ഞുമറെറാരുദി-
[ക്കിൽ
തങ്ങിനമോദമോടെതെലുങ്കുരാജ്യവുംപുക്കു
മൌൽഗല്യൻതെലുങ്കുബ്രാഹ്മണനായിച്ചമഞ്ഞ-
[പ്പോൾ
മാനിനിതെലുങ്കുബ്രാഹ്മണിയായിനടകൊണ്ടാൾ,
മാനിച്ചുഗൃഹസ്ഥൻെറപുരംപുക്കങ്ങിരുവരും
മാനസംതെളിഞ്ഞാശുതെലുങ്കുബ്രാഹ്മണൻചൊ-
[ന്നാൻ
ഇല്ലിസ്നാനംആടിബൊഹുഹല്ലിഹുള്ളാഹുളമുമുണ്ടോ
സ്നാനമാടിപവന്ദനേവൈം
പിന്നെമെല്ലെപ്പുറപ്പെട്ടുകൊങ്കണരാജ്യവുംപുക്കു
കൊങ്കണച്ചിയോടുകൂടികൊങ്കണൻെറഗൃഹംപു-
(ക്കു
കൊങ്കണിയുമവർതമ്മിൽകൂടിയങ്ങൊരുദിനം
കൊങ്കണിഭാഷയിൽതന്നെപറയുന്നപലവാക്കു
ഹ്ണുംബുദതെകഞ്ചിവാണാഹമുക്കുജാതാകളുനാ
മൊതിരുമൊതിനാകതഗൊഅമുക്കുഗാമാഅമി-
(ച്ചുഗാമാ
ഉപാദികൊച്ചുതങ്ങാദിഎമഞ്ഞുഗോരണ്ടുവാച

തിങ്ങെത്രഖിങ്ങമൂനയോഹന്താഹമുക്കുതീവല്ലി
പിന്നെമെല്ലെപ്പുറപ്പെട്ടുലാടദേശേവസിക്കുമ്പോ
[ൾ
ലാടജാതികൾപലർകൂടിലാടഭാഷപറയുന്നു
ഉന്നുനൃകംഹര്യ്യഹംഹന്നനോഹംശിജാത്യാഹം
ഹത്യഹായിതാപിജായിഹമുക്കഭോജനകജാ-
ഹമാരോത്തുംജാതഭാണോ [ണോ
മുനിക്ഷത്രിയനായപ്പോൾകാമിനീക്ഷത്രിയാസ്സ-
(ന്നു
മാമുനിശൂദ്രനായപ്പോൾകാമിനിയച്ചിയായ്വന്നു
മുനിയുംകള്ളനായിക്കുടിച്ചുഭാവവുംമെല്ലെ
നടിച്ചുകാമിനിമുന്നിൽപിടിച്ചുവീണരുണ്ടപ്പോൾ
അടുത്തുഅച്ചിയുംകൈക്രൂപിടിച്ചാളൊന്നരുണ്ടോ
(ന്നു
കിടച്ചുനായരപ്പോൾമടിക്കാതെഉലക്കയും
വലിച്ചുകൊണ്ടുചെന്നങ്ങുകൊടുത്തുതാഡനംന-
(ന്നായ്
കടുത്തമറവമാലോകർനടക്കനായരേ!തൻെറ
കിടക്കാരോടുചെന്നുചേർന്നടിക്കപ്പെണ്ണിനോടല്ലീ
മിടുക്കെല്ലാംതുടങ്ങേണ്ടുപുലിക്കൂട്ടിൽവലിച്ചിട്ടു
വലയ്ക്കുംതമ്പുരാൻകേട്ടാൽകൊലയ്ക്കുംതെല്ലുമേ-
[യില്ലാ
നിലയ്ക്കുനിന്നീലെന്നാകിൽതടിച്ചനായരേത-
[ന്നെ
പിടിച്ചുകെട്ടുവാനായിചൊടിച്ചുകൊണ്ടിവിടത്തി
[ൽ
കിടക്കുന്നാളുകൾപോരുംപിടിച്ചുകൊണ്ടുചെന്നാ
[ശ്ശുകടത്തുന്നുണ്ടുഞാൻ കൂവാ
ഇങ്ങനെയുമൊരുകൂട്ടംഘോഷമുണ്ടാക്കിനാര-
[പ്പോൾ
തിങ്ങിനമോദമോടങ്ങുസുഖിച്ചുമേവിനകാലം
ചെമ്പുകൊട്ടിക്കലംതന്നൽചെന്നുകൂടിമുനിശ്രേ
[ഷ്ഠൻ
ചന്തമോടേമുനിപത്നിചെമ്പുകൊട്ടിച്ചിയായ്വന്നു
ആശാരിയായ്മുനിശ്രേഷ്ഠൻആശാരിച്ചിയായി-
(പത്നീ
മൂശാരിയായിമുനിമൂശാരിച്ചിയായിവന്നുപത്നി
പരിചോടേതാപസേന്ദ്രൻപലിശക്കൊല്ലനായ-
(പ്പോൾ
പരിതോഷിച്ചിന്ദ്രസേനാപലിശക്കൊല്ലത്തിയാ-
(യി;
പെട്ടെന്നുതാപസേന്ദ്രൻതട്ടാനായ്ചമഞ്ഞപ്പോ-
(ൾ
മട്ടോലുംമൊഴിയാളൊരുതട്ടാത്തിയായ്ചമ-
(ഞ്ഞു
ചൊല്ലേറുംതാപസേന്ദ്രൻകൊല്ലനായിച്ചമഞ്ഞ-
[പ്പോൾ
നല്ലാരിൽമണിയാളൊരുകൊല്ലത്തിയായ്ചമഞ്ഞു
കിരാതനായ്മുനിശ്രേഷ്ഠൻകിരാതിയായ്മു-
(നിപത്നി
കണിയാരക്കുറുപ്പായിച്ചമഞ്ഞുമാമുനിശ്രേഷ്ഠൻ

കണ്ണിയൊരക്കൂപ്പത്തിയായിനാളായണി താനും
എന്നുവേണ്ടാസമസ്തമാമിവിധക്രീഡാമയിയല്ലോ [കെ
ചേൻക്രീഡയാടിയപ്പോൾവന്നുതൃപ്തിനാമുനിക്കു
ജളതാപംകൈവെടിഞ്ഞൊരുജല്പകമത്സ്യങ്ങൾതി- [ന്നു
ജലത്തിൽഞണ്ടുനീർക്കോലിമുതലാകച്ഛപങ്ങളും
കടല്പന്നികടലാനകടൽമാനുംകടൽസ്രാവും
കടല്പോത്തുംകടുവായുംകടമാനുംകാട്ടുപോത്തും
കടലുഴികളിലുള്ളജീവജന്തുസമൂഹത്തെ
പൊട്ടക്കെന്നുധരിച്ചാശ്ശ്വസിച്ചാളുമാമോദം
ഒട്ടകത്തിന്നുമാസ്സസ്തൃപ്തിയുംവന്നതുമില്ല
കട്ടക്കെന്നുമനമാൽകട്ടുണ്ടുകാമിനിയായി
താപംപൂണ്ടടുത്താശു ടുത്താളുമൊരുമാടെ
കോപംപൂണ്ടവൾചെയ്തുവിദ്യനായമുനിശ്രേ- [ഷ്ഠൻ
കാമത്തിന്നൊരുനാളും തൃപ്തിയില്ലാഞ്ഞിപ്പോയി
ഭൂമിയിൽപിറന്നാലും ദ്രുപദൻറെപുത്രിയായി
കാമിനിനിനക്കഞ്ചുവല്ലഭന്മാരുണ്ടാകും
കാമത്തെവേണ്ടുവോളംശമേഷിച്ചുനാലും.

കേളല്ലെന്റിന്ദ്രസേനേ നിന്റെധൂളിതഗാത്ര- [ത്തെ നാൽ
അല്ലാഞ്ഞുരമിപ്പോൾവല്ലഭേ!നീനടന്നാലും!
പോളഞ്ചോറാറിസകറിനാരകത്തിന്റിലേ വേണം
ധൂളിതമുള്ളവൾക്കവിടന്മാരേചെച്ചുള്ളൂ;
പാല്പാകച്ചപാംപെണ്ണേപിന്നെയുംപിന്നെയും- [ചെന്നാൽ
നാലിനുംഗുണംപോരാകൊതിയേറെപ്രകാശി- [ച്ചാൽ
കാമമേറെപ്പിടിപെട്ടാൽവേശ്യതാനുംകരാളകം
അല്പധാരകന്മാരല്ലവല്ലതുംനല്ലതെന്നല്ല
ഊർദ്ധ്വപാകംപാദംതന്നെനിനക്കും സംഗതിയി- [പ്പോൾ
ഊർദ്ധ്വപാദംസംഗതിക്കിപ്പോൾതാപംചെയ്തതു [വാഴ ക
ഏവമമ്മുനിനാളായണിയേയും ശപിച്ചേച്ചു
കേവലമൊരുമ്പെട്ടുതപസ്സിനായതുനേരം
അത്യന്തംശുദ്ധിയുള്ളകാനനത്തെഴുകപൂക
ത്തിപ്പോൾമുടങ്ങാതെതപംചെയ്തു പാൺ

നാളായണീചരിതം പറയൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

വ്യ. പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം.

നിനയ്ക്കുന്നരസമെല്ലാം
എനിക്കനുപ്രയോഗിക്കം
മനക്കാമ്പിലസൂയകൊണ്ടനകംതെവസിക്കുന്ന
ജനത്തെപ്പേടിയില്ലേതുംനമുക്കെന്നുധരിക്കേണം
കനക്കെക്കൗതുകത്തോടെകഥകേൾപ്പാനിരിക്കു- [ന്ന
തനിക്കുംപാന്നവർവനവാസിക്കുംരംഗദേശത്തു
മിനക്കെന്നിയേനിന്നുകഥിക്കുന്നാവിലാസന്മാർ
ഇനിക്കുമേശിക്കന്മാരാമവർക്കാഞാൻവണങ്ങുന്നേ- [ൻ
പറഞ്ഞതിനുടെശേഷംപറയാൻഞാൻതുടങ്ങുന്നു
കരുണയോടുകടാക്ഷിച്ചീടുവിൻനിങ്ങൾബുധ- [ന്മാരേ
അറിഞ്ഞവണ്ണമിന്നെല്ലാംപറഞ്ഞെന്നാലിതിനി- [ന്നു
മറിഞ്ഞുപോകാതവണ്ണംഗുരുക്കന്മാർതുണയ്ക്കു- [ണം
താപസപ്രവരൻകൊട്ടുതൊരുശാപവാക്കു- [കൾകേട്ടടൻ
താപസകടകിന്നയാകിയതാപസപ്രിയവല്ലഭേ;
താപശാന്തിവരുത്തിനല്ലവരംലഭിപ്പതിനാള- [രാൽ
പാർവ്വതീപതിയെക്കുറിച്ചുതപസ്സുചെയ്തുതുടങ്ങി- [നാൻ

ധ്യാനവുംജപതർപ്പണങ്ങളാച്ചിനംചിലഹോമവും
ഗാനവുംചിലനൃത്തവുംപലകീർത്തനസ്തുതിഘോഷ- [വും
സ്നാനമൻപൊടുമൂന്നുസന്ധ്യകൾതോറുമേത്രയു- [മാസ്ഥയം
പാനഭോജനവുംവെടിഞ്ഞുമനസ്സുറപ്പുവരുത്തി- [നാൾ
ഭക്തിഭാവമുറച്ചുമന്ത്രജപംതുടങ്ങിമനോഹരി
ശങ്കരീപൂജവിധിച്ചവണ്ണമിരുന്നുകൊണ്ടുതുടങ്ങി- [നാൾ
ശക്തിവല്ലഭനായശങ്കരനാശുതുഷ്ടിവരുത്തു- [വാൻ
ശങ്കരീപൂജയൊഴിഞ്ഞുമറ്റൊരുസേവയില്ലറി- [കേവരും
ചെമ്പരത്തിചുവന്നതാമരചെത്തിയെന്നിവപു- [ഷ്പവും
സംഭരിച്ചുവരുത്തിമല്ല്യവുമാസ്ഥയാമധുമാംസവും
ഉമ്പരിൽപാനാകമെന്നുതെമ്പുരാൻപുരനാ- [ശനൻ
അമ്പിളിക്കലചൂടുമീശ്വരനിമ്പമൻപൊടുനൽ- [കുവോൻ
ജ്ഞതമുള്ളില്ലുറച്ചുതാപസിതാപസങ്ങഗതിതീ- [ങ്ങുവാൻ
അർദ്ധചന്ദ്രകലാകലാപനമദ്രിരാജകുമാരിയും

ശശിധരപൂജപരിഗ്രഹിച്ചരുളേണമെന്നുമനസ്സിലും
ശക്തിയുള്ളൊരുഭക്തിവന്നിതുസക്തിയുക്തിവി-
[മുക്തിയും
പരമശിവശിവശങ്കരാപരിതോഷിലശിവങ്ക-
[രാ
സങ്കടസംഘടിസ്ക്കാരയ് വരൻനിൻകടാക്ഷങ്ങളും-
[വാശ്യം
ഉരഗമണിഗണകുണ്ഡലാ! ചരണനതസുരമണ്ഡ-
[ലാ
കുണ്ഡലിമണ്ഡലിഭൂഷാഖണ്ഡിതാഖണ്ഡലാടോ-
[പം
ത്രിപുരദഹനസുതപ്താതകാസപാദിപരിഹൃതപാ-
[തകം
കാതരമാതുരമെന്നോജാതുഹേപാതുഹേശംഭോ
സകലകലനവിചക്ഷണാവികടവിഷയദ-
[ക്ഷണാ!
തൽക്ഷണംരക്ഷണംചെയ്യാനിക്ഷണംഭിക്ഷണം
(ശ്ശേൻ
ഇപ്രകാരംഭഗവാനസ്തുതിച്ചുവന്ദനംചെയ്തു
സുപ്രകാരംതപംചെയ്താളിന്ദ്രസേനാചിരകാലം
സുപ്രസാദംകലന്നാശുഭഗവാൻപാർവ്വതീകാ-
(ന്തൻ
തൽപ്രദേശത്തുവന്നങ്ങുസുപ്രകാശിച്ചരുൾചെയ്തു
അന്തമെന്യേപ്രസാദിച്ചേനിന്ദ്രസേനേനിന-
[ക്കിപ്പോൾ
എന്തുവേണ്ടു വരമെന്നു പറഞ്ഞാലുമടിക്കാതെ
അന്തരമില്ലപേക്ഷിച്ചാലാകവേഞാൻതരുന്നുണ്ടു
അന്തരംഗംപ്രസാദിച്ചാലന്തരായംനമുക്കില്ലാ
അന്തകാന്തകഭഗവാന്റെ അരുളപ്പാടതുകേട്ടു
ബന്ധുരാംഗിവഴിപോലെവന്ദനംചെയ്തുചൊല്ലിനാളി-
[പ്പോൾ
ചിന്തയിലുള്ളമോഹംഞാനരുണത്തിക്കാംജഗന്നാ-
[ഥാ
നിന്തിരുപ്പാദമല്ലാതെമറ്റെനിക്കുഗതിയില്ലാ
വല്ലഭൻവല്ലഭൻവേണംവല്ലഭൻവല്ലഭൻവേണം
വല്ലഭൻവേണമെന്നിത്ഥംചൊല്ലിനാൾവല്ലഭ-
[ത്തോടെ
പഞ്ചബാണാരിയുമപ്പോൾപുഞ്ചിരിപൂണ്ടരുൾ-
[ചെയ്തു
അഞ്ചുഭർത്താക്കളുണ്ടാകുംചഞ്ചലാക്ഷിനിനക്കി-
(പ്പോൾ
അഞ്ചുപേരുംപ്രസിദ്ധന്മാരഞ്ചിതാകാരശീല-
(ന്മാർ
പഞ്ചബാണോപമന്മാരാമഞ്ചുഭൂപാലരത്നങ്ങൾ
അഞ്ചുഭർത്താക്കളുണ്ടാവാൻവാഞ്ഛയില്ലെൻ-
[ഭഗവാനേ
വഞ്ചനമാസ്തരുംപോററീ! വരമല്ലതിനൊമായാൽ
നെഞ്ചിലിപ്പോളഭിലാഷംവല്ലഭത്താവൊരുത്തൻ-
[താൻ
നിഞ്ചരണംശരിപ്പാനുമതുമൂലംമഹാദേവ
ഒരുത്തിക്കുനാഥനായിട്ടൊരുത്തൻമാത്രമേനല്ലൂ
പരസ്ത്രീയല്ലടിയനെന്നറിഞ്ഞല്ലോചരിക്കുന്നു
മരിച്ചുവല്ലഭൻപുത്രൻജനിച്ചീലെന്നുവന്നാൽമ-
റെറാരുത്തൻപുത്രനുണ്ടാകാൻമാത്രമാമെന്നതേ
![യുള്ളൂ
ഒരുത്തിക്കുംവിധിയില്ലനാലുപേരഞ്ചുപേരൊത്തൻ
വരുത്തിട്ടുകുലസ്ത്രീക്കുകുലത്തിൽഭ്രഷ്ടുവന്നിടും
അതുകൊണ്ടിന്നടിയനെച്ചതിപ്പാൻതന്നെ
(നോക്കുന്നു
അതിയായകൃപയുള്ളഭവാന്മമെൻതമ്പുരാനേ
അതുകേട്ടുമന്ദഹാസംപൂണ്ടുദേവനരുൾചെയ്തു,—
മതിമുഖികലഹിച്ചുകഥിക്കൊല്ലാമഹാഭാഗേ!
നെഞ്ചിലുള്ളാഗ്രഹംകൊണ്ടുവല്ലഭൻവല്ലഭനെന്നു
അഞ്ചെട്ടുപ്പുംപറഞ്ഞുനീയിനിയോർത്താൽഫലമില്ല
അഞ്ചുഭർത്താക്കളുണ്ടാകുംനിനക്കെന്നുമുനിതാനും
കിഞ്ചനക്രോധേനനിന്നോടുരചെയ്തീലയോബാ-
പാത്രക്കാരരഞ്ചായാൽകുലസ്ത്രീകൾക്കടുക്കുന്ന(ലേ
പാതിവ്രത്യമില്ലാതയാംനിനക്കെന്നുഭയംവേണ്ടാ
പാതിവ്രത്യഭംഗവുംവരികയില്ലെടോബാലേ!
ജാതിശ്രേഷ്ഠതയ്ക്കൊട്ടുംകുറവുമുണ്ടാകയില്ലാ,
ആദിസംഭോഗമത്തിങ്കൽഐവർക്കുംനവോഢയാ-
(യ
മോദിപ്പാനവകാശംവരുമെന്റെവരംകൊണ്ടു
മേലിനീശവരന്മാരോടൊരുമിച്ചുരമിച്ചുടൻ
വേദാന്തജ്ഞരെപ്പോലെമോക്ഷവുംലഭിക്കുംനീ,
ഒന്നുചെയ്കവേണംനീഇന്നുനൈമിശാരണ്യ
തന്നിലുണ്ടൊരുയാഗംഎന്നുകേട്ടിതുഞാനും
ഇന്ദ്രനുംസുരന്മാരുംവന്നിട്ടുണ്ടവിടത്തിൽ
എന്നാൽനീയവിടത്തിൽചെന്നാലുംവിരവോടേ
മന്ദാകിനിയിൽചെന്നുനിന്നുകൊണ്ടതിയായി-
ട്ടിന്ദ്രന്റെമനക്കാമ്പെന്നിളക്കിമെല്ലവേയിങ്ങു
കൊണ്ടുപോരികനിന്നെക്കണ്ടാലിന്ദ്രനുമോഹ-
മുണ്ടാകുമറികനീവണ്ടാർപൂംകുഴലാളേ,
ചെണ്ടത്തംപിണയുന്നചെങ്ങാതിക്കൊരുപാതി
കണ്ടപെണ്ണിനെയെല്ലാംകാംക്ഷയുണ്ടൊരുപോ-
തണ്ടാർബാണവൈരിതന്നരുളപ്പാടതുകേട്ടു (ലേ
തണ്ടാരിൽമിഴിയാളുംതൊഴുതങ്ങുപുറപ്പെട്ടു
പെട്ടെന്നുനടന്നങ്ങുഗംഗാതീരവുംപുക്കു
മുട്ടോളംജലംതന്നിലിറങ്ങിനിന്നതുനേരം
മുട്ടാതെജലംതന്നിൽപതിക്കുംകണ്ണുനീരെല്ലാം
ചട്ടററകനകത്താമരപ്പൂവായ്ഭവിക്കുന്നു
ഇന്ദ്രനുമതുകണ്ടുവിസ്മയംപൂണ്ടടുക്കത്തു
ചെന്നുനിന്നങ്ങരുൾചെയ്താനിന്ദ്രസേനയോടേ-
[വം
ആരുനീയെടോബാലേചാരുലോചനേചൊൽക
ആരുടെകുമാരിനീപേരുമെന്തതുംചൊൽക,
വാരിയിൽവന്നുനിന്നുകരയുന്നതെന്തിനിപ്പോൾ
ആരെക്കാണ്മതിനിപ്പോളഭിലാഷംനിനക്കുള്ളിൽ
നേരുചൊൽകെടോനിങ്കൽപാരമുണ്ടനുരാഗം
വാരണനടയാളേവരികവാരിജനേത്രേ
ഈരേഴുലകിൽനിന്നെപ്പോലെസുന്ദരിയാകും
നാരിമാരെഞാൻകണ്ടില്ലെങ്ങുമെൻമൃഗലാംഗി

മാരന്റെ ശരമേററു പാരം സങ്കടം പോലേ
പാരാതെ പരമാർത്ഥം പറഞ്ഞെന്നെ സുഖിപ്പിക്ക
എന്നതു കേട്ടുരചെയ്താളിന്ദ്രസേനാ കനിവോടെ
എന്നുടെ വാർത്തകളെല്ലാം ഉരചെയ്യാം വഴിപോലെ
ഭാഗ്യവാനാം ഭവാനാരെന്നതും ചൊല്ലണമെ—
(ന്നാം
യോഗ്യമോർത്താലതുതന്നെ മുഖ്യമെന്നു വന്നു കൂട്ടം
ആഗ്രഹമെൻ മനക്കാമ്പിൽ ഏററമിപ്പോളുള്ളവാ—
(യ്‌നിൻ
വിഗ്രഹശ്രീവിശേഷങ്ങൾ കാൺകയാലെന്നറി—
(ഞ്ഞാലും
ഇന്ദ്രനപ്പോളതു ചെയ്തു കേട്ടുകൊൾക പരമാ—
(ർത്ഥം
ഇന്ദ്രനെന്നൊരുവനെക്കേട്ടറിയുന്നീലയോ നീ
ഇന്ദ്രനിന്ദ്രനെന്നു ലോകപ്രസിദ്ധൻ ഞാൻ മഹാ—
(വീരൻ
ചന്ദ്രബിംബാനനേ നമ്മെ ഗ്രഹിക്കാതെങ്ങുമില്ല.
ധാത്രിയിൽ ഞാൻ വരുവാനും കാരണമുണ്ടതും—
(ചൊല്ലാം
നേത്രരമ്യാംഗി ഗിയാം നിന്നോടെന്തിനു ഞാൻ മ—
(ശ്ശുന്നു?
മിത്രപുത്രൻ ധർമ്മരാജൻ തത്ര ചൊന്നു സമാ—
(രംഭി—
ച്ചൈത്രനാളുണ്ടവൻ ദീക്ഷിച്ചത്ര തന്നെ വസിക്കുന്നു
ധാത്രിവാസിജനങ്ങൾക്കു മരണവും നാസ്തിയായി
പാർത്തുകണ്ടാലെത്ര കഷ്ടം കാലനേതും കൂട്ടമില്ലാ
സത്രശാലയ്ക്കു പുക്കു യാഗവും ചെയ്തിരിക്കുന്നു
പത്തുനൂറായിരം വർഷമിപ്രകാരം ധർമ്മരാജൻ
വൃദ്ധന്മാരൊരു കൂട്ടം നിറഞ്ഞു ഭൂതലം തന്നിൽ
ചത്തുകൊൾവതിനേതും കഴിവില്ല കാലനില്ലാ
മുത്തച്ഛൻ മുതുക്കന്റെ മുത്തച്ഛനിരിക്കുന്നു
മുത്തച്ഛനവനുള്ള മുത്തച്ഛൻ മരിച്ചീലാ
അഞ്ഞൂറു വയസ്സുള്ളോരപ്പൂപ്പന്മാരുമിപ്പോൾ
കുഞ്ഞായിട്ടിരിക്കുന്നു അപ്പൂപ്പൻ അവർക്കുണ്ട്,
കുഞ്ഞിക്കുവകയില്ലാ വീടുകളിലൊരേടത്തും
കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കിട്ടു പത്തുപറ അരികൊണ്ടു ചോറു
പത്തുനൂറുപറ വെച്ചാൽ മുതുക്കന്മാർക്കതുകൊണ്ട-
ങ്ങത്രമാത്രം രണ്ടുപറ വിളമ്പുമ്പോളെത്തുമെല്ലാം
പത്തുകോടിയും നമുണ്ടു പല്ലുപോയിട്ടൊരു വീട്ടിൽ
കുത്തിവച്ച പാവ പോലെ തിങ്ങിവിങ്ങിക്കിടക്കുന്നു
കണ്ണിലേപ്പോളകൾക്കു കൂടി നരച്ചുള്ള നരന്മാർക്ക-
ങ്ങെണ്ണമില്ലീവണ്ണമുള്ള പെണ്ണുങ്ങൾക്കുമില്ലെണ്ണം
കണ്ണുകാണാത്തവർ പിന്നെ കാതുകേളാത്തവർ—
(പിന്നെ
കണ്ണിനേക്കാൾ മിനുപ്പുള്ള കഷണ്ടിക്കാരേറെയുണ്ടു
അസ്ഥിയല്ലാതൊരു വസ്തു ശരീരത്തിലവർക്കില്ല
ദുഃസ്ഥിതിക്കും കുറവില്ലാ, നിഷ്ഠയ്ക്കും കുറവില്ല
പത്തുനാൾ ഭക്ഷിയാഞ്ഞാലും ചത്തുപോകയെന്നതു—
(മില്ല
ജനങ്ങൾക്കിടം പോരാഞ്ഞെത്ര ദുഃഖം മനുഷ്യ—
(ർക്കു

ഉന്നതത്തിൽ കിടക്കുന്നോരുരുണ്ടു പാറമേൽ വീഴും
ഭിന്നമാകുമതുനേരം മസ്തകം ഹസ്തവും കാലും
ഒന്നുരണ്ടല്ലൊരു ലക്ഷം മുതുക്കന്മാർ പതിക്കുന്നു.
ഒന്നുകൊണ്ടും പ്രാണനാശം വരുന്നീലിന്നൊരു—
(ത്തർക്കും
ഉള്ളത്തിൽ സങ്കടമോർത്താൽ നാട്ടുവാഴി പ്രഭുക്കൾക്കു'
കള്ളനെക്കൊല്ലുവാൻ മേലാ വെട്ടിയാൽ ചാക—
(യില്ലേതും
ഉള്ള വസ്തുക്കളെപ്പേരും കട്ടുതിന്മാനൊരു കൂട്ടം
തള്ളലോടെ നടക്കുന്നു തെല്ലു പേടിയവർക്കില്ല
രാജധാനിക്കകം പുക്കു രാജഭണ്ഡാരവും കട്ടു
വ്യാജമെന്ന്യേ പകൽ കൂടെ തസ്കരന്മാർ നടക്കുന്നു
രാജശിക്ഷ കുറഞ്ഞപ്പോൾ അമ്പലത്തിൽ പൂജമുട്ടി
പൂജ കൊണ്ടു പുറം മാറി തിരിച്ചയെമ്പിറാന്മാരും
മന്ത്രികൾക്കു തമ്പുരാനെപ്പേടിയില്ലതുണ്ണത്തോളം
മന്ത്രികളെ പ്രജകൾക്കും ശങ്കയില്ലാ മനക്കാമ്പിൽ
അന്തമില്ലാ ദുരാചാരം മുഴുത്തു ഭൂമിയിലെല്ലാം
അന്തകന്റെ യാഗമിപ്പോളനർത്ഥത്തിനൊക്ക—
അന്തണർക്കു യാഗമില്ല കർമ്മമില്ല ധർമ്മമില്ലാ' (മൂലം
ശാന്തി ചെയ്വാൻ ക്ഷേത്രമില്ല ശാന്തരായിട്ടാരുമില്ല
എന്തുപിന്നെ നിനക്കിന്നാഹ്ലം കൂതി കേൾക്കാത്ത—
(വണ്ണം
ജന്തുധർമ്മത്തിനും പിന്നെ വ്യവസ്ഥയില്ലെന്നായി—
(വന്നു
ഉത്തമസ്ത്രീകടെ പാതിവ്രത്യമെല്ലാമസ്തമിച്ചു
ഒത്തവണ്ണം പുരുഷന്മാർ സഞ്ചരിപ്പാനൊരുമ്പെട്ടു
ചത്തുപോമെന്നൊരു ഭീതി ദുർജ്ജനങ്ങൾക്കില്ല—
(യെന്നാ-
ലിത്തരം കൂട്ടുവാനാരും മടിക്കില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും.
ഉടപ്പിറന്നും കൂടിപ്പിറന്നും കൊടുക്കുന്ന പുരുഷന്മാ-
രടുക്കാൻ സമ്മതിക്കാതായ് ചമഞ്ഞു വേശ്യമാരി—
(പ്പോൾ
കൊടുക്കുന്ന പുരുഷന്മാരടുക്കുമ്പോൾ മിടുക്കന്മാർ
കൊടുക്കും താഡനം പാരം കടുക്കുന്നു ദുരാചാരം
കലികാലത്തിലെക്കാളും കഷ്ടകാലമായി വന്നു
ഉലകിൽ കാലനില്ലാഞ്ഞു വലഞ്ഞു സർവ്വജന്തുക്കൾ
കലദോഷം വരുത്തുന്നോർ കുല ചെയ്താൽ മരിക്കാ—
(ഞ്ഞാൽ
കലഹാനി വരുമെന്നു കലനം ചെയ്ക നീ ബാലേ
പെററുപെററു വളരുന്ന ജീവജന്തുക്കൾക്കു പാ—
(ർത്താൽ
അററമില്ലാ പാരിടത്തിലൊരുമിക്കുമൊഴിവില്ല
മററു മാംസം ഭുജിക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്കുമിതു കാലം
കൊററു പോലും നാസ്തിയായി മരിപ്പാനുമെളുതല്ല
മെച്ചമോടെ പുലി പന്നി സിംഹവും തങ്ങളിൽ ത—
(ന്നെ
പച്ചമാംസം കടിച്ചു ഭുജിക്കുന്നു സർവ്വകാലം;
കൊച്ചുമത്സ്യങ്ങളെപ്പേടെ വിഴുങ്ങും ഘോരമത്സ്യ—
(ങ്ങൾ
സ്വച്ഛമായ് മറെറാരു ചാരത്തുടെ ചോരമവ—
(യെല്ലാം

ദുഷ്ടജന്തുക്കളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞു ഭൂതലമെല്ലാം
ഒരു തുള്ളിമാത്രം പോലുമാരും കൊടുപ്പാനില്ലെന്നു-
(വന്നു
പട്ടിണിക്കു വഴിവിണ്ണ വഴിപോക്കരെക്കെത്ര കഷ്ടം
പട്ടണത്തിലെങ്ങുമിപ്പോൾ പണവും കാശുമില്ലാ-
(തായ്
ഊട്ടുതെണ്ടി നടന്നെഷ്ടികഴിക്കും ബ്രാഹ്മണനക്കി-
(പ്പോൾ
ഊട്ടിലെങ്ങും ചോറുകിട്ടാ പുരുഷാരത്തിൻെറ മൂലം
ആട്ടമാടി നടക്കുന്നോരാട്ടമെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചു
കൂട്ടരെക്കൊപ്പിരിഞ്ഞോരോരോ കോട്ടിലയ്യിരിക്കുന്നു
പാട്ടുകാർക്കു വിശന്നിട്ടു സ്വരവും ബേദമായി
നാട്ടിലെങ്ങുമൊരു കാശു ലഭിപ്പാനും വകയില്ലാ
പാട്ടുകേട്ടാലാർക്കു സൌഖ്യം പട്ടിണിയായ് കിടക്ക-
(മ്പോ-
ഴ്ട്ടുകേട്ടാൽ തലപൊക്കമതുകേൾപ്പാനെങ്ങുമില്ല;
ചെട്ടനെന്നും തമ്പിയെന്നും തങ്ങളിലുള്ള രാഗം
ചേട്ടകൾക്കു നാസ്തിയായി കൂട്ടമേറിച്ചമകയാൽ
ചേട്ടനെന്നാലെന്നുണ്ടല്ലൻപു ളുംതുരുമഞ്ഞും
കൂട്ടമായിപ്പിലകൊൾവാനെന്തു ബന്ധം പാക്കമില്ല
നാട്ടുവാഴിക്കുമില്ലാകപ്പമില്ലാ ചുങ്കമില്ലാ
കാട്ടുവാഴിക്കിപ്പോൾ നല്ലവല്ലഭും തിന്നു പാർത്തിടാം
മോടിക്കൂട്ടി നടക്കുന്ന പുരുഷന്മാർ നാസ്തിയായി
തേടിവച്ചു പണം വിറ്റുതിന്നശേഷം വകയായി;
കാരിയക്കാരനായ് പണ്ടു കോലകത്തുമാളികമേൽ
നാരിയെ കൊണ്ടുപോയ് വച്ചു സുഖിച്ചു വാണവ-
(നിപ്പോൾ
ആരിയച്ചെട്ടിയെച്ചെന്നു കാൽ പിടിച്ചു കിടക്കുന്നു
കാരിയം രണ്ടു പറെറങ്ങാൻ കിടച്ചെങ്കിലതു ത-
(ന്നെ
പാരിലുള്ള വർത്തമാനം കഷ്ടമെന്നേ പറയാവൂ
നിരസങ്ങൾ വിസ്തരിച്ചിട്ടെന്തു കാര്യം നമുക്കി-
(പ്പോൾ
കവടിക്കാരനായുള്ള ഗണിതക്കാരനുമിപ്പോൾ
കപടങ്ങൾ പറഞ്ഞൊന്നും ഫലിപ്പിപ്പാൻ വകയില്ല
ഗണിതഗ്രന്ഥവും കെട്ടി തലയ്ക്കും വെച്ചൊരുങ്ങിക്കി-
(ടൽ
കണിശന്മാർ വിശന്നങ്ങു ശയിക്കുന്നു പലർ കൂടി
ഗുണദോഷം വിചാരിച്ചു പറഞ്ഞാലെങ്കിലുമാരു
പണം കിട്ടാൻ തടവില്ല പണ്ടതിപ്പോളുർദ്ധ്വപമാ-
ഗുണമെന്തു ദോഷമെന്തു മരണമില്ലൊരു നാളും (യി
ഗണിതം കൊണ്ടൊരു വസ്തു ഗ്രഹിപ്പാനില്ലെന്നു പ-
[ന്നു
ചികിത്സിപ്പാനെങ്ങുമാർക്കും രോഗമില്ലാ ശരീരത്തെ
രോഗമെല്ലാമന്തകൻെറ സചിവന്മാരവർ പി-
[ന്നെ
യോഗമങ്ങു ശ്രമിക്കുന്നു നടപ്പാൻ കല്പനയില്ല
യോഗഗ്രന്ഥവും നല്ലോരഷ്ടാംഗഹൃദയവും
ആകക്കൂടെ വേഷങ്ങു കെട്ടിവെച്ചു വൈദ്യരെല്ലാം
രോഗം കൊണ്ടുഴലുന്ന ജനത്തിൻെറ ഗൃഹത്തിൽ-
(ച്ചെ

ന്നാകുന്നും ഭുജിപ്പാനും കൊതിക്കേണ്ട വൈദ്യരു-
(ന്നം
ആസനവിലപാമിട്ടും ദുർഗന്ധമലകാമിയെണ്ണ കാച്ചി
വ്യസനം ചെയ്തൊരു കാശും കൈക്കലാക്കാനിനി-
(ക്കൂടാ
രസികച്ചാരെന്നഭാവം നടിച്ചു സഞ്ചിയുമായി-
ട്ടുസുരന്മാരെന്നപോലെ രോഗിവീട്ടിൽ ചെന്നു-
[കുടി
ഗുളികയും കഷായവും കൊടുത്തു ചാക്കടുക്കുമ്പോൾ
കളവുവല്ലതും ചൊല്ലിത്തിരിക്കും വൈദ്യനിക്കാലം
തര കെട്ടു തനിക്കു ഭക്ഷണത്തിന്നു വകയില്ലാ-
ഞ്ഞിരന്നുണ്ടു നടക്കുന്നു ചിലരുണ്ടാണെങ്ങുമില്ലാ;
"ഏലാചന്ദനശുണ്ഠ്യംബുപൽപ്പ രോഗശിരസാധിതം"
മനസ്സിലുണ്ടിവയെല്ലാം പ്രയോഗിപ്പാനെങ്ങുമില്ലാ
യമനും വൈദ്യനും തമ്മിൽ പ്രാണവിശ്വാസമെ-
(ന്നാലും
യമനെക്കൂടാതെ കൊൽവാൻ വൈദ്യനേകനെള്ളു-
(തല്ലാ
അനർത്ഥം മന്ത്രവാദികൾക്കും കാമക്കേസ്സും ഭവിക്കുന്നു
സമർത്ഥനെങ്ങുമേ ചെന്നാലൊരർത്ഥം കിട്ടുകയി-
(ല്ലാ
യക്ഷിപീഡ്യോകക്ഷിപീഡാ ദേവതാപീഡയും-
(ബ്രഹ്മര-
രാക്ഷസബ്രഹ്മഹത്യയില്ല കാലനില്ലാതുള്ള നാട്ടിൽ
സാക്ഷിയായിട്ടിവർക്കെല്ലാമീശ്വരാന്തകനല്ലോ
ദീക്ഷിതനായിരുന്നേരമിവയെല്ലാമടങ്ങിപ്പോയ്;
മനുഷ്യം തുള്ളുവാനുള്ള മനുഷ്യർക്കിതു കാലം
മനസ്സുമുട്ടതിയായിട്ടുകപ്പെട്ടു വിശപ്പോട്ടും
സഹിക്കാതെ വെളിച്ചപ്പാടൊളിച്ചു പാർശയിക്കുന്നു.
വഹിയാവാളെടുപ്പാനും തുള്ളലേതും ഫലിക്കാതാ-
(യ്
തിട്ടക്കങ്ങളിവ ചൊന്നാലൊടുക്കമില്ലെടോ-
(ബാലേ!
കിടക്കുന്നു പലക്കൂട്ടം പറവാനിന്നിയും മേലിൽ
മുടക്കങ്ങൾ പലതുണ്ടു നമുക്കു യോഗമില്ലാഞ്ഞി-
ട്ടൊടുക്കം ഞാൻ പുറപ്പെട്ടു പതമജന്മാവിനെക്കാ-
(ണ്മാൻ
അവസ്ഥകളറിയിച്ചിട്ടവൻെറ കല്പനപോലെ
അവിടത്തിലന്തകനെക്കാണ്മതിന്നാശു ഞാൻ പ-
[ന്നു
അന്തകൻെറ ശാസനത്താലനർത്ഥം നീങ്ങുവാനു-
(ള്ള
ബന്ധമിപ്പോളുള്ളവാക്കി മനുഷ്യത്തെയാത്രയാക്കിത്ത
നമ്മുടെ നാട്ടിനു പോവാൻ പുറപ്പെട്ടോരു നേര-
(ത്തു
പെൺമണി ബാലികേ നിന്നെക്കാണ്മതിന്നിങ്ങ-
(നേ ബന്ധം
ചൊല്ലെടോ നിന്നുടെ പേരും ഇല്ലെടോ നമ്മുടെ-
(മുമ്പിൽ
ഇല്ലെടോ! ധൈര്യവും കള്ളമല്ലെടോ കൈതുക്കം
(പേരേ

പല്ലവത്തെക്കാൾമൃദുതപൂണ്ടുള്ളനിന്മെയ്‌ അണ-
(ച്ചെന്നു
മെല്ലവേപുൽകുവാൻമോഹംപാരമെന്നാരിമാർ
(മൌലേ
കുറഞ്ഞൊന്നിങ്ങുപോന്നാലുംപറയാതെക്കവേ-
[ണ്ടാനും
കുറഞ്ഞൊന്നങ്ങിനിക്കുള്ളിൽനിറഞ്ഞുകൌതുകമേ
(വം
പറഞ്ഞുകൺമുനത്തെൽകൊണ്ടെറിഞ്ഞുകാംക്ഷി
[തമേതും
മറിഞ്ഞുപോകാതവണ്ണംഅറിഞ്ഞുഭാവവുംമെല്ലേ
പുറംമാറിപ്പുറംമാറിത്തിരിച്ചാളിന്ദ്രസേനതാൻ
പറഞ്ഞാലുംപറഞ്ഞാലുമെന്നുചൊല്ലിസഹസ്രാ-
(ക്ഷൻ
പറഞ്ഞിടാം!പറഞ്ഞിടാം!എന്നുനാളീകനേത്രാ-
(അം
പറഞ്ഞുംകൊണ്ടണർകോനെച്ചെണ്ടകൊട്ടിപ്പതി
(നായി
കുറഞ്ഞൊന്നല്ലെട്ടുപത്തുകാതമങ്ങുകൊണ്ടുപോ-
(യാൾ
അറിഞ്ഞീലത്തൊഴിലൊന്നുംകാമിയാംദേവരാ-
(ജാവും
അതുപൊഴുതുപുനരചലതനയയുമഖിലപു-
രിപുവൈരിയും
അതുലസുഖമൊട്ടുഹിമഗിരിയുടെനികടസീമ-
(നിമേവിനാർ
അതിരുസുന്ദരപുരുഷവേഷമുടൻവഹിച്ചുമഹേ-
(ശ്വരൻ
അതിരുചിതമൊരുവേശ്യകാമിനിയായ്ചമ-
(ഞ്ഞിതുഗൌരിയും
പകിടയുംപടവുംവരുത്തിനിരത്തിവെച്ചുകളിക്ക-
(യും
പകിടിവാക്കുപറഞ്ഞുകൊണ്ടുരസിക്കയുംപ്രഹ-
(സിക്കയും
പാക്കുവെററിലപൊട്ടുകൊണ്ടുപലങ്ങൾപാടിവ-
(സിക്കയും
ത്തുകപുകയിലതിന്നുതേനിവിയത്തുവിശറിയെടു-
(ക്കയും
രണ്ടുകാതുനിറച്ചുനല്ലകടുക്കനുംമണിമാലയും
രണ്ടുകൈകൾനിറച്ചുനന്മണികങ്കണംവലയങ്ങ-
(ളും
നല്ലമുണ്ടുവിളമ്പുകെട്ടിയെടുത്തുടുത്തരഞാണവും
നല്ലമോടിവരുത്തിചാർത്തിജുമുല്ലബാണവിനാശന
(ൻ
കാതിലാവിരൽമോതിരംമണിതാലിമാലപതക്ക
(വും
ജാതികേതകിമുല്ലമാലയുമിത്തരങ്ങളണിഞ്ഞുടൻ
ചൂതുപൊരുതുതുടങ്ങിനാളഥശൈലരാജകുമാരി-
(യും
ചൂതസായകവൈരിയുംപുനരതിനുതന്നെതു-
(ടങ്ങിനാൻ

പന്തിരണ്ടുകളിച്ചുനിന്നുടെചൂതുവെട്ടുവതിന്നു-
(ഞാൻ
ഹന്തതൊപ്പിനിനക്കകിട്ടുമതിന്നുസംശയമില്ല-
(ഹോ
എട്ടെറിഞ്ഞുടനിന്നുപെട്ടയെടുപ്പതിന്നുപറഞ്ഞ-
(വൾ
എട്ടുതന്നെയെറിഞ്ഞുപെട്ടയെടുപ്പതിന്നു-
(തുടങ്ങിനാൾ
മട്ടലർകണവൈരിയെന്നുകയർത്തുപോലതുള്ളിടി-
(നാൻ
കട്ടുമെന്നോടുക്രൂടുകില്ലതടുക്കെറിഞ്ഞുതുടങ്ങിയാൾ
എടുത്തുനീയുരുട്ടേണംമടുത്തുകാമമൊഴിയാളേ!
അടുക്കകൊണ്ടുകാട്ടുന്നമിടുക്കേതുംതരമല്ലാ
"കടുക്കംതൊല്പതിന്നായടുക്കബോധപോൻ-
(മണ്ടും
കടുകമിങ്ങനെയേററംശഠത"യെന്നുമാചൊ-
(ന്നാൾ
ഏവമോരോരസത്തോടെദേവനുംദേവിയുംക്രീഡാ
സാവധാനംചൂതുകൊണ്ടുവിനോദിച്ചുരസിക്കു-
[മ്പോൾ
ദേവരാജൻസമീപത്തുചെന്നുനോക്കികണ്ടനേ-
[രം
ഭാവമൊന്നുപകർന്നേററംകയർത്തുകൊണ്ടുരചെ-
[യ്താൻ
"ആരെടോനമ്മുടെമുമ്പിൽതെളിഞ്ഞുകൊണ്ടി-
[രിക്കുന്നു?
ചാരുശൃംഗാരിയായ്തന്റെകളത്രത്തെഗ്രഹിപ്പി-
[പ്പൻ
ദൂരെമാറിക്കൊണ്ടീലാകിൽകൊണ്ടുപോം താഡ-
[നം മൂഢാ!
പാരമേറുംമദംപൂച്ചകാമദേവനെന്നുഭാവം
എന്നുടെആഗമംകണ്ടാലെഴുന്നേൽക്കാതിരിക്കുന്ന
നിന്നുടെദുർമ്മദമിന്നുശമിപ്പിപ്പൻവഴിപോലെ
നന്നെടോ!നിന്റെധിക്കാരംനാട്ടുവാഴിക്കുമേറാ-
[തെ
ന്നായ കാരണംനിന്റെകുലനാശംവരുമിപ്പോൾ
ഏഴരണ്ടുഭുവനങ്ങൾക്കീശനാമെന്നെ നീകണ്ടി-
ട്ടെഴുന്നീല്ക്കാത്തതുനിന്റെസാഹസമെന്നറിഞ്ഞാ-
[ലും
പാഴിലോരോമനോരാജ്യംതുടങ്ങാതെകടക്കി-
[ക്കോ
ഭോഷനെന്നുപേർവിളിക്കാതെപൊയ്ക്കൊൾക-
(നീമൂഢാ!
കോഴിക്കുംചിറകുണ്ട് ഗരുഡനുംചിറകുണ്ട്
ഘോഷിച്ചുപറക്കാനായ്ക്കോഴിക്കുംകൊതിയുണ്ട്
ആഴിക്കുമീതെ ലങ്ങുപറക്കുംപന്നഗവൈരി
കോഴിക്കതെങ്ങനെയുണ്ടുപറക്കാനെത്രയുംഭേദം
എന്നോടുസമന്നില്ലാനിന്നുനീതുടങ്ങേണ്ടാ
എന്നാല്പരിഹാസത്തിന്നുനീതുടങ്ങുന്നു
നന്നായിപ്രഹരംകൊണ്ടുടലെല്ലാംമുടങ്ങുമ്പോൾ
ഇന്നേരംനിരൂപിച്ചാൽഫലമില്ലനാശമല്ലോ!

തന്നത്താനറിയാത്തമഹാപാപികൾക്കുഴിയിൽനി
എന്നെക്കാൾവല്ലുതെന്നുനടിക്കുമ്പോളടിയ്ക്കുണ്ണം
ഉന്നതപ്രദേശത്തുകേറിയങ്ങുവസിക്കുന്ന
നിന്നെക്കൊണ്ടിന്നുഞാനുംകളിഅഞ്ചുകളിപ്പി-
(ച്ചേൻ
ജംഭനേയുംകൊലചെയ്തുവൃത്രനേയും കൊലചെയ്തു
വൻവനാംപാകനേപ്പം സംവരത്തിനിഗ്രഹി
(ച്ചോരു
ഉമ്പർകോൻഞാൻവരുന്നേരംസംഭ്രമിക്കാതിരി-
(ക്കുന്ന
ഡംഭനാംപൂരുഷാനിന്റെഡംഭപാരംകുട്ടുക്കുന്നു
ശംഭുദേവൻപോലുമെന്നെബഹുമാനിച്ചിരിക്കുന്നു
ശംഭളിക്കമകനായനിനക്കുണ്ടോപരമാർത്ഥം
കുംഭിരാജൻഞാനിതെന്നുകഴിയാനക്കുള്ളഭാവം
കുംഭിരാജൻവരുന്നേരംകുന്നമാമെന്നറിഞ്ഞാലും
നല്ലവട്ടംകൂട്ടിനിന്റെവല്ലഭയംനീയുതിപ്പോൾ
കല്ലുപോലെയുറപ്പോടെകല്ലുകേറിയിരിക്കുന്നു
തെല്ലില്ലാബഹുമാനംവല്ലതുംവന്നതുവന്നു
തല്ലുകൊള്ളുന്നനേരംനിൻപല്ലുമുപ്പത്തിരണ്ടും-
(പോം
ഇക്കണക്കധികരിക്കംമൊക്കടാ! നോക്കെടാ! നിന്നെ
പൊക്കണംകെട്ടിക്കുമിന്നിശ്ശക്രനെന്നുധരിക്കനീ
പൊക്കമുള്ളമിക്കിൽനിന്നുംപോക്കുവാൻതാൻ-
(വരുമിപ്പോൾ
ഇക്കണക്കചെയ്തിലെന്നാലിട്ടുതല്ലപേടിക്കു
ഇത്രനാളുമൊരേടത്തുതോറുമാറിട്ടറിവില്ലാ
വൃത്രവൈരിക്കുള്ളമാത്രംസഹിപ്പാനിന്നെളുതല്ലാ.
എത്ര കൂട്ടംശത്രുവന്നുനേർത്തുനമ്മോടുയുദ്ധമായ്
അത്രപോയിലിന്നുനിന്നോടേറ്റുതോറ്റാൽചി-
(ന്തതാന്ന
അത്രമാത്രംവെട്ടമുള്ളയക്ഷിമിന്നാമിനുങ്ങിപ്പോൾ
മിത്രനേക്കാൾവലുതെന്നുനടിച്ചാൽക്കൂട്ടമോമൂ-
(ഢം!
പെണ്ണിനെത്താൻഭ്രമിപ്പിപ്പാൻപൊണ്ണനെത്രപ-
(ണിചെയ്തു
കണ്ണുഴുത്തുംകറികളുംകണ്ഡലംതോൾവളകളും
വിണ്ണവർനാട്ടിലെനാഥൻതാൻവരുമ്പോളെ-
(ഴുന്നേറ്റാൽ
പെണ്ണിനുള്ളിൽനിന്ദയുണ്ടാമെന്നുനിന്നുള്ളിലു
(ണ്ടിപ്പോൾ
ഇത്ഥമോരോദുഷിവാക്കുകേട്ടുദേവൻകാലകാല
(ൻ
ബലഹാസംമറിഞ്ഞൊന്നുകടാക്ഷിച്ചുലീലയോടെ
ജംഭവൈരിയതുനേരംഹന്ത! നിർജ്ജീവനായ്-
(നിന്നു
സ്തംഭഖണ്ഡമതുപോലെവജ്രവുംഭൂതലേവീണു
അക്ഷലീലാവിധംനിത്തിടക്കുവൈരിഭാഗവാനും
തൽക്ഷണംതന്നുദ്രുതപാപ്രകാശിച്ചങ്ങരുൾ-
(ചെയ്തു
എന്തുപോയിനന്ദികേശൻഎങ്ങുപോയ്കുംഭോ-
(ദരനും
എങ്ങുപോയിട്ടിരീടി! ഭൃംഗിയുമെങ്ങെടാ-
(നിങ്ങൾ
ഇങ്ങിനെവാസവൻനമ്മെദുഷിവാക്കുപറയു-
(മ്പോൾ
എങ്ങുമാനുഗ്രഹിക്കാഞ്ഞുന്നെന്തുബന്ധംജളന്മാരേ
പിടിച്ചുകെട്ടുവിൻനിങ്ങളടിച്ചുപൽപൊടിപ്പി-
(ൻവ-
ന്നാട്ടുപ്പിൻവാളെടുപ്പിൻകിംമടിക്കുന്നു? പിടിച്ചങ്ങു
പൊട്ടക്കിണ്ണുഗുഹയിലിട്ടടപ്പിനിക്കടിലന്റെ
മിടുക്കുംമാനവുമെല്ലാമൊട്ടുക്കേണംതട്ടുക്കേണം
അടക്കമില്ലായ്കകൊണ്ടുപണ്ടുപണ്ടേഗുഹത-
(ന്നിൽ
കിടക്കുന്നുണ്ടിവനിപ്പോൾനാലുദേവാധിരാജ-
(ന്മാർ
നാകനാമഗുഹതന്നിൽകിടക്കാംവാസവനി-
(ന്റെ
കിടക്കാരോടൊന്നിച്ചുകിടക്കാമായിരംവർഷം
അരുളപ്പാടതുകേട്ടുസമർത്ഥന്മാരൊരുകൂട്ടം
വിരവോടുതത്രവന്നുനിറഞ്ഞുഭൂതവൃന്ദങ്ങൾ
കറുത്തിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടംവെളുത്തിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടം
കറുത്തിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടം, നെടുത്തിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടം
തടിച്ചിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടം, മെലിഞ്ഞിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടം
ജടച്ചിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടംജരച്ചിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടം
നരച്ചിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടം, കുരച്ചിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടം,
മുരച്ചിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടം വരച്ചിട്ടങ്ങൊരുകൂട്ടം,
ചിരിച്ചുംകളിച്ചുംകൂട്ടംഭരിച്ചുംഗമിച്ചുംകോപം
തിരിച്ചും, ചരിച്ചുംകൂട്ടുഞെരിച്ചും, പൊടിച്ചുംചാ-
(ടി-
ത്തകർത്തുംനിവർത്തുംതമ്മിലടിച്ചുംപിടിച്ചുംപാരം
ചൊടിച്ചുംതടിച്ചുംമാടിവിളിച്ചുംപുളച്ചുംകൂട്ടി-
ലൊളിച്ചുംകളിച്ചുംമനംവിറച്ചുംമറച്ചുംഗർവ്വ-
മുറച്ചുംനിറച്ചുംപിന്നമദിച്ചുംവാക്കുവെച്ചും,
രമിച്ചുംപാരംരസിച്ചുംഗ്രഹിച്ചുംനമിച്ചുംവന്നാർ
ആയിരംകണ്ണുള്ളവിടപാനെങ്ങടേനോക്കെടാ!
(നിന്നെ
ആയിരംകാതമിക്കാട്ടിലിട്ടിഴപ്പാൻതുടങ്ങുന്നു
ആയതിന്നുവേണ്ടിവന്നുതമ്പുരാനെക്കൊണ്ടുത-
(ന്റെ
വായിലെങ്ങുമടങ്ങാത്തവാക്കുരപ്പാനാരുചൊല്ലി?
ശങ്കരനെ ദുഷിച്ചുള്ളവാക്കുകേട്ടാലൊരുനാളും
കിങ്കരന്മാരടങ്ങിപ്പാർക്കയില്ലെന്നുധരിച്ചാലും!
ശങ്കരനെദുഷിച്ചോരുനാക്കറുത്തുപഴുപ്പിച്ച
വെങ്കിടാരംതന്നിലിട്ടുവറുത്താലുംമതിയല്ലാ,
പൂരന്മാരേക്കനൽക്കണ്ണിൽചുട്ടുപൊട്ടിച്ചദേഹത്തെ
പരിഹസിച്ചുചെയ്യാനാക്കുതോന്നുംനിനക്കൊ-
(ന്നേ
അരശ്ശൂരൾനാഴികനേരംസ്മരിക്കുന്നജനങ്ങൾക്കൊ-
ന്നൊരിക്കലുംക്ഷയിക്കാത്തവരംനൽകുന്നദേവ-
(ന്റെ
തിരുപ്പാദങ്ങളിൽവീണുവന്ദനങ്ങളിലെങ്കില്ലമൂഢൻ
മരിച്ചാലുംമറക്കാത്തതെറിവാക്കുപറഞ്ഞല്ലോ!

കററഞ്ഞോരബോധമുള്ളോൾക്കീവിധംവാക്കു-
(ളൊന്നെ
പറകെന്നല്ലൊരുനേരംനിരൂപിപ്പാൻ കൂടെ-
(മേലാ
മറിഞ്ഞുപോയ് മനംനിന്റെപറഞ്ഞിട്ടെന്തിനി
(ക്കാര്യം
കുറഞ്ഞൊന്നുംമടിക്കാതെ ഗൃഹത്തിൽകിടന്നാലും
നാലുചങ്ങാതിമാരുണ്ടുകിടക്കുന്നുഗൃഹത്തിൽ
കാലവൈരിദേവനോടുപിഴച്ചു കാരണത്താലേ
നാലുപേർക്കുംതുണയായിട്ടിന്നുനീയുമതിൽതന്നെ
നാലുന്നൂറായിരംവർഷംകിടന്നാലുംനടന്നാലും,
ഇത്രമാത്രംപറഞ്ഞാശുകൈക്കുചെന്നുപിടിപെട്ടു
വൃത്രജംഭാരിയെക്കൊണ്ടുതിരിച്ചുഭൂതവീരന്മാർ
എത്രയുംപേടിയാകുന്ന ഗൃഹചെന്നുതുറന്നപ്പോൾ
തത്രകാണ്മാറായിനാലുവാസവന്മാർകിടക്കുന്നു
രണ്ടുകാല്ക്കുംരണ്ടുകൈക്കുംതുടലിട്ടുപൂട്ടിമെല്ലെ
രണ്ടുതോളിൽതടിയേററിതടിയെല്ലാംകൃശമായി
രണ്ടുകണ്ണുംകുണ്ഠിലായികണ്ണുനീററിൽകുളിച്ചേററം
ഖണ്ഡമോടേകിടക്കുന്നനാലുദേവാധിരാജന്മാർ
സ്നാനമില്ലാപാനമില്ലദീനമില്ലാതേതുമില്ലാ
മാനഭംഗംകൊണ്ടുതാനേതലയുംതാണുപോയ-
[ല്ലോ
ജ്ഞാനമില്ലായ്കകൊണ്ടല്ലോനമുക്കീസങ്കടംവ-
[ന്നു
താനൊഴിച്ചാലൊഴിച്ചുകൂടുവോന്നല്ലിതെന്നുനിന-
(ച്ചുന്നു
ശങ്കരന്റെകിങ്കരന്മാരെട്ടുപേരങ്ങുകാപ്പുകൾ
ശൃംഖലാബന്ധനമെല്ലാംവേർപെടുത്തുനാൽവ-
[രേയും
ശങ്കരന്റെതിരുമുമ്പിൽകൊണ്ടുചെന്നുതൊഴി-
[പ്പിച്ചു
ശങ്കകൂടാതുരചെയ്തുപുത്രനാമിന്ദ്രനോടപ്പോൾ
കടക്കാമിഗ്ഗൃഹത്തിനിൽകിടക്കാമങ്ങൊരുകോ-
(ണിൽ
മടിക്കാതെതുടലിട്ടുപൂട്ടുവാനുംതുടങ്ങുന്നു
ഒട്ടുക്കുവന്നീയങ്ങുഗൃഹാപേക്ഷശയിക്കാതെ
കിടപ്പാനുംശയിപ്പാനുംവേച്ചയില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും
അതുകൊണ്ടുനാൽവരേയുംഇനിപ്പിന്നെഹിതം—
(പോലെ
നാൽവരേയുംഇങ്ങുതന്നെവരുത്തീടാംവിധിപോ-
[ലെ
അതുകേട്ടുഭയപ്പെട്ടുവിറച്ചുവീണുതണ്ടാശു
അതിനായിമുറയിട്ടുകരഞ്ഞുപുത്രനാമിന്ദ്രൻ
ആയിരംകണ്ണുകളിൽനിന്നൊഴുകുന്നകണ്ണുനീർ-
[കൊ-
ണ്ടായതുനേരമുണ്ടായിനല്ലൊരാപ്പുംസമീപത്തു
ആയതാശ്വാസവുംവിട്ടുപറഞ്ഞു ദേവനോട-
(പ്പോൾ
ആയവണ്ണംവണങ്ങുന്നേനെന്നെവഞ്ചിക്കൊലാ-
[സ്വാമിൻ
പരമാർത്ഥമറിയാതെപറഞ്ഞുപോയപരാധം

പരിചോടേസഹിക്കേണംപരമേശഭഗവാനെ
ഒരുമർത്ത്യനെന്നുമാത്രംനിരൂപിച്ചിട്ടുരചെയ്തേൻ
ഒരുനാളുമിപ്രകാരംപിണഞ്ഞിട്ടില്ലടിയനു
ഒരുപിട്ടുപൊറുക്കേണംകരുണാവാരിധേപോ-
സുരലോകമുപേക്ഷിച്ചുതിരുമുമ്പിലകമ്പടി-(ററി
ക്കൊരുമ്പെട്ടുനടന്നോളംതരിമ്പുംസങ്കടമില്ലാ
ഒരുനാളുമെല്ലതല്ലിഗൃഹത്തിലധിവാസം
അന്തകനല്ലടിയനൊരന്തകനുമല്ലപോററീ
എന്തിവണ്ണംകയർക്കുന്നു? കാലനല്ലകാമനല്ല
നിന്തിരുപ്പാദമല്ലാതെമററൊരാധാരമില്ലാത്ത
ജന്തുവെന്നുവെച്ചുനമ്മെപ്പോററീടേണമേ-
(സ്വാമിൻ
മററൊരുക്രൂറുകാരില്ലമററൊരുത്തൻഗതിയില്ല
മററൊരുനാട്ടിനുമാററിത്തിരിപ്പാനുമെങ്ങുമില്ല
മുററുമെന്നിങ്ങനെകുററംവന്നുപോയാലടിയ-
(ന്റെ
കുററമെല്ലാംതീർപ്പതിന്നുമററൊരുത്തൻനമുക്കില്ല
കാരിയക്കാരനുരണ്ടുകാശുകൈക്കൂലിമേത്തിട്ടു
കാരിയംതീർത്തുപോരുവാനടിയനുഭാവമില്ല
ആരുവന്നുവലച്ചാലുംതിരുമുമ്പിൽതന്നെവന്നു
കാരിയങ്ങളുണർത്തിക്കയിത്രനാളുംനമുക്കുള്ളു
തിരുമുമ്പിൽവന്നുകേറാനിത്രനാളുംതടവില്ലാ
തിരുവുള്ളക്കാരനെന്നുപേർവിളിച്ചുകിടക്കുന്നു;
അകമ്പടിക്കാരനെന്നെയങ്ങുതിട്ടില്ലിത്രനാളും
അഹംഭാവംപറയുന്നതെന്നുതോന്നുംചിലർക്കും-
(ല്ലാം
അഹങ്കാരംകൊണ്ടുമോഷംചിലകാലംവന്നു
(പോഷം
അഹംതന്നെതിരുമുമ്പിൽവന്നുവീഴുമതുനേരം
ക്ഷമിക്കുംതമ്പുരാനെല്ലാമബദ്ധംകാട്ടിയെന്നാലും
രമിക്കുമ്പോൾതിരുമെന്റെകുററമെല്ലാമിത്രനാളും
ഉമയ്ക്കുനാഥനാംദേവ! ക്ഷമിക്കെന്നങ്ങുണർത്തിച്ചു
നമിച്ചുമാനവുമാശുനശിച്ചുനിന്നിതുശക്രൻ
കരുണാശീലനാംദേവനരുൾചെയ്തുചന്ദ്രചൂഡൻ
വരികവാസവന്മാരേ! യെല്ലാമുപേക്ഷിപ്പിൻ
അഞ്ചുപേർനിങ്ങളുംചെന്നുഭൂമിതന്നിൽജനി-
[ക്കേണം
ചഞ്ചലാക്ഷീമണിയാളാമിവൾക്കുവല്ലഭന്മാരായ്
ചഞ്ചലമേതുമേവേണ്ടാപാണ്ഡുതന്റെഭാര്യമാരി
ലഞ്ചുപേരുംജനിച്ചാലുംഗമിച്ചാലുമിന്നുതന്നെ
എന്നതുകേട്ടുണർത്തിച്ചാരപ്പോഴെപൂർവ്വശക്രന്മാർ
ഇന്ദുചൂഡാഭഗവാനെഞങ്ങളുംകല്പനകേൾക്കാം
ഒന്നുവേണംബീജകർത്താക്കളായിട്ടുസുരന്മാരെ
തന്നെകല്പിക്കണമെന്നത്രമാത്രമാവലാധി
ധർമ്മനുംമാരുതൻതാനുമശ്വിനീദേവകൾതാനും
ജന്മകർത്താക്കളാംനിങ്ങൾക്കെന്നുരുദ്രനരുൾചെയ്തു
അഹല്യാകാമുകനിന്ദ്രനുണർത്തിച്ചാനതുനേരം
അഹമെന്റെശക്തികൊണ്ടുജനിപ്പിക്കാമിന്നു-
(തന്നെ
മഹത്വംകൊണ്ടടിയന്റെപുത്രനുൽക്കർഷമുണ്ടാ-
[വാൻ

മഹാദേവനിൽകടാക്ഷംവിശേഷിച്ചൊന്നരുളേ-
[ണം
അതുകേട്ടുചന്ദ്രചൂഡൻപ്രസാദിച്ചൊന്നരുൾ-
[ചെയ്തു
അതിനുമുണ്ടുപായങ്ങളെങ്കിൽനാംപോകവൈ-
[കാതെ
എന്നരുൾചെയ്തുടൻചെന്നുപാൽക്കടലിൽപള്ളി-
[കൊള്ളും
ഇന്ദിരാനാഥനെക്കണ്ടുകാര്യമെല്ലാംധരിപ്പിച്ചു
നരനാരായണന്മാരിൽനരനെനാകനാഥനു
വിരവോടെപുത്രനാക്കിജ്ജനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു-
[പോന്നു
ധരണിയിൽജനിച്ചാശുധരണിഭാരവുംതീർത്തു
വരുവിൻപാണ്ഡവന്മാരേ!തരുന്നേൻമോക്ഷവും-
[പിന്നെ
എന്നുകല്പിച്ചയച്ചാശുപിന്നെനാരായണിയേയും
നിന്നുടെപുത്രിയായിട്ടുമറഞ്ഞുപാർവ്വതീകാന്തൻ

എന്നതുകേട്ടുരചെയ്തുധർമ്മജനെൻറഖേദമല്ലാം
മുന്നമുള്ളജന്മവൃത്തമിവണ്ണംചൊല്ലുവാൻമൂലം
അഞ്ചുശക്രന്മാരുതന്നെപാണ്ഡവന്മാരഞ്ചുപേ-
[രും
അഞ്ചുപേൎക്കുംപ്രിയയാവാനിന്ദ്രസേനാനിന്മക-
[ളും
അസ്മൽക്കുലൂടിനിൻെറകന്യകയെക്കൊടുത്താലും
ചഞ്ചലംവേർപെടുത്താലുംവീരപാഞ്ചാലഭൂപാല!
വേദവ്യാസനിവണ്ണമരുൾചെയ്തുവഴിപോലെ
മേദിനീപതിക്കായിദിവ്യദൃഷ്ടികൊടുത്തപ്പോൾ
സാദരമവൻകണ്ടുസർവ്വവൃത്താന്തമെപ്പേരും
മോദിച്ചുമുനീന്ദ്രൻെറകാല്ക്കൽവീണുവണങ്ങി
[ക്കൊ-
ണ്ടെല്ലാമിങ്ങനെതന്നെസംശയമൊക്കവേതീൎന്നു
നല്ലൊരുസുഖംവന്നുനമ്മുടെനന്ദിനിതൻെറ
കല്യാണമിന്നുതന്നെകഴിക്കെന്നങ്ങുണൎത്തിച്ചു
കല്യൻവ്യാസനുമപ്പോൾമറഞ്ഞുമംഗലംസിദ്ധം.

പാഞ്ചാലോപാഖ്യാനംപറയൻതുള്ളൽ ഒന്നാംകളം സമാപ്തം.

---

൯. പാഞ്ചാലോപാഖ്യാനം

രണ്ടാം കളം.

പാഞ്ചാലീപരിണയം.

ഹരിഹരൻവിരിഞ്ചനുംഹരിഹരതനയനും
ഹരിഹയനറുമുഖൻഹരിണാങ്കൻദിനകരൻ
ഹരിണാമീശ്വരന്മാരുംഹരിപ്രിയദേവിതാനും
ഹരിശ്രീയക്ഷരങ്ങളുംഹരിക്കേണംമമതാപം
അമരാപതികളമരുണനുംശമനധനപതിവരു-
[ണനും
അമരമുനികളമരതരുണികൾഅചലനന്ദിനി-
[ദേവിയും
അവനിസുരകുലമഖിലവുംഅവനിപതിതതി-
[സകലവും
അവനിതലമലമഖിലമനുജരുമവരുടെപരദൈ-
[വവും
സകലകപികുലപതികളുംസകലസകരുണമതി-
[കളും
സകലഫണിപതിസകലഖഗപതിസകലമൃഗ-
[ഖഗപതികളും
അമരപുരനദിയമുനയുംശമലഹരജലസരയുവും
സകലനദികളചലപതികളഖിലമവർതുണ-
[ചെയ്കമേ
മാധുര്യ്യഗുണങ്ങളുമക്ഷരവ്യക്തിയുംവേണം
സാധുത്വംപദങ്ങൾക്കുംസതതംസംഭവിക്കേണം
ബോധിപ്പിപ്പതിന്നുള്ളകുശലത്വമതുംവേണം
ബോധമുള്ളവൎക്കുള്ളിൽബഹുമാനംവരുത്തേണം
ഹാസത്തിനൊരുമാർഗ്ഗംചിലദിക്കിലതുംവേണം
പ്രാസത്തിന്നൊരേടത്തുംകുറവില്ലാതിരിക്കേണം
വാസനയ്ക്കൊത്തപോലെവചനപ്രക്രമംവേണം
സംസൎഗ്ഗഗുണംകൊണ്ടുസകലംസിദ്ധമാക്കേണം
ഇച്ചൊന്നഗുണമെല്ലാംവഴിപോലെവരുത്തി-
[ക്കൊ-
ണ്ടുചിതത്തിൽപ്രയോഗിച്ചാൽഫലിക്കുംസംശയം-
[വേണ്ടാ
മെച്ചത്തിലൊരുകഥപറവാനാഗ്രഹമെങ്കിൽ
ഇച്ഛയ്ക്കുചേൎന്നപോലെതാളവുംമേളവുംവേണം
കഥയിൽസംഗതിചേൎത്തുകഥിക്കുമ്പോളതിൽ-
[ക്രൂടി
കഥിക്കേണ്ടിവരുംകൎത്തൃകവികളുംചിലദിക്കിൽ
അതുകൊണ്ടുഭവാന്മാൎക്കുവൈരമാക്കുംഭവിക്കൊ-
[ല്ലാ
ഹിതജ്ഞന്മാരറിഞ്ഞെല്ലാംസഹിക്കേണംവണങ്ങു-
[ന്നേൻ
മനസ്സിൽദ്വേഷമുള്ളോൎക്കുമിദംതന്നെപറഞ്ഞാലും
കനക്കെക്കോപമുണ്ടാകുമതിന്നുനീക്കപോക്കില്ല

കടിക്കും പാമ്പിനുപാലു കൊടുത്തതെന്നാലവൻ-
[ിന്നെ
മുടിക്കുംകൈവിരൽക്കിട്ടു കടിച്ചുകൊല്ലുമപ്പോഴേ
ഒരുത്തർക്കും ലഘുതയത്രെ വരുത്തുവാൻ മോഹമില്ല
ഒരുത്തനുപ്രിയമായിപ്പറവാനും ഭാവമില്ല
ഗുരുതയുമുണ്ടെന്നുവന്നാൽ ഫലിക്കും വാക്കുകളെ-
[ല്ലാം
ഒരുത്തർക്കും തനിക്കൊത്തോരപ്പൻ വന്നു കവിച്ചാലും
ധിക്കരിച്ചുപറവാനായടുക്കുന്ന ജനത്തോടു
കർക്കശമായ് ചിലവാക്കു പറവാനും കുറവില്ല
അർക്കനെന്നുജ്ജ്വലിക്കും പോൽ സൂര്യകാന്തങ്ങൾ
(മടങ്ങു
അർക്കനെക്കുറടങ്ങുമ്പോൾ തെളിപ്പാക്കയില്ലാരും
ഈററപ്പാമ്പു കടിപ്പാനായ് ചീററി പന്നടുക്കു-
[മ്പോൾ
ഏററുനിന്നു നല്ലവാക്കു പറഞ്ഞാൽ പററുകില്ലേതും
ഊററമാം മന്ത്രവും ചൊല്ലിത്തടുക്കേണം മടിക്കാതെ
തോററു പോമവറ്റിനെ ചെയ്താലൈശ്വര്യമേറെയു-
[ണ്ടാലും
എങ്കിലിന്നു കഥാശേഷം കേട്ടുകൊൾവിൻ ബുധ-
ന്മാരേ
സങ്കടം തീരുവാനിന്നു സൽക്കഥാകീർത്തനം നല്ലു
പങ്കജാക്ഷപ്രിയന്മാരാം പാണ്ഡവന്മാരെ പാർത്ത
[ത്ത
ശങ്കഹീനം മനക്കാമ്പിൽ പ്രീതിമൂലം സദാനന്ദം
പാഞ്ചാലമഹീപാലൻ പരിചോടെ പ്രസാദിച്ചു
പാഞ്ചാലീവിവാഹത്തെക്കഴിപ്പിപ്പാനൊരുമ്പെട്ടു
പഞ്ചപാണ്ഡവന്മാരെ വിളിച്ചു കൈതൊഴുതു ചെയ്തു
വാഞ്ഛാഭംഗമില്ലേതും വരുവിൻ പാണ്ഡവന്മാരേ
ചാഞ്ചല്യം മനതാരിലുള്ളതെല്ലാമസ്തമിച്ചു
പാഞ്ചാലിയുടെ പാണിഗ്രഹമിന്നു കഴിച്ചാലും
അഞ്ചുപേരും ക്രമത്താലെ വേട്ടുകൊൾവിൻ വഴി-
[പോലെ
അഞ്ചാതെ സുഖിച്ചെന്റെ ഗൃഹം തന്നിൽ വസി-
[ച്ചാലും
സൂക്ഷ്മബുദ്ധിനമുക്കില്ലാഞ്ഞുരചെയ്ത വാക്യമെല്ലാം
സൂക്ഷ്മബുദ്ധേ! യുധിഷ്ഠിര! പൊറുത്തുകൊൾകവീര
[വീര
സാക്ഷിയാകും മുനിവേദവ്യാസനെല്ലാമരുളിച്ചെ-
(യ്തു
പാക്ഷികമല്ലീവിവാഹം പരിചിൽ ചേർച്ചയുണ്ട്
(പ്പോൾ
ധർമ്മാംശം പിഴക്കില്ല ധർമ്മസൂനോ ഭവാനിന്നീ
മർമ്മമെല്ലാം വിചാരിക്കാതുരചെയ്തതെത്ര കഷ്ടം
നിർമ്മലജ്ഞാനമില്ലാഞ്ഞിട്ടിങ്ങനെ സംഗതിവന്നു
നിർമ്മതത്തിന്നനുകൂലം ദൈവമെന്നേ വരൂ ഇവിടെ
ഇപ്രകാരമുരചെയ്തു ദ്രുപദമന്നവനപ്പോൾ
ക്ഷിപ്രമോരോപദാർത്ഥങ്ങൾ വരുത്തുവാൻ സംഭരി-
[പ്പാനായ്
സുപ്രിയന്മാരായ മന്ത്രിവരന്മാരെ നിയോഗിച്ചു
കല്പനകേട്ടവരെല്ലാമൊരുമ്പെട്ടു വഴിപോലെ

നാട്ടിലെല്ലാമറിയിച്ചു പുരുഷാരം വന്നുകൂടി
കൊട്ടിലും കെട്ടിയുണ്ടാക്കി കോട്ടയെല്ലാമുറപ്പിച്ചു
കട്ടിലും കോരികപന്തിപ്പലക ചട്ടുകം ചട്ട-
വട്ടമെല്ലാം വഴിപോലെ കൂട്ടിവാട്ടങ്ങൾ കൂടാതെ
പലദിക്കിൽനിന്നു വാഴക്കുലകെട്ടു കെട്ടിവന്നു
ഗുലകെട്ടുമൊരു ദിക്കിൽ മലപോലെ കുന്നുകൂട്ടി
കലം ചട്ടി ചരാത്തുകൾ കരകം മംഗലീകുംഭം
കലവറസ്ഥകം ചാമ്പു നിറഞ്ഞു വട്ടിയും കൊട്ട
പലതുമിങ്ങനെയോരോ പദാർത്ഥങ്ങൾ സംഭരി-
പലചന്ത്രക്കാററുകളും വന്നകം പുക്കു
[ച്ചു
വലിയതോണികൾ വള്ളം വഞ്ചികളെന്നിവയെ
[ല്ലാം
ജലസ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം നിറഞ്ഞു മാനുഷന്മാരും
പലദിക്കിൽ നിന്നു മാടമ്പികൾ മന്ത്രിവരന്മാരും
കാവാവൂതിരുമുൽക്കാഴ്ചവെപ്പാൻ വന്നടുക്കുന്നു
നിറമുള്ള പട്ടുചേലചകലാസെന്നിവകൊണ്ടു
പുറമെല്ലാം വിതാനിച്ചു തനിച്ചു തോരണം നാട്ടി
നിറപറ മലർ ചിൽവിളക്കും ചെപ്പുകണ്ണാടി
നിരത്തിരത്നകങ്ങൾ കനകങ്ങൾ രജതങ്ങൾ
വിളങ്ങീനില്ലവേരത്തവിളക്കും പന്തിയായ്ച്ചു
തളങ്ങളിലരിച്ചാന്തു കൊണ്ടണിഞ്ഞു പുഷ്പമിട്ടു
തള പളുങ്കണിഞ്ഞുള്ള തരുണിമാർ പുരം പുക്ക
കളകളഘോഷത്തോടെ കളിമേളമൊരു ദിക്കിൽ
പന്തണിക്കൈക്കമാർ വന്നു പന്തലിൽ പന്തിയായ്
[നിന്നു
ചന്തമോടെ മണിദീപം താലവൃന്ദമണിയിലാക്കി
ചിന്തയിൽ കൌതുകത്തോടെ ചിന്തുകൾ പാടിയും
[പിന്നെ
കുന്തിയെച്ചെന്നു വന്ദിച്ചും കൂടിനാരൂഢസന്തോ-
[ഷം
ചെണ്ടമദ്ദളം ഭേരീദുന്ദുഭിടക്കുടക്കമിടക്കയും
രണ്ടുപന്തി നിരക്കെ നിന്നു മുഴക്കിനാർ ചിലരുമ-
[ത്രം
തപ്പുതകിലുകൾ തിമിലകിടുപിടി തൊപ്പിമദ്ദള-
മേളവും
കെല്പെഴും കിനകുഴലുകൊമ്പുകൾ തുടികൾ കട്ടു-
[തരകളവും
എട്ടുദിക്കുമുഴങ്ങുമാറഥ ഝടിതി പൊട്ടുപൊടെവെ
[ടികളും
തട്ടുകേറി മറിഞ്ഞു ചട്ടുചമോട്ടുമൊരുവക കളിക
[ളും
ആട്ടമൊരുദിശി ചാട്ടമൊരുദിശി പാട്ടുമൊരുദി-
[ശിപലരസം
ഓട്ടമൊരുദിശി കൂട്ടമൊരുദിശി വെട്ടുതടവുകളൊ
രുവിധം
എന്നുവേണ്ട സമസ്തഘോഷവുമഖിലജനപരി-
[തോഷവും
കണ്ണുഭ്രഷ്ടവിശേഷമായ് ചിലകന്യമാരുടെ വേഷ
[വും
പൂത്തരംബഹു പുരുഷകാരവിഹാര ചാതുരമനോഹ-
[രം

സത്വരംഭൂപാലാധിരാജപുരത്തിലൻപൊടുജൃം- [ഭിതം
മംഗലസ്ത്രീകളുംവന്നുകന്യകയേക്കുളുപ്പിച്ചു
ഭംഗിയോടെതലമുടിവിടുത്താറ്റിതിരുകിച്ചു
മംഗല്യാർത്ഥംദശപുഷ്പംകചംതന്നിലിടചേർത്തു
തുംഗമാംകമ്പലക്കന്നാൽചന്ദനച്ചാറിഴകിച്ചു
കുണ്ഡലംതാലിയുംമാലകങ്കണമെന്നിവയെല്ലാം
ഭൂഷണങ്ങളണിയിച്ചുകണ്ണുരണ്ടുമെഴുതിച്ചു
ഗണ്ഡഭാഗങ്ങളിൽപത്തിക്കീറുമെല്ലാമുളവാക്കി
വണ്ണമേഹങ്ങളിൽചാന്തുംകുറികളുംചിത്രമാക്കി
പിന്നെനല്ലോരിണപ്പട്ടുചേലകൊണ്ടുടുപ്പിച്ചു
പൊന്നരഞ്ഞാണവുംപിന്നെക്കാൽച്ചിലമ്പുമിട്ടു. [വിച്ചു
വീരവാളിപ്പട്ടുകൊണ്ടുപുതപ്പിച്ചങ്ങടിയോളം
വീരമാർക്കു നടന്നാലുമെന്നുചൊല്ലിപ്പുറപ്പെട്ടു
വാദ്യരവയിട്ടുകൊണ്ടുകൊണ്ടുചെന്നുവിവാഹ- [ത്തി-
ന്നാക്കമോടെചമച്ചോരുമണിരത്നസ്ഥലംതന്നിൽ
പാണ്ഡുപന്മാരുതേനേരംകുളിച്ചുകോപ്പുകളിട്ടു
പാണ്ഡുരാജാവിനെച്ചിന്തനിനച്ചുനിന്നുക- (മ്പിട്ടു
പാണ്ഡുരമായിടപ്പട്ടങ്ങുടുത്തോരെചരംനല്ല
പാണ്ഡ്യഹാരംകുണ്ഡലങ്ങൾകങ്കണംകാഞ്ചിയുമി- [ട്ടു
മാമുനിശ്രേഷ്ഠനാംധൌമ്യൻഹോമമാലിക്രിയ- [ചെയ്തു
ഹോമമോരോന്നുടനോരോദാനധർമ്മങ്ങൾചെയ്യിച്ചു
ഹേമവുംവെള്ളിയുംപട്ടുംരത്നവുംവസ്ത്രവുമെല്ലാം
ഭൂദേവന്മാർക്കദാനംതുടങ്ങിപാണ്ഡുപുത്രന്മാർ
കടക്കാംബ്രാഹ്മണരെന്നുകാര്യക്കാർപറഞ്ഞപ്പോ- (ൾ
കടക്കാരുംവടിക്കാരുംവന്നുകേറിപത്തുലക്ഷം
കൊടുക്കാമെന്നുപാദ്ധ്യായൻപണംമേടിച്ചവരെ- (ല്ലാം
കടക്കാമെന്നുകോയിമ്മസ്ഥാനമുള്ളസേവകന്മാർ
പടിക്കൽകാവലുംവച്ചുപ്രതിഗ്രഹിച്ചവർപിന്നെ
കടക്കാൻസമ്മതിക്കാതെതടുക്കാംപിന്നെയുംവ- (ന്നാൽ
മിടുക്കന്മാരൊരുകൂട്ടംതസ്കരിപ്പാൻനടന്നിട്ടു-
മടക്കമില്ലാത്തവരെത്തടുക്കാൻസംശയംവേണ്ട
വരുന്നഭൂസുരന്മാരോടിരിക്കാമെന്നുരചെയ്തു
കരംനന്നായ്നിറച്ചങ്ങുവാരിവാരിക്കൊടുക്കുന്നു
കരങ്ങളിലടങ്ങാഞ്ഞുകുറിമുണ്ടുവിരിച്ചുകൊ-
ണ്ടരിമേടിക്കുന്നപോലെപണംമേടിച്ചുകെട്ടുന്നു
ഇരുമുടിച്ചുമടാക്കിശിരസ്സിൽവച്ചെടുത്തുംകൊ-
ണ്ടൊരുപോലെവടിക്കത്തിത്തിരിച്ചാരെത്രയുംമോ- (ദാൽ
കനകംകൊണ്ടുശിരസ്സെല്ലാംകനിഞ്ഞുപോയതുനേ- [രം
കനകത്തെക്കരംകൊണ്ടുവഴിനീളെവിതയ്ക്കയു-
അനങ്ങാതെമെല്ലെമെല്ലെച്ചുവടുവച്ചുനടക്കയും

ജനങ്ങൾക്കുള്ളസന്തോഷംപറഞ്ഞാലില്ലവസാനം
പ്രതിഗ്രഹംകഴിഞ്ഞാശുവേളിലഗ്നമടുത്തപ്പോൾ
അതിനുള്ളക്രിയയെല്ലാംവിധിച്ചവണ്ണമേചെയ്തു
ക്ഷിതിപൻധർമ്മജൻപാണിഗ്രഹണംമുൻപിനാ- (ൽചെയ്തു
ഹിതമോടെഭീമസേനൻവിവാഹംചെയ്തിതുപി- (ന്നെ
സഹസാഫൽഗുനൻപിന്നെനകുലനുംക്രിയചെ- (യ്തു
സഹദേവനൊടുക്കമിക്രമത്താൽവേട്ടിതെല്ലാരും
മഹാഘോഷംകൃഷ്ണതന്റെവിവാഹപ്രക്രമംക- (ണ്ടു
മഹാലോകംവിസ്മയിച്ചുപ്രശംസിച്ചുവഴിപോലെ
അപ്പോഴങ്ങൊരുദിക്കിൽഎണ്ണയുംതാളിയുമെല്ലാം
തപ്പാതെതട്ടുമിട്ടുവട്ടമെല്ലാംകൂട്ടിയങ്ങ്
തേപ്പാനായൊരുമ്പെട്ടുവരുന്നബ്രാഹ്മണർക്കെല്ലാം
താല്പര്യത്തോടുകൂടെക്കൊടുക്കുന്നുചിലരെണ്ണ
തട്ടിന്റെതാഴത്തേക്കെചെന്നുനിന്നുതലകാട്ടി
പട്ടന്മാരെണ്ണതേച്ചുതുടങ്ങീസംഭ്രമത്തോടെ
മുടിക്കുതേയ്ക്കയുംകിണ്ണിപിടിക്കുംവായിലങ്ങാക്കി
കുടിക്കുംപിന്നെയുംപോരാവടിക്കുംതൊണ്ണയിലാ-
കുടിക്കുംതങ്ങളിൽതെക്കവടക്കുള്ളമീശക്കാരാ (ക്കി
കൊടുക്കഎണ്ണയെന്നോരോന്നേമിടുക്കുംഘോഷിച്ചു- [കൊണ്ടു
അടുക്കുംഭൂസുരന്മാർക്കങ്ങടക്കമില്ലത്രപാരം
തിടുക്കമെണ്ണതേപ്പെല്ലാം
എണ്ണയോഎണ്ണയോഎന്നങ്ങൊരുഘോഷമൊരു- [ദിക്കിൽ
കണ്ണിലുംമൂക്കിലുമെണ്ണകാതിലുംകൂടൊഴിക്കേണം
എണ്ണതേച്ചുവഴിനീളെയൊലിപ്പിച്ചുനടക്കുന്നോ-
ക്കെണ്ണമില്ലമണ്ണിലെല്ലാംചെളികെട്ടിഎണ്ണകൊണ്ടു
താളികൊണ്ടുംഇഞ്ചകൊണ്ടുംപുളിഞ്ചിക്കാകൊ- [ണ്ടുവാറു
വേളിസത്രംകഴപ്പല്ലെന്നൊരുകോലാഹലത്തോ- [ടെ
ആളുകളങ്ങനവധികുളിച്ചുകൊട്ടിലിൽപുക്കു
മേളമോടെസ്ഥലംവച്ചുകലമ്പുന്നങ്ങൊരുദിക്കിൽ
ഇലപോടാൻകാലമാച്ചുസ്ഥലമെങ്ങുംകിടച്ചില്ല
മലയാളി!രണ്ടുപേർക്കുതലംതാറുംകിട്ടവാറും
സ്ഥലംകൊണ്ടുപിണങ്ങുന്നൊരുതലക്കത്തുപിടിക്കെ- [ന്ന്യേ
ഫലമില്ലകലഹിച്ചാലിരിപ്പിൻപന്തികൾതോറും
ഇലക്കെട്ടുകാരൻവന്നുതലയ്ക്കിട്ടുശോട്ടുകിട്ടും
നിലയ്ക്കുട്ടെസത്രമെന്നുവിലക്കുന്നുണ്ടൊരുകൂട്ടം
ഇലവയ്പാനൊരുമ്പെട്ടുപലരുമായതുനേരം
മലരിനുള്ളപോലുള്ളചോറെടുത്തുപുറപ്പെട്ടു
കറികൂട്ടുംപന്തിനീളമെടുക്കുന്നുചിലരപ്പോൾ
കറയ്ക്കാതെമുഴച്ചായമിട്ടുകൊണ്ടുഭൂസുരന്മാർ
പരക്കെപ്പന്തികൾതോറുമിരുന്നുനല്ലിലവയ്ക്കി-
ച്ചൊരുപോലെചോറുനന്നായ്വിളമ്പിച്ചുരുചി- [യോടെ

നല്ലചോറും നല്ലനെയ്യും നല്ലനേന്ത്രപ്പഴക്കായും
നല്ലവണ്ണൻപഴം കണ്ണൻപഴം കാളിപ്പഴം നല്ല
പഞ്ചസാര ഗുളം തേനും പപ്പടങ്ങൾ പലക്കൂട്ടം
ഇഞ്ചി മാങ്ങാ നല്ലനാരങ്ങാക്കറി വേപ്പിലക്കട്ടി
പരിപ്പും പച്ചടിച്ചാറും കരിമ്പിൻനീർ നല്ലപാലും
തരിമ്പും സംശയമെന്ന്യേ വിളമ്പുന്നു വേണ്ടു-
[വോളം
വറുത്തുപ്പേരികൾ നല്ല ശർക്കരോപ്പേരിയും നല്ല
ചെറുത്തുമ്പപ്പൂവിനൊക്കും വെളുത്തുപ്പും വിളമ്പു-
[ന്നു
എരിശ്ശേരി നാലുകൂട്ടം പ്രഥമനഞ്ചു കൂട്ടം
പുളിശ്ശേരി രണ്ടുകൂട്ടം തൈരുമോരുമെന്നു വേണ്ടാ
പപ്പടം പപ്പടമെന്നും പഴമെന്നും ഗുളമെന്നും
പച്ചടി പച്ചടിയെന്നും പരിപ്പെന്നുമൊരു ഘോഷം
അല്പമല്ല ഭുജിക്കുന്നു കഴുത്തോളം പൂർണ്ണമായി-
ട്ടുപ്പാത്തു കവിഞ്ഞാലും തൃപ്തിയില്ല ചിലർക്കെല്ലാം
മുപ്പതു കോരികച്ചക്ക പ്രഥമൻതാൻ കുടിച്ചിട്ടും
മുപ്പറപ്പപ്പടം തിന്നാൻ ചിലർക്കേതും കുറവില്ല
രണ്ടുവല്ലം നിറച്ചുള്ള പപ്പടത്തെപ്പിടിച്ചിട്ടു
രണ്ടുകൊട്ടപ്പഴം കൂടെത്തൊലിച്ചൊന്നങ്ങമർത്തിട്ടു
അഷ്ടഗന്ധം പോലെയാക്കിയൊട്ടുശേഷിച്ചൊട്ടു-
[തിന്നും
പട്ടരുണ്ണുന്നതു കണ്ടാൽ ഗോഷ്ഠിയല്ലാതൊന്നുമില്ല
പഴം പാടേ മിഴുങ്ങുന്ന പരദേശിപ്പരിഷയ്ക്കു
പഴക്കുലകൊട്ടക്കുന്നു പന്തിതോറുമൊരുപോലെ
കഴിഞ്ഞു സദ്യയുമെല്ലാമെഴുന്നേറ്റു യാത്രയാക്കി
കിഴവന്മാരിടഞ്ഞുവടികുത്തിപ്പുറപ്പെട്ടു
ചെറുപ്പക്കാരുമന്നേരം നടപ്പാനെത്രയും ബന്ധം
ഉറപ്പുകെട്ടതുപോലെയുദരം പൊട്ടുമാറായി
നല്ലസത്രം നല്ലസത്രം നാട്ടിലെങ്ങുമിതുപോലെ
നല്ലവേളിസത്രമെങ്ങും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നു ചൊല്ലാം
അന്നദാനത്തിലപാർത്താൽ നമ്മുടെ തമ്പുരാനെ-
[പ്പോൽ
പിന്നെയാരുമന്നിലത്തില്ലെന്നൊരുപോലെ പ്രശം-
[സിച്ചു
പൊന്നുകെട്ടിച്ചുമന്നും കൊണ്ടന്തണന്മാർ മന്ദമന്ദം
നന്നുനന്നെന്നു ഘോഷിച്ചു തിരിച്ചുവന്നാലിക്കിന്നു
പഞ്ചപാണ്ഡവന്മാരും പാഞ്ചാലീവിവാഹത്തെ
അഞ്ചാതെ നിർവ്വഹിച്ചു പാഞ്ചാലപുരം തന്നിൽ
പഞ്ചാസ്ത്രവിവാഹങ്ങൾ വഞ്ചയ്ക്കു ചേർന്നപോ-
[ലെ
പഞ്ചാസ്യപ്രതിമന്മാർ നെഞ്ചിൽ കൌതുകത്തോ-
[ടെ
വേണ്ടുന്നതനുഭവിച്ചാനന്ദം കലർന്നാശു
വേണ്ടുന്നാജനത്തോടെ കൂടി മേവിന കാലം
കൊണ്ടാടി പ്രസാദിച്ചു പോകുന്നവഴി പോക്കു-
രുണ്ടായ വിശേഷം കൊണ്ടു് പ്രശംസിക്കുന്നതു കേട്ടു
ഹസ്തിനപുരം തന്നിലിരിക്കുന്ന സുയോധനൻ
ദുഃസ്ഥിതിശനാകും ശകുനി കർണ്ണനും കൂടി
സപസ്ഥമാസ്ഥുതന്നോരു വഴിപോക്കു ദ്വിജന്മാരോ-
ടിതമങ്ങുരചെയ്യുന്നിന്നാലും ദ്വിജന്മാരേ

നിങ്ങളെല്ലാരും കൂടി എങ്ങുനിന്നു വരുന്നിപ്പോൾ
ഞങ്ങളെല്ലാവരും കൂടി ദ്രുപദമന്ദിരം തന്നിൽ
അഞ്ചാതെ ചെന്നു പ്രതിഗ്രഹം വാങ്ങിമെല്ലവരുന്നി-
[പ്പോൾ
ഇപ്പോളെന്തൊരവകാശം പ്രതിഗ്രഹത്തിന്നവി-
[ടെ
ശില്പമായിട്ടൊരു വേളിഘോഷമുണ്ടായവിടത്തിൽ
വില്ലെടുത്തു കുലച്ചോരു വിപ്രനില്ലത്തു പോകാതെ
നല്ലധൂർത്തനവിടെപ്പാർത്തു കല്യാണം കഴിച്ചാനോ
വില്ലെടുത്തു കുലച്ചോന്റെ ഇല്ലമെല്ലാം വെന്തു-
[പോയി
ചൊല്ലുവിനെങ്കിലില്ലപ്പേരെന്തു പോലും ബ്രാഹ്മ-
[ണരേ
അരക്കില്ലമെന്നു കേട്ടു പരമാർത്ഥമില്ലതാനും
നിരക്കില്ലിങ്ങിനെ ചൊന്നാൽ നേരുതന്നെ പറ-
ഞ്ഞാലും
നേരു ചൊല്ലാം വില്ലെടുത്തു കുലച്ചു ലാക്കു ഖണ്ഡി-
[ച്ച
വീരനാരെന്നറിഞ്ഞാനീയായവനർജ്ജുനനല്ലോ
ദുർജ്ജനങ്ങൾ പറയുന്നു പാണ്ഡവന്മാർ മരിച്ചെന്നു
അർജ്ജുനൻതാൻ മരിച്ചീലെന്നാകിലോ നമ്മുടെ-
[ഭാഗ്യം
പാണ്ഡവന്മാരെ വരേയുമിന്നലെക്കണ്ടിതു ഞ-
[ങ്ങൾ
പാണ്ഡവന്മാർക്കൊരു കേടില്ലത്ര സൌഖ്യമവർക്കി-
[പ്പോൾ
ഈശ്വരാനുഗ്രഹമെന്നേ പറയാവൂ നിൽക്കതെ
[ന്നാൽ
വാശ്ശുതും രണ്ടുചേട്ടന്മാരിരിക്കെ ഫൽഗുനൻ വേ-
[ട്ടോ!
വേട്ടവല്ലോ ധർമ്മപുത്രൻ ഭീമനും പാർത്ഥനും വേ-
[ട്ടു
കേട്ടതില്ലേ മാദ്രിതന്റെ മക്കളും സൌഖ്യമായ് വേ
[ട്ടു
അവരുടെ വിവാഹത്തിന്നഞ്ചുപെണ്ണുങ്ങളുണ്ടാ-
[യോ
അഞ്ചുപേരും ക്രമത്താലെ വേട്ടിതു കൃഷ്ണയെത്തന്നെ
എന്തഹോ പാണ്ഡവന്മാർക്കും പാർഷതനും പ്രജ-
(കൾക്കും
ഭ്രാന്തുതന്നെ പിടിച്ചെന്നു നമുക്കു നിശ്ചയം വന്നു
ധാർമ്മികന്മാരവർക്കുണ്ടോ ധർമ്മമാർഗ്ഗം പിഴക്കുന്നു
ധാർമ്മികന്മാർക്കിതു മാത്രം ചെന്നുകൊണ്ടിതരം-
[തന്നെ
ശാസ്ത്രമുണ്ടാശ്ശുതല്ലാതവരുണ്ടോ തുടങ്ങുന്നു
ശാസ്ത്രമുണ്ടെങ്കിലുമിന്നു ലൌകികമേ ചെയ്തുകൂട്ടു
ശാസ്ത്രിപട്ടർക്കഹങ്കാരം രാത്രികാലേയെന്നപോ-
ലെ
ശാസ്ത്രികൾക്കും കാമബാണം തട്ടപ്പാനിന്നു കെ-
[ല്പില്ല
ധർമ്മജൻതാനബലത്തിൽ ചാടുകില്ലെന്നാറി-
[ഞ്ഞാലും

ധർമ്മജൻധർമ്മജനെന്നുനിങ്ങളെംകെസ്തുതി
(ക്കുന്നു
ധർമ്മജൻറമനസ്സാരുംഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ലെത്ര കഷ്ടം
നിർമ്മലനല്ലസൂയാദിയെത്രപാരമവനുള്ളിൽ
കണ്ടതുകൊണ്ടേതുമില്ലനല്ലൊരുമാമ്പഴംപോലെ
അണ്ടിദ്വയാടങ്ങടുക്കുമ്പോൾപുളിക്കുമെന്നുബോ-
(ധിപ്പിൻ
രണ്ടുകൂട്ടക്കാരുനിങ്ങൾതങ്ങളിൽചേർച്ചയില്ലാതെ
ശങ്കയിട്ടാൽനമുക്കിപ്പോളെന്തുചേതംനരന്മാരേ!
ഞങ്ങളുംഞങ്ങടെയില്ലത്തേക്കുപോകുന്നുവൈകാ-
(തെ
ഇങ്ങിനെയങ്ങുരചെയ്തുനടന്നുഭൂസുരന്മാരും
അംഗരാജൻശകുനിയുംതത്രദുര്യോധനൻതാനും
അങ്ങുചെന്നുപുരംപുക്കുവിചാരിച്ചവർകൂടി
മാതുലൻചൊല്ലിനാനപ്പോളേതുമേസംശയംവേ-
(ണ്ടാ
ഹേതുകൊള്ളാമിതുതന്നെപടക്കൂട്ടേണമിക്കാലം
സോമവംശേപിറന്നുള്ളമന്നവന്മാരൊരുത്തർക്കും
നാമറിഞ്ഞിട്ടില്ലിവണ്ണംവിവാഹത്തിൻദുരാചാരം
കാമിനിയെക്കണ്ടുകാമിച്ചവർകൂടിച്ചെന്നു-
(വേട്ടാൽ
നാമറിഞ്ഞില്ലതിനിന്നുശിക്ഷചെയ്യേണമതിയാവ്വ്യ
ദ്രുപദന്റെപുരംപാരെക്കൊള്ളിവച്ചങ്ങെരി-
(ക്കേണം
ദ്രുപദനെപ്പിടിച്ചങ്ങുപുലിക്കൂട്ടിൽകിടത്തേണം
അപരാധംകാട്ടിയോരുപാണ്ഡവന്മാരെവെ-
(രേയും
കൃപകൂടാതിന്നുതന്നെകൊലചെയ്തീടേണ്ടുപാരം-
(ണം
വിഷവൃക്ഷംമുളയ്ക്കുമ്പോൾപിഴുതങ്ങുകളയാ
(ഞ്ഞാൽ
വിഷമമായ്‌വരുംമൂത്താൽമഴുകൊണ്ടുമെളുതല്ല
പാണ്ഡവന്മാരുടെപ്രാണബന്ധുവായകൃഷ്ണനി-
(പ്പോൾ
പാണ്ഡവന്മാർമരിച്ചെന്നുനിരൂപിച്ചങ്ങിരിക്കുന്നു
മരിച്ചില്ലെന്നതുകേട്ടാൽവന്നുചാടുമതിൻമുമ്പേ
തെരക്കെന്നുചെന്നുകൊന്നുപോരുവാനിന്നുഴ-
(റേണം
മറുഭാഗത്തൊരുബന്ധുവഴിപോലെയാരുമില്ല
ചെറുപ്പക്കാരൊരുകൂട്ടമുണ്ടതേതുംഫലമില്ല
ഉറപ്പില്ലാനിലക്കൂറില്ലാറപ്പിക്കാൻതുടങ്ങുന്നു
കുറപ്പിന്നുനിലതെറ്റുമെന്നുബോധിച്ചുകൊള്ള-
(ണം
ഇനിക്കുള്ളപ്രയോഗങ്ങളവർക്കില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും
അവർക്കുള്ളപ്രയോഗങ്ങളിനിക്കറിയില്ലതുമവണ്ണാ
ഇനിക്കങ്ങുമലറിഞ്ഞീടാമവരെച്ചതികൊട്ടിപ്പാ-
ന്നിനിക്കുണ്ടുകൌശലങ്ങൾവേണ്ടുവോളംകിടക്കു
(ന്നു
പിന്മടയില്ലാത്തവനെജ്ജയിപ്പാനെന്തുവൈഷ-
(മ്യം
കമ്പിളിയ്ക്കുമിന്നുതന്നെനമ്മുടെകാല്ക്കൽ

കമ്പമില്ലനമുക്കെല്ലാംകണ്ടുകൊൾകക്രമത്താലെ
കൊമ്പുകാളമേളമോടേപടയ്ക്കൊരുങ്ങുതുടങ്ങാലും
കർണ്ണശകുനികളെന്നൊപറഞ്ഞപ്പോൾസൌമദത്തി
നിർണ്ണയിച്ചൊന്നുരചെയ്തുദുർവ്വിധങ്ങൾതുടങ്ങേണ്ടാ
കണ്ണടച്ചിരുട്ടാക്കിനടന്നാൽമറ്റുള്ളോർക്ക്
കണ്ണുകാണാതാകയില്ലതാൻമറിഞ്ഞുകണ്ടിൽവീ-
(ഴും
പാണ്ഡവന്മാരുടെതത്വംഗ്രഹിച്ചില്ലകൃഷ്ണനെന്നു
പൊണ്ണനിപ്പോളുരചെയ്തതൊക്കെബോധംവരു-
(കഷ്ടം!
മണ്ണിലുംവിണ്ണിലുംപിന്നെപ്പാതാളംവാസമേശേ-
(ത്തും
പൂർണ്ണനാമീശ്വരൻകൃഷ്ണനെന്നഹോബോധമി-
(ല്ലാത്ത
പൂച്ചതൻപാൽകുടിപോലെമറ്റുമാരുംഗ്രഹി-
(ച്ചീലെ-
ന്നോർച്ചകൊണ്ടിട്ടെന്തുകാര്യംനിങ്ങൾമാത്രംഗ്ര-
(ഹിച്ചീല
ചാർച്ചക്കാരൊരുകൂട്ടംചെവിതിന്നിട്ടുപാരം
താഴ്ചയ്ക്കവകാശംവരുന്നുദുർജ്ജനത്തിന്നു
അടങ്ങിപ്പാർത്തുകൊണ്ടാലുംപടകൂട്ടിക്കൊണ്ടു
(ചെന്നു
മടങ്ങിപ്പോരുകെല്ലാരുംപോരിനിചെന്നാലുംവേണ്ടാ
ഒടുങ്ങീട്ടുനരിക്കൊല്ലാത്തുടങ്ങായ്കതന്നെനല്ലൂ
മടങ്ങുന്നവസ്ഥകണ്ടങ്ങടങ്ങുന്നോർക്കില്ലനർത്ഥം
അർജ്ജുനന്റെശരമേറ്റുശരീരത്തിലൊരുഭേദം
(ലെ
ശ്വാസങ്ങളുമായിനാമങ്ങുകെട്ടുമണ്ടിപ്പോരു
(വാനോ
ദുർജ്ജനങ്ങൾതുടങ്ങുന്നുലജ്ജയില്ലാത്തൊരുകൂട്ടം
സജ്ജനങ്ങൾക്കിതുകൊണ്ടുവരാക്കെട്ടപ്പാൻവക
(യായി
ഭീമസേനൻഗദയുമായ്പാഞ്ഞടുക്കുന്നേരമോടി-
ത്താമസിക്കാതിങ്ങുവന്നുപോരുമെല്ലാവരുംകൂടി
സോമവംശത്തിനുമേലിൽതുണയിപ്പോൾനി
(ങ്ങൾതമ്മിൽ
പ്രേമമോടേയിരിക്കേണമെങ്കിലാർക്കുംദുഃഖമില്ല
ഉത്തരംസാരനാംഭൂരിശ്രവസ്സിന്റെവാക്കുകേട്ടി-
ട്ടുത്തരമൊന്നുരിയാടീലധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാരവരാരും
സത്വരംയുദ്ധസന്നാഹംകൂട്ടിമെല്ലെപ്പുറപ്പെട്ടു
മത്തരാംനൂറുവർകർണ്ണൻശകുനിയെന്നിവരെ-
(ല്ലാം
ആനകുതിരരഥങ്ങളുംബഹുമാനപട്ടുപട
(ഹങ്ങളും
മാനമുടയസുയോധനാദികളതിമോദനടകൊ-
(ണ്ടുടൻ
കാനനങ്ങൾതകർത്തുകൊണ്ടുതിമിർത്തുകൊണ്ടുപ
(ട്ടണം
മനോമോദംകെമുഴക്കിനാട്ടുമുഴക്കിളിക്കുകലുക്കിനാർ
ദ്രുപദനൃപനുടെനഗരസീമനിചെന്നുപാറിയ
(ങ്ങുടനു

സപദിമുട്ടമുട്ടപടഹകടുരവഘോഷമാശുതുടങ്ങിനാർ
മതിലുകത്തിയിടിച്ചുവാടകിടങ്ങുതൂർത്തുതുടങ്ങിനാർ
അതിലുമതിശയമുടയഭടജനമെത്തിനേർത്തുതുടങ്ങിനാർ
ഝടിതിപരിശത്രുടസ്യൂടിച്ചുപൊടിച്ചുപാർത്തുതുടങ്ങിനാർ
ബാഹുവിക്രമമുള്ളപുരുഷനൊരുത്തനെങ്കിലുമഞ്ജസാ
ആഹവത്തിനുവരികവിരവൊടുവിരുതുവിരുതിവരത്തുവാൻ
ക്രുദ്ധമൂർത്തശരങ്ങളേറ്റുകൃതാന്തവീട്ടിനുചെല്ലുവിൻ
ആർത്തിയുള്ളവരാശുവന്നിഹനേർത്തുകൊള്ളുകമൂഢരേ
കീർത്തികിട്ടുവതിന്നുനല്ലൊരുസമയമിതുസമരാങ്കണേ
മൂർത്തിപാരമുടൻവെടിഞ്ഞുസുരാലയത്തിനുചെല്ലുവിൻ
പാർത്തലത്തെവെടിഞ്ഞുസപദിവരുന്നവീരരെപ്പുൽകുവാൻ
പാർത്തിരുന്നരുളുന്നുചലചലസരസസുരതരുണീജനം
ചഞ്ചലാക്ഷികൾനല്ലതില്ലിഹപാരിലെന്നതുകാരണാൽ
അഞ്ചുപാർത്ഥജനങ്ങൾകൂടിയൊരുത്തിയെപ്രിയമാക്കിനാർ
വെട്ടുകൊണ്ടുമരിച്ചുപാണ്ഡവർവീടുപൂക്കതരിക്കനേ
വേട്ടുകൊള്ളുവിനെത്രവേണ്ടുകളത്രമത്രകരസ്ഥമാം
ഭൂപമനരവര!വരികവിരവൊടുപൊരുതുകകരുതവരരോടുനീ
കപടചരിതമതരതുകതുകപൊരുതുപൊരുതുനിനക്കഹോ
പടുതരതേവിനപാടകേളിടിപൊടിമുടിയുമുടനെനിന്നെടോ
പടയിലരവുകളുടെഭടജനപടലമുടലുമുടക്കവേ
ഇത്ഥമോരോന്നുരചെയ്തുധാർത്തരാഷ്ട്രപ്രാകികളെല്ലാം
യുദ്ധസന്നാഹവുംകൂട്ടിയത്രവന്നുനിറഞ്ഞപ്പോൾ
ക്രുദ്ധനാംപാഞ്ചാലൻതന്റെപുത്രകന്മാരെഴുപേരും
ബദ്ധരോഷംപുറപ്പെട്ടുയുദ്ധകോലാഹലത്തോടെ
ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനുംപിന്നെശിഖണ്ഡിയുംസുമിത്രനും
ധൃഷ്ടൻചിത്രകേതുപിന്നെപ്രിയദർശനൻതാനും
ആറാമൻസുകേതുവുമേഴാമൻധ്വജസേനൻ
മററാതെപിണങ്ങുന്നചതുരംഗപ്പടകളും
മററുള്ളായുധമെല്ലാമെടുത്തുംകൊണ്ടടുത്താശു
ഉവെട്ടുകുത്തുനീട്ടുമാട്ടുംതട്ടുമുട്ടുംതമ്മിലേററു

എട്ടടിക്കുംപൊട്ടുമാറകൊട്ടിനൊട്ടുംവാട്ടമില്ല
പട്ടമിട്ടുവമ്പരുള്ളകൂട്ടമെല്ലാംകൂട്ടിമെല്ലെ
ഒട്ടുനേരംവിട്ടുപോകാതിട്ടുമാട്ടുംപുഷ്ടിയോടേ
മുറിഞ്ഞിട്ടുംചിലർചത്തുമറിഞ്ഞിട്ടുംഭൂമിവാക്ക
പറഞ്ഞിട്ടുംഭയമെല്ലാംമറഞ്ഞിട്ടുംഭടന്മാര-
ങ്ങുറഞ്ഞിട്ടുംകല്ലുപൊട്ടിച്ചെറിഞ്ഞിട്ടുംപുരുഷാരം
നിറഞ്ഞിട്ടുമൊരുമിക്കിനടുത്തിട്ടുംവില്ലുമമ്പു
മെടുത്തിട്ടുംനല്ലബാണംതൊടുത്തിട്ടുംപത്തിവാള-
ങ്ങെടുത്തിട്ടുമാററലരെത്തടുത്തിട്ടുംചാടിയോട്ടു
കൊടുത്തിട്ടുംകോപമേററംകടുത്തിട്ടുംതങ്ങളിൽപാ-
ഞ്ഞടുത്തിട്ടുംചിലർചാവാനടുത്തിട്ടുംകൾകുടിപ്പാൻ
കൊടുത്തിട്ടുംശവംകെട്ടിയെടുത്തിട്ടുംചിലരെപ്പ-
ല്ലെടുത്തിട്ടുംചിലർരൌദ്രാൽതിരിച്ചിട്ടുംപലർകൂടി
ച്ചിരിച്ചിട്ടുംവെട്ടുകൊണ്ടുമരിച്ചിട്ടുംസുരസ്ത്രീകൾ വരിച്ചിട്ടുമെന്നുവേണ്ടാ
യുദ്ധമേററംമുതിർന്നപ്പോൾപാണ്ഡവന്മാർവില്ലുമായി
ബദ്ധകോപംപുറപ്പെട്ടുയുദ്ധഭൂമിചെന്നുപററി
പത്തുലക്ഷംശരജാലമൊത്തുമുഷ്കിത്തുടന്നപ്പോൾ
ഹസ്തികളുംപത്തികളുംചത്തൊടുങ്ങിതുലോംമിക്ക
കാററത്തുപറക്കുന്നപാററകളെക്കൂട്ടം
ന്തുററുപോരതുനേരംതേറവുപോയ്പ്പുറമേറി
ഊററമംഗദയുമായ്കാററിന്റെമകനപ്പോ
ളീറാപ്പാമ്പതുപോലെമററിപ്പാഞ്ഞടുത്തപ്പോൾ
ഏറാസംഭ്രമത്തോടെമാററികൾയുദ്ധമെല്ലാം
മാററിഭാവതിചെയ്തുമാററലർഭയപ്പെട്ടു
ക്രൂരനാമേനിനയ്ക്കുന്നതെക്കൂട്ടത്തിൽപിരിഞ്ഞോരോ
കാട്ടിൽപ്പുക്കൊളിയ്ക്കുന്നുകാട്ടിയതൊക്കെയബദ്ധം
ഭീമസേനൻമരമൊന്നുപിഴുതുപാണിയിലാക്കി
ഭ്രമിചക്രംകലുങ്ങുമാറോടിയെത്തിട്ടുരചെയ്തു
സോമവംശംമുടിക്കുന്നമുടിമന്നസുയോധന!
ധൂമകേതോനാഗകേതോനില്ലനിന്നില്ലെടാമൂഢ!
അരക്കരകൂട്ടത്തിന്നുള്ളിൽക്കിടന്നുവെന്തുവെണ്ണീറായ്
ഇരിക്കുംഭീമനെക്കാണ്മാനാഗ്രഹിച്ചുവരികയോ
കരുക്കൾനിങ്ങളെയെല്ലാമൊരിക്കൽകാണണമെന്നു
നമുക്കുമാഗ്രഹമുണ്ടായതിപ്പോൾസംഗതിവന്നു
നടിച്ചുവന്നൊരുനിന്നെയടിച്ചുപാൽപൊഴിക്കാംതെ
തടിച്ചഭീമസേനൻഞാൻവിടുകയില്ലറിഞ്ഞാലും
കിടന്നങ്ങുറങ്ങുമ്പോൾപിടിച്ചുകെട്ടിനീയെന്നെ
എടുത്തുഗംഗയിലിട്ടതിപ്പൊഴുംഞാൻമറന്നില്ല
അടുത്തുനിന്നുടനെനാശംകടുത്തുപട്ടിണിതന്നെ
കിടത്തുന്നുണ്ടുഞാനിപ്പോളെടുത്തുപാർത്തുകൊണ്ടാലും

എത്രകൂട്ടമപരാധംചെയ്യുന്നിതവർങ്ങളോട്
അത്രവന്നനേരത്തിപ്പോഴന്നുന്നോന്നുപറഞ്ഞോരോ
അത്രമാത്രമപമാനംവരുത്തീട്ടങ്ങയച്ചേക്കണം
അത്രതന്നെയിന്നുഭാവിച്ചിട്ടുമെള്ളൂ ഭീമസേനൻ
പലതിക്കിൽവച്ചുനേപ്പാന്നിനിയുംസംഗതിയു-
[ണ്ടാം
കലഹിപ്പാനൊരുമ്പെട്ടാൽക്രുദ്ധലേശംനമുക്കില്ല
നിലവിട്ടുവന്നുകേറിക്കലമ്പുവാനാഗ്രഹിച്ചാൽ
തലയ്ക്കൂട്ടിട്ടൊട്ടുകിട്ടുംകരുതിക്കൊള്ളുവിൻനി-
(ങ്ങൾ
പത്തുനാളായില്ലൊരിക്കൽതേററുമണ്ടിനിങ്ങ-
(ളെല്ലാം
ചത്തുപോവാനാഗ്രഹിച്ചോലിന്നെയുംപോന്നു
[വന്നിപ്പോൾ

പത്തുനൂറുപതിന്മാരിങ്ങനെതോററുമണ്ടുന്നു
ശക്തിയില്ലാഞ്ഞൊരുകൂട്ടംജളന്മാരിങ്ങനെതിന്നു
യുക്തികൾക്കില്ലൊരുബോധംതങ്ങളാരെന്നതുമില്ല
ദുഷ്ടതയ്ക്കു തുടങ്ങുമ്പോളിത്രപോന്നിട്ടാരുമില്ല
അക്ഷ്ടിനായായ ചെയ്യുമല്ലാതൊരുവസ്തുഫലമില്ല
കഷ്ടമെൻകൌരവന്മാരെകാൾ മലതാപംവരാമേ-
[ലിൽ
ആരുമില്ലയൊരുതെണ്ടളഞ്ഞുപോരുംമരിച്ചെന്നി-
ട്ടാങ്ങാതെയിരിക്കുന്നുകരുമൻനിനുടെതാതൻ
ഇച്ചിക്കുംദിക്കിപ്പോളുംതാൻപാർപ്പിക്കുന്നൊണ്ടു-
[നിങ്ങൾ
കൊച്ചിലേലും സുഖിപ്പാൻ ഞാനയയ്ക്കുന്നില്ലിനി-
[മേലിൽ

പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം പറയൻതുള്ളൽ രണ്ടാംകളംസമാപ്തം.

---

൨൦. ദക്ഷയാഗം.

ഒന്നാം കളം.

എങ്കിലോകേട്ടുകൊള്ളാലുംപ്രജാപതിയായ-
(ദക്ഷൻ
തൻകഥയൊട്ടിടയമറിഞ്ഞപോലുരചെയ്യാം
പങ്കജോത്ഭവൻതന്റെതനയൻതാൻ പ്രശ്രേ-
[ഷ്ഠൻ
ഭംഗ്യാതന്നുടെധർമ്മപത്നിയോടൊരുമിച്ചു
മംഗലകരമായഗൃഹസ്ഥകർമ്മവുംചെയ്തു
ആംഗ്യമായവേദത്തിന്നധികാരിനിജശിഷ്യർ
സാംഗോപാംഗവേദങ്ങൾപഠിപ്പിച്ചുസുഖത്തോ-
(ടെ
ഗംഗാതീരദേശേനല്ലരമ്യമാംസ്ഥലദേശേ
മംഗലോലസുഭഗവാംമണ്യാമേധികാലം
സന്താനാർത്ഥമായ്ദക്ഷൻചെന്താർബാണാർത്തി
പൂണ്ടു
പൈതൃന്തൻനേർമൊഴിയാളെസ്പർശിച്ചീടിനാലവം
ചന്തമോടറുപത്തുപട്ടലാങ്കിജന്മനമായ്
സന്തോഷമകക്കാമ്പിലതിമാത്രംവളരായ്
അന്താപേതമാംനാനാഗുണജാലമിണങ്ങുന്ന
ബന്ധുകാധരിയായസതിയെബ്ഭർഗ്ഗന്നേകി
ഇരുപത്തേഴുചന്ദ്രന്നുമരിചിക്കോമളത്തുംപിന്നെ
വിരവിൽകശ്യപന്നേകിപതിമൂന്നുസുതമാരെ
തരുണിമാർദശകംധർമ്മന്നുമേകിമുനിദക്ഷൻ
മനസ്സിൽകൌതുകത്തോടെവസിച്ചിടുന്നകാലത്തു
പങ്കജസംഭവയാഗത്തിങ്കൽവച്ചുകലഹിച്ചു
ശങ്കരദ്വേഷിയായുള്ളദക്ഷനങ്ങുചെന്നുപിന്നെ
ശങ്കരാംശംവിനായാഗംചെയ്യുതിന്നായൊരു-
[മ്പെട്ടു
വ്യസനങ്ങളെത്തുകൊണ്ടുവരുമെന്നതറിയാതെ

തിങ്കൾമൌലിദ്രോഹത്തിനെബ്ഭവരംതീന്മയെന്നുചി-
[ന്തിയാതെ
പങ്കജസംഭവപുത്രനാകിയദക്ഷനന്നു
തൻക്രിയാകലാപമോക്ഷത്തിൻശക്തിഹേതുവാകു
(മൂലം
തന്നുടെയുചിതമായവരുമാറായതുകാലം
മൂർത്തികൾമൂവരുംകൂടീട്ടൊരേടത്തിരിക്കു-
(മ്പോൾ
ശക്തിയുക്തംപരബ്രഹ്മംസച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപം
വ്യക്തമേതത്ത്വമേകസ്വരൂപമെന്നതുകൊണ്ടു-
ഞെത്രമാറുംശരീരികളായതിലേകനെക്കണ്ടാൽ
ഇതിനാകിലൊരുനാളുമെഴുന്നേല്ക്കാറില്ലയെന്നു
ധരിക്കാതെമഹാദേവക്ഷിതികണ്ഠൽവന്നിട്ടേറി
തനിക്കുനാശമേശുന്നതറിയാതെമഹാദക്ഷൻ
കടുക്കെന്നങ്ങൊരുയാഗവിഭവങ്ങൾമുതിരുന്നു
യാഗശാലാപാകശാലാശാകശാലാദികൾകെട്ടി
പൊന്തോരണംതോരണമരച്ചരവങ്ങളുംതീർത്തു
വഹ്നികുമ്പി,ളെരുക്ക കതിര,പില ശ്രു, ചമ-
(തകളെന്നിവ
കൂട്ടിച്ചെന്തയൊരുക്കിദക്ഷനമാദരേണമുതിന്നു-
(ഹോമ
ധന്യരാകിയതാപസാദികൾവരുവതിന്നുചതു-
(ർദ്ദിശി
തന്നുടെശിഷ്യന്മാരെയയച്ചുചെന്നാവരും-
(മുദാ
ധന്യരാകിയതാപസാദികൾതന്നെയമ്പൊട്ടുക-
(ണ്ടുടൻ
മാനികളാനിദേശങ്ങളറിയിച്ചുപോവരുമ്മുദാ

മനസി കൌതുകമോടരിയതാപസർ ദക്ഷശിഷ്യജനത്തൊടും
മാത്രയും നേരം വൈകിടാതെ നടന്നു ദക്ഷഗൃഹായതേ
കലശജവസിഷ്ഠപുലഹക്രതുകശ്യപപുലസ്ത്യരും
കാമശാസനലോമശാംഗിരസാദിമാമുനീന്ദ്രരും
കലശജവസുതനായ ദക്ഷസമീപമാശു ഗമിച്ചുടൻ
കനിവിനൊടു നമസ്കരിച്ചഥ ദിവാർഘ്യമൻപൊടു ചെയ്തഹോ
കുശലഗീരതുമരുളിയവരെ വിധിക്കു ചേർന്നൊരു പോലഹോ
പൂജ ചെയ്തവരാസനങ്ങളിലമ്പിനോടു മിരുത്തിനാൻ
മുദ്ഗലഹാസമൊടവരൊരോന്നു ചെക്കിയുരത്തു ദക്ഷനുമിങ്ങനെ
മാമുനീശ്വരരേ വരുന്ന മഹോമമങ്ങളു ഗ്രഹിക്കണം
ഒരു യാഗം കഴിക്കേണമിതു കാലമിനിക്കെന്നു
കരുതിനിങ്ങളെയല്ലാം വരുത്തിയെന്നറിഞ്ഞാലും
ഗിരിശൻ നമ്മളെയിന്നു പരിഹസിച്ചയച്ചല്ലോ
ഗിരീശാംശം കൊടുക്കാതെ കഴിച്ചീടുകയും വേണം
വരുന്ന വാവിനു തന്നെ തുടങ്ങേണമതിനോരോ-
ന്നൊരുക്കേണ്ടും വകയല്ലാമൊരുക്കീടേണം [illegible]
എനിക്കിന്നൊരു പാരമ്യമായെന്നിതിനാരെന്നാലും നിങ്ങൾ
മനക്കാമ്പിൽ നിരൂപിച്ചിട്ടുര[illegible] കൊണ്ടുടനേണം
ഇതി ദക്ഷഗിരം കേട്ടു മതിമാനാമഗസ്ത്യരും
വസിഷ്ഠൻ കാശ്യപൻ താനുമവർ തമ്മിൽ കടാക്ഷിച്ചു
ചിരിച്ചു കണ്ണിലിക്കീതൽ ഭവിഷ്യങ്ങളറിഞ്ഞവർ
വചിച്ചു ദക്ഷനോടേവം [illegible] താപസന്മാരും
പുരത്തെത്തീക്കനൽക്കണ്ണിലെരിച്ചു ശങ്കരനോടു
വെറുത്തു നാമൊരു യാഗം കഴിച്ചാലനാശമുണ്ടാമേ
ഹരിബ്രഹ്മേന്ദ്രസംസേവ്യ കഴൽ ഭഗവാൻ പുരഹരൻ
വെറുത്തീടുന്നവർകളെ യെരിച്ചീടും കനൽക്കണ്ണിൽ
ജയിച്ചീടേണമേ എന്നു ഭജിക്കേണ്ടുന്നൊരു നമ്മൾ
ക്രുദ്ധപംസിയെ ന്യായാഗം കഴിപ്പാനെത്രയും ഖണ്ഡം
അതെന്ന്യയങ്ങളൊരു യാഗം കഴിക്കേണമിതിന്നെങ്കിൽ
കുറഞ്ഞൊന്നിനിയും പാർത്തു തുടങ്ങാവൊന്നൊരു മോഹം
തുടങ്ങാമെങ്കിലെനിക്കൽ തുടങ്ങാവൃന്നതല്ലെങ്കിൽ
നന്നാലും തുടങ്ങി ഞാൻ കഴിച്ചെന്ന്യേയടങ്ങീടാ
ശിവനെന്നാലവനും ഭവന്ദ്യോമനെന്നുമെരിയാദ
അല്പജ്ഞനെൻ ഗുരുവല്ലെൻ മരുമകനാവുന്നല്ല

ഹരിബ്രഹ്മാദികൾ പോലും ബഹുമാനിക്കണം നമ്മെ
കല്പർക്കാനവൻ നിന്ദിച്ചതിന്നിന്നൊന്നു ചെയ്യേണം
പരക്കെ ബോധ്യമെല്ലാർക്കും വരുമാറിന്നു ഞാൻ യാഗം
കഴിക്കുമ്പോൾ ഹവിർഭാഗം കൊടുക്കാതെ കഴിച്ചെന്നാൽ
ഒരുത്തൻ പിന്നൊരു യാഗം കഴിക്കിൽ ശങ്കരന്നംശം
കൊടുക്കാതെ കഴിക്കും സ്ഥാനവും പോക മിനിമേലിൽ
അടുക്കാതുള്ളതൊപ്രൌഢി നടിച്ച കാരണമേവം
കിടക്കേണമവൻ കൂട്ടത്തിലും കൂടേണ്ട പോയാലും
ചുടുകാട്ടിൽ സുഖമായ് പോയ് കിടക്കാം ഭസ്മവുവാരി
അടിയിൽ പൂശി മുണ്ഡത്തിലിരിക്കാം പോയിടാം പിന്നെ
ശിവനെക്കൂട്ടണം കൂടിയതിന്നെന്നു പറയുന്നോ-
രെനിക്കു ശത്രുവായുള്ളോരവർ കൂടേണ്ട പോയാലും
ഇത്ഥം വാണികളേവം ദൃക്ഷതയോടു കേട്ടു
ദക്ഷനാരതവാമലക്ഷണമുരചെയ്തു
ശിക്ഷയായ് കഴിക്കേണം ത്ര്യക്ഷാംശം കൊടുക്കാതെ
പക്ഷവാവിനു തന്നെ കഴിക്കാമെന്നഹോ മണ്ഡം
ഇത്ഥം പറഞ്ഞു താപസന്മാരൊരോ കൂട്ടം
പ്രവൃത്തികം ക്രമത്തിന്നായ് തിരിഞ്ഞു നൽഗതിയിങ്കൽ
ശിഷ്യരെ വിളിച്ചു ദക്ഷനുമേവമുരചെയ്തു
ഏണ്യമാനസന്മാരാം സപ്വരരെയറിയിപ്പാൻ
ചന്ദ്രാർക്കാദിനിമാരുമിന്നു തന്നെ വരവേണം
ചന്ദ്രനാലുങ്ങളും വിഭവമൊന്നവ കൊണ്ടുപോരേണം
ധർമ്മപത്നികളോടൊന്നാളുവനാൽ മഹിതാരും
ധർമ്മാന്വേഷണം ചെയ്യാലുള്ളവ കൊണ്ടുപോരേണം
സമ്മതനാം മരീചിയും പുത്രിമാരൊമ്പതും കൂടി
സ്സമ്മതമായ് കൊണ്ടുപോരേണം ഹോമപാത്രാദികളെല്ലാം
പിന്നെ വിശേഷിച്ചു മെട്ടുപുരികളൊല്ലും കൊണ്ടുപോരേണം
ചന്ദ്രചൂഡനിരാസവൃത്താന്തമെല്ലാം കഥിക്കേണം
നല്ല പുല്ലുകൾ കെട്ടു ചമതയും വരുത്തേണം വരുത്തണം
നാളെയന്തിയിലൊക്കത്തന്നവരോടു ചെന്നറിയിക്കണം
അദിതിയാദികൾ വരുവതിന്നറിയിക്കവേ രവിനൊടേതുമ
അമരരോടറിയിക്കണം ക്രതുവിന്നദിവസമിതെന്നതും

ശക്രനാദിയായുള്ള ദിക്പാലർ വരവേണം
അക്കരുദ്രരഷ്ടവസുക്കളും വരവേണം
അശ്വിനീദേവകൾ വിശ്വദേവകളും വരവേണം
അശ്വവക്ത്രാങ്കകിമ്പുരുഷന്മാർ വരവേണം
യക്ഷഗന്ധർവവിദ്യാധരർ സാധ്യർ വരവേണം
ലക്ഷ്മീകാന്തനോടും വേധാവിനോടും ചൊൽക- [വേണം
ഞങ്ങൾ തങ്ങളന്വേഷിച്ചാൽ വന്നീടുന്ന വിഭവ- [ങ്ങൾ
ഭംഗിയോടെ കൊണ്ടുവന്നു കഴിക്കേണമിതു നി- [ങ്ങൾ
എന്നിവണ്ണമറിയിപ്പാൻ നിങ്ങൾ നടക്കുന്നിടത്തു
ത്തുണ്ടിലനാം ഗണപതിയെ നന്ദിയെയും കണ്ടു- [വെങ്കിൽ
ഇന്നിതിന്നായ് പോന്നു ഞങ്ങളെന്നതേ മിണ്ടുക- [വേണ്ടാ
ശൂലിയോടും സതിയോടുമേതുമേ മിണ്ടീടവേണ്ട
സ്വപക്ഷനെ വരുത്താതെ കഴിയുമോ എന്നറിയട്ടേ?
എന്നിയേ വന്നുവെന്നാലോ ഞങ്ങളേ കേറ്റിടുകവേ- [ണ്ടാ
എന്നിയേ കേറിവന്നാലോ ആട്ടിയോടിക്കയും വേ- [ണം
എന്നിയേ നിന്നു പോയാലോ നിന്നു പിന്നെ അ- [വന്റോടം
എന്നു മേൽപ്പിന്നെ നാമതും ബഹുമാനിക്കയും- [വേണ്ട
എന്നിതെല്ലാം പറഞ്ഞതു കേട്ടു ശിഷ്യജനങ്ങളും
ഒന്നൊഴിയാതറിയിച്ചു വന്നവരേവരുമായി
കിന്നരേശനിയവാദം കേട്ടു ദക്ഷനോടു ചൊല്ലി
നന്നു നന്നീ തോന്നിയതങ്ങേതുമേ സിദ്ധമല്ലോ
പന്നഗഭൂഷണനോടു നിന്ദ ചെയ്യാലവർകൾക്ക
എന്നുമേതിരാതവണ്ണം വന്നുകൂടുമഭിമാനം
കാലദോഷംകൊണ്ടുതന്നെ തോന്നിമതു ഭവാ- [നേവം
കാലകാലൻ വെറുത്തെന്നാലാരുമില്ലാശ്രയം മറ്റു
വല്ലതെന്നാകിലും ഗംഗാവല്ലഭനെ വരുത്താഞ്ഞാ- [ൽ
വല്ലകന്നക്കില്ലുമുണ്ടാമല്ലലെന്നു ധരിച്ചാലും!
ഇപ്രകാരം വൈശ്രവണൻ പറഞ്ഞൊരു മൊഴി- [കേട്ടു
ദർപ്പമോടവത്തോടു ദക്ഷൻ യക്ഷരാജനോടു ചൊല്ലി
പണ്ടു നീലകണ്ഠനെന്നീ ഭയപ്പെട്ടു മണ്ടിയോരെ
എണ്ടിശയിൽ വഹിയഞ്ഞു കണ്ഠൻ വാഴും മലത- [ന്റെ
ഗണ്ഡശൈലഗിരീശന്റെ ഉച്ഛിലിട്ടു കഴിതന്നിൽ
തൊണ്ടനായ നീ പൊറുത്തീടുന്നതും മറിയുംഞാൻ
തക്കവണ്ണമുതളച്ചു പേശിടുന്ന നിന്റെ ശക്തി
മിക്കതും ഞാനറിയും നീ പാമരയത്തിവിട്ടുന്നു
ദക്ഷദുർഭാഷണം കേട്ടു യക്ഷരാജൻ കുപിതനായ്
കാൽക്ഷണവും പോയവനോടൊരക്ഷരവും പറ- [യാതെ

മറ്റു വന്ന ജനങ്ങളെ മുറ്റുമവൻ സൽക്കരിച്ചു
പേരറിയോടു മഖാരംഭമെന്യേത്തുടങ്ങിനാ- [ൻ
സുബ്ബയ്യയ്യബ്ബയും സുബ്ബൻ തിമ്മനും സൂലിയും ശേ- [ഷൻ
ശേഖരയ്യൻ രാമകൃഷ്ണൻ വെങ്കിടൻ മൃത്യുശാ- [സ്ത്രാവും
സീതാരാമൻ പാത്തിയാന്തീശ്വരൻ നെല്ലിയ- [ഥരം
ഒത്തു നിങ്ങൾ ശ്രമിക്കിലേ സദ്യ നന്നായ്ക്കഴിഞ്ഞീടൂ
കുട്ടികളെക്കൊണ്ടു വെള്ളം കോരണം മൃത്തുപട്ടന്മാർ.
രൊട്ടു തേങ്ങാ തിരുമ്മട്ടേ ആരുമേട്ടേ അതിൽ ചി- [ലർ
വട്ടളത്തിലൊക്കെ വെള്ളമിട്ടു തിളപ്പിപ്പിച്ചു
വട്ടികളിലരി കുത്തി വെട്ടനേ കൊണ്ടുവന്നിടേണം
ഉപ്പേരിയുമെരിപുളിയും മാത്രമേയിന്നൊളതാവൂ
കല്പനയിങ്ങനെ ചെയ്തു ദക്ഷനും ശാലയിൽ പൂക്ക
അരണിശുദ്ധിയും ചെയ്തിട്ടരണി കൊണ്ടുവന്ന- [പ്പോൾ
സ്മരണം ചെയ്തനലനെ മഥനം ചെയ്തെടുത്തുടൻ
ദക്ഷിണാഗ്നിയതിൽ ഗാർഹപത്യാഗ്നി മറ്റും കൂട്ടി
ദക്ഷനാകും ദീക്ഷിതകൾ സോമപാനാദിയും ചെയ്തു
അക്കഥയങ്ങിരിക്കട്ടെ ശേഷമിപ്പോൾ ചൊല്ലിയെ- [ന്നാ-
ലൊക്കെയേയെന്നറിഞ്ഞില്ല സത്തുക്കൾക്കൾക്കങ്ങളി. [രിങ്കൽ
ദക്ഷനന്ദിനി ഭഗവതി സതിയുമങ്ങതു കാലം
ദക്ഷയാഗമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു കേട്ടിതു കേചിൽ
ദക്ഷവല്ലഭയാകുംമാക്ഷായണീ ഗിരീശന്റെ
ചിത്തതാരറിയാതെ പറഞ്ഞു തൽപ്രിയനോട്
ഭർത്താവേ! സർവലോകഹർത്താവേ പുരാരാതേ
ഭക്തവത്സല നിത്യ നിരന്തരം സുസ്മിതശംഭോ
ഇക്കാലം മമ താതൻ കഴിക്കുന്നുണ്ടൊരു യാഗം
സൽക്കാരാർത്ഥമായെല്ലാവരുമെത്തിയവിടത്തിൽ
മയ്യൂരാവേണിമാരാകും സഹജന്മാർ പ്രിയമാരും
ഒക്കെയെത്തിപ്പോൽ തന്റെ കണവന്മാർകളു- [മായി
സൽക്കാരാർത്ഥമായേവരോ വിഭവങ്ങളതും കൊ- [ണ്ടു
മൽകാന്താ മഹാദേവ! നമുക്കും പോകവേണ്ടയോ
എന്തുകൊണ്ടിവിടെ നമ്മെ താതനറിയിക്കാഞ്ഞു
നിന്തിരുവടിയോടുമെന്തുമൊന്നും പറഞ്ഞില്ലേ
എന്തു പിന്നെ വേണ്ടതു പറഞ്ഞില്ലെങ്കിലും ചെ- [ല്ലാം
ബന്ധുവല്ലോ ആകുന്നതു തന്തിരുവടിനാഥ
അറിയിച്ചിട്ടറിയേണ്ടും ജനമല്ല നമ്മളെന്നു
അറിഞ്ഞത്രേ താതനറിയിക്കാഞ്ഞതും നമ്മെ
ജ്ഞാതിഭക്ഷസുതയാകും സതി തന്റെ ഗിരം കേട്ടു
മതിയിൽ കൗതുകത്തോടെ തിങ്ങിച്ചുട്ടും പുരാൻ- [ചൊന്നാൻ
അരുവയരണിമുടിമണി മൗലേ സതീകാന്തേ

സരസിജദളചാരുനയനേ സുന്ദരിദേവി
കരിവരനടയാളേ കരിവരത്തുടയാളേ
കരണീയമെന്മജീവസമാനീയേ കേൾക്ക നീ വാചം
കല്മഷമാനസന്മാരാം വലന്മാരെന്നിയേ കണ്ടാം
മൂലകിലില്ലെന്തൊരു ചതുരമരിയതാപസർ പോലും
മലിനം മാറെറാഴികൊണ്ടു മലച്ചു മാനസമേററം
മതിച്ചെന്താർമങ്കിയെന്നുള്ളവരല്ലാതെയില്ലാരും
ഇന്നതേ കൊട്ടാവുവെന്നും പറയാവെന്നുമില്ലാതെ [ർ
തന്നരികിൽ ചെന്നുവെന്നാൽ വന്നു ക്രൂട്ടം മാന- [ന്ദമോടും
ഒന്നുകൊണ്ടുമിന്നു ഞാനും പോകുന്നതില്ലെന്നാത്തു- [കേട്ടു
പന്നഗഭൂഷണനോട്ടു പിന്നെയും മങ്ങേറിയിച്ചാൽ
വാശ് ശതെന്നാകിലും നമ്മൾക്കു പോകണം നിൽക്ക- [രുതല്ലോ
കാന്ത്യപാദിയായ ബന്ധുവർഗ്ഗമെല്ലാവെന്നു പോലും
അച്ഛനിൻ ചന്താരിലിച്ഛയോടെ കേൾക്കൻ
അധരംസല്ക്കരിപ്പാനായ് പോകണം സശമി- [ല്ല
മറവുബന്ധപ്പാടനേകമുണ്ടിതെന്നാങ്കിരിക്കിലും
ചെറവുമേതമെന്ന സിക്കാതെയില്ലെന്നോമുത്രയാ- [കണം
വാശ് ശവതും പറയുന്നകർണ്ണരളവാക്കു കേട്ടു
പൂജ്യനാമെൻതാതനോട്ടു ചേർച്ചയല്ലീവിധമെ- [ന്നും
പണ്ടു പണ്ടേ മുറിഞ്ഞുവ്ജ്ഞുണ്ടുതാനുമത്രയല്ല
ശസ്ത്രികളോരാണ്ടു കണ്ടു ഭോഷ്ക്കുകൾ കേൾപ്പിച്ചുവെ- [ന്നോ
അച്ഛവവാത്സല്യമെറെന്നമ്മെയത്രേ പുത്രിമാ- [രിൽ
അത്രയും വാത്സല്യമല്ലോ നിന്തിരുമേനിയേ നാഥ!
ഇച്ഛയോടെ പോവതിന്നായ് മൃതിന്നാലും ഭ്രവൃ- [ദം
സച്ഛവസ്ത്രാദ്യലങ്കാരപ്പെട്ടുകങ്ങൾ ത്രാന്നാലും
കാളയെ ചെന്നുകൊണ്ടുവാട്ടംഗിരീശഗണപതി
മാളികമേലിരിക്കുന്നാലകളിങ്ങെടുത്താലും
ഇതമംബോഗിരം കേട്ടു നഗഹസ്തിവമനം
ചിത്തതാരിൽ തെളിവോടേ സതചരം പരനോ- [ന്തേചെ
നത്തരത്തോളുക്കിയോരു ചെട്ടിയങ്കിയെടുത്തുടൻ
ബന്ധമോളം ത്തുറനോരു ഭൂഷണങ്ങ പചുതെട്ടു- [ത്തു
മുത്തുമാലേജനനിക്കു അസ്ഥിമാലജനകന്നു
നേർത്തപട്ടു ജനനിക്കു ചിത്തുകൽ ജനകന്നു
മുരശബ്ദജനനിക്കു തേർ ബലചന്ദ്രം ജനകന്നു
ഗന്ധലേപം ജനനിക്കു ഹസ്തഭസ്മം ജനകന്നു
പുഷ്പമാലജനനിക്കു മുണ്ഡമാലജനകന്നു
സ്വർണ്ണഭൂഷ ജനനിക്കു നാഗഭൂഷ ജനകന്നു
ഘോരരോയത്രെ കൈവിഷം മൃതിന്നു ചാരണവ- [ക്ത്രൻ
ത്രമമസ്തുതിതാഞ്ഞമരികേ ചെന്നൊരു നേരം

കന്നുരുന്നർപ്പാട്ടുപാടേ ചിക്കിവിട്ടതുടൻ ദേവി
കംഗദനോടു പോകുന്നാമെന്നറിയിച്ചോരനന്തരം
അന്തകാന്തകനന്ത്യബന്ധുവിഷ്ണിനന്നാലേ പ- [രംപുമരൻ
സിന്ധുമൌലിഭുജംഗഭൂഷണനന്തകാസുരനാശ- [നൻ
ബ്രഹ്മവിഷ്ണുസുരാസുരേരിതചരിതനംഗജനാ- [ശനൻ
ചിന്മയൻ പ്രഭുനിർമ്മലൻ മുനിസമ്മതൻ പരമേ- [ശ്വരൻ
അംബുജാക്ഷിയതായിട്ടും നിജകാന്തതന്നുടെ- [കാന്തളേ
ചാമ്പൽവാരിയതിട്ടു ശിവശിവജടയിതാകെ- [യെന്നുടൻ
താലിമാലകളും ഗളത്തിൽ ചിലകാഞ്ചിനൂപുരമൊക്കെ- [വേ
അങ്ങേതന്നൊഴിച്ചുടൻ കരതാരുകൊണ്ടുമഹേ- [ശ്വരൻ
നാഗകങ്കണഹാരമമ്പിലകാഞ്ചിമഞ്ജീരമൊക്കവേ
നാഗഭൂഷണനക്ഷമാലകൾ വാരിയണിഞ്ഞി ഴി- [ച്ചുടൻ
ഭ പക്കളോടിയുന്നവേഷമങ്ങാക്കി തന്നുടെ പ- [ത്നിയെ
ശോകമെന്നിയെ അതിലുമൊന്നു തെളിഞ്ഞുദക്ഷ- [തനൂജയും
പട്ടുചേലകളൊഴിഞ്ഞുടുത്തതഴിച്ചു വല്ക്കലം ചാ- [ർത്തിനാൾ
ചട്ടവമ്പുമിത്തുകല്യകൊണ്ടു തുമിക്കയോടു ഗരി- [ച്ചുടൻ
ചട്ടമിങ്ങിനെയെങ്കിലെന്തൊരു നഷ്ടമെന്നുനി- [നച്ചവൾ
ശിഷ്ടപാലകനോടു പോകണമെന്നു ചിന്നയു- [മോതിനാൾ
തുഷ്ടിപൂണ്ടു പറഞ്ഞിട്ടാനതു കേട്ടു ധൂർജ്ജടിയും- [ത്രഷം
ദൃഷ്ടിയൊന്നുമറിച്ചു ചെറവുതുറിച്ചു നോക്കിയുമാ- [ച്ചുടൻ
സതിതന്നോടതിലാവം നടിച്ചു ദക്ഷനോടുള്ള
മതിരകോപമതുകാട്ടിട്ടുരചെയ്തു പുരാരാതി
മതിവിബോധനമോവാചം മതിമതിനടനാലും
മിതിരങ്ങാനവനേസൽക്കരിപ്പാനായ് വരുന്നി- [ല്ല
വിധിതന്റെ മഹായോഗമതിങ്കൽ വച്ചവനെ- [ന്നെ
അധികം നിന്ദയാലുള്ള അധിക്ഷേപം പറഞ്ഞ-
മധുവൈരിപിരിക്കപീടിച്ചു നിന്തിയച്ചന്നു [ല്ലോ
മതികേട്ടുമായിച്ചത്ര പിരിഞ്ഞങ്ങളും ബോധേ!
അതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു ഞാൻ വരികയില്ലതിനെ- [ന്റെ
സരിനീയുമിതിനുപോകയിലാവശ്യമില്ലോർത്താ- [ൽ

നാനാദിക്സ്ഥാനാന്തരങ്ങളാരെന്നുമുള്ളവരെക്കിൽ
വന്നുകൂട്ടം സോമദേവന്മാരെക്കണ്ടവനെന്നാണുത്തരം
വല്ലതുംകൂട്ടിനീയങ്ങു ചെല്ലുകില്ലുംകനിവിനി-
ക്കില്ലനിന്നിലെന്താഗ്രഹം തെല്ലുമേയെന്നറിഞ്ഞാലും
ഇങ്ങനെ ശങ്കരൻതാനും തിങ്ങിനകോപേന ചൊന്നോ-
രങ്ങുമനിക്കാതെ കണ്ടുമാഗലാംഗിനടകൊണ്ടാൾ
ശൃംഗിരീടിമഹാകാളൻ നന്ദിയുംമറ്റനേകം ഭൂതാളി
ശൃംഗങ്ങളിനെവേണ്ടപന്നകമേയെന്നരുളംപം തുടങ്ങിനാർ
അമ്മതാനേപോകുന്നുകൊണ്ടു സങ്കടമിങ്ങുന്നുതാം
അംബികാവല്ലഭൻ തന്നന്തർഗ്ഗതമേതുമറിഞ്ഞില്ല
ആപത്തിലായ് നമ്മൾകൂടെപ്പോയിടാതെന്നിന്നിടാമോ
അമ്പുരാനോടറിയിച്ചും നമ്മൾകൂടെപ്പോകവേണം
എന്നുരച്ചു ഭൂതവൃന്ദം ചെന്നറിയിച്ചനേരം
എങ്ങിനെയാവേണ്ടതുങ്ങൾ പോകയോ നിൽക്കയോ പോരാ
എന്നുകേട്ടു നന്ദികേശാദികളോടുയതചെയ്തു
ഖന്നുവില്ലാക്കിയദേവനിന്ദുചൂഡനാതികോപാൽ
എന്നോടൊന്നും പറയേണ്ടാ വല്ലതും ചെയ്തുകൊണ്ടാലും
വന്നിട്ടാപത്തിനും പിന്നെന്നോടൊന്നും പറയേണ്ടാ
എന്നുകേട്ടു ഭൂതവൃന്ദമൊന്നൊഴിയാതെ തിവേഗാൽ
ചെന്നുദേവിക്കുപടിമുന്നിലങ്ങുപറ്റുന്നേതും

ഇതി ഭൂതഗണങ്ങളുമാരവ്വാൽ
സതീദേവിക്കപടികൂടിമുദാ
കതി പിൽ പ്രദേശങ്ങൾകഴിഞ്ഞു വേഗം
പ്രതികോലാഹലത്തൊടുകൂടിമുദാ
തിളച്ചാർത്തുകളിച്ചു പുളച്ചു പരം
വിളിച്ചോടിപ്പിടിച്ചു പടഞ്ഞുവീണു
മലിച്ചാരോന്നുതമ്മിൽ പരിഹസിച്ചും
നടിച്ചിട്ടുകയുമിടിനാദംപോലെ
ഭൂതവൃന്ദങ്ങളോടും നടന്നു സതി
ചേതസി കൗതുകത്തോടു തെക്കുനോക്കി,
ഓരോരോ പുരഗ്രാമനദികടന്നു
പാരാതെ ഹിമവൽഗിരിപാർശ്വം പൂക്ക
ഓരോതരം കൗതുകംകണ്ടതെല്ലാം
പാരാതെ പറഞ്ഞീടുവാൻ വേലയത്രേ
ഘോരതരം വനരാജികളാകുന്നതും
സാരസ്യമനോഹരസനാനയോടും കൂടെ
ശീതളനായ് വീശുന്ന സൗഖ്യമോർത്താൽ
കൗതുകമെന്നതന്നേ പറവാനുള്ളൂ
കാനനമാനിനിയുമോരോരോ കൗ-
തുകംകണ്ടു പോകുന്നേരം കണ്ടാളങ്ങു

അരിയകുലപ്പിലിപൂട്ടിയമ്പുകരത്തിലൊട്ടുധരിച്ചുടൻ
ആർത്തുഘോഷമഹോകിരാതരുവേട്ടയാടിനടപ്പതും
ചുമലചുമർച്ചെവിചാത്തനുംമൂറിവാലനുംകരിവാലനും
ശൂരനാകിയകണ്ടനും പുലിയൻ വെളുമ്പനും ചൗവപ്പൗ
ആണ്ടിപ്പോന്നൊരു കീരി പീടി! പീടിക്കുണ്ടപന്നിവരുന്നെട
കൊടപ്പിടിയും കൊണ്ടുവായെൻറകത്തിയമ്പിങ്ങുവീണെട
കോട്ടിലോ വലകെട്ടിയങ്ങേവലയ്ക്കു പറഞ്ഞൊരുക്രൂരത
പുലിയാണലയ്ക്കുന്നു പുലിയൻ കരയ്ക്കുന്നു പൂട്ടെടവില്ലുനോക്കെട
പൂക്കേണമൊരെന്നായ്ക്കു കടിച്ചിണങ്ങാകമില്ല. ലയ്ക്കുന്നിതാ
പുലിയനെക്കൂട്ടപ്പാകടിച്ചതുമൈവമേളതകീലണും
നിലയിൽനിന്നിനിനായ്ക്കടെന്നുപറഞ്ഞു പാഞ്ഞു നടക്കയും
അമ്പുകൊണ്ടുടൽ പന്നി തട്ടി നടക്കയും നായ്ക്കളെത്തിയും
കമ്പമെന്നിയങ്ങത്തിന്നുടെ വ്യാഘ്രമേൽ കടിയെത്തിയും
പന്നിയങ്ങുലച്ചുവീണതൊഴിച്ചുതലയിട്ടുരുട്ടിയും
ചെന്നുവേടരെട്ടത്തു തല്ലിവധിച്ചുകെട്ടിയെടുക്കയും
ചോലയോടെകൊണ്ടുവെട്ടിയൊട്ടവർ ചുട്ടുകള്ളുകുടിക്കയും
ചെങ്കിട്ടപ്പാടിപ്പെട്ടമടിയുംകളിചിരിചേർച്ചയോട്ടുകൂടിക്കയും
ചോലയോപ്പെചതുംകടിച്ചു പാവച്ചുവീണുകിടക്കയും
വലയപ്പറവശമൊട്ടുമതിൽ ചിലർ പാട്ടുപൊളിച്ചുകിടക്കയും
ചപ്പുമെല്ലേകടിച്ചുഹുംശിലനാമമോടു ഹരിപ്പിയും
അധികമധുമമൂഢിതരായ് പലതും പറഞ്ഞുരസിക്കയും
ആശ്ചര്യകൗതുകത്തോടു മെല്ലെപ്പിടച്ചുവീണുകിടക്കയും

അതികൗതുഹലമേവം സതിയങ്ങുമുദം പൂണ്ടു
അവിടുന്നിത്തിരിമന്ദംനടന്നു പിന്നെയും ദേവി
അവിടത്തെ കൗതുകങ്ങളതിചിത്രമങ്ങു ചൊൽവാൻ
മതിയില്ലെന്നതുവന്നാരത്തോപാരമായ് മയൂഖമല്ലോ
വകയോരോവിധംകൊണ്ടു കഥയേതും നടപ്പില്ല
പറയാവുന്നയെങ്കിൽ കഥയില്ലെന്നതും വന്നു
രതിബിംബമുഖം പൂണ്ട സുരസ്ത്രീമാപതിമാത്രം
അതികൗതൂഹലത്തോടും കളിച്ചോരാം രസിക്കുന്നു
അവയോരോവിധംകണ്ടു സതിയും ഭൂതവൃന്ദവും
അവിടുന്നങ്ങുകരത്തൊന്നു നടന്നു പിന്നെയുമങ്ങു
അവിടത്തെ അവസ്ഥകൾ പറവാനെത്രയും വേല
അവധിയില്ലതു ചെറ്റു പറയാഞ്ഞാൽ മതിയല്ല

സമസ്തസാരവുംവിട്ടുസമസ്തന്ത്രന്മാരായ്
ചമഞ്ഞൊരുകൈവരുത്തിത്തത്ത്വബോധാർത്ഥാസമ- (ർത്ഥരായ്
തപസ്സുചെയ്തനിലപത്രമാത്രാശികളുമായി
പരബ്രഹ്മത്തിനെക്കണ്ടുപരമാനന്ദവുംപൂണ്ടു-
വരുത്തിവിഗ്രഹശുദ്ധിയിരിക്കുന്നജനങ്ങൾക്കായ്
ഇഡയുംപിംഗലപിന്നെസ്സുഷുമ്നയെന്നുപേരാ- [യ
ചരട്ടുകൊണ്ടുടൻചുററിമുറുക്കിയൊരുമൊന്നാക്കി
ച്ചമച്ചപെട്ടികളഞ്ചിന്നുയരത്തെങ്ങൊരുചെല്ലു-
മിരിപ്പുണ്ടങ്ങതിലുള്ളോരമൃതമൈത്രയുംസാരം
ഭുജിപ്പാനായ്സുഷുമ്നയാംവഴിയേവായുവെ- (ക്കൊണ്ടു
ച്ചെലുത്തിച്ചെല്ലവുംമെല്ലത്തുറന്നുവാശിയെക്കൊ- (ണ്ടു
എടുത്തുനല്ലമൃതത്തെഭുജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന
തപസ്വികളുവരംഗമിച്ചില്ലഭപരത്തിന്നു
ശിഷ്യസംഘങ്ങളെച്ചേർത്തുംശിക്ഷചെയ്തുവ്യുത- (രായി
തർക്കവുംവ്യാകരണങ്ങൾഗ്രഹിക്കയുംപുരാണങ്ങൾ
ഭക്തിയോശ്രവിക്കയുംനാടകങ്ങൾനോക്കുക- (യും
ജസ്സൂഹിസ്സൂമിസ്സൂകിസ്സൂ എങ്ങളുക്കത്തുണ്ടെപ്പെന്നും
ജെപ്പ്ജിപ്പ്തേപ്പ്ശിപ്പ്ഞമഞ്ഞെന്നുംചമഞ്ഞെന്നും
ഫെവ്യഫലപിച്ചകിപേന്ദപംവ്യാകരണഘോഷമേ- [വം
ഭാരതംരാമായണവുംഭോജചമ്പുകൌമുദീയം
ഭാഗവതംഭർത്തൃകാവ്യമാഘവുംനൈഷധംസ്കാ- [ന്ദം
ധർമ്മസംഹിതയുംബ്രഹ്മാണ്ഡവുംബ്രഹ്മോത്തര- [ഖണ്ഡം
ശബ്ദരത്നാകരംസ്മൃതിശ്രുതികളുംമററുമേവം
ചിത്രമെന്നേപറയാവൂതത്രതത്രപഠിക്കുന്നു
അവിടന്നുംകടന്നൊന്നുനടന്നുദക്ഷിണമാർഗ്ഗ
മതിമോദത്തോടുദക്ഷഗൃഹാന്തേഗോപുരപാരേ
സതിയുംഭൂതവൃന്ദവുംസുതനാകുംഗജാസ്യനും
മതിമോദത്തോടുമുടനടുത്തുചെററുനേരം
വഴിപോക്കർക്കുവിടെവന്നവരപ്പോൾപലർകൂടി
വഴിക്കേണിപതകിച്ചുവരുന്നോരന്തരേകേൾ- [ക്കായ്
വഴിയല്ലീപ്രജാപതിതുടങ്ങുന്നോരവസ്ഥകൾ
വംശനാശംവരുമല്ലോശിവനെധിക്കരിച്ചെ- (ന്നാൽ
ഏഴുനാളീടുകിൽതത്രകലശലായ്പിരിയു- (മൊ-
ഴുന്നോളംസ്വസ്ഥാനംശിവനെദക്ഷനില്ലി- [പ്പോൾ
സതീയിങ്ങുവരുന്നെങ്കിലതുകൊണ്ടുംഫലംനാശം
മതിമാൻദക്ഷനുമാശുമറയത്താട്ടമെന്നല്ല
സദനേകേറരുതെന്നുവിരോധിപ്പാനിരിക്കുന്നു
അതുകേട്ടുവിഷാദിച്ചുസതിമനംക്ഷയത്തോടെ
നടക്കുമ്പോൾമതിബിംബമുഖിമാരാമനുജമാർ
പതിമാരോടൊരുമിച്ചുവരവാണെന്തൊരുഘോ- [ഷ

രണ്ടാംകളം.

അദിതിദിതിദനുവിനതകദ്രുവോടശചതീ- [ഭരണീതിയ.
ഞ്ചമ്പതുംപുനരൊമ്പതുംതരുണീജനങ്ങളുമാദ- (രാൽ
കനകകൃതവരശിബികനല്ലവിമാനമാലികളിൽ- [തദാ
കാഞ്ചനാഭരണൈരലംകൃതരായിവന്നുനിറ- [ഞ്ഞുതേ
അധികരസമൊടുതനയമാർകളെയാശുകണ്ടഥ- (ദക്ഷനും
ആത്തകൌതുകത്തോടുസൽക്കരിച്ചവിടെയവി- [ടെയിരുത്തിനാൻ
സതിയുമത്തപൊഴുതധികസംശയമാനസേന- (പുരാന്തരേ
സാഹസേനനടന്നുഭൂതഗണങ്ങളോടുമതിദ്രുതം
കനകമണിമയമാളികപ്പുറമന്നു ചന്ദ്രമവനുടെ
കാന്തമാരുമിരുന്നുകൊണ്ടുസതീം പ്രതീക്ഷിച്ചി- [രിച്ചഹോ
ഹാഹാഹവരവിതുകണ്ടിതോമൊരുവൾകത്തിയ- (തെന്നപോ.
ലഗ്രജായിവൾധിക്കധിക്കിന്നിയതിഥികാചന- (യാചികാ
അമിതഗുണഗണമുടയസോദരിയെന്തിനിങ്ങ- [നെയാണതും.
അല്ലെടീയിവരുന്നതിന്നൊരുയോഗിനീനഹി- (സംശയം
അല്ലികളുടെകുളുർചികളമ്പിൽവിളങ്ങിനോരള- (കാളികൾ
ആശുപൂരിജടയാക്കിനീവുമെലിമ്പുമാണ്ടശരീ- [രിണാം
മുഖവുമിവളുടെഉടലിൽവടിവുമതിനുകാണുക- [യല്ലുത്താൻ
മുത്തപട്ടത്തിതന്നെയാണതിനൊട്ടുമില്ലൊരുസം- [ശയം
പ്രഥമഗണഗണപതികളുംപടികാണുകൊടോബ- [ദ്ധനാണമാം
ആരപോലുമുടുപ്പതിന്നിവൾക്കില്ലയെന്നതുമ- [ന്നിതോ
അരപതിയാലയായുള്ളോരനുജസ്ത്രീജനമെല്ലാം
നിശ്ചയിച്ചുബഹുഖേദംപൂണ്ടുനിൽക്കുന്നതുനേരം
അന്തവുംപൂയവുംപൂരാടവും കൂടിയിരുന്നിട്ടു
മാത്യധിക്ഷേപവുംപൂണ്ടുപരിഹസിപ്പതുകണ്ടു
ബദ്ധരോഷംസതിതാനുംപൽകടിച്ചുകൺചു- [വത്തി
ബദ്ധകോപത്തോടുമേവംശാപമിട്ടാൾമൂവ്വരേയും
നിങ്ങളെനാൾപിറക്കുന്നജനങ്ങളാൽവരുംനാശം

കൊന്നിട്ടുംമാതുലമാതൃതാതരെയന്നൊയ്യൊന്നു
പിന്നെയുണ്ടുതന്നെയെന്നുനോക്കിട്ടുവേഷ്ഠാപ- [മോദേവം
ധന്യശീലസതിതാനുംശാപബാണംപ്രയോഗി [ച്ചാൾ

ഉഗ്രനായവീരഭദ്രൻവ്യഗ്രമോടെവന്നിവിടെ
വിഗ്രഹംതേനുറുക്കിപ്പോംമുഗ്രചിത്തജമൂഢ!
വ്യഗ്രഭാവവാക്കുകളെകണ്ടുകേട്ടരസത്തോടേ
ഉഗ്രപത്നിതാനുമേവംവ്യഗ്രഭാവംകലർന്നുടൻ
അഗ്രപാണിയായിനിന്നിട്ടക്കനേയുംശാപമിട്ടാൾ
എന്റെയുടലകണ്ടുനിന്നുചിരിക്കുന്നദുരാത്മാവേ
നിന്റെപല്ലുകുത്തിട്ടുകവീരഭദ്രാദികൾവന്നു
എന്നിവണ്ണംസതിതന്നെപ്പരിഹസിപ്പവർകളെ

എന്നുമേതീരാതവണ്ണംശാപവുമേകിനാൾദേവി
പിന്നെദക്ഷപ്രജാപതിതന്നുടെസന്നിധൌചെ- [ന്നു
നിന്നുതത്രധന്യശീലഭ്രാതവൃന്ദങ്ങളുമായി
തന്നുടെനന്ദിനിയായസതിതന്നെക്കണ്ടനേരം
വന്നകോപത്തോടുപാഷാണങ്ങൾപൊട്ടിച്ചെട്ട [ത്തോങ്ങി
നിന്നുകൊണ്ടതിനിന്ദയായഭീഷണവാക്കുകൾ [ചൊന്നാൻ
എറിപ്പനെടിമറയത്തുപോകുലദേശമേ! ശാഠമ- [തീനി
തെറിയോളവളിവിടെക്കവരുവതിനെന്തുസംഗ- [തിദുർഗ്ഗേ
കുറവനപനാഗുകുടിലനെവിടെയിരുന്നുചൊല്ലി- [യയച്ചെടീ
ചെറുമിതവപതിദുർവ്വിലാഭാത്തഅറിയുമെറിയുമ- [തിനുഞാൻ
തൊടരുതിവിടെയീയാഗശാലയുമ്പരതജ്ഞാദികൾ [തമ്മെയും
ചുടലകളിൽനടമാടുമവനൊട്ടുക്രീഡാവാഴുകകാര- [ണാൽ
കുടിലഹൃദയതതവുമൊതമുനിനാരദസ്യഗിരാ- [പുരം
കമതിഗിരിശാനുഭവതിതന്നെയുടൻകളഞ്ഞിതു- [ഞാനെട
വിമലചരിതനല്ലവന്റെപ്രവൃത്തിഞാനറിയാ- [തഹോ
വിഭ്രമേണകൊട്ടുത്തുപോയ്ശിവനിവളെയന്നാ- [തിസാഹസാൽ
ഇവിടെയിനിയിവൾവന്നിട്ടുകളയിൽകരേറരു- [തോക്കണം
ഹീനജാതിയിലായിനീയറിയാതെയെന്തിഹവ- [ന്നതും
അഹസ്സുകഴിച്ചതിനില്ലയാഷ്കകൊണ്ടല്ലയോ- [ഇരന്നുണ്ടതും
ആതടെദേവനാങ്ങളീനവൻഭക്ഷിയാതെകണ്ടുള്ള- [ത്തും

ളുകലുമരവിരിയാടചുടലയിലസ്ഥിമാലകൾപൂ- [ണ്ടൊരു
തെണ്ടിതീനികപാലപാണിമൂഢൻജഡൻശഠ- [നെത്രയും
വിമലമതിമമജനകനായവിധാതൃഗളമതറുക്ക- [യാൽ
ബ്രഹ്മഹത്യയുമുണ്ടവനബഹുഗർവ്വിതനഖിലജ- [നൈരഹോ

ഇതിദക്ഷഗിരംകേട്ടുസതിയുംക്രോധഭാവ- [യായേ
മതിബിംബമുഖമെന്നുചുവന്നുനീലപത്മത്തിൻ
ചതുരതകുറയ്ക്കുംദൃഷ്ടികൾരക്തോല്പലമായ
ചതുരതകലർന്നുവക്ത്രവുംതാഴ്ത്തിമദ്ധ്യവാണി
അധോദൃഷ്ടിയതായ്ബാഷ്പാകുലയായ്നിന്നതു- [നേരം
അവിടെവന്നവരപ്പോൾപലർകൂടിസ്സതിതന്റെ
വിവശഭാവവൈകല്യങ്ങളെക്കണ്ടുചിരിച്ചേററം
അതുകൊണ്ടുമതികോപംസഹിയാഞ്ഞുസതീദേ- [വി
അവരവർകളോടേയങ്ങതളിച്ചെയ്തതിവണ്ണം
പിതാവിനുപരിഹസിപ്പതുകണ്ടുമോദമാരും

പതിയെനിന്ദചെയ്കനാൽവരുംനാശമതുനൂനം
ഇതിവാചംസഗൽഗ്ഗമെതുകേട്ടുഭൃഗുതാനും
അധികംനിന്ദയായ്മീശവലിച്ചേററംചിരിച്ചുടൻ
പിതൃപതിയതുനേരംതുടയ്ക്കുതാളവുംകൊട്ടി
ശിതികണ്ഠംപ്രതിനിന്ദകലർന്നൊച്ചിരിച്ചതേ
അഷ്ടവക്രൻശിരഃകമ്പംചെയ്തുകൊണ്ടുചിരിച്ചു- [ടൻ
മററുമിത്യാദിമിക്കോരുംചിരിച്ചുദേവിയെക്കൊ- [ണ്ടു
പരിഹാസാദികൾകണ്ടുതരുണിമാർകുലമൌലി
പരവശഹൃദയയായ്നിരൂപിച്ചാളിതിമ്മന്നം
ഇവിടുന്നീയവമാനങ്ങളെയേററിട്ടിനിഞാനും
ശിവനുടെയരികത്തുകഥംപോകേണ്ടതുംപാർത്താ- [ൽ
ധവനുമെന്നോടുമുന്നമറിയായ്കിലിവയെല്ലാം
മതളിച്ചെയ്തതുപോലെഭവിച്ചല്ലോനമുക്കിപ്പോൾ
അനേകംവസ്തുവന്നാലുംജനകനിങ്ങനെയുണ്ടോ
അവമാനംവരുത്തുന്നെന്നൊരുബുദ്ധിനിരൂപി- [ച്ചേൻ
ശിവവാചമതുനിന്ദിച്ചിവിടെവന്നതുമൂലം
ഇവയെല്ലാംശ്രവിച്ചതുമതിനുംഭേദമില്ലൊട്ടും
ഇനിഞാനെങ്ങിനെയെന്റെപതിയോടീയവ- [സ്ഥകൾ
പറയുന്നുകഥംപോകേണ്ടതുമയ്യോമഹാകഷ്ടം!
അത്രനില്പാൻപാത്രമല്ലകത്രഗമാമ്യഹമല്ല
പേത്തുമൈത്രേയവായാഗ്യംസാചിത്തതാരിലുറച്ചു- [ടൻ
സത്രശാലയ്ക്കുതാങ്കൾഗത്തുടപാകാനിടയൂടെ
പേർത്തുമാത്രമക്ഷപുത്രീതുനിന്നപ്പോൾഭൃതപ്പന്ത

ഗച്ഛഗച്ഛേത്യുഗ്രഭോഗേന്ദ്രഭൂഷ ഞാനടനാ-
(ക്ഷേപ്പാൾ
തിഷ്ഠതിഷ്ഠേത്യട്ടഹാസങ്ങൾ തട്ടത്തുകേചിദനന്തരം
ഭൂതവൃന്ദങ്ങളും ദക്ഷദൂതവൃന്ദങ്ങളും തമ്മിൽ
വാദിതരായ് വാദമുണ്ടായതുകണ്ടു സതിതാനും
ഭൂതനാഥന്മാരെയങ്ങുവിളിച്ചു യാഗശാലയ്ക്കു
ദൂരവേ കൂട്ടത്തരഭാഗത്തു പൂക്കനിർജ്ജനെ ചെ-
ന്നാധിപൂണ്ടിരുന്നോരേരതരേണവ്യാകുലയാ-
(യാൾ
ദേഹമതിനെ ദഹിപ്പിപ്പാനുറച്ചു തൻപതിതകൻ
ദേഹിയേയുമുറപ്പിച്ചു ദക്ഷനോടങ്ങുരചെയ്തു
നിന്മകൾ ഞാനാകമൂലമിന്നു നിൻ ദുർഭാഷണങ്ങൾ
ചൊന്നതെല്ലാം സഹിച്ചു ഞാനെന്നറികദുരാത്മാ-
(വേ
ഇന്നു വഹ്നൗ മമ ദേഹം ദഹിപ്പിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നു
വന്നുപോകതേ മഖത്തിൻ നാശമെന്നു ശാപമി-
(ട്ടാൾ
യോഗവഹ്നിയതിൽ ദേഹം ദഹിപ്പിച്ചു യോഗമാ-
(യ-
നാകലോകത്തോളം കത്തിജ്വലിച്ചു വഹ്നിയുമ-
(പ്പോൾ
യാഗശാലയതിൽ കണ്ടുനിന്നവരും ഭയപ്പെട്ടു
ശോകമായി മറവുള്ളോരാധിപൂണ്ടെന്തോരങ്കുങ്ങളും
തദാ സതി ദേഹനേ ദഹിച്ചതു കണ്ടു ഭൂതഗണ-
(ങ്ങളും
സാഹസേന ഗജാനനേന സഹാതികോപഭര-
(ണതേ
സ്ഫടികമഖവരശാലയിൽ കരയേറി അത്തു ചിള്ളി-
(ച്ചുടൻ
താഡനം തുടങ്ങി ശരാവപ്പെട്ടാദിമറവു മഹോത്സവം
പ്രളയകടുഘനഘനഘോഷണ ഗജാനനൻ മഖശാ-
(ലതന്നുടെ
തൂണുകത്തിയെ ഒടിച്ചു മത്തഗജൈകവക്ത്രവുമധിയോ-
(ടഹോ
അതു കണ്ടതിപരുഷമൊട്ടു ദക്ഷദൂതവൃന്ദമട്ടത്തു-
(ടൻ
ആകവേ പിടിക്കുടികെട്ടി മുറുക്കി കാലുകരങ്ങളും
തടികൾപോലെ ഒക്കെ ഉരുട്ടക്കിയിട്ടു ഗജാസ്യനാ-
(ദികൾ തമ്മെയും
സാഹസേന തുടങ്ങിപ്പിന്നെയുമാദിയേയവർ യാ-
(ഗവും

ഇപ്രകാരം നാരദമാമുനിതാനും കണ്ടു
ഉൾപ്രസാദത്തോടു നാരദനിട്ടു കൈലാസത്തിൽ
സർപ്പവരഭൂഷണൻ തന്നുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നു
മുപ്പുരാരിതൻ തിരുപ്പാദങ്ങൾ കുപ്പി മുദാ
ചിത്സ്വരൂപൻ തന്നെ സ്തുതിച്ചു തുടങ്ങി മുദാ
ദർപ്പകാരേശുഭശരീര ശൈലജാനാഥ
ഗിരിശശങ്കര ദുരിതനാശന നാഗഭൂഷഗളപരിപാ-
(ലയ
ഹരഹരീന്ദ്ര വിരിഞ്ചപൂജിതചരണ സരസിജ-
(പാലയ

ഹരിണധര ത്രുധരസുര സുരമുനിജനാർച്ചിതപാ-
(ലയ
സുരനദീവിധു വിധികരോദിലസജ്ജടാന്തര! പാ-
(ലയ
സോമശേഖര! കമല! കാമിത കാമവിനാശന
വാമദേവ! വിപന്നിഷൂദന! വരദ! വാരണഹരാ-
(ണ
ഭീമതാണ്ഡവ ഹേമഗിരിവരധാമ സകലഗുണാ-
(ലയ!
സ്വാമിമാമവലോകയ കരുണ മുദയാർച്ചിത ഗുണ-
(ഗിരം
അഹം ദക്ഷപ്രജാപതിമഖസന്ദർശനത്തിന്നായ്
അമരന്മാരൊട്ടുമൊന്നിച്ചവിടെച്ചെന്നൊരുശേ-
(ഷം
അഖിലരാമാസദേവഗണങ്ങളുമവിടെവ-
ന്നവരവർക്കുള്ളമാനിച്ചിരുത്തി ദക്ഷനന്നേരത്ത
ദക്ഷദുർഭാഷണാവമാനം സഹിയാഞ്ഞു സതീദേവി
അനലങ്കൽ ദഹിച്ചു ദേഹവും ഭസ്മീകരിച്ചല്ലോ
പ്രമഥഗണമതു കണ്ടു കോപമോടെണ ദക്ഷഗൃഹാ-
(ന്തരേ
ഭ്രമിച്ചു മഖമതുമുടക്കിടുവതിന്നു ശ്രമിച്ചു ഗണപതി-
(യുമന്നേരം
ഇടിയൊടിടിയിണനാദപൂരിതദിങ്മുഖേന തക-
(ർത്തുടൻ
യാഗശാലയതിന്റെ തൂണതിലൊന്നു പിന്നെയു-
(ടൻ കളഞ്ഞു
അഖിലമഖവിഭവങ്ങളും ശ്രുസഖാക്കൾ ഭൂതഗണ-
(ങ്ങളും
അധ്വരത്തിന്നനർത്ഥമവരഥ ചെയ്തു ദക്ഷനെയും-
(തദാ
അധികപരുഷഗിരാ ദ്വേഷിച്ചു വചിച്ചു ഹേ മഖ-
(ണ്ഡത്തിലും
ആകെ മൂത്രമലങ്ങളിട്ടു മുടക്കി യാഗവുമങ്ങു സാ
അതിപരുഷമൊടവരെ ബന്ധനം ചെയ്തു ദക്ഷ-
(നമഹോ
ആശു പുനരപി യാഗവും തുടങ്ങിനാൻ ഭയമെ-
ന്നിയെ
ഇതിനാരദഗീതകൾ കേട്ടുടനേ
മതിയിങ്കൽ പരിതാപം പൂണ്ടധികം
മഹിയും ഘനനിന്നിറിനിന്നുപോയി
മതിചെഞ്ചിടയേറാമെയങ്ങിമുദാ
ഫാലമൂലതരവിവവീണഭൂപി
അതുനേരത്തു നാരദമാമുനിയും
അതിശീതളവെള്ളം തളിച്ചുവിശി
ധൃതിപൂണ്ടു ഗിരീശനുണർന്നു പിന്നെ
തിരുനാസമേൽ തർജ്ജനി ചേർത്തുകൊണ്ടു
അതിരുകണ്ണുകളും ചുവന്നുഗ്രമായി
പരിഭ്രമനമുറപ്പിച്ചിരുന്നു കിഞ്ചിൽ
ഇരുന്നു കിഞ്ചനനേരം നടന്നു ചുററിയെ ഒന്നാസ്പ്പാ-
(ശ
തിരിഞ്ഞു രോഷമോടു കോപങ്ങൾ നിറഞ്ഞു നാസതാ-
(രിൽ

കടഞ്ഞുതുള്ളിയൊന്നുപ്പൊളുഴിഞ്ഞു തൻജടാഭാരം
ചൊരിഞ്ഞു ഗംഗയും ഭ്രമയൊപതിഞ്ഞു ചന്ദ്രനും-
[ന്നപ്പോൾ
പിടഞ്ഞു സർപ്പജാലങ്ങൾ അഴിഞ്ഞു തൽക്ഷണമ-
[പ്പോ-
ളെരിഞ്ഞു പാവകനന്ത്രം പൊഴിഞ്ഞു നൽപ്പുള്ളി-
ഭൂതചരന്തന്നും ജൃംഭണം കൊണ്ടു ഗ്രഹങ്ങൾ
വിശപമശേഷം കലുഷം തുടങ്ങി
വേധാവുതാനും വിറച്ചുതുടങ്ങി
വേദജപങ്ങൾക്കും ധ്യത്തുടങ്ങി
ഭൂദേവിതാനും കലുഷം തുടങ്ങി
ഭൂതഗണങ്ങൾക്കു ഭീതി തുടങ്ങി
ആദിത്യദേവനുമൊന്നു തുടങ്ങി
ആദിതേയന്മാർക്കും ഭീതി തുടങ്ങി
ആഴികളാകെ കലങ്ങി തുടങ്ങി
ആഴി തിരകളും പൊങ്ങി തുടങ്ങി
ഊഴിചരങ്ങൾ കലുഷം തുടങ്ങി
ഊഴം കെട്ടോരനന്തൻ യങ്ങി
അപ്പയ്യമെപ്പയ്യമോടെ തുടങ്ങി
ഒരോപ്പുയിടിനൊന്നലഞ്ഞു തുടങ്ങി
തൊപ്പയും താങ്ങി കൊണ്ടോടി തുടങ്ങി
വൃക്ഷങ്ങൾ ഭ്രമയൊടിന്നു തുടങ്ങി
വൃക്ഷസ്ഥ പക്ഷികൾ കൂകി തുടങ്ങി
വൃക്ഷങ്ങൾ ഭ്രമയൊപതിഞ്ഞു തുടങ്ങി
കക്ഷ്യാന്തവാസികൾ മണ്ടി തുടങ്ങി
കാട്ടാനക്കൂട്ടം വിരണ്ടു തുടങ്ങി
കാട്ടുമോഹാനകൾ ചാടി തുടങ്ങി
കൂട്ടം പിരിഞ്ഞു മാൻകൂട്ടങ്ങളാകയും
പെട്ടന്നു നെട്ടോട്ടമോട്ടം തുടങ്ങി
നാരദൻ വെണ്ണുടനോടി തുടങ്ങി
നാരായണനേതി ജപവും തുടങ്ങി
ഗിരിശപരിചലനേന ഗിരിവരധരണിയും-
[സ്വർലോകവും
കീഴ്മേലുമറിഞ്ഞതിന്നിഹ പാർവതിയതിവേല-
[യോടും
ത്വരിതമൊരു ജടകരതലേന പിടിച്ചു ചുറ്റിവലി
(ച്ചുടൻ
രോഷ്പരിഭ്രമണേന സാകമുടൻ ചിരിച്ചു ചരിത്ത-
[ദം
പ്രളയഘനതതിഘട്ടാഘടാരവമെന്ന പോലതിഭീ-
(ഷണം
പ്രതിദിശിപ്രതിനിനദപൂരിതാട്ടഹാസവുമിട്ടു-
[ടൻ
ഭ്രുകുടിതടനിടിലകരോരക്കുശാനുകണം ചൊരി-
[ഷിച്ചുടൻ
കടിലചില്ലയുടെ പെട്ടതതടവിന ഭ്രൂകളു ചരിത-
[റിയും
കുലസന്നിഭദ്രമൂർത്തികിംശുക കസുമമൊന്നു പോ-
[ലെയായ്
കഠിനതരമൊരു ജട പറിച്ചു ധരാതലത്തിലടിച്ചു-
[ടൻ

കഠിനപരുഷമഹാരവിളിച്ചിതു വീരഭദ്രനാപതി
എതിരിടുന്നവർ കടലണിഞ്ഞു നിന്നും കുതിപ്പതി-
[നായ് ഭൃശം
ഏറിയഗിമഹാഭയപ്രദവീരഭദ്ര! പരാപരം!
ത്രിജഗദധിപതി ജടയടിച്ചുളവായിടയങ്ങുതാ-
(ഭൃശം
ത്രിസ്പുലിംഗമുടൻതെറിച്ചു തുരണ്ടുമെല്ലെ വിര-
[ണ്ടുടൻ
അഖിലദിശിശിഖയോടു മുജ്ജ്വലഭഗിരിവവവ്യ-
(ധഭൃശം
അത്ഭുതചപവാസികൾക്കൊരു വിഭ്രമം വളരുംപടി
രജതഗിരിവരശിരസി മറ്റൊരു രജതശൈലമ-
(തെന്നപോൽ
കാല്യകനകദംഷ്ട്രച്ചാരിമുഖരാജിതം ചളയ-
[പ്രഭം
ദിതിജസ്വഖഗഭുജഗനരമൃഗസകലഭൂതഭയപ്രദം
ദൃഷ്ടിയിൽ കനൽക്കട്ട ചിതറെ കഠോരഭൃകുടിലലാ-
[ടവും
ഗകതടമത്തുകൊണ്ടുമാനമുയർന്നുഭ്രിരധോഗതം
മഹിതപദചപലനേനമാറെറാലികൊണ്ടഘോര-
(നിനാദവും
മഹനശിചയൊടു സദ്ഗ്രജിഹ്വനിലയതമോളമ്പ-
[തന്നിന്നുടൻ
ദഗ്ധാഖിലദിഗന്തരംബതബദ്ധരോഷമതൂ-
[സ്സുമം
ജടിലമുണ്ഡധൃമവയവേഷുജനിച്ച രോമജഭൂദവും
ജൃംഭിതസ്വനസഹിതമങ്ങുനിറഞ്ഞു പർവതസാ-
(നുവിൽ
അഖിലജഗദധിപതിവിളിച്ചുളവാഖിലഭീമശരീരി-
[കൾ
ആനകയങ്ങൊരു കോടിരോമജർ വീരഭദ്രനുമായു-
(ടൻ
ഹരികരികിരിഹരിണകക്കരകരടിവാഹനമേറി
[വ-
ന്നാർത്തുശൂലകഠാരയഷ്ടിശതഘ്നിഭണ്ഡാദ്യുഗളധ-
[രായ്
ചെകിടുപൊട്ടുമാറിടയലറിദംഷ്ട്രകരാളവ-
(ക്ത്രവുമായുടൻ
ചെമ്പുതോണികൾപോലെതലമൂഴിയംബരേഷു-
(പരന്നുതേ
ഗിരിശചരണയുഗേനമിച്ചു പ്രദക്ഷിണം വച്ചു സാ-
[ദരം
ഗിരിശനിദം വരവീരഭദ്രനവാചഗിരിവരവാസി
(നം
കിമിഹ ഹരകരണീയമിതി മമ ചിന്തചെയ്യുന്ന മ-
(ഹേശ
കിങ്കരോഹം ഭൃത്യവരവരശക്തിയുണ്ടിനിക്കതി
(നം
സപദിയഹമിഹലോകമൊക്കെയടിച്ചുപിടിച്ചു പൊ-
(ടിച്ചുടൻ
ജലധിതന്നിലൊഴുക്കുവതിനുകിമധുനാസ്ത്ത

ഉദധിപർവ്വതമാക്കുവൻ ഗിരിയുള്ളിടം കടലാക്കുവൻ
ഉദയമുത്തരദിക്കിലക്കിനെയാക്കുവൻ മമ ദണ്ഡമോ?
രജതമഞ്ചഗിരീശചരണാപി നഷ്ടമാക്കണമെങ്കിലും
രൗദ്രവിക്രമനാമെനിക്കൊരു ദണ്ഡമെന്തു ജഗല്ലതേ
ഗിരമേവം ചെവിക്കൊണ്ടു പരമേശനകതാരിൽ
പെരുകിന മഹാനന്ദകലാബാഷ്പനയനനായ്
തരസാ ഭക്തകരം കൊണ്ടു തഴുകി വീരഭദ്രന്റെ
കരതാരു പിടിച്ചേവമരുളിച്ചെയ്തിതു ദേവൻ
ഹരിവീരകരിവീരനരസിംഹപരാക്രമ!
ശൃണു വീര മമ ഗിരം പരിതാപസമന്വിതം
സരസിജാതഭവജൻ ദക്ഷനിപ്പോളൊരു യാഗം
പരിചോടു തുടങ്ങിയെന്നുടെയംശം തരാതവൻ
സുരവരാദ്യഖിലതാപസവൃന്ദങ്ങളുമായി
സുതരാം ദ്വേഷവുമെങ്കലുറച്ചു ശേഷമുള്ളോർക്കും
സുതമാർ ശേഷമുള്ളോരും കണ്ടവന്മാർകളും പോയി
മതിമാൻ ദക്ഷയാഗം സൽക്കരിപ്പാനെന്നതും കേട്ടു
മതിബിംബമുഖിയാളും സതിയുമെന്നുടെ വാക്യം
അതിക്രമിച്ചവൾ ഭൂതഗണപതിസഹിതയായ്
പിതാവിന്റെ മഖത്തെ സൽക്കരിപ്പാൻ ചെന്നളു നേരം
പിതാവും സൽക്കരിച്ചു പ്രസ്താവം കൊണ്ടങ്ങവൾക്കിട്ടു
അതിദുർഭാഷണവാചാ ദഹനനിൽ ദഹിച്ചവൾ
മൃതിവന്നെന്നതു കേട്ടിട്ടധികം മേ മനസ്താപം
ക്രതുവിന്നു മുടക്കുവാൻ ഗമിക്ക തൽക്ഷണം നിങ്ങൾ
ക്രതുപതിയുടെ തല പറിച്ചു തീയിലാക്കേണം
ശ്രുതിനാഥഗിരം കേട്ടു തൊഴുതു വീരഭദ്രനും
മുദിതകൗതുകേന രോമജന്മാരുമൊരുമിച്ചു
ക്രതുധ്വംസിക്കുവാൻ മൂന്നു പ്രദക്ഷിണങ്ങളും വെച്ചു
കൃതാഞ്ജലികളും മുകുളരായ് പോയവർ കൂടി
വീരഭദ്രമുഖാട്ടഹാസരവേണ ലോകനിവാസികൾ
ഘോരഭീതികലർന്നു പരവശരായ് വിറച്ചു നിരന്തരം
വാരിജോത്ഭവസൂനു തങ്ങളിലറിഞ്ഞു പിന്നെ നിജാസനാൽ
ഭീരുവായിളമെന്തിതെന്നൊരു ചിന്ത പൂണ്ടു വിഷണ്ണനായ്
ഉമ്പർകോനധരം ഭയാദികളോടു കൂടമരാവിധൗ
ജൃംഭിതാരവഭീതയാകിയ രംഭ തന്റെ പരിരംഭണാൽ
രംഭതൻ നഖമേറ്റു വമ്പനു കണ്ണിലാകെ പൊടിഞ്ഞു ചോരയ്
വമ്പർ വമ്പു പിണഞ്ഞ പാട്ടുകളെന്തഹോ പറയാവതും
പൊന്നുഴിഞ്ഞൊലിയിൽ നിന്നു താഴെ മറിഞ്ഞു വീണതിഭീഷണം
ഖിന്നനായെഴുന്നൊരനേരമറിഞ്ഞു നടവുണ്ടെരിഞ്ഞുടൻ
പിന്നെയെത്തി മുടന്തിയങ്ങു നടന്നു തന്നുടെ മന്ദിരേ
മട്ടലർശരവൈരിവാസമതാം ഗിരീന്ദ്രനമിളകിനാൻ
കെട്ടുവിട്ടു ഹ കാള പാഞ്ഞു വിരണ്ടു കാട്ടിടയോടിനാൻ
ഭൂതവൃന്ദവുമാധിപൂണ്ടു ഹ ഭൂതനാഥഗൃഹാന്തരേ
കാത്തു പൊത്തിയുടൻ കടന്നതിൽ മൂത്രമാശു മയമാക്കിനാൻ
യക്ഷകിന്നരസിദ്ധചാരണരാക്ഷസാദികളൊക്കവേ
ത്ര്യക്ഷഭാവമകന്നു തൽക്ഷണമോടിയൊക്കെയൊളിക്കയും
അക്ഷികർണ്ണഗണങ്ങളാദികൾ വിളിക്കുപാഞ്ഞു നടക്കയും
തൽക്ഷണം തനുരക്ഷണോത്സുവിമുക്ഷരായിതു സകലതും
വീരഭദ്രാദികളുടെ ഘോരനാദങ്ങളെക്കേട്ടു
പാരഴുണ്ടുഴി വിണ്ണും ഘോരകമ്പം കലർന്നതു
മാരവൈരിയരുളാലെ വീരഭദ്രൻ താനുമൊരു
ഘോരനായ കേസരിമേലേറി മെല്ലെപ്പുറപ്പെട്ടു
വീരരായ രോമജന്മാരോടുമിടകലർന്നുടൻ
ഘോരഭൂതഗണങ്ങളിൽ ഘോരരൂപികളുമുള്ള
ഘോരനുമഘോരനും മഹോദരനും കരാളനും
വീരനാം ഭൃംഗിരിടിയും മാണിഭദ്രൻ മഹാകാളൻ
വീരനാം കുംജിതഭദ്രൻ നന്ദിഘണ്ടാകർണ്ണനാദി
താരമാർഗ്ഗത്തോളമുയർന്ന വിഗ്രഹങ്ങളതിൽ കേചിൽ
മേരുതുല്യശരീരികൾ മൂന്നു ചാണിനീളവും കേചിൽ
ചെമ്പരത്തിപ്പൂവുപോലെ ദൃഷ്ടിവട്ടം തികഞ്ഞോരു
ചെമ്പുനിറം ജടകളും വ്യാപ്തമായാകാശമാർഗ്ഗേ
ആകവേ രോമജന്മാരും വീരഭദ്രനുമായുടൻ
അലറി മുഹുരപി ഉമ്മുലതരമവരൊത്തു കൂടി മഹീതലേ
ആന്നു ചെന്നു നടന്നു ദക്ഷമഖം മുടക്കുവതിന്നഹോ
അഖിലഭിശിഭിശിവാസികൾ ബഹുഭീതിപൂണ്ടു വലഞ്ഞൊരോ
ഗൃഹകങ്ങൾ തോറുമൊളിക്കയും ചിലർ വീണു കാലുതകർക്കയും
സരസിജഭവസുതനെ ഘോരരോടുവച്ചസ്സു കാൽപറകയും
സാഹസേന ഗൃഹേഷു പൂക്കു കവാടബന്ധനം ചെയ്കയും

ഇതെന്തൊരുഘോഷമെന്നോർത്തുവാഴുന്തിരികേചനാ-
[കേചിൽ
പറഞ്ഞുദക്ഷയാഗംഹേതുവായിട്ടീവിനയെന്നും
വരുന്നുഭൂതലമല്ലൊംനിറഞ്ഞുനമ്മളെയെല്ലാം
വിഴുങ്ങുംകണ്ടുവെന്നാകിലൊഴിഞ്ഞങ്ങുഗമിക്കേ-
[ണ്ടു
ഒരുത്തൻചെയ്തദോഷത്താൽപരക്കെയുള്ളവരെ
[ല്ലാം
നശിക്കുമെന്നുപണ്ടത്തെപഴഞ്ചൊൽപോലെയാ-
(യല്ലോ
പ്രളയമേഘനാദംപോലലറിഗംഭീരംപോലെ
വളരെവാപൊളിച്ചുകൊണ്ടിതുകാൺവന്നിട്ടു-
(ന്നൊന്നും
ഒളിച്ചുനാമെവിടെപ്പോയിരിപ്പുകണ്ടതില്ലെങ്ങും
ഒളിച്ചാലൊഞ്ഞൊളിപ്പുവിധിവിധിച്ചതെങ്ങനെ-
(യെന്നും
കിളച്ചുമേഘമാർഗ്ഗത്തോളവുംമേരുസമാനന്മാർ
തളച്ചുമായിട്ടുന്നോളംനടപ്പാനുംവശമില്ല
നശിച്ചുപോണമിപ്പാരഖലംദക്ഷപ്രജാപതി
പശുപ്രായനവനാലോവരുത്തിയീയനർത്ഥങ്ങൾ
ഇരച്ചുവൻകടൽപോലെതളച്ചുവന്നിടുന്നോളം
വിളിച്ചോടിവിട്ടുധൂളിനശിച്ചുമക്കളെവെക്കം
ഗമിച്ചീടായ്കിൽവന്നിപ്പോൾകടിച്ചുകൊന്നിടുംന-
(മ്മെ
ഭ്രമിച്ചുകേചനകേചിൽവപിക്കയുമിടയിടെ
ജപിച്ചുരാമരാമേതിവിളിച്ചുവല്ലഭന്മാരേ
അലച്ചുവീണടൻകാൽകൈതെഴിച്ചുമങ്ങോ-
[രോവഴി
ഗമിച്ചുകാചനവീട്ടടച്ചുകെട്ടിയുംതൈററ-
ന്നൊടുത്തുകട്ടിലുംപായുംനടത്തിമക്കളെയൊട്ട-
ടുക്കയുംപിടിക്കയുംനടക്കയുംചിലരോടി-
യൊളിക്കയുംഗൃഹതോറുംവിറയ്ക്കയുംതുണിമുറി-
എടുക്കയുംനടക്കയുംമുട്ടക്കയുംഇടവഴി
പെടുക്കയുംമേലൊക്കെഞെരിക്കയുംചിലരപ്പോ
ളടിക്കയുമപ്പോളേറെപെടുക്കയുംമെട്ടുക്കയും
വടിയ്ക്കയുംതുടയ്ക്കയുംനടക്കയുംചിലർകണ്ടു
പഴിക്കയുംരസിക്കയുമിളിക്കയുംവിളിക്കയും
ചട്ടുലമിഴിയൊരുതരുണിപേടിയോടോടിയേ
(തദശാന്തരേ
പാരംചഞ്ചലപ്പെട്ടനയാകരിണീവചാഞ്ഞുപരി-
(ഞ്ഞുടൻ
പിടയുമളവൊരുപട്ടരണ്ടുവരുന്നുമുമ്പിലതാക-
[ലം
പുടവകെട്ടുംപിടരിക്കിട്ടൊരുവടിയുംപൊളിക്ക
(ടവിശറിയും
പീഡപെട്ടൊരുതവെലയ്ക്കിനടക്കയിടയിടെ-
[നോക്കിയും
പരവശപ്പെട്ടുപായുമളവൊരുതരുണിപിന്തുട-
(ന്നൊത്തിനാൽ
പട്ടരച്ചനിതെങ്ങുപോണൊന്നൊരുപട്ടമെന്തുപിഴച്ചു-
[ഉ

കണ്ടുമേഇടിവെട്ടുംപോലൊരുഘോഷമെന്താണി
(കേട്ടതു്
നാട്ടിൽനടന്നുകൊണ്ടുട്ടില്ലുണ്ടുപൊറുക്കലാമെ-
(ന്തിരിക്കിലേയന്ത
അഷ്ടമശ്ശനിവന്തിനിക്കിന്നിപ്പെട്ടപാടുകളെന്നെ
(ടി
ഹടടംഷ്ടുവല്ലതെന്നടകട്ടുപോകൾവന്തുനിറഞ്ഞു-
(തേ
ആച്ചുതേഎങ്കൾപാറുതിനമ്മുടെവീട്ടുവാച്ചലും
(പോച്ചുതേ
പിടിപെട്ടവർനമ്മെയടിച്ചുമടിശ്ശീലപിടുങ്കിയ-
[ത്തുമിങ്കപ്പോച്ചുതേ
കച്ചകിച്ചുപറിച്ചുകൊള്ളയുമിട്ടുകാട്ടിലുമാച്ചുതേ-
[അന്ത
കാട്ടിലേക്കുട്ടവാക്കളൊങ്ങിന്തനാട്ടിൽപടവന്തു-
[കേറിയ
കൂട്ടുകാരുപിരിഞ്ഞുതേനാംവെട്ടതുംവേർപെട്ടു-
[തേ
കാട്ടിലുംമറപ്പോട്ടിലുമിന്തനാട്ടിലുമെങ്കൾവീട്ടിലും
(ഒരു
കോട്ടിലുമിരിക്കപ്പെടാതിതുപെട്ടതെൻകൃതപാ-
[പമേ
അച്ഛിമാരുപാടച്ചിൽപൂണ്ടുവിളികൂതങ്ങടെമക്ക-
(ളെ
കൊച്ചീരേ!കൊച്ചിച്ചരകൊച്ചുണ്ണിമാരേതേനിങ്ങ-
[ടെ
അച്ഛൻപച്ചനടിപിടിച്ചുവിണ്ണതിരിച്ചുനി-
(ങ്ങളുമെന്തുവിൻ
പിള്ളയെയെടുത്തുകോപാച്ചുരുട്ടെടി!കള്ളി!പടിവ
(ന്നുകേറിയേ
കൊള്ളിയിനിയെന്തുവെള്ളവുംവേതുംപിള്ളമാ-
(ത്രമെടുത്തുകോ
തുള്ളിമാത്രവുമില്ലവെളിച്ചെണ്ണഎള്ളുക്കുടെയെടു-
[ത്തുകോ
ഉള്ളിപിള്ളയുമൊള്ളകൊള്ളിനികള്ളുകുടിച്ചുനട-
(ന്നുകോ
ഇത്തരംവിവിധംവിധംവിധുമുഖികൾപലവക-
(സതപരം
പത്തുമമ്പതുമെന്തുകൂടിനടക്കതമ്മിൽവിളിക്ക-
(യും
കൊച്ചുമാധവികൊച്ചിളേച്ചിഉണ്ണാച്ചിയാച്ചിന-
(ങ്ങേലിയും
കോതചിരുതയുംപാപ്പിമാപ്പയുംഇട്ടികട്ടചിരുട്ടി
(യും
നമ്പതുമ്പനങ്ങേലിഉപ്പിളകാളികളുമൊഴിതേവി
(യും
നാരിമാരുടെക്കൂട്ടമിങ്ങനെനാടുവിട്ടുനടന്നുതേ
വീരഭദ്രൻതാനുമോരോഘോരഭൂതഗണത്തൊടും
ഓരോരോഗിരികാനനേഷുഗൃഹങ്ങളൊക്കെക്കൊ-
(ള്ളിച്ചു
പാരിങ്ങിനെമാരമായകുലക്കംചേർത്തുകാണുന്ന

പൂരുഷന്മാരെയും നാരീജനത്തെയും വിറപ്പിച്ചു
ക്രൂരന്മാരാം ഭൂതഗണങ്ങൾ ചെന്നു പരന്നൊക്കെ
ഗോപുരത്തിന്റെ കവാടം കവച്ചു കടന്നു രാജവൃന്ദ-
(വും
ഘോരതപസ്വികൾ പൽ കഴറ്റി കണ്ണു മുന്തിച്ചെത്തി-
(യവരെ
ഘോരവാക്കുകൾ പറകയും മുനിമാരെ ചെന്നു പി-
(ടിക്കയും
പാരിലിട്ടു വലിക്കയും മീശതാടി പറിക്കയും
ദൂരെനിന്നു ചിരിക്കയും ചാടിവന്നു പഴിക്കയും
ചോരരേ! കള്ളരേ! എന്നു വചിക്കയും തൊഴിക്കയും
ചോര കുടിപ്പിക്കയും കാരമുള്ളതിലിട്ടിഴക്കയും
കണ്ണു കുത്തിപ്പൊട്ടിക്കയും കാതു കൈ കാലൂരിക്കയും
ഉണ്ണികളെപ്പിടിക്കയും നെട്ടനെ തല്ലി ഞെരിക്കയും
ഉടൽജാലം തകർക്കയും പിന്നെ തല്ലിയുടക്കയും
പിറകിലങ്ങു കരങ്ങൾ രണ്ടും കെട്ടി തല്ലിയുടക്കയും
ജട പിടിച്ചു പറിക്കവേ ചിലയിട്ടു ചിലർ ഉഴലിക-
(യും
വായിലങ്ങു ചെടുക്കയും ചിലർ വായിൽ വഴികൾ ക-
(ടത്തിയും
നെടിയ മൂക്കു പറിപ്പിച്ചും കൊടിയ നൊറി ചുളിപ്പി-
(ച്ചും
കുട്ടികൾ തടങ്ങുകയും ഭ്രൂകുടി നെറ്റിയിലെഴുപ്പിച്ചും
കൊടിയ കാലുകൾ കഴറ്റിച്ചും കുട്ടികൾ ഓരോന്നിട്ട
(കൾ നേരാൽ
കാതരചേതസ്സുകളായ് ഞെട്ടിഞെട്ടി കിടുകിടു
(ത്തും
തിട്ടതിട്ടന്നൊക്കെ വെമ്പി നിന്നിയൊലെല്ലാം കഥ-
(ങ്ങ്
വടിവോടഹമഹമികയാ പാഞ്ഞു കരേറിച്ചെന്നാ-
(വരുടെ
നടുവിനിട്ടു ചവിട്ടിയും തലതങ്ങളിൽ കൂട്ടി മുട്ടിയും
കൂടിയ ഭൂതഗണങ്ങൾ ക്രൂരതയിൽ കടന്നു കൂട-
(യും
കൊടിയ കോപമൊടും മഹാസന്നതിൽ കരേറി-
(ക്കളിക്കയും
കൊടിയ വജ്രസമാനനേകനിനാദമെട്ടു പൂ-
(ശ്ശിയും
കൊടിയ കല്ലുകൾ കൊണ്ടെറിഞ്ഞു തച്ചുടച്ചു വെ-
(ർപ്പുകളും
കൊടുമയോടു ഭയപ്പെട്ടുകൾ കൊണ്ടടിക്കൊണ്ടു കൊ-
(ണ്ടവർ തെളികയും
തടിതിരൾ പകിടിനിട്ടടികൾ കൊണ്ടവർ ചതക-
(ക്കുകയും
എടുത്തു ചിലതിനിട്ടു കമണ്ഡലുവുകളിൽ ഉടക്ക-
(ലുകയും
അട്ടകളെല്ലാം കടത്തു കരേറി ഭൂതവൃന്ദങ്ങൾ
കട്ടകൊണ്ടെറിയോടെയൊരോ ചിലവാപ്പുകളാട്ടു
കടിക്കയും തക്കകരതകൾക്കും വിവരി
കടിക്കയും ചിലർ മാനിനിക്കയും ചിലർ കൊക്കി-
ളിടിക്കയും കടിക്കയും പിടിക്കയും മണ്ടിമണ്ടി

കണ്ടു കണ്ട ജനങ്ങളെല്ലാം കണ്ടിട്ടു ഭയപ്പെടുമ്പോൾ
കുറ്റമാം വന്നതോടു തെല്ലെന്നില ചിരിപ്പതുകൊണ്ടും
കുറ്റമെയ നിന്ദ പീഠമേറ്റ ചുറ്റി കൊന്നു
ചണ്ഡകോപാൽ രാജന്മാരട്ടഹസിപ്പതു കൊ-
(ണ്ടും
ചണ്ഡികാളിമാർ സംഘസിംഹനാദങ്ങളെക്കൊ-
(ണ്ടും
കൊണ്ടൽ നാദമാറെറാലിയാലെന്നപോൽ ബ്ര-
(ഹ്മാണ്ഡഭാണ്ഡം
ഇങ്ങൽ പൂണ്ടു വിറച്ചതു അംഗദ്ധ്വനോ പറയാവൂ
ചെണ്ടകൊട്ടിയെന്നു വന്നാ കൊണ്ടൽവർണ്ണൻ ക-
(ണ്ടിതന്നായ്
കണ്ടതിന്റെ കാരണങ്ങൾ തണ്ടലർസംഭവൻ-
(താനും
ചിന്തചെയ്തുട്ടിതു കൊണ്ടു മന്ദമെന്നു ക-
(ണ്ടാൽ
പത്തുദിക്കിന്നതുദ്ധ്യായം കമ്പവുമേകി വീരഭദ്രൻ
പത്തുനൂറു കോടികോടി ഭൂതവൃന്ദങ്ങളുമായി
പുകളാലയ ഗൗരശാലത്തുണതകർത്തിട്ടു കാമദ്ധ്യ
കാളി ഗണി ഭൂതവൃന്ദം പത്തുമെച്ചം ക്രൂരീമാരെ
വ്യൂഹമായ മുനികളെ ചെന്നെതിർ ചെയ്തുവാദ
എത്രയും ഭണ്ഡമായി ചൊല്ലുവാൻ ക്രൂരനാം വീരഭദ്രൻ
ഗർഭമായി ചിന്തിതുട്ടു സ്മരനെൻറ പല്ലുകൾ
എത്ര പല്ലുകളിക്കണന്നാലം പോയെന്നതേവ-
(ണ്ടു
ഉൾക്കഷ്ടപ്പോൽ പായസത്തിന്നാഗ്രഹമെന്നു തോട്ടാ-
(യി
സത്രപാത്രത്തിൽ നിന്നാശു പിടിച്ചു തിരിഞ്ഞാദിത്യനും
(പോ-
യപ്പോഴെ പന്നെ ചെന്നു പിടിച്ചു വീരഭദ്രൻ തറ-
മുപ്പറക്കോട്ടു പോലുള്ള മോട്ടപ്പും ഭേദിച്ചോന്നുൻ
ശുഭ്രനായ ചന്ദ്രൻ കോപാഗ്നിനായാലെ നേരു-
(പ്പോയ്
കെല്ലപ്പെട്ടത്തൻ താനൊക്കണ്ടന്നേരം വീരഭദ്രൻ
വല്ലാതങ്ങു കവിച്ചു കൊണ്ടു തെല്ലിന്നവൻ വാ
ഇല്ലവക്കുന്നവർ സഖികൾക്കതു പൂരാനാംശങ്ങളെ ത-
(ന്റെ
സ്വപ്രിയരന്നു പൂരാട്ടി സതിതന്നെക്കണ്ടു നേരം
ഉൾപ്രമോദം പൂണ്ടു ചാടിത്തുള്ളി നിന്നെന്നു കേട്ടു-
(ഞാൻ
ഇപ്പോഴതെങ്കിലും ചാടിത്തുള്ളിടാമെന്നോന്നോ-
(ർച്ചു
കെല്ലുകെട്ടു കാലൊടിഞ്ഞങ്ങന്തകനും വീണു ഭൃഗു
അപ്പോൾ വലിയ മുനിതാൻ ചേരിയാൽ ചിട്ടുതത്തിച്ചു
ഏട്ടു കേട്ടെല്ലാവരും ഓടിത്തുടങ്ങി മെല്ലെ പകതിർതേ!
മാപ്പുമാടികൾ ഓരോരോന്നോക്കൊവ് ഭൂതവൃന്ദം പിടി-
(പെട്ടു
മുറവാങ്ങുമിക്കെല്ലാ തലയിലടിമേശ കവിക്കയും
കറ്റമറ്റു പൂവൊഴി മേലയത്തനു കൊ-
ണ്ടറകൊണ്ടു പറയുമ്പോളുട്ടത്തുട്ടു ഗരിമിയും
ഒറ്റയായിട്ടല്ലതങ്ങൾ പന്നാതെന്നു ധരിച്ചാലും

മററാരെന്യെഒരുയാഗമിനിക്കിന്നുകഴിക്കേണം
ആമനാഴിനെഞ്ഞൊരുപാദ്ധ്യായനാരുമില്ലകഴിപ്പി-
[പ്പാൻ
ഉഴന്നാമെന്ന്യെപറഞ്ഞാലുംവേദവാക്യങ്ങളോരോ-
[ന്നേ
ഉന്ധനംപിന്ധനംകൃതപാനയാജ്യംമേഫവിർ-
[ഭാഗം
എന്തൊടോതാൻപറയാതെകണ്ണുമടച്ചിരിക്കുന്നു
സുന്ദരിയാംസതിതന്നെനിന്ദവാക്കുകൾപറകയും
മന്ദഹാസത്തൊട്ടധീശവലിക്കത്തെന്തെംമൂഢ!
എന്നുചൊല്ലിഭൃംഗിരീടിനന്ദികേശാദികളെക്കൂ
ളുന്നതനാംഭൃഗുവിനെയന്തിനിലത്തിട്ടവാവിൽ
ചന്തമോടേകരയേറിമീശപാടേപറിക്കയും
ചെന്തീയുള്ളകൊള്ളിയുതിരുക്കിലങ്ങുതിരുകിയും
തുമ്മുകയുംചുമയ്ക്കുയുംവലിയ്ക്കുയുംകരകയും
പിമ്പിവരിപിറയ്ക്കുയുംതലയിട്ടുപിരട്ടിയും
അമ്മുനിക്കുപിണഞ്ഞപാട്ടുകളെന്തുപറയാവു
സമ്മതനാംഭഗനുമപ്പോൾപിടിച്ചുപാടിപൂണ്ടോടി
ഉന്മദരാംരോമജന്മാർകൂടെയെത്തിപ്പിടിപെട്ടു
തമ്മിലുന്തുംതള്ളുമിടിതൊഴിയുമെന്തൊരുഘോ-
(ഷം
വിട്ടവിടെന്നുംകൊട്ടുകൊണ്ടെന്നുംശസ്ത്രകൂട്ടിമുതു-
[നേരം
വീരഭദ്രനടുത്തുചെന്നുപിടിച്ചുഭഗനെയഞ്ജസാ
പത്ഥ്യതരവചനങ്ങളുള്ളിലിരുന്നതൊക്കെവെ-
[ളിക്കയും
പരിഭവംവിധിയൊട്ടുചെയ്യുന്നുപാപിനിയെ-
[ത്രകശ്മലൻ
ദുരിതമെന്ന്യെനിനക്കുകപ്പെട്ടമോജള!ഇനുദു-
[ർമ്മതേ
ത്രിഭുവനേശിരിരോചിഭുക്കസന്ധിദക്ഷത-
[വോങ്ഗതാ
ജഗത്രയത്തിനാധാരസ്വരൂപനാകിയദേ-
[വൻ
ജഗൽസൃഷ്ടിസ്ഥിതിധ്വംസകരനെന്നുനിന-
[ച്ചാലി
ജഗത്തിങ്കലൊരുശത്രുവൊരുത്തനോരെടോപാ-
[ർത്താൽ
നശിക്കെന്ന്യെഫലമുണ്ടോമഹാദ്വേഷമതുകൊണ്ടു
ചതുരാസ്യൻതലപോയതറിഞ്ഞല്ലേയിരിക്കുന്നു
മഹികെട്ടമഹാപാപിനിനക്കിന്നീയനർത്ഥങ്ങൾ
മതിയിൽതോന്നിയതുനിൻറകുതിമെന്നതുന്തു-
[നം
ഹരനുടെഹവിർഭാഗംകൊടുക്കാതെയിതിൻകീ-
[ഴിൽ
അവൻപണ്ടൊരുയാഗംകഴിച്ചുകേളിയുണ്ടോടോ?
അതിനുമില്ലവൈഷമ്യംസതിയെധികരിച്ചതും
അതിനുമില്ലവൈഷമ്യംകുലഹീനൻശിവ-
(നെന്നും
അതിനുമില്ലവൈഷമ്യംതൊണ്ടുണ്ടെയെന്നുചൊ-
[ന്നതും

മുമ്പേകേട്ടുകൾചൊല്ലിയെറിയാമോനിനക്കേവം
പറയാമോഭഗവാനെക്കുറവനെന്നതുമെല്ലാം
ത്രിഭുവനേശ്വരിസതിയെയുംബതനിന്ദചെ-
[യ്തോരുനിന്നുടെ
തലപറിച്ചെറിഞ്ഞീടിയെയടങ്ങിട്ടുമോയിന്നു-
[ഞാനെടാ!
എടെടാ!ശഠ!തവകുടിലഹൃദയതകട്ടതുകട്ടതുദുരാ
[ശയ
എന്തെടാ!ശഠ!മിണ്ടിടാത്തതുഹന്തഹന്തജളപ്ര-
[ഭോ
ഞെളിവുംപലവികല്പവാദ്യമുദ്രകളെന്തെടായിന്നു-
[ദുർമ്മതേ
ഞായമോബലമോയോഭഗവാനെനീനിരസി-
[ച്ചതും
അതിൻറഫലമിപ്പോളുടനേവിക്കമെന്നാലറി-
[യതികഠിനതരരോ
ആശ്ചര്യരോഷമൊടേപിടിച്ചുപറിച്ചുഭഗനുടെ-
[ഗളം
തലയ്ക്കുപിടിച്ചൊന്നുചുഴററിവഹ്നിയിലിട്ടുചുട്ടു-
[പൊടിച്ചുടൻ
ജാതകൌതുകംരോമജന്മാരുംവീരഭദ്രനുമായുടൻ
വിശപനാദിനൊടിയവസ്തുകൾചെന്നുതൊഴുതെ-
[റിഞ്ഞുതേ.
സരസിജോത്ഭവൻതൻറതനയനായദക്ഷ-
[ൻെറ
തലപറിച്ചെറിഞ്ഞപ്പോളവിടെയങ്ങുഭവാമ്യോ-
രരിയബ്രഹ്മഹത്യാപഹനിയുംകണ്ടിജ്വലിച്ചുടൻ
അഖിലലോകവുംഭസ്മീകരിപ്പാനായുണർന്നെ-
[തേ
അതുകണ്ടിട്ടതിഭീതികലർന്നുനാരദൻമണി
മധ്യവെരിയൊട്ടചനീയവസ്തുകളെന്നതി-
കാലസ:ഭവന്ദ്രാണീചിലതാപസചേതഃ(പ്പൂൻ
കമലരാജിതപാദകലരേൻകാററൊളിപ്പോൻ
കമലലോചനൻദേവൻകമലാവല്ലഭൻകൃഷ്ണൻ
കനിവിൽനാരദനെക്കണ്ടരുളിച്ചെയ്തിതിൻവണ്ണം
ഉഴറിയെന്തഹോഇപ്പോൾവരുന്നുനാരദനേതാം-
ങ്ങളിതുകൾപിണച്ചേച്ചുവരുന്നുഎന്നുതോന്നുന്നു
കണ്ടനാനാവിധത്തിനുമിരുത്തുകെട്ടിയുംകൊണ്ടു
കണ്ടുകണ്ടജനങ്ങളെച്ചുടിപ്പിച്ചേച്ചുമണിക്കാരൻ
പണ്ടുപണ്ടേനാരദനെന്നതുകൊണ്ടുനിണ്ണയി-
[ക്കാം
ശങ്കനന്നായ്കണ്ടുകൊൾവാനിവൻതന്നെ-
[ചെന്നുനില
കാന്തരോടുമൂട്ടിയതുകൊണ്ടുവീരഭദ്രൻതായ്
ശങ്കകൂട്ടിനാരദനതുകണ്ടുരസിക്കുമ്പോൾ
ചണ്ഡനായവീരഭദ്രൻദക്ഷനേയുംവധിച്ചതു
കൊന്നുതൻബ്രഹ്മഹത്യാഗ്നികണ്ടനേരത്തതിഭീ-
[ത്യാ
മേചണ്ടകൊട്ടിഇനിയെന്തുകൊണ്ടൊഴിവെന്നു-
[കാണാഞ്ഞു
മണ്ടിയിപ്പോൾനാരദനുംവരുന്നുഎന്നുചിന്തിച്ചു

കൊണ്ടൽവർണ്ണനിരുന്നരുളും തിരുമുമ്പിൽ നാരദ- [ന്ദം
പൂർണ്ണകൗതുകമോടെ വണങ്ങി സ്തുതിച്ചവമുണർത്തി- [ച്ചു
ഉല്ലലസംഭവപുത്രയാഗശാലയിങ്കൽ നിന്നു
ഇപ്പോളിവിടേക്കവിടെ കൊണ്ടവിടെയുള്ള വൃത്തം
ശില്പമായി കഴിഞ്ഞിതു യാഗവും ദക്ഷനും ക്രൂര-
അപ്പോളവിടെയുണ്ടായി ബ്രഹ്മഹത്യാമഹാവഹ്നി
ചിൽപുമാനേ ലോകമെല്ലാമിപ്പോഴേ ഭസ്മമാ- [യ്പോമേ
നില്പതിന്നു സഹായമഞ്ഞു കെല്പു കെട്ടു ഞാനുമോടി
ഇബ്ഭയം തീർത്തു രക്ഷിച്ചീടുക പലരും ലോക- [മെല്ലാം
ഇപ്പോഴേ ഭസ്മമായ്പോമല്ലെങ്കിലെന്നു ധരിച്ചാ- [ലും
ഇപ്രകാരം നാരദന്റെ ഗിരം കേട്ടു ജഗന്നാഥൻ
മുപ്പുരാരിയോടും ബ്രഹ്മദേവനോടും കൂടി വേഗം
അപ്പോഴേ വാഹനങ്ങളിലേറി മെല്ലെ പുറപ്പെട്ടു
ക്ഷിപ്രമങ്ങു മൂന്നു പേരും ദക്ഷയാഗശാല പൂക്ക
തത്ര ചത്തു കിടക്കുന്ന വൃദ്ധതാപസശവം ശത-
പത്രപുത്രൻ കുണ്ഡികനീർ തളിച്ചപ്പോളെഴുന്നേ- [റു
മൂർത്തികൾ മൂന്നുപേരെയും കണ്ടവരും പ്രണമിച്ചി-
ട്ടാശിതീർന്നക്കാൽത്തളിരിൽ വീണവർ കമ്പിട്ടക- [യ്യോ
ധൂർത്തനായ ദക്ഷനുടെ തലകാണാഞ്ഞു വേധാവും
ചേർത്തുമെന്തേ ഇനി വേണ്ടതെന്നങ്ങനെ നോക്ക- [ന്നനേരം
തത്ര ചത്തു കിടക്കുന്നോരാട്ടിനുടെ തലയെടുത്തു
തത്ര ദക്ഷഗളേ ചേർത്തു ചെറിഞ്ഞോരു പിറത്തോട്ട
മോടിയോടും ദക്ഷനപ്പോൾ ജീവിതനായെഴുന്നേ- [റു
ആട്ടതന്റെ താടി തന്റെ താടിയായും വന്നു ക്രീ-
കോട്ടവായും പുഞ്ചിരിയും ആട്ടുപോലെ ചവയ്ക്കയും
മോടിയെന്തേ പറയാവൂ ദക്ഷനുടെ കോലമപ്പോൾ
കൊണ്ടൽവർണ്ണനതു നേരം മന്ദഹാസം പൂണ്ടു നീല-
കണ്ഠനുടെ കരതാരു പിടിച്ചവമരുൾചെയ്തു
കണ്ടിതോ ദക്ഷനെ സ്വാമിൻ ബ്രഹ്മാദികൾ കണ്ടി- [തെന്നേ
കണ്ടിടേണമയോളും കൊണ്ടറിയേണമെല്ലാരും
ഇപ്രകാരമരുൾചെയ്തവരോടുമൊരുമിച്ചു
ക്ഷിപ്രമങ്ങു സമാപ്പിച്ചു യാഗവുമങ്ങതുകാലം
ഉല്ലലസംഭവൻ താനും മല്ലലോചനൻ താനും
മുപ്പുരാരി താനുമായിട്ടപ്പുരത്തിൽ നിന്നു വേഗം
ക്ഷിപ്രമങ്ങു തങ്ങടെ തങ്ങടെ ലോകം പ്രവേശിച്ചു
ഉൾപ്രമോദം കലർന്നു ദക്ഷനും വാണു ഗൃഹത്തിങ്കൽ

ദക്ഷയാഗം പറയൻതുള്ളൽ രണ്ടാംകളം സമാപ്തം.

൨൨. കീചകവധം.

മദനവൈരിദേവന്റെ മകനായ മഹേശ്രീ
വദന! വാരിസംജാതഭവനാരാധിതപാദ
സദനന്താമയരമ്യസദനവിപ്ലുഷ്ടീകൃത്
മദനാന്തപദദേവകദനം തീർത്തരുളേണം
കമനീസഞ്ചയമാലാകമനീയതരമദ്ധ്യ
രമണീയമണിയായ രമണീഭാരതീദേവി
സുമനസ്സിദ്ധഗന്ധർവ്വശ്രമണമുഖ്യസംസ്തോത്ര
ശ്രമണസാരസംപൂജ്യശ്രവണസാത്യകപുത്രി
രസനായാം മദീയേ സാരസനദേലോലേ ല്യൽ
ഭ്രമണീഭൂതലോകേശപ്രമനക്കാരയിത്രീസം
നടനം ചെയ്യണം വാക്യപ്പനേ സാധുവാകേണം
ഉടനേ സാധുസാരസ്യം കവനേ സംസ്ഫുരിക്കേ- [ണം
കരുണൻ കാമനെ ച്ചുട്ടുകരിച്ചതീമിഴിയുള്ള
പുരചുട്ടായ ദേവൻ മാലാസതൻ ചിട്ടം ദ്ധോകി- [ള്ളി
കറിസ്സിമം ലം തന്നിൽ വസിക്കുന്ന പരദൈവം
പുരസ്സുല്യൾപ യോജത വസിക്കാറാകണം - [നിത്യം
കരുണാസാരപീയൂഷസ്ഫുരണശീതരമ്യാന്തഃ-
കരണൻ നിർജ്ജരലോകതരുണസന്നിഭോ- [ദാരൻ
ധരണീനിർജ്ജരനാമെൻ ഗുരുനാഥനുടെ ചാരു-
ചരണത്താരിണയെന്നും ശരണമായ് ഗ്രഹിക്കു- [ന്നേൻ
വിജയസാരഥിയമ്പലപ്പുഴെ വികചസാര- [സലോചൻ
വ്രജകലാമലബാലികാകുചകലശകുങ്കമപാവ- [നൻ
നിജപദാശ്രിതബന്ധുകർമ്മകനിഗളഹാരിസനാ- [തനൻ
സജലജലദസമാഭനാശ്രയമടിയനിന്ദ്രസമാ- [നനൻ
പാക്കനാരുപിറന്ന ജാതിയിലുത്ഭവിച്ചവനേഷ [ഞാൻ
വാക്കിനങ്ങനെ തോല്ക്കയില്ലൊരുത്തനിക്കമില്ലതു- [നിർണ്ണയം
പാല്ക്കടൽത്തിരതള്ളിയേറി വരുന്നപോലെ പദ- [ങ്ങളെൻ
നാക്കിലങ്ങനെ നൃത്തമാണൊരുഭോഷ്കു ചൊല്ലു- [കയല്ല ഞാൻ
പേക്കൂത്തിക്കളുടഞ്ഞിയിസ്സിവളച്ചുകെട്ടിമഹാശ- [യ

ന്മാർക്കുകൈപ്പിമകങ്ങളന്നിൽവെറുപ്പുമുൽക്കടമാ-ക്കിട്ടം
പോകട്ടെത്തകനത്തെദുഷ്ടവികിടകാണ്ടെങ്ങളെവാല്ലും
നോക്കിയാൽഗതികെട്ടതന്നൊക്കളിച്ചുതൃശ്ശിവപേ-ത്തണം
പ്രീളവിട്ടിഹമുക്കിൽമൂലയിലങ്ങുമിങ്ങുമിരുന്നുകൊ-
ണ്ടാളിട്ടന്നൊരസൂയയാംചിലർപാഴനെന്നുപഴി-ക്കിലും
കോള്ളതെന്തുനമുക്കനമ്മുടെനേരവന്നൊരുപൂരു-ഷാൻ
ശ്ശുളുപാടുകയില്ലകില്ലതിനില്ലിനിക്കൊരുതെല്ലുമെ
ഹന്ത! വലിയസഭസ്സിൽവന്നൊരുമേനിചൊല്ലുകയല്ലഞാൻ
അന്ധരിന്നുഹസിക്കിലെന്തിവനെൻറമേലൊരുപാറുമാറ
ചന്തമോടൊരുസൽകഥാകഥനത്തിനിന്നൊരനുഗ്രഹം
ചിന്തിട്ടന്നരസത്തൊടേകണമിങ്ങുനത്തിനുസജ്ജനം
വേദസാരമറിഞ്ഞവേദിയരെക്കെവന്നുനിറഞ്ഞുടൻ
മോദമെന്നിയെൻറപഴമൊഴികൾക്കചിയതുണ്ടിനാൽ
ഖേദമുണ്ടുമനസ്സിലിഹപിഴവന്നുപോയിട്ടമെന്നുമേ
ആദരാലിവിടെഖിലദൈവതമാശ്രയംപരമാശ്രയം
ഭാഷയായ്പറവാനുമടിയനുസംസ്കൃതത്തിനുമൊന്നുപോൽ
ദോഷഹീനപടുത്വമല്പമുമിപ്പൊഴുണ്ടിവിടിന്നതിൽ
ശേഷിയില്ലഭടജ്ഞനങ്ങൾധരിച്ചിടാകട്ടെസംസ്കൃതം
ഭാഷയായ്പറയാമതിൽചിലദൂഷണംവരുമെങ്കിലും
പൃത്ഥ്വീപമിയന്നമൂർത്തിപുരന്ദരാദിഭിഃച്ഛിതൻ
ഭൃത്യപതിവടിവോടുതകഴിയിൽവാണിടുംമമതമ്പുരാൻ
ജാതിനിന്ദ്യനതാകുമടിയനുസന്തതംതുണയാകയാൽ
ഏതുമില്ലൊരുമന്ദഭാവമമന്ദമിക്കഥയോതുവാൻ
ഭാരതംകഥചൊല്ലിടുന്നതുപാപഹരമിതിസമ്മതം
നീരസംവരികില്ലകേട്ടിടുവോർക്കുമെന്നുമതാംമതം
ധീരനായവൃകോദരനുടെവീര്യസംഭൃതമേറ്റവും
സാരമായകഥാരസശ്രവണാളിസംചയസാരസം
കേട്ടുകൊള്ളുവിനെങ്കിലോകുടുകടിലമതിദുരിയോധനൻ
വാട്ടമററകണ്ണസൗബലശ്രഗായശോധനന്

രാഷ്ട്രപാലനശീലനേഖലുവിഗതഭീർഷ്മവിലോകനാൻ
കൃഷ്ണകാരടോമരക്കളിയന്ത്രസന്നിഭചേതനൻ
സാധുവാകിയധർമ്മപുത്രനെയാളയച്ചുവരുത്തിപ്പോൽ
ചൂതിനായഥശകനിതന്നൊടുവഞ്ചനങ്ങൾകലർത്തിപ്പോൽ
ഭൂതലാധിപനാകുമന്ധനുമല്പമറിവതില്ലുണ്ടുപോൽ
ഭൂധരാവഹചേതസാംചിയനല്പമറിവതില്ലുണ്ടുപോൽ
സാധനങ്ങളടക്കിപ്പോൽസമഹായനങ്ങളടക്കിപ്പോൽ
മേദിനീതലവുംചതിച്ചുപറിച്ചുഹന്ത!മടക്കിപ്പോൽ
ഖേദമാറ്റുകൊണ്ടുപാണ്ഡവരെവരുംപ്രിയകാന്തയും
മോദശാന്തമലഞ്ഞുകാട്ടിനകത്തുതന്നെകഴിച്ചുപോൽ
ഈവണ്ണംവനംതന്നിലായ്വന്നനിമിത്തമാൽ
കോപംനില്ലുരുതാതെചമഞ്ഞുഭീമനൽകാമ്പിൽ
ഭൂവള്ളിരണ്ടുമെന്നുവളഞ്ഞുകോടിയംമഞ്ജപ്പുവഞ്ചുംമിഴിചോന്നുകലങ്ങിക്കൈഞെരിച്ചോണ്ടു
ഭാവംമാറിവച്ചാതെഗദയുമായ്കുരുക്ഷേത്രം
പൂവാനായ്പലവട്ടംതുടങ്ങിയാത്രയൊരുങ്ങി
പാവപ്പെട്ടവിപ്രന്മാർനടുങ്ങിധർമ്മപുത്രൻെറ
കാൽവട്ടപ്രദേശത്തിലൊതുങ്ങിയെന്നതേവേണ്ടു
ഈവട്ടംകണക്കല്ലന്നടങ്ങിചാഴണംസത്യം
ഭീവിട്ടുപ്രയോഗത്തിൽമടങ്ങിടുംശരിയല്ല
പോവട്ടതിന്നുമൂലംഭവിക്കുമെന്നുരാജാവും
പോവട്ടന്നുനിയായപത്നിയുംസോദരന്മാരും
സാവധാനമോരോന്നുപറഞ്ഞൊരനന്തരമേറെ
പ്രാവശ്യംസമാധാനംവരുത്തീട്ടുണ്ടറിഞ്ഞാലും
വേഷംമാറിയൊരാണ്ടുവസിപ്പാനായതുകാലം
ശേഷംബ്രാഹ്മണരെയാത്രയുമാക്കിധരാപാലൻ
രോഷംപൂണ്ടുനിൽക്കുന്നസോദരനുരഹസ്യസന്തോഷവാർത്തകൾഭീർഷ്ണുബുദ്ധിയാലേധരിപ്പിച്ചു
യോഷാരത്നമോടുംസോദരന്മാരോടുമിന്നു
ഭൂഷാരത്നമായുള്ളധർമ്മജന്മാവതുകാലം
ആഷാഢഗ്രഹവാക്യമനുസൃത്യവടിയോടെ
കാഷായാംബരംപൂണ്ടുസന്യാസിപടിവാണ്ടു
ശസ്ത്രങ്ങൾശമീവൃക്ഷകോടരത്തിൽവച്ചുപാണ്ഡുപുത്രന്മാരുമാരോമൽതയ്യലാൾഭാമിനിതാനും
ചിത്രംചിത്രമോരോരോവേഷമോടുംവിരാടഭൂപ്പാത്രാരിയുടെരാജധാനിയിൽചെന്നകംപൂക്ക
ശങ്കവിട്ടഥസന്യസിച്ചുകളങ്കമററമഹാമതി
കങ്കനെന്നൊരുനാമധേയമുപന്യസിച്ചുയുധിഷ്ഠിരൻ
പങ്കിലേതരചിത്തവൃത്തിചിരത്തിൽ ചപലയേന്ദ്രൻ

ശങ്കിയാതെ ഘടസത്കരിച്ചുനമസ്കരിച്ചുവണങ്ങിനാൻ
കുശലമൊഴികളുമഖിലമവർകൊണ്ടുതങ്ങളിൽപറയുംവിധൌ
കുശലമെന്നുകനിഞ്ഞുയോഗിപറഞ്ഞുതുഷ്ടിയടഞ്ഞിതേ
വിശദതരമതിപവനസൂതനൊരുപാചകാകൃതിപൂണ്ടുടൻ
വിശയമെന്നിയേവിപുലകരബലവലലനെന്നറിയിച്ചിതു
ചോറുമങ്ങനെകറികളുംവഴിപോലെവച്ചുചമച്ചുവാൻ
ഏറുമേമമതചിരതചിരമുരരാംനരവരാപ്തം
ക്രൂരക്രൂടിനന്തുകറിയൊട്ടുചോറുവച്ചുവിളമ്പുവാൻ
നൂറുനൊടിയിടയിടയിലടിയനുലംഘ്യതരംനരപാസുകം
മുട്ടമൊക്കെയറഞ്ഞുകീറിമറിച്ചുതിന്നുമവച്ചിനി-
ക്കൊട്ടുമില്ലിഹചട്ടകത്തിനുകട്ടിയുണ്ടുകരത്തിലും
കട്ടകങ്ങൾകിടാരമിവനിറയിട്ടുജലമൊട്ടുതാങ്ങുവാൻ
പുഷ്ടിയുണ്ടുനമുക്കനുപാതവകുതണയതിനരുളേണമേ
പവനനന്ദനവചനനന്ദനപാവനാശയനാകയാൽ
നൃപനമലിവൊട്ടുപാകശാലയിലവനൊരന്തമതിനൽകിനാൻ
പാട്ടുമാട്ടവുമൊത്തനൃത്തവുമൊത്തുചേർന്നുവിളങ്ങിടും
ചെല്ലകീവടിവാർന്നുപാർത്ഥിവരത്നമാകിയപാർത്ഥനും
കൃത്തുകാരിബൃഹന്നളേതികടന്നുകൂടിസുധർമ്മയിൽ
ക്രുത്തുകാരിയതാകുമുർവ്വശിശാപമങ്ങുപകാരമായ്
ആശചിനേയതമശ്ചഗോകുലപാലരാകിയബാലരായ്
ക്ലേശമാർന്നുവസിച്ചിതുത്തരസേവപൂണ്ടുനിരന്തരം
ദ്രുപദനന്ദിനിനലമൊട്ടുതരസുപദവേണിനിയുംതഥാ
നൃവരനിലയനമേറിനാളെത്രേമാസിതന്നുടെവേഷമായ്
സപദിസരസിജവദനയാകിയരാജ്ഞിയോട്ടസംഗവസൽ
സ്വപതിപഞ്ചകനിയതിയുടെഹതവിതതിയാംമൂത്തുശുദ്ധൈചവസാ
മുറമെക്കെയടിച്ചുതുത്തുതളിച്ചുഭംഗിവരുത്തണം
മുറവുമനവധിവെങ്കലങ്ങൾതുടച്ചുവെൺമതിലകണം
മുറ്റമാസികളോടുചേർന്നുപുറങ്ങളിലിരിക്കണം

കറമശ്ശനികൾക്കവേരവതിലൊട്ടുതാൻപിഴയേൽക്കണം
ഏഴരസ്പുഴനേറുവെള്ളമനത്തിയെണ്ണയെടുക്കണം
കോഴവിട്ടഥതാളിക്കൂട്ടിമെതുക്കിയിഞ്ചപതയ്ക്കണം
കേഴമാസ്വപഞ്ചാലരെങ്കിലെഴീറ്റുപോയിയുറക്കണം
നാഴികയ്ക്കൊരുനാല്വകല്പനരാജ്ഞിചൊൽവതുകേൾക്കണം
മാത്രമൃതങ്ങനകാറു മേറുവെള്ളതന്നെകിടക്കണം
കുഞ്ഞുകരകിടെഴീറ്റുതൊട്ടിലന്ദമാട്ടിയടക്കണം
മഞ്ജുളാധരിമാർശോധനസാധനങ്ങളൊരുക്കണം
രഞ്ജനായരഹസ്സിൽമാത്രതനന്ദനംപ്രപഠിക്കണം
ഉത്തമസ്ത്രീകറിക്കവേണ്ടതരച്ചുകൊണ്ടുകൊടുക്കണം
ഉദരിപ്പേരമതരോകരികാകേട്ടുകേട്ടുസഹിക്കണം
നൃത്തവേളയിൽമദ്ദളംചിലപ്പോതിലെത്തിവടിക്കണം
മുഖഗാത്രിവിയർത്തുവാങ്ങിയടങ്ങിയാലധാവീശണം
കുഞ്ഞിവാർന്നുവരുംതുരപ്പുശരിപ്പെടുത്തിമിനുക്കണം
മുഞ്ഞിവീത്തുമുഷിഞ്ഞുപട്ടരച്ചിട്ടനന്തുകോർക്കണം
അഞ്ജസാകറിവയ്പുകോപ്പുമവുക്കവോനിടക്കണം
കുഞ്ഞുമുള്ളകനുള്ളകൊന്നവിധങ്ങളാശ്രുസഹിക്കണം
ശുഷ്പവയ്യർവെറുത്തുചെയ്തിട്ടമട്ടഹാസവുമേൽക്കണം
വയ്പുകൌശലമുണ്ടയാൾക്കതിലുണ്ടുമെച്ചമതോർക്കണം
കല്പ്രയാനതപൂണ്ടസേവകരിൽപുളർശിതഗ്ഗണം
നിഷ്പ്രയാസമെതിർത്തിട്ടനാരതിർത്തിരൊരെസഹിക്കണം
സ്വപ്നരാരൊരുതമങ്ങയനുണ്ടുകമ്പനിറക്കണം
മറുമാസികളോടുവാർത്തപറഞ്ഞുചൊല്ലിയിരിക്കണം
അപ്രകാരവുമുള്ളദുർവിധലക്ഷണങ്ങൾസഹിക്കണം
സുപ്രസന്നനിശാകരാനനതന്റെരംഗ്യവിലക്കണം
ഇപ്രകാരമുദിച്ചുകർമ്മരഹസ്യമെത്രവിചക്ഷണം

ദുഷ്പ്രഭുദുരിയോധനന്നുനൈപുണ്യശാലിതരാ-
(ക്ഷണം

ധരണീന്ദ്രാത്മജയാകുംതരുണീരത്നമിപ്പോൾ
ശരണംമത്സ്യപ്രഭുവിന്റെശരണേമത്ത്യജിസ്സാകം
വരണംചെയ്തുട്ടോഷ്ഠാധിതരണംചെയ്യുതിനെ-
(ന്തേ

കരണീയങ്ങളെന്നതുകരണംവാടിവാഴുമ്പോൾ
ധരണീപാലകസ്യാലനവലേപൈകദുഷ്ടാത്മാ
തരുണൻസൈന്യനാഥൻകീചകനെന്നുണ്ടൊരു
(ന്മാചൻ

സ്മരണീയഭുജദണ്ഡപ്രചണ്ഡവിക്രമമാചേതൻ
കരണീയമിന്നാതെന്നുകരുതാത്തമഹാഭോഷൻ
കമനീയാംഗിയാംപാഞ്ചാലിയുടെരൂപസൌന്ദ-
[ര്യ്യ

സ്പൃഹണീയവിലാസങ്ങൾവിളങ്ങിക്കാണുകയാ
സഹനീയതരമല്ലാതുയർന്നുമാനസചക്ര- [ലേ
ഭ്രമണീയമനോജാർത്തിക്കുപണീഭൂതദുർവൃത്തി
മഴക്കാലത്തുകൊണ്ടൽപോലിരുണ്ടുകൊണ്ടലുംകാ
[മൻ

തഴക്കത്തെന്നിവയെക്കാൾതഴച്ചുനീണ്ടവാർകേ-
[ശം

കഴല്ലൊത്താപടികാളിന്ദിയിലെകൊച്ചുകല്ലോല
നിഴൽക്ക്രീഡാട്ടമെന്നോണമടിക്കുന്നചുരുണ്ടേറി
ക്കിടക്കുന്നകിടപ്പുംകൊമ്പനാനശ്രേഷ്ഠനെപ്പോ
[ലെ

നടക്കുന്നനടപ്പിന്റെവെടിപ്പുംചെഞ്ചൊടിപ്പൂവും
തുടുത്തുന്തിക്കുന്നത്തുള്ളമുലക്കുന്നുതിരീയത്തി
ന്നടിക്കാകിലുമെന്നോണംകവിഞ്ഞുയർത്തിണങ്ങു
[ത്തും

മട്ടുത്തമഞ്ജുവാമുള്ളമൊഴിയുംമാനസാധൈര്യം
തടുത്താലുംഅകവസ്സ്യാതഴിയുംനീണ്ടമിഴിയും
തുടക്കാമ്പുംമഹത്തായനിതംബമെന്നിവകണ്ടും
നടക്കാനുംസഹിപ്പാനുംവഹിയാഞ്ഞുകീചകൻ
(താൻ

മനക്കാമ്പിൽകടന്നുകേറിയകാമവികാരത്തെ
കനക്കെസ്സങ്കടത്തോടെകഥിച്ചാനേകദാമൂഢൻ
മനസ്സിൽചെറുസന്തോഷംജനിക്കണമിനിവേ
[ഗം

നിനക്കെന്നോടുസൈരന്ധ്രിസഹിക്കാവല്ലെ
(ടോബാലേ

മനക്കാമ്പുകവരുംനിന്റെശൃംഗാരവിലാസത്താ
(ൽ

മരിക്കാറാക്കിയെന്നെക്കാമദേവൻകാമിനീമൌ
ലേ

മദിച്ചുതങ്ങളിൽതന്നെപിണങ്ങിത്തിങ്ങിനിൽക്കു
[ന്ന

മഹത്താംപോർമുലത്തൊത്തൊന്നണയ്ക്കാതവേ
തില്ലേതും

പരസ്ത്രീസംഗമംനന്നല്ലൊരുകാലത്തുമെന്നുള്ളിൽ
സ്മരിക്കാതല്ലയെന്നാലുംസഹിക്കാവല്ലെടോബാ
ലേ!

തെരിക്കെന്നുസുധതന്നെചുരത്തുംനിന്റെചുണ്ടി
(ന്റെ

പരപ്പുംകുങ്കുമംതോററചുവപ്പുംകണ്ടിടുംതോറും
മരിക്കാറാമിനിക്കെന്നുചലിക്കാറാക്കുമാനേകി
കരിക്കാറാക്കമാമെൻപ്രാണനേക്കാൾപ്രേയസി
[ബാലേ

മനസ്സാപത്തിനാൽസൈരന്ധ്രീരിപ്പാറന്നുംപട
(ക്കോപ്പു

ഗണിക്കാറാംചിലനാളായെനിക്കുകൌതുകമില്ല
മിനക്കെട്ടങ്ങിരുന്നാലുംമനസ്സുട്ടപിളർക്കുംപൂ
മുനയ്യൊട്ടമ്പേറ്റുതാംകാമനചുട്ടയ്കൊട്ടപ്പീലാ
നിനക്കുപാതിവ്രത്യധാംനസത്തിൽശങ്കയുണ്ടെ-
[ങ്കിൽ

കനക്കേട്ടുംതരക്കേട്ടുംജനിക്കാനില്ലിതിനിപ്പോൾ
നിനയ്ക്കുതൻഗുരുപത്നീമണച്ചുപൂൺകിചന്ദ്രൻകാ
മിനിക്കൂട്ടമണമെത്തുമവിച്ചുജാരനായോനും
മുനിക്കൂട്ടത്തിൽമുൻപുള്ളമനസ്വീകൌശികൻമു-
(ന്നം

തനിക്കുചെന്നുപോലെമേനകയ്ക്കുകാന്തനായി-
(ല്ലേ?

വനത്തിൽതാമസിച്ചാമുനിയാംഗാലവന്റെഭാ
മിനിക്കുലേമഗന്ധർവ്വപ്രവരൻചെന്നുചേരായില്ലേ
മനസ്സിൽജാതനായകാമനശ്രീകൃഷ്ണപുത്രൻക
ല്പനയ്ക്കുനീതികേടെങ്ങുംഭവിക്കില്ലമഹാഭാഗേ
പതിയായെന്നെനീവന്നുവരിച്ചാലും!രമിച്ചാലും!
സതിയായ്തന്നെനീയെന്നുംവസിച്ചാലുംസുഖി-
[ച്ചാലും!

പതിവാരായഗന്ധർവ്വരെതിർത്താലുംകയർത്താലും
മതിഞാനെന്നുനിശ്ശങ്കംധരിച്ചാലുംവരിച്ചാലും
മദനാപരവശഹൃദയനാകിയകീചകന്റെമനോ
[രഥം

കദനതരളിതമാനസത്തൊടിവണ്ണമങ്ങനെ കേൾ
(ക്കയാൽ

വദനസരസിജകോമളാഭകറഞ്ഞുമാലിനിപി-
(ന്തിരി

ഞ്ഞുതനുകോപമിയന്നുകാതുകൾപൊത്തിയുത്ത-
(മമോതിനാൾ

കടിലമാനസനീചറഞ്ഞൊരുവാക്യശല്യമതേൽ-
[ക്കയാൽ

ത്രുടിതമായ്തുകണ്ണുയുഗ്മഹൃദന്തരങ്ങൾനിരന്തരം
സ്ഫുടിതമാകിയമാരശ്ശരവികാരചാരവികാ-
[രസം

ഘടിതബുദ്ധിനിഷിദ്ധമൈത്രയുമത്രമൃത്യുവരുത്തുമേ
സകലകലബലവിഭവമാനാധി ധനവുമഖിലന-
[മിവിധം

വിമലമതികളിൽനിൽക്കയില്ലനിനക്കുനല്ലതി-
[നല്ലിതും

നിഖിലമത്രനശിച്ചുബുദ്ധിപകച്ചുവീണുമരിച്ചു-
[പോയ്

സകലദുർവിധനരകമതിലചിരേണതന്നെപതി-
[ച്ചുപോമേ

സതികളവികടമകമലക്കടമതിലമുഴ്ത്തിയഹ- [ന്നിശം
വിധിവശച്ചനചെസ്സുകാത്തിട്ടുമമലപാതിവ്രത്യവ- [ഹിയാൽ
അധിഗരവരവരേക്കതിൽപുനരതിരുവിട്ടു- [തൊട്ടന്നു
ർമ്മതിയെമസ്മമതാക്ഷമവനൊരുഗതിവരില്ല- [പരത്തിലും
പതികൾപുനരപരോക്ഷസുരചിരഗതികൾ- [ഉഹ്യകരഞ്ഞുപേർ
അധികതരബലപതികളുണ്ടുനമുക്കുനയഗുണം- [ശാലികൾ
ഇതിഹപുനരതിലെന്തവനറിയുകിലധികമിഹി [യെരതമാത്ര യി
ക്ഷിതിയിൽനിന്നെയിരുത്തുകില്ല വികല്പമില്ലജ- [ളപ്രേമോ!
പണ്ടുസീതയെയാഗ്രഹിച്ചുനശിച്ചുരാവണരാ- [ക്ഷസൻ
കണ്ടവക്കുമതത്രപേക്ഷവിനാശകാരണമായി- [പ്പോൾ
രണ്ടുകാറിനിജലങ്കപൂട്ടുകളഞ്ഞുതലകളെറിഞ്ഞുട
ച്ചിടൽചേർത്തവർപത്നിയെപ്പിടിപെട്ടുകെട്ടി- [യിഴച്ചപ്പോൾ
ഇന്ദ്രജിത്തുതുടങ്ങിയുള്ളൊരുപുത്രരുംനിജസോദ- [രരും
സൈന്യനായകർമന്ത്രിമാരുമനേകബന്ധുജനം- [ങ്ങളും
ഒന്നുമൊന്നുമറിഞ്ഞിടാതെ കിടന്നുരങ്ങിയതമ്പി- [യും
ചെന്നുകാലവശത്തിലായ്നിജമൂലബലവുമൊ- [ടുങ്ങിപോൾ
കണ്ടുകണ്ടുസഹിച്ചിതന്നുമനസ്സുഴന്നുദശാനനൻ
കണ്ടവക്കൊരുനിന്ദനത്തിനുപാത്രമായൊരു- [പോതുമേ
കണ്ടിവാർകുഴലാളെയുംലങ്കയാതൊരാപ്തവസം- [യകം
കൊണ്ടുചത്തുമലന്നുപോയതുകേട്ടുകേളിയുമില്ല- [യോ
അണ്ടർകോനുമഹല്യയിൽ കൊതിപൂണ്ടുചെന്ന- [തുമൂലമായ്
തണ്ടുതപ്പിവലഞ്ഞതുംചെവികൊണ്ടുകേട്ടറിവി- [ല്ലയോ
കാമകോമരമായനിന്നുടെവാമമായമനോരഥം
ഉപവിട്ടുകഥിച്ചതിന്നുസഹിച്ചുനിന്നെയഴച്ചിടാം
ശ്രീമതിമമസ്വാമിനിസഹജതമന്നുഭവാനതും
കാമഘോരപിശാചകിങ്കര ചിന്തയാമിനിരന്ത- [രം
ഇത്തരംപലതുംപറഞ്ഞു തിരിഞ്ഞുപോയൊരുമാ- [ലിനീ
മുന്നമേവ്യഥമാറുമോകിമനസ്സിലിങ്ങുകഴഞ്ഞുട- [ൻ

സത്വരംപരതന്ത്രനായഥമപ്പുകേണനിയന്ത്രിത [ൻ
സജ്വരംനകൈകൊണ്ടുപത്തനമെത്തിമെത്തകരേറി [നാൻ
മുണ്ടെടുത്തുവലിച്ചുമൂടിവിറച്ചുനൊന്തുപനിച്ചുട- [ൻ
രണ്ടുമൂന്നുദിനംകിടന്നുവിശന്നുനന്നെമെലിഞ്ഞ- [വൻ
കണ്ടവൈപല്യരടുത്തു കൂടിയകത്തുകേറിമുറവ്ക്കുടൻ
കണ്ടകാരിപറിച്ചവാരിപചിച്ചുവച്ചുതുടങ്ങി- [നാർ
രാജപത്നിയുമീയവസ്ഥകൾകേട്ടറിഞ്ഞവടെ- [ത്തിനാൾ
വ്യാജഹീനമടുത്തുചെന്നുകനിഞ്ഞൊരോന്നുക- [ഥിക്കവേ
പൂജനീയമഹാസനത്തിലിരുത്തിയാത്മസഹോ- [ദരീം
പൂജചെയ്തുമനംമറന്നുവണങ്ങിവീണുപറഞ്ഞവ- [ൻ
കഷ്ടമെട്ടുദിനങ്ങളായിയെനിക്കുമാനസസൌ- [ഖ്യമ
ങ്ങൊട്ടുമില്ലതു തന്നെയിങ്ങനെരോഗമായ് സ്ഥപ [വല്ലഭേ
മട്ടമറിമനസ്സുനീറിയെരിഞ്ഞുകേറിയവഹ്നി [യാൽ
ചുട്ടുനീറിവപുസ്സുകേറിയച്ചുമൂടിവസിച്ചഞാൻ
വിട്ടുതന്നെപറഞ്ഞിടാൻമടിയായിട്ടാനതിലെങ്കി [ലും
പട്ടുപോംവിധമെത്തിടുംപൊഴുതെന്തുമാറുനി- [നസ്സുവാൻ
നിന്റെദാസിയതായമാലിനിമൂലമെന്നിൽമ- [നോഭവൻ
തന്റെശല്യമുരസ്സുവൻപണിപാരമുണ്ടുഗുണാം- [ലയേ
പങ്കജാക്ഷിയെനിന്റെകല്പനകൊണ്ടുമൽപ്രിയ- [യാക്കുവാൻ
നങ്കരിക്കണമേപാലയമത്ര കേൾക്കസ്തുമോരുഥി- [കേ
പങ്കജേഷുപരാഭവത്തിരമാലതള്ളിയലച്ചിട്ടം
സങ്കടക്കടലിൽപതിച്ചുമരിച്ചിടാതിവനെക്ക- [ണാൽ
നിൻകൃപാംബരമായതോണിയിലേറിയങ്ങുകര- [യ്ക്കുചേ
ത്തെങ്കിലേഗതിയുള്ളിനിക്കുമയേനിനക്കുമതോ- [ക്ഷണം
സജ്വരംനിജസങ്കടങ്ങളശേഷമിങ്ങനെകീചക- [ൻ
ലജ്ജവിട്ടുപറഞ്ഞുവീണുകരഞ്ഞിടുന്നതുകാൺക- [യാൽ
അൽഭുതാംഗിസുദേഷ്ണയാത്രപറഞ്ഞുപോയ്നി- [ജസോദരൻ

വൃത്തിയോത്തുമനസ്സുടിഞ്ഞുമുഖംകരിഞ്ഞുനിന-
[ച്ചിതേ
ധമ്മനിഷ്ഠവെടിഞ്ഞവൃത്തിപറഞ്ഞിടുന്നതുമെ-
(ങ്ങനെ
നിമ്മലാംഗിയുടാശയത്തെയറിഞ്ഞിടുന്നതുമെങ്ങ-
(നെ
ദുമ്മഹാകുടിലൻെറയിച്ഛനിരാകരിപ്പതുമെങ്ങ-
(നെ
കമ്മമേമമകഷ്ടമൊന്നുകഴിഞ്ഞുഞാനിവിടിങ്ങനെ
കീചകൻെറയടുക്കലേക്കിവളത്തന്നെവിട്ടുകൊടു-
[ക്കണം
വ്യാജമായവചസ്സു ചൊല്ലിയിവൾക്കതുഷ്ടിവരു-
[ത്തണം
രാജകീയനിലയ്ക്കുതെത്രനിഷിദ്ധമെങ്കിലുമെന്തു-
മാററചരിപ്പതിനിപ്പൊഴുള്ളതുനല്ലതെന്നുനിന-
ച്ചുടൻ
വ്യാജവേഷമെടുത്തഭ്രൂവരപുത്രിയാംനിജ മാസി-
(യെ
രാജമായ്യയുമേകദാസവിധേവിളിച്ചുവരുത്തി-
[നാൾ
നല്ലവാക്കുപറഞ്ഞുതുഷ്ടിവരുത്തിബുദ്ധിനിരത്തി-
(വ
ച്ചുള്ളിണക്കിയധന്യകോമളകാന്തമായകളേബരം
മെല്ലമെല്ലവെനോക്കിയുത്ഭവഹൂമാനമോടെച്ചു-
[ഞ്ചിരി
ച്ചല്ലൽവിട്ടവൾശാന്തവാക്കുകൾ കൊണ്ടുരച്ചതുട-
[ങ്ങിനാൾ
നമ്മളിങ്ങനെനിത്യവുംപുനരൊന്നുചേൎന്നുവ സി
(ക്കയാൽ
നിൎമ്മലേപരിതുഷ്ടിയതിനൊരുപുഷ്ടികേട്ടു-
(വരില്ലയേ
ചന്ദ്രനുംനിജപത്നിയാകിയരാത്രിയോടുവിട്ടു
(പോ
കുന്നതവതരെരാഗശക്തിബലപ്പെടുന്നതിനല്ല-
[യോ
മന്ദമാമകരന്ദമുണ്ടുസുഖിക്കുവാൻവരിവണ്ടുചേ
ൎന്നൊന്നിനൊന്നുപിണങ്ങിയങ്ങുമുരണ്ടുമണ്ടിയു-
[ഷസ്സിലേ
അംബുജങ്ങൾവിടൎന്നിടുന്നതിലാശവെച്ചു പതവ-
[ററയാം
യംബുജങ്ങളെവിട്ടുരാത്രികഴിക്കകാരണമല്ലയോ!
ആകയാലിഹഞാനുമൊന്നുപറഞ്ഞിടുന്നുമനോ-
(ഹരേ
പോകണംചെറുതെന്നെവിട്ടുടനിന്നുതെല്ലൊ-
(രുകാര്യമായ്
ശോകഹീനമഹോമദീയസഹോദരാലയമോള-
(മെൻ
നാഗഗാമിനികാണുവാനമതെത്രനന്മണിമന്ദി-
നന്നായുയൎന്നുള്ളഗോപുരമുണ്ടതു (രം
പൊന്നാണകണ്ണിന്നമൃതുപോലെ
മിന്നുന്നരത്നങ്ങളാൽവിളങ്ങുന്ന

നിന്നാണെ പൊയ്യല്ല ചാരുശീലേ
പച്ചരത്നങ്ങൾപതിച്ചതളങ്ങളും
മച്ചുംമണിയറമാളികകളും
ഉച്ചത്തിലുള്ളമതിൽക്കെട്ടതന്നിൽപ-
തിച്ചപവിഴങ്ങൾമുത്തുകളും
ഏഴുനിലയുള്ളമേടകളുമതിൻ
ചുഴവുംപൂത്തുള്ളവാടികളും
താഴത്തെനിൎമ്മലവാരിവിളങ്ങുംനീ-
രാഴിസമച്ഛങ്ങളാംകച്ഛങ്ങളും
എന്നല്ലസൎവ്വേന്ദ്രിയാഹ്ലാദമായകം
തന്നെയപ്പത്തനംചിത്തരമ്യം
കണ്ണന്തലോചനേകാണേണ്ടതാണവി-
ടിന്നാശുനീയൊന്നുപോകവേണം
മധുരസുരചിരമധുവുമന്നവുമഖിലമഴകൊടു-
(വാങ്ങിനീ
വിധുരതാരഹിതംമുദാവരികധരസുന്ദരബിംബ-
(കേ
മുകിൽനിരയൊടുമുയരമെഴുമുരുതരമതാകിയ
(പുരവരം
കധരപീവരകുചഭരേസഹജാതന്മണിമ
[ന്ദിരം
നയനമോഹനനായകീചകഭവനമഹിമകളൊ-
(ക്കെയും
നയനകൗതുകമതയുവതികമനിമാർമണികാ-
(ണേണം
അയനമത്തമതിദീൎഘമല്ലഗതാഗതാധികജന-
(പാരം
അയനയുഗളവിധാത്തകരപരിഹാസികരചയങ-
[രം
അവരജമധികസുശീലനാണയിപോകപോസ്സുരി
(കെന്നുടൻ
നൃപാത്മജെമഹിഷീസുദേഷ്ണകൊടുത്തുമൈരേയ-
(ഭാജനം
കമനിമാർമണിയായകൃഷ്ണയുമാധിയോടതുവാങ്ങി
[നാൾ
വിമനസാപിവിശിഷ്ടശീലവിധിക്കുചേൎന്നതി-
[നെന്നുടൻ
സരണിതന്നിലിറങ്ങിയങ്ങുമറിഞ്ഞുവീണകര-
(ഞ്ഞല
ച്ചരണസോദരവാഹമമെയനിരന്നുകേണതുങ്ങെ-
[നാൾ
പാഹിപാഹിജഗന്നിവാസസുകാന്തഹാസമുക-
(ന്ദഹാസിത
മേഘവൎണ്ണസുപൎണ്ണവാഹമഹാൎണ്ണവാധിവസാം
[ബുജേക്ഷണ
പാഹിപാഹിരമാപതേ!പരമാപദപ്പുരമാപുര-
(ഗതിയി-
ലാശ്രുപാലയകീചകാലയസങ്കടാലയമാംകൃപാ-
[ലയ
ഈവണ്ണംതൊഴുതുവീണിരന്നപാഞ്ചാലിമെല്ലെ
കാർവ്വൎണ്ണങ്കൽചിത്താംബുജവുംചെറ്റുറപ്പിച്ചു

പോകുമ്പോളവളെ കണ്ണുതുടിച്ചുടൻ നിമിഷങ്ങളാ
ആകുന്നാത്മനാ കണ്ടും വിഷമിച്ചു വിഷമിച്ചു
നിറകൊണ്ടഷ്ഠനമ്പോലെ നിറമുറ്റകുഴലോറും
പാർകൊണ്ടപൊടികൊണ്ടു പൂരണ്ടദേഹവുമെ-
(ല്ലാം
വാർതിങ്കളതിൽനിന്നു സുധപാരംവിധംകണ്ണു
നീരണ്ടുവഴിയായിട്ടൊഴിയാതെയൊഴുകിപ്പോ-
[യ്
പോർകൊങ്കത്തടത്തിങ്കൽപതിയുന്ന പരിതാപ
മാർകണ്ടാൽ കിലും കണ്ണു നിറഞ്ഞുകണ്ണു കപ്പീട്ടും
അരുവയറണിമുടിമണി സൈരന്ധ്രിയുമേവം
പെരുവഴിയതിലേകാകിനിയായ് സങ്കടപ്പെട്ടു
പരിചോടേ ഗമിച്ചു കീചകന്റെ പത്തനത്തിന്റെ
പടിവാതിലതിൽ ചെന്നു പിടിച്ചു നിന്നു ചിന്തിച്ചു
മനേപരവശപ്പെട്ടയർതാനുളവായ മഞ്ഞുപോലെയ
സ്വജനപരിഷ്കരിഷ്ഠനിയുമതിജളധനനാം കി-
(യ കീചകൻ
സ്വജനമതിലൊരുശരണമെന്നിയെ വിജനമ-
(തിലിഹക്കങ്കിലോ
കടനമേകമതീവ ദുർവിധവചനമോർത്തു സംശയം
അതിശമശമതിനൽകിടായ് കിലടുത്തുവന്നു പി-
[ടിച്ചുകൊൾ
വതിശമവനിഹ മൃതിരുമത്രവിചാരഹീനരമ-
(ണവൻ
പലതുമീവിധമോർത്തു പരവശമായി നിന്നു നി-
[തംബിനി
മലർശരാതുരനായ കീചകനാശു കണ്ടു ഭവനേ-
[ക്കവൻ
പുലരുമളവുടമലരുമതുലിത പരിമളാഞ്ചിതമാ-
(യിട്ടും
മലരിതേടമെധുമധുരമോഹിതമധുപനെന്നതു-
[പോലെയും
വലിയ തപമൊട്ടു വലയുമവനത ചിന്തിതമലമു-
(ത്തിതാൻ
തെളിവൊടു ടമെഴുന്നരുളി മുമ്പിലണഞ്ഞു കണ്ടതു-
(പോലെയും
നിയതമുരുതരനിസ്വനിങ്ങനെ ചെറുതു ധനമ-
(തിനാശയോ-
ടമരമളവുനിധിക്കുടം നികടേ ലഭിച്ചതു പോലെയും
കലിതമമലവഹിതകതേടമിത്തി ഉചന്നൊരു-
(ഹസ്തിതാൻ
അലിവൊടു കലഭേ ചെറുതു കരിണിയെയാശു ക-
(ണ്ടതു പോലെയും
വളരുമംഗജതാപമാന്ധ്യകാശപൂണ്ടു വിരണ്ടു-
[ടൻ
പുളകിതാംഗ സമസ്തനായുടനോടിയെത്തി മഹാ-
[ശഠൻ
മല്ലഭാജനവും വെടിഞ്ഞു സുമദ്ധ്യമാമണിതാന-
[ഹോ
ഉല്ലമന്തരമുല്ലയെന്നു നിനച്ചു പാഞ്ഞുമടങ്ങിനാൽ
മന്നനാമവരഞ്ഞമാകലരത്നമാകിയ കൃഷ്ണതന്നുടെ

മുഗ്ദ്ധകാന്തി ചിലാസകാന്തികളാന്തിവാന്നൊഴു-
[ക്കുന്നതിൻ
മദ്ധ്യഭാഗമതിൽ പതിച്ചു മനം മറന്നു മറിഞ്ഞുനി-
[ന്നിയ-
ട്ടത്തിട്ടന്ന കണക്കിലോടിയടുപ്പതിന്നുതുനിഞ്ഞിതു
മരണവേദനെ പൂണ്ടുഴന്നുകരഞ്ഞു കാട്ടിടയോടിട്ടും
ഹരിണിതന്നുടെ പുറകെ വമ്പുലിപാഞ്ഞടുപ്പതു-
[പോലവൻ
തരുണിമാർമണി തന്നൊടേറമടുത്തു കുന്തൽ-
[പിടിക്കയാൽ
തരണിദേവമുപാശ്രയിച്ചു ജപിച്ചു ഭൂവരപു-
[ത്രിയും
ദേഹിമേശരണം ജഗത്രിതയേശശാശ്വതപാല-
[യ
ദേഹഭാസ്കരദേവഭാസ്കരദേവദേവ കൃപാലയ
പാഹിപങ്കജലോകബാന്ധവ പങ്കജേക്ഷണ-
[പാലയ
വാഹനാപ്തകസപ്തസാക്ഷികസാധുപാലയപാ-
ലോകമെത്രയുമാകിപ്പാലിച്ചു നശിപ്പിക്കും (ലയ
ശ്രീമദ്ദേവന്റെ കരുണാകടാക്ഷത്താലേ
ആവിർഭൂതനായപ്പോളുടത്തരാക്ഷസേന്ദ്രന്റെ
ഭാവം കണ്ടുപേടിച്ചമ്പരന്നു കീചകവീരൻ
സാമജം തടിപോലെമിഴിച്ചുനല്ലൂണമൈന്യ
ഭാവം കാനല്പ്പമെന്നു ഹസിച്ചു രക്ഷസാംനാഥൻ
കോപം പൂണ്ടു പൂഞ്ചായൽ പിടിച്ച കയ്യുഴപ്പിച്ചു
പാപന്റെ കരം ക്രൂടിപ്പിടിച്ചങ്ങു പതിപ്പിച്ചു
നാലഞ്ചു പിടരിക്കു പൂജിച്ചു കാൽപിടിച്ചു
നാലുദിക്കിലും വട്ടം വിഴച്ചു മണ്ണു കപ്പിച്ചു
ദൂരത്തു വടിപോലെയിട്ടു തെറിക്കളഞ്ഞിട്ടു
ച്ചാരിത്രവതിതന്റെ നയനാംബുക്കൾ മാർജ്ജിച്ചു
നേരിട്ടായവൾ ചൊന്ന നതിവാക്യങ്ങൾ നന്ദിച്ചു
പരമസ്മരാദാടാശീർവ്വദിച്ചു യാത്രയാക്കിച്ചു
സൂര്യപ്രഭാവഭൂതൻ മറഞ്ഞു മാത്സ്യരാജേന്ദ്രൻ—
കാന്തിൽ കടന്നു മാലിനി ചാരം വിഷാദിച്ചു
നാടൊക്കെ വർത്തമാനം പരന്നു കീചകൻ നാണ
ക്കേടൊക്കെയനുഭവിച്ചിരുന്നു ഹന്ത ദുഃഖിച്ചു
അതിരുചിട്ടെന്നു കോപതാപാവിഷ്കാരസാര-
[മിയന്നുടൻ
കതിരവൻ കടലിൽ കുളിച്ചൊരു പത്തുനാഴിക ചെ
(ല്ലുവേ
മുളിരസുന്ദരവേണിമാരുതപുത്രവക്ഷസി വീണ-
[ടൻ
വിധുരയായ് കരിക്കരഞ്ഞു പറഞ്ഞു സങ്കടമീവിധം
ചതുരചാരുമതേ വിഭോ വരദുരിതമെന്തുരചെ-
[യ്വുതാൻ
പതിരുചതുരതകരുതിയരിയുടെ വിരുതിനാലെ-
[ത്തുടന്നിതേ
മതിരയുടെയുരുമധുരതരവരലഹരിയാലതിമത്ത-
[നായ്
മധുരസുര ചിരവേഷഭാവമിയന്നിട്ടും കടിലാശ-
[യൻ

സദ്ഗുണനിധിയായ ഭൂമിപ സ്യാല നാകും കീ-
[ചകൻ
മതിരതം പ്രതിദിനത്തുമാം പ്രതിമദനപരവശ-
[മാനസൻ
ഇലിയപലപരദാസിമാരെയയച്ചിതെന്നയിണ
(ക്കവാൻ
വലിയ കേറിഞെളിഞ്ഞു നിന്നു പറഞ്ഞു പിന്നെ-
[യിണങ്ങുവാൻ
വലിയ സങ്കടമതില്ലുമുരുതരമിന്നു ഞാൻ മധുവി-
[ന്നുത-
ന്നിലയമതിലിഹ രഞ്ജിതന്നുടെയാജ്ഞയാലെ-
[ഗമിക്കവേ
അസമശര പതിഭൃതഹൃദയമൊടാനിപോലെ-
[യണഞ്ഞവൻ
വിഷമനിലയമൊടേടപാടിവിയത്തുകേണഴ-
[ലുന്നമാം
ഹതമഹാവിധിയാലെ തലമുടിതൊട്ടുവന്നു പിടി-
[ക്കയാൽ
കതമമാശ്രയമെന്നു സൂര്യമുപാശ്രയിച്ചു ഭജിച്ചു-
[ഞാൻ
അഖിലസാക്ഷിയയച്ച രാക്ഷസനവനെനേർത്തു മ
[ടക്കിയാ
നകലുഷാത്മകകരുണയാലൊരുമട്ടുതാനിഹ ഭവാ
[ങ്ങിടനാൻ
പകലുമല്ലിലുമീഖലാശയബാധകൊണ്ടു വലഞ്ഞു-
[ഞാൻ
വികലതരമിതു വിഗതതാമസമാശു തീർത്തുതര
[ണമേ
വിവിധമിങ്ങനെ കേണു ചൊല്ലിയപത്നിയോടു വൃ
[കോദരൻ
പ്രിയതമേ ഭയമാശു ഇന്നുമടങ്ങി വാഴുക വേണമേ
നിയതമഗ്രജസത്യലംഘനമിടയിലാക രുതെന്നു-
[മൽ
പ്രിയതമേ തിഗുണശാലിനികരുതീട്ടനികമലേ-
[ക്ഷണേ
ദുരിതമതിദുരിയോധനന്നുടെ വിരുതുമല്ലൊടെപ്പ-
[വും
വരിതമാമുരുവഞ്ചനങ്ങടഫലവുമല്ലജളതപവും
ചരിതസുചരിയയനിൻമുടിതൊട്ടസഹജഖല
[തപവും
സരഭസം ശകലിപ്പതിന്നിനിയില്ല താമസമോ-
[മലേ
സയമനിയമഗുണസ്ഥിതൻ ശമനാത്മജൻ നര-
[പാലകന്നുടെ
സമയമുണ്ടിതുലംഘനീയവുമല്ലയെന്നു ധരിക്കനീ
സമയമുണ്ടിനിയൊക്കെ മേലിലടങ്ങുകെന്നു പറഞ്ഞ
[കാന്തനോ-
ടമലയാകിയ രാജപുത്രി പറഞ്ഞു പിന്നെയുമാദ-
[രാൽ
മൽകാന്ത കീചകൻ്റെ ദുരാചാരം സഹിച്ചിന്നു
മിക്കാലമിനിക്ഷതാമസിക്കാനാവതല്ലല്ലോ
നൽക്കാലമൊരുമിക്കിലൊഴിഞ്ഞു താമസിച്ചാലും
ധിക്കാരിയിവനെക്കൊന്നൊഴിച്ചിങ്ങു വസിച്ചാ
[ലും
സല്ക്കാരമാനമാമത്സ്യരാജനോടിവർത്തമാനങ്ങൾ
തൽക്കാര്യക്കാരനോടു പറഞ്ഞു പറഞ്ഞാലും
ഇക്കാര്യത്തിന്നാളെക്കഴിവുണ്ടാക്കണമല്ലാ
തിക്രൂരനിനിക്ഷതാമസിക്കാൻ സമ്മതമില്ല
മുഷ്കരർ വേണിമാർ ചൊല്ലും പരിഹാസങ്ങളുമെന്നും
മക്കറമപിശാചിൻ്റെയിളകിയാട്ടവും പിന്നെ
കൈക്കാണം കൊതിച്ച ദാസിമാരെല്ലാമട്ടത്തെന്നും
സല്ക്കാരത്തോടു ചൊല്ലും ഗുണദോഷങ്ങളുമെല്ലാം
നിനച്ചാലും കണ്ടു കേട്ടു കഴിച്ചുകൂട്ടുവാനെൻ്റ
മുജ്ജന്മകൃതപാപപരിപാകമിതമെന്നോ
ഉൾക്കരണേ പരിതാപഭാവമെല്ലാമറിയിച്ചു
നിർബന്ധിച്ചു മറഞ്ഞു വീണ്ടും കേണ സതിതൻ്റെ
അശ്രുക്കൾ തുടച്ചു കൈ പിടിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ ഭീമൻ
സശ്രദ്ധമിനിയെങ്കിലൊന്നു ചിന്തിച്ചീടണം ബാലേ
ഉറ്റ റൻ തനിച്ചനെന്നല്ല വനീനായകപത്നി
ക്കേറ്റം വത്സനായ സഹജനെന്നതുകൊണ്ടും
മാറ്റം വരുത്താതെ ചതിച്ചു കൊല്ലുകിലെന്നെ
പ്പേറ്റും ഭൂമിപനെധിക്കരിക്കാതെ കഴിക്കാവൂ
ന്നുറ്റബന്ധു കന്നിപ്പുരോധരന്മാരുണ്ടവനോറ
മൂററക്കാരായി തവരണം ശതനവൻ താനും
ഏററു വേപാരിമവനാപടിച്ചു പാരൊട്ടങ്ങു
കാററിഞ്ഞു പറപ്പിക്കാം കാറാനിൻ്റെ മകൻ തന്നാം
സേവിച്ചു ദിനപ്പത്തി കഴിച്ച സേവകനിപ്പോൾ
കോപിച്ചു രാജബന്ധുജനത്തെ നിഗ്രഹിച്ചെന്നു
ലോകർക്കു പഴിക്കാറായി വരുമെ നല്ലരാജാവും
ശോകിക്കും, കുണ്ഠിതം കൊണ്ടു വിചാരിക്കും
വിതസംശയം കുസ്തുമാളികാ കൂട്ടിപ്പറഞ്ഞൊത്ത
ജ്ഞാതവേഷവും വെള്ളിവാകാനിടയാകാ
സംഗമനിയാമൂലനുക്കിപ്പോൾ മതിമാനായി
യാഗസ്സിൻ പ്രതികാരം രഹസ്യത്തിൽ കഴിക്കണം
ഭോഗലോലുപനായ കീചകൻ്റെ മനോഭാവ
മാകെ യുഗ്മതിച്ചേർന്നു പറഞ്ഞു വസ്ത്രണം നിഷ്ഠം
രാജസ്ത്രീജനം ക്രുദ്ധനാടത്തും നാടകശാല
രാജിപേക്ഷകളിൽ കുറിച്ചുകൊള്ളുക നാളെ
രാജാ ത പുരവാസിജനം പോലും ധരിക്കാതെ
രാജിവേക്ഷണേ കാര്യം സകലം സാധ്യമാക്കീടാം
ഏവമമ്പോടു തമ്മിലൊത്തു പറഞ്ഞു പാവനയാ-
(യിട്ടും
ദേവിമാർ കുലമൗലിമാലയെയാത്രയാക്കി മഹാ-
(ശയൻ
കോപതാപവിലാപഭാവവിചാരസാഗരമഗ്ന-
(നായി
രാവുശേഷവുമാശു പാണ്ഡവവീരപത്നി നയി-
(ച്ചുതേ
സാവധാനമെഴീറ്റുതൻ പ്രിയതോഴിമാരൊട്ടു-
(മൊത്തുടൻ
ഭാവസമ്മദമാർന്നു വിട്ടുപണികൾക്കൊരുങ്ങിയി-
(രുന്നിതാൾ

രക്ഷാസഞ്ചരമുക്തിപാതകമതല്ലകൊണ്ടുപോം–
(ബ്ജലം
ലാക്കിമാർമണിയനുഗ്രഹത്തെനിരാകരിക്കുകമൂല–
(വും
ഗ്ലാനിഖ്യാതനിട്ടുതകേട്ടുപാറിവിളംബമോടധകീ–
(ചകൻ
സഭജ്ഞിതൻസവിധംഗമിച്ചുപറഞ്ഞിതന്നുമലോ–
(ന്നരേ
മാലകണ്ഠമാലകോർത്തുവസിച്ചമാലിനിതന്നുടെ
ലോലലോലവിലാസചേഷ്ടകൾകണ്ടുകൗതുകമാ–
(നസൻ
മാലതീശരജാലകീലസമാഹതൻവതകീചകൻ
നാലുകെട്ടിനകത്തുകേറിയടുത്തുകൂടിയുരച്ചവൻ
ബാലികാകലമൗലിമാലിനിതാവകമഞ്ജുളമാ
യലപിച്ചുവിളിച്ചിതത്തിയുതപ്രസന്നമുഖത്താ–
(ടും
പാലുകൊണ്ടഭിഷേകമങ്ങനെചെയ്തിടുംപടിസ–
(ല്ലൂരി
ച്ചാല്ലമാറിയലുംകടാക്ഷവിമോക്ഷണേനമയക്കി–
(നാൾ
ഉറപ്പിച്ചുഭീമസേനൻപറഞ്ഞവണ്ണമേതാദൃശം
ധരിപ്പിച്ചുകീചകനെച്ചിരിപ്പിച്ചുകളിച്ചാത്തു
വെറുപ്പിച്ചീടാതെകാര്യംപറഞ്ഞുകൈപിടിച്ചാ–
(ശ്ലൂ
കറുപ്പത്തിൽക്രൂരന്മാരെക്കുറിച്ചുകാര്യസിദ്ധിക്കായ്
വക്കവാതിലിന്നാണിതിരക്കില്ലർദ്ധരാത്രി–
(ക്കൊ–
ട്ടുകാരിതിങ്ങുവന്നെങ്കിൽതരക്കേടുവരുംപരമം
തിട്ടകത്തിൽകതകിട്ടുപിടിച്ചോമിച്ചുപ്പെട്ടത്തു–
(മ്പോൾ
തടിക്കാരായകാവൽക്കാരുഴന്നുപാഞ്ഞുപാറീടും
അടിയുംകൊത്തുഗർഗെ കൊണ്ടുവെച്ചുനാട്ടുകാർ–
(കേട്ടാൽ
വെടിയറ്റാകമെന്നോമൽപതിമാരുംധരിക്കെ–
(മ്പോൾ
അതിന്നൊന്നുംപഴികൂട്ടാതിരിക്കാമെങ്കിലോ–
[തെല്ല
മിതിനിന്നുവിപരീതംനമുക്കില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും
പതിനൊന്നുമാസമായിട്ടുവിട്ടനെന്നൊടീവണ്ണം
മമനന്ദ്രസങ്കടത്താലപേക്ഷിക്കനിമിത്തംഞാൻ
വ്യസനത്തിൽകൃപതോന്നിസ്സമ്മതിക്കുന്നുവി–
(ക്കാര്യം
പിശുനന്മാരറിഞ്ഞെങ്കിൽപിശകസംഭവിച്ചീടും
കളിച്ചുപുഞ്ചിരിതൂകിമുഖത്തുനോക്കിനിന്നേവം
വിളിച്ചുശ്രദ്ധമായാകൊപ്പാർഷതിചൊല്ലിയ–
[നേരം
വെളിക്കുമുള്ളിലും [illegible]
കളിച്ചുകമ്പയംവിത്തകണക്കേകീചകന്നേവം
പരമാനന്ദവചനാമൃതംകേട്ടീടിനേവം
പറഞ്ഞുപാവനാകാരേപറഞ്ഞവണ്ണമാകട്ടെ
ചതഞ്ഞന്നാകേശമെതല്ലത്തിൽനാട്ടുകാരെല്ലാം
മുറങ്ങിക്കൂടീയദ്ധരാചിൻശാന്തനിശബ്ദമാവലം–
[യാം
രതിയോടത്തൊടീവണ്ണംപറഞ്ഞുകീചകവീരൻ
മതിനേരംമുഖംനോക്കിഴിക്കന്നു,പിന്നെപ്പിരി–
[ഞ്ഞു
മധുവാണിയുടെമഞ്ജുമധുരസമേവുംകൊണ്ടു
തടാനന്ദമേകാന്തവടിവുംപാരിജങ്ങളും
നെടിയകണ്ണുംകവിൾത്തുടിയുംചില്ലിയാകുന്ന
കൊടിയഭിക്കിപോക്കളുള്ളനാടിയുംനീലമുടിയും
വടിവോടെന്നെക്കാണിതന്നാച്ചാനന്ദാരാശി
നടുവിൽചാടിനീന്തിത്തന്നുകളിച്ചുപതന്നേ പുക്ക
ക്ഷൗരകർമ്മംകഴിച്ചെണ്ണതേടുത്തുപിള്ളരോക്കാ–
(ണ്ടു
ഗൗരവത്തോടിങ്ങനെങ്ങുംതേച്ചുതേച്ചുപിടിപ്പി–
(ച്ചു
ഗൗരവണ്ണംകലന്നുള്ളോരിഞ്ചകിറിപ്പുതപ്പിച്ചു
സൗരഭമുള്ളവസ്തുക്കളിട്ടുവെന്തജലംകൊണ്ടു
തേച്ചുമാറ്റിവന്നത്തിട്ടുകളിച്ചുപോന്നുസൗരഭ്യം
വാച്ചിടുംപൂച്ചുവസ്തുക്കൾതേച്ചുനെറ്റിക്കുപൊട്ടി–
(ട്ടു
ചേർച്ചകൂടുന്നവെൺപട്ടുവസ്ത്രവുംപൂണ്ടുമാത–
(ങ്ങിപ്പോയ്
ഷഡ്രസോപേതമന്നുണ്ണകഴിച്ചുവെറ്റില–
[പാകി
വാറ്റിയമദ്യവുംചെറുതുകുടിച്ചുമത്തനായ്കൊച്ചു
കാറ്റുമേറ്റുകാമലീലപ്ലവത്തിൽപ്ലവിയുംതേടി
ഭൂഷണങ്ങളുംചാർത്തിയിറങ്ങിക്രൂരിതട്ടിൽതാൻ
യോഗ്യന്മാർമൗലിയെന്നഹത്തിനേപോയിട്ടും
(നേരം
ഭൂഷികളക്ഷണംചെയ്യുംപൂച്ചടയ്ക്കാലിനാൽതട്ടി
ഭൂഷികരക്കവുംചെറുചുരണ്ടുചഞ്ചലപ്പെട്ടു
ദോഷമായശകുനത്തെശകലംഗണ്യമാക്കാതെ
ശേഷമുള്ളവഴിതപ്പിനടന്നുകൂത്തരങ്ങെത്തി
ശേഷമുള്ളകഥയൊന്നുവിസ്തരിച്ചുപറയുമ്പോൾ
ദൂഷണംവന്നീടുമെന്നാശങ്കകൊണ്ടുചുരുക്കുന്നു
കമ്പിനിയാൾക്കുറിച്ചോരത്തിലത്തുകീചകനെ [illegible]
കാമലീലയ്ക്കൊരുങ്ങിപ്പോയ്ഭീമസേനൻകിടക്കു–
(ന്നു
കോമളാംഗിമണിയശ്രേകിടക്കുന്നെന്നുറച്ചോറം
പ്രേമലോലമോദമോടെകീചകൻനിചനാംകീചകൻ–
[താവം
തരമസിക്കത്തടുത്തുകയ്യയച്ചുനോക്കിയനേരം
രോമസമ്മി [illegible] പാറക്കറിയില്ലെന്നതുപോലെ
ഭീമമാംഗകാന്തി [illegible] പ്രൗഢാവങ്ങളുണ്ടപോലും
കാ [illegible] വഗംപൊറുപ്പാനാവതല്ലാരങ്ങോത്തി–
(ല്ലോട്ടും
രോമചല്ലിപിന്നേകേറിയമുലത്താടംകാണാ
ത്താമയംപൂണ്ടവമാരോമലാൾതന്റെമാറത്തു
പിടിച്ചുനോക്കിയനേരംരോമശല്യങ്ങളാലൊന്നു
പിടിച്ചുകൈത്തലംമെല്ലെവലിച്ചുസങ്കടപ്പെട്ടു
കരിച്ചുബുദ്ധിയുംകെട്ടുകിന്നേമൂഢനെയത്തി

പ്പിടിച്ചുടൻ ഭീമസേനൻ താനഞ്ചാതതിൽ വെച്ചു
കൊണ്ടു മുഷ്ടികൾകൊണ്ടു തടിച്ചവിഗ്രഹം തന്നെ
പ്പിടിച്ചുടനമേയനപിടിച്ചുകണ്ണുതുറിച്ചു
മുടിച്ചീടുന്നതിന്നുള്ളിലുറച്ചു താഡനം ചെയ്തു
പൊടിച്ചു കീചകദേഹം വമിച്ചു രക്തവും മുൾപ്പോൾ
മരിച്ചു പോയവനെന്നു ധരിച്ചു ഭീമനുംതന്നെ
ക്കുറിച്ചു ശങ്കതോന്നാതുറച്ചു തൻ്റെ മന്ദിരം
(പൂതി
മുഖ്യവനു പോകുന്ന മാലിനി വല്ലഭന്മാരാം
കുത്തേറുന്ന ഗന്ധർവ്വാദികൾ നിഗ്രഹിച്ചെന്നു
വരുത്താമെന്നുറച്ചുടൻ ഗമിച്ചു തന്നിടം പുക്ക
അപരദിനമുഷസ്സികലിക്ക കണ്ടു പരനിലകൾ
(നരങ്ങിക്കൾ
പലരുമങ്ങിനെ കണ്ടു കണ്ടു വിരണ്ടു മണ്ടിയുഴന്നുട-
[ൻ
നൃപനോടങ്ങിനെ കണ്ടു പറഞ്ഞു കേട്ടളവെത്ര-
(യും
വിവശമായ്മതിയന്നു പഞ്ചജനേരിനി ചിരമനോംബു-
[ജം
രാജധാമിനി തൻ്റെ ദുസ്സഹമായ താപകരമുവാ
[ൻ
രാജപുംഗവനത്രസന്തതമഗമതി വിലങ്ങിട
[വേ
രാജഗേഹമതിൽ ക്ഷണങ്ങളുകിച്ചുമതി യുദ്ധമരം
[വൻ
രാജിയിൽ പിടിപെട്ടു മഞ്ചികന്ന ഭവാൻ്റപോ-
[നിരത
കീചകൻ്റെ കനിഷ്ഠരഞ്ചോരറ്റു മഞ്ചുമഹോഗ-
[രം
നീചവൃത്തികൾ വൃത്തമൊക്കെയറിഞ്ഞു വേഗമണ-
[ഞ്ഞുടൻ

രാജവല്ലഭ തൻ്റെ മാനസിയമാലിനി തന്നുടെ
വ്യാജവൃത്തികളാണിതിന്നു നിദാനമെന്നു കയർത്തുട
[ൻ
കോപമോടവർ വന്നു പിടിച്ചിറക്കുവതിന്നു-
[തൽ
ഭൂപനന്ദിനിയാം പാർഷതിയെ തൂങ്ങികടിക്ക
[യാൽ
കോപമോടങ്ങു തൻ്റെ ഉല്ലംഘനമതരുതനന്ദനൻ
പാപരെ കൊല ചെയ്തു ഭയങ്കരം കൃതിനിന്നി-
[ളു
രാജസേവകവർമ്മമോക്കിലനാഥയാമൊരനാ-
[രിയേ
രാജഗേഹമതിങ്കൽ വച്ചു പരാധമൊനിഹനിക്ക-
(വൻ
നീചരാരുള്ളടങ്ങേലും ബതകണ്ടു ദില്ലതു ചതോ
പാപകാരികൾ പോലുമാവതു ചെയ്തിടേണമതി-
[ന്നിമം
പവനനന്ദനനേവം പറഞ്ഞുനിന്നിതു നേരം
പവനവീജനം പോലുമടങ്ങിതെന്നതേവേണ്ടു
നൃപ കുമാരിതിയും തൻ്റെ പരിചാരകളുമെല്ലാം
മവനെ കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു വിറച്ചാലിലപോലെ
കുതിരന്നതമാലിനിയെ നോക്കുവാൻ പോം-
[ളുമ
വിരാടേന്ദ്രതരാജ്ഞിവാസവാസിജനമെല്ലാം
കമനീയതയുള്ള നാരികളാമവരു കണ്ടാലും
'കന്' യെന്ന ക്ഷരം മിണ്ടാൻ കരുതില്ലെന്നായങ്ങു-
[ന്നും
ക്രമമിവണ്ണമങ്ങു കഴിച്ചീടുന്നു പാണ്ഡുപുത്ര-
[ന്മാർ
സമയം വന്നിടത്തോളം വസിച്ചു മത്സ്യരാജ്യത്തിൽ

കീചകവധം പറയൻതുള്ളൽ സമാപ്തം.

---

൨൨. ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം.

(ഒന്നാംകളം)

കല്യാണാംബുധിവീരൻ കല്യാണാംഗഗംഭീരൻ
കല്യാന്തകസംഹാരൻ കരിരാജാനനൻ ധീരൻ
ഉല്ലംഘനസമ്പ്രാപ്തികൾ വിളയുമ്പോൾ കിടവേണമേ
നല്ലൊരു പരദൈവം നമ്മുടെ ഗണപതി രാജൻ താൻ
കല്ലോലപ്രഹരങ്ങളേക്കവെന്നിട്ടും കടലക്കരെ കൊ
ണ്ടെല്ലാനേരവും നമ്മെക്കനിവോടെ തുണച്ചീടു
ക ല്ലോംഭോഗേന്ദ്രനിന്നു പൊഴിയുന്നമധുശ്രേണി
യുല്ലംഭാരതിസാരം തുടങ്ങുമ്പോൾ വിളിപ്പാൻ
തെല്ലും തന്ത്രികൂടാതെ തെളിവോടെ ഗുണദോഷം
ചൊല്ലുന്ന പ്രബന്ധങ്ങൾക്കൊക്കവേ ചുണ്ടുമുണ്ടെ
ന്നുള്ളതുണ്ടെങ്കിലുമാർക്കും സരമാണല്ലോ

വല്ലാതെ കവികെട്ടിവക്ഷണങ്ങളിക്കുമാഴ്ക്കുന്ന
പല്ലിതിങ്ങുരന്മാർക്ക വഴിവെച്ചുകൊട്ടുകൊള്ളും
വാണീ ഭഗവതീ നാഥേ! വരദേ ഭാരതീദേവീ
വാണീടണമെന്നുള്ളിൽ വഴിപോലെ കനിവോ
[ടെ
പാണിപങ്കജം കൂപ്പി പ്രിയ ചാടെ പണിയുന്നു
പാണിവാദനമെൻ്റെ പരമാനന്ദമതാവാം
ക്ഷോണീദേവരാം ബുധന്മാരാം കുലനാഥൻ
കാണിനേരവും മൻ്റെ കരളോഗം ത്യജിക്കാതെ
വാണീടുന്നതു മൂലം വചനപ്രൌഢികളെല്ലാം
താണിടുന്നു ബലിഷ്ഠതരക്കൊട്ടും മാനിച്ചു?

കാണികൾക്കനുകൂലം കവിതാരീതിയുമുണ്ടാം
പ്രാണികൾക്കിഹലോകേ പ്രതിഭാനൽപ്രകാശ-ത്തി
നാണിയായതുപാത്രീലവനിദേവകൾതന്നോ
ക്ഷോണിദേവപുത്രന്മാരനിശംവാണരുളുന്ന
ക്ഷോണിമണ്ഡലേവീണുവണങ്ങുംമാനുഷന്മാർക്കു
വേണിഭൂതസംസാരക്കടലിനാക്കരെപ്പുറ്റാൻ
തോണിയാമുത്തമംപിന്നെസ്സുരലോകംകരേറുവാ-ൻ
കോണിയാമുത്തമംവിപ്രാനുഗ്രഹമെന്നറിഞ്ഞാലും
ഏണീനേത്രമാരുടേജാരരമാകാരത്തിൽ
ആണിട്ടന്നൊരുദ്ദേശമിന്നിക്കൂടാതിരിപ്പാനായ്
ക്ഷോണീപാലികൾക്കാശ്രിതരിവരെന്നാകിലി-പ്പോൾ
ക്ഷോണീപാലവന്മാരെത്താണുവന്ദിച്ചുകൊള്ളേ-ണം
നോക്കേകാനിന്നുദൈവസ്സമർത്ഥ്യമേതുംതരമല്ലാ
ശോകമേളച്ചുട്ടതിന്നനീചജാതിശ്വപാകൻനീ
ശ്വപാകർക്കുള്ളപ്രാഗൽഭ്യമിന്നുകരസ്ഥമിന്നൊഴികേ
ആർക്കുമില്ലബഹുമാനംഭൂരെമറ്റൊഗ്രമിച്ചാലും [ട്ടാൽ
ഇപ്രകാരംകയത്തെന്നോടുഷ്മിക്കുംപൂർമ്മുഖന്മാരോ
ടിപ്രസംഗസംപ്രയോഗിച്ചാലബലകാരനാമെ-ല്ലാം
വിപ്രരിൽഭക്തിവിശ്വാസമുള്ളസാധുക്കളോടെ-ന്യേ
കുപ്രഭക്കൂട്ടരോടൊന്നുമിണ്ടരുതെന്നതേവേണ്ടു
പാകനാരുടെവിമലകുലമതിലതിശയേനപി-റന്നൊരാൻ
പാക്കവൊറ്റിലനാക്കവാക്കപാരമാർത്ഥതരാപവി-ധങ്ങളേ
വാക്കുകൊണ്ടുപറഞ്ഞുബോധവിശേഷമാശ്രുയതു-ത്തുമൻ
നാക്കുകൊണ്ടുചിരിക്കുമായതിനേതുമില്ലവികല്പി-തം
നീക്കമില്ലിഹസജ്ജനങ്ങളെകൊല്ലുകൽവീണുവണ-ങ്ങുവാൻ
തീക്കനൽപുഴനീന്തുവാൻമടിയില്ലനിങ്ങളെശാ-സനാൽ
പാകനാരുടെപാദസേവകനേഷപറയനാമു-ളം
പാർക്കിലിട്ടിശിപശുകുലത്തിനുമന്ത്രണാളിജനങ്ങളി-ലും
ആക്കമില്ലൊരുസങ്കടമെമപാകകേൾക്കണമേവ-ലം
മൂർഖരായജനത്തിനുംപരമാർത്ഥബോധമുടൻവ-രും
മഹാകിള്ളിക്കാരിശ്ശ്രീമഹാദേവപ്രസാദത്താ
ലഹകഞ്ചാതകഥാഭാഗംമഹാരംഭേണചൊല്ലു-ന്നോൽ
ഹരിശ്ചന്ദ്രക്ഷിതീശന്റെചരിതംതാൻമഹാചി-ത്രം

ഹരിശ്രീശങ്കരാനുഗ്രഹപ്രസാദത്തിന്നിതുമൂലം
ധരിത്രീപാലവന്മാർക്കുംധരിത്രീപാലകന്മാർക്കും
തനിച്ചുവൈശ്യശൂദ്രാദിപ്രജാവർഗ്ഗത്തിനുമെല്ലാം
ഹരിപ്രീതിപ്രഭാവംകൊണ്ടഭിപ്രായംഫലിക്ക-ണം
അതിലാഭംസംഭവിക്കേണംഗുണലാഭംസംഭവി-ക്കേണം
അനന്തൻപുരംതന്നിലനന്തേപള്ളികൊള്ളുന്നോ
രനന്തൻപത്മനാഭൻതാനനന്തപ്രാഭവത്തോടെ
അനന്തലക്ഷ്മീമാരോടുമനന്താനന്ദസന്ദോഹം
മനന്തന്നിലിയന്നോരുമഹാമുഖാവലിയോടും
സനന്ദനവിളങ്ങുന്നസമസ്തസ്വാമിനാഥന്റെ
സമഗ്രപ്രീതിസൽപാത്രംസുമിലസ്സ്രീസമയുക്ത-ൻ
രമേശതുല്യൻമഹാവഞ്ചിരാമവർമ്മേന്ദ്രഭൂപാലൻ
കാമൻകേരളാകാരൻകാമിനീമാനസമാരൻ
യാമിനിശാനനൻവീരൻഭൂമിദേവപ്രിയൻധീ-രൻ
ഭൂരിസേനാപരിവാരൻഭൂഭുജാമേകമാധാരൻ
വഞ്ചിമാർത്താണ്ഡവർമ്മശ്രീഭാഗിനേയൻമഹാപു-ണ്യം
സഞ്ചിതമഞ്ചിതമാക്കിസ്സന്തതംസംജയിക്കുന്നു
സപ്രതാപൻസദാനന്ദൻസൽപ്രകാശൻമമസ്വാ-മി
സപ്രമോദംതിരുവുള്ളംതെളിഞ്ഞുകാത്തുകൊ-ള്ളേണം
മാത്തൂരംബികേദേവീമഹിഷഗളതലഖണ്ഡനേ!
കാത്തുകൊൾകമമാശുകനകമണിഗണമ-ണ്ഡനേ!
കാളികാമദേമാതേകലിതകരിവരകുണ്ഡലേ
കേളിലമ്പാടേതായേവിനതസുരപമണ്ഡലേ
പാഹിശ്രീമഹാദേവീപരാപൂർണഗുണഭൂഷണേ
ദേഹിശ്രീനമൂലമാംബോധജകലബലഭീഷണേ
ആനന്ദപ്രദേനാഥേഅമൃതസുമധുരഭാഷണേ
ആതങ്കഹാരിണിമാതേഅഹിതമലപരിശോഷണേ
പാർത്ഥമഹാരഥസൂതൻഹരിപാണ്ഡവമാതു-ടെഭൂതൻകൃഷ്ണൻ
അമ്പലപ്പുഴെവാഴുമെന്നുടെതമ്പുരാൻമധുസൂദ-നൻ
വാരിദരാജിതഗാത്രൻകാർവാരിജധാരിതഗോ-ത്രൻനിജ
വൈരിമണ്ഡലഖണ്ഡനാധികചണ്ഡബാഹുപ-രാക്രമൻ
അംബുജനേത്രനുദാരൻധൃതകംബുരതീപഗഭീർ-ൻഗള
ലംബിതമലതരഹാരകലാപശോഭിതവിഗ്ര-ഹൻ
ഗോപവധൂജനജാരൻനിജഭൂപപരാജിതമാ-രൻപരി
ഗോപിതാഖിലഗോപഗോകുലശോഭമാനമ-ണോഹരൻ

കാഞ്ചനകാഞ്ചികലാപൻചികുരാഞ്ചിതകേകി-
(കലാപൻസമു
ഞ്ചിതാമലചഞ്ചലേക്ഷണവഞ്ചിതാനുഗതാങ്ഗ-
[നൻ
ദേവനദീപുരവാസിവസുദേവസുതൻമുദഹാ-
(സിനിര
ദേവസേവിതപാദിതംശ്രീസരോരുഹൻപരി-
[പാത്തുമാം
ഹരിദേശാനാമയേനല്ലോരയോദ്ധ്യാമന്ദിരംത-
(ന്നിൽ
ഹരിശ്ചന്ദ്രാഖ്യനായുള്ളോരവനീശൻമഹാവീര-
[ൻ
ഹരീശ്രീപാദഭക്തൻതാനരിശ്രീഗർവ്വസംഹാരി
ധരിത്രീമണ്ഡലാധിപൻധരിത്രീദേവസംസേവി
സത്യവാദസദാമോദീകൃത്യവേദീകൃപാശാലീ
നിത്യകർമ്മപ്രതിധിമാനത്യുദാരാശ്രിതശ്രീമാൻ
ത്രിശങ്കുക്ഷോണീപാലന്റെതനൂജൻതത്വ-
[സാരജ്ഞൻ
വിശങ്കംവിക്രമത്തെക്കൊണ്ടശേഷാരാതിസം-
(ഹാരീ
ദൃഢംകീർത്തിപ്രഭാവത്താൽപ്രശംസാഭാജിനിദൃ-
(തൻ
നൃശംസക്രൂരദുഷ്ടാരിപ്രശാന്ത്യാപാലിതാശേഷ-
(ൻ
പത്തുമെട്ടുംമഹാദ്വീപങ്ങൾക്കുനാഥൻഹരിശ്ച-
[ന്ദ്രൻ
പത്തുദിക്കുംജയിച്ചോരുപാർത്ഥിവേന്ദ്രൻമഹാ-
[വീരൻ
സത്യസന്ധതയെന്നുള്ളസാധുകർമ്മസ്ഥിതിമൂലം
സത്തുകൾക്കൊക്കവേസൌഖ്യംവരുത്തിശ്രീഹരി-
(ശ്ചന്ദ്രൻ
സത്യകീർത്ത്യാഖ്യനായുള്ളസചിവശ്രേഷ്ഠനോടൊ
[ന്നി
ച്ചത്യുദാരംജഗത്ത്രാണംചെയ്തുവാണീടിനകാലം
കപടമില്ലകലഹമില്ലകല്മഷക്കുമതികളെങ്ങുമില്ലാ
വികടരില്ലാവിശഠരില്ലാവികൃതിനികൃതിവിധ-
(ങ്ങളില്ലാ
കസൃതിയില്ലാകുഗതിയില്ലാകുരളപറവതിനാരു-
(മില്ലാ
കള്ളരില്ലാതള്ളലില്ലാകള്ളുകുടിയന്മാരുമില്ലാ
മുള്ളനില്ലാമൂഢനില്ലാമുള്ളുപറയുമസാരനില്ല
മുടിയനില്ലാമുടന്തനില്ലാമൂർഖമനുജജനങ്ങളില്ല
മടിയനില്ലാമന്ദനില്ലാമന്ദബുദ്ധികളാരുമില്ല.
കുരുടനില്ലാകുശനില്ലാകുശലവിലയവുമെങ്ങുമി-
[ല്ലാ
ചതിയനില്ലാകൊതിയനില്ലാചപലചലമതി-
[കിതവരില്ലാ
അസുഖമില്ലാഅശുഭമില്ലാഅസുരവിജിതരുമാ
(മില്ലാ
അധനനില്ലാഅധമനില്ലാഅധികനോട്ടകല-
(ഹങ്ങളില്ലാ

ആധിയില്ലാവ്യാധിയില്ലാഅരസവിരസഭയങ്ങ-
(ളില്ലാ
പുഷ്ടിയുംതുഷ്ടിയുംപുനരിഷ്ടവൃഷ്ടിയുംകൃഷ്ടിയും-
(ബഹുഗുണ
മിഷ്ടിയുംവ്യുഷ്ടിയുംശുഭതരമഷ്ടിയുംമൃഷ്ടിയുംദി-
[ശിദിശി
സ്നാനവുംപാനവുംസമുചിതയാനവുംഗാന-
[വുംദ്വിജവര-
ദാനവുംമാനവുംമഹിതനിദാനവുംസ്ഥാനവുംന-
[ന്നിഹ
പുരജനങ്ങടെഭാഷണംഗതദൂഷണംമണിഭൂഷ-
(ണം
അരിജനാവലിഭീഷണംമലശോഷണംഹയഹേ-
[ഷണം
അവനിസുരവരപൂജനംസുഖഭോജനംസുസഭാ-
[ജനം
അഖിലഗുണഗണഭാജനംനൃസഭാജനംശുഭ-
[യോജനം
അനിശമപിനിജഗണ്ഡലംബിതകുണ്ഡലംനര-
[മണ്ഡലം
അനഘമണിമയമണ്ഡനംരിപുഖണ്ഡനംമദഖ-
[ണ്ഡനം
തൽക്ഷണംരക്ഷണംപ്രതിഭടതക്ഷണംശിക്ഷ-
[ണംബഹുശിവ-
ലക്ഷണംദക്ഷിണംബഹുരസഭക്ഷണംഭിക്ഷണം-
[സമുചിത-
മിത്തരംസതതംനരവരചത്വരംദുസ്തരംസമജ-
[നി-
സദനംപത്തനംദിനമനുവർദ്ധനംഗർജ്ജനം-
[ത്രിജഗതി
ശോഭനംലോഭനംധനതതിലോഹനംമോഹനം-
[സുഖമവ
ഗാഹനംഗ്രാഹനംനഹിനഹിസുന്ദരംമന്ദിരംപ-
(രിലസദിന്ദിരം
മന്ദരംഗിരിയിവയുന്നതംമന്നവന്മാരിനോഹം-
(വന്ദനംവിദധതി
ചന്ദ്രമത്യാഖ്യയായുള്ളഭാര്യതന്നിലുള്ളവാ-
[യി
ചന്ദ്രബിംബാനനൻരോഹിതാശനെന്നുള്ളൊ-
[രുപുത്രൻ
ഇന്ദ്രതുല്യൻഹരിശ്ചന്ദ്രൻഭാര്യയോടുംപുത്രനോ-
(ടും
സാന്ദ്രമോദംസുഖിച്ചങ്ങുമന്ദിരേവാണൊരുകാലം
ഇന്ദ്രലോകേസഭതന്നിലിന്ദ്രനുംവാനവന്മാരും
ചന്ദ്രനുംസൂര്യനുമഷ്ടവസുക്കളാശാനായന്മാരും
സിദ്ധരുംസാദ്ധ്യരുംവിദ്യാധരന്മാർകിന്നരന്മാരും
വൃദ്ധരാംമാമുനിശ്രേഷ്ഠന്മാരുമെല്ലാവരുംകൂടി
സ്വസ്ഥരായിസുഖിച്ചോരോവർത്തമാനമുരചെയ്തു
സുസ്ഥിരന്മാരഹോവാദംതുടങ്ങീഭംഗിയോടേവം
ആരുള്ളുധരണിയിലധുനാധർമ്മകർമ്മങ്ങൾ
ആചാരത്തിൽകുനിയാതെയനുഷ്ഠിച്ചുവസിക്കുന്നു

വീരന്മാർവിനീതന്മാർവിദഗ്ദ്ധന്മാർവിശുദ്ധ-
(ന്മാർ
സാരന്മാർസരസന്മാർസദാരന്മാരുദാരന്മാർ
ധന്യന്മാർധനവാന്മാർധരിത്രീസാർവ്വഭൗമന്മാർ
അന്യന്മാർക്കുപകാരംചെയ്യുന്നപുരുഷന്മാർ
ജന്യത്തിലരികളെജ്ജയിച്ചുകീർത്തിയെന്നുള്ള
ധന്യശ്രീമണിയോടൈരമിക്കുംരാജരാജന്മാർ
തന്നത്താനറിയാത്തജളന്മാരെമന്ത്രിയാക്കി
ത്തന്നുടെഗീജനത്തോടുതന്റെകാര്യംവിചാരി-
തന്നുടെപ്രജകളോടേഴകോഴകൾവാങ്ങി (ച്ചു
ത്താൻതന്നെതന്റെരാജ്യംനശിപ്പിക്കുംപ്രഭുക്ക-
[ന്മാർ
അല്ലാതെധരണിയിലാരുമില്ലെന്നുകേൾക്കുന്നു
വല്ലാതെവലയ്ക്കുന്നുദീനരാംമനുഷ്യന്മാരേ
നെല്ലുംവിത്തുമെപ്പേരുംകണ്ടെഴുതിപ്പാട്ടിലാക്കി
ച്ചെല്ലുന്നചിലവൊക്കെച്ചുരുക്കിബ്രാഹ്മണർക്കി-
(പ്പോൾ
ഇല്ലത്തെക്കുടുംബത്തിന്നാക്കിക്കഷ്ടിച്ചുകല്പിച്ചാ-
രിന്നത്തെയജമാനന്മാരുടെശീലമീവണ്ണം
കണ്ടത്തിൽകൃഷിചെയ്താലുണ്ടാകുംവിളവെല്ലാം
കണ്ടെത്തിപ്പിടിപെട്ടുകശ്മലന്മാർവാരിവാരി
ക്കൊണ്ടെങ്ങുംതിരിക്കുംകണ്ടിരിക്കുന്നോരെന്തു-
[ചെയ്‌വൂ
പണ്ടാരംനടക്കാത്തകണ്ടങ്ങൾകൃഷിചെയ്തു
കണ്ടെങ്കിലതുമെല്ലാംപണ്ടാരവകയാക്കി
മണ്ടകത്തിൻവാതിൽകാക്കുംമനുഷ്യപ്രൗഢിമാ-
(ന്മാർക്കു
കൊണ്ടുചെന്നുകൊടുക്കാഞ്ഞാൽമറിക്കുമസ്സമ-
(ർത്ഥന്മാർ
നാട്ടിലുള്ളപ്രജകൾക്കുനെല്ലുമില്ലാപണമില്ലാ
കാട്ടിലുള്ളകായ്കനികൾതിന്നുതന്നെപൊറു-
(ക്കേണം
ഊട്ടിലെങ്ങുംചോറുകിട്ടാഭടന്മാർക്കമച്ചിമാർക്കും
കൂട്ടിലിട്ടമൃഗംപോലെപട്ടിണിയായ്കിടക്കുന്നു
ഉണ്മാനുമുടുപ്പാനുംതേപ്പാനുംവകയില്ലാ
തിന്മാൻവെററിലപാക്കില്ലാപുകയിലതരിമ്പില്ലാ
അമ്മാത്രംമുതലുള്ളതന്നന്നുവിറ്റുതിന്നു
അമ്മയ്ക്കുമുടപ്പിറന്നവൾക്കുംപട്ടിണിതന്നേ
ധർമ്മമെന്തധർമ്മമെന്തെന്നുവസ്തുതിരിയാത്ത
ദുർമ്മന്ത്രിജ്ജളന്മാർക്കുപാട്ടിലായിവിശേഷമെല്ലാം
ശർമ്മത്തിന്നൊരുമാർഗ്ഗംധരണീമണ്ഡലേനാസ്തി
കർമ്മത്തിന്നനുകൂലംകാര്യമെന്നേപറയാവൂ
ഇത്തരംചിലസിദ്ധചാരണകിന്നരാദികൾ-
(ചൊല്ലിനാർ
ഇത്തരംചിലദേവന്മാരുമുനിവൃന്ദവുംപുനരോതി-
[നാർ
മർത്ത്യലോകചരിത്രമത്രയുമേഷിച്ചുരച്ചതശോഭനം
കൃത്യമെന്നുമകൃത്യമെന്നുമറിഞ്ഞുചൊല്ലണമേവ-
[നും
സത്യസന്ധനൊരധിപനുണ്ടിഹസമ്പ്രതംധര-
[ണിതലേ

സത്യലോകനിവാസിയായചതുർമ്മുഖനുസമൻ-
[നൃപൻ
സൂര്യവംശമതിൽപിറന്നത്രിശങ്കുഭൂപതിനന്ദ-
[നൻ
വീര്യശാലിവിവേകശാലിവിശാലകീർത്തിവിശാം
[പതി
ധർമ്മമർമ്മമറിഞ്ഞശുദ്ധമതിധർമ്മരാജനുസന്നിഭൻ
കർമ്മശർമ്മസുനിർമ്മലൻകരുണാംബുരാശിമഹാബ
[ലൻ
ദുർമ്മദാരികലാന്തകൻദുരിതാദിദോഷവിവർ-
[ജ്ജിതൻ
നമ്മുടെയധിനാഥനാഥനകന്മഷൻകലിതവ്ര-
[തൻ
ധനദനൊടുസമധനസമൃദ്ധിസമിദ്ധപൌരു-
[ഷഭൂഷണൻ
മനസ്സിജോപമരൂപമനോഹരനമൃതസമമൃദുഭാ-
[ഷണൻ
മനുകുലോത്തമനമലസുചരിതനഖിലരിപുകുല-
ഭീഷണൻ
മനുജപുംഗവനംഗനാജനമോഹനൻഗതദൂഷ
[ണൻ
ബുദ്ധിയുംശുദ്ധിയുംബഹുഫലസിദ്ധിയുംവൃദ്ധിയും
ഗുരുജനഭക്തിയും
മുക്തിയുംഗുണഗണയുക്തിയുംസക്തിയുംസുമതി
[ശ്രു
ശ്രുതിയുംധൃതിയുംനിരുപമനീതിയുംപ്രീതിയും
(സരസമ
രീതിയുംഗീതിയുംസമുചിതജാതിയുംസ്സ്ഫീതിയും
[പുനരഥ
വീര്യവുംശൌര്യവുംശുഭതരകാര്യവുംധൈര്യവും
[നല്ലൊരു
കൃത്യവുംസത്യവുംസദ്ഗുണമപത്യവുംനിത്യവുംസു
[ഖമപി
ശാന്തിയുംക്ഷാന്തിയുംഘനതരകാന്തിയുംക്ലാന്തി
[രഹിതംകൃതി
പുഷ്ടിയുംതുഷ്ടിയുംപ്രതിദിനമിഷ്ടിയുംവൃഷ്ടിയും
[ശിവാശിവ
ഇത്ഥമങ്ങനെവാനരൻപറയുന്നവാക്കുകൾ
[കേൾക്കയാൽ
ചിത്തമോദമിയന്നുസപദിവസിഷ്ഠമാമുനിപുംഗ
[വൻ
തത്രചാരുസഭാന്തരേവിബുധേന്ദ്രനോടരുളിടി
(നാൻ
സത്രഭോജിപറഞ്ഞവാക്കിതുസത്യമേവസഖേ
(ഹരേ!
ധാത്രിതന്നിലയോദ്ധ്യയെന്നുപുകൾന്നപുരിമമശി
[ഷ്യനാം
ധാത്രിപാലവരൻത്രിശങ്കുതനൂജനെത്രയുമുത്ത
(മൻ
കേട്ടുകൊൾകകിനാവിലുംപൊളിവാക്കുചൊല്ലു
(കയില്ലവൻ

കേവലംപരമാർത്ഥവാദിമഹാരഥൻമമമന്നവൻ
സംഭ്രമത്തിൽകുരളപറയാംസങ്കടത്തിൽകുരളപറ
(യാം
സംഗരത്തിൽകുരളപറയാംസംഗമത്തിൽകുരളപറ
(യാം
അംഗനമാരോടുംഭോഷ്കുപറയാമിങ്ങനൊശാസ്ത്രം
ഇംഗനാകംമനുരാജാവുരചെയ്തിട്ടുണ്ടുപോലും
അങ്ങിനേയുള്ളശാസ്ത്രത്തെഹരിശ്ചന്ദ്രനൊരുനാ
(ളും
ആദരിക്കില്ലെടോശക്രാനളീകംചൊൽകയില്ലെ
(ങ്ങും
സത്യമേകംമഹാധമ്മാസത്യമേകംമഹാകമ്മം
സത്യമേകംതപോദാനംസത്യമേകംസമാചാരം
സത്യസന്ധൻഹരിശ്ചന്ദ്രൻസങ്കടംവന്നുവെന്നാ
(ലും
സത്യഭംഗമൊരുനാളുംചെയ്കയില്ലെന്നറിഞ്ഞാ
(ലും
ഇപ്രകാരംവസിഷ്ഠന്റെവാക്കുകേട്ടുമുനിവിശ്വാ-
മിത്രനൊന്നുകയർത്തുംകൊണ്ടുത്തരമൊന്നുരചെ
(യ്തു
മിത്രവംശേപിറന്നൊരുഹരിശ്ചന്ദ്രൻത്രിശങ്കുത
(ൻ
പുത്രനെന്നുള്ളതുമെല്ലാംവസിഷ്ഠാഞാനറിയുന്നു
ഇത്രതന്നേസ്തുതിക്കേണ്ടാഭോഷ്കുതന്നേപറയാത്ത
ക്ഷത്രിയന്മാരാരുമില്ലാമന്നിടംതന്നിലിക്കാലം
സത്യസന്ധൻസത്യസന്ധൻസത്യസന്ധൻസത്യ
(സന്ധൻ
ഇത്യഘോഷവട്ടംതാൻപറഞ്ഞാലുംഫലമില്ലാ
കണ്ടുകൊൾകവസിഷ്ഠാഞാൻഹരിശ്ചന്ദ്രക്ഷോ-
(ണിപനെ
ക്കൊണ്ടുഭോഷ്കുപറയിക്കുന്നുണ്ടുസന്ദേഹമില്ലേതും
പെണ്ണിനോടുഭോഷ്കുചൊല്ലാമെന്നുശാസ്ത്രംപറ
(ഞ്ഞല്ലോ
പെണ്ണിനോടല്ലാണിനോടുമായവൻഭോഷ്കുചൊ
(ല്ലിടും
ഹരിശ്ചന്ദ്രപ്രഭുവെക്കൊണ്ടസത്യംഞാൻപറയി
(ക്കാം
ധരിച്ചാലുമതിലുള്ളകൌശലങ്ങൾനമുക്കുണ്ടു്
തന്റെപക്ഷമൂർദ്ധാമായാൽപന്തയംതാൻചൊ
(ൽകവേണം
എന്റെപക്ഷമൂർദ്ധാമായാൽപണയംപിന്നെ
(ഞാൻചൊല്ലാം
രണ്ടുപക്ഷംനമുക്കില്ലരാജരാജാക്കളെക്കൊണ്ടു
ചെണ്ടകൊട്ടിപ്പതിനുള്ളചാതുരിയംനമുക്കുണ്ടു
പണ്ടുഞാൻക്ഷത്രിയനല്ലോപിന്നെഞാൻബ്രാ
(ഹ്മണനായി
രണ്ടുമാഗ്ഗത്തിലുമുള്ളവിധങ്ങളിങ്ങൊണ്ടുതാനും
വിപ്രനേകനൊരുവേശ്യപ്പെണ്ണിനെച്ചെണ്ടകൊ
(ട്ടിച്ചു
തൽപ്രകാരംകുറഞ്ഞൊന്നുപറഞ്ഞുഞാനറിയി
(ക്കാം

മണിമാണിക്കമെന്നൊരുപൊൺകൊടിയെ
കണികാണുന്നവൾക്കുംവളരെശുഭം
മണികങ്കണംതാലിയുംമാലകളും
അണിപ്പൊന്നരഞ്ഞാണങ്ങളുമത്താലി
കടകംമിടിലുംകടിസൂത്രങ്ങളും
തുടർമാലയുംകാതിലമോതിരവും
ഉടലിൽകുളുർകുങ്കുമചന്ദനവും
പട്ടുപുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലുംഭാവങ്ങളും
കടലിൽതിരപോലെകടാക്ഷങ്ങളും
ചടുലായതചില്ലീവിലാസങ്ങളും
കുടിലാളകംനല്ലതലമുടിയും
നിടിലത്തിൽകുറിയുംതിലകങ്ങളും
ചൊടിഭംഗിയുംനല്ലൊരുപല്ലുകളും
മുടിക്കുന്തലുംകാന്തിവിശേഷങ്ങളും
തുടിപോലുദരംകുചകുംഭങ്ങളും
തുടരണ്ടുമുരണ്ടുമുദ്ധതമോടെ
അടിത്താരിണശോണനഖപ്രഭയും
മട്ടുത്താർശരൻതന്നുടെപത്നിതന്റെ
പട്ടുപ്രൌഢശരീരപ്രകാശമെല്ലാം
ഉടനെൻകൈപ്പിടിച്ചുപറിച്ചുതന്റെ
ഉടൽതന്നിലിടംചെയ്തുവെന്നുതോന്നും
അതിസുന്ദരിയാംമണിമാണിക്കത്തെ
കൊതിപൂണ്ടുവലഞ്ഞുമനുഷ്യരെല്ലാം
രതിവല്ലഭൻതന്നുടെബാണഗണം
അതിയായിട്ടുകതാരിലേറുടനെ
മതിമാന്മാരുമെത്രവശംകെടുന്നു
മതിയാകയില്ലാക്കുമവളെക്കണ്ടാൽ
കണക്കപ്പിള്ളമാരുമമാത്യന്മാരും
പണക്കാരന്മാരാംയജമാനന്മാരും
പണംകോരിക്കൊടുത്താലുമായവളോ-
ടണവാനെളുതല്ലൊരുനാളിൽപോലും
മണമുള്ളൊരുകൈതക്കുസുമത്തിന്റെ
ഗുണംകണ്ടുസുഖിച്ചുവസിക്കേയുള്ളൂ
അണയുംനേരംകണ്ടകംകൊണ്ടുകേറി
ക്ഷണമംഗംമുടങ്ങിക്കിടപ്പാറാകും
ചിലനമ്പൂരിമാർതുള്ളനമ്പിമാരും
പലപട്ടന്മാരുംശാസ്ത്രിപ്പട്ടന്മാരും
മലയാളികളുംപരദേശികളും
ചിലനമ്പിടിയമ്പലവാസികളും
പലരുംമണിമാണിക്കപ്പെൺകൊടിതൻ
മുലയുംമുടിമുഞ്ഞിയുംകണ്ടുടനേ
നിലയുംകെതവിട്ടുഭ്രമിച്ചുസദാ
വലയുന്നതിനില്ലൊരൊട്ടുക്കമഹോ.

മങ്കനെന്നുപേരാകുംമഹീദേവൻമഹാകാമി
കൊങ്കണത്തിൽനിന്നുപോന്നുകൊടുങ്ങല്ലൂക്കാവി
(ൽവന്നു
ശങ്കരന്റെതിരുക്കണ്ണിൽപിറന്നഭദ്രകാളിശ്രീ
ശങ്കരിയെസ്സേവചെയ്തുമൂന്നുസംവത്സരംവിപ്രൻ
മന്ത്രോപാസനമനസ്കാരംധ്യാനവുംമൌനവുംനാനാ
തന്ത്രകമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടുദേവിയെത്തൻവശത്താ-
(ക്കി

അന്തണൻറധാംതന്നിലെഴുന്നെള്ളിഭദ്രകാളി
അന്തികേചെന്നുടൻദേവിമണിച്ചെപ്പങ്ങുനൾ
[ക്കി
വേണ്ടുവോളംസുവർണ്ണങ്ങളിവററിൽനിന്നുളവാ-
[കും
വേണ്ടുമർത്ഥംചിലവിട്ടുസുഖിച്ചാലുംമഹിദേവാ
ഇപ്രകാരമരുൾചെയ്തു ചെപ്പുനൾകിഭദ്രകാളി
തൽപ്രദേശംതന്നിൽനിന്നുമറഞ്ഞുമന്ദിരംപുക്ക
വിപ്രനേററംപ്രസാദിച്ചു വിത്തമാകുംനമുക്കിപ്പോ-
ളിപ്രകാരംശ്രീകരുംബാദേവിതന്റെപ്രസാദ
[ത്താൽ
നല്ലപെണ്ണുങ്ങളീനാട്ടിലേതുകോട്ടിലുള്ളവെന്നു
ചൊല്ലേടോ ചക്കരച്ചാരേതാനറിഞ്ഞോതിരഞ്ഞാ
ലുണ്ടുനമ്പൂരിയച്ചാനല്ലത്തമസ്ത്രീമഹാരത്നം (ല്ലും
കണ്ടുകൊൾവാനെളുതല്ലാകാമിയക്കാതട്ടെമൂലം
മണിമാണിക്കമെന്നല്ലോചേരവൾക്കുധരിച്ചാലും
ഗണികമാരവളേപ്പോൽമററൊരുത്തിയില്ലപോ
[ല്ലും
പണമുണ്ടെങ്കിലിക്കാലംപെണ്ണിനെസമ്മതിപ്പി
(ക്കാം
മണമുണ്ടെങ്കിലേപുഷ്പേഷുൾപ്പെടസ്ത്രീമരിച്ചീട്ടു
എങ്കിലാരുംഗ്രഹിക്കാതെരാത്രിയിൽചെന്നുമാ-
(ണിക്ക
പ്പെൺകൊടിയെക്കൊണ്ടുവാനീചക്കരാശങ്കക്കു
(ടാതെ
അക്കണേകാത്തുനിൽക്കുന്നകിങ്കരന്മാക്കുനിയോ
[ഗാ
കക്കനാതെക്കൊട്ടത്തഞ്ചുവീട്ടുതന്നിലകംപുക്ക-
മക്കണബ്രാഹ്മണേന്ദ്രൻഞാൻപത്തുകോടിപ്പ
(ണംകയ്യിൽ
സംഗ്രഹിച്ചുവസിക്കുന്നുസംഗമേകൌതുകംമൂലം
ശങ്കവേണ്ടാവരികെന്നുപറഞ്ഞുവേശ്യയെച്ചെന്നു
ചക്കരാകൊണ്ടുവന്നാലുമെന്നുവിപ്രൻമൊഴികേ
(ട്ടു
ചക്കരച്ചാർപുറപ്പെട്ടുവേശ്യതന്റെവീട്ടുപുക്കു
കിങ്കരന്മാർക്കുമാത്രംകൊട്ടത്തുള്ളിൽപ്രവേശിച്ചു
മങ്കമാർമൌലിയെക്കണ്ടുമക്കണബ്രാഹ്മണേന്ദ്ര
(ന്റെ
സങ്കടങ്ങളറിയിച്ചുസാരമെല്ലാംഗ്രഹിപ്പിച്ചു
കിങ്കരന്മാരറിയാതെപെണ്ണിനേയുംകൊണ്ടുവെ
[ക്കം
മക്കണന്റെധാമംപുക്കുപൂരയ്യുള്ളിഘാക്കിഗ്രൂഢം
മക്കണപേിജനവടെതടമുലതഴുകിമുഴുകിമഹാര
[സേ
പങ്കജായുധനാടകാനുഭവംതുടങ്ങിയഹാസുഖം
കക്കണാദിവിഭ്രമണംമണിച്ചെപ്പിൽനിന്നുലഭി
(ച്ചഹോ
സംഖ്യയില്ലസഹസ്രകോടിയവൾക്കുനൾകിമഹീ
അതുകേട്ടുദുരാഗ്രഹംവർദ്ധിക്കയാൽ [സുരൻ
മുത്തുക്കുനിക്കിഴവിതൻമൂത്തമ്മയും
ഒരുപൂല്ലുമവൾക്കില്ലാഞ്ഞുമേരേയെ-

ന്നൊരുവാക്കുപറഞ്ഞുമുത്തുക്കിഴവി
മക്കളേമക്കളേനിന്റെനമ്പൂര്യച്ചൻധകയെന്തു
(കൊണ്ടിപ്പോൾചിലവിടുന്നു
ഒരുമന്ത്രമതോഒരുതന്ത്രമതോഒരുയന്ത്രമതോ
(ഒരുസാരമുണ്ടു
അതുചോദിച്ചുമേടിച്ചുകൊള്ളണംനി
അതുകിട്ടിയാലയാളെക്കൈവെടിയാം
ഇതിമന്ത്രുപറഞ്ഞതുകേട്ടുടനേ
അതികൾശയാംമണിമാണിക്യവും
മടിക്കൂടാതെമക്കണബ്രാഹ്മണന്റെ
മണിച്ചെപ്പുപത്തുകൈകൊണ്ടുമാക്കി
മുത്തുമാതാവുതന്റെകരത്തിൽനൾകി
അതുമേടിച്ചുമുത്തകിഴവിയപ്പോൾ
പുത്തപ്പെട്ടിയിലിട്ടതുപൂട്ടിവെച്ചു
അവൾമാണിക്കവുംപിന്നെമക്കണനേ
അവമാനിച്ചുതള്ളിപ്പുറത്തുമാക്കി
കുസ്സിതംപൂണ്ടുമഹീസുരനും
ഗതിയില്ലാഞ്ഞിരന്നുനടന്നുകിടന്നു
വിശന്നുതളർന്നുകരഞ്ഞുവിറഞ്ഞു
വലഞ്ഞുമുലഞ്ഞുനിഴഞ്ഞുകുഴഞ്ഞു
മുഷിഞ്ഞൊരുമുണ്ടുമുടുത്തുകറുത്തു
കറുത്തുവെറുത്തുമെലിഞ്ഞുവലഞ്ഞു
കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മശരണമെന്നിങ്ങനെ
തിങ്ങിനഭക്ത്യാവണങ്ങിത്തുടങ്ങി
ഇണങ്ങിത്തുടങ്ങീജപങ്ങൾതുടങ്ങീവ്രതങ്ങൾതുട
(ങ്ങി
രണ്ടുമന്ത്രംഗ്രഹിപ്പിച്ചുഭദ്രകാളീമക്കണക്കു
രണ്ടിലൊന്നുജപിച്ചാശുവാരംകോരിത്തളിക്കു
(മ്പോൾ
നല്ലവേശ്യാംപ്പെണ്ണുതാനേകരഞ്ഞുച്ചിപ്പെൺകിടാ
(വായ്
പല്ലിളിച്ചുമരംചാടിക്കാട്ടുപുക്കുഗമിച്ചീടും
അന്യമന്ത്രംജപിച്ചെന്നാലപ്പൊഴുതൻമണിച്ചെ
(പ്പും
തന്നുടേകൈക്കൽവന്നീടുംഎന്നുദേവിയരുൾചെ
(യ്തു
മറഞ്ഞുചണ്ഡികാദേവിമക്കണന്റെമനക്കാമ്പി
[ൽ
നിറഞ്ഞുഹന്തസന്തോഷമെന്നതന്നിൽചെന്നിരു
[ന്നു
കുറഞ്ഞൊരുദിനമങ്ങുകഴിഞ്ഞപ്പോളൊരുവിപ്രൻ
ഉറഞ്ഞുതുള്ളിമാണിക്കത്തിന്റെവീട്ടിലങ്ങുചെന്നു
കൊടുങ്ങല്ലൂർദേവിതന്റെമനുഷ്യൻഞാൻതുള്ളി
(വന്നു
കൊടുങ്ങല്ലൂർകാവിൽവന്നുഭജനംനീതുടങ്ങേണം
മുടങ്ങാതെപന്തിരണ്ടുദിവസംനീഭജിച്ചെങ്കിൽ
ഉടനേസന്തതിയുണ്ടാംമണിമാണിക്കമേകേൾനീ
അതുകേട്ടുപ്രസാദിച്ചുമണിമാണിക്കവുംതന്റെ
മുത്തമ്മത്തള്ളിയുംകൂടെപുറപ്പെട്ടുതത്രചെന്നു
കുളിച്ചുവസ്ത്രവുമിട്ടുകാവിൽവന്നങ്ങകംപുക്കു
തളിച്ചുശുദ്ധമായുള്ളനടതന്നിൽചെന്നുനിന്നു

മക്കന്താൻ തന്നോരം രാത്രിയിൽ ചെന്നു വിപ്രനു
മന്ത്രമെന്നു ചൊല്ലിച്ചു വെച്ചു ശുദ്ധമാംവണ്ണം
ധൂർത്തനായുള്ളോരു യമം പ്രാർത്ഥിച്ചതെന്തുതന്നിൽ
തീർത്ഥമെന്നായം ജപിച്ചാൻ തളിച്ചു പുഷ്പവും നല്കി
കിഴവി തന്നുടെ മുഞ്ഞിതന്നിലും മന്ത്രതീർത്ഥമത
വഴിപോലെ തളിച്ചപ്പോളരണ്ടുപേരും കോരങ്ങളാ-
കള്ളത്തിലൊഴിച്ചു ശമനികളപ്പോൾ യി
തുള്ളിക്കളിച്ചു മരക്കൊമ്പിലേറി
തള്ളക്കിളങ്ങളെച്ചിതാരും പറക്കെ
താളം പിഴച്ചങ്ങു തുള്ളിത്തുടങ്ങി
തെല്ലും മടിക്കാതെ നാണിക്കയപ്പോൾ
പല്ലിളിച്ചു കടാക്ഷം തുടങ്ങി
ക്ഷോണിദേവാധിപർ മക്കനന്തരാം
പാണികൾ കൊട്ടിച്ചിരിച്ചു തുടങ്ങി
മാറുള്ള നാലോകരൊക്കെയും കൂടെ
ചുറ്റും നിറഞ്ഞങ്ങു ഘോഷിച്ചു നിന്നു
കല്ലും തടിയും പെട്ടെന്നെറിഞ്ഞും
പല്ലും ചൊടിയും തകർത്തു തുടങ്ങി
വല്ലാതെ മുള്ളിക്കരഞ്ഞു രണ്ടും
വല്ലാതെ ചാടിത്തിരിച്ചു മടങ്ങി
അപ്പോഴേ മക്കൻ മന്ത്രം ജപിച്ചു
ചെപ്പെന്നു നേരം തൻ കയ്യിൽ വന്നു
ഈ പ്രകാരം പണ്ടു വേശ്യാസ്ത്രീ തന്നെ
വിപ്രനൊരു ദേഹം ചെണ്ട കൊട്ടിച്ചു
വസിഷ്ഠശ്രീമുനിശ്രേഷ്ഠനരുൾ ചെയ്തു ബുധശ്രേണി
വരിഷ്ഠന്മാർ നാമൊന്നൈ നമ്മുടെ വാക്കുകൾ കേൾക്കേണം
അതിജ്ഞാനപ്രവൃദ്ധന്മാർ നിങ്ങളെല്ലാവരുമെന്റെ
പ്രതിജ്ഞാംശു കേൾക്കേണം പ്രകൃഷ്ടപ്രാശ്നികന്മാരേ
ഹരിശ്ചന്ദ്രനൊരു നാളിൽ കിനാവിലെങ്കിലും കിഞ്ചിൽ
അരിമ്പം ദോഷം കപാകൊന്നു പറഞ്ഞെങ്കിലന്നു തന്നേ
ശിഖായജ്ഞോപവീതങ്ങൾ വെടിഞ്ഞു നഗ്നരൂപീ ഞാൻ
ശിരസ്സും മുണ്ഡനം ചെയ്തു വേദമാർഗ്ഗം വെടിഞ്ഞാശു
തെക്കോട്ടാക്കി കപാലത്തിൽ കൾ കുടിക്കുന്നുണ്ടു തെല്ലു
നീക്കമില്ലെന്റെ തപസ്സാണ നിശ്ചയിച്ചു കഴിക്കുന്നേൻ
ശിഷ്യനാകും വസിഷ്ഠന്റെ പ്രതിജ്ഞാ കേട്ടളിവുന്മാർ
കഷ്ടമയ്യോ കഠിനമയ്യോ ദുഷ്ടമയ്യോ ദുരിതമയ്യോ
നിഷ്ഠുരം നിഷ്ഠുരമെന്നീ വസിഷ്ഠർക്കിങ്ങനെ തോന്നാൻ
ദുഷ്ടദുഷ്ടസുദുഷ്ടവല്ലെന്നോതിനാർ കേട്ടവരെല്ലാം

അത്ര കാലമുനി വിശ്വാമിത്രനവനരുൾ ചെയ്തു
സത്രമേ കേൾക്കണം നമ്മുടെ വാക്യം
കൗശികബ്രാഹ്മണേന്ദ്രന്റെ കൗശലം കണ്ടുകൊണ്ടാലും
സംശയമില്ലവനെക്കൊണ്ടസത്യത്തെക്കഥിപ്പിക്കാം
വംശത്തിൽ ഘോഷിക്കുമവന്റെ ചൊല്ലും ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ ധരിച്ചാലും
ശാശ്വതബ്രഹ്മചാരീ ഞാനിശ്വരൻ തന്നെ നിരപ്പോൾ
ആയതിന്നു പ്രയത്നം ഞാനായവണ്ണം തുടങ്ങുന്നേൻ
മായകൊണ്ടും മറ്റുകൾ ദുഷ്കർമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടും
ആയതപ്രജ്ഞനെക്കൊണ്ടിന്നസത്യത്തെക്കഥിപ്പിപ്പം
നായ്ക്കുതിയ്യുന്ന മഹേവിദ്യ മഹേന്ദ്രാ കണ്ടുകൊണ്ടാലും
ആയതൊന്നും ഫലിച്ചില്ലെന്നാകിലന്നു വസിഷ്ഠൻ താൻ
നാചരിപ്പാൻ ചൊന്ന മാർഗ്ഗം തന്നെ ഞാനുമാചരിക്കാം
പൂണൂലും കുടുമയും കളഞ്ഞു പൗരുഷനായന്നേ
വാണകൊള്ളും മടിക്കാതെ കഴിക്കാമെല്ലാവും ചൊന്ന
ഇത്തരം കൗശികാത്മജൻ മുനിസത്തമൻ പുനരുത്തമൻ
സത്വരം കിമപി പ്രതിജ്ഞ പറഞ്ഞു തത്ര മറഞ്ഞുടൻ
ഭൂതലേ നിജ ആശ്രമം പ്രതി നിർഗ്ഗമിച്ചു നിരാകുലം
ഭൂതളാവിഭവൽപദാർത്ഥവിശേഷവേദി വിധാതൃജൻ
തൽക്ഷണം ച വസിഷ്ഠമാമുനിപുംഗവൻ നിജശിഷ്യനിൽ
പക്ഷപാതവശേന വേഗമയോദ്ധ്യയാം കിനമന്തിരേ
തത്ര ചന്ദ്രശിഖാ ഭൂപതി പുത്രനോടു സമാദരം
വൃത്രവൈരിപുരേ ഭവിച്ചോരു വർത്തമാനമശേഷമേ
നിതിമാനറിയിച്ചു തന്നുടെ ശിഷ്യനോടു മഹാമതി
നീയിനി കൗശികാത്മജം ശ്രമപാടിതങ്ങിലൊരിക്കലും
ചെന്നു ചെന്നു പരാതിരിക്കണമധികശനാപനെപ്പോഴും
നിന്നെ വഞ്ചന ചെയ്തിതിന്നു മുതിർന്ന ഹേമമേരുവ്വന്നാപാൽ
മായമുണ്ടു തപസ്സുമുണ്ടു മനസ്സിലൊരു കനിവില്ലെ
ന്യായമെന്നതു നാസ്തികപടമുപായമെത്രയും

കണ്ടതല്ലവിധങ്ങളുംകരങ്ങൾകൊണ്ടുതലോടി
[നിന്നുടെ
കണ്ഠമങ്ങുമുറിക്കമായതുമാത്രമേയറിയുന്നു
ചെണ്ടകൊട്ടുമവൻറമുമ്പിലണഞ്ഞുവെങ്കിൽനി
[ന്നക്കടോ
ശങ്കയിട്ടുപിരിഞ്ഞുതങ്ങളുമങ്ങുകോന്നുടെമന്ദി
(രെ
രണ്ടുനാലുദിനത്തിലങ്ങുള്ളിലവൻറകസ്ഥിതിയുടങ്ങു
(മെന്നതു
കണ്ടുകൊണ്ടുവസിക്കനീകരുതീടവേണമതെ
[ല്ലൊഴും
ഇപ്രകാരംവസിഷ്ഠൻറശാസനങ്ങളബ്രഹ്മാ
[നി-
ച്ചപ്രമേയൻഹരിശ്ചന്ദ്രൻഭൂതലംപാലനംചെയ്തു
സപ്രതാപൻപതിനെട്ടുപീഠകൾക്കൊക്കവേ
[നാഥൻ
സുപ്രഭാവൻസുഖിച്ചുംകൊണ്ടയോദ്ധ്യാമന്ദിരേ
(വാണു
സുക്ഷത്രാധിപനാകുംഹരിശ്ചന്ദ്രേന്ദ്രനേക്കാ
[ണ്മാൻ
നക്ഷത്രാഹ്വയൻവിശ്വാമിത്രശിഷ്യൻമഹാദേ-
[ദേവൻ
സാകേതംപ്രവേശിച്ചുസരസൻബ്രാഹ്മണശ്രേ
[ഷ്ഠൻ
ലോകേശാകമൻമെല്ലെപ്പുള്ളിമാടംമുകളേറി
വന്നതുകൊണ്ടൊരുനേരംഹരിശ്ചന്ദ്രനെഴുന്നേറ്റു
വന്ദനംചെയ്തുപൂജിച്ചുമണിപീഠേവസിപ്പിച്ചു
കുശലപ്രശ്നവുംചെയ്തുകുതുകംപൂണ്ടുരചെയ്തു
വിശദാത്മൻനമസ്കാരംവിപ്രദേവനമസ്കാരം
അധികംശുദ്ധമായിപ്പോളയോദ്ധ്യാമന്ദിരംവിപ്ര!
അധുനാനിൻപാദാംഭോജരേണുസംപർക്കണംമൂ
(ലം
എന്തൊരുകാരണമിങ്ങോട്ടാഗമിപ്പാനിതുകാലം
മെന്നുടെഭാഗ്യമേവെറുംമൂലമെന്നുവന്നുകൂട്ടും
പൂർവപുണ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടേപൂജ്യനെക്കണ്ടുകൊ-
(ള്ളാറു
സർവകാലംശുഭംമേലിൽസംഭവിപ്പാനിതുമൂലം
ഗാഥിപുത്രൻമുനിശ്രേഷ്ഠൻതന്നുടെശാസനം
(കൊണ്ടോ
സാധിതംമേഭവൽപാദാംഭോജസന്ദർശനംഭൂ
മിപൻറഗിരംകേട്ടുസാധുനക്ഷത്രനെന്നുള്ള
ഭൂമിദേവനരചെയ്തുതുടങ്ങിവിസ്മയത്തോടെ
കൗശികൻമാമുനിശ്രേഷ്ഠൻനിർമ്മലൻനി
(ത്തിമാനെൻറ
ദേശികൻദേഹിലോകങ്ങൾക്കൊക്കവേമിത്രഭൂ-
(തൻതാൻ
ഹരിശ്ചന്ദ്രപ്രഭോ!നിന്നോടൊരുകാര്യംവിശേ
(ഷിച്ചു
ധരിപ്പിപ്പാനടിയനെക്കല്പിച്ചയച്ചുശിഷ്യനാമെന്നെ
നിന്നുടെതാതനായുള്ളത്രിശങ്കുമന്നവൻമുന്നം
ചെന്നുവന്ദിച്ചുരചെയ്തുവസിഷ്ഠമാമുനിയോടേ

ഉടനേനല്ലൊരുയാഗംചെയ്യുതിന്നാഗ്രഹിക്കുന്നേ
[ൻ
ഉടലോടെമമസ്വർഗ്ഗംപ്രവേശിപ്പാനാശയുണ്ടു
യജനമൊന്നുചെയ്യിപ്പിച്ചിജ്ജനത്തെത്രിദിവത്തെ
ഭജനംചെയ്യുതിന്നുള്ളവഴികാട്ടിത്തരണംമേ
വിഗ്രഹത്തെത്യജിക്കാതെവിബുധന്മാരുടെലോ
(കം
സുഗ്രഹമായ്വരേണമെന്നാഗ്രഹംമാമുനിശ്രേഷ്ഠാ
ഉഗ്രതേജോനിധേ,നിൻറപ്രസാദിച്ചാൽകാര്യ
(മൊന്നും
ദുർഗ്രഹമല്ലടിയങ്ങൾക്കെന്നതുകൊണ്ടുണർത്തിച്ചേ
[ൻ
എന്നതുകേട്ടരുൾചെയ്തുവസിഷ്ഠമാമുനിശ്രേഷ്ഠൻ
നന്നെടോനിന്നുടെമോഹംനമ്മുടെശിഷ്യനിക്കാ
[ലം
ഭ്രാന്തുതന്നെപിടിപെട്ടോപാർത്ഥിവേന്ദ്രാനിന
(ക്കിപ്പോൾ
എന്തൊരുചാപലമിതുപാഴിൽസാദ്ധ്യമല്ലാത്തകാ
(ര്യത്തിൽ
ഇത്രനാളുംമഹത്താകുംസൂര്യവംശേപിറന്നോരു
ക്ഷത്രിയന്മാരാരുമെന്നോടിങ്ങിനെചൊന്നവരി-
(ല്ല
എത്രതന്നെയജിപ്പിച്ചുനിൻറപൂർവന്മാരെഞാ
[നം
തത്രനാലശ്വമേധങ്ങൾവാജപേയംരാജസൂയം
ഹന്തനിന്നച്ഛനുംമുത്തച്ഛനുംനാലാംപിതാവാം
സ്വാന്തസമ്മോദമോടുസത്രംചെയ്തെൻസാധുശുദ്ധ
(ന്മാർ
അന്ത്യകാലേശരീരത്തെത്യജിച്ചുസ്വർഗ്ഗലോക
(ത്തെ
ചന്തമോടേപ്രവേശിച്ചുസുഖിച്ചല്ലോവസിക്കുന്നു
മൂത്രമാംസമലസ്ഥാനമാംസപിണ്ഡമനുഷ്യ
[ൻറ
ഗാത്രമത്യന്തദുർഗ്ഗന്ധശ്ലേഷ്മഭൂയംകൃമിക്കിന്നാം
ക്ഷത്രിയനുംബ്രാഹ്മണനുംവൈശ്യനുംശൂദ്രനും
[തുല്യം
ചത്തുവീഴുംശവത്തിൻറഗന്ധമയ്യോമഹാകഷ്ടം
ഇപ്രകാരംശരീരത്തെക്കൊണ്ടുസ്വർഗ്ഗംപ്രവേശി
[പ്പാൻ
ദുഷ്പ്രഭോദുർമ്മുഖാമൂഢാനിൻദുരാശാമഹാ
[ദോഷം
ഇപ്പറഞ്ഞവാക്കുനമ്മോടിനിയുംനീപറഞ്ഞെങ്കിൽ
അപ്പൊഴേതാഡനംശ്രേഷ്ഠംഅല്ലബുദ്ധേനടന്നാലും
ഇത്തരംനിരസിച്ചുചൊന്നവസിഷ്ഠവാക്കുകൾ
[കേട്ടവൻ
ചിത്തംഗവിഷാദകുണ്ഠിതമാവനാകിനമന്ന
(വൻ
സത്രപൻപുനസ്ത്രിശങ്കുവിശങ്കടോടക്കടെവിക്ര
(മൻ
തത്രനിന്നുതിരിച്ചുപോന്നുപുരത്തിൽനിന്നുചാരു
[ക്കവേ

ഛത്രവുംപുനരൊന്നെടുത്തുനടന്നുതാനൊരുവ
(ൻതമം
ചിത്രകൂടമഹാചലാടവിപുക്കുതത്രമഹാരഥൻ
തത്രനിന്നുതപംതുടൎന്നുവസിഷ്ഠമാമുനിപുത്രരാൻ
(പെത്രു
മത്രയല്ലൊരുനാലുതുംപുനരഞ്ചുമഞ്ചുമതുള്ളതിൽ
മൂപ്പനായമഹോദയാഖ്യമഹാമുനീന്ദ്രകുമാരനെ
പ്രാപ്യവന്ദനചെയ്തുകൊണ്ടുത്രിശങ്കുഭൂപതി
(ചൊല്ലിനാൻ
ഗുരുപുത്രമഹാത്മാവേതിരവുള്ളംതെളിഞ്ഞു
(ഞാൻ
നിരുപിച്ചൊരുകാൎയ്യത്തെനിരൂഢമാക്കകവേണം
ഒരുയാഗമടിയത്തെക്കൊണ്ടുചെയ്യിച്ചരുളേണം
ഒരുനാളുംക്ഷയംകൂടാതിന്ദ്രലോകത്തിലാക്കേണം
ഉടലോടെമമസ്വൎഗ്ഗംഗമിപ്പാനാഗ്രഹംപാരം
ഉടനേവേണമക്കാൎയ്യംഗുരുപുത്രാന്നമസ്കാരം
നൂറുപേർനിങ്ങളെപ്പോററിവളൎത്തനിങ്ങടെ
[താതൻ
ക്രൂറുകാരനല്ലിനിക്കൊന്നിനുമേനിശ്ചയംവന്നു
കുററുപോലേയടിയത്തെശാസ്തായിട്ടുചറപ്പിച്ചു
തോററുപോമെന്നുഗുരുക്കന്മാരോടുമററൊന്നു
[ചെയ്യാവൂ
മററൊരുത്തനിതുപോലെമറുത്തുചൊല്ലിയെന്നാ
[കിൽ
മുററുമത്യുഗ്രനേത്തല്ലിപ്പല്ലുടപ്പാൻമടിയില്ലം
എന്തുചെയ്യാംഗുരുക്കന്മാരിങ്ങിനെധിക്കരിച്ചു
[ന്നാൽ
വെന്തുപോകുംഗുരുശാപത്തീയിലെന്നാത്തുന്നാ
[ൻമാറി
ബന്ധുവാകുംഭവാനെന്റെചിന്തിതത്തെവരുത്തേ
ണം
ബന്ധുരശ്രീനിധേതുഭ്യംനമസ്കാരംനമസ്കാരം
ഇത്ഥംമന്നവൻതന്റെസാഹസോക്തിതത്രകേട്ടു
ക്രുദ്ധിച്ചുഗുരുപുത്രൻതമ്പിമാരോടുരചെയ്തു
കേട്ടോസോദരന്മാരേദുൎമ്മോഹംനരേന്ദ്രന്റെ
കൂട്ടാക്കീടരുതാരുംകുസ്സിതന്റെമഹാമോഹം
ആരിപ്പോളുടലോടെസ്വൎഗ്ഗത്തെപ്രവേശിപ്പാൻ
ആരംഭിച്ചതുപാൎത്താലയ്യയ്യോമഹാമോഷൻ
പോടേർമുഖംമൂഢമോക്ഷന്മാൎക്കുള്ളാതൈന്യം
ക്രൂരനിന്നുധൈൎയ്യംകുത്സിതപ്രഭാവിന്റെ
ചേടന്മാരല്ലഞങ്ങളെചൊല്ലുകേൾപ്പതിന്നിപ്പോൾ
മൂഢന്മാരല്ലമല്ലാമൂൎഖന്മാരല്ലമല്ലാം
താതൻതാനേതൊരു ചെയ്യുതല്ലൊഴ്വു നിരാസിപ്പാൻ
താന്തോന്നിക്കുടിമന്നരല്ലിന്നുനൂറുപേൎഞങ്ങൾ
പറവാൻയോഗ്യമല്ലാത്തവചനംതാനേക്കൊ
(ണ്ടു
പറയുന്നഭവാനിന്നു പറയനായ് ഭവിക്കേണം
ചാളത്തൊപ്പിയുംപിന്നെക്കഴുത്തിൽതാടിയുംതൂക്കി
കാളത്തോലുപോലുള്ളകുത്തവസ്ത്രവുംചുററി
ഗളത്തിലൊരുകാലേൽചിലമ്പുമിട്ടുകൊണ്ടൊ
[രു
തളത്തിൽചൊട്ടുവെച്ചുതിത്തകത്താംഎന്നുചൊല്ലി
ക്കേളിക്കൊരുമ്പെട്ടുനടക്കുന്നപറയന്റെ
വേളിപ്പെണ്ണിനുവേണ്ടിത്തളിയുംപിഴിഞ്ഞുനീ
കാളിക്കുകണ്ണവനായ്കാട്ടിൽസഞ്ചരിച്ചാലും
മൂളിച്ചാടിയോടുന്നകുരങ്ങച്ചനെന്നപോലെ
ചണ്ഡാലാകൃതിപൂണ്ടുപരിച്ചാലുംതിരിച്ചാലും
ചണ്ഡാ നിൻമുഖംകണ്ടാൽകുളിക്കേണ്ടുന്നശുദ്ധിയുണ്ടാം
[കു
ഇത്ഥംശപിച്ചുവസിഷ്ഠാത്മജന്മാർ
അത്യന്തകോപേനഭൂപേന്ദ്രമേനം
ഊൎദ്ധ്വംഗമിപ്പാനൊരുക്കുന്നയാഗം
ഊൎദ്ധ്വംനമുക്കെന്നുതന്നല്ലകഷ്ടം
ചണ്ഡാളനായിച്ചമഞ്ഞീടുമെന്നും
ചണ്ഡപ്രജന്മാർശപിച്ചോരുനേരം
അയ്യോമഹാപാപമയ്യോമഹാതാപം
അയ്യോമഹാകഷ്ടമയ്യോ മഹേശ!
എന്തിനുജീവിച്ചിരിക്കുന്നുഞാനും
എന്തൊന്നുചെയ്യാലൊഴിക്കാമനൎത്ഥം
ചിന്തിച്ചുവിണ്ണുംത്രിശങ്കുക്ഷമാപാല-
നന്തിക്കിരുട്ടത്തുമെല്ലത്തിരിച്ചാൻ
കാട്ടിൽകടന്നുനടന്നുമരത്തിന്റെ
മൂട്ടിൽചരിഞ്ഞുകിടന്നങ്ങുറങ്ങി
രണ്ടാംദിവസംവെളുക്കുന്നനേരത്തു
ചണ്ഡാലനായിച്ചമഞ്ഞു നരേന്ദ്രൻ
കിരീടപ്പറിച്ചുകരുമുണ്ടുമുടുത്തങ്ങു
മാറിത്തിരിച്ചുമഹാരാജരാജൻ
കാറിനുതുല്യംകറുത്തൊരുദേഹം
കാണുംനരന്മാരകലെത്തിരിക്കും
കാരുണ്യശാലീകുശികാത്മജൻതാൻ
ഘോരംതപംചെയ്തിരിക്കുന്നപോലും
ആരെങ്കിലുംചെന്നുകണ്ടാലവന്റെ
ആതങ്കമെല്ലാമൊഴിക്കുന്നുപോലും
എന്നാലവിടത്തിലെത്തേണമിപ്പോ-
ളെന്നങ്ങുറച്ചുത്രിശങ്കുക്ഷിതീശൻ
മോദേനചെന്നുകുശികാത്മജന്റെ
പാദേവണങ്ങിസ്തുതിച്ചങ്ങുനിന്നു
ആരാനിതെന്താഹചണ്ഡാലനോനീ
പാരാതെവന്നിങ്ങുതീണ്ടുന്നതെന്തേ
ദൂരത്തുമാറിപ്പറഞ്ഞീടുകെന്നാ
ചാരത്തുവന്നാലടിച്ചങ്ങിറക്കും
നല്ലത്തിനാൽപോകലെത്തിരിയേണ്ടു
തിപ്പോചണ്ഡാലനിങ്ങോട്ടുവരുന്നന്റെ
മുല്പാട്ടുനിൽക്കുന്നവിക്കെരികാലേ-
മെല്ലായതൊന്നുസഹിപ്പിട്ടുമോരാ
ഇത്ഥംമുനീന്ദ്രൻറവാക്യങ്ങൾകേട്ടു
ചിത്തംതെളിഞ്ഞുമന്നൻനരേന്ദ്രൻ
തീണ്ടുന്നകൂട്ടത്തിലല്ലുള്ളതൊന്നു
വേണ്ടുന്നശങ്ക്യൻത്രിശങ്കുക്ഷിതീശൻ
അദ്ധ്യോഭവാനെന്തിവണ്ണംചമഞ്ഞു
ദുൎദ്ദൈവയോഗങ്ങൾകഥിപ്പാനുള്ള
ചണ്ഡാലനാവാൻനിനക്കെന്തുബന്ധം

ചണ്ഡൻഗുരുനാഥനെന്നെശ്ശപിച്ചു
അയ്യോ!വസിഷ്ഠൻശ്ശപിച്ചോരവനെ
അല്ലല്ലതൽപുത്രവൃന്ദംശപിച്ചു
കുററംഭവാനെന്തുചെയ്തുനരേന്ദ്രാ
മുററുമടിയന്റെദുർമ്മോഹമേകം
എന്തോന്നുനീചെന്നവരോടുരച്ചു
ബന്ധംകിമർത്ഥംശപിച്ചീടുവാനും
എന്നൊക്കെയുണ്ടൊരുയാഗംകഴിപ്പിച്ചീടണമെന്നു
ചെന്നുഞാൻവസിഷ്ഠനോടിരന്നുമാമുനിശ്രേഷ്ഠാ
എന്നുടെശരീരത്തെത്യജിക്കാതെദേവലോകേ
ചെന്നുഞാൻവസിക്കേണമെന്നുമോഹമുണർത്തിച്ചേൻ
അന്നേരംഗുരുനാഥൻകയർത്തുതൽപുരത്തിങ്കൽ
നിന്നെന്നെപ്പുറന്തള്ളിയയച്ചുവെന്നതേവേണ്ടു
പിന്നെഞാൻവസിഷ്ഠന്റെനന്ദനന്മാർതാരു-
ചെന്നുകണ്ടഭിപ്രായമവരോടുമറിയിച്ചു (പേരേ
ദുശ്ശന്മാരവർനമ്മെശപിച്ചുനീചഭാവംമേ
കശ്മലന്മാരങ്ങുനൽകിച്ചതിച്ചരിങ്ങനേബന്ധം
അങ്ങുന്നുസഹായംചെയ്തീടവേണംനമുക്കെന്നാ-
ലിങ്ങുള്ളോരഭിലാഷംസിദ്ധമാമെന്നുകല്പിച്ചു
അത്രവന്നേനഹംവിശ്വാമിത്രയോഗീശ്വരശ്രേഷ്ഠാ
ഇത്രിലോകേഭവാനല്ലാതാശ്രയമില്ലടിയന്നു
ഗാത്രമോടേസുരലോകംഗമിപ്പാനുള്ളയോഗത്തിൽ
പാത്രമാക്കീട്ടടിയനെയജിപ്പിക്കേണമേനാഥ
വിശ്വാമിത്രനുമപ്പോളിവണ്ണമരുൾചെയ്തു
വിശ്വാസംനിനക്കുണ്ടെങ്കിലഹംനിന്റെ
ആശ്വാസംവരുത്തുന്നുണ്ടെന്നുടെശരീരത്തോടു
ഈശ്വരാംശമിരിക്കുമ്പോളെന്തുസാദ്ധ്യമല്ലാത്തു?
വേഗംനീയുടലോടേസ്വർഗ്ഗത്തെപ്രവേശിക്കും
യാഗംഞാനതിനായിട്ടാരംഭിക്കയുംചെയ്യാം
ഭാഗത്തെഭുജിക്കുന്നശക്രാദിസുരന്മാരും
ആഗമിപ്പതിന്നാവാഹനമതുംചെയ്യാം
എങ്ങുനമ്മുടെനാലുപുത്രന്മാർസമർത്ഥന്മാർ
ഇങ്ങുവന്നാലുമെന്റെമക്കളെല്ലാവരുംകൂടി
നാലുദിക്കിലുംചെന്നുനാനാതാപസന്മാരേ
കാലത്തുക്ഷണിച്ചിങ്ങുകൊണ്ടുവന്നീടുവിൻനിങ്ങൾ
അത്രിയുമഗസ്ത്യനും പുലസ്ത്യനുംപുലഹനും
മൈത്രേയൻഭൃഗുജാബാലിയും പിന്നെഭരദ്വാജൻ
കാശ്യപൻക്രതുകണ്വൻതുംബുരുനാരദൻതാനും
ശാശ്വതബ്രഹ്മവാദിവൈശമ്പായനൻതാനും
വാല്മീകിശരഭംഗൻമാതംഗൻസുതീക്ഷ്ണനും
ധാർമ്മികൻമുനിശ്രീദുർവ്വാസാവുമിവരെല്ലാം
ത്രിശങ്കുതന്നുടെയാഗംകഴിപ്പാനാഗമിക്കേണം
വിശങ്കംവിപ്രവര്യന്മാർചിരമോടൊക്കവേ- (വേഗം

വസിഷ്ഠനെക്ഷണിച്ചേക്കാമക്കളേയുംക്ഷണിച്ചേക്കാം
വരുമെങ്കിൽവരട്ടവരില്ലെങ്കിൽവേണ്ടതാനും
കൌശികന്റെനിയോഗത്താൽനാലുപേരുംപുറപ്പെട്ടു
ദേശമെല്ലാംനടന്നാശുക്ഷണിച്ചുതാപസന്മാരേ
ഒക്കവേചെന്നുകൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോന്നുകുമാരന്മാർ
സല്ക്കരിച്ചുയജനവുംതുടങ്ങീകൌശികനാരേ
മക്കളേകിവസിഷ്ഠനെക്ഷണിച്ചോനിങ്ങളെന്നച്ഛൻ
അക്കഥയെല്ലാംകേൾപ്പിക്കാമെന്നുമക്കളുരചെയ്തു
വസിഷ്ഠർക്കവരാനൊട്ടുംഭാവമില്ലെന്നുതന്നേ
വസിഷ്ഠന്റെതനുജന്മാർകയർത്തുശാപമിട്ടു
സത്രത്തിന്നാജമാനൻപറയനല്ലയോകൊള്ളാം
ക്ഷത്രബ്രാഹ്മണൻവിശ്വാമിത്രനല്ലോയജിപ്പിപ്പാൻ
പശുവേക്കൊന്നുതിന്നുന്നപറയന്നുനല്ലകാര്യം
പശുമാംസംഭുജിക്കേണംയജനേഭൂസുരന്മാർക്കും
പറയനെയജനത്തിലവൻ തന്നെപശുമാംസം
നിറയെഭക്ഷണംചെയ്യുംയാജകന്മാർശ്വപാകം
വിപ്രധർമ്മംപിടിപാടില്ലെട്ടുപോനിങ്ങടെതാത-
ന്നിപ്രകാരംപറയനെയജിപ്പിപ്പാനവൻകൊള്ളും
കാട്ടുകോഴിക്കെന്തുസംക്രാന്തിപ്രകാരമഹാമൂഢൻ
കാട്ടുമാർഗ്ഗക്കൂട്ടികൾകണ്ടാൽഞങ്ങളാരുംവരുന്നില
ക്ഷത്രിയത്വമതുപോയിബ്രാഹ്മണത്വംവന്നതില്ലാ
ചിത്രമയ്യോവിധംവിശ്വാമിത്രനാകുമഹാപാപി
ക്ഷേത്രകഷ്ടംദുഷ്ടദുഷ്ടൻദുർമ്മുഖൻനിന്നുടെതാതൻ
സത്രമങ്ങുതുടങ്ങിച്ചതെത്രയുമത്ഭുതംതന്നെ
തത്രവന്നുപറയനെത്തീണ്ടിനില്പാൻവസിഷ്ഠന്റെ
പുത്രകന്മാർവരുമോതന്നേത്രഭോഷന്മാരെല്ലാം
അതുകേട്ടുകയർത്താനവിശ്വാമിത്രൻ
അതികോപാകുലനുപകന്നുഭാവം
എങ്കിൽനോക്കെടാവസിഷ്ഠദുഷ്ടന്മാരെ
ശങ്കിച്ചിടാതെകണ്ടുശപിച്ചീടുന്നേൻ
നമ്മെക്കൊണ്ടുദുഷിക്കാനോ ഞങ്ങൾ
ചെമ്മെയൊക്കെനശിക്കേണമിന്നുതന്നെ
എന്നെക്കൂട്ടാക്കാതുള്ളമഹോദയനും
പിന്നെക്കാട്ടാളന്മാരായിച്ചമഞ്ഞിടേണം
അവർനൂറുപേരുംനല്ലചണ്ഡാലർ
അവതാരന്മാരൊക്കെപ്പതിച്ചീടേണം
കൗശികാത്മജനിത്ഥംശപിച്ചുടനേ
കശ്മലസഹിതരുകൾവട്ടംകൂട്ടി
ത്രിശങ്കുക്ഷിതിപാലന്റെ[illegible]

ദൂരംതത്തുടങ്ങിമടങ്ങീടാതെ
ഉടലോടിവൻസ്വർഗ്ഗത്തെപ്രാപിക്കേണം
ഉടനെന്നുമുറച്ചിതുവിശ്വാമിത്രൻ
വഴിപോക്കർക്കുചോറുംകറികൾനാലും
വഴിപോലെവച്ചുണ്ടാക്കിപ്പാചകന്മാർ
ഇലവച്ചുവിളമ്പിത്തുടങ്ങീമുദാ
നലമോടെഭുജിച്ചുഗമിച്ചുകൊൾവിൻ
നല്ലപപ്പടവുംനല്ലപകാങ്ങളും
നല്ലപച്ചടിച്ചാറുപരിപ്പുമുളം
നല്ലപഞ്ചാരയുംനല്ലപാൽപ്പായസം
നല്ലകിച്ചടിവെപ്പിലസംബന്ധിയും
എരിശ്ശേരിപുളിശ്ശേരിചക്കപ്രഥമ-
നംപ്രഥമൻപിന്നെപ്പഞ്ചാമൃതം
പരിചോടുകുടിക്കുന്നഭൂസുരന്മാർ
പരിതോഷിച്ചുഘോഷിച്ചുപോകുന്നേരം.
പാന്ഥന്മാരൊരുകൂട്ടംപശ്ചാദാഗമിക്കുന്നു
ശാന്തന്മാരവർചോദ്യംചെയ്യുമററവരോടെ
നിങ്ങളെങ്ങുന്നുഭക്ഷിച്ചുവരുന്നുഭൂസുരന്മാരേ
ഞങ്ങൾവിശ്വാമിത്രസത്രേസദ്യയുണ്ടുവരുന്നി- (പ്പോൾ
തത്രചെന്നുപറയനെത്തൊട്ടുതിന്നോനിങ്ങളെ- (ല്ലാം
സത്രമുള്ളേടത്തുചെന്നുഭുജിക്കാംബ്രാഹ്മണന്മാർക്കു
കഷ്ടമയ്യോപറയന്റെയാഗമെന്നല്ലയോകേട്ടു
കഷ്ടമെന്തുമുനിവിശ്വാമിത്രനല്ലേയജമാനൻ
അങ്ങനെയല്ലെടോചണ്ഡാലന്റെയാഗമെന്നു- (കേട്ടു
എങ്ങിനെയെന്നറിഞ്ഞില്ലഞങ്ങൾക്കേശിച്ചതുമില്ലാ
അന്തണന്മാരശിക്കുന്നപന്തലിൽചെന്നുഭക്ഷിച്ചാ
ലെന്തുദോഷംനമുക്കെന്നുണ്ടന്തണന്മാർപറയുന്നു
ഇക്കാലംപറയന്റെയജനപ്പന്തലിൽചെന്നു
മൂക്കോളംഭുജിക്കുന്നഭൂസുരന്മാർകളെയെല്ലാം
കൈകൊട്ടിപ്പുറന്തള്ളിയകറ്റാഞ്ഞാൽമഹാകഷ്ടം
ഇക്കണ്ടദുരാചാരംനിന്ദ്യമെന്നുചിലർചൊന്നാർ
മന്ത്രോച്ചാരണംചെയ്തുമഹേന്ദ്രാദിസുരന്മാരെ-
മാനിച്ചുസമാഹ്വാനംചെയ്തുഭക്ത്യാമുനിശ്രേഷ്ഠൻ
അരുൾചെയ്തുസുരാധീശന്മാരോടുമതിധീരൻ
വരുവിൻവാനവന്മാരേവചനംമേശ്രവിക്കേണം
പറയന്റെഹവിർഭാഗംഭുജിക്കാൻചെല്ലരുതാ- (രും
കുറവുണ്ടാംനമുക്കെല്ലാമനാചാരംപ്രവർത്തിച്ചാൽ
ഗുരുവാകുംവസിഷ്ഠന്റെവചനത്തെനിരസിക്കും
നരപാലാധമൻതന്റെയജനമെത്രയുംകഷ്ടം
യജനത്തിൽയജമാനൻപറയനല്ലയോതത്ര
സുജനങ്ങൾപോകയില്ലാപോയിയെങ്കിൽകളി- (ക്കേണം
ഇന്ദ്രനിത്ഥംപറഞ്ഞാർത്തുസുരന്മാരെവിരോധിച്ചു
എന്നതുമുനിശ്രേഷ്ഠൻഗ്രഹിച്ചുകോപവുംപൂ- (ണ്ടു
സ്രുവംകയ്യിലെടുത്തുംകൊണ്ടരുൾചെയ്തുപാപനോ- (ടെ
ധ്രുവംസ്വർഗ്ഗംഗമിച്ചാലുമുടലോടെത്രിശങ്കോനീ
പറയന്റെവേഷമോടെമഹേന്ദ്രന്റെപുരംപുക്ക
കുറയാതെത്രിവാണുസുഖിച്ചാലുംമഹാവീര!
ഇത്ഥംമുനീന്ദ്രനരുൾചെയ്തനേരം
ചിത്തംകുളുർത്തൊരുഭൂപാലവീരൻ
മേല്പോട്ടുയർന്നുഗമിച്ചുതുടങ്ങി
മേഘമാർഗ്ഗത്തെക്കടന്നുനടന്നു
സ്വർഗ്ഗപ്രദേശമടുത്തൊരുനേരം
ദുർഗ്ഗർവ്വമോടെതടുത്തുമഹേന്ദ്രൻ
പോടാമഹാമൂഢചണ്ഡാലഖേടാ
കൂടാശരാനിന്റെകപ്രാഭവങ്ങൾ
നമ്മുടെരാജ്യത്തിൽവന്നുകൂടാറാൻ
ദുർമ്മതേദോഷാനിനക്കെന്തുബന്ധം?
തഴഞ്ഞുപോടാമഹാദുർമ്മതേനിന്റെ
പോഴത്തമൊന്നുമിവിടത്തിലാകാ
കല്ലുമേലാക്കിത്തലകീഴുമാക്കി
കാലംകളയാതെതാഴത്തുപോടാ
ചൊല്ലുന്നകേളായ്കിലിപ്പോൾതടികൊണ്ടു
തല്ലിത്തുടങ്ങുംമടിയില്ലഞങ്ങൾ
പല്ലുംപൊഴിഞ്ഞീടുമെല്ലുംതകർന്നിട്ടു-
മല്ലേനിനക്കിന്നുവല്ലാത്തകാലം
വല്ലാതിവന്നുഭവിക്കാതെപോയ്ക്കൊൾക
നല്ലുനിനക്കിന്നുനാണംകെടാതെ
കൌശികൻകല്പിച്ചകല്പനയൊന്നുമി-
കൌശികൻനാട്ടിൽഫലംചെയ്കയില്ലാ
ഇട്ടിക്കിലക്ഷേഷകൌശികൻഞാനെന്നു
വിചാരമറിഞ്ഞില്ലനീനല്ലദോഷൻ
താൻതന്നിരിക്കേണമെയ്യാലലഞ്ഞിച്ചു
താന്തോന്നിയായിപ്പുറപ്പെട്ടനീയിന്നു
താന്താനനാണിച്ചതാണങ്ങുകേണങ്ങു
താഴത്തുവീഴുന്നകണ്ടനേരത്തു
മററുള്ളമാലോകരൊക്കെസ്വരൂപിച്ചു
കൂറാംനിറഞ്ഞങ്ങുനിന്നുകരങ്ങളും
കൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നകാൺമാനഹോനല്ല
യക്ഷിക്കരിദ്ധിയിത്ഥംഭവിച്ചു
ഇപ്രകാരംമഹേന്ദ്രന്റെകല്പനകേട്ടൊരുനേ- (രം
ക്ഷിപ്രമങ്ങുതലകീഴായ്പതിച്ചുപാർത്ഥിവശ്രേ- (ഷ്ഠൻ
തരണംതരണംകീഴ്പ്പെട്ടുവരുന്നേരംകൌശികനു
കാണമാറായതിരേകംകയർത്തുകൊണ്ടരുൾചെയ്തു
നില്ലുനില്ലങ്ങുനീശിഷ്യാനിന്നെനിന്ദിച്ചയച്ചോ- (ന്റെ
നല്ലരാജ്യംനശിപ്പിക്കുന്നൊണ്ടുഞാൻകണ്ടുകൊ- (ണ്ടാലും
ഇന്ദ്രനെഞാൻപിഴുക്കുന്നൊണ്ടിന്നുതന്നെഗഗന- (ത്തിൽ
ചന്ദ്രസൂര്യാദിയെവേറെചമയ്ക്കുന്നുണ്ടുഞാനി- (പ്പോൾ
ഇന്ദ്രനേയുംസൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ടുദിക്പാലരേയും- (ഞാൻ

ഇന്ദ്രജാലപ്രയോഗംപോലൊക്കെയെന്നുമറിക്കരോൻ
സ്വർഗ്ഗമെന്നുംഭൂമിയെന്നുംഭേദമല്ലാതെതാൻമദ്ധ്യ
സ്വർഗ്ഗതുല്യമൊരുസ്ഥാനംനിനക്കുംസംഭവിപ്പിക്കാം
തത്രമദ്ധ്യേകുറഞ്ഞൊന്നുനിൽക്കനീപാർത്ഥിവ വിശ്വാ-
മിത്രസൃഷ്ടിപ്രകാശത്തെക്കണ്ടുകൊൾകെന്നരുൾചെയ്തു
കൌശികശ്രീമുനിശ്രേഷ്ഠൻകൌശലക്കാരനിൽമുമ്പൻ
സംശയമെന്നിയേസൃഷ്ടിതുടങ്ങിഭംഗിയോടേവം
സപ്തർഷികളെമുന്നംസൃഷ്ടിച്ചുകൌശികൻപിന്നെ
സപ്തതികോടിനക്ഷത്രക്കൂട്ടവുംവെറെയുണ്ടാക്കി
സർഗ്ഗലീലാപരൻപിന്നെത്രിശങ്കുക്ഷോണീപാലന്നു
സ്വർഗ്ഗമൊന്നങ്ങുളവാക്കിക്കൊടുത്തുതത്രവാഴിച്ചു
വർഗ്ഗമോടെവാനവന്മാരിന്ദ്രനുംചന്ദ്രനുംപേടി-
ച്ചൊക്കവെവന്നുവിശ്വാമിത്രന്റെപാദെപാണികൂപ്പി
താണുവീണുപ്രണമിച്ചുസ്തുതിച്ചപ്പോൾകോപമൊന്നു
താണുതാനേപ്രസാദിച്ചുതാപസേന്ദ്രൻഗാധിപുത്രൻ

ജംഭശാസനകേൾക്കെടോമതിസംഭ്രമംതവമാനസേ
ഡംഭമാശുവെടിഞ്ഞുതന്നുടെദിക്കിലങ്ങുവസിക്കനീ
സംപ്രതംമമസൃഷ്ടമാകിനതാരകാദികസമസ്തവും
കുംഭജന്മുനിമേവുമദ്ദിശിസാധുതിഷ്ഠതുസർവ്വദാ
ഇത്ഥമുള്ളമുനീന്ദ്രവാക്കുകൾകേട്ടുതുഷ്ടതരാശയൻ
വൃത്രവൈരിവരംകൊടുത്തുത്രിശങ്കുവിന്നധികാളുകാൽ
ഭൂതലത്രിദിവാന്തരേതവവാസമുള്ളമഹാമതേ
ഭൂതികൊണ്ടുസമൃദ്ധമത്രദിവംനിനക്കിതമുത്തമം
ഏവമങ്ങുരചെയ്തുകൌശികനേസ്തുതിച്ചുനമിച്ചുടൻ
ദേവനാഥനുമമരവൃന്ദവുമമരപുരമഗമന്മുദാ

ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം പറയൻതുള്ളൽ ഒന്നാംകളം സമാപ്തം.

— * —

രണ്ടാം കളം.

മാതംഗാനനനാഥാമലനാരീപുസൃതമഹിതസ്വചരിത
ആത്തുംഗാകൃതേചരണേഞാനടിയനൊരുവരമരുൾകവീരവൊട്ടു
ആതങ്കങ്ങളെപ്പോതംതരകല്പവതിനൊരുഗതിയുമതങ്ക
ജാതകന്മഷംനീക്കിജ്ഞാനമൂർത്തിമയമഖിലമപനയ
വന്ദേഭാരതിദേവീവണങ്ങുമടിയനുഗ്ഗുണങ്ങൾവരുത്തുക
സന്ദേഹമരുതേതുംസമസ്തമപരാധംസഹിക്കഭഗവതി
മന്ദോഹംമമദേഹമതമഹിമമാരാൻമമതവദേവഗതി
കുന്ദേന്ദുപ്രഭേദേവീകലത്തെനികത്തുകമലത്തെയകറ്റുക
ആനന്ദാംബുധേമാത്തുരമന്നഭഗവതീജ്ഞമന്ദിരമമ
ഊനമെന്നിയേസാക്ഷാൽതുളിച്ചുരവിപോലെ
ജ്വലിച്ചുവിളങ്ങുന്നഭദ്രേനിൻപാദാംഭോജേ
ഭജിച്ചീടുന്നൊരുമ്മത്യജിച്ചിടൊല്ലാദേവീ

ഭദ്രംദേഹിമേനാഥേഭദ്രാംഗിജയജയരുദ്രാണീപുത്രജയ

ഹരിശ്ചന്ദ്രപ്രഭാവങ്ങൾക്കൊരിക്കലുംകുറവില്ലാ
ധരിച്ചാലുംബുധന്മാരേധരിത്രീപതികൾക്കെല്ലാം
പരിപ്രീതിവരുത്തുന്നപരിപ്രൌഢപ്രകാശന്റെ
ചരിത്രംകേട്ടുകൊണ്ടാലുംവിചിത്രമിന്നിയുംശേഷം
വിശ്വാമിത്രശിഷ്യൻനക്ഷത്രവിപ്രനുരചെയ്തു
വിശ്വാമിത്രസംഹാരികൌശികൻമേല്ലുതന്ന്യൻ
ധർമ്മങ്ങൾപിഴയാതെധരിത്രീപാലനംചെയ്തു
ശർമ്മങ്ങൾവരുത്തുന്നഭവാനോടൊന്നരുൾചെയ്തു
നിന്നുടെജനകനെജയിപ്പിച്ചുങ്ങുടലോടെ
തന്നെഞാൻത്രിദിവത്തിൽവസിപ്പിച്ചുവഴിപോലെ
ഇപ്പോഴുമിരിക്കുന്നുദിവ്യലോകേതവതാതൻ
എപ്പോഴുമവനേനീനിരൂപിച്ചുവണങ്ങേണം
യാഗങ്ങളെക്കഴിപ്പിച്ചുനമുക്കുദക്ഷിണചെയ്യാൻ
യോഗംവന്നതുമില്ലതവതാതനതുകാലം
താതന്റെകടംവീട്ടാൻതനയനേയോഗംവേണ്ടു
ജാതൻനീഹരിശ്ചന്ദ്രാപിതാവേശുദ്ധമാക്കേണം
കടംവർദ്ധിച്ചിരിക്കുമ്പോൾമരിക്കുമാനുഷന്മാർക്കു
ഉടവുണ്ടാമുത്തമസ്വർഗ്ഗേവസിപ്പാനൊന്നറിഞ്ഞാലും
ഉടനേനന്ദനന്മാർകടംവീട്ടീലയെന്നാകിൽ
ഉടനിൽവ്യാധിയുംപാരിപാപകൂപേപതിച്ചീടും
അച്ഛന്റെകടംവീട്ടാഞ്ഞാശത്തിൽഭവാനിപ്പോൾ
ഇച്ഛയുണ്ടെങ്കിലൊത്തുനമുക്കുദക്ഷിണചെയ്ക
ഇത്രമാത്രമരുൾചെയ്തുഗുരുനാഥൻമുനിശ്രേഷ്ഠൻ
യാത്രയാക്കിനമ്മെയിപ്പോളർത്ഥങ്ങളെക്കൊണ്ടുചെല്ലുവാൻ
ക്ഷത്രിയേന്ദ്രാഹരിശ്ചന്ദ്രാകിംതവഭാവമിതാന്താൻ
ക്ഷത്രവിപ്രനുരചെയ്തുഹരിശ്ചന്ദ്രൻതാനുമപ്പോ

ദ്രവ്യസംഖ്യപറഞ്ഞെങ്കിലപ്പോഴെദക്ഷിണചെയ്യും
ദ്രവ്യമല്ലിതുവിപ്രന്മാൎക്കാവശ്യകമല്ലോ
പത്തുലക്ഷംകോടിലക്ഷംവിത്തമെന്നാലതുംനല്കും
എത്രയെന്നാകിലുംവിശ്വാമിത്രന്ദക്ഷിണചെയ്യും
എന്നതുകേട്ടനക്ഷത്രബ്രാഹ്മണനുമുരചെയ്തു
നിന്നിതുനിന്നുടെഭാവംനന്മമേലിൽവരുംതാനും
ദ്രവ്യസംഖ്യനമുക്കില്ലാഞ്ഞാനൊരിക്കൽതന്നെചെന്നു
ടിവായോഗീന്ദ്രനെക്കണ്ടുവണങ്ങിദ്രവ്യസംഖ്യയും
പത്രികയിലെഴുതിച്ചുംകൊണ്ടുവെക്കംവരുന്നുണ്ടെ
ന്നിത്ഥമുക്താചായയത്രെചൊല്ലിഗമിച്ചാനാശുനക്ഷത്രൻ
കൗശികസുതനുടെമുന്നിലമ്പോടുചെന്നുവന്ദനചെയ്തുടൻ
കൗശലമുടയൊരുനൃപതിവരനുടെവചനമഖിലവുമോതിനാൻ
കൗശികസുതനുടനവനിപതിയുടെനാട്ടുപാടനെശ്ശിപ്പതി
നശിവമനവധികലകൾപുലികടുവാസമൂഹവുമഞ്ജസാ
മായകൊണ്ടുചമച്ചയച്ചിതുമനുജവരസുരസന്നിധൌ
മാനുഷൎക്കവലഞ്ഞുപലപലകലശലവിടെജനിക്കയാൽ
കാട്ടുമന്തികൾകരടിഹരിശരഭങ്ങളുംമഹിഷങ്ങളും
കൂട്ടമോടിഹനാട്ടിൽവന്നുതകൊണ്ടുനടക്കയും
വാട്ടമറ്റുകിളിച്ചുവിളവുചവുട്ടിയൊക്കെമുടിക്കയും
നാട്ടിലുള്ളജനങ്ങളെബ്ഭത്തമൊടുതിചെന്നുകടിക്കയും
വ്യാഘ്രവുംസിംഹവുംവന്നുഗോക്കളെക്കൊന്നുതിന്നുന്നു
ശീഘ്രമെൻതമ്പുരാനെന്നായോട്ടകല്പിച്ചരുളേണം
കാട്ടിലുള്ളമൃഗക്കൂട്ടംകാരണമിപ്രജകൾക്കു
വീട്ടിലുംപാൎത്തുകൂടാതായ്നാട്ടിലുംപാൎത്തുകൂടാതായ്
വീടുപൂക്കകിടക്കുന്നമുത്തച്ഛന്മാർശിശുക്കൾക്കും
ഓടുവാനുമെളുതല്ലചാടുവാനുമെളുതല്ലാ
പോത്തുവെട്ടാനടുക്കുമ്പോളന്തണന്മാരെന്തുചെയ്വൂ
ഓത്തുകളാലൊഴിഞ്ഞെങ്ങുമാറുമോകാട്ടുജന്തുക്കൾ
മൂത്തമൂളിക്കരടിച്ചന്മാർക്കിപ്പോൾബലംവച്ചു
ക്രുദ്ധന്തങ്ങളുംവാലുംതാടിയുംമീശയുംകണ്ടാൽ
കൊച്ചുവാല്യക്കാരുമിപ്പോളച്ചിമാരുംത്രസിക്കുന്നു
ഒച്ചകേട്ടാലുടൻഗൎഭംസ്രവിക്കുന്നുനാരിമാൎക്കും
കാട്ടാനക്കൊമ്പന്മാർനാട്ടിൽകരേറി
കോട്ടപ്പടികളിടിച്ചുംപൊടിച്ചും
ക്ഷേത്രത്തിനുള്ളിൽകടന്നുംനടന്നും
പാത്രംചവുട്ടിത്തകൎത്തുംതിമിൎത്തും
നമ്പൂരിമാരെപ്പിടിച്ചുംകടിച്ചും
തുമ്പിക്കരംകൊണ്ടടിച്ചുമിടിച്ചും
മുൻപിൽവരുന്നോരെക്കുത്തിമറിച്ചും
കൊമ്പിന്മേൽകോൎത്തുകളിച്ചുംപുളച്ചും
തെങ്ങുംകമുകുംപറിച്ചുംമറിച്ചും
അങ്ങാടിപാതയിളക്കിച്ചമച്ചും
മങ്ങാതെപാരംമദിച്ചുംനടിച്ചും
പന്നിത്തടിയന്മാർപാഞ്ഞങ്ങടുത്തും
ഒന്നിച്ചുകൂടിച്ചരിച്ചുംതിരിച്ചും
തന്തക്കരടികൾതള്ളിത്തകൎത്തും
ദന്തങ്ങൾകൊണ്ടുതുരച്ചുംമുറിച്ചും
എന്തിന്നനേകംപറയുന്നുഘോരകാട്ടു-
ജന്തുക്കളെക്കൊണ്ടുപാരംവലഞ്ഞു
ഇത്ഥംപ്രജകളുടെസന്താപമെല്ലാം
അത്യന്തമാൎക്കുംപൊറുക്കാവതല്ലാ
എന്നുള്ളതൊക്കെധരിച്ചുഹരിശ്ചന്ദ്ര-
നന്നന്നുവന്നോരനൎത്ഥങ്ങൾനീക്കാൻ
നായാട്ടുവേണംനമുക്കെന്നുറച്ചു
നായന്മാരെസ്വരൂപിച്ചുതുടങ്ങി
ധരിച്ചോനിങ്ങളെല്ലാരുംധൎമ്മരാജാവിനോടൊക്കം
ഹരിശ്ചന്ദ്രതമ്പുരാന്റെനാട്ടിലേനായകന്മാരു-
മരിച്ചന്നവനോമനതാരിൽവഴിപോലെ
സ്മരിച്ചാശുവണങ്ങിക്കൊണ്ടയോദ്ധ്യാമന്ദിരേനിന്നു
നാല്കൊണ്ടുപുറപ്പെട്ടുനായാട്ടിന്നൊരുമ്പെട്ടു
നായന്മാർസ്വരൂപിപ്പാനായിക്കൊണ്ടുമഹാരാജൻ
നാല്കെട്ടിലെഴുന്നള്ളിപ്പാൎക്കുന്നുപുലർകാലേ
ആൎക്കുംതെല്ലുണൎച്ചയില്ലയ്യോയെന്തൊരുകഷ്ടം
തോക്കുള്ളജനംതന്നെചുരുക്കംനമ്മുടെനാട്ടിൽ
പാൎക്കുന്നഭടന്മാരിൽപത്തിലൊന്നില്ലവീരന്മാർ
ഓൎക്കുമ്പോൾമഹാകഷ്ടംപരിപന്ഥിജനംവന്നു
നേൎക്കുമ്പോളിവരെല്ലാമെന്തുകാട്ടേണ്ടതന്നേരം
തോൽക്കുംനമ്മളെന്നുള്ളഭാവവുംതരിമ്പില്ലാ
വാക്കുകൊണ്ടുഘോഷിപ്പാൻനാക്കിനുംനാണമി
ചാക്കുന്നൊസ്ത്രംയുദ്ധമേല്ക്കുമ്പോളതുകൊണ്ടുഞാൻ
മേല്ക്കുഹാനിയുണ്ടെന്നതൃക്കമേനിനവില്ലാ
വില്ലന്മാരിലൊട്ടിടെയില്ലെന്നാൽമൃഗങ്ങളെ
കൊല്ലുവാൻപണിയെന്നുചൊല്ലുന്നുചിലരിപ്പോൾ
നല്ലകുന്തമുണ്ടെങ്കിൽതെല്ലാകാട്ടുമുണ്ടാക-
യില്ലെന്നുമൊരുപക്ഷംമല്ലന്മാർപറയുന്നു
കണ്ടച്ചാരുടെകയ്യിലൊണ്ടിപ്പോൾഒരുവില്ലും
രണ്ടമ്പുമതുമാത്രംകൊണ്ടങ്ങേൻപുറപ്പെട്ടു
ചെണ്ടക്കാരനുകാട്ടിൽചെല്ലുമ്പോൾതലക്കുത്തു
ഉണ്ടെന്നുനടിച്ചിങ്ങുമടങ്ങിപ്പോരുകേയുള്ളൂ
കാളനായിനെക്കൊണ്ടുകാട്ടിന്നുപുറപ്പെട്ടു
കേളനായരെന്നിപ്പോൾകേട്ടതുംചിതമില്ലാ
അപ്പട്ടിക്കൊരുതെല്ലുംകെല്പില്ലഞ്ഞുതളച്ചോറ്
ചപ്പിത്തിന്നുവാനല്ലാതിപ്പോളൊന്നിന്നുംപോരാ
പന്നിക്കുട്ടനേച്ചാടിച്ചെന്നാണുകടിക്കൂട്ടം-

ന്നെന്നും കൃസലിയില്ലാതൻറ പട്ടിണിയായ വനിടപ്പോൾ
കാലൊന്നുമടങ്ങിപ്പോയല്ലെങ്കിൽമൃഗങ്ങളെ
കാലാന്തരേയപ്പോരുംകാനിസ്സാരമയമില്ല്യാ
പുള്ളിച്ചേകമാനുമുണ്ടൊരുപട്ടണവീട്ടിൽ
തുള്ളിക്കളികാണാതെകൺമിഴിക്കില്ലവൻപ-
(ൻപൻ
ഉള്ളിൽഭക്ഷണംചെന്നാലുടനേതെല്ലാരങ്ങേണം
കള്ളപ്രായമാനക്കൊണ്ടുകാട്ടുംമനോരാനുമിപ്പ
വെള്ളപ്പട്ടിയെപ്പിന്നെ പൊള്ളിക്കാമൊരുളിക്കിൽ
കൊള്ളികൊണ്ടടിമെയ്യിൽകൊള്ളുമ്പോളെഴുന്ന-
(ൽക്കും
തള്ളിച്ചെന്നവൻകാട്ടിൽഉള്ളിൽകേറുമെന്നല്ല്യാ
വള്ളികെട്ടുകൾതോറുംതുള്ളിച്ചാടിയോടുന്ന
മുള്ളൻപന്നികളുംവെച്ചുകൂടികൂട്ടം
വീട്ടിലാരാൻവരുമ്പോരെക്കടിക്കുംനമ്മുടെതൊ-
(മ്മൻ
കാട്ടിലേക്കുവിളിക്കുമ്പോൾകാതുകേൾക്കാകഴതെ-
(ളു
ചെട്ടന്മാക്കളുംകഞ്ഞികുടിക്കാനങ്ങിരിക്കുമ്പോൾ
ചെട്ടവാലുംകുഴറിക്കൊണ്ടരികെച്ചെന്നുനിന്നിട്ടും
ചെട്ടനൊരുകബളത്തെക്കൊട്ടുകയെന്നതിന്ന-
ങ്ങോട്ടുപോയാലന്നുപിന്നെക്കൂളുറക്കാണെന്നു-
(മില്ല്യാ
ചാരുച്ചാരുടെനായും ചങ്കരച്ചാരുടെനായും
നേരിട്ടങ്ങേപർതമ്മിൽകടിച്ചുചത്തുപോയ്രണ്ടും
നായക്കുബലംനല്ലനായെരന്നുകണ്ടപേരുള്ള
നായരെന്നപേരിന്നു നായുതന്നെയാമൂലം
നായാട്ടിന്നൊരുകാട്ടിൽകടക്കുമ്പോളടൻപിമ്പ
നായല്ലാതൊരുബന്ധുനമുക്കില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും
ഇങ്ങനെതമ്മിൽപറഞ്ഞുംചിരിച്ചും
തങ്ങടെതങ്ങടെക്കൂട്ടംതിരിച്ചും
വില്ലുംകണയുംകരത്തിലെടുത്തും
കല്ലുംമരവുംചവുട്ടിത്തകർത്തും
വാളുമെടുത്തുപിടിച്ചുകളിച്ചും
ചീളെന്നുതാളത്തിൽമാടിവിളിച്ചും
കള്ളുംകറുപ്പുംപുകയിലകഞ്ചാവെ-
ന്നുള്ള പലതരങ്ങളുംകൈയ്യെടുത്തും
തള്ളിയലച്ചുപതിനായിരത്തെട്ടു
പുള്ളിപ്പടങ്ങളുമോരോരോകരപ്പുറ-
ത്തുള്ളതശേഷമൊരുവെട്ടുവെളിച്ചത്ത-
ന്നുള്ളിൽസംക്രമിച്ചുവന്നുനിറഞ്ഞു.
വീരന്മാരായിരംസർവ്വാധികാരിയ-
ക്കാരന്മാരായിരംമേനോക്കിയച്ചന്മാർ
നൂറുന്നൂറായിരംനായന്മാരക്കാലവേ
വേറുവേറായിട്ടെജമാനന്മാരും
പല്ലൊക്കവെററിലതിന്നുചുവപ്പിച്ചു
പല്ലക്കുമേറിക്കുടയും പിടിപ്പിച്ചു
പിള്ളാരെക്കൊണ്ടുപടിക്കംപിടിപ്പിച്ചു
വെള്ളിയടപ്പവുംതോളിലെടുപ്പിച്ചു
പെട്ടകംപെട്ടിയുംകെട്ടിച്ചുമപ്പിച്ചു
ഒട്ടകത്തെക്കൊണ്ടുഭണ്ഡാരമെടുപ്പിച്ചു

കട്ടിലുംമെത്തയുംകട്ടിയാവുംനല്ല
പട്ടുതലേണയുംപായുംചകലാസു-
മിത്തരംപ്രൗഢതയോടെസചിവന്മാർ
പത്തുസഹസ്രമവിടത്തിലെത്തി
കാര്യക്കാരങ്ങുചെന്നുമുഖംകാട്ടി
കാര്യമെല്ലാമറിയിച്ചനേരം
വിശ്വപനാമംഹരിശ്ചന്ദ്രഭൂപാല-
നാംകേസരമതുൾചെയ്തതല്ലെ
കാട്ടുപന്നികളാനകൾപുലികരടിഹരിണങ്ങ-
(ളെല്ലാം
നാട്ടിൽവന്നുകരേറിനമ്മുടെനാട്ടുപാടെമുടിക്കു-
(ന്നൻ
കോട്ടമനവധിവന്നുവെന്നുധരിച്ചുമന്ത്രിജനത്തി-
[ന്നിന്നൊരു
കൂട്ടമില്ലൊരുകൂട്ടമിങ്ങിനെമന്ത്രിയെന്നൊരുചോ.
[ദ്യമിട്ടിഹ
നാട്ടിലുള്ളജനത്തിനോടുപണംപിടിച്ചുപറിച്ചു-
[തങ്ങടെ
വീട്ടിലാക്കിവിട്ടുതമ്പുരാൻപാട്ടുകാട്ടിയാൽമതിയാ
[വതോ
വേട്ടയാടുവതിനുപരിഷകൾകൂട്ടിവിരവൊടുകാ-
(ട്ടിലെത്തുക
വേണമെന്നൊരുമോഹമതില്ലെങ്കിൽമാനരിൽപൂന്നാരെ
(രുവകം
നമുക്കുപലപലവപത്തുക്കളും
നശിച്ചുരിപരിപാരിക്കുന്നുക്കളും
അവനിപുരങ്ങളുടെപടുക്കളും
അധികപണമുള്ളപട്ടക്കളും
സുജനങ്ങടെസൃഷ്ടമാങ്ങളും
സുജലനദികളെതങ്ങളും
തനിച്ചുനരവരപുരങ്ങളും
തണുത്തതണലുള്ളമരങ്ങളും
കളരികളുംനല്ലവൃക്ഷങ്ങളും
വളരെയുപമുള്ളഫലങ്ങളും
പനസതരുക്കളെഫലങ്ങളും
കനകതരുവാഴലങ്ങളും
നശിക്കുന്നതുനിങ്ങളറിഞ്ഞിട്ടും
നഗരജനവെന്നുപറഞ്ഞിട്ടും
നമുക്കുള്ളനഷമായാകറഞ്ഞിട്ടും
നശിപ്പിക്കുന്നകൂട്ടംനിറഞ്ഞിട്ടും
എന്തിനിപ്പോളങ്ങനൊതെവസിക്കുന്നുഭവാന്മാ-
[രും
ചിന്തിച്ചാൽമഹാകഷ്ടംമഹാമന്ത്രീശ്വരന്മാരേ
നായാട്ടിന്നൊരുവെട്ടുനടന്നാലുംമടിക്കാതെ
നായന്മാരെയുമൊക്കെസംഭാവിച്ചുഗമിച്ചാലും
ചേരുന്നകുതിരകൾകൂട്ടിബന്ധിച്ചുവൈകാതെ
തേരുംകൊണ്ടുവന്നാലുംനമുക്കുകേറുവാനിപ്പോ-
(ൾ
രണ്ടുമാസമക്കാട്ടിൽവാസമുണ്ടാമതിനിപ്പോൾ-
വേണ്ടുന്നപദാർത്ഥങ്ങൾതേരിലേററികൊൾക
(വേണം

രണ്ടുമാസിമാരെയുംഭാൎയ്യയെയും പുത്രനെയുംതാ- (ൻ
കൊണ്ടുപോകയെന്നുള്ളിലുറച്ചുപോ പുറപ്പെട്ടു
സത്യകീൎത്തി സഖി വീരാസചിവപുംഗവനി- (യും
നിത്യമെന്നെപ്പിരിയാതെ സഞ്ചരിച്ചീടുകയെന്നും
ഇപ്രകാരംഹരിശ്ചന്ദ്രനരചൻ പച്ചുരമേറി
ക്കിപ്പറഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടു ഭാൎയ്യയുംപുത്രനും പിന്നെ
സത്യകീൎത്തിസചിവനുംതമ്പുരാന്റെതേരിലേ [റി
സൂതവരംസാരഥിതേരുംനടത്തികാനനംനോക്കി
ആലവട്ടങ്ങളുംമുത്തുക്കുടയുംചാമരങ്ങളും
നാലുമെട്ടുഭേരിമൎദ്ദളത്തുംകൊണ്ടഗ്രഭാഗേ
കാളവുംതാളവുംപാണ്ടിമേളവുംചെണ്ടയുംതപ്പും
നീളമുള്ളതിമിലയുംതകിലുംഉളുക്കൂട്ടം
കുഴലുംകൊമ്പുമിത്യാദിവാദ്യഘോഷങ്ങളെക്കൊ- [ണ്ടു
മുഴങ്ങീടുന്നലോകമെല്ലാംമുന്നേ കൂടിപ്പടയോടെ
ഹരിശ്ചന്ദ്രൻമൃഗയാൎത്ഥമെഴുന്നള്ളിവനം തന്നി- [ൽ
ഹരിശേഷപാൻ തത്രതുടങ്ങിവിക്രമാടോപം
ധ്വജിതിചൊട്ടൊ പാൎക്കവെടികൾ ചക്കലമിഴികി [നാപാടികളും
ചാട്ടവുംവാട്ടവും നഖിപ്പുനരോട്ടവുംക്കൂട്ടവുംബ- [ഹുബഹു
കലകളോരുവകകരികളുംകലഹമുടയൊരു കിരി- [കളും
വാളുവുംവ്യാളവുംമിശിമിശിശിതിമൃഗങ്ങളാഗമി- [ക്കുന്നിതു
വികടജനനടനവുംവിവിധവിഹരണര (വവും
പ്രക്രമംവിക്രമംപലവിധവിഭ്രമംക്കിപ്പമങ്ങോ- (ഞ്ഞൊരുഭാശി
എടുത്തുമന്നവൻചാപം,കടുത്തുകോപവുംബാ- [ണം
തൊടുത്തു,കാനനേചാഞ്ഞടുത്തു,ദന്തിയൂഥ- (ങ്ങൾ
കുഴഞ്ഞു,കാട്ടുകളൊക്കെത്തകർന്നുവന്നുടൻ,ചാ- (രം
തിമിർത്തുതന്മമപ്പോളമർത്തുഭൂമിപാലേന്ദ്രൻ
ശരംകൊണ്ടുപ്രയോഗിച്ചു ശരംകൊണ്ടുപ്രഹരി- (ച്ചും
മരംകൊണ്ടുള്ളടികൊണ്ടും തരംകെട്ടുഗജക്കൂട്ടം
സിംഹങ്ങൾക്കെതിരിട്ടുക്കുന്നനേരം
സംഹാരരുദ്രനെപ്പോലെനരേന്ദ്രൻ
ചണ്ഡങ്ങളാം ശരഷണ്ഡങ്ങൾകൊണ്ടങ്ങു
ബാധിച്ചുഖണ്ഡിച്ചുകൊന്നുമറിച്ചു
ശല്യങ്ങൾകൊണ്ടു ശല്യസമൂഹം
ഭല്ലങ്ങളാലച്ഛഭല്ലുകഖണ്ഡം
ഖഡ്ഗങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഖഡ്ഗമൃഗവൃന്ദം
മുൽഗരങ്ങളെക്കൊണ്ടുമാതികദംബം

ക്രന്തനംചെയ്തുതുടങ്ങിഭൂപന്മാർ
അന്തരമെന്ന്യേമൃഗയാപ്രകാരങ്ങ-
ളാഘോഷമോടേതുടരുന്നൊരുനേരം
വിശ്വാമിത്രനങ്ങു വിചാരിച്ചു ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ
വിശ്വാധീശനായല്ലോവിഹരിക്കുന്നിതുകാട്ടിൽ
വില്ലമ്പുംചകരാസ്ത്രംവീരവാളിപ്പട്ടുചേല
നല്ലൊരുച്ചുടിപ്പുലിപ്പട്ടുകച്ചചാലവും
എല്ലാമിവിധംകൊണ്ടുചാലയംകെട്ടിയുണ്ടാക്കി
കലംനോക്കുതികാട്ടിൽവസിക്കുന്നവെന്നുകേട്ടു
ഇന്ദ്രതുല്യൻഹരിശ്ചന്ദ്രൻചന്ദ്രതുല്യൻരോഹിതാ- (ശ്വൻ
ചന്ദ്രാദിത്യാഖ്യയാംഭാൎയ്യാചന്ദ്രബിംബാനനാസം- [ലച്ചി
സത്യകീൎത്തിസചിവേന്ദ്രനിങ്ങനെനാലു- [പേർനല്ല
സത്യസന്ധസ്വഭാവന്മാർസുഖിച്ചുതത്രമേവുന്നു
അവനേക്കൊണ്ടുസത്യത്തെക്കളിപ്പിപ്പാൻപ- [ണിപാരം
അവനിശനവനേതുംപിഴയുംചെയ്തവനല്ലാ
അബദ്ധംതാനഹോകഷ്ടം പ്രതിജ്ഞചെയ്തുപോ- [യല്ലോ
സുബദ്ധമാക്കുവാനെന്തുവേണ്ടതെന്നുമറിഞ്ഞില്ലാ
വാസ്തവമെന്നാകിലുംമായാപ്രയോഗത്തെപ്രയോ- [ഗിച്ചാ-
ലീശ്വരനങ്ങൊരുമാൎഗ്ഗംവരുത്തുമെന്നതേവേണ്ടു
ഇപ്രകാരമുറച്ചുചേതസി ഗാധിജൻമുനിപുംഗ- [വൻ
ദുഷ്ടപ്രമേയവിധംതുടങ്ങിനരേന്ദ്രനെച്ചതിക്കുട്ട- [വാൻ
ചിത്രമാക്കിനകനകമൃഗമഥമായകൊണ്ടുചമച്ചു- (ടൻ
യാത്രയാക്കിവനാന്തരേമരുവുന്നനൃപനുടെസ- [ന്നിധൌ
അനല്പമണിഗണകിരണപരിണതകനകമൃഗ- [മഥമെല്ലവേ
മനുജവരനുടെനികടഭുവിബഹുവിഹൃതിചിക്ക- [ത്തിതുടങ്ങിനാൻ
ജനകസുതയൊടുസഹിതരഘുവരസവിധഭുവി- (ബതതാടകാ
തനയനുടെബഹുകപടവിധമതുപോലെതത്ര- [വിളങ്ങിനാൻ
വെള്ളിക്കുളമ്പുകൾനാലുമെടുത്താഞ്ഞു
തുള്ളിക്കളിച്ചുപുളച്ചുംചലാചല
വള്ളിക്കിളിച്ചുതന്നുള്ളിലൊളിക്കുന്ന
പുള്ളിമൃഗത്തിന്റെതുള്ളലുംതല്ലലും
കണ്ടുഹരിശ്ചന്ദ്രമന്നവനസ്ത്രങ്ങൾ
കൊണ്ടുപ്രയോഗിച്ചതൊന്നുംമൃഗത്തിനു
കൊണ്ടതുമില്ലവൻമണ്ടിത്തിരിച്ചു
കണ്ടകക്കാട്ടുകൾതെണ്ടിച്ചിരിച്ചു
പിൻപേരഥത്തെനടത്തിഹരിശ്ചന്ദ്ര-
നൻപോടുവെക്കംനടന്നുതുടങ്ങി

ചാരത്തുചാരത്തുകാണാമൊരുനേരം
ചാരുതചമുള്ളൊരുമായാമൃഗങ്ങടെന്റ
സാരതചമെത്രവിചിത്രംവിചിത്രം
ണ്ടിമണ്ടിനടന്നുമൃഗാഢ്യകൗശികാശ്രമസന്നി-
[ധൌ
കൊണ്ടുചെന്നുനരേന്ദ്രവൃന്ദമദശേഷമതികപടം
[കൃതി
കണ്ടതില്ലൊരുദിക്കിലുംപുനരിണ്ടൽപൂണ്ടുനരാ-
[ധിപൻ
കണ്ടിവർകുഴലാളൊടിങ്ങനെമന്ദമൊന്നരുളീടി-
[നാൻ
എത്രവിസ്മയമെത്രപാവനമെത്രതന്നെമനോ-
(ഹരം
പത്രപുഷ്പഫലാളിസംഭൃതമത്രനല്ലതപോവനം
മുല്ലമല്ലികചെമ്പരത്തിയുമത്തിയിത്തിവടങ്ങളും
നല്ലകറുമൊഴികരവകംബഹുചെക്കറിഞ്ഞികുറി-
[ഞ്ഞിയും
ജാതികേതകചൂതചമ്പകകന്ദതിന്ദുകവൃന്ദവും
പ്രീതികാരണഗുണമനാമരങ്ങളെത്രതങ്ങളി-
[ൽ
സാലതാലതമാലവുംകൃതമാലജാലരസാലവും
മൂലഫലദലമലർകുലങ്ങളുമമലകമലജലങ്ങളും
നാലുഭാഗമിരുട്ടുചുറ്റുതരുക്കളുണ്ടുഗുരുക്കളുണ്ടു
പശുക്കളുണ്ടുശിശുക്കളുണ്ടുവിശുദ്ധിയുണ്ടു
[സമൃദ്ധിയുണ്ടു
കുളങ്ങളുണ്ടുകുളങ്ങളുണ്ടുതളങ്ങളുണ്ടുതലങ്ങ-
[ളുണ്ടു
ഗുണങ്ങളുള്ളതൃണങ്ങളുണ്ടുമണങ്ങളുള്ളമരങ്ങളു-
(ണ്ടു
വനങ്ങളുണ്ടുജനങ്ങളുണ്ടുധനങ്ങളുണ്ടുഖ്യ-
(നങ്ങളുണ്ടു
നഗങ്ങളുണ്ടുമൃഗങ്ങളുണ്ടുമഖങ്ങളുണ്ടുസു
[ഖങ്ങളുണ്ടു
മഠങ്ങളുണ്ടുകുടങ്ങളുണ്ടുവടങ്ങളുണ്ടുതട-
(ങ്ങളുണ്ടു
കങ്ങളുണ്ടുകങ്കങ്ങളുണ്ടുപടങ്ങളുണ്ടുപ-
[ദാർത്ഥമനവധി
സുജനമുണ്ടിഹകുജനമില്ലിഹസുകൃതമുണ്ടി-
[ഹവികൃതമില്ലിഹ
സുമുഖരുണ്ടിഹവിമുഖരില്ലിഹസുമതിയു-
[ണ്ടിഹവിമതിയില്ലിഹ
സദനമുണ്ടിഹമദനനില്ലിഹസുദിനമുണ്ടിഹ-
(കദനമില്ലിഹ
യാഗമുണ്ടിഹരാഗമില്ലിഹയോഗമുണ്ടിഹരോഗ-
[മില്ലിഹ
പാകമുണ്ടിഹ ...പമില്ലിഹനാകമുണ്ടിഹ-
(ശോകമില്ലിഹ
വേദമൊക്കെവിവാദമില്ലിഹമോദമുണ്ടൊരു-
[ഖേദമില്ലിഹ
ഇഷ്ടിയുണ്ടൊരുനഷ്ടിയില്ലിഹപുഷ്ടിയുണ്ടതി-
(വൃഷ്ടിയില്ലിഹ

ഋഷ്ടിയുണ്ടൊരുകഷ്ടിയില്ലിഹമുഷ്ടിയുണ്ടൊരു-
(യഷ്ടിയില്ലിഹ
കീരിയുംപാമ്പുമൊന്നിച്ചുക്രീഡനംചെയ്തുമേ-
[വുന്നു
ആനയുംസിംഹവുംക്രീഡിക്കുന്നാനന്ദേകളിക്കുന്നു
കാക്കയുംമൂങ്ങയുംപോന്നുരഗങ്ങളുംവ്യാഘ്രവുംചേ
[ർന്നു
ആഖുവുംപൂച്ചയുംചേർന്നേകമേക്രീഡിമേവുന്നു
ഏതൊരുമുനീന്ദ്രന്റെയാശ്രമമെന്നറിഞ്ഞോനി
ചേതോമോഹനേബാലേഗജയാനേമഹാഭാഗേ
പറഞ്ഞുചന്ദ്രമതിമമഹ്ലാദികരഞ്ഞോരല്ലലിഹസമ-
(ജ്ഞനി
അറിഞ്ഞോവീരവരതവമതിമറിഞ്ഞോമാനധ-
(നനരവര-
അത്രമാത്രംപറഞ്ഞുവസിക്കുമ്പോളൊരുദേ-
(ഹം
തത്രവന്നുകരവാൻവിശ്വാമിത്രസിദ്ധാശ്രമമെ-
(ന്നു
അതുകേട്ടുഹരിശ്ചന്ദ്രനതിരേകംവിഷാദിച്ച-
ഞ്ഞുരചെയ്തുസുതനോടുംമന്ത്രിയോടുംഭാര്യയോടും
ചതിപെട്ടുനമുക്കയ്യോഗുരുവാക്യംനിരസിച്ചു
മതിഭ്രാന്ത്യാവശംവിശ്വാമിത്രസിദ്ധാശ്രമേവന്നു
കൗശികന്റെനാമിചത്തുപോകാലനീഹരി-
[ശ്ചന്ദ്ര
ദേശികനിങ്ങനെനമ്മോടരുൾചെയ്തുമുനിശ്രേ-
(ഷ്ഠൻ
സംശയംവിട്ടഹോനമ്മളിവിടത്തിൽവന്നുചാടി
വംശനാശംവരുമല്ലോഗുരുവാക്യംനിരസിച്ചാൽ
സ്വർണ്ണവർണ്ണംവിളങ്ങുന്നമാനിനെക്കണ്ടുമോഹി-
[ച്ചു-
നണ്ണുവംപോലെഗംഭീരൻഹരിശ്ചന്ദ്രൻതാനുമ-
[പ്പോൾ
നിർണ്ണയംതെന്നുടെരാജ്യംനശിപ്പിപ്പാൻപിറ-
(ന്നോരു
ദുർന്നയക്കാരനീയാളെന്നിപ്രകാരംമഹീലോകേ
സജ്ജനങ്ങൾദൂഷിച്ചീടുമിജ്ജനത്തെക്കൊണ്ടിലാ-
[നീം
ദുർജ്ജനങ്ങൾക്കൊക്കെനല്ലോരുത്സവമെന്നതേ-
[വേണ്ടു
ലജ്ജകൊണ്ടുതലപൊക്കിനടപ്പാനെത്രയുംദുഃഖം
ഇജ്ജനങ്ങൾക്കഹോകഷ്ടംകഷ്ടമെന്നേപറയാവൂ
ഗുരുബ്രഹ്മാഗുരുവിഷ്ണുർഗുരുർദ്ദേവോമഹാദേവോ
ഗുരുതന്നെ...ത്തെല്ലാംഗുരുവിന്നുനമസ്കാരം
ഗുരുക്കന്മാരിരിക്കുന്നദിക്കുനോക്കിവണങ്ങേണം
ഗുരുക്കന്മാർക്കൊരിക്കലുമപ്രിയത്തെവരുത്തൊല്ലാ
ഗുരുശാപമിടിത്തീപോലൊക്കെഭസ്മമാക്കീടും
തരുവല്ലിക്കൂട്ടമെല്ലാംകാട്ടുതീയെന്നതുപോലെ
വരുവാനുള്ളതുവാശ്ശേടത്തുപോയങ്ങിരുന്നാ-
[ലും
വരുമത്രേയിനിക്ലേശിച്ചിട്ടുമെന്തുകാര്യമിപ്പോൾ
തേരിലേറിത്തെരിക്കെന്നുനടക്കകാരണമിങ്ങു